ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄ — ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΧΑΡ. ΒΟΖΙΚΗ

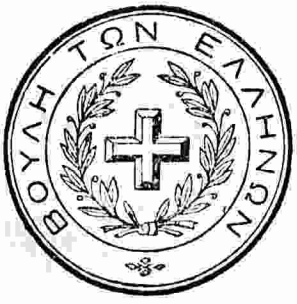

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1934

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄ — ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου, συνελθόντων τῶν κ. κ. Βουλευτῶν σήμερον τὴν 27 Μαρτίου 1933 ἡμέραν Δευτέραν καὶ κατὰ τὴν διὰ τοῦ προγράμματος ὁρισθεῖσαν ὥραν 11 π. μ. κυτέλαβον τὰς ἕδρας τοῦ μὲν προσωρινοῦ Προέδρου ὁ Βουλευτὴς Ἰστιαίας κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τῆς παρελθούσης συνόδου, τῶν δὲ προσωρινῶν Γραμματέων οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Λ. Εὐταξίας, Α. Ἀντωνόπουλος, Α. Στράτος καὶ Ν. Σπέντζας.

Προσελθόντος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Χρυσόστομος ἐτέλεσε μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἱερέων καὶ διακόνων τὸν εἰθισμένον ἁγιασμόν, ἁγιάσας καὶ εὐλογήσας τοὺς κ. κ. βουλευτὰς καὶ τὸ Βουλευτήριον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. ***Π. Τσαλδάρης*** ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ βήματος τὸ Διάταγμα τὸ κηρῦττον τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Α΄ Συνόδου τῆς Δ΄ Βουλευτικῆς Περιόδου ἔχον οὕτω :

«Περὶ κηρύξεως τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Α΄ Συνόδου τῆς Δ΄ Βουλευτικῆς περιόδου καὶ τῆς ΣΤ΄ Γερουσιαστικῆς Συνόδου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Συντάγματος κηρύσσομεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Α΄ Συνόδου τῆς Δ΄ Βουλευτικῆς Περιόδου καὶ τῆς ΣΤ΄ Γερουσιαστικῆς Συνόδου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέλει ἀνακοινώσει τὸ Διάταγμα τοῦτο εἰς τὰς Βουλάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Μεθ' ὃ προσκομισθέντος τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου προσέρχονται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Σλῆμαν Ἀγαμ., Ράλλης Ἰ., Εὐλάμπιος Μιχ., Τσουκαλᾶς Κωνστ., Στράτος Γεώργ., Ράλλης Γεώργ., Μπαμπᾶκος Δημ., Χέλμης Δημ., Μπακόπουλος Γεώργ., Τσαλδάρης Κωνστ., Ἀθηνογένης Κ., Βερροιόπουλος Κωνστ., Κρανιωτάκης Νικ., Λιβιεράτος Ἀντ., Μανωλᾶτος Ε., Τσόχας Γεώργ., Εὐστρατιάδης Γρηγ., Κριεζῆς Λάζ., Κανελλόπουλος Κανελ., Λόντος Δημ., Ψάρρας Κωνστ., Δεληγιάννης Βασ., Γκόφας Θ., Χατζῆς Παναγιώτης, Δροσόπουλος Ἀθαν., Ἐμπειρίκος Γ., Παραβάντης Γ., Οἰκονομίδης Κ., Πεσμαζόγλου Γ., Μαντᾶς Μιλτ., Στράτος Ἀνδρ., Παπαδάκης Ἰ., Γρηγοριάδης Α., Ἀγγελῆς Β., Ζορμπᾶς Α., Ἀποστολίδης Β., Φιλιππίδης Γ., Σταμούλης Π., Ἀντωνόπουλος Ν., Μαυρομμάτης Ξ., Ἀποσκίτης Ἠλίας, Γιαννόπουλος Δημ., Μπιτόπουλος Κ., Ποντίκας Γεώργ., Πετροπουλάκης Δ., Παναγιούλας Χρ., Ζερβὸς Γ., Λαμπριανίδης Λ., Κύρκος Μ., Θεοδωρίδης Λ., Γοραζάνης Γ., Χλωρὸς Γ., Εὐελπίδης Χρ., Χρυσοστόμου Γ., Πανταζίδης Χριστόφ., Χατζηλίας Βασ., Τηλικίδης Γρηγ., Καλλιγκάτσης Παρίσης, Γεωργιάδης Τ., Σκανδαλάκης Ἰ., Καφαντάρης Γεώργ., Μπουρδάρας Γ., Μάλλωσης Ἰω., Βούλτζος Δ., Στεφανόπουλος Σ., Πολυζωγόπουλος Σ., Κρεστενίτης Γ., Μπούκουρας Δ., Σιγαλὸς Ν., Μαρῆς Γεώργιος, Σακλαμπάνης Μιχ., Περδικογιάννης Ἰω., Γαλανάκης Ἀντ., Ἀγγελιδάκης Γ., Κωνσταντινίδης Ἀβαμ., Εὐθυμιάδης Δ., Ζάννας Α., Ἀποστόλου Ἰ., Ἀμπατζόπουλος Δ., Ἀνδρεάδης Ν., Σωτηριάδης Ε., Παπαθανάσης Ἀλ., Παπαδόπουλος Ε., Δημάδης Δ., Μιχαὴλ Ἰ., Ἀθηνοδώρου Δ., Μπιράκης Α., Μουζενίδης Κ., Σταθάκης Ἰωάν., Λεβαντῆς Π., Τζιρίδης Γ., Τσακμάκης Σ., Ραλλίδης Α., Βουρδουμπᾶς Ε., Μπασιάκος Α., Ἀσιμῆς Δ., Παΐζης Α., Μπαλᾶνος Σ., Μυλωνᾶς Α., Μπότσαρης Δημ., Μελᾶς Α., Λούλης Α., Καγιᾶς Γ., Σῖμος Σ., Παπασταῦρος Χ., Θεολογίτης Αὔγ., Νικολαΐδης Σ., Παπαδάτος Ἀχ., Τσονταρίδης Ἰ. Ντανῆς Κ., Κάρτσωνας Ν., Μαυρομιχάλης Ἠλ., Ζαΐμης Φωκίων, Λιαπίδης Δ., Χατζηκωνσταντῆς Γ., Βογιατζῆς Ν., Ἀναγνωστόπουλος Δ., Κουκορίκος Κ., Ψάρρας Α., Ταλλιαδοῦρος Σ., Τσόντος Βάρδας Γ., Νταλίπης Α., Μαζαράκης Π., Θεοτόκης Ἰωάν., Μοναστηριώτης Ἰ., Δεσύλλας Θ., Παϊπέτης Σ., Βαρβούτης Γ., Προκοπίδης Κ., Παπαδόπουλος Ἠλ., Κουπαροῦσος Ν., Τσαλδάρης Π., Παπακωνσταντίνου Ε., Ζιούβας Δημ., Μεταξᾶς Ἰω., Τσιτσίλιας Παναγ., Βοζίκης Χαρ., Τσιριγώτης Α., Βαρβιτσιώτης Γ., Νικολαΐδης Α., Χατζηγιάννης Δ., Κούνδουρος Ἰωσήφ, Κοθρῆς Μιχαήλ, Κορόζος Κωνστ., Εὐταξίας Δ., Καλκάνης Κ., Παπανδρέου Γ., Παπαγεωργίου Α., Λαΐλιος Μ., Νιάνιας Ν., Βαφέας Χ., Κονταξῆς Γ., Τσακόπουλος Σ., Τουρκοβασίλης Γ., Ἀνδριόπουλος Ἰωάν., Σχοινᾶς Σπῦρος, Νικολαΐδης Π., Κριμπᾶς Γ., Ἐμπειρίκος Κουμουνδοῦρος Ἀλέξανδρος, Τρικούπης Σπῦρος, Κόμης Α., Πρωτοπαπαδάκης Α., Καλαντζόπουλος Γ., Μουτζουρίδης Ἰωάννης, Μοσχούλας, Φ., Τσιρώνης Α. Μαυρομιχάλης Πέτρος, Λιναρδάτος Θ., Κάγκας Π., Τζίβας Ἰωάν., Ἀντωνόπουλος Ἀθ., Στεφανόπουλος Δ., Σαγιᾶς Β., Γαλανόπουλος Ἰ., Ἀργυρόπουλος Γ., Σβολόπουλος Μ., Κουμάνταρος Ν., Βενιζέλος Ἐλευθ., Ντεντιδάκης Π., Σακκαλῆς Γεώργ., Ἡσαΐας Γεώργ., Χατζήμπεης Σ., Ἀβραὰμ Ν., Σαββίδης Σαβ., Μαρσέλλος Δημ., Χαβίνης Θ., Γαρουφαλιᾶς Π., Τσώκας Α., Καράπαυλος Π., Γοβατζιδάκης Ἰωάν., Τσουδερὸς Γ., Ἀσκούτσης Νικ., Μπακάλμπασης Ἀναστ., Πιαλόγλου Ἀριστ., Ἐξηντάρης Γεώργ., Βρασίδας Α., Χατζηδάκης Ε., Βλιάμος Ν., Κώνστας Ε., Φλωριᾶς Δημοσθ., Κωνσταντόπουλος Ν., Μανούσης Ν., Μουρατίδης Κ., Πάλλης Α., Ζαρωτιάδης Γ., Αἰγιαλίδης Κλ., Μπούμπουλης Περικλῆς, Μπούμπουλης Ν., Ράλλης Πέτρος, Λαγουρὸς Α., Ντολιό-

πουλος Δ., Σπέντζας Ν., Κονδύλης Γ., Ταρμπάζης Γ., Παγκοΰτσος Ἀπ., Παπαθανάσης Ἀθ., Νικολίτσας Ἰωάν., Παπαβόπουλος Ι., Ροβόπουλος Τάκης ἢ Κων., Πρωτοπαπᾶς Π., Κουλούρας Γκ., Κιζάνης Θ., Ριζιώτης Α., Μακρόπουλος Ι., Χατζῖσκος Δημ., Γραμματίκας Ἀθ., Δραγούμης Φ., Μπινόπουλος Σ., Καπαρᾶς Α., Ρεντίφης Κ., Βασιλικὸς Β., Τανούλας Α., Τριποδάκης Ἐμμ., Πιστολάκης Σ., Βολουδάκης Μ., Φραντζεσκάκης Σ., Ροζάκης Π., Παχνὸς Ἀλέξ., Πανταζίδης Ὅμηρος, Χατζηκυριάκος Ἀλ., Παπᾶς Δ. καὶ δίδουσι τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον, ἔχοντα οὕτω:

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Προσέρχονται ἀκολούθως οἱ Ἰσραηλῖται βουλευταὶ Θεσσαλονίκης κ. κ. Ἀλαλοὺφ Δ. καὶ Μόλχο Ἰσαὰκ καὶ δίδουσι τὸν ἑξῆς ὅρκον.

Ὀρκίζομαι ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Βίβλου νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Προσέρχονται κατόπιν οἱ Ὀθωμανοὶ βουλευταὶ κ. κ. Χαφοὺζ Γκαλὴπ, Χασὰν Ζαδὲ, Ἀβδουραχὴμ Χασὰν καὶ Δεμὶρ Ζαδὲ καὶ δίδουσι τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον ἔχοντα οὕτω:

Ὁ Προσωρινὸς Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Συνεδρίασις Α'.

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Π. Τσαλδάρης. (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὴν Τετάρτην ἢ τὴν Πέμπτην ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὥστε τὴν Παρασκευὴν νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀριστίνδην γερουσιαστῶν, τὴν δὲ Δευτέραν νὰ γίνουν αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐπίκεινται αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα νὰ καταρτισθοῦν καὶ αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐπιληφθῶσι κατὰ τὰς διακοπὰς τῆς ἐπεξεργασίας τῶν ὑποβληθησομένων νομοσχεδίων, ὥστε μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Βουλὴ τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου. Ὑποθέτω ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν.

Ε. Βενιζέλος. Σύμφωνοι.

Σ. Μπαλάνος. (Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος). Ὁρίζεται ἡ προσεχὴς Πέμπτη καὶ ὥρα 10 π. μ. διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὁριστικοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Γ. Ράλλης. Ζήτω ἡ Λαϊκὴ κυριαρχία.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥρα 11. 30 π.μ. διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην ὥραν 10 π.μ.

Οἱ Προσωρινοὶ Γραμματεῖς
Λ. Εὐταξίας
Α. Στράτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.
Πέμπτης 30 Μαρτίου 1933

Ὥρα 11 π. μ. ὁ Προσωρινὸς Πρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν ἐνάρξεως τῆς Α' Συνόδου τῆς Δ' Περιόδου.

Τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου προσέρχονται καὶ καταλαμβάνουν τὰς θέσεις τῶν προσωρινῶν Γραμματέων οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Ι. Μάλωσης, Ν. Ἀντωνόπουλος καὶ Λ. Εὐταξίας.

Προσέρχονται ἀκολούθως καὶ δίδουσι τὸν νενομισμένον ὅρκον οἱ μὴ ὁρκισθέντες κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν Βουλευταὶ κ. κ. Μ. Μαντᾶς, Π. Μαυρομιχάλης, Α. Μπακάλμπασης, Σ. Τσακμάνης καὶ Π. Καλιγκάτσης.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναγινώσκει κατόπιν τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς δήλωσιν τοῦ βουλευτοῦ Πυλίας κ. Καραπαύλου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

Κύριε Πρόεδρε,

Συνεπὴς πρὸς τὰς πολιτικάς μου ἰδέας καὶ πεποιθήσεις ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς προεκλογικάς μου ἐπαγγελίας πρὸς τοὺς συμπολίτας μου, ἂν καὶ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεγῶ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ὡς ἀνεξάρτητος ἄνευ πολιτικοῦ τινος χρίσματος, θὰ ὑπερψηφίσω τὸν ὑποδειχθέντα παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὡς Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ ὡς μέλος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, εἰς ὃ πρὸ πολλοῦ ἀνῆκον, ἐπὶ τῇ πλήρει ἐλπίδι ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ φανῇ ἀνταξία τῆς πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ πράγματι ἀνορθωτικὸν ἔργον ὅπερ ἀνέλαβε καὶ ὑπεσχέθη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Π. ΚΑΡΑΠΑΥΛΟΣ
Βουλευτὴς ἐκ Πυλίας

Ἐπίσης ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς δήλωσιν.

Πρὸς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς

Οἱ βουλευταὶ Τριφυλλίας Διονύσιος Ντολιόπουλος καὶ Νικ. Σπέντσας δηλοῦν ὅτι διατηροῦντες τὴν ἀνεξαρτησίαν των θέλουσι ὑπερψηφίσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως.

Δ. ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΣΠΕΝΤΖΑΣ

Προκειμένου ἀκολούθως νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καλοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Π. Ταρουφαλιᾶς, Κ. Καλκάνης, Σ. Σχινᾶς, καὶ ἄρχεται ἡ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορία. Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἀνακοινοῦται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 237. Ἔλαβεν δὲ ψήφους ὁ κ. Χ. Βοζίκης 133, ὁ κ. Α. Ριζιώτης 5, εὑρέθησαν δὲ καὶ 99 λευκὰ ψηφοδέλτια.

Τὴν ἀναγγελίαν τοῦ ἀποτελέσματος ὑποδέχεται ἡ Βουλὴ μὲ ζώηρὰ χειροκροτήματα.

Καταλαμβάνει κατόπιν τὴν Προεδρικὴν ἕδραν ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῆς Βουλῆς ὁ Πρόεδρος κ. Χ. Βοζίκης, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς). Εὐγνωμονῶ πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ τὴν τιμήν, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ περιέβαλε. Ἀποδέχομαι τὴν ἐκλογήν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει μοὶ παράσχῃ ἀμέριστον τὴν συνδρομήν της καὶ διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ Κανονισμοῦ καὶ διὰ τὴν τήρησιν πασῶν τῶν Ἀρχῶν, ὅσαι συνιστῶσι τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα. Καὶ ἔχω τὴν ἐλπίδα ταύτην, διότι ὡς γνωστόν, ἐν Ἑλλάδι, τῇ κοιτίδι τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, πάντες εἴμεθα θιασῶται τούτου ὡς τοῦ μόνου Πολιτεύματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἡ Πατρὶς

δύναται νὰ εὐημερῇ καὶ διότι εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περιβάλλει τὸ Πολίτευμα τοῦτο μετ' ἀφοσιώσεως καὶ στοργῆς. Ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ταύτης εἶναι ὅτι οὐδεμία ἀπόπειρα μεταβολῆς τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος ἐπεκράτησε. Πᾶσα ἐκτροπὴ ἐξ αὐτοῦ βραχύτατον εἶχε τὸν βίον, διότι ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὰ ἰδανικὰ τῆς πολιτικῆς του ἐλευθερίας καὶ ἐμμένων στερρῶς εἰς τὰς παραδόσεις του, κατώρθωσε πάντοτε νὰ ἐπιβάλῃ τελικῶς τὴν κυρίαρχον θέλησίν του. Ἐὰν ποτε εἰς τοιαύτας ἐκτροπὰς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιτάξῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἀντίδρασίν του, ὑπείκων εἰς τὴν ἀδίρητον τῶν πραγμάτων ἀνάγκην, ἐν τούτοις οὐδέποτε ἐπέτρεψε παράταξιν ἀνωμάλων περιόδων καὶ πάντοτε αἱμάτηρῶς ἢ ἀναιμάκτως ἐπέτυχε νὰ καταστείλῃ τὰς κατὰ τοῦ πατροπαραδότου πολιτεύματος ἀνιέρους ἀπόπειρας. Χθὲς ἀκόμη, ὅταν ἀρχομανεῖς τινες μετὰ μίαν τόσον πανηγυρικὴν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος ἐπικράτησιν καὶ νέαν ἐβραίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δόγματος τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, ἐτόλμησαν νὰ ἀσεβήσουν πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ διὰ νὰ κατακτήσουν τὴν ἐξουσίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδίων σκοπῶν καὶ προσωπικῶν συμφερόντων, σύμπας ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐξηγέρθη ὡς εἷς ἄνθρωπος διὰ νὰ σώσῃ καὶ ἔσωσε διὰ τοῦ αἵματος τοὺς τὸ Πολίτευμά του καὶ τὰς ἐλευθερίας του. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι, μετὰ τὴν τοιαύτην κατίσχυσιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, εἰσερχόμεθα, διὰ τῆς νέας Βουλῆς τῆς προελθούσης ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ στερεωθείσης διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, εἰς περίοδον πραγματικῆς ἐσωτερικῆς ὁμαλότητος, γαλήνης καὶ τάξεως καὶ λογίζομαι εὐτυχὴς ὅτι ἔλαχεν εἰς ἐμέ, τὸν λευκαθέντα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τεμένει τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας νὰ κατευθύνω τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος τοῦ ῥιλοδοξοῦντος ἀσφαλῶς, ὡς πάντες πιστεύομεν, νὰ ἀποκαταστήσῃ διὰ τῶν ἔργων του τὸ γόητρον τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τὴν ἰδέαν καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Μὲ τοιαύτας πεποιθήσεις ἀναλαμβάνω τὰ καθήκοντά μου καὶ εὔχομαι ὅπως αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος ἀποβοῦν ὑπὲρ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῶν σκοπῶν τῆς Πατρίδος.

(Ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Π. Τσαλδάρης (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Θὰ παρακαλέσω τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅπως ὁρίσῃ ἀπογευματινὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Προεδρείου.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Ἡ Βουλὴ θὰ συνέλθῃ τὴν 4.30' μ. μ. σήμερον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Προεδρείου.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Θὰ παρακαλέσω δὲ τὴν Βουλὴν ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὸν Προεδρεύσαντα μέχρι σήμερον τῶν ἐργασιῶν κ. Σ. Μπαλάνον διὰ τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸν Κανονισμόν.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ διὰ ζωηρῶν χειροκροτημάτων.

Διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 4.30' μ. μ.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

Ὥρα 4 1)2 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου.

Καλοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Σ. Σχινᾶς, Π. Καλιγκάτσης, Π. Ταρουφαλιᾶς καὶ Κ. Καλκάνης. Ἄρχεται δὲ ἡ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν τριῶν Ἀντιπροέδρων, 4 Γραμματέων καὶ 2 Κοσμητόρων.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 221. Ἔλαβον δὲ ψήφους διὰ μὲν τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀντιπροέδρου ὁ κ. Σ. Τρικούπης 167, ὁ κ. Σ. Μπαλάνος 142 καὶ ὁ κ. Μ. Ἀθηνογένης 125, διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Γραμματέως ὁ κ. Ι. Μάλωσης 135, ὁ κ. Κ. Βασιλικὸς 125, ὁ κ. Λ. Εὐταξίας 122 καὶ ὁ κ. Κ. Κανελλόπουλος 113, καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Κοσμήτορος ὁ κ. Σ. Σχινᾶς 150 καὶ ὁ κ. Μ. Ἀντωνόπουλος 125. Μίαν ψῆφον ἔλαβεν ὡς Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ι. Κουπαροῦσος καὶ ἀνὰ μίαν οἱ κ. κ. Κ. Προκοπίδης, Σ. Μπιτόπουλος καὶ Γ. Βαρβούτης ὡς Κοσμήτορες, ἐν ψηφοδέλτιον ἐθεωρήθη ἄκυρον καὶ 21 εὑρέθησαν λευκά.

Ἑπομένως ἐξελέγησαν Ἀντιπρόεδροι 1) Σ. Τρικούπης, 2) Σ. Μπαλάνος καὶ 3) Μ. Ἀθηνογένης, Γραμματεῖς: 1) Ι. Μάλωσις, 2) Κ. Βασιλικός, 3) Λ. Εὐταξίας καὶ 4) Κ. Κανελλόπουλος καὶ Κοσμήτορες: 1) Σ. Σχινᾶς καὶ 2) Ν. Ἀντωνόπουλος.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ μετὰ τοῦτο ὅτι αὔριον ὥραν 1,0 καὶ 1)2 θὰ γίνῃ κοινὴ συνεδρίασις τῶν δύο Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς ἐκλογὴν δέκα Γερουσιαστῶν.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 6 καὶ ἡμίσειαν μ.μ. διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 5 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλωσης
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'.
Δευτέρας 3 Ἀπριλίου 1933.

Ὥρα 6 μ. μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστούμενοι, ἀνακοινώσητε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ Διατάγματος ἀπὸ 6 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Ἐλευθ. Βενιζέλου καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. Α. Ὀθωναῖον. Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν κ. Α. Μιχαλακοπούλου, Δικαιοσύνης κ. Α. Μάρνου, Ἐσωτερικῶν κ. Γ. Μαρῆ, Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Α. Μυλωνᾶ, Οἰκονομικῶν κ. Γ. Καφαντάρη, Συγκοινωνίας κ. Γ. Παπανδρέου, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ προσωρινῶς Γεωργίας κ. Α. Παπαναστασίου, Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως κ. Κ. Γκότση, Στρατιωτικῶν κ. Γ. Κατεχάκη καὶ Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας κ. Ι. Κουνδούρου, Ὑπουργῶν

Γενικῶν Διοικητῶν, Μακεδονίας κ. Γ. Ἐξηντάρη, Θράκης κ. Γ. Ζερβοῦ καὶ Ἠπείρου κ. Δ. Νότη Μπότσαρη, Ὑφυπουργῶν Συγκοινωνίας κ. Γ. Λεβαντῆ, Γεωργίας κ. Ἀν. Μπακάλμπαση καὶ Οἰκονομικῶν κ. Σ. Κρεμεζῆ.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν τὸν κ. Ε. Τσιμικάλην, ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. Θ. Μανέταν, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Δικαιοσύνης τὸν κ. Κ. Μανέταν, ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Α. Μαζαράκην, ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. Περ. Δημούλην καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας τὸν κ. Ἰω. Δεμέστιχαν.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ 7 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Νικ. Μαυρουδῆν τοῦ κ. Ἀλ. Μαζαράκη διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. Α. Γιδόπουλον τοῦ κ. Κ. Μανέτα διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Ἀλ. Κορυζῆν τοῦ κ. Ε. Τσιμικάλη διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ Σπ. Κορώνην τοῦ κ. Θ. Μανέτα διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. Γ. Πανᾶν.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ 9 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ κ. Ἰω. Δεμέστιχα καὶ νὰ διορίσῃ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν κ. Γ. Πανᾶν, προσωρινῶς δὲ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν κ. Ἀλέξανδρον Μαζαράκην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κ. Ἀλ. Ὀθωναίου καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸν ἄνευ χαρτοφυλακίου τὸν κ. Π. Τσαλδάρην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ παραίτησιν τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ν. Μαυρουδῆ, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. Δ. Γιδοπούλου, ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ε. Τσιμικάλη ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας κ. Ἀλ. Μαζαράκη, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλ. Κορυζῆ, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Κ. Μανέτα, ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κ. Σπ. Κορώνη, ἐπὶ τῆς Γεωργίας κ. Θ. Μανέτα καὶ ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κ. Γ Πανᾶ.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Νικ. Μαυρουδῆν τοῦ κ. Ἀλ. Μαζαράκη διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. Α. Γιδόπουλον τοῦ κ. Κ. Μανέτα διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Ἀλ. Κορυζῆν τοῦ κ. Ε. Τσιμικάλη διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ Σπ. Κορώνην τοῦ κ. Θ. Μανέτα διατηροῦντος τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. Γ. Πανᾶν.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ 9 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ κ. Ἰω. Δεμέστιχα καὶ νὰ διορίσῃ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν κ. Γ. Πανᾶν, προσωρινῶς δὲ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν κ. Ἀλέξανδρον Μαζαράκην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κ. Ἀλ. Ὀθωναίου καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸν ἄνευ χαρτοφυλακίου τὸν κ. Π. Τσαλδάρην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ παραίτησιν τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ν. Μαυρουδῆ, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. Δ. Γιδοπούλου, ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ε. Τσιμικάλη ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας κ. Ἀλ. Μαζαράκη, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλ. Κορυζῆ, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Κ. Μανέτα, ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κ. Σπ. Κορώνη, ἐπὶ τῆς Γεωργίας κ. Θ. Μανέτα καὶ ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κ. Γ Πανᾶ.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Δ. Μάξιμον, ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὸν κ. Π. Ράλλην, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Σπ. Λοβέρδον, ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. Γ. Πεσματζόγλου, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Ἀεροπορίας τὸν κ. Ι. Ράλλην, ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν κ. Ι. Θεοτόκην, ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. Ι. Μακρόπουλον, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. Γ. Κονδύλην καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν τὸν κ. Ἀλ. Χατζηκυριάκον.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Θράκης τὸν κ. Μιλτ. Μαντᾶν.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑφυπουργὸν παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ τὸν κ. Β. Σαγιᾶν.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑφυπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Μ. Εὐλάμπιον, ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. Σ. Στεφανόπουλον, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. Κ. Τσαλδάρην, ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως τὸν κ. Σπ. Τσακόπουλον.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸν ἄνευ χαρτοφυλακίου κ. Π. Τσαλδάρην μέχρις ὁρκωμοσίας τοῦ διορισθέντος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ κ. Γ. Κονδύλη.

Ὑπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν κ. Ι. Ράλλην μέχρι τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ διορισθέντος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ κ. Ι. Μεταξᾶ.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν κ. Περ. Ράλλην μέχρι τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ διορισθέντος ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ κ. Ι. Θεοτόκη.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀπὸ 13 Μαρτίου ἐ. ἔ. εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν Αὐτῷ παραίτησιν τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Π. Ράλλη καὶ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ι. Ράλλη καὶ νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπ' τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν κ. Ι. Ράλλην, ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὸν κ. Θ. Τουρκοβασίλην καὶ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. Π. Ράλλην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς Μακεδονίας τὸν κ. Φ. Δραγούμην καὶ Κρήτης τὸν κ. Ι Μανιαδάκην.

Ἐπίσης δι' ἑτέρου Διατάγματος τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Ἠπείρου τὸν κ. Ἀλ. Ἐμπειρίκον Κουμουνδούρον.

Δεχθῆτε Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκει ἐπιστολὴν τοῦ βουλευτοῦ κ. ***Δ. Μπακάλμπαση***, ἐκλεγέντος ἀριστίνδην Γερουσιαστοῦ καὶ ὑποβάλλοντος τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος. Ἀνακοινοῖ κατόπιν τὸν κατάρτισμόν τῶν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τοῦ Λογιστικοῦ Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς, ἐχουσῶν οὕτω:

Ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς:

Ν. Κρανιωτάκης, Κ. Τσουκαλᾶς, Δ. Μπαμπάκος, Ι. Σκανδαλάκης, Εὐθ. Κορόζος, Ι. Κούνδουρος, καὶ ***Γ. Παπανδρέου.***

Κοσμήτορες Βιβλιοθήκης:

Δ. Δόντος, Ν. Ἀντωνόπουλος καὶ ***Κ. Κανελλόπουλος.***

Λογιστικοῦ Βουλῆς:

Ν. Τσιριγώτης, Σ. Πολυζωγόπουλος, Ν. Κάρτσωνας, Ι. Νικολίτσας καὶ ***Σ. Πιστολάκης.***

Ὡσαύτως ἀνακοινοῦται ὅτι τακτικὸν μέλος τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Βουλευνῶν καὶ Γερουσιαστῶν ἐξελέγη ὁ κ. ***Σίμος Μπαλάνος,*** ἀναπληρωματικὸν δὲ ὁ κ. ***Δ. Δόντος.***

Ὁ κ. ***Ἀλ. Μυλωνᾶς*** (Βουλευτὴς Ἰωαννίνων) ὑποβάλλει τὰς κάτωθι προτάσεις νόμων:

1) «Περὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ δασικοῦ κώδικος».

2) «Περὶ διακανονισμοῦ τῆς διαφορᾶς ἀγροκτημάτων τινων τῆς Ἠπείρου».

3) «Περὶ διευθετήσεως τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀγροκτήματος Κερασόβου τῆς Κονίτσης».

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ «τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ παροχῆς Δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων εἰς τοὺς Μετόχους αὐτοῦ».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Ράλλης, Α. Στράτος, Φ. Μοσχούλας, Α. Διβιεράτος, Δ. Καναρᾶς, Ν. Σιγαλός, Ι. Μάλωσης, κλπ.*** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 44 τοῦ Νόμου 5650» τροποποιοῦντος τὸν Νόμον «περὶ Ἱεραρχίας, προϋθασμῶν καὶ καταστάσεως τῶν στελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας».

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Π Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί. Αἱ ἐκλογαὶ τῆς 5ης Μαρτίου, ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τὰς γνωστὰς εἰς πάντας συνθήκας, ἀπέδειξαν πλειοψηφοῦντα τὰ τέως ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει καὶ νῦν ἐν τῇ Κυβερνήσει συμπράττοντα κόμματα. Πολιτικὴν ὡριμότητα, ἱκανὴν νὰ ἐμπνεύσῃ ἀσφαλῆ τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα εἶναι βαθύτατα ἐρριζωμένον εἰς τὴν λαϊκὴν συνείδησιν, ἀπεδεικνύων ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῆς τελευταίας ψήφου του. ἔδωκεν αὐτὸς οὗτος τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν εἰς τὴν ἐτυμηγορίαν του τῆς 25ης Σεπτεμβρίου, ἥτις τόσον εἶχε παραγνωρισθῇ ἀπὸ τὰ ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει κόμματα. Καὶ ἐπεκρότησε τὴν ἑρμηνείαν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μετὰ τόσης ἐπιμονῆς εἴχομεν δώσει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρωτελευταίας ἐκλογῆς, ὅτι δηλαδὴ ἐπέβαλε τοῦτο νὰ κυβερνηθῇ ἡ χώρα ἀπὸ τὰ κόμματα τὰ ἀντιπολιτευθέντα τὴν ὑπερτέτρατεσθ κυβέρνησιν τῶν φιλελευθέρων. Αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τῶν ὁποίων τὴν ἔξαρσιν ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου τούτου βήματος θεωρεῖ ὑποχρέωσιν τιμῆς ἡ Κυβέρνησις. δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὴν ἀποδειχθεῖσαν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας του πολιτικὴν ὡριμότητα. Τὰ ἐπακολουθήσαντα τῶν ἐκλογῶν τῆς 5ης Μαρτίου γεγονότα παρέσχον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποδείξῃ διὰ τῆς θαρραλέας καὶ ἀποφασιστικῆς στάσεώς του καὶ τὴν πρὸς τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν του. καὶ τὴν ἀνατάξλητον δύναμίν του νὰ ἀμύνεται τῶν ἐλευθεριῶν του. καὶ νὰ ἀπιβάλλῃ τὴν κυρίαρχον θέλησίν του. Ὑποχρέωσιν τιμῆς θεωρεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξάρῃ τὴν πρὸς τὸ καθῆκον προσήλωσιν καὶ τὴν πατριωτικὴν στάσιν τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ, στόλου καὶ ἀεροπορίας. Σάρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰ Ἕλληνες ἀξιωματικοί, ἔσπευσαν, ὅταν ἐξεθηλώθη τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας ἡ θρασεῖα ἀπόπειρα νὰ ἀνατραπῇ τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα καὶ νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐναντίον τῆς λαϊκῆς θελήσεως διατατορία. στερουμένη παντὸς ἠθικοῦ ἐρείσματος. νὰ ὀρθωθοῦν ἐναντίον τῶν κινηματιῶν καὶ νὰ διαθηλώσουν τὴν ἀπόφασίν των. ὅπως οὗτοι. οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἔνοπλον τοῦ ἔθνους δύναμιν ἐπιβάλουν τὸ κράτος τοῦ νόμου καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν νομίμως ἐκφρασθεῖσαν λαϊκὴν θέλησιν. Ἡ τιμὴ τῆς ἐντὸς ὡρῶν καταπνίξεως τοῦ κινήματος ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν λαὸν καὶ τὰς ἐνόπλους τοῦ ἔθνους δυνάμεις. Χάρις εἰς τὴν ψυχραιμίαν τοῦ λαοῦ, ἐπιδείξαντος ὑπέροχον ἀληθῶς ψυχικὸν σθένος ἐν τῇ ἀμύνῃ ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν, χάρις εἰς τὴν πατριωτικὴν στάσιν τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν. πλὴν εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων. οἱ στασιασταὶ ἐστερήθησαν ὄχι μόνον τοῦ ἠθικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑλικοῦ ἐρείσματος διὰ νὰ φέρουν εἰς πέρας τὸ ἐθνοκτόνον ἐγχείρημά των καὶ ἀπεμονώθησαν. Τὸ ἐγχείρημα των παρέμεινεν ἐγκληματικὴ κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως ἀπόπειρα καὶ τὸ πραξικόπημά των κατεπνίγη ὡς στάσις. ἥτις οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἐπεκράτησε, διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐπαναστατικὸν δίκαιον. τὸ ὁποῖον ἤδη ἐπικαλοῦνται οἱ θρασταὶ αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ἀποφύγουν τὰς ἐπιβληθησομένας ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης τῆς πατρίδος μας χειρώσεις. Ἀλλ. οὐδὲ καὶ θὰ ἐξεδηλοῦτο ἡ ἀπόπειρα ἐναντίον τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας. ἐὰν ἡ Κυβέρνησις. ἡ εὑρισκομένη ἐν τῇ ἀρχῇ. δὲν ἐτήρει τὴν παθητικήν. ἵνα μὴ χαρακτηρίσω ἄλλως. στάσιν. στάσιν. τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς 5 Μαρτίου κατὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ πραξικοπήματος ἐτήρησεν ἔναντι τῶν ὀργανωτῶν αὐτοῦ. Καὶ ὅμως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης καὶ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ὡς πάντες ἠδυνάσθη. εἶχε διακηρύξει ὀλίγας μόλις ἡμέρας πρὸ τῆς 5 Μαρτίου. φαντασιώδεις ἐμφανίζων κινδύνους ἐκ τῆς παρατάξεως ἡμῶν, ὡς πρὸς τὴν ὑπαταγὴν πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν. ὅτι θὰ ἔθραυε τὴν κεφαλὴν παντὸς ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά του ("ζωηρὰ παρατεταμένα χειροκροτήματα" ἐναντίον τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας. Κληρονόμος καλοῦ παρελθόντος, ἐπίλογος τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε τὸ αἱματηρὸν πραξικόπημα τῆς ἑπομένης τῶν ἐκλογῶν. ἡ παρεῦσα κυβέρνησις εὐθὺ ἐπ' ἀρχῆς διενοήθη. φαγτασκαούσα. τὴν ἐκλείκνιν νὰ θέσῃ ὡς κατευθυντήριον γραμμὴν τῆς στάσεώς της ἔναντι τῶν δραστῶν τῆς ἐγκληματικῆς ἐνταρξίας. Ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πραξικοπήματος μετὰ ψυχραιμίας καὶ συνέσεως ἀντιμετωπίσαμεν τὴν κατάστασιν συντελέσαντες ὅσῃ ἡμῖν δύναμις διὰ τὸν κατευναμὸν τοῦ ἐν δικαίᾳ ἐξεγέρσει λαοῦ καὶ παρασχόντες εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα καὶ τοὺς νομίμους Ἄρχοντας τοῦ Στρατοῦ, τὴν στάσιν τῶν ὁποίων καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου κρθήκον θεωρῶ νὰ ἐξάρω. τὸ κύρος. τὸ ὁποῖον ἀντλοῦμεν ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐμπιστοσύνης τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς τάξεως. οὕτω καὶ ὅταν ἀνελάβομεν τὴν ἀρχήν. οὔτε ἐκτακτα δικαστήρια συνεκροτήσαμεν, οὔτε εἰς ἐξαιρετικὰ μέτρα προῆλθομεν, ἀλλ' ἐν πάσῃ ἤρεμια ἐνεπιστεύθημεν εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς Πατρίδος τὸν κολασμὸν τῶν ἐνόχων τῆς τάρσίας. Μνησικακία καὶ ἐκδικήσεις ἀποστελοῦν πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεγάλην ἀποστολήν. τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ τῆς κρισιμότητος τῆς καταστάσεως πλήρη ἔχει ἐπίγνωσιν καὶ τῶν προσδοκιῶν τὰς ὁποίας ἐπ' αὐτῆς στηρίζει ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ σαφῆ ἔχει συναίσθησιν. Φιλοδοξία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις τῆς χώρας νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν σύμπνοιαν καὶ τὴν ἑνότητα ὅλων τῆς Ἑλλάδος τῶν πολιτῶν, διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς ἐσωτερικῆς περισυλλογῆς καὶ ἀνορθώσεως. τὸ ὁποῖον μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ αἰσιοδοξίας ἀναλαμβάνει.

Τοῦ Κυβερνητικοῦ ἡμῶν προγράμματος, κύριοι Βουλευταί, βατικὴν ἀποτελεῖ ἐπιθῶξιν ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος. Προέχον δὲ τούτου ζήτημα εἶναι τὸ οἰκονομικὸν καὶ ἰδιαιτέρως τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ὅστις καὶ κατὰ τὴν λῆξαν οἰκονομικὴν χρῆσιν κατέλιπεν ἔλλειμμα καὶ προβλέπεται ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἀρξαμένην ταύτην θὰ καταλίπῃ τοῦτο περὶ τὰ 1100—1200 ἑκατομμύρια δραχμῶν. ἐφόσον τὰ πράγματα παραμείνωσιν ἐν τῇ ὑφισταμένῃ καταστάσει.

Ε. Βενιζέλος. Εἰς ποῖον ποσὸν ὑπολογίζετε τὸ ἔλλειμμα, κύριε Πρόεδρε;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κατὰ τὰς ὑπηρεσιακὰς πληροφορίας τὸ ἔλλειμμα εἶναι περὶ τὰ 450 ἑκατομμύρια. Πρέπει δὲ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἄλλοτε πρὸ τῶν ἐκλογῶν ὅτε εἶχον ἀναλάβει τὴν Κυβέρνησιν εἶχον ὑπολογίσει τοῦτο εἰς 450 ἑκατομμύρια καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν ἐπίσης μοῦ εἶπε τότε ὅτι ὑπελόγιστε περὶ τὰ 750 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ἂν αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου καὶ κατόπιν ἐβελτιώθησαν. τὸ ἔλλειμμα ὡς εἶχεν εἶπεν ὁ ἄλλοτε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἦτο περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια μηνιαίως. Μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου αἱ προβλέψεις τοῦ ἄλλοτε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπηλήθευσαν ἀκριβῶς μολονότι πρέπει νὰ εἴπω ὅτι κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τὸ ἔλλειμμα ἦτο 18.000.000.

Γ. Καφαντάρης. Ποιος ήτο ο άλλοτε Υπουργός των Οικονομικών;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ο κ. Βαρβαρέσσος. Από του Νοεμβρίου όμως και έκτοτε είχομεν μικρότερα ελλείμματα κυρίως δε τον Νοέμβριον και Δεκέμβριον είχομεν πλείονας εισπράξεις.

Η κυβέρνησις υπ' όψιν έχουσα την ύφιστην σπουδαιότητα, την οποίαν έχει διά την οικονομίαν της χώρας εν γένει το ισοζύγιον του προϋπολογισμού θά έπιδιώξη κατά πάντα τρόπον την κάλυψιν του προβλεπομένου ελλείμματος. Προς τούτο δ' αποβλέπει κατά πρώτον εις την συστηματικήν εφαρμογήν οικονομιών και την φειδώ κατά την διαχείρισιν των διαφόρων κονδυλίων του προϋπολογισμού, ως έπραξεν ήδη κατά την πρό των εκλογών βραχείαν περίοδον. Θά λάβη δε κατά την εφαρμογήν τούτων πάσαν δυνατήν πρόνοιαν όπως μή παρακωλύεται συνεπεία τούτου ή λειτουργία των αναγκαίων του Κράτους υπηρεσιών και ικανοποιώνται αι στοιχειώδεις ανάγκαι του Κράτους. Οφείλω δε ως προς τούτο να σημειώσω ότι το κράτος ημών καθυστερεί ως προς την ικανοποίησιν στοιχειωδών τινών αναγκών, ως της υγιεινής και της στεγάσεως υπολειπομένων αστέγων προσφύγων αθλίως διαβιούντων, ως επίσης και άλλων εκ σεισμών παθόντων και ιδία των τελευταίων εκ Χαλκιδικής. Ως προς ταύτας δε όχι μόνον οικονομίαι δεν δύνανται να επέλθωσιν αλλά και αύξησις δαπανών θά χρειασθή προς θεραπείαν του κακού, επί πλέον ή κυβέρνησις θά προβλέψη εις την μείζονα απόδοσιν των υφισταμένων φόρων διά της προσηκούσης ρυθμίσεως της φοροτεχνικής υπηρεσίας, ώστε ή βεβαίωσις και είσπραξις των φόρων, να καταστή απλή και συστηματική και να μή φέρωσι μόνον τα βάρη οι νομοταγείς πολίται, αποκατασταθή δε ή οφειλομένη φορολογική δικαιοσύνη διά της λήψεως των αναγκαίων μέτρων, προς καταίσωσιν της διαφυγής των φόρων, ως προς το οποίον δέον να μεταρρυθμισθή και ή υφισταμένη υπηρεσία, ιδία ως προς το καθεστώς του καπνού, της οποίας, και ο νύν επί των Οικονομικών Υπουργός άπέλυσε ήδη χωρίς ν' αντικαταστήση διά νέου το έκτακτον προσωπικόν.

Η ταχεία και αποτελεσματική εκδίκασις των αιτιάσεων των φορολογουμένων και ή έμπνευσις εις τον λαόν της πεποιθήσεως ότι το παρ' αυτού εισφερόμενον καταναλίσκεται εις ανάγκας του Κράτους εξυπηρετικάς δι' αυτόν θά συντελέσωσιν επίσης εις την ενίσχυσιν της φορολογικής αποδόσεως. Εν τέλει ή κυβέρνησις μελετά την μονοπώλησιν ωρισμένων ειδών μεγάλης καταναλώσεως και έχει υπ' όψει φορολογικάς τινας μεταρρυθμίσεις, διά των οποίων θά ζητήση να επιβαρυνθώσι κυρίως αι μάλλον εύποροι τάξεις. Μετά συμπαθείας δε αποβλέπουσα εις τας λαϊκάς τάξεις συστηματικήν θά καταβάλη προσπάθειαν να ανακουφίζη ταύτας βαθμιαίως εκ της πλιττούσης αυτάς υπέρ τας δυνάμεις των φορολογίας, ιδίως μετά την αποκατάστασιν του ισοζυγίου του προϋπολογισμού. Η κυβέρνησις έχει ανάγκην πιστώσεως χρόνου διά την εισαγωγήν του προϋπολογισμού, ο οποίος δέν ήτο δυνατόν να καταρτισθή κατά το βραχύ διάστημα, καθ' ο άνέλαβε την αρχήν, θεωρεί δε άλλως αναγκαίον όπως πρό τούτου έλθη εις συνεννόησιν μετά των δανειστών του εξωτερικού πρός διακανονισμόν του προς αυτούς χρέους της χώρας εκ του οποίου και θά εξαρτηθή άλλως τε το ασφαλές του ισοζυγίου του προϋπολογισμού. Προς τούτο δε ή κυβέρνησις διεξάγει διαπραγματεύσεις μετά των αντιπροσώπων των πιστωτών του εξωτερικού, επιδιώκουσα όπως ο διακανονισμός ούτος συντελεσθή επί τη βάσει της δυναμικότητος της χώρας από δημοσιονομικής και συναλλαγματικής απόψεως, να εξακριβωθή αύτη κατόπιν επιτοπίου ενταύθα δηλαδή εξετάσεως όπου και ευχερεστέρα ή εξακρίβωσις. Η Κυβέρνησις προς τούτο είναι διατεθειμένη να θέση εις την διάθεσιν των δανειστών όλα τα αναγκαία στοιχεία προς έρευναν και πλήρη πιστοποίησιν της καλής πίστεως και ειλικρινείας της χώρας, διά των οποίων και πιστεύει να έπιτύχη πάντα δίκαιον διακανονισμόν σύμφωνον προς την δυναμικότητα της χώρας, και μή παρακωλύοντα την περαιτέρω εξέλιξιν ταύτης. Εν σπουδασμώ προς την ρύθμισιν του εξωτερικού χρέους ή Κυβέρνησις μελετά και την του εσωτερικού τοιαύτην, κατά τρόπον εξυπηρετικόν της όλης οικονομίας της χώρας.

Μεχρις ότου καταστή δυνατή ή οριστική κατοχύρωσις του εθνικού ημών νομίσματος, προς διατήρησιν σχετικής ευστάθειας τούτου και αποφυγήν μεγάλων διακυμάνσεων ή Κυβέρνησις ως έπραξε και άλλοτε θά εφαρμόση πάντα τα ενδεικνυόμενα μέτρα. Διά την οριστικήν δε αυτού κατοχύρωσιν θά επιδιώξη την αποκατάστασιν της απολεσθείσης εμπιστοσύνης των κεφαλαίων προς την χώραν, προς τούτο δ' αναγκαία και ή λήψις μέτρων προς την κατά το δυνατόν θεραπείαν των εκ του άτυχους εκείνου αναγκαστικού νόμου περί δραχμοποιήσεως παθόντων καταθετών και ιδία των εν τη αλλοδαπή βιούντων μεταναστών, μαλονότι δέν παραγνωρίζει ή Κυβέρνησις τας ως προς τούτο σοβαράς δυσχερείας μετά την εκ της εφαρμογής του νόμμου τούτου δημιουργηθείσαν κατάστασιν. Επίσης θά επιδιώξη την αύξησιν του εξαγωγικού εμπορίου και αφ' ετέρου την μείωσιν του εισαγωγικού τοιούτου. Προς τούτο δε ή Κυβέρνησις προτίθεται και ειδικήν να συστήση διεύθυνσιν του εξωτερικού εμπορίου και μελετά την καθιέρωσιν μονοπωλίων ως προς ωρισμένα είδη, κατά την οποίαν θά λάβη πάσαν δυνατήν πρόνοιαν, όπως μή αποκλεισθή το εμπόριον, το οποίον αγογγύστως μέχρι τούδε και μετά θυσίας των συμφερόντων του, δύναμαι να είπω, υπέστη διαφόρους περιορισμούς. Επίσης ή Κυβέρνησις μελετά την αντικατάστασιν εν τη εγχωρία καταναλώσει όσον το δυνατόν των εξωθεν εισαγομένων ειδών δι' αναλόγων εγχωρίων, και προς τούτο έχει υπ' όψιν να ώθήση την εκμετάλλευσιν των λιγνιτορρυχείων και έρευνητικάς να εκτελέση εργασίας επί των τοιούτων εν Μακεδονία προς αντικατάστασιν δι' εγχωρίου λιγνίτου εις ευρυτέραν κλίμακα του εξωθεν εισαγομένου γαιάνθρακος.

Μολονότι ο τραπεζιτικός ημών οργανισμός ικανοποιητικήν υποδεικνύει αντοχήν απέναντι της παγκοσμίου οικονομικής κρίσεως, έχει ανάγκην ενισχύσεως. Προς τούτο ή Κυβέρνησις υποβλέπει εις την συγχώνευσιν διαφόρων, των σπουδαιοτέρων, τραπεζιτικών οίκων της χώρας, διά της οποίας και συγκέντρωσις κεφαλαίων και οικονομία εξόδων ικανή θά επέλθη και άφεύ ληφθή ή αναγκαία και οφειλομένη πρόνοια διά τους τυχόν απομακρυνθησομένους υπαλλήλους.

Δέν περιλαμβάνει δε εις την συγχώνευσιν ταύτην ούτε την Εθνικήν, ούτε την Τράπεζαν της Ελλάδος, των οποίων θεωρεί σκόπιμον μόνον την στενωτέραν συνεργασίαν, χωρίς να θίγηται ουδετέρας τούτων ή αυτοτέλεια, όπως καταστή εφικτή ή προσήκουσα ρύθμισις της πίστεως και της κυκλοφορίας. Εις την συγχώνευσιν δ' επίσης δέν υπολογίζεται και ή Αγροτική Τράπεζα είδικούς εξυπηρετούσα σκοπούς, δι' ους ανάγκη παρίσταται ενίσχυσις των κεφαλαίων της.

Η αύξησις της γεωργικής παραγωγής, ή ρύθμισις του εξωτερικού εμπορίου, ή διαχάραξις εν τω συνόλω λελογισμένης συγκοινωνιακής και βιομηχανικής πολιτικής και ή τόνωσις της εμπορικής ημών ναυτιλίας αποτελούν τα κυριώτερα στοιχεία επί των οποίων θά ασχοληθή ή Κυβέρνησις προς ενίσχυσιν της εθνικής οικονομίας. Ως προς τα γεωργικά προϊόντα αποβλέπει μετ' ιδιαιτέρας προσοχής εις τα σπουδαιότερα τοιαύτα, ως τον καπνόν, τον σίτον, το έλαιον, την σταφίδα, τον βάμβακα, και τον οίνον. Εις βάρος δε αυτού του προϋπολογισμού του Κράτους και αναλόγως των εξ αυτού δυνατών μέσων θά εξακολουθήση την εκτέλεσιν των μεγάλων παραγωγικών έργων, ως προς τα οποία και θά επιδιώξη την κατά το δυνατόν προς διευκόλυνσιν της εκτελέσεως μεταρρύθμισιν των σχετικών συμβάσεων. Προς ανακούφισιν του αγρότου και ασφάλισιν της εργασίας τούτου, ή

Κυβέρνησις θά εισαγάγη το ακατάσχετον ωρισμένης ελευθέρας αυτού περιουσίας και την κατάργησιν της έγγειου φορολογίας της δεκάτης, ή οποία άλλως ουδ' εφαρμόσθη και μετά την λήξιν της προθεσμίας της παρασχεθείσης αναστολής. Επίσης θά επιδιώξη και τον περιορισμόν σχετικώς προς την καθιερωθείσαν διατίμησιν του εις συνάλλαγμα αντιτίμου των εξαγομένων προϊόντων εις μικρότερον κατά το δυνατόν ποσοστόν, καθόσον τούτο και φορολογίαν επί τη εξαγωγή αποτελεί και παρακωλύει ταύτην, ενώ ανάγκη παρίσταται διά την χώραν, όπως αύτη προαχθή.

Εις την βιομηχανικήν της πολιτικήν ή Κυβέρνησις αποβλέπει πρό παντός εις την ενίσχυσιν των επιχειρήσεων, αίτινες εκμεταλλεύονται κυρίως πρώτας ύλας της χώρας ή και έγχωρίους κινητηρίους δυνάμεις. Ως προς δε τας λοιπάς θά άσκήση πάντα δυνατόν περιορισμόν κατά του πολλαπλασιασμού εκείνων, αίτινες έρειδονται ουσιωδώς επί της ανωμάλου νομισματικής καταστάσεως, και θά λάβη πάν κατά το δυνατόν μέτρον προς υποστήριξιν των υπαρχουσών τοιούτων προς αποφυγήν καταστροφής κατά την μεταβατικήν της νομισματικής καταστάσεως περίοδον. Ειδικώτερον θά αποβλέψη ή Κυβέρνησις εις την βιομηχανίαν τω ξένων, ή οποία είναι επιβεκτική αναπτύξεως εις την χώραν μας, ως επίσης και εις την προαγωγήν της αλιείας, διά της οποίας όχι μόνον υγιεινή και εύωνος εις τον λαόν τροφή, αλλά και εργασία ικανή εις τον εργατικόν κόσμον θά παρασχεθή. Η Κυβέρνησις θά επιδιώξη την ηθικήν και ύλικήν εξύψωσιν του εργάτου και την εν αρμονία συνεργασίαν αυτού μετά του επιχειρηματικού κεφαλαίου, το οποίον επίσης θά προστατεύση. Και όπως αμέλυνη πάσαν μεταξύ αυτών τυχόν οξείαν αντίθεσιν, προ της εκκρήξεως οιασδήποτε απεργίας των εργατών ή των εργοδοτών θά εισαγάγη και την παρ' ημίν εφαρμογήν μέτρων αναλόγων προς τα εις άλλα Κράτη κρατούντα. Θά ενισχύση επίσης την εποπτείαν της εφαρμογής των εργατικών νόμων, και θά επιδιώξη την προσήκουσαν ρύθμισιν του υφισταμένου νόμου «περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διά την εφαρμογήν τούτου, διότι ως έχει σήμερον, διά ποικίλους λόγους, δέν είναι δεκτικός εφαρμογής. Επίσης θά λάβη τα δυνατά μέτρα προς καταπολέμησιν της ανεργείας και έκτος των γραφείων προς εύρεσιν εργασίας θά άσφαλίση την εργασίαν εις τους Έλληνας εργάτας διά πάντα τα εν Ελλάδι τελούμενα έργα. Επίσης αποβλέπει να οργανώση την κοινωνικήν πρόνοιαν προς περιθαλψιν των εν ενδεία διατελούντων. Η κυβέρνησις συνέστησεν ήδη επιτροπήν εκ τών τριών αρμοδίων Υπουργών προς μελέτην διά την ικανοποιητικήν κατά το δυνατόν λύσιν των διαφόρων ζητημάτων των προσφύγων και των συγγενών προς τούτους πληθυσμών. Και πρωτίστως θά λάβη πρόνοιαν προς χορήγησιν στέγης εις τους στερουμένους τοιαύτης εκ τούτων, διά την οποίαν και θέλει αναγραφή εις τον προϋπολογισμόν κονδύλιον περί τα 50 εκατομμύρια διά το τρέχον έτος, εκτός των άλλοθεν εκ της Αγροτικής Τραπέζης διατιθεμένων.

Εκ των κυριωτέρων μελημάτων της Κυβερνήσεως είνε ή υγιεινή της χώρας, ή οποία δυστυχώς πολλών έχει ανάγκην. Η οικονομική όμως κατάστασις δέν θά επιτρέψη την ικανοποίησιν τούτων εν τω συνόλω. Εν τούτοις ή Κυβέρνησις πάσαν θά καταβάλη προσπάθειαν προς βελτίωσιν της υγιεινής καταστάσεως. Έχει δε ήδη θέσει τας βάσεις προς επαύξησιν σημαντικήν κλινών δι' απόρους φυματιώντας ως επίσης εν συνεννοήσει μετά τού Πανεπιστημίου προς ίδρυσιν νέας κλινικής περιλαμβανούσης επίσης ικανάς κλίνας δι' άλλους άπόρους πάσχοντας, και τέλος όπως εις το Προσφυγικόν Νοσοκομείον προστεθή περίπτερον προς αντικατάστασιν των από πολλάς απόψεις αναταλλήλων παραπηγμάτων.

Ως προς την εσωτερικήν διοίκησιν πρό παντός ή Κυβέρνησις θά επιδιώξη την επιβολήν του κύρους του Κράτους και τον σεβασμόν του νόμου, ως επίσης και την άσφάλειαν της χώρας εν υπαίθρω και εν τη πόλει και την απόλυτον προστασίαν του κοινωνικού ημών καθεστώτος, κατά παντός εναντίου αυτού επιβουλής. Επίσης θά επιδιώξη την απεσυγκέντρωσιν εν τη διοικήσει και την επέκτασιν της αυτοδιοικήσεως εν τω δευτέρω βαθμώ. Επίσης δε την προσήκουσαν οργάνωσιν των διαφόρων υπηρεσιών του Κράτους, ώστε αύται ν' ανταποκρίνωνται εις τον σκοπόν, δι' ον προορίζονται, ως υπηρεσίαι τεταγμέναι προς εξυπηρέτησιν των νομίμων συμφερόντων των πολιτών. Η Κυβέρνησις από της παρελθούσης ήδη περιόδου ταύτης συνέστησε επιτροπήν προς μελέτην του ζητήματος διά πάσαν τυχόν υφιστάμενην ως προς τους διαφόρους πολιτικούς υπαλλήλους ως και αξιωματικούς διαφοράν μισθοδοσίας και αποκατάστασιν της οφειλομένης ισότητος και δικαιοσύνης.

Ιδιαιτέραν θέλομεν καταβάλει μέριμναν προς βελτίωσιν της εκπαιδεύσεως και πρό παντός διά την επαγγελματικήν τοιαύτην ως και την στοιχειώδη, ως επίσης διά την προστασίαν των καλών τεχνών και την βελτίωσιν της θέσεως του κλήρου, εν τω μέτρω πάντοτε της δυναμικότητος του προϋπολογισμού. Η ταχεία αποπεράτωσις των δικαστικών κωδίκων και ή απλοποίησις διαδικασίας προς ταχείαν και ασφαλή απονομήν της δικαιοσύνης διά την οποίαν προτιθέμεθα και των μονομελών δικαστηρίων την εισαγωγήν διά τας πολιτικάς υποθέσεις και την κατεύθυνσιν της διαδικασίας εις τον αναγκαιούντα τύπον, θά απασχολήση ωσαύτως την Κυβέρνησιν.

Ως προς την εξωτερικήν πολιτικήν, ή Κυβέρνησις θά εμμείνη εις την πολιτικήν της εμπεδώσεως της ειρήνης και της αναπτύξεως φιλίας μεθ' όλων των Κρατών, και δημιουργίας ειλικρινών απέναντι πάντων σχέσεων. Μετ' ιδιαιτέρας δε συμπαθείας αποβλέπει εις την προσέγγισιν των Βαλκανικών χωρών και θά παράσχη ευμενές έδαφος και πρός την γείτονα Βουλγαρίαν, ως και την Αλβανίαν διά την εξομάλυνσιν των μεταξύ των Κρατών τούτων και της Ελλάδος οικονομικών δεσοληψιών και την σύναψιν συμφώνου φιλίας και των αναγκαίων εμπορικών συνθηκών πρός εξυπηρέτησιν των αμοιβαίων των συμφερόντων. Η μετανάστευτις του πληθυσμού εις πρόσφορα διά τον ελληνικόν λαόν εδάφη και ιδία εις εκείνα, τα οποία άλλοτε προσέφευγε, θά είναι εκ των προσπαθειών και επιδιώξεων της Κυβερνήσεως. Εις ειρηνικήν πολιτικήν αποβλέπουσα ή Κυβέρνησις είναι προδιατεθειμένη και σύμπτυξιν των στρατιωτικών μονάδων να ενεργήση και ελάττωσιν της στρατιωτικής θητείας, τα οποία και οικονομίας εν τω προϋπολογισμώ θά επιφέρωσι και εις την ενίσχυσιν της εθνικής οικονομίας συντελούσιν. Εννοείται δε ότι ταύτα θά ενεργηθώσιν υπό τον απαράβατον όρον της τηρήσεως της απαιτουμένης αμυντικής δυνάμεως διά την ασφάλειαν της χώρας.

Πιστεύω, κύριοι Βουλευταί, ότι αρκετά σαφώς διέγραψα τας κεντρικάς του προγράμματος της Κυβερνήσεως ημών κατευθύνσεις και πλήρη, κατά το δυνατόν, έδωκα εικόνα των επιδιώξεων αυτού, ώστε να μή είναι δυσχερής ή επί τούτου κρίσις σας.

Ίνα δυνηθή ή Κυβέρνησις, της οποίας έχω την τιμήν να προΐσταμαι, να φέρη εις πέρας το βαρύ έργον το οποίον, εις εκτέλεσιν της λαϊκής εντολής, ανέλαβεν, έχει ανάγκην της συνεργασίας των δύο Νομοθετικών Σωμάτων. Και εις μεν την Βουλήν στηρίζεται ή Κυβέρνησις επί πλειοψηφίας ικανής να συνδράμη αυτήν εις το έργον της, εις την Γερουσίαν όμως είναι γνωστόν ότι ή πλειοψηφία προελθούσα εκ παλαιοτέρας του Ελληνικού λαού ετυμηγορίας, δέν είναι φιλική πρός την Κυβέρνησιν ημών, ευρίσκεται εις την αντίθεσιν πρός την διά των τελευταίων εκλογών σχηματισθείσαν πλειοψηφίαν εν τη αιθούση ταύτη. Από του 1927 ότε εψηφίσθη το εν ισχύι Σύνταγμα ημών, δι' ού εθεσμοθετήθη ή Γερουσία εξεδηλώθησαν αι αμφιβολίαι της Κοινής γνώμης όσον αφορά την χρησιμότητα του δευτέρου Νομοθετικού Σώματος. Η πλειοψηφία με την οποίαν ενεκρίθη υπό της Συντακτικής Βουλής ή καθιέρωσις και παρ' ημίν της Γερουσίας, υπήρξε

χαρακτηριστικὴ ἀπήχησις τῶν ἀμφιεβολιῶν τῆς Κοινῆς γνώμης, ὡς πρὸς τὴν χρησιμότητα τοῦ Θεσμοῦ. Ὁ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Συνταγματικῆς διατάξεως ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ 1928 νόμος περὶ ἐκλογῆς τῶν Γερουσιαστῶν καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν συνεκροτήθη τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1929 ἡ Γερουσία ἐνέτεινον τὰς λαϊκὰς ἀμφιεβολίας. Ἡ τετραετὴς δρᾶσις τοῦ Δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Θεσμοῦ. Δὲν διέφευσε δὲ ἡ Γερουσία διὰ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως της τὰς περὶ χρησιμότητος αὐτῆς ἀπόψεις τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ Θεσμοῦ μόνον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλυτέραν ἄσκησιν τοῦ Νομοθετικοῦ ἔργου, τὰς διέφευσε καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρησιμότητά της διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος παρεχόμενα εἰς αὐτὴν δικαιώματα σχετικῶς πρὸς τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Διότι ἡ πλειοψηφία τῆς Γερουσίας στενῶς κομματικὴν ἔχουσαν ἀντίληψιν, δὲν ἐδίστασε νὰ κυρώσῃ διὰ τῆς ψήφου της τὴν κατὰ πρόδηλον παραβίασιν τοῦ Συντάγματος γενομένην διάλυσιν τῆς προηγουμένης Βουλῆς. Ἡ πρᾶξίς της δὲ ἐκείνη τεθεῖσα παρ' ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ λαϊκοῦ κριτηρίου κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δυστυχῶς ἡ πλειοψηφία τοῦ δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος καὶ μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων ἐκλογῶν καὶ παρὰ τὴν ἔνδηλον πρὸς τὸν Θεσμὸν καὶ τὴν διατήρησιν αὐτοῦ ἀντίθεσιν τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ νέας παρέσχεν ἀποδείξεις ἐμμονῆς εἰς ἀντιλήψεις, αἱ ὁποῖαι σήμερον εἶναι ἀπαράδεκτοι.

Δὲν διενοήθημεν, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ διανοηθῶμεν, ὅπως παρεμποδίσωμεν τὴν Γερουσίαν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἄσκησιν ἐλέγχου τῶν κυβερνητικῶν πράξεών μας. Τοὐναντίον, ἐπιθυμοῦμεν αὐστηρὸν τὸν ἔλεγχον αὐτῶν καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ εἰς τὸ ἕτερον Νομοθετικὸν Σῶμα, διότι ὁ ἔλεγχος ἀκριβῶς τῶν κυβερνητικῶν πράξεων διασφαλίζει τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἀλλ' ἐὰν ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἄσκησιν δικαίας καὶ τιμίας ἀντιπολιτεύσεως ἀναλόγου πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς εἴχομεν ἀσκήσει, ὅταν οἱ ἀντίπαλοί μας ἦσαν περιεβεβλημένοι μὲ τὴν λαϊκὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἄκρου τοῦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἶχε χαρακτηρίσει ὡς ὑπεδειγματικὴν καὶ ἀξίαν νὰ τὴν μιμηθῇ, ὅταν δοθῇ περίστασις, δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ δεχθῶμεν, μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, συστηματικὴν κατὰ τῆς προπαθείας τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν ἀντίδρασιν καὶ ὑπονόμευσιν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἀνελάβομεν. Ὑπερτάτην, ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις μᾶς περιέβαλε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του, ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ἐὰν ἐκδηλωθῇ τοιύτη κατὰ τοῦ ἔργου ἡμῶν ἀντίδρασις, νὰ ἀμυνθῶμεν. Θὰ ἦτο ἀσύγγνωστον νὰ ἀφίσωμεν τὴν χώραν καὶ τὰ τεράστια αὐτῆς προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν λύσιν, ἀπροστάτευτα ἐνώπιον τῆς τυχὸν ἐπιβουλῆς καὶ νὰ θέσωμεν τὸ γενικὸν συμφέρον εἰς ἄσσονα μοῖραν.

Ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις, ἀντιλαμβανομένη τὴν κρισιμότητα τῆς καταστάσεως θὰ συμβάλῃ διὰ τῆς τακτικῆς της καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ εἰς τὸ δεύτερον πρὸ παντὸς Νομοθετικὸν Σῶμα διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, ὥστε νὰ ἀποτραπῇ ἡ ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων, τὴν ὁποίαν εἰλικρινῶς ἀπευχόμεθα (ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔχει τὸν λόγον.

Ε. Βενιζέλος. Κύριοι Βουλευτοί, πρὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἀγορεύσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ διακοπάς, διότι θὰ διεξαχθῇ πρεμότερον ἡ συζήτησις καὶ θὰ τελειώσωμεν ταχύτερον. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παρατήρησις αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὁποίου τὰς διακοπὰς εὐχαρίστως θὰ δεχθῶ.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω νὰ μὴ λάβω τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς διακόψω.

Ε. Βενιζέλος. Αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς κυβερνήσεως ἀνεμένοντο μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος ὄχι μόνον διὰ νὰ γνωρίσωμεν εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς της τὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ ἐφαρμόσῃ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μάθωμεν ἐπίσης, ποία εἶναι ἡ στάσις της ἀπέναντι τοῦ ὑπὸ τῶν φίλων της ἀναλαμβανομένου ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῶν ἐκλογῶν ζητήματος τῆς πραξικοπηματικῆς καταργήσεως τοῦ Β' Νομοθετικοῦ Σώματος. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐδήλωσεν ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ καὶ εὔχεται μάλιστα αὐτικὰ Σώματα. Δὲν εἶναι ὅμως διατεθειμένη νὰ ἀνεχθῇ συστηματικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς προπαθείας της καὶ ὑπονόμευσιν τοῦ ἔργου της. Τὸ μέρος τοῦτο τῶν Κυβερνητικῶν δηλώσεων εἶναι βεβαίως ἱκανοποιητικόν. Ἠμπορῶ νὰ βεβαιώσω τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβῆται καμμίαν συστηματικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς προπαθείας της καὶ ὑπονόμευσιν τοῦ ἔργου της. Ἀναγνωρίζω ἀκόμη ὅτι δὲν θὰ ἠμποροῦσεν νὰ ἀνεχθῇ ἡ Κυβέρνησις τοιαύτην τυχὸν συστηματικὴν ἀντίδρασιν καὶ ὅτι θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα καὶ μάλιστα τὸ καθῆκον νὰ ἀμυνθῇ κατ' αὐτῆς. Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι χωρίζομεθα ἀπολύτως ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὡς πρὸς τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκδηλωθῇ λοῦτο μία τοιαύτη συστηματικὴ ἀντίδρασις, ἡ Κυβέρνησις ἔχει εἰς χεῖράς της συνταγματικὸν μέσον ἀμύνης προκαλοῦσα διὰ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ καταγγέλλουσα τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ ζητήσῃ νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁ λαὸς διὰ τῆς ψήφου του. Τοιαύτη τυχὸν δικαίωσις τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τῆς λαϊκῆς ψήφου δὲν θὰ ἤρκει βέβαια διὰ τὴν ἄμεσον κατάργησιν τοῦ Β' Νομοθετικοῦ Σώματος, διότι δὲν θὰ ἐπληροῦντο δι' αὐτῆς καὶ μόνης ὅλοι οἱ ὅροι τῆς Συνταγματικῆς ἀναθεωρήσεως. Ἀλλὰ μία τοιαύτη ἐπιτυχία τῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ ἐξησφάλιζε εἰς αὐτοὺς μόνον τὴν πλειοψηφίαν κατὰ τὰς κοινὰς συνεδριάσεις τῶν δύο Νομοθετικῶν Σωμάτων ἀλλὰ θὰ ἀπετέλει καὶ διὰ τὴν Γερουσίαν σοβαρὰν προειδοποίη-

σιν, ὅτι ἐμμένουσα εἰς τακτικὴν ἀποδοκιμασθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων θὰ ἐξετίθετο εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ὁριστικῆς καταργήσεώς της. Ἐὰν ὅμως καὶ ἡ προειδοποίησις αὕτη ἀπέβαινε ἀτελεσφόρητος ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶχε τὴν εὐχέρειαν προβαίνουσα κατὰ τὸ ἔτος 1935 εἰς ἐκλογὰς πρὸς ἀνανέωσιν τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς Γερουσίας καὶ ὁέτουσα κατ' αὐτὰς τὸ ζήτημα τῆς καταργήσεώς της, νὰ ἐπιτύχῃ, ἐὰν ἤθελεν ἐπιδιωκμασθῇ ὑπὸ τῶν ἐκλογέων, τὴν ἀναγκαίαν πλειοψηφίαν, ὅπως προβῇ εἰς τὴν σύμφωνον πρὸς τὸ πολίτευμα κατάργησίν της.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Δὲν φοβεῖσθε ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τὰ δύο ἔτη τῆς ἀναμονῆς εἶναι πολλά; Καὶ ὅτι πρέπει νὰ μοὶ δοθῇ τὸ μέσον... ..

Ε. Βενιζέλος. Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὴν συνταγματικὴν νομιμότητα. Ἀτυχῶς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λ. Κόμματος ἔχει φίλους, οἱ ὁποῖοι βιάζονται πάρα πολύ. Ἀλλὰ καθ' ἡκόν του εἶναι νὰ τοὺς ἐπιβάλῃ νὰ ἔχουν ὑπομονήν. Διότι τὰ γραπτὰ πολιτεύματα εἰς τοιοῦτον κυρίως ἀπελέπουν τὸν σκοπόν. Εἰς τὸ νὰ θεσπίζουν ἀναστατικοὺς χαλινούς, ὄχι μόνον κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτῆς τῆς νομοθετικῆς, ὅπου τοὐλάχιστον ἡ συντακτικὴ ἐξουσία διαφέρει τῆς συνήθους νομοθετικῆς, ὅπως παρ' ἡμῖν. Ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐπιδιώκουν αἱ ἐγγυήσεις μὲ τὰς ὁποίας τὸ σύνταγμα περιβάλλει τὴν ἀναθεωρησίν του. Εἷς δὲ τῶν κυριωτάτων σκοπῶν τῆς ἱδρύσεως τῆς Γερουσίας ἦτο νὰ χρησιμεύσῃ αὕτη ὡς ἄγκυρα ἀσφαλείας καὶ ἔρμα τοῦ σκάφους τῆς πολιτείας. Ἐγγυᾶται, ὡς εἶπε προχθὲς μετὰ τὴν ἐκλογήν του ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας, κατὰ ἀμελετήτων καὶ ἐσπευσμένων ριζοσπαστικῶν λύσεων, αἱ ὁποῖαι συνήθως ἐμφανίζονται μετὰ πᾶσαν ἐκλογικὴν νίκην. Ἄλλως τε, ἐὰν ἅπαξ ἡ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς Γερουσίας παρεβιάζετο τὸ πολίτευμα, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὴ καὶ οἱ φίλοι της χθὲς ἀκόμα ὤμωσαν ὅρκον πίστεως, ποίαν ἐμπιστοσύνην ἠδύνατο νὰ ἐμπνευσθῇ ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτὴν καταπάτησιν τοῦ πολιτεύματος δὲν θὰ ἐφερόμεθα εἰς δευτέραν καὶ τρίτην, ἕως ὅτου ὁδηγηθῶμεν εἰς πλήρη ἀνατροπήν των. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐσφετερίζετο τὴν ἐξουσίαν νὰ καταργήσῃ τὸ Β' Νομοθ. Σῶμα θὰ ἐμετέβαλλε αὐτὴν εἰς Συντακτικὴν Συνέλευσιν καὶ τοῦτο θὰ ἀπετέλει πλήρη ἐπανάστασιν. Ποῖος θὰ τὴν ἠμπόδιζε τότε νὰ ἄρῃ καὶ τὴν μονιμότητα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διὰ νὰ ἐπισθοδρομήσωμεν εἰς τὸν πολιτικόν μας βίον κατὰ 25 ὅλα ἔτη;

Καὶ ποῖος θὰ ἠμπόδιζε τότε τὰ πλέον ἀδιάλλακτα στοιχεῖα τῆς πλειοψηφίας νὰ ἐπιβιώξουν ριζικωτέρας ἀνατροπάς; Καὶ ποῖος, δὲν βλέπει ποῦ ἠμπορούσαμεν νὰ ὁδηγηθῶμεν τότε; Ποίους ἄλλως τε ἠμπορεῖ νὰ φαντασθῇ, ὅτι, εἰς τὸ μέσον τοιαύτης πολιτικῆς ἀνωμαλίας, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀντιμετώπισις τῆς παγκοσμίου κρίσεως, ἡ οἰκονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας καὶ ἡ διατήρησις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῆς δραχμῆς; Ἐρωτήσατε τὸν Ὑπουργόν σας τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότησις ἐν μέσῳ τοιαύτης πολιτικῆς ἀνωμαλίας. Ἂν δὲν ἀρκεῖ ἡ μαρτυρία του, ἐρωτήσατε τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Κυβερνήσεώς σας τὸν κ. Μάξιμον. Ἀλλὰ διατί θὰ ἀνετρέπατε τὸ Πολίτευμα γινόμενοι ἐπαναστάται διὰ τῆς πραξικοπηματικῆς καταργήσεως τοῦ δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος; Διότι ἔχετε ἀπέναντί σας ἀντιπολίτευσιν ἀδιάλλακτον, ὥστε ὑποστηρίζει ὁ φιλικὸς πρὸς ἡμᾶς τύπος; Ἀλλ' εἰς τί συνίσταται ἡ ἀδιαλλαξία αὐτή; Εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ κυβερνητικοῦ, ὅτι θὰ ἀνατραπῇ τὸ πολίτευμα, ἀπαντᾷ μετὰ ἀναλόγου ὀξύτητος; Εἰς τὸ ὅτι ἀφοῦ ἀπεκρούσθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ πρότασις τῆς ἀντιπολιτεύσεως περὶ καταρτισμοῦ κοινοῦ ψηφοδελτίου διὰ τοὺς ἀριστίνδην Γερουσιαστὰς δὲν ἐψηφίσαμεν τὸ μονομερῶς καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κομματικὸν ψηφοδέλτιον; Καὶ δὲν ἔπρεπεν ἀντιθέτως νὰ ἐκτιμηθῇ ὅτι διὰ ψήφων ἀπὸ τῆς πρώτης ψηφοφορίας ἡ ἐκλογὴ δύο ἐκ τῶν ὑποψηφίων τοῦ κομματικοῦ ψηφοδελτίου ἐσήμαινε ἐκλογὴν ὅλων τῶν ὑποψηφίων τοῦ ἑτέρου ἄκρου; Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξησφαλίζετο δὲ καὶ ἡ ἐπιτυχία καὶ τρίτου, τοῦ συμπαθεστάτου γενικῶς Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν δὲν διεγράφετο τὸ ὄνομά του ἀπὸ μερικὰ κυβερνητικὰ ψηφοδέλτια;

Τινὲς Βουλευταί. Δὲν διεγράφη.

Ε. Βενιζέλος. Παρακαλῶ ἐὰν τὸ πρᾶγμα ὑμφισβητεῖται νὰ παρακληθῇ τὸ Προεδρεῖον νὰ ἐξετάσῃ τὰ ψηφοδέλτια καὶ νὰ βεβαιωθῇ, περὶ τούτου ὅτι δὲν θὰ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τοιοῦτο, ἐὰν ἁπλῶς δύο ἐκ τῶν συναδέλφων τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν ἀπεῖχον τῆς ψηφοφορίας; Ὄχι κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἤνασθε σοβαρῶς νὰ ὑποστηρίζετε ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀριστίνδην γερουσιαστῶν ἀπέβειξεν ἀδιαλλαξίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἐκτὸς ἐάν, διὰ νὰ ἀναγνωρίσετε τὸ διαλλακτικὸν πνεῦμά μας, ἀπαιτεῖται νὰ ψηφίζωμεν καὶ περὶ ἐκλογῆς προσώπων προκειμένου σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιταγὰς σας. Ἂν τοιοῦτόν τι ἀναμένετε παρ' ἡμῶν, περιττὸν βέβαια νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι δὲν θὰ γίνωμεν ποτὲ ἐθελόδουλοι.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ κάμω μίαν διακοπήν. Εἴπατε ὅτι κατηρτίσαμεν κομματικὸν ψηφοδέλτιον, ἐνῷ τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι οὐδὲν πρόσωπον κομματικὸν περιελήφθη. Δὲν ἦτο οὐδεὶς ἐκ τῶν ὑποψηφίων πολιτευόμενος κομματικῶς. Ἦσαν ἁπλῶς φίλοι κατὰ τὸ πλεῖστον προσωπικοί. Ἐὰν θέλετε μάλιστα θὰ σᾶς προσθέσω τὸ ἑξῆς: Ἡ ἔννοια τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν τῶν ἀριστίνδην Γερουσιαστῶν δὲν εἶναι νὰ αὐξήσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ πλειοψηφοῦντος ἐν τῇ Γερουσίᾳ κόμματος, ἡ ἔννοια εἶναι νὰ παρασχεθῇ καὶ εἰς τὸ ἕτερον κόμμα ἡ ἀναγκαία αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ του, ἵνα μὲ μείζονα δύναμιν καὶ μὲ μείζονα συνδρομὴν παρίσταται ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Αὐτὴ εἶναι ἡ γενικὴ ἀντίληψις ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς Γερουσίας, ἀλλ' ἡ Γερουσία ἐλησμόνησε τελείως ποῖος εἶναι ὁ προορισμός της καὶ δι' αὐτὸ καταγγέλλω τὴν Γερουσίαν.

Ε. Βενιζέλος. Ὑπενθυμίζω εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅτι ἡμεῖς ἀκριβῶς ἐπεβιώξαμεν καὶ ἐπροτείναμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ πρόσωπα αὐτὰ τὰ δέκα καὶ νὰ ἐκλέξωμεν ἀπὸ κοινοῦ πέντε ἡ Κυβέρνησις καὶ πέντε ἡ ἀντιπολίτευσις. Διατί λοιπὸν μὲ κατηγορεῖτε;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Δὲν κατηγορῶ ὑμᾶς, κατηγορῶ τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ἔχει ἡ πλειοψηφία τῆς Γερουσίας. Χωρὶς νὰ ἐπεκταθῶ εἰς ἄλλα στοιχεῖα ἡ Γερουσία ἠθέλησε νὰ τεθῇ πλήρης ἀντιμέτωπος.....

Ε. Βενιζέλος. Δὲν διαπνεόμεθα ἀπὸ πνεῦμα κομματικόν. Ἐὰν ἡμεῖς ἐφροντίζαμεν νὰ βγάλωμε καὶ τοὺς δέκα ἰδικούς μας ἀὸ τὸ ἐπιτυγχάνομεν. Δὲν τὸ ἐκάμαμεν. Ἀλλως τε σεῖς δὲν μᾶς ἀνεκοινώσατε κἂν τὸ ψηφοδέλτιόν σας. Ἐὰν μᾶς τὸ ἀνεκοινώνατε θὰ ἐβλέπαμε ὅτι ὑπάρχουν μέσα Ὑπουργοί σας καὶ θὰ ἐφροντίζαμε νὰ τοὺς βάλωμε. Διότι ὑποχρεώσεώς μας ἦτο νὰ περιλάβωμεν εἰς τὸ ψηφοδέλτιόν μας τὸ ὄνομα τοῦ κ. Μαξίμου, τοῦ κ. Δοβέρδου, τοῦ κ. Δεμερτζῆ —λέγω τοῦ κ. Δεμερτζῆ, διότι ὅπως γνωρίζετε ὁ κ. Στρέϊτ εἶναι σοβαρῶς ἀσθενὴς καὶ θὰ ἦτο χρησιμώτατος διὰ τὸ δεύτερον Νομοθετικὸν Σῶμα ὁ κ. Δεμερτζῆς, δὲν ἠμπορεῖτε λοιπὸν νὰ μᾶς εἴπητε ὅτι ἐνηργήσαμεν κομματικῶς εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀριστίνδην γερουσιαστῶν. Ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι ἐπὶ ἄλλων ζητημάτων πολὺ σοβαρωτέρων ἔπρεπε νὰ ἀναμένετε τὴν ἐκδήλωσιν.

Τὰ ζητήματα αὐτὰ εἶναι τὰ τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας. Εἰς τὴν πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἀπευθυνθεῖσαν προχθὲς ἐπιστολήν σας ἐκφράζετε τὴν ἐλπίδα ὅτι «εἰς τὴν μάχην, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Ἑλληνικὸς λαός, πρὸς σπουδαῖον ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος καθ' ἡμέραν καταβάλλει τώρα μας ἰσχυρότερα κοάτη, τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν». δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διεξαγάγῃ διμέτωπον πόλεμον πλησσομένη «τὸ μὲν ἐκ τῶν δυσχερειῶν τῆς καταστάσεως, τὸ δὲ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων της». Δύναμαι νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πρὸς τὸν κ.

Πρωθυπουργόν τήν διαιτεβαίωσιν πού ἔδωσα καί ἀπό τοῦ δημοσιογραφικοῦ βήματος, ὅτι ἐπί τοῦ σημείου τούτου αἱ ἀνησυχίαι του, ὅπως θά ἀποδείξουν τά πράγματα, εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτοι. Ἀντί νά φοβῆσθε ὅτι οἱ πολιτικοί σας ἀντίπαλοι θά σᾶς παρεμβάλουν προσκόμματα εἰς τόν ἀγῶνά σας πρός ἀντιμετώπισιν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἠμπορεῖτε, κ. Πρωθυπουργέ, νά εἶσθε βέβαιος ὅτι θά ἔχετε αὐτούς πολυτίμους παραστάτας καί βοηθούς καί συναγωνιστάς. Διότι μολονότι δέν ἠμπορῶ νά ὁμιλήσω μετά κύρους παρά μόνον ἐξ ὀνόματος τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν ἀπολύτως ἐμπνέονται ἰδεῶν καί οἱ λοιποί ἀρχηγοί τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Αὔριον θά τεθῇ ἐπί τοῦ τάπητος τό ζήτημα τῆς ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους μας. Ἠμπορεῖτε νά εἶσθε βέβαιος, ὅτι εἰς τό ζήτημα τοῦτο, ἐφόσον ἀναχωρεῖτε ἀπό τήν ἀρχήν ὅτι ἡ χώρα θά δώσῃ ὅ,τι ἐπιτρέπουν εἰς αὐτήν οἱ πόροι της, ἀλλά χωρίς νά παραγνωρισθῇ πόσον τραγικῶς χαμηλή εἶναι ἡ στάθμη τῆς ζωῆς τοῦ ἐργάτου καί τοῦ ἀγρότου μας, καί χωρίς νά παροραθῇ ὅτι ὁ σημερινός προϋπολογισμός μας κατήντησε προϋπολογισμός πείνης, ἀρνούμενος νά μεριμνήσῃ ἢ νά μεριμνήσῃ ἐπαρκῶς περί λαϊκῶν ἀναγκῶν διά τάς ὁποίας λαμβάνεται ἡ προσήκουσα πρόνοια ἀπό τοῦ προϋπολογισμοῦ κάθε ἄλλου πολιτισμένου κράτους, καί ἑπομένως δέν ἠμπορεῖ νά ληφθῇ ὡς βάσις τῶν ἀπαραιτήτων δημοσίων ἀναγκῶν μας, εἰς τό ζήτημα, λέγω, τοῦτο ἠμπορεῖ νά εἶσθε βέβαιος ὅτι θά σᾶς παράσχωμεν ἀμέριστον τήν ὑποστήριξίν μας, ὅπως ὁμιλήσητε μέ τόν κύριον, τόν ὁποῖον θά σᾶς ἔωσῃ ἀπέναντι τῶν ξένων ἡ πεποίθησις ὅτι ὄπισθέν τας ἐχετε ὁλόκληρον τόν ἑλληνικόν λαόν. Μεθαύριον θά παρουσιάσετε τά οἰκονομικά μέτρα, ἐπί τῶν ὁποίων θά στηριχθῇ ὁ προϋπολογισμός σας. Ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα αὐτοτελῆ πλειοψηφίαν, τῆς ὁποίας ἐστερεῖτο ἡ προηγουμένη Κυβέρνησίς σας, δύναται νά πραγματοποιήσῃ ὅσας ἐγκρίνει οἰκονομίας καί νά αὐξήσῃ τά ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ, χωρίς νά ἔχῃ ἀνάγκην τῆς ψήφου μας. Ἀλλά ἠμπορεῖ νά εἶναι βεβαία, ὅτι, ἐφόσον θά εὑρεθῇ εἰς τήν ἀνάγκην νά αὐξήσῃ τήν φορολογίαν, δέν θά ἀκούσῃ νά τήν καταγγέλλωμεν ὅτι αὐξάνει, ἄνευ ἀνάγκης τά βάρη τοῦ λαοῦ, ἡ ἐκτέλεσις δέ τοῦ καθήκοντός μας θά περιορισθῇ εἰς τό ὑποδείξωμεν ἐν ἀνάγκῃ τά τρωτά τῶν προτεινομένων μέτρων, διά νά προτείνωμεν ἄλλα τυχόν καλύτερα Ἀλλ' ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ εἰς τάς ἀντιλήψεις της δέν ἀμφιβάλλω ὅτι καί τό Β' Νομοθ. Σῶμα θά τήν διευκολύνῃ πρός ἐπιψήφισιν τῶν μέτρων του. Μετ' ὀλίγον χρόνον, ὅταν ὁ κίτρινος τύπος ἀνακαλύψῃ ὅτι οὔτε ἡ Κυβέρνησίς σας ἐννοεῖ νά ὑποβληθῇ ὑπό τήν κηδεμονίαν του, θά ἀρχίσῃ νά τῆς ἐπιτίθεται μέ τήν αὐτήν σφοδρότητα, μέ τήν ὁποίαν ἐπετίθετο κατά τῆς Κυβερνήσεώς μου, καί δέν θά παραλείψῃ διά τῶν δημοσιευμάτων του νά κλονίζῃ τήν ἁρμονίαν μέ τήν ἀνοσίαν προσδοκίαν νά βλάψῃ τήν Κυβέρνησίν σας. Εἰς τήν περίστασιν αὐτήν νά εἶσθε βέβαιος, ὅτι θά προσέλθωμεν ἐπίκουροι τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως διατηρηθῇ ἡ πρός τό Ἔθνικόν νόμισμα ἐμπιστοσύνη.

Εἶναι πιθανόν νά εὑρεθῇ ἡ Κυβέρνησις μίαν ἡμέραν πρό τῆς ἀπειλῆς ἢ τῆς ἐκρήξεως γενικῆς ἀπεργίας. Ἡ γενική ἀπεργία ἀποτελεῖ ἐπαναστατικήν ἐνέργειαν, πρός ἀντιμετώπισιν τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις εἰμπορεῖ νά στηρίζηται εἰς τήν ἀμέριστον συνεργασίαν μας. Μία μερίς τῶν δημασίων ὑπαλλήλων δέν ἠμπορεῖ ἀκόμη νά προσαρμοσθῇ πρός τήν ἀντίληψιν ὅτι τό Κράτος δέν εἶναι ἐργοδότης, κατά τοῦ ὁποίου δύνανται νά ἐξεγείρωνται ὡς κοινοί μισθωτοί. Ἐάν ἡ Κυβέρνησις εὑρεθῇ ἐνώπιον τοιαύτης ἐξεγέρσεως, δύναται νά στηριζεται εἰς τήν πρόθυμον συνδρομήν τῆς ἀποτελούσης πρός διατήρησιν τῆς ἐννοίας τοῦ Κράτους. Περιττόν βέβαια νά προσθέτω ὅτι ἡ ὑποσχεσις αὐτή δέν ἀφορᾷ τήν περίστασιν, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις θά ἐπεχείρει νά ἄρῃ τήν συνταγματικήν μονιμότητα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων...

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Εἴδατε τοιοῦτον πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως;

Ε. Βενιζέλος. Τοῦ φιλικοῦ σας τύπου.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Τότε δύνασθε ἴσως νά εἴπητε πολλά κακά.

Ε. Βενιζέλος. Εἶ.α. ἡ κυριωτέρα διακοπή τήν ὁποίαν ἐκάματε καί διά τήν ὁποίαν χαίρω μεγάλως. Ἡ Κυβέρνησις ὑποθέτω, ὅτι θά καταλήξῃ ταχέως εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι δέν εἶναι δυνατόν ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου νά ἐπεκτείνεται μέχρι τῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν καθ' ἡμέραν τήν διαίαν ἀνατροπήν τοῦ κοινωνικοῦ παγανδίζουν καθεστῶτος, ὅτι ἄνευ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου αὐτοῦ ἀνατροπέων αὐτοῦ. Ὅταν φθάσῃ εἰς τό συμπέρασμα τοῦτο εἰμπορεῖ νά εἶναι βεβαία, ὅτι θά ἔχῃ ἀμέριστον τήν ὑποστήριξιν τοῦ φιλελευθέρου κόμματος πρός ψήφισιν τῶν ἀναγκαίων συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων. Ἡ Κυβέρνησις εἰμπορεῖ γενικώτερον νά εἶναι βεβαία ὅτι εἰς κάθε μέτρον της ἐξυπηρετικόν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος θά μᾶς εὕρῃ εἰλικρινῶς διατεθειμένους νά βοηθήσωμεν τό ἔργον της. Ζωηρότατος εἶναι ὁ πόθος μας νά ὑπάρξῃ ὁ κυβερνητικός εἷος σας ὅσον τό δυνατόν μακρός, ὥστε ὅταν θά προσέλθωμεν ἐκ νέου ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων. Θά εἶναι δυνατόν νά κρίνουν οὗτοι τό Κυβερνητικόν σας ἔργον, χωρίς νά εἰμπορῆτε νά προβάλετε ὅτι ἐκ καινοβουλίας ἰδικῆς μας ἠμποδίσθητε νά δείξητε, τί εἶσθε ἄξιοι νά ἐπιτύχητε.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Εἴπατε ἐκ κακοβουλίας. Ἐάν θέλετε τό διορθώνω, ἐξ ἀστοχήματός σας.

Ε. Βενιζέλος. Δύναμαι νά σᾶς διαιτεβαιώσω ὅτι εἶπα εἰς τούς παραπονουμένους διά τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ὅτι δυστυχῶς τό ἐλατήριον πού ἔκαμε τόν Ἑλληνικόν λαόν νά μή ψηφίσῃ ἴσως, διότι ἐπίστευσεν ὅτι ἐρρίψαμε τότε τήν Κυβέρνησιν διά νά μείνωμεν ἡμεῖς. Ἀλλ' αὐτά ἂς τά ἀφίσωμεν τώρα. Ἀλλ' εἶναι περιττόν ἴσως νά προσθέσω ὅτι καμμία ἀμεσος ἢ ἔμμεσος ἀπειλή δέν θά μᾶς ἐξαναγκάσῃ νά δώσωμεν τήν ψῆφόν μας ὑπέρ μέτρου, τά ὁποῖα τυχόν ἀποβλέπουν εἰς ἐξυπηρέτησιν κομματικῶν ἀποκλειστικῶς συμφερόντων καί τά ὁποῖα τούναντίον ἀντιτίθενται εἰς τό κοινόν συμφέρον. Εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν ὅτι οὐδαμῶς παραγνωρίζω τά ἐλαττώματα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὑποστηρίζω ὅμως ὅτι τά ἐλαττώματα ταῦτα εἶναι πολύ μικρότερα ἀπό ἐκεῖνα, τά ὁποῖα θά παρουσίαζε διά τήν χώραν μας κάθε ἄλλο πολίτευμα, καί διά τοῦτο εἶμαι εἰλικρινῶς προσηλωμένος εἰς αὐτό. Κυριωτάτη ἀρετή, τήν ὁποίαν διατηρεῖ ἀκόμη τό κοινοβουλευτικόν πολίτευμα, εἶναι ὅτι, εἰλικρινῶς ἐφαρμοζόμενον ἐξασφαλίζει τό πολυτιμώτατον ἀγαθόν τοῦ ἀστασιάστου πολιτικοῦ βίου καί τῆς ὁμαλῆς διαδοχῆς τῶν Κυβερνήσεων. Ἐάν παύσῃ νά ἀσφαλίζῃ τό πλεονέκτημα τοῦτο, ἐάν ἰδίως ἐξ ἐνεργειῶν τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς ἠθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ ἐγγυήσεις τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, τάς ὁποίας ἀσφαλίζει τό Δημοκρατικόν μας Πολίτευμα, δέν γίνονται σεβασταί ἀπό τά πολιτικά κόμματα τά ὁποῖα μόλις ἐπιτύχουν μίαν, εἴτε μεγάλην, εἴτε καί μικράν ἁπλῶς πλειοψηφίαν, εἶναι ἕτοιμα νά καταπατήσουν κάθε συνταγματικήν ἐγγύησιν διά νά ἐγκαθιδρύσουν ἀντί τῆς Δημοκρατίας καί τῆς εὐλαβίας πρός τό Πολίτευμα τήν διαδοχικήν παρουσίαν των, τότε, ἂς ἐπιτρέψῃ ὁ ἀρχηγός τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἰς τήν μεγαλυτέραν πολιτικήν πεῖραν, τήν ὁποίαν μου ἔδωσε τό ὁλιθερόν προνόμιον τῆς ἡλικίας, νά τόν διαβεβαιώσω ὅτι, ἀντί τοῦ ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου, θά ἔχωμεν ἀπαύστους στασιασμούς, ἕως ὅτου ἐπέλθουν τά φυσικά ἀποτελέσματα κάθε συνεχιζομένης ἀναρχίας.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Νά πιστεύσετε ὅτι ἔχει τόσας ρίζας τό κοινοβουλευτικόν πολίτευμα, ὥστε οὐδεμία στάσις κατ' αὐτοῦ θά εἶναι δυνατόν νά εὐδοκιμήσῃ.

Ε. Βενιζέλος. Ὅλοι γνωρίζομεν εἰς ποίας συμφοράς ὡδήγησε τήν χώραν ὁ βαθύς χωρισμός εἰς τόν ὁποῖον περιῆλθεν ὁ πολιτικός κόσμος πρό 18 ἐτῶν, καί τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι εἶναι αἰσθηταί ἀκόμη καί σήμερον (φωναί ἐκ τῆς δεξιᾶς). Κύριε Πρωθυπουργέ συστήσατε νά μή μέ διακόπτουν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί παρετηρήσατε ὅτι καθ' ὅλην τήν ὥραν κατά τήν ὁποίαν ἠγόρευον οὐδεμία διακοπή ἐγένετο ἐκ τῆς ἀντιθέτου μερίδος. Ὁ κ. ἀρχηγός τῶν φιλελευθέρων παρεκάλεσε νά μή γίνῃ καμμία διακοπή.

Ἐξαιρετικῶς ἔκαμε τήν τιμήν εἰς ἐμέ νά μοῦ ἐπιτρέψῃ διακοπάς. Θά σᾶς παρακαλέσω ἐξ ὀνόματος τῶν, ἀρχῶν, τάς ὁποίας ὑποστηρίζομεν, ἐξ ὀνόματος τοῦ μεγάλου σεβασμοῦ, τόν ὁποῖον τρέφομεν καί ὀφείλομεν νά τρέφωμεν εἰς τό κοινοβουλευτικόν πολίτευμα, νά μή διακόπτεσθε, ἀλλά νά συμμορφωθῆτε πρός τήν θέλησιν τοῦ ἀγορεύοντος ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται κατά τόν κανονισμόν νά εἶναι σεβαστή καί νά τηρῆται (χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος. Ἀπό ἑξαετίας καί πλέον ἀφ' ἧς συνεκροτήθη ἡ οἰκουμενική Κυβέρνησις ἐτερματίσθη ὁ ἐμφύλιος σπαραγμός καί εἰσήλθομεν εἰς ὁμαλόν πολιτικόν βίον, ὁ ὁποῖος διά τῆς ὑπό τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἀνδρικῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἐστερεώθη τοσοῦτον, ὥστε ἡ κατά τήν 6ην Μαρτίου ἐπιχειρηθεῖσα διακοπή αὐτοῦ νά ματαιωθῇ ἄνευ κἂν χρήσεως βίας. Τό πολυτιμότατον αὐτό ἀγαθόν ἂς ἐνώσωμεν τάς προσπαθείας μας, ὅπως μή τό χάσωμεν. Διότι μᾶς εἶναι ἀπαραίτητον καί διά τήν ἀνασυγκρότησιν τῆς δημοσίας καί ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, τάς ὁποίας συνεκλόνισε βαθύτατα παγκοσμία οἰκονομική κρίσις, καί διά τήν τελεσφόρον διαχείρισιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, τά ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὁ μεταπολεμικός κόσμος καί τά ὁποῖα κατέστησεν ἐξώτερα καί ἀνησυχαστικώτερα ἡ ἐπίτασις καί ἡ παράτασις τῆς παγκοσμίου κρίσεως καί διά νά δυνηθῶμεν ἡνωμένοι νά ἀντιμετωπίσωμεν τάς δυσχερείας καί τούς κινδύνους, τούς ὁποίους ἠμπορεῖ νά δημιουργήσῃ διά τόν κόσμον ἐνδεχομένη ἀποτυχία τῆς συνδιασκέψεως τοῦ ἀφοπλισμοῦ καί τῆς παγκοσμίας οἰκονομικῆς συνδιασκέψεως. Θά παρακαλέσω τόν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νά δεχθῇ ὅπως ἀποχωρίσωμεν ἀπό τήν σημερινήν συζήτησιν ἕνα τμῆμα οὐσιῶδες, τό ἀφορῶν τό κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου, τό ὁποῖον νά παραπέμψωμεν εἰς συζήτησιν ἄλλην ἡμέραν ἀπό κοινοῦ ὁρισθησομένην, ἂν θέλετε δέχομαι νά ὁρισθῇ ὑπό τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως, διότι δέν εἶναι οὐσιῶδες μέρος τοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τό ὁποῖον κυρίως θέλομεν νά περιορισθῶμεν σήμερον. Θά διεξέλθω ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀλίγα τινά ἐκ τῶν σημείων τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος, πρῶτον διά νά ἐκφράσω τήν γαράν μου, ὅτι τό ἔλλειμμα τῆς τρεχούσης χρήσεως ἀνέρχεται εἰς τό ποσόν τῶν 450 ἑκατομμυρίων τό ὁποῖον ἐχω ὑπολογίζει πρό 5 μηνῶν καί ὄχι εἰς τό ποσόν τῶν 750 ἑκατομμυρίων εἰς τό ὁποῖον ὑπελόγιζεν αὐτό ὁ κ. Ὑπουργός καί ὁ Ἀρχηγός τῶν Προσδευτικῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργός ἠθέλησε νά ἀποδώσῃ τοῦτο εἰς κάτι τι τό ὁποῖον ἐπῆλθεν ἀπροσδοκήτως ἀπό τόν Νοέμβριον καί ἐντεῦθεν. Δύναμαι νά τόν βεβαιώσω ὅτι ἔχει ἐσφαλμένας πληροφορίας. Ἡ ἐλάττωσις τῶνεισπράξεων κατά 100 ἑκατομμύρια μηνιαίως κατά τήν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1932—1933 ὑπελογίσθη ὅτι ἔμελλε νά γίνῃ κατά τούς 6 πρώτους μῆνας τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους. Δι' ὁλοκλήρων δέ τό δεύτερον ἑξάμηνον τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους προεβλέπετο μείωσις τῶν εἰσπράξεων κατά 100 ἢ 150 ἑκατομμύρια μόνον.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ἐν τούτοις εἴχαμεν διά μόνον τόν Ὀκτώβριον 180 ἑκατομμύρια μείωσιν τῶν εἰσπράξεων.

Γ. Μαρῆς. Τόν Ὀκτώβριον ἐλάβομεν τά περιοριστικά μέτρα, ἑπομένως τόν Νοέμβριον καί Δεκέμβριον ἦσαν περιωρισμένα. Ἄρα καί οἱ ἑπόμενοι μῆνες θά ἔχουν τήν ἀπόδοσιν περίπου τήν περυσινήν.

Ε. Βενιζέλος. Ἀφ' ὅτου ἠναγκάσθημεν ἕνεκεν τῆς πτώσεως τῆς ἀγγλικῆς λίρας νά λάβωμεν τά περιοριστικά μέτρα ἤτοι ἀπό τοῦ Ὀκτωβρίου 1931 ἡ ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων ἤρχισε περιοριζομένη.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Λάβετε ὑπ' ὄψει ὅτι ἐν τῷ μεταξύ ὅσον ἀφορᾷ τό διαρρεῦσαν οἰκονομικόν ἔτος, ἐλήφθησαν καί μέτρα αὐξήσεως τῆς φορολογίας.

Ε. Βενιζέλος. Τά εἴχομεν λάβει ἡμεῖς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Αὔξησις τῆς μεταλλικῆς ἐφαρμῆς ἐπῆλθε ἐπί τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἰδικῆς μου, ἡ ὁποία εἶναι οὐσιώδης.

Ε. Βενιζέλος. Τό δέχομαι διά τό ἐξωτερικόν δημόσιον χρέος. ἐλπίζω ὅτι δέν ὑπάρχει οὐδεμία διαφορά ἀντιλήψεων. ἐν τούτοις θά μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Πρωθυπουργός νά ἐμμείνω ὀλίγον εἰς τό σημεῖον τοῦτο. διά νά προσπαθήσωμεν νά ἀρωμεν τήν ἐνδεχομένην παρεξήγησιν. Διότι πρέπει νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ προϋπολογισμός καί τῆς ληξάσης χρήσεως ἦτο προϋπολογισμός πείνης καί τοιοῦτος θά εἶναι καί ὁ προϋπολογισμός τῆς ἐρχομένης. Ἑπομένως δέν πρέπει νά θεωρηθῇ ὅτι αἱ δημόσιαι μας δαπάναι αἱ ἀπαραίτητοι εἶναι ἐκεῖναι πού ἀναγράφονται εἰς τούς προϋπολογισμούς αὐτούς.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Σᾶς λέγω τοῦτο ὅτι εἰς τάς προγραμματικάς δηλώσεις ἡ σκέψις αὐτή περιλαμβάνεται πλήρως, διότι σᾶς εἴπον ὅτι ἔχομεν ἀνάγκας τινάς, αἱ ὁποῖαι χρειάζονται νέας δαπάνας. Σᾶς ὡμίλησα μόνον περί τῶν πλέον οὐσιωδῶν καί τῆς ὑγιεινῆς. Διότι ἐάν ὁ κόσμος ἐξακολουθεῖ νά πεθαίνῃ ἀπό λοιμώξεις, τότε ἀλλοίμονον. Ἔθεσα μάλιστα καί ἕνα ἄλλον ὅρον, ὅτι ὄχι μόνον ἀναλόγως τῆς ἀναγκαιότητος νά κανονισθῇ τό χρέος μας καί ὅτι πρέπει νά ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἀνάγκαι αὐταί, ἀλλά πρέπει ἡ χώρα νά εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε νά εἶναι δυνατή ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις.

Ε. Βενιζέλος. Σύμφωνοι. Γνωρίζετε τήν ἔκθεσιν τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Διεθνοῦς γραφείου ἐργασίας τῆς Γενεύης ἡ ὁποία λέγει ὅτι ἡ στάθμη τῆς ζωῆς τοῦ ἐργατικοῦ μας κόσμου εἶναι ἡ κατωτάτη τῆς Εὐρώπης.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ ὁποία μᾶς ἐπέκρινε διά τήν ὑγιεινήν κατάστασιν.

Ε. Βενιζέλος. Ὀφείλω νά διαιτεβαιώσω τήν Κυβέρνησιν ὅτι ἐγκρίνω ἀπολύτως τήν ἀποδοχήν ἐκ μέρους της ἢ τήν αἴτησιν ἐκ μέρους της, ἀποστολῆς ἀντιπροσώπου, τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, εἶναι καλύτερον δι' ἡμᾶς ἡ ἀντιπροσωπεία αὕτη ἀπό τούς ἀντιπροσώπους τῶν ὁμολογιούχων.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Θέλω νά σᾶς δώσω μίαν πληροφορίαν. Ἡμεῖς πρίν συντάξωμεν τόν προϋπολογισμόν διά νά διατηρήσωμεν ὁλόκληρον τήν πίστιν τῆς χώρας ἐκανονίσαμεν πληρωτέαν ποσότητα μονομερῶς, ἐναντι τῶν πιστωτῶν, οἱ ὁποῖοι καί περεπονέθησαν ὅτι ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον εὐθύς ἀμέσως νά τούς ἀνακοινώσωμεν ὅτι πρόκειται νά ἐργασθῶμεν διά τήν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καί ὅτι παρίστατο ἀνάγκη νά προβῶμεν εἰς αὐτό τό ταχύτερον καί τούς ἐκαλέσαμεν νά στείλουν ἐδῶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι νά ἐξετάσουν τήν δυναμικότητα τῆς χώρας. Ἐννοεῖται ὅτι ἐπεριμέναμεν νά στείλουν ἐδῶ ἀντιπροσώπους, διότι ἐδῶ ἀλλοιῶς θά ἰδοῦν τήν πραγματικότητα.

Ε. Βενιζέλος. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κ.Τ.Ε. θά εἶνε πλέον ἀμερόληπτος.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Οἱ ἀντιπρόσωποι ἀμφεταλλαντεύθησαν, ἐάν θά ἔλθουν ἢ ὄχι. Φαίνεται ὅτι δέν εἶχον τά κατάλληλα πρόσωπα διά νά στείλουν, καί μᾶς ἔκαμαν τήν πρότασιν νά στείλουν ἀντιπρόσωπον τῆς Κ.Τ.Ε. Ἡμεῖς ἐν πλήρει καλῇ πίστει τούς εἴπαμεν. «Ἡμεῖς θέλομεν νά

ἐξετάσητε σεῖς τὴν κατάστασιν. Θέλετε τώρα νὰ στείλετε ἀντιπροσώπους δικούς σας ἢ ἀντιπροσώπους τῆς Κ.Τ.Ε. ἡμεῖς οὐδεμίαν ἔχομεν ἀντίρρησιν. Διότι ἡμεῖς ἔχομεν ἀποφασίσῃ εἰλικρινῶς νὰ ἐξετάσετε τὴν κατάστασίν μας, ἔχομεν δὲ σαφῶς καθορίσῃ ὅτι ἐκεῖναι οἱ ὁποῖοι θὰ ἔλθουν δὲν ἔχουν ἄλλο ἔργον εἰμὴ νὰ ἐξετάσουν τὴν κατάστασίν μας. Δὲν θὰ ἐπεκταθοῦν πέραν τούτου».

Ε. Βενιζέλος. Ἐγὼ θέλω νὰ ἐνισχύσω τὴν Κυβέρνησιν εἰς αὐτό.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχομεν οὐδένα λόγον νὰ μὴ θέλωμεν τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Κ. Τ. Ε., αὐτὴ δὲ θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς μόνον.

Ε. Βενιζέλος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τραπεζιτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι πρὸς τὰς ἀντιλήψεις της μὲ μίαν μόνον ἐπιφύλαξιν, ὅτι ἡ αὐτάρκειά της Ἐκδοτικῆς Τραπέζης πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀπαραμείωτος, καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι ἡ συγχώνευσις τῶν διαφόρων Τραπεζῶν πλὴν τῆς Ἐθνικῆς εἰς μίαν μεγάλην Τράπεζαν, ἡ ὁποία μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ μὲ τὴν ὕπαρξιν αὐτοτελοῦς ἐκτεκτικοῦ ἱδρύματος ἔχοντος ἀντιλήψεις τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὥστε νὰ εἶναι ρυθμιστὴς ἀποτελεσματικὸς τοῦ νομίσματός μας.

Εἷς Βουλευτής. Καὶ διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου.

Ε. Βενιζέλος. Εἷς ἀπὸ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται ἡ συγχώνευσις τῶν Τραπεζῶν εἶναι διὰ νὰ μειωθοῦν αἱ γενικαὶ δαπάναι, ὁπότε θὰ εἶναι εὐκολώτερον νὰ περιορισθῇ ὁ τόκος, ὁ ὁποῖος εἶναι βαρὺς κα' ὁ ὁποῖος ρυθμίζεται μὲν εἰς τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ρυθμίζεται ὅμως κατὰ ἕνα ποσοστὸν ἀξιόλογον καὶ ἀπὸ τὰς δαπάνας εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλονται τὰ Τραπεζιτικὰ ἱδρύματα καὶ τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται παρὰ νὰ τὸ πάρουν ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας των).

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ εἰς ὅλας τὰς Τραπέζας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἐκδοτικήν, ὅτι παρίσταται ἀνάγκη περιορισμοῦ δαπανῶν μὴ ἀναγκαίων, καὶ αὐτὴν τὴν πολιτικὴν πρέπει νὰ ἀσκήσῃ.

Ε. Βενιζέλος. Ὀφείλω νὰ διαπιστώσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων θὰ εἰσαχθῇ παρ' ἡμῖν ὁριστικῶς. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπικρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἔχει ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ἔχει ψηφισθῇ καὶ ἡ ψήφισις τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκυρισθῇ ὅτι ἔγινε μὲ κάποιαν σπουδὴν διὰ γνωστοὺς λόγους. Ὅ,τι θὰ ἐπεθυμοῦμεν σήμερον θὰ ἦτο νὰ ἠξεύραμεν - δὲν περιμένω ἐπ' αὐτοῦ ἄμεσον ἀπάντησιν - ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τοῦ νόμου, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς μὴ καλῶς ἔχοντα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς δώσω ἄμεσον ἀπάντησιν, ἀλλὰ ἐὰν τὸν ἀναγνώσετε θὰ ἰδῆτε ὅτι ὡς ἔχει δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Ε. Βενιζέλος. Αὐτὸ εἶναι τόσον ἀόριστον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Διότι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ συζητήσωμεν σήμερον.

Ε. Βενιζέλος. Τὸ λέγετε τόσον γενικῶς, διότι ναὶ μὲν ἐψηφίσθη ἐσπευσμένως, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο νομοσχέδιον ἐμελετήθη τόσον ἐπισταμένως ὅσον αὐτό, διότι ἐμελετήθη ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον ἐργασίας τῆς Γενεύης ἀπὸ τὸν κ. Σεμπάσον, ὁ ὁποῖος εἶναι αὐθεντία εἰς τὰ ἀφορῶντα τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς εἴπω ὅτι αἱ μελέται αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. ἦσαν μελέται εὐρεῖαι, ἀλλ' αἱ μελέται αὗται ἐστεροῦντο ἑνὸς οὐσιώδους προσόντος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, δηλαδὴ ὅτι δὲν ἐμελετήθησαν αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τοῦ τόπου διὰ νὰ ἴδῃ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παρεσκεύασε τὸ νομοσχέδιον, ἐὰν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἐὰν ἡ ἔλλειψις αὐτὴ δὲν παρετηρήθη ἕως εἰς τὴν Βουλὴν τοῦτο προῆλθε, διότι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη ἄνευ συζητήσεως. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅμως ἡ ὁποία συνέστη διὰ τὴν μελέτην τοῦ νομοσχεδίου ὑπεβλήθησαν διάφοροι παρατηρήσεις, ἀλλὰ δὲν εἴχατε καιρὸν νὰ τὰς συζητήσετε διότι εἴχατε λόγους νὰ τὸ παρουσιάσετε ὡς ἕνα νόμον ἀπέναντι τοῦ λαοῦ. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι οὔτε σεῖς εἴχατε ὑπ' ὄψιν σας νὰ τὸ ἐφαρμόσετε, διότι δὲν ἐφροντίσατε νὰ ἐκδοθοῦν τὰ διατάγματα.

Ε. Βενιζέλος. Ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω ὅτι δὲν μέμφομαι τὴν κυβέρνησιν, διότι θεωρεῖ τὸν μελετηθέντα νόμον ὡς μὴ ἐφαρμόσιμον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεθύμουν εἶναι, πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, νὰ μᾶς γνωσθοῦν ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τὰ καίρια, εἰς ἃ προσκόπτει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, κατάστασις εἶναι τόσον κακή, ὥστε δὲν εἶναι ἡ καταλληλος στιγμὴ διὰ νὰ καθιερώσωμεν τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις. Κατὰ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς ἐγὼ ἀντιτίθεμαι ἐντόνως. Ὁ δὲ Σεμπάσον εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὑποστηρίζει ὅτι αἱ περιστάσεις τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως εἶναι καταλληλότεραι διὰ νὰ ἐπιβληθοῦν αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις. χαίρω δὲ διότι ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς καταφάσκει εἰς τοῦτο καὶ νομίζω ὅτι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἰμεθα σύμφωνοι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ξεύρω ἂν συμφωνεῖτε μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν, ἂν καὶ πότε εἶναι καλυτέρα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ἐπιμένω. Θὰ ἤθελα νὰ ἠξεύρωμεν ἀπὸ τοῦδε ποῖα εἶναι τὰ καίρια σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα προσκόπτει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, τότε θὰ εἶναι δυνατὸν ἐκ τῆς συζητήσεως, ἡ ὁποία θὰ διεξαχθῇ ἀπὸ τοῦδε διὰ τοῦ τύπου, νὰ σχηματισθῇ μία κοινὴ γνώμη καὶ ὅταν θὰ ἔλθῃ τὸ νομοσχέδιον πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νὰ ἤμεθα παρασκευασμένοι ὥστε νὰ ὁμογνωμονήσωμεν.....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ ὅτι καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς ἰδικῆς σας καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς ἰδικῆς μας ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ δὲν θεωρῶ ὅτι εἶναι προνόμιον οὔτε τῆς μιᾶς μερίδος, οὔτε τῆς ἑτέρας. Ταχέως θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ χαίρω πολύ. διότι θὰ τύχῃ καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἰδικῆς σας πτέρυγος.

Ε. Βενιζέλος. Κυρίως οἱ λόγοι μου ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἐργοδοτικὸν κόσμον, διότι ἔχω τὸ δικαίωμα νομίζω νὰ τοῦ εἴπω, ὅτι ἂν καὶ ἔχω διακηλθῇ πολλάκις ὡς ἀριστερίζων καὶ ὑπεράγαν φιλεργατικός, ἀνήκω ἐν τούτοις εἰς τὴν ἀστικὴν τάξιν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἡ καλὴ πίστις μου, ὅταν ὑποστηρίζω εἴτε κατὰ τοῦτον εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Κοινωνικοῦ καθεστῶτος, διότι ἄλλωστε, ἀφοῦ δίδετε ἀφορμὴν νὰ τὸ εἰπω, πρέπει νὰ δηλώσω ὅτι ἂν ὑποστηρίζω τὸ κοινωνικὸν καθεστὼς, τὸ ὑποστηρίζω ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι αὐτὸ διαρκῶς θὰ ἐπιζητῇ νὰ βελτιώσῃ τὴν τάξιν τῶν ἀποκλήρων, τὴν τάξιν ἐκείνην ἡ ὁποία προσφέρει ὡς μόνον κεφάλαιον πού ἔχει τὴν δύναμιν τῶν μυῶν της καὶ ἡ ὁποία συντελεῖ εἰς τὴν παραγωγήν. (Χειροκροτήματα). Ὑπὸ αὐτὸν τὸν ὅρον εἶμαι ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Ἀλλὰ πρέπει ἀκριβῶς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν περισσότερον ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν καθεστὼς νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὰς ὑποχρεώσεις των ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ἀπορώτεροι καὶ κατὰ πάντα τρόπον εἴτε διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως, εἴτε καὶ διὰ τῆς Κρατικῆς παρεμβάσεως, φροντίζουν νὰ βελτιώνουν τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν. Λέγω λοιπὸν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἐργοδοτικὸν κόσμον, ὅπως τοῦ εἶπα πρὸ διετίας εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅτι πρέπει νὰ μὴ παρουσιάζῃ καμμίαν ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ καὶ εἰλικρινῶς νὰ βοηθήσῃ καὶ αὐτὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ὥστε νὰ φθάσωμεν νὰ ἐκπονήσωμεν ἕνα νόμον,

ὁ ὁποῖος νὰ μᾶς ἐξασφαλίζῃ, ὅτι δὲν θὰ συνεχίζεται μία κατάστασις πραγμάτων, τὴν ὁποίαν ἡ σημερινὴ ἀντίληψις τῆς κοινωνίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ. Δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς ἕνα ἐργάτην, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἄλλον πόρον παρὰ μόνον τὰς δυνάμεις τῶν μυῶν του, ὅταν ἀσθενήσῃ, νὰ εἴπητε εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ὅτι τώρα θὰ ἀποθάνῃς ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ὅταν οἱ θεσμοὶ τῆς εὐπορίας εἶναι τόσον ὀλίγοι, ὅταν ὅλα τὰ νοσοκομειακὰ κρεββάτια ποὺ ἔχομεν, εἴτε δημόσια εἴτε δημοτικά, εἴτε ἰδιωτικά, εἴτε κοινοτικὰ δὲν ὑπερβαίνουν τὰς 11 1)2 χιλιάδας, δὲν ἠμπορεῖ ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία νὰ ἀνεχθῇ αὐτό, ὅπως δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ ὅταν, ὁ ἄνθρωπος ἐργασθεὶς καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν, ἐρθασεν εἰς γῆρας καὶ κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, νὰ τοῦ εἴπῃ, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Δὲν εἶναι ἀνεκτὸν αὐτό, δὲν εἶναι ἀνεκτὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν καὶ ὁ ὁποῖος ἀπέθανε, νὰ μὴ ἔλθῃ ἐπίκουρος ἡ κοινωνία. Ἂς τὰ σκεφθῶμεν ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἃς μᾶς βοηθήσουν ὥστε τὸν θεσμὸν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον - διότι χρειάζεται ὁ ἀναγκαῖος χρόνος διὰ τὴν μελέτην - νὰ τὸν καταστήσωμεν θεσμὸν τοῦ κράτους μας. Θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν μου διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐτόνισε τὴν ἀνεπαρκῆ μέριμναν τοῦ κράτους διὰ τὴν ὑγείαν τῆς χώρας καὶ μπορῶ νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι κάθε θυσίαν τὴν ὁποίαν θὰ θελήσῃ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ κατὰ τελευταῖον λόγον φυσικὰ εἰς τοὺς φορολογουμένους διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰ μέσα τῆς καλυτέρας μερίμνης ὑπὲρ τῆς ὑγείας, θὰ εὕρῃ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ τὸν ἀρχηγόν του ἀπολύτως σύμφωνον.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Χαίρω πάρα πολύ.

Ε. Βενιζέλος. Διότι εἶναι τραγικόν, κύριοι, ὅτι δὲν ἔχομεν πάρα πάνω ἀπὸ 11 1)2 χιλιάδες κρεβάτια.

Σ. Τσακόπουλος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Πολὺ ὀλιγότερα κύριε Πρόεδρε.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Τὸν ἀριθμὸν τὸν ὁποῖον ἐπανειλημμένως μετεχειρίσθη ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τῶν 11 χιλιάδων κλινῶν, τὸν ἔχει ἴσως ἐκ λανθασμένης πληροφορίας. Ἡ Ἑλλὰς θὰ ἦτο εὐτυχὴς πάρα πολὺ ἐὰν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἕνα τοιοῦτον ἀριθμὸν κλινῶν.

Πολλοὶ Βουλευταί. Μὲ τὰ ἡμοτικά μαζύ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τονίζω ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγείαν ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν κάποια ριζικώτερα μέτρα, διότι ἀναντιρρήτως δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ κοινωνία νὰ ἀνεχθῇ πληθυσμὸν ἄπορον ἄνευ ἐργασίας πάσχοντα, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἔχῃ οὐδὲν μέσον πρὸς στοιχειώδη ἱκανοποίησιν. Ἂν σήμερον παραστρατίζουν ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν καθεστὼς καὶ πολλοὶ ἀρχίζουν καὶ τὸ ἐπιβουλεύονται κα' ἡ ἔλλειψις κοινωνικῆς προνοίας διὰ τοὺς πάσχοντας ἀπόρους εἶναι ἕνα ὅπλον μέγιστον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζονται ὅσον ἀφορᾷ τὸ καθεστὼς αὐτό. Δι' αὐτὸ δὲν ὁμιλῶ μόνον πρὸς τὴν πτέρυγα τὴν ἰδικήν μου, ὁμιλῶ πρὸς ὁλόκληρον τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Ἔθνους, ὁμιλῶ πρὸς ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι ὀφείλει νὰ ὑποστῇ ἀγογγύστως πᾶσαν θυσίαν, ἡ ὁποία θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς βελτίωσιν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ἐργάτου. (χειροκροτήματα). Εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ αὐτὸ διὰ νὰ δώσωμεν τὴν ὑγείαν εἰς τὸν λαόν.

Ε. Βενιζέλος. Εἶμαι εὐτυχὴς διὰ τὰς δηλώσεις αὐτὰς τὰς ὁποίας χειροκροτῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς. Πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ὁ ἀριθμὸς τὸν ὁποῖον εἶπα, δὲν εἶναι αὐθαίρετος, προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς καὶ περιλαμβάνει τὰς παντὸς εἴδους κλίνας. Ὁμολογῶν ὅτι λαμβάνω ὑπὸ σημείωσιν μετὰ πολλῆς χαρᾶς τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὔξησιν τῶν κλινῶν διὰ φυματιῶντας κατὰ 1100, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλη ἡ Βουλὴ ἀναγνωρίζει ὅτι αὐτὸ εἶναι κάτι, ἀλλὰ εἶναι ἐλάχιστον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ. Καὶ μπορῶ νὰ βεβαιώσω ἄλλην μίαν φορὰν τὸν ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι θὰ εὕρῃ ἀπὸ ἐμὲ ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν, ὅταν θὰ φθάσῃ εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα. διὰ νὰ ζητήσῃ εἰδικῶς δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀπὸ τὸν λαὸν θυσίας τινὰς διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, ἡ ὁποία δὲν εἶναι μόνον ἐπιβεβλημένη ἀπὸ ἀνθρωπιστικοὺς λόγους, ἀλλὰ εἶναι, ὅπως τὸ εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπὸ ἐγωϊστικώτερα ἐλατήρια, διότι τίποτε δὲν χρησιμεύει ὡς καλύτερον ὅπλον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἀνατρέψωσι τὸ κοινωνικὸν καθεστὼς παρὰ ὅτι ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶναι πτωχὸς καὶ θέλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον διὰ νὰ νοσηλευθῇ, δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο. Ἐπίσης νὰ εἶναι βέβαιος ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι μετὰ πολλῆς συμπαθείας παρηκολούθησα τὴν μελέτην του πρὸς ἄρσιν τῶν ἀδικιῶν εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν. Θὰ μνημονεύσω μόνον ὅτι ἀπὸ πολλῶν μηνῶν ἡ Κυβέρνησίς μου, ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, εἶχεν ἀποσταθῇ εἰς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον διὰ νὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ μελέτη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Δὲν νομίζω, κύριοι Βουλευταί, ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερον. Ὅταν ἔλθῃ ἡ νομοθετικὴ ἐργασία, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ διατυπωθῇ ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν εἰς γενικὰς γραμμὰς ἐξέθεσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, θὰ ἐπιφυλαχθῶμεν φυσικὰ νὰ συζητήσωμεν τὰ ὑποβληθησόμενα μέτρα καὶ νὰ συντελέσωμεν εἰς τὸ νὰ βελτιωθῶσι ταῦτα, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀνάγκη. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ μόνον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος νὰ τοῦ εἴπω ὅτι εἰς τὰς δηλώσεις του ὑπάρχει ἓν κενόν, τὸ δὲ κενὸν αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη χθὲς ἡ πρᾶξις εἰς μίαν ἐφημερίδα εἰς ἐκ τῶν Ὑπουργῶν τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεώς του καὶ ἀφορᾷ τὸν ἠθικὸν καθαρμόν. Δηλαδὴ τὸ Λαϊκὸν κόμμα προσερχόμενος εἰς τὰς ἐκλογὰς ὑπεσχέθη εἰς τὸν λαὸν ὅτι θὰ ἐπιδιώξῃ τὸν ἠθικὸν καθαρμὸν διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τὸ Δικαστήριον ὅλων ἐκείνων τῶν Δημοσίων ἀρχῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ὑπέπεσαν εἰς ἐγκλήματα, εἴτε ταῦτα κολάζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν» εἴτε ὑπὸ ἄλλων νόμων. Δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ μεμφθῶ τὴν Κυβέρνησιν, τὸ λέγω μόνον διὰ νὰ τὴν παρακαλέσω, ὥστε κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν μας, μετὰ τὰς προσεχεῖς ὑποθέτω διακοπάς, ἕνεκα τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, αὐτὸ τὸ ζήτημα νὰ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ἐκ τῶν φίλων μου θὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ τοῦ «πόθεν ἔσχες».

Φ. Μοσχούλας. Τί ἔχω ἐγὼ κ. Πρόεδρε.

Ε. Βενιζέλος. Θὰ ἤμεθα εὐτυχεῖς ἐὰν πλὴν τῆς καταθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ ἑνὸς φίλου μου, ὁ ὁποῖος τὸ ἔχει ἕτοιμον, καταθέσωσιν καὶ οἱ ἄλλοι τὰ ἰδικά των, ὥστε ὅλα αὐτὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν καλυτέραν διατύπωσιν τοῦ σχετικοῦ νόμου, διότι τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι παρ' ὅλα τὰ τρωτὰ ὑπὸ τοιοῦτου νοσθετήματος, ἡ κατάστασις εἶναι τοιαύτη, ὥστε εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτήν. Διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν κυρίως νὰ ξεκαθαρίσωμεν, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἢ ὄχι τοιαῦτα ἀδιάφορα, ὥστε αἱ ὑπολήψεις καὶ τῶν δημοσίων ἀνδρῶν ἀλλὰ καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τοὺς ὁποίους ἀμείβομεν τόσον γλίσχρως καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ εἶναι θαυμάσιοι ἄνθρωποι, νὰ δύνανται νὰ προστατεύωνται κατὰ τῆς συκοφαντίας. Διότι ἄλλως κινδυνεύομεν ν' ἀπομακρύνωμεν ἐκ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τὰ καλύτερα στοιχεῖα καὶ ἴσως νὰ μὴ ἠμποροῦμεν μίαν ἡμέραν νὰ στρατολογῶμεν καὶ τοὺς δημοσίους ἄνδρας μας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς παράσχωμεν τὰ μέσα τῆς προστασίας τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεώς των. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Σ. Λοβέρδος (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ ἐγκρίσεως τριῶν δωδεκατημορίων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ 1931—33. Ἕνεκα τῶν λόγων τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εὑρισκόμεθα εἰς θέσιν σήμερον νὰ καταθέσωμεν τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ ὑπάρχει α-

πόλυτως ἀνάγκη νὰ ἐγκριθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ὑπηρεσιακόν, ὥστε πρὸ τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς νὰ ψηφισθῇ.

Πρόεδ ος. Ὁ κ. Μεταξᾶς.

Ι. Μεταξᾶς. Ἤκουσα, κύριοι Βουλευταί, μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ τὴν λεπτομερῆ συζήτησιν τῶν καθ' ἑαυτὸ κυβερνητικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ἐν τῷ προγράμματι τῆς Κυβερνήσεως. λησμονήσας ὁμολογῶ, τὴν πραγματικότητα ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ζῶμεν, λησμονήσας τί συνέβησαν ἐν τῷ μεταξύ, ἀπὸ δύο μηνῶν περίπου ἐνόμισα ὅτι εὑρισκόμεθα μέσα εἰς μίαν συνέλευσιν ἐντὸς τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἀντίθετοι γνῶμαι, ἀλλὰ ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει μία κοινὴ συνεργασία καὶ μία ἀπόλυτος συμφωνία ὡς πρὸς τὴν καλὴν αὐτῶν συνεργασίαν. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ ἀξιοτίμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, τότε ἀνεμνήσθην ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ εἴχαμεν καὶ μερικὰ συνταρακτικὰ γεγονότα τῶν ὁποίων τὴν συζήτησιν ὁ ἀξιοτίμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων μετὰ πολλῆς ἐξιότητος καὶ ἐπιμελείας ἀφήρεσεν ἀπὸ τὴν ἐσπέραν ταύτην, μεταθέσας εἰς τὸ μέλλον, δὲν γνωρίζω, ἐὰν θὰ εἶναι συντομώτερον ἢ μακρύτερον.

Ε. Βενιζέλος. Τὴν ἡμέραν ἂς ὁρίσει ἡ Κυβέρνησις.

Ι. Μεταξᾶς. Θὰ ἐπεθύμουν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλήν. Θὰ εἶμαι σύντομος διὰ δύο λόγους, πρῶτον σύντομος εἶμαι ἐκ χαρακτῆρος καὶ δεύτερον μετέχων τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἑνὸς ἐπιλέκτου μέλους τοῦ Κόμματος, σύμμαχος τῆς Κυβερνήσεως, ἀπορασισμένος νὰ ὑποστηρίξω τὴν Κυβέρνησιν εἰς κάθε σημεῖον τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἔχω καὶ νὰ συζητήσω ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως. Εἶμαι ἐκ τῶν προτέρων ἀπολύτως σύμφωνος. Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ ἐξάρω μερικὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἔτυχον νὰ ἔχω, πρωτοῦ ἡ Κυβέρνησις καταλήξει εἰς ὡρισμένας ἀποφάσεις, νὰ ἔχω διάφορον γνώμην. Τὸ ζήτημα τῆς Γερουσίας ἴσως ἔλαβε ἐκτασιν πολὺ μεγαλυτέραν ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ λάβῃ. Δὲν εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ζήτημα τὸ κατὰ πόσον οἱ Γερουσιασταὶ ἀντιτίθενται ἢ ὄχι εἰς τὴν ἑκάστοτε βούλησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅσον τὸ ἄλλο, τὸ κατὰ πόσον ἡ πλειονοψηφία τῶν Γερουσιαστῶν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀπορασισμένη νὰ γίνεται ὄργανον τῆς βουλήσεως τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ σῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔδει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄγκυρα σωτηρίας, ἐὰν ἀνεβεικνύετό ποτε μιὰ Βουλὴ ἔχουσα ριζοσπαστικὰς ὑπὲρ τὸ δέον διαθέσεις, δὲν εἶναι πλέον παρὰ ἡ ἄγκυρα τῆς σωτηρίας ἑνὸς καὶ μόνον Κόμματος, τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Ἐκεῖ εἶναι τὸ ζήτημα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διερωτῶμαι, τί προσφέρει ἕνα τοιοῦτο σῶμα εἰς τὸ πολίτευμα ἡμῶν; Ἀνωμαλίαν μεγίστην καὶ τίποτε ἄλλο. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθῶσι τὰ πράγματα ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ, μεταβαλλομένης ἴσως τῆς διανοητικότητος τῶν ἀξιοτίμων Γερουσιαστῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ ἕτερον σῶμα. Καὶ τὸ δεχόμεθα εὐχαρίστως καὶ θὰ ἀναμείνωμεν τοῦτο καὶ θὰ ὑποστηρίξωμεν εἰς τοῦτο τὴν Κυβέρνησιν, τονίζομεν ὅμως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτόνισεν καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι δὲν θὰ δεχθῶμεν οἱανδήποτε ἀντίδρασιν προερχομένην ἐκ τοῦ σώματος τούτου, ὅπως παρακωλύσῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύομεν δὲ ὅτι ἀντίδρασις θὰ ὑπάρξῃ ὄχι εὐθὺς ἀμέσως, ἀλλὰ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ, ὅταν ἡ Γερουσία νομίσῃ ὅτι παρουσιάζεται ἡ ὥρα, ἢ ἡ περίστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς νὰ μὴ συμφέρῃ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν της ἐν τῇ Βουλῇ. (Χειροκροτήματα).

Νομίζω δὲ ὅτι ἕως τότε θὰ εἶναι ἐπαρκὴς χρόνος διὰ νὰ εὕρωμεν καὶ νὰ προετοιμάσωμεν τὰ συνταγματικὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀποβολὴ τοῦ νεκροῦ τούτου ὀργανισμοῦ ἀπὸ τῶν πολιτειακῶν ὀργανισμῶν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Καὶ λέγω Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, διότι κατὰ παράδοξον τρόπον ὁ τύπος ὁ προσκείμενος εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ὡσαύτως ἐπιθυμεῖ τὴν Γερουσίαν ὡς κάτι τὸ ἀναπόστασον τῆς Δημοκρατίας. Ἐγὼ τοὐναντίον θὰ ἐνόμιζα ἀντιθέτως, ὅτι ἡ Δημοκρατία θὰ εἶναι ἀκόμη περισσότερον Δημοκρατία, ἂν ἔλειπε τὸ Σῶμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἕνα χαλινὸν πολλὲς φορὲς λίαν ὑπερβολικὸν τῆς διὰ τῆς Βουλῆς ἐκδηλουμένης θελήσεως τοῦ λαοῦ. Ὑποστηρίπτω, ἐπαναλαμβάνω, ἐλπίζομεν ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ θὰ εὕρωμεν τὰ Συνταγματικὰ αὐτὰ μέσα, τόσον μᾶλλον ὅσον τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων μᾶς ἐδίδαξε τοὺς τρόπους διὰ τῶν ὁποίων εὑρίσκει τις τὰ τοιαῦτα συνταγματικὰ μέσα. Καὶ ἀναφέρομεν σαφῆ παραδείγματα ἐνθυμούμενοι ὅτι εἰς τὰ 1928 πόλις διελύθη ἡ Βουλή, μετετράπη ὁ ἐκλογικὸς νόμος διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐδόθη δὲ τότε ἡ ἐξήγησις ὅτι ναὶ μὲν ἡ Βουλὴ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ ἡ θέλησις τῆς Βουλῆς εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστή, διότι τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ πλειψηφικὸν σύστημα, τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα, ἄρα κόμμα Λαϊκὸν σὺν κόμμα Φιλελευθέρων ἀποτελεῖ μεγάλην πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς. ἑπομένως ἐκδίδομεν ἓν νομοθετικὸν διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου ἀλλάζει ὄχι μόνον τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλομεν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριοι Συνάδελφοι, ὀφείλω σχετικῶς πρὸς τοῦτο νὰ σᾶς ὑπομνήσω τὸ ἑξῆς. Ὅτι τὸ κόμμα τοῦ Λαϊκοῦ δὲν ἦτο σύμφωνον ὅπως δὲν εἶναι σήμερον πρὸς τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ὑποστήριζε καὶ εἰσήγαγεν ἔκτοτε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Διότι τὸ σύστημα αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερον σύστημα πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως, διότι δημιουργεῖ μίαν τοιαύτην μεγάλην ἀνισότητα μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, ὥστε οἱ πραγματικῶς διαπνεόμενοι ἀπὸ κοινοβουλευτικὰς καὶ δημοκρατικὰς ἀρχὰς ἔπρεπε νὰ αἰσθάνωνται θλῖψιν, διότι εἰσήγαγεν τοιοῦτο Νομοσχέδιον. Ἔχομεν τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα μὲ στενωτάτην περιφέρειαν καὶ τὴν Νέαν Ἑλλάδα ὡς κάτι τι διακεκριμμένον καὶ ἐξαιρετικόν, μὲ εὐρυτάτην περιφέρειαν. Ἔχομεν μίαν μικρὰν περιφέρειαν μὲ 3.000 κατοίκους καὶ ἐκλέγει ἕνα Βουλευτήν, καὶ ἄλλην περιφέρειαν μὲ 40.000 κατοίκους καὶ ἐκλέγει πάλιν ἕνα Βουλευτήν πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ καυχᾶται οὔτε ὁ Κοινοβουλευτισμός, οὔτε ὁ Δημοκρατισμός, διότι οὕτω πως ἴσως νὰ καταδικάζεται καὶ ἐμὲ καὶ τὸ κόμμα τὸ Λαϊκὸν εἰς τὸ ἁμάρτημα, διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶμαι ἀπηλλαγμένος.

Ι. Μεταξᾶς. Ἀλλὰ ἔχομεν καὶ ἄλλον τρόπον. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων πολλάκις ἐδημοσίευσε διὰ τοῦ Τύπου ὅτι θὰ ἐπεθύμει τὴν μεταβολὴν τῶν διακαιωμάτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερον καὶ ὅτι διὰ τοῦτο θὰ ἤθετε προκειμένων ἐκλογῶν τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸν λαόν. Οὕτως ὥστε ἐὰν εἶχε τὴν νίκην ἐκ τῶν ἐκλογῶν τούτων θὰ ὑπετίθετο ὅτι εἶχε καὶ τὴν ἐκδηλουμένην θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅτι ἦτο οὗτος σύμφωνος καὶ εἰς τὴν Συνταγματικὴν αὐτοῦ μεταβολήν, ἡ ὁποία καὶ θὰ ἐγίνετο εὐθὺς ἀμέσως.

Ε. Βενιζέλος. Ὑποστηρίζετε ὅτι ἐγὼ διὰ τοῦ Τύπου ὑπεστήριξα τὴν αὔξησιν τῶν διακαιωμάτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ;

Ι. Μεταξᾶς. Ναί.

Ε. Βενιζέλος. Τοὐναντίον ρητῶς ἐζήτησα νὰ ἐξουσιοδοτηθῶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι ἐνδεχομένην μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος, ἀφ' ἑνὸς διὰ τὸν τύπον, ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Δὲν ἐζήτουν, βεβαίως, τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἀναθέτει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας μείζονα δικαιώματα, διότι τὰ κακὰ αὐτοῦ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ἀγαθά. Ἐζήτησα μόνον αὔξησιν

τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖον σημαίνει τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως. ὥστε δὲν τὰ διαβάσατε μόνος σας, σᾶς τὰ εἶπαν καὶ δὲν σᾶς τὰ εἶπαν καλά.

Ι. Μεταξᾶς. Πάντως ἐὰν ὁ λαός σᾶς ἔδιδε τὴν πλειοψηφίαν διὰ τῶν ἐκλογῶν, θὰ εἴχατε τὸ δικαίωμα νὰ προβῆτε εἰς τὰς μεταβολὰς αὐτάς.

Ε. Βενιζέλος. Ἴσως θὰ συντομευθῇ ἡ συζήτησις ἐὰν σᾶς εἶπω ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τῆς δετίας —καὶ ἐπέρασαν ὀ ἕτη ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Συνταγματος— εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ εἶναι αὐτὴ σύμφωνος μὲ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν δηλ. ὑπάρχῃ ἐν τῇ Βουλῇ ἡ πλειοψηφία καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ πλειοψηφία, δύναται τότε νὰ προταθῇ ὡρισμένη μεταρρύθμισις. νὰ περάσουν 3 μῆνας, νὰ συνέλθουν τὰ δύο Σώματα εἰς Ἑθνοσυνέλευσιν καὶ τότε διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν 3/5 νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐπιζητουμένη μεταρρύθμισις.

Ι Μεταξᾶς. Ὁπωσδήποτε τὸ γεγονὸς ὅτι ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τὸ ζήτημα τοῦτο, σημαίνει ὅτι ἐκ τῶν προτέρων ἐδίδετο διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἐκδήλωσις εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν μεταβολὴν ταύτην. Τί σύστημα ἔδει ἠκολουθεῖτο κατόπιν ὅπως ἐπέλθῃ ἡ μεταβολὴ αὐτή, τοῦτο δὲν ἐλέχθη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀκολουθηθῇ ὁδὸς, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τὸ Σύνταγμα, τότε θὰ ἦτο ἐντελῶς περιττὸν νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὰς ἐκλογάς. Ὁπωσδήποτε θὰ τὸ ἔχωμεν καὶ αὐτὸ ὑπὸ σημείωσιν εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναγκασθῶμεν νὰ εὕρωμεν τοὺς συνταγματικοὺς τρόπους καταργήσεως τῆς Γερουσίας. Καὶ τώρα εἰσερχόμεθα καὶ εἰς ἓν ἄλλο ζήτημα. Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων παριστάνοντος ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπέλθῃ ἡ γαλήνη καὶ ἡ ὁμαλότης εἰς τὴν χώραν καὶ νὰ ἀπορύγωμεν πᾶν ὅ,τι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνταράξῃ τὴν γαλήνην ταύτην τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἐν ἀνησύχῳ καταστάσει τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ ἐν γένει ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν οἰκονομία. Καὶ λέγω: ὥστε τὴν νύκτα τῆς 5ης Μαρτίου ἦτο ἐξησφαλισμένον τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ ἡ ἐν γένει οἰκονομία τῆς χώρας κατὰ τοιοῦτον τρόπον....

Πολλοὶ Βουλευταί. Κάτω, κάτω (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ι. Μεταξᾶς. .. ὥστε πλὴν τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας καὶ οἰκονομικῆς εὐημερίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία θὰ συνεχίζετο, νὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς ἑαυτοὺς καὶ τὴν πολυτέλειαν ἑνὸς στασιαστικοῦ κινήματος ;

Ε. Βενιζέλος. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ ἀπευθυνθῶ πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἂν θέλῃ νὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα.

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Ε. Βενιζέλος. Θὰ ἐπρότεινα, διὰ νὰ μὴ ὑποτεθῇ ὅτι ζητῶ παρέλκυσιν, θὰ ἐπρότεινα νὰ συζητήσωμεν τὸ πρᾶγμα τὴν Τετάρτην, νὰ τελειώσωμεν τὴν συζήτησιν ἀπόψε, νὰ πάρῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἔγκρισιν τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων καὶ τὴν Τετάρτην νὰ συζητήσωμεν εἰδικῶς, ἂν τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν τὴν ἰδικήν σας, ἀφορᾷ ἔλεγχον πολιτικὸν ἰδικόν μας καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὸν ὑποστῶ καὶ ἀπὸ τώρα ἂν θέλετε. χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ κανείς, ἂν θέλετε νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις αὐτή, δὲν ἔχω ἀντίρρησιν, ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς χώρας.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠδυνάμην νὰ παρέλθω πρὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριάσεών της χωρὶς νὰ ἀναφέρω τὸ τραγικὸν ὅσον καὶ θρασύτατον ἐκεῖνο ἐγχείρημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀπόπειρα καταργήσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως. εὐθὺς μόλις αὕτη κατέστη γνωστὴ εἰς τὸν λαόν. Δὲν ἤθελον διὰ τοῦτου νὰ προκαλέσω συζήτησιν οὔτε νὰ ζητήσω εἰδικὰς εὐθύνας καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχω καθόλου καμμίαν ἀντίρρησιν, ὡς ἐδήλωσα, νὰ μὴ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος ταύτην τὴν ἐσπεραν. ἐφ' ὅσον εὕρωμεν εὐκαιρίαν νὰ καλωμεν τὴν συζήτησιν εἰς ἄλλην ἡμέραν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς.

Δὲν γνωρίζω ἂν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων θὰ εἶχε ἀντίρρησιν, διότι ὡς γνωρίζετε μολονότι στενώτατος φίλος συνδέεται μαζύ μου καὶ ὑποστηρίζει τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς ἰδέας τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, εἶναι πάντοτε ἕνας ἀρχηγὸς Κόμματος, ὁ ὁποῖος δύναται καὶ ἀνεξαρτήτως πως νὰ θέτῃ καὶ χειρίζεται ὡρισμένα ζητήματα. Ἐν μόνον ἔχω νὰ εἴπω ὅτι δὲν γνωρίζω ἂν τὴν ἡμέραν τὴν ὁποίαν ζητεῖ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τῆς Τετάρτης θὰ εἶ αι εὐκολον εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ε. Βενιζέλος. Προτείνω νὰ ὁρίσητε τὴν ἡμέραν, τὴν ὁποῖαν θὰ κρίνητε καταλληλοτέραν, ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος.

Θ. Τουρκιβασίλης. (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ἡ γνώμη δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἀσχάλῃ διὰ τὸ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον ἐγένετο, καὶ δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀφίσωμεν ἄνευ μιᾶς ἀπαντήσεως διὰ ζήτημα τὸ ὁποῖον τόσον τὴν ἐνδιαφέρει.

Πολλοὶ Βουλευταί. Ἀπόψε, ἀπόψε.

Θ. Τουρκοβασίλης. Πρέπει νὰ μάθῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ὁποῖοι τὴν ἐπομένην μιᾶς ἐκλογῆς ἠθέλησαν νὰ ἀκυρώσουν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐτυμηγορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἴπω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μὴ συζητηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ζητοῦμεν ἀκριβῶς νὰ συζητηθῇ, ἀλλὰ παρετηρήσαμεν καὶ ἐφάνη ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἐδέχθη. ὅτι δὲν ἀφορᾷ αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. ἀφορᾷ κυρίως ἐπίκρισιν τοῦ παρελθόντος. Ἐζήτησα λοιπὸν νὰ παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὴν συζήτησιν ἢ ἀναθεώρησις μὲ τὸν κόπον τὸν ὁποῖον ἐλάβομεν μέχρι αὐτῆς τῆς στιγμῆς. ἀνακινήσωμεν ζήτημα. τὸ ὁποῖον θὰ ἐξάψῃ τὰ πάθη. Ἂς τὸ ἀφίσωμεν.

Πολλοὶ Βουλευταί. Διατί, διατί (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν Βουλευτῶν τῆς δεξιᾶς).

Ε Βενιζέλος. Ζητῶ καὶ πάλιν τὴν παρέμβασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἂς τελειώσωμεν τὴν ἀποψινὴν συζήτησιν καὶ ἔχομεν καιρὸν νὰ ἐξάψωμεν τὰ πάθη μας.

Ι. Κοΐνδουρος. Διὰ νὰ τηρήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ψυχραιμίαν μας, νὰ μὴ γίνεται ἡ συζήτησις μὲ θορυβώδεις χειρονομίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἔχω τὴν ἰδέαν. ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὅταν ἐλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τὴν ὁποίαν ζητεῖτε, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔγκλημα τὸ ἀποπειραθὲν κατὰ τὴν 6ην Μαρτίου, ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ εὕρῃ καὶ πρέπει νὰ εὕρῃ ὁλόκληρον τὴν Βουλὴν σύμφωνον, ὅτι ἦτο ἔγκλημα μέγιστον καὶ ἦτο ἔγκλημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποδοκιμασθῇ ὁμοθύμως ἄνευ συζητήσεως ἀκεν εὑρέσεως ἐ καιολογίας τινος. Ὅλη ἡ Βουλὴ ἀδιαιρέτως κόμματος θὰ καταδικάσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεχειρήθη κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην. Τὸ μόνον, λέγω, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εἶναι ἡ καταβολὴ πάσης προσπαθείας τόσον ἐντεῦθεν ὅσον καὶ ἐκεῖθεν ὅπως αὐτὸν τὸν τόπον τὸν παραδώσωμεν ἐκεῖ ὅπου ἀνήκει, δηλαδὴ εἰς τὸν λαόν. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν εἴχαμεν βεβαιωμένα τὰ γεγονότα πῶς ἔχουσιν, ἡ κρίσις ὑμῶν, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἦτο σύμφωνος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἔχω βεβαιωμένον ὅτι ἐμὲ ὅταν ἤμην ἀσθενὴς ἀπετόλμησαν νὰ μὲ θέσουν ὑπὸ κράτησιν, ἐνῶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅπως καὶ σήμερον ἐξεπροσώπουν τὴν δύναμιν πεντακοσίων χιλιάδων Ἑλλήνων ψηφοφόρων.

Ε. Βενιζέλος Πολὺ καλά. Θέλω νὰ μάθω ἁπλῶς ἐὰν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπιθυμεῖ νὰ μποῦμε καὶ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτήν.

Ι. Μεταξᾶς. Ἀφοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐπιθυμοῦν, ἢ μᾶλλον ἡ κυβέρνησις εἶναι σύμφωνος εἰς τὴν πρότασιν τῶν Φιλελευθέρων, νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπ' ἄλλην ἡμέραν, βεβαίως ἐγὼ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρω εἰς τοῦτο ἀντίρρησιν, ὄχι μόνον διότι ἐπιθυμῶ νὰ ὑποστηρίξω τὴν Κυβέρνησιν εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς πολιτικῆς της, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπιθυμῶ νὰ παράσχω εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ὅλον τὸν χρόνον τὸν ὁποῖον χρειάζεται ὅπως κατὰ τὴν μεθεπομένην συνεδρίασιν δυνηθῇ νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῶν κατηγοριῶν αἵτινες τοῦ ἀπευθύνονται. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Δὲν ἀγνοεῖτε, κύριε ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων, ὅτι ἡ κατηγορία τὴν ὁποίαν σᾶς ἐκφέρει ἡ πλειονότης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι ὅτι ἡμεῖς εἴδομεν ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς τοῦ κινήματος (Φωναὶ μπράβο, μπράβο). (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ μέρους τῶν κυβερνητικῶν βουλευτῶν).

Ε Βενιζέλος. Ἀκριβῶς οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ κ. Μεταξᾶ ἀποδεικνύουν πόσον εἶχον δίκαιον ἐγὼ καὶ πόσον ὀρθῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔκρινεν ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τὸ παραπέμψωμεν εἰς ἄλλην ἡμέραν ἐντὸς τῆς παρούσης ἑβδομάδος οἱανδήποτε ὁρισθησομένην ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν εἶναι σωστὸ ἐπὶ τοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ὁποίου βλέπετε πόσα κοινὰ σημεῖα ὑπάρχουν συνεργασίας νὰ ἐλθωμεν ἀπ'ὲξ καὶ νὰ τὰ χαλάσωμεν. Ὥστε ἂς ἐπιφυλαχθῶμεν ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος εἰς ἄλλην ἡμέραν, διότι βλέπετε ὅτι ὑπάρχει κατηγορία, ὅτι ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς τῆς ἐπαναστάσεως ἤμην ἐγώ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Στάσεως. Ὄχι ἐπαναστάσεως.

Ε. Βενιζέλος. Ἔχει καλῶς. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ προσέλθω καὶ νὰ ἀπολογηθῶ.

Αὐτὰ εἶχα νὰ εἴπω ὅτι τὰ τελευταίως λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μεταξᾶ ἀποδεικνύουσιν πόσον δίκαιον εἶχον νὰ ζητήσω νὰ συζητηθοῦν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ συνασπισμὸς κύριοι τῶν ἐν τῇ κυβερνήσει κομμάτων ὅταν κατῆλθεν εἰς τὰς ἐκλογὰς ὡς τοιοῦτος συνεκέντρωσε ἐπαρκῆ πλειοψηφίαν, ἡ ὁποία παρέχει εἰς αὐτὸν τὸ μέσον καὶ δημιουργεῖ δι' αὐτὸν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ταχυτέρας κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων τῆς χώρας. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν καὶ τὸ συμφέρον τῆς χώρας ἐπιβάλλει καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ καθῆκον νὰ παρακολουθήσωμεν μετὰ πάσης ἡρεμίας καὶ ἄνευ ἀντιπολιτευτικῆς προδιαθέσεως τὸ ἔργον τῆς κυβερνήσεως διατηροῦντες βεβαίως ἀκεραίας τὰς ἀντιλήψεις μας, ἀλλ' ἀποφεύγοντες νὰ παρεμβάλωμεν προσκόμματα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων διὰ τῶν ὁποίων οἱ φέροντες σήμερον τὰς εὐθύνας διὰ τὰς τύχας τοῦ τόπου, νομίζουν ὅτ' θὰ κατορθώσουν νὰ τὸν ἐξαγάγουν ἀπὸ τὰς δυσχερείας. Ἐκ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν θὰ ἐμπνέεται ἡ στάσις τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος καὶ ἡ ἄσκησις τῆς κριτικῆς του εἴτε ἐπὶ τῆς γενικῆς τῆς Κυβερνήσεως πολιτικῆς, εἴτε ἐπὶ τῶν κατ' ἰδίαν ἐνεργειῶν νὰ ἀφεθῇ εἰς αὐτὸ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ζητηθεὶς σήμερον διὰ νὰ καταστήσῃ ἐμφανῶς τὰς ἀγαθὰς του προθέσεις καὶ τὸ μέτρον τῆς χρησιμοποιήσεώς του. Κατόπιν τῶν δηλώσεων αὐτῶν θὰ εἶμαι συντομώτατος εἰς τὴν ὁμιλίαν μου. Δὲν πρόκειται ἄλλως τε νὰ προδικάσῃ ἡ δ·άσις τῆς κυβερνήσεως ἐκ τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ τοὐλάχιστον μέρους δὲν διαφέρουν οὐσιωδῶς ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀνέγνωσεν ἄλλοτε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν τὸ πρῶτον ἀνέλαβε τὴν ἀρχήν. Δὲν θὰ λυθοῦν τὰ μεγάλα ζητήματα τὰ ὁποῖα μᾶς ἀπασχολοῦν διὰ τῆς διατυπώσεως γενικῶν μόνον κατευθύνσεων. Ἔχουν ἀνάγκην συντόνων μέτρων δυναμένων νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς πολλαπλὰς τοῦ ἔθνους ἀνάγκας. Καὶ τῶν μέτρων τούτων δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὴν εὐκαιρίαν ἡ Βουλὴ νὰ καταστῇ ἐνήμερος. Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀρξαμένης χρήσεως, ἐπ' οὐδ λόγου ἐξετέθη σήμερον παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, δὲν κατετέθη ἀκόμη εἰς τὰ νομοθετήματα τῆς κυβερνήσεως, εὑρίσκεται εἰσέτι ὑπὸ κατάρτισιν καὶ ἔπεται ἐπομένως ὑπόχρεοι νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ὑποβολήν των διὰ νὰ τὰ κρίνωμεν. Δὲν συντρέχει λοιπὸν ἤδη περίπτωσις ἐπεκτάσεως τῆς ὁμιλίας μου. Θὰ εἶχον μόνον νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιστήσῃ ὅλως ἰδιάζουσαν προσοχὴν εἰς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους, καθόσον ἐκ τοῦ τρόπου τῶν διαπραγματεύσεων θὰ ἐξαρτηθῇ κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ ἔκβασις αὐτῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκταθῶ εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου περισσότερον.

Αἱ γνῶμαί μου κατέστησαν ὑποθέτω παρὰ τῶν ὑπηρεσιῶν γνωσταὶ εἰς τοὺς κυβερνῶντας καὶ δὲν εἶχον ἔκτοτε λόγον νὰ μεταβάλω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀντιλήψεις. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν κατώρθωσα νὰ ἀντιληφθῶ τί ἀκριβῶς ὑπονοεῖ τὸ μέρος τῶν δηλώσεων τὸ ἀφορῶν τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἱδρύματος. Ἐλέχθη ὅτ. Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ συγχώνευσις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἄλλων ἰδιωτικῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Καὶ εἰς τοῦτο εἴμεθα πλήρως σύμφωνοι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Προσετέθη ὅμως ὅτι θὰ ἐπιδιωχθῇ καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης μετὰ τῆς Ἐθνικῆς. Δὲν γνωρίζω εἰς τί θὰ ἀποβλέψῃ ὁ συντονισμὸς αὐτός. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἀποβλέπῃ οὐδὲ ὡς σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξασθένησιν τοῦ ἐκδοτικοῦ ἱδρύματος. τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ διαθέτῃ ὅλην τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ρυθμίσεων, ἃς ἐπιβάλλει τὸ κοινωνικὸν συμφέρον. Θὰ περιμείνωμεν ἐπὶ τούτου εἰς τὰς πλείστας διασαφήσεις καὶ τὴν κατάθεσιν τῶν κυβερνητικῶν μέτρων,ἵνα ἐπεκταθῶμεν περισσότερον καὶ ἐκθέσωμεν τὰς γνώμας μας. Εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐτυχὴς διότι ἡ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν μετὰ τόσης κατηγορηματικότητος ὅτι ἔχει τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀθημονῶ νὰ μάθω ποῖαι εἶναι αἱ τροποποιήσεις. τὰς ὁποίας κρίνει ἀναγκαίας ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ καταστῇ ὁ θεσμὸς ἐφαρμόσιμος, διότι θὰ ἔλθῃ ὁπωσδήποτε ἡ ὥρα. νὰ τὰς μάθωμεν τὰς τροποποιήσεις ταύτας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ παρακαλῶ εἶναι νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἐργασία δυνατὴ ἡ συζήτησις τοῦ μέτρου καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ, κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον τῆς Βουλῆς. Εἰς ὃ σημεῖον εὑρίσκεται ἤδη ὁ ἐργατικὸς κόσμος, ἡ παράτασις τῆς ἐκκρεμότητος περὶ μίαν ἀντικτύπου εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔφερε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῶν λυπηρῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου καὶ ἐξέφρασε τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ πραξικοπήματος καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν καταμερισμὸν τῶν εὐθυνῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξ αὐτῶν ἐπήγασαν. Εὑρίσκων ἀπολύτως εὔλογον τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν διετύπωσεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ὅπως ὡς θέμα ἀφορῶν εὐθύνας ἄλλης Κυβερνήσεως συζητηθῇ εἰς ειδικὴν συνεδρίασιν, πρότασιν ἐφ' ἧς ἐξέφρασεν τὴν ἤδη συγκατάθεσίν του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν θέλω ἐπεκτείνει σήμερον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸν λόγον. Ἓν μόνον ἔχω νὰ παρατηρήσω ἀπὸ τοῦδε συνεπὴς πρὸς τὰς ἀρχάς, ἐξ ὧν οὐδέποτε ἀπέστημεν. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ καταδικάσωμεν ἀνεπιφυλάκτως τὸ πραξικόπημα τῆς 6ης Μαρτίου. Δὲν θὰ μᾶς ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ ἐπιδοκιμάσωμεν ἀπολύτως καὶ ὅλας τὰς ἔκτοτε λαβούσας χώραν ἐνεργείας ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πραξικο-

πήματος τούτου. Ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὁμιλήσω ὅταν θὰ ἔλθῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε μίαν ἐνέργειαν κατὰ πάντα νόμιμον, ἔστειλεν εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς πατρίδος ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατὰ τοιοῦτον κατάφορον τρόπον ἐγκλημάτησαν. Τί ἄλλο ἔχετε νὰ κατηγορήσετε; Τί σύνασθε νὰ εἴπητε ὅτι ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις; Σᾶς λέγω ὅτι οὐδεὶς οὐδεμίαν κἂν πληροφορίαν ἐζήτησεν. Ἔχομεν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης. Μὴ λέγετε ὅτι δὲν ἐπιδοκιμάζετε τὰς ἐνεργείας μας, διότι ἡ ἐνέργεια τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ νόμιμος καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ δὲν ἐκθέτω τὰς ἀντιλήψεις τὰς ἰδικάς σας, ἐγὼ ἐκθέτω τὰς ἰδικάς μου γνώμας. Οὐδὲ εἶναι δυνατὸν συμμορφούμενος πρὸς τας συστάσεις σας νὰ παραστιῶπῶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζω ἀκριβὲς ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς Παιδείας). Οἱαδήποτε γνώμη θὰ ἦτο ἐπέμβασις εἰς τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὡμίλησα περὶ τούτου ἀλλὰ εἶπον ἁπλῶς ὅτι δὲν ἐπικροτῶ ὅλας τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὡρισμένων δημοσίων ὀργάνων. Θὰ ὁμιλήσωμεν ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα. Σᾶς ἀναφέρω ἓν παράδειγμα, ὅτι κατὰ παράβασιν θεμελιωδῶν συνταγματικῶν ἐγγυήσεων, τῶν ἐγγυήσεων τῶν ἀφορωσῶν τὴν οἰκιακὴν ἀσυλίαν, ἐνηργήθησαν ἔρευναι εἰς οἴκους φιλησύχων πολιτῶν ὅσον δὲ καὶ ἂν ἡ παραπομπὴ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ἐνέργειαν ὀρθὴν εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐπὶ ζητήματος ἐξόχως πολιτικῆς φύσεως, ὅπως εἶναι ἡ καταστολὴ καὶ τιμωρία ἑνὸς κινήματος, ἡ πολιτικὴ ἄποψις δὲν ἠμπορεῖ νὰ τεθῇ εἰς δευτέραν μοῖραν.

Δ. Κριεζῆς. Ἀκουσμονεῖτε ὅτι σᾶς ἐπῆγαν εἰς τὰ καράβια νύκτα.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἐλησμόνησα εἶμαι ὁ Ἴδιος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Πρέπει νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορίαν ὅτι βλέπω μίαν τρόπον τινὰ προστασίαν ἐκ μέρους μιᾶς πτέρυγος ἑνὸς ἐγκλήματος.

Γ. Καφαντάρης. Ἔχω καὶ ἐγὼ κύριοι Βουλευταὶ μίαν μικρὰν ἱστορίαν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ἡ ὁποία μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ὑπομνήσω ὑπερηφάνως ὅτι ἐντονώτερον τῶν ἄλλων ἀντεστάχθην πάντοτε κατὰ πάσης βιαίας καταστάσεως καὶ ὑπὲρ τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμαλότητος, ἵνα παρέλθω ἐν σιγῇ τὴν παρατήρησιν τὴν ὁποίαν μοῦ ἀπηύθυνεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκφράσθηςὡς ἐξεφράσθην περὶ τῶν ἐνεργειῶν αἵτινες ἐπηκολούθησαν, δὲν τὸ ἔπραξα διὰ νὰ προστατεύσω κανένα,ἀλλὰ διότι ἡ ἐπιθυμία ἡ ἰδική μου ὡς καὶ ὅλης τῆς ἀγωνιώσης σήμερον Ἑλλάδος εἶναι νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ πάλιν ἡ ψυχικὴ τοῦ λαοῦ ἑνότης. Καὶ εἰλικρινῶς λυποῦμαι ὅτι αἱ διασπαρεῖσαι φῆμαι περὶ πραξικοπηματικῆς καταργήσεως τοῦ δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος δὲν συνετέλεσαν ποσῶς εἰς τοῦτο. Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἔχῃ οἱανδήποτε θέλει γνώμην περὶ τῶν θεσμῶν τῆς χώρας καὶ τῆς Γερουσίας. Ἀλλὰ οὐδεὶς δύναται στηριζόμενος ἐπὶ τῶν ἰδεῶν του νὰ προβῇ εἰς βιαίαν ἀνατροπὴν τῶν συνταγματικῶν ὅρων καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ρυθμίζοντος τὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος. Εἰς δὲ τοιοῦτος θεσμὸς καλῶς ἢ κακῶς, εἶναι τοῦτο ἀδιάφορον, ἐγκαθιδρυθεὶς εἶναι καὶ ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας. Ἀνέφερεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων παραδείγματα καταστατηγήσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπεκαλέσθη τὴν ἀθαίρετον μεταβολὴν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1928. Γνωρίζει ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθερορρόνων ὅτι ὑπῆρξα εἷς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐντονώτατα διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ ἐκείνου διατάγματος. Ἀλλ' αἱ δύο περιπτώσεις εἶναι ἐντελῶς ἄσχετοι πρὸς ἀλλήλας. Εἶναι διάφορος ἡ τροποποίησις νόμου ἔστω καὶ τοῦ ἐκλογικοῦ δι' ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τροποποιήσεως, μὴ ἀποκρουομένης ἀπολύτως ὑπὸ τῆς συνταγματικῆς νομοθεσίας, ἔστω κατ' οὐσίαν ἀποκρουστέας, καὶ ἄλλο ἡ κατὰ τοιοῦτον ἢ παρεμφερῆ τρόπον ἀνατροπὴ οὐσιωδῶν διατάξεων τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ἔδωσεν εἰς τοὺς Φιλελευθέρους αὐτὴν τὴν πλειονοψηφίαν, ἡ ὁποία ὡδήγησε τὸν τόπον ἐκεῖ ποὺ τὸν ὡδήγησεν. Ἔχει λοιπὸν μεγίστην σημασίαν ἡ μεταβολὴ αὐτή.

Γ. Καφαντάρης. Ἔχει βεβαίως σημασίαν μεγίστην ἀλλὰ δὲν ἔχει νομικήν τινα σχέσιν πρὸς τὴν κατάργησιν τοῦ δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος, ἥτις κατὰ βάσιν ἀντίθετος πρὸς τὸ πολίτευμα, δὲν θὰ ἦτο παρὰ πρᾶξις ἐπαναστατικὴ στρεφομένη κατὰ τῶν ἐρεισμάτων τῆς συνταγματικῆς τάξεως, ὅπως τὰ ἐρείσματα αὐτὰ ἀντιλαμβάνεται ὁ καταστατικὸς ἡμῶν χάρτης.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἔχετε πράγματι τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ μεταβολὴ δι' ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου εἶναι πρᾶξις ἡ ὁποία ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸ πολίτευμα ἡμῶν ; Δὲν ἔχετε ὑπ' ὄψει ὅτι ἂν κατὰ τύπους ὁ ἐκλογικὸς νόμος δὲν εἶναι συνταγματικὸς κατ' οὐσίαν, ὅμως πράγματι εἶναι νόμος συνταγματικός ; Δὲν νομίζετε ὅτι ὑπῆρξε μία συνταγματικὴ παράβασις ;

Γ. Καφαντάρης. Ἀλλ' εἰς τὴν κατ' οὐσίαν παράβασιν τοῦ πολιτεύματος, ἡ ὁποία ὡς φρονεῖτε ἐπέρχεται διὰ τῆς ἐκδόσεως ἑνὸς ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος,πότ'ὡς ἔστω ἐκδιδομένου, προστίθεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταργήσεως τῆς Γερουσίας ἡ κατάφορος παράβασις τοῦ συνταγματικοῦ τύπου. Τί σημαίνει ἄλλως τε τὸ ὅτι ἔγινεν παρεκτροπὴ τις παρ' ἄλλων καὶ ποῖον στήριγμα παρέχει αὕτη πρὸς ἀπομίμησιν καὶ διάπραξιν καὶ ἄλλων ἐκθέσμων, πολὺ περισσότερον ἐκθέσμων, ἐνεργειῶν ;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ὄχι μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἐγὼ δὲν ὡμίλησα περὶ οὐδενὸς τρόπου, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ πέρνετε αὐτὰ ποὺ γράφονται εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Γ. Καφαντάρης. Ὅταν τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἔχει ἀπὸ δεκαετίας ἀναπετάσῃ τὴν σημαίαν τῆς νομιμότητος καταφερόμενον καὶ βάλλον ἀκαταπαύστως ἐναντίον τῆς ἀρχῆς τῆς σκοπιμότητος.....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Καὶ τὴν ὁποίαν ἰδέαν διεθνῶς πάντοτε.

Γ. Καφαντάρης. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ παραβιασθοῦν θεμελιώδεις συνταγματικαὶ διατάξεις ἐν ὀνόματι τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰ μὴ ἡ ἀρχὴ τῆς σκοπιμότητος.

Αἱ δηλώσεις εἰς τὰς ὁποίας προέβη σήμερον ἡ κυβέρνησις ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ ἐπισέρουν σχετικὴν καθησύχασιν τῆς κοινῆς γνώμης, ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ ἐπανάληψις ἡ γενομένη τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα, ὅπως ἄλλοτε ἐπίστευον, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνῆς τῆς σκοπιμότητος πρὸς δικαιολογίαν οἱασδήποτε τοῦ Συντάγματος παραβιάσεως. Πασέγεται ἐντεῦθεν ἡ ἀσφάλεια ὅτι δὲν θὰ ἀπειληθῇ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν, ἐφόσον μάλιστα μία τοιαύτη μεταβολή, χρήσιμος ἢ ἄχρηστος ἀδιάφορον. ἐὰν ἠθέλαμεν ἀποβλέψει εἰς τὸ σύνολον τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους, θὰ ἐδημιούργει προδήλως βαθεῖαν, βαθυτάτην διαταραχὴν ὅλης τῆς τάξεως καὶ ἀνωμαλίαν ἐκ τῶν κινδυνωδεστέρων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Βοηθήσατε διὰ νὰ διατηρηθῇ.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν θὰ θέσω ἐδῶ φαντάζομαι τὸν κανόνα διὰ τὸ μέλλον, ὅτι οἱ θεσμοὶ διατηροῦνται μόνον ἀπὸ ὡρισμένας ἀρεστὰς εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο κόμμα προϋποθέσεις. Ἀλλ' εἶμαι ἐν πάσῃ περιπτώσει βέβαιος ὅτι δὲν θὰ προκύψῃ ἀντίδρασις δυναμένη νὰ ματαιώσῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβενήσεως

ἐκ μέρους τοῦ Β' Νομοθετικοῦ Σώματος. Ἀντίθρασις δὲν εἶναι ἡ ἀντικειμενικὴ ἐπίκρισις ἢ διατύπωσις ἐπιστημονικῶν ἀντιλήψεων ἐπὶ τῶν ζητημάτων καὶ ὁ καλόπιστος ἔλεγχος τῶν κυβερνητικῶν μέτρων. Καὶ ἐὰν ἐπὶ τούτου εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι τὰ πράγματα θὰ βαδίσουν ἀσφαλῶς κατ' αὐχὴν καὶ δὲν ἔχομεν νὰ φοβούμεθά τι, οὔτε διὰ τὸ προσεχὲς οὔτε διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον, θὰ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν ὅτι ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον προέχει τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ψυχικῆς ἑνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ ὁμόνοια τοῦ πολιτικοῦ κόσμου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δεινῶν, τὰ ὁποῖα καταπονοῦν τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἀντιμετώπισιν ἡ ὁποία καθ' ἃ χθὲς ἀκόμη διεκήρυξεν ὁ κυριώτερος τῆς Κυβερνήσεως παράγων ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν εἶναι δυνατὴ εἰ μὴ μόνον ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας, τῆς ὁποίας τὸ σύνθημα ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ ἐσῇ πρώτη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις (χειροκροτήματα).

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ ῥήτωρ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ δώσω μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν παραπονεθέντα ὅτι Βουλευταὶ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως δὲν πειθαρχοῦν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἀχαρακτήριστος ἐγκληματικὴ πρᾶξις τῆς 6ης Μαρτίου προκαλεῖ τοιαύτην ἀγανάκτησιν εἰς ὅλους ἡμᾶς, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ διατηρῶμεν τὴν ὀφειλομένην εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς συζητήσεις ψυχραιμίαν. Καὶ ἡ ἀγανάκτησις αὕτη ἡ εὔλογος καὶ δικαιολογημένη ἐξάπτεται ἔτι περισσότερον ὅταν βλέπει ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία πολιτευομένους καὶ δὴ ἀρχηγοὺς κομμάτων προσελθόντας νὰ δικαιολογήσουν τοὺς στασιαστάς. Βεβαίως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν εὑρίσκεται ἐν τάξει, διότι μέλις ἀνῆλθεν εἰς τὸ Βῆμα ἤρξατο τῆς ἀγορεύσεως του καταδικάζων τὸ πανάτιμον αὐτὸ κίνημα. Ἀτυχῶς ὅμως δὲν εἶπε τὸ ἴδιον καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ὁ ὁποῖος ἀπεγνωσμένως καταβάλλει προσπαθείας ἔκτοτε πῶς νὰ σώσῃ τὸν στασιαστὴν τῆς 6ης Μαρτίου. Ἀκόμη χθὲς δὲν ἐδίστασεν ἀναφερόμενος νὰ καταθέσῃ ὅτι ἡ ἐπανάστασις Πλαστήρα ἐπεκράτησεν ἐπὶ 14 ὥρας. Τὸν σκοπὸν τοῦ φιλοτεχνηθέντος ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπιχειρήματος ἀντικαταστήσουν πάντες, σήμερον ὁ ἴδιος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων θέλων νὰ ἀποφύγῃ τὴν συζήτησιν ἐζήτησε τὴν παραπομπὴν αὐτῆς εἰς ἄλλην ἡμέραν. Καὶ θὰ ἠτοιμάζομεν εἰς τοῦτο εὐχαρίστως ἂν ὁ κ. Βενιζέλος καταδίκαζε τὸ ἐθνικότατον αὐτὸ κίνημα τὸ ὁποῖον ἐστρέφετο κατὰ τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἐξεδήλου τὴν μετάνοιάν του δι' ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπεκαλέσθη. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων φαίνεται ἐμμένων εἰς τὰς ἀρχικάς του ἀντιλήψεις, τοῦθ' ὅπερ θὰ καταστήσῃ τὴν προσεχῆ συζήτησιν ὀξυτάτην.

Α. Ζουρμπᾶς. Ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος κάμνει τὰς κάτωθι δηλώσεις.

Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἀποτελεῖ, παρὰ τὴν διαφορὰν συνθέσεως αὐτῆς, συνέχειαν τῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς ὁποίας συνέβαλε καὶ τὸ Ἀγροτικὸν καὶ Ἐργατικὸν κόμμα, τοῦ ὁποίου τὰς γνώμας ἐνετάλην σήμερον νὰ ἀνακοινώσω. Σήμερον δὲν ἔχομεν νὰ δώσωμεν διάφορον ψῆφον ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἐδώσαμεν τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων, ποὺ μᾶς ἐχώριζε τότε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, κατέστη ἐν τῷ μεταξὺ μεγαλυτέρα καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῆς κόμματα, κατορθώσαντα νὰ ἀσφαλίσουν διὰ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν πλειονοψηφίαν εἰς τὴν Βουλήν, δὲν ἔχουν ἀνάγκην καὶ τῆς ἰδικῆς μας ὑποστηρίξεως, ὅπως παραμείνουν εἰς τὴν ἀρχήν. Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Μαρτίου κατέστησαν ἀπαραίτητοι μετὰ τὴν ἀδιάλλακτον στάσιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀποκρούσαντος πεισμόνως τὴν ἰδέαν τοῦ σχηματισμοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὑπῆρξεν εὐνοϊκὸν διὰ τὰ μετέχοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν κόμματα, ἰδίᾳ τὸ Λαϊκόν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τοῦτο ὀφείλεται περισσότερον εἰς τὸ ἐφαρμοσθὲν ἐκλογικὸν σύστημα καὶ εἰς τυχαῖα γεγονότα καὶ ὀλιγώτερον εἰς μετατροπὴν τοῦ δημοσίου φρονήματος, ἡ ὁποία ἐρόσον ἐξεδηλώθη, δέον νὰ ἀποδοθῇ ἀπὸ κάθε ἀμερόληπτον κριτὴν κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν κατάχρησιν ἀμελητέων καὶ ἀπραγματοποιήτων ὑποσχέσεων, ποὺ ἔκαμαν χρῆσιν τὰ ἀποτελοῦντα τὴν Κυβέρνησιν κόμματα εἰς τὰς ἐκλογάς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁσονδήποτε εὐνοϊκὸν καὶ ἂν θεωρηθῇ δι' αὐτὰ τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι τοιοῦτον ὥστε νὰ δικαιολογῆται —πολλοῦ γε καὶ δεῖ— ὁ τόνος τῶν σημερινῶν καὶ τῶν ἔξω τῆς Βουλῆς δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλων τινῶν μελῶν αὐτῆς καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τῆς μεγαλυτέρας μερίδος τοῦ φιλικοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τύπου. Πρὸ παντὸς δὲν εἰμποροῦμεν παρὰ νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν περικοπὴν ἐκείνην τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ποὺ ἀφορᾷ τὴν συνεργασίαν εἰς τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν καὶ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς τῶν κομμάτων τῆς σημερινῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ συνεργασία αὕτη ἐπεβλήθη κατόπιν τῆς ἀποκρούσεως ὑπὸ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος τόσον τῆς γενικωτέρας συνεργασίας τῶν κομμάτων ὅσον καὶ τῶν ἰδικωτέρων προγραμματικῶν ἀξιώσεων τοῦ ἰδικοῦ μας κόμματος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως παρεξηγήσας τὴν ἐκ μέρους μας ὑπεράσπισιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κατὰ τὸ παρελθὸν ὅρος, ὅταν ἐγίνοντο ἄδικοι, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας, ἐναντίον του ἐπιθέσεις, ἐνόμισεν ὅτι στάσις μας ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀπέβη δι' ἡμᾶς κομματικῶς ἐπιζήμιος εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Σεπτεμβρίου ἐπωφελὴς δὲ εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ἀντὶ νὰ δημιουργῇ δι' ἡμᾶς δικαιώματα ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐγέννησεν ἀντιθέτως δι' ἡμᾶς ἀπέναντί του δεσμοὺς τρόπον τινὰ ὑποτελείας. Εἰς αὐτὴν περίεργον παρεξήγησιν ὀφείλονται αἱ ἰσχυρισμοὶ του περὶ παρεκβάσεως δήθεν ἐκ μέρους μας τῆς ἐντολῆς τοῦ λαοῦ, τῆς δοθείσης διὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὅμως ἐπὶ τῶν ὅλως ἀβασίμων αὐτῶν ἰσχυρισμῶν δὲν συντρέχει λόγος νὰ ἀπασχολήσω σήμερον περισσότερον τὴν Βουλήν. Σπουδαιότητα ἔχουν ἐκεῖναι αἱ πράξεις καὶ αἱ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν φίλων αὐτῆς αἱ ἐμφανισθεῖσαι περιφρόνησιν τῶν συνταγματικῶν διατάξεων καὶ προθέσεις δημιουργίας ἀνωμαλιῶν. Τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐπὶ τέλους ἀνεγνώρισε καὶ ἐπισήμως τὸ πολίτευμα καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐχαιρετίσαμεν καὶ ἡμεῖς ὁλοψύχως. Μόλις ὅμως ἀσφαλίσαντα διὰ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν πλειοψηφίαν ἐσχημάτισαν Κυβέρνησιν τὸ συνεργαζόμενα εἰς αὐτὴν κόμματα, ἤρχισαν ἀπειλοῦντα καταλύσιν τοῦ Β' νομοθετικοῦ Σώματος, μεταβολὴν ἀντισυνταγματικὴν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου καὶ κατάλυσιν τῶν συνταγματικῶν ἐγγυήσεων τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Τὰ πράγματα ἐξῆχθησαν μάλιστα μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ συζητῆται ἡ λῆψις τοιούτων ἐκτρόπων μέτρων εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Δὲν θὰ συζητήσωμεν σήμερον περὶ τῆς χρησιμότητος ἢ μὴ τοῦ Β' νομοθετικοῦ Σώματος, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ σταθῇ ὀρθιον τὸ Δημοκρατικὸν Πολίτευμα, καὶ νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου ἀπὸ ἀπροόπτους καὶ αἰφνιδιαστικὰς μεταβολάς, προκαλουμένους ἀμελετήτως ἀπὸ παροδικὰς πλειοψηφίας.

Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ τονίσωμεν ὅτι ἡ Γερουσία ἕως σήμερον ὄχι μόνον οὐδεμιᾶς ζημίας ὑπῆρξε πρόξενος, ἀλλὰ καὶ ἀπέδωκεν ἐπωφελὲς ἔργον, συμβαλοῦσα εἰς τὴν ἐπιμελεστέραν ἐπεξεργασίαν τῶν νομοσχεδίων καὶ διευκολύνουσα τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν μεγάλων ἐπαγγελματικῶν τάξεων δι' ἀρμοδίων προσώπων καὶ τὴν χρησιμοποίησιν διὰ τὰς νομοθετικὰς ἐργασίας εἰδικῶν ἀνθρώπων εὑρισκομένων ἔξω τῆς κομματικῆς ζωῆς. Οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ καταδικάσωμεν τὴν ἀξίωσιν τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως, ὅπως ὑποκύψῃ ἡ Γερουσία εἰς τὰ κελεύσματα αὐτῆς, ὅπερ ἐὰν συνέβαινε θὰ καθίστα ἀναπότρεπτον τὴν κατάργησιν αὐτῆς. Ἡ Γερουσία δὲν ἔχει πολιτικὴν δύναμιν ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς Βουλῆς. Ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφέρουν γνώμας ἀντιτιθεμένας πρὸς τὰς πολιτικὰς τῶν πεποιθήσεις. Ἔχουν βέβαια τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρίνουν τὰ ἡ-

μέτερα περισσότερον ἀποκαλήπτως παρ' ὅσον οἱ βουλευταὶ καὶ νὰ βλέπουν τὰ πράγματα ὄχι ὑπὸ κομματικὸν πρίσμα, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι προορισμὸς των εἶναι νὰ ἐγκρίνουν πάντοτε τὰ κυβερνητικὰ μέτρα. Τοὐναντίον ὑποχρέωσίς των εἶναι νὰ ἀποκρούουν μέτρα ἐπιβλαβῆ, ἔστω καὶ ἂν ταῦτα ζητοῦνται ἐπιμόνως ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς, ὁποτεδήποτε προελθοῦσης ἀπὸ τὰς ἐκλογάς. Εἶναι καὶ ἡ Γερουσία λαϊκὸν ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα, ἔχον ἴδια δικαιώματα, διαγραφόμενα καθαρῶς ἀπὸ τὸ Σύνταγμα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται κομμία πλειοψηφία νὰ μετρυθμίσῃ ἄλλως, παρὰ ὅπως διαγράφει αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Ἡ παραβίασις αὐτῆς τῆς ἀρχῆς καταργεῖ τὴν σταθερότητα τῆς πολιτικῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ ἐπαναστατικὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται ὡς τοιαύτη νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ τοὺς ἔχοντας συναίσθησιν τῶν δικαιωμάτων των πολίτας. Εὐτυχῶς σήμερον ἐπεκράτησαν μετριοπαθέστεραι σκέψεις καὶ εὔχομαι πρὸς τὸ καλὸν τοῦ τόπου νὰ μὴ ἐκδηλωθοῦν τοῦ λοιποῦ αἱ ἀνατρεπτικαὶ ροπαί, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ δικαιολογήσουν ἐκ τῶν ὑστέρων τὸ ἀπονενοημένον κίνημα τῆς 6 Μαρτίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς κατεδικάσαμεν. Σχετικῶς μὲ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα εὐχαρίστως βλέπομεν ἀπὸ τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὁλονὲν περισσότερον ἀναγνωρίζεται ἡ ὀρθότης τῶν ἀντιλήψεων τὰς ὁποίας ἀπὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους ὑποστηρίζομεν ὅτι δηλ. πρὸς οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου ἐπιβάλλεται ἡ ἐνιαία διεύθυνσις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ ἐνιαία διαχείρισις τῶν κυριωτέρων εἰδῶν μεγάλης καταναλώσεως, καθὼς καὶ ἡ ἐπιμελεστέρα ἐπιθεώρησις τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων. Φοβούμεθα ὅμως ὅτι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν αὐτῶν θὰ προκύψουν σοβαραὶ διαφωνίαι, διότι δὲν βλέπομεν νὰ γίνεται ἀποδεκτὴ ἡ κοινωφελὴς μορφὴ τῶν ὀργανισμῶν, ποὺ θὰ συστηθοῦν διὰ τὴν νέαν ὀργάνωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου. Εἰς τὰ μέτρα τὰ ὑπὲρ τῆς γεωργίας δὲν εἴδαμεν νὰ γίνεται κανεὶς λόγος περὶ ἐπαρκοῦς μετριασμοῦ τῶν ὑπερβολικῶν φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν κυριωτέρων ἡμῶν γεωργικῶν προϊόντων, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν πλέον ἐπαχθεῖς κατόπιν τῆς ἐπιβολῆς παραμπατήσεως ἑνὸς μέρους τοῦ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς ἐγχωρίων προϊόντων προερχομένου ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος. Ὄχι εὐχάριστον ἐντύπωσιν μᾶς ἐπροξένησεν ἡ ἀφορασις τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀναβάλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς ποίας μεταρρυθμίσεις σκέπτεται νὰ προτείνῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν σχετικὸν νόμον. Ὅμως νομίζομεν ὅτι αἱ τυχὸν ἀτέλειαι αὐτοῦ θὰ ἠδύναντο νὰ διορθωθοῦν καὶ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς του, ἡ ἀναβολὴ τῆς ὁποίας δὲν δικαιολογεῖται. Ἡ μέριμνα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως εἶναι ἐπιτακτική. Ἡμεῖς θὰ χαρῶμεν πρῶτοι, ἐὰν ἤθελε καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τῶν προεκλογικῶν ὑποσχέσεων τῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ ἐπέλθῃ ζημία εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν καθῆκον. Μὲ τὰς ὀλίγας αὐτὰς προχείρους παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν Κυβερνητικῶν δηλώσεων εἶναι ἀρκετὸν ἐὰν προσθέσω τὰ ἀκόλουθα: Τὸ Ἀγροτικὸν καὶ Ἐργατικὸν κόμμα συνεπὲς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δέον πάντοτε νὰ ἀναπτύσσῃ θετικὴν δρᾶσιν, θὰ ἀσκήσῃ βεβαίως αὐστηρὸν ἔλεγχον τῶν κυβερνητικῶν πράξεων, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσῃ νὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιτελοῦν τὸ καθ' ἑαυτό. ὥστε αἱ νομοθετικαὶ ἐργασίαι τοῦ Σώματος νὰ ἀπιέζων ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον καρποφόροι. Ἐλπίζομεν ὅτι ἐπὶ πολλῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι καὶ τὰ μᾶλλον ἐπείγοντα θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ συνεννοηθῶμεν μὲ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὅσον καὶ ἡ κυρία ἀρχὴ τοῦ κόμματός μας, ὅτι τὸ Κράτος δέον νὰ ἐργάζηται συστηματικῶς πρὸς διαρκῆ ἐξύψωσιν τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων πρὸς τὴν κατευθυνσιν δημιουργίας πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀσφαλιζούσης ἔτσιν ὅρους ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητος καθε ἀνθρώπου, δὲν γίνεται ἀπασχὴ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δὲν γίνεται ἐπαρκῶς ἀποδεκτὴ ἡ ἄλλη θεμελιώδης ἀρχὴ μας, ὅτι τὰ ζωτικώτερα συμφέροντα τοῦ τόπου εἶναι τὰ ἀγροτικὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὴν πρωτίστην πρέπει κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον νὰ ἀποβλέπῃ τὸ Κράτος. Ὅμως τὰ πράγματα εἶναι τόσον ἐπείγοντα, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ παραγνωρίσουν ἐντελῶς τὰ ἄλλα κόμματα. Διὰ τοῦτο πιστεύομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὁσονδήποτε συντηρητικὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀρχὰς καὶ ἂν ἔχῃ, δὲν θ' ἀπορρίψῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πρωτεύσῃ καὶ μέτρα ἀνταποκρινόμενα ὁπωσδήποτε καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μας ἀξιώσεις. Ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις δέον νὰ εἶναι βεβαία ὅτι θὰ ἔχῃ ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν ἡμῶν εἰς τὴν προσπάθειαν της πρὸς περιστολὴν τυχὸν περιττῶν δαπανῶν καὶ ἰδίως εἰς τὸν ἀγῶνα της, ὅπως πείσῃ τοὺς ἐξωτερικοὺς δανειστὰς ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ προταρμίσουν τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ λαοῦ, καὶ ὅπως συμβάλουν εἰς τὴν μεγαλυτέραν κατανάλωσιν τῶν ἑλληνικῶν παραϊόντων. Ἰδίως θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι θὰ τεθῇ ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὰς ἀντισυνταγματικὰς συμπαναιρουσίας καὶ ἀπειλάς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἐκτροπὴν ἐκ τοῦ πολιτεύματος. Ἀρκετὰ ὑπέφερεν ὁ τόπος ἀπὸ τὸν μεγάλον ἐσωτερικὸν διχασμόν. Θὰ ἦτο ἔγκλημα ἐὰν, ἀπὸ ἐμπαθειαν ἢ κομματικὴν βουλιμίαν, ἤρχιζε τώρα, ὅπου τόσον ὑποφέρει ὁ λαὸς καὶ ἐξαιρετικὴ ἀσφάλειστης δημιουργεῖται ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως, ἠνοίγετο σήμερον μία νέα μεγάλη περίοδος μεγάλου ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ προξενήσῃ ὄχι μικρότερα δεινὰ ἀπὸ τὸν τελευταῖον τοιοῦτον, ποὺ ὅλοι ἐνομίσαμεν ὁριστικῶς τερματισθέντα μετὰ τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐν τέλει ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἱκανοποίησίν μας διὰ τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος. Εὐτυχῶς τὰ τελευταῖα ἔτη ἀκολουθεῖ τὸ Κράτος ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἐγκαινομένην ἀπὸ ὅλα τὰ κόμματα. Ἰδιαιτέρως εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξάρωμεν τὴν ἀνάγκην τῆς στενωτέρας συσφίξεως τῶν σχέσεων μας μὲ τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη. Αὐτὴ θὰ παγιώσῃ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Βαλκανικὴν καὶ θὰ δημιουργήσῃ εὐνοϊκωτέρους ὅρους οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν λαῶν αὐτῆς.. Θὰ εἶναι ἀξία γενικῆς ἐπιδοκιμασίας ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν χρησιμοποιοῦσα τὰς σημερινὰς εὐνοϊκὰς περιστάσεις κατορθώσῃ νὰ προαγάγῃ κατὰ τρόπον θετικὸν τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς Βαλκανικῆς ἑνώσεως.

Α. Μυλωνᾶς. (Ἀρχηγὸς μειδιᾷ Ἀγροτικοῦ Κόμματος). Εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς τὰς ὁποίας ἔδωσε δηλώσεων της ἡ Κυβέρνησις ἀνέπτυξε θ' ἀπαντήσωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ γενικῶν παρατηρήσεων, διότι ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν εἰσῆλθεν εἰς λεπτομερείας περὶ τῆς δυνατότητος τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐπαγγελιῶν αὐτῆς, δὲν συνορθόμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ συζητήσωμεν ἐν λεπτομερείᾳ. Ἡ Κυβέρνησις θὰ εὕρῃ ἡμᾶς τοὺς Ἀγροτικοὺς συμπαραστάτας εἰς ὅσα μέτρα ἤθελε φέρει ἀποβλέποντα εἰς τὰ γενικὰ συμφέροντα, διότι καὶ ἡμεῖς, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐτονίσαμεν, ὡς βάσιν τῶν κατευθύνσεών μας ἔχομεν τὸ κοινωνικὸν συμφέρον ὑπὲρ τοῦ ὁποίου παρεμβαίνον τὸ Κράτος πρέπει νὰ παραμερίζῃ τὰ μερικώτερα συμφέροντα. Ἐὰν δὲν ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως δὲν πλησιάζουν πρὸς τὰς κατευθύνσεις μας καὶ τότε ἀκόμη θὰ τὰ ὑποστηρίξωμεν διὰ νὰ ὑποβοηθήσωμεν τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπαναλαμβάνω, συνεχίζει, ὅτι φρονοῦμεν στερεῶς ὅτι πρέπει νὰ ὑποτάσσεται καὶ πειθαρχεῖ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον. Εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως εἶναι τοιοῦτά τινα σημεῖα ὅπως αἱ ἀνταλλαγαὶ καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ εὐχόμεθα νὰ πραγματοποιηθοῦν ταῦτα. Συμφωνοῦμεν διὰ τὸ σύστημα τῶν ἀνταλλαγῶν καὶ διὰ τὴν ὑπάρχειν περὶ Τραπεζιτικῶν συγχωνεύσεων ὑπὸ τοῦ ὅρου ὅμως νὰ μὴ γίνῃ κανένα τοιοῦτο. Ἐξ ἄλλου συνεχίζει ἔχω νὰ ἐπαναδηλώσω ὅτι πρὸς ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς μας πρέπει νὰ στηριχθῶμεν εἰς

τοὺς συνεταιρισμοὺς διὰ τὴν ἀλάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν ὁποίων πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ ἰδιαιτέραν προσοχήν. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἐπιδιώξῃ ἡ Κυβέρνησις διεθνεῖς συνεννοήσεις διὰ νὰ καταπάυσῃ ὁ ἄκρατος ἐμπορικὸς ἀνταγωνισμός, ὥστε ἔχων ὡς ἀντίτυπον τοὺς τελωνειακοὺς φραγμοὺς προκαλεῖ δυσχερείας γιὰ τὰς ἐξαγωγὰς καὶ καταναλώσεις τῶν προϊόντων. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἰσορρόπησις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν διαφόρων Κρατῶν ἀναλόγως τῆς ἀπορροφήσεως αὐτῶν. Ἐπίσης ἐπιβεβλημένη εἶναι καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν δημοσίων χρεῶν ἀναλόγως τῆς πτώσεως τῶν προϊόντων εἰς μίαν δὲ τοιαύτην προσπάθειαν θὰ μᾶς εὕρῃ ἡ Κυβέρνησις βοηθούς. Ἡ τοιαύτη ἀναπροσαρμογὴ ἤτις ἀναγκαίως θὰ ὡς δικαία ἀρχὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ χρέη τῶν μικροχρεοτῶν, διότι αἱ μικραὶ κλῆραι ἐπιχειρήσεις δὲν δύνανται νὰ σταθοῦν μόνιμοι μὲ τὰ χρέη αὐτά. Ὡς πρὸς τὸ 25 ο/ο τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις εἰς τοὺς πρόσφυγας μᾶς εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι δὲν ἔχει τίποτε θετικὸν ἀκόμη.

Α. Ἀθηνογένης. Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ τέλος διὰ τὸ 25 ο/ο.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔμεινε ἐντὸς τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα καὶ εἰς τὸ πρόγραμμά της ἔθεσεν. Εἶπε δηλαδὴ ὅτι θὰ μελετήσῃ πάντα ἐνδεχόμενον συνδυασμὸν ὥστε ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ ἐπέλθῃ ἡ δυνατὴ ἱκανοποίησις τῶν δικαίων προσφυγικῶν αἰτήσεων καὶ τοῦτο πράττει ἤδη. Ὅταν δὲ θὰ ἔχῃ τὸ πόρισμα τῆς μελέτης θὰ σᾶς εἴπῃ ἐὰν ὁ δυνατὸς αὐτὸς συνδυασμὸς εἶναι πραγματοποιήσιμος ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐκτάσει ἢ ἐν μέρει. Δὲν τὸ λέγω τοῦτο διὰ ν' ἀπαντήσω εἰς ἐκείνους ὁποῖοι εἶπε ὅτι ἐκερδίσαμεν μὲ τοιαύτας ὑποσχέσεις, διότι εἶναι δυστυχῶς βεβαιωμένον ὅτι ἐκ μέρους τοῦ κόσμου τὸν ὁποῖον ἀφεώρα τοῦτο ἐλάχιστοι ψῆφοι ἐδόθησαν εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ λέγω τοῦτο, διότι ὅσα ἐλέχθησαν εἰς τὰς προγραμματικάς μας δηλώσεις συμφωνοῦν μὲ τὸ πρόγραμμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπολιτεύθησαν τὰ νικήσαντα κόμματα.

Γ. Καφαντάρης. Ἔχω τὴν ἀνάμνησιν ὅτι εἰς τὰς προγραμματικάς σας ὁμιλίας διετυπώθη ἡ σαφὴς καὶ ἄνευ ὅρων ὑπόσχεσις περὶ πληρωμῆς τοῦ 25 ο/ο.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ διαβάσετε τὰς προγραμματικάς μας δηλώσεις.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ ἔχω αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Διατί θέλετε νὰ ὁμιλῶμεν ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεών σας καὶ ἔχι ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων.

Α. Μυλωνᾶς. Ἐφ' ὅσον δὲν μᾶς προσάγητε τὸ μέτρον αὐτὸ τὸ θαυματοποιὸν τῆς χορηγήσεως τοῦ 25 ο/ο θὰ ἀναμένωμεν καὶ θὰ κρίνωμεν ὅταν πρασχθῇ. Συνεχίζων λέγει ὡς πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις ἀπὸ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις φαίνεται ὅτι θὰ προέλθῃ μία ἀναβολὴ προσωρινὴ καὶ εὐχόμεθα νὰ εἶναι μόνον τοιαύτη, διότι ἀπὸ τὸν Θεσμὸν αὐτὸν ἀναμένουν ἀνακούφισιν τόσαι τάξεις. Θὰ ἠχρειοῦτο ἐπιπροσθέτως νὰ ἐπεκταθοῦν αὗται καὶ εἰς ἄλλας κατηγορίας ἐργαζομένων εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀγρούς. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς καταργήσεως τῆς Γερουσίας δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει στάδιον συζητήσεως ὥστε νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν γνώμην μας διὰ τὸ δεύτερον Νομοθετικὸν Σῶμα, βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ καταργησίς του θὰ προεκάλει ἀνωμαλίαν, καθ' ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ δημοκρατικοῦ μας πολιτεύματος. Αἱ ἀπειλαὶ ὅμως πρὸς καταργησιν αὐτοῦ ἐπέφερον ἀνωμαλίαν καὶ πρέπει νὰ παύσουν αὗται διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀναγκαία ὁμαλότης. Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἐπίσης τὸ ζήτημα τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου, ἐφ' ὅσον ἄλλην ἡμέραν θὰ συζητηθῇ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίσωμεν ὅτι τὸ κίνημα τοῦτο κατεστάλη ἀμέσως χάριν εἰς τὰς συμβιβαστικὰς διαθέσεις καὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καὶ τῆς σημερινῆς.

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς. Εἶναι ψεῦδος.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ οὐδέποτε συνεχώρησα ἐγκλήματα τότε θὰ συγχωρήσω ἐγκλήματα καὶ ἐγκληματίας. (Χειροκροτήματα παρατετραμένα).

Γ. Καφαντάρης. Διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ παρεξήγησις ἐναντίον τῶν λεχθέντων παρ' ἐμοῦ ἐγὼ ἐξήλωσα ὅτι ἐτήρησα ἐπιφυλάξεις διά τινας ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως.

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς Παιδείας). Μὲ τὰς δηλώσεις ὅμως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ὅτι ἐπεκράτησε τὸ κίνημα 14 ὥρας ἐγένετο προσπάθεια ἀσυδοσίας διὰ τὸ ἔγκλημα καὶ διὰ τοὺς δράστας του.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπεφυλάχθην πᾶσαν κρίσιν διά τινας ἐνεργείας τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ὅταν θὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα εἰς ὡρισμένην ἡμέραν. (Φωναὶ θόρυβος κωδωνοκρουσίαι).

Π. Τσαλδάρης. *Παρακαλεσα καὶ παρακαλῶ τοὺς φίλους μου ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι ἐρεθιστικὸν νὰ εἶναι ἤρεμοι νὰμὲν κ ιμα κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως,ἀλλὰ ὀρθὸν εἶναι, ἀφοῦ κατεστάλη τοῦτο διὰ τῆς συμβιβαστικῆς τάσεως ὅλων, νὰ εὐχηθῶμεν νὰ μὴ ἐξαπλωθοῦν αἱ συνέπειαί του καὶ ν' ἀποτύχουν αἱ προσπάθειαι πολλῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ παρέκκλισις ἀπὸ τῆς χαραχθείσης συμβιβαστικῆς γραμμῆς* (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Τὸ Κόμμα τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω καὶ τὰ ἄλλα συμπράττοντα Κόμματα εἶναι βεβαίως προδιατεθειμένα κατὰ πάντα δυνατὸν τρόπον νὰ ἐπιφέρουν τὴν γαλήνην εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὸ ἀναληθέστατα λεχθὲν ὅτι ἐγὼ ἐδέχθην οἱανδήποτε συμβιβασμόν. Ἐγκλήματα ὅπως τὰ τῆς 6ης Μαρτίου πρέπει νὰ κατάσσωνται. (Χειροκροτήματα).

Δ. Χατζηγιάννης. (Ἐξ ὁράκος τῆς ἀγροτικῆς παρατάξεως).

Ἐὰν ἐντὸς τῆς Βουλῆς εἶναι μικρὰ ἡ ἀγροτικὴ δύναμις τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεύομεν, πιστεύομεν ὅτι διερμηνεύομεν ἐδῶ πιστότερον τοὺς πόθους καὶ τὰς τάσεις τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων αἱ ὁποῖαι ἔξω ἀπὸ χειμέρας στηρίζουν τὴν Ἑλληνικὴν ἀναθημιουργίαν. Παρὰ τὰ τρωτὰ ἀλλ' ἐπιδεκτικὰ βελτιώσεως σημεῖα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν σύστημα ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν δημοκρατικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς χώρας ὁμαλότητα. Ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην αὐτοῦ ἔννοιαν τὸ δημοκρατικὸν ἰδεῶδες δὲν εὗρε καλύτερον διερμηνέα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. οὔτε φυσέα καλύτερον ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἐὰν ἄλλοι λαοὶ ἐτράπησαν πρὸς παραμπατισμοὺς δικτατορικούς, οἱ ὁποῖοι ἀποπνίγουν πᾶν εὐωνὴν τῶν μαζῶν, δὲν ὑπάρχει ἐδῶ κατὰ τρόπον ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς λόγος νὰ χάσῃ τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας του ὁ Ἑλληνικὸς λαός, διὰ νὰ χάσῃ ἔτσι καὶ κάθε δυνατότητα νὰ διεκδικήσῃ τὴν οἰκονομικήν του ἀπολύτρωσιν. Ἀλλ' εἶναι φανερόν, ὅτι ἐκ τῶν δύο πολιτικῶν κόσμων ποὺ ἀπαρτίζουν τώρα τὰς δύο ἀντιμαχομένας μεγάλας παρατάξεις ἡ πράγματι κοινοβουλευτικὴ καὶ οὐσιαστικώτερον δημοκρατικὴ καὶ πιστεύουσα εἰς τὸ δόγμα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας εἶναι ἡ Κυβερνητικὴ παράταξις. Μὲ τὰ ἐν τῇ Κυβερνήσει κόμματα μᾶς συνδέει κοινὸς ἐκλογικὸς ἀγών. Καὶ ὅταν ὁ φασισμὸς μὲ τὴν ἐταμὴν ἀνταρσίαν τῆς 6 Μαρτίου ἠπείλησε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ καὶ ἐδῶ, ἡ ἀγροτική μας παράταξις συνέπραξε μὲ τὰ νικήσαντα κόμματα καὶ μὲ τὸ δεύτερον σῶμα στρατοῦ εἰς ἀντεπανάστασιν, ἡ ὁποία κατέστειλε τὸ θρασὺ κίνημα καὶ διέσωσε τὰς συνταγματικὰς ἐλευθερίας. Τὰ νικήσαντα κόμματα δὲν θὰ βασίσουν ἐπὶ ῥόδων. Ἡ διαρρεύσασα τετραετία παρέδωκεν εἰς αὐτὰ μίαν Ἑλλάδα κατεστραμμένην οἰκονομικῶς καὶ νοσοῦσαν ἠθικῶς. Ἐπαγγελματικὸς πληθωρισμὸς καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων ἀνδρῶν ἄνευ ἐπαγγέλματος καὶ δίχως ἐργασίαν εἰς τὰς πόλεις. Κοίτις τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ στενότης γῆς εἰς τὴν ἐξοχήν. Φορολογικὰ βάρη τριπλάσια ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας βαλκανικὰς χώρας. Δημόσιον χρέος ὑπεράνω πάσης οἰκονομικῆς τοῦ τόπου ἀντοχῆς καὶ ἕνα τεράστιον ἔτησίον ἔλλειμμα εἰς τὸ γενικὸν οἰκονομικὸν ἰσοζύγιον τῆς χώρας ἀποτελοῦν παγίους συντελεστάς, οἱ ὁποῖοι μοιραίως θὰ ἐπαυξάνουν τὴν τραγωδίαν τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς, ἂν δὲν ἀντιμετωπισθοῦν διὰ μέτρων ριζικῶν καὶ ἀμέσων. Ἐφ' ὅσον δὲ μὲ τὸ παγκόσμιον κλείσιμον τῶν χωρῶν εἰς τὴν μετανάστευσιν, ἡ ἔξοδος ἑνὸς πλεονάζοντος ποσοστοῦ τοῦ πληθυσμοῦ μας, καὶ ἂν ἦτο ἐπιθυμητή, δὲν ἐξαρτᾶται οὔτε ἀπὸ μόνην τὴν θέλησιν οὔτε ἀπὸ μόνην τὴν δύναμιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ χώρα ὀφείλει νὰ λύσῃ τὰ μεταπολεμικά της προβλήματα καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς της πόρους μὲ τὰς ἰδίας της δυνάμεις καὶ πιστεύομεν ὅτι αἱ δυνάμεις αὐταὶ καὶ οἱ πόροι αὐτοὶ ὑπάρχουν. Ἀρκεῖ νὰ εὑρεθοῦν καὶ νὰ καλλιεργηθοῦν καὶ νὰ προστατευθοῦν, ὥστε νὰ ἀμείψουν τοὺς σκαπανεῖς των. Ἀπὸ τὰ συμπράττοντα ἐν τῇ Κυβερνήσει κόμματα, ἔχοντα τὰς ἰδικάς των πολιτικὰς πεποιθήσεις δὲν θὰ ἀξιώσωμεν νὰ υἱοθετήσουν ὁλόκληρον τὸ ἀγροτικὸν πρόγραμμα. Ἀλλὰ ἂν ἡ χώρα αὐτὴ δὲν θέλει νὰ γνωρίσῃ πικροτέρας ἡμέρας καὶ ἐὰν ὅπως τὸ πιστεύομεν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ στηριχθῇ ἐπάνω εἰς τὴν πολιτικὴν πλειοψηφίαν, ἡ ὁποία καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν ἀρχήν, ὀφείλει παράλληλα πρὸς ἄλλας ἐργαζομένας τάξεις νὰ στραφῇ μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον καὶ πρὸς τὴν παραγωγὴν ποὺ ἀποτελοῦν τὸν μοχλὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἀναβιώσεως. Τελευτῶν ὁ κ. Χατζηγιάννης ἤλπιζε ὅτι θὰ δώσῃ ὑψηλὸν ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Φ. Μοσχούλας. Γνωρίζω, λέγει, τὸ ἀντικανονικὸν τῆς παρεμβάσεως εἰς προγραμματικὰς δηλώσεις, ἔχω ὅμως ὑποχρέωσιν ἐν σχέσει μὲ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων περὶ ἠθικοῦ καθαρμοῦ, νὰ γνωρίσω πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1926 ὑπέβαλα πρότασιν νόμου περὶ τοῦ «πόθεν ἔσχες». ἣν θὰ ἐπαναυποβάλω πάλιν καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ μὲ ἐγγράψῃ πρῶτον διὰ νὰ τὴν ἀναπτύξω ἐν ἐκτάσει.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ἐγγραφῆτε ὅπως καταθέσετε πρότασιν νόμου.

Φ. Μοσχούλας. Ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ὁμιλήσω διὰ μακρῶν.

Π. Τσαλδάρης. Σύμφωνοι.

Δ. Στεφανόπουλος. Ζητεῖ τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ παρακαλέσω τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον νὰ παραιτηθῇ, διότι, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη, θ' ἀπαντήσω ἐγὼ εἰς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Δ. Στεφανόπουλος. Ἤθελα νὰ ὁμιλήσω διὰ τὴν Γερουσίαν σχετικῶς μὲ τὴν ἐντολήν, ἣν ἐλάβεμεν παρὰ τοῦ λαοῦ τῶν Πατρῶν, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐπιμένετε, παραιτοῦμαι τοῦ λόγου.

Α. Τανούλας. Ἀναγινώσκει διὰ μακρῶν τὸ πρόγραμμα τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκπροσωπουμένης ἀγροτικῆς μερίδος, καὶ καταλήγων ἐπιλέγει, ὅτι διότι πιστεύει ὅτι τὰ σημερινὰ κοινωνικὰ προβλήματα διὰ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ λύσῃ Κυβέρνησις ἀστικὴ καὶ ὅτι μόνον Κυβερνήσεις προερχόμενες μέσα ἀπὸ τὶς ἐργαζόμενες καὶ ἐκμεταλλευόμενες τάξεις εἶναι δυνατὸν μὲ τὰ μέτρα ποὺ ἀνέπτυξε νὰ δώσουν λύσεις σοσιαλιστικές, νὰ κτυπήσουν τὴν κεφαλαιοκρατίαν, νὰ ἀνακουφίσουν τὸν ἐργαζόμενον λαὸν καὶ νὰ ὀργανώσουν τὴν παραγωγὴν ἐπάνω σὲ ἐξελιχτικὲς σοσιαλιστικὲς βάσεις διστάζει νὰ περιδάλῃ τὴν Κυβέρνησιν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τῆς μιᾶς ἔστω ψήφου του, ἐκ τῆς ὁποίας ἄλλως τε δὲν κρίνεται ἡ τύχη της οὔτε καὶ ἔχει ἀνάγκην καὶ διὰ τοῦτο τὴν καταψηφίζει.

Π. Βασιλικός. Κύριε Πρόεδρε, διαμαρτύρομαι κατὰ τοῦ κ. βουλευτοῦ διὰ τὴν στάσιν του, διότι ἐξελέγη Βουλευτὴς μὲ τὰς ψήφους τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ τὸ μόνον ποὺ εἶχε νὰ κάνῃ ἦτο νὰ παραιτηθῇ, ἀφοῦ δὲν ἐνέκρινε τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἄλλως ἡ στάσις του αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἐπιεικῶς ἀχαρακτήριστος.

Α. Παγκοΰτσος. Τὸ Ἀγροτικὸν κόμμα, τὸ πραγματικὸν ἐξέχον νὰ κάμῃ καμμίαν συνεργασίαν μὲ κανένα ἀστικὸν Κόμμα, διότι τὸ ἀγροτικὸν Κόμμα εἶναι κόμμα ἀντικεφαλαιοκρατικόν. Πιστεύει ὅτι πρέπει νὰ ὀργανωθῇ μοναχὸ του καὶ διαφωτίζον τὰ διάφορα ὑγειᾶ στοιχεῖα τοῦ τόπου νὰ διαμορφώσῃ ἕνα κόμμα πραγματι ἀριστερό. Τὰ δύο ἀστικὰ κόμματα εἶναι ἕνα ψεῦδος καὶ γι' αὐτὸ τὰ εἴδωτα νὰ ὑποστηρίζουν σήμερα τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς Γερουσίας ἀπεδείχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν τὰ ἔχει μὲ τὸν Θεσμὸν ἀλλὰ μὲ τοὺς Γερουσιαστάς γι' αὐτὸ σήμερα ἀνέκαμψε πρόμαχον διὰ τὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας, ὅτε ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ εἰς συμβιβασμὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ Ἀγροτικὸν Κόμμα ἔχει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ διαλυθῇ ἡ Γερουσία, διότι ἀντὶ νὰ ψηφίσῃ τοὺς ἐπιστήμονας τοῦ ἑνὸς ψηφοδελτίου ἐψήφισε τοὺς κεφαλαιοκράτας τοῦ ἄλλου. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα συνεχίζει περὶ αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ ἀπαλλαγοῦν οἱ χωρικοὶ ἀπὸ τὴν τρομοκρατίαν. Ὁ κόσμος θὰ σωθῇ μὲ τοιαύτας καὶ μὲ χρεωστάσια διὰ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, μὲ ἐθνικοποίησιν τῶν τραπεζῶν καὶ μὲ μονοπώλησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς Κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις εἶναι ἐπάναγκες νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ ἀγρόται, ἀλλὰ φοβοῦμαι πολὺ μήπως περάσει καὶ νέα τετραετία. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ Ἀγροτικὸν Κόμμα πιστεύει ὅτι δὲν θ' ἀλλάξῃ ἡ κατάστασις τοῦ πτωχοῦ μέσα στὸ ἀστικὸν καθεστὼς, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀπαθλίωσις τῶν ἐργαζομένων μαζῶν. Βάσιν τὸ ἀγροτικὸν κόμμα ἔχει τὴν ἴσην κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ μὴ πιστεῦον εἰς τὸ ἀστικὸν καθεστὼς θὰ κατοψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν.

Πρόεδρος (***Σ. Τρικούπης*** προεδρεύων). Ἀνακοινῶ ὅτι οἱ ἀνεξάρτητοι βουλευταὶ Σπέντζος καὶ Νικολιόπουλος κατέθεσαν δηλώσιν ὅτι θὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ συζήτησις ἤδη κηρύσσεται περαιωμένη καὶ ὑπάρχει πρότασις περὶ ἐγκρίσεως τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ μεταβάσεως τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν νομίζω ὅτι ἔχω ἀνάγκην νὰ δευτερολογήσω ἐπὶ τῶν ἀγορεύσεων τῶν διαφόρων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, σχετικῶς πρὸς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, διότι κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν ἦσαν ἐναντίον, ἀλλ' ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς δηλώσεις. Ὡς πρὸς τὸ οὐσιῶδες ζήτημα τῆς Γερουσίας, νομίζω ἁπλῶς ἀνέπτυξα τὰς γνώμας τὰς ὁποίας ἔχει ἡ Κυβέρνησις. Βεβαίως εἴμεθα πάντοτε ἐναντίον τοῦ Θεσμοῦ τῆς Γερουσίας καὶ νομίζω ἀσφαλῶς ὅτι ἡ Γερουσία κανὲν κενὸν δὲν πληροῖ. Δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ πληρώσῃ κανὲν κενόν. Καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν καὶ εἰς συμφωνίαν ἔρχοναν τὰ κόμματα διὰ νὰ καταργήσουν ἕνα Θεσμὸν τόσω ἄχρηστον, ὁ ὁποῖος ἕνα καὶ μόνον ἔχει προσόν, ὅτι ἐπιβάλλει δαπάνας εἰς τὸ Κράτος, εἰς ἐποχὴν ποὺ ἔχομεν ἀνάγκην οἰκονομιῶν, ἀκόμη δὲ κατασπαταλᾷ τὰς δυνάμεις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦσι τὴν Γερουσίαν, ἐνῶ χρησιμώτερον διὰ τὸν τόπον θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσι. Σήμερον ἔχω καὶ ἰδιάζουσαν ἀκόμη αἰτίαν κατὰ τοῦ Θεσμοῦ. Νομίζω ὅτι ἐξεδηλώθη ἀπὸ τῆς τελευταίας πρὸ τῶν ἐκλογῶν συνεδριάσεως αὐτῆς μία κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἴστατο ὑψηλὰ εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται, διότι τόσον κακῶς ἐχρησιμοποίησε, τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, καὶ τελευταῖα ἄλλα γεγονότα, μὲ διέθεσαν ἀκόμη χειρότερα. Τώρα τί σκέπτομαι νὰ πράξω; Βεβαίως δὲν σκέπτομαι νὰ πραξικοπηματήσω. Ἀλλὰ ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι ἐὰν ἡ κατάστασις, ἡ ὁποία ἐδηλοῦτο ἐκ μέρους τῆς πλειοψηφίας τῆς Γερουσίας φθάσῃ εἰς τὸ ἀπροχώρητον, ὥστε νὰ φέρῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν της, τότε δὲν θὰ ἐλέγετο πραξικόπημα ἡ ἄμυνα, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἀσκήσῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ τόπου, διότι ὅπως ὅλοι γνωρίζετε καλῶς, ὁ κύριος νόμος εἶναι ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος προστατεύει, σώζει τὴν Πατρίδα. Ἔχω

ἀκόμη τὴν ἐλπίδα ὅτι τοιαύτη περίστασις δὲν θὰ παρουσιασθῇ, ἄλλως θὰ εἶναι δικαιολογημένη πᾶσα πρᾶξις ἡμῶν, ἡ ὁποία δὲν σύναται νὰ γίνῃ ἄλλως παρὰ κάτι νὰ ἔχῃ ἀπὸ ἀπόψεως μὴ τάξεως. Διότι ὅπως εἶναι συνταταγμένον τὸ Σύνταγμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρῇ κανεὶς ἀπολύτως σύμφωνον πρὸς τὸ Σύνταγμα τρόπον καταργήσεως τοῦ σώματος αὐτοῦ. Ὑποθέτω δὲν θὰ εὑρεθοῦν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἂν μὴ τὰ κόμματα, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐν τῇ ἀρχῇ, σύμφωνοι νὰ ἐμποδίσουν πᾶσαν ἐνέργειαν κατὰ τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ τόπου. Ταῦτα εἶχον νὰ εἰπω καὶ παρακαλῶ, συμφώνως μὲ τὸν κανονισμὸν νὰ ζητηθῇ ἡ ψῆφος τῆς Βουλῆς. ἐὰν ἐγκρίνῃ τὰς

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκφράζει τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην της.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ ἐγκρίνει δι' ἀναστάσεως τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκφράζει τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην της.

Ὁ κ. **Δ. Λόντος** τονίζει ὅτι εἶναι λαϊκὴ ἀπαίτησις ὅπως διεξαχθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου διὰ νὰ διαλευκανθοῦν ὅλα τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ ὁρίσῃ τοιαύτην.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος.

Μεθ' ὃ ὥραν 11ην λύεται ἡ Συνεδρίασις, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ καθ' ἡμέραν ὁριστικοποιημένην διὰ προσκλήσεως.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Κ. Κανελλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'
Πέμπτης 6 Ἀπριλίου 1933

Ὥρᾳ 6 μ.μ. ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Τρικούπης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν:

Κύριε Πρόεδρε,

«Μετὰ συγκινήσεως ἔμαθον ὅτι ἡ Συνέλευσις κατὰ τὴν κοινὴν τῶν δύο Σωμάτων Συνεδρίαν μὲ ἐξέλεξεν ἀριστίνδην Γερουσιαστήν, ἐφ' ᾧ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω Ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ ἐκφράσητε εἰς αὐτὴν τὴν βαθυτάτην μου εὐγνωμοσύνην, διὰ τὴν γενομένην μοι ὑψηλὴν τιμήν, ἧς μείζονα δὲν ἠδύναντο τὰ περιποιήσωσιν εἰς ἐμὲ οἱ ψηφίσαντές με. Δυστυχῶς ἡ πολὺ βραδέως ἀποκαθισταμένη ὑγεία μου δὲν ἐπιτρέπει ὅπως ἀνταποκριθῶ εἰς τὰ πολλαπλᾶ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπέβαλλε τὸ ἀξίωμα τοῦ Γερουσιαστοῦ ὅθεν δὲν δύναμαι, πρὸς μεγάλην μου λύπην, ν' ἀποδεχθῶ τὴν γενομένην ἐκλογήν.

»Δέξασθε, παρακαλῶ, κύριε Πρόεδρε, τὴν διαιτέραν ἐκφρασιν τῆς ἄκρας πρὸς Ὑμᾶς τιμῆς μεθ' ἧς διατελῶ».

Ὅλως Ὑμέτερος
Γ. Στρέϊτ

Ὡσαύτως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν:

«Πρὸ τῆς ἐκλογῆς μου ὡς Βουλευτοῦ κατεῖχον ἔμμισθον θέσιν παρὰ τῇ ἐντεῦθα Ἀνωνύμῳ Ἑλληνικῇ Ἠλεκτρικῇ Ἑταιρείᾳ. Ἤδη μετὰ τὴν ἐκλογήν μου ὡς Βουλευτοῦ δηλῶ, ὅτι προτιμῶ τὸ Βουλευτικὸν ἀξίωμα καὶ παρῃτήθην τῆς παρὰ τῇ ὡς ἄνω Ἑταιρείᾳ θέσεώς μου».

Μετὰ τιμῆς
Ἀθ. Δροσόπουλος

Ὁμοίως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει ἐξώδικον δήλωσιν τοῦ Βουλευτοῦ Οἰτύλου κ. **Π. Μαυρομιχάλη,** δηλοῦντος ὅτι ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του ἐκ τῆς θέσεως ὡς μέλους καὶ ὡς Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦτο, διότι ἐν προηγουμένῃ Συνόδῳ ἡ Βουλὴ ἐθεώρησε τὴν θέσιν ταύτην ὡς ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ Βουλευτικὸν ἀξίωμα, ὅτι ὅμως θεωρεῖ τὴν τοιαύτην ἄποψιν ἀντίθετον πρὸς τὸ ἄρθρον 40 τοῦ Συντάγματος».

Ἐπίσης ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς δήλωσιν:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω Ὑμῖν, ὅτι διατελῶν Σύμβουλος τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀργολιδοκορινθίας, ὑποβάλλω τὴν παραίτησίν μου ἀπὸ τῆς θέσεως καὶ ὡς Συμβούλου καὶ ὡς μέλους αὐτοῦ ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἡ ἰδιότης μου αὕτη θεωρηθῇ ἀσυμβίβαστος εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Βουλευτοῦ, τὸ ὁποῖον προτιμῶ».

Μετὰ τιμῆς
Ε. Παπακωνσταντίνου
Βουλευτὴς Κορινθίας

Ἐπίσης ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει τὴν ἑξῆς δήλωσιν:

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἐνταῦθα

Κύριε Πρόεδρε

Ἐκλεγείς βουλευτής, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν ὅτι ὑπέβαλα τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Συμβούλου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης παραίτησίν μου, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων.

Μετὰ τιμῆς
Χρ. Εὐελπίδης

Ἀκολούθως οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ ὑποβάλλουσι τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδια νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 5698, περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 4173 «περὶ δασικοῦ κώδικος».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 5411, περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1931 Ν. Δ. «περὶ ἀγορᾶς ἐμπορευσίμων καπνῶν περὶ παραγωγῶν καὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1931 ὑπ' ἀρ. 412 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ παροχῆς μέχρι 3 ἑκατομμυρίων δραχμῶν σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας».

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 513 περὶ προαγωγῆς τῆς σηροτροφίας»

2) «Περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς»

3) «Περὶ δικλείσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς ἐλαίου».

4) «Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς καλλιεργείας ἐν Ἑλλάδι».

5) Περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης».

Οἱ κ. κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Π. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου

«περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ γαιῶν».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1932 Ν. Δ. «περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν Τραπεζῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, 2) Κεντρικῆς Τραπέζης, 3) Τραπέζης Χολέβα —Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσῃ, 4) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Γρεβενοῖς κλπ.».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), ***Σ. Δοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1932 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κλπ.».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Σ. Δοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινων ἀπαλλαγῶν καὶ περὶ προκαταβολῆς τῶν δασμῶν».

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3578 «περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων» καὶ 4373 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως».

2) «Περὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παρελθόντων ἐτῶν κλπ.».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1933 διατάγματος «περὶ συγχωνεύσεως ὑπηρεσιῶν καὶ καταργήσεως θέσεων, διαρρυθμίσεως συμβουλίων κλπ., ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων».

Ὁ κ. ***Σ. Δοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν τινων τῶν νόμων 5420 καὶ 5671».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας «περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων".

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν νόμων 4680 καὶ 5345 πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4680».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1932 ἀναγκαστικοῦ διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4937 περὶ τροποποιήσεως τοῦ διατάγματος τούτου, καὶ τοῦ νόμου 4937».

3) «Περὶ συγκροτήσεως Ἐπιτροπειῶν πρὸς ἐκπόνησιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Σ. Δοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ χορηγήσεως ἄλατος ἐπὶ ἠλαττωμένῃ τιμῇ εἰς ἐγχωρίους βιομηχανίας παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων».

2) «Περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν κλπ.».

Ὁ κ. ***Ἐλ. Βενιζέλος*** (Βουλευτὴς Πειραιῶς) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἐλέγχου περιουσιῶν».

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** (Βουλευτὴς Ὀλυμπίας) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τοῦ πόθεν ἔσχες».

Ὁ κ. ***Ἠλ. Μαυρομιχάλης*** (Βουλευτὴς Καλαμῶν) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀπογορεύσεως τοῦ ἀνοίγματος τῶν καταστημάτων κατὰ τὴν Μεγ. Παρασκευήν.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Ἀποστόλου, Θ. Γκιζάνης, Σ. Σχινᾶς, Ι. Μάλωσις, Α. Λούλης, Π. Γαρουφαλιᾶς, Γ. Βοραζάνης, Κ. Τσουκαλᾶς, Φ. Ζαΐμης*** καὶ ***Α. Παχνὸς*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 72 τοῦ νόμου 4411, «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς, στασιμότητος κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων.

1) Περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν Ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1933—1934 καὶ

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ παροχῆς δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τοὺς Μετόχους αὐτοῦ.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγγέλλει τὸν καταρτισμὸν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

1) Σίμος Μπαλάνος, 2) Δ. Χατζίσκος, 3) Σπ. Τρικούπης, 4) Π. Μαυρομμάτης, 5) Α. Στράτος, 6) Ν. Ἀντωνόπουλος 7) Ἠλ. Μαυρομιχάλης, 8) Γ. Τσόχας. 9) Ἀγ. Σλῆμαν 10) Ξεν. Μαυρομμάτης, 11) Γ. Ράλλης, 12) Κλ. Αἰγιαλίτης, 13) Ν. Βλιάμος, 14) Θ. Ἀναρδάτος, 15) Π. Καράπαυλος, 16) Γρ. Εὐστρατιάδης, 17) Γ. Ἐξηντάρης, 18) Ἀχ. Παπαδάτος, 19) Π. Μαζαράκης, 20) Σπ. Σίμος, 21) Β. Δελιγιάννης, 22) Φ. Ζαΐμης, 23) Δ. Μπότσαρης, 24) Γ. Παπανδρέου, 25) Ν. Ἀσκούτσης, 26) Ἀλ. Μυλωνᾶς, 27) Ἀλ. Μελᾶς, 28) Π. Ροζάκης, 29) Π. Λεβαντῆς, 30) Μ. Βολουδάκης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

1) Γ. Τσόχας, 2) Σ. Τρικούπης, 3) Ν. Ἀντωνόπουλος, 4) Ν. Κρανιωτάκης, 5) Γ. Βαρβιτσιώτης, 6) Σ. Μπαλάνος, 7) Κ. Κουκορίκος, 8) Ε. Κώνστας, 9) Κ. Βερροιόπουλος, 10) Ἀντ. Διβιεράτος, 11) Δ. Γιαννόπουλος, 12) Κ. Οἰκονομίδης, 13) Θ. Γκόφας, 14) Θ. Ἀναρδάτος, 15) Κ. Ψάρρας, 16) Ι. Ντολιόπουλος, 17) Ε. Χατζηδάκης, 18) Ν. Ἀσκούτσης, 19) Ε. Τριποδάκης, 20) Ι. Περδικογιάννης, 21) Γ. Παπανδρέου, 22) Θ. Χαβίνης, 23) Π. Μαζαράκης, 24) Δ. Πετροπουλάκος, 25) Φ. Ζαΐμης, 26) Π. Χατζῆς, 27) Γ. Κάγιας, 28) Ι. Μιχαήλ, 29) Χ. Παπασταύρου, 30) Γ. Σακαλῆς, 31) Γ. Τηλικίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1) Ν. Βογιατζῆς, 2) Κ. Κουκορίκος, 3) Ν. Σιγαλός, 4) Ε. Ποντίκας, 5) Α. Ἀντωνόπουλος, 6) Θ. Δεσύλλας, 7) Σ. Σχινᾶς, 8) Κ. Κανελλόπουλος, 9) Κ. Κορόζος, 10) Δ. Τσόκος, 11) Γ. Ταρπάζης, 12) Ε. Παπακωνσταντίνου, 13) Ν. Σπέντζας, 14) Α. Μπασιάκος, 15) Σ. Μπινόπουλος, 16) Ν. Μπούμπουλης, 17) Γ. Βαρβιτσιώτης, 18) Α. Παγκούτσος, 19) Α. Ἀθηνογένης, 20) Σ. Πολυζωγόπουλος, 21) Η. Ἀποσκίτης, 22) Δ. Χατζηγιάννης, 22α) Α. Τανούλας, 23) Α. Παπαδάτος, 24) Α. Λαμπριανίδης, 25) Α. Λούλης, 26) Ν. Μανούσης, 27) Η. Παπαδόπουλος, 28) Θ. Χαβίνης, 29) Α. Μαλλιάκας, 30) Ἀξ. Γρηγοριάδης, 31) Γ. Ζαροτιάδης, 32) Δ. Δημάδης, 33) Γ. Ἐξηντάρης, 34) Ν. Κουμάνταρος, 35) Σ. Πιστολάκης, 36) Γ. Χρυσοστόμου, 37) Δ. Εὐθυμιάδης, 38) Α. Ζουρμπᾶς, 39) Χρ. Εὐελπίδης, 40) Α. Πάλλης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1), Σ. Μπαλάνος, 2) Θ. Δεσύλλας, 3) Σ. Τρικούπης, 4) Ν. Ἀντωνόπουλος, 5) Α. Εὐταξίας, 6) Ε. Βουρδουμπᾶς, 7) Γ. Χλωρὸς, 8) Ι. Χατζηκωνσταντῆς, 9) Κ. Κανελλόπουλος, 10) Α. Πρωτοπαπαδάκης, 11) Α. Κριεζῆς, 12) Π. Μαυρομιχάλης, 13) Δ. Χέλμης, 14) Δ. Ντολιόπουλος, 15) Δ. Ἀλλαλοῦφ, 16) Ν. Βλιάμος, 17) Δ. Στεφανόπουλος, 18)

Φ. Μοσχούλας, 19) Α. Μπασιάκος, 19α) Δ. Χατζίσκος, 20) Σ. Πολυζωγόπουλος, 21) Τ. Ροδόπουλος, 22) Α. Τσιριγώτης, 22α) Δ. Μπούκουρας,23) Α. Λαμπριανίδης, 24) Β.Άγγελής, 25) Γ. Βοραζάνης,26) Φ. Ζαΐμης,27) Γ.Ησαΐας,28) Σ. Τσακμάνης, 29) Α. Κωνσταντινίδης, 30) Γ. Εξηντάρης, 31) Ν. Αέρβαμ, 32) Α. Λούλης, 33) Ο. Πανταζίδης, 34) Χ. Παντζίδης, 35) Γ. Βαρβούτης, 36) Στ. Πιστολάκης, 37) Ι. Τσονταρίδης, 38) Π. Γαρουφαλιάς, 39) Δ. Αμπατζόπουλος, 40) Α. Ραλλίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

1) Α. Εϋταξίας, 2) Γ. Εμπειρίκος, 3) Κ. Κανελλόπουλος, 4) Α. Κριεζής, 5) Π. Μαυρομιχάλης, 6) Ισαάκ Μόλχο, 7) Δ. Χέλμης, 8) Δ. Λόντος, 9) Α. Αντωνόπουλος, 10) Ι. Γαλανόπουλος, 11) Γ. Κρεστενίτης, 12) Ε. Κώνστας, 13) Γ. Μπακόπουλος, 14) Θ. Δεσύλλας, 15) Κ. Βερριόπουλος, 16) Τ. Γεωργιάδης, 17) Η. Μαυρομιχάλης, 18) Α. Τσόκος, 19) Τ. Ροδόπουλος, 20) Β. Αλεξάτος, 21) Ν. Σπέντζας, 22) Δ. Χατζηγιάννης, 23α) Αλλαλούφ Δανιήλ, 23) Κ. Βαρβούτης, 24) Β. Δεληγιάννης, 25) Α. Δροσόπουλος, 26) Φ. Ζαΐμης, 27) Γ. Ησαΐας, 28) Μ. Κοθρής, 29) Ν. Κουμάνταρος, 30) Π. Γαρουφαλιάς, 31) Ν. Μανούσης, 32) Γ. Μαρής, 33) Θ. Αιναρδάτος, 34) Στ. Πιστολάκης, 35) Στ. Νικολαΐδης, 36) Η. Παπαδόπουλος, 37) Ι. Παπαδάκης, 38) Α. Πρωτοπαπάς 39) Π. Ροζάκης, 40) Γ. Σακκαλής.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

1) Αθ. Παπαθανάσης, 2) Κ. Ρεντίφης, 3) Κ. Τσουκαλάς, 4) Γ. Μπακόπουλος, 5) Δ. Μπαμπάκος, 6) Γ. Εϋστρατιάδης, 7) Ι. Σκανδαλάκης, 8) Α. Λαγουρός, 9) Γ. Χλωρός, 10) Κ. Κορόζος, 11) Ι. Τζίβας, 12) Ν. Βλιάμος, 13) Δ. Στεφανόπουλος, 14) Γ. Κρεστενίτης, 15) Α. Αιβιεράτος, 16) Γ. Αργυρόπουλος, 17) Χ. Παναγιούλιας, 17α) Γ. Χατζηκωνσταντής, 18) Ν. Αέρβαμ, 19) Α. Μπιράκης, 20) Γ. Καγιάς, 21) Ν. Νιάνιας, 22) Γ. Χρυσοστόμου, 23) Ε. Σωτηριάδης, 24) Χ. Πανταζίδης, 25) Αθ. Γρηγοριάδης, 26) Ν. Σαχλαμπάνης, 27) Σ. Τσακμάνης, 28) Ι. Κούνδουρος, 29) Χ. Παπασταύρου, 30) Χαφούζ-Γκαλήτ, 31) Βρ. Αλεξάτος.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

1) Δ. Χατζίσκος, 2) Γερ. Τουρκοβασίλης, 3) Α. Εϋταξίας, 4) Γ. Ράλλης, 5) Αλ. Λαγουρός, 6) Ι. Μάλλωσης, 7) Ι. Ανδριόπουλος, 8) Δ. Γιαννόπουλος, 9) Ι. Τζίβας, 10) Αβραμ. Νικολαΐδης, 11) Δ. Ζούβας, 12) Αν. Τσιρώνης, 13) Σ. Πολυζωγόπουλος, 14) Αντ. Αθηνογένης, 15) Δ. Λιαπίδης, 16) Π. Καράπαυλος, 16α) Τ. Γεωργιάδης, 17) Ν. Κωνσταντόπουλος, 18) Αλ. Παχνός, 19) Ηλ. Παπαδόπουλος, 20) Β. Χατζηλίας, 21) Γρ. Χρυσοστόμου, 22) Χρ. Βαφέας, 23) Γρ. Εϋστρατιάδης, 24) Γ. Παπανδρέου, 25) Αβρ. Βρηγοριάδης, 26) Σ. Σωτηριάδης, 27) Ι. Σταθάκης, 28) Γρ. Τηλυκίδης, 29) Δ. Αμπατζόπουλος, 30) Χρυσός Ευελπίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1) Γ. Στράτος, 2) Γ. Τσόχας, 3) Β. Βασιλικός, 4) Α. Νταλίπης, 5) Ε. Βουρδουμπάς, 6) Π. Σταμούλης, 7) Γ. Κριμπάς, 8) Ε. Παπακωνσταντίνου, 9) Σ. Μπινόπουλος, 10) Αδ. Νικολαΐδης, 11) Α. Τσιριγώτης, 12) Κ. Καλκάνης, 13) Ξ. Μαυρομμάτης, 14) Κ. Κορόζος, 15) Ε. Χατζηδάκης, 16) Σ. Μπιτόπουλος, 17) Γ. Παραβάντης, 18) Δ. Ντολιόπουλος, 19) Ν. Κουπαρούσος, 20) Γ. Τουρκοβασίλης, 21) Π. Νικολαΐδης, 22) Αρ. Παναγιούλιας, 22α) Γ. Φιλιππίδης, 23) Β. Άγγελής, 24) Β. Χατζηλίας, 25) Χρ. Βαφέας, 26) Π. Λεβαντής, 27) Δεμίρ Ζαδέ Ίμπραμ, 28) Γ. Γ. Αγγελιδάκης, 29) Σ. Νικολαΐδης, 30) Σ. Τσακμάνης, 31) Αλ. Λούλης,32) Θ. Κιζάνης,33) Ι. Παπαδάκης, 34) Π. Καλιγκάτσης, 35) Δ. Αθηνοδώρου, 36) Α. Πιαλόγλου, 37) Κ. Προκοπιάς, 38) Ε. Παπαδόπουλος, 39) Αρ. Ραλλίδης, 40) Γ. Μπουρδάρας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

1) Κ. Καλκάνης, 2) Δ. Βούλτσος, 3) Α. Νταλίπης, 4) Π. Νικολαΐδης, 5) Γ. Τσόντος —Βάρδας, 6) Γ. Μπακόπουλος, 7) Ι. Νικολίτσας, 8) Ν. Βογιατζής, 9) Α. Καλαράς, 10) Ν. Κρανιωτάκης, 11) Δ. Χατζίσκος, 12) Α. Ψάρρας,13) Λίδης, 16) Γ. Εϋστρατιάδης, 17) Ι. Αποστόλου, 18) Δ. Μπότσαρης, 19) Ι. Παπαδάκης, 20) Δ. Φλωριάς, 21) Θ. Χαβίνης, 22) Σ. Φραντζεσκάκης, 23) Κ. Μουρατίδης, 24) Εμ. Τριποδάκης, 25) Ι. Γοβατζιδάκης, 26) Γ. Μπουρδάρας, 27) Κ. Ντσής, 28) Α. Θεολογίτης, 29) Α. Ριζιώτης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

1) Γ. Στράτος, 2) Π. Κάγκας, 3) Ι. Παπαδόπουλος, 4) Δ. Βούλτσος, 5) Ι. Μοναστηριώτης, 6) Α. Κόμης, 7) Ι. Μάλλωσης, 8) Π. Μπούμπουλης, 9) Σ. Παϊπέτης, 10) Γ. Έρμπειρίκος, 11) Σπ. Σχοινάς, 12) Αλ. Παΐζης, 13) Η. Μαυρομιχάλης, 14) Δ. Αναγνωστόπουλος, 15) Δ. Παππάς, 16) Ε. Μανωλάτος, 17) Θ. Κιζάνης, 18) Δ. Μπότσαρης, 19) Π. Χατζής, 20) Γ. Τσουδερός, 21) Γκίκας Κουλούρας, 22) Αλ. Ζάννας, 23) Αλ. Παχνός, 24) Σ. Χατζήμπεης, 25) Π. Τσιτσίλιτας, 26) Αθ. Κωνσταντινίδης, 27) Γ. Κονταξής, 28) Α. Παπαγεωργίου, 29) Α. Θεολογίτης, 30) Γ. Σακκαλής.

Ο κ. Πρόεδρος κατόπιν αναγινώσκει το επόμενον έγγραφον του κ. Προέδρου της Γερουσίας.

Προς τον κ. Πρόεδρον της Βουλής.

Έχομεν την τιμήν να φέρωμεν εις γνώσιν Υμών ότι η Γερουσία κατά την χθεσινήν συνεδρίασιν αυτής, καθ' ην συνεζήτησεν επί των προγραμματικών δηλώσεων της Κ)σεως, χωρίς όμως και να περατώση την συζήτησιν, εξέφρασε την ευχήν όπως παρακληθή η Βουλή να αναβάλη την δια σήμερον ωρισμένην συζήτησιν επί των γεγονότων της 6ης Μαρτίου ε. έ., όπως δυνηθή η Κυβέρνησις μετά την νομοθετικήν εργασίαν, περατωθησομένην συντόμως, να παραστή εις την συνεδρίασιν της Γερουσίας προς συνέχισιν και τερματισμόν της συζητήσεως επί των προγραμματικών δηλώσεων της Κυβερνήσεως.

Παρακαλούμεν όθεν όπως φέρετε τούτο εις γνώσιν της Βουλής προς λήψιν αποφάσεως, ήτις ελπίζομεν να είνε σύμφωνος προς την ευχήν της Γερουσίας.

Ο Πρόεδρος της Γερουσίας
Σ. ΓΟΝΑΤΑΣ

Ο κ. ***Π. Μπούμπουλης,*** λαμβάνων τον λόγον περί της Ημερησίας Διατάξεως διαμαρτύρεται διά την υπό της Ιταλικής Κυβερνήσεως απαγόρευσιν της διά κάμακος σπογγαλιείας, ζητεί δε από την Κυβέρνησιν να προσβή αύτη εις τα κατάλληλα δικαιώματα ίνα αρθή η απαγόρευσις.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Θα ενεργήσω ώστι είναι δυνατόν.

Ι. Μάλλωσις. Γνωρίζω εις την Βουλήν ότι υφίστατο σύμβασις μεταξύ της Ελληνικής και της Ιταλικής Κυβερνήσεως περί της αλιείας. Εις την σύμβασιν αυτήν, αναφέρονται δύο κατηγορίαι σπογγαλιείας, η διά σκαφάνδρων, και κυρίως με σκάφανδρα αλιεύουν οι Υδραίοι, Αιγινήται και οι Δωδεκανήσιοι, και η διά κάμακος, τον οποίον χρησιμοποιούν από εκατονταετίας οι Ερμιονείς κυρίως. Ενώ λοιπόν τον μήνα Φεβρουάριον εχορηγήθησαν άδειαι διά τα σκάφανδρα, διά τα πλοία που χρησιμοποιούν τον κάμακα δεν εχορηγήθησαν. Χθεσινόν τηλεγράφημα της εν Ρώμη Ελληνικής Πρεσβείας αναφέρει ότι αι τοπικαί αρχαί της Τριπολίτιδος, της Βεγγάζης και Πυρηναϊκής αρνούνται να χορηγήσουν τας άδειας, αί οποίαι άδειαι είναι υποχρεωτικαί και διά το Ελληνικόν Κράτος. Όταν, κ. βουλευταί, όλα τα παράλια της Ελλάδος είναι καταπλημμυρισμένα από τα ιταλικά πλοία και στερούν τον ελληνικόν αλιευτικόν κόσμον το ψωμί, νομίζω ότι η σύμβασις αύτη πρέπει να καταργηθή διά να μη είναι ετερόρρυθμος. Κατά συνέπειαν παρακαλώ την Βουλήν και την Κυβέρνησιν και ιδιαιτέρως τον κ. Υπουργόν των Εξωτερικών να συνηγορήση.

Ο κ. ***Γ. Σακκαλής*** δίδει σχετικάς εξηγήσεις μέ την σπογγαλιείαν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Δικαιώνω την Βουλήν ότι η Κυβέρνησις θα προσβή εις τα κατάλληλα παρά τη Ιταλική Κυβερνήσει δικαιώματα προς προστασίαν των σπογγαλιέων της Ερμιονίδος.

Πρόεδρος. Πρώτον θέμα της Ημερησίας Διατάξεως είνε η συζήτησις επί των γεγονότων της 6 Μαρτίου.

Βρ. Αλεξάτος. Επί της προτάσεως της αναβολής ζητώ τον λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δεν ετέθη ζήτημα αναβολής. Το έγγραφον της Γερουσίας δεν δύναται να αποτελέση πρότασιν αναβολής. Κανείς ακόμη δεν εζήτησεν αναβολήν.

Ι. Κούνδουρος. Ο αξιότιμος Πρόεδρος της Κυβερνήσεως όταν ανέπτυξε τας προγραμματικάς του δηλώσεις καλώς ή κακώς, καλώς ίσως, ενόμισεν ότι έπρεπε να επεκταθή και εις τα γεγονότα της 6 Μαρτίου και ανέφερεν ότι η Κυβέρνησις διά τα γεγονότα ταύτα ουδεμίαν άλλην πράξιν πλην των πράξεων τας οποίας ενήργησεν η ανεξάρτητος δικαιοσύνη ενήργησε. Είνε πράγματι ληθές ότι η δικαιοσύνη ασχολείται επί των γεγονότων τούτων και εκτελεί το καθήκόν της. Την στιγμήν όμως κατά την οποίαν ζητείται γενικωτέρα συζήτησις της υποθέσεως ταύτης εν τη βουλή, γεννάται το ερώτημα, εάν θα καταστή δυνατόν η ανεξάρτητος δικαιοσύνη, συμφώνως και μέ τας ενεργείας της Κυβερνήσεως, να εκτελεσθή το έργον αυτής ανεπηρεάστως.

Το ερώτημα τούτο εγεννήθη ως ήτο φυσικόν εκ των ενδιαφερομένων, εκ μέρους εκείνων περί της τύχης των οποίων πρόκειται να αποφανθή η δικαιοσύνη. Πληροφορούμαι ότι μία επιτροπή από διακεκριμένους νομικούς επεσκέφθη τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και τον Αρχηγόν των Φιλελευθέρων και οίονεί εκλιπαρούσα εζήτησε την μη συζήτησιν προ τουλάχιστον της εκδόσεως του βουλεύματος. Αναγκάζομαι να όμιλήσω επί τού ζητήματος τούτου και να θίξω και την τακτικήν του Προέδρου της Κυβερνήσεως και την τακτικήν του Αρχηγού των Φιλελευθέρων και να είπω ότι είναι εγωϊστική η άποψις, κατά την οποίαν ούτοι, διά να ικανοποιήσουν τας αρχάς αυτών τας πολιτικάς, ζητούν συζήτησιν εις χρόνον κατά τον οποίον αναμφισβητήτως θα επιδράση επί της τύχης των κρινομένων.

Όταν προχθές ηγέρθη το πρώτον η συζήτησις, εζήτησα να εγγραφώ διά να αναπτύξω την γνώμην μου, η οποία βεβαίως δεν θα έχη την σοφίαν, την οποίαν έχουν αί γνώμαι των αρχηγών, αλλά θα έχη το κύρος της γνώσεως εν τινι μέτρω, διότι είμαι εγγύτερον προς τα γεγονότα ως εκπροσωπών εν τη δικαιοσύνη κατηγορουμένους τινάς. Είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω ότι άλλοτέ ποτε, όταν συνεζητείτο εν τη Βουλή το ζήτημα της μη αποζημιώσεως ενός πλοίου τορπιλλισθέντος, εγενόμην δριμύς κατήγορος της περιπτώσεως, κατά την οποίαν επέρχεται σύγκρουσις της ιδιότητος του βουλευτού και του δικηγόρου και του Κοινοβουλίου προς τον δικαστήν. Είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω ότι άν έλαβον τον λόγον, πράττω τούτο, διότι εν τη υποθέσει ταύτη δεν κρίνονται δίκαια υλικά, αλλά και προ παντός διότι δεν πρόκειται περί πολιτών, οί οποίοι πληρώνουν αμοιβάς διά την υπεράσπισίν των και κυρίως έλαβον τον λόγον διά να φέρω το φως από τα εξηλεγμένα μέρη της δικογραφίας και έπομένως δεν έχω λόγους προσωπικούς να μη θέλω την συζήτησιν, αλλά θέτω υπό την κρίσιν της Βουλής, υπό την κρίσιν του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, την άποψιν των υπερασπιστών των κατηγορουμένων, κατά την οποίαν η συζήτησις θα αποβή εις βάρος της ανηπεραάστου απονομής της δικαιοσύνης. Υπό την έννοιαν ταύτην και όχι υπό την έννοιαν, υπό την οποίαν όμιλεί το έγγραφον της Γερουσίας, θα παρακαλέσω τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως να μας πληροφορήση, εάν πρόκειται να εξακολουθήση ή όχι η συζήτησις.

Ο κ. ***Β. Αλεξάτος.*** Ο προλαλήσας συνάδελφος, όστις εχρημάτισε και Υπουργός της Δικαιοσύνης, δεν έπρεπε να θέση εις την αγόρευσίν του την βάσιν, την οποίαν έθεσεν. Από οιονδήποτε άλλον ηδύνατο να λεχθή, αλλά προ παντός από αυτόν, όστις εχρημάτισε και Υπουργός της Δικαιοσύνης, δεν δύναται να λεχθή εις την αίθουσαν αυτήν, ότι θα επηρεασθή η δικαιοσύνη εκ της συζητήσεως. Δεν είναι δυνατόν να φθάση η Ελληνική δικαιοσύνη εις τοιούτον σημείον καταπτώσεως, ώστε να γίνη όργανον των πολιτικών παθών και διαιρέσεων. Συνεπώς μόνον κατάπληξιν ημπορεί να προκαλέση η πρότασις αναβολής ως υπεβλήθη. Δεν είναι εκτεθειμένος μόνον ο αρχηγός των Φιλελευθέρων εις την κοινήν συνείδησιν αλλά και αυτός ο αρχηγός των Ελευθεροφρόνων, διότι εάν το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, της στάσεως, των φόνων ατιμάζει τον άνθρωπον, επίσης τοιούτον ατιμάζει και η συκοφαντία, από τετραημέρου δε συκοφαντείται εκ μέρους του κοκκίνου τύπου, διότι δεν υπάρχει μόνον κίτρινος, αλλά και κόκκινος τύπος, κ. αρχηγέ των φιλελευθέρων, και κατηγορείται ως συκοφάντης ο κ. Ιωάννης Μεταξάς. Δι' αυτούς τους λόγους, και διότι ημείς πιστεύομεν τας απόψεις, τας οποίας υπεστήριξε προχθές ο αρχηγός των ελευθεροφρόνων, και η κοινή συνείδησις προβλέπει ότι οί ένοχοι επιδιώκουν εκείνο, το οποίον επιδιώκει οίοσδήποτε εγκληματίας, την επί μακρόν παρέλκυσιν της εξονυχίσεως του εγκλήματός του, διότι ο χρόνος δι' αυτούς είναι ο καλύτερος σύμμαχος, αποκρούομεν την αναβολήν. Αναβολή σημαίνει παρέλκυσιν, ήτις θα εξατμίση την ζωηράν και δικαίαν αγανάκτησιν του Ελληνικού λαού.

Η Βουλή έχει υποχρέωσιν ν' ασχοληθή μέ τα γεγονότα. Γεγονότα σπάνια εις την πολιτικήν σκηνήν, τα οποία συνετάραξαν τον Ελληνικόν λαόν και έγραψαν μελανήν σελίδα

εἰς τὴν ἱστορίαν. Δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ ρίψωμεν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας, αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι καὶ ἡ ἀξίωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσω καὶ διὰ τὸ ἔγγραφον τῆς Γερουσίας. Φρονῶ ὅτι μετὰ θέρμης πρέπει ν' ἀπαντήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἐπιδάλλεται ν' ἀναδληθῇ ἐκεῖ ἡ συζήτησις, διότι ἂν διακόψωμεν τὴν συζήτησιν θὰ ἔχωμεν διαμαρτυρίας ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι ἴσως νὰ μὴ συγκινοῦν τὴν ἰδικήν σας πτέρυγα τὴν εἰθισμένην νὰ μὴ συγκινῆται ἀπὸ γεγονότα, τὰ ὁποῖα συγκινοῦν ἡμᾶς.

Π. Μπούμπουλης. Οἱ λόγοι τοῦ κ. Κουνδούρου μὲ συνεκίνησαν εἰς μίαν στιγμήν, διότι ἐτκέρθην ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδαρυνθῇ διὰ τῆς συζητήσεως ἡ θέσις ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους δαρύνουν αἱ πράξεις τῆς 6ης Μαρτίου. Ἀλλὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐνεθυμήθην τὸ παρελθόν, εἶναι συνεπῶς ἀνάγκη νὰ παρελθοντολογήσωμεν. Ὅταν μᾶς ἔρριπτον εἰς τὰς φυλακὰς ἡμᾶς καὶ τόσα διεπράττοντο εἰς ὄαρος μας ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἐτκέρθη νὰ μᾶς προστατεύτη.

Ε. Τριποδάκης. Ἔλειπε τότε ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων.

Π. Μπούμπουλης. Δὲν ὑπάρχει ζήτημα ἀναδολῆς τῆς συζητήσεως οὔτε ἄλλως τε ὑπεδλήθη κανονικῶς πρότασις ἀναδολῆς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὑπεδλήθη προφορικῶς ἀπὸ τὸν κ. Κούνδουρον.

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ ὑπέδαλον πρότασιν στηριζόμενος εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν συνηγόρων τῶν κατηγορουμένων καὶ ἤθελα μίαν ἀπάντησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὑπεδάλατε μίαν πρότασιν καὶ ἐπὶ τῇ δάσει αὐτῆς θὰ εἴπω τὴν γνώμην μου τὴν ὁποίαν εἶναι πιθανὸν ν' ἀποδεχθῇ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς. Μὴ μοῦ λέτε ὅμως «Πέστε μου τί θέλετε σεῖς". Σᾶς παρακαλῶ κύριε Μπούμπουλη, μὴν εἰσέλθητε εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς). Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποδληθῇ ἐγγράφως πρότασις ὁ κανονισμὸς λέγει μόνον ὅτι πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπὸ δέκα βουλευτάς.

Π. Μπούμπουλης. Προχθὲς ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων μὲ τὸν χαρακτηριστικόν ἐκεῖνον γέλωτά του ἐπέμενε νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως ἐντὸς τῆς ἑδδομάδος. Γνωρίζω τὸν ἄνδρα καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶπα ὅτι ζητεῖ τὴν ματαίωσιν τῆς συζητήσεως (χειροκροτήματα) Ἡ Ἑλληνικὴ δικαιοσύνη καὶ εἰς τὰς τραγικωτέρας στιγμὰς τοῦ δίου μας ἐστάθη εἰς τὸ ὕψος της, μόνον τὰ ἔκτακτα στρατοδικεῖα δὲν ἔκριναν πάντοτε ὅπως ἔπρεπε. Ἡ σημερινὴ ὑπόθεσις εἶνε ὑπόθεσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, εἶναι ὑπόθεσις τοῦ κόσμου ὅστις διὰ τῆς ψήφου του τῆς 5ης Μαρτίου ἐξεδήλωτε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπέλθῃ γαλήνη εἰς τὸν τόπον καὶ ὁ κόσμος οὗτος ἀξιοῖ τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων. (χειροκροτήματα). Ἐδῶ πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ τὶς ὁ ὑπεύθυνος, τὸν ὁποῖον πάντες γνωρίζομεν. Συνεπῶς ἡ συζήτησις δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὑπόθεσιν (χειροκροτήματα).

Ι. Κούνδουρος. Ὑποδάλετε τότε πρότασιν παραπομπῆς. Ἐγὼ καθώρισα τοὺς σκοπούς μου καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ λεχθῶσιν ὅσα ἐλέχθησαν εἰς ἀπάντησίν μου.

Π. Μπούμπουλης. Θὰ ὑποδάλω πρότασιν, θὰ ἀκούσετε, ὄχι ὅμως μὲ αὐτὴν τὴν Γερουσίαν.

Ι. Κούνδουρος. Ἀλλὰ πῶς, ἐπαναστατικῶς;

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** συνεχίζων κατακρίνει τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ὡς προσπαθοῦντα νὰ κάμῃ μεγαλύτερον τὸ ῥῆγμα

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ περιορίσητε τὴν ἀγόρευσίν σας εἰς τὴν πρότασιν τῆς ἀναδολῆς. Τοῦτο ἐπιδάλλει καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς Βουλῆς καὶ ἡ στάσις τὴν ὁποίαν τὸ κόμμα ἡμῶν εἶναι ἀποφασισμένον νὰ τηρήτῃ.

Π. Μπούμπουλης. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ θρόνου τῆς δίκης τῆς 6 Μαρτίου, διότι αὐτὴ ἦτο ἡ μεγάλη δίκη τὴν ὁποίαν διεξήγαγε ὁ ἑλληνικὸς λαός, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ ἐπισκοπήσωμεν τὴν κατάστασιν ἐν πλήρει ψυχραιμίᾳ. Ἕνας κόσμος ὁλόκληρος ὁ κόσμος ὁ ὁποῖος ἐστησε τὸν ὑπέροχον θρόνον τῆς 6 Μαρτίου, ζητεῖ τὴν δικαίωσιν τοῦ ἀθώου αἵματος τὸ ὁποῖον ἐχύθη Πῶς θὰ ἀφίσωμεν τὸν κόσμον αὐτὸν εἰς συνεχῆ ἀγωνίαν; Δυνάμεθα μήπως νὰ βασισθῶμεν εἰς τὰς ἐπαγγελίας καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων περὶ γαληνεύσεως τῶν πνευμάτων, περὶ συνεργασίας εἰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, περὶ μὴ ἀντιδράσεως τῆς Γερουσίας; Ὁ Εὐριπίδης εἶπε περὶ γυναικῶν: τῶν γυναικῶν οὐ πιστεύω .. ἕως δ' ἂν ἀποθάνῃ οὐδὲν πιστεύω. Καὶ ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν τίποτε ἀπὸ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἕως ὅτου ἀποθάνῃ.

(Φωναί, διαμαρτυρίαι, θόρυβος ἐκ τῆς πτέρυγος τῶν Φιλελευθέρων).

Π. Μπούμπουλης. Ζητοῦμεν τὴν δίκην ἵνα τὸν ἐμποδίσωμεν νὰ προδῇ εἰς παρομοίας πράξεις εἰς τὸ μέλλον.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη κ. βουλευταί, ἔχει ἕνα ὅριον μέχρι τοῦ ὁποίου δύναται νὰ φθάσῃ καὶ τὸ ὅριον αὐτὸ εἶναι ὁ νόμος περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Τόσον εἶναι ἀληθὲς οὗτο, ὥστε ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐξεταζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ καὶ ἐρωτηθεὶς πῶς ἐπέρασε τὴν νύκτα τῆς 5 Μαρτίου ἀπήντησε ὅτι θὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοῦτο μόνον ὅταν κατηγορηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν γνωρίζω πῶς ἐμάθατε τὴν λεπτομέρειαν αὐτήν....

Κ. Τσουκαλᾶς. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ψηφίσματος κ. Πρόεδρε ἡ ἀνάκρισις καθίσταται φανερά, καὶ ἐζήτησα καὶ μοῦ ἐδόθησαν τὰ ἀντίγραφα ὅλων τῶν γενομένων καταθέσεων Τὰ ἔχει δὲ καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασηθίου συνάδελφος.

Ι. Κούνδουρος. Νὰ μοῦ τὰ δώσετε, διότι δὲν τὰ ἔχω.

Κ. Τσουκαλᾶς. Δὲν τὰ ἔχετε διότι δὲν εἶσθε κάτοχος τῆς διατάξεως τοῦ ψηφίσματος. Σᾶς τὰ δίδω τότε ἀμέσως. (Παραδίδει τὰ ἀντίγραφα τῶν καταθέσεων εἰς τὸν κ. Κούνδουρον). Μόνον λοιπὸν ἡ Βουλὴ κ. βουλευταὶ δύναται νὰ κατηγορήσῃ τοὺς Ὑπουργούς. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν ἐλευθεροφρόνων ἐδήλωσε ἀπὸ τοῦ δήματος τούτου ὅτι θεωρεῖ ὡς ἠθικὸν αὐτουργὸν τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τὴν Φιλελευθέρων, εἶναι βέδαιον ὅτι πρέπει νὰ διαφωτισθῇ ἡ Βουλή, ἵνα δυνηθῇ νὰ κρίνῃ, ἐὰν πρέπει νὰ παραπέμψῃ εἰς δίκην τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὴν κυδέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων. ἔχομεν τὴν ἀνωτέραν ἠθικὴν νὰ μὴ ὑποδάλωμεν τὴν πρότασιν περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην, πρὶν ἡ διαφωτισθῇ ἐπαρκῶς ἡ Βουλή.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος), Νὰ ὁμιλῆτε μόνον ἐπὶ τῆς ἀναδολῆς κ. Συνάδελφε.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ἀπαντῶ κ. Πρόεδρε εἰς τὸν κ. Κούνδουρον ὅτι τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς εἶναι ἄσχετον.

Δὲν ὑποθέτω ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀσχολεῖται περὶ τῆς εὐθύνης μετικῶν ὑπολοχαγῶν καὶ μερικῶν ὑποδεκανέων, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἑτερόφωτοι. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει νὰ μάθῃ ἐὰν εἶναι ὑπεύθυνοι καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἵστανται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Κυβερνήσεώς του.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς Παιδείας). Θὰ ἐπρότεινα μάλιστα νὰ σταματήσῃ κάθε δίωξις, ἕως ὅτου ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τῶν κυρίως ἐνόχων.

Κ. Τσουκαλᾶς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ θέσις τοῦ ζητήματος. Τὸ αἴσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι πολὺ εὐαίσθητον εἰς τὰ ζητήματα τῆς Δικαιοσύνης καὶ ὅταν βλέπῃ ὅτι ἀδρανοῦν αἱ χεῖρες τῆς δικαιοσύνης, εἶναι δικαία ἡ ἀγανάκτησίς του.

Γ. Βχρβούτης. Θὰ ἤθελα, κύριε Πρόεδρε, νὰ πληροφορηθῆτε τὴν Βουλὴν ἂν τυχὸν συζητοῦμεν ἐπὶ προτάσεως παραπομπῆς εἰς δίκην τινὸς τῶν μελῶν τοῦ Σώματος, διότι ἀκούων τὶς τὸν κ. συνάδελφον τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ. Θὰ ἤθελον δὲ νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὸν κ. συνάδελφον διακεκριμένον ἄλλωστε νομικὸν, ὅτι ἐφόσον τοιαύτη προτασις δὲν κατετέθη τὸ περιεχόμενον τῆς ἀγορεύσεώς του ἀντίκειται καὶ

προς τὸν Κανονισμὸν καὶ πρὸς τὸν περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν νόμον. Ἂν ὁ κ. συνάδελφος ἀμφιδάλλει περὶ αὐτοῦ ἐπικαλοῦμαι τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ πλειοψηφοῦντος κόμματος καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς διακεκριμένου νομικοῦ, γνώμην ἄλλωστε τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου μόλις ἐξεδήλωσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Παρακαλῶ τοὺς κ. κ. Βουλευτάς, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ὁμιλήσουν καὶ τὸν κ. συνάδελφον τὸν εὑρισκόμενον ἐπὶ τοῦ βήματος νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ συζήτησις γίνεται ἐπὶ τῆς ἀναδολῆς καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς οὐσίας, διότι ἂν ἐξακολουθήσωμεν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν, δὲν θὰ τελειώσωμέν ποτε. Καὶ δὲν γνωρίζω μάλιστα ἂν θὰ τελειώσωμεν ἡρέμα, ὅπως πηγαίνομεν.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀξιοῖ νὰ ἀρχίζῃ κανεὶς ἀπὸ τὰς κορυφὰς καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὶ ὑς κατωτέρους Ἐπιθυμεῖ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ μάθῃ ἐὰν πρόσωπον,τὸ ὁποῖον περιέδαλε ἐπὶ τόσα ἔτη μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην του, πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἠθέλησε νὰ ἐντοιχίσῃ πλάκα ἐντὸς τοῦ Κοινοδουλίου ἀναγράφουσαν τοῖαι εἶναι αἱ ἐλευθερίαι τοῦ λαοῦ ἐὰν τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐστασίασε μετά τινος ἀντιστρατήγου ἐν ἀποστρατείᾳ διὰ νά . . . . . .

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Εἶσθε ἐκτὸς τοῦ θέματος.

(Θόρυδος συνεχεῖς κωδωνοκροσίαι).

Κ. Τσουκαλᾶς. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν τῆς αἰθούσης ταύτης, χωρὶς νὰ δώσωμεν αὐτὴν τὴν ἱκανοποίησιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Ι. Σκανδαλάκης. Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, κύριοι Βουλευταί, ἀνέμενε νὰ συνέλθῃ ἡ Βουλὴ καὶ νὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ συζήτησις περὶ τῶν ὑπευθύνων τῆς στάσεως τῆς 6ης Μαρτίου. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐπρότεινε τὴν ἀναδολὴν τῆς συζητήσεως προχθὲς τὴν ὁποίαν καὶ ἐδέχθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Σήμερον ὁ κ. Κούνδουρος ὑπέδαλεν ἄλλην πρότασιν ἀναδολῆς ὡς συνήγορος μερικῶν κατηγορουμένων. Ἡ πρότασις αὐτὴ δὲν μὲ εὑρίσκει σύμφωνον. Ἀνέπτυξε τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἴσως ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς συζητήσεως ἡ δικαιοσύνη. Ἡ Ἑλληνικὴ δικαιοσύνη παρὰ τὰ τραγικὰ πλήγματα τὰ ὁποῖα κατέφερε ἐναντίον της τὸ 1917 ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων . . . . .

Χ. Βοζίκης (Κρούων συνεχῶς τὸν κώδωνα). Εἶσθε ἐκτὸς τοῦ θέματος κύριε συνάδελφε.

Ι. Σκανδαλακης. Ἡ Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη ἵσταται πολὺ ὑψηλὰ καὶ δὲν θὰ ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς συζητήσεως, τοὐναντίον θὰ φωτισθῇ. Καὶ ὅπως ἀνέπτυξεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀθηνῶν συνάδελφος ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη ἔχει διαγεγραμμένα ὅρια καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εὐθυνῶν ὑπάρχει πολιτικὴ καὶ ἠθικὴ εὐθύνη, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξετάσῃ ἀπόψε ἡ Βουλή, δι' αὐτὸ δὲ προτείνω ν' ἀποριφθῇ ἡ πρότασις περὶ ἀναδολῆς.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν εἶμαι, κύριοι συνάδελφοι, ἐξ ἐκείνων ποὺ διατάζουν νὰ ἐκφέρουν τὰς γνώμας των καὶ λυποῦμαι διότι παρερμηνεύθησαν ὑπὸ τῶν προλαλησάντων αἱ διαθέσεις μας. Ὑπῆρξαν μάλιστά τινες, οἱ ὁποῖοι μὲ ἐθεώρησαν ὡς ὄργανον τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσω ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀγαπητόν μου συνάδελφον κ. Τσουκαλᾶν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μοῦ ἐπῇ ὅτι ἠγόουν τὴν διάταξιν τοῦ ψηφίσματος διὰ τὴν αἴτησιν τῶν ἀντιγράφων τῶν καταθέσεων. Ὁ ἀγνοῶν εἶναι ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀθηνῶν συνάδελφος, ὁ ὁποῖος ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ δικαγραφία δὲν ἔχει λήξει. ἐκκρεμεῖ ἀκόμη καὶ δι' αὐτὸ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω ὅτι καίτοι ἐγὼ κατ' ἐπανάληψιν ἐζήτησα ἀντίγραφα, δὲν τὰ ἔλαβα ἐνῶ ὁ κ. συνάδελφος κατώρθωσε νὰ τὰ ἔχῃ. Δὲν ὑποπτεύομαι οὔτε τὸν ἀνακριτήν, ὁ ὁποῖος διεξάγει τὸ καθῆκόν του, ἀλλὰ παραπονοῦμαι διότι ὁ κ. συνάδελφος ἀπήντησε κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἤρμοζεν εἰς ἄνδρα μὴ εἰθισμένον εἰς πρόχειρα ἐπιχειρήματα. Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ γίνῃ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δίκη εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Βουλὴ νὰ ἐρευνήσῃ ἐὰν ὑπάρχουν στοιχεῖα.

Πῶς θὰ ἐνεργήσῃ πρώτα τὴν συζήτησιν διὰ νὰ ὑποδληθῇ κατόπιν ἡ πρότασις; Δὲν μᾶς ἔχετε ἄλλως τε συνηθίσει εἰς τὰς ἐρεύνας αὐτὰς καὶ φέρω ὡς παράδειγμα τὴν μήνυσιν κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Κ. Τσουκαλᾶς. Δὲν θ' ἀρνηθῶμεν τὰς ὑπογραφάς μας, μείνετε ἥσυχος.

Χ. Βοζίκης. (Πρόεδρος). Παρακαλῶ κύριοι ἐντὸς τοῦ θέματος.

Ι. Κούνδουρος. Ἐὰν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων πρὶν ἢ προδῇ εἰς τὴν δήλωσίν του.

Φωναὶ μπράδο του.

Ι. Κούνδουρος. Μπράδο του. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσον ἡρωϊκὴ ἡ πρᾶξις. Ἐὰν ὁ κ. Μεταξᾶς ἤθελεν ὑποράλῃ αἴτησιν περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην, τότε ὅλοι οἱ Βουλευταὶ θὰ ἐλάμδανον γνῶσιν τοῦ φακέλλου. Ἀλλὰ ἠπόρησεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Κεφαλληνίας βουλευτὴς, πῶς ἐγὼ ὁ ὁποῖος διετέλεσα καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπέδαλα παρομοίαν πρότασιν φοδούμενος ὅτι θὰ ἐπηρεασθῇ ἡ Δικαιοσύνη. Ἔχω ἀρκετὴν πεῖραν καὶ ὡς Βουλευτὴς καὶ ὡς δικηγόρος. διὰ νὰ γνωρίζω ὅτι οὐδ ποτε ἐγένετο συζήτησις ἐπὶ ἐκκρεμῶν ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης ὑποθέσεων.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Σεῖς θέλετε νὰ πᾶτε τὴν συζήτησιν, ἐκεῖ ὅπου προσπαθῶ νὰ τὴν ἀποφύγω.

Ι. Κούνδουρος. Καλῶς ἢ κακῶς ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῆς μιᾶς πτέρυγος ὅτι ἡ ἐπανάστασις ἐδημιούργησε δίκαιον καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ἐδημιούργησε δίκαιον.

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μείνουν ἀνεπηρέαστοι οἱ ἔνορκοι ἐκ τῆς γνώμης, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ;

Β. Ἀλεξᾶτος. Ἔχομεν ἐκτεθειμένον τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, ἔχομεν ἐκτεθειμένον καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων, κατηγορουμένου ὅτι ἐσυκοφάντησε τὸν πρῶτον, φέρετε τώρα καὶ σεῖς ἐκτεθειμένην τὴν δικαιοσύνην καὶ νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις δὲν εἶναι ἡ πρέπουσα.

Ι. Κούνδουρος. Ὑποστηρίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀναδολή, ἐὰν θέλωμεν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις σοδαρά. Ἀλλὰ μὲ ἠρώτησε εἰς τῶν συναδέλφων μέχρι ποίου ὁρίου θὰ γίνῃ ἡ ἀναδολή Δὲν μοῦ φαίνεται ὅτι πρόκειται νὰ εἶναι μακρὰ ἡ ἀναδολή, διότι ἡ ἀνάκρισις τερματίζεται εἶναι δὲ μόλις ζήτημα 15-20 ἡμερῶν. Ὁ κίνδυνος τῆς συζητήσεως κατὰ τὴν προδικασίαν εἶναι μέγας. Ποῖον ἄλλως τε ὄφελος ἔχει νὰ ἀποκομίσῃ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ πτέρυξ ἐκείνη. Πρόκειται νὰ ἔχωμεν τάχα ταχυτάτην τὴν δίκην καὶ τὴν καταδίκην τοῦ μέχρι θανάτου ἀνεπιμήτου ; Ἡ πτέρυξ ἐκείνη τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἄλλως τε ἐκείνη, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐπείγεται. Δὲν προτίθεμαι νὰ γίνω συνήγορος τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω ὅτι δύναται βασίμως νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἐκεῖνος ἐτερμάτισε τὸ κίνημα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Μὴ εἰσέρχεσθε εἰς τὴν οὐσίαν.

Ι. Κούνδουρος. Εἶμαι ὑποχρεωμένος κ. Πρόεδρε, καθ' ἣν στιγμὴν ὑπεστηρίχθη ὅτι ὑπάρχει συμφέρον τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὅτι ἐγὼ ἔγινα τὸ ὄργανόν των, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω. Ἐπαναλαμδάνω λοιπὸν ὅτι ἐκ τῶν καταθέσεων, τὰς ὁποίας διέτρεξα πρὸς στιγμὴν, ἐξάγεται ὅτι ὅταν ἐγεννᾶτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, τὴν κακίστην ἐκείνην στιγμήν, ἡ ἰδέα τῆς δικτατορίας, ἐγεννᾶτο καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Βενιζέλου ἡ ἰδέα τῆς ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως.

Δ. Δόντος. Ἂς εἴπῃ τοὐλάχιστον ὁ κ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐὰν θέλῃ τὴν ἀναδολήν.

Ι. Κούνδουρος. Τὸ ζήτημα λοιπὸν θυσιάζεται εἰς τὴν φιλοτιμίαν τοῦ ποῖος ἀρχηγὸς θὰ θέσῃ τὸ ζήτημα. Ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ βλέπουν τὸν κίνδυνον. Ἐὰν ἀποδλέπωμεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν κακῶς κειμένων, ἃς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην παρέχοντες εἰς αὐτὴν τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τῆς ἀνεπηρεάστου διεξαγωγῆς της. Ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἀσχολεῖται

πλέον μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, ἀφ' ἧς ἐπελήφθη ἡ δικαιοσύνη. Καὶ ὅταν γίνῃ ἡ συζήτησις, θὰ ἀκουσθῇ ὅτι ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος ἀπεδοκίμασε τὰ ἔκνομα ἐκεῖνα γεγονότα. Γνωρίζουν ὅλοι καὶ γνωρίζει καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὥστε καὶ ἐκρατήθη ἐπὶ μίαν ὥραν.

Ι. Κούνδουρος. Ὅταν ὁμιλήσω ἐπὶ τῆς οὐσίας θὰ κακίσω τὰς πράξεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐστρέροντο ἐναντίον ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, πράξεις ἀντικειμένας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀνδρισμὸν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν.

Ι. Ράλλης. Ἀντέταξα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τὴν ἐσχάτην περιφρόνησιν, ὅπως ἁρμόζει εἰς ἄνθρωπον αἰσθανόμενον ὅτι εἶναι πολιτισμένος καὶ ἀπευθυνόμενον πρὸς ἀγρίους.

Ι. Κούνδουρος Ἀπὸ τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχετε σᾶς ἐπιδάλλεται. ... .

Ι. Ράλλης. Μοῦ ἐπιδάλλεται νὰ εἴπω ὅτι ἐπιδάλλει ἡ τάξις, τὴν ὁποίαν σεῖς καὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης ἀεννάως διατράσσετε. ***(Φωναὶ διαμαρτυρίαι θόρυβος.)***

Γ. Βοραζάνης. Ὁμιλοῦν περὶ τῆς τάξεως καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιδάλουν τὴν τάξιν οὔτε εἰς τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ 5 λεπτά.

Ὥρα 8 καὶ 20' ἐπαναλαμδάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργός). παρακαλεῖ ὅπως εἰσέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας καὶ ψηφισθοῦν τὰ δύο ὑπηρεσιακὰ νομοσχέδια τῶν δωδεκατημορίων καὶ τῶν δανείων τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς μόνης συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κράτους τῶν εἰδικῶν ταμείων Ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1933—34 ὁ κ. ***Ε. Χατζηδάκης*** λέγει ὅτι ὑπάρχει διάταξις ἐν ἄρθρῳ 7 παράγρ. 2 ἥτις καταργεῖ δικαστικὰς ἀποφάσεις ὅπερ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον διὰ λόγους συνταγματικῆς τάξεως, καὶ ἐριστᾷ ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Σ. Δοβέρδος (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι δικαία ἡ παρατήρησίς σας καὶ ἡ διάταξις εἶναι διαγραπτέα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Φαίνεται, λέγει, ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἐτέθη ἡ διάταξις αὕτη, καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ τεθεῖσα.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως.

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** Λέγει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 «περὶ παρατάσεως τῆς φορολογίας» δέον νὰ τεθῇ ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπιτροπῆς, προτετέθη ὑστερότερον καὶ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ φορολογικῆς διατάξεως, εἶναι ἀνάγκη, ὅπως ψηφισθῇ κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ νέας φορολογίας, ἀλλὰ περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν.

Γ. Μαρῆς. Ὄχι εἶναι νέα, ἀφοῦ ἔληξε καὶ ἀναβιώνει.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἂν θεωρηθῇ ὡς νέα θέλομεν καὶ ἄλλην συζήτησιν. Ἢ θὰ τὴν διαγράψωμεν λοιπόν, ἢ θὰ μετατραπῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου εἰς τακτικὴν διαδικασίαν.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως. καὶ ἠμὴ μετατραπῇ τοῦ νομοσχεδίου εἰς τακτικὴν διαδικασίαν καὶ γίνεται τοῦτο δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη ὁριζομένης τῆς β' συζητήσεως αὐτοῦ διὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου.

Συζητουμένου εἶτα εἰς μόνην συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προποποιήσεως τῶν νόμων περὶ παροχῆς δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ ὁ κ. Δ. Λόντος παρατηρεῖ ὅτι εἶναι λελανθασμένως διατυπωμένη ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 1, διότι ὑπάρχουν δύο τοιαῦται περιπτώσεις, καὶ χρήζει διορθώσεως ἡ διατύπωσις τῆς παραγράφου αὐτῆς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Πρόκειται περὶ λάθους ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας.

Γίνεται δεκτὸν τὸν ἄρθρον 1 ὡς διωρθώθη καὶ τὸ ἄρθρον 2.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπάρχει καὶ προσθήκη 2 ἄρθρου ἐκ μέρους τοῦ βουλευτοῦ κ. Σχινᾶ.

Ἀναγινώσκεται αὕτη καὶ γίνεται δεκτή.

Πρόεδρος Διὰ τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας ταύτης πρέπει τὸ νομοσχέδιον τοῦτο νὰ μετατραπῇ εἰς τακτικὴν διαδικασίαν καὶ νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἄρθρον εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη ἀποφασιζομένου ὅπως ἡ β' συζήτησις αὐτοῦ γίνῃ κατὰ τὸ προσεχὲς Σάββατον ὁριζομένης ὡς ὥρας συνεδριάσεως τῆς 11 πρωϊνῆς.

Συνεγιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς 6 Μαρτίου ὁ κ. ***Πρόεδρος*** καλεῖ τὸν κ. Κούνδουρον νὰ συνεχίσῃ τὴν διακοπεῖσαν ἀγόρευσίν του καὶ συνιστᾷ ὅπως περιορισθῇ εἰς τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς.

Ι. Κούνδουρος. Εἶναι περιττή, λέγει, κ. Πρόεδρε ἡ σύστασις αὐτή. Ὅταν ἐλθωμεν εἰς τὴν οὐσιαστικὴν συζήτησιν θὰ ἀποδείξω ἐν σχέσει μὲ τὰς συστάσεις ἑνὸς ἐκ τῶν Ὑπουργῶν ὅτι θὰ ἐξυπηρετοῦντο καλύτερον αἱ ἀπόψεις του ἂν ἔλειπον αἱ συστάσεις, σχετικῶς δὲ μὲ τὰς συστάσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6 Μαρτίου ἔχω νὰ εἴπω, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ὥστις νὰ μὴ τὰ ἀπεδοκίμασε, διότι γεγονὸς εἶνε ὅτι εἰς τὸν τόπον μας αἱ δικτατορίαι ἀπέτυχον καὶ θὰ ἀποτυγχάνουν πάντοτε, διότι δικτατορεύουν πολιτευόμενοι καὶ πολιτεύονται οἱ δικτατορεύοντες. Βλέπεσε, τονίζει, ὅτι ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη ὁμογνωμίας πολιτικῆς προηγούμεθα ἡμεῖς καὶ ἀποδοκιμάζομεν τὰ ἀποδοκιμαστέα.

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ κέντρου. Ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως.

Ι. Κούνδουρος. Μὲ τὰς διακοπὰς αὐτὰς μὲ προκαλεῖτε ἐπὶ τῆς οὐσίας, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου μοῦ συνιστᾶτε νὰ μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν. Ἓν ἐπιχείρημα ἀντετάχθη κατὰ τῆς ἀναβολῆς, ὅτι ἀσχάλλει ἡ κοινὴ γνώμη καὶ θέλει τὸ φῶς. Ἀλλὰ ἡ κοινὴ γνώμη τὸ ἔχει τὸ φῶς, διότι ὑπῆρξεν ἐνιαία ἡ ἀποδοκιμασία τοῦ πολιτικοῦ κόσμου κατὰ τοῦ κινήματος.

Φωναί. Ὄχι, ὄχι.

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ὅστις νὰ ἐπῆλθε καὶ νὰ ἤθελε τὴν κατάλυσιν τῆς καθεστηκυίας τάξεως. Τί γράφει ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὰς ἐφημερίδας εἶναι ἄσχετον. Φρονῶ ἀδιστάκτως ὅτι δὲν ὑπάρχουν πολιτευόμενοι εὐχόμενοι τὴν αὐτοκατάργησίν των. Εἶναι λοιπὸν σύμφωνος ἡ ἀντίληψις τοῦ πολιτικοῦ κόσμου περὶ καταδίκης τῶν γεγονότων ἐκείνων καὶ ὡς προθέσεως καὶ ὡς συστήματος. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ σημεῖα ἐφ' ὧν ὑπάρχει διαφωνία. Ἡ κοινὴ γνώμη ἐνδιαφέρεται νὰ μάθῃ ἂν ὑπῆρξαν πολιτευόμενοι ὑποθάλποντες τὸ κίνημα.

Ε. Βενιζέλος. Βλέπω ὅτι μπαίνομεν εἰς τὴν οὐσίαν.

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς. Δὲν σᾶς συμφέρει.

Γ. Καφαντάρης. Παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν κ. συνάδελφον νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς.

Ι. Κούνδουρος. Αὐτὸ κάμνω. Ἡ καινὴ γνώμη, συνεχίζει, εἶναι πεπεισμένη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ὁ ἐπικροτῶν τὰς χειρονομίας τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως. Ἐπείσθη ὁ λαὸς ὅτι δὲν δύνανται πλέον νὰ ὑπάρξουν κινήματα. Ὁ ἄοπλος βεβαίως λαὸς δὲν κατέπνιξε τὸ κίνημα.

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς. Ὁ λαὸς τὸ κατέπνιξε.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Οὐδεὶς πολίτης συνεμερίζετο τὴν ἀπόπειραν ἐκείνην. Ἐὰν δὲν παραδεχθῆτε αὐτό, ἀρνεῖσθε τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν.

Ι. Κούνδουρος. Εἶπα καὶ προηγουμένως ὅτι ὅσον ἀξίζει μία πλειοψηφία δὲν ἀξίζουν ὅλα τὰ τεθωρακισμένα τάνκς.

Π . Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Μὴ λησμονεῖτε ὅτι κάτωθι τῆς ὀκάς μου ἐπυροδόλουν ὅλα τὰ τάνκς καὶ ὁ κόσμος δὲν ἔφευγε.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν γνωρίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅσα γνωρίζετε σεῖς περὶ τῶν γεγονότων ἐκείνων. Σεῖς μάλιστα συνειργάσθητε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μὲ τὸν φερόμενον ὡς φρούραρχον τῆς Ἐπαναστάσεως .

Τ. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγώ ;

Ι. Κούνδουρος. Δὲν ἦλθεν ὁ Τζανακάκης εἰς τὴν οἰκίαν σας ;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν συνειργάσθη ὅμως μὲ ἐμέ.

Ι Κούνδουρος. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ λαὸς ἐσχημάτισε τὴν ἐντύπωσιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξουν κινήματα, τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ὑπάρχει λόγος ἐξακολουθήσεως τῆς συζητήσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τονίζει, οὐδὲν ἐπιχείρημα εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς συζητήσεως. Ἡ Κυβέρνησις μάλιστα διὰ νὰ εἶναι συνεπὴς πρὸς τὴν τακτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐτήρησε πρέπει νὰ δεχθῇ τὴν ἀναβολήν, διότι ὀφείλει νὰ πιστεύῃ ὅτι δὲν θὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἡ δικαιοσύνη, μὲ τὴν ἐκπαρθένευσιν τῶν ἐπιχειρημάτων. Πρωτίστως ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι πιστεύει εἰς ὅσα ἐπαγγέλλεται περὶ ἀφέσεως τῆς δικαιοσύνης ἐλευθέρας νὰ κάμῃ τὸ καθῆκον της, θὰ ἐξέλθῃ ὠφελημένη ἂν δεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς ἀναβολῆς. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οὐδεμία ἄποψις θὰ ἐξυπηρετηθῇ ἂν ἡ συζήτησις προχωρήσῃ. Πρὶν ἢ ἐγκαταλείψω τὸ βῆμα ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ πιστέψῃ ὅτι ὅλη ἡ προσπάθειά μου στρέφεται πῶς νὰ ἀπονεμηθῇ καλύτερον ἡ δικαιοσύνη. Καὶ ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι ἡ δικαιοσύνη θὰ ὑποστῇ ταλαντευμὸν ἐκ τῆς συζητήσεως, παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρότασίν μου. (Χειροκροτήματα).

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ Κέντρου. Ὄχι, ὄχι.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ, ἀκούονται παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν Θεωρείων.

Πρόεδρος. Ζητῶ τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς, ὅπως διατάξω τὴν ἐκκένωσιν τῶν Θεωρείων.

Φωναὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ κέντρου. Ὄχι, ὄχι.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν εἶχον, λέγει, σκοπὸν νὰ λάδω τὸν λόγον, διότι εἶμαι κεκηρυγμένος ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως διὰ τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἐκλογῶν διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου. Ὄχι διότι ἡ συζήτησις θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν θέσιν τῶν ἀτυχῶν κατηγορουμένων. φρονῶ μάλιστα ὅτι θὰ ἐλαφρυνθῇ ἡ θέσις των, ἂν ἀποδειχθῇ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης εἰς τὸ κίνημα. Ἔλαδον ὅμως τὸν λόγον κατόπιν τῶν τελευταίων λέξεων τοῦ προλαλήσαντος βουλευτοῦ Λασηθίου.

Ἔχετε, ὑποθέτω, ὅλοι λάδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὅλη ἡ μετριοπάθεια καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως προσκρούει εἰς τὴν ἀδιαλλαξίαν τῆς ἀντιπάλου μερίδος καὶ ἰδίως τοῦ ἀντιπάλου τύπου. Καὶ διερωτῶμαι μήπως ἐκάμαμεν ἡμεῖς τὸ κίνημα ἐκεῖνο δηλ. τὸ παλαιὸν τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ. (Χειροκροτήματα). Καὶ τὸ κατέστειλεν ὁ Πλαστήρας. (Γέλωτες). Διερωτῶμαι μήπως τυχὸν ὀφείλομεν εὐθύνας ἡμεῖς. Ἐγὼ ἠρχόμην ἐκ Θεσσαλονίκης ἐξοργισμένος διότι ἐκεῖ πάνω μὲ κατεδίωξαν προσωπικῶς, συνήντησα τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις γαλήνιος μοῦ εἶπεν ὅτι ἡ δικαιοσύνη θὰ καθαρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ὑπέστειλα καὶ ἐγὼ τὴν ἀδιαλλαξίαν μου καὶ συνεμορφώθην. Τὸ κίνημα βεβαίως αὐτὸ τῆς 6ης Μαρτίου ἦτο ἓν ἀπὸ τὰ ἰταμώτερα ποὺ ἐπεχειρήθησάν ποτε. Τὸ αἷμα ποὺ ἐχύθη δὲν εἶναι τὸ βαρύτερον σημεῖον, οὔτε αἱ συλλήψεις τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ὅσον ἦτο ἡ ὕδρις ἡ ἰταμή, ἦτις ἀνελήφθη ἐναντίον ἑνὸς λαοῦ, (Χειροκροτήματα), ὅστις ἐδημιούργησεν ἀνέκαθεν τὸ Δημοκρατικὸν Πολίτευμα καὶ ἐθυσιάσθη πάντοτε διὰ τὰ ἐλεύθερα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐναντίον ἑνὸς τοιούτου λαοῦ ἐπῃρήθη τὸ βαρύτερον πλῆγμα. Ἐνεφανίσθη ἕνας ἄνθρωπος καὶ ἀπεφάσισεν ὅτι διορίζει αὐτὸς, πῶς θὰ κυβερνηθῇ ὁ τόπος. Μὲ ποῖον δικαίωμα ἔκαμε τοῦτο: Δὲν ἦτο τρελλὸν οὔτε κοινὸν ἄτομον. Συνειργάζετο μὲ τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην. Ἦτο ὑπερκράτος. (Χειροκροτήματα). Τὸ κίνημα ἔχει προϊστορίαν καὶ ἱστορίαν καὶ ἐπίλογον. Ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα κύριοι ἡ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεία ἠδύνατο νὰ λάδῃ ἔκτακτα μέτρα κατὰ τῶν ἐνόχων, ἐν τούτοις οὐδὲν ἔκτακτον μέτρον ἐλήφθη. Ἀφέθη ἡ τακτικὴ δικαιοσύνη ἐλευθέρα ἄνευ ἀλλαγῆς προσώπων νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν της. Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ ἀδιαλλαξία; Διατί τὰ ἔχετε ἐναντίον μας; Ἐλέχθη ὅτι τὸ κίνημα αὐτὸ δὲν κατελύθη οὔτε ἀπὸ τὸν λαὸν οὔτε ἀπὸ τὸν στρατόν. Ἀλλὰ πόθεν λοιπὸν κατελύθη.

Ι. Κούνδουρος. Ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν θὰ τὰ εἴπωμεν.

Ε. Βενιζέλος. Μὴ προχωρήσητε εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι τότε λύομεν προϊκαιρικῶς τὴν ἀναβολήν.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἡ συζήτησις εἶναι ἀπὸ τὰς σοδαρωτάτας ποὺ θὰ γίνουν. Ἡμεῖς πρόκειται νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ τὸ Μεσολόγγιον καὶ ἐπειδὴ θὰ καταναλωθοῦν ἡμέραι διὰ τὴν συζήτησιν αὐτὴν πρωτείνω νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλή, ὅπως ἡμέρα συζητήσεως ὁρισθῇ ἡ Δευτέρα τοῦ Θωμᾶ.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Βουλὴν ἂν θέλεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ε. Βενιζέλος Πρὶν ἀρχίσω τὴν ὁμιλίαν ἐπιθυμῶ καὶ πάλιν νὰ δηλώσω εἰς τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅτι δὲν δέχομαι διακοπὰς παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ἑπομένως παρακαλῶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ κανονισμὸς κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο. Ἀλλὰ συγχρόνως θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ στρεφόμενος πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ δηλώσω ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν κατὰ τῶν ἀποδοκιμασιῶν, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἀπὸ τὰ θεωρεῖα, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀντίθετον πρὸς τὸν Κανονισμόν, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀντίρρησιν ἂν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ τὸ ἐπιτρέψῃ αὐτό, μολονότι προχθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκαυτηριάσε τὴν παρεκτροπὴν αὐτήν. Ἀλλὰ κάμω τὴν ἐξῆς δήλωσιν ὅτι δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ οὔτε ἀποδοκιμασίας οὔτε διακοπὰς ἀπὸ τὰ θεωρεῖα καὶ δηλῶ ὅτι θὰ ζητήσω τὴν ἐκκένωσίν των ἀπὸ τὸν Πρόεδρον. Ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ δεκτὸν, θὰ διακόψω τὸν λόγον καὶ θὰ ἀπέλθω τῆς αἰθούσης αὐτῆς. Εἶναι καλύτερον ἀπὸ προτήτερα νὰ λέγῃ κανεὶς ἐκεῖνα ποὺ θὰ κάμῃ, εἶναι καὶ ἀνθρωπινώτερον. Δὲν θέλω νὰ μοῦ πῆτε ὅτι ἀπροειδοποίητοι θὰ εὑρεθῆτε εἰς τὴν θέσιν νὰ ἔχετε τὸν Κανονισμὸν παραδιασμένον καὶ συνάμα τὸν ἀρχηγὸν τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως αποστερημένον τοῦ λόγου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὑποθέτω ὅτι ἐδόθη πᾶσα προσοχὴ εἰς τὰς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὡμιλήσατε. Βέδαια δὲν εὑρίσκω καθόλου τακτικὸν οὐδὲ σύμφωνον πρὸς τὸν Κανονισμόν, τὸ ὅτι τὰ θεωρεῖα, **τὰ ὁποῖα εἶναι προωρισμένα** νὰ ἀκούουν μόνον τοὺς ἀγορεύοντας ἔχουν δικαίωμα νὰ λαμδάνουν μέρος καὶ εἰς τὴν συζήτησιν εἴτε ἐπινεύοντα εἴτε ἀποδοκιμάζοντα.

Ε. Βενιζέλος. Εἰς τὴν δευτέραν ἰδίως περίστασιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Διότι καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ συμμετοχὴν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ μάλιστα συμμετοχὴ ἡ ὁποία γίνεται κατὰ τρόπον λίαν θορυβώδη. Ἐγὼ δὲ τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἐλάδατε ὑφορμὴν νὰ σχηματίσετε γνώμην, ὅτι δὲν σᾶς προσέχει ἡ Βουλή.

ἔπραξα μὲ πόνον ψυχῆς. Δὲν ἦτο διόλου εὐχάριστη ἡ θέσις μου νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διατυπώσω κατηγορίαν ἐναντίον οἱουδήποτε πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ δὴ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ἐβασανίσθην ἐπὶ ἡμέρας καὶ νύκτας, ἐβασανίσθην πολύ. Ἀλλ' ὅτα, ἤκουσα καὶ ἐγὼ μέσα εἰς τὴν συνείδησίν μου τὴν φωνήν, τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι ἀκούομεν εἰς τὰς κρισίμους περιστάσεις τῆς ζωῆς «ὀφείλει» τότε ἐλάστιμησα τὴν ὥραν ἐκείνην διότι «ὤφειλα» Ἀλλ' εἶπον, κύριοι Βουλευταί «ὀφείλω» καὶ δὲν ἐδίστασα νὰ πράξω ὅ,τι «ὠφείλω». Σᾶς ὑπενθυμίζω, πῶς ἦλθεν ἡ συζήτησις τὴν προηγουμένην Δευτέραν. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐζήτησε τότε νὰ χωρισθῇ ἡ συζήτησις τῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου ἀπὸ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ συζητηθῇ μίαν ἄλλην ἡμέραν. Ὅταν ἀνῆλθα εἰς τὸ Βῆμα ἤθελα τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου, ὁπότε ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ τὴν ἑσπέραν αὐτήν, ἀλλὰ ἄλλην ἡμέραν. Καὶ τότε ἐν τῇ ἀπαντήσει μου ἀπήντησα καὶ εἶπα, βεβαίως πρέπει νὰ συζητηθῇ ἄλλην ἡμέραν, ἀφοῦ τὸ ζητεῖτε σεῖς, διότι εὑρίσκεσθε καὶ ὑπὸ τὸ βάρος κατηγορίας, τὴν ὁποίαν σᾶς ἐκφέρει ἡ πλειονότης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅτι σεῖς εἶσθε ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς τοῦ κινήματος ἐκείνου.

Εὐχαριστῶ διὰ τὸ μάθημα τῆς νομικῆς, τὸ ὁποῖον ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων μοῦ ἔδωσεν ἐκ τοῦ βήματος τούτου καὶ διὰ τὰς συμβουλάς, τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς ἄλλους, νομικῶς κατηρτισμένους συναδέλφους τῆς Βουλῆς, νὰ μὲ διαφωτίσουν ἀνάγκην περισσοτέραν. Ὀφείλω νὰ τοῦ εἶπω ὅτι ἤμην ἐν πλήρει γνώσει τῆς σημασίας τῆς λέξεως αὐτῆς, διότι καὶ ἐγὼ εἰς τὸ παρελθόν, τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ ὀλίγω. ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὀλίγω, εἰς τὸ παρελθὸν εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σπουδάσω ὀλίγα νομικά, διὰ νὰ ἀπορρύσω καὶ ἐγὼ τὰς σφαιρὰς κατηγορίας τὰς ὁποίας ὑπέστην κατὰ τὸ παρελθόν, κατηγορίας, αἱ ὁποῖαι ἀπέληξαν καὶ εἰς τὴν καταδίκην μου εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν (χειροκροτήματα). Ἐπομένως εἶμαι εἰς θέσιν νὰ κρίνω τὶ σημαίνει ἠθικὸς αὐτουργός. Μολονότι κ. ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων εἰσήλθατε, ἢ μᾶλλον ὑπεισήλθατε, καὶ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀκολουθήσω εἰς τοῦτο, διότι τότε θὰ ἤμην καὶ ἐγὼ ὑποχρεωμένος νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν ὁλοκλήρου τῆς ὑποθέσεως καὶ τότε θὰ παρέβαινον τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν συζητοῦμεν περὶ ἀναβολῆς ἢ ὄχι τῆς συζητήσεως. Δὲν ἐπρόκειτο τὴν ἑσπέραν ταύτην νὰ συζητηθῇ κατηγορία ἐναντίον ὑμῶν, κ. Ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων, ἐπρόκειτο τὴν ἑσπέραν ταύτην νὰ συζητηθῶσι τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου.

Ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης θὰ πρείκυπτεν, ἐὰν θὰ εἶχον τὸν ἐπαρκῆ ἀριθμὸν Βουλευτῶν, διὰ νὰ σᾶς διατυπώσω τὴν κατηγορίαν ταύτην.

Ε. Βενιζέλος. Ἐὰν χωρὶς διατύπωσιν κατηγορίας νομίζετε ὅτι εἶναι ἐπιτετραμένον ν' ἀρχίσωμεν ὁ καθένας νὰ λέγῃ τὸ δικό του καὶ τί φρονεῖ καὶ τί ἀποδεικνύει, αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀναρχίαν εἰς κοινοβουλευτικὴν συζήτησιν.

Ι. Μεταξᾶς. Καὶ τότε τί συζήτησιν θὰ κάμωμεν διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου.

Ε. Βενιζέλος. Θὰ διατυπώσετε πρῶτον τὴν κατηγορίαν καὶ ὅταν δοισθῇ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία θὰ συλλέξῃ τὰ στοιχεῖα.

Ι. Μεταξᾶς. Καὶ ὅμως ἐδέχθητε νὰ γίνῃ συζήτησις τῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου.

Ε. Βενιζέλος. Πότε τὸ ἐδήλωσα ;

Ι. Μεταξᾶς. Τὸ ἐδηλώσατε καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀπαντῶντες εἰς τὰς προγραμματικὰς του δηλώσεις καὶ εἴπατε ὅτι, ἐὰν συναινῇ νὰ μὴ γίνῃ ἡ συζήτησις συγχρόνως μὲ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, νὰ γίνῃ μίαν ἄλλην ἑσπέραν καὶ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος. Ἀφοῦ τὸ εἴπατε εἰς αὐτὸ τὸ ἐπαναλάβατε καὶ εἰς ἐμέ.

Ε. Βενιζέλος. Τὸ παρεξηγήσατε.

Ι. Μεταξᾶς. Ἄ ! τὸ παρεξήγησα ! Δὲν δύναμαι ἐπομένως νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, διότι συζητοῦμεν περὶ ἀναβολῆς. Τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς τὸ ἀνέπτυξεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασηθίου Βουλευτὴς κατὰ τρόπον ἐντελῶς δικαντικόν. Διότι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασηθίου Βουλευτὴς εἶπεν ὅτι οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὴν ἀναβολὴν εἶναι, νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἡ δικαιοσύνη ἐκ τῶν συζητήσεων, αἵτινες θὰ διεξαχθῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Νομίζω ὅτι εἰς τοῦτο ἔχει ἀπολύτως δίκιον. καθότι ἐὰν ἐκ τῶν συζητήσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ διεξήγοντο ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, προέκυπτεν ὅτι ὑπάρχει εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ κίνημα ἐκεῖνο καὶ προέκυπτεν ἀκόμη ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη παρώτρυνεν εἰς τὸ κίνημα, τότε ἡ θέσις τῶν κατηγορουμένων, τῶν ὁποίων συνήγορος εἶναι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Λασηθίου βουλευτής, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἐλαφρύνετο πολύ. Ἀλλοία εἶναι ἡ θέσις τῶν κατηγορουμένων ἐὰν ἔσχον παρώτρυνσιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀλλοία εἶναι ἡ θέσις τῶν κατηγορουμένων, ἐὰν δὲν ἔσχεν καμμίαν παρώτρυνσιν.

Ι. Κούνδουρος. Δυσκολώτερα εἶναι.

Ι. Μεταξᾶς. Εἶνε πολὺ εὐκολώτερα ἐὰν ἐγένετο παρώτρυνσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ποῖος θὰ τὸ ἔκρινεν αὐτό; Ἡ τακτικὴ δικαιοσύνη, ἡ ἀνάκρισις ἢ διεξαγομένη, ἢ τὰ συμπεράσματα τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔφερε καὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα. Ἐὰν νομίζομεν ὅτι μία τοιαύτη συζήτησις, ἡ ὁποία θὰ παρώξυνε τὰ πνεύματα καὶ θὰ ἀνερρίπιζε τὰ πάθη θὰ ἦτο συμφέρουσα εἰς μίαν περίστασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν χρειάζεται ἀπολύτως ἡ γαλήνη τῆς χώρας καὶ ἡ ἠρεμία τῆς ψυχῆς.

Ε. Βενιζέλος. Αὐτὸ δὲν ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τῆς ἰδικῆς σας κατηγορίας. Εἶναι καθῆκόν σας νὰ διατυπώσετε τὴν κατηγορίαν, ἐὰν πιστεύετε εἰς αὐτήν, διότι δὲν πρέπει νὰ λάβητε τύποτε ἄλλο ὑπ' ὄψιν παρὰ αὐτό. Αὐτὰ τὰ εἶπα καὶ εἰς τὴν συζήτησιν μὲ τὸν κ. Πρωθυπουργόν, πρὸς τὸν ὁποῖον καθὼς διετύπωσε τὴν κατηγορίαν, ποὺ μοῦ ἀπηύθυνεν, εἶπα ὅτι ἐπιφυλάσσομαι, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, νὰ συζητήσωμεν. Δὲν τὸ εἶπα διὰ τὸ ἰδικόν σας, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἄλλο ζήτημα σοβαρώτερον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ καλυφθῇ.

Ι. Μεταξᾶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπανέρχομαι ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ἐλέχθη διὰ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐὰν διατυπώσω ἐγὼ τὴν κατηγορίαν διὰ τὴν ἠθικήν αὐτουργίαν τοῦ κινήματος ἡ συζήτησις ὀφείλει νὰ παύσῃ αὐτομάτως, ἀμέσως ἀξιότιμε κ. Ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων, κατ' ἀνάγκην, ἐνῷ ἐὰν δὲν διατυπώσω τὴν κατηγορίαν αὐτήν, τότε ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, ἐὰν θὰ παύσῃ ἢ ὄχι ἡ συζήτησις καὶ ἐὰν θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου. Ἤδη διατί, ἐὰν διατυπώσω τώρα τὴν κατηγορίαν ἡ συζήτησις πρέπει νὰ παύσῃ.

Ε. Βενιζέλος. Τὸ ζήτημα τῆς κατηγορίας θὰ παύσῃ, ἀφοῦ ἡ συζήτησις δὲν ἤρχισεν ;

Ι. Μεταξᾶς. Δὲν ἤρχισε, ἀφοῦ συζητοῦμεν διὰ τὴν ἀναβολὴν ἢ ὄχι τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου ; Διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου θέλετε ἡ συζήτησις αὐτὴ νὰ ἀποφευχθῇ καὶ νὰ γίνῃ εἰς χρόνον βραδύτερον καὶ τὸ θέλετε διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἔκκρηξις τῆς ἀδιαλλαξίας καὶ ἐκ τῆς συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐκ τῆς κατηγορίας τὴν ὁποίαν ἐξέφερον ἐναντίον τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἢ ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν πραγμάτων, ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου ; Θὰ σᾶς παρακαλέσω, ἐπαναλαμβάνω, νὰ φαντασθῆτε τὸ ἑξῆς: Ὑποθέσατε ὅτι ἀντὶ ἡ ἐκλογὴ νὰ δώσῃ τὴν νίκην εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα καὶ εἰς τὰ συμπράττοντα κόμματα, ἔβλεπε τὴν νίκην εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ εὑρίσκετο κανεὶς ἐκ τῶν φίλων μας εἴτε ἀξιωματικὸς ἐν ἀποστρατείᾳ ἢ ἄλλος καὶ ἄνευ συνεννοήσεως μαζύ μας, ἐτρελλαίνετο καὶ ὑπεφάσιζε νὰ κάμῃ μὲ κάποιους φίλους καὶ ὁπαδοὺς ἐν κίνημα. Φαντάζεσθε ποῦ θὰ εὑρισκόμεθα τώρα ἡμεῖς; (Χειροκροτήματα). Ἐὰν νομίζετε ὅτι μετὰ τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου, τὰ ὁποῖα μοιραίως ἀνερρίπισαν πάθη, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ κοιμῶνται, ἐὰν νομίζετε, ὅτι εἴσθε ἕτοιμοι τώρα νὰ ἐπιπέσετε οἱ μὲν ἐ ς τὰς ἀγκάλας τῶν δὲ καὶ νὰ ἀσπασθῆτε ἀλλήλους καὶ ὅτι ἐγώ, δ' ὅσων εἶπα τὴν Δευτέραν, σᾶς ἠμπόδισα ἀπὸ τὴν ἀδελφικὴν αὐτὴν σκηνήν, ἀπατᾶσθε δεινῶς. (Χειροκροτήματα). Δὲν λησμονοῦνται τὰ πράγματα ρᾴδυνον εὔκολα, ὅταν διαρκῶς φροντίζομεν νὰ τὰ ἀναρριπ ζωμεν, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τῆς συζητήσεως.

Καὶ ἐγὼ μὲν θὰ διατυπώσω τὴν κατηγορίαν, κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων. Ἀλλὰ πρόκειται ἐὰν ἐν τῇ Βουλῇ θὰ συζητηθοῦν σήμερον ἢ ὄχι τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου. Ἐγὼ ἀρχικῶς εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις αὐτή, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ὑμεῖς ἐζητήσατε. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ καὶ δι' ἄλλον σπουδαιότατον λόγον. Νομίζω ὅτι τὸ Κοινοβούλιον ἔχει καθῆκον, ἀσχέτως μὲ τὴν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν θὰ διατυπώσω ἐγώ, νὰ ἐξετάσῃ τὰ συμβάντα ταῦτα καὶ κατὰ πόσον ἡ τότε Κυβέρνησις — ὄχι ἐὰν ἔχῃ ἠθικὴν αὐτουργίαν ἢ ὄχι—ἀλλὰ κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔπραξε τὸ καθῆκόν της ἢ ὄχι. Ἐὰν τὸ Κοινοβούλιον ἀποφύγῃ τὴν συζήτησιν ταύτην δι' οἱονδήποτε λόγον.....

Ε. Βενιζέλος. Αὐτὴ ἡ συζήτησις θὰ γίνῃ ὅταν θὰ ἀπαντήσω ἐγὼ εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις. Τὴν διατύπωσιν τῆς κατηγορίας τῆς ἠθικῆς εὐθύνης καὶ τὰ λοιπὰ θὰ τὰ ἐξετάσωμεν τότε. Ἄλλη εἶναι αὐτὴ ἡ συζήτησις καὶ ἄλλη ἡ συζήτησις τῆς ἰδικῆς σας κατηγορίας, τῆς ποινικῆς.

Ι. Μεταξᾶς. Πολὺ καλά. ἀλλ' ἀπόψε ἐπρόκειτο νὰ συζητηθοῦν τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου. Ἄλλη εἶναι ἡ κατηγορία, τὴν ὁποίαν θὰ διατυπώσω ἐγώ, ἡ ὁποία θὰ συζητηθῇ βραδύτερον. Ἀπόψε ὅμως ἐπρόκειτο νὰ συζητηθοῦν τὰ γεγονότα.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν πρόκειται νὰ διατυπώσετε ..

Ι. Μεταξᾶς. Πόσον θὰ ἐπεθύμουν, ἀγαπητὲ ἀρχηγὲ ..ῶν Προαδευτικῶν, νὰ μὴ μὲ διεκόπτετε, (γέλωτες). ἀποφεύγω νὰ σᾶς διακόψω καὶ ἐγὼ ἀναμιμνησκόμενος τῆς ὡραίας ἐκείνης ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν μαζὶ ἠγωνιζόμεθα τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς συμφιλιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ διεκόπημεν τότε ὑπὸ τῆς πραγματικῆς ἀδιαλλαξίας. (Χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ τὸν συνεχίζω τὸν ἀγῶνα αὐτόν.

Φωναί. Ἄ! Ἄ! Ἄ!

Γ. Καφαντάρης Ἐὰν ὅμως, κύριε ἀρχηγὲ τῶν Ἐλευθεροφρόνων, μοῦ ἀπαγορεύετε τὴν διακοπὴν δὲν θὰ ἐπιμείνω. διότι ἔχετε δικαίωμα.

Ι. Μεταξᾶς. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἀπόψε ἢ μᾶλλον νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἀπόψε ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου.

Ι. Κούνδουρος. Καὶ δὲν ἀρχίζει ἐπὶ τέλους ἀπόψε;

Ι. Μεταξᾶς. Διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, διότι φοβοῦμαι ὅτι, ἂν τὸ Κοινοβούλιον ἀποφύγῃ τὴν συζήτησιν ταύτην, θὰ χάσῃ τὸ κῦρος του παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ καὶ θὰ χάσῃ τὸ κῦρός του δι' ἔλλειψιν θάρρους. Βεβαίως ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἄλλους λόγους, λόγους διὰ τοὺς ὁποίους νομίζει ἀναγκαίαν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν γεγονότων τούτων, ἐγώ, μολονότι ἐπιθυμῶ τὴν συζήτησιν ταύτην, θεωρῶ τὸν ἑαυτόν μου ὑποχρεωμένον, νὰ ἀκολουθήσω τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ. Διότι, εἶδον ψῆφον ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δὲν ἐννοῶ νὰ μειώσω τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην οὐδὲ ἐπ' ἐλάχιστον Δικαιοῦμαι ὅμως νὰ συμβουλεύσω, καὶ συμβουλεύω, νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν, τῆς ὁποίας κακῶς ητείται ἡ ἀναβολὴ καὶ νὰ συζητήσωμεν ἀπόψε τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου, καὶ ἀφοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων θέτει ζήτημα ὅσον ἀφορᾷ τὸν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν ἐξέφερα ἐγώ, τοὐλάχιστον νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἠθικῆς εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης. (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁμιλῶν, Κύριοι, πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἐκθέτων τὰς προγραμματικὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἠδυνάμην νὰ παρασιωπήσω τὰ ἐξόχως ὀλιθρερὰ, ἂς εἶπω οὕτω. γεγονότα τῆς 6 Μαρτίου. Διὰ τὸν πολιτικὸν κόσμον ἦσαν γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε σύσσωμον νὰ τὸν θέσουν ἀληθῶς εἰς ἀναστάτωσιν. Διότι, ὡς εἶπεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος, οὐδέποτε, δύναμαι νὰ εἶπω, ἐξεδηλώθη τόσον ἰσχυρὰ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Εὐθὺς μόλις τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν κατέστη γνωστὴ ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ διοικηθῇ, ἕνας, ἀληθῶς, ἄνθρωπος, δὲν ἠξεύρω πόθεν ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἠθέλησεν αὐτὸς νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως, καὶ προέβη εἰς πράξεις ἐξόχως ἐδυνηρός. Εἷς συνάδελφος ἡμῶν ἀκόμη ἀπουσιάζει ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης κλινήρης εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι ἔσπασε τὸ πόδι του. Ὑπῆρξεν αἷμα χυθὲν καὶ ἄλλοι ἐξέλιπον καθ' ὁλοκληρίαν. Δὲν ἦτο δυνατὸν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ἡ προελθοῦσα ἐκ τοῦ λαοῦ, προσερχομένη ἐδῶ εἰς τὴν Βουλήν, νὰ παραλείψῃ ἔστω καὶ ἁπλῆν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων ἐκείνων. Ἐφρόντισα, κύριοι, ἐν τῇ διακρινούσῃ ἐμὲ, εἶσε ἐκ χαρακτῆρος εἶσε ἐξ ἀνατροφῆς, ματριοπαθείᾳ, νὰ ἐκθέσω τὰ γεγονότα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἀντικειμενικά. Διότι ἀληθῶς ὅταν ἐπεκαλέσθην τὴν δικαιοσύνην καὶ ἡ δικαιοσύνη εἶχεν ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου της, καθῆκον ἐμοῦ ὡς προϊσταμένου τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἀρχηγοῦ τῆς πλειοψηφίας, ἦτο νὰ ἐπιτύχω ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν καταστολὴν τῶν ἐξενέστων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν φυσικώτατα. Δὲν εἰσέρχομαι καθόλου εἰς τὸ παρελθόν, διότι, εἶπον, συνηθίζω νὰ τηρῶ ἀπαρεγκλίτως, ὅ,τι ἄπαξ εἶπον, ὅτι θέτω κατὰ μέρος τὸ παρελθόν. Δὲν ἤθελον νὰ ἀνέλθω εἰς ἐκείνα καθόλου. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα εἶχον προκαλέσει μίαν δεινὴν ἐξένεσιν, ἐξένεσιν ἡ ὁποία εἶναι ἀρκίσει ἀπὸ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον διενηργήθησαν αἱ ἐκλογαί, διότι αἱ ἐκλογαὶ ἐκεῖναι, αἱ τελευταῖαι, διενηργήθησαν περισσότερον ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ πεδίου ὄχι ἐκ μέρους μας ἀλλ' ἐκ μέρους τῆς ἀνωπολιτεύσεως, παρὰ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν. Καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι συνήντησεν ἡ Κυβέρνησις προθέσεις τοιαύτας, ὅπως βαδίσωμεν πρὸς μίαν ὁμαλότητα, διότι ὅλοι οἱ ὁμιλήσαντες ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀρχηγοί, προσεπάθησαν νὰ περιορισθῶσι κατὰ τὴν ἀγόρευσίν των εἰς τὰς ἐκδηλωθείσας πολιτικὰς ἰδέας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ πρὸ παντὸς ὀφείλω νὰ εἴπω, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔπραξε τοῦτο. Καὶ πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἐγὼ ἠσθάνθην ὅτι τρίτην διεξήγαγον νίκην τῶν ἰδεῶν ..ν, νίκην κατὰ τὴν 5 Μαρτίου, νίκην κατὰ τὴν 6 Μαρτίου καὶ νίκην ὅταν προσῆλθον ἐδῶ εἰς τὴν Βουλήν. Καὶ θὰ ἐπεθύμουν, ἐφόσον ἤμεῖς, οἱ ὁποῖοι πάντες εἴμεθα σύμφωνοι ἀπὸ ἀπόψεως ἐξωτερικῆς, πῶς νὰ ἐμπεδώσωμεν τὴν εἰρήνην ἐν τῷ κόσμῳ, θὰ ἐπεθύμουν λέγω καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικῆς νὰ κατελήγαμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. πῶς νὰ ἐμπεδώσωμεν τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην.

Ὅση ἡμῖν δύναμις κατὰ τὸ παρελθόν, ἐφρόντισε νὰ συμβάλω ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου καὶ ἂν, ὡς εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ὅτι ἐδῶ ἐτηρεῖτο μία τάξις τῆς μεγάλης ἀληθῶς πλειοψηφίας ἀπέναντι τῆς μικρᾶς τὸν ἀριθμὸν μειοψηφίας, δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο ἁπλῶς εἰς τὴν συγκατάνευσιν τῆς μεγάλης πλειοψηφίας, ἀλλ' ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος—δὲν θέλω νὰ αἰκισιοποιηθῶ τὸ σύνολον—ἀλλ' ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν διεύθυνσιν ἐκείνην τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία προσεπάθει πῶς νὰ ξεχασθῇ τὸ παρελθὸν, πῶς νὰ βαδίσωμεν ἐν ὁμαλότητι χάριν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων. Καὶ μολονότι πολλάκις τότε ἔλαβον ἀφορμάς, ἐν τούτοις τὰς παρῆλθεν ὅλας, διότι ἡ ἀπόφασίς μου ἡ στερρὰ ἦτο, πῶς νὰ ἐμπεδώσω τὴν ὁμαλότητα ἐν τῇ χώρᾳ, τὴν ὁμαλότητα μεταξὺ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν εἶναι δυνατόν, παρὰ νὰ μοῦ ἀναγνωρίσῃ πῶς ἡ πολιτικὴ ἡ

όποία έπεκράτησε είς τήν μερίδα έκείνην, τήν μικράν τότε τών άριθμών έν τή Βουλή μερίδα, συνετέλεσε νά έχωμεν είς καλύτερον μέλλον. Καί λέγω ότι θά θεωρήσω νίκην μεγάλην τής πολιτικής αύτής ίδέας, ή όποία τόσον έρριζωμένη ήτο είς έμέ, άν έκδηλωθή, άν έπικρατήσή μία πολιτική ομαλότητος, συλλογιζόμενος σήμερον καί τήν μεγίστην εύθύνην, τήν όποίαν φέρω ώς άρχηγός τής πλειοψηφίας, ώς άρχηγός τής Κυβερνήσεως, έπί πάντων τών τεραστίων προβλημάτων, τά όποία έχει νά άντιμετωπίση ή χώρα μας. Ήμείς έν τή αίθουσή ταύτη συζητούμεν περί τών κινημάτων, περί τών στάσεων, περί τών άνταρσιών καί όμως έχομεν τόν έχθρόν έξωθεν τών πυλών μας, άν θέν είσήλθεν έντός, διότι ό μεγαλύτερος έχθρός διά μίαν χώραν είναι ή οίκονομική συντριβή της, άπό τήν όποίαν δέν κατορθωθή νά άπαλλάξωμεν ταύτην καί όσον τό δυνατόν έγκαιρότερον, δέν γνωρίζω άν θά είμεθα είς τήν εύχάριστον ή δυσάρεστον—δέν γνωρίζω πώς άντιλαμβάνεσθε σείς—θέσιν, νά προχωρώμεν είς όμιλίας καί ρητορικούς θριάμβους. Καί θά συστήσω, κύριοι, νά συμβουλεύεσθε όλοι, άλλά όλοι είλικρινώς. Δέν ύπάρχει συμβολή, όταν άπλώς λέγομεν καί ένάντια πράττομεν. Νά συμβάλεσθε όλοι νά έπανέλθη ό τόπος είς τήν όμαλότητα, ή όποία είνε τό μεγαλύτερον στοιχείον, τό όποίον θά χρησιμεύση ίνα τήν άπαλλάξη άπό τής δεινής συμφοράς είς τήν όποίαν εύρίσκεται. Άλλά κύριοι τήν εξοχήν, τήν άνωμαλίαν, τήν άταξίαν, δέν δυνάμεθα άπολύτως εύκόλως νά τήν καταστείλωμεν. Ύπάρχει ή άντίθεσις, ή όποία έπεκράτησε μεταξύ τού πολιτευομένου κόσμου.

Ή άντίθεσις αύτή εξάπτεται ύπό τής ένδομυχούσης κοινής γνώμης καί όφείλω χωρίς ν' άναμιχθώ σήμερον είς αύτά μεγάλα, νά είπω ότι σήμερον ό τύπος τής άποτελεσματικής έλκυσμόνησε νά δίδη συμβουλάς, άλλ' ύποθάλπει τήν άδιαλλαξίαν είς όσον τό δυνατόν περισσότερον σημείον.

Γ. Μαρῆς. Μόνον τής άποτελεσματικής;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Περισσότερον τής άποτελεσματικής. Καί λέγω ότι ύποθάλπει ταύτην, διότι άνεγνώσατε ποίαν κριτικήν κάμνει, καί ποία γεγονότα άναφέρει. Καί όφείλω νά είπω, έάν θέλετε νά είμεθα δίκαιοι, καί όφείλετε νά τό άναγνωρίσετε, όταν ύπάρχει μία κατηγορία θέτουσα ό,πωσδήποτε είτε ήθικώς είτε έξ άδιαφορίας, είτε όπως θέλετε, θέτουσα όπωσδήποτε μίαν ώρισμένην παράταξιν, όφείλει ή παράταξις έκείνη νά χύση ύδωρ είς τήν πύρ καί σχι έλαιον. Τότε ήμέραν άναπτύσσονται τά γεγονότα ύπό τού τύπου σας κατά τρόπον τοσούτον παραφορρωμένον, ώστε έξεγείρει τήν άλλην τήν άντίθετον γνώμην. Βεβαίως δέν άτενίζει ούδείς εύθύνην είς τά κόμματα διά τά γραφόμενα παρά τών εφημερίδων, έάν έξετάσω τουλάχιστον τόν έαυτόν μου, ό όποίος ούδεμίαν δύναται νά άσκήση έπιρροήν είς οίανδήποτε μερίδα τού τύπου. Άλλά νομίζω ότι ύπάρχει καί τύπος έγγύτερον είς ώρισμένα κόμματα διατεθειμένος, ό όποίος δύναται νά τύχη έπιρροής τινός. Άλλά ύπάρχουν καί έτερα τινά γεγονότα, τά όποία θά έπρεπε νά άποφεύγονται, ίνα μή δηλούται έκεΐθεν ότι έμμένομεν είς τό παρελθόν, καί δέν εξετιμήσαμεν τής καταστάσεως ανάγκης. Θέλετε, κύριοι, νά έπέλθη ή γαλήνευσις τού τόπου; Πρέπει νά τό θέλετε είλικρινώς, διότι άν δέν ύπάρχη είλικρινής θέλησις ούδέποτε....

Ε. Βενιζέλος. Έάν άκουσθήτε τήν είλικρίνειαν τού άρχηγού τής Κυβερνήσεως, νά είσθε βέβαιος ότι θά είναι άδύνατον νά έπέλθη ένεϊνο, τό όποίον έπιθυμείτε καί έσωτερικώς άκόμη, έάν άμφιβάλλετε δέν έπιτρέπεται νά τό λέγετε.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Κύριε άρχηγέ τών Φιλελευθέρων, δέν θέλω νά άναφερθώ είς ώρισμένα γεγονότα άλλ' έν τούτοις έχω άφορμάς πολλάς. Κύριοι, ή συζήτησις ή όποία προεκλήθη άληθώς έκ τής δηλώσεώς μου ώς Προέδρου τής Κυβερνήσεως θά ήδύνατο άληθώς νά γίνη ώς συνέχεια τής συζητήσεως έκείνης. Άλλ' όφείλω νά άναγνωρίσω ότι ή πράξις κατά τήν όποίαν εζητήθη έκ μέσου τού κ. άρχηγού τών φιλελευθέρων νά χωρισθή ή συζήτησις, ήτο πράξις όρθή, συνετέλεσεν, όπως ό εν περιορισμού τινός, διασαφισθώσιν έν τή αίθούση ταύτη αί πολιτικαί άπλήψεις ώς πρός τάς προγραμματικάς δηλώσεις τής Κυβερνήσεως. Άλλ' έφ' ού κ. άρχηγός τών φιλελευθέρων έζήτησε νά άπαντήση έπί τούτου τό κεφάλαιον, καί έζήτησεν ή άπάντησίς του νά γίνη ένώπιον τής εβδομάδος καί όσον τό δυνατόν ένωρίτερον, καί έγώ ό όποίος ύπεδέχθην τήν πρότασιν ταύτην ήτο έτοιμος νά προσδιορίσω τήν συζήτησιν είς μίαν ήμέραν τής εβδομάδος τούτο δέ καί έπραξα. Δέν ύποθέτω ότι δύναται νά άρνηθή κανείς έπιεικώς ότι μία πράξις άπολύτως όρθή, άπολύτως πρό παντός έπιβαλλομένη είς έμέ.

Θά ήτο άρνησις έκ μέρους μου έπιβαλλομένης συμπεριφοράς άπό αντι τού άντιθέτου κομμάτος, έάν έλεγον ότι έγώ δέν δέχομαι νά γίνη ή συζήτησις αύτή. Θά ήτο άρνησις πολιτική. Θά ήτο άρνησις έπιβαλλομένης συμπεριφοράς. Σήμερον ύπεβλήθη ή πρότασις τής άναβολής καί κατηγορήθην άπό τον άξιότιμον έκ Λασηθίου βουλευτήν, ότι λόγος έγωϊσμού ύπήρξεν, ποίος πρέπει νά ύποστηρίξη τήν πρότασιν τής άναβολής, έγώ ώς άρχηγός τής Κυβερνήσεως ή ό κ. άρχηγός τών Φιλελευθέρων. Όχι κ. βουλευτά. Δέν ύπήρξεν έγωϊσμός διά τόσον μικρόν ζήτημα έκ μέρους μου. Άλλ' ύπήρξεν ό λόγος, τον όποίον είπεν ό άξιότιμος άρχηγός τών Φιλελευθέρων, δηλαδή ότι έάν έγώ έπρότεινα τήν άναβολήν θά ήδύνατο τούτο νά εξηγηθή ώς πράξις μου, ή όποία θά έδυσχέραινε τόν κ. άρχηγόν τών Φιλελευθέρων νά άπαντήση είς τό μέρος έκείνο τών δηλώσεών μου καί τοιουτοτρόπως, νά τόν κρατή είς μ'αν κατάστασιν μετέωρον. Αύτό είπα. Καί αύτό έδήλωσα είς όσους μοί είπον διά τήν άναβολήν. Έδήλωσα δηλαδή ότι ή Κυβέρνησις δέν θά είχε κανένα λόγον, άνεξαρτήτως τού τί έπροτάθη ώς δικαιολογία, νά ανέρξη είς τήν συζήτησιν, έρώσον θά έζήτει τούτο έκείνος, ό όποίος έζήτησε τήν συζήτησιν, τήν όποίαν μάλιστα έζήτησε κατά τοιούτον τρόπον, ώστε εφαίνετο ότι ήθελε νά γίνη τό ταχύτερον. Τώρα ότε έχω τήν γνώμην τού άρχηγού τής πλειοψηφίας τής άντιπολιτεύσεως, ότι δέν έπιμένει είς τήν ταχείαν ταύτην συζήτησιν, δέν έχω κανένα λόγον νά άρνηθώ τήν άναβολήν τής εβδομάδος μετά τάς διακοπάς, διότι μίαν άκόμη τυπικήν συνεδρίασιν θά έχωμεν. Νά μού έπιτρέψετε δέ νά είπω, ότι δέν αίρομαι άρκετήν δικαιολογίαν τήν πρότασιν τής άναβολής έξ όσων άνεπτύχθησαν σχετικώς. Διότι βεβαίως αί έργασίαι τού έτέρου Νομοθετικού Σώματος δέν μέ τυγχανουν τόσον πολύ, ώστε νά θεωρώ ότι πρέπει νά παρεθώ τών καθηκόν μου, τό όποίον είχα πρός τόν άρχηγόν τής άντιπολιτεύσεως καί νά είπω ότι πρέπει νά συνεχίσω τήν συζήτησιν έκείνην είς τήν Γερουσίαν, ή όποία δέν ξέρω πόσον θά διαρκέση, διότι έκεί όπου δέν έχει νά έκδώση καμμίαν άπόφασιν, άλλά γνώμην άπλώς νά είπη, ή συζήτησις φρονώ ότι θά παρατανθή είς διπλάσιον ή τριπλάσιον χρόνον, άπό όσον διήρκεσεν έντανθα. Ίσως άγωνίζονται οί κ. Γερουσιασται νά μέ ύποστηριξουν είς τήν γνώμην ότι τό σώμα δέν είναι τόσον χρήσιμον. Θά σάς είπω δέ άκόμη ότι ούτε τόν δεύτερον λόγον, ότι δύναται νά έπηρεασθή ή δικαιοσύνη έκ τών συζητήσεων, αί όποίαι γίνονται έντανθα, τον εύρίσκω άποχρώντα τανθα: Μήπως πρόκειται νά έκδοθή καμμία άπόφασις; Όχι. Θά έκδηλωθούν γνώμαι άπό έκείνας, αί όποίαι άπείρως γράφονται καί λέγονται είς τήν κοινήν γνώμην είτε διά τού τύπου είτε άλλέως πως. Διά τούτο, κύριοι, άποδεχόμαι πλήρως ότι άναβληθή ή συζήτησις έπί τής συνεχείας τών προγραμματικών δηλώσεων, όσον άφορά τό μέρος τούτο, καί γίνη μετά τήν διακοπήν λόγω τών έορτών τού Πάσχα. Ύποθέτω ότι θά παρεμτόσον έπηρεασμένοι άπό τήν προσέγγισιν ήμών πρός τά γεγονότα, θά είμεθα ψυχραιμότεροι καί ή συζήτησις θά έχθη είς ύψηλότερον σημείον, είς τό σημείον πώς νά συμβάλωμεν καί νά άποκαταστήσωμεν πλήρως καί νά έμπεδώσωμεν τήν γαλήνην είς τον τόπον αύτόν. Καί τοιαύτας έχων ιδέας θά παρακαλέσω τον πλειοψηφίαν τής Βουλής καί τούς φίλους μου ιδιαιτέρως νά

δεχθούν τήν γενομένην πρότασιν τής άναβολής είς τήν α' συνεδρίασιν, ή όποία θά έπακολουθήση μετά τάς διακοπάς, λόγω τών έορτών. Δέν γνωρίζω ποία θά είναι ή πρώτη ήμέρα τής συνεδριάσεως, διότι αί διαπραγματεύσεις τάς όποίας διεξάγομεν μετά τών πιστωτών τού έξωτερικού θά άπαιτήσουν νά θυστιάσωμεν ικανόν χρόνον μετά τάς έορτάς, καθ' ον είναι δύσκολον νά συνεχισθούν αί έργασίαι τής Βουλής έν άπουσία τού κ. Προέδρου τής Κυβερνήσεως, ό όποιος ώς πολύ καλώς άντιλαμβάνεσθε, δέν δύναται νά έγκαταλείψη τήν έργασίαν έκείνην. Άπ'ψε δέν θά γίνη ή διακοπή τών έργασιών, διότι είναι άναγκη νά γίνη μία συζήτησις τα Σάββατον διά τα νομοσχέδια τών Δωδεκαημερίων.

Πρόεδρος. Μεθ' ό συνεκύρωσε τής Βουλής λύεται ή συνεδρίασις διά τό Σάββατον ώραν 11 π. μ.

Ό Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οί Γραμματείς
Ι. Μάλλωσης
Κ. Κανελλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΘ'

Τρίτης 7 Ιουνίου 1932.

Ώρα 11 π.μ. ό Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** άνελθών έπί τής έδρας κηρύσσει τήν έναρξιν τής συνεδριάσεως καί διατάσσει νά άνοιχθώσι τά θεωρεία.

Άναγινώσκονται καί έπικυρούνται τά πρακτικά τής προηγουμένης συνεδριάσεως.

Άνακοινούνται τά έξής:

Ό κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** (Υπουργός τής Εθνικής Οικονομίας) ύποβάλλει σχέδιον νόμου «περί άναστολής τού Νόμου 5733 περί Κοινωνιών Άσφαλίσεων».

Ό κ. ***Μ. Εὐλάμπιος*** (Υφυπουργός τών Οικονομικών) καταθέτει σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως τών περί άσυμβιβάστου καί άπαρτίας διατάξεων τού νόμου 5110 περί έθνικών κληροδοτημάτων».

Ό κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Υπουργός τής Δικαιοσύνης) ύποβάλλει σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως 1) τού 29)29 Όκτωβρίου 1932 Α. Δ. «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί έρμηνείας τού νόμου 4428 «περί τρόπου διακοπής τής παραγραφής κ. τ. λ.» καί 2) τού άπό 30)30 Ιανουαρίου 1933 όμοίου διατάγματος «περί παρατάσεως τών δύο τριμήνων προθεσμιών τού νόμου 4428 κ.τ.λ.» καί περί κωδικοποιήσεως τών ισχυουσών διατάξεων τού ρηθέντος νόμου 4428 καί τών μεταγενεστέρων αύτού σχετικών νόμων».

Ό κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Υφυπουργός τής Εθνικής Οικονομίας) ύποβάλλει σχέδιον νόμου «Περί ρυθμίσεως τών ύποχρεώσεων τών Ανωνύμων Ξενοδοχειακών Εταιριών καί άλλων ξενοδοχειακών σχέσεων.

Οί κ.κ. Βουλευταί ***Αλ. Μυλωνᾶς, Χρ. Εὐελπίδης, Π. Γαρουφαλιᾶς, Αλκιβιάδης Ριζιώτης, Χρῆστος Παπασταύρου*** ύποβάλλουν πρότασιν νόμου «Περί ρυθμίσεως τών άγροτικών χρεών καί ένισχύσεως τής άγροτικής Τραπέζης».

Οί κ.κ ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Υπουργός τής Παιδείας) καί ***Σ. Δοβέρδος*** (Υπουργός τών Οικονομικών) ύποβάλλουσι σχέδιον νόμου «Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τής ισχυούσης Νομοθεσίας περί Σωματικής Αγωγής.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ύποβάλλει τήν έκθεσίν της έπί τού σχεδίου νόμου «περί τών έξετάσεων τών φοιτητών τού Πανεπιστημίου Αθηνών παρελθόντων έτών κλπ.».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ύποβάλλει τάς έκθέσεις της έπί τών κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περί παρατάσεως προθεσμίας τών νόμων 4680 καί 5345 πρός έκπόνησιν Αστικού Κώδικος καί τροποποιήσεως τού νόμου 4680».

2) «Περί συγκροτήσεως έπιτροπής πρός έκπόνησιν νέας Ποινικής Δικονομίας», καί

3) «Περί κυρώσεως τού άπό 21 Δεκεμβρίου 1932 Αναγκαστικού Διατάγματος περί τροποποιήσεως τού νόμου 4937 περί τροποποιήσεως τού Διατάγματος τούτου καί τού νόμου 4937».

Οί κλητήρες τού Πρωτοδικείου ύποβάλλουσιν ύπόμνημα ζητούντες τήν χορήγησιν μικρού έπιδέματος, διά τας έορτάς τού Πάσχα.

Οί βουλευταί κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καί ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσιν ύπόμνημα τού Συλλόγου Απόρων Πελωτένων Τριχωνίδος «Ή Αγία Τριάς», ζητούντες όπως καί οί πολύτεκνοι Αγρινίου καί Μεσολογγίου, οί καταδικασμένοι διά ποινικά έξοδα, πληρώνουσιν αύτά είς τό ήμισυ, ώς ο νόμος ορίζει.

Οί βουλευταί κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καί ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τού Συλλόγου Διδασκάλων Αγρινίου, ζητούντες όπως χορηγηθώσι καί είς αύτούς τά 3)16 τού μισθού.

Ό παρά τώ Ελεγκτικώ Συνεδρίω Γεν. Επίτροπος τής Επικρατείας ύποβάλλει πράξεις διά τήν θεώρησιν χρηματικών ένταλμάτων ύπ' εύθύνην τών κ.κ Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Κρατικής Υγιεινής καί Αντιλήψεως, Συγκοινωνίας, Ναυτικών, Εθνικής Οικονομίας καί Αεροπορίας.

Οί βουλευταί κ.κ. ***Α. Λούλης, Σ. Σίμος*** καί ***Γ. Καγιᾶς*** καταθέτουσιν ύπόμνημα τών γονέων καί κηδεμόνων τών μαθητών καί μαθητριών τού πενταταξίου διδασκαλείου Ιωαννίνων, ζητούντων τήν μή κατάργησιν τού διδασκαλείου των.

Ό βουλευτής κ. ***Α. Θεολογίτης*** καταθέτει τηλεγράφημα τού δημάρχου Καβάλλας, σχετικόν μέ τήν τρομεράν άνεργίαν καί τήν πλήρη έξαθλίωσιν τών κατοίκων τής πόλεως Καβάλλας.

Ό βουλευτής Καστορίας κ. ***Α. Νταλίπης*** καταθέτει αίτησιν τών κατοίκων Σταυροδρομίου Γιαννιτσών περί διορισμού διδασκάλου είς τό χωρίον των, όπερ άπό διετίας μένει κλειστόν.

Ό βουλευτής κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** καταθέτει αίτησιν τών μετεκπαιδευθέντων τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων περιφερείας Πατρών.

Οί βουλευταί κ.κ. ***Α. Λούλης, Σ. Σίμος,*** καί ***Γ. Καγιᾶς*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τών περιπτεριούχων καί ιδιωτών καπνοπωλών Ιωαννίνων.

Ό Σύνδεσμος βιομηχανιών Φαρμακοποιών Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διά τήν δημοσίευσιν τού διατάγματος περί προσωπικού τών φαρμακείων καί ζητεί τήν υιοθέτησιν τών άποφάσεων τής φαρμακοεπιτελικής συνδιασκέψεως τής 17 Απριλίου 1932.

Ό Σύλλογος τών Ιδιωτικών εκπαιδευτικών λειτουργών ζητεί τήν άπαγόρευσιν τής προσλήψεως τών συνταξιούχων είς ιδιωτικά σχολεία, τήν άναγνώρισιν ώς συνταξίμου χρόνου ύπηρεσίας τού έν ιδιωτικοίς έκπαιδευτηρίοις διανυθέντος, τήν έφαρμογήν τού νόμου 3578 κπλ.

Ό βουλευτής κ. ***Σ. Μαυρομμάτης*** καταθέτει άναφοράν τών καπνοπαραγωγών Κατούνης καί περιξ κοινοτήτων.

Οί βουλευταί κ.κ. ***Αλ. Λούλης Σ. Σίμος*** καί ***Γ. Καγιᾶς*** καταθέτουσιν ύπόμνημα τής Πανηπειρωτι-

κῆς Ὁμοσπονδίας ἀναπήρων θυμάτων πολέμου, ζητοῦσης τὴν μὴ ἀναθεώρησιν τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων καὶ τὴν χορήγησιν πασχαλινοῦ ἐπιδόματος.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Β. Ἀποστολίδης*** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς ἑνώσεως καραγωγέων Βόλου ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως καὶ εἰς μὴ ὑποβαλόντας αἰτήσεις μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1928 καραγωγεῖς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Δημ. Προϊδᾶ τέως ὑποθηκοφύλακος Καρύτσης κατοίκου Κεφαλοβρύσου ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ παροχῆς συντάξεως

Ἡ ἕνωσις ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν ραπτῶν Ἀθηνῶν — Πειραιῶς ζητεῖ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν περιπτεριούχων καὶ ἰδιωτῶν καπνοπωλῶν Ἰωαννίνων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως κατωτέρων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς Μακεδονίας καὶ Θράκης ζητούσης τὴν ἀκύρωσιν πάντων τῶν διαταγμάτων τῶν ἐκδοθέντων ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῦθεν, τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεών των.

Ἡ γενικὴ συνομοσπονδία τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεων κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας***, καταθέτει ψήφισμα τοῦ συλλόγου κρεοπωλῶν Ἀγρινίου ζητοῦντος τὴν κατάργησιν τοῦ δημοσίου φόρου ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Μαυρομμάτης*** καταθέτει αἴτησιν κατα δίκων κρατουμένων ἐν ταῖς ἐγκληματικαῖς φυλακαῖς Ἀργοστολίου ζητούντων τὴν ἀποφυλάκισίν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καταθέτει ψήφισμα τῆς πανηπειρωτικῆς ὁμοσπονδίας ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου διαμαρτυρομένης διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συντάξεων καὶ ζητούσης τὴν ἀποστολὴν χρηματικοῦ βοηθήματος διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως ἐφέδρων ὑπαξιωματικῶν Πατρῶν ζητούσης τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν συνταξιούχων ἀπὸ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ ἀλλοδαπῶν κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ πενταταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων ζητούντων τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ διδασκαλείου των,

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Φ. Μοσχούλας*** καταθέτει ἀναφορὰν πολιτῶν Ἀθηνῶν διὰ τὴν νομοθέτησιν τοῦ «Πόθεν Ἔσχες».

Ὁ Νικόλαος Βερυκοκκάκης, πρώην ἐπιθεωρητὴς δημοτικῶν σχολείων Γόρτυνος Κρήτης, ζητεῖ τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πεσματζόγλου ἔχει τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι κατόπιν τῶν γενομένων ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπαντήσεων ἐπὶ τοῦ σημείου τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ἀφορῶντος τὸ ζήτημα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὑποβάλλει λεπτομερῆ καὶ σαφῆ ἔκθεσιν περὶ τῶν κυριωτέρων σημείων, ἐπὶ τῶν ὁποίων σκοπεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὰς τοῦ νόμου «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζητήσιν νομοσχεδίου «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους κτλ». λέγει ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος διὰ νὰ ἀποσείσῃ, ἂν ὄχι τὴν κατηγορίαν, ἀλλὰ τὴν ἁπλῆν ὑπόνοιαν ὅτι ζητεῖ νὰ κωλυσιεργήσῃ, νὰ δηλώσῃ, δὲ ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς νομίζουν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Βουλὴ ἄλλην ἡμέραν διὰ νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον, θὰ τὸ ψηφίσῃ καὶ οὗτος. Δὲν δύναμαι ὅμως, λέγει, νὰ ἀφίσω, ἀπαρατήρητον τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη εἰς α' συζήτησιν τὴν Πέμπτην ἐπανέρχεται σήμερον ἡ συζήτησις χωρὶς οὕτω νὰ πληρωθοῦν οἱ ὅροι τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Νομίζω ὅτι δὲν ἔχετε δίκαιον. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Βουλὴ θέλει δὲν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψῆφισις τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὴν Δευτέραν.

Φ. Ζαΐμης. Ὠφελα νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν αὐτήν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Δὲν σᾶς κατηγορῶ διὰ τοῦτο. Ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν δὲν θὰ ἴδητέ ποτε καμμίαν παράβασιν. Νομίζω ὅμως ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἀντικειμένου δὲν δύναται νὰ γίνῃ καὶ συζήτησις σήμερον.

Ἀναβάλλεται κατόπιν ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως καὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ παροχῆς δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ» διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ εἰς μόνην συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων 1) «περὶ παρατάσεως τῆ προθεσμίας τῶν νόμων 4680, καὶ 5345 πρὸς ἐκπόνησιν ἀστικοῦ κώδικος καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4680 καὶ 2) «περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκπόνησιν νέας Πολιτικῆς δικονομίας ἔχοντα οὕτω:

Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν νόμων 4680 καὶ 5345 πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4680.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Νόμου 4680 «περὶ συγκροτήσεως Ἐπιτροπειῶν πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου» ταχθεῖσα καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5345 παραταθεῖσα προθεσμία παρατείνεται μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1933.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δύνανται νὰ παραταθῶσιν ἐπὶ τρίμηνον εἰσέτι πέραν τῆς λήξεως τῆς ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ τασσομένης προθεσμίας αἱ ἐργασίαι τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 4680 αἱ ἀφορῶσαι τὴν Ἀναθεωρητικὴν τοῦ σχεδίου Ἀστ. Κώδικος Ἐπιτροπὴν καταργοῦνται. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται, ἐφ' ὅσον κρίνει σκόπιμον, νὰ προκαλέσῃ Προεδρικὸν Διάταγμα περὶ συστάσεως Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ 10 μέχρι 15 τὰ πολὺ μελῶν, διοριστέων δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ. Τὸ ἔργον καὶ ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς καθορισθήσονται διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος. Τῆς Ἀναθεωρητικῆς μετέχουν ὡς μέλη τὰ μέλη τῆς Σύντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, προεδρεύει δὲ ὁ Πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν περιπτώσει ἀνασυστάσεως τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς χρέη Γραμματέως παρ' αὐτῇ καὶ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων της θέλουσιν ἐκπληροῖ οἱ παρὰ τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπῇ διωρισμένοι γραμματεῖς καὶ βοηθητικὸν προσωπικόν.

Ἄρθρον 3.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ἐκδιδομένης κατόπιν προτάσεως τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν παρὰ τῇ Συντακτικῇ καὶ τῇ τυχὸν ἀνασυσταθησομένῃ Ἀναθεωρητικῇ Ἐπιτροπείᾳ Γραμματέως καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1934 ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως τὸ προσωπικὸν τοῦτο, ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς διατηροῦντα ἐν τούτῳ τὴν ἰδιότητά του ἄνευ ἀποζημιώσεως, συναρμολογήσῃ καὶ ἐν γένει ἀποπερατώσῃ πᾶσαν ἐκκρεμῆ ἐργασίαν ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν.

Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου προβλεπομένῃ περιπτώσει ὁ Γραμματεὺς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν διορίζεται ἢ διατηρεῖται μετὰ πρότασιν τοῦ Προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν θέλει καταβληθῇ ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου λόγῳ ἀποζημιώσεως αὐτῶν διὰ τὸν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 5345 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου χρόνον ἀναδρομικῶς μηνιαία ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὴν κατὰ τὴν οἰκείαν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης λαμβανομένην ὑπ' αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέλει καταβληθῇ εἰς ἕκαστον τῶν Μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁλοκλήρου τοῦ σχεδίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου ὑποβολὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης πρόσθετος ἀμοιβὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων. ἐφ' ᾗς, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν μελῶν τῆς τυχὸν ἀνασταθησομένης Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 4680.

Ἄρθρον 6.

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀμοιβῶν καὶ πάσης δαπάνης ἀναγκαιούσης διὰ τὴν προμήθειαν νομικῶν συγγραμμάτων καὶ γραφικῆς ὕλης πρὸς χρῆσιν ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν ἀναγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ ἔτους 1933—34 πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑξακοσίων χιλιάδων (600. 000).

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ συγκροτήσεως Ἐπιτροπειῶν πρὸς ἀπόκτησιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας

Ἄρθρον 1.

Πρὸς σύνταξιν ἐπεξεργασίαν καὶ πλήρη ἀποπεράτωσιν νέου Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων τῶν ἀφορώντων τὴν ὀργάνωσιν τῶν Πολιτικῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ τοῦ συναφοῦς πρὸς αὐτὸν εἰσαγωγικοῦ Νόμου συνιστᾶται Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ πέντε μελῶν.

Τὰ τέσσαρα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζονται διὰ διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, μετέχει δὲ ὡς μέλος αὐτῆς ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ὁρίζεται ἓν ἐκ τῶν μελῶν ὡς Πρόεδρος αὐτῆς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας ὀφείλει νὰ ἐπεξεργασθῇ ἁπάσας τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὴν ὀργάνωσιν, ἁρμοδιότητα καὶ διαδικασίαν τῶν δικαζόντων τὰς ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑποθέσεις δικαστηρίων καὶ πάσας τὰς ἀφορώσας τὴν ἀπόδειξιν καὶ ἐκτέλεσιν διατάξεις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει ἀποφασίσει ἂν ἐνδείκνυται οἱ δικονομικοὶ νόμοι νὰ περιληφθοῦν εἰς ἕνα ἢ πλειοτέρους κώδικας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κώδικος τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας δύναται νὰ προτείνῃ τὰς τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ γίνουν εἰς τοὺς ἰσχύοντας ἀστικοὺς δικονομικοὺς νόμους, πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ παντὸς νομοθετήματος σχέσιν ἔχοντος μὲ Ἀστικὸν Δικονομικὸν Νόμον.

Ἄρθρον 4.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δύναται νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας δύναται νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, προτάσεις σχετικὰς μὲ θέματα ἀφορῶντα ἀπὸ κοινοῦ τὰ σχέδια τῶν δύο Ἐπιτροπειῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας συνέρχεται εἰς κοινὴν συνεδρίασιν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος κατόπιν συνεννοήσεως τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπειῶν καὶ ἀποφασίζει ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῆς περὶ τῶν θεμάτων τούτων. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προεδρεύει τῶν κοινῶν συνεδριάσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας δύναται νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας δύναται νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ποινικῆς Δικονομίας προτάσεις σχετικὰς μὲ θέματα ἀφορῶντα ἀπὸ κοινοῦ τὰ σχέδια τῶν δύο Ἐπιτροπειῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας συνέρχεται εἰς κοινὴν συνεδρίασιν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ποινικῆς Δικονομίας κατόπιν συνεννοήσεως τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπειῶν καὶ ἀποφασίζει περὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας προεδρεύει τῆς κοινῆς συνεδριάσεως.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν παρέχεται προθεσμία πρὸς ἀποτερά-τωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, δυναμένου τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ νὰ προκαλέσῃ Διάταγμα, δι' οὗ νὰ παρατείνεται ἡ ἄνω προθεσμία καὶ ἐπὶ ἓξ (6) εἰσέτι μῆνας.

Ἄρθρον 6.

Τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς κατανέμουν μεταξὺ αὐτῶν τὴν ὕλην, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ συναρμολόγησις καὶ ἡ καθόλου ἐπεξεργασία ἀπόκειται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁλόκληρον.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας, αἱ δὲ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, σημειοῦνται δὲ εἰς τὰ πρακτικὰ οἱ λόγοι τῶν τυχὸν μειοψηφιῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ καὶ πρὸ ταύτης, ἐφ' ὅσον κρίνει τοῦτο σκόπιμον, νὰ προκαλέσῃ διάταγμα περὶ συστάσεως Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ δέκα τὸ πολὺ μελῶν.

Τὸ ἔργον καὶ ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῶν μελῶν τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς καθορισθήσονται διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος. Τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς μετέχουν ὡς μέλη τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, προεδρεύει δὲ ὁ πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς.

Ἄρθρον 8.

Ἕκαστον μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δικαιοῦται κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν νὰ προσλάβῃ ἕνα τῶν νεωτέρων ἐπιστημόνων ὡς συνεργάτην καὶ βοηθὸν αὐτοῦ.

Τὰ πάρεδρα ταύτα μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτεινόμενα δι' ἀποφάσεως τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 9.

Διὰ τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν ὁρίζεται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ συνολικὴ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ ἔργου ποσὸν μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰς ὀκτακοσίας χιλιάδας δραχμὰς (800.000) ἐν συνόλῳ, κατανεμόμενον ἐξ ἴσου μεταξὺ τῶν τεσσάρων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης μὴ δικαιουμένου ἀμοιβῆς.

Η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικώς αναλόγως της συντελουμένης εργασίας, καθ' ον τρόπον θέλει ορίσει Διάταγμα προκαλούμενον από τον επί της Δικαιοσύνης Υπουργόν.

Άρθρον 10.

Κατόπιν προτάσεως του Προέδρου της Επιτροπής διορίζεται διά πράξεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης εις γραμματεύς. Έργον του γραμματέως είναι ή υπό την εποπτείαν του Προέδρου της Επιτροπής σύνταξις και συναρμολόγησις των πρακτικών της συνεδριάσεως, ή μέριμνα διά τα αναγκαιούντα συγγράμματα, ή τήρησις της βιβλιοθήκης και πάσα άλλη εργασία ανατιθεμένη αυτώ υπό του Προέδρου της Επιτροπής.

Κατόπιν προτάσεως του Προέδρου της Επιτροπής δύνανται να προσληφθώσι διά πράξεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης μία δακτυλογράφος και είς κλητήρ.

Διά την αμοιβήν του γραμματέως ορίζεται εν συνόλω ποσόν 100.000 δραχμών δυνάμενον να καταβληθή εις αυτόν τμηματικώς μέχρι των τριών τεταρτων του όλου ποσού, διά πράξεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης, αναλόγως της προόδου των εργασιών και της υπ' αυτού συντελουμένης εργασίας κατόπιν προτάσεως του Προέδρου της Επιτροπής.

Διά την αμοιβήν της δακτυλογράφου και του κλητήρος ορίζεται εν συνόλω ποσόν 60.000 δραχμών καταβαλλομένων εις αυτούς τμηματικώς διά πράξεως του Υπουργού κατόπιν προτάσεως του Προέδρου της Επιτροπής αναλόγως της υπ' αυτών παρεχομένης εργασίας.

Άρθρον 11.

Διά την προμήθειαν των χρησίμων διά το έργον των επιτροπειών συγγραμμάτων και βοηθητικών εν γένει βιβλίων ως και της γραφικής ύλης και τας συναφείς δαπάνας, ορίζεται εν όλω το ποσόν των δραχμών 50.000.

Άρθρον 12.

Οι εκ των μελών της Συνταικτικής Επιτροπείας δικηγόροι διατηρούσι την ιδιότητα αυτών μετά των συμπαραμαρτυούντων δικαιωμάτων ή άλλων πλεονεκτημάτων, άλλα δεν δύνανται να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων, πλην του Αρείου Πάγου.

Τα λοιπά μέλη της Επιτροπείας, κατέχοντα δημοσίας ή άλλας θέσεις, δύνανται να ζητήσωσι την παροχήν αδείας μη πλήρεις αποδοχάς. Ο αρμόδιος Υπουργός ή οιαδήποτε άλλη αρχή είναι υπόχρεοι να παρέχωσι την άδειαν, εκτός εάν συντρέχωσιν εξαιρετικοί λόγοι, δι' ους να καθίσταται αδύνατος ή άνευ της παρουσίας αυτών διεξαγωγή της υπηρεσίας.

Το χρονικόν διάστημα, κατά το οποίον τα μέλη της Συνταικτικής Επιτροπείας είναι, συμφώνως μη τον παρόντα νόμον, απησχολημένα μη την σύνταξιν της Πολιτικής Δικονομίας, συνυπολογίζεται εις τον χρόνον της υπηρεσίας των μελών διά την ποαγωγήν και την σύνταξιν αυτών, ως και διά πάσαν άλλην περίπτωσιν.

Άρθρον 13.

Από της συστάσεως της Επιτροπής παν σχέδιον νόμου σχετιζόμενον προς την Πολιτικήν Δικονομίαν εισάγεται εις αυτήν υποχρεωτικώς υπό του Υπουργού της Δικαιοσύνης κατά τον διά Διατάγματος λεπτομερέστερον καθορισθησόμενον τρόπον.

Πρόεδρος. Μόνη συζήτησις επί του σχεδίου νόμου «περί κυρώσεως του από 21 Δεκεμβρίου 1932 αναγκαστικού Διατάγματος, περί τροποποιήσεως του νόμου 4937 περί τροποποιήσεως του Διατάγματος τούτου και του νόμου 4937» παρατηρεί ότι δεν ημπορούν να καταλάβουν τίποτε οι βουλευταί, καθόσον δεν τίθενται οι τίτλοι των νόμων και παρακαλεί τους κ. κ. Υπουργούς να θέτουν αυτούς διά να είναι σαφείς οι τίτλοι των νομοσχεδίων.

Επί του 4ου άρθρου του ως άνω νομοσχεδίου ο κ. ***Χατζηδάκης*** παρατηρεί ότι ως έχει διατυπωθή ή 9η παράγραφος φαίνεται ότι επιζητείται ή αύξησις των αμοιβών των μετεχόντων της Επιτροπής υπαλλήλων.

Κ. Τσουκαλάς. Είναι οί εισαγγελείς εφετών Ναυπλίου δεν πρόκειται περί υπαλλήλων άλλων.

Ο κ. ***Σ. Ταλιαδούρος*** (Υπ. Δικαιοσύνης) δίδει εξηγήσεις και το νομοσχέδιον ψηφίζεται εις μόνην ανάγνωσιν έχον ούτω:

Περί κυρώσεως του από 21 Δεκεμβρίου 1932 αναγκαστικού Διατάγματος περί τροποποιήσεως του νόμου 4937 και τροποποιήσεως του Διατάγματος τούτου και του νόμου 4937.

Άρθρον 1.

Κυρούται το από 21 Δεκεμβρίου 1932 Αναγκαστικόν Διάταγμα περί τροποποιήσεως του νόμου 4937 τροποποιούμενον ούτω :

Άρθρον 1 του Διατάγματος.

Η εν άρθρω 2 του νόμου 4937 «περί συγκρατήσεως επιτροπειών προς εκπόνησιν κώδικος Ποιν. Δικονομίας» τασσομένη προθεσμία παραταθείσα μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1932 διά πράξεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης παρατείνεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου του 1933.

Άρθρον 2 του Διατάγματος.

Επιτρέπεται εις τα εκ δικηγόρων μέλη της Συνταικτικής Επιτροπής του νόμου 4937 η άσκησις του δικηγορικού επαγγέλματος και ενώπιον των Μοινικών Εφετείων και των Καμουρτζιδικείων ισχυουσών κατά τα λοιπά των διατάξεων του νόμου 4937.

Άρθρον 3 του Διατάγματος.

Η ισχύς του παρόντος αναγκαστικού Διατάγματος άρχεται από της καταχωρίσεώς του εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως. Θέλει δε υποβληθή προς κύρωσιν υπό των νομοθετικών Σωμάτων άμα τη επαναλήψει των εργασιών αυτών.

Άρθρον 2.

Το άρθρον 2 του νόμου 4937 ως τούτο ετροποποιήθη υπό του άρθρου 2 του από 21 Δεκεμβρίου 1932 αναγκαστικού Διατάγματος τροποποιείται ως εξής.

Εις την Συνταικτικήν επιτροπήν παρέχεται προθεσμία προς περάτωσιν του έργου αυτής μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1933. Η προθεσμία αύτη δύναται να παραταθή επί τετράμηνον διά πράξεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης καταχωριζομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 3.

Το άρθρον 8 του νόμου 4937 τροποποιείται ως εξής :

Ο Υπουργός της Δικαιοσύνης μετά την εις αυτόν ολοκληρωτικήν υποβολήν του καταρτισθέντος υπό της Συνταικτικής Επιτροπείας σχεδίου αποστέλλει τούτο εις την κατά το άρθρον 7. Αναθεωρητικήν Επιτροπήν προς αναθεώρησιν.

Το έργον, ο χρόνος και ο τρόπος της αναθεωρήσεως υπό της Αναθεωρητικής Επιτροπείας ορισθήσεται διά Διατάγματος.

Άρθρον 4.

Η δευτέρα παράγραφος του άρθρου 9 του νόμου 4937 ή αφορώσα το ποσόν της αμοιβής των εκ δημοσίων υπαλλήλων μελών της Συνταικτικής Επιτροπείας καταργείται.

Άρθρον 5.

Το άρθρον 10 του νόμου 4937 τροποποιείται ως εξής :

Εις τα μέλη της Αναθεωρητικής Επιτροπείας παρέχεται δι' αποφάσεως του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού αμοιβή μέχρι δραχμών 400 κατά συνεδρίασιν και διά τας εις ας μετέσεις, εξ ων διά 30 συνεδριάσεις μετά τους μέχρι τούδε 15 τοιούτου συνταχθησομένου σχεδίου.

Άρθρον 6.

Το άρθρον 5 του νόμου 4937 τροποποιείται ως εξής :

Διά την εξυπηρέτησιν πάσης υπό του νόμου 4937 και του παρόντος προβλεπομένης δαπάνης μέχρι πέρατος ολοκλήρου της υπολειπομένης εργασίας διά την κατά τους νόμους τούτους κατάρτισιν Σχεδίου Κώδικος Ποινικής Δικονομίας αναγράφεται εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Δικαιοσύνης της χρήσεως 1933—34 πίστωσις δρ. 340.000

Άρθρον 7.

Ο Υπουργός της Δικαιοσύνης κατά την υπό του άρθρου 6 του Νόμου 4937 προβλεπομένην περάτωσιν εκφέρει την γνώμην αυτού μετά την εις αυτόν ολοκληρωτικήν υποβολήν υπό του τακτικού Προέδρου της Αναθεωρητικής Επιτροπείας των πρακτικών της αναθεωρήσεως του Διαγράμματος και συνοπτικής επί ταύτης εκθέσεως. Η προ τούτου γενομένη αποδοχή γνώμης τινός της Αναθεωρητικής Επιτροπείας υπό του Υπουργού είνε ανίσχυρος.

Άρθρον 8.

Ο παρών νόμος ισχύει από της καταχωρίσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Επί του εις μόνην συζήτησιν νομοσχεδίου «περί των εξετάσεων των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών παρελθόντων έτων».

Ο κ. ***Ε. Βενιζέλος*** παρακαλεί να μετατραπή εις τακτικήν διαδικασίαν να ψηφισθή δε μόνον ***εις α'*** ανάγνωσιν σήμερον, διά να έχουν καιρόν οί βουλευταί να το μελετήσουν.

Ο κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργός) συναινεί. Παρακαλεί όμως όσοι έχουν τροπολογίας να τας υποβάλουν σήμερον διά να τας μελετήση ή Κυβέρνησις.

Ε. Καφαντάρης. Πρέπει να δηλώσω ότι ημείς αντιτιθέμεθα απολύτως εις την βάσιν του νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Η Κυβέρνησις δεν έχει ιδιαίτερον λόγον να επιμείνη, αλλά θέλει να άκούσγ όλας τας γνώμας . . .

Γ. Καφαντάρης. Δεν είχα αμφιβολίαν περί αυτού.

Ο κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** υποστηρίζει τροπολογίαν υποβληθείσαν εκ μέρους επιτροπής φοιτητών, αναπτύσσει δε ταύτην διά μακρών.

Α. Κωνσταντόπουλος Ερχόμεθα να επιβραβεύσωμεν την αμέλειαν.

Γ. Χρυσοστόμου. Δεν πρόκειται περί αυτού, αλλά ρίπτομεν εν βλέμα στοργής προς τους φτωχούς φοιτητάς των οποίων το δίκαιον αναγνωρίζει και αυτό το Πανεπιστήμιον και οί οποίοι δεν ζητούν λόγω της οικονομικής των θέσεως παρά να μη χάσουν τα καταβληθέντα υπ' αυτών κατά το έτος το οποίον απερρίφθησαν.

Ι. Κούνδουρος. Αυτά τα χρήματα πάνε εις το Δημόσιον Ταμείον ;

Γ. Χρυσοστόμου. Δεν πρόκειται να χάση ο δημόσιος προϋπολογισμός. Το Πανεπιστήμιον έχει ιδικόν του προϋπολογισμόν, ή εισφορά του Κράτους προς το Πανεπιστήμιον είναι παγία.

Μ. Κύρκος. Πόσα είναι τα χρήματα αυτά που ζητείται οίωνεί ή επιστροφή των ;

Γ. Χρυσοστόμου. 900.000—1.000.0000.

Ν. Σακλαμπάνης. Γιατί εάν γίνη αυτό, εις το οποίον εγώ είμαι αντίθετος, θα γίνη μόνον διά το Πανεπιστήμιον Αθηνών ;

Δ. Χατζίσκος. Τοιαύτη κατηγορία φοιτητών δεν υπάρχει εις το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Ο κ ***Α. Δαγουρός*** λέγει ότι όπως διετυπώθη ή τροπολογία πρέπει να γίνη δεκτή, ή κοινοβουλευτική Επιτροπή της οποίας είναι εισηγητής δεν έχει λόγον να αντείπη.

Ε. Χατζηδάκης. Αφ' ότου εψηφίσθη ο οργανισμός του Πανεπιστημίου εφημρόσθη έστω και μίαν φοράν κύριε Υπουργέ; Άλλο τίποτε δεν κάμομεν παρά να παρέχωμεν ευκολίας και εις στιγμάς μάλιστα τόσον κρισίμους από κοινωνικήν απόψεως. Το νομοσχέδιον αυτό δεν πρέπει να ψηφισθή καθόλου.

Ν. Κωνσταντόπουλος. Δεν θα ελάμβανα τον λόγον, εάν δεν έβλεπον ότι πολλοί συνάδελφοι όχι μόνον εγκρίνουν το νομοσχέδιον αλλά και πλειοδοτούν.

Κατά την τελευταίαν δεκαετίαν ελήφθησαν ευεργετικά μέτρα διά τους φοιτητάς λόγω του πολέμου και της προσφυγικής περιπετείας.

Αλλά από του 1928—29 όπότε εθέσαμεν τέρμα εις την ανωμαλίαν αυτήν, δεν θα έπρεπε να έρχωνται μέτρα διαιωνίζοντα μίαν κατάστασιν όχι καλήν.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Το νομοσχέδιον έχει βάσιν την διευκόλυνσιν των φοιτητών από οικονομικής απόψεως. Δηλαδή των φοιτητών έκείνων οί οποίοι λόγω οικονομικών δυσχερειών δεν ηδυνήθησαν να ανανεώσουν τας εγγραφάς των. Το μέτρον τεθέν υπό την κρίσιν της συγκλήτου ενεκρίθη υπ' αυτής.

Ν. Κωνσταντόπουλος. Επί τη βάσει του ισχύοντος κανονισμού φοιτηταί απορριφθέντες . . . . . .

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Προηγουμένως αί τμηματικαί εξετάσεις ήσαν τέσσαρες, περιωρίσθησαν δε εις δύο, ή Σύγκλητος όμως ανεγνώρισε ότι το πράγμα ήτο σκληρόν τοιλάχιστον διά την πρώτην εφαρμογήν του νόμου, και διά τούτο ενέκρινε να γίνουν τρείς τμηματικαί εξετάσεις. Δεν νομίζω ότι το πράγμα παρουσιάζει τραγικότητά τινα.

Ιωσ. Κούνδουρος. Εάν αί διευκολύνσεις περιορίζονται εις αυτό, το πράγμα είναι άβλαβές.

Α. Κωνσταντόπουλος. Διά να μη επαναλαμβάνωνται κ. Υπουργέ, κατηγορίαι έναντίον της Βουλής, καλόν θα ήτο να ζητηθή ή έγγραφος γνώμη της Συγκλήτου επί του Νομοσχεδίου.

Ε. Βενιζέλος. Συχνά πράγματι κατηγορείται ή Βουλή από το Πανεπιστήμιον ότι διά των επεμβάσεών της δεν αφίνει να λειτουργήση ο Κανονισμός. Καλόν θα ήτο προς κάλυψιν ηθικής ευθύνης της Βουλής να ζητηθή το έγγραφον παρά της Συγκλήτου, ότι δέχεται το νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Δεν νομίζω ότι πρέπει να γίνη τούτο, ότι δεν πρέπει να ζητηθή έγγραφον παρά της Συγκλήτου, εάν έγκρίνη αύτη το νομοσχέδιον, τοσούτον μάλλον καθ' όσον ο αρμόδιος Υπουργός παρέσχε την διαβεβαίωσιν ότι ή Σύγκλητος είναι σύμφωνος. Η Κυβέρνησις δεν δύναται να δεχθή την μείωσιν αυτήν. Μήτε άλλως τε είναι δυνατόν να εξαρτήση ή Βουλή την ψηφόν της από το τί λέγεται έξωθεν. Παρακαλώ λοιπόν να θεωρηθή ως μη γενομένη ή πρότασις.

Γ. Καφαντάρης. Κανείς δεν είχε την πρόθεσιν να μειώση την Κυβέρνησιν ή τον αρμόδιον Υπουργόν. Αλλά κανείς επίσης δεν εγνώριζεν ότι είχε ζητηθή ή γνώμη της Συγκλήτου, ότι είχε συνέλθει ή Σύγκλητος και ενέκρινε το νομοσχέδιον. Αλλά συνήθως εις τοιαύτας περιπτώσεις υποβάλλεται πάντοτε μία έκθεσις.

Ε. Βενιζέλος. Τα λεχθέντα παρά του αξιοτίμου Προέδρου της Κυβερνήσεως στρέφονται προς δύο σημεία, πρώτον ότι ή Βουλή δεν έχει ανάγκην της γνώμης του Πανεπιστημίου, και δεύτερον ότι θα θιγή ο αρμόδιος Υπουργός, εάν ζητηθή ή γνώμη αύτη. Το πρώτον δεν δύναται να υποστηριχθή, ότι δηλαδή δεν είναι χρήσιμος ή γνώμη του Πανεπιστημίου.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Θεωρούμεν το Πανεπιστήμιον ως τακτικόν Συμβούλιον όχι όμως ως νομοθετικόν παράγοντα έξωθι της Βουλής.

Ε. Βενιζέλος. Καθ' ην στιγμήν ο αρμόδιος Υπουργός λέγει ότι έζήτησε την γνώμην της Συγκλήτου το ζήτημα τίθεται διαφορετικά και αρκεί, βεβαίως, ή δήλωσις, την οποίαν κάμνετε από της υπευθύνου θέσεώς σας.

Ν. Κρανιωτάκης. Θὰ ἤθελα κ. Πρόεδρε, νὰ ἐφελκύσω καὶ ἐγὼ τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν περὶ τοῦ διπλοῦ τέλους τῶν φοιτητῶν. Ἤκουσα τοὺς δικαίους ἀφορισμοὺς τῶν προλαλησάντων καὶ οὔτε ἡμεῖς εἴμεθα σύμφωνοι, ἐὰν ἐπρόκειτο διὰ τῶν τροπολογιῶν νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν κοινωνίαν ὀλιγώτερον μορφωμένοι οἱ φοιτηταί μας. Ὁ κ. Κωνσταντόπουλος μάλιστα εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβραβεύεται ἡ ἀμέλεια Κανείς ὅμως ἐκπαιδευτικὸς νόμος δὲν λέγει ὅτι οἱ φοιτηταί, οἱ ὁποῖοι ἀνεπλήρωσαν διὰ τῆς μελέτης τὴν μόρφωσιν, ἡ ὁποία τοὺς ἔλειπε, πρέπει νὰ πληρώνουν πρόστιμον, διότι περὶ προστίμου πρόκειται, ὅταν καλοῦνται νὰ καταβάλουν διὰ δευτέραν φορὰν τὰ τέλη τῶν ἐξετάσεων.

Παρακαλῶ δι' αὐτὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς τὸ ζήτημα.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ὁρισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων καὶ αὐξηθῇ οὗτος, συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμόν, δι' ὀλίγας ἕδρας, ἵνα δυνηθοῦν νὰ ἀποτελέσουν μέλη αὐτῆς καὶ οἱ διατελέσαντες Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός.) Βεβαίως πρέπει νὰ περιληφθοῦν. Καταρτίσατε σεῖς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν ὑποβάλλετε ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος) Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην ὥραν 10 π. μ.

Λύεται ἀκολούθως ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 1.30 μ. μ. διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην ὥραν 10 π. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'.

Τρίτης 11 Ἀπριλίου 1933.

Ὥρα 10η π. μ. ὁ πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. ***Χρυσοστόμου*** ἐπὶ τῶν πρακτικῶν.

Ὁ κ. ***Χρυσοστόμου*** λέγει: ὅτι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ὑπεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο δεκτὴ τροπολογία ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν» κ.λ.π.».

Πρόεδρος. Τὴν τροπολογίαν σας παρέλαβε ὁ Ὑπουργὸς διὰ νὰ τὴν μελετήσῃ.

Ε. Χατζηδάκης. Ἡ τροπολογία ὑπεβλήθη ἀντικανονικῶς, τὴν ἀνέπτυξε ὁ κ. Βουλευτὴς προφορικῶς. Δὲν κατετέθη κἂν.

Δ. Χατζίσκος. Ἡ τροπολογία ἔχει ὑποβληθῇ ὑπ' ἐμοῦ καὶ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Πρόεδρος. Τὰ πρακτικὰ κάμνουν μνείαν ἐν σελίδι 5 ὅτι ὑπεστηρίξατε τὴν τροπολογίαν σας.

Ἐπικυροῦνται εἶτα τὰ πρακτικὰ ὡς διωρθώθησαν καὶ ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Ἡ ἕνωσις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόλυσιν 17 ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς καὶ διὰ τὴν ἀνεπαρκῆ χορήγησιν ἀποζημιώσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ξ. Μαυρομμάτης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν Προέδρων συνεταιρισμῶν Ξηρομέρου ζητούντων τὴν ἄμεσον ἐπίλυσιν τοῦ καπνικοῦ ζητήματος, δι' ἱδρύσεως καθαρᾶς κρατικῆς διομηχανίας καπνοῦ, μετατροπὴν τῶν πλασματικῶν δανείων κλπ.

Ὁ σύλλογος τῶν δικαστικῶν κλητήρων τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων ἐπιδόσεων, τὴν αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων πορείας κλπ.

Ὁ Γεώργιος Ἀναστασόπουλος κάτοικος Αἰγίου (Σουδενῶν τῶν Καλαβρύτων) ζητεῖ τὴν ἐπαναφοράν του εἰς τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς.

Ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ συλλαλητηρίου Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ συλλαλητηρίου πρὸς διαμαρτυρίαν διὰ τὰς ἀντεβραϊκὰς ἐκδηλώσεις ἐν Γερμανίᾳ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Ι. Παπαδάκη κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Πειραιῶς ζητοῦντος τὴν ἄδειαν ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Α. Ζάννα κατηγορουμένου ἐπὶ συκοφαντίᾳ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν ζητοῦντος τὴν ἄδειαν ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Καλκάνη κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ προέδρου τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀποκαταστάσεως ἀγροκτήματος Ζαβάκας Νομοῦ Ἄρτης ζητοῦντος τὴν διαγραφὴν τῶν συνεταίρων ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀποκαταστάσεως Καλογερικοῦ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Α. Τανούλα κατηγορουμένου ἐπὶ συκοφαντίᾳ.

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης ὑπονυάρχου Μ. Γούδα».

Οἱ κ.κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1932 διατάγματος περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 31.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—1932».

2) «Περὶ καθορισμοῦ ποσοστοῦ ἀμοιβῆς ἐπὶ εἰσπράξεων ὀφειλῶν ἱματισμοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐθνικοῦ Στόλου».

Ὁ βουλευτὴς κ, ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** καταθέτει πρότασιν νόμου περὶ τῆς ἄνευ δημοπρασίας ἐκποιήσεως γηπέδων τοῦ Δημοσίου ἐν Ἡγουμενίτσῃ πρὸς ἐγκατάστασιν παραπηγματούχων ἐπαγγελματιῶν.

Οἱ κ. κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως διδάκτρων Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων καὶ καθορισμοῦ ἐξετάστρων».

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Διατάγματος περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

Ὁ κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν κλπ.».

Ὁ κ. ***Α. Νταλίπης*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως λέγει τὰ ἑξῆς:

Παρακαλῶ τοὺς κ. κ Ὑπουργοὺς τῆς Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν ὅπως μεριμνήσουν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Μακεδονίας διὰ δημοδιδασκάλων καὶ νηπιαγωγῶν. Ἐπληροφορήθην ὅτι πρόκειται νὰ συμπληρωθοῦν 114 μονοτάξια σχολεῖα. Ἀναφέρω ὅτι τὸ σχολεῖον τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Ἅγιος Ἀντώνιος Καστορίας ἀπὸ τριετίας μένει κλειστόν. Οἱ κάτοικοι εἶναι τουρκόφωνοι. Ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ διτάξια σχολεῖα, ὡς τῆς Λάγγας εἶναι κλειστά, τῶν διδασκάλων στρατευθέντων. Εἶναι ἔγκλημα νὰ στεροῦνται οἱ ἀγρότες, οἱ ἀγρίως φορολογούμενοι, τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ πολὺ ὀρθῶς πολλοὶ μοῦ γράφουν ὅτι θ' ἀρνηθοῦν τὴν καταβολὴν τῶν φόρων εἰς τὸ Δημόσιον. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκμάθησις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ τῶν ξενοφώνων κατοίκων τῆς Μακεδονίας ἄνευ σχολείων; Καὶ ὡς σᾶς εἶναι γνωστὸν ὁμιλεῖται ἐν Μακεδονίᾳ ὄχι μόνον ἡ τουρκικὴ γλῶσσα ὑπὸ τῶν προσφύγων ἀλλὰ καὶ παλαιόφωνον ἰδίωμα γλώσσης, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπομεινάρι ξενικῶν ἐπιδρομῶν εἰς τὴν Ἑλλην. Μακεδονίαν. Καὶ οἱ μὲν Τοῦρκοι δὲν διεκδικοῦν τοὺς τουρκοφώνους πληθυσμούς ἀλλ' ὑπάρχουν ὑπερσοβινισταὶ βούλγαροι ἢ Σέρβοι, οἱ ὁποῖοι, ἐκμεταλλευόμενοι τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα, τοὺς διεκδικοῦν καὶ ἀμφισβητοῦν τὸν ἐθνισμὸν τῶν Μακεδόνων.

Ἀνάγκη ὅθεν τὸ Κράτος, ἐὰν θέλει νὰ δείξῃ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς Μακεδονικοὺς πληθυσμούς, ὄχι μόνον νὰ συμπληρώσῃ τὰ μονοτάξια σχολεῖα διὰ διδασκάλων, καὶ διορίσῃ νηπιαγωγοὺς πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ νὰ προαγάγῃ τὰ σχολεῖα, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς διδάσκαλος εἰς 200 μαθητὰς ὡς συνήθως συμβαίνει. Ἔχω τὴν ἐλπίδα, ἐπιλέγει, ὅτι ἡ παράκλησίς μου αὕτη θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψει.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς Παιδείας) ἀναγνωρίζων τὴν ἀνάγκην τῆς συμπληρώσεως τῶν κενῶν ὑπόσχεται ὅτι θὰ συνενοηθῇ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς εἰς β.΄ συζήτησιν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1933—1934» ὁ κ. ***Πάλλης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου ὑποβάλει παράκλησιν ἀπηχοῦσαν τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Πρόκειται λέγει περὶ τῶν ἰατρείων, διὰ τὰ ὁποῖα οὐδεμία πίστωσις ἀναγράφεται.

Ὁ κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), παρακαλεῖ τὸν κ. βουλευτὴν νὰ ἐπιφυλαχθῇ νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Σ. Τσακόπουλος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Κάμνω τὴν δήλωσιν ὅτι εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ μὴ προβῶμεν εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἰατρείων.

Α. Πάλλης. Ἔχει καλῶς. Εὐχαριστῶ.

Γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρα καὶ σύνολον τὸ ἀνωτέρω σχέδιον νόμου «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, τῶν εἰδικῶν Ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1933—1934 ἐχόντος οὕτω:

Περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν 1933—34.

(ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α΄ συζήτησιν)

Ἄρθρον 1.

Μέχρις οὗ ψηφισθῇ ὁ Πρ)σμὸς τῆς χρήσεως 1933—34, ἡ διοίκησις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν, κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τῆς χρήσεως ταύτης, ἐνεργεῖται κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Πρ)σμοῦ τῆς χρήσεως 1932—33, ὡς οὗτος διεμορφώθη μέχρι τοῦδε, μετὰ δὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ Πρ)σμοῦ τῆς χρήσεως 1933—34 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Πρ)σμοῦ τούτου.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος προσωρινῆς διαχειρίσεως τὰ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους ἔσοδα τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Ὑπηρεσιῶν βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις, καταλογίζονται δὲ ὑπὸ τὰ οἰκεῖα κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὡς ταῦτα ἀναγράφονται ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1932—33 ἢ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1933—34 ἅμα τῇ καταθέσει του.

Ἄρθρον 3.

1. Διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1933—34, κατὰ τὸν χρόνον ἐπίσης τῆς προσωρινῆς διαχειρίσεως, ἐγκρίνονται πιστώσεις ἀνάλογοι πρὸς τὰ προβλεπόμενα ἔσοδα καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν τριῶν δωδεκατημορίων τῶν ἀντιστοίχων πιστώσεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1932—33 ὡς οὗτος διεμορφώθη μέχρι τοῦδε ἢ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1933—34 ἅμα τῇ καταθέσει του.

2. Διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως ἐγκρίνονται πιστώσεις ἴσαι πρὸς τὰ τρία δωδεκατημόρια τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τούτου τῆς χρήσεως 1933—34 ὡς αὗται ἀναγράφονται εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ὅπερ ἐξαιρετικῶς ἀπὸ τοῦδε κατατίθεται εἰς τὴν Βουλήν.

3. Ὑπέρβασις τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιθεμένων ὁρίων ἐπιτρέπεται μόνον ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 4.

1. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἔσοδα ἢ ἔξοδά τινα τῆς χρήσεως 1933—34 ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1932—33 δέον νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως 1933—34 ὑπὸ αὐτοτελῆ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἢ νὰ συγχωνευθῶσι μετ' ἄλλων ἄρθρων, ἐπιτρέπεται, ὅπως τὰ νέα ἄρθρα ἀνοίγωνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁριζούσης, προκειμένου περὶ ἐξόδων, καὶ τὸ ποσὸν τῆς πιστώσεως ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

2. Τὰ τυχὸν νέα ἔσοδα τῆς χρήσεως 1933—34 καταλογίζονται εἰς κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὁριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Διὰ τὴν ἐνέργειαν δαπανῶν, περὶ ὧν δὲν προβλέπει ὁ Προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1932—33, ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν χορηγία τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τοῦτο πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1933—34.

"Αρθρον 5.

1. Ἡ πίστωσις τοῦ κεφαλαίου 15 ἄρθρου 1 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1932—33 «ἀποθεματικὸν ποσὸν διαθέσιμον πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν πιστώσεων τῶν διαφόρων Ὑπουργείων, αἵτινες ἠθέλησαν εὑρεθῆ ἐν ἀνεπαρκείᾳ» αὐξάνεται κατὰ δραχμὰς διακόσιαι εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατομμύρια πεντακοσίας χιλιάδας (227.500.000) ἡ δὲ πίστωσις τοῦ κεφαλαίου 15 ἄρθρου 2 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου χρήσεως 1932—33 «ἀποθεματικὸν ποσὸν διαθέσιμον δι' ἐκτάκτους καὶ ἐπειγούσας ἀνάγκας μὴ προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν οἰκείων Ὑπουργείων» αὐξάνεται κατὰ δραχμὰς ἑβδομήκοντα δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας χιλιάδας (72.500.000).

2. Ἐπιτρέπεται, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ ὑπὸ κεφ. 15 ἄρθρου 1 ἀποθεματικοῦ, ἡ ἐνίσχυσις αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὑπὸ κεφ. 15 ἄρθρ. 2 ἀποθεματικοῦ καὶ ταναπαλιν.

3. Κυροῦται ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28563 τῆς 22 Φεβρουαρίου 1933 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 49)1932 (Τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως γενομένη χρησιμοποίησις τοῦ ὑπὸ κεφ. 15 ἄρθρ. 2 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1932—33 ἀποθεματικοῦ διὰ χορηγίαν ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων.

"Αρθρον 6.

1. Ἀκυροῦται ποσὸν δραχμῶν 10.993.562 ἐκ τῶν διὰ τοῦ νόμου 5352 διατεθέντων ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν προϋπολογισμῶν διὰ τόκους δανείου 6 ο/ο 1923 Ἑλληνοβουλγαρικῆς Μεταναστεύσεως.

2. Ἐπίσης ἀκυροῦται ποσὸν δραχμῶν 871.483 ἐκ τοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου 4585 διατεθέντος ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν Προϋπολογισμῶν ποσοῦ ἐκ δραχ. 13.000.000 διὰ δάνειον εἰς τὸ Ταμεῖον Μονίμων Ὀδοστρωμάτων.

"Αρθρον 7.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 4 τοῦ νόμου 5456 εἶναι ὅτι ἐν τῇ φράσει τῶν 3)4 τοῦ τόκου νοοῦνται περιλαμβανόμενοι καὶ οἱ εἰδικοὶ λαχνοὶ τῶν διαφόρων Ἐθνικῶν Δανείων.

"Αρθρον 8.

1. Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Π. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κανονίζωνται ἑκάστοτε καὶ ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν αἱ ἐπιχορηγήσεις διὰ γραφικὴν ὕλην, φωτισμόν, θέρμανσιν καὶ καθαριότητα τῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων.

2. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὡς εἴρηται Διαταγμάτων καταργεῖται πᾶσα ἑτέρα διάταξις περὶ κανονισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχορηγήσεων.

"Αρθρον 9.

Τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 3338 ἐπιβληθέντα πρόσθετα ποσοστὰ ἐπὶ τῶν φορολογικῶν ποσοστῶν τῶν ἀναλυτικῶν κατηγοριῶν τῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων τὰ παραταθέντα μέχρι καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1932—33 παρατείνονται καὶ διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1933—34.

Ἐπὶ τῆς εἰς β' συζήτησιν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν Νόμων περὶ παροχῆς δανείων» ὁ κ. **Γ. Σακκαλῆς** παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον παρουσιάζεται κατὰ τὴν β' συζήτησιν τροποποιημένον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ψηφισθῇ περιέχει δύο μόνον ἄρθρα περὶ τοῦ δανείου πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους θὰ γίνουν αὐτά. Ὑπῆρχε καὶ ἄλλο ἄρθρον τὸ ὁποῖον ὅμως διεγράφη.

Φ. Ζαΐμης. Τότε νὰ διορθωθοῦν τὰ πρακτικὰ τῆς 6ης εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεται ὅτι ἐγένετο δεκτὸν καὶ τρίτον ἄρθρον.

Πρόεδρος. Τὰ πρακτικὰ διωρθώθησαν. Ὑπάρχει καὶ μία τροπολογία τοῦ κ. Καλαντζοπούλου.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἴπαμε ὅτι δὲν δεχόμεθα καμμίαν τροπολογίαν.

Γίνεται κατόπιν δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον ἀπορριπτομένης τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Καλαντζοπούλου τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ παροχῆς δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ παροχῆς δανείων παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν).

"Αρθρον 1.

1. Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4752 ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῶν παραγράφων 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5250, ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων ἡ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου διάθεσις τὸ πολὺ μέχρι τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ συνόλου τῆς κατὰ τὸν ἑκάστοτε ἐτήσιον ἰσολογισμὸν τοῦ Ταμείου περιουσίας αὐτοῦ πρὸς παροχὴν δανείων μὴ ὑπερεπαινόντων δι' ἕκαστον τῶν δανειζομένων τοὺς ἐννέα βασικοὺς μισθούς. α) εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ μετόχους αὐτοῦ τοὺς ἔχοντας ἀποκτήσῃ τὸ πρὸς ἀπονομὴν μερίσματος δικαίωμα. β) εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ μετόχους τοὺς ἀποκτῶντας τὸ δικαίωμα μερίσματος δι' ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς μετὰ πάροδον ἑνὸς τοὐλάχιστον μηνὸς ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς πρώτης δόσεως διὰ τὴν ἀναδρομικὴν ταύτην ἐγγραφήν. Ἡ μηνιαία αὕτη προθεσμία ὁρίζεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν χορήγησιν δανείου, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν ἀπονομὴν μερίσματος, δι' ἣν ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι αἱ προθεσμίαι αἱ καθοριζόμεναι διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 1 τοῦ Ν. Δι(τος τῆς 31-5-1923 ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 παρ.3 τοῦ Ν.Δ.τῆς 17—8—1925, γ) εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ μετόχους τοὺς δικαιουμένους, ἐν περιπτώσει ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δι' οἱονδήποτε λόγον, εἰς ἐπιστροφὴν τῶν καταθέσεών των ἐν τοῖς οἰκείοις Ταμείοις. Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, Ἀρωγῆς Τ' Τ.Τ. καὶ Ἀλληλοβοηθείας Τ.Τ.Τ., συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας περὶ τῶν Ταμείων τούτων διατάξεις, τοῦ ποσοῦ τοῦ χορηγουμένου δανείου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ, δ) εἰς τοὺς μεριματούχους μετόχους τοῦ Μ.Ταμείου καὶ ε) εἰς τὰς ὀρφανικὰς οἰκογενείας τῶν μετόχων τὰς λαμβανούσας μέρισμα ἐκ τοῦ Ταμείου. Ἡ χορήγησις τῶν δανείων ἐνεργεῖται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου. Εἰς οὐδένα ἐν ἐνεργείᾳ ἢ μεριματοῦχον μέτοχον ἢ εἰς ὀρφανικὴν οἰκογένειαν χορηγεῖται δάνειον ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐκπληρώσει πᾶσας τὰς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ὀφειλομένας ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ Μ. Ταμεῖον. Ἡ Ὑπηρεσία τοῦ Μ. Ταμείου ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ, ἀμελητί καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου πᾶσαν ὀφειλὴν πρὸς τὸ Μ. Ταμεῖον, ἔστω καὶ ἐὰν ἕτεραι διατάξεις ἐπιτρέπουσι τὴν τμηματικὴν ἢ κατὰ θέσεις καταβολὴν τῶν ὀφειλῶν τούτων.

3. Πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πρὸς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον ὀφειλομένων χρεῶν ἐκ χορηγηθέντων εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους δανείων, ὡς καὶ οἱασδήποτε ἄλλης ἀπαιτήσεως αὐτοῦ, τὸ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους χορηγούμενον βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἢ καὶ αἱ εἰς τούτους ἐπιστρεφόμεναι κρατήσεις (εἰσφοραί) κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας τελοῦσιν ὑπέγγυοι καὶ συμψηφίζονται πρὸς πᾶσης ἀποδόσεως κατ' ἴσον ποσὸν πρὸς τὰ ὑφιστάμενα εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων χρεῶν τῶν ὑπαλλήλων. Τὸ σύνολον τῶν ἐκ τῶν ἄνω αἰτιῶν χρεῶν πιστοποιούμενον παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων παρακρατεῖται καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸ Μ.Τ.Π.Υ. εἴτε πρόκειται τὸ βεβήθημα νὰ περιέλθῃ εἰς τὸν ὁπωσδήποτε ἀποχωροῦντα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπάλληλον εἴτε τούτου θανόντος εἰς τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ

Ταμείου Προνοίας δικαιοῦχα πρόσωπα. Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον παρακρατοῦνται καὶ ἀποδίδονται εἰς τὸ Μ. Ταμεῖον Πολ. Ὑπαλλήλων τὰ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς Ὑπαλλήλων Τ. Τ. Τ., Ἀλληλοβοηθείας βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ Τ. Τ. Τ. ἢ καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων παρεμφερῶν Ταμείων παρεχόμενα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους βοηθήματα διὰ τὰ πρὸς τὸ Μ.Τ.Π.Υ. χρέη τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὡς καὶ ὁλόκληρον τὸ παρὰ τοῦ Μ. Τ.Π.Υ. χορηγούμενον μέρισμα. Διὰ τὰ πρὸς τὸ Μ.Τ. Π. Υ.. χρέη τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐπιτρέπεται ὡσαύτως, ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης κατασχέσεως, κατάσχεσις τοῦ 1)4 τῶν χορηγουμένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν ἢ συντάξεων.

Διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ὀφειλῶν ἐκ τῶν δανείων τούτων ἐφαρμόζονται καὶ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἄνευ χρησιμοποιήσεως τῆς διὰ ταῦτα ἀπαιτουμένης γενικῆς προσκλήσεως. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου κανονίζονται διὰ διαταγμάτων.

"Αρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται ὁ δανεισμὸς πρὸς ἄλληλα μεταξὺ τοῦ Μετοχικοῦ Τ.Π.Υ., Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, Ταμείου Ἀρωγῆς Τ.Τ.Τ., Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ., τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμευτηρίων καὶ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἐπὶ τόκῳ οὐχὶ ἀνωτέρῳ τῶν 7 ο/ο ἐτησίως

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ τροποποιήσεως συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κ τ.λ. ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως 1) τοῦ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κλπ.» καὶ 2) τοῦ ἀπὸ 30)30 Ἰανουαρίου 1933 ὁμοίου Διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 κτλ.», καὶ περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου 4428 καὶ τῶν μεταγενεστέρων αὐτοῦ σχετικῶν νόμων.

"Αρθρον πρῶτον.

Κυροῦνται : 1) τὸ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κτλ.» καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν αὐτοῦ νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν αὐτοῦ», δημοσιευθὲν μετὰ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως εἰς τὸ φύλλον 384 τῆς 29)10)32 τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀποτελούμενον δὲ ἐξ ἄρθρων ἑπτὰ καὶ 2) τὸ ἀπὸ 30)30 Ἰανουαρίου 1933 Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κτλ.», δημοσιευθὲν εἰς τὸ φύλλον 26 τῆς 30)1)33, ἀποτελούμενον δὲ ἐξ ἄρθρων δύο, ἔχοντα ὡς ἑπεται :

1ον. Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932.

» "Αρθρον 1. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932 «περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς παραγραφῶν κλπ.» καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κυρώσαντος αὐτὸ νόμου 5589 αἱ μετὰ τὴν φράσιν «παρατείνονται ἐπὶ τετράμηνον» λέξεις, εἴκοσι ἐννέα ἐν ὅλῳ, ἐν αἷς δύο ἀριθμοί, ἀπαλείφονται, θεωρούμεναι ὡς μηδέποτε γραφεῖσαι.

» "Αρθρον 2. Ἡ ἐν ἀριθμῷ 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 τῆς 23)31 Αὐγούστου 1929 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου» τριμήνου προθεσμία, ὡς καὶ ἡ ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προθεσμία τριῶν μηνῶν, αἵτινες παρετάθησαν βραδύτερον ἐπανειλημμένως ὑπὸ διαφόρων νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ τελευταίου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 29)29 κεμβρίου 1930, 5032 τῆς 20)22 Ἰουνίου 1931, τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Δεκεμβρίου 1931 καὶ τοῦ κυρώσαντος τοῦτο νόμου 5402 τῆς 15)21 Ἀπριλίου 1932 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932, ὡς τροποποιηθὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 5589 τῆς 24)29 Αὐγούστου 1932, ἄλλως δὲ θεωροῦνται καὶ ἤδη ὡς παρατεθεῖσαι κατὰ συνέχειαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 4428, παρατείνονται ἐκ νέου ἑκατέρα ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰσέτι ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932, ὡς τροποποιηθὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 5589, παρατάσεως, συμπίπτουσαι κατά τε τὴν διαδρομὴν καὶ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

» Ἀπὸ τῆς λήξεως δὲ τῶν παρατεινομένων τούτων δύο προθεσμιῶν ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν τῷ ἀριθμῷ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως, καταργουμένης πάσης προγενεστέρας ἀντιθέτου διατάξεως.

» "Αρθρον 3. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος νόμου καὶ διαταγμάτων ὡς πρὸς μὲν τὰς προθεσμίας εἶναι ὅτι αἱ μῆνες καὶ τὸ ἔτος ὑπολογίζονται ἡμερολογιακῶς, ὡς πρὸς δὲ τὰς παραγραφὰς ὅτι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἀναστολὴν καὶ αἱ ἀρξάμεναι μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου, λήξασαι δὲ ἢ λήγουσαι ἐντὸς τοῦ τριμήνου τοῦ ἀριθμοῦ 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428, ὡς τοῦτο παρετάθη καὶ παρατείνεται.

» "Αρθρον 4. Καταργεῖται καὶ θεωρεῖται μηδέποτε ἰσχύσασα ἡ διάταξις τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5589, θεωρουμένων ἐγκύρων τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων εἰς τὸ εἰδικὸν βιβλίον ἐγγραφῶν πρὸς διακοπὴν παραγραφῆς, τοῦ δὲ πρὸς ἐνέργειαν διαδικαστικῆς πράξεως κατὰ τὸν ἀριθμὸν 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἔτους ἀρχομένου ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν παρατεινομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω δύο τριμήνων.

» Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5589 ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «τῶν νενομισμένων προθεσμιῶν» καὶ ἀντ' αὐτῶν τίθενται «τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τῶν ἀριθμῶν 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428, ὡς αὗται παρετάθησαν.

» "Αρθρον 5. Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν ἢ ἐκτέλεσιν ἐν γένει ἐκτελεστῶν δικαιογράφων καὶ συμβολαίων ἐπὶ ὑποθέσεων, περὶ ὧν οἱ νόμοι 4428 καὶ 4860, ἐπιδιδόμεναι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 67 ἐδαφίου 4 τοῦ νόμου 4755, ἐπέχουν θέσιν διαδικαστικῆς πράξεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428.

» "Αρθρον 6. Ἀμφισβητουμένης τῆς εἰς τὸ βιβλίον διακοπῆς παραγραφῶν ἐγγραφῆς, ὁ ἐνδιαφερόμενος διὰ προφορικῆς δηλώσεως του ἐπ' ἀκροατηρίῳ, ἀναγραφομένης εἰς τὰ πρακτικά, ἢ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων, καθορίζει τὸ βιβλίον καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς γενομένης ἐγγραφῆς, ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου, ἄνευ ἄλλης ἐνεργείας τοῦ διαδίκου, παρέχει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἢ ἀναληθοῦς τοῦ ἰσχυρισμοῦ διαβεβαίωσίν του σημειουμένην ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

» "Αρθρον 7. Τὸ παρὸν ἀναγκαστικὸν διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ, θέλει ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

» Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν».

2) Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα τῆς 30)30 Ἰανουαρίου 1933

"Αρθρον 1.

Ἡ ἐν τῷ ἀριθμῷ 1 τοῦ ἄρθρ. μόνου τοῦ ν. 4428 τῆς 23)31 Αὐγούστου 1929 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου» τρίμηνος προθεσμία, ὡς καὶ ἡ ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προθεσμία τριῶν μηνῶν, αἵτινες παρετάθησαν ἐπανειλημμένως ὑπὸ διαφόρων νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ τελευταίου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 29)29

Ὀκτωβρίου 1932 Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 καὶ τῶν συμπληρωματικῶν αὐτοῦ νόμων κλπ.», παρατείνονται ἐκ νέου ἑκατέρα ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰσέτι ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ρηθέντος Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 παρατάσεως, συμπίπτουσαι κατά τε τὴν διαθρομὴν καὶ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν παρατεινομένων τούτων δύο προθεσμιῶν ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, θέλει δ' ὑποβληθῆ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν.

Ἄρθρον δεύτερον.

Κωδικοποιοῦνται, συμπληροῦνται καὶ τροποποιοῦνται αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τοῦ νόμου 4428 καὶ τῶν ἑρμηνευσάντων καὶ συμπληρωσάντων αὐτὸν νόμων, ἤτοι τοῦ νόμου 4860 ἔτους 1930 καὶ τοῦ ὡς ἄνω κυρουμένου ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932, εἰς ἑνιαῖον κείμενον νόμου, ἔχον ὡς ἕπεται :

«Ἄρθρον 1.—1. Ὡς πρὸς πάσας τὰς διαφορὰς καὶ δίκας τὰς ἀποσβεννυμένας διὰ παραγραφῆς τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1930, συνεπείᾳ τῆς ἄρσεως ὡς πρὸς αὐτάς, τοῦ δικαιοστασίου, ἢ καὶ μέχρι τέλους Μαΐου 1933, αἱ καθαριζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 156 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας συνέπειαι ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἐπέρχονται καὶ δι' ἁπλῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς ἴδιον βιβλίον τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν ὑπόθεσιν δικαστηρίου.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ὅρων «διαφοραὶ» καὶ «δίκαι» περιλαμβάνονται ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ ἀπαιτήσεις καὶ ἀξιώσεις οἱασδήποτε φύσεως καὶ ὁπουδήποτε στηριζόμεναι, εἴτε αὗται εἶνε βεβαιασμέναι τελεσιδίκως ἢ μή, εἴτε οὐδεμία ἐπ' αὐτῶν ἐγένετο δικαστικὴ ἐνέργεια.

2. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς παραγραφὰς τὰς ἀρξαμένας μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου, ὧν ἡ λῆξις συμπίπτει μέχρι τέλους Μαΐου 1933.

Ἄρθρον 2.—1. Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑποθέσεων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, μέχρι 30 Ἀπριλίου 1933. Ἡ ὡς ἄνω ὅμως συνέπεια ἀνατρέπεται αὐτοδικαίως, ἐὰν μέχρι τέλους Μαΐου 1934 δὲν ἤθελεν ἐπακολουθήσει διαδικαστική τις πρᾶξις συνεπαγομένη ἔναρξιν τῆς δίκης ἢ συνέχισιν τῆς ἀρξαμένης.

2. Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν ἢ ἐκτέλεσιν ἐν γένει ἐκτελεστῶν δικαιογράφων καὶ συμβολαίων ἐπὶ ὑποθέσεων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος, ἐπέχουν θέσιν διαδικαστικῆς πράξεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Ἄρθρον 3. Ἡ ἐσφαλμένη τυχὸν ἐγγραφὴ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν διαδίκων ἐν τῷ τηρουμένῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 «βιβλίῳ διακοπῆς παραγραφῶν» δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἐγγραφῆς ἐὰν τὸ τοιοῦτον σφάλμα τῆς ἐγγραφῆς ὀφείλεται εἰς μεταβολὴν συνεπείᾳ θανάτου ἢ εἰδικῆς διαδοχῆς ἢ οἱουδήποτε ἄλλου λόγου, ἀφορῶσαν τὰ πρόσωπα τῶν διαδίκων.

Ἄρθρον 4. Ἡ αἴτησις πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ βιβλίον συντάσσεται ἐπὶ χαρτοσήμου δρχ. πέντε μὲν διὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ὑποθέσεις, εἴκοσιν δὲ διὰ τὰς ἐνώπιον πολυμελοῦς δικαστηρίου.

Ἄρθρον 5. Ἐπὶ ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν τὸ δικαιοστάσιον θέλει ἀρθῆ μετὰ τὴν 31 Μαΐου 1933, ἀποσβεννυμένων διὰ παραγραφῆς ἅμα τῇ διὰ ταύτας ἄρσει τοῦ δικαιοστασίου, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 2 ὁριζόμενα, τῆς πρὸς ἐγγραφὴν τούτων προθεσμίας ὁριζομένης τριμήνου ἀπὸ τῆς διὰ ταύτας ἄρσεως τοῦ δικαιοστασίου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ τριμήνου τούτου ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 6. Πᾶσα διάταξις τῶν κωδικοποιουμένων διὰ τοῦ παρόντος νόμων μὴ περιληφθεῖσα ἐν τῷ παρόντι καταργεῖται ἐφεξῆς.

Ἄρθρον τρίτον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρχεται κατόπιν ἡ β' συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παρελθόντων ἐτῶν».

Ὁ κ. **Γ. Βαρβούτης** λέγει ὅτι καίτοι εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἀναφέρεται ὅτι πρόκειται περὶ οἰκονομικῶν διευκολύνσεων τῶν φοιτητῶν τὸ νομοσχέδιον θίγει οὐσιωδέστατα αὐτὰς τὰς βάσεις της ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως. Τὸ περιεχόμενον διαφωνοῦν οὐσιωδῶς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καθεροῦ ἀρχὰς αἵτινες μαρτυροῦν ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν δύναμαι νὰ ἀποδεχθῶ. Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν παρατηρεῖται ὡς ὀρθῶς εἶπε καὶ ὁ κ. **Χατζηδάκης** οὐχὶ κομμουνιστικὴ τάσις ἀλλὰ τάσις ἀναρχισμοῦ, θὰ ἦτο ἔγκλημα νὰ ἐνισχύωμεν διὰ νομοθετικῶν μέτρων φοιτητάς, οἱ ὁποῖοι δὲν κατώρθωσαν ἐξ ἀμελείας των νὰ λάβουν δίπλωμα. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς παιδείας, ὁ ὁποῖος διὰ δηλώσεών του ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρατήσῃ τὸ σήμερον ὑφιστάμενον καθεστὼς, νὰ μὴ ἐνισχύῃ τὴν φυγοπονίαν καὶ νὰ μὴ εἰσαγάγῃ τι μέτρα, τὰ ὁποῖα ὑποσκάπτουν τὰ θεμέλια τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος.

Γ. Τσόχας. Δὲν πρόκειται οὔτε περὶ κομμουνισμοῦ οὔτε περὶ μαρξισμοῦ οὔτε περὶ ἀναρχισμοῦ ἀλλὰ ἁπλούστατα περὶ οἰκονομικῆς διευκολύνσεως τῶν φοιτητῶν.

Γ. Βαρβούτης. Ὑπὸ τὸν ἀπατηλὸν τίτλον τῆς οἰκονομικῆς διευκολύνσεως ἐνισχύομεν τὴν ἀναρχίαν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐκ στοργῆς καὶ πρὸς τοὺς φοιτητάς καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν ἔπρεπε νὰ ἀπαντήσῃ μὲ σκληρότητα πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν διευκολύνσεις, ἐὰν δὲ νομίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου ἔχει τρωτὰ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν μεταρρύθμισίν του.

Ἐρωτᾶ κατόπιν ἐὰν ὑπάρχει ἔγγραφος ἡ γνώμη τῆς Συγκλήτου περὶ τοῦ νομοσχεδίου,

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ἔκαμα τὴν δήλωσιν ὅτι ὑπάρχει ἡ γνώμη τῆς Συγκλήτου, μπορεῖτε ὅμως νὰ ἐξακολουθήσετε, σᾶς ἀπολαμβάνω καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐν καιρῷ (Χειροκροτήματα ἐκ τῶν θεωρείων)

Γ. Βαρβούτης. Σᾶς ἠρώτησα ἂν συνῆλθεν ἡ Σύγκλητος καὶ ἐξήτασε τὸ περιεχόμενον τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἂν ἀπήντησεν ἐγγράφως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι εἶναι κατωτικώτερον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ. Θὰ ἀπαντήσῃ ἀφοῦ ἀκούσῃ ὅλας τὰς γνώμας. Ἀλλωστε ὁ Ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ ἐξ οἱασδήποτε γνωμοδοτήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἐπιστημονικῆς ἀρχῆς καὶ θέλομεν νὰ γνωρίζωμεν τὴν γνώμην σας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Οὐδέποτε ὁ Ὑπουργὸς καλύπτεται.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν πρόκειται νὰ καλυφθῇ ὁ Ὑπουργός, ἀλλὰ **νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ Σύγκλητος.**

Ὁ κ. **Ι. Μάλλωσις** λέγει ὅτι ἂν ὁ προλαλήσας Βουλευτὴς εἶχεν ἀσχοληθῆ μὲ παρεμφερῆ Νομοσχέδια πρὸς τὸ σήμερον συζητούμενον, δὲν θὰ κατελαμβάνετο ἀπὸ ἱεραν ἀγανάκτησιν, διότι τὸ Νομοσχέδιον συγκρινόμενον πρὸς ἄλλα εἶναι παρθένον. Ἔχομεν, λέγει, ἀπὸ τοῦ 1923 δώδεκα ἐν ὅλῳ χαριστικοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν Περὶ αὐτοῦ δύναταί τις νὰ πεισθῇ ἀπὸ τὰς ἐπετηρίδας τοῦ Πανεπιστημίου.

Π. Καλλιγκάτσης. Ἐλήφθησαν μέτρα διὰ τοὺς ἐφέδρους.

Ι. Μάλλωσις. Καὶ διὰ μὴ ἐφέδρους.

Γ. Μπουρδάρας. Πρόκειται περὶ πράξεων τῆς Δικτατορίας.

Ι. Μάλλωσις. Καὶ μετὰ τὴν Δικτατορίαν ἐπὶ Κοινοβουλευτικῶν Κυβερνήσεων εἰς τὰ 1930 καὶ εἰς τὰ 1931 καὶ εἰς τὰ 1932 ἐλήφθησαν εὐεργετικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ συγκρίνῃ τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου μὲ τὰς διατάξεις ἄλλων παρεμφερῶν νομοσχεδίων θὰ πεισθῇ ὅτι δὲν δικαιολογεῖται μῆνις. Πρόκειται νὰ διευκολυνθῇ μία τάξις φοιτητῶν. Δὲν νομίζω δὲ ὅτι εἶναι τοῦτο φοβερόν, ὅταν καθημερινῶς ἐνοχλοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ μὲ ἀναστολάς. (Χειροκροτήματα ἐκ τῶν θεωρείων).

Γ. Παπανδρέου. Διαμαρτύρομαι ἐναντίον τῆς αὐθαδείας τῶν θεωρείων ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐνδιαφερόμενοι φοιτηταί.....

Γ. Εὐστρατιάδης. Ἔχουν δικαίωμα, δὲν εἶναι Πανεπιστήμιον ἐδῶ, εἶναι ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος χειροκροτεῖ.

Γ. Παπανδρέου. Διαμαρτύρομαι ἐκτελῶν καθῆκον, ἐὰν δὲ ὁ κ. Πρόεδρος κρίνῃ ὅτι ὀρθῶς γίνεται τοῦτο ἐπισημαίνομεν τὴν πρᾶξιν . . . .

Πρόεδρος. Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔκρινε καὶ διέταξε τὴν ἐκκένωσιν τῶν θεωρείων εἰς περίπτωσιν ἐπαναλήψεως.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Πανεπιστημίου ἀνήκει εἰς τὰς μεγάλας ἐκείνας ὑποθέσεις τοῦ Κράτους διὰ τὰς ὁποίας ἐπιβάλλεται ἐξαιρετικὴ μέριμνα. Ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐὰν πράγματι, ὡς ἔχει πληροφορίας, ἡ Σύγκλητος ἐπρόσθεσε διάταξιν περιπτώσεως κεκανονισμένων ἀσκήσεων, διότι τοιαύτη διάταξις λείπει ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον. Διαφωνοῦμεν, λέγει, ὄχι διότι δὲν ὑπῆρχον ἀνάλογοι διατάξεις εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ διότι ὑπῆρχον καὶ πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ τεθῇ ἕνα τέρμα.

Αἱ εὐκολίαι τὰς ὁποίας θέλομεν νὰ προσφέρωμεν, ἀφοροῦν τὴν ἐπάρκειαν τῶν σπουδῶν. Παρέχομεν προνόμιον εἰς τοὺς καθυστερήσαντας ἐπὶ 4 ἐξεταστικὰς περιόδους φοιτητάς, οἱ ὁποῖοι ἐνῷ ἐψηφίσθησαν καὶ ἄλλοι εὐεργετικοὶ νόμοι δὲν ἔκαμαν χρῆσιν αὐτῶν. Ἡ ἄσκησις τῶν κυβερνητικῶν ἔργων ἐπιβάλλει ἕνα δυσάρεστον καθῆκον. Ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα δυσάρεστοι ὄχι μόνον πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς φίλους, ὅταν ἐπιβάλλουν τοῦτο τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς χώρας.

Α. Κακαράς. Τὸ ἐφηρμόσατε σεῖς ποτὲ αὐτό;

Γ. Παπανδρέου. Ἐπὶ εἴκοσιν ὁλόκληρα ἔτη τοιαύτη ἦτο ἡ πολιτεία μας. Ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος.... (Θόρυβος, διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Φ. Μοσχούλας. Πρέπει νὰ ντρέπεσθε. Ἡ καταισχύνη τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄχι ἡ δόξα.

Γ. Παπανδρέου. Ἡ ἀναγέννησις τᾶς Ἑλλάδος ὑπῆρξε ἔργον ἡμῶν.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ σᾶς εἴπω ἐγὼ εἰς ποῖον σημεῖον κατεβαραθρώσατε τὴν ἐκπαίδευσιν.

Δ. Κριεζῆς. Ἐφόσον τὰ χειροκροτήματα τῶν θεωρείων πειράζουν τὰ νεῦρα τοῦ κ. βουλευτοῦ, τοῦ λέγω ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κτυπᾷ τὰ χέρια του, ὅταν ὁμιλεῖ πρὸς τὴν Βουλήν, εἶναι ἀπρέπεια.

Γ. Παπανδρέου. Ἀναμένω νὰ ἀκούσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅσα θὰ ἔχει νὰ μοῦ κατηγορήσῃ διὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσω. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἡμεῖς ὡς ἀντιπολιτευόμενοι διαμαρτυρόμεθα ἐντόνως καὶ τονίζομεν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐπαγγελθεὶς ὅσα ἐπηγγέλθη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, δὲν ὤφειλε νὰ κάμῃ τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν πρὸ τῆς Βουλῆς μὲ τὸ ἀτυχὲς αὐτὸ νομοσχέδιον.

Κ. Χρυσοστόμου. Ἡ τροπολογία, λέγει, ἣν ὑπεστήριξα καὶ εἰς τὴν ἄλλην συζήτησιν δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰς ἀπόψεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως, διότι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἐναντίον τῶν νόμων τῶν προκαλούντων χαλάρωσιν τῆς ἀνωτάτης ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικείας ἠδύνατο εἰς τὸ παρελθὸν νὰ δικαιολογῆται, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ φοιτητικὸς κόσμος ἐπεστρατεύετο, ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Ἑλλάδος νομίζομεν ὅτι πυκνὴ παροχὴ διευκολύνσεων πρὸς ἀπόκτησιν δίπλωμάτων οὐδαμῶς δικαιολογεῖται. Ἂν ἐπρόκειτο περὶ οἰκονομικῶν διευκολύνσεων ὡς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἣν διανύομεν, θὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν παρουσιάζει τὸ νομοσχέδιον. Συνεπεῖς πρὸς ταῦτα ὑποστηρίζομεν τὴν τροπολογίαν μας ἡ ὁποία εἶναι περιεχομένου οἰκονομικοῦ.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θέλετε τροπολόγησιν, ἐνῷ εἶσθε κατὰ τῆς βάσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Κ. Χρυσοστόμου. Εἴμεθα ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς διευκολύνσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνῷ στηρίζεται ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νομοσχεδίου, δὲν τὴν περιέχει ὅμως. Κατὰ τὴν τροπολογίαν μας ὑποστηρίζεται ἕνας συμψηφισμὸς καταβληθέντων ἐξόδων. Ταύτης θέλομεν τὴν υἱοθέτησιν καὶ ἀντιτιθέμεθα, ἐπιλέγει, ἐναντίον πάσης ἀλληρμὴ ἐνεχούσης οἰκονομικὴν διευκόλυνσιν.

Δ. Χατζῆσκος. Δὲν θὰ ἀνηρχόμην, λέγει, εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἀντικρούσω τὰς κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιθέσεις, ἀλλὰ ἀνέρχομαι διὰ νὰ ἀμυνθῶ τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου, ὅστις ἐν μέσῳ τῆς τρομερᾶς οἰκονομικῆς κρίσεως ζητεῖ διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἐνίσχυσιν διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ τερματίσῃ τὰς σπουδάς του. Πρόκειται προφανῶς, τονίζει, περὶ ἀναγνωρίσεως δικαίου αἰτήματος καὶ οὐχὶ περὶ δημοκοπίας. Οἱ ἀντικρούσαντες τὸ νομοσχέδιον ἐπεκαλέσθησαν ὅτι πρέπει νὰ λήξῃ τὸ παρελθόν, καθ' ὃ ἐψηφίζοντο σωρεῖαι εὐεργετικῶν νόμων. Ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ νόμοι ἐκεῖνοι ἐψηφίζοντο ἐξ ἄλλων λόγων καὶ δὴ καθαρῶς προσωπικῶν τοιούτων. Δὲν νομίζω ὅτι δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἐπιδιώκομεν τὴν χαλάρωσιν τῆς παιδείας, διότι φρονοῦμεν ὅτι ὁ φοιτητικὸς κόσμος ἐνισχυόμενος καὶ ἀποκτῶν τὰ ἐπιστημονικά του ἐφόδια θὰ περιφρουρήσῃ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ κατάντημα εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ἔφερεν ἡ περίφημος ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις (χειροκροτήματα). Ἐξ ἄλλου οἱ προηγούμενοι νόμοι δὲν εἶναι καὶ τόσον παλαιοὶ μάλιστα ἕνας ἐξ αὐτῶν ὁ 5583 εἶναι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1932 καὶ πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς διετήρησεν ἐν ἰσχύι τὸν νόμον 4995 καὶ εὐεργέτησε μόνον τοὺς ἀμελεῖς φοιτητάς. Τὸ σημερινὸν νομοσχέδιον ἐν ἀντιθέσει εὐνοεῖ τοὺς προσελθόντας καὶ ἐπιτυχόντας φοιτητὰς καὶ τοὺς δίδεται μόνον τὸ δικαίωμα νὰ μὴ ἐπαναπληρώσουν. Πρόκειται συνεπῶς περὶ διατάξεων οἰκονομικῆς φύσεως. Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος κ. Βαρβούτης μᾶς ὡμίλησε καὶ περὶ ἑστίας μαρξισμοῦ καὶ ἀναρχισμοῦ, δύναμαι ὅμως νὰ τὸν ἐρωτήσω, ἂν θὰ γίνουν ἢ ὄχι ἀναρχικὰ στοιχεῖα οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ὅταν δὲν τοὺς βοηθήσωμεν νὰ περαιώσουν τὴν ἐκπαίδευσίν των καὶ σχετικῶς μὲ τὰ περὶ ἀναρχισμοῦ καὶ μαρξισμοῦ λεχθέντα ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι ἡ ἑστία τῆς μολύνσεως εἶναι εἰς τὴν κατωτάτην καὶ Μέσην ἐκπαίδευσιν καὶ ὀρθῶς ὁ νῦν κ. Ὑπουργὸς ἀπεφάσισε νὰ ἀποκαθάρῃ τὴν Δημοτικὴν καὶ Μέσην ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, πού μολύνουν τὴν νεολαίαν μας, ὅπως τὸ ἴδιον ἔπραξα καὶ ἐγὼ κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς Ὑπουργίας μου. (χειροκροτήματα)

Κ. Καλκάνης. Ὡρισμέναι, λέγει, φράσεις τοῦ κ. ἐκ Λέσβου βουλευτοῦ μὲ φέρουν εἰς τὸ βῆμα. Οἱ λόγοι του δὲν στηρίζονται καθόλου εἰς τὴν πραγματικότητα, καὶ εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς τὰ γεγονότα. Εἶπε κομπαστικῶς ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ συνεργάται του ἔφεραν τὴν δόξαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτο εἶναι τελείως ἀνακριβὲς καὶ ἀσύστατον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ παράταξις ἐκείνη εἶναι ἡ παράταξις ἡ βυθίσασα τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ αἷμα, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία μᾶς ἔφερε εἰς τὸ γνωστὸν κατάντημα. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ κέντρου).

Πρόεδρος. Παρακαλῶ τὸν κ. βουλευτὴν νὰ μὴ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ θέμα.

Φ. Μοσχούλας. Ἀφίστε τὴν συζήτησιν ἐλευθέραν, κύριε Πρόεδρε.

Πρόεδρος. Δὲν θὰ κανονίσητε σεῖς, κύριε βουλευτά, τὴν συζήτησιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Συνιστῶ εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, κύριον συνάδελφον νὰ μὴ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. ἐκ Λέσβου Βουλευτοῦ, ἔξω τοῦ περιεχομένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Κ. Καλκάνης. Πρέπει νὰ δοθῇ ἡ δέουσα ἀπάντησις. Περιορίζομαι μόνον νὰ τοῦ εἰπω ὅτι δὲν ἔχονται ἀληθείας τὰ ὅσα εἶπε καὶ τόσον εἶναι ἀληθὲς αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγω, ὥστε καὶ εἰς ὅλον τὸν ἔξω κόσμον γράφεται ἡ Ἑλλὰς ὡς ἐξαιρεθεῖσα ἐξ αἰτίας τῆς παρατάξεως ἐκείνης. Καὶ ἄλλη φράσις τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Λέσβου Βουλευτοῦ ὅτι πρέπει νὰ σταματήσουν ὅλα τὰ κακά, ποὺ ἔκαμεν ἡ παράταξις ἐκείνη, εἴτε ἀπὸ κομματικὴν σκοπιμότητα, εἴτε ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλον λόγον καὶ ὅτι ἡμεῖς μόνον πρέπει νὰ δίδωμεν τὸ παράδειγμα, τοῦ νὰ θεώμεθα ἀδιαμαρτύρητοι εἰς τὰ λαβόντα χώραν, πρέπει καὶ αὐτὴ νὰ τύχῃ ἀπαντήσεως. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ λαοῦ νὰ φροντίσωμεν νὰ ἐπανορθωθοῦν τοὐλάχιστον αἱ γενόμεναι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀδικίαι, ὡρμανομέναι παρ' ἑνὸς κόμματος ὅπερ ἐκυβέρνησε τὸν τόπον τὸν περισσότερον χρόνον παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Καὶ κατὰ τρόπον πολλάκις ἀνήθικον.

Ε. Βενιζέλος. Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι τοιαῦται ὑπερβολαὶ καὶ κατιχρήσεις τῆς ἐλευθερίας τοῦ βήματος πρέπει νὰ σταματήσουν...

Κ. Καλκάνης. Δὲν εἶναι καθόλου ὑπερβολαί.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ τὸν ῥήτορα νὰ μὴ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἔξω τοῦ θέματος λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. ἐκ Λέσβου Βουλευτοῦ. Ἔχουν ἀρκετὰ ἤδη λεχθῇ καὶ τὰ λόγια εἶναι περιττά. Χρειάζονται ἔργα καὶ ὄχι λόγια καὶ παρακαλῶ τὸν κ. κ. Καλκάνην νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ θέμα.

Κ. Καλκάνης. Περιορίζομαι εἰς τὸ θέμα. Ὑπάρχουν διατάξεις ψηφισθεῖσαι παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καθ' ἃς ἐθεωρήθη χρόνος φοιτήσεως ὁ μηδέποτε διανυθείς, καὶ τῆς 4ης ἀκόμη τάξεως Γυμνασίου καὶ τῆς 3ης Γυμνασίου ἐθεωρήθη ὡς χρόνος πανεπιστημιακῆς φοιτήσεως. Ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὸ σημεῖον τελειόφοιτοι τῆς Β' Γυμνασίου νὰ πέρνουν πανεπιστημιακὸν δίπλωμα θεωρηθέντες ὡς φοιτήσαντες. Καὶ τοῦτο ἔγινε διὰ νόμου.

Ε. Βενιζέλος. Ποίου νόμου;

Κ. Καλκάνης. Θὰ σᾶς τὸν φέρω. (Φωναὶ, ἀντεγκλήσεις καὶ διαμαρτυρίαι).

Πρόεδρος. Νομίζω, κ. Βουλευτά, (πρὸς τὸν κ. Καλκάνην) ὅτι ἔχετε φύγει ἀπὸ τὸ θέμα.

Φωναί. Ὄχι, ὄχι.

Ε. Βενιζέλος. Θέλω τὸν νόμον διὰ νὰ ἴδω πότε ἔγινε.

Κ. Καλκάνης. Θὰ σᾶς τὸν φέρω, διότι δὲν ἐφαντάζόμην τοιαύτην ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ ἐφοδιασθῷ μὲ τοὺς νόμους σας. Πρόκειται ἄλλως τε περὶ σειρᾶς μέτρων προβεβουλευμένων δι' ὧν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ κ. βουλευτοῦ Λέσβου ὑπεθάλποντο τάσεις μαλιαρὰι καὶ κομμουνιστικαὶ καὶ διὰ τοῦτο ἐβλέπομεν τὸ θέαμα δῆθεν φοιτητῶν λαμβανόντων δίπλωμα.

Φωναί (ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Τὸν νόμον.

Κ. Καλκάνης. Θὰ σᾶς τὸν φέρω ἀμέσως. Διὰ τῶν ἰδίων νόμων σας ἐπετρέπετο ἐπίσης νὰ ἀναγράφεται ἀναδρομικῶς εἰς ὁποιαν σχολὴν ἤθελεν ἕκαστος καὶ δι' αὐτὸ ἔχομεν ἀνθρώπους μὲ δίπλωμα καὶ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς νομικῆς, ἄλλος μάλιστα ἐκτὸς τῶν δύο ἐπῆρε καὶ τὸ τρίτον τῆς φιλολογίας, χωρὶς νὰ φοιτήσῃ πουθενά. Αὐτὰ εἶναι γεγονότα ἀναμφισβήτητα, τὰ ὁποῖα δὲν προῆλθον ἐκ τῆς ἰδικῆς μας πατάξεως. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὀρθὴ ἡ ἀντίληψις, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρηθοῦν ἐπανορθώσεις ἐγκλημάτων καὶ ἀδικιῶν, διότι οὕτω θὰ ἔχωμεν τὸν κανόνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ μὲν μία παράταξις θὰ θύει καὶ θὰ ἀπολύει καὶ ἡ ἄλλη θὰ βλέπει ὅλα αὐτὰ ἀδιαμαρτύρητα καὶ δὲν θὰ τὰ ἐπανορθώνῃ. Τοῦτο τοὐλάχιστον, ἐπιλέγει, δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν πρόσφατον ἐντολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Α. Μελᾶς*** ἐρωτᾷ πόσους φοιτητὰς ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὁμολογῶ λέγει ὅτι δὲν ἐφανταζόμην ποτὲ ὅτι εἰς ἓν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θγάζει ἀνὰ ἓν κατ' ἔτος κάθε, Κυβέρνησις πρωτίστως δὲ ἡ Κυβέρνησις τῶν φιλελευθέρων, θὰ παρουσιάζετο ἀντίδρασις τοιαύτη, ἰσχυριζομένων τῶν ἐπικριτῶν τοῦ νομοσχεδίου ὅτι δι' αὐτοῦ κλονίζονται καὶ ἀνατρέπονται τὰ Θεμέλια τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Μοῦ κάμνει κατάπληξιν ἡ ἀντίδρασις αὐτή, ἐφόσον μάλιστα εἶδα προωτοστατοῦντα καὶ ἀνερχόμενον εἰς τὸ βῆμα νὰ ὁμιλήσῃ τὸν ἴδιον Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Μίαν ἐξήγησιν ἔδωκα διὰ τὴν ἀντίδρασιν αὐτήν. Ὅτι αὕτη στρέφεται κατὰ τῆς νέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντὶ νὰ περιμένουν οἱ ἀντίπαλοί της τὰ νέα ἐκπαιδευτικὰ μέτρα ἤρξαντο βάλλοντες καθ' ἑνὸς νομοσχεδίου, ὅπως τὸ παρόν, ὅπερ τόσον τὸ ἐθεωρήσαμεν οὐσιῶδες, ὥστε τὸ ἐχαρακτηρίσαμεν ὡς ὑπηρεσιακόν. Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι τὸ ἤρτα κατηρτισμένον ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὅσον καὶ ἂν ἠθέλομεν νὰ βάλωμεν τὰ πράγματα εἰς τάξιν δὲν ἠμποροῦμεν βεβαίως καὶ νὰ τὰ ἀρνηθῶμεν, δηλαδὴ νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν πραγματικότητα. Ἐκτὸς τῆς ἐκπλήξεώς μου διὰ τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου μὲ ἐξέπληξεν ἐπίσης ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἀγανάκτησις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ὅταν ὁ κ. Βουλευτὴς Λευκάδος ἤλεγξε τὰς πράξεις τοῦ κόμματός του. Ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ λεχθοῦν ὅσα ἐλέχθησαν ὅταν ὁ κ. Βουλευτὴς Λέσβου ὡμίλησε περὶ τῆς δόξης τὴν ὁποίαν συνεκόμισεν ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ἡ Φιλελεύθερα παράταξις διὰ τῶν πράξεών της. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀξιᾶς καὶ τοῦ κέντρου). Σχετικῶς, συνεχίζει, μὲ τὰς ἀκουσθείσας ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἐμελετήθη τὸ Νομοσχέδιον. Πρόκειται νὰ διευκολυνθῇ ἕκαστος φοιτητὴς μὲ 3.000 δραχμὰς ὅσαι θὰ χρειασθοῦν διὰ τὰς ἀνανεώσεις. Μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ μορφωτικὸν στοιχεῖον τοῦ φοιτητοῦ δὲν κλονίζεται καθόλου. Ἑπομένως δὲν βλέπω καμμίαν δικαιολογίαν οὔτε τῆς ἀγανακτήσεως οὔτε τῆς ἐξάψεως κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου. Καὶ ἐγὼ ὅταν μοῦ προσήχθη τὸ Νομοσχέδιον τὸ εἶδα μετ' ἀτυμπαθείας. Ἀλλὰ συνεφώνησα καὶ ἐγὼ ὅτι αἱ διευκολυντικαὶ αὐταὶ διατάξεις δὲν θὰ ἐκλείψουν ἀποτόμως, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ μόνη ἀφετηρία τῆς ἀντιδράσεως εἶναι ὁ θόρυβος, ὁ ὁποῖος προκαλεῖται ἀπὸ τὴν ἀντίπαλον παράταξιν διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἔπρεπε ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ν' ἀποκρυσταλλωθοῦν πρῶτον τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔπειτα νὰ ἀντιδράσῃ. Ἐζητήθη ἐπανειλημμένως ἂν ὑπάρχῃ συναίνεσις τῆς Συγκλήτου διὰ τὸ Νομοσχέδιον. Ἔχω νὰ ἐπαναδηλώσω καὶ πάλιν ὅτι παρέδωκα τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Πανεπιστημίου, ὅστις μοῦ τὸ ἐπέστρεψε διαβεβαιώσας με ὅτι ἡ Σύγκλητος ἔδωκε τὴν συγκατάθεσίν της. Ἠγέρθη προχθὲς καὶ σήμερον ἀξίωσις περὶ προσαγωγῆς ἐγγράφου συναινέσεως τῆς Συγκλήτου. Πληροφορῶ τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ Νομοσχεδίου ὅτι ἐπροκάλεσα καὶ ἔλαβα τὴν ἑξῆς ἔγγραφον ἀπάντησιν τοῦ κ. Πρυτάνεως. α' Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1933. Ἡ Πρυτανεία τοῦ Ἐθν. καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρὸς τὸ Στὸν Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἀριθ. Πρωτ. 11372. Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ὑμῖν ὅτι ἡ Πανεπιστημιακὴ Σύγκλητος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 3ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἐξετάσασα τὸ ἀποσταλὲν αὐτῇ

Νομοσχέδιον περὶ διαφόρων φοιτητικῶν διευκολύνσεων συνεφώνησε πρὸς ἁπάσας τὰς ἀναφερομένας ἐν αὐτῷ διατάξεις. Μετὰ βαθυτάτης τιμῆς. Ὁ Πρύτανις Κ. Λογοθετόπουλος.» (Χειροκροτήματα).

Δὲν βλέπω, συνεχίζει, κατόπιν τούτου τί εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ ἀνατρέπει τὰ Θεμέλια τοῦ Πανεπιστημίου. Ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν καὶ ταύτην τὴν βλέπω μετὰ συμπαθείας, διότι ἀφορᾷ οἰκονομικὴν διευκόλυνσιν καὶ δύναται καὶ αὐτὴ νὰ τύχῃ εὐμενοῦς ἀποδοχῆς. Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου Βουλευτοῦ Λέσβου δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀφίσω ἄνευ ἀπαντήσεως μίαν πρόκλησίν του. Μὲ συνεβούλευσε νὰ εἶμαι σκληρός, ὅταν ἀσκῶ κυβερνητικὸν ἔργον, ἀλλὰ ἂς ἴδωμεν τίνα σκληρότητα ἐπέδειξεν οὗτος ὡς Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὅταν μετέβαλε τὸν νόμον διὰ νὰ μᾶς βάλῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως μίαν διδασκάλισσαν τὴν Κυρίαν Ἀμαριώτου.

Γ. Παπανδρέου. Ἔχει σπουδάσει εἰς τὴν Γερμανίαν.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἡ περίφημος αὐτὴ δημοδιδασκάλισσα ἐτέθη διὰ νόμου εἰδικοῦ, ἐκ μέρους τοῦ δίδοντος τὰς περὶ σκληρότητος συμβουλὰς βουλευτοῦ Λέσβου, μέλους τοῦ Ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου.

Φωναί (ἐκ τῆς δεξιᾶς. Αἶσχος, αἶσχος).

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐπίσης ὁ ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος Παϊδούσης στερούμενος διπλώματος.....

Α. Παχνός. Ἔχει τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰένας.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Εἶναι συμπολίτης σας. Δι' αὐτὸν, λέγω, ἐψήφισεν ὁ κ. Παπανδρέου νόμον δι' οὗ ἐμειώνοντο τὰ προσόντα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβούλου καὶ μᾶς τὸν ἔβαλε καὶ αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἀνεξαρτήτως τούτου, συνεχίζει, πρέπει νὰ σᾶς δώσω μίαν εἰκόνα τῆς καταστάσεως εἰς ἣν διατελεῖ ἡ ἐκπαίδευσις τῆς χώρας, διὰ νὰ ἰδῆτε κατὰ πόσον δικαιολογοῦνται τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Παπανδρέου καὶ ποία δόξα ἀνήκει εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων. Ἰδοὺ ἡ δόξα. Ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἔκθεσις. Τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον ἐγένετο μία συνέλευσις τῶν διδασκάλων. Τὰ πρακτικὰ αὐτῆς κατεχωρήθησαν εἰς τὸ περιοδικὸν «Διδασκαλικὸν Βῆμα» καὶ ἂν τὰ διαβάσετε θὰ ἴδητε ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς νὰ ἐκφράζωνται μὲ ἰταμὴν περιφρόνησιν κατὰ τοῦ Κράτους. Ἰδοὺ περικοπαί τινες ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν ἐκπαιδευτικοῦ συμβούλου ἐνεργήσαντος ἀνακρίσεις.

Πρῶτα οἱ διδάσκαλοι ἐχωρίσθησαν εἰς δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν παράταξιν. Ἐπὶ τοῦ πρώτου τελέντος ἐρωτήματος ὁ ἀνακρίνας σύμβουλος ἀπαντᾷ. «Οἱ διδάσκαλοι εἶναι διηρημένοι εἰς παράταξιν δεξιὰν καὶ ἀριστερόν. Ἐπὶ 55 συλλόγων οἱ 18 εἶναι φορεῖς ἰδεῶν καθαρῶς ἀντικρατικῶν. Ὡς πρὸς τὸ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον ἡ ἀριστερὰ παράταξις ἀπαντᾷ ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ἐργοδότης πιέζων τοὺς ὑπαλλήλους καὶ θέλων σκλάβους. Οἰκονομικαὶ διεκδικήσεις, συνδικαλιστικαὶ ἐλευθερίαι, ὀργάνωσις τῆς πάλης τῶν τάξεων, ὀργάνωσις προνοίας διὰ τὰ θύματα ἀγώνων, αὐταὶ εἶναι αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ συνεδρίου. Συνεργασία μὲ τὸ Κράτος ἐπιτρέπεται μόνον ὅταν τὰ συμφέροντα εἶναι κοινά. Ἔπειτα γίνεται δριμεῖα ἐπίθεσις ἐναντίον ὅλων τῶν κομμάτων. Καὶ τώρα ἐρωτῶ ἂν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ παραδίδεται ἡ μόρφωσις τῶν τέκνων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τοιούτους διδασκάλους.

Γ. Βαρβούτης. Αὐτὰ ἔχουν θέσιν, ὅταν θὰ φέρετε τὰ μέτρα σας.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἡ ἔκθεσις, συνεχίζει, τονίζει ὅτι ὅλη ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἀριστερῶν ἦτο ἐχθρικωτάτη κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ Κράτους καὶ πάσης ὑποστάσεώς του. Ἄλλοι ῥήτορες λέγουν ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ πολεμηθῇ διὰ καθόδου εἰς τοὺς δρόμους. Αὐτά, κύριοι Βουλευταί, ἐγένοντο ἐν μέσαις Ἀθήναις ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Μ. Βολουδάκης. Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ ἐστάλη εἰς τὸ Συμβούλιον, ἀλλὰ τὸ κατηργήσατε.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τώρα τὴν στέλλω ἐγὼ τὴν ἔκθεσιν αὐτήν. Τοιουτοτρόπως ἐξεφράζοντο οἱ διδάσκαλοί μας ἐπὶ τοῦ προηγουμένου καθεστῶτος καὶ ἐρωτῶ ἂν τοῦτο ἀποτελεῖ δόξαν περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ κ. Παπανδρέου. Ὅταν, συνεχίζει, παρέλαβεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ προέβη εἰς δηλώσεις περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω τὶ σωρεῖαν τηλεγραφημάτων καὶ ὑπομνημάτων ἐλάβομεν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ πλῆθος Συλλόγων, καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις ζητούσας νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δημοδιδάσκαλοι ἀπολυόμενοι ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων ὡς κομμουνισταὶ ἀπηλλάσσοντο παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετετίθετο ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὁ εἰσηγηθεὶς τὴν ἀπόλυσίν των. Τὸ ἐδήλωσα, ἐπιλέγει, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν ἀμεσώτερον ἀπόφασιν νὰ ἀπαλλαχθῇ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνατρεπτικὰ στοιχεῖα, καὶ νὰ τὴν χειραγωγήσῃ πρὸς τὴν κατεύθυσιν ποὺ ἐπιβάλλουν τὰ ἰδανικὰ τῆς φυλῆς, ἡ ἱστορία της καὶ αἱ ἐπιδιώξεις της διὰ τὸ μέλλον. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Γ. Παπανδρέου. Ὡς πρὸς τὸ παρελθόν, λέγει, ὅτι ἐγίνοντο νόμοι διὰ τοὺς ὁποίους εἴπομεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ σταματήσουν.. Ἕκαστος ἀνήκων εἰς κόμμα εἰς τὸ ὁποῖον τὸν ὠθεῖ ἡ βαθυτέρα του ψυχικὴ πεποίθησις, εἶναι φυσικὸν νὰ πιστεύῃ, ὅτι τὸ κόμμα του εἶναι τὸ παρασχὸν τὰς περισσοτέρας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὴν ὁλότητα. Μὲ τοῦτο δίδω τὴν ἐξήγησιν τῶν γενομένων εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ἀπαντήσεων.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἔπρεπε νὰ πάρετε μίαν ἀπάντησιν ἀφοῦ εἴπατε ὅτι ἐντεμπουτάρησεν ἡ Κυβέρνησις μὲ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον.

Γ. Παπανδρέου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐπεξήγησεν ὅτι αἱ κατὰ τοῦ συζητουμένου μέτρου διαμαρτυρίαι ἔχουν ἀφετηρίαν τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς νέας Κυβερνητικῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. Τῷ παρέχω τὴν βεβαίωσιν ὅτι μὲ ὅσα εἶπε καὶ ἀνέπτυξε οὐδεμίαν νέαν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν ἐγκαινιάζει. Εἶπεν ὅτι ἐξετράπησαν ὡρισμένοι διδάσκαλοι εἰς μίαν Συνέλευσιν, ἀλλ' ἐλησμόνησε νὰ προσθέσῃ ὅτι τὴν ἀνάκρισιν διὰ τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ τὴν διέταξε τότε τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὴν ἀνέθεσε μάλιστα εἰς μὴ ὁμόφρονα ἐκπαιδευτικὸν Σύμβουλον καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ὅταν θὰ ἀπεφάσιζεν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως κατηργήθη. Καὶ ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, ποῖον ἄλλο ἦτο τὸ καθῆκον τοῦ Ὑπουργοῦ παρὰ νὰ διατάξῃ ἀνακρίσεις καὶ νὰ ζητήσῃ ἁρμοδίως τὴν τιμωρίαν, ἐὰν ἐβεβαιοῦντο παραβάσεις καὶ ὑπερβασίαι; Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ ἤθελε νὰ παρασχεθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔκαμε τὸ καθῆκόν του τότε, ἀλλὰ τὸ πταῖσμά του εἶναι ὅτι ὑπέθαλψε κατάστασιν ἐξ ἧς ἀπέρρευσαν αἱ ἐκδηλώσεις ἐκεῖναι. Τῷ ἀπαντῶ ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ σκληροτέρα καταδίωξις τοῦ κομμουνισμοῦ ἀπὸ ὅσην ἐκάμαμεν ἡμεῖς. Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ θέσωμεν εἰς συνεννόησιν τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς μὲ τὸ Ἐπιτελεῖον, ἰδίως ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπιδιώξαντες νὰ ἁρμονίσωμεν τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Κράτους. Ἐφθάσαμεν καὶ εἰς μίαν ἄλλην ἐνέργειαν. Ἀντιπρόσωποι τῆς Διοικήσεως, ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐπιτελείου καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκπαιδεύσεως νὰ λάβουν ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, κοινὰς ἀποφάσεις, αἵτινες ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογήν. Τί ἄλλο ἠθέλατε περισσότερον νὰ πράξωμεν; Ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἐπράξαμεν ἡμεῖς εἶναι νὰ μὴ συγχύσωμεν τὸν κομμουνισμὸν μὲ τὴν πρόοδον. Πιστεύομεν ἡμεῖς ὅτι ἡ δημοκρατία ἡ σημερινὴ δὲν πρέπει νὰ εἶναι στατική, ἀλλὰ δυναμική. Πιστεύομεν ἡμεῖς ὅτι ἡ δημοκρατία δὲν εἶναι τέρμα, ἀλλὰ κίνησις πρὸς

καλύτερον μέλλον. (Χειροκροτήματα). Διώκομεν τον κομμουνισμόν, αλλ' υποστηρίζομεν την πρόοδον. Πιστεύομεν ότι μέ την εξέλιξιν θά δημιουργηθή καθεστώς επί των ημερών του οποίου θά εκλείψη ή εκμετάλλευσις του ανθρώπου από άνθρωπον. (Χειροκροτήματα). Αλλ' ο κ. Υπουργός της Παιδείας έπεσε σήμερον εις δύο αντιφάσεις. Υπεστήριξεν ότι ή διοίκησις της Δημοτικής εκπαιδεύσεως κατά το παρελθόν δεν ευρέθη εις το ύψος της. Και δυνάμεθα σήμερον να ερωτήσωμεν, διατί διατηρεί το Συμβούλιον της Εκπαιδεύσεως και επ' αυτού στηρίζει και τας εκπαιδευτικάς κατευθύνσεις του; Η διατήρησίς του απωτελεί άσυνέπειαν μέ την επαγγελίαν σας, ότι μετεβάλατε εκπαιδευτικήν πολιτικήν.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Πώς εί αι ύμω: συντεθειμένοι;

Γ. Παπανδρέου. Εάν δεν πταίουν είς τι οί εκπαιδευτικοί Σύμβουλοι ώφειλον νά ζητήσουν προστασίαν, κατά των δημασίων μομφών, πού τους ρίπτονται. Όταν διηρθύναμεν ημείς καθωρίσαμεν την άκτίνα της δράσεως των Εκπαιδευτικών λειτουργών. Και εγκύκλιον εκάμαμεν και εχαράξαμεν τά όρια της δημοκρατικής παιδείας και εδηλώσαμεν ρητώς ότι όσοι έχουν ανατρεπτικάς ιδέας, ή αντικρατικάς τοιαύτας, δύνανται νά κρατήσουν τας πεποιθήσεις των, όχι όμως και τας θέσεις των. Προχθές άκόμη ο κ. Υπουργός της Παιδείας εξ αιτίας μιάς διαλέξεως καθηγητού του Πανεπιστημίου εδήλωσεν ότι αναγνωρίζει την ελευθερίαν των σοσιαλιστικών φρονημάτων εις το Πανεπιστήμιον.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Εδήλωσα ότι κανείς δεν είναι ανεξέλεγκτος και ότι μέ το υπάρχον πολίτευμα, δέν θ' αναγνωρίσωμεν εις κανένα ασυδοσίαν.

Γ. Παπανδρέου. Ανατροπή και αντίδρασις ημείς λέγομεν ότι δεν έχουν θέσιν εις την εκπαίδευσιν. Η ασυνέπεια όμως χαρακτηρίζει τας γνώμας του κ. Υπουργού της Παιδείας. Και τον ερωτώμεν. Αφού επιτρέπει την ανάπτυξιν σοσιαλιστικών αντιλήψεων εις το Πανεπιστήμιον, πώς άφαιρεί από το εξερχόμενον του Πανεπιστημίου άτομον την διακράτησιν των ιδεών του αυτών κατά την εκπαιδευτικήν του σταδιοδρομίαν; Μήπως τούτο αποτελεί συνέπειαν; (Χειροκροτήματα). Ημείς, συνεχίζει, χαράξαντες την πολιτικήν μας, είμεθα συνεπείς. Αντετάχθημεν και κατά της ανατροπής και κατά της αντιδράσεως. Εταχθημεν προστάται της προοδευτικής εξελίξεως. Αν και σείς εξακολουθήτε, μάς συνεχίζετε. Αλλά άν σκέπτεσθε να τεθήτε επί κεφαλής της αντιδράσεως, θά είσθε συνεπείς μέν προς τας επαγγελίας σας, αλλά θά εύρετε άντιμετώπους όλα τά δημοκρατικά και προοδευτικά στοιχεία του τόπου, διά να προστατεύσουν τας πνευματικάς ελευθερίας του Ελληνικού λαού.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Θά ενόμιζα, λέγει, ότι ο κ. Βουλευτής Λέσβου θά έλιδε καμμίαν απάντησιν αντικειμενικήν επί των κατ' αυτού λεχθέντων. Το απέφυγε όμως επιμελώς, και ωμίλησε περί συγχύσεως προόδου και κομμουνισμού. Τού απαντώ ότι αυτός κάμει σύγχυσιν, διότι φρονών ότι κατηύθυνε την παιδείαν πρός την πρόοδον την ωδήγησεν εις τον κομμουνισμόν. (Χειροκροτήματα). Όσον αφορά την διδασκαλικήν εκείνην συνέλευσιν τον πληροφορώ ότι δεν πρόκειται περί επουσιώδους τινός συσκέψεως, αφού κατ' αυτήν παρέστησαν 55 σύλλογοι εκ των οποίων οί 18 αντιπροσώπευον ιδέας αντικρατικάς και αναρχικάς. Μάς είπεν ότι διέταξεν άνάκρισιν το Υπουργείον, αλλά ταύτην την διέταξεν ο κ. Πετρίδης και όχι αυτός, δεν γνωρίζω δέ άν θά την διέτασσεν αυτός, άν ήτο Υπουργός. Εγώ δεν απεδοκίμασα την ενέργειαν αυτήν, μάλιστα συγχαίρω τον κ. Πετρίδην άλλ' ετόνισα ότι ή εκδήλωσις αύτη είναι καρπός της εκπαιδευτικής πολιτικής του κ. Βουλευτού Λέσβου. Επί της Υπουργίας του κάθε κομμουνιστικόν και αναρχικόν στοιχείον εύρισκε προστασίαν. Ο καθηγητής Σιδεράτος μηνυθείς δις επί κομμουνισμώ έστάλη εις εκπαιδευτικήν αποστολήν παρά του ιδίου Βουλευτού Λέσβου. (Χειροκροτήματα).

Α. Θεολογίτης. Είναι σήμανσιν της εκπαιδεύσεως.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Επίσης ο κ. Βλησιώτης τους επί κομμουνισμώ κατηγορηθείς σπάνια και αυτός εις Ελβετίαν δι' εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Φωναί (εκ της δεξιάς) αίσχος. αίσχος.

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Τρίτος εκπαιδευτικός λειτουργός, ο Παρασκευαΐδης, κατηγορηθείς επί απλουστεύσει των μαθητριών του, έστάλη δι' ανωτέρας σπουδάς εις το εξωτερικόν παρά του κ. Παπανδρέου. Συμπέρασμα έτο ότι και οί άλλοι όταν έβλεπον ότι οί εκδηλώνοντες ανωμάλους διαθέσεις εβραβεύοντο έσπευδον και αυτοί να διαπράττουν τά ίδια άτοπήματα διά να απολαμβάνουν ανάλογου προστασίας (χειροκροτήματα).

Γ. Παπανδρέου. Όσοι απεστάλησαν εις το εξωτερικόν απεστάλησαν κατόπιν διαγωνισμού.

Ο κ. ***Γ. Βαρβούτης*** λέγει ότι δεν επερίμενε τον κ. Υπουργόν της Παιδείας να επιμείνη εις την ψήφισιν του νομοσχεδίου, το οποίον ενισχύει την αναρχίαν. Εκ της διαβεβαιώσεως του κ. Υπουργού της Παιδείας επληροφορήθην ότι υπάρχουν υποβλητικοί, οίτινες δέν δύνανται να ξεχωρίσουν την πρόοδον από τον κομμουνισμόν, νομίζει άραγε ο κ. Υπουργός ότι μέ το νομοσχέδιον αυτό πρόκειται να δυρθώσῃ την παιδείαν; Δέν υποστηρίζει τά αληθή όταν λέγει, ότι διά του νομοσχεδίου προστατεύονται μόνον οικονομικώς οί φοιτηταί, διότι εάν επί ολόκληρα έτη υπάρχουν φοιτηταί, οί οποίοι δέν είναι ικανοί να αποκτήσουν το δίπλωμά των, νομίζω ότι τούτο δέν έχει καμμίαν σχέσιν μέ την οικονομικήν διευκόλυνσιν αυτών. Το νομοσχέδιον επιβραβεύει άπλώς τους φυγοπόνους και γεννά αίσθημα πικρίας εις τους πράγματι εκπληρούντας το καθήκον των φοιτητάς. "Ας έχει υπ' όψιν ο κ. Υπουργός της Παιδείας ότι πρέπει να δώσωμεν ζωήν και κίνησιν εις την εκπαίδευσιν και ότι το νομοσχέδιόν του όχι μόνον ζωήν και κίνησιν εις αυτήν δέν δίδει, αλλά και δημιουργεί και επιβραβεύει την στασιμότητα και την ανικανότητα.

Κ. Καλκάνης. Επειδή μού εζητήθησαν ωρισμένα διατάγματα και νόμοι χαριστικοί, οίτινες εψηφίσθησαν όταν εκυβέρνα το κόμμα των Φιλελευθέρων, προσεκόμισα όρμαθόν τοιούτων, εξ αυτών δε θά αναφέρω μερικά. Μετά την εκ του στρατού απόλυσιν δύνανται να εγγραφώσιν αναδρομικώς ως τριτοετείς φοιτηταί μαθηταί τελειώσαντες την τρίτην γυμνασιακήν τάξιν και εγγραφέντες εις την τετάρτην, διά να εύρεθούν αίφνιδίως τελειόφοιτοι της Θεολογικής Σχολής.

Ε. Βενιζέλος. Πότε έγένετο αυτό.;

Κ. Καλκάνης. Είναι έν από τά διατάγματα της όμετέρας μεθόδου.

Ε. Βενιζέλος. Παρακαλώ να μού αναφέρετε τον αριθμόν και την χρονολογίαν του διατάγματος τούτου.

Κ. Καλκάνης. Είναι 23 Μαρτίου του 1924.

Φωναί (εκ μέρους της αριστερᾶς πτέρυγος).

Κ. Καλκάνης. Μή ανησυχήτε. Θά σάς φέρω και άλλα διατάγματα και νόμους μεταγενεστέρους. Φέρόσον λοιπόν ήδύναντο μαθηταί της Γ' Γυμνασίου να πηδούν διά νόμου άμέσως εις το Δ' Πανεπιστημιακόν έτος δι' όλας σχεδόν τάς σχολάς, πλήν μιάς.....

Β. Δεληγιάννης. Προηγουμένως είπατε ότι οί νόμοι ούτοι άφεώρων την Κυβέρνησιν των Φιλελευθέρων, ενώ γνωρίζετε ότι το 1924 δέν ήτο το κόμμα των Φιλελευθέρων εις την αρχήν.

Κ. Καλκάνης. Ο αξιότιμος εκ Λέσβου βουλευτής δέν εξεχώρισε περιόδους, αλλ' ωμίλησε γενικώς περί της δόξης την οποίαν είδε ή Ελλάς από της επαναστάσεως του ξαν αυτήν, χωρίς να εξαιρέσῃ και την εποχήν εκείνην, κατά την οποίαν έχρημάτισε το πρώτον Υπουργός.

Συνεχίζων ο κ. Καλκάνης αναφέρει τον νόμον 5384 του έτους 1932 κατά τον οποίον φοιτηταί παρελθόντων ετών μή προσελθόντες έγκαίρως ή προσελθόντες και απορριφθέντες εις έν ή δύο μαθήματα δύνανται να δώσουν εκ νέου εξετάσεις. Εις τους άνωτέρω φοιτητάς συμπεριλαμβάνονται επίσης και οί προσελθόντες κατά το 1931 οίτινες απορριφθέντες όχι μόνον εις έν ή δύο μαθήματα άλλά και εις πλείονα δύνανται να επαναξετασθούν. Κατόπιν όλων τούτων, των γεγονότων, φρονώ ότι δέν απομένει κανέν έρεισμα εις τους κ. βουλευτάς τους επιτεθέντας κατά των διατάξεων του νομοσχεδίου. Ημείς δέν κάμνομεν τίποτε άλλο παρά να επανορθώσωμεν τάς γενομένας αδικίας.

Ε. Βενιζέλος. Ο κ. Υπουργός της Παιδείας απέδωσε την διαφωνίαν των αγορευσάντων κατά του νομοσχεδίου κ. βουλευτών εις αντίδρασιν κατά της εκπαιδευτικής του πολιτικής. Επειδή τούτο αποτελεί παρεκτροπήν της συζητήσεως.....

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Η οποία οφείλεται εις ύμάς κ. Αρχηγέ των Φιλελευθέρων.

Ε. Βενιζέλος. Μετριάσατε την αγανάκτησίν σας κ. Υπουργέ. Θέλω να σημειώσω ότι δέν λαμβάνω τον λόγον διότι συζητούμεν έκτός του Κανονισμού. Όταν φέρει ο κ. Υπουργός τα εκπαιδευτικά του νομοσχέδια τότε θά λάβω τον λόγον.....

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Είμαι υποχρεωμένος να δώσω μίαν απάντησιν εις τον Αρχηγόν των Φιλελευθέρων διεκδικούντα το προνόμιον του προοδευτικού και μή αναγνωρίζοντος εις κανένα άλλον το δικαίωμα τούτο. Ο κ. Αρχηγός των Φιλελευθέρων θέλει το μονοπώλιον των πατριωτικών και προοδευτικών ιδεών. Δυστυχώς όμως επί των ημερών της Κυβερνήσεως των Φιλελευθέρων περιήλθεν ή εκπαίδευσις εις την οικτράν κατάστασιν, εις την οποίαν ευρίσκεται σήμερον. Και όταν σάς έλεγον, προηγουμένως ότι κάθε στοιχείον παρεκτρεπόμενον εύρισκε προστασίας εκ μέρους των Φιλελευθέρων....

Ε. Βενιζέλος. Κάμνετε επερώτησιν διά την παρελθούσαν πολιτικήν;

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Τούναντίον, απαντώ εις μίαν πρόκλησιν, εφόσον την συζήτησιν αυτήν την έκαμεν άλλος και όχι εγώ, είσθε δε διευχρεωμένος να υποστῆτε τας συνεπείας της προκλήσεως εκείνης.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Υπουργέ, δέν νομίζετε ότι άρκετά ελέχθησαν;

Θ. Τουρκοβασίλης (Υπουργός της Παιδείας). Ο κ. Αρχηγός των Φιλελευθέρων ήθέλησε να δώση μαθήματα χωρίς να υπάρχῃ ανάγκη προς τούτο.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Η εγκαινίασις της συζητήσεως δέν ήτο βεβαίως εκείνη την οποίαν αναμένει ο κόσμος διά τας προσεχείς συζητήσεις. Είναι φυσικόν μεταξύ των δύο πτερύγων να υπάρχῃ διαφορά αντιλήψεων. Πρέπει όμως να είπω ότι ή πτέρυξ αύτη δέν προεκάλεσε. Ο εκ Λέσβου βουλευτής μόνον την ύπαρξιν την ιδικήν μας δέν ηρνήθη, είπών ότι όλη ή δόξα της Ελλάδος οφείλεται εις τους αντιπάλους ημών. Δέν είναι αί σημεριναί περιστάσεις τοιαύται, ώστε να διμιλῶμεν περί δόξης και μεγαλείων. Θά ηδύμην όλα τά μεγάλα και θαυματουργά εις τον τόπον αυτόν να γίνουν έστω και από άλλα κόμματα. Αλλά θά ηδύμην επίσης όπως ή σημερινή συνεδρίασις χρησιμεύσῃ ώς δίδαγμα, ίνα μή αναζέεται διαρκῶς το παρελθόν. "Ας μείνωμεν έως εδῶ και άς ίδωμεν άν το νομοσχέδιον είναι εκείνο πού πρέπει να είναι. Άν δηλ. απορρέει εκ της ανάγκης της οικονομικής διευκολύνσεως φοιτητῶν.

Ε. Βενιζέλος. Αί οικονομικαί διευκολύνσεις φαίνεται ότι γίνονται δεκταί. Μία μόνον, ή αφορῶσα τους από 8ετίας φοιτητάς, τους μή δώσαντας εξετάσεις και διευκολυνομένους ήδη ίνα επανεξετασθοῦν δύο και τρεῖς φοράς, θά μποροῦσε να εξοβελισθῇ.

Ο κ. ***Ι. Μάλλωσις,*** υποβάλλων τροπολογίαν επί του Νομοσχεδίου λέγει, ότι διά των προηγουμένων νόμων εδόθησαν ευεργετήματα εις τους εφέδρους μέχρι του 1923. δρθόν δέ είναι, προσθέτει, όπως από του έτους 1924 δοθῇ το δικαίωμα εις τους φοιτητάς της επανεξετάσεως.

Ο κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Υπουργός της Παιδείας). Δέχεται όπως δύνανται οί μή αναγνωσθέντες τάς έγγραφάς των και μή ύποστάντες τάς εξετάσεις των φοιτηταί παρελθόντων ετῶν από του έτους 1924 και εντεῦθεν να προτέθωσι εις σημερινάς εξετάσεις.

Μεθ' ό το νομοσχέδιον ψηφίζεται εις β' ανάγνωσιν ώς επεροπολογήθη αναβληθείσης της ψηφίσεως συνόλου.

Άρχεται κατόπιν ή συζήτησις επί του σχεδίου αποφάσεως εξουσιοδοτήσεως κυβερνήσεως προς έκδοσιν νομοθετικῶν διαταγμάτων.

Γίνεται δεκτόν το α' άρθρον απερί παρατάσεως προθεσμίας κατά το τρέχον έτος 1933 του καταρτισμοῦ και της υποβολῆς υπό του εκπαιδευτικού συμβουλίου των πινάκων των προκτέων και των εις Αθήνας κλπ., μεταθετέων λειτουργῶν της μέσης εκπαιδεύσεως ώς και της προθεσμίας επιτρίσεως αυτῶν υπό του Υπουργείου».

Επίσης το δεύτερον άρθρον απερί τροποποιήσεως του νόμου 5015 περί σχολικῶν βιβλίων ώς πρός τον καταρτισμόν των καταβαλλομένων κριτρίων».

Επίσης το γ' άρθρον του πίνακος διατυπωθέντος υπό του κ. Υπουργού της Προνοίας ώς έξῆς». Περί ανακλήσεως του από 20 Δεκεμβρίου 1932 διατάγματος περί καταργήσεως αρμοδιότητος Υπουργείου Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως και εκδόσεως νέου τοιούτου κατά τας διατάξεις του νόμου 5415 και παρατάσεως της προθεσμίας αυτού».

Επίσης γίνεται δεκτόν το δ' άρθρον απερί αυξήσεως των κλινῶν του νοσοκομείου προσρήγων».

Επί των πέμπτου άρθρου απερί ρυθμίσεως της προδικασίας επί των συνθέτων πολιτικῶν αδικημάτων ομιλῶν ο κ. ***Ι. Κούνδουρος*** ζητεῖ την διαγραφήν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Η πρότασις ή περιληφθεῖσα εν τῇ εξουσιοδοτήσει είναι πλήρως δεδικαιολογημένη, διότι αφορᾶ υπόθεσιν ήτις κρατεῖ εν συγκινήσει τον Ελληνικόν λαόν. Είναι γνωστόν ότι ο Πρόεδρος των Έφετῶν διεφώνησε εις το ζήτημα της από ευθείας κλήσεως των κατηγορουμένων διά τα γεγονότα της 9ης Μαρτίου συνέπεια δε τούτου είναι δυνατόν να παραμείνῃ ή υπόθεσις άκαρεμής επί μακρόν. Θά είναι δυσχερές να εισαχθῇ προς εκδίκασιν προ του Οκτωβρίου, άν δέν λάβωμεν μέτρον τι.

Σήμερον της κοινωνίας είναι να εκδικασθῇ ταχέως ή υπόθεσις αύτη. Ζητοῦμεν όχι να περιορίσωμεν τα μέσα της υπερασπίσεως των κατηγορουμένων, αλλά να ορισθῇ προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδικασθῇ ή υπόθεσις.

Ι. Κούνδουρος. Ομολογῶ ότι προχθές μέ έξαιρετικήν προσοχήν ήκουσα τον κ. Πρωθυπουργόν να όμιλῇ περί οικονομικού κινδύνου, δέν επερίμενα λοιπόν να ίδω εις την εξουσιοδότησιν θέμα μή έχον καμμίαν σχέσιν μέ την ύμνουμεν κατά του κινδύνου εκείνου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Έχει σχέσιν.

Ι. Κούνδουρος. Εις τας εν τῷ τύπῳ δηλώσεις της Κυβερνήσεως είδα ώς δικαιολογίαν της επισπεύσεως της δίκης την επιθυμίαν της κοινῆς γνώμης, όπως τερματισθῇ ή υπόθεσις αύτη. Εάν πρόκειται να τερματισθῇ ή υπόθεσις θά ήμην και εγώ σύμφωνος. Αλλά σήμερον βλέπομεν άλλην δικαιολογίαν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Αυτό είπον πάντοτε, ότι πρέπει να λάβωμεν μέτρα, ώστε να τερματισθῇ όσον το δυνατόν ταχύτερον ή υπόθεσις.

Ι. Κούνδουρος. Το σύνολον της υποθέσεως. Θά ηδύνατο εν τοιούτοις ή Κυβέρνησις να συμβουλεύσῃ την δικαστικήν αρχήν, όπως και εντός ορισμένων ημερῶν εκδώσῃ το βούλευμά της.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ δώσω συμβουλήν.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι συντέμνονται αἱ προθεσμίαι, ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις ὁλόκληρος.

Μ. Βολουδάκης. Εἶναι δύσκολον, διότι ἀνακρίσεις γίνονται καὶ εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τῆς ὑποβολῆς τῆς προτάσεως καὶ τονίζει ὅτι ἀσφαλῶς ἐκ παραδρομῆς δὲν ἔχει τεθῇ ἡ λέξις«ἢ σύνθετον» εἰς τὸν νόμον τὸν ἐπιτρέποντα τὴν δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως παραπομπὴν ἑνὸς κατηγορουμένου.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος,*** συνεχίζων, λέγει ὅτι δὲν τὸν ἐνδιαφέρει κυρίως τὸ νομοθέτημα ὡς τοιοῦτον, ἀλλὰ κυρίως τὸν ἐνδιαφέρει τοῦτο ὡς πρόθεσις.

Γ. Μαρῆς. Θέτομεν ὡς ἀρχὴν ὅτι δὲν στεροῦνται οἱ κατηγορούμενοι τῶν ἐνδίκων μέσων, ἀλλ' ἐὰν ἀμελήσουν οἱ δικασταί, ποῖοι θὰ πληρώσουν τὰ ἔξοδα; Καταργοῦνται δηλαδὴ ἐμμέσως τὰ ἔνδικα μέσα. Μποροῦμε νὰ βάλωμεν ποινάς, καίτοι δὲν εἶναι δυνατὴ παραμέλησις τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου. Ἀλλὰ συνέπεια τῆς μὴ ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος δὲν εἶνκι δυνατὸν νὰ εἶναι ἡ στέρησις τῶν ἐνδίκων μέσων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Θὰ ληφθοῦν μέτρα ἄνευ ζημίας τῆς ὑπερασπίσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος***, συνεχίζων ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τονίζει ὅτι εἶναι ἐπιτεταμμένον νὰ ἐξαντληθῇ ὅλη ἡ αὐστηρότης τῶν κατηγορημένων διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6 Μαρτίου, ἐνῷ ἐνέργειαι μεγαλυτέρας σοβαρότητος ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὸ 1922 ἐπὶ διικτατορίας.

Γ. Μπακόπουλος. Ἐλήφθησαν τότε ἕκτακτα μέτρα διὰ νὰ δικασθοῦν ἀθῶοι ἄνθρωποι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς παρακαλέσω κ. Κούνδουρε, νὰ μὴ παραβάλλετε πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὰ σημερινά.

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ ἁπλῶς ὑπογραμμίζω τὴν ἐπανάληψιν τῶν κακῶν προηγουμένων, διότι μοῦ δίδετε κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ὅλας τὰς ὀρθοδοξίας τὰς ἐγκαταλείψατε ἀπὸ τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγίνατε κυβερνήτης. Πρῶτος εἰς πᾶσαν κοινοβουλευτικὴν εὐθιξίαν, πρῶτος εἰς πᾶσαν σεμνότητα, ὅταν ἦτο ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει, ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ ἀπέπτησαν μόλις μετέστη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰς τὰ Ὑπουργικὰ ἑδώλια. Ἡ ὑπόθεσις μὲ ἐνδιαφέρει ὡς πρόθεσις, εἶναι δὲ πρόθεσις ἐπιδιώκουσα σκοποὺς ἐκτὸς τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Λέγει ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς Μελάσσης εὑρίσκεται ἐκκρεμὴς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου, ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ ὑποθέσεως ἡ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπόφασις ἠδύνατο νὰ ἐκδοθῇ ἐντὸς 48 ὡρῶν. Σᾶς ἐρωτῶ λοιπόν, κύριε Βουλευτά, αὐτὸ θέλετε νὰ γίνῃ καὶ μὲ τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ πρότασις;

Ι. Κούνδουρος. Δὲν δύνασθε τὰς προσωπικὰς καὶ πολιτικὰς εὐθύνας σας νὰ τὰς μεταθέσετε εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Δύναμαι νὰ σᾶς ὑποδείξω τρόπον ἐπιταχύνσεως τῆς δίκης αὐτῆς. Πείσματα καὶ σκοποὶ ξένοι ....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ τὰ ἀναφέρετε.

Ι. Κούνδουρος. Ἡ πάροδος τοῦ χρόνου ἀποχρωματίζει τὰ γεγονότα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Καὶ εἶναι συμφέρον αὐτὸ τῆς δικαιοσύνης.,

Κ. Καλκάνης. Ἀρνεῖσθε ὅτι τὸ μεγαλύτερον προσὸν τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἡ ταχύτης.,

Ι. Κούνδουρος. Καταβάλλεται προσπάθεια νὰ μᾶς παραπέμψετε οὐχὶ εἰς τακτικοὺς δικαστάς, ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν γνώμην .....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς). Ὁμιλεῖτε ὡς συνήγορος.

Ι. Κούνδουρος ..... Τώρα ποὺ εὑρίσκεται εἰς ἀναβρασμόν.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** ἀναδράμει εἰς ἐκνόμους ἐνεργείας τοῦ παρελθόντος πολλοὶ ὅμως Βουλευταὶ τὸν διακόπτουν.

Α. Πρωτοπαπαδάκης. Τί ἐννοεῖτε τὸ 22., Εἶναι πρωτοφανὲς αὐτό.

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι εἶναι στάδιον νὰ ἀλέγξητε γενικώτερον...(θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** συνεχίζει τὴν ἀγόρευσίν του, καὶ τονίζει ὅτι ἡ χεὶρ τῆς ἐπειικείας δὲν πρέπει νὰ σταματήσῃ τὴν κίνησιν της καὶ ἐπὶ τῶν σημερινῶν κατηγορουμένων.

Ε. Χατζηδάκης. Αὐτὰ νὰ τὰ πῆτε εἰς τοὺς ἐνόρκους.

Ι. Κούνδουρος. Θέλετε νὰ μᾶς δικάσουν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει ν' ἀναθεωρήσῃ τὴν γνώμην αὐτῆς ἰδίως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἐκαυχήθη ὅτι δὲν λαμβάνει ἕκτακτα μέτρα, προκειμένου περὶ δικαστικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὅστις ὡς ἀντιπολιτευόμενος μονοπωλήσας τὴν ἀρετὴν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ὀρθοδοξίας ἐγκαταλείπει τώρα ταύτην μὲ τὴν δικαιολογίαν, ὅτι ἐδόθη κακὸς χαρακτηρισμὸς περὶ τοῦ συνθέτου ἀδικήματος ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῶν Ἐφετῶν.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ἐλπίζω ὅτι ἡ λύσις τὴν ὁποίαν θὰ προτείνω ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς δικαιοσύνης ἀλλὰ καὶ ἱκανοποιεῖ τὸν κ. Βουλευτὴν Λασσηθίου. Ὑπάρχει νόμος καθ' ὃν ἐπὶ ἀδικημάτων τινῶν δὲν ἐπιτρέπεται ἀναπομπὴ τοῦ βουλεύματος οὔτε ἀναίρεσις. Ὁ νόμος εἶναι ἀνελεύθερος καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ ψηφισθῇ ἀπὸ φιλελευθέρους Τὸ ἄρθρον 123 καθ' ὃ ἀπηγγέλθη ἡ κατηγορία διὰ τὰς πράξεις τῆς 6ης Μαρτίου.....

Ι. Κούνδουρος. Μετὰ εἴκοσιν ἡμέρας διετυπώθη ἄλλη κατηγορία.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ὑφισταμένης ὅμως καὶ τῆς πρώτης. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ὁμιλεῖ περὶ τῆς περιπτώσεως ταραχῶν μὲ φόνους, τώρα ἦλθεν ἡ ἀνάκρισις καὶ ἀπήγγειλε κατηγορίαν ἐκδοθῇ λοιπὸν ἕνα βούλευμα διὰ τὴν πρώτην κατηγορίαν ἄλλη πρᾶξις, διὰ τὴν ὁποίαν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀνακοπή. Συνδίκην τοὺς κατηγορουμένους, χωρὶς ν' ἀσκήσουν οὗτοι ἔνδικα μέσα, ὑποθέτω δὲ ὅτι ὑπάρχει καὶ διαταγὴ πρὸς τὸν γραμματέα, οὔτε νὰ δέχεται ἀνακοπήν. Συνεπῶς διὰ τῆς προτάσεως, τὴν ὁποίαν συζητοῦμεν, δίδομεν περισσότερα δικαιώματα εἰς τοὺς κατηγορουμένους.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν ὡμίλησε περὶ δωρεᾶς ὁ κ. Ὑπουργός.

Κ. Τσουκαλᾶς. Προτείνω ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δι' ἐγγράφου του διατάξει τὸν Εἰσαγγελέα ὑφισταμένης δικονομικῆς δυσχερείας, καὶ νὰ παραπέμψῃ τοὺς κατηγορουμένους διὰ τὴν μίαν κατηγορίαν.

Β. Ἀλεξᾶτος. Νομίζω ὅτι καλῶς καὶ ὀρθώτατα εἰσάγεται ἡ πρότασις καὶ δὲν πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὴν φλογερὰν καὶ ἔντονον ἀγόρευσιν τοῦ συμπαθοῦς βουλευτοῦ Λασσηθίου. Εἰς τὸν κ. Κούνδουρον ὑπέμνησα τὴν ἄλλοτε ἰδιότητά του ὡς Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, σήμερον θὰ τοῦ ὑπομνήσω μόνον τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου.

Ι. Κούνδουρος. Τὴν ἄνευ ἀμοιβῆς.

Β. Ἀλεξᾶτος. Εἶπον τοῦτο λόγῳ τῆς πείρας τὴν ὁποίαν ἔχετε ὡς δικηγόρος. Τὸ Νομοσχέδιον οὐδεμίαν δυσχέρειαν παρουσιάζει διὰ τοὺς κατηγορουμένους, ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα τοὺς ἀναγνωρίζει

ὁ νόμος καὶ τὸ Σύνταγμα. Τὸ μόνον ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ, διότι εἶναι ἡ φύσις τοῦ πράγματος τοιαύτη, εἶναι ὅτι θὰ γίνῃ μία προτίμησις τῆς ὑποθέσεως. Εἶναι γνωστὸν ὅτι πολλαὶ ὑποθέσεις χρονίζουν ἐπὶ μακρὸν καὶ μάλιστα ἐψηφίσθη νόμος ὁρίζων χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ δικαστικὸν Συμβούλιον πρέπει νὰ ἐκδίδῃ τὰς ἀποφάσεις του. Τὸ νομοσχέδιον θὰ ἀναγκάσῃ τοὺς δικαστικούς, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε ἐκτελοῦν φιλοτίμως τὸ καθῆκόν των νὰ δώσουν τὴν σημασίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀποδίδει εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Τοὺς Ἕλληνας δικαστὰς δὲν εἶναι ἱκανὴ καμμία δύναμις νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ παραβῶσι τὸ καθῆκόν των. Ἡ δὲ ἀποδολὴ πρὸς ταχεῖαν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως εἶναι ἐπιβεβλημένη, ὄχι δι' ὃν λόγον ὑπεστήριξεν ὁ ἐκ Λασσηθίου συνάδελφος ἀλλὰ διότι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραβλέψῃ τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ καὶ νὰ μὴ ἀναμετρήσῃ τὰς εὐθύνας της διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν πολιτείαν, λαμβάνουσα ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέτρα διὰ τῶν ὁποίων θὰ δοθῇ ἕνα τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ θὰ ἠρεμήσῃ ἡ κοινὴ συνείδησις. Διὰ τῆς προτάσεως ἐπιζητεῖται νὰ ἐπιβληθῇ ἄνευ παρελκύσεων τὸ Κράτος τοῦ νόμου . (Χειροκροτήματα).

Ι. Κούνδουρος. Εἶπον καὶ προηγουμένως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ ἰδιότης σας ὡς βουλευτοῦ καὶ ὑπερασπιστοῦ συγχρόνως σᾶς ἀναγκάζει νὰ λέτε πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν σχέσιν.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν κωλύομαι νὰ σᾶς δηλώσω ὅτι θὰ παύσω ἀπὸ συνήγορος

Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις, καὶ τὸ 5ον ἄρθρον ψηφίζεται τροποποιηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὡς ἑξῆς. «Περὶ καθορισμοῦ προθεσμιῶν πρὸς ἔκδοσιν βουλευμάτων καὶ ἀποφάσεων ἐπὶ πολιτικῶν καὶ συνθέτων ἀδικημάτων ὡς καὶ συντμήσεως τῶν προθεσμιῶν κλήσεων πρὸς συζήτησιν.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ ἄρθρον 6 «περὶ ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἄρτου καὶ τῶν σχετικῶν ὑπηρεσιῶν».

Ἐπὶ τοῦ 7ου ἄρθρου «περὶ ρυθμίσεως τοῦ ποσοστοῦ τοῦ σταφιδικοῦ συναλλάγματος» οἱ Βουλευταὶ Καβάλλας κ.κ. Θεολογίτης, Νικολαΐδης, Παπαδᾶτος, Τσονταρίδης καὶ Νταῆς κατατθέτουν εἰς τὸ Προεδρεῖον τὴν ἑξῆς δήλωσιν.

«Οἱ Βουλευταὶ Καβάλλας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν μείωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ παρακρατήματος τῆς σταφίδος παρακαλοῦν ὅπως συγχρόνως μὲ τὴν μείωσιν ὑπὲρ τῆς σταφίδος ληφθῇ ἀνάλογον μέτρον μειώσεως τοῦ καπνικοῦ παρακρατήματος δεδομένου ὅτι ὁ καπνὸς ὑφίσταται δεινοτέραν κρίσιν».

Ὁ κ. Θεολογίτης ὑποστηρίζει τὴν μείωσιν τοῦ παρακρατήματος τοῦ καπνοῦ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ σᾶς δώσω μίαν ἐξήγησιν. Τὸ σταφιδικὸν εἶναι ἀνάγκη νὰ ρυθμισθῇ, διότι εἴμεθα πλησίον τῆς συγκομιδῆς. Διὰ τὸ καπνικὸν θὰ λάβωμεν γενικώτερα μέτρα καὶ τότε θὰ ρυθμισθῇ καὶ τὸ ζήτημα τοῦ συναλλάγματος. Πρόκειται τώρα ἕνα μέρος τοῦ παρακρατήματος νὰ μετατεθῇ εἰς τὸν σταφιδικὸν ὀργανισμόν.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ λόγος διὰ τὴν ἀνάληψιν μέρους τοῦ παρακρατήματος σταφίδος συντρέχει καὶ διὰ τὸν καπνόν.

Ἐπακολουθεῖ διαλογικὴ συζήτησις μεταξὺ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Μαρῆ καὶ τὸ ἄρθρον ψηφίζεται ὡς ἔχει.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ 8ον ἄρθρον «περὶ ἀπαγορεύσεως λιανικῆς πωλήσεως σιγαρέττων εἰς τιμὴν μικροτέραν τῆς ἀναγραφομένης εἰς τὰ κυτία καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικῆς προστασίας τῶν πωλητῶν σιγαρέττων».

Ἐπίσης τὸ 9ον ἄρθρον «περὶ ρυθμίσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν τὸ 10ον ἄρθρον «περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου τοῦ Νόμου 4041 περὶ κυκλοφορίας αὐτοκινήτων τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τούτου».

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι ὑπάρχει πρότασις ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ὅπως περιληφθῇ εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν ἡ πρότασις «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 5ου τοῦ Νόμου 5406».

Ἡ Βουλὴ δέχεται καὶ τὴν πρότασιν ταύτην.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ σχέδιον ἀποφάσεως ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν νομοθετικῶν διαταγμάτων εἰς τὸ σύνολον ἔχον οὕτω :

ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν Ν. Δ. συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων.

1) Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1933 τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς ὑποβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου τῶν πινάκων τῶν πρακτέων καὶ τῶν εἰς Ἀθήνας κλπ. μεταβατέων λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ τῆς προθεσμίας ἐγκρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου.

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5045, περὶ σχολικῶν βιβλίων, ὡς πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν κατατβαλλομένων κρίτρων.

3) Περὶ ἀνακλήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1932 Διατάγματος περὶ καταργήσεως θέσεων ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ ἐκδόσεως νέου τοιούτου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5415 καὶ τῆς τροποποιήσεως τῆς προθεσμίας αὐτοῦ.

4) Περὶ αὐξήσεως τῶν κλινῶν τοῦ νοσοκομείου Προσφύγων.

5) Περὶ καθορισμοῦ προθεσμιῶν πρὸς ἔκδοσιν βουλευμάτων καὶ ἀποφάσεων ἐπὶ πολιτικῶν καὶ συνθέτων ἀδικημάτων ὡς καὶ συντμήσεως τῶν προθεσμιῶν κλήσεων πρὸς συζήτησιν.

6) Περὶ ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἄρτου καὶ τῶν σχετικῶν ὑπηρεσιῶν.

7) Περὶ ρυθμίσεως τοῦ ποσοστοῦ τοῦ σταφιδικοῦ συναλλάγματος.

8) Περὶ ἀπαγορεύσεως λιανικῆς πωλήσεως σιγαρέττων εἰς τιμὴν μικροτέραν τῆς ἀναγραφομένης εἰς τὰ κυτία καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικῆς προστασίας τῶν πωλητῶν σιγαρέττων.

9) Περὶ ρυθμίσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Σεισμοπαθῶν Κορίνθου.

10) Περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου τοῦ νόμου 4841 «περὶ κυκλοφορίας αὐτοκινήτων», τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τούτου.

11) Περὶ παρατάσεως προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 5ου τοῦ νόμου 5406.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργὸς) παρακαλεῖ ὅπως συνέλθῃ ἡ Βουλὴ τὴν 12.30' τῆς νυκτὸς διὰ νὰ ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον περὶ φοιτητῶν εἰς τὸ σύνολόν του, μεθ' ὃ δὲ νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς διὰ τὴν 1ην Μαΐου.

Ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ νὰ τὸν ἐξουσιοδοτήσῃ ἡ Βουλὴ νὰ κυρώσῃ ὑπ' εὐθύνην του τὰ Πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ.

Μεθ' ὃ συναινούσης τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις ὥρᾳ 4 μ. μ. διὰ τὴν αὔριον 12 καὶ 30' π. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τετάρτης 12 Ἀπριλίου 1933.

Ὥρα 12.30' π. μ. ἄρχεται ἡ συνεδρίασις καὶ ὁ κ. Πρόεδρος διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ κ. ***Δ. Μάξιμος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8, 19 τοῦ νόμου 4852 ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ν. Κάρτσωνας*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν μελῶν τοῦ ἐν Καλάμαις ἀναγνωρισμένου Σωματείου ἀνέργων καὶ μὴ ἀποζημιωθέντων καπνεργατῶν καὶ σιγαραποιῶν ζητούντων ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς καταθέτει αἴτησιν Ἰωάννου Κάτσαρη κατοίκου Λεϊκῶν Καλαμῶν καὶ Ἠλία Ἀνδρεϊτσανέα κατοίκου Ἡλιάνας Οἰτύλου τέως ὑπενωματαρχῶν ζητούντων τὴν ἐπαναφορὰν των εἰς τὸ Σῶμα Χωροφυλακῆς.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παρελθόντων ἐτῶν κλπ.», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον 1.

Φοιτηταὶ παρελθόντων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924 καὶ ἑξῆς, παρακολουθήσαντες ἀπαραβεβιασμένως τὰ μαθήματα καὶ ἀσκήσεις ἐν τοῖς φροντιστηρίοις, ἐργαστηρίοις καὶ κλινικαῖς καὶ μὴ ἀνανεώσαντες τὰς ἐγγραφάς των, μηδὲ ὑποστάντες τὰς ἐξετάσεις των, δύνανται ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, νὰ προσέλθωσιν εἰς τμηματικὰς ἐξετάσεις ἑκάστου ὀφειλομένου ἔτους, χρησιμοποιοῦντες τρεῖς πλήρεις ἐξεταστικὰς περιόδους δι' ἕκαστον ἔτος, τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔτους ὑποδιαιρουμένου εἰς τρεῖς ἐξεταστικὰς περιόδους (Ἰουν Ὀκτωβρίου καὶ Δεκεμβρίου). Οἱ ἐπιτυγχάνοντες ἐξ αὐτῶν ἐγγράφονται μετὰ τὰς ἐξετάσεις εἰς τὸ ἑπόμενον οἰκεῖον ἔτος ἐγγραφῆς.

Οἱ ἀποτυγχάνοντες κατὰ τὴν πρώτην ἐξεταστικὴν περίοδον δύνανται νὰ προσέλθωσιν καὶ εἰς τὰς ἑπομένας δύο δι' ἕκαστον ἔτος. Ἀποτυγχάνοντες δὲ καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἐξεταστικὴν περίοδον, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματα τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Εἰς τοὺς ἐν λόγῳ παρελθόντων ἐτῶν φοιτητὰς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ τοῦ νόμου 5583 ἄρθρον 4, οἱ προσελθόντες καὶ ἀποτυχόντες εἰς ἓν μάθημα, εἰς ὃ δύνανται νὰ ἐπανεξετασθῶσι κατὰ χρόνον ὁριζόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας σχολῆς.

Φοιτηταὶ παρελθόντων ἐτῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπορριφθέντες εἰς τινα τμηματικὴν ἐξέτασιν καὶ ἀνανεώσαντες τὴν ἐγγραφήν τοῦ ἰδίου ἔτους, ἐπανεξετασθέντες δὲ κατὰ ταύτην ἐπιτυχῶς, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1927—1928 καὶ ἐντεῦθεν, θεωροῦνται ὡς ἐπιτυχόντες διὰ τὸ ἔτος δι' ὃ τὸ πρῶτον ἐξητάσθησαν τῆς δευτέρας ἐγγραφῆς ἰσχυούσης ὡς τοιαύτης τοῦ ἑπομένου Πανεπιστημιακοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 2.

Φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1931—1932, προσελθόντες εἰς τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τὸν Ἰούνιον, Ὀκτώβριον καὶ Δεκέμβριον τοῦ 1932 καὶ ἀποτυχόντες εἰς δύο μαθήματα, ἐπιτρέπεται νὰ ἐξετάζωνται κατὰ χρόνον ὁριζόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας σχολῆς ἐπὶ τῶν μαθημάτων εἰς ἃ ἀπερρίφθησαν, ἀποτυγχάνοντες δὲ εἰς ἓν δικαιοῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς συμπληρωματικὰς ἐξετάσεις κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1933, ὁπότε ἀπορριπτόμενοι θεωροῦνται ἀποτυχόντες.

Οἱ φοιτηταὶ τῆς ὡς ἄνω κατηγορίας, ὡς καὶ οἱ μὴ ἀνανεώσαντες τὴν ἐγγραφὴν ἐγκαίρως τοῦ ἔτους 1931—32, δύνανται νὰ ἀνανεώσωσι ταύτην οἱ μὲν πρῶτοι ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 3.

Εἷς φοιτητὰς ὑποστάντας τμηματικὴν ἐξέτασιν κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἐπιτρέπεται ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἑκάστοτε τρέχοντος ἔτους ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐξετάσεων.

Πᾶσα ἀντικειμένη διάταξις καταργεῖται.

Πρόεδρος. Ἡ Βουλὴ διακόπτει τὰς ἐργασίας της, διὰ πότε;

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Μετὰ τὴν 3 Μαΐου θὰ καλέσητε σεῖς τὴν Βουλήν.

Πρόεδρος. Ἡ Βουλὴ θὰ κληθῇ εἰς συνεδρίασιν διὰ προσκλήσεων μετὰ τὴν 3ην Μαΐου. Ἠκροάκλῶ νὰ μὲ ἐξουσιοδοτήσῃ ἡ Βουλὴ νὰ ἐπικυρώσω ὑπ' εὐθύνην μου τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ εἰς ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις τοῦ κ. Προέδρου.

Μεθ' ὃ ὥρᾳ 12. 35 π. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Σ'.

Πέμπτης 11 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5,30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** καλεῖ καὶ ὁρκίζονται οἱ νέοι Βουλευταὶ κ. κ. Ἀλ. Παπαναστασίου (Ροδόπης) καὶ Ι. Σοφιανοπουλος (Σερρῶν) κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Ἀνακοινοῦνται κατόπιν τά ἑξῆς:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 11ην τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1933 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 5.30' μ. μ. προσελθόντες ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς οἱ νεοεκλεγέντες Βουλευταὶ κ. κ. Ἀλέξανδρος Παπαναστασίου, Βουλευτὴς Ροδόπης καὶ Ἰωάννης Σοφιανόπουλος Βουλευτὴς Σερρῶν ἔδωκαν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὅρκον ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ ὁρκισθέντες	Ὁ Ἱερεὺς
Α. Παπαναστασίου	† Ν. Παπαδόπουλος
Ι. Α. Σοφιανόπουλος	Πρωθιερεύς

Ὁ κ. ***Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου*** ἀπηύθυνε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τὴν κάτωθι ἀνακοίνωσιν:

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ὅπως τυχαιρεστούμενοι ἀνακοινώσητε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ Διατάγματος ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Π. Τσαλδάρην, ἐφ' ὅσον χρόνον θέλει διαρκέσῃ ἡ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπουσία τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ κ. Δ. Μαξίμου.

Δεχθῆτε ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Π. Τσαλδάρης

Οἱ Σύνδεσμοι Καψεκοπτῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, Βόλου καὶ Θεσσαλονίκης ζητοῦσι τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως Κράτους καὶ τῆς Ἑταιρείας Ὀριὰν-Μπρεζὶλ τῇ μεσολαβήσει ἐμπόρων.

Ὁ Ἰωάννης Σιόργης πρώην Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημ. Σχολείων Ἀθηνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν παράνομον ἀπόλυσίν του.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δημήτριος Στεφανόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου Ἰδιοκτητῶν ὀτηρόχων κάρρων «Ἡ Ὁμόνοια» ζητοῦντος τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ὑπὲρ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης τοῦ ἐπιβληθέντος εἰς τὰ εἰσκομιζόμενα ἐκ τῶν πέριξ χειμάρρων ὑλικὰ (ἄμμον λίθου κ.λ.π.)

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δημήτριος Στεφανόπουλος,*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου Δικαστικῶν κλητήρων τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ζητοῦντος τὴν αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων ἐπιδόσεως κ. λ. π.

Ὁ Χρῆστος Ἀναστασιάδης κάτοικος Θεσ)νίκης ζητεῖ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἐπὶ τετραετίαν προσφερθείσας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Διεύθυνσιν διώξεως λαθρεμπορίου ὑπ' αὐτοῦ.

Οἱ ὑποδιοικοκατάδικοι τῶν φυλακῶν τοῦ Κράτους ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ ἀναστολῶν τῶν ποινῶν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ ἐν πολεμικῇ ἀποστρατείᾳ ταγματάρχης τῆς στρατολογίας Δρέλιας Περικλῆς ζητεῖ τὴν προαγωγήν του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

Ὁ ἀποστρατευτικὸς Σύνδεσμος Ἀξιωματικῶν παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ σωματικὴν ἀνικανότητα, ζητεῖ τὴν λῆψιν μέτρων ὑπὲρ τῆς τάξεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Νταλίπης*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ζητούντων τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τὸ Μετ. Ταμεῖον Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Α' Συνεδρίου τῶν Μέσων Δασικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος, ζητούντων τὴν ἐπίλυσιν διαφόρων ἐκκρεμῶν ζητημάτων των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Μαυρομάτης*** καταθέτει τηλ)ματα τῶν καπνοπαραγωγῶν κατοίκων Μαχαλᾶ, Παπαδάτου, Μπαμπίνης, Κατούνης καὶ περιχώρων, ζητούντων τὴν ἴδρυσιν ἀμιγοῦς Κρατικοῦ μονοπωλίου καπνοῦ.

Ὁ κ. Ε. Βουτίδης, ἀπόστρατος μηχανικὸς Ν. Α. Υ., ζητεῖ τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀεροπορίας.

Ἡ Ἐλπὶς χήρα Στυλιανοῦ Παπαδάκη, κάτοικος Κουρνᾶ Κρήτης, ζητεῖ τὴν παροχὴν συντάξεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει αἰτήσεις τοῦ Ἀθαν. Ἀλεξοπούλου, Θ. Ἰωάννου καὶ Βασ. Νικολοπούλου, ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4148 περὶ ταμείου συντάξεως Νομικῶν.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Λούλης, Σ. Σῖμος*** καὶ ***Γ. Καγιᾶς*** καταθέτουσι τηλ)μα τοῦ Σωματείου Ἠνιόχων Ἰωαννίνων, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Ταμείου Τροχαίας Κινήσεως.

Οἱ ἀνακληθέντες κατὰ τὸ 1920 ἀπόστρατοι ἀξιωματικοὶ ζητοῦν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν στερηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως Πλαστήρα—Γονατᾶ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ἀνδριόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν Δημοσθένους Θεοδωροπούλου Ἐφοριακοῦ Γραμματέως Α' τάξεως ζητοῦντος τὴν διὰ νομοθετικῆς ὁδοῦ ἄκυρωσιν τῆς ἐπαναστατικῆς ἀποράσεως τοῦ 1923 καὶ τὴν προσμέτρησιν τοῦ ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνου ὡς συνταξίμου.

Ἐπίσης ἀνακοινοῦται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὅτι ὁ Βουλευτὴς τῆς Ἄνδρου κ. ***Γ. Ἐμπειρῖκος*** ζητεῖ δίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας δι' Ἀγγλίαν. Ἡ Βουλὴ χορηγεῖ τὴν ἄδειαν.

Ὁ κ. ***Α Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων :

1) Περὶ ἐκδόσεως δελτίου εὑρετηρίων καὶ κωδίκων τῆς νομοθεσίας τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

2) περὶ κατατάξεως ἐφ' ἅπαξ ὑποκελευστῶν Β' τάξεως τορπιλλοτεχνιτῶν.

3) Περὶ δικανονισμοῦ ἀρχαιότητος ὑπαξιωματικῶν ἠλεκτριστῶν καὶ ἠλεκτρομηχανικῶν.

4) Περὶ ἀμοιβῆς των δι' ἀνθρακεύτεις πολεμικῶν πλοίων ἐν Ναυστάθμῳ χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν Π. Ναυτικοῦ.

5) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1933 Διατάγματος «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 5.2 000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ στόλου τῆς χρήσεως 1932 33.

Ὁ κ. ***Δ. Μάξιμος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ δικλύσεως συμβάσεων συνομολογηθησῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιωτῶν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου:

1) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων.

2) Περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινων συναλλαγῶν καὶ περὶ προκαταβολῆς τῶν δασμῶν.

Ὁ κ. ***Ἰ Σκανδαλάκης*** (Βουλευτὴς Ἐπιδαύρου Λιμυρᾶς) ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ προσλήψεως καὶ μονιμοποιήσεως ἀπομακρυνθέντων ἐργατῶν Τελωνείου Πειραιῶς καὶ ἐργατῶν Ο.Λ.Π.

Ὁ κ. **Ἰ. Ράλλης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ μέτρων προστασίας τῆς τιμῆς τοῦ πιτυρούχου ἄρτου.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων) καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ ἱδρύσεως παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν».

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καταθέτει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1ον) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29|29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου δικασπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιωτικοῦ».

2ον) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29|29 Ἀπριλίου 1933 Ν.Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5096 τοῦ 1931 καὶ συναφῶν τινῶν διατάξεων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Χρυσοστόμου** καταθέτει τὰς κάτωθι προτάσεις Νόμου.

1ον) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3782 περὶ μετατροπῆς ποινῶν.

2ον) Περὶ αὐξήσεως μισθοῦ καὶ προαγωγῆς πρωτοδικῶν καὶ περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 2896 τῆς 11|20 Ἰουλίου 1922 περὶ καθιερώσεως τοῦ ὀκθμοῦ τοῦ ἀντιπροέδρου τῶν Ἐφετῶν καὶ ἀντιπροέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 3859.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναστολῆς τοῦ νόμου 5733 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»

Ὁ κ. **Δ. Μάξιμος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας ἐπελθούσης συμφωνίας τῆς 22 Φεβρουαρίου 1933 περὶ καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Ἑλληνο—Ἐσθονικῆς συμβάσεως τῆς 4 Ἰουνίου 1927».

Οἱ κ.κ **Σ. Λοβέρδος** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Ι. Μακρόπουλος** (Ὑπουργὸς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγνωρίσεως ὑπηρεσίας, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ νόμου περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς συνταξίμου τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Γ. Τσόχας, Ν. Κρανιωτάκης κπλ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον ὑπ' ἀριθ. 4642 περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1933 διατάγματος «περὶ συγχωνεύσεως ὑπηρεσιῶν καὶ καταργήσεως θέσεων, διαρρυθμίσεως συμβουλίων κλπ., ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Ἡ αὐτὴ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1933 διατάγματος «περὶ συγχωνεύσεως ὑπηρεσιῶν καὶ καταργήσεως θέσεων, διαρρυθμίσεως συμβουλίων κλπ, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας».

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1933 Συμβάσεως, συνδιαλλαγῆς, διαιτησίας καὶ δικαστικοῦ διακανονισμοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ παραχῆς μέχρι 3.000.000 ὀκάδων σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας».

2) «Περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης, καὶ

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5698 «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4173 περὶ δασικοῦ κώδικος».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

2) «Περὶ ἀναγνωρίσεως ὑπηρεσίας περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ νόμου 3714 «περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς συνταξίμου τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἀπαρτίας διατάξεων τοῦ νόμου 5110 περὶ Ἐθνικῶν κληροδοτημάτων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ ἀμοιβῆς τῶν δι' ἀνθρακεύσεως πολεμικῶν πλοίων ἐν Ναυστάθμῳ χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1933 Διατάγματος πέρι χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 23.000.000 ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—33».

3) «Περὶσυμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Συμβουλίου καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων» καὶ

4) «Περὶ καθορισμοῦ ποσοστῶν ἀμοιβῆς ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου εἰσπράξεων ἐξ ὀφειλῶν ἱματισμοῦ».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Ἀλαλοὺφ· Ι. Μόλχο** καὶ **Β. Βασιλικὸς** καταθέτουσι Πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἀρ. 1 τοῦ Νόμου περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν.»

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Χρυσοστόμου** καταθέτει τροπολογίαν «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5608 «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4173 περὶ δασικοῦ Κώδικος».

Οἱ Βουλευταὶ **Α. Λούλης, Α. Ἀθηνογένης, Ν. Γαρουφαλιᾶς κλπ.** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας «περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Κ Κανελλόπουλος, Δ. Μπαμπᾶκος, Α. Λιβιεράτος, Ε. Μανωλᾶτος, Κ. Βερροιόπουλος, Λ. Κριεζῆς, Γ. Μπακόπουλος, Ν. Κρανιωτάκης** κλπ. ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου, «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 4209 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Δημοτ. ἔργων κειμένων διατάξεων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Κ. Βερροιόπουλος, Κ. Καλκάνης, Α. Ἀθηνογένης, Δ. Χέλμης, Ρ. Μπαλόπουλος, Γ. Κρεστενίτης, Α. Λιβιεράτος Ἀν. Νταλίπης** καὶ **Ι. Μάλλωσις** καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως Νόμου «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Νόμου 2650 τροποποιοῦντος τὸν Νόμον 5122 «Περὶ ἱεραρχίας προβιβασμῶν καὶ καταστάσεως τῶν στελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Διαπίδης, Δ. Ἀναγνωστόπουλος** καὶ **Κ. Ψάρρας** καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1932 Ν. Δ. «Περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν Τραπεζῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, 2) Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 3) Τραπέζης Χολέβ Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσσῃ, 4) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις κλπ.».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Μυλωνᾶς** καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 5698 περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 4173 τοῦ Δασικοῦ Κώδικος».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Κ. Βερροιόπουλος** καὶ **Γ. Τσόχας** καταθέτουσι πρότασιν Νόμου «Περὶ προσθήκης τῆς ψηφισθείσης καὶ παρκληρθείσης κατὰ τὴν κατάταξιν τῆς ὅλης τροπολογίας εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 2 παράγραφος Β' τοῦ Νόμου 5607 «Περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς Φαρμακευτικῆς Νομοθεσίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων Νόμων. 1) «Περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινῶν ἀπαλλαγῶν κλπ.».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** καταθέτει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1932 Ν.Δ. «Περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βυβλιοθήκης ὑπὸ ὑποναυάρχου Μ.Γούδα».

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια Νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ. ἔ. Ν. Δ περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ὑποβολῆς καὶ ἐγκρίσεως τῶν πινάκων τῶν προακτέων καὶ μεταθέσεων ἐν Ἀθήναις λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 5045, περὶ σχολικῶν βυβλίων ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τῶν καταβαλλομένων κρίτρων».

Πρόεδρος. Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ μέρους τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀφορῶντος τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις, κ. Βουλευταί, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρατείνῃ ἐπί τινας ἡμέρας λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα τὰς διακοπὰς τῆς Βουλῆς, εἶχε δὲ πρὸς τοῦτο ζητήσει καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος. Ἦτο ἠναγκασμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ παρατείνῃ ἐπ' ὀλίγον τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καθόσον κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἶχεν ἀνάγκην ὅπως παρασκευάσῃ τὸ ἔργον της, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεξεργασθῇ κατά τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα. Ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου ἔπρεπε κατ' αὐτὰς νὰ συντελεσθῇ καὶ τὸ νομοθετικὸν ἐκεῖνο ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον εἶχε ζητήσει καὶ τύχει παρ' ἀμφοτέρων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Δηλῶ δὲ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἐξουσιοδότησις ἐκείνη δὲν ἐξηντλήθη ἐξ ὁλοκλήρου, τὰ δὲ ἐκδοθέντα Νομοθετικὰ Διατάγματα ἐγκαίρως θέλουσι ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν πρὸς ἔγκρισιν συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα. Ἀλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν διακοπῶν ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἀκόμη νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ διάφορα ἄλλα ζητήματα ἀφορῶντα κυρίως τὰ οἰκονομικὰ τοῦ τόπου. Θὰ ἀναφέρω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς δύο κυρίως ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων ἵνα καὶ ἐπισήμως λάβῃ γνῶσιν ἡ Βουλή. Ἡ Κυβέρνησις κατά τὰς ἡμέρας ταύτας εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀσχοληθῇ, μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκίας, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἐνταῦθα, μὲ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ὀφείλω ἐξ ἀρχῆς νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἦλθεν ἐνταῦθα πλήρως διατεθειμένη διὰ μίαν εὐρυτέραν φιλικὴν συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐμφορουμένη ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς ἀναπτύξεως ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τῶν φιλικῶν μας δεσμῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀμοιβαίων συμφερόντων. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ἐμπορικαί μας συναλλαγαὶ μετὰ τῆς Τουρκίας ἦσαν τοιαῦται ὥστε ἡ Ἑλλὰς ἐλάχιστα εἰσῆγε εἰς τὴν Τουρκίαν ἐκ τῶν προϊόντων της ἀπέναντι τῶν πολλῶν, τὰ ὁποῖα ἡ Τουρκία εἰσῆγε εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συμφώνου τῶν ἀνταλλαγῶν τὰ ἐκ Τουρκίας εἰσαγόμενα ἐνταῦθα ἐμπορεύματα καὶ γενικῶς τὰ προϊόντα, ἀνήρχοντο εἰς 10 περίπου ἑκατομμύρια Τουρκικῶν λιρῶν, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ Ἑλλὰς εἰσῆγε εἰς τὴν Τουρκίαν εἴδη ἀξίας μόλις 250.000 τουρκικῶν λιρῶν. Ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν ἐβελτιώθη αἰσθητῶς καὶ μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῶν συμφώνων ἀντλαλαγῶν. Ἤδη μετὰ τὴν ὑπογραφεῖσαν μετὰ τῆς Τουρκίας ἐμπορικὴν συνθήκην ἡ Ἑλλὰς θὰ δύναται νὰ εἰσάγῃ εἰς τὴν Τουρκίαν κατὰ μὲν τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας, προϊόντα ἴσα πρὸς τὸ 25ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐκ Τουρκίας εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων καὶ 5ο/ο εἰς ναύλους ἑλληνικῶν πλοίων, κατὰ δὲ τοὺς ἑπτὰ τρεῖς μῆνας συνεφωνήθη νὰ εἰσάγωνται 30ο/ο ἐκ τῶν εἰδῶν μας καὶ 5ο/ο εἰς ναύλους. Ἡ συμφωνία αὕτη ἐγένετο δι' ἓξ μῆνας, διότι ἔπρεπε νὰ δοκιμασθῇ κατὰ πόσον θὰ ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ.

Δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι παρὰ τῶν ἐκ Τουρκίας ἀντιπροσώπων ἐλάβομεν τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι θὰ ἐργασθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν ἵνα ἀφθονώτερα τὰ εἴδη μας εἰσάγωνται εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ διαδοχικῶς αὐξάνεται ἡ εἰσαγομένη ποσότης. Τὴν ὅσιν ταύτην ἔχει καὶ ἡ καταρτισθεῖσα ἐμπορικὴ σύμβασις. Καθόσον, ὡς παρατηρεῖται, κατὰ μὲν τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας εἰσάγονται εἰς τὴν Τουρκίαν 25 9/ο ἑλληνικὰ ἐμπορεύματα ἐνῷ κατὰ τοὺς ὑπολοίπους τρεῖς εἰσάγονται 30 9/ο. Σημειῶ δὲ ἰδιαιτέρως ὅτι αἱ ἀναπτυχθεῖσαι μεταξὺ τῆς γείτονος ἐπικρατείας φιλικαὶ σχέσεις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐκατέρωθεν ἐδεικνύετο πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀμοιβαίων συμφερόντων, πολὺ ταχέως θὰ προαγάγῃ ἐπὶ τὸ ἐπωφελέστερον δι' ἡμᾶς τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον ἐν Τουρκίᾳ. Ἡ Κυβέρνησις ἐπωφελήθη τῆς ἐνταῦθα παρουσίας τῶν Τούρκων ἐπισήμων καὶ διεπραγματεύθη καὶ ἄλλα τινα ἐκκρεμῆ ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι περιττὸν νὰ ἐκθέσω πρὸς ὑμᾶς ἐνταῦθα, ἀλλὰ θέλω νὰ διαπιστώσω ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν, τὴν ἐπιδειχθεῖσαν εἰς ἡμᾶς λόγῳ τῶν ἐκάστοτε αὐξανομένων μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν φιλικῶν σχέσεων. Θὰ σημειώσω μόνον ὅτι ἱκανοποιητικαὶ παρεσχέθησαν εἰς ἡμᾶς διαβεβαιώσεις ὡς πρὸς τὸ οὐσιῶδες ζήτημα τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐπαγγελματιῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὰς διευκολύνσεις διὰ τὰ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ταξείδια. Καὶ ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τοῦτο σημειῶ ὅτι μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι τάχιστα θὰ γίνωνται αἱ διατυπώσεις αὗται τοιουτοτρόπως ὥστε νὰ μὴ γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐνταῦθα γηγενῶν ὡς καὶ τῶν ἐκεῖθεν μεταναστῶν Ἑλλήνων. Ἀκόμη δὲ εἶμαι βέβαιος καὶ ἔχω ἐνδείξεις ὅτι τὰ δύο ἔθνη σκέπτονται τόσον φιλικῶς μεταξύ των, ὥστε ταχύτερον ἀκόμη καὶ δι' ἄλλων μέτρων νὰ συνδεθῶσι αἱ μεταξύ των φιλικαὶ σχέσεις. Ἕτερον σημεῖον διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλω νὰ κάμω εἰς ἡμᾶς λόγον εἶναι τὰ γενόμενα σχετικῶς πρὸς τὸν διακανονισμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡμῶν χρέους. Ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ τελευταίου διακανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγένετο τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους μεταξὺ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων κ. Βαρβαρέσσου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων πιστωτῶν εἶχε τεθῇ ὡς βάσις διὰ τὸν καταρτισμὸν συμβάσεως, ὅτι ὁ ὁριστικὸς διακανονισμός, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους, θὰ ἐγένετο, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξετιμᾶτο ἡ δυναμικότης τῆς χώρας μας. Εἶχε δὲ συμφωνηθῇ ὅτι ἡ ἐκτίμησις αὐτὴ θὰ ἐγένετο διὰ συνεννοήσεων ἐν Λονδίνῳ, ὅπου ἐγένετο ἡ συμφωνία παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ ἐκτίμησις τῆς δυναμικότητος τῆς χώρας δὲν συνετελέσθη τότε, καθόσον μετ' ὀλίγον καιρόν, γενομένων ἐκλογῶν, ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη κατέλιπε τὴν Ἀρχήν. Ἡ τότε σχηματισθεῖσα ὑπ' ἐμὲ Κυβέρνησις ἐθεώρησε ὅτι ὁ καθορισμὸς τῆς δυναμικότητος τῆς χώρας δὲν ἠδύνατο νὰ συντελεσθῇ πρεπόντως ἐν Λονδίνῳ ἀλλ' ὅτι οὗτος ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ δ' ἐπιτοπίου ἐρεύνης τῶν πραγμάτων.

Διὰ τῆς τοιαύτης ἐρεύνης εἴχομεν τότε ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ προχειρότερα θὰ εἴχομεν τὰ μέσα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πραγματικῆς μας δυναμικότητος, ἀλλὰ καὶ ἐν ταὐτῷ ἡ ἄμεσος

ἀντίληψις τῶν ἐμπειροτεχνῶν, ἡ ὁποία θὰ καθώριζεν αὐτήν. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δώσῃ τὰς σκαιοτέρας καὶ πληρεστέρας πρὸς αὐτοὺς ἐξηγήσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τῆς χώρας. Ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἔφθασεν εἰς ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον βραχὺς ὁ βίος αὐτῆς ὑπῆρξεν. Ἡ ἀκολουθήσασα μετ' αὐτὴν Κυβέρνησις κατ' οὐδὲν ἐπίστης προύδησεν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε ἔμεινεν ἐκκρεμὲς καὶ τὸ εὕρεν ἡ ὑπ' ἐμὲ Κυβέρνησις μετὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Καὶ ἡ νέα Κυβέρνησις ἐμμένουσα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἀντίληψιν, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἡ προηγουμένη, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον, καὶ καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἐκτίμησις αὐτὴ πρὶν ἢ προχωρήσῃ εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀπετάθη πρὸς τοὺς διανοητὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐζήτησεν ἵνα προβῶσιν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς δυναμικότητος τῆς χώρας μας. Διότι δὲν θέλομεν ἡμεῖς αὐθαιρέτως καὶ μονομερῶς ἄνευ τῶν δανειστῶν μας νὰ καθορίσωμεν ἕνα σύνδεσμον ποσοστῶν ἀπέναντι τῶν πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένων τόκων περὶ τῶν ὁποίων μένει ἐκκρεμὴς ὁ λογαριασμός μας ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου ἤδη οἰκονομ. ἔτους. Καὶ ἐπεμείναμεν ὅπως ἡ ἐκτίμησις αὕτη γίνῃ ἐνταῦθα. Μετὰ διαφόρους διακρατικὰς διαπραγματεύσεις καὶ συνεννοήσεις μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀντιπροσωπευούσης τοὺς δανειστάς μας ἐπετεύχθη συμφωνία, καθ' ἣν ἡ ἐκτίμησις αὕτη θὰ ἐγένετο ἐνταῦθα παρ' ἐμπειροτεχνῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἐστέλλοντο πυρὰ τῆς Κ. Τ. Ε. Διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος, ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅστις μετὰ τὰς ἐκεῖ διαγραμματεύσεις ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα. Ὥστε νὰ ἔλθῃ ἀντιπρόσωπος τῆς Κ.Τ.Ε., ἵνα ἐξετάσῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας τόσον ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιονομικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεταφορᾶς συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν (τρανσφέρ). Πρὸς τοῦτο ἦλθεν ἤδη ἐνταῦθα καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου του ὁ ἐμπειροτέχνης κ. Τάϋλορ μετὰ δύο ἄλλων βοηθῶν καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προκαταρκτικοῦ των ἔργου ἀναμένονται ἕτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἵνα συντάξουν τὴν δημοσιονομικὴν ἔκθεσιν, ἡ ὁποία θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τούτῳ πρόκειται νὰ συγκληθῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐρχομένου μηνός. Ὅταν ἡ χώρα εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἔρευνα τῆς δυναμικότητός της παρὰ ξένων ἐμπειροτεχνῶν, δὲν ὑπάρχει καμμία περίπτωσις ὥστε νὰ θεωρῇ κανεὶς θριάμβον τὴν ἐπιτυχίαν τῆς καθ' ὡρισμένον τρόπον διεξαγωγῆς τῆς ἐρεύνης. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ καταστήσω γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐπετύχομεν ἡ ἔρευνα αὕτη νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα, ὥστε ἡ δυναμικότης τῆς χώρας νὰ ἐκτιμηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πραγματικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἀντοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἔχει οὗτος εὐριτκόμενος εἰς ὡρισμένην βαθμίδα πολιτισμοῦ.

Ἐπὶ πλέον δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ ἀπειλούμεθα ὑπὸ οἱουδήποτε μέτρου, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο ὅπως δήποτε νὰ θίξῃ τὴν εὐαισθησίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ταῦτα κύριοι ἐνάμισα ἀναγκαῖον νὰ ἀνακοινώσω πρὸς τὴν Βουλὴν ἀρχομένων ἤδη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἀλλ' εὐθὺς ἀμέσως ὀφείλω νὰ εἴπω πρὸς ὑμᾶς ἓν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ὡς πρὸς συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐκτιμᾷ τὴν ἀνάγκην, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ Κυβέρνησις, ὅπως παρακολουθήσῃ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον, τὸ ὁποῖον ἤδη συντελεῖται ἐνταῦθα, ὡς πρὸς τὴν ἔρευναν τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς καταστάσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον εὐθὺς ἀμέσως πρόκειται νὰ ἐπακολουθήσῃ ἐν Γενεύῃ ἐνώπιον τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀλλὰ πλὴν τούτου καὶ εὐθὺς μόλις τελειώσῃ τὸ ἔργον τοῦτο ἑτέρα παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως ἡ Κυβέρνησις συνεχίσῃ πεταιτέρω τὸ ἔργον αὐτῆς ἐνώπιον τῆς οἰκονομικῆς διασκέψεως, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ συνέλθῃ ἐν Λονδίνῳ, τὴν 10 προσεχοῦς Ἰουνίου. Ἡ συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς καὶ τὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς χώρας, νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ παρακολουθήσουν τὰς ἐργασίας τῶν Νομοθενικῶν Σωμάτων. Θὰ ἦτο μεγίστη ἀθέτησις τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν δὲν παρηκολούθει παντοῦ ἓκ τοῦ σύνεγγυς τὸ ἔργον τοῦτο. Ἀλλ' ἡ παρακολούθησις τοῦ ἔργου τούτου κατ' ἀνάγκην καθιστᾷ δύσκολον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον ὑπὸ τὰς διαφόρους πολιτικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦμεν, νὰ δύνανται τὰ Νομοθετικὰ Σώματα νὰ ἐργάζωνται ἀπροσκόπτως ἄνευ τῆς παρουσίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαιτέρως, δύναμαι νὰ εἴπω, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πλειοψηφίας καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον καμμία τῶν ἐξαιρετικῶν τούτων περιστάσεων, τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς χώρας εἶναι τοιοῦτον ὥστε νὰ ἀπαιτῇ ἐνδελεχῆ τὴν ἀπασχόλησιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ μάλιστα τῶν προσώπων περὶ τῶν ὁποίων εἶπον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν ἐν ταὐτῷ νὰ παρακολουθοῦν ἀποτελεσματικῶς καὶ τελεσφόρως τὸ ἔργον τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ **Κόμματος** τῶν Φιλελευθέρων κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς Βουλῆς μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεώς του ἔλεγεν ὅτι, θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ παράσχῃ εἰς τὴν σχηματισθησομένην τότε Κυβέρνησιν, ἐφόσον ἐκείνη περιελάμβανε τὰ πρόσωπα ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτος καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸν, κόμμα εἶχον ἐμπιστοσύνην καὶ καὶ ἐπὶ ἕξη ἕως ὀκτὼ μῆνας, ἐὰν διεκπέτοντο αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς πλήρη ἐξουσιοδότησιν, διότι ἦτο ἀνάγκη ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία θὰ ἐσχημάτιζετο νὰ ἐπιδοθῇ ἀπροσκόπτως καὶ ἀπερισπάστως εἰς τὸ ἔργον τὸ οἰκονομικόν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων δὲν θὰ μετέβαλε γνώμην, διότι δυστυχῶς οὐδὲν ἐν τῷ μεταξὺ παρουσιάσθη τὸ ὁποῖον νὰ ἐβελτίωσε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας. Ἴσως μάλιστα ἤδη θὰ ὑψίστανται περισσότερα ἐκκρεμῆ ζητήματα. Ἀλλὰ κύριοι, ἐξ ὅσων διὰ τοῦ Τύπου κατέστησαν γνωστά, ἔχω ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ μέρους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως θ' ἀντιταχθῶσιν ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀνάγκης τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις αἰσθάνεται ὅπως μὴ ἀπασχοληθῇ μὲ τὸ ἔργον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, αἰσθάνομαι, λέγω, ὅτι θὰ προβληθῶσι ἐκεῖθεν ἀντιρρήσεις, οὐχὶ διότι δὲν ἀναγνωρίζεται ἡ ἀνάγκη, ἡ τόσον ἁπτὴ καὶ ἡ τόσον ἐπιτακτικὴ ὁποία ὑπεβλήθη σήμερον παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθερο-

κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν κατέστησε γνωστὸν εἰς αὐτὴν ὅτι ὑπεβλήθη μία τοιαύτη πρότασις, ἀφοῦ ἦτο τοῦτο εἰς πάντα γνωστόν. Καὶ θὰ ἦτο παράλειψίς μου ἐὰν προσεποιούμην ὅτι ἀγνοῶ τὸ εἰς πάντας γνωστὸν γεγονὸς ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἀνηγγέλθη παρὰ τοῦ κ. Προέδρου. Καὶ εἶναι ὀρθὴν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, διότι συνήθως αἱ αἰτήσεις ἀναγγέλλονται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ὑποβολῆς. Ἀλλὰ πρὸς τί τάχα νὰ βιάζωμεν διὰ τοιαύτης μεθόδου νὰ ἀποκρύψωμεν γεγονότα ὑφιστάμενα; Δὲν παραγνωρίζω, κύριοι, οὔτε τὴν σπουδαιότητα τοῦ γεγονότος οὔτε τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει αὐτὸ διὰ τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος ἔχει πάντα λόγον νὰ ἀξιώσῃ, ὅπως πρὸ πάσης διακοπῆς τοῦ σώματος καθορισθῇ ἡ θέσις αὐτοῦ, κατηγορουμένου δι' ἓν τοιοῦτον περιστατικόν. Δύναμαι μάλιστα ἀκόμη νὰ προσθέσω ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις αὐτοῦ δὲν ἀφορᾷ ἁπλῶς τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ἀλλὰ ὁλόκληρον τὸν πολιτικὸν κόσμον. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ θὰ ἠδυνάμην νὰ μὴ ὑπῆρχε τὸ περιστατικόν, τοῦ ὁποίου ἐπακολουθήματα εἶναι ὅσα μετὰ τοῦτο συμβαίνουν, ἀλλὰ τὰ γεγονότα οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβάλλῃ. Καὶ τώρα αἰσθάνομαι ὅτι τόσον ὁ ὑποβαλλὼν τὴν πρότασιν ὅσον περισσότερον ὁ καθ' οὗ ὑπεβλήθη ἡ πρότασις αὐτὴ θὰ ὑποστηρίξουν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶσι διακοπὴν τῶν Νομ. Σωμάτων. Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων, χωρὶς νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεώς μου, εἶναι δυνατὸν τὸ γεγονὸς τοῦτο νὰ ἐξαρθῇ μέχρις ἐκεῖ, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι πρέπει τὰ δημόσια συμφέροντα, τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς χώρας νὰ ὑποστῶσι βλάβην διὰ μόνην τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης; Εἶναι δυνατὸν ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης νὰ ὑφωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐμποδισθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ἐπιτακτικὸν ἔργον τοῦ ὁποίου τὴν παρακολούθησιν πάντες ἀναγνωρίζετε καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων; Δὲν θέλω κύριοι νὰ παραλληλίσω τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα θὰ εἶχε ἡ Βουλὴ νὰ κρίνῃ, τὴν ἀνάγκην τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος ἀπέναντι τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ θέσις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων. Τὸ γεγονὸς περὶ τοῦ ὁποίου στρέφεται ἡ πρότασις ἐκρεμμεῖ ἤδη πρὸ δύο περίπου μηνῶν καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἐζητήθη ἡ ἀναβολὴ ἐπὶ τῶν γεγονότων ἐκείνων διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐζήτει τοῦτο ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἐνώπιον τοῦ Ποινικοῦ δικαστηρίου κατηγορουμένων.

Δὲν θέλω ν' ἀπασχολήσω ἐπὶ μακρὸν τὴν Βουλήν, ἀλλὰ θ' ἀναμείνω ν' ἀκούσω τὰς ἀντιρρήσεις ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ ἡ πρότασις. Θ' ἀφίσω, λέγω, ν' ἀκούσω τὴν γνώμην των ὡς πρὸς τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους προκρίνουν τὴν συζήτησιν, ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, τὴν ὁποίαν τόσον σαφῶς διέγραψεν ἡ Κυβέρνησις. Γνωρίζω, κύριοι, ὡς γνωρίζετε καὶ ἡμεῖς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σήμερον ἔχει τοιαύτην πλειοψηφίαν, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν μάλιστα θεωρεῖ ἀναγκαίαν. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ χρησιμοποιήσω οὔτω πῶς τὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν παρασχεθεῖσαν παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πλειοψηφίαν καὶ ἐπιμένω νὰ ψηφάσω εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ἀφοῦ ἀκούσω πρότερον τὴν γνώμην τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Καὶ δύναμαι νὰ πιστεύω ὅτι τὸ ὑπέρτατον συμφέρον, τὸ ὁποῖον ὑπαγορεύει τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, δὲν διέλαθε τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, διότι θέλω νὰ πιστεύω ὅτι διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην τῆς χώρας ὅλα τὰ κόμματα, τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, θὰ εἶναι πρόθυμα νὰ μὴ παράσχουν ἐμπόδια εἰς τὸ Κυβερνητικὸν ἔργον, καὶ ἀκόμη θέλω νὰ πιστεύω ὅτι θὰ εἶναι πρόθυμα νὰ παράσχωσι ἐνίσχυσιν εἰς ἡμᾶς. Ταύτην τὴν ἐνίσχυσιν ἀναμένω, λέγω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης ἡ ὁποία δυστυχῶς συχνὰ δηλητηριάζεται παρὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔχουν ταχθῇ νὰ ἐξετάζωσι τὰ διάφορα ζητήματα. Εἶμαι τόσον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου, ὥστε καὶ μετὰ τὴν κατάχρησιν, ἡ ὁποία παρά τινων ἐπιχειρεῖται καὶ ἡ ὁποία ἐπιφέρει ζημίας εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα, νὰ μὴ παραιτηθῶ τῆς ἀρχῆς μου. Ἀλλὰ αἰσθάνομαι ἐπίσης τὸ καθῆκον ὅπως ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ταύτης θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν μὲ ἔταξεν ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, συστήσω εἰς τὰ ὄργανα ἐκεῖνα, ὅτι ἂν ἡ πολιτεία ἀνεγνώρισε τὴν χρησιμότητα αὐτῶν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ παράσχῃ προνόμια ἐξαιρετικά, πρέπει νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ κατακρῶνται τῶν προνομίων τούτων, διότι θὰ ἔλθῃ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ δημοσία γνώμη θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κατάργησιν τούτων. Ὁ ἔχων τὰ προνόμια ὀφείλει νὰ ἀποδεικνύῃ ὅτι εἶναι ἄξιος αὐτῶν. Τελευτῶν κύριοι, ἔχω ἀκόμη νὰ ἀναγγείλω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὅπως ἡ Κυβέρνησις συνδυάσῃ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπέναντι τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος μὲ τὴν ἀνάγκην Νομοθετικῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν θέλει, θὰ ὑποβάλλω ἐν τέλει τῆς συζητήσεως καὶ σχέδιον τι περὶ Νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ ὁποῖον ἐπίσης θ'ἀφίσω εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς Βουλῆς. Πρὶν ἢ ἐν τούτοις ὑποβάλω οἱανδήποτε πρότασιν θὰ ἀναμείνω νὰ ἀκούσω τὴν γνώμην —ὅσον ἀφορᾷ τὴν διακοπὴν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων— τῶν Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ μάλιστα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζω ἐπισήμως ἀλλ' ἐξ ὅσων εἶδον εἰς τὸν τύπον —εἶναι— δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἀντιρρήσεις. (Χειροκροτήματα)

Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ αὐτὴ ἀναβολὴ νὰ γίνῃ, ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως ταύτης, ὅπως δοθῇ ὁ ἀναγκαῖος χρόνος εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι φέρουσι τὸ βαρὺ φορτίον, τὸ βαρύτατον φορτίον τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ Οἰκονομικοῦ προβλήματος τῆς Χώρας, ὅταν τοῦτο μάλιστα εἰς τοσοῦτον εὑρίσκεται ἀξύτατον σημεῖον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐνάμισζον ἀλυσιτελεῖς, ἐδήλουν ἐν τούτοις ὅτι καὶ ἡ ἐκτίμησις αὐτῶν καὶ ἡ ἐκτίμησις τῆς συζητήσεως ἀνήκει εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὅτι ἐγὼ θὰ συνίστων, ὡς ἔπραξα, εἰς τὴν Βουλήν, νὰ ἀκολουθήσῃ, ὅτι ἐκείνη ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐφρόνει. Δὲν πιστεύω ἀκόμη νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποφεύγομεν τὰς ἐργασίας τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, διότι καὶ ἐργασίαν ἱκανὴν ἔχομεν ἑτοιμάσει, ἡ ὁποία ἔχει ὑποβληθῇ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Βουλὴν καὶ Γερουσίαν νομίζω, καὶ ἄλλα ἕτοιμα ὑπάρχουν νομοσχέδια ἡ ταχεῖα εἰσαγωγὴ τῶν ὁποίων ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρόκειται σπουδαίως νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν εἶναι ἐπίσης βάσιμον, διότι κάπου ἐγράφη καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἔλεγχον τῆς, ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἔθνους. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ φρονῶ ὅτι ὁ ἔλεγχος ὁ γενόμενος παρὰ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων κατά τινος Κυβερνήσεως εἶναι μέτρον σωτήριον, διότι ὁ ἔλεγχος οὗτος θέτει ἐκποδὼν τὸν ἀχαλίνωτον ἔλεγχον, ὁ ὁποῖος γίνεται παρ' ἀνευθύνων, ἐκτὸς τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ ἐπὶ πλέον παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατ' ἀντιμωλίαν μὲ τὸν ἐλέγχοντα, ὅπως προβάλλῃ τὰς δικαιολογίας της. Διὰ τοῦτο ὁ ἔλεγχος οὗτος εἶναι καλός. Ἡ ἀναβολὴ τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ ὑπαγορεύεται ἐξ ὑπερτάτης ἀνάγκης καὶ ἡ ὁποία ἀναβολὴ ἔχει ἀκόμη καὶ ἐν οὐσιώδες ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ὑφίστανται ἡ πνιγηρὰ ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία γεννᾶται διὰ τῆς συζητήσεως τῶν γεγονότων τῆς 6 Μαρτίου.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔχει τὸν λόγον. Παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ διακόψῃ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν δέχεται διακοπάς.

Ε. Βενιζέλος. Ἡ Βουλὴ θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ εὐχαριστήσω τὸν κ. Πρόεδρον διὰ τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν μοὶ παρέχει. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐζήτησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν βραδυτέραν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἐνῶ νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀνάγκη δικαιολογίας ἀφοῦ ἡ περαιτέρω ἀναβολὴ ἀπὸ τὴν 3 Μαΐου περὶ τῆς ὁποίας εἴχαμεν μείνῃ σύμφωνοι ἐγένετο κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῇ κανένα λόγον διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ὅτι ἡ Βουλὴ ἐβράδυνε νὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας της. Λέγω τοῦτο, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι θὰ ἦτο ἐπαρκὴς λόγος πρὸς ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ἐξουσιοδοτηθεῖσα πρὸ τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν, δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐξαντλήσῃ ὁλόκληρον τὸν ἀριθμὸν τῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα τῆς παρεπέμφθησαν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ ἀνέφερον εἰς τί ἠσχολήθη ἐν γένει ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.

Ε. Βενιζέλος. Ὑποθέτω ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι ὅταν ἡ Βουλὴ διακόπτουσα τὰς ἐργασίας της συγχαρητῆ Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ τῆς δίδει ἐξουσιοδότησιν, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴν ἐπαναλάβῃ τὰς ἐργασίας της ἡ Βουλὴ διὰ νὰ πάρῃ ἐκείνη τὰ δικαιώματά της ἀφαιροῦσα αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Εἴμεθα σύμφωνοι.

Ε. Βενιζέλος. Ἐγὼ δι' αὐτὸ ἔκανα λόγον διὰ νὰ μὴ ἀφήσω νὰ ὑπάρξῃ αὐτὴ ἡ παρεξήγησις. Ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν μας ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν μιᾶς συμφωνίας ἀφορώσης τὰς ἐμπορικάς μας σχέσεις, ἡ ὁποία συμφωνία εὑρίσκει καθ' ὁλοκληρίαν σύμφωνον τὴν ἀντιπολίτευσιν. Δὲν θὰ ἠμπορούσαμεν τῷ ὄντι νὰ ἐπιδιώξωμεν σήμερον ὅπως εἰς τὴν Τουρκίαν εἰσάγομεν εὐθὺς ἀμέσως καὶ ἀποτόμως ἀριθμὸν μεγαλύτερου ποσοστοῦ ἐμπορευμάτων ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἰσάγομεν ἕως τώρα καὶ πρέπει ἑπομένως νὰ θεωρήσωμεν ὅτι τὸ 25 ο/ο μαζὶ μὲ τὸ 5 ο/ο τῶν πλοίων διὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον, τὸ 30 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον τρίμηνον, εἶναι ἀρκετὸν καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο ἐγκρίνομεν ἐντελῶς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἐπίσης δυνάμενοι νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι καὶ ἡ συμφωνία αὐτή, ἡ ἐμπορική, ἀπέδειξεν πόσον καρποφόρος πρόκειται νὰ ἀποβῇ καὶ εἰς τὰ δύο ἔθνη τὰ ὁποῖα ἔζησαν ἐπὶ τόσους αἰῶνας μαζὶ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἀνατολῆς, ἴσως μπορῶ νὰ προσθέσω καὶ γενικώτερον διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου πόσον ὠφέλιμος ἀποβαίνει ἡ φιλία, τὴν ὁποίαν πρὸ 2 καὶ ἡμίσεως ἐτῶν ἐβρύσαμεν διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ἀγκύρας.

Καὶ δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ συγχαρῶ τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἔξω ἀπὸ τὰς συμφωνίας τὰς οἰκονομικὰς προῆλθε καὶ εἰς περαιτέρω συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως συνεννοήσεις τὰς ὁποίας ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Δὲν δύναμαι λέγω παρὰ νὰ συγχαρῶ αὐτὴν διότι ὅλαι αἱ περαιτέρω αὐταὶ συνεννοήσεις τίποτε ἄλλο δὲν κάμνουσι παρὰ νὰ προάγωσι περισσότερον τὴν φιλίαν, ἡ ὁποία ὑφίσταται εὐτυχῶς μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν καὶ νὰ καταστήσουν ἐμφανὲς καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅτι ἡ φιλία αὐτὴ εἶναι πραγματική, καὶ ὅτι πρόκειται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ προάγεται. Φοβοῦμαι μόνον ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δι' ὅσων εἶπε περὶ τῶν συνεννοήσεων μὲ τοὺς ὁμολογουμένους ἄφησε νὰ γεννηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ προκαταρκτικὸς τὸν Κυβέρνησις, ἡ δική μου δηλαδὴ Κυβέρνησις, εἶχε συμφωνήσει ὅπως ἐν Λονδίνῳ διεξαχθοῦν αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τῶν ὁποίων θὰ διεκανονίζετο τὸ ζήτημα τὸ τί ἠμποροῦμε νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς δανειστάς μας. Φοβοῦμαι, λέγω, ὅτι δι' ὅσων εἶπε ἄφισε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησίς μου εἶχε κάμει αὐτὸ καὶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν τὸ ἐγκρίνει, κατώρθωσε δὲ διὰ τῆς ἐνεργείας του νὰ μεταθέσῃ τὸ ἔδαφος τῶν συνεννοήσεων ἀπὸ τὸ Λονδῖνον εἰς τὰς Ἀθήνας. Νομίζω ὅτι δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ σκοπὸς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διότι γνωρίζει ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη αἱ συνεννοήσεις μετὰ τῶν ὁμολογουμένων ὅπως καθωρισθῇ τὸ ζήτημα, τί θὰ δώσωμεν, πρόκειται νὰ διεξαχθῶσιν πάλιν ἔξω, εἰς τὸ Λονδῖνον, καὶ ἴσως ὄχι μόνον εἰς τὸ Λονδῖνον, ἀλλὰ καὶ εἰς Παρισίους καὶ ἴσως καὶ Βασιγκτῶνα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔδει νὰ γίνῃ εἶναι ὅτι αὐτὴ πράγματι ἡ τεχνικὴ ὑπηρεσία διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐξαιριδωθῇ ἡ δυναμικότης τῆς χώρας μας γίνεται ἐπιτοπίως καὶ δύναμαι νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι καὶ ἀπὸ πέρυσι οὐδέποτε ἠμφισβητήθη ὅτι ἡ ἐπιτόπιος ἐξέτασις τῶν πραγμάτων ἦτο χρήσιμος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Περὶ τῆς ἐπιτοπίου ἐρεύνης ὡμίλησα.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ἔχομεν νὰ ἐπικρίνωμεν καθόλου τοὺς ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐζήτησεν ἡ Κυβέρνησις, ὅπως διεξαχθῇ ἡ ἐπιτόπιος αὐτὴ ἔρευνα ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπικρίνωμεν τοὺς ὅρους αὐτούς, ἀφοῦ, ὅπως ἐνθυμεῖται ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀλλὰ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς προηγουμένην συζήτησιν, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἶχε δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς ἐμὲ νὰ εἴπω ὑπὸ ποίους περίπου ὅρους νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διεξαχθῇ αὐτὴ ἡ ἔνευνα καὶ εὑρέθημεν ὅτι δὲν διεφωνούσαμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ ὅτι ἐμείναμεν ἐντελῶς σύμφωνοι μεταξύ μας.

Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου χωριζόμεθα ἀποτόμως μὲ τὸν κ. Πρωθυπουργόν, εἶναι εἰς τὴν αἰτησίν του, ὅπως τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα κλείσῃ εἰ δυνατὸν σήμερον μάλιστα τὰς θύρας του. Γνωρίζομεν, κύριοι βουλευταί, ὅτι ὑπάρχει ἕνα κοινοβουλευτικὸν ἔτος, ἂς τὸ εἴπω, ἔτσι τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους.

Παρ' ἡμῖν συνήθως ἡ Βουλὴ παρίσταται συνεδριάζουσα 7 ἢ 8 μῆνας τοῦ ἔτους— δὲν λέγω ὅτι συνεδριάζει κάθε ἡμέραν, ἀλλὰ εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ ἐπὶ 7 συνήθως καὶ 8 μῆνας, δηλ. κατὰ τὰ 2/3 τοῦ χρόνου ἡ Βουλὴ συνήθως εἶναι ἀνοικτή. Ἐφέτος ἕνεκα τῶν ἐπανειλημμένων ἐκλογῶν, ἂν ὄχι μόνον διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἔχομεν τὸ ἐξῆς φαινόμενον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡ σημερινὴ ἡ ὁποία εἶναι οὐσιωδῶς ἡ ἰδία τοῦ Νοεμβρίου, ἔμεινε τότε εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ 11/2 καὶ πλέον μῆνα καὶ δὲν συνεδρίασε ἡ Βουλὴ παρὰ μόνον 7 ἡμέρας, κυρίως διὰ νὰ συγκροτηθῇ εἰς Σῶμα, διότι ἐὰν καλῶς ἐνθυμοῦμαι δὲν εἶχε καμμίαν ἡμέραν νομοθετικὴ ἐργασία, καμμία συνεδρίασις διὰ νομοθετικὴν ἐργασίαν δὲν ἔγεινε κατὰ τὰς 7 ἐκείνας συνεδριάσεις. Ἔπειτα ἡ ἰδία ἐκείνη Κυβέρνησις ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ τὰ τελευταῖα ἐκλογὰς καὶ ἐζήτησε πάλιν τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ ὅπως ἦτο φυσικὸν οὐδεμία προεβλήθη ἀντίρρησις, ἀλλὰ τί ἔγεινε πάλιν; Ἡ Βουλὴ δὲν ἔμεινε παρὰ μόνον 4 ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας ἔκαμε καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ νομοθετικὴ ἐργασία περιωρίσθη εἰς τὰ δωδεκαετία καὶ εἰς ἓν νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τὸ ὁποῖον ὅπως ἐνθυμοῦμαι καὶ προεκάλεσεν τόσην ζωηρὰν συζήτησιν. Ἔχομεν τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὰς 15 Ὀκτωβρίου ἕως τὰς 12 Μαΐου, εἰς διάστημα δηλ. 7 μηνῶν τοῦ ἔτους, τῶν μηνῶν τικωτέρα ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐργασία, ἔχομεν τὴν Βουλὴν συγκροτήσασαν 7 καὶ 4 11 συνεδριάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας 4 μόνον χάριν νομοθετικῆς ἐργασίας. Καὶ ἐν τούτοις τὸ Σύνταγμα ὁρίζει —ὑπεθέτω πῶς δὲν ἀφηρέθη ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἡ διάταξις ἐκείνη — ὅτι τουλάχιστον ἐπὶ 3 μῆνας δὲν

ἠμπορεῖ νὰ κηρυχθῇ ἡ λῆξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ γνωρίζετε ὅλοι ὅτι οὐδέποτε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου τοιλάχιστον ἔγεινε χρῆσις αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς Κυβερνήσεως νὰ κηρύξῃ περαιωμένας τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς μετὰ 3 μῆνας. Ἡ Βουλὴ συνεδρίασε 7 - 8 μῆνας τοῦ ἔτους πῶς εἶναι δυνατὸν λοιπὸν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅπως σήμερον πάλιν κλείσωμεν τὰς θύρας τοῦ βουλευτηρίου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἰουλίου, διότι ἐὰν ληφθῶσιν οἱ λόγοι οἱ προβαλλόμενοι ὑπ' ὄψει, εἶμαι βέβαιος ὅτι οὔτε εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου δὲν θὰ ἔχουσι τελειώσῃ αἱ ἐργασιαι τῆς διασκέψεως. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν κατὰ τὸ ἐφετεινὸν κοινοβουλευτικὸν ἔτος νὰ μὴ γίνουν παρὰ μόνον τέσσαρες συνεδριάσεις Νομοθετικῆς ἐργασίας τῶν Βουλῶν καὶ νὰ περιμένωμεν νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἐργασίας μας αὐτὰς κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐν μέσῳ τοῦ καύσωνος τοῦ θέρους;

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν, κύριοι Βουλευταί, ἂς ἐξετάσωμεν, τοὺς προβαλλομένους λόγους διὰ τὴν ἀναβολὴν αὐτὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία καθ' ἡμᾶς ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ κλείσιμον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἂς ἴδωμεν ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι. Εἶναι τῷ ὄντι τόσον μεγάλοι καὶ τόσον σοβαροί, ὥστε νὰ δεχθῶμεν νὰ ἐπιβληθῇ αὐτὴ ἡ σιωπὴ εἰς τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα, ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν Νομοθετικῶν καθηκόντων του, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτατα κατὰ τὸν ἔλεγχον τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρῶτον λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν ἀναφέρει τὴν ἀνάγκην, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ Κυβέρνησις νὰ παρακολουθήσῃ τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῆς ἐρεύνης τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον γίνεται παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅπως ἐπίσης καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν Γενεύην ὅτε θὰ συνέλθῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. διὰ νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅπως καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ παρίσταται κατὰ τὴν παγκόσμιον Οἰκονομικὴν διάσκεψις διάσκεψιν. Καὶ ἡ μὲν παγκόσμιος Οἰκονομικὴ διάσκεψις γνωρίζετε, κύριοι Βουλευταί, ὅτι πρόκειται ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας της εἰς τὰς 12 Ἰουνίου. Ἑπομένως καὶ ἂν ἦτο ἀνάγκη ὁ Πρωθυπουργὸς νὰ εὑρίσκεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας εἰς τὴν παγκόσμιον Οἰκονομικὴν Διάσκεψιν, πάλιν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι ἐδῶ ἕως τὰς 8 Ἰουνίου, ἐπὶ ἕνα ἀκόμη ὁλόκληρον μῆνα. Χωρὶς δὲ νὰ ἔχω βέβαια ἐγὼ ἐπισήμους πληροφορίας περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Οἰκονομικῆς Διασκέψεως, ἔμαθα ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἐπὶ ἓξ ἢ ἑπτὰ ἑβδομάδας θὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων Κρατῶν νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀντιλήψεις των ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Οἰκονομικῆς Διασκέψεως. Δηλαδὴ ἡ γενικὴ, ἂς εἴπωμεν οὕτω, συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Οἰκονομικῆς Διασκέψεως πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἓξ ἢ ἑπτὰ ἑβδομάδας. Καὶ ἂν θὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἴδησις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀκριβής, εἶναι προφανὲς ὅτι ἑβδομάδας τινὰς θὰ διαρκέσῃ διὰ νὰ παρελάσουν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Οἰκονομικῆς Διασκέψεως οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 60 Κρατῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀποτελοῦν καὶ νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀντιλήψεις των. Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι τίποτε δὲν ἐπείγει, ὅπως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εὑρεθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅτε θὰ ἀρχίσῃ ἡ Οἰκονομικὴ Διάσκεψις, μολονότι, ὅπως εἶπον πρὸ μικροῦ, καὶ ἂν τοῦτο ἦτο ἀναγκαῖον πάλιν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν 8ην Ἰουνίου. Δὲν ἠμπορεῖ λοιπὸν κατὰ τρόπον πειστικὸν διὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν, νὰ προσθέσω καὶ διὰ τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι πρέπει νὰ κλεισωμεν τὰς πύλας τοῦ βουλευτηρίου σήμερον καὶ νὰ φιμώσωμεν τὰ στόματα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρέπει κατὰ τὰς 8 Ἰουνίου νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμη σοβαρώτερος ὁ προβληθεὶς λόγος ὅτι πρέπει νὰ κλείσωμεν τὸ κοινοβούλιον διότι κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου, καθ' ἃς μοῦ ἔδωσε πληροφορίας ὁ κ. Πρωθυπουργός, θὰ συνέλθῃ ἡ Δημοσιονομικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἴσως καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ πορίσματα τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἔχομεν καιρὸν ἕως τότε ἀρκετὸν διὰ νὰ ἠμπορέσῃ ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἑβδομάδας. Ἀλλὰ οὔτε ὁ ἄλλος λόγος εἶναι πειστικὸς οὔτε διὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν, οὔτε διὰ τὴν κοινὴν γνώμην, ὅτι ἐδῶ ἔχομεν τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τοὺς ἀντιπροσώπους μάλλον τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ μᾶλλον τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς, τοὺς ἔχομεν ἐδῶ ἐξετάζοντας τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας, διότι δὲν θέλω νὰ φέρω εἰς δύσκολον θέσιν τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὑποβάλλων εἰς αὐτὸν τὴν ἐρώτησιν ἐὰν ἐκτὸς τῆς τυπικῆς ἐπισκέψεως, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔκαμεν ὁ κ. Ταΰλορ, ὅταν παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ἐὰν ἔλαβε ἄφορμὴν νὰ χάσῃ χρόνον ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του διὰ νὰ συζητήσῃ μετ' αὐτοῦ. Δὲν εἶναι ἡ δουλειὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ συζητῇ μὲ τὸν κ. Ταΰλορ οὔτε εἶναι ἡ δουλειὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως νὰ δώσῃ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχει ἀνάγκην ὁ κ. Ταΰλορ. Τὰ στοιχεῖα θὰ τὰ δώσουν οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ δύναμαι νὰ προσθέσω ἀκόμη καλύτερον οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων. Οὔτε λοιπὸν διὰ τοῦτον τὸν λόγον δύναται νὰ ζητηθῇ ὅπως συναινέσωμεν εἰς τὸ κλείσιμον τῶν Νομοθ. Σωμάτων. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς συναισθανόμενος ὅτι οἱ λόγοι αὐτοὶ τοὺς ὁποίους προέβαλε ἦσαν ἀσθενεῖς μᾶς εἶπεν ἕναν ἄλλον γενικώτερον λόγον ὅτι τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον εἶναι τόσον μέγα, μᾶς ἀπορροφᾷ ἐντελῶς καὶ δὲν εἶναι σωστὸν νὰ ἀπασχολούμεθα μὲ τὴν Βουλήν. Ἀλλὰ ἔχω καθῆκον κύριοι βουλευταί, νὰ μὴ δεχθῶ μὲ κανένα τρόπον τοιαύτην δικαιολογίαν μάλιστα εἶμαι διατεθειμένος νὰ θεωρήσω αὐτὴν πολὺ ἀσθενεστέραν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας τὰς ὁποίας προέβαλεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ αἱ ὁποῖαι εἴδατε πόσον εἶναι ἀσθενεῖς. Δύναται πραγματικῶς νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ παρουσία τῆς Βουλῆς ἐργαζομένη τετράκις τῆς ἑβδομάδος εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὸ συμφέρον τῆς χώρας τὸ σχετιζόμενον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν; Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει ὅτι, ὅτι ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα δὲν ὑπάρχει κανεὶς κίνδυνος νὰ ἀκουσθοῦν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου γνῶμαι καὶ ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δυσχεράνωσι τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅτι δήποτε ἠμπορεῖ νὰ ἀκουσθῇ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι φύσεως τοιαύτης ὥστε τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνισχυθῇ· ἀκόμη καὶ αὐταὶ αἱ ἀντιλήψεις, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι φυσικὸν νὰ ἐκτεθοῦν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀπὸ τὰ ἀριστερότερα στοιχεῖα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, καὶ αὐταί, γνωρίζει πολὺ καλὰ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βλάψουν τὸ ἔργον της, ἀλλὰ τοὐναντίον πρόκειται νὰ ἔχουν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἔργου της, αὐτὴ ἡ ἐπίδρασις δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ εἶναι ἐπίδρασις ὠφελείας μᾶλλον παρὰ βλάβης.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐνόμισε ὅτι θὰ μὲ φέρῃ εἰς δύσκολον θέσιν ὑπενθυμίζων ὅτι κατὰ τὸν παρασμένον Ὀκτώβριον ὅταν ἐγίνοντο αἱ συνεννοήσεις διὰ τὴν συγκρότησιν τότε μετεκλογικῆς κυβερνήσεως, ἐγὼ εἶχον δεχθῇ νὰ κλείσῃ τὸ κοινοβούλιον τὰς πύλας του ἐπὶ ἑπτὰ καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ ὀκτὼ μῆνας παρεχομένης εὐρυτάτης ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ μνημονεύσῃ ὅτι αὐτὴ ἡ συμφωνία μου ἐγένετο ὑπὸ τινας ὅρους τῆς συγκροτήσεως τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὡρισμένον τρόπον ὁ ὁποῖος παρεῖχεν ἰδιαιτέραν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν τότε ἀντιπολίτευσιν. Πράγματι κύριοι βουλευταί, μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 25 Σεπτεμβρίου εὑρέθημεν ἐνώπιον καταστάσεως κοινοβουλευτικῆς, ἥτις δὲν ἐπέτρεπε τὴν συγκρότησιν κυβερνήσεως μὲ ἀρκετὴν πλειοψηφίαν. Ὁ μόνος τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκρότησις Κυβερνήσεως ἐχούσης μίαν πλειοψηφίαν, ἔστω καὶ μικράν, ἦτο νὰ συμφωνήσουν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως μου

διεξαχθείσης κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἀντιπολιτεύσεως ὅπως συμπράξουν εἰς τὴν νέαν Κυβέρνησιν. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὑπεστήριξεν τότε ὅτι ἡ τοιαύτη Κυβέρνησις θὰ ἦτο ἡ συμφωνοτέρα πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν, καὶ θὰ ἐνθυμεῖσθε ἴσως, ὅσοι παρακολουθήσατε τότε τὰς ἐνεργείας μου, ὅτι ἔσπευσα νὰ δηλώσω ὅτι πράγματι ἡ κοινοβουλευτικωτέρα λύσις θὰ ἦτο ἡ συγκρότησις Κυβερνήσεως συμπεριλαμβανούσης ἔλους τοὺς Ἀρχηγοὺς τῆς ἐναντίον μου τότε Ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ τὸ ὅτι οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως εὑρίσκαν καὶ δὲν τοὺς ἐπικρίνω διὰ τοῦτο ὅτι ἡ ὑπάρχουσα πλειοψηφία ἦτο ἀνεπαρκὴς καὶ ὅτι τὰ προβλήματα ἄτινα εἶχεν ν' ἀντιμετωπίσῃ ἡ Κυβέρνησις ἦσαν ὀγκώδη καὶ δὲν θὰ ἦτο αὐτὸς ὁ τρόπος νὰ ἀντιμετωπισθοῦν τὰ προβλήματα ταῦτα ριζικῶς παρὰ μόνον ἡ συγκρότησις Κυβερνήσεως εὐρυτάτου Συνασπισμοῦ. Ἄλλος αὐτὸς ὁ λόγος. Ἀλλὰ ἐγὼ συμφωνῶν κατὰ τοῦτο μὲ τὸν Ἀργυγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ θέλων νὰ διευκολύνω τὴν συγκρότησιν τοιαύτης Κυβερνήσεως ἐδήλωσα ἂν κατηρτίζετο τοιαύτη Κυβέρνησις, περιλαμβάνουσα ὅλα τὰ κόμματα τῆς τότε ἐναντίον μου ἀντιπολιτεύσεως, ἤμην διατεθειμένος εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην νὰ δώσω εὐρυτάτην ἐξουσιοδότησιν καὶ νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὸ κόμμα μου, εἰσηγήθην δὲ πράγματι καὶ ἔλαβον τὴν συγκατάθεσίν του,—ὅπως ἡ Βουλὴ κλείσῃ ἐπὶ 6—8 μῆνας. Δὲν ἐνόμιζον ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐκείνην τὴν δήλωσίν μου, ὅπως στηρίξῃ τὴν σημερινὴν πρότασίν του νὰ κλείσωμεν καὶ πάλιν τὰς πύλας τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Αἱ περιστάσεις εἶναι ἐντελῶς διάφοροι. Ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι συγκεκροτημένη μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς αὐτὴν ὅλων τῶν ἄλλων κομμάτων, πλὴν τῶν φιλελευθέρων, ὅπως ἐπρόκειτο τότε. τότε μάλιστα πλὴν τοῦ κομμουνιστικοῦ. Βέβαια, περιλαμβάνει τρία κόμματα ἀλλὰ ὄχι 5 ἢ 6 ὅπως τότε τὸ ἀντελαμβανόμην ἐγὼ. Οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι ἡ κατάστασις, ἡ οἰκονομική, σήμερον εἶναι πολὺ καλυτέρα, παρὰ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐνομίζομεν ὅλοι ὅτι ἀντιμετωπίζομεν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἡ Κυβέρνησις ἡ ἄλλη, καὶ ὄχι μόνον ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ τινες ἐκ τῶν νῦν ἀρχηγῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ὑπωπτεύοντο ὅτι τὸ ἔλλειμα τῆς τρεχούσης χρήσεως 1932—33 θὰ ἀνήρχετο εἰς 850 ἑκατομμύρια καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ ἔλλειμα τῆς νέας χρήσεως θὰ ὑπερέβαινε τὰ 1200 ἑκατομμύρια. Καὶ τότε βέβαια εὑρισκόμεθα ἐνώπιον καταστάσεως κατ' ἐξοχὴν ἀνησυχαστικῆς. Σήμερον θὰ ἐνόμιζον ὅτι δίδω ἀσφαλεῖς πλῆ ο ρίας λέγων ὅτι τὸ ἔλλειμα θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἥμισυ ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον ὑπετίθετο ὅτι θὰ ἀνήρχετο καὶ ἐπομένως καὶ τὸ ἔλλειμα τῆς νέας χρήσεως θὰ ἦτο μικρότερον κατὰ 400 ἢ 450 ἑκατομμύρια παρ' ὅσον ὑπετίθετο τότε. Ἀλλὰ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω δὲν ἔχει σημασίαν διότι καὶ ἂν ἡ κατάστασις, ἡ οἰκονομική, ἦτο ἐξ ἴσου σοβαρὰ ὅσον τότε, πάλιν αἱ προϋποθέσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐδεχόμην ἐγὼ νὰ κλεισθοῦν οἱ πύλαι τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων δὲν ὑφίστανται σήμερον. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεφύλαξε τελευταῖον ἔν ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον ἴσως εἶς τὴν ψυχήν του εἶναι τὸ βαρύτερον ὅλων. Ἐμνημόνευσε δηλαδὴ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν διώξεώς μου ἐπὶ ἠθικῇ αὐτουργίᾳ τοῦ κινήματος τοῦ Πλαστήρα καὶ ἀνεγνώρισε τὴν εὔλογον ἀξίωσίν μου ὅπως μία τοιαύτη κατηγορία ἐκκαθαρισθῇ τὸ ταχύτερον ὑπὸ τοῦ Σώματος. Ἀλλ' ἐνῶ ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ ἐπιθυμία μου αὕτη εἶναι εὔλογος, προσέθεσεν ὅτι πρέπει τὰ γενικώτερα συμφέροντα νὰ μὴ ὑποστοῦν βλάβην ἐκ τῆς εὐλόγου αὐτῆς ἀξιώσεώς μου ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκκαθαρισθῇ τὸ ταχύτερον. Μάλιστα ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος μᾶς εἶπεν:

Ἀφοῦ ἐδέχθητε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὕτη ἐπὶ δύο μῆνας, διατί σήμερον θὰ ἐπιμείνητε χωρὶς ἄλλο νὰ διεξαχθῇ αὐτὴ ἡ συζήτησις ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς; Ἐλησμόνησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ συζήτησις τὴν ὁποίαν ἐδεχθην νὰ ἀναβάλω τότε ἦτο ὄχι συζήτησις διὰ τῆς ὁποίας ἐγκαλοῦμαι ὡς ἐγκληματίας ἐσχάτης προδοσίας ἀλλ' ἦσαν ἁπλαῖ καὶ μόνον παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς προγραμματικὰς του δηλώσεις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ κάμῃ ἐν σχέσει πρὸς τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου, διὰ νὰ μοῦ ἀποδώσῃ ὄχι ἠθικὴν αὐτουργίαν καὶ ἐγκληματικὴν πρόθεσιν, ἀλλὰ τὴν ἠθικήν, ἂς εἴπωμεν οὕτως εἰπεῖν, εὐθύνην ὅτι ἔθεσα πιθηνικότητα κατὰ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα. Δὲν ὑποθέτω δὲ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ τὴν τεραστίαν διαφοράν, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, συνεχίζων τὴν ὁμιλίαν του, μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχομεν καθῆκον νὰ διευκολύνωμεν τοὺς φέροντας τὸ βαρύτατον φορτίον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν. Ἀλλὰ πῶς, διατί θὰ τοὺς διευκολύνωμεν κλείοντες τὰς πύλας τῆς Βουλῆς; Βέβαια, ἂν δὲν εἴχομεν Κυβέρνησιν κοινοβουλευτικὴν εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς εἴπῃ: Μά, κύριοι, αἱ Βουλαὶ εἶνε περίεργαι, αἱ Βουλαὶ μόνον δυσχερείας δύνανται νὰ φέρουν, αἱ Βουλαὶ εἶνε ἄχρηστοι, αἱ Βουλαὶ εἶνε ἐπιβλαβεῖς. Ἀλλὰ δύναται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ προβάλῃ τοιοῦτον ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ παρουσία τῆς Βουλῆς παρεμποδίζει τὸ οἰκονομικὸν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως; Ἐγώ, βλέπετε, τόσον ἐπιθυμῶ νὰ διευκολύνω τὸ ἔργον τοῦτο ὥστε δὲν ἤθλα κἂν νὰ παρακονεθῶ ὅτι δὲν μᾶς ὑπεβλήθη ἀκόμη ὁ προϋπολογισμός, διότι ἐγὼ πιστεύω ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανὲν κώλυμα ὥστε νὰ εἶχεν ἤδη ὑποβληθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ἀναγραφομένου εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῇ ὄσει τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ποσοῦ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ διατεθῇ διὰ τὸ δημόσιον χρέος. Ἔχετε τὸ προηγούμενον τῆς ἰδικῆς μου Κυβερνήσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀντιτιθέμεθα εἰς τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν, ὥστε τὸ προηγούμενον νὰ μὴ μᾶς εἶνε χρήσιμον.

Ε. Βενιζέλος. Ἀλλὰ θὰ ἐπιτρέψητε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ ἀντιτίθεμαι εἰς τὰς ἰδικάς σας ἀντιλήψεις. Διὰ τοῦτο δὲν θέλω νὰ μεμφθῶ τὴν Κυβέρνησιν διότι ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει πόση εἶνε ἡ ἐπιθυμία μου ἡ εἰλικρινὴς νὰ τὴν βοηθήσω εἰς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ὅπου μοῦ λέγει ὅτι ἡ παρουσία μας ἐδῶ μὲ ἀνοικτὰ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα τὴν βλάπτει, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τῆς εἰπω ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον διότι ἂν τυχὸν εἶχε ὑποβληθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ὠφέλειαν καὶ πάλιν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ πορισθοῦν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἀπὸ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι θὰ ἐδίδετο εὐκαιρία νὰ ἀκουσθοῦν αἱ ἀντιλήψεις ὅλων τῶν ἐκτὸς τῆς Κυβερνήσεως κομμάτων τὰ ὁποῖα ὅπως γνωρίζεται ἀντιπροσωπεύουν τὸ 1)2 τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν παρὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ διαφωτισθῇ καὶ οἱ πιστωταί μας νὰ ἐπηρεασθοῦν.

Ἄλλοτε ὅταν ἐγὼ εἶχον τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως, γνωρίζει ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι εἰς ὅλα τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀνεφύησαν, ἐζήτουν ν' ἀκούσω τὰς γνώμας ὅλων τῶν ἡγετῶν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Δὲν κατηγορῶ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν ἠκολούθησεν τὸ παράδειγμά μου διότι δὲν μᾶς ὑπέβαλε ἐγκαίρως καὶ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ δὲν ἠξεύρει ποῖαι εἶναι αἱ ἀντιλήψεις μας, οὔτε κἂν περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει ἐν τῷ συμφέροντι τῆς χώρας νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα, τὸ δημοσιονομικόν. Ἐπομένως ἡ παρουσία τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὴν οἰκονομικὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ θὰ φέρω ἕνα ἄλλο ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον γνωρίζω πόσην ὀλίγην ἀξίαν ἔχει διὰ τὴν Κυβέρνησιν διότι ἀπὸ γενομένην διακοπὴν προηγουμένως φαίνεται ὅτι, κάθε τι τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ προηγούμενον ἰδικόν μου δὲν πρέπει ν' ἀποτελεῖ λόγον μιμήσεως. Ἀλλὰ ἔχω νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἐπὶ 4 καὶ πλέον ἔτη διεχειρίσθην τὴν ἀρχὴν ὡς ὑπεύθυνος Κυβερνήτης καὶ ποτὲ δὲν ἔκλεισα τὰ Νομοθετικὰ Σώματα διότι

ὑπῆρχε ἀνάγκη ν' ἀπουσιάζω ἐξ Ἑλλάδος χάριν τῶν λουτρῶν τὰ ὁποῖα ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ κάμω κατ' ἔτος καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ πέρυσι κατὰ τὸν Αὔγουστον ἔτυχε ἐγὼ ν' ἀπουσιάζω καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπουσίαζεν δι' ἀνάλογον λόγον καὶ ἐν τούτοις παρὰ τὴν ἀπουσίαν καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτῆς, ἡ Βουλὴ συνῆλθε καὶ δὲν ἠσχολήθη ἁπλῶς εἰς συνήθη νομοθετικὴν ἐργασίαν ἀλλὰ ἐψήφισεν καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς χώρας.

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἀπουσία τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ἠμπορῶ λοιπὸν νὰ δεχθῶ αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι δήλαδὴ δὲν ὑποθέτει νὰ ὑποπτευθῇ ἡ ἀντιπολίτευσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ διατηρήσῃ ἐκκρεμῆ τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως.

Ἡ ἐνέργειά σας ὅταν ζητεῖται νὰ κλείσουν τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ὡς πρῶτον ἀποτέλεσμα ἔχει νὰ ἀφεθῇ ὁ ἀρχηγὸς τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀρχηγὸς ἑνὸς τῶν δύο μεγάλων κομμάτων τῆς χώρας, ἔκθετος διὰ κατηγορίαν ὅτι διέπραξε ἔγκλημα κατὰ τὴν 6 Μαρτίου, ὅτι εἶναι αὐτὸς κυρίως ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Στρατηγοῦ Πλαστήρα.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ γνωρίζω ἂν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ διατυπωθῇ αὐτὴ ἡ κατηγορία, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι διὰ τοῦ κλεισίματος τῆς Βουλῆς ἐπέρχεται πράγματι ἡ διαιώνισις, ἡ παράτασις μᾶλλον τῆς ἐκκρεμότητος, καὶ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν ἑνὸς τῶν δύο μεγάλων κομμάτων τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν καὶ ἀμέσως νὰ ζητήσῃ ὅπως ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς κατηγορίας ταύτης. Ἔχω μάλιστα νὰ ἐπικαλεσθῶ ὅτι ἕνας λόγος μόνον θὰ ὑπῆρχε νὰ μᾶς ζητηθῇ ὀλιγόμερος διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν μας, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε ὥριμος ἡ νομοθετικὴ ἐργασία. Ἀλλὰ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μᾶς ὑπενθύμισεν, ὅτι ὑπάρχει νομοθετικὴ ἐργασία καὶ εἶπε μάλιστα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶχε κἂθε συμφέρον νὰ συνεχισθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς ἀφοῦ ὑπάρχει νομοθετικὴ ἐργασία. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ συνεχισθοῦν αἱ ἐργασίαι; Προσέθεσεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι οὔτε πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἀποφεύγει ἡ Κυβέρνησις τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεών της. Διότι κάθε Κυβέρνησις πρέπει νὰ εὔχεται νὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος αὐτὸς ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὑπὸ ὑπευθύνων προσώπων, καὶ ὄχι πραγματικῶς ὑπὸ ἀνευθύνων τοιούτων. Αὐτὸ εἶναι τὸ σωστόν, ἀλλὰ δυστυχῶς ζητεῖτε νὰ κλείσετε τὴν Βουλὴν καὶ ὅταν κλείστε τὴν Βουλήν, παρεμποδίζετε ἀκριβῶς νὰ ἔλθουν ἐνώπιον αὐτῆς καὶ νὰ συζητηθοῦν τόσα καὶ τόσα ζητήματα, τὰ ὁποῖα γνωρίζετε ὅτι χωρίζουν τὴν Κυβερνητικὴν πτέρυγα ἀπὸ τὴν πτέρυγα τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Δὲν ἀρκεῖ, λοιπόν, νὰ μᾶς λέγετε ὅτι συμφέρον ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Διότι αὐτὸ καὶ ἐγὼ δικαιοῦμαι νὰ ἐπικαλεσθῶ καὶ νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἔχετε καθῆκον νὰ μὴ κλείσετε τὰς πύλας τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, ἀλλὰ νὰ τὰς ἀφήσετε ἀνοικτὰς διὰ νὰ γίνεται ἐδῶ ὑπευθύνως ὁ ἔλεγχος καὶ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἄμεσος ἀντίκρουσις τοῦ ἐλέγχου καὶ ἡ συζήτησις ἐκ τῆς ὁποίας δύναται νὰ προκύψῃ τὸ φῶς. τὸ ἀναγκαῖον.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς προσέθεσεν ὅτι τὸ κλείσιμον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἔχει πρόσθετον πλεονέκτημα ὅτι αἴρει τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν ποὺ προκαλεῖ ἡ συζήτησις τῶν γεγονότων τῆς 6 Μαρτίου εἰς τὴν Βουλήν. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὴν βαθεῖαν ἔκπληξίν μου, πῶς ἠμπορεῖ νὰ προβάλλεται ἕνα τέτοιο ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ὄγματος τούτου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Κλείοντες τὴν Βουλὴν καὶ παρεμποδίζοντες τὸν Ἀρχηγὸν ἑνὸς τῶν μεγάλων κομμάτων τῆς χώρας νὰ ἀπολογηθῇ κατὰ τῆς δεινῆς κατηγορίας, ἡ ὁποία ἀπευθύνεται ἐναντίον του, νομίζετε ὅτι διαλύετε τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν ἐντὸς τῆς ὁποίας ζοῦμεν σήμερον; Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ πνιγηρὰ ἀτμόσφαιρα θὰ διελύετο ἐάν, ἀναγραφομένης εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν αὔριον τῆς προτάσεως τοῦ κ. Μεταξᾶ, ἐγένετο ἡ συζήτησις, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ τερματισθῇ, ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας, θέλετε ἐντὸς δύο ἡμερῶν, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν. δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρατεθῇ περισσότερον. Κατ' αὐτὸ ἡ Βουλὴ θὰ ἦτο εἰς θέσιν ν' ἀποφασίσῃ καὶ τότε μόνον θὰ διελύετο ἐνδεχομένως, ἐὰν ὅπως ἔχω πεποίθησιν ἀναγνωρίζῃ, ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ δοθῇ συνέχεια εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ Κραναίας, τότε μόνον θὰ διελύετο ἡ ἀτμόσφαιρα αὐτή, ἀλλ' ἐὰν ἀκόμη ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς θ' ἀνελάμβανε τὰς εὐθύνας νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῶν φίλων του τὴν κατηγορίαν αὐτήν, πάλιν ἡ ἀτμόσφαιρα θὰ ἦτο ἠρεμωτέρα, διότι δὲν θὰ εἴχομεν τὸ τρομερὸν παράπονον ὅτι μᾶς ἐφιμώσατε τὸ στόμα, ὅτι δὲν μᾶς ἐπιτρέψατε νὰ ἀπολογηθῶμεν κατὰ τοιαύτης δεινῆς κατηγορίας. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεώς του μᾶς ὑπεθύμισεν ὅτι ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν διὰ νὰ κλείσῃ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἀλλὰ μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι θὰ ἐπρότιμοῦσε νὰ μὴν κάνῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του καὶ μᾶς ἐζήτησε νὰ τὸν βοηθήσωμεν, διὰ νὰ κλείσῃ τὰ νομοθετικὰ σώματα, χωρὶς νὰ διαβῇ τὸν Ῥουβίκωνα. Λυποῦμαι, κύριοι Βουλευταί, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ἱκανοποιήσω τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ περαιτέρω ἔκβασις τῆς συζητήσεως ἡ ὁποία θὰ γίνῃ ἐδῶ ἕνα πρᾶγμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν. Ὅτι ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου δὲν συνεδρίασεν παρὰ μόνον εἰς 4 ἡμέρας Νομοθετικῆς ἐργασίας καὶ εἰς οὐδεμίαν κἂν ἡμέραν κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν δι' ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας νὰ μᾶς εἴπουν, ὅτι μᾶς φιμώνουν τὸ στόμα, ὅτι μᾶς στέλλουν εἰς τὸ σπίτια μας, διότι πρόκειται μετὰ ἕνα μῆνα νὰ ἔχουν ἄλλας ἐργασίας ποὺ θὰ τοὺς ἀπασχολήσουν. Αὐτό, βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ τοῦ εἴπω ὅτι ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ διαπράξῃ αὐτὸ τὸ σοβαρὸν σφάλμα νὰ θελήσῃ παρὰ τὴν γνώμην τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ κλείσῃ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα καὶ νὰ φιμώσῃ τὸ στόμα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους (Χειροκροτήματα παρατεταμμένα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Παπαναστασίου.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἐξαιρετικῶς ψύχραιμος καὶ πειστικὴ ἀγόρευσις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων μὲ ἀπλλάσσει ἀπὸ τὸν κόπον νὰ ἐκταθῶ πολὺ ἐπὶ τῶν σημερινῶν δηλώσεων τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυρερνήσεως. Ἤκουσα καὶ ἐγὼ μὲ ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξαν αἱ διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἰδικῆς μας Κυβερνήσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀποτελεῖ πρόσδον ὡς πρὸς τὰς σχέσεις μας μὲ τὴν ἐμορον Ἐπικράτειαν

Πολλοὶ Βουλευταί. Νὰ διακόψωμεν 5 λεπτὰ κ. Πρόεδρε.

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Πρόεδρος Ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Παπαναστασίου.

Α. Παπαναστασίου. Ἔλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ σύναψις τῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ αἱ γενικώτεραι συζητήσεις αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἀποδεικνύει μίαν ἀκόμη φορὰν πόσον καλὴ διάθεσις ὑπάρχει καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διὰ μίαν στενὴν συνεργασίαν καὶ πόσον ριζόβολεῖ βαθύτατα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ δύο λαοὶ συνδεθέντες στενώτατα κατόπιν μιᾶς μακρᾶς κοινῆς διαβιώσεως, εἶναι προωρισμένοι ὄχι μόνον νὰ μὴ ἔλθουν εἰς καμμίαν ἀντίθεσιν εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ νὰ ζήσουν ἡνωμένοι ὡς ἓν ἐνιαῖον στοιχεῖον προόδου καὶ πολιτισμοῦ. Εἶπον ὅτι ἡ σύμβασις ἡ ἐμπορικὴ ὡς διεμορφώθη ἀποτελεῖ πρόσδον.

Ἀλλὰ θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὅσον καὶ ἂν ἀποτελῇ πρόοδον, δὲν νομίζω ὅτι αἱ βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη δὲν εἶναι προωρισμέναι νὰ διευκολύνουν εἰς τὸ μέλλον τὴν ποθητὴν προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν. Καὶ λέγω αὐτὰ διότι ἡ Ἑλλὰς καταναλίσκουσα ἀρκετὸν ποσὸν γεωργικῶν προϊόντων ἐκ τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ τῆς Τουρκίας λόγῳ τοῦ ἰδιάζοντος χαρακτῆρος τῆς οἰκονομίας αὐτῆς, μολονότι εἶναι γεωργικὸν Κράτος δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαγάγῃ εἰς τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη πρὸς ἰσοσκέλισιν τοῦ ἐμπορικοῦ της ἰσοζυγίου, παρὰ κυρίως βιομηχανικὰ προϊόντα. Καὶ τοῦτο διότι τὰ ἐκλεκτὰ γεωργικὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα παράγει ἡ Ἑλλὰς ἔχουν ἀνταγωνιστὰς ἄλλα ὁμοια προϊόντα τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Κρατῶν ἢ εἶναι τοιαῦτα καὶ ἔχουν τοιαύτην τιμὴν ὥστε ἡ κατανάλωσίς των νὰ εἶναι δύσκολος ἀπὸ τοὺς ἄλλους Βαλκανικοὺς λαούς. Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι δυνατὸν ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐξαγάγῃ εἰς σοβαρὸν ποσὸν βιομηχανικὰ προϊόντα ἀπὸ τὴν Τουρκίαν καὶ τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ κράτη, ἀπαιτεῖται αἱ Βαλκανικαὶ χῶραι νὰ ἀποτελέσουν τρόπον τινὰ μίαν ἑνιαίαν εὐρυτέραν ἀγοράν. Μὲ ἄλλους λόγους παρίσταται ἀνάγκη τὰ ἑλληνικὰ βιομηχανικὰ ἐμπορεύματα νὰ μὴ προσκόπτουν εἰς τοὺς αὐτοὺς ὑψηλοὺς δασμοὺς εἰς τοὺς ὁποίους προσκόπτουν τὰ βιομηχανικὰ ἐμπορεύματα ἄλλων περισσοτέρων προηγμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν κρατῶν.

Καὶ δι' αὐτὸ ἡ μελέτη, ἡ ὁποία ἔγινε ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἰς τὰς Βαλκανικὰς διασκέψεις κατέληξεν εἰς τὸ πόρισμα τοῦτο, ὅτι εἶναι ἀνάγκη τὰ βιομηχανικὰ κράτη διὰ νὰ ἀποτελέσουν μίαν μεγάλην ἑνιαίαν ἀγοράν, νὰ παραχωρήσουν ἀμοιβαίως δασμοὺς προτιμήσεως καὶ νὰ συνεργάζωνται κατὰ τὴν σύναψιν τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων μὲ ἄλλα ἐξωβαλκανικὰ κράτη. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶπα ὅτι ἡ σύναψις συμβάσεως στηριζομένης εἰς ἐξαγωγὴν ἑνὸς ποσοστοῦ ἑλληνικῶν προϊόντων ἀπέναντι τῶν προϊόντων τῶν τουρκικῶν τῶν καταναλισκομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν εἶναι ἡ καλυτέρα βάσις πρὸς εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Διὰ νὰ εἶναι δὲ δυνατὴ μία τοιαύτη στενωτέρα οἰκονομικὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων βαλκανικῶν κρατῶν, ἀπαιτεῖται τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα θὰ παρείχοντο ἀπὸ τὸ ἓν κράτος εἰς τὸ ἄλλο νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπεκταθοῦν ἐπὶ πλέον γιουρούσι, καὶ εἰς ἄλλα μὴ βαλκανικὰ κράτη καὶ πρὸς τοῦτο παρίσταται ἀνάγκη στενοτέρου καὶ γενικωτέρου συνδέσμου μεταξὺ αὐτῶν τῶν κρατῶν. Καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ διότι ἐπιβάλλεται νὰ παγιωθῇ ἀκόμη περισσότερον ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Βαλκανικὴν καὶ νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ συνεργασία τῶν λαῶν της εἰς τὰ ἔργα ἐν γένει τὰ ἐκπολιτιστικά, κατελήξαμεν εἰς τὰς Βαλκανικὰς συνδιασκέψεις εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι θὰ ἔπρεπε αἱ σχέσεις αἱ φιλικαὶ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν νὰ στηριχθοῦν διὰ συνάψεως σειρᾶς συμφώνων, διὰ τῶν ὁποίων ν' ἀσφαλίζεται ἡ εἰρηνικὴ λύσις τῶν διαφορῶν, ν' ἀποκλείεται κάθε ἐπίθεσις ἀπέναντι τοῦ ἄλλου, νὰ παρείχοντο ἐγγυήσεις ἀμοιβαῖαι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Κρατῶν καὶ νὰ δημιουργῶνται ἀκόμη ἐγγυήσεις διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νομίζομεν ὅτι κάθε παρεξήγησις ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν θ' ἀρθῇ καὶ θὰ χωρίσουν οἱ λαοὶ αὐτοὶ ἀδελφωμένοι εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου. Ὡς συμπλήρωμα ἑνὸς τοιούτου πολιτικοῦ συμφώνου καὶ ἑνὸς οἰκονομικοῦ συμφώνου δημιουργοῦντος τὴν βαλκανικὴν ὡς μίαν ἑνιαίαν ἀγοράν, ὡς συμπλήρωμα αὐτῶν τῶν συμφώνων ἐμείναμεν σύμφωνοι ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συναφθῇ καὶ μία ἄλλη συμφωνία παρέχουσα ἐλευθερίαν κυκλοφορίας ἐγκαταστάσεως καὶ ἐργασίας ἐντὸς τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν. Δὲν εἶναι στιγμὴ νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν αὐτὴ ἡ κατεύθυνσις· θὰ δοθῇ προσεχῶς ἡ εὐκαιρία νὰ ἐξετασθῇ, ὅταν ἔλθῃ στὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἡ Ἐμπορικὴ Σύμβασις.

Ἀλλ' ἐθεώρησα καθῆκόν μου ἀπὸ τώρα νὰ κάμω μνείαν αὐτῶν τῶν πορισμάτων τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων αἱ ὁποῖαι τόσον συνετέλεσαν νὰ προαχθοῦν αἱ φιλικαὶ σχέσεις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, διότι αἱ γενικώτεραι συνομιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἐσχέτως μεταξὺ ἐπισήμων ἐκπροσώπων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ἐγένοντο, ὑπάρχει ἐλπίς, ν' ἀπωλήξουν εἰς συμφωνίας, καὶ θὰ ἐπεθύμουν κατὰ τὰς συνομιλίας αὐτὰς καὶ τὰς διαπραγματεύσεις νὰ ἐλαμβάνωντο ὑπ' ὄψιν περισσότερον τὰ πορίσματα τῶν βαλκανικῶν διασκέψεων. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν ἔχει ὡριμάσει περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα Κράτη ἡ ἰδέα μιᾶς γενικωτέρας συνεργασίας τῶν βαλκανικῶν κρατῶν, καὶ ἔχω πεποίθησιν ὅτι εἶναι σήμερον ἡ στιγμὴ ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλὰς συνάπτουσαι στενωτέρους δεσμοὺς μεταξύ των, ν' ἀνοίξουν συγχρόνως τὸν δρόμον πρὸς μίαν εὐρυτέραν καὶ γενικωτέραν Βαλκανικὴν συνεννόησιν. Τοιουτοτρόπως θὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ τὰ ἰδικά των συμφέροντα περισσότερον καὶ ἐν γένει τὰ ζητήματα τῆς εἰρήνης εἰς τὴν Βαλκανικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀλλ' ὅπως εἶπα δὲν εἶναι σήμερα ἡ στιγμὴ νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τόσον εὐρείας ἀπόψεως ἡ γενομένη ἐργασία πρὸς προσέγγισιν τῶν δύο Δημοκρατῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκ μέρους τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ ἐκ μέρους ὁιασδήποτε ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ διάθεσις θὰ εἶναι πάντοτε μεγάλη πρὸς προαγωγὴν τῶν σχέσεων αὐτῶν μεταξὺ τῶν δύο λαῶν. οἱ ὁποῖοι ὅπως εἶπα εἶναι προωρισμένοι νὰ ζήσουν μαζὶ καὶ νὰ ἀνοίξουν ἕνα δρόμον εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ εἰς τὰ Βαλκάνια.

Μὲ εὐχαρίστησιν ἐπίσης ἤκουσα τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξαν αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀξιοτίμου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὴν Γενεύην, ὅπως ἔλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐμπειρογνώμονες, ὅπως ἐξετάσουν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου. Μόνον ἐδῶ ἐρχόμενοι οἱ ἐμπειρογνώμονες εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν σαφῆ γνῶσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀτοχίας τοῦ λαοῦ. Μὲ τὴν ἐξέτασιν μακρόθεν τῶν λογαριασμῶν τοῦ λογιστηρίου καὶ τῶν δημοσιονομικῶν δεδομένων θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ σχηματισθῇ κάποια ἀκριβὴς ἀντίληψις τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, διότι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ μελέτη τῶν στοιχείων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα πιστοποιοῦν ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ λαοῦ, καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἀρθρώτερα καὶ ἀνετώτερα εἶναι δυνατὸν μόνον ἐπὶ τόπου νὰ τεθοῦν εἰς τὴν ἀντίθεσιν τῶν ξένων εἰδικῶν. Ὁμιλῶ περὶ αὐτῆς τῆς καταστάσεως διότι μόνον ὅταν ἐξερχόμεθα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀντιλαμβανόμεθα εἰς ποίαν ἐλεεινὴν κατάστασιν εὑρίσκεται ὁ λαός. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔλαβεν γνῶσιν ἐν μέρει αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἀπὸ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας τῆς μετέδωκαν δύο ἐκ τῶν μελῶν της τὰ ὁποῖα ἐσχάτως περιώδευσαν τὰς βορείους ἐπαρχίας. Ἔσχαμαι καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὰς βορείους ἐπαρχίας καὶ ἤμπορῶ νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ἡ δυστυχία ἐκείνη εἶναι πράγματι ἀφόρητος. Ἡ πεῖνα πιέζει καὶ θερίζει ἠμπορεῖ νὰ εἴπωμεν τὸν πληθυσμόν. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἡ ἀφόρητος συνετέλεσε ἐσχάτως νὰ ἐξεργεθῇ ὁλόκληρος ὁ λαὸς ἐναντίον τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, διότι ὁ ἄρτος ἐδῶ — καὶ πρέπει αὐτὸ νὰ λαμβάνεται πάντοτε ὑπ' ὄψιν —, δὲν εἶναι ἄρτυμα τοῦ λαοῦ, εἶναι ἡ κυρία τροφὴ τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸν λέγω τὸν λόγον ἐξηγέρθη ὁλόκληρος ὁ λαὸς ἐναντίον αὐτῆς τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου τὴν ὁποίαν ὡς πληροφορῶμαι ἐγκατέλειπε ἤδη ἡ Κυβέρνησις.

ΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ. Δὲν τρώγουν ἄσπρο ψωμὶ οἱ ἐργάτοι.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Αὐτὴ εἶναι ἡ πλάνη σας. Ὁ Λευκὸς ἄρτος εἶναι ἡ μοναδικὴ τροφὴ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου διότι δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ πορίζεται πλὴν τοῦ ἄρτου καὶ ἄλλα τρόφιμα τὰ ὁποῖα νὰ συμπληρώνουν τὴν διατροφήν. Ἡ τελευταία ἐξέγερσις προερχομένη ἀπὸ τὰς πενεστέρας τάξεις, πρέπει νὰ σᾶς πείσῃ ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ λευκὸς ἄρτος ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ τροφὴν

μόνον τῶν εὐπόρων τάξεων. Ἐλπίζω ὅτι οἱ ἐμπειρογνώμονες τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐρχόμενοι ἐδῶ θὰ ἀντιληφθοῦν τὴν πραγματικὴν κατάστασιν, τὴν μεγάλην πτωχείαν ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸν τόπον αὐτόν, τὰς μεγίστας στερήσεις τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ ἰδίᾳ κόσμου καὶ τὰ συμπεράσματα θὰ εἶναι ἱκανοποιητικὰ διὰ τὸν τόπον.

Σχετικῶς μὲ τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος λυποῦμαι διότι πρώτην φορὰν λαμβάνων εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ τὰς ἐκλογὰς τὸν λόγον, δὲν εὑρίσκομαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἱκανοποιήσω τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Καὶ ἐγὼ δὲν σᾶς ἱκανοποιῶ ἂν καὶ θέλω νὰ μὴ σᾶς στερήσω τῆς ἱκανοποιήσεως ἀφοῦ εὑρίσκεσθε πάλιν μαζί μου.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἰς τὸ χέρι σας εἶναι κ. Πρόεδρε νὰ μὲ ἱκανοποιήσετε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Βέβαια τόσους κόπους ἐκάματε προχθές.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Καὶ ἐγὼ ἔκαμα κόπους καὶ οἱ Ὑπουργοί σας κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ πρότασις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον δὲν ἐπιβάλλεται ἀπὸ κανένα γενικώτερον συμφέρον ἀλλὰ τοὐναντίον ἔχω πεποίθησιν ὅτι καὶ ἐπιζήμιός εἶναι τὰ δημόσια συμφέροντα εἶναι καὶ ἐπὶ πλέον δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα μιᾶς πράξεως γενναίας καὶ εὐγενοῦς ἀπέναντι ἑνὸς μεγάλου ἀντιπάλου κόμματος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Βλέπετε περιμένω νὰ ἀκούσω τὰς γνώμας σας.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ὅμως πολὺ σοβαρώτερον καὶ ἐνέχει κινδύνους ἀρκετὰ μεγάλους ὥστε ἡ συζήτησις ἐπὶ τοιούτου ζητήματος νὰ μὴν ἐπιδέχεται τὸν τόνο, τὸν χαρίεντα, τὸν ὁποῖον πολλάκις λαμβάνει ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ θεμάτων καὶ σπουδαίων ἀκόμη, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ δημιουργήσουν σοβαροὺς κινδύνους καὶ νὰ βλάψουν τὰ δημόσια συμφέροντα. Καὶ δι' αὐτὸ μολονότι μοῦ προξενεῖ ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν ὁσάκις βλέπω τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ χαριεντίζεται, θὰ τὸν παρακαλέσω προκειμένου περὶ τοῦ θέματος ποῦ συζητοῦμεν τώρα νὰ θελήσωμεν περὶ τοῦ θέματος νὰ μὴν ἐπιδέχεται τὸν τόνο, τὸν χαρίεντα, τὸν ὁποῖον πολλάκις λαμβάνει ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ θεμάτων καὶ σπουδαίων ἀκόμη, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ δημιουργήσουν σοβαροὺς κινδύνους καὶ νὰ βλάψουν τὰ δημόσια συμφέροντα. Καὶ δι' αὐτὸ μολονότι μοῦ προξενεῖ ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν ὁσάκις βλέπω τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ χαριεντίζεται, θὰ τὸν παρακαλέσω προκειμένου περὶ τοῦ θέματος ποῦ συζητοῦμεν τώρα νὰ θελήσωμεν νὰ δώσωμεν

τὴν Ξάνθην μεθαύριον εἰς τὰς Σέρρας, ὅταν ὅλαι αἱ τάξεις, αἱ παραγωγικαί, αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ συνέλθουν διὰ νὰ συσκεφθοῦν νὰ μελετήσουν ἀπὸ κοινοῦ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα τὰς ἀπασχολοῦν, νὰ ἐκφράσουν εὐχάς, νὰ λάβουν τέλος μέτρα, εἶναι περίεργον ὅτι τὸ ἐπισημότερον καὶ τὸ πλέον ἀντιπροσωπευτικὸν ἔγκυρον σῶμα, ἡ Βουλή, νὰ συσπᾷ ἐπὶ τόσους μῆνας ὡς ἐὰν ἡ φωνὴ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, ἡ γνώμη αὐτῶν ἐπὶ τῶν ζωτικωτέρων ζητημάτων νὰ ἀπειλῇ νὰ βλάψῃ τὰ δημόσια συμφέροντα. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Καὶ δὲν φοβεῖσθε ὅτι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κλείσετε τὸ στόμα τῶν βουλευτῶν, δὲν φοβεῖσθε ὅτι ἡ πολιτικὴ ζωὴ θὰ μεταφερθῇ εἰς ἄλλας αἰθούσας καὶ εἰς ἄλλας συγκεντρώσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτρέψουν ἀναμφιλόγως τὴν πολιτικὴν ζωήν; (Διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς). Ὑποθέτω διότι τόσον ὀλίγον γνωρίζει ἀντιλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς ἀξιοτίμους συναδέλφους. Εἶπον ὅμως ἀκόμη ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα πράξεως γενναίας καὶ εὐγενοῦς ἀπέναντι ἑνὸς μεγάλου κόμματος, κόμματος τὸ ὁποῖον ἐκυβέρνησεν ἐπὶ μακρότατον χρονικὸν διάστημα τὸν τόπον (Θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις). Ὁ Θόρυβος εἶναι περιττός. Ἐγὼ ἐσυνείθισα ὁσάκις διαπράττεται ἀδίκημα ἔναντι ἑνὸς κόμματος νὰ διαμαρτύρωμαι, καὶ τὸ ἐνθυμεῖσθε πολὺ καλά. Ὅταν ἐναντίον σας ἐγένετο κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἀντίληψιν ἄδικος ἐπίθεσις, ἤμην ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπερήσπισαν τὰ δίκαια τοῦ Λαικοῦ Κόμματος.

Α. ΚΑΚΚΑΡΑΣ. Ποτέ.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Σεπτεμβρίου.

Α. ΚΑΚΚΑΡΑΣ. Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Μαρτίου;

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Μαρτίου δὲν ἔγεινε καμμία ἄδικος ἐπίθεσις ἐναντίον σας.

Α. ΚΑΚΚΑΡΑΣ. Ἐσκότωσαν ἀνθρώπους.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἰς τὴν περιφέρειάν μου τοὐλάχιστον οἱ ἰδικοί μου ἄνθρωποι ἐτραυματίσθησαν καὶ ἐκακοποιήθησαν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Σεπτεμβρίου συνέπεσεν κοινὸς ὁ ἀγὼν καὶ ἠγωνίζεσθε ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀγῶνος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἔχετε παρεξηγήσει τὰ πράγματα. Εἰς τὰς ἐκλογὰς ἐκείνας τὸ Α. Κόμμα ἔκαμε τὸν ἀγῶνα τὸν ἰδικόν του ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐπικρατήσεως, ὅμως ἡμεῖς ἐκάμαμε ἕνα ἀγῶνα πρὸς ποστασίαν τοῦ ἰδικοῦ σας κόμματος. Αὐτὸ τὸ γνωρίζετε πολὺ καλά. Δὲν λέγω ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἀρύομαι δικαιώματα εὐγνωμοσύνης. Ὄχι. Τὸ καθῆκον μου ἔκαμα ἀλλὰ καὶ σήμερον ἐκτελῶ τὸ καθῆκον μου χαρακτηρίζων ὅπως ἐχαρακτήρισα τὴν πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Αὐτὰ δύνασθε νὰ τὰ λέγετε, ἀλλὰ μὴ λέγετε περὶ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ὅτι τὸν ἐκάματε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Λαικοῦ κόμματος. Καὶ ἀπόδειξις εἶναι τὰ ἐπακολουθήσαντα κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὑποστηρίζεται ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς, διὰ νὰ μὴ δυσχερανθῇ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῆς συζητήσεως καὶ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως, τὴν ὁποίαν θὰ δημιουργήσῃ ἡ ἐξέτασις τῆς προτάσεως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Κρανιάας πολιτευτής. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τὴν ὀξύτητα καὶ τὴν ἀνωμαλίαν, ἀφ' ἧς τίθενται ἐπὶ τοῦ τάπητος ἐπισήμως γεγονότα καὶ ἀφ' ἧς πρόσωπα ὑπεύθυνα ἀναλαμβάνουν τὴν εὐθύνην τῆς ἀνακινήσεως αὐτῶν. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποστηρίζῃ κανείς ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ ὁμαλῶς ὁ πολιτικός μας βίος τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκρεμῇ μία καταγγελία ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἐναντίον ἑνὸς ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων κομμάτων Ἤδη ἡ ἀνωμαλία ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς ὑποβολῆς αὐτῆς τῆς προτάσεως καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως δὲν θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῶν ὅπλων διὰ τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν ἀντεπίθεσιν ἀπὸ τὸ ἕν καὶ τὸ ἄλλο μέρος καὶ εἰς τὴν παράτασιν ἑνὸς ὀδυνηροτάτου ἀγῶνος, δυναμένου ἀναμφισβητήτως νὰ δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Κυβερνητικὴ πρότασις ἐπὶ τέλους θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συζητηθῇ, ἐὰν ἡ πλειοψηφία καὶ δὴ ὁ ἀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας δὲν ἐκηρύσσετο ἀμέσως ἀλληλέγγυος πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ἐκ Κρανιάας. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Λέγω τοῦτο διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πρότασις ὑπεγράφη ἀπὸ φίλους τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκε τὴν ἄδειαν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ὑπογράψουν. Εἶναι καταγγελία ἐνοχῆς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἐναντίον ἑνὸς κυβερνήσαντος ἐπὶ τόσον μακρὸν χρονικὸν διάστημα τὸν τόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἰσέρχεσθε εἰς τὴν οὐσίαν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἀφήστε με νὰ τελειώσω. Ἐπί μιᾶς τοιαύτης κατηγορίας δὲν ἦτο δυνατὸν τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὴ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς νὰ μὴ ἔχουν σχηματίσει γνώμην. Δὲν πρόκειται περὶ καμμιᾶς σκοτεινῆς ὑποθέσεως. Δὲν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως διὰ τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ σχηματίσῃ κανεὶς γνώμην καὶ ἀντίληψιν, ὑπάρχει ἀνάγκη μακρᾶς διανυκτερεύσεως καὶ ἐρεύνης. Εἶναι ζήτημα ἁπλοῦν, συνδεόμενον μὲ πασίγνωστα γεγονότα, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ μὴ ἔχῃ γνώμην ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδίως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν τοῦ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ ἀφίσῃ ἐλευθέρους τοὺς φίλους του νὰ ὑπογράψουν τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐκ Κρανιάας. Δὲν τοῦ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ ἀνάψῃ μίαν πυρκαϊὰν (Θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς). Δὲν ἔχετε καμμίαν ἀντίληψιν τῶν εὐθυνῶν, τὰς ὁποίας ὑπέχει εἰς τοιαῦτα ζητήματα ὁ ἡγούμενος μιᾶς μερίδος πολιτικῆς καὶ κατὰ μείζονα λόγον ὁ ἡγούμενος τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς. Ἐὰν λοιπὸν δὲν εἶχε πεποίθησιν καὶ δὲν ἐσχημάτισε γνώμην ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ βασίμου αὐτοῦ τῆς καταγγελίας, πῶς ἐπέτρεψε εἰς τοὺς φίλους του νὰ ὑπογράψουν μίαν τοιαύτην πρότασιν; Δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀνακρίσεως τῆς προτάσεως τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων, ὥστε εἰς τόσον κρισίμους περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὅπως καὶ ὁ ἴδιος λέγει, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἠρεμίας νὰ μὴ γίνῃ ὑπαίτιος ἀναρχίας μὲ τὴν ἄδειαν ποὺ ἔδωσεν εἰς τοὺς ὀπαδούς αὐτοῦ νὰ ὑπογράψουν (διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν κ. Βουλευτῶν τῆς δεξιᾶς).

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Δὲν χρειάζεται ἄδεια.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἂν δὲν ἐλάβατε ἄδειαν σημαίνει ὅτι δὲν εἴσθε πεπληροφορημένον κόμμα (ἔντονοι διαμαρτυρίαι τῶν βουλευτῶν τοῦ Λαικοῦ κόμματος καὶ φωναί. Κάνετε κατάχρησιν τῆς ἀνοχῆς τοῦ Λαικοῦ κόμματος).

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Μὴ μὲ διακόπτετε, τὸ Λαϊκὸν κόμμα θὰ μάθῃ νὰ εἶναι πολὺ ἀνεκτικώτερον ἀπὸ ὅτι εἶναι σήμερον.

Π. ΒΕΡΡΟΙΟΠΟΥΛΟΣ. Σεῖς θὰ τὸ μάθετε;

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Εἰσέρχεσθε βλέπω εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κόμματος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὡμιλήσατε πολλάκις καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ οὐδέποτε ἐδημιουργήθησαν πράγματα ἐκ μέρους ἐμοῦ καὶ τῶν φίλων μου.

Κ. ΒΕΡΡΟΙΟΠΟΥΛΟΣ. Δὲν ἐλέχθησαν ποτὲ τοιαῦτα πράγματα εἰς βάρος τοῦ κόμματός σας.

Ν. ΜΑΝΟΥΣΗΣ. Ἀφῆστε ἐπὶ τέλους τὸν ῥήτορα μὴ τὸν διακόπτετε. (Ἔντονοι διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος).

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Κύριε Πρόεδρε, ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν κρίσιν—ποῖος προσβάλλει; ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι κάμνει κατάχρησιν τῆς ἀνοχῆς τοῦ κόμματος ἢ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι θὰ κάμωμεν τὸ κόμμα αὐτὸ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς μας νὰ εἶναι περισσότερον ἀνεκτικόν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ φρονιμώτερος ἀποφεύγει νὰ δώσῃ ἀφορμάς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) Θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν ν' ἀφίσῃ τὸν ῥήτορα νὰ εἴπῃ, ὅτι αὐτὸς θέλει.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει ἐσχηματισμένην γνώμην καὶ ἐρώσον νομίζει ὅτι ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆσης ἡρεμίας ἡ ὁποία δὲν ἐπιτρέπει τὴν συζήτησιν μιᾶς τοιαύτης καταγγελίας, τότε ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς φίλους του νὰ βάλουν τὴν ὑπογραφὴν των κάτωθι τῆς καταγγελίας.

Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ. Εἰς τὸ δικαστικόν της ἔργον ἡ Βουλὴ εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἐντεῦθεν πρόκειται περὶ δικαστικοῦ ζητήματος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν ἔγινεν ἐπαρκῶς ἀντιληπτὴ ἡ διαφορὰ ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ δικηγορικοῦ βήματος καὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ. Ἐὰν ἀντιθέτως ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει πεποίθησιν ὅτι ἡ κατηγορία εἶνε βάσιμος τότε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει καὶ τὰ δημόσια συμφέροντα, εἶναι ἡ ταχεῖα ἐκκαθάρισις τῆς ὑποθέσεως. Ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ γίνῃ ἐκκαθάρισις τῆς ὑποθέσεως δὲν θὰ εἶχα τὴν ἀπαίτησιν νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τοὺς ὀπαδούς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὡρισμέναι γνῶμαι. Ἄλλως ἐρώσον νομίζει ὅτι δὲν εἶναι ἡ στιγμὴ ἡ κατάλληλος νὰ ἀνακινηθῇ τὸ ζήτημα καὶ ἐρώσον νομίζει ὅτι δὲν εἶναι ἡ στιγμὴ ἡ κατάλληλος νὰ ἀνακοινωθῇ τὸ ζήτημα καὶ ἐρώσον ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν μεγαλυτέραν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνακίνησιν τοῦ ζητήματος διότι ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον ἐξηρτᾶτο ἡ ἀναβολή. Καὶ τὴν ἔκκλησιν τὴν ὁποίαν σήμερον ἀπηύθυνεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ὅπως χάριν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τοῦ τόπου δεχθῇ νὰ εὑρίσκεται εἰς μίαν τόσην βαρυτάτην κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν ἐμμέσως ἔχει ὑποθετήσει ὁ ἴδιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ἔκκλησιν αὐτήν, λόγῳ ὥρσιλε νὰ τὴν κάνει εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ἡ λοιπὸν νομίζει ἡ Κυβέρνησις πράγματι ὅτι ἡ ἀνακίνησις ἑνὸς τοιούτου ζητήματος εἶναι δυνατὸν νὰ βλάψῃ τὰ δημόσια συμφέροντα, ὁπότε ὀφείλει νὰ λάβῃ καὶ ἠδύνατο νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ἀναβολὴν χωρὶς νὰ βίᾳ οὐδένα ἢ νομίζει ὅτι ἡ ἀνακίνησις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ σήμερον δὲν βλάπτει, ὁπότε εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δεχθῇ ὅλας τὰς συνεπείας. Νὰ θελήσῃ τὴν συζήτησιν, διότι δεχθῇ ὅλας τὰς συνεπείας. Νὰ θελήσῃ τὴν συζήτησιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀκάλυπτον ἐν ὀλόκληρον κόμμα ἀπέναντι μιᾶς τοιαύτης βαρυτάτης κατηγορίας. Γνωρίζω ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ εἶναι ἀβάσιμος καὶ κωμική. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει ἀξίαν, ἐρώσον εὑρέθησαν 20 βουλευταὶ νὰ ὑπογράψουν τὴν πρότασιν καὶ ἐρώσον αἱ ὑπογραφαὶ αὐταὶ συνελέγησαν τῇ ἐγκρίσει τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν δύναται ἡ ὑπόθεσις αὕτη χάριν γενικωτέρων συμφερόντων τοῦ τόπου νὰ μείνῃ ἐκκρεμής. Ὀφείλει νὰ ἐκκαθαρισθῇ τὸ ταχύτερον καὶ τὸ τοιοῦτον θὰ διευκολύνῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ προαγάγῃ τὰ δημόσια συμφέροντα. Ἡ ἀναβολὴ ὅμως μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως δὲν θὰ ἔχῃ συνέπειαν, παρὰ τὴν παράτασιν τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς διαμάχης μεταξὺ τῶν κομμάτων. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔκαμε ἔκκλησιν πρὸς ὅλα τὰ κόμματα νὰ ὑποβοηθήσουν τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, λόγῳ τοῦ κρισίμου τῶν περιστάσεων. Καὶ γνωρίζει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πόσην βαθεῖαν ἐπίγνωσιν ἔχομεν τούτου. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπίγνωσις μᾶς ἔκαμε ἄλλοτε νὰ ὑποστηρίξωμεν μὲ τόσην ἐπιμονὴν τὴν γενικωτέραν συνεργασίαν ὅλων τῶν ἐθνικῶν πολιτικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας. Δὲν εἰμπορεῖ λοιπὸν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπευθυνόμενος πρὸς ἡμᾶς νὰ

συνίζῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποβοηθήσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ ἔργου ἀπὸ ὅλα τὰ κόμματα λύσεως κρισιμότητος τῶν περιστάσεων, διότι ὅπως ἐτόνισα καὶ ἀνωτέρω ἀπὸ τὰ κόμματα τῆς νῦν ἀντιπολιτεύσεως. ἀνεγνωρίσθη ἐμπράκτως ἡ ἀνάγκη αὐτή. Καὶ τὸ πᾶν ἐκ μέρους αὐτῶν ἐπράχθη ὅπως συντελεσθῇ ὁ συνασπισμὸς τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων νὰ ἐξυπηρετηθῶσι καλύτερον τὰ δημόσια συμφέροντα. Ἐὰν ἡ προσπάθεια ἐκείνη δὲν ἐκαρποφόρησεν εἶναι γνωστὸν ἐκ τίνος λόγου καὶ ἐκ ποίων ἁμαρτιῶν δὲν ἐτελεσφόρησεν ἡ προσπάθεια ἐκείνη. Εἶπα ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ πρότασις δὲν ἔχει καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς εὐγενείας, διότι ὅσον καὶ ἂν ἀντιτεθεῖτε εἰς τὴν ἀθώωσιν αὐτήν, ὅσον καὶ ἂν μᾶς χωρίζουν ἀντίθετοι πολιτικαὶ κατευθύνσεις, νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο εἰς τὴν ψυχὴν ὅλων μας εἶναι ὅτι ὅλοι νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὰ γενικώτερα τοῦ τόπου συμφέροντα. Αὐτὴ ἡ ἀναγνώρισις καθιστᾷ εὐγενεστέρους τοὺς ἰσχυροὺς ἀγῶνας, ἐξυψώνει τὰς ἐργασίας τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος, καὶ κρατύνῃ τὰς πεποιθήσεις τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν πολίτευμα. Καὶ ὅταν ἐμφορούμεθα ἀπὸ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτήν, ὅταν ἀναπολάμεν καὶ ὀφείλομεν ν' ἀναπολῶμεν ποίας ἕκαστος ὑπηρεσίας, προτέρημεν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἐπὶ τέλους ὅταν θέλωμεν νὰ βάλωμεν κατ' εὐθεῖαν ὁ ἕνας κατὰ τοῦ ἄλλου, νὰ εἴμεθα εὐγενέστεροι. (Χειροκροτήματα).

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν παρίστατο, νομίζω καὶ ἐγώ, ἀνάγκη νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μικρὰν παράτασιν τῆς διακοπῆς τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν μετὰ τὴν 5ης Μαΐου διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία ἐξεδηλώθη διαφωνία ἐκ μέρους τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ προσπάθεια νὰ παράσχῃ περιττὰς ἐξηγήσεις ἔθηγαν αὐτὸν νὰ ἐπαναλάβῃ πρὸς δικαιολογίαν ἕνα λόγον ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρέλθῃ ἐν σιγῇ τὸν λόγον ὅτι τὴν παράτασιν αὐτὴν ἐπέβαλλεν ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἔργου τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπον τοιοῦτον τί. Διατί θέλετε νὰ μοῦ θέτετε ἄλλα εἰς τὸ στόμα μου;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ὅπως τὸ ἀντελήφθην τὸ λέγω.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν ἐγὼ δὲν ἤθελα κἂν νὰ δικαιολογήσω τὴν παράτασιν τῶν ὀλίγων ἡμερῶν μετὰ τὴν 5ην Μαΐου διότι καὶ ἐπ' αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, διότι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἔλεγεν ὅτι θὰ ἐπαναληρθοῦν αἱ ἐργασίαι μετὰ πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου μετὰ τὴν 5ην Μαΐου. Ἀλλὰ εἶπα γενικῶς ἐκθέτων τί ἐγένετο κατὰ τὸν χρόνον ὅλων τῶν διακοπῶν κατὰ τὸ Πάσχα καὶ μετέπειτα.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Νάιρω πολὺ διὰ τὴν ἐξήγησιν αὐτὴν τῆς ὁποίας ὅμως δὲν δικαιολογεῖται ὁ τόνος δοθέντος ὅτι ἀνέφερα ὅ,τι ἀντελήφθην. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ἐμεῖς οἱ καθήμενοι εἰς τὰ ὄπισθεν θέσεώς σας καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ζητῶμεν πληροφορίας καὶ νὰ μὴ ἀφίνωμεν νὰ δημιουργῶνται παρεξηγήσεις αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ δημιουργήσουν προηγούμενα ἐπιζήμια διὰ τὴν πολιτικὴν μας ζωήν. Ἡ ἐξουσιοδότησις ἀποτελεῖ καθαρὰν παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς ὁμαλῆς Κοινοβουλευτικῆς διαδικασίας καὶ ὅσον περιωρισμένα εἶναι τὰ ὅρια καὶ αἱ χρήσεις της, τόσον εὐρισκόμεθα ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ πολιτεύματός μας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Εἴσθε ἐκ τῶν κυριωτέρων εἰσηγητῶν τῆς διατάξεως αὐτῆς τοῦ Συντάγματος.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἡ παρέκκλισις ὑπαγορεύεται ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς διακοπῆς ἐνάστοτε τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομ. Σωμάτων. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ ἐξουσιοδότησις λόγος νὰ παρατείνεται ἡ δυσκοπὴ αὐτῶν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξέθεσεν γεγονότα καὶ ἐνερ-

γείας τῆς Κυβερνήσεως λαβούσας χώραν κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν εἰ μὴ νὰ χαιρετήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰλικρινῶς τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Τουρκίας θεωροῦντες αὐτὴν ὡς ἓν βῆμα ἐπὶ τὰ πρόσω εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῆς ὁμόρου ἐπικρατείας μετὰ τῆς ὁποίας δὲν μᾶς χωρίζουν πλέον διαιρέσεις, καὶ ἡ κοινότης τῶν συμφερόντων καθίσταται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περισσότερον ἐμφανής.

Θεωρῶ καὶ ἐγὼ ὅτι ὁ τύπος ὁ ὁποῖος ἐδόθη εἰς τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις διὰ τῆς συμβάσεως δὲν εἶναι ὁ τελικός. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εὑρύνωμεν τὰς συναλλαγάς μετὰ τῆς Τουρκίας ἐπὶ τῇ βάσει στενωτέρας οἰκονομικῆς καὶ εἰ δυνατὸν πολιτικῆς συνεννοήσεως ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ εἴπω ὅτι θιασώτης ἀείποτε τῆς πολιτικῆς τῶν ἀναταλλαγῶν ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις δὲν ἐπικροτῶ κατ' ἀρχὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ὁριστικὴν διαμόρφωσιν εὐρυτέρων οἰκονομικῶν μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεων.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι κάτι ἐπικρίνατε.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, καίτοι ἔχετε τὴν εὐτυχίαν νὰ κάθεσθε εἰς τὰ πρῶτα ἑδώλια τῆς Βουλῆς, καίτοι εἰσθε καὶ Πρωθυπουργός, ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται ὅτι ἔχει ἀντίληψιν ἀνωτέραν τῶν ἄλλων, ἐν τούτοις συχνότατα ὑποπίπτετε εἰς παρεξηγήσεις ἐκείνων τὰ ὁποῖα λέγονται πρὸ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσω ὡς τελικὸν σταθμὸν τῶν ἐμπορικῶν μετὰ τῆς Τουρκίας συναλλαγῶν τὴν ὑπογραφεῖσαν σύμβασιν, καὶ εἰς αὐτὸ δὲν ὑποθέτω ὅτι ἔχετε ἀντίρρησιν Καὶ προχωρῶ. Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς διαπραγματεύσεις μας διὰ τὸν διακανονισμὸν τοῦ δημοσίου χρέους, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ καὶ ἡμᾶς καὶ ὁλόκληρον, εἶμαι βέβαιος, τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν παράπλευρον αὐτῆς εἰς τὴν διεκδίκησιν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι οἱ ἐμπειροτέχναι, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἀπεσταλὴν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, θὰ ἀντιληφθοῦν καλῶς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας ἡμῶν καὶ θὰ καταρτίσουν τὴν ἔκθεσίν των καὶ τὰς ὑποδείξεις των ἐπὶ τῇ βάσει πραγματικῆς ἐκτιμήσεως τῆς θέσεως μιᾶς χώρας, οὐχὶ βαρβάρου ἀλλὰ πεπολιτισμένης. Εἶναι λυπηρὸν ὅτι δὲν θὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ εὐκαιρία νὰ ἀρυσθοῦν τὰς πληροφορίας των ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ψυχροὺς ἐπὶ τῶν γραφείων ἀριθμοὺς καὶ τὴν διαβίωσιν μιᾶς μικρᾶς κοινωνικῆς τάξεως ὁπωσδήποτε εὐημερούσης, ἀλλὰ θὰ ἀρυσθοῦν ἐκ παρατηρήσεων τῆς διαίτης τῆς στεγάσεως καὶ τῶν στερήσεων τῶν μεγάλων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ στρωμάτων. Τότε θὰ ἤμουν ἀπολύτως βέβαιος ὅτι θὰ ἔφθανον εἰς συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα θὰ διευκόλυναν τὴν χώραν μας ὅπως καταστῇ ἐπαρκὴς διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της, ἂν ὄχι σήμερον ἀλλὰ μετά τινα χρόνον διὰ τῆς διευκολύνσεως τῆς καταναλώσεως τῶν προϊόντων μας, ἡ ὁποία καὶ μόνη θὰ ἀποτελέσῃ τὴν λύσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἡμῶν προβλήματος, ἡ ὁποία καὶ μόνη ἐγγυᾶται τὴν ἱκανοποίησιν τῶν πιστωτῶν μας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐνῷ ἠθέλησεν νὰ δικαιολογηθῇ διὰ τὴν μικρὰν παράτασιν τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μετὰ τὴν 3ην Ματου, κατέληξεν παραδόξως νὰ ζητήσῃ αἱ διακοπαὶ αὐταὶ νὰ συνεχισθοῦν, μάλιστα, ἐὰν πιστεύσωμεν τὰς πληροφορίας τοῦ Κυβερνητικοῦ τύπου, ἐπὶ ὁλόκληρον δίμηνον. Ἤμουν κύριοι πλέον ἢ βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐπέμενεν εἰς τὴν σκέψιν τῆς διακοπῆς μέχρις τέλους, καὶ ἂν καλῶς ἤκουσα καὶ καλῶς ἀντελήφθην ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καταλήγων ἄφισεν τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς διακοπῆς περισσότερον εἰς τὴν διάκρισιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἐξ αὐτῆς ἐξαρτήσας καὶ τὴν τελικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀπόφασιν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Πιστεύω καλῶς νὰ ἀντιληφθητε τὶ ἄφισα εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ἢ μᾶλλον ν' ἀκούσω τὰς σκέψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει πόσον ὀλίγον ἦσαν περιεσκεμμένα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἴπατε πρὸ ὀλίγου.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐλπίζω, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι καλῶς ἤκουσα καὶ καλῶς ἀντελήφθην. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξακολουθῶ νὰ ἐπιμένω εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν καὶ θὰ εἶπω ἐπὶ τοῦ παρόντος ὀλίγας μόνον λέξεις διὰ τὴν ἀναβολήν, ἐπιφυλασσόμενος νὰ λάβω καὶ πάλιν τὸν λόγον εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, ἤθελε ἀποδειχθῇ ὅτι ἐπλανήθην. Ἴσως ἔχει ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως λόγους σοβαρωτέρους ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀνέφερε, διατὶ ἐπιζητεῖ τὴν μακρὰν αὐτὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, διότι δὲν κατώρθωσεν ἐν τούτοις τοὺς λόγους τούτους νὰ τοὺς φέρῃ μέχρις ἡμῶν. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ὁ ἀξιότιμος κ. Πρωθυπουργὸς διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν πρότασίν του πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶναι κατώτερα τῆς ἐγνωσμένης εὐφυΐας του καὶ σοβαρότητος, κατώτερα καὶ τῶν περιστάσεων. Διότι τί ἠθέλησε νὰ ἰσχυρισθῇ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν διακοπήν: Ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ παρουσία ἀφ' ἑνὸς ἐδῶ τῶν ἐμπειρογνωμόνων καὶ ἀφ' ἑτέρου μετὰ τίνα χρόνον ἡ ἀνάγκη τῆς αὐτοπροσώπου μεταβάσεώς του εἰς Γενεύην καὶ τῆς προσωπικῆς του ἐπίσης ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν οἰκονομικὸν διάσκεψιν, αἱ ἀσχολήσεις του γενικῶς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὸν νὰ παρακολουθῇ τὰς Κοινοβουλευτικὰς ἐργασίας καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ διακοποῦν αὗται. Ἐδόθη ἤδη ἀπάντησις ἐκ μέρους καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἐκ μέρους καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος εἰς τὰ ἐπιχειρήματα αὐτά. Θέλω νὰ προσθέσω ἐγὼ ὅτι ἡ μὲν οἰκονομικὴ διάσκεψις δὲν πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ παρὰ μετὰ ἕνα ὁλόκληρον μῆνα, θὰ ἔχῃ δὲ ἡ Κυβέρνησις καιρὸν καὶ δὲν θὰ εἶναι ἐκπρόθεσμος καὶ μετὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῆς διὰ νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις της, δοθείσης τῆς μακρᾶς τῆς διασκέψεως διαρκείας. Αἱ συνεδριάσεις τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κ. Τ. Ε. καὶ αὐταὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἀρχίσουν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐρχομένου μηνός, ἡ δὲ ἐργασία ἤτις θέλει συντελεσθῇ ἐνταῦθα ἐν τῷ μεταξὺ δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὶ μόνον συλλογὴ στοιχείων ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς δημοσιονομικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐλθόντων πρό τινων ἡμερῶν. Ἀκριβέστερον μάλιστα εἶναι συμπλήρωσις στοιχείων, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι μία τοιαύτη ἐργασία εἶχε συντελεσθῇ καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἐπ' ἐυκαιρίᾳ μιᾶς ἄλλης ἀποστολῆς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ποία ἀποστολὴ ἦτο εἰς τὸ προηγούμενον ἔτος, διότι δὲν ἐνθυμοῦμαι;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ κ. Νιμάγερ, ἡ ὁποία ἐμελέτησε καὶ αὐτὴ τὴν οἰκονομικήν μας κατάστασιν. Ἡ ἐργασία αὐτὴ, ἡ καθαρῶς μηχανικὴ συλλογὴ στοιχείων, ὑποθέτω ὅτι θὰ παραταθῇ τοὐλάχιστον ἐπὶ δεκαήμερον, θὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ ἡ ἐνταῦθα ἔλευσις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν μελέτην καὶ συμπληρωματικὴν τυχὸν ἐξακρίβωσιν αὐτῶν διὰ νὰ συντάξουν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τὴν ἔκθεσίν των. Ἀλλὰ κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῶν δέκα ἡμερῶν ὑποθέτω ὅτι ὄχι μόνον οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί, ἀλλ' οὔτε κἂν οἱ προϊστάμενοι τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν δὲν θὰ ἔχουν κανένα λόγον ἀπασχολήσεως. Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον στάδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔλθουν ἐνταῦθα τὰ μέλη τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ εὑρεθοῦν ἴσως οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθουν ὄχι βεβαίως συχνὰ εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ κατατριβοῦν εἰς πολυώρους καθ' ἑκάστην συζητήσεις καὶ συνομιλίας. Ὁπωσδήποτε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔν περιέλθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην μιᾶς αὐτοπροσώπου ἐπεμβάσεως ἀσφαλῶς ἡ ἐπέμβασις θὰ περιορισθῇ ἐπὶ γενικωτέρων σημείων, ἡ ὁποία δὲν θ' ἀπαιτήσῃ μακροχρονίων αὐτοῦ περισπασμῶν ἀπὸ τῶν καθαρῶς πολιτικῶν του ἀσχολιῶν. Ἔχομεν λοιπὸν τοὐλάχιστον δεκαεπτὰ ἡμέρας κατὰ τὰς

ὁποίας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐλεύθερος ἡμέρας καὶ νυκτὸς ν' ἀφιερωθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κυβερνητικῶν καθηκόντων του, καὶ κατὰ πρῶτον λόγον βέβαια εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἂν παρίσταται ἀνάγκη μεταβάσεως του εἰς τὴν Γενεύην καὶ εἰς τὸ Λονδῖνον δὲν βλέπω, διατὶ θὰ διεκόπτοντο καὶ τότε αἱ κοινοβουλευτικαὶ ἐργασίαι, ἐφ' ὅσον καὶ παρ' ἡμῖν συμβαίνει πολλάκις καὶ εἰς ἄλας τὰς κοινοβουλευτικῶς διοικουμένας χώρας συμβαίνει κατὰ κανόνα ν' ἀναπληροῦνται οἱ πρωθυπουργοί, κατὰ τὴν ἀπουσίαν των, δι' ἄλλων μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ἔχει δὲ εὐτυχῶς ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς συμπαραστάτας οἵτινες δύνανται νὰ διατυπώσουν καὶ νὰ ὑποστηρίξουν τὰς κυβερνητικὰς ἀπόψεις ἐνώπιον τῶν βουλῶν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν εἶνε λοιπὸν καὶ τοῦτο λόγος διὰ νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι καὶ κατόπιν ἴσαν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀποδημήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Καὶ δὲν πρέπει νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, διότι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Θέρους σχεδὸν ἐπὶ ἓν δηλαδὴ ἔτος, ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐτέθη εἰς ἀναγκαστικὴν ἀδράνειαν καὶ ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐκλογὴν δὲν ἔχομεν ἢ δύο τρεῖς συνεδριάσεις μόνον καὶ αὐτὰς ἀφιερωθείσας εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν τυπικὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν. Παράταξις ἐπὶ πλέον τῆς ἀδρανείας θὰ ἐγέννα τὴν ἐντύπωσιν τὴν εὔλογον εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου ὅτι τὸ κοινοβούλιον κατήντισε θεσμὸς ἄχρηστος καὶ περιττός, καὶ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν γερουσιαστῶν καὶ τῶν βουλευτῶν μετεβλήθη εἰς ἐπίδομα ἀνεργείας. Καὶ ζητεῖται κ. βουλευταὶ νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀφάνειαν ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κατ' ἐξοχὴν ἐπιβάλλεται ἡ παρουσία της διὰ νὰ παρακολουθῇ αὕτη ἀγρύπνως τὴν διαχείρισιν τῶν μεγάλων ζητημάτων, διὰ νὰ προσδίδῃ κῦρος καὶ δύναμιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐλέγχῃ ἐν γένει αὐτὴν διὰ τὴν παρασκευήν της καὶ διὰ τὴν ἐμφάνισίν της εἰς τὸν διεθνῆ στίβον, εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλει κριθῇ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας. Καν ζητεῖται νὰ ἀργήσῃ ἡ Βουλὴ ἐνῷ κάλλιστα γνωρίζετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς σύσσωμον τὴν ἀντιπολίτευσιν εἰς τὸ οἰκονομικόν της ἔργον. Θὰ εἶναι δὲ πολύτιμος ἀληθῶς ἡ συμβολὴ τῆς ἀντιπολιτεύσεως διότι εἶναι ἀδύνατον ὑποθέτομεν νὰ προκύψῃ εἰς δεδομένην στιγμὴν ἀνάγκη νὰ ἀντλήσῃ αὕτη τὸ κῦρος ὄχι μόνον ἐκ τοῦ ἰδίου της ὀνόματος ἀλλ' ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ ὁποίου τὸ ἥμισυ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τῶν ἑδωλίων ἐκείνων. (Δεικνύει ὁ ῥήτωρ τὰ ἑδώλια τῆς ἀντιπολιτεύσεως). Ἀλλὰ ἂν κύριοι εἰς τὰς γενικὰς αὐτὰς ἀποψεις ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀποδίδει σημασίαν, ὑπάρχουν ἄλλαι ἁπταὶ νομικαὶ καὶ ἠθικαὶ ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι τὴν δεσμεύουν, δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐσκέφθη, νὰ κλείσῃ δηλαδὴ ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις τὰς θύρας τῆς Βουλῆς. Καὶ εἷς ἐκ τῶν λόγων εἶναι ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις περὶ καταδιώσεως κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων. Ὑφίσταται νομικὴ δέσμευσις ὅπως μὴ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῶν βουλῶν προτοῦ περαιωθῇ ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης συζήτησις, ὑποχρέωσις ἥτις ἀπορρέει ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης τῶν Ὑπουργῶν ἰσοδύναμος σχεδὸν πρὸς συνταγματικὰς διατάξεις. Ὁ νόμος περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν ῥητῶς θεσπίζει ὅπως ἅμα τῇ καταθέσει παρομοίας προτάσεως καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς, ἡ Βουλὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς συζητήσεως αὐτῆς, προβαίνει εἰς ἀπόφασιν, ὁρίζων μόνον προθεσμίαν ἐλαχίστην, ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τὴν διαναμὴν καὶ τὴν μελέτην τῆς προτάσεως, προθεσμίαν ὐὸ πολὺ 8 ἡμερῶν. Καὶ δὲν ἐτέθη ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε ἡ διάταξις αὐτὴ εἰς τὸν νόμον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Εἶναι προφανεῖς οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ὑπηγόρευσαν· δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ ἀφήσῃ οὔτε ἐπὶ στιγμὴν ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου συμφέροντος οὐδὲ ἔκθετον τὴν ὑπόληψιν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀνῆλθον εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθ). Ὑποστηρίζετε ὅτι ὑπάρχει κώλυμα ἐκ τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Προφανῶς ὑπάρχει κώλυμα καὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς πρωτοῦ περαιωθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἐκδοθῇ ἀπόφασις αὐτῆς ἐπὶ προτάσεως περὶ καταδιώξεως. Μίαν τοιαύτην νομικὴν ἐπιταγὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιπαρέλθωμεν τῆς πλαγίας ὁδοῦ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, διότι καταστρατήγησιν καὶ παραγραφὴν ἀποστελεῖ ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως. Θὰ ἦτο εὔκολον οἱ διαθέτοντες τὴν πλειοψηφίαν νὰ ῥίπτων μίαν κατηγορίαν ἐναντίον τῶν πολιτικῶν των ἀντιπάλων καὶ τρεπόμενοι εὐθὺς εἰς φυγὴν νὰ ἀφήσων ἐπὶ καιρὸν ἐκτεθειμένην τὴν τιμήν των. Διὰ τοῦτο λέγω ἔθεσε φράγμα ἀνυπέρβλητον ὁ νόμος ὥστε πράγματι νὰ μὴ δικαιοῦται οὔτε ἡ πλειοψηφία, οὔτε αἱ Κυβερνήσεις αἱ διαθέτουσαι τὰς πλειοψηφίας, νὰ διαιρεῖζωνται κατὰ τὴν ἀρέσκειαν των τὴν τιμὴν τῶν ἀντιπάλων των. Ἀλλὰ ὑπεράνω καὶ τῶν νόμων συντρέχει μία ὑποχρέωσις ἠθικῆς φύσεως τὴν ὁποίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ παρακάμψετε καὶ νὰ μὴ σεβασθῆτε πρὸς ἄμεσον τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκκαθάρισιν. Πῶς θὰ ἠδύνασθε κ. Πρόεδε τῆς Κυβερνήσεως νὰ σκεφθῆτε· ἀπορῶ πῶς τὸ ἐσκέφθητε· ὅτι διαπιστωθείσης μιᾶς τοιαύτης δεινοπαθοῦς κατηγορίας ἐναντίον τοῦ Ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἱστορικοῦτὰς Ἑλλάδος κόμματος.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Αὐτὰ ποὺ λέγετε εἶναι ἀντίθετα πρὸς ὅσα ἐλέγατε ἄλλοτε. (Φωναί, Θόρυβος).

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Καμμία διαμαρτυρία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀλλοιώσῃ τὰς ἱστορικὰς ἀληθείας (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Νὰ σᾶς διαβάσω τὶ ἐγράφατε.

Φωναὶ ἐξ ἀριστερῶν. Κάτσε κάτω. (Θόρυβος..)

Β.ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Λησμονεῖτε τὶ ἐγράφατε τὸ 1928 διὰ τὰς σκραὰς τῶν Ποδαράδων καὶ τὴν λησταίαν τοῦ Μελᾶ καὶ Μυλωνᾶ'. Θὰ τὰ διαβάσω.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐὰν φαντάζεσθε ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ ἐπιτρέπουσα τοιαύτας ἀκόσμους διακοπὰς θὰ μὲ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμιλήσω, εὑρίσκεσθε εἰς οἰκτρὰν πλάνην.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθ.). Δὲν εἶναι ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία κανονίζει τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἡ Κυβέρνησις διευθύνει τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν οἱ διακόψαντες.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. (Διακόπτει μὴ ἀκούμενος λόγῳ τοῦ θορύβου).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Νὰ διακόψωμεν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Διατί; Δὲν ἔχω ἀνάγκην ἐγὼ προστασίας. Ἀφήσατε ἐλευθέρους τοιούτου εἴδους ἐκδηλώσεις ἐὰν σᾶς διευκολύνουν εἰς τὸ ἔργον σας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθ). (Ἐν θυμῷ). Δὲν ἔχω ἐγὼ ἀνάγκην τοιούτων ἐκδηλώσεων.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Ἐδῶ εἶναι ἡ ἐπιστολή, τὴν ἔχω μαζύ μου. (χειροκροτήματα ἐκ δεξιῶν καὶ τῶν θεωρείων).

Α. ΛΟΥΛΗΣ. Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ νὰ μετέχουν τὰ θεωρεῖα εἰς τὴν συζήτησιν.

(Διαμαρτυρίαι καὶ φωναὶ ἐξ ἀριστερῶν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καθῆστε κάτω κύριοι.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Τότε σεῖς ἐχαρακτηρίσατε τὰς πράξεις αὐτὰς, ὅπως λέγετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας ὅτι ἦσαν θύματα ἀγυρτείας, τὰ ὁποῖα παρεσκεύασεν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέ-

λος εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἐὰν ἐπιτρέπετε τὴν κατάστασιν αὐτὴν θὰ λάβωμεν ἡμεῖς τὰ μέτρα μας. (Θόρυβος, φωναί).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθ.) Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε νὰ διακόψετε τὴν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Διακόπτομεν πέντε λεπτά. (Συνεχίζονται εἰς τὴν αἴθουσαν φωναί, διαμαρτυρίαι καὶ ἀντεγκλήσεις).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν παρακαλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του.

Α. ΚΡΙΕΖΗΣ. Κύριε Πρόεδρε μοῦ ἐπιτρέπεται δύο λόγια, διότι ἐγεννήθη ζήτημα προσωπικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Καφαντάρη.

Α. ΚΡΙΕΖΗΣ. Κύριε Πρόεδρε, ἐὰν ἔχω δικαίωμα ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ νὰ μὲ ἀφήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν ἔχετε.

Α. ΚΡΙΕΖΗΣ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, ὀρυνῶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἀτιμώρητος ἡ φράσις τὴν ὁποίαν ἐξεστόμισεν ὁ ἐκ Λασηθίου βουλευτὴς ἐναντίον μιᾶς ὁλοκλήρου παρατάξεως ὅτι εἴμεθα «παλιάνθρωποι». Πρέπει νὰ ἀνακαλέσῃ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑβρίζεται μία παράταξις ὁλόκληρος. Νὰ ἀνακαλέσῃ ὁ κ. βουλευτὴς τὴν φράσιν «παλιάνθρωποι».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐὰν εἶπε τὴν φράσιν αὐτὴν νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις.

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἐγὼ δὲν τὸ εἶπα αὐτό.

Α. ΚΡΙΕΖΗΣ. Τὸ ἀνακαλεῖτε τότε.

Γ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ. Νὰ προσέχετε τὰς φράσεις σας.

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. (εἰρωνικῶς). Κύριε Πρόεδρε, τί πταίω ἐγὼ ἐὰν μὲ τὴν συμπεριφορὰν αὐτὴν μὲ τρομοκρατοῦν καὶ λέγω λόγια ποῦ δὲν ταιριάζουν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐὰν τὴν εἶπεν καὶ λέγει ὅτι δὲν τὴν εἶπεν σημαίνει ὅτι τὴν ἀνακαλεῖ καὶ δι' αὐτὸ θεωρῶ τὸ ζήτημα λῆξαν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν ἐθεώρουν ἀναγκαίαν τὴν γενομένην διακοπὴν ἐπελθοῦσαν μάλιστα κατὰ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας μου. Λυποῦμαι δὲ διότι οἱ φίλοι μου ταράσσονται ἐκ τοῦ θορύβου ἢ τῶν διακοπῶν καὶ τῶν ἀκουσμῶν. Διατὶ νὰ ταράσσωνται; Τί ἔχει νὰ ζημιωθῇ ἡ πτέρυξ ἐκείνη ἢ τί ἔχει νὰ ὠφεληθῇ ἡ πτέρυξ αὐτὴ ἐκ τοῦ θορύβου τοῦ ἀπευθυνομένου ἐναντίον τῶν ὁμιλούντων; Ἔρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς οἱ λόγοι ὑποχωροῦν εἰς τὰ ἔργα καὶ καταφαίνεται σαφῶς πλέον ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ ποία ἡ ἐπίπλαστος προσήλωσις εἰς τὸν κοινοβουλευτισμὸν καὶ τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ βήματος. Ἂν θεωρεῖται ἐκεῖθεν ὅτι εἶναι συντελεστικώτερον διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος ὑπὲρ τοῦ ὁποίου θέλει νὰ φαίνεται πάντοτε μαχόμενον τὸ λαϊκὸν κόμμα, ἡ παρεμβολὴ προσκομμάτων εἰς τὴν ἐλευθέραν διατύπωσιν τῶν πεποιθήσεων ἑκάστου, ἃς ἐξακολουθήσουν νὰ τὰ παρεμβάλουν, ἃς ἐξακολουθήσουν νὰ θορυβοῦν, δὲν θὰ μᾶς πτοήσουν. Συνέβη πολλάκις νὰ ἀντιμετωπίσω ὁλόκληρον τὴν Βουλὴν ἐγειρομένην ἐναντίον μου.

Ἔλεγον λοιπὸν πρὸ τῆς διακοπῆς ὅτι ἐὰν ἠθέλομεν νὰ μὴ ὑπερβῶμεν τὸν φραγμὸν τοῦ νόμου, ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κλείσῃ τὰς πύλας της προτοῦ ἐπληροφορήθη τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως καὶ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της. Διότι ὁ νόμος, νόμος θεμελιώδης, εἶναι σαφὴς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἀλλὰ ὑπεράνω τῶν νόμων ὑπεστήριζα ὅτι λόγοι ἠθικῆς τάξεως εἶναι δεσμευτικώτεροι καὶ δὲν θὰ ἐπετρέπετο εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, ἐνόσῳ διατελεῖ ἐν ἐκκρεμότητι μία βαρυτάτη κατηγορία, ἀπευθυνομένη κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἱστορικοῦ κόμματος, κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἑνὸς κόμματος, τὸ ὁποῖον ἕως χθές, ἦτο τὸ μεγαλύτερον κόμμα τῆς Ἑλλάδος καὶ σήμερον εἶναι ἰσοπαλὸν πρὸς τὸ κρατοῦν. Εἴτε θέλομεν, εἴτε δὲν θέλομεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος ἔχει συνυφάνει τὸ ὄνομα αὐτοῦ μὲ γεγονότα ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν νεωτέραν ἱστορίαν. Καὶ εὔκολον εἶναι νὰ ἐννοηθῇ πόσον βαθεῖα θὰ ἦτο ἡ πληγὴ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπροκάλει εἰς τὰ στήθη τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ὅτι ἀπηυθύνθη κατ' αὐτοῦ τόσον δεινὴ καὶ ἀνυπόστατος κατηγορία, καὶ ὅτι διὰ τῆς καταχρήσεως τῆς Κυβερνητικῆς δυνάμεως δὲν ἐδόθη εἰς αὐτὸν οὐδὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολογίας. Εἶναι εὔκολον νὰ νοηθῇ ποίαν ἠθικὴν ἀπήχησιν θὰ εἶχεν ἓν τοιοῦτον γεγονός, ἑρμηνευομένης τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ὡς ἁπλοῦ προσχήματος, ἵνα διατελῇ μόνον ἐν ἐκκρεμότητι μία τοιαύτη ὑπόθεσις, ἐὰν ἤθελε σχηματισθῇ καὶ θὰ σχηματισθῇ βεβαίως γνώμη ὅτι ἡ κατηγορία αὕτη ἐκ πεποιθήσεως, ἔστω καὶ πεπλανημένης ὑπεβλήθη πρὸς δυσφήμησιν μόνον τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Ἐπεκαλέσθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀνάγκην τῆς γαλήνης διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν πρότασίν του. Ὡς εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ εἰς τοιαύτην σκέψιν καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι τὴν γαλήνην τῆς χώρας ἤθελεν ἐξυπηρετήσει τὸ νὰ ριφθῇ ἓν τοιοῦτον βέλος ἐναντίον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως, ἐνῶ ὡς ἐρρίπτετο τὸ βέλος τοῦτο νὰ τερματισθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς διὰ νὰ μείνῃ μόνον ἡ δυσφήμησις, χωρὶς κἂν νὰ ὑπάρξῃ ἡ δυσχέρεια τῆς ἀπορρίψεως, ὅτι αἱ κατηγορίαι εἶναι κρίσεις ἀδύστατοι ὡρισμένης κομματικῆς μερίδος. Δὲν θέλω ἐγὼ νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξεδήλωσε οἱανδήποτε ἀλληλεγγύην πρὸς τὴν πρότασιν οὐδὲ νὰ ἑρμηνεύσω ὡς ἐνέχουσαν τοιαύτην ἔννοιαν, τὴν ὑπογραφὴν αὐτῆς ἐκ μέρους βουλευτῶν τινῶν τοῦ λαικοῦ κόμματος.

Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ὅπως διευκρινίσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς ἀπόψεις της. Εἶναι μάταιον νὰ λέγωμεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶναι δικαστικῆς φύσεως, εἶναι ἔργον συνειδήσεως ἑκάστου τῶν βουλευτῶν διότι προκειμένου περὶ ἐνεργειῶν αἵτινες ὠθοῦν εἰς σάλον τὸν ἑλληνικὸν λαὸν δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀποστερηθοῦν πολιτικῆς ἐννοίας. Μία Κυβέρνησις βαστάζουσα εἰς τοὺς ὤμους της τὴν τύχην τοῦ Ἔθνους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρίδῃ τὴν ὑποχρέωσίν της ὅπως ἀποφασιστικῶς θέσει ἐκποδὼν ὑποθέσεις διασαλευούσας τὴν κοινωνικὴν γαλήνην. Ἡ διακοπὴ τῆς Βουλῆς, λέγει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπιβάλλεται διὰ ν' ἀφεθῇ ἐλευθέρα ἡ Κυβέρνησις νὰ διεξαγάγῃ τὸ ἔργον, τὸ ἀφορῶν τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας ἀνασυγκρότησιν, ἀνεμνήσθη δὲ καὶ τῆς προσφορᾶς εἰς ἣν προέβη ἄλλοτε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων μιᾶς ἀκαταμήνου ὑπεστηρίξεως μετ' ἐξουσιοδοτήσεως εἰς Κυβέρνησιν ἡ ὁποία ἤθελε τυχὸν σχηματισθῇ ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων τῆς τότε ἀντιπολιτεύσεως. Ἀλλὰ εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ προσφορὰ αὕτη εἶχεν ἁπλῶς τὴν ἔννοιαν διαβεβαιώσεως ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καταρτιζομένη δὲν θὰ διέτρεχε κίνδυνον ἐκ τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὴν Βουλὴν καὶ θὰ ἀφίνετο ἀπερίσπαστος παρὰ τὴν ἀσθενεστάτην πλειοψηφίαν ἐφ' ἧς θὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου θὰ ἐκρίνετο ἡ τύχη της. Τὴν πρότασιν αὐτὴν οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀπεδέχθη καὶ πρῶτος τὴν ἀντέκρουσεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ἐὰν ἤδη ἤλλαξεν ἀντιλήψεις διατὶ ἐννοεῖ νὰ τὸν παρακολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς; Ἐγκαταλείψας τὰς ὀρθοδόξους κοινοβουλευτικὰς ἀρχὰς τῶν ὁποίων ἤθελε νὰ φαίνεται σημαιοφόρος....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ λέγω ὅτι αὐτὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ γνώμην.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ.... διότι συνέπεσε νὰ μετατοπισθῇ ἀπὸ τῶν καθισμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τοὺς θώκους τῆς Κυβερνήσεως, μᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὰς νέας του δοξασίας αὐτὰς ὡς αἱρετικὰς καὶ νὰ τὰς καταπολεμήσωμεν. Καὶ μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ πράξωμεν τοῦτο χάριν ἀκριβῶς τῶν γενικῶν συμφερόντων ἐν ὀνόματι ἐπίσης τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπιζητεῖ τὴν ἀναβολήν. Ἡ ἀναβολὴ θὰ ὥρυσσε καὶ πάλιν χάσμα μέγα εἰς τὸν λαὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἐθάπτοντο ὁριστικῶς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἔχετε τὴν εὐτυχίαν ν' ἀνέλθητε εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἐνώπιόν σας διανοίγεται ὅλος δυναμένη νὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὴν δόξαν. Ἔλαχεν εἰς ὑμᾶς εἷς ρόλος ἀληθῶς ἐξαίσιος πραγματικῆς ἀναδημιουργίας. Ἀκολουθήσατε σταθερῶς τὴν ὁδὸν μὴ ὑποκύπτοντες οὐδὲ πρὸς στιγμὴν εἰς τὰς ἀδυναμίας, τὰς ἐμφύτους, καὶ εἰς τοὺς πειρασμούς τοὺς ἔξωθεν. Παρασυρόμενος ἐξ αὐτῶν δὲν παραβλάπτετε ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον σας. Βεβαιωθῆτε ὅτι ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, τὴν ὁποίαν ἐπιζητεῖτε καὶ ἡ παράτασις τῆς ἀβεβαιότητος θὰ εἶναι πλῆγμα κατὰ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀλλὰ καὶ πλῆγμα θανάσιμον κατὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων (Χειροκροτήματα).

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Μετὰ τὰς ἐμπεριστατωμένας ἀγορεύσεις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὰς δηλώσεις καὶ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὀλίγα ὑπολείπονται εἰς ἐμένα νὰ εἰπω. Ὡς πρὸς τὴν προώθησιν τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἐπικροτήσωμεν τὸ ἐπελθὸν ἀποτέλεσμα διὰ τοῦ ὁποίου ἀπεδείχθη ὅτι καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἠκολούθησε τὴν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων ἀρξαμένην πολιτικὴν καὶ μὲ κατεύθυνσιν τὴν περαιτέρω βελτίωσιν τῶν σχέσεων καὶ δὲν ἔχομεν ἄλλο παρὰ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως λάβῃ ἡ συνεργασία αὕτη εὐρύτερον χαρακτῆρα δι' ὅλα τὰ Βαλκάνια. Τὰ γενόμενα βεβαίως ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς κατευθύνσεως αὐτῆς καὶ ὅσων ἀφορᾷ τὴν ὑπογραφεῖσαν ἐμπορικὴν σύμβασιν ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς λήψεως μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς κτηνοτροφίας μας τῆς ὁποίας ἐμποδίζεται ἡ ἐπαυξήσις τῆς παραγωγῆς ὡς ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ζώων ἐκ Τουρκίας. Τοῦτα ὡς ἐκ τοῦ ὅτι κοστίζουν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ ἰδικά μας ὑπὸ ἔποψιν παραγωγῆς συναγωνίζονται τὴν ἰδικήν μας κτηνοτροφίαν ἥτις προστατευομένη δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ ἐπαρκέσῃ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας. Ἡ προστασία αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν λαμβάνομεν δι' ὅλα τὰ ἄλλα προϊόντα μας. Βεβαίως ἡ μέχρι σήμερον προστασία δὲν εἶναι πλήρης, ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι θὰ τηρῶνται αὐστηρῶς τὰ ποσοστὰ τῶν περιωρισμένων εἰσαγωγῶν καὶ παρερχομένης τῆς ἐξαμήνου προθεσμίας τῆς συμβάσεως θὰ εὑρεθῇ στάδιον προστασίας. Τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ τονίζω διὰ τὰς παραιτέρω συνεννοήσεις μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας. Ἐπὶς συνεχίζει τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους προχωροῦν αἱ σχέσεις καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν μέρος καὶ εὐχόμεθα γρήγορα νὰ μᾶς ἀνακοινωθοῦν καὶ συμφωνίαι στενώτερας συνεργασίας. Ὡς πρὸς τὴν μελέτην τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως παρὰ τῶν ξένων ἐμπειρογνωμόνων θεωροῦμεν εὐτύχημα ὅτι ἔρχονται πραγματογνώμονες πρὸς διαπίστωσιν ταύτης καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ πεισθοῦν οὗτοι διὰ τῆς ἐπιτόπου ἐρεύνης ὅτι ἐκάμφθη πλέον ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς καὶ ὅτι ἡ δυναμικότης τῆς χώρας μας ἐπιβάλλει ἀναπροσαρμογὴν τῶν χρεῶν προϋστάνεις συνθήκας καὶ σύμφωνα μὲ ταδίκαια μέτρα ποῦ ἄρχισαν νὰ λαμβάνωνται καὶ ἀλλαχοῦ διὰ τὰ χρέη. Ἡ δυστυχία τῶν ἐρχομένων Ἑλλήνων ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν εἶναι κατάδηλος καὶ δεινὴ καὶ ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἐμποδίζοντες νὰ ὑπάρξουν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πάσης διευκολύνουν θὰ τύχουν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πάσης διευκολύνσεως πρὸς διαπίστωσίν της. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἀνακύπτει τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ παρουσία αὐτῆς θὰ ἐξημίου τὴν διαπίστωσιν τῆς καταστάσεώς μας καὶ θὰ ἠμπόδιζεν τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως.

Καθ' ἡμᾶς θὰ ἔπρεπε νὰ εὔχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ συνεπίκουρον καὶ ἀνακτὴν τὴν Βουλὴν εἰς τὰς προσπαθείας της διὰ τὴν ὑποβοήθησιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προσπαθήσῃ νὰ πείσῃ τοὺς δανειστὰς ὅτι ὁ μόνος τρόπος νὰ ἐξέλθωμεν τῆς κακῆς καταστάσεως εἶναι νὰ πεισθοῦν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει δυναμικότητα εἰς εὐγενῆ πρότυπα, ἀλλὰ δὲν ἀπορροφῶνται ταῦτα διεθνῶς καὶ ὅτι τρόπος τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν δανειστῶν θὰ ἦτο ἡ ἀπορρόφησις παρὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ μεγαλυτέρου μέρους αὐτῶν.

Ἤδη ὡς πρὸς τὴν αἰτουμένην διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν ἀνεξαρτήτως τῆς προτάσεως τοῦ κ. Μεταξᾶ δὲν θὰ ἐνδιατρίψω διὰ νὰ τονίσω ὅτι μὲ τὴν διακοπὴν καταργοῦνται οἱ κοινοβουλευτικοὶ μας θεσμοὶ ἄνευ λόγου καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν ὅπου ἔχομεν ἐκκρεμῆ φλέγοντα ζητήματα ἐλέγχου μὴ ἐπιδεχόμενα ἀναβολήν ὅπως εἶναι ἡ ἐπερώτησις τοῦ φίλου μου κ. Γαρουφαλιᾶ διὰ τὴν σύμβασιν τῶν καφφέδων. Μία τοιαύτη ἐπερώτησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἐκκρεμής.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Θὰ γίνῃ.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Βεβαίως πρέπει νὰ γίνῃ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιχείρημα εὐσταθὲς διὰ τὴν Κυβέρνησιν ὡς πρὸς τὴν ἀναβολὴν δὲν ὑπάρχει. Ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτον εἶναι τὸ δημιουργηθὲν διὰ τὴν Κυβέρνησιν ἀδιέξοδον ὡς ἐκ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Οὐδὲν ἀδιέξοδον ὑπάρχει διὰ τὴν Κυβέρνησιν ἐκ τῆς προτάσεως ταύτης.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Δὲν εἶναι ἄλλος λόγος παρὰ αὐτός. Δυστυχῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς φίλους του ἢ εἰς τὸν συνεργάτην του κ. Μεταξᾶν διὰ νὰ ἀποσοβηθῇ πρᾶξις, ἡ ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Καὶ διὰ τοῦτο κατέληξε εἰς τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἔστω καὶ ἂν μείνῃ ὑπὸ μορφὴν ὁ ἀρχηγὸς ἑνὸς ἱστορικοῦ κόμματος. Εἶναι ἐνόησιν τὸ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ νὰ μένῃ ἐκκρεμὴς μία τόσον βαρεῖα κατηγορία καὶ νὰ μὴ παρέχεται ἡ εὐχέρεια τῆς ἀμύνης εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Διὰ τοῦτο θὰ ταράσσεται ἀσφαλῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀλλὰ περιῆλθε εἰς ἀδιέξοδον καὶ ἐπιδιώκει νὰ ἐξέλθῃ αὐτοῦ διὰ τῆς χειροτέρας τῶν λύσεων. Καὶ ζητεῖ τὴν βοήθειαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀλλὰ ἡ ἀντιπολίτευσις εἶχε στοιχειώδεις καθήκοντα καὶ ἀπέναντι ἑαυτῆς καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου νὰ ἀκυνθῇ. Ἐκτὸς τῆς νομικῆς ὑποχρεώσεως ἦν ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν συζήτησιν, ὡς ὑπεστήριξε καὶ ὁ κ. Καφαντάρης ὑπάρχει καὶ ἐπιτακτικὴ ὑποχρέωσις ἐκ μέρους τοῦ ἠθικοῦ νόμου μὴ ἐπιτρέποντος νὰ ἀφαιρῆται ἡ ὑπεράσπισις ἀπὸ κανένα κατηγορουμένου. Διὰ τὸ βάσιμον τῆς κατηγορίας δὲν εἶναι στιγμὴ νὰ γίνῃ ἐξέτασις. Κατ' ἐμὲ πρόκειται περὶ ἀοριστιῶν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Εἰσέρχεσθε εἰς τὴν οὐσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Παρακαλεῖσθε νὰ μὴ συζητῆτε ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Τὰς ἀοριστίας καὶ τὰς ἀδιαθέτους σκέψεις, πρόκειται νὰ κληθῇ νὰ κυρώσῃ μέγα μέρος τῆς Βουλῆς, ἀλλ' εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῇ βάσει ἀοριστιῶν καὶ μαντευμάτων περὶ τῶν ἐνδιαθέτων σκέψεων νὰ ἀποδίδωνται κατηγορίαι τόσον βαρεῖαι εἰς ἕνα Ἀρχηγὸν μεγάλου κόμματος.

Ι. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μοῦ δίδει ἀφορμὴν νὰ ἐκφέρω τὴν γνώμην μου ἐπὶ τῶν τριῶν κυριωτέρων σημείων εἰς τὰ ὁποῖα ἠσχολήθη. Καὶ ὅσων μὲν ἀφορᾷ τὴν τόνωσιν τῶν μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεων θεωρῶ τὴν ἑαυτόν μου εὐτυχῆ βλέπων τὴν προσέγγισιν ταύτην. Οὕτως ἦτο καιρὸς νὰ λησμονήσωμεν οἱ δύο λαοὶ τὰς ὀξύτητας καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ συμβίωσις καὶ ἐπιμιξία 500 ἐτῶν, μᾶς ἐδημιούργησεν εἰς μίαν ἐνιαίαν μεσογειακὴν φυλὴν καὶ ὅτι ἔχομεν συμφέρον ἀπὸ τοῦδε ἐντεῦθεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς συνειδητὰ πλέον νὰ συσφίγξωμεν τὰς σχέσεις μας. Ὅσων ἀφορᾷ

τὴν ὑπογραφεῖσαν ἐμπορικὴν συμφωνίαν τὴν θεωρῶ συμφέρουσαν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ σημειωθῇ ἀκόμη μεγαλυτέρα ἐπικοινωνία ἀνθρώπων καὶ ἀγαθῶν πρὸς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἐτιμαζόμενον σύμφωνον πολιτικῆς φιλίας, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι εἰ μὴ ἐπανάληψιν τοῦ συμφώνου, τὸ ὁποῖον μὲ τόσην πολιτικὴν περίσκεψιν ὑπέγραψεν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι τὸ σύμφωνον τοῦτο μοιραίως σὺν τῷ χρόνῳ θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν ἐγκιβωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἐγγὺς Ἀνατολὴν ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἔχῃ θετικὸν ἀποτέλεσμα οὐδεμία συνεργασία. Δὲν πρόκειται βέβαια ὁ τόσον ἀπαραίτητος οὗτος ἐγκιβωτισμὸς νὰ ἐπιτευχθῇ δι' οἱασδήποτε πολεμικῆς περιπετείας ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς εἰρηνικῆς διεισδύσεως καὶ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ὁμόρου λαοῦ. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι Τοῦρκοι καὶ Ἕλληνες θὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀλληλοσυμπαραστάσεως καὶ τῆς στενωτέρας συνεργασίας. Ὡς πρὸς τὴν τόνωσιν εἴτα τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ὁμόρων Βαλκανικῶν λαῶν εἶναι γνωστὸν ὅτι εἴμεθα ἀνέκαθεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ρεαλισταὶ φρονοῦμεν ὅτι χωρὶς νὰ λυθοῦν τὰ χωρίζοντα τοὺς Βαλκανίους προβλήματα ἡ σύναψις οἱουδήποτε γενικοῦ ἢ καὶ μερικοῦ βαλκανικοῦ συμφώνου εἶναι ἔννοια αὐτόχρημα ἔωλος. Μὲ τοὺς Βουλγάρους ρεζ' εἶπεῖν ἡ σύναψις οἱουδήποτε συμφώνου θὰ εἶναι ἀνέφικτος ἐφ' ὅσον δὲν λύσωνται τὰ κύρια ζητήματα ποὺ μᾶς χωρίζουν καὶ συγκεκριμένως τόσον τὸ ζήτημα τῶν μειονοτήτων ὅσον καὶ κυριώτερον τὸ ζήτημα τῆς διεξόδου τῆς Βουλγαρίας εἰς τὸ Αἰγαῖον. Ἀλλ' ἐνῷ δὲν μὲ διακρίνει δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον πολὺ αἰσιοδοξία διὰ τὴν σύναψιν συμφώνου μὲ τὴν Βουλγαρίαν, εἶμαι πολὺ περισσότερον αἰσιόδοξος ὅτι μὲ τὴν Τουρκίαν μὲ τὴν ὁποίαν δὲν μᾶς χωρίζουν πλέον διαφοραὶ θὰ συσφίγξωμεν πράγματι εἰλικρινεῖς καὶ ἑδραίας σχέσεις. Ὡς πρὸς τὸν διακανονισμὸν τῶν Δημοσίων χρεῶν καλῶς ἦλθαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἀλλὰ καλὸν θὰ ἦτο ὅπως πέραν τῶν στατιστικῶν ἀριθμῶν φροντίσουν καὶ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ πεῖνα ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν ἐπιβάλλει νὰ ὑποστείλουν τὰς ἀξιώσεις των καὶ νὰ ἀφίσουν τὸν λαὸν αὐτὸν νὰ ζήσῃ. Ἔρχομαι ἀπὸ τὸν Νομὸν Σερρῶν ὅπου καὶ πάλιν ἐφέτος ἐσημειώθη λόγῳ τῆς ξηρασίας καταστροφὴ σχεδὸν ὁλοκλήρου τῆς συγκομιδῆς. Καιρικὴ ἀσάφεια καὶ ἀνεπάρκεια καλλιεργουμένου ἐδάφους εἶναι ἡ χρονία ὀργανικὴ νόσος ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάσχει ἡ μεταπολεμικὴ Ἑλλάς. Νὰ διαπιστωθῇ λοιπὸν παρὰ τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἡ μειονεκτικότης μας αὐτή. Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐφόσον θέλει νὰ πληρώσῃ τοὺς Ἕλληνας ὁμολογιούχους δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ πληρωθοῦν οἱ ξένοι. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μιμηθῶμεν τὴν Γερμανίαν ἡ ὁποία ἀπέσβεσε τὸ ἐξωτερικὸν χρέος μόνον ἀφοῦ ἐγκίνησεν τὸ ἐσωτερικόν. Ἤδη ὡς πρὸς τὴν αἰτουμένην ἀναβολὴν τοῦ Σώματος ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι αἱ προταθεῖσαι δικαιολογίαι δὲν μὲ ἔπεισαν. Πληροφορίας εἰς τοὺς ἐμπειρογνώμονας δύνανται νὰ δώσουν αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Τὴν παράστασίν μας στὴν Γενεύη καὶ τὸ Λονδῖνον δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μετ' ἀναλόγου τεχνικοῦ ἐπιτελείου. Συνεπῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ παρίστανται ἐδῶ νὰ συζητοῦν μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ νὰ διαφωτίζονται περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων νὰ ληφθοῦν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως. Ἀλλὰ δεδόσθω ὅτι θὰ ἐπιμείνετε νὰ κλείσετε τὴν Βουλήν, δὲν νομίζετε ὅτι ἔχετε στοιχειώδεις καθῆκον νὰ τὴν ἐνημερώσετε προηγουμένως περὶ τῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ ἐμφανίσετε διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ὅλου Ἑλληνικοῦ ζητήματος εἰς τὴν Διάσκεψιν ταύτην; Ἀλλ' ἂν οὐδεμία σοβαρὰ δικαιολογία προβάλλεται διὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς εἶναι αὐτόχρημα ἀδυνηρὸν ὅτι εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ὑπεβλήθη μήνυσις κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ὡς ἠθικοῦ αὐτουργοῦ τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου δὲν ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι καὶ μόνον δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔχετε τὴν στοιχειώδη ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀφήσετε ἔκθετον τὴν κατηγορίαν, ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ ἀρίσετε τὴν Βουλὴν νὰ λειτουργήσῃ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ, ὅπως καὶ πρέπει, συντομώτατα, ἂν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἶναι κοινὸς πρᾶξικοπηματίας ἢ οὔ; Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς μηνύσεως παρ' ὁρισμένων λαικῶν Βουλευτῶν μοιραίως υἱοθετήσατε τὴν μήνυσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθερορρόνων καὶ ἀνελάβατε κοινὰς εὐθύνας. Ἐὰν ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ κῦρος τοῦ κόμματός σας ἔχετε ὑποχρέωσιν, ἀφίνοντες κατὰ μέρος οἱονδήποτε παρέλκυσιν, νὰ ἀναπτύξετε τὴν κατηγορίαν σας διὰ νὰ ἀποδειχθῇ τελικῶς ἐὰν εἶναι ἔνοχος τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτὸν πράξεως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ἢ εἴσθε κοινοὶ συκοφάνται διασύροντες ἐκ προθέσεως τοὺς πολιτικούς ἀντιπάλους σας (Χειροκροτήματα).

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅταν κατηγορεῖ διὰ τόσον βαρεῖαν πρᾶξιν πρόσωπον ἱστορικὸν ὡς ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκκαθαρίσῃ συντομώτατα ὡς ἀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας μίαν τόσον δεινὴν κατηγορίαν ἡ ὁποία παραμένουσα ἐκκρεμὴς μειώνει πρωτίστως τὸ κῦρος τοῦ κόμματός του. Εἶναι καιρός, ἐπιλέγει, τελειώνοντες μὲ τὰς κατηγορίας αὐτὰς καὶ ἀπαλλασσόμενοι τῶν πολιτικῶν ἐμπαθειῶν καὶ ἀντεκλήσεων νὰ ἀφιερωθῶμεν εἰς τὴν λύσιν τῶν φλεγόντων οἰκονομικῶν ζητημάτων τοῦ τόπου διὰ τὰ ὁποῖα καὶ κυρίως ἐκλήθημεν. Βάσις τῆς λύσεως αὐτῆς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ ὑποχρέωσις ὅπως οἱ πλούσιοι συνεισφέρουσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ συνόλου. Ἡ ἀνακούφισις τῶν πτωχῶν καὶ ἐργαζομένων τάξεων εἶναι τόσον ἐπιτακτικὴ ὥστε πᾶσα παραμέλησις τοῦ καθήκοντος τούτου νὰ δικαιολογῇ ἀπόλυτα οἱανδήποτε κοινωνικὴν ἀνάστασιν. Καλοῦμεν τὴν ὑπεύθυνον Κυβέρνησιν τοῦ τόπου νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς ἀκαίρους πολιτικαντισμοὺς καὶ νὰ παρουσιάσῃ ὡς τάχιστα πρὸ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ὁλόκληρον πρόγραμμα ριζοσπαστικῆς λύσεως τῆς οἰκονομικῆς δυσχερείας τὴν ὁποίαν διατρέχει ὁ τόπος διότι αὐτὴν πρωτίστως τὴν ἔννοιαν εἶχεν ἡ πρόσφατος ἐντολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οὐδεὶς ἕτερος ὑπάρχει ἐγγεγραμμένος τῶν λοιπῶν παραιτηθέντων.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε νὰ διακόψωμεν καὶ νὰ συνεχίσωμεν αὔριον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς;

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχει ἀντίρρησις νὰ διακόψωμεν καὶ νὰ συνεχίσωμεν αὔριον. Ἐγὼ ἐζήτησα ν' ἀκούσω τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων προπαντὸς καὶ εἰ δυνατὸν καὶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Δὲν γνωρίζω ἂν θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἀλλὰ ἤκουσα τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων—διότι τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι εἰς ὅλων τὰς συνειδήσεις στηρίζεται ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἠθικοὺς λόγους ἀλλὰ προσκρούει εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν καὶ δι' αὐτὸ εἶχον ρητῶς δηλώσει ἐξ ἀρχῆς ὅτι πρὶν ἢ καταλήξω θ' ἀκούσω τί σκέπτεται καὶ ὁ ὑποβαλὼν καὶ ὁ καθ' οὗ ὑπεβλήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπομνήσω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ἡ πρότασις, ἡ συζήτησις γίνεται ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς.

Ἄλλος τις δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένος καὶ ἡ συζήτησις διακόπτεται δι' αὔριον. Μεθ' ὃ ὥρα 11½ μ.μ. λύεται ἡ συνεδρίασις συναινέσει τῆς Βουλῆς διὰ τὴν 5. μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Α. Λαγουρὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'.

Παρασκευῆς 12 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5.30' μ.μ. ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Προσέρχεται εἶτα τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου καὶ ὁρκίζεται τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος κεκανονισμένον ὅρκον ὁ ὀθωμανὸς Θρᾴκης κ. Ἀβδουραχὶμ Χασὰν μπέης κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΙΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 12ην Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 5 μ.μ. προσελθὼν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ὁ Βουλευτὴς Ἀβδουραχὶμ Χασὰν Μπέης καὶ ἔδωκεν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὅρκον ἔχοντα οὕτω:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφήτου ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ὁ ὁρκισθεὶς Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γερεὺς
Ἀβδουραχὶμ Χασὰν Μπέης

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ κ. ***Σ. Δοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ μονοπωλίου τῆς ζακχαρίνης».

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Ν. Δ. περὶ διαθέσεως μέρους ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος ὑπὲρ τοῦ Α.Σ. Ο. καὶ

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Ν. Δ. περὶ πωλήσεως σιγαρέττων.

Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω Ὑφυπουργὸς κ. ***Σ. Στεφανόπουλος,*** δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνωνύμων ξενοδοχειακῶν ἑταιριῶν καὶ ἄλλων ξενοδοχειακῶν σχέσεων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γρ. Χρυσοστόμου*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινῶν ἀπαλλαγῶν κλπ».

Τὸ Πανελλαδικὸν συνέδριον τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων διὰ ψηφίσματός του παραπονεῖται διὰ τὰ ληφθέντα κατὰ τῶν ἡγετῶν τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν ὀργανώσεων διοικητικὰ μέτρα καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ λάβῃ πρόνοιαν πρὸς περιστολὴν αὐτῶν.

Οἱ λαϊκοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν ναῶν γηγενῶν καὶ προσφυγικῶν συνοικισμῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ περιχώρων ζητοῦν τὴν κατάργησιν διαφόρων σημείων τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐνοριακοῦ νόμου 5439 ὡς ἀνεφαρμόστων καὶ ἐπιβλαβῶν διὰ τοὺς ναούς.

Οἱ ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς ζητοῦν τὴν πρόσληψίν των εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν χορήγησιν εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως 4 ἐτῶν μισθῶν.

Οἱ ἀνάπηροι καὶ θύματα Πολέμου Μακεδονίας καὶ Θράκης ζητοῦν τὴν πώλησιν τῶν σιγαρέττων εἰς τὴν τιμὴν τὴν ἀναγραφομένην ἐπὶ τοῦ κυτίου καὶ τὴν μονοπωλιακὴν πώλησιν τούτων ὑπὸ τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου καὶ τῶν ἰδιωτῶν τῶν ἐξασκούντων σήμερον τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Πελοποννήσου καὶ ὁ Σύνδεσμος ἀναπήρων πρατηριούχων Πατρῶν ζητοῦν τὴν λύσιν τοῦ καπνικοῦ ζητήματος συμφώνως μὲ τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως Θυμάτων Πολέμου τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας Λεκοπούλου, τὴν κατάπαυσιν τῶν τρομοκρατικῶν μέτρων κλπ.

Οἱ ἐν ἀποστάξει εὑρισκόμενοι ἀξιωματικοὶ ζητοῦν τὴν ἐπαναφοράν των εἰς τὸ στράτευμα.

Ἡ Ἕνωσις Γεωργ. Συνεταιρισμῶν Χαλκιδικῆς ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ Νόμου 5280, τὴν αὔξησιν τῶν δανείων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ Ἑνώσεις κλπ.

Οἱ ἐργάται Λαρίσσης ζητοῦν τὴν κατάργησιν τοῦ Νόμου περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, τοῦ νόμου περὶ δημοσιοϋπαλληλικῶν ὀργανώσεων καὶ τύπου, τὴν διάλυσιν τῶν φασιστικῶν ὀργανώσεων κλπ.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ἁγίων Ἀναργύρων Ἀττικῆς ζητοῦν τὴν ἀνάκλησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 73384 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν περὶ ἐκκενώσεως τῶν πλησίον τῆς κοινότητος των εὑρισκομένων ἀποθηκῶν πυρομαχικῶν.

Ὁ Φοιτητικὸς Ἐκπαιδευτικὸς Σύλλογος ζητεῖ τὴν ἠθικὴν διάπλασιν καὶ κοινωνικὴν μόρφωσιν τῶν ἀπόρων παίδων, τὴν ἐνίσχυσίν των πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν των καὶ τὴν πνευματικὴν ἐξύψωσιν τοῦ λαοῦ.

Οἱ ἐργάται Κατερίνης ζητοῦν τὴν ἔναρξιν τῶν ἔργων ὁδοποιΐας Κατερίνης—Γιδᾶ, Σανατορίου Μονῆς Πέτρας, τὴν δωρεὰν παροχὴν κρατικῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως, τὴν μὴ διάλυσιν τῶν ἐργατικῶν σωματείων Κατερίνης, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῶν Κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων κλπ.

Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν διδασκαλίων τοῦ Κράτους (Ἐδέσσης) ζητοῦν τὸν διορισμόν των εἰς τὰ κενὰ σχολεῖα τῆς περιφερείας των.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἡρακλείου ὑποβάλλει ἐπιστολὴν τῶν ἀδελφῶν Σ. Κωνσταντινίδου περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων μας εἰς Γερμανίαν.

Οἱ κάτοικοι Φλωρίνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκποιήσεως τῶν δημοτικῶν οἰκοπέδων, ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ὁποίων ἤθελεν ἐνεργηθῇ τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον τῆς πόλεώς των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Στάνου ζητεῖ τὴν μονοπώλησιν τοῦ καπνοῦ ἐσωτερικῆς καταναλώσεως ταξομένη ἀλληλέγγυος πρὸς τὸ ὑπόμνημα τῶν κατοίκων Ξηρομέρου.

Οἱ ἔμποροι εἰσαγωγῆς καφφέδων Πειραιῶς ζητοῦν τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως καφφέδων τυγχανούσης ἐπωφελοῦς.

Ὁ Νομάρχης Χαλκιδικῆς καταθέτει ἀπόφασιν τῶν Προέδρων τῶν Κοινοτήτων τῆς σεισμοπλήκτου περιοχῆς περὶ κατασκευῆς τῶν οἰκημάτων των καὶ τῆς παροχῆς βοηθειῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν Κουρείων Ἀθηνῶν παρακαλοῦν ὅπως ἀνασταλῇ καὶ καταργηθῇ ἡ διάταξις περὶ ἐνιαίου τιμολογίου τῶν κουρείων.

Πρόεδρος. Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ διακοπῇ ἡ Συνεδρίασις καὶ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις περὶ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν. Πρῶτος ἐγγεγραμμένος εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων καὶ βουλευτὴς Κρανιάς κ. Ι. Μεταξᾶς.

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Ι. Μεταξᾶς. Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐζήτησε τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων εἶναι κατὰ γνώμην μου πολὺ ὀρθοὶ καὶ βάσιμοι. καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ ζήτημα τῆς προτάσεως πρὸς παραπομπὴν εἰς δίκην τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν θὰ ἔφερεν ἀνυπερβλήτους δυσχερείας εἰς τὸ νὰ χορηγηθῇ ἡ διακοπὴ αὐτὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως

ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὅπως πρό πάσης διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς συζητηθῇ ἡ κατατεθεῖσα πρότασις εἶναι εὔλογος. Βεβαίως τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐκκρεμεῖ ἀπὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν κατετέθη ἡ πρότασις εἰς τὴν Βουλήν, ἐκκρεμεῖ πρὸ μηνὸς σχεδόν. Καὶ ὅπως ἐνθυμεῖται ἡ Βουλή πρὸ μηνός, ὅταν συνεζητεῖτο τὸ ζήτημα τῶν συμβάντων τῆς 6ης Μαρτίου, εἶχον προτείνει ἀπὸ τότε, ὅτι ἔπρεπε νὰ συζητηθῇ ἀμέσως τὸ ζήτημα καὶ τὸ ταχύτερον εἰ δυνατόν, ἐξέθηκα δὲ καὶ διὰ ποῖον λόγον, διότι ἡ κοινὴ γνώμη ἢ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς ἐθεώρει τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ὡς τὸν ἠθικὸν αὐτουργὸν τοῦ ἐγκλήματος ἐκείνου, γνώμην τὴν ὁποίαν βεβαίως συνεμεριζόμην καὶ ἐγώ. Ἐζητήθη τότε ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως ἐκείνης—ἐγὼ ὅμως ἐπέμεινα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ—καὶ ἡ ἀναβολὴ ἐδόθη. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων μοῦ εἶπε τότε: «Διατὶ δὲν καταθέτετε καὶ τὴν πρότασιν τῆς παραπομπῆς»; Ἀπήντησα δὲ ὅτι δὲν τὸ πράττω διότι καὶ ἂν τὴν κατέθετον, κατ' ἀνάγκην δὲν θὰ συνεζητοῦντο ἀμέσως τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου, θὰ παρήρχοντο μερικαὶ ἡμέραι, θὰ παρενεβάλλοντο αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα καὶ κατ' ἀνάγκην ἡ συζήτησις θὰ διεκόπτετο. Ἡ ἀρχικὴ μου ἰδέα ἦτο νὰ συζητηθοῦν τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου καὶ μετὰ τὴν διαφώτισιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανε ἐπὶ τῶν γεγονότων τούτων ἡ Βουλή, θὰ ὑπεβάλλετο ἡ πρότασις τῆς παραπομπῆς. Ἀπεστάλη ὅμως κατόπιν μία ἐπιστολὴ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν πρὸς τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπεστηρίζετο ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ γίνῃ χωριστὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καθόσον τὸ περιεχόμενον τῶν συζητήσεων θὰ ἦτο τὸ αὐτό, δοθέντος ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κατατεθῇ ἀμέσως ἡ πρότασις τῆς παραπομπῆς. Ἀπήντησα τότε καὶ ἐγὼ διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι δέχομαι τοῦτο, δὲν νομίζω δὲ ὅτι προεβλήθη οὐδαμόθεν ἀντίρρησις. Ὑπέβαλον δὲ τὴν πρότασιν εὐθὺς ὡς συνῆλθεν ἡ Βουλὴ εἰς ἐργασίας. Νομίζω καὶ ἐγώ, ὅτι, μολονότι ἀντιλαμβάνομαι πλήρως καὶ δικαιολογῶ πλήρως τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπεθύμει νὰ ἀνεβάλλετο ἡ συζήτησις αὕτη, νομίζω, λέγω, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ μακρότεραν χρόνον αὕτη. Διότι ἡ ἠρεμία καὶ ἡ γαλήνη εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, ἡ τόσον ἀναγκαία ὅπως διαρρυθμισθῇ ἡ οἰκονομικὴ αὐτῆς κατάστασις, ἐλλείπει ἀπὸ τῆς 6 Μαρτίου, ἂν μὴ καὶ πρότερον, ἀλλὰ ἀπὸ τότε ἀσφαλῶς. Δὲν εἶναι ἡ πρότασις ἡ ἰδική μου πρὸς παραπομπὴν εἰς δίκην τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἡ ὁποία ἐτάραξε τὰ πνεύματα Τὰ πνεύματα ἐταράχθησαν ἐξ ὅσων συνέβησαν τὴν 6 Μαρτίου καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ εἶναι τεταραγμένα. Νομίζω μάλιστα ὅτι ἡ λύσις τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία θὰ δοθῇ κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς καὶ θὰ εἶναι σεβαστή, θὰ θέσῃ ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Διὰ τοῦτο, μολονότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σεβασθῶ πᾶσαν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν παράκλησιν νὰ δεχθῇ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὅπως προβῶμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως ταύτης. Ἔχω πεποίθησιν, ὅτι καὶ ὁ τόνος τῆς συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ, δὲν θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος φαντάζεται γενικῶς ὁ κόσμος, διότι οἱ κ. βουλευταὶ βεβαίως θὰ ἀρθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τῆς περιστάσεως καὶ θὰ ἐξετάσουν τὰ ζητήματα ταῦτα μετὰ ψυχραιμίας καὶ ἀντικειμενικότητος. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ πτέρυξ ἡ ἀντίπαλος ἔχει καὶ πᾶν συμφέρον εἰς τοῦτο, δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι καὶ ἡ ἄλλη πτέρυξ θὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Τολμῶ, μάλιστα, καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης νὰ συστήσω εἰς τὴν πτέρυγα ταύτην μετὰ τῆς ὁποίας συνεργάζομαι, νὰ κρατήσῃ ὅσον τὸν δυνατὸν περισσότερον τὴν ψυχραιμίαν της καὶ ἐάν, πρᾶγμα ποὺ δὲν πιστεύω ὅτι θὰ συμβῇ, ἐδέχετο προκλήσεις. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους, νομίζω, ὅτι δυνάμεθα νὰ προβῶμεν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης. Καὶ νομίζω καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι, διὰ τοῦ τερματισμοῦ τῆς συζητήσεως αὐτῆς θὰ ἐπανέλθῃ ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἠρεμία εἰς τὰ ἀνῃσυχοῦντα πνεύματα, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ καὶ κάτι ἄλλο πολυτιμότερον, θὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἐμπέδωσις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀτομικῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν, τὸ ὁποῖον ἐξέλιπεν ἀπὸ τῆς 6 Μαρτίου. Θὰ ἐπανέλθῃ καὶ ἡ πεποίθησις, ὅτι τοιούτου εἴδους κινήματα δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ ἐπαναληφθῶσιν εἰς τὸ μέλλον. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Πρόεδρος. Παρακαλῶ νὰ ἡσυχάσουν τὰ θεωρεῖα διότι θὰ διατάξω τὴν ἐκκένωσιν.

Ε. Βενιζέλος. Δι' εἰκοστὴν ἴσως φορὰν εἴπατε τὸ τοιοῦτον ἀλλὰ δὲν θὰ κατωρθώσατε τίποτα. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκκενωθοῦν τὰ θεωρεῖα διὰ νὰ μάθουν ὅτι δὲν εἶναι Πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας ἐδῶ (διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Α. Κακαβᾶς. Ὄχι διατὶ δὲν τὸ ἐκάματε ἄλλην φορὰν:

Πρόεδρος. Θὰ ἐρωτήσω τὴν Βουλὴν ἐὰν θέλῃ νὰ ἐκκενώσω τὰ θεωρεῖα.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι δικαίωμά σας κ. Πρόεδρε. δὲν ἔχετε νὰ ἐρωτήσετε τὴν Βουλήν.

Ν. Μπούμπουλης. Χθὲς ἐχειροκρότουν τὰ θεωρεῖα τοὺς ῥήτορας τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ οὐδεὶς διεμαρτυρήθη.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Κατὰ τὰς συζητήσεις πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἀπόλυτος τάξις, νὰ τηρῆται δὲ ὁ Κανονισμός. Χθὲς συνέβησαν ἄτοπα λυπηρά, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἐπαναληφθοῦν. Ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως εἰς τὴν αἴθουσαν μὴ παραμένουν ἄλλοι ἐκτὸς τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἰδιαιτέρων γραμματέων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Θὰ παρακαλέσω νὰ τηρηθῇ ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ θεωρεῖα λαμβάνουν χώραν ἐκδηλώσεις δυστυχῶς ὄχι μόνον ὑπὲρ τῆς μιᾶς μερίδος ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς ἄλλης. Πρέπει ὅμως νὰ κατανοηθῇ ὅτι τὰ θεωρεῖα ὑπάρχουν διὰ νὰ παρακολουθῇ ὁ λαὸς τὰς συζητήσεις, τηρουμένου ὅμως τοῦ Κανονισμοῦ. Νὰ γίνῃ ὑστάτη σύστασις πρὸς τὰ θεωρεῖα καὶ ἂν ἐπαναληφθοῦν τὰ ἄτοπα, νὰ κενωθοῦν.

Πρόεδρος. Εἰς παραμικρὸν θόρυβον τῶν θεωρείων θὰ διατάξω τὴν ἐκκένωσίν των. Ἔχω τὴν ἐγκρισιν τῆς Βουλῆς, θὰ διακόψω τὴν συνεδρίαν καὶ θὰ διατάξω νὰ κενωθοῦν τὰ θεωρεῖα.

Α. Μελᾶς. Καὶ οἱ διάδρομοι;

Πρόεδρος. Μὴ ἀνησυχεῖτε εἶμαι συντηρούστατος τηρητὴς τοῦ Κανονισμοῦ καὶ διέταξα ἤδη.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ὠμίλησα διὰ δύο κύρια ζητήματα τῶν ὁποίων ἐπελήφθη ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ στάδιον τῶν διακοπῶν. Εὐχαρίστως ὑποθέτω ἠκούσθη παρ' ὅλης τῆς Βουλῆς ὅτι εἰς τὰ ἔργα, τὰ διαπραχθέντα κατὰ τοῦτο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει πεπτωσις, ὅπως ἐπὶ τῶν δύο θεμάτων, ἐπὶ τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Τουρκίας ὡς καὶ τῶν γενομένων διὰ τὴν ἔρευναν τῆς οἰκονομικῆ καταστάσεως τῆς χώρας ἐπαναφέρω πάλιν τὸν λόγον. Ἀλλὰ ἐν ταὐτῷ ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλὴν πρότασιν περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν της. Ὅπως πάντοτε καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν θέλει ἡ Κυβέρνησις ὅπως εὑρίσκεται ἐν ὅλῃ τῇ δυνατῇ ἁρμονίᾳ μετὰ τῆς Βουλῆς. Καὶ ὅταν λέγω μετὰ τῆς Βουλῆς ἰδίως ὡς πρὸς τὰς ἐργασίας της δὲν ἐννοῶ τὴν μίαν πτέρυγα ἀλλ' ἐννοῶ καὶ τὴν ἄλλην καὶ πρὸς τοῦτο ὑποβάλλων τὴν πρότασίν μου εἰς τὴν Βουλὴν ἐζήτησα νὰ ἀποφασίσῃ αὕτη, ἀκόμα δὲ δὲν ἐξήρτησα τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν γνώμην τῶν φίλων μου ἀλλὰ ἤθελον ν' ἀκούσω τὴν γνώμην καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουσιν καὶ εἰς ἄλλα κόμματα καὶ δὴ εἰς τὰ κόμματα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Δυστυχῶς ἡ πρότασίς μου ἐξ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως εὗρε σφοδρὰς ἀντιρρήσεις Ὅλοι κατὰ σειρὰν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ τῶν ὁμάδων διὰ τῶν αὐτῶν περίπου ἐπιχειρημάτων ἀντέκρουσαν τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Πρὶν ἢ ἀπαντήσω εἰς ὡρισμένα σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἀντέταξαν κατὰ τῆς προτάσεώς μου, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι μετὰ πολλῆς δυσφορίας ἔκαμον τὴν πρότασιν ταύτην, διότι τὰ νομοθετικὰ Σώματα ὑπάρχουν ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐργάζωνται Καὶ ἡ Κυβέρνησις, ὄχι μόνον ἡ παροῦσα ἀλλὰ πᾶσα Κυβέρνησις, ὀφείλει, ὅσο τὸ δυνατόν, νὰ εὑρίσκεται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Βουλῆς. Ἡ παροῦσα δὲ Κυβέρνησις ἔχει καὶ ἕνα λόγον ἐπὶ πλέον νὰ ποθῇ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι, διότι ἤδη τὸ πρῶτον ἀνέλαβε τὴν ἀρχήν, καὶ ἐπομένως ἔχει ἀνάγκην τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἵνα μεταβάλῃ εἰς νόμους τὰ σχετικὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα ὑπέβαλεν ἤδη, καὶ τὰ ὁποῖα διαδοχικῶς ἔχει νὰ ὑποβάλῃ, διότι μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τούτων θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον της. Ἀλλὰ ἔχει καὶ ἕνα ἀκόμη λόγον, ὁ ὁποῖος ἐπιτακτικώτερος καθίσταται εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, ἵνα ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἀκῆται πᾶς δυνατὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως, διότι βλέπομεν ἀκαλίνωτον τὸν ἔξω τῆς Βουλῆς γινόμενον ἔλεγχον, καὶ δὲν θὰ διστάσω νὰ εἴπω ὅτι αὐτὸς εἶναι κατὰ πολὺ ἐλεγχοστηριζόμενος ἐπὶ ἀνακριβειῶν, αἱ ὁποῖαι προφέρονται εἴτε ἐν ἐπιγνώσει εἴτε ἀνεπιγνώστως. Τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ τὸ γνωρίζω ἀπολύτως, ἀλλὰ πάντοτε εἶναι ἔλεγχος βλάπτων τὰ δημόσια πράγματα, βλάπτων τὸν πολιτικὸν ἡμῶν βίον, διαφθείρων τὸν λαόν. Ἔχω ἀκόμη καὶ ἕνα ἄλλον λόγον, διότι φρονῶ ὅτι τὰ νομοθετικὰ διατάγματα, τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην ἐκδίδονται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος, δὲν νομίζω ὅτι ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον μέσον τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας, ὡς ἐμνήσθη κάποιος ἐκ τῶν συναδέλφων τῶν ἀγορευσάντων χθές. Ἀκριβῶς, ὑπῆρξα καὶ ἐξακολουθῶ νὰ ὑπάρχω ἐναντίος αὐτῆς, μολονότι γνωρίζω ἄλλους ἀπὸ τοὺς ἀγορεύσαντας ὅτι τὸ θεωροῦν οὐχὶ πλέον ἀνάγκην διὰ τὰς μικρὰς διακοπάς, ἀλλὰ ἴσως ἀνάγκην, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὸ νὰ καθιερωθῇ ὡς τακτικὴ ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 77, καί, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τοιαύτην τινὰ γνώμην ὑπεστήριζεν ἄλλοτε ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν ἐπὶ σχετικοῦ θέματος

Γ. Καφαντάρης. Δηλαδὴ συζητουμένου τοῦ Συντάγματος;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Θέλω νὰ εἴπω κ. Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν ὅτι σεῖς, ὁ ὁποῖος ὑποθέτω εἶσθε ὁ κυριώτερος εἰσηγητὴς τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος...

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ εἰσηγητής.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ εἶμαι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός)..... ὑπεστηρίζατε ἄλλοτε ὅτι αἱ ἐργασίαι τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων εἶνε τόσον πολλαὶ ὥστε ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπαρκῇ εἰς ταύτας. Καὶ ἀληθῶς εἶνε πολλαὶ διότι καὶ ποικίλλαι εἶνε....

Γ. Καφαντάρης. Νὰ σᾶς δώσω μίαν ἐξήγησιν....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός) Μὴ μὲ διακόπτετε

Γ. Καφαντάρης. Σεῖς μὲ διακόπτετε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ δὲν ἐπιτρέπετε διακοπὴν διὰ μίαν ἐξήγησιν;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ ἐπιτρέψω σήμερον. Καὶ εἶνε σήμερον ποικίλλαι αἱ ἐπεμβάσεις τοῦ Κράτους εἰς τὰ διάφορα θέματα τὰ ἀφορῶντα τὴν κοινωνίαν εἴτε δημοσίως εἴτε ἰδιωτικῶς.

Καὶ ἴσως ὅταν ἐπέλθῃ μεταβολή τις συνταγματικὴ ἡ Βουλή, ὡς τὸ Σῶμα ἐκεῖνο τὸ συντακτικόν, θὰ λάβῃ σχετικὴν πρόνοιαν περὶ αὐτοῦ. Οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξα χθὲς ὅσον ἀφορᾷ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομ. Σωμάτων εἶναι ἤδη γνωστοὶ καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐπαναλάβω. Δυστυχῶς οἱ ἀντίπαλοι τῆς Κυβερνήσεως ἐξ ἄλλου βεβαίως λόγου ὁρμώμενοι ἐξετίμησαν αὐτοὺς ὡς μὴ οὐσιώδεις. Ἔχω νὰ ἐπαναλάβω καὶ σήμερον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ χθὲς εἶπα ὅτι ἄλλοτε ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἐτόνιζεν ὅτι ἐπὶ 6—8 μῆνας ἐλευθέρως πρέπει νὰ ἐργασθῇ μία Κυβέρνησις διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ διαρρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τὸ οἰκονομικόν. Καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ζητεῖ τὴν διακοπὴν μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ἐπικαιρώτερον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ διαρρύθμισις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος. Ἐν ταῦθα ἔχομεν τοὺς ξένους ἀντιπροσώπους οἱ ὁποῖοι ἐρευνοῦν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας. Καὶ μᾶς εἶπαν: Καὶ τί μὲ τοῦτο; Διατί νὰ νὰ μὴ ἔρχεσθε εἰς τὴν Βουλήν; Μήπως σεῖς, ὁ κ. Πρωθυπουργός, θὰ παρακολουθῆτε τὸ ἔργον αὐτό; Καὶ οἱ ἁρμόδιοι ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοί;

Ἀλλὰ τάχα, αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἔρχωνται καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς; Ἀλλὰ μήπως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ κάτι τι ξεχωριστὸν τῶν δύο ἐπὶ τὰ οἰκονομικὰ ἀσχολουμένων Ὑπουργῶν καὶ δὲν δίδει τὴν γενικὴν κατεύθυνσιν; Καὶ ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ εἴπουν μὰ ὑπαλλήλους ἔχετε· αὐτοὶ θὰ δίδουν ὅλας τὰς πληροφορίας, τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας πραγμάτων». Ἀλλὰ ἂν διὰ τῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔδιδον τὰ στοιχεῖα, θὰ ἐγίνετο οἰκονομικὴ ἐξέτασις, ἡ προσήκουσα, τότε ἦτο περιττὸν νὰ ἀγωνιζόμεθα, ὅπως οἱ ἐμπειρογνώμονες ἔλθουν ἐνταῦθα. Καὶ τότε διατί σεῖς εἴπατε ὅτι ὀρθῶς ἐνήργησεν ἡ Κυβέρνησις ἀγωνισθεῖσα ὅπως οἱ ἐμπειρογνώμονες ἐνεργήσωσιν ἐπιτοπίως τὴν ἐξέτασιν; Διατί τάχα νὰ ὑποβληθῶμεν εἰς τόσους κόπους καὶ δὲν εἰξεύρω εἰς τί ἄλλο, διὰ νὰ ἔλθωσιν οἱ ἐμπειρογνώμονες ἐνταῦθα, ἀφοῦ θὰ ἠδυνάμεθα κάλλιστα μὲ ἕνα μικρὸν ταξείδιον ἢ καὶ μὲ τὸ ταχυδρομεῖον, νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξέτασιν τῆς χώρας; Ὄχι, κύριοι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ἔχει σπουδαιότατον λόγον ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπασχοληθῇ καὶ μάλιστα εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἀπερίσπαστος ὅλως, εἰς τὰ οἰκονομικά. -Ἀλλὰ μᾶς εἶπαν: «Τέλος πάντων θὰ τελειώσῃ ἡ ἐργασία αὐτὴ μετά τινας ἡμέρας καὶ ἔπειτα θὰ πᾶτε εἰς τὸ Λονδῖνον». Δὲν πιστεύω νὰ ἀρνεῖσθε ὅτι οὐσιωδῶς ἀναγκαία εἶναι ἐκεῖ ἡ παράστασις τῆς Κυβερνήσεως. «Ἀλλὰ πρὸς τί—λέγουν—θὰ πᾶτε εἰς τὸ Λονδῖνον διὰ νὰ παρακολουθήσετε τὴν οἰκονομικὴν διάσκεψιν, δὲν ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ διαρκέσῃ αὕτη 6—7 ἑβδομάδας καὶ θέλετε νὰ μείνετε ὅλον αὐτὸν τὸν χρόνον ἐκεῖ;

Δὲν ἐσκέφθην ποτὲ τοιοῦτόν τι. Ἡ ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία, ἡ ὁποία θὰ μεταβῇ ἐκεῖ δὲν πρόκειται νὰ παρακολουθήσῃ ὅλας τὰς ἐργασίας τῆς Οἰκονομικῆς Συνδιασκέψεως, διότι πολὺ καλῶς γνωρίζει ὅτι δὲν ἔχει νὰ συνεισφέρῃ ἐκεῖ κάτι τὸ χρήσιμον καὶ οὐσιῶδες, ἀπέναντι τόσων ἄλλων ἀντιπροσώπων μεγάλων Κρατῶν, τὰ μέγιστα ἐνδιαφερομένων περὶ τῶν οἰκονομικῶν, τῶν παγκοσμίων.

Ἀλλὰ ἐλησμονήσατε ὅταν ἐλέγατε ταῦτα ὅτι ἡ ἀνάγκη νὰ παρευρεθῇ ὁπωσδήποτε ἐκεῖ καὶ ἡ Ἑλλὰς εἶνε ὄχι μόνον διότι εἰς τὰ παγκόσμια οἰκονομικὰ περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἰδικά της, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τῶν ἁρμοδίων πρὸς τοῦτο μελῶν της ἡ Κυβέρνησις θὰ παραστῇ ἐκεῖ διὰ τὰς συνεννοήσεις καὶ τὰς διαπραγματεύσεις, μετὰ τῶν δανειστῶν, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως πρέπει νὰ ἐπακολουθήσωσιν εὐθὺς ἀμέσως μόλις συντελεσθῇ πλήρως ἡ γενομένη παρὰ τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐργασία. Λοιπὸν ἂν ὅλα ταῦτα εἶνε πράγματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ γίνωσιν δι' ἑνὸς οἱουδήποτε ἀντιπροσώπου, διὰ τῆς ὑπηρεσίας, πρὸς τί τάχα χρησιμεύει ἡ Κυβέρνησις καὶ διατί λέγομεν ὅτι εἶνε τόσον οὐσιῶδες τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα καὶ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἀφοσιωθῶμεν καθ' ὁλοκληρίαν; Γνωρίζω ὅτι ταῦτα ἐλέχθησαν μόνον διὰ νὰ λεχθοῦν, ταῦτα ἐλέχθησαν μόνον διὰ νὰ καταστήσουν ἰσχυροτέρας τὰς ἄλλας ἀντιρρήσεις, τὰς ὁποίας εἶχον καὶ αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὴν ἐκκρεμότητα τῆς προτάσεως περὶ παραπομπῆς, γενομένης ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθερορρόνων, κατὰ τοῦ κ' Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων.

Ἐγνώριζα ὅτι ἡ πρότασις αὐτὴ θὰ ἐγέννα δυσχερείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Διὰ τοῦτο χθὲς δὲν ὡμίλησα σχετικῶς ἐπὶ ταύτης ἐπὶ μακρόν. Δὲν ἤθελησα νὰ ὁμιλήσω ἐκτενῶς διότι ἤθελον νὰ ἀκούσω τὰς γνώμας τῶν δύο κυρίως ἐνδιαφερομένων προσώπων, τοῦ ὑποβάλλοντος τὴν πρότασιν καὶ τοῦ καθ' οὗ ὑπεβλήθη αὕτη.

Πρὸ παντὸς ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ἤθελον νὰ ἀκούσω τὴν γνώμην ἐκείνου, καθ' οὗ ἀπηυθύνετο ἡ πρότασις. Διότι δὲν ἤθελον οὐδὲ πρὸς στιγμὴν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι δυνατὸν μία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία πηγάζει ἐκ τῆς θελήσεως τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, θὰ ἦτο δυνατὸν ποτέ, λέγω, νὰ χειρισθῇ τὴν δύναμίν της κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ θίξῃ ἕνα οἱονδήποτε τῶν ἀντιπάλων, ἁπλῶς καὶ μόνον, διότι ἔχει τὴν δύναμιν, καὶ μάλιστα τὸν ἀντίπαλον ἐκεῖνον ὅστις εἶνε ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου ἀληθῶς κόμματος καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα περιπλέκει ἡ Ἱστορία μὲ διάφορα περιστατικὰ καὶ γεγονότα τῆς τελευταίας 20ετίας. Ναί, Κύριοι, ἤθελον νὰ ἀκούσω τὰς γνώμας του, καὶ αἱ γνῶμαι αὐταὶ ἐξεδηλώθησαν μετὰ πολλῆς νηφαλιότητος ἐκ μέρους τοῦ κ' Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Τόνον ἰδιάζοντα εἰς τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας ἔδωσαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἄλλων κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἐξῆραν τὸ πρᾶγμα μέχρι σημείου ὥστε νὰ ἐπιστεύετο ὅτι ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα οὔτε νομικαί, οὔτε ἠθικαὶ κρατοῦν ἀρχαί.

»Θέλετε - εἶπον - νὰ ἀφήσητε τὸν κ. Βενιζέλον ἐκκρεμῆ καὶ ἀνυπεράσπιστον ἀπέναντι μιᾶς προτάσεως ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὴν τιμήν του»; "Οχι, κύριοι, ἐγὼ ἀνήκω εἰς κόμμα τὸ ὁποῖον γνωρίζει πόσα εἶναι τὰ κακά, ὄχι μόνον τὰ κακὰ μιᾶς δίκης, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ κακά, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν δι' ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν καὶ μετὰ τὴν δίκην ταύτην. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Γνωρίζω πόσον τοιαύτης φύσεως ἀδικίαι ἀξρουσι πᾶσαν ἰδέαν περὶ δικαιοσύνης, ἀξρουσι πᾶσαν ἰδέαν περὶ ἀνθρωπισμοῦ, ἀκόμη δὲ λέγω περὶ εὐπρεπείας, ὀφειλομένης ἀπέναντι τῶν ἀντιπάλων περισσότερον ἢ ἀπέναντι τῶν μετ' αὐτοῦ συνεργαζομένων. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Δὲν διενοήθην ποτὲ τὴν ὕπαρξιν μιᾶς κατηγορίας, ἡ ὁποία νὰ θίγῃ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων καὶ αὐτὸς νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαντήσῃ. Μοῦ ἀντετάχθη παρά τινος τῶν ἀγορητῶν τῆς χθές, ὅτι εἶναι νομικὸν ἐν πρώτοις τὸ κώλυμα. Δύναμαι ν' ἀπαντήσω ὅτι πρόχειρος ἦτο καὶ ἐντελῶς ἀβαθὴς ἡ ἐξέτασις τοῦ νομικοῦ μέρους τοῦ ζητήματος. Οὐδὲν ὁ νόμος ἐπιτάσσει, ὅτι, ὅταν ὑποβληθῇ πρότασις περὶ παραπομπῆς οἱουδήποτε προσώπου μιᾶς Κυβερνήσεως, ἡ Ὑπουργοῦ προηγουμένης Κυβερνήσεως, ἡ πρότασις αὕτη γεννᾷ ὑποχρεώσεις εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Ὅστις ἤθελεν ἁπλῶς ἀνοίξῃ καὶ ἀναγνώσει ἁπλῶς τὸν σχετικὸν νόμον, ὁ ὁποῖος διαγράφει τὴν διαδικασίαν, θὰ ἔβλεπεν ὅτι οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχει κώλυμα. Τοὐναντίον θὰ ἀνεγνώριζεν ὅτι ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἀναβολὴ καὶ ὁρίζει ποίαι αἱ συνέπειαι τῆς ἀναβολῆς ταύτης. Διότι ὁρίζει ὅτι καὶ ἂν παρέλθῃ ἡ Σύνοδος, τότε θὰ ἔλθῃ εἰς νέαν Σύνοδον τῆς Βουλῆς ἡ πρότασις, ἵνα ἐξετασθῇ. Ἀλλὰ θὰ ἦτο περίεργον νὰ ὑπάρχῃ ἕνας νόμος, νὰ ἐμποδίζῃ τὴν Βουλὴν ὡς σῶμα νὰ κανονίζῃ αὐτὴ τὰς ἐργασίας αὐτῆς, καὶ αὐτὴ νὰ ὑπόκειται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ἠξεύρετε ποῖα ὀλέθρια κακὰ θὰ ἠδύναντο ἐντεῦθεν νὰ προέλθουν; Φαντασθῆτε μίαν ἀντιπολίτευσιν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο προηγουμένως Κυβέρνησις ποῖα διὰ διαφόρων νόμων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ προσκόμματα εἰς τὸ ἔργον καὶ τὰς ἐργασίας τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ὥστε ἐὰν ποτὲ αὐτὴ φύγῃ ἀπὸ τὴν ἀρχήν, αὐτὰ τὰ σώματα νὰ ἀδρανοῦσι διὰ τοῦ νόμου ἐκείνου. Ἀλλ κύριοι, μόνον ἁπλᾶς ἰδέας καὶ ἁπλᾶς ἐννοίας ἂν ἔχῃ κανεὶς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου καὶ περὶ τῆς ἐννοίας τῶν Νομ. Σωμάτων δὲν δύναται νὰ περιπέσῃ εἰς τοιαῦτα σφάλματα Ἀλλὰ ἀναγνωρίζω ἀληθῶς ὅτι ὑπέρτερον τοῦ Νομοθετικοῦ κωλύματος, τοῦ ὑποτιθεμένου, εἶναι ἕνας ἠθικὸς νόμος καὶ ὁ ἠθικὸς νόμος ἀληθῶς ἐπιτάσσει ὅτι, ὅταν τὶς κατηγορεῖται, νὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν ὑπεράσπισίν του καὶ μάλιστα ὅταν κατηγορεῖται ἐνώπιον τοῦ Νομ. Σώματος καὶ τυγχάνει νὰ εἶναι ἀρχηγὸς κόμματος καὶ κόμματος μεγάλου, καὶ ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἐκυβέρνησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν χώραν. Δι' αὐτὸ καὶ ἐγώ, δι' αὐτό, λέγω, δὲν ἔθεσα χθὲς ὁριστικὸν τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς διότι ἔπρεπε νὰ ἀκούσω τίνα γνώμην ἔχει ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκκρεμῆ κατ' αὐτοῦ αἴτησιν περὶ παραπομπῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν ἐλευθεροφρόνων ἡ ὁποία ὅμως δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ εἰς τὴν συνείδησίν μου πολὺ διότι αὐτὸς δὲν ἔχει ν' ἀπολογηθῇ ἀλλὰ μόνον νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πρότασίν του. Καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω, κύριοι, ὅτι ἐλάχιστα ἱκανοποιητικὴ δι' ἐμὲ ὑπῆρξεν ἡ παρὰ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ὡς πρὸς τοῦτο τηρηθεῖσα στάσις καὶ ἡ δοθεῖσα ἀπάντησις. Ἤκουσε ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ὅτι ἡ Κυβέρνησις αἰσθάνεται ὅτι ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς διακοπῆς. Βέβαια τοὺς εὗρε τοὺς λόγους τῆς διακοπῆς οὐχὶ πολὺ σοβαρούς.

Ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι προκειμένου περὶ τοιούτων ζητημάτων ἡ ὀκρύουσα γνώμη εἶναι εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία φέρει τὰς εὐθύνας. Δὲν δύναται δὲ οὔτε νὰ λέγῃ τίς, οὔτε νὰ ὑποστηρίζῃ ποτὲ οὔτε δύναται κἂν νὰ διανοηθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ νὰ κάμῃ κατάχρησιν τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν εἶχεν. Διότι ἂν ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν διακοπὴν διὰ ἄλλους λόγους καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς σοβαροὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα, ἐὰν ἤθελε διὰ ταύτης νὰ θίξῃ τοὺς ἀντιπάλους της, δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ κάμῃ συζήτησιν ἀλλὰ θὰ προεκάλει μίαν ψηφοφορίαν, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως θὰ ἀπέδιαινεν ὑπὲρ τῆς προτάσεώς μου. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἦτο ἕνα πλῆγμα κατ' αὐτῆς τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας ἐρώσον θὰ ἀντετάσσοντο ἀπὸ τῆς πτέρυγος ἐκείνης λόγοι σοβαροί. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν εἶχεν κανὲν δίκαιον καὶ καμμίαν εὔλογον ἀφορμὴν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων διὰ νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦτο ἐγένετο διὰ νὰ τὸν ἀποστερήσω τῆς ἀμέσου ἀπαντήσεως. Ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἤθελε ἐμβαθύνη περισσότερον εἰς τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμα θὰ ἔβλεπε ὅτι παρεῖχον εἰς αὐτὸν ὅλο τὸ στάδιον ἵνα δειχθῇ ἀνώτερος πολιτικὸς εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀνάγκην νὰ δειχθῶ ἀνώτερος, ἀφοῦ κατηγοροῦμαι διὰ τοιοῦτον δεινὸν ἔγκλημα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι σᾶς παρείχετο αὐτὴ ἡ εὐκαιρία. Διότι ὅταν τίθεται ἀπέναντί του τὸ Δημόσιον συμφέρον, ὅταν τίθεται ἀπέναντί του τὸ γενικὸν συμφέρον θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὅτι ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔχει τὴν εὐθύνην, φρονεῖ ὅτι γενικώτερα συμφέροντα τοῦ τόπου ἐπιτάσσουν τὴν διακοπήν, ἐγὼ δὲν ἔχω σπουδαῖον λόγον ἕνεκα τῆς προτάσεως τῆς παραπομπῆς νὰ μὴ παράσχω αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν Ἔχω ἀκόμη νὰ εἴπω ὅτι θὰ ἠδυνάμην —καὶ θὰ εἶχον εἰς τοῦτο ἀφορμὴν— νὰ μὴ συναινέσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν πρόταση ἀναβολῆς τὴν ὁποίαν πρὸ διμήνου διὰ φίλου του εἶχεν ὑποβάλει ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων. Κατ' οὐσίαν ἐπρόκειτο καὶ τότε περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ σήμερον τὴν Βουλήν. Ἁπλῶς δὲ μόνον διεμορφώθη σήμερον ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων διὰ τῆς ὑποβληθείσης εἰς τὴν Βουλὴν προτάσεώς του. Δὲν ὑπάρχει καμμία διαφορὰ ὅταν ἁπλῶς πολιτικὸν ζήτημα λαμβάνει καὶ ποινικὸν χαρακτῆρα. Τὸ πολιτικὸν ζήτημα εἶναι κατ' ἐμὲ σοβαρώτατον, ἀλλὰ ἀκόμη θὰ ἠδύνατο ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων νὰ σκεφθῇ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς μίαν συζήτησιν, ἡ ὁποία πράγματι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄνευ ὀλάθης τῶν κρατικῶν συμφερόντων. Ὅταν ἔχωμεν τόσα ἐκκρεμῆ σπουδαῖα θὰ ἠδύνατο νὰ δοθῇ μείζων εἰς ταῦτα προσοχὴ παρὰ εἰς τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον εἴχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν ἐνταῦθα χθές, ὅταν συνεζητοῦμεν. Διότι νομίζω ὅτι παρ' ὅλας τὰς συστάσεις, τὰς ὁποίας πάντες εἴμεθα προδιατεθειμένοι νὰ κάμωμεν, παρ' ὅλον ὅτι πιστεύω ὅτι καὶ οἱ Βουλευταὶ αἰσθάνονται ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ μία ἀπόλυτος τάξις εἰς τὴν Βουλήν, δὲν θὰ κατορθωθῇ νὰ τηρηθῇ ἡ ἀπαιτουμένη ψυχραιμία, διότι δυστυχῶς πολλὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα δὲν χρονολογοῦνται ἀπὸ χθὲς ἀλλὰ ἀπὸ μακρὸν χρονικὸν διάστημα,

δὲν δύνανται παρὰ νὰ προκαλέσουν εὐλόγως τὴν διατάραξιν τῆς τάξεως.

Εἶναι μία εὔφλεκτος ὕλη εἰς τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἐσκέφθη νὰ θέσῃ τέρμα. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ἀκόμη ὅτι ἡ συζήτησις αὐτὴ δὲν θὰ ἦτο ἐποικοδομητική ὄχι μόνον διὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα οὐσιωδῶς θὰ ἐζημίου ἀλλὰ οὔτε καὶ διὰ τὸ πρόσωπον κατὰ τοῦ ὁποίου ἀπηυθύνετο ἡ πρότασις, διότι θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὰ γενικώτερα συμφέροντα δὲν ἀφίνουν τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως νὰ ἐκδηλωθῇ. Διὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ εἴπω πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι δὲν ἤμην ποσῶς σύμφωνος νὰ ὑποβληθῇ σήμερον τοιαύτη πρότασις. Ἀλλ' ἡ πρότασις ὑπεβλήθη παρὰ ἀρχηγοῦ Κόμματος. Δὲν εἶχον κανὲν δικαίωμα νὰ ἐπέμβω εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἑνὸς ἀρχηγοῦ κόμματος, τοῦτο δὲ καὶ ἐδήλωσα ὅταν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν μὲ ἠρώτησε ἂν ἤμαλλον ὅταν μοῦ ἔθεσε ζήτημα δι' ἐπιστολῆς του ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμὸν τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὑποβληθῇ ἡ πρότασις παραπομπῆς. Δυστυχῶς, κύριοι, παρ' ὅτι αἰσθάνομαι καὶ ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως τῆς παραπομπῆς ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις—εἰς τὴν ὁποίαν συζήτησιν ἐπιμένουν ἀμφότεροι, ὁ ὑποβαλὼν καὶ ὁ καθ' οὗ ὑπεβλήθη, καὶ ὁ τελευταῖος ἐπικουρεῖται παρ' ὅλων τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως—θὰ ἐπιφέρῃ βλάβην, ἐν τούτοις ἀφίνω τὴν εὐθύνην τῆς ἐνδεχομένης ταύτης βλάβης εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τόσον ἐπιμένουν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτήν. Δηλῶ ὅτι αἰσθάνομαι ἀπόλυτον τὴν ἀνάγκην τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ἵνα ἡ Κυβέρνησις ἀπερίσπαστος ἀσχοληθῇ μὲ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα. Ἐν τούτοις θὰ δεχθῶ μίαν παράτασιν τῶν συζητήσεων ἕως ὅτου λήξει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς παραπομπῆς, ὑποθέτω δὲ ὅτι καὶ ἡ πτέρυξ αὐτὴ (ἡ ἀντιπολίτευσις) θὰ μείνῃ ἱκανοποιημένη καὶ εὐχαριστημένη καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ φροντίσῃ ὅπως τὸ ταχύτερον ὁρίσῃ ὥραν καὶ ἡμέραν συζητήσεως. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος. Μολονότι, κ. βουλευταί, ἡ ἀναγνώρισις ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ὁ ἠθικὸς νόμος ἐπιβάλλει νὰ μὴ μείνω ἀναπολόγητος, ὡς κατηγορούμενος δι' ἕνα τοιοῦτον δεινὸν ἔγκλημα, μονολότι, λέγω, ἡ ἀναγνώρισις αὐτὴ ἔπρεπε νὰ μὲ ἱκανοποιήσῃ, λυποῦμαι βαθύτατα διότι ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν μὲ ἱκανοποίησε ποσῶς. Δύναμαι μάλιστα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὑπεστήριξε πράγματα ἀντιφατικά, διότι ἐφ' ὅσον ἀνεγνώριζεν ὅτι ὁ ἠθικὸς νόμος ἐπιβάλλει νὰ μὴ μείνω ἀναπολόγητος, ὡς ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου κόμματος.....

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπα τοιοῦτόν τι.

Ε. Βενιζέλος. Θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ἀποκρούοντες τὴν γνώμην τοῦ κ. Καρκαντάρη, ὅτι ὑπάρχει καὶ νομικὴ ὑποχρέωσις ὅπως συνεχισθῇ ἡ συζήτησις, εἴπατε ὅτι ἀρνοῦμαι μὲν τοῦτο, ἀλλὰ τί σημαίνει ἐὰν δὲν ὑπάρχει νομικὴ ὑποχρέωσις ἀφοῦ ὑπάρχει ὁ σπουδαιότερος λόγος, ὁ ἠθικὸς λόγος.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ τὸ εἶπα.

Ε. Βενιζέλος. Ὑποστηρίζων μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν προοδευτικῶν ὅτι καὶ ἡ σαρὴς ἔννοια τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν εἶναι ὅτι ὑποβληθῇ μία πρότασις κατηγορίας κατὰ τῶν ἀσκηστάντων τὴν ἐξουσίαν, πρέπει νὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς πᾶσα προσπάθεια, ὅπως ἀχθῇ τὸ ταχύτερον εἰς τέρμα ἡ συζήτησις αὐτή. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ποὺ ἀνεγνώρισεν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ὁ ἠθικὸς νόμος μοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω νὰ μὴ μείνω ἀναπολόγητος, μοῦ ἀρκεῖ τοῦτο. Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶχε τὸ δικαίωμα ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀφοῦ ἀναγνωρίζει ὅτι ὁ ἠθικὸς νόμος μοῦ ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολογίας, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του νὰ μοῦ εἴπῃ ὅτι ἀνώτερα συμφέροντα τῆς χώρας ἐπιβάλλουν νὰ μὴ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτὴ καὶ ἀπορεῖ, διατί ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ποὺ τοῦ ἔδωσε, διὰ νὰ δειχθῇ ἀνώτερος ἑαυτοῦ. Διέκοψα τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ νὰ τοῦ εἴπω ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν ποὺ ἔφθασα δὲν ὑπάρχει καμμία ἐλπὶς ὅτι ἠμπορῶ νὰ γίνω ἀνώτερος ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔγινα διὰ μιᾶς ἐργασίας τοιαύτης. Νομίζω ἄλλως τε ὅτι ἡ ἡλικία μου εἶναι ἡλικία καθόδου καὶ κάθε ἄλλο παρὰ νὰ περιμένω νὰ γίνω καλύτερος ἑαυτοῦ δύναμαι. Θὰ γίνω καλύτερος ἐὰν κατορθώσω νὰ διατηρηθῶ ὅπως εἶμαι διότι καὶ τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι εὔκολον εἰς ἕνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὰ πρόθυρα τῶν 70 ἐτῶν. Ἀλλ' ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ παρατηρήσω, ὅτι ἐὰν ἐπαληθεύεν ἀληθῶς ὅτι ἡ συζήτησις αὐτὴ δύναται νὰ παραβλαψῃ ἐθνικὰ συμφέροντα, εἶχε τὸ μέτον νὰ τὴν προλάβῃ, διότι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων δὲν διαθέτει μόνος του ἀρκετὴν δύναμιν, ὥστε ἡ πρότασίς του νὰ ὑποβληθῇ ἐγκύρως εἰς τὴν Βουλήν, καὶ ἑπομένως ἂν ἐπίστευεν ὅτι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἐπέβαλλον νὰ μὴ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτή, ἦτο εὔκολον νὰ δηλώσῃ πρὸς τοὺς φίλους του, ὅτι δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ συνυπογράψουν τὴν πρότασιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθερορόνων, ὁ ὁποῖος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προφανῶς θὰ παρητεῖτο τῆς ὑποβολῆς αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Καὶ γνωρίζει ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν ὠφελήθη τίποτε ἕνας εἰς τὸ παρελθόν, ὅστις εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, μολονότι ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀθωότητα ἑνός, νὰ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς τὰς ὁρμὰς τοῦ πλήθους, δὲν ὠφελήθη τίποτε, διότι ἔπλυνε τὰς χεῖρας εἰπών: «Ἀθῶος εἰμὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου». (παρατεταμένα χειροκροτήματα, φωναί, μπράβο, μπράβο).

Ἀλλ' ἐγὼ δύναμαι νὰ καθησυχάσω τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς φίλους του ὑποστηρίζων ὅτι καμμία ὀλάβη δὲν ἠμπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν συζήτησιν αὐτήν. Βέβαια, εὐκταῖον θὰ ἦτο νὰ μὴν ὑποβληθῇ ἡ πρότασις. Ἀλλ' ὄχι νὰ μὴ ὑποβληθῇ διὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ συζήτησις, ἀλλὰ νὰ μὴ ὑποβληθῇ, διότι οἱ ἐλθιαφερόμενοι, δηλ. οἱ ἡγέται τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως, θὰ ἤθελον ζητήσει νὰ λάβωσι γνῶσιν τῆς δικογραφίας, ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη μέχρι σήμερον, νὰ μελετήσουν αὐτήν, νὰ ἴδουν πόσον καθαρὰ ἦτο ἡ θέσις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν διεδέχθησαν, καὶ τότε ὄχι μόνον νὰ μὴ ὑποβάλουν αἴτησιν περὶ καταδιώξεως ἀλλὰ καὶ νὰ δηλώσουν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι εἶναι εὐτυχεῖς διὰ πιστεύοντες ὅτι μολονότι ἐπεχειρήθη ἕνα κίνημα ἀνατρεπτικὸν τῆς τάξεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς, εὐτυχῶς ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα εὑρέθησαν ἀντιμέτωπα πρὸς αὐτὸ καὶ κατώρθωσαν νὰ μὴ τὸ ἀρίσουν νὰ ἐπικρατήσῃ. Τοῦτο θὰ εἶχεν ἀξίαν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὄχι τὸ νὰ ἐχουνεντίθετον γνώμην καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκδηλώσου. Καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν δύναμαι καὶ κατηγορήσω ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶχεν τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν αὐτήν, ἐὰν καὶ ἐρώτον ἀληθῶς ἐπίστευεν εἰς τὴν ὀσιμότητα τῆς κατηγορίας αὐτῆς, τὴν ὁποίαν μοῦ ἀπευθύνει, διότι, κύριοι, καιρὸς εἶναι νὰ εἴμεθα πράγματι λογικώτεροι, νὰ μὴ ἀρίνωμεν τὴν δημοσίαν γνώμην νὰ πλανᾶται ἑκάστοτε μὲ τοὺς ἀρίστους ὑπαινιγμούς ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ θιγοῦν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα νομίζετε, κύριοι, ὅτι σήμερον ἐπιζητοῦντες νὰ διαρρυθμίσωμεν τὸ δημόσιον χρέος μας δὲν προσερχόμεθα ἐνώπιον τῶν δανειστῶν μας νὰ ζητοῦμεν νὰ μᾶς δώσουν καινούργια χρήματα. Ἐὰν δέσμα τοιοῦτόν τι ἐπρόκειτο νὰ ζητήσωμεν θὰ ἀνεγνώριζα καὶ ἐγὼ ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι δυνατὸν νὰ βλάψῃ, διότι θὰ μᾶς ἔλεγον ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἐζητοῦμεν χρήματα: Δὲν κουτάζετε τὰ σημερινάσας χάλια; Σεῖς εἶσθε εἰς τὰς παρακμὰς ἐμφυλίου σπαραγμοῦ καὶ ἔρχεσθε καὶ μᾶς κυνηγᾶτε νὰ σᾶς ἐμπιστευθῶμεν τὰ χρήματά μας»; Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, δὲν ζητοῦμεν σήμερον χρήματα ἀπὸ τοὺς δανειστάς μας. Προτερχόμεθα διὰ νὰ τοὺς εἴπωμεν ὅτι αἱ περιστάσεις μᾶς ἔφεραν νὰ μὴν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰς παλαιάς μας ὑποχρεώσεις. Ζητοῦμεν νὰ ἐξεταισθῇ ἡ κατάστασις μας διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς συνεννόησιν, διὰ

ν' ἀνακουφισθῇ ὁ Προϋπολογισμός μας ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ Δημοσίου μας χρέους. Καὶ πιστεύετε ὅτι οἱ δανεισταί μας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητοῦμεν τὸν μετριασμὸν τῶν βαρῶν αὐτῶν, ἠμποροῦν νὰ μᾶς εἴπουν : «μὰ σεῖς τρώγεσθε ἐσωτερικῶς σεῖς εὑρίσκεσθε εἰς τὰς παραμονὰς ἐμφυλίου πολέμου καὶ πῶς ἔχετε τὴν ἀξίωσιν νὰ σᾶς ἐλαττώσωμεν αὐτὰ τὰ βάρη σας διὰ τὸ Δημόσιον χρέος»; Πιστεύετε ὅτι θὰ μᾶς ἔλεγαν τοιοῦτον τι; Τοὐναντίον νομίζω, ὅτι ἐὰν εἶχον τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν οἱ δανεισταί μας ὅτι εἴμεθα εἰς τὰς παραμονὰς ἐμφυλίου ὁπαραγμοῦ, θὰ ἔλεγαν: «ἂς κυττάξωμεν τί μποροῦμε νὰ περισώσωμεν».

Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) — Κρῖμα ποὺ δὲν ὑποστηρίξαμεν ὅλοι τὸ κίνημα. Τότε θὰ μᾶς ἀρίνοντο τὰ χρέη.

Ἐλ. Βενιζέλος. — Δὲν εἶναι ἀξία ὑμῶν ἡ διακοπὴ αὐτὴ διότι ἐγὼ δὲν ὑποστηρίζω ὅτι θὰ μᾶς ὠφελήσῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἀλλ' ὅταν σεῖς προβάλλετε ὅτι διὰ τῆς συζητήσεως αὐτῆς ἠμποροῦν νὰ ζημιωθοῦν αἱ διαπραγματεύσεις μας μὲ τοὺς δανειστάς μας ἔχω καθῆκον νὰ σᾶς ἀφαιρέσω τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ καὶ νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζημιωθοῦν κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον τὰ συμφέροντά μας. Δὲ σᾶς ἐπετρέπετο νὰ κάμετε τὴν διακοπὴν τὴν ὁποίαν ἐκάματε.

Π. Τσαλδάρης. — (Πρωθυπουργὸς). Ἡ διακοπὴ ἦτο καιρία.

Ἐλ. Βενιζέλος. — Ἀλλὰ, κύριοι, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι πράγματι πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ βλάβη τις κατὰ τοῦτο, πόθεν προέρχεται ἡ βλάβη αὐτή; Ἐκ τοῦ ὅτι θὰ γίνῃ συζήτησις καὶ θὰ διευκρινισθῇ ἡ κατάστασις, ἢ ἐκ τοῦ ὅτι ὑπεβλήθη ἡ πρότασις καὶ εἶναι γνωστὸν ἤδη ὅτι ὁ ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου κόμματος τῆς Ἑλλάδος καταδιώκεται ὡς ἐπιχειρήσας τὸ ἔγκλημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας; Βέβαια ἐπαναλαμβάνω, ἀπέναντι τῶν δανειστῶν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ζημιωθῶμεν καθόλου ἀπὸ τὰς περιπετείας αὐτὰς τὰς ἐσωτερικάς. Ἀλλὰ βέβαια ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ζημιώνεται ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως.

Κάθε ἕναις, καὶ ἄνομον καὶ Ἔθνος εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, κατορθώνει δι' ὅλης τῆς συμπεριφορᾶς του, δι' ὅλης τῆς δράσεώς του, δι' ὅλου τοῦ βίου καὶ δι' ὅλης τῆς πολιτείας του, κατορθώνει νὰ λάβῃ μίαν θέσιν εἰς τὴν κλίμακα τῶν κοινωνικῶν, καὶ ἂς εἴπωμεν, τῶν διεθνῶν ἀξιῶν. Καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔχει κατορθώσει νὰ καταλάβῃ μίαν θέσιν τιμητικὴν εἰς τὴν κλίμακα τῶν διεθνῶν ἀξιῶν. Καὶ βέβαια ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτὴν ἔχει κατέβῃ πρῶτον ἀπὸ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου καὶ δεύτερον ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν σήμερον Κυβερνώντων. Καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἔγινε τὸ κίνημα μᾶς ὑπεβίβασε εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον μᾶς ὑπεβίβασε εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν ποὺ κατέχομεν εἰς τὴν κλίμακα τῶν διεθνῶν ἀξιῶν, τὸ λεχθὲν ὅτι δὲν ἦτο ἔργον ἑνὸς πρώην στρατιωτικοῦ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου, ἀλλ' ἦτο ἔργον συγχρόνως ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐκυβέρνησε τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ 20 ἔτη καὶ ὁ ὁποῖος σήμερον ἡγεῖται ἑνὸς μεγάλου κόμματος τῆς χώρας. Αὐτὰ μᾶς ζημιώνουν κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀπὸ τὴν ζημίαν αὐτὴν δὲν θὰ μᾶς ἀπήλλασεν τὸ γεγονὸς ὅτι ἐγὼ θὰ εἰσήκουον τὴν ἔκκλησίν σας καὶ θὰ ἔλεγον: «Δὲν πειράζει, ἂς μείνω καὶ ὑπὸ τὴν βαρυτάτην αὐτὴν κατηγορίαν ἐπὶ δύο μῆνας». Λέγω ταῦτα διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ ἐπικαλῆσθε ἀπέναντι τῆς κοινῆς γνώμης τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἠρνήθην νὰ σᾶς βοηθήσω διὰ νὰ ἀποφευχθῇ μία συζήτησις, ἡ ὁποία θὰ βλάψῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Δὲν θὰ βλάψῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἡ συζήτησις. Ἐὰν βλάπτωνται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, βλάπτονται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ κυβερνητικὰ κόμματα, τινὰ τοὐλάχιστον ἐξ αὐτῶν, ἔν ἔστω ἐξ αὐτῶν δὲν διστάζει νὰ κατηγορήσῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἑτέρου ἐκ τῶν δύο μεγάλων κομμάτων τῆς χώρας, ὡς ἐπιχειρήσαντα νὰ ἀνατρέψῃ διὰ στρατιωτικῆς βίας τὴν ἔννομον συνταγματικὴν τάξιν.

Ἐλπίζω, κύριοι βουλευταί, ὅτι θὰ εὑρεθῶμεν ὅλοι σύμφωνοι ὅτι ἔχομεν καθῆκον τὸ ταχύτερον νὰ περαιώσωμεν τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἡ ὁποία μᾶς ἀπ ασχολεῖ σήμερον. Ἐλπίζω ν δεχθῆτε ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος αὔριον, συνήθη ἡμέραν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν μας, νὰ μὴ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν. δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος. ἐγὼ θὰ ἐζήτουν, χωρὶς νὰ ἐπιμένω βέβαια, καὶ τὴν Κυριακὴν ἐν ἀνάγκῃ νὰ συνέλθωμεν. Πιστεύω ἄλλως τε ὅτι κατὰ τὴν κυριανὴν συνεδρίασιν θὰ τερματισθῇ ἡ ὅλη συζήτησις καὶ δύνωμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ, ὅτι ἡ συζήτησις αὐτὴ δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ χαρακτῆρα ἐξάψεως παραλόγων παθῶν. Ὑπόσχομαι πρὸς ὑμᾶς ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν, ἡ ὁποία μοῦ ἀπευθύνεται ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐλευθεροφρόνων, δὲν θὰ ἀπαντήσω κἂν, θὰ περιορισθῶ μόνον ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν κατηγορίαν ποῦ μοῦ ἀπευθύνετε σεῖς κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῶν προγραμματικῶν σᾶς ἀρθρων. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε δι' ὀλίγων γραμμῶν νὰ σᾶς χαρακτηρίσω τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐλευθεροφρόνων, τὸν κατηγορηθέντα Θὰ ἀκολουθήσω κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰς δίκας, τὰς ποινικάς, ἐθεώρουν ἀναγκαῖον νὰ εἴπουν πῶς εἶναι ὁ κατηγορός των. Καὶ τοῦτο ὑπόσχομαι νὰ τὸ κάμω μὲ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ θίξω προσωπικῶς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Φυσικὰ εἶπα καὶ ἄλλοτε ὅτι θὰ βλαστημᾷ τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐτκέφθη ν' ἀπευθύνῃ τὴν κατηγορίαν, ἀλλὰ προσωπικῶς δὲν θὰ τὸν πειράξω.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Νομίζετε ὅτι δι' αὐτῶν προπαρασκευάζετε τὸν ἀγῶνα ὄχι ὀξύτερον;

Ε. Βενιζέλος. Ποίαν ἀξίωσιν εἴχατε κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν σεῖς ἐπιτρέψαντες εἰς τοὺς φίλους σας νὰ ὑπογράψουν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μεταξᾶ κατεστήσατε αὐτὴν νομίμως ἐμφανίσιμον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ) Εἶμαι ὑποχρεωμένος. ἀφοῦ καὶ πάλιν ἐπανελάβατε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἄλλοι εἶπον, διατί ἐπέτρεψα εἰς τοὺς φίλους μου νὰ συντρέξουν τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐλευθεροφρόνων νὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε, νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τὸ ζήτημα δὲν τὸ θεωρῶ ποσῶς κομματικὸν οὐδὲ κἂν πολιτικόν. Οἱ φίλοι μου εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ πράξουν κατὰ τὴν συνείδησίν των. Σᾶς λέγω ἀκόμη, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἰς τοὺς φίλους μου, εἰς τὰ τοιαῦτα ἰδίᾳ ζητήματα δὲν δύναμαι νὰ συστήσω νὰ εἶνε νευοσπαστα. Εἶμαι ἐντελῶς ἀντίθετος τῆς γνώμης, τὴν ὁποίαν σεῖς ἄλλοτε ὑπεστηρίξατε καὶ μοῦ εἴπετε ὅτι σᾶς δανείζω δύο βουλευτάς. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Κύριε ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων δὲν δύναμαι νὰ δανείζω ἐγὼ τοὺς βουλευτὰς ὡς ἀντικείμενα. Βεβαίως ἓν μόνον θὰ ἠδυνάμην νὰ πράξω θὰ ἠδυνάμην ὅσως νὰ συστήσω νὰ μὴ σπεύσουν εἰς τὴν ὑποβολήν, εἰς τὴν παροχὴν εὐκολίας πρὸς ὑποβολὴν τῆς προτάσεως, ἀλλ' ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν παρηκολούθησα τὸ ζήτημα τοῦτο ἐὰν ἐπρόκειτο σήμερον ἢ βραδύτερον νὰ ὑποβληθῇ. Ἀλλ' ὀφείλω ἀκόμη νὰ προσθέσω ὅτι ἐὰν ἐπεσπεύσθη αὐτὴ ἡ ὑποβολή, ἐπεσπεύσθη καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων πρὸς χάριν ὑμῶν, ὁ ὁποῖος ἐζητεῖτε τὴν ταχεῖαν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως ταύτης. Ἀκόμη εἰς τὴν τελευταίαν συζήτησιν πρὸ τῶν διακοπῶν εἴχατε ζητήσει νὰ πρὶν ἢ ἀρχίσουν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν μοῦ ἔγραψεν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὸν τύπον ἐδημοσίευσε καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλεγε: «Πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐὰν θὰ ὑποβάλῃ ἢ δὲν θὰ ὑποβάλῃ πρότασιν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων». Ἐὰν λοιπὸν ἐπικαλεῖσθε τὸ ζήτημα τῆς ὑποβολῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἐλεύθεροι ὄντες οἱ φίλοι μου συνέτρεξαν τῶν Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων, τὸ πρᾶγμα ἔρχεται διὰ νὰ ἰκανοποιήσῃ ὑμᾶς καὶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιμένετε ἐπὶ τῆς ταχείας συζητήσεως.

Ε. Βενιζέλος. Ἐλπίζω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ ἀπαντήσω εἰς ὅσα διακόπτων με μὲ ὁλόκληρον περίπου ἀγόρευσιν εἶπεν. Εἶπε μίαν στιγμὴν ἀὄτι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὑποβληθῇ ἡ πρότασις

αὐτὴ τώρα. Τοῦ διέφυγε βεβαίως ἡ φράσις αὐτὴ, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὑποβληθῇ ἡ πρότασις αὐτὴ καὶ ἐπομένως εἶχε τὸν καιρὸν ἂν ἤθελε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς φίλους του ὅτι δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ δανείσουν τὴν ὑπογραφήν των διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως αὐτῆς. Εἶχεν ὅλον τὸν καιρόν. Δὲν τὸ ἔπραξεν, ὄχι διότι δὲν εἶχε τὸν καιρόν, ἀλλὰ διότι ἐνόμιζεν ὅτι δὲν τοῦ ἐπεβάλλετο νὰ κάμῃ αὐτό. Καὶ τοῦτο ὑπεστήριξεν ἐξ ἀρχῆς. Καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτεταμμένον ὅταν κατηγορεῖται ἢ πρόκειται νὰ κατηγορηθῇ ἕνας ἀρχηγὸς πολιτικοῦ κόμματος ἢ ἕνας ἁπλοῦς πρώην Κυβερνήτης τῆς Χώρας, δι' ἔγκλημα βαρύτατον, βαρύτατον κυρίως, διότι ἀρνεῖται ὅτι μετέσχεν αὐτοῦ — διότι γνωρίζετε ὅτι τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα δὲν εἶναι ἀτιμωτικά, γίνονται ὅμως ἀτιμωτικά, ὅταν διαπράττωνται κρύφα καὶ ὅταν ὁ διαπράττων αὐτὰ τὰ ἀρνεῖται δὲν εἶναι ἐπιτεταμμένον εἰς τὸν κ Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως ὅταν πρόκειται νὰ ἀποδοθῇ μία τοιαύτη ἀτιμωτικὴ κατηγορία εἰς ἕνα πολιτικόν του ἀντίπαλον, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀρχηγὸν ἑνὸς μεγάλου κόμματος τῆς χώρας, δὲν τοῦ εἶναι ἐπιτεταμένον νὰ ἀδιαφορῇ καὶ νὰ λέγῃ: «Ἐγὼ ἀφίνω τοὺς φίλους μου νὰ κρίνῃ ἕκαστος τί πρέπει νὰ πράξῃ, διότι ἐγὼ πιστεύω ἀντιθέτως ὅτι καθῆκον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἀφοῦ ἐγνώριζε ὅτι διεξήχθη μακρὰ διαδικασία ἀνακριτικὴ διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6 Μαρτίου, ὅτι ἡ διαδικασία ἐθεωρήθη καὶ ἀπὸ τὸν ἀνακριτήν, τὸν ἐνεργοῦντα τὰς ἀνακρίσεις καὶ ἀπὸ τὴν κατηγορουσαν ἀρχὴν ὡς συμπληρωθεῖσα ὥστε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ συμβούλιον διὰ νὰ ἐπιδιωχθῇ ὁ χωρισμὸς τῆς δίκης ὡς πρός τινας τῶν κατηγορουμένων, εἶχε τὸ καθῆκον νὰ ζητήσῃ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς δικογραφίας. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ παρουσυχίδος κ. Ἀρχηγὲ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐγνωρίζατε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ διατυπωθῇ κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἑνὸς μεγάλου κόμματος ἡ κατηγορία ὅτι ἐπεχείρησε τὴν 6 Μαρτίου βίᾳ νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν ἢ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας. Ἂν δὲ ὁ καιρός σας, ὁ ὁποῖος ἀναγνωρίζω ὅτι εἶναι πολύτιμος, δὲν σᾶς ἐπέτρεπε τοῦτο, εἴχετε τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀναθέσετε εἰς ἄνθρωπον τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης σας — νομικὸν μάλιστα, εἰ δυνατὸν — νὰ μελετήσῃ τὴν δικογραφίαν καὶ νὰ σᾶς εἴπῃ ποῖα εἶναι τὰ πορίσματα, τὰ ὁποῖα ἐντεῦθεν συνήγοντο. Θὰ ἔλεγον μάλιστα ὅτι δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἀναγνώσετε τὴν πρότασιν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν, ὁ ὁποῖος ἐθεώρησε συμπληρωθεῖσαν τὴν ἀνάκρισιν εἰς τὰ κύρια αὐτῆς σημεῖα καὶ εἰσῆγε τὴν πρότασίν του ὅπως παραπεμφθοῦν ὡρισμένοι ἐκ τῶν κατηγορουμένων. Ὑπέβαλε ὅπως γνωρίζω κατὰ νόμον τὴν πρότασίν του εἰς τὴν ὁποίαν διαπιστώνει τὰ πορίσματα τῆς ἀνακρίσεως. Ἐὰν τὴν πρότασιν τοὐλάχιστον αὐτὴν λάβετε τόνκόπον νὰ ἀναγνώσετε, καὶ δὲν ἐχρειάζεσθε παρὰ μισὴν ἢμίαν ὥραν, θὰ διεπιστώνατε τότε, ὅτι ἡ κατηγορία δὲν ἔχει κανὲν ἔρεισμα, καὶ θὰ ἐλέγατε εἰς τοὺς φίλους σας: «μὴ ὑπογράφετε παρακαλῶ τὴν πρότασιν αὐτήν, μὴ μοῦ δημιουργῆτε δυσχερείας, ἀφοῦ ἐνομίζετε ὅτι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα θὰ πάθουν, μὴ τὸ κάμετε, καμμία παραγραφὴ δὲν ἐμφωλοχωρεῖ, ἔχετε τὸν καιρὸν ἐν τῷ μέλλοντι, ὅταν συμπληρωθῇ ὅλη ἡ ἀνάκρισις, καὶ θὰ εἶμαι καὶ ἐγώ, ἐγὼ εἶμαι αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὁ κ. Τσαλδάργης — θὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ εἰς θέσιν νὰ σᾶς εἴπω καλλίτερον τί συνάγεται ἀπὸ τὴν διαδικασίαν αὐτήν». Αὐτὸ νομίζω, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἦτο τὸ καθῆκον ὑμῶν, χωρὶς βεβαίως εἰς τοῦτο νὰ ἀξιῶ ὅτι δύνασθε νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν ἀντιληψίν μου. Ἀλλὰ βεβαίως χωριζόμεθα κατὰ τοῦτο. Αὐτὸ τοὐλάχιστον θὰ ἔκαμνα ἐγώ, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς δὲν νομίζω ὅτι ἔχω ἀνάγκην νὰ ὁμιλήσω σήμερον. Ὡμίλησα χθὲς καὶ εἶπον τὴν γνώμην μου. Ὅταν τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις καὶ εἰσαχθῇ ἡ αἴτησις τῆς παροχῆς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, θὰ ἔχωμεν καιρὸν τότε νὰ ἀνταλλάξωμεν τὰς σκέψεις μας. Σήμερον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει εἶναι νὰ ὁρισθῇ ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως δι' αὔριον. Νομίζω ὅτι. . . . . .

Π. Τσαλδάρης Πρωθυπουργός) Δὲν θέλετε τὴν Δευτέραν;

Ε. Βενιζέλος. Θὰ σᾶς παρεκάλουν νὰ μὴ ὁρίσητε τὴν Δευτέραν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς). Λέγω ὅτι αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' παρακολουθήσω τὴν συζήτησιν ἀφοῦ μάλιστα λέγετε ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχω μελετήσει καὶ προηγουμένως τὴν δικογραφίαν ἡ ὁποία ἦτο ξένη πρὸς ὑμᾶς.

Ε. Βενιζέλος. Μὰ ἐγένετο δημοσία.

Π. Τσαλδάρης Πρωθυπουργός. Ἦτο ξένη ὅσον ἀφορᾷ ὑμᾶς. Καὶ γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι ὁ ἴδιος ἀνακριτὴς κατέστησε γνωστὸν ὅτι ὅταν συνήντα μαρτυρίαν, ἡ ὁποία ἐστρέφετο κατὰ πολιτικοῦ προσώπου, μετέχοντος τῆς πρώην Κυβερνήσεως, ἐδήλου ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄδειαν ἐπ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου· αὐτὸ ἴσως θὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀπάντησιν ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἴπατε. Ἀλλὰ λέγω, ὅτι διότι αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ παρακολουθήσω τὴν συζήτησιν, δυστυχῶς αὔριον δὲν μοῦ εἶναι δυνατόν. Δὲν θέλω νὰ ἐμποδίσω τὴν συζήτησιν, ἂν θέλετε νὰ γίνῃ ἐν ἀπουσίᾳ μου. ἂς γίνῃ. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν ἀπουσίᾳ μου καὶ διὰ τοῦτο προτείνω νὰ ὁρισθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν Δευτέραν. Ἀφοῦ σᾶς παρεχώρησα τὴν Δευτέραν διὰ νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις, κάμνω μίαν ὄχι παραχώρησιν, ἀλλὰ διευκόλυνσιν ἵνα ἐπισπευθῇ ἡ συζήτησις.

Ε. Βενιζέλος. Ὀρθὴ ἦτο ἡ διόρθωσις τῆς λέξεως παραχώρησις.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός), Παραχώρησις εἶναι, διότι ἠδυνάμην ἂν ἤθελον νὰ ἀσκήσω τὸ δικαίωμά μου . . . . . .

Ε. Βενιζέλος. Δὲν δύνασθε νὰ κάνετε κανένα πρᾶγμα μὴ σωστόν, διότι θὰ ἐστρέφετο ἐναντίον σας. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δυστυχῶς δὲν τὸ ἐτηρήσατε αὐτὸ ποτὲ ὡς ἀρχήν. Ξέρετε ὅτι αὐτὴν τὴν Βουλήν, διότι σεῖς ἐπιμένατε νὰ κάμετε πράγματι ὅ,τι ἠθέλατε, κατήντησε νὰ τὴν ἀποξενώσετε ὅλης τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ αὐτῶν τῶν μερίδων, αἱ ὁποῖαι σήμερον συμπράττουν μαζί σας, διότι ἐπαναλαμβάνω ἐκάμνατε ὅ,τι ἠθέλατε δυστυχῶς. Μὴ εἰσερχόμεθα εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι σᾶς εἶναι πολὺ ἐπιζήμιον.

Ε. Βενιζέλος. Ἔχω νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἐπὶ τέσσαρα χρόνια συνειργάσθημεν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ὅτι ἐκάθησθε εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν ὅτι εἴχατε περὶ τοὺς εἴκοσι φίλους καὶ ὅτι δὲν ἐλήφθη ποτὲ καμμία ἀπόφασις διαδικαστική, δὲν λέγω διὰ τοὺς νόμους, διότι δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑποτάξω τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας εἰς τὴν γνώμην τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ διὰ τὰ διαδικαστικὰ ζητήματα, τὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, δὲν ἔλαβον ποτὲ καμμίαν ἀπόφασιν, χωρὶς νὰ συνεννοηθῶ προτήτερα μαζί σας. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω μὲ τὸ ζήτημα αὐτὸ περισσότερον. Ἂν αὔριον εἰσθε ἀπησχολημένος σᾶς ἐρωτῶ ἁπλῶς ἐὰν θὰ ἠθέλατε νὰ κάμωμεν αὐτὴν τὴν συζήτησιν ἀπόψε μετὰ τὸ μεσονύκτιον;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὄχι, ἀφοῦ μάλιστα λέγετε ὅτι μία ἡμέρα θὰ χρειασθῇ.

Ἐλ. Βενιζέλος. Πολὺ καλά. Τὴν Δευτέραν. Τώρα ἔχω καθῆκον νὰ κάμω, κύριοι Βουλευταί, μίαν δήλωσιν. Μανθάνω ὅτι εἰς τὰς κυβερνητικὰς τάξεις ὑπάρχει κάποια ἀντιγνωμία, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ἐὰν πρέπῃ νὰ ὑπερψηφισθῇ ἡ πρότασις τοῦ κ. Μεταξᾶ ἢ ὄχι. Ἠμπορεῖ νὰ μὴ εἶνε τοῦτο ἀκριβές, ἐν τούτοις ἐγὼ ἔχω καθῆκον νὰ τὸ λάβω ὑπ' ὄψιν μου καὶ ἐπιθυμῶ, καθόσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ, νὰ διευκολύνω κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν Βουλήν, καὶ δηλῶ ὅτι ἔστειλα τηλεγραφήματα πρὸς τοὺς φίλους μου νὰ προσέλθουν εἰς τὴν Βουλήν, διότι μετὰ τὴν συζήτησιν θὰ γίνῃ ψηφοφορία, μάλιστα μυστική. Ἔχω λοιπὸν καθῆκον νὰ δηλώσω πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι θὰ παρακαλέσω τοὺς φίλους μου καὶ θὰ ἀξιώσω παρ' αὐτῶν — καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὴν στιγμὴν ποῦ εἶμαι κατηγορούμενος πρέπει νὰ κινῶ τὴν συμπάθειάν των, θὰ εἶναι

προθυμότεροι νὰ μοῦ κάμουν τὴν χάριν αὐτὴν—θὰ παρακαλέσω λέγω καὶ θὰ ἀξιώσω ἀπὸ ὅλους νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ νόμος περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Μεταξᾶς καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προσυπέγραψαν τὴν πρότασιν, θὰ ψηφίσουν καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ εὑρεθῇ ὅτι ἔχομεν πλειοψηφίαν διὰ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Διότι ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς, κ. Βουλευτά, εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία. Ἴσως θὰ προέλθῃ κακὸν ἀπὸ τὴν ὑποβολὴν τῆς προκειμένης προτάσεως, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον κακὸν θὰ διαλύσῃ ἀκριβῶς ἡ συγκρότησις, τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ νόμος περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Συγκροτεῖται, ὅπως γνωρίζετε 15μελὴς ἐπιτροπὴ μὲ 5 ἀναπληρωματικὰ μέλη. Νομίζω ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν κατὰ καθῆκον θὰ τάξωμεν προθεσμίαν καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ εὑρεθῆτε ὅλοι σύμφωνοι καὶ ἴδίως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ὅτι ἡ προθεσμία θὰ πρέπῃ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν βραχυτέρα μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν, ἐὰν ἡ πρόοδος τῆς ἀνακρίσεως ἐπιβάλλει τὴν παράτασιν, νὰ τῆς δώσωμεν καὶ μίαν παράτασιν. Ἐνόμισα ὅτι μοῦ ἐπεβάλετο νὰ εἰπω τοῦτο, διότι αἴρεται ἐκ τοῦ μέσου κάποια ἀνησυχία, ἡ ὁποία ὑπῆρχεν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ἐὰν ἡ πρότασις πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή. Εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος ὅτι ἄπαξ ὑποβληθεῖσα ἡ πρότασις δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ γίνῃ δεκτή, διότι μόνον ἡ διαιώνισις τῆς ἀντιγνωμίας εἶναι ἐκείνη ποῦ θὰ φέρῃ ταραχὴν εἰς τὰ πνεύματα, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κυβερνητικὸν ἔργον, ὄχι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν δανειστῶν, ἐπαναλαμβάνω, τὸ ἐξήγησα καὶ πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ τὸ γενικώτερον ζήτημα, τῆς ἐμφανίσεως τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν συγκροτήσωμεν τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἔχωμεν ταχέως τὸ ἀποτέλεσμα ἕνα ἀπὸ τὰ δύο θὰ συμβῇ: ἢ θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι πραγματικῶς ἕνας ἀρχηγὸς μεγάλου κόμματος ἔχων κάποιο παρελθὸν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἐπεζήτησεν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεδοκιμάσθη ἀπὸ τὴν ψῆφον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν χρησιμοποιήσας πρὸς τοῦτο ἕνα πρῴην στρατηγόν, ὁπότε ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου κόμματος τερματίζεται ὁριστικῶς καὶ ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι ἥσυχη πλέον διότι δὲν θὰ ἔχῃ αὐτὸν τὸν δαίμονα νὰ τὴν ἐνοχλῇ, αὐτὸς ἐτελείωσεν πλέον, ἢ θὰ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον, ὅτι ὁ τότε κυβερνήτης ὑπερῆσπισε, ἐπεδίωξεν καὶ ἐπέτυχεν νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν πρὸς ὥραν μόνον διασαλευθεῖσαν συνταγματικὴν τάξιν καὶ κατώρθωσεν διὰ τῆς παρεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἀντιστρατήγων νὰ παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν. Καὶ τότε ὄχι μόνον ἡ ἐσωτερικὴ τάξις θὰ ἀποκατασταθῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκτίμησις καὶ ὑπόληψις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν ὁποίαν ἀνησυχοῦν τινες καί τινα ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχει παρὰ καὶ αὐτὴ νὰ ἀποκατασταθῇ. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Ἀκούων τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων μετὰ τοιαύτης ἡρεμίας καὶ μετριοπαθείας ὁμιλοῦντα προηγουμένως, μὲν εἶχὴν ἠσθανόμην μέσα μου νὰ εἶχεν ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ἡρεμίαν καὶ μετριοπάθειαν καὶ κατὰ τὴν 6ην Μαρτίου. (Χειροκροτήματα). Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐξέφρασεν ἀμφιβολίας, ἐὰν εἴχομεν ἀνὰ χεῖρας μας τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα πρὶν τοῦ διατυπώσωμεν τὴν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν διετυπώσαμεν.

Δύναμαι νὰ τὸν καθησυχάσω ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διατυπώσωμεν τοιαύτην κατηγορίαν ἂν δὲν εἴχομεν εἰς τὰς χεῖρας μας στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἡμᾶς τοὐλάχιστον μᾶς ἔπεισαν περὶ τοῦ βασίμου τῆς κατηγορίας ταύτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὅτι ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν θὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἐμὲ διὰ τὴν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔκαμον, θὰ μοῦ συγχωρήσῃ νὰ εἰπω, καὶ δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ τὸν θίξω, ἂν νομίζῃ λέγω ὅτι αὐτὸ μὲ θίγει, τὸν διαβεβαιῶ ὅτι δὲν μὲ θίγει ποσῶς.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Δὲν τὸ εἶπον διὰ νὰ σᾶς θίξω.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Ἐγὼ ὁμιλῶ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ κατηγορῶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ἂν θέλῃ θὰ ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ὄχι πρὸς ἐμέ.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἡ ὥρα θὰ ἔλθῃ ὅταν ἡ Βουλὴ κάμῃ τὴν ἐπιτροπήν της. Ἂν ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ γνωμοδοτήσῃ ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς μου, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα διὰ νὰ ἀπαντήσω.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Ἔχει καλῶς. Ὁπωσδήποτε ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ δηλώσω τοῦτο διὰ νὰ καταλήξω εἰς τὸ συμπέρασμα τὸ ὁποῖον ἀνέφερα. Εἶναι καὶ ἕνα ἄλλο σημεῖον διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλω, ἐγὼ τοὐλάχιστον, νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Ἐδήλωσε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι πρόκειται νὰ μὲ χαρακτηρίσῃ τί εἴδους ἄνθρωπος εἶμαι

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Τὴν δημοσίαν σας δρᾶσιν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Κύριε ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων, ἐγὼ εἶμαι συνηθισμένος εἰς ὡμὰς ἐκράσεις. Λέγω τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν τὴν σκάφη, σκάφη καὶ τὰ σῦκα, σῦκα. Αὐτὸ ποὺ προανέφερα ἦτο ἡ ἔννοιά σας ὅτι αὐτὸ ἐξήγαγεν ὡς συμπέρασμα ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ αὐτὸ κατὰ βάθος ἠθέλησε νὰ εἰπῇ. Ὀφείλω νὰ σᾶς εἰπω κ.βουλευταὶ τὸ ἑξῆς. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς δημοσίας ζωῆς μου, δύναμαι νὰ εἰπω ὅτι εἶναι εἰκοσαετία περίπου. Ἔχω ἀκούσῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοσούτους καὶ τοιούτους χαρακτηρισμοὺς περὶ ἐμοῦ ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, ὥστε ἐὰν προστεθῇ καὶ ἕνας ἀκόμη χαρακτηρισμὸς ὁμολογῶ ὅτι δὲν μοῦ κάμνει καὶ μεγάλην ἐντύπωσιν. (Χειροκροτήματα). Ὀφείλω ἐπίσης νὰ δηλώσω ὅτι τὴν ἀγόρευσίν μου τῆς Δευτέρας θὰ τὴν περιορίσω στενῶς ἐντὸς τοῦ περιθωρίου τῶν γεγονότων τῆς 6 Μαρτίου. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ κάμω κανένα χαρακτηρισμὸν διὰ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, προερχόμενον ἐκ τοῦ παρελθόντος. Θὰ ἀποφύγω δὲ ἐπιμελῶς νὰ ἀπαντήσω εἰς οἱονδήποτε ζήτημα ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθὸν καὶ δι' ἕνα λόγον ἀκόμη σοβαρότερον, διότι δὲν θὰ θέλω νὰ παρασταθῶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ κρίνῃ, διότι αὐτὸς θὰ εἶναι εἰς τὸ τέλος ὁ κριτής μας, ὅτι ὑπῆρξα, ἂς εἶπω τὴν φράσιν, ἀρκετὰ ἀφελὴς ὥστε νὰ ἀφήσω τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ὀφείλω νὰ ἀσχοληθῶ καὶ νὰ παρασυρθῶ εἰς συζήτησιν γεγονότων τοῦ παρελθόντος, ἢ ζητημάτων ἀφορώντων τὸ ἄτομόν μου καὶ διὰ τῆς τοιαύτης παρεκτροπῆς τῆς συζητήσεως νὰ ἀφήσωμεν νὰ λησμονηθῇ ἡ κυρία ὑπόθεσις, ἢ νὰ ἀφήσωμεν νὰ κατατριβῇ αὕτη ἐν τῷ ὠκεανῷ τῶν ζητημάτων τοῦ παρελθόντος. Ἐγὼ ἑπομένως μὴ θέλων νὰ ἀφήσω νὰ ἐκτραπῇ ἡ συζήτησις ἀπὸ τὸ κύριον ζήτημα τῶν γεγονότων τῆς 6ης Μαρτίου εἰς ζητήματα τοῦ παρελθόντος δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς οἱονδήποτε χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ἂν ὑπάρχῃ τις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εἴτε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἴτε οἱοσδήποτε ἄλλος βουλευτὴς ὅστις νομίζει ὅτι τὸ παρελθόν μου εἶναι κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀξιοκατάκριτον ὥστε νὰ ἀχθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, δύναται καὶ ἔχει ὅλον τὸ δικαίωμα νὰ τὸ φέρῃ ἐνώπιόν της εἰς μίαν ἄλλην οἱανδήποτε ἡμέραν, ὄχι ὅμως τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συζητήσωμεν τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου (Χειροκροτήματα).

Γ. ΚΑΦΑΤΑΡΗΣ. Δὲν ἀποφεύγω κύριοι βουλευταὶ τὰς διακοπὰς καὶ δὲν ἐξεδήλωσα μέχρι τοῦδε δυσφορίαν διὰ τὴν κατάχρησιν τῶν διακοπῶν ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν φίλων του. Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ ἀναγνωρίσω προνόμια μὴ ἀπορρέοντα ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ εἰς βάρος μου καὶ διὰ τοῦτο δικαιοῦμαι νὰ ἀξιώσω κατὰ τὴν παροῦσαν μου ὁμιλίαν, ἡ ὁποία ἄλλως τε θὰ εἶναι σύντομος, ν' ἀφεθῶ νὰ τὴν φέρω εἰς πέρας ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς. Ἡ συζήτησις προσέλαβε τρόπον ἥκιστα πρακτικὸν μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν χθὲς προσέβλεψα, ὅτι δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς περατώσεως τῆς συζητήσεως

ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ διώξεως. Ἀλλὰ εἰς τὰς Βουλὰς καὶ αἱ συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπολήγουν εἰς ἀμέσους πρακτικὰς ἀποφάσεις, ἔχουν καὶ αὐταὶ ἄξιαν, ὡς καθορίζουσαι τὰς ἐκκρεμούσας ἀντιλήψεις. Ὅταν θὰ ἔλθῃ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξετάσεως τῆς προτάσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν καὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως, θὰ ἐκταθῶ ἴσως λεπτομερέστερον εἰς ὅσα εἶπεν σήμερον ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιθυμῶ μόνον ἀπὸ τοῦδε νὰ εἰπω εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀκριβεῖ ἰσχυριστῇ ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ εἰσηγητὴς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος. Εἷς τὰς ἐργασίας τῆς συνταγματικῆς συνελεύσεως δὲν ἀνεμίχθην ἐνεργῶς ἕνεκα ἄλλων ἀσχολιῶν, ἐπιθυμῶν κυρίως τὴν ὅσον ἐνεστι ταχυτέραν ἐπιψήφισιν τοῦ πολιτεύματος. Δὲν μοῦ ἐδόθη μάλιστα ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναπτύξω τὰς ἰδέας ὁπωσδήποτε τὰς ὁποίας εἰς λόγον μου προγραμματικὸν ἐξέθεσα περὶ τῆς καλλιτέρας ἀναδιοργανώσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν καὶ ὑποθέτω ὅτι ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχων ἀρίστην ἀνάμνησιν τῶν ἀπόψεων μου αὐτῶν περιέστη εἰς σύγχυσιν καὶ ἰσχυρίσθη ὅτι δὲν δικαιοῦμαι ἐγὼ νὰ ὑποστηρίζω ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 77 ὀφείλει νὰ εἶναι περιωρισμένη, διότι ἐγὼ τὴν ἤθελον τουναντίον ἀπεριόριστον. Αἱ ἀπόψεις μου, αἱ γενικώτεραι, περὶ τῆς πλήρους ἀνασυγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ κοινοβουλίου ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ὅλον πολιτικὸν καὶ διοικητικὸν σύστημα δὲν ἦσαν μονομερεῖς, διὰ τὴν παροχὴν ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλὰ ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ κατασταῖ τὸ ἔργον ἐν γένει τῆς Βουλῆς πρακτικώτερον καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ ταύτην μὲ τὰ ἐπουσιώδη ζητήματα καὶ νὰ παραμερίζῃ τὰ σπουδαῖα. καὶ νὰ ἔχῃ τὸν χρόνον ν' ἀσκῇ ἐν εὐρύτητι καὶ ἐνδελεχῶς τὸν ἔλεγχον τῶν κυβερνητικῶν πράξεων. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρυθμίσεως ταύτης θὰ αἰσθανθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς χώρας ἡμῶν ἐὰν ὅμως ἤδη παρατηρεῖται τάσις σταθερᾶς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος πρὸς τὰς ἀνάγκας οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας. Ἀλλ' οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶχον ἐγὼ τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ γίνεται εὐρεῖα ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος, σᾶς ἐρωτῶ, ζητοῦντες σεῖς μακρὰν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μὲ εὐρυτάτην ἐξουσιοδότησιν, ἀκολουθεῖτε τὰς ἰδικάς μου γνώμας καὶ ἔχετε ἐγκαταλείψει τὰς ἰδικάς σας ἀντιλήψεις; Ἐὰν ἐμμένατε εἰς ταύτας, κατὰ τί δικαιολογεῖσθε ὀχυρούμενοι ὄπισθεν τῆς ἰδικῆς μου γνώμης καὶ ἐρχόμενοι εἰς πλήρη ἀντίφασιν πρὸς τὰς ἰδικάς σας πεποιθήσεις; Ἂν ἂς ἀνελάβατε τὴν ἐξουσίαν δὲν κατωρθώθη νὰ ἐργασθῇ τὸ κοινοβούλιον ὡς σεῖς διατείνεσθε ὅτι ὀφείλει νὰ ἐργάζεται, καὶ ἀριθμοῦνται εἰς τὰ δάκτυλα μιᾶς χειρὸς αἱ συνεδριάσεις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Καὶ διὰ νὰ ὑποστηρίξητε τὴν ζητουμένην μακρὰν διακοπὴν ἐπεκαλέσθητε χθὲς ἀνάγκας πολλαπλᾶς ἀλλ' εἶναι πρόκειται νὰ περισπάσουν ἑνίους τῶν Ὑπουργῶν καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἄλλων ἐπιτακτικωτέρων ἀσχολιῶν. Καὶ ἐπανελάβατε σήμερον ἄνευ οὐδεμιᾶς βελτιώσεως ἐπιχειρήματα τελείως ἀνασκευασθέντα κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν. Διότι τί ἔμεινε ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων σας; Ἰσχυρίσθητε ὅτι ἔχετε ἀνάγκην τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν διὰ νὰ εὑρίσκεσθε εἰς ἐπαφὴν πρὸς τοὺς ἐμπειροτέχνας καὶ νὰ δίδετε κατευθύνσεις εἰς τὰς μετ' αὐτῶν συνεννοήσεις. Καὶ σᾶς ἀπεδείχθη χθὲς ὅτι ἐπὶ χρόνον ἀρκετὸν δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ δώσετε οὐδεμίαν κατεύθυνσιν διότι αἱ ἐργασίαι τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῆς Κ.Τ.Ε., οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐνταῦθα περιορίζονται εἰς ἁπλῆν συλλογὴν στοιχείων, εἰς τὴν ὁποίαν παρέλκει ἡ ἀνάμιξις καὶ τῶν Ὑπουργῶν καὶ κατὰ μείζονα λόγον τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἀπεδείχθη ὡσαύτως ὅτι καὶ ὅταν ἔλθουν μετὰ δέκα ἡμέρας τὰ μέλη τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἀπασχόλησις σας θὰ εἶναι ἀσήμαντος καὶ θέλει περιορισθῇ εἰς συναντήσεις τινας βραχυτάτας, διὰ νὰ παράσχητε ἴσως ἐπὶ σημείων γενικωτάτων ἐξηγήσεις καὶ καθοδηγήσεις κεφαλαιωδεῖς, ἡ ἀνάγκη τῶν ὁποίων θὰ προέκυπτε μᾶλλον κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς δημοσιονομικῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Γενεύην. Καὶ ἀπεδείχθη ὁμοίως ὅτι οὐδεὶς συντρέχει λόγος νὰ παραλύσετε τὰς ἐργασίας τῶν Βουλῶν ἐξ ἐνδεχομένης ἀποστάσεως.

Εἶναι δυνατόν, εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ μείνῃ ἡ Ἑλλὰς ἄνευ ἐκπροσωπήσεως εἰς τὴν παγκόσμιον διάσκεψιν; Ποῖος προβάλλει τοιαύτην γνώμην κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως; Τίς ἰσχυρίσθη ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δικαζηται ἐρήμην εἰς τὴν Διάσκεψιν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ ζητημάτων στενῶς συνυφασμένων μὲ τὸ οἰκονομικὸν της μέλλον; Ὅσον καὶ ἂν μακρὰν ἐξεδηλώσατε πίστιν ὡς πρὸς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἐπὶ τῶν παγκοσμίων προβλημάτων, καὶ ἂν δυνατὸν καὶ ἐπιτεθυμένον εἶνε ἡ ἐπίρρεια αὐτὴς νὰ ἐκδηλωθῇ εἰς κλίμακα εὐρεῖαν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ζητημάτων. Καὶ εἶνε ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ ὀργανώσῃ ἀρτίαν τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς χώρας διὰ νὰ τύχουν πλήρους ἱκανοποιήσεως τὰ ἀναμφισβήτητα αὐτῆς δίκαια. Ὅ,τι ἐλέχθη παρ' ἡμῶν καὶ δὲν ἀνεσκευάσθη εἶναι ὅτι εἰς οὐδὲν παραμποδίζει τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος ἡ οἰκονομικὴ διάσκεψις ἥτις θὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας μετὰ ἕνα ὁλόκληρον μῆνα, εἰς τὴν 11 τοῦ ἑπομένου μηνός, καὶ κατ' ἰδίαν πολὺ ἀκόμη βραδύτερον. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔχει ἐλὸν τὸν χρόνον ἡ Βουλὴ νὰ ἐκπαθαρίσῃ τὰς ὑποθέσεις, τὰς συνδεομένας μὲ τὸν κυβερνητικὸν ἔλεγχον, νὰ παραιώσῃ τὴν κατηγορίαν καὶ νὰ προβῇ εἰς σοβαρὰν νομοθετικὴν ἐργασίαν. Δὲν εἶναι λοιπὸν αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ αἱ ὁποῖαι ὑπαγορεύουν τὴν διακοπήν, ἀλλὰ αἴτια ἄλλα ἄγνωστα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἡμᾶς. Εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ κ. Πρωθυπουργὸς νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι παράτολμον θὰ ἦτο διὰ τὴν Κυβέρνησιν νὰ κλείσῃ ἑρμητικῶς τὰς θύρας τῆς Βουλῆς πρτοῦ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Ἀπέκρουσε βεβαίως τὴν νομικὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐπεκαλέσθην πρὸς ἄμεσον συζήτησιν καὶ ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ γνώμη μου εἶνε γνώμη ἀβαθής. Ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἐμελέτησε προσφάτως τοὐλάχιστον τὸν νόμον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀντίκρουσίς σας δὲν ὑπῆρξε οὔτε κἂν ἀβαθής. Καὶ ὡς ἐπιχείρημα ἀνατρέπον τὴν βάσιν τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἔθεσα, προεβλήθη διάταξις τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν κατὰ τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου τῆς Βουλῆς ἐξακολουθεῖ ἡ διαδικασία ἐπὶ τῆς προτάσεως. Ἀλλά, ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ τὴν συνέχισιν ἤδη ἀρξαμένης ἀνακρίσεως. Καὶ ἕνεκα τούτου θὰ ἐσκέπτετο λογικῶς ὅτι ἀφοῦ ὁ νόμος «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν», ἐπιτάσσει ὅπως ἡ πρότασις περὶ διώξεως ἀναγράφεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Βουλῆς τὸ πολὺ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των δὲν καθιερώνει νομικὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἄμεσος τῆς προτάσεως συζήτησις καὶ δὲν ἀποτελεῖ καθαρὰν παρανομίαν ἡ παρέλκυσις ἐπ' ἄπειρον τῆς συζητήσεως ταύτης; Φαντάζεσθε ἐρμηνείαν δίδουσαν τὴν ἔννοιαν εἰς τὴν τοιαύτην προθεσμίαν τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ὅτι ἀφίνεται δι' αὐτῆς ἐλευθερία νὰ παραπεμφθῇ ἡ πρότασις αὕτη μετὰ τὴν κατάθεσίν της εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας καὶ νὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν μετὰ μῆνας; Ἀνεγνωρίσθη τοὐλάχιστον παρ' ὑμῶν, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἠθικὸς λόγος, ἀλλ' ἠθελήσατε ἐν τούτοις νὰ ρίψητε πάρθιον βέλος ὅτι τὴν ὑποβολὴν καὶ κατάθεσιν τῆς προτάσεως κατέστησεν ἀναπότρεπτον ἡ ἰδική μου ἐπιστολή, ἥτις ὅμως εἰς ἕνα καὶ μόνον ἀπέβλεπεν: Εἰς τὸν συγχρονισμὸν τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, ἥτις εἶχεν ρισθῇ διὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν μετὰ τὰς διακοπάς, καὶ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων, καὶ εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς θὰ ἐπροχώρουν κανονικῶς. Ὁ Πρόεδρος ὅμως τῆς Κυβερνήσεως ὅστις ἐγνώριζεν ὅτι, δὲν ἐπρόκειτο νὰ συνεχισθοῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος, πῶς δὲν ἐφρόντισε νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν

ανακόλην τῆς καταθέσεώς της, ὁποίαν εὐκολώτερον ἤτο νὰ ἐπιτυχῃ ἂν ἡ ἐπιβολὴ ἐπὶ τῶν φίλων του δὲν ἐφθανε μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ματαιώσῃ οριστικῶς τὴν κατάθεσιν της; Πῶς ἐπέτρεψε τὴν κατάθεσίν της κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν ἐνῷ ἀπόφασιν εἶχε νὰ ζητήσῃ δίμηνον διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν; Καὶ ἔρχεσθε κατόπιν τούτου νὰ ὁμιλήσετε περὶ βλάβης τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἐκ τῆς ἀμέσου συζητήσεως, ὅταν ταύτην ἠδύνασθε σεῖς μόνος νὰ τὴν ἀποτρέψητε ἐνῷ τὴν κατεστήσατε ἀναπότρεπτον. Ἂν πράγματι ἤθελε προκύψῃ βλάβη τις τῶν γενικῶν συμφερόντων ἐκ τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως θὰ βαρύνῃ ἐξ ὁλοκλήρου ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Εὐτυχῶς τοιοῦτος κίνδυνος δὲν θέλει προκύψῃ.

Ἂν δὲ δυσμενῆ πράκειται νὰ ἔχῃ ἀπήχησιν ἐπὶ τῆς τύχης τῶν συνεννοήσεων ἡ ἄμεσος συζήτησις, δυσμενεστέραν θὰ εἶχεν ἡ παρέλκυσίς της ἤτις θὰ ἐκράτει τὸν κόσμον ἐν ἀγωνίᾳ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου καταστροφῶν ἐκ τῆς ὑποβοσκούσης συναμίτιδος, φόβους τὸν ὁποῖον δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει διαλύσῃ ἡ θυρεώδης ἴσως ἀλλ' ἀνώδυνος ἔκρηξίς της. Θὰ ἐπηρέαζε ἀναμφιβόλως τὴν τύχην τῶν ζητημάτων μας, ἐὰν ὑπῆρχεν ὁ φόβος νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἶνε ὁ ὑποκινητὴς τοῦ πραξικοπήματος τῆς 6 Μαρτίου. Ἀλλὰ εἶνε τόσον σαθρὰ ἡ διατυπωθεῖσα κατηγορία ἐναντίον του, ὥστε ἡ πανηγυρικὴ δικαίωσις, ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς διεξαχθησομένης ἐξετάσεως, θὰ ἀποκαταστήσῃ καὶ θὰ ἐδραιώσῃ τὴν κοινὴν ἐμπιστοσύνην μετὰ τὴν διασάλευσιν αὐτῆς τὴν ὁποίαν ἐπροκάλεσεν ἡ πρότασις. Ἔχουν λοιπὸν νὰ ὠφεληθοῦν τὰ μέγιστα ἐκ τῆς διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ πιστεύω καὶ ἐγὼ ὅτι θὰ κρατήσῃ ἑκατέρωθεν ἡ ἐμπρέπουσα ἡρεμία κατ' αὐτήν. Δὲν ἐμφορεῖται ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐξ ὁμοίας πεποιθήσεως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διατελῶν, ὡς εἶπε, ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ὀλιθερῶν γεγονότων τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως, γεγονότων ἀναξίων ἀληθῶς ἐλευθέρου κοινοβουλευτικοῦ Σώματος. Ἀλλὰ αἱ παρεκτροπαὶ αὐταί, αἱ ἥκιστα συντελεστικαὶ εἰς ἐξύψωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Βουλῆς, δὲν ἐφύρωσαν τὴν ἐντεῦθεν πτέρυγα, οὐδὲ ἐκείνο, ὅστις ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἠγόρευε ὅταν αἱ οἰκτραὶ αὐταὶ σκηναὶ ἔλαβον χώραν. Βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς φίλους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς. Ἡ φράσις ἥτις ἐπροκάλεσε τὴν ἔκρηξιν τῶν ἐκτραχηλισμῶν ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῇ οὐδὲ ἁπλοῦν μορφασμόν. Εἶπον ὅτι θὰ ἦτο ἀσυγχώρητον νὰ παραμείνῃ ἐκκρεμὴς ἡ κατηγορία κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἱστορικοῦ κόμματος, αὐτὸ δηλ. τὸ ὁποῖον ἐπανελήφθη καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ποῖον ἦτο δυνατὸν νὰ θίξῃ ἡ φράσις αὐτή; Καὶ ἐν τούτοις ἔβωκε ἐξ θέν ἀφορμὴν εἰς ἀκοσμίας καὶ εἰς σκηνάς, τὰς ὁποίας, καὶ τοῦτο εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀσύγγνωστον, ἦλθε νὰ ἐνισχύσῃ δήλωσις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀναμιχθῇ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως, καθόσον ἡ τήρησις αὐτῆς καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Κανονισμοῦ εἶνε ἔργον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Ἀντίληψις ἀληθῶς πρωτάκουστος. Ἂν δὲν εἶσθε σεῖς, κ. Πρωθυπουργέ, Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, εἶσθε ὅμως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐὰν τὴν τυπικὴν εὐθύνην τῆς εὐπρεπείας εἰς τὰς συζητήσεις φέρῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἡ οὐσιαστικὴ εὐθύνη ἀνήκει εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ διευθύνοντα τὴν πλειοψηφίαν. (Χειροκροτήματα ἐξ ἀριστερῶν). Καὶ εἶναι εἰς θέσιν ὁ διευθύνων τὴν πλειοψηφίαν ἐὰν θέλῃ, νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν καὶ τὸ σεβασμὸν πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων καὶ κυρίως τῶν πολιτικῶν του ἀντιπάλων. Καὶ τὴν ἐπέβαλεν ἀκόπως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁσάκις τὸ ἠθέλησε. Μόνη λοιπὸν ἡ ἀδιαφορία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν ἑσπέραν ἐδημιούργησε τὰ ἐπεισόδια τὰ ὑποβιβάσαντα τὸ κῦρος τῆς Βουλῆς.

Δὲν γνωρίζω ποία θὰ εἶναι τελικῶς ἡ στάσις ὑμῶν ὡς ἀσκηταὶ τῆς πλειοψηφίας ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ διώξεως. Πάντως ἐκὼν ἢ ἄκων θὰ ἀναγκασθῆτε νὰ ἐγκαταλείψητε τὴν ἐπιφυλακτικότητα καὶ τὰ καθορίσητε σαφῶς τὰς ἀπόψεις σας καὶ τότε ἀναλογισθῆτε βεβαίως τότε, ὅτι ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν ἀθίκτων, ἐὰν ἀπειλῇ τὸν ἕνα σήμερον, θὰ ἀπειλήσῃ τὸν ἄλλον κύριον καὶ ἐπὶ πλέον θὰ ἀναλογισθῆτε τὰς εὐθύνας ὑμῶν ἐκ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν τῆς οριστικῆς διατραξέως τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης ἐκ μιᾶς ἀσυστάτου κατηγορίας. Ἀπὸ τὰς ἐξαρτᾶται αἱ ἐθνικαὶ ὑποθέσεις νὰ ἀκολουθήσουν τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην ὁδὸν καὶ νὰ φθάσουν εἰς ἐπιτυχίαν ἢ ναυάγιον.

(Χειροκροτήματα).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Σχετικῶς πρὸς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, δὲν θέλω νὰ προσθέσω τίποτε, διότι μὲ τὰς διακοπάς, ὑπάθετω ὅτι ἀπέκτησα εἰς σημεῖα, ἀλλὰ καὶ δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε, ἀφοῦ τελείαν ἐδόθη ἱκανοποίησις καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ προχωρήσῃ ἡ ὑπόθεσις ἀνεξαρτήτως τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας ἔχει.

Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Προσδευτικῶν θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἀπαντήσω, διότι δὲν ὑπῆρξε τίποτε ἄλλο ἡ ἀγόρευσις του εἰμὴ ἁπλῆ ἐπανάληψις τῶν ὅσων χθὲς εἶπεν μὲ διαστροφὴν τινὰ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐγὼ καὶ χθὲς καὶ σήμερον εἶπον. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ καὶ τὴν τελευταίαν του φράσιν τὴν ὁποίαν εἶπεν, δὲν ἠθέλω νὰ ὑπανισσόμενος, ὅτι τοῦ ἔλεγεν ὅτι τὰς ἰδέας αὐτὰς ἔπρεπε νὰ τὰς εἶχεν ἄλλοτε ὅταν αὐτὸς ἦλθε πράσωπα τὰ ὁποῖα δὲν δύναται οὐδὲ κἂν νὰ ὀνομασθοῦν. Ἡμεῖς δὲν ἀδικοῦμεν κανέ α καὶ ἰδοὺ ἀμέσως ἀνεγνωρίσαμεν τὸ δίκαιον ἐκε νο νὰ γίνῃ ἀμέσως ἡ συζήτησις καὶ ἂν ἀκόμη θεωροῦμε ὅτι τοῦτο ἐλάπτει.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶχον ποτὲ ἀντιθέτους γνώμας, καὶ ὅλη ἡ πολιτεία μου εἶνε σύμφωνος πρός.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός). Τὴν ξέρω.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ....τὰς ἀρχὰς τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης. Δὲν ἠδέκησα ποτὲ κανένα καὶ ἔχω βαθυτάτην συναίσθησιν τῶν καθηκόντων μου ἀπέναντι τῶν ἀντιπάλων μου. Ἐὰν κατεφέρθην ποτὲ σφοδρῶς κατά τινος, δὲν κατεφέρθην ἐναντίον τῶν πραγματικῶς μου ἐχθρῶν, κατεφέρθην καθ' ὁμοφρόνων, ἰσχυρῶν παραγόντων, μεθ' ὧν κοινοὶ μὲ συνέδεον ἀγῶνες καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἔτρεφον ἀληθινὴν ἐκτίμησιν. Καὶ κατεφέρθην κατ' αὐτῶν ὅταν ἐνόμισα ὅτι ὠθεῖτο ὁ τόπος πρὸς ἀνωμάλους πολιτικὰς ἐξελίξεις. Κατ' αὐτῶν λοιπὸν ἐστράφην, οὐδέποτε πράγματι κατ' ἀντιφρονούντων. Καὶ δὲν γνωρίζω πόσοι εἶ αι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὰ αἰσθήματα ὑπὲρ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ πόσοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἀποδείξουν ὅτι τὰς ἐπιθέσεις των τὰς ἔστρεφαν κυρίως ἐναντίον τῶν συνεργαζομέ ων. (Χειροκροτήματα ἐξ ἀριστερῶν).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός). Ἡ συζήτησις πρέπει νὰ θεωρηθῇ τερματισθεῖσα καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, ἀφοῦ συνεχίζομεν τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὡρίσθη λοιπὸν ἡ συζήτησις νὰ συνεχισθῇ διὰ τὴν Δευτέραν ἐπὶ τῆς προτάσεως παραπομπῆς.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη ἀποδέχεται.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν θὰ ἀναγραφῇ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως παραπομπῆς. Καὶ τὰ δύο.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν. Ἀλλ' ἐκ μέρους τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἐπροτάθη ἢ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ὄχι. Νὰ τεθῇ συγχρόνως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Παρακαλῶ νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἐζήτησα τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως καὶ δὲν μοῦ τὸν ἐδώσατε. Νὰ γίνῃ

ἡ τοιαύτη μνεία εἰς τὰ πρακτικὰ διότι σκοπεύω διὰ τὴν παράλειψιν ταύτην τοῦ Προεδρείου νὰ ἐγγράψω ἐπερώτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Προτάσει 10 Βουλευτῶν συζητεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 ἐπερώτησις τοῦ κ. Π. Γαρουφαλιᾶ περὶ τῆς συμβάσεως τῶν καφέδων. Ὁ ἐπερωτῶν κ. Π. Γαρουφαλιᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Κατὰ τὴν χθεσινὴν του ἀγόρευσιν ὀρθῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐτόνισεν ὅτι ὁ ἔλεγχος ὁ ἀσκούμενος ἐν τῇ Βουλῇ συντελεῖ εἰς τὴν διαλεύκανσιν κάθε αἰτιάσεως κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ρίπτει ἐπὶ πάσης δημοσίας ὑποθέσεως πλήρες φῶς. Ἐπωφελούμενος τῆς δηλώσεως ταύτης τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ σπεύδω νὰ δηλώσω ὅτι σκοπὸς τῆς ἐπερωτήσεώς μου εἶναι νὰ χυθῇ πλήρες φῶς εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἥτις συνεκέντρωσε κατ' αὐτὰς τὴν προσοχὴν τῆς κοινῆς γνώμης. Πρὶν εἰσέλθω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπερωτήσεως ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ τρόπος τῆς δημοσιεύσεως τῆς συμβάσεως δὲν εἶναι ὑποδειγματικὸς ἀφοῦ ἐπετράπη ἡ κυκλοφορία τοῦ φύλλου μετὰ πάροδον 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς συμβάσεως εἰς αὐτό. Βεβαίως ἡ ἀναστολὴ τῆς κυκλοφορίας ἐγένετο διὰ νὰ ἐπανερευνηθῇ ἡ ὑπόθεσις κατόπιν τοῦ θορύβου ὅστις ἐμεσολάβησε διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ ἀσφαλῶς ἀμφιβάλλει καὶ ταλαντεύσεις ἐπὶ 20ήμερον ἐνίσχυσαν τὰς ἀνησυχίας τῆς κοινῆς γνώμης.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Διὰ τὴν αἰτίασιν αὐτὴν ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε μίαν νέαν ἐπερώτησιν εἰδικήν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος σᾶς λέγω ὅτι ἀληθῶς δὲν ἐπέτρεψα τὴν κυκλοφορίαν τοῦ φύλλου διότι κατὰ νόμον δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὴ ἡ κύρωσις τῆς συμβάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς ὥστε νὰ γίνῃ καὶ ἐδῶ ἐξέτασις. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ τὴν φέρω πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν. Δὲν εἶχον καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀρθότητα τῆς συμβάσεως. Βεβαιοῦμαι ὅτι ὑπεγράφη αὕτη παρὰ τριῶν Ὑπουργῶν οἵτινες μετὰ ἰδιαιτέρου προσοχῆς ἐξετάζουν τὰ ζητήματα τῆς ἁρμοδιότητός των. Τὸ ἐκράτησα τὸ φύλλον μέχρις ὅτου γίνει ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐνδεχομένῃ διακοπῇ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς διετάξθη τὴν κυκλοφορίαν του. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει κανὲν στάδιον εὑρέσεως αἰτιάσεων ὡς ἐκ τῆς βραδείας κυκλοφορίας τοῦ φύλλου.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἐγράφη εἰς τὰς ἐφημερίδας κ. Πρόεδρε.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐγένετο μία ἀτασία εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον καὶ ἐχάθη λόγος.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν εἰς ἕνα νέον Βουλευτὴν πρώτην φορὰν ὁμιλοῦντα ἀπὸ τοῦ βήματος νὰ γίνωνται τόσον συχνὰ διακοπαί.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὁ ῥήτωρ συγκεντρώνει τόσην ἐκτίμησιν, ὥστε ἀντιλαμβάνεται ὁ ἴδιος ὅτι αἱ διακοπαὶ δὲν ἀποδεικνύουν ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται εἰς τοὺς λόγους του.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐβασίσθη κυρίως ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζει εἰς τὴν χώραν ἡ σύμβασις, διότι εἰς ἐνυπόγραφον δήλωσίν του σταλεῖσαν πρὸς τὴν «Καθημερινὴν» ἐτονίζετο ὅτι δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ἐὰν ἡ σύμβασίς του προσέκοπτε εἰς ὑριστάμενον νόμον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Κάνετε λάθος, κ. Βουλευτά. Τὰ διαβάστε μας αὐτὴν τὴν ἐνυπόγραφον δήλωσιν.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἀναγινώσκει τὴν σχετικὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Αὐτὴ λέγει ἄλλο πρᾶγμα.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Μὰ δὲν εἶναι δυνατόν, κ. Πρόεδρε, νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν μὲ τόσας διακοπάς.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν δύναμαι νὰ μὴ διακόψω ὅταν ἀποδίδῃ ἄλλην σημασίαν εἰς τὰ κείμενα. Διότι εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἐγὼ λέγω ἀντιθέτως ὅτι σέβομαι τοὺς ὡρισταμένους νόμους.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Νομίζω, κ. Ὑπουργέ, ὅτι εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεσθε, ἔπρεπε νὰ εἶσθε ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι ἡ σύμβασις τὴν ὁποίαν ὑπογράφετε δὲν προσέκρουεν εἰς κανένα νόμον. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμφιβάλλετε.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Σεῖς ἀμφιβάλλετε, ἐγὼ εἶμαι βέβαιος.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἀναγινώσκει καὶ πάλιν τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας «ἂν ὡς διατείνονται τινὲς ὁ κ. Μαυρομιχάλης ἐμπίπτῃ.....

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας)..... Ἂν διατείνωνται τινὲς..... Σήμερον σεῖς τὸ ἀποκαλύπτετε, ὅτι ὁ κ. Μαυρομιχάλης ἐμπίπτει εἰς τὸν Νόμον περὶ μεταζυντων. Καὶ ἡ ὑπογραφεῖσα σύμβασις δὲν ἐμποδίζει τὸ Νόμον νὰ λειτουργήσῃ.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πιστεύει ὅτι, διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως ἐξησφάλισε τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα εἰς τὴν χώραν: 1) ἐξησφάλισε καλὸν καὶ εὐθηνὸν καφέ. 2) τὴν ἵδρυσιν μιᾶς κατευθ ας ἀτμοπλοΐας γραμμῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας. 3) τὸν περιορισμὸν τοῦ συναλλάγματος καὶ 4) τὴ ἀνταλλαγὴν τοῦ καφὲ δι' ἑλληνικῶν προϊόντων κατὰ 100 ο/ο.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Κάνετε κάποιο λάθος κ. Βουλευτά. Δὲν εἶνε 100 ο/ο.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Τὸ ὅτι ὁ ῥήτωρ δέχεται τὰς διακοπὰς αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ ἀντιληφθῶμεν πῶς ἔχει τὸ ζήτημα μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν μὲ τὸν ὁποῖον διεξάγεται ἡ συζήτησις.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Πῶς θὰ σχηματίσετε γνώμην κ. ἀρχηγὲ τῶν Προσδευτικῶν ὅταν ὁ εἷς τὸ σᾶς λέγει ὅτι αἱ ἀνταλλαγαὶ θὰ γίνωνται 100 ο/ο καὶ ὁ ἄλλος σᾶς λέγει ὅτι αἱ ἀνταλλαγαὶ θὰ γίνωνται 50 ο/ο. Διότι ἡ σύμβασις λέγει ὅτι ὡς πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων τῆς ἀνταλλαγῆς θὰ λαμβάνεται ἡ ἀξία

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Δέχομαι ὅτι θὰ εἶναι μεῖον τῶν ἐξ μῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον πλεονέκτημα τοῦ καλοῦ καὶ εὐθηνοῦ καφὲ ἡ ὠφέλεια δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως. Καὶ ἄνευ συμβάσεως θὰ εἰσήγετο καλὸς καὶ εὐθηνὸς καφὲς ἐὰν ἡ Ἑλλὰς ἐμείωνε τὸν δασμὸν τὸν ὁποῖον εἶχε διπλασιάσει τὸ 1931. Θὰ ἀποδείξω δὲ ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ σύμβασις ὁ καφὲς θὰ ἦτο ἀκόμη εὐθηνότερος. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ὠφέλειαν ὅτι θὰ ἱδρύετο ἀτμοπλοϊκὴ γραμμὴ Ἑλλάδος Βραζιλίας ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν ἐρρύθμισε νὰ κατοχυρώσῃ τὴν ἵδρυσιν ταύτην διότι κατὰ τὴν γνώμην του ἡ Ἑταιρεία δύναται νὰ καταργήσῃ τὴν γραμμὴν ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον δώσῃ ἄδειαν εἰσαγωγῆς καὶ εἰς ἄλλους ἐμπόρους. Καὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔχει ὑπογράψει τὴν σύμβασιν, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει δώσει 3 τοιαύτας ἀδείας. Εἰς τὸ σχέδιον συμβάσεως, τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη ἐπὶ Ὑπουργοῦ Κωστοπούλου δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον δικαίωμα τῆς Ἑταιρείας. Ἀφῆστε ὅτι καὶ ἂν δὲν ἐδίδοντο αὐταὶ αἱ 3 ἄδειαι θὰ ἠμποροῦσε ἡ ἑταιρεία νὰ ζητήσῃ διὰ τρίτου προσώπου μίαν ἄδειαν εἰσαγωγῆς καφὲ τὴν ὁποίαν σεῖς θὰ ἐδίδατε καὶ ἡ ἑταιρεία θὰ ἀπηλλάσσετο τῆς ὑποχρεώσεως ἱδρύσεως τῆς ἀτμοπλοϊκῆς γραμμῆς. Τρίτον ὠφέλημα θὰ ἦτο ὁ περιορισμὸς τοῦ συναλλάγματος διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μου ὁ δασμὸς κατὰ σάκκον εἶναι δύο δολλάρια καὶ 58 ἐπὶ ἀξίας 10 δολλαρίων. Ἂν ἀφαιρέσετε καὶ τὰ λιμενικὰ ἔξοδα....

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Δηλῶ ἐπισήμως ὅτι πλὴν τοῦ δασμοῦ δὲν ὑπάρχουν ἄλλα ἔξοδα.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἂν ἀφαιρέσετε λοιπὸν τὸ 28 ο/ο τοῦ δασμοῦ, μένουν πρὸς ἀνταλλαγὴν 72 ο/ο. Καὶ ἀπὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ μπονιφικασιὸν τῆς Ἑταιρείας κατὰ 50 ο/ο. Διότι ἡ σύμβασις λέγει ὅτι ὡς ἀξία πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων τῆς ἀνταλλαγῆς θὰ λαμβάνεται ἡ ἀξία

τοῦ καφέ. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἑταιρείαν ἡ ἀξία τοῦ καφὲ δὲν εἶναι φόμπ. Εἶναι ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ καφὲς δι' αὐτήν.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἐὰν τοῦτο ἦτο ἀληθὲς τότε ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων εἶναι μηδέν.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Βεβαίως εἶναι μηδέν. Διότι δὲν ἐφροντίσατε νὰ κατοχυρώσητε ὅπως εἰς τὸ σχέδιον τοῦ προκατόχου σας, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀξία τοῦ καφὲ ὑπολογίζεται εἰς τιμὰς τοῦ χρηματιστηρίου τῆς Νέας Ὑόρκης ὅπου αὗται σημειοῦνται ἀνευ τῶν δόρων ποὺ συνοδεύουν τὴν ἐξαγωγήν. Ἔπρεπε κ. Ὑπουργέ, νὰ κάμετε ὄχι ἀνταλλαγὴν ἀξιῶν ἀλλὰ ἀνταλλαγὴν ποσοτήτων. Μένει λοιπὸν πρὸς ἐξαγωγὴν τὸ 36 ο/ο. Ἀπὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ ποσοστὸν τῶν φυσικῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μεταξὺ Βραζιλίας καὶ Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ρηματικὴν διακοίνωσιν τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀναβιβάζεται εἰς 5 ο/ο.

Ἐὰν λοιπὸν ἀφαιρέσωμεν τὸ 5 ο/ο τῶν φυσικῶν ἀνταλλαγῶν μένει ποσοστὸν 31 ο/ο. Ἔχει ἄραγε ἐξασφαλίσει τὸ ποσοστὸν αὐτὸ καὶ ἔχει κατοχυρώσει τὴν εἰσαγωγὴν αὐτὴν ὁ κ. Ὑπουργός; Ἡ σύμβασις ὑπερέχουνε τὴν Ἑταιρείαν νὰ εἰσάγῃ Ἑλληνικὰ προϊόντα. Εἰς τὰς δοθείσας ὅμως ἀδείας εἰς ἄλλους ἰδιώτας ὑπάρχει ἡ φράσις «μετὰ πιστοποίησιν τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν ὅτι εἰσήχθησαν τὰ ἐμπορεύματα πρὸς κατανάλωσιν». Διατί δὲν ἐλάβατε τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ μὲ τὴν ἑταιρείαν; Διατί δὲν ζητεῖτε τὰ αὐτὰ πιστοποιητικὰ ποὺ ζητεῖτε ἀπὸ τὸν μικρὸν εἰσαγωγέα; Ἐὰν τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόρευμα πωληθῇ ἐν πλῷ καὶ ἐξαχθῇ εἰς Ἀμβούργον ποία εἶναι ἡ ἐγγύησίς σας; Εἰς τὴν σύμβασιν λαμβάνονται αἱ τιμαὶ τοῦ χρηματιστηρίου τῆς Νέας Ὑόρκης. Δέχομαι ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἐγγύησιν ἔναντι τῆς τοπικῆς κερδοσκοπίας. Διατί ὅμως δὲν ἀφαιρεῖτε τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ καφὲ ἀπὸ Ρίου εἰς Ν. Ὑόρκην; Τὰ σχέδια συμβάσεως τοῦ προκατόχου σας ρητῶς ἐξαιροῦν καὶ ἐκπίπτουν ποσοστὸν διὰ τοὺς ναύλους. Καὶ οἱ ναῦλοι εἶναι 2—2 ½ ο/ο. Ἔπειτα ὑπάρχει σημαντικὴ διαφορὰ μεταξὺ ἑτοιμοπαραδότου καὶ ἐπὶ προθεσμίαι καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη εἶναι μέχρι 3 ο/ο. Ἐπὶ πλέον τὸ συμβόλαιον λέγει ὅτι ἡ ἑταιρεία ἔχει καὶ ἔκπτωσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Ν. Ὑόρκης κατὰ 3 ½ ο/ο. Ἡ σύμβασις ὄχι μόνον δὲν ἐξασφαλίζει πλεονεκτήματα, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ μέσον ἐπιβαρύνσεως τῆς Ἑλληνικῆς καταναλώσεως. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἡ ἠθικὴ πλευρὰ τῆς συμβάσεως. Δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον εἶναι ὀρθὸν εἰς Ὑπουργὸς νὰ μὴ εἶναι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἡ σύμβασις δὲν παραβιάζει τοὺς ὑφισταμένους νόμους. Ἀλλὰ ἂν ἡ Βραζιλία ἔσπευσε μετὰ τὸν δεκαπλασιασμὸν τῶν δασμῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀρχίσῃ διαπραγματεύσεις εἰς Παρισίους τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν πίεσιν τὴν ὁποίαν ἤσκησε διὰ τοῦ μέτρου της ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Ἤρχισαν λοιπὸν αἱ διαπραγματεύσεις εἰς Παρισίους ὅπου εὑρίσκετο ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἔχων ὡς εἰδικὸν σύμβουλον τὸν κ. Χαρίλαον. Καὶ κατὰ τὸ ἐκεῖθεν σταλὲν τηλεγράφημα πρὸς τὸ Ἀθηναϊκὸν Πρακτορεῖον ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέβαλε τὸ ταξείδιόν του λόγῳ τῶν διαπραγματεύσεων, αὐτῶν αἱ ὁποῖαι εἶχον φθάσει μέχρι σημείου μονογραφῆς μιᾶς συμβάσεως. Καὶ ἐπηκολούθησε ἡ ἐπάνοδος τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου ἐκ Παρισίων ὁπότε μίαν ὡραίαν πρωΐαν ὁ ἐμπειρατέχνης κ. Χαρίλαος ἐδημιούργει τὴν ἑταιρείαν Ὀριὰν Μπρεζίλ διὰ νὰ καρπωθῇ αὐτὸς τὸν καρπὸν τὸν ὁποῖον προετοίμασεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δεκαπλασιάσασα τοὺς δασμοὺς καὶ προκαλέσασα διὰ τοῦ μέτρου αὐτοῦ τὰς διαπραγματεύσεις τῶν Παρισίων. Ἡ ρηματικὴ διακοίνωσις τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἀναφέρει ὅτι ἡ Βραζιλιανὴ Κυβέρνησις ἔχει ὑπ' ὄψει της τὰς Ἑλληνικὰς ἀξιώσεις ὡς αὗται διετυπώθησαν παρὰ τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου καὶ θέγεται τὴν ἐπὶ ἀμοιβαιότητι παροχὴν τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους. Ἀναφέρει δὲ ὅτι ὁ κρατικὸς ὀργανισμὸς τοῦ καφὲ ἐν Βραζιλίᾳ συνῆψε ἤδη σύμβασιν μὲ τὴν ἑταιρείαν Ὀριὰν Μπρεζίλ. Ἔπρεπε ἡ ἑταιρία αὐτὴ νὰ εἶναι ἑλληνικὸς κρατικὸς ὀργανισμὸς διότι τὰ πλεονεκτήματα ἐδίδοντο ὑπὸ τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Ν. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ. Πόθεν τὸ ἀντλεῖτε αὐτό;

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἀπὸ τὴν ρηματικὴν διακοίνωσιν.

Ὑπῆρχον καὶ μερικαὶ ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι δυνάμει τῶν ὁποίων ἡ Ὀριὰν Μπρεζίλ, ἀποκτᾷ δι' ἴδιον ὄφελος τὰ δικαιώματα ὄχι ὅλων τῶν ἱδρυτῶν διότι ἐξ αὐτῶν πολλοὶ εἶναι ὀνομαστοὶ ἱδρυταὶ καὶ ἔχουν δώσει ἐπιστολὰς εἰς τὸν Χαρίλαον δεχόμενοι νὰ προτιμῶνται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων.

ΦΩΝΑΙ. Ποῖοι εἶναι αὐτοί;

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ Παπαδᾶτος καὶ ὁ Καραμάνος γνωρίζετε δὲ ὅτι πολλοὶ δανείζουν ὄχι ἦτον προσωπικότητά των ἀλλὰ καὶ τὸ κενὸν οἰκογενειακόν των ὄνομα διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὠφέλη. Κυρίως τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως διοχετεύονται εἰς τὰ θυλάκια ὡρισμένων καὶ ὄχι εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν Οἰκουμενικὴν συναθροισιν ποὺ ἀπετέλεσε τὴν ἑταιρείαν. Ὑπάρχει, συνεχίζει, τὸ ἐξῆς συμβόλαιον μεταξὺ Συλλείρα καὶ Μαυρομιχάλη συνταχθὲν ἐν Παρισίοις τὴν 1ην Αὐγούστου 1932 καὶ τὸ συμβόλαιον τοῦτο λέγει ὅτι ὁ κ. Μαυρομιχάλης ἀναλαμβάνει τὰς ἑξῆς ὑποχρεώσεις. α) νὰ ἐμποδίσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμβολαίου τὴν εἰσαγωγὴν οἱουδήποτε καφὲ ὅστις δὲν εἶναι Βραζιλιανὸς (τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ κ. Μαυρομιχάλης ἦτο ἰδιώτης), β) νὰ λάβῃ μέτρα καὶ πρόνοιαν ὥστε νὰ πωλῆται μόνον ὁ Βραζιλιανὸς καφὲς γ) νὰ διευκολυνθῇ ἡ κατανάλωσίς του ἐν Ἑλλάδι, δ) νὰ περιορίσῃ εἰς 12 ο/ο τὸν δασμὸν Βραζιλιανοῦ καφέ, ε) νὰ διευκολύνῃ γραμμὴν ἀκτοπλοΐας κατευθείαν Βραζιλίας καὶ Ἑλλάδος, στ) νὰ ἄρῃ τοὺς περιορισμοὺς εἰσαγωγῆς Βραζιλιανοῦ καφὲ καὶ ν' αὐξήσῃ τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα ποσά.

ΦΩΝΑΙ. Νὰ εἰπῆτε τὰ ἀνταλλάγματα.

Π. ΓΑΡΑΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ Συλλείρα ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ εἰς τὸν κ. Μαυρομιχάλην ἐπιχορήγησιν 20 ο/ο, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν προπαγάνδαν τοῦ καφὲ δι' ἑνὸς ἐμπίστου προσώπου μὲ συμπληρωματικὴν ἐπιχορήγησιν.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Νομίζω λέγει ὅτι τὴν προπαγάνδαν θὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἡ Βραζιλία καὶ ὄχι ὁ κ. Μαυρομιχάλης.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Εἶναι ὅλα διασαφηνισμένα εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑταιρείας καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχωμεν διαφωνίαν. Ὁ κ. Μαυρομιχάλης εἶναι βουλευτὴς τώρα καὶ δὲν ἠξεύρω ἂν ἐχω τὸ δικαίωμα νὰ δίξω καὶ ἄλλα ζητήματα σχετικὰ μὲ τὸν κ. Μαυρομιχάλην. Αἱ ὑποχρεώσεις ποὺ ἀνελάμβανε διὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν προϋπέθετον τὸν ἐξαναγκασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ν' ἀλλάξῃ πολιτικήν. Ὁ νόμος περὶ μεταζόντων λέγει.....

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὴν 25 Σ)βρίου δὲν ἦτο οὔτε κἂν ὑποψήφιος ὁ κ. Μαυρομιχάλης.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ κ. Μαυρομιχάλης ὅστις δὲν εἰστάνετο ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ μὴ ὁρκισθῇ.....

ΦΩΝΑΙ ἐκ τῆς δεξιᾶς. Ἀφῆστε τα αὐτά.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ.... Ὅστις δὲν μετέσχε εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Σ)βρίου ἔσπευσε ὅμως νὰ κατέλθῃ καὶ νὰ μετάσχῃ τῶν ἐκλογῶν τῆς 6ης Μαρτίου.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι τότε διὰ τῆς βίας ἐκράτησα τὸν κ. Μαυρομιχάλην νὰ πολιτευθῇ καὶ ὅλα αὐτὰ ποὺ λέγετε εἶναι φαντασιώσεις.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Τὸ συμβόλαιον τῆς 1ης Αὐγούστου 1932 εἶναι προσηρτημένον εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑταιρείας καὶ προνοεῖ περὶ αὐτοῦ τὸ ἄρθρ. 4 (Ἀναγινώσκει). Τὸ ἰδιωτικὸν συστατικὸν τῆς Ἑταιρείας ἐγένετο τὴν 23 Ὀκτωβρίου 1932 καὶ μετεβιβάσθησαν ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ Μαυρομιχάλη εἰς τὴν Ἑταιρείαν Ὀριὰν Μπρεζίλ. Ὁ νόμος 5227 περὶ μεταζόντων ἄρθρ. 1 παραγρ. 1 περιέχει τὰς κυρώσεις

κατὰ τῶν μεταζόντων εἰς συμβάσεις μετὰ τοῦ Δημοσίου. (Ἀναγινώσκει). Νομίζω τονίζει ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ κ. Μαυρομιχάλη συνίστανται εἰς τὴν ἐνέργειαν πράξεως ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἢ παράλειψιν πράξεων ἐκ μέρους αὐτοῦ ἢ τῶν ὀργάνων. Τὸ ἄρθρον εἶναι κατηγορηματικὸν καὶ ἀφορᾷ ὅλους τοὺς ἱδρυτὰς τῆς Ἑταιρείας καὶ ὄχι τὸν κ. Μαυρομιχάλην. Μεταξὺ τῶν ἱδρυτῶν οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν χρῆσιν ὅλων τῶν Κρατικῶν τίτλων εἶναι οἱ κ. κ. Χαρίλαος Πανούτσος καὶ Σωτηρόπουλος καὶ οὗτοι ἐμπίπτουν εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, διότι πρόκειται περὶ παροχῶν συμφωνουμένων παρ' ἀντιπροσώπων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ὑπεβάλατε μήνυσιν κατὰ τῶν μεταζόντων;

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Σεῖς θὰ τὸ κάμετε αὐτό, ποὺ ἀντιπροσωπεύετε τὸ δημόσιον. Ὁ νόμος εἶναι δημοσίας τάξεως, καὶ ἐγὼ ὑποχρέωσιν εἶχα νὰ φέρω τὰ γεγονότα εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ τὰ ἀκούσῃ ἡ Κυβέρνησις ἡ φέρουσα τὴν εὐθύνην καὶ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ποινικὴν ἀγωγήν. Ἄλλως τε ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπέγραψε καὶ τὸ διάταγμα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται τὰ διεξόμενα ποσοστά. Τὸ καταστατικὸν ἐπίσης κάμνει μνείαν καὶ διὰ τὰ γινόμενα ἔξοδα καὶ τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς μεσάζοντας, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Χαρίλαον ὅστις θὰ διεκανόνιζε τὰς σχετικὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ἄλλους.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Τί σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὴν σύμβασιν;

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Αἱ αἰτιάσεις μας στρέφονται κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Τί σχέσιν ἔχουν αὐταὶ αἱ δοσοληψίαι μὲ τὴν σύμβασιν τὴν ὁποίαν κατηγορεῖτε;

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὁ Ὑπουργὸς ὁ ἐγκρίνων καταστατικὸν τοιαύτης ἑταιρείας παραβιάζει ὡρισμένων νόμων.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχει αὐτὸ σχέσιν μὲ τὴν σύμβασιν τῶν καφέων.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ἔχει, καὶ ὁ Ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ ἐξετάσῃ ὅταν ὑπέγραφε τὸ Καταστατικόν.

Γ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑΣ. Ποίας ἔλεγχος ἔγεινε κατὰ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι δὲν ἔκαμαν τὸ καθῆκόν των διὰ τὴν σύμβασιν αὐτήν;

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ὁ ἐγκρίνων ἓν καταστατικὸν ὀφείλει ν' ἐξετάσῃ ἂν προσβάλλεται δι' αὐτοῦ διάταξις νόμου. Ἡ μόνη δικαιολογία εἶναι ὅτι τὴν ἔρευναν αὐτὴν τὴν κάμνουν συνήθως οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι. Πάντως ὑπάρχει ἔστω καὶ ἡ τυπικὴ εὐθύνη τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἐπειδή, συνεχίζει, ἡ συζήτησις εἶναι σοβαρά, θὰ παρεκάλουν νὰ ἀκούσωμεν τὸν ῥήτορα ἄνευ διακοπῶν, καὶ θέλω νὰ ἔχουν νὰ ἀκούσωμεν τὸν ῥήτορα ἄνευ διακοπῶν, καὶ θέλω νὰ διευκολυνθῇ ἡ ὑπόθεσις διότι κάποια ἐφημερὶς ἀνέμιξε καὶ τὸ ὄνομά μου.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐπίστευα ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐνεθάρρυνε τοιαύτας συζητήσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν σκοπὸν ἐντυπωσιακόν, ὅπως κάμνουν καὶ αἱ ἐφημερίδες. Καὶ ἠρώτησα τὸν ἀγορεύοντα ποίαν σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὴν σύμβασιν τῶν καφέδων καὶ μοῦ εἶπε καμμίαν.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐπίσης εἶπεν ὅτι ἀποτείνεται καὶ κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ σεῖς κ. Ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων ἔρχεσθε καὶ τοῦ λέγετε ὅτι κάνει καλά.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Μοῦ κάμνει ἐντύπωσιν τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅτι ἐγὼ ἐνθαρρύνω τὸν ῥήτορα δι' ἐντυπωσιακὰς ἀγορεύσεις. Διαμαρτύρομαι διὰ τὴν αἰτίασιν ταύτην καὶ διαμαρτύρομαι ἀκόμη διότι ἀφοῦ ἐδημοσιεύσατε μετὰ 20 ἡμέρας τὸ φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀφήνατε νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐμποδίζω καμμίαν συζήτησιν. Προκαλῶ τὸν ῥήτορα νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν καφέων, καὶ ἐνδιατρίβει εἰς ἄλλα ἄσχετα πράγματα.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Μήπως σὲ αὐτὸ ἠθέλατε νὰ κλείσετε τὴν Βουλήν;

Β. ΣΑΓΙΑΣ (Ὑφυπουργὸς Πολιτ. Γραφείου). Ἡμεῖς, τονίζει, ἐπροτάξαμεν τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως. (Φωναὶ θερμέρους).

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι αἱ συνθῆκαι ποὺ ὁμιλῶ εἶναι δυσχερεῖς διὰ νέον βουλευτήν, ἀσκοῦντα μάλιστα τὸν πρῶτον ἔλεγχον ἐν τῇ παρούσῃ Βουλῇ. Ὁπωσδήποτε τὰ λεγόμενα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ἐπερώτησιν καὶ ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὑπογράψας τοιοῦτον καταστατικὸν ἑταιρείας παρεβίασε νόμον δημοσίας τάξεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ ἔχετε τώρα. Διὰ τὴν σύμβασιν δὲν ἔχετε νὰ πῆτε τίποτε.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Σᾶς εἶπα προηγουμένως περὶ αὐτοῦ. Ἐπίσης ὑπάρχει καὶ συμφωνητικὸν κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ ἀμοιβαὶ θὰ μοιρασθοῦν εἰς πρόσωπα ἄτινα θὰ ὁρίσῃ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ κ. Μαυρομιχάλη. Νομίζω, ἐπιλέγει, ὅτι τοιαῦτα ἔγγραφα μετὰ τοιαύτης ὠμότητος δηλωτικὰ παροχῶν οὐδέποτε ἐνεφάνησαν τὰ ἑλληνικὰ χρονικά. Εἰς τὰ κράτη δὲν προέχει μόνον ἡ οἰκονομικὴ πλευρὰ τῶν ζητημάτων ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ πλευρά. Ἔχω ἀκόμη τὴν γνώμην, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ πράττῃ τὴν ἠθικὴν καὶ ἔργοις καὶ λόγοις καὶ ὅτι ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν δύναται νὰ παρουσιασθῇ ὡς ἀπόδειξις ἔργου ἀσκήσεως τῆς ἠθικῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. (Χειροκροτήματα).

Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Θὰ παρακαλέσω τοὺς κ. βουλευτὰς νὰ μὲ ἀκούσουν μετ' ἐπιεικείας διότι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἤγερθην ἐκ τῆς κλίνης μου καὶ πυρέσσω. Κύριοι Βουλευταί, κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ἐν Παρισίοις ἐγένετο μέγας θόρυβος εἰς τὸ τόπον περὶ ἑνὸς προμαχητικοῦ σκανδάλου διὰ τοὺς καφέδες. Τὸν τύπον θὰ τὸν διαιρέσω εἰς καλῆς πίστεως καὶ κακῆς πίστεως. Καὶ εἰς τοὺς κακεῖς πίστεως ἔχω νὰ ἀπαντήσω ὅτι ἡ σύμβασις δημιουργεῖ τοιαύτην μείωσιν συμφερόντων ὥστε νὰ προκαλῇ καὶ σχετικὸν πόλεμον. Ὡς πρὸς τοὺς καλῆς ὅμως πίστεως ἐπικριτὰς θὰ προσπαθήσω νὰ τοὺς πείσω ὅτι πᾶν ὅ,τι ἔπραξα, τὸ ἔπραξα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν μου ἐξ Ἑλλάδος ἠσχολήθην εἰς πολλὰς ἐπιχειρήσεις ἐν Εὐρώπῃ καὶ καλοκαιρίαν νὰ λέγω ὅτι ἐτύγχανα τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ πολλοὺς κεφαλαιούχους ἔπεισα νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ καταθέσουν τὰ κεφάλαιά των καὶ ἀποδυθοῦν εἰς ἐπιχειρήσεις. Βέβαια ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν ἦσαν εὐτυχεῖς, ὅπως ἡ τῆς Πάουερ εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα θέσει ὀλίγα κεφάλαια ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ διευθύνοντες τότε τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δὲν ἐχειρίσθησαν καλῶς τὴν ὑπόθεσιν. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ἡ ἐπιχείρησις ἦτο καλὴ καὶ δὲν θὰ ἐγίνοντο καὶ προστριβαὶ μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Προσθέτω, ὅτι ἔστειλα ἐπανειλημμένας ἐνθέσεις πρὸς τὸν κ. Διευθυντὴν δι' ὧν διεμαρτυρόμην ἐντόνως κατὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἑταιρείας. Μὴ εἰσακουσθείς ἀπεχώρησα. Μοὶ ἐγένετο πρότασις νὰ πωλήσω τὰς μετοχάς μου. Τὴν πρότασιν τὴν ἐδέχθην καὶ ἦλθον εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ ὁμίλου ἐκ Λονδίνου ἵνα πωλήσω τὰς μετοχάς μου ἀντὶ δύο λιρῶν. Ἀλλ' οὗτοι θὰ μετερέρεστο ἡ πλειοψηφία ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας εἰς τοὺς Ἄγγλους. Βλέπων τὸν κίνδυνον αὐτὸν προετίμησα νὰ ἔχω θετικὴν ζημίαν καὶ τὰς ἐπώλησα κατόπιν μὲ συμφωνίαν μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ νὰ μὴ ἀποξενωθοῦν οἱ Ἕλληνες τῶν ὁμολογιῶν. Δὲν εἶναι συνεπῶς ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἀναμιγνύθημαι εἰς ἐπιχειρήσεις. Τώρα τὸ ἱστορικὸν τῶν καφέδων ἔχει οὕτω. Τὸ 1931 ἦμην εἰς Παρισίους, ὅτε φίλος μου ἦλθε καὶ μὲ εἶδε καὶ μὲ ἠρώτησε ἂν ἤξευρά τι περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν καφέδων.

Δὲν ἐγνώριζα τ'ὄποτε. Ἐλέγετο ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μία σύμβασις μεταξὺ Βραζιλίας καὶ Ἑλλάδος. Κατόπιν διεξήγοντο διάφοροι ῥῆμαι μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 32. Τότε μὲ ἐ-

πεσκέφθη φίλος μου πάλιν ὅστις μοῦ εἶπε ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔδωκε καλῶς καὶ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τότε ἐδέχθη νὰ ὑπογράψῃ μετὰ τοῦ κ. Χαρίλαου τὴν σύμβασιν τῶν καφέδων, συμβουλὴν δὲ ἐγένετο καὶ μία σύγχρονος διαπραγμάτευσις μεταξὺ ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ Βραζιλίας διὰ τοῦ πρέσβεως ἐν Παρισίοις. Ἀνεχώρησα τὸν Ἰούλιον δι' Ἑλβετίαν πρὸς παραθερισμόν, ὅτε εἰδοποιήθην νὰ ἐπιστρέψω εἰς Παρισίους. Ἔσπευσα ἐκεῖ καὶ εὗρον τὸν κ. Χαρίλαον διαπραγματευόμενον μετὰ τοῦ κ. Σολιέρα καὶ ἕτοιμον νὰ ὑπογράψῃ μίαν σύμβασιν. Τότε ἐπῆλθον ἀνωχώρησις τοῦ Χαρίλαου ἐξ ἀσθενείας, παρεκλήθην δὲ παρ' αὐτοῦ νὰ ἴδω τὸν Σολιέρα. Ἐκεῖ ἐπληροφορήθην ὅτι ἡ βάσις τῆς συμβάσεως τῶν καφέδων ἦτο πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν σημερινήν. Ἐδοκίμασα καθήκον, μολονότι ἡ συζήτησις ἐγενετοῦ, νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ Βῆμα, ὥστε νὰ σᾶς καταστήσω εὐχερέστερον τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου τῆς Κυβερνήσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιπέδων.

Θὰ συμφωνήσητε βέβαια μαζί μου, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ αὐξάνῃ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας. Τοῦτο θὰ κατοχυρώσωμεν διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βάσιν συνεζητήσαμεν μέχρι τῆς ὑπογραφῆς της. Ἂν ὑπογράφῃ, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ κ. Χαρίλαου τὴν ἐστείλε ἀντάλλαγμα καὶ ἤρχισεν αὖτος διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς τότε κυβερνήσεως. Ἐπαναλαμβάνω νὰ τονίσω ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἐπωφελὴς μὲ τὰς βάσεις ποὺ ἔχει. Ὁ πρακτορεύσας συνεβλήθη ἐξέρασε τὴν ἔκπληξίν του διὰ τὸ 20 ο/ο.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Εἶναι 50 ο/ο ἐν συνόλῳ.

Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐμπορευμάτων δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐπωφελὴς καὶ θὰ ἔχῃ νὰ σκεπάσῃ καὶ θετικὰς ζημίας. Ὡς πρὸς τὸ 7 ο/ο, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τοῦ εἰπω ὅτι εἰς μεγάλας ἐργασίας τὸ 7 ο/ο ἐν εἶναι τίποτε. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἀπὸ τοῦ 1931 ἕως τοῦ 1933 ἐξωδεύθησαν πολλά. Κάθε τηλεγράφημα στελλόμενον ἐστοίχιζε 10.000 δραχμὰς καὶ ἕνα τηλεφώνημα ἐστοίχιζε 50.000 δραχμάς. Ἐγὼ ἐν πάσῃ περιπτώσει διαφωνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ πολιτευόμενος δὲν πρέπει νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου. Εἰς τὰ μᾶλλον προηγμένα Κράτη ὑπάρχει τάσις καταργήσεως τοῦ Κοινοβουλίου καὶ ἀντικαταστάσεώς του διὰ σωμάτων τεχνικῶν. Ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτον σῶμα, δὲν θὰ τὸ ἀπετέλουν οἱ Χαρίλαοι. Ἡ κυβέρνησις καὶ οἱ Σωτηρόπουλοι; Δὲν αἰσχύνομαι νὰ ἐννοήσω ὅτι αὐτοί, ἐπειδὴ εἶναι τὰ βουλευτής, δὲν πρέπει νὰ θεωρῆτε τὰ κεφάλαιά του εἰς τὸν τόπον. Ἐγὼ αὐτὸ δὲν τὸ δέχομαι. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὁποιοσδήποτε δύναται νὰ μὲ ἐλέγξῃ διὰ τὴν παρουσίαν μου, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν πολιτικήν, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσω νὰ διαθέτω τὰ κεφάλαιά μου ὑπὲρ Ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὄχι μὲ τὸ Δημόσιον.

Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Ποῦ μὲ εἴδατε συμβαλλόμενον; Ἐγὼ ἐξεφόρτωσα εἰκοσιφοντάκι μου ὡς ἰδιώτης. Δὲν αἰσθάνομαι, ἐπιλέγει, κανὲν βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου καὶ δὲν ταράσσομαι ἀπὸ καμμίαν εὐθύνην, διότι ἐνεῖνοι ποὺ ταράσσονται αἰσθάνονται ὅτι ἡ συνείδησίς των δὲν εἶναι καθαρά. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Α. ΛΟΓΑΘΗΣ παρατηρεῖ ὅτι ἀριθμὸς βουλευτῶν ὑπέβαλε πρότασιν γενικεύτεως τῆς συζητήσεως, καὶ ὀρθὸν εἶναι νὰ ὁμιλήσουν οἱ ἐγγραφέντες καὶ κατόπιν νὰ ἀπαντήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὄντως ὑπεβλήθη τοιαύτη πρότασις καὶ ἡ συζήτησις γενικεύεται.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Πρεβέζης εἶχε ὅλον τὸν καιρὸν νὰ μελετήσῃ ὅλα τὰ χαρτιὰ τὰ ὁποῖα ἔθεσα εἰς τὴν διάθεσίν του, ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς συμβάσεως καὶ νὰ πεισθῇ ὅτι πρόκειται πράγματι περὶ ἐπωφελοῦς διὰ τὸ Κράτος συμβάσεως.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Μόλις τὴν 11ην Μαΐου ἔλαβον γνῶσιν τοῦ φακέλλου τῆς συμβάσεως, ἐκ τοῦ ὁποίου μάλιστα καὶ ἔγγραφα τινὰ ἔλειπον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Μόλις ἔλαβε γνῶσιν ἐκ τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς τῆς ἐπερωτήσεως τάχ. ἔθεσα εἰς τὴν διάθεσίν σας ὄχι μόνον ὁλόκληρον τὸν φακέλλον τὸν περιέχοντα τὰ ἔγγραφα τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπέστησα τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου ὅπως παράσχουν πᾶσαν πληροφορίαν εἰς τὸν κ. Βουλευτήν, ὡς δὲ οὗτοι μὲ διεβεβαίωσαν οὐδέποτε ἠνήφθησαν εἰσενδεχόμενοι πληροφορίαν.

Κατ' ἀρχὴν ὁ κ. Βουλευτὴς δὲν ἠθέλησε, εἶπε δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ πλήρη εἰκόνα τῆς συμβάσεως, βεβαίως καθήκον, μολονότι ἡ συζήτησις ἐγενετοῦ, νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ Βῆμα, ὥστε νὰ σᾶς καταστήσω εὐχερέστερον τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου τῆς Κυβερνήσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιπέδων.

Θὰ συμφωνήσητε βέβαια μαζί μου, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ αὐξάνῃ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας. Τοῦτο θὰ κατοχυρώσωμεν διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βάσιν συνεζητήσαμεν μέχρι τῆς ὑπογραφῆς της. Ἂν ὑπογράφῃ, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ κ. Χαρίλαου τὴν ἐστειλε ἀντάλλαγμα καὶ ἤρχισεν αὖτος διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς τότε κυβερνήσεως. Ἐπαναλαμβάνω νὰ τονίσω ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἐπωφελὴς μὲ τὰς βάσεις ποὺ ἔχει. Ὁ πρακτορεύσας συνεβλήθη ἐξέρασε τὴν ἔκπληξίν του διὰ τὸ 20 ο/ο.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Εἶναι 50 ο/ο ἐν συνόλῳ.

Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐμπορευμάτων δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐπωφελὴς καὶ θὰ ἔχῃ νὰ σκεπάσῃ καὶ θετικὰς ζημίας. Ὡς πρὸς τὸ 7 ο/ο, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τοῦ εἰπω ὅτι εἰς μεγάλας ἐργασίας τὸ 7 ο/ο ἐν εἶναι τίποτε. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἀπὸ τοῦ 1931 ἕως τοῦ 1933 ἐξωδεύθησαν πολλά. Κάθε τηλεγράφημα στελλόμενον ἐστοίχιζε 10.000 δραχμὰς καὶ ἕνα τηλεφώνημα ἐστοίχιζε 50.000 δραχμάς. Ἐγὼ ἐν πάσῃ περιπτώσει διαφωνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ πολιτευόμενος δὲν πρέπει νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου. Εἰς τὰ μᾶλλον προηγμένα Κράτη ὑπάρχει τάσις καταργήσεως τοῦ Κοινοβουλίου καὶ ἀντικαταστάσεώς του διὰ σωμάτων τεχνικῶν. Ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτον σῶμα, δὲν θὰ τὸ ἀπετέλουν οἱ Χαρίλαοι. Ἡ κυβέρνησις καὶ οἱ Σωτηρόπουλοι; Δὲν αἰσθάνομαι νὰ ἐννοήσω ὅτι αὐτοί, ἐπειδὴ εἶναι τὰ βουλευτής, δὲν πρέπει νὰ θεωρῆτε τὰ κεφάλαιά του εἰς τὸν τόπον. Ἐγὼ αὐτὸ δὲν τὸ δέχομαι. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὁποιοσδήποτε δύναται νὰ μὲ ἐλέγξῃ διὰ τὴν παρουσίαν μου, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν πολιτικήν, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσω νὰ διαθέτω τὰ κεφάλαιά μου ὑπὲρ Ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Ὄχι μὲ τὸ Δημόσιον.

Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. Ποῦ μὲ εἴδατε συμβαλλόμενον; Ἐγὼ ἐξεφόρτωσα εἰκοσιφοντάκι μου ὡς ἰδιώτης. Δὲν αἰσθάνομαι, ἐπιλέγει, κανὲν βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου καὶ δὲν ταράσσομαι ἀπὸ καμμίαν εὐθύνην, διότι ἐνεῖνοι ποὺ ταράσσονται αἰσθάνονται ὅτι ἡ συνείδησίς των δὲν εἶναι καθαρά. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Α. ΛΟΓΑΘΗΣ παρατηρεῖ ὅτι ἀριθμὸς βουλευτῶν ὑπέβαλε πρότασιν γενικεύτεως τῆς συζητήσεως, καὶ ὀρθὸν εἶναι νὰ ὁμιλήσουν οἱ ἐγγραφέντες καὶ κατόπιν νὰ ἀπαντήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὄντως ὑπεβλήθη τοιαύτη πρότασις καὶ ἡ συζήτησις γενικεύεται.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Πρεβέζης εἶχε ὅλον τὸν καιρὸν νὰ μελετήσῃ ὅλα τὰ χαρτιὰ τὰ ὁποῖα ἔθεσα εἰς τὴν διάθεσίν του, ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς συμβάσεως καὶ νὰ πεισθῇ ὅτι πρόκειται πράγματι περὶ ἐπωφελοῦς διὰ τὸ Κράτος συμβάσεως.

3ον) Ἐπὶ τριετίαν ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παράσχῃ παρὰ μόνον ὑπὸ κατωτέρους ὅρους τὸ αὐτὸ δικαίωμα εἰς τρίτους.

Ἀντὶ τούτων ἀνελάμβανον :

1ον) Τὴν ἠγγυημένην αὔξησιν τῆς ἐξαγωγῆς ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς Νότιον Ἀμερικὴν ἀπὸ 2 ο/ο ποὺ εἶναι σήμερον εἰς 30 ο/ο διὰ τὸ πρῶτον ἔτος, 40 ο/ο τὸ δεύτερον ἔτος καὶ 50 ο/ο τὸ τρίτον ἔτος ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ εἰσαχθησομένου καφὲ ἐξαιρέσει τῶν εἰς Βραζιλίαν καταβληθησομένων ἐξαγωγικῶν δασμῶν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὡρίζετο ἡ κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἐξαγωγὴ ἑλληνικῶν προϊόντων ἀξίας 175.000 δολλαρίων.

2ον Τὴν ἐγκαθίδρυσιν ναυτικῆς γραμμῆς μεταξὺ ἑλληνικοῦ λιμένος καὶ Βραζιλίας.

3ον) Τὴν ὀργάνωσιν διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου μὲ κέντρον τὸν Πειραιᾶ.

Αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀρχικοὶ ὅροι τῆς Ἑταιρείας, οἵτινες εἶχον ὑποβληθῇ καὶ εἰς τοὺς προκατόχους μας.

Ὡς βλέπετε οἱ ἀρχικοὶ ὅροι οἱ ὑποβληθέντες εἰς τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν καὶ εἰς ἡμᾶς, ἦσαν βαρύτατοι, αὐτὸς δὲ ὁ κ. Χαρίλαος μοὶ εἶπεν ὅτι πράγματι οἱ ὑποβληθέντες τὸ πρῶτον ὅροι ἦσαν βαρύτατοι. Ἐκ τῆς ἐξιστορήσεως τῶν γεγονότων προκύπτουν δύο τινά, ὅτι ἡ Βραζιλιανὴ Κυβέρνησις κατ' οὐδένα λόγον ἐπεθύμει νὰ ἔλθῃ εἰς συμφωνίαν ἀνταλλαγῆς προϊόντων μὲ τὴν Ἑλλάδα ἀπ' εὐθείας, ἐπεθύμει δὲ νὰ γίνῃ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὀριὰν Μπρεζίλ. Τοὺς ὅρους τοὺς ὁποίους μοὶ ὑπέβαλον οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶ καὶ εἶπον πράγματι εἰς αὐτούς, ὅτι ἀδυνατῶ νὰ τοὺς δεχθῶ. Ἐν τῷ μεταξὺ μοῦ ὑπεβλήθησαν καὶ ἄλλαι προτάσεις, αἵτινες ἐφθάνοντο νὰ μοῦ δίδουν 100 ο/ο ἐξαιρέσει τῆς ἀτμοπλοϊκῆς γραμμῆς. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν μετὰ τῶν κ. κ. Καραμάνου καὶ Χαρίλαου ἀνέφερα εἰς αὐτοὺς ὅτι κατόπιν τῶν εὐνοϊκωτέρων ὅρων, τοὺς ὁποίους μοὶ ἐπρότειναν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας Σίνερ, ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ κλείσω τὴν συμφωνίαν. Οἱ κ.κ. Χαρίλαος καὶ Καραμάνος κατόπιν τούτου ἀπεσύρθησαν δυσφορούντες καὶ λέγοντες ὅτι οἱ παρουσιαζόμενοι μὲ τὰς νέας προτάσεις δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ματαιώσουν μίαν ἐπωφελῆ σύμβασιν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς προτείναμεν. Καὶ ἐπρόκειτο πράγματι νὰ ὑπογράψωμεν τὴν συμφωνίαν, ὁπότε δὲν κατετίθετο ἡ ἐκ 2.000.000 ἐγγύησις. Μοῦ ἐζήτησαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας Σίνερ μίαν παράτασιν τριῶν ἡμερῶν, τὴν ὁποίαν καὶ τοὺς παρεχώρησα, μοῦ ἐζήτησαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην, χωρὶς ὅμως καὶ μετὰ τὴν παραχωρηθεῖσαν προθεσμίαν νὰ καταθέσουν τὴν ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν. Μετά τινας ἡμέρας ἐπανῆλθον οἱ Καραμάνος καὶ Χαρίλαος καὶ μοῦ εἶπον : «Δὲν στὰ εἴπαμε ;» Ὁ κ. Χαρίλαος μάλιστα μοῦ προσέθεσεν ὅτι ἐπρόκειτο τὴν σύμβασιν αὐτὴν νὰ τὴν ὑπογράψῃ καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Δὲν πιστεύω νὰ σᾶς εἶπεν αὐτό!

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐγὼ ἐπληροφορήθην ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπρόκειτο νὰ ἐξετάσητε τὴν σύμβασιν.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ὄχι προσωπικῶς.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Γνωρίζω ὅτι ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εὗρε τὰς προτάσεις τῆς Ὀριὰν Μπρεζὶλ λίαν ἐνδιαφερούσας καὶ ὅτι ἂν δὲν εἶχεν προέλθῃ εἰς ὁριστικὴν συμφωνίαν διὰ τὴν ὑπογραφὴν συμφωνίας, τοῦτο προῆλθεν διότι θὰ τοῦ ὑπεβάλλοντο καὶ ἀντίθετοι προτάσεις.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Τοῦτο τὸ ἐξηγεῖτε ὅτι ἔγιναν δεκταὶ αἱ προτάσεις τῆς Ὀριὰν Μπρεζίλ :

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὄχι, κύριε ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τοῦτο δὲν θὰ πῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἐδέχθη τὰς προτάσεις. Οὕτω ἔχουν τὰ πράγματα καὶ ὄχι ὅπως τὰ ἐξιστόρησεν ὁ κ. βουλευτὴς Πρεβέζης, ὅστις ὑποθέτω δὲν ἔχει καλὰς πληροφορίας περὶ ὧν συνέβησαν εἰς Παρισίους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔγιναν αἱ ἐκλογαί, ἐπανῆλθον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἐπανέλαβα τὰς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ὀριὰν Μπρεζίλ. Εἷς τὸ Ὑπουργεῖον ὑπῆρχον καὶ δύο ἄλλαι προτάσεις ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ ἅρμαζον καὶ ἅμεσον μονοπώλιον τοῦ καφέ.

Συνεχίζων ὁ κ. Πεσματζόγλου, λέγει ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τῆς συμφωνίας ἐξασφαλίζει εἰς τὸ Κράτος τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀναγκαιοῦντος καφέ, ἐπιλέγει δὲ ὅτι ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ συμβάσει περιλαμβανομένους ὅρους, ἐξέβαλε τὴν ἀπὸ 12 Ἀπριλίου ἐ. ε. ἀπόφασίν του διὰ τῆς ὁποίας τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ εἰσάγεται καφὲς ἐν Ἑλλάδι παρὰ ἐπὶ πλέον ἀνταλλαγῇ προϊόντων ἴσης ἀξίας τῶν ἐξαγωγικῶν δασμῶν ἐκτὸς τοῦ 10/νεκροῦ καφέ, ὅστις θὰ ἀκολουθῇ εἰσαγόμενος μὲ συναλλαγμα. Οὕτω ἡ χώρα δὲν κινδυνεύει ν' ἀντιμετωπίσῃ ἔλλειψιν τοῦ εἴδους ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει.

Διὰ τῆς ὑπογραφείσης συμφωνίας τὸ ἐμπόριον δὲν στερεῖται τῶν σημερινῶν θεσμῶν του κερδῶν, ἀφοῦ ἡ ἑταιρεία μὴ οὖσα εἰσαγωγεὺς δὲν δύναται νὰ πωλῇ καφὲ παρὰ διὰ τῶν ἐχόντων δικαίωμα εἰσαγωγῆς προσώπων.

Ὡς ἀνώτατον ὅριον τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς τοῦ πωλουμένου καφὲ προβλέπεται ἡ τιμὴ τοῦ Χρηματιστηρίου Νέας Ὑόρκης ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτὴ δὲν εἶναι ἀνωτέρα τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς Τεργέστης, πλέον ναύλου καὶ ἀσφαλίστρων.

Ἡ ἀξία τοῦ εἰσαγομένου καφὲ - πλὴν τῶν ἐξαγωγικῶν δασμῶν - θὰ κατατίθεται εἰς δεσμευμένον λογαριασμὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἢ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος εἰς δραχμὰς τὰς ὁποίας ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ἐντὸς ἔτους νὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὴν ἀγορὰν ἑλληνικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα θὰ καταναλωθῶσιν ἐν Νοτίῳ Ἀμερικῇ πλὴν τῆς Ἀργεντινῆς.

Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ ὀργανώσῃ μὲ κέντρον τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐνδεχομένως τὴν Θεσσαλονίκην διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον Βραζιλιανοῦ καφὲ διὰ τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου.

Νὰ ἱδρύσῃ τέλος θαλασσίαν γραμμὴν δι' Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων μεταξὺ Βραζιλίας καὶ Ἑλληνικῶν λιμένων.

Δὲν γνωρίζω, καταλήγει, ποῖα εἶναι ἡ γνώμη τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπὶ τῆς συμβάσεως. Ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἀπολύτως ἐπωφελὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἴσως δὲ νὰ εἶναι καὶ αὐστηρὰ διὰ τοὺς συμβληθέντας μὲ τὸ Κράτος.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Κατὰ τί αὐστηρά;

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εἶναι βαρεῖα ὅταν ζητεῖ ἀπὸ ἕνα ὀργανισμὸν νὰ ἐξαγάγῃ Ἑλληνικὰ προϊόντα εἰς χώραν εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι τελείως ἄγνωστα. Ἡ Τουρκία κάτοικοι παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑταιρείαν καὶ τὰ μονοπώλιον τοῦ καφέ, ἐπέτυχεν ὀλιγώτερα ἀνταλλάγματα ἡμῶν, ἐνῷ εἶναι γνωστόν, ὅτι καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Τουρκία θὰ εἶδε τὰ ἴδια πράγματα καὶ ἡ μὲν Τουρκία θὰ εἶδε τὸ 65 ο/ο εἰς συνάλλαγμα, ἡμεῖς δὲ τὸ 25 - 28 ο/ο. Δὲν εἶναι φυσικὸν νὰ προτιμηθῇ.

Ἐκ παραλληλισμοῦ τῶν συμφώνων ποὺ ἔγιναν μὲ τὰς δύο χώρας κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καταφαίνεται ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς συμβάσεως. Ἴσως ἄλλοι νὰ ἔκαμνον ἐπωφελεστέραν σύμβασιν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἐκάμαμεν ἡμεῖς. Πάντως ἡ γενομένη σύμβασις εἶναι ἐπωφελεστάτη. Ἂν δὲ προεκλήθη θόρυβος ἀπὸ μερίδα τοῦ τύπου καὶ ἀπὸ 5 - 6 ἀνθρώπους ἐνδιαφερομένους, οἵτινες συνεκίνησαν εἰς χεῖρας των τὴν κατανάλωσιν, τοῦτο δὲν μὲ ἐνδιαφέρει.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἐάλατε διάταξιν διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἄλλους τὸ δικαίωμα τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνταλλαγῆς.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐγὼ ἔλεγχαι τὴν ἐπάρκειαν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, διότι ἔχω τὴν πεποίθησιν

ότι εάν δεν εγκαταστήσῃ γραμμήν ἡ Ἑταιρεία δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ κάμῃ τὰς ἀνταλλαγάς της. Καὶ ἂν δώσω καὶ εἰς ἄλλους τὸ δικαίωμα νὰ ἀνταλλάξουν προϊόντα, θὰ φροντίσῃ ἡ Ἑταιρεία ἡ ἔχουσα πλοῖα ἰδικά της νὰ πωλήσῃ εὐθηνότερα τοὺς καφέδες της.

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ εἰς ἀπάντησιν παρατηρήσεως τοῦ κ. Παπανάστασίου λέγει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς εἶναι ὑποχρεωμένος, προκειμένου περὶ μιᾶς συμβάσεως, νὰ συμβάλεται μὲ σοβαροὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ πέρνῃ ἐγγύησιν. Οὐδὲν ἄλλο μέτρον ἐξασφαλίσεως γνωρίζει.

Ὁ κ. Φ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ λέγει ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως ἐπιδιώκονται δύο σκοποί, ὁ εἷς ἀρνητικὸς νὰ ἀπορρίψωμεν δηλ. τὸ μονοπώλιον, καὶ ὁ ἄλλος ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς γραμμῆς. Ὅπως ὅμως ἔχει διατυπωθῇ ἡ σύμβασις, θὰ καταλήξωμεν εἰς μονοπώλιον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἐγὼ δὲν θέλω μονοπώλιον, εἰμπορεῖ νὰ πλανῶμαι, ἀλλὰ δὲν θέλω, ἐλάτε σεῖς μεθαύριον νὰ τὸ κάμετε.

Ὁ κ. Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του ἡ Ἑταιρεία θὰ κάμῃ γραμμὴν χωρὶς νὰ τῆς δοθῇ μονοπώλιον.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὑπάρχει ἤδη ψηφάκι μονοπώλιον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἔχω ἄπειρον ἐκτίμησιν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἐργαταγροτικοῦ κόμματος. . . .

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἶναι ἀμοιβαῖα.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). . . . . θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὅμως νὰ σοῦ εἴπω ὅτι ὅταν λέγω ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς, ὅτι ἔδωσα ἄδειαν εἰσαγωγῆς καφὲ καὶ ὅτι ἡ ἄδεια αὐτὴ θὰ ἐκτελεσθῇ, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπάρχει ντεφάκτο μονοπώλιον. Ἕως τώρα δὲν ἔγινε μονοπώλιον. Μπορεῖ καὶ νὰ γίνῃ. Πάντως δὲν ἐπερίμενα ὅτι θὰ ὑπῆρχε κανείς, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ ἐπέκρινε ὡς ὑπογράψαντα μίαν σύμβασιν ἐπιβλαβῆ.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Συμβάλλονται καὶ αὐτά.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπῆρχε καὶ εἷς ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀγροτικῶν κομμάτων, ὁ ὁποῖος μοῦ συνιστᾷ νὰ μὴ ὑπογράψω τὴν σύμβασιν αὐτήν. Διότι τὸ ποσοστὸν τῆς ἀνταλλαγῆς δὲν εἶναι 100 ἀλλὰ 72 ο/ο. Δὲν ὑποθέτω νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ὁ ὁποῖος νὰ ἀμφισβάλλῃ πλέον ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῶν προϊόντων θὰ γίνῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἠμπορούσατε νὰ μοῦ πῆτε, διότι θέλω νὰ τὰς βοηθήσω ἐγὼ κ. συνάδελφε εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐπικρίσεως, εἶναι ὅτι ἡ Βραζιλία θὰ ἠμποροῦσε νὰ αὐξήσῃ τοὺς δασμούς, τοὺς ὁποίους ὑπολογίζομεν εἰς τὸ ποσοστὸν τῆς ἐξαγωγῆς, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχω ὑπ' ὄψει μου πλήρη πίνακα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐμφαίνεται ὅτι ἡ ἐξαγωγὴ ἀφαιρουμένων τῶν δασμῶν θὰ μείνῃ 72 ο/ο.

Ἡ πολεμικὴ ἡ ὁποία ἔγινε διὰ τοῦ τύπου κατέπεσε πολὺ εὔκολα ὅσον ἀφορᾷ τὸ μὴ ὄφελιμον τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐμπόρων ἔμειναν ἀμείωτα καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων ἐξησφαλίσθη κατὰ 72 ο/ο. Μένει συνεπῶς τὸ ζήτημα τῶν ναύλων. Ναῦλος μεταξὺ Ρίου Ἰανεϊρου δὲν ὑπάρχει. Ὑπάρχει ὅμως μεταξὺ Ρίου Τεργέστης Πειραιῶς καὶ μεταξὺ Ρίου Νέας Ὑόρκης Πειραιῶς, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ρθηνότερος καὶ ἠμποροῦμεν αὐτὸν νὰ ὑπολογίσωμεν. Ὅταν λοιπὸν ἐξεκαθάρισε καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα ἤρχισαν νὰ μὲ παριστάνουν ὡς θῦμα τρομερᾶς πλεκτάνης, ἡ ὁποία ἐπλέκετο γύρω μου καὶ ἐκ τῆς ὁποίας διάφοροι πολῖται ἐπρόκειτο νὰ ἀποκομίσουν σπουδαῖα κέρδη. Βεβαίως δὲν μοῦ ἐγεννᾶτο καμμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ εἶχαν κέρδη, ἀλλὰ ἐγὼ ἐξήτασα τὴν τιμήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ πωληθῇ ὁ καφὲς καὶ ἐξηκρίβωσα ὅτι παρ' ὅλα αὐτὰ τὰ μυθώδη κέρδη, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκαρποῦντο οἱ ἄνθρωποι τῆς ἑταιρείας καὶ ἄλλοι οἱ ἄλλοι καὶ οἱ ἔμποροι καὶ οἱ μεταπράται, ὁ καφὲς θὰ ἐπωλεῖτο πρὸς 71 δραχμὰς καὶ 5 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν, ἐνῷ σήμερον στοιχίζει ἄνω τῶν 100 δραχμῶν. (Χειροκροτήματα).

Τὰ συμφέροντα αὐτὰ ἐπάταξα καὶ διὰ αὐτὸ ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, ποὺ ἐξηγέρθησαν καὶ θὰ ἠθάκολουθοῦν νὰ ἐξεγείρωνται, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται ἄνθρωποι ἀμφιβάλλοντες περὶ τῆς ὠφελείας τῆς συμβάσεως. Καὶ μοῦ ἐπιτίθενται διότι, λέγουν, διὰ τῆς συμβάσεως ἐφάγη ὁ ἠθικὸς ρυθμός. Συνεδιλήθην μοῦ λέγουν μὲ τὸν Χαρίλαον, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται ὑπὸ κατηγορίαν. Ἀλλὰ οὐδεὶς ἐμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν δικαιοσύνην νὰ ἐκβάσῃ τὴν ἀπόφασίν της. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἐφάνη ν' ἀποδίδῃ σημασίαν εἰς τὰς κατηγορίας αὐτάς, διότι ἀκριβῶς μετὰ τὰς κατηγορίας ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ὕπατον ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἔχῃ ἔμπορος.

Ἄλλως τε καὶ ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις ἐχρησιμοποίει πάντοτε τὸν κ. Χαρίλαον καὶ οἱανδήποτε γνώμην καὶ ἂν ἔχω ἐγὼ προσωπικῶς, δὲν δύναμαι νὰ ὀρθωθῶ κριτὴς ὑπεράνω τῆς δικαιοσύνης τῆς Πατρίδος μου, ὑπεράνω τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων καὶ ὑπεράνω τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Ἀλλὰ ἔβλεπα καὶ ἕνα ἄλλο ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἔβλεπε μεγαλυτέραν ἀφορμὴν πρὸς ἐκμετάλλευσιν, τὸ ὄνομα τοῦ κ. Μαυρομιχάλη. Ὁ κ. Μαυρομιχάλης δὲν ἦτο ξένος πρὸς τὸ ἐμπόριον, καὶ ἔλαβε μέρος εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν ἕνα ἔτος πρὸ τῶν ἐκλογῶν, καθ' ἣν στιγμὴ δὲν ἦτο βέβαιον ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα ποὺ ἠρίθμει 20 βουλευτὰς θὰ ἀνελάμβανε τὴν Κυβέρνησιν καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Μαύρος χαλὰς δὲν ἦτο περσόνα γράτα τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως. Δὲν βλέπω λοιπὸν ποῦ ἔβραζε ὁ ἠθικὸς ρυθμός, διότι καὶ οἱ ὅροι ἦσαν ἐπιχθέστεροι τῶν ὅρων τοὺς ὁποίους ἐπρότεινεν ὁ κ. Μαυρομιχάλης καὶ ἦσαν τοιοῦτοι ποὺ δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐμπίπτῃ, τί θὰ ἐμπόδιζε τὸν νόμον αὐτὸν νὰ λειτουργήσῃ καὶ ἐνάντιον τοῦ κ. Μαυρομιχάλη; Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ αὐτῇ θέλω νὰ τονίσω, ἔχω πρὸς τοῦτο καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ὁ νόμος περὶ μεταζόντων θὰ ἐφαρμοσθῇ παρὰ τῆς παρούσης κυβερνήσεως, αὐστηρότατα.

Ν. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ. Οὐαὶ καὶ ἀλλαίμονον.

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) Καὶ ἂν ὁ κ. Μαυρομιχάλης ἐμπίπτῃ εἰς τὸν νόμον περὶ μεταζόντων, εἶναι φυσικὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐναντίον του ὁ νόμος. Καὶ θ' ἄλεγεν ὁ ἐπερωτήσας βουλευτὴς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐγὼ δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψει τοὺς ὑρισταμένους νόμους.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Δὲν εἶπον ἀκριβῶς αὐτό.

Β. ΣΑΓΙΑΣ (Ὑφυπουργὸς Πολ. Γραφείου). Αὐτὸ εἶπατε.

Π. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ. Σεῖς κ. Ὑφυπουργέ, νὰ μὴ ἐμφανίζεσθε ὁ ἑξ ἐπαγγέλματος συνήγορος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Β. ΣΑΓΙΑΣ (Ὑφυπουργὸς Πολ. Γραφείου). Ἔχω πάντως τὸ δικαίωμα νὰ ὑπενθυμίζω τὸ πολιτικὸν ἦθος εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι λέγουν, καὶ κατόπιν ἀρνοῦνται ὅσα λέγουν. (Χειροκροτήματα).

Γ. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ παρελθόν μας παρέχει ἀρκετὰ ἠθικὰ ἐρείσματα διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ὑπερασπίσωμεν ἀποτελεσματικώτατα τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου καὶ εὔχομαι κ. βουλευταὶ νὰ ἔχουν τόσα ἠθικὰ ἐρείσματα ὅσοι ἔργονται ἐδῶ διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου (ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐλέχθη ὅτι ἡ συζήτησις ἐγενικεύθη. Ὑποθέτω ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις δὲν θὰ εἶχε σημασίαν μετὰ τὴ διαλογικὴν συζήτησιν καὶ μετὰ τὸν λόγον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἀποδείχθη ἐκ τῆς συζητήσεως τὸ ὅλως ἀβάσιμον τῶν κατηγοριῶν. Οὐχ ἧττον ἐπειδὴ πρέπει νὰ λειτουργήσῃ ἀποσκόπτως ὁ κοινοβουλευτισμός, θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσουν καὶ ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. βουλευτῶν συνεταύτισαν τὰς

γνώμας μὲ τὸν ἐπερωτήσαντα βουλευτήν. Ἂν θέλουν νὰ συζητήσουν ἂς συζητήσουν μίαν ἄλλην ἡμέραν.

ΦΩΝΑΙ. Πότε; Νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Νὰ κατατεθῇ ὁ φάκελλος.

Μετὰ ὀλίγα ἡ συνεδρίασις διεκόπη, ὥρα 1 μ.μ.

Ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 5 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

Δευτέρας 15 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5.30 μ.μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Α. Λούλης*** λέγει ὅτι διὰ τῶν πρακτικῶν δὲν διασαφηνίζεται ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ μετὰ τοὺς λόγους τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ὅτι ἡ συζήτησις περὶ τῆς συμβάσεως τῶν καφφέων πρέπει νὰ θεωρηθῇ λῆξασα, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν παραιτεῖται τοῦ λόγου, παρεκάλεσε δὲ νὰ κατατεθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ σχετικά τινα ἔγγραφα.

Ὁ κ. βουλευτὴς προσθέτει ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις, παρακαλεῖ δὲ ὅπως διατυπωθῇ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Ἰδοὺ τί λέγουν τὰ πρακτικὰ (ἀναγινώσκει) «Π. Τσαλδάρης. Ἐλέχθη ὅτι ἡ συζήτησις ἐγενικεύθη. . . . . Οὐχ ἧττον ἐπειδὴ πρέπει νὰ λειτουργήσῃ ἀπρόσκοπτος ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσουν καὶ ὅσοι τῶν βουλευτῶν συνεταύτισαν τὰς γνώμας μὲ τὸν ἐπερωτήσαντα βουλευτήν. Ἂν θέλουν νὰ συζητήσουν μίαν ἄλλην ἡμέραν. Γ. Καφαντάρης. Νὰ κατατεθῇ ὁ φάκελλος». Συνεπῶς αὐτὸ ποὺ θέλετε τὸ λέγουν τὰ πρακτικά.

Ἐπικυροῦνται κατόπιν τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἕνωσις κατωτέρων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς Μακεδονίας—Θράκης ζητεῖ τὴν βάσει τοῦ τιμαρίθμου αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Σταμούλης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι βιομηχάνων καὶ βιοτεχνῶν ἐπεξεργασίας χάρτου περὶ ὑποβολῆς νομοσχεδίου ἀποζημιώσεως τῶν βιομηχανιῶν χάρτου.

Ὁ Δήμαρχος Κομοτινῶν παρακαλεῖ ὅπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ μελετωμένη κατάργησις τοῦ ἐφετείου Θράκης.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Χαβίνης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Πρεβέζης ζητοῦντος τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου συγκεντρώσεως τοῦ σίτου καὶ εἰς τὴν περιφέρειάν των.

Ὁ σύνδεσμος ὁμήρων Πραβίου ἡ «Ἑλληνικὴ Μακεδονία» ζητεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 42.8, τὴν ἀκύρωσιν τοῦ νόμου 5173 καὶ τὴν παροχὴν προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεως.

Οἱ ὁπλῖται χωροφυλακῆς δι' ὑπομνήματός των ζητοῦν τὴν ἐξίσωσιν των μισθῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐξ ἀνακατατάξεως ὁπλιτῶν, πρὸς τοὺς λοιποὺς ὁπλίτας τοῦ αὐτοῦ σώματος.

Ὁ σύνδεσμος φαρμακοϋπαλλήλων Βόλου ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τοῦ Ν.Δ. περὶ ἐξετάσεων τῶν βοηθῶν φαρμακείων καὶ τὴν νοθέτησιν τῶν ἀποφάσεων τῆς φαρμακοϋπαλληλικῆς συνδιασκέψεως τῆς 17ης Ἀπριλίου 1932.

Ὁ σύλλογος ἀρχιτεκτόνων διπλωματούχων ἀνωτάτων σχολῶν ζητεῖ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορινθίας» καὶ τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεσιν τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ ἁλιεῖς Ἰερισσοῦ καὶ περιχώρων ζητοῦν τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου ἁλιείας λόγῳ τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῶν σεισμῶν.

Ὁ σύλλογος καρραγωγέων Μεσολογγίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργιν τοῦ ταμείου τροχαίας κινήσεως.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Λασσηθίου ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῶν παραγραφῶν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας συμφωνίας τῆς 22 Φεβρουαρίου 1933 περὶ καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Ἑλληνο-Ἐσθονικῆς Ἐμπορικῆς Συμβάσεως τῆς 4 Ἰανουαρίου 1927», καὶ

2) «Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 19 τοῦ Νόμου 4952 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λαγουρδὸς*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ 4108».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Λιβιεράτος, Δ. Χέλμης, Γ. Τσόχας, Δ. Δόντος, Γ. Μπακόπουλος, Κ. Κορόζος*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Τρικούπης*** καὶ ***Ξ. Μαυρομμάτης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ προστθήκης διατάξεως εἰς τὸν νόμον 4642 περὶ ἱδρύσεως Ταμείου ἀσφαλίσεως Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Διασίδης. Δ. Γιαννόπουλος, Δ. Νταλίπης, Δ. Εὐταξίας*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 4111

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Στράτος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ νόμου 8111 περὶ συγκροτήσεως, προαγωγῆς, προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Πρόεδρος. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ μέρους τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ἀφορῶντος τὰ γεγονότα τῆς 6 Μαρτίου καὶ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως διώξεως τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Ὁ κ. Μεταξᾶς, Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἔχει τὸν λόγον.

Ι. Μεταξᾶς. Τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχε νὰ ἀποφανθῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5 Μαρτίου δὲν ἦτο κανὲν ἐκ τῶν συνταρακτικῶν ἐκείνων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀναστατώσει τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν κατὰ τὸ παρελθόν. Δὲν ἐπρόκειτο πλέον οὔτε περὶ πολέμου ἢ εἰρήνης, δὲν ἐπρόκειτο οὔτε περὶ βασιλείας ἢ δημοκρατίας, δὲν ἐπρόκειτο περὶ ὑποστάσεως ἢ μὴ ὑποστάσεως τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Ἐπρόκειτο ἁπλούστατα ἐὰν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἤθελε νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν τύχην τῶν περαιτέρω ζητη-

μάτων του εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων ἢ ἤθελε νὰ παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ τῶν συμπραττόντων μετ' αὐτοῦ κομμάτων. Ἦτο ἓν ζήτημα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ παρουσιάζωνται πάντοτε εἰς τὰς ἐκλογάς. Ζήτημα ὅμοιον μὲ τὰ ζητήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνηργήθησαν πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦδε ἐκλογαί. Παρ' ὅλην τὴν ἐξάψιν τῶν παθῶν τὰ ὁποῖα φέρει πάντοτε μία ἐκλογή, ἡ τάξις ἐτηρήθη, διότι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ τὴν διαταράξῃ. Τὴν ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν ἐτηρήθη τάξις παντοῦ. Καὶ ἐνῶ οἱ πολῖται τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐπερίμεναν νὰ μάθουσι ποία νέα Κυβέρνησις ἐτυμπανίσθη, οἱ κάτοικοι τῶν Ὁθρυῶν ἐξερχόμενοι τὴν πρωΐαν τῆς 6 Μαρτίου εἰς τὰς ὁδοὺς ἐδέχοντο κατὰ κεφαλὴν ἕνα κατεπιωτισμὸν προκηρύξεων ἐκ τῶν ὁποίων ἐμάθομεν ὅτι ἐπεδή ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐψήφισε συμφώνως μὲ τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἐπίστευε ὀρθῶς ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, οὗτος κατέλυε τὰς ἐλευθερίας του καὶ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Κύριοι βουλευταί, δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ χαράκτρίσω ποῖος εἶνε ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας. Ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα οἱ μὲν θὰ τὰ ἀνυψώσουν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ θὰ τὰ καταδιάσουν εἰς τὸν Ἅδην. Ἡ ἱστορία θὰ κρίνῃ περὶ αὐτοῦ, ὅπως καὶ περὶ ὅλων οἱ ὁποῖοι ἀνεμίχθησαν εἰς τὰ παρελθόντα γεγονότα. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν δύναται κανεὶς νὰ ἀμφισβητήσῃ εἶνε ὁ σύνδεσμος τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας καθ' ὅλην τὴν δημοσίαν ζωήν ἐπέδειξε ἕνα ἄθρυπτον σεβασμὸν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων πλήρη ὑποταγήν. Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κατὰ τὴν μαρτυρικὴν αὐτοῦ κατάθεσιν λέγει ὅτι ὁ σεβασμὸς τὸν ὁποῖον ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἦτο τοιοῦτος, ὥστε ἠδύνατο νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ σεβασμοῦ τούτου, καὶ ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ τὸν ὑπήκουεν.

Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας εἶχε πλήρη ἀφοσίωσιν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Αἱ σχέσεις των δὲν εἶναι σχέσεις μεταξὺ δύο ἀνδρῶν ἴσων. Ἡ ἀνωτέρα διάνοια τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, τὸ κῦρος του ἐκ τοῦ παρελθόντος, ἡ ἐπιρροή, ἐκυριάρχουν ἀπολύτως ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ Ἑλλάδα εὐημεροῦσαν μὴ κυβερνωμένην παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Εἰς μίαν μόνην περίστασιν ἀρίστατο ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, εἰς τὸ 1927, ὁπότε κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ὁ ἀρχηγὸς Πλαστήρας ἐσκέφθησε τὴν τότε Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως τηρήσῃ τὴν ἔνορκον τάξιν. Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι τότε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς. Εἶχε δηλώσει ὅτι ἀπέσχεν αὐτῆς ὁριστικῶς εὑρίσκετο δὲ καὶ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν Κρήτην. Ἔκτοτε μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας εὑρίσκετο διαρκῶς εἰς τὸ πλευρόν του. Εἶναι ὁ πρῶτος καὶ καλύτερος ὑπερασπιστής του Καθ' ὅλον τὸ προεκλογικὸν στάδιον ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας εὑρίσκετο εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ἔχει πλήρη πεποίθησιν, ὅπως καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, ὅτι οἱ ἐκλογαὶ θὰ ἀποδώσουν ἀναμφισβητήτως ὑπὲρ τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων. Ἀμφιβολίαι τοῦ μένουν μόνον κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, ὁπότε μεταβαίνει εἰς Θεσσαλονίκην. Αἰσθάνεται ἀνησυχίας τινὰς καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ στρατηγοῦ Κλάδου ὁμιλεῖ πρὸς τὸν στρατηγὸν Κλάδον περὶ ἐνδεχομένου κινήματος. Ἐπιστρέφει εἰς τὰς Ἀθήνας εὑρίσκεται σχεδὸν καθημερινῶς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς δὲν ἀποσπᾶται ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ἑσπέρας τῆς ἐκλογῆς διαμένει μετ' αὐτοῦ μέχρι βαθείας νυκτός, δεχόμενος καὶ αὐτὸς τὰ καταφθάνοντα ἀποτελέσματα. Τὰ καταφθάνοντα ἀποτελέσματα δὲν εἶναι σύμφωνα οὔτε μὲ τὰς πεποιθήσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἐκδηλώσει τότε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, καὶ φυσικὰ οὔτε μὲ τὰς πεποιθήσεις τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα. Ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην ἔρχονται αἱ ἀποτυχίαι, ὡς ἡ τῆς ἐπαρχίας τῶν Πατρῶν καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον τέλος ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἀθηνῶν. Μέχρι τῆς 2ας μεταμεσονυκτίου εὑρίσκεται ὁ Πλαστήρας παρὰ τῷ ἀρχηγῷ τῶν Φιλελευθέρων. Τὴν 2αν μεταμεσονύκτιον ὁπότε πλέον ἡ νίκη τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ τῶν συμπραττόντων μετ' αὐτοῦ κομμάτων εἶναι σαφής, ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ μεταβαίνει μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Κατεχάκη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπως ἐκεῖθεν κηρύξῃ τὴν δικτατορίαν. Τὴν αὐτὴν ὥραν 2αν μεταμεσονύκτιον εὑρίσκοντο εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Α' Σώματος στρατοῦ ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος καὶ ὁ στρατηγὸς Κωνσταντῖνος Μανέττας διοικητὴς τοῦ Α' Σώματος στρατοῦ.

Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος ἐν τῇ καταθέσει του λέγει, ὅτι ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐκ τῶν καταφθανόντων ἀποτελεσμάτων, πείθεται περὶ τῆς ἐπικρατήσεως κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, καὶ μὴ αἰσθανόμενος οὐδεμίαν ἐκ τούτου ἀνησυχίαν οὔτε διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν, δίδει ὁδηγίας τινὰς σχετικὰς μὲ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος Στρατοῦ καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του διὰ νὰ κατακλιθῇ ἥσυχος. Καθ' ὁδὸν συναντᾷ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ εἷς τῶν ἐπιβαινόντων ἀξιωματικῶν τοῦ λέγει, ὅτι τὸν ζητοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἡγαίνει ἐκεῖ καὶ εὑρίσκεται πρὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, πρὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ ἐκεῖ καὶ ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας λέγει πρὸς ὅλους — πιθανῶς καὶ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου — «ἐγὼ θὰ κηρύξω τὴν διικτατορίαν». Ἕνας ἀνθίσταται ἐναντίον τῆς ἰδέας αὐτῆς. Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος, ὁ ὁποῖος παρουσίασε τὰ μέγιστα κακά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐγένοντο, ἐὰν ἐπραγματοποιεῖτο ἡ ἰδέα αὐτή. Ἐπακολουθεῖ μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διαλογικὴ συζήτησις. Ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέττας ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸς τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον. Δὲν φθάνουν εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἀναχωρεῖ κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου, φαινομενικῶς ἀπαγορευμένος. Φαινομενικῶς ἀπογοητευμένος, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ παραμύρῃ εἰς τὴν ἰδέαν του τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον. Ἐκεῖ ἦτο ὁ κόμβος τοῦ ὅλου ζητήματος, τί θὰ ἔπραττεν ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ἀπὸ τοῦδε, διὰ νὰ μὴ τὸ ἐπαναλαβάω εἰς τὴν περαιτέρω ἀγόρευσίν μου, ὅτι ἡ στάσις αὕτη τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου, ἡ ἀνένδοτος στάσις εἰς ὅλας τὰς παρορμήσεις, ὅπως βοηθηθῇ ἡ πορεία τοῦ κινήματος τούτου, ἔδωσε τὴν ἀποφασιστικὴν τροπὴν εἰς τὴν ὅλην κατάστασιν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, ὁ ὁποῖος μεταβαίνει, κατὰ τὰς καταθέσεις, εἰς τὸ Α' Πεζικὸν Σύνταγμα, ἀποφασισμένος νὰ κηρύξῃ τὴν δικτατορίαν, ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος προτρέπει τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος Στρατοῦ νὰ μεταβοῦν παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ διὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλουν τὰ συμβάντα. Μεταβαίγραφεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἀναμένει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα.

Παρέρχεται ἱκανὴ ὥρα καὶ κατόπιν ἐπιστρέφει ὁ στρατηγὸς Κωνσταντῖνος Μανέτας καὶ τοῦ λέγει, ὅτι ἀναζητεῖται ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Στρατηγὸς μεταβαίνει εἰς τὸ σῶμα στρατοῦ. Ὁ Στρατηγὸς Ὀθωναῖος ἀναμείνας ἀκόμη ὀλίγην ὥραν καὶ ἀνησυχῶν, μεταβαίνει καὶ αὐτὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Εἶναι ἡ ὥρα τρίτη πρωϊνή, σιν. Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πρωθυπουργοῦ εὑρίσκονται ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, νομίζω καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν...

Γ. Μαρῆς. Μάλιστα.

Ι. Μεταξᾶς... Ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοῦ, ὁ Ἀρχιστράτηγος Ὀθωναῖος, καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Σώματος Στρατοῦ. Δηλαδὴ τὸ Κράτος ὁλόκληρον, ἐν ὅλῃ του τῇ δυνάμει καὶ ἐν ὅλῃ του τῇ ἐπιβολῇ, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας, ὁ ὁποῖος τοὺς λέγει Θὰ μεταβῶ νὰ κηρύξω δικτατορίαν καὶ δὲν ἀκούω τίποτε. Αὐτοὶ δὲ συνεζήτουν μετ' αὐτοῦ ἐὰν τοῦτο εἶναι ὀρθὸν ἢ ὄχι, καὶ δὲν τὸν ἁρπάζουν νὰ τὸν κλείσουν σ' ἕνα δωμάτιον καὶ νὰ τὸν δέσουν ὡς παράφρονα (χειροκροτήματα).

Ἡ συζήτησις αὐτὴ ἡ διαλογικὴ ἐκράτησεν ἕως τὰς 3 1|2 τὸ πρωΐ. Εἰς τὰς 3 1|2 τὸ πρωΐ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἀπέρχεται. Καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ Ὀθωναῖος καὶ Μανέτας ἀμφιβάλλουν ἀκόμα ἂν θὰ τὸ πραγματοποιήσῃ, ὁ ἀρχηγὸς ὅμως τῶν φιλελευθέρων δὲν ἀμφιβάλλει περὶ τούτου ποσῶς. Γνωρίζει τί πρόκειται νὰ πράξῃ, γνωρίζει καὶ ποῦ μεταβαίνει ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας. Ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων καὶ πρωθυπουργὸς μετέβαινε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ Ἓν Σύνταγμα τοῦ Πεζικοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ πλεῖστον τῶν στελεχῶν ἦτο συμπολίτας του ἀφοσιωμένοι εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ἔλεγε: μὴ ἀκοῦτε τὰς μωρίας τὰς ὁποίας σᾶς λέγει αὐτός, ἁρπάξατέ τον καὶ δέσατέ τον. Δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ κανεὶς ποῖον θὰ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα; Μ' ὅλον τοῦτο, ἐνῷ τὸ ἐγνώριζε, δὲν ἔκαμε καμμίαν ἐνέργειαν. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι τὸ ἐγνώριζεν εἶναι δύο συνομιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ ὀλίγον προηγουμένως ἐν Θεσσαλονίκῃ, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ διευθύνοντος τὸ ἐκεῖ Ὑπερατικὸν κέντρον. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐγένετο ἡ ἑξῆς συνομιλία.

Εἷς Βουλευτής. Ποῖος τὸ καταθέτει.

Ι. Μεταξᾶς. Τὸ καταθέτει ὁ Διευθυντὴς τοῦ ὑπεραστικοῦ τηλεφωνικοῦ Κέντρου ἐν Θεσσαλονίκῃ. Αἱ συνομιλίαι αὐταὶ κρατοῦνται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, διότι εἶναι ζήτημα κατόπιν πληρωμῆς καὶ ἀναφέρονται τὰ συνομιλήσαντα πρόσωπα. Εἰς τὰς 2. 40' ὁμιλεῖ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ κ. Ἐξηντάρη ἐπὶ 6 λεπτὰ τῆς ὥρας. Τὴν 3. 30' κατὰ τὴν κατάθεσιν ἢ μᾶλλον κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ στρατηγοῦ Κλάδου ὁ κ. Ἐξηντάρης συναντᾷ τὸν στρατηγὸν Κλάδον καὶ τοῦ ἀναγγέλλει ὅτι ἐν Ἀθήναις ἐγένετο ἐπανάστασις, ἐκηρύχθη δικτατορία καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ὑρίστατο πλέον.

Ἐγὼ καταθέτω τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖράς σας! Εἶναι προφανὲς τί ἀνήγγειλεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰς τὸν κ. Ἐξηντάρην εἰς τὰς 2. 40' εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ κ. Ἐξηντάρης εἰς 3. 30' λέγει εἰς τὸν στρατηγὸν Κλάδον.

Α. Παπαναστασίου. Συμπέρασμα εἰδικόν σας.

Ι. Μεταξᾶς. Ὥστε εἰς τὰς 3 καὶ 30' ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πλαστήρας ἀνεχώρει ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Α' Σύνταγμα διὰ νὰ κηρύξῃ ὁριστικῶς τὴν δικτατορίαν, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ κ. Ἐξηντάρης μετὰ προηγουμένην συνομιλίαν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καταθέτει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖράς του. Ἐδῶ εἶναι αἱ ἐκθέσεις. Ἂν πράγματι δὲν εἶναι ἀκριβεῖς θὰ τὸ πιστοποιήσῃ ἡ ἀνάκρισις.

Γ. Ἐξηντάρης. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ὁ Γεν. Διοικητὴς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Μετὰ τοῦ σεβαστοῦ μου Ἀρχηγοῦ δὲν ἐπεκοινώνησα ὅλην τὴν νύκτα προσωπικῶς. Ἐζήτησα πολλάκις τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Πρόεδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπεκοινώνησα μόνον μετὰ τοῦ κ Σοφοκλῆ Βενιζέλου, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησα μόνον πληροφορίας περὶ τῆς ἐκβάσεως τῶν ἐκλογῶν. Διὰ πρώτην φορὰν τὸ κίνημα, τὴν στάσιν τοῦ κ. Πλαστήρα, τὴν ἔμαθα παρὰ τοῦ ἰδίου, ὅταν εἰς τὰς 3.30' ζητῶ νὰ εὕρω τὴν ἔμαθα παρὰ τοῦ ἰδίου, ὅταν εἰς τὰς 3.30' ζητῶ νὰ εὕρω οἱονδήποτε ὑπουργόν, ποῦ δὲν εὕρισκα, ἐζήτησα τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ ἀντὶ τοῦ κ. Κατεχάκη εὕρον εἰς τὸ τηλέφωνον τὸν κ. Πλαστήραν, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀνήγγειλε προσωπικῶς ὅτι ἐκήρυξε δικτατορίαν. Οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα.

Ι. Μεταξᾶς. Νὰ σᾶς διαβάσω τμῆμα τῆς ἐνόρκου καταθέσεως.

Π. Μπουμπουλῆς. Ὥστε ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς τῆς Μακεδονίας, κατόπιν τῆς διαταγῆς τοῦ κ. Πλαστήρα, παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν;

Πολλοὶ βουλευταί. Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι αὐτό.

Γ. Ἐξηντάρης. Θὰ ὁμιλήσω κατόπιν ἐπὶ τῶν ζητημάτων

Ι. Μεταξᾶς. Κύριοι βουλευταί, θὰ σᾶς παρακαλέσω πολύ, ἐννοεῖτε πόσον εἶναι δύσκολος ἡ θέσις μου, νὰ μὴ μὲ διακόπτετε. Μόνον δύναται νὰ μὲ διακόπτουν ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀναφέρω.

Ι. Κούνδουρος. Ἀσφαλῶς ἔχετε δίκαιον κ. ἀρχηγὲ τῶν Ἐλευθερορρόνων, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀναφέρετε ἑκάστοτε καὶ τὴν πηγήν. Διότι μᾶς λέγετε ἔγινε τοῦτο, ἔγινε ἐκεῖνο, πρέπει ν' ἀναφέρετε καὶ πόθεν προέρχονται.

Ι. Μεταξᾶς. Πῶς δὲν τὸ ἀκούσατε. Σᾶς τὸ εἶπα.

Ι. Κούνδουρος. Ἀρχίσατε νὰ ὁμιλῆτε περὶ ἀποδείξεως μόνον διὰ τὰ γεγονότα Θεσσαλονίκης.

Διὰ αὐτὰ ἀληθῶς ἐρωτηθέντες καὶ πρὶν νὰ ἐρωτηθῆτε, μᾶς εἴπατε ὅτι τὰ ἐξάγετε ἀπὸ ἕνα σημείωμα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει.

Ι. Μεταξᾶς. Ὄχι σημείωμα, ἀπὸ τὴν ἔνορκον κατάθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ὑπερατικοῦ Κέντρου Θεσσαλονίκης.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἀπορία τοῦ κ. συναδέλφου προῆλθεν ἐκ τούτου, ὅτι ἐλθόντες τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης ἐγράψατε λέγων ὅτι ἀντικειμένου τῆς συνδιαλλαξεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Ἐξηντάρη ἀφεύρα τὸ κίνημα Πλαστῆρα, ἐνῶ αὐτὸ εἶναι συμπέρασμα δικό σας.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν πρόκειται περὶ διακοπῆς, πρόκειται περὶ μιᾶς παρακλήσεως, ὅταν βρίσκεστε ἕνα συμπέρασμα πρέπει νὰ μοῦ λέγετε ποῦ στηρίζεσθε καὶ τὸ λέγετε.

Ι. Μεταξᾶς. Λυποῦμαι πολὺ ποῦ ὑποβάλλετε μίαν παράκλησιν διὰ ἕνα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχω κάμῃ ἤδη.

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας)· Ἀρίστατε τὸν ῥήτορα.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν ἔχει καμμίαν ἀνάγκην προστασίας ὁ ῥήτωρ.

Ι. Μεταξᾶς. Κύριοι Βουλευταὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήτω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ μὲ προστατεύσῃ.

Ι. Κούνδουρος. Νὰ διατυφνίσω τουλάχιστον τί ἤθελα νὰ εἴπω καὶ ἂς μὴ γίνῃ.

Ι. Μεταξᾶς. Ὅταν ἀφορᾷ τὰς ὥρας, σᾶς δίδω τὰς ἑξῆς πληροφορίας. Αἱ ὧραι τῶν συμβάντων τὰς ὁποίας ἀνέφερα μέχρι τοῦδε προκύπτουν ἐκ τῶν κατατεθέντων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν κ. κ. Ὀθωναίου καὶ Μανέτα. Ὅταν ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα ὑπ' ἐμοῦ διὰ τὴν Θεσσαλονίκην ταῦτα προκύπτουν ἐκ τῆς κατάθεσεως τοῦ μάρτυρος Βατκαβάνη Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπερατικοῦ Κέντρου. Σᾶς ἀναφέρω καὶ τὴν περικοπὴν τῆς μαρτυρίας ταύτης διὰ νὰ ἀπαντήσω ὄχι ἐγὼ ἄλλα ἡ μαρτυρία εἰς τὸν κ. Ἐξηντάρην. Λέγει τὰ ἑξῆς τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Ὑπερατικοῦ τηλεφωνικοῦ Κέντρου

«Εἰς τὰς 2 καὶ 40 π. μ. τῆς 6ης Μαρτίου, ὁ Γενικὸς Διοικητὴς συνωμίλησε μὲ τὸν Πρωθυπουργὸν ἐπὶ 6 λεπτά. Τὴν 2 καὶ 55 τῆς ἰδίας τὸ Γραφεῖον τόπου μὲ τὴν ἐφημερίδα «Πρωΐαν» ἐπὶ 6 λεπτά. Τὴν 3 καὶ 30 π. μ. τῆς ἰδίας ὁ Γενικὸς Διοικητὴς μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἐπὶ 9 λεπτά. Τὴν 3 καὶ 45 π. μ. τῆς ἰδίας ὁ Γενικὸς Διοικητὴς μὲ τὸν Πρωθυπουργὸν ἐπὶ 3 λεπτά. Τὴν 4 καὶ 15 π. μ. τῆς

ἰδίας ἡ Γενικὸς Διοικητὴς μὲ τὸν Πρωθυπουργὸν ἐπὶ 3 λεπτά. (Θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ε. Βενιζέλος. Μοῦ ἐπιτρέπετε; Θὰ σᾶς φανῇ παράδοξον νὰ μέ βλέπετε νὰ σηκώνωμαι διὰ νὰ ἔλθω εἰς ἐπικοινωνίαν τοῦ ρήτορος. Πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι δὲν πρόκειται εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην νὰ κρίνωμεν ἐὰν εἶμαι ἢ ὄχι ἔνοχος. Πρόκειται νὰ ἀποφασίσωμεν ἐὰν πρέπει νὰ συσταθῇ ἡ ἐπιτροπή. Γνωρίζετε δὲ ὅλοι καλὰ ὅτι παρεκάλεσα τοὺς φίλους μου νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ συζήτησις λοιπὸν ἐπὶ τῶν γεγονότων θὰ γίνῃ μεθαύριον. Διακόπτοντες τόσον συχνὰ τὸν ρήτορα κινδυνεύομεν νὰ προκαλέσωμεν κόπον ταραχήν, ἡ ὁποία ὅλοι ἔχομεν συμφέρον νὰ μὴ γίνῃ.

Ι. Μεταξᾶς. Λοιπὸν σᾶς ἀνέφερα τὰς ὥρας. Ἔχω δὲ εἰς τὰς χεῖράς μου μίαν ἀναφορὰν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Γ' Σώματος στρατοῦ ἀντιστρατήγου Κλάδου τὴν ὁποίαν ἔχει ἀποστείλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ τῆς ὁποίας ἀντίγραφον ἔχει στείλῃ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν λέγει τὰ ἑξῆς: (Ἀναγινώσκει):

«Περὶ τὴν 3 καὶ 30' τῆς πρωΐας ἀφυπνίσθην ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἐξαντάρη, παρ' οὗ ἔμαθον μετ' ἐκπλήξεως, ὅτι κατόπιν τοῦ ἐποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἀνασυσταθέντος, ὡς φαίνεται, τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρητήθη καὶ συνεπῶς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος πρέπει νὰ θεωρηθῇ παρητημένος».

Ἐπανέρχομαι εἰς τὰ συμβάντα τῶν Ἀθηνῶν. Μεταξὺ 3—4 πρωϊνῆς ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας εὑρίσκεται εἰς τὸ Α' Σύνταγμα Πεζικοῦ εἰς τὸ ὁποῖον καὶ στηρίζεται. Ἐκεῖ καλεῖ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς λέγει, ὅτι ἀναλαμβάνει αὐτὸς τὴν δικτατορικὴν ἐξουσίαν καὶ τοὺς προτρέπει νὰ ἐκτελοῦν τὰς διαταγάς του. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν μεταξὺ 3 καὶ 4, ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς στρατηγὸς Κατσώνας μεταβαίνει, 3 καὶ 15' πιθανὸν (ὅπως ἐννοεῖτε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχῃ κανεὶς τὴν ἀκριβῆ διαίρεσιν τοῦ χρόνου) μεταβαίνει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπου δὲν εὑρίσκει τὸν Ὑπουργὸν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μανθάνει ὅτι τὸν ζητοῦν εἰς τὸ Σύνταγμα Πεζικοῦ. Πηγαίνει ἐκεῖ ἀλλὰ δὲν μένει, καὶ μεταβαίνει εἶτα εἰς τὸν οἶκον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅπου θέλει νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ μεταξὺ 3 1)2 — 4 τὸ πρωΐ. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν χωροφυλακῆς ὁ ὁποῖος τοῦ ζητεῖ διαταγὰς λέγει. Κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ὑπομοιράρχου κ. Σαρντζεντάκη «Πηγαίνετε εἰς τὸν Πλαστήραν ἵνα λάβητε παρ' αὐτοῦ διαταγάς». Ὥστε μεταξὺ 3—4 πρωϊνῆς, ἐνῶ ἀκόμη δὲν εἶχε κηρυχθῇ τὸ κίνημα εἴχομεν πλήρη ἐγκατάλειψιν τῆς δημοσίας δυνάμεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ στασιαστοῦ. Ἀλλὰ τώρα ἀρχίζει ἡ δευτέρα φάσις, ἡ ὁποία πραγματικῶς εἶναι λίαν ἀξιοπαρατήρητος διὰ τὴν μεταβολὴν ἡ ὁποία ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπῆλθεν εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Μεταξὺ τετάρτης καὶ πέμπτης πρωϊνῆς καλοῦνται βαθμηδὸν οἱ ἀφυπνιζόμενοι διοικηταὶ τῶν ἐν Ἀθήναις Σωμάτων.

Μανθάνουν ὁ εἷς παρὰ τοῦ ἄλλου τὰ συμβάντα, διαταγὰς δὲν ἔχουσι, τὸ Κράτος ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀργεῖ καὶ οἱ διοικηταὶ τῶν Σωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐν Ἀθήναις ἀποφασίζουν, ἀγόμενοι μόνον καὶ μόνον ἀπὸ τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον αἰσθάνονται ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὴν ψυχήν των ἀποφασίζουνσι νὰ ἀντιδράσουν κατὰ τοῦ κινήματος καὶ νὰ μείνουν πιστοὶ εἰς τὸν ὅρκον ποὺ ἔχουν δώσει κρατοῦντες τὴν ἔννομον τάξιν. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Μεταβαίνουν (διὰ νὰ μὴ εἰσερχόμεθα εἰς λεπτομερείας) ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διοικητοῦ τοῦ Α. Σ. Στρατοῦ, ὅπου ἐκεῖ συναθροίζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλοι μεταξὺ τετάρτης καὶ πέμπτης πρωϊνῆς, καὶ ἀκόμα καὶ αὐτὸς ὁ διοικητὴς τοῦ Α.' Συντάγματος πεζικοῦ τοῦ μόνου στηρίζοντος τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν. Ἐκεῖ προτρέχει ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος, τοὺς ὁμιλεῖ, τοὺς καταδεικνύει εἰς ποῖον ὅλεθρον ἄγεται ἡ Πατρὶς διὰ τοῦ κινήματος τούτου καὶ τοὺς εὑρίσκει ἄλλως τε συμφώνους ἐκ τῶν προτέρων ὅλους. Ἐκεῖ τοὺς εὑρίσκει ὁ στρατηγὸς Μανέτας, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶναι σύμφωνος κατὰ τοῦ κινήματος, καὶ τοῦ λέγουν ὅλοι πλὴν τοῦ συνταγματάρχου Διάμεση. ὅτι ἡμεῖς ἀφοῦ Σὺ ὁ στρατηγὸς εἶσαι ἐναντίον τοῦ κινήματος δὲν θὰ δεχθῶμεν νὰ ἐκτελέσωμεν διαταγὰς Ἄλλου παρὰ μόνον ἰδικάς σας, ἐφόσον εἶσαι καὶ ὁ φυσικὸς ἡμῶν διοικητής.

Γ' Σοφιανόπουλος Ἀπὸ ποῖον ἀφυπνίσθησαν οἱ ἀξιωματικοί;

Ι. Μεταξᾶς. Ἀγγελιαφόροι τοῦ Α' Συντάγματος πεζικοῦ καθὼς καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ. Ἐκ δύο κατευθύνσεων προέρχεται ἡ συνάθροισις αὐτή.

Σ. Μπινόπουλος. Ἀφοῦ τὰ ξέρετε καλύτερα σεῖς τὰ πράγματα ἀπὸ μᾶς, γιατὶ ἐρωτᾶτε ἀσκόπως;

Ι. Μεταξᾶς... πλὴν τοῦσυνταγματάρχου Διάμεση εἶπα, ὁ ὁποῖος εὑρισκόμενος πρὸ τῆς ὁμοφώνιας τῶν διοικητῶν τῶν ἐν Ἀθήναις Σωμάτων πρὸ τῆς ἀποφασιστικότητος τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου, καὶ τὸ τονίζω τοῦτοκαὶ πρὸ τῆς στάσεως τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέτας, λέγει. «Εὑρῆτε ἕνα τρόπο νὰ ὀγῇ ὁ Πλαστήρας ἀπὸ τὴν μέσην, διότι ἡμεῖς τοῦ ἐδώσαμε τὸν λόγον μας» ζητεῖ καὶ αὐτὸς τρόπον διαφυγῆς.

Τότε ἔρχεται ἕνα τηλεφώνημα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ζητεῖ νὰ ἰδῇ τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον καὶ ἀπαντᾷ ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος. «Δὲν πηγαίνω κύριοι δὲν ἔχω καμμία δουλειὰ» καὶ τοῦ λέγει τοῦ στρατηγοῦ Κ. Μανέτα καὶ πρὸς ὅλους μαζὺ «πηγαίνετε εἰς αὐτὸν καὶ εἴπατέ του ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν μέσην.

Πηγαίνουν ὅλοι ἐκεῖ μὲ τὸν στρατηγὸνΜανέταν ἐπὶ κεφαγραφεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον παρίστανται ὁ Πλαστήρας, καὶ τοῦ λέγουν ὅτι δὲν τὸν ἀκολουθοῦν καὶ μόνον τὸ Α' σύνταγμα Πεζικοῦ τοῦ μένει πιστόν.

Ἀλλὰ ὅτε αὐτὸ συνεκίνησε τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν,καὶ θὰ τήσατε τὸ ὑπὸ σημείωσιν.

Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος δὲν εὑρίσκεται, ὅπως σᾶς εἶπα, ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Οἱ Σωματάρχαι ἀποχωροῦσι καὶ μένει ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέτας εὑρισκόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν, ἐννοοῦντα νὰ ὁποκύψῃ, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὲ τοὺς διοικητὰς τῶν ἐν Ἀθήναις οἱ Σωμάτων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐναντίον τοῦ κινήματος. καί τινες ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἕτοιμοι νὰ βαδίσουν κατὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπως ὁ συνταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ Γιαννακόπουλος, ὅπως καταθέτει. Μὴ γνωρίζων αὐτὴν τὴν στιγμὴν τί νὰ πράξῃ, μολονότι δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι τὸ καθῆκόν του ἦτο σαφῶς ἐνδεδειγμένον, καὶ θέλων νὰ εὕρῃ μίαν διέξοδον, καλεῖ τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιστρατήγους τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ ἀνώτατον στρατιωτικὸν συμβούλιον δηλαδὴ τὸν στρατηγὸν Μαζαράκην τὸν στρατηγὸν Τσιμικάλην τὸν στρατηγὸν Θ. Μανέτταν οἱ ἄλλοι ἦσαν ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος καὶ ὁ Κ. Μανέττας. Ταῦτα συμβαίνουν 5 1)2—7—1)2 πρωϊνήν. Ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὰ 6 1)4, ὅπως ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἀναφέρει εἰς τὴν καταθεσίν

του καὶ ἓν τινι δημοσιεύματι τοῦ «Ἐλευθέρου Βήματος» τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπίσημον μορφὴν καταθέσεως, ὁ στρατηγὸς Κατεχάκης ὁ ὁποῖος εἶναι ἐν πλήρῃ γνώσει τῶν συμβαινόντων, διότι τὰ εἶχε παρακολουθήσῃ κατὰ μέγα μέρος, μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τὸν ἀφυπνίζει, καθὼς λέγει. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τοῦ ἐκθέτει τὰ συμβαίνοντα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ τοῦ ἐξέθεσε ὅτι ὁλόκληρος ἡ φρουρὰ πλὴν τοῦ Ιου Συντάγματος εἶναι ἐναντίον τοῦ κινήματος. Δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ τοῦ ἐξέθεσε ὅτι ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος εἶναι ἐναντίον τοῦ κινήματος, ἄλλως τε τὸ ἐγνώριζεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, ὅτι τὰ Σώματα τὰ ἐν Ἀθήναις εἶχον συνταχθῇ ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Κ. Μανέτταν καὶ δὲν ἐδέχοντο διαταγὰς ἄλλων. Ἀναμφισβητήτως τοῦ τὰ εἶπε Καὶ τοῦ λέγει ὁ στρατηγὸς Κατεχάκης ὅτι εἰς ἐμὲ δὲν μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ μεταβῶ καὶ νὰ καταστείλω τὸ κίνημα διὰ τῆς βίας, ἢ νὰ νὰ παραιτηθῶ. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων τοῦ λέγει «παραιτήσου», καὶ καλεῖ τὸν στρατηγὸν Κ. Μανέτταν μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχον συνταχθῇ τὰ Σώματα τὰ ἐν Ἀθήναις, συνομιλεῖ μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναθέτει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως μὴ συγκρουσθῇ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, ἀλλ' ἐναρμονίζων τὰς δυνάμεις του μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα ἀντιταχθῇ κατὰ πάσης διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως. Περὶ τὸν στρατηγὸν Κ. Μανέτταν εἶχε συνταχθῇ ὅλη ἡ δύναμις, ἡ ὁποία εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ κινήματος, δηλαδὴ ὅλαι αἱ δυνάμεις, πλὴν τοῦ Ιου Συντάγματος πεζικοῦ, ὁ δὲ στρατηγὸς Κ. Μανέττας, λαμβάνων τὴν διαταγήν, ἀκολουθεῖ ταύτην, νὰ μὴ χρησιμοποιήσῃ τὴν δύναμίν του καὶ νὰ συγκρουσθῇ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, ἀλλὰ νὰ ἐναρμονίσῃ τὰς ἐνεργείας του μετὰ τοῦ στασιαστοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως. Καὶ ἐρωτῶ: Ποῖος θὰ ἠπείλει τὴν δημοσίαν τάξιν; Ποῖος ἄλλος παρὰ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξεγείρετο κατὰ τῆς τοιαύτης στασιαστικῆς ἐνεργείας διὰ νὰ ἀμυνθῇ ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῶν ἐλευθεριῶν του καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κινδύνου; Ἔπρεπε ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέττας νὰ ἐναρμονίσῃ τὰς δυνάμεις του μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα; Γνωρίζω τί ἐλέχθη καὶ τί ἠδύνατο νὰ λεχθῇ: Ἡ αἱματοχυσία. Πῶς θὰ ἀποτύγουν τὴν αἱματοχυσίαν. Νὰ σᾶς εἴπω, κύριοι, ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μὴ θέλῃ διὰ παντὸς τρόπου τὴν αἱματοχυσίαν, ὁμολογῶ ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν θὰ ἀπέσυρον τὴν κατηγορίαν ὁ ἴδιος (χειροκροτήματα ἐκ τῆςδεξιᾶς).

Δὲν θέλω νὰ ἀνατρέξω εἰς τὸ παρελθὸν διέλου. Μὴ μὲ παρεξηγήσῃ κανείς. Δὲν θέλω νὰ ἀνατρέξω εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων τοῦ Νοέμβριου τοῦ 1930 ὁπότε ἠπειλεῖτο τὸ κίνημα τοῦ στρατηγοῦ Παγκάλου ὅτι ἐν ἀνάγκῃ θὰ μετέβαινε εἰς τὰς νήσους, θὰ μετέφερε ἐκεῖ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἐνήργει πόλεμον ἐναντίον τοῦ κινήματος, ἂν ἀκόμη ἐπεκράτει εἰς ὅλην τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἀναφέρω ἁπλῶς. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ μὴ σᾶς διαβάσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐδήλωσεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν, διότι αὐτὸ δὲν εἶναι παρελθόν εἶναι παρόν, (ἀναγινώσκει) τὰς γνωστὰς δηλώσεις τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅτι θὰ συνέτριβε οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος θὰ ἀπεπειράτο νὰ κάμῃ κίνημα.

Εἷς Βουλευτής. Πῶς ἔπρεπε νὰ τὸ εἴπῃ;

Ι. Μεταξᾶς. Σύμφωνοι. Ἐὰν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τὸ ἐτήρει κατὰ τὴν 6 Μαρτίου ἐγὼ πρῶτος θὰ τοῦ ἔσφιγγα τὸ χέρι καὶ θὰ τὸν συνεχαιρόμην, ἀλλὰ ὑπάρχει φαίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱματοχυσία καὶ αἱματοχυσία. Τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων ἴσως φαίνεται διαιρεῖται εἰς δύο κατηγορίας, εἰς αἷμα τῶν φίλων, τοῦ ὁποίου πᾶσα ρανὶς εἶναι πολύτιμος, καὶ εἰς τὸ αἷμα τῶν ἄλλων, τῶν μὴ φίλων, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χύνεται ἀφειδῶς (χειροκροτήματα).

Π. Φλωριᾶς. Τοῦ ἰδίου τὸ αἷμα ἔρρευσε κ. Μεταξᾶ.

Ι. Μεταξᾶς. Μετὰ τὴν συνέντευξίν του μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέτας μεταβαίνει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπου ἀνέμενε καὶ τὴν ἄφιξιν τῶν λοιπῶν ἀντιστρατήγων, τοὺς ὁποίους εἶχε καλέσει. Τὸν ἀκολουθεῖ ὁ υἱὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Σοφοκλῆς Βενιζέλος. Προσέρχονται ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ κ. ἀντιστράτηγοι καὶ εὑρίσκονται περὶ τὰς 7 καὶ 1)2 τὸ πρωΐ ὅλοι συγκεντρωμένοι ἐκεῖ πλὴν τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου. Ὅλοι ἀπέκρουσαν μετ' ἀγανακτήσεως τὸ κίνημα τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα. Ὅλοι παρουσιάζουν ζωντανὰς τὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας θὰ ὑφίστατο ἡ χώρα, ἐὰν αὐτὸς ἐπέμενε εἰς τὸ ἀπονενοημένον αὐτὸ διάβημα. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἐπιμένει. Ὑπάρχει κατάθεσις τοῦ στρατηγοῦ Μαζαράκη καὶ Τσιμικάλη εἰς τὰς ὁποίας οὗτοι ἀναφέρουσι ὅτι ἐκ τῶν συνομιλιῶν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας τοὺς λέγει —μάλιστα ὁ στρατηγὸς Μαζαράκης προσθέτει σαφῶς—ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ κίνημα. Ἐὰν τὸ λέγω τώρα εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν δὲν εἶναι διότι θέλω νὰ εἴπω ὅτι διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀξιόπιστος ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ἀλλὰ διότι ἦτο παρὼν εἰς τὰς συνδιαλέξεις καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ δὲν ἀγανακτεῖ καὶ δὲν τοῦ κλείνει τὸ στόμα. Ὁ στρατηγὸς Μαζαράκης μάλιστα λέγει ὅτι ἐκ τῆς στάσεως τοῦ κ. Σοφοκλέους Βενιζέλου, ἀντελήφθη ὅτι καὶ αὐτὸς δὲν ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ κίνημα.

Δὲν εἶναι αὐταὶ βάσιμοι ἐνδείξεις: Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἀποκλύπτει ὅλην τὴν ἐνδιάθετον αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, λέγει πρὸς τὸν στρατηγὸν Θ. Μανέτταν. (Εἶνε ἡ κατάθεσίς του κ. Κούνδουρε) ὅτι, «μὰ ἐπὶ τέλους ἐγὼ δὲν σᾶς ζητῶ νὰ μὲ ὁδηγήσητε, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντιδράσητε», διότι βεβαίως ὅταν ἐγνώριζε ὅτι τὸ Σῶμα Στρατοῦ, τὸ πρῶτον, ἔχει διαταγὰς νὰ μὴ συγκρουσθῇ μὲ τὸν στασιαστὴν ὅταν γνωρίζει ὅτι ἔχει διαταγὰς νὰ ἐναρμονίσῃ τὰς ἐνεργείας του πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως δὲν εἶχε καμμίαν ἀνάγκην νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἔχει τὸ Ιον σύνταγμα Πεζικοῦ. Ἀρκεῖ νὰ μὴ τοῦ ἀντιδράσουν καὶ θὰ ἦτο κύριος τῆς καταστάσεως. Καὶ μὲ ἕναν λάχον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἦτο κύριος τῆς καταστάσεως ὑπὸ τοιούτους ὅρους.

Θ. Τουρκοβασίλης. Δὲν ὑπελόγισεν ὅμως τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν.

Ι. Μεταξᾶς. Περὶ τὰς 8 1)2 τὸ πρωΐ οἱ ἀντιστράτηγοι ἀποφασίζουσι νὰ μεταβῶσιν παρὰ τῷ κ. Πρωθυπουργῷ. Μεταβαίνουσι εἰς τὴν οἰκίαν του πλὴν τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου Καὶ ὅλοι ἐκφράζονται ἐν ἀγανακτήσει κατὰ τοῦ κινήματος. Εἰς τὸ δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο ἦσαν παρόντες ὁ Πρωθυπουργός, οἱ ἀντιστράτηγοι, πλὴν τοῦ στρατηγοῦ κ. Ὀθωναίου, καὶ ὁ κ. Σκουλᾶς. Ἔχω τὸν λόγον ποὺ τὸν ἀναφέρω. Τότε ὁ στρατηγὸς Τσιμικάλης, κατὰ τὴν κατάθεσίν του, προτείνει ὡς διέξοδον κυβέρνησιν ἐκ τῶν ἀντιστρατήγων. Ὁ κ. Μαζαράκης συμφωνεῖ. Καὶ συμφωνεῖ καὶ ὁ τότε Πρωθυπουργός. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἀντιστρατήγων δὲν πρόκειται τώρα νὰ ξεκαθαρισθῇ πεῖος τὸ ἐπρότεινε πρῶτος μολονότι οἱ δύο ἀντιστράτηγοι ἐπιμένουν εἰς τοῦτο. Διότι τοῦτο κατ' ἐμὲ εἶναι τελείως δευτερεῦον—διότι ἡ Κυβέρνησις τῶν ἀντιστρατήγων ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ εἰς τὰς 8 1)2 τὸ πρωΐ δὲν εἶναι ἡ κυβέρνησις τῶν ἀντιστρατήγων ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη εἰς τὰς 8 1)2 τὸ βράδυ. Ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ Κυβέρνησις ἐξ ἀντιστρατήγων ἡ ὁποία νὰ παραλάβῃ τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν καὶ νὰ παραμείνῃ. Καὶ μάλιστα ὁ παρευρισκόμενος κ. Β. Σκουλᾶς προσθέτει «Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ταύτην δύνανται νὰ λάβῃ μέρος καὶ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας», τὸ καταθέτει ὁ στρατηγὸς Μαζαράκης. Οἱ ἀντιστράτηγοι τὸ ἀποκρούουν ἀμέσως. Καὶ τώρα πρόκειται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν νὰ πείσουν τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν νὰ τοὺς παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ κληθῇ καὶ ὁ Ὀθω-

ναῖος νὰ δεχθῇ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως. Διὰ νὰ πεισθῇ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων συνοδεύει τοὺς ἀντιστρατήγους καὶ ὁ κ. Σοφοκλῆς Βενιζέλος, ὅπως πιστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν.

Ι. Κούνδουρος. Εἶναι ἡ πρώτη φορά;

Ι. Μεταξᾶς. Εἶναι ἡ δευτέρα φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν μεταβαίνει—κατὰ τὰς καταθέσεις—ὁ κ. Σοφοκλῆς Βενιζέλος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐὰν μετέβη καὶ ἄλλην φορὰν δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ τὸ γνωρίζω, διότι δὲν τὸ ἤρα εἰς τὰς καταθέσεις.

Μεταβαίνει μετὰ τῶν ἀντιστρατήγων. Ἐκεῖ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας πείθεται ἀμέσως, ἁπλῶς διαμαρτυρόμενος ὅτι «κρῖμα ποὺ ἐχάθηκε αὐτὴ ἡ περίστασις», καὶ πλέον δὲν παρουσιάσθη καιμία ἄλλη δυσκολία, παρὰ ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων βεβαιωθεὶς περὶ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τοιαύτης Κυβερνήσεως, μετέβη εἰς Φάληρον πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Καὶ τώρα τί λέγει πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας; Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος ἀνάκρισιν, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ παρουσιασθοῦν οἱ μάρτυρες οἱ ὁποῖοι θὰ καταθέσουν τοῦτο, τὸ ὁποῖον θὰ εἴπω τώρα. Ἄλλως τε περὶ τούτου ὑπάρχει καὶ πληροφορία ἐφημερίδος ἡ ὁποία ἔχει τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι πάντοτε ἐξελέγχει τὰς εἰδήσεις της.

Εἷς Βουλευτής. Ποία εἶναι αὐτή;

Ι. Μεταξᾶς. Ἡ «Ἑστία». (Γέλωτες ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Κατὰ τὴν 13 Μαρτίου παρουσιάζεται ἡ Ἐφημερὶς αὐτὴ καὶ λέγει· «Καθώρισε δέ σχετικῶς ὁ κ. Βενιζέλος ὅτι : ἐφ'ὅσον ὅλοι γνωρίζομεν ἤδη τὴν ἀνεπάρκειαν καὶ τὰ τρωτὰ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἂς κληθοῦν οἱ Ἀντιστράτηγοι νὰ σχηματίσουν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τοῦ κ. Πλαστήρα νὰ καθορίσουν τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τοῦ Συντάγματος τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην τροποποιήσεως διὰ νὰ τὰ καταργήσουν ἢ νὰ τὰ τροποποιήσουν». Αὐτὸν τὸν σκοπὸν, κύριοι, εἶχεν ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἀντιστρατήγων τῆς πρώτας, διότι ὑπάρχει καὶ Κυβέρνησις τῶν Ἀντιστρατήγων τῆς ἑσπέρας, ἡ ὁποία εἶναι ἄλλη. Ἂν ἀμφιβάλλετε ἀκόμη, ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω—ὀφείλω νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι δὲν ἔχω τοῦτο ἐκ καταθέσεως μαρτυρικῆς, δύναται ὅμως νὰ ληφθῇ καὶ τοῦτο ἐκ καταθέσεως μαρτυρικῆς. Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας, παρουσιάζονται τὰ «Ἀθηναϊκὰ Νέα» περὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξιότιμος πτέρυξ (ἡ ἀριστερὰ) δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν ὅτι εἶναι καλῶς πληροφορημένα, καὶ γράφουν: «Οἱ ἀντιστράτηγοι μετὰ συζήτησιν ἐπρότεινον ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὸν κ. Πλαστήραν ἡ πρότασις ὅπως σχηματισθῇ προσωρινὴ στρατιωτικὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία νὰ προέλθῃ εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν μὲ τὴν ἑξῆς βάσιν: Ἐπειδὴ κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἰδίως ἐκλογὰς ἀπεδείχθη ἡ πλήρης χρεωκοπία τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ νὰ ἐπέλθουν αἱ ἀναγκαῖαι τροποποιήσεις εἰς τὸν Καταστατικὸν χάρτην τῆς χώρας εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξουδετερωθοῦν τὰ μειονεκτήματα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος» ἰδοὺ ποῦ ἤθελαν νὰ ἐδηγήσουν τοὺς ἀντιστρατήγους, χωρὶς οὗτοι νὰ τὸ ἐννοήσουν. Ἀλλὰ τί μᾶς λέγει καὶ ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας ἐκ Ρόδου. Εἶναι δηλώσεις ἀναγραφεῖσαι εἰς τὸ «Ἔθνος» (ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα) εἶναι καὶ αὐτὴ σοβαρὰ ἢ δὲν εἶναι σοβαρὰ ἐφημερίς; «Ἡ Ἑλλὰς διὰ νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ εὐημερήσῃ χρειάζεται ἰσχυροτάτην κοινοβουλευτικὴν Κυβέρνησιν διαθέτουσαν πλειοψηφίαν ἀπόλυτον εἰς τὰ δύο Νομ. Σώματα. Δι'αὐτὸ καὶ κατέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν τὴν νύκτα τῶν ἐκλογῶν τῆς 5ης Μαρτίου. Διὰ νὰ προλάβω τὰ ἔκτροπα ἀφ' ἑνὸς τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς θὰ ἐπροκλοῦντο ἐκ μέρους τῶν ἐπιτυχόντων καὶ διὰ νὰ ἔκαμνα νέας ἐκλογὰς ἀργότερα ὥστε νὰ προήρχετο ἐξ αὐτῶν ἰσχυρὰ καὶ βιώσιμος κοινοβουλευτικὴ Κυβέρνησις». Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελεσθῇ τὴν πρωΐαν τῆς 6ης Μαρτίου ἀπὸ τοὺς Ἀντιστρατήγους, οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς δὲν ἐφάνησαν ἀφελεῖς, ὅσον τοὺς ἐνόμιζαν, δὲν μυρίζει ὅμοια μὲ τὴν ὑπηρεσιακὴν Κυβέρνησιν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ ἔκαμνε κατόπιν νέας ἐκλογὰς διὰ νὰ προέλθῃ ἐξ αὐτῶν ἡ ἰσχυρὰ καὶ ρώσιμος κοινοβουλευτικὴ Κυβέρνησις;

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καθ' ἣν στιγμὴν εὑρίσκετο ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας, μετέβαινε καὶ ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καλούμενος ὑπὸ τῶν Ἀντιστρατήγων, ὅπου τοῦ ἐπροτείνετο νὰ γίνῃ πρόεδρος τοιαύτης Κυβερνήσεως. Καὶ ἰδοὺ τί λέγει «ἀντέταξα κατηγορηματικὴν ἄρνησιν, καθόσον ἐπίστευα ὅτι ὑφ' ἃς συνθήκας εὑρισκόμεθα μία διαδοχὴ τῆς δικτατορίας παρὰ στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ ἐπρολάμβανεν οὔτε αἱματοχυσίαν οὔτε θὰ ἦτο ὠφέλιμος». Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος καὶ κατόπιν του οἱ ἄλλοι ἀντιστράτηγοι ἐνοήσουν ἤδη περὶ τίνος πρόκειται καὶ δὲν ἀπατῶνται, διότι ὅταν κατόπιν τὴν ἑσπέραν προτείνεται ἡ ἄλλου εἴδους Κυβέρνησις τῶν ἀντιστρατήγων, ὁ Ὀθωναῖος τὴν δέχεται. Καὶ κατόπιν τούτου καὶ ὁ στρατηγὸς Μαζαράκης ἀντιληφθεὶς περὶ τίνος ἐπρόκειτο ἀπεχώρει καὶ αὐτὸς τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως, ἀπεχώρει καὶ ὁ Τσιμικάλης, καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ Μανέττα, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἔπιπτεν εἰς τὸ νερό. Εὑρισκόμεθα περίπου εἰς τὰς 10 καὶ 15 τὸ πρωΐ. Τὴν εἴδησιν περὶ τοῦ ἀδυνάτου ταῦ σχηματισμοῦ μιᾶς Κυβερνήσεως ἐξ ἀντιστρατήγων πληροφορεῖται ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων εὑρισκόμενος εἰσέτι παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας. Ἐκφράζει τὴν λύπην του. Δὲν ἀμφιβάλλω. Συνεννοεῖται μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὅπως ἀποστείλωσι τὸν στρατηγὸν Ταρσούλην ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταπείσῃ τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἀπέρχεται. Ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ μετὰ μίαν συνάντησιν μετὰ τοῦ κ. Μαξίμου μεταβαίνει καὶ καλεῖ τὸ Ὑπουργικὸν συμβούλιον. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὀσφρανθεὶς ὅτι κάτι συμβαίνει, ἀποστέλλει μὲν τὸν στρατηγὸν Ταρσούλην, ὅπως συναντήσῃ τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον, τοῦ λέγει ὅμως: Δὲν πᾶς νὰ δῇς καὶ τὸν κ. Τσαλδάρη; Καὶ βλέπει ὁ στρατηγὸς Ταρσούλης τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ τοῦ ὁμιλεῖ περὶ στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος δὲν εἶναι δυνατὸν νά ἀντιληφθῇ ἄλλου εἴδους Κυβέρνησιν ἀντιστρατήγων παρὰ ἐκείνην ἡ ὁποία προσωρινῶς μόνον θὰ ἐσχημάτιζετο διὰ νὰ τηρήσῃ τὴν τάξιν καὶ ἡ ὁποία εὐθὺς ἀμέσως, μόλις αὐτὸς τὸ ἐζήτει, θὰ παρέδιδε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ πλειοψηφοῦν κόμμα. Ὁ στρατηγὸς Ταρσούλης μετὰ τοῦτο εὑρίσκει τὸν στρατηγὸν Μανέταν εὑρισκόμενον ἔξωθεν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ λέγει—ὑπάρχει ἐλπὶς ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ σχηματισθῇ Κυβέρνησις ἀντιστρατήγων, ἀλλὰ Κυβέρνησις ἀντιστρατήγων ἡ ὁποία θὰ εἶναι καθαρῶς ὑπηρεσιακή, ἡ ὁποία θὰ παραδώσῃ ἀμέσως τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ πλειοψηφίσαν κόμμα—καὶ λέγει ὁ κ. Μανέτας, ἂς πᾶμε νὰ δοῦμε τὸν Ὀθωναῖον καὶ ὁ Ὀθωναῖος τώρα βλέπει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἄλλου εἴδους Κυβέρνησις ἀντιστρατήγων καὶ ὄχι τῆς «πρωΐας» καὶ δέχεται, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ στρατηγὸς ἀπὸ κάθε εἴδους πλάνην λέγει τὰ ἑξῆς: «θέλω νὰ τὸ ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Τὸν εἰδοποίησεν περὶ τῆς τροπῆς ταύτης τῶν πραγμάτων τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ὁ στρατηγὸς Μανέτας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου; Τὸ ἀγνοῶ. Δύναμαι ὅμως νὰ τὸ ὑποθέσω ὅτι τὸν εἰδοποίησε. Καὶ τότε ἐνῶ τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ὁ πρωθυπουργὸς μεταβαίνει εἰς τὸ Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ λέγει, ὅτι τὸ κίνημα ἐπεκράτησε καὶ ὑποβάλλει τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ κίνημα ἐπεκράτησεν εἰς τὰς 12 τὸ μεσημέρι. Εἰς τὰς 12 τὸ μεσημέρι ἡ φρουρὰ τῶν Ἀθηνῶν πλὴν τοῦ Α΄ Πεζικοῦ Συντάγματος εἶναι κεκηρυγμένη ἐναντίον τοῦ κινήματος. Εἰς τὰς 12 τὸ μεσημέρι εἶχεν ἤδη φθάσει ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος εἰς τὴν Λάρισσαν. Τὸ Σῶμα στρατοῦ τῆς Λαρίσσης

εἰδοποιεῖ ὅτι θὰ βαδίσῃ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν ἤθελον ἐμμείνῃ αἱ Ἀθῆναι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Πλαστήρα. Εἰς τὰς 12 τὸ μεσημέρι! ἔχουν γίνῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην πράγματα παράδοξα. Ὅλα τὰ Σώματα τῆς Θεσ)νίκης ἐξαναγκάζουν τὸν στρατηγὸν Κλάδον διστάζοντα, τὸν ἐξαναγκάζουν νὰ στείλῃ τηλεγράφημα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὅτι τίθεται εἰς τὸ πλευρόν του πρὸς ἐξεύρεσιν κοινοβουλευτικῆς λύσεως καὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐνῷ ταῦτα συμβαίνουν, καὶ ἔχει πλήρεις περὶ τούτων πληροφορίας, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἀναφέρει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὅτι ἐπεκράτησε τὸ κίνημα! Ἀλλὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ κίνημα ἔστω καὶ τυπικῶς ὄχι διὰ νὰ σωθῇ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας οὔτε διὰ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τούτου ζήτημα ἀρμοδιότητος ἢ ὄχι τῆς δίκης. Τὸ κίνημα ἔδει νὰ ἐπικρατήσῃ διὰ παντὸς τρόπου διὰ τὸν ἑξῆς λόγον, τὸν ὁποῖον ἐκθέτει ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν κατάθείν του «Ἐπειδὴ δὲ ἠμπορεῖ νὰ γεννηθῇ ἡ ἀπορία τί θὰ ἐγίνετο λοιπὸν ἐὰν ἡ μὲν νόμιμος Κυβέρνησις ἀπέστεργε μέχρι τέλους ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὸ κίνημά του δὲ Πλαστήρας ἀπέκρουε τὴν προταθεῖσαν πρὸς αὐτὸν λύσιν, ἐπιθυμῶ νὰ διαδηλώσω ὅτι προέβλεψα καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο, καὶ ἡ ἀπόφασίς μου ἦτο νὰ ἀποσυρθῶ ὁριστικῶς τῆς ἀρχῆς, νὰ ἀφίσω δὲ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν νὰ ἀναλάβῃ ὑπ' εὐθύνην του ὅλην τὴν Κυβερνητικὴν ἐξουσίαν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι πρὸ τῆς παρελεύσεως πολλῶν ἡμερῶν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ ἐπείθετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀρχὴν καὶ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς νόμιμον συνταγματικὴν τονίζω συνταγματικήν, καὶ ὄχι κοινοβουλευτικὴν Κυβέρνησιν.»

Ὥστε κύριοι ἐὰν ἐγκαταλείπετο ὅλη ἡ κυριαρχία εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν καὶ τὸ κίνημα ἐπεκράτει κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὅταν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ ἐπείθετο νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, σᾶς ἐρωτῶ ποῖος θὰ ἦτο ὁ πολιτικὸς κόσμος πλέον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος, θὰ ἐλάμβανε τὴν ἀρχήν; Σᾶς ἐρωτῶ, διότι ὁ μὲν ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶχε συλληφθῇ ἀπὸ τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅουλευταὶ τῶν Ἀθηνῶν εἶχον συλληφθῇ τὴν ἰδίαν πρωΐαν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος εὑρίσκετο ὑπὸ κατάδιωξιν, ἡ διαταγὴ τῆς συλλήψεως εἶχεν ἐκδοθῇ ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 6ης Μαρτίου, ἐπρόφθασεν ὅμως εὐτυχῶς καὶ μετέβη εἰς τὴν Λάρισσαν, ἀμφιβάλλετε ὅτι κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐνυριάρχει ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ὅτι δὲν θὰ ἐλαμβάνοντο μέτρα ἐξουδετερώσεως ὅλου τοῦ ἄλλου πολιτ.κοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ συνεφώνει μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα; Ἰδοὺ διατὶ τὸ κίνημα Πλαστήρα ἔπρεπε νὰ ἐπικρατήσῃ κατὰ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων (χειροκροτήματα). Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης 12ης μεσημβρινῆς καὶ πέραν εὑρισκόμεθα ἐν πλήρῃ ἀκυβερνησίᾳ. Ἂν ἐξηκολούθουν τὰ πράγματα—σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκολουθήσετε διὰ νὰ σᾶς παραστήσω τὴν εἰκόνα εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εὑρίσκετο ἡ Ἑλλὰς—ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν ἕνα μόνον Σύνταγμα πεζικοῦ στασιάσαν, ἡ λοιπὴ φρουρὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐναντίον τοῦ κινήματος ἀλλὰ ἀδρανοῦσα μὴ δυναμένη νὰ ἐνεργήσῃ, διότι τοιαύτας εἶχε διαταγὰς ὁ διοικητὴς τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ. Τὸ 2ον Σῶμα Στρατοῦ ἕτοιμο νὰ ὁδεύσῃ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ 3ον Σῶμα Στρατοῦ, πιέζον τὸν διοικητήν του ἐν Θεσσαλονίκῃ νὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀθήνας—διάφορα Σώματα τὸ ἐζήτησαν καὶ αὐτὸ—αἱ φρουραὶ τῆς Πελοποννήσου ἐν πλήρει ἐξεγέρσει κατὰ τοῦ Πλαστήρα.

Β. Σαγιᾶς (Ὑφυπουργὸς Πολιτικοῦ Γραφείου). Ὄχι ἐν ἐξεγέρσει ἀλλὰ ἕτοιμοι νὰ βαδίσουν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μᾶς ἐσταμάτησεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Ι. Μεταξᾶς, Φαντασθῆτε εἰς ποίαν κατάστασιν θὰ εὑρισκόμεθα ἐὰν ἐξηκολούθει ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἀκόμη ἡ κατάστασις ἐκείνη, φαντασθῆτε εἰς πόσα τεμάχια θὰ κατεκερματίζετο ἡ Ἑλλὰς ἀποσπωμένη ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. Εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τὸ ἀπόγευμα τῆς 6ης Μαρτίου, παρουσιάζεται ἕνας νέος παράγων: ὁ ἀθηναϊκὸς λαός, (χειροκροτήματα), ὁ ἀθηναϊκὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἐν πλήρει ἀγανακτήσει διὰ τὸ ράπισμα, τὸ ὁποῖον κατεφέρθη κατὰ κεφαλῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ἐκπροσωπῶν ἐν τούτῳ ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἐξεγείρεται σύσσωμος καὶ πληροῖ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Δὲν εἶναι ταραξίαι αὐτοί, δὲν εἶναι κομμουνισταί. Εἶναι γνήσιος λαός, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ καὶ νὰ χύσῃ ἀκόμη τὸ αἷμα του διότι αὐτὸς δὲν φοβεῖται τὴν αἱματοχυσίαν. Εὑρίσκεται ἀντιμέτωπος τμημάτων στρατοῦ, διότι μὴ λησμονῆτε ὅτι εἶχον δοθῇ ἀπὸ πρωΐας διαταγαὶ ὅπως τὸ Α΄ Σῶμα στρατοῦ, τὸ ἐναντίον τῆς κινήσεως, ἐναρμονίσῃ τὰς ἐνεργείας του μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα κατὰ τῆς διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως. Ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ καὶ διστάζοντες διότι δὲν εἶνε διατάραξις αὐτὴ πραγματικὴ τῆς δημοσίας τάξεως. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ τινες μὴ διστάζοντες, καὶ χύνεται τὸ αἷμα, καὶ ὑπάρχουν δύο νεκροὶ διὰ τὴν ὥραν καὶ 30 τραυματίαι. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐδειλίασε τὸν ἀθηναϊκὸν λαόν, ποὺ εἶχεν ἐξεγερθῇ σύσσωμος. Τὸ ἐννοεῖτε ὅλοι ὅτι αὐτὸ ὑπῆρξε ἰσχυροτάτη πίεσις ὅπως τὴν 5 μ. μ. συναντηθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων διὰ νὰ λύσουν τὴν κατάστασιν. Πῶς ἐλύθη τότε ἡ κατάστασις, τὸ γνωρίζετε ὅλοι. Τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν πλέον μὲ τὴν ὑπόθεσιν, ποὺ ἀνέπτυξα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Ἀλλὰ δύο πράγματα ἔχω νὰ σημειώσω διὰ τὰς καταθέσεις τὰς σχετικὰς μὲ τὴν συνάντησιν ταύτην. Ὅτι ἡ κατάθεσις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων εἰς τὰ ἀναφερόμενα κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην δὲν συμφωνοῦν μέ τὴν κατάθεσιν τοῦ στρατηγοῦ Μανέτα Κ. κληθέντος καὶ παρισταμένου κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην. Ὅπως ἐπίσης δὲν συμφωνεῖ καὶ ἡ ἀπάντησις, τὴν ὁποίαν ἔδωκε ὁ στρατηγὸς Μανέτας εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν λαϊκῶν, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταπνίξῃ τὸ κίνημα. Διότι ὁ μὲν ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων λέγει ἐν τῇ καταθέσει του ὅτι ὁ στρατηγὸς Μανέτας ἀπήντησεν ὅτι ἐλπίδας μόνον ἔχει διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ὁ στρατηγὸς Μανέτας ὅμως ἐν τῇ καταθέσει του λέγει ὅτι «δύναμαι νὰ τὸ ἀναλάβω καὶ ἐλπίζω νὰ τὸ ἐπιτύχω». Ἐννοεῖται τὴν οὐσιώδη διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο τούτων φράσεων. Ἐπανέρχομαι εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν. Ὁ στραγγὸς Πλαστήρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐξέρχεται τῆς σκηνῆς. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεζήτει, καθὼς δὲν ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἀντιστρατήγων, ἡ ὁποία νὰ συνεχίσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀνατεθῇ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων. Ἐὰν ἐξετάσετε τί ἔλεγεν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ κινήματος, θὰ τὰ εὕρετε ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπισήμως καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ εἰς δηλώσεις διὰ τοῦ τύπου εἶχεν ἐξαγγείλῃ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων.

Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἔλεγε ὅτι φοβεῖται ὅτι μετὰ τὰς ἐκλογὰς θὰ ἐπωφεληθῇ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ ἐθνικοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος διὰ νὰ ἱδρύσῃ δικτατορίαν. Καὶ ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὀλίγον πρὶν ἢ ἐξαγγείλῃ ταῦτα καὶ θέσῃ ταῦτα ὡς βάσιν τοῦ κινήματός του ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κατήγγειλε τὸν τότε καὶ νῦν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν καὶ ἔν τινι μέτρῳ καὶ ἐμὲ ὅτι ἀποβλέπομεν διὰ νὰ ἱδρύσωμεν δικτατορίαν. Ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἐπανέλαβε τὸ αὐτό. Ἐξήγγειλεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἀπὸ τοῦ «Ἐλευθέρου Βήματος» δι' ἐνυπογράφων δηλώσεων ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ δεχθῇ σχηματισμὸν ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως ἐπικειμένων τότε τῶν ἐκλογῶν, διότι δὲν δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ ὅτι μία ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τοὺς μπράβους τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, οἱ ὁποῖοι θὰ διαταράξουν τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ μετὰ τὰς ἐκλογάς. Καὶ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας γνωρίζετε ὅτι ἔλεγε ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνωμε κίνημα διὰ νὰ σώσωμε τὴν τάξιν ἀπὸ τοὺς μπράβους τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

Εἷς Βουλευτής. Ποῖος τὸ εἶπε αὐτό;

Ι. Μεταξᾶς. Δὲν παρκολουθεῖτε τὸν τύπον; Ἐγὼ θὰ σᾶς πληροφορήσω ποῖος τὰ εἶπε αὐτὰ πράγματα; Ἐὰν δὲν τὰ γνωρίζετε τί εἴδους πολιτικὸς εἶστε; Σᾶς ἀνέπτυξα, κύριοι, λεπτομερῶς τὰς ἐνδείξεις τὰς βασίμους ἐνδείξεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβάσισα μετὰ τῶν ὑπογραψάντων μετ' ἐμοῦ τὴν κατηγορίαν. Καὶ ἤδη θέλω νὰ ἀπαντήσω εἰς μίαν ἐρώτησιν ἡ ὁποία μοῦ ἀπηυθύνθη ἐκ πολλῶν πλευρῶν. Διατί ἔφερα τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν; Σᾶς ἐρωτῶ κύριοι: ποῦ θέλατε νὰ τὸ φέρω;

Γ. Μαρῆς. Τὸ ἠξεύρω ἐγὼ διατί τὸ ἐφέρατε; Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπορία.

Ι. Μεταξᾶς. Ποῦ ἠθέλατε νὰ τὸ φέρω; Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁμιλεῖ καὶ συζητεῖ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Δὲν ὑπῆρχει πόλις ἢ χωρίον ποὺ νὰ μὴ γίνεται συζήτησις. Δὲν ὑπάρχει συγκέντρωσις καὶ ὀλίγων πολιτῶν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἀναφυῇ τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ ἠθέλατε τὸ μόνον μέρος, τὸ μόνον τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, νὰ εἶναι ἡ αἴθουσα αὐτή; Ὑπάρχει ἰδέα ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐπιληφθοῦν τῆς ὑποθέσεως ταύτης τὰ κοινὰ δικαστήρια.

Εἶναι ὑπόθεσις τῆς ὁποίας νὰ ἐπιληφθοῦν τὰ κοινὰ δικαστήρια, τὰ κοινὰ δικαστήρια τὰ ὁποῖα καὶ ὅταν ἐνήργουν ἀνάκρισιν ἐσταμάτων, ὅταν ἔβλεπον ὅτι ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθῃ ἡ ἀνάκρισις εἰς ζητήματα ὑπουργικῆς εὐθύνης, εὐθύνης εἴτε τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, εἴτε ἑτέρου Ὑπουργοῦ; Καὶ ἐὰν ἀνεμένομεν τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια, δηλαδὴ τὰ κοινὰ δικαστήρια νὰ ἐζήτουν τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς ὅπως προβῶσιν εἰς δίωξιν, δὲν θὰ ἐμπλεκόμεθα εἰς τὴν ποινικὴν δικονομίαν καὶ εἰς τὰς δεξιοτεχνίας τὰς ὁπο'ας θὰ ἐδείκνυον οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὅπως παρατείνουν ταύτην ἐπ' ἄπειρον;

Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἰπῆτε μία τοιαύτη ὑπόθεσις συζητουμένη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ λαμβάνουσα τὴν τροπὴν τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζω, ἐὰν κατ' ἀπόρασιν τῆς Βουλῆς λάθῃ, ποῦ θὰ φέρῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ὁμαλότητα τῆς χώρας; Καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ποῦ εἶναι ἀπὸ καιροῦ ἡ γαλήνη καὶ ἡ ὁμαλότης τῆς τῆς Νώρας; Μόνον εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἀναφέρω καὶ νὰ σᾶς ὑπομνήσω κάτι τι ἀπὸ τὸν λίαν πρόσφατον παρελθόν. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι μετὰ τοὺς ὀξεῖς ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους διεξηγάγομεν ἐν Ἑλλάδι, ἀκολουθοῦντες ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τὴν ἰδεολογίαν ἐκεί-ην, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο σύμφωνος μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους, κατελήξαμεν εἰς τὸ 1926 εἰς μίαν συνεννόησιν. Ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι καὶ πρὸ τοῦ 1926 ἤδη ἀπὸ τοῦ 1924 ὑπεβοήθησα τὴν συνεννόησιν ἐκείνην διὰ πράξεως, ἡ ὁποία μοῦ ἐστοίχισεν ὁλόκληρον τὴν πολιτικήν μου ἰσχὺν καὶ τὴν ὁποίαν ἐν ἐπιγνώσει ἐθυσίασα χάριν τῆς συνεννοήσεως ἐκείνης (Χειροκροτήματα).

Εἰς τὰ 1926 συνεννοήθημεν ὅλαι αἱ πολιτικαὶ μερίδες καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν. Καὶ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ μερίδες καὶ δὴ τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἔκαμε θυσίας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συνεννοήσεως ἐκείνης, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα κόμματα, τὰ παλαιοδημοκρατικὰ ὀνομαζόμενα, ἔκαμαν ἐπίσης θυσίας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συνεννοήσεως ἐκείνης. Καὶ ἐκάμαμεν μεταξύ μας ἕνα συμβιβασμόν. Ἀπὸν ἦτο μόνον τότε ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, διότι ἀπεῖχε τῆς πολιτικῆς καὶ δὲν εὑρίσκετο οὔτε εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐκάμαμεν, λέγω, μεταξύ μας ἕνα συμβιβασμόν, ἐκάμαμεν μίαν συνθήκην εἰρήνης, συνθήκην εἰρήνης γραπτὴν καὶ τὴν ὁποίαν ὑπεβάλαμεν εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐζητήσαμεν ἐπ' αὐτῆς τὴν ψῆφον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τὴν ἐδημοσιεύσαμεν. Εἶναι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927. Τί ἄλλο εἶναι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 παρὰ ἡ Συνθήκη τῆς εἰρήνης μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἐπὶ τόσον χρόνον ἀντιμαχομένων καὶ ἀντιπαλαιουσῶν πολιτικῶν μερίδων τῆς Χώρας; Ὁποιος μελετήσῃ τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο μετὰ προσοχῆς θὰ ἀνεύρῃ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὰς διαφόρους τὰ ἴχνη τῶν παρελθουσῶν διανέξεων καὶ τὸν συμβιβασμὸν διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετεύχθη ἡ λύσις αὐτῶν.

Τὸ Σύνταγμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ 1927 τὸ ἐπεκύρωσεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, καὶ τὸ ἐπεκύρωσε καὶ δευτέραν φορὰν τὸ 1932, διὰ νὰ ἄρῃ πᾶσαν ἐκ τοῦ μέσου παρεξήγησιν. Τὸ Σύνταγμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει μεταξύ μας συνθήκην εἰρήνης καὶ τὸ ὁποῖον τηροῦμεν θὰ ἐξησφάλιζε τὴν γαλήνην καὶ ὁμαλότητα τῆς χώρας, ὑπέστη ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ἓν καίριον τραῦμα εἰς τὸ 1928, τραῦμα διὰ τὸ ὁποῖον διεμαρτυρήθητε, τότε κύριε ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν, καὶ κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος Καὶ ὑπέστη δεύτερον ξέσχισμα πλῆρες τὴν 6ην Μαρτίου 1933 καὶ ἐρίφθη, διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὴν φράσιν, ὡς ἕνα κουρελόχαρτον κατὰ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν. Ποῦ εἶναι ἡ γαλήνη καὶ ἡ ὁμαλότης τῆς χώρας ὑπὸ τοιούτους ὅρους; Τὸ νὰ συζητοῦμεν ταράσσει τὴν γαλήνην καὶ ὁμαλότητα τῆς χώρας; Αὐτὸ τὴν ταράσσει ἦτο ὅσα ἔγιναν ἢ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου 1933, τὸ ὁποῖον ἦτο ἕνα ράπισμα κατὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ;

Κύριοι βουλευταί, δύο τρόποι ὑπάρχουν, κατὰ τοὺς ὁποίους δύναται νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ γαλήνη καὶ ἡ ὁμαλότης εἰς τὴν χώραν, ὅπως καὶ εἰς πᾶσαν συγκέντρωσιν καὶ εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν καὶ εἰς κάθε ὁμάδα ἀνθρώπων. Ὅταν ἐγείρεται χεὶρ καὶ ραπίζει τὸν ἄλλον, ὁ ἄλλος νὰ στρέψῃ κατὰ κανόνα καὶ τὴν ἑτέραν παρειάν. Τότε δύνασθε νὰ ἔχετε πλήρη γαλήνην καὶ ὁμαλότητα. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλος τρόπος ὅταν ἐγείρεται χεὶρ ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ραπίσῃ τὸν ἄλλον νὰ γνωρίζῃ ἐκείνος ὁ ὁποῖος ἐγείρει τὴν χεῖρα ὅτι θὰ εὕρῃ καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἄλλου ἐγειρομένην καὶ τὴν χεῖρα τοῦ Νόμου καταφερομένην κατ' αὐτοῦ καὶ τότε πάλιν θὰ ἔχετε γαλήνην καὶ ὁμαλότητα. Σᾶς ἐρωτῶ. Ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο τρόπους εἶνε προτιμώτερος; Ἐὰν διατάζομεν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν Νόμον καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακὰς τόσοι ἀξιωματικοὶ καὶ τόσοι πολῖται, οἳ διετάζωμεν ἀπέναντι ἀνδρός, τὸν ὁποῖον φίλοι καὶ ὀπαδοί του ὠνόμασαν ἱστορικόν, τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τί δημιουργοῦμεν; Τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὸν τόπον τοῦτον εὑρίσκεται εἷς ἀνὴρ ὁ ὁποῖος κατάντᾳ οὕτω νὰ εἶναι πρόσωπον ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον εἴμεθα πλέον Δημοκρατία; Ἀποτελοῦμεν πλέον Κράτος δικαίου ἢ τὸ Κράτος εἶνε ἡ θέλησις ἑνὸς καὶ μόνου ἀνδρός; Ἂν θέλατε λοιπὸν νὰ εἴμεθα πραγματικὰ Κράτος δικαίου, ἂν θέλετε νὰ διδάξωμεν τοὺς πολίτας ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τοῦ Νόμου, ὅτι οὐδεὶς εἶνε τόσον ἰσχυρὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὥστε νὰ ὀρρωδῇ πρὸ αὐτοῦ ἡ δικαιοσύνη, ὅτι κανεὶς δὲν εἶνε μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, τότε κύριοι βουλευταὶ πρέπει νὰ ψηφίσετε κατὰ συνείδησιν τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν σᾶς ἐφέραμεν, βέβαιοι ὄντες ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἀποκαθιστᾶτε κατὰ τρόπον βάσιμον τὴν γαλήνην καὶ ὁμαλότητα, καὶ δίδετε κῦρος εἰς τοὺς Νόμους καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δίδετε κῦρος εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δύνασθε νὰ δώσετε εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὸν ἀνησυχοῦντα κατὰ πόσον εἶναι ἐλεύθερος, τὸν ἀνησυχοῦντα κατὰ πόσον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενος ἔχων τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας, διὰ τοῦ τρόπου τούτου, λέγω δύνασθε νὰ δώσητε εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὴν καταλληλοτέραν ἀπάντησιν. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἔχω ἤδη δηλώσει, κύριοι Βουλευταί, ὅτι δὲν θ' ἀπαντήσω εἰς τὴν πρότασιν κατηγορίας μου ὡς ἠθικοῦ αὐτουργοῦ ἢ συνεργοῦ τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρ'νων.

Παρακαλῶ νὰ σημειώσετε τοῦτο διὰ νὰ μὴ ὑποθέσετε, ὅτι ἂν δὲν ἀπαντῶ εἰς ὡρισμένα σημεῖα τοῦ λόγου του, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἔχω τί ν' ἀπαντήσω. Ἀφορμὴν θὰ λάβω ν' ἀπαντήσω, ὅταν θὰ ἔχῃ διεξαχθῇ ἡ ἀνάκρισις καὶ θὰ ἐπανέλθῃ ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον Ὑμῶν διὰ νὰ κρίνητε. Ἂν πρέπει νὰ παρεμφθῶ ὡς ἔνορος τοῦ ἀδικήματος, διὰ τὸ ὁποῖον κατηγοροῦμαι, ἀνῆλθον λοιπὸν εἰς τὸ βῆμα διὰ ν' ἀπαντήσω ἁπλῶς εἰς ὅσα ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργὸς ὅταν ἔκαμε τὰς προγραμματικάς του δηλώσεις, εἶπεν ἐν σχέσει πρὸς τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου. Νομίζω, ὅτι δὲν ἠμπορῶ κατ' οὐδένα καλλίτερον τρόπον ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ μόνον ἐκθέτων τὰ γεγονότα, ὅπως ταῦτα ἔλαβον χώραν καὶ ὅπως ταῦτα θ' ἀποδειχθοῦν διὰ τῆς ἐρεύνης, διὰ τῆς ἀνακρίσεως, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ποὺ θὰ συστήσετε, ὅτι ἔλαβον χώραν. Τὴν ἐσπέραν τῶν ἐκλογῶν ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ἀφοῦ ἐγεμμάτισε εἰς τὸ σπῆτι μου, παρέμεινε παρακολουθῶν τ' ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα συνεκεντροῦτο, μολονότι ἀπεμακρύνθη εἰς ἢ τρεῖς, δὲν δύναμαι νὰ ὁρίσω ἀκριβῶς, διὰ νὰ μεταβῇ νὰ συλλέξῃ πληροφορίας καὶ ἄλλοθεν, δὲν ξέρω, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ἢ τῶν Ἐσωτερικῶν. Θὰ ἀναφέρω εἰς τὴν διήγησίν μου ὥρας. κύριοι βουλευταί. Ἔχω καθήκον ἐξ ἀρχῆς νὰ δηλώσω ὅτι αἱ ὧραι, αὐταὶ δὲν εἶναι σημειωμέναι εἰς κανὲν ἡμερολόγιον, ὥστε νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐξηκριβωμέναι. Εἶναι ὧραι περίπου. ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἡ ἀλληλουχία ὅμως τῶν γεγονότων δὲν ἠμπορεῖ νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν. Θὰ εἶναι ἀκριβέλον μόνον ἂν ἕνα γεγονὸς ἔλαβεν χώραν εἰς τὰς δύο καὶ τέταρτον ἢ εἰς τὰς δύο καὶ πέντε τέταρτα ἢ καὶ τὰς τρεῖς ἀκόμα.

Περὶ τὴν 2 πρωϊνὴν ὥραν ἀνῆλθον εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ σπητιοῦ μου, ὅπου εἶναι ὁ κοιτών μου, διὰ νὰ ἡσυχάσω μὲ τὴν ἐνύπνισιν ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπλειοψήφουν οἱ Λαϊκοί. ἐλαφρῶς, θὰ διεξεδικοῦμεν ὅμως καὶ ἡμεῖς ἕνεκα τῆς μικρᾶς διαφορᾶς ἕδρας τινάς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωσθοῦν πόσαι ἦσαν. Ὑπελόγιζον ὅμως, ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα μετὰ τῶν συμπραττόντων μετ' αὐτοῦ κομμάτων θὰ ἦτο τὸ πλειοψηφοῦν μὲ μίαν μικρὰν διαφοράν. 10 τὸ πολὺ ἕδρῶν, διότι δὲν εἶχον ἔλθῃ τὰ ἀποτελέσματα οὔτε τῆς Θεσσαλίας οὔτε τῆς Πρεβέζης, ὅπου ἀπροόπτως ἐνάθη εἷς φιλελεύθερος βουλευτὴς ἐκλεχθέντος τοῦ λαϊκοῦ. Θὰ σᾶς γεννηθῇ ἀμέσως ἡ ἀπορία, ἴσως, πῶς ἀνέβηκα νὰ ἡσυχάσω καὶ κατακλιθῶ καὶ δὲν ἐπερίμενα νὰ ἐξακριβώσω τὰ τελειωτικὰ ἀποτελέσματα: Ἔχω μόνον νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1920 κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1 Νοεμβρίου, τὰ ἀποτελέσματα εἶχον συγκεντρωθῇ ἐνωρίτερον παρὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ὅτε δὲ τὴν 1 μετὰ μεσονύκτιον ἐπληροφορήθην, ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἦσαν ἐναντίον μου,. ἐδήλωσα τοῦτο εἰς τοὺς παρισταμένους εἰς τὸν οἶκον μου φίλους ἐκλαψνύκτησα αὐτοὺς καὶ ἐπῆγα νὰ κοιμηθῶ. Ἀφοῦ ἀνέβηκα εἰς τὸν κοιτῶνα μου, σχεδὸν ἀμέσως ἀνῆλθον εἰς τὸ γραφεῖόν μου, τὸ ὁποῖον παράκειται εἰς τὸν κοιτῶνα μου, ὁ υἱός μου καθὼς καὶ ὁ κ. Σκουλᾶς. Μετ' ὀλίγον προσῆλθε καὶ κάποιος ἄλλος τοῦ ὁποίου τὴν ἐπίσκεψιν δὲν γνωρίζετε, διότι δὲν προκύπτει ἐκ τῆς ἀνακρίσεως καὶ τὴν ὁποίαν σᾶς ἀναφέρω ὡς πληροφορίαν ἰδικήν μου.Μετ' ὀλίγον λοιπὸν ἀνῆλθε παρ' ἐμοὶ καὶ ὁ Πλαστήρας. Ὁ Πλαστήρας ἀνέβηκε ἴσως ἕνα τέταρτο περίπου ὕστερα ἀπὸ ἐμένα. Δὲν ἠξεύρω ἂν εἶχον ἔλθῃ ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλα ἀποτελέσματα εἰς τὸ γραφεῖόν μου κάτω, ὅπου συνεκεντροῦντο αὐτά, ἢ ἐὰν εἶχε μεταβῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἢ Συγκοινωνίας διὰ νὰ λάβῃ αὐτά. Εὐθὺς ὡς ἀνῆλθε μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι αἱ ἐκλογαὶ χάνονται καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα πλειοψηφεῖ καὶ ἤθελε νὰ μάθῃ ἀπὸ ἐμὲ ἂν τὴν ἐπιεδύσαν θὰ παρέδιδον τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς πλειοψηφήσαντας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη, κ. βουλευταί, νὰ σᾶς εἴπω ποίαν ἐκπληξὶν ἐξεδήλωσα ἀπέναντι τῆς διατυπωθείσης ἐρωτήσεως (Ἀκούονται ἐκ τῆς κυβερνητικῆς πτέρυγος ψίθυροι καὶ σχόλια). «Κύριε Πρωθυπουργέ, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ λάβετε τὸν κόπον νὰ παρακαλέσετε τὴν πτέρυγά σας νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐκδηλώσεις διὰ νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐν ἀπολύτῳ ἡρεμίᾳ. Ὅλοι αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποφευχθοῦν ἐνδεχόμενα ἐπεισόδια».

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην συνεννοήθην μὲ τοὺς φίλους μου καὶ διεπίστωσα ὅτι ἔχουν ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ μὲ ὅλην τὴν ἡσυχίαν καὶ ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Σᾶς εὐχαριστῶ. Ὁ Πλαστήρας τότε μοῦ ἐδήλωσεν, ὅτι προβλέπει, ὅτι αὔριον θὰ ἔχωμεν ἐπανάληψιν τῶν σκηνῶν τοῦ Νοεμβρίου 1920. Ὅτι θὰ ἔχωμεν εἰς τὰς Ἀθήνας ταραχάς, ὅτι θὰ ἔχωμεν προπηλακισμούς, ὅτι θὰ ἔχωμεν χύσιν δύο καπὰ, καὶ μοῦ εἶπεν, ὅτι σκέπτεται νὰ μεταβῇ τὸ πρωΐ, ἴσως τὴν ὥραν ἐκείνην, εἰς τοὺς συνοικισμοὺς διὰ νὰ ἐξαγείρῃ τοὺς κατοίκους τῶν συνοικισμῶν καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν πλατεῖαν, ζητοῦντας τὴν ἐγκατάστασιν δικτατορίας πολιτικῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπω, τί ἐδήλωσα εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν. Τοῦ εἶπα, ὅτι γνωρίζει καλῶς, ὅτι δὲν εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Γνωρίζω ὅλα τὰ ἐλαττώματά του, ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ὅλων τῶν ἄλλων λύσεων εἶναι τόσον μεγάλα, ὥστε οὔτε ἐπὶ στιγμὴν δύναμαι ν' ἀνεχθῶ, ὅτι ἐπιτρέπεται ν' ἀλλάξωμεν τὸ πολίτευμά μας. Προσέθεσα ἀκόμη: Πέβαια μοῦ ἐπικαλεῖσθε συχνὰ τὸ παράδειγμα μιᾶς χώρας, ἡ ὁποία καθ' ὅλας τὰς πληροφορίας, ἀφ' ἧς ἐγκαθιδρύθη εἰς αὐτὴν ἡ δικτατορία, φαίνεται ὅτι πηγαίνει καλά. Ἀλλά, προσέθεσα τοῦτο: Διὰ νὰ ὑπάρξῃ μία τοιαύτη δικτατορία πρέπει νὰ ὑπάρξῃ διπάτωρ, καὶ τέτοιον δικτάτορα ἐγὼ δὲν τὸν βλέπω. Ἐγὼ δὲν νομίζω, ἀγαπητὲ φίλε στρατηγὲ Πλαστήρα, ὅτι εἶσαι ἱκανὸς νὰ κάμῃς τὸν δικτάτορα. Ὄχι μόνον σὺ δὲν ἔχεις τὴν ἱκανότητα νὰ κάνῃς τὸν δικτάτορα. ὡς ὁ Μουσολίνι, ἀλλὰ δὲν ἔχεις οὔτε τὴν πλειάδα, ἑκατοντάδα ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐπὶ κεφαλῆς εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος καὶ τοὺς ὁποίους ἔχει περὶ αὐτὸν ὁ Μουσολίνι. Θὰ πάρῃς τὴν ἀρχὴν καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας θὰ καταπέσῃς οἰκτρῶς, διότι θὰ εἶναι ἀδύνατον μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς δικτατορίας νὰ λυθῇ κανένα ἀπὸ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς χώρας καὶ ἰδίως τὰ οἰκονομικά, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀπασχολοῦν. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα, ὅτι παίζων μᾶλλον παρὰ σπουδάζων τοῦ εἶπα: Ἕνας τρόπος ὑπάρχει διὰ νὰ μὲ σύρετε καὶ ἐμὲ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐπιθυμούντων τὴν δικτατορίαν. Νὰ μεταβῆτε εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ πείσετε τὸν Μουσολίνι νὰ ἀφίσῃ τὴν Ἰταλίαν, νὰ ἔλθῃ ἐδῶ νὰ γίνῃ δικτάτωρ. Τότε ἴσως ἀποφασίσω καὶ ἐγὼ νὰ γίνῃ δικτατορία. Λέγω «ἴσως» διότι δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κρίνω περισσότερον τὰ γινόμενα εἰς ἄλλην χώραν. Ὁ Πλαστήρας ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ σπίτι μου ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴν συζήτησιν ποὺ εἶχε μαζί μου. Αὐτὴ ἡ συζήτησις θὰ ἐχρειάσθη, βέβαια περὶ τὰ 20—25 λεπτά. δὲν γνωρίζω ἀκριβῶς πόσα, καὶ περὶ τὴν τρίτην ὥραν ἦλθεν ὁ στρατηγὸς Κατεχάκης Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ στρατηγὸς Κ. Μανέττας, Ἀρχηγὸς τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Διατί ἦλθαν οἱ δύο αὐτοὶ στρατηγοί θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναγνώσω τὸ σχετικὸν μέρος τῆς καταθέσεως τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου. Ὁ κ. Ὀθωναῖος λέγει (ἀναγινώσκει): «Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς πρωΐας τῆς 5 6 Μαρτίου ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ, ὁπόθεν εἶχον παρακολουθήσει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι γενικῶς ἐπλειοψήφει τὸ Λαϊκὸν κόμμα καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶχε κερδίσει καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν οἰκίαν μου, ὅπως ἡσυχάσω. Οὐδὲ κατὰ διάνοιαν διῆλθε καὶ ἡ ἀμυδροτέρα σκέ-

ψις ὅτι ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ χώραν οἱαδήποτε ἐπαναστατικὴ ἢ ἀνταρτικὴ κίνησις, διότι καθ' ὅλον τὸ προεκλογικὸν διάστημα οὐδὲ λόγον εἶχα κάμει μὲ κανένα οὔτε ἠγνώριζα τίποτε περὶ παρασκευῆς κινήσεως. Καθ' ὁδὸν καὶ πρὶν φθάσω εἰς τὴν οἰκίαν μου μὲ συνήντησε τὸ αὐτοκίνητον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτ' οὗ εἰδοποιήθην ὅτι μὲ περιμένει ὁ Ὑπουργὸς κ. Κατεχάκης εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ἐπέστρεψα, μετέβην ἐκεῖ καὶ εὗρῆκα τὸν κ. Κατεχάκην, τὸν κ. Πλαστήραν καὶ τὸν κ. Κ. Μανέταν. Ὁ κ. Πλαστήρας εἶπεν ὅτι ἐχάθησαν αἱ ἐκλογαὶ καὶ ὅτι ἦτο διατεθειμένος νὰ κάμῃ λαϊκὴν ἐπανάστασιν, νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς πρόσφυγας καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἀνάληψιν τῆς ἀρχῆς, ἀπήντησα ὅτι ὄχι μόνον δὲν συνεμερίσθην τοὺς φόβους του, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπίστευα ὅτι θὰ ἦτο ὀλεθρία τοιαύτη ἐνέργεια. Τὴν γνώμην μου ταύτην συνεμερίζοντο καὶ οἱ κ.κ. Κατεχάκης καὶ Κ. Μανέτας. Ὁ Πλαστήρας ἀνεχώρησε τοῦ Ὑπουργείου φαινομενικῶς ἀπογοητευμένος. Ὅταν ἐμείναμεν οἱ τρεῖς ἀπεφασίσθη νὰ μεταβοῦν οἱ Κατεχάκης καὶ Μανέτας παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως νὰ τοῦ ἀναφέρουν αὐτὰ καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν νὰ ἐπέμβῃ παρὰ τῷ Πλαστήρᾳ καὶ ἐξασκήσῃ ὅλην του τὴν ἐπιρροὴν διὰ νὰ προληφθῇ τοιαύτη ἐπαναστατικὴ ἐκδήλωσις τοῦ Πλαστήρα. Πράγματι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Βενιζέλου, ἐπαρέμεινα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διὰ νὰ μάθω τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ ἦλθεν ὁ κ. Μανέτας μόνος, μοῦ εἶπεν ὅτι ἐστάλησαν ἄνθρωποι νὰ εὕρουν τὸν Πλαστήραν, ἤλπιζεν εἰς τὴν πρόληψιν καὶ μετέβαινεν εἰς τὸ Σῶμά του».

Ὅταν βέβαια προσῆλθεν ὁ Κατεχάκης καὶ ὁ Μανέτας καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ Πλαστήρας καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ψυχρολουσίαν τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει εἰς τὸ σπῆτί μου, μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπανέλαβε τὰ αὐτά. ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ ζητήσω νὰ ἴδω καὶ πάλιν τὸν Πλαστήραν. Ἀπέστειλα λοιπὸν τὸν μοίραρχον Χομπίτην, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπεσπασμένος παρ' ἐμοὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τὴν εἰδικὴν ἀσφάλειαν, ἀπέστειλα τὸν μοίραρχον Χομπίτην καὶ τοῦ εἶπα, πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς τὸν Πλαστήραν, πιθανῶς θὰ τὸν βρῇς εἰς τὸ 1ον Σύνταγμα Στρατοῦ, ἦτο φυσικὸν νὰ μοῦ ἔλθῃ ἡ σκέψις αὐτή, διότι ἐὰν ἐζήτει στρατιωτικὴν ἐπικουρίαν θὰ τὴν ἐζήτει κυρίως ἀπὸ τὸ 1ον Σύνταγμα Στρατοῦ. Πιθανῶς λοιπὸν νὰ τὸν βρῇς ἐκεῖ καὶ ἂν δὲν εἶναι ἐκεῖ θὰ μάθῃς ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἔχει πάῃ καὶ θὰ μοῦ τὸν φέρῃς ἐξάπαντος. Ἀλλὰ περνῶντας ἀπὸ τὸ 1ον Σύνταγμα Στρατοῦ θὰ πῇς εἰς τὸν συνταγματάρχην Διάμεσην νὰ προσέχῃ καλὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸν Πλαστήρα εἰς κανένα κίνημα. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ μεταξύ, ἐπειδὴ ὅπως ἠκούσατε ὁ Πλαστήρας νὰ ἔλθῃ, θὰ ἐχρειάσθησαν ἴσως καμμιὰ εἰκοσαριὰ λεπτὰ ὡς ποῦ νὰ τὸν εὕρουν, ὁ Μανέτας μοῦ εἶπε, δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην νὰ μένω ἐγὼ ἐδῶ, νομίζω ὅτι εἶναι καλύτερον νὰ φύγω νὰ πάω εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ, ὅπου εἶναι ἡ δουλειά μου νὰ συγκρατήσω τὴν τάξιν καὶ τὴν κατάστασιν. Φυσικὰ δὲν εἶχα καμμίαν ἀντίρρησιν καὶ ἀπῆλθεν ὁ Μανέτας πρὶν ἐπαγγέλθῃ ὁ Πλαστήρας. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως, ὅπως διηγεῖται εἰς τὴν κατάθεσίν του ὁ Ὀθωναῖος, βλέπων ὅτι ἀργεῖ νὰ μάθῃ τί ἔγινε μὲ τὴν ὑπ' αὐτοῦ συστηθεῖσαν ἔλευσιν εἰς τὸ σπῆτί μου τῶν δύο στρατηγῶν διὰ νὰ καλέσουν τὸν Πλαστήραν, ἔρυγεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἦλθεν σπῆτί μου. Καὶ μετ' ὀλίγον— δὲν εἶνε δένατὸν νὰ γνωρίζωμεν μὲ τὰ ποσὰ λεπτὰ—ἐφθασε καὶ ὁ Πλαστήρας, πιθανῶς θὰ ἦτο ἤδη ἡ ὥρα 3 1)2 τῆς πρωΐας. Ἰδοὺ ἀκριβῶς πῶς καταθέτει τὰ γεγονότα ὁ Ὀθωναῖος (ἀναγινώσκει) «ἐπερίμενα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διὰ νὰ μάθω τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ ἦλθεν ὁ κ. Μανέτας μόνος, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπεν ὅτι ἐστάλησαν ἄνθρωποι νὰ εὕρουν τὸν Πλαστήραν, ἤλπιζεν εἰς τὴν πρόληψιν καὶ μετέβαινεν εἰς τὸ Σῶμά του. Ἐπερίμενον ὀλίγον καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦλθεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνησύχησα καὶ ἐσκέφθην νὰ μεταβῶ ὁ ἴδιος παρὰ τῷ Βενιζέλῳ διὰ νὰ τὸν ἐνισχύσω εἰς τὰς ἐνεργείας του ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν σύμφωνα μὲ τὰς πεποιθήσεις μου. Μετέβην πράγματι ἀμέσως παρὰ τῷ κ. Βενιζέλῳ καὶ εὗρον ἐκεῖ καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐπανέλαβα τὰς γνώμας μου καὶ τὸν εὗρον σύμφωνον μοῦ. Ὁ Πλαστήρας ἀνεμένετο. Ἡ ὥρα ὑποθέτω ἦτο ἡ πρωϊνή. Μετ' ὀλίγον κατέφθασεν ὁ Πλαστήρας. Εἷς τοῦτον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Βενιζέλου ἐπανέλαβα ὅσα καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ὁ κ. Βενιζέλος ἀπολύτως σύμφωνος μαζί μου προσέθεσεν ὅτι ἂν δεχθῶμεν ὅτι θὰ ἐπεκράτει τὸ κίνημα, ὁ τόπος ἀσφαλῶς θὰ ἐξημιώνετο, διότι ἐντὸς δύο ἢ τριῶν μηνῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λυθῇ κανένα ἀπὸ τὰ μεγάλα ζητήματα, τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἀρορῶντα πάσης φύσεως τοιαῦτα τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Πλαστήρας ἠθέλησε νὰ φέρῃ τὰς ἀντιρρήσεις του, ἀλλὰ μᾶς εὗρεν ἀμεταπείστους. Ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ μοῦ ἀφίσῃ σαφῆ τὴν ἀντίληψιν, τί θὰ ἔκαμνε. Ἐγὼ μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησα διὰ τὴν οἰκίαν μου. Κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε διήγησιν ὑποθέτω ὅτι ὁ Πλαστήρας θὰ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ σπῆτί μου τὴν δευτέραν φορὰν περὶ τὴν 4ην ὥραν. Πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος διέθεσεν ὅλην τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηνῶν εἶχεν ἀναχωρήσει μεταβαίνων εἰς τὸ Σῶμά του, ἵνα λάβῃ τὰ μέτρα του πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως. διότι ἐλέχθη, κύριοι, κύριοι βουλευταί, ὅτι ὁ τόπος ἔμεινεν ἀλωίσητος τὴν νύκτα ἐκείνην. Ἀλλὰ ζητῶ συγγνώμην, διότι παρεσύρθην εἰς τὸ ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Μεταξᾶ. Αὐτὸ θὰ τὸ κάμω ἀργότερα. Παρακαλῶ μόνον νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατίας δυνάμεως, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐντεταλμένος διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως εἶχε μεταβῇ εἰς τὸ Σῶμα στρατοῦ, διὰ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του, καὶ εἰς τὴν κατάθεσίν του διηγεῖται ποῖα μέτρα ἔλαβεν.

Σ. ΜΠΙΝΟΠΟΥΛΟΣ. Τί ἤθελε διαρκῶς στὸ σπῆτί σας ὁ Πλαστήρας;

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Μετὰ τὴν δήλωσίν μου ὅτι δὲν δέχομαι διακοπάς, αἱ διακοπαὶ εἶναι ἀπρεπεῖς καὶ πρέπει νὰ λείψουν. Παρέμεινα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Πλαστήρα συνομιλῶν μὲ τὸν υἱόν μου, μὲ τὸν κ. Σκουλᾶν καὶ μὲ τὸν κ. Κατεχάκην καὶ περὶ ὥραν 3 1)2 περίπου ἀπεσύρθην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου μου. Περὶ ὥραν 6·1)2 τῆς πρωΐας ἦλθεν ὁ κ. Κατεχάκης καὶ ἐζήτησε νὰ μὲ ἐξυπνήσουν, ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη. Φυσικὰ μὲ ἐξύπνησαν καὶ ὁ κ. Κατεχάκης μοῦ εἶπεν ὅτι ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ σπῆτί μου εἶχε μεταβῇ εἰς τὸ σπῆτί του, ὅπου ἡ σύζυγός του ἦτο βαρέως νοσοῦσα, διὰ νὰ ἴδῃ τί γίνεται καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ. ἀλλὰ περὶ ὥραν 5 1)4 περίπου ἔφθασεν ὁ ὑπασπιστής του Ζαχαράκης, ὁ ὁποῖος τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ὁ Πλαστήρας εἶχεν ἤδη κατλάβει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Μοῦ ἐδήλωσεν δὲ ὁ κ. Κατεχάκης, δηλαδὴ μὲ ἔθεσε πρὸ τοῦ ἑξῆς διλήμματος, ἢ θὰ μοῦ ἐγκρίνετε νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, παραλαμβάνων καὶ τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν διὰ νὰ προσπαθήσω νὰ ἐκτοπίσω ἀπὸ ἐκεῖ τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν, ἢ παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν παραίτησίν μου. Ἐγὼ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασα ποῖο ἦτο ἡ ὀδός, τὴν ὁποίαν ὤφειλον νὰ ἀκολουθήσω. Εἶπα εἰς τὸν Στρατηγὸν Κατεχάκην. Λυποῦμαι βέβαια ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν μοῦ συμβαίνει καὶ αὐτό, ἀλλὰ εὑρίσκω ὅτι ὡς στρατιωτικὸς μάλιστα ὀφθῶς σκέπτεσθε. Ἐδέχθην τὴν παραίτησίν του, διότι δὲν εἴμουν διατεθειμένος νὰ κτυπηθῶ μὲ τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν. Ἐζήτησα τότε διὰ τοῦ τηλεφώνου τὸν Στρατηγὸν Κ. Μανέταν εἰς τὸν ὁποῖον προσελθόντα ἀνεκοίνωσα ὅσα μοῦ εἶπεν ὁ κ. Κατεχάκης. προσέθεσα δὲ ὅτι διὰ νὰ γνωρίζω, ἐὰν οὐσιαστικῶς ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι Κυβερνήτης τῆς Χώρας ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἀπὸ ὑμᾶς, ἐὰν τὸ Σῶμα Στρατοῦ εἶναι κύριον τῆς καταστάσεως. ἐὰν δύναται ἑπομένως ὄχι νὰ συγκρουσθῇ μὲ τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν, ἀλλὰ νὰ ἀπομονώσῃ τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν, ὥστε νὰ πεισθῇ οὗτος νὰ ἀποστῇ τοῦ ἐπιχειρηθέντος κινήματος. Καὶ ἐὰν ταῦτα ἐπιτυγχάνετο, ἐξουσιοδότησα τὸν Στρατηγὸν Κ. Μανέταν νὰ δηλώσῃ εἰς τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν ὅτι θὰ ἐτίθετο εἰς τὴν διάθεσιν ταύτου ἀντιστρατιλλικὸν διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ὅπου ἤθελεν. Ὁ Ἀντιστράτηγος Μανέττας μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι πρὶν ἀπαντήσῃ εἰς τὸ τεθὲν εἰς αὐτὸν ἐρώτημα, θεωρεῖ ὀρθὸν νὰ καλέσῃ τοὺς ἡγήτορας τοῦ Στρατοῦ καὶ ὅτι θὰ μετέβαινεν ἀμέσως νὰ καλέσῃ αὐτοὺς καὶ θὰ ἐπέστρεφε νὰ μοῦ δώσῃ τὴν ζητηθεῖσαν ἀπάντησιν. Παρεκάλεσα τότε τὸν κ. Μανέτταν νὰ ἀναλάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ἀνακοινώσας εἰς αὐτὸν τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Κατεχάκη καὶ βεβαιώσας ὅτι μέλις θὰ ἐξημέρωνεν θὰ ἐζήτουν ἔγκρισιν τῆς ἐνεργείας μου αὐτῆς ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν σκοπόν, τοῦ εἶπα, ὅπως μὲ τὸ κῦρος ὄχι πλέον μόνον τῶν Ἀρχηγῶν τοῦ Σώματος Στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. ἠμπορέσει νὰ γίνῃ κύριος τῆς καταστάσεως. Ὁ κ. Μανέττας ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ σπῆτί μου ὀλίγον πρὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς συνοδευόμενος καὶ ἀπὸ τὸν υἱόν μου Βενιζέλον Σοφοκλῆν συνταγματάρχην ἐν ἀποστρατείᾳ. Ἀλλὰ μέλις ἐτελείωσα τὰς συνδιαλέξεις μου μὲ τὸν Στρατηγὸν Κατεχάκην καὶ τὸν Στρατηγὸν Μανέτταν μοῦ ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὸν γραμματέα μου, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου μου ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦκ. Τσαλδάρη εἶχον ζητηθῇ διὰ νὰ μοῦ λεχθῇ κάτι σί. Ἀμέσως ἐζήτησα τὸ σπῆτι τοῦ κ. Τσαλδάρη καὶ ἤλθα εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Ἴωνα, ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλὰ....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὁ σεβασμὸς ἦτο κατ' ἐπανάληψιν σᾶς ἐζήτησα καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι ἀναπαύεσθε, εἶπα εἰς τὸν γραμματέα σας νὰ σᾶς ἀνακοινώσῃ ὅτι κάποιος ἀνώτερος τῆς τάξεως, μετεχειρίζομενος τὰς δυνάμεις τῆς χώρας, ἔκαμε διάφορα κινήματα καὶ συνελάμβανε πρόσωπα. ὅπως εἶχε προσωποκρατήσει καὶ ἐμέ, εἶχε συλλάβει τὸν κ. Ράλλην, ὅπως ἐπίσης καὶ ἄλλους. Μάλιστα ἐνθυμοῦμαι ὅτι σεῖς μοῦ εἴπατε μήπως ἤθεσαν φρουρὸν διὰ νὰ εἶσθε ἐν ἀσφαλείᾳ; Καὶ σᾶς εἶπα «ὄχι, μοῦ ἔθεσαν πέριξ τῆς οἰκίας μου φρουρὸν διὰ νὰ μὴ φύγω».

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἀκριβῶς ὅμα μοῦ ἐδηλώθη ὅτι εἶχα ζητηθῇ κατ' ἐπανάληψιν, ὅπως λέγῃ ὁ κ. Τσαλδάρης, ἔσπευσα νὰ ζητήσω διὰ τοῦ τηλεφώνου τὸν κ. Τσαλδάρην διὰ νὰ τοῦ ὁμιλήσω. ἐὰν ἐνθυμοῦμαι, ἐὰν εἴχετε ὁμιλήσει εἰς ἐμέ, πιθανῶς νὰ τὸ εἴχατε εἰπῇ εἰς τὸν γραμματέα μου, καὶ τότε ὅταν ἤμαθα ὅτι ἦλθε ἡ φρουρὰ νὰ σᾶς συλλάβῃ, ἀλλὰ σᾶς ἐσεβάσθη.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὁ σεβασμὸς ἦτο πρὸς τὴν ἀσθένειάν μου.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἠρώτησα, λοιπόν, μήπως ἡ φρουρὰ ἐτέθη πρὸ φύλαξιν καὶ ὅταν μοῦ εἶπαν ὄχι, ὅτι εἶναι ἐπαναστατικὴ ἡ φρουρά, τότε ἐκάλεσα τὸν στρατηγὸν Μανέτταν καὶ τοῦ εἶπα ὅτι αὐτὸ καὶ αὐτὸ μοῦ ἀνακοινώνει ὁ κ. Τσαλδάρης, νὰ στείλατε νὰ ἀντικαταστήσετε τὴν φρουρὰν αὐτὴν διὰ φρουρᾶς πιστῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔγινε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Διὰ νὰ σᾶς εἴπω μάλιστα κατὰ τίνα τρόπον ἔγινε. ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν μου ὅτι μὲ διέταξαν νὰ ἄρω τὴν φρουρὰν κατὰ πλάνην τεθεῖσαν, ἀλλὰ εἶπε «πλάνη εἶναι τώρα», τότε μοῦ εἶπαν νὰ τὸν συλλάβω.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ὅπως ἐξέθηκα ἤδη, κύριοι Βουλευταί, περὶ τὴν 8ην ὥραν ὁ στρατηγὸς Μανέττας ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ σπῆτί μου καὶ ὅπως βλέπομεν ἀπὸ σᾶς καταθ.σεις τῶν ἀντιστρατήγων, ἐπῆγεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ἐκάλεσεν ἐκεῖ τοὺς ἀντιστρατήγους, οἱ ὁποῖοι προσῆλθον, πλὴν τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου, διότι μόλις ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ σπῆτί μου δὲν ἤθελε νὰ προσέλθῃ ἐκεῖ, καὶ ἀντήλλαξαν σκέψεις ἐπὶ τῆς καταστάσεως. συνωμίλησαν μὲ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν προσπαθοῦντες νὰ πείσουν αὐτὸν καὶ πάλιν νὰ ἀποστῇ τοῦ κινήματος.

Καὶ ἐπειδὴ καθὼς διεβεβαιοῦτο ὁ Στρατηγὸς Τσιμικάλης, ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας ἠρωτήθη ἀπὸ τοὺς ἀντιστρατήγους «μὰ καλὰ δὲν μᾶς λὲς καὶ τὴν γνώμην τοῦ Πρωθυπουργοῦ» ἀπήντησε. «Μὰ τί θέλεις νὰ σοῦ εἰπῇ ἕνας πολιτικὸς ἄνθρωπος. Ἠμπορεῖ νὰ σοῦ εἰπῇ ὅτι πρέπει νὰ κάμῃς ἐπανάστασιν; Ρέβκα δὲν θὰ σοῦ τὸ εἰπῇ. Ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς, ἐμένα ἡ ἰδέα μου, ἡ πεποίθησίς μου εἶναι ὅτι ἡ ψυχή του εἶναι ρ' ἐμένα». Τὸ ἀναφέρω αὐτὸ διότι τὸ ἀνέφερεν ὁ κατήγορός μου. Εὐτυχῶς δὲν ἀπέδωσαν σημασίαν καὶ ἐκεῖνοι εἰς αὐτὰς τὰς διαβεβαιώσεις, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι πράγματι ἐγένοντο. Μολονότι πρέπει ν' ἀναφέρω ὅτι ἀπὸ ἄλλο μέρος τῆς καταθέσεως τοῦ Στρατηγοῦ Μανέττα ἐξάγεται ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶχε λεχθῇ ὅτι καὶ ὁ Ὀθωναῖος ἦτο σύμφωνος, ὕστερα ἐξηκριβώθη ὅτι δὲν ἦτο. Δὲν εἶμπορῶ νὰ βεβαιώσω, ἐὰν αὐτὰ ἐλέχθησαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐλέχθησαν, ὅσοι εἶσθε στρατιωτικοί. ξέρετε τὰ τετράγραμμα. ξέρετε ὅτι ἐὰν ἀποδεχθῆτε εἰς πόλεμον δὲν διστάζετε νὰ κάμετε κάθε τι ποὺ εἶμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὸν σκοπόν σας. Περὶ τὴν 8ην καὶ ἡμίσειαν λοιπὸν ἀφοῦ ἐγένετο ἡ συνάντησις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν τῶν ἀντιστρατήγων πλὴν τοῦ κ. Ὀθωναίου προσῆλθον οὗτοι εἰς τὸ σπῆτί μου καὶ ἐζήτησαν νὰ μάθουν ἀπὸ ἐμένα, ποῖαι αἱ ἀντιλήψεις μου περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τί τοὺς συμβουλεύω. διὰ νὰ μὴ ὑποτεθῇ ὅτι τοὺς διατάσσω. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶπον εἰς αὐτούς. Πρὸς ποῖον ἀπευθύνεσθε; Πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν ἢ τὸν κ. Βενιζέλον; ἐὰν ἀπευθύνεσθε πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν ἐννοεῖται νὰ μάθω ποιοτουμένος ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν Μανέτταν τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν μοῦ δίδει εἰς τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἔθεσα καλὰ τὴν πραγτευμένην συνάντησίν μου. Ἐὰν δηλαδὴ εἶναι κύριος τῆς καταστάσεως αὐτός. Ὁ Στρατηγὸς Μανέτας ἀπήντησε τότε ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι εἰς ἄκρον σοβαρὰ καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ λυθῇ παρὰ κατὰ 2 τρόπους. Ἡ πειθομένου τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα νὰ ἀποστῇ τοῦ κινήματος, ἢ ἐπιθωκομένης τῆς βιαίας αὐτοῦ καταστολῆς τοῦτ' ἔστιν ὅμως θὰ ἐπροκάλει αἱματοχυσίαν καὶ θὰ ἐχύρει βαθύτατα τὸν στρατόν. Ἦτο δὲν ἐνδεχόμενον τῆς ἀλληλομαχίας αὐτῆς τοῦ στρατοῦ νὰ ἐπωσελῃθῶσι τὰ ἄτακτα στοιχεῖα, ὅπως συνέβη κατὰ τὴν καταστολὴν τῆς στάσεως τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων, ὁπότε θὰ διέτρεχε κίνδυνον ἡ ἀσφάλεια τῶν πολιτῶν. Σημειωτέον ὅτι αἱ καταθέσεις καὶ τοῦ Ὀθωναίου καὶ τοῦ Μανέτα, συμφωνοῦν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ὦθησαν τὸν Στρατηγὸν Πλαστήραν εἰς τὴν ἐνέργειάν του ταύτην. Μία μόνον ἠγέρθη ἀμφιβολία. Ἐὰν τὴν ἰδέαν τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἀντιστρατήγων τὴν ἐπρότεινον πρῶτος ἐγώ, ἢ ἐὰν περὶ αὐτῆς εἶχε γίνει λόγος μεταξὺ τῶν ἀντιστρατήγων, ὅταν ἦσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ θὰ ἀναγωρίσετε δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν. Εἶναι πιθανὸν ὅταν ὡμίλουν οἱ ἀντιστράτηγοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν νὰ εἶπαν καὶ αὐτὴν τὴν ἰδέαν.

Ἀλλὰ νομίζω, ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ὅτι τὴν ἰδέαν αὐτὴν δὲν μοῦ τὴν εἰσηγήθησαν, τὴν εἶπα ἐγὼ πρῶτος. Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν καὶ δέχομαι, ἂν θέλετε ὅτι ἐκεῖνοι μοῦ εἶπαν «ὅτι αὐτὴ θὰ ἦτο μία λύσις». Καὶ ἐγὼ εἶπα «ὅτι εἶναι ἀρίστη λύσις». Οἱ ἀντιστράτηγοι ἐθεώρησαν ὅτι ἡ συγκρότησις τοιαύτης Κυβερνήσεως δίδει τὴν καλυτέραν δυνατὴν λύσιν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὴν Κυβέρνησιν ταύτην θὰ συνεκρότει ὄχι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ἀλλ' ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Εἶπον ρητῶς οἱ ἀντιστράτηγοι ὅλοι «βέβαια καλὴ λύσις εἶναι, ἀλλὰ δὲν θὰ πάσωμεν τὴν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν». Τοῖς ἐδήλωσα ἀμέσως ὅτι βέβαια αὐτὸ εἶναι αὐτονόητον καὶ ὁ διορισμός σας θὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Οἱ ἀντιστράτηγοι τότε ἀπῆλθον καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ἀλλ' ἐζήτησαν νὰ συνοδεύσῃ αὐτοὺς καὶ ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος, ἵνα μεταβιβάσῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρός του εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν τὴν ἐπίμονον σύστασιν, ὅπως δεχθῇ τὴν λύσιν ταύτην. Ὁ Βενιζέλος ἔδωκε τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην εἰς τὸν υἱόν του προσθέσας ὅτι εἰς τὸν Πλαστήραν θὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσίν του ἀντιτορπιλλικόν, ὅπως ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν».

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπεκοινώνησα τηλεφωνικῶς μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτησα νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἀνάθεσιν, τὴν προσωρινήν, εἰς Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὸν ἀντιστράτηγον Κ. Μανέταν καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει του, ὅτι εἶχε ἀνάγκην νὰ τὸν ἴδῃ μετεώρᾳ εἰς τὸ Φάληρο πρὸς συνάντησίν του.

Νομίζω ὅτι εἰς τὸ Φάληρον μετέβην περὶ τὴν 10 καὶ 1/4 καὶ ἐξέθεσα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διατρέξαντα. Ἐνῷ δὲ συνωμίλουν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἔφθασεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατιωτικοῦ οἴκου στρατηγὸς Ταρσούλης, ὅστις ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ προταθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ λύσις ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς εἰπω ποία ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ ἰδική μου ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ ταύτῃ.

Ἀλλὰ δὲν ἐπέρασαν δύο λεπτὰ καὶ ἐκλήθην εἰς τὸ τηλέφωνον ἐνῷ ἤμην εἰς τὸν κῆπον τῆς ἐν Φαλήρῳ οἰκίας τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅπου ὁ υἱός μου Σοφοκλῆς μοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι δυστυχῶς ἡ προταθεῖσα λύσις ἡ ὁποία ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν Πλαστῆρα ματαιοῦται, διότι ὁ Θεοφανάκος προτελεθὼν ἠρνήθη ἐπιμόνως νὰ δεχθῇ καὶ νὰ προεδρεύσῃ λόγῳ τοῦ βαθμοῦ του τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς. Μετὰ τὴν ἄρνησιν δ' αὐτὴν ὁ κ. Μαζαράκης καὶ ὁ κ. Θ. Μανέτας καὶ ὁ κ. Τσιμικάλης, ὅλοι ἐδήλωσαν ὅτι βεβαίως δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν Κυβέρνησιν αὐτήν. Δὲν εἶναι ἐπίσης ἀνάγκη νὰ σᾶς εἰπω ποία ὑπῆρξε ἡ λύπη καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ πόσον μεγάλη ἦτο ἡ λύπη αὐτὴ διότι, ἐνῷ ἐνομίζομεν ὅτι εἴχομεν φθάσει εἰς λιμένα ἀτρακῆ, τὸ ζήτημα ἔμενεν ἐκκρεμές. Εἶς τὸν Στρατηγὸν Ταρσούλην ἐπροτείναμεν ν' ἀναλεφθῇ νὰ μετεβῇ πρὸς συνάντησιν τοῦ Στρατηγοῦ Θεοφανάκου καὶ νὰ πείσῃ αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅπως συμπράξῃ εἰς τὴν προταθεῖσαν λύσιν, ἀναλαμβάνων τὴν προεδρείαν τῆς Κυβερνήσεως. Περὶ ὥραν 11 1/4 κατόπιν αἰτήσεως τοῦ νῦν Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μάξιμου εἶχον μίαν συνάντησιν μαζύ του εἰς φιλικήν του οἰκίαν. Ὅταν οὗτος μὲ ἠρώτησεν τί θὰ γίνῃ, τὸν κατέστησα ἐνήμερον τῆς καταστάσεως καὶ ὅλων τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης γεγονότων καὶ τὸν παρεκάλεσα ν' ἀνακοινώσῃ ταῦτα εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα ὅτι ταῦ εἶπα τότε ὅτι ἴσως ἐπιτυγχανομένης τῆς κυβερνήσεως - παρακαλῶ κ. Μάξιμε ἐὰν κάμω κανένα λάθος νὰ μὲ διορθώσετε, εἶναι ζήτημα μνήμης— τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἀντιστρατήγων καὶ τότε τὸ πρῶτον ἐλέχθη τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου πού θὰ ἐπήρκει ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἀντιστρατήγων θὰ ἠδύνατο ν' ἀναλιηθῇ ἡ παράδοσις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην, μέχρις ὅτου συγκληθῇ ἡ Βουλὴ καὶ ἐκλεγῇ τὸ Προεδρεῖον, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ κυττάξωμεν νὰ συνενοηθῶμεν, ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνωμε σύμφωνοι περὶ προσωποπαγήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ Συντάγματος ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ ὁμαλῶς τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Ὁ κ. Μάξιμος μετέβη παρὰ τῷ κ. Ἀρχηγῷ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ νομίζω ὅτι τηλεφωνικῶς μοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι τοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅλα ὅσα εἴπωμεν καὶ ἔχει καλῶς, ἀλλὰ ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ Σύνταγμα νομίζει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον συζητήσεως.

Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐγὼ εἶπον εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεών σας περὶ τῆς στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι εἶσθε πολὺ λυπημένος δι' αὐτὸ καὶ ὅτι προσπαθεῖτε νὰ κάμετε κάτι τι διὰ νέας διαπραγματεύσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὸν κ. Μάξιμον ἀνεκοίνωσα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπα καὶ εἰς ὑμᾶς ὅταν συνηντήθημεν παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας. Εἶπον δηλαδὴ ὅτι ἐγὼ ἀναδειχθεὶς ὡς τὸ πλειοψηφοῦν Κόμμα, παρὰ τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν τὴν ἐπομένην ἡμέραν τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ νὰ δεχθῶ Κυβέρνησιν στρατιωτικήν.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Μάλιστα. Τὴν μεσημερίαν ἀκριβῶς κατόπιν προσκλήσεώς μου, συνελεγόμην εἰς τὴν οἰκίαν μου Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπουσίαζε ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ἀσθενῶν καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου, διότι δὲν εἶχε ἐπιστρέψει ἀκόμη εἰς Ἀθήνας. Κατ' αὐτὸ ἐξεθηκα εἰς τοὺς συναδέλφους μου τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης λαβόντα χώραν καὶ πάντες ἐμείναμε σύμφωνοι ὅτι πρέπει νὰ ὑποβάλωμεν τὴν παραιτησιν μας εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Μεταξὺ δὲν εἶπα, ὑπαγορευομένου νὰ σᾶς εἰπω τι ἀνεκοίνωσα ὅλων ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον τῆς παραιτήσεως μου, ἐν τούτοις θὰ σᾶς τὸ ἀνακοινώσω καὶ ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἴδητε πόσον εἶναι ἀκριβῆ τὰ ληχθέντα περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπαντήσεώς μου. Θὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι καὶ ὡς Πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως τὴν Η καὶ ἡμίσειαν καὶ κατόπιν εἰς τὰς 5 ὅταν συνηντήθην μαζὶ μὲ τὸν κ. Τσαλδάρην τοῦ εἶπα ὅτι ἐκάλεσα τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἀλλὰ τὴν παραίτησίν μου δὲν εἶχον ὑποβάλῃ ἀκόμη, ἀλλὰ ἡ παραίτησις μου ὑπεβλήθη τὴν 5 μ. μ.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Τὴν παραίτησίν σας τὴν ἀγνώστας καὶ εἰς ἐμὲ πρὶν ἔλθῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Τότε εἰς τὰς 5 μ. μ. ἔβγωκα τὴν παραίτησίν μου ἡ ὁποία ἔλεγεν τὰ ἑξῆς: «Κύριε Πρόεδρε, τὴν μεσημερίαν, ὅπως εἶχον ἤδη προειπῇ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα κατὰ τὴν σημειωθεῖσαν ὑπόσκεψίν μου συνελθόντων τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν, κατέληξε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἐγὼ ὁ ἐπαναστατικὸν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἐθεμελίωσε κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς σήμερον εἶχεν ἤδη πάσαν μέρος τῆς ἐνόπλου δυνάμεως τῶν Ἀθηνῶν ἡ Κυβέρνησις οὐσιαστικῶς κατελύθη μὴ δυναμένη πλέον ν' ἀναπαραχθῇ πρὸς τὸ κυριώτερον καθῆκόν της τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως. Διὰ τοῦτο λαμβάνω τὴν τιμὴν ὑπόβαλω εἰς ὑμᾶς ταῦτα εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος νὰ ὑπόβαλω εἰς αὐτὴν τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ εὐχαριστήσω αὐτὴν διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν τὴν περιέβαλε

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ
Ε. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ὀλίγον βραδύτερον, νομίζω κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσῆλθον εἰς τὸ σπῆτί μου καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Μανέτας καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Ταρσούλης καὶ μοῦ ἀνεκοίνωσαν ὁ πρῶτος ὅτι ἔμαθε παρὰ τοῦ δευτέρου, καὶ ὁ τελευταῖος ὅτι τὸ ἐγνώριζε ἀπευθείας, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ματαιωθεῖσα ἐντελῶς ἡ ἐλπὶς συγκροτήσεως Κυβερνήσεως ἀντιστρατήγων, διότι εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ πεισθῇ ὁ κ. Θεοφανάκος νὰ δεχθῇ αὐτήν. Θέτει ὅμως ὡς ὅρον τῆς ἀποδοχῆς του τὴν ἔγκρισιν ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος Συγχρόνως ὁ κ. Ταρσούλης μοὶ ἀνεκοίνωσε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος νὰ συναντηθῶμεν τὴν 5 μ. μ. καὶ ὡς τόπον συναντήσεως ὥριτσεν τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον. Φυσικὰ ἐδέχθην. καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην μετέβην εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον ὅπου ὁ κ. Ἀσημάκης τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἐζήτησε νὰ μάθῃ ἀπὸ ἐμὲ ὡς ὑπεύθυνον κυβερνήτην ποίας λύσεις εἰσηγοῦμαι ποὺς ἔξοδον ἐκ τῆς κρίσεως καὶ ἐπάνδον εἰς τὴν ὁμαλότητα. Ἀπήντησα εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην. Μολονότι εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν εἶναι κυβερνήτης οὐσιαστικῶς, ἐν τούτοις ἡ εὐθύνη μου δὲν εἶνε διὰ τοῦτο μικροτέρα, ἀφοῦ ἤμην πρὸ ὀλίγου κυβερνήτης. καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ σᾶς προτείνω ὄχι μίαν ἀλλὰ πλέον τῆς μιᾶς λύσεως πρὸς ἔξοδον ἐκ τῆς ἀνωμαλίας εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα. Ἡ πρώτη λύσις τὴν ὁποίαν ἐπρότεινα εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἦτο ἡ συγκρότησις Κυβερνήσεως ἀντιστρατήγων. Τὴν λύσιν αὐτὴν μοῦ ἐδήλωσε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅτι τὴν ἀπορρίπτει διότι κατ' ἀρχὴν ἀντιτίθεται ποὺς τὸ αὐτὰς λύσεις. Εἶπεν ὅτι

αἱ λύσις αὐτὴ εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀρχάς μου καὶ παρετήρησε ὅτι ἐν μέσῳ τοιαύτης ἀνωμαλίας θὰ ἠμποροῦσαμεν ἴσως ν' ἀφίσωμεν ὀλίγον τὰς ἀρχάς μας κατὰ μέρος διὰ νὰ ἴδωμεν. πῶς θὰ ἐγροῦμε ἀπὸ τὴν ἀνωμαλίαν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐνθυμεῖσθε ποίας ἰδέας εἴχομεν. Εἴχομεν δύο διαφόρους ἰδέας περὶ τῆς ἀνωμαλίας.

Β. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἀφίσατέ με νὰ προχωρήσω. Εἶς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς. ὅταν μοῦ ἀντεστάχθη ὅτι δὲν θέλει Κυβέρνησιν ἀντιστρατήγων. τοῦ εἶπα ὅτι τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ τὴν θεωρήσετε στρατιωτικήν. νὰ τὴν θεωρήσητε ὑπηρεσιακὴν καὶ ἠμποροῦν εἰς αὐτὴν νὰ μεταβοῦν ὄχι βέβαια πολιτικὰ πρόσωπα. ἀλλὰ καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ ἄλλοι. Νομίζω τοιοῦτόν τι ἐπρότεινα. Ἀλλὰ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπέμενε λέγων ὅτι αὐτὴ ἡ λύσις δὲν τοῦ ἀρέσει. Τοῦ εἶπα πότε ὅτι θὰ ἔλθω εἰς τὴν δευτέραν λύσιν ἣν σᾶς ἐπρότεινα. Ἡ δευτέρα λύσις εἶνε ἀ σχηματίσετε τὴν Κυβέρνησιν ἐκ τῶν κομμάτων τῆς πλειοψηφίας εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μετάσχῃ ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ συνασπισμοῦ ὁ κ. Καφαντάρης. Τὴν λύσιν ταύτην προσέθεσα δὲν ἐλάβα τὴν εὐκαιρίαν ἀ συζητήσω μὲ τὸν κ. Καφαντάρην καὶ δὲν γνωρίζω ποία εἶνε ἡ περὶ τούτου γνώμη του. ὡς πρὸς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν ὅμως εἶχα λόγον νὰ πιστεύω ὅτι οὗτος θὰ ἐδέχετο καὶ τὴν λύσιν ταύτην καὶ τοῦτο συνῆγον ἀπὸ συνομιλίαν προσώπου, ποὺ εἶχεν ἰδῆ αὐτόν. Εἶς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος προσέθεσα. αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις φοβοῦμαι ὅτι θὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τοὺς φίλους σας ὡς Οἰκουμενικὴ καὶ θὰ ἀντιταχθῇ ἡ αὐτὴ ἀντίδρασις, ἡ ὁποία ἀντεστάχθη ἐπὶ ὀλίγον ἤδη ἔτος κατὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Διὰ νὰ σᾶς ἐνισχύσω. εἶπα εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅπως ἐπιτύχητε εἰ δυνατὸν αὐτὴν τὴν λύσιν σᾶς θέλω ὅτι εἶμαι διατεθειμένος, ἐὰν ἡ λύσις αὐτὴ γίνῃ δεκτή, νὰ ἀποτελῶ ὁριστικῶς ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ζωήν. νομίζων ὅτι εἶναι ἕνα κάποιο δέλεαρ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συγκατάθεσις τῶν φίλων σας. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπέκρουσε καὶ τὴν λύσιν ταύτην. Τότε ἐπρότεινα εἰς αὐτὸν ὡς τρίτην λύσιν νὰ ἀναλάβῃ ἀμέσως τὴν Ἀρχὴν ὁ κ. Τσαλδάρης ἐγγυώμενος αὐτὸς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τάξεως. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ δεχθῇ τὴν λύσιν ταύτην, ἐπρότεινα ἀρ' ἑνὸς μὲν ὁ κ. Τσαλδάρης νὰ προεδρεύσῃ εἰς δηλώσεις ἐπισημοτάτου χαρακτῆρος, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ κατεδιώκετο καθ' οἱονδήποτε τρόπον διὰ τὸ παρὸν κίνημα. οὔτε διὰ τὰ ὀλίγα γεγονότα. ποὺ μᾶς ἐχώρισαν εἰς τὸ παρελθόν, ἐξ ἄλλου δὲ νὰ ἀναθέσῃ τὰ στρατιωτικὰ Ὑπουργεῖα εἰς στρατιωτικοὺς ἐνεργείᾳ ἐμπνέοντας κοινὴν ἐμπιστοσύνην. Ὁ κ. Τσαλδάρης ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν δυσκολίαν νὰ κάμῃ τὴν ζητουμένην δήλωσιν καὶ εἶναι ἀποφασισμένος κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Κυβερνήσεώς του νὰ ἀναθέσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, τὸν ἀντιστράτηγον Θ. Μανέταν, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ μὲ ἐξουσιοδοτήσῃ νὰ ἀνακοινώσω τοῦτο εἰς τὸν στρατηγὸν Πλαστῆραν. Παρετήρησα ὅτι. ἐρώσον δὲν μοῦ ἔβεται ἡ ἐξουσιοδότησις αὐτή. ἐὰν ὑπάρχει καμμία πιθανότης ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας θὰ δεχθῇ καὶ δὲν θὰ ἐτεροπαίζετο ὑπ' αὐτοῦ ἀναλήψεως τῆς Ἀρχῆς.

ήθελε νά άναλάβη τήν άσχήν άμέσως. Διότι δέν ήτο έτοιμος καί διότι έλειπον οί συνεργάται του, ήθελε νά τεθή έκποδών ή έπανάστασις, καί πώς ήθελε νά τεθή έκποδών ή έπανάστασις ; Δέν μού είπεν ότι άνελάμβανεν έκείνος νά θέση έκποδών τήν έπανάστασιν. Διότι τότε κύριοι κύριοι Βουλευταί θά ήτο έκ μέρους μου έγκληματικόν, έάν μού έπρότεινε νά άναλάβω τήν στεγνήν έκείνην τήν κυβέρνησιν, δρού είχα έγώ παραιτηθή άπό τήν κυβέρνησιν, νά μή είπω είς τόν Πρόεδρον τής Δημοκρατίας άφίστατε τόν κ. Τσαλδάρην.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Θά σάς είπω διατί δέν τό είπατε, διότι σείς είχατε τήν ιδέαν ότι ή καταδίωξις τού άντάρτου κατ' έμέ Πλαστήρα έκ μέρους μου θά ήτο αίματηρά. Καί σάς είπα : Θέλετε νά καλέσωμεν έδώ τόν κ. Μανέττα καί τόν κ. Ούαναίον γιά νά δούμε έάν ήμπορούμεν ή όχι....

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Κύριε Άρχηγέ τού Λαϊκού κόμματος, έγώ δέν ήθελα νά κάμω καταστολήν αίματηράν τής έπαναστάσεως. (Φωναί έκ τής δεξιάς καί ψίθυρος έκ μέρους τού Υπουργού τής Παιδείας). Θά ήθελα νά παρακαλέσω τόν κ. Πρόεδρον τής Κυβερνήσεως νά έπιβάλη τήν τάξιν είς τούς φίλους του άλλά νά συντήση τά ίδια καί είς τούς Υπουργούς του.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Υπουργός τής Παιδείας). Δέν εύρέθη φαντάροι ήμείς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Σάς παρακαλώ. Δέν ύπάρχει λόγος νά γεννώνται αύτά αί διακοπαί.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Άς διακόψωμεν όλίγον τήν Συνεδρίασιν διά νά ήρεμήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Διακόπτομεν πέντε λεπτά.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Έπαναλαμβάνεται ή διακοπείσα Συνεδρίασις. Ό κ. Άρχηγός τών Φιλελευθέρων έχει τόν λόγον.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Όταν, κύριοι Βουλευταί ό Άρχηγός τού Λαϊκού κόμματος άπέκρουσε καί τάς τρεις λύσεις τάς όποίας τού προέτεινα, τότε ήρώτησα αύτόν παίν ποστείνει αύτός λύσιν τής δημιουργηθείσης καταστάσεως. Ό Άρχηγός τού Λαϊκού κόματος μού έδήλωσεν τότε ότι πιστεύει ότι ό Διευθυντής τού Σώματος Στρατού Άθηνών ήτο είς θέσιν, ώστε έκ τών ύπερτέρων δυνάμεών πού διέθετε, νά άναγκάση τόν Στρατηγόν Πλαστήραν νά άποστή τού έπαναστατικού κινήματος, χωρίς βεβαίως αίματοχυσίαν. Τότε έπρότεινα είς τόν Άξιότιμον Άρχηγόν τού Λαϊκού κόματος νά καλέσωμεν τόν Στρατηγόν Μανέτταν, διά νά τόν έρωτήσωμεν έάν τό πράγμα ήτο πραγματικώς δυνατόν. Έκλήθη ό Στρατηγός Μανέττας—καί νομίζω μάλιστα ότι κατά σύμπτωσιν έσυρε νά εύρίσκεται είς τό Προεδρικόν Μέγαρον, διότι ήλθε πολύ ταχέως.

Όταν προσήλθεν ό Στρατηγός Μανέττας παρεκάλεσα τόν κ. Άρχηγόν τού Λαϊκού Κόματος νά θέση έκείνος τό ζήτημα είς τόν Στρατηγόν Μανέτταν, διά νά είμαι βεβαιότερος ότι καλώς έτέθη. Πράγματι ό κ. Άρχηγός τού Λαϊκού Κόμματος έθεσε τό έρώτημα είς τόν Στρατηγόν Μανέτταν, ό δέ στρατηγός Μανέττας άπήντησεν, ότι, έφ' όσον ό πολιτικός κόσμος είναι σύμφωνος όπως κατασταλή διά τής βίας τό κίνημα, τό Σώμα Στρατού θά έπιτύχη τήν καταστολήν. Άλλά τούτο δέν δύναται νά γίνη παρά κατόπιν μάχης, διότι ή γνώμη τού κ. Άρχηγού τού Λαϊκού Κόματος ήτο ότι τό Σώμα ώς διαθέτων τήν μεγαλυτέραν δύναμιν, έκείνης τήν όποίαν διέθετεν ό Στρατηγός Πλαστήρας, ήδύνατο νά ύποχρεώση τόν Στρατηγόν Πλαστήραν νά άποστή τού κινήματος, χωρίς βέβαια νά γίνη καί μάχη. Μετά τήν άπάντησιν αύτήν τού Στρατηγού Μανέττα έζήτησα τήν άδειαν νά ύποβάλω καί έγώ ένα έρώτημα είς τόν Στρατηγόν Μανέτταν καί τόν ήρώτησα—Μπορείτε νά είσθε βέβαιος έκ τών προτέρων—διότι μάς είπεν ότι κατόπιν μάχης είμπορεί ό Πλαστήρας νά έξαναγκασθή νά φύγη. Καί ό Στρατηγός Μανέττας, μάς είπεν ότι βεβαίως δέν είμπορεί κανείς είς τοιαύτας περιπτώσεις νά άποφανθή θετικώς ότι ή έπιτυχία θά είναι πρός τό μέρος τής Συνταγματικής παρατάξεως. Δέν πλανώμαι, βεβαίως ύποστηρίζων τουλάχιστον, έάν δέν μέ άντικρούση ό κ. Άρχηγός τού Λαϊκού Κόμματος, ότι καί ό κ. Τσαλδάρης έπανέλαβε τότε ότι καί ή ίδική του έπιθυμία ήτο, εί δυνατόν, νά άποφευχθή ή αίματοχυσία, καί ό κ. Πρόεδρος τής Δημοκρατίας τότε παρεμβάς είπε: «Κύριοι, παρακαλώ νά έχετε ύπ' όψιν καί τάς σχετικάς μου ίστορικάς καί ήθικάς εύθύνας, καί είμαι ύποχρεωμένος νά είπω ότι δέν θά δεχθώ λύσιν, ή όποία θά όδηγήση είς αίματοχυσίαν, έφόσον τό πράγμα δύναται νά άποφευχθή». Ό Άρχηγός τού Λαϊκού Κόμματος άπεσύρθη τότε έκ τού Προεδρικού Μεγάρου, δηλών ότι καί έκείνος δέν έδέχετο τήν Κυβέρνησιν αύτήν, τών άντιστρατήγων, προσθέτων όμως συγχρόνως όταν τού είπαμεν τί θέλετε νά κάμωμεν, δέν μάς μένει άλλη λύσις, προσθέτων ότι δέν τήν έγκρίνει βεβαίως, άλλά δέν θά έπανασταστή κατά τής τοιαύτης Κυβερνήσεως. Έγώ τῷ παρετήρησα ότι δέν άρκεί αύτό τό πρᾶγμα, διότι άν έκάμαμεν μίαν τοιαύτην Κυβέρνησιν καί τό πρωί ό Λαϊκός τύπος γράφει ότι αύτή ή Κυβέρνησις ήλθε διά νά παραμερισθή τό Λαϊκόν Κόμμα, δέν θά έπιτύχωμεν έκείνο, τό όποίον έπιδιώκομεν. Νομίζω ότι ένθυμούμαι ότι είπα τότε είς τόν Άρχηγόν τού Λαϊκού Κόμματος «πολύ καλά σείς δέν έγκρίνετε αύτήν τήν λύσιν, άλλά έμείς τέλος πάντων είμεθα περισσότερον ύπεύθυνοι—ό κ. Πρόεδρος τής Δημοκρατίας καί έγώ—καί νομίζω ότι δέν μάς μένει άλλη λύσις παρά αύτή ή Κυβέρνησις καί νομίζω ότι διά νά πάρη χαρακτῆρα ύπηρεσιακόν ή Κυβέρνησις θά ήτο καλόν νά περιληφθώσι καί άνώτεροι ύπάλληλοι τών διαφόρων Υπουργείων καί ένθυμούμαι ότι τό ήρώτησα λ. χ. άπό τό Υπουργείον τών Έξωτερικών ποίους θά ήμπορούσαμεν νά λάβωμεν. καί νομίζω ότι μού είπεν νά βάλωμεν τόν Γενικόν Διευθυντήν τού Υπουργείου κ. Μαυρουδῆν. Ύστερα διά τό Υπουργείον τών Οίκονομικών, καί νομίζω ότι εύρέθημεν σύμφωνοι, δέν είξεύρω, έάν έγώ τό είπον πρῶτος ή έκείνος, τόν Γενικόν Διευθυντήν τού Γεν. Λογιστηρίου κ. Μαντζαβίνον. Ύστερα έπήγαμε είς τό Υπουργείον τής Συγκοινωνίας καί νομίζω ότι ό άρχηγός τού Λαϊκού κόμματος είπε ότι ό κ. Κορώνης θά ήτο καταλληλος καί ούτω καθεξῆς. Τό λέγω αύτό διά νά είπω ότι πράγματι ό κ. άρχηγός τού Λαϊκού κόμματος δέν ήσθάνετο είς τήν δοθείσαν λύσιν, άλλ' ούτε τήν άπέκρουε καί ήλθαμεν είς συνεννόησιν καί περί διαφόρων άλλων προσώπων, τά όποῖα πλήν τών στρατιωτικών, θά έλάμβανον μέρος είς τήν Κυβέρνησιν αύτήν. Διότι μετά τήν άπομάκρυνσιν τού κ. άρχηγού τού Λαϊκού κόματος, είσηγήθην είς τόν κ. Ζάϊμην νά συγκρατήση άνευ άναβολῆς τήν Κυβέρνησιν συμφώνως πρός τήν προταθείσαν πρώτην λύσιν μετά τῆς παρεμβολῆς καί άλλων προσώπων πολιτικῶν. δηλαδή άνωτέρων πολιτικών ύπαλλήλων, καταβαλλομένης συγχρόνως κάθε προσπαθείας ὅπως πεισθῆ νά ήγηθῆ τῆς Κυβερνήσεως αύτῆς ό κ. Ούαναίος. Άλλά χωρίς όμως νά ματαιωθῆ ή λύσις αύτή έκ τῆς τυχόν έπιμονῆς τού κ. Ούαναίου είς άρνησίν του νά δεχθῆ. διότι εν τοιαύτη περιπτώσει θά ήδύνατο νά ήγηθῆ αύτῆς ό κ. Ταμπάκης ή άλλος τις. νομίζω ότι ό κ. Τσιμικάλης είνε μετά τόν κ. Ούαναίον ό άρχαιότερος τών άντιστρατήγων. Άλλά καθώς έμαθα άργότερον, ό κ. Ούαναίος είδοποιηθείς άπό τό Προεδρεῖον περί τῆς άποράσεως τού Προέδρου τῆς Δημοκρατίας νά συγκροτήση Κυβέρνησιν καί παρακληθείς νά δεχθῆ τήν συγκρότησιν τῆς Κυβερνήσεως μετέβη παρά τῷ άρχηγῷ τού Λαϊκού κόμματος διά νά τού άνακοινώση αύτά καί νά ζητήση τήν γνώμην του. έάν είχε άντιρήσεις δηλαδή διά νά δεχθῆ. Έπειδή τελικῶς έδέχθη ό στρατηγός Ούαναίος, συνήγαγον τό ὀρθόν νομίζω συμπέρασμα ὅτι ό άρχηγός τού Λαϊκού κόμματος συνήνεσε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός). Εύρισκόμενος παρά τῷ κ. Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας, ό κ. Ούαναίος έτηλεφώνησε είς τού κ. Μαξίμου ότι έμαθε ότι τόν έζητοῦσα καί έπιθυμεί νά μέ ἴδῃ· ὅταν μέ είδε μού λέγει ότι «έγώ δέν θά σχηματίσω Κυβέρνησιν, έάν δέν έχω τήν γνώμην σας» καί τού είπον «πηγαίνετε νά σχηματίσετε Κυβέρνησιν διά νά ξεμπερδεύωμεν». Μού είπε δέ «νά είσθε βέβαιος ότι έγώ σχηματίζω Κυβέρνησιν έντελῶς προσωρινήν καί όπότε μού ζητήσατε νά παραδώσω τήν Άρχήν θά τήν παραδώσω άμέσως». Έπειτα άπό όλίγον με είδοποίησε ότι κατέλαβε τήν Άρχήν ήσύχως.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Άκριβῶς αύτό ύπεστήριξα καί έγώ ότι δι' αύτῆς τῆς Κυβερνήσεως θά κατωρθώναμεν παραμερίζοντες τήν έπανάστασιν νά δώσωμεν τήν εύκαιρίαν είς τήν έκ τῶν έκλογῶν άναδειχθεῖσαν πλειοψηφίαν νά άναλάβη τήν άρχήν. Περί ὥραν νομίζω 7,45' έκλήθην είς τό Προεδρεῖον ὅπου ὡρκίσθη έπί παρουσίᾳ μου ό κ. Ούαναίος ὡς άρχηγός τῆς νέας Κυβερνήσεως καί μετ' όλίγον ώρκίσθησαν καί τά λοιπά μέλη αύτῆς. Αύτή είναι, κύριοι βουλευταί, ή άκριβής έκθεσις τῶν γεγονότων άπό τῆς 2ας πρωϊνῆς ὥρας τῆς 9ης Μαρτ.ου μέχρι τῆς 7 3/4 ὅτε συνεκροτήθη ὑπό τού κ. Ούαναίου ή Κυβέρνησις τῶν Άντιστρατήγων. Έάν έλάβατε τήν περιέργειαν νά άναγνώσατε τήν πρότασιν τού κ. Εἰσαγγελέως τῶν Πλημμελειοδικῶν εἰσάγοντος ένώπιον τού δικαστικού συμβουλίου τήν σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν τῆς άνακρίσεως, διότι έθεώρει αύτήν συμπληρωθεῖσαν ἤδη ὡς πρός ίκανούς έκ τῶν κατηγορουμένων καί διά τούτο έζήτει τόν χωρισμόν τῆς δίκης ὡς πρός αύτούς, έάν λοιπόν εἴχατε τήν περιέργειαν νά άναγνώσετε τήν πρότασιν τού εἰσαγγελέως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν μόνην έπίσημον κρίσιν τών γεγονότων τῆς 9ης Μαρτίου, θά ἴδετε ὅτι συμπίπτει, ἡ πρότασις τού Εἰσαγγελέως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τούλάχιστον τήν κυβερνητικήν μου ἐνέργειαν ἀκριβῶς εἰς ὅλην τήν γραμμήν μὲ τήν διήγησιν, τήν ὁποίαν σᾶς ἔκαμα σήμερα. Άλλά ὁ κ. Πρωθυπουργός εἰς τάς προγραμματικάς του δηλώσεις μὲ κατηγόρησε ὅτι ἐτήρησα παθητικήν στάσιν. Πρέπει ἴσως νά ἐξηγηθῶμεν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς λέξεως, παθητική στάσις. Ἐννοεῖ τι διά τούτου ὁ κ. Πρωθυπουργός; Ὅτι ἐγώ, ὅταν ἐξεδηλώθη τό κίνημα. ἠδιαφόρησα καί ἄφισα τά πράγματα νά ἐξελίσσωνται κατά τύχην; Δέν πιστεύω ὅτι θά ὑποστηρίξῃ ὅτι τοιαύτην ἔννοιαν ἀπαδεῖει εἰς τήν λέξιν παθητική στάσις καί νομίζω μᾶλλον ὅτι ὁ ἀρχηγός τού Λαϊκού Κόμματος, ὅταν ἔκαμε τάς προγραμματικάς του δηλώσεις, εἶχε τήν ἐντύπωσιν ὅτι δέν θά ἐγίνετο τό κίνημα. ἂν ἐγώ, ἀντί τῶν συζητήσεων τάς ὁποίας ἔκαμα μὲ τόν στρατηγόν Πλαστήραν, διέτασσα τήν σύλληψιν τούτου εἰς τό σπῆτί μου.

Αὐτό ὅμως δέν πιστεύω νά τό ἐσκέφθη ὁ ἀρχηγός τού Λαϊκού Κόμματος· ἐὰν ἐδήλουν εἰς τόν στρατηγόν Πλαστήραν ὅτι δέν κάμω συζητήσεις καί τού ἔλεγον ὅτι «αὐτό πού κάμεις εἶναι κακόν, ἄκου ἐδῶ, ἐὰν κάνῃς κίνημα, ἐγώ θά τεθῶ ἐπὶ κεφαλῆς τού μέρους τού στρατού πού μένει πιστόν καί θά τό καταβάλω», δέν ἐπιτυγχάνω αὐτό εἶναι ἐκεῖνο, διά τό ὁποῖον συντρίβω. Νομίζω ὅτι μᾶλλον

ένας ανυπότακτος άκυρον εἰς τὸ ὄνομα Πλαστήρας (Θρύονβος ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγω, παρὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐτοιμοθάνατος ἐξ μεγάλους τοκετοὺς καὶ νὰ λέγεται ὅτι προσέφερε ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα, ὅταν αὐτὸς εἶναι ὁ αὐτουργὸς τοῦ φόνου τῶν ἐξ παρατεταγμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ ἱερωτάτου τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Ἂν θέλετε νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν γαλήνην εἰς τὸν τόπον αὐτόν, νὰ συγκεντρώσωμεν τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ἀγρυπνῶν τῆς χώρας, πρέπει νὰ ἀναμοχλεύετε ὅσα μᾶς θίγει τόσον καιρίως τὰ αἰσθήματά μας. Μὴ ἀναμιμνήσκεσθε τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν πράξεις τοῦ ἀντάρτου τῆς 6 Μαρτίου. Γνωρίζετε πόσον δὲν ἤθελον νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτὴ ἀπόψε καὶ ὅτι ἐγενόμην κακὸς μεθ' ὁρισμένων ἐκ τῶν φίλων μου. Προσεπάθησα νὰ ἀποφύγω τὴν συζήτησιν, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ ἡ συζήτησις ἐκτυλίσσῃ ἢ ἀκουσίως νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ παρελθόν. Παντως ἠξεύρω ὅτι ἔχω ζωηροὺς φίλους, οἱ ὁποῖοι εἶνε φυσικὸν νὰ ἐρεθίζωνται ἐκ τοιούτων ἀφορμῶν. Δὲν ἐπίστευον ὅμως ὅτι τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρεθισμοῦ θὰ τὴν ἔδιδεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων. Θὰ παρακαλέσω, χάριν αὐτοῦ τοῦ κόσμου, πλὴν τῶν ὁποίων κοινὰς ἔχομεν ὑποχρεώσεις καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου κοινὰς ὀφείλομεν νὰ ὁριστῶμεν τὰς θυσίας, νὰ παύσουν αὐτοὶ οἱ ὑπαινιγμοὶ καὶ νὰ ἀφίσωμεν τὴν ἀνεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως, τὴν ἀρρῶσαν τὸ κακὸν ἐκεῖνο παρελθόν, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐχώρισεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Αὐτὰ εἶχον νὰ παρατηρήσω εἰς τὴν γενομένην πρόκλησιν ἐξ ἧς προῆλθεν ὁ Θρύονβος. Ἐλπίζω ὅτι θὰ σεβασθῆτε. ὄχι ἡμᾶς, ἐὰν σᾶς ζητῶ τίποτε δι' ἡμᾶς, ἠξεύρω νὰ ὑπερασπίζω τὸν ἑαυτόν μου, ὅταν τυχὸν προσβάλλεται, ἀλλὰ νὰ σεβασθῆτε τὸν τόπον αὐτὸν παρατεταγμένα χειροκροτήματα.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Κύριε Πρόεδρε, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἂν εἶναι ἀποφασισμένος νὰ προστατεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου μου, τὴν πλήρη, τὴν ἀπόλυτον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω δικαίωμα καὶ ὡς ἀρχηγὸς ἑνὸς κόμματος καὶ ὡς βουλευτὴς καὶ ὡς ἀπολογούμενος τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐναντίον ἑνὸς κατηγορίας, ποὺ μοῦ ἀπευθύνεται. Με τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχω, βεβαίως δὲν θὰ ἐχθῶ νὰ μοῦ περιορισθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ νὰ ὑποβληθῶ εἰς λογοκρισίαν. Ἔχω βαθείαν συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν μου, ὥστε νὰ μὴ ὑποτεθῇ κἂν ὅτι καταχράμαι τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ θὰ ὁμολογήσητε, ὅτι ὅλη ἡ ἀγόρευσίς μου ἕως τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν ἦτο προκλητική. Εὑρεθεὶς ἐνώπιον ἐμοῦ τὸ αὐτὸς κατηγορίας τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐκ Κρανιάς διετήρησα ὅλην τὴν ψυχραιμίαν μου. ἀλλὰ δὲν θὰ δεχθῶ ποτὲ νὰ ἐμποδισθῶ ἀπὸ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εἶπω, ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας εἰς τὸ παρελθὸν προσέφερεν ὑπηρεσίας..... (Θρύονβος ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Ἐν μέσῳ τοῦ Θρύβου ὁ κ. Τσαλδάρης μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποχωρεῖ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'.

Τρίτης 16 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5,30' ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπησχολημένος μὲ τὴν σύνταξιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ μὲ ἄλλας ἐπειγούσας ἐργασίας παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συναινέσῃ. ὅπως λήξῃ ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον τὸ ἀπόγευμα.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Μάλιστα. μάλιστα.

Μετ' ὀλίγον λύεται ἡ συνεδρίασις ὥραν 5,35', δι' αὔριον ὥραν 5. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'.

Τετάρτης 17 Μαΐου 1933.

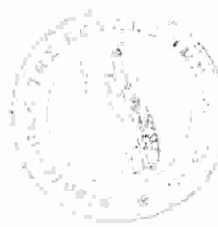

Ὥρα 5.30' μ.μ. ὁ πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Β. Δ. Πρωτοπαπᾶς συμβολαιογράφος Καβάλλας ζητεῖ τὴν τελείαν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 5413.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Μιραμβέλλου Κρήτης ὑποβάλλει ἀναφορὰν τοῦ Δ. Λεμπιδάκη ζητοῦντος τὴν ἐνέργειαν ἐράνου μεταξὺ τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, ἵνα διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνεγερθῇ οἴκημα πρὸς ἐπέκτασιν τῶν γραφείων τῆς κοινότητος.

Ἡ ἕνωσις Τ.Τ.Τ. Ἀχαΐας, ἡ ἕνωσις δικαστικῶν ὑπαλλήλων Πατρῶν, οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι Κυλαμῶν, ἡ ἕνωσις ἐφορειακῶν ὑπαλλήλων Πατρῶν, ὁ πρόεδρος τῆς ἑνώσεως τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων Μακεδονίας—Θράκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ χορήγησιν ἀδείας συγκλήσεως τῆς πανυπαλληλικῆς διασκέψεως.

Ἡ ἐργατικὴ ὁδήγησις Καβάλλας ζητεῖ τὴν κατάπαυσιν τῆς τρομοκρατίας, τὴν ἄμεσον κατάργησιν τοῦ Ἰτζεδὶν καὶ Καλπακίου, τὴν κατάργησιν τοῦ ἰδιωνύμου κλπ.

Οἱ ἀνάπηροι Βόλου διαμαρτύρονται διὰ τὴν διάλυσιν τῆς γενικῆς συνομοσπονδίας καὶ ζητοῦν τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων τῆς συνομοσπονδίας Ἀθηνῶν.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος καὶ ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Φλωρίνης ζητοῦν τὴν μείωσιν τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος τῶν κατωτέρων κλάσεων εἰς τὸ ἥμισυ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Βερροιόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀπολυθέντων κατὰ τὸ 1922 ζητούντων τὴν ἐπαναφοράν των εἰς τὰς θέσεις των.

Ὁ Ἑλληνοαμερικανικὸς σύλλογος νομοῦ Χανίων ὑποβάλλει ὑπόμνημα σχετικὸν μὲ τὴν δραχμοποίησιν τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων τῶν εἰς χρυσὸν δανείων εἰς τοὺς ἕλληνας κομιστάς.

Ἀντιπροσωπεῖαι κατοίκων Λεβαδείας παρακαλοῦν ὅπως ἡ Κυβέρνησις δώσῃ λύσιν εἰς τὸ χρονίζον σκανδαλωδῶς ζήτημα τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς πόλεώς των.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Γρεβενῶν ζητεῖ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τοῦ πρωτοδικείου τῆς πόλεώς των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Δραπετσῶνος Πειραιῶς διὰ τηλεγραφήματός της ζητεῖ τὸν χωρισμὸν τοῦ συνοικισμοῦ των καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τούτου εἰς κοινότητα ἢ δῆμον.

Ὁ σύνδεσμος δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων Ἠλείας ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ διατάγματος περὶ μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν των κατὰ 6 ο/ο.

Ὁ ναυτεργατικὸς κόσμος Πειραιῶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τῶν καταστροφῶν ἃς ἐπέφερεν ὁ νόμος 5304 περὶ προστασίας δῆθεν τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας καὶ ζητεῖ τὴν τροποποίησίν του.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων Ἀγρινίου ζητούντων τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας.

Οἱ Γεωργοὶ Καρλοβασίου Σάμου ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν των ἐκ τοῦ φόρου ὑπὲρ τοῦ φαρμακείου τῆς Κοινότητός των. Τὸ Πολιτικὸν Κέντρον Λαϊκῶν Ποντίων ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Ποντιακῶν καὶ ἄλλων Ὀργανώσεων περὶ λήψεως μέτρων πρὸς προστασίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Ρωσσίᾳ.

Ὁ Ἀντώνιος Παπανικολάου συνταξιοῦχος Δημοδιδάσκαλος ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου περὶ παροχῆς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετ. Ταμείου Πολ. Ὑπαλλ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς***. καταθέτει ὑπόμνημα τῶν παρὰ τῇ Γεν. Διευθύνσει Ὑπουργείου Γεωργίας ὑπηρετούντων ἀποφοίτων Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Οἰκοτροφείων ζητούντων τὴν τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ Νόμου 5698.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν παραγγελιοδόχων Προέδρων αἰτούντων ἀποζημίωσιν κατόπιν τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν.

Ὁ Βουλευτὴς Κοζάνης κ. ***Ν.Κουπαροῦσσος*** ὑποβάλλει αἴτησιν κατοίκων Κοινότητος Βλεταντοῦ-Κοζάνη αἰτούντων διαρρύθμισιν τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου καὶ προστασίαν τῆς μικροϊδιοκτησίας των. Ὁ αὐτὸς Βουλευτὴς καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου Κοζάνης διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἰσχύουσαν τραπεζιτικὴν νομοθεσίαν.

Ὁ αὐτὸς Βουλευτὴς κ. ***Ν.Κουπαροῦσσος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀνεγέρσεως Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ ἐν Κοζάνῃ».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἐπανεκδικάσεως τοῦ ἀγροκτήματος Ἅγιος Σπυρίδων - Ἄρτης».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Κ. Οἰκονομίδης*** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν ὑποβολῆς αἰτήσεων βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 3122 καὶ ἐνδίκων μέσων».

Ἀνακοινοῦται ἐπίσης ὁ καταρτισμὸς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνοῦς συνεργασίας ἀπαρτιζομένης ἐκ τῶν κάτωθι κυρίων Βουλευτῶν 1) Ν. Ἀντωνοπούλου, 2) Σ. Τρικούπη 3) Δ. Χατζίσκου 4) Δ. Νέλμη 5) Π. Μαυρομιχάλη 6) Α. Σιφναίου 7) Κ. Βερροιοπούλου 8) Α. Εὐτάξια 9) Β. Δεληγιάννη 10) Α. Παπαδάτου 11) Σ. Πιστολάκη 12) Γ. Ἡσαΐα 13) Κ. Ροδοπούλου 14) Α. Σλῆμαν 15) Α. Ἀναστασίου 16) Η. Ροζάκη 17) Ι. Κουδούρου 18) Ν. Μυλωνᾶ 19) Χρ. Ἐλπίδη καὶ 20) Α. Μανωλάτου.

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἀπηύθυνεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων «Ἀθῆναι 16 Μαΐου 1933. Κύριε Πρόεδρε, Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας, κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν ὄχι μόνον δὲν ἐπροστάτευσε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου μου, τὴν ὁποίαν διετάρασσον οἱ φίλοι του, ἀλλὰ καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ἐδικαιολόγησεν μὲν αὐτούς, κατέκρινε δὲ ἐμὲ ὅτι μνημονεύσας τὸν στρατηγὸν Πλαστῆραν ὡς προσενεγκόντα εἰς τὸ παρελθὸν ὑπηρεσίας, ἐξηρέθισα εὐλόγως τοὺς φίλους του, καθόσον, δι' ὅσων εἶπα, ἠθέλησα τάχα νὰ ἐγκρίνω τὰς ἐκτελέσεις τῶν ἐξ.

Ἡ παρεξήγησις αὕτη τῶν λόγων μου δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένη εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, μετὰ τὰς ἐπιστολὰς αἱ ὁποῖαι ἀντηλλάγησαν κατὰ τὴν 31 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1929, μεταξὺ ἐμοῦ γράφοντος ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν δημοκρατικῶν ἀρχηγῶν, καὶ αὐτοῦ. Οὔτε ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὴν μνείαν τῶν ἐν τῷ παρελθόντι ὑπηρεσιῶν τοῦ στρα-

τηγοῦ Πλαστήρα ἔκαμα ἁπλῶς διὰ νὰ φανῶ δυσάρεστος, ἀφοῦ ἦτο ἀναγκαία διὰ τὴν ὑπεράσπισίν μου, ἐφ' ὅσον κατηγορούμην ὅτι δὲν ἐπεδίωξα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ καταστείλω αἱματηρῶς τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι ἀδύνατον νὰ δεχθῶ, ὅπως ἐν τῷ προσώπῳ μου, καὶ ὡς ἀρχηγοῦ κόμματος, καὶ ὡς ἁπλοῦ βουλευτοῦ, καὶ ὡς κατηγορουμένου, ὑποστῇ οἱονδήποτε περιορισμὸν ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ συνεχίσω καὶ συμπληρώσω ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὴν ὑπεράσπισίν μου, ἀλλὰ νὰ ἀφίσω ὅλην τὴν ἠθικὴν εὐθύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως, ἐρήμην ἐμοῦ, τερματίσῃ τὴν συζήτησιν καὶ προκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Μετ' ἐξόχου τιμῆς

Ἐλευθέριος Βενιζέλος

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἀπήντησα ὡς ἑξῆς (ἀναγινώσκει:)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1933.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Ὑμετέραν ἐπιστολήν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διαβεβαιώσω Ὑμᾶς ὅτι καίτοι μὴ διευθύνας αὐτοπροσώπως τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, κατέβαλα πρὸ αὐτῆς πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως αὕτη διεξαχθῇ κατὰ τρόπον ὁμαλόν, καὶ ἀποκλείοντα τὰς ὡς ἐκ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος φυσικὰς ἀντεγκλήσεις. Εἰς τοῦτο θέλω νὰ φέρω εἰς γνῶσιν Ὑμῶν, ὅτι μὲ ἐδοήθησε αὐτὸς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ἐπίσης, πρὸ τῆς συνεδριάσεως, συγκαλέσας τοὺς φίλους τῆς Κυβερνήσεως προέβη εἰς ὁμοιοτύπους συστάσεις.

Οὕτως εἶχον, κ. Πρόεδρε, τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ συζήτησις ἤθελε διεξαχθῇ ἐν ἡρεμίᾳ καὶ τάξει, πεποίθησιν ἥτις μοὶ ἐπέτρεψε νὰ μὴ ἀναλάβω κἂν τὴν διεύθυνσιν τῆς συνεδριάσεως, ὁπότε ἐξερράγη ὁ ἐκ τῆς Ὑμετέρας φράσεως τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν ἐν τῷ παρελθόντι δράσιν τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα προκληθεὶς θόρυβος. Πιστεύων ἀπολύτως ὅτι ὁ θόρυβος οὗτος προεκλήθη ἐκ μόνης τῆς φράσεως ταύτης αὐθορμήτως, καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν ἢ διάθεσιν ὀφειλόμενος, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐπισυμβὰν ἐπεισόδιον, κατ' οὐδὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ δεσμεῦον τώρα ἢ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἥτις, βοηθούντος καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις μοὶ παρέχει πᾶσαν σχετικὴν ἀρωγήν, ἔσται ἀπολύτως ἐξησφαλισμένη.

Ἐπὶ τούτοις ἐλπίζων ὅτι διὰ τῶν ἐξηγήσεών μου αὐτῶν, παρέχω ἔδαφος ὅπως κριθῇ τὸ ἐπεισόδιον τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως τερματισθέν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω Ὑμᾶς κ. Πρόεδρε, ὅπως προσέλθητε εἰς τὴν αὐριανὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἵνα ὑπάρξῃ τρόπος καὶ συνεχίσῃ ἡ Βουλὴ τὸ ἔργον της ἐν γαλήνῃ καὶ ὁμαλότητι.

Μετ' ἐξόχου τιμῆς

Χ. Βοζίκης

Σήμερον ἔλαβα καὶ ἑτέραν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἔχουσαν ὡς ἑξῆς (ἀναγινώσκει):

Ἀξιότιμον κύριον Χ. Βοζίκην

Πρόεδρον τῆς Βουλῆς

Ἐνταῦθα

Ἀθῆναι 17 Μαΐου 1923.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐὰν θελήσετε νὰ παραθέσετε τὴν προχθεσινὴν ἀγόρευσίν μου ἀπολογουμένου κατὰ τῆς ἀποδοθείσης μοι δεινῆς κατηγορίας, πρὸς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. βουλευτοῦ Κρανιάς, θὰ ἴδετε πάσαν ἡ ὁμιλία μου ἔψερε τὴν σφραγῖδα τῆς ἠρέμου συζητήσεως. Ἐν τούτοις ἐπεζήγων, διατί τόσον ἐπιμόνως ἀπέφυγα πᾶσαν στρατιωτικὴν σύγκρουσιν μὲ τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν καὶ προσεπάθησα νὰ ἐπιτύχω καὶ ἐπέτυχα συνεννόησιν μὲ αὐτόν, διὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ κίνημά του, ἀνέφερα ὅτι οὗτος προσέφερε εἰς τὸ παρελθὸν μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον. Ἡ φράσις δὲ αὐτὴ ἐξαπέλυσεν ἐναντίον μου καὶ ἀπὸ τὰ ἑδώλια τῶν κυβερνητικῶν βουλευτῶν καὶ ἀπὸ τὰ θεωρεῖα διακοπὰς ἀναμίκτους μὲ ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς αἱ ὁποῖαι μὲ ἠνάγκασαν νὰ διακόψω τὴν ἀγόρευσίν μου.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνῆλθε μετὰ τοῦτο εἰς τὸ βῆμα, καὶ ἀντὶ νὰ ἐκφράσῃ ὡς εἶχε καθῆκον, τὴν λύπην του διότι ἠμποδίσθη ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου ἑνὸς ἀρχηγοῦ μεγάλου κόμματος ὑπερασπιζομένου μάλιστα ἑαυτὸν ἐναντίον τῆς διατυπωθείσης κατ' αὐτοῦ δεινῆς κατηγορίας, καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτόν, ὅτι δύναται νὰ συνεχίσῃ ἐλευθέρως τὴν ὑπεράσπισίν του, διετύπωσε τοὐναντίον ἐναντίον μου ἄλλην δεινὴν κατηγορίαν ὅτι, μνημονεύσας τὰς ν τῷ παρελθόντι ὑπηρεσίας τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, σκοπὸν εἶχα νὰ ὑπαινιχθῶ τὰς ἐκτελέσεις τῶν 6 καὶ οὕτω ἀντὶ νὰ κατευνάσῃ τὴν δημιουργηθεῖσαν ταραχὴν ἔῤῥιψε τοὐναντίον αὐτήν. Καὶ ὅμως δίδων τοιαύτην ἑρμηνείαν εἰς τοὺς λόγους μου ἐγνώριζεν ὅτι μὲ συκοφαντεῖ. Διότι ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς ποὺ ἀντηλλάγησαν μεταξύ ἐμοῦ, γράφοντος ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν δημοκρατικῶν ἀρχηγῶν, καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν πρώτων γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν, ἐγνώριζεν ὅτι τοὺς πρωτεργάτας τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1922, ἐξ ὧν δύο μετέχουν σήμερον τῆς Κυβερνήσεώς του, ἐτιμῶμεν καὶ τιμῶμεν πάντοτε ὄχι διὰ τὰ σφάλματα ποὺ διέπραξαν, ἀλλὰ παρ' ὅλα τὰ σφάλματά των, κυρίως διότι, ἀνασυγκροτήσαντες τὸν διαλυθέντα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν στρατόν, ἐπρόλαβαν τὸν διαμελισμὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπέτρεψαν νὰ συναφθῇ ἔντιμος εἰρήνη εἰς τὴν Λωζάνην.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους, μολονότι ἀναγνωρίζω ἀνεπιφυλάκτως ὅλην τὴν εἰλικρινῆ διάθεσιν, τὴν ὁποίαν ἐπεδείξατε πάντοτε, ὅπως προλάβετε τὰς ἐν τῇ Βουλῇ παρεκτροπάς, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ συμφωνήσω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως σᾶς παρέχει πᾶσαν σχετικὴν ἀρωγὴν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, καὶ νὰ ἐπιμείνω ὅπως μὴ συνεχίσω οὐδὲ συμπληρώσω τὴν ὑπεράσπισίν μου κατὰ τῶν διατυπωθεισῶν ἐναντίον μου κατηγοριῶν, ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἄλλο δὲν θὰ ἐκερδίζαμεν παρὰ νέας παρεκτροπάς, αἱ ὁποῖαι μόνον εἰς περαιτέρω τραυματισμὸν τοῦ ἐλευθέρου πολιτεύματός μας ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν.

Μετ' ἐξόχου τιμῆς

Ε. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός), Κύριοι Βουλευταί, αἱ ἐπιστολαί, αἱ ὁποῖαι ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων καὶ αἵτινες πρὸ μικροῦ ἀνεγνώσθησαν πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ἐκ τῆς συνεδριάσεως, μὲ ἀναγκάζουν νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα, ἵνα εἴπω ὀλίγας λέ-

ξεις. Γνωρίζετε πολὺ καλῶς ποίαν κατέβαλον προσπάθειαν ὥστε ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων νὰ μὴ διεξαχθῇ ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ζωτικώτατα τῆς χώρας συμφέροντα πρόκειται νὰ κριθοῦν καὶ ἡ Κυβέρνησις, εἰδικώτερον δὲ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς καὶ οἱ κ.κ. Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, εἶναι ἐξαιρετικῶς ἀπησχολημένοι μὲ τὰ ὑπὸ ἐπίλυσιν ζητήματα. Ἐπεζήτησα ἐπιμόνως τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, διότι ἀκριβῶς λόγῳ τῶν περιστάσεων ἐφρόνουν καὶ φρονῶ, ὅτι, ὑπὲρ ποτὲ ἄλλοτε κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμήν, δέον νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἠρεμία καὶ ἡ γαλήνη καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην καὶ ἐκτὸς αὐτῆς παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ. Γνωρίζετε ἐξ ἴσου πολὺ καλῶς ὅτι ἡ προσπάθειά μου αὐτὴ προσέκρουσε εἰς τὴν ζωηρὰν ἀντίθεσιν τόσον ἀπὸ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ Σώματος νὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἀπὸ μέρους τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος ἐπέμενε, ἀνενδότως, εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως. Καὶ ὁ μὲν ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν ἐλευθεροφρόνων ἐδείχθη ἐν τέλει ὑποχωρητικὸς ἀναγνωρίσας τὴν βασιμότητα τῆς Κυβερνητικῆς αἰτήσεως περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως, ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ὅμως ἐπέμεινε μέχρι τέλους εἰς τὴν ἄμεσον διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως. Ἀλλ' ὁ κ. Βενιζέλος ἐν γνώσει τῶν ἀνωμαλιῶν, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἡ διεξαγωγὴ τῆς συζητήσεως, ἐπέμεινε νὰ γίνῃ αὕτη. Ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς διατυπωθείσης ἐναντίον του κατηγορίας ἐδήλωσεν ὅτι δὲν προτίθεται νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ μόνον ἐπὶ τῆς περικοπῆς τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως τῆς 6ης Μαρτίου. Ἀντιφάσκων ἐν τούτοις εὐθὺς ἀμέσως προσέδωκεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἀγόρευσίν του τὴν ἔννοιαν ἀπαντήσεως ἐπὶ τῆς ἐναντίον αὐτοῦ ὑποβληθείσης προτάσεως. Ἡ συζήτησις διεξήγετο ὁμαλῶς, ὁμαλότατα, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἐξεσφενδόνισε μίαν φράσιν, ἡ ὁποία διὰ πλείονας τοῦ ἑνὸς λόγους δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ διαταράξῃ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἠρεμίαν.

Γνωρίζει καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, γνωρίζουν καὶ οἱ φίλοι μου ποίας κατέβαλον προσπαθείας, πρὶν ἀρχίσει ἡ συζήτησις, ὅπως ἐπιτύχω τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς ἐν πάσῃ ψυχραιμίᾳ. Συνεκέντρωσα τοὺς φίλους μου τοὺς παρεκάλεσα, τοὺς ἱκέτευσα δύναμαι νὰ εἴπω. Ἔφθασα μέχρι καὶ νὰ παρεξηγηθῶ ἀπὸ ὡρισμένους ἐξ αὐτῶν ἐπιμένων ὅπως μὴ προβαίνουν εἰς διακοπάς, μὴ ὑποβάλλουν ἐρωτήσεις, καὶ νὰ μὴ λάβουν τέλος τὸν λόγον παρὰ μόνον εἰς ἢ δύο ἐξ αὐτῶν, καὶ μάλιστα μόνον ἐν ἀνάγκῃ. Ἔσκεψα τοιαύτην ἐπὶ τῶν φίλων μου πίεσιν, ὥστε νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μοῦ εἴπουν: Κάμετε τότε, κύριε Πρόεδρε, μίαν δήλωσιν ὅτι σεῖς δὲν μᾶς ἀφίνετε νὰ μετάσχωμεν ἐνεργῶς εἰς τὴν συζήτησιν διὰ νὰ δικαιολογηθῶμεν τοὐλάχιστον ἔναντι τῶν ἐντολέων μας, ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εὐλόγως διαπορουμένους, διατί παραμένομεν βωβοὶ εἰς τὴν συζήτησιν θέματος τοιαύτης σημασίας. Καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν κ. Τσουκαλᾶν, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον ὡς δικανικὸν ἐπέτρεψα νὰ ὁμιλήσῃ, ἐφόσον παρουσιασθῇ ἀνάγκη διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς τὴν κατηγορίαν, συνέστησα ἐντόνως νὰ περιορίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του. Εὐλόγως δὲ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀθηνῶν Βουλευτὴς ἐξεθέλωσε κάποιαν δυσαρέσκειαν διὰ τὸν περιορισμὸν τὸν ὁποῖον τοῦ ἔθεσα. Πᾶσαν ἑπομένως ἐξήντλησα προσπάθειαν, ὥστε ἡ συζήτησις, ἡ δυναμένη νὰ προκαλέσῃ ἐξάψεις τῶν πνευμάτων εἰς πᾶσαν στιγμήν, νὰ διατηρηθῇ ἐν ἠρεμίᾳ. Δὲν γνωρίζω κ. βουλευταί, τί ἄλλο δύναται νὰ πράξῃ μία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔχει ἀπόφασιν νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν γαλήνην, μία Κυβέρνησις ἡ ὁποία εὐλαβεῖται τὸ κοινοβουλευτικὸν ἡμῶν πολίτευμα, διότι πιστεύει ἀπολύτως εἰς αὐτό. Ἡ εὐθύνη διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Δευτέρας βαρύνει τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος ὡμίλησε ὑπὲρ ἑνὸς προσώπου, τοῦ ὁποίου καὶ ἡ τελευταία ἀκόμη δρᾶσις ὑπῆρξε στίγμα διὰ τὴν χώραν μας.

Ἡ φράσις τοῦ κ. Βενιζέλου ὑπομνήσαντος τὴν παλαιοτέραν δρᾶσιν τοῦ συνταγματάρχου Πλαστήρα διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὸν ὡς δικαιούμενον λόγῳ τοῦ παρελθόντος του νὰ μὴ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Κράτους διὰ τὴν τελευταίαν ἀπόπειράν του, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφίσῃ ἀδιάφορον τὴν μίαν πτέρυγα τῆς Βουλῆς. Δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ σοβαρῶς κανεὶς ὅτι ἡ ὕβελλα ἐξεγέρσεως, ἡ ὁποία ἐκάλυψε τὴν φράσιν τοῦ κ. Βενιζέλου δὲν ὑπῆρξε καὶ αὐθόρμητος καὶ δικαιολογημένη; Ἀνῆλθον, ὡς ἐνθυμεῖσθε, εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἐπιτύχω κατασίγασιν τῆς ἐξεγέρσεως καὶ δὲν εἶπον τίποτε ἄλλο πέραν τοῦ ὅτι, ποτὲ δὲν ἐδικαιολογοῦντο οἱ ἔπαινοι ὑπὲρ ἑνὸς προσώπου, τὸ ὁποῖον τὴν ἐπομένην τῆς ἐκδηλώσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ἀσεβοῦν πρὸς αὐτήν, ἀπεπειράθη βία νὰ καταλύσῃ τὸ ἐλεύθερον ἡμῶν πολίτευμα. Χάρις εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, χάρις εἰς τὰς ἐνόπλους τῆς χώρας δυνάμεις ἡ ἀπόπειρα ἐκείνη κατεπνίγη, χωρὶς, δυστυχῶς, νὰ ἀποφευχθοῦν ἀνθρώπινα θύματα. Δύο ἐφονεύθησαν, ἀκρωτηριάσθησαν δύο ἄλλοι, ἄλλοι ἔχασαν τὸν ὀφθαλμόν των, εἰς παρεφρόνησε. Νομίζετε ὅτι εἶναι τοὐλάχιστον εὐπρεπὲς εἰς πολιτικὸν, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῶν συζητήσεων ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπιπέδωσιν τῆς γαλήνης παρὰ τῷ λαῷ, νὰ ἐξυμνῇ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις ὑπῆρξε στίγμα διὰ τὸν τόπον;

Ἰσχυρίζεται ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ὅτι τὸν παρεξήγησα, διότι οὐδέποτε ἀνεμνήσθη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς φροντίζομεν νὰ καλύπτωμεν μὲ τὴν λήθην χάριν τῆς ἠρεμίας τῆς χώρας. Διατί, ἐὰν πράγματι παρηρμήνευσα τοὺς λόγους του, δὲν ἀνήρχετο καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ βήματος νὰ δώσῃ μίαν ἐξήγησιν, ἵνα τέλος πάντων καὶ μετὰ τὴν ἀτυχῆ του φράσιν κοπάσῃ ὁ σάλος καὶ καταστῇ δυνατὴ ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως; Καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐπιστολήν τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ἐβεβαίωσεν αὐτὸν κατὰ τρόπον ἐντελῶς πειστικὸν ὅτι ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ ὁ σεβασμὸς τοῦ λόγου εἶναι ἀπόλυτος. Ὀφείλω νὰ τονίσω, κύριοι, ὅτι οὔτε τὰ πολιτικὰ ἡμῶν ἤθη προάγονται, οὔτε ἡ πρὸς τὸν κοινοβουλευτισμὸν πίστις τοῦ λαοῦ ἐμπεδοῦται, ὅταν εἷς ἀρχηγὸς κόμματος, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ποῖαι εἶναι αἱ τάσεις καὶ τῆς μερίδος τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου προσωπικῶς, γράφει ὅτι δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς ἐμέ, ὅτι θὰ συμβάλω ἀπὸ τῆς ὑπευθύνου θέσεώς μου διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, πρὸ παντὸς ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος θρασείαν, θρασυτάτην, ὑβριστικὴν μετεχειρίσθη γλῶσσαν, πρὸ ὀλίγου μόλις, κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἀπέναντι ἐμοῦ καὶ τοῦ κόμματός μου, νὰ γράφῃ ὅσα ἔγραψεν εἰς τὴν σημερινὴν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐπιστολήν του. Κατόπιν ὅσων ἐμεσολάβησαν νομίζω ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἓν ἐκ τῶν δύο δύναται πλέον νὰ πράξῃ, ἢ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην καὶ συμπληρώσῃ ὅσα θέλει νὰ εἴπῃ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἀπολογίας του, βέβαιος ὅτι ἡ Βουλὴ μετὰ προσοχῆς θὰ τὸν ἀκούσῃ, ἢ νὰ ἐπιμείνῃ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς στάσεώς του αὐτῆς καὶ νὰ μὴ κατηγορῇ τοὺς ἀντιπάλους του. Διότι ἡμεῖς οἱ ἀντίπαλοί του ἀπολαύομεν τόσης ἐμπιστοσύνης παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σεβασμόν μας πρὸς τὸν κοινοβουλευτισμὸν καὶ τὸν χειρισμὸν τῶν συζητήσεων ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὥστε τὰ «φερσίματα» τοῦ κ. Βενιζέλου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς θίξουν. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἔχει τὸν λόγον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἀνέρχομαι εἰς τὸ βῆμα, διὰ νὰ ὑπερασπίσω τὸν ἀπόντα ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ἔναντι τοῦ ὁποίου μὲ τόσην δριμύτητα ἐξεφράσθη ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Σκοπός μου εἶναι νὰ ἐξηγήσω τὴν

στάσιν τοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ἐκ Κρανιάς πρὸς σύστασιν ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἀπευθυνθεῖσαν κατηγορίαν ἐναντι τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων καὶ δύο ἐκ τῶν μελῶν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Τὴν 6ην Μαρτίου ἔγινε μία ἀπόπειρα, διακοπῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου τῆς χώρας, ἀπόπειρα, ἡ ὁποία ἀπέτυχεν εὐτυχῶς. Ὅσον καὶ ἂν ἡ ἀπόπειρα αὐτὴ ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδηλώσεις ἀνωμάλου πολιτικοῦ βίου, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ χώρα κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς μεγάλης ἀντιθέσεως τῶν δύο μεγάλων πολιτικῶν μερίδων τοῦ τόπου, ὅσον λέγω καὶ ἂν αὐτὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κριθῇ μεμονωμένως, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ τύχῃ τῆς ἀπολύτου ἀποδοκιμασίας καὶ κατακρίσεως. Δὲν πιστεύω εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν νὰ ὑπάρχῃ κανείς, ὁ ὁποῖος εἴτε ἐκ συνειδήσεως καὶ ἐκ τῶν ἀγώνων τοὺς ὁποίους ἐπετέλεσε νὰ εἶναι ἀσπονδότερος ἐχθρὸς οἱασδήποτε δικτατορικῆς ἐκδηλώσεως εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἀπὸ ἐμέ. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι βεβαίως ἐπίσης ἀδιάλλακτοι ἐχθροὶ τῶν διαθέσεων αὐτῶν, τῶν τάσεων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναφαίνονται δυστυχῶς εἰς τὸν τόπον μας. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι κανεὶς συνεπέστερος ἀπὸ ἐμὲ καὶ μὲ μεγαλύτερον ζηλοτυπίαν ἐπολέμησε καὶ ἀντεστάθη κατὰ οἱασδήποτε τοιαύτης ἐκδηλώσεως καὶ δι' αὐτὸ δικαιοῦμαι νὰ ἀκουσθῶ μὲ τὴν ἀρμόζουσαν ψυχραιμίαν. Ἡ ἀπόπειρα αὐτὴ ἐπαναλαμβάνω εἶναι ἀξία οἱασδήποτε κατακρίσεως καὶ εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων ὁ Ἀθηναϊκὸς ἰδίᾳ λαὸς διὰ τὴν ἐξέγερσιν ἀπέναντι τῆς ἀποπείρας ἐκείνης τῆς ἐγκληματικῆς. Καὶ εἶμαι βέβαιος καὶ ἐλπίζω ὅτι ὁμοίαν συμπεριφορὰν θὰ δείξῃ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς ἄλλης Ἑλλάδος εἰς οἱανδήποτε προσπάθειαν ἢ ἀπόπειραν ποὺ θὰ ἐξεδηλοῦτο εἰς τὸ μέλλον τυχόν, πρὸς διακοπὴν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ μας βίου, τοῦ δημοκρατικοῦ μας βίου. Καὶ ὅταν λέγω ὅτι εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων καὶ σεβασμοῦ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐξέγερσιν αὐτὴν, δὲν ἐννοῶ τὰς ἐκτρόπους σκηνάς, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τυχὸν εἰς τὰς Ἀθήνας ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν πρώτων ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκλογῶν. Διὰ τὴν ἀπόπειραν, αὐτὴν τῆς καταλύσεως τοῦ Δημοκρατικοῦ μας βίου ἐπεδιώχθη νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ὡς ἠθικὸς αὐτουργὸς ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀμφισβητηθῇ ἀπὸ κανένα ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔπραξεν ὅτι ἦτο δυνατόν, ὅ,τι ἐξῆρτατο ἀπὸ αὐτόν, ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ διεκπεραίωσις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Δὲν συμφωνῶ καθόλου μὲ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ ἡ ὑπόθεσις.

Νομίζω ὅτι, ἐφόσον ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶχε τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον ὑπεστήριξεν, ὤφειλε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως.

Τὰ γεγονότα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν διὰ νὰ διατυπώσουν αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, ὅσον καὶ ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσουν λαβὴν πολιτικῆς ἐπικρατήσεως, ζητήσεως πολιτικῶν εὐθυνῶν, ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως πολὺ ἀπέχουν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ στηρίξουν κατηγορίαν διὰ ποινικὰς εὐθύνας. Ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἀντίληψιν, δὲν ἰσχυρίζομαι, ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀναμφισβήτητον, ἡ κατηγορία εἶναι ἐντελῶς ἀβάσιμος. Δὲν εἶναι σοβαρά, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἶπα. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς πτέρυγος τῆς ἀντιπολιτεύσεως, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις πρὸς σύστασιν ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἀναμφισβήτητως ὑπάρχουν τινες μεταξὺ τῆς πλειοψηφίας, οἱ ὁποῖοι δὲν συμμερίζονται τὴν γνώμην αὐτήν, καὶ δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἀνοίξῃ μία ὑπόθεσις ἐν τῇ Βουλῇ, ἡ ὁποία δὲν θὰ εἶχε τὸν χαρακτῆρα πολιτικῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ ζητήσεως ποινικῶν εὐθυνῶν, λόγῳ ἐλλείψεως τῆς νομικῆς βάσεως, καὶ θὰ εἶχε τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀνταποδόσεως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ποινικοῦ νόμου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὄχι.

Α. Παπαναστασίου. Μεταχειρίζομαι τὰς ἐλαφροτέρας φράσεις διὰ νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἠπιωτέρα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Μεταχειρισθῆτε ὁποιανδήποτε φράσιν θέλετε, διότι ἡ χρῆσις τῶν καταλλήλων φράσεων εἶναι διὰ τὸν ἀγορεύοντα καὶ ὄχι διὰ τὸν ἀκούοντα.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ πρόσφατα γεγονότα ἀπέδειξαν, ὅτι εἶναι περισσότερον διὰ τὸν ἀκούοντα παρὰ διὰ τὸν ἀγορεύοντα. Ἐπίσης νομίζω ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ, ὅτι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς σχετικῆς συζητήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων κατεβλήθη κάθε προσπάθεια ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ κατὰ τὸν ἀντικειμενικώτερον τρόπον, ὅπως διεξαχθῇ ἐν ἀπολύτῳ ψυχραιμίᾳ. Ἡ πρώτη του ἀγόρευσις, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἕνα πρότυπον ψυχραίμου καὶ ἐμπεριστατωμένης συζητήσεως. Καὶ ἡ δευτέρα ἀγόρευσις εὗρεν ἐπίσης τὸ αὐτὸ χαρακτηριστικόν. Ἀλλὰ παρέπεσε μία φράσις, ἡ ὁποία ἐπροκάλεσε τὴν ἔξαψιν, καὶ τὸ δυσάρεστον ἐπακόλουθον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὅλοι ἀποκρούομεν. Ἐ! λοιπόν. Ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἠθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἔξαψιν ἐκείνην ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν κατώρθωσε νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι ἦτο δικαιολογημένη αὐτὴ ἡ ἔξαψις, ὅτι ἦτο δικαιολογημένη καὶ ἡ ἰδική του συμπεριφορὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ὑπῆρξεν ἐγκληματίας, ὅτι ἀπεπειράθη νὰ καταλύσῃ τὸ νόμιμον πολίτευμα. Εἴμεθα σύμφωνοι. Ἀλλὰ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν ἕνας ἄνθρωπος, πολίτης οἱοσδήποτε ὑποπέσει εἰς ἀδίκημα καὶ δικάζεται—καὶ λησμονήσατε πολὺ γρήγορα ὅτι ὅταν ἤρχισεν ἡ συζήτησις ἡ Βουλὴ εἶχε μεταβληθῇ εἰς δικαστήριον—δὲν εἶνε ἄδικον νὰ ἀρνῆται νὰ ἀκούσῃ τὸ δικαστήριον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἰς τὸ παρελθὸν διέπραξεν ἀγαθὰς πράξεις καὶ πράξεις πατριωτικάς;

Π. Μπούμπουλης. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα.

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ μείζονα λόγον. Ἡ διακοπή σας ἔρχεται, εἰς ἐπικουρίαν πρὸς τὴν ἰδικήν μου γνώμην. Ἰσχυρίσθητε πολὺ ὀρθῶς ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα κατὰ συνέπειαν ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φράσις ἐκείνη ἦτο χρήσιμη, ἦτο ἀναγκαία πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως εἶπεν ὅ,τι ἐσχετίζετο μὲ τὰς ἐπικρίσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις. Ὤφειλε νὰ δώσῃ τὴν ἐξήγησιν πῶς συμπεριερέρθη καὶ διατὶ συμπεριεφέρθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπέναντι τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶχεν ἀνάγκην νὰ μεταχειρισθῇ τὴν φρᾶσιν αὐτήν, καὶ ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ὁ ὁποῖος ὤφειλε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ψυχολογικὴν ἐξήγησιν καὶ νὰ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃ ἡ Βουλὴ διὰ ποίους λόγους συμπεριεφέρθη ὡς συμπεριεφέρθη, πῶς μποροῦσε νὰ δικαιολογηθῇ αὐτὴ ἡ ἐξέγερσις; Κατὰ μείζονα λόγον πῶς ἠμπορεῖ νὰ διαιολογηθῇ ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ καὶ νὰ συσχετισθῇ μὲ θλιβερὰ γεγονότα τοῦ 1922 ὅταν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐδόθησαν ἐξηγήσεις; Πῶς εἶνε δυνατὸν ἐπὶ τέλους ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρόσωπα δυσάρεστα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ θεωρῇ ὡς πρόσωπα δικαιούμενα νὰ ἐπικαλεσθῶσι παλαιάς των ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μόνον καί μόνον διότι μέχρι σήμερον ἀκόμη δὲν συνειργάζοντο μὲ τὸ λαϊκὸν κόμμα, μόνον καὶ μόνον, λέγω, διότι προσεχώρησαν εἰς τὸ λαϊκὸν κόμμα καὶ ἄλλα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔδρασαν ὁμοίως καὶ τὰ ὁποῖα, διότι δὲν προσεχώρησαν εἰς τὸ λαϊκὸν κόμμα, νὰ μὴν εἶναι ἄξια παντὸς ἐπαίνου καὶ πάσης ἐπιδοκιμασίας;

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.) Ζητῶ τὸν λόγον μετὰ τὸν ῥήτορα ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ζητήματος.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ φαντασθῇ, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ὅτι θὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη

διάκρισις; Ὅτι αὐτὴ ἡ φράσις ἡ τόσον σπουδαία διὰ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ θὰ προεκάλει τοιαύτην θύελλαν; Καὶ ἂν ἐπίσης μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὴ ἡ θύελλα, λόγῳ τῶν προσφάτων γεγονότων, πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τὸν ὁποῖον διακρίνει σύνεσις, τὸν ὁποῖον διακρίνει ψυχραιμία, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην διὰ τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἦτο συνεπὴς πρὸς ἑαυτόν, θὰ ἦτο συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας εἶχεν, ἐφόσον ἡ θέλησίς του ἦτο νὰ καταστείλῃ τὴν ἐξέγερσιν καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ τοῦ λόγου, προσιμένου περὶ ἑνὸς ἀντιπαλου τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ πρώην Κυβερνήτου, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ πολιτικὸς οὗτος ὑπερασπίζεται ἑαυτὸν ἀπέναντι μιᾶς δεινωτάτης κατηγορίας, λέγω λοιπὸν, ὅτι δὲν εἶναι καθόλου συνεπὴς πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ θελήσῃ νὰ κατασιγάσῃ τὰ πάθη, ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα καὶ ἔρριψεν ἔλαιον εἰς τὴν πυράν, διότι οἱ λόγοι του τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπῆρξαν ἔλαιον εἰς τὴν πυράν.

Καὶ ἐὰν μετὰ τοὺς λόγους του ἡ θύελλα ἐξεράγη περισσότερον, ἐὰν ἠκούσθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν φωναὶ καὶ φράσεις αἱ ὁποῖαι φαντάζομαι ὅτι οὐδέποτε ἠκούσθησαν εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν διὰ πρώτην, καθόσον ἐγὼ τοὐλάχιστον γνωρίζω, φοράν, ἀφ' ἧς λειτουργεῖ τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν σῶμα, διὰ πρώτην φορὰν ἐθεάθησαν φονικὰ ὅπλα, ἐὰν ὅλα αὐτὰ ἔλαβον χώραν (φωναὶ καὶ θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς) ἐὰν ἀπὸ ὅλα τὰ θεωρεῖα ἀπέλειπεν κάθε σεβασμὸς πρὸς τὸ σῶμα τοῦτο.....

Β. Ἀλεξάτος. Νομίζω κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὁ ῥήτωρ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ κατονομάσῃ καὶ νὰ μὴ λέγῃ αὐτὰ τὰ πράγματα. Νὰ κατονομάσῃ, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς καὶ ἀκριβὲς αὐτὸ τὸ μάτα. Νὰ κατονομάσῃ, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς καὶ ἀκριβὲς αὐτὸ τὸ

Π. Τσαλδάρης. Ἠμποροῦσε ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων νὰ παράσχῃ τὰς ἐξηγήσεις ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν, ἀλλ' ὑπῆρχε πρόθεσις νὰ δημιουργηθῇ μία κακὴ ἐντύπωσις καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἀληθῶς λυποῦμαι διότι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔδωσε τοιαύτην τροπήν.

Α. Παπαναστασίου. Πολὺ καλὰ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίληψίς σας, ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι τοιαύτη ἀντίληψις σημαίνει ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου εἰς μίαν ὑπόθεσιν ...

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς) Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε αὐτὰ ἐγὼ ἠγωνίσθην διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς πτέρυγος ἐκείνης συνόδῳ, ν' ἀρπάζωνται οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ σέρκο καὶ νὰ κατεπάζωνται κάτω. Τὸν μακαρίτην τὸν Ράλλην τὸν κατέσφαξαν κάτω. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δυνάμεθα νὰ κάμωμεν αὐτά, ἡμεῖς σεβόμεθα.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ὀρθὸν νὰ σέβεσθε ὄχι μόνον μὲ τοὺς λόγους ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα, λοιπὸν καὶ αἱ τελευταῖαι αὐταὶ σημαῖαι αἱ ὁποῖαι προεκλήθησαν ἀπὸ μίαν φρᾶσιν τόσον εὔλογον ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, καὶ ἄλλα ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα λυμαίνουν χώραν καὶ τὰ ὁποῖα ἐγένοντο ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς, μαρτυροῦν κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ὅτι παρ' ὅλην τὴν γαλήνην, ἡ ὁποία ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φαίνεται ὅτι ἀποκαθίσταται εἰς τὸν τόπον αὐτόν, κάτω ἐξακολουθεῖ ἀκόμη κ. Ἀρχηγὲ κάτω εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς πολλῶν ἀνθρώπων, ἐξακολουθεῖ ἡ τριχυμία τῶν παλαιῶν παθῶν.

Π. Τσαδάρης. (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἡμεῖς εἴμεθα πολὺ ἐκάμαμε τὴν ἀρχήν, ὅταν λέγατε ὅτι θὰ διελύσητε τὸ λαϊκὸν κόμμα;

Α. Παπαναστασίου. Μὰ ἐγὼ τὸ εἶπα αὐτὰ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως; Λοιπὸν ἀποδεικνύεται, κύριε Ἀρχηγὲ τοῦ Λ. κόμματος ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη τριχυμία τῶν παλαιῶν παθῶν, καὶ διὰ αὐτὸ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, εἶπον εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαφανισθῶμεν. Ἔχομεν ὅλοι εὐθύνας ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, ἔχομεν μεγάλας εὐθύνας ἀπέναντι τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ νομίζω ὅτι εἴμεθα οἱ ἀρμόδιοι ἄνθρωποι νὰ ἐξηγηθῶμεν ἀκόμη μίαν φορὰν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ πράγματι ὁμαλῶς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, ἢ μήπως εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ ἀντιμετωπίζωμεν μίαν ἀσθενῆ ἐκδήλωσιν δικτατορικὴν ἢ ἄλλας αὐθαιρεσίας, διότι παρ' ὅλην τὴν κατακραυγὴν σας κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἐναντίον τῆς ἀποπείρας τῆς 6ης Μαρτίου, τὸ περίεργον εἶναι ὅτι καὶ πάλιν σήμερον ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι κεκορεσμένη ἀπὸ μίαν γενικὴν ἀνησυχίαν ἀπὸ μυρίας διαδόσεις μὴ προερχομένας ἀπὸ ἡμᾶς τοὐλάχιστον περὶ πιθανῆς, α' ἢ β' ἐκδηλώσεως, ἀνωμάλου ἐξελίξεως τοῦ πολιτικοῦ δίου. Παρ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτὰς κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν ἐκάλουν σήμερον νὰ βάλουν τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος κατὰ τῶν ὑπαιτίων τῆς ἀποπείρας τῆς 6ης Μαρτίου. ἐκάλουν ὅλους τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, οἱ ὁποῖοι εἶναι πράγματι κατὰ πεποίθησιν καὶ εὐσυνειδήτως ἐχθροὶ ἀδιάλλακτοι τῆς δικτατορίας, δὲν εἰξεύρω ἂν βλέποντες εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς των ὅλοι οἱ παρακαθήμενοι εἰς τὴν πτέρυγα αὐτήν, ὅλοι μέρις ἑνὸς ὅλοι οἱ παρακαθήμενοι εἰς τὰ Ὑπουργικὰ ἐδώλια, θὰ ἐσήκλων εὐσυνειδήτως τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος, λέγοντες ὅτι εἶναι πράγματι ἐκ πεποιθήσεως ἐχθροὶ ἀδιάλλακτοι τῆς δικτατορικῆς ἰδέας, τοῦ δικτατορικοῦ πολιτεύματος.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς) Σᾶς βεβαιῶ κ. Παπαναστασίου ὅτι οὐδέποτε ἐσκέφθην νὰ διοικήσω δικτατορικῶς τὴν Ἑλλάδα.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, βεβαίως σεῖς δὲν ἔχετε οἱανδήποτε τοιαύτην ἐκδήλωσιν, διότι ἄλλως δὲν θὰ εὑρίσκόμεθα σήμερον ἐδῶ, ἀλλ' ἴσως ἐξάριστοι εἰς κανένα μέρος. Σᾶς λέγω ὅμως τὸ ἑξῆς, διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν μίαν φορὰν, ἐὰν ἐκαλοῦντο διὰ νὰ ἀποφανθῶσιν οἱ παρακαθήμενοί σας, ἐὰν εἶναι, ἢ ὄχι, ἐρασταὶ τῆς δικτατορίας, ἡ πεποίθησίς μου εἶναι ὅτι θὰ ὑπῆρχον καὶ ἐξαιρέσεις. Καὶ θὰ ἐπεθύμουν κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως νὰ γίνῃ ὅ,τι εἶναι δυνατὸν ἀπὸ ὅλας τὰς πτέρυγας, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ τόπος αὐτὸς ἀπὸ μίαν νόσον προερχομένην ἀπὸ ἀσθενικοὺς ἐγκεφάλους. Τὸ Λ. κόμμα κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ μακρὰν ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ ὅταν λέγω ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δὲν περιλαμβάνω τὴν σύμπραξίν σας εἰς μίαν συμμαχικὴν Κυβέρνησιν, ἀποχὴν δηλ. ἀπολύτως ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων πραγμάτων, μετὰ μακρὰν ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὸ Λ. κόμμα κατέλαβε τέλος πάντων τὴν ἀρχὴν καὶ πάλιν καὶ εἶναι αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ κυρίως ὑπεύθυνον τῆς ὅλης καταστάσεως καὶ εἰς τὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ κόμματος εἶναι τὸ κλειδὶ τῆς λύσεως τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ τόπου. Εἰς τὰ χέρια τοῦ κόμματος αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐδώσατε μεγάλας ὑποσχέσεις εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ξεύρετε δὲ πόσον πιέζει ὅλας τὰς λαϊκὰς τάξεις ἡ δυστυχία, ξεύρετε πόσον βαρυτάτη εἶναι ἡ κρίσις ἡ οἰκονομικὴ καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζετε καλύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἀφοῦ εἰσθε ὁ ἁρμοδιότερος, ὡς χειριζόμενος τὰ πράγματα. Ξεύρετε πόσον δύσκολα εἶναι τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὁ τόπος. Καὶ ὅμως κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. ποῖαι ἦσαν αἱ πράξεις τοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον κατέλαβε τὴν ἀρχήν, τοῦ κόμματος τοῦ ἰδικοῦ σας; Ἦσαν πράξεις ἀπειλῆς, διαθέσεως ἀνεισυνταγματικῶν πράξεων. Ὅλαι αἱ ἀπειλαὶ αἱ ὁποῖαι ἐξετοξεύθησαν ἐναντίον τοῦ Β' Νομοθ. Σώματος καὶ ἐξετοξεύοντο καὶ χθὲς ἀκόμη, ἂν τυχὸν συμβῇ νὰ φέρῃ ἀντιρρήσεις εἰς τὰς προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλαι αἱ ἀπειλαὶ ἐναντίον τῆς νομίμου...

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Παπαναστασίου, ἀπὸ τοῦ βήματος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε, καὶ εἰσθε καὶ ἀρχηγὸς κόμματος, δὲν δύνασθε νὰ μεταχειρίζεσθε ὡς ἐπιχειρήματα πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ὑπεύθυνον πηγήν. Διότι τότε μόνον μπορεῖτε νὰ στηρίζεσθε ἐπ' αὐτῶν, ἂν αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε ἔχουν ὑπεύθυνον πηγήν, ὀνομάσατε αὐτήν, ἂν τὰ λέγετε ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας τὰς ἰδικάς σας, ἔχουν τὴν ἀξίαν ἐκείνην τὴν ἀντιπολιτευτικήν, ἡ ὁποία ἀκριβῶς εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τρόπον καταστρεπτικὸν διὰ τὸν τόπον. Πέστε λοιπὸν τὴν πηγὴν αὐτῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ναίσω πολὺ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐξανίστασθε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐναντίον αὐτῶν τῶν διαθέσεων ἐκθέσμου πράξεων.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ) Κύριε ἀρχηγὲ τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος δὲν ἐξανίσταμαι καθόλου δι' ὅσα γράφουν αἱ ἐφημερίδες, διότι ἐσυνείθισα καὶ ἐγὼ νὰ διαβάζω καὶ μὴ καταλαβαίνω τίποτε. Ἀλλ' ἐξανίσταμαι καὶ ἐξανίστατε καὶ πρωθυπουργὸς ὑπόκειται τὰ οὕτω πως λεγόμενά των καὶ ἐπ' αὐτῶν θέλει νὰ στηριχθῇ κριτικὴν ἀλλ' ἂν θέλωμεν κ. Παπαναστασίου νὰ κάμωμεν τοιαύτας συζητήσεις ἐδῶ καλύτερον εἶναι νὰ τὸ καταργήσωμεν τὸ βῆμα αὐτό. (χειροκροτήματα ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς).

Α. Παπαναστασίου. Βλέπω κ. Πρόεδρε ὅταν ὁμιλῆτε περὶ καταργήσεως τοῦ βήματος ἀποσπᾶτε χειροκροτήματα ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς σας. (γέλωτες ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ.) .....

Α. Παπαναστασίου. κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπερίμενα νὰ κάμετε τὴν παρατήρησιν ποὺ ἐκάμετε, διότι δὲν ἐφανταζάμην ὅτι ἐλησμονήσατε τὸν συζήτησιν τὴν ὁποίαν ἐκάματε εἰς τὸ Β'. Νομοθετικὸν Σῶμα καθ' ἣν στιγμὴν ἐξερράζεσθε ἀπειλητικῶς ἐναντίον τοῦ Σώματος ἐκείνου. Ἐνθυμεῖσθε περὶ τίνος ὡμιλήσαμεν εἰς τὸ Β'. Νομ. Σῶμα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπικαλεσθῶ ποὺ στηρίζω τὰς πηγὰς περὶ κρῶν εἰς τὸ Β'. Νομ. Σῶμα. Ἀλλὰ ἂς μὴν ἀρχίσωμεν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν καὶ νὰ ἀναμασῶμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἴπαμεν ἄλλοτε. Ἐν τούτοις χαίρω πολὺ διότι ἐξανίστασθε. διότι τὸ

γεγονὸς τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ συνείδησίς σας φυσικὰ ἤρχισε πλέον νὰ μὴ δέχεται συζητήσεις περὶ ἐκθέσμου ἐξελίξεως τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς καὶ αὐτὸ ἐμὲ εὐχαριστεῖ ὑπερβαλόντως. Κύριε Πρόεδρε. Λοιπὸν ὁ κόσμος ἀναμένει τὰ μέτρα τὰ ἰδικά σας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν τῶν προβλημάτων, ἀναμένει ἔναρξιν ἐκπληρώσεων τῶν δοθεισῶν εἰς αὐτὸν ὑποσχέσεων' καὶ ἀντὶ τούτου βλέπει προσπάθειαν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀπηλάς.

Καὶ ἀπὸ τώρα βλέπω, δὲν σᾶς ἀποκρύπτω, ἕνα πνεῦμα κομματικὸν νὰ διαπνέῃ τὰς κυβερνητικὰς πράξεις. Καὶ ἐπειδὴ μὲ ἐπρόλαβεν ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Σπετσῶν, λέγω καὶ ἔχω πρόσφατον τὸ παράδειγμα τοῦ κομματικοῦ πνεύματος ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐκλογὴν Ροδόπης. Τὰ μέρη τὰ ἀπομεμακρυσμένα ἀπὸ τὸ κέντρον δὲν βλέπουν τόσον ἐναργῶς τὴν κυβερνητικὴν εὐνοιαν, ὅπως τὴν βλέπουν τὰ μέρη, τὰ εὑρισκόμενα ἐγγύτερον πρὸς τὸ κέντρον. Τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶναι τὰ περισσότερον παθόντα ἀπὸ τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν. Οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι εἶναι οἱ περισσότερον παθόντες καὶ ἔχοντες ἀνάγκην μεγαλυτέρας προστασίας. μεγαλυτέρας προσοχῆς καὶ μεγαλυτέρας εὐνοίας καὶ δι' αὐτό, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκλέγῃ καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους στέλλει ὡς ἀντιπροσώπους της εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου οἱ πληθυσμοὶ ὑποφέρουν τὰ μέγιστα, νὰ προσέχουν, ὥστε εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τοὺς τοσαύτα παθόντας νὰ ἐμπνέεται τὸ αἴσθημα τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης, νὰ κρατύνεται ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ Κράτος πρωτίστως, καὶ κάθε Κυβέρνησις πρωτίστως μεριμνᾷ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν των. αἱ ὁποῖαι εἶναι μέγισται. Ἐλλοιπὸν σᾶς λέγω, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τὸ τελευταῖον οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔκαμαν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ φατριάσουν κατὰ τὸν ἀπεχθέστερον τρόπον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Σεῖς ὁ ὁποῖος τόσον καλὰ γνωρίζετε πῶς χειρίζονται τὰ ζητήματα εἰς τὴν Βουλήν, δὲν δύνασθε ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μιᾶς συζητήσεως νὰ εἰσέρχεσθε εἰς ἄλλο θέμα καὶ νὰ ἐπικρίνετε τὴν διαχείρισιν τῆς κυβερνήσεως εἰς ἓν μέρος δι' ἑνὸς ἀντιπροσώπου καὶ νὰ τὴν ἐπικρίνετε μὲ τόσον ἀορίστους φράσεις, οἱ ὁποῖαι οὐσιαστικῶς δὲν λέγουν τίποτε, ἀλλὰ τυπικῶς ἐξεγείρουν τὴν δυσφορίαν. Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον, λέγω, εἰς σᾶς τοιαῦτα πράγματα. Ἔχετε παραδείγματα νὰ κάνετε ἐπικρίσεις. . . .

Α. Παπαναστασίμα. Πολὺ καλά. Θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτῶν ἡ σειρά.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κάνετε μίαν ἐπερώτησιν ἀναφέρατε ὅσα λέτε. Τώρα θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ περιορισθῆτε εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν.

Α. Παπαναστασίου. Μὴ ἀσχάλετε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲ ἀσχάλω καθόλου. Σεῖς ὅταν ἀνέρχεσθε καὶ κρατᾶτε τὸ ὄθμα, ὡς ἀρχηγὸς ἑνὸς κόμματος διὰ νὰ ἀριστολογῆτε, μὲ ἕνα ὕφος κομματικῆς ἀντιθέσεως, ἡ ὁποία γίνεται εἰς ἄλλας αἰθούσας, ὄχι ὅμως εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν. . .

Α. Παπαναστασίου. Σᾶς λέγω κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐκθέτω περιληπτικῶς, τὰ κατήγγειλα δημοσίᾳ διὰ τοῦ τύπου καὶ ἐπανειλημμένως.

Π. Τσολδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐδῶ. κ. Παπαναστασίου ἐὰν ἔχετε τὸ θάρρος. . .

Α. Παπαναστασίου. Περιμένετε. Θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτῶν ἡ σειρά. Μὴ στενοχωρεῖσθε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν στενοχωροῦμαι τοὐναντίον ἀγάλλομαι.

Α. Παπαναστασίου. Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάσης ὑποσχέσεως ἀπατηλῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς περιοδείας ὅλων τῶν προσώπων τῶν τεχνικῶν διὰ νὰ γίνουν ἀποζημιώσεις, ἀνεξαρτήτως τῶν ψευδῶν ὑποσχέσεων . . .

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν δύνασθε νὰ ὁμιλῆτε περὶ ἑνὸς κόμματος ὅτι δίδει ψευδεῖς ὑποσχέσεις.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφ' ὅσον μοῦ λέγετε αὐτό, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ τὸ ἑξῆς: Ὅτι ἐνῶ ἀπομακρύνετε ἀπὸ ὑμᾶς τὴν εὐθύνην δι' οἱανδήποτε ὑποσχεσιν ρητὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς παροχὴν εἰς τὸν προσφυγικὸν κόσμον τοῦ 25 ο/ο, καίτοι δίδεται ἡ ὑποσχεσις ...

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς). Δὲν εἶνε ἀξία ὑμῶν ἡ συζήτησις...

Π. Μπούμπουλης. Ὁ κ. ρήτωρ εἶνε ἐκτὸς τοῦ Κανονισμοῦ. Παρακαλῶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Κανονισμός.

Α. Παπαναστασίου. . . . . Ἐδίδετο ρητὴ δήλωσις ὅτι εἶνε ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν ἡ παροχὴ τοῦ 25ο/ο. Καὶ θέλετε νὰ σᾶς εἰπω ποῦ ἔφθασαν;

Πρόεδρος. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψω συζήτησιν ἐκτὸς τοῦ θέματος.

Α. Παπαναστασίου. Πείθομαι ὅτι σεῖς, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἔχετε ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ διοικηθοῦν καλῶς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν πρόκειται νὰ συνεδριάσωμεν, δι' αὐτὸ τὰ λέγω. Ἐξεύρετε ποῦ ἔφθασεν ἡ μερουλητικὴ στάσις τῶν ἀρχῶν καὶ μετὰ τὴν ἐκλογήν: Ἐστρατοκρατήθη ὁλόκληρος ἡ Κομοτινὴ διὰ νὰ μὴ γίνῃ ὑποδοχὴ εἰς ἐμέ. Ἐξεύρετε δὲ τί ἐδημοσιεύθη: Ὅτι ἐστρατοκρατήθη ἡ πόλις κατ' αἴτησίν μου, διὰ νὰ μὲ προστατεύσῃ ὁ στρατος ἀπὸ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ λαοῦ. Καὶ ὅταν μετέβην εἰς τὴν Ξάνθην ἐξεδόθη 'Αστυνομικὴ διαταγή, ἡ ὁποία ἔλεγεν ὅτι ἀπαγορεύεται ἐπὶ τῇ ἐλεύσει μου αἱ συγκεντρώσεις καὶ μόνον εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν ἐκ 4 προσώπων ἐπετράπη νὰ ἔλθῃ, νὰ μὲ χαιρετίσῃ. Καὶ ἐρωτῶ ἐὰν ἐπὶ οἱασδήποτε ἄλλης Κυβερνήσεως ἐλήφθη τοιοῦτον μέτρον κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν.

Εἷς Βουλευτής. Λησμονεῖτε τὸ δημοψήφισμα:

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Τὸ δημοψήφισμα ἔγινε κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον καὶ ὅλαι αἱ κατόπιν ἐκλογαὶ ἀπέδειξαν ὅτι ἦσαν οἱ ἀριθμοὶ ἐκεῖνοι ἀκριβεῖς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Θὰ ἐκδηλώσω παράπονα κ. Πρόεδρε τῆς Βουλῆς, διότι χάριν τοῦ συμπολίτου σας τὸν ἠρίνετε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ θέματος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἀνοίγω μ. κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ ἀναλογισθῇ τὰς μεγάλας του εὐθύνας, ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐπηγγέλθη, νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων ὑποσχέσεων. Ἐκ μέρους ἡμῶν δὲν πρόκειται νὰ ἐκδηλωθῇ καμμία ἀντίδρασις κατὰ τῶν θετικῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως τὰ ὁποῖα θὰ ἀποβλέψουν εἰς τὴν καλυτέρευσιν τῆς καταστάσεως.

Ἀναγνωρίζομεν ὅλα τὰ δικαιώματα ἐπὶ τέλους ἑνὸς κόμματος, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τόσα ἔτη εὑρέθη μακρὰν τῆς ἐξουσίας καὶ αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, λόγῳ τῶν ἀρετῶν ποὺ τὸν διακρίνουν, προσελκύει καὶ τὴν ἰδικήν μας συμπάθειαν, καὶ ἔχομεν ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ τὸν βοηθήσωμεν. Ἡ συμπάθειά μας μάλιστα ἔγινε ἀκόμη μεγαλυτέρα ὅταν μετὰ μακρὰν προσπαθείας κατώρθωσεν ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ ὁδηγήσῃ τὸ μεγάλον καὶ ἱστορικὸν αὐτὸ κόμμα, νὰ τὸ ὁδηγήσῃ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ θετικὸν παράγοντα τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀποβλέπωμεν καὶ εἰς τὸ κόμμα αὐτό, διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς Δημοκρατίας.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ ἐκδηλωθῇ ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως τοῦ θετικοῦ καὶ δημιουργικοῦ. ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶπω. ὅτι ἀναμένομεν τὸ ἔργον τὸ δημιουργικόν, τὸ ἀναμένομεν. ἀκόμη τὸ ἀναμένομεν.

Τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ συγκαταλέγῃ μεταξὺ τῶν μελῶν του ἕνα ἀριθμὸν νέων ἀνθρώπων. Ἐγὼ ἀφ' ὅτου ἀνέφάνην εἰς τὴν πολιτικὴν κονίστραν ἀγωνίζομαι

ἐκ τῶν πρώτων διὰ ριζικὰς κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ ὑπῆρξε πάντοτε ἐκ τῶν πρωτοπόρων ὅλων τῶν μεγάλων μεταρρυθμίσεων αἱ ὁποῖαι καλυτερεύουν τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Βλέπω ζηλοτύπως τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ περιλείψῃ, ὅπως εἶπον, ἕνα μέγα ἀριθμὸν νέων ἀνθρώπων, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ κάμω τὸ ἐγκώμιον τῆς ἡλικίας, ἀλλὰ πάντοτε τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι τόσοι νέοι ἄνθρωποι, εἶναι ἕνα πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μὴ μείνῃ ἀχρησιμοποίητον. Περιλαμβάνει τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἰς τοὺς κόλπους του ἕνα μέγα ἀριθμὸν νέων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καὶ μόρφωσιν ἀρτιωτέραν καὶ ἔχουν καὶ μίαν κληρονομίαν βαρεῖαν, ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν φέρουν τὰ ὀνόματα οἰκογενειῶν ποὺ ἔδρασαν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ ἔχουν καὶ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντί του. Καὶ ὅμως θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἶπω ὅτι τὰ μεγάλα αὐτὰ πλεονεκτήματα τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν ἐξεδηλώθησαν ἀκόμη ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τόπου, παρ' ὅλην τὴν ἀρτίαν κατάρτισιν, παρ' ὅλην τὴν προέλευσιν τῶν μελῶν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, παρ' ὅλην τὴν νεότητα ποὺ τοὺς διακρίνει.

Μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἡ δρᾶσις κοινωνικῶς τοῦ κόμματος ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ παρέχῃ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὸ κόμμα αὐτὸ εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς μίαν ἐποχὴν περασμένην καὶ ὅτι τὸ κόμμα αὐτὸ δὲν ἔχει ἀντιληφθῇ ἐπαρκῶς τί κολοσσιαῖοι μεταβολαὶ ἔγιναν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι σήμερον.

Καὶ ἐξεγείρεται τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὡς ἂν ἀπεπελεῖτο ἀπὸ ἁπλοῦς ἀναγνώστας τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἀρχὴν νὰ ἐξάπτουν τὰ πάθη, τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε, ὅπως ἐνθυμεῖσθε, ἔγραφον ὅτι ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπάρχῃ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν ἕνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐξετέλεσε μεγάλα ἔργα, ἐφημερίδες αἱ ὁποῖαι χθὲς ἀκόμη μὲ ὡραίας καὶ περιτέχνους φράσεις ἔλεγον ὅτι θὰ εὐτυχήσῃ ἡ Ἑλλὰς ὅταν ἐκλείψῃ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων.

ΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ. Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Αἴσχος ! Αἴσχος !

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐσὺ ἴσως κύριοι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῶμεν. Ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι εὑρισκόμεθα εἰς μεγάλην ἀντίθεσιν, λόγῳ πολιτικῶν κατευθύνσεων, κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων, σᾶς λέγομεν ὅτι ἔχομεν κάθε συμφέρον παγιώσεως πλήρους ὁμαλότητος, διότι τὰς πολιτικάς μας διεκδικήσεις ἐννοοῦμεν νὰ τὰς ἐπιδιώξωμεν μὲ μέσα δημοκρατικά, μὲ μέσα ἐξελίξεως. Διότι μόνον μὲ τὴν πλήρη ὁμαλότητα τὴν πολιτικὴν ἐλπίζομεν νὰ καλυτερεύσῃ ἡ θέσις τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἐλπίζομεν νὰ καλυτερεύσῃ ἡ θέσις τοῦ λαοῦ εἰς τὸν τόπον αὐτόν. Δι' αὐτὸ εἴμεθα φανατικοὶ θιασῶται τῆς ἀπολύτου πολιτικῆς ὁμαλότητος, δι' αὐτὸ εἴμεθα θιασῶται τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς πλήρους λειτουργίας αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ἀποκτήσῃ καὶ περιεχόμενον δημοκρατικὸν καὶ περιεχόμενον κοινωνικὸν καὶ λαϊκόν. Καὶ δι' αὐτὸ ἐρχόμεθα νὰ σᾶς εἴπωμεν, κύριοι ὁρίστε, σήμερον ἔχετε τὸ κλειδὶ στὰ χέρια σας, ἐλᾶτε νὰ συνεννοηθῶμεν. Δὲν θέλομεν νὰ ἐγκαταλείψετε τὰ ἐδώλια αὐτά. Γνωρίζομεν πόσον τὰ ἐδώλια αὐτὰ δι' ἀνθρώπους εὐσυνειδήτους ἔχουν ἀκάνθας, γνωρίζομεν εἰς ποίας θυσίας πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται οἱ ἄνθρωποι οἱ καθήμενοι εἰς τὰς θέσεις ἐκείνας, γνωρίζομεν πόσον μαρτυρικὸς εἶναι ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐχόντων τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὰ θέλομεν νὰ ἀπομακρυνθῆτε, ἔχετε τὴν πλειοψηφίαν, παραμείνατε. Ἐκεῖνο ποὺ θέλομεν εἶνε νὰ συνεργασθῆτε μαζύ μας διὰ νὰ στερεώσωμεν τοὺς ὅρους πραγματικοῦ δημοκρατικοῦ βίου. Οἱ πρόγονοί μας κατώρθωσαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ πολιτεύωνται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον καθιέρωσεν. Καθιέρωσεν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα. Εὐτυχῶς σεῖς οἱ ὁποῖοι ἔρχεσθε ἀντετάχθητε, εἰσήλθατε εἰς τὸ πλαίσιον αὐτοῦ τοῦ πολιτεύματος καὶ θέλετε νὰ εἶσθε παράγοντες θετικοὶ τῆς ζωῆς τῆς δημοκρατικῆς τοῦ τόπου. Ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ ἐξηγηθῶμεν. Ἐλᾶτε νὰ θάψωμεν ἐντελῶς τὸ παρελθόν, ἐλᾶτε νὰ πλήξωμεν τὴν ἰδέαν τῆς δικτατορίας ὁποιασδήποτε καὶ ἂν προφορᾶται αὐτὴ ἡ ἰδέα. Ἐλᾶτε παρ' ὅλας τὰς ἀντιθέσεις μας νὰ προβῶμεν εἰς θετικὴν καὶ δημιουργικὴν ἐργασίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ τόπου. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Θέλω νὰ δηλώσω ὅτι ἡμεῖς ἀναγνωρίζοντες δικαίαν τὴν ἀποχὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἀποχωρήσωμεν καὶ ἡμεῖς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἔχει τὸν λόγον.

Τὴν ἔδραν τοῦ Προέδρου καταλαμβάνει ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος κ. ΣΠΥΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἔλαβον τὸν λόγον διὰ νὰ καθορίσω τὴν θέσιν μου ἀπέναντι τῶν ὑπαινιγμῶν οἱ ὁποῖοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ρίπτονται ἀπὸ τὸν ἀντίπαλον τύπον καὶ οἱ ὁποῖοι καὶ προχθὲς ἐδῶ ἀνεφέρθησαν καὶ ἀπὸ ἀρχηγοὺς κομμάτων, ὅπως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν ἐπιστολήν του πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον, καὶ ὁ προλαλήσας ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις περὶ παραπομπῆς εἰς τὸ στρατοδικεῖον τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου δὲν εὑρισκόμην εἰς καμμίαν ὑπεύθυνον θέσιν τῆς δικτατορίας ἐκείνης. Ἤμην ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ. Ὅταν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις συνήντησα τὸν Πλαστῆραν καὶ ὑπέβαλον εἰς αὐτὸν παράκλησιν ἐντονωτάτην, ὅπως δώσῃ χάριν εἰς τοὺς ἐκτελεσθέντας πολιτικοὺς ἀρχηγούς (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Τοῦ παρέταξα διάφορα ἐπιχειρήματα καὶ τέλος τοῦ εἶπον ὅτι ἐρῶσον ἔχετε τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς Ἀθήνας, μᾶς λέγετε ὅτι πρέπει νὰ παρασκευασθῶμεν καλῶς ἵνα ἀνακτήσωμεν τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην. Πῶς θὰ κάμωμεν πόλεμον χωρὶς πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας ἐδῶ; Δὲν κατώρθωσα τότε νὰ ἐπιτύχω. Μοῦ εἶπεν ὅτι ἐξεγείροντο οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοί, ὅτι ἐχθὲς δὲ αὐτοὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν 6. Καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι τοῦ ἐπρότεινα, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀναλάβω ἐγὼ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ἵνα πειθαρχήσω τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικούς. Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τούτου οὐδέποτε ἐγὼ εἰς τὴν ζωήν μου μετέσχον εἰς δίκας αἱασδήποτε. Ἀντετάχθην πάντοτε κατ' ἀντιπάλων ἐνόπλων καὶ μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας ἐπολέμησα τιμίως ὅπως καὶ αὐτοί. Πολεμιστὴς ὑπῆρξα, ἔτιμος ὅμως ποτέ. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Ἀλλὰ κύριοι, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος ὡμίλησεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὄχι κυρίως διὰ τὴν δικτατορίαν, πρὸς ἐγκατάστασιν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα τῆς 6 Μαρτίου, ἀλλὰ δι' ἐκείνην ποὺ θὰ γίνῃ. Καὶ ὡμίλησε περὶ ὑστερικῶν ἐγκεφάλων. Εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἐὰν κατ' ἐμοῦ ἀπευθύνεται ὁ ὑπαινιγμὸς τοῦ ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος νὰ του ἀπαντήσω ὅτι κίνδυνος δικτατορίας δὲν ὑπάρχει. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ θεραπεύσω τοὺς φανταστικοὺς φόβους οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν εἰς πανικοβλήτους ἐγκεφάλους. (Χειροκροτήματα). Ἀλλὰ κύριοι, ἐρώτων ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα ὀφείλω νὰ συνεχίσω. Ὑπάρχει βεβαίως ὑπὸ συζήτησιν ἡ πρότασις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Ἀλλὰ ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε συζητήσεως ἐδημιουργήθη ἓν νέον ζήτημα, εἰς ποῖον ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς ἀποτροπῆς τῆς χώρας ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως πρὸς τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Ποῖος ἠθέλησε νὰ ἀγάγῃ τὴν χώραν πρὸς ἀνωμαλίας τῶν ὁποίων, οὔτε τὴν ἔκτασιν, οὔτε τὰ ἀποτελέσματα δυνάμεθα νὰ προεξέψωμεν ; Εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὁ ταραξίας, ὁ ὁποῖος δὲν ἀφίνει τὴν χώραν νὰ ἡσυχάσῃ ἢ ἄλλος τις; Κατὰ τὸν τελευ-

ταῖον τοῦτον χρόνον συνέβησαν εἰς τὴν χώραν μας γεγονότα ἐξαιρετικὰ καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἡ περίοδος ἡ ὁποία ἤρχισεν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ὑπὸ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, εἶναι περίοδος πραγματικῶς ἀξιοσημείωτος διὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν εἰργάσθησαν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἰς τὸν τόπον αὐτόν. Ἀναγνωρισθὲν ἤδη, ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ πολιτεύματος ὑπὸ τοῦ Λ. κόμματος ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς χώρας καὶ ἀφετηρίαν πρὸς μὲν εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς χώρας καὶ ἀφετηρίαν πρὸς μὲν εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς χώρας καὶ ἀφετηρίαν πρὸς νέας κατευθύνσεις ὁμαλάς, ἀπολύτως ὁμαλὰς ἐξελίξεις τοῦ πολιτικοῦ μας βίου. Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐσπεύσαμεν νὰ δηλώσωμεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἡμεῖς καὶ οἱ ὀλίγοι φίλοι οἱ ὁποῖοι μᾶς κάμνουν τὴν τιμὴν νὰ μᾶς ἀκολουθῶσι θὰ τὸν ὑποστηρίξωμεν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀναξιοπρεπείας. Κύριοι, τι ἔπραξαν τὰ ἄλλα κόμματα ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ ἑξάμηνον

προσφύγων καὶ τοὺς ὑδηγήσῃ κατὰ τοῦ λαοῦ (ὢν Ἀθηνῶν. Ἕνα κίνημα, κύριοι, στρατιωτικὸν δύναται νὰ καταπνιγῇ ταχέως. Ἡ διάλυσις τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ εἰς μίαν στιγμὴν ἐστω καὶ ἐνάπλωσ δύναται νὰ σῶσῃ. Ἀλλὰ ἡ ἐπίθεσις ἑνὸς ὡρισμένου τμήματος, τοῦ τμήματος ἐκείνου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον τόσα δεινὰ ὑπέστη καὶ τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει τὴν συμπάθειαν ὅλων μας, ἡ ἐπίθεσις αὐτοῦ ἐναντίον τοῦ γηγενοῦς πληθυσμοῦ εἶναι τὸ στυγερώτερον τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ συλλάβῃ ἀνθρωπίνη διάνοια. Ἀλλὰ ἠκούσαμε καὶ κάτι ἄλλο, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων εἶχε τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἐπ οὐδενὶ λόγῳ συγκρουσθῇ μὲ τὸν Πλαστῆραν. Ἐὰν λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀγνώστου οἱ ἀξιωματικοὶ περισσότεροι ἐπίστευον ὅτι εἶναι σύμφωνος ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων μὲ τὸν Πλαστῆραν ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν ἄγνοιαν τῶν πραγμάτων ἀπεδέχοντο τὸ κίνημα, τὸ κίνημα θὰ ἐγίνετο πλέον καθεστὼς καὶ αἱ λαϊκαὶ ἐλευθερίαι θὰ ἐτελείωναν διὰ πολὺ μάλιστα χρόνον κατὰ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ στρατηγοῦ Πλαστῆρα Καὶ διερωτῶμαι, κύριοι, εἰς τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ λαὸς εἰς τὰς κυβερνήσεις, ὑπάρχει τόση ἐλαστικότης, ὥστε ἐὰν μὲν εἶναι φίλοι τῶν ἐκείνοι ποὺ τοῦ προσβάλλουν τὰ ἐλευθερίας νὰ τοὺς λάβουν νὰ τὰς κτυπῶν, ἐὰν δὲ εἶναι ἐχθροί τῶν τότε νὰ ἀμυνθοῦν πράγματι; Ἐγώ, ὁ προερχόμενος ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τῶν ὅπλων, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ περισσοτέραν ἀγριότητα ἀπὸ τὰ ἄλλα, δὲν τὴν καταλαμβάνω τὴν Κοινοβουλευτικὴν αὐτὴν ἀρχήν Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων. προκληθεὶς ἀπὸ ἕνα τῶν συναδέλφων, διότι ἠπείλησεν ὅτι θὰ σπάσῃ τὸ κεφάλι μου ὅταν ἔκαμα τὸν λόγον τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ δὲν τὸ ἔκανε διὰ τὸν Πλαστῆρα, εἶπε: Δὲν καταλαμβάνετε τὴν διαφοράν; Ἐκεῖνος θὰ ἔκαμε κίνημα ἐναντίον μου. Ὥστε λοιπὸν ἡ ἐλευθερία τοῦ λαοῦ προσβάλλεται μόνον ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ ὄχι ἀπὸ φίλους. Τοιαῦτα πράγματα, κύριοι, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀκούωνται, τέλος πάντων, ἐντὸς τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος ἀξιοῦντος ὅτι ἐκπροσωπεῖ λαὸν ἐλεύθερον. Ἤθελα, κύριοι, — δὲν εἰξεύρω τί θὰ ἀποφασισθῇ διὰ τὴν πρότασιν—,ἡμεῖς εἴμεθα ἀλληλέγγυοι μὲ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων εἰς τὴν πρότασιν αὐτήν, δὲν εἰξεύρω τί ἀπόφασις θὰ ληφθῇ. ἀλλὰ ἤθελα νὰ διακηρύξω, δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων μου, ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀνυψώθη εἰς τὸν θυμασμόν μου μὲ τὴν μεγαθυμίαν του καὶ τὴν ἀνεξικακίαν, διὰ τῆς ὁποίας προσεπάθησε νὰ ὑδηγήσῃ τὴν χώραν εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Ἐὰν ἄλλοι τὸν παρεμποδίσουν, αὐτὸν ἡ ἱστορία θὰ τὸν δικαιώσῃ (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Κύριοι Βουλευταί, εἶναι ἀρκετὸς καιρὸς ὅπου ἡ πτέρυξ ἐκείνη διαρκῶς μᾶς κατηγορεῖ ὅτι ἐκάμαμεν τὸ μέγα ἔγκλημα νὰ συνεργασθῶμεν καὶ νὰ συνεργαζόμεθα μετὰ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Δὲν σᾶς κατηγόρησε κανείς.

Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἀκόμη καὶ σήμερον ἐφημερίδες τινὲς διαρκῶς περὶ αὐτοῦ ἀσχολοῦνται, ὅτι τάχα ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε ἀνήκομεν εἰς τὴν ἄλλην μερίδα δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα σήμερον νὰ συνεργασθῶμεν μετὰ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς σκέπτεται ἡ ἀντιπολίτευσις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι τὴν ὥθησαν εἰς τὴν τοιαύτην ἀδιαλλαξίαν ἐναντίον ἡμῶν. Ὅταν κ. συνεργαζόμεθα μὲ τὴν παράταξιν ἐκείνην εἴμεθα λαμπροί. Σήμερον ποὺ συνεργαζόμεθα μὲ τὴν παράταξιν αὐτὴν δὲν εἴμεθα καλοί. Ἐν τούτοις ὅμως πρέπει νὰ μάθετε κύριοι, ὅτι ἐρόσον τὸ κόμμα τὸ λαϊκὸν πρηλθεν εἰς τὴν γενναῖον καὶ πατριωτικὴν ἀπόφασιν νὰ δεχθῇ τὸ πολίτευμα τοῦ τόπου, δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ μὴ συνεργασθῶμεν μὲ τὸ κόμμα αὐτὸ καὶ νὰ μὴ βοηθήσωμεν τὸ κόμμα αὐτὸ εἰς τὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὰ κοινὰ καὶ νὰ διευθύνῃ τὸν τόπον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ὅπως καὶ ὁ προλαλήσας Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπεν, ἀνέμενον καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἐξ ὑμῶν. Διότι ποῖον ἦτο τὸ αἴτιον τοῦ χωρισμοῦ μας καὶ ποία εἶναι σήμερον ἡ κατάστασις ἡ ἑλληνική; Μήπως μᾶς χωρίζουν ἐκ νέου κανεὶς εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, **ὅπου πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ἐὰν πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν ἢ μὴ ἐκ τῆς οὐδετερότητος**; Ἢ μήπως μᾶς χωρίζει τὸ πολιτειακὸν ζήτημα; Ὅλα αὐτὰ παρῆλθον καὶ ὁ λαὸς ζητεῖ τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴν ἡσυχίαν του. Καὶ ἀντὶ αὐτοῦ, τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἰδίως, ἀντὶ νὰ εὐχαριστηθῇ μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λ. κόμματος τὴν ὁποίαν συνεμερίσθησαν καὶ ὅλοι οἱ ὁπαδοί του. ἀντὶ νὰ εὐχαριστηθῇ καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς ἓν **ὡραῖον** σημεῖον. ἐφθασαμεν εἰς μίαν ὁμαλὴν πλέον περίοδον καὶ ὅτι πρέπει νὰ βοηθήσωμεν καὶ τὸ κόμμα τοῦτο νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ τὸ βοηθήσωμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις καὶ νὰ τοῦ κάμωμεν ἀκόμη ὁποχωρήσεις. ἀντ' αὐτοῦ ἠγέρθη ἕνας θόρυβος ἀδικαιολογήτος. μια ἀντέρασις λυσσαλέα. διότι τὸ κόμμα τοῦτο ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀρχήν. "Ἐχω ν' ἐκφράσω τὸ παράπονον ὅτι ἡ κρίσις μου αὐτὴ δὲν ἀφορᾷ τόσον τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἔχει τόσην φιλοδοξίαν ὥστε τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμῃ ὑποχωρήσεις πρὸς ἀντιθέτους. Ἀνέμενα ὅμως ὅπως ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν ἀγροτεργατικῶν τάξεων. καθὼς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος. οἱ ὁποῖοι ὅπως καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς παρελθούσας ἐκλογὰς ἔθεσαν ὑποψηφιότητα ὡς ἀντιπάλοι τοῦ βενιζέλισμοῦ. ἀνέμενα νὰ ἤρχοντο. ὅπως καὶ ὁ προλαλήσας Ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν εἶπεν, μὲ τὴν παραταξίν μὲ τὴν ὁποίαν ἐξελέγημεν βουλευταί, διότι ἂν ἤρχοντο. ἡ κυβέρνησις ἐκείνη θὰ ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχήν. Διότι ὅπως εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἶπω εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν., ὅταν συνηντήθην μετ' αὐτοῦ, διὰ ποῖον λόγον κ. ἀρχηγὲ δὲν θέλετε νὰ σχηματίσετε κυβέρνησιν ; Ἡ ἀντιπολίτευσις ἔχει 140 βουλευτάς, ἐλᾶτε νὰ βοηθήσητε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἐλᾶτε νὰ ἀναγνωρίσετε τὴν ὡραίαν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε διὰ νὰ συνεργασθῶμεν ὅλοι μαζὶ ἵνα βγάλωμεν τὴν χώραν ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἀδιαλλαξίαν τὴν ὁποίαν θέλει νὰ διατηρήσῃ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων (**χειροκροτήματα**). Ἀτυχῶς δὲν ἠκούσθη, οὔτε παρὰ τοῦ ἑνός, οὔτε παρὰ τοῦ ἑτέρου ἀρχηγοῦ, προσεπάθησα, ἐξελιπάρησα, ἔκαμα τὰ πάντα χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας. Δὲν εἰσηκούσθην ὅμως. Καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὰς νέας ἐκλογάς. Καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ πρώην ἀντιβενιζελικοὶ ἀρχηγοὶ ἔγιναν βενιζελικοὶ καὶ κατῆλθον εἰς τὰς ἐκλογὰς ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν φιλελευθέρων (**χειροκροτήματα**). Δὲν εἶναι ἐποικοδομητικὸν τῶν κοινοβουλευτικῶν ἠθῶν τοιαῦται κατευθύνσεις πολιτικῶν κομμάτων. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ Βῆμα ἤρχισε καὶ πάλιν τὸ τροπάριον, μιμούμενος τὸν πραγματικὸν αὐτοῦ ἀρχηγόν, τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων (**χειροκροτήματα**). Ἤρχισε καὶ πάλιν τὸ περίφημον τροπάριον τῶν δικτατοριῶν. Εἶναι ἐναντίον τῶν δικτατοριῶν, ἀλλὰ εἶναι εἰς τὸ πλευρὸν τῶν δικτατοριῶν.

Εἶναι ὡραῖοι οἱ λόγοι ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. ἀλλὰ εἶναι ὡραιότεραι αἱ πράξεις, αἱ ὁποῖαι ποιοῦσι τοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ πρὸ πολλοῦ ὅταν ὁ κ. Βενιζέλος ἀπεῖχεν ἐπὶ τριετίαν τῆς πολιτικῆς καὶ ἐπανῆλθεν παρὰ ταῖς περὶ ἀποχῆς ἰδηλώσεις του. τότε ὅλοι ἡμεῖς συνεργαζόμενοι εἰς τὴν πλευρὰν ἐκείνην. ὅλοι ἡμεῖς ἀντεστάθημεν κατὰ τῆς ἐπανόδου ἐκείνης καὶ ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν δημοκρατικὴν ἕνωσιν ἐνηργήσαμεν. Τοιουτοτρόπως ἐπολιτεύθημεν ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐκ νέου ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὡς ἐπικινδύνου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ λέγων τοῦτο δὲν θέλω, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν εἶναι παρών, νὰ εἴπω τι ἐναντίον του. Ἀλλὰ θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἀρχηγοὶ κομμάτων, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν νὰ γίνουν δικτάτορες,

οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν πάλι νὰ διώξουν τὴν Βασιλέαν, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν νὰ κάμουν πολέμους Εὐρωπαϊκοὺς καὶ μὴ οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν νὰ κάμουν πολέμους Εὐρωπαϊκοὺς διὰ τὸν Α ἢ τὸν Β λόγον. ἔφθασαν ὁ τουρκικὸν ἀνθρώπους διὰ τὸν Α ἢ τὸν Β λόγον. δὲν δύνανται νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον τοῦ τόπου. Πρέπει νὰ ἀπόσχουν ἐὰν εἶ αι μεγαλόψυχοι καὶ νὰ ἀφήσουν τοὺς διαδόχους αὐτῶν νὰ τοὺς διαδεχθοῦν. (Χειροκροτήματα).

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. κ. Ἀρχηγὲ τῶν Ἀγροτικῶν. διὰ ὁποῖον ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἀνωμαλία ὁ λόγος ποὺ κρατεῖ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἀνάστατον αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ δὲν ἀφίνει τὸν κόσμον νὰ ἡσυχάσῃ, αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ ἐπηρεάζει τὴν γαλήνην καὶ χάριν, αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ ἐπηρεάζει τὴν γαλήνην καὶ τὴν ὁμαλότητα τῆς χώρας. Καὶ ἐὰν ἡ πτέρυξ μίαν μεγάλην ὑπηρεσίαν ἠμπορεῖ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν. εἶχε νὰ προφέρῃ μίαν μεγάλην ὑπηρεσίαν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων νὰ τοῦ ὑποδείξῃ ὅτι ἐὰν θέλῃ τὴν χώραν αὐτὴν ἥσυχον καὶ νὰ ἀπέλθῃ. Νὰ ἀπέλθῃ νὰ ἀφίσ

τῶν ἀδιαλλάκτων τῆς ἐπαναστατικῆς ἐποχῆς τοῦ 1922 ἔχω νὰ εἴπω ὅτι ἐξέθηκα τήμερον εἰς τὸν τύπον, ποιας εὐθύνας ἔχω εἰς τὴν ἐπανάστασιν ἐκείνην. Οὐδὲν ἀξίωμα ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν ἐκείνην ἐδέχθην. Πρωτοῦ δὲ τὸ διακατέχον ἀποφασίσει περὶ τῆς τύχης τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐγὼ παρεχώρησα. Τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους παρεχώρησα ἐξέθηκα σήμερον εἰς τὰς δυνατότητας καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τοὺς ἀναπτύξω ἐκ νέου. Εἶπα καὶ μίαν ἄλλην φοᾶσιν ὅτι διετέλουν ρωμιὸς καὶ συνεχίζω μὲ τὴν ἐπανάστασιν ἐκείνην. Θὰ ὡσαύτως μίαν ἐξήγησιν τῆς διαφωνίας μου ἐκείνης. Ἡ διαφωνία μου ἐκείνη ἦτο ὅτι δὲν εἶχα ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων ὅτι θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα εἰς τὴν Λωζάνην ἐπιτυχῶς καὶ ἐφεύρην ἀληθινός, διότι παρὰ τὴν θέλησιν τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης ὑπέγραψε τὴν ἀτιμωτικὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης (χειροκροτήματα).

Σ. ΜΗΝΟΗΟΥΛΟΣ. Ὑποσύλλει τὴν παράκλησιν ὅπως τὰ πρακτικὰ τῶν δύο τελευταίων συνεδριάσεων ἐκτυπωθοῦν εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον καὶ νὰ διανεμηθῇ τοῦτο εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ νὰ πληροφορηθῇ οὗτος καλῶς τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μάλιστα.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἔχω τὸ ἀτύχημα κ. βουλευταί, νὰ μὴ εἶμαι ἀξιαγάπητος ὅσον ὁ συνάδελφος τοῦ ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος καὶ διὰ αὐτὸ θὰ παρακαλέσω νὰ τηρηθῇ ὁ Κανονισμός, μὴ ἐπιτρεπομένων τῶν διακοπῶν. Ἐλευθερία τοῦ λόγου δὲν εἶναι νὰ ἀκούωμεν μόνον ὅσα μᾶς εἶναι εὐάρεστα, εἶναι πρὸ παντὸς νὰ ἀκούωμεν μετ' εὐλαβείας καὶ ἐκείνους, ποὺ λέγουν ἀντίθετα πρὸς ὅσα ἡμεῖς πιστεύομεν. Καὶ πρὸ τοῦ εἰσέλθω εἰς τὸ θέμα μου διὰ νὰ διατυπώσω ἁπλῶς μίαν ἠλίθιαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραιτέρω συμμετοχήν τοῦ κόμματός μου εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ διώξεως, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀπαντήσω δι' ὀλίγων εἰς ὅσα ἐλέχθησαν κατὰ πλῆρη ἐκτροπὴν τῆς συζητήσεως ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ, ἐκ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ ριζισπαστικοῦ κόμματος. Εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ πασίγνωστον ὅτι ἡ πολιτεία μου ὑπῆρξεν ἐντελῶς διάφορος πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε οὗτος καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἑστίας μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 25 Σεπτεμβρίου. Δὲν χρειάζεται κύριοι μεγάλη σοφία διὰ νὰ ἐννοήσουν καὶ καινοὶ ὀνῆτοι, καὶ ἐγὼ συνεπῶς ποῖος εἶναι ὁ τρόπος ὁ ἐξασφαλίζων εἰς τοὺς ὁμιλοῦντας ἀπὸ τοῦ βήματος ραγδαίαν χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίας. Θὰ ἤρκει κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἑστίας νὰ ἀναφέρῃ τις τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων συνοδεύων αὐτὸ μετ' ἐγκωμίων διὰ νὰ προκαλέσῃ θύελλαν ἐπευφημιῶν μεταξὺ τῶν φίλων του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτο τότε ἡ αἴθουσα αὐτὴ ἀσφυκτικῶς πλήρης καὶ ἀρκεῖ σήμερον νὰ καταφέρεται κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ νὰ ἐκθειάζῃ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ προκαλῇ καὶ πάλιν ἀλαλαγμοὺς ἐνθουσιασμοῦ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνητικῆς πτέρυγος. Ἐγὼ ἠκολούθησα ἐντελῶς διάφορον τακτικήν. Ὑπῆρξα ἀντίθετος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἀνταλλάξας μετ' αὐτοῦ βίαια πλήγματα κατὰ τὴν περίοδον τῆς παντοδυναμίας του, ἐνῶ κάλλιστα τὸ γνωρίζουν τοῦτο πάντες θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς παντοδυναμίας ἐκείνης παραμένων παρὰ τὸ πλευρόν του. Καὶ εἶμαι ἤδη δυσάρεστος καὶ εἰς τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν, μολονότι θὰ ἠδυνάμην νὰ συμμετασχῶ μετ' αὐτῆς τὰ ἀναθὰ τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ παρεσκεύασα διὰ τῶν ὤμων οὗ διεδέχημεν. Εἶναι προσωπικὴ ἡ τακτικὴ ἡ ἰδικὴ μου ἀπὸ τῆς πρακτικῆς πολιτικῆς ἀπόψεως ἀδεξία. Ἀλλὰ προτιμῶ κ. βουλευταί τὴν ἰδικήν μου τακτικήν, διότι θεωρῶ σχῆμα μου ἂν πρόκειται νὰ μεταβάλω θέσιν νὰ τίθεμαι ἀντιμέτωπος τῶν ἰσχυρῶν καὶ παρὰ τὸ πλευρόν τῶν διωκομένων, ἀκολουθῶν βεβαίως πάντοτε τὰς πεποιθήσεις μου. Ἤλθον εἰς διάστασιν μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 25 Σεπτεμβρίου ποδὸς τὸ Λαϊκὸν κόμμα, διότι ἀκραδάντως ἐπίστευα ὅτι ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη λύσις ἦτο ὁ σχηματισμὸς τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐξ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Οἰκουμενικὴς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ ἐματαίωσε. Ἠκολούθησα τὰς ἰδικάς μου ἀντιλήψεις διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἔχω λόγους νὰ μεταμελοῦμαι καὶ ὅ' ἠμέρωμαι νὰ τὰς εἶχεν ἀσπασθῇ καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργός, διότι βεβαίως ὅλως διάφορος θὰ ἦτο ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ θέσις τῆς χώρας μας σήμερον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀλλέως ἀπεφάσισε.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Γνωρίζω ὅτι ἔχετε ἰδιάζοντα ἔρωτα πρὸς τὰς διακοπάς, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἱκανοποιῇ τοὺς ἔρωτάς του καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἀφῆστε τας λοιπόν. Καὶ ἤδη κυρίως εἰσέρχομαι εἰς τὸ κύριον ἀντικείμενον διὰ τὸ ὁποῖον ἔλαβον τὸν λόγον.

Αἱ λυπηραὶ σκηναὶ αἱ ὁποῖαι ἐξετυλίχθησαν κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἔφεραν τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐπιστολὴν ἀναγνωσθεῖσαν προ ὀλίγου καὶ νὰ δηλώσῃ ὅτι ἀποσύρει εἰς αὐτὸν ἀδύνατον νὰ παραστῇ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ κινήματος, καὶ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις ζητηθείσας καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀπολογίαν του. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, καὶ τὴν δευτέραν ἤτις ἐπηκολούθησε, καὶ ἀπήντησε εἰς τόνον καὶ διὰ φράσεων μὴ προορισμένων νὰ ἀποκαταστήσουν ἡρεμοτέραν ἀτμοσφαῖραν καὶ ἐνεθάρρυναν εἰς διακοπὰς ἀναμφιστόητος εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσω τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν σημασίαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ τὰ λίτια τὰ προκαλέσαντα αὐτήν. Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ εἴπω ὅτι ὑπὸ τοὺς δημιουργηθέντας ὅρους δὲν βλέπω ποῖον σκοπὸν ἠθελεν ἐξυπηρετήσει καὶ ἡ ἰδικὴ μας συμμετοχὴ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτήν, συζήτησιν δυναμένην νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς νέας παρεκτροπὰς καὶ νὰ συνετελέστῃ εἰς μεγαλυτέραν ἔξαψιν τῶν πνευμάτων, τὴν ὁποίαν δὲν ἔπρεπε νὰ διευκολυνθῇ καὶ διεξαγωγῇ καὶ διεξετραγῴδησε πρὸ ὀλίγου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὡς λίαν ἐπιζημίαν διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους. Καὶ ἐπιβάλλεται προκειμένου περὶ τῆς προσκλήσεως ὀξύτητος νὰ μὴ λησμονῶμεν καὶ τὸ ἐλησμόνησεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι χάριν τῆς ἡσυχίας, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θεωρεῖ ἀπαραίτητον, ἐν τῇ εὐόδωσιν τῶν ζητημάτων μας, χάριν, λέγω, τῆς ἡσύχου διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως κατὰ τὸ διάστημα τοὐλάχιστον τοῦτο τῆς διαδικασίας, δὲν ἐδίστασεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων νὰ προβῇ εἰς ἀληθῆ θυσίαν καὶ νὰ ὑποβάλῃ πρὸς φίλους του εἰς τὴν σκληρὰν σκληροτάτην δοκιμασίαν, νὰ προσυπογράψουν αὐτὸ οἱ ἴδιοι διὰ τῆς ψήφου των, παρὰ τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς ἀδικίας, τὴν παραπομπήν του εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπήν. Καὶ ὅμως παρὰ ταῦτα δὲν ἐπετράπη εἰς αὐτὸν προχθὲς νὰ εἶσαι εἰς πέρας τὴν ἀγόρευσίν του, καὶ ἐξηναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀπολογίαν του διὰ τῆς ἀσκήσεως καθαρᾶς βίας τὴν ὁποίαν ἐκάλυψε δυστυχῶς διὰ τῶν δηλώσεών του καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἐγκαίρως ἠθη πρὸς τοῦτο ὡς ἀφορμὴ ἡ πρόκλησις ἡ ὁποία κατὰ τὰς δοθείσας εἰλικρινεῖς ἐξηγήσεις δὲν ἔσκοπει κανένα νὰ θίξῃ καὶ κανένα δὲν ἐθιξε.

Β. ΣΑΓΙΑΣ (Ὑφυπουργὸς Πολ. Γραφείου). Σήμερον ἐδόθησαν ἐξηγήσεις.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Καὶ δὲν ἔδωσε κανένα, ἦτο δὲ τοὐναντίον στοιχεῖον ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον τῆς ἀπολογίας του. Ἡ πρότασις περὶ διώξεως ἡ ἀπευθυνομένη ἐναντίον του ἔνει, ὅπως γνωρίζετε, διπλῆν βάσιν. Ἔχει ὡς βάσιν πεῶτον τὴν κατηγορίαν ἐπὶ ἠθικῇ αὐτουργίαν, καὶ ὡς βάσιν δευτέραν τὴν κατηγορίαν διὰ συνέργειαν. Ἡ βάσις τῆς ἠθικῆς αὐτουργίας δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ νὰ εἶπω εἶναι παρεπομένη καὶ ἐπουσιώδης, κατέπεσε δὲ εὐθὺς ἀμέσως ἀφ' ἑαυτῆς ἐκ μόνης τῆς σκέψεως ὅτι ἐὰν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἦτο πράγματι ὑποκινητὴς τῆς ἐπαναστάσεως θὰ εἶχε τὴν στοιχειώδη πρόνοιαν νὰ ἐνισχύσῃ καὶ ὄχι νὰ ἐξασθενήσῃ αὐτήν. Θὰ ἐφρόντιζε ἂν μή τι ἄλλο νὰ μὴ ἀφίνῃ νὰ κλονισθῇ ἡ πίστις πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν ἀναλαβόντα τὴν διεξαγωγήν της καὶ θὰ ἤσκει ὅλην τὴν ἠθικὴν ἐπιβολὴν διὰ νὰ συσπειρώσῃ πέριξ αὐτοῦ τοὺς ἡγέτας τοῦ στρατεύματος. Ἀντὶ τούτου, εἶναι βεβαιωμένον παντοιοτρόπως, εἶναι πλέον ἢ βεβαιωμένον ἀπὸ τὴν ὁμόφωνον τῶν ἀντιστρατήγων μαρτυρίαν ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς δὲν ἔπαυσε νὰ ἐκτελῶνῃ εἰς ὅλους ὅσοι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ τὴν ζωηρὰν συρροίαν ἐναντίων τῆς δημιουργηθείσης περιπλοκῆς, καὶ νὰ ἐργάζεται ἀκαταπαύστως νυκτὸς καὶ ἡμέραν πρὸς ἄμεσον ἀλλὰ καὶ ἀείστον ἐξουδετέρωσιν τῆς ἀνωμαλίας. Ἡ ἠθικὴ αὐτουργία καὶ οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τοιούτου εἴδους δὲν ἀπαντῶνται εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' οἱ διατυπώσαντες κατηγορίαν φαίνονται ὑποδείξοντες μεγαλυτέραν σημασίαν εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον αὐτῆς ὄχι ὀλιγώτερον σπουδαίαν εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον αὐτῆς ὄχι ὀλιγώτερον σπουδαίαν εἰς τὴν παθητικὴν στάσιν διὰ νὰ δεχθῇ τοὺς καθιερωθέντας ὅρους, τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἀπέναντι τοῦ κινήματος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθησαν διὰ νὰ διατυπώσουν ὁ μὲν κ. Πρωθυπουργὸς μομφὰς κατὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, ὁ δὲ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθερορρόνων τὴν κατηγορίαν διὰ συνέργειαν.

Καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀκριβῶς ἀπήντα ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, καθ' ἣν στιγμὴν ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν λόγον καὶ ἀναλύων εἰς τόνον ἠρεμώτατον καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης προκλητικότητος παρὰ τὰς προαγγελθείσας κατ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βήματος προκλήσεις, κ. Ἀρχηγὲ τῶν Ἐλευθερορρόνων, διότι ὡμιλήσατε περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ ἀνθρώπου αἱμοβόρου, τοὺς πραγματικοὺς λόγους ἀλλὰ καὶ τὰς φυσιολογικὰς συνθήκας, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐξέλεξε τὴν μίαν ὁδὸν καὶ ὄχι τὴν ἄλλην, τὰ ἤπια μέσα καὶ ὄχι τὴν βίαν, τὴν πειθὼ καὶ τὴν συνεννόησιν καὶ ὄχι τὴν αἱματοχυσίαν πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως καὶ ἐνοῦντων τὰ ψυχολογικὰ ἐλατήρια τὰ ὁποῖα τὸν ἐπηρέασαν, ἀνέφερε μεταξὺ αὐτῶν τὴν γνώμην τὴν προσωπικὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔτρεφε περὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ κινήματος.

Πῶς θὰ ἐδικαιοῦτό τις νὰ ἀξιώσῃ, ἢ πῶς θὰ ἐπετρέπετο εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων νὰ μὴ ἀναφέρῃ εἰλικρινῶς, ποῖαι ἦσαν ὄχι μόνον αἱ πραγματικαὶ περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ σκέψεις καὶ ἰδιαίτεραι αὐτοῦ ἀντιλήψεις καὶ τὰ ὑποκειμενικὰ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα τὸν ἤγαγον νὰ ἀκολουθήσῃ οἵαν ἠκολούθησε πολιτικὴν ἀπέναντι τοῦ κινήματος, διότι περὶ πολιτικῆς πράξεως πολιτικὴν διαπαιδαγώγησις ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων; Καὶ ὅμως ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως φανῇ καθ' ὅλα εἰλικρινὴς ἀπέναντι τοῦ Σώματος καὶ ὥστε πάσας τὰς ζητουμένας παρ' αὐτοῦ πληροφορίας ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς γνωστὰς σκηνὰς τὰς ὁποίας ἐξιμανολόγησε διὰ τῶν δηλώσεών του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες σκηναὶ ἀποτελοῦν πλήρη κατάλυσιν τῆς θεμελιωδεστέρας τῶν συνταγματικῶν ἐγγυήσεων καὶ ἐλευθεριῶν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου ἀπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Βήματος καὶ τοῦ ἱερωτέρου τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς ἀπολογίας τῶν κατηγορουμένων. Αἰσθανόμεθα τὸ καθῆκον νὰ διαμαρτυρηθῶμεν διὰ τοῦτο μὲ ὅλην ἡμῶν τὴν δύναμιν καὶ νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐρευνήσῃ μὲ μεγαλυτέραν προσοχὴν καὶ σύνεσιν τὸν δρόμον, εἰς τὸν ὁποῖον φαίνεται, δυστυχῶς, ὅτι εἰσῆλθε, συμπαρασύρουσα μετ' αὐτῆς καὶ τὸν τόπον ὁλόκληρον. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν κατόπιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπουσίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ἂς λάβῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ πλειοψηφία τὴν ὁποίαν διευθύνει μόνη τὰς ἀποφάσεις της. Ἀποχωρούντες ἐκ τῆς αἰθούσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως αὐτῆς θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς θέσεις μας μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας, ἐν τῇ εἰλικρινῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ μὴ παράσχωμεν προσκόμματα, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ ὑποβοηθήσωμεν

τὸ ἔργον αὐτῆς, τὸ ἀφορῶν τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐξασφαλισθῇ τοῦ λοιποῦ πλήρως ἡ κοινοβουλευτικὴ τάξις, καὶ ὑπεριέριστος ἡ ἄσκησις τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους.

Ἐὰν ὄντως ἡ Κυβέρνησις εἰλικρινῶς ἐπιθυμῇ τὴν γαλήνευσιν, ὡς θέλει νὰ φαίνεται, ἂς ἀφίσῃ τὰς ἀκάρπους διώξεις καὶ ἂς ἐπιδοθῇ ἀπερίσπαστος εἰς ἔργασίαν θετικὴν καὶ γόνιμον συναισθανομένη τὰς κολοσσιαίας εὐθύνας αἱ ὁποῖαι τὴν βαρύνουν. Ἐὰν διαταραχθῇ ἡ κοινὴ ἡσυχία τὸ γνωρίζει καλῶς ὁ κ. Πρωθυπουργός. Θὰ διαταραχθῇ ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον. Ἐκ τῆς πλευρᾶς ἐκείνης, τῆς πλευρᾶς τῆς ἰδιαιτέρας μας ἡ ἡσυχία τοῦ τόπου καὶ ἡ ἀνασυγκρότησις αὐτοῦ, ἐὰν διατρέχουν κανένα κίνδυνον (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Ἀνερχομένου ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ κ. Μυλωνᾶ οἱ κ. κ. Μεταξᾶς καὶ Μπούμπουλης ζητοῦν τὸν λόγον.

Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ (Πρόεδρος). Θὰ τηρηθῇ ἡ σειρὰ τῶν ἐγγραφέντων.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Ἐζήτησα τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος. (Θόρυβος καὶ φωναὶ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Ἤθελα, λέγει, ν' ἀπαντήσω ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος ἀναφυνθέντος παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος. Μὴ θέλων ὅμως διὰ τῆς ἐπιμονῆς μου νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς τὴν πτέρυγα τῶν φιλελευθέρων ν' ἀποσυρθῇ, δὲν ἐπιμένω, ἐφ' ὅσον αὐτὴ πειράζεται τόσον ἐκ τῶν λόγων μου.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ἤλθομεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ὄχι διὰ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν γεγονότων τῆς ὅης Μαρτίου τὰ ὁποῖα κατεκρίναμεν κατὰ τὴν ἀπάντησίν μας εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ἤλθομεν διὰ νὰ διατυπώσωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν διαμαρτυρίαν, διὰ τὴν ἀντικοινοβουλευτικὴν καὶ ἀντιφιλελευθέραν παρακώλυσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, ὅπως συνεχίσῃ τὸν λόγον του καὶ τὴν ἀπολογίαν του κατὰ τῆς δεινῆς κατηγορίας, ἥτις διετυπώθη κατ' αὐτοῦ. Ἤλθομεν ἐπίσης διὰ νὰ ἐφράσωμεν τὴν λύπην μας, ὄχι μόνον διότι διὰ τῶν δηλώσεων του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκάλυψε τὴν ἀνωμαλίαν, ἀλλὰ καὶ διότι τὴν ἐπέτεινεν ἐπ' αὐτῶν. Ἀπέχοντες τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ψηφοφορίας, ἀπόψε εὐχόμεθα ὅπως εἰς τὴν παράταξίν σας (δεικνύει τὴν κυβερνητικὴν πτέρυγα) κυριαρχήσῃ ἡ συναίσθησις τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὸν τόπον καὶ ὅπως ἐπιδοθῆτε εἰς τὴν λύσιν τῶν φλεγόντων ζητημάτων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δεινῆς κρίσεως ἀπὸ τὴν ὁποίαν μαστίζεται ὁ ἑλληνικὸς λαός. Καὶ ἐκφράζω ἐξ ἄλλου τὴν εὐχαρίστησιν μου, διότι ἀπαλλασσόμεθα μιᾶς ὑποχρεώσεως ἐξ ἀλληλεγγύης. Ἂν εἴχομεν ἀναλάβει, ὅπως ψηφίσωμεν σήμερον ἢ αὔριον τὴν παραπομπὴς εἰς ἀνάκρισιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Ὑπὲρ ταύτης θὰ ἐψηφίζομεν ἐξ ἀλληλεγγύης, ὄχι διότι πιστεύομεν εἰς τὴν βασιμότητα αὐτῆς, διότι ἡ πρότασις αὕτη στηρίζεται εἰς παερμηνείαν περιστατικῶν καὶ ἐμπνέεται μόνον ἀπὸ ἐχθρότητα τῶν ὑποβαλόντων αὐτὴν καὶ καυποφέρει κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ καταστείλῃ βιαίως τὸ κίνημα. ἀλλ' ἐπεδίωξε τὴν συμβιβαστικὴν καταστολήν του. Ἐκ τούτου συνήγαγον οἱ κατήγοροι ὅτι ἦτο ἠθικὸς αὐτουργὸς τοῦ κινήματος. Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν, θὰ εἴχομεν βεβαίως νὰ εἴπωμεν πολλά. ἀλλ' ὡς εἶπον, ἀπέχομεν ἀπόψε, ἵνα διαμαρτυρηθῶμεν διὰ τὴν γενομένην ἀνωμαλίαν. (Χειροκροτήματα).

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Τὸν λόγον κ. Πρόεδρε εἶναι ἡ σειρά μου. (Φωναὶ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, ὁ κ. Σοφιανόπουλος).

Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ (πρόεδρος). Τὸ θέμα, περὶ οὗ ἡ συζήτησις εἶναι ἐπὶ τῆς προτάσεως πρὸς δίωξιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Μοῦ παρεδόθησαν πρὸς τῶν γραμματέων δύο κατάλογοι· ὁ ποῶτος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ κ. Μπακόπουλον καὶ ἔπονται ἕτεροι δέκα.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Δὲν εἶναι οὗτε ὁ κ. Μυλωνᾶς οὔτε ὁ κ. Σοφιανόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ δεύτερος κατάλογος ἔχει ἄλλους ἑ--κ.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Κύριε Πρόεδρε ὁ κ. Σοφιανόπουλος πρόκειται νὰ κάμῃ μίαν ἐξήγησιν καὶ ὄχι ἀγόρευσιν.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Πρέπει νὰ τηρηθῇ ὁ Κανονισμός. (Θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θὰ διακόψω τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5 λεπτά.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ κ. Πρόεδρε ἔχω σπουδαίαν συνεργασίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπουσιάσω παρακαλῶ νὰ ζητήσετε τὴν συναίνεσιν τῆς Βουλῆς ἵνα διακοπῇ ἡ συζήτησις καὶ συνεχισθῇ αὕτη κατὰ τὴν αὔριον ἡν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 5 μ. μεσημβρίαν.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν 9.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Β. Βασιλικὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

Πέμπτης 18 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5.30' μ.μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος **Σ. κ. Μπαλᾶνος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Ε. Βουρδουμπᾶς, Α. Μπασιάκος, Κ. Κορόζος, Φ. Μοσχούλας, Α. Λιβιεράτος, Κ. Βεργοιόπουλος, Δ. Κριεζῆς** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προπελεύσεως πρὸς κατάταξιν εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν τῶν ἐν τῷ πινάκι β' τῆς μονιμότητος ἐγγεγραμμένων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Δ. Χέλμης, Δ. Λόντος, Γ. Τσόχας, Ε. Κώνστας** καὶ **Ι. Μάλλωσης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5604 περὶ δικηγόρων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Ι.Μάλλωσης, Α.Νικολαΐδης, Α.Λαγουρός, Τ. Ροδόπουλος. Η. Μαυρομιχάλης** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τῆς ἀληθοῦς ἑρμηνείας τοῦ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς τῆς 20 Δεκεμβρίου 1926 περὶ ἐπαναφορᾶς ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1927».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Α. Λούλης** καὶ **Γ. Καγιᾶς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ διακανονισμοῦ διαφορᾶς ἀγροκτημάτων τινῶν τῆς Ἠπείρου».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Καλλιγκάτσης** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν γυμνασιαστῶν δημοδιδασκάλων περιφερείας Ἐδέσσης—Ἀλμωπίας ζητούντων τὴν ἐξίσωσίν των μετὸς διδασκαλιστάς.

Οἱ ἀνάπηροι καὶ θύματα πολέμου Καλλονῆς Μυτιλήνης ζητοῦν τὴν χορήγησιν ποσοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν περιπτέρων των, τὴν προικοδότησιν τοῦ παραρτήματος Μυτιλήνης μὲ ποσὸν ἐξυπηρετοῦν τὸν προορισμόν του, τὴν δωρεὰν χορήγησιν φαρμάκων κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Λούλης** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου ὁπλαρχηγῶν Ἠπείρου ὁ Πρόμαχος ζητούντων τὴν παροχὴν εὐεργετημάτων.

Οἱ ἐργάται καπνοῦ Καλαμῶν ζητοῦν τὴν αὔξησιν τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν μισθῶν τῶν τεχνιτῶν διορυχανίας καπνοῦ ἐπικειμένης τῆς αὐξήσεως τῶν σιγαρέττων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ξ. Μαυρομμάτης** καταθέτει τηλεγράφημα κατοίκων Παρακμυθιᾶς δι' οὗ ἐκφράζουσι τὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ Τζαμουργιᾶς ἀποσπωμένου εἰς ἴδιον νομὸν καὶ διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην ὑπαγωγὴν τοῦ νομοῦ τούτου ὑπὸ ἕδραν τὴν Ἠγουμενίτσαν.

Ὁ σύλλογος παραγγελιοδόχων καὶ ὁ σύλλογος ἐκτελωνιστῶν Βόλου παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως υἱοθετήσῃ πλήρως τὰ αἰτήματα τοῦ συνεδρίου τῶν ἐμπόρων δημητριακῶν Βόλου.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ἡγησῆς Κρήτης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἄδικον ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἀσκούτση.

Ἡ ἀνωτάτη πανελλήνιος συνομοσπονδία πολυτέκνων παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῇ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ τροποποίησις τῶν νόμων 4733 καὶ 4889 περὶ προστασίας τῶν πολυτέκνων.

Οἱ γυμνασιαρχαὶ δημοδιδασκαλοὶ Σουφλίου συμπληρώσαντες 20ετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ ἀθλίῳ τοῦ γραμματέως β' ζητοῦν τὴν προαγωγήν των εἰς τὸν ἀνώτερον ἀθλόν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε τὸν λόγον πρὸ πάσης συζητήσεως.

Σ. Μπαλᾶνος. (Προεδρεύων). Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, ὡς εἶχον δηλώσει εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος, αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ δὲν πρόκειται νὰ παραταθοῦν πέραν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἢ τὸ πολὺ καὶ αὔριον μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκκρεμοῦς θέματος τὴν ἑπέραν ταύτην. Παρετήρησα ὅτι ἐκ μέρους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως δὲν ὑπάρχει διάθεσις ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην συζήτησιν μέχρι πέρατος, ἀντιλαμβάνομαι δὲ ὅτι τοὐναντίον ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴ ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις. Εἶμαι πρόθυμος νὰ διευκολύνω τὴν Ἀντιπολίτευσιν. Προτείνω λοιπόν, ἐὰν θέλῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις νὰ συζητήσωμεν εὐθὺς ἀμέσως τὰ θέματα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τῆς ὁποίας θὰ κάμῃ χρῆσιν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς. Ὑπολογίζω, σημειωτέον, τοῦτο εἰς δίμηνον περίπου, καὶ τοῦτο διότι θὰ χρειασθῇ μέχρι μὲν τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου δεκαημέρου τοῦ Ἰουνίου νὰ ἀπουσιάσῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀκολούθως δὲ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς ἐπαρχίας των οἱ κ.κ. βουλευταὶ ἵνα παρακολουθήσουν, ὡς εἴθισται, τὴν ἐνέργειαν τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν. Προτείνω λοιπόν, ἐὰν θέλῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις, νὰ προηγηθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ νὰ ἀφίσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐκκρεμοῦς θέματος διὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως, ἐκτὸς ἐὰν κακῶς ἠννόησα τὴν δήλωσιν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ δὲν προτίθεται αὕτη νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς πεοκαιτέρω συζητήσεως ἐπὶ τοῦ τελευταίου θέματος.

Α. Παπαναστασίου. Εὐχαριστῶ μὲν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς καλάς του διαθέσεις, θὰ τὸν παρακαλέσω μόνον νὰ ἐξαντλήσῃ ταύτας. Ἡ ἀπόφασις περὶ διακοπῆς ἔχει δύο κεφάλαια, τὴν ἀπόφασιν περὶ διακοπῆς πρώτον καὶ τὴν ἐξουσιοδότησιν δεύτερον. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ νὰ συζητήσωμεν τὴν διακοπὴν σήμερον, δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν, προκειμένου ὅμως νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν, θὰ παρεκάλουν νὰ ἀναβληθῇ δι' αὔριον τὸ ζήτημα αὐτό, διότι δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὰ θέματα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι τὸ τακτικώτερον εἶνε τὸ ἑξῆς, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι δὲν ἀποκρούεται καὶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Νὰ τερματισθῇ σήμερον ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ἐκ Κρανιᾶς καὶ νὰ ἔλθωμεν αὔριον νὰ συζητήσωμεν καὶ διὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν καὶ διὰ τὴν ἐξουσιοδότησιν.

Γ. Καφαντάρης. Εἶνε ἀδύνατον νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον μέχρις αὐτῆς τῆς ὥρας δὲν διενεμήθη ἡ πρότασις ἡ περιλαμβάνουσα τὰ θέματα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ὡς εἶνε δυνατόν, χωρὶς νὰ ἔχωμεν οὐδὲ ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν θεμάτων τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ εἰσέλθωμεν ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν αὐτήν. Οὔτε νομίζω ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ συμμεριοθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ καὶ Ἀγροτικοῦ κόμματος ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ διχασθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἀφοῦ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς νὰ φθάσωμεν κατόπιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Τακτικώτερον καὶ λογικώτερον εἶνε ἡ συζήτησις αὐτὴ νὰ διεξαχθῇ εἰ δυνατὸν αὔριον, ἐφόσον σήμερον ὑπάρχει ζήτημα δυνάμενον νὰ ἀπασχολήσῃ τὸ Σῶμα κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην. Ἡ Κυβέρνησις βλέπω δὲν ἔχει διαταγὴν νὰ παρατείνῃ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς μέχρις αὔριον διὰ νὰ διενεμηθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ θέματα καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν μὲ τὴν Κυβέρνησιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν, εἶπον ὅσα εἶπον διὰ νὰ διευκολύνω τὸ ἔργον τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις θὰ μείνουν ἐδῶ σήμερον καὶ αὔριον. Λέγω καὶ αὔριον, διότι ἐνδέχομένως θὰ ἐπανέλθωμεν ἀργὰ διὰ νὰ μὴ ἐπανερχώμεθα αὔριον, θὰ ζητήσωμεν τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συζητήσεως. Ἀλλὰ δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν, ὅπως ἡ Βουλὴ συνεδριάσῃ καὶ αὔριον. Καὶ ἂν θέλετε καὶ αὔριον νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα καὶ αὔριον. Καὶ ἂν θέλετε καὶ αὔριον νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς καὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀντίρρησιν. Ἐνόμιζον ὅτι τὰ θέματα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἶχον ἤδη διανεμηθῇ .....

Γ. Καφαντάρης. Καὶ θὰ παρεκάλουν νὰ διανεμηθοῦν σήμερον.

Π Τσαλδάρης (Πρωθυπουρ.) Θὰ σᾶς διανεμηθοῦν σήμερον.

Α. Παπαναστασίου. Ἐκ μέρους μας δὲν ἔχει παρὰ νὰ εἴπῃ ὁ κ. Σοφιανόπουλος ὀλίγας λέξεις διὰ νὰ διευκρινίσῃ τὴν στάσιν του διὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τῆς αἰθούσης.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κανονισμοῦ, ὑποβάλλω τὴν παράκλησιν αὐτὴν καὶ ἐγώ. Ἐπικαλοῦμαι μόνον τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς ἐθίμου ἀπαραβάτου μέχρι σήμερον, δηλαδὴ νὰ προηγοῦνται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἢ τῶν ὁμάδων εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν των. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐπὶ τῆς εἰδικῆς συζητήσεως — δὲν πρόκειται κἂν διὰ τὴν πρότασιν τῆς διώξεως — εἶπον τῆς εἰδικῆς συζητήσεως, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὰς σκηνάς, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, ἡ Κυβέρνησις ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις της διὰ δύο Ὑπουργῶν, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκούσθῶσι καὶ αἱ ἀπόψεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐ.. τῆς ὁποίας ἔχουσιν ἤδη 4 ἐκ τῶν ἀρχηγῶν εἴπει ὅτι εἶχον νὰ εἴπουν. Ὑπολείπεται ἤδη νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν καὶ ὁ βουλευτὴς Σερρῶν κ. Σοφιανόπουλος. Θὰ παρεκάλουν λοιπὸν νὰ δεχθῆτε νὰ προηγηθῇ ὁ κ. Σοφιανόπουλος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εἶχον καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ ἱκανοποιήσω καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλά, δυστυχῶς, τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ ὄχι ἰδικόν μου. Ἂν δέ ἐρωτᾶτε ἐμέ, γνωρίζετε ποίας ἔχω ἀμφιβολίας, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ

ἀρχηγοῦ κόμματος, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνήθειαν αὐτήν, ἡ ὁποία ζητεῖται ἀπὸ τὴν πλευράν τὴν ἰδικήν σας, νὰ ἐφαρμόζεται, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων δικαιοῦνται νὰ ὑπερηφδοῦν τὴν τάξιν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ μὴ ἐπέμβω λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Γ. Καφαντάρης. Ἂν θέλετε νὰ μὴ ἐπέμβητε, ἔχει καλῶς, ἀλλ' ὁπωσδήποτε σεῖς διευθύνετε τὴν πλειοψηφίαν καὶ τὴν τάξιν τῶν συζητήσεων, καὶ σεῖς εἶσθε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ θεματοφύλαξ τῶν Κοινοβουλευτικῶν παραδόσεων. Ἐγώ, γνωρίζετε ὅτι αὐτὸν τὸν θεσμὸν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, καίτοι περιλαμβάνομαι εἰς αὐτὴν τὴν συνομοταξίαν (γέλωτες), καὶ ἐγὼ δὲν τὸν ἀναγνωρίζω. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἕως ὅτου λυθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ δοθῇ εἰς αὐτὸ μία δικαία λύσις, δίκαιον εἶναι νὰ τηρηθῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτηρεῖτο ἀπαραβάτως μέχρι σήμερον.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε τῆς Βουλῆς..... (Θόρυβος).

Πρόεδρος. Τί θέλετε νὰ εἰπῆτε, κ. Παπαναστασίου;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν θέλω νὰ μειώσω τὸ κῦρός σας.

Πρόεδρος. Ὄχι τὸ κῦρός μου, ἀλλὰ τὸ κῦρος τοῦ Προεδρείου.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι, κ. Πρόεδρε. Ἤθελα νὰ εἴπω τὸ ἑξῆς: Πρόκειται νὰ ἀπέλθωμεν καὶ ὅσοι θέλουν νὰ ἀπέλθουν, θέλουν νὰ δηλώσουν διατί ἀπέρχονται. Κατὰ συνέπειαν προηγοῦνται αὐτοί, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀποχωρήσουν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ζήτημα ἀρχηγοῦ κόμματος.

Π. Μπούμπουλης. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε, ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ. (Ζητοῦν καὶ ἄλλοι τῶν κ.κ. βουλευτῶν νὰ ὁμιλήσουν, ἐνῷ ὁ κ. Σοφιανόπουλος εὑρίσκεται ἔναντι τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν ἑδωλίων τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος).

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος, εὑρισκόμενος εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἑδωλίων τῆς ἀντιπολιτεύσεως). Ἂν θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Σοφιανόπουλος μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς, θὰ πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ἀποχωρεῖ, καὶ νὰ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οὐσίαν.

Ι. Σοφιανόπουλος. Αὐτὸ εἶναι περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου.

Σ. Μπαλᾶνος (Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος). Κύριε Πρόεδρε τῆς Βουλῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ θεωρεῖ περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου,

Χ. Βοζίκης. Τότε ὁ κ. Σοφιανόπουλος δὲν ἐπιθυμεῖ συνεννόησιν.

Ι. Σοφιανόπουλος. Ἀποτελεῖ περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ θέλω ν' ἀποκτήσω τὰ δικαιώματά μου καὶ θέλω νὰ δηλώσω... ..

Πρόεδρος. Δὲν δύνασθε νὰ ὁμιλῆτε (δημιουργεῖται θόρυβος καὶ παντοχόθεν ἀκούονται φωναὶ ἐνῷ πολλοὶ τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων ἐγείρονται τῶν θέσεών των, συμπυκνούμενοι εἰς τὰς ἄκρας τῆς σειρᾶς τῶν κυβερνητικῶν ἑδωλίων).

Ι. Σοφιανόπουλος (προχωρῶν πρὸς τὰς ὑπουργικὰς θέσεις τονίζει ζωηρῶς καὶ κινῶν τὴν χεῖρά του ἐνώπιον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ). Καὶ θέλω νὰ δηλώσω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως παρουσίᾳ τῆς Βουλῆς, ὅτι ὅταν εἰς τὴν προηγουμένην Βουλὴν τοῦ παρεῖχον μὲ τὴν δύναμίν μου τὴν ἀνοχήν μου μὲ ἐθεώρει καὶ μὲ ὠνόμαζε μὲ τὸ παραπάνω ἀρχηγὸν καὶ ὑπεραρχηγόν. Καὶ τώρα ἐπειδὴ γνωρίζετε ὅτι θὰ σᾶς κτυπήσω ἀνηλεῶς..... (Θόρυβος). Φωναὶ καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς, ἀντεγκλήσεις μεταξὺ τῶν δύο πτερύγων).

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Πρόεδρος. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Α. Παπαναστασίου. Ἐρωτῶμεν ἂν θὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως ἢ ἂν πρὸ αὐτοῦ πρόκειται ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγανάκτησίν της διὰ τὰ ἔκτροπα ἐπεισόδια τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν.

Β. Σαγιᾶς. (Υφ. Πολ. Γραφ.) Ἐσεῖς τὰ ἐδημιουργήσατε ἐσεῖς προεκαλέσατε τὸ ἐπεισόδιον. (Νέος θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις).

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἐσ.) Τὸ δημιουργηθὲν ἐπεισόδιον ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν κ. Σοφιανόπουλον, ὁ ὁποῖος παραβιάζων τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, ἀλλὰ παραβιάζων καὶ αὐτὸν τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος σεβασμόν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος ἀφῄρει ἀπ' αὐτοῦ τὸν λόγον, διότι δὲν ἦτο ἐγγεγραμμένος συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν, ὁ κ. Σοφιανόπουλος, παραβιάζων, λέγω, ταῦτα πάντα προσῆλθεν ἐνώπιον τῶν Ὑπουργικῶν ἑδωλίων καὶ ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τρόπον ἰταμόν, λέγων ὅτι «τώρα ποὺ θὰ σᾶς κτυπήσω ἀνηλεῶς, τώρα δὲν θέλετε νὰ μοῦ ἀναγνωρίσετε τὴν ἰδιότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος». Τὴν ἰδιότητα κύριοι, τοῦ Ἀρχηγοῦ κόμματος δὲν τὴν λαμβάνεις τὶς εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε.

Διὰ νὰ γίνῃ τὶς Ἀρχηγὸς κόμματος ἐν Κοινοβουλευτικῷ Πολιτεύματι πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐπιδεικδύῃ σεβασμὸν πρὸς τὸ ἐλεύθερον ἡμῶν Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Σώματος. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ταῦτα πάντα λησμονοῦν καὶ ἔρχονται εἰς τὴν Βουλὴν ὡς ἂν ἤρχοντο εἰς καφρενεῖον δὲν δικαιοῦνται νὰ ἐπικαλοῦνται τὴν ἰδιότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ κόμματος. Λυποῦμαι δὲ διότι ἀναγκάζομαι ταύτην τὴν στιγμὴν λαμόάνων τὸν λόγον νὰ ἀποκαλέσω τὰ σῦκα σῦκα καὶ τὴν σκάφην σκάφην. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Δημοκρατικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος, ὁ ἔχων καὶ πεῖραν Κοινοβουλευτικὴν καὶ ἐπιδεξίας ὁμολογουμένως, ἄλλωστε, πάντοτε εὐπρέπειαν ἐν τῇ ἐν τῷ Σώματι παρουσίᾳ του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμμείνῃ εἰς ὅσα πρὸ ὀλίγου ἔλεγεν, ἐπιρρίπτων τὴν εὐθύνην τῶν ἐκτρόπων ἐπεισοδίων ἐπὶ τῆς παρατάξεως ταύτης, ὅταν μάθῃ ὅτι ὁ κ. Σοφιανόπουλος προσῆλθεν ἐκεῖ ἐνώπιον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἶπε: «Τώρα θὰ σᾶς κτυπήσω ἀνηλεῶς». Ὅπως ὁμιλοῦν δηλαδὴ εἰς...

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἐσ.) ...ὄχι βεβαίως ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐντὸς πάσης αἰθούσης ὅπου κυριαρχεῖ εὐπρέπεια καὶ κοσμιότης. Ἀντιληφθείς, κύριε Πρόεδρε, τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ διαμαρτυρόμενος ἐν ὀνόματι τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καὶ τῆς τάξεως ἤτις δέον νὰ ἐπικρατῇ ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Ναῷ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν, ὅπως ἐφαρμόσητε αὐστηρῶς τὸν Κανονισμὸν καὶ ζητήσητε νὰ ἀνακαλέσῃ ὅσα πρὸ ὀλίγου εἶπε καὶ ἔπραξεν ὁ κ. Σοφιανόπουλος, ἄλλως ἐφαρμόζοντες πάλιν τὸν Κανονισμὸν νὰ τὸν ἀνακαλέσητε εἰς τὴν τάξιν. (Χειροκροτήματα).

Ι. Μάλλωσης. Ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ ὁ Σταυρίδης γιὰ νὰ γίνῃ Βουλευτής.

Α. Τανούλας. Δὲν εἶναι ἀρχηγὸς κόμματος, ποῦ βρέθηκε;

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, ἐὰν ἀνέρχωμαι εἰς τὸ ὕθμα τὸ πράττω ὄχι διὰ νὰ ὑπερασπίσω τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν Σερρῶν, τὸν κ. Σοφιανόπουλον οὔτε τοὺς ἄλλους βουλευτὰς ἐναντίον τῶν ὁποίων ἔγινε ἐπίθεσις, τὸ πράττω διὰ νὰ ὑπερασπίσω τὸ Σῶμα, διὰ νὰ ὑπερασπίσω τὴν ἰδεολογίαν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ πολιτεύματος διὰ νὰ συμβάλω καὶ ἐγὼ εἰς τὸν σεβασμόν, ὁ ὁποῖος ὀφείλεται εἰς τὸ Σῶμα καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος. Δὲν ἀντελήφθην τὶ ἀκριδῶς εἶπε ὁ ἀξιότιμος κ. Σοφιανόπουλος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὀφείλει καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι καὶ ὁ κ. Σοφιανόπουλος διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν μὴ ἀναγνώρισιν αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος σήμερον ὁπότε εἶναι πολέμιος σφοδρὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἐν ἀντιθέσει πρός τὴν προηγουμένην συμπεριφορὰν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ πρωθυπουργοῦ ἀπέναντί του, ὅταν ἐδοήθει τὸ ἔργον τῆς Κυδερνήσεώς του, ἐὰν, λέγω, ἐκ τῆς θέσεως ἐκείνης ἠθέλησε νὰ τονώσῃ τὴν διαφορὰν αὐτήν, δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ συμπεριφορὰν καφρενείου ἢ ἄλλων κέντρων τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν ἐδῶ. Ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ παρεκτροπή, ἀλλὰ καὶ ἂν θεωρηθῇ παρεκτροπή, νομίζω ὅτι ἁρμόδιος ἦτο νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν καὶ τὸν σεβασμὸν τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Δὲν παρίσταται καμμία ἀνάγκη νὰ γίνῃ προσωπικὴ καὶ βιαία ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ κ. Σοφιανοπούλου, καὶ ὄχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῶν παρακαθημένων εἰς τὰ ἑδώλια αὐτὰ Καὶ ἐγὼ ἠθέλησα νὰ διαμαρτυρηθῶ διὰ τὴν συμπεριφορὰν μέλους τῆς Κυδερνήσεως, τὸ ὁποῖον μὲ τρόπον δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ ἐξαρράζετο ἐναντίον μου, διότι ἐζήτουν νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ τάξις καὶ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ λύπη τοῦ Σώματος διὰ τὰς ἐκτρόπους σκηνάς, καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐδέχθην καὶ ἐγὼ ἀπὸ βουλευτήν, τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω, λαῦρον ἐπίθεσιν ἐναντίον μου.

Ι. Γαλανόπουλος. Διαμαρτύρομαι κ. Πρόεδρε. Σᾶς εἶπα νὰ μᾶς ἀφήσετε νὰ ἡσυχάσωμεν (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῆς δεξιᾶς.

Α. Παπαναστασίου. Λυποῦμαι πολύ, διότι ὁ κ. συνάδελφος παυὰ τὴν ἡλικίαν του ἠθέλησε ἀπὸ τὴν ἄκραν δεξιὰν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀριστερὰν διὰ νὰ ζητήσῃ ἡσυχίαν, ἀπειλῶν τὸ σύμπαν.

Ι. Γαλανόπουλος. Σεῖς εἶσθε ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι προκαλεῖτε τὰς ἀνησυχίας, καὶ σεῖς εἶσθε ὅλοι παλληκαράδες. Δὲν εἶμαι ἄνθρωπος τῶν ἀπειλῶν.

Λ. Παπαναστασίου. Ἠσυχάσατε κ. Βουλευτά. Νομίζω ὅτι ἐὰν αἱ ἐκφράσεις τοῦ κ. Βουλευτοῦ Σερρῶν περιεῖχον, ἂς εἴπωμεν ἔλλειψιν ἀπεριορίστου σεβασμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ τὸ Σῶμα καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι αἱ ἐπιθέσεις αὐταὶ εἶναι ἔκτροποι καὶ ἀνάρμοστοι εἰς τὸ Σῶμα, δεικνύουσαι ἔλλειψιν τοῦ ἀπαιτουμένου σεβασμοῦ πρὸς αὐτὸ καὶ ἀξιῶ ν' ἀποδοκιμασθοῦν ἀπὸ τὸ Ἀκρον Κόμμα. Ἄλλως λέγω ὅτι δὲν προβλέπω ὁμαλὴν τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐργασιῶν μας. Ἠθέλομεν ν' ἀποχωρήσωμεν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν αὐτὴν δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν, χωρὶς νὰ προβάλωμεν κανὲν ἐμπόδιον. Τοὐναντίον θέλομεν νὰ συνεννοηθῶμεν ὁμαλῶς μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Ποῦ εὑρίσκεται λοιπὸν ἡ πρόθεσις τῆς παρεμποδίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πλειοψηφίας ; Καθ' ἣν στιγμὴν ἡμεῖς ἠρχίσαμεν ἐξερχόμενοι, μέλη τῆς πλειοψηφίας ἐπετέθησαν ἐναντίον ἑτέρων τῆς μειοψηφίας. Ἡμεῖς θέλομεν εἰς ἣν περίπτωσιν μέλη τῆς πλειοψηφίας παρεκτρέποντα καὶ παρεξετράπησαν κατὰ τὸν πλέον ἀνάρμοστον τρόπον, θέλομεν νὰ παρακαλέσωμεν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπέμδῃ καὶ νὰ ἐπιδάλῃ τὸν ἁρμόζοντα σεβασμὸν εἰς τὸ Σῶμα καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐπερίμενα ἀληθῶς ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Κόμματος, τὴν διατύπωσιν τῶν συμβάντων ὑπὸ μορφὴν τοιαύτην, ὥστε νὰ εὑρίσκῃ καὶ ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ ὑπαίτιον τὴν συμπολίτευσιν, ἐνῶ προδήλως καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του διεπράχθη ἀσέβεια, τὴν ὁποίαν τὸ κοινοδούλιον ποτὲ δὲν ἐγνώρισε, τὸ Ἑλληνικόν. Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον ὑπῆρξαν ἀντιθέσεις, καὶ ἀντιθέσεις σφοδρόταται. Ὑπῆρξαν ἀγῶνες ὀξύτατοι, ἐν τούτοις ὁ σεβασμὸς ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ἀλλὰ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν πραγματι ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ὁ σεβασμὸς πρὸ τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἦτο πάντοτε ἀπεριόριστος. Λυποῦμαι ἀληθῶς, διότι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Κόμματος δὲν ἠθέλησε νὰ καταδικάσῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγιναν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Τί ἐπερίμενεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος, ἕνα ἡ πτέρυξ αὐτῆ, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους ἔχει τὴν πλειοψηφίαν, νὰ ὕσταται μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ νὰ ἀκούῃ ἕνα ἀσεδοῦντα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν Βουλευτήν, ὁ ὁποῖος νὰ ἔρχεται νὰ κινῇ τὰς χεῖράς του πρὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ νὰ τὸν ἀπειλῇ κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ἀλλὰ εἰς οἱανδήποτε αἴθουσαν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Τί ἤθελε λοιπὸν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος νὰ κάμῃ ἡ πτέρυξ αὐτή; Μήπως ἤθελε νὰ ἀνέλθῃ καὶ νὰ ἐπαινέσῃ τὴν διαγωγὴν αὐτὴν τὴν ὁποίαν ὁ κ. Παπαναστασίου εὑρίσκει ὄχι τέλος πάντων ἄξιαν μομφῆς;

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν νομίζετε ὅτι τὸ καθῆκον τῆς πλειοψηφίας εἶναι νὰ κάνῃ ἐπιδρομὰς ἐδῶ πέρα, τότε δὲν μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ὁ Βουλευτὴς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέλων νὰ ψθάσῃ τὸ ἄξίωμα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ὁ ὁποῖος τοιαύτην δεικνύει συμπεριφορὰν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ὀλίγον γνωρίζει καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ὀλίγην ἔχει συγγένειαν μέχρι σήμερον καὶ ἔρχεται πρὸ τοῦ καθίσματός μου, σεδαίως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἵσταται εἰς τὸ ὕψος του. Βεβαίως οἱ κ. κ. Βουλευταὶ τῆς μερίδος αὐτῆς, τῆς συμπολιτεύσεως, δὲν εἶχον καμμίαν ἀφορμὴν νὰ ἐξεγερθῶσιν, ἀλλ' ὤφειλον νὰ ἐξεγερθῶσι καὶ ἐφθασαν ἕως αὐτοῦ, ὅταν εἶδον αὐτὸν ἀπειλοῦντα καὶ ὅταν μὲ τὰς ἀπειλὰς τὸν εἶδον τρεπόμενον πρὸς τὰ μέρη αὐτά. Βεβαίως λοιπὸν δι' αὐτὸ ἦλθον, δὲν εἶχον τίποτε νὰ κάμουν μὲ ὑμᾶς, οὔτε μὲ τὴν πτέρυγα αὐτήν. Ἀλλ' ἦλθον νὰ τιμωρήσουν, ἴσως κακῶς θέλοντες νὰ χειροδικήσουν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ ἀσέδεια ἐκείνη, ἡ ἰταμότης ἐκείνη, ἡ ἐκδήλωσις μιᾶς συμπεριφορᾶς τόσον ἀνηκούστου παρ' ἑνὸς ἀνθρώπου ἀξιοῦντος νὰ φέρῃ τὸν τίτλον Ἀρχηγοῦ, ἠθέλατε νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητος; Θὰ ἔπρεπε ὑμεῖς νὰ τὸν ἐκδιώξετε ἀπὸ τὴν πτέρυγα αὐτὴν κ. Παπαναστασίου. Μάλιστα, σεῖς ἔπρεπε νὰ τὸν ἐκδιώξετε; Κύριοι, θέλων νὰ διευκολύνω τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ εἰς τὸ ἔργον ἀκόμη, τὸ ὁποῖον ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἔκαμε, μὴ ὀφειλόμενον εἰς καμμίαν αἰτίασιν κατὰ τῆς Κυδερνήσεως, ἀλλὰ διότι τέλος πάντων θέλει νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐκτίμησίν της εἰς ἕνα ἄλλον Ἀρχηγὸν κατὰ τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον αὐτὴ νομίζει ὡς ὀφειλόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ὁποῖον δὲν νομίζει ἀπάδοντα πρὸς τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος τούτου, ἠθέλησα κατὰ πάντα τρόπον νὰ τὴν διευκολύνω καὶ πρὸς τοῦτο, ἐφ' ὅσον εἶχον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ παρατεθῇ πολὺ ἡ ἐργασία μὲ τὴν σειρὰν τῆς συζητήσεως, ὥστε τὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως νὰ ἔλθωσι λίαν δραδέως, καὶ γνωρίζων ὅτι ἤθελεν ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ παρασταθῇ εἰς αὐτὴν τὴν παρεκάλεσα νὰ μοῦ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν της, κατὰ τίνα τρόπον θέλει νὰ γίνῃ συζήτησις, ὥστε νὰ τὴν διευκολύνω ἀκόμη καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ καταδικάζω.

Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θέλει νὰ παρακολουθήσῃ τὰς νομοθετικὰς ἐργασίας, δὲν εἶναι ἰδικόν μου ἔργον νὰ τὰς κανονίσω. Αὐτὸ τὸ ἔργον θὰ κριθῇ παρ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἔστειλαν ἐδῶ. Ἀλλ' ἐγὼ καὶ εἰς τοῦτο ἠθέλησα νὰ τὴν διευκολύνω, καὶ ἐν τούτοις παρ' ὅλον αὐτὸν τὸν τρόπον τῆς συμπεριφορᾶς τῆς Συμπολιτεύσεως πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἐκεῖθεν ἔρχονται αἱ ὕδρεις ἐκεῖθεν ἔρχονται προπηλακισμοί. Λέγω ἐκεῖθεν διότι τὸ ἀσεδήσαν πρόσωπον δυστυχῶς εὑρίσκεται ἐν τῇ Βουλῇ καὶ παρακολουθεῖται ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, Ὅταν λέγω «ἐκεῖθεν» δὲν ἀποτείνομαι πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἀλλὰ λέγω ἀπὸ τὴν πτέρυγα αὐτὴν τὴν δεχομένην μεταξὺ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ τὸν κ. βουλευτὴν Σερρῶν Καὶ τὶ ἤξίου ὁ κ. αὐτὸς βουλευτὴς τῶν Σερρῶν νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ἡ Βουλὴ ὡς ἀρχηγὸν κόμματος καὶ ταὐτοχρόνως νὰ κάμῃ μίαν μεταδολὴν τοῦ Κανονισμοῦ ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῶσι

πρὸ παντὸς ἄλλου; Γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι τοιοῦτος κανονισμὸς δὲν ὑρίστηται Ἀλλὰ ὑρίστηται ἕνα ἄλλο πρᾶγμα, ὁ σεδασμὸς καὶ ἡ ἐκτίμησις, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ ἀποδίδουν εἰς τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πραγματικῶς ἔχουν ἀναδειχθῇ ἀρχηγοί. Ἂς προσπαθήσῃ καὶ ὁ κ. βουλευτὴς Σερρῶν νὰ ἐπικάλῃ τὴν ἐκτίμησίν του εἰς τὸ Σῶμα, ὥστε νὰ τοῦ ἀναγνωρίσῃ καὶ τὴν ἰδιότητα ταύτην Καὶ εἶναι περίεργον, ὅτι καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου ἀκομη ἐπανέλαδε τὴν ἰδίαν φράσιν τὴν ὁποίαν εἶπεν ὁ ἀπελθὼν κ. βουλευτὴς Σερρῶν Εἶπεν ὅτι ἄλλοτε ὅταν ἦταν ὑπὲρ ὑμῶν ἀνεγνωρίζετο ὡς ἀρχηγός, σήμερον δὲν ἀναγνωρίζεται. Ἀλλ' ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος .....

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ἀνακριδές.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ κ. Ἀρχηγὲ τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος ἐνθυμεῖσθε, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν σύσκεψιν τῶν ἀρχηγῶν ἐκάλεσα καὶ τὸν ἀπελθόντα βουλευτήν, παρακλήσει τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Προσδευτικῶν καὶ εἶπα, ὅταν ἐλθωμεν εἰς τὴν σύσκεψιν, ὅτι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ καθορίσω τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ κανονισθῇ αὐτό, διότι δὲν δύναμαι εἰς τὴν σύσκεψιν νὰ δέχωμαι οἱονδήποτε ἄξιοῦνται, ὅτι εἶναι ἀρχηγός, διότι αὐταὶ αἱ συσκέψεις ἔχουν κάτι τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς ὅσον ἀφορᾷ τὰ συσκεπτόμενα πρόσωπα. Διότι ἄλλως διατί νὰ μὴ γίνουν αἱ ἀνακοινώσεις καὶ αἱ συσκέψεις ἐνώπιον ὅλων τῶν βουλευτῶν ;

Α. Παπαναστασίου. Αἱ συσκέψεις ἐκεῖναι τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων εἶχον καθορισθῇ διὰ τοῦ Συντάγματος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κάμετε λάθος δὲν πρόκειται περὶ αὐτῶν. Περίεργον πρᾶγμα ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος οὐδὲ τὴν ἀκρίδειαν τῶν πραγμάτων θέλει νὰ σεδασθῇ, ὅταν εἶναι ἕτοιμος νὰ ὑπερασπίσῃ φίλον ἢ σύμμαχόν του.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ συγχωρεῖτε....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε ἀρχηγὲ τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος, ἦτο σύσκεψις τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, καὶ ὄχι σύσκεψις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐὰν ἦτο σύσκεψις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν δὲν θὰ σᾶς ἐκάλουν ἐγὼ ἀλλὰ θὰ σᾶς ἐκάλει ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ὤφειλε νὰ μᾶς καλέσῃ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ καλέσω τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, ἀλλὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων καὶ δι' αὐτὸ σᾶς ἐκάλεσα ἐγώ, καὶ δι' αὐτὸ ἐκάλεσα τοὺς πραγματικοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων. Δὲν δύναται λοιπὸν ἕνας, διότι θέτει εἰς ἑαυτὸν ἕνα τίτλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τοὐλάχιστον ἀναγνωρισθῇ, νὰ ἔρχεται νὰ ἀξιοῖ ἐνταυθα καὶ νὰ ὑποσκελίζῃ τοὺς ἄλλους συναδέλφους του παρὰ τὸν κανονισμὸν καὶ παρὰ τὴν ἐκδηλωμένην διάθεσιν τῆς Βουλῆς τὴν σύμφωνα πρὸς τὸν κανονισμόν. Βέδαια τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνέδησαν δὲν ἦσαν εὐχάριστα, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει. Ἀποδοκιμάσατέ τα πρῶτον ὑμεῖς ἐὰν θέλετε νὰ ὑπάρξῃ ἡ πραγματικὴ ἡσυχία καὶ γαλήνη. Ἀλλ' ἐὰν νομίζετε πότε δι' ἑνὸς καὶ πότε διὰ τοῦ ἄλλου ὅτι δύνασθε νὰ διατηρήσητε τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος ὀφείλομεν νὰ σᾶς τονίσωμεν, ὅτι θὰ μετέλθωμεν πᾶν ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιβαλλόμενον μέσον.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἤκουσα κύριοι βουλευταὶ τὸν ἀξιότιμον κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὁμιλοῦντα ἐπὶ τῶν ἐκτρόπων σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἔλαδον δυστυχῶς χώραν, ἀλλ' ἦτο ἀρκετὴ ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυδερνήσεως διὰ νὰ μὲ φέρῃ εἰς τὸ ὕθμα, ὅπως ἐκφράσω τὴν ἔκπληξίν μου καὶ τὴν λύπην μου καὶ τὰς διαμαρτυρίας μου, δι' ὅσα παρ' αὐτοῦ ἐλέχθησαν. Θὰ ἦτο τρομερὸν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο κοινῇ συναινέσει ἀνεκηρύχθη ὡς νόμος ἀνώτερος τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῶν ἠθικῶν κανόνων ὡς μέσον ἐπαναφορᾶς τῆς τάξεως τὸ μέσον

της χειροδικίας. Καταλήγων τὸν λόγον του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν «Ἔχετέ το ὑπ' ὄψει σας ἐὰν θελήσητε καθ' οἱονδήποτε τρόπον νὰ φανῆτε δυστάρεστος εἰς τὴν Κυβέρνησιν... καὶ νὰ μὴ συμμορφωθῆτε πρὸς τοὺς κανόνας τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ἐννοοῦμεν νὰ τὰς ἐπιβάλωμεν. Θὰ εὕρετε ἀντιμέτωπον τὴν πλειοψηφίαν, διὰ νὰ ἐπιβάλῃ αὐτὴ διὰ παντὸς μέσου...(Θόρυβος)

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν δὲν εἶναι ἐπιτεταγμένον εἰς ἡμᾶς νὰ λέγετε τοιαῦτα πράγματα. νὰ λέγετε ἀνακρίβειας.

Γ. Καφαντάρης. Ἀντὶ νὰ διαμαρτύρεσθε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἔχετε ἢ νὰ δώσετε ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν λεχθέντων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τηρῆτε ὁ σεβασμὸς τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν εἰσθε, ὅταν δὲν παρῆλθον δύο λεπτὰ ὅπου ἔχετε ἀκούσει τὰ ὅσα εἶπον καὶ διαστρέψετε ταῦτα.

Γ. Καφαντάρης. Ἐξαπατᾶ μου τι εἶπατέ. Δώσατε ἐξηγήσεις καὶ ἀρήσατε τὰς προκλητικὰς ἐκφράσεις.

Π Τσαλδάρης. (Πρωθ.) Δὲν σᾶς εἶπον νὰ συμμορφώσετε τὴν συμπεριφορὰν σας πρὸς τὰς θελήσεις τὰς ἰδικάς μας. Ἔχετε συρῇ πρᾶξιν μιᾶς τελεσθείσαν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ συμπολίτευσις συγκατέθησαν καὶ πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ποὺ ὑπεδείξατε καὶ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν σας διὰ μίαν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δὲν ἐπιδοκιμάζω. Δὲν σᾶς εἶπον ὅτι θὰ σᾶς ἐπιβάλωμεν τὰς θελήσεις μας. Σᾶς εἶπα θὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν νόμον τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν τάξιν. Ἐὰν αὐτὰ τὰ θεωρεῖτε ὡς ἀπειλάς, ὡς βίαια μέσα, τότε βεβαίως δὲν θὰ εὕρωμεν τρόπον νὰ συνεννοηθῶμεν. Πρὸ παντὸς ὅμως μαζύ σας δὲν εἶνε εὔκολον νὰ συνεννοηθῶμεν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔδιδεν εἰς ἕρεμον τόνον τὰς ἐξηγήσεις ποὺ ἔδωσε δι' ὅσα κακῶς ἴσως ἐγὼ ἀντελήφθην δὲν θὰ παρείχετο ἀφορμὴ εἰς δημιουργίας καὶ τοῦ νέου αὐτοῦ θορύβου.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ.) Εἶμαι εὐτυχὴς διότι ἀνεγνωρίσατε ὅτι κακῶς ἐρμηνεύσατε.

Γ. Καφαντάρης. Εἶμαι εὐτυχὴς καὶ ἐγὼ διὰ τὴν διευκρίνισίν σας. Ὅτι δὲν θεωρεῖτε ὅτι ἡ ὅλα εἶναι μέσον θεμιτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ θεωρεῖ συνταγματικὸν μέτρον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν φαντάζομαι ὅτι ὁ κ Πρωθυπουργὸς ἐπικαλούμενος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος, ὑποστηρίζει, ὡς νομίζει ὁ κ. Παπαναστασίου, ὅτι ἐννοεῖ ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος νομιμοποιεῖται ἡ χρῆσις τῆς ὑλικῆς ἐπιβολῆς. Τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τῶν κειμένων νόμων ἐφαρμογὴν πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς εὐρυθμίας ὄχι μόνον τὴν δεχόμεθα, ἀλλὰ καὶ τὴν συνιστῶμεν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ.) Χρειάζεται καὶ κάτι τι ἄλλο.

Γ. Καφαντάρης. Εἶναι ἀρεστὴ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν πρὸς ἀποσόβησιν οἱασδήποτε παρεκτροπῆς ἢ πρὸς στιγματισμὸν αὐτῆς. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγχωρηθῇ εἰς τὴν χειροδικίαν ἢ εἰς τὴν ἀπειλὴν χειροδικίας, ὡς δυστυχῶς παρετηρήθη καὶ σήμερον. Διότι ὅ,τι συνέβη κατὰ τὴν ἑσπέραν αὐτὴν δὲν ἦτο ἄλλο τι εἰμὴ ἀδικαιολόγητος προσφυγὴ εἰς τὴν βίαν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἡ πτέρυξ ἐκείνη.

Γ. Καφαντάρης. Ἤρην, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, παρὼν εἰς τὰς σκηνὰς καὶ δικαιοῦμαι νὰ δώσω τὴν προσωπικήν μου ἠγγυημένην μαρτυρίαν. Δὲν ἄκουσα βεβαίως τί εἶπεν ἀπευθυνόμενος πρὸς σᾶς ὁ κ. Σορικνόπουλος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν εἴδατε πῶς παρίστατο ἐνώπιόν μου;

Γ. Καφαντάρης. Εἶδα ἀλλὰ δὲν ἀντελήφθην, διότι μέχρι τῆς θέσεως τῆς ἰδικῆς μου δὲν φθάνουν ὅσα συνήθως μὲ χαμηλὴν φωνὴν λέγονται πρὸ τοῦ βήματος καὶ δὲν ἄκουσα τί εἶπεν ὁ κ. Σφακιανάκος. Ἐπληροφορήθην τοῦτο, ὅτι σᾶς ὑπέμνησε ὅτι ἀνεγνωρίσθη ἄλλοτε παρ' ὑμῶν ὡς ἀρχηγὸς κόμματος καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐπιτρέπεται τώρα εἰς αὐτὸν ἤδη ὁ λόγος — παρὰ τὴν παγίαν εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο παράδοσιν — δὲν ἐπιτρέπεται ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κτυπήσῃ αὐτήν. Καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κτυπήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἄλλην ἔννοιαν προδήλως δὲν ἔχει παρὰ ὅτι ὅσα θὰ ἔλεγεν θὰ ἀπετέλουν λαθρον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπίθεσιν καὶ ὑπὸ τὴν ἀναμφισβήτητον αὐτὴν ἔννοιαν ἡ ἔκφρασις τοῦ κ. Σοφιανοπούλου δὲν εἶχε εἴποτε τὸ ἐπιλήψιμον.

Ἐῖς Βουλευτής. Ἀλλέως ἐλέχθησαν.

Γ. Καφαντάρης. Ἀλλ' ἐὰν εἰς πραγματικὴν παρεκτροπὴν ἤθελεν ὑποπέσῃ οἱοσδήποτε Βουλευτὴς ἡ παρεκτροπὴ δὲν θὰ ἔχῃ συνέπειαν εἰμὴ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς βάρος αὐτοῦ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τὴν ἀνάκλησιν εἰς τὴν τάξιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν λυποῦμαι πολὺ διότι τοιαύτην ἠθέλατε νὰ καθιερώσετε ἀρχὴν διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ἡμεῖς λυπούμεθα δι' αὐτὰ ποὺ θέλατε νὰ καθιερώσητε σεῖς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Διότι ἔχετε σεῖς ὡς Ἀρχηγὸς κόμματος, ἔχετε πραγματικὰς εὐθύνας διὰ τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας θέλετε νὰ καθιερώσετε. Δὲν δύνασθε νὰ θεωρῆτε ὅτι εἶναι εὐπρεπὲς καὶ δύναται νὰ μείνῃ ἀδιαμαρτύρητον ὅτι ἕνας Βουλευτὴς δυνάμενος νὰ ἀξιοῖ ὅτι θέλει νὰ ὀνομάζεται Ἀρχηγὸς Κόμματος. . . . . .

Γ. Καφαντάρης. Μοῦ διακόπτετε τὴν ἀγόρευσιν διὰ νὰ ἀρχίσετε τὴν ἰδικήν σας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ ἔρχεται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι θὰ σᾶς κτυπήσῃ θὰ σᾶς κάμῃ, θὰ σᾶς δείξῃ. Ἔπρεπε, κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν. . . . .

Γ. Καφαντάρης. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ μὲ εὑρητέ ποτε σύμφωνον, ὅτι συγχωρεῖτε δι' οἱανδήποτε κακὴν τοῦ λόγου χρῆσιν, ἐντὸς τοῦ Σώματος τούτου ἡ ἐξέγερσις νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σημείου ποὺ ἔφθασε πρὸ ὀλίγου. Ἂν ποτὲ καθέξω θέσιν καὶ εἰς τὰ Ὑπουργικὰ ἑδώλια νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι δὲν θ' ἀναμείνω τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀντιπάλων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν τὸ ἐκάματε ταύτην τὴν ἑσπέραν.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ἔκαμα πάντοτε.

Καὶ εἶχον παρ' ὑμῶν τὴν ἀξίωσιν κ. Πρωθυπουργέ, ὅστις ἐπὶ μίαν τετραετίαν διεμαρτύρεσθε κατὰ τοῦ αὐταρχισμοῦ τὸν ὁποῖον ἐβλέπατε μετὰ συντριβῆς εἰσαγόμενον εἰς τὰς συζητήσεις τῆς Βουλῆς, εἶχον λέγω τὴν ἀξίωσιν, ὅταν ἤλθατε σεῖς εἰς τὴν ἐξουσίαν, νὰ μὴ ἀρίσετε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι αἱ διαμαρτυρίαι σας ἐκεῖναι ἦσαν κεναὶ ἐκφράσεις καὶ νὰ ἐμπεδώσητε πραγματικὴν ἰσοτιμίαν καὶ ἀληθῆ ἐλευθερίαν τοῦ λόγου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχετε πράγματα νὰ στηριχθῆτε.

Γ. Καφαντάρης. Ἀκούσατε κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἀκούσατέ με μὲ προσοχήν. Καθ' ἑκάστην ἐπικαλεῖσθε ὡς ἀνάγκην ὑψίστην τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν ζητημάτων μας. Ἐὰν οἱ λόγοι σας εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ πιστεύετε πράγματι εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὁμαλῆς ἐξελίξεως, ἡ Κυβερνητικὴ πλειοψηφία καὶ προπαντὸς σεῖς κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἔχετε νὰ συντελέσετε καὶ διὰ θυσιῶν ἀκόμη εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς. Δὲν δικαιοῦσθε ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν μόνην ὑποχωρητικότητα ὅταν σεῖς ὁ ἴδιος ἐννοεῖτε νὰ καλύπτετε διὰ τῶν δηλώσεών σας τὰς ἐκτρόπους σκηνάς, ἵνα μετριάζετε τὴν σημασίαν των. Ἔχει καλῶς! Ἔχετε ἴσως αὐτὴν τὴν ὥραν τὴν ὁλικὴν δύναμιν τῆς ἐπιβολῆς. Ἀλλὰ σκεφθῆτε ὅτι ἡ σημερινή σας πολιτική, ἡ σημερινὴ σας στάσις εἶναι ἡ ὁλιβερὰ διάψευσις ἐκείνων ποὺ ἐπὶ μίαν τετραετίαν διεκηρύσ-

σατε ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης, καὶ ἀντίθετος πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας συμφέροντα, κατὰ τὴν ἰδικήν σας ἀντίληψιν (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Σύσσωμος ἡ ἀντιπολίτευσις ἀποχωρεῖ τῆς αἰθούσης. . . .

Πρόεδρος. Ὁ κ. Π. Μπούμπουλης ἐπὶ τῆς συνεχίσεως τῆς συζητήσεως τῆς προτάσεως τῆς διώξεως.

Π. Μπούμπουλης. Περίεργαι δοξασίαι καὶ ἀντιλήψεις ἠκούσθησαν τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς πτέρυγος ἐκείνης ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Καὶ ὁ σεβαστὸς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐταράχθη διὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν κατηγορίαν ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν φρᾶσιν τὴν ὁποίαν εἶπε κατερχόμενος τοῦ βήματος ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν. Ἐλησμόνησε βέβαια ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν Προοδευτικῶν τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, ἀνεστηλώθη ὡς δόγμα, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἡ διαστροφὴ τῆς ἀληθείας. Ἐλησμόνησε φαίνεται, ὅταν ἐκεῖνοι διοικοῦσαν αὐτὸν τὸν τόπον ἄλλοτε, ὅτι ἔφθασαν νὰ πιέσουν τὸ ἀνώτατον Ἑλληνικὸν Δικαστήριον πρὸς ἔκδοσιν νομολογίας χαρακτηριζούσης τὴν αἰσχροτέραν τῶν φράσεων, τὴν κακοηθεστέραν ὕβριν ἀνθρώπου πρὸς δικαστήριον, ἡ ὁποία οὔτε εἰς τοὺς χειροτέρους δύναται νὰ λεχθῇ τόπους, χαρακτηριζούσης τὴν φρᾶσιν ταύτην ὡς μὴ ὁριστικὴν παρὰ τοῖς ὀρεσιβίοις. Καὶ ἐταράχθη ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Λαϊκῶν καὶ ἠπειλήθη..... Ἐνῶ ἀντιθέτως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπέδειξεν αἰσθήματα εὐπρεπείας τάξεως καὶ ἀνεξικακίας πρὸς τοὺς πολιτικούς· αὐτοῦ ἀντιπάλους. Δὲν συμφέρει εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς λόγους τῶν συναδέλφων των τῆς δεξιᾶς. Δι' αὐτὸ ἀποχωροῦν ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης. Ἡ μέθοδος των ὅμως αὕτη εἶναι παλαιὰ μέθοδος, ἡ ὁποία ἐνῷ μόνον θὰ καταρθώσῃ νὰ ὀξύνῃ τὰ πάθη, νὰ εὐρύνῃ τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον, ὕστερα ἀπὸ τόσας θυσίας τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ τῶν συμπραττόντων μετ' αὐτοῦ κομμάτων, ἐγεφυρώθη.

Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐξεδήλωσαν διαθέσεις διὰ τὴν εἰρήνευσιν διὰ τὴν γαλήνευσιν τοῦ τόπου. Πρὸ πάντων δὲ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος - καὶ ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν Βουλὴν ἐὰν λησμονῶ τὰ ὀνόματα τῶν τόσων ἀρχηγῶν- ἔδειξε τόσην στοργὴν διὰ τὴν εἰρήνευσιν τοῦ τόπου, ὥστε ἐξέδωκε διάγγελμα πρὸς τὸν λαὸν εἰς τὴν Ροδόπην διὰ τοῦ ὁποίου ἀναμοχλεύων τὰ πάθη, ἀπεκάλεῖ τὸ λαϊκὸν κόμμα κόμμα προδοσίας καὶ γάγγραιναν. Αὐτὴ εἶναι ἡ γαλήνευσις τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκει ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ. Ἀλλὰ ἂς ἀναπαραστήσωμεν καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἐνώπιον τῶν θεωρείων, τὰ ὁποῖα ἐκπροσωποῦν τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος μας ἔδωκε τὴν νίκην τῆς 5 Μαρτίου, ἂς ἀναπαραστήσωμεν τὰ γεγονότα ἐκεῖναι καὶ ἂς ἴδωμεν ἂν ἐνέχεται ἢ ὄχι ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων. Λέγει εἰς τὴν κατάθεσίν του ὅτι κατεκλίθη τὴν 2αν πρωϊνὴν καὶ ὅτι σταματᾶ ἐκεῖ τὴν κατάθεσίν του, διότι τὰ συμβάντα μετὰ τὴν 2αν πρωϊνὴν δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ ἀρχικὸν ἐρώτημα τὸ ὁποῖον τοῦ ἔθεσεν ὁ ἀνακριτής. Καὶ τὸ ἐρώτημα τοῦ ἀνακριτοῦ ἦτο ἂν συνηντήθη πρὸ τῆς ὅης πρωϊνῆς μετὰ τοῦ Πλαστήρα. Ἐδῶ ὅμως μᾶς εἶπεν ὁ ἴδιος ὅτι ὅταν μετέβη νὰ καταλήφθῇ τὸν ἠκολούθησεν ὁ υἱός του καὶ ὁ Πλαστήρας. Αὐτὸ μοῦ θυμίζει κ. συνάδελφοι μίαν ἱστορίαν ἑνὸς μακαρίτου πολιτευτοῦ ἐκ Σπετσῶν ὁ ὁποῖος ἔχασε τὴν ἐκλογὴν καὶ παρώτρυνε κάποιον ἔμπιστόν του Ἀντώνη νὰ κατάσῃ διὰ τῆς βίας τὰ ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα καὶ νὰ τὰ σκίσῃ, ἀλλὰ τὸν προέτρεπε, χωρὶς καὶ νὰ τὸ ζητῇ ἀπὸ τὸν ἴδιον. Νὰ εὑρίσκετο τοῦ ἔλεγε κάποιος ποὺ νὰ τὸ ἔκαμνε.

Καὶ ὁ Ἀντώνης ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Πλαστήρας τοῦ κ. Βενιζέλου τὸ ἔκαμε. Ἀνεφέρθη κ. συνάδελφοι ὅτι τὸ τάγμα τῶν εὐζώνων ἐνίσχυσε τὴν ἐπανάστασι καὶ ὅμως παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ συνταγματάρχου μέχρι τῆς ἑνὸς πρωϊνῆς οἱ τρεῖς λόχοι οἱ ὁποῖοι ἐζητοῦντο διὰ νὰ σταλοῦν ὡς φρουραὶ δὲν ἐκινοῦντο. Ἀνέφερεν ἐπίσης ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐλευθεροφρόνων τὴν τηλεφωνικὴν συνομιλίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων μετὰ τοῦ κ. Ἐξηντάρη. Ἀλλὰ ὑπάρχει μία ἀλλη κατάθεσις τοῦ κ. Καπετανάκη ἐκ τῆς ὁποίας μανθάνομεν ὅτι ὁ λοχαγὸς τῶν τηλεφώνων εἶχε πειθῇ παρὰ τῆς ὑγιείας τοῦ κινήματος παρὰ τοῦ κ. Βενιζέλου, διότι ἤκουσεν αὐτὸν τηλεφωνοῦντα εἰς τὸν Ἐξηντάρη ἐὰν εἶχε συλληφθῇ ὁ κ' Κονδύλης. Καὶ ὁ Πλαστήρας βλέπετε εἶχε μείνει μόνος. Καὶ ὁ Βενιζέλος δὲν ἐλπίζει πλέον εἰμὴ εἰς τὰς ἐπαναστατικὰς φρουράς. Ἐλπίζει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνισχύῃ τὸν ἐπαναστατῆν ὁ ὁποῖος εἶχε μείνει μόνος. Τὸν ἐνισχύει διότι αὐτὸς ἐδημιούργησε περὶ τὸ ὄνομά του ἕνα θρῦλον διὰ νὰ ἔχῃ τὸ ἀτσάλινον ἔγκλειστον εἰς τὸ στράτευμα. Ἐὰν τὸν συνελάμβανε θὰ κατεστρακοῦτο τὸ γόητρον τοῦ Πλαστήρα καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ Πλαστήρα θὰ ἦτο ἐξευτελισμὸς τοῦ Βενιζέλου. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων εἶδε ὅτι τὸν κατηγοροῦν τώρα ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐλευθερορρόνων ὅσον καὶ ὁ σεβαστὸς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς προγραμματικάς του δηλώσεις ἤρχισε προκαλῶν τὴν ὑποβολὴν τῆς παραπομπῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ κερδίσῃ καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῇ κομματικῶς καὶ αὐτὴν τὴν παραπομπὴν του ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ.

Κατόπιν ἤρχισε ὑβρίζων καὶ παρὰ τὸ μυστικὸν τῆς ψηφοφορίας εἶπε ὅτι θὰ προκαλέσῃ τοὺς φίλους του νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς, ὁ μυστικός του φόβος, ὁ τραγικὸς φόβος ἦτο νὰ μὴ τυχὸν καὶ εὑρεθῇ ἔστω καὶ ἓν ψηφοδέλτιον ἐπὶ πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν τῶν συνεργαζομένων κομμάτων ὅπερ θὰ ἐσήμαινε τὸν πολιτικὸν του θάνατον. Καὶ τρέμων ἔρριψεν αὐτὴν τὴν ρουκέτα. Ἀλλὰ ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθερορρόνων ἀνέπτυξε τὸ κατηγορητήριον. Καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ὡμολόγησε πράξεις περισσοτέρας ἐκείνων διὰ τὰς ὁποίας κατηγορήθη. Μία μέθοδος εἶχε πλέον ν' ἀπομείνῃ διὰ νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν, νὰ ὀξύνῃ τὰ πάθη καὶ δι' αὐτὸ ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Πλαστήρα καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι ὀφείλονται πολλὰ εἰς ἐκεῖνον ποὺ φέρει τὸ ὄνομα αὐτό. Ἂν ἀπονέμωνται τιμαὶ εἰς τὸν Πλαστήραν, ἐλησμόνησε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ὅτι τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως διὰ τοῦ ὁποίου ἐξεφράσθη εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ἐπαναστάτην συνοδεύεται καὶ μὲ ἕνα ἄλλο ψήφισμα, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι εἰς ἕκαστον μέλος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δίδεται πρόσθετος ἀποζημίωσις ἐκ 10 χιλ. δραχ. αἱ ὁποῖαι διὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καταβάλλονται ἀκέραιαι. Δὲν ἐνεθυμήθη ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τοὺς λόγους τοῦ κ. Παπανδρέου τοὺς ὁποίους δὲν θέλω νὰ ἀναγνώσω ὅτι ἂν τοὺς ἐνεθυμεῖτο θὰ ἔβλεπε ὅτι ἐξεφράζετο εὐγνωμοσύνη ἀκριβῶς διὰ τοὺς νεκρούς, διὰ τοὺς ὁποίους ἡμεῖς θρηνοῦμεν. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἶναι πράγματι ὁ αὐτουργὸς τοῦ νέου διχασμοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ λαὸς ἔχει πεισθῇ ἐπαρκῶς περὶ τούτου (Χειροκροτήματα).

Δ. Μπότσαρης. Ἡ ἀπόφασίς μου, κ. Βουλευταί, νὰ λάβω τὸν λόγον καὶ μετὰ τὴν ἐμπεριστατωμένην ἀποχώρησιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἤμην ἀπὸ ἡμερῶν ἐγγεγραμμένος διὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν. Ἀλλὰ κυρίως διότι ἡ φωνὴ τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ συζήτησις δὲν προάγει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ εἰς τὸ καινοβουλευτικὸν Σῶμα. Ἐλπίζω ὅτι ἡ ἀντικειμενικότης μου θὰ μὲ ἀπαλλάξῃ παρεξηγήσεων. Εἴμεθα σύμφωνοι εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν καταδίκην τῆς πράξεως τῆς 6 Μαρτίου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μαῦρο παράπτωμα ἐναντίον τῆς ἐτυμηγορίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ θὰ ζητήσω τὴν ἄδειαν νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Βουλὴν τὰ συμπεράσματα ἐπὶ τῆς ἀρξαμένης συζητήσεως. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως συνέστησε πάντοτε καὶ γαλήνην καὶ ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτὸν ἵνα τὴν ἐπιτύχῃ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ προσπάθεια μόνον ὅταν διοικῶμεν.

Ἡ αἴθουσα αὐτὴ εἶχε ἐνδυθῇ μὲ τὴν ἱερὰν στολὴν τοῦ δικαστηρίου καὶ ἡ ἄλλη πτέρυξ ἦτο ἀπολογουμένη. Εἶναι λοιπὸν ἀναντίρρητον ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον τῆς ἀπολογίας τῶν κατηγορουμένων. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ εἴπω εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ πείσῃ τὴν πτέρυγά του ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρασυρθῇ εἰς ἀκροτητας. Ὅπως θὰ ἤθελον νὰ εἴπω εἰς τὴν ἄλλην πτέρυγα ὅτι

ὑπάρχει πάντοτε τρόπος κόσμιος διὰ νὰ εἴπῃ κανεὶς καὶ τὰ πικρότερα τῶν πραγμάτων. Νομίζω ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἀναγνωρίζων ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸ παρελθὸν ὁ κ. Πλαστήρας ἤθελε νὰ ἐξαιρέσῃ τὴν πρᾶξιν ἡ ὁποία ἀπωρφάνισε τὴν πτέρυγα αὐτὴν ἐξεχόντων μελῶν της καὶ ἤθελε μόνον νὰ ἀναγνωρίσῃ στρατιωτικὴν ἢ ἄλλην τινα ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν προσέφερεν ὁ Πλαστήρας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ εἰπῆτε σαφέστερα, τί ἐννοεῖτε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχα κάμῃ ἐγώ.

Δ. Μπότσαρης. Εἴχατε ὑποστηρίξῃ, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος ἐπρόκειτο νὰ παραβλαφθοῦν ἐκ τῆς συζητήσεως. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθερορρόνων ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασίν του. Ὑπῆρχε ἡ ἐλπὶς ὅτι θὰ ἀπετρέπατε τοὺς φίλους σας νὰ ὑπογράψουν τὴν πρότασιν, μέχρις ὅτου παρέλθῃ ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ παρεβλάπτοντο τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Θὰ ἔπρεπε λοιπὸν ἢ νὰ συγκρατήσητε τὴν κατηγορίαν, ἢ νὰ δημιουργήσητε διὰ συννοήσεων τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ἀναβολῆς.

Κ. Καλκάνης. Οἱ ὑπογράφαντες τὴν πρότασιν τῆς παραπομπῆς ἔχουν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν συνεννοήσεως.

Δ. Μπότσαρης. Βεβαίως δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν ὑποδείξεις εἰς ἕνα βουλευτήν, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι τὸν χρόνον τῆς μάχης τὸν ὁρίζει ὁ ἡγέτης. Θὰ ἤθελον ἐπίσης νὰ ἔβλεπον ἰσχυρότερα τὰ νεῦρα τοῦ κ. Ῥωθυπουργοῦ τὴν στιγμὴν τῆς διὰ λόγων συρράξεως. Καὶ ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἠθέλησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν φράσιν του, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ἡμιτελῆ, θὰ εἶχα τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του καὶ νὰ μὴ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἄκαιρον διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐτελείωνε τὴν φράσιν του καὶ τόσον τὸ χειρότερον ἂν τὸ τέλος της δὲν ἦτο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ φαντάζομαι. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπογραφάς, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὴν πρότασιν, ὑπάρχουν ὀνόματα συνδεδεμένα μὲ ἕνα πόνον, τοῦ ὁποίου τὴν ἱερότητα οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ σεβασθῇ. Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι τὰ ὀνόματα αὐτὰ ἐνισχύουν τὴν πρᾶξιν, διότι ἡ πρᾶξις αὐτὴ ἐνδύεται πλέον τὴν μορφὴν τῆς Νεμέσεως, ἡ ὁποία συσκοτίζει τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν. Ἐξ ὅσων ἀξιοτίμων συναδέλφων διακόπτων με μοῦ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας ἔχει προσφέρει ὁ Πλαστήρας. Ἐγὼ εἰς ὀλίγας περιστάσεις εὑρέθην πλησίον του καὶ εὑρέθην ὑπὸ τὰς σφαῖρας τὰς ἐχθρικάς, εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀσίας, ἐκεῖ ὅπου ἐπαίχθη ἡ μεγάλη τραγῳδία καὶ ἐπλήθε ἡ καταστροφή, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθε ἡ συναδέλφωσις τώρα δύο ἀγαπητῶν λαῶν. Θέλω λοιπὸν νὰ εἴπω καθαρῶς τὴν σκέψιν μου ὅτι ἐγνώρισα τότε τὸν συνταγματάρχην Πλαστήραν καλῶς πολεμήσαντα.

Κ. Καλκάνης. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη, γενομένη κατόπιν μακρᾶς ἐνόρκου ἐξετάσεως, ἀποφαίνεται μετὰ κύρους, ἐνισχυομένου ἀπὸ τὸ κῦρος τῆς ἐντιμότητος καὶ εὐθύτητος τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη, ἀποφαίνεται λέγω ὁριστικῶς καὶ ὀνομάζει τὸν Πλαστῆρα φυγάδα, ρίψασπιν καὶ προδότην τῆς Πατρίδος, ὡς τοιοῦτον τὸν θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ ἔντιμος Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων ἀποδείξεων.

Δ. Μποτσάρης. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη μόνον περικοπὰς ἐμελέτησα καὶ δὲν τὴν ἔχω ὑπ' ὄψει μου.

Κ. Καλκάνης. Πρέπει νὰ τὴν μελετήσετε καὶ τότε θὰ πεισθῆτε καὶ σεῖς περὶ τῆς ἐπαισχύντου καὶ προδοτικῆς διαγωγῆς τοῦ Πλαστήρα.

Δ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ. Καὶ σὲν τὸ λέγω μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ τότε διοικητὴς βασιλόπαις Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος, ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, εἰς τὸ σύγγραμμά του ἀναφέρει ὅτι κατεβάλλετο προσπάθεια διὰ νὰ περιβληθῇ μὲ αἴγλην ὁ συνταγματάρχης Πλαστήρας, ἀλλὰ ὅτι ἡ δρᾶσίς του ἦτο καλή. Αὐτὸ νομίζω περίπου ὅτι λέγει. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἤθελα νὰ προχωρήσω ἐκτὸς τοῦ θέματος καὶ δὲν θέλω νὰ καταχραστῶ τοῦ χρόνου τῆς Βουλῆς.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Συνεχίσατε.

Δ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ. Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὸν ἱπποτισμὸν τὸν ὁποῖον δεικνύετε εἰς ἕνα ἀντίπαλον. Αὐτὸς εἶναι συνήθως ὁ ἱπποτισμὸς πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ πρὸς τὰς κυρίας. Ὁπωσδήποτε, συνεχίζει, παρενεβλήθη ἕτερον ζήτημα τὸ τῆς παραγγῆς ἀμνηστείας. Δὲν ἤκουσα κανένα νὰ συζητήσῃ τοῦτο. Μολονότι δὲν εἶμαι νομικὸς ἐν τούτοις φρονῶ ὅτι ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων εἶναι ἁπλῆ. Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὴν 6ην Μαρτίου διεπράχθη ἓν ἔγκλημα βαρὺ ἐκ μέρους ἐκπροσώπων τοῦ πολιτικοῦ κόσμου αὐτοὶ εἶναι κυρίως ὑπαίτιοι, ἐὰν ὅμως τοιοῦτόν τι δὲν συμβαίνει τότε δὲν βλέπω διατί ἡ ἀμνηστεία νὰ περιλάβῃ ὅλους πλὴν τῶν στρατιωτικῶν. Καὶ ἐδῶ γεννᾶται καὶ μία ἀπορία. Ἐκτὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν ὑπάρχει καὶ μία ὁμὰς ἀποστράτων στρατιωτικῶν ἐξ ὧν τινὲς ἦσαν καὶ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Βουλῆς. Τί θὰ γίνουν οὗτοι; Εἰς ποίαν κατηγορίαν θὰ ὑπαχθοῦν; Πῶς θὰ ἑρμηνευθοῦν τὰ περὶ τούτων; Ἐγὼ ἐκ περιγραφῶν διὰ τὰ γεγονότα τοῦ 1862 γνωρίζω ὅτι ἐδόθη ἀμνηστεία εἰς ὅλους τοὺς λαβόντας μέρος πλὴν πέντε πρωταιτίων, διότι ἐθεωρήθη τότε ὅτι ὑφιστάμενα πρόσωπα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀρεθοῦν ἐλεύθερα διὰ νὰ ἀνακηρύξουν τὰ πάθη. Ἀλλὰ τώρα ποία ἐντύπωσις ἀφίνετε νὰ σχηματισθῇ ὅταν γίνεται σκέψις ν' ἀπαλλαγοῦν οἱ πολιτικοὶ καὶ νὰ διωχθοῦν οἱ στρατιωτικοί; Πῶς οἱ μὲν εἶναι δεκτικοὶ ἀφέσεως οἱ δὲ ἄλλοι δεκτικοὶ διώξεως; Ὅπως φρ' εἶπεν ἀναγινώσκω εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι παραπέμπεται εἰς τὸ ἀνακριτικὸν συμβούλιον ὁ στρατηγὸς Βλάγος τοῦ ὁποίου παρηκολούθησα τὴν δρᾶσιν κατὰ τὴν 6ην Μαρτίου καὶ εἶδα τὴν δυσφορίαν του διὰ τὸ κίνημα; Φαντάζομαι, συνίζει, ὅτι κῦμα ἀσυμμετρίας ποινῶν καὶ διώξεων εἰσβάλλει καὶ κῦμα ἐπιλήθης διότι κατ' ἀνάγκην ὁ σάλος ἀπὸ τὰς διώξεις αὐτὰς θὰ παραμείνει. Δι' αὐτὸ ἐὰν ὑπάρχει ἀπόφασις περὶ ἀμνηστείας ταύτην θὰ τὴν ἐθεώρουν ὡς ὁλοκληρωτικὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν μὲ δυσφορίαν μὲν θὰ ὑπεδέχοντο οἱ πολιτικοί, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὴν ἐννοήσω μόνον δι' αὐτὸ ὅπως δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω. πῶς ἀρίνοντες ὑπὸ δίωξιν μέρος τῶν ὑπαιτίων θὰ ἀποκαταστήσετε τὴν γαλήνην, ἡ ὁποία τόσον χρειάζεται εἰς ὅλους μας διὰ τὴν εὐστοχον ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν μας πραγμάτων. Ἠκούσθη, συνεχίζει, τὸ ἐπιχείρημα τῆς πλειοψηφίας καὶ ἀληθὲς εἶναι ὅτι εἶναι ἀδύνατον μὲ ἀσυδοσίαν νὰ διοικηθοῦν εἴτε Κράτη, εἴτε λαοί, εἴτε ὀργανισμοί, ἐφ' ὅσον δὲν πειθαρχοῦν οἱ ὀλίγοι εἰς τοὺς πολλούς. Τὰς τύχας τῶν ἐκλογῶν εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰς κρίνει τὸ ἐκλογικὸν σύστημα καὶ τὰ λάθη τῆς κομματικῆς τακτικῆς, ὅπως συνέβησαν πολλὰ τοιαῦτα εἰς τὴν ἰδικήν μας παράταξιν καὶ ὀλιγώτερα εἰς τὴν ἰδικήν σας.

Ἡμεῖς ἐν πάσῃ περιπτώσει θέλομεν νὰ ἴδωμεν εὐωδούμενον τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδοὺ διατί θὰ ἐζητοῦμεν ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν πνεύματι ἡρεμίας, καὶ νομίζω ὅτι ἐκεῖ πορευόμεθα. Βεβαίως ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς συζητήσεως δὲν ἦτο ἡ προσήκουσα. Εἶναι τῷ ὄντι ὀλιβερὸν τὸ φαινόμενον ὅτι οὐχὶ εἷς ἢ 10 ἢ 15 βουλευταὶ ὁπλοφοροῦν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Τοῦτο δὲν εἶναι θέαμα ἐποικοδομητικόν. Εἶναι ἐπίσης ὀλιβερώτατον ὅτι κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας ὑπῆρξε ἀσφυκτικὴ συρροὴ ἀτόμων εἰς τοὺς διαδρόμους τῆς Βουλῆς ἡ παρουσία τῶν ὁποίων εἶναι εὐεξήγητος. Ἦτο ὀλιβερὸν ὅτι ἐκ τῶν θεωρείων κατεπέμπονο χειρονομίαι καὶ ὕβρεις. Πρέπει τὰ ἔκτροπα ταῦτα νὰ πάψουν καὶ πρέπει εἰς τὸ τέμενος αὐτὸ τὸ ἱερὸν νὰ τελῆται μόνον ἡ μυσταγωγία, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ Πολίτευμα καὶ ὁ ὅρκος μας καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐκπέμπεται μόνον τὸ πνεῦμα τῆς προστασίας τῶν λαϊκῶν δικαιωμάτων.

Πρέπει, τονίζει, νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς μας ἄλλως κινδυνεύετε (ἐννοεῖ τὴν πλειοψηφίαν) νὰ παρασυρθῆτε ὄχι νὰ δικάσετε ἀλλὰ νὰ ἐκδικηθῆτε. νὰ μὴν εἶσθε δικασταὶ ἀλλὰ προσωπικοὶ ἐχθροί. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν θὰ συμβῇ, ἀλλὰ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ δυνάμεις τοῦ Ἔθνους

θὰ συντονισθοῦν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἃς μᾶς ἀνέθεσεν ὁ λαὸς διὰ τῆς ἐκλογῆς του. Δὲν θέλω νὰ πιστεύετε ὅτι ἔχω πρόθεσιν νὰ σᾶς ἀποδώσω τὴν αἰτίασιν ὅτι μισεῖτε, ἀλλ' ἐὰν ἔργον τῆς ἄλλης πλευρᾶς εἶναι νὰ μὴν ἀναμοχλεύσῃ τὸ παρελθόν, ἔργον ἰδικόν σας εἶναι νὰ εἶσθε εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δικασταὶ ὀφείλοντες νὰ ἀκούσετε πᾶσαν συμπλήρωσιν ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς. Κάθε ἀντίθετος τακτικὴ νὰ εἶσθε βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Μὲ ὅσα εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων δὲν νομίζω ὅτι ἐπειράθη νὰ μειώσῃ τὸ Σῶμα καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς διαδικασίας θὰ βοηθήσωμεν ὅλοι τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ κρατηθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ὕψος της μετὰ δὲ τὴν δικαίαν ἐκκαθάρισιν θὰ βαδίσωμεν ὅλοι διὰ μίαν καλυτέραν αὔριον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἓκ τῶν τελευταίων σας λεχθέντων μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ συμπεράνω ὅτι δὲν θεωρεῖτε πρόσφορον τὴν περίστασιν διὰ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ θέματος;

Δ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ Τοὐναντίον κ. Πρόεδρε φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ τελειώσωμεν, διότι ἂν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀμνηστεία καὶ πρωτίστως πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν οἱ στρατιωτικοὶ καὶ εἶτα οἱ πολιτικοί. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ ἔφθασεν ἡ συζήτησις νομίζω ὅτι ὀφείλετε νὰ λάβετε σαφῆ θέσιν ἐναντι τῶν αἰτιάσεων τῆς ἀντιπολιτεύσεως, διότι σεῖς κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, θὰ συγκομίσετε καὶ κάθε εὐθύνην ἐφ' ὅσον τὸ θέμα ἔλαβε πολιτικὸν χαρακτῆρα. Τὰ κατόπιν, ἐπιλέγει, ἐθλαβῆ τὰ τῆς ἀμνηστείας εἶναι ἔργα διοικητικά καὶ τὸ Σῶμα δὲν ἔχει καμμίαν δέσμευσιν ν' ἀποφασίσῃ ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Γ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Εἶναι λυπηρόν, διότι οὔτε ὀλίγας ὥρας δὲν δύνανται ἡρέμα νὰ συζητήσουν αἱ δύο παρατάξεις. Εἶναι ἐπίσης λυπηρόν, διότι ἔφυγεν ἡ ἀντιπολίτευσις παρέμεινε δὲ μόνος ὁ κ. Μπότσαρης, ὅστις δὲν βαρύνεται μὲν μὲ τίποτε διὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι φρονεῖ ὅτι δύναται ν' ἀντιπροσωπεύῃ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τόσα τσακίς ἐπραξαν. Εἶπεν ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ θέσις του ἐνταῦθα, ἀλλ' ἂν εἶναι τοιαύτη, εἶναι, διότι στερεῖται ἠθικοῦ ἐρείσματος ἡ βάσις ἐξ ἧς ὡμίλησε. Μᾶς ὡμίλησε καὶ περὶ μίσους, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν αἰσθανόμεθα κανὲν μῖσος, μόνον πρός τινας ἐκ τῶν ἀντιπάλων μας αἰσθανόμεθα ἀπαξίωσιν. Εἶναι λυπηρόν, συνεχίζει, διότι ἡ Βουλὴ ἀπασχολεῖται ἀναγκαίως μὲ τοιαῦτα ζητήματα, ἐνῶ δέονται λύσεως τόσα φλέγοντα ζητήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν πταίομεν ἡμεῖς οἱ ὑπογράψαντες τὴν πρότασιν διώξεως. Ἡμεῖς τὴν ὑπεγράψαμεν οὐχὶ ἐξ ἐμπαθείας, ἀλλὰ διότι ἐπέβαλε τοῦτο τὸ καθῆκον πρὸς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος καὶ ἡ ἄμυνα πρὸς ὑπερασπισιν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, ἥτις τόσον δεινῶς ἐπλήγη τὴν 6ην Μαρτίου διὰ πράξεως πολιτικοῦ ἀνδρός, ἡ ὁποία προσκρούει οὐ μόνον εἰς τὸν νόμον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κοινὸν ποινικὸν νόμον καὶ ὃν δὲν δύναται νὰ εὐθύνεται ἄλλος παρὰ ὁ διαχειριζόμενος τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Τὴν ἐνοχήν του, ἐκτὸς τῶν παρατεθέντων στοιχείων τὴν ἐπεβεβαίωσεν ἡ ὁμολογία του κατὰ τὴν ἀπολογίαν του. Ἀπὸ αὐτὴν συνάγει κανεὶς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἦτον ὁ ὀργανωτὴς τοῦ κινήματος. Τί ἄλλο ἀποδεικνύουν παρὰ τὰς διατατορικάς του διαθέσεις ἡ συναυλία του μὲ τὸν Πλαστῆρα τὴν Ζαν καὶ ἡμίσειαν πρωϊνὴν ὥραν εἰς τὴν οἰκίαν του; Δὲν ἔπρεπε νὰ διατάξῃ τότε ἀμέσως τὴν σύλληψίν του; Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πρόθεσις πάντως κατέστη ἔνοχος ἀμελείας καὶ περὶ τῶν ἐνόχων ἐξ ἀμελείας κυβερνητῶν ὑπάρχει εἰδικὴ διάταξις Βεβαίως ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχει δόλος εἰς τὴν ἐνέργειάν του, ἀλλὰ καὶ ἂν τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει, πάντως ἀνακύπτει ἡ εὐθύνη τῆς ἀμελείας. Δὲν ἦτο πρᾶξις βδελυρὰ ἡ ἐκδηλωθεῖσα παρὰ τοῦ Πλαστήρα σκέψις. ὅπως ὁπλίσῃ τοὺς πρόσφυγας κατὰ τῶν γηγενῶν; Ἀλλὰ μήπως οἱ ἀτυχεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι δὲν ἦσαν πάντοτε ἐκλογικὸν ὑλικὸν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, δὲν τοὺς ἐνεδάλλοντο πάντοτε τὴν ἰδέαν ὅτι ἐρχόμενον τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ ἐμπρήσῃ τοὺς συνοικισμούς των, ἐνῶ ἐγνώριζον πολὺ καλὰ ὅτι τοιαῦτα ἐγκληματικότητας δύνανται νὰ διαπράξουν μόνον οἱ ὀργανώσαντες τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας; Τὸ ὅτι ὁ Βενιζέλος διηύθυνε τὰ πάντα κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐξάγεται, ὅταν διέτασσε ν' ἀντικατασταθῇ ἡ περὶ τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Τσαλδάρη φρουρὰ διὰ μὴ ἐπαναστατικῆς τοιαύτης. Ἀλλὰ καὶ ἂν εἴχομεν τὴν διάθεσιν νὰ παρίδωμεν ἡμεῖς τὴν 6ην Μαρτίου, οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρίδῃ πρᾶξιν ἐπιβουλευθεῖσαν τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ποῖος θὰ συνηθῇ νὰ εἴπῃ σήμερον ὅτι ἀμνηστεύει ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπυροβόλουν τὸν λαὸν τὴν 6ην Μαρτίου;

Πρέπει τονίζει νὰ τεθῇ ἐπὶ τέλους ἕνα τέρμα εἰς τὴν ταραχὴν τῶν πάσεων, τῶν κινημάτων καὶ τῶν στρατιωτικῶν συνδέσμων. Νὰ τεθῇ φραγμὸς ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐνεργείας ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς σκέψεις. Νὰ καθιερωθῇ ἕνας κῶδιξ καὶ μία παράδοσις, καθ' ἣν θὰ εἶναι πολιτικῶς ἄτιμος ὁ ἐπιχειρῶν ἢ ὁ ἀσκήσας τὴν κατάλυσιν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων δὲν διεκήρυσσε ὅτι θὰ ἦτον εὐτυχὴς ἂν εἰς τὰς δυσμὰς τοῦ βίου του κατώρθωνε νὰ ἐπαναστυλώσῃ τὸν δικαιοῦντα λαόν; Μήπως ὁ Πλαστήρας εἰς τὸ Τουλοῦ Μπουνάρ. δὲν ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του ὄχι ἐκ δειλίας, ἀλλὰ ἐπροσάγης διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ διαπράξῃ. πρᾶξιν στιγματίζουσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν πολιτισμόν της; Καὶ ὅμως καὶ αὐταὶ αἱ πράξεις τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα ξυμνήθησαν. Τὸ ἔγκλημα τῆς 6ης Μαρτίου εἶναι ὁ τελευταῖος ἰκρίκος τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἀλλ' εἶναι καιρὸς νὰ τὸν χρησιμοποιήσωμεν διὰ νὰ θεῖῃ ἐπὶ τέλους ἕνα τέρμα. Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων διακηρύσσει ὅτι ἀποτελεῖ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ μήπως δὲν εἶναι ἀσφαλῶς δόξα ἡ περίφημος ἐκστρατεία τῆς Οὐκρανίας; Δὲν εἶναι δόξα τοῦ κόμματος αὐτοῦ καὶ δόξα μεγάλη νὰ ἐκείζωσῃ ὅλον τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μὲ τὴν πολιτικήν του; Ἀλλ' ἡ μεγαλυτέρα δόξα ἀσφαλῶς εἶναι τὸ ἔγκλημα τῆς 15ης Νοεμβρίου 1922 καὶ ἀντὶ νὰ παρουσιάζωνται ἐδῶ μετανοοῦντες καὶ νὰ ἐπιρρίπτουν τὴν εὐθύνην εἰς ὀλίγους φυγάδας, ἐπιχειροῦν τὸ ἔγκλημα τῆς 6ης Μαρτίου καὶ ἀποπειρῶνται τὴν ὑπεσχημένην συνκαθέλκυσιν τοῦ λαοῦ μὲ αἱματοχυσίαν του λαοῦ. Θὰ τερματίσω, λέγει, τὴν ἀγόρευσίν μου σήμερον ἐκφέρων τὴν γνώμην, ἣν ἐξέφερον ἄλλοτε οἱ κ. κ. Χατζηκυριάκος καὶ ὁ κ. Καφαντάρης. Μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος τοῦ 1928 ὁ κ. Καφαντάρης εἶπεν εἰς τὸν κ. Βενιζέλον. «Ὁ ἀντίπαλος κόσμος ἐξέλιπε πρέπει καὶ σεῖς νὰ ἀποσυρθῆτε διὰ τὴν ἠρεμίαν τοῦ τόπου». Ἀλλ' οὗτος μετά τινα χρόνον ἐπλάνησε τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. μεταχειρισθεὶς τὰ καλλύμματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ποὺ ἦσαν τὸ πρόγραμμα τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Καὶ ἐνῶ ἡ γνώμη τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐπεδοκιμάζετο ἀπὸ τὸν λαὸν δὲν ἐκλήθη τὸ λαϊκὸν κόμμα ἐκλήθη ὁ κ. Βενιζέλος ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὸν ὁποῖον εἶχε διορίσει ὁ ἴδιος. Μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοῦ 1928 μήπως δὲν διέλυσε, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν τελευταίαν ἀναλογικὴν Βουλήν; Θὰ ἔπρεπε, συνεπῶς ὅλοι νὰ εὐχώμεθα νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς πολιτικῆς. Ἂν δὲν θελήσῃ νὰ τὸ πράξῃ, ἐλπίζομεν ὅτι θὰ τὸν καταστήσῃ ἀνίκανον ἡ δικαιοσύνη τοῦ τόπου. Καὶ ἂν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, ἡ Γερουσία, δὲν τιμωρήσῃ τὸν ὀργανωτὴν τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου τότε θὰ ἔχῃ νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. (Χειροκροτήματα).

Α. ΤΑΝΟΥΛΑΣ. Ὡς πρὸς τὴν τακτικήν. λέγει τῆς ἀντικυβερνητικῆς παρατάξεως ἡμεῖς ἔχομεν νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι δὲν ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν μας. ὅτι ἔγινε προσπάθεια νὰ παρακωλυθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. Εἴμεθα πεπεισμένοι

ότι ο Άρτεγγος των Φιλελευθέρων εδημιούργησε το ζήτημα της αποχωρήσεως διά να εξέλθη από την δυσκολον θέσιν, την οποίαν ο ίδιος εδημιούργησε διά των δηλώσεών του, ότι θα ζητήση την επιψήφισιν της παραπομπής του διά των φίλων του. Πάντως το προχθεσινόν επεισόδιον είναι από τα συνηθη και διά τούτο σήμαι ότι θα παρακολουθήσω την συζήτησιν και θα λάβω μέρος και εις την ψηφοφορίαν.

Όσον αφορά, συνεχίζει το κίνημα της 6ης Μαρτίου, τούτο ήτο η έφεσις του κόμματος των Φιλελευθέρων και το μέσον της πραγματώσεως των επιδιώξεων του Ελευθερίου Βενιζέλου προς επιβολήν πολιτικής Δικτατορίας. Αί ρίζαι όμως των επιδιώξεων αυτών είναι πολύ βαθύτεραι. Άγονται από τας κεφαλαιοκρατικας σκέψεις του κόμματος προς καταδυνάστευσιν των λαϊκών μαζών μέ πρόσχημα την χρεωκοπίαν του Κοινοβουλευτισμού. Προχθές άλλωστε ακόμη ο Άρχηγός των Φιλελευθέρων εδήλωσε ότι είναι όπαδός της Δικτατορίας, άλλα χρειάζεται Μουσσολίνι. Το κίνημα λειπον του Πλαστήρα είχε σκοπόν να εναγκαλισθή και να υποστηριξη τα κεφαλαιοκρατικά συμφέροντα του τόπου. Είχεν οργανωθή από καιρού. Δύο μήνας προ των εκλογών ο κ. Σοριανόπουλος κατέβαλε κάθε προσπάθειαν να μας πείση ότι είναι μάταιον να συμπράττωμεν μέ τα κόμματα της αντιπολιτεύσεως, διότι και αν ένίκων ο Πλαστήρας θα έκαμε κίνημα και δεν θα παρέδιδαν οι Φιλελεύθεροι την εξουσίαν.

Γ. ΠΑΡΑΒΑΝΤΕΣ. Αυτά τα είχατε δημοσιεύσει έκτοτε. Δεν είναι εκ των υστέρων.

Α. ΤΑΝΟΥΛΑΣ. Μάλιστα. Μας έκάλυεν λοιπόν να δώσωμεν και ημείς βοήθειαν και αυτά ήτο ή αφορμή της διασπάσεως του Αγροτικού κόμματος. Όσον αφορά τον κ. Σοριανόπουλον είπεν ούτος ότι όταν είχε πέντε βουλευτάς τον ανεγνώριζον ως άρχηγόν και ότι τώρα πού θα τους πολεμήση δεν τον αναγνωρίζουν. Εις αυτά έχω να παρατηρήσω ότι το Αγροτικόν κόμμα είναι ταξικόν και κυβερνάται συλλογικά και έχει αντιπροσωπείαν εις την Βουλήν και τότε είχεν ορισθή ο κ. Σοφιανόπουλος. Άλλ' ως άλλος απατεών μέ τα παλαιά πληρεξούσια ένόμισεν ότι ήδύνατο να χριστή ως Άρχηγός του Αγροτικού κόμματος, ενώ το κόμμα είναι άνευ αρχηγού, διότι είναι κόμμα Αρχών. Και εις το σημείον τούτο δύναμαι να διαμαρτυρηθώ, διότι εκάλεσεν προχθές ο κ. Πρωθυπουργός τον κ. Σοφιανόπουλον εις την πολιτικήν σύσκεψιν.

Κ. ΚΑΛΚΑΝΗΣ. Πόσους βουλευτάς έχει διά να αναπτύσσεται αρχηγός;

Α. ΤΑΝΟΥΛΑΣ. Δύο και τρίτος είναι ο ίδιος μέ τας ψήφους των Βενιζελικών. Πάντως δεν είναι αρχηγός του αγροτικού κόμματος, ούτε δύναται να καλήται υπ' αυτήν την ιδιότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ο κ. Αλεξάτος έχει τον λόγον.

Γ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Νομίζω ότι πρέπει να τηρηθή ο νέος κατάλογος.

Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ. Αυτός ο κατάλογος ισχύει και πρέπει να τηρηθή, άλλως θα παραιτηθώμεν όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Και εις τον χθεσινόν κατάλογον ή ιδία σειρά είναι. Ο κ. Αλεξάτος.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Την νύκτα της 5ης προς την 6ην Μαρτίου ενώ από την καταμέτρησιν των καλπών είχον και εγώ, όπως και σείς οι άλλοι, λάβη την ύψηλην τιμήν να αντιπροσωπεύσωμεν τους συμπολίτας μας και να υπερασπισθώμεν τα δικαιώματά των εις την αθέουσαν ταύτην μετέβην κατάκοπος, να κατακλιθώ και ενώ έκοιμώμην βλέπω ως φάσμα τρομακτικόν ενώπιόν μου την μορφήν εκείνην την οποίαν περικαλύπτει ιστορία φρίκης και τρόμου. Έννοείτε περί ποίας μορφής ομιλώ, και τί συναίσθημα μέ κατέλαβε. Και ενώ ανέμενον να εορτάσω την 6ην Μαρτίου την νίκην του λαού, άκούω μίαν φωνήν προερχομένην από την ψυχήν του κόσμου όλου, ο οποίος μέ περιεστοίχιζε, άλλα και από την ψυχήν ανθρώπων ανηκόντων εις την παράταξιν του Ελευθερίου Βενιζέλου και ή φωνή εκείνη έβόα ότι ο Βενιζέλος ήτο ο ενεργήσας το κίνημα και ο καταλυτής των ελευθεριών του λαού. Και χωρίς να έχωμεν τα στοιχεία και τας αποδείξεις και την ομολογίαν του Αρχηγού των Φιλελευθέρων ή γενική παποίθησις πάντων όμεσρόνων και μή ότι το κίνημα ήτο έργον του Αρχηγού των Φιλελευθέρων. Η ενοχή του Ελευθερίου Βενιζέλου, ήτο αυταπόδεικτος, ούτως είπείν, διά δημοσίας κραυγής.

Μετά την αντικειμενικήν υπόστασιν του εγκλήματος, συνεχίζει ο κ. ΑΛΕΞΑΤΟΣ, υπεύθυνος είναι ο Πλαστήρας. Άλλ' ο κ. Βενιζέλος κατηγορείται ως ηθικός αυτουργός. Και ερωτώμεν, συντείνουν τα στοιχεία επί των οποίων βάσαντα η στηριχθή το Διαστηρίων διά να αποφανθή ότι είνε ένοχος ούτος; Ο ποινικός νομοθέτης ήτο ρητορικός, ήτο η συνεπαγωγή των ενταμφών και των παρατηρήσεων πολλών λαών και πολλών αιώνων όταν συνέτασσε τ' σχετικά άρθρον. Εκείνου του οποίου θα παρατεμηθή ο κ. Βενιζέλος.

Διότι μεταξύ των λόγων τους οποίους αναφέρει, προκειμένου περί της ηθικής αυτουργίας, είναι και ή άπιλή, το μέτον δηλαδή, το οποίον μεταχειρίζεται ένα υποκείμενον άπέναντι ενός άλλου διά να καθυποτάξη την θέλησίν του και να πράξη το δεύτερον υποκείμενον κάτι το οποίον ίσως δεν θέλει. Τούτο το οποίον λέγω, ελαφρύνει ίσως τον αυτουργόν του εγκλήματος; άλλα βαρύνει τον κ. Βενιζέλον. Και ερωτάται, υπάρχουν τα στοιχεία της απειλής; Αναμφισβητήτως. Είναι γεγονός ότι ο Πλαστήρας θεωρείται ως ή μόνη προσωπικότης ή οποία είνε περιπεπλεγμένη μέ ένα γεγονός, το οποίον όχι μόνον ημείς άλλα και ή ιστορία θα χαρακτηρίση ως βαρύτατον έγκλημα. Και είνε φυσικόν ούτος ως εγκληματίας να βλέπη το φάσμα της εκδικήσεως αρκεί και ή παραμικροτέρα ώθησις διά να διεγείρη εις αυτόν όλους τους φόβους, τους οποίους έχουν οι ένοχοι. Παρακολουθήσωμεν ήδη την δρασιν του κ. Βενιζέλου από της απφάσεως να κυβερνήση πάλιν τον τόπον. Οσάκις είδεν ούτος σειδμενον το έδαφος υπό τους πόδας του, οσάκις ερωτήθη ότι επρόκειτο να τεθή εκτός της Αρχής και να τεθή εις τήν άφχην ως βαθρωπος παραπεταμένος, προσεπάθησε να εύρη το μέσα διά των οποίων θα άπέτρεπε την εκδήλωσιν της λαϊκής κατ' αυτού οργής. Και διεκήρυσσεν ότι ερχόμενος εις την Αρχήν ο κ. Τσαλδάρης θα στήση αγχόνας, θα καρατομήση όλους τους αναμιχθέντας εις το έγκλημα εκείνο.

Γ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ. Ανοικοδόγημα.

Β. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Έρώσον λοιπόν έξαπέλυε ταύτα και από τοῦ Βήματος άκόμη, δύναται να υπάρξη αμφιβολία ότι εν κρυπτῷ και παρακύπτω θα έλεγε πάντοτε ότι, αν ενίκα το Λαϊκόν κόμμα, θα επήρχετο άρεσος θανάτωσις του Πλαστήρα και όλων των συνεργασάντων εις το έγκλημα εκείνο. Γνωρίζετε τον άνδρα, γνωρίζετε την μυστικήν δύναμιν και ικανότητα του λόγου, την δύναμιν της πειθούς, και σκεφθήτε όταν μάλιστα επρόκειτο να έμπνεύση τρόμον εις ένα θειλόν, οίος ο Πλαστήρας, εάν απητείτο και μεγάλη προσπάθεια διά να πείση αυτόν τον θειλόν. Ότι ούτως έχουν τα πράγματα, αποδεικνύεται από αυτήν την κατάθεσιν του κ. Βενιζέλου, άλλα και από όσα εμπικτικώς είπεν ο Πλαστήρας, φιλοξενούμενος εις ξένον μέρος και άλλην ήμεραν κύριε Πρωθυπουργέ θα συζητήσωμεν επ' αυτήν την φιλοξενίαν διότι άμφότεροι είπον ότι ο λαός θα ήρπαζε και όπλα άκόμη διά να επιτεθή κατά του Πλαστήρα.

Υποθέτω ότι δεν θέλομεν ουδεμίαν άλλην απόδειξιν ότι είναι ηθικός αυτουργός ο κ. Βενιζέλος λόγω των απειλών, διότι ο νομοθέτης εννοεί απειλάς, όταν προσπαθή τις να διεγείρη φόβους εις ένα άλλον διά της απειλής μέλλοντος κινδύνου. Είναι τότε ηθικός αυτουργός. Ηπόρησα δε πως ο κ. Καφαντάρης υπεστήριξε και μέ τρόπον είρωνικόν μάλιστα ότι δεν εύσταθεί παντάπασιν ή κατηγορία κατά του κ. Βενιζέλου. Πλανάται πλάνην οικτράν, μολονότι είναι εις εκ των αρίστων νομικών. Άλλα δεν ανέβηκα εις το βήμα διά να αναπτύξω την νομικήν και πραγματικήν βάσιν του ζητήματος.

άλλα δι' άλλον λόγον. Όταν αντελήφθη ο κ. Βενιζέλος ότι βαρύνει τους ώμους του μεγάλη, αληθεστάτη κατηγορία, ένόμισεν ότι έπρεπε να παρεμβληθή κάπι ώστε, λησμονουμένης της κυρίας υποθέτεως, Βουλή και κοινή γνώμη να ασχοληθούν επί άλλου ζητήματος. Και δημιουργεί ζήτημα τάξεως του Κοινοβουλίου, ο άνθρωπος πού ούδέποτε εγεφάσθη την τάξιν καί πολύ περισσότερον εκτός της αιθούσης ταύτης. Όταν ο κ. Βενιζέλος ανήλθεν εις το βήμα διά να απολογηθή ένόμισε μετά πόσης πελειότητος, τρέμων ώμίλει και όταν είδεν ότι δεν είχεν ούτε τας πραγματικάς ούτε τας ηθικάς δυνάμεις διά να αποκρούση μίαν κατηγορίαν, ένόμισεν ότι έπρεπεν αυτός ο διάσημος δικηγόρος να είπη κάτι το οποίον άληθώς από νομικής άπόψεως είναι παράδοξον. Είπεν ότι εάν δεν έτήρχε την στάσιν, την οποίαν νομίζομεν ότι έπρεπε να τηρήση, τούτο οφείλεται εις τους ιδιαιτέρους δεσμούς και τας υπηρεσίας του Πλαστήρα. Άλλ' ελησμόνησε τον Ρωμαίον συγκλητικόν, όστις εξήτησε την εις θάνατον καταδίκην του υίού του επιβουλευθέντος την πολιτείαν, και ετόλμησεν ο κ. Βενιζέλος να είπη ότι δεσμοί ιδιαίτεροι – και όλοι γνωρίζομεν αυτούς τους δεσμούς— δεν τού επέτρεπον να πράξη ότι ώφειλε να πράξη. Άλλα εγνώριζε το άστηθές του επιχειρήματός του και εξαπέλυσε τας τελευταίας φράσεις διά να εγκαταλείψη την αίθουσαν. Άς διαφορήσωμεν διά την στάσιν του, και ας ενθυμηθώμεν ότι έχομεν υποχρεώσεις απέναντι του λαού και απέναντι της ιστορίας. Άς θέσωμεν κατά μέρος την απρεπή στάσιν της αντιπολιτεύσεως και ας βαδίσωμεν γενναίοι και αποφασιστικοί. Μη μας πτοήση ή στάσις του ούτε αι απειλαί των συνεργαζομένων μετά του κ. Βενιζέλου. Οφείλομεν όχι μόνον να ψηφίσωμεν υπέρ της παραπομπής, άλλα αφού υπερτάτη ανάγκη επιβάλλει εις την Κυβέρνησιν να ζητήση διακοπήν των εργασιών της Βουλής, ας παρακολουθήσωμεν την υπόθεσιν διά να ρυθάσωμεν εις το αποτέλεσμα, το οποίον θα φέρη την λήθην του παρελθόντος. Άλλα διά να έλθη ή λήθη πρέπει να ρύγη το τρομερόν φάσμα της δικρονοίας, το οποίον εμφανίζει ενώπιον ημών όλην την φρίκην του παρελθόντος. (Ζωηρά χειροκροτήματα).

Ο κ. Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (πρωθυπουργός) παρακαλεί τους κυρίους Βουλευτάς να συντομεύσουν τας αγορεύσεις των, να προσπαθήσουν δε όπως οι λόγοι των μη διαφεύγουν τον τόνον της δικαστικής αντιλήψεως.

Α. ΑΛΕΞΑΤΟΣ. Έχω την συνείδησιν καθαράν κ. Πρόεδρε και την πεποίθησιν ότι δεν απεμακρύνθην της αληθείας. Διότι τα δικαστήρια την αλήθειαν πρέπει να άκούουν, διά να αποφαίνωνται δικαίως.

Γ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Δεν θα εκφράσω την λύπην μου διά την αποχώρησιν της αντιπολιτεύσεως. Δικαίωμα των κατηγορουμένων είναι να δικάζωνται ερήμην, άλλα και δικαίωμα του δικαστηρίου να προβαίνη εις τα έργα του ερήμην αυτών. Είναι έκ είδος αυτό της τακτικής ήτις ποικίλει την πολιτικήν ζωήν του κ. Ελευθερίου Βενιζέλου του πάντοτε ενεδρεύοντος διά να καταλάβη την εξουσίαν. Υπήρξε τόσον τυφλή και πειστική ή αγόρευσις του κ. αρχηγού των ελευθεροφρόνων και τόσον ενίσχυσαν αυτήν αί ομολογίαι των εκείσε αγορευσάντων, ώστε ή φωνή μας να είναι τώρα ασθενής και να μη δύναται να προσθέση τίποτε εις όσα ελέχθησαν. Αισθάνομαι όμως την υποχρέωσιν να ασχοληθώ μέ τα λεχθέντα υπό της αντιπολιτεύσεως διά την συνοχήν του κόμματος ημών και διά την αλληλεγύην προς τον κ. αρχηγόν των ελευθεροφρόνων. Μας είπον ότι έπρεπεν ο κ. Πρωθυπουργός να εμπαδίση τους φίλους του να θέσουν την υπογραφήν των κάτωθι της προτάσεως, διότι ο κ. Μεταξάς δεν θα είχε μόνος του τον απαιτούμενον αριθμόν διά να υποβάλη την πρότασιν, άλλ' ημείς δεν υπεγράψαμεν διότι εθεωρήσαμεν ως πολιτικήν πράξιν την πρότασιν, άλλα διότι τούτο επέβαλλε το κοινόν αίσθημα, ή κοινή συνείδησις, ήτις ένα και μόνον υποβολέα, ένα εισηγητήν, ένα πρωτεργάτην του κινήματος εβαπτυλοδείκτησε τον κ. Ε. Βενιζέλον, και ότι ο κ. Πρωθυπουργός ο κοινοβουλευτικώτατος των πολιτικών αρχηγών, όστις μετά τόσης ηθικής δυνάμεως ανεστήλωσε την καθημαγμένην σημαίαν του λαικού κόμματος δεν ήτο δυνατόν να λησμονήση τας αρχάς του και να ασκήση επιβολήν επί των φίλων του διά να μη υπογράψουν την πρότασιν. Τα πολιτικά κόμματα αποτελούνται από ελευθέρους ανθρώπους, οί οποίοι είς τα κοινά ζητήματα έχουν την ελευθερίαν της γνώμης των. Ελέχθη ότι αί περιστάσεις επέβαλλον να μη έλθη ή υπόθεσις αύτη εις συζήτησιν. Άλλ' εγώ υποστηρίζω το εναντίον. Ότι δηλαδή τώρα θα ενισχυθή ή Κυβέρνησις διά την επιβολήν των μεγάλων ζητημάτων και θα εμπεδωθή ή παποίθησις ότι είναι αποφασισμένη και να τιμωρήση αδυσωπήτως τους απομειραθέντας να καταλύσουν τας λαϊκάς ελευθερίας. Η έννοια της ηθικής αυτουργίας της αναγκαίας συνεργείας έπρεπε να μη υπάρχη εις τον νόμον, εάν δεν απετέλει συνέργειαν η στάσις του αρχηγού των Φιλελευθέρων, όταν ήκουσε να λέγη ο Πλαστήρας ότι θα έξαγείρη τους πολιτικούς του φίλους, άλλ' ούτος μόνον μίαν τιμωρίαν ήρε κατάλληλον διά τον Πλαστήραν, να θέση εις την διάθεσίν του εν αντιτορπιλικόν, διά να τον φέρη μακράν της Ελλάδος. Και αυτό το γεγονός ακόμη το ότι ο Υπουργός των Εσωτερικών, ο τότε, είπεν εις τον αρχηγόν της Χωροφυλακής να πάη εις τον Πλαστήραν διά να λάβη διαταγάς, δεν αρίνει κανένα δισταγμόν διά την παραπομπήν του κ. Βενιζέλου. Πρέπει να εδραιωθή εις την ψυχήν όλακλήρου του Ελληνικού λαού ότι το Κράτος αυτό εις το οποίον το κόμμα των Φιλελευθέρων έζησε, ζη και θα ζη πάντοτε μέ την προσπάθειαν του διχασμού, έχει στερρεάν απόφασιν να τιμωρήση τους υπαιτίους. Το Λαϊκόν κόμμα του οποίου ο αρχηγός έδειξε ότι κατέχεται από μεγαλομυχίαν, άλλ' ότι δεν λησμονεί τας υποχρεώσεις του προς ανθρώπινον του Κράτους, δεν είχε μόνον ως αρχήν να προστατεύση το πολίτευμα και τον κοινοβουλευτισμόν, όταν δεν ήτο εις την αρχήν, άλλα και τώρα μη λησμονούν τας αρχάς του την ιστορίαν του και τας παραδόσεις του. (Χειροκροτήματα).

Φ. ΜΟΣΧΟΥΛΑΣ. Έλαβον τον λόγον διά να δικαιολογήσω την υπογραφήν μου εις την πρότασιν. Ούτε μέσος ούτε [illegible] πειθών συμφέρον με ωδήγησε εις τούτο, άλλ' ή ιερά υποχρέωσις απέναντι του λαού και απέναντι εμού του ιδίου ως Έλληνος του οποίου αί ελευθερίαι εκινδύνευσαν. Έχομεν καθήκον και απέναντι της ιστορίας να παραπέμψωμεν εις δίκην τον Ε. Βενιζέλον. Οί λαοί τους εδηγήσαντες εγκληματικώς αυτούς εις την σφαγήν ως πρόβατα τους εξετόπισαν μη εξαιρουμένου του Κλεμανσώ και μόνον ο Ελευθέριος Βενιζέλος απέμεινεν επί της πολιτικής σκηνής, άξιών να διοική εφ' όρου ζωής. Ομιλών περί του παρελθόντος λέγει ότι δεν θέλει να σχίση το παραπέτασμα, το οποίον καλύπτει τον γολγοθάν, τον οποίον ανήλθον όχι μόνον οι πολιτικοί άλλα και πολλοί άλλοι, δεν θέλει να ανάβέση πληγάς, αλλά δεν ημπορεί παρά να τονίση, ότι μετά την αποχώρησιν του κ. Βενιζέλου ηκολούθησε μία περίοδος αξία εκτιμήσεως χάρις εις την φιλοπατρίαν του κ. Κονδύλη διαλύσαντος τα δημοκρατικά τάγματα και χάρις εις την φιλοπατρίαν του κ. αρχηγού του Λαϊκού κόμματος ομολογεί δε και χάρις εις την φιλοπατρίαν αυτού του κ. Καφαντάρη. Άλλ' αίφνιδίως ενέσκηψε πάλιν ο κ. Βενιζέλος διά να καταρρίψη εις ερείπια το μέγα πατριωτικόν έργον των πολιτικών αίτινες συνεκρότησαν την Οικουμενικήν και δικαίως οί «Καιροί» του Λονδίνου έγραψαν ότι ο κ. Βενιζέλος είναι το σύμβολον του διχασμού του Ελληνικού λαού. Είμεθα λέγει υποχρεωμένοι απέναντι της ιστορίας να ψηφίσωμεν την πρότασιν διά να διδάξωμεν τους εγκληματίας, ότι δεν πρέπει να αποπειρώνται τοιαύτα εγκλήματα και να αδιαφορήσωμεν, πως θα κρίνη ή Γερουσία τον κ. Βενιζέλον του οποίου το όνομα θα γραφή εις την ιστορίαν παρά το όνομα του Πεισιστράτου και του Ερμάλτου (χειροκροτήματα).

Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ. Αντιθέτως προς τον κ. Εύστρατιάδην εγώ λυποδμαι διά την απουσίαν της αντιπολιτεύσεως, διότι επ-

δόμουν νὰ ἔχω ἄμεσον τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἰσχυριστέρων τούς δ-
ποίους θὰ ἐκθέσω. Ἀλλὰ θὰ τὸ πίωμεν τὸ ποτήριον. Προκει-
μένου νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ περὶ παροχῆς ἢ μὴ τῆς προτάσεως
ἐκτελεῖ καθήκοντα δικαστικὰ καὶ πᾶς βουλευτὴς ὡς δικαστὴς
ὀφείλει νὰ δώσῃ τὴν ψῆφόν του κατὰ συνείδησιν. Ὅτι ἐάν ποτε
καὶ ὄν ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ θὰ εἶναι τοῦτο θωρακτὴ τελεσιδικία.
Ἐὰν γίνει δεκτὴ ἡ πρότασις παραπομπῆς, τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνα.
καὶ τόσον ἁπλοῦν, ὅσον νομίζει ὁ κ. Βενιζέλος, διότι ἡ ἐπιτρο-
πὴ θὰ δύναται ἀρκετὰ νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ, καὶ τὴν σύλληψίν του
νὰ διατάξῃ καὶ κατάσχεσιν πειστηρίων νὰ κάμῃ.

Συνεχίζων λέγει ὅτι εἶναι ἀστήρικτοι αἱ αἰτιάσεις ἐναντίον
τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ παρεμποδίσεως ἢ μὴ
παρεμποδίσεως τῆς ὑποβολῆς τῆς προτάσεως περὶ παραπομ-
πῆς. Οὔτε νὰ ἐμποδίσῃ ἠδύνατο οὔτε καὶ νὰ τὴν ἐμπνευσ-
Γνωρίζω ὅτι πρὸς τὴν γνώμην μου ταύτην ἔχω ἀντιμάχους
ὅλους τοὺς ῥήτορας τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἔχω ὅμως εὐτυ-
χῶς ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν παγκόσμιον κοινοβουλευτικὴν συνειδησιν
Εἰς τὴν Γαλλίαν κύριοι, ὅταν ἐδικάζετο ὁ Μαλέϋ, εἷς τῶν
βουλευτῶν ἠρώτησε τὸν τότε Πρωθυπουργὸν Κλεμανσώ, ποίαν
γνώμην ἔχει περὶ τῆς παραπομπῆς τοῦ τεώς Ὑπουργοῦ. Καὶ
ὁ Γάλλος Πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν. «Εἶσθε ἐλεύθερος ".
βουλευτά. νὰ κάμετε ὅτι θέλετε. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει γνώ-
μην καὶ ἡ Βουλὴ ἀσκεῖ τὴν στηριγμὴν ταύτην μιαν προνομιον.
καὶ ἂν ἐγὼ εὑρίσκομαι ἐδῶ, εὑρίσκομαι διότι πρέπει ὡς Πρόε-
δρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ εἶμαι παρών." Ὅταν διὰ μίαν ἄλλην,
ὑπόθεσιν συνεδρίαζε πάλιν ἡ Βουλὴ ὁ πολὺς Ρεμπὸ εἶπεν ὅτι
δὲν ἐπιτρέπεται κἂν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀναλάβῃ παρομοίαν
πρωτοβουλίαν. Καὶ ἡ ἄποψις αὐτὴ κύριοι ἐπεκρατήθη ἀπὸ ὁλό-
κληρον τὴν Γαλλικὴν ἐπιστήμην Ἡ παρέμπω σχεπικῶς εἰς
τὸν Μπαρτελεμὸ τὴν δόξαν τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης. Ἐὰν
ταῦτα ἔχωσιν οὕτω, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ-
σιν εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν. Τὸν τίτλον τῆς ἐσχάτης
προδοσίας θὰ εἶχον δυσκολίας νὰ τὸν ἀπονείμω εἰς τὸν ἀρχη-
γὸν τῶν φιλελευθέρων. Διότι ὁ τίτλος αὐτὸς ἀπενεμήθη μόνον
εἰς τιμίους ἀνθρώπους, εἰς εὐγενέστατα τέκνα τῆς ἑλληνικῆς
πατρίδος (χειροκροτήματα). Καὶ ἰδοὺ ὅτι χειροκροτεῖ πρῶ-
τος εἷς ἔσχατος προδότης ὁ κ. Βαρδάκης καὶ ἄλλος προδότης
ὁ κ. Τσαλδάρης οἰκογενειακῶς μάλιστα προδότης. Τὸ ἀδίκη-
μα κ βουλευταί εἶναι βαρὺ ὑπὸ ἄλλης ἀπόψεως ὡς ἐκ τῆς
ἰδιαιτέρας θέσεως. τὴν ὁποίαν κατέχει ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλε
λευθέρων εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου. Γνωρίζετε ὅλοι
πόσην εὐθιξίαν ἔδειξεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων διὰ τὸ πο-
λίτευμα τῆς χώρας ὀργανώσας καὶ συμπήξας τὸν στρατιωτι-
κὸν σύνδεσμον, διότι τάχα ἔπρεπε νὰ προστατευθῇ τὸ πολίτευμα
ἀπὸ τοὺς κινδύνους. Ἔπειτα ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων
πληροφορηθεὶς συνομιλίας εἰς κάποιαν Καφενὲ τῆς Θεσσαλο-
νίκης κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κ. Κονδύλης ἐρωτηθεὶς τί ἰδέαν ἔχει
περὶ δικτατορίας δὲν ἔσπασε εἰς τὸ ξύλο τὸν ἐρωτήσαντα. ἀλλὰ
συνεζήτησε μετ' αὐτοῦ. ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἔσπευσε
νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Κυβέρνησιν. Τοιαύτη ἦτο ἡ εὐθιξία τοῦ
ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων. Τίποτε δὲν τὸν ἐνδιαφέρει. εἰμὶ
μόνον ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατακράτησιν
τῆς ἐξουσίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἰδιαίτερος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον
ὑπεκίνησε τὴν πρᾶξιν κατὰ τοῦ πολιτεύματος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου
τόσην ἔδειξεν εὐθιξίαν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων. Δὲν θὰ
ὁμιλήσω ἐπὶ τῆς οὐσίας. ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ εἶπω ὅτι οὐδέποτε
κατηγορία ἦτο τόσον θαυμαστῶς συνεκτυπασμένη καὶ θεμελιω-
μένη. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, ὁ ὁποῖος ἀνέ-
λαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, ἐὰν ἤ-
θελε νὰ κατέλθῃ ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν στρατηγίαν τῶν Κοινωνι-
κῶν Ἀσφαλίσεων μέχρι τοῦ χαμαλοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ποινικοῦ
Νόμου θὰ ἔβλεπεν ὅτι ὑπάρχει τὸ ἄρθρον 72 παράγρ. 6. τὸ
ὁποῖον τιμωρεῖ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐκ τοῦ Ὑπουργήματός
των ἠδύναντο νὰ προλάβουν τὸ ἀδίκημα καὶ δὲν τὸ ἔκαμαν

Ὑπάρχουν, κύριοι Βουλευταί, τρία σημεῖα τῆς ὅλης πρά-
ξεως, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς κατηγορίας. Τὸ
πρῶτον εἶ κι ἡ ὑφάλκησις τῶν προτφύγων. Δὲν θὰ ἐπιμείνω
ἐπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ ἀποχρωματίσω τὸν ἀπαράμιλλον χαρακτη-
ρισμόν. τὸν ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς
τῶν Στρατιωτικῶν. Θέλω μόνο. νὰ εἴπω ὅτι ἡ πρόκλησις
αὐτὴ δὲν ἦτο ἁπλῆ ἀπειλή, ἀλλὰ ἐγένετο καὶ πρᾶξις, διότι
πράγματι οἱ πρόσφυγες αὐτοὶ ἐστάλησαν εἰς τὸ Ὀρειβατικόν,
τοὺς ἐπέρασαν γιὰ κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ἐθέριτσαν. Πρόκει-
ται. κύριοι. περὶ κοινοῦ ῥυθαίου ἐγλήματος. Καὶ θὰ παραμεί-
νῃ. κύριοι Βουλευταί. ἀφθιτον τὸ κατάντημα ἑνὸς τέως Πρω-
θυπουργοῦ. ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ ὁπαδῇ μετὰ τοῦ φιλτάτου
του Πλαστῆρα. ὁ ὁποῖος ἔχει προσφέρει. λέγει. εἰς τὸν τό-
πον αὐτὸν μεγάλας ὑπηρεσίας. Τὸ δεύτερον σημεῖον εἶναι εἰς
τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν πρωϊνήν. ὅταν εὑρίσκωνται εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀπο-
τελοῦν τὸ Κράτος, ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐπιβολῇ, καὶ ἐν μέσῳ αὐ-
τῶν ἕνας ἀπόστρατος. ὁ ὁποῖος τοὺς ἔλεγε. «Ἐγὼ θὰ κάμω
ἐπανάστασιν». Καὶ ἐκεῖνοι τοῦ ἔλεγον. «Σᾶς παρακαλοῦμεν μὴ
κάνετε ἐπανάστασιν». Διατί λοιπὸν ὅλοι ἐκεῖνοι ἐσιγοῦν: Διό-
τι πίσω ἀπὸ τὸν ἀπόστρατον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν ἡ ἀντίρροπος
δύναμις. τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος
ἔλεγε. «Καλὰ νὰ μὴ γίνῃ δικτατορία. ἀλλὰ καὶ οὐδεμία ἀντί-
στασις κατὰ τοῦ ἐπαναστάτου». Καὶ κατέπιπτον ἀβρανεῖς εἰ
χείρας ὅλων. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχουν τινὲς. οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπεί-
σθησαν. θὰ φέρω καὶ τὴν μαθηματικὴν ἀπόδειξιν. Καθ' ἣν
στιγμὴν ἐγὶ αντο ὅλα αὐτὰ ἐδῶ. ὁ Ἐξηντάρης ἔλεγεν εἰς τὸν
Κλάδον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀνετράπη. Ἡ ἐπικοινωνία τοῦ Ἐ-
ξηντάρη μὲ τὸν Πλαστῆρα ἔγινε τὴν ἅγη πρωϊνὴν ὁπότε ὁ
Πλαστήρας ἔλεγεν εἰς αὐτὸν: «Ἐγὼ διοικῶ αὐτὴν τὴν στιγ-
μήν». Καὶ τὸ κοπέλλιον ἀπήντησεν. «Καλά, Ἀρχηγέ». Ἐκεῖνα
ποὺ θὰ ἐγίνοντο τὰ εἶχε τηλεγωνήσει ἁπλῶς ὁ Βενιζέλος, ὡς
γενόμενα. Τὸ τρίτον σημεῖον εἶναι εἰς τὰς 5 1/2 τὸ πρωΐ. Ὁ
Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Κατεχάκης συναντᾷ τὸν κ.
Βενιζέλον, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἤδει γνωρίζετε ἐκοιμᾶτο ὅλην τὴν
νύκτα καὶ εἰς τὰς 2 συνομιλοῦσε μὲ τὸν Πλαστῆρα καὶ ἀρ-
γότερον μὲ τοὺς ἀντιστρατήγους καὶ ἔπειτα μὲ τὸν Ἐξηντά-
ρην. εἰς τὰς 5 1/2 μὲ τὸν Κατεχάκην. Ἐκοιμᾶτο ὁ Ἀρχη-
γὸς τῶν Φιλελευθέρων ὅλην τὴν νύκτα. Λέγει λοιπὸν ὁ κ.
Κατεχάκης. «Ἕνας κύριος ἀκούων εἰς τὸ ὄνομα Πλαστήρας
ἔλθε καὶ κατέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἐκδίδει διαταγάς. Τί
νὰ κάμω: Ἔτσι λοιπὸν κάμνουν οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Στρατιω-
τικῶν, ὅταν τοὺς πάρουν τὸ Ὑπουργεῖον: Πηγαίνουν εἰς τὸν
Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ λέγουν. μοῦ πῆραν τὸ Υ-
πουργεῖον, τί νὰ κάμω; Καὶ ἐπιτρέπουν κατ' αὐτὸν τὸν τρό-
πον εἰς ἕνα ἀνώτερον στρατιωτικὸν τὸν ἀντιστράτηγον Θ. Μ-
νέτταν νὰ λέγῃ εἰς τὴν κατάθεσίν του ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἔγκα
λεσε τὸ Ὑπουργεῖον του ἐγένετο, ἐξ ἐπαγγέλματος στρα-
τιωτικὸς αὐτός, ἔνοχος ἐγκαταλείψεως θέσεως ἐνώπιον ἐπα-
νεστάτου. Τί συμβαίνει λοιπὸν καὶ πᾶγε ὁ Κατεχάκης εἰς τὸν
κ. Βενιζέλον: Διότι ἐγνώριζε ὅτι αὐτὸς εἶχε βάλει τὸν Πλα-
στῆρα. ἡ δὲ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἶναι γνωστή. Νὰ
παραιτηθῇς. Νὰ παραιτηθῇς. διότι μοῦ χρειάζεται ἀκόμη ὁ κ.
Πλαστήρας. Τοῦ ἐχρειάζετο ἀκόμη καὶ ἂν ἀκόμη ἀπεστύ-
γαιε τοῦ ἐχρειάζετο. Ὑπῆρχε πλήρης συνεννόησις μεταξὺ
Πλαστήρα καὶ Βενιζέλου καὶ ἔπρεπε νὰ φύγῃ ὁ Κατεχάκης
καὶ νὰ μὴ μείνῃ ἔρμαιον ἡ ἀσφάλεια τῆς χώρας. Αὐτὰ εἶναι
κύριοι βουλευταὶ τὰ τρία σημεῖα.

Ἂν δὲν σᾶς ἔπεισαν. ὑπάρχουν καταθέσεις ἀξιωματικῶν
οἱ ὁποῖοι λέγουν. πῶς μποροῦσε νὰ γίνῃ τὸ κίνημα χωρὶς τὴν
ἔγκρισιν τοῦ Ἀου Συντάγματος τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ Κρή-
τας τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κ. Βενιζέλου. Καὶ ἂν δὲν φθάνει
αὐτὸ ὑπάρχει κάτι ἄλλο. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων
ἀπεφάσισε τὴν Κυβέρνησιν τῶν ἀντιστρατήγων ἔστειλε τὸν
Σιφτλῆ Βενιζέλον εἰς τὸν Πλαστῆρα καὶ αὐτὸς παρέδωκε ἀ-
μέσως τὴν ἀρχήν. Φαντασθῆτε. ἀφοῦ παρέδωσε τὴν ἀρχήν,
διότι τοῦ τὸ παρήγγειλε μόνον. φαντασθῆτε ἐάν, τὴν στιγμὴν
κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνέπτυσσε ἐνώπιόν του τὰς ἰδέας περὶ δικτα-
τορίας τὸν ἐκύτταζε ἁπλῶς μὲ ὕφος ἀπειλητικόν.

Θὰ ἔβαζε τὴν οὐρά του εἰς τὰ σκέλη τὰν σκύλος δαρμένος.
Καὶ ἂν δὲν φθάνει αὐτὸ θυμηθῆτε ὅτ μετεσὺ ὁ ἀχχηγὸς τῶν
φιλελευθέρων καὶ τοῦ ἐφιλᾶ τὸ χερί το χερί το αἱματωμένο
ὄχι πλέον ἀπὸ παλαιὰ αἵματα ἀλλὰ ἀπὸ πρόσφατα τοῦ ἐφιλᾶ
τὸ χέρι διὰ νὰ τὸν συγχωρῇ διότι, καθὼς λέγει εἰς τὴν κατά-
θεσίν του. ἠξέκαρε τὸ παραπαιθῇ. Εἶναι περίπου ἴσως ὁ
Εἰσαγγελεὺς ὁ συλλαμβάνων ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν ἐμπλεκόμενον
μὲ τὸ περιστέρωφ ἀπὸ χαλίκι καὶ μὲ δύο σφαῖρας μὴ ῥιφθέ-
ντας εἰσέτι ὁ ὁποῖος τοῦ λέγει. τὰ θερμὰ μου συγχαρητήρια που
δὲν ἐσκότωσες καὶ τοὺς δύο ἄνδρας. Ὁ Πλαστηρικὸς καὶ ὁ
βενιζελικισμὸς εἶναι δύο ἔννοιαι ὑρτιαι καὶ διακεχωρισμέναι. Ὅ.τι
συλλάβει ὁ νοῦς τοῦ Βενιζέλου το ἐκτελεῖ το βρηκιὸν ὁ Πλα-
στήρας, ὁ συλλήπτωρ εἶναι ὁ Βενιζέλος. Δι' αὐτὸ βλέπετε τὴν
παράταξιν ἐκείνην νὰ προστατεύῃ τὸ κίνημα καὶ τοὺς κινη-
ματίας. νὰ καθυβρίζῃ τοὺς Ὑπουργοὺς καὶ νὰ φάλλῃ παιαν
νίκης χαρμοσύνους. Διότι ἐπεκράτησε νὰ φραδεύῃ ὁ
ἐπαναστάτης ὡς μοῦτσος εἰς τὴν Ρόδον. Κύριοι Βουλευταὶ
δὲν θὰ διστάσετε νὰ ἀποφανθῆτε παρόμοιαν περὶ τῆς παρα-
πομπῆς εἰς δίκην τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων παρρῶτες
τας ὑστερικὰς κραυγὰς ὅτι ῥίπτομεν ἔλαιον εἰς τὴν πυρά. Ἡ-
μεῖς ἐπιζητοῦμεν τὴν ὁριστικὴν γαλήνην. Ἡ θὰ ἀπαντηθῇ
ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι παρεξηγήσεις. ὅπότε ἔρχεται καὶ τιμὴ εἰς τὸ
Κοινοβούλιον ὅτι ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος ὠρθώθη ἐναν-
τίον τοῦ κινήματος ἢ θὰ βεβαιωθῇ τὸ ἀντίθετον. ὁπότε καὶ
πάλιν θὰ ἐπέλθῃ ἡ γαλήνη εἰς τὸν τόπον. Καὶ ὅπως εἶπεν ὁ
ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων. ὁ ταῦτα πραττων αὐτεπαγγέλ ὑπο-
γράφων μόνος του τὴν πολιτικὴν καταδίκην. Ἅμα ὡς ἐκ-
λείψῃ ἐκ τῆς σκηνῆς ὁ φιλτάτος πολιτικός θὰ ἠσχάσωμεν
καὶ τίποτε πλέον δὲν θὰ διαταραχῇ τὴν γαλήνην τῆς χώρας.

Ὁ κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ λέγει ὅτι παραιτεῖται τοῦ λόγου
μετὰ τὰ ἀναπτυχθέντα ἀπὸ τοῦ βήματος ὑπὸ τῶν προλαλησάντων
καὶ κατόπιν τῆς συστάσεως τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ
Κόμματος.

Ι. ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ. Τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα συζητοῦμεν
κ. βουλευταὶ ἀπὸ ἡμερῶν εἶναι ὑψίστης σημασίας. λόγῳ τοῦ
στενοῦ ἐσωτερικοῦ συνδέσμου πρὸς ἄλλα γεγονότα ὁμοίας φύ-
σεως. Ἂς εὐχηθῶμεν καὶ ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἐπέλθῃ
ἡ γαλήνη ἀφοῦ ἐκαριζωθῇ τὸ κακὸν ἐκ τῆς ῥίζης του. Θὰ
ἐνθυμεῖσθε κ. βουλευταὶ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἐμι-
λῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δὲν εἶπεν τὴν μόνην φράσιν τὴν
ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εἴπῃ καταδικάζων τὸ κίνημα. Ὀφείλομεν
ὅ.τ' αὐτὸ νὰ ἀνεύρωμεν τὰ βαθύτερα αἴτια καὶ τοὺς ἐνόχους
τῆς ἐγκληματικῆς ἐκείνης πράξεως. Διὰ νὰ πράξωμεν τοῦτο
πρέπει νὰ τὴν χωρίσωμεν εἰς δύο γενικωτέρας κατηγορίας
Εἰς αἰτίας σύγχρονα καὶ εἰς αἴτια ἀπώτερα. Νὰ ἀναζητήσωμεν
τὰ αἴτια εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ὁ κ. Βενιζέλος ἐμμόνως ἐκαλ-
λιέργησε ἀπὸ 15 ἐτῶν. τὸ πνεῦμα τῆς ἀνταρσίας θέτων φυ-
σίγγιον δυναμίτιδος εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.
Ἕνας πολιτικὸς διαπράττει πλήρως ἀφιλοσόφημον πρᾶξιν ὅταν
ἐξαπολύει τὴν ὀὐλλαν τῶν κινημάτων ἐναντίον ἑνὸς λαοῦ.
διότι ὁ βίος τῶν λαῶν δὲν εἶναι ὅπως ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων.
ἔχει διάρκειαν μακρὰν καὶ ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ ὀφείλει νὰ βοηθῇ
εἰς τὴν ἐξελικτικὴν πρόοδον του τὸ ἔθνος. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν
εἰς τὰ σύγχρονα γεγονότα. Ἀπὸ τοῦ Θέρους τοῦ 1932 ὁ τέως
πρωθυπουργὸς Κέρυσε τὸν στρατιωτικὸν σύνδεσμον. ἐνέκρινε τὸ
πρωθυπουργὸς Κέρυσε τὸν στρατιωτικὸν σύνδεσμον. ἐνέκρινε τὸ
πρωτόκολλόν του διορθώσας ὡρισμένα ἄρθρα του, τὰ ὁποῖα πα-
ρέθωσε εἷς ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν. Θὰ τὰ καταθέσω αὐτὰ ὅλα
εἰς τὴν ἀνάκρισιν. Συναντηθεὶς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐξ
Εὐρώπης μὲ ἀπόστρατον ἀξιωματικὸν ἠρώτησε: πόσοι ἐνεγρά-
φησαν εἰς τὸν σύνδεσμόν μας; Τόσοι. τοῦ ἀπήντησεν ἐκεῖνος.
Μόνον τόσοι κ. Μοσχοβίτη; Διότι περὶ αὐτοῦ ἐπρόκειτο. Μοῦ
τὸ εἶπε αὐτὸ ὁ συνταγματάρχης Ματάλας καὶ μοῦ ἐπέτρεψε
νὰ κάμω χρῆσιν εἰς τὴν Βουλήν. Ἔφεραν ἐδῶ Κρήτας ἀξιω-
ματικοὺς καὶ χωροφύλακας καὶ τὸ κίνημα τὸ ἐγνώριζον σχε-
δὸν ὅλοι. Ὁ συνταγματάρχης Ματάλας εἶχε γράψει εἰς τὴν
Λάρισσαν ὅτι ὁ Πλαστήρας ἑτοιμάζει κίνημα. Τί θὰ κάμωμεν;
Δὲν θὰ μακρυγορήσω κ. βουλευταὶ διότι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς
τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἀνέπτυξε τόσον πειστικῶς τὸ κατηγορητή-
ριον. Καὶ ἐπειδὴ ἀκούσατε τὸν κ. Μεταξᾶν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω
τὴν ῥαθυμίαν μου ἐπὶ τῆσιν διὰ τὸ ὄμμα καὶ τὴν ἀνωτέραν
ὑπέρ. τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε. Μοῦ ἐπέφερε ἐσωτερικὴν λύτρω-
σιν ὅπως καὶ εἰς ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Τὰ γεγονότα εἶνε
τοσον πρόχειρα κα. ὅτι πάντα μὴ νομικὸν. Κατ' ἐμὲ ὑπῆρχεν
ἡ ἐν τῷ νῦν ὄρει ἀμεικτα. Καὶ δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου ἀμφιβο-
λία. Νῦν ἐυστάθει ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ ἐντι-
μος Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος
ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν σφαῖραν τῆς δυναμεως καὶ τῆς βίας πρὸς
τὴν σφαῖραν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ με τα κινήματα μεταφέρθη
πάλιν ὀπίσω εἰς τὴν σφαῖραν τῆς βίας. Δὲν ξέρομεν ἂν ὁ
Πλαστήρας εἶναι ἔνοχος, ἐὰν ὁ Βενιζέλος εἶναι συνεργος. Γνω-
ρίζομεν ὅμως ὅτι τὸ κίνημα ἐγίνεν. Οἱ ἀρχαῖοι. κύριοι βουλευ-
ταὶ ἐπίστευον ὅτι ὁ Ζεὺς ἔδυ δῶρα ἔδωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους
Ἦν ἀλήθεια καὶ την εἶκεν. Δι' αὐτὸ θὰ ῥηρίσω μὲ τα δύο μου
χέρια τὴν τροτασιν παρακομπῆς τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ ἀξιό-
τιμος Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων.

Ε. ΧΑΤΖΗΔΑΚΙΣ. Δὲν θὰ μακρυγορήσω, κύριοι Βουλευταὶ
ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς κατηγορίας. Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ εἴπω
ὀλίγα τινὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προτάσεως παρακομπῆς εἰς
δίκην τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Θὰ ἔπρεπεν ὁ ἀξιότιμος Ἀρ-
χηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων νὰ συμπληρώσῃ τὴν πρότασίν του
διὰ τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 72 τοῦ Ποινικοῦ Νό-
μου. Ἤθελα ὅτι γνωρίζουν ποῖαι ἦσαν αἱ σχέσεις τοῦ Πλαστήρα
μὲ τὸν Βενιζέλον. ὅσοι γνωρίζουν ὅτι ὁ Πλαστήρας ἦτο σὰρ"
λὰ τῆς σαρκὸς τοῦ Βενιζέλου. δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ πιστεύσουν
ὅτι καὶ τὸ κίνημα ἐνέργειαν αὐτὸς καὶ τὴν εὐχὴν του ἔδωσε. Ἀλ-
λὰ ἦλθον ἐδῶ οἱ Ὑπαρχηγοὶ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.
οἱ ὁποῖοι ὑπεστήριξαν ὅτι ὁ Βενιζέλος δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποστηρ-
ξῇ τὸ κίνημα. Ἐγὼ ὑποθέτω ὅτι ἔτσι πράγματι ἔγινε. Ὁ Βενιζέ-
λος ἀφοῦ ἔκαμε τὴν ἐκλαϊκίσι του καὶ παρώρυνε τὸν Πλαστῆ-
ραν διὰ νὰ κάμῃ τὸ κίνημά του εἶχε τὴν ὑστερόβουλον σκέψιν
ἂν ἐπιτύχῃ θὰ ἔχῃ καλῶς." Ἄλλως αὐτοὶ θὰ ἔρριπτον τὸν μπελᾶ
τους. Οἱ δύο Ὑπαρχηγοὶ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ὡμί-
λησαν καὶ περὶ ὁμαλότητος μὲ ἀρκετὴν δόσιν ὑποκριτικοῦ Φα-
ρισαϊσμοῦ. Ἡ ὁμαλότης. κύριοι Βουλευταὶ θὰ ἐπέλθῃ μόνον διὰ
τῆς ἀποφάσεως. ἀλλ' αὐτοὶ ὑποστηρίζουν τὸν Ἀρχηγόν των. ἐλ-
πίζοντες ὅτι κάποτε θὰ τὸν κληρονομήσουν. Φρονῶ ὅτι ἡ πλειο-
ψηφία τῆς Βουλῆς ὀφείλει νὰ παραπέμψῃ τὸν Ἐλευθέριον Βε
νιζέλον ὅπως δικασθῇ διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς 6ης Μαρτίου. Ἔστω
καὶ ἂν ἡ σύνθεσις τῆς Γερουσίας εἶναι τοιαύτη. ὥστε νὰ εἶναι
ἴσως δυνατὸν νὰ μὴ καταδικασθῇ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ Γε-
ρουσία εἶναι ἁπλῶς παράρτημα τῆς Λέσχης τῶν Φιλελευθέ-
ρων. Διὰ νὰ εἶναι ὅμως βεβαία ἡ καταδίκη του πρέπει νὰ πε-
ριληφθῇ εἰς τὸ ἀδίκημα καὶ τὸ ἄρθρον 72 ἐδάφιον 6. τὸ ὁποῖον
λέγει ὅτι «ὅσοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐμποδίσουν κλπ.. διότι πρᾶγ-
ματι ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ὁμολόγησεν ἀπὸ τοῦ βήματος
τούτου ὅτι ἐγνώριζε τὴν ἐγκληματικὴν πρᾶξιν. ἡ ὁποία ἐπρό-
κειτο νὰ τελεσθῇ. Πρέπει λοιπὸν νὰ συμπληρωθῇ ἡ πρότασις
τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων.

Ι. ΜΕΓΑΣΑΣ. Μπορεῖ νὰ τὴν συμπληρώσῃ, κύριε συνάδελ-
φε, ἡ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπή.

Ε. ΧΑΤΖΗΔΑΚΙΣ. Καλύτερον νὰ ἦτο νὰ συμπληρωθῇ ἡ
πρότασίς σας ἀπὸ τώρα ἵνα μὴ δύναται ἡ Γερουσία νὰ τὸν ἀθω-
ώσῃ. Δὲν εἶναι δυνατὸν κύριοι Βουλευταὶ νὰ τύχωμεν προσοχῆς
τὸ ὑπεκριτικὰ ἐπιχειρήματα. τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξαν ἀπὸ τοῦ βήμα-
τος τούτου οἱ ὑπαρχηγοὶ τῶν Φιλελευθέρων. Ὁ ἐντιμότατος ἀρ-
χηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. ἐντιμότατος ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐν-
νοίας τῆς λέξεως καὶ ὄχι τῆς βενιζελικῆς, ἐπεκαλέσθη ὅτι
ὀφείλει νὰ ῥίψῃ τὴν χώραν εἰς τὸν ἠθικόν της ρυθμόν. Δὲν δύ-
νανται ὅμως νὰ ἐπέλθῃ ἠθικὸς ρυθμὸς πρὸς τοῦ ἠθικοῦ καθαρ-
μοῦ. Δι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ ὅλους ἡ πρότα-
σις παραπομπῆς εἰς δίκην τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου (χειρο-
κροτήματα).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἐρωτήσετε τὴν Βουλὴν ἐὰν συναινεῖ νὰ κηρυχθῇ περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ Συνεδρίασις αὔριον, ὁπότε ἔχω νὰ εἴπω ὀλίγα τινά.

Ὁ Πρόεδρος

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Μεθ' ὃ ὥρα 12 μ. μ. συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις. Ἡ αὔριον Παρασκευὴν ὥραν 5 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'.

Παρασκευῆς 19 Μαΐου 1933.

Ὥρα 5.30' μ.μ. ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. Σ. Μπαλάνος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Σῖμος*** καὶ ***Χρ. Παπασταύρου*** καταθέτουν ἀναφορὰν τοῦ Κυνηγετικοῦ Συλλόγου Ἰωαννίνων ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ θήρας νόμου 5728.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Αὐτοκινητιστῶν τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν τὸ ζήτημα ἀπομακρύνσεως 150 αὐτοκινήτων Λεωφορείων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Κερκύρας ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν Βουλευτῶν κ. κ. Θεοδ. Δεσύλλα καὶ Σπ. Παϊπέτη.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Μπινοπούλου κατηγορουμένου ἐπὶ δυσφημήσει διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν Ἀεροπορίας, Συγκοινωνίας, Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν, Ἐσωτερικῶν, Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Προνοίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Χρ. Παπασταύρου*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν κατοίκων Σαγιάδος περὶ ἐπαναλειτουργίας τῶν ἁλικῶν Σαγιάδος.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοῦ Ε. Πανα-ναπηρικοῦ Συνεδρίου ζητοῦντων τὴν χορήγησιν συγκοινωνίας δωρεὰν τὴν μεταβίβασιν τῶν περιπτέρων εἰς τοὺς κληρονόμους, τὴν χορήγησιν νοσηλείων καὶ φαρμάκων κλπ.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἐναντίον τῶν μελῶν τοῦ Ε' Πανα-ναπηρικοῦ Συνεδρίου ἐπιθέσεις τῶν ἀρχειομαρξιστῶν καὶ ζητεῖ τὴν λῆψιν μέτρων κατ' αὐτῶν,

Ὁ Σύλλογος προστασίας ἀστέγων καὶ ἀπόρων μισθωτῶν παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῇ εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν καὶ τὸ ζήτημα τῆς στέγης καὶ παρατάσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ διετίαν.

Ἡ Ἕνωσις ἐνυπεθήκων δανειστῶν ξένου συναλλάγματος Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῇ εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν τὸ ζήτημα τῶν δανειστῶν ξένου συναλλάγματος.

Ἡ Ὁμοσπονδία Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους καὶ τὴν παροχὴν ζωαρκείας καὶ ἐξασφαλίσεως σπόρου διὰ τὴν προσεχῆ καλλιέργειαν.

Τὸ Α' Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Ἐμπόρων Δημητριακῶν καὶ Ἐγχωρίων Προϊόντων Βόλου, ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ πενταετοῦς ἀγροτικοῦ χρεωστασίου, τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ συγκεντρώσεως ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς, τὴν κατάργησιν τῶν ἀπαγορευτικῶν πρὸς τοὺς ἐμπόρους διατάξεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὰς μετ' ἀγροτῶν συναλλαγάς των κλπ.

Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν τροποποίησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τὴν λῆψιν μέτρων ὑπὲρ τῶν ἀνέργων, τὴν ἀπόλυσιν ἀπὸ τὰς δημοτικὰς καὶ δημοσίας θέσεις τῶν συνταξιούχων κλπ.

Ἡ Ἕνωσις Ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5598 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν γερόντων καὶ ἀνικάνων ἀρτεργατῶν.

Ὁ κ. ***Δ. Μάξιμος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1932.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Σαγιὰς περὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἐπὶ τῶν πρακτικῶν.

Β. Σαγιᾶς (Ὑφυπουργὸς Πολιτικοῦ Γραφείου). Εἰς μίαν πρωϊνὴν ἐφημερίδα, ἀνεγράφη ὅτι κατὰ τὰ χθεσινὰ ἐπεισόδια ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος, ἀπηύθυνε φράσιν ὀκρεῖαν κατ' ἐμοῦ. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθὲς ἢ τοὐλάχιστον ὅτι ἐγὼ δὲν ἤκουσα τοιαύτην φράσιν. Διότι ἐὰν ἤκουον τοιαύτην φράσιν θὰ ἔδιδα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀπάντησιν τὴν ἐπιβαλλομένην ἐκ τῆς θέσεώς μου ὡς μέλους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων ἀπέναντι ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἐκπροσωπῶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. (χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Τὰ θεωρεῖα εἰδοποιοῦνται ὅτι, εἰς τὸν παραμικρὸν θόρυβον θὰ διατάξω τὴν ἐκκένωσιν.

Α. Σλῆμαν. Κατὰ τὰ πρακτικά, κ. Πρόεδρε, ἐτελείωσε ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως διώξεως τοῦ κ. Βενιζέλου καὶ βαθύτατα δὲν θεωρῶ ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν συζήτησιν. Ἡ πρότασις ἐν τούτοις εἶνε ἐγγεγραμμένη πρώτη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, δι' αὐτὸ καὶ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, νὰ δηλώσῃ, ἐὰν εἶνε ἀληθῆ τὰ λεγόμενα περὶ ἀμνηστείας. Ἡ ἀμνηστεία ἀντίκειται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μας πρὸς τὸν λαὸν ἐπαγγελίας, καὶ νομίζω ὅτι δέον νὰ δηλώτῃ σαφῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν εἶνε ἀληθεῖς αἱ διαδόσεις. Διότι εἶνε ὀξύμωρον νὰ συζητῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς προτάσεως καὶ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις, ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἤδη λάβει ἄλλην ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀποδοκιμάζω. (Μία φωνὴ ἐκ τῶν γυναικείων θεωρείων «Εὖγε »).

Δ. Πετροπουλάκης. Κύριε Πρόεδρε, ἐκ συστήματος τὰ αὐτὰ πρόσωπα εἰσέρχονται πάντοτε εἰς τὰ θεωρεῖα καὶ χειροκροτοῦν καὶ ἀποδοκιμάζουν. Ἐγὼ κατ' ἐπανάληψιν ἔδωσα εἰσιτήρια, ἀλλὰ κανεὶς ἐξ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωσα, δὲν κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ. Πρέπει οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τὰ θεωρεῖα νὰ παύσουν νὰ θεωροῦν τὴν Βουλὴν ὡς θέατρον. Ὀφείλουν

δὲ καὶ οἱ κ. κ. βουλευταὶ νὰ προσέχουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους εἰσάγουν εἰς τὰ θεωρεῖα.

Πρόεδρος. Τὰ εἰσιτήρια δίδονται εἰς τοὺς βουλευτάς, τὸ Προεδρεῖον δὲ λαμβάνει ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως. Τί ἀγαπᾶτε νὰ κάμω περισσότερον; Τὰ εἰσιτήρια διαθέτει ὁ Διευθυντὴς τῆς Βουλῆς, εἰς τοὺς κ. κ. Βουλευτάς.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀντικειμένου ἔχει περαιωθῇ, κατὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν θὰ ὁμιλήσῃ μόνον ὁ κ. Πρωθυπουργός. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ.) Δὲν μοῦ εἶναι εὐχάριστον κ. Βουλευταί, νὰ ὁμιλῶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς παρουσίᾳ τῶν κυβερνητικῶν μόνον βουλευτῶν. Διακρίνω, εὐτυχῶς, εἰς τὰ ἕδωλια καὶ ὀλιγίστους ἐκ τῶν βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, οἵτινες προφανῶς δὲν ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμα τῶν συναδέλφων των, οὐδὲ κἂν τὸν ἀρχηγόν των, καὶ προσῆλθον καὶ παρακολουθοῦν τὴν συνεδρίασιν. Ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἠπατήθην ὅταν ἐπαναληφθεισῶν τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν, μετὰ τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα, εἶχον προβλέψει ὅτι ἡ συζήτησις, ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ παραπομπῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀμέσως, διότι δὲν ἦτο πρόσφορος ἡ ἀτμόσφαιρα, οὐδὲ κατάλληλος ἡ στιγμὴ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως ταύτης. Δυστυχῶς ὁ μὲν ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἐθεώρησε ἐπιβεβλημένην τὴν ἄμεσον τῆς συζητήσεως διεξαγωγὴν—χωρὶς νὰ ἐπιμείνῃ ὁμολογῶ, ἀνελδότως εἰς τοῦτο—ὁ δὲ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων δὲν ἐδίστασε νὰ διακηρύξῃ, ὅτι θὰ διέπραττεν ἡ Βουλὴ καί, εἰδικώτερον τὸ πλειοψηφοῦν κόμμα, ἀδίκημα ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν ἀπεφάσιζε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως καὶ ἂν ἄφινε ἐκκρεμῆ τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσιν. Τὴν αὐτὴν ἄποψιν ὑπεστήριξαν, ἐξ ἴσου ἐντόνως μετὰ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συμπράττοντες ἀρχηγοὶ τῶν ἄλλων κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἔνκυλοι εἶναι ἀκόμα οἱ λόγοι αὐτῶν περὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν συζητήσεων εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ δὲν γνωρίζω περὶ τίνων ἄλλων ἐκ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος ἀπορρεόντων δικαιωμάτων. Ὄχι μόνον τὸ λαϊκόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῇ Κυβερνήσει συμπράττοντα κόμματα παρεστάθησαν ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς ἀπεμπολήσαντα τὰς κοινοβουλευτικὰς των ἀρχάς, ὡς μὴ ἔχοντα συνείδησιν τῶν ὑποχρεώσεων των ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Ἐνώπιον τῆς ἐπιμόνου ἀξιώσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅπως διεξαχθῇ ἀμέσως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως παραπομπῆς, εὑρεθείς, δὲν ἐδίστασα νὰ συναινέσω εἰς τὴν ἄμεσον διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως. Ἐπίστευτα ὅτι τοὐλάχιστον θὰ συνέβαλον ὅλοι, ὅπως διεξαχθῇ ὁμαλῶς ἡ συζήτησις, ὅτι δὲν θὰ ἐπεκράτει τελικῶς κατ' αὐτήν, ὡς ἐφοβούμην. πνεῦμα ἐριστικόν, ὅτι τοὐναντίον δεδομένης μάλιστα τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας τοῦ θέματος, θὰ ἐπεδίωκον ἀμοιβαίως καὶ αἱ δύο πτέρυγες νὰ καταλήξωμεν εἰς ἓν συμπέρασμα. Ἀσκοποι, δυστυχῶς, ἀπεδείχθησαν αἱ πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους κ.κ. βουλευτὰς ἀμφοτέρων τῶν πτερύδων ὑποδείξεις μου ὅτι μόνον ἡ συνεργασία συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐγγυᾶται τὴν ὁμαλὴν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἔργου διεξαγωγήν. Οἱ ἤδη διαμαρτυρόμενοι ὅτι παρεκωλύθη ἡ ἄσκησις ἀπὸ μέρους των τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως, εὑρέθησαν πολὺ ταχέως ἐν ἀμηχανίᾳ ποίαν τακτικὴν θ' ἀκολουθήσουν ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς συζητήσεως. Ἐνθυμεῖσθε ὅλοι, βεβαίως ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, ἐνῶ προκαταβολικῶς ἐβρονταφώνει ὅτι θέλει τὴν ἄμεσον διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως διὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ὑπεράσπισίν του, μόλις ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἀγορεύσῃ, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ἐναντίον αὐτοῦ κατηγορίας, ἀλλὰ θὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι δὲν διετύπωναν τὴν κατηγορίαν, ἀλλὰ ἀνεφέροντο εἰς τὸ ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον ἐστηρίχθη ἡ πρότασις παραπομπῆς.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν—ἀπόδειξις τοῦτο τῆς ἀμηχανίας του—ἐνῶ ἤρχισεν ὁμιλῶν εἰς ἀπάντησιν τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, μετέβαλεν ἀμέσως τὴν ἀγόρευσίν του εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς διατυπωθείσης ἐναντίον αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθερορρόνων, κατηγορίας. Ἐνῷ μετὰ πάσης γαλήνης καὶ ψυχραιμίας διεξήγετο ἡ συζήτησις, ἡ γνωστὴ φράσις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἔθεσε τὴν πυρκαϊὰν καὶ προεκάλεσε τὴν ῥῆξιν. Ἐδόθησαν ἐν εὐθὲι πλέον ἢ ἐπαρκεῖς ἐξηγήσεις καὶ δι' ἐπιστολῆς του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν ἐγκαταλείψαντα τὴν αἴθουσαν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐπανέλθῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου εἶναι ἀπολύτως ἐξησφαλισμένη. Ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἀπάντησις κατ' οὐδὲν ἐνίσχυε τὸν ἀποδειχθέντα ἀστήρικτον ἰσχυρισμόν του, ὅτι δὲν ἀσφαλίζεται ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. Ἀπετέλει ἡ ἀπάντησις πρόκλησιν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου αὐτῆς. Οὐδεὶς καλῆς πίστεως συζητητής, κ. βουλευταί, δύναται σοβαρῶς νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ἡμῶν κυβερνώντων, ἡμῶν πλεονεκτούντων, εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ ἡ ἐλευθερία τῆς συζητήσεως. Δυστυχῶς καὶ κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ἡ συζήτησις δὲν διεξήχθη ὁμαλώτερον. Οἱ κ. κ. βουλευταὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν ἀπεχώρησαν τοῦ Κοινοβουλίου, συνεπείᾳ ἐπεισοδίου, τὸ ὁποῖον ἐπίσης ἔσχε τὴν ἀφορμὴν ἐκ τῆς πλευρᾶς ἐκείνης. Αἱ δύο διαδοχικαὶ αὗται ἀποχωρήσεις πείθουν, ὡς εἶμαι βέβαιος, τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸ προκείμενον θέμα τῆς συζητήσεως δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀφίσῃ νὰ διεξαχθῇ αὕτη κατὰ τρόπον ὁμαλόν. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς ἡμᾶς ὅλους, τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν συμπολίτευσιν, εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Κυβέρνησιν, εἰδικώτερον δὲ εἰς ἐμέ, ὡς προϊσταμένου καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ πλειοψηφοῦντος κόμματος, γεννῶνται τὰ ἐρωτήματα. Τί δέον γενέσθαι; Δύναται ἡ Βουλὴ νὰ θεωρήτῃ ὡς ἐπαρκῆ ὅσα ἔχει ὑπ' ὄψιν της στοιχεῖα διὰ νὰ μορφώσῃ ἀσφαλῆ γνώμην καὶ ἀπορασίσῃ ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν προτάσεως; Διὰ νὰ εἶναι ἀπρόσβλητος ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ἐμὴν τοὐλάχιστον ἀντίληψιν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκουσθοῦν ὄχι μόνον οἱ ὑπογράψαντες τὴν πρότασιν, ὄχι μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὴν πτέρυγα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀντιτίθενται κατὰ τῆς προτάσεως. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της χωρὶς νὰ ἀκούσῃ εὐρύτερον καὶ τοὺς κεκηρυγμένους ἐναντίον τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως, θὰ ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος νὰ κατηγορηθῇ ἡ Βουλὴ ὡς προκατειλημμένη. Σχετικὸς ὑπαινιγμὸς ἐγένετο ἤδη ἐκ τῆς πτέρυγος ἐκείνης. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι κάποιος ἐκ τῶν ἀγορητῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶπεν ἐμφαντικῶς. «Δὲν παρατηρεῖτε ποίας ὑπογραφὰς φέρει ἡ πρότασις; Δὲν εἶναι μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὑπογραφαὶ προσώπων στενώτατα συνδεδεμένων πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατὰ τόσον τραγικὸν τρόπον ἠφανίσθησαν πρὸ μιᾶς δεκαετίας;» Ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι, λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ καὶ καὶ τῆς ἔναντι αὐτοῦ θέσεως ἡμῶν, ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπροκατάληπτος, ὅσον τὸ δυνατὸν ξένη πρὸς πᾶσαν ὑποκειμενικότητα, νὰ εἶναι ἀπόρροια ψυχραίμου κρίσεως. Τότε μόνον ἡ ἀπόφασίς σας δύναται νὰ εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἀπρόσβλητος ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης ἀδιακρίτως φρονημάτων. Δὲν σᾶς ἀποκρύπτω τοὺς φόβους μου ὅτι ἡ ἀντίθετος πλευρὰ εὑρε καὶ πάλιν ἀφορμὴν αἰτιάσεως ἐναντίον μας, ἐὰν δὲν σπεύσωμεν νὰ λάβωμεν τὴν ἐσπέραν ταύτην ἀπόφασιν.

Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὡς ἀρχηγὸς τοῦ πλειοψηφοῦντος κόμματος—διότι ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔχω καμμίαν ἀνάμιξιν μὲ τὴν ἀρνουμένην ὑπόθεσιν—εὑρίσκομαι εἰς θέσιν ἐκτάκτως δυσχερῆ. Μᾶς κατηγοροῦν ἀφ' ἑνὸς ὅτι ὑστεροῦμεν τῆς ὑπερασπίσεως, ὅτι εἴμεθα προκατειλημμένοι καὶ θέλομεν νὰ ἐκδώσωμεν μίαν ἀπόφασιν ρἰανδήποτε καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι διατηροῦμεν ἐκκρεμῆ τὴν ὑποθεσιν καὶ δὲν ἀρνοῦμεν νὰ δοθῇ ἕνα τέλος εἰς τὴν συζήτησιν. Τὸ δίλημμα τὸ ὁποῖον τίθε αι ἐνώπιόν μου εἶναι, ποῖον ἐκ τῶν δύο θὰ ἠδυνάμην ἀκινδυνωδέστερον νὰ ἀποδεχθῶ. Ἀναμρισβητήτως ἡ ἐκλογὴ μεταξὺ δύο κακῶν εἶναι δυσκολωτέρα ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ δύο καλῶν· Διότι ἐὰν ἐκλέξητε τὸ ὀλιγώτερον καλὸν θὰ στερηθῆτε μιᾶς ἀπολαύσεως, ἀλλὰ ἐὰν ἔχετε νὰ ἐκλέξητε μεταξὺ δύο κακῶν, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν προκρίνετε, εἶναι ἐκ τῶν προτέρων βέβαιον ὅτι θὰ ὑποστῆτε μοιρᾶς, διότι ἐξελέξατε τὸ κακόν. Μολονότι ὄχι μόνον ἐπιθυμοῦν ἁπλῶς ἀλλ' αἰσθάνομα. ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην ὅπως ἐκ τῆς κρινομένης ὑποθέσεως δοθῇ ὡς τάχιστα τέλος, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προστήκει εἰς αὐτήν, προτιμῶ ἐν τούτοις νὰ ὑποστῶ καὶ ὡς ἀρχηγὸς κόμματος καὶ ὡς μέλος τῆς Βουλῆς τὴν μομφήν, ὅτι δὲν ἔσπευσα νὰ δώσω τὸ τέλος παρὰ νὰ κατηγορηθῶ ὅτι παρεβίασα τὸ ἱερώτερον δικαίωμα, τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως. Ἀπ. τῆς θέσεως ταύτης καλῶ τὸν ἀπόντα ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του, βέβαιος ὅτι θὰ ἀκουσθῇ μεθ' ὅλου τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς αὐτόν, ὄχι μόνον διότι εἶναι κατηγορούμενος, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου κόμματος. Ἀπευθύνω τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν πρὸς τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι εἰς πᾶσαν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελεν ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ὑφίσταται—ὅπως καὶ ὑφίσταται. πράγματι—πλήρης ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸν ἀκούσωμεν. Καὶ μετὰ ἀκόμη τὴν σημερινὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου καθ' ὃν θὰ διαρκέσῃ ἡ διακοπὴ αὕτη, ἐφόσον ὁ Πρόεδρος τῆ Κυβερνήσεως εὑρίσκεται ἐνταῦθα, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ συγκαλέσωμεν ἔκτακτον συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ δοθῇ φυσιολογικὸν τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε κ. κ. βουλευταὶ νὰ ἐπιμείνω ὅπως μὴ προβῆτε σήμερον εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὑπὸ τὴν κρίσιν σας προτάσεως.

Ὀφείλετε χάριν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ δικαίου, χάριν τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ν' ἀναμείνετε καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ὑπὸ κατηγορίαν πολιτικοῦ. Εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν νόμων κώλυμα πρόκειται νὰ προσκόψῃ ἡ ἀναβολὴ τὴν ὁποίαν σᾶς προτείνω. Ὅταν ἀρχικῶς εἶχα ζητήσῃ τὴν ἀναβολήν μου ἀντετάχθη ὅτι ἀντέκειτο αὕτη πρὸς τὸν ἰσχύοντα νόμον, διότι ὁρίζει οὗτος ὅτι ἡ πρότασις δέον νὰ συζητηθῇ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της. Ἀλλὰ ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ συζητήσεως, δὲν ὁμιλεῖ περὶ λήψεως ἀποφάσεως, τοὐναντίον ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀπόφασιν δὲν θέτει καμμίαν προθεσμίαν. Θὰ ἀντιταχθῇ ἴσως καὶ πάλιν ὅτι ὑφίσταται ἰσχυρὸς ἠθικὸς λόγος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ ἐκρεμμὴς ἡ ὑπόθεσις, ἀλλὰ ἰσχυρότερος τούτου ἠθικὸς λόγος εἶναι ἡ ἐξάντλησις ἐξασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως.

Μόνον ἐφ' ὅσον οἱ κεκηρυγμένοι ἐναντίον τῆς προτάσεως θὰ ἐδήλουν ὅτι θεωροῦν ἐξαντληθεῖσαν τὴν ὑπεράσπισιν καὶ δὲν ἔχουν κανένα λόγον νὰ αἰτιῶνται ὡς πρὸς τοῦτο ὅτι ἐσπεύσαμεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, τότε μόνον, λέγω, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν λῆψιν τῆς ἀποφάσεως. Δὲν νομίζω ἄσκοπον νὰ ὑπομνήσω ἀκόμη ὅτι ὁ νόμος παρέχει εἰς τὴν Βουλὴν—τόσον θεωρεῖ σοβαρὰν τὴν ἀνάγκην τῆς πλήρους διαφωτίσεως αὐτῆς—τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ ὅπως προσέλθῃ ἐνώπιόν της καὶ ἐκθέσῃ ὅτι ἔχει νὰ ἐκθέσῃ κατὰ τῆς προτάσεως ὁ κατηγορούμενος καὶ ἂν δὲν εἶναι βουλευτής. Οὐδεμίαν ἔχει, Κύριοι βουλευταί, νὰ ὑποστῇ ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος ταύτης συνέπειαν ἡ ὑπόθεσις, ἀφοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν μὲν τῆς κατηγορίας ἐξηντλήθη ἡ συζήτησις, ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν δ' ἐξ ἄλλου τῆς ὑπερασπίσεως ζητεῖ ἡ Βουλὴ τὴν πλειοτέραν δικαίωσιν, χωρὶς νὰ προδικάζῃ τὸ παράπαν τὴν ἀπόφασίν της. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θὰ σᾶς παρακαλέσω καὶ πάλιν νὰ δεχθῆτε ὅπως ἀναβληθῇ ἡ λῆψις τῆς ἀποράσεως, μέχρι τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν δίμηνον διακοπήν των. Ἐπαναλαμβάνω δὲ τὴν δήλωσιν ὅτι, ἐφ' ὅσον θὰ εὑρίσκομαι ἐνταῦθα, εἶμαι πρόθυμος ἐπὶ τῇ ἁπλῇ αἰτήσει τοῦ ὑπὸ κατηγορίαν πολιτικοῦ νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πρόεδρον, ὅπως συγκαλέσῃ ἐκτάκτως τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ συμπληρώσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων. Χάριν τοῦ γοήτρου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, χάριν τοῦ κύρους τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ σᾶς παρακαλῶ, κύριοι βουλευταί, ὅπως δεχθῆτε τὴν παράκλησίν μου (χειροκροτήματα).

Μεθ' ὃ ἐρωτήσει τοῦ κ. Προέδρου ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅπως ἡ ψηφορορία ἀναβληθῇ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Κύριε Πρόεδρε, εἰσήλθομεν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν·

Ι. Ράλλης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐπὶ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως παρακαλῶ τὸν λόγον.

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις ἐπὶ ὅ λεπτά.

Προκειμένου εἶτα ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως τοῦ σχεδίου ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθ. Διαταγμάτων, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Ι. Ράλλης ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς :

Ι. Ράλλης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀνέρχομαι Κύριοι, εἰς τὸ Βῆμα διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν θόρυβον ὁ ὁποῖος σκοπίμως προεκλήθη ἐπὶ τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Κυβερνήσεως τῇ ἀφορώσει τὸ Διάταγμα τὸ ἀναγνωρίζον κατὰ νόμον Δήμους καὶ Κοινότητας ἐν τῷ Νομῷ Ἀττικοβοιωτίας. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις περιέλαβε μεταξὺ τῶν θεμάτων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως κα' τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἔπραξε διὰ δύο λόγους, πρῶτον καὶ κύριον διότι διὰ τοῦ δημιουργηθέντος σκοπίμως θορύβου ἐπρόκειτο νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἐπιριπτομένης πάσης εὐθύνης εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα νὰ τηρήσῃ ὑψηλὰ τὸ γόητρον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ νὰ θέσῃ τοῦτο ὑπεράνω ἐρίδων προκαλουμένων ἐκ λόγων κομματικῶν ἐκ τῆς μερίδος ἐκείνης, τῆς κατηγορησάσης τὸ μέτρον ὡς μὴ νόμιμον, ἠθέλησε νὰ λάβῃ πλήρη τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως αὐτῆς. Ἕτερος λόγος εἶναι, διότι ἠθέλησεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ λογοδοτήσῃ ἐπὶ ἐνεργείας αὐτοῦ νομιμωτάτης ἐπικριθείσης ὅμως ὡς παρανόμου. Μόλις ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναλάβω τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία μοῦ εἰσηγήθη τὸ σχετικὸν ζήτημα. Μοῦ ἀνέφερεν ὅτι ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ αὐτοδιοικήσεως ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ ληφθῇ μέτρον ὅπερ ἐπέβαλλε πρὸ πολλοῦ ὁ νόμος καὶ ὅπερ κακῶς ἀκόμη δὲν εἶχεν ἐφαρμοσθῇ. Μοὶ προσέθεσεν ἐπίσης ἡ ὑπηρεσία ὅτι ἡ σκιτρὰ κατάστασις τῶν συνοικισμῶν ἐπέβαλε ταχίστην τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑπουργείου. Ἐμελέτησα κατόπιν τούτου τὸ ζήτημα, ἐπείσθην περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἀποκεντρώσεως καὶ ὅτι τὸ συμφέρον τῶν Συνοικισμῶν ἐπέβαλε πλέον ραγδαίαν τὴν ἐνέργειαν διὰ νὰ παύσῃ ἡ σκιτρὰ των κατάστασις ἡ ὀφειλομένη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν. Συνενοήθην καὶ μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅστις μελετήσας ἐπισταμένως τὸ ζήτημα καὶ συζητήσας τοῦτο μετὰ τῶν νομικαθῶν συνεφώνησε μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν τοῦ διατάγματος. Βεβαίως ἐγνωρίζομεν ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἤντλουν ὠφελήματα κομματικὰ ἐκ τῆς σκιτρᾶς καταστάσεως τῶν Συνοικισμῶν, οἵτινες εἶχον συμφέρον τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν, ἐγνωρίζομεν λέγω ὅτι θὰ ἀντετάσσοντο κατὰ τοῦ μέτρου καὶ θὰ ἐθορύβουν. Ἀλλὰ Κυβέρνησις ἡ ὁποία συναισθάνεται τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς καὶ τὴν-τήρησιν τῶν ὑποσχέσεών της δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὀρρωδήσῃ πρὸ τοῦ θορύβου αὐτοῦ τοῦ σκοπίμου καὶ

ἰδιοτελοῦς καὶ προέβη εἰς τὴν ἐνέργειαν, ἣν ἐπέβαλλε καὶ ὁ γραπτὸς νόμος καὶ ἡ ἠθική.

Εἶναι λυπηρὸν τονίζει ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν Συνοικισμῶν αὐτῶν ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ δηλητηριασθοῦν ὁλιγάριθμα μέλη αὐτῶν, τόσον ὥστε νὰ πιστεύουν ὅτι καὶ θὰ τοὺς ἐβλαπτε τὸ μέτρον τοῦτο, ἐνῷ τοὐλάχιστον ἀνεῖ τι ἄλλο θὰ τοὺς καθίστα ἀπελευθέρους. Διότι ἡ κατάστασις τῶν Συνοικισμῶν ἐπιεικῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς κατάστασις δουλείας. Ἐπεσκέφθην ἄλλοτε μετὰ τοῦ συναδέλφου κ. Ἀθηνογένη τοὺς συνοικισμούς—ὅπως οἱ ἀντιπαλοί μας ἤθελαν χαρακτηρίσει ἀκόμη καὶ ὡς ἀνθρωποφάγους καὶ ἀντελήφθημεν τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ὀφειλομένην ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πολιτικὴν των ἐκμετάλλευσιν. Ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος τοῦ ζητήματος, συνεχίζει, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ἀκούσητε διὰ νὰ ἴδητε ποῖοι διέπραξαν παρανομίαν, ἡμεῖς ἢ οἱ μὴ ἐφαρμόσαντες τὸν νόμον ἐπικρίται μας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ πρῶτον τὸ ζήτημα ἂν τὸ θέμα πρέπει νὰ περιληφθῇ εἰς αὐτήν. Τώρα βλέπω ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν οὐσίαν καὶ μάλιστα μὲ προλήψεις.

Ι. Ράλλης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) Διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλή, ἂν πρέπει νὰ περιληφθῇ τὸ μέτρον, πρέπει νὰ πεισθῇ ἂν εἶναι μέτρον ἀναγκαῖον.

Α. Παπαναστασίου. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρόκειται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον τώρα, ἀλλ' ἡ Ὑπηρεσία.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ θέμα ἀφορᾷ τὴν ἐμμηνείαν ὡρισμένου νόμου καὶ πρὸς τοῦτο ζητεῖται ἡ ἐξουσιοδότησις, διὰ δὲ τὰς ἐρμηνείας ἁρμοδία εἶναι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δρῶσα, ὡς γνωρίζετε καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὸ τὸ γνωρίζω, ἀλλ' ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἶναι πρόκλησις, εἶναι ἀπάντησις εἰς ἐπερώτησιν.

Π. Τσαλδάρης. (Προθυπουργός) Ὁ κ. Ὑπουργὸς παρέχει ἐξηγήσεις πρὸς διαφώτισιν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς κοινῆς γνώμης.

Κ. Καφαντάρης. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς δύναται νὰ περιορισθῇ ἐκθέτων τὴν ἀνάγκην, ὅπως συμπεριληφθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν καὶ ὄχι τὸ νόμιμον τοῦ ληφθέντος μέτρου. Νομίζω ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ συζητήσωμεν πρῶτον τὰ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ κατόπιν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ θέματα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τώρα εἰσήλθομεν εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλή, οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μέρος, διὰ νὰ δύναται νὰ κρίνῃ ἀμεροληπτως ἐπὶ τῆς μέχρι τοῦδε ἐνεργείας, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ δοθῇ καὶ μία ἀπάντησις εἰς ὅσους ἠθέλησαν νὰ χαρακτηρίσουν ὡς σκανδαλώδη τὴν ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐνέργειαν ἀπολύτως νόμιμον καὶ ἐπιμεμελημένην. Δὲν ἦτο δυνατόν, τονίζει, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος, μετὰ τὰς ἐπιθέσεις, τὰς ὁποίας ὑπέστην, τὰς ἀπρεπεῖς καὶ συκοφαντικάς, νὰ μὴ δώσω ἀπάντησιν ἀποστομωτικὴν εἰς τοὺς ἐπικριτὰς καὶ συκοφάντας καὶ λυποῦμαι κ. Παπαναστασίου, διότι δὲν ἠθελήσατε νὰ ἀναγνωρίσητε καλὴν πίστιν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῇ.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχουν σχέσιν αὐτά.

Ι. Ράλλης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὑπάρχει καὶ διάταξις τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἀπογραφὴν ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας νὰ ἐκδώσῃ τὰ διατάγματα ἀναγνωρίσεως Δήμων καὶ Κοινοτήτων, καλουμένων τῶν κατοίκων διὰ τῶν Νομαρχῶν νὰ ὑποβάλουν ἀντιρρήσεις ἂν ἔχουν. Τὰ ἐδάφια 3 καὶ 4 τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 4759. Γνωρίζετε ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1928 καὶ περιεβλήθη διὰ τῶν ἐπακολουθησάντων ἐκλογῶν δύναμιν πλειοψηφίας. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἐπαναλαμβάνω, ὑποχρεοῦται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ν' ἀναγνωρίσῃ τὰς νέας Κοινότητας καὶ Δήμους. Τότε ἡ ἀπογραφὴ ἐτελέσθη τὸν Σεπτέμβριον καὶ οἱ πίνακες ἐκυρώθησαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1928. Ὁ τότε ὡμὸς Ὑπουργὸς κ. Ζαβιτζιάνος, ἀφῆκε ἄπρακτον τὴν προθεσμίαν καὶ δὲν ἐφήρμοσε τὸν νόμον. Τὴν 18 Μαρτίου ὁ κ. Ζαβιτζιάνος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὑπεράλλει Νομοσχέδιον περὶ ἀναρολῆς Δημαρχιακῶν ἐκλογῶν καὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεως τῆς Δημοτικῆς Νομοθεσίας. Ἀνέγνωσα τοῦτο, καθὼς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἐπιμελῶς καὶ εἰς οὐδὲν σημεῖον ἀνεῦρον λέξιν τινὰ ἀφορῶσαν τὸ θέμα περὶ οὗ πρόκειται, ἤτις τοῦ ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν νόμιμον ἐπιταγὴν περὶ ἀναγνωρίσεως ἐντὸς τριμήνου τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς. Παρέρχεται ὁ Μάρτιος καὶ ἄλλοι μῆνες καὶ οὐδαμοῦ συγκινεῖται ὁ κ. Ζαβιτζιάνος ἐκ τοῦ ὅτι παρεβιάζετο καταφώρως ὁ ὑπάρχων νόμος. Αἱ ἐκλογαί, αἱ Δημοτικαὶ καὶ Κοινοτικαὶ τοῦ 1929 ἐπρόκειτο νὰ λάβουν χώραν τὴν 1 Ἰουλίου 1929. Τὴν 21 Ἰουνίου τοῦ 1929 δεκαπενθήμερον πρὸ τῶν ἐκλογῶν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν συναισθάνεται τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσίν του καὶ ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ ἐκκρεμοῦς καὶ τὸ πρῶτον περιλαμβάνει διάταξιν διὰ τῆς ὁποίας συνοικισμοὶ τῶν Δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς δύνανται ν' ἀναγνωρισθοῦν κατ' οἰκείαν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν μὲ ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῶν παλαιῶν διατάξεων. Μόλις τότε ὁλόκληρος συγκινήθη τὴν ὑποχρέωσιν του ὁ παλαιὸς νόμος καὶ ζήτησεν τότε τὴν τροπολογίαν του. Ἀλλὰ τὸ λέγει ὁ κ. Ζαβιτζιάνος εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν. Ἀναφέρει τὸν πληθυσμὸν τῶν Ἀθηνῶν ἀνερχόμενον εἰς 450,000, ἐξ ὧν ὁ πληθυσμὸς τῶν συνοικισμῶν περιλαμβάνει 140,000 καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ αὐτοδιοίκησιν, ἥτις καὶ ἐπιβάλλεται.

Β. Δεληγιάννης. Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μᾶς ἀναπτύξετε τοὺς ὅρους τοῦ ἀρχικοῦ νόμου διὰ τὸν χωρισμὸν τῶν Συνοικισμῶν,

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὁ ρητὸς νόμος ἔχει οὕτω : (Ἀναγινώσκει). Ἐντὸς τριῶν μηνῶν κλπ.

Β. Δεληγιάννης. Δὲν πρόκειται περὶ πόλεων, ἀλλὰ περὶ συνοικιῶν χωρίστων.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μὲ τὴν γνώμην σας αὐτὴν ἔρχεσθε ἀντίθετος πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων, ἥτις ἀντιθέτως σκεπτομένη λέγει ἀλλα διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Κατηγορήθην, συνεχίζει, ὅτι ὀλίγον χρόνον πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἔσπευσα νὰ κάμω τὴν ἐνέργειαν αὐτήν, δηλ. νὰ ἐκτελέσω τὸν νόμον. Καὶ τί θὰ εἴπητε τότε διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τῶν Φιλελευθέρων, ὅστις ἐλάμβανε μέτρα 15 ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἐνῶ ἐγὼ λαμβάνω μέτρα δύο μῆνας πρὸ τῶν ἐκλογῶν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου; Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ψηφίζεται τὴν δην Ἰουλίου 1920, 40 δηλαδὴ ὥρας πρὶ τῶν ἐκλογῶν καὶ ὅμως αὐτοὶ εἶναι λευκαὶ περιστεραὶ καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ ἁμαρτωλός, ὁ ὁποῖος δύο μῆνας πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἔκαμα τὸ Διάταγμα .....

Φωναὶ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς. Δὲν ἐγένοντο αἱ ἐκλογαὶ τότε.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὸ γνωρίζω. Αἱ ἐκλογαὶ ἔγιναν τὴν 4ην Αὐγούστου. Πάντως ὅμως ὁ νόμος ἔγινε τὴν 5ην Ἰουλίου, δύο ἡμέρας πρὸ τῶν προκηρυχθεισῶν ἐκλογῶν, αἵτινες ἀνεβλήθησαν τὴν παραμονὴν τῶν ἐκλογῶν.

Π. Μαζαράκης. Εἶναι εὐνόητον ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἐκεῖνος ἐγνώριζεν ὅτι θὰ ἀνεβάλλοντο αἱ ἐκλογαὶ καὶ διὰ αὐτὸ ἔκαμε τὸν νόμον.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ αὐτὸ ποὺ μοῦ λέγει ὁ νόμος τὸ κάμνω δύο μῆνας πρὸ τῶν ἐκλογῶν καὶ ἐν τούτοις ἐπικρίνομαι, ὅτι ἔκαμα σκανδαλώδεις ἐνεργείας. Ὁ τύπος των ἔφθασε νὰ μὲ ἀποκαλέσῃ καὶ κραιπαλοῦντα Ὑπουργόν. Αὐτὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν ὀργάνων σας προκαλοῦσα τὸν ὑποτροπιασμόν. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Πολλοὶ πολιτικοί μου φίλοι ἠξίωσαν νὰ ἐνασκήσω ποινικὴν δίωξιν κατὰ τῶν ἐξυβριστῶν καὶ συκοφαντῶν, ἀλλὰ τοὺς ἀπήντησα ὅτι θὰ ἤμην κατώτερος ἐμαυτοῦ, ἐὰν θὰ ἔβιδον προσχὴν εἰς τοιαῦτα ὑπαπορραπτήματα. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Τότε τὴν 5ην Ἰουλίου τοῦ 1920, γεννᾶται ἐν ζήτημα. Ἡ κοινότης Ζωγράφου ζητεῖ νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ὅριά της ἐπὶ συνεχομένων λειβαδίων. Τὰ Ὑπουργεῖα Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Γεωργίας ἐξανίστανται. Ἐπιχειρεῖται συμβιβασμὸς μεταξὺ Δημοσίου καὶ Κοινότητος, ἀποτυγχάνει καὶ τότε ὑποβάλλεται τὴν 9ην Ἰουνίου 1929 ὑπὸ τοῦ κ. Σίδερη ἐν νομοσχέδιον, ὅπερ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ του ἐκθέσει, λέγει ὅτι ὑπάρχει κενὸν νομοθετικόν, ὁσάκις ἐπιβάλλεται ἡ κατάργησις τῶν Κοινοτήτων.

Ἡ αἰτιολογία τὴν ὁποίαν παρουσίασεν ὁ τότε Ὑπουργὸς διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Διατάγματος εἶναι πράγματι ἐκπληκτική. Ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποκεντρώσεως ἐπιτρέπει ὅπως δι' αὐθαιρεσίας συγχωνεύονται μὲ τὸν Δῆμον Ἀθηναίων ἢ Πειραιῶς αἱ ὑφιστάμεναι Κοινότητες.

Β. Δεληγιάννης. Μοῦ ἐπιτρέπετε κ. Ὑπουργὲ μίαν διακοπὴν ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὠφέλιμος. Ὁ νόμος ἐκεῖνος ἀφεώρα τὴν προστασίαν κολοσσιαίων συμφερόντων τοῦ Δημοσίου.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἐσωτ.) Θὰ τὸ εἴπω κ. βουλευτά. Ἀλλὰ ὁ τότε Ὑπουργὸς δὲν ἔλεγε φανερὰ θέλω νὰ ὑπερασπίσω τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποκρύψῃ τοὺς σκοπούς του δὲν γνωρίζω ποίους σκοποὺς, ὑπεστήριξε, ὅτι ὄχι μόνον δύνανται νὰ γίνωνται κοινότητες χάριν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως ἀλλὰ καὶ νὰ ξεγίνωνται. Ἂν αὐτὸ τὸ λέτε καὶ σεῖς λυποῦμαι εἰλικρινῶς.

Β. Δεληγιάννης. Θεωρῶ κ. Ὑπουργέ, ἀπαραίτητον νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ὡς προϊστάμενος τῶν δημοσίων κτημάτων, τότε εἰσηγήθην τὴν λῆψιν τοῦ μέτρου διότι μία κοινότης 50 οἰκίσκων ἐπρόκειτο νὰ καποθῇ μεγάλων ἐκτάσεων τοῦ Δημοσίου. Κατὰ τοῦτο εἴμεθα συμφωνοι ὅτι ὀρθῶς ἐδόθη ἡ ἔγκρισις τῆς προστασίας τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου. Τὸ νομοσχέδιον ἦτο ἀπὸ τὰ καλὰ ἐκεῖνα νομοθετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα προστατεύουν τὰ δημόσια συμφέροντα χωρὶς νὰ θεμελιωθῇ διὰ τοῦτο ὁ ὡραῖος θεσμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἐσωτ.) Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ ἠθελήσατε νὰ μὲ ἀναπληρώσετε, ἀλλὰ ὁ τότε Ὑπουργὸς παρουσίασε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νομοσχεδίου ὑποστηρίζων, ὅτι ἡ συγχώνευσις κοινοτήτων ἐξυπηρετεῖ τὸν θεσμὸν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἀναφέρω τί ἐλέχθη τότε εἰς τὴν Βουλήν. (Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναγινώσκει τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 13 Ἰουλίου 1930 ἀναγράφοντα τὴν διαλογικὴν συζήτησιν Ζαδιτζιάνου—Σίδερη). Ἀλλὰ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος θὰ μοῦ εἴπῃ τί λέγει ἡ διάταξις; Ὁ Νόμος κύριοι ὁ ἀφορῶν τὴν κοινότητα Ζωγράφου εἶναι ὁ νόμος 1882 τῆς 19 Αὐγούστου 1930. Ὁ νόμος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθην εἶναι ὁ νόμος 4227 τοῦ 1929 Δὲν πρόκειται κύριοι νὰ κάμω ἑρμηνείαν τοῦ νόμου. Μολονότι κατὰ τὴν νεωτέραν ἐπιστήμην πρέπει νὰ ἀναζητᾶται ὁ νοῦς τοῦ νομοθέτου, ἐστηρίχθην ἐπὶ ἄλλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑποθέτω δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ προσληθῇ καμμία ἀντίρρησις. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Παπαρράγκος εἰς φυλλάδιον, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε ὀλίγους μῆνας πρὸ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, λέγει ὅτι ὀσημέραι ἐγκαταλείπεται ἡ τυπολογικὴ ἑρμηνεία πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ ὅτι καταργεῖται ὀσημέραι ἡ εἰδωλολατρία τοῦ γραπτοῦ νόμου. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν νεωτέραν ἐπιστήμην ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὀσημέραι ἐξέλιξιν τῆς ἐπιστήμης ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸ γράμμα τοῦ νόμου.

Ποῖον εἶναι τὸ γράμμα τοῦ νόμου; Ἔχομεν τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων καὶ βλέπομεν ἀπὸ αὐτὰ ὅτι ζητεῖται ὁ περιορισμὸς τῆς ὑπουργικῆς ἐνεργείας. Νὰ δημοσιευθῇ λέγει εἰς βουλευτὴς καὶ ἐντὸς τριμήνου Καὶ ὁ Ὑπουργὸς παραδέχεται, καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεδέχθη. Μετὰ τοιοῦτα πρακτικά, διότι δυστυχῶς συχνὰ ἄλλα λέγονται καὶ ἄλλα δημοσιεύονται ὡς λεχθέντα, ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀντιγράφει τὸ παλαιὸν ἄρθρον τοῦ νόμου, προστίθετι τὸ δικαίωμα τῆς διὰ διατάγματος καταργήσεως καὶ ὁρίζει ὅτι ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἀντὶ νὰ δημοσιευθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἰσχύει ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἀφοῦ ὁ τότε Ὑπουργὸς εἶχε σκοπὸν νὰ συγχωνεύσῃ τὴν κοινότητα Ζωγράφου εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων δὲν περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ τροποποιήσῃ ἁπλῶς τὸν νόμον, ἀλλὰ προσέθεσε καὶ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διὰ νὰ συγκαλύψῃ τὸν σκοπόν του. Ὁ νόμος λοιπὸν λέγει ὅτι ἰσχύει ἐπὶ τρίμηνον. Τί θὰ εἴπῃ τοῦτο; Θὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ἀντικαθιστῶν τὸν προηγούμενον νόμον ἰσχύει ἐπὶ τρίμηνον. Καὶ σᾶς ἐρωτῶ: ὅταν παύσῃ ἡ ἰσχύς τοῦ ἀντικαθιστῶντος νόμου ποιος νόμος τότε ἰσχύει;

Α. Μυλωνᾶς. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι ὁ πρῶτος νόμος ἀπέθανε.

Ι. Ράλλης (Ὑπ. Ἐσ.). Καὶ ἐγὼ φρονῶ ὅτι δὲν εἶχα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ θεωρήσω τὴν γνώμην σας ἐπικρατεστέραν τῆς γνώμης διασήμων συγγραφέων μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ σᾶς ἀναφέρω τὸν Ντέριπουργκ, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι, ἐὰν νόμος τις ἐκδοθῇ ὡς παροδικὸς παρελθούσης τῆς προθεσμίας του, ἐπανέρχεται ἐν ἰσχύϊ ὁ πρὸ αὐτοῦ νόμος.

Κ. Καλκάνης. Τοῦτο εἶναι ἀναμφισβήτητον.

Ι. Ράλλης. Ἂν ὅμως εἶναι σκάνδαλον τὸ νὰ μελετᾷ ἕνας Ὑπουργὸς τὸ ζήτημα μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ φέρῃ ἐδῶ τὰς συγχρόνους γνώμας μεγάλων συγγραφέων, ἐὰν δύναται νὰ ἐπικαλῆται ὑπὲρ τῆς γνώμης του σωρείαν ἀποφάσεων..... καὶ θὰ σᾶς ἀναφέρω καὶ ἄλλας.... ὁ Ἀγγελόπουλος λέγει εἰς τὸ διοικητικὸν Δίκαιον ὅτι αὐτοδικαίως ἀκυροῦται ὁ ἀντικατασταθεὶς νόμος. Ὅταν ὅμως κύριοι ἀκυροῦται εἰς νόμος τί γίνεται; Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τῶν ἐξωγάμων τέκνων. Ἐὰν λοιπὸν τοῦτο θεωρεῖται σκάνδαλον, σκάνδαλον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνετε σεῖς ὅταν, ἀπευθύνετε τὰς ἐπικρίσεις σας κατὰ τῆς ἀπολύτως ὀρθῆς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργοῦ Αὐτὸ εἶναι τὸ σκάνδαλον. Ἐννοεῖται ὅτι τσιτάτα ἔχων ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐνεργείας μου ἀποφάσεις καὶ γνώμας δὲν ἐδειλίασα πρὸ τῶν παιδαριωδῶν προσφυγῶν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἔφερα τὸν νόμον περὶ ὀρθῆς ἑρμηνείας, διότι ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ὄχι νὰ ὀχυρωθῇ ὄπισθεν μιᾶς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Λυποῦμαι ποὺ σᾶς ἀπησχόλησα ἐπὶ τῶν νομικῶν ζητημάτων.

Ἤδη θὰ σᾶς ἀποδείξω καὶ οὐσιαστικῶς ὅτι ἡ ἐνέργεια ἐκείνη εἶναι ὀρθή. Ἀναγνώσατε τὴν «Πατρίδα» καὶ τὴν «Ἀκρόπολιν». Ἀναφέρω τὰς ἐφημερίδας αὐτὰς διότι αἱ γνῶμαι των δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν σύμφωνοι μὲ τὰς γνώμας τῆς Κυβερνήσεως. Ἰδίως τὴν «Πατρίδα» ἡ ὁποία ἔκαμε τὴν μεγαλυτέραν ἐπίθεσιν εἰς τὴν πρώτην της σελίδα ἐνῷ εἰς ἄλλην σελίδα ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀποσπάσεως τῶν συνοικισμῶν ἀπὸ τῶν δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Ὁμιλοῦν περὶ τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας θὰ ὑποστοῦν οἱ συνικισμοὶ αὐτοί. Τί θὰ στερηθοῦν ὅμως; Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὰς

περιφερείας ἐκείνας ἀπετέλουν ἄλλοτε κοινότητας ἀνθούσας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἔχουν ἀνθρώπους ἱκανοτάτους διὰ νὰ ἀναλάβουν τὴν περιφρούρησιν καὶ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων των. Τί θὰ στερηθοῦν λοιπὸν οἱ συνοικισμοί οἱ ὁποῖοι θὰ γίνουν κοινότητες ἀφοῦ πρόκειται νὰ προικοδοτηθοῦν πλουσιοπαρόχως διὰ τῶν δημοτικῶν φόρων; Τί ζημίαν πρόκειται νὰ πάθουν; Ἐὰν νομίζετε ὅτι ἔχετε ὑποχρέωσιν νὰ διδάξετε αὐτοὺς τοὺς πληθυσμοὺς ἀρχίσατε τὰ περιοδεύετε ἀπὸ αὔριον εἰς τοὺς συνοικισμοὺς διὰ νὰ διδάξετε ὅτι αὐτὸ ποὺ γίνεται ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀπελευθερώσεώς των ἐκ τῆς δουλείας. Κατηγορήθην κύριοι ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο τὸ ἔλαβον ἐξ ὑπολογισμοῦ πολιτικοῦ. Καὶ λυποῦμαι διότι τὴν κατηγορίαν αὐτὴν μοῦ τὴν ἀπηύθυνεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας βουλευτής, Ἀλλά, κ. βουλευτὰ ἐξ Εὐρυτανίας, πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἔλαβον τὸ μέτρον καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξα ἀλλὰ καὶ ἐξ ὑπολογισμοῦ πολιτικοῦ. Ἐξ ὑπολογισμοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐκ τῆς εὐγενοῦς φιλοδοξίας ὁρμώμενος νὰ ἀποδείξω εἰς τὸν πληθυσμὸν ἐκεῖνον ὅτι ἐτυχοφαντήθη πρὸς αὐτὸν ἡ παράταξίς μας καὶ ἐκ τῆς εὐγενοῦς φιλοδοξίας νὰ πράξω κάτι ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. (Χειροκροτήματα).

Ἀλλὰ τί θὰ πάθουν λοιπὸν οἱ Δῆμοι Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς; Τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον ὑπερηφανεύεται διὰ τὸν θεσμὸν τῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ καμμίαν σχεδὸν κοινότητα. Μόλις τὸ 1925 ἀπεσπάσθησαν αἱ κοινότητες τοῦ Μοσχάτου' τοῦ Ἡρακλείου καὶ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Μπραχαμίου καὶ ἄλλαι 19 ἐν συνόλῳ κοινότητες ἀπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, δυστυχῶς δὲ ἐπὶ δικτατορίας. Ποῖα ἦταν τὰ ἀποτελέσματα; Ἐνῷ κατὰ τὸ 1927 ἐπραγματοποιήσεν ἔσοδα 72 ἑκατομ. ἀφοῦ ἀπεσπάσθησαν ἐπραγματοποίησεν ἔσοδα 146 ἑκατομ.

Α. Παπαναστασίου. Λόγῳ τῆς κρίσεως.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἐσωτ.) Ἐγὼ δὲν λέγω τοῦτο. Λέγω ὅτι δὲν ἐπῆλθε καταστροφὴ διὰ τὸν δῆμον Ἀθηναίων. Αὐτὸ θὰ πάθουν οἱ συνοικισμοί. Ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας θὰ εἶναι συνοικισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ δύνανται νὰ προντίσουν διὰ τὰς ἰδίας των ἀνάγκας ὅπως καὶ αἱ κοινότητες αἱ ἀποσπασθεῖσαι αἱ ὁποῖαι ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας ἐπραγματοποίησαν ἔσοδα 17 ἑκατομ. ἀντὶ τῶν 5 τὰ ὁποῖα εἶχον τὸ 1926—1927.

Α. Μυλωνᾶς. Εἶμαι κ. Ὑπουργὲ ὁ δράστης τῆς τροπολογίας ἡ ὁποία τὸ 1924 ἐπέφερε τὴν ἀπόσπασιν.

Ι. Ράλλης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Σᾶς συγχαίρω δι' αὐτό.

Α. Μυλωνᾶς. Ἐπρόκειτο διὰ τὰ προάστεια καὶ ἂν καὶ δὲν εἶχε ψηφισθῇ τὸ Σύνταγμα σεβόμενος τὰς ἀρχὰς τοῦ θεσμοῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶπον ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτῶνται οἱ ἀποσπώμενοι. Σήμερον παρὰ τὸ Σύνταγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει τὸ ἐρώτημα εἰς τοὺς ἀποσπωμένους διὰ μιᾶς πράξεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοὺς ἀποσπᾶτε χωρὶς νὰ τοὺς ἐρωτήσετε.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Λυποῦμαι κ. βουλευτὰ διότι ἔσπευσα νὰ σᾶς συγχαρῶ. Δέχομαι τὴν συζήτησιν μόνον ἐφόσον ὑπάρχει πίστις ἀγαθή. Τὸν νόμον ἐκεῖνον κ. βουλευτὰ τὸν ἐψήφισε τὸ κόμμα ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζετε. Κατηγορήθην ὅμως ὅτι ἔκαμα πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν. Διὰ νὰ ἀποδείξω πόσον ἄδικος εἶναι ἡ κατηγορία, θὰ εἴπω ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦ νόμου «περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων» τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖσθε, δύναμαι νὰ κάμω δήμους, νὰ συστήσω πόλεις πέραν τῶν 10 χιλιάδων κατοίκων. Καὶ δὲν ἔκαμα τὴν Καισαριανὴν καὶ τοὺς Ποδαράδες μὲ ἀριθμὸν κατοίκων μεγαλύτερον. Δὲν ἠδίκησα τὸν δῆμον τοῦ Πειραιῶς καὶ δὲν ἔκαμα δήμους τὴν Δραπετσῶνα, τὴν Νέαν Κοκκινιὰ καὶ τὰ Ταμπούρια, διότι ἐθεώρουν ὅτι τοῦτο ἦτο ἀσύμφορον διὰ τὸν Πειραιᾶ. Καὶ γνωρίζετε ὅτι ἡ Δραπετσῶνα διαμαρτύρεται ἐντόνως ὅτι δὲν τὴν περιέλαβα εἰς τὸ διάταγμα, ἀφοῦ ἐπὶ δεκαετίαν ἐζήτει τὴν ἀπόσπασίν της. Δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερον κ. βουλευταί. Ἐθεώρησα ὅμως ἐπάναγκες νὰ σᾶς ἐκθέσω ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὁμιλοῦν περὶ σκανδάλου οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι οὐδὲν πρᾶγμα δικαιοῦνται νὰ θεωροῦν σκάνδαλον. (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ἡ συζήτησις ἔπρεπε νὰ εἶχε, ἀρχίσῃ κατ' ἄλλον ἐντελῶς τρόπον. Ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσουν πρῶτον ὅσοι ἤθελον νὰ λάβουν τὸν λόγον περὶ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ κατόπιν νὰ γένῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ ἑκάστου θέματος. Ὁ ἀξιότιμος ὅμως Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ἔδειξε ἐξαιρετικὴν σπουδὴν καὶ ἀνέτρεψε τὴν τάξιν τῆς συζητήσεως ἀπασχολήσας ἐπὶ τοσοῦτον τὴν Βουλήν, ἀναγκάζων ἡμᾶς νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς τὸν τρόπον τινὰ διαπραχθεῖσαν αὐθαιρεσίαν.

Ὅταν τὸ πρῶτον, συνεχίζει ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** ἐπροτάθη ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, διετύπωτα ριζικὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἐτόνιστα, ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἐπροβάλλοντο δὲν ἐδικαιολόγουν τὸ κλείσιμον τῶν Νομαθετικῶν Σωμάτων ἐφ' ὅσον ὑπάρχει παρασκευασμένη νομοθετικὴ ἐργασία καὶ ὑπάρχουν θέματα ἐλέγχου τῆς Κυβερνήσεως. Δυστυχῶς δὲν εἰσηκούσθημεν καὶ βλέπω τώρα ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ συνεπῶς ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς, παρὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ἐπιμένουν εἰς τὴν διακοπήν. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ τονίσω σήμερον δύο σημεῖα, τὰ ὁποῖα χρήζουν ἰδιαιτέρας προσοχῆς. Ὁ κ. Ἡμαθυποναργὸς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐτοιμάζονται διὰ τὴν παγκόσμιον οἰκονομικὴν διάσκεψιν. Θὰ συζητηθοῦν ἐκεῖ αἱ οἰκονομικαὶ καὶ δημοσιονομικαὶ σχέσεις τῶν Κρατῶν καὶ θὰ ἐκτεθοῦν αἱ ἀπόψεις καὶ τὰ δίκαια ἑκάστου Κράτους. Φρονῶ ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν αἱ ἑλληνικαὶ ἀπόψεις νὰ ἐγίνοντο ἀντικείμενον συζητήσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Δὲν γνωρίζομεν τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν, οὔτε τὰς κατευθύνσεις της. Βεβαίως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι μικρὸν καὶ αἱ γνῶμαί της δὲν θὰ ἐπηρέαζον τὰς συζητήσεις τῆς Διασκέψεως ὅτον αἱ γνῶμαι τῶν ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν μεγάλων Κρατῶν. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχει σημασίαν τὸ τί θὰ ὑποστηρίξῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάθε συζήτησις, σημειώσατε δὲ ὅτι εἰς τὰ ἄλλα Κράτη προεκλήθη δημοσία συζήτησις περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠθεώρησεν ὠφέλιμον νὰ ἀποκηλήσῃ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ ὑποτίμησιν τῆς Βουλῆς ἐπὶ βλάβῃ τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας. Διεξάγονται διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ὁμολογιούχων, ὑπὸ τὴν κρίσιν δὲ αὐτῶν ὑπεβλήθη καὶ σχέδιον προϋπολογισμοῦ, ὥστε οἱ ἐμπειρογνώμονες νὰ ἔχουν τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι δὲν ἐκρίθη ὀρθὸν νὰ ὑποβληθῇ τὸ σχέδιον αὐτὸ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἔθνους καὶ ἐνῶ ἡ ἐξέτασις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ ἡ προεισαγωγικὴ ἐξέτασις τῶν δημοσιονομικῶν μας πραγμάτων θὰ ἐνίσχυε τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ διεφώτιζε καὶ τοὺς ξένους καὶ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐνῷ λοιπὸν τόσην ἐπικουρίαν θὰ εἶχεν ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, κλείει αὐτά. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους τονίζω, ὅτι εἴμεθα ἀντίθετοι τῆς τακτικῆς τῆς Κυβερνήσεως νὰ κλείσῃ τὸ στόμα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους. Ἕνεκα τούτου ἡ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως νὰ λύσῃ διὰ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τόσα πολλὰ θέματα εἶναι ἀξία ἐπικρίσεως καὶ μόνη ἡ ἀνάγνωσις τοῦ καταλόγου αὐτῶν προκαλεῖ ἐξέγερτιν. Ἡ Κυβέρνησις, συνειδῆς πρὸς ὅτα ἐπηγγέλατο ὡς ἀντιπολίτευσις, ἔπρεπε νὰ περιορίσῃ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ νὰ μὴ παρουσιάσῃ αὐτὴν τὴν σπιδόνην.

Θὰ εἴπω συνεχίζει ὁ κ. Παπαναστασίου, ὀλίγας λέξεις ἐν σχέσει μὲ τὸ πρῶτον θέμα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ θὰ παρακαλέσω κατόπιν νὰ ἐγκρίνωμεν τὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις καὶ νὰ ἀρίσωμεν τὰ ἄλλα διὰ τὸ τέλος τῆς Συνεδριάσεως. Μὲ ἐξαιρετικὴν δριμύτητα ὑπεστήριξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν ἐξουσιοδότησιν δικαιολογήσας τὴν δριμύτητά του ὡς ὀφειλομένην εἰς τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον του ὡρισμένων δημοσιογραφικῶν ὀργάνων.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως παλαίμαχος καὶ πραγματικὸς παλαιστὴς τῆς πολιτικῆς, δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις αὐτάς. Δὲν θὰ ἐπαινέσω τὰς ἐκτροπὰς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἠθέλησε νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ τῶν ἐκτρόπων αὐτῶν δὲν ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰς ὁποίας εἶχεν ὑπ' ὄψει του, ἀλλὰ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ τῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον ἐκτρέπονται εἰς ὕβρεις ἀλλὰ καὶ ὠθοῦν εἰς δολοφονίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός) Ποία ἐφημερίς;

Α. Παπαναστασίου. Τὴν ἀνέφερα προχθές.

Ἰ. Ράλλης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λοϊκοῦ κόμματος ἐπανειλημμένως ἄλλοτε κατέκρινε τὰς ἐπιθέσεις αὐτάς, ἐγὼ δὲ ὅταν αἱ ἐπιθέσεις ἐξέρχοντο τῶν ὁρίων ἐξέφρασα τὸν ἀποτροπιασμόν μου. Ὅταν ἐγίνετο συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τύπου ἐκαυτηρίασα ἐφημερίδας ἀλλ' ἐλεγον καὶ τότε...

Α. Παπαναστασίου. Σήμερον δὲν ἀντιτάσσετε τὴν περιφρόνησίν σας.

Ἰ. Ράλλης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Τὴν ἀντιτάσσω. Ἠδυνάμην νὰ καταγγείλω, ἀλλὰ δὲν τὸ πράττω.

Α. Παπαναστασίου. Ἄλλο ζήτημα εἶναι ἐὰν καταφεύγετε ἢ ὄχι εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἄλλο ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ διαμαρτύρωνται ὅταν φιλικαί των ἐφημερίδες παρορμοῦν εἰς δολοφονίας.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Δὲν νομίζω ὅτι δύναται ὁ Πρωθυπουργὸς νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ὅλων τῶν γραφομένων καὶ νὰ ἀνέρχεται εἰς τὸ Βῆμα καὶ νὰ ἀπαντᾷ εἰς δημοσιεύματα.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆτε πράγματα ποὺ ἐπροκάλεσαν ἐπίκρισιν καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα. Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτῆς παρέσχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν τὸν ἄφινε καθεύδειν τὸ τρόπαιον τοῦ προκατόχου του Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Δὲν πταίω ἐγὼ ἐὰν δὲν ὑπῆρχε θέμα ἀπολογίας δι' ἐμὲ ἀλλὰ μᾶλλον κατηγορίας.

Α. Παπαναστασίου Ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν εἶναι, ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ δι' ἐξουσιοδοτήσεως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντὶ νὰ περιμένῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἠθέλησε νὰ λύσῃ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα. Δὲν θὰ εἶχον ἀντίρρησιν ἐὰν ἐζητεῖτο τοῦτο διὰ τῆς συνήθους νομοθετικῆς ὁδοῦ καὶ δι' αὐτὸ εἴπαμεν ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἀλλὰ μὴ ἔχων ὡς φαίνεται ὁ κ. Ὑπουργὸς πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν νομοθέτησιν τῶν συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας ἐπιδιώκει νὰ προλάβῃ τὴν πρᾶξιν, ἥτις θὰ κατέρριπτε τὸ κῦρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἶπα ὅτι ἡ ἐπίθεσις ἡ ὁποία ἐγένετο κατ' ἐμοῦ εἶναι προάγγελος ἐπιθέσεως...

Κ. Παπαναστασίου. Κανεὶς ἐκ τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ θίξῃ τὸ κῦρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας,

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἰς αὐτὸ διαφωνοῦμεν ριζικώτατα.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖται ἡ ἐξουσιοδότησις κατὰ τρόπον μάλιστα προδικάζοντα τὸ ζήτημα Ὁ κ. Ὑπουργὸς θέλει νὰ προλάβῃ δυσμενῆ ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου.

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐὰν ψηφισθῇ, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάμῃ.

Α. Παπαναστασίου. Ἂν ψηφισθῇ.

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καὶ θὰ ψηφισθῇ σᾶς λέγω.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ δὲν ξεύρω ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ θὰ τὸ ψηφίσῃ, ἐὰν σεῖς ἔχετε εἰσδύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἄλλο ζήτημα. Ἐκτὸς ἐὰν ἔχετε ἄλλο μέσον νὰ τὴν ἀναγκάσετε.

Ἰ. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαπράξουν τὸ ἀδίκημα νὰ μὴ τὸ ψηφίσουν, ἔχω πεποίθησιν εἰς αὐτούς.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἡ Βουλὴ ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀσκήσῃ ἔλεγχον, δὲν θὰ ἐξήταζον τὸν σκοπὸν τοῦ Ὑπουργοῦ ἀλλὰ τὴν νομιμότητα τοῦ Διατάγματος. Ἔπρεπε πρὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος νὰ ὑποβληθῇ τοῦτο εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Καὶ μόνον δι' αὐτὸν τὸν λόγον πρέπει νὰ ἀκυρωθῇ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν ὅτι ἠδύνατο νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ἀλλὰ παρακάτω μᾶς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς τῆς ἐρμηνείας.

Γ' Ράλλης. Εἶπον ὅτι ἐστηρίχθην εἰς τὸν νόμον 44.7 μολογότι ἠδυνάμην νὰ κάμω τὴν ἐρμηνείαν ποὺ ἀναφέρετε.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἂν προσθάσῃ νὰ πάῃ ἐκεῖ τὸ διάταγμα θὰ ἀνεύρῃ τὸν νόμον τοῦ νομοθέτου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὤφειλεν νὰ διατάξῃ τὴν ἐνέργειαν δημοψηφίσματος διὰ νὰ μάθῃ τὴν γνώμην τῶν Συνοικισμῶν περὶ αὐτοδιοικήσεώς των. Ἀλλὰ θὰ εἰπῆτε. «Εἰσθε ἐναντίον τῆς αὐτοδιοικήσεως» ; ὄχι δὲν εἶμαι. Ἀλλὰ θέλω νὰ ὀργανωθῇ κατὰ τρόπον συστηματικόν, κατὰ τρόπον ἐπιστημονικὸν ὅπως γίνεται εἰς ὅλα τὰ μέρη. Λέγετε ὅτι δὲν ἔχετε πρὸς τοῦτο χρόνον ἐπαρκῆ, ἀλλὰ ἡμεῖς ἐδηλώσαμεν ὅτι δεχόμεθα νὰ ἀναβληθοῦν αἱ δημοτικαὶ ἐκλογαὶ ἐπὶ ἕνα ἢ δύο μῆνας. Ἂς φέρῃ ἡ κυβέρνησις πλήρες νομοθέτημα καὶ θὰ μᾶς εὕρῃ συμφώνους εἰς ψήφισιν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἡμίμετρα τὰ ὁποῖα δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐπιζητεῖται δι' αὐτῶν ἡ ἐξυπηρέτησις ἄλλων συμφερόντων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκριθοῦν ἀπὸ ἡμᾶς. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Δ. Χατζηγιάννης. Προτοῦ εἰσέλθω εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, ὀφείλω νὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβουν μέτρα διὰ ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἡ ὀξύτης οὐδένα διαφεύγει. Πρόκειται περὶ τοῦ μέτρου τῆς ρυθμίσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν. Ἕως ὅτου λάβῃ καιρὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ μέτρα ὁριστικά, πρέπει νὰ ληφθῶσι οἰκονομικά τινα μέτρα, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἀπειλοῦνται ἐκ τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Ὡς γνωστόν, διὰ τοῦ νόμου 5533 ἐδόθη εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστολῆς τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, τὸ μέτρον ὅμως δὲν ὠφέλησε, συνετέλεσε δὲ μόνον εἰς τὸ νὰ κοπῇ ἡ πίστις. Ἐγέμισαν δὲ τὰ χωρία ἀπὸ συντηρητικὰς κατασχέσεις, καὶ ὑπάρχει κίνδυνος ἀπὸ τῆς 15 Ἰουνίου νὰ ἔχωμεν σειρὰν πλειστηριασμῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι φεύγετε πολὺ ἀπὸ τὸ θέμα. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν θεμάτων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, προτείνετε ὅ,τι θέλετε καὶ ἀσφαλῶς ἡ Κυβέρνησις θὰ κάμῃ ὅ,τι πρέπει.

Δ. Χατζηγιάννης. Πολὺ καλά, εἰς τὸ τέλος. Εἶμαι κ. βουλευτὴς, ὑπὲρ τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ αὐτοδιοικήσεως. Ὅταν ἔχωμεν κουτσοχώρια μὲ 25 σπίτια μὲ ἕνα σχολεῖο καὶ μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰσπράξεις μὴ ὑπερδεκανούσας τὰς χιλίας δραχμάς, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν κοινότητας, δὲν εἶναι ὀρθόν, συνοικισμοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πληθυσμὸν ὅσον καὶ αἱ Πάτραι καὶ αἱ Καλάμαι, νὰ μὴ εἶναι οὔτε δῆμοι, οὔτε κοινότητες. Πολὺ φοβοῦμαι ὅμως ὅτι τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον θὰ ληφθῇ, δὲν θὰ ὠφελήσῃ καὶ πολύ, διότι ἐμαζεύθησαν διὰ προεκλογικοὺς καθαρῶς λόγους 300.000 ἄνθρωποι εἰς τὰς πόλεις, ἐνῷ ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος*** παρατηρεῖ, ὅτι ὁλόκληροι πόλεις, ἔχουσαι ἀστικὸν πληθυσμόν, μετεφέρθησαν καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ ἐγκατάστασις αὐτῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Δ. Χατζηγιάννης. Ἐὰν αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Πειραιεὺς ἦσαν βιομηχανικαὶ πόλεις, ἠδύναντο νὰ ἐγκαταστα-

θοῦν ὅμως ἀμελέτητα καὶ μόνον διὰ σκοποὺς ἐκλογικούς (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Π. Δεβαντῆς. Ὑπάρχει γῆ, καὶ ποῦ ὑπάρχει;

Δ. Χατζηγιάννης. Ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ διανομὴ εἰς μικρὰ μέρη. Εἰς τὴν Λάρισσαν ἐπῆγαν 2.500 ἀστοὺς, ἐνῷ ἠμποροῦσαν νὰ πᾶνε 15. Λέγει κατόπιν, ὅτι δὲν ἐλήφθη πρόνοια ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως διὰ νὰ γίνουν τὰ ἀπαιτούμενα ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ διηκόλυναν τὴν κατάστασιν, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἔγιναν, ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς μέσον διορισμοῦ διαφόρων κομματικῶν φίλων (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** λέγει ὅτι ὁ προλαλήσας ὅστις ἀνήκει εἰς τὴν ἀγνωστον δι' αὐτὸν ἀγροτικὴν παραφυάδα ἐθεώρησεν ἐπάναγκες νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς κατοίκους τῶν συνοικισμῶν κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἀντίθετον πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν ἀγροτῶν. Καὶ τοῦτο ἐνῷ γνωρίζει κατὰ ποῖον τρόπον συντηροῦνται πολυμελεῖς οἰκογένειαι τῶν ἀγροτῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Πρόκειται περὶ ἐξουσιοδοτήσεως δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὁμιλῶμεν ἐπὶ ἄλλων θεμάτων.

Γ. Καφαντάρης. Ἤρχισεν ὁ κ. Χατζηγιάννης καὶ ὁ κ. βουλευτὴς θὰ εἴπῃ ὀλίγας λέξεις εἰς ἀπάντησιν.

Γ. Χρυσοστόμου. Ὁ κ Ράλλης κατὰ τρόπον δεξιοτεχνικὸν καὶ μαεστρικὸν ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς διεξῆλθε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἐν μέσῳ χειροκροτημάτων.....

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Σᾶς παρακαλῶ εἰσέλθετε εἰς τὸ θέμα.

Γ. Χρυσοστόμου. Χιλιάδες προσφύγων προσέτρεξαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ τὸ διάταγμα (θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς). Δὲν ὁμιλῶ περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων ὁμιλῶ ἐπὶ τοῦ θέματος.

Γ. Καφαντάρης. Εἰς πᾶσαν στιγμὴν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ λέγῃ ὅτι ὁ ῥήτωρ εἶναι ἐκτὸς τοῦ θέματος καὶ ὅτι δύναται νὰ τοῦ ἐμποδίσῃ τὸν λόγον, ἀλλ' αὐτὸ ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ κατάλυσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου.

Γ. Χρυσοστόμου. Καθ' ἡμᾶς ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ κ. Ράλλη ἡ αἴτησις πρὸς ἐξουσιοδότησιν ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον πραξικόπημα μεγαλύτερον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔγινε διὰ τοῦ διατάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἠθέλησε νὰ τροποποιήσῃ τὸν νόμον Διότι γίνεται εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ διότι μέσα εἰς τὸν ὄγκον αὐτὸν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως πειρᾶται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς.

Ποῖος λοιπὸν εἶναι ὁ λόγος τὴν ἐσπέραν ταύτην τῆς τόσον πληθωρικῆς ἐργασίας, τῆς Βουλῆς νὰ θέλῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ λάβῃ ἄδειαν νὰ λύσῃ τοιαύτην ὑπόθεσιν ; Ἀλλα ζητήματα εἶναι φλέγοντα καὶ ὄχι αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τοὺς συνοικισμούς. Δὲν ἐλάβατε, τονίζει, κ. Ὑπουργέ, ὑπ' ὄψιν οὔτε τὰς προσφυγὰς ποὺ ἔκαμαν οἱ συνοικισμοὶ καὶ αἵτινες ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οὔτε τὰς χιλιάδας τῶν διαμαρτυριῶν καὶ ζητεῖτε ἐξουσιοδότησιν ἐνῷ ἠδύνασθε νὰ φέρετε μετ' ὀλίγον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἓν ἄρτιον Νομοσχέδιον.

Ἰ. Ράλλης. (Υπ. Ἐσ.) Ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῶν Νόμων ἀνήκει εἰς τὰς Βουλὰς ἢ ὄχι;

Γ. Χρυσοστόμου. Ὄχι ὅμως καὶ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὅπου δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν ἐν πλάτει τοιαῦτα ζητήματα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει γεγονὸς εἶναι ὅτι οὐδεὶς ἐπιτακτικὸς λόγος ὑπάρχει, ἀναγκάζων τὸν Ὑπουργὸν νὰ ζητῇ ἐξουσιοδότησιν διὰ θέμα, ὅπερ ἔθεσεν εἰς ταραχὴν ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἰ. Ράλλης. (Υπ. Ἐσ.) Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ ἀφίσωμεν τοὺς πρόσφυγας ὑποδούλους ἄλλα τέσσερα χρόνια ὅπως τοὺς ἄφισαν οἱ Φιλελεύθεροι.

Γ. Χρυσοστόμου. Ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος τοῦ ζητήματος, δηλ. ἂν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη τὸ Διάταγμα εἶναι ἐν ἰσχύϊ ἢ ὄχι, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς. Συνοικισμοί, κατὰ τὸν νόμον, εἶναι οἱ ἔχοντες ἱστορικὴν αὐτοτέλειαν καὶ ὑντότητα, ὅπως τὸ Χαλάνδρι, τὸ Μαρούσι κλπ. καὶ ὄχι ὅσα σπίτια ἐκτίσθησαν εἰς τὰς παρυφὰς τῶν πόλεων, ἀκριβῶς διὰ νὰ ζοῦν ἐν συνοχῇ καὶ συνδέσμῳ μὲ ταύτας.

Ἰ. Παραβάντης. Ὑπάρχουν ἄπειροι πρόσφυγικοὶ συνοικισμοὶ ἀποτελοῦντες Κοινότητας ὅπως ἡ Κίος εἰς τὴν πατρίδα μου.

Γ. Χρυσοστόμου. Δὲν γνωρίζω τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν. Ἐκεῖνο ποὺ γνωρίζω εἶναι ὅτι ὅλοι οἱ συνοικισμοὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς διαμαρτύρονται διὰ τὸν χωρισμόν. Σύμφωνα μὲ τὰς ἀντιλήψεις τῶν κατοίκων αὐτῶν καὶ ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι κανεὶς εἰδικὸς ὅρος καὶ καμμία εἰδικὴ συνθήκη δὲν δικαιολογεῖ τὸν χωρισμόν. Εἶναι ἔξω πάσης συζητήσεως, εἶναι ἐξόφθαλμον, εἶναι κατάδηλον, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἰδίων συνοικισμῶν, ἀλλὰ περὶ συνοικιῶν πόλεων μὴ ἐχουσῶν ἰδικιτέραν αὐτοτέλειαν καὶ αὐτάρκειαν Ἀποχωρίζοντες τὰς συνοικίας αὐτὰς ἀπὸ τὰς πόλεις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, εἶναι ὡσὰν νὰ ἀποκόπτετε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἑνὸς σώματος ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα. Οἱ συνοικισμοὶ τοὺς ὁποίους ἐπεκαλέσθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς καὶ εἶναι προφανὲς ὅτι ἂν ἐδίδετο τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν θὰ ἐπερνοῦσε πολὺς καιρὸς καὶ θὰ ἐβλέπομεν τὴν Νεάπολιν καὶ τοῦ Ψυρρῆ ἀποτελούσας ἰδίας Κοινότητας. Τὸ ὅτι, τονίζει, οἱ ἰσχυρισμοί μου εἶναι ἀκριβεῖς ἐξάγεται ἀπὸ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» αἵτινες ἀξιοῦν τὴν συρροὴν διαφόρων ὅρων καὶ συνθηκῶν διὰ νὰ ὑπάρξῃ συνοικισμός. Ἄλλο ἐκτελεστικὸν Διάταγμα καθορίζει ἐπίσης, ποία εἶναι ἡ συνοικία καὶ ποῖος ὁ συνοικισμός.

Ἰ. Μάλλωσης. Ἡ Καλογρέζα εἶναι συνοικία τῶν Ἀθηνῶν;

Ε. Χατζηδάκης. Τοὺς ἔρχεται τρέλλα, ὅταν αἰσθάνονται ὅτι θὰ χειραφετηθοῦν οἱ πρόσφυγες καὶ θέλουν νὰ τοὺς ἔχουν αἰωνίως ὑποδουλωμένους,

Γ. Χρυσοστόμου. Ἡ διακοπή σας ἡ αἰσθηματικὴ δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν συζήτησιν.

Γ. Παπανδρέου. Ἐκφράζω, κύριε πρόεδρε, τὴν ἀπορίαν μου διατὶ γίνεται συζήτησις μὲ ἀπόντας τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν).

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς Παιδείας). Παρίστανται τὰ περισσότερα μέλη τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Παπανδρέου. Ἡ τάξις ἐπιβάλλει αὐτὸ ποὺ εἶπα.

Ε. Χατζηδάκης. Σεῖς ἐψηφίσατε τὸν π. Ἰούνιον 150 νόμους ἐντελῶς προσωπικοὺς πότε μὲ 7 καὶ πότε μὲ 10 βουλευτὰς, ἐν ἀπουσίᾳ τὴν Ἀντιπολιτεύσεως. (Πρόσερχεται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης***. Παρακαλεῖ τὸν ῥήτορα νὰ συντομεύσῃ τὰς παρατηρήσεις του.

Γ. Χρυσοστόμου. Ἀλλὰ καὶ ἂν πρόκειται, συνεχίζει, περὶ συνοικισμῶν πάλιν ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργοῦ εἶναι παράνομος, διότι τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἐφ' οὗ ἐστήριξε τὸ Διάταγμά του ἔχει καταργηθῇ διὰ νεωτέρου νόμου κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον καμμίαν ἀμφιβολίαν. Εἶναι παγία ἡ νομολογία καὶ σαφέστατα αἱ ἀρχαὶ του δικαίου. Ὅτι ὅταν ἀντικαθίσταται ἕνας νόμος, ὁ δὲ ἀντικαθιστῶν νόμος ἔχει προσωρινὴν ἰσχύν, δὲν ἀναβιώνει μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἰσχύος τοῦ προσωρινοῦ νόμου ὁ ἀντικατασταθεὶς παλαιότερος νόμος. Ἀνεξαρτήτως τούτου, τί ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ νόμου ἐκείνου; Ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν μέριμνάν του καὶ νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τὰ προσωρινὰ ἐξαιρετικὰ δικαιώματα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἐν προκειμένῳ ὁ νόμος 4852 λέγει ῥητῶς ὅτι ἰσχύουν αἱ διατάξεις μόνον ἐπὶ τρίμηνον καὶ δὲν βλέπω πῶς δύνανται νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου αἱ ἐπικρίσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῶν γενομένων συζητήσεων εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ στιχομυθία Ζαβιτζιάνου Σίδερη ἀφεώρα τὸν συνοικισμὸν Ζωγράφου διὰ τὸ δικαίωμα τῆς καταργήσεως.

Ι. Σκανδαλάκης. Ἔχω νά σᾶς εἴπω ὅτι ὑπάρχουν δικαστικαὶ ἀποφάσεις, καθ' ἃς, ὅταν συνάγεται ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ ὄχι ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου ἡ ἀναθίωσις τῆς προγενεστέρας διατάξεως, ἀναθιώνει αὕτη.

Γ. Χρυσοστόμου. Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Μπαλῆς γνωμοδοτῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος λέγει ὅτι τὸ κατηργηθὲν ἄρθρον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν ἀποκτᾷ πλέον ἰσχύν. Θεωρῶ, ἐπιλέγει, ὑποχρεώσιν μου νὰ τονίσω ἄλλην μίαν φορὰν ὅτι ἡ ἐξουσιοδότησις διὰ τὸ θέμα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ δοθῇ, διότι θὰ εἶναι ἄντικρυς ἀντίθετος ἡ ἑρμηνεία αὕτη πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Α. Ἀθηνογένης. Ἔρχομαι λέγει καὶ ἀπευθύνομαι καὶ εἰς τὰς δύο πτέρυγας καὶ ἐν ὀνόματι τῆς δυστυχίας ποὺ πλανᾶται περὶ τὰ πρασφυγικὰ αὐτὰ κέντρα, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησεν ἡ προσφυγικὴ συμφορὰ σᾶς διαβιβάζω μίαν παράκλησιν

Ἔρχομαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι, μετὰ μὰν δεκαετίαν ἔχομεν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ σωτήματος, ὅπερ ὑπῆρξε θανάσιμον διὰ τὰ κέντρα αὐτά. Ἀπὸ τῆς 9ης Μαρτίου ἦλθεν ἕνα νέον πολιτικὸν καθεστὼς καὶ βλέπει καὶ νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ μίαν ἄλλην μέθοδον. Σᾶς παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ μᾶς ἀφίσητε ἐλευθέρους νὰ προσπαθήσωμεν νὰ φέρωμεν μίαν ἀλλαγὴν τῆς καταστάσεως καὶ μίαν ἀνακούφισιν εἰς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους. (Χειροκροτήματα). Διατί αὐτὴ ἡ ἀντίδρασις; Διατί αὐτὴ ἡ παρεμπόδισις; Ὁ λαὸς αὐτὸς ὁ προσφυγικὸς δὲν εἶναι χθεσινός, ὅπως εἶπεν ὁ προλαλήσας. Ἔχει ζωὴν κοινοτικὴν τρισχιλιετῆ καὶ αὐτοτελῆ καὶ τὰ προσόντα του αὐτὰ ἀνεδείχθησαν εἰς τὸν τόπον ἐξ οὗ προῆλθε. Ἀρίσατέ τον καὶ ἐδῶ νὰ αὐτοδιοικηθῇ καὶ θὰ ἴδητε τὴν ζωτικότητά του. Ἀναγνωρίζω ὅτι τὰ μέρη αὐτὰ δὲν εἶνε φυσιολογικῶς ἀνεπτυγμένα ὅπως αἱ Κοινότητες καὶ οἱ Δῆμοι, ἔχουν σχηματισθῆ ἀπὸ τὴν καταιγίδα μιᾶς μεγάλης συμφορᾶς. Ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσωμεν. Ἡ μόνη ἐπιφύλαξις ἣν ἔχω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἶνε νὰ προσέξῃ εἰς τὴν οἰκονομικήν των ἐπάρκειαν. Νὰ τοὺς ἀφίσωμεν νὰ διοικηθοῦν ἴσως καλύτερα παρὰ ὅπως μέχρι τοῦδε ἀπὸ τὸν Πάτσην καὶ ἀπὸ τὸν Μερκούρην.. (Χειροκροτήματα). Δώσατέ τους λοιπὸν τὰ μέσα διὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν ὀντότητά των καὶ τὴν ζωτικότητά των. Μετέφεραν ἤδη ἐκεῖ τοὺς Ἐφεστίους θεούς των, ἐὰν σᾶς τοὺς λοιπὸν σεῖς, ἡ Δημοκρατικὴ Βουλή, τὴν ἐλευθερίαν των καὶ θὰ ἴδωμεν. Ἡ μόνη προσοχὴ ἡ ὁποία πρέπει νὰ δοθῇ εἶναι διὰ τοὺς οἰκονομικοὺς αὐτῶν τόρους οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ ἐξαντληθοῦν ἀπὸ τὸ ἰσχυρὸν σύστημα τῆς δημοτικῆς φορολογίας. Καὶ ἂν ἀπὸ τὴν βάσιν ταύτην ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἡ Κυβέρνησις θὰ θ-μελιώσῃ ἕνα οἰκονομικὸν ἰσοζύγιον εἰς τοὺς συνοικισμοὺς διὰ νὰ συνηθοῦν νὰ ζήσουν. Ἡ δημιουργία τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν ἔχει καὶ λόγον πολιτικόν. Διότι θὰ γίνῃ μία ἀπογραφὴ τῆς παραδεδεμένης καταστάσεως ἀπὸ ἐκείνην ποὺ θὰ δημιουργηθῇ. Ἡ κατάστασις ἡ ὁποία θὰ παραληφθῇ εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶναι φρικτή. Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῶν ἄλλων λόγων, ἔχομεν καὶ αὐτὸν τὸν λόγον. Μεταξὺ τοῦ κόσμου αὐτοῦ ὑπῆρχον ἐνδοιασμοί, ἀλλ' οἱ ἐνδοιασμοὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν μέχρι τῆς νυκτὸς τῆς παρελθούσης Δευτέρας, ὁπότε ἀπεκαλύφθη ἐδῶ διὰ τῆς ἀπολογίας ἑνὸς ἀρχηγοῦ κόμματος, ὅτι σκότιαι σκέψεις σκοτίων ἀνθρώπων ἠδυνάντο νὰ ἀγάγουν τὸν πληθυσμὸν αὐτὸν ὡς πρόβατα ἐπὶ σφαγήν. (Χειροκροτήματα). Αὐτὸ τὸ γεγονός, ἐπιλέγει, μᾶς ἔκαμε νὰ κρίνωμεν ὅτι αὐτὴ ἡ αὐτοτέλεια εἶναι πρᾶξις ἱερὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. Βοηθήσατέ μας διὰ νὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς σᾶς ἡ τιμὴ τοῦ ὡραίου αὐτοῦ ἔργου. (Χειροκροτήματα).

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Νομίζω. λέγει, ὅτι ἐγένετο παρέκλισις ἀπὸ τῆς κυρίας βάσεως τῆς συζητήσεως. Τὸ θέμα εἶναι ἂν πρέπει νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διὰ τὴν ρύθμισιν ὡρισμένων ἀντικειμένων. Ἀλλ' ἡ διαδικασία τῆς δημιουργίας Νόμων παρὰ τῶν ἐπιτροπῶν εἶναι ἔκτακτος καὶ πρέπει νὰ ἀκολουθῆται πάντοτε μετὰ φειδοῦς, ἀποτελεῖ δὲ ἀσυνέπειαν διὰ τὸ κυβερνῶν κόμμα ἡ αἴτησις ἰδιαιτέρας πληθωρικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. τὸ κόμμα αὐτὸ ὅπερ διαρκῶς διετύπωσεν ἀντιρρήσεις διὰ τὴν κατὰ τοιοῦτον τρόπον δημιουργίαν Νόμων.

Καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἀκόμη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐτόνιζε ὅτι ὁ τόπος πάσχει ἀπὸ πολυνομίαν. Ἐν τοιούτοις ἡ Κυβέρνησις θέτει ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς σειρὰν νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ζητεῖ ἐξουσιοδότησιν. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νομίζω ὅτι ὀρθῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν αἴτησιν ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὸ συζητούμενον θέμα καὶ ὤφειλε τὸ ἴδιον νὰ κάμῃ καὶ διὰ τὰ ἄλλα θέματα καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι Ὑπουργοὶ διὰ τὰ ἰδικά των. Ἡ γνώμη ὅλων τῶν συγγραφέων συμπίπτει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ ἀναπτύσσεται ἡ δικαιολογία τῶν αἰτουμένων ἑκάστοτε ἀθεινῶν ἰσχὺ ἔκδοσιν νόμων διὰ τῶν ἐπιτροπῶν. Ἀλλὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐνεφανίσθη διὰ νὰ ἀπαντήσῃ καὶ εἰς ἐνεργείας τῶν ἐνδιαφερομένων πληθυσμῶν δικαστικὰς προσφυγὰς ἐκκρεμούσας ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, ὅπερ ἡμεῖς ἐθεμελιώσαμεν καὶ ὑψώσαμεν ὡς τέρμενος πρὸς κατοχύρωσιν τῆς νομιμότητος καὶ ὅπερ λειτουργεῖ κατὰ τρόπον ἐμπνέοντα τὴν ἐμπιστοσύνην πάντων τῶν πολιτῶν. Σπεύδων ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐχαρακτήρισε προκαταβολικῶς ὡς παιδαριώδεις τὰς προσφυγὰς τῶν πολιτῶν ἐκείνων ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατὰ τῆς ἐνεργείας του. Φοβοῦμαι ὅτι τοῦτο ἔπραξε ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀγανακτήσεώς του διὰ τὰς κατὰ τῆς ἐνεργείας του γενομένας ἐπικρίσεις τοῦ τύπου ἡ ἀγανάκτησίς του ἦτο τόση, ὥστε νὰ μὴ δέχεται κἂν ἀντίκρουσιν τῶν ἀναπτυχθεισῶν παρ' αὐτοῦ νομικῶν θεωρειῶν. Δὲν εἶ ε, τονίζει, κ. Ὑπουργέ, περίπλοκα τὰ νομικὰ ζητήματα ὅταν τὸ κείμενον τοῦ νόμου εἶναι ἀμείλικτον καὶ δὲν ἐπιτρέπει ὑπέρβασιν τῆς ἐννοίας του παρ' οὐδεμιᾶς ἑρμηνευτικῆς ἐπιδεξιότητος. Εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν παρατηρῶ ὅτι ὑπάρχουν ὁ νομοσχέδ α ἑρμηνευτικῶν νόμων. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἄλλοτε καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐκαυτηριάσαν τὴν μέθοδον τῶν ἑρμηνευτικῶν νόμων, ὅταν μάλιστα οὗτοι κατασκευάζονται διὰ νὰ τερματίσουν ἐκκρεμεῖς δίκας. Ἐνθυμοῦμαι δε ποσην ἀγανάκτησιν ἐξέφρασεν ἄλλοτε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Δ. Κόμματος ὅταν ἐπεχειρήθη ὅπως ἐνόμιζε νὰ λυθοῦν διὰ νόμου ἐκκρεμεῖς δικαστικαὶ διαφοραί. Ὅταν λοιπὸν κ. Ὑπουργέ ἔνεκε ἐκκρεμῆ δίκην ἀποτελεῖ παράβασιν παντὸς κανόνος ἡ εἰσαγωγὴ νόμων τερμόντων τὰς ὑποθέσεις αὐτάς. Καὶ ὅταν ἡ πρᾶξις ὑμῶν εὑρίσκεται ὑπὸ ἔλεγχον δικαστικὸν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φέρετε νόμον, διότι τότε δὲν σέβεσθε τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἐκάματε μνείαν περὶ φόβου σας δι' ἐπηρεασμόν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Παρακαλῶ Πρῶτον ἐσυγκρίνατε πράγματα ἀνόμοια. Ὑπεστήριξα ἄλλοτε ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκκρεμοῦν δίκαι δι' ἰδιωτικὰ συμφέροντα, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐρχώμεθα νὰ ἐρμηνεύωμεν διὰ νὰ καταστήσωμεν ἕωλον ἓν δικαίωμα. Ἀλλὰ ἃ ἀ τὴν αὐτοδιοίκησιν μένη, ἁρμοδία εἶναι ἡ διοίκησις καὶ πῶς θέλατε νὰ μείνῃ αὕτη ἀδρανὴς καὶ νὰ περιμένῃ μίαν 4ετίαν διὰ μίαν ἐνέργειαν ἡ ὁποία φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀμέσως. Ἑπομένως εἶναι ἄσχετα καὶ ἀστήρικτα ὅσα λέγατε Δὲν εἶπα ἐπίσης ὅτι φοβοῦμαι ὅτι θὰ ἐπηρεασθῇ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐν τοῦ θορύβου. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἵσταται εἰς τὸ ὕψος του. Ἐὰν προβαίνομεν εἰς τὸ μέτρον, τὸ κάμνομεν διότι πρέπει νὰ ἀναλάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς εὐθύνας καὶ νὰ μὴ ἐπιρριφοῦν τὸ κῦρος του.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Διατὶ θὰ κλονισθῇ;

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Διότι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπέκρινον, ἂν αὔριον κυρωθῇ ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ αὐτοὶ θὰ μαίνωνται.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Εἴμερα σύμφωνοι εἰς τὰς ἰδέας περὶ αὐτοδιοικήσεως. ἀλλὰ ἡ πρᾶξίς σας ἀκριβῶς ἀντιτίθεται εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτὰς καὶ πῶς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τὴν διακύβευσιν τοῦ γοήτρου τοῦ ὁποίου τόσον ἐνδιαφέρεται ὁ κ. Ὑπουργός, ἐνῷ ἡ παράταξις εἰς ἣν ἀνήκει ἐχαρακτήρισεν αὐτὸ ὅταν ἱδρύετο ὡς σπατάλην καὶ πολυτέλειαν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Οὔτε ὅταν ἱδρύετο οὔτε ποτέ. Θεωροῦμεν ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἵσταται πράγματι εἰς τὸ ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον ἔταξεν αὐτὸ ἡ Πολιτεία.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐρράπισε τὴν διοίκησιν, ἡ ὁποία εἶχεν ἐνεργήσῃ αὐθαιρέτως. Καὶ εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἀπόφασιν περὶ τῆς Κοινότητος Ζωγράφου λέγει ὅτι, ὁ νόμος δὲν ἐννοεῖ τὴν ἀπόσπασιν εἰς τὴν συγχώνευσιν τῶν συνοικισμῶν κατ' αὐθαίρετον κρίσιν ἀλλὰ κατὰ λελογισμένην κρίσιν τείνουσαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν τμημάτων ἐκείνων τοῦ πληθυσμοῦ.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ δὲν ἐστηρίχθην εἰς αὐτὸ τὸν νόμον, ἐστηρίχθην εἰς τὸν νόμον 4227. Δὲν λέγει ἐπ' αὐτοῦ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὅτι εἶναι ἀντίσυνταγματικόν.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Ἔπρεπεν ὅμως ἀπαραιτήτως νὰ ἔχετε τὴν γνώμην τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος. Καὶ ἐγὼ συνηγόρησα κύριε Ὑπουργὲ ἄλλοτε ὑπὲρ τῆς ἀποσπάσεως τῆς Κοινότητος Δραπετσῶνος. Καὶ ὅμως ἐλησμονήθη ἡ περιφέρεια αὕτη ἀπὸ τὴν διοίκησιν ἡ ὁποία δὲν ἐνεθυμήθη τὸν ὅρον τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἡμίσεως τῶν κατοίκων.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Δὲν τὸ ἔκαμα διότι ἡ Δραπετσῶνα ἐμπλέκεται εἰς τὴν πόλιν. Εἶχα ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸ κάμω καὶ θὰ τὸ κάμω ἂν ἠμπορέσω ν' ἀποφύγω τὰ ἄτοπα πραγματοποιῶν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων.

Ν. ΑΒΡΑΜ. Καὶ ἡ Κοινότης τῆς Νέας Κοκκινιᾶς ἐμπλέκεται εἰς τὴν πόλιν....

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἄλλοτε ὑποστηρίζετε αὐτὸ,... καὶ ἄλλοτε ἐκεῖνο.. (Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀποχωρεῖ τῆς αἰθούσης).

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Πάντως δὲν εἶναι τρόπος συζητήσεως αὐτὸς καὶ ἰδίως ἐκ μέρους πολιτικοῦ ἀνδρὸς, ὅστις παρουσιάζεται ὡς ἐκ παραδόσεως τηρῶν τοὺς κοινοβουλευτικοὺς θεσμούς. Θὰ συμπληρώσω ὅμως καὶ ἀπόντος τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπεκαλέσθη καὶ τὴν γνώμην τοῦ τότε εἰσηγητοῦ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κοινότητος Ζωγράφου τοῦ κ. Παπαφράγκου, τοῦ φερομένου παρὰ τῶν ἐφημερίδων ὡς εἰσηγητοῦ καὶ εἰς τὴν νέαν προσφυγήν. Πρόκειται ὅμως περὶ πεπαλαιωμένης γνώμης τοῦ κ. Παπαφράγκου ὁ ὁποῖος θεωρεῖ αὐτόχρημα εἰδωλολατρείαν τὴν τυπικολογικὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων. Αἱ ἑρμηνεῖαι ὅμως τῶν νόμων γίνονται ἂν ὑπάρχουν ἀσάφειαι εἰς τοὺς κειμένους νόμους Καὶ αὐτὸς ὁ σήμερον Πρωθυπουργὸς ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἑρμηνεία ἑνὸς ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἔλεγεν ὅτι δὲν χρειάζεται ἑρμηνεία ὅπου τὸ κείμενον εἶναι σαφές. Ὁ νόμος λοιπὸν αὐτὸς ἔχει ρητὴν καὶ κατηγορηματικὴν διάταξιν ὅτι ἰσχύει ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ἐνεσωμάτωσεν τὸν παλαιὸν νόμον καὶ ἔγινε νέος νόμος, ὁ ὁποῖος ἰσχύει διὰ τρεῖς μῆνας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐφαρμόζων τὸν νεκρὸν νόμον παραβιάζει τὸν νεώτερον νόμον ὁ ὁποῖος ἔχει χάσει ἐπίσης τὴν ἰσχύν του.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐὰν ἀφίσετε τὸ νομικὸν μέρος τι ἔχετε νὰ ἀπαντήσετε ἐπὶ ὅσων εἶπε προηγουμένως ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος κ. Ἀθηνογέννης περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀθλίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ συνοικισμοὶ ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἀνετωτέραν διοίκησιν ἐξασφαλίζουσα εἰς αὐτοὺς πόρους ζωῆς.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Αὐτὸ ἀποτελεῖ κρίσιν ὑποκειμενικήν. Ἐφόσον δὲν εἴχατε καμμίαν ἐκδήλωσιν τῶν κατοίκων περὶ ἀποσπάσεως των ἀπὸ τοῦ δήμου

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Εἰς τὰ χάλια εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο δὲν εἶχον οὔτε τὴν δύναμιν νὰ κάμουν τοιαύτην ἐκδήλωσιν.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Τὰ ἐγνωρίζαμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὰ τὰ χάλια.

Α. ΚΑΚΑΡΑΣ. Καὶ τοὺς ἀφήνατε εἰς τὰ χάλια των, διατί σᾶς συνέφερε.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Ἀλλὰ ἂς ἐντοπίσωμεν τὸ ζήτημα εἰς τὴν νομικὴν καθαρῶς ἄποψιν. Ἐνόμισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπολογηθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐνέργειάν του αὐτήν. Ἐνῷ εἶναι ἀπολογούμενος μόνον ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐκεῖ θὰ κριθῇ. Δὲν ξύναται νὰ κάμῃ τὴν ἄμυναν του ἀπὸ τοῦδε μὲ ἕνα νόμον ἑρμηνευτικόν. Τὴν νομιμότητα τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ἀμφισβητῶ καὶ ἀφοῦ δὲν ἐτηρήθη ὁ νόμος ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς νὰ ἀμφιβάλωμεν ἂν θὰ τηρηθοῦν αἱ θεμελιώδεις ἀπόψεις αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συμφέροντος τῶν κατοίκων Οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξα πρέπει νὰ πείσουν τὸν ἀξιότιμον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀποσύρῃ τὸ αἴτημα αὐτὸ ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὸ ὁποῖον δὲν σκοπεῖ εἰμὴ νὰ προλάβῃ τὴν ἐπικειμένην ἀκύρωσιν παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διότι εἶναι φανερὰ ἡ παράβασις, διότι καὶ αὐτὴ ἡ αἴτησις ἑρμηνείας ἀποτελεῖ ἀμφιβολίαν διὰ τὸν Ὑπουργόν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔγκυρον τοῦ μέτρου. Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶναι περιττὸν νὰ ἐγκαινιάζῃ νέας μεθόδους, ὅπως ἔκαμεν εἰς βάρος ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου του, τὸν ὁποῖον ἐγὼ γνωρίζω ὡς ὑπάλληλον ἄριστον καὶ ἱκανώτατον τίμιον καὶ εὐσυνείδητον.

Β. ΣΑΓΙΑΣ (Ὑφυπουργός). Τὸ ἀποδεικνύει ἡ σταδιοδρομία του.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Σᾶς πληροφορῶ κύριε Ὑπουργέ, ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς ἐθεωρήθη ἀντιδεινοζελικός. Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ ἀποσύρῃ τὸ αἴτημά του ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως δὲν ἔχει θέσιν εἰς ταύτην καὶ τὸ αἴτημα περὶ καταργήσεως συμβάσεως, τὸ ὁποῖον ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Πειραιῶς περιέλαβεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του καὶ ἐπίκρισιν ἐνεργείας μου ὅσον ἀφορᾷ ἀνώτερον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω ὅτι καὶ ἂν πάλιν παρουσιασθῇ ἡ αὐτὴ περίπτωσις δὲν θὰ διστάσω νὰ κάμω ὁ ἴδιον ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἐξυπηρετεῖται ἡ τάξις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νομίζῃ οἱοσδήποτε ὑπάλληλος ὅτι δύναται νὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν Ὑπουργόν. Ἐτοποθέτησα ἄλλως τε εἰς τὴν θέσιν του ἄλλον ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἀνήκει εἰς τὴν παράταξίν μας καὶ τὸν ἐτοποθέτησα, διότι τὸν θεωρῶ ἱκανὸν ὑπάλληλον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐν τῇ εὐλόγῳ σπουδῇ του ὅπως παράσχῃ διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ ἐκδοθέντος παρ' αὐτοῦ Διατάγματος καὶ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως περὶ ἐξουσιοδοτήσεως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντέστρεψεν τὴν φυσικὴν τάξιν τῆς συζητήσεως κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθωμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὴν φυσικὴν τάξιν, θὰ εἰσέλθω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, δηλαδὴ τοῦ χωρισμοῦ τῶν προσφυγικῶν συνοικιῶν, ἀφοῦ προτάξω παρατήρησίν τινα γενικοῦ χαρακτῆρος μὲ τὴν προσπάθειαν νὰ ἀποφύγω μὲ τὴν συζήτησιν νὰ δώσω ἀφορμήν, ἐγὼ τοὐλάχιστον, νὰ δημιουργηθῇ νέα ὀξύτης, ὅπως ἡ τῶν τελευταίων ἡμερῶν ἡ ὁποία συνεκίνησεν ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ὁμιλῶν εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν, περὶ μελετωμένης διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, διεκήρυξε μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι παραμένει πιστὸς καὶ ἔνθερμος θιασώτης τῆς κοινοβουλευτικῆς ὀρθο-

δεξίας καὶ πολέμιος τοῦ θεσμοῦ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Χαίρω διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν μετέβαλεν ἰδέας. Θὰ ἤθελον ὅμως νὰ ἐκληλωθοῦν καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ πολέμιος αὐτὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἔφερεν ἀπόψε αἴτησιν τῆς ὁποίας μακροτέραν καὶ ποικιλωτέραν δὲν ὑποθέτω νὰ εἶδεν ἡ Βουλή.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐὰν ἔχετε τὴν ὑπομονὴν θὰ σᾶς δεῖξω μερικὰς ἐξουσιοδοτήσεις μεγαλυτέρας καὶ ποικιλωτέρας καὶ ἐπὶ θεμάτων πολὺ δυσκολωτέρων.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ὁπωσδήποτε κύριε Ὑπουργέ, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι, ἐὰν ὑπάρχουν τοιαῦται ἐξουσιοδοτήσεις προέκυψαν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦνται, ὅτι δὲν ἔχουν τόσην προστήλωσιν εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς ἀρχάς, ἐνῷ ἡ σημερινὴ ἐξουσιοδότησις προέκυψεν ἐκ τῆς πτέρυγος ἐκείνης, ἡ ὁποία καυχᾶται, εὐλόγως ἴσως, ὅτι πρόσκειται πάντοτε πρὸς τὰς ἀκραιφνεῖς κοινοβουλευτικὰς ἀρχὰς καὶ δὲν θὰ ἤθελα ὀλιγωτέρως νὰ παρατηρηθῇ τὸ φαινόμενον τῆς ἀνακολουθίας τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἄλλα νὰ λέγωμεν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ ἄλλα νὰ πράττωμεν ἐρχόμενοι εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταδίκην τῆς Βουλῆς εἰς ἀδράνειαν ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις εἰς ἐλαχίστην ἤλθεν ἐπαφὴν μετὰ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ ἔρχεται νὰ ζητήσῃ ἐξουσιοδότησιν δύο μηνῶν μὲ κίνδυνον νὰ ἴδωμεν λόγῳ τοῦ θέρους καὶ τῶν διακοπῶν παρατεινομένην τὴν ἀργίαν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ θὰ ἔχωμεν τοιουτοτρόπως ἀδράνειαν ἐπὶ ἓξ σχεδὸν ἔτος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Καὶ εἶναι τὸ κόμμα αὐτὸ ὑπεύθυνον;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ τερματίσετε αὐτὴν τὴν ἀδράνειαν, ἰδίως τὰς στιγμὰς αὐτάς, διότι, κύριε Πρόεδρε, ἡ πεποίθησίς μου εἶναι ὅτι τίποτε δὲν δικαιολογεῖ τὸν λήθαργον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Οὔτε αἱ συνεννοήσεις μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, οὔτε ἡ μετάβασις εἰς τὴν Γενεύην, οὔτε ἡ παγκοσμία οἰκονομικὴ διάσκεψις. Θὰ ἦτο ἀναγκαία ἡ παρουσία τῶν νομοθετικῶν σωμάτων διὰ νὰ ἀντλῇ παρ' αὐτῶν τὸ κῦρος ἡ Κυβέρνησις. Διότι πῶς θέλετε, κύριε Πρόεδρε, μόνον ἡ Βουλὴ νὰ διατελῇ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς χώρας ἀφοῦ καὶ ὁ προϋπολογισμὸς ὡς μανθάνομεν, ἐκ τῶν ἐφημερίδων κατηρτίσθη καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς ξένους ἀντιπροσώπους καὶ ἔγιναν αὐτοὶ ἐνήμεροι, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηρίζετε, πῶς ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ εἶναι ἐνήμερος τῶν ἀντιλήψεών σας. Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ὅταν κρίνονται μεγάλα προβλήματα τῶν λαῶν αἱ Κυβερνήσεις αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ κρατοῦν ἄγρυπνον παρὰ τὸ πλευρόν των τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν. Δὲν ἔχετε κανένα λόγον νὰ θέσετε οὕτως εἰπεῖν φίμωτρον εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν. Καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀποκρύψω τὸν φόβον ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ γίνῃ τοῦτο ἀπαράβατος κανὼν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας. Ἐπικαλοῦμαι ὅλην τὴν ψυχραιμίαν σας κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως προσέξετε ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραπέμψωμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ζητήματα τὰ ὁποῖα μᾶς εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστα. Θὰ ἤθελον ὅμως νὰ εἴπω καὶ ὀλίγα τινὰ διὰ τὸ νομικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς αἰτήσεως ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὸν χωρισμὸν τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποστηρίζων τὴν νομιμότητα ἀνεφέρθη εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὑπέμνησεν ὅ,τι ἔγινεν ἐπὶ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως καὶ ἐστράφη εἰδικώτερον κατὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ κ. Ζαβιτζιάνου. Ἐξ ὅσων ὅμως δύναμαι νὰ κρίνω νομίζω ὅτι ἡ πρᾶξις ἐκείνη ἀντεστρατεύετο εἰς τὸν νόμον. Τὸ ἄρθρον λέγει ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ἀνακηρύξῃ κοινότητας.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. (Ὑπ. Ἐσωτερ.). Ὄχι κ. Βουλευτά. Ὁ νόμος λέγει ὑπογρεοῦται.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Θέλω νὰ εἶμαι καλῆς πίστεως καὶ πρέπει νὰ ἴδωμεν τί ἀκριβῶς λέγει ὁ νόμος. (Ἀναγιγνώσκει τὸ ἄρθρον 6 παραγρ. Β' τοῦ νόμου περὶ κοινοτήτων). Μάλιστα κ. Ὑπουργέ, ἔχετε δίκαιον, ὑποχρεοῦται. Ἀλλὰ ἐγὼ σᾶς εἶπα ὅτι δὲν ἐπιμένω εἰς τὴν ὑποχρέωσιν αὐτήν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεστήριξε, ἂν καλῶς ἀντελήφθην, ὅτι ὁ νόμος 4852 ἀντικατέστησε τὸν νόμον 4227. Μετὰ τὴν ἔκπνευσιν ὅμως τῆς τριμήνου προθεσμίας ἤτις ἐτάχθη διὰ τὸν νόμον ἐπανέρχεται εἰς ἰσχὺν ὁ ἀντικατασταθεὶς νόμος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ἐξεδόθη τὸ Διάταγμα. Ἀλλ' ὑποστηρίζων τὴν ἀντίληψίν του ὁ κ. Ὑπουργὸς προσέβη εἰς ἄλλας ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἐπανέλαβε καὶ διὰ τοῦ τύπου, δηλαδὴ ὅτι ὁ νόμος 4852 διὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἐδαφίου δὲν ὁρίζει προθεσμίας ἐκπνεύσεως τῆς ἰσχύος του διὸ ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ἐδάφιον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν κοινοτήτων.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ ἄλλο ὑποστήριξα. Εἶπον ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νόμου κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου εἶναι τρίμηνος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δὲν περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὸν νόμον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ὁ Νόμος 4852 δὲν ἀντικαθιστᾷ κατ' αὐτὸ εἰπεῖν τὸν νόμον 4227. Κατὰ τὸ πλεῖστον, ἵνα μὴ εἰπῶ ἀπολύτως, ἐπαναλαμβάνει τὸν νόμον ἐκεῖνον καὶ μόνον εἰς τὸ τέλος ἔχει προσθήκην. Ἀλλ' ἡ διάταξις περὶ τῆς τριμήνου ἰσχύος εἶναι γενικὴ, ἀπόλυτος. Ὁ νόμος 4852 θέτει μίαν τρίμηνον προθεσμίαν εἰς τὴν ἀναγόρευσιν τῶν συνοικισμῶν εἰς ἰδίας κοινότητας καὶ λέγετε σεῖς ὅτι μετὰ τὴν πάροδον αὐτῆς τῆς προθεσμίας ὄχι μόνον δὲν καταργεῖται τὸ δικαίωμα αὐτό. ἀλλ' ὅτι ἰσχύει περισσότερον ἀπὸ ὅτι ἴσχυε διὰ τοῦ νόμου 4852. Ἀλλὰ κ. Ὑπουργὲ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν χρειάζεται νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν νεωτέραν τοῦ δικαίου ἐπιστημονικὴν ἐξέλιξιν διὰ νὰ γνωρίσωμεν βεβαίως ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατισχύσῃ ἀπολύτως τὸ νεκρὸν τοῦ νόμου γράμμα, ὅταν ὀφείλει τὸ γράμμα αὐτὸ νὰ ζωογονῆται ἀπὸ ἕνα σκοπόν. Ἐφ' ὅσον τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶναι προδήλως σφαλερόν, δηλαδὴ κακῶς διατυπωμένον ἢ ἄγει εἰς παράλογα συμπεράσματα ἀντίθετα πρὸς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον, ἀντίθετα πρὸς τὰς γενικὰς τῆς πολιτείας ροπάς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσωμεν ἐπικρατοῦν τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ νὰ παραβλέψωμεν τὸ πνεῦμα. Λοιπὸν αὐτὸ τὸ δίκαιον καὶ τὸ δίκαιον τὸ ὁποῖον καθιεροῦται διὰ τοῦ νόμου 4227 εἶναι δίκαιον ἐξαιρετικὸν, ὅταν δὲ καταργεῖται τὸ ἐξαιρετικὸν δίκαιον τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν τὸ κανονικὸν δίκαιον, οἱ ὀργανικοὶ νόμοι οἱ διέποντες τὴν δημοτικὴν νομοθεσίαν, οἱ διέποντες κυρίως τὴν ἵδρυσιν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

Ποῖοι εἶναι οἱ θεμελιώδεις κανόνες τῆς Δημοτικῆς Νομοθεσίας; Οἱ κανόνες, οἱ σύμφωνοι πρὸς ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ Πολιτεύματος, ὁρίζουν ὅτι πᾶσα μεταβολὴ, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ εἰς δήμους ἢ Κοινότητας, ὀφείλει νὰ ἀπορρέῃ ἐκ τῆς πρωτοβουλίας τῶν κατοίκων αὐτῶν. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ πάγιος νόμος ἄρθρον 3 «Συνοικισμοὶ ἀποτελοῦντες μετὰ ἄλλης κοινότητος κοινότητα δικαιοῦνται ἅμα ὡς ὑπάρξουν οἱ ἀποτιτούμενοι ὅροι νὰ ζητήσουν διὰ τοῦ ἡμίσεως τοῦ πληθυσμοῦ του....».

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διαβᾶστε καὶ τὸ 6 ἄρθρον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Αὐτὸ ἀφορᾷ τὴν προαγωγὴν μιᾶς κοινότητος εἰς Δῆμον. Τὸ ἄρθρον 107 τοῦ Συντάγματος λέγει ὅτι τὸ Κράτος ἀσκεῖ μόνον τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων μὴ ἐμποδίζουσαν τὴν πρωτοβουλίαν αὐτῶν. Δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ Κράτος νὰ προσλαμβάνῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων. Διατί κ. Ὑπουργὲ θέλετε νὰ συζητοῦμεν ἐδῶ ἀπόψε περὶ τῶν νομικῶν μας ἀπόψεων. Τὸ ζήτημά μας θὰ ἐλύετο κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἐξουσιοδότησις. Ἀπὸ ἀναθοῦ συνειδότος ὑμεῖς μὲν ὑποστηρίζετε ὅτι τὸ διάταγμα εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον, ἡμεῖς δὲ ἀντιθέτως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἔρευνα τοῦ νόμου ἐξέτασις ἄνευ οὐδεμιᾶς πολιτικῆς ἢ ἄλλης προκαταλήψεως καὶ τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς φόβος κ. Ὑπουργὲ νὰ κλονισθῇ ἐξ οἱασδήποτε ἀποφάσεώς του τὸ κῦρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐχειρίσθη κολοσσιαῖα ζητήματα καὶ ἦλθεν εἰς σύγκρουσιν μὲ ὅλας τὰς πολιτικὰς μερίδας, κανεὶς δὲ δὲν ἐσκέφθη νὰ κλονίσῃ ἐκ τούτου τοῦ λόγου τὰ βάθρα ἑνὸς θεσμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ ἀσφάλειαν διὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Δι' ἡμᾶς ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἐγγύησις δι' ἐσᾶς θὰ εἶναι ἡ δικαίωσις, διότι ἂν αὖριον τὸ Συμβούλιον ἔλθῃ καὶ ἀποφανθῇ ὅτι καλῶς ἐνήργησεν ὁ Ὑπουργὸς θὰ μάθωμεν ὅτι ἠδικήθη οὗτος ἐκ μέρους τῶν ἐπικριτῶν του.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ λέγω ὅτι αἱ προϋποθέσεις τοῦ Συντάγματος ὑπάρχουν ἀλλ' ἐὰν ὑποθέσετε ὅτι ἐγὼ πλανῶμαι καὶ ἔλθῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ εἰπῇ ὅτι κακῶς ἐξεδόθη τὸ Διάταγμα τί θὰ γίνῃ;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Θὰ ἀκυρωθῇ τὸ Διάταγμα.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καὶ ἡ αὐτοδιοίκησις μένει διὰ μίαν τετραετίαν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἔχετε μίαν παρεξήγησιν περὶ αὐτοδιοικήσεως. Αὐτοδιοίκησις εἶναι ἡ μὴ ἀνάμιξις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας εἰς τὰ τοπικὰς ὑποθέσεις, ὅλα τὰ ἄλλο ἀποτελοῦν παρερμηνείαν τῆς αὐτοδιοικήσεως.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Αὐτὸ ποὺ εἴπατε εἶναι ἀποκέντρωσις.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἡ ἀποκέντρωσις δὲν ἀφορᾷ τὰς τοπικὰς μονάδας ἀλλὰ τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν.

Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπουργὸς τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως). Ἀποκέντρωσις εἶναι ἡ μετάθεσις ὡρισμένων ἁρμοδιοτήτων. Ὑποστηρίζομεν τὴν ἄποψιν ὅτι αὐτοδιοίκησις δὲν εἶναι ἐξουσία αὐτοφυὴς ἀλλὰ δοτή.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἡ αὐτοδιοίκησις ὡς ἰσχυρίζεσθε δὲν εἶναι αὐτοφυής, ἀλλὰ δὲν σημαίνει τοῦτο, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ καθορίσῃ αὐτὴ κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ πράγματα τῶν τοπικῶν μονάδων. Τὰ δικαιώματα τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, εἴτε αὐτοφυὴς εἴτε ὄχι εἶναι ἡ αὐτοδιοίκησις, ἀφορῶσι μόνον τὴν ἐποπτείαν, διὰ νὰ μὴ γίνωνται καταχρήσεις διὰ νὰ τιμωρῇ καὶ νὰ παύῃ. Αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἐποπτείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταλύῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν τοπικῶν ὀργάνων τῶν μονάδων τῆς αὐτοδιοικήσεως. Δὲν εἶναι δίκαιον λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν τὸ διάταγμα αὐτό, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι σύμφωνον οὔτε μὲ τὸ πνεῦμα τὸ γενικόν, τὸ ὁποῖον μᾶς διέπει σήμερον, οὔτε πρὸς τὸ Σύνταγμα οὔτε καὶ πρὸς τὴν παγίαν δημοτικὴν νομοθεσίαν οὔτε πρὸς τὸν νόμον. Ἂν κύριε Ὑπουργὲ ἐγενήθη τόσος θόρυβος περὶ τὸ ζήτημα αὐτό, σεῖς ὁ ὁποῖος ζῆτε εἰς τὴν Βουλὴν καὶ προτοῦ εἰσέλθετε εἰς αὐτήν, διότι αἱ παραδόσεις εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ εἶσθε ζυμωμένος μὲ τὸν κοινοβουλευτικὸν βίον τῆς χώρας, θὰ πεισθῆτε ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ διάταγμα ἐξεδόθη εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν. Πῶς ἠδύνασθε νὰ ἀπιστεύσετε ὅταν μία τοιαύτη μεταβολὴ ἐπέρχεται εἰς στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προέδρου της, ἂν αἱ πληροφορίαι μου εἶναι ἀκριβεῖς, δίδει χρειὰν πολιτικὴν εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ὅταν πρόκειται νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ὑπόστασις τῆς Κυβερνήσεως, πῶς ἠθέλατε ἀξιώσει, νὰ μὴ εἴπωμεν, ὅτι ἂν εἴγετε αὐτὴν τὴν ἔφεσιν νὰ ἐξυπηρετήσητε τοὺς προσφυγικοὺς πληθυσμούς, θὰ τὸ ἐπράττατε εἰς ἕνα εὐθετώτερον χρόνον εἰς μίαν στιγμὴν ἀνύποπτον ἐνῶ ἔρχεσθε εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν, καὶ μεταβάλλετε ἐκ βάθρων τοὺς ὅρους τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος καὶ θέλετε νὰ μὴ ἐπικριθῇ ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ὡς ἔχουσα ἐκλογικοὺς σκοπούς; Μὴ ἀκυρώσετε τὸ διάταγμά σας ἀλλὰ μὴ ζητῆτε ἐξουσιοδότησιν, ἡ ὁποία ἔρχεται νὰ καλύψῃ μίαν ἐνέργειαν καταγγελλομένην ὡς μὴ σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον. Ἂν σᾶς δικαιώσῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἔχει καλῶς, ἂν ὄχι, διὰ τῆς τακτικῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ θὰ εἰσηγηθῆτε τὰς μεταρρυθμίσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι ἀναγκαῖαι κατὰ τὴν ἐκτίμησιν Ὑμῶν διὰ τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν δημοτικῶν πραγμάτων καὶ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς πτέρυγος τῆς ἀντιπολιτεύσεως).

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Κύριοι βουλευταί, διὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ἐμπράκτως ἡ ἀνάγκη τῆς παρακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν Ν. Σωμάτων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀκόμη ἡ ἀνάγκη ὅπως τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἀδιαλείπτως συνεδριάζουν, ἀνεφέρθη παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς παράδειγμα ὅτι ἐπὶ 5 ἤδη ὥρας συζητοῦμεν διὰ τὴν παροχὴν ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς κατάρτισιν ἑπὶ ἑνὸς καὶ μόνου θέματος, χωρὶς νὰ καταλήξωμεν εἰσέτι εἰς ἀποτέλεσμα. Κύριοι, ὀφείλω νὰ εἴπω: εἶμαι ὄντως ἐκ τῶν θαυμαστῶν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ ἂν χειριζόμενος τὴν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν εὑρίσκωμαι, ἔστιν ὅτε, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἀκολουθῶ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου, χωρὶς ὅμως νὰ παραβλάπτω τὸν κοινοβουλευσμόν, τὰς δοξασίας, τὰς ὁποίας ἔχω περὶ αὐτοῦ, τοῦτο, καὶ δύναται νὰ ὁμολογηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς καταχρήσεως, ἡ ὁποία συχνὰ γίνεται ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς ἰδέας τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Πῶς εἶναι δυνατόν, κύριοι, νὰ ὑποστηρίζηται ὅτι εἶναι δυνατὸν μία κυβέρνησις νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν κοινοβουλευτικῶν Σωμάτων, ὅταν ἡ ἀντιπολίτευσις διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς ἔκδοσιν ἑνὸς Νομοθετικοῦ Διατάγματος μᾶς ἀπασχολεῖ ἐπὶ 5 καὶ πλέον ὥρας καὶ δὲν γνωρίζω ἐπὶ πόσας ἀκόμη θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ; Ὄχι! εἶπον οἱ ῥήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως, μή! πρὸς Θεοῦ! μὴ ἀσχοληθῆτε μὲ τὰ ἰδιαίτερα τοῦ Κράτους τὰ οἰκονομικά! Νὰ ἔλθητε ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συζητήσωμεν μαζύ! Περὶ τίνος, κύριοι, θὰ συζητήσωμεν; Ἂν πρέπει νὰ μᾶς δώσετε μίαν ἄδειαν διὰ νὰ ἐκδώσωμεν ἕνα Νομοθετικὸν Διάταγμα; Καὶ ἐγκαλούμεθα ἀκόμη, διατί δὲν προσήλθομεν νὰ ἐκθέσωμεν ποίας ἰδέας ἔχομεν περὶ τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ διαχειρισθῶμεν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἀλλά, κύριοι, ἄφισεν ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ ἀσχοληθῶμεν κοινοβουλευτικῶς μὲ ἄλλο ζήτημα; Ἔδειξεν ἐνδιαφέρον ἡ ἀντιπολίτευσις περὶ ἑνὸς ἄλλου ζητήματος, ὥστε νὰ αἰσθανθῶμεν, ὅτι δυνάμεθα μετ' αὐτῆς νὰ συνεργασθῶμεν διὰ τὰ ζητήματα ταῦτα; Καὶ διατί δὲν ἐφέρατε μᾶς εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προσδευτικῶν, τὸν προϋπολογισμόν ἐδῶ, ἀλλὰ τὸν ἐδώσατε εἰς τοὺς ἐμπειροτέχνας; Κινδυνεύω νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἀντιληφθῶ, πῶς ἐννοεῖται ἡ ἐργασία μιᾶς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐνῷ ἔχει τοὺς ξένους ἐνταῦθα ἐλθόντας ἐπὶ τούτῳ διὰ νὰ ἐλέγξουν τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας, ὀφείλει νὰ τοὺς ἀρίσῃ αὐτοὺς καὶ νὰ φέρῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἐνταῦθα, διὰ νὰ συζητήσῃ μετὰ τοῦ Ν. Σώματος. Καὶ διατί, λέγει, δὲν τὸν ἑτοιμάσατε αὐτὸν τὸν προϋπολογισμόν;

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν εἶπον, διατὶ δὲν τὸν ἑτοιμάσατε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐνῷ ὁ ἴδιος ἐπὶ δίμηνον προηγουμένως πεῦ διετέλει Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν γνωρίζω διατὶ δὲν πρόκειται νὰ τὸν ψέξω δὲν κατέλιπε καμμίαν ἐργασίαν σχετικήν, μὲ τὴν ὁποίαν νὰ ἐβοήθει τὴν διάδοχον Κυβέρνησιν, ἵνα γοργώτερον χωρήσῃ εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Σεῖς τὴν εἴχατε τὴν ἐργασίαν προετοιμασμένην κατὰ τὸ δίμηνον προηγούμενον διάστημα. Ἐγὼ θὰ εἶχον ὑποβάλῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἐντὸς τῆς συνταγματικῆς προθεσμίας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Διατὶ ἀγωνίζεσθε νὰ παραστήσητε ὡς ἐφικτόν, κάτι τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύεται ἀδύνατον: Ὅταν σεῖς παρελάβατε τὴν Κυβέρνησιν ἡ συνταγματικὴ προθεσμία εἶχεν ἤδη παρέλθῃ. Μὴ θέλετε τ' ἄσπρο νὰ τὸ κάμετε μαῦρο καὶ τὸ μαῦρο ἄσπρο. Ὅταν σεῖς παρελάβετε τὴν Κυβέρνησιν ἡ συνταγματικὴ προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶχεν ἤδη παρέλθῃ.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν πταίω ἐγώ.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν σᾶς εἶπον ὅτι πταίετε, ἀλλὰ δὲν ἀνταποκρίνεσθε πρὸς τὰ πράγματα, ὅταν θέλετε νὰ ὑποστηρίζετε, ὅτι σεῖς θὰ ὑπεβάλατε τὸν προϋπολογισμὸν ἐντὸς τῆς συνταγματικῆς προθεσμίας, ἀφοῦ ὅταν πα-

ρελάβετε εἶχεν ἤδη παρέλθει ἡ συνταγματικὴ προθεσμία. Ἀλλὰ τί ἐτιμήσατε, λέγω, διὰ τοὺς διαδόχους σας; Μόνον φόβους ἐξεφράσατε διὰ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μόλις ἠλθομεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπεχειρήσαμεν καὶ ἐπιχειροῦμεν ἀποτελεσματικῶς. Καὶ εἴπατε μίαν ἡμέραν ἐνταῦθα. Ἔχετε τὰς ἰδέας σας, ἀλλὰ προσέξατε μήπως ἔξωθεν μᾶς ἐπιβάλουν ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας δὲν θέλομεν. Ἐ! κύριοι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἀνέλαβε τὴν ἀρχήν, συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρατηρῶ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν παραλείπει εὐκαιρίαν, διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὰς πραγματικὰς προθέσεις της. Δὲν ἐννοῶ πρὸς τί ὅλη αὐτὴ ἡ ἀποψινὴ ρητορία. Διὰ νὰ μὴ κατορθώσωμεν οὐδεμίαν ἁπλῆν ἐξουσιοδότησιν ἐπὶ ἑνὸς θέματος εἰς διάστημα πέντε ὡρῶν νὰ ψηφίσωμεν; Ταύτην τὴν ἐσπέραν ὅλοι οἱ ῥήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἠσχολήθησαν ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ περὶ τοῦ θέματος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο. Ποῖον δὲ εἶναι τοῦτο; Ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὴν ἄδειαν, ἵνα σύμφωνα μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος καταρτίσωμεν ἓν Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ ἑρμηνείας ἑνὸς νόμου καὶ ταὐτοχρόνως περὶ ρυθμίσεως 2—3 νέων Δήμων, οἱ ὁποῖοι ἱδρύθησαν συνεπείᾳ ἑνὸς ἑτέρου Νομοθετικοῦ Διατάγματος. Καὶ διετυπώθησαν ὅλαι αἱ θεωρίαι περὶ αὐτοδιοικήσεως, περὶ ἀποκεντρώσεως, περὶ ἀποσυγκεντρώσεως φύρδην, μίγδην ἀναμεμιγμέναι, χωρὶς ποσῶς νὰ συνδέωνται, οὐδὲ κἂν νὰ γίνεται προσπάθεια, ἵνα συνδεθοῦν μὲ τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ ζητουμένη ἐξουσιοδότησις. Δύναται ἢ δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἐξουσιοδοτήσεως ἡ ἑρμηνεία ἑνὸς νόμου; Δὲν ἤκουσα ἀμφισβητουμένου τοῦτο παρ' οὐδενός, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν ν' ἀμφισβητηθῇ. Ἀοιπὸν δὲν δύνασθε νὰ μᾶς εἴπατε ὅτι ζητοῦμεν κἄτι τι τὸ ἀπαράδεκτον. Θὰ ἔλεγον ὅτι ἴσως ἔχετε δίκαιον, ἐὰν ἐλέγατε ὅτι τὸ θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν τὴν ἐξουσιοδότησιν δὲν εἶναι μὲν ἀπαράδεκτον, ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις, διότι τὸ ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ δώσωμεν νομοθετικὴν ἑρμηνείαν πρόκειται νὰ κριθῇ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Θὰ ἠδύνασθε νὰ ὑποστηρίξετε ὅτι τὸ ζήτημα διοικητικῆς φύσεως, εἶναι ἐκκρεμὲς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ἀφοῦ ὑπάρχει ἴσως κἄποια ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου δὲν ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ὁποῖος διαχειρίζεται τὰ ζητήματα ταῦτα νὰ δώσῃ ὁριστικότητα εἰς τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ: Πρόκειται ν' ἀφαιρέσωμεν κανὲν δίκαιον τῶν Κοινοτήτων; Τί κάμνομεν διὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ διατάγματος καὶ τί ζητοῦμεν νὰ κάμωμεν διὰ τοῦ νόμου; Εἴπομεν ὅτι οἱ συνοικισμοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἕνα μέγιστον τμῆμα τοῦ λαοῦ, ἐννοοῦμεν καὶ λέγομεν ὅτι αὐτοὶ πρέπει νὰ γίνωσι δῆμοι. Πρέπει νὰ ἔχωσι ἰδίαν διοίκησιν νὰ εἶναι αὐτοτελεῖς, καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπὸ πάντα ἄλλον συνοικισμὸν μικρὸν ἢ μεγάλον. Ἔχουσι ὅλα τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ ζήσωσι ὡς αὐτοδιοικούμενοι συνοικισμοί. Ὑπάρχει τι τὸ μεμπτὸν εἰς τὴν πρόθεσίν μας αὐτήν;

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Τὸν λόγον κ. Πρόεδρε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Δὲν εἶναι τάχα ὀρθὸν καὶ πρέπον νὰ παρασχεθῇ εἰς ὡρισμένους συνοικισμοὺς ἡ εὐχέρεια νὰ καταστῶσι αὐτοδιοικούμενοι ὀργανισμοί; Ὁ βασικὸς νόμος προβλέπει ὅτι ἐὰν τὸ ζητήσῃ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις ἕνα μέρος τῶν κατοίκων δύναται νὰ γίνῃ ὁ χωρισμὸς συνοικισμῶν καὶ ἡ ἀνακήρυξίς των εἰς δήμους καὶ κοινότητας. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ πραγματικὴ αὐτοδιοίκησις ἀπαιτεῖται νὰ ἔχουν συνείδησιν οἱ κάτοικοι, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ αὐτοδιοικηθοῦν, τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ ζητήσουν νὰ αὐτοδιοικηθοῦν Κατὰ τὴν γνώμην μου θὰ ἔπρεπε ὄχι μόνον νὰ ἔχουν τὴν συνείδησιν νὰ αὐτοδιοικοῦνται, ἀλλὰ νὰ ἔχωσι τὴν ἀντίληψιν νὰ καθορίζωσι τὴν ἔκτασιν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἐσφαλμένον εἶναι τὸ παρὰ τοῦ νόμου ἰσχῦον σήμερον. Τὶ δύναται νὰ πράττωσιν οἱ αὐτοδιοικούμενοι συνοικισμοὶ καθορίζεται παρὰ τοῦ νόμου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἰδέαν τὴν καθαρὰν τῆς αὐτοδιοικήσεως ὁ νόμος πρέπει νὰ ὁρίζῃ ἕνα περιεχόμενον τῆς αὐτοδιοικήσεως περιωρισμένον καὶ οἱ πληθυσμοί, οἱ ὁποῖοι θέλουσι νὰ καταστῶσι αὐτοδιοικούμενοι, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ ὁρίσωσι, μέχρι ποίου σημείου αὐτὰ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὴν αὐτοδιοίκησιν, ἢ μᾶλλον αὐτὰς τὰς διαφόρους ἐξουσίας, τὰς ἐξουσίας τῆς αὐτοδιοικήσεως, αὐτὸς νὰ ἔλθῃ νὰ τὰ ὁρίσῃ. Θὰ ἠσθανόμην τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδιοικήσεως, ὅταν ἕνας νόμος λέγει ὅτι ὅταν ὑπάρχῃ ἑνὸς συνοικισμὸς τόσης ἐκτάσεως καὶ οἱ κάτοικοι θέλουσι νὰ αὐτοδιοικηθῶσιν, αὐτοὶ θὰ ἀποφασίσωσι ὑπὸ ὡρισμένους τινὰς ὅρους. Καὶ ἀκόμη θὰ ἔλεγον, ὅτι ὁ αὐτοδιοικούμενος πληθυσμὸς δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ὑγιεινήν, δύναται νὰ ἔχῃ δὲν ἠξεύρω τι ἄλλο. Ὅσα εἶναι ἱκανοὶ νὰ πράξωσιν ἐξ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιοικήσεως τοῖς παρέχει κατὰ τοὺς ὑφισταμένους νόμους, νὰ τὰ ὁρίσουν, διότι μόνον ὅταν οὕτω καταρτίζεται ἡ αὐτοδοίκησις θὰ ὑπάρχῃ πράγματι τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοδιοικήσεως. Διότι αὐτοὶ θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ ὁρίσωσιν, ἐὰν δύνανται, αὐτοὶ νὰ προνοοῦν καὶ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς των. Θὰ δύνανται αὐτοὶ νὰ καθορίζωσι καὶ περὶ τῆς ἀστυνομίας καὶ περὶ τῆς ὑγείας, ἐὰν τοὺς δώσωμεν τὴν εὐχέρειαν, ἵνα αὐτοὶ καθορίσωσι τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ αὐτοδιοικηθῶσι. Τοῦτο ἔχει ὡς συνέπειαν ὅτι θὰ ἀναγνωρισθῶσι νὰ ἔχωσι τὴν ἱκανότητα νὰ πράξωσι ὡς τοὺς παρέχει ὁ νόμος περὶ αὐτοδιοικήσεως, νὰ ἔχωσιν ἐν ταυτῷ καὶ τὰ μέσα, ἵνα πράξωσι ταῦτα. Διότι δύνανται μὲν νὰ λέγῃ μία ὡρισμένη περιφέρεια ὅτι θέλει νὰ αὐτοδιοικηθῇ καὶ νὰ κάμῃ σχολεῖα καὶ νὰ ἔχῃ ἐκπαίδευσιν καὶ νὰ κάμῃ συγκοινωνίαν καὶ ὑγιεινήν, ἀλλὰ πρέπει διὰ νὰ ὑπάρχῃ πραγματικῶς αὐτοδιοίκησις νὰ ἔχῃ καὶ τὰ μέσα νὰ τὴν ἀσκήσῃ. Καὶ σᾶς λέγω. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπευθέλπως νὰ καταστήσῃ ὡρισμένους συνοικισμοὺς αὐτοδιοικουμένους καὶ ζητῶν ἤδη ὅπως καὶ διὰ νόμου ἐπικυρωθῇ ἡ πρᾶξις του αὐτή, ἔπραξε τι κακόν; Βεβαίως δὲν εἶχε ὑπ' ὄψιν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοδιοικήσεως νὰ ἐφαρμόσῃ. Διότι τοιοῦτος νόμος δὲν ὑφίσταται παρ' ἡμῖν.

Ἡμεῖς λέγομεν αὐτοδιοίκησιν, χωρὶς νὰ ἔχωμεν πλήρη ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοδιοικήσεως. Τὴν αὐτοδιοίκησιν παρ' ἡμῖν τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἡ ὁποία ὑφίσταται τὴν καθορίζει ὁ Νόμος. Τὰ δικαιώματα τῆς αὐτοδιοικήσεως τὰ καθορίζει ὅλα ὁ Νόμος καὶ εἰς τὸν Νόμον αὐτὸν τάσσεται ἕνα γενικὸν καλοῦπι, εἴτε θέλουν εἴτε δὲν θέλουν οἱ αὐτοδιοικούμενοι, εἴτε δύνανται εἴτε δὲν δύνανται νὰ αὐτοδιοικηθοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε τὸ σύστημά μας δυστυχῶς. Καὶ ἔπραξέ τι κακὸν ἡ διοίκησις τοῦ Κράτους ἀποφασίσασα εἰς τὸ νὰ κάνῃ τοὺς συνοικισμοὺς ἐκείνους αὐτοδιοικουμένους; Οὐδεὶς οὔτε τὸ ὑπεστήριξέ ποτε, οὔτε δύναται νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ, διότι ὁ Νόμος εἶπεν ὅτι, ἐνῷ βασικὸν ἔργον ἔχω, ὅπως οἱ αὐτοδιοικούμενοι πληθυσμοί, καταρτίζονται κατὰ τοὺς ὅρους ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκδηλοῦται ἡ θέλησις αὐτῶν τῶν κατοίκων, ἐξαιρετικῶς εἰς ὡρισμένα θέματα ὁρίζεται ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐὰν πρέπει νὰ γίνωσιν ἢ ὄχι αἱ αὐτοδιοικήσεις. Βεβαίως, ὁ καταρτίσας τὸν Νόμον τοῦτον δὲν εἶχεν ἐπαρκῆ ἰδέαν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἀλλὰ τέλος πάντων ὑπῆρξε Νόμος ὁ ὁποῖος παρέσχεν αὐτὰ τὰ δικαιώματα νὰ γίνωνται αὐτοὶ οἱ αὐτοδιοικούμενοι συνοικισμοί. Καὶ εἶχε τόσον ὀλιγωτέραν ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοδιοικήσεως, καθόσον ἐξαιρετικῶς ὥρισεν ὅτι ἡ ἐξουσία, ἡ διοίκησις, θὰ καταστήσῃ αὐτοδιοικούμενον πληθυσμόν, ὁ ὁποῖος κάλλιον ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀντιλαμβάνεται τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Διότι δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσῃ κανείς, καὶ κανεὶς δὲν ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ προσφυγικοὶ πληθυσμοὶ ἔχουν μείζονα ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοδιοικήσεως ἢ ὁ γηγενὴς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος. Διότι αὐτὸς μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδιοικήσεως ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐστερεῖτο τῆς ἐλευθερίας.. Ἔζησαν μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ διοίκησις τὴν ὁποίαν εἶχον ἐν τῷ βίῳ των διότι δι' αὐτοὺς δὲν ὑπῆρχε Κράτος, τὸ Κράτος τὸ ἔκαμαν αὐτοὶ μὲ τὴν αὐτοδιοίκησιν.

Εἰς τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ δώσωμεν ὄχι τὴν ἐργασίαν τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ αὐτοδιοικουμένων περιφερειῶν, ἀλλὰ καὶ μείζονα ἀκόμη ἱκανότητα νὰ τοὺς παράσχωμεν, ἵνα καθορίσωμεν, πότε θέλουν νὰ καταστῶσι αὐτοδιοικούμενοι πληθυσμοὶ καὶ πότε ὄχι. Ἀλλὰ ὁ νόμος εἶπε: ὁπότε θέλω ἐγώ, κατὰ τὴν ἰδίαν μου κρίσιν. Δηλ. ἡ διοίκησις εἶπεν: Θὰ σᾶς κάμω αὐτοδιοικουμένην περιφέρειαν. Δ' ἀτὶ ἔγινεν αὐτὸ τὸ καταλαμβάνετε πάντες, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ ἐξετάσω. Ἐφόσον ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ προσαρτᾶται εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων ἢ Πειραιῶς, ἵνα αὐξάνῃ τὴν πολιτικὴν δύναμιν ὡρισμένου κόμματος, αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ὅπως ἀποκτήσῃ ὁ ἀτυχὴς πληθυσμὸς αὐτοδιοικουμένην περιφέρειαν, δὲν ὑπῆρχε. Καὶ μετὰ ταῦτα δύνασθε νὰ ἀμφισβητήσετε ὅτι ὀρθῶς ἔπραξεν ἡ διοίκησις θελήσασα νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον καὶ νὰ κηρύξῃ ὅτι αὐτὴ ἡ περιφέρεια πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ αὐτοδιοίκησιν καὶ νὰ ἀποτελέσῃ δῆμον ἢ κοινότητα, ἀφοῦ ἔχει ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα ἄλλα μέρη ἀπετέλεσαν κοινότητα. Καὶ διατί τάχα οἱ ἐξαρτώμενοι ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ μείνωσιν ἐστερημένοι τοῦ ἀγαθοῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως; Διατί τάχα αὐτοὶ οἱ πληθυσμοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι συναίσθησιν τῆς ἰδέας τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἐζοῦσαν βίον αὐτοδιοικήσεως ἑκατονταέτας ἐτῶν, ἔχουσιν ἀποκτήσει συνείδησιν, διατὶ αὐτοὺς δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς καταστήσωμεν αὐτοδιοικουμένους πληθυσμούς; Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἦτο πρᾶξις ἐπιβαλλομένη ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Τί ζητεῖ τώρα περὶ πλέον; Ζητεῖ νὰ τοὺς ὀργανώσῃ ταὐτοχρόνως οἰκονομικῶς. Διότι πῶς θέλετε νὰ ὑπάρχῃ πράγματι ἕνας πληθυσμὸς αὐτοδιοικούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ μίαν ὀργάνωσιν οἰκονομικήν; Ἀλλά, λέγουν, ναί, αὐτὸ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ καθ' ἡμᾶς ἦτο ἐπιβαλλόμενον νὰ γίνῃ. Ἀλλά, κύριε, τὸ ἔκαμε παρανόμως, διότι τὸ διάταγμα ποὺ ἐξέδωκε, εἶναι διάταγμα μὴ στηριζόμενον εἰς τὸν νόμον. Ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζομεν καὶ σεῖς καὶ ἡμεῖς διότι τὸ διάταγμα ποὺ ἐξέδωκε, εἶναι διάταγμα μὴ στηριζόμενον εἰς τὸν νόμον. Ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζομεν καὶ σεῖς καὶ ἡμεῖς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ πληθυσμὸς αὐτοδιοικούμενος, ἔλθετε νὰ κάμωμεν καὶ ἕνα νόμον, ἵνα μὴ τύχῃ ἀμφισβητήσεων πλέον εἰς τὸ ἑξῆς αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τί κακὸν εἶναι αὐτό: Γίνεται λέγει εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν. Πολὺ καλά, εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν. Ἀλλὰ συνήθως ὅσον καὶ ἂν καταβάλλεται φροντὶς θὰ ἐρχομεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν, διὰ νὰ καθορίσωμεν αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἐνθυμοῦμαι ποσάκις ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Καὶ ὅμως ἐκλογικὸν σύστημα ἐμελετήθη καὶ ἐψηφίσθη μόνον κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐμεῖς τὸ ἐψέξαμεν αὐτό.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Συνέβη μάλιστα νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐμεῖς τὸ ἐψέξαμεν αὐτό.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχετε λοιπὸν καθόλου δίκαιον νὰ μᾶς ψέγετε, διότι σᾶς ζητοῦμεν τὴν ἄδειαν νὰ κυρώσωμεν μίαν πρᾶξιν, ἢ μᾶλλον νὰ τὴν καταστήσωμεν ἀναμφισβήτητον, ἀφοῦ σεῖς εἴσθε μία μερὶς τῆς ὁποίας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παρακολουθοῦμεν τὰς σπέψεις, νὰ παρακολουθοῦμεν τὰς γνώμας καὶ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν αὔριον ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κίνδυνον, τοῦ νὰ ἔχωμεν ἕνα δῆμον, ὁ ὁποῖος ἱδρύθη κακῶς. Καὶ τὶ θὰ γίνῃ σᾶς λέγω ἐὰν ἡ γνώμη ἡ δική σας ἤθελεν ὑπερισχύσει ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ ἔλθῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ εἴπῃ. Κακῶς ἔχει τὸ διάταγμα, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον. Θὰ ἦτο ὡραῖον τὸ πρᾶγμα, οἱ Δῆμοι αὐτοὶ ἱδρύθησαν, οἱ δῆμοι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἱδρυθῶσι, νὰ εὑρεθῶσιν ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κίνδυνον, τοῦ νὰ μὴ ἔχωσι νόμιμον ὕπαρξιν, καὶ θὰ εἴμεθα ὡραῖοι κυβερνῆται ἐὰν ἐλέγομεν «τὶ νὰ κάμωμεν, αὐτὴν τὴν πεποίθησιν ἡμεῖς εἴχαμε περὶ τοῦ νόμου. Καὶ ἠδιαφορήσαμε δι' ὅσα ἐναντίον ἐξεφράσθησαν. Ἠδιαφορήσαμεν διότι ἔφθασεν καὶ μέχρι τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἡ ὑπόθεσις καὶ δὲν ἐλάβομεν καμμίαν πρόνοιαν ἵνα τὰ μέρη αὐτὰ τὰ αὐτοδιοικούμενα, παραμένουσι ὄντως μέρη αὐτοδιοικούμενα». Τοῦτο θὰ ἦτο ὀρθὸν δι' ἐσᾶς. Τοῦτο θὰ ἔπραττε μία ὀρθὴ διοίκησις, νὰ ἄρινε νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ καὶ κατόπιν νὰ εὑρεθῇ ὅλο τὸ οἰκοδόμημα σκόρον: Ἐ! κύριοι ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πολεμικῆς τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν τὸ ἀντιλαμβάνομαι. Θὰ εἴχατε δικαίωμα, θὰ εἴχατε ὑποχρέωσιν νὰ μᾶς ψέξητε, ἐὰν δὲν ἐλαμβάνομεν τὸ μέτρον τοῦτο. Θὰ ἠδύνασθε νὰ μᾶς εἰπῆτε Καὶ δὲν εἴδατε ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐφθασε μέχρι τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας; Δὲν ἐλάβατε τὰ ὀφειλόμενα μέτρα ὥστε νὰ μείνῃ ἡ πρᾶξίς σας ἀπρόσβλητος, οὕτως ὥστε οἱ πληθυσμοὶ αὐτοὶ νὰ μὴ εὑρεθῶσιν αὔριον χωρὶς νὰ ἔχωσι πραγματικὴν αὐτοδιοίκησιν; Τότε θὰ εἴχατε τὸ δικαίωμα, ἐὰν δὲν ἐλαμβάνομεν τὸ μέτρον, νὰ μᾶς κατηγορήσητε, νὰ μᾶς εἰπῆτε ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι δὲν σκεπτόμεθα, ἢ ἴσως νὰ μᾶς εἰπῆτε ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι ἐγωϊσταί, διότι πεποιθότες εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης μας, δὲν ἐλάβομεν, δὲν ἠθελήσαμεν νὰ λάβωμεν τὰ ἐνδεικνυόμενα παρὰ τοῦ νόμου, παρὰ τοῦ Συντάγματος μέτρα, διὰ νὰ δώσωμεν νόμιμον ὕπαρξιν εἰς τὸ μέτρον αὐτό.

Καὶ βεβαίως, κύριοι, ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶχον τόσην πίστιν καὶ πεποίθησιν ἐπὶ τοῦ νομίμου τοῦ Διατάγματος, τοῦ ἐκδοθέντος, ὥστε εἶπον εἰς τὸν συνάδελφόν μου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὶ τὸ θέλεις αὐτό, νὰ δώσῃς ἀφορμὴν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν διὰ συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι ἀτελεύτητοι. Ὁ συνάδελφός μου μοῦ λέγει. Ὄχι, θὰ λάβω τὸ μέτρον καὶ ὄχι μόνον θὰ λάβω τὸ μέτρον, ἀλλὰ θὰ προκαλέσω ἐγὼ τὴν προσοχὴν ὅτι λαμβάνων αὐτὸ τὸ μέτρον, τὸ λαμβάνω διὰ ν' ἀσφαλίσω νομοθετικῶς μίαν πρᾶξιν, ἡ ὁποία ἐνδεχομένως νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅπως ἠμφισβητήθη. Κύριοι, τὸ μέτρον λαμβάνεται καλῶς καὶ ὀφείλετε ἄνευ συζητήσεως, ἄνευ ὅλων αὐτῶν τῶν τάσεων καὶ τῶν ἐπιθέσεων νὰ τὸ ψηφίσετε, ἂν πιστεύετε καὶ ὀφείλετε νὰ πιστεύετε, ὅτι αὐτοὶ οἱ συνοικισμοὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταστοῦν αὐτοδιοικούμενοι. Σᾶς λέγω δὲ ὅτι οὐδεμία ἀπολύτως ὑφίσταται ἀκυρότης τοῦ ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος. Διότι, κύριοι, τὶ συμβαίνει ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει. Οἱ νόμοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐξεδόθη, εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἰσχυροί; Ὅλον τὸ πρᾶγμα εἶναι μία Ἰησουϊτικὴ ἑρμηνεία. Περιωρίσθη εἰς τὸ ἐὰν ὁ ἕνας νόμος ἰσχύῃ ἐπ' ὡρισμένον χρόνον καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ἔπαυε νὰ ἰσχύῃ ὁ παλαιὸς νόμος, ἢ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἐπανέρχεται ὁ παλαιὸς νόμος ἢ ὄχι. Κύριοι, τὸ ζήτημα τοῦ νόμου εἶναι ἁπλούστατον, δὲν ἐπιδέχεται οὐδεμίαν διαφορετικὴν ἑρμηνείαν. Ἔχομεν ἕνα νόμον, ὁ ὁποῖος ὁρίζει ὅτι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δύνανται ὡρισμένοι συνοικισμοί, οἱ ὁποῖοι τοὐλάχιστον σήμερον ὑπάγονται εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν ἢ τοῦ Πειραιῶς, νὰ ἀποσπασθῶσι. Ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ὁρίζει καμμίαν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἑπομένως ἐὰν ὑφίσταται νόμος καὶ δὲν ἔρχεται ἄλλος μεταγενέστερος νόμος ἢ συζήτησις περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ διατάγματος θὰ ἦτο παρέλκουσα ὅλως καὶ οὔτε θὰ ἤρχετο εἰς κανενὸς τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ κάμῃ τοιαύτην συζήτησιν. Ἀλλὰ ἐξεδόθη δεύτερος νόμος, ὁ ὁποῖος εἰς μὲν τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον ἄρθρον ἐπαναλαμβάνει τὸν παλαιόν, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἀπόσπασιν ὡρισμένης κοινότητος κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἡ συζήτησις καὶ ἐψηφίσθη τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο εἷς ἐκ τῶν βουλευτῶν ὁ κ. Ζαβιτζιάνος ἠθέλησε νὰ περιορίσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποσπάσεως καὶ ἐτέθη μία προθεσμία καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποσπάσεως θὰ ἰσχύσῃ ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἀλλὰ ἀντὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἰσχὺς διὰ τὴν ἀπόσπασιν εἶναι τρίμηνος, εἶπε δι' ὁλοκλήρου τὸν νόμον. Συνεπῶς ἡ λογικὴ ἑρμηνεία προκύπτει σαφῶς καὶ συνεπῶς διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῆς Κοινό-

τητος Ζωγράφου ἰσχύει τρίμηνος περιορισμός. Ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ὑπάρχουν καὶ σκληροτράχηλοι ἑρμηνευταὶ τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅτι, ἐφόσον ἔχομεν τὸ γράμμα τοῦ νόμου, δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Ὁ νόμος λέγει ὅτι αὐτὸς ὁ νόμος ἰσχύει ἐπὶ τρεῖς μῆνας, παρῆλθεν ἡ τριμηνία δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀπόσπασις. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι τόσον ἁπλοῦν, ὥστε εἶναι λυπηρὸν ὅτι συζητεῖται περισσότερον τὸ θέμα τῦτι, ἐξ ἄλλου δὲν βλέπω κατὰ τί θίγεται τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ὅταν μία Κυβέρνησις λέγει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τοῦ τάδε νόμου. Συνεπῶς ἡ πολιτικὴ ἐργασία δὲν πράγεται κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν καὶ πρέπει ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι καὶ οἱ πληθυσμοὶ αὐτοὶ εὑρίσκονται εἰς μίαν θέσιν ἀξιοθρήνητον καὶ ὅτι ἔχουν δικαίωμα νὰ ζήσουν. (Χειροκροτήματα).

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἤκουσα λέγει πολλὰ πάράδοξα πράγματα, ἤκουσα τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ ἀσχάλῃ διὰ τὸν κόπον ποὺ τὸν ὑποβάλλει ἡ ἀντιπολίτευσις συζητοῦσα τὰ μέτρα του. Ἔχομεν 2 1)2 μῆνες Βουλῆς καὶ ὅμως 10—12 συνεδριάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπησχολήθησαν μέ θέματα, τὰ ὁποῖα ἐθεώρει οὐσιώδη ἡ Κυβέρνησις. Ἤκουσα αὐτὸν νὰ διαμαρτύρεται διὰ τὴν σημερινὴν μακρυγορίαν καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου καταναλώθη ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἀπασχοληθέντα καὶ μὲ θέματα ἔξω τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Μᾶς ἐπέκρινεν ἐπίσης ὅτι συζητοῦμεν τὰ ἐπουσιώδη καὶ ἀφίναμεν τὰ οὐσιώδη. Ἀλλ' ὅταν ἡμεῖς ἐζητήσαμεν συζήτησιν διὰ τὰ οἰκονομικά, κατάθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ τοὐλάχιστον ἔκθεσιν τῶν σκέψεων τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ξένους, μᾶς ἀντετάχθη ἡ ἀδυναμία ἢ τὸ ἄωρον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Σᾶς ἐξέθεσα τὰς γνώμας εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλὰ σεῖς δὲν εἴσθε ἐδῶ.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ συζητούμενον θέμα ὁ κ. Πρωθυπουργὸς περιτέχνως ἀπέφυγε τὸ νομικὸν αὐτοῦ μέρος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐὰν θὰ ἐνδιατρίψητε εἰς αὐτὸ νὰ κάμετε μίαν ἐπερώτησιν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἔρχεσθε καὶ μᾶς λέγετε ὅτι ἀφοῦ ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀνάγκην τῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν συνοικισμῶν, ἃ ἀτὶ ἐνδιατρίβομεν περὶ τὸ Διάταγμα. Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μία θεωρία πρωτότυπη, ἡ ὁποία καταλήγει εἰς ὅσα ζητήματα τὰ θεωρεῖ ἀναγκαῖα ἡ Κυβέρνησις νὰ τὰ λύῃ μὲ Διατάγματα.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπα αὐτό. Εἶπα πὼς ἐξεδόθη νομίμως τὸ Διάταγμα.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Τὸ εἴπατε εἰς τὸ τέλος. Καὶ εἴπατε ὅτι ἀφοῦ ἀνεγνωρίσατε τὴν ἀνάγκην, τί διαμαρτύρεσθε ἐπὶ μακρόν. Διαμαρτυρόμεθα κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν θέλομεν Νομοθετικὰ δικαιώματα νὰ ἀπεμπολησθοῦν εἰς τὴν Διοίκησιν. Εἴσθε ἤδη ὑπόδικοι εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ζητεῖτε ἑρμηνευτικὸν νόμον διὰ νὰ καλύψετε τὴν ἔνομον ἐνέργειάν σας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὄχι καὶ σᾶς τὸ ἀπέδειξα καὶ σᾶς προσέθεσα διὰ νὰ μὴν ἀφίσω καμμίαν ἀέσβαιότητα, δι' αὐτὸ κάμνω τὸ μέτρον αὐτό, φοβούμενος μήπως ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἔλθει ἀργά.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐπίκρισίς μας ἀφορᾷ τὴν ἔνομον ἐνέργειάν σας. Καὶ εἰς ἀπάντησιν μᾶς λέγετε ὅτι δὲν θέλομεν τὴν αὐτοδιοίκησιν. Ἀλλ' ἡμεῖς τὴν θέλομεν τὴν αὐτοδιοίκησιν καλύτερον ἀπὸ σᾶς, τὴν θέλομεν πλήρη, ὄχι ψευδῆ καὶ ἐπιφανειακήν. Καὶ ἂν θέλετε ἐρωτήσατε τοὺς πληθυσμούς, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν ἂν θὰ λυθοῦν καλύτερα τὰ ζητήματά των.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Μὰ τὸ ἔλεγν αὐτὸ ὁ νόμος ;

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐγὼ σᾶς ἀνέπτυξα τὰς ἀντιρρήσεις μας. Πάντως ὠφείλατε νὰ προσαγάγητε νόμον καὶ νὰ ὀργανώσετε τοὺς συνοικισμοὺς οἰκονομικῶς καὶ ὄχι νὰ ἀποκόψετε μόνον τοὺς συνοικισμούς. Αὐτὸ ποὺ κάμετε εἶναι μία πρωτότυπος ὀργάνωσις. Διὰ τὴν Δημοτικὴν νομοθεσίαν γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος, πάντοτε εἶχα ὑποστηρίξει τὴν ριζικὴν μεταβολήν. Ἐὰν εἶσθε βέβαιοι περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἔπρεπε νὰ φέρετε νόμον διαρρυθμίζοντα ὅλα τὰ ζητήματα, ἄλλως κάμνοντες ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμετε, δὲν ἀποβλέπετε εἰς τὰ συμφέροντα τῶν συνοικισμῶν, ἀλλὰ εἰς πολιτικὰ συμφέροντα. Ἐν τέλει καὶ ἐὰν ἡ ἐξουσιοδότησις ἐζήτει νόμον καὶ ὄχι ἑρμηνείαν νόμου καὶ πάλιν θὰ μᾶς εὕρισκε ἀντιθέτους διότι τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρόν. Ἀσχάλετε, ἐπιλέγει, διὰ τὴν συζήτησιν τὴν ὁποίαν κάμει ἡ Βουλή, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ὑποχρεώσεων τῆς Βουλῆς, ὁσάκις μάλιστα πρόκειται περὶ ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων.

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἠκούσθη λέγων ὅτι περιοδεύσας μετὰ τοῦ κ. Ἀθηνογένους τοὺς συνοικισμοὺς ἔφριξε διὰ τὴν κατάστασίν των καὶ ἐξ αὐτοῦ κατέληξε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ τοὺς χωρίσῃ καὶ νὰ τοὺς κάμῃ αὐτοτελεῖς. Προσετέθη εἰς τὴν συζήτησιν ὅτι ἔπρεπε νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τοὺς πατριδοκαπήλους τοὺς ἐκμεταλλευομένους τὴν ἐμμονὴν τῶν προσφύγων εἰς τὰ πολιτικά των φρονήματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν ποδηγέτησιν τῶν προσφύγων συνιστῶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μάθῃ ποίαν σταθερότητα εἶχεν ὁ προσφυγικὸς κόσμος εἰς τὰ πολιτικά του φρονήματα εἰς τὴν ἑστίαν του. Καὶ ἂς ἐρωτήσῃ περὶ τούτου τὸν κ. Ἀθηνογένην.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Τὴν ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις τὴν πολιτικὴν ὡριμότητα τῶν προσφύγων, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ ποῦν τὴν γνώμην των περὶ τοῦ χωρισμοῦ.

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Ἡμεῖς συνεχίζει, θεωροῦμεν ὕβριν ὅταν λέγεται ὅτι παρασύρονται οἱ πρόσφυγες εἰς τὰ πολιτικὰ των φρονήματα ἀπὸ τοὺς πατριδοκαπήλους. Ὁ ἄλλοτε ὑπόδουλος πληθυσμὸς ἀντιτιθέμενος φυλετικῶς καὶ θρησκευτικῶς πρὸς τὸ κυρίαρχον Κράτος, ἀνεπτύσσετο καὶ ἠκμαζε ἀποτελῶν Κράτος ἐν Κράτει διὰ τῶν Κοινοτήτων. Εἶναι γνωστὸν πῶς ἦλθεν ἐδῶ ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ πῶς ἐγκατεστάθη μέρος εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐστεγάσθη ἐδῶ ἐκ τῶν ἑνόντων, καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τοὺς συνοικισμοὺς ἐγκατεστάθησαν οἱ ἄποροι, ἐρχόμεθα καὶ τοὺς λέγομεν τώρα, ὅτι σᾶς θεωροῦμεν ἔχοντας ζωτικότητα καὶ νὰ σᾶς κάμωμεν ἀνεξαρτήτους διὰ νὰ εὐημερήσετε.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Σᾶς ἐρωτῶ ἂν εἶσθε εὐχαριστημένοι μὲ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν συνοικισμῶν.

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Θὰ σᾶς εἴπω καὶ περὶ αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα τοῦ χωρισμοῦ δὲν ἔρχεται τώρα πρώτην φοράν ἦλθε καὶ πρὸ 3ετίας, ἔγιναν συσκέψεις, διαπληκτισμοί, συνέδρια καὶ ἠρωτήθη διὰ δημοψηφίσματος ἡ Δραπετσῶνα καὶ μόνον τὸ ἕν τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ ἤθελεν ἰδίαν κοινότητα.

Π. ΛΑΓΟΥΡΟΣ. Ὅταν ἔγιναν οἱ νόμοι αὐτοὶ παρὰ τῶν φιλελευθέρων ἠρωτήθησαν οἱ πληθυσμοί;

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Θὰ ἠρωτῶντο.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐβεβαίωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἠρωτήθησαν μετὰ τὸν νόμον.

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Ἐὰν τὸ μέτρον σκοπεύει νὰ προσεταιρισθῇ τοὺς συνοικισμοὺς δὲν θὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα, σᾶς βεβαιῶ.

Π. ΛΑΓΟΥΡΟΣ. Ἡμεῖς δὲν σκοπεύομεν νὰ προσεταιρισθῶμεν, κάμομεν μόνον τὸ καθῆκόν μας.

Δ. ΜΑΡΣΕΛΟΣ. Ὁπωσδήποτε μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου ἡ νέα Κυβέρνησις θέλει νὰ κάμῃ τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς αὐτοτελεῖς θὰ ἐτηροῦσε ὅμως τὸ πρόσχημα ἐὰν ἔκαμε καὶ ἄλλους συνοικισμοὺς ὅπως τὴν Γοῦβαν, τοὺς Ἀμπελοκήπους κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν τροφοδότησιν τῶν συνοικισμῶν ἐγένετο τελευταίως μία σύσκεψις εἰς τὴν Κοκκινιὰ καὶ ἀπεδείχθη ὅτι μὲ ἐκεῖνα ποὺ θὰ τροφοδοτηθῇ ἀπὸ τὸν Δῆμον Πειραιῶς

δὲν δύναται νὰ γίνῃ τίποτα. Γνωρίζω καὶ ἕνα ἄλλο ὅτι ἐκεῖ στὰ περίχωρα, ὅπου ἔγιναν ἀνεξάρτητοι προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰ στοιχειώδη ἔξοδά των, καίτοι κατοικοῦνται ἀπὸ εὐπόρους καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπόρους. Ἐάν, ἐπιλέγει, πραγματικῶς ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον αὐτὸν, ἔχετε τὸν καιρὸν νὰ μελετήσητε τὸ πρᾶγμα καὶ ὄχι νὰ ἔρχεσθε εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν νὰ τοὺς χωρίσετε, διότι εἶναι εὐνόητοι οἱ σκοποί σας. Ἡμεῖς ἐν πάσῃ περιπτώσει διαμαρτυρόμεθα διὰ τὴν ἀπόπειράν σας αὐτήν. Θὰ τηνεπιβάλετε διότι εἶσθε πλειοψηφία, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ κομματικόν σας συμφέρον ἐπιβάλλει νὰ μὴ χάσετε πᾶσαν ἐπαφὴν μὲ τοὺς πρόσφυγας. Δι' αὐτὸ σᾶς συνιστῶ νὰ ἀναβάλετε τὸ ὁμοσχέδιον.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ὅταν, λέγει, ἄλλοτε τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ἐζήτει εὐρεῖαν ἐξουσιοδότησιν εἶχον ἀντιταχθῇ διότι ὅπως εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος πρῶτον μὲν ἐννοεῖ ἐπείγοντα ζητήματα, δεύτερον δὲ καθιστᾷ τὴν Κυβέρνησιν ὑποχειρίαν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἄνευ συμφώνου γνώμης τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ τίποτε. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐξουσιοδότησιν ἀναγράφονται θέματα περιλαμβάνοντα τροποποιήσεις θεμελιωδῶν ὀργανικῶν νόμων, ἀλλ' ἀσφαλῶς τοιαύτης φύσεως θέματα δὲν ἐμπίπτουν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος.

Συνεχίζων ὁ κ. ΜΥΛΩΝΑΣ λέγει ὅτι δὲν ἦτο ποτὲ σύμφωνος εἰς τὴν εὐρύτητα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως δὲν ἦτο σύμφωνος καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅταν ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Δυστυχῶς σήμερον βλέπω ὅτι ἀντεστράφησαν οἱ ὅροι καὶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα παρουσίασε εὐρύτατον κατάλογον θεμάτων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ Σύνταγμά μας καὶ ὁ νόμος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καθιεροῦν τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοδικοιήσεως . Κατ' ἐξαίρεσιν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐψηφίσθη νόμος ὅστις ὥριζεν ὅτι δύνανται νὰ ἀποσπασθῶσιν ὡρισμένα τμήματα Ἀθηνῶν—Πειραιῶς εἰς Κοινότητας. Ὁ νόμος οὗτος ὁ ἐξαιρετικὸς ἀντεκατεστάθη καταργηθείς διὰ μιᾶς ἄλλης διατάξεως ἥτις προσέθετε προθεσμίαν, ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὸνκανονικὸν καὶ βασικὸν νόμον περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἐπὶ Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἐλύοντο αἱ ὑποθέσεις ὁτὲ μὲν ὑπὸ τῶν κοινῶν δικαστηρίων, ὁτὲ δὲ ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν διατάξεων. Σήμερον οὔτε ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, οὔτε ἡ νομοθετικὴ πρέπει νὰ ἐπεμβαίνουν εἰς τὰ ἐπίδικα θέματα. Εἶναι ἀνώμαλος αὐτὴ ἡ πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρὰ τὴν φλογερὰν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπείσθημεν ὅτι δὲν εἶναι ὄντως ἀνώμαλος ἡ πρᾶξις. Ἐλέχθη καὶ τοῦτο. Θέλομεν ἐπὶ τέλους νὰ ἑρμηνεύσωμεν ἕνα νόμον δὲν ἐχάλασεν ὁ κόσμος, διατὶ νὰ περιμένωμεν μίαν τετραετίαν ; Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν εἶναι σοβαρόν. Εἶμαι καὶ ἐγὼ δράστης ἀποσπάσεως τοῦ 1924 τῆς Κηφισσιᾶς, Φαλήρων κλπ. ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνεται τοῦτο κατόπιν ἐρωτήσεως τῶν κατοίκων τοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀποσπασθῇ, καὶ αὐτὸ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ τώρα. Ὁ σκοπός σας διὰ τῆς ἀποσπάσεως τῶν συνοικισμῶν ἐκ τῶν Δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς εἶναι σκοπὸς συμφέροντος πολιτικοῦ. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαλείψητε ἀπὸ τὴν συνείδησίν μας.

Ε. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Κύριε Πρόεδρε, ὀρθώτατα ἡ διάταξις αὐτὴ θεραπεύει ἀνάγκας ὡρισμένων συνοικισμῶν, νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἐγενικεύετο ὥστε καὶ διὰ τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας ἄνω τῶν δύο χιλιάδων κατοίκων νὰ ἐφαρμόζεται αὐτή.

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. (Προεδρεύων). Ἔχει κανεὶς ἄλλος τὸν λόγον ; Ἡ συζήτησις θεωρεῖται περαιωμένη καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ πρῶτον θέμα «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4852 «περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς δήμων καὶ κοινοτήτων συνοικισμοῦ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς» περὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως των». ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 θέμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου Ν. Δ. «περὶ προσμίξεως ἐγχωρίου σίτου εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτου διὰ συμπληρώσεως καὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 5686 περὶ προστασίας ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς καὶ 4573 περὶ συμπληρώσεως καὶ διαρρυθμίσεως τῶν ἀρτοποιητικῶν νόμων.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 θέμα «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4578 «περὶ ὀργανισμοῦ χωροφυλακῆς, ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς».

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 »περὶ τροποποιήσεως ἐπεκτάσεως καὶ καταργήσεως κατὰ περιφερείας τῶν νόμων 4491, 4765, 5659 περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς καὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς.

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 «περὶ διορισμοῦ κατὰ παρέκκλισιν τῶν σχετικῶν διατάξεων 15 δημοδιδασκάλων καταγομένων ἐξ Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς ἀλλοδαπῆς».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 »περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3578 »περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 9 «περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν πρὸς καταβολὴν χρεῶν πρὸς τὸ Δημόσιον μετ' ἀπαλλαγῆς τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπήρημερίας, προσθέτων φόρων καὶ τελῶν ἢ προστίμων, καὶ μειώσεως τοῦ φόρου δημοσίων θεαμάτων κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου αὐτοκινήτων τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφων».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 10 »περὶ καθορισμοῦ διαδικασίας πρὸς παροχὴν προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἀναγκαστικῆς κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἐκτελέσεως καὶ ρύθμισιν τῆς εἰσπράξεως πέραν τῶν ὑπὸ τῶν λιμένων διατάξεων τασσομένων προθεσμιῶν ὡς καὶ περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 5420».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 »περὶ παροχῆς διευκολύνσεων καὶ μειώσεων εἰς τοὺς ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων καὶ φόρων καταναλώσεως ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου καὶ ἀπαλλαγῆς τούτων ἀπὸ ἐπιζημίων συνεπειῶν ἐπὶ τῇ ἐντὸς τακτῶν προθεσμιῶν καταβολῇ».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 12 »περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 14 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένων δασμῶν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουλίου ἐ. ἔ.

Γίνονται ἐπίσης δεκτά.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διὰ τοῦ νόμου 5116 συσταθέντων δευτεροβαθμίων διοικητικῶν δικαστηρίων ἀμέσου φορολογίας τῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐκρεμῶν ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων πρωτοβαθμίων ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας, ἀδιακρίτως ποσοῦ φόρου, τῶν ἀσκηθεισῶν μέχρι 1ης Αὐγούστου 1931 καὶ περὶ ἐπανασυζητήσεως τῶν ἐφέσεων ἢ αἰτήσεων ἀναθεωρήσεως τῆς ἀμέσου φορολογίας ἀπορριφθεισῶν ἢ ἀπορριφθησομένων λόγῳ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ παραβόλου ἢ λόγῳ μὴ κοινοποιήσεως ἢ πλημμελοῦς κοινοποιήσεως αὐτῶν.

Διαγραφομένου εἶτα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 θέματος «περὶ δωδεκατημορίων» ἅτε ψηφισθησομένου ὡς νομοσχεδίου γίνεται δεκτὸν προτάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τὸ θέμα «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν».

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ τὰ θέματα :

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5170 περὶ ἀποζημιώσεως Ἑλλήνων μὴ ἀνταλλαξίμων κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 «περὶ διακανονισμοῦ ἁρμοδιότητος καὶ ὑπογραφῆς ὑπαλλήλων ὑπηρεσιῶν τινῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 18 «περὶ ἐγκρίσεως μελετῶν ἀνεγέρσεως ἐπεκτάσεως καὶ συμπληρώσεως κτιρίων διὰ τὴν στέγασιν Ὑγιεινομικῶν ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρετῶν ὡς καὶ δαπανῶν πρώτης ἐγκαταστάσεως.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 19 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5043 «περὶ συστάσεως κρατικοῦ μονοπωλίου καπνοῦ».

Τὸ ὑπ' ἀριθ.21 «περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς «σ» κλπ.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 22 περὶ τρόπου ρυθμίσεως διεξαγωγῆς δημοπρασιῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις τῶν διαρρυθμιζομένων παλαιῶν ἀνακτόρων εἰς Μέγαρον Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ νέου κτιρίου Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν 42 ἑκατομμυρίων πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ κτιρίου τῶν παλαιῶν ἀνακτόρων εἰς μέγαρον Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 23 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4352.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 24 «Περὶ ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν τῆς διενεργηθείσης δημοπρασίας περὶ προμηθείας ἐγκαταστάσεως μηχανημάτων καὶ τῶν ἀναγκαιουσῶν συναφῶν σωληνώσεων διὰ τὴν ἄντλησιν καὶ ἀποχέτευσιν πρὸς τὴν Θάλασσαν τῶν ὑδάτων ὑπονόμων Θεσσαλονίκης ἢ περὶ διενεργείας νέας τοιαύτης.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 25 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ λιμένων καὶ λιμενικῶν ταμείων».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 28 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3752)1929» περὶ κυρώσεως διὰ Διαταγμάτων κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων συνδεομένων διὰ συμβάσεων μετὰ τοῦ Κράτους πρὸς ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ περὶ ἐπαναπροσλήψεως ἀπολυθέντων ὡς ἀπεργῶν ὑπαλλήλων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 29 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5122 «περὶ ἱεραρχίας τῆς πολεμικῆς ἀεροπορίας κλπ.».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 30 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου κλπ.».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 31 «γίνεται δεκτὸν συμπληρούμενον ὡς ἑξῆς «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν».

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 32 περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων 4180-4, 881 καὶ 5355 περὶ προστασίας ἐφέδρων».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 33 «περὶ χρησιμοποιήσεως ἀξιωματικῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων καὶ καθορισμοῦ ἐπιμισθίου ἐκτάκτου ἐργασίας δι' αὐτούς.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 «περὶ συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τοὺς ὑπὸ τοῦ Α.Ν.Σ. Συμβουλίου καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων» μετ' ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Μπούμπουλή.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 35 «περὶ διεθνοῦς γραμμῆς φορτώσεως πλοίων.»

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 «περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ διεθνῶν κανονισμῶν Ναυσιπλοΐας».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 37 «περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ βιομηχανιῶν παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 38 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Σεισμοπαθῶν τῆς ἐπαρχίας Κυρίνθου κειμένων διατάξεων».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 39 «περὶ ἀνκστολῆς τῆς ἰσχύος πασῶν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3733 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 40 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4652 «περὶ γραφείου προστασίας Ἑλληνικῶν σύκων».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 41 «περὶ παρατάσεως προθεσμίας καταβολῆς μὴ καταβληθεισῶν χρηματιστηριακῶν διαφορῶν» ὡς ἐτροποποιήθη.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 42 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου Α. Ε. 2) Κεντρικῆς Τραπέζης, Α. Ε.. 3) Τραπέζης Τρικκάλων Α. Ε. 4) Τραπέζης Χολέβα—Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσῃ. 5) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 43 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5598 κ.λ.π».

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 44 ὁ κ. Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ λέγει ὅτι εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἔχωμεν προσδιορισμὸν τῆς τροποποιήσεως ἡ ὁποία πρόκειται νὰ γίνῃ. Ἡ παρατήρησίς μου λέγει εἶναι γενικὴ παρακαλῶ δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ καθορίζῃ καλῶς τὰς τροποποιήσεις.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Εἶμαι σύμφωνος καὶ φρονῶ καὶ ἐγὼ ὅτι πρέπει νὰ εἰδικεύωνται τὰ θέματα.

Β. ΣΑΓΙΑΣ. Προσθέσατε εἰς τὸ 44 «ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν».

Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Ἔχω ἔγγραφον διατύπωσιν.

Φ. ΜΟΣΧΟΥΛΑΣ. Μάλιστα.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 44 ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 45 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3503» καὶ 4760 περὶ καλλιεργείας τῶν ἀλυκῶν.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 «περὶ λήψεως μέτρων ἀφορώντων τὴν στέγασιν τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Χαλκιδικῆς καὶ παροχὴν διευκολύνσεων εἰς αὐτούς» ὡς ἐτροποποιήθη προτάσει τοῦ κ. Βασιλικοῦ.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 47 ὁ κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) τροποποιεῖ ὡς ἑξῆς : «περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ γαιῶν» καὶ γίνεται οὕτω δεκτόν.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 48 »περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 3905 », ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν νόμων 5085, 5193 καὶ 5649».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 θέμα «περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἤδη ἀποκαλυφθεισῶν κλπ. γαιῶν».

Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 50 «περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσιν πλεονασμάτων ἐξ ἀγορᾶς ἐλαίου». Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου γίνονται παρατηρήσεις τοῦ κ. Κουνδούρου ὅπως προστεθῇ «ἀναλόγως τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τόπου».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 51 θέμα «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνίας τοῦ ἄρθρ. 151 τοῦ νόμου 4173 «περὶ δασικοῦ κώδικος κλπ.».

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 52 θέμα »περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου προστιθεμένης τῆς φράσεως «ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀδιαθέτους κλήρους».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 53 »περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ μετατροπῆς ποινῶν προστιθεμένης προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς φράσεως «καὶ τρόπου διαθέσεως τῶν εἰσπραχθησομένων χρημάτων».

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 54 καὶ 55 θέματα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 56 θέματος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως προτάσει τοῦ κ. Ι. Κουνδούρου προστίθεται εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἡ φρᾶσις «καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4642 «περὶ ταμείου Ἀσφαλίσεως βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν» καὶ γίνεται οὕτω δεκτόν.

Προτάσει τοῦ κ. Ἰ. Κουνδούρου διαγράφεται τὸ θέμα ὑπ' ἀριθ. 57 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου».

Ὁ κ. Α. Μελᾶς παρακαλεῖ ὅπως παρασχεθῇ ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τροποποιήσῃ τὰς ἰσχυούσας περὶ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ οἰκοδομῶν διατάξεις, διότι τὸ ζήτημα φέρει κοινωνικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ Βουλὴ δέχεται.

Γίνονται εἶτα ὡσαύτως δεκτὰ τὰ ὑπ' ἀριθμ. 58, 59 60, 61, 62, καὶ 63 θέματα τοῦ σχεδίου ἐξουσιοδοτήσεως. μετὰ ἑρμηνευτικὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 61.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς συνεδριάσεως προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν γίνεται δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ κάτωθι σχέδιον νόμου ἔχον οὕτω :

Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 5738 περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1933-34.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 5738 προβλεπομένη χρονικὴ περίοδος διὰ τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως 1933—34 παρατείνεται καὶ κατὰ τοὺς δύο ἐν συνεχείᾳ ἑπομένους μῆνας τῆς χρήσεως ταύτης.

Ὁ κ. Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ζητεῖ τὸν λόγον ὅπως ἀναπτύξῃ τροπολογίαν περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 3390 περὶ ἀποζημιώσεως βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν».

Ν. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ. Λυποῦμαι λέγει εἰλικρινῶς διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ θέματος ἀφορῶντος ὅλην τὴν Βουλὴν καὶ ὅπερ παρέχει τὴν εὐχέρειαν τῆς δημοκοπίας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ λέγεται ἡ γνώμη ἑκάστου ἐφόσον τὴν θεωρεῖ ὀρθήν. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Κουνδούρου ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν γερουσιαστῶν. Δὲν ὑπάρχει, τονίζει, ἀμφιβολία περὶ τῆς γλισχρότητος τῶν ἀποζημιώσεων τούτων. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ αὔξησις θὰ συνετέλει νὰ ἀποσοβηθῇ ὁ κίνδυνος τῆς μονοπωλήσεως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων. Ἐπίσης ἡ αὔξησις θὰ κατωχύρωνε τοὺς πολιτευομένους ἀπὸ παντὸς ἠθικοῦ πειρασμοῦ. Ἀλλὰ ἡ περίστασις ἡ σημερινὴ εἶναι πάντη ἀκατάλληλος διὰ τὸ μέτρον τοῦτο. Πρὸ ὀλίγου μόλις ὑπεβλήθη ἀποδεκατισμὸς εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ΦΩΝΑΙ. Καὶ εἰς ἡμᾶς.

Ν. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ. Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι καὶ ἄλλαι τάξεις πολιτῶν μαστίζονται ἀπὸ οἰκονομικὰς ἀνάγκας. Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Βουλὴ ἧς μετέχομεν δὲν ἀπέδωκεν ἀκόμη καρπούς διὰ νὰ ἀξιώνωμεν ἀμοιβάς, δεδομένου ὅτι αἱ περισσότεραι ὧραι κατηναλώθησαν εἰς τὸ νὰ συζητῶμεν ἂν πρέπει νὰ συζητήσωμεν καὶ εἰς διαπληκτισμούς. Δηλ. μέχρι τοῦδε οὐδεμία γόνιμος ἐργασία ἐγένετο. Θὰ ἦτο ἑπομένως παράτολμον ἐὰν ἐλαμβάνομεν μέτρα ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν. Θὰ ἐφαίνετο ἐπίσης ὅτι ἐπειδὴ εἴμεθα νομοθέται, νομοθετοῦμεν ὑπὲρ ἡμῶν. Ποιοῦμαι συνεπῶς ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ δεχθῇ οὔτε κἂν συζήτησιν τῆς προτάσεως, ἥτις θὰ ἤρχετο νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς μεγαλυτέρας ἀμοιβάς.

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Βλέπω, λέγει, ὅτι παρουσιάζεται ἐδῶ τὸ ἑξῆς φαινόμενον. Ἐνῶ δηλ. ἀναγνωρίζομεν τὴν δικαιολογίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν, διαφωνοῦμεν ὅμως εἰς τὸ συμπέρασμα, διότι δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν λαὸν διὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἀντιπροσώπων του. Ἔγεινε λόγος περὶ ὑπαλλήλων ἀλλὰ ὑπάρχουν τοιοῦτοι οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν 4πλασίας καὶ 5πλασίας ἀπυδοχὰς ἀπὸ τὰς βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις. Ἴσως ἡ παροῦσα Βουλὴ δὲν ἔσχε τὴν εὐχέρειαν ἀκόμη νὰ ἐργασθῇ ἐντατικῶς, ἀλλὰ ἔγινε καὶ ἐδῶ σχετικὴ ἐργασία καὶ εἰς τὰς ἐπιτροπάς. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἐργασία δὲν θὰ εἶναι τὸ μέτρον τῆς ὅλης ἀπασχολήσεώς μας. Ἀπευθύνομεν ἄλλως τε εἰς μεγαλυτέραν ἐργασίαν. Ἡ ἰδική μου πρότασις δὲν ὁμιλεῖ περὶ ρητῆς αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεως ἀλλὰ παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ καὶ μελετήσῃ καὶ ἂν εὕρῃ ὅτι ἐπιβάλλεται μείωσις τῆς ἀποζημιώσεως νὰ τὴν μειώσῃ. Ἢ ἂν ἐπιβάλλεται ἄλλοία ρύθμισις νὰ τὴν διατυπώσῃ. Ἐν ἀνάγκῃ θὰ παρακαλέσω ὅπως ἡ πρότασις ψηφισθῇ δι' ὀνοματικῆς κλήσεως. διότι πρέπει νὰ μάθῃ ἐπὶ τέλους τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ ἀναλαμβάνῃ εὐθύνας. Ἐγὼ τρὶς εἰς τὸ παρελθὸν ἐζήτησα τὴν αὔξησιν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων καὶ ἐπεδοκιμάσθην παρὰ τῶν συμπολιτῶν μου. Δὲν θέλω νὰ φέρω δικαιολογίαν τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν βουλευτῶν, οὐδὲ νὰ ὑπομνήσω τὸν κίνδυνον τῆς μονοπωλήσεως καθ' ἣν στιγμὴν ἀναγνωρίζεται πανδήμως ἡ ἀνάγκη, θὰ εἶναι κατώτερον ἡμῶν νὰ μὴ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου. Ἐὰν αἱ ἀποζημιώσεις μας συγκριθοῦν πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη εἶναι ἐξευτελιστικαί. Ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς ἀποζημιώσεις τῶν Βαλκανίων εἶναι ἐπίσης ἐξευτελιστικαί. Οἱ Ἀλβανοὶ βουλευταὶ λαμβάνουν 27 χιλ. δραχ. μηνιαίως. Οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Ρουμᾶνοι περὶ τὰς 40 χιλ. δραχ. Ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλα ἔχω τὸ συναίσθημα ὅτι ἐκτελῶ ἕνα καθῆκον ἀπέναντι τοῦ τιμίου πολιτικοῦ κόσμου καὶ καταγγέλλω εἰς τὸν λαὸν καὶ τὰς δύο πτέρυγας καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων οἱ ὁποῖοι κρατοῦν μέχρι σήμερον καθηλωμένους τοὺς ἀντιπροσώπους εἰς μίαν ἐξευτελιστικὴν ἀποζημίωσιν.

ΦΩΝΑΙ, Ὀρθά, ὀρθά.

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἕνα ἐπίσης μέρος τῆς ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς κρίσεως ἐκσπᾷ εἰς βάρος τῶν πολιτευομένων. Σωρεία συμπολιτῶν μας ἀτυχούντων μᾶς περικυκλώνει καθ' ἑκάστην διὰ συνδρομὰς καὶ βοηθήματα. Καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος παρ' ἀξιοτίμου συναδέλφου περὶ τῆς προτάσεως τοῦ «πόθεν ἔσχες» θὰ συνεβούλευα πρὸ τοῦ ληφθῇ πρόνοια διὰ τοὺς σχόντας, νὰ ληφθῇ μία πρόνοια διὰ τοὺς μὴ σχόντας. Καταλήγων τονίζει ὅτι θεωρεῖ ζήτημα τιμῆς τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τὴν καταψήφισιν ἢ ὑπερψήφισιν τῆς προτάσεως.

Δ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀναλαμβάνω, λέγει, τὴν εὐθύνην τῆς ὑποστηρίξεως τῆς προτάσεως τοῦ κ. Κουνδούρου. Ἀρχὴ δημοκρατικὴ εἶναι νὰ μὴ παρέχωνται ὑπηρεσίαι δωρεὰν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ἐνῶ δὲν εἴμεθα ὑπάλληλοι ἔχομεν δαπάνας, δι' ἃς δὲν ἀρκοῦν οὔτε τριπλαῖ ἀποζημιώσεις. Κατ' ἐμὲ εἶναι ζήτημα πολιτεύματος καὶ κοινοβουλευτισμοῦ νὰ τεθῇ ἀρχὴ ὅτι ἂν θέλῃ ἡ Ἑλλὰς ἀντιπροσωπείαν ὀφείλει νὰ τὴν συντηρήσῃ. Εἶναι ἀνάγκη οἱ βουλευταὶ νὰ μορφώνωνται, νὰ παρακολουθοῦν, διὰ νὰ δύνανται νὰ ἐργάζωνται. Καὶ ἐρωτῶ πόσοι ἀπὸ σᾶς δύνασθε νὰ ἀγοράζητε ἓν γαλλικὸν βιβλίον; Δι' αὐτὸ συνιστῶ νὰ ἀναλάβωμεν ὅλον τὸ βάρος καὶ νὰ πεισθῇ ὁ λαὸς ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἀντιπροσώπων του. Τὸ Κράτος πολλὰς συνήψε συμβάσεις μὲ τριπλασίας καὶ τετραπλασίας ἀποδοχὰς τῶν ἰδικῶν μας καὶ ὑπάρχουν ὑπάλληλοι μὲ 40 καὶ 50 χιλ. δραχμ. μηνιαίως καὶ ἡμεῖς συζητοῦμεν ἂν οἱ βουλευταὶ θὰ πάρουν μισθὸν εἰρηνοδίκου.

ΦΩΝΑΙ. Δεκτόν.

Γ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Νὰ ἀναβληθῇ τὸ ζήτημα μετὰ τὰς διακοπάς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός). Ἀναγνωρίζω τὸ δίκαιον τῆς ἀξιώσεως τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ ἑτέρου Σώματος ὅπως αὐξηθῇ ἡ ἀποζημίωσις, ἡ ὁποία δὲν εἶναι μισθὸς ἀλλὰ ἔξοδα παραστάσεως, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐπαρκοῦν οὐδὲ δι' αὐτὰς τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας. Ὡς διευθύνων ὅμως τὸ Κράτος δὲν θὰ εἶχον δυσχέρειαν νὰ δεχθῶ

τὴν αὔξησιν ταύτην, ἐὰν αἱ περιστάσεις τὸ ἐπέτρεπον καὶ δὲν νομίζω ὅτι αἱ περιστάσεις εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται νὰ σκεφθῶμεν περὶ αὐξήσεων. Ἀναγνωρίζω βεβαίως ὅτι μόνον ὅταν δίδεται ἀπὸ τὸ Κράτος τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ, τότε μόνον ἡ ἀποστολὴ τοῦ Βουλευτοῦ καθίσταται ἀποτελεσματική. Διότι διαφορετικὰ θὰ ἀποσυρθῶσι τῆς πολιτικῆς ὅλοι οἱ πτωχοί, τὸ πολιτικὸν ἄξίωμα θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας, ἐκείνων οἱ ὁποῖοι διαθέτουν ἰδίας περιουσίας. Ἀναγνωρίζω ὅτι ἡ αὔξησις θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ εἶναι ὀρθὸν νὰ μείνωμεν ἀκόμη εἰς τὴν στέρησιν, διότι θὰ εἴμεθα ἀσύγγνωστοι ἔναντι τῶν ἄλλων οἱ ὁποῖοι θὰ ὑποβάλουν τὰς ἰδίας ἀξιώσεις. Δὲν ψέγω κανένα διότι εἶχεν τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ τὴν αὔξησιν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν Βουλευτῶν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζητήσῃ τοιαύτην ἄδειαν διότι ἔχει βαθείαν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἀδυνατεῖ ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὸ καθῆκον τοῦτο. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ λόγος περὶ αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεως μόνον διὰ τῆς εὐρείας συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ καὶ Γερουσίᾳ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο. Ἐπαναλαμβάνω νὰ δηλώσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν δέχεται τὴν παροχὴν τοιαύτης ἐξουσιοδοτήσεως.

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὡμολόγησεν ὅτι τὸ μέτρον εἶναι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἡ πρότασις ἔχει φυσικὰς καὶ δικαίας βάσεις, ἀλλὰ ἐδίστασε εἰπὼν ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τάξεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐζήτουν τὰς αὐτὰς ἐπαυξήσεις. Ἐγὼ ἐστηρίχθην εἰς ἀντίθετον ἐντελῶς ἄποψιν. Ὑπὲρ ὅλων ἐλήφθη μέτρον προστασίας πλὴν ἡμῶν. Θὰ παρακαλέσω κύριε Πρόεδρε νὰ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Β. ΣΑΓΙΑΣ. (Ὑφυπουργὸς Πρωθυπουργοῦ). Τὸ Σύνταγμα ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις παρέχεται διὰ τῆς Βουλῆς ἀλλὰ ἀπαιτεῖται νόμος.

Δ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ Σύνταγμα ὥριζε μέχρι τοῦδε αὐτὸ τὴν Βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὸ τελευταῖον σύνταγμα ὁρίζει ὅτι ἀπαιτεῖται νόμος διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἐπαύξησις ἢ μείωσις ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν ἀναγκῶν.

Ν. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ. Ἐγὼ δὲν εἶμαι συνταγματολόγος. Ἀλλὰ ὅπως εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐζήτησε τοιαύτην ἐντολήν. Ἐπὶ ποίου λοιπὸν ζητήματος θὰ γίνῃ ψηφοφορία;

Ε. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ. Κύριοι Βουλευταί, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις ὅτι ἡ Βουλευτικὴ ἀποζημίωσις πρέπει νὰ αὐξηθῇ. Αἱ περιστάσεις εἶναι τοιαῦται ὅπως εἶπεν καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπουν τὴν λῆψιν τοιούτου μέτρου. Ἐκτὸς ἄλλως τε τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὁ ἀξιότιμος κύριος Ὑφυπουργὸς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου ὑπάρχει καὶ ἑτέρα διάταξις εἰς τὸ Σύνταγμα, ἡ ὁποία λέγει ὅτι ἡ πρότασις νόμου ἐπιβαρύνουσα τὸν Προϋπολογισμὸν ψηφίζεται κατόπιν ἐκθέσεως Γενικοῦ Λογιστηρίου.

Ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ζητήσῃ τοιαύτην ἐντολήν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιμείνῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν ἐντολήν.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἤκουσα τὸν ἀξιότιμον κ. Κρανιωτάκην ὁ ὁποῖος δημαγήνευσε εὐγλώττως τὴν ἀνάγκην τῆς μὴ παροχῆς αὐξήσεως τῆς Βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως. Ἠπόρησα κύριοι Βουλευταί πῶς ὁ κ. Κρανιωτάκης δὲν διεμαρτυρήθη ὅταν ἐψηφίζετο πρὸ ὀλίγου ἡ αἴτησις ἐξουσιοδοτήσεως περὶ ἀτελείας διὰ τὰ αὐτοκίνητα τῶν δημοσιογράφων.

Ν. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ. Διότι αὐτὸ τὸ εὑρίσκω ἁπλούστατα δίκαιον.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Δὲν γνωρίζω πῶς ἡ Κυβέρνησις ἀντιλαμβάνεται τὴν θέσιν τῶν βουλευτῶν τῶν πλουσίων ἢ τῶν πτωχῶν, καὶ διατί, λόγου χάριν, δὲν θ' ἀπεφασίζετο ὅπως μερικοὶ ἐκ τῶν Ὑπουργῶν μὴ λαμβάνουν ἀποζημίωσιν διὰ νὰ μοιράζωνται οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν ἔχουν τίποτε. Πάντως πρέπει νὰ ληφθῇ μία πρόνοια διὰ τὸ μέλλον.

Ν. ΚΟΥΠΑΡΟΥΣΟΣ. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις μᾶς ἔλεγαν ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλος ἡ στιγμή. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι πτωχή. Πότε ὅμως κύριε Πρωθυπουργὲ ὑπῆρξε πλουσία, ἢ τοὐλάχιστον πότε θὰ γίνῃ πλουσία, ὥστε νὰ ἠμποροῦμεν ἐργαζόμενοι ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τῶν συμπολιτῶν μας, νὰ μὴ ἀγωνιῶμεν πῶς θὰ ἐξεύρωμεν ὀλίγα χρήματα διὰ νὰ στείλωμεν εἰς τὰς οἰκογενείας μας εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δίδει ἀκολούθως ἐξηγήσεις περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 61 θέματος λέγων ὅτι ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως ἐκ πυρκαϊᾶς καπνῶν, ἐφόσον εἶναι ἠσφαλισμένα καὶ ζητεῖ τὴν ἔγκρισιν διὰ τὴν προσθήκην τοῦ θέματος περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ διατάγματος περὶ δραχμοποιήσεως, ἥτις γίνεται δεκτή.

Ὁ κ. Α. ΛΟΥΗΣ. Ζητεῖ ὅπως εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 33 θέμα προστεθῇ καὶ διάταξις ἀφορῶσα τοὺς ἀνθυπασπιστὰς καὶ ἐνωματάρχας τῆς Χωροφυλακῆς οἱ ὁποῖοι ἀπὸ δεκαετίας εὑρίσκονται εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπορρίπτει μόνον εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ προσώπου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς διὰ νὰ ἐκλέγεται οὗτος ἐκ τοῦ Σώματος ἢ ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ὁ κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ζητεῖ ὅπως ἀποσυρθῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 θέμα περὶ ἐξαιρέσεως προσωνυμματικῶν Μονῶν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, διότι λέγει μὲ τὰς ἐξαιρέσεις αὐτὰς ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐξαιρεθοῦν βαθμηδὸν ὅλαι αἱ μοναὶ καὶ νὰ παραμείνῃ μόνον ὁ νόμος ἄνευ μονῶν.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ καταργηθῇ αὐτὸς ὁ νόμος περὶ λωποδιτοποιήσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας.

Ὁ κ. Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ. (Ὑπουργὸς Παιδείας) Λέγει ὅτι ἐὰν δὲν ἐφαρμοσθοῦν ἐξαιρέσεις τινὲς εἰς προσωνυμματικὰς Μονὰς μὲ τὴν ἐλαχίστην περιουσίαν, ἡ ὁποία παραμένει εἰς αὐτάς, δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὴν συνέχισιν τῶν παραδόσεών των.

Ὁ κ. Γ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑΣ. Ζητεῖ ὅπως προστεθῇ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 θέμα καὶ ἡ μονὴ Προυσσοῦ.

Καὶ ὁ κ. Κ. ΚΑΛΑΚΑΝΗΣ διὰ τὴν μονὴν Πεφανερωμένης τῆς Λευκάδος.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Παιδείας δέχεται τὴν προσθήκην αὐτὴν ὡς καὶ τὴν προσθήκην εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον μετὰ τὴν μονὴν Σισείων καὶ τῶν λέξεων «καὶ Θεμάτων.»

Ὁ κ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ. ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μονὴν Προυσσοῦ λέγων ὅτι ἔχει ἀναγραφῇ δι' αὐτὴν εἰδικὴ διάταξις εἰς τὸν νόμον περὶ ρυυστοποιήσεως καὶ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Μονὴ ἔχει δύο μεγάλα λειβάδια τὰ ὁποῖα ἐὰν ἐξαιρεθοῦν θὰ καταδικάσουν εἰς τὸν ἐξ ἀσιτίας θάνατον δύο ὁλόκληρα χωριὰ ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕν λέγεται Τόρνος.

Ὁ κ. Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ζητεῖ ὅπως περιληφθῇ εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν καὶ παλαιὸν ἄρθρον περὶ τῆς περιουσίας ἐκκλησίας τινὸς ἐν Κρήτῃ.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 θέμα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ὡς ἐτροποποιήθη.

Ὁ κ. Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, λαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 θέματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν. καὶ παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ θέματος τούτου.

Ὁ κ. Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἐπιζητεῖται διὰ τοῦ συζητουμένου μέτρου ἡ ἄρσις μιᾶς ἀντισυνταγματικότητος, μιᾶς τραγικῆς παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος, γνομένης διὰ νόμου, ὥστις καταλύει τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν. Δὲν θέλω, λέγει, λόγῳ τοῦ

ἀκαταλλήλου τῆς ὥρας νὰ ἀναγνώσω τὰς γνώμας τοῦ Μπαρτελεμὺ καὶ ἄλλων ξένων συγγραφέων, θ' ἀρκεσθῶ δὲ εἰς τὴν γνώμην τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου κ. Σβώλου, ὑποστηρίζοντος ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἀναστολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος εἶναι ἀντισυνταγματικόν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ δὲν ψηφίζουν οἱ στρατιωτικοί.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ψηφίζουν μόνον οἱ διατελοῦντες ἐν ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ψηφοφορίας. Ὁ Νόμος τοῦ ὁποίου ζητοῦμεν τὴν κατάργησιν εἶναι ἐξωφρενικός, ἀποτελεῖ σκιὰν παραβίασιν τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος περὶ καθολικῆς ψηφοφορίας.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Πρόκειται καὶ περὶ τῶν κληρικῶν;

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὄχι, διότι εἰς τοὺς κληρικοὺς ἀπαγορεύεται νὰ ψηφίζουν ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κανόνων.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Τότε θὰ σᾶς ἐρωτήσω διατί νὰ μὴ ψηφίζουν καὶ αἱ γυναῖκες διὰ τὰς ὁποίας δι' ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως τοῦ Συντάγματος εἶναι ρητῶς μάλιστα ἀνεγνωρισμένη ἡ ἰσότης εἰς τὰ πολιτικὰ δικαιώματα ;

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Τὸ πρᾶγμα εἶναι διαφορετικόν, διότι οἱ στρατιωτικοὶ ἤσκουν τὸ ἐκλογικόν των δικαίωμα καὶ ἦλθε ἕνας νόμος καὶ τοὺς τὸ ἀφήρεσε.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι, κύριοι Βουλευταί, τὴν σπουδὴν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὸ θέμα αὐτό.

Κ. ΜΠΙΝΟΠΟΥΛΟΣ. Ἔχομεν ἐκλογάς.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ἀκριβῶς. Ἀλλ' ἐὰν κατελήφθητε ἀπὸ τόσην εὐθιξίαν ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος πῶς ἀφίνετε ἔξω καὶ τὰς γυναῖκας ;

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Προνοοῦμεν περὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Κράτους εἶχον τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα καὶ τοὺς τὸ ἀφήρεσεν ὁ Νόμος.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Νομίζω ὅτι καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ Νόμος εἶναι ἀντισυνταγματικὸς δὲν πρέπει νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν κατάργησίν του, διότι ἔχει σκοπιμότητα.

Β. ΣΑΓΙΑΣ. (Ὑφυπουργὸς Πολιτικοῦ Γραφείου). Ἐπειδὴ ὡμιλήσατε περὶ τῶν γυναικῶν σᾶς λέγω ὅτι εἰς τὸ ὄον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὑπάρχει ἡ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν πολιτικὰ δικαιώματα δύνανται νὰ ἀπονεμηθῶσιν εἰς τὰς γυναῖκας διὰ νόμου.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἔχετε ἀντιρρήσεις κ. Μυλωνᾶ διὰ τὴν ἐξουσιοδότησιν; Ἐὰν ἐγίνοντο αἱ τροποποιήσεις τοῦ ἐκλογικοῦ Νόμου διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ὅπως κατὰ τὸ 1928 θὰ εἴχατε ἀντίρρησιν ;

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος δι' αὐτὸ ποὺ ἔγινε εἰς τὰ 1928. Τὸ κατέκρινα.

Ὁ κ. Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ λέγει ὅτι ὁ ὅρος τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας δὲν ἔχει ἀπόλυτον ἔννοιαν, διαφορετικὰ δὲν θὰ ἐξηρύοντο οὔτε οἱ ἱερεῖς.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀπόλυτον, λέγουν οἱ συνταγματολόγοι.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἰς πολλὰ μέρη ἔχει ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἄλλως τε νὰ ἐγινέ ποτὲ ἐδῶ διαμαρτυρία διὰ τὴν δῆθεν κατάφωρον αὐτὴν παραβίασιν τοῦ Συντάγματος. Σχετικῶς μὲ τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεδέχθη διάταξιν-ἀδιάφορον ἂν ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐψήφιζον οἱ μὴ ἔχοντες ἀπολυτήριον δημοτικοῦ σχολείου.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Εἶναι παράδοξον ὅτι διὰ νὰ πολεμηθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις προβάλλονται ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ σταθοῦν. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ψηφίζουν οἱ στρατιῶται. (Ἀναγινώσκει τὰς γνώμας τοῦ Μπαρτελεμὺ περὶ καθολικῆς ψηφοφορίας).

Ὁ κ. Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Λέγει ὅτι εἰς διάστημα ὀλίγων ὡρῶν ἐψηφίσθησαν 65 θέματα, πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι συνετέλεσεν εἰς τοῦτο καὶ ἡ προθυμία τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ μὴ δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἄλλοτε περιελήφθησαν εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν 160 θέματα.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ψέγω καὶ σᾶς διὰ τὸν μεγάλον ἀριθμὸν τῶν θεμάτων, ὅσον καὶ τοὺς προκατόχους σας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ)Πρωθυπουργός). Τοιαύτη ὅμως ἐξονυχιστικὴ συζήτησις δὲν ἔγινέ ποτέ.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν ἐκάματε οὔτε μίαν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν διὰ νὰ γνωρίζωμεν περὶ τίνος πρόκειται.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Αὐτὰ ἰσχύουν διὰ τὰ Νομοσχέδια μόνον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἰσχυρίζεται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι τὸ μέτρον ἔπρεπε νὰ ληφθῇ. Εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν πλεῖσται δίκαιαι τροποποιήσεις τῶν ἐκλογικῶν νόμων, ἀλλ' ἡ στιγμὴ δὲν εἶναι κατάλληλος. Εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογῶν, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται τοιαῦτα μέτρα, διότι παρέχεται ὑπόνοια ὅτι λαμβάνονται ἐξ ὑπολογισμοῦ.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ ὅτι πρέπει νὰ ψηφίζῃ ὁ λαός.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν ξεύρω ἐὰν θὰ ἐλαμβάνετε μέτρον, ἐὰν εἴχατε τὴν ἰδέαν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ σᾶς βλάψῃ κομματικῶς τὸ μέτρον αὐτό. Ἡ καθολικὴ ψηφοφορία εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑπόκειται εἰς περιορισμούς. Διατί ἐκεῖνοι ποὺ καταδικάζονται στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφίζειν; Αὐτὸ δὲν ἀπορρέει ἐκ τοῦ Συντάγματος. Ἐπίσης διατί οἱ κληρικοὶ δὲν ψηφίζουν; Ἐκ ποίων ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἀπαγορεύεται τοῦτο; Δὲν ὑποθέτω ἐκ τῶν πράξεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων δηλ. ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Ἡ ἀπαγόρευσις νὰ ψηφίζουν οἱ κληρικοὶ εἶναι μέτρον νομοθετικῆς προνοίας ὀρθῶς ληφθέν. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου εἰς ὁπόσας εἶναι πλέον ἐπικίνδυνος, ἀπὸ τὴν παροχὴν δικαιώματος εἰς τοὺς κληρικοὺς νὰ ψηφίζουν. Θὰ εἴχομεν μίαν ὁλόκληρον τάξιν ἐκλογέων ὑπακούουσαν εἰς ὡρισμένας διαταγάς, εἰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων των. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλέχθη ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐψηφίσθη μέγας ἀριθμὸς θεμάτων διὰ τὰς ἐξουσιοδοτήσεις ἀπαντῶ ὅτι, ὁσάκις προεβλήθησαν ἐπίμονοι ἀντιρρήσεις ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δι' ὡρισμένα θέματα, τὰ θέματα ταῦτα ἀπεσύρθησαν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἐὰν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος ἤθελεν ἀναμνησθῇ τὸ παρελθὸν δὲν θὰ ἐλησμόνει ὅτι ὑπεστήριζεν ἐν τῇ αὐθούσῃ ταύτῃ ὅτι αἱ νέαι κοινωνικαὶ ἀνάγκαι, αἱ νέαι ροπαί, ὠθοῦν τὰ κοινοβούλια τῶν προηγουμένων Κρατῶν εἰς τὰς ἐργασίας τῶν Συνταγματικῶν Ἐπιτροπῶν. Λυποῦμαι ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν ἠμπορῶ νὰ προσαγάγω πρακτικά, διὰ νὰ τὸ ἀποδείξω τοῦτο. Ἐν τούτοις τώρα ὑποστηρίζει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἄρσις μιᾶς ἀντισυνταγματικότητος προκειμένου μάλιστα περὶ τοῦ ἱερωτέρου δικαιώματος τοῦ πολίτου.

Ὁ κ. Ν. ΑΒΡΑΑΜ κηρύσσεται κατὰ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ποῖον λόγον ἔχει ὁ νόμος αὐτός.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Οἷον λόγον εἴχομεν καὶ εἰς Γαλλίαν καὶ εἰς Γερμανίαν, λαβόντες τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ ὅπου τώρα ζητεῖται ἡ κατάργησις τῆς ἀναστολῆς, τῆς ἀσκήσεως τοῦ πολιτικοῦ δικαιώματος ὑπὸ τῶν ἀριστερῶν στοιχείων. Εἶναι γνωστὸν τὸ θέαμα, τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ ἡ ἄθρόα ψηφοφορία τῶν στρατιωτῶν. Λέγει κατόπιν ὅτι ὁ Σαρρίπολος, αἱ γνῶμαι τοῦ ὁποίου δὲν ἔχουν μικρότερον κῦρος ἀπὸ τὰς γνώμας τοῦ κ. Σβώλου, ὑποστηρίζει ἀντίθετον γνώμην πρὸς τὴν τοῦ νῦν καθηγητοῦ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου.

Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὅπως ἡ Βουλὴ ἀποφανθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ πέμπτου θέματος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

ΦΩΝΑΙ. Δεκτόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις παρὰ 20 βουλευτῶν περὶ ἀποφάσεως δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅλαι αἱ περιπτώσεις νὰ ἀναγράφωνται εἰς τὸ Σύνταγμα, εἶναι πολλαὶ περιπτώσεις ποὺ ὑπονοοῦνται καὶ ἀφοροῦν ἐξαιρέσεις πρὸς συγκράτησιν ἰδίως τῆς πειθαρχίας. Οὕτω διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, διὰ νὰ μὴ ἀναμιγνύωνται εἰς τὴν πολιτικήν, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλευθέρως συνέρχεσθαι, συνεταιρίζεσθαι κτλ.

Ὁ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ δηλοῖ ὅτι ἡ πρότασις περὶ ψηφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἀπεσύρθη καὶ ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται δι' ἀνατάσεως τὸ ἀνωτέρω θέμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5493 τοῦ 1932 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν καὶ περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3052 τοῦ 1924 καὶ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ νόμου 4108.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17 θέματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς, καὶ Ἀντιλήψεως καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν», ὁ κύριος ΑΛ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ζητεῖ τὴν διαγραφὴν του διότι πρόκειται περὶ ὀργανισμοῦ καὶ ζητεῖ τοὐλάχιστον νὰ περιορισθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις ἄλλως νὰ γίνῃ ψηφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως. Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ.κ. Ζουρμπᾶς καὶ Μπούμπουλης καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἄρχεται ἡ ψηφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως τοῦ ἐρωτήματος τεθέντος οὕτω. «Οἱ παραδεχόμενοι νὰ συμπεριληφθῇ τὸ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν λέγουσι ναὶ οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσι ὄχι». Μετὰ τὴν ψηφορίαν 35 βουλευτῶν οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν δηλοῦν ὅτι ἀποσύρουν ταύτην καὶ ἑπομένως διακόπτεται ἡ ψηφορία καὶ ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται ὅπως συμπεριληφθῇ τὸ ἀνωτέρω θέμα εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν.

Συζητουμένου εἶτα τοῦ θέματος ὑπ' ἀριθ. 20 «περὶ τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῆς μετὰ τῆς Α.Ο.Ε. ὁ Προμηθεὺς συνομολογηθείσης συμβάσεως διὰ κατασκευὴν ἐθνικῶν ὁδῶν κλπ.», ὁ κ. Σ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ἐπιφέρει παρατηρήσεις, ἃς ἀποδέχεται ὁ Ὑπουργὸς δηλῶν ὅτι προσθέτει εἰς τὸ κείμενον τῆς ἐξουσιοδοτήσεως μετὰ τὴν φρᾶσιν ὁ Προμηθεὺς τὴν φρᾶσιν «ἢ καὶ μετ' ἄλλων ἑταιρειῶν», ἐπίσης τροποποιεῖ τὴν φρᾶσιν «συντηρήσεως ὁδῶν» διὰ τῆς φράσεως «ὁδοστρωμάτων μονίμων ἢ μὴ μονίμων».

Γίνονται εἶτα δεκτὰ τὰ θέματα «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ΣΕΡ τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου διατάξεων», ὡς ἐτροποποιήθη.

Ὁ κ. Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ζητεῖ ὅπως ἀντὶ τοῦ διαγραφέντος ὑπ' ἀριθ. 57 θέματος νὰ τεθῇ θέμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3390 περὶ βουλευτικῶν καὶ γερουσιαστικῶν ἀποζημιώσεων».

Οἱ Βουλευταὶ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ καὶ ΚΑΛΚΑΝΗΣ συνηγοροῦν.

Προτάσει τοῦ κ. Α. ΜΥΛΩΝΑ γίνεται δεκτὸν νὰ συμπεριληφθῇ ὡς θέμα εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν «περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει καὶ ἀναστολῆς ἀγροτικῶν χρεῶν» ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς κατατεθειμένης εἰς τὴν Βουλὴν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν βουλευτῶν τῆς ὁμάδος του προτάσεως νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης».

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ ὅπως συμπεριληφθῶσι τὰ κάτωθι θέματα εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν.

«Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἄνευ αὐξήσεως οὐδεμιᾶς τῆς ἤδη διατεθειμένης δαπάνης πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν».

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τῶν τακτικῶν ἑδρῶν αὐτοῦ μετ' ἀπόφασιν καὶ σύμφωνον γνώμην τῆς Συγκλήτου».

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3385.

«Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων τῶν ἀφορώντων τὰ Τ.Τ.Τ., Περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς καὶ ταχ. Ταμιευτηρίων καὶ ἐνεχυροδανειστηρίων διὰ τῆς τοποθετήσεως διαθεσίμων τῶν ταχυδρ. ταμιευτηρίων» προτάσει τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Τσαλδάρη.

«Περὶ πρυσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων» προτάσει τῶν κ. Στράτου καὶ Καλκάνη.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν σμυριδωρυχείων Νάξου» προτάσει τοῦ κ. Πρωτοπαπαδάκη.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν διὰ δημοπρασίας ὡς καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 81 παράγραφος 6 περὶ διαλύσεως μισθώσεως μὴ ἀποληφθέντων δασικῶν προϊόντων μέχρι 200 κ. μέτρων ξυλείας οἰκοδομισίμου καὶ 100 χιλ. ὀκ. ξυλανθράκων μὴ ἀποληφθέντων» προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγραφὴν τῶν ἐν αὐτῷ ὁριζομένων ἀδικημάτων» προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας.

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 5282 καὶ 5452 περὶ τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως τῶν ἐνυποθήκων ἀπαιτήσεων ἐπὶ ἀνταλλαξίμων κτημάτων» προτάσει τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

«Περὶ κυρώσεως τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου περὶ δραχμοποιήσεως» ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

«Περὶ λήψεως μέτρων διὰ τὴν προστασίαν οἰκογενειῶν πολυτέκνων» προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως.

«Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Σφακίων ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Χανίων καὶ Ἀποκορώνου».

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ξενουδάκη» προτάσει τοῦ κ. Βολουδάκη.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ αὐτοκινήτων ἐν γένει καὶ τοῦ Ταμείου Προνοίας ἰδιοκτητῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων κειμένης νομοθεσίας» προτάσει τοῦ κ. Τσαλδάρη ὑφυπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ἔχον οὕτω :

Ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1) «Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ Ν. 4852 «περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς δήμων καὶ Κοινοτήτων συνοικισμῶν τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς» περὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεώς των καὶ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεών του ὡς πρὸς τὸν χωρισμὸν καὶ ἀναγνώρισιν εἰς Δήμους τῶν λοιτροπόλεων τῶν ἐχουσῶν πληθυσμὸν ἄνω τῶν 1000 κατοίκων.

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου Ν. Δ. «περὶ προσμίξεως ἐγχωρίου σίτου εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτου διὰ συμπληρώσεως καὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Ν. 5686 «περὶ προστασίας ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς» καὶ 4573 «περὶ συμπληρώσεως καὶ διαρρυθμίσεως τῶν ἀρτοποιητικῶν νόμων».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 4578 «περὶ ὀργανισμοῦ χωροφυλακῆς ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς».

4) Περὶ τροποποιήσεως, ἐπεκτάσεως, καταργήσεως κατὰ περιφερείας τῶν νόμων 4491, 4765, 5659 περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς καὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς».

5) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄ.θρου 7 τοῦ νόμου 5493 τοῦ 1932 «περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν» καὶ περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3052 τοῦ 1924 καὶ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ νόμου 4108».

6) «Περὶ διορισμοῦ κατὰ παρέκκλισιν τῶν σχετικῶν διατάξεων 15 δημοδιδασκάλων καταγομένων ἐξ Ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῆς ἀλλοδαπῆς».

7) «Περὶ ἐξαιρέσεως τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ προσκυνηματικῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γερασίμου ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 4684 καὶ καθορισμοῦ δι' αὐτὴν ἰδίου τρόπου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας της ὡς καὶ τῶν Μονῶν Ἀγριλίων, Κηπουρίων καὶ Σισείων καὶ Θεμάτων περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν διεπόντων τοὺς ναοὺς Εὐαγγελιστρίας Τήνου καὶ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς Πάρου, ὡς καὶ τῆς μονῆς Προυσοῦ Εὐρυτανίας καὶ Πεφανερωμένης Λευκάδας καὶ περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1930 Διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ μοναστηριακῆς περιουσίας» ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας Κρήτης χορήγησιν μέχρι 3.000.000 δραχ. ἀτόκου δανείου πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κρήτης καὶ τὰς Ἐπισκοπὰς αὐτῆς πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν παρελθουσῶν χρήσεων».

8) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3578 «περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων».

9) «Περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν πρὸς καταβολὴν χρεῶν πρὸς τὸ Δημόσιον μετ' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας, προσθέτων φόρων καὶ τελῶν ἢ προστίμων, καὶ περὶ μειώσεως τοῦ φόρου δημοσίων θεαμάτων κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου αὐτοκινήτων τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφων».

10) «Περὶ καθορισμοῦ διαδικασίας πρὸς παροχὴν προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἀναγκαστικῆς κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ Δημοσίου ἐκτελέσεως καὶ ρύθμισιν τῆς εἰσπράξεως πέραν τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων τασσομένων προθεσμιῶν, ὡς καὶ περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 5420».

11) «Περὶ παροχῆς διευκολύνσεων καὶ μειώσεων εἰς τοὺς ἐξ ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων καὶ φόρων καταναλώσεως ὀφειλέτας τοῦ Δημοσίου καὶ ἀπαλλαγῆς τούτων ἀπὸ ἐπιζημίων συνεπειῶν ἐπὶ τῇ ἐντὸς τακτῶν προθεσμιῶν καταβολῇ».

12) «Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. τῆς 14 Δεκεμβρίου 1932 περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς μέχρι 30ῆς Ἰουλίου ἐ. ἔ.».

13) «Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν διὰ τοῦ νόμου 5116 συσταθέντων Δευτεροβαθμίων Διοικητικῶν Δικαστηρίων Ἀμέσου φορολογίας τῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐκκρεμῶν ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίων Ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Ἀμέσου φορολογίας, ἀδιακρίτως ποσοῦ φόρου, τῶν ἀσκηθεισῶν μέχρι 1ης Αὐγούστου 1931, καὶ περὶ ἐπανασυζητήσεως τῶν ἐφέσεων ἢ αἰτήσεων ἀναθεωρήσεως τῆς ἀμέσου φορολογίας ἀπορριφθεισῶν ἢ ἀπορριφθησομένων λόγῳ μὴ καταβολῆς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ παραβόλου ἢ λόγῳ μὴ κοινοποιήσεως ἢ πλημμελοῦς κοινοποιήσεως αὐτῶν».

14) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

15) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5170 περὶ ἀποζημιώσεως Ἑλλήνων μὴ ἀνταλλαξίμων κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως».

16) «Περὶ διακανονισμοῦ ἁρμοδιότητος καὶ ὑπογραφῆς ὑπαλλήλων ὑπηρεσιῶν τινων ὑπαγομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν».

17) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν».

18) «Περὶ ἐγκρίσεως μελετῶν ἀνεγέρσεως, ἐπεκτάσεως καὶ συμπληρώσεως κτιρίων διὰ τὴν στέγασιν Ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ δαπανῶν πρώτης ἐγκαταστάσεως».

19) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5043 περὶ συστάσεως κρατικοῦ μονοπωλίου κινίνης».

20) «Περὶ τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῆς μετὰ τῆς Α.Ο.Ε. «Ὁ Προμηθεὺς» ἢ καὶ μετ' ἄλλων Ἑταιρειῶν συνομολογηθείσης συμβάσεως διὰ κατασκευὴν ἐθνικῶν κλπ ὁδῶν καὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἀπαιτουμένων ἐργασιῶν διὰ συμβάσεων ἢ ἐργολαβιῶν συναφθησομένων δι' ἰδίων συμφώνων ἢ καὶ μετὰ δημόσιον συναγωνισμόν, ὡς καὶ ἀκυρώσεων ἢ τροποποιήσεων συμβάσεων συντηρήσεως ὁδοστρωμάτων μονίμων ἢ ἡμιμονίμων, περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5636 τῆς 21)8)32 ἢ 5)9)32 τοῦ τροποποιοῦντος καὶ συμπληροῦντος τὸν νόμον 5527 περὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως ὁδῶν».

21) «Περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς «σ» εἰς τοὺς τύπους πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τῶν ἐν τῷ Κράτει διὰ προνομίου ἢ δι' ἁπλῆς ἀδείας λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων ἠλεκτροφωτισμοῦ, διακανονισμοῦ τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῶν πόλεων Ναυπλίου, Ἄργους καὶ Ἀργολικῆς πεδιάδος, ὡς καὶ τοῦ τρόπου ἀναθέσεως τῶν φωτισμῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς τοὺς δι' ἁπλῆς ἀδείας ἀναδόχους.»

22) «Περὶ τρόπου ρυθμίσεως διεξαγωγῆς δημοπρασιῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις τῶν διαρρυθμιζομένων παλαιῶν Ἀνακτόρων εἰς μέγαρον Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ νέου κτιρίου Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν 42.000.000 πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ κτιρίου τοῦ παλαιῶν Ἀνακτόρων εἰς μέγαρον Βουλῆς καὶ Γερουσίας».

23) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4352».

24) «Περὶ ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν τῆς διενεργηθείσης δημοπρασίας περὶ προμηθείας ἐγκαταστάσεως μηχανημάτων καὶ τῶν ἀναγκαιουσῶν συναφῶν σωληνώσεων διὰ τὴν ἄντλησιν καὶ ἀποχέτευσιν πρὸς τὴν θάλασσαν τῶν ὑδάτων ὑπονόμων Θεσσαλονίκης ἢ περὶ διενεργείας νέας τοιαύτης.»

25) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν Νόμων περὶ λιμένων καὶ Λιμενικῶν Ταμείων.»

26) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν Σ.Ε.Ρ. τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως οἰκονομικῶν καὶ διαχειριστικῶν διατάξεων τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου».

27) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3752)1929 «περὶ κυρώσεως διὰ Διαταγμάτων Κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων συνδεομένων διὰ συμβάσεων μετὰ τοῦ Κράτους πρὸς ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ περὶ ἐπαναπροσλήψεως ἀπολυθέντων ὡς ἀπεργῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν.»

28) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5122 περὶ ἱεραρχίας τῆς πολεμικῆς Ἀεροπορίας, προβιβασμῶν καὶ καταστάσεων τῶν πτελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νόμου 5650 ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως πάσης ὑπηρεσίας ἀξιωματικῶν, καθ' ὧν ἐκκρεμοῦσι κατηγο-

ρίαι δι' ἃς παρεπέμφθησαν εἰς τὰ ἀναπριτικὰ Συμβούλια μὲ ἐρώτημα ἀποτάξεως».

29) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Κώδικος τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ «περὶ τροποποιήσεως των διεπουσῶν τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας ἀξιωματικῶν στρατοῦ ξηρᾶς διατάξεων.»

30) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν».

31) «Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων 4180, 4881 καὶ 5355 περὶ προστασίας ἐφέδρων».

32) «Περὶ χρηματοπιστώσεως ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων καὶ καθορισμοῦ ἐπιμισθίου ἐκτάκτου ἐργασίας αὐτούς».

33) «Περὶ συμπληρώσεως τῶν ἁρμοσθῶν τοὺς ὑπὸ τοῦ Α.Ν.Δ. Συμβουλίου καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων».

34) «Περὶ διεθνοῦς γραμμῆς φορτώσεως πλοίων».

35) «Περὶ θέσεως ἐν ἰσχύι διεθνῶν κανονισμῶν ναυσιπλοΐας».

36) «Περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ βιομηχανιῶν παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθυηρῶν».

37) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν τῆς ἐπαρχίας Κορινθου κειμένων διατάξεων».

38) «Περὶ ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος πασῶν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 5733 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων»

39) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4652 περὶ γραφείου προστασίας ἑλληνικῶν σύκων»

40) «Περὶ παρατάσεως προθεσμίας καταβολῆς μὴ καταβληθεισῶν χρηματιστηριακῶν διαφορῶν καὶ περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν καὶ περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ χρηματιστηριακῶν ἀξιῶν».

41) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου Α. Ε., 2) Κεντρικῆς Τραπέζης Α. Ε., 3) Τραπέζης Τρικκάλων Α.Ε., 4) Τραπέζης Χολέβα Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσσῃ καὶ 5) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις».

42) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5598 καὶ ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεως τῶν γερόντων καὶ ἀνικάνων ἀρτεργατῶν καὶ γενικῶς τοῦ Ταμείου ἀσφαλείας ἀρτεργατῶν».

43) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5208 περὶ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ» ὡς πρὸς τὴν Διοίκησιν αὐτοῦ καὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ προϊόντος.

44) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3503 καὶ 4760 περὶ καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν».

45) «Περὶ λήψεως μέτρων ἀφορώντων τὴν στέγασιν τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Χαλκιδικῆς καὶ παροχὴν διευκολύνσεών εἰς αὐτοὺς καὶ ἀναστολὴν εἰσπράξεως χρεῶν».

46) «Περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ ἢ καὶ ἀλλαχοῦ χαιῶν».

47) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 3905 ὡς ἐτροποπ ιήθη ὑπό τῶν νόμων 5085, 5193 καὶ 5649».

48) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἤδη ἀποκαλυφθεισῶν καὶ παραδοθεισῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν γαιῶν ἐν Μακεδονίᾳ».

49) «Περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐξ ἀγορᾶς ἐλαίου».

50) «Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ νόμου 4173 «περὶ δασικοῦ κώδικος» ὡς καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4684 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας κ.λπ.»

51) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀδιαθέτους κλήρους».

52) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου περὶ μετατροπῆς ποινῶν καὶ τρόπου διαθέσεως τῶν εἰσπραχθησομένων χρημάτων».

53) «Περὶ ἐκποιήσεως τῶν πειστηρίων καὶ διαθέσεως τοῦ προϊόντος διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς διαιτώσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν φυλακῶν».

54) «Περὶ τροποποιήσεως α') τοῦ νόμου 811 περὶ προσωρινῆς ὑπὸ ὅρον ἀπολύσεως τῶν καταδίκων β) περὶ εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας τῶν καταδίκων καὶ γ) περὶ καταργήσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 16ης Μαρτίου καὶ 15ης Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ μετατροπῆς εἰς Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης διευθύνσεως διοικήσεως φυλακῶν» καὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4229 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ περὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν».

55) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς νομοθεσίας περὶ ταμείου συντάξεως νομικῶν καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4642 περὶ ταμείου Ἀσφαλίσεως Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν».

56) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων τῶν διεπόντων τὸ κοινωφελὲς Ταμεῖον Λευκάδος καὶ τὸ Ἀδελφάτον Λευκάδος», τὸ Τ.Α.Ο.Α. καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2203.

57) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ γραφείου Πρωθυπουργοῦ».

58) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 3582».

59) «Περὶ ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 99 καὶ 102 τοῦ κώδικος περὶ φορολογίας καπνοῦ καὶ καθορισμοῦ τῶν πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐγγεί'ου φόρου καπνοῦ ὑποχρέων ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρων τούτων».

60) «Περὶ ἑρμηνείας καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων».

61) «Περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τῆς τριμήνου προθεσμίας πρὸς ἔκδοσιν Διατάγματος τοῦ νόμου 5285 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 5390 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐναικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως».

62) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐναικιαστασίου οἰκεσεμῶν διατάξεων»

63) «Περὶ ρυθμίσεως καὶ ἀναστολῆς ἀγροτικῶν χρεῶν».

64) «Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἄνευ αὐξήσεως αὐξημένης τῆς ἤδη διατεθειμένης δαπάνης πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν».

65) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τῶν τακτικῶν ἑδρῶν αὐτοῦ, μετὰ πρότασιν καὶ σύμφωνον γνώμην τῆς Συγκλήτου.

66) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3385».

67) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων τῶν ἀφορώντων τὰ Τ.Τ.Τ. περὶ Ταμείου ἀρωγῆς καὶ ταχ. Ταμιευτηρίων καὶ ἐνεχυροδανειστηρίων διὰ τῆς τοποθετήσεως διαθεσίμων τῶν ταχ. ταμιευτηρίων».

68) «Περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

69) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν σμυριδωρυχείων Νάξου».

70) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν διὰ δημοπρασίας ὡς καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 81 παράγρ. 6 περὶ διαλύσεως μισθώσεως μὴ ἀπολυφθέντων δασικῶν προϊόντων μέχρι 200 κ. μέτρων ξυλείας οἰκοδομησίμου καὶ 100 χιλ. ὀκ. ξυλανθράκων μὴ ἀπολυθέντων».

71) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐσωτε-

ρικοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγραφὴν τῶν ἐν αὐτῷ ὁριζομένων ἀδικημάτων».

72) «Περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 5282 καὶ 5452 περὶ τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως τῶν ἐνυποθήκων ἀπαιτήσεων ἐπὶ ἀποταλλαξίμων ἀπαμάτων».

73) «Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου περὶ μετατροπῆς εἰς ἐραχμὰς τῶν εἰς ξένον νόμισμα ἢ συνάλλαγμα ὀφειλῶν.

74) «Περὶ λήψεως μέτρων διὰ τὴν προστασίαν οἰκογενειῶν πολυτέκνων».

75) «Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Σφακίων ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Χανίων καὶ Ἀποκορώνου».

76) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ λειμνήστου Γ. Ξενουδάκη».

77) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ αὐτοκινήτων ἐν γένει καὶ τοῦ Ταμείου προνοίας ἰδιοκτητῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων κειμένης νομοθεσίας».

Ἡ εἰδικὴ μικτὴ ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων συμφώνως πρὸς τοὺς εἰκείους Κανονισμοὺς αὐτῶν καὶ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀναγινώσκει ἐπιστολὴν τοῦ βουλευτοῦ Ψαρρῶν κ. Παπᾶ ὅστις παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως καθορισθῇ ἡ 21 Ἰουνίου ὡς ἐπέτειος τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν παλαιῶν Ψαρρῶν.

Ἐπίσης ὁ βουλευτὴς Σπετσῶν κ. Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ παρακαλεῖ ὅπως καθιερωθῇ ἡ 8η Τρίτου ὡς ἐπέτειος ἑορτασμοῦ διὰ τὰς Σπέτσας.

Ἡ Βουλὴ παραδέχεται τὴν καθιέρωσιν τῶν ἑορτῶν τούτων καὶ τὴν ἐπίσημον συμμετοχὴν τοῦ Κράτους διὰ καταθέσεως στεφάνων κλπ.

Μεθ' ὃ ὁ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ἐρωτᾷ καὶ ἡ Βουλὴ παρέχει εἰς αὐτὸν τὴν ἐξουσιοδότησιν ὅπως ὑπ' εὐθύνῃ του κυρώσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ἐπίσης προτείνει τοῦ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΥ ἡ Βουλὴ δέχεται ὅπως διακοπῶν αἱ ἐργασίαι της ἀπὸ δίμηνον τῆς διακοπῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερουσίας, θὰ ἐπαναληρθοῦν δὲ αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προεδρείου.

Ὥρα 7 πρωϊνὴ τῆς 20 Μαΐου λύεται ἡ Συνεδρίασις συναινέσει τῆς Βουλῆς.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Εὐταξίας
Ι. Μάλλωσις

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'.

Τετάρτης 26 Ἰουλίου 1933

Ὥρα 6 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα. Μεθ' ὃ λέγει τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς ἐνηργήθησαν ἐπαναληπτικαὶ ἐκλογαί, καθ' ἃς, συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ἐξελέγησαν βουλευταὶ οἱ ἑξῆς:

1) Πυλίας Π. Ράλλης.
2) Τρικκάλων Ι. Λίτσιος.
3) Αἰγίνης Δ. Πέππας.
4) Θ)νίκης Ν. **Σ**αμαρᾶς, Κ. Γαβριηλίδης, Α. Ζάννας, Δ. Εὐθυμιάδης, Ι. Μιχαήλ, Ι. Σταθάκης, Δ. Δημάδης, Σ. Τσακμάνης, Ε. Σωτηριάδης, Ν. Ἀνδρεάδης, Π. Λεβαντῆς, Ι. Ἀποστόλου, Ε. Παπαδόπουλος, Α. Μπιράκης, Δ. Ἀθηνοδώρου, Κ. Μουζενίδης, Γ. Τζοβαρόπουλος, Α. Τσιάρας, Γ. Τζηρίδης, Α. Ραλλίδης.

Παρακαλοῦνται συνεπῶς οἱ νέοι Βουλευταὶ ὅπως προσέλθουν καὶ δώσουν τὸν νενομισμένον ὅρκον.

Προσελθόντος τοῦ ἱερέως οἱ ἀνωτέρω νεοεκλεγέντες Βουλευταὶ δίδουν τὸν νενομισμένον ὅρκον κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 26 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1933 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 6 μ. μ. συνελθόντες ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς οἱ κάτωθι Βουλευταὶ ἔδωσαν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον ἔχοντα οὕτω.

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πιστὴν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Ἱερεύς
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ — Ν. Παπαδόπουλος

Οἱ ὁρκισθέντες Βουλευταί

Π. Ράλλης, Ι. Λίτσιος, Δ. Πέππας, Ν. Σαμαρᾶς, Κ. Γαβριηλίδης, Α. Ζάννας, Δ. Εὐθυμιάδης, Ι. Μιχαήλ, Ι. Σταθάκης, Δ. Δημάδης, Σ. Τσακμάνης, Ε. Σωτηριάδης, Ν. Ἀνδρεάδης, Π. Λεβαντῆς, Ι. Ἀποστόλου, Ε. Παπαδόπουλος, Α. Μπιράκης, Δ. Ἀθηνοδώρου, Κ. Μουζενίδης, Γ. Τζοβαρόπουλος, Α. Τσιάρας, Γ. Τζηρίδης, Α. Ραλλίδης.

Εἶτα ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπόταρης*** καταθέτει τηλ)μα τῶν ἀναπήρων θυμάτων πολέμου καὶ ἐφέδρων πολεμιστῶν Ἠπείρου ζητούντων τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἠπείρου δι' ἐφέδρων ἐξ Ἠπείρου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Τρικούπης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ὑποκαταδίκων Κεφαλληνίας ζητούντων τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Βασιλικὸς*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων Συκιᾶς Χαλκιδικῆς ζητούντων τὴν ἐπιστροφὴν τῶν βοσκῶν των.

Ἡ Πανθεσσαλικὴ Ἕνωσις Πολεμοπαθῶν Γκέρλιτς ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως πολεμοπαθῶν».

Οἱ ἄνδρες τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν Σημαίαν ἀτμοπλοίων Δάφνη, Ἕνωσις καὶ Οὐρανία ζητοῦν τὴν ἀπόδοσιν τῶν μισθῶν των καθ' ἣν ἐποχὴν διετέλεσαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ. τὴν ἀποζημίωσίν των διὰ τὰς ἀπωλεσθείσας ἀποσκευάς, ὡς καὶ τὴν προσμέτρησιν ὡς χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ ἐν αἰχμαλωσίᾳ διανυθέντος τοιούτου.

Ὁ Χρῆστος Ἀναστασιάδης κάτοικος Θ)νίκης ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ καταπολεμήσεως τοῦ λαθρεμπορίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ τοῦτο εἰς τὸ Οἰκονομικὸν Συμβούλιον.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἀεροπορίας, Συγκοινωνίας, Ἐσωτερικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κρατικῆς, Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, Παιδείας καὶ Ναυτικῶν.

Ὁ Σύνδεσμος Ἐφέδρων καὶ ἡ Συντεχνία Ἀρτοποιῶν Κιλκὶς διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην διάλυσιν τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων.

Ἡ ἐργοστασιαρχικὴ συγκέντρωσις καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν Κοζάνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἐπίλυσιν τῶν δικαίων αἰτημάτων.

Οἱ ἀπόστρατοι Ἀξιωματικοὶ κάτοικοι Ἐδέσσης ζητοῦν ὅπως τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Στρατοῦ τοὺς χορηγήσῃ δάνειον τοκοχρεωλυτικὸν ἓκ 50 χιλ. δρ. δι' ἕκαστον διὰ ἀνέγερσιν οἰκημάτων των.

Ἀνακοινοῦται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἔγγραφον τοῦ

Υπουργικοῦ Συμβουλίου, γνωρίζοντος πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ διατάγματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3 Ἰουνίου ἀνέθεσε τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν κ. Πεσματζόγλου, ἐφ' ὅσον χρόνον θέλει διαρκέσει ἡ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπουσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μαξίμου.

Ἀνακοινοῦται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὅτι οἱ Βουλευταὶ κ.κ. Γ. Μπακόπουλος καὶ Α. Σλῆμαν ὑπέβαλον αἰτήσεις πρὸς χορήγησιν ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Πρὶν εἰσέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προτείνω ὀλιγοήμερον ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς μεθεπομένης Τετάρτης, διότι νομίζω ὅτι προκειμένου νὰ ἐξετασθοῦν μεγάλα καὶ οὐσιώδη ζητήματα οἰκονομικῆς φύσεως ἐν τῇ Βουλῇ, πρέπει νὰ παρίστανται καὶ οἱ ἀμέσως διαχειρισθέντες ταῦτα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ὑπουργοί, ἐκτὸς τούτου ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι μία τοιαύτη ἀναβολὴ θὰ ἀσκήσῃ οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς μας καταστάσεως.

Προσκίνω εἰς τὴν πρότασιν ταύτην διότι ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρησις οὔτε ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως οὔτε ἐκ μέρους τῆς συμπολιτεύσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχει ἀντίρρησιν δι' ὀλιγοήμερον ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐὰν ἐννοεῖται συμφωνεῖ εἰς τὴν ἀναβολὴν καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις.

Γ. Καφαντάρης, Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα σύμφωνοι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ ὅμως ὅπως πρὸ τῆς διακοπῆς ὑποβληθοῦν ὑπὸ τῶν κ. Ὑπουργῶν νομοσχέδιά τινα διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τοὺς κ. Βουλευτὰς καὶ τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ τὰ μελετήσουν.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀναβολήν;

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Διακόπτονται αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν μεθεπομένην Τετάρτην.

Ὁ κ. ***Τσακόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς), ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια:

1) «Περὶ ὀργανώσεως τῆς περιφερειακῆς Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως», καὶ

2) «Περὶ Διοικήσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Θεραπευτηρίου ἡ «Σωτηρία».

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτῆς μερίμνῃ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς προστασίας τῶν συμφερόντων τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἀπέδωκεν ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας. Παρὰ τὴν ἔντασιν ἐν τούτοις, ἣν παρουσιάζουν, εἰς πάντα τὰ σύγχρονα πολιτισμένα Κράτη καὶ παρ' ἡμῖν τὰ ἐργατικὰ ζητήματα, τὰ ὄργανα ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας παρέμειναν παρ' ἡμῖν δυσαναλόγως εὐάριθμα καὶ μὴ δυνάμενα, ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἀποστολήν. Οἱ ἀνωτέρω λόγοι ἤγαγον τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀρτιωτέρας συγκροτήσεως τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐργατικῶν Νόμων νὰ εἶναι πραγματικὴ καὶ συστηματική. Πρὸς τοῦτο ὑποβάλλει σχέδιον Νόμου «περὶ ὀργανώσεως Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας».

Λέγει κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν καὶ ἡ ἐπιτελεσθεῖσα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν καὶ τῆς γεωργίας, πρόδηλον κατέστησαν τὴν ἀνάγκην τοῦ συγχρονισμοῦ καὶ τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας διὰ τῆς συμπληρώσεως αὐτῆς δι' ἀναλόγων ὀργανώσεων ἐπισήμου ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Πρὸς τοῦτο ὑποβάλλει σχέδιον Νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιμελητηρίων Ἐργατίας».

Ἐπίσης ὑποβάλλει σχέδιον Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου «περὶ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ» καὶ ἕτερον «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλεται Νομοσχέδιον «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς ἀνασύστασιν καταστραφέντων ἀρχείων δικαστικῶν γραφείων».

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ἐπίσης ὅτι κατετέθησαν τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

Παρὰ τοῦ κ. ***Γ. Πεζματζόγλου*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν) σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας ὑπογραφείσης τῇ 8 Ἰουλίου 1933 συμφωνίας συμπληρωματικῆς τῆς ἀπὸ 11 Μαρτίου 1929 Ἑλληνογαλλικῆς συμβάσεως ἐμπορίου, ναυτιλίας καὶ ἐγκαταστάσεως.

Παρὰ τοῦ κ. ***Γ. Κονδύλη*** (Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) σχέδιον νόμου 1) «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Νόμου 5541 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 232».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 11 Νοεμβρίου 1932 Κώδικος Νόμου «περὶ στρατιωτικῆς Ἱεραρχίας καὶ Στρατιωτικῶν προνομίων».

Παρὰ τῶν κ. κ. ***Γ. Κονδύλη*** (Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ ***Ι. Ράλλη*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν) σχέδιον νόμου «περὶ ἀναστολῆς ἐνεργείας πραγωγῶν Ἀξιωματικῶν Νωροφυλακῆς».

Παρὰ τῶν κ. κ. ***Δ. Μαξίμου*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν), καὶ ***Σ. Δοβέρδου*** (Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν) σχέδιον νόμου «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν Ἑλληνικῶν Τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν Ἑλβετικῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ ἐκτίμησιν τῶν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων».

Παρὰ τῶν ἰδίων ὡς ἄνω κ.κ. Ὑπουργῶν ὑποβάλλεται σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας προσωρινῆς Ἐμπορικῆς Συμφωνίας πρὸς ἀμοιβαίαν παραχώρησιν τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους διὰ τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν».

Παρὰ τοῦ κ. ***Δ. Μαξίμου*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν) σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα τῇ 23 Μαρτίου 1931 (14 Μεγαβὶτ 1923) συμπληρωματικῆς συμφωνίας».

Παρὰ τοῦ κ. ***Α. Χατζηκυριάκου*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν) σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4992 περὶ Συμβουλίου κατατάξεως, προαγωγῆς κλπ. τῶν δικαστικῶν Συμβούλων τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Διβιεριᾶτος, Κ. Καλκάνης, Γ. Εὐστρατιάδης, Β. Ἀλεξᾶτος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 19 τοῦ νόμου 4592 ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη».

Ὡσαύτως οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γρ. Εὐστρατιάδης, Ι. Ἀνδρεόπουλος. Γ. Τσόντος-Βάρδας. Ι. Σκανδαλάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προσόντων καὶ προαγωγῆς τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου καὶ Σφραγιστηρίου».

Ὁμοίως οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Τσόχας, Κ. Βερροιόπουλος, Κ. Κουκουρῖκος, Ἀ. Ἀθηνογένης, Ἐ. Μανωλᾶτος, Γ. Κριμπᾶς, Δ. Χέλμης, Ἰ. Σκανδαλάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ἀπὸ 13)12)1927 Ν.Δ. ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 5)5)1926 ἑτέρου νομ. Διατάγματος».

Μεθ' ὃ ὥρᾳ 6.30' μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν μεθεπομένην Τετάρτην 9 Αὐγούστου καὶ ὥραν 5.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Κ. Κανελλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ'.

Τετάρτης 9 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 5.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Τῇ προσκλήσει τοῦ κ. ***Προέδρου*** προσέρχεται καὶ δίδει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθοριζόμενον ὅρκον ὑπὸ τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῆς Βουλῆς καὶ τῶν θεωρείων, ὁ Βουλευτὴς Ἀθηνῶν κ. Γ. Στρᾶτος κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΟΜΩΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 9 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1933 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 5 1/2 μ. μ. προσελθὼν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ὁ Βουλευτὴς Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Στράτος καὶ ἔδωκεν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον ἔχοντα οὕτω.

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ ὁρκισθεὶς
Ν. ΣΤΡΑΤΟΣ

Ὁ Γερεὺς
Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ

Πρόεδρος. Τὰ θεωρεῖα θὰ ἐκκενωθοῦν ἐὰν συμβῇ δευτέραν φορὰν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Μεθ' ὃ ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει δικογραφίας κατὰ τῶν Βουλευτῶν κ.κ. Ν. Κουπαρούσου, Θ. Δενδρίλλα καὶ Ι. Μοναστηριώτη, Ε. Βενιζέλου, Μ. Μαντᾶ, Θ. Χαΐνη καὶ Η. Γαρουφαλιᾶ, Σ. Τρικούπη, Σ. Πιστολάκη, Γ. Βαρβούτη, Σ. Χατζήμπεη, Λ. Θεολογίτη, Σ. Σπέντζα, Η. Λεβαντῆ καὶ Ζητεῖ τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν αὐτῶν.

Ὁ Νικ. Μαλάτης ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν κατὰ τῶν διατελεσάντων Ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν ἀπὸ τοῦ 1921 μέχρι σήμερον ἐπὶ παραβάσει τῶν κειμένων νόμων καὶ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Συντάγματος, μετὰ τοῦ ἐπισήμου δικαστικοῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεώς του.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθ. ν τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, Συγκοινωνίας, Στρατιωτικῶν, Οἰκονομικῶν, Ἀεροπορίας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. Η. Γαρουφαλιᾶς καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Πάργας καὶ ἀκτημόνων καὶ προσφύγων Πάργας, ζητούντων τὴν παράδοσιν τῶν κτημάτων Μουκατᾶ πρὸς διανομήν, καὶ τὴν μὴ ἀναχώρησιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Φιλιππίδου.

Ὁ Κωνσταντῖνος Δ. Καρπέτης, κάτοικος Ἀθηνῶν, ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὴν παράγρ. 11 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 5467 πρὸς διακανονισμὸν ἀδικήματος, προελθόντος ἐκ τῆς ἀναστολῆς πληρωμῶν τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου.

Ἡ Ἐθνικὴ Ἕνωσις Ἑλλὰς διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην διάλυσίν της.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Λούλης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων Ροδόπης, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μὴ ἐπέκτασιν τοῦ χορηγουμένου ἐκ τῆς μετατροπῆς ποινῶν ἐπιδόματος εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν ἐπαρχιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων Ἰωαννίνων, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μὴ ἐπέκτασιν τοῦ χορηγουμένου ἐκ τῆς μετατροπῆς ποινῶν ἐπιδόματος εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν ἐπαρχιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων Πρεβέζης, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μὴ ἐπέκτασιν τοῦ χορηγουμένου ἐκ τῆς μετατροπῆς ποινῶν ἐπιδόματος εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, ὡς καὶ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν ἐπαρχιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Δούλης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου Ἰδιωτῶν Τεχνιτῶν Κρατικῶν Ἐργοστασίων, ζητοῦντος τὴν προσθήκην διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4436.

Ἀνακοινοῦται ἐπίσης ὅτι κατετέθησαν τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

Παρὰ τοῦ κ. ***Γ. Κονδύλη*** (Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) 1) περὶ ἐγκρίσεως γενομένης δαπάνης διὰ κληρικοὺς παρακολουθήσαντας στρατιωτικὴν ἀποστολήν.

2) περὶ πληρώσεως θέσεων Στρατιωτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων Δ'. τάξεως κλπ.

Παρὰ τοῦ κ. ***Ν. Εὐλαμπίου*** (Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν) σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Σ)βρίου 1931 Συμβάσεως περὶ φορολογικοῦ καθεστῶτος τῶν ξένων αὐτοκινήτων.

Παρὰ τοῦ κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) σχέδιον νόμου περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

Παρὰ τοῦ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλη*** (Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας) σχέδιον νόμου περὶ ὀργανώσεως τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας.

Παρὰ τοῦ κ. ***Ἰω. Ράλλη*** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν) τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν.

2) Περὶ κυρώσεως τῶν Ἀναγκαστικῶν Διαταγμάτων α') τῆς 13 Ἰουνίου 1933, καὶ β') τῆς 12 Ἰουλίου 1933 ἀμφοτέρων «περὶ ἀναβολῆς τοῦ χρόνου τῆς διενεργείας τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἐκλογῶν καὶ περὶ παρατάσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑφισταμένων δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἀρχῶν κλπ.

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 26 Μαΐου 1933 «περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2824 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

4) Περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ νόμου 5418 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

5) Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν: καὶ

6) Περὶ προσθήκης τῆς § 3 εἰς τὸ ἄρθρον 196 τοῦ Κώδικος τῆς Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς νομοθεσίας».

Παρὰ τοῦ κ. ***Ι. Θεοτόκη*** (Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας) σχέδια νόμων 1) περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ἰουλίου 1933 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ Νόμου 4173 περὶ δασικοῦ κώδικος κλπ. καὶ

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15-7-1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 4173 περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν κλπ.

Ὁ κ. ***Τζὼν Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28ης Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ γαιῶν» καὶ

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1933 Ν.Δ. «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν».

—Ὁ βουλευτὴς κ. ***Λ. Εὐταξίας*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ἰ. Σκανδαλάκης, Γ. Παραβάντης, Δ. Τσιριγώτης, Δ. Γιαννόπουλος, Γρ. Εὐστρατιάδης Γ. Τσόντος Βάρδας, Γ. Τσόχας, Θ. Χαβίνης, Ἰ. Μάλλωσις, Γ. Μπακόπουλος, Ἰ. Παπαδόπουλος** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγράφου 24 τοῦ ἀπὸ 9—2—31 Π. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὐελπίδων».

— Οἱ βουλευται κ. κ. **Ἀ. Λούλης, Γ. Καγιᾶς,** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 207 τοῦ ἰσχύοντος Δασικοῦ κώδικος».

—Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ἀλκ. Λούλης καὶ Γ. Καγιᾶς,** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 5237 τοῦ 1931 καὶ ἐπὶ τῶν πτυχιούχων τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν κλάσιν τοῦ 1929».

—Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Β. Βασιλικὸς** καὶ **Τ.Γεωργιάδης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 26 § γ' τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Ἰουλίου 1933 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 3782 «περὶ μεταφορᾶς πηγῶν» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4132 καὶ διαθέσεως τοῦ προϊόντος αὐτοῦ».

—Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ἀ. Ἀθηνογένης, Π. Γαρουφαλιᾶς, Κ Καλκάνης, Ν. Σπέντζας, Ἰ. Ἀνδριόπουλος, Γ. Χλωρός, Κ. Βερροιόπουλος. Δ. Ἀποσκίτης, Ἰω. Μάλλωσις,** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς Ἀγωγῆς»

—Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ἀ. Παπαθανάσης, Ἰ Νικολίτσας, Σ. Μαυρομμάτης. Ἀνδρ. Στρᾶτος, Γ. Καλαντζόπουλος,** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 5659 «περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 4191 «περὶ ἀσφαλείας ἀγροτικῶν κτημάτων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ἀ. Παπαθανάσης. Ἰ. Νικολίτσας** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 102 τοῦ νόμου 4173 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 5698 τοῦ 1931».

Ἀνακοινοῦται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δι' ἐγγράφου του γνωρίζει εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐφόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπουσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν κ. Μαξίμου. Ἐπίσης ὅτι δι' ἑτέρου Διατάγματος ἀνετέθη προσωρινῶς ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Γενικῶν Διοικητὴν Κρήτης κ. Ι. Μουντζουρίδην, γενομένης ἀποδεκτῆς τῆς παραιτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ι. Ράλλη, παραμένοντος, ὡς Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας.

Γ. Εὐστρατιάδης. Ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν θέλω νὰ εἴπω δύο λέξεις. Ἤθελον νὰ παρακαλέσω τὸν μέχρι σήμερον Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ δηλώσῃ ποῖοι λόγοι ὑπηγόρευσαν τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διότι ὑπάρχουν φῆμαι, αἱ ὁποῖαι καὶ διὰ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων εἶδον τὸ φῶς, ὅτι ἡ ἀποχώρησίς του ὀφείλεται εἰς ἀξιώσεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία ἔθετε τοῦτο ὡς ὅρον τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης στάσεώς της.

Μία φωνὴ ἐκ τοῦ θεωρείου τῶν κυριῶν. Εὖγε.

Πρόεδρος. Δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος στιγμὴ διὰ τὴν τοιαύτην συζήτησιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κυρίαν ποὺ ἐφώναξε τὴν εἰδοποιῶ ὅτι θὰ δώσω ἐντολήν νὰ τὴν ὑγάλουν ἔξω.

Ἰ. Ράλλης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ὑποβληθείσης ἐρωτήσεως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω.

Πρόεδρος. Δικαίωμά σας, ἀλλ' ἔκανα τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλος ἡ στιγμή.

Ἰ. Ράλλης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Θὰ ἀπαντήσω μὲ δύο λέξεις, διὰ νὰ δεδικαιώσω τοὺς κ. Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι μοῦ ἀπηύθυναν διὰ τοῦ κ. Εὐστρατιάδου τὴν ἐρώτησιν. ὅτι οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ὑπηγόρευσαν τὴν ἀποχώρησίν μου ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἶναι καθαρῶς προσωπικοί. Δὲν ἠδυνάμην μετὰ τὴν ἔναρξιν μάλιστα τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς νὰ ἔχω τὸ βάρος δύο Ὑπουργείων καὶ παρεκάλεσα τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ ἕνα. Οὐδεὶς ἕτερος λόγος τῆς παραιτήσεώς μου ὑπάρχει.

Πρόεδρος. Μετὰ θλίψεως ἀγγέλλω εἰς τὴν Βουλὴν τὸν θάνατον ἐκλεκτοῦ συναδέλφου, τοῦ Βουλευτοῦ Παρνασσίδος Ἰωάννου Τζίνα. Τὸ Προεδρεῖον ἐνήργησε πᾶν ὅ,τι ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν καθηκόντων του. Κατέθεσε στέφανον, συνώδευσε τὴν κηδείαν καὶ διεσύβασε τὰ συλλυπητήρια τῆς Βουλῆς εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις ἔπραξεν ἐπίσης τὸ καθῆκον της, αἰσθάνεται ὅμως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφράσῃ καὶ ἐνταῦθα τὴν βαθυτάτην της λύπην διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου.

Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα σύμφωνοι διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Προεδρείου.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ ἡμεῖς.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὀλίγαι μέχρι τοῦδε ἐγένοντο συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, καθόσον αὕτη εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, ἐκ διαφόρων λόγων, κατ' ἐπανάληψιν νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της. Ἐλπίζω εἰς τὸ ἑξῆς νὰ συνεχισθῶσι τακτικαί, ὥστε καὶ τὸ νομοθετικὸν ἔργον καὶ τὰ ἄλλα ἐκ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καθήκοντά μας νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπιτελέσωμεν. Εἰμαι βέβαιος ὅτι πάντες εἴμεθα πρόθυμοι νὰ συντελέσωμεν εἰς τοῦτο, ἵνα καὶ τὴν κοινὴν γνώμην ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τῆς πνιγηρᾶς ἀτμοσφαίρας, ἥτις ἀπό τινος ἔχει δημιουργηθῇ ἐκ διαφόρων ἀνευθύνων φημῶν καὶ συζητήσεων ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης. Τοῦτο πρώτη ἡ Κυβέρνησις ἀντιλαμβάνεται ὡς καθῆκόν της καὶ ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τὸ ἔργον ἡμῶν, καὶ ὁμοίᾳ ἀντίληψις, εἶμαι βέβαιος, ὅτι κρατεῖ εἰς πάντας ἐνταῦθα, ἀνεξαρτήτως τῆς πτέρυγος εἰς ἣν ἕκαστος ἀνήκει, ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ πάντες ὑπέχομεν εὐθύνας ἀπέναντι τοῦ ἀποστείλαντος ἡμᾶς ἐνταῦθα λαοῦ. Ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἡ Νομοθετικὴ ἐργασία δὲν ἀνεστάλη καθ' ὁλοκληρίαν, καὶ κατὰ τὰς πρώτας καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον δίμηνον τούτων, διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ συστάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μικτῆς Ἐπιτροπῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἐλήφθησαν διάφορα νομοθετικὰ μέτρα ἐπὶ θεμάτων, διὰ τὰ ὁποῖα εἶχε παρασχεθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐξουσιοδότησις. Τὰ ὡς πρὸς τοῦτο ἐκδοθέντα Νομοθετικὰ Διατάγματα, ἐγκαίρως καὶ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προϋλεπομένης προθεσμίας θέλουσιν ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν ψῆφον ἡμῶν καὶ τῆς Γερουσίας πρὸς ἔγκρισιν. Τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἐκτὸς τῶν συνήθων νομοθετικῶν ἔργων ἀπησχόλησεν ἰδιαιτέρως τὸ πρόβλημα τὸ οἰκονομικὸν καὶ εἰδικῶς τὸ ἀφορῶν τὸν διακανονισμὸν μετὰ τῶν ὁμολογιούχων τῶν τόκων τοῦ ἐξωτερικοῦ παγίου δανείου.

Δυστυχῶς ἡ χώρα μας ἀπό τινος ἔχει περιέλθει εἰς οἰκονομικὴν κρίσιν καὶ ἐκτὸς ἄλλων στερήσεων, εἰς ἃς ὑπεβλήθη, περιῆλθεν εἰς θέσιν νὰ μὴ δύναται ν' ἀνταποκριθῇ πλήρως καὶ εἰς τὰς ἐκ δανείων ὑποχρεώσεις της.

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη ἔτους, ἡ Κυβέρνησις τῶν φιλελευθέρων ἀνέστειλε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Χρεωλυσίων, ὡς πρὸς δὲ τοὺς τόκους, διὰ μὲν τὰ ἐσωτερικὰ πάγια δάνεια περιώρισε τούτους διὰ νόμου κατὰ 25%, διὰ δὲ τὰ ἐξωτερικὰ πάγια διὰ συμβάσεως μετὰ τῶν ὁμολογιούχων, κατὰ Σεπτέμβριον παρελθόντος ἔτους συναφθείσης ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Βαρβαρέσσου, ὡς πρὸς τοὺς

καθυστερημένους τόκους τῆς παρελθούσης χρήσεως. συνεφώνησε νὰ πληρωθῶσι 30%, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ μέχρι 35% ἀναλόγως τῆς δυναμικότητος τῆς χώρας ἐξεταζομένης κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον καὶ διὰ τὸ μένον ἀκάλυπτον ποσὸν τῆς δόσεως νὰ ἐκδοθῶσι ἔντοκα χρεωστικὰ ὁμόλογα. Ταὐτοχρόνως δὲ συνεφωνήθη διαιτησία διὰ τὰ εἰς χρυσὸν φερόμενα δάνεια, ἂν ἡ ὑπηρεσία τούτων θὰ ἐγίνετο εἰς χρυσὸν ἢ εἰς συνάλλαγμα. Ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης, ὡς γνωστόν, ἐξετελέσθη μόνον τὸ ἀφορῶν τὴν καταβολὴν τῶν 30%, τὰ ὁποῖα κατεβλήθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ὑπὸ τῆς ὑπ' ἐμὲ τότε Κυβερνήσεως μεθ' ἰκανῆς δυσχερείας, ἰδίᾳ διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ συναλλάγματος καὶ μάλιστα, ὡς θὰ ἐνθυμεῖσθε, ἱκανὴ διὰ τὴν καταβολὴν ταύτην ἐγένετο συζήτησις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἀντιρρήσεις διετυπώθησαν καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ὁποίου εἶχε συνομολογηθῇ ἡ σύμβασις, τὰς ὁποίας ἦρεν ἐν τέλει, ἀναγνωρίσας ὅτι καλῶς ἐγένετο ἡ πληρωμή.

Ἤδη προκειμένου νὰ διακανονισθῶσι τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν τόκων τούτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, θέλουσα νὰ ἀποφύγῃ οἱανδήποτε μετὰ τῶν πιστωτῶν προστριβὴν καὶ ἔκθλιον νὰ καταστήσῃ τὴν καλὴν πίστιν τῆς χώρας ἔναντι τούτων, εὐθὺς μόλις ἀνέλαβε τὴν ἀρχήν, καὶ πρὶν ἢ προβῇ εἰς ὁριστικὴν κατάρτισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἦλθεν εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν πρὸς ἔρευναν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς γώρας διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς δυναμικότητος ταύτης ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν της. Συνεπείᾳ τῆς συνεννοήσεως ταύτης ἦλθον ἐνταῦθα ἐμπειροτέχναι ἀπεσταλμένοι τῆς Δ.Δ.Ε. εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη τὸ σχετικὸν ἔργον ἐντὸς τοῦ καθοριοθέντος ὡς πρὸς τοῦτο πλαισίου.

Τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως ἀνεκοίνωσα ἤδη ὡς θὰ ἐνθυμεῖσθε, εἰς τὴν Βουλήν, κατ' ἄλλην συνεδρίασιν ταύτης καὶ χωρὶς τότε παρ' οὐδενὸς νὰ ἐπικριθῇ. εὑρέθη πρὸς ταύτην σύμφωνος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ κατόπιν τούτων συνταχθεῖσα ἔκθεσις τῶν ἐμπειρογνωμόνων ὑπεβλήθη εἰς τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον γενομένην ἐν Λονδίνῳ σύσκεψιν τῆς Δ. Δ. Ε. καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ ταύτης. Δὲν θὰ σᾶς ἐκθέσω ἤδη τὰ τῆς ἐκθέσεως ταύτης τὴν ὁποίαν γνωρίζητε ἤδη ἐκ τῶν δημοσιεύσεων τοῦ τύπου καὶ ἴσως ἐν τούτοις καὶ ἰδιαιτέρως θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς κ. κ Βουλευτὰς ὅπως τὴν ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν κατὰ πᾶσαν τῶν οἰκονομικῶν ἡμῶν ζητημάτων συζήτησιν. Δύναμαι μόνον νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἔκθεσις αὕτη, πιστοποιοῦσα τὴν πραγματικὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας ἀπετέλεσε σπουδαῖον ἡμῶν βοήθημα κατὰ τῆς μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν διαπραγματεύσεις, ὄχι μόνον ὡς ἐκ τῆς ἀντικειμενικότητος αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅσον ἐγένετο μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν καὶ προήρχετο καὶ ἐξ ἀντιπροσώπων Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ κύρους, καὶ ἀνηκόντων εἰς ὀργανισμὸν ὁμοίου κύρους.

Κατόπιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἡ εἰς Λονδῖνον μεταβᾶσα ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν δύο Ὑπουργῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπελήφθη διαπραγματεύσεων πρὸς διακανονισμὸν τοῦ πληρωτέου τόκου ὁμολογιακοῦ μας δανείου. Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται ὑπῆρξαν ἀρκετὰ μακραί. Θὰ σᾶς ἀναφέρω δὲ ἤδη τὰ κυριώτερα τούτων σημεῖα. Οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν Κυβέρνησιν Ὑπουργοὶ δύο κατ' ἀρχὴν ἔθεσαν ζητήματα ἀπέναντι τῶν ὁμολογιούχων ὡς βάσιν τῆς συνεννοήσεως. Τὸ πρῶτον ἀφεώρα τὸν συνδυασμὸν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ πληρωτέου τόκου μὲ τὴν ἐπαύξησιν τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαιρέσεως τῶν προϊόντων τῆς χώρας μας καὶ ἰδίᾳ τοῦ καπνοῦ. Δυστυχῶς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ὁμολογιούχων οὐδεμίαν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτάσεώς μας ταύτης τονίσαντες ἀπερικρέστως εἰς τὰς ἐπανειλημμένας καὶ ἐπιμόνους σχετικὰς αἰτήσεις μας ὅτι ἂν καὶ λίαν εὐχαρίστως θὰ ἐδέλεπον τὴν αὔξησιν τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀνάληψις σχετικῆς ὑποχρεώσεως ἐν ξέρχεται τῆς δικαιοδοσίας των. καὶ θὰ ἦτο ἐπομένως ἀνεφάρμοστος. Ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία ἐν τούτοις δὲν παρέλειψε νὰ ἐπιμείνῃ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἐπεδίωξε δὲ νὰ θέσῃ καὶ γενικώτερον τὸ ζήτημα διὰ τῆς ὑποβολῆς εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ οἰκονομικὴν διάσκεψιν προτάσεως δι' ἧς συνιστᾶτο ἡ σύναψις μεταξὺ ὀφειλετριῶν καὶ πιστωτριῶν χωρῶν εἰδικῶν συμβάσεων. προωρισμένων νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ἐξαγωγὴν προσθέτου τινὸς ποσότητος προϊόντων εἰς τὰς πιστωτρίας χώρας ἐπὶ τῷ εἰδικῷ σκοπῷ τῆς πληρωμῆς τῶν χρεῶν.

Εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ τῆς χώρας μας, ἡ πρόσθετος ἐξαγωγὴ θὰ συνίστατο εἰς τὰ καπνά, τὰ ὁποῖα βαρύτατα μειονεκτοῦσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Λονδίνου ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Ἀμερικανικῶν καπνῶν καὶ τῆς χορηγουμένης εἰς ἀποικιακὰ τοιαῦτα Βρεττανικῆς προτιμήσεως. Ἡ πρότασις αὕτη ὑποστηριχθεῖσα ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Διασκέψεως καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν ἄλλων ὀφειλετριῶν χωρῶν, ἕνεκα τῶν ἀντικρουομένων συμφερόντων ἄλλων χωρῶν, δὲν ἠδοκίμησεν ἐγκαταλειφθεῖσα ὁριστικώτερον ὑπὸ τῆς διασκέψεως.

Ἂς ἐλπίσωμεν ἐν τούτοις, ὅτι ἡ ριφθεῖσα ἰδέα θὰ δυνηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀποδῇ καρποφόρος καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀποβλέπουσα εἰς τὴν κατὰ πάντα τρόπον αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν μας θὰ καταβάλῃ ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τοῦτο πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐθεώρησεν ἐπιβεβλημένον νὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν ταύτην ὄχι μόνον χάριν τῶν προϊόντων τῆς χώρας ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἵνα καταστήσῃ πλέον ἐμφανεῖς εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τὰς προσπαθείας της, ὅπως διὰ τῆς θελτιώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ της ἐμπορίου ἐπιτύχῃ τὴν ὑπὸ καλυτέρους ὅρους ἐξυπηρέτησιν τοῦ δημοσίου χρέους.

Ἕτερον ζήτημα τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὴν ἐπίσης ἐτέθη ἦτο ὅπως ὁ διακανονισμὸς τῶν τόκων γίνῃ ὁριστικὸς ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένου ποσοστοῦ, καθοριζομένων καὶ δεικτῶν εὐημερίας πρὸς ἐνδεχομένην αὔξησιν διὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐφόσον ἐπήρχετο οἰκονομικὴ θελτίωσις τῆς χώρας μας καὶ νὰ μὴ γίνῃ οὕτως προσωρινῶς διὰ τὸ τρέχον καὶ μόνον ἔτος. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ ὁριστικὸς διακανονισμὸς θὰ διηκολύνε σημαντικῶς καὶ τὰς μετὰ τῶν πιστωτῶν συνεννοήσεις μας καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας θὰ συνετέλει, πρὸς ὄφελος καὶ αὐτῶν τῶν πιστωτῶν. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ μόνον ἡ ἐντεῦθεν ἐπερχομένη τάξις εἰς τὰ οἰκονομικά, ἡ ἄρσις τῆς ἐκάστοτε διακυμάνσεως τοῦ χρέους καὶ πάσης μετὰ τῶν πιστωτῶν προστριβῆς, τὰ ὁποῖα καὶ οὐσιωδῶς θὰ προήγαγον τὴν πίστιν τῆς χώρας. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ὁμολογιούχων ἀπέκρουσαν καὶ τὴν πρότασίν μας ταύτην, καὶ μόνον ἐδέχθησαν τὸν διακανονισμὸν ἐκτὸς τοῦ τρέχοντος καὶ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος. Αἱ μετὰ τοῦτο πλέον διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ὁμολογιούχων περιωρίσθησαν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ πληρωτέου ποσοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τόκων τῶν δύο τούτων ἐτῶν. Αἱ πρὸς τοῦτο διαπραγματεύσεις θὰ ἦσαν εὐχερεῖς, ἐφόσον ὡς βάσις τούτων ἐτίθετο ἡ ἔκθεσις τῶν ἐμπειροτεχνῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς τῆς χώρας καταστάσεως. Ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ὁμολογιούχων δὲν ἐδείκνυντο πρὸς τοῦτο διατεθειμένοι. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι οὐδεμία τοιαύτη συμφωνία εἶχεν ἐπέλθει κατὰ τὴν σχετικὴν μετ' αὐτῶν συνεννόησιν πρὸς ἔρευναν τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, ἀλλ' οὐχ' ἧττον ὡς ἐκ τῶν ὅρων καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς εἶχε συνταχθῇ ἡ ἔκθεσις τῶν ἐμπειρογνωμόνων, εἴχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐπὶ ταύτης θὰ ἐστηρίζοντο αἱ διαπραγματεύσεις. Συνεπείᾳ τούτου αἱ προταθεῖσαι εἰς ἡμᾶς κατ' ἀρχὰς ἀξιώσεις παρὰ τῶν ὁμολογιούχων ὑπῆρξαν ἀληθῶς ὑπέρογκοι, τὰς ὁποίας, καὶ ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἀπέκρουσαν οἱ ἡμέτεροι ἀντιπρόσωποι. Περιωρίσθησαν δ' οὗτοι

νὰ προστρέψωσιν ἀρχικῶς μόνον τὸ ποσοστὸν τῶν 15 ο/ο τὸ ὁποῖον ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν ἐμπειρογνωμόνων.

Συμφώνως πρὸς ταύτην τὸ μένον ὑπόλοιπον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρόντος οἰκονομικοῦ ἔτους διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὅλων τῶν τόκων τῆς τρεχούσης χρήσεως ἀνήρχετο εἰς 912 ἑκατομμύρια δραχμῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπολογίζονται καὶ πᾶσαι αἱ ἐφαρμοσθεῖσαι οἰκονομίαι καὶ αἱ πρόσοδοι πάσης φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἡ ὁποία κατ' ἀνάγκην δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰς θαρέας ἐκ τῆς μέχρι σήμερον φορολογίας πληττομένας λαϊκὰς τάξεις αἵτινες ἀνάγκην καὶ ἀνακουφίσεως ἔχουσιν. Ἡ ὑπηρεσία δὲ τοῦ δημοσίου χρέους δι' ἣν τὸ ποσὸν τοῦτο ἔδει νὰ χρησιμοποιηθῇ εἶναι α') τοῦ ἐξωτερικοῦ παγίου χρέους ἀνερχομένη εἰς 2361 ἑκατομμύρια δραχμῶν, εἰς χαρτίνας λίρας καὶ μὲ τὴν τρέχουσαν τιμὴν συναλλάγματος ὑπολογιζομένη, β') ἡ τῶν λεγομένων ἀναποκρίτων ὑποχρεώσεων περιλαμβάνουσα τὸ κυμαινόμενον ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν χρέος ἀνερχομένη εἰς 125 ἑκατομμύρια δραχμῶν τῆς ὁποίας οὐδεμία εἶναι δυνατὴ μείωσις καὶ γ') ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐσωτερικοῦ παγίου χρέους ἐξ 845 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἡ ὁποία ὡς ἀνέφερον ἤδη ἐμειώθη ἀπὸ τῆς τοῦ παρελθόντος κατὰ 25 ο/ο.

Μετὰ τὰς διαφόρους διαπραγματεύσεις, αὗται κατέληξαν παρὰ μὲν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δανειστῶν εἰς τὴν πρότασιν καταβολῆς διὰ τὰ δύο ἔτη καθ' ἑξαμηνίαν 25 ο/ο καὶ 30 ο/ο διὰ τὸ πρῶτον καὶ 35 καὶ 40 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον. Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῆς προτάσεώς των ταύτης οἱ δανεισταὶ ἐπεκαλοῦντο πρὸ παντὸς ὅτι ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς θελτίωσιν οἰκονομικῆς θέσιν τῆς τοῦ παρελθόντος κατὰ τὸ ὁποῖον κατέβαλε 30 ο/ο καὶ συνεπῶς ἔδει διὰ τὰ δύο ἑπόμενα νὰ καταβληθῇ ἐν συνόλῳ ποσοστὸν πέραν τοῦ καταβληθέντος κατὰ τὸ παρελθόν, ἤτοι τοῦτο δὲ πέραν τῶν ἀνωτέρω ποσοστῶν τοῦ 25 ἢ 30 ο/ο, ἐφόσον ὁ διακανονισμὸς περιωρίζετο εἰς τὸ τρέχον ἔτος μόνον. Ταῦτα ἀπετέλεσαν τὴν τελικὴν πρότασιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὁμολογιούχων διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέμειναν οὐδὲν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ἐκ τῶν ἀντιρρήσεων τῶν γενομένων παρὰ τῶν ἑλλήνων ἀντιπροσώπων σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐπικαλουμένην θελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος οὐδὲ κἂν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν καταβολὴ τοῦ 30 ο/ο δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀφοῦ οὗτος κατέλιπεν ἔλειμμα πέραν τῶν 400 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἡ τελικὴ δὲ προσφορὰ τῶν ἡμετέρων ἀντιπροσώπων ἔφθασε εἰς 22 1|2 ο/ο διὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ εἰς 27 1|2 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον μὲ ἐνδεχομένην αὔξησιν τῆς τελευταίας μέχρι 32 1|2 ο/ο, ἐφ' ὅσον δεῖκται εὐημερίας καθοριζόμενοι θὰ ἐπέτρεπον τοῦτο. Ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία προέβη εἰς τὴν προσφορὰν ταύτην, κατ' ἐπὶ ὑπερβαίνουσαν τὴν ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἐνδεικνυομένην καθ' ὅσον ἐθεώρει ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν ῥῆξιν μετὰ τῶν ὁμολογιούχων ὁ μετὰ τῶν ὁποίων φιλικὸς διακανονισμὸς καὶ διὰ θυσίας γενόμενος θὰ ἦτο χρήσιμος διὰ τὴν χώραν καὶ οὐ σιωδῶς θὰ ἐξυπηρέτει τὴν πίστιν ταύτης.

Ὀφείλω δὲ νὰ σημειώσω ὅτι μὲ τὴν προσφορὰν ταύτην ὁ προϋπολογισμὸς τόσον τοῦ τρέχοντος ὅσον καὶ τοῦ ἑπομένου ἔτους ἄνευ ὑπροβλέπτου μεταβολῆς τῶν πραγμάτων, εἶναι προωρισμένος νὰ καταλίπῃ ἔλλειμμα μεγαλύτερον μὲν διὰ τὸ τρέχον, ὀλιγώτερον δὲ διὰ τὸ προσεχὲς καθ' ὅσον οὗτος θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος τῆς ἐξ 190 ἑκατομμυρίων δραχμῶν δόσεως διὰ τὰ ἀντιτορπιλλικά, μὲ τὴν ὁποίαν ἀκρύνεται τὸ τρέχον ἔτος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀφ' οὗ οὐδεμία καθίσταται δυνατὴ συνεννόησις μετὰ τῶν ὁμολογιούχων, οἱ ἀντιπρόσωποι ὑπουργοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ καταλείπωσι τὸ Λονδῖνον καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐνταῦθα δηλώσαντες εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τούτων ὅτι τοῦτο δὲν σημαίνει ῥῆξιν τῶν διαπραγματεύσεων, ἀλλ' εἰς ὃ σημεῖον εἶχον φθάσει αὗται, παρίστατο ἀνάγκη ὅπως ἔλθωσιν εἰς ἄμεσον συνεννόησιν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως. Πρὸ δὲ τῆς ἐκ Λονδίνου ἀναχωρήσεως ἔλαβον καὶ τελικὸν σημείωμα παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὁμολογιούχων εἰς τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνοντο αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προτάσεις των, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι διὰ τὸ ἀκάλυπτον μέρος τῆς δόσεως τῶν τόκων θὰ ἐπληρώνοντο τόκοι 2 ο/ο.

Ὡς πρὸς τὴν προσθήκην ταύτην κατὰ τὰς γενομένας διαπραγματεύσεις οὐδεμία εἶχε γίνει νύξις εἴτε συζήτησις οἱαδήποτε, τοὐναντίον δὲ μάλιστα ἐξ ὡρισμένων γεγονότων εἶχε σχηματισθῇ εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀντιπροσώπους πεποίθησις, ὅτι τοιαύτη αἴτησις πρόσθετος ἐπιβαρύνουσα τὸν προϋπολογισμὸν δὲν θὰ ἐπεβάλλετο.

Κατὰ τὰς μετὰ τῶν δανειστῶν διαπραγματεύσεις μας καὶ Βουλευταί, κατεβάλομεν πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἐπέλθῃ φιλικῶς μετὰ τούτων γενικὸς διακανονισμός, ἔστω καὶ μὲ θυσίας ὅπως οὕτω ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερον ἀναποκριθῶμεν πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις μας καὶ διαφυλάξωμεν τὴν πίστιν τῆς χώρας. Ἀλλὰ ἐπὶ πλέον εἴχομεν ὑπ' ὄψει ὅτι μεταξὺ τῶν ὁμολογιούχων τὸ ἥμισυ περίπου εἶναι Ἕλληνες πολῖται καὶ διάφορα ἑλληνικὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα, ἐκτὸς τῆς ὑποχρεώσεως μας πρὸς αὐτὰ ὡς δανεισταί, εἴχομεν καὶ καθῆκον νὰ μεριμνήσωμεν ὅπως ὑποστῶσι τὰς κατὰ τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας στερήσεις καὶ ἀποφύγωσι τοὺς πολλοὺς ἐκ τῶν στερήσεων τούτων ἐνδοήτους κινδύνους, καθόσον ὡς γνωστὸν καὶ ἐκ χρεωστικῶν ὁμολόγων τοῦ Κράτους συνίσταται τὸ οὐσιωδέστατον μέρος τῆς περιουσίας πολλῶν τούτων. Τὸ ζήτημα τῆς ὁριστικῆς ῥήξεως τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν ὁμολογιούχων ἢ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν μετ' αὐτῶν περαιτέρω διαπραγματεύσεων πρὸς ἐπιτυξιν φιλικοῦ διακανονισμοῦ, ἀπησχόλησεν ὡς ἦν ἐπόμενον μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐνταῦθα τῶν εἰς Λονδῖνον μεταβάντων ἀντιπροσώπων τῆς κυβερνήσεως, ἐπὶ πολὺ ταύτην καὶ εἰσέτι τὴν ἀπασχολεῖ. Τὰς ἐν Λονδίνῳ διαπραγματεύσεις ἀνεκοινώσαμεν εἰς εἰδικὴν ἐπὶ τούτῳ σύσκεψιν πρὸς τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὴν ἀντιπολίτευσιν. Οὗτοι εὑρέθησαν ἀντίθετοι πρὸς τὰς σχετικὰς ἐνεργείας μας ἐπιρυλαχθέντες νὰ ἐκθέσωσιν εἰδικῶς τὰς γνώμας των κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν. Ἐν τέλει δέ, ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρίσωμεν ἐν ἐκκρεμότητι τὰς μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν διαπραγματεύσεις διὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος, προέβημεν εἰς σχετικὸν διάβημα δυνάμενον νὰ διευκολύνῃ τὴν λύσιν, ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ἐπιτρέψητε νὰ μὴ ἐκτεθῶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, ἐφόσον αἱ διαπραγματεύσεις εἶναι ἐκκρεμεῖς ἔτι. Εὐελπιστῶ ὅτι τὸ γενόμενον διάβημα θὰ μᾶς ἀγάγῃ εἰς κἄποιον τέρμα.

Γ. Καφαντάρης. Ἕως πότε κ. Πρόεδρε ἐλπίζετε νὰ ἔχετε τὸ ἀποτέλεσμα;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς) Ἐλπίζω ταχέως καὶ θὰ εἶμαι εὐτυχὴς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ δυνηθῶ νὰ ἀνακοινώσω τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐξέθεσα λοιπὸν πρὸς ὑμᾶς κ. Βουλευταὶ ἐν γενικότητι μὲν ἀλλὰ καὶ πάσῃ ἀκριβείᾳ τὰ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως γενόμενα σχετικῶς πρὸς τὸν διακανονισμὸν τῶν τόκων τοῦ ὁμολογιακοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου τοῦ Κράτους.

Τὸ ζήτημα πᾶς τις ἀντιλαμβάνεται ποίαν σπουδαιότητα ἔχει ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικὰ ἐν γένει τῆς χώρας. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναμείνῃ τὴν ἐπὶ τούτων γνώμην τῆς Βουλῆς, ὅταν αὐτὴ νομίσει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ὡς πρὸς τὸ θέμα συζήτησις.

Τὸ θέμα τοῦτο, ἀφορῶν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Κράτους, ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὅτι ἐξέρχεται τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ οἱ κ. κ. Βουλευταὶ ἐκφέροντες τὴν γνώμην των θὰ ἀποσκοπήσωσι βεβαίως εἰς τὸ νὰ παράσχωσι τὴν ὀφειλομένην συμβολήν των διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῆς χώρας.

Ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι σήμερον δὲν θὰ εἶναι σκόπιμος ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο δέον νὰ ἀναμείνωμεν τὸ ὁριστικὸν τῶν συνεννοήσεων τέρμα.

Ἡ Κυβέρνησις ἐκτὸς τούτων, ὡς ἦτο ἐπόμενον, παρηκολούθησε μετὰ πάσης προσοχῆς τὴν ἐν Λονδίνῳ καταβληθεῖσαν προσπάθειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως, προσεπάθησε δὲ διὰ τῶν δύο ἐκεῖ ἀποσταλέντων μελῶν αὐτῆς, γνωστῆς εἰδικότητος περὶ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα, νὰ συμβάλῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκέψεως. Καὶ εἰς τὴν προταθεῖσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διασκέψεως δασμολογικὴν ἀνακωχὴν προσεχώρησε προθύμως ἐλπίζουσα ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου θὰ συνετέλει εἰς τὴν δημιουργίαν καταλλήλου ἀτμοσφαίρας ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ διάσκεψις θὰ ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ ἀνεμποδίστως εἰς τὸ ἔργον της. Εἰς τὰς δύο μεγάλας ἐπιτροπὰς τῆς διασκέψεως τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν νομισματικὴν ἡ Κυβέρνησις ἐνεπιστεύθη τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ἀπόψεών της εἰς τοὺς ἀναφερθέντας Ὑπουργοὺς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, οἵτινες οὐ μόνον τὰ καθαρῶς Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἠδυνήθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι, ὁσάκις ἐτέθησαν ἐπὶ τάπητος, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον παρηκολούθησαν τὴν τόσον κρίσιμον διὰ τὴν τύχην τῆς ἀνθρωπότητος ἐργασίαν τῆς διασκέψεως.

Ἀνέφερον ἤδη ἀνωτέρω τὰς προσπαθείας τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς συνδυασμὸν τῆς πληρωμῆς παρὰ τῶν ὀφειλετριῶν χωρῶν διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων των πρὸς τὰς δανειστρίας χώρας.

Αἱ γενικώτεραι ὅμως συνθῆκαι, ὑφ' ἃς εἰργάσθη ἡ διάσκεψις, καὶ εἰδικώτερον ἡ γνωστὴ διαφωνία περὶ τὴν νομισματικὴν σταθεροποίησιν δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὴν νὰ καταλήξῃ εἰς ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα καὶ οὕτω καὶ ἡ ἐκ μέρους ἡμῶν κατατεθληθεῖσα προσπάθεια δὲν ἀπέδωκε τοὺς ἀναμενομένους καρπούς. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἐλπίζει ἀσφαλῶς ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκέψεως διαμορφουμένη κατάστασις θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ταχυτέραν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῆς, προσδοκῶμεν τὴν ὁριστικὴν θελτίωσιν τῆς καταστάσεως.

Πρὶν ἢ καταλίπω τὸ ὄθημα, κ. Βουλευταί, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ φέρω τὸν λόγον καὶ εἰς τὸ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἐπισυμβὰν ἀπαίσιον περιστατικόν, τῆς ὀδυρᾶς κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἀποπείρας τὸ ὁποῖον ὡς ἦτο φυσικὸν διετάραξεν ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ὁμοθύμως παρ' αὐτὸ ἄνευ διακρίσεως πολιτικῶν φρονημάτων ἐξεδηλώθη ἡ κατὰ τοῦ ἐγκλήματος ἀγανάκτησις. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἰδιαιτέρως νὰ ἐκφρασθῇ τὴν θλῖψιν διὰ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἐξεδήλωσε τὴν ἀγανακτησίν της κατὰ τοῦ ἀποτροπαίου ἐγκλήματος, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐπαναλαμβάνω νὰ ἐκφράσω. Ἡ Κυβέρνησις εὐθὺς μόλις ἔλαβε γνῶσιν τοῦ περιστατικοῦ προέβη εἰς τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ διέταξε τὴν μετὰ πάσης αὐστηρότητος ἐνέργειαν πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ δίωξιν τῶν ἐνόχων οἱουδήποτε καὶ ἂν ἦσαν οὗτοι. Αἱ ἁρμόδιαι δικαστικαὶ ἀρχαὶ πιστῶς ἐκτελοῦσαι τὸ καθῆκόν των, εἶμαι βέβαιος ὅτι ταχέως θὰ φέρωσιν εἰς φῶς ὁλόκληρον τὴν ἀλήθειαν. Δυστυχῶς ἡ διὰ τοῦ τύπου συζήτησις ἐξέτρεψεν τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ θέσεως καὶ ἐν πολλοῖς ἐχρησίμευσεν αὕτη ὡς ἔναυσμα παθῶν καὶ πρὸς νέον χωρισμὸν τοῦ λαοῦ διὰ τὸ ὁποῖον καὶ πρόσφορον εὗρε τὸ ἔδαφος μετὰ τὰ συμβάντα τῆς 6 ης Μαρτίου. Ἡ Κυβέρνησις οὔτε δύναται οὔτε ἔχει λόγον οἱανδήποτε νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ τοῦ θέματος συζήτησιν καὶ ν' ἀσκηθῇ οἱοσδήποτε κατ' αὐτῆς ἔλεγχος. Ἔχει ὅμως τὴν δικαίαν ἀξίωσιν ὅπως ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης δοθῇ ἡ προσήκουσα κατεύθυνσις καὶ εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς Βουλῆς συζητήσεις ἵνα ἡ ἠρεμία τοῦ τόπου ἀποκατασταθῇ καὶ ἐπικρατήσῃ ἡ ὀφειλομένη γαλήνη. Ἔχομεν ἀνάγκην, κ.κ. Βουλευταί, διὰ τὴν ἠρεμίαν τοῦ τόπου καὶ τὴν γαλήνην, ὅπως ψυχραίμως καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μας καὶ ἐν πάσει τῇ δυνατῇ ψυχικῇ ἐνότητι ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸ ἀρὺ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ ἐπιτελέσωμεν ὅπως ἐξαγάγωμεν τὴν χώραν ἐκ τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς δυσπραγίας, ἥτις τὴν κατατρύχει καὶ ἀναποκριθῶμεν εἰς τὰς τόσας πολλὰς ἄλλας ἀνάγκας τοῦ λαοῦ.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὅστις νὰ δύναται νὰ λεπτομερήσῃ τὸ μέγα τοῦτο καθῆκον. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Π. Μαζαράκης. Ἀναγιγνώσκει τὴν κατωτέρω δήλωσιν ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. «Ἐπαναλαμβανομένων τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων κατόπιν τῆς διακοπῆς αὐτῶν, τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων — ἀποστάζοντος τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτοῦ — προσκάλει δι' ἐμοῦ λαβόντος πρὸς τοῦτο ἐντολήν, εἰς τὰς κάτωθι πρὸς τὴν Βουλὴν ἀνακοινώσεις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων λαβόντων χώραν καὶ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων συνεπὲς πρὸς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ καὶ τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀρχηγοῦ του, ἐνεστάλη πάντοτε καὶ διεξήγαγε τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας, εἴτε ὡς Κυβέρνησις, εἴτε ὡς ἀντιπολίτευσις, εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας, εἰς τὰ ὁποῖα ἐθυσίασε τὸ κομματικὸν αὐτοῦ συμφέρον. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς σκέψεις αὐτὰς ὁδηγούμενον, πιστεύει εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πολιτικῆς ὁμαλότητος χάριν τῆς ὁποίας καὶ παλαιότερον καὶ προσφάτως ἀκόμη, ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ προσέφερε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν ἀντίπαλον πολιτικὸν κόσμον καὶ τοῦτος διετέλει ἐν μειψηρίᾳ. Τὴν ὁμαλότητα ἐπεδίωξε τοσοῦτο μᾶλλον τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, καθόσον καὶ συμφέρον πολιτικὸν καὶ πρόθεσιν εἰλικρινῆ ἔχει νὰ ἀφίσῃ τὸν ἀποτελοῦντα τὴν Κυβέρνησιν πολιτικὸν κόσμον καὶ ἰδίως τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ, διὰ τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν μάλιστα τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων καὶ καθ' ἣν ἔτι ἐποχὴν τοῦ ἀπευθύνετο ἄδικος καὶ ἀνυπόστατος κατηγορία ὑπεσχέθη τὴν ἀμέριστον αὐτοῦ ὑποστήριξιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ δὲ μέλη τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπέδειξαν κατὰ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἀποτελεσματικὴν προσπάθειαν ἀντικειμενικῆς ἐξετάσεως τῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῆς τεθέντων νομοθετημάτων.

Εἶναι συνεπῶς αὐτονόητον, ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔχει ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ πλήρη εὐμένειαν καὶ εἰλικρίνειαν πᾶσαν ἔμπρακτον διαθεσάιωσιν καὶ ἐνέργειαν ὑπὲρ τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν πολιτικῶν ἀγώνων, μέσα εἰς τὰ ὅρια εἰς τὰ ὁποῖα χαράσσει τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, τὸ δημοκρατικὸν Σύνταγμα, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἠθικὸν πλαίσιον τῆς δημοκρατίας.

Ἀλλὰ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πιστεῦον ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τῆς ὁμαλότητος ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἥτις εἶναι καὶ ἡ μόνη ὑπεύθυνος οἱασδήποτε ἀνωμαλίας, διαπιστώνει μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας καὶ μετὰ πραγματικῆς θλίψεως, ὅτι ἡ ὁμαλότης τῆς χώρας κατὰ τὸ πεντάμηνον διάστημα ἀφ' ἧς ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν διεταράχθη ἐκ γεγονότων ἀναγομένων εἰς Κυβερνητικὰς πράξεις ἢ παραλείψεις.

Τὸ ἀποτρόπαιον καὶ στυγερὸν ἔγκλημα τῆς λεωφόρου Κηφισίας καθ' ὃ ἐξεγείρεται πᾶσα ἀνθρωπίνη συνείδησις, ἡ τακτικὴ τῆς οἴας καὶ τῶν διαφόρων παροχῶν, τὴν ὁποίαν Κυβερνητικὰ ὄργανα καὶ ἄμεσοι ὑπεύθυνοι συνεργάται τῆς Κυβερνήσεως μετῆλθον κατὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς ἐκλογὰς Θεσσαλονίκης, ἡ συστηματικὴ δίωξις δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις καὶ δυσφήμησις ἀνωτάτων λειτουργῶν ἀποτελούντων ἐκπροσώπησιν τῆς ὑπηρεσιακῆς παραδόσεως, ἡ προσπάθεια ὑποτιμήσεως καὶ ἡ δίωξις τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου, ἀποτελοῦν γεγονότα ὄντα αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς πολιτείας καὶ ἐξερχόμενα τῶν ὁρίων τῆς ὁμαλότητος. Τὸ ἔγκλημα τῆς λεωφόρου Κηφισίας κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἀποτελοῦν στίγμα δι' αὐτὸν τὸν πολιτισμὸν τῆς χώρας, πλήττει ἰδιαίτατα τὸ κόμμα τῶν Φιλε-

λευθέρων καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν αὐτοῦ μετὰ παντὸς ἄλλου πολίτου καὶ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τὰ αἰσθήματα στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως, ὑφ' ὃν κατέχονται τὰ μέλη αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱστορικὸν ἀρχηγόν των, ουτινος ἡ φυσιογνωμία εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένη μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Καὶ τὰ μὲν αἰσθήματα τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγανακτήσεως τὰ ὁποῖα κατέχουν τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων κρατεῖς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς του δι' ἑαυτό, διότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ θολωθῇ ἐξ αὐτῶν ἡ πολιτική του σκέψις. Ἐξετάζων ὅμως αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν καὶ μακρὰν οἱουδήποτε συναισθήματος, τὴν ἐγκληματικὴν ἀπόπειραν ὀργανωθεῖσαν ὑπὸ Κρατικῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἔταξεν ἐπὶ κεφαλῆς ὑπηρεσίας ἐμπεπιστευμένης τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων διαπιστώνει τὴν ἐξ αὐτῆς ἀναμφισβήτητον πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπὶ τῆς εὐθύνης ταύτης ζητοῦμεν νὰ ὁρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα συζητήσεως πρὸς πλήρη ἐξεύρυνσιν τοῦ τόσον κεφαλαιώδους, διὰ τὴν γαλήνην τῆς χώρας ζητήματος τούτου. Ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἀναμένει καὶ ἀξιοῖ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ὅπως λάβῃ ὅλα τὰ μέτρα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν εἰς τὴν πλήρη ἀποκάλυψιν παῦ ἐγκλήματος καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἐκ τῆς ἀποπείρας θιγέντος πολιτισμοῦ καὶ τῆς ὁμαλότητος τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Διαπιστώνει ἐπίσης, μετὰ λύπης του, τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβε τὰς ἐνδεδειγμένας κυρώσεις διὰ τὰς κατὰ τὰς ἐκλογὰς Θεσσαλονίκης ἐνόμους καὶ πρωτοφανεῖς εἰς τὰ πολιτικὰ χρονικὰ ἐνεργείας τῆς, καὶ πιστεύσασα προκαταδολικῶς εἰς τὸν ἀναμενόμενον ὁρίαμβον τῆς μέχρι τοῦδε σφαλερᾶς πολιτικῆς της, ὁδηγεῖ εἰς ἀναμφισβήτητον ἀποτυχίαν. Ἐν τῇ σπουδῇ της ὅπως καταδικάσῃ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ὑπέβαλεν ἑαυτὴν ὑπὸ τύπον ἀνταλλάγματος εἰς ἀσκόπους πρὸς τὴν ἔκθεσιν τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς δηλώσεις, εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιδάλῃ εἰς ὤμους τοῦ καταπληκτικῶς μειωμένου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος φόρους 500 περίπου ἑκατομμυρίων διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁμολογιούχων. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα σημεῖα τῆς Κυβερνητικῆς ἐνεργείας ἀναμένομεν τὰ προαναγγελθέντα νομοθετικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ κρίνωμεν ταῦτα, Ὀφείλομεν ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι κατὰ τὸ πεντάμηνον διάστημα ἡ Κυβερνητικὴ πρωτοβουλία ἐξηντλήθη εἰς ἐνεργείας καὶ πράξεις στενοῦ κομματικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξεν ἀδράνειαν ἀτύγνωστον εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζωτικῶν προδλημάτων τῆς χώρας, ἐνεφάνισε δὲ ἑαυτὴν ἐπιλήπτμονα τῶν προεκλογικῶν ὑποσχέσεων της.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπραγματοποίησε τὰς προαναγγελθείσας πομπωδῶς οἰκονομίας, τοὐναντίον δὲ ἐπέδαλε διὰ τῶν ἀθρόων μεταθέτεων δαπάνας ἀτελέσπους εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀνεστάτωσε διὰ τούτων τὰς Κρατικὰς ὑπηρεσίας.

Ἓν τέλει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀναμένει καὶ ἀξιοῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ὁμαλότητα, κινουμένη ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δημοκρατικοῦ Συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Ἠκούσαμεν καὶ ἡμεῖς, κύριοι βουλευταί, μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Χαίρομεν ὁμοίως, διότι ἐπὶ τέλους ἐπαναλαμδάνονται αἱ ἐργασίαι τῆς βουλῆς, καὶ χαίρομεν, διότι ναὶ μὲν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐξαιρετικῶς μακρᾶς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος, δὲν ἐστραμάτησεν ἐντελῶς ἡ Νομοθετικὴ ἐργασία, ἀλλ' αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ποτέ, ὡς ἱκανοποιητικὴ τοῦ Σώματος λειτουργία ὄχι μόνον ἀπὸ Νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἀφοῦ εἶναι περιωρισμένη καὶ ἐπιτρέπεται κατὰ τὸ Σύνταγμα μόνον ἐξαιρετικῶς καὶ μόνον δι' ὅλως ἐπείγοντα ζητήματα, ἀλλὰ κατὰ πολὺ μεγαλύτερον λόγον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀσκήσεως τοῦ Κοινοδουλευτικοῦ ἐλέγχου, ὁ ὁποῖος ἂν ἐλειτούργει ἡ Βουλὴ θὰ ἀπησχόλει πολὺ ταύτην, διότι πολλὰ γεγονότα ἔλαδον χώραν, δίδοντα ἀφορμὴν καὶ ἐπιδάλλοντα αὐστηρὰν κριτικὴν ἐκ μέρους τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας. Ἐπαναλαμδανομένων τώρα τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἠμπορῶ νὰ διαδεδαιώσω τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυδερνήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος ὅτι ἡ ἐλπὶς τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν, ὅτι θὰ ἔχῃ ἡ Κυβέρνησις δηλ. τὴν συνδρομὴν τῆς ἀντιπολιτεύσεως πρὸς διεκπεραίωσιν τοῦ Νομοθετικοῦ ἔργου τῆς Κυδερνήσεως, ὅτι ἡ ἐλπὶς αὐτὴ θὰ καταλληθῇ προσπάθεια ἐκ μέρους ἡμῶν νὰ ἱκανοποιηθῇ, μὲ τὴν ἰδικήν μας ἐλπίδα ὅτι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ ὑποδάλῃ ἡ Κυδέρνησις πρὸς τὴν βουλὴν θὰ εἶναι τοιαύτης φύσεως, δὲν θὰ ἔχουν κομματικὸν καὶ φατριαστικὸν χαρακτῆρα, θ' ἀνταποκρίνωνται τόσον πρὸς τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθῇ μεταξὺ τῆς Κυδερνήσεως καὶ ἡμῶν μεγαλυτέρα ἀντίθεσις ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐπιδάλλουν αἱ γενικαὶ διάφοροι κατευθύνσεις τῶν κομμάτων, μεγαλυτέρα ἀντίθεσις ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπουν τὰ πλέον ζωτικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν σήμερον ὄχι τὰς μεγάλας ἀντιθέτεις, καὶ τὴν ὀξείαν κομματικὴν διαπάλην, ἀλλὰ τὴν ἐναρμόνισιν ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων πρὸς ἀντιμετώπισιν μὲ ἠρεμίαν, μὲ ψυχικὴν ἑνότητα τῶν μεγάλων προδλημάτων τοῦ τόπου. Ὁ ἀξιότιμος κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, εἶπεν, ὅτι ἐσχάτως, καὶ ὄχι μόνον ἐσχάτως, ἀλλ' ἀπὸ μηνῶν πολλῶν ἐδημιουργήθη μία πνιγηρὰ ἀτμόσφαιρα ἡ ὁποία δηλητηριάζει τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου ἐπὶ βλάδῃ τῶν ζωτικωτάτων συμφερόντων τοῦ λαοῦ, τόσον τῶν ὑλικῶν ὅσον καὶ τῶν ἠθικῶν. Εὔχομαι ὅπως ἡ Πολιτεία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὄχι μόνον νὰ διασκεδασθῇ αὐτὴ ἡ πνιγηρὰ ἀτμόσφαιρα, ἀλλὰ καὶ νὰ συντελέσῃ, ὥστε νὰ μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ ὅλων ἐκείνων τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν αὐτὴν τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπησχολήθη περισσότερον μὲ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέ

ους. Τὸ ζήτημα εἶναι κολοσσιαίας σημασίας καὶ ἀναγνωρίζεται τοῦτο παρ' ἁπάντων καὶ ὑπῆρξεν ἀτύχημα ὅτι σειρὰ γεγονότων συνετέλεσεν, ὥστε αὐτὸ τὸ κολοσσιαῖον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ συγκεντρώσῃ ὁλόκληρον τὴν προσοχὴν τῆς δημοσίας γνώμης ἐτέθη κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας εἰς δευτέραν γραμμὴν, τῆς δημοσίας γνώμης ἀπασχοληθείσης μὲ ἄλλα. Ζητήματα ἠθικῆς σημασίας μὲ ἄλλα γεγονότα, τὰ ὁποῖα κακῇ μοίρᾳ ἔλαδον χώραν καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ συμπεριφορὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐγέννησεν εὐθύνας ὀαρείας δι' αὐτήν.

Ὀρθῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν πάντων, ὅπως τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα καταλάθῃ εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ ἐν γένει τῆς δημοσίας γνώμης τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν. Ὀφείλω ὅμως νὰ δηλώσω ὅτι, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς αὐτὸς τῆς Κυδερνήσεως, ἀπαιτεῖται ἡ Κυδέρνησις νὰ παραμελήσῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ γεγονότα, ὅλας τὰς συνεπείας τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων, ποὺ ὅπως εἶπεν ὁ ἴδιος ἐδληλητηρίασαν τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ διετάραξαν τὴν πολιτικήν ζωήν μας καὶ ἀπειλοῦν, ἐὰν δὲν ληφθοῦν ἐγκαίρως μέτρα, νὰ προκαλέσουν μεγαλυτέρας ἀνωμαλίας. Ἀλλ' ὅπως ἐτόνισεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως σήμερον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Βουλὴ μὲ τὴν ἐξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυδερνήσεως. Ἀνεκοίνωσεν ἤδη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως ὅτι κατὰ τὴν συσκεψὶν τῆς μεγάλης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, διεφωνήσαμεν πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν τῆς Κυδερνήσεως καὶ συνεπῶς περιττεύει νὰ κάμω ἄλλην δήλωσιν ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενικάς μας ἀντιλήψεις ἐπὶ τῆς γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ἡ Κυδέρνησις. Ὅταν ἐπιστῇ ἡ στιγμὴ νὰ συζητηθῇ λεπτομερῶς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, τόσον ἀπὸ δημοσιονομικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, καὶ ἡ πολιτικὴ τὴ ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Κυδέρνησις εἰς αὐτό, τότε θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἀπόψεις μας. Ἐπίσης δὲν ἐπιθυμῶ σήμερον νὰ εἰσέλθω εἰς ἔλεγχον τῶν ἔργων καὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Κυδερνήσεως, ὅπως ἔπραξεν ὁ ἀξιότιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, διότι δὲν νομίζω ὅτι αἱ σημερινὰι δηλώσεις τῆς Κυδερνήσεως δίδουν ἀφορμὴν νὰ ἐξετασθῇ γενικῶς ἡ πολιτικὴ τῆς Κυδερνήσεως. Δὲν ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φορὰν ἡ Κυδέρνησις ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ζητήσῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, οὔτε ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας γενικὰς προγραμματικὰς δηλώσεις. Εὑρισκόμεθα πρὸ συγκεκριμένων γεγονότων πρὸ ὡρισμένων πράξεων, ἐνεργειῶν, παραλείψεων καί θὰ ἀπέδαινε πρὸς βλάδην τῆς ἐξετάσεως τῶν πράξεων καὶ παραλείψεων αὐτῶν, ἐὰν ἠθέλαμεν σήμερον νὰ γενικεύσωμεν τὴν συζήτησιν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν συνοπτικῶς τὴν ὅλην δρᾶσιν τῆς Κυδερνήσεως κατὰ τὸ διάστημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Ἡμεῖς ἐπιφυλασσόμεθα νὰ κρίνωμεν ἕκαστον τῶν σχετικῶν θεμάτων, ὅταν ἔλθουν κανονικῶς διὰ τοῦ Κυδερνητικοῦ ἐλέγχου, εἴτε ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τῆς ψηφίσεως τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποδάλῃ ἡ Κυδέρνησις ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς. Ἐν τέλει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν διὰ τὸ στυγερὸν ἔγκλημα τῆς ὁδοῦ Κηφισίας. Δὲν εἶχε δίκαιον ὁ ἀξιότιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων θελήσας νὰ παραστήσῃ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ ὡς στρεφόμενον ὅλως ἰδικιτέρως κατὰ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Τὸ ἔγκλημα ἐκεῖνο τὸ στυγερὸν ἐστράφη ὄχι ἐναντίον ἑνὸς κόμματος, ἀλλ' ἐναντίον ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Καί τοῦτο, ὄχι μόνον διότι ἐστράφη κατὰ τῆς κεφαλῆς ἑνὸς μεγάλου κόμματος, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶτις συνεδέθη μὲ ὅλην τὴν τελευταίαν λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ διότι ἐχαλκεύθη κατὰ τρόπον προκαλοῦντα τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἐξέγερσιν καὶ ἀπεπειράθη νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἐγέννησε τὴν φρίκην παντὸς εὐσυνειδήτου καὶ τιμίου ἀνθρώπου.

Ἤκουσα μετ' εὐχαριστήσεως τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ ἀποτρόπαιον αὐτὸ ἔγκλημα. Θὰ ἠθύχμην ὅπως τὴν ἔκφραιν τῆς λύπης αὐτῆς ἀκολουθήσουν ἔστω καὶ ὀραδέως καὶ γεγονότα, ἐνέργειαι Κυδερνητικαὶ καὶ Διοικητικαί, ἐνέργειαι αὐστηραί, αἱ ὁποῖαι νὰ καταδεικνύουν πόσον μετὰ συνεπείας καὶ μὲ αὐστηρότητα ἡ Πολιτεία ἀντιδρᾷ ἐναντίον τοιούτων στυγερῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα κηλιδώνουν τὴν τιμὴν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Διατί εἶπον ἔστω καὶ ὀραδέως νὰ ἐπακολουθήσουν Κυδερνητικαὶ ἐνέργειαι, θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμὴ νὰ τὸ ἐκθέσω, ὅταν ἀσκηθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ Κοινοδουλευτικὸς ἔλεγχος. Ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ ἐνέργεια ἡ Κυδερνητικὴ καὶ Διοικητικὴ εἶναι τόσον ἱκανοποιητικὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὥστε νὰ μὴ καταστῇ τόσον ἀναγκαῖος ὁ Κοινοδουλευτικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς πράξεως αὐτῆς. Ὁμόθυμος πρέπει νὰ εἶναι ἡ γνώμη ὅλης τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, ὁμόθυμος ἡ θέλησις αὐτῆς, ἀνταποκρινομένη πρὸς τὸ αἴσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, λαοῦ ἔχοντος μακρὸν πολιτισμὸν καὶ ὑαθείας ἠθικὰς ἀρχὰς, ὁμόθυμος, λέγω, πρέπει νὰ εἶναι ἡ θέλησις, ὅπως τὸ Κράτος ἀντιδράσῃ μετὰ δριμύτητος μὲ ὅλα αὐτοῦ τὰ μέσα ἐναντίον τοῦ τόσον ἀποτροπαίου ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἕνα νεώτερον Κυλώνειον ἄγος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξαγνισθῇ καὶ θὰ ἐξαγνισθῇ ὁ τόπος. (Χειροκροτήματα)

Γ. Καφαντάρης Ἡ ἔκθεσις, τῶν πεπραγμένων παρὰ τῆς Κυδερνήσεως κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, δὲν ὑποθέτω ὅτι ἔγινε διὰ νὰ ζητήσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως ἀνανέωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σώματος, τοῦ ὁποίου ἡ πλειοψηφία παραμένει πιστὴ εἰς τὴν Κυδέρνησιν. Ἡ ἀνασκόπησις αὐτὴ ὑποθέτω ὅτι εἶχεν ἄλλην ἔννοιαν ἐκδηλώσεως εὐλαδείας πρὸς τὴν Βουλήν, τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως νὰ καταστήσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν της ἐνήμερον τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον διεχειρίσθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας της ἡ Κυδέρνησις τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν. Θετικώτερος δεδαίως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδηλωθῇ ὁ σεδασμὸς αὐτὸς, ἐὰν ἡ Κυδέρνησις εἰσακούουσα πρὸ τριμήνου τὰς ἐπιμόνους τῆς ἀντιπολιτεύσεως συστάσεις ἀπέφευγε τὴν διακοπὴν τῶν κοινοδουλευτικῶν ἐργασιῶν, διακοπὴν καταδεικθεῖσαν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐντελῶς ἄσκοπον, ἤτις ἐπεδράδυνε τὴν Νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ ἀναγκάζει ἤδη τὰ νομοθετικὰ σώματα νὰ ἐπιληφθοῦν ὅλως σπασμωδικῶς καὶ ἐν μέσῳ κυνικῶν καυμάτων τοῦ ἔργου των. Ὁπωσδήποτε ἡ ἐκδήλωσις εὐλαδείας πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς οἱανδήποτε ὥραν, ἔστω καὶ ὀψίμως ἐπερχομένην, ὀφείλει νὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος. Ὅταν εἶδον πρὸ τινος χρόνου ἀναγραφομένην εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν εἴδησιν ὅτι ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως εἰργάζετο εἰς κατάρτισιν τῆς ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων, μοὶ ἐγεννήθη ἡ ἀπορία, εἰς τί τάχα θὰ περιεστρέφετο ἡ ἔκθεσις αὐτὴ, ἂν θὰ ἦτο χρονογραφικὴ μόνον ἐξιστόρησις γεγονότων ἢ καὶ ἐπίδειξις ὄντως ἐνώπιον τοῦ κοινοδουλευτικοῦ ἔργου καὶ ἔξαρσις ὡρισμένων κυδερνητικῶν ἐνεργειῶν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως ὑπῆρξε μᾶλλον περιγραφικὸς ἀσχοληθεὶς κυρίως εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν εἰς τὸν Λονδῖνον πρὸς ρύθμισιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡμῶν χρέους. Εἰς σύσκεψιν λαδοῦσαν πρό τινων ἡμερῶν χώραν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν διετύπωσα συντόμως παρατηρήσεις τινὰς συνοψιζούσας τὰς ἀντιλήψεις μου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ δημοσίου χρέους.

Τιμῶ ἰδιαζόντως τοὺς ἡγηθέντας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ δὲν ἀμφιδάλλω ὅτι καὶ ζῆλον καὶ δραστηριότητα ἀνέπτυξαν διὰ τὴν εὐόδωσιν τῆς ἀποστολῆς των. Ἡ γνώμη μου ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ χειρισμὸς τοῦ ζητήματος τῶν χρεῶν ὑπῆρξεν ἀτυχὴς καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠκολούθησεν ἐξ ἀρχῆς σφαλερὰν κατεύθυνσιν, συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι ἡ δύσκολος θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ὅτι περιήλθομεν καὶ ἡ ἀνάληψις τῆς σωρείας ἐκείνης τῶν βαρῶν καὶ τῶν δεσμεύσεων,

τὰς ὁποίας βλέπομεν ἀναγεγραμμένας εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσε σήμερον, ὅτι δὲν θὰ ἦτο σκόπιμος ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ διεξαγωγὴ τῆς συζητήσεως αὐτῆς καὶ ἡμεῖς εἴμεθα σύμφωνοι. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ διευκρινίσωμεν εἶναι, ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης ὑποθέσεως δύναται βεβαίως νὰ ὁρισθῇ, ἀφοῦ αἱ διαπραγματεύσεις φθάσουν εἰς ὁριστικώτερον σταθμόν. Ἐὰν πρόκειται ὅμως νὰ παρατοθοῦν ταχέως θὰ ὠφειλε νὰ ἐπισπευθῇ αὐτὴ ἐν περιπτώσει ἐπιδράδυνσεως.

Π. Τσαλδάρης. (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Σύμφωνοι.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπαξετάθη περισσότερον ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος, δὲν ἔχομεν δὲ καὶ ἡμεῖς στοιχεῖα ἐπαρκῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς συζήτησιν ἐμπεριστατωμένην, ἐφ' ὅσον τὰ μὲν οἰκονομικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑπεβλήθησαν ἀκόμη εἰς τὴν Βουλήν, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς καθυστερεῖ ἐπίσης καὶ δὲν εἴμεθα συνεπῶς καὶ ἡμεῖς εἰς θέσιν νὰ ἐπικρίνωμεν ἢ νὰ ἐγκρίνωμεν τὴν ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω ἀπὸ τοὐδε τὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι παρὰ πᾶσαν καλὴν θέλησιν οὐδαμοῦ κατώρθωσα δυστυχῶς νὰ ἀνεύρω πνεῦμα περισυλλογῆς καὶ προσπάθειαν οἰκονομιῶν εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως. Τοὐναντίον αἱ χειρίστου ἀπάναι, αἱ δαπάναι ἐκλογικῆς καὶ κομματικῆς φύσεως καὶ ηὔξησαν καὶ βαίνουν ὁλοέν αὐξανόμεναι, καθ' ἣν στιγμὴν μελετῶνται καὶ παρασκευάζονται νέα φορολογικὰ βάρη ἐπιβαλλόμενα ἐπὶ τῶν λαϊκῶν ἰδίᾳ τάξεων

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνεφέρθη εἰς τὰς ἀνακοινώσεις του καὶ εἰς τὸ ἀποτρόπαιον ἔγκλημα τῆς ὄγδοης Ἰουνίου χαρακτήρισας αὐτὸ ὡς ἀπαίσιον περιστατικὸν ὡς ἀπόπειραν βδελυρόν. Θὰ χρειασθῇ βεβαίως καὶ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης νὰ γίνῃ εὐρυτάτη συζήτησις εἰς εἰδικὴν ἡμέραν, ὥστε νὰ παρέλκῃ σήμερον ἡ λεπτομερεστέρα ἐξέτασις. Ἡ ἐξέτασις αὕτη δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ παραμείνῃ ἀνεπηρέαστος ἡ δικαιοσύνη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος αὐτῆς. Ἡ ἐξέτασις θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ὅτι ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην μόνον τῆς Κυβερνήσεως διὰ παραλείψεις καὶ ἐνεργείας της μὴ συμβαλούσας εἰς τὴν διαλεύκανσιν τοῦ ἐγκλήματος διαλεύκανσιν, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐθεώρησε, καὶ ὀρθῶς, ὡς ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησίν του, διαλεύκανσιν τὴν ὁποίαν ἀξιοῖ ὅμως ἡ κοινὴ γνώμη διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ ταχύτατα πληγὲν αἴσθημα τοῦ δικαίου καὶ ἐξασφαλισθῇ ἡ κανονικὴ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς ζωῆς καὶ διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸ μέτωπον τῆς πατρίδος μας ὁ ἐγκολαφθεὶς εἰς αὐτὴν ῥῶπος.

Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἤμην εἰς θέσιν νὰ εἴπω, ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τοιαύτης φύσεως ὑπόθεσιν, ὑπῆρξαν δι' ἡμᾶς ἱκανοποιητικαί.

Δὲν εἶναι δυστυχῶς δυνατὸν νὰ τὸ εἴπω.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ἀκόμη ὅτι λίαν συντόμως, ἔστω καὶ ὀψίμως, θὰ δώσῃ ἡ Κυβέρνησις ἀποδείξεις δι' ἔργων καὶ ὄχι διὰ λόγων ἐνισχύσεως τῆς ἀνακρίσεως εἰς τὸ τραχύτατον ἔργον της, ὅπως ὁλόκληρος ἡ σκοτεινὴ αὐτὴ ὑπόθεσις ἔλθει εἰς φῶς καὶ ἐπέλθει ὁ ἀναγκαῖος ἐξαγνισμός.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως παρῆλθεν ἐν σιγῇ τὴν ἐκλογὴν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὰ ἔκτροπα τὰ λαβόντα χώραν εἰς αὐτήν, ἐφ' ᾧν ἀναμένοντι εἰς μάτην μέχρι τοῦδε αἱ ἀναγκαῖαι κυρώσεις, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἡ περιφρούρησις τῆς γνησιότητος τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν προέβη, ἂν καλῶς ἀντελήφθην, σήμερον εἰς ρητὴν καὶ κατηγορηματικὴν δήλωσιν, ἄφησεν ὅμως σαφῶς νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἐμμένει εἰς τὰς γενομένας προσφάτως πρὸς τὸν τύπον ἀνακοινώσεις του καθ' ἃς ἡ Κυβέρνησις ἐννοεῖ νὰ ἐμμείνῃ ἀπαρεγκλίτως εἰς τὴν ὀδὸν τῆς νομιμότητος καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Πολιτεύματος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός της. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ δήλωσις αὐτὴ εἶναι ὁριστική, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ τὸ πᾶν, ὅπως διαλυθῇ ἡ πνιγηρὰ ἀτμόσφαιρα περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῶν ἀνησυχιῶν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ ἀπειλὴ τῶν ἀνωμάλων λύσεων, ἡ ἐπισειομένη μέχρις ἐσχάτων παρ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθήσῃ—καὶ εἶναι τὸ συμφέρον της νὰ τὸ πράξῃ,—τὴν ὁδὸν τῆς ψυχικῆς τοῦ λαοῦ ἑνότητος καὶ συμπνοίας καὶ παράσχῃ ὅλας τὰς ἐγγυήσεις διοικητικῆς ἀμεροληψίας καὶ πραγματικῆς τονώσεως τοῦ ἔργου τῆς δικαιοσύνης, θὰ μᾶς εὕρῃ, θὰ ἦτο περιττὸν νὰ τὸν ἐπαναλαμβάνωμεν, προθύμους νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτὴν ἐνίσχυσιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκόλων περιστάσεων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξηγούμεθα: Ὅταν λέγωμεν «ἐνίσχυσιν» δὲν ἐννοοῦμεν βέβαια ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πολλοὶ φαίνονται ὑποστηρίζοντες, δὲν ἐννοοῦμεν ὡς «ἐνίσχυσιν» τὴν ἐξουθένωσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ τὴν δουλικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κομματικῶν τῆς Κυβερνήσεως συμφερόντων καὶ τὴν τυφλὴν ἔγκρισιν μέτρων ἐπιβλαβῶν. Αὐτὸ ἐὰν τὸ ἔπραττε ἡ ἀντιπολίτευσις θὰ ἦτο ἔνοχος ἀληθοῦς προδοσίας τῶν λαϊκῶν συμφερόντων. Ὅταν λέγωμεν «ἐνίσχυσιν» ἐννοοῦμεν τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς Κυβερνήσεως προθέσεων καὶ ἄσκησιν ἀγρύπνου ἀλλὰ καλοπίστου καὶ ἀνυστεροβούλου ἐλέγχου τοῦ κυβερνητικοῦ ἔργου καὶ τὴν ἀποτροπὴν διὰ τῆς διαφωτίσεως καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς κοινῆς γνώμης βλαβερῶν καὶ ἐπιζημίων πράξεων. Δὲν θὰ ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν, κύριοι, ἐὰν ἐδεδοίκουν ὅτι μᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ μέχρι τοῦδε πορεία τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἱκανοποιεῖ φαντάζομαι οὔτε αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐὰν συνέβαινε τὸ ἀντίθετον θὰ ἀπετέλει τοῦτο σύμπτωμα λυπηρόν. Ἂς ἐπιδοθῇ τοὐλάχιστον ἤδη ἀπερίσπαστος εἰς τὴν ἀληθῆ της ἀποστολὴν διὰ νὰ συντελέσῃ ὥστε νὰ λησμονηθοῦν αἱ δυσάρεστοι τοῦ πενταμήνου ἀναμνήσεις. Εἰς τοὺς σκληροὺς καιροὺς ποὺ μᾶς ἔλαχαν μόνον φωτεινὴ κυβερνητικὴ δρᾶσις στερεώνει τὰς κυβερνήσεις καὶ προάγει τοὺς λαούς. (Χειροκροτήματα).

Ι. Ριζιώτης. (Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀγροτικῆς ὁμάδος κ. Μυλωνᾶ).

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώσωμεν ὅτι διαφωνοῦμεν ἀπολύτως εἰς τὴν τροπὴν ποὺ ἔλαβον καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν διεξήχθησαν ἐν Λονδίνῳ αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ὁμολογιούχων. Ἐνῷ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἔκθεσις συνταχθεῖσα μετὰ πλήρους ἀντικειμενικότητος καὶ ἀμεροληψίας διεπίστωσε τὴν οἰκονομικὴν ἀδυναμίαν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ Δημοσίου χρέους μας σύμφωνα πρὸς τὴν οἰκονομικήν μας ταύτην ἀδυναμίαν, αἱ διαπραγματεύσεις κατέληξαν ὥστε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ δεχθῇ νὰ πληρώσῃ ποσοστὸν ἐγγίζον περίπου τὰ 30 ο/ο καὶ μάλιστα νὰ δεχθῇ νὰ πληρώσῃ τὸ ποσοστὸν τοῦτο κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τῶν ὁμολογιούχων, ἐπιμονῆς βασιζομένης εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῶν πληροφορίας καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἐπίσημον ἔκθεσιν τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει ἔτι μᾶλλον εἰς βάρος τοῦ λαοῦ καθόσον ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη ὅπως τὸ ποσοστὸν τοῦτο πληρώσῃ διὰ τῆς ἐπιβολῆς νέων φορολογικῶν βαρῶν καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ἀναλόγου αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τῶν προϊόντων μας καὶ ἰδίᾳ τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς σταφίδος. Ἡ διακοπὴ τῆς οἰκονομικῆς διασκέψεως τοῦ Λονδίνου κατ' οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν ὑποχώρησιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, διότι ἡ οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῆς χώρας πρὸς πληρωμὴν εἶναι ἄσχετος πρὸς πᾶν διεθνῶς ληφθησόμενον μέτρον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς παγκοσμίου κρίσεως. Συνεπῶς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξασφαλίσει τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πληρωθησομένου ποσοῦ διὰ τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων μας εἰς τὰς πιστωτρίας χώρας ἡμεῖς κηρυσσόμεθα κατὰ πάσης πληρωμῆς καὶ ἐναντίον πάσης ἐπιβολῆς νέων φορολογικῶν βαρῶν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος πιστοποιεῖται ἡ συνεχὴς πτῶσις τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου, ἡ ἔντασις τῆς κρατούσης ἀνεργίας καὶ ἡ ἀπαθλίωσις τῶν λαϊκῶν τάξεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως

εἰς τὸ ἀπαίσιον κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἔγκλημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκφράζομεν τὸν βαθὺν ἀποτροπιασμόν μας, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αὐτὴ δὲν ὑπῆρξε, ἀνάλογος πρὸς τὴν βαρύτητα καὶ τὴν σκαιότητα τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ πλήρης διαλεύκανσις αὐτοῦ εἶναι στοιχειώδης ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς χώρας. Αἰσθανόμεθα ἐν τέλει τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἄμεσον ρύθμισιν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὁποίων στενάζει ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμός.

Κ. Γαβριηλίδης. Μετὰ μακρὰν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἡ Κυβέρνησις καὶ προέβη εἰς ἀνακοινώσεις πρὸς αὐτὸ ἀσχληθεῖσα κατὰ μέγα μέρος μὲ τὸν διακανονισμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου ἤτοι μὲ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁμολογιούχων. Φαίνεται ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ συζητηθῇ ἐκ νέου καὶ θὰ λάβωμεν τότε ἀφορμὴν νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἀπόψεις μας. Εἶμαι ἐν τούτοις ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω ὅτι εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑποφέρει τὰ πάνδεινα καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐσχάτην ἐξαθλίωσιν, ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ νὰ φροντίσῃ, τὸ πῶς θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ψωμὶ τοῦ πάσχοντος λαοῦ, φροντίζει νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς ξένους ὁμολογιούχους. Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι θὰ εἴπωμεν τὰς ἀντιλήψεις μας, ὅταν θὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν ἂν καὶ αἱ ἀντιλήψεις μας αὐταὶ εἶναι ἀπολύτως γνωσταί. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔγκλημα τῆς λεωφόρου Κηφισσίας ἡ Κυβέρνησις ἐξέφρασε τὴν λύπην της καὶ ἐδήλωσε, ὅτι ἔπραξε τὸ καθῆκόν της. Θὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ δηλώσωμεν ὅτι δὲν εἴμεθα σύμφωνοι καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπραξε τὸ καθῆκόν της. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ δύο μηνῶν ἔπαυσε ἀσχολούμενος μὲ τὰ οἰκονομικά του προβλήματα συζητῶν τὸ ἔγκλημα τῆς Λεωφόρου Κηρισσίας. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπομνήσω εἰς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὰς δηλώσεις του, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἡ τιμωρία ἐντὸς 24 ὡρῶν τῶν ἐνόχων εἶναι ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἡμεῖς ζητοῦμεν ἀμέσως τὸν διακανονισμόν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἀρίνων τὸ οἰκονομικὸν του πρόβλημα. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠσχολήθη διόλου κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μὲ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, μὲ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἀγρόται. Ἔχομεν καταστροφὰς εἰς τὸν Νομὸν Σερρῶν, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ οὔτε μνείαν ἔκαμε ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν πεῖναν καὶ τὴν φτώχειαν τοῦ λαοῦ. Ἔχομεν 200,000 ἀνέργους καὶ ἡ Κυβέρνησις οὔτε ἐσκέφθη νὰ εἰπῇ, μὲ ποῖα μέτρα θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα. Τοὐναντίον αἱ διώξεις ἐναντίον τῶν ἀγροτῶν συνεχίζονται. Ἐν ἐκ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ ἀνεκούφιζον τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου δὲν ἤρχισε νὰ λειτουργῇ καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν μέγα μέρος τῆς παραγωγῆς ἐπωλήθη ἤδη εἰς τοὺς ἐμπόρους ἐκμεταλλευτάς. Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχωμεν τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, ὅταν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς καταλήψεως τῆς ἐξουσίας ὅλαι αἱ πράξεις της ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ στενοῦ κομματικοῦ συμφέροντος;

Δὲν ἐσκέφθη ἡ Κυβέρνησις εἰμὴ πῶς νὰ ἀποκτήσῃ τὴν Κυβερνητικὴν πλειοψηφίαν. Εἴδομεν Ὑπουργοὺς καὶ Βουλευτὰς εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς Θεσσαλονίκης νὰ μεταβάλλωνται εἰς ἀληθινοὺς τραμπούκους, (Θόρυβος, φωναί, διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος καὶ τοῦ κέντρου).

Λ. Κριεζῆς. Νὰ ἀνακαλέσῃ κ. Πρόεδρε. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ. Τραμπούκος εἶναι αὐτὸς καὶ τραμπουκισμοὶ εἶναι αὐτὰ ποὺ λέγει.

Ι. Μάλλωσης. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ συνεχίσῃ. Θὰ ἀνακαλέσῃ.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις εἶναι διατεθειμένη νὰ δεχθῇ οἱονδήποτε ἔλεγχον ὡς ἔλεγχον ἀλλὰ δὲν δύναται, διότι γίνονται σήμερον γενικαὶ ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ λάβῃ τὸν λόγον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ ὁπωσδήποτε τῶν κ. Βουλευτῶν. Ἐκαστος ἐκ τούτων νὰ κάμῃ καὶ μίαν ἐπερώτησιν. Ἂς γίνῃ μία ἐπερώτησις δι' ὅλα τὰ ζητήματα εἴτε τῶν ἐκλογῶν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως, ἀλλὰ δὲν δύναται, ὅπως τὸ πρᾶγμα αὐτὸ νὰ γίνωνται αἱ συζητήσεις ἐνταῦθα, νὰ ὁμιλοῦν ἄνδρες εἰς ἄλλον ἐντελῶς τόπον. Καταγράψατε τὴν Κυβέρνησιν, γράψατε μίαν ἐπερώτησιν, εἰπέτε ὅτι θέλετε καὶ θὰ εἰσθε τότε ἐν τάξει.

Κ. Γαβριηλίδης. Δὲν πρόκειται νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν.

Ε. Χατζηδάκης. Πρέπει νὰ ἀνακληθῇ ὁ Πρόεδρος ἄλλως δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἀθλιότητα ταύτην.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἂς γραφῇ ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι εἰς τὸ βῆμα αὐτὸ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου ἐξασφαλίζεται τοιαύτη ἄνεσις, ὥστε οὔτε οὐ δίκαιον διαπραττόμενον νὰ μὴ δύναται νὰ θιχθῇ. Ἀλλὰ ἡ κυριωτέρα εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐργασίας καὶ ὅρκον τοιοῦτον κατωτέρω δὲν τηρεῖτε κ. Βουλευτά, δὲν ἐκτελεῖτε τὸ καθήκον σας.

Α. Παπαναστασίου νομίζω ὅτι ἡ ἄδικωσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀσκηθῇ ἰδιαίτερος ἔλεγχος ἐπὶ ἐδικῶν θεμάτων εἶναι δικαία καὶ ἀνταποκρίνεται ὄχι μόνον εἰς τὸ συμφέρον τοῦ σώματος καὶ τὴν ταχυτικωτέραν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ συμφέρον τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία βέβαια θὰ ἐζημιοῦτο ἐὰν ὅλα αὐτὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν σπουδαιότατα συνεπτύσσοντο εἰς μίαν γενικὴν συζήτησιν διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐδόθησαν ἀφορμὴν βεβαίως αἱ δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ αὐτὸ θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Βουλευτὴν τῆς Θεσσαλονίκης ἀντιπρόσωπον τοῦ ἑτέρου τῶν ἀγροτικῶν κομμάτων νὰ μὴ θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας.

Δ. Κριεζῆς. Ὀφείλει νὰ ἀνακαλέσῃ ὁ κ. Βουλευτὴς Χαιρῶ τὸν λόγον κ. Πρόεδρε ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος.

Πολλοὶ βουλευταί (ἐκ τῆς δεξιᾶς) νὰ ἀνακαλέσῃ νὰ ἀνακαλέσῃ.

Ι. Μάλλωσης. Νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὸς ὁ κομμουνιστής.

Πολλοὶ βουλευταί. Πλησιάζουν πρὸς τὸ βῆμα ζητοῦντες ἀπὸ τὸν ῥήτορα νὰ ἀνακαλέσῃ. Δημιουργεῖται θόρυβος καὶ ὁ κ. Πρόεδρος διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ πέντε λεπτά.

Πρόεδρος. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις. Κύριοι βουλευταὶ πρέπει νὰ συνετελέσωμεν ὅλοι εἰς τὸ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν κανονικότητα τῆς Συνεδριάσεως.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ἐπεισόδιον ἔλαβε χώραν καθ' ἣν στιγμὴν ὡμίλουν καὶ προσπάθουν νὰ ἄρω τὰς ἀφορμὰς παρεξηγήσεως καὶ συγχύσεως (Θόρυβος) Παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ τερματίσω τὸν λόγον μου. Ἀπλῶς ἔλεγα ὅτι εἶναι συμφερότερον καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν Βουλὴν καὶ διὰ τὴν πλειοψηφίαν καὶ διὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν ὁ ἔλεγχος δι' αὐτὰ τὰ ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ὑπεύθυνον τὴν Κυβέρνησιν, νὰ διεξαχθῇ κανονικῶς ἀρῦ ὑποβληθοῦν αἱ σχετικαὶ ἐπερωτήσεις. Καὶ ἤθελον νὰ εἴπω ἀκόμη ὅτι ὁ Θόρυβος αὐτὸς καὶ ἡ ἐξέγερσις ἡ ὁποία προεκλήθη ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου, κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον εἶναι ἐλάχιστα δικαιολογημένη, καθόσον δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος πρώτιστα, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, φυσικὰ ἀμέσως μετὰ τοῦ βήματος, ὅτι ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος εἶναι ἕνας νέος αὐτοδημιούργητος, μόνος του σπουδάσας, μόνος του ἐργάσθεις εἰς τὴν μελέτην τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, μόνος του ἐκμαθὼν ἀκόμα καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν ἑλληνικήν, διότι ἀνῆκεν εἰς τοὺς πρόσφυγας. Κατὰ συνέπειαν ἔπρεπε νὰ λαμβθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσον κύριος τοῦ βήματος ὅσον εἶναι

οἱ παλαιότεροι συνάδελφοι καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ τόση σημασία εἰς λέξιν τινά, τὴν ὁποίαν ἐξέφερε καὶ ἡ ὁποία ἔθιγε ἄλλους συναδέλφους, ὁ ὁποῖα τέλος πάντων δὲν ἠμπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς κοινοβουλευτική. Καὶ ἔχω ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι ὅταν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον συνάδελφον νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν λέξιν αὐτήν, ἡ ὁποία ἐνόμιζεν ὅτι χρωματίζει, χωρὶς τέλος πάντων νὰ προσβάλλῃ,χρωματίζει τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του, ὅτι θὰ ἦτο πρόθυμος ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, ν' ἀνακαλέσῃ τὴν λέξιν αὐτήν, διότι δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις νὰ προσβάλῃ κανέναν. Καὶ ἔχω πεποίθησιν ὅτι ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος θὰ θελήσῃ ν' ἀνακαλέσῃ τὴν λέξιν αὐτήν. Ἀλλὰ ἐὰν τοῦτο γίνῃ κ. Πρόεδρε τῆς Βουλῆς ἐρωτῶ τί πρέπει νὰ γίνῃ καὶ πῶς νὰ χαρακτηρισθοῦν αἱ βίαιαι πράξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν στρέφονται μόνον κατὰ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου, ἐστράφησαν κατὰ τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς, τοῦ ὁποίου κατὰ τὸν πλέον ὠμὸν τρόπον ἠθέλησαν νὰ διεκδικήσουν τὰ δικαιώματα οἱ ἀξιότιμοι κ. συνάδελφοι., προσέβαλον αὐτὴν τὴν Βουλὴν αὐτὴν τὴν πολιτικὴν μας ζωὴν αἱ πράξεις αὐταί, αἱ βίαιαι. Καὶ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπιχειρεῖται νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπὸ τὸ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν Βουλήν.

Εἶναι ἔναυλοι ἀκόμη οἱ λόγοι τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε μίαν γενικὴν προσπάθειαν πρὸς διασκέδασιν τῆς πνιγηρᾶς ἀτμοσφαίρας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν σπουδαιοτάτων ζητημάτων. Καὶ ἐρωτῶ καὶ ἐγὼ εἶναι ἀπήχησις τῶν λόγων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἡ συμπεριφορὰ των ἀξιοτίμων συναδέλφων, ἡ βιαία καὶ ἀνάρμοστος; Ἐπιθυμῶ, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ ὁ ἀξιότιμος κ. συνάδελφος ἀνακαλέσῃ ἡ Βουλὴ νὰ κολάσῃ ὡς ἐμπρέπει τὴν συμπεριφοράν, τὴν βιαίαν, τῶν συναδέλφων, ἡ ὁποία ὅπως εἶπον ἀποτελεῖ προσβολὴν καὶ κατὰ τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τοῦ Προεδρείου καὶ ἐν γένει κατὰ τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς.

Κ. Γαβριηλίδης. Κ. Βουλευταί, ἡμουν ἕτοιμος μόλις ἐδημιουργήθη ὁ Ὀόρυβος νὰ ἀνακαλέσω τὴν φρᾶσιν αὐτήν, διότι ἁπλούστατα ἡ φρᾶσις αὐτή, τὴν ὁποίαν ἐξεστόμισα, ἐνόμισα, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ θίξῃ ἁπλούστως κανένα. Διότι καὶ ἂν δὲν παρηκολούθησα τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ἤκουσα καὶ ἐδιάβασα ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὅτι μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἐπροφέρθησαν λέξεις βαρύτεραι καὶ χειρότεραι. Ἀλλ' ἐφόσον ὅπως σᾶς εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος καὶ ὅπως γνωρίζετε καὶ σεῖς διὰ πρώτην φορὰν ἀνέρχομαι εἰς τὸ βῆμα εἶμαι δικαιολογημένος, ἴσως, διότι δὲν ἀπέκτησα τὸ κοινοβουλευτικὸν τάκτ, ἀλλὰ διατί δὲν τὸ ἀπεκτήσατε καὶ σεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόσα χρόνια ἐκλέγεσθε Βουλευταὶ καὶ συμπεριφέρεσθε μὲ τὴν τρόπον αὐτὸν καὶ μὲ κατεβάσατε ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ μοῦ καταξεσχίσατε τὰ ροῦχα; (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Πῶς πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ αὐτό;

Τινὲς Βουλευταί (ἐκ τῆς δεξιᾶς) ὀφείλει νὰ ἀνακαλέσῃ κ. Πρόεδρε.

Κ. Γαβριηλίδης. Νομίζω κύριοι ὅτι ὅταν δημιουργεῖται ἕνα ζήτημα τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν τάξιν κάθε ῥήτορα παρεκτρεπόμενον. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα ἔχω καὶ ἐγὼ τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν γνώμην της διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν συναδέλφων πρὸς ἐμέ.

Π. Μπούμπουλης. Μᾶς ἠνάγκασε νὰ συμπεριφερθῶμεν οὕτω.

Π. Τσαλδάρης (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἠσυχάσατε κύριοι Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ συζήτησις ὅταν θέλει ἕνας ἕκαστος ἀπὸ τὴν θέσιν του νὰ λησμονῇ ὅτι εἶναι ἕνας Πρόεδρος, ὁ ὁποῖος διευθύνει. Διότι αὐτὸ τὸ ὁποῖον γίνεται ἐδῶ εἶναι μία διαρκὴς ἀνωμαλία, ὄχι ἀνωμαλία πλέον, ἀλλὰ μία ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὸν ὁποῖον διὰ διαφόρους λόγους πρέπει νὰ ἐκτιμῶμεν.

Ὁ κ. Βουλευτὴς ἀληθῶς παρεξετράπη. Δὲν γνωρίζω τοὺς λόγους οὔτε δύναταί τις ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ γνωρίζῃ ὑπὸ ποίους ὅρους εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλήν, ὥστε νὰ δικαιολογῆται διὰ μίαν παρεκτροπήν του. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἔρχεται ἐδῶ μετὰ τὰ ὅσα ἔγιναν νὰ ἀνακαλέσῃ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶπεν, νομίζω ὅτι ἀσφαλῶς, ἀσφαλέστατα, τὸν ἀπαλλάσσει πάσης οἱασδήποτε μομφῆς καὶ νομίζω πλέον ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει οὐδεμίαν μομφὴν κατὰ τοῦ ῥήτορος. Ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι βουλευταὶ ἐν γένει πρέπει νὰ τηρήσουν τὴν αὐτὴν στάσιν, διότι δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ διεκδικηταὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Προέδρου, διότι πᾶς ὅστις αὐθαιρέτως λαμβάνει τὸν λόγον, ἀκόμη περισσότερον πρέπει νὰ ἐπικριθῇ, ἔστω καὶ ἂν πράττῃ τοῦτο, διότι ἐξεστομίθη ὑπό τινος βουλευτοῦ βάναυσος φράσις καταδικαστέα καθ' ὁλοκληρίαν. Διότι ἐναπόκειται εἰς τὸν Πρόεδρον νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸνπαρεκτραπέντα βουλευτήν, ὅπως ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν του. Ἐὰν ἐγνώριζον τὴν πρᾶξιν αὐτήν, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸν Κανονισμόν, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται εἰς κάθε αἴθουσαν, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, διότι πρόκειται περὶ ἑνὸς σώματος, ἔχοντος τοιαύτην ἀποστολὴν καὶ τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, διότι ἔχει τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ λαοῦ, δὲν θὰ εἴχαμεν τὰ ἐπεισόδια αὐτά. Δὲν θὰ ἐπιμείνω νὰ εἴπω περισσότερα. Νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ εἴπω αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ὅτι ἐκπροσωπῶ τὴν γνώμην πάντων ἀνεξαιρέτως καὶ πτέρυγος καὶ ἀνεξαιρέτως ποίαν θέσιν ἔχω εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ ἐπιθυμία ὅλων εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι, νὰ διεξάγωμεν τὰς συζητήσεις μετὰ πάσης τάξεως καὶ εὐπρεπείας. Νομίζω ὅτι πρέπει ὅλον αὐτὸ τὸ λυπηρὸν ἐπεισόδιον νὰ τὸ Θεωρήσωμεν λῆξαν.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς λῆξαν ;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ τὸ θεωρήσωμεν λῆξαν. Ἐὰν δὲν τὸ κάμετε, τότε θέλετε ν' ἀνάψετε μίαν νέαν πυρκαϊάν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐμεῖς προεκαλέσαμεν μίαν νέαν ἀνάκλησιν. Ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς καθ' ὁμόθυμον ἀπόφασιν νὰ ἀνακληθοῦν εἰς τὴν τάξιν οἱ παρεκτραπέντες βουλευταί.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ τὸ ὁποῖον ζητεῖτε εἶναι, ὅτι θέλετε πάλιν ν' ἀνάψετε πυρκαϊάν.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι. Ὄχι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ μόνον ἔχω νὰ εἴπω—ἂς κάνῃ ὅ,τι ὁ κ. Πρόεδρος θέλει.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ συνεδρίασις ἐξελίσσετο ὁμαλώτατα, μέχρι τινός, δὲν ἐπέπρωτο ὅμως νὰ λήξῃ ὁμαλῶς. Ἡ φράσις τὴν ὁποίαν ἐξήνεγκεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἦτο βεβαίως ἄτοπος εἰς αἴθουσαν Βουλῆς. Μοῦ ἐδόθη ὅμως ἡ πληροφορία ὅτι ὁ ἴδιος συνάδελφος ἀναγνωρίσας τὸ ἄτοπον τῆς φράσεώς του εἶχε στραφῇ ἤδη πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον νὰ δηλώσῃ εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο ἕτοιμος ν' ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν καὶ νὰ ἐκφράσῃτὴν λύπην του. Καὶ θὰ ἔλειπεν οὕτω τὸ ἐπεισόδιον. Ἐδόθη ἤδη ἡ ἐξήγησις, ἐξήγησις ἀκριβὴς ὅτι ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης δὲν εἶχε καμμίαν πρόθεσιν προσβολῆς, ἀλλ' ἤθελε, δι' ὅσων εἶπε, νὰ προσδώσῃ ἐντονώτερον χρωματισμὸν εἰς τὴν ἔκφρασίν του. Καὶ τὸ ἄτοπον μὲν τῆς φράσεως ἀνεγνωρίσθη. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τούτου μέχρις ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐπηκολούθησαν ἡ ἀπόστασις εἶναι τεραστία. Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ κρίνῃ τοὺς ὁμιλοῦντας ἀπὸ τοῦ βήματος Βουλευτάς, καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ διὰ χειροδικίας τὰς ἀντιλήψεις του περὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς εὐκοσμίας. Ὑπάρχει ὁ κανονισμὸς ὁ ρυθμίζων τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος, καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὁ ἐποπτεύων ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, καὶ ἐφαρμόζων τοὺς κανόνας τῆς διαδικασίας τῆς διαγραφομένης διὰ τὴν ἀνάκλησιν εἰς τὴν τάξιν τῶν παρεκτρεπομένων Βουλευτῶν. Πέραν τῶν κυρώσεων τούτων κανεὶς δὲν δικαιοῦται νὰ ὑψώνῃ τὴν βίαν

καὶ τὴν χειροδικίαν ὡς ρυθμιστὴν τῆς Κοινοβουλευτικῆς τάξεως. Τί θέλετε ἐρωτοῦν τώρα νὰ γίνῃ; Ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος ἀνεκάλεσε τὴν φρᾶσιν, ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐχειροδίκησαν δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀνακαλέσουν τὴν χειροδικίαν των, εἶναι τοῦτο ἀληθές, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ γεννᾶται ἐπιτακτικωτέρα ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις, ἐὰν πραγματικῶς πρόκειται νὰ διεξάγεται ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς πολιτικὸς ἀγὼν καὶ ὄχι ἄλλης φύσεως πάλη, ὅπως βουλευταί, οἵτινες εἰς στιγμὴν παροξυσμοῦ ἐβιαιοπράγησαν, νὰ ἐκφράσουν τὴν εἰλικρινῆ των ὀλῦψιν καὶ μεταμέλειαν διὰ τὰς βιαιοπραγίας των καὶ μετὰ τοῦτο σύσσωμος ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τὰς διαμαρτυρίας της διὰ τὰς ἀξιοθρηνήτους αὐτὰς σκηνάς, διὰ νὰ ἠμποροῦμεν νὰ λέγωμεν ὅτι ὑπάρχουν ἐγγυήσεις τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν.

Δ. Κριεζῆς. Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω ἂν ὁ συνάδελφος κ. Γαβριηλίδης ἐξέφρασε τὴν λύπην του καὶ ἀνεκάλεσε.

Πρόεδρος Ἀνεκάλεσε.

Δ. Κριεζῆς. Τότε εἶμαι καὶ ἐγὼ ὑποχρεωμένος νὰ ἐκφράσω καὶ τὴν ἰδικήν μου λύπην διότι ἐξαναγκασθεὶς ἀπὸ τὴν φρᾶσιν τοῦ κ. συναδέλφου συμπεριεφέρθην ὡς συμπεριεφέρθην..

Πρόεδρος. Τὸ ἐπεισόδιον Θεωρεῖται λῆξαν. Ὁ κ. Γαβλιηλίδης νὰ συνεχίσῃ τὸν λόγον.

Κ. Γαβριηλίδης. Σκοπός, συνεχίζει, τοῦ λόγου μου ἦτο νὰ δηλώσω ὅτι τὸ ἀγροτικὸν κόμμα τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἱκανοποιημένον καθόλου ἀπὸ τὴν πεντάμηνον δρᾶσιν τῆς Κυβερνήσεως, διότι κατ' αὐτὴν ἀπησχολήθη μόνον μὲ τοὺς ξένους καὶ ἐντοπίους ὁμολογιούχους καὶ τὴν ἐπιδίωξιν στενῶν κομματικῶν συμφερόντων καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο. Ἐπίσης ἔδειξεν ἓν μῖσος ἐναντίον τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ εἴδομεν ἐφημερίδας νὰ ἀπειλοῦν τὸν χωρισμὸν τῶν προσφύγων καὶ νὰ τοὺς κατηγοροῦν ὅτι δὲν ἔχουν ἐκλογικὴν συνείδησιν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ παράταξις τῶν ἀφωμοίωνε τοὺς ἑβραίους καὶ τοὺς ἄλλους ψηφοφόρους. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδέαν ὅτι αὐτὸ ἦτο δίκαιον. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν δὲν ἐγένετο δι' ἀπόδοσιν δικαιοσύνης ἀλλὰ διὰ κομματικούς λόγους, ὅπως διὰ κομματικοὺς λόγους ἐπιχειροῦν καὶ τὴν δημιουργίαν Νομοῦ Κιλκίς. Ἡ Κυβέρνησις λοιπόν, τονίζομεν ὅτι σκέπτεται κομματικὰ καὶ ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ λύσῃ τὰ μεγάλα ζητήματα,τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὰς μεγάλας μάζας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Δ. Χατζηγιάννης. Ὁμιλῶν ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀγροτικῆς παρατάξεως' ἤτις συμπράττει μὲ τὴν Κυβέρνησιν λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ὑπολογίζῃ ἐπὶ τῆς ψήφου της. Κρίνων τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρεέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν παραπονεῖται διὰ τὴν παράλειψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις παρὰ τὴν δοθεῖσαν διὰ τῆς Βουλῆς ἐξουσιοδότησιν δὲν εἰσήγαγε εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἔγκρισιν τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου 5533, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀνεστέλλοντο αἱ διώξεις τῶν ἀγροτῶν διὰ τὰ χρέη των.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη, ὅπως βεβαιοῖ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

Δ. Χατζηγιάννης. Ὑπάρχει ἀνάγκη. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς σχετικῆς ἐπερωτήσεως.

Εἰσερχόμενος εἶτα ὁ κ. ***Χατζηγιάννης*** εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τοῦ Λονδίνου λέγει ὅτι οἱ πάγιοι οἰκονομικοὶ καὶ κοινωνικοὶ παράγοντες τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀπολύτως δυσμενεῖς. Χώρα ἔχουσα ν' ἀποκαταστήσῃ 1 1)2 ἑκατομ. πρόσφυγων, ἀριθμοῦσα ἑπτακοσίας χιλιάδας ἄρρενος πληθυσμοῦ ἄνευ ἐπαγγέλματος καὶ ἄνευ ἐργασίας, μὲ τόσον παθητικὸν τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν καὶ μὲ φορολογικὰ βάρη ἀβάστακτα, ἔχει καταδικάσει τὴν παροῦσαν γενεὰν νὰ ἀθλήσῃ τὸν ἄθλον τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνης. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ εἶναι ἀπολύτως φειδωλὴ εἰς τὰς προτάσεις της πρὸς τοὺς ξένους ὁμολογιούχους διὰ τὸ Δημόσιον χρέος μας. Ἐξετάζων εἶτα ὁ κ. Βουλευτὴς τὴν ἀπόπειραν τῆς ὁδοῦ Κηρισσίας, λέγει ὅτι ὁ Ἀγροτικὸς κόσμος καταδικάζει μετ' ἀποστροφιασμοῦ τὸ ἔγκλημα. Ἀλλὰ ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη δὲν δύναται νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν ἀγρίαν κομματικὴν τοῦ ἐγκλήματος ἐκμετάλλευσιν ἐκ μέρους τῆς πτέρυγος τῶν Φιλελευθέρων ἡ ὁποία ἀναμοχλεύει πάθη καὶ μίση παλαιὰ διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν ἐθνικὸν διχασμόν. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ τῆς Ἑλλάδος ζωὴ νὰ ἐνσφηνωθῇ εἰς τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου καὶ εἰς τὴν ἀπόπειραν τῆς 6 Ἰουνίου. Ἡ χώρα ἔχει τεράστια μεταπολεμικὰ ζητήματα νὰ ἐπιλύσῃ. Καὶ καλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἀφινουσα τὰ ἐγκλήματα εἰς τὴν δικαιοσύνην, νὰ στραφῇ εἰς τὴν ριζικὴν λύσιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν μας ζητημάτων, διὰνὰ ἀσφαλισθῇ ἐργασία καὶ ψωμὶ εἰς τὰς ἐργαζομένας τάξεις. (Χειροκροτήματα).

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω νομοσχέδιον «περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀξιωματικῶν μετασχόντων τοῦ κινήματος τῆς 6ης Μαρτίου 1933 ὑπογεγραμμένον καὶ παρὰ τῶν συναδέλφων μου τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργῶν. Τὸ νομοσχέδιον συνοδεύεται ἀπὸ μακρὰν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ νομίζω ὅτι δὲν χρήζει ἰδιαιτέρας ἀναπτύξεως, παρακαλῶ μόνον νὰ γίνῃ ταχεία ἐπεξεργασία ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιφυλάσσομαι δὲ κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ ὁμιλήσω.

Πρόεδρος. Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὁ κ. Κύρκος ἔχει τὸν λόγον.

Ν. Κύρκος. Δὲν θέλω νὰ ἀπασχολήσω ἐπὶ πολὺ τὴν Βουλήν, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀφίσω ἀδιαμαρτύρητον μίαν περικοπὴν τῶν ἀνακοινώσεων, εἰς τὰς ὁποίας προέβῃ ὁ ἀξιότιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, περικοπὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα. Ἔργον βεβαίως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶναι νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως αἰτιάσεις, ἀλλὰ εἶναι καὶ καθῆκον ἐμοῦ, ὡς ἀντιπροσώπου κόμματος προσφυγικοῦ, νὰ μὴν ἀφίσω ἀδιαμαρτύρητον τὴν περικοπὴν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις προέβῃ εἰς συστηματικὴν τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου δίωξιν. Ἂν ὄχι εἰς δίωξιν κατὰ τῶν προσφύγων προέβαινεν ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ καὶὰν ἀνέβαλλε νὰ πράξῃ ὅ,τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, κατὰ τὸ ὁποῖον κατέχει τὴν ἐξουσίαν, αἱ διαμαρτυρίαι δὲν θὰ προήρχοντο ἐκ τῆς πλευρᾶς, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθον. Αἱ διαμαρτυρίαι θὰ προήρχοντο ἐκ μέρους ἡμῶν οἱ ὁποῖοι.....

Α. Παπαναστασίου. Ποίων ἡμῶν ;

Ν. Κύρκος. Οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον θὰ διεκόπτομεν πάντα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δεσμὸν ἀλλὰ καὶ δριμεῖαν κατ' αὐτῆς θὰ ἠσκοῦμεν ἐπίκρισιν. Δὲν εἶναι βέβαια ἡ στιγμὴ ἡ παροῦσα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κριθῇ ἡ προσφυγικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Ὅταν ἔλθῃ ἐκείνη ἡ στιγμὴ, τότε θὰ λάβωμεν τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἀπόψεις μας ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων καὶ νὰ διαφωτίσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος εἶναι καιρὸς νὰ μάθῃ ποῦ κεῖνται αἱ εὐθῦναι τῆς ἐσχάτης ἐξαθλιώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ εὑρίσκεται ἕνα μέγα μέρος τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου. (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς). Νομίζω κύριοι συνάδελφοι ὅτι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ γενικῇ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὁμαλότης ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ γαλήνη εἰς τὸν λαόν, ἐν τῇ γενικῇ ταύτῃ ἐπιθυμίᾳ πρέπει νὰ καταβάλλεται ἰδιαιτέρα φροντὶς ἐκ μέρους ἐκείνων μάλιστα, οἱ ὁποῖοι εἶναι περιβεβλημένοι μὲ τὴν μεγαλυτέραν ἐμπιστοσύνην ἐκ μέρους τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου, νὰ καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα φροντὶς,ἵνα μὴ δι' ἀδίκων ἐπικρίσεων καὶ διὰ φραστικῶν ὑπερβολῶν εἰς στιγμὰς τόσον λεπτὰς δημιουργεῖται καὶ πάλιν ἀναμόχλευσις παθῶν μεταξὺ προσφύγων καὶ γηγενῶν, παθῶν τὰ ὁποῖα ἀτρήτους προσπαθείας κατεβάλομεν ἅπαντες

ἀπὸ ἀρκετῶν ἐτῶν νὰ ἐξομαλύνωμεν, νὰ κατασιγάσωμεν καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν ἁρμονίωσιν γηγενῶν καὶ προσφύγων (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας).— Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω σχέδια νόμων περὶ κυρώσεως νομοθετικῶν τινῶν διαταγμάτων ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ὁμοίως ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω τρία νέα νομοσχέδια ἐξ ὧν τὰ δύο μεγάλης σπουδαιότητος καὶ ταῦτα εἶναι τὸ «περὶ ἀστικῶν σχολείων» καὶ τὸ περὶ «διδακτικῶν βιβλίων» Τὸ τρίτον νομοσχέδιον ἔχει περιεχόμενον τὴν ἐπέκτασιν διατάξεων τινῶν τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ὁμοίως διὰ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου παρατείνεται ἡ θητεία ἐκτάκτων τινῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἵνα οὕτω λειτουργήσῃ ἀρτίως κατὰ τὸ προσεχὲς ἀκαδημαϊκὸν ἔτος.

Τὰ δύο πρῶτα λέγω νομοσχέδια κ. Βουλευταὶ εἶναι ἐξαιρετικῆς σοβαρότητος, ὡς ῥᾴδιον εἰπεῖν τὸ νομοσχέδιον περὶ διδακτικῶν βιβλίων, διὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνομεν πρόνοιαν διὰ τὴν καλυτέραν ἐκλογὴν καὶ κρίσιν τῶν βιβλίων. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία νὰ κάμω μικρὰν ἀνάπτυξιν τῶν δύο αὐτῶν νομοσχεδίων, ἵνα ἐνημερωθῇ ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν ἡ Βουλὴ καὶ δι' αὐτῆς ἡ ἀγωνιῶσα—ἰδίᾳ διὰ τὰ διδακτικὰ βιβλία— κοινὴ γνώμη.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κατὰ τὴν συζήτησιν κάμνετε τὴν ἀνάπτυξιν.

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τότε θὰ παρακαλέσω τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ ἔργον της ἐπὶ τῶν δύο ἀνωτέρω νομοσχεδίων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν δύο ἄλλων κατατεθέντων, περὶ ἐκπαιδευτικῶν ἀκαδημιῶν καὶ περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς. Διότι τὰ τέσσαρα αὐτὰ νομοσχέδια ἀποτελοῦν τὴν πρώτην σειρὰν νομοσχεδίων, ἐν οἷς ἀποκρυσταλλοῦται ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἐπακολουθήσουν καὶ ἄλλα βεβαίως ἀλλὰ βραδύτερον, ἀφοῦ πρῶτον καταστῶσι νόμοι τοῦ Κράτους τὰ ἤδη κατατεθέντα νομοσχέδια.

Μεθ' ἃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας πλὴν ἓν ἀνωτέρω καταθέτει τὰ ἑξῆς κυρωτικὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων νομοσχέδια.

1) Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 24ης Ἰουλίου 1933 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 2) Περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3578 περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, 3) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς». 4) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3078 περὶ συνδρομῆς τοῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου κ.λ.π. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ὑπαγωγῆς τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, 6) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Μοναστηριακῆς περιουσίας καὶ 7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. περὶ ἐξαιρέσεως ἐν Κεφαλληνίᾳ ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Γερασίμου, Ἀγριλίων, Κηπουραίων, Σισίων Θεμάτων, καὶ τῆς Γ. Μονῆς Πεφανερωμένης Λευκάδος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιουμένου Νόμου 4684 καὶ καθορισμοῦ δι' αὐτὰς ἰδίου τρόπου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των.

Α. Χατζηκυριάκος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια ἀναπτύσσων αὐτὰ διὰ βραχέων.

1) «Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Συμβάσεως Γραμμῆς φορτώσεως πλοίων».

2) «Περὶ Διεθνοῦς γραμμῆς φορτώσεως πλοίων».

3) «Περὶ κυρώσεως ἢ θέσεως ἐν ἰσχύι διεθνῶν κανονισμῶν περὶ ἀπορρυπάνσεως συγκρούσεως τῶν πλοίων».

4) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ νόμου 3783 κυρωθέντος Ν.Δ. τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγειονομικῶν δικαιωμάτων».

5) «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν».

6) «Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4159 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1929 Ν.Δ. περὶ ὀργανώσεως τῆς Πλοηγικῆς ὑπηρεσίας ὡς οὗτος ἰσχύει καὶ τοῦ Νόμου 5526 περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4159».

7) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων ΓΦΕ' (3505) τῆς 31 Δεκεμβρίου 1909 περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν καὶ 1591 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΦΕ' (3505) κλπ.».

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια ἀναπτύσσων ταῦτα διὰ βραχέων.

1) «Περὶ κατανομῆς τῶν ἐν τῷ Νομῷ Ἔβρου βοσκῶν ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς κτηνοτροφίας τῆς περιφερείας ταύτης».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5693 περὶ ἐπιβολῆς ἐλέγχου κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν γεωργικῶν τινῶν προϊόντων».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 5720 «περὶ θήρας».

4) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου Δ.Ν.Δ. καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτόν».

5) «Περὶ ἐπαληθεύσεως τῶν πρὸς ἰδιώτας ἀγροτικῶν χρεῶν, » ὑπογεγραμμένου καὶ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Ταλιαδούρου.

6) «Περὶ παροχῆς προθεσμίας πρὸς ἄσκησιν προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3077».

7) «περὶ συστάσεως Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Βέλλον— Κορινθίας ἐκ δωρεᾶς καὶ δαπάνης τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Σωματείου Ἀχέπανς».

8) «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1932 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ παραδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 50.000 ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας δραχμῶν 50.000.000 δανείου ἐποζημιώσεως ἀνταλλαξίμων τύπου 6 ο)ο 1928, ἵνα διανείμῃ ταύτας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν 75 ο)ο τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τοὺς δικαιούχους ἀποζημιώσεως ἀστοὺς ἀνταλλαξίμους ἐκ τῆς πρώτης νομίμου προκαταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῶν».

Παραίνων ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀνωτέρω νομοσχεδίων παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια ἵνα γίνῃ ταχεῖα αὐτῶν ἐπεξεργασία ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπακολουθήσῃ συντόμως ἡ συζήτησις τῶν ὁριζομένης εἰ δυνατὸν ἀπὸ τοῦδε ἡμέρας συζητήσεως, διότι ἡ Γεωργία ὡς τονίζει ἔχει ἀνάγκην τῶν μέτρων αὐτῶν, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἐγὼ λέγει λόγῳ τῆς ἐποχῆς θὰ ἀναγκασθῶ νὰ κάμω περιοδείας τινὰς ἵνα ἀντιληφθῶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπαίθρου.

Α. Παπαναστασίου. Ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐπιτροπῶν θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς). Θα παρεκάλουν λέγει τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ συστήσῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπὴν τῆς Γεωργίας, ἵνα ἐπεξεργασθῇ τὸ ταχύτερον τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια, ἐν ἀνάγκῃ ἀς ταχθῇ εἰς ταύτην προθεσμία μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης ἢ Πέμπτης.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Μάλιστα.

Πρόεδρος. Νὰ ὁρίσωμεν λοιπὸν δι' ὅλα τὰ νομοσχέδια μίαν πενθήμερον προθεσμίαν;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ δι' ὅλα τὰ νομοσχέδια προθεσμία τόσον μικρά. Διὰ τὰ νομοσχέδια ὅμως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας νὰ ταχθῇ προθεσμία μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Βουλὴν ἂν συναινῇ νὰ ταχθῇ προθεσμία δεκαήμερος μὲν διὰ τὰ ἄλλα νομοσχέδια μέχρι δὲ τῆς προσεχοῦς Τετάρτης διὰ τὰ νομοσχέδια τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Μεθ' ὃ συναινούσης τῆς Βουλῆς ὅπως ἀναβληθοῦν δι' ἄῤῥιον ἡ συζήτησις τῆς Ἡμερησίας διατάξεως ἀναφορῶν ἐρωτήσεων καὶ νομοθετικῆς ἐργασίας, λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 10 μ.μ. δι' ἄῤῥιον ὥραν 5 1)2 μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Κ. Κανελλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΣ'

Πέμπτης 10 Αὐγούστου 1933

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Β. Ἀγγελῆς*** καὶ ***Α. Ζουρμπᾶς*** καταθέτουσιν τηλεγράφημα τῆς ὀργανώσεως ἁλιέων καὶ ψαθοποιῶν λίμνης Γιαννιτσῶν αἰτούντων τὴν ἀποκατάστασίν των γεωργικῶς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Φρατζεσκάκης*** ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τῆς καταργήσεως τῶν συνεργείων τεχνῶν τοῦ ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου Χανίων Κρήτης.

Τὸ πανεργατικὸν κέντρον Καλαμῶν ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ σωματείου φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Καλαμῶν ζητοῦντος τὴν ψήφισιν νόμου χορηγήσεως καὶ εἰς αὐτοὺς βιβλιαρίων ἐργασίας.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ριόλου ὑποβάλλει αἴτησιν τῶν κατοίκων τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Ἀπιδεῶνος ζητούντων τὴν ἀποκατάστασίν των.

Ὁ ναυτικὸς σύνδεσμος Ἅγιος Νικόλαος Νέου Κουρὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῶν πέριξ συνοικισμῶν ζητοῦν τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας ἀμμοχαλύκων.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Μικροβουζίου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιστραφῇ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς κοινότητός του ἡ χορηγηθεῖσα γεωργικὴ ἔκτασις εἰς τὸ Γεωργικὸν Γραφεῖον Βερμίου Βωδολειβάδου καὶ γήπεδον ποδοσφαίρου.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Σερρῶν ὑποβάλλει ψηφίσματα τοῦ γ' ἐμπορεπαγγελματικοῦ συνεδρίου Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν κατάργησιν τῶν λαϊκῶν ἀγορῶν, τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας τῶν καπνεργατῶν, τὴν ἀναστολὴν ἐκδόσεως ἐνταλμάτων προσωποκρατήσεως κλπ.

Ὁ Βασίλειος Κοτζακίδης, λοχαγὸς ἐν ἀποστρατείᾳ ἀποταχθεὶς κατὰ τὸ 1923, ζητεῖ τὴν ἐπαναφοράν του εἰς τὸ στράτευμα.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Σταυρουπόλεως παρακαλοῦν ὅπως πιεσθῇ τὸ Ἰταλικὸν μονοπώλιον καπνοῦ καὶ παραλάβῃ τὰ ἀπὸ τριμήνου ἀγορασθέντα καπνά.

Ὁ Παναγιώτης Νικολάου, κάτοικος τῆς νήσου Καλάμου Ἰθάκης, ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεων.

Οἱ ἐκ τῆς ἀστυφυλακῆς εἰς τὴν χωροφυλακὴν μετατεθέντες καὶ ἐκ ταύτης ἀποστρατευθέντες ὁπλῖται χωροφυλακῆς ζητοῦν τὴν παροχὴν μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ.

Ὁ Δ. Λούβαργις, γραμματεὺς τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ Ἱδρύματος «Εὐαγγελιστρίας», διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἄδικον ἀπόλυσίν του.

Ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Καρδίτσης παρακαλεῖ ὅπως ἀνακληθῇ ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ δοθεῖσα σχετικὴ διαταγὴ διὰ τὴν ἄρσιν παρὰ προέδρῳ τῶν ἀναστολῶν πληρωμῆς χρεῶν.

Ὁ Εὐθύμιος Μαρόπουλος, συνταξιοῦχος κλητὴρ, ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ Χρ. Ἀναστασιάδης κάτοικος Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ γνῶμαί του περὶ διώξεως λαθρεμπορίου.

Ἡ Ἕνωσις Σταφιδικῶν Συνεταιρισμῶν Αἰγιαλείας ζητεῖ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν σταφιδικῶν ἑνώσεων συνεταιρισμῶν, τὴν ἐνιαίαν διαχείρισιν τῆς σταφίδος, τὴν κατάργησιν τῶν δελτίων παρακρατήσεως, τὸν διορισμὸν ἐποπτῶν καὶ ἐλεγκτῶν κλπ.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπό 26. 6. 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ Νόμου 5122 περὶ ἱεραρχίας προϋδασμῶν καὶ καταστάσεως τῶν στελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν Ἑλληνικῶν τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν Ἑλβετικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατ' ἐκτέλεσιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων.

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας προσωρινῆς συμφωνίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1932».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Χρ. Πανταζίδης*** ὑποβάλλει πρότασιν τροποιήσεως τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαθανάσης, Γ. Τουρκοβασίλης, Α. Τσιριγώτης, Δ. Κριεζῆς, Α. Στράτος, Δ. Λόντος*** κλπ. ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 10 παραγ. 5 τοῦ Ν. 3286, περὶ ἐμπράκτου μετανοίας».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Στ.Φραντζεσκάκης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω κ. ***Βουλευτὴς*** ὑποβάλλει ἐπίσης τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης,*** καὶ ***Α. Στρᾶτος*** ὑποβάλλουσιν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ Ν. 5493 κλπ.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Λιβιεράτος, Ι. Μονασιρώτης, Ι. Γαλανόπουλος, Γ. Παραβάντης, Γ. Παΐζης, Γ. Τσόντος Βάρδας, Α. Ἀνδρεάδης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς φορολογικῶν διευκολύνσεων καὶ μειώσεων εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκ φόρων τοῦ Δημοσίου κλπ.»

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Δ. Στεφανόπουλος Γ. Ἀργυρόπουλος Α. Ἀντωνόπουλος*** καὶ ***Δ. Πανόπουλος*** ὑποβάλλουσι τρο-

πολογίαν ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς καθοριζούσης τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ περὶ διαφόρων διασμολογικῶν διευκολύνσεων ἐπὶ ἐκκρεμοτήτων κλπ.».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Σχοινᾶς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 15)7)33 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν κλπ.».

Οἱ κ.κ. ***Ἀλέξ. Παπαναστασίου***, ***Γ. Καφαντάρης*** καὶ πολλοὶ ἄλλοι ***Βουλευταὶ*** ζητοῦν τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ λείψουν αἱ ἀγορεύσεις πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουν νὰ γίνωνται ἔθιμον. Θὰ παρακαλέσω ἐξ ἄλλου τοὺς κ. Βουλευτὰς ὅσους ἔχουν νὰ εἴπουν κάτι τι πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως νὰ συνεννοοῦνται μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἀ. Παπαναστασίου Συνεννοήθην μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Πρόεδρε.

Π. Τσαλδάρης Πρωθυπουργὸς) Γενικῶς τὰ εἶπα αὐτά.

Γ. Καφαντάρης Ἡ ἀταξία αὐτὴ νὰ ὁμιλοῦν βουλευταὶ πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως συμβαίνει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου κάπως συγγνωστὴ ἔστω καὶ μία ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ παρέκβασις. Ἀλλ' ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἐζήτησα τὸν λόγον ἀφορᾶ ἀνακοινώσεις δημοσιευθείσας εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐν σχέσει μὲ τὰς χθεσινὰς σκηνὰς καὶ ὀφείλω νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν. Πότε θέλετε νὰ τὰ πῶ αὐτά;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς) Ἔπρεπε νὰ συνεννοηθῆτε μὲ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος Μεθ' ὅσα ὀρθὰ εἶπε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ παρακαλέσω νὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Καφαντάρης, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε μὲ εἰδοποίησε περὶ τούτου.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι ἀνταποκρίνομαι εἰς κοινὸν αἴσθημα τῆς Βουλῆς ἐὰν προτείνω ὅπως τὸ Σῶμα ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειάν του εἰς ἕνα παλαιὸν ὑπάλληλον ὁ ὁποῖος ἐπὶ πεντήκοντα συναπτὰ ἔτη ἐξυπηρέτησε τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν εὐόρκως καὶ ἱκανοποιητικῶς. Εἶναι ὁ κ. Μᾶρκος Μίνδλερ ὁ ὁποῖος πράγματι ἐπὶ μακρὸν μᾶς ἐξυπηρέτησε καὶ νομίζω ὅτι εἶναι καθῆκον μας νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐαρέσκειάν μας πρὸς τὸν ἔντιμον καὶ διακεκριμένον τοῦτον ὑπάλληλον.

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Χ. Βοζίκης. (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς). Καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔχων ἰδίαν ἀντίληψιν καὶ γνῶσιν τῆς ἱκανότητος καὶ ἐντιμότητος τοῦ κ. Μάρκου Μίνδλερ ἔσπευσεν, ἀποδεχόμενος τὴν παραίτησίν του, νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν μακρὰν καὶ ἔντιμον ὑπηρεσίαν του, νομίζων ὅτι διατυπώνει καὶ τὴν τῆς Βουλῆς.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Πρὸς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς βεβαίως εἶναι σύμφωνος ὅλη ἡ Βουλή, ἡ ὁποία ἔχει ὑπ' ὄψει της τὴν μακρὰν καὶ τόσον ἠθικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κ. Μάρκου Μίνδλερ.

Γ. Καφαντάρης. Ἐζήτησα τὸν λόγον κ. Πρόεδρε κάμνων χρῆσιν κοινοβουλευτικῆς συνηθείας ἀπὸ πολλοῦ καθιερωθείσης—καὶ τῆς ὁποίας χρῆσιν ἐπίσης, ἂν μὴ κατάχρησιν, ἔχει κάμει καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ παρελθόν—διὰ νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις ἐν σχέσει πρὸς ἀνακοινώσεις δημοσιευομένας εἰς τὰς ἀπογευματινὰς ἐφημερίδας, εἰς τὰς ὁποίας φέρομαι θέλων νὰ ἐπιρρίψω μομφὴν διὰ τὰς χθεσινὰς θλιβερὰς σκηνὰς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς. Ἡ παρεξήγησις—διότι περὶ παρεξηγήσεως πρόκειται—ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ στιγμιαία συνομιλία μου μὲ τοὺς συντάκτας τῶν ἐφημερίδων διεξήχθη ἀπὸ τηλεφώνου. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀπολαύων ἀναμφισβητήτως τοῦ σεβασμοῦ ὅλων τῶν κομμάτων ἀπολαύει καὶ τῆς ἰδικῆς μου ὅλως ἰδιαιτέρας ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκτιμήσεως διὰ τὴν πράγματι ἀμερόληπτον ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του.

Ὁ κ. ***Ι.Περδικογιάννης*** παρακαλεῖ νὰ κανονισθῇ τὸ παρακράτημα τῆς σταφίδος τώρα ποὺ εὑρισκόμεθα εἰς τὰ πρόθυρα τῆς ἐσοδείας. Ἰδιαιτέρως παρακαλεῖ περὶ τούτου τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ἔχει ὑποσχεθῇ νὰ λάβῃ πρόνοιαν.

Δ. Στεφανόπουλος. Πρὸ εἰκοσαετίας ἔχουν καθιερωθῇ κέντρα συγκεντρώσεως τῆς χλωρᾶς σταφίδος εἰς τὴν περιφέρειαν Πατρῶν. Παραδόξως ὅμως ἐφέτος, ὅπως μοῦ ἀνακοινοῦται διὰ σωρείας τηλεγραφημάτων ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας μου ἐπαρχίας, ὁ Αὐτόνομος Κρατικὸς Ὀργανισμὸς ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ συστήσῃ τοιαῦτα κέντρα εἰς τὴν περιφέρειαν Πατρῶν. Θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἐπείγοντος ζητήματος, νὰ σπεύσῃ νὰ προβῇ εἰς ἐνεργείας πρὸς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμόν, ὅπως οὗτος μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Ἐὰν δὲν συσταθῶσι τοιαῦτα κέντρα ὄχι μόνον οἱ παραγωγοὶ θὰ ζημιωθοῦν ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργάται—ἔχω σωρείαν σχετικῶν τηλεγραφημάτων—διότι τρεῖς χιλιάδες ἐξ αὐτῶν ἀναμένουν ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν, καθ' ἣν θὰ ἀγοράσουν αἱ οἰνοποιητικαὶ Ἑταιρεῖαι, νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ ψωμί των. Πλήττονται ἀκόμη ἐκ τοῦ μέτρου τῆς μὴ συστάσεως οἱ καρραγωγεῖς καὶ ἐπὶ πλέον αἱ οἰνοποιητικαὶ Ἑταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ὀλίγαι εἰς τὴν περιφέρειαν Πατρῶν συμβάλλουσαι σπουδαίως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ Α. Σ. Ο., ὅστις ἔχει ἰδικάς του δεξαμενὰς ἐπίτηδες, ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ τὸ μέτρον αὐτὸ διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ἰδικῶν του δεξαμενῶν.

Ὁ κ ***Α. Ἀντωνόπουλος*** παρακαλεῖ ἐπίσης τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς συντόνους ἐνεργείας ὅπως ἀναθεωρήσῃ ὁ Α. Σ. Ο. τὴν ἀπόφασίν του.

Β. Σαγιᾶς. (Ὑφυπουργὸς Πολιτικοῦ Γραφείου). Ὁ Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν τῆς μὴ συστάσεως, ἐν τῇ ἀντιλήψει τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅτι λόγῳ τῆς καλῆς ποιότητος τῆς σταφίδος δὲν θὰ ἐχρειάζοντο εἰς τὴν περιφέρειαν Πατρῶν κέντρα συγκεντρώσεως. Κατόπιν ὅμως τηλεγραφημάτων πρὸς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον ἐγένοντο τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα πρὸς τὸν Α. Σ. Ο. καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Δ. Στεφανόπουλος. Μένω εὐχαριστημένος ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Πρόεδρος. Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς ἑνώσεως κατωτέρων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς Μακεδονίας - Θράκης περὶ κυρώσεως τῶν διαταγμάτων τῶν ἐκδοθέντων ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῦθεν.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου διδασκάλων Ἀγρινίου περὶ χορηγήσεως τῶν 3)16 τοῦ μισθοῦ των τονίζων ὅτι ἡ αἴτησις εἶναι δικαιοτάτη, διότι ὁ μισθὸς τῶν ἀναφερομένων εἶναι ἀνεπαρκής.

Ὁ κ. ***Δ. Παπαθανάσης*** συνιστᾷ θερμῶς τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Α. Χατζίσκος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν περὶ ἀπαγορεύσεως προσλήψεως τῶν συνταξιούχων εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα.

Ὁ κ. ***Α. Λούλης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς ἑνώσεως ἐφέδρων ὑπαξιωματικῶν Πατρῶν περὶ ἀπομακρύνσεως τῶν συνταξιούχων ἀπὸ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ συλλόγου κρεοπωλῶν Ἀγρινίου λέγει ὅτι πρὸ 2 ἐτῶν ἐψηφίσθη νόμος περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν δικαιολογίαν τῆς δῆθεν προστασίας τῶν κτηνοτρόφων, καὶ ἐνῶ ἕως τότε εἰσεπράττοντο 7 μόνον ἑκατομμύρια τῆς φορολογίας, διὰ τοῦ νέου νόμου, ὅστις εἶναι ἐπαχθέστατος, εἰσπράττονται 35 ἑκατομμύρια. Ὑπάρχει σχετικὸν νομοσχέδιον δι' οὗ ἐπιζητεῖται ἡ ἐλάττωσις μιᾶς καταστάσεως, ἡ ὁποία δικαίως προκαλεῖ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀναφερομένων, ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἐπαρκὲς διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους πλήττει βαρέως. Παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ κόσμου πενομένου, ὁ ὁποῖος δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ μέριμναν τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Α. Λούλης*** λέγει ὅτι ἤτο ἐκ τῶν κυριωτέρων ὑποστηρικτῶν τοῦ ψηφισθέντος πρὸ διετίας νόμου καὶ ἀμφισβητῶν τοὺς ἀριθμοὺς οὓς ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας βουλευτὴς ὑποστηρίζει ὅτι κατ' ἐπισήμους στατιστικὰς εἰσεπράττοντο πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου 23—30 ἑκατομμύρια. Φρονεῖ ὅτι ἡ σημερινὴ φορολογία εἶναι δικαιοτέρα, συμφωνεῖ ὅμως ὅτι εἶναι ἐπαχθὴς ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζεται. Καταλήγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του ἔχει καλῶς ὁ νόμος ἀλλὰ πρέπει νὰ τροποποιηθῇ εἰς τὰς λεπτομερείας του.

Κ. Καλκάνης. Εἶναι ὁ ἐπαχθέστερος καὶ ὁ μᾶλλον πιεστικὸς φόρος.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** δευτερολογῶν ἀντικρούει τὸν κ. Λούλην, τονίζων ὅτι πρόκειται περὶ ἐπαχθεστάτης φορολογίας.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑφυπ. Οἰκ.)' Διὰ τῶν ἐνοικιάσεων ὑπεχρεώθημεν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν νόμον καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ὁ νόμος ἔχει πολλὰ τὰ τρωτά, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τίποτε.

Κ. Καλκάνης. Ἔχομεν σχετικὸν νομοσχέδιον ἀπόψε.

Ι. Νικολίτσας. Δὲν εἶναι ἐπαρκές, διὰ νὰ μᾶς ἱκανοποιήσῃ.

Ὁ κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν μετεκπαιδευθέντων πρωτοβαθμίων Δημοδιδασκάλων Πατρῶν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀντωνόπουλος*** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Α. Λούλης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν γονέων καὶ κηδεμόνων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ πενταταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ διδασκαλείου τούτου.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας ἀναπήρων πολέμου περὶ μὴ ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεων.

Ὁ κ. ***Σ. Τρικούπης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Προέδρων τῶν Συνεταιρισμῶν Ξηρομέρου περὶ ἐπιλύσεως τοῦ καπνικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ***Α. Παΐζης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ λαοῦ Πάλλης διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἐν Πολεμικῇ ἀποστρατείᾳ ταγματάρχου τῆς Στρατολογίας Π. Σδρέλια συνιστᾷ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ ἐπιληφθῇ μετὰ προσοχῆς αὐτῆς, διότι πρόκειται περὶ ἀνθρώπου, ὅστις ἠδικήθη ἐξ ἑνὸς λάθους γενομένου εἰς τὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Γ. Τσόχας*** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψει ἡ ἀναφορὰ αὕτη.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Α. Ἀλεξοπούλου, Θ. Ἰωάννου καὶ Β. Νικολοπούλου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4448.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνεδρίου τῶν Μέσων Δασικῶν Ὑπαλλήλων περὶ ἐπιλύσεως διαφόρων ἐκκρεμῶν ζητημάτων των.

Ὁ κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου δικαστικῶν κλητήρων Πατρῶν περὶ αὐξήσεως τῶν δικαιωμάτων ἐπιδόσεως κ.τ.λ.

Ὁ κ. ***Α. Ἀντωνόπουλος*** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἀποτάκτου μηχανικοῦ Ε. Σβουκίδη περὶ ἐπαναφορᾶς του εἰς τὸ Σῶμα τῆς ἀεροπορίας τονίζει ὅτι ἡ γενομένη ἁρμοδίως σχετικὴ δήλωσις δὲν εἶναι ἀρκετή, πρέπει δὲ νὰ προσέξῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, διότι πρόκειται περὶ δικαιοτάτου πράγματος.

Ὁ κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου ἰδιοκτητῶν διτρόχων κάρρων ἡ «Ὁμόνοια» περὶ ἐλαττώσεως τοῦ φόρου ὑπὲρ τῆς Ἀεροπορικῆς ἀμύνης.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης***, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐν ἀποτάξει εὑρισκομένων ἀξιωματικῶν «περὶ ἐπαναφορᾶς των εἰς τὸ στράτευμα», τονίζει ὅτι ἡ αἴτησίς των εἶναι δικαιοτάτη καὶ συνιστᾷ θερμῶς αὐτήν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Δημάρχου Κομοτινέων περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ Ἐφετείου Θράκης, λέγει, ὅτι δὲν φαντάζεται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ κατάργησις διότι ἀρκετὰ ἔχουν ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὴν τύχην των αἱ νέαι χῶραι. Πρέπει νὰ παύσῃ καὶ σκέψις ἀκόμη νὰ γίνεται περὶ τοιαύτης καταργήσεως.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καταργηθῇ τὸ Ἐφετεῖον Θράκης.

Ὁ κ. ***Α. Στρᾶτος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καρραγωγέων Μεσολογγίου περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ Ταμείου Τροχαίας Κινήσεως.

Ὁ κ. ***Σ. Τρικούπης*** συνιστᾷ θερμῶς τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Δ. Στεφανόπουλος. Ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἂν ὑπάρχει τοιαύτη σκέψις, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλομεν νὰ διαμαρτυρηθῶμεν.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης***, συνιστᾷ θερμῶς τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς προστασίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Ρωσσίᾳ, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ Πολιτικοῦ Κέντρου Λαϊκῶν Ποντίων.

Ὁ κ. ***Ι. Μάλλωσης*** ὑποστηρίζει ὑπόμνημα τοῦ ναυτεργατικοῦ κόσμου Πειραιῶς περὶ τῶν καταστροφῶν τὰς ὁποίας ἐπέφερεν ὁ νόμος 5304 περὶ προστασίας δήθεν τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας καὶ ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου τούτου.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** ὑποστηρίζει τὸ αὐτὸ ὑπόμνημα.

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριᾶκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐπεκταθῇ ἡ συζήτησις, ἐφ' ὅσον, διὰ τῶν κατατεθέντων ἤδη σχετικῶν νομοσχεδίων του, θὰ διεξαχθῇ συζήτησις καὶ θὰ ἐξετασθοῦν τὰ τρωτὰ τοῦ ψηφισθέντος νόμου.

Ὁ κ. ***Ε. Κώνστας,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν γεωργῶν Καρλοβασίου Σάμου περὶ ἀπαλλαγῆς των ἐκ τοῦ φόρου ὑπὲρ τοῦ φαρμακείου τῆς κοινότητός των, παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ αὕτη πρὸς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς, νὰ συσταθῇ δὲ ἁρμοδίως ἡ σύνταξις ἐρανικῶν καταλόγων τῶν εὐπορωτέρων τάξεων.

Ε. Χατζηδάκης. Τὸ αἴτημα τῶν ἀναφερομένων φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως δίκαιον, ὁ φόρος ὅμως τοῦ ὁποίου ζητοῦν τὴν κατάργησιν ἔχει ἐπιβληθῇ πρὸ 40 καὶ πλέον ἐτῶν ἐπὶ τοῦ Ἡγεμονικοῦ καθεστῶτος καὶ συντηρεῖται δι' αὐτοῦ ἕνα φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα, τὸ Δημοτικὸν Φαρμακεῖον, παρέχον σχεδὸν δωρεὰν φάρμακα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος. Ὁ φόρος δὲν εἶναι καθόλου ὀλίγος καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως τὸ αἴτημα ἐξετασθῇ ἐπισταμένως, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ σπεύσῃ ν' ἀποφασίσῃ σχετικῶς, πρὶν ἢ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Νομάρχου Σάμου.

Πρόεδρος. Παρελθούσης τῆς κεκανονισμένης ὥρας αἱ ὑπόλοιπαι ἀναφοραὶ καὶ ἐρωτήσεις ἀναβάλλονται.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γίνεται δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν κύρωσίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθὲν σχέδιον Νόμου «περὶ κυρώσεως 1) τοῦ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ Νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς καὶ παραγραφῆς κλπ.» καὶ 2) τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1933 ὁμοίου Διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν κλπ.», διορθωθέντων κατὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ

τῆς Δικαιοσύνης ἐμφυλλοχωρησάντων τυπογραφικῶν σφαλμάτων, ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως 1) τοῦ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγωμῆς κλπ.» καὶ 2) τοῦ ἀπὸ 30)30 Ἰανουαρίου 1933 ὁμοίου Διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 κλπ.», καὶ περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου 4428 καὶ τῶν μεταγενεστέρων αὐτοῦ σχετικῶν νόμων».

(Ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς)

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον Ζ' τῆς 13 τρέχοντος συνεδρίαν αὐτῆς.

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦνται : 1) τὸ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κπλ.» καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν αὐτοῦ νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν αὐτοῦ», δημοσιευθὲν μετὰ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως εἰς τὸ φύλλον 384 τῆς 29)10)32 τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀποτελούμενον ἐξ ἓξ ἄρθρων ἑπτὰ καὶ 2) τὸ ἀπὸ 30)30 Ἰανουαρίου 1933 Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κτλ.», δημοσιευθὲν εἰς τὸ φύλλον 26 τῆς 30)1)33, ἀποτελούμενον ἐξ ἄρθρων δύο, ἔχοντα ὡς ἕπεται :

1ον. Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932.

»Ἄρθρον 1. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932 «περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς παραγραφῶν κλπ.» καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κυρώσαντος αὐτὸ νόμου 5589 αἱ μετὰ τὴν φράσιν «παρατείνονται ἐπὶ τετράμηνον» λέξεις, εἴκοσι ἐννέα ἐν ὅλῳ, ἐν αἷς δύο ἀριθμοί, ἀπαλείφονται, θεωρούμεναι ὡς μηδέποτε γραφεῖσαι.

»Ἄρθρον 2. Ἡ ἐν ἀριθμῷ 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 τῆς 23)31 Αὐγούστου 1929 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου», τρίμηνος προθεσμία, ὡς καὶ ἡ ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προθεσμία τριῶν μηνῶν, αἵτινες παρετάθησαν ὑπὸ τῶν νόμων 4860 τῆς 29)31 Δεκεμβρίου 1930, 5032 τῆς 20)22 Ἰουνίου 1931, τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Δεκεμβρίου 1931 καὶ τοῦ κυρώσαντος τοῦτο νόμου 5402 τῆς 15)21 Ἀπριλίου 1932 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932, ὡς τροποποιηθὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 5589 τῆς 24)29 Αὐγούστου 1932, ἄλλως δὲ θεωροῦνται καὶ ἤδη ὡς παραταθεῖσα κατὰ συνέχειαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 4428, παρατείνονται ἐκ νέου ἑκατέρα ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰσέτι ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ Ν. Δ. τῆς 30)30 Ἰουνίου 1932, ὡς τροποποιηθὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 5589, παρατάσεως, συμπίπτουσαι κατά τε τὴν διαδρομὴν καὶ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

»Ἀπὸ τῆς λήξεως δὲ τῶν παρατεινομένων τούτων δύο προθεσμιῶν ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν τῷ ἀριθμῷ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως, καταργουμένης πάσης προγενεστέρας ἀντιθέτου διατάξεως.

»Ἄρθρον 3. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος νόμου καὶ διαταγμάτων ὡς πρὸς μὲν τὰς προθεσμίας εἶναι ὅτι οἱ μῆνες καὶ τὸ ἔτος ὑπολογίζονται ἡμερολογιακῶς, ὡς πρὸς δὲ τὰς παραγραφὰς ὅτι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἀναστολὴν καὶ αἱ ἀρξάμεναι μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου, λήξασαι δὲ ἢ λήγουσαι ἐντὸς τοῦ τριμήνου τοῦ ἀριθμοῦ 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428, ὡς τοῦτο παρετάθη καὶ παρατείνεται.

»Ἄρθρον 4.Καταργεῖται καὶ θεωρεῖται μηδέποτε ἰσχύσασα ἡ διάταξις τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5589, θεωρουμένων ἐγκύρων τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων εἰς τὸ εἰδικὸν βιβλίον ἐγγραφῶν πρὸς διακοπὴν παραγραφῆς, τοῦ δὲ πρὸς ἐνέργειαν διαδικαστικῆς πράξεως κατὰ τὸν ἀριθμὸν 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἔτους ἀρχομένου ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν παρατεινομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω δύο τριμήνων.

»Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5589 ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «τῶν νενεμισμένων προθεσμιῶν» καὶ ἀντ' αὐτῶν τίθενται «τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν» τῶν ἀριθμῶν 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428, ὡς αὗται παρετάθησαν.

»Ἄρθρον 5. Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν ἢ ἐκτέλεσιν ἐν γένει ἐκτελεστῶν διπλογράφων καὶ συμβολαίων ἐπὶ ὑποθέσεων, περὶ ὧν οἱ νόμοι 4428 καὶ 4860, ἐπιδιδόμεναι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 67 ἐδαφίου 4 τοῦ νόμου 4755, ἐπίσχουν θέσιν διαδικαστικῆς πράξεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428.

»Ἄρθρον 6. Ἀμφισβητουμένης τῆς εἰς τὸ βιβλίον διακοπῆς παραγραφῆς ἐγγραφῆς, ὁ ἐνδιαφερόμενος διὰ προφορικῆς δηλώσεώς του ἐπ' ἀκροατηρίῳ, ἀναγραφομένης εἰς τὰ πρακτικά, ἢ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων, καθορίζει τὸ βιβλίον καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς γενομένης ἐγγραφῆς, ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου, ἄνευ ἄλλης ἐνεργείας τοῦ διαδίκου, παρέχει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἢ ἀναληθοῦς τοῦ ἰσχυρισμοῦ διαβεβαίωσίν του σημειουμένην ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

»Ἄρθρον 7. Τὸ παρὸν ἀναγκαστικὸν Διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ, θέλει ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

»Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν».

2) Ἀναγκαστικὸν Διάταγμα τῆς 30)30 Ἰανουαρίου 1933.

Ἄρθρον 1

Ἡ ἐν τῷ ἀριθμῷ 1 τοῦ ἄρθρ. μόνου τοῦ ν. 4428 τῆς 23)31 Αὐγούστου 1929 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου» τρίμηνος προθεσμία, ὡς καὶ ἡ ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προθεσμία τριῶν μηνῶν, αἵτινες παρετάθησαν βραδύτερον ἐπανειλημμένως ὑπὸ διαφόρων νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ τελευταίων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 Ἀναγκ. Διατ. «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4428 καὶ τῶν συμπληρωματικῶν αὐτοῦ νόμων κλπ.», παρατείνονται ἐκ νέου ἑκατέρα ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰσέτι ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ρηθέντος Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932 παρατάσεως, συμπίπτουσαι κατὰ τε τὴν διαδρομὴν καὶ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν παρατεινομένων τούτων δύο προθεσμιῶν ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, θέλει δ' ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν.

Ἄρθρον δεύτερον.

Κωδικοποιοῦνται, συμπληροῦνται καὶ τροποποιοῦνται αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τοῦ νόμου 4428 καὶ τῶν ἐρμηνευσάντων καὶ συμπληρωσάντων αὐτὸν νόμων, ἤτοι τοῦ νόμου 4860 ἔτους 1930 καὶ τοῦ ὡς ἄνω κυρουμένου ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1932, εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου, ἔχον ὡς ἕπεται :

»Ἄρθρον 1.—1. Ὡς πρὸς πάσας τὰς διαφορὰς καὶ δίκας τὰς ἀποσβεννυμένας διὰ παραγραφῆς τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1939, συνεπείᾳ τῆς ἄρσεως, ὡς πρὸς αὐτάς, τοῦ δικαιοστασίου, ἢ καὶ μέχρι τέλους Μαΐου 1933, αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 156 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας συνέπειαι ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἐπέρχονται καὶ δι' ἁπλῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς ἰδίαν βιβλίον τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν ὑπόθεσιν δικαστηρίου.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ὅρων «διαφοραὶ» καὶ «δίκαι» περιλαμβάνονται ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ ἀπαιτήσεις καὶ ἀξιώσεις οἱασδήποτε φύσεως καὶ ὁπουδήποτε στηριζόμεναι, εἴτε αὗται εἶναι δεδικασμέναι τελεσιδίκως ἢ μή, εἴτε οὐδεμία ἐπ' αὐτῶν ἐγένετο δικαστικὴ ἐνέργεια.

2. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς παραγραφὰς τὰς ἀρξαμένας μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου, ὧν ἡ λῆξις συμπίπτει μέχρι τέλους Μαΐου 1933.

»Ἄρθρον 2.—1. Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑποθέσεων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ, ἐγγράφῳ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, μέχρι 31 Μαΐου 1933. Ἡ ὡς ἄνω ὅμως συνέπεια ἀναπέμπεται αὐτοδικαίως, ἐὰν μέχρι τέλους Μαΐου 1934 δὲν ἤθελεν ἐπακολουθήσει διαδικαστικὴ τις πρᾶξις συναπτομένη ἔναρξιν τῆς δίκης ἢ συνέχισιν τῆς ἀρξαμένης.

2. Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν ἢ ἐκτέλεσιν ἐν γένει ἐκτελεστῶν διπλογράφων καὶ συμβολαίων ἐπὶ ὑποθέσεων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος, ἐπέχουν θέσιν διαδικαστικῆς πράξεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς προηγουμένης παραγράφου.

»Ἄρθρον 3. Ἡ ἐσφαλμένη τυχὸν ἐγγραφὴ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν διαδίκων ἐν τῷ τηρουμένῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 «βιβλίῳ διακοπῆς παραγραφῶν» δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἐγγραφῆς ἐὰν τὸ τοιοῦτον σφάλμα τῆς ἐγγραφῆς ὀφείλεται εἰς μεταβολὴν συνεπείᾳ θανάτου ἢ εἰδικῆς διαδοχῆς ἢ οἱουδήποτε ἄλλου λόγου, ἀφορῶσαν τὰ πρόσωπα τῶν διαδίκων.

»Ἄρθρον 4. Ἡ αἴτησις πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ βιβλίον συντάσσεται ἐπὶ χαρτοσήμου θραχ. πέντε μὲν διὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ὑποθέσεις, εἴκοσιν δὲ διὰ τὰς ἐνώπιον πολυμελοῦς δικαστηρίου.

»Ἄρθρον 5. Ἐπὶ ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν τὸ δικαιοστάσιον θέλει ἀρθῇ μετὰ τὴν 31ην Μαΐου 1933, ἀποσβεννυμένων διὰ παραγραφῆς ἅμα τῇ διὰ ταύτας ἄρσει τοῦ δικαιοστασίου, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 2 ὁριζόμενα, τῆς πρὸς ἐγγραφὴν τούτων προθεσμίας ὁριζομένης τριμήνου ἀπὸ τῆς διὰ ταύτας ἄρσεως τοῦ δικαιοστασίου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ τριμήνου τούτου ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως.

»Ἄρθρον 6. Πᾶσα διάταξις τῶν κωδικοποιουμένων διὰ τοῦ παρόντος νόμων μὴ περιληφθεῖσα ἐν τῷ παρόντι καταργεῖται ἐφεξῆς.

Ἄρθρον τρίτον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δεκτὸν ὡσαύτως εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον Νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1933 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5046 τοῦ 1931 καὶ συναφῶν τινῶν διατάξεων», μετὰ διόρθωσιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τυπογραφικοῦ τινὸς λάθους, ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)29 Ἀπριλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5096 τοῦ 1931 καὶ συναφῶν τινῶν διατάξεων».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29)29 Ἀπριλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5096 τοῦ 1931 καὶ συναφῶν τινων διατάξεων» ἔχον ὡς ἕπεται:

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5096 τοῦ 1931 καὶ συναφῶν τινῶν διατάξεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1933 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τούτῳ καταρτισθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5096 τοῦ 1931 «περὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Συρρεόντων καὶ ἄλλων ἀδικημάτων ἐφ' ὅσον χωροῦν ἔνδικα μέσα κατὰ τῶν ἐκδιδομένων παραπεμπτικῶν βουλευμάτων ἐπὶ μὲν τῆς ἀνακοπῆς τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐφετῶν ὀφείλει ν' ἀποφανθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸ ὑποβολῆς τῆς προτάσεως τοῦ Εἰσαγγελέως, ἐπὶ δὲ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τοῦ βουλεύματος ὁ Ἄρειος Πάγος ὀφείλει ν' ἀποφανθῇ ἐντὸς ἓξ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως, τὴν ἡμέραν τὴν ὁποίαν ὁρίζει ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ ἐν ἐκτάκτῳ ἔτι συνεδριάσει οὐχὶ πέραν τῶν πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς περὶ ἀναιρέσεως συνταχθείσης ἐκθέσεως ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 488 καὶ 489 Ποιν. Δικονομίας κλήτευσις τῶν διαδίκων καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 483 κατάθεσις τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως γίνονται 24 ὥρας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς δικασίμου ἡμέρας ἄνευ οὐδεμιᾶς παρεκτάσεως τῆς προθεσμίας ταύτης λόγῳ ἀποστάσεως.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1928 προστίθεται 2α παράγραφος ὡς ἑξῆς: «Ἐπὶ ἀδικημάτων πολιτικῶν καὶ τῶν τυχὸν συρρεόντων αὐτοῖς συναφῶν ἔστω καὶ βαρυτέρων ἡ ἐκδίκασις γίνεται κατὰ τὰς σχετικὰς περὶ πλημμελημάτων ἢ κακουργημάτων διατάξεις. Ἐπὶ φυγοδίκων δὲν τηροῦνται αἱ ἐν ἄρθροις 194, 460, 461 καὶ 463 Ποινικῆς Δικονομίας καὶ 22 τοῦ νόμου ΓΜΔ' τοῦ 1911 «περὶ φυγοδικίας» διατυπώσεις καὶ προθεσμίαι ἀλλ' ὁ Εἰσαγγελεύς, κλητεύει τὸν κατηγορούμενον διὰ κλήσεως, περιεχούσης τὰ ἐν ἄρθροις 162 καὶ 265 παράγρ. 1 καὶ 2 Ποιν. Δικονομίας ὁριζόμενα, καὶ ἐπιδιδομένης κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 1228, ὀκτὼ ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, ἡ προθεσμία αὕτη δὲν παρεκτείνεται λόγῳ ἀποστάσεως. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἐπιδίδεται καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 274 Ποινικῆς Δικονομίας κλῆσις πρὸς τοὺς παρόντας κατηγορουμένους. Οἱ μάρτυρες κλητεύονται πέντε τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου καὶ ἡ προθεσμία αὕτη δὲν παρεκτείνεται λόγῳ ἀποστάσεως».

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα θέλει ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

ΣΠ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τοῦ σχεδίου Νόμου "περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ 19 τοῦ Νόμου 4952, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη ὁ κ. ***Γ. Εὐστρατιάδης*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης.*** (Ὑπ. Ἐξ.) παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν, κατὰ δὲ τὴν β'. συζήτησιν θὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Εὐστρατιάδου.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας ἐπελθούσης συμφωνίας τῆς 22 Ἰανουαρίου 1933 περὶ καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Ἑλληνο-Ἐσθονικῆς συμβάσεως τῆς 4ης Ἰουλίου 1927», ὁ κ. ***Γ. Ράλλης***. εἰσηγητὴς τῆς ἐπεξεργασθείσης τὸ Νομοσχέδιον Ἐπιτροπῆς, ἀναπτύσσει τὸ ἱστορικὸν τῆς κυρουμένης συμφωνίας, ἥτις συνήφθη δι' ἐπιστολῶν ἀνταλλαγεισῶν τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον. Ἀφορμὴν, λέγει, εἰς τὴν νέαν συμφωνίαν ἔδωσαν τὰ παράπονα τῶν ἐπιπλοποιῶν, οἵτινες λόγῳ τοῦ ἐλαχίστου δασμοῦ ἐπὶ τῶν ἐξ Ἐσθονίας εἰσαγομένων ὑπέστησαν ἐπαγγελματικὴν ἀχρήστευσιν. Τὸ κείμενον τῆς Συμφωνίας ἐνεκρίθη κατὰ τὰς ὑφισταμένας διατάξεις παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν δασμολογικῶν διαρρυθμίσεων, καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἀπεδέχθη τὸ Νομοσχέδιον.

Μεθ' ὃ τὸ Νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς τὴν α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** συνιστᾷ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν διότι πρόκειται περὶ μέτρου ἐκτελεσθέντος καὶ ἐκδοθέντος κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** Συνιστᾷ τὴν αὔξησιν τῶν ποσοτήτων ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς.

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος***. (Ὑφ. τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν τὴν παρατήρησιν ταύτην.

Μεθ' ὃ τὸ Νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος***. (Ὑφ. τῶν Οἰκ.) δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπηρεσίας περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ νόμου 3744 περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς συνταξίμου τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως».

Ὁ κ. ***Κ. Ροδόπουλος*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ματαίωσιν τοῦ μέτρου τούτου.

Μεθ' ὃ αἰτήσει τοῦ κ. Ζαΐμη ἀναβάλλεται ἡ πρώτη κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινων ἀπολαυῶν καὶ περὶ καταβολῆς τῶν δασμῶν».

Συζητουμένου εἶτα εἰς τὸ α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων ὁ κ. ***Ι. Κούνδουρος*** λέγει ὅτι ὅταν ἐφηρμόζετο τὸ ἄλλο ἐκεῖνο τετραετὲς σχέδιον τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἐπεκρότησαμεν ὅλοι τὴν κατήργησιν τοῦ φόρου τῶν αἰγοπροβάτων καὶ ἐνεκρίναμεν τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων, διότι ὁ φόρος ὁ καταργηθεὶς ἦτο δυσχερέστερος εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ ἐγεννᾶντο πολλὰ ζητήματα καὶ εἰς βάρος τῶν ἰδιωτῶν καὶ εἰς βάρος τοῦ δημοσίου. Εἴχομεν τότε τὴν τιμὴν νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ὤφειλε νὰ καθιερώσῃ διαβαθμίσεις τινὰς εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς φορολογίας καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν τὰς ἀπεδέχθη διὰ λόγους προφανῶς ταμειακούς καὶ οὕτω ἐπεβλήθη φορολογία 60 δραχ. κατὰ κεφαλὴν ἐπὶ ἑκάστου σφαζομένου χοίρου ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ βάρος του. Ἐξήκοντα δραχμὰς ἐπλήρωνε τὸ χοιρίδιον τῶν 2 ἢ 3 ὀκάδων, ἑξήκοντα δραχμὰς ἐπλήρωνε καὶ ὁ χοῖρος τῶν 250 ἢ 300 ὀκάδων. Ἦτο τὸ πρᾶγμα τόσον ἄδικον, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ ἐπὶ πολὺ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ 1932 ἐδέχθη νὰ μετριάσῃ τὴν ἀδικίαν. Ἐψηφίσθησαν τότε δύο διατάξεις. Κατὰ τὴν μίαν διάταξιν τὰ χοιρίδια τὰ κάτω τῶν 6 ὀκάδων ἐπλήρωναν τὸν ἥμισυ φόρον. Κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν τὰ χοιρίδια τὰ κάτω τῶν 6 ὀκάδων εἰς πόλεις κάτω τῶν 3 καὶ 1|2 χιλιάδων κατοίκων δὲν ἐπλήρωναν κανένα φόρον. Τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὡς ἄνω ἡ ἰδία Κυβέρνησις, διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν γενομένην ἀδικίαν, δὲν εἶναι ἀρκετόν. Ὁ κ Ὑπουργὸς εἰσηγεῖται σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν μίαν διόρθωσιν ἑνὸς λάθους τὸ ὁποῖον ἔγινε ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τῶν τροποποιήσεων ἐκείνων τῶν ὁποωσδήποτε ἐλαφρυντικῶν διὰ τὴν φορολογίαν. Τό ζήτημα τὸ ὁποῖον θέλει νὰ κανονίσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς σήμερον, ὅπως ἀναφέρει τοὐλάχιστον εἰς τὴν αἰτιολογικήν του ἔκθεσιν, εἶναι τοῦτο: ἂν πρέπει νὰ ἰσχύσουν αἱ τροποποιήσεις ἐκεῖναι ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1932 ἢ ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1933 καὶ τοῦτο διότι ἐγεννήθη ζήτημα ἐπιστροφῆς φόρου καὶ ζήτημα ἐπιστροφῆς χρημάτων εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς τοῦ φόρου. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ἐπιμείνω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Πρόκειται περὶ τακτοποιήσεως ἀνωμαλίας καὶ ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ παράσχῃ τὴν συγκατάθεσίν της εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅμως ταύτῃ εἶναι νομίζω δίκαιον ν' ἀρθῇ καὶ ἡ βασικὴ φορολογικὴ ἀδικία, ἡ ὁποία τείνει εἰς τὰ χωρία νὰ στραγγαλίσῃ τὴν οἰκιακὴν κτηνοτροφίαν, ἥτις ὡς γνωστὸν ἀποτελεῖ μέγιστον οἰκονομικὸν παράγοντα. Ἀσχέτως πρὸς τὸ ὅτι τὰ μικρὰ χοιρίδια τῶν 2, 3 καὶ 4 ὀκάδων πληρώνουν ὅσον καὶ οἱ μεγάλοι χοῖροι, οἱ χοῖροι οἱ ἐντόπιοι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν εἰς βάρος τὰς 50 ὀκάδας καὶ πληρώνουν 60 δραχμὰς κατὰ κεφαλήν, ἐνῷ οἱ ἄλλοι χοῖροι, οἱ ὁποῖοι εἰσάγονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, ἢ ἀνατρέφονται εἰς κτηνοτροφεῖα ἀνέρχονται εἰς 300 ὀκάδας καὶ πληρώνουν ἐπίσης 60 δραχμὰς φόρον. Νομίζω ἑπομένως ὅτι πρέπει νὰ καθιερώσωμεν 3—4 τάξεις. Μέχρι βάρους 10 ὀκάδων ν' ἀφίσωμεν τοὺς χοίρους γενικῶς ἀφορολογήτους, ἀσχέτως μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων. Μέχρι τῶν 50 ὀκάδων νὰ τοὺς φορολογήσωμεν μὲ 20 δραχμάς, μεχρι τῶν 100 ὀκάδων μὲ 40 δραχμὰς καὶ πέραν τούτου νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν φορολογίαν τῶν 60 δραχμῶν.

Εἷς Βουλευτής. Θὰ εἶναι δύσκολος ἡ βεβαίωσις.

Ι. Κούνδουρος. Ὄχι διότι ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὰς 10 μέχρι τὰς 50 ἢ 100 ὀκάδας εἶναι τοιαύτη ὥστε ἄνευ ζυγίσματος κἂν δύναται νὰ καθορισθῇ. Ἀλλὰ καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἐπιφέρῃ ἐνόχλησίν τινα περὶ τὴν εἴσπραξιν εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ διαρρύθμισις αὐτὴ καὶ ἡ τροπολογία μου εἶναι ἐνδεδειγμένη ἐκ τῶν πραγμάτων. Δὲν θὰ εἶναι δὲ πρὸς τιμὴν καὶ πρὸς ὄφελος τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐφαρμόζει καὶ αὐτὴ τὸ τετραετὲς οἰκονομικὸν σχέδιόν της, γενομένου ἅπαξ λόγου περὶ τῆς φορολογίας αὐτῆς, ν' ἀφίσῃ τὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε τὸ παρελθὸν καὶ νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας νὰ τὴν διορθώσῃ ἀποκαθιστῶσα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἰδιωτῶν.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου διεπιστώθησαν λάθη καὶ παραλείψεις καὶ πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν καθὼς καὶ τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος τῶν δημοπρασιῶν ἔγινεν ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καὶ αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχει τὸ σημερινὸν Νομοθέτημα, νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἀνωμαλίας αὐτάς.

Γ. Καφαντάρης. Εἶναι ἄσχετον τὸ ζήτημα τῶν τυπικῶν αὐτῶν τακτοποιήσεων μὲ τὴν ἀναγνώρισιν ἢ μὴ τῆς βασιμότητος τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Κουνδούρου. Ἂν ἀναγνωρίζετε τὴν βασιμότητα τῶν γενομένων παρατηρήσεων, ὀφείλετε νὰ λάβετε πρόνοιαν περὶ διορθώσεως τοῦ πράγματος.

Κ. Καλκάνης. Τὸ ζήτημα, λέγει, περὶ οὗ προνοεῖ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ζήτημα ἀφορῶν ὅλας τὰς πτωχὰς μάζας τῆς πενομένης καὶ δυσπραγούσης ἀγροτικῆς τάξεως καὶ θὰ ἦτο ἀνάγκη, καὶ πρὸς τοῦτο παρακαλῶ θερμῶς, ὅπως ληφθοῦν ὑπὲρ αὐτῆς ῥιζικώτερα μέτρα. Εἶναι ἀνάγκη δηλ. τὰ μικρὰ χωρία τὰ κάτω τῶν 3,000 κατοίκων νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸν ἐπαχθῆ καὶ πιεστικὸν αὐτὸν φόρον. Ὑπάρχει διάταξις εἰς τὸν κείμενον νόμον ἀπαλλακτικὴ διὰ τὰ χοιρίδια καὶ προτείνω ἤδη ὅπως γίνῃ δεκτὴ τροπολογία, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ καταργηθῇ ἐλοσχερῶς ὁ φόρος τῶν σφαζομένων ζώων τῶν αἰγοπροβάτων δηλ. ἐπὶ τῶν κωμοπόλεων καὶ χωρίων, τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦν κάτω τῶν 3,000 κατοίκων. Ὁ φόρος οὗτος πλήττει κυρίως τοὺς μικροὺς καὶ πτωχοὺς ἀγρότας οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ σφάζουν τὰ ζῷά των διὰ νὰ ἀγοράσωσι φάρμακα διὰ τοὺς ἀρρώστους των καὶ ἄρτον διὰ τὰ πεινῶντα τέκνα των. Ἡ ἐπέκτασις, συνεχίζει, τῶν φορολογικῶν αὐτῶν ἀπαλλαγῶν πρέπει νὰ γίνῃ ὄχι μόνον δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὰ σφάζουν πρὸς ἰδίαν των χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὰ σφάζουν διὰ νὰ ἐξοικονομήσουν ἐπιτακτικὰς των ἀνάγκας, διότι κατὰ μείζονα λόγον εἶναι ἄξιοι προστασίας αὐτοί. Ἡ πρόνοια αὐτὴ εἶναι ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῆς τάξεως αὐτῆς, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ προγραμματικὰς ἔδωκεν ὑποσχέσεις ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος συνίσταται εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν γεωργικῶν τάξεων καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἐννοοῦμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν ἀνενδότως. Πρέπει ἐπίσης νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ δυστυχεῖς γεωργοὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν σφάζουν τὰ ζῷά των, διὰ νὰ προσποριστοῦν χρήματα διὰ διασκεδάσεις, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν πλήρωσιν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν των, εὑρισκόμενοι ἐν πλήρει δυστυχίᾳ. Χωρὶς τὴν ἀποδοχὴν τῆς διορθώσεως τῆς ἀδικίας ταύτης, τονίζει, δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ τὸ Νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν. Πρέπει ἐπίσης νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς καταργήσεως τῆς φορολογίας ταύτης δὲν πρόκειται νὰ μειωθοῦν σπουδαίως αἱ πρόσοδοι τοῦ Κράτους, διότι ὡς προεῖπον μικρὰ εἶναι ἡ πρόσοδος, ἀφοῦ μόνον εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας προβαίνουσιν εἰς τὴν σφαγὴν τῶν ζώων των οἱ γεωργοί, οἵτινες οὕτω γίνονται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ὑφίστανται καὶ ὁλόκληρα μαρτύρια δι' ἄσκησιν ἀνακοπῶν καὶ ἀναγκάζονται ἐπὶ ἡμέρας νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰς ἐκδικαστικὰς Ἐπιτροπὰς δι' ὑποστήριξιν τῶν δικαίων των. Ἔχω, λέγει, τὴν ἀντίληψιν ὅτι διερμηνεύω ὁλόκληρον τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς ὑποστηρίζων τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν γεωργικῶν τάξεων ἀπὸ τὴν τόσον συντριπτικὴν δι' αὐτοὺς καὶ πιεστικὴν καὶ βαρυτάτην ταύτην φορολογίαν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Κ. Ροδόπουλος*** ὑποστηρίζει ὅπως τροποποιηθῇ ἡ διαδικασία τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου αὐτοῦ καὶ εἰδικώτερον τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐνστάσεις. Οἱ ἀγρόται ἀναγκάζονται νὰ πληρώνουν πᾶν πρωτόκολλον, ποὺ καταλογίζει εἰς βάρος των ὁ ἐνοικιαστής, διότι διὰ νὰ κάμουν προσφυγήν, ἀπαιτεῖται νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν ἕδραν τῆς Ἐφορίας, νὰ διορίσουν δικηγόρον, κατόπιν νὰ μεταβοῦν ἐκ νέου κατὰ τὴν δικάσιμον κλπ. Καταλήγων συνιστᾷ ὅπως προκειμένου περὶ φόρου 100 — 200 δραχμῶν γίνεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου δικάζοντος τελεσιδίκως μὲ διαδικασίαν ἀτελῆ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἠμποροῦν ὅσοι ἀδικοῦνται νὰ διεκδικοῦν τὸ δίκαιόν των.

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι κατὰ τὴν β' συζήτησιν θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς γενομένας παρατηρήσεις καὶ συστάσεις.

Α. Παπαθανάσης. "Οταν, λέγει, εἰς τὴν προπαρελθοῦσαν Βουλὴν συνεζητεῖτο ὁ σχετικὸς νόμος, ὁμόθυμος ἐξεδηλώθη ἡ γνώμη ὅτι καὶ τὰ νέα ἐλαφρυντικὰ ποσοστὰ δὲν ἦσαν τὰ προσήκοντα. Δυστυχῶς ὁ τότε Ὑπουργὸς δὲν ἐπείσθη καὶ τ' ἀποτελέσματα τῶν κακῶν συνεπειῶν ἐξεδηλώθησαν, διότι εἰς τὴν πραγματικότητα αἱ φορολογίαι ἔγιναν μεγαλύτεραι εἰς τρόπον ὥστε αὐτοὶ οἱ ἐνοικιασταὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν πιεστικότητα καὶ τὴν ἀδικίαν τοῦ φόρου, ἠρχοντο εἰς συμβιβασμοὺς μετὰ τοῦ φορολογουμένου. Ἦντως γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς φορολογίας παρέμεινε πάλιν ὑψηλὸν καὶ νομίζομεν ὅτι ἐρόσων αἱ αὐταὶ ἀντιλήψεις περὶ ἐλαφρύνσεως ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν Βουλήν, εἶναι ἀνάγκη ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς εἰς τὴν β' συζήτησιν νὰ φέρῃ σχετικὴν τροπολογίαν. Ἕτερον ἄτοπον, τονίζει, τοῦ ὑφισταμένου νόμου εἶναι ἡ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν ὑποβολὴ μηνύσεως κατὰ τῶν φορολογουμένων ὡς δήθεν καταστρατηγούντων τὸν φόρον, αἱ δὲ μηνύσεις αὐταὶ καὶ ἡ ἀπόκρουσίς των ἀποτελεῖ νέαν ἐπιβάρυνσιν. Διὰ τοῦτο, ἐπιλέγει, πρέπει, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὰ μικρὰ μέρη νὰ μειωθῇ ἡ φορολογία εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰς πιέσεις καὶ τὰς καταχρήσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. (Χειροκροτήματα).

Γ. Χρυσοστόμου. Καὶ ἡμεῖς, λέγει, συνηγοροῦμεν ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν μειώσεων καὶ εἰς τὰ μικρὰ χωρία. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον ἔχει ἱστορίαν ἑνὸς ἔτους, διότι ἔλαβον χώραν διάφοροι παραδρομαὶ καὶ ὑπάρχει κίνδυνος καὶ πάλιν νὰ ματαιωθῇ. Τὸ νομοσχέδιον προνοεῖ διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χρονικῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου, ἀλλὰ καὶ πάλιν θὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ ἴδιον λαθος, διότι ἐνῷ αἱ μισθώσεις τοῦ φόρου ἀρχίζουν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου καὶ ἔγιναν ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων δεδομένων, ἐρχόμεθα ἤδη μεσοῦντος τοῦ ἔτους νὰ ρυθμίσωμεν διαφορετρόπως τὰ πράγματα καὶ νὰ προσβάλωμεν κεκτημένα δικαιώματα.

Προτείνω λοιπὸν ἵνα ἡ ἰσχὺς τοῦ νέου νόμου ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς νέας χρήσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Τὸ νομοσχέδιον σκοπεῖ νὰ κυρώσῃ ἀποφάσεις τῆς Διοικήσεως γενομένας πρὸ τῶν δημοπρασιῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐγένοντο αὐταί.

Γ. Χρυσοστόμου. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ συμβάσεις μισθώσεων συναφθεῖσαι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παλαιῶν νόμων καὶ ὄχι τῶν ἀνωτέρω ἐγκυκλίων τῆς Διοικήσεως.

Μ. Εὐλάμπιος. (Ὑφ. Οἰκ.) Ἡ ἐγκύκλιος κανονίζει τὰ πράγματα, ὅπως τὰ κανονίζει καὶ τὸ Νομοσχέδιον.

Γ. Χρυσοστόμου. Δὲν ἠδύνατο ἡ ἐγκύκλιος νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν νόμον ἄκυρον, οὔτε νὰ καταργήσῃ νόμον. Πάντως πρωτεῦον εἶνε νὰ μὴ θιχθοῦν κεκτημένα δικαιώματα. Καταλήγων ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν χωρικῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ πᾶν ληφθησόμενον ἀνακουφιστικὸν μέτρον.

Κ. Καλκάνης. Μὰ σεῖς θέλετε νὰ μείνουν ἐπιβαρυμένοι οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων.

Γ. Χρυσοστόμου. Ἐγὼ ὑπερεθεμάτισα ὑπὲρ τῶν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν τῶν μικρῶν χωρίων, ἀλλὰ τονίζω ὅτι δὲν δύναται νὰ προσθληθοῦν κεκτημένα δικαιώματα.

Κ. Καλκάνης. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐννοήσετε ἦτο τοῦτο, ὅτι ἡ ἐγκύκλιος εὗρε μίαν πραγματικὴν κατάστασιν.

Γ. Χρυσοστόμου. Εἶπα διὰ ποίους λόγους δὲν ἰσχύει ἡ ἐγκύκλιος. Προσθέτω ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ διορθωθῇ ἐνυπάρχον λάθος εἰς τὸ ἄρθρον 2.

Μ. Εὐλάμπιος. (Ὑφ Οἰκ.) Ἔγινεν ἀνατύπωσις. Πάντως ἔχω ὑπ' ὄψιν τὴν παρατήρησίν σας.

Δ. Στεφανόπουλος. Συνηγορῶ, λέγει, καὶ ἐγὼ διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τῶν μικρῶν ζώων εἰς τὰ μικρὰ χωρία, ἡ ὁποία εἶναι καὶ σύμφωνος μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐλαφρύνσεως τῆς φορολογίας τῶν πασχουσῶν ἀπόρων τάξεων. Διὰ τὰ χωρία τὰ ἔχοντα κατοίκους ἐλάσσονας τῶν 1500 δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ φορολογία πρέπει νὰ καταργηθῇ ὁλοσχερῶς, καὶ μόνον ἐμπόδιον διὰ τὸ τρέχον ἔτος εἶναι ἡ ἐνοικίασις τοῦ φόρου ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους θὰ εἶναι ἔργον δικαιοσύνης ἡ ἀνακούφισις τῶν λαϊκῶν αὐτῶν μαζῶν, ὑπὲρ ὧν πάντοτε ἔχει κηρυχθῇ τὸ Λαϊκὸν κόμμα.

Φ. Ζαΐμης. Ὀφείλω, λέγει, ὡς εἰσηγητὴς ἄλλοτε τοῦ ἐν ἰσχύϊ μέτρου νὰ δώσω ἐξηγήσεις διὰ τὰς γενομένας ἐπικρίσεις. Τὸ τότε Ὑπουργικὸν Συμβούλιον 25 ἡμέρας πρὸ τῆς νέας χρήσεως εἶχεν ἀποφασίσει τὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος,

Τὸ ὀλιγοχρόνιον αὐτὸ διάστημα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἔλλειψις εἰδικοῦ ὑπαλλήλου ἀπασχολουμένου μὲ τὸν φόρον αὐτὸν ἀπετέλουν δυσχέρειαν τῆς ποσηκούσης ρυθμίσεως τῶν πραγμάτων.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** λέγει, ὅτι τὰ ψηφισθέντα ποσοστὰ δὲν ἀπέδωσαν τὰ ὅσα εἶχεν ἀπυδώσει ὁ φόρος τῶν αἰγοπροβάτων. Ὁ φόρος αὐτὸς εἰσπραττετο χωρὶς καμμίαν δαπάνην ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου, εἶχε δὲ τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἐπεβάλλετο καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων. Ἡ πάροδος τοῦ χρόνου ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τὰ μικρὰ ζῶα ἦτο κάπως βαρεῖα ἡ φορολογία, καὶ ἠλαττώθη εἰς τὸ ἥμισυ διὰ τὰ μικρὰ ζῶα. Ἐπειδὴ ἠγέρθησαν ἀντιρρήσεις, εἶχε ληφθῇ ἀπόφασις καταργήσεως τοῦ φόρου διὰ τὰς πόλεις κάτω τῶν δυόμισυ χιλιάδων κατοίκων. Ἦτο ὅμως ἐποχὴ προεκλογική, καὶ λέγω τοῦτο, διότι πολὺ πιθανὸν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ εἶχε ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡμεῖς συνηγοροῦμεν εἰς τὴν κατάργησιν διὰ τὰς πόλεις κάτω τῶν δυόμισυ χιλιάδων, ὅπου τὰ περισσότερα τῶν ζώων εἶναι οἰκόσιτα. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς διὰ νὰ σταθμίσετε τὴν δύναμιν τῆς ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν θὰ παρουσιάσητε εἰς τὴν ἀποψίν μας.

Γ. Καγιᾶς. Εἶμαι σύμφωνος, κ. βουλευταί, ὅτι ὅπως ἐφαρμόζεται ὁ νόμος τῶν σφαζομένων ζώων εἶναι καταθλιπτικώτατος, διότι οἱ διάφοροι ἐκμισθωταί, κατεχόμενοι ἀπὸ αἴσθημα πλεονεξίας καὶ αἰσχροκερδείας, κυριολεκτικῶς καταπιέζουν τοὺς φορολογουμένους. Ὁλόκληρα χωρία, κατὰ ἑκατοντάδας, μηνύονται, οἱ δὲ χωρικοὶ εὑρίσκονται πρὸ τοῦ διλήμματος ἢ νὰ πληρώσουν ἢ νὰ προτρύγουν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν δι' ἀνακοπῆς, ὁπότε θὰ ἔχουν πολὺ περισσότερα ἔξοδα νὰ πληρώσουν. Ὅταν θὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία, θὰ ἐξαιρεθοῦν αἱ πόλεις κάτω τῶν 3.000 κατοίκων, καὶ θὰ ἀπαλλαγοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ποὺ σράζουν κυρίως ζῶα οἰκόσιτα, τῶν πιέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐνθυμίζουν τὴν καταθλιπτικωτάτην δεκάτην ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας. Εἶναι ἔργον δικαιοσύνης, διότι οἱ χωρικοὶ δυσφοροῦν κατὰ πάσης Κυβερνήσεως, διότι ὁ φόρος αὐτὸς εἶναι τόσον καταθλιπτικὸς ὥστε νὰ ὑπερβαίνῃ πᾶσαν ἀνοχήν.

Ὁ κ. ***Σ. Φραντζεσκάκης*** ἀναλύει τὰ κακὰ τῆς σημερινῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων, καὶ λέγει, ὅτι δικαιότερα θὰ ἦτο ἡ φορολογία ἡ κατ' ὄκαν, ἢ νὰ καθορισθῇ, ὅτι ἐπὶ χοιριδίων, ἐριφίων καὶ ἀμνῶν μέχρι δέκα δαάδων ὁ φόρος νὰ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ φόρου τῶν αἰγοπροβάτων. (Ἀναγινώσκει διαφόρους τροπολογίας, τὰς ὁποίας ἔχει ὑποβάλει).

Α. Στράτος. Θὰ παρακαλέσω καὶ ἐγὼ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀποδεχθῇ τὴν τροπολογίαν τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Λευκάδος συναδέλφου, διότι ὁ φόρος αὐτὸς εἶναι ἐξαιρετικὰ πιεστικός, ἰδίως διὰ τὰ μικρὰ χωρία κάτω τῶν 3 χιλιάδων κατοίκων. Ἡ κατάργησίς του ἄλλως τε θὰ ἐπιφέρῃ ἐλαχίστην μείωσιν τῶν ἐσόδων.

Κ. Καλκάνης. Σύσσωμος ὁ Ὑπουργεῖ, ἡ Βουλὴ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας, καὶ θὰ σᾶς παρακαλέσω ἐκ νέου νὰ τὴν ἀποδεχθῆτε, διότι εἶναι ζήτημα ἀπολύτου δικαιοσύνης.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ τὴν λάβω ὑπ' ὄψιν μου κατὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν εἰς ὃ' ἀνάγνωσιν.

Γ. Μπουρδάρας. Συνηγορῶ καὶ ἐγὼ κ. Βουλευταὶ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. συναδέλφου, ὅπως ἀπαλλαγοῦν τοῦ φόρου τὰ κάτω τῶν 3.000 κατοίκων χωρία ὄχι μόνον διὰ τὴν καταθλιπτικὴν πίεσιν τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ φόρου, ἀλλὰ διότι εἰς τὰς ὀρεινὰς ἐπαρχίας ὡς ἡ Εὐρυτανία τὰ οἰκόσιτα ζῶα εἶναι ἐκεῖνα ποὺ παρέχουν τὰ μέσα διὰ τῆς σφαγῆς των εἰς τοὺς πτωχοὺς χωρικοὺς νὰ ἀγοράζουν ὀλίγον καλαμπόκι, τὴν μόνην τροφήν των. Οἱ ἐνοικιασταὶ κάμνουν πρωτόκολλα δι' ὅλους ἐν γένει τοὺς κατοίκους τῶν μικρῶν χωρίων, οἵτινες διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰ ἔξοδα τῆς ἐνστάσεως καὶ τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς Ἐφορείας ἀναγκάζονται νὰ ἔρχωνται εἰς συμβιβασμὸν καὶ νὰ πληρώνουν ἀρκετὰ πρωτόκολλα συντάσσονται διὰ νὰ γίνωνται ἐνστάσεις καὶ νὰ καταβάλλεται παράβολον διὰ νὰ πληρώνωνται τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν. Ἐκτὸς τούτων ἡ ἀτέλεια τοῦ εἰσαγομένου κρέατος χάριν τῶν μεγάλων κέντρων ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τῆς ἀξίας τῶν ζώων τῶν χωρικῶν, ὥστε μία γίδα νὰ πωλῆται ἀντὶ 70 δραχμῶν. Ὀρθῶς καὶ δικαίως κατηγγήθη ὁ φόρος τῶν αἰγοπροβάτων. Ἂν δὲν ἐγίνετο ἐσπευσμένη ἡ σύνταξις τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων, ἀσφαλῶς ὁ νομοθέτης θὰ προέβλεπε τὰς συζητουμένας σήμερον ἀτελείας. Λαμβάνων ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἃς ἐπικαλεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς παρακαλῶ ὅπως καταργηθῇ ὁ φόρος οὗτος εἰς ὅλα τὰ χωρία, ὅπου δὲν ἐδρεύει Εἰρηνοδικεῖον.

Ὁ κ. ***Δ. Λόντος*** ὁμιλεῖ περὶ τῶν πιέσεων καὶ τῶν ἐκβιαστικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ φόρου τῶν σφαζομένων ζώων, ἐκθέτει τὰς τροπολογίας, τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ καὶ συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τοῦ ἐρχομένου ἔτους. Ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ διὰ τὸ τρέχον, ἡ κατάργησις τοῦ φόρου διὰ τὰ μικρὰ χωρία τὰ μὴ ἔχοντα ἕδραν Εἰρηνοδικείου.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ μέτρον διὰ τὰς μικρὰς καὶ στείρας νήσους ὅπου οὔτε ζῶα πολλὰ ὑπάρχουν οὔτε πόροι διὰ τοὺς κατοίκους πολλοί. Κάθε ἡμέρα, λέγει, σύρονται πρὸ τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ φόρου ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κάτοικοι, διότι ἔσφαξαν ἕνα πρόβατον, τὸ ὁποῖον πολλάκις καὶ δὲν ἔσφαξαν. Καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπουσιάζουν οἱ κάτοικοι εἰς τὰς ἐργασίας των καταδικάζονται ἐρήμην. Εἶναι δίκαιον κ. Ὑπουργὲ εἰς αὐτὰ τὰ νησιά, τὰ ὁποῖα κἄτι τέλος πάντων ἔχουν προσφέρει εἰς τὴν πατρίδα νὰ καταργηθῇ ὁ καταθλιπτικὸς αὐτὸς φόρος.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀπεδέχθην ἤδη τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Καλκάνη θὰ τὴν μελετήσω διὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου. Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον.

Συζητουμένου ἀκολούθως εἰς μόνην συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν «περὶ ἀσυμβιβάστου διατάξεων τοῦ νόμου 5110» ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρθῇ τὸ ἀσυμβίβαστον διὰ ὡρισμένους μόνον γερουσιαστάς, διότι θὰ εἶναι ἀντισυνταγματικόν.

Π. Τσαλδάρης (Ἀρχ. Κυβερνήσεως). Ἡ Κυβέρνησις ἐμμένει εἰς τὸ νομοθέτημα ὡς εἶχε νομοθετηθῇ ἤδη παρὰ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιτροπῆς τῶν κληροδοτημάτων. Τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης μετεῖχε καὶ ὁ κ. Μάξιμος τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ἐξέλεξαν γερουσιαστὴν καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι πλέον μέλος. Ζητοῦμεν νὰ διορθωθῇ τοῦτο καὶ νὰ παραμείνῃ τὸ συμβούλιον ὡς ἔχει, διότι καλῶς ἔχει. Ἐθέσαμεν τὸν ὅρον διὰ τοὺς ἀριστίνδην γερουσιαστάς, διότι αὐτοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐπηρεασμοὺς τῆς πολιτικῆς καὶ δὲν εἰσάγομεν ἔννοιαν πολιτικὴν εἰς τὸ συμβούλιον. Ὁ λόγος εἶναι νὰ μείνῃ τὸ συμβούλιον ὡς ἔχει καὶ τὰ μέλη του νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένα τῆς πολιτικῆς πιέσεως.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν ἀναβαλλομένης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου ὡς ἐτροποποιήθη τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἀπαρτίας διατάξεων τοῦ νόμου 5110».

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1933 διατάγματος περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 52 ἑκατομμυρίων τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ταμείου τοῦ στόλου τῆς χρήσεως 1932 - 33».

«Περὶ ἀμοιβῆς τῶν δι' ἀνθρακεύσεις πολεμικῶν πλοίων ἐν Νχυστάθμῳ χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν Π. Ν.»

«Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 31 ἑκατομ. εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ταμείου Ἐθν. Στόλου τῆς χρήσεως 1931 - 32».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Δ)βρίου 1932 Ν. Δ. περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης ὑποναυάρχου Μιχαὴλ Γούδα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν».

«Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιηθὲν σχέδιον νόμου «περὶ καθορισμοῦ ποσοστῶν ἀμοιβῆς ἐπὶ εἰσπράξεων ἐξ ὀφειλῶν ἰματισμοῦ πρὸς τὸ ταμεῖον ἐθνικοῦ στόλου».

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπ.Παιδείας) ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1933 Διατάγματος περὶ συγχωνεύσεως ὑπηρεσιῶν καὶ καταργήσεως θέσεων, διαρρυθμίσεως συμβουλίων κλπ. ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας».

Πρόεδρος. Ἀναβάλλεται.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1933 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ὑποβολῆς καὶ ἐγκρίσεως τῶν πινάκων τῶν πρακτέων καὶ μεταθετέων ἐν Ἀθήναις λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως» καὶ «περὶ κυρωσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5015 περὶ σχολικῶν βιβλίων ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τῶν καταβαλλομένων κρίτρων», ἐχόντα οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ. ἔ. νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ὑποβολῆς καὶ ἐγκρίσεως τῶν πινάκων τῶν πρακτέων καὶ μεταθετέων εἰς Ἀθήνας λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ. ἔ. νομοθετικὸν διάταγμα, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 112 τῆς 9 Μαΐου ἐ. ἔ. φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ὑποβολῆς καὶ ἐγκρίσεως τῶν πινάκων τῶν πρακτέων καὶ μεταθετέων εἰς Ἀθήνας λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως», ἔχον ὡς ἑπεται.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφ' ἁπασαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3 ἐδάφ. 1 καὶ 9 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 5015 «περὶ σχολικῶν βιβλίων» καταβαλλόμενα παντὸς συγγραφέως ἢ ἐκδοτῶν κρίτρα διὰ τὴν κρίσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ βοηθημάτων τῆς τε δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως διανέμονται ἐξ ἴσου μεταξὺ πάντων τῶν φύλλων τῶν κριτικῶν Ἐπιτροπειῶν, τροποποιουμένου ὡς πρὸς τοῦτο τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 14/16 Σεπτεμβρίου 1932 Διατάγματος «περὶ περιορισμοῦ τῶν καταβαλλομένων παρὰ τῶν συγγραφέων ἢ ἐκδοτῶν κρίτρων διὰ τὴν κρίσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ βοηθημάτων».

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1933.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. Τουρκοβασίλης, Μ. Εὐλάμπιος, Ι. Μαυρόπουλος, Γ. Τσακόπουλος, Σ. Ταλιαδούρος, Δ. Μάξιμος, Ἀνδρ. Χατζηκυριάκος.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5015 περὶ σχολικῶν βιβλίων ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τῶν καταβαλλομένων κριτρων».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ. ἔ. Νομοθετικὸν Διάταγμα, (ἀριθ. 112 τῆς 9 Μαΐου ἐ. ἔ. φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5015 περὶ σχολικῶν βιβλίων ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τῶν καταβαλλομένων κρίτρων», ἔχον ὡς ἑπεται :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφ' ἁπασαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3 ἐδάφ. 1 καὶ 9 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 5015 «περὶ σχολικῶν βιβλίων» καταβαλλόμενα παντὸς συγγραφέως ἢ ἐκδοτῶν κρίτρα διὰ τὴν κρίσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ βοηθημάτων τῆς τε δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως διανέμονται ἐξ ἴσου μεταξὺ πάντων τῶν φύλλων τῶν κριτικῶν Ἐπιτροπειῶν, τροποποιουμένου ὡς πρὸς τοῦτο τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 14/16 Σεπτεμβρίου 1932 Διατάγματος «περὶ περιορισμοῦ τῶν καταβαλλομένων παρὰ τῶν συγγραφέων ἢ ἐκδοτῶν κρίτρων διὰ τὴν κρίσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ βοηθημάτων».

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1933.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ μέλη

Θ. Τουρκοβασίλης, Μ. Εὐλάμπιος, Ι. Μαυρόπουλος, Γ. Τσακόπουλος, Σ. Ταλιαδούρος, Δ. Μάξιμος, Ἀνδρ. Χατζηκυριάκος.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Μεθ' ὃ ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὅπως τὰ νομοσχέδια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας συζητηθοῦν τὴν προσεχῆ Τετάρτην ἀναγραφόμενα πρῶτα εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ὥρᾳ 9.10 μ. μ. συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν αὔριον ὥραν 5 1)2 μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Β. Βασιλικὸς

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'.

Παρασκευῆς 11 Αὐγούστου 1933.

Ὥρᾳ 6.30' μ. μ. ὁ πρόεδρος κ. **Χ. Βοζίκης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως ὡς διωρθώθησαν.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Γραμματίκας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων Λαμίας ζητούντων τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἐκ τῆς μετατροπῆς τῶν ποινῶν.

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν διαλυθεισῶν συνεργατικῶν καὶ ὑπαχθεισῶν εἰς τὸν Ο.Α.Π. ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, 2) σιτεργατῶν, 3) ναυπηγοκαραγατῶν καὶ 4) ξυλείας ζητοῦν τὴν πρόληψίν των εἰς τὸν Ο.Α.Π.

Οἱ πλοίαρχοι, μηχανικοὶ καὶ ναυτικοὶ πράκτορες ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 5301.

Οἱ ἀπότακτοι καὶ ἀπόστρατοι ἀξιωματικοὶ χωροφυλακῆς Λαμίας ζητοῦν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν γενομένων κρατήσεων ἐκ τῶν συντάξεών των διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ληφθέντος κατὰ τὴν ἀπόταξίν των χρηματικοῦ ὀνηθήματος.

Ὁ Ἰωάννης Κραγιάννης ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς τῶν ἐξωτερικῶν χρεῶν.

Οἱ ἀγρόται διαφόρων ἐπαρχιῶν ζητοῦν τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν.

Ἐπιτροπὴ ἐμπόρων Ἡρακλείου καὶ Ρεθύμνου Κρήτης παρακαλεῖ, ὅπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ μονοπώλησις τοῦ ρωτιτικοῦ πετρελαίου ἐν ταῖς νέαις χώραις.

Ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν καπνεργατῶν Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀθέτησιν τοῦ ὑπογραφέντος πρωτοκόλλου ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων, ζητεῖ τὴν ψήφισιν νόμου πρὸς κατοχύρωσιν τῶν αἰτημάτων της κλπ

Τὸ ἐργατικὸν ἐγωτικὸν κέντρον Πειραιῶς, ἡ ἑνωτικὴ συνομοσπονδία Ἀθηνῶν καὶ οἱ ἐργάται Ἀλιβερίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἄδικον ἐπίθεσιν τῶν ἀστυνομικῶν κατὰ τῶν ἐργατῶν Ἀλιβερίου καὶ ζητοῦν τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων, τὴν ἀποζημίωσιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν θυμάτων καὶ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῶν ἐργατῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ε. Χατζηδάκης** καταθέτει αἴτησιν τῶν καταθετῶν τῆς ταπέζης Σάμου (ὑποκαταστήματος Καρλοβασίου), ζητούντων τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καταθέσεών των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Βοῦλτσος** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Ἀνδρέου Ἡόρη αἰτουμένου τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ πληρωμῆς φόρου οἰκοδομῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ξ. Μαυρομμάτης** καταθέτει αἴτησιν ἐνωματαρχῶν χωροφυλακῆς τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἀπὸ 6—12 ἔτη καὶ ζητούντων τὴν προαγωγήν των.

Ὁ κτηματικὸς σύνδεσμος Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐπιβολὴν φορολογίας πυρικαύστου ζώνης Θεσσαλονίκης.

Ὁ Βασίλειος Πρωτοπαππᾶς συμβολαιογράφος Καβάλλας ζητεῖ τὴν τελείαν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 5113.

Ὁ κ. **Ἰω. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Νόμου 3905 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Νόμων 5085, 5193 καὶ 5949» καὶ

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. «περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωτι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐλαίου.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ κ. **Ι. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2203 «περὶ κατωτέρων Γεωργικῶν Σχολείων»

Ὁ κ. **Γ. Πεσμαζόγλου** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 3632 «περὶ Λρμ κατιστηρίου Ἀξιῶν».

Οἱ κ.κ. **Δ. Μάξιμος** (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν), **Δ. Λοβέρδος** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) καὶ **Γ. Πεσμαζόγλου** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῶν συγχρόνως πρὸς τὴν ὑπογραφεῖσαν ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1933 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας προσωρινὴν Ἐμπορικὴν Συμφωνίαν ἀνταλλαγειτῶν ἐπιστολῶν, περὶ μειώσεως εἰσαγωγικῶν δατμῶν».

Οἱ βουλευτὰι κ.κ **Ἰ. Κούνδουρος. Κ. Καλκάνης. Ἰ Γοβατζιδάκης, Γ. Καγιᾶς, Γ. Μπουρδάρας, Κ. Βερροιόπουλος, Ἰ. Κάρτσωνας, Χρ. Βαφέας, Α. Νιάνιας, Γ. Παπανδρέου, Μ. Λαΐλιος, Γ. Τζοβαρόπουλος, Σ. Μπινόπουλος, Ἀ. Κακαρᾶς** καὶ ἄλλοι ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθετίας περὶ σφαζομένων ζώων».

Οἱ βουλευτὰι κ. κ. **Α. Νταλίπης** καὶ **Ν. Κουπαροῦσσος** ὑποβάλλουσι τροπολογίας 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Ν.Δ. «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν».

2) Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου».

Οἱ βουλευτὰι κ. κ **Α. Στρᾶτος. Σ. Σχινᾶς. Π. Νικολαΐδης, Κ. Κορόζος, Ἰ. Σκανδαλάκης, Γ, Κριμπᾶς, Δ Τσιριγώτης, Ἰ. Χατζηκωνσταντῆς, Δ. Βοῦλτζος. Γρ. Εὐστρατιάδης, Θ. Δεσύλλας, Δ. Χέλμης** καὶ ἄλλοι ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ἀ. Ζουρμπᾶς** ὑποβάλλει τὰς ἑξῆς τροπολογίας:

1) Ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἰουνίου 1933 «περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀποκλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ γαιῶν».

2) Ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ἰουνίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου».

3) Ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἰουνίου 1933 «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν».

Πρόεδρος. Θέλω νὰ ἔχω τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἑνός ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μᾶλλον ἑρμηνείαν τοῦ Κανονισμοῦ. Ὡς γνωστὸν τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας τῶν ἀξιωματικῶν ὑπεβλήθη ὑπὸ τριῶν Ὑπουργῶν καὶ ἐρωτῶ: Πρέπει τώρα νὰ σταλῇ εἰς τὰς ἁρμοδίας τρεῖς ἐπιτροπὰς ἢ πρέπει νὰ σταλῇ εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τὰ μέλη τῶν τριῶν ἐπιτροπῶν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ καθίστα δυσχερῆ τὴν ἐπεξεργασίαν, διότι ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 100 μέλη. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη διάταξις εἰς τὸν κανονισμὸν κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ καταρτισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ κατ' ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως τῶν κομμάτων, φρονῶ δὲ ὅτι πρέπει νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ συστήσω τοιαύτην ἐπιτροπήν, τηρῶν πάντοτε τὸν Κανονισμόν,

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Αἱ παρατηρήσεις σας εἶναι πολὺ ὀρθαὶ καὶ πολὺ φρόνιμοι. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀντίρρησιν νὰ καταρτισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπή, καὶ νομίζω ὅτι 30 μέλη εἶναι ἀρκετά. Δυστυχῶς δὲν βλέπω εἰς τὴν αἴθουσαν τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὑποθέτω ὅμως ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρησις ἐκ μέρους αὐτῶν. Ἄλλως τε θὰ συνεννοηθῆτε μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων διὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν προσώπων τῆς ἐπιτροπῆς.

Π. Καλλιγκάτσης. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ λῆψις ἀποφάσεως;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ταχθῇ προθεσμία 5—10 ἡμερῶν.

Ἰ. Κούνδουρος. Παρακαλῶ νὰ μὴ ληφθῇ ἀπόφασις πρὶν ἔλθουν οἱ ἡγέται τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Γρκειται περὶ μιᾶς τυπικῆς ἐπιφυλάξεως.

Πρόεδρος. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμω αὐτὸ ποὺ θέλετε.

Ν. Βογιατζῆς. Θὰ ἐπεθύμουν κ. Πρόεδρε, πρὶν ἢ εἰσέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, νὰ παρακαλέσω τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Προνοίας νὰ μᾶς ἀνακοινώσουν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβον ὑπὲρ τῆς τάξεως κατόπιν τῶν αἱματηρῶν γεγονότων τοῦ Ἀλιβερίου ὡς καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων.

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀπαντῶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ Καρυστίας ὅτι αἱ ταραχαὶ προεκλήθησαν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐργοδότης καθυστέρει τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν. Ἡ Κυβέρνησις μόλις ἐπληροφορήθη τὰ λυπηρὰ γεγονότα ἔσπευσε νὰ πράξῃ ὅτι ἐπεβάλλετο ἐκ τῶν περιστάσεων. Διετάχθη νὰ μεταβῇ ἐπὶ τόπου ὁ ἀνώτερος διοικητὴς χωροφυλακῆς Χαλκίδος ὅπως καὶ αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων, ἀντεκατεστάθησαν δὲ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς οἱ ὁποῖοι ἠγοῦντο τῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἥτις ἠναγκάσθη νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῶν ἐργατῶν. Συνεννοήθην συγχρόνως μὲ τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅστις ἐπίεσε τὸν ἐργοδότην κ, Ἐμπειρίκον νὰ μεταβῇ ἐκεῖ διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ καθυστερούμενα. Ἐπίσης συνεννοήθην μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅστις ἀπέστειλε συνεργεῖον μὲ νοσοκόμους. Ἡ δικαιοσύνη βεβαίως θὰ κατανείμῃ τὰς εὐθύνας ὅπου ὑπάρχουν τοιαῦται, δὲν δυνάμεθα ὅμως παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν καὶ ἐνταῦθα τὴν βαθυτάτην μας θλῖψιν διὰ τὰ αἱματηρὰ γεγονότα.

Ὁ κ. **Α.Παπαναστασίου** παρακαλεῖ νὰ κατατεθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν αἱ ἐκθέσεις αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν διαφορὰν ἐργοδότου καὶ ἐργατῶν. ὡς καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρχῶν περὶ τῶν λαβόντων χώραν.

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπ. Ἐσωτ.) Ἀφορμὴ τῶν γεγονότων ὑπῆρξε βεβαίως ἡ καθυστέρησις τῶν μισθωμάτων, πάντως ὅμως οἱ ἐργάται ἔπεσαν θύματα τῶν κομμουνιστῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον μεταβῇ ἐκεῖ πρὸ 10 ἡμερῶν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐκ Χαλκίδος καὶ ἐξώθουν τοὺς ἐργάτας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ἀπολυθοῦν ἐκ τῆς ἑταιρείας καὶ ἐργάται τινές.

Α. Παπαναστασίου. Ξέρετε πόσον ἀποδοκιμάζομεν τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν. Ἀλλὰ θέλομεν νὰ μάθωμεν πῶς προῆλθεν ἡ διαφορὰ καὶ ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν.

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπ. Ἐσωτ.). Δέν δύναμαι νὰ καταλάβω εὐθύνας διότι αὐτὸ εἶναι ἔργον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' νείμω εὐθύνας διότι αὐτὸ εἶναι ἔργον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω ὅτι κατὰ τὰς ἐπισήμους πληροφορίας πρόκειται περὶ κομμουνιστικῆς προπαγάνδας.

Ν. Βογιατζῆς. Ἀσχέτως τῆς τυχὸν ἐπεμβάσεως κομμουνιστῶν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀδικήσωμεν τοὺς ἀπεργοὺς ἐργάτας, ἀλλὰ τοὐναντίον πρέπει νὰ προσελκύσουν οὗτοι ὁλόκληρον τὴν συμπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἡ ἐργοδότις ἑταιρεια ἐνῶ ἀποκομίζει σοβαρὰ κέρδη ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως καθυστερεῖ κακοπίστως ἡμερομίσθια 7 ὁλοκλήρων μηνῶν.

Ν. Ἀβραάμ. Οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἀντεκατεστάθησαν ἐπὶ τῇ βάσει διοικητικῆς ἀνακρίσεως;

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπ. Ἐσωτ.). Ὀχι.Μόλις μοῦ ἀνηγγέλθησαν τὰ γεγονότα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Βεβαίως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ δώσῃ τὰς ζητηθείσας ἐκθέσεις καὶ ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἐλέγχου δύναται ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ ἀσκήσῃ τοιοῦτον. Σχετικῶς μὲ τὰ γεγονότα τοῦ Ἀλιβερίου πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι μοῦ ἀνηγγέλθη σήμερον ὅτι ἐξερράγη πυρκαϊά, κατόπιν δὲ τούτου ἐστάλη δύναμις πρὸς κατάσβεσίν της, ἐπίσης δὲ μοῦ ἀνηγγέλθη ὅτι ὁ ἐργοδότης ὁ ὁποῖος ἔφθασεν ἐκεῖ ἤρχισε καταβάλλων τὰ ἡμερομίσθια.

Ἰ. Μακρόπουλος (Ὑπ. Προν.). Θεωρῶ χρήσιμον, εἰς συμπλήρωσιν τῶν πληροφοριῶν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ δηλώσω ὅτι μόλις ἔλαβον γνῶσιν τῶν γεγονότων ἔσπευσα νὰ διατάξω νὰ μεταβῇ ἐπὶ τόπου χειρουργικὸν συνεργεῖον διότι τὰ ἐκεῖ ἐπιστημονικὰ μέσα εἶναι ἀνεπαρκῆ, καὶ συγχρόνως ἐκ τῶν γλισχροτάτων πόρων τοῦ Ὑπ" ἐμὲ Ὑπουργείου δραχμὰς 15.000 ὡς προσωρινὴν ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων.

Ν. Βογιατζῆς Ὡς ἐκπρόσωπος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τῶν ἀτυχῶν τούτων ἐργατῶν εὐχαριστῶ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ μέτρα ταῦτα τὰ ὁποῖα ἔλαβε, τὸ ποσὸν ὅμως τῶν 15,000 δραχ. τὸ χορηγηθὲν διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν τραυματιῶν εἶναι ἀνεπαρκέστατον καὶ παρακαλῶ ὅπως χορηγηθῇ τοὐλάχιστον τὸ ποσὸν τῶν 50,000 δραχμῶν δεδομένου ὅτι οἱ τραυματίαι ἀνέρχονται εἰς 20.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν"

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Α. Νταλίπης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Σταυροδρομίου Γιαννιτσῶν περὶ διορισμοῦ διδασκάλων εἰς τὰ χωρίων των παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὅπως καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν πολλῶν ἄλλων σχολείων τῆς Μακεδονίας τὰ ὁποῖα παραμένουν κλειστά.

Ὁ κ. **Π. Γαρουφαλιᾶς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς σωματείου ἡνιόχων Ἰωαννίνων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ταμείου τροχαίας κινήσεως ὑποβάλλει τὴν παράκλησιν ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν παραταθῇ ἡ προθεσμία διὰ τοὺς ἐκπροθέσμως ὑποβάλλοντας αἰτήσεις ἀποζημιώσεως, ἵνα ἐκδικασθοῦν αὗται, καὶ δεύτερον ὅπως τὸ ταμεῖον τροχαίας κινήσεως μεταβληθῇ εἰς ταμεῖον ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Δ. Στεφανόπουλος** διεκτραγωδεῖ τὴν ἀθλίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν ἁμαξοκαραγωγέων Πατρῶν καὶ παρακαλεῖ ζητῶν ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως καὶ εἰς τοὺς μὴ ὑποβάλλοντας ἄχρι τοῦδε αἰτήσεις ἀποζημιώσεως ἁμαξοκαραγωγεῖς ἢ εἰς τοὺς ὑποβάλλοντας ἐκπροθέσμως τοιαύτας ἐπιτραπῇ ἐντὸς διμήνου προθεσμίας ἡ ὑποβολὴ τῶν αἰτήσεών των. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν φήμην περὶ καταργήσεως τοῦ ταμείου τροχαίας κινήσεως λέγει ὅτι δὲν φαντάζεται ὅτι ἐγένετο ποτὲ τοιαύτη σκέψις ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ ὁποίου γνωστὸν τυγχάνει τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.) Ἡ ἀναφορὰ ὁμιλεῖ περὶ καταργήσεως τοῦ Ταμείου τροχαίας κινήσεως, ἐγὼ ὅμως δὲν πρόκειται νὰ καταργήσω τοῦτο ἀλλὰ τὰ ἔξοδα αὐτοῦ τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς 800,000 δρχ. Ἡ παράτασις προθεσμία ἡ ὁποία ζητεῖται θὰ ἔχῃ συνέπειαν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλή. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας διὰ κάθε μηνιαταν παράτασιν τὴν ὁποίαν θὰ δώσωμεν θέλομεν 70 ἑκατομμύρια περισσότερα. Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι διάκειμαι συμπαθῶς πρὸς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι μὴ λαβόντες γνῶσιν ἐγκαίρως τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου προθεσμιῶν δὲν ὑπέβαλον ἐγκαίρως ἢ δὲν ὑπέβαλον ἀκόμη τὰς αἰτήσεις των. Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἡ παράτασις.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Νὰ δοθῇ ἐφ' ἅπαξ μία προθεσμία δίμηνος διὰ νὰ κηρυχθοῦν ἐμπροθέσμοι οἱ ἐκπροθέσμως ὑποβαλόντες αἰτήσεις. Εἶναι ζήτημα ἂν τὸ ὅλον ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῇ θὰ ἀνέλθῃ εἰς 25 ἑκατομ. ἐὰν περιληφθοῦν ἀκόμη καὶ αὐτοὶ ποὺ θὰ ὑποβάλουν τώρα αἰτήσεις.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἀττικοβοιωτία δὲν ἔλαβον ἀποζημίωσιν.

Ὁ κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** συνηγορῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν παραγγελιοδόχων Πρεβέζης περὶ ἀποζημιώσεώς των κατόπιν τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν ζητεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ τοὺς λιμένας οἱ ὁποῖοι, ὅπως ὁ τῆς Πρεβέζης, δὲν ἔχουν κατ' εὐθεῖαν θαλασσίαν γραμμὴν μὲ τὴν ἀλλοδαπήν, καὶ διατεθῇ δι' αὐτὰς ποσὸν ἐκ τοῦ καθ' ὑπέρβασιν κονδυλίου. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ ἀναφερόμενοι διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁμιλεῖτε περὶ παραγγελιοδόχων; Μολονότι εἶμαι ἐναντίον πάσης αὐξήσεως τοῦ χορηγουμένου συναλλάγματος ὥστε ἐὰν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κατὰ τὸ προσεχὲς ἑξάμηνον νὰ μειώσω τὸ χορηγούμενον συνάλλαγμα, ἔδωσα διὰ τοὺς παραγγελιοδόχους 15 ἑκατομμύρια. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὸ μείρασμα δὲν ἀνακατεύομαι διότι τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς ἀνωτάτης ἐπιτροπῆς.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Παρακαλῶ νὰ συστήσητε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ χορηγήσῃ τὸ ἀναλογοῦν ποσὸν εἰς τοὺς παραγγελιοδόχους Πρεβέζης.

Ὁ κ. ***Ι. Μάλλωσης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν πλοιάρχων καὶ μηχανικῶν Ε. Ναυτικοῦ περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς δραχμοποιήσεως μικρῶν καταθέσεών των.

Τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν ὑποστηρίζουν ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς κ. Χατζηκυριάκος καὶ ὁ κ. Θ. Κιζάνης.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) δηλοῖ ὅτι καὶ τὸ αἴτημα τοῦτο συζητεῖται εὐμενῶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τροποποιουμένου δὲ τοῦ νόμου «περὶ δραχμοποιήσεως» νὰ ληφθῇ ἡ σχετικὴ μέριμνα ὑπὲρ τῶν τοιούτων ναυτικῶν καταθετῶν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργὸς) ἐπίσης βεβαιοῖ ὅτι θὰ ληφθῇ μέριμνα κατὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀντωνόπουλος*** συνηγορεῖ ἐπίσης ἐπὶ τῆς λήψεως μέτρου πρὸς ἐξαίρεσιν ἐκ τῆς δραχμοποιήσεως μικρῶν καταθετῶν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ ***Γ.*** κ. ***Μπουρδάρας*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ καταθέσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς γενομένης ἀνακρίσεως κατὰ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου Ἀγρινίου Βρέτα διὰ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς σχετικῆς ἐπερωτήσεώς του.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας), ἀπαντᾷ ὅτι ἐζήτησε πληροφορίας ἀπὸ τὸν γυμνασιάρχην Ἀγρινίου ὅστις ἀπήντησε κατὰ τρόπον ὄχι σαφῆ. Διὰ τοῦτο ἀπηύθυνε τὴν καταγγελίαν τοῦ κ. Βουλευτοῦ εἰς τὸν ἁρμόδιον ἐπιθεωρητὴν μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον Συμβούλιον ἐὰν ἀποδειχθῶσι βάσιμα τὰ καταγγελθέντα.

Ὁ κ. ***Γ. Μπουρδάρας.*** παρακαλεῖ νὰ συζητηθῇ ἐπερώτησίς του ἀφορῶσα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Λιμενικῆς ἐπιτροπῆς Ἀστακοῦ Δ. Νικήτα ἐφ' ὅσον παρίσταται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ.). Δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐπιθυμία σας, διότι αἱ ἐπερωτήσεις στέλλονται πρὸ τῆς συζητήσεώς των εἰς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς οἱ ὁποῖοι προετοιμάζονται διὰ νὰ ἀπαντήσουν. Ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζει ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται προσωρινῶς.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** παρακαλεῖ νὰ κατατεθῶσι καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέντα πορίσματα τῆς γενομένης ἀνακρίσεως σχετικῶς πρὸς τὸν καθηγητὴν Γυμνασίου Ἀγρινίου ἐπιφυλασσόμενος νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην.

Ὁ κ. ***Γ. Μπουρδάρας*** ἐπερωτᾷ τοὺς ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Δικαιοσύνης Ὑπουργοὺς τίνα μέτρα ἔλαβον κατὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀρακυνθίων (Προυσσοῦ) ὅστις ἀπηγόρευσε τὴν σήμανσιν τῶν κωδώνων τῶν ἐκκλησιῶν ἐν Προυσσῷ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα παρὰ τὰ κρατοῦντα θρησκευτικὰ ἔθιμα θίξας τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τῶν κατοίκων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διαταράσσεται ἡ κοινὴ ἡσυχία καὶ προέβη εἰς μήνυσιν κατὰ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας ἀναθέσας εἰς τὸν γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου του τὴν ἐκδίκασιν ταύτης, ὅστις καὶ ἐτιμώρησε τοὺς ἐπιτρόπους μὲ πρόστιμον πληρωθὲν ὑπὸ τοῦ ταμείου τῆς Ἐκκλησίας.

Ὀφθῶ καὶ δικαίᾳ, λέγει, εἶναι ἡ ἀξίωσις τῶν κατοίκων ὅπως ὁ εἰρηνοδίκης ἀπομακρυνθῇ ἐκεῖθεν, διότι δὲν εἶναι ἀνεκτός.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Διέταξα ἀνακρίσεις καὶ ἂν ἀποδεχθοῦν βάσιμα τὰ καταγγελθέντα θὰ τιμωρηθῇ.

Ὁ κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** λέγει ὅτι ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Γεωργίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας οἱ ὁποῖοι ἐπέδειξαν πραγματικὴν στοργὴν πρὸς τοὺς παραγωγοὺς κουκουλίων ἐν συνδυασμῷ δέβαια πρὸς τὸ συμφέρον τῆς βιομηχανίας. Συνέβη ὅμως ἓν ἀτύχημα πρὸς τοὺς παραγωγοὺς κατὰ τὸ ὁποῖον ἐζημιώθησαν περὶ τὰ 6 ἑκατομμύρια δραγμῶν ἀπὸ διαφορὰν τιμῆς, τὰ ὁποῖα ὠφελήθησαν οἱ βιομήχανοι. Ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων προϊόντων τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς εἶναι καὶ τῶν κουκουλίων τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ θέσωμεν εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ τὸν σῖτον καὶ τὸν καπνόν. Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐξηπλώθη τοῦτο πρὸς ὅλα τὰ Βαλκάνια ἐσχάτως δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ηὐξήθη ἡ παραγωγὴ του ὥστε καὶ σοβαρὰ ἐξαγωγὴ νὰ γίνεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἤδη ὅμως παρατηρεῖται μείωσις ὥστε νὰ ὑπάρχῃ φόβος νὰ μὴ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας, οὔτε νὰ ἱκανοποιῇ τοὺς παραγωγούς. Συνέπεια δὲ τούτου θὰ εἶναι νὰ εὑρεθῇ ἡ βιομηχανία πρὸ τῆς ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν μαρασμόν. Κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν ἐποχὴν οἱ παραγωγοὶ δρίσανται ψυχολογικὴν ἐξέλιξιν τοιαύτην, ὥστε νὰ εἶναι τὸ ἔδαφος πρόσφορον πρὸς ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τῶν βιομηχάνων, οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν μπλόφας, δημιουργοῦν δηλ. παικνὸν καὶ μειώνουν τὰς τιμάς. Δὲν θὰ εὑρισκόμην εἰς τὴν λυπηρὰν θέσιν νὰ ἀπευθύνω σχετικὴν ἐπερώτησιν ἐὰν εἰς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ παραγωγοὶ δὲν συνέργει ἀκουσίως ὁ ἀγαπητός μου κ. ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργός.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Χρυσοστόμου*** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα σταλὲν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὴν 28|6|33 πρὸς τοὺς παραγωγοὺς σηροτρόφους συνιστῶν ὅπως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Μιλάνου πωλήσουν τὰ κουκούλια των πρὸς 55-60 δραχμὰς κατ' ὀκᾶν θεωρῶν τὴν τιμὴν ταύτην ἀπολύτως ἱκανοποιητικήν. Ἐδῶ ἔγκειται κύριοι βουλευταί, λέγει, τὸ μεγάλο ἐρωτηματικὸν διὰ τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀπαντῶμεν ἐκ τῶν προτέρων λέγοντες ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔπεσε θῦμα τῶν βιομηχάνων. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν οἱ μεγάλοι βιομήχανοι ἤρχισαν ν' ἀγοράζουν μεγάλας ποσότητας κουκουλίων. Διατί ἄραγε ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπέστειλε τὸ τηλεγράφημα ἐκεῖνο; Τὸ τηλεγράφημα ἔσπειρε πραγματικὸν πανικόν. Ἤδη οἱ βιομήχανοι εἶχον ἀνοίξῃ τὰς ἀγορὰς πρὸς 50 δραχμὰς ὄχι τὴν ὀκᾶν ἀλλὰ τὸ κιλόν, εἰς

τὸ Μιλᾶνον δὲ αἱ τιμαὶ ἐκυμαίνοντο μεταξὺ 41|2 καὶ 5 λιρετῶν κατὰ κιλόν.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀλλὰ, κύριε συνάδελφε ὅταν ἔστειλα ἐγὼ τὸ τηλεγράφημα εἶχον εἰς χεῖρας μου τηλεγράφημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐκ Μιλάνου μεταδίδον τὰς ἐπισήμους τιμάς. Καὶ ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ηὐξήθη ἡ τιμὴ αὕτη εἰς τὸ Μιλᾶνον ἔκαμα νέον τηλεγράφημα συνιστῶν ν' αὐξηθοῦν αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων κουκουλίων.

Γρ. Χρυσοστόμου. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα κύριε Ὑπουργὲ ἔστελλε καθ' ἡμερινῶς τιμὰς Μιλάνου καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἱ τιμαὶ αὐταὶ ἦσαν 41|2 λιρέται μὲ τάσιν ὑψωμοῦ. Αἱ τιμαὶ μάλιστα ἐκυμάνθησαν ἀπὸ 41|2 μέχρι 6 λιρετῶν.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἀναλόγως τῆς ποιότητος.

Α. Δούλης. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα συνεζητήθη χθὲς καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γεωργίας ἠρώτησα τὸν ἀξιότιμον συνάδελφον ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του περὶ ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς καὶ ὁλόκληρος ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τιμιώτατα καὶ πιστότατα ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην.

Γ'γρ. Χρυσοστόμου. Τὴν 28ην Ἰουνίου κύριοι βουλευταί, ἤρξατο ἡ κουκουλοπαραγωγὴ καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ τηλεγράφημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔσπειρε πανικόν. Αἱ τιμαὶ κατῆλθον εἰς 42 δραχ. κατὰ κιλόν καὶ οἱ παραγωγοὶ ἐζημιώθησαν ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην 6 ὁλόκληρα ἑκατομμύρια. Ἐνῶ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶχε δώσῃ ὑπόσχεσιν ὅτι εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Μιλάνου τῶν 55 δραχμῶν θὰ προσέθετε 30|ο ἤτοι 17 περίπου δραχμὰς καὶ ἂν προσέθετε τὰ ἔξοδα πρὸς 5 δραχμὰς καὶ ἑτέρας 6 δραχμὰς διαφορὰν ποιοτήτων θὰ εἴχομεν τιμὴν 84 δραχμῶν. Ἂς διαφοράν ποιοτήτων θὰ εἴχομεν τιμὴν 84 δραχμῶν. Ἂς πωλοῦσαν ὅμως οἱ παραγωγοὶ καὶ πρὸς 70 καὶ πρὸς 65. Χάρις ὅμως στὸ τηλεγράφημα ἐκεῖνο ἐπώλησαν πρὸς 42 δραχμὰς καὶ ἐζημιώθησαν 6 ὁλόκληρα ἑκατομμύρια. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ ἐκκριζώσουν τὰ μωρεόδενδρά των ὅταν τὸ Κράτος μὲ τόσην ἀστοργίαν τοὺς φέρεται.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εἶμαι εὐγνώμων, κύριοι βουλευταί, εἰς τὸν ἀξιότιμον συνάδελφον διότι ἔφερε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸ ζήτημα τῆς μετάξης. Ὁ κ. συνάδελφος παραπονεῖται ὅτι διὰ τηλεγραφήματός μου συνέστησα εἰς τοὺς παραγωγοὺς νὰ πωλήσουν τὸ μετάξι των εἰς κατωτέραν τιμήν. Ἂς ἐξετάσωμεν τὰ πράγματα πῶς ἔγιναν καὶ πῶς τὰ βρῆκα ἐγὼ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καμμία προστασία δὲν εἶχε γίνει διὰ τὴν σηροτροφίαν. Ἐπέβαλα εἰς τὴν βιομηχανίαν ὅτι θὰ ἠγόραζε κουκούλια ἐγχωρίου παραγωγῆς διὰ νὰ παράσχω τὴν προστασίαν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς. Καὶ θὰ ἠγόραζον εἰς μίαν λογικὴν τιμήν. Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι καὶ εἰς τοὺς κουκουλοπαραγωγοὺς εἶχον ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ πάρουν 30 ο|ο ἐπὶ πλέον τῆς τιμῆς ποὺ πωλοῦνται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μοῦ ἔφεραν λοιπὸν ἐπίσημον τηλεγράφημα ἐκ Μιλάνου πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν καὶ ὑπελόγισα εἰς τιμὴν ἐκείνην τοῦ Μιλάνου 30 ο|ο ἐπὶ πλέον, τότε δὲ ἀπέστειλα νέον τηλεγράφημα διὰ ν' αὐξηθοῦν αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων κουκουλίων. Ἔχω εἰς χεῖράς μου τὰ ἐπίσημα τηλεγραφήματα τοῦ Μιλάνου πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Γρ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ διάστημα αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἡμερῶν μεταξὺ τῶν δύο τηλεγραφημάτων ἐζημιώθησαν οἱ παραγωγοὶ πωλήσαντες περίπου τὰ προϊόντα των.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Οὔτε ἕνα κιλὸ δὲν εἶχε πωληθῇ. Καὶ τοὺς βλάπτετε τοὺς κουκουλοπαραγωγοὺς τοὺς ὁποίους καὶ ἐγὼ πονῶ ὅταν ὑποστηρίζετε ὅτι πρέπει νὰ τοὺς ἀποζημιώσωμεν, διότι ἐπώλησαν εὐθηνά. Δὲν εἶναι οἱ κουκουλοπαραγωγοὶ τῆς ἰδίας σημασίας μὲ τοὺς παραγωγοὺς τοῦ σίτου, τῆς σταφίδος, τοῦ βάμβακος. Ὁ παραγωγὸς κουκουλίων ἀσχολεῖται μόνον 60 ἡμέρας τὸν χρόνον καὶ πρέπει νὰ συνηθίσῃ νὰ κάμῃ αὐτὴν τὴν δουλειὰ κοντὰ εἰς τὴν ἄλλην. Οἱ παραγωγοὶ τοῦ βάμβακος, τοῦ σίτου, τῆς σταφίδος ἀπασχολοῦνται ὅλο τὸ χρόνο. Μὴ θέλετε λοιπὸν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν διὰ τὰς 60 ἡμέρας των νὰ ζήσουν ὅλον τὸν χρόνον. Φρονῶ πάντως ὅτι πρέπει μὲ πᾶσαν δύναμιν νὰ ὑποστηρίξωμεν τοὺς παραγωγοὺς κουκουλίων καὶ δηλῶ ἐπισήμως ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι εἰς τὰς τιμὰς ἐκείνας τὰς ὁποίας μοῦ διεβίβασε ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα προσέθεσα 30 ο|ο ἐπὶ πλέον, ὅπως εἶχον ὑποσχεθῇ.

Π. Καλιγκάτσης. Τὸ τηλεγράφημά σας ἐκεῖνο κ. Ὑπουργὲ ἐζημίωσε κατὰ τὰς 4—5 ἡμέρας τοὺς παραγωγοὺς διότι ἐπέφερε ἀλλοθινὴν ἀναστάτωσιν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Πρέπει νὰ ξεύρουν οἱ παραγωγοὶ ὅτι ἐπῆγαν ἱκανοποιητικὴν τιμήν. Τὴν τιμὴν τοῦ Μιλάνου μὲ ἐπὶ πλέον 30 ο|ο.

Γρ. Χρυσοστόμου. Καὶ μετά τινας ἡμέρας οἱ βιομήχανοι ἐκέρδισαν ἑκατομμύρια. Τὸ εὑρίσκετε αὐτὸ δίκαιον κ. Ὑπουργέ;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν εἶναι ἄδικον ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζετε τὸ ἐμπόριον, ἄλλως καταργήσατε τὸ ἐμπόριον. Πάντως δηλῶ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς σηροτροφίας θὰ ἐξετασθῇ λεπτομερέστερον ὅταν ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας συναδέλφου μου.

Γρ. Χρυσοστόμου. Νομίζω, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ κληθοῦν εἰς σύσκεψιν οἱ ἀντιπρόσωποι παραγωγῶν καὶ ἐμπόρων, διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν ἔλαβε χώραν ζημία, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ζημία, ἂς κάμητε τότε ὅτι σᾶς ἐπιβάλλει ἡ συνείδησίς σας.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐγὼ ἀπήντησα ἐμπεριστατωμένως εἰς τὰς αἰτιάσεις σας καὶ ἀπέδειξα τὸ ἀβάσιμον αὐτῶν καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω ὑπόσχεσιν ἐπὶ τῆς προσκλήσεως τῆς συσκέψεως ποὺ ζητεῖτε.

Γρ. Χρυσοστόμου. Σᾶς βεβαιῶ, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι ὁλόκληρος περιφέρεια δονεῖται ἀπὸ πραγματικὸν πόνον διότι ὑπέστη μίαν μεγάλην ζημίαν. Ἂν ἡ περιφέρεια αὕτη δὲν βοηθηθῇ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν θὰ παύσῃ νὰ εἶναι παραγωγική, διότι ἡ περιφέρεια Σουφλίου δὲν ἔχει ἄλλην καλλιέργειαν. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ σύσκεψις ἀντιπροσώπων τῶν ἐμπόρων καὶ παραγωγῶν διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ἔγινε ζημία καὶ ποία.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐπὶ τῶν αἰτιάσεών σας, κύριε Βουλευτά, ἀπήντησε καταλλήλως ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός. Διὰ κάθε περαιτέρω πρόνοιαν σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα θεμελιώδη σκοπὸν τοῦ προγράμματός της, τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, σᾶς δίδει τὴν βεβαίωσιν ὅτι θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν αὐτῆς, ἐν περιπτώσει δὲ συγκρούσεως τῶν συμφερόντων παραγωγῶν, ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων, ἡ Κυβέρνησις θὰ προσπαθῇ νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν εἶχε ἄλλο τί νὰ κάμῃ παρὰ νὰ προλάβῃ τοὺς κινδύνους τοὺς ἀπειλοῦντας τὴν τιμὴν τοῦ προϊόντος, καὶ τοῦτο τὸ κατώρθωσε, μὲ τὴν προσπάθειαν ἐξευρέσεως μιᾶς συμβιβαστικῆς λύσεως τῶν ἀντικρουομένων συμφερόντων. Νὰ εἶναι βέβαιος, ἐπαναλαμβάνω, ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ δι' ὅλην τὴν παραγωγὴν καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν σηροτροφίαν θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν νὰ τὴν ἐνισχύῃ καὶ νὰ τὴν ἐξασφαλίζῃ, εἶναι δὲ καὶ ὑποβεβλημένον παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ εἰδικὸν νομοσχέδιον.

Γρ. Χρυσοστόμου. Ἐγώ, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐξήτησα τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀκούσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰς ἑκατέρωθεν ἀπόψεις καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ὡς Σολομών.

Μεθ' ὅ, μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐπερωτήσεως, εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἀπαρτίας διατάξεων τοῦ Νόμου 5110» ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἀπαρτίας διατάξεων τοῦ Νόμου 5110.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν μόνην συζήτησιν)

Ἄρθρον μόνον.

1. Τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς ἰδιότητος τοῦ Βουλευτοῦ ἢ Γερουσιαστοῦ πρὸς τὴν ἰδιότητα μέλους τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων δὲν ἰσχύει ὡς πρὸς τοὺς διατελοῦντας μέλη τοῦ ἄνω Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων Γερουσιαστὰς καὶ Βουλευτὰς κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος.

2. Διὰ τὴν ἀπαρτίαν τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία πέντε μελῶν.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1933», καὶ

2) «Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν Ἑλληνικῶν Τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν Ἑλβετικῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων».

Γίνονται μετὰ ταῦτα δεκτὰ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Ν. Δ. «περὶ διαθέσεως μέρους ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος ὑπὲρ τοῦ Α. Σ. Ο.».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Ν. Δ. «περὶ πωλήσεως σιγαρέττων», καὶ

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 5122 «περὶ ἱεραρχίας, προβιβασμοῦ καὶ καταστάσεως τῶν στελεχῶν τῆς ἀεροπορίας», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διαθέσεως μέρους ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος ὑπὲρ τοῦ Α.Σ.Ο.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 9 Μαΐου 1933 ἐκδοθὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ διαθέσεως μέρους ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος ὑπὲρ τοῦ Α.Σ.Ο., ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 585 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐκ τοῦ καθορισθέντος δι' ἀποφάσεως τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου, βάσει τοῦ Νόμου 5422 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 11ης Ἰουλίου 1932, ποσοστοῦ παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος πρὸς δέκα ὀκτὼ τοῖς ἑκατὸν, τὰ ἐννέα τοῖς ἑκατὸν διατίθενται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ε. ἔ. ὑπὲρ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτοῦ.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ εἰδικὸν κεφάλαιον χρησιμοποιηθησόμενον διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπαύξησιν τῆς τιμῆς ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων τοῦ τρέχοντος σταφιδικοῦ ἔτους 1932—33 κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τῆς δια κούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ καθορισθησόμενα.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέον νὰ φέρῃ εἰς πίστωσιν τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ τὴν διαφορὰν εἰς δραχμὰς μεταξὺ τῆς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 5422 ἰσοτιμίας τοῦ συναλλάγματος καὶ τῆς τρεχούσης τιμῆς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰσπράξεως. Ἡ ἐν λόγῳ διαφορὰ θὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ ποσοστοῦ θέλοι ἐπὶ τοῦ εἰσπραττομένου παρ' αὐτῆς παρακρατήματος ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου σταφιδικοῦ συναλλάγματος.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Υπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1933.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας

Τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Σ. Λοβέρδος, Γ. Πεσμαζόγλου, Η. Ράλλης, Ι. Θεοτόκης, Ι. Μακρόπουλος, Γ. Κονδύλης, Α. Χατζηκυριάκος, Μ. Εὐλάμπιος, Σ. Στεφανόπουλος, Σ. Τσακόπουλος, Β. Σαχτούρης.

Τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Σ. Λοβέρδος, Γ. Πεσμαζόγλου, Η. Ράλλης, Ι. Θεοτόκης, Ι. Μακρόπουλος, Γ. Κονδύλης, Α. Χατζηκυριάκος, Μ. Εὐλάμπιος, Σ. Στεφανόπουλος, Σ. Τσακόπουλος, Β. Σαχτούρης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ πωλήσεως σιγαρέττων»,

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 9 Μαΐου 1933 ἐκδοθὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ πωλήσεως σιγαρέττων» ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 577 πρακτικὸν τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς τῶν Ν. Διαταγμάτων τῆς 6 Μαΐου 1933 προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1) Ἀπαγορεύεται ἡ λιανικὴ πώλησις σιγαρέττων καὶ καπνοῦ ἐπὶ τιμῇ κατωτέρᾳ τῆς ἐπὶ τῶν κυτίων ὑπὸ τῶν καπνοβιομηχάνων ἀναγραφομένης τοιαύτης.

2) Ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τῶν πρατηριούχων χονδρικῆς πωλήσεως σιγαρέττων καὶ τῶν καπνοπωλῶν ὑπόσχεσις ἢ χορήγησις δώρων εἰς τοὺς πελάτας αὐτῶν ὑπὸ οἱονδήποτε τύπον.

3) Οἱ παραλάται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον 500—5000 δραχμῶν ἢ κράτησιν τοὐλάχιστον τριῶν ἡμερῶν ἢ καὶ μὲ ἀμφοτέρας τὰς ποινάς. Ἐν ὑποτροπῇ τιμωροῦνται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 10.000—20.000 δραχμῶν ἢ μὲ φυλάκισιν 15 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν ἢ καὶ μὲ ἀμφοτέρας τὰς ποινάς.

Ἄρθρον 2.

Ἐν περιπτώσει γενικῆς ἢ τοπικῆς ἀπεργίας τῶν ἀσκούντων τὴν λιανικὴν πώλησιν σιγαρέττων ἢ ἐν περιπτώσει σκοπίμου ἀποκλεισμοῦ ὑπ' αὐτῶν τῆς πωλήσεως τῶν σιγαρέττων μιᾶς ἢ περισσοτέρων καπνοβιομηχανιῶν, εἴτε ἐν περιπτώσει ἐκδηλώσεως ἐκ μέρους τῶν ἰδίων ἐνεργειῶν, ἀποβλεπουσῶν εἰς τὴν βλάβην ἢ δυσφήμισιν τῶν ὑπ' αὐτῶν πωλουμένων σιγαρέττων, ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τῆς παραγράφου 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν ἰσχύει ἐπὶ τῶν σιγαρέττων καὶ καπνοῦ τῶν καπνοβιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καθ' ὧν στρέφονται τὰ ἀνωτέρω μέτρα καὶ ἐν ᾧ τόπῳ ἐκδηλοῦνται ταῦτα.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Υπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1933.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ μέλη

Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Θ. Τουρκοβασίλης, Σ. Λοβέρδος, Γ. Πεσμαζόγλου, Ι. Μακρόπουλος, Γ. Κονδύλης, Α. Χατζηκυριάκος, Σ. Στεφανόπουλος, Σ. Τσακόπουλος.

Τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ μέλη

Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Θ. Τουρκοβασίλης, Σ. Λοβέρδος, Γ. Πεσμαζόγλου, Ι. Μακρόπουλος, Γ. Κονδύλης, Α. Χατζηκυριάκος, Σ. Στεφανόπουλος, Σ. Τσακόπουλος.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5122 «περὶ ἱεραρχίας, προβιβασμῶν καὶ καταστάσεως τῶν στελεχῶν τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαλλαγὴν πάσης ὑπηρεσίας ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν παραπεμπομένων μὲ τὸ ἐρώτημα τῆς ἀποτάξεως.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 28-6-33 Νομοθετικὸν Διάταγμα ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5122 «περὶ ἱεραρχίας κλπ. τῶν στελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸ ἄρθρον 80 τοῦ νόμου 5122 προστίθεται τελευταία παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

«Οἱ μὲ τὸ ἐρώτημα τῆς ἀποτάξεως παραπεμπόμενοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ αὐθεμέρον ἐκτελοῦσιν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ πειθαρχικῆς διώξεως των μέχρι τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτοὺς τοῦ Διατάγματος, τοῦ καθορίζοντος τὴν ἐπιβληθησομένην ποινήν, καὶ ἂν ἀκόμη ἐν τῷ μεταξὺ ἐτέθησαν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου Γ' τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ 5122 νόμου προβλεπομένην κατάστασιν».

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Μεθ' ὃ ὥραν 8.45' μ. μ.. συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην 16ην τρέχοντος μηνὸς καὶ ὥραν 5.30' μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Νικολίτσας

Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'

Τετάρτης 16 Αὐγούστου 1933.

Ὥρᾳ 6.30' μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Μεθ' ὃ ἀνακοινοῦται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὅτι ὁ εἰσηγητὴς τῆς διαρκοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ κανονισμοῦ ὑποβάλλει πρότασιν τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ, ἥτις θὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν αὐριανὴν συνεδρίασιν.

Ἀνακοινοῦνται κατόπιν τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Μαζαράκης*** καταθέτει ἀναφορὰν σταφιδοκτημόνων περιφερείας Πατρῶν δι' ἀγγελλομένην εἰσφορὰν ἐκ ταμείου Α.Σ.Ο. ὑπὲρ παθόντων ἐκ περονοσπόρου.

Ἡ πανελλήνιος ὁμοσπονδία ἐργατῶν ἐπισιτισμοῦ ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ταμείου ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν».

Οἱ καταθέται συναλλάγματος παρὰ τραπέζαις κάτοικοι Καστορίας ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ δραχμοποιήσεως τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων».

Οἱ ἀσθενεῖς ἀντιλεπρικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν παρακαλοῦν ὅπως συντομευθῇ ἡ ἔναρξις πειραματισμοῦ τοῦ φαρμάκου Κώνς

Ἐπιτροπὴ φοιτητῶν νομικῆς σχολῆς Πατρῶν, Θηβῶν Θεσσαλονίκης καὶ Αἰγίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ψήφισιν νόμου «περὶ ὁρισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικηγόρων».

Ἡ ἐργατικὴ βοήθεια Καβάλλας διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλείας προβάντων εἰς τὴν σύλληψιν ἐργατῶν καὶ εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἐπίπλων καὶ ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν αἰτημάτων των.

Οἱ Δήμαρχοι Ἰωαννίνων καὶ Φιλιατρῶν καὶ ἐπιτροπὴ συλλαλητηρίου Λεβαδείας ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῶν Δήμων».

Οἱ κάτοικοι Κερλοβούσης Τριφυλλίας ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς φόρων καὶ δανείων Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὴν χορήγησιν σπόρου διὰ τὴν προσεχῆ καλλιέργειαν καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Κυπαρισσίας, Ἀνδριτσαίνης.

Οἱ πρόσφυγες Πατρῶν παρακαλοῦν ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ἀνέγεσσις συνοικισμοῦ ἐν τῇ πόλει των ἐξ 100 κατοικιῶν ἐπὶ ἀπαλλοτριουμένου ἤδη οἰκοπέδου Καραβᾶ.

Ἡ Πανελλαδικὴ Ὁμοσπονδία Ἐργατῶν Ἠλεκτρισμοῦ μεταφορῶν ζητεῖ τὴν μονιμοποίησιν τῶν ὑπηρετούντων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ἐν τῇ Ἠλεκτρικῇ Ἑταιρείᾳ, τὴν πιστὴν

ἐφαρμογὴν τοῦ 8ώρου, τὴν χορήγησιν φαρμακευτικῆς περιθάλψεως κλπ.

Οἱ σιτοπαραγωγοὶ τέως Δήμου Θερμοπυλῶν καὶ Θρονίου διαμαρτύρονται διὰ τὸν καθορισμὸν ἐξευτελιστικῶν τιμῶν συγκεντρώσεως σίτου διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐνάρξεως συγκεντρώσεως κλπ.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Ἀνδριόπουλος, Π. Ῥάλλης*** κλπ. ὑποβάλλουν πρόταιν νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2588 τοῦ 1921».

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Δ. Δημάδη κατηγορουμένου ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 156 καὶ 160 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει τρεῖς αἰτήσεις τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Δ. Δημάδη κατηγορουμένου ἐπὶ παραβάσει τοῦ Νόμου «περὶ Τύπου κλπ.».

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Λαρίσσης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ν. Κουπαροῦσου κατηγορουμένου ἐπὶ παραβάσει τοῦ Νόμου «περὶ Τύπου».

Ὁ Σύνδεσμος Ὑπαλλήλων Ἀκτοπλοϊκῶν καὶ Ἀτοπλοϊκῶν Βόλου ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡρολογίου ἐργασίας, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τῆς Κυριακῆς ἀργίας, τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου κλπ.

Ἡ Ἐργατικὴ Βοήθεια συνοικίας Κυρτζῆ ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἀμνηστείας εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες Βόλου καὶ Βερροίας ζητοῦν τὴν κύρωσιν τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων περὶ ἡθικῆς καὶ ὑλικῆς ἀνυψώσεως τῶν δικαστικῶν κλητήρων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Νταλίπης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Ὀργανώσεως ἁλιέων καὶ ψαθοποιῶν λίμνης Γιαννιτσῶν αἰτούντων τὴν ἀποκατάστασιν των γεωργικῶς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Νταλίπης*** καταθέτει ὑπόμνημα ἀσθενῶν Σανατορίου Ἀσβεστοχωρίου διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ φυματολόγου ἰατροῦ Φωτοπούλου διὰ τὴν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν του πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Νταλίπης*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Συνδέσμου Παλαιῶν Πολεμιστῶν Φλωρίνης αἰτοῦντος τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ εἰδικὴ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτροπὴ εἰς ἣν θὰ παραπεμφθῇ πρὸς ἐπεξεργασίαν τὸ Νομοσχέδιον «περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας Ἀξιωματικῶν μετασχόντων εἰς τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου ἐ. ἔ.» κατηρτίσθη ἐκ τῶν Βουλευτῶν κ. κ. ***Ν. Κρανιωτάκη, Γ. Εὐστρατιάδη, Ι. Μάλλωση, Α. Παπαθανάση, Α. Πρωτοπαπαδάκη, Ι. Παπαδοπούλου, Γ. Στράτου, Σ. Σχινᾶ, Γ. Ράλλη, Π. Μπούμπουλη, Η. Ἀποσκίτη, Γ. Παραβάντη, Θ. Χαβίνη, Δ. Μπότσαρη, Α. Ζάννα, Γ. Μαρῆ, Γ. Παπρντερέου, Φ. Ζαΐμη, Ν. Ἀβραάμ, Π. Μαζαράκη, Γ. Μπουρδάρα, Κ. Νταῆ, Ι. Μιχαήλ, Α. Ζουρμπᾶ, Π. Γαρουφαλιᾶ.*** Καὶ ὡς ἀναπληρωματικῶν μελῶν τῶν Βουλευτῶν κ. κ. ***Ι. Παΐζη, Α. Κακαρᾶ, Γ. Μπακοπούλου Ν. Σβολοπούλου, Γ. Βαρβούτη*** καὶ ***Δ. Φλωριᾶ.***

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Λιβιεράτος, Τσόντος κλπ. ὑποβάλλουν πρότασιν περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 513 περὶ προαγωγῆς τῆς σηροτροφίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ Σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ὁ κ. Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Ὁ κ. Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαυΐας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας τῆς 22 Σβρίου 1932 καὶ περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαυΐας συμφωνίας ἐμπορίου καὶ συμψηφισμοῦ τῆς 20 Ἰουλίου 1933».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως Νόμου «περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἐν Κοζάνῃ διὰ τὴν ἀνέγερσιν Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ».

Ὁ κ. βουλευτὴς ***Γ. Κρεστενίτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 20/7/33 «περὶ κυρώσεως ἀποράσεως τῶν ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικ. Οἰκονομίας καθοριζούσης τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς κλπ.»

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Λιβιεράτος, Γ. Τσόντος Βάρδας, Δ. Βοῦλτζος, Γ. Τουρκοβασίλης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν προσθήκης Μεταβατικῆς Διατάξεως εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ. ***Α. Γραμματίκας καὶ Ι. Διαπίδης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5250 τοῦ 1931 περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 4759 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Λιβιεράτος, Δ. Τσιριγώτης. Γ. Στρᾶτος, Κ. Κανελλόπουλος, Κ. Τσουκαλᾶς*** καὶ ***Τ. Γεωργιάδης,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Οἱ βουλευταὶ ***Γ. Φιλιππίδης, Α. Νικολαΐδης, Ν. Ἀντωνόπουλος, Δ. Μπαμπᾶκος, Γ.Χατζηκωνσταντῆς Ν. Βογιατζῆς, Π. Στυμούλης, Α. Λιβιεράτος, Γ. Τσόχας, Κ. Αἰγειαλίδης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4371 τῆς 13/8/29 περὶ διαρρυθμίσεως Σχολείων τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Μανούσης, Γ. Ζαροτιάδης, Μ. Κίρκος, Κ. Προκοπίδης*** καὶ ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ἰουλίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι ὁ προσφυγικὸς κόσμος τοῦ συνοικισμοῦ Ἀναστάσεως ἐν Πειραιεῖ ὑπέστη βαρύτατον πλῆγμα ἐκ τῆς προχθεσινῆς πυρκαΐᾶς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας ἔρθωσεν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαΐᾶς καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων ἔπραξεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν, ὅπως καὶ ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν θυμάτων. Τριακόσιαι οἰκογένειαι ἐργατικαὶ ἔχασαν τὰ πάντα κατὰ τὴν πυρκαΐὰν καὶ μένουν κατὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῶν ἄστεγοι. Παρακαλῶ ὅπως ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διαθέσῃ ἕνα κονδύλιον διὰ τὰς οἰκογενείας αὐτάς, αἱ ὁποῖαι κατεστράφησαν ἐντελῶς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὸ στίγμα τῶν Βούρλων ἐγκαθιστῶν ἐκεῖ ὅσας οἰκογενείας εἶναι δυνατόν, περὶ τὰς 200 ὑποθέτω, παρακαλῶ δὲ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λαΰῃ μέτρα ἵνα ὁ συνοικισμὸς ὁ ὁποῖος ὡς λέγεται πρόκειται νὰ γίνῃ ἐκεῖ, γίνῃ κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τοὺς κατοίκους τοῦ συνοικισμοῦ ἀπὸ καταστροφὰς οἵα ἡ προχθεσινή.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ ἀτύχημα τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὸν Συνοικισμὸν τοῦ Πειραιῶς ἦτο φυσικὸν νὰ συγκινήσῃ καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως συνεκίνησε καὶ τὴν κοινὴν γνώμην. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας, ὡς εἶπε καὶ ὁ κ. Βουλευτής, ἔσπευσεν ἀμέσως ἐπὶ τόπου καὶ ἔλαβε ὅλα τὰ πρόχειρα μέτρα τὰ δυνατὰ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν παθόντων. Ἡ στέγασις ἡ ὁποία γίνεται εἰς παραπήγματα ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι ἐπισφαλὴς καὶ ἐπικίνδυνος. Ἦτο ἓν κακὸν μέτρον τὸ ὁποῖον ἠναγκάσθη τὸ Κράτος νὰ χρησιμοποιήσῃ, ἕνεκα τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν εἰς τὰς ὁποίας εὑρέθη. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἴχομεν καὶ ἑτέραν πυρκαΐὰν ἐπενεγκοῦσαν πολλὰς ζημίας, τὴν πυρκαΐὰν τῆς Κορίνθου. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ Κυβέρνησις θὰ φροντίσῃ νὰ λάβῃ ὅλα τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν παθόντων.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Β. Ἀποστολίδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως καρραγωγέων Βόλου περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ ζήτημα συνεζητήθη ἐπαρκῶς προχθὲς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐξέθηκε τὰς ἀντιλήψεις του.

Ὁ κ ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Α'. συνεδρίου τῶν Μέσων Δασικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐπιλύσεως διαφόρων ζητημάτων των.

Ὁ κ ***Π. Καλιγκάτσης*** ἀναπτύσσει αἴτησιν ἀγοραστῶν ἀστικῶν ἀκινήτων ἐξ ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατάληψιν τῶν ἀκινήτων τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας, ὁ κ. Βουλευτὴς παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπ. Γεωρ.) ὑπόσχεται νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσσος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Βελβενδοῦ Κοζάνης τονίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς ἔτη κατεπάτησε τοὺς νόμους, παρεβίασε τὸ Σύνταγμα καὶ κατέλαβεν οἰκήματα ἀνήκοντα εἰς πτωχοὺς γηγενεῖς, συνεπείᾳ δὲ τῶν παραβάσεων τούτων ὄχι μόνον οἱ γηγενεῖς ἠδικήθησαν ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι πρόσφυγες. Πτωχοὶ διοπαλαίστηκαν οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον παρὰ 6—7 στρέμματα εἶδον ἁρπαζόμενα αὐτὰ διὰ νὰ δοθοῦν εἰς συμπλήρωσιν τίτλου προσφύγων οἱ ὁποῖοι εἶχον 50 καὶ 60 στρέμματα. Τὸ κακὸ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ διορθωθῇ προβαλλομένου τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταβληθῇ τὸ κτηματολόγιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως, ἐνῶ λόγῳ τῆς διηνεκοῦς μετακινήσεως τῶν προσφύγων πολλάκις μεταβλήθη τὸ κτηματολόγιον. Πτωχοὶ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι διετέλεσαν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐπὶ 500 ἔτη τὰ χωράφια των ριπτονται εἰς τοὺς δρόμους. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὁ ὁποῖος ὑπεσχέθη νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν Κοζάνην ἀλλὰ ὁλόκληρον τὴν Ἀνατολ. Μακεδονίαν πρὸ τῆς δευτέρας συζητήσεως τοῦ ὑπὸ κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου δεχθῇ Ἐπιτροπὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἡ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναπτύξῃ τὰς γνώμας της ἐνώπιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Λαΐλιος Μαλιάκας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Καλλονῆς Μυτιλήνης περὶ χορηγήσεως ποσοῦ δι' ἐφαπαξ διασμὸν τῶν περιπτέρων των.

Ὁ κ. ***Ι. Χατζιδάκης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν καταθετῶν Τραπέζης Σάμου λέγει ὅτι ἡ Τράπεζα αὕτη ἦτο παράρτημα τῆς διαδόχου Ἀγγλοαμερικανικῆς τραπέζης ἡ πτῶσις τῆς ὁποίας παρέσυρε καὶ τὴν τράπεζαν Σάμου. Παρῆλθον ἤδη 4 καὶ 1/2 ἔτη καὶ οἱ καταθέται τῆς τραπέζης Σάμου οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον ἔλαβον ἀπὸ τὰς καταθέσεις των. Ὑπάρχει μία ἐκκαθαριστικὴ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐργάζεται μὲ ἀπελπιστικὴν βραδύτητα, ἴσως διότι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν μισθοδοτοῦνται ὡς ἐπληροφορήθην, καὶ ἔχουν συμφέρον νὰ παραταθῇ πολὺ ἡ ἐκκαθάρισις. Πρέπει ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ καταθέται τῆς Τραπέζης Σάμου εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον πτωχοὶ ἄνθρωποι διοπαλαίσταί, ὀρφανὰ καὶ χῆραι καὶ μετανάσται ἐξ Ἀμερικῆς ἐμπιστευθέντες τὰς οἰκονομίας των εἰς τὴν Τράπεζαν αὐτήν. Θὰ παρακαλέσω λοιπὸν τὸν κ. ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν νὰ λάβῃ σύντομα μέτρα διὰ νὰ τελειώσῃ ἐπὶ τέλους ἡ ἐκκαθάρισις αὐτὴ καὶ λάβουσι οἱ καταθέται ὅ,τι εἶναι δυνατόν.

Ὁ κ. ***Ν. Βλιάμος*** συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν καταθετῶν Τραπέζης Σάμου παρακαλεῖ ὅπως παραπεμφθῇ αὕτη πρὸς

τὸν κ. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀπόντα ἐκ τῆς αἰθούσης, ἵνα μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπολειφθεισῶν καταθέσεων μετὰ τὴν πτώχευσιν τῆς Τραπέζης, διότι παρῆλθε τετραετία καὶ πάντες ἐκεῖνοι οἱ καταθέται εἶναι πτωχοὶ ἄνθρωποι, ὑπηρέται καὶ ἐργάτιδες.

Ὁ κ. ***Ε. Κώνστας*** συνηγορεῖ ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ταχείας περαιώσεως τοῦ ἔργου τῆς ἐκκαθαρίσεως ὅπως λάβουν ὅτι εἶναι δυνατὸν οἱ πτωχοὶ καταθέται οἱ ὁποῖοι κατεστράφησαν, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅπως μεριμνήσῃ πρὸς τοῦτο, παρακαλεῖ δὲ συγχρόνως ὅπως διαθέσῃ εἰς τὸν ἀποστέλλοντα κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν καταθετῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐπίσης δὲ καὶ τὸ σχετικὸν μέρος τῶν σημερινῶν πρακτικῶν. Πρέπει δὲ νὰ κάμω γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἀπουσία ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν Ὑπουργῶν ὀφείλεται εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραστῶσι λόγῳ τῆς συζητήσεως ἐπερωτήσεών τινων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Β. Πρωτοπαππᾶ συμβολαιογράφου Καβάλλας παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ἔχοντα γνῶσιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς.*** Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ «Ἐργατικοῦ Ἑνωτικοῦ Κέντρου» Ἡρακλείου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἀστυνομικῶν κατὰ τῶν ἐργατῶν Ἁλιβερίου παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ αὕτη μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς παρακαλεῖ νὰ κατατεθῶσι διάφορα στοιχεῖα μὲ τὴν διαμαρτυρίαν καπνεργατῶν Καβάλλας διὰ τὴν ἀθέτησιν τοῦ ὑπογραφέντος πρωτοκόλλου ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων διὰ νὰ μάθῃ ἡ Βουλὴ ποίας ὑποχρεώσεις ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης καὶ ποῖαι δὲν ἐπραγματοποιήθησαν.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου κοινότητος Μικροβουζίου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἀφαίρεσιν 500 στρεμμάτων γῆς, καὶ τὴν ἀπειλουμένην νέαν ἀφαίρεσιν 300 στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶναι βαλτώδη καὶ παρακαλοῦν νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τοὺς κατοίκους ἡ ἔκτασις αὐτή.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1932».

2) Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν ἑλληνικῶν τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν ἐλβετικῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων», ἔχοντα οὕτω·

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας Προσωρινῆς Ἐμπορικῆς Συμφωνίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1932.

Ἄρθρον 1.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας Προσωρινὴ Ἐμπορικὴ Συμφωνία, ἡ ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1932, ἧς τὸ κείμενον ἕπεται ἐν Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ Ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τῆς συμφωνίας ταύτης ἄρχεται ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1932.

Προσωρινὴ ἐμπορικὴ συμφωνία μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας.

Ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ Τσεχοσλοβακικὴ Δημοκρατία, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ὅπως διακανονίσωσι προσωρινῶς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις καὶ ἐν ἀναμονῇ τῆς συνάψεως ὁριστικῆς ἐμπορικῆς Συνθήκης, συνωμολόγησαν τὰς κάτωθι διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσιν ἀλλήλοις τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τοὺς τελωνειακοὺς δασμοὺς καὶ ἕτερα πρόσθετα τέλη εἰσπραττόμενα κατὰ τὴν εἰσαγωγήν, τὰ ἐσωτερικὰ τέλη τοῦ φόρου καταναλώσεως συμπεριλαμβανομένου, ὡς καὶ εἰς τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῶν δασμῶν, εἰς τὰς τελωνειακὰς διατυπώσεις καὶ τὰς εὐκολίας εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.

Ἄρθρον 2.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ καθεστὼς τῶν ἀδειῶν εἰσαγωγῆς, ὅπερ θὰ ὑφίστατο καθ' οἱονδήποτε στιγμὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης Συμφωνίας ἐν ἑκατέρᾳ τῶν δύο Χωρῶν, ταῦτα συμφωνοῦσιν, ὅτι τὸ καθεστὼς τοῦτο θέλει ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῆς ἑτέρας ἐν πνεύματι νομιμοφροσύνης καὶ κατὰ τρόπον μὴ ζημιοῦντα ταῦτα πρὸς ὄφελος τῶν ἐμπορευμάτων τρίτης Δυνάμεως.

Ἄρθρον 3.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐξ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἀπορρεούσας καταβολὰς μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν συμφωνεῖται, ὅτι αὗται θέλουσι ρυθμισθῇ, ἐφ' ὅσον θὰ ἀπαιτήσωσι τοῦτο αἱ περιστάσεις καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5, διὰ συμφωνίας συναφθείσης ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 4.

Οἱ οἶνοι (παλαιὸς ἀριθμὸς 109 τοῦ Τελωνειακοῦ Τσεχοσλοβακικοῦ δασμολογίου) οἱ προερχόμενοι ἐκ Πελοποννήσου, Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Μακεδονίας, Θράκης καὶ ἁπασῶν τῶν νήσων τῆς Ἑλλάδος, συνοδευόμενοι ὑπὸ πιστοποιητικῶν προελεύσεως καὶ πιστοποιητικῶν ἀναλύσεως, ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἑλληνικῶν ἀρχῶν, θέλουσιν ἀπολαύει κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν Τσεχοσλοβακικὴν Δημοκρατίαν τῶν κάτωθι δασμῶν: Εἰσαγόμενοι ἐντὸς βαρελίων τσεχοσλοβακικαὶ κορῶναι 210 διὰ 100 κιλά, ἐντὸς φιαλῶν τσεχοσλοβακικαὶ κορῶναι 420 διὰ 100 κιλά.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παροῦσα συμφωνία συνομολογεῖται διὰ διάρκειαν ἓξ μηνῶν, δυναμένη νὰ παραταθῇ διὰ σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως ἀπὸ τριῶν εἰς τρεῖς μῆνας, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ κατηγγέλλετο διὰ προειδοποιήσεως δύο τοὐλάχιστον μηνῶν πρὸ τῆς ἐκπνοῆς ἑκάστης τῶν προθεσμιῶν τούτων.

Θέλει ἀρξεσθαι ἰσχύουσα τὴν 12 Αὐγούστου 1932, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς ἐντὸς τῆς συντομωτέρας δυνατῆς προθεσμίας.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις εἰς διπλοῦν σήμερον τὴν 30 Ἰουλίου 1932.

(Τ.Σ.) Σ. ΓΟΝΑΤΑΣ

(Τ.Σ.) Π. ΜΠΑΡΑΤΣΕΚ

ACCORD

Provisoire Commercial entre la République Hellénique et la République Tchécoslovaque

La République Hellénique et la République Tchécoslovaque désireuses de régler provisoirement les échanges commerciaux entre les deux Pays dans les circonstances actuelles et dans l'attente de la conclusion d'un traité de Commerce definitif sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1.

Les deux Hautes Parties Contractantes s'accordent réciproquement la clause de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et autres taxes additionnelles perçues à l'importation, les taxes intérieures, y compris la taxe de consommation, ainsi que le mode de perception des droits, les formalités douanières et les facilités d'importation et d'exportation.

Article 2.

Pour ce qui est du régime des licences à l'importation, qui existerait à un moment quelconque de l'application du présent Accord dans chacun des deux Pays, Elles conviennent que ce régime sera appliqué aux marchandises de l'autre dans un esprit loyal et de façon à ne pas préjudicier celles—ci en faveur des marchandises d'une tierce Puissance.

Article 3.

En ce qui concerne les versements résultant des échanges commerciaux entre les deux Pays, il est entendu qu'ils seront réglés aussi longtemps que les circonstances l'exigeront et sous réserve des dispositions de l'article 5, par un arrangement conclu en date d'aujourd'hui entre les Gouvernements des Hautes Parties Contractantes.

Article 4.

Les vins (ex numéro 109 du tarif douanier tchécoslovaque) provenant du Péloponèse, de l'Attique, de la Béotie, de la Thessalie, de l'Epire, de la Macédoine, de la Thrace et de toutes les îles de la Grèce, accompagnés d'un certificat d'origine, ainsi que d'une attestation d'analyse, délivrés par les autorités helléniques compétentes, jouiront à leur importation dans la République Tchécoslovaque des taux de droits suivants : Importés en tonneaux couronnes tchécoslovaques 210 pour 100 kilos, en bouteilles couronnes tchécoslovaques 420 pour 100 kilos.

Article 5.

Le présent Accord est conclu pour une durée de six mois, pouvant être prolongé par tacite reconduction de trois en trois mois, pour autant qu'il ne serait pas dénoncé moyennant un préavis de deux mois au moins avant l'expiration de chacun de ces termes.

Il entrera en vigueur de 12 août 1932 sous réserve de sa ratification dans le plus bref délai possible.

Fait à Athènes en double exemplaire ce jourd'hui le trente juillet 1932.

(L. S.) S. Conatas.

(L. S.) P. Baracek

Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν Ἑλληνικῶν τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν Ἑλβετικῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑλβετίας ἐπελθοῦσα συμφωνία ὅτ' ἀνταλλαγῆς ἐπιστολῶν, ὧν τὸ κείμενον ἕπεται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκ μέρους τῶν Ἑλληνικῶν τελωνείων ἀποδοχῆς τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως τῶν Ἑλβετικῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἀριθμ. 11025

Ἀναφερόμενον εἰς τὴν ῥηματικὴν διακοίνωσιν ὑπ' ἀριθ. 680 ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1 Δεκεμβρίου 1931, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Πρεσβεία τῆς Ἑλβετίας εὐηρεστήθη νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεώς της, ὅπως τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Ἑλβετικῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ πιστοποιοῦντα τὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος γίνωνται δεκτὰ ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν ὡς ἔχοντα ἀποδεικτικὴν ἀξίαν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τῶν κατ' ἐκτίμησιν δασμολογουμένων ἐμπορευμάτων, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν αὐτῆς ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δηλοῖ, ὅτι ἀποδέχεται τὴν αἴτησιν ταύτην, τῶν ἐγγυήσεων, ἃς παρέχει τὸ ὁμοσπονδιακὸν διάταγμα τῆς 9ης Δεκεμβρίου 1929 καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀσκούμενον ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπὶ τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων ἔλεγχον, κριθεισῶν ἐπαρκῶν.

Ἐννοεῖται ἐν τούτοις, ὅτι εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις σοβαρῶν ἀμφιβολιῶν περὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰς ἐκτελωνισμὸν ὑποβαλλομένων ἐμπορευμάτων ἢ περὶ τῆς γνησιότητος τῶν προσαγομένων πιστοποιητικῶν, αἱ Ἑλληνικαὶ τελωνειακαὶ ἀρχαὶ θὰ διατηρήσωσι τὸ δικαίωμα νὰ προβαίνωσιν εἰς πάντα ἔλεγχον, ὅστις ἤθελε φανῇ ἀναγκαῖος.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν παρακαλεῖ τὴν Πρεσβείαν τῆς Ἑλβετίας, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ τῷ γνωρίσῃ ἐὰν εἶναι σύμφωνος ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὅπως ἐπαναλάβῃ αὐτῇ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου αὐτοῦ ὑπολήψεως.

Πρὸς τὴν
ΠΡΕΣΒΕΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
Ἐνταῦθα

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
FF.31)1α.—Ηα
Ἀριθ. 954.

ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἀναφερομένη εἰς τὴν Ρηματικὴν Διακοίνωσιν ὑπ' ἀριθ. 11025)Θ)1 τῆς 17 Μαρτίου 1933, διὰ τῆς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εὐηρεστήθη νὰ τῇ γνωρίσῃ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνεφώνει, ὅπως ἀποδέχηται ὡς ἔχοντα ἀποδεικτικὴν ἀξίαν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τῶν κατ' ἐκτίμησιν δασμολογουμένων ἐμπορευμάτων τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Ἑλβετικῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ πιστοποιοῦντα ἐπίσης τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων τούτων, εἰ καὶ ἐπιφυλασσομένη εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν σοβαρῶν ἀμφιβολιῶν νὰ προβαίνῃ εἰς πάντα ἔλεγχον ὅστις ἤθελε φανῇ ἀναγκαῖος, ἡ Πρεσβεία τῆς Ἑλβετίας ἐν Ἑλλάδι ἔχει τὴν τιμὴν νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Ὑπουργείου, ὅτι ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν, ὅτι ἀποδέχεται τ' ἀνωτέρω.

Ἡ Πρεσβεία τῆς Ἑλβετίας ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως ἐπαναλάβῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου αὐτῆς ὑπολήψεως.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ἀπριλίου 1933.

Πρὸς τὸ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ἀθήνας

MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES

No 11025

Se référant à la note verbale sub. No 680 en date du 1 décembre 1931, par laquelle la Légation de Suisse a bien voulu exprimer le désir de son Gouvernement de voir les certificats d'origine délivrés par les Chambres de Commerce suisses et attestant la valeur de la marchandise, être admis par les autorités douanières helléniques comme ayant force probante pour l'établissement du prix des marchandises taxées ad valorem, le Ministère des Affaires Etrangères a l'honneur de porter à sa connaissance que le Gouvernement Hellénique se déclare d'accord d'accepter cette demande, les garanties qu'offre l'ordonnance fédérale du 9 décember 1929 quant au contrôle exercé en Suisse sur les Chambres de Commerce ayant été jugées suffisantes.

Il est toutefois entendu que dans les cas exceptionnels de doutes serieux sur la valeur des marchandises soumises au dédonanement ou bien de l'authenticité des certificats produits, les autorités douanières helléniques conserveront le droit de procéder à toute vérification qui pourrait paraitre nécessaire.

En priant la Légation de Suisse le bien vouloir lui faire savoir si elle est d'accord avec ce qui précède, le Ministère des Affaires Etrangères saisit cette occasion pour lui réitérer les assurances de sa haute considération

Athènes, le 17 mars 1933
A la Légation de Suisse.
En ville

LEGATION DE SUISSE
EN GRECE
FF. 31)1a.—H.
No 954.

NOTE VERBALE

En se référant à la Note Verbale No 11025)Θ)1, du 17 mars 1933, par laquelle le Ministère des Affaires Etrangères à bien voulu lui faire savoir que le Gouvernement Hellénique était d'accord d'admettre comme ayant force probante pour la fixation du prix des marchandises taxées ad valorem les certificats d'origine délivrés par les Chambres de Commerce suisses attestant, également, la valeur de ces marchandises, tout en se réservant le cas exceptionnel de doutes sérieux de procéder à toute vérification qui pourrait paraitre nécessaire, la Légation de Suisse en Grèce a l'honneur de porter à la connaisance du Ministère que le Gouvernement Fédéral s'est déclaré d'accord avec ce qui précède.

La Légation de Suisse saisit cette occasion pour réitérer au Ministère des Affaires Etrangères les assurances de sa haute considération.

Athènes, le 6 Avril 1933.

Au Ministère des Affaires Etrangéres
Athènes

Συζητουμένου εἶτα εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ νόμου 4052 ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη, ὁ κ. ***Γ. Εὐστρατιάδης*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 καὶ οἱ ἀπολυθέντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ.

Ὁ κ. ***Κ. Καλκάνης*** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθ). Παρακαλῶ, λέγει ἡ τροπολογία νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ διότι εἶναι δικαία καὶ διότι ἀφορᾷ ὡς ἐξηκρίβωσα ἓν καὶ μόνον πρόσωπον.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται μετὰ ταῦτο δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθωνίας ἐπελθούσης συμφωνίας τῆς 22 Ἰανουαρίου 1933 «περὶ καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς ἑλληνοεσθωνικῆς συμβάσεως τῆς 4 Ἰουλίου 1927 (ἔχον οὕτω).

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας συμφωνίας τῆς 22 Φεβρουαρίου 1933 περὶ καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Ἑλληνο—Ἐσθονικῆς Ἐμπορικῆς Συμβάσεως τῆς 4 Ἰανουαρίου 1927.

Ἄρθρον Ι.

Ἡ ἐν Βαρσοβίᾳ τῇ 22 Φεβρουαρίου 1933 ἐπελθοῦσα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας συμφωνία δι' ἀνταλλαγῆς ἐπιστολῶν ὧν, τὸ κείμενον ἕπεται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, περὶ καταργήσεως τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ἑλληνο—ἐσθονικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως τῆς 4 Ἰανουαρίου 1933, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου θέλει ἀνακοινωθῇ δι' Ὑπουργικῆς ἀνακοινώσεως.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

Βαρσοβία τῇ 22 Φεβρουαρίου 1933

Ἀρι0. 167

Κύριε Πρεσβευτά,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τῆς Ἐσθονικῆς Κυβερνήσεως περὶ καταργήσεως ἐν ὅλῳ τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Συνθήκης Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ταλὶν τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1927, χωρὶς ἡ κατάργησις αὕτη νὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἰσχυρότητος ὅλων τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης, ἥτις παραμένει ἐν ἰσχύϊ, τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν ρυθμιζομένων εἰς τὸ μέλλον συμφώνως πρὸς τὰς παραγράφους 1, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς εἰρημένης Συνθήκης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ῥήτρας τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Κατ' ἀκολουθίαν, δηλῶ, προσηκόντως πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μου, ὅτι αἱ παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς προειρημένης Συνθήκης, ὡς καὶ οἱ προσηρτημένοι αὐτῇ πίνακες Α' καὶ Β' θὰ καταργηθῶσι. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ κατάργησις αὕτη δὲν θὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἰσχυρότητος ἁπασῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης.

Σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Πρεσβευτά, νὰ θεωρήσητε τὴν παροῦσαν διακοίνωσιν καὶ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν θέλετε μοὶ ἀπευθύνει ὡς ἐπέχουσαν θέσιν διαπιστώσεως τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων ἐπελθούσης συμφωνίας. Ἡ συμφωνία αὕτη θέλει κυρωθῇ ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων τῶν δύο συμβαλλομένων Χωρῶν καὶ θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἐντὸς 15ημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως τῶν δύο Χωρῶν.

Ἐννοεῖται, ὅτι, διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ δημοσιεύσεις αὗται δὲν θὰ ἦσαν ταυτόχρονοι, ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς τελευταίας ἐκ τῶν δύο δημοσιεύσεων.

Δεχθῆτε παρακαλῶ, Κύριε Πρεσβευτά, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξόχου ὑπολήψεως.

(Ὑπογρ.) Γ. ΑΑΓΟΥΔΑΚΗΣ

Πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Κύριον

Kaarel Robert Pusta

Ἐκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἐσθονίας ἐν Βαρσοβίᾳ.

LEGATION DE GRECE EN POLOGNE

Varsovie, le 22 février 1933.

No 167

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à votre connaissance que le Gouvernement Hellénique adhère à la proposition du Gouvernement d'Estonie, d'abolir in toto la partie tarifaire du Traité de Commerce et de Navigation entre la Grèce et l'Estonie, signé à Tallinn le 4 Janvier 1927, sans que cette abolition porte atteinte à la validité de toutes les autres dispositions du Traité, qui reste en vigueur les relations commerciales entre les deux Pays devant être réglées à l'avenir conformément aux alinéas 1, 4 et 5 de l'article 9 du dit Traité sur la base de la clause du traitement de la Nation la plus favorisée.

En conséquence je déclare, dûment autorisé par mon Gouvernement, que les alinéas 2 et 3 de l'article 9 du Traité précité ainsi que les listes A et B annexées seront abolies étant bien entendu que cette abolition ne portera pas atteinte à la validité de toutes les autres dispositions du Traité.

Je vous prie, Monsieur le Ministre, de considérer la présente note et la réponse que vous voulez me faire parvenir comme servant à constater l'accord intervenu à ce sujet entre nos deux Gouvernements. Cet accord sera ratifié par les Chambres législatives des deux Pays contractants et entrera en vigueur dansquinze jours après sa publication dans les Journaux Officiels respectifs.

Il est bien entendu, que dans le cas où ces publications ne séraient pas simultanées, ce délai de 15 jours commencera à courir à partir de la date de la dernière de ces deux publications.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre les assurances de ma haute considération.

(Signé) G. LAGOUTAKIS

Son Excellence

Monsieur Kaarel Robert Pusta

Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Estonie à Varsovie.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ ΕΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

Βαρσοβία τῇ 22 Φεβρουαρίου 1933

Ἀρι0. 910

Κύριε Πρεσβευτά,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω τὴν λῆψιν τῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ὑπ' ἀρ. 167 διακοινώσεως, τὴν ὁποίαν ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ καὶ ἥτις ἔχει ὡς ἕπεται :

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τῆς Ἐσθονικῆς Κυβερνήσεως περὶ καταργήσεως ἐν ὅλῳ τοῦ δασμολογικοῦ μέρους τῆς Συνθήκης Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐσθονίας τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ταλὶν τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1927, χωρὶς ἡ κατάργησις αὕτη νὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἰσχυρότητος ὅλων τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης, ἥτις παραμένει ἐν ἰσχύϊ, τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν ρυθμιζομένων εἰς τὸ μέλλον συμφώνως πρὸς τὰς παραγράφους 1, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς εἰρημένης Συνθήκης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ῥήτρας τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Κατ' ἀκολουθίαν, δηλῶ, προσηκόντως πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μου, ὅτι αἱ παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς προειρημένης Συνθήκης ὡς καὶ οἱ προσηρτημένοι αὐτῇ πίνακες Α' καὶ Β' θὰ καταργηθῶσι. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ κατάργησις αὕτη δὲν θὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἰσχυρότητος ἁπασῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης.

Σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Πρεσβευτά, νὰ θεωρήσητε τὴν παροῦσαν διακοίνωσιν καὶ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν θέλετε μοὶ ἀπευθύνει, ὡς ἐπέχουσαν θέσιν διαπιστώσεως τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων ἐπελθούσης συμφωνίας. Ἡ Συμφωνία αὕτη θέλει κυρωθῇ ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων τῶν δύο συμβαλλομένων Χωρῶν καὶ θὰ τεθῇ εἰς ἰσχὺν ἐντὸς 15ημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως τῶν δύο Χωρῶν.

Ἐννοεῖται, ὅτι, διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ δημοσιεύσεις αὗται δὲν θὰ ἦσαν ταυτόχρονοι, ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς τελευταίας ἐκ τῶν δύο δημοσιεύσεων.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ δηλώσω ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεώς μου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι ἀποδέχομαι τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην καὶ θεωρῶ τὴν Συμφωνίαν ἐπελθοῦσαν.

Δεχθῆτε παρακαλῶ, Κύριε Πρεσβευτά, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου πρὸς Ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

(Ὑπογρ.) C. R. PUSTA

Πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Κύριον

Γ. Λαγουδάκην

Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος ἐν Βαρσοβίᾳ.

LEGATION D' ESTONIE EN POLOGNE

Varsovie, le 22 Février 1933.

No 910

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'accuser réception de la Note sub No 167 en date d'aujourd'hui, que Votre Excellence a bien voulu m'adresser et dont les termes sont les suivants :

«J'ai l'honneur de porter à votre connaissance que le Gouvernement Hellénique adhère à la proposition du Gouvernement d'Estonie d'abolir in toto la Partie tarifaire du Traité de Commerce et de Navigation entre la Grèce et l'Estonie signé à Tallinn le 4 Janvier 1927, sans que cette abolition porte atteinte à la validité de toutes les autres dispositions du Traité qui reste en vigueur, les relations commerciales entre les deux Pays devant être réglées à l'avenir conformément aux alinéas 1, 4 et 5 de l'article 9 du dit Traité sur la base de la clause du traitement de la Nation la plus favorisée.

En conséquence je déclare dûment autorisé par mon Gouvernement, que les alinéas 2 et 3 de l'article 9 du Traité Précité ainsi que les listes A et B y annexées seront abolis étant bien entendu que cette abolition ne portera pas atteinte à la validité de toutes les autres dispositions du Traité.

Je vous prie, Monsieur le Ministre, de considérer la présente note et la réponse que vous voulez bien me faire parvenir comme servant à constater l'accord intervenu à ce sujet entre nos deux Gouvernements. Cet accord sera ratifié par les Chambres législatives des deux Pays contractants et entrera en vigueur dans quinze jours aprés sa publication dans les Journaux Officiels respectifs.

Il est bien entendu que dans le cas où ces publications ne seraient pas simultanées, ce délai de 15 jours commencera à courir à partir de la date de la dernière de ces deux publications.

J'ai l'honneur de déclarer à Votre Excellence au nom de mon Gouvernement que je prends acte de cette communication et que je considère l'accord survenu.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

(Signé) C. R. PUSTA

Son Excellence

Monsieur Georges Lagoudakis

Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Grèce à Varsovie.

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς 3 ἑκατομμυρίων ὀκάδων σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένους καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας».

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἡ Κυβέρνησις εἶχε λάβῃ πρόνοιαν νὰ χορηγηθῇ σπόρος παρὰ τῆς ΣΚΕΠΕ εἰς περιφερείας σιτοπαραγωγικὰς ὑποστάσας καταστροφήν. Τὸ δὲ ἐκδοθὲν τότε Ν. Δ. δὲν ἐπρόφθασε νὰ τύχῃ τῆς κυρώσεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἤδη συζητεῖται τακτικὸν νομοσχέδιον καὶ προσετέθησαν εἰς αὐτὸ τρία νέα ἄρθρα δι' ὧν ἔλαβε πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ διαθέσῃ διὰ τῆς ΣΚΕΠΕ νέα ποσὰ σπόροι ἰδίως διὰ τὰ καταστραφέντα σιτοπαραγωγικὰ χωρία τῶν νομῶν Θεσ)νίκης καὶ Σερρῶν. Ἐπίσης λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν ζωάρκειαν τῶν καταστραφέντων. Τὸ μέτρον, τονίζει, ἔχει ἐπείγοντα χαρακτῆρα καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ ταχύτατα. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχε διατεθῇ ποσὸν 950 χιλιάδων ὀκάδων διὰ σπορὰν καὶ ἤδη ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων δεδομένων κανονίζομεν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τὰ ἀπαιτηθησόμενα ποσὰ σπόρου καὶ συντηρήσεως.

Ν. Μανούσης. Ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ νομοῦ Σερρῶν καὶ ἐπειδὴ τὸ μέτρον ἐνδιαφέρει αὐτὸ παρακαλῶ νὰ ψηφισθῇ τάχιστα.

Ὁ κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μήπως εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ μία παγία διάταξις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον νὰ κάμῃ τὰς ἐνδεικνυομένας χορηγήσεις σπόρου καὶ ζωαρκείας χωρὶς νὰ ζητῇ ἑκάστοτε νομοθετικὴν ἔγκρισιν.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) δηλοῖ ὅτι ὑπάρχει ἡ εὐχέρεια τῶν Ν. Δ. ἐὰν δὲν ἐργάζωνται αἱ Βουλαί.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5698 περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1173 περὶ δασικοῦ κώδικος ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** παρακαλεῖ νὰ προστεθῇ διάταξις καθ' ἣν τὰ ἴδια δικαιώματα νὰ ἔχῃ ἢ ὁ δασονόμος ἢ ὁ δασολόγος.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀνατεθοῦν τοιοῦτα καθήκοντα εἰς κατώτερον ὑπάλληλον.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ἀφορῶσαν τὴν ρύθμισιν ἐκμεταλλεύσεως ἐκτάσεων μὴ δασωδῶν, ἐπιτρεπομένου εἰς ὅσας κοινότητας ἔχουν τοιαύτας, κατόπιν αἰτήσεώς των, νὰ τὰς χρησιμοποιοῦν οἱ κάτοικοί των ἢ πρὸς ἀναδάσωσιν. ἐὰν εἶναι δεκτικαὶ τοιαύτης, ἢ πρὸς σπορὰν ὅπως πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν καὶ ἄλλοτε παραγωγικαί. Ἡ παραχώρησις, τονίζει, τοιούτων ζωνῶν εἰς τὰς κοινότητας θὰ ἀποῇ ὠφέλιμος καὶ εἰς τὰς περιφερείας καὶ εἰς τὸ Δημόσιον. Ἐάν, συνεχίζει, κ. Ὑπουργὲ γίνῃ δεκτὴ ἡ διάταξις ἣν προτείνω θὰ ἀχθῆτε εἶτα κατ' ἀνάγκην εἰς ριζικὴν διοργάνωσιν τῆς δασικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος, δεδομένου ὅτι 11 ἑκατομμύρια στρέμματα τοιούτων ἐκτάσεων μένουν ἀνεκμετάλλευτα, θὰ ἀπαλλαγῇ δὲ καὶ τὸ δημόσιον πληθώρας δασικῶν ὀργάνων, ἀσκόπως ἀπασχολουμένων καὶ πιεστικῶν διὰ τοὺς πληθυσμούς. Ἡ τροπολογία αὕτη εἶχεν ὑποβληθῇ καὶ εἰς τὴν προπαρελθοῦσαν Βουλὴν παρ' ἐμοῦ καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τὴν ἀπεδέχθη, ἀλλὰ ἀνέθεσε τὴν διατύπωσίν της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις ὅμως δὲν τὴν ἐπανεμφάνισε.

Γ. Καγιᾶς. Αἱ ἐκτάσεις αὐταὶ περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας δὲν ἔχουν τίποτε ἄλλο παρὰ χαμόκλαδα καὶ ἐπὶ Τουρκίας ἐπετρέπετο ἡ καῦσις των καὶ κατόπιν ἐπηκολούθει ἡ σπορά των. Τώρα τὰ ἐδάφη αὐτὰ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἶνε ὑπὸ ἀπαγόρευσιν παρὰ τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας ἄνευ λόγου. Πρέπει λοιπόν, τονίζει, νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰς κοινότητας νὰ καίουν τὰ χαμόκλαδα αὐτὰ καὶ κατόπιν νὰ σπείρουν τὰς ἐκτάσεις, ὠφελουμένων τοιουτοτρόπως καὶ τῶν γεωργῶν καὶ τῶν κτηνοτρόφων καὶ τοῦ δημοσίου.

Ὁ κ. ***Γρ. Χρυσοστόμου*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του καθ' ἣν προστίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 5698 γ' παράγραφος δι' ἧς θὰ θεσπίζεται ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις δύναται νὰ ἀρθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μετὰ δεδικαιολογημένην πρότασιν τοῦ δασάρχου ἢ ἐπιθεωρητοῦ δασῶν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας εἰς πᾶσαν περίπτωσιν.

Ἐὰν, ἐπιλέγει, παραμείνουν αἱ ἀπαγορεύσεις, ὡς ἔχουν ἡ μόνη συνέπειά των εἶναι νὰ εἶναι ἐπιζήμιαι καὶ διὰ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ πιεστικαὶ ὁλοκλήρων τῶν πληθυσμῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Οὐδέν, λέγει, δάσος εἰς τὴν χώραν εἶναι ἄχρηστον, μόνον ἔλλειψις δασῶν ὑπάρχει καὶ κακὴ καὶ ἀτελὴς ἐκμετάλλευσις τῶν ὑπαρχόντων. Τὸ περίφημον ῥόγκιασμα ἐξετελεῖτο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας, ἀλλὰ εἶναι γνωσταὶ αἱ καταστροφαὶ ποὺ ἐπέφερε, διότι δὲν ἔμεινεν, ὅπου ἐνηργεῖτο, καθόλου βλάστησις. Καὶ θὰ ἠδύνατο μὲν τὸ ἔδαφος νὰ καλλιεργηθῇ ἐπί τι διάστημα, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς ἀποψιλώσεως θὰ ἐδημιουργοῦντο χείμαρροι, οἵτινες θὰ κατέστρεφον γεωργικῶς τὰς παρακειμένας ἐκτάσεις. Δι' αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Παπαθανάση. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν δασῶν.....

Α. Παπαθανάσης, δὲν τὸ κατηγόρησα.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἴπατε ὅτι δὲν κάμνει τίποτα. Τὸ προσωπικόν, λέγω, αὐτὸ δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ, ἐφ'ὅσον ἔχομεν ἕνα ὑπάλληλον νὰ ἐπιβλέπῃ 60 καὶ πλέον χωρία. Τὸ ὅλον προσωπικὸν ἀνέρχεται εἰς 600 καὶ ἐκτὸς τῶν δασῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἔχουν καὶ μίαν ζώνην 2800 χιλιομέτρων νὰ περιφρουρήσουν καὶ νὰ ἐπιβλέψουν ὅσα εἶναι τὰ σύνορά μας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Χρυσοστόμου δὲν δύναμαι καὶ ταύτην νὰ ἀποδεχθῶ, διότι ἡ στατιστικὴ ἀποδεικνύει: τὰ ἑξῆς ὅτι εἰς τὰ 1926 ἐκάη δασικὴ ἔκτασις 37 287 στρεμμάτων, εἰς τὸ 1927 ἔκτασις 28.000 στρεμμάτων, εἰς τὰ 1928 ἔκτασις 30.000 στρεμμάτων εἰς τὰ 1929 ἔκτασις 33.000 στρεμμάτων, εἰς τὰ 1930 ἔκτασις 33.000 στρεμμάτων, εἰς τὰ 1931 ἔκτασις 105.000 στρεμμάτων καὶ εἰς τὰ 1932 ἔκασις 168.000 στρεμμάτων. Θὰ ἦτο λοιπὸν σφάλμα, ἐπιλέγει, νὰ δώσωμεν τὴν εὐχέρειαν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους νὰ κάψουν τὰ πάντα.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης,*** ἀναπτύσσει τροπολογίαν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖ, ὅπως ἐπιτρέπεται ἡ διάθεσις τῶν προϊόντων τῶν καιομένων δασῶν εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν διαπιστοῦται ὅτι δὲν ἐγένετο ἐμπρησμὸς τοῦ δάσους. Εἶναι ἄδικον, λέγει, καὶ ἀποτελεῖ μεγίστην ἀπώλειαν νὰ σήπωνται τὰ δασικὰ προϊόντα, οἱ δὲ χωρικοὶ ἄνεργοι καὶ νήστεις νὰ κάθηνται μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας. Ἀναφέρων τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν τῆς νήσου Θάσου ζητεῖ τὴν μείωσιν τῶν διπλῶν φόρων πρὸς διάθεσιν τῶν προϊόντων εἰς τὸ ἐμπόριον.

Γρ. Χρυσοστόμου. Κύριε Ὑπουργέ, παρατηρῶ ὅτι ἀπὸ τὴν στατιστικὴν ποὺ ἀνεγνώσατε ἀπεδείχθη ὅτι ἀφ' ὅτου ἄρχισαν αἱ ἀπαγορεύσεις, οἱ ἐμπρησμοὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν.

Α. Παπαθανάσης. Ἀνέμενον, λέγει, ἀπὸ τὸν εἰδικὸν καὶ ῥέκτην Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἀποδεχθῇ μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν τροπολογίαν μου. Διὰ τὴν χρησιμότητα τῶν δασῶν δὲν ὑπάρχει δευτέρα γνώμη, ἀλλ' ἡ διαφορὰ ὅμως ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι πρόκειται περὶ ἐκτάσεων αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δασικαί, χαρακτηρίζονται ὅμως κακῶς, ὡς τοιαῦται. Ἐκεῖνο ποὺ φοβεῖται ὁ κ. Ὑπουργός, ἀκριβῶς διὰ τῆς προτεινομένης τροπολογίας προλαμβάνεται, διότι τὰ φυτὰ ποὺ φύονται εἰς τὰ ἐδάφη αὐτὰ δὲν εἶναι ἐκμεταλλεύσιμα δασικῶς καὶ εἶναι καὶ ἐπιβλαβῆ καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.

Ἀποψιλώσεως φόβος δὲν ὑπάρχει καὶ μόνον ἕνα εἶναι βέβαιον, δηλ. ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν περιφερειῶν αὐτῶν. Ἡ διάταξις, τονίζει, δὲν εἰσάγει καινὰ δαιμόνια, διότι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι διατάξεις ἐπιτρέπουσαι τὴν ἐκρίζωσιν διὰ τῆς σκαπάνης.

Καταλήγων, προσθέτει, ἔχω νὰ ἐπεξηγήσω ὅτι δὲν κατεφέρθην κατὰ τῶν δασικῶν ὑπαλλήλων, διότι γνωρίζω τὸ ἔργον των, ἐτόνισα ὅμως ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀπασχολοῦνται ἀσκόπως καὶ πιεστικῶς διὰ τοὺς πληθυσμούς.

Α. Μυλωνᾶς. Συνηγοροῦμεν, λέγει, καὶ ἡμεῖς, ὅπως διὰ διατάξεων αὐστηρῶν προστατευθοῦν τὰ δάση μας, τὰ ὁποῖα δι' ἐκχερσώσεων καὶ πυρκαϊῶν, ἔχουν ὑποστῇ μεγάλας ζημίας, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις περιφερειῶν, ὅπως εἰς τὴν Λάκκαν τοῦ Σουλίου Ἐκεῖ ὑπάρχουν χωματοδούνια, καλυπτόμενα κυρίως ἀπὸ κουμαριές. Ἄλλοτε αὐτὰ ἐκαίοντο καὶ ἐπείρεστο σίκαλις ἀποδίδουσα τὸ 1 πρὸς 8. Ὑπῆρχε, λοιπὸν ἕνα εἰσόδημα ἄνευ κινδύνου τῆς βλαστήσεως, διότι ἡ κουμαριὲς διατηροῦν τὰς ῥίζας των, ἀπὸ τὰ χαμόδενδρα δὲ αὐτὰ ἐπορίζοντο οἱ χωρικοὶ καὶ τὸ ἀπόσταγμα τοῦ οὔζου. Ἀπὸ τὴν σποράν λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰς κουμαριές, εἶχον διπλοῦν ἔσοδον οἱ χωρικοὶ τῶν περιφερειῶν ἐκείνων, ὅπερ ὅμως ἐξεμηδενίσθη μὲ τὰς διατάξεις τοῦ δασικοῦ μας κώδικος, αἱ δὲ πυρκαϊαὶ ἐκεῖ δὲν ἐγένοντο διὰ λόγους κτηνοτροφικούς. Διὰ νὰ διορθωθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ ὑπέβαλα εἰδικὴν πρότασιν νόμου, ἥτις τώρα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ νομοσχεδίου μετατρέπεται εἰς τροπολογίαν. Καταλήγων, τονίζει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ στερήσῃ ὁ Ὑπουργὸς πτωχοὺς χωρικοὺς ἑνὸς μικροῦ εἰσοδήματος διατηρῶν τὰς ἀπαγορεύσεις. Ἐὰν ἔχετε δισταγμούς, ἐπιλέγει, κύριε Ὑπουργέ, δεχθῆτε τὴν τροπολογίαν μου δυνητικῶς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μόνον διὰ τὴν Ἤπειρον.

Ν. Κουπαροῦσσος. Ἡ τροπολογία, λέγει, τοῦ κ. Παπαθανάση θὰ ἀπήλασσε τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τὰς πιέσεις τῶν δασικῶν ὀργάνων καὶ θὰ ἐπέφερε τὴν αὔξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου τῆς χώρας καὶ θὰ ἀνεκούφιζε καὶ πτωχοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς καὶ ὀφείλεται διὰ τοῦτο εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ὑποβάλοντα τὴν τροπολογίαν. Ἐλέχθη ὅτι ὑπάρχουν 600 δασικοὶ ὑπάλληλοι, ἐγὼ ὅμως ὁμολογῶ, ὅτι εἰς τὴν περιφέρειάν μου, ἡ ὁποία εἶναι δασική, δὲν ὑπάρχει σκιὰ δασικοῦ ὀργάνου, διότι ἂν ὑπάρχουν τοιαῦτα, παραμένουν εἰς τὰς πόλεις ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐφαρμόζουν τὴν δασικὴν πολιτικήν. Ἀφ' ὅτου τονίζει ηὐξήθησαν οἱ δασικοὶ καὶ γεωργικοὶ ὑπάλληλοι, ἡ δασοκομία καὶ ἡ γεωργία δὲν ἐπρόκοψε (διαμαρτυρίαι). Ἡ περιφέρειά μου, συνεχίζει, εἶναι κατ' ἐξοχὴν δασικὴ καὶ ἐλλείψει συγκοινωνίας, ἀφ' ἑνὸς καὶ δασικῶν ὑπαλλήλων ἀφ' ἑτέρου, οἱ ὁποῖοι νὰ ἐποπτεύουν πραγματικῶς τὰ δάση καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ γραφεῖον, ἔχει ἐν ἀγρηττίᾳ τερασττίαν ἔκτασιν δασικήν. Τὰ δασικὰ ὄργανα ἀπασχολοῦνται διακρῶς μὲ τὴν ὑποβολὴν μηνύσεων.

Ν. Μανούσης. Διαμαρτύρομαι, λέγει, διότι ἀποδίδετε ἀσυστάτους κατηγορίας εἰς ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦν τὸ καθῆκόν των.

Ν. Κουπαροῦσσος. Ὑπάρχουν καὶ καλοί, ἀλλὰ οἱ πλεῖστοι ἀπὸ 15ετίας εἰσῆλθον ἀπὸ τοῦ παραθύρου χωρὶς νὰ ἔχουν ὑπαλληλικὴν συνείδησιν. Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τῆς τροπολογίας ἔχω νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰς ἑξῆς περιπτώσεις. Εἰς τὰ Σέρβια ὑπάρχουν χωματοδούνια ἀχρηστευμένα μεγάλης ἐκτάσεως ἐξ αἰτίας τῶν ἀπαγορεύσεων. Κατόρθωσαν καὶ ἐξεχέρσωσαν 600 στρέμματα καὶ δι' αὐτὰ μὲ τὰς διώξεις τῶν δασικῶν ὀργάνων καὶ τοὺς δικηγόρους ἐξώδευσαν περὶ τὰς 400.000 δρχμ. Εἰς τὴν Σαμαρίναν ὑπάρχουν 80.000 στρέμματα δασικά, ὑπάλληλος δὲν ὑπάρχει, καὶ ἡ παραγωγὴ ἀνέρχεται εἰς ξυλείαν 400 κυβικὰ καὶ ζῶναι μεγάλαι εἶναι ἀπηγορευμέναι μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἀναδασώσεως, ἥτις θὰ χρειασθῇ 100 χρόνια διὰ νὰ συντελεσθῇ, ἐνῷ ἐὰν αὐταὶ σπαροῦν θὰ ἀπέδιδον ἀρθονίαν ὀρύζης. Μοῦ φαίνεται λοιπὸν περίεργον κ. Ὑπουργὲ τῆς Γεωργίας διατί δὲν δέχεσθε μίαν διάταξιν ἡ ὁποία θὰ σᾶς δώσῃ ἀπειρίαν ἐκτάσεων πρὸς καλλιέργειαν ἀπὸ τῆς Πρέσπας μέχρι Θεσσαλίας. Προτείνω, ἐπιλέγει, μίαν ἀναδιοργάνωσιν τῆς δασικῆς πολιτικῆς, ἥτις θὰ εἶναι ἀφετηρία ἀναζωογονήσεως τῆς ὑπαίθρου διὰ τοὺς ἀνεργοῦντας πληθυσμοὺς διὰ νὰ ἀκουσθῇ ἐπὶ τέλους ἡ φωνὴ εἰς ὅλα τὰ ἄκρα τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἠρθησαν περιορισμοὶ καὶ φραγμοὶ ἐμποδίζοντες τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προκοπὴν τῶν πτωχῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν.

Ι. Κούνδουρος. Συνηγορῶ λέγει καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Παπαθανάση, διότι καὶ ὁ νόμος ὁ ἰδικός μας ἐξ αἰτίας τῶν ἀπαγορεύσεων αὐτῶν ἔχει πολὺ ἠλαττωμένην τὴν καλλιεργήσιμον ἔκτασιν. Γίνεται ἰδίως παρεζήγησις τῆς λέξεως δάσος, διότι ἐνῷ πρόκειται περὶ γεωργησίμων ἐκτάσεων, χαρακτηρίζονται αὐτὰ ἀναδασωτέαι. Ὑπάρχουν, τονίζει, εἰς τὸν νομόν μου χωρία ποὺ θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ μετοικήσουν, ἂν ἐξακολουθήσουν αὐτοὶ οἱ περιορισμοί. Ὀρθόν, ἐπιλέγει, εἶναι νὰ λάβῃ τὴν εὐχέρειαν ὁ κ. Ὑπουργὸς μὲ ἄλλας τὰς δυνατὰς ἐξασφαλίσεις νὰ χαρακτηρίζωνται δασικαὶ ἐκτάσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι πραγματικῶς εἶναι τοιαῦται.

Β. Ἀποστολίδης. Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι γενικωτάτου ἐνδιαφέροντος. Καὶ τὰ μὲν δάση τοῦ Πηλίου δὲν ἐμπίπτουν εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου νόμου περιλαμβανόμενα. Ὑπάρχουν ὅμως εἰς τὰ χωρία Κερασιά, Κάπουρνα καὶ Καναλία ἐκτάσεις αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι οὔτε ὀρειναί, οὔτε θαμνώδεις. Αὗται, μηδὲν ἀποδίδουσαι, δίκαιον εἶναι νὰ ἐκχερσωθῶσι καὶ παραδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν ὥστε οἱ πτωχοὶ κάτοικοι τῶν χωρίων τούτων, ἀποζῶντες ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πωλητοῦ ἰχθύων τῆς Κάρλας κατὰ τὸ πολύ, καταστῶσιν αὐτάρκεις καὶ ἐξασφαλίσωσι τὸν ἄρτον τῶν παιδιῶν των.

Ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐξασκήσεως τῶν καθηκόντων τῶν δασικῶν ὑπαλλήλων, τὸ Πήλιον δὲν ἔχει σπουδαίους λόγους παραπόνων. Πλὴν δύο ὑπαλλήλων, ὧν ὁ εἷς ὑπῆρχαν αὐστηρός, οἱ λοιποὶ δὲν ἔχουσι δώσει ἀφορμάς. Περὶ τοῦ ἑνὸς τούτου, ἐγκαίρως ἐπέστησα τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν καὶ συνέστησα μετάθεσιν, διότι, καθ' ἑκάστην δικάσιμον εἰσῆγεν εἰς τὸ πταῖσμα τοὺς Κερασιώτας ὅλους σχεδόν. Δὲν εἰσηκούσθην, ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἀπεμακρύνθη ἐπὶ τέλους μετὰ ζυλοδαρμόν. Δὲνἔπταιεν ὅμως οὗτος, ἀλλ' ὁ ἀπομακρυνθεὶς δασάρχης κ. Γκουράσας, ὅστις ἐδημιούργησεν ἀναρχίαν δασικὴν εἰς τὸ Πήλιον, ἣν ἐλπίζω καὶ εὔχομαι ν' ἀποκαταστήσῃ ὁ διάδοχός του.

Γ. Καγιᾶς Ὁ κ. Ὑπουργὸς, λέγει, καθῆκον βέβαια ἔχει νὰ ὑποστηρίζῃ τὰ δάση ἀλλ' ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται περὶ δασῶν, τοῦτο εἶναι τὸ ζήτημά μας. Ὀφείλει νὰ καταναοηθῇ ὅτι οἱ θάμνοι ποὺ ῥύονται εἰς τὰς ἐκτάσεις περὶ ὧν πρόκειται, δὲν δύνανται ποτὲ νὰ γίνουν δάση. Παρακαλῶ λοιπὸν τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μελετήσῃ καλύτερον τὸ ζήτημα κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τιθεμένων ἐν ἀνάγκῃ ὅλων τῶν εὐκολιῶν αὐτῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Ἤκουσα, λέγει, ὅτι μὲ τὸ ῥόγκιασμα θὰ προσφέρωμεν μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν καλλιέργειαν, ἀλλὰ μίαν τοιαύτην καλλιέργειαν ἐπιτραπῆτω μοι νὰ τὴν ὀνομάσω ληστρικήν. Αὐτὴ θὰ μᾶς ἀποδώσῃ κάτι τι ἐλάχιστον γεωργικῶς καὶ θὰ καταστρέψῃ κάθε βλάστησιν καὶ καθε χλωρίδα. Ἤκουσα πῶς δὲν ἔχει σημασίαν ἡ χλωρὶς καὶ ἡ βλάστησις, ἀλλ' αὐτοὶ ἔχουν μεγίστην ρυθμιστικὴν σημασίαν τῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα μὴ ὑπαρχούσης χλωρίδος καὶ βλαστήσεως θὰ κατακλύσουν τὰς παρακειμένας ἐκτάσεις καὶ θὰ τὰς καταστρέψουν. διότι εἶναι ζήτημα κλίσεως. οἱ κουμαριὲς δὲν ἀναβλαστάνουν τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐὰν καοῦν ἀλλὰ θέλουν τριετίαν. Ἐὰν ἐπιτραπῇ αὐτὸ τὸ μέτρον τότε θὰ ἴδητε τὴν γυμνότητα ποὺ ἔχει ἡ Ἤπειρος ἡ ὁποία ἄλλοτε ἦτο δασωμένη, νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιφερείας. Εἰς τὸ κάψιμο ὀφείλεται κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ γυμνότης τῶν ἐδαφῶν μέχρι Σαραντάπορου. Δὲν δύναμαι συνεπῶς νὰ δεχθῶ οὔτε τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Παπαθανάση οὔτε τοῦ κ. Χρυσοστόμου οὔτε τοῦ κ. Θεολογίτη. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὸ δασικὸν καὶ γεωπονικὸν προσωπικὸν ἐκφράζω διὰ ταῦτα τὴν λύπην μου, διότι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ γεωργία ἀνθεῖ ἐρχόμεθα ἐδῶ καὶ τονίζομεν ὅτι δὲν ἔκαμαν τίποτε οἱ γεωπόνοι, αὐτὰ εἶναι ὑπερβολαὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ὕπαιθρος ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ μέγεθος τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὴν συμβολὴν τῆς ἐπιστήμης.

Ι. Κουνδούρος. Γεγονὸς, λέγει, εἶναι ὅτι τὸ σῶμα τῶν γεωπόνων εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος του.

Ι.Θεοτόκης. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Βεβαίως καὶ αὐτὸ τονίζω ἐν σχέσει πρὸς τὰ λεχθέντα παρ' ἄλλων. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὸ νομοσχέδιον ἠθέλησα νὰ κάμω τροπολογίας τινὰς ὅταν πρόκειται περὶ ἐκχερσώσεων 30 στρεμμάτων νὰ μὴ ἐπιβάλλωνται τόσαι διατυπώσεις ποὺ εἶχεν ὁ παλαιὸς νόμος Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ὑπεβλήθησαν αἱ τροπολογίαι, αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν, τὰς ὁποίας λυποῦμαι, ποὺ δὲν δύναμαι νὰ τὰ δεχθῶ, δι' οὓς λόγους ἐξέθεσα.

Μεθ' ὃ κηρυσσομένης περαιωμένης τῆς συζητήσεως καὶ ἀπορριπτομένων τῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τροπολογιῶν γίνεται τοῦτο δεκτὸν εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς α'. συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῆς ῥητίνης» καὶ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τὸ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 151

τοῦ νόμου 4173 «περὶ δασικοῦ κώδικος ὡς καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4684 περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας».

Περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15-7-33 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ νόμου 4173 «περὶ Δασικοῦ Κώδικος».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15(17)1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ νόμου 4173 «περὶ Δασικοῦ Κώδικος» ὡς καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4684 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας κλπ.», ἔχον οὕτω :

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ νόμου 4173 «περὶ Δασικοῦ Κώδικος», ὡς καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4684 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας κλπ.».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπιτροπῆς, πρ τάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ νόμου 4173 εἶναι ὅτι αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νόμων ΒΜΨ', 1396 καὶ 3077 γενόμεναι κηρύξεις δασώσεων ἢ ἀναδασώσεων καὶ αἱ παραχωρήσεις μοναστηριακῶν ἐκτάσεων πρὸς δάσωσιν ἢ ἀναδάσωσιν γενόμεναι πρὸς Φιλοδασικὰς Ἑνώσεις ἢ τὸ Δημόσιον κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγρ. 1 τοῦ ΒΜΨ' νόμου ἢ τῆς παραγράφου β' τοῦ ἄρθρου 162 τοῦ νόμου 3077, ἅπασαι διατηρηθεῖσαι ἰσχυραὶ διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως, παρέχουσιν εἰς τὰς Μονὰς μόνον δικαίωμα ἀπεζημιώσεως λόγῳ συντελεσθείσης ἀπαλλοτριώσεως διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν, ἐφαρμοζομένων παραπέρω τῶν διατάξεων τῶν νόμων ΑΧΜΒ', ΓᾠΝΑ' καὶ τῶν τούτους συμπληρωσάντων.

Ἄρθρον 2.

Ἐκτάσεις Μονῶν κηρυχθεῖσαι ἀναδασωτέαι συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 151 τοῦ νόμου 4173 ὡς καὶ δάση, δασικὰ ἐδάφη καὶ δασικαὶ ἐκτάσεις τῶν Μονῶν ὑπαχθεῖσαι εἴτε εἰς τὴν διατηρητέαν εἴτε εἰς τὴν ρευστοποιητέαν περιουσίαν τῶν Μονῶν δυνάμει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 4684 ἐκδοθέντων Π. Διαταγμάτων ἐκποιοῦνται μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Γεωργίας, ἐκδιδομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ἐπιθεωρητὴν Γεωργίας, ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ἐπιθεωρητὴν Δασῶν ἢ Ἀναδασώσεων, ἕνα ἀντιπρόσωπον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἕνα ἀντιπρόσωπον τῆς Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων καὶ ἕνα ἀντιπρόσωπον τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Προκειμένης ἐκποιήσεως τῶν ἄνω ἐκτάσεων τὸ Δημόσιον προτιμᾶται ἐπὶ ἴσοις ὅροις ὡς ἀγοραστὴς ἐλθοῦν εἰς τὸν διοικοῦντα Ο.Δ.Ε.Π. ἢ Μονὴν τὴν περὶ τούτου βούλησίν του ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως ὑπὸ τὸν παρόντα ὅρον τῶν πρακτικῶν δημοπρασίας τόσον εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην ὅσον καὶ εἰς τὸ Δημόσιον.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 15 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ. Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΔΗΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συζητουμένου εἴτα εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν».

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως τύχουν εὐεργετήματος συμπληρώσεως τοῦ γεωργικοῦ των κλήρου οἱ καλλιεργηταὶ ὄχι μόνον τῶν ὁμόρων χωρίων ἀλλὰ καὶ τῶν γεωργικῶν. Τὰ τελευταῖα ταῦτα λέγει ἀπέχουν 6 1)2 χιλιόμετρα ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ πρόκειται νὰ μείνουν ἀνικανοποίητα. Ἐπίσης ὑπάρχουν εἰς τὴν πόλιν τῶν Γιαννιτσῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Βέρροιαν, Νιάουσαν καὶ ἀλλοῦ ἐπαγγελματίαι ἁλιεῖς καὶ ψαθοποιοὶ οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης μένουν ἄνεργοι, οὗτοι εἶναι γεωργοὶ καὶ πρέπει καὶ οὗτοι νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἀποκαθισταμένων δύναται αὕτη νὰ θεσπισθῇ ὅπως γίνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου. Συνεχίζων προσθέτει ὅτι ὑπάρχει καὶ μία ἀσάφεια διὰ τὸν πληρωνόμενον τόκον καὶ πρέπει οὗτος νὰ καθορισθῇ εἰς 5 ο)ο ἐτησίως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐνοικιάσεις τῶν γαιῶν καλὸν λέγει θὰ ἦτο ἵνα ὅλοι οἱ ἀπόροιτοι τῶν γεωργικῶν σχολείων τυγχάνουν τοῦ εὐεργετήματος.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Ὅλοι περιλαμβάνονται.

Α. Ζουρμπᾶς. Ἐπίσης, συνεχίζει, εἶναι ἀνάγκη μὲ τὰς ἰδίας ἐνοικιάσεις τῶν γαιῶν νὰ ἐπέλθουν διασαφήσεις εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον, διότι δὲν ἐξάγεται σαφῶς ποῖοι συνεταιρισμοὶ δικαιοῦνται. Θὰ ἐνεδεικνύετο πιθανῶς νὰ προστεθῇ καὶ ὁμάδες συναιτέρων ἢ καλλιεργητῶν.

Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ γίνουν δεκταὶ αἱ ἀνωτέρω τροπολογίαι του ὡς ἐξυπηρετικαὶ πραγματικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας του.

Ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** λέγει ὅτι, εἶναι ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 4 εἰς τὸ σημεῖον ὅπου γίνεται λόγος περὶ ἐνοικιάσεως καὶ ὑποβάλλει καὶ ἄλλας τροπολογίας του ἐχούσας οὕτω :

«Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 παράγραφος 1 νὰ προστεθῇ «Ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ παραχωρήσῃ προσωρινῶς ἐκτάσεις ἀνάλογους τῶν κληρουμένων μέχρι τοῦ ὁριστικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ Δῆμοι, αἱ Κοινότητες, καὶ οἱ Συνεταιρισμοὶ θὰ καταβάλλουν τὴν δαπάνην τῆς προσωρινῆς διανομῆς».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφιον 2 νὰ διαγραφῇ ἡ φρᾶσις «Εἴτε ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας».

Π. Δεβαντῆς. Βασικὰς δεδομένης ἀντιρρήσεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχω ἐπὶ τοῦ Ν)δίου Αἱ ἀντιλήψεις ἄλλως τε τῆς πτέρυγος ἐκείνης ἡ ὁποία καὶ ἐπρωτοσάτησε διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου εἶναι γνωσταί. Μᾶλλον λοιπὸν ἔπαινον πρέπει ν' ἀναμένῃ ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, διότι θέτει εἰς ἐφαρμογὴν τὴν διανομὴν τῶν γαιῶν. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ φέρω παρατηρήσεις τινας, ἵνα ὁ

νόμος καταστῇ ἀποδοτικώτερος. Ὁ ὅρος τῶν ὁμόρων οἱ ὁποῖοι θ' ἀποκατασταθοῦν ὁλοκληρωτικῶς δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τινας περιφερείας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀδικηθοῦν. Καὶ φέρω ὡς παραδείγματα τὴν Νέαν Μεσημβρίαν καὶ τὴν Γουμένιτσαν. Ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις εἶχε ἤδη ἀποφασίσει τὴν ἀραίωσιν λόγῳ τῶν ὑφαλμήρων ἐδαφῶν καὶ ὁ νῦν Ὑπουργὸς ἐνέκρινε ἤδη τὴν ἀραίωσιν ἑξήκοντα οἰκογενειῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον πρέπει νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὁμόρων ἡ Νέα Μεσημβρία ὅπως καὶ ἡ περιφέρεια τῆς Γουμένιτσας ὅπου ἡ ἀναλογία τοῦ κλήρου εἶναι μόλις 12—15 στρέμματα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ζωή. Λύριον μοιραίως ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων καὶ ὑπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ζωῆς τὸ κράτος θὰ ὑποβληθῇ εἰς ἔξοδα διά νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀραίωσιν, ἔξοδα τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀποφύγῃ σήμερον.

Συνεχίζων ὁ κ. Λεβαντῆς ζητεῖ ὅπως ἀπαλειφθῇ ἡ φράσις «εἴτε ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας». Ζητεῖ ἐπίσης ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον περὶ παραχωρήσεως κλήρου εἰς γεωπόνους προστεθοῦν καὶ οἱ πτυχιοῦχοι τῶν Τουρκικῶν γεωργικῶν ἢ σηροτροφικῶν σχολῶν. Θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως ἀστῶν προσφύγων τῶν Γενιτσῶν λέγων ὅτι εἶναι δικαιότατον νὰ τύχουν ἐπαγγελματικοῦ κλήρου, διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἐπέλθῃ ἡ πραγματικὴ ἄνθησις εἰς τὴν περιφέρειαν Γεννιτσῶν, ὅπου καὶ οἱ ἐπαγγελματίαι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ζήσουν καὶ νὰ σταδιοδρομήσουν. Ζητεῖ ἀκολούθως διευκρινίσεις περὶ τοῦ ἂν ἀληθεύῃ ὅτι ἡ διάταξις ἡ ἀφορῶσα πρὸς καπνεργάτας προσετέθη κατόπιν ὑποδείξεων ἢ πιέσεων.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Οὐδεμία πίεσις ἠσκήθη.

Π. Δεβαντῆς. Χαίρω διότι ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ πληροφορία δὲν ἦτό ἀκριβής. Ἀποδεχόμενος, ἐπιλέγει, κ. Ὑπουργέ, τὰς τροπολογίας τὰς ὁποίας εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω θὰ καταστήσετε ἀρτιώτερον τὸ νομοθέτημά σας.

Δ. Χατζηγιάννης. Δύο λέγει, κεφαλαιώδη σημεῖα πρέπει νὰ ἐξαρθοῦν ἐκ τοῦ νομοθετήματος τούτου, πρῶτον ὅτι ἀρχίζει νὰ διανέμεται ἡ γῆ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς διότι πέρυσι ἔγινε ἀπόπειρα νὰ παραχωρηθοῦν αἱ γαῖαι εἰς Τράστ τριῶν Τραπεζῶν.

Π. Δεβαντῆς. Αἱ πληροφορίαι σας εἶναι ἀκριβεῖς, ἀλλὰ βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ προέθημεν εἰς διάβημα παρὰ τῷ τότε Πρωθυπουργῷ, ὅστις μᾶς παρέσχε τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ προσχεδίου, τὸ ὁποῖον δὲν υἱοθετεῖ.

Δ. Χατζηγιάννης. Τὸ Βον τοῦ νομοσχεδίου ἄξιον ἐξάρσεως εἶναι ὅτι τὸ βάρος τῶν δαπανῶν δὲν θὰ βαρύνῃ τοὺς ἰδιώτας. Παρακαλῶ ὅμως νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ εἰσέλθω εἰς μερικὰς λεπτομερείας. Λέγει τὸ νομοσχέδιον «μέχρι συμπληρώσεως τοῦ κλήρου των.» δηλαδὴ θὰ πάρουν μόνον οἱ ἔχοντες ἤδη κλῆρον καὶ οἱ ἀκτήμονες θὰ μείνουν ἄνευ γαιῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἶναι καθαρόν, ὅτι ὅσοι δὲν ἔχουν θὰ πάρουν ὁλόκληρον κλῆρον.

Ὁ κ. ***Δ. Χατζηγιάννης*** ὁμιλεῖ περὶ τῆς κατανομῆς τῶν δαπανῶν εἰς τοὺς ἰδιώτας, καὶ ἀναφέρει σχετικὴν παράγραφον τοῦ νομοσχεδίου.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τῆς γῆς

Ὁ κ. ***Δ. Χατζηγιάννης.*** Συνηγορῶν εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῆς παραγράφου, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐνοικιάσεως διὰ δημοπρασίας, ζητεῖ τὸν περιορισμὸν τοῦ κλήρου διὰ τοὺς γεωπόνους, διότι, λέγει, θὰ δημιουργηθοῦν νέοι τσιφλικοῦχοι.

Ὁ κ. ***Α. Πάλλης.*** Συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς δι' ἐνοικιάσεως παραχωρήσεως, ἡ ὁποία, τονίζει, ἐπαναφέρει τὸ σύστημα τῆς δεκάτης. Ἀπορῶ, λέγει, πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος καὶ κτηματίας εἶναι καὶ γεωπόνος διακεκριμένος, δὲν ἐγνώριζε πόσον καταθλιπτικὸν εἶναι διὰ τὸν γεωργὸν τὸ σύστημα τοῦτο. Οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς δεκάτης προσπαθοῦν ἁπλούστατα νὰ εἰσέλθουν διὰ τῆς ἰδίας πόρτας. Συνιστῶ ἐπίσης νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως εἰς χρῆμα, διότι πρόκειται περὶ πεδινῶν μερῶν, ὅπου ἡ ἀπόδοσις εἶναι ὁμοιόμορφος, καὶ ὁ φόρος δύναται νὰ ὁρισθῇ πάγιος ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης συνιστῶ, ὅπως οἱ γεωπόνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐγκατασταθοῦν, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ προβοῦν εἰς ἀνοικοδομήσεις καὶ θὰ καλλιεργήσουν ἐπιστημονικῶς, μὴ τεθοῦν ὑπὸ τριετῆ δοκιμασίαν ἀλλὰ νὰ τύχουν μονίμου ὁριστικῆς ἐγκαταστάσεως. Ἐπίσης, εἰς τὸν κατάλογον τῶν σχολείων νὰ προστεθῇ καὶ τὸ Ἀναγνωστοπούλειον Σχολεῖον Κονίτσης, καὶ τὸ Ἀμερικανικὸν Γεωργικὸν Σχολεῖον Θεσσαλονίκης.

Π. Καλλιγκάτσης. Συνιστῶ ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἁλιέων, καὶ λέγει, ὅτι τίποτε δὲν θὰ εἶναι δικαιότερον ἀπὸ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν.

Συνιστῶ ἐπίσης, ὅπως γίνῃ ἡ ἀποκατάστασις 150 οἰκογενειῶν τῶν Γεννιτσῶν ἐκ τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ.

Θ. Χαβίνης. Συμφωνῶ καὶ ἐγώ, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ὀρθή. Ὑπεστήριξα ὅμως καὶ ἄλλοτε, ὅτι θὰ ἔπρεπε τὰ χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις νὰ διατίθενται δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἵνα καὶ μεγάλαι ἐκτάσεις ἀποδίδονται εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ οἱ ἀγρόται ἀποκαθίστανται καὶ οἱ ἐλῶδεις πυρετοὶ περιορίζονται. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τροπολογίας του καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὴν διανομὴν κλήρου εἰς τοὺς γεωπόνους, λέγων, ὅτι τοῦτο εἶναι σκληρότατον καὶ προκαλεῖ ἀγανάκτησιν, ὅτι θὰ δοθοῦν κλῆροι εἰς ἀποφοίτους οἰκοτροφείων, ὅταν ὑπάρχουν τόσοι καλλιεργηταὶ ἀκτήμονες, καὶ ζητεῖ ἐν τέλει ὅπως συγκληθοῦν τὰ δύο Νομοθετικὰ Σώματα καὶ δώσουν παράτασιν τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος. Πλανῶνται, λέγει, ὅσοι νομίζουν ὅτι ἐλύθη τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης*** συνιστᾷ τὴν διόρθωσιν σφάλματος, ὡς λέγει, τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ἤρχισε ἀπὸ τὴν λίμνην πρὸς τὰ σύνορα, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ σύνορα πρὸς τὴν λίμνην, καὶ ἐνῷ οἱ ὅμαροι πῆραν κλῆρον 30 — 35 στρεμμάτων, οἱ τῶν συνόρων, ὅπου ἀπαγορεύεται καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ βοσκὴ εἰς ζώνην 500 μέτρων, δὲν θὰ πάρουν μήτε εἴκοσι.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Θὰ τὸ ἐξετάσω.

Χρ. Εὐελπίδης Ἐπιφέρει διαφόρους παρατηρήσεις, ζητεῖ δὲ ἐν ἀρχῇ, ὅπως τροποποιηθῇ ὁ τίτλος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παρεξηγήσεις ἐφόσον πρόκειται περὶ γαιῶν ἀποστραγγισθεισῶν. Λέγει κατόπιν ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὸν συνοικισμὸν Νέα Ἀγχίαλος ἀποκατεστάθησαν πρόσφυγες ἐκ Βουλγαρίας, οἱ ὁποῖοι ἐφύτευσαν ἀμπέλια τὰ ὁποῖα ὅμως κατεστράφησαν. Ὀρθὸν εἶναι ἕνα μέρος αὐτῶν τῶν προσφύγων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμποροῦν νὰ ζήσουν ἐκεῖ νὰ μεταφερθῇ εἰς τὰς παραχωρηθησομένας γαίας διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ ζήσουν οἱ ὑπόλοιποι, ὡς σιτοπαραγωγοὶ καὶ κτηνοτρόφοι. Λέγει κατόπιν ὅτι δὲν προβλέπεται τίποτε διὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς καλλιεργητῶν, οἱ ὁποῖοι ὀρθὸν εἶναι νὰ προτιμῶνται. Ἄλλην παρατήρησιν ἔχει ὡς πρὸς τὸ ποσοστόν, τὸ ὁποῖον φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μειωθῇ εἰς 15ο)ο. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἴσπραξιν τῶν γεωμόρων φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνεται ὄχι διὰ δημοπρασίας, ἀλλὰ μέσω τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσσος*** λέγει ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἀκολουθεῖ ὀρθὴν γραμμὴν ὡς πρὸς τὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Κράτος. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου παρεχωρήθησαν εἰς πολλὰς οἰκογενείας 500 στρέμματα δημιουργηθέντων οὕτω πλέον τσιφλικάδων, εἰς ἄλλας δὲ οἰκογενείας παρεχωρήθησαν 25 στρέμματα μόνον, τὸ κακὸν δὲ τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἐκ τούτου πρέπει νὰ καταβληθῇ φροντὶς νὰ διορθωθῇ, τὸ ἐλαττωματικὸν τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ὅτι δι' αὐτοῦ συμπληροῦται ἕνας πλούσιος ἀγροτικὸς κλῆρος διὰ τοὺς πρόσφυγας ὡρισμένων ἐπαρχιῶν τῆς Μακεδονίας, ἐνῷ πληρώνομεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες τοκοχρεωλύσια διὰ τὰ ἑκατομμύριά, τὰ ὁποῖα ἐδαπανήσαμεν διὰ τὴν ἀποστράγγισιν. Ὁ στρατευόμενος πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου χώρας ἐπερίμενε τὴν ἁγίαν αὐτὴν ἡμέραν, ὅπως τεθῇ ὑπὸ τὴν

προστασίαν τοῦ Κράτους καὶ κάμνω ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἀποκατασταθῇ καὶ τοὺς γηγενεῖς ἀκτήμονας. Οἱ γεωργοὶ Κοζάνης, ποὺ μᾶς ἔδωσαν τὴν ψῆφόν των, μᾶς εἶπο ν' ἔχομεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ εἰσαγχθῆτε εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι εὑρισκόμεθα ἕως τώρα ὑπὸ καταδίωξιν. Ἐὰν ἐν πολλοστημορίοις 60 μόνον ἑκατομμύρια ἐκ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα διετέθησαν διὰ τὴν ἀποστράγγισιν ἐδίδοντο εἰς τὴν Κοζάνην, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποξηράνῃ ὅλα τὰ ἕλη της. Ζητοῦμεν ἤδη τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς μέρους, τοῦ ἀκτήμονος πληθυσμοῦ Κοζάνης πρὸς τὰς ἀποστραγγιζομένας γαίας καὶ πρὸς τοῦτο ὑποβάλλω σχετικὴν τροποποίησιν εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον. Εἰς τὸ 1ον ἄρθρον εὑρίσκω μίαν ἀσάφειαν, ροθοῦμαι διὰ τοῦτο, ὅτι θὰ ἔχωμεν καταστροφογγίσεις, οἵας εἰς τὸν γῦρον τῶν σπαζομένων ζώων. Ἐν τέλει λέγει ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα ὡριτμένοι ἀδιοκτῆται αὐτοκαλλιεργηταί, τῶν ὁποίων ἀπηλλοτριώθησαν τὰ ἀγροκτήματα καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς 300 στρέμματα.

Ὁ κ. ***Α. Μπασιάκος*** λέγει ὅτι ὅταν μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ 1922 ἤλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ πρόσφυγες, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν ἐγκατέστησαν 600 οἰκογενείας, ἐνῶ δὲν ὑπῆρχον οὔτε ὑπάρχουν τώρα τσιφλίκια πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῶν, οἱ δυστυχεῖς δὲ πρόσφυγες πεινοῦν. Ἐλλάκις ἐγένοντο διαβήματα εἰς τὰς Κυβερνήσεις δι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἀλλ' οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη. Τώρα γεννᾶται τὸ ζήτημα. Εἶναι λογικὸν νὰ μένουν ἀναποκατάστατοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; Παρεκλήθη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐγγυηθῇ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν πρὸς παροχὴν δανείου 10 ἑκατομ. δραχ. διὰ τὴν ἀγορὰν γαιῶν ἀπὸ τοὺς γηγενεῖς, ἀλλ' ἐνῶ ὁ κ. Ὑπουργὸς οὐδεμίαν ἔφερεν ἀντίρρησιν εἰς τοῦτο, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἠρνήθη, ἰσχυρισθεῖσα ὅτι δὲν ἔχει 10 ἑκατομ. ἀδιάθετα. Φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ὁρίζῃ τὸ νομοσχέδιον ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κρίνων τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἑκάστου τόπου δύναται νὰ παραλάβῃ οἰκογενείας πρὸς ἐγκατάστασιν, οὐχὶ μόνον ἐκ Μακεδονίας ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν.

Ὁ κ. ***Β. Ἀγγελῆς*** λέγει ὅτι εἰς τὴν πόλιν Γιαννιτσῶν ὑπάρχουν 150 πρόσφυγες εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε δοθῇ ἡ ὑπόσχεσις παραχωρήσεως εἰς αὐτοὺς ἐπαγγελματικοῦ κλήρου καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ λησμονηθοῦν τώρα.

Ὁ κ. ***Ν. Μανούσης*** λέγει ὅτι ὁ βασικὸς λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένοντο τὰ μεγάλα ἔργα ἐν Μακεδονίᾳ εἶναι ἡ ἀνεπαρκὴς ἐγκατάστασις τῶν προσφύγων. Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐδόθη κλῆρος εἰς 40 χιλιάδας οἰκογενείας προσφύγων ἀπὸ 18 - 25 στρέμματα εἰς δὲ ἄλλας 40 χιλιάδας τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ὁ κλῆρος εἶναι ὁ ἑξῆς. Εἰς τὴν Δράμαν 15 στρέμματα, εἰς τὴν Καβάλλαν 25. Ἡ ὑγμοσιονομικὴ ἐπιτροπὴ ἀποβλέπουσα κυρίως εἰς τὴν κατάστασιν αὐτῶν τῶν ἀτυχῶν μᾶς ἔδωσε τὸ πιστοποιητικὸν πενίας. Λέγει κατόπιν ὅτι ὅταν ὁ βουλευτὴς ἄλλων ἐπαρχιῶν ἐζήτησαν τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ εἰς τὰς ἰδικάς των ἐπαρχίας, ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας Χρηστομάνος ἐδήλωσεν ὅτι τόση εἶναι ἡ στενότης τῆς γῆς ἐν Μακεδονίᾳ, ὥστε ἐπεβάλλετο ἡ ἐκτέλεσις ἐκεῖ ἔργων πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, τοῦτο δὲ ρητῶς ἐδήλωσε καὶ ὁ τότε Πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος. Συνεπῶς τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία συνέχισις τῶν σκοπῶν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Ἀπὸ τὴν Κ.Τ.Ε. ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἐκτὸς τῶν 145 χιλιάδων προσφυγικῶν οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι ἀπεκατεστάθησαν ὑπάρχουν ἀκόμη προσφυγικαὶ γεωργικαὶ οἰκογένειαι μὴ ἀποκατασταθεῖσαι σὺβάλως 8 χιλιάδες. Δηλαδὴ 4.532 εἰς τὴν Ἀττικοβοιωτίαν, 105 εἰς τὴν Εὔβοιαν, 109 εἰς τὴν Φθιώτιδα, 100 εἰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν 22 εἰς τὴν Ἀργολιδοκορινθίαν, 5 εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ 267 εἰς τὴν Ἀχαϊόγλιδα Ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ἔχει δημιουργηθῇ πλῆθος ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ προσφύγων οἱ ὁποῖοι δὲν περιελήφθησαν.

Συνεχίζων ζητεῖ νὰ διαγραφῇ τελείως τὸ 9ον ἄρθρον. Τὸ ποσοστὸν εὑρίσκει ὑπερβολικὸν λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ πληθυσμοὶ αὐτοὶ βασάνονται τοσαυτοτρόπως καὶ δὲν θὰ ἠμποροῦν τοὐλάχιστον διὰ τὰ πρῶτα ἔτη νὰ ζήσουν. Εἶναι ἀληθὲς, τονίζει τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ ποσοστὸν ἔχει ὁρισθῇ εἰς 25 %, ἀλλ' ἐκεῖ οἱ κάτοικοι δὲν εἶναι βεβαρυμένοι μὲ τόσας ὑποχρεώσεις. Φρονεῖ ὅτι πρέπει τὸ ποσοστὸν νὰ κυμαίνεται ἀπὸ 15—25 %, νὰ ἀφεθῇ δὲ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ ἀποφασίζῃ σχετικῶς κατόπιν γνωμοδοτήσεως μιᾶς ἐπιτροπῆς.

Κηρυχθείσης κατόπιν περαιωμένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ γενομένης δεκτῆς τῆς ἀρχῆς ἄρχεται ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἄρθρου προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν διαγραφὴν τῆς λέξεως «ἐγγάμων» προτιθεμένου «κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 ἄρθρα.

Ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου σχετικῶς μὲ τὸ ποσοστὸν δέχεται ἡ Βουλὴ προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τροποποίησιν καθ' ἣν ἀντὶ τοῦ «ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας» ὁρίζεται ὅτι γίνεται διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Π. Δεβαντῆς*** ζητεῖ νὰ ἐλαττωθῇ τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῶν σκαλιστικῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Μάλιστα νὰ γίνῃ 20 %.

Ψηφίζονται τὰ ἑπόμενα ἄρθρα μέχρι τοῦ 9ου τοῦ ὁποίου ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** ζητεῖ τὴν διαγραφήν.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀντικρούει τὴν πρότασιν.

Ι. Κούνδουρος. Τότε νὰ ὁρισθοῦν ὀλιγώτερα στρέμματα.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀλλὰ νομίζει ὅτι εἰς τοὺς γεωπόνους κτλ. πρέπει νὰ δοθοῦν μόνον 100 στρέμματα.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἄκρως ἀντίθετος πρὸς σχετικὴν διάταξιν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Γ. Καφαντάρης. Ὅλοι οἱ ἀπόφοιτοι θὰ λαμβάνουν αὐτὴν τὴν ἔκτασιν;

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅλοι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν ἀνωτάτων γεωπονικῶν σχολῶν καὶ μέσων σχολῶν ἢ πτυχιούχων κτηνοτρόφων καὶ ἄλλων πρακτικῶν γεωργικῶν σχολῶν, ὅταν ὑπάρχουν διαθέσιμοι αἱ γαῖαι.

Γ. Καφαντάρης. Διαθέσιμοι γαῖαι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀληθῶς ἔχομεν ἀνάγκην ὑποδειγματικῆς καλλιεργείας, ἀλλὰ ἀφοῦ ἔχομεν στενότητα τῆς γῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπεκτείνωμεν τόσον τὸ μέτρον τῆς παραχωρήσεως γαιῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δέχομαι νὰ ὁρισθῇ ὅτι θὰ λαμβάνουν 100 στρέμματα μόνον.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ καὶ τὰ ἄλλα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐτροποποιήθησαν, ἀναβάλλεται δὲ ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου.

Γίνονται κατόπιν δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «Περὶ κυρώσεως ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ ἐξαιρετικῆς δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀποκλυπτομένων ἐν Μακεδονίᾳ γυαῖῶν, Γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τοῦ κ. Παπαθανάση, καὶ ἀναβαλλομένου τοῦ συνόλου.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν κλπ., καὶ 2) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 3905 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν νόμων 5085, 5193, καὶ 5649, ἔχοντα οὕτω.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15-7-33 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 «περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν κλπ.».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 «περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν κλπ.», ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4173 «περὶ διαθέσεως καρπώσεως δημοσίων δασῶν διὰ δημοπρασίας καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 81 παράγρ. 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου περὶ διαλύσεως μισθώσεων μὴ ἀποληφθέντων δασικῶν προϊόντων μέχρι 200 κ. μ. οἰκοδομησίμου ξυλείας καὶ 100 χιλ. ὀκ. ξυλανθράκων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 979 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὰ βάση τὰ ἀναγνωρισθέντα ἢ ἀναγνωριζόμενα ὡς ἰδιωτικά, ὡς καὶ τὰ παραχωρηθέντα ἢ παραχωρούμενα εἰς Κοινότητας ἐκμεμισθωμένα δὲ παρὰ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγνωρίσεως ἐὰν ἡ αὐτὴ μίσθωσις ἀναγνωρισθῇ ἢ ἀναγνωρισθῇ παρὰ τοῦ νέου ἰδιοκτήτου δι' ὅσον χρόνον κατὰ τὸ ἀρχικὸν συμβόλαιον ἢ τὴν γενομένην παρὰ τοῦ Δημοσίου παράτασίν της διαρκεῖ αὕτη, τὸ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου διὰ τὰ ἐκ τοιούτων δασῶν ἀπολαμβανόμενα ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προϊόντα εἶναι ἴσον διὰ τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον τῆς μισθώσεως πρὸς τὰ 2/3 τοῦ μεταξὺ Δημοσίου καὶ μισθωτοῦ συνομολογουμένου μισθώματος σὺν 20 τοῖς ὑπὲρ τοῦ τέως ταμείου δασῶν τοῦ ὑπολοίπου τρίτου ἀποτελοῦντος τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτήτου.

Ἐὰν ἡ ἐνοικίασις ἀφορᾷ συλλογὴν μόνον ρητίνης καὶ τὸ μίσθωμα συνομολογήθη ἐτησίως κατ' ἀποκοπήν, τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαίωμα τοῦ Δημοσίου ἰσοῦται πρὸς τὰ 2/3 τοῦ ἐτησίου τούτου μισθώματος σὺν 20 τοῖς ὑπὲρ τοῦ τέως ταμείου δασῶν ἀσχέτως τῆς παραχθησομένης ποσότητος ρητίνης, τοῦ ὑπολοίπου τρίτου ἀνήκοντος εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ δάσους.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἢ τὸν ἁρμόδιον Γεν. Διοικητὴν νὰ διαλύῃ μισθώσεις ἀπολήψεως οἰκοδομησίμου ξυλείας ἢ ἀνθράκων ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν προϊόντων τούτων ἐκ δημοσίων δασῶν συναφθείσας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928 καὶ ἐντεῦθεν ἀσχέτως ἐὰν ἔληξε ἢ οὔ ὁ χρόνος τῆς ἰσχύος των ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ἀπέμειναν μὴ ἀποληφθέντα δι' οἱονδήποτε λόγον ξυλεῖα μέχρι 200 κ. μ. ἢ ἀνθρακες μέχρις 100.000 ἢ ἀμφότερα τὰ πρϊόντα ταῦτα μέχρι τῶν ἀνωτέρω ποσῶν. Ἡ διάλυσις ἐνεργεῖται μόνον κατόπιν αἰτήσεως τῶν μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον αὗτη ἠθέλεν ὑποβληθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἴτε ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ Γεν. Διοικητὴν εἴτε εἰς τὴν οἰκείαν Δασικὴν Ἀρχὴν ἢ Οἶκον. Ἔφορον.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 15 τοῦ νόμου 5698 καταργεῖται ἀναδρομικῶς ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος οὗτος. Αἱ ἐκκρεμοῦσαι δὲ συναφεῖς ὑποθέσεις ἐνώπιον οἱουδήποτε δικαστηρίου μηδὲ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξαιρουμένου κρίνονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 5698 δικαίου.

Τὸ παρὸν Ν. Δ. ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 15 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΑΤΣΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Γ. Πεσμαζόγλου, Ι. Θεοτόκης, Α. Χατζηκυριάκος, Μ. Ἐλλάμπος, Κ. Τσαλδάρης, Σπ. Τσακόπουλος.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ Νόμου 3905 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Νόμων 5085, 5193 καὶ 5649».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ Νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Νόμων 5085, 5193 καὶ 5649» ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν νόμων 5085, 5193 καὶ 5649.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5193 καὶ 3 τοῦ νόμου 5649, τροποποιεῖται οὕτω:

«Πᾶσα ὀφειλὴ ἀγρότου συνεταιρισμένου ἢ μή, πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, πρὸς Ἑνώσεις καὶ πρὸς Συνεταιρισμούς, ἥτις δὲν ὑπερέβαινε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 3905 ἐκ κεφαλαίου, τόκων καὶ ἐξόδων τὸ ποσὸν τῶν 10.000 δραχμῶν συνολικῶς περιελθοῦσα δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ νεωτέρων εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Α.Ο.Α.Π. παραγράφεται, ἔστω καὶ ἂν ἐπ' αὐτῆς ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις. Τὸ τυχὸν ἔναντι τῆς ἄνω ὀφειλῆς εἰσπραχθὲν ποσὸν δὲν ἀποδίδεται.

Πᾶσα δὲ ὀφειλὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 10.000 δραχμὰς ἐξοφλεῖται κατὰ τὸ πλέον τῶν 10.000 δραχμῶν ποσὸν καὶ δι' εἰκοσιν ἐτησίων τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων ἐπὶ ἐπιτοκίῳ 5 τοῖς ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ δανείου. Ἡ πρώτη δόσις καθίσταται ἀπαιτητὴ μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος».

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Α.Ο.Α.Π. συνιστᾷ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τριμελῆ ἐπιτροπήν, ἥτις βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Α.Ο.Α.Π. καὶ ἐνισχυομένη ἐν ἀνάγκῃ δι' εἰδικοῦ συνεργείου ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, ὀφείλει ἐντὸς προθεσμίας τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου παρ/γραφομένων ὀφειλῶν καὶ τὸν διακανονισμὸν τῶν εἰκοσαετῶν δόσεων.

Ἡ ἀποζημίωσις τῆς ἐπιτροπῆς κανονισθήσεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον β' τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 5193 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως δι' ἐπισπευδομένας ἀπαιτήσεις τοῦ Α.Ο.Α.Π. χορηγεῖται καὶ ἄνευ συγκαταθέσεως τοῦ Α.Ο.Α.Π.

κατά τήν κρίσιν τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοβιθμίων Κερκύρας, ἐφ' ἅπαξ καί διά χρόνον μή ὑπερβαίνοντα τό ἓν ἔτος».

"Αρθρον 3.

Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου γ' τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη καί διά τῶν νόμων 5193 καί 5649 προστίθεται.

Αἱ προμήθειαι ἁπάντων τῶν ὡς ἄνω εἰδῶν ἐνεργοῦνται διά δημοπρασίας ὑπό τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ὁριζομένης ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ἧς μετέχει ὁ Διευθυντής καί ἕν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὡς Πρόεδρος.

Τά πρακτικά τῆς δημοπρασίας τελοῦσιν ὑπό τήν ἔγκρισιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΑΟΑΗ. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἄνευ δημοπρασίας προμήθεια εἰδῶν ἀξίας μέχρι πέντε χιλιάδων 5.000 δραχμῶν κατ' εἶδος καί κατά μῆνα. Αἱ πωλήσεις τῶν συγκεντρουμένων προϊόντων τῶν παραγωγῶν θ' ἀποφασίζωνται πρότερον καί θά ἐγκρίνωνται μετά τήν συμφωνίαν περί τοῦ τιμήματος παρά τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς.

Εἰς τό αὐτό ἄρθρον 3 προστίθεται εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου ε' τοῦ νόμου 3905 ἡ φράσις «πᾶσα μελέτη διά τήν κατασπόλεμησιν ταύτην τίθεται ὑπό τήν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ὅπερ ἀποφαίνεται ἐπί τῶν μειονεκτέων μεταρρυθμίσεων καί ἐπιστρέφει ταύτην ἐγκαίρως πρός τόν Αὐτόνομον».

Εἰς τό αὐτό ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη, προστίθεται παράγραφος ὑπό στοιχεῖον ιγ' ἔχουσα οὕτω : «Ἡ ἀγορά διά λογαριασμόν τοῦ Α.Ο.Α.Η. παρά τῶν μικροπαραγωγῶν εἰς τάς τρεχούσας τιμάς γεωργικῶν προϊόντων διά ποσότητας καθοριζομένας ἑκάστοτε ὑπό τοῦ Συμβουλίου καθώς καί ἡ τήρησις ἀποθεμάτων μέχρι ὡρισμένων ποσοτήτων καί ἡ διάθεσις αὐτῶν εἰς τό ἐσωτερικόν ἤ τό ἐξωτερικόν».

Μετά τήν τελικήν ἐκκαθάρισιν τῶν λογισμῶν τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων τῶν μικροπαραγωγῶν, τά τυχόν πλεονάζοντα κέρδη διανέμονται κατ' ἀναλογίαν εἰς αὐτούς μετ' ἀφαίρεσιν δύο ἐπί τοῖς χιλίοις (2 ο/οο) ὑπέρ τοῦ Α.Ο.Α.Η.

"Αρθρον 4.

Αἱ πρῶται τέσσαρες παράγραφοι τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ νόμου 3905, ὡς ἀντικατεστάθησαν διά τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 5193 καί αἱ παράγραφοι 5 καί 6 τοῦ αὐτοῦ 22 ἄρθρου τροποποιοῦνται οὕτω :

«Ὁ ΑΟΑΗ. διοικεῖται ὑπό Διοικητικοῦ Συμβουλίου δεκαμελοῦς, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν Κερκύρας, ὡς Προέδρου, ἐκ τοῦ ἑκάστοτε Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξ ἑνός ἀντιπροσώπου τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Κερκύρας ἐκλεγομένου ὑπό τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἑνός ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Κερκυραίων, ἐκλεγομένου ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ τοῦ Δήμου, τοῦ Νομογεωπόνου Κερκύρας (εἴτε προϊσταμένου γεωργικῆς περιφερείας Κερκύρας), ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τοῦ Καθηγητοῦ τῶν Ἐμπορικῶν τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί τεσσάρων μελῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ Κερκύρας ἐκλεγομένων ὑπό τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων τῆς νήσου καί τῶν Συμβουλίων τῶν ὑφισταμένων συνεταιρισμῶν κατά πλειοψηφίαν ὡς διά Διατάγματος ὁρισθήσεται».

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον ἐκλέγει μεταξύ τῶν μελῶν αὐτοῦ Ἀντιπρόεδρον.

Τό Συμβούλιον εὑρηται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων ἑπτά μελῶν. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τοῦ Δ. Συμβουλίου, προσκαλεῖται ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ ὁπότε λαμβάνεται ἡ ἀπόφασις.

Ἡ θητεία τῶν αἱρετῶν μελῶν ὁρίζεται διετής, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐπανεκλογῆς αὐτῶν.

Ἡ ἐκλογή τῶν νέων μελῶν γίνεται ἐντός ἑξαμήνου ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ὁ Διευθυντής τοῦ ΑΟΑΗ ἐκτελεῖ χρέη Εἰσηγητοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ψήφου. Ὁ Διευθυντής δύναται νά εἶναι καί ἀνώτερος ὑπάλληλος, κατ' ἀπόσπασιν λαμβανόμενος.

Ὁ Διευθυντής τοῦ ΑΟΑΗ ἐφεξῆς διορίζεται καί ἀπολύεται παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

Τοῦτον ἀπόντα ἤ κωλυόμενον ἀναπληροῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Α.Ο.Α.Η., ὁριζόμενος ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Α.Η. καί κατ' ἀπόλυτον αὐτοῦ ἐκτίμησιν διορίζεται καί ἀπολύεται ὁ Νομικός Σύμβουλος τοῦ Α.Ο.Α.Η. Νομικός Σύμβουλος τοῦ Α.Ο.Α.Η. διορίζεται δικηγόρος Κερκύρας ἐκ τῶν ἐχόντων πενταετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρ' Ἐφέταις.

Παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζεται τεχνικός σύμβουλος Γεωπόνος, κεκτημένος δίπλωμα Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς, ὅστις καλούμενος θέλει γνωμοδοτεῖ ἐπί ζητημάτων τεχνικῆς φύσεως καί ἐπί τῶν ἀναγκαιούντων μέτρων διά τήν προστασίαν καί βελτίωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Δύναται νά καλῶνται ὅπως λαμβάνωσι μέρος εἰς τάς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἄνευ ψήφου ὁ Νομικός Σύμβουλος καί ὁ Τεχνικός Σύμβουλος.

Ἡ ἰδιότης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΑΟΑΗ εἶναι ἀσυμβίβαστος πρός τό ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, γερουσιαστοῦ, δημάρχου καί ἐμπόρου.

"Αρθρον 5.

Ἡ παράγραφος Α' ἐδάφ. α' τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ νόμου 3905, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5193 τροποποιεῖται οὕτω :

«Μέ πρόσθετον ποσοστόν 15 ο/ο, ὅπερ ἐπιβάλλεται δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐπί παντός δασμοῦ, φόρου ἤ προσθέτου τοιούτου ἤ δικαιώματος ἐπιβεβλημένου ἐπί παντός εἰσαγομένου, ἐξαγομένου ἤ εἰς τό ἐσωτερικόν τῆς χώρας μεταφερομένου ἐμπορεύματος ἤ εἴδους, δι' οἱουδήποτε λιμένος τῆς ἠπείρου Κερκύρας».

«Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΑΟΑΗ. ἐφόσον ὑπάρχει ἐπάρκεια πρός συμπλήρωσιν ὑπ" αὐτοῦ τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεών του, δύναται ν' αὐξομειοῦται ἡ ἐπιβληθεῖσα πρόσθετος φορολογία μεταξύ τῶν ὁρίων 15 ο/ο καί 10 ο/ο, κατόπιν συγκαταθέσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Αἱ ἑκάστοτε αὐξομειώσεις αὗται, ὡς καί ἡ διάρκεια τῆς ἰσχύος τοῦ ἑκάστοτε ποσοστοῦ, κατόπιν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, καθορίζονται διά Διατάγματος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν».

«Τό ἐκ τῆς νήσου Παξῶν μεταφερόμενον ἐλαιόλαδον οὐδόλως φορολογεῖται. Ἐπίσης Ἀπαλλάσσονται τῆς ὑπέρ τοῦ Α.Ο.Α.Η. φορολογίας μεταφερόμενα ἐκ τῶν λιμένων τῆς Κερκύρας διά τούς Παξούς εἴδη πλήν τοῦ ἐλαίου. Δύνανται ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς ὑπέρ τοῦ Α.Ο.Α.Η. φορολογίας τά εἰσαγόμενα εἰς τήν νῆσον εἴδη πρωτίστης ἀνάγκης τά διά Διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ὁρισθησόμενα κατόπιν συγκαταθέσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης».

"Αρθρον 6.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἀρθρου 20 τοῦ νόμου 3905 καταργεῖται. Εἰς τό τέλος τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 5193 πρστίθεται ἡ φράσις :

«Ἡ ἐπί παραβάσεων τῶν ἄρθρων 82, 83 καί 84 τοῦ νόμου 602 ποινική εὐθύνη τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν καί Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῶν διαλυθεισῶν ἑνώσεων καί διαλυθέντων συνεταιρισμῶν παραγράφεται μετά παρέλευσιν ἔτους ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον δέν ἔχει ἤδη παραγραφῆ.

"Αρθρον 7.

Παρά τῷ ΑΟΑΗ. δύναται νά τοποθετηθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπί τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ Κυβερνητικός Ἐπίτροπος ἐπιφορτισμένος μέ τήν παρακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει

τοῦ Αὐτονόμου καί τήν ὑποβολήν παραιτήσεως αὐτοῦ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας.

Κυβερνητικός Ἐπίτροπος ἀποσπᾶται ἀνώτερος δημόσιος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Γεωργίας ἤ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, πτυχιοῦχος Νομικῆς ἤ Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ἐπί ἐπιμισθίῳ μή δυναμένῳ νά ὑπερβῆ τό 1/2 τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν, καταβαλλομένῳ παρά τοῦ Α.Ο.Α.Η.

Ἅμα τῷ διορισμῷ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, οὗτος ἀποτελεῖ μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Νομάρχου. Ὁ Κυβερνητικός Ἐπίτροπος δικαιοῦται, καλούμενος πάντοτε ὑποχρεωτικῶς, νά παρίσταται ἄνευ ψήφου εἰς πάσας τάς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Κυβερνητικός Ἐπίτροπος θεωρεῖ πᾶσαν ἐντολήν πληρωμῆς ἐξεπάζων τήν νομιμότητα τῆς δαπάνης καί τήν ὕπαρξιν τῶν κεκανονισμένων δικαιολογητικῶν. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Κυβερνητικός Ἐπίτροπος ἀσυνθῆ δι' ἕνα τῶν ἀνωτέρω λόγων νά θεωρήσῃ ἐντολήν τινά πληρωμῆς, ἡ ἄσκησις τοιοῦτου ὑπ' ὄψει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἀποφαινομένου τελεσιδίκως.

Ὁ Κυβερνητικός Ἐπίτροπος ὑποβάλλει εἰς τό Ὑπουργεῖον Γεωργίας τριμηνιαίαν ἔκθεσιν περί τῶν ἐργασιῶν τοῦ ΑΟΑΗ.

"Αρθρον 8.

Τό λογιστικόν ἔτος τοῦ ΑΟΑΗ ἄρχεται ἀπό τήν 1ην Ἰανουαρίου καί λήγει τήν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους ὁ ΑΟΑΗ συντάσσει τόν ἀπολογισμόν τῆς διαχειρίσεως του ὡς καί τόν ἰσολογισμόν τῆς περιουσιακῆς του καταστάσεως τήν 31ην Δεκεμβρίου, βάσει τῶν περί Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν διατάξεων μετ' ἀναλύσεων τῶν ἀποτελεσμάτων του.

Ὁ ἀπολογισμός καί ἰσολογισμός συνταχθέντες παρά τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ΑΟΑΗ. κοινοποιεῖται πρός τά μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δέκα ἡμέρας πρό τῆς συνεδριάσεως αὐτοῦ καθ' ἣν ἐγκρίνεται.

Ὁ οὕτω ἐγκριθείς παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπολογισμός καί ἰσολογισμός ὑποβάλλεται ἐντός 10 ἡμερῶν εἰς τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον πρός ἔλεγχον καί πρός τό Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

Ὁ Ὑπουργός τῆς Γεωργίας, ἐντός μηνός ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῶν ἄνω στοιχείων, διατάσσει Διοικητικόν καί Διαχειριστικόν ἔλεγχον διενεργούμενον παρ' Ἐπιτροπῆς ἐκ τριῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους, ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπί τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἀπαραιτήτως Γεωπόνος.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ Ὑπουργός τῆς Γεωργίας δέν διατάξει ἐντός δύο μηνῶν προβαίνει τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον εἰς τήν σύστασιν Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τριῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων κατά προτίμησιν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκονομικῶν, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν Κερκύρᾳ.

Ἡ τελική ἔγκρισις τοῦ ἀπολογισμοῦ καί ἰσολογισμοῦ γίνεται παρά τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μετά τήν ὑποβολήν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου.

Ὁ ἐπί τῆς Γεωργίας Ὑπουργός δύναται νά διατάξῃ ἔκτακτον διοικητικόν καί διαχειριστικόν ἔλεγχον κατά τήν διάρκειαν τοῦ ἔτους καί συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐφ' ὅσον νομίσῃ τοῦτο σκόπιμον.

Ὁ ἀπολογισμός καί ἰσολογισμός δημοσιεύεται μετά τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, δαπάναις τοῦ Α.Ο.Α.Η.

Εἰς τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου χορηγεῖται εἰδική ἀμοιβή δρχ. πεντήκοντα καθ' ἡμέραν, τριπλασιαζομένη ἐφ' ὅσον πρόκειται περί ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων ἐκτός τῆς Κερκύρας καί βαρύνουσα τόν ΑΟΑΗ.

Τά ὁδοιπορικά ἔξοδα καί λοιπά βαρύνουσι τόν ΑΟΑΗ, κατά τάς σχετικάς ἑκάστοτε διατάξεις περί ὁδοιπορικῶν ἐξόδων δημοσίων ὑπαλλήλων Ὑπουργείου Γεωργίας.

"Αρθρον 9.

Ἐπί τῇ αἰτήσει τοῦ ΑΟΑΗ, εἴτε καί αὐτεπαγγέλτως τό Ὑπουργεῖον Γεωργίας δύναται ν' ἀποσπᾷ προσωρινῶς τό ἀναγκαῖον εἰδικόν προσωπικόν διά τάς Ὑπηρεσίας τοῦ ΑΟΑΗ, τοῦ τελευταίου τούτου ἐπιβαρυνομένου διά τῆς χορηγηθησομένης εἰδικῆς ἀποζημιώσεως.

"Αρθρον 10.

Οἱ ἐσωτερικοί κανονισμοί συνταχθέντες ἐντός ἑξαμήνου παρά τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων καί ἐγκριθέντες ἤ τροποποιούμενοι διά Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, θέλουσι ρυθμίσει τόν τρόπον τῆς λειτουργίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς καί τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΑΟΑΗ, τῶν προσόντων τῆς προσλήψεως, προαγωγῶν καί παύσεως τῶν ὑπαλλήλων ὡς καί τῶν μισθοδοσιῶν καί συντάξεων αὐτῶν.

"Αρθρον 11.

Πᾶσα διάταξις τῶν νόμων 3905, 5085, 5193 καί 5649 ἀντικειμένη εἰς τόν παρόντα νόμον καταργεῖται.

"Αρθρον 12.

Ἐπιτρέπεται ἡ διά Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, κωδικοποίησις εἰς ἑνιαῖον κείμενον τοῦ νόμου 3905 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 13.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Τό παρόν Ν. Δ. ὑποβληθήσεται πρός κύρωσιν εἰς τά Νομοθετικά Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 15 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τά Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΔΑΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Α.Δ. ΝΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΡΑΜΠΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτόν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τό σχέδιον νόμου «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 28 Ἰουλίου Ν. Διατάγματος περί διαθέσεως τῶν προκυψάντων καί μελλόντων νά προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐλαίου δεκτῆς γενομένης τροπολογίας τῶν κ. κ. Ἀσκούτση, Κουνδούρου, καί Γοβατζιδάκη, ἀναβληθείσης δέ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ὁ κ. **Ι. Θεοτόκης.** (Ὑπ. τῆς Γεωργίας) Παρακαλεῖ τά 3 ἄλλα γεωργικά νομοσχέδια τά ὁποῖα ἦσαν ἐγγεγραμμένα κατά τήν σημερινήν ἡμερησίαν διάταξιν, καί τῶν ὁποίων ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη, νά συζητηθοῦν αὔριον.

Γίνονται κατόπιν δεκτά εἰς ἐφ' ἅπαξ κατ' ἄρθρον καί σύνολον συζήτησιν τά ἑξῆς νομοσχέδια.

α) Περί κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 22 Ἰουλίου 1933 «Περί διοικήσεως καί διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Μοναστηριακῆς περιουσίας».

β) «Περί κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουνίου 1933 περί τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν»

γ) «Περί κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος περί ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων».

δ) «Περί κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος περί διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς».

ε) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3078 «περὶ συνδρομῆς τῦο ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Τήνου».

ς) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος περὶ ὑπαγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Σφακίων ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1930 ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθέντος Διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ μοναστηριακῆς περιουσίας».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1930 ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθέντος Διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Μοναστηριακῆς Περιουσίας», ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1930 ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθέντος Διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Μοναστηρ. περιουσίας».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1059/1586 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. Διαταγμάτων τῆς 19 Ἰουλίου 1933 προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐν τῇ α' παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1930 Π. Διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐν Κρήτῃ Μοναστηριακῆς περιουσίας» ἡ φράσις ἐπ' ὀνόματι ἑκάστου ΟΔΜΠ» διορθοῦται ἰσχυρὰ θεσταμένης διὰ τῆς φράσεως «ἐπ' ὀνόματι τῆς δικαιούχου Μονῆς».

Ἡ δὲ πρώτη περίοδος τῆς β' παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως Μοναστηριακῶν κτημάτων κεφάλαια παραμένουσι ἄθικτα ἐπ' ὀνόματι τῶν δικαιούχων Μονῶν, χρησιμοποιοῦνται δὲ μόνον οἱ τόκοι καὶ αἱ πρόσοδοι ἐν γένει αὐτῶν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν ΟΔΜΠ.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος προστίθεται ἡ ἀκόλουθος τρίτη παράγραφος.

«Ἐξαιρετικῶς πρὸς ἐξόφλησιν ὡρισταμένων χρεῶν τῶν Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν ΟΔΜΠ Κρήτης, ὡς διαδόχων τῶν τέως Μοναστηριακῶν Ἐπιτροπειῶν Κρήτης, ἐπιτρέπεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἡ χορήγησις ἀτόκου δανείου ἐκ μέρους τῶν Μονῶν ἐκ τῶν κατὰ τὸ πραγματισθέντος ἄρθρον Κεφαλαίων αὐτῶν πρὸς τοὺς Ὀργανισμοὺς ΟΔΜΠ Κρήτης ποσοῦ ἀναλόγου καὶ οὐχὶ ἀνωτέρου ἐν συνόλῳ τῶν 3.000.000 δραχμῶν ἐξοφλητέου ἐν τοῖς δεκαετίας ἐκ τῶν περισευμάτων τῶν ΟΔΜΠ Κρήτης.

Ἄρθρον 3.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρόν, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἅμα ὡς ταῦτα ἀνέλθωσι.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη.
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΝΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουνίου 1932 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 204 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως Τ. Α' τῇ 21 Ἰουλίου 1933 τροποποιούμενον ὡς ἕπεται :

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ νόμου 5343 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» προστίθενται καὶ δεύτερον ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω ἕδρῶν δύναται νὰ αὐξηθῇ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Συνάκτου τῆς οἰκείας σχολῆς καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὴν τετάρτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ ἀνωτέρω νόμου 5343 προστίθεται καὶ δεύτερον ἐδάφιον ἔχον οὕτω.

«Τὸ εἶδος τῶν συμφώνως πρὸς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ νόμου 5343 ἱδρυθησομένων ἑνάστοτε τακτικῶν ἕδρῶν θὰ ὁρίζεται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδοθησομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς οἰκείας σχολῆς. Ἐὰν ἡ σχολὴ δὲν ἤθελε ἐκφέρει τὴν γνώμην της ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ ἱδρύσεως τακτικῶν ἕδρῶν Προεδρικοῦ Διατάγματος, τότε τὸ εἶδος αὐτῶν ὁρίζεται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκτιθεμένου».

Τὸ παρὸν ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἐντὸς ὡς ταῦτα συνέλθωσι.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουνίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη
Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΝΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἰουλίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3678 περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἐκδοθὲν τὴν 21 Ἰουλίου 1933 καὶ δημοσιευθὲν αὐθημερὸν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 204 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀνεδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 217 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3578 «περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἔχον ὡς ἀκολούθως :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3578 «περὶ Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἐδ. 3ον οὗ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3578 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Ἡ λειτουργία ἱδρυθέντος ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐπιτρέπεται κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας, ἐκδιδομένης κατ' αἴτησιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ σχολείου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἔγκρισιν τῆς πρασλήψεως τοῦ Δ)τοῦ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνωμάτευσιν τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ Ὑγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὅτι τὸ χρησιμοποιηθησόμενον διδακτήριον πληροῖ τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς καὶ εἶναι ἐρωδιασμένον μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐποπτικὰ μέσα τῆς διδασκαλίας. Ἐν τῇ αἰτήσει τῆς χορηγήσεως ἀδείας λειτουργίας ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐν πόλει ἄνω τῶν τεσσαράκοντα χιλιάδων κατοίκων ἢ κειμένη ἐντὸς τῆς ἕδρας τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ δέον νὰ ἐπισυνάπτεται γραμμάτιον παραταθήκης τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἐκ δραχ. 300, αἵτινες διανέμονται ἐξ ἴσου μεταξὺ τῶν γνωματευόντων ἐπιθεωρητῶν λόγῳ ἀποζημιώσεως των δι' ἕξοδα κινήσεως.

2. Τὸ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Διὰ τὴν μεταφορὰν ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου εἰς ἕτερον οἴκημα ἢ εἰς ἑτέραν πόλιν ὡς καὶ διὰ τὴν προσθήκην τάξεων ἀπαιτοῦνται αἱ πρὸς ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν ὁριζόμεναιδιατυπώσεις.

3. Διὰ Π. Δ. θέλει ὁρισθῇ ὁ τρόπος καὶ αἱ προθεσμίαι τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεων καὶ τῆς χορηγήσεως τῶν ἀδειῶν πρὸς ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν ἰδιωτικοῦ σχολείου.

4. Ἡ λειτουργία τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, εἰς ἃ ἐχορηγήθη ἡ πρὸς τοῦτο ἄδεια μετὰ τὴν ἔναρξιν σχολικοῦ τινος ἔτους, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἑπομένου σχολικοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 2.

Ἕκαστον ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον δύναται νὰ ἔχῃ ἰδίαν προσωνυμίαν μετ' ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου τμήματος τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Ὁμοία ἔγκρισις ἀπαιτεῖται καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν τῆς προσωνυμίας. Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον δικαιοῦται νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἀφαίρεσιν ἐγκριθείσης προσωνυμίας ἐὰν διὰ ταύτης ἐπιδιώκεται ἀθέμιτος συναγωνισμός.

Δὲν δύναται νὰ ἐγκριθῇ ἡ αὐτὴ προσωνυμία ἢ παραπλησία ταύτης, ὥστε νὰ ἐπέρχηται σύγχυσις εἰς πλειότερα τοῦ ἑνὸς ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ε' ἐδ. τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 3578 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς : «Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν δημοσίοις ἢ ἀνεγνωρισμένοις σχολείοις λειτουργοὺς τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως νὰ διδάσκωσιν ἐν ἰδιωτικοῖς σχολείοις, πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων περιπτώσεων».

Ἄρθρον 4.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἰδίου νόμου προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ὅπως διδάσκωσιν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς ὑπηρεσίας διατελούντων λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ μέσης οἱ συνταξιοῦχοι ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἐκτὸς τῶν ἀπρακρυβέντων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ τύχωσι ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες λόγῳ ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας ἢ δι' ἡθικοὺς λόγους.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργοὺς τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως ὅπως κατ' ἐξαίρεσιν διδάσκωσιν εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις τῶν ἰδιωτικῶν γυμνασίων καὶ πρακτικῶν λυκείων.

Ὁμοίως ἐπιτρέπεται εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα νὰ προσλαμβάνωσι λειτουργοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις Γυμνασίου ἢ Λυκείου, ὡς καὶ δημοτικοῦ σχολείου, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνυομένως δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰς ἕδρας τούτων πτυχιοῦχοι ἢ οἱ ὑπάρχοντες δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχολείων θήλεων. Δὲν ὑπάρχουσι δὲ ἐκτὸς ὑπηρεσίας θήλεις πτυχιοῦχοι.

Ὡς ἀνώτατον ὅριον ὡρῶν διδασκαλίας δι' ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων προσλαμβανομένων λειτουργῶν ὁρίζεται τοῦτο διὰ μὲν τοὺς ἐν τῇ Μέσῃ ἐκπαιδεύσει 24 ὥραι καθ' ἑβδομάδα, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ δημοτικῇ 30. ἐπιτρεπομένης τῆς ὑπερβάσεως τούτου μόνον κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ. ἂν αἱ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐπιβάλλωσι τοῦτο. μέχρι τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἐδαφίῳ ὁρισθησομένου ὡς ἀνωτάτου ὁρίου ὡρῶν διδασκαλίας.

Ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου διδασκαλίας διὰ τοὺς ἤδη διδάσκοντας εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα. τοὺς κατὰ τὸν παρόντα Νόμον δικαιουμένους νὰ διδάσκωσιν εἰς αὐτά, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσι διδάσκοντες ἐπ' ὅσας ἐδίδασκον ὥρας κατ' ἑβδομάδα κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου σχολικὸν ἔτος, αἵτινες ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 30 ὥρας.

Ἄρθρον 6.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν λειτουργίς τις ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς σχολείοις διδασκόντων ἤθελεν ὑποπέσει εἰς παράπτωμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ ἐπιβάλλει τὴν ἄμεσον ἐξ αὐτοῦ ἀπομάκρυνσιν. ἀπομακρύνεται αὐτὸς τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων διὰ διαταγῆς τοῦ ἀνω ἐπιθεωρητοῦ καὶ πρὸ τῆς ἐνεργείας τῶν νομίμων διὰ τὴν ἀπόλυσίν του διατυπώσεων δικαιούμενος δὲ τυχὸν ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του.

Ἄρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 τοῦ παρόντος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν διδασκόντων εἰς τὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «ὁ Παρνασσὸς» συντηρουμένα σχολεῖα ὡς καὶ ἐπὶ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν ξένων γλωσσῶν, τῆς καλλιγραφίας καὶ ἰχνογραφίας καὶ τῆς ᾠδικῆς.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ νόμου 3578 προστίθενται τὰ ἀκόλουθον ἑβδομον ὡς 3ον καὶ 4ον.

Ἡ ἄδεια ἱδρύσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων δύναται νὰ ἐπανανεωθῇ καὶ ἐπὶ ἑπτὰ μηνῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους δι' ὁμοίας αἰτήσεως. γεγραμμένης ἐπὶ χαρτοσήμου 500

δραχ. ἐφ' ἧς ἐπικαλλᾶται πρόσθετον ἐκπαιδευτικὸν τέλος ἓξ διακοσίων (200) δι' ἕκαστον εἶδος σχολείου ἀνήκοντος εἰς τὸ ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον.

Ἄδεια μὴ ἀνανεωθεῖσα ὡς ἄνω θεωρεῖται ἄκυρος.

Ἄρθρον 9.

1. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν τῶν οἰκείων ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀσκουμένην ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ἐξαιρουμένης τῆς ἐπὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τούτων ἐποπτείας τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῆς συντελουμένης ἐν αὐτοῖς ἐκπαιδευτικῆς ἐργασίας, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κλπ. δύναται νὰ ἐντέλληται τὴν διὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἀρμοδίου γραφείου τοῦ Ὑπουργείου ἐνέργειαν διοικητικοῦ ἐν γένει ἐλέγχου προκειμένου περὶ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων Ἀθηνῶν Πειραιῶς. Ὁμοίως ἔλεγχος προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, δύναται νὰ ἐνεργῆται ἐντολῇ τῶν ἁρμοδίων ὁριζομένων γυμνασιαρχῶν.

2. Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς ἐμπροθέσμου κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις καταθέσεως εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἰδιοκτητῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει σχολείων εἰσπραττομένων ἐκπαιδευτικῶν τελῶν, ἐνεργεῖται πλὴν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἐπιθεωρήσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, καὶ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας λογιστικοῦ Γραφείου τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Οἱ προϊστάμενοι τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων ὑποχρεοῦνται νὰ θέτωσιν ἑκάστοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνεργούντων τὸν ἔλεγχον ὑπαλλήλων τούτων πάντα τὰ ἀπαιτούμενα ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα, ἀρνούμενοι δὲ ἢ δυστροποῦντες νὰ πράξωσι τοῦτο, ὑπάκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3078 ὁριζομένας ποινάς.

3. Περὶ τοῦ ἐνεργηθέντος ἐλέγχου διοικητικοῦ καὶ λογιστικοῦ, ὑποβάλλεται ἔκθεσις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, εἰς οὓς παρέχονται ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ «Κατασκευῆς κλπ. Διδακτηρίων» τὰ ἔξοδα κινήσεως αὐτῶν καὶ τὸ 1/12 τῆς ἡμερησίας ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 10.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅπερ παρακαλοῦμεν πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα ὡς ταῦτα συνέλθωσι.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 21 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ-Πάρου Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἑκατονταπυλιανῆς».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἑκατονταπυλιανῆς» ἔχον οὕτω :

Περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἑκατονταπυλιανῆς.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1025)563 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ν. Διαταγμάτων τῆς 12 Ἰουλίου 1933 πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 17)6)1930 Διατάγματος περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου ἱεροῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Ἑκατονταπυλιανῆς), τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἡ διοίκησις τοῦ ἐν Παροικίᾳ Πάρου ἱεροῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου «Ἑκατονταπυλιανῆς» καὶ ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθ' ὃ ἀρχαίου Βυζαντινοῦ ναοῦ, ἀνατίθεται εἰς ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐξ ἑπτὰ τακτικῶν μελῶν καὶ τριῶν ἀναπληρωματικῶν. Ἐκ τῶν ἑπτὰ τακτικῶν μελῶν τὰ τέσσαρα μὲν εἶναι μόνιμα, εἶναι δὲ ταῦτα ὁ ἑκάστοτε ἐν Πάρῳ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, ὡς πρόεδρος, ὁ ἑκάστοτε εἰρηνοδίκης Πάρου ὡς ἀντιπρόεδρος, ὁ ἑκάστοτε Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου «Ἑκατονταπυλιανῆς» καὶ ἓν μέλος τοῦ κινητικοῦ συμβουλίου ὁριζόμενον παρ' αὐτοῦ, ὡς μέλη, τὰ δὲ ἕτερα τρία τακτικὰ ὡς καὶ τὰ τρία ἀναπληρωματικά, εἶναι αἱρετά, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν ἐνοριτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐνοριακῶν ναῶν ἐφημερίων νόμου.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερθέντος Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἡ πρώτη πρὸς ἀνάδειξιν τῶν αἱρετῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλογὴ θέλει διενεργηθῇ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος. Ἡ θητεία τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς λήγει τὴν 31 Δεκεμβρίου 1936.

Ἄρθρον 3.

Καταργοῦνται τὸ ἄρθρον 6, ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 7, τὰ ἄρθρα 8, 9, 10 καὶ ἡ ἕκτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὰ ἄρθρα 12 καὶ 15 αἱ λέξεις Ὑπουργὸς καὶ Ὑπουργεῖον ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν λέξεων Ἐπιτροπὴ ἀποστολωμένη ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Παρωναξίας, ἐκ τοῦ εἰρηνοδίκου Νάξου καὶ τοῦ Ἐφόρου Νάξου.

Ἄρθρον 5.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν διὰ τὸν Νόμον τοῦτον αἱ διατάξεις τῆς ἐνοριακῆς νομοθεσίας ἀντικαθισταμένης τῆς «Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπείας» διὰ τῆς «Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ Ἑκατονταπυλιανῆς».

Ἄρθρον 6.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρόν, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, ἅμα ὡς ταῦτα συνέλθωσι.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀναθέτομεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3078 περὶ συνδρομῆς τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς ἐπειγόντων λιμενικῶν ἔργων ἐν τῷ λιμένι Πανόρμου Τήνου κλπ., 3079 περὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κλπ., 3775 περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κλπ., 4558 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, 5148 καὶ 5439 περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου Ἀποδοχῶν καὶ Ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3078 «περὶ συνδρομῆς τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς ἐπειγόντων λιμενικῶν ἔργων ἐν τῷ λιμένι Πανόρμου κλπ., 3079 περὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κλπ., 3775 περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κλπ., 4558 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, 5148 καὶ 5439 περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου Ἀποδοχῶν καὶ Ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος», ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3078 «περὶ συνδρομῆς τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Τήνου ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς ἐπειγόντων Λιμενικῶν Ἔργων ἐν τῷ Λιμένι Πανόρμου Τήνου κλπ.» 3079 «περὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κλπ.», 4556 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», 5148 καὶ 5439 «περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου ἀποδοχῶν καὶ ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1038 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ν. Διαταγμάτων τῆς 18ης Ἰουλίου 1933, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 3078 ὁριζομένη χρηματικὴ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν εἰσφορὰ ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος τῆς Εὐαγελλιστρίας Τήνου ὑπὲρ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Πανόρμου, παρατείνεται ἐπὶ μίαν εἰσέτι πενταετίαν καὶ ἐπεκτείνεται καὶ ὑπὲρ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ὑστερνίων, διὰ μίαν μόνον πενταετίαν καὶ διὰ ποσὸν δραχμῶν 5.000 ἐτησίως.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3078 καταργεῖται.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3078 τροποποιεῖται οὕτως :

«Δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος νὰ καταβάλῃ καὶ δευτέραν εἰσφορὰν ὑπὲρ τῶν ἔργων Ὑδρεύσεως Φαλατάδων Τήνου ἓκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων ἐφ' ἅπαξ».

Ἄρθρον 2.

Προστίθεται ἄρθρον ἐν τῷ νόμῳ 3079 ἔχον οὕτω :

«Διὰ πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος καὶ μετ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ,δύναται νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτῆς ἀνάληψις ἐκ τοῦ Ταμείου μεγάλου Ναοῦ ἀναλόγου ποσοῦ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ὑπάρχοντος Ναοῦ καὶ τῶν παραρτημάτων του μέχρι 500 χιλιάδων δραχμῶν».

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἐν Τήνῳ Νοσοκομεῖον «Εὐαγγελισμὸς» παραχωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Δήμου Τήνου εἰς τὸ Ἵδρυμα, θέλει διοικεῖσθαι καὶ διαχειρίζεσθαι ὑπὸ Ἀδελφάτου διοριζομένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος βάσει ὀργανισμοῦ διοικήσεως καταρτιζομένου παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρινομένου καὶ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς.

Εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 3775 κοινωφελῆ ἔργα ἐν Τήνῳ ὑπάγεται καὶ ἡ ἵδρυσις παραρτήματος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν ἐν Τήνῳ.

Τὰ τῆς ἱδρύσεως, τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως τῆς εἰρημένης Σχολῆς κανονισθήσονται διὰ Π. Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τῇ αἰτήσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος.

Ἄρθρον 4.

Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ προτάσει ταύτης διορίζεται ἑκάστοτε διὰ Π. Διατάγματος ἔφορος ὁριζόμενος καὶ μισθοδοτούμενος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3775. Ὁ μισθὸς τοῦ ἐφόρου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 3.000 δραχμὰς μηνιαίως.

Διὰ νὰ διορισθῇ τις ἔφορος δέον νὰ κέκτηται πτυχίον Σχολῆς Πανεπιστημίου ἢ ὁπλοκτηρίων Γυμνασίου καὶ τριετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐφορείου ἢ τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου νὰ εἶναι Τήνιος καὶ νὰ μὴ ἄγῃ ἡλικίαν μείζονα τῶν 50 ἐτῶν.

Ὁ ἔφορος ἔχει τὴν ἐπίβλεψιν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ὑπόχρεως νὰ ἀναφέρῃ κατὰ μῆνα τὴν ἀνελλειπῆ ὑπηρεσίαν τούτων. Καταρτίζει καὶ εἰσάγει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καθ' ἕκαστον μῆνα κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τὰ εἰς χεῖρας τοῦ Ταμίου ἀντικείμενα εἴτε εἰς χρῆμα εἴτε εἰς εἴδος, ὡς καὶ τὰ πληρωθέντα ποσὰ ἢ καταναλωθέντα ἢ ἐκποιηθέντα εἴδη.

Ὁ Ἔφορος ἐκτελεῖ καὶ καταρτίζει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων, συνυπογράφει ταῦτα καὶ ἐνεργεῖ ἅπασας τὰς πράξεις τὰς ἄχρι τοῦδε ἀνατεθειμένας εἰς τὸν γραμματέα κατὰ τὰ ἐν τῷ Ὀργανισμῷ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1888 διαλαμβανόμενα.

Ἡ Θέσις τοῦ Γραμματέως καταργεῖται.

Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ προτάσει ταύτης διορίζεται ἑκάστοτε διὰ Π. Διατάγματος Ταμίας ὁριζόμενος καὶ μισθοδοτούμενος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3775.

Διὰ νὰ διορισθῇ τις Ταμίας δέον νὰ ἔχῃ προϋπηρεσίαν οἰκονομικοῦ ἢ Τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἀπολυτήριον Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ δίπλωμα Λογιστοῦ, νὰ εἶναι Τήνιος, καὶ ἐκτελεῖ τὰ ἐν τῷ Ὀργανισμῷ ἀναφερόμενα καθήκοντα.

Ἐπὶ τούτων ὡς καὶ ἐπὶ πάντων τῶν πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ναοῦ καὶ Ἱδρύματος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 4558 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας καὶ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Ἄρθρον 5.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 3775 διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ εἰς ἄλλας Τραπέζας ἀνεγνωρισμένας παρὰ τοῦ Κράτους».

Ἄρθρον 6.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱδρύματος ὑποχρεοῦται ν' ἀναγράφῃ κατὰ τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ Ταμείου κονδύλιον μισθοδοσίας τῶν Τηνίων Ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὡς καὶ κονδύλιον ὑπὲρ ἐφημερίων ἀποδεδειγμένως ἀπόρων Ναῶν τῆς Τήνου καὶ ὑπὲρ ἀνικάνων Ἱερέων Τηνίων ἢ ἀπόρων οἰκογενειῶν τούτων, ἡ μισθοδοσία τῶν ἐφημερίων κανονίζεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 29 τοῦ νόμου 5439.

Τὸ ὑπὲρ τοῦ ΤΑΚΕ ποσοστὸν εἰσφορᾶς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Τήνου ὑπὲρ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ἐφημεριακοῦ κλήρου καὶ ἀσφαλίσεως τούτου ὁρίζεται εἰς πέντε τοῖς ἑκατὸν (5 ο)ο) καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἓξ εἰσφορῶν καὶ ἀναμμάτων κηροῦ ποσοῦ τοῦ Γενικοῦ Ταμείου τοῦ Ἱδρύματος.

Ἄρθρον 7.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἅμα ὡς ταῦτα συνέλθωσι

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΑΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ.

Εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 3632 περὶ χρηματιστ. ἀξιῶν»—καὶ

Εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ νομοσχέδια 1) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου διατάγματος περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. πεντήκοντα δύο ἑκατομ. εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—33.

2) «περὶ καθορισμοῦ ποσοστῶν ἀμοιβῆς ἐπὶ εἰσπράξεων ἐξ ὀφειλῶν ἱματισμοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐθνικοῦ Στόλου».

3) «περὶ ἀμοιβῆς τῶν δι' ἀνθρακεύσεις πολεμικῶν πλοίων ἐν Ναυστάθμῳ χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ».

4) «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 31.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—1932».

5) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης ὑποναυάρχου Μ. Χ. Γούδα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν». Ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 3632 «περὶ Χρηματιστηρίων Ἀξιῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 3632 «περὶ Χρηματιστηρίων Ἀξιῶν» δημοσιευθὲν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 192 ἐ. ἔ. φύλλῳ τοῦ Α' τεύχους τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἔχον ὡς ἑξῆς:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 3632 «περὶ χρηματιστηρίων ἀξιῶν».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 27ης Ἰουνίου 1933 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 3632 ἀνασταλλεται διὰ χρονικὸν διάστημα (6) μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης ἀναστολῆς διὰ τοῦ νόμου 5469.

2. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία αὐτὴ δι' ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον.

3. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν ἐδαφίων 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἐκ τῆς ἰσχύος τούτων συνεπειῶν ἀπαγορεύεται εἰς χρηματιστὴν μὴ συμπληρώσαντα τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3632 χρηματιστηριακὴν αὐτοῦ ἐγγύησιν καὶ μέχρι συμπληρώσεως ταύτης ἡ διενέργεια χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἐπὶ δώρῳ ὡς καὶ μεταφορῶν.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνεργήσαντα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 10 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΑΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1933 Διατάγματος «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 52.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—1933».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1933 Διάταγμα «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 52.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—1933» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 72 (τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 24 Μαρτίου 1933 καὶ ἔχον ὡς ἑξῆς:

Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 52.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου χρήσεως 1932—33.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 10 τοῦ 4914 νόμου «περὶ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου» καὶ τοὺς νόμους 5700 καὶ 5701 «περὶ κυρώσεως τοῦ Π(ρ)σμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων χρήσεως 1932—33, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἀναγραφὴν: 1) ἐκτάκτου ἐσόδου εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—33 ἐκ δραχμῶν πεντήκοντα δύο ἑκατομμυρίων ὑπὸ κεφάλαιον 6 ἄρθρον 1 καὶ ὑπὸ κατονομασίαν «Ἀνάληψις ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου», καὶ 2) ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸν Εἰδικὸν Π(ρ)σμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1932—1933 ἐκ δραχμῶν πεντήκοντα δύο ἑκατομμυρίων ὑπὸ κεφάλαιον 3ον καὶ ἄρθρον 1 καὶ ὑπὸ κατονομασίαν «Πληρωμὴ τῆς βαρυνούσης τὸ Ταμεῖον ὑποχρεώσεως ἕνεκα τῆς ἀξίας τοῦ β' ζεύγους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ παραγγελθέντων ἀντιτορπιλλικῶν».

Ἡ ἀνωτέρω πίστωσις διατίθεται πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 5239 τῆς 30 Ἰουλίου 1931 «περὶ Ναυτικοῦ προγράμματος».

Τὸ παρὸν ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπικύρωσιν ἅμα ὡς συνέλθῃ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ τοῦ παρόντος Διατάγματος δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαρτίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ, Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΑΗΣ, Σ. ΑΟΒΕΡΔΟΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ.

Περὶ καθορισμοῦ ποσοστοῦ ἀμοιβῆς ἐπὶ εἰσπράξεων ὀφειλῶν ἱματισμοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐθνικοῦ Στόλου.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐκ τῶν παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων εἰσπραττομένων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου χρηματικῶν ποσῶν ἐξ ὀφειλῶν ἱματισμοῦ, χορηγηθέντος ὑπὸ τῆς Ναυτικῆς ὑπηρεσίας καθ' οἱανδήποτε χρονικὴν περίοδον, ἀποδίδεται ἐκ τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου ποσοστὸν ἴσον πρὸς 5 ο/ο διανεμόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 4953 τῆς 20 Ἀπριλίου 1931.

Αἱ ὀφειλαὶ ἱματισμοῦ τῶν ἀπολυθέντων καὶ ἀπολυομένων ἀνδρῶν Π. Ν. ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσπράττονται τμηματικῶς εἰς ἑκατονταπράχμους μηνιαίας δόσεις.

Περὶ ἀμοιβῆς τῶν δι' ἀνθρακεύσεις πολεμικῶν πλοίων ἐν Ναυστάθμῳ χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν Π. Ν.

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὰς ἐν Ναυστάθμῳ ἀνθρακεύσεις ἀντιτορπιλλικῶν, τορπιλλοβόλων καὶ βοηθητικῶν ἐν γένει πλοίων δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται διαταγῇ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Π. Ναυστάθμου ἄνδρες τοῦ Π. Ν. ἐπ' ἀμοιβῇ δραχμῶν 12 ἕως 15 κατὰ τόννον, καθοριζομένῃ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν. Εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους χορηγεῖται ὡρεὰν ὀλόσωμος ἐνδυμασία θερμαστῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἀνθρακέων χρησιμοποιουμένων ἀνδρῶν τοῦ Στόλου» ἰσχύουσι διὰ τὰς ἐκτὸς τοῦ Ναυστάθμου ἀνθρακεύσεις πολεμικῶν πλοίων.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1932 Διατάγματος «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 31.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—1932».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1932 Διάταγμα «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρχ. 31.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—32» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 10 (Τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 12 Ἰανουαρίου 1932 καὶ ἔχον ὡς ἑξῆς:

Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 31.000.000 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—32».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 10 τοῦ 4944 νόμου «περὶ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἀναγραφὴν ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἐκ δραχμῶν τριάκοντα ἑνὸς ἑκατομμυρίου (31.000.000) τῆς χρήσεως 1931—1932.

α') Διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς βαρυνούσης ταύτην δόσεως τοῦ β' ζεύγους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν ἐξ εἴκοσι ἑκατομμυρίων (20.000.000) δραχμῶν.

β) Διὰ τὴν ἀπεριόρατων ἐγκαταστάσεων πολεμικοῦ προορισμοῦ, καὶ

γ) Διὰ τὴν προμήθειαν πολεμικοῦ ὑλικοῦ ἐκ δραχμῶν ἑνδεκα ἑκατομμυρίων (11.000.000).

Ἡ ἀνωτέρω πίστωσις διατίθεται πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 5239 τῆς 30 Ἰουλίου 1931 «περὶ Ναυτικοῦ προγράμματος».

Τὸ παρὸν ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπικύρωσιν ἅμα ὡς αὕτη συνέλθῃ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ τοῦ παρόντος Διατάγματος δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

ΕΛ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Γ. Μαρῆς, Α. Ἀλεξανδρῆς, Α. Παπᾶς, Γ. Κατεχάκης, Π. Ἀργυρόπουλος, Α. Ζάννας, Α. Παπαδᾶτος, Π. Θηβαῖος.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1932 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης Ὑποναυάρχου Μ. Γούδα».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1932 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης Ὑποναυάρχου Μ. Γούδα» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 438 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1932 φύλλον (Τεῦχος Α') τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Περὶ ἀποδοχῆς δωρεᾶς βιβλιοθήκης ὑποναυάρχου Μ. Γούδα».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, τὴν ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1932 ἐξουσιοδότησιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καὶ τὴν ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1932 σύμφωνον γνώμην τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ὅπως ἀποδεχθῇ ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὴν παρὰ τῆς Ἑλένης χήρας Ὑποναυάρχου Μιχαὴλ Γούδα γενομένην δωρεὰν ὁλοκλήρου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ θανόντος Ὑποναυάρχου Μιχαὴλ Γούδα, περιελθούσης αὐτῇ ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ συζύγου της καὶ δωρουμένης παρ' αὐτῆς πρὸς τὸ Κράτος, ὅπως χρησιμεύσῃ διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Π. Ναυτικοῦ, στεγαζομένη προσηκόντως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὡς «Βιβλιοθήκη Ὑποναυάρχου Μιχαὴλ Γούδα».

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαλλάσσεται ἡ ἐν λόγῳ βιβλιοθήκη παντὸς φόρου ἢ τέλους κληρονομίας.

Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη
Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ, Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ, Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Γ. ΣΤΡΑΤΟΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Σ. ΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΜΙΩΝ

Μεθ' ὥρα 9.30' μ. μ. λύεται, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥραν 5.30'.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις
Λ. Εὐταξίας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

Πέμπτης 17 Αὐγούστου 1933.

Ὥρᾳ 6.30' μ.μ. ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. ***Ε. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Σπ. Γκαρέκος γεωργὸς κάτοικος Κανόκαλι Κερκύρας ζητεῖ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Παύλου Γκαρέκου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1912.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Κούνδουρος*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ ἀναπήρου πολέμου περιπτεριούχου Εὐθ. Κεχαγιᾶ διαμαρτυρομένου κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων καταστρεψάντων τὸ περίπτερόν του.

Ὁ Ἀντώνιος Παπανικολάου συνταξιοῦχος δημοδιδάσκαλος ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ νόμου περὶ παροχῆς μερίσματος ἐκ τοῦ μετοχικοῦ ταμείου πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ ἐθνικιστικὴ ὀργάνωσις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Ἀγρινίου παρακαλεῖ ὅπως τὰ πρὸς τούτους δάνεια τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου μετατραπῶσιν εἰς 10 ἴσας ἐτησίας δόσεις.

Οἱ καπνεργάται Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην κήρυξιν λὸκ ἄουτ ἐκ μέρους τῶν καπνεμπόρων Καβάλλας.

Οἱ ἀπολυθέντες 45 τροχιοδρομικοὶ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ νόμου περὶ ἐπαναπροσλήψεώς των.

Ἐπιτροπὴ τῶν ἐν Ἑλλάδι καταφυγόντων Κιρκασίων παρακαλεῖ ὅπως διὰ νομοθετικοῦ διατάγματος ἀναγνωρισθοῦν ὡς Ἕλληνες ὑπήκοοι.

Ὁ δήμαρχος Λετρίνων ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ζητοῦντος τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῆς καταβολῆς τῶν τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων παρὰ τοῦ δήμου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Κτηματικὴν τράπεζαν μὲ τὴν τιμὴν τῆς δραχμοποιήσεως.

Ἡ κεντρικὴ πανυπαλληλικὴ ἐπιτροπὴ τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν ὀργανώσεων ζητεῖ τὴν κατάργησιν τῶν κρατήσεων τοῦ 6 0/0, τὴν συνέχισιν τῶν προαγωγῶν εἰς ὀθμὸν καὶ μισθόν, τὴν ἐπέκτασιν τῶν 3)16 εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς κλπ.

Οἱ αὐτοκινητισταὶ Γυθείου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐτοκινήτων καὶ ζητοῦν τὴν κατάργησίν του.

Ὁ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς Ζαγκλιβερίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ συνεργείου σίτου ἐν τῇ πόλει των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Σταθάκης*** καταθέτει ὑπομνήματα τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων Ροδόπης, Καρδίτσης, Κυπαρισσίας, Πρεβέζης, Σερρῶν καὶ Ἠλείας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μὴ ἐπέκτασιν τοῦ χορηγουμένου ἐκ τῆς μετατροπῆς ποινῶν ἐπιδόματος εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν ἐπαρχιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Σταθάκης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Δημ. Λούβαρη γραμματέως τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἱδρύματος «Εὐαγγελιστρίας» διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

Τὰ διοικητικὰ συμβούλια ἐμπορικοῦ συλλόγου Φλωρίνης, ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν, Ἐθνικῆς Ἑνώσεως «Ἑλλὰς» κλπ. διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων Σπ. Μενταύλου καὶ ζητοῦν τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσίν του.

Ὁ Πρόεδρος κυνηγετικῶν Συλλόγων Τριπόλεως παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ τροποποιητικοῦ νόμου «περὶ θήρας» διατηρηθῇ τὸ ταμεῖον θήρας.

Ἐκπρόσωποι τῶν δικαστικῶν κλητήρων τοῦ πρωτοδικείου Μεσολογγίου παρακαλοῦν ὅπως γίνωσιν ἀποδεκτὰ τὰ ὑποβληθέντα δύο σχέδια νόμου παρὰ τοῦ Συλλόγου ἀμίσθων δικαστικῶν κλητήρων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

Ὁ σύνδεσμος ἀποστράτων ἀξιωματικῶν στρατοῦ ξηρᾶς Χανίων διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ κώδικος περὶ μετοχικοῦ ταμείου στρατοῦ» καὶ ζητεῖ τὴν ἀπόρριψιν αὐτοῦ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν Ἀεροπορίας καὶ Συγκοινωνίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Ράλλης*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ σωματείου Φρεαττορυκτῶν Ἀθηνῶν περὶ διακανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποτάξει λοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ Κωτούλα Κωνσταντίνου.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Κ. Καλκάνης, Γ. Ράλλης, Π. Ράλλης, Α. Κριεζῆς, Ε. Χατζιδάκης, Δ. Μπαμπᾶκος, Θ. Δεσύλλας*** καὶ ***Δ. Δόντος*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας Ἁγίου Γεωργίου Κυψέλης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς οἰκίας Κουμαντάρου ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας μεταγωγῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Σακαλῆς*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως ἐφέδρων Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης ζητούντων τὴν αὔξησιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν ἐφέδρων εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Η. Ἀσκούτσης, Ι. Γοβατζιδάκης*** καὶ ***Γ. Τσουδερὸς*** καταθέτουσιν ὑπόμνημα τῶν ὀφειλετῶν τοῦ νομοῦ Ρεθύμνης ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν ζητούντων τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν τῶν οἰκοδομῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἰδιοκτῆται εὑρίσκονται χρεωμένοι, ἀναστολὴ μέχρι τέλους 1934 τοῦ νόμου περὶ ἀναστολῆς χρεῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς λίρας εἰς δραχ. 375.

Ὁ Κωνστ. Πεζᾶς κάτοικος Ἀθηνῶν ζητεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ λειτούργησις τοῦ ναοῦ Ἁγίας Βαρβάρας ἐν Χαλκίδι.

Ὁ κ. ***Μ. Εὐλάμπιος*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21|7|33 Ν. Δ. «περὶ παρατάσεως μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 14|12|1932 Ν. Δ. προθεσμίας εἰσαγωγῆς ἐπὶ ἐλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1933 Συμβάσεως Συνδιαλλαγῆς, Διαιτησίας καὶ Δικαστικοῦ Διακανονισμοῦ».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀδδὶς-Ἀμπέμπᾳ τῇ 23 Μαρτίου 1931 (14 Μεγαβὶτ 1925) συμπληρωματικῆς συμφωνίας».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας πρὸς ἀμοιβαίαν παραχώρησιν τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους διὰ τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν» καὶ

4) «Περὶ διαλύσεως συμβάσεων συνομολογηθεισῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιωτῶν».

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἀναστολῆς τοῦ νόμου 5733 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης,*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Προκοπίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Νταλίπης, Θ. Χαβίνης, Α. Λούλης, Γ. Μπακόπουλος*** καὶ ***Α. Μυλωνᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου».

Οἱ κ. κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Ι. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως Ἑλληνο-Ρουμανικῆς Συμβάσεως «περὶ ἐκμεταλλεύσεως γραμμῶν τακτικῆς ἀεροπορικῆς συγκοινωνίας».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ξ. Μαυρομμάτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαθανάσης, Ν. Κρανιωτάκης κτλ.*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Σχινᾶς, Δ. Κριεζῆς, Γ. Τσόντος Βάρδας, Δ. Χατζηγιάννης, Α. Παπαθανάσης, Δ. Πιαλόγλου, Ι. Μάλλωσης, Α. Ραλλίδης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν, ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μάλλωσης, Ν. Ἀβραάμ, Α. Παχνός, Α. Παπαθανάσης, Α. Λούλης, Αὐγ. Θεολογίτης κλπ.*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ ***Ἠλ. Ἀποσκίτης, Δ. Διαπίδης*** καὶ ***Δ. Ἀναγνωστόπουλος*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφ. 19 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 4653».

Διάφοροι ***κ. Βουλευταὶ*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιουμένου νόμου 4819, «περὶ ὀργανώσεως Σώματος Ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διακανονισμοῦ ἀρχαιότητος ὑπαξιωματικῶν ἠλεκτρομηχανικῶν καὶ ἠλεκτριστῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Διβιεράτος, Γ. Καλαντζόπουλος, Α. Τσιριγώτης, Δ. Γιαννόπουλος, Ε. Παπακωνσταντίνου, Ι. Σκανδαλάκης, Δ. Εὐταξίας, Κ. Οἰκονόμου, Σ. Σχινᾶς*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 4506, περὶ καταστάσεως παθόντων ἐν πολέμῳ ἀξιωματικῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Τσόντος Βάρδας, Ι. Γοβατζιδάκης, Γ. Στράτος, Ν. Ἀβραάμ, Η. Παπαδόπουλος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Κρανιωτάκης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Μπινόπουλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Κυρωτικοῦ νόμου».

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** ζητεῖ τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω, κύριοι Βουλευταί, μὲ ζήτημα δημιουργηθὲν συνεπείᾳ ἐνεργείας συνοδέλφου, εἴτε ἐξ ἀπειρίας του, εἴτε ἐκ λόγων οὓς δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω, ζήτημα ὅλως ἄηθες εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ ἡμῶν ἤθη. Ὁ βουλευτὴς Ἔδρου κ. Χρυσοστόμου μὲ ἐπερώτησε προχθὲς περὶ τῶν κουκουλίων, μὴ εὑρὼν δὲ ὡς φαίνεται ἐπαρκῆ τὴν ἀπάντησίν μου, μολονότι ὡμολόγησεν ὅτι ἡ προστασία τῶν κουκουλοπαραγωγῶν, τὴν ὁποίαν παρέσχον ἐγώ, ἦτο ἀνωτέρα τῆς παρα-

σχεθείσης ὑπὸ τῶν προκατόχων μου Ὑπουργῶν, μὲ κατέκρινε δ' ὡρισμένην ἐνέργειάν μου. Τοῦτο ἦτο δικαίωμά του, ἀλλ' ὁ κ. Βουλευτὴς δὲν ὡμίλησεν ἐνταῦθα περὶ σκανδάλου, ἐνῶ παραδόξως εἰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι ἤσκησαν πολεμικὴν ἐναντίον μου, ἀπέστειλε συγχαρητήριον τηλεγράφημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων, περὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. «Ἐφοβήθη τὴν ἀμείλικτον ἀποκάλυψιν τῆς σκανδαλώδους ἐπεμβάσεώς του». Δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν μὲ ὅσα σχετικῶς ἐγράφησαν, διότι νομίζω ὅτι δὲν εἶναι πρέπον τοῦτο δι' ἐμὲ καὶ διότι ἀκόμη — ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ τὸ πιστεύω — δὲν δύναται νὰ μὲ θίξῃ οἱασδήποτε ῥύπος συκοφαντίας. Ὀφείλω ὅμως νὰ ζητήσω καθαρὰς ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν κ. Βουλευτήν.

Α. Κριεζῆς. Ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζει ὁ κ. Βουλευτὴς δὲν νομίζετε ....

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ τοῦ ζητήσω ἐξηγήσεις, διὰ νὰ ἴδω μήπως ἡ ἀπάντησίς μου εἰς τὴν ἐπερώτησιν ἔδωσε λαβὴν νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ συναδέλφου ὅτι πρόκειται περὶ σκανδάλου. Μὲ ἐμέμφθη ὁ κ. βουλευτὴς ὅτι ἐζημίωσα τοὺς κουκουλοπαραγωγούς, διότι ἐτηλεγράφησα τὴν 26ην Ἰουνίου νὰ πωλήσουν πρὸς 55-60 δρχ. τὴν ὀκᾶ. Τὰς παρομοιὰς τῆς ἡμέρας ἐκείνης μὲ ἐπεσκέφθησαν οἱ βιομήχανοι καὶ μοῦ εἶπον ὅτι ἄνθρωποι δημοκοποῦντες ὦθουν τοὺς παραγωγοὺς νὰ πωλήσουν εἰς ἀνωτέρας τιμὰς καὶ συνεπείᾳ τούτου οἱ παραγωγοὶ θεωροῦν ἑαυτοὺς λελυμένους τῆς ὑποχρεώσεως, ἣν ἀνέλαβον ἀπέναντί μου νὰ πωλήσουν εἰς τιμὴν τοῦ ἐξωτερικοῦ πλέον 30 ο/ο. Ἐτηλεγράφησα εἰς τὰς ἀρχὰς νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς παραγωγούς, ὅπως περιορισθοῦν εἰς τὴν τιμὴν τῶν 55-60 δραχμῶν, μόλις ὅμως μετὰ ταῦτα ὑψώθησαν αἱ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπέστειλα νέον τηλεγράφημα καὶ συνέστησα, ὅπως συμφώνως μὲ τὴν τιμὴν Μιλάνου πωλῶσι πρὸς 60—68 δρχ. κατ' ὀκᾶν. Ὁ κ. Βουλευτὴς προφανῶς ἐνόμισεν εἴτε τὸν ἐπληροφόρησαν, ὅτι τὸ τηλεγράφημά μου προεκάλεσε πανικὸν συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου οἱ παραγωγοὶ ἐπώλησαν εἰς ἐξευτελιστικὴν τιμήν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶναι κανονικόν, νὰ γίνεται συζήτησις ἀπόντος τοῦ κ. Βουλευτοῦ.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Παρεπονέθην ὅτι διέπραξε ἀήθη πρᾶξιν ὁ κ. Βουλευτής.

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ περιμένετε νὰ ἔλθῃ.

Π. Γαρουφαλιᾶς Ἔχετε δικαίωμα κ. Ὑπουργὲ νὰ ἀπαντήσετε εἰς τὸ δημοσίευμα, ἀλλὰ νὰ ζητήσετε νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως, διὰ νὰ εἶναι παρὼν καὶ ὁ κ. Βουλευτής. (τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ βουλευτὴς κ. Χρυσοστόμου).

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ κ. Βουλευτὴς διέπραξε ἀήθη πρᾶξιν. Ὁ κ. Βουλευτὴς μὲ ἐπερώτησε διὰ τὸ ζήτημα τῶν καυκουλίων καὶ ἤρε κάτι μὴ ἐπαρκὲς εἰς τὴν ἀπάντησίν μου, ἐκ τούτου δὲ μολονότι ἀνεγνώρισε ὅτι ἡ προστασία τὴν ὁποίαν παρέσχον εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἦτο ἀνωτέρα τῆς τῶν προκατόχων μου, δὲν ἔμεινεν ἱκανοποιημένος. Ἀλλ' ἐνῶ οὐδὲν εἶπε περὶ σκανδάλου εἰς τὴν Βουλήν, εἰς τὰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι κατέβαλον προσπάθειαν νὰ μὲ σύρουν εἰς τὸν βόρβορον, ἐδημοσιεύθη τηλεγράφημά του, εἰς τὸ ὁποῖον περιείχετο καὶ ἡ ἑξῆς περικοπή. «Ἐφοβήθη τὴν ἀμείλικτον ἀποκάλυψιν τῆς σκανδαλώδους ἐπεμβάσεώς του». Ἐὰν ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς μου ἐγεννήθη εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν ἡ ἰδέα ὅτι πρόκειται περὶ σκανδάλου ὤφειλε νὰ καταθέσῃ νέαν ἐπερώτησιν. Ὁ κ. Βουλευτὴς ἰσχυρίσθη ὅτι τὸ τηλεγράφημά μου ἐδημιούργησε πανικόν, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀκριβές, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τηλεγραφήματος τοῦ Νομάρχου Ἔβρου εἰς τὸ ὁποῖον λέγει «παρὰ τὸ τηλεγράφημά σας, ὅπερ δεόντως ἐκοινοποιήθη εἰς τοὺς παραγωγούς, ἐζήτησαν οὗτοι 55—60 δραχμάς». Ὁ κ. Βουλευτὴς εἶπεν ὅτι μὲ ἐπηρέασαν οἱ βιομήχανοι, ἀλλ' ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω τὰς εὐθύνας τὰς ὁποίας ἔχω ὡς Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διότι ἐὰν ἀνέστελλον ἐπὶ ἕνα μῆνα τὰς ἀγορὰς οἱ βιομήχανοι, αἱ ζημίαι τῆς παραγωγῆς θὰ ἦσαν μεγάλαι, συνεπείᾳ νέας ὑποτιμήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπισήμου δελτίου.

Γ. Χρυσοστόμου. Θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἐξηγήσετε σᾶφῶς, διατὶ ἐχαρακτηρίσατε τὴν ἐνέργειάν μου ὡς σκανδαλώδη. Ὁ κ. Βουλευτὴς ἔχει ὑπ' ὄψει του τὰ συμφέροντα μόνον τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς ἔχων τὴν εὐθύνην ὅλης τῆς καταστάσεως, δὲν ἠδυνάμην νὰ παρίδω τὸ γεγονός, ὅτι ἡ βιομηχανία διαθέτει 15.000 ἐργάτας καὶ ἂν ἐσταμάτα αὕτη τὰς ἐργασίας της θὰ περιηρχόμεθα εἰς δυσάρεστον κατάστασιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Βουλευτὴς τὰ περὶ σκανδαλώδους ἐπεμβάσεώς μου εἶπεν ἔξω τῆς Βουλῆς, θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ φέρῃ ἐδῶ τὸ ζήτημα, ὅπως κρίνῃ ἡ Βουλὴ κατὰ πόσον ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. βουλευτοῦ εἶναι δίκαιος.

Γ. Χρυσοστόμου. Εὐγνωμονῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διότι μοῦ δίδει καὶ αὐτὸς τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμπληρώσω τὰ κενὰ τῆς ἐπερωτήσεώς μου. Ἀφορμὴν εἰς τὴν σημερινὴν συζήτησιν ἔδωσε ἕνα τηλεγράφημά μου ἐκ Σύρου εἰς τὸν ὁποῖον περιείχετο καὶ μία φράσις ὠφειλομένη εἰς ὑποψίας λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ δεχθῇ τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Ὅταν εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἐγένετο συζήτησις ἐρήμην ἐμοῦ, τοῦ προσωπικῶς ἀναμιχθέντος εἰς τὸ ζήτημα, καὶ καθ' ἣν ὁ κ. Ὑπουργὸς προσεπάθη κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον νὰ θολώσῃ τὰ νερά, ἐθεώρησα καλὸν νὰ δώσω ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ λέξει τὴν κλεῖδα τῆς ὑποθέσεως, διότι ἔπρεπεν ἡ κοινὴ γνώμη νὰ γνωρίσῃ ἐὰν τοιαῦτα ὀλισθήματα εἶναι δυνατὸν νὰ διαπράττῃ μία Κυβέρνησις ἠθικοῦ ρυθμοῦ.

Α. Παπαθανάσης Ἐχαρακτηρίσατε ὡς σκάνδαλον τὴν ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ναί ἢ ὄχι;

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.) Ἐν τούτοις κ. Χρυσοστόμου εἰς τὴν Βουλὴν δὲν ὡμιλήσατε περὶ σκανδάλου. Δὲν βλέπω ποῦ ἠθέλατε, ὅτι θέλω νὰ θολώσω τὰ νερά.

Γ. Χρυσοστόμου. Ὅταν ὡμίλουν ἀπὸ τοῦ βήματος ἀπέδωκα τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ ἐξέφρασα τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν παραγωγῶν πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας διὰ τὴν μέριμνάν των ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν, ἀλλ' εὐθὺς κατόπιν εἶπον ὅτι ἐὰν διέπραττε μόνον τὸ σφάλμα τῶν προκατόχων του ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἡ ζημία θὰ ἦτο ἐλαχίστη, διότι ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις ἐχορήγησεν ἀδείας εἰσαγωγῆς μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀγορᾶς.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Εἰς τὰς 22—27 Ἰουνίου.

Γ. Χρυσοστόμου. Ἡ ζημία τότε ἦτο περιωρισμένη. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ πωλοῦν οἱ παραγωγοὶ οὐχὶ πλέον τῶν 42—47 δραχμῶν, δηλώσας συγχρόνως ὅτι θὰ ἀρέσται ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς εἰς ἐποχὴν ποὺ ἐπώλουν ἄνω τῶν 50 δραχ. οἱ παραγωγοί, τιμὴν προσφερθεῖσαν αὐτοβούλως ὑπὸ τῶν βιομηχάνων. Ἡ ζημία εἶναι ἀναμφισβητήτως μεγάλη καὶ διαβεβαιῶ ὅτι οἱ βιομήχανοι εἰρωνευόμενοι τοὺς παραγωγοὺς τοὺς ἔλεγον «πηγαίνετε νὰ εὕρετε τὸν Ὑπουργόν, ἐμεῖς ἐκάμαμε τὴν δουλειά μας».

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἐγὼ ἐτηλεγράφουν νὰ πωλῶσι πρὸς 53—60 δραχμὰς κατ' ὀκᾶν τὴν 26 Ἰουνίου εἰς τὸ Μιλᾶνον ἐπωλοῦντο, ἀπὸ τῆς 23 Ἰουνίου μάλιστα, τὰ κουκούλια πρὸς 16-48;

Γ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Μιλᾶνον τὴν 23 Ἰουνίου πιθανόν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Διατὶ πιθανόν; εἶναι βέβαιον.

Γ. Χρυσοστόμου, Βέβαιον, ἔστω.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ συζήτησις προεκλήθη ἐντελῶς αἰφνιδιαστικῶς, καὶ ἐπομένως δὲν ἠμπορεῖ ὁ κ. βουλευτὴς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του ὅλα τὰ στοιχεῖα, τῶν ὁποίων κάμνει χρῆσιν ὁ κ. Ὑπουργός.

Γ. Χρυσοστόμου. Ἐγὼ ἐντοπίζω τὴν ὅλην ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς τὸ τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἀπέστειλε κατόπιν πιέσεων τῶν βιομηχάνων. Ἡ τιμὴ Μιλάνου ἦτο φυσικὸν νὰ ἦτο κατωτάτη τότε, διότι τότε ἀρχίζουν εἰς τὸ Χρηματιστήριον Μιλάνου αἱ πρῶται ἀραιαὶ συναλλαγαί. Δὲν ἐδώσατε, κ. Ὑπουργέ, τὸ 30 ο/ο, τὸ ὁποῖον ὑποσχέθητε, ἀλλὰ καὶ κατεβάσατε τὰς τιμὰς κάτω τῆς φυσικῆς τιμῆς.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅταν ἦτο αὐτὴ ἡ τιμὴ τοῦ Μιλάνου, τὴν ὁποίαν ἀνέφερα, ἐδίδαμεν τὸ 30 ο/ο ἢ ὄχι; Μοῦ λέτε ὅτι θὰ ἔπαιρνα παραπάνω, θὰ εἴμεθα ὅμως εὐτυχεῖς, ἐὰν ἔπαιρναν πάντοτε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπῆραν ἐφέτος.

Γ. Βαρβούτης. Μὰ δὲν ἐπῆραν τίποτε.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν μποροῦσαν νὰ πάρουν περισσότερα ἐφέτος καὶ δὲν τὰ ἐπῆραν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅταν διευθύνει τις τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν, πρέπει νὰ κατευθύνῃ τὰς προσπαθείας τοῦ πρὸς ὅλας τὰς πλευράς.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν ἡ ἀγοραία τιμὴ ἦτο 60 δραχμές, σεῖς ἠδύνασθε νὰ ἐπέμβητε κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ πέσουν αἱ τιμαί; Ὑποστηρίζετε αὐτὴν τὴν ἄποψιν;

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐὰν διὰ τοῦ κλειδώματος τῆς εἰσαγωγῆς ἄφινα νὰ πηγαίνουν αἱ τιμαὶ πολὺ ὑψηλά, θὰ ἐβλάπτετο ἡ βιομηχανία ἐξ ἧς ἀποζοῦν 15 χιλιάδες ἐργάται.

Α. Λούλης. Σεῖς ἐπενέβητε προστατευτικῶς διὰ τοὺς παραγωγούς, διότι τὰ κουκούλια εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἦσαν κατὰ 30 ο/ο καὶ 40 ο/ο εὐθηνότερα ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Διὰ νὰ ὁμιλήσῃ τις πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἔκτακτόν τι καὶ μετὰ προηγουμένην πάντοτε συνεννόησιν μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς. Οἱ Ὑπουργοὶ μόνον δύνανται κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ λάβουν τὸν λόγον. Συνέβη ὅμως, μολονότι ἐξηντλήθη τὸ θέμα τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Χρυσοστόμου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, νὰ ἐξακολουθήσῃ οὗτος τὴν συζήτησιν διὰ τοῦ τύπου καὶ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ σκανδάλων. Ἐὰν πρόκειται περὶ σκανδάλου, ἂς φέρῃ ἐδῶ τὸ ζήτημα ὁ κ. βουλευτής, ἂς ἐγγράψῃ ἐπερώτησιν. Τὴν ἀταξίαν αὐτὴν τῶν συζητήσεων πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Γ. Καφαντάρης. Πρόκειται ἀναμφισβητήτως περὶ ἀταξίας εὐθυνούσης τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ δὲ Κυβέρνησις εἶναι ἐνιαία καὶ τὴν βαρύνει ἑπομένως ὁλόκληρον. Ἓν δημοσίευμα Βουλευτοῦ δὲν δίδει δικαίωμα εἰς Ὑπουργοὺς νὰ παραβιάσουν τὸν κανονισμόν. Ἠδύνατο ὁ κ. Ὑπουργὸς ἢ νὰ ζητήσῃ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως ἢ δι' ἑνὸς κυβερνητικοῦ Βουλευτοῦ νὰ ἐγγράψῃ ἐρώτησιν διὰ νὰ τοῦ δοθῇ εὐκαιρία πρὸς ἐξηγήσεις καὶ συζήτησιν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως ἤλεγξε τὸν κ. Βουλευτὴν ἐν ἀπουσίᾳ του καὶ ἐξέθεσεν ὁλόκληρον τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὴν ἰδικήν του ἄποψιν. Ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ εἶναι νὰ μὴ ἐπιτραπῇ εἰς Βουλευτὴν ν' ἀπαντήσῃ, ἢ νὰ ἐξαναγκασθῇ ν' ἀπαντήσῃ περιωρισμένως κατ' ἐπιθέσεως ἀτάκτως μάλιστα προκληθείσης.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Εἶμαι σύμφωνος μὲ ὅσα εἶπεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ Κόμματος, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν βάσιν τὴν ὁποίαν ἔθεσεν εἰς τὴν ὁμιλίαν του. Πάντως πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν ἐκ τῆς ἀταξίας.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἡ Βουλὴ εἰς καφενεῖον.

Γ. Καφαντάρης. Ἰταίει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεύθυνος δὲ εἶναι καὶ ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε ν' ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ ἐπιβάλετε τὴν τάξιν κ. Πρόεδρε. Ἂς ἐγγράψουν ἐπερώτησιν.

Γ. Καφαντάρης. Διότι διέπραξε ἐν μέλος τῆς Κυβερνήσεως μίαν ἀταξίαν, ζητεῖτε τώρα νὰ ἐμποδισθῇ ὁ κ. Βουλευτὴς νὰ ἀπαντήσῃ. Αὐτὸ εἶναι ἀνήκουστον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐὰν νομίζῃ ὁ κ. Ἀργυρὸς τῶν Προσδευτικῶν ὅτι δύναται διὰ τῆς ἀταξίας νὰ ἐμποδίσῃ τὸ Κυβερνητικὸν ἔργον..... (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς ἀριστερᾶς)

Γ. Καφαντάρης. Τὸ Κυβερνητικὸν ἔργον προσκρούει εἰς τὴν ἰδίαν τὴν Κυβέρνησιν.

Πρόεδρος. Δὲν θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς κανένα ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** λέγει ὅτι ἡ φράσις του περὶ σκανδάλων καὶ ἐπεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐλέχθη κατὰ τρόπον διάφορον. Ἦτο, λέγει, κατ' ἐμὲ μία ἀσύγγνωστος ἐπέμβασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς στιγμὴν πυρετοῦ, καθ' ἣν διεξήγετο πάλη προσφορᾶς καὶ ζητήσεως καὶ οἱ παραγωγοὶ ἀνέμενον νὰ ἴδουν ἀμειβομένους τοὺς κόπους των. Ἦτο τόσον φρικιαστικῶς ἄστοχος, διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ ἄλλην λέξιν, ἡ ἐπέμβασις ἐκείνη, ὥστε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπέμβασις σκανδαλώδης, χωρὶς ἡ λέξις νὰ περιέχῃ τὴν ἔννοιαν ἀτίμου ἢ ἀνηθίκου συναλλαγῆς.

Πολλοὶ Βουλευταί. Τότε ἀνακαλεῖτε;

Γ. Χρυσοστόμου. Δὲν πρόκειται περὶ ἀνακλήσεως. Εἶπον ὅτι πρόκειται περὶ ἄλλης διατυπώσεως. Ἐπιμένω ὅτι ἦτο σκανδαλώδης καὶ τὴν σκανδαλώδη ταύτην ἐπέμβασιν τὴν ὡμολόγησε καὶ ὁ κ. Ὑπουργός. (Θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ν. Βλιάμος Τότε τί εἶναι αὐτὸ ποὺ λέτε, ὅτι δὲν ἐνέχει τὴν σημασίαν ἀνηθίκου συναλλαγῆς, ὅταν τὴν ὀνομάζετε σκανδαλώδη;

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Ὅταν λέγει τις «σκανδαλώδης», ἐννοεῖ κάτι ἄλλο ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖτε σεῖς.

Γ. Χρυσοστόμου. Κατόπιν τῆς ὁμολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅτι ἠπειλήθη ὑπὸ τῶν βιομηχάνων ὅτι δὲν θὰ ἀγοράσουν τὰ κουκούλια τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, ὅταν ἔρχεται ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἐπεμβαίνει παραβλάπτων τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν, ἄλλη φράσις δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἡ σκανδαλώδης ἐπέμβασις, χωρὶς ἡ φράσις αὐτὴ νὰ περιέχῃ οἱανδήποτε ἔννοιαν κακὴν εἰς βάρος σας, κ. Ὑπουργὲ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Εἶμαι δὲ ὑποχρεωμένος ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἐξάρω καὶ τὴν τιμιότητά σας καὶ τὴν ἐλπίδα τὴν ὁποίαν τρέφομεν διὰ τὴν καλὴν διαχείρισιν τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα διαχειριζεσθε εἰς τὸ Ὑπουργεῖόν σας.

Γ. Πεσμαζόγλου. (Ὑπουρ. Ἐθν. Οἰκον.) Ὀφείλω καὶ ἐγὼ νὰ ζητήσω συγγνώμην παρὰ τῆς Βουλῆς διότι τὴν ἀπησχόλησα ἐπὶ τοσοῦτον. Ἀλλὰ γνωρίζετε ἤδη ποία ἐκμετάλλευσις γίνεται τῶν φράσεων τοῦ κ. Βουλευτοῦ. Ἤδη ὁ ἴδιος δηλοῖ ὅτι ὁμιλῶν περὶ σκανδάλου δὲν ἐννοεῖ ὅ,τι ὅλοι ἡμεῖς ἐννοοῦμεν σκάνδαλον. Τὸ δέχομαι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριοι βουλευταί, κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, μετὰ τὰς διακοπάς, ἐξέθηκα πρὸς ὑμᾶς τὰς διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν μεταβάντων εἰς Λονδῖνον καὶ τῶν ἐκεῖ ἀντιπροσώπων τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν, σχετικῶς πρὸς τὸν διακανονισμὸν τοῦ πληρωτέου ποσοστοῦ τῶν ὀφειλομένων τόκων τοῦ τρέχοντος ἔτους, καθὼς καὶ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, σᾶς ἀνέφερα δὲ ποῦ κατέληξαν αἱ διαπραγματεύσεις αὐταί. Αἱ διαπραγματεύσεις αὐταὶ κατέληξαν εἰς τὸ σημεῖον καθ' ὃ οἱ μὲν πιστωταὶ ἠξίουν νὰ καταβάλωμεν εἰς αὐτοὺς διὰ τοὺς τόκους τῶν δύο ἐτῶν κατὰ δόσεις ἑξαμηνιαίας 25 ἢ 30 ο/ο διὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ 35—40 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον ἔτος. Ἐναντι δὲ τῶν ἀξιώσεων τούτων τῶν πιστωτῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι

τῆς Ἑλλάδος προσέφερον 22 1/2 % διὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ 27 1/2 % διὰ τὸ δεύτερον ἔτος, ὡς δὲ ἐξήγησα πρὸς ὑμᾶς τὸ προσφερθὲν τοῦτο ποσὸν ἦτο ἀνώτερον τῆς δυναμικότητος τῆς χώρας, ὡς αὕτη ἐπιστοποιεῖτο διὰ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐμπειρογνωμόνων, οἱ ὁποῖοι ἐξήτασαν μετὰ συνεννόησιν μετὰ τῶν δανειστῶν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν ταύτης. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς ἐν Λονδίνῳ ἐθεώρησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ προθῶσι εἰς τὴν προσφορὰν ταύτην, ἵνα ἐπιτύχωσι φιλικὸν διακανονισμόν, νομίζοντες ἢ μᾶλλον ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τοῦ φιλικοῦ διακανονισμοῦ καὶ ἡ πίστις τῆς χώρας θὰ διετηρεῖτο ἀκεραία καὶ ἡ Ἑλλὰς οἰκονομικῶς θὰ εἶχεν ἐντεῦθεν νὰ ὠφεληθῇ περισσότερα, παρὰ ἂν ἤρχετο εἰς ῥῆξιν μετὰ τῶν πιστωτῶν. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πιστωτῶν ἔμειναν ἀνένδοτοι εἰς τὰς τελευταίας ἀξιώσεις των, τὰς ὁποίας σᾶς ἀνέφερον καὶ δὲν δέχονται οὐδεμίαν ὑποχώρησιν, παρ' ἡμῶν δὲ περαιτέρω προσφορὰ ἦτο ἀδύνατος, ἀφοῦ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικήν μας κατάστασιν. Τελευτῶν κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ἐκείνην σᾶς εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις μὴ νομίζουσα, ὅτι εἶναι συμφέρον τῆς χώρας νὰ ἀρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐν ἐκκρεμότητι προέβῃ εἰς ἕτερον διάβημα, τὸ ὁποῖον δὲν σᾶς ἀνέφερον τότε, καθόσον, ὡς σᾶς εἶπον, αἱ διαπραγματεύσεις ἦσαν ἐκκρεμεῖς καὶ ἀνέμενον τὸ πέρας τούτων, διὰ νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο διάβημα τῆς Κυβερνήσεως. Εἶχον σκοπὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω χθές, ἀλλὰ ἡ νομοθετικὴ ἐργασία ἀπησχόλησε τόσον τὴν Βουλήν, ὥστε δὲν μοὶ παρεσχέθη ἡ πρὸς τοῦτο εὐκαιρία. Τὸ διάβημα τοῦτο ἦτο πρότασις πρὸς τοὺς ὁμολογιούχους πιστωτὰς περὶ διαιτησίας. Εἴπομεν δηλ. εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ὁμολογιούχων. «Σεῖς ἀξιοῦτε ποσὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς τὰ θεωροῦμεν ὑπερβολικά, ἡμεῖς, προσφέρομεν αὐτὰ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα νομίζομεν ὅτι ὄχι μόνον ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν δυναμικότητα τῆς χώρας, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀνώτερα ταύτης. Προτείνομεν ὅπως ἀναθέσωμεν εἰς τρίτον τινά, δυνάμενον, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, νὰ λύσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην καὶ νὰ ἴδῃ ἐὰν ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἱκανὴ νὰ προσφέρῃ ποσόν τι πλέον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον προσφέρομεν, νὰ ἀναθέσωμεν δηλ. τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς εἰς πρόσωπον κοινῆς ἐμπιστοσύνης οὐδετέρας χώρας».

Εἴχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ πρότασίς μας αὕτη θὰ ἐγίνετο δεκτὴ παρὰ τῶν ὁμολογιούχων, διότι δὲν ἐγνωρίζομεν ποῖον ἕτερον μέσον ἠδύνατο νὰ εἶναι μᾶλλον πρόσφορον πρὸς λύσιν μιᾶς διαφορᾶς τοιαύτης φύσεως παρὰ πρόσωπον ἱκανὸν περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ δυνάμενον νὰ ἐξετάσῃ οἰκονομικῶς, πῶς δύναται νὰ λυθῇ ἡ διαφορά, εἴχομεν, λέγω, πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ πρότασίς μας αὐτὴ θὰ ἐγίνετο ἀποδεκτή. Ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ἀνησύχει τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔσπευσεν εὐθὺς ἀμέσως νὰ κάμῃ τὴν πρότασιν ταύτην ἦτο τοῦτο: Βεβαίως θά ἐξελέγετο ἓν πρόσωπον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἴχομεν ἐμπιστοσύνην, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐμπιστευώμεθα αὐτὴν ταύτην τὴν οἰκονομικὴν τύχην τῆς χώρας, ἀλλὰ τὸ πλανᾶσθαι εἶναι ἀνθρώπινον. Ἐὰν τυχὸν τὸ πρόσωπον τοῦτο ἐπεδίκαζέ τι πλέον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς μὲ πολλὴν παραχωρητικότητα προσφέρομεν θὰ εὑρίσκετο ἡ χώρα μας εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ὑπεβλήθημεν εἰς τὸν κίνδυνον ἄλλης θυσίας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεὶς ἔχον ὑπ' ὄψει τὴν ἔκθεσιν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας θὰ ἠδύνατό ποτε νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὴν τὴν χώραν, ἡ ὁποία τόσα ἐν τῷ μεταξὺ ὑπέστη ἀτυχήματα νὰ πληρώσῃ τί πέραν τῆς δυναμικότητός της. Καὶ εἴχομεν ἀκόμη ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐπιδείξασα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὅλην τὴν καλὴν πίστιν καὶ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν τὴν ὁποίαν ἐπιμένει νὰ δεικνύῃ, ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ καὶ εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο διάβημα, διότι οὐδεὶς φαντάζεται ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ τις ὁ ὁποῖος νὰ μᾶς καταδικάσῃ πέραν τῆς δυναμικότητός μας. Ἀτυχῶς ἡ πρότασίς μας αὐτὴ δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή, εἴχομεν δὲ τοσαύτην πεποίθησιν ὅτι ἡ πρότασις θὰ ἐγίνετο ἀποδεκτή, ὥστε μᾶς παρεπλάνησε καὶ λανθασμένον τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπληροφορήθητε ἐκ τοῦ θορύβου τοῦ δημιουργηθέντος εἰς τὸν τύπον. Διότι ἦλθε τὸ πρῶτον τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅτι ἡ πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτή. Δὲν εἴχομεν κανένα λόγον οὔτε νὰ ὑποπτευθῶμεν κἂν ὅτι τὸ τηλεγράφημα ἦτο λανθασμένον, διότι ἦτο τόσον φυσικὴ ἡ ἀποδοχή, ὥστε ἐθεωρήσαμεν, ὅτι πράγματι εἶχεν οὕτω πως. Ἐν τούτοις τὴν ἑπομένην ἡμέραν μᾶς διεβιβάσθη ἕτερον τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου μᾶς ἀνηγγέλλετο ὅτι δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις περὶ διαιτησίας. Εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον πλέον ἔχει σταματήσῃ ἡ ὑπόθεσις.

Νομίζω ὅτι δύναμαι μετὰ παντὸς θάρρους καὶ πάσης πεποιθήσεως νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ἀκουσθῇ ὄχι μόνον εἰς τὸν στενὸν τοῦτο περιβάλλον ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἔπραξε πᾶν τὸ ὀφειλόμενον καθῆκον ἀπέναντι τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἔχει ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν της. Ἀληθῶς οἱ πιστωταὶ δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν τόκων τὸ ὁποῖον τοὺς ὀφείλομεν, ἀλλὰ καὶ ὁ ὀφειλέτης ἔχει ἐκ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ πληρώσω περισσότερα, θὰ λάβῃς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω. Εἶναι κακὸς δικαιολογητικὸς λόγος, ἀλλὰ εἶναι λόγος ἐπιβαλλόμενος ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε καὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἰμποσιμπίλιουμ νούλα ἐστ δὲν ὑπλιγκάτσιο τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχή, ὁ κανὼν οὗτος θὰ ἐδημιουργεῖτο ἐκ τῶν πραγμάτων, διότι τί θὰ λάβῃς παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος; Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀσφαλίσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι πράγματι εὑρισκόμεθα ἐν ἀδυναμίᾳ ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν μας, συνεζητήσαμεν κατὰ τὸ λεγόμενον μὲ ἀνοικτὰ χαρτιά. Εἴπομεν εἰς αὐτούς. Στείλατέ μας οἱονδήποτε ἀντιπρόσωπον θέλετε νὰ ἐξετάσῃ τὴν οἰκονομικήν μας κατάστασιν, ἦτο δὲ εὐχάριστον ὅτι ὑπέδειξαν τὴν Κ.Τ.Ε., διότι γνωρίζετε ποῖον κῦρος ἔχει ὁ διεθνὴς οὗτος ὀργανισμὸς καὶ εἶναι ἀκόμη εὐχάριστον ὅτι ἀπεστάλησαν πρόσωπα ἐπίσης ἀπολαύοντα διεθνοῦς οἰκονομικοῦ κύρους. Μετὰ τὴν αἴτησιν αὐτὴν προέβημεν εἰς πᾶσαν δυνατὴν προσφορὰν καὶ εἰς τὸ τέλος, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῶμεν ὅτι περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὴν αὐθαίρετον ἡμῶν κρίσιν, ἐφθάσαμεν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναθέσωμεν τὴν κρίσιν αὐτὴν εἰς πρόσωπον κοινῆς ἐμπιστοσύνης. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ κατακριθῶμεν ὅτι δὲν ἔχομεν νὰ πληρώσωμεν, ὅπως δήποτε ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν σημερινῶν μου δηλώσεων.

Ἀλλὰ δὲν δικαιοῦται εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν νὰ κατακριθῇ ἡ Ἑλλάς, ὅτι δὲν ἔδειξεν ὅλον τὸν ὀφειλόμενον ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν της σεβασμὸν καὶ ἀπέναντι τῶν πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεών της.

Τὶ περαιτέρω θὰ γίνῃ δὲν δύναμαι σήμερον νὰ σᾶς εἴπω. Ἡ Ἑλλὰς θεωρεῖ ὅτι ἐξήντλησε πᾶν ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐξηρτᾶτο. Διατρέφει πάντοτε μίαν ἐλπίδα ὅτι οἱ πιστωταί μας καὶ αἱ χῶραι εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουσιν οὗτοι θὰ θελήσωσι νὰ ἀναγνωρίσουν ἐν τέλει τὴν ἄδικον συμπεριφορὰν των ἀπέναντί μας καὶ θὰ ἀναζητήσωσι τὸν προσήκοντα τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ὀφειλομένην λύσιν. Τὸ εὔχομαι ἀπολύτως διότι ἐπαναλαμβάνω νὰ τονίσω, ὅτι συμφέρον τῆς χώρας μας εἶναι νὰ εὑρισκώμεθα εἰς φιλικὰς σχέσεις, μετὰ τῶν πιστωτῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μᾶς ἔδωσαν τὰ χρήματά των καὶ τὰ περισσότερα μάλιστα ἐξ αὐτῶν, εἰς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας εὑρίσκετο ἡ Ἑλλὰς εἰς μεγάλας ἀνάγκας.

Ἀκολούθως ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γίνεται δεκτὸν εἰς τὸ σύνολον τὸ κάτωθι σχέδιον νόμου.

1) «Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ νόμου 9452 ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη» ἔχον οὕτω:

Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ Νόμου 4952, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν)

Ἄρθρον μόνον.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν 1) τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Δ. τῆς 18 Ἰουλίου 1931 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 4952 κλπ.» ὡς τελευταίας πραγματικὸς μισθὸς τῶν ἀπαλλασσομένων Προσέδρων ἢ Πληρεξουσίων Ὑπουργῶν νοεῖται ὁ ἀντιστοιχῶν μισθὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ πρὸς τὸν βαθμὸν αὐτῶν καὶ 2) τῆς δευτέρας περιόδου, τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, τὰ πρόσωπα τὰ δικαιούμενα τριμήνων ἀποδοχῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 13 § 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας» ὑπηρετοῦντα ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπῇ, λαμβάνουσιν, εἰς δραχμάς, μόνον τὸν ἀρχικὸν μισθὸν προστηξημένον λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἴσον πρὸς τὸν ὡς ἄνω μισθόν, ὃν ἐδικαιοῦντο εἰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ἢ τοῦ θανάτου ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ Κέντρῳ ὁμοιόβαθμοί των.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 8 ἰσχύουσι καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀπολυθέντας τῆς ὑπηρεσίας Προσέδρους ἢ Πληρεξουσίους Ὑπουργοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 31ης Αὐγούστου 1926 ἔτους Ν. Διατάγματος καὶ ἀφ' ἧς ἀπελύθησαν.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν» ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Νομ. Διατάγματος «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν)

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 28 Ἰουνου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 168 τεῦχος 1933 (τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔχον οὕτω:

Περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 915 πρακτικὸν τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἐκ τῶν παραγωγικῶν ἔργων Μακεδονίας προκύπτασαι ἥδη γαῖαι διατίθενται πρὸς γεωργικὴν ἀποκατάστασιν ἐγγάμων καλλιεργητῶν γηγενῶν καὶ προσφύγων ὑμόρων καὶ γειτονικῶν πρὸς τὰ ἔργα καὶ ἀνεπαρκῆ ἐχόντων καλλιεργήσιμον ἔκτασιν καὶ μέχρι συμπληρώσεως κλήρου 50 τὸ πολὺ στρεμμάτων. Διὰ τὰς δυναμένας ν' ἀρδευθῶσιν ἐκτάσεις ὁ κλῆρος δύναται νὰ κατέλθῃ καὶ κάτω τῶν 50 στρεμμάτων.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ κλήρου γίνεται μετ' ἔλεγχον τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἀποκαθιστωμένων ὁμόρων καὶ γειτονικῶν καλλιεργητῶν ὑπὸ Ἐπιτροπῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

2. Τῶν τυχὸν ὑπαρχόντων σχεδιαγραμμάτων ὁ ἔλεγχος ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν αὐτῶν Ἐπιτροπῶν ἢ ὑπὸ τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ κατὰ στρέμμα τιμὴ τοῦ παραχωρουμένου συμπληρώματος κλήρου καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, βάσει τιμήματος καθοριζομένου κατὰ περιφέρειας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν κατὰ προσέγγισιν τὰς δαπάνας ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων.

Δι' ἀπορράσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τὸ κατὰ περιφερείας τίμημα μειοῦται κατὰ ποσοστὸν ὁριζόμενον ἐν τῇ αὐτῇ ἀπορράσει.

Ἄρθρον 4.

1. Οἱ δικαιωθέντες συμπληρώματος κλήρου μετὰ τὴν παραχώρησιν εἰς αὐτοὺς τοῦ συμπληρώματος τούτου ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν ἐτησίων ὁσέων ἴσων πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ λαμβανομένων εἰς εἶδος ἐφ' ἑκάστης καλλιεργείας.

Ἐπὶ τῶν καλλιεργειῶν τῶν μὴ ἐχουσῶν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς ἁρμοδίας Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας μεγάλην σημασίαν, τὸ ποσοστὸν καταβάλλεται εἰς εἶδος σίτου ἢ ἀραβοσίτου, ὡς ἐὰν τὰ φυτὰ ταῦτα ἦσαν ἐσπαρμένα ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως.

2. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο καθορίζεται εἰς 25 % τῆς παραγωγῆς, ἐπὶ δὲ τῶν σκαλιστικῶν καλλιεργειῶν εἰς 20 % εἰσπράττεται δὲ εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας, εἴτε ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

3. Τὸ παρ' ἑκάστου εἰς εἶδος καταβαλλόμενον ποσοστὸν ἐκτιμᾶται βάσει τιμῆς μονάδος, ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, φέρεται εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος τοῦ κληρούχου.

4. Ὡς τιμὴ μονάδος λαμβάνεται ἡ καθορισθησομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας τὴν 1ην τοῦ ἑπομένου μηνὸς τῆς ἐνάρξεως τῆς συγκομιδῆς, τιμὴ πολλάκις τοῦ προϊόντος ἐπὶ τόπου κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ Γεωργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 5.

Ἕκαστος τῶν κληρούχων χρεοῦται:

1) Μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ συμπληρώματος κλήρου, ἐξευρισκομένην ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας βάσει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 κατὰ περιφερείας τιμῆς, καὶ ἀναλόγως τῶν διαφόρων κατηγοριῶν (ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγικότητος καὶ θέσεως τῶν γαιῶν). Τῆς καθοριζούσης τὴν ἀξίαν ταύτην κατὰ στρέμμα ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, προηγεῖται γνώμη τοῦ Συμβουλίου Γεωργίας.

2) Μὲ τὴν κατὰ στρέμμα τυχὸν ὑπάρξασαν δαπάνην τοπογραφήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς τε παλαιᾶς ἰδιοκτησίας τοῦ κληρούχου καὶ τῶν παραχωρουμένων συμπληρωμάτων καὶ

3) Τοῦ τόκου ὑπολογιζομένου καθ' ἑξαμηνίαν πρὸς 5 % ἐτησίως.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω συνοικισμοὺς ἡ χωρία δύναται νὰ γίνῃ ἀναδιανομὴ βάσει τῆς κατ' ἀξίαν ἐκτιμήσεως τῶν κλήρων ἐφ' ὅσον τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῶν κληρούχων ζητήσῃ τοῦτο.

Ἄρθρον 7.

Ὁριστικὸν παραχωρητήριον χορηγεῖται μετὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον χρέους τοῦ κληρούχου.

Ἄρθρον 8.

1) Ἡ μὴ αὐτοπρόσωπος, ἀδιάλειπτος καὶ συστηματικὴ καλλιέργειά ὑπὸ κληρούχου ἢ μελῶν τῆς οἰκογενείας του, τοῦ χορηγουμένου συμπληρώματος κλήρου ἐπὶ μίαν τριετίαν ἢ ἡ ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἡμίσεως τῆς ἐκτάσεως ταύτης ἐπὶ μίαν διετίαν καλλιέργεια, συνεπάγεται τὴν ἀφαίρεσιν τούτου καὶ τὴν παραχώρησιν εἰς ἕτερον, ἐφ' ὅσον δὲν κτέβαλε τὰ 3)4 τοῦ

χρέους του, των καταλληθεισών δόσεων θεωρουμένων ως αντιτίμου μισθώσεως.

2) Ειδικόν Διάταγμα θέλει ρυθμίσῃ τας υποχρεώσεις των αποκατεστημένων προς συστηματικήν καλλιέργειαν, ως και τα λοιπά ζητήματα του παρόντος άρθρου.

"Αρθρον 9.

1. Αί κατά τας διατάξεις των προηγουμένων άρθρων μη παραχωρούμεναι γαίαι δύνανται δε να καλλιεργηθώσι γεωργικώς, διαχειριζόμεναι υπό της αρμοδίας του Υπουργείου της Γεωργίας Υπηρεσίας, είτε δι' ενοικιάσεως πολυετούς μέχρι 10 ετών, κατά προτίμησιν εις Γεωπόνους απορίτους μέτοχα ή Άνωτ. Γεωπονικών Σχολών, ή πτυχιούχων Πτηνοτροφικών και άλλων πρακτικών Γεωργικών Σχολών λειτουργουσών δυνάμει του άρθρου 5 του νόμου 2203, ως και απορφάνων αγροτικών οικοτροφείων ή οργανοτροφείων ή απορρίτων Αναγνωστοπουλείου Γεωργ. Σχολής, Αμερικανικής Γεωργ. Σχολής Θεσσαλονίκης, Γεωργ. Σχολής Αμαρουσίου ή Πρακτικών Σχολών αλλοδαπής, τέως αυτοκαλλιεργητάς μέσων ή μεγάλων κτημάτων εν Ελλάδι ή αλλοδαπή ή εις συνεταιρισμούς ή μη, καλλιεργητικάς ή ομάδας συνεταίρων ή ομάδας καλλιεργητών κατ' έκτασιν μέχρι 1.000 στρεμμάτων υποχρεουμένους, όπως συμμορφούνται προς τας υποδείξεις της Υπηρεσίας.

2) Εις τους ούτω επί τριετίαν τουλάχιστον εν συνεχεία ευδοκίμως καλλιεργήσαντας αυτοπροσώπως ή και διά μελών της οικογενείας των δι' αυτεπιστασίας, δύναται να χορηγηθή έκτασις γης ουχί έλαττον των 50, άλλ ουδέ μείζον των 100 στρεμμάτων, ήτις χορηγείται κατά προτίμησιν εις διπλωματούχους Ανωτέρων και μέσων Γεωργικών Σχολών ή πτυχιούχων Πτηνοτροφικών σχολών και άλλων πρακτικών Γεωργικών Σχολών λειτουργουσών δυνάμει του άρθρου 5 του νόμου 2203, ως και εις αποφοίτους Αγρτικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων αναλόγως των μελών της οικογενείας των και της οικονομικής των καταστάσεως.

3) Περί των ούτως αποκαθισταμένων και επί της παραχωρουμένης εκτάσεως αποφαίνεται ο Υπουργός της Γεωργίας μετά σύμφωνον γνώμην Επιτροπής οριζομένης υπ' αυτού εκ των ανωτέρων τεχνικών υπαλλήλων του Υπουργείου της Γεωργίας.

Διά τούτους ισχύουν αί διά τους περισίους κληρούχους διατάξεις του παρόντος ως προς τε την χρέωσιν, την εξόφλησιν του χρέους των, την παραχώρησιν του κλήρου, την έκπτωσιν κλπ.

4) Κατ' εξαίρεσιν εις τας αποξηρανθείσας ήδη γαίας των λιμνών Αματέου και Αρζάν δύναται να ενεργηθή και αποκατάστασις καπνεργατών εχόντων γεωργικήν συνείδησιν εγκριτομένης προς τούτο επάνω μέχρι δραχμών επτά εκατομμυρίων (7000.000). Εκ τούτων προτιμηθήσονται οί ασχοληθέντες κατά καιρούς εις γεωργικάς εργασίας.

5) Άλιείς αποζώντες μέχρι τούδε από την άλιείαν εις τα εκλείποντα ύδατα εν Μακεδονία συνεπεία των έργων, ως και οί αποζώντες από την διοτεχνίαν του ραγουζιού, δικαιούνται γεωργικού κλήρου κατά το πρώτον άρθρον του παρόντος νόμου και το άρθρον 28 του Αγροτικού Νόμου διά την παροχήν του κλήρου εφαρμοζομένης της διαδικασίας του άρθρου 65 του Αγροτικού Νόμου, εφ' όσον υπάρχουν διαθέσιμοι γαίαι.

"Αρθρον 10.

1. Μέχρι της παραχωρήσεως του κατά το άρθρον 1 συμπληρώματος κλήρου ο Υπουργός της Γεωργίος δι' αποφάσεώς του δύναται να επιτρέψη την καλλιέργειαν εις περισίους καλλιεργητάς επί εκτάσεων παραχωρουμένων εκάστοτε δι' εκάστην καλλιεργητικήν περίοδον υπό της αρμοδίας υπηρεσίας έναντι μισθώματος εις είδος όπερ δεν δύναται να είναι ανώτερον του 40ο)ο της παραγωγής διά την περίπτωσιν καθ' ην εκαλλιεργήθησαν αί μισθούμεναι γαίαι υπό της υπηρεσίας ως ούδε των 20ο)ο καθ' ών δεν εξεχερσώθησαν αύται.

2. Το ποσοστόν του εις είδος μισθώματος καθορίζεται υπό του Υπουργού της Γεωργίας μετ' έγγραφον εισήγησιν της αρμοδίας υπηρεσίας, εισπράττεται δε είτε άπ' ευθείας υπό της υπηρεσίας, είτε υπό της Αγροτικής Τραπέζης καταβαλλομένου του αντιτίμου εις χρήμα.

"Αρθρον 11.

Η είσπραξις των δικαιωμάτων του δημοίου επί των ούτω διανεμομένων ή ενοικιαζομένων γαιών και ή διαχείρισις αυτών δύνανται δι' αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας να ανατεθή εις την Α. Τ. Ε.

"Αρθρον 12.

Πάσαι αί λεπτομέρειαι προς εφαρμογήν του παρόντος κανονίζονται διά διαταγμάτων εκδιδομένων μετ' απόψιν των Υπουργών Γεωργίας και Οικονομικών.

"Αρθρον 13.

Αρμοδία διά την εκτέλεσιν του τεχνικού μέρους του παρόντος είναι ή παρά τω Υπουργείω Γεωργίας Β' Διεύθυνσις Γεωργίας ρυθμιζομένης καταλλήλως.

"Αρθρον 14.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το παρόν Ν Διάταγμα υποβληθήσεται προς κύρωσιν εις τα Νομοθετικά Σώματα άμα συνερχόμενα.

Εν Αθήναις τη 28 Ιουνίου 1933.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον
Ο Πρόεδρος
Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τα Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Επίσης γίνεται δεκτόν εις το σύνολον το σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως του από 28 Ιουνίου 1933 Ν. Δ. περί εξασφαλίσεως δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των αποκαλυπτομένων εν Μακεδονία γαιών» ως διωρθώθησαν παρά του Υπουργού της Γεωργίας αί γενόμεναι κατά την συναρμολόγησιν παραλείψεις εις τα άρθρα 9 και 10 αυτού, έχον ούτω :

Περί κυρώσεως του από 28 Ιουνίου 1933 Νομοθετικού Διατάγματος «περί εξασφαλίσεως των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των αποκαλυπτομένων εν Μακεδονία γαιών».

(Ως τροποποιηθή κατά την εφ' άπαξ συζήτησιν).

"Αρθρον μόνον.

Κυρούται το από 28 Ιουνου 1933 Νομοθετικόν Διάταγμα «περί εξασφαλίσεως των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των αποκαλυπτομένων εν Μακεδονία γαιών», δημοσιευθέν εις το υπ' αριθ. 168 του 1933 (Τεύχος Α') φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, έχον ούτω :

Περί εξασφαλίσεως των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των αποκαλυπτομένων εν Μακεδονία γαιών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 77 του Συντάγματος και το υπ' αριθ. 917 πρακτικόν της Γοινοβ. Επιτροπής επί των Ν. Διαταγμάτων, προτάσει του Πμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν.

"Αρθρον 1.

Αί γαίαι, αί αποκαλυφθείσαι και αποκαλυφθησόμεναι εκ της αποξηράνσεως των Δημοσίων λιμνών Αρζάν, Αματέου, Γιαννιτσών και Αχινού ως και εκ των ελών ή ελωδών εκτάσεων διά των εκτελουμένων συμφώνως προς τας από της Σ)βρίου 1925 και 20ου Οκτωβρίου 1928 συμβάσεις του Ελληνικού Δημοσίου μετά των Εταιρειών Φαουντέσιον και Μόνας Ρουλεν έργων, ως συνεπληρώθησαν και τροποποιήθησαν, ανήκουσι κατά πλήρη και αποκλειστικήν κυριότητα και νομήν καθ' όλην αυτών την έκτασιν εις το Δημόσιον τα δε περί τούτων ρυθμίζονται κατά τας ως έπεται διατάξεις.

"Αρθρον 2.

Τα εκ των αποκαλυπτομένων εκτάσεων όρια εξικνούνται μέχρι της γραμμής της ανωτάτης στάθμης των υδάτων αυτής, ως ταύτα καθορίζονται εις τα σχετικά διαγράμματα καταλλήλως των εργολητικών Εταιρειών τα εγκριθέντα δια πράξεως του επί της Συγκοινωνίας Υπουργού.

Επιτροπή απαρτιζομένη εξ ενός γεωπόνου και ενός τοπογράφου οριζομένων υπό του Υπουργού της Γεωργίας και ενός Μηχανικού υπό του Υπουργού της Συγκοινωνίας μετ' επιτόπιον εξέτασιν και λαμβάνουσα υπ' όψιν τα υπάρχοντα τοπογραφικά διαγράμματα καθορίζει οριστικώς τα όρια της κατά το προηγούμενον εδάφιον ιδιοκτησίας του Δημοσίου και τοποθετεί σταθερά σημεία επί της διαχωριστικής ζώνης.

"Αρθρον 3.

Αί εντός της περιοχής διαχωριστικής ζώνης και μέχρι της κατωτάτης στάθμης γαίαι ανήκουσι κατά πλήρη και από κλεστικήν κυριότητα και νομήν εις το Ελληνικόν Δημόσιον.

Εκ των γαιών των εντός της περιοχής διαχωριστικής ζώνης και μέχρι της κατωτάτης στάθμης ευρισκομένων αί βάσει αρχικών τίτλων εκ του Τουρκικού κτηματολογίου αναγνωριζόμεναι ως εξουσιαζόμεναι παρά ιδιωτών αποδίδονται εις τους ιδιώτας τούτους ευθύς ως ήθελεν αναγνωρισθή αυτοίς ή κυριότης κατά τα εν άρθρω 5 αναγραφόμενα. Αί αυταί γαίαι καθ' εκάστην περιοχήν θεωρούνται ενυπόθηκοι υπέρ του Δημοσίου προς εξασφάλισιν του εις βάρος αυτών βεβαιωθησομένου ποσού των εξόδων κατασκευής, επεκτάσεως και βελτιώσεως των εν γένει έργων, του αναλογούντος επί των αναγνωρισθεισών και ανηκουσών εις αυτούς εκτάσεων, της υποθήκης ύφισταμένης εκ της παρούσης διατάξεως ως πρώτης και προνομιακής έναντι πάσης έτέρας απαιτήσεως εγγεγραμμένης ή μη και άνευ εγγραφής εις τα βιβλία των υποθηκών.

Το ανωτέρω ποσόν καταβάλλεται εις ισαρίθμους ετησίας δόσεις εις 10 έτη.

Εις όσους λόγω της εκτελέσεως των έργων αφηρέθησαν γαίαι δύνανται να παρέχωνται δι' αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας ίσης εκτάσεως ή ίσης αξίας τοιαύται υπολογιζομένων των τυχόν χορηγουμένων ή αναγνωριζομένων εις αυτούς αποζημιώσεων.

"Αρθρον 4.

Οί αξιούντες κυριότητα επί χώρου περιλαμβανομένου εντός των κατά το προηγούμενον άρθρον εκτάσεων στηριζομένην επί τίτλων του αυτού άρθρου δέον εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο ετών από της προσκλήσεως γενησομένης παρά του Υπουργείου Γεωργίας διά δημοσιεύσεως εις δύο εφημερίδας της πρωτευούσης και δύο της πόλεως Θεσσαλονίκης να επιδιώξωσι τας αξιώσεις των κατά το άρθρον 5 προσάγοντες τους τίτλους των.

Απράκτου παρερχομένης της αυτής προθεσμίας παραμένει αναφισβήτητος ή επ' αυτών κυριότης του Δημοσίου, αποσβεννυμένης και πάσης οιασδήποτε αξιώσεως τρίτου.

"Αρθρον 5.

Επιτροπή αποτελουμένη εκ των Προέδρου Πρωτοδικών και Εφόρου Θεσσαλονίκης και ενός Τμηματάρχου της Γ.Δ.Γ.Ε.Μ. οριζομένου υπό του Υπουργού της Γεωργίας εξετάζει τους υποβαλλομένους τίτλους και αποφαίνεται περί της κυριότητος των διεκδικουμένων γαιών.

Απορριπτομένων των σχετικών αιτήσεων διεκδικήσεων, ή παρερχομένου εξαμήνου από της αιτήσεως άνευ εκδόσεως σχετικής αποφάσεως, ο διεκδικών δικαιούται να καταφύγη εις τα τακτικά δικαστήρια.

"Αρθρον 6.

Οιαδήποτε κατάστασις κατοχής υπό τρίτου επί των διά των διατάξεων του παόντος προστατευομένων γαιών ουδέν παρέχει δικαίωμα ενδίκου προστασίας, ουδεμιάς αξιώσεως λόγω κατοχής ή νομής αναγνωριζομένης του Δημοσίου άμα δικαιουμένου εις διοικητικήν αποβολήν παντός κατόχου εκ των ως άνω γαιών ούτως μόνον διεκδικητικήν αγωγήν εντός διετίας δύναται να ασκήση ουχί δε να εγείρη προσωρινά μέτρα ή αγωγήν διακατοχής.

"Αρθρον 7.

Η διοίκησις και ή εν γένει διαχείρισις και εκμετάλλευσις των ανωτέρω γαιών ανήκει εις την αρμοδιότητα του Υπουργείου Γεωργίας.

"Αρθρον 8.

Διά την εκτέλεσιν των διατάξεων του παρόντος αναγράφεται εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Γεωργίας υπό ίδιον κεφάλαιον και άρθρον πίστωσις ανάλογος προς τας απαιτουμένας δαπάνας.

"Αρθρον 9.

Διά Διαταγμάτων εκδιδομένων, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, δύνανται αί διατάξεις του παρόντος νόμου να επεκταθούν εν όλω ή εν μέρει και επί αποκαλυφθεισών ή αποκαλυφθησομένων γαιών εξ απηρξάνσεως λιμνών, ελών ή ελωδών εκτάσεων δι' εκτελουμένων ή εκτελεσθησομένων έργων υπό φυσικών ή νομικών προσώπων εκδοχέων των δικαιωμάτων του Δημοσίου εφ' όσον επί των γαιών τούτων το Δημόσιον έχει εμπράγματα δικαιώματα πάσης περί αυτών αποφάσεως Διοικητικών δικαστηρίων θεωρουμένης άκυρου και ουδέν προσθιδούσης δικαίωμα επ' αυτών, εφ' όσον προϋπήρχεν έκκρεμής δίκη ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Διά του αυτού Διατάγματος καθορίζεται και ή σύνθεσις της κατά το άρθρον 5 επιτροπής. Δι' εκτελεσθέντα έργα υπό συνεταιρισμών ή ξυνοικισμών ή ομάδων, τεχνική Επιτροπή οριζομένη υπό του Υπουργού της Γεωργίας κανονίζει την αξίαν των εκτελεσθέντων έργων και πιστώνει μέ αυτήν την μερίδα των εκτελεστών αυτών.

"Αρθρον 10.

Διά Διαταγμάτων προτάσει του Υπουργού της Γεωργίας ορισθήσονται πάσαι αί λεπτομέρειαι διά την εκτέλεσιν του παρόντος νόμου.

Γαίαι εξαιρεθείσαι της διαθέσεως και διανομής, συμφώνως τω άρθρω 3 του Νόμου ΓΑΑ' δεν δύνανται να χρησιμοποιηθώσι θεωρούμεναι αναπαλλοτρίωτοι.

"Αρθρον 11.

Ο παρών νόμος ισχύει από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το παρόν Ν. Διάταγμα υποβληθήσεται προς κύρωσιν εις τα Νομοθετικά Σώματα άμα συνερχόμενα.

Εν Αθήναις τη 28 Ιουνίου 1933.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον
Ο Πρόεδρος
Η. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τα Μέλη
Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Ι. Θεοτόκης, Αλ. Χατζηκυριάκος, Μ. Εβλάμπιος, Στ. Στεφανόπουλος, Κ. Τσαλδάρης.

Συζητουμένου εἴτα του συνόλου του σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ διαθέσεως τῶν πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐλαίου».

Ὁ κ. Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ παρατηρεῖ ὅτι ἔχει παρεισφρύσῃ τυπογραφικὸν λάθος καὶ ἀντὶ τῆς λέξεως «τελικὰ» πρέπει νὰ τεθοῦν αἱ λέξεις «τὰ ὡς ἄνω».

Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Μάλιστα γίνεται δεκτόν. Ὑπάρχουν λάθη καὶ εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 καὶ νὰ διορθωθοῦν.

Γίνεται δεκτὸν ἀκολούθως εἰς τὸ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς ἐλαίου» ὡς διωρθώθη, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς ἐλαίου».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις τὸ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ ἐλαίου» ἔχον ὡς ἀκολούθως :

Περὶ διαθέσεως τῶν προκυψάντων καὶ μελλόντων νὰ προκύψωσι πλεονασμάτων ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς ἐλαίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 5365 προκύψαντα καὶ μέλλοντα νὰ προκύψωσι πλεονάσματα ἐξαγορᾶς τοῦ ἐλαίου διατίθενται ὑπὲρ κοινωφελῶν ἔργων τῶν περιφερειῶν ἐξ ὧν προῆλθον ταῦτα, ἢ ἐπιστρέφονται μερικῶς ἢ ὁλικῶς εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἀναλόγως τοῦ παρ' ἑκάστου ἐξ αὐτῶν παραδοθέντος ἐλαίου.

Ἄρθρον 2.

Εἰδικῶς διὰ τὴν νῆσον Κέρκυραν ἐκ τῶν ἐκ τῆς ἐξαγορᾶς τῶν ἐλαίων προκυψάντων κερδῶν διατίθενται: Δύο ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ ἕλους Κουνουφάϊ τῆς λίμνης Ἀντινιώτσης γενησομένην μέσῳ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας. Ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον διὰ τὰ ἀρδευτικὰ καὶ ἀποστραγγιστικὰ ἔργα Ἀγραφῶν, Στρογγυλῆς καὶ Μεσογῆς καὶ δι' ἕτερα ἐν γένει ἀποστραγγιστικὰ καὶ ἀρδευτικὰ μικρὰ ἔργα ἐκτελεσθησόμενα διὰ τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν Ἔργων Ὑπουργείου Γεωργίας.

Τριακόσιαι χιλιάδες δραχμῶν ὑπὲρ τῶν χαλαζοπλήκτων τῆς νήσου Κερκύρας αἵτινες θέλουσι διανεμηθῆ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν οἰκείων Νομάρχου, Προϊσταμένου Γεωργίας καὶ Διευθυντοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ἀπορωτέρους καλλιεργητὰς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς.

Ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδες πεντακόσιαι ἑβδομήκοντα δρ. διὰ τὴν νῆσον Λέσβον διατεθησόμεναι ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Λέσβῳ ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων καὶ Δήμων καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς διατεθείσης ὑφ' ἑκάστης ποσότητος ἐλαίου.

Διὰ τὸν νομὸν Ρεθύμνης ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες δραχμῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Ρεθύμνης, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰς τοὺς δικαιούχους παραγωγοὺς ἐν ἀναλογίᾳ.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τὴν νῆσον Σάμον καὶ νῆσον Λευκάδα ἡ διάθεσις τῶν πλεονασμάτων κανονίζεται διὰ πράξεως τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐξ τῶν νομῶν Λασιθίου τὰ ὡς ἄνω πλεονάσματα ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς παραγωγούς, τὰ δὲ ποσὰ τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος προβλεπομένων ἐπιστροφῶν διατίθενται ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου Ἁγ. Νικολάου.

Ἄρθρον 4

Αἱ ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ ἐξαγορᾶς ἐλαίου ἀναληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὡς ἔντοκοι δραχμαὶ δύο ἑκατομμύρια καὶ διατεθεῖσαι διὰ τὴν ἀγορὰν ζώων Νέας Μανιεμένης ἐπιστρέφονται ἐντὸς τῆς τρεχούσης χρήσεως ὑπ' αὐτοῦ διατιθέμεναι ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῶν προκυψάντων ἀρχικῶν πλεονασμάτων ὑπὲρ τῶν περιφερειῶν ἐξ ὧν προέκυψαν ταῦτα, ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου πιστωτικοῦ ὑπολοίπου τοῦ λογαριασμοῦ ἐξαγορᾶς ἐλαίου διὰ λογισμῶν τοῦ Δημοσίου διὰ πράξεων τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν διὰ τοὺς ἄνω ὁρισθέντας σκοπούς.

Ἄρθρον 5.

Ἡ δαπάνη τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 21/12/31 κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 5365 εἰσπραττομένη εἰσφορὰ δρ. 1.50 κατ' ὀκᾶν μεταφερομένου ἐλαίου καταργεῖται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔπαυσεν εἰσπραττομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πᾶσα δὲ λεπτομέρεια κανονισθήσεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Τὸ παρὸν Νομοθ. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1933

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη
Σ. Ταλιαδούρος, Ι. Ράλλης, Ι. Θεοτόκης, Ἀλ. Χατζηκυριάκος, Μ. Εὐλάμπιος, Στ. Στεφανόπουλος, Κ. Τσαλδάρης.

Προκειμένου νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς» ὁ κ. *Θ. Χαβίνης* καὶ ὁ κ. *Γ. Καφαντάρης* ζητοῦν ὅπως ἡ συζήτησις αὕτη ἀναβληθῇ δι' αὔριον, δεδομένου ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγου διενεμήθησαν τὰ ἀντίτυπα τῆς προτάσεως καὶ δὲν ὑπῆρξε καιρὸς πρὸς μελέτην των.

Πρόεδρος. Τότε ἂς κάμῃ τὴν εἰσήγησίν του ὁ κ. εἰσηγητὴς καὶ γίνεται αὔριον ἡ συζήτησις.

Θ. Χαβίνης καὶ ἄλλοι βουλευταί. Μάλιστα.

Οἱ ***κ.κ. Σ.Τσακόπουλος*** (Ὑπ.Ὑγ.)καὶ ***Δ.Δοβέρδος*** (Ὑπ. Οἰκ.) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἱδρύσεως καὶ ὀργανώσεως νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαϊκὸν νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν» καὶ παρακαλοῦν νὰ κηρυχθῇ τοῦτο ὑπηρεσιακόν.

Κ. Κορόζος. (εἰσηγητὴς). Τυγχάνων μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς διαρκοῦς ἐπιτροπῆς ἐδέχθην τὴν ἐντολὴν ὅπως μελετήσω καὶ ἐξηγήσω πρὸς τὴν Βουλὴν τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις τοῦ κανονισμοῦ ταύτης, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις περὶ προσωπικοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς, διὰ τὰς ὁποίας ἀπὸ τῶν πρώτων συνεδριάσεών της ἡ ἐπιτροπὴ κατεῖδε τὴν ἀνάγκην τῆς ριζικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως αὐτῶν. Τὴν πρὸς τοῦτο ἄλλως τε ἀνάγκην ὑπέδειξαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ προϊστάμενοι τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς οἵτινες κληθέντες ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ἀνωμολόγουν ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη λήψεως μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν μέλλουσαν εὐ-

ρυθμον λειτουργίαν αὐτῶν. Λαβόντες κυρίως ὑπ' ὄψει τὰς ἀντιλήψεις αὐτῶν τούτων τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν ἐχωρήσαμεν πρὸς τὸ ἔργον μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ἀποτέλεσμα τῆς μελέτης καὶ ἐρεύνης μας ὑπῆρξεν ὅτι ἡ σύνθεσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς μὲ τὸν ἰσχύοντα ἤδη Κανονισμὸν αὐτῆς δὲν ἀντεπεκρίνετο πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν. Πλήρης ἦτο ἡ ἔλλειψις τῆς συνοχῆς τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιζημία ἡ διαίρεσις τῶν τριῶν διευθύνσεων τῶν Γραφείων, τῶν στενογράφων καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς, δημιουργοῦσα πραγματικὴν ἀνωμαλίαν καὶ ἔλλειψιν πειθαρχίας, λόγῳ τῆς ἀνυπαρξίας ἑνιαίας διευθύνσεως. Λαβόντες ὅθεν ὑπ' ὄψει τὰς ὑποδείξεις τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν ἐπεφέραμεν τὰς δεούσας τροποποιήσεις.

Καὶ πρῶτον, ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον τὴν σύστασιν θέσεως Γενικοῦ Γραμματέως ἐν τῇ Βουλῇ. Δεύτερον συνεκροτήσαμεν τὰς ὑπηρεσίας τῆς Βουλῆς ὑπὸ 4 ἀναλόγους καὶ ἀριθδίας κατ' εἶδος τῶν ἐργασιῶν διευθύνσεις. 1) Τὴν διεύθυνσιν τῶν νομοθετικῶν καὶ νομοπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν. 2) Τὴν Διεύθυνσιν τῆς στενογραφικῆς ὑπηρεσίας. 3) Τὴν διεύθυνσιν τοῦ Προσωπικοῦ καὶ 4) Τὴν διεύθυνσιν τῆς Βιβλιοθήκης. Καὶ τὴν μὲν διεύθυνσιν τῶν νομοθετικῶν καὶ νομοπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν ἐνισχύσαμεν διὰ τοῦ μείζονος μέρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς καθόσον εἰς ταύτην ὑπηγάγομεν ἅπασας τὰς ὑπηρεσίας τὰς σχετικὰς μὲ τὸ νομοθετικὸν ἔργον τῆς Βουλῆς. Αὐξήσαμεν δὲ κυρίως ἐν τῇ Διευθύνσει ταύτῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος ἐπιτροπῶν, ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι τοῦ τμήματος ἐδικαιολόγουν τοῦτο.

Τὴν Διεύθυνσιν τῆς στενογραφικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν μας δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐνισχύσωμεν ἀρκούντως συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις ταύτης, θέλομεν ὅμως ἐνισχύσῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προστιθεμένων μονίμων γραφέων.

Ἐπίσης τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς θὰ ἐνισχύσωμεν διὰ ἀριθμοῦ γραφέων ὡς θὰ ἐνισχυθῇ καὶ πᾶσα ἄλλη ὑπηρεσία τῆς Βουλῆς ὁσάκις παρίσταται ἐξαιρετικὴ ἀνάγκη.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Κ. Κορόζος*** περιέγραψε τὴν κατάστασιν ὡς εἶχε διαρρυθμισθῇ αὕτη κατὰ τὸ παρελθὸν ὁπότε ὡς βεβαιοῦσι καὶ αἱ ὑπηρεσίαι πλῆθος ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων προσελαμβάνοντο ἑκάστοτε εἰς τὴν Βουλὴν ἐπιβαρυνομένου τοῦ Προϋπολογισμοῦ μὲ σημαντικὰ ποσὰ ὡς κατὰ τὸ ἔτος 1931 μὲ 550,298.80 ο)ο χωρὶς ἐν τῇ πράξει νὰ προσκομίζεται οὐδεμία ὠφέλεια. Καθότι παρὰ τοὺς ὑπερεξήκοντα τοιούτους ἐκτάκτους ὑπαλλήλους αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Βουλῆς διαμαρτύρονται εἴτε διότι οἱ διοριζόμενοι ἔκτακτοι οὐδέποτε ἐνεφανίζοντο εἰς αὐτὰς εἴτε διότι ἦσαν ἀνίκανοι ἐλλείψει προσόντων. Ἐξηγεῖ κατόπιν τὰ τῆς ὀργανώσεως τῆς Διευθύνσεως τοῦ προσωπικοῦ, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῶν ὡρῶν τῆς ἐργασίας καὶ οὕτω ἡ πειθαρχία θὰ ἐπανέλθῃ ὡς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων. Ἀνέλυσεν ἀκολούθως τὰ τῆς συστάσεως γραφείου κομμάτων τοποθετουμένου παρ' ἑκάστῳ ἀρχηγῷ Κόμματος καὶ καθ' ὑπόδειξιν τούτου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου μὴ μονίμου ἵνα μὴ στερεῖται ὁ ἀρχηγὸς Κόμματος τῆς εὐκαιρίας νὰ παρακολουθῇ δι' ὑπαλλήλου τῆς ἐμπιστοσύνης του τὰς ἐργασίας τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Βουλῆς. Ἀναφέρει ἀκολούθως ἐπουσιώδεις τινας τροποποιήσεις καὶ ἐπανορθώσεις ἀδικιῶν αἵτινες ἐξ ἀβλεψίας ἢ ἐκ στενότητος ἀντιλήψεως πολλάκις τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς βάρος κατωτέρων ὑπαλλήλων συμβαίνουσι συνήθως καὶ ἐξετάζει τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς ὁ ὁποῖος ἐν συνόλῳ δὲν θὰ ὑπερβῇ τὸν τοῦ λήξαντος ἔτους. Τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ 1932-1933 ἀνέρχεται εἰς τριάκοντα ἑκατομμύρια περίπου ἐνῷ ὁ τῆς τρεχούσης χρήσεως θὰ ἀνέλθῃ εἰς εἴκοσι ἐννέα ἑκατομμύρια πεντακοσίας χιλιάδας λόγῳ περικοπῆς ἀδικαιολογήτων δαπανῶν. Ἀναφέρεται ἀκολούθως εἰς τὰς ἐπερχομένας τροποποιήσεις διὰ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ ἰδίου περιεχομένου διαφόρων ἄρθρων καὶ ἀναλύει τὴν καινοτομίαν ἡ ὁποία ἐπέρχεται διὰ τοῦ νέου κανονισμοῦ πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐννοίας τῶν ἀρχηγῶν τῶν πολιτικῶν μερίδων. Βάσις τῶν σκέψεων μας, λέγει ὁ κ. ***Κ. Κορόζος,*** ὑπῆρξεν ὅπως ὡς ἀρχηγὸς μιᾶς πολιτικῆς μερίδος θεωρεῖται ὁ ἀναγνωριζόμενος ἀπὸ ἀριθμὸν βουλευτῶν ἱκανὸν νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὴν μερίδα ταύτην νὰ ἐκπροσωπῆται εἰς τὰς μικτὰς ἐπιτροπάς, τῶν Νομοθετικῶν Ἐξουσιοδοτήσεων καὶ νὰ συμβάλλῃ εἰς τὸ παρ' αὐτῶν ἀσκούμενον Νομοθετικὸν ἔργον.

Ι. Κούνδουρος. Ἐὰν ἕνας πολιτευτὴς ἐπὶ δύο Βουλευτικὰς περιόδους ἐχρημάτισεν ἀρχηγὸς Κόμματος ἠμπορεῖ νὰ παραμένῃ τοιοῦτος.

Κ. Κορόζος. Εἶναι καὶ αὐτὸ μία ἄποψις. Πάντως ἀφετηρία τῶν σκέψεων μας ἦτο ὅτι διὰ νὰ εἶναι τις ἀρχηγὸς κόμματος πρέπει ν' ἀναγνωρίζεται παρ' ἀριθμοῦ τινος βουλευτῶν τοιούτου τοιαύτης ὅσον εἶναι τὸ κατώτατον κατὰ τὸ σύνταγμα ὅριον τὸ παρέχον τὴν δυνατότητα νὰ ἐκπροσωπῆται τὸ κόμμα εἰς τὴν Μικτὴν Ἐξουσιοδοτικὴν Ἐπιτροπήν. Πάντως νὰ πρόκηται περὶ μιᾶς ὑπολογισίμου πολιτικῆς δυνάμεως.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καθορίζον ὡς κατώτερον ὅριον συγκροτήσεως τῶν μικτῶν ἐπιτροπῶν τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὸ 10ον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν παρέχει τὸ δικαίωμα ὅπως αὐταὶ συγκροτοῦνται ἐνίοτε καὶ δι' ἀριθμοῦ πολὺ μεγαλειτέρου ὥστε ἡ καθιερουμένη βάσις τῶν 10 βουλευτῶν νὰ δύναται νὰ μειοῦται εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀκόμη, ἐπειδὴ δὲ θὰ ἐδημιούργει ὡς διατυποῦται ἐν τῇ προτάσει τὸ σχετικὸν ἄρθρον ἀμφιβολίας καὶ ἀμφιδητήσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τροποποιοῦμεν τὸ σχετικὸν ἄρθρον 7 καθορίζοντες ὅτι πάντως ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν τῶν ἀναγνωριζόντων ἀρχηγόν τινα πολιτικῆς μερίδος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὀλιγώτερος τῶν 10. Ἐπίσης ἀρχηγοὶ πολιτικῶν μερίδων θεωροῦνται οἱ ἀναγνωρισθέντες εἰς προγενεστέραν βουλευτικὴν περίοδον ὡς τοιοῦτοι ὑπὸ 30 τοὐλάχιστον βουλευτῶν ἢ οἱ διατελέσαντες πρόεδροι κυβερνήσεων. Διότι θὰ ἦτο ἀδικία ἐὰν ἐστερούμεν τούτους τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προβλεπομένων καὶ ἀπονεμομένων προνομίων εἰς ἀρχηγὸν πολιτικῆς μερίδος. Τοιαῦται, ἐπιλέγει, εἶναι αἱ τροποποιήσεις ἃς εἰσηγῆται ἡ Ἐπιτροπὴ Κανονισμοῦ.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 1933 Συμβάσεως Συνδιαλλαγῆς, Διαιτησίας καὶ Δικαστικοῦ Διακανονισμοῦ».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀδδὶς—Ἀμπέμπα τῇ 23ῃ Μαρτίου 1931 (Μεγαβὶτ 1925) συμπληρωματικῆς συμφωνίας».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας πρὸς ἀμοιβαίαν παραχώρησιν τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους διὰ τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν»

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διαλύσεως συμβάσεων συνομολογηθεισῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιωτῶν», ὁ κ. ***Γ. Ἐξηντάρης*** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ διότι ἔχει δώσει ὑπόσχεσιν ὁ κ. Εἰσηγητὴς ὅτι πρὸ τῆς ψηφίσεως θὰ ἔδιδε τὰς πληροφορίας ποὺ ἐζητήθησαν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός), Δὲν ἔχομεν, λέγει, δυσκολίαν νὰ ἀναβληθῇ, ἂν καὶ δὲν γνωρίζω πόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία τοῦ εἰσηγητοῦ οὔτε καὶ ἂν ἠμποροῦν νὰ δοθοῦν αἱ ἐξηγήσεις ποὺ ἐζητήσατε.

Μεθ' ὃ τὸ νομοσχέδιον ἀναβάλλεται.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραδοσίτου καὶ κριθῆς» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Φ. Ζαΐμη, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς», δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 431 τῆς 14-12-1932 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τ. Α'.) οὗτινος τὸ κείμενον ἕπεται, ἔχον ὡς ἑξῆς :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1932 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τούτῳ καταρτισθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται μέχρι τέλους Μαΐου 1933 ἡ ἀτελὴς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ καὶ λοιποῖς πορμαρτοῦσι φόροις εἰσαγωγὴ ποσοτήτων ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς προοριζομένων ὅπως διατεθῶσι πρὸς διατροφὴν τῶν πληθυσμῶν διαφόρων περιφερειῶν τοῦ Κράτους, διατελουσῶν εἰς ἀναφαιρέτητον οἰκονομικὴν δυσχέρειαν ἢ ποιμνίων ἢ κτηνῶν στερουμένων φυσικῆς νομῆς.

Τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ οὕτως εἰσαχθησομένου ἀραβοσίτου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 75.000 τόννους, τῆς δὲ κριθῆς τοὺς 5.000 τόννους.

Ἡ ἀτέλεια ἢ τὸ ποσοστὸν τῆς ἐλαττώσεως τοῦ δασμοῦ θέλει ὁρισθῇ διὰ Διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας.

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ποσοτήτων γενήσεται διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἥτις θέλει προμηθευθῇ ταύτας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἴτε ἀπ' εὐθείας κατόπιν ἐγκρίσεως τῶν τιμῶν ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας εἴτε διὰ μεσαζοντικῶν δημοπρασιῶν ἐνεργουμένων ἐν Ἑλλάδι. Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡ προμήθεια δύναται νὰ γίνῃ κατὰ προτίμησιν ἐκ χωρῶν μεθ' ὧν λειτουργοῦσιν ἤδη συμψηφιστικὰ γραφεῖα ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῇ Ἑλληνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρον 3.

Ἐπιτρέπεται ἡ συνομολόγησις συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς ἡ τελευταία θ' ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀγοράζῃ παρὰ τῶν παραγωγῶν ἐγχώριον ἀραβόσιτον διατιθέμενον καὶ τοῦτον καθ' ὃν τρόπον θέλει διατίθεσθαι καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαχθησόμενος ἀραβόσιτος. Ἡ σύμβασις θὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὴν τιμὴν εἰς ἣν θ' ἀγοράζηται ὁ ἀραβόσιτος οὗτος.

Ἄρθρον 4.

Αἱ περιφέρειαι περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρον 1 ἐδαφ. 1 τοῦ παρόντος θέλουσι καθορίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας. Διὰ τῶν ἰδίων ἀποφάσεων δύνανται νὰ συνιστῶνται ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μεμακρυσμένων περιοχῶν ἀποθῆκαι συγκεντρώσεως καὶ διοθέσεως ἀραβοσίτου εἰς κεντρικοὺς κόμβους ὁδικῶν συγκοινωνιῶν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θέλει ἀναλάβει τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἀγορασθησομένου κατὰ τὰ ἄρθρα 1—3 τοῦ παρόντος ἀραβοσίτου τοῖς μετρητοῖς, εἴτε διὰ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μέσων αὐτῆς, εἴτε δι' ἐμπόρων ἐγχωρίων προϊόντων ἢ παντοπωλῶν ἐχόντων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἄδειαν ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος, εἴτε ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς καταναλωτὰς κατ' ἄτομα ἢ δι' ἐπιτροπῶν συνιστωμένων κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὁρισθησόμενα.

Ἡ τιμὴ τῆς ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πωλήσεως τοῦ ἀραβοσίτου ἐγχωρίου ἢ ἀλλοδαποῦ εἰς τοὺς τόπους τῆς παρ' αὐτῆς διαθέσεως. Θέλει καθορίζεσθαι ἑκάστοτε κεχωρισμένως καθ' ἕκαστον τόπον διαθέσεως, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καλύπτῃ τὰ μέσα ἔξοδα κτήσεως τοῦ τε ἐγχωρίου καὶ τοῦ ἀλλοδαποῦ ἀραβοσίτου, τὰ τυχὸν μειωμένα εἰσαγωγικὰ τέλη, τὰς δαπάνας μεταφορᾶς, τὴν φύραν ἢ τυχὸν βλάβην τοῦ ἐμπορεύματος καὶ τὴν προμήθειαν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὁριζομένην διὰ συμφωνίας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δημοσίου μέχρις 1 ο)ο.

Ἡ τιμὴ τῆς διὰ τῶν ἐμπόρων διαθέσεως θὰ περιλαμβάνῃ ἐπὶ πλέον τὰς δαπάνας τῆς μέχρι τοῦ τόπου πωλήσεως μεταφορᾶς καὶ τὸ κέρδος τοῦ ἐμπόρου, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν διατιμήσεως καθοριζόμενα ὅρια.

Ἄρθρον 6.

Ἡ εἰς τὴν κατανάλωσιν διάθεσις τοῦ κατὰ τὸ παρὸν προμηθευθησομένου ἀραβοσίτου γενήσεται κατὰ τρόπον λεπτομερέστερον ὁρισθησόμενον δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας. Διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων θέλουσι καθορίζεσθαι λεπτομερῶς καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐμπόρων πρὸς τήρησιν εἰδικῶν βιβλίων καὶ δικαιολογητικῶν διαθέσεως. Πᾶσα παράβασις τῶν περὶ τιμῆς ἀποφάσεων θέλει τιμωρεῖσθαι κατὰ τὰς περὶ αἰσχροκερδείας διατάξεις. Πᾶσα προπώλησις ἀπαγορεύεται ἐπὶ ταῖς ποιναῖς τῆς ἀποκρύψεως κατὰ τὴν περὶ αἰσχροκερδείας νομοθεσίαν.

Ἄρθρον 7.

Αἱ περὶ ἀραβοσίτου διατάξεις ἐφαρμόζονται ἅπασαι καὶ ἐπὶ κριθῆς.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα θέλει ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Δεκεμβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι ΡΑΛΛΗΣ, Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ, Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ, Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ, Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Γ. ΣΤΡΑΤΟΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἰουνίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2203 «περὶ κατωτέρων γεωργικῶν σχολῶν» ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἰουνίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ Νόμου 2203 «περὶ κατωτέρων σχολείων».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ νομοθ. Διάταγμα τῆς 17 Ἰουνίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2203 «περὶ κατωτέρων γεωργ. σχολείων» ἐκδοθὲν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν διαταγμάτων. καὶ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 168 τεῦχος Α' τῆς 30 Ἰουνίου 1933 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἔχον ὡς ἑξῆς:

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Νόμου 2203 περὶ κατωτέρων γεωργικῶν σχολείων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 906 πρακτικὸν τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων. προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

1. Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 2203 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Τὸ προσωπικὸν ἑκάστου κατωτέρου πρακτ.κοῦ Γεωργικοῦ Σχολείου ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς γεωπόνου Πτυχιούχου Ἀνωτέρας Γεωργικῆς Σχολῆς ὡς Διευθυντοῦ, ἑνὸς ἢ δύο εἰδικῶν περὶ τοὺς κλάδους τοὺς χαρακτηρίζοντας τὸ σχολεῖον, ἐὰν ἑνὸς δημοδιδασκάλου ἢ πτυχιούχου τῆς Φιλολογίας ἢ Θεολογίας, ἐὰν δύο ἐπιμελητῶν γεωπόνων μέχρι τριῶν τακτικῶν ἐργατῶν καὶ δύο τὸ πολὺ φυλάκων.

Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου Νόμου ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς:

Σχολείου ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς γεωπόνου Πτυχιούχου Ἀνωτέρας Γεωργικῆς Σχολῆς ὡς Διευθυντοῦ ἑνὸς ἢ δύο εἰδικῶν περὶ τοὺς κλάδους τοὺς χαρακτηρίζοντας τὸ σχολεῖον, ἐξ ἑνὸς δημοδιδασκάλου ἢ πτυχιούχου τῆς φιλολογίας ἢ Θεολογίας, ἐὰν δύο ἐπιμελητῶν γεωπόνων μέχρι τριῶν τακτικῶν ἐργατῶν καὶ δύο τὸ πολὺ φυλάκων.

Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου Νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Ὁ δημοδιδάσκαλος ἢ πτυχιοῦχος τῆς Φιλολογίας ἢ Θεολογίας διορίζεται μὲ ἀντίστοιχον πρὸς τὸν βαθμόντου μισθόν, δικαιομενος τῶν αὐτῶν ὡς καὶ οἱ ὁμοιόβαθμοί του, προαγωγῶν καὶ προσαυξήσεων μισθοδοσίας.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1934.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. Ταλιαδοῦρος, Ι. Ράλλης, Ι. Θεοτόκης, Ἀλ. Χατζηκυριάκος, Μ. Εὐλάμπιος, Στ. Στεφανόπουλος, Κ. Τσαλδάρης.

Ἀκολούθως γίνονται δεκτὰ εἰς κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5411 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σ)βρίου 1931 Ν Δ. περὶ ἀγορᾶς ἐμπορευσίμων καπνῶν παρὰ παραγωγῶν καὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1931 ὑπ' ἀριθ. 442 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 21 Δ)βρίου 1932 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ παραδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 50000 ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας 50 ἑκατ. δρχ. δανείου ἀποζημιώσεως ἀνταλλαξίμων κ.λ.π.».

Συζητουμένου εἰς α', κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου» ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τροποποιήσεων ὅλου τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου ἀλλὰ μόνον περὶ τοῦ μέρους αὐτοῦ τοῦ ἀφορῶντος τοὺς ἀδιαθέτους κλήρους. Ἐπομένως μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο θὰ ἐπεκταθῇ ἡ συζήτησις καὶ κάθε ἄλλη τροπολογία πέραν τοῦ θέματος τούτου ὀρθὸν εἶναι νὰ μὴ ὑποβληθῇ, διότι δὲν θὰ γίνῃ δεκτή. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τροποποιήσεις τοῦ ὅλου ἀγροτικοῦ νόμου ἐπεξεργάζεται ἤδη ἡ ὑπηρεσία κατ' ἐντολήν του γενικὰς τροποποιήσεις, ὁπότε θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ὑποβάλουν οἱ κύριοι βουλευταὶ τὰς τροπολογίας. σήμερον ὅμως θὰ συζητηθοῦν τροπολογίαι σχετικαὶ μὲ τοὺς ἀδιαθέτους κλήρους.

Δ. Χατζηγιάννης. Θὰ περιορισθῶ λέγει εἰς τὸ θέμα τῶν κλήρων. Δύο συστήματα ἐπεκράτησαν δι' αὐτούς. Τὸ πρῶτον ἦτο ἀνατεθειμένον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας καὶ τὸ δεύτερον εἰς μίαν ἐπιτροπὴν ἀπὸ 1 δικαστὴν καὶ 2 γεωπόνους. Κατ' ἀρχὰς παρεξηγήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος περὶ κινητῆς περιουσίας τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἐπηκολούθουν διαγραφαὶ κληρούχων ἐπειδὴ οὗτοι ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν φιλεργίαν ηὐξήσαν κατά τι τὸν ἀριθμὸν τῶν μικρῶν ἢ μεγάλων ζώων των. Ἔγιναν εἰσηγήσεις καὶ διεγράφησαν ἄλλοι κληροῦχοι διότι εἶχαν φυτεύσει μερικὰ στρέμματα ἀμπέλου καὶ ἐθεωρήθησαν ἢ ἀμπελουργοὶ ἢ ἐπαγγελματίαι, διότι ἤσκουν καὶ ἐπικουρικόν τι ἐπάγγελμα.

Δ. Τσιῶκος. Ἡ ἐπιτροπὴ ἢ ἐπιτόπιος πάντως εἶναι ἀριμοδιωτέρα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον.

Δ. Χατζηγιάννης. Ναί, ἀλλὰ θὰ προτείνω ἓν ἄλλο σύστημα. Προτείνω δηλαδὴ νὰ σταματήσῃ ἐπὶ τέλους ἡ φάμπρικα τῶν διαγραφῶν καὶ νὰ ἀναστα\ῇ ἐπὶ μίαν τριετίαν πᾶσα διαγραφὴ κληρούχων. Κίνδυνος νὰ μὴ καλλιεργηθοῦν οἱ κλῆροι δὲν ὑπάρχει. Ἐὰς τὸν νομὸν Λαρίσης μετὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἡ καλλιέργεια ηὐξήθη κατὰ 300.000 στρέμματα ἤτοι κατὰ 20 ο)ο καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν ἡ καλλιέργεια ηὐξήθη κατὰ 51 ο)ο. Διὰ τοῦτο τονίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ τριετὴς ἀναστολὴ τῶν διαγραφῶν.

Θ. Χαβίνης. Καὶ ἀκόμα ὅταν δὲν τὸ καλλιεργεῖ ;

Δ. Χατζηγιάννης. Ὄχι, τότε νὰ ἐκπίπτῃ. Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως προτείνω νὰ ἀφίσωμεν κριτὰς καὶ ἐλεγκτὰς τοὺς ἰδίους κληρούχους, ἵνα ἐν συνελεύσει τῶν ἰδίων ἀποφασίζεται ἡ διάθεσις τῶν κλήρων. Ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι παράπονα τότε νὰ ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαλλοτριώσεως ἢ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας. Ἐὰν κ. Ὑπουργέ, τονίζει, ἐμμείνετε εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐπιτροπῆς τότε δι' ἑκατὸν στρέμματα διαθέσιμα θὰ καλοῦνται 300 ἐξοδεύοντες ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ 25 δραχ. ἕκαστος διὰ παράβολον.

Δ. Τσιῶκος. Αὐτὸ διωρθώθη διότι εἰς τὸ ἄρθρον 10 ἔγινε προσθήκη κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τοὺς ἀδιαθέτους κλήρους καλοῦνται οἱ κληρονόμοι τῶν ἀποθανόντων οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς θὰ εἶναι ὀλίγοι.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργίας). Εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν διατάξεων περὶ ἀδιαθέτων κλήρων μᾶς ἤγαγε τὸ διαπιστωθὲν ὅτι ἐν Θεσσαλίᾳ εἶναι περὶ τὰς 60.000 στρέμ. ἀδιάθετα.

Δ. Χατζηγιάννης. Δὲν ἀρκοῦν αὐτά, διότι ἡ στενότης γῆς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ πρέπει νὰ τὴν θεραπεύσωμεν διὰ τῆς ἐκτελέσεως ὅλων τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος ὥστε ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου νὰ παραταθῇ ἐπὶ μίαν ἀκόμη πενταετίαν. Τοιαύτην πρότασιν, ἐπιλέγει θὰ ὑποβάλωμεν μετ' ἄλλων βουλευτῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Β. Ἀποστολίδης. Συντασσόμενος πρὸς τὴν γνώμην τοῦ

ἐκ Λαρίσης κ. συναδέλφου ὑποστηρίζω ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ προστατευθοῦν περισσότερον οἱ κληροῦχοι. Εἶναι προφανῶς ἄδικον τὸ μέτρον τοῦ νὰ κηρύσσωνται ἔκπτωτοι τῶν κλήρων των ὅσοι τῶν κληρούχων συνέρχη νὰ μὴ καλλιεργήσωσι προσωπικῶς ἐπὶ δύο ἔτη, χωρὶς ἐν τούτοις οἱ κλῆροι νὰ μείνουν ἀκαλλιέργητοι διότι ἐκαλλιεργήθησαν ὑπὸ τρίτων. Ποῖος γεωργὸς δὲν θέλει νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ζήσῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας του; Τὸ νὰ μὴ καλλιεργῇ προσωπικῶς σημαίνει ἀδυναμίαν προερχομένην ἀσφαλῶς, ἀσφαλέστατα ἀπὸ δυσχερείας οἰκονομικάς. Θὰ ἤρθω ὡς παράδειγμα κληρούχους τῶν χωρίων Κανάλια, Κάπουρνα καὶ Κερασιά, οἱ ὁποῖοι κάτοχοι ἀπὸ 15 καὶ 20 ἐτῶν κλήρων, ἐκινδύνευσαν νὰ τοὺς χάσουν καὶ ἀκόμη δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν τοὺς κρατοῦν διότι συνεπείᾳ τῆς γνωστῆς τῶν τελευταίων ἐτῶν ἀφορίας δὲν ἠδυνήθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη νὰ τοὺς καλλιεργήσουν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπ. Γεωργίας) Δὲν θὰ τοὺς χάσουν τοὺς κλήρους, διότι τὸν Ὀκτώβριον θὰ τοὺς καλλιεργήσουν.

Β. Ἀποστολίδης. Παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὴν Βουλὴν νὰ συντρέξῃ τοὺς κληρούχους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι κινδυνεύουν νὰ χάσουν πλὴν τῶν καταβεβλημένων δόσεων καὶ τὰ χωράφια των, τὰ μέσα δηλαδὴ τῆς ζωῆς των, καὶ νὰ συμψωνήσῃ εἰς τὴν χορήγησιν τριετοῦς προθεσμίας ἀπὸ σήμερον πέραν τῆς ὁποίας νὰ γνωσθῇ εἰς ὅλους τοὺς ἀγρότας κληρούχους ὅτι δὲν θὰ χωρήσῃ καμμία ἐπιείκεια καὶ οὐδεὶς οἶκτος. Ἐργάσθησαν κ. βουλευταί οἱ κληροῦχοι καὶ περιποιήθησαν τὰ κτήματά των καὶ ἐφύτευσαν δένδρα. Ὣς τώρα εἶναι λογικὸν νὰ τὰ ἐγκαταλείψουν διότι ἐπὶ διετίαν δὲν τὰ ἐκαλλιέργησαν προσωπικῶς ; Προτείνω ἐπίσης ὅπως προκειμένου νὰ παρέχηται κλῆρος τὴν βαρύνουσαν γνώμην νὰ ἔχουν οἱ συνεταιρισμοί. Αὐτοὶ νὰ προτείνουν τοὺς δικαιουμένους νὰ λάβουν τὸν κλῆρον ποὺ πρόκειται νὰ διατεθῇ διότι αὐτοὶ γνωρίζουν καὶ πρόσωπα καὶ πράγματα κάλλιον καὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ τῶν γεωπόνων. Εἶναι ἄλλως τε τοῦτο καὶ δημοκρατικὸν καὶ συμφέρον πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπ. Γεωργίας). Δὲν εἶναι δυνατὸν αὐτὸ διότι θὰ πιασθοῦν μεταξύ τους.

Δ. Τσιῶκος. Τὸ ἄρθρον 10 προνοεῖ περὶ ὅλων αὐτῶν.

Θ. Χαβίνης. Ἐφ' ὅσον, λέγει, ἐδηλώθη ὅτι δὲν πρόκειται νὰ γίνουν δεκταὶ τροπολογίαι τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου θὰ περιορισθῶ εἰς τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων περὶ τῶν ἀδιαθέτων κλήρων. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 γίνεται ἀντικατάστασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεως δι' ἄλλης. Τοῦτο δὲν τὸ θεωρῶ ὀρθόν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Μὰ δὲν συνέρχεται ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαλλοτριώσεων τακτικά. Ἔχομεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν 60.000 στρέμματα ἀδιάθετα καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὰ δώσωμεν.

Θ. Χαβίνης. Ὅλα τὰ κτήματα εἶναι ὀλίγα. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὴν ἔκπτωσιν τῶν κληρούχων, λόγῳ μὴ καλλιεργείας τοῦ ἡμίσεως κλήρου δὲν βλέπω, διατὶ θὰ γίνονται ἔκπτωτοι οἱ μικροὶ ἀγρόται καὶ θὰ μένουν ἀσύδοτοι αἱ γεωπόνοι, οἱ λαβόντες γαίας καὶ ἐνοικιάζοντες αὐτάς. Περὶ τῆς διορθώσεως τοῦ ἀτόπου τούτου ὑποβάλλω, λέγει, σχετικὴν τροπολογίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς χορηγήσεις κλήρων εἰς τοὺς ἀποφοίτους τῶν ἀγροτικῶν Οἰκοτροφείων, ἐγώ, λέγει, πάντοτε ἀντέτεινα, διότι ἐφόσον ὑπάρχουν πραγματικοὶ γεωργοὶ πρὸς ἀποκατάστασιν, δὲν βλέπω διατὶ νὰ στεροῦνται οὗτοι, διὰ νὰ πάρουν κλῆρον οἱ ἀπόφοιτοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι νεώτατοι τὴν ἡλικίαν. Προτείνω λοιπὸν νὰ εἶναι τοὐλάχιστον εἴτε ἀπὸ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν, ἢ ἐγκάτοικοι.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἠμπορεῖ νὰ θέσωμεν «προτιμωμένων τῶν ἐγκατοίκων κλπ.».

Θ. Χαβίνης. Πρέπει ἐξ ἄλλου, συνεχίζει, νὰ συμβιβασθῇ ἡ διάταξις τοῦ Νομοσχεδίου μὲ τὴν σαφῆ διάταξιν περὶ τῆς διαθέσεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ γαιῶν. Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 10 πρέπει νὰ προστεθῇ εἰδικὴ διάταξις διὰ τὴν Ἤπειρον, ἰδίως διὰ τοὺς μπασταινούχους. διὰ τοὺς ὁποίους πάντοτε ὑπεστήριξα, ὅτι πρέπει νὰ ἐξομοιωθοῦν πρὸς πλήρεις κυρίους Τούτου μὴ γενομένου δεκτοῦ θὰ καταντήσῃ ὁ ἀγροτικὸς νόμος εἰς τὴν Ἤπειρον νὰ μένῃ ἀνεφάρμοστος. Διὰ τοῦτο, προτείνω τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου 10, καθ' ἣν νὰ παραχωρῶνται εἰς τοὺς μπασταινούχους μέχρι 2 κλήρων, δεδομένου ὅτι εἰς τὴν Ἤπειρον, ὁ κλῆρος εἶναι ἐλάχιστος. Ὅσον ἀφορᾷ, ἐπιλέγει, τὴν διευθέτησιν ποὺ ἐγένετο διὰ τοῦ ἄρθρου 15, ὡς πρὸς τοὺς κοινοχρήστους χώρους, νομίζω ὅτι ἡ διάταξις εἶναι ρητὴ καὶ προτείνω τροπολογίαν κατὰ τὴν ὁποίαν, ὅταν ὑπάρχουν ἄχρηστοι χῶροι, δι' ἕνα συνεταιρισμὸν νὰ ἐπιτρέπεται παραίτησις τούτου ἀπὸ τοὺς χώρους τούτους, οἱ ὁποῖοι νὰ διατίθενται εἰς ἄλλους γειτονικούς, εἰς τοὺς ὁποίους δυνατὸν νὰ εἶναι χρήσιμοι.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Νομίζω, λέγει, ὅτι ἡ τροπολογία αὐτὴ τοῦ νόμου θὰ περιπλέξῃ τὸ ζήτημα.

Θ. Χαβίνης. Δὲν πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ καμμία παρεξήγησις.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.) Παρακαλῶ, λέγει νὰ ὑποβάλλετε τὰς τροπολογίας σας ἐγγράφως διὰ νὰ τὰς ἔχω ὑπ' ὄψιν μου κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Γ. Τηλικίδης. Ἐὰν, λέγει, κύριε Ὑπουργέ, δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Χατζηγιάννη περὶ διαθέσεως τῶν κλήρων διὰ τῶν συνεταιρισμῶν τότε θὰ παρακαλέσω νὰ καταργηθῇ τὸ σχετικὸν ἄρθρον, τὸ ὁποῖον κυρύσσει ἀλαθήτους τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἀπαλλοτριώσεων, διότι πολλάκις αἱ Ἐπιτροπαὶ κακοχράσθησαν τῆς ἐξουσίας ἡ ὁποία τοῖς παρεσχέθη.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Πῶς θέλετε νὰ γίνῃ ;

Γ. Τηλικίδης. Νὰ ἔχῃ ἁρμοδιότητα τὸ Ὑπουργεῖον ἢ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐποικισμοῦ, διὰ κάθε παράπονον.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπ. Γεωργ.) Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου διὰ τὴν β' συζήτησιν.

Γ. Τηλικίδης. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκτάσεις ποὺ διεκδικοῦν αἱ Κοινότητες θὰ ἔπρεπε μετὰ τὴν λέξιν «οἰκόπεδα», νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ περὶ αὐτῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπ. Γεωργ.) Θὰ τὸ μελετήσω.

Δ. Ἀναγνωστόπουλος. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δεχθῇ μίαν τροπολογίαν τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου ἀναγκαιοτάτην. Ὑπῆρχον βαλτώδεις ἐκτάσεις ἀνήκουσαι εἰς Κοινότητας, αἵτινες διὰ προσχώσεων ἔγιναν καλλιεργήσιμοι, καὶ οἱ ἀγρόται, κατήντησαν εἵλωτες τῶν Κοινοτήτων αὐτῶν, αἵτινες ἀντικατέστησαν τοὺς παλαιοὺς τσιφλικιούχους. Συνεπῶς, ἐπιλέγει, κύριε Ὑπουργέ, πρέπει νὰ πάρετε τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλλοτριώνετε τὰς ἐκτάσεις αὐτὰς ἀπελευθερώνοντες τοὺς εἵλωτας αὐτοὺς τῶν Κοινοτήτων.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπ. Γεωργ.) Δώσατε σχετικὴν τροπολογίαν καὶ θὰ τὴν ἐξετάσω.

Δ. Τσιῶκος. Ἐπιφυλάσσομαι, λέγει, νὰ ὑποβάλω τροπολογίαν κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Τ. Ροδόπουλος. Συγγνώμην, λέγει, καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῆς λήψεως μέτρων πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἐδαφῶν, τὰ ὁποῖα κατέχουν αἱ Κοινότητες μεταβληθεῖσαι εἰς νέους τσιφλικιούχους. Ἐπίσης πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ γίνῃ μία μελέτη κατὰ ποῖον τρόπον θὰ παραδοθοῦν εἰς γεωργικὰς χεῖρας κτήματα ἐξαιρεθέντα τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἦσαν κτηνοτροφικά, ἐνῷ δὲν ἦσαν τοιαῦτα.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Εἰς τὸ ἄρθρον 10 ὑποβάλλω, λέγει, τροπολογίαν, καθ' ἣν θεωροῦνται ἀδιάθετοι οἱ κλῆροι, οἱ ἐπιδικασθέντες μὲν ὑπὲρ τοῦ Συνεταιρισμοῦ, μὴ παραχωρηθέντες δὲ μέχρι σήμερον εἰς τοὺς κληρούχους.

Σ. Προκοπίδης. Παρακαλῶ, λέγει, καὶ συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ὅπως κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον ψηφισθοῦν αἱ τροποποιήσεις τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας προανήγγειλεν ὅτι μελετᾷ, διότι τὰ ἐποικιστικὰ γραφεῖα ἐπελάγωσαν ἀπὸ τὰ πολλὰ κενὰ τῆς ἀγροτικῆς νομοθεσίας.

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσσος.*** Ὑποστηρίζει τροπολογίαν πρὸς διόρθωσιν τῆς δημιουργηθείσης, ἐκ τῶν ὀργάνων τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως ἀνωμάλου ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως. Τὰ συνεργεῖα, ἐρεύνης καὶ διανομῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν κατέλαβον σωρείαν ἀγρῶν, ἀνηκόντων ἀνέκαθεν εἰς γηγενεῖς. τοὺς παρέδωκαν εἰς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς καὶ κατόπιν μὲ ἕν ἄρθρον εἰς τὸν ἀγροτικὸν νόμον ἔγιναν ἔγκυροι ὅλαι αὐταὶ αἱ ἁρπαγαὶ καὶ δημεύσεις (φωναὶ θόρυβος).

Δὲν ὁμιλῶ, λέγει, περὶ γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς τσιφλικούχους. ἀλλὰ περὶ γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς πτωχοὺς γηγενεῖς μικροϊδιοκτήτας, οἱ ὁποῖοι ἐνεπλάκησαν ἤδη εἰς δικαστικοὺς ἀγῶνας. οὔτε ἐξ ἄλλου πληρώνονται ἂν θεωροῦνται αἱ γαῖαι ὡς ἀπαλλοτριωθεῖσαι.

Ι. Προκοπίδης. Δὲν εἶναι ἀληθεῖς αἱ αἰτιάσεις κατὰ τῆς Ε. Α. Π.

Ν. Κουπαροῦσσος. Θὰ σᾶς φέρω ἄπειρα παραδείγματα καὶ πρῶτα ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γεν. Διοικητοῦ κ. Δραγούμη ὅστις δύναται νὰ σᾶς εἴπῃ τὰ ἄτοπα ποὺ συνέβησαν εἰς τὸν Νομόν του. Ἄλλο ἄτοπον ἔγινε μὲ τοὺς βοσκοτόπους τοὺς ὁποίους, χωρὶς νὰ ἐξετάσουν τὰς ἀνάγκας τῶν γηγενῶν Κοινοτήτων, τοὺς παρέδωσαν εἰς τοὺς πλησιοχώρους προσφυγικοὺς συνοικισμούς. Ἔξω ἀπο τὴν Κοζάνην ὑπῆρχον δύο γηγενεῖς κοινότητες καὶ δύο προσφυγικαί, καὶ ἐνῶ καὶ αἱ τέσσαρες εἶχον ἀνάγκην τῶν ἐνδιαμέσων βοσκοτόπων, τὰς παρέδωκαν μόνον εἰς τὰς προσφυγικάς. Ἕτερον παράδειγμα ἔχομεν τὸν Βελβενδόν, ὅπου ἐνῶ εἶχον ἐκτάσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἶχον ἀποκατασταθῇ γηγενεῖς, αἴφνης αὐταὶ ἐχαραστηρίσθησαν ἀνταλλάξιμοι καὶ παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς πρόσφυγας. Πρὸ τοιούτων, λεγει, ἀτόπων καὶ ἀδικιῶν, πρέπει νὰ μὴ μείνωμεν ἀδιάφοροι καὶ δι' αὐτὸ ὑποβάλλω τὴν τροπολογίαν αὐτὴν, διότι ἂν δὲν διορθωθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν εἰς ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῶν γεωργικῶν πραγμάτων εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον λύει τὸ ζήτημα τῶν ἀδιαθέτων κλήρων διὰ τοὺς πρόσφυγας. Ἀλλὰ πρέπει, αἱ κακῶς ἀφαιρεθεῖσαι ἀπὸ τοὺς γηγενεῖς ἐκτάσεις νὰ παραδοθοῦν εἰς αὐτούς. Τὴν τροπολογίαν, ἐπιλέγει, ταύτην ὑποστηρίζομεν ἐκ συμφώνου ὅλοι οἱ Μακεδόνες Βουλευταί.

Α. Ζουρμπᾶς. Δηλῶ, λέγει, ὅτι ἀποσύρω τὰς τροπολογίας μου ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ Νόμου καὶ παρακαλῶ, κύριε Ὑπουργέ, νὰ μοῦ δώσητε διαβεβαίωσιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 σχετικῶς μὲ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Δὲν αἴρεται, λέγει, ἡ ἀπαλλοτρίωσις, ἀλλὰ ὁ τρόπος τῆ διαθέσεως.

Α. Παπαναστασίου. Προβοπτίθεται ὅμως ὅτι θὰ ὑπάρξῃ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Συνεφώνησαν.

Α. Νταλίπης. Συμμερίζομαι, λέγει, πλήρως τὰς ἀπόψεις ὰς ὑπεστήριξεν ὁ κ. Κουπαροῦσσος. Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν δὲν εἶναι ἀνεκτή. διότι ἐξ αἰτίας τῶν προσφύγων ἔγιναν οἱ γηγενεῖς γεωργοὶ ἀκτήμονες. Εἰς τὴν Φλώρινναν, ἐπιλέγει, ὁ κλῆρος εἶναι ἐλάχιστος καὶ πρέπει νὰ ληφθῇ πᾶσα προστασία ὑπὲρ αὐξήσεως τοῦ κλήρου τῶν γηγενῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀφηρέθησαν γαῖαι ἀνήκουσαι εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δηλοῖ ὅτι εἰς τὴν δ' συζήτησιν θὰ συζητηθοῦν αἱ ὑποβληθεῖσαι τροπολογίαι.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον καὶ ὥραν 9,30' μ. μ. λύεται, συνανέσει τῆς Βουλῆς ἡ Συνεδρίασις. δι' αὔριον 5,30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Νικολίτσας
Ι. Μάλλωσης

τροπῆς ἀποκαταστάσως ἀνωμάλου ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως. Τὰ συνεργεῖα, ἐρεύνης καὶ διανομῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν κατέλαβον σωρείαν ἀγρῶν, ἀνηκόντων ἀνέκαθεν εἰς γηγενεῖς. τοὺς παρέδωκαν εἰς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς καὶ κατόπιν μὲ ἕν ἄρθρον εἰς τὸν ἀγροτικὸν νόμον ἔγιναν ἔγκυροι ὅλαι αὐταὶ αἱ ἁρπαγαὶ καὶ δημεύσεις (φωναὶ θόρυβος).

Δὲν ὁμιλῶ, λέγει, περὶ γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς τσιφλικούχους. ἀλλὰ περὶ γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς πτωχοὺς γηγενεῖς μικροϊδιοκτήτας, οἱ ὁποῖοι ἐνεπλάκησαν ἤδη εἰς δικαστικοὺς ἀγῶνας. οὔτε ἐξ ἄλλου πληρώνονται ἂν θεωροῦνται αἱ γαῖαι ὡς ἀπαλλοτριωθεῖσαι.

Ι. Προκοπίδης. Δὲν εἶναι ἀληθεῖς αἱ αἰτιάσεις κατὰ τῆς Ε. Α. Π.

Ν. Κουπαροῦσσος. Θὰ σᾶς φέρω ἄπειρα παραδείγματα καὶ πρῶτα ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γεν. Διοικητοῦ κ. Δραγούμη ὅστις δύναται νὰ σᾶς εἴπῃ τὰ ἄτοπα ποὺ συνέβησαν εἰς τὸν Νομόν του. Ἄλλο ἄτοπον ἔγινε μὲ τοὺς βοσκοτόπους τοὺς ὁποίους, χωρὶς νὰ ἐξετάσουν τὰς ἀνάγκας τῶν γηγενῶν Κοινοτήτων, τοὺς παρέδωσαν εἰς τοὺς πλησιοχώρους προσφυγικοὺς συνοικισμούς. Ἔξω ἀπο τὴν Κοζάνην ὑπῆρχον δύο γηγενεῖς κοινότητες καὶ δύο προσφυγικαί, καὶ ἐνῶ καὶ αἱ τέσσαρες εἶχον ἀνάγκην τῶν ἐνδιαμέσων βοσκοτόπων, τὰς παρέδωκαν μόνον εἰς τὰς προσφυγικάς. Ἕτερον παράδειγμα ἔχομεν τὸν Βελβενδόν, ὅπου ἐνῶ εἶχον ἐκτάσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἶχον ἀποκατασταθῇ γηγενεῖς, αἴφνης αὐταὶ ἐχαραστηρίσθησαν ἀνταλλάξιμοι καὶ παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς πρόσφυγας. Πρὸ τοιούτων, λεγει, ἀτόπων καὶ ἀδικιῶν, πρέπει νὰ μὴ μείνωμεν ἀδιάφοροι καὶ δι' αὐτὸ ὑποβάλλω τὴν τροπολογίαν αὐτὴν, διότι ἂν δὲν διορθωθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν εἰς ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῶν γεωργικῶν πραγμάτων εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον λύει τὸ ζήτημα τῶν ἀδιαθέτων κλήρων διὰ τοὺς πρόσφυγας. Ἀλλὰ πρέπει, αἱ κακῶς ἀφαιρεθεῖσαι ἀπὸ τοὺς γηγενεῖς ἐκτάσεις νὰ παραδοθοῦν εἰς αὐτούς. Τὴν τροπολογίαν, ἐπιλέγει, ταύτην ὑποστηρίζομεν ἐκ συμφώνου ὅλοι οἱ Μακεδόνες Βουλευταί.

Α. Ζουρμπᾶς. Δηλῶ, λέγει, ὅτι ἀποσύρω τὰς τροπολογίας μου ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ Νόμου καὶ παρακαλῶ, κύριε Ὑπουργέ, νὰ μοῦ δώσητε διαβεβαίωσιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 σχετικῶς μὲ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Δὲν αἴρεται, λέγει, ἡ ἀπαλλοτρίωσις, ἀλλὰ ὁ τρόπος τῆ διαθέσεως.

Α. Παπαναστασίου. Προβοπτίθεται ὅμως ὅτι θὰ ὑπάρξῃ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ. Γεωργ.) Συνεφώνησαν.

Α. Νταλίπης. Συμμερίζομαι, λέγει, πλήρως τὰς ἀπόψεις ὰς ὑποστήριξεν ὁ κ. Κουπαροῦσσος. Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν δὲν εἶναι ἀνεκτή. διότι ἐξ αἰτίας τῶν προσφύγων ἔγιναν οἱ γηγενεῖς γεωργοὶ ἀκτήμονες. Εἰς τὴν Φλώρινναν, ἐπιλέγει, ὁ κλῆρος εἶναι ἐλάχιστος καὶ πρέπει νὰ ληφθῇ πᾶσα προστασία ὑπὲρ αὐξήσεως τοῦ κλήρου τῶν γηγενῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀφηρέθησαν γαῖαι ἀνήκουσαι εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δηλοῖ ὅτι εἰς τὴν δ' συζήτησιν θὰ συζητηθοῦν αἱ ὑποβληθεῖσαι τροπολογίαι.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον καὶ ὥραν 9,30' μ. μ. λύεται, συνανέσει τῆς Βουλῆς ἡ Συνεδρίασις. δι' αὔριον 5,30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Νικολίτσας
Ι. Μάλλωσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'.

Παρασκευῆς 18 Αὐγούστου 1933.

Ὥρᾳ 5,30' μ.μ' ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ σύνδεσμος Ἑλληνίδων ἐπιστημόνων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιουμένου νόμου 4019 περὶ ὀργανώσεως σώματος ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ Λαϊκὸς πολιτικὸς σύλλογος ἁγίας Ζώνης Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως ἡ Σὴ Κυβέρνησις ἐπιληφθῇ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τῶν πρὸς τὴν κτηματικὴν τράπεζαν χρεωστῶν εἰς λίρας καὶ εἰδικῶς τῶν μικρῶν τοιούτων.

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ κράτους ὑποδικοκατάδικοι ζητοῦν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ εὐεργετήματος τοῦ νόμου 811 καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ πενταμελοῦς Ἐφετείου δικαζόμενα ἀδικήματα.

Οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ δημοδιδάσκαλοι Ι. Δασκαλάκης καὶ Γ. Καραδήμας κάτοικοι Λιλέας παρακαλοῦν ὅπως κατὰ τὴν στράτευσίν των λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των.

Τὰ προσφυγικὰ σωματεῖα Πατρῶν παρακαλοῦν ὅπως μὴ πραγματοποιηθῶσιν αἱ μελετώμεναι ἐξώσεις των ἐκ τῶν προσφυγικῶν οἰκημάτων τῶν θεωρουμένων ὡς εὐπόρων προσφύγων.

Οἱ κάτοικοι Γιαννιτσῶν ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλεύσεως τῶν ἀποστραγγισθεισῶν γαιῶν, τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς χρεῶν κλπ.

Ἡ ἕνωσις κατωτέρων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ταχείαν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων της.

Ἡ ἕνωσις φυματιώντων θυμάτων στρατοῦ παρακαλεῖ ὅπως κατατεθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας πιστώσεως ἐξ 1 1)2 ἑκατομμυρίου διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τούτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Δούλης*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ ὁδοιπορικοῦ συνδέσμου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὑπαιθρίου ζωῆς ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4377 περὶ ὀργανισμοῦ τουρισμοῦ.

Ὁ Μεταξᾶς Παναγῆ Παπανικολάου ναυτικὸς κάτοικος Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς τὸν 70ντούτιδα πατέρα του σύνταξις.

Τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον Κερκύρας διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων περὶ ὀργανώσεως ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἡ ἑλληνικὴ θρησκευτικὴ κοινότης τῶν γνησίων ὀρθοδό-

ξων χριστιανῶν Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς διαμαρτύρεται διὰ τὴν συστηματικὴν δίωξίν της κατόπιν σχετικῶν συστάσεων τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ ζητεῖ τὴν ἄρσιν σχετικῆς ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ ταμεῖα ἀμύνης οἰνοπαραγωγῶν Μουδεσίας».

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Μαρτίου 1933 Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ κυρώσεως γνωμοδοτήσεων δευτεροβαθμίων Ἀνακριτικῶν Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1932».

Οἱ κ. κ. **Γ. Κονδύλης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ **Σ. Λοβέρδος** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ 14 ἄρθρου τοῦ Ν. 4506.»

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Ν. 5541, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 232».

2) «Περὶ ἐγκρίσεως γενομένης δαπάνης διὰ κληρικοὺς παρακολουθήσαντας στρατιωτικὴν ἀποστολὴν εἰς Σερβίαν» καὶ

3) «Περὶ ἀναστολῆς ἐνεργείας προαγωγῶν ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1, τοῦ νόμου 4209, περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμῶν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ἔργων σχετικὴν διάταξιν.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια Νόμου:

1ον) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4229 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοινωνικοῦ Καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν».

2ον) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐκποιήσεως πειστηρίων καὶ διαθέσεως τοῦ προϊόντος διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς διαδιώσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων».

3ον) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ Νόμου 4784 «περὶ ἐνοικιοστασίου».

4ον) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4ης Ἰουλίου 1933 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ α'.) τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας καταδίκων καὶ τοῦ νόμου 811 περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καὶ β) καταργήσεως τῶν περὶ μετατροπῆς εἰς Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης Διευθύνσεως Διοικήσεως φυλακῶν κλπ.».

Οἱ κ. κ. **Μ. Μαντᾶς** (Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης) **Σ. Στεφανόπουλος** (Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ **Σ. Ταλιαδοῦρος** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τόγκας».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Γ. Εὐστρατιάδης, Κ. Βερροιόπουλος Γ. Κρεστενίτης** καὶ **Γ. Βάρδας Τσόντος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Ν. 5481, περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Ηολ. Ναυτικοῦ».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Α. Πάλλης, Α. Νταλίπης, Γ. Τσόντος Βάρδας** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ διαρρυθμίσεως τῶν θέσεων ἀξιωματικῶν Π. Ν.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Βοῦλτσος, Φ. Μοσχούλας, Κ. Κανελλόπουλος** καὶ **Ε. Μανωλᾶτος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 4946 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου, περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4637».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τῶν Ἀναγκ. Διαταγμάτων 1) τῆς 13 Ἰουνίου 1933 καὶ 2) τῆς 12 Ἰουλίου 1933 ἀμφοτέρων «περὶ ἀναβολῆς τοῦ χρόνου τῆς διενεργείας τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν καὶ περὶ παρατάσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑφισταμένων Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἀρχῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως τῆς Κεντρ. Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ι. Μιχαὴλ Δ. Εὐθυμιάδης, Α. Θεολογίτης, Ι. Κούνδουρος, Ι. Γοβατζιδάκης, Π. Γαρουφαλιᾶς, Χρ. Εὐελπίδης, Τ. Ροδόπουλος, Ν. Ἀβραάμ, Μ. Σβολόπουλος, Α. Παπαγεωργίου, καὶ Γ. Βαρβούτης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιουμένου νόμου 4819, περὶ ὀργανώσεως σώματος Ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Κρανιωτάκης** καὶ **Κ. Βερροιόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ πληρώσεως θέσεων Στρ. Δικ. Συμβούλων Δ' τάξεως».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Α. Ἀθηνογένης** καὶ **Ν. Μανούσης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Μαυρομμάτης, Γ. Στράτος, Ι. Νικολίτσας, Φ. Μοσχούλας, Α. Μελᾶς, Κ. Μουρατίδης** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Ἀθηνογένης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ Κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493, περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Φ. Μοσχούλας, Σ. Πολυζογόπουλος, Δ. Μπούκουρας** καὶ **Δ. Στεφανόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4819 «περὶ ὀργανώσεως Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας» εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 μεταβατικὴν διάταξιν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Στεφανόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Σ. Μαυρομμάτης** ὑποβάλλει προτάσεις νόμων «περὶ συστάσεως ἀναγκαστικῶν συνδέσμων τῶν κοινοτήτων Παλαιομανίνης, Στρογγυλοδουνίου, Βουργωτίσης, Ρήγανης, Σκουρτοῦς, Προδρόμου καὶ Ἀγραμπέλου πρὸς ὕδρευσιν τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ δάσους Μάνινας διὰ σκεπῶν καὶ κεκαλυμμένων δεξαμενῶν». Ἐπίσης «περὶ συστάσεως ἀναγκαστικοῦ συνδέσμου μεταξὺ τῶν κοινοτήτων Μαχαλᾶ, Παπαδάτου, Λεπενοῦς, Κεχρινίας καὶ Στάνου διὰ σκεπῶν καὶ κεκαλυμμένων δεξαμενῶν».

Ἐπίσης «περὶ συστάσεως ἀναγκαστικοῦ συνδέσμου μεταξὺ τῶν κοινοτήτων Ἀμριλοχίας, Σπάρτου Στάνου καὶ Κατούνας περὶ ὑδρεύσεως διὰ σκεπῶν καὶ κεκαλυμμένων δεξαμενῶν τοῦ ὄρους Πλωτοῦ». Ἐπίσης ὑποβάλλει δύο προτάσεις νόμων «περὶ ἐξευρέσεως ειδικῶν πόρων διὰ τὴν ὕδρευσιν ἀγροτικῶν καὶ ἀστικῶν τῶν διαφόρων κοινοτήτων Ἀκαρνανίας».

Ὁ κ. **Ι. Μάλλωσης** ὑποστηρίζων ἐκ δευτέρου τὴν ἀναφορὰν πλοιάρχων καὶ μηχανικῶν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ περὶ ἐξαιρέσεως τῶν μικροκαταθέσεών των τῆς δραχμοποιήσεως παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δεχθῇ τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, λέγει, δικαίνδυνεύσαντες τὴν ζωήν των ἐξοικονόμησαν τὰ μικρὰ αὐτὰ ποσὰ πρὸς μελλοντικὴν ἀγορὰν ἀτροπλοΐου καὶ θὰ εἶναι ἔργον δικαιοσύνης ἡ ἐξαίρεσις αὐτῶν τῆς δοκιμοποιήσεως.

Οἱ κ. κ. **Θ. Κιζάνης** καὶ **Γ. Σακκαλῆς** ὑποστηρίζουν, τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Μ. Εὐλάμπιος** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ συζητηθῇ ἐμμέσως κατὰ τὴν γενικὴν ρύθμισιν τῆς δραχμοποιήσεως.

Δ. Μαρσέλος. Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν Ηατρῶν ὅλως ἀπροόπτως ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κ. Νομάρχου διετάχθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἔξωσις οἰκογενειαρχῶν προσφύγων ἐκ τῶν οἰκημάτων των ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι εὔποροι. Μάτην διεμαρτυρήθησαν αἱ ἐκεῖ ὀργανώσεις ὅτι δὲν ὑπάρχουν εὔποροι, μάτην ἐζήτησαν μίαν ἀναβολὴν ἐκτελέσεως, μέχρις ὅτου γίνῃ ὁ σχετικὸς ἔλεγχος διὰ νὰ πιστοποιηθῇ ἐὰν ὑπάρχουν ἢ ὄχι εὔποροι, μάτην διεμαρτυρήθησαν ὅτι τοιοῦτον γίνεται ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κ. Νομάρχου καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐκεῖ τοπικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας. Ἡ ἀστυνομία ἐμμένει εἰς βιαίαν ἔξωσιν ὅπως πιστοποιῆται καὶ διὰ σημερινῶν τηλεγραφημάτων τῶν ἐκεῖ ὀργανώσεων. Παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅπως τηλεγραφικῶς ἀνασταλῇ ἡ βιαία ἔξωσις μέχρις ὅτου διευκρινισθῇ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου ἐὰν πράγματι ὑπάρχουν εὔποροι, διότι θὰ εἶναι τραγικὸν πτωχοὶ βιοπαλαισταὶ νὰ ἐκδιωχθῶσιν ἐκ τῶν οἰκημάτων των καὶ νὰ γίνωσιν ἐκ δευτέρου ἄστεγοι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὴν συγκεκριμμένην περίπτωσιν περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ κ. βουλευτής. Ἀλλὰ ἐξ ὅσων ἤκουσα νομίζω ὅτι θὰ πράκειται περὶ ἐξώσεως, διὰ νὰ λάβουν τὰ οἰκήματα ἄλλοι πρόσφυγες, ἐὰν ταῦτα χρησιμοποιοῦνται δι' ἄλλον σκοπόν. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι ἐὰν τοῦτο συνέβαινε, ὅτι οἱ ἀρμόδιοι θὰ εἶχον ὑπ' ὄψει των ὅτι ἔχουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἄλλο τι οἴκημα. Παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ στείλῃ ἀπόψε τὰ πρακτικὰ καὶ τὴν αἴτησιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας, ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐδῶ νὰ τοῦ εἴπωμεν νὰ προνοήσῃ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν σιτοπαραγωγῶν τέως δήμων Θερμοπυλῶν καὶ Θρονίου παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ συστήσῃ εἰς τὰ συναρμόδια νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον ἡ παρακλάδωσις διότι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ σῖτος ἀγοράζεται εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμάς.

Π. Μαζαράκης. Ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν σταφιδοκτημόνων Πατρῶν παραπονουμένων διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ΑΣΟ συνδρομὴν ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ περονοσπόρου Ἠλείων. Νομίζω λέγει, ὅτι εἶναι ἄδικον ἡ ἑκάστοτε συνδρομὴ τοῦ Α.Σ.Ο. ὑπὲρ παθόντων διαφόρων ἐπαρχιῶν ἐφ' ὅσον ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ φορολογία γίνεται διὰ γενικωτέρους λόγους καὶ οὐχὶ δι' ἑκάστοτε παρουσιαζομένας ζημίας, αἱ ὁποῖαι πολλάκις εἶναι ἀποτέλεσμα ἀμελείας τῶν ἀμπελοκτημόνων νὰ διατίθενται εἰς βάρος ἄλλων ἐπαρχιῶν. Θὰ ἦτο ἴσως εὔλογον οἱ παθόντες νὰ ἀποζημιοῦνται ἐξ εἰδικῶν τοπικῶν πόρων ἡ φορολογίας ἵνα μὴ παραπονοῦνται καὶ διαμαρτύρονται οἱ συνεισφέροντες ἀμπελοκτήμονες ἄλλων περιφερειῶν.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ θεομηνίας ἐξ ἧς κατεστράφησαν οἱ σταφιδοκτήμονες Ὀλυμπίας Ἠλείας, Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προλάβουν αὐτοὶ οὔτε εἶχον τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἡ παραγωγὴ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ χάριν τῆς κοινῆς ἀλληλεγγύης νὰ ληφθῇ εὐεργετικόν τι μέτρον ὑπὲρ τῶν παθόντων. Ἴσως διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφὴν ἐνέχεται κάπως καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία, ὡς ἀνέγνωσα, δὲν γνωρίζω ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, δὲν παρέσχε θειϊκὸν χαλκόν.

Σ. Στεφανόπουλος (Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ ἀποζημίωσις τῶν περονοσποροπλήκτων ἐπιβάλλεται διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ καταστροφὴ δὲν ὀφείλεται εἰς ἀμέλειαν τῶν παραγωγῶν ἀλλ' εἰς θεομηνίαν. Ἡ γνωμάτευσις τοῦ Ἰνστιτούτου ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι σαφής. Αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι ἦσαν τοιαῦται, λέγει τοῦτο, ὥστε ἦτο ἀδύνατον οἱ παραγωγοὶ ν' ἀντιμετωπίσωσι τὴν καταστροφὴν μὲ τὰ οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτουν.

Ἀλλὰ καὶ λόγος δικαιοσύνης ἐπιβάλλει τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν. Διότι κατ' ἔτος ὁ ΑΣΟ διαθέτει περίπου ἑκατὸν τριάκοντα ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμύρια δραχ. δι' ἀγορὰν 40—50 ἑκατομμυρίων πλεονασμάτων, ἐφέτος δὲ τὰ πλεονάσματα ταῦτα θὰ φθάσουν εἰς τὸ μηδέν. Νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀδικιολόγητον ἵνα τὸ σύνολον τῶν παραγωγῶν ἀποκομίσῃ τὰ ὡς ἄνω ἑκατομμύρια ἄνευ ἀντιστοίχου ἀποζημιώσεως ἐκείνων εἰς βάρος τῶν ὁποίων ἐξεμηδενίσθησαν τὰ πλεονάσματα. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὸν κ. συνάδελφον ὅτι, διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων δὲν θὰ ἐπιβαρυνθοῦν οὔτε κατὰ μίαν δραχμὴν οἱ λοιποὶ παραγωγοί. Τοὐναντίον μάλιστα ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ εἰς σημαντικὴν μείωσιν τῶν βαρῶν τῆς σταφίδος καὶ ἰδίως τοῦ συναλλαγματικοῦ παρακρατήματος καὶ τῶν δανείων παγοπλήκτων, εἰς τρόπον ὥστε, νὰ μὴ δικαιολογῆται οἱαδήποτε ἐν τῷ προκειμένῳ ἀνησυχία.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν γνωρίζει καλῶς τί προτέρεον εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ Κρησάκιοι κατὰ τὰ διάστημα τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Δυστυχῶς ὅμως ἀφ' ἧς κατῆλθον οὗτοι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς προστασίας. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ ληφθῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἕνα μέτρον.

Γ. Μπουρδάρας. Συνηγοροῦμεν καὶ ἡμεῖς.

Ὁ κ. **Ι. Μάλλωσης.** Ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐν Ἑλλάδι Κρησαίων ζητούντων τὴν Ἑλληνικὴν Ἰθαγένειαν. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἐκπροσώπων μιᾶς φυλῆς ἡρωϊκῆς ἥτις κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. Γ **Ράλλης** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας Ἁγίου Γεωργίου Κυψέλης λέγει ὅτι ἐπὶ Κυβερνήσεως Φιλελευθέρων ἐμισθώθη μία οἰκία ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐπτανήσου καὶ Σύρου καὶ ἐγκατεστάθη ἐκεῖ τὸ τμῆμα Μεταγωγῶν. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐνοικίασις ἐγένετο πρὸς ἐξυπηρέτησιν κομματικοῦ φίλου. Τὸ πρᾶγμα ὅμως ἔχει ἐξεγείρει καὶ δικαίως ὁλόκληρον τὴν συνοικίαν, διότι ἡ θέσις εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλος διὰ τμῆμα Μεταγωγῶν. Φιλοξενοῦνται ὡς γνωστὸν ἐκεῖ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀναστατώνουν ἡμέραν καὶ νύκτα τὴν συνοικίαν. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ νὰ ληφθῶσι τὰ δέοντα μέτρα πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ ἐκεῖ τοῦ τμήματος μεταγωγῶν.

Θ. Δεσύλλας συνηγορῶ καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Διοίκησιν τῶν δημοσίων κτημάτων νὰ ἐγκαθιστᾷ εἰς ἀκατάλληλα οἰκήματα τοιαύτας ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Δ. Κριεζῆς** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς.

Ὁ κ. **Ι. Μουτζουρίδης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι καίτοι ἀναγνωρίζει τὴν ὀρθότητα τῶν γενομένων παρατηρήσεων ἡ λύσις τοῦ ζητήματος παρουσιάζει δυσχερείας διότι πρόκειται περὶ συμβάσεως τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ καταργήσω μόνος.

Γ. Ράλλης νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἄλλην ὑπηρεσίαν τὸ οἴκημα.

Ὁ κ. **Ι. Γοβατζιδάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἀφειλετῶν τοῦ Νομοῦ Ρεθύμνης ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν περὶ τοῦ χρόνου οἰκοδομῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ δοθῇ παράτασις εἰς αὐτοὺς ἑνὸς ἔτους.

Ὁ κ. **Π. Καλλιγκάτσης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς δικαστικῶν ὑπαλλήλων διαφόρων ἐπαρχιῶν περὶ τοῦ χορηγουμένου ἐπιδόματος ἐκ τῆς μετατροπῆς ποινῶν ἐρωτᾷ διατί τοῦτο νὰ δίδεται μόνον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς; Δυνατὸν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι νὰ ὑπερβάλλωνται εἰς μεγαλυτέρας δαπάνας ἀπὸ τοὺς συναδέλφους των τῶν ἐπαρχιῶν ἀλλὰ καὶ κανεὶς δὲν θὰ δεχθῇ ἐὰν τοῦ τὸ προτείνουν, νὰ μετατεθῇ εἰς ἐπαρχίαν.

Ι. Ταλλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἰς τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέβαλα εἶχα πρωταρχικὸν ὅρον τὴν βελτίωσιν τοῦ μισθοῦ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει καὶ ὑπελόγιζα σὺν τῷ χρόνῳ νὰ βελτιώσω τὴν θέσιν τῶν ὑπαλλήλων τούτων. Τώρα ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ὁρμωμένη ἀπὸ ἕνα καὶ κύριον σημεῖον, ὅτι τὰ χρήματα ἐκ τῆς μετατροπῆς τῶν ποινῶν διατίθενται διὰ φυλακὰς καὶ δικαστικὰ κτίρια, μετέβαλε τὴν διάταξιν τῶν ἄρθρων καὶ διέγραψε τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὥρισεν ὅτι μόνον διὰ τοὺς κατωτέρους δικαστικοὺς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πρέπει νὰ ὁρισθῇ βοήθεια, ἡ βουλὴ ὅμως κατὰ τὴν συζήτησιν δύναται νὰ ρυθμίσῃ ὡς θέλει τὸ ἄρθρον. Εἰς αὐτοὺς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς Εἰρηνοδίκας καὶ Πταισματοδίκας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τὸ κράτος κατὰ παράδοξον τρόπον μέχρι σήμερον δὲν ἔδωσε τὸ ἐπίδομα τοῦ ἐνοικίου, ἐνῷ ἔδωκε τὸ ἐπίδομα τοῦ ἐνοικίου εἰς τοὺς δικαστικοὺς Παρέδρους καὶ Πρωτοδίκας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Εἶπον ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης ζῇ μὲ 3000 δρχ. τὸν μῆνα ἐκ τῶν ὁποίων τὰς 1800 διαθέτει ὡς ἐνοίκιον καὶ τοῦ μένουν ὡς ὑπόλοιπον δρχ. 1200. Φαντάζεσθε ἐὰν εἶναι δυνατὸν εἰς Εἰρηνοδίκης νὰ ζήσῃ μὲ 1200 δρχ. τὸν μῆνα. Μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους θέλω νὰ δώσω κάτι καὶ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ νόμου περὶ μετοχικοῦ ταμείου. Προσετέθησαν καὶ οἱ κατώτεροι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, οὕτω πως ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῆς προτιμήσεως τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Π. Καλλιγκάτσης. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξουσιοδοτήσεως εἶχεν ἀποτελεσθῇ μόνον ἀπὸ πρόσωπα ποὺ διαμένουν εἰς Ἀθήνας.

Μεθ' ἃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Π. Γαρουφαλιᾶς** λέγει ὅτι ἀπὸ τριμήνου ἐζήτησε τὴν κατάθεσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν στοιχείων σχετικῶν μὲ τὰς διεξαχθείσας μετὰ τῆς Βραζιλίας συνομιλίας διὰ τὴν σύναψιν ἐμπορικῆς συμβάσεως, καίτοι δὲ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὅς δι' ἐγγράφου του ἐζήτησε τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ δὲν κατετέθησαν ταῦτα.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τί ἐνήργησεν ἐπὶ καταγγελιῶν τοῦ νῦν Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐν σχέσει μὲ τὰ σκάνδαλα διὰ τὴν μείωσιν τῆς φορολογικῆς μονάδος τῆς ῥητίνης ἐπίτηδες μὲ τὰ καταγγελθέντα κατὰ τοῦ νῦν Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας δασῶν διὰ τὴν τυχὸν εὐθύνην αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ Ταμείου Δασῶν κλπ. Ἐπίσης τί ἐνήργησεν ἐπὶ τῆς καταγγελίας κατὰ τοῦ ἰδίου Διευθυντοῦ δασῶν ὅτι παρὰ τὸ ἄρθρον 117 τοῦ Συντάγματος ἔλαβε κατὰ τὸ 1931 ἀποδοχὰς παρὰ Ταμείων Δημοσίου Δικαίου πέραν τῆς νομίμου μισθοδοσίας του. Καὶ τέλος διὰ τὴν χαριστικὴν σύμβασιν Μεϊμαρίδου.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Γεωργίας) Ἐλήφθησαν ὅλα τὰ διοικητικὰ μέτρα, ὥστε νὰ γίνῃ αὐστηρὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν καταγγελθέντων. Ἐὰν προκύψουν ἐνοχοποιητικὰ στοιχεῖα ἡ ὑπόθεσις θὰ λάβῃ τὴν δικαστικὴν ὁδόν.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης τί ἐνήργησεν ἐπὶ καταγγελίας κατὰ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὡς διὰ ψευδοῦς δηλώσεως ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ἀκινήτου Ζημιώσαντος ἐν γνώσει τὰ δημόσια συμφέροντα.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐδόθη διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβα σχετικῶς ἀπὸ τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν. Τώρα τί νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἐπλανήθην ἐκδώσας τὴν ἀπόφασιν μου αὐτὴν δὲν ἠμπορῶ, διότι τὴν ἀπόφασιν ἔλαβον κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης, ἐξ ἧς ἐπείσθην ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἔνοχος καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς.

Φ. Μοσχούλας. Τὸν ἐτιμωρήσατε δι' ἐξαμήνου ἀπολύσεως καὶ προσέφυγε εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον ἀπέρριψε τὴν προσφυγήν του, θ' ἀρκεσθῆτε εἰς τὴν τιμωρίαν αὐτήν; Διότι ἔγραφε ὅτι πρόκειται νὰ ἀπευθύνητε ἐρώτημα εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Κατὰ τὸν κρατοῦντα νόμον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δικαιοῦται ἐντὸς διμήνου νὰ εἰσαγάγῃ πρότασιν ὁριστικῆς παύσεως εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις μένει ἐκκρεμής.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** λέγει ὅτι παραιτεῖται τῆς συζητήσεως ἄλλης ἐπερωτήσεώς του ἀφορώσης τὸν τέως Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους διότι ἡ ἔγγραφος ἀπάντησις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ τὸν ἱκανοποιεῖ.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** (Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητῆς Θρᾴκης), λέγει ὅτι ἡ ἁπλοποίησις τοῦ συστήματος τῆς ἐπεξεργασίας τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ κατεστάθη ἀναγκαία διὰ τὸ καπνεμπόριον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ κόστους τῆς ἐπεξεργασίας ἔσχε σοβαρώτατα μειονεκτήματα εἰς βάρος τῆς οἰκονομικῆς ὑποστάσεως τῶν καπνοπαραγωγῶν. Ἐσυντομεύθη ὁ χρόνος τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν καὶ ἐκ τούτου ἐμειώθησαν καταπληκτικῶς εἰς ὅλα τὰ καπνεργατικὰ κέντρα τὰ ἐκ τῆς ἐπιμελημένης ἐπεξεργασίας πραγματοποιούμενα ἔτοδα, οὕτως ὥστε ἐμειώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν πραγματοποιουμένων κατ' ἔτος παρὰ τῶν ἐργατῶν ἡμερομισθίων εἰς 70 - 80 κατὰ μέσον ὅρον, ἐξετοπίσθη μέγας ἀριθμὸς καπνεργατῶν, οἱ ὁποῖοι κατεδικάσθησαν εἰς μόνιμον ἀεργίαν, καὶ ἀντεκατεστάθησαν οἱ ἄνδρες καπνεργάται διὰ γυναικῶν ἐργαζομένων μὲ μικρὰ ἡμερομίσθια.

Λόγῳ τῶν ἀνωτέρω αἰτίων ἡ αὔξησις τῆς ἀνεργίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν μείωσιν τῶν ἡμερομισθίων εἶχε τοιοῦτον δυσμενῆ ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῶν ἐσόδων τοῦ ΤΑΚ ὥστε τὸ τμημα τοῦτο παρὰ τὴν κατ' ἔτος ἐνίσχυσίν του ὑπὸ τοῦ Κράτους νὰ μὴ δύνατα νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰς ἀνάγκας του καὶ νὰ ἐξαναγκασθῇ νὰ μειώσῃ εἰς τὸ τρίτον κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ ποσὸν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ συστήματος τῆς τόγκας εἶχε δυστυχῶς καὶ ὀλιθρίους κοινωνικὰς συνεπείας, διότι τὰ ἀναρχικὰ στοιχεῖα ἐκμεταλλευόμενα τὴν ἀπαθυμίαν τῶν καπνεργατικῶν μαζῶν ἐδημιούργουν συνεχῶς κοινωνικὰς ἐξεγέρσεις αἱ ὁποῖαι ἀπέληξαν πολλάκις εἰς αἱματοχυσίας καὶ ἐσχάτως εἰς τὰ γνωστὰ γεγονότα τῆς Καβάλλας, τὰ ὁποῖα παρ' ὀλίγον θὰ ἐξελίσσοντο εἰς κοινωνικὸν φαινόμενον τῆς πλέον τραγικῆς μορφῆς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε μείνει ἀδιάφορος πρὸ τῶν δικαίων ὁμολογουμένως αἰτημάτων τῆς ἐξεγερθείσης πόλεως. Ἀφορμὴ ὅλων τούτων ὑπῆρξεν ἡ ἀξίωσις τῶν ἀνδρῶν καπνεργατῶν νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς Τόγκας. Οἱ λόγοι οὗτοι προεκάλεσαν τὸ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ψῆφον ὑποβαλλόμενον σχέδιον νόμου, τὸ ὁποῖον ῥυθμίζει τὸ ζήτημα τῆς εἰσόδου τῶν ἀνδρῶν κα-

πνεργατῶν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς Τόγκας καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν τῆς ριζικῆς ἐπιλύσεως τοῦ ὅλου καπνεργατικοῦ ζητήματος διὰ τῆς λήψεως νέων νομοθετικῶν μέτρων. Καθορίζεται ἐπίσης καὶ τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ ἀποφευχθῶσιν αἱ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν προστριβαί. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπερώτησε τὴν Γεν. Διοίκησιν Θρᾴκης νὰ ἐξετάσῃ τὸν τρόπον τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως καπνεργατῶν καὶ νὰ τῷ ὑποβάλῃ συντόμως τὴν ἔκθεσίν της διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ ἐργασία πρὸς ἐγκατάστασιν ἐκείνων οἵτινες ἔχουν ἀγροτικὴν συνείδησιν. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ στρατηγικὴ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν πρέπει νὰ τοὺς χαλυβδώσῃ, ὥστε μετὰ δυνάμεως νὰ ἀντιταχθοῦν ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ ἔχουν συμφέρον νὰ τοὺς ἐκτρέψουν τῆς συντηρητικότητος καὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς παρακαλεῖ νὰ θεωρηθῇ τὸ κατατεθέμενον νομοσχέδιον ὡς ὑπηρεσιακόν.

Ι. Μακρόπουλος (Ὑπ. Προν.). Δὲν παριστάμαι εἰς τὴν αἴθουσαν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφορᾶς τοῦ κ. Μαρτέλλου διὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ δηλώσω τώρα ὅτι διετάχθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐξώσεως τῶν προστρυγικῶν οἰκογενειῶν περὶ ὧν ὠμίλησεν ὁ κ. βουλευτής.

Ὁ κ. **Γ. Μπουρδάρας** ἐπερωτᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τίνα λόγον προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀστακοῦ Δ. Νικήτα καὶ ἀντικατάστασιν τούτου διὰ τοῦ Δ. Γιατσοπούλου παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου δεδομένου ὅτι οὐδεμία περίπτωσις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων συντρέχει, ἡ δὲ θητεία τριετὴς οὖσα λήγει τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1934.

Ὁ κ. βουλευτὴς συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐγγράφως εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸν νόμον καὶ προσθέτει ὅτι κατὰ τὰς πληροφορίας του ὁ κ. Ὑπουργὸς προέβη εἰς ἀνασταλτικὸν τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον.

Κ. Τσαλδάρης (Ὑφ. Συγκ.) Ὁ νόμος ἐπαρίσταται εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Γ. Μπουρδάρας. Νὰ τιμωρῇ δι' ἐπιπλήξεως καὶ προσέτι μου καὶ ὄχι νὰ ἀπολύῃ.

Κ. Τσιλάρης. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Καὶ νὰ ἀπολύῃ. (Ἀναγινώσκει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νόμου).

Γ. Καφαντάρης. Τότε ποῖα ἐγγύησις εἶναι ἡ τριετὴς θητεία;

Κ. Τσαλδάρης. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) Ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην του ἑρμηνεύων τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ νόμου.

Γ. Μπουρδάρας. Ἐὰν ὑποπέσουν εἰς παραπτώματα καλαζόμενα αὐτὸ λέγει ὁ νόμος.

Γ. Καφαντάρης Εἰς ποῖον παράπτωμα ὑπέπεσεν ὁ ἀπολυθείς;

Ὁ κ. **Κ. Καλκάνης.** ὑποστηρίζει τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Πολλοὶ βουλευταί ζητοῦν τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεται τόσος θόρυβος. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι πρόθυμος ν' ἀκούσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ νόμος σαφῶς ὁρίζει ὅτι τὰ μέλη τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν διορίζονται διὰ μίαν τριετίαν, ὅπερ ἀποτελεῖ ἐγγύησιν τῆς μονιμότητος αὐτῶν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων των. Ἀναφέρει δὲ καὶ περιπτώσεις ἐξαιρετικάς, ὁπότε διὰ παρεκτροπὰς ἢ δι' ἀνικανότητα ὁ Ὑπουργὸς ἐδύνατο ἀπόφασιν αἰτιολογημένην νὰ ἀπολύσῃ ταῦτα. Ὁ νόμος εἶναι σαφής. Ἀλλὰ ὁ Ὑπουργὸς μᾶς λέγει ὅτι ὁ νόμος τοῦ δίδει δικαίωμα κατ' ἀπόλυτον κρίσιν νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν. Ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διὰ νὰ ἴδῃ ὅτι ἡ κρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν δύναται νὰ εἶναι αὐθαίρετος, ἀλλὰ κρίσις Ὑπουργοῦ εὐνομουμένης πολιτείας. Δὲν ἔχω, λέγει, ἀπόδειξιν ἀλλὰ προβάλλω εἰς τὴν ἀπόλυσιν, διότι εἶναι δικαίωμά μου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.). Δὲν εἶπα τέτοια πράγματα ὁ κ. ὑφυπουργός.

Γ. Καφαντάρης. Σεῖς λέγετε διάφορα τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. ὑφυπουργός.

Κ. Τσαλδάρης (ὑφ. Συγκ.) Ὄχι κύριε ἀρχηγὲ τῶν προοδευτικῶν, δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ προσέθετε ὁ κ. Ὑφυπουργός. Ἠγαίνετε εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ ὁρᾶτε τὸ δίκαιόν σας. Ὑμεῖς εἶναι πρωτοφανεῖς ἀπαντήσεις. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπανορθώνει τὰς παρανομίας τῶν Ὑπουργῶν. Δὲν καταργεῖ τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν παρανομιῶν αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ κ. Ὑφυπουργὸς δὲν προσάγει τὰ στοιχεῖα τῆς παρεκτροπῆς τοῦ ἀπολυθέντος μέλους τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ πρᾶξις του ἀποτελεῖ παράβασιν τοῦ νόμου, μὴ ἐπιτρεπομένην καὶ ὑποκειμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς. Δι' αὐτὸ δὲ ἐλέγχομεν τὴν Κυβέρνησιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Ἐπλέγχθη ὁ κ. ὑφυπουργὸς διότι ἐπέλυσε ἕνα μέλος τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κρίσιν. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς ὀφείλω ἐν πρώτοις νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι δὲν ἐδήλωσεν ὡς ἰσχυρίζεσθε, πηγαίνετε εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλ' εἶπε ὅτι τόσην παποῦθησιν ἔχει περὶ τῆς νομιμότητος τῆς πράξεώς του, ὥστε καὶ ἂν θέλετε νὰ καταφύγετε εἰς τὸ Συμβούλιον τῆ Ἐπικρατείας εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ πρᾶξις του θὰ εἰρεθῇ ὅτι ἐνεργήθη ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου. Οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρήσῃ συνεπῶς ὅτι ὠμίλησε περὶ καταργήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐλέγχου. Πῶς εἶναι δυνατὸν ἀπὸ ἕναν ἀρχηγὸν κόμματος νὰ λέγετε ὅτι διὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατηργήθη ὁ ἔλεγχος; Διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, περιπτωσιν παρεκβάσεως καθήκοντος ὑπάρχει ἡ ἀκύρωσις ἡ ὁποία ἐπέρχεται ἀμέσως διὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Αὐτὰ εἶπεν ὁ κ. Ὑφυπουργὸς καὶ ἀπορῶ πῶς ἐγένετο διαστροφή. Ἡ πρᾶξις αὐτὴ εἶναι ἔκθεσμος; Ὁ νόμος ἀφίνει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὄχι μόνον νὰ τιμωρῇ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπολύῃ τὸ μέλος τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως ἔκαμε πρᾶξιν ἡ ὁποία ἀντίκειται εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ λιμενικοῦ ταμείου. Ἔδωσε λοιπὸν ὁ νόμος ἀπόλυτον δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν κατὰ τὴν ἰδίαν του κρίσιν νὰ κρατῇ ἢ νὰ μὴ κρατῇ τὰ μέλη αὐτά, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν του τὰ θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἐπιβλαβῆ.

Γ. Μπουρδάρας Ἡ γραμματικὴ ἑρμηνεία δὲν τὸ λέγει.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Καὶ ἡ γραμματικὴ ἑρμηνεία καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶναι. Κατὰ τὴν ἰδίαν του κρίσιν ὁ Ὑπουργὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἀπολύσῃ καὶ τὸν ἀπέλυσε. Κύριοι συνάδελφοι, ἐὰν θέλετε νὰ ὁμιλήσητε κατὰ τὸν νόμον, δὲν ἔχετε κανένα δικαίωμα νὰ ἐλέγξητε τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος ἀπέλυσε τὸν ὑπάλληλον. Ἐὰν θέλετε νὰ ὁμιλήσετε περὶ τοῦ νόμου ὡς εἶπεν ὁ κ. βουλευτὴς Πειραιῶς εἶμεθα πρόθυμοι νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ὡς σᾶς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς εἴμεθα προδιατεθειμένοι νὰ ἐπιφέρωμεν καὶ διορθώσεις. Ἂς μὴ συζητοῦμεν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ζητήματα μηδαμινά. (χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὡμίλησε περὶ διορθώσεως τῶν λεχθέντων εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν. Τὸ καλὸν εἶναι ὅτι ἐκεῖνα ποὺ ἐλέχθησαν εἶναι ἀδιόρθωτα. Καὶ θὰ ἦτο ἀδύνατον ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ εὑρεθῇ δικαιολογία ἡ ὁποία νὰ καλύψῃ τὴν εὐθύνην ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός. Ἔχω τὸ δικαίωμα εἶπεν ἐκ τοῦ νόμου νὰ προβῶ εἰς ἀπόλυσιν κατ' ἰδίαν μου ἀπόλυτον κρίσιν καὶ ἂν σεῖς ἀμφιταλαντεύεσθε τὸ δικαίωμά μου αὐτὸ ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγετε εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, νὰ ἔχετε μίαν ἀπάντησιν. Ὅταν οἱ Ὑπουργοὶ ἐλέγχονται εἰς τὴν Βουλὴν διὰ παράβασιν τοῦ νόμου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται ὑποβολίμαιοι ἀνάλογοι ἐκείνων, ποὺ ἐγένοντο εἰς τοὺς ἀδικουμένους πολίτας ἄλλοτε, ὅταν ἔλεγον εἰς αὐτοὺς ὅτι ἔτσι εἶναι

τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν εἶσθε εὐχαριστημένοι, πάμετε τὴν διαφορά σας στὸ Δήμαρχο.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ δὲν ἤρχθη τοιοῦτόν τι.

Γ. Καφαντάρης. Μὴ διακόπτετε κ. Πρόεδρε. Δὲν δέχεσθε διακοπάς, λοιπὸν μὴ διακόπτετε καὶ σεῖς. Ἐλέγχομεν λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν διὰ παράβασιν τὴν ὁποίαν οὔτε ὁ κ. Ὑφυπουργὸς οὔτε καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἠδυνήθησαν νὰ καλύψουν. Ἐὰν ὁ νόμος ἤθελε ν' ἀφίσῃ εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως δὲν θὰ ἔθετε τὴν θητείαν. Ὁρίζει ἀντιθέτως θητείαν ὑπηρεσίας ἡ ὁποία εἶναι ἐγγύησις τῆς μονιμότητος τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν. Καὶ ἔθεσε περιορισμοὺς εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ, περιορισμοὺς εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δὲν δύναται ν' ἀπολύσῃ ἐὰν δὲν ἔχῃ στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὴν ἀπόλυσιν. Λέγων ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἔχει δικαίωμα κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ ἀπολύσῃ, λέγει πράγματα ἀντίθετα πρὸς τὸν νόμον.

Π. Μπούμπουλης. Δὲν θὰ ἀπησχόλουν κ. συνάδελφοι τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐπρόκειτο μόνον περὶ μιᾶς ἀπολύσεως. Ἀλλὰ τὸ θέμα τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι σοβαρώτατον καὶ ἀφορᾷ ὅλον τὸν ναυτεργατικὸν κόσμον. Ἐὰν δὲ οἱ μέχρι σήμερον Ὑπουργοὶ τῆς Συγκοινωνίας δὲν παρέθαινον τὸ καθῆκόν των διατηροῦντες ὡς μέλη λιμενικῶν ἐπιτροπῶν πτωχεύσαντας ἐμπόρους καὶ τονίζω τὰς λέξεις: πτωχεύσαντας ἐμπόρους, δὲν θὰ ἐγίνοντο ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔγιναν εἰς τόσας λιμενικὰς ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἠσχολήθησαν μὲ τίποτε ἄλλο εἰμὴ μὲ τὴν ἄσκοπον δαπάνην χρημάτων, ὅπως εἰς τὸν Ἀστακόν, διὰ τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖτε καὶ ὅπου ἔγιναν αἱ δύο προσβολαὶ ἐντελῶς σκόπιμος καὶ μόνον διὰ νὰ γίνῃ δαπάνη χρήματος. Δὲν θὰ ἐγίνετο εἰς τὴν ἰδιωτέραν μου πατρίδα ἡ δαπάνη 500 χιλ. δραχ. διὰ νὰ κατασκευασθῇ εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος μία δίσυλος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος, ἐπαναλαμβάνω, ὅπου μόνον ἐὰν ἐπρέπετο νὰ μεταβληθῇ εἰς ἰχθυοτροφεῖον εἶχε τὴν θέσιν του. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Ὑπουργὸς διεπιστάσῃ τὰς πράξεις αὐτὰς τῶν μελῶν τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ ἢ ὄχι;

Θ. Χαβίνης. Ὄχι.

Π. Μπούμπουλης. Κάνετε λάθος.

Γ. Μπουρδάρας. Ἔχετε στοιχεῖα περὶ τῶν κακῶν πράξεων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸν Ἀστακόν;

Π. Μπούμπουλης. Μάλιστα. Ἔχομε δύο ἀσκόπους προβλῆτας. Ἡ ἔννοια τῆς τριετοῦς θητείας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὅτι δύνανται νὰ ἀντικατασταθοῦν καὶ δὲν εἶναι ἰσόβια. Φροντίσατε λοιπὸν νὰ μὴ θάζετε πτωχεύσαντος ἐμπόρους ὡς μέλη λιμενικῶν ἐπιτροπῶν, διὰ νὰ μὴ ἔχετε τὸ παράπονον, ὅτι σᾶς τοὺς ἀπέλυσαν.

Γ. Μπουρδάρας. Ὁ κ. συνάδελφος ἐκ Σπετσῶν δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ λέγῃ πράγματα ἀσύστατα. Ἐὰν ἔγιναν τὰ ἔργα τοῦ Ἀστακοῦ ἔγιναν ἀφοῦ συνετάχθησαν προϋπολογισμοί, κατηρτίσθησαν σχέδια καὶ ἐνεκρίθησαν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου. Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶ τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ περὶ προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, διότι ἂν τοῦτο ἐγίνετο δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ Βουλὴ διὰ τὸν ἔλεγχον. Ἐλέγχων τὴν πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ ἐνισχύω τὴν Κυβέρνησιν διότι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἦλθε διὰ νὰ περιορίσῃ τὰς ἀπαραδεκτους καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἠθικὸν ρυθμόν. Καὶ τοῦτο εἶναι πρὸς τιμήν της. Ἂς ἐπανοδιορισθῇ λοιπὸν ὁ ἀπολυθεὶς ἀντιπρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἂς δικταχθῇ ἀνάκρισις διὰ νὰ ἀποδειχθῇ, ἐὰν ἐζημίωσεν ἢ ἐὰν ὑπέπεσεν εἰς παραπτώματα, ὁπότε δύναται ὁ κ. ὑφυπουργὸς νὰ τὸν ἀπολύσῃ.

Δ. Στεφανόπουλος. Δὲν θὰ ἐλάμβανον τὸν λόγον ἐὰν δὲν ἐνόμιζον ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας πρέπει νὰ ἀσκῇ ἔλεγχον κατ' ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν ἐπὶ τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν. Ἐὰν ὁ ἔλεγχος αὐτὸς ἠσκεῖτο εἰς τὰς Πάτρας δὲν θὰ ἐγίνετο τὸ ἄδικον, τὸ ὁποῖον ἔγινεν εἰς δύο ἀνθρώπους τῶν ὁποίων ἡ ἀθωότης διεγνωρίσθη μετὰ 7μηνον φυλάκισιν καὶ 7μηνον διακοπὴν τῶν λιμενικῶν ἔργων. Ἐὰν ὁ κ. Ὑφυπουργὸς δὲν ἀνέφερε τὴν ἀνικανότητα τοῦ ἀπολυθέντος, εἶναι τοῦτο πρὸς ὄφελος τοῦ τελευταίου.

Γ. Καφαντάρης. Μὰ τὸ ζητάει ὁ ἴδιος.

Δ. Στεφανόπουλος. Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους τῆς ἀνικανότητος καὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ λέγωμεν ἐνταῦθα ἐπὶ ποίων βάσεων ἐγένετο αὐτὴ ἡ ἀπόλυσις.

Γ. Μπουρδάρας. Αἱ παραβάσεις τῶν νόμων δὲν ἀποτελοῦν παραγυρίδα, ὁ δὲ ἀπολυθεὶς δὲν φοβεῖται τὴν ἀναγραφὴν τῶν λόγων τῆς ἀπολύσεως. Αὐτὸ ἀντιθέτως, ζητεῖ νὰ δηλωθῇ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι τῆς ἀπολύσεώς του.

Δ. Μπότσαρης. Ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του περὶ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν Ἠπείρῳ λέγει: Ἡ ἐπερώτησίς μου, κ. Βουλευταί, ἔχει σαφῆ τὸν χαρακτῆρά της. Δὲν ἔχει τὴν τρόθεσιν ἀποδόσεως μομφῆς. Δηλῶ μάλιστα ὅτι πρόκειται διὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ συμβοῦν ὑπὸ οἱασδήποτε διακυβέρνεσιν καὶ ἂν εὑρίσκετο ἡ ἐπαρχία τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ Ἰδοὺ διατί ἡ ἐπερώτησίς μου δὲν ἀποτελεῖ μομφὴν πρὸς τὸν κατέχοντα σήμερον τὸ ἀξίωμα τοῦ Γεν. Διοικητοῦ ἐν Ἠπείρῳ. Οὔτε πρὸς τοὺς ἀνωτέρους προϊσταμένους τῆς ἐν Ἠπείρῳ ἀσφαλείας. Ἡ κατόπιν τόσων σφαλμάτων καὶ τόσων ἀκλιρῶν μέτρων ἀποκατασταθεῖσα περὶ ἀσφάλεια . . . . .

Δ. Τσιῶκος. Δὲν ἀπεκατεστάθη ποτέ.

Δ. Μπότσαρης. Ἀπεκατεστάθη.

Θ. Χαβίνης. Πλήρως.

Δ. Μπότσαρης. Εἶναι δίκαιον νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μέχρι πρὸ ἑτείας καὶ τὸ ἔμβρυον ἔτι εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του ἔτρεμεν ἐκ φόβου. Ὅτι ζόφος καὶ δόυνη ἐπεκράτει εἰς τὴν Ἤπειρον Ὅτι δύο πολιτευταί, παριστάμενοι μάλιστα ἐνταῦθα, ἔπεσαν θύματα μιᾶς ἀξιοθρηνήτου καὶ οἰκτρᾶς ληστείας. Ἡ παράδοσις ἦμως τῆς ληστείας δὲν ἦτο εἰς τὸν τόπον ὡς κληρονομία. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπετεύχθη ὥστε νὰ μὴ χρειαζόμεθα πλέον διὰ νὰ μεταβαίνωμεν ἀπὸ τὴν Πρέβεζαν εἰς τὰ Ἰωάννινα νὰ ὑπογράψωμεν δήλωσιν πρὸς τὸν νομάρχην ὅτι ἀπαλλάσσομεν τὰς ἀρχὰς πάσης εὐθύνης, ἐὰν φονευθῶμεν καθ' ὁδὸν, καθ' ἣν περίπτωσιν ἀναχωρήσωμεν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἤπειρον ὠργανωμένη ληστεία, διότι ἂν ὑπῆρχε τοιαύτη ἡ ἐπερώτησίς μου θὰ εἶχε χαρακτῆρα σαφοῦς μορφῆς ἐναντίον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐναντίον τῶν ἐκπροσώπων ἐν Ἠπείρῳ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ἰδοὺ ὅτι ἡ μετὰ τόσας θυσίας ἐπιτευχθεῖσα κατὰ τὸ τελευταῖον διάστημα ἀσφάλεια ἐκλονίσθη. Ἰδοὺ διατί εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπικαλεσθῶμεν ἔλγη τὴν ἐγρήγορσιν τῆς Κυβερνητικῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐπέτρεπε τὸν ἐκ νέου περιορισμὸν τῆς παρατηρηθείσης προσωρινῆς ἀφηνιάσεως καὶ θὰ ἀπεκαθίστα κάλλιον τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας. Δὲν ἀνησύχησα ὅμως μόνον ἐγώ, ὁλόκληρος ὁ τύπος ἐξέφρασε τὴν ἀνησυχίαν του μετὰ τοὺς ἀλλεπαλλήλους φόνους καὶ τὰ ἄλλα ἔκτροπα, εὐτυχῶς ὅτι ταῦτα παρετηρήθησαν εἰς μικρὸν μόνον διάστημα καὶ πέραν αὐτοῦ δὲν παρετηρήθη ἄλλο τι πλὴν τῶν συνήθων ὑπερβασῶν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας, ἐπῆλθε βεβαίως τὴν 6 Ἰουλίου τὸ ἀποτρόπαιον ἔγκλημα τῆς μονῆς Δουριχάνης. Εἶναι φυσικὸν διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὸν ἤρεμον καὶ χριστιανικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν ἄλλων χρηστῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἐσφαγιάσθησαν, ἡ ἐδύνη νὰ ἐπιφέρῃ μίαν μεγαλυτέραν συγκίνησιν. Δὲν ἐξηκριβώθη ὅμως πάσως ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐγκλήματος ληστείας. Ἀπεναντίας φαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ ἑνὸς ἀγρίου ἐγκλήματος, περὶ ἐπιδείξεως ἀγρίων ἐνστίκτων ἐξάλλων κακούργων, οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι εὕρισκον τιμωρίαν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κρεουργηθέντος ἡγουμένου. Ὁπωσδήποτε ἡ ἀνησυχία τοῦ τύπου καὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ ὁμιλοῦντος δὲν εἶχε συνέχειαν μέχρι τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλῶ.

Ἀκολούθως ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης*** παραπονεῖται διότι εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ μέχρι πρό τινος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι ἀντιπολιτευτικὴ ροπὴ ἐνέπνευσε τὴν ἐπερώτησίν του. Ἡ πρόθεσίς μου, εἶπε, εἶναι νὰ διατρανωθῇ ἅπαξ ἔτι ὅτι δὲν ληστοκρατεῖται σήμερον Ἤπειρος. Ζητοῦμεν τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερα συμπλήρωσιν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐπιδοκιμάζομεν. Ἡ ἐπερώτησίς μου σκοπὸν ἔχει νὰ ἐνισχύσῃ ἔτι μᾶλλον παρὰ νὰ ἐπικρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ μέτρα τῆς ἀσφαλείας. Διαβεβαιοῦμεν δὲ αὐτὴν ὅτι εἴμεθα εἰς τὸ πλευρόν της διὰ τὴν λῆψιν παντὸς καταλλήλου μέτρου διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας ἐν Ἠπείρῳ.

Ι. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἡ δήλωσις, λέγει, τοῦ ἀξιοτίμου προλαλήσαντος ὅτι ἡ ἐπερώτησίς του δὲν εἶχε χαρακτῆρα ἐπερωτήσεως καὶ ὁ τρόπος τῆς συζητήσεως αὐτῆς μὲ ἀπαλλάσσει τοῦ κόπου νὰ ὑποστηρίξω τὴν Κυβέρνησιν. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι οὐδὲν παρέλειψεν ἡ Κυβέρνησις, ὅπως μὴ διαταραχθῇ ἡ τάξις καὶ ἀσφάλεια ἐν Ἠπείρῳ, ἀλλὰ συμβαίνει καὶ ἐκεῖ, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑπὸ ἔποψιν ἐγκληματικότητος, ἣν ἐκτρέφει τὸ ἀρῆτον τῶν Ἠπειρωτῶν.

Π. Γαρουφαλιᾶς καὶ ***Δ. Τσιῶκος.*** Καὶ ἡ πενία τῶν κατοίκων.

Ι. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐλάβομεν πρόνοιαν ἰδαιτέρως διὰ τὴν Ἤπειρον νὰ εἶναι βοηθὸς τῆς ἀσφαλείας καὶ ὁ στρατός.

Α. Μελᾶς. Ἐγράφη, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι οἱ ἐκτοπισμοὶ οἱ ἐνδεικνυόμενοι παρ' ὡρισμένων ἀτόμων παρεμποδίζονται ἀπὸ ἄτομα προσκείμενα εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ ἤθελα νὰ σᾶς καταστήσω ἐνήμερον τούτου.

Ι. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Οὔτε ἔλαβα γνῶσιν τοιαύτης εἰδήσεως, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν τοιαῦτα πράγματα.

Δ. Χατζηγιάννης ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης λέγει: Ὅταν συνεζητεῖτο ἡ πρότασις τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως λάβει τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἀπὸ τὴν Βουλήν, ὑπεστηρίξαμεν τότε, καὶ ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πολιτικῷ Γραφείῳ ἐζήτησε καὶ περιελήφθη εἰς τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσιοδότησιν θέμα ὅπως ἐρμηνευθῇ αὐθεντικῶς ὁ νόμος 5533 μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐκτελέσεις ἐναντίον ἀγροτῶν δι' ἃ χρέη των ἐπιτρέπονται μόνον, ἐὰν ὀφειλέτης ἀγρότης καθυστερήσῃ τὴν πληρωμὴν δύο τοὐλάχιστον ἐτησίων δόσεων. Ἐν τούτοις καίτοι ἡ Βουλὴ ὁμόφωνος παρέσχε τὴν ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀγροτῶν, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀφῆκε καὶ παρῆλθεν ὅλον τὸ δίμηνον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ εἰργάσθη ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, χωρὶς νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐδόθη ἡ Ἐξουσιοδότησις. Ἡ παράλειψις αὕτη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν ἀποτελεῖ βέβαια παράβασιν ποινικήν, ἀλλ' ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀξίαν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, διότι καὶ τοὺς ἀγρότας ἀφῆκεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν δανειστῶν καὶ τῶν τοκογλύφων καὶ τὴν εὐαισθησίαν τῆς Βουλῆς, ὡς Σώματος κυριάρχου, ἦτο φυσικὸν νὰ θίξῃ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ εἰδικὴν νομοθετικὴν πρόνοιαν ὅπως ἐπανορθώσῃ τὴν παράλειψιν ἢ μᾶλλον ἀδράνειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἔναντι τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Τί λοιπὸν ζητοῦν οἱ ἀγρόται; Ζητοῦν πρῶτον νὰ ρυθμισθοῦν τὰ ἀγροτικὰ χρέη καὶ δεύτερον μέχρις ὅτου συντελεσθῇ ἡ ὁριστικὴ ρύθμισις τῶν χρεῶν τούτων ζητοῦν νὰ ἀνασταλῇ πᾶσα δίωξις καὶ ἐκτέλεσις δικαστικὴ ἐναντίον αὐτῶν διὰ τὰ χρέη των. Τὰ ἀγροτικὰ χρέη, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλή, δὲν εἶναι ὅλα πραγματικά. Μέγα μέρος αὐτῶν ἀποτελοῦν χρέη ἀνύθικα. Ἔχω εἰς χεῖράς μου συμβόλαιον ἐπίσημον, εἰς τὸ ὁποῖον δύο ἀγρόται φέρονται χρεῶσται ἐναντι ἑνὸς τοκογλύφου.

Διὰ τὸ ἴδιον χρέος ὁ τοκογλύφος ἀνέλαβε παρὰ τῶν αὐτῶν χωρικῶν γραμμάτιον, ὅπερ μεταβίβασεν εἰς τὰς Τραπέζας. Ἐνῶ δὲ ἔδωκεν ἐπιστολὴν εἰς τοὺς ὀφειλέτας χωρικοὺς ὅτι τὸ συμβόλαιον εἶναι ἄκυρον, ἐν τούτοις τώρα οἱ κληρονόμοι τοῦ δανειστοῦ ὑπέβαλον εἰς τὸ Πρόξενον τῶν Πρωτοδικῶν αἴτησιν ζητοῦντες ἵνα δείκνυται ἐκτελεστὸς τὸ συμβολαῖον τοῦτον. Παράλληλα καὶ ἡ Τράπεζα ζητεῖ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ γραμματίου, ὅπερ ἐξεδόθη διὰ τὸ αὐτὸ χρέος. Ὡς γραμμάτιον ἐπικορίας τοῦ δανειστοῦ, διὰ νὰ τὸ προεξοφλήσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν. Τοιοῦτα εἰκονικὰ γραμμάτια εἰδαλίσης, ὅτινα ἐξηκατηφθησαν οἱ χωρικοὶ καὶ ὑπέγραψαν, χωρὶς νὰ λάβουν δάνειον, κυκλοφοροῦν πάμπολλα καὶ εἰς τὰς Τραπέζας καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας εἰς τοὺς ὁποίους μετεβιβάσθησαν δι' ὑπισθογραφήσεως. Νομίζετε ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ ἡ κοινὴ γνώμη, ὅπως οἱ χωρικοὶ πληρώσουν τοιαῦτα ἀνύθικα χρέη, διὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἔλαβον; Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ χρέη διὰ τὰ ὁποῖα ἔλαβον χρηματικὰ ποσά εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξακριβωθῇ ὄχι μόνον τὸ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ χρέους, ἀλλὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἀκόμη καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀντοχὴ ἑκάστου ὀφειλέτου ἀγρότου, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναγγέλλει εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, τὴν Ἑλληνικὴν πεῖραν, καὶ θὰ ἐπραγματεύετο μὲ τοὺς ξένους ὁμολογιούχους. Ἂν θὰ τοὺς πληρώσῃ 22 1/2 ἢ 27 1/2 ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν χρεῶν της, νομίζετε ὅτι εἶναι δυνατὸν ἡ ἱδία Κυβέρνησις καὶ ἡ ἱδία Βουλὴ νὰ ἀρίσουν τὸν χρεωκοπήσαντα ἀγροτικὸν κόσμον νὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ πραγματικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνύθικα χρέη, ἐπειδὴ συνέπεσε τὸ ἀγροτικὸν δίκαιον νὰ μὴ ἔχῃ ὀκόμη θεσπίσῃ διάταξιν πτωχεύσεως τῶν ἀγροτῶν, ὅπως ἐθέσπισε διὰ τοὺς ἐμπόρους τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον; Ἔχω πεποίθησιν ὅτι εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Κυβερνήσεως, ποτὲ δὲν ἐμπορεῖ νὰ πρυτανεύσῃ ἡ ἄποψις, ὅτι πρέπει οἱ ἀγρόται νὰ πληρώσουν ὅλα τὰ χρέη των ἠθικὰ καὶ ἀνήθικα, ὑπὲρ πᾶσαν ἠθικὴν γραμμὴν καὶ ὑπὲρ πᾶσαν οἰκονομικὴν ἀντοχήν. Καὶ διὰ τοῦτο συγχαίρω καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, διότι ὑπέβαλον ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ διαλυθεύσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν. Ἀλλ' ἕως ὅτου πραγματοποιηθῇ ἡ ἐπαλήθευσις αὐτῆς καὶ ρυθμισθοῦν κατὰ ἕνα δίκαιον τρόπον τὰ ἀγροτικὰ χρέη, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσωμεν τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἐκτεθειμένον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν τοκογλύφων, διὰ νὰ ὑφίστανται καθ' ἡμέραν καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἀναστολῶν καὶ τὰς δαπάνας, δαπάνας κολοσσιαίας, τῶν ἐπιταγῶν καὶ τῶν πλειστηριασμῶν. Ἰδοὺ διατί θέλω τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου 5533. Ἡ ἑρμηνεία αὐτὴ θὰ δώσῃ δικαιωματικῶς τὴν προστασίαν εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἀγρότας νὰ μὴ γίνωνται αἱ ἐκτελέσεις ἐναντίον αὐτῶν παρὰ μόνον ἐν καθυστερήσει δύο τοὐλάχιστον ἐτησίων δόσεων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Πρόεδροι Πρωτοδικῶν οἱ παρερμηνεύσαντες τὸν νόμον 5533 δίδουν ἐκτελέσεις μετὰ καθυστέρησιν μιᾶς μόνης δόσεως, τὰ κτήματα τῶν χωρικῶν κινδυνεύουν νὰ ἐκποιηθοῦν κατὰ τὸ παρὸν θέρος, ἐὰν δὲν λάβωμεν νομοθετικὴν ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν.

Γρ. Χρυσοστόμου. Δὲν φαντάζομεθα, τονίζει, ὅτι οἱ Πρόεδροι τῶν Πρωτοδικῶν δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνθρωπιστικὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Δ. Χατζηγιάννης. Εἰς τὴν Λάρισσαν, συνεχίζει, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἔγινε, βοηθείσης ἀναστολῆς μὲ ποινὴν ἀρσεώς της, ἐὰν καθυστερήσουν μίαν δόσιν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε βουλευτά, δὲν προσέρχεται μετὰ τὴν καθυστέρησιν ὁ ὀφειλέτης εἰς τὸν Πρόεδρον, ἰσχυριζόμενος ἀδυναμίαν καὶ ζητῶν νέαν ἀναστολήν; Θὰ ἀρνηθῇ ὁ Πρόεδρος, ἐφόσον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο, δεδομένου ὅτι παραμένουν οἱ γενικοὶ ὅροι τῆς ἀναστολῆς ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ ἐκτιμήσει τῶν περιστάσεων. Τὸ ἀμφισβητεῖτε τοῦτο; Τί θέλετε περαιτέρω;

Δ. Χατζηγιάννης. Ὄχι, δὲν τὸ ἀμφισβητῶ, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι, καὶ μετὰ τὴν προσφυγὴν τῶν ἀγροτῶν, οἱ Πρόεδροι ἔδωκαν μικρὰν ἀναστολήν, μέχρι πρώτης ἢ 15 προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, καὶ τοὺς εἶπον, νὰ εὕρουν εἰς τὴν προθεσμίαν αὐτὴν χρήματα νὰ πληρώσουν τὴν δόσιν, ἄλλως

θὰ ἐκτελεσθοῦν. Ἐὰν λοιπὸν δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀπόφασις νὰ πληρωθοῦν ὅλα τὰ χρέη καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ ἀνήθικα... ...

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὴν γνωρίζετε τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ ὑπέβαλε καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐπαληθεύσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν.

Δ. Χατζηγιάννης. Ἐγώ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, θέλω μόνον ὅταν καθυστεροῦνται δύο δόσεις νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν ὁ Πρόεδρος νὰ ἐπιτρέπῃ ἐκτελέσεις.

Δ. Ψάρρας. Δὲν δύναται προτοῦ παρέλθῃ ἡ διετία νὰ γίνῃ ἡ ἐκτέλεσις, διότι ὁ πιστωτὴς θὰ ὑπολογίζῃ τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα κινδυνεύει νὰ χάσῃ.

Δ. Χατζηγιάννης. Πάντως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαρτώμεθα ἀπὸ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα τῶν προέδρων τῶν Πρωτοδικῶν. Τέσσαρα ἑκατομμύρια ἀγροτῶν δικαιοῦνται νὰ ἀξιώσουν ἀπὸ τὸ Κράτος τὴν προστασίαν του. Καὶ ἡ προστασία τῶν ἀγροτῶν εἶναι ἔργον πολιτικὸν καὶ Κυβερνητικόν. Σημειώσατε, τονίζει, ὅτι ὁ κόσμος αὐτός, ὁ ὁποῖος ἀνέκαθεν ὑπῆρξε τὸ θῦμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εὗρεν ἐν τούτοις προστασίαν καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἐπὶ Σόλωνος καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχαίαν Παλαιστίνην. Σήμερον, ὅτε τὰ κοινοβούλια εἶναι γεμάτα ἀπὸ κόμματα σοσιαλιστικὰ καὶ ἀγροτικὰ καὶ φιλαγροτικά, δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ κόσμος αὐτὸς νὰ μείνῃ ἄνευ προστασίας. Ἂς στρέψωμεν ὅλην τὴν στοργήν μας πρὸς τὴν ὑπαιθρον χώραν. Ἐὰν ἀναστηθῇ οἰκονομικῶς ὁ ἀγροτικὸς κόσμος, θὰ σωθοῦν καὶ αἱ ἄλλαι ἐργαζόμεναι τάξεις. Ἐὰν γονατίσῃ, θὰ καταποντισθῶμεν ὅλοι. (Χειροκροτήματα).

Σ. Ταλιαδοῦρος. (Ὑπ. Δικ.) Εἶναι τραγικὴ ἡ παρεξήγησις ἡ ὁποία ὑφίσταται ἐπὶ νομικοῦ ζητήματος μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐπερωτώντων. Εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν εἶχον ἀξίωσιν νὰ μὲ συγχαρῇ οὗτος, διότι ἐπροστάτευσα τοὺς ἀγρότας μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν ἀντίθετον ἑρμηνείαν. Ἐὰν ἐδεχόμην ταύτην, τότε οἱ ἀγρόται μετὰ καθυστέρησιν δύο δόσεων θὰ ὑπέκυπτον εἰς ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν, ἐνῷ ἐγὼ ἐπιμένω ὅτι, ἐὰν ὑπάρχουν λόγοι ἀφορίας, ἀζητησίας προϊόντων ἢ οἱ ἐξαιρετικοὶ λόγοι, ὡς ὁρίζει ὁ νόμος, τότε καὶ ἂν καθυστερήσουν δύο δόσεις θὰ λάβουν καὶ ἄλλην παράτασιν μέχρι 5 ἐτῶν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον. Καὶ τοῦτο ἔπραξα ἀπὸ φιλαγροτικὰ αἰσθήματα καὶ ἀκολουθῶν τὴν φιλαγροτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἀγρότας ἐὰν ἠκολούθουν τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Βουλευτοῦ. Ἐὰν ὁ κ. Βουλευτὴς ἦτο πάρων ὅτε συνεζητεῖτο τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1929 καὶ ἀνεγίνωσκε τὰ πρακτικὰ καὶ τί εἶπον τότε θὰ ἐμάνθανεν ὅτι οἱ Πρόεδροι εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκδίδουν πράξεις καὶ οὐχὶ ἀποφάσεις ὡς εἶπε τότε καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός, καὶ ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι αἱ πράξεις ἀνακαλοῦνται ὅταν συντρέχουν οἱ λόγοι τοῦ νόμου ὅηλ. καὶ ἂν ὁ Πρόεδρος εἶπε νὰ πληρώσῃ ὁ ὀφειλέτης εἰς δύο δόσεις, ἔχουν δικαίωμα καὶ ὅταν δὲν πληρώσῃ οὗτος τὰς δύο δόσεις νὰ χορηγήσουν εἰς αὐτὸν καὶ παράτασιν δι' ἄλλας τρεῖς δόσεις, ἐνῶ ἂν ἠκολούθουν τὰς ἰδέας τοῦ κ. Βουλευτοῦ ὡς τὰς ἔχει διατυπώσει ἐν τῇ ἐπερωτήσει του ὅηλ. «νὰ γίνεται ἐκτέλεσις ἐν καθυστερήσει δύο ἐτησίων δόσεων» τότε ἐδέσμευον τὸν ἀγρότην καταστρεπτικῶς, καὶ τοιοῦτόν τι ἔγκλημα κατὰ τῶν ἀγροτῶν ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ ὡς ἐκπροσωπῶν ἀγροτικὴν περιφέρειαν, δὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω. Ὁσάκις ἐζητήθη ἡ ἐπέμβασίς μου δι' ἀγροτικὰς περιφερείας ἐσπευσα καὶ ἐτηλεγράφησα εἰς τοὺς Προέδρους Σερρῶν, Δράμας, Ἠλείας καὶ Λαρίσσης νὰ δίδουν ἀθρόας ἀναστολὰς εἰς ἀγρότας ἐπαγγελματίας, ἐὰν συντρέχουν λόγοι ἀφορίας ἢ ἀζητησίας προϊόντων, ὁ δὲ Πρόεδρος Λαρίσσης μοῦ ἐτηλεγράφησεν ὅτι μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν 1005 ἀναστολαὶ καὶ 629 ἄδειαι ἀφορῶσαι μικρὰ ποσὰ καὶ ἐρμηνοβικασθέντας πολίτας. Ὁ νόμος τοῦ χρεωστασίου ἐν ἄρθρ. 2 εἶναι σαφὴς εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα, ἐγὼ δὲ δὲν ἠδυνάμην νὰ διαπράξω νομικοὺς σολοικισμούς, καὶ νὰ εἰσαγάγω νόμον ἑρμηνευτικὸν διὰ νὰ ἑρμηνεύσω τὰ σαφῆ, διότι εἰς Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης δὲν ἐπιτρέπονται τοιοῦτοι σολοικισμοὶ καὶ ἄξιόν νὰ τύχω συγχαρητηρίων ἐκ μέρους τοῦ κ. Βουλευτοῦ διὰ τὴν πρᾶξίν μου ταύτην καὶ νὰ ὁμολογήσῃ οὗτος τὴν πλάνην του.

Δ. Ριζιώτης. Ἐξεδόθησαν διάφοροι ἀποφάσεις Προέδρων αἱ ὁποῖαι ὁρίζουν τοὺς ὅρους τῆς ἐκτελέσεως..

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Σεῖς εἶσθε γιατρὸς καὶ δὲν γνωρίζετε τοιαῦτα ζητήματα, ἐνῶ ἐγὼ ὑπεστήριξα ἑκατοντάδας τοιούτων ὑποθέσεων, καὶ οἱ Πρόεδροι δύνανται ν' ἀνακαλοῦν τὰς πράξεις των ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν. Δὲν δύναται νὰ κατηγορηθῇ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ ἀντιγροτισμῷ, ὅταν αὕτη διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς σφαγίων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὠφέλησε ἑκατομ. ὁλόκληρα τοὺς ἀγρότας, ὅταν ἐγὼ μὴ ἀκούσας τὰς προτροπὰς ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα δὲν παρέτεινα τὰς διακοπὰς τῶν παραγραφῶν πέραν τοῦ Μαΐου 1933 ὠφελήσας τοὺς ἀγρότας ἑκατομμύρια ὅταν ἐμειώσαμεν τὸν φόρον καὶ τὸ παρακράτημα τοῦ καπνοῦ χάριν τῶν ἀγροτῶν καὶ ὅταν προχθὲς ἐγὼ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὑπεβάλαμεν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ρυθμίσεως ἀγροτικῶν χρεῶν». Ἐκτὸς τῆς Ἐπαρχίας Λαρίσσης ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐπαρχίας ὑπεβλήθησαν διαμαρτυρίαι διὰ καταδιώξεις ἀγροτῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον μοὶ ἐστάλησαν ἀπειρία ψηφισμάτων δικηγορικῶν συλλόγων, ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἐμπορικῶν συλλόγων, ζητούντων τὴν ἄρσιν τοῦ ἀγροτικοῦ χρεωστασίου, διότι οἱ ἐπαγγελματίαι κατεστράφησαν ἐξ αὐτοῦ καὶ εὑρίσκονται ἐν ἀπογνώσει, ἀλλ' ἐγὼ ἀκολουθῶν τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠθέλησα νὰ θίξω τὸ χρεωστάσιον τῶν ἀγροτῶν.

Γ. Χρυσοστόμου. Τὶ μέτρα σκέπτεσθε νὰ λάβετε διὰ τοὺς ἐπαγγελματίας τοὺς καταστραφέντας ἐκ τοῦ Ἀγροτικοῦ Χρεωστασίου;

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Καὶ ὅταν συνεζητεῖτο τὸ Ἀγροτικὸν Χρεωστάσιον ὡμίλησα ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματιῶν ὑποδείξας τὰ κακὰ τῆς μονοπλεύρου λύσεως καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν ἐπαγγελματιῶν. καὶ προχθὲς ἔτι εἰς τὸ Συνέδριον τῶν ἐπαγγελματιῶν εἶπον ὅτι ἂν οἱ Ἀγρόται ἐφέτος δὲν δυνηθοῦν νὰ πληρώσουν μέρος τῶν χρεῶν των πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίας, πρέπει τότε νὰ χωρήσωμεν καὶ εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν χρεωστάσιον. Ὥστε νομίζω ὅτι ἔπεισα πάντας καὶ ἰδίᾳ τὸν ἐπερωτήσαντα ὅτι τραγικὴ παρεξήγησις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου μᾶς ἔφερεν ἀντιμετώπους, καίτοι ἀμφότεροι ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφετηρίας νὰ προστατεύσωμεν τοὺς ἀγρότας, καὶ ἔχω τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ διακηρύττω, ὅτι, γνωρίζων καλῶς τὴν τραγικὴν κατάστασιν αὐτῶν, τοὺς ἐπροστάτευσα καλύτερον τοῦ ἐπερωτῶντος ἀπὸ τοὺς δανειστάς των. Μόνον διὰ νόμου εἶναι δυνατὸν νὰ ρυθμισθῇ ἄλλως τὸ χρεωστάσιον τῶν ἀγροτῶν καὶ οὐχὶ δι' αὐθεντικῆς ἑρμηνείας σαφοῦς νόμου. (Χειροκροτήματα)

Δ. Χατζηγιάννης. Ἀτυχῶς ἡ παρεξήγησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐξακολουθεῖ. Ἡμεῖς δὲν εἴπομεν νὰ χάσουν οἱ ἀγρόται ὅλα τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου 5533. Ἡμεῖς εἴπομεν διὰ νόμου νὰ προστατευθοῦν, ὥστε οἱ Πρόεδροι μόνον μετὰ δύο συνεχεῖς καθυστερήσεις νὰ δικαιοῦνται νὰ ἐπιτρέπουν ἐκτέλεσιν. Ὅλα τὰ ἄλλα εὐεργετήματα, ὅσα θεσπίζει ὁ νόμος «περὶ χρεωστασίου ἀγροτῶν» θὰ παραμείνουν ὡς ἔχουν. Ἀπὸ τὰς στατιστικὰς ποὺ ἔδωκεν ὁ ἴδιος ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπόψε προκύπτει ὅτι ἐδόθησαν 600 ἄδειαι ἐκτελέσεων ἐναντίον ἀγροτῶν καὶ ἐδόθησαν 1000 ἀναστολαί. Αἱ ἀναστολαὶ αὐταὶ ἔχουν δοθῇ μόνον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὑπομένως μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν Λαρίσσης θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1000 ἐκτελέσεις ἀγροτῶν. Ἰδοὺ διατὶ ἐπιμένω ζητῶν προστασίαν ζωτικωτάτην διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Λέγει ὅτι τὸ ζήτημα

διὰ τὸ ὁποῖον διεξήχθη ἡ συζήτησις δὲν εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας, ἀλλὰ ζήτημα Νόμου καὶ συνεπῶς, ὀρθῶς ἔπραξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν γνώμην «περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑριστημένων διατάξεων. Ἤδη ἐφ'ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη τοιούτου νόμου ἂς γίνῃ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Κηρυχθείσης περαιωμένης τῆς συζητήσεως καὶ ἀναβληθεισῶν τῶν ὑπολοίπων ἐπερωτήσεων λύεται περὶ ὥραν 9.30' μ.μ. ἡ συνεδρίασις, συναινέσει τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ ὥραν 5'30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης
Α. Νταλίπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'

Δευτέρα 21 Αὐγούστου 1933

Ὥρα 5.30' μ. μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ Σωματεῖον Καπνεργατῶν Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ἐπεκταθῇ ἡ συμφωνία Καθάλλας εἰς ἅπαντα τὰ καπνεργατικὰ κέντρα.

Ὁ Ἀλῆ Ἄτα κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως ζητεῖ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καταληφθέντων ὑπὸ διαφόρων συγγενῶν κτημάτων του ἐν Λαρίσσῃ.

Ὁ γυναικεῖος Ὅμιλος τῆς Ἐργατικῆς Βοηθείας Καβάλλας ζητεῖ τὴν γενικὴν ἀμνηστείαν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις «Ἡαΰλος Μελᾶς» ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Χαφούζ Ἀλῆ Οὐζεὶρ μέλους τῆς Ἐθν. Ὀργανώσεως μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως τοῦ δοθῇ ἡ ἐν Δράμᾳ περιουσία του ὁάσει τῶν ἐπισήμων τίτλων.

Ὁ Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς «Ὁ Φίλιππος» τῶν κατοίκων τοῦ Συνοικισμοῦ Καλλιθέας Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1932 Ν. Δ. «περὶ ἱδρύσεως ὡς νομικοῦ προσώπου τοῦ συνοικισμοῦ Καλλιθέας».

Ἡ Παμπειραϊκὴ Ἕνωσις Καπνοπωλῶν ἀναπήρων καὶ ἰδιωτῶν ζητεῖ τὴν μὴ αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν σιγαρέτων, τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοστοῦ κέρδους τῶν καπνοπωλῶν εἰς 15ο/ο εἰς ἄφορος τῆς θυμηχανίας, τὴν ἵδρυσιν Ταμείου συντάξεως καπνοπωλῶν κλπ.

Ὁ Σταῦρος Παχῆς κατάδικος ἐν ταῖς φυλακαῖς Καλαμῶν ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 8 παράγρ. 3 τοῦ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 1920 Ν. Δ.

Οἱ Σταμάτιος Πουλημένος καὶ Βασίλειος Μιχαλᾶς πρώην λιμενοφύλακες δ' τάξεως κάτοικοι Κερκύρας, ζητοῦν τὴν ἐπαναφορὰν των εἰς τὰς τάξεις τοῦ λιμενικοῦ σώματος ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπελύθησαν ὑπὸ τῆς δικτατορίας Παγκάλου.

Ὁ βουλευτὴς Βόλου ***Β. Ἀποστολίδης*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Κατοίκων Πορταριᾶς περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ ἡμιγυμνασίου τῆς πόλεώς των.

Αἱ συνεργαζόμεναι ὁμοσπονδίαι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ζητοῦν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀφαιρεθέντος 6ο/ο εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τὴν ἐπέκτασιν τῶν 3|16 τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου «περὶ διοικήσεως ἐσόδων» τὴν χορήγησιν ἀτόκων δανε'ων.

Ἡ ἕνωσις προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην φορολογίαν τῶν γλίσχρων μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν ἐμπόρων φωτισμοῦ πετρελαίου Ἰωαννίνων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου*** καὶ ***Μ. Λαΐλιος*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν κοινοτήτων Μυτιλήνης ζητουσῶν νὰ ληφθοῦν προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν ἰδιωτῶν, ἀγροτῶν καὶ λοιπῶν ἐπαγγελματιῶν, ἤτοι νὰ μετατραποῦν εἰς μακροπρόθεσμα 20ετῆ ἅπαντα τὰ ἰδιωτικὰ χρέη, νὰ διατηρθῇ ἡ ἀναστολὴ οἱασδήποτε ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κτλ.

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Αἰγίνης κρατούμενοι ἐκ Πελοποννήσου παρακαλοῦν ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ἀνέγερσις τῶν ἀγροτικῶν φυλακῶν Τριπόλεως.

Ὁ Κωνσταντῖνος Γιάνναρος στρατιωτικὸς ἰατρὸς παρακαλεῖ ὅπως ὑπολογισθῇ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας ἡ ἐν τῷ Σερβικῷ στρατῷ στρατιωτική του ὑπηρεσία.

Ὁ κ. ***Κ. Τσαλδάρης*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων. 1) «περὶ στεγάσεως τῶν Τ. Τ. Τ. Ὑπηρεσιῶν».

2) «Περὶ συντάξεως νέων πινάκων προαγωγῶν τοῦ προσωπικοῦ Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσιῶν».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5496 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ νόμου 5574 περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ Ν. Δ. περὶ χορηγήσεως παρὰ τοῦ Ταχ. Ταμ. Δανείων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσίας».

4) «Περὶ τοποθετήσεως διαθεσίμων τοῦ Ταχ. ταμιευτηρίου καὶ συστάσεως παρ' αὐτοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου «Λαϊκῆς Πίστεως».

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων «περὶ ἀπαγορεύσεως δικαιοπραξιῶν ἐπὶ ἀκινήτων».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ παροχῆς προθεσμίας πρὸς ἄσκησιν προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3077».

2) «Περὶ συστάσεως Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Βέλλον Κορινθίας δωρεᾷ καὶ δαπάναις τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Σωματείου Ἀχαΐας».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ θήρας Ν. Δ. ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728».

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τῶν ἀφορισῶν τοὺς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. Δ. Σ. καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων».

Ἡ ***ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ

ίδρύσεως καὶ ὀργανώσεως Νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν».

Ὁ κ. **Σ. Τσακόπουλος** (Γραμματεὺς τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ καὶ ἀναγκαστῆς πιστώσεως διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κυρίου τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν».

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23-10 1932 καὶ τοῦ νόμου 384 «περὶ ἱδρύσεως Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δερματολοκομείου».

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ ἐκτελέσεως ἔργων ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως».

4) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων ΓΣΝΖ τῆς 20 Μαρτίου 1903 καὶ 2930 τῆς 26 Ἰουλίου 1922 περὶ ἀπολυμαντηρίων».

5) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῶν ταμείων κοινωφελῶν ἔργων Λευκάδος καὶ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος».

6) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων Σανατορίων ἐν ταῖς Ὑπαρχίαις Μαντινείας καὶ Κορινθίας» καί,

7) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐν Νέᾳ Κοκκινιᾷ Νοσοκομείου τῶν Ἀμερικανίδων Κυριῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Ἀνδριόπουλος, Π. Ράλλης, Δ. Τσιρώνης, Α. Λαγουρός, Δ. Χατζίσκος, Α. Ἀθηνογένης, Γ. Τουρκοβασίλης, Ι. Σκανδαλάκης. Α. Ἀντωνόπουλος, Β. Τσιριγώτης. Κ. Οἰνονομίδης, Κ. Καλκάνης, Ν. Κάρισωνας, Α Ψάρρας*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κλπ. ἀναγκαστικοῦ νόμου».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γρ. Τηλικίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Ὁ κ. ***Ἀλ. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5304 περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας καὶ 5670 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 5304

Οἱ κ. κ. ***Ἀλ. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν), ***Σπ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καὶ ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτουσι σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Δ. περὶ Ποινικοῦ καὶ Πειθαρχικοῦ Κώδικος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Ράλλης, Ι. Ἀνδριόπουλος, Δ. Χατζίσκος, Ν. Ἀβραάμ, Στ. Νικολαΐδης, Γ. Στράτος, Γεωργ. Εὐστρατιάδης, Φ. Ζαΐμης, Ν. Κουπαροῦσος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς πρατάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Τσιῶκος*** ὑποβάλλει τὰς κάτωθι τροπολογίας ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου» καὶ

2) «Περὶ μέτρων ἐνιτύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Σκανδαλάκης, Α. Γραμματίκας, Α. Νταλίπης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4694».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Ζούβας, Κ. Κανελλόπουλος, Γ. Τσόχας, Κ. Βεργοιόπουλος*** καὶ ***Κ. Τσουκαλᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς παραγρ. 22 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4619 «περὶ δημεύσεως τοῦ θεραπευτηρίου «Σωτηρία».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Σκανδαλάκης*** καὶ ***Γ. Κριμπᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Σωματικῆς Ἀγωγῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ε. Μανωλάτος, Τιμ. Γεωργιάδης, Α. Νταλίπης*** καὶ ***Γ. Κριμπᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου "περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας «περὶ Σωματικῆς Ἀγωγῆς» ὡς διετυπώθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Παιδείας.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Τσόχας, Π. Ράλλης, Δ. Χατζίσκος, Α. Ἀθηνογένης*** καὶ ***Δ. Γιαννόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ μειώσεως τοῦ τέλους Δημοσίων θεαμάτων τῶν παραστάσεων τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου καὶ ἀπαλλαγῆς τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων κατὰ κυριότητα εἰς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφους.

Ἐπίσης ὑπὸ τοῦ κ. Πρόεδρου ἀνακοινοῦται ὅτι ὁ βουλευτὴς Λέσβου κ. Μιχάλης Ἀκίλιος ὑποβάλλει τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ ἀξιώματός του ὡς Πρόεδρου καὶ μέλους τοῦ Τμήματος Ἐκπαιδευτικῆς Προσοχῆς Πλωμαρίου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀσυμβίβαστον τοῦτο πρὸς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον προτιμᾷ. Ἐπίσης ὅτι ὁ αὐτὸς βουλευτὴς ὑποβάλλει τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Προέδρου καὶ μέλους τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Λέσβου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** ὁμιλῶν ἐπὶ τηλεγραφημάτων τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Πράγας καὶ ἀκτημόνων καὶ προσφύγων Πράγας ἐρωτᾷ τὸν κ. Γενικὸν Διοικητὴν Ἠπείρου, ἐὰν διετάχθη τὸ ἐκεῖ ἀποσταλὲν συνεργεῖον νὰ σταματήσῃ τὰς ἐργασίας των τὰς σχετικὰς μὲ τὴν παράδοσιν τῶν κτημάτων Μουκάτ κτλ.

Ὁ κ. ***Ι. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ συνεργεῖον δὲν θὰ σταματήσῃ τὰς ἐργασίας του, ἐγεννήθη ὅμως ζήτημα παραχωρήσεως ἑνὸς κλήρου εἰς τὸ ἐκεῖ ἱερὸν Τέμενος.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Ὁ ἕνας κλῆρος δὲν ἀρκεῖ.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διανομὴ δὲν θὰ σταματήσῃ.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Α. Παπανικολάου συντακτιούχου δημοδιδασκάλου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ παροχῆς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς συνιστῶν ἀναφορὰν τῆς ὀργανώσεως ἀναπήρων πολέμου Ἀγρινίου παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅπως ἀποστείλῃ χρηματικόν τι ποσὸν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἀναπήρων.

Γ. Μακρόπουλος (Ὑπουργὸς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως). Ἱδρύθησαν παραρτήματα ὡς γνωστὸν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀναπήρων. Εἰς τὸ παράρτημα Μεσολογγίου ἐστάλησαν 480.000 δραχ. διὰ κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του.

Ι. Νικολίτσας. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως ἀνεπαρκές, δὲν ἐπληρώθησαν οὔτε οἱ φυματικοί. Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ἀποστολῆς ἑνὸς συμπληρωματικοῦ ποσοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Ράλλης*** λέγει ὅτι, ἐκ τῆς σύμβάσεως μὲ τὴν Οὐλεν δύο κυρίως τάξεις ἐδιλάθησαν, οἱ ὑδροπωληταὶ καὶ οἱ φρεατορρύχοι. Οἱ πρῶτοι ἀπεζημιώθησαν διὰτοῦ νόμου 5471, τὸ 9ον ἄρθρον τοῦ ὁποίου ὁρίζει, ὅτι δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου καὶ διὰ τοὺς φρεατορρύχους, τοὺς συμπληρώσαντας ἡλικίαν 50 ἐτῶν. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι δῶρον ἄδωρον,

διότι οἱ φρεατορρύχοι ἐργάζονται ἀπὸ ἡλικίας 15 ἐτῶν, συνεπῶς συνιστᾶ νὰ τροποποιηθῇ ὁ νόμος, ὑποβιβαζομένου τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας. Πρέπει νὰ προσθέσω, ὅτι ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑποδεικνύεται τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τί ἐνηργήθη ἐπὶ τῆς μηνύσεως Γ. Δεσνιώτη, κατοίκου Ξηροκαρυταίνης τῆς Ὀρτουνίας, κατὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ σταθμάρχου Δάφνης τῶν Καλαβρύτων ἐνωμοτάρχου Κυβουλάκου διὰ βασιδουζουκισμοὺς καὶ βαρβαρότητας τούτου.

Ὁ κ. ***Ι. Μουτζουρίδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρέχει ἐξηγήσεις.

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** ζητεῖ νὰ μάθῃ διατί καθυστέρησεν ἡ συγκέντρωσις σιτηρῶν Μακεδονίας, καὶ ἐὰν ἐλήφθησαν μέτρα διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐκμετάλλευσις ὑπὸ σιτεμπόρων τῶν πιεζομένων ὑπὸ διαφόρων ἀναγκῶν ἀγροτῶν.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπειδὴ ὑπάρχει σχετικὴ ἐπερώτησις, ἐλπίζω ὅτι θὰ λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ περιμένετε τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἡ ἀναφορὰ τῆς Ἑνώσεως κατωτέρων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς Θεσσαλονίκης περὶ ἐπιλύσεως τῶν ζητημάτων των.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Α. Ἐμπειρῖκος*** (Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Ἠπείρου) παρακαλεῖ νὰ συζητηθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπερώτησις τῶν κ. κ. Σίμου καὶ Λούλη, ἡ ἀπευθυνομένη πρὸς αὐτὸν καὶ τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον, διὰ γενομένους διορισμοὺς ἐν Ἠπείρῳ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μένῃ ἐπ' ἄπειρον εἰς Ἀθήνας, ἀναμένων νὰ συζητήσουν οἱ κ. κ. βουλευταὶ τὴν ἐπερώτησίν των.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας)' Νὰ διαγραφῇ, ἐφόσον ἀπουσιάζουν οἱ ἐπερωτῶντες.

Α. Μελᾶς. Ὄχι, κ. Πρόεδρε, εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐγγεγραμμένος.

Πρόεδρος. Δὲν εἶσθε, ἐν τούτοις σᾶς δίδω τὸν λόγον.

Α. Μελᾶς. Δυστυχῶς δὲν ἔχει κατανοηθῇ ἀκόμη, ὅτι ὁ Ἠπειρωτικὸς λαὸς ὑποφέρει πολύ. Μέμφομαι ὄχι μόνον τοῦ κ. Γεν. Διοικητοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, διότι καθ' ἣν στιγμὴν μέγας ἀριθμὸς ἐφέδρων καὶ θυμάτων πένεται, διωρίσθησαν ἐν Ἠπείρῳ μὴ ἐντόπιοι. Ὁ Γεν. Διοικητὴς ἐκάλεσε τηλεγραφικῶς ἐκ Μεσσηνίας φίλους του, τοὺς ὁποίους διώρισε "Οταν ὁ ἐφεδρικὸς κόσμος διεμαρτυρήθη ἐντόνως διὰ τοὺς διορισμοὺς αὐτούς, οὐδεμία ἀπάντησις ἐδόθη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Γεν. Διοικητὴν νὰ ἀπολύσῃ τοὺς διορισθέντας ὑπ' αὐτοῦ μὴ Ἠπειρώτας καὶ νὰ διορίσῃ Ἠπειρώτας, τοὺς ὁποίους μαστίζει ἡ πεῖνα.

Α. Λούλης. "Οταν ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ κ. Ἐμπειρῖκος ἀκολουθῶν τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐτήρησα, ἀνέκαθεν τὸν ἐπεσκέφθην, τὸν συνεχάρην καὶ τοῦ ἐδήλωσα ὅτι τίθεμαι εἰς τὴν διάθεσιν του διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς Ἠπείρου. Ὁμολογῶ ὅτι ἀνέμενον πολλὰ τὰ καλὰ ἀπὸ τὸν κ. Ἐμπειρῖκον ἀλλ' αἱ ἐλπίδες μου διεψεύσθησαν. Εὐθὺς μὲ τοὺς πρώτους διορισμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε, ἐλησμόνησε τὰ δικαιώματα τῶν ἐφέδρων, τὰ στηριζόμενα τόσον εἰς τὸν γραπτὸν νόμον ὅσον καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ ὅταν ὁ πρόεδρος αὐτῶν ἀνὴρ διακρινόμενος διὰ τὰ συντηρητικά του φρονήματα τὸν ἐπεσκέφθη, ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς δὲν ἠθέλησε νὰ τείνῃ εὐήκοον οὖς, «προεκλήθη μάλιστα τότε καὶ ἐπεισόδιον. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ προεκάλεσε διαμαρτυρίας καὶ διὰ τοῦ τύπου ἀκόμη καὶ συνέβη τὸ φαινόμενον νὰ δαρῇ καὶ παρ' ὀλίγον νὰ δολοφονηθῇ ἀντιπολιτευόμενος δημοσιογράφος ὑπὸ πολίτου φιλικῶς διακειμένου ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως πρὸς τὸν κ. Γενικὸν Διοικητήν. Οὔτε νὰ σκεφθῶ βέβαια ἠμπορῶ, ὅτι βαρύνει τὸν κ. Γενικὸν Διοικητὴν εὐθύνη τις διὰ τὴν πρᾶξιν αὐτήν.

Κουμουνδοῦρος Ἐμπειρῖκος. (Ὑπ. Γενικὸς Διοικητής). Ἐτιμωρήθη ὁ δράστης διὰ 4μήνου συλλακίσεως. Νὰ περιορίσητε κ. Πρόεδρε, τὸν ῥήτορα εἰς τὸ θέμα διότι μὲ κατηγορεῖ ὅτι ὑπέθαλψα τὸν δράστην.

Α. Λούλης. Τοὐναντίον, οὔτε νὰ ἐκφράσω ὑπόνοιαν δὲν ἠμπορῶ. Ἀλλ' ἔδωσε τὸν τόνον εἰς τὴν ἔξαψιν, ἡ ὁποία παρετηρήθη ἐν Ἠπείρῳ ἡ ἰδική σας στάσις.

Α. Κουμουνδοῦρος Ἐμπειρῖκος. Μὰ ὡμολόγησεν ὁ δράστης ὅτι ἐπετέθη διὰ προσωπικοὺς λόγους.

Α. Λούλης. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τί λέγει ἕνας ἕνοχος. Σᾶς εἶπα ὅμως ὅτι δὲν δύναμαι οὔτε πόρωθεν. . . . .

Ι. Γαλανόπουλος. Τότε διατὶ τὸ ἐπαναλαμβάνετε διαρκῶς;

Α. Λούλης. Οὐδέποτε ἐπὶ οὐδεμιᾶς Κυβερνήσεως συνέβη ἐπίθεσις ἐναντίον δημοσιογράφου ἐν Ἰωαννίνοις.

Α. Κουμουνδοῦρος Ἐμπειρῖκος. Ὁ Στεργιάδης ἔδειρε μέσα εἰς τὸ Διοικητήριον.

Α. Λούλης. Ἡ πολιτεία τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ὑπῆρξε τὸ ἔνυσμα ὀξυτάτων προστριβῶν ἀγνώστων ἕως τότε ἐν Ἠπείρῳ. Ἡ στάσις του μοῦ ἐμάρκνε τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ συνεργασίαν μου μετὰ τοῦ κ. Διοικητοῦ ἐπὶ τῶν γενικῶν ζητημάτων τῆς Ἠπείρου. Ἂς ἐλπίσωμεν ἐν τούτοις ὅτι ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς θὰ μεταβάλῃ στάσιν καὶ θὰ κατορθώσωμεν νὰ συνεργασθῶμεν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τόσων προβλημάτων ἐν Ἠπείρῳ.

Α. Ἐμπειρῖκος (Γεν. Διοικητής). Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς γενικωτέρας κατηγορίας τοῦ κ. βουλευτοῦ, τὰς κάπως ἀορίστους, ὅτι δηλ. δὲν ἐπολιτεύθην καλά, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἄλλης ἐπερωτήσεως.

Α. Μελᾶς. Ἐγὼ δὲν εἶπα τίποτε σχετικῶς.

Κ. Καλκάνης. Οὐδεὶς συμμερίζεται τὴν γνώμην τοῦ κ. Λούλη.

Α. Μελᾶς. Συμφωνῶ ἀπολύτως.

Κ. Καλκάνης. Ἀποτελεῖ ἀδάμαντα ὁ κ. Γενικὸς Διοικητής, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ θίξῃ. Τὸ λέγω ἐγὼ ὡς βουλευτὴς περιοχῆς ὑπαγομένης εἰς τὴν Ἤπειρον. Ἀπόδειξις ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν βουλευτῶν τῆς Ἠπείρου ὑπεστήριξε τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Λούλη.

Α. Λούλης. Ἐκπροσωπῶ τὴν γνώμην τριῶν βουλευτῶν καὶ δύο γερουσιαστῶν.

Α. Ἐμπειρῖκος. Μὲ τὴν γνώμην σας δὲν συμφωνεῖ ὁ κ. Μελᾶς εἰς βάρος τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει λεχθῇ τίποτε, ἐνῶ εἰς βάρος ἄλλων πολλὰ λέγονται.

Α. Λούλης. Νὰ ἐξηγηθῆτε.

Κ. Καλκάνης. Θὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐγώ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε, ὅτι οἱ ὑποκινοῦντες ὑμᾶς ὁρμῶνται ἀπὸ ἄλλα ἐλατήρια καὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὴν λέξιν «λοβιτοῦρα», ἄγνωστον μέχρι τοῦδε εἰς τὸ ἑλληνικὸν λεξικόν.

Ε. Χατζιδάκης. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὄργανόν σας ὁ κ. Γενικὸς Διοικητής.

Α. Λούλης. Ἐγὼ συνειργάσθην εἰλικρινῶς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἠπείρου μὲ τοὺς προηγουμένους Γενικοὺς Διοικητάς, καὶ μέ τὸν κ. Τρικούπην καὶ μὲ τὸν κ. Μαυρομμάτην.

Α. Ἐμπειρῖκος (Γενικὸς Διοικητής). Μὲ κατηγοροῦν ὅτι παρεβίασα τὸν νόμον περὶ ἐφέδρων καὶ ὅτι διώρισα μὴ Ἠπειρώτας. Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ἐνέργειά μου ὑπῆρξε νόμιμος καὶ σκόπιμος. Μὲ κατηγοροῦν ὅτι διώρισα ἕνα δικηγόρον μὴ Ἠπειρώτην.

Εἷς βουλευτής. Ἀπὸ ποῦ κατάγεται;

Γ. Κριμπᾶς. Ἕλλην εἶναι.

Α. Μελᾶς. Ἐὰν ἔλθω ὡς νομάρχης εἰς τὴν Μεσσηνίαν καὶ κουβαλήσω ἐκεῖ ὅλην τὴν Ἤπειρον, θὰ κάμω καλά;

Πολλοὶ Βουλευταί. Δικαίωμά σας εἶναι.

Α. Ἐμπειρῖκος (Γενικὸς Διοικητής). Ὁ διορισμὸς ὑμῶν εἰς τὴν Κοινοτικὴν μηχανικὴν ὑπηρεσίαν δὲν ἐνδείκνυται ἀπὸ τὸν νόμον περὶ προστασίας ἐρέβρων, τοῦ ὁποίου τὸ ἄρθρον 11 ὁμιλεῖ μόνον περὶ ὕδρων. Ὑπομένως ὑμεῖς ἀπολύτως ἐλεύθεροι διὰ τοὺς γενομένους διορισμοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν καὶ ἡ κατηγορία κατατάξεως Ἐκ τῶν διορισθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν, 14 εἶναι Ἠπειρῶται, εἰς Κρῆς....

Μ. Μαντᾶς (Ὑπουργὸς Γενικῆς Διοικητὴς Θράκης). Εἴκοσι χρόνια τοὺς ἠρώτησε κανεὶς αὐτοὺς ποίους διώριζαν; Ἐξηγήσεις θὰ δώσετε;

Α. Ἐμπειρῖκος (Γενικὸς Διοικητής). Εἷς ἐκ Πατρῶν καὶ τρεῖς ἐκ Μεσσηνίας. Συνεπῶς δὲν παρηγκώνισα τοὺς Ἠπειρώτας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν ἑνὸς διπλωματούχου τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ὁποίου ἔκαμε λόγον ὁ προλαλήσας Βουλευτής, ἀπαντῶ ὅτι τοῦτον δὲν διώρισα ἐγώ, ἀλλὰ τὸ ἁρμόδιον συμβούλιον τοῦ ταμείου τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ συνταξιούχου Πετροχείλου, ἀνεγνωρισμένος ἀνικάνου, ὁ ὁποῖος ἐκρατεῖτο εἰς τὴν θέσιν του μόνον διότι ἦτο Φιλελεύθερος. Τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Λούλη ὅτι μὲ ἐπεσκέρθη ἐπιτροπὴ ἐρέβρων δὲν ἐξετέθησαν ἀκριβῶς, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἦλθε παρ' ἐμοὶ μετὰ τοὺς διορισμούς.

Α. Μελᾶς. Ἐρώτον ὑπάρχει δικός σας κόσμος ἐν Ἠπείρῳ ἠμπορεῖτε νὰ τὸν προτιμᾶτε, δὲν σᾶς ἐζήτησα. ἐγὼ τοὐλάχιστον, νὰ διορίσετε κανένα φίλον μου.

Α. Ἐμπειρῖκος (Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης). Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν διώρισα τέσσαρας Ἠπειρώτας δὲν ὑπῆρχεν ὅμως πέμπτος ἔχων τὰ προσόντα τοῦ Χριττακοπούλου. Ἐπίσης διώρισα ἕνα κλητῆρα εἰς τὴν δασικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δύο ἀγροτικοὺς διανομεῖς Ἠπειρώτας. Συνεπῶς οἱ διορισμοὶ εὐσταθοῦν καὶ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐξυπηρετήσεως τῆς Ἠπείρου.

Καταλήγων ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναγινώσκει ἄρθρον τοῦ κ. Χρηστοβασίλη τονίζοντος τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ διορισθέντος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν δρᾶσιν τῶν ὑπεραμυνομένων μερικῶν θεσιθηρῶν καὶ διὰ τοῦ ὁποίου δίδεται ἀπάντησις εἰς ἐπικρίσεις τῆς «Πατρίδος» ἀναφέρεται δὲ ἐν αὐτῷ ὅτι διωρίσθησαν δύο συμβολαιογράφοι ξένοι, παραραβέντων τῶν Ἠπειρωτῶν καὶ ὅτι ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξανδρῆ διωρίσθη ὁ ἐκ Βόλου κ. Ῥάφτης μὲ μισθὸν 10 χιλιάδων δραχμῶν.

Καταλήγων ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς λέγει, ὅτι καθ' ὅλην τὴν μέχρι τοῦδε ὑπηρεσίαν του ἐν Ἠπείρῳ δύο μόνον ἀπελύθησαν, ὁ Πετρόχειλος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ εἷς ἄλλος ὑπάλληλος διὰ κατάχρησιν.

Ὁ κ. ***Δ. Μπόσδρας*** λέγει ὅτι μετὰ πολλῆς στοργῆς παρακολουθεῖ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ καὶ ὅτι οὐδεὶς διενοήθη νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του συνέβησαν ἔκτροπα ἐν Ἠπείρῳ.

Α. Ἐμπειρῖκος (Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Ἠπείρου). Κατηγορήθην ὑπὸ τοῦ κ. Λούλη.

Δ. Μπόσδρας. Ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσατε δὲν εἶναι δεῖγμα κλαπικῆς ἀνικανότητος. Τοὐναντίον εἶχε πολλὴν πεῖραν καὶ ἦτο εὐσυνείδητος ὑπάλληλος ἐγὼ δὲ ἠγνόουν καὶ ποῖα πολιτικὰ φρονήματα εἶχε. Λέγει κατόπιν ὅτι ἐπὶ τῆς προκατόχου διοικήσεως τὰς ἐπιλέκτους θέσεις ἐν Ἠπείρῳ εἶχε καταλάβει τὸ ἀντιβενιζελικὸν κόμμα. Παρατηρεῖ κατόπιν ὅτι προκειμένου περὶ ἐπαρχίας, ἡ ὁποία φέρει διὰ γνωστοὺς λόγους καθαρῶς ἰδιότυπον μορφήν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετάζωνται πυσοτικῶς αἱ διορισμοί. Εἶναι ἐνδεχόμενον οἱ Ἠπειρῶται νὰ κατέχουν μεγάλας θέσεις, ἀλλὰ καὶ μεγάλαι εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἠπείρου εἰς χρῆμα καὶ αἷμα. Ἡ ἄκρα πενία, ἡ ὁποία ὑπάρχει τώρα ἐν Ἠπείρῳ, δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην νὰ καταφεύγουν εἰς δημοσίας θέσεις. Προσθέτει ὅτι εἰς τὴν συζητουμένην ἐπερώτησιν δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ μορφὴν ἐλέγχου, ἀλλὰ νὰ κάμῃ ἁπλῶς συστάσεις μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι πάντοτε ἡ στάσις τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου θὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ προέλθῃ αἴσθημα πικρίας καὶ ὅτι ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς ἀπεδείχθη πλέον θὰ ἐπιθυμῇ εἰς τὸ ἔργον τὸ ἀπολύτως ἀνέλυτε.

Ὁ κ. ***Γ. Σακκαλῆς*** προσκαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς νὰ ἐπισπεύσουν τὴν κατάθεσιν τῶν ζητηθέντων ἐγγράφων ὑπὸ τοῦ κ. Παρορινίδη τῶν σχετικῶν μὲ τὴν τύμβασιν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καπνῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀναβάλλεται ἐπ' ἀόριστον ἡ συζήτησις ἐπὶ μιᾶς ὑποθέσεως, ἡ ὁποία ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς τὸ μεγαλύτερον σκάνδαλον τοῦ αἰῶνος, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι δὲν κατετέθησαν ἀκόμη τὰ ζητηθέντα χαρτιά.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** λέγει ὅτι δὲν πρέπει ἡ ἀντιπολίτευσις, ἐφ' ὅσον δὲν κατετέθησαν τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐζητήθησαν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ παρακαλέσω νὰ διευκρινισθῇ, ποῖα ἔγγραφα λείπουν.

Α. Μυλωνᾶς. Τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ζητεῖ ὁ κ. βουλευτὴς κανένα ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Α. Μυλωνᾶς. Ἐζήτησε τὸν φάκελλον τῶν διαπραγματεύσεων.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅλα τὰ ἔγγραφα εἶναι κατατεθειμένα. Δύνασθε νὰ λάβετε τὸν κατάλογον τῶν ἐγγράφων καὶ νὰ τὸν ἀναγνώσετε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ λυποῦμαι διότι ἡ ἀντιπολίτευσις εὑρίσκεται ἐν τόσῃ πτωχείᾳ ἐπερωτήσεων, ὥστε ἀναγκάζεται μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπερώτησιν νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς συζήτησιν. Ἀφοῦ ἡ συζήτησις ἐξηντλήθη κατ' ἐμὲ πλήρως κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὴν Βουλήν. Ὁ φάκελλος ὁλόκληρος, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε κατετέθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξετάσῃ τὸν φάκελλον αὐτὸν διὰ νὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ ὁρισμένα ἔγγραφα. Μανθάνω ταύτην τὴν στιγμὴν ὅτι ἐζητήθησαν καὶ ἔγγραφα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω τοὺς συναδέλφους ὅτι ταύτην τὴν στιγμὴν πληροφοροῦμαι τοῦτο, ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἀφοῦ ἡ συζήτησις διεξήχθη μεταξὺ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως θὰ ἠδύνατο παρὼν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ζητηθῇ ἐπίσης πᾶν ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἀφορᾷ. Πολὺ δὲ καλὰ δύναται νὰ γνωρίζῃ καὶ ὁ κ. Μυλωνᾶς καὶ ὁ κ. βουλευτὴς ἐκ Πρεβέζης ὅτι τὰ ἔγγραφα αὐτὰ εἶναι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸ ὁποῖον διεξάγει καὶ διαπραγματεύσεις. Ἡμεῖς, δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις, εἴχεται 100 φορὲς νὰ φέρετε τὴν ἰδίαν ἐπερώτησιν. Θὰ μείνετε ἐπίσης ἱκανοποιημένος ἅπαξ καὶ τὴν πρώτην φοράν. Διότι ἔχω μίαν τρανὴν ἀπόδειξιν ὅτι θέλετε νὰ ἐρεύνητε κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει, διότι ἀπέναντι τῶν κατηγοριῶν σας ἀντιτάσσεται τὸ γεγονὸς ὅτι συνεπείᾳ τῆς συμβάσεως αὐτῆς ἡ τιμὴ τοῦ καφφὲ ἠμειώθη κατὰ 80 δραχμὰς κατ' ὄκαν. Αὐτὰ διὰ νὰ ἀκούσῃ καὶ ὁ κόσμος καὶ σεῖς διατὶ κατηγορεῖτε τὴν Κυβέρνησιν. (Νειροκροτήματα).

Η. Γαρσυφαλιᾶς. Ἀπεστάλησαν κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως δύο ἔγγραφα ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ζητηθῇ ὁ φάκελλος καὶ δὲν ἐδόθη καμμία ἀπάντησις.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Σᾶς ἐδόθη ὅμως ὁ φάκελλος. Εἰς τὴν αἴτησίν σας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν λέτε τί θέλετε.

Α. Μυλωνᾶς. Βλέπετε κ. Πρόεδρε ὅτι δὲν κατετέθη ὁ αἰτηθεὶς φάκελλος καὶ δὲν εἶχε δίκαιον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ εἴπῃ ὅσα εἶπε.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Δὲν βλέπω εἰς τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ νὰ ζητῆται οὐδὲν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν ἐδόθησαν τὰ κάτωθι ἔγγραφα. 1) Ἀντίγραφον ὑπ' ἀριθ. 28055 ἐγγράφου πρὸς Χ. Τσατκερίδην. 2) Σχέδιον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28182 ἐγγράφου πρὸς Μ. Κουντουράκη. 3) Αἴτησις Μ. Κουντουράκη καὶ Σια ἐκ 5ης Ἀπριλίου μετὰ δηλώσεως. 4) Ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 20038 ἀποφάσεως περὶ τρόπου εἰσαγωγῆς καφφέ. 5) Ἀντίγραφον πελικοῦ μεταξὺ συμφωνίας μὲ Ὀριὰν Μπραζίλ. 6) Ἀποδείξεις 18 Ἀπριλίου 1933 τοῦ Γ. Σωτηροπούλου διὰ παραλαβὴν τοῦ ἑτέρου πρωτοτύπου τῆς συμφωνίας. 7) Ἕνα ἀπόκομμα ἄρθρου ἐφημερίδος. 8) Ἀντίγραφον πακτικοῦ διαπραγματεύσεων Ὀριὰν-Μπραζὶλ 1ης Ἀπριλίου 1933. 9) Τελικῶν προσχεδίων συμφωνίας. 10) Ἕτερα 7 προσχέδια. 11) Ἓν ἀντίγραφον προσχεδίου. 12) Σημείωμα μὲ ἀριθμοὺς εἰσαγωγῶν καφφὲ 1931—1932. 13) Ἐπιστολὴ 7 Φεβρουαρίου 1933 Ι. Κυπριάνου. 14) Πρότασις εἰσαγωγῆς καφφὲ ἐπὶ μεριᾷ ἀντιπολλαγῆ ἀντιπροσώπου ἐργοστασίου Μετρέ. 15) Ὁ φάκελλος προτάσεων Σαῦνερ καὶ Σια περιέχων τὸ πρωτότυπον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 80763-16-12-32 κ.λπ. Πλὴν τῶν ἐγγράφων τούτων εἰς τὸν φάκελλον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας οὐδὲν ἔγγραφον σχετικὸν ὑπάρχει διὰ τὴν τύμβασιν τοῦ καφφέ.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἶναι ἀνάγκη κ. Πρόεδρε νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένη κάν ἐπερώτησις. Πληροφορία ὑπάρχει ὅτι ὁ κ. Βουλευτὴς ἐζήτησε κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν τὴν κατάθεσιν ὡρισμένων ἐγγράφων ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐγγράφων σύναφῶν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν μὲ τὴν ὁποίαν πρόκειται ν' ἀπασχοληθῇ ἡ Βουλή. Ἂν αὐτὰ τὰ ἔγγραφα εἶναι σχετικὰ ἢ ὄχι ἢ ἂν ἔχουν σημασίαν ἐμεῖς δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ εἴπωμεν Ὁ κ. Βουλευτὴς ὅμως ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι πρωτευούσης σημασίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀναγιγνώσκων ὅμως τὴν ἐπερώτησιν αὐτὴν δὲν δύναται νὰ διαγνώσῃ ἀπὸ οὐδεμιᾶς ἀπόψεως ὅτι τοῦτο τὸ ζήτημα συνδέεται μὲ τὴν ἐπερώτησιν.

Γ. Καφαντάρης. Μὰ λέγει περὶ συμβάσεως τῆς Βραζιλίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω ἐγὼ μαντικὴν δύναμιν.

Γ. Καφαντάρης. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε καμμία ἄλλη συζήτησις περὶ Βραζιλίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀτυχέστως ὅμως κύριοι μὲ ὅλα αὐτὰ ἔχω ν' ἀντιτάξω ἐπὶ τοῦ παρόντος ἕνα γεγονός, ὅτι ἡ σύμβασις τὴν ὁποίαν κατηγορεῖτε ὅτι συνῆψε ὁ κ. Ὑπουργὸς της Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔφερε 80 δραχ. κατ' ὄκαν μείωσιν τοῦ καφφέ.

Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀκούσῃ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ ἔξω κόσμος, διὰ νὰ ξεύρῃ τὰ ἔσχατα τὰ ὁποῖον ἐπιχειρῆτε.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ Κυβέρνησις πάντως πρέπει νὰ προθῇ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν αἰτουμένων ἐγγράφων καὶ νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως, ἵνα μὴ δίδεται λαβὴ διὰ κατηγορίας ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως περὶ ἄπορ τῆς συζητήσεως.

Γ. Πεσμαζόγλου. Θὰ ἀναγνωρίσῃ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν τὴν δικαίαν δυτροπίαν μου ὄχι δι' ὅσα γράφονται εἰς τὸν τύπον ἀλλὰ ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως λέγει εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ ὡς ἄξονα τῆς πολεμικῆς του κατὰ τῆς Κυβερνήσεως θέτει τὴν σύμβασιν τῶν καφφέδων, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ὡς τὸ μεγαλύτερον σκάνδαλον τοῦ αἰῶνος. Θὰ μὲ δικαιολογήσητε καὶ ἐμὲ ὅταν ζητῶ ν' ἀποσαφηνισθῇ αὐτὸ τὸ σκάνδαλον τοῦ αἰῶνος.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν σᾶς ἐπιδίδω καμίαν μορφὴν διὰ τὴν προθυμίαν σας πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς συζητήσεως αὐτῆς, κατακαμβάνω ἀπολύτως τὴν θέσιν σας, ἀλλὰ ἀκριβῶς, διότι ἐδόθη ἡ σημασία, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὑπάρχουν ὅλα τὰ στοιχεῖα πρὸς συζήτησιν διὰ νὰ ὑπάρχῃ πλήρως ἡ διαφώτισις, ἡ ὁποία καὶ σύμφωνα νὰ ἀποδῷ ἀπολύτως ὑπὲρ ὑμῶν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἐγὼ ἔδωκα ὅλα τὰ ἔγγραφα ποὺ εἶχα.

Ὁ κ. ***Α. Ριζιώτης*** ἀναπτύσσων σχετικὴν ἐπερώτησίν του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν σιτηρῶν λέγει:

Θὰ ἐπροτίμουν, Κύριοι Βουλευταί, ἀντὶ τῆς ἐπερωτήσεως, τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθην νὰ καταθέσω, διὰ τὴν παρατηρηθεῖσαν βραδύτητα εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς συγκεντρώσεως, νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀπευθύνω ἐπαίνους εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ προτρέπω τὰς ἐφαρμοστικὰς τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος, τὸν ὁποῖον συνέχει ἀκόμη ἡ ἀγωνία καὶ ἡ ἀπογοήτευσις.

Καὶ ἄλλοι λόγοι κατέστησαν ἀναγκαιοτάτην τὴν ἐπερώτησίν μου. Ὅσοι ἀνήγγειλαν εἰς φήμας ἐπιμόνους καὶ ἀνησυχητικὰς ὅτι ἡ Κυβέρνησις φέρεται πρὸς ἄρσιν τῆς συγκεντρώσεως, αἱ φῆμαι αὗται συνδυαζόμεναι μὲ τὴν ὀραδύτητα τῆς ἐνάρξεως τῆς συγκεντρώσεως ἐφάνησαν ἀληθοφανεῖς καὶ μετέδωκαν ἀληθῆ πανικὸν εἰς τὸν ματαίως ἀναμένοντα τὴν συγκέντρωσιν ἀγροτικὸν κόσμον.

Συνεχίζων κατόπιν λέγει ὅτι ἡ ἐπιῤῥόδυνσις αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπέφερε μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἔδωσεν ἀφορμὴν καὶ εἰς τὴν διάδοσιν πολλῶν ψημῶν ὑπὸ μορφὴν πανικοῦ, αἱ ὁποῖαι δὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν παραγωγῶν. Μετέῤῥην πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διὰ νὰ τοῦ ὑποβάλω τὰ παράπονά μου διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς συγκεντρώσεως τοῦ σίτου καὶ νὰ ἐκφράσω τοὺς φόβους μου ὅτι ὁ χρόνος δὲν θὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ τοῦ σίτου, ἀνερχομένου εἰς τριπλασίαν ποσότητα τῆς περυσινῆς, καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἐπήντησε, ὅτι θὰ πάρωμεν ὅσο μποροῦμεν. Ἀντιλαμβάνεσθε κ. Βουλευταί τὴν σημασίαν τῆς δηλώσεως ταύτης τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος κηρύσσει τὴν ἔμμεσον κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ συγκεντρώσεως τοῦ σίτου.

Ἂν ἡ Κυβέρνησις διεπνέετο ἀπὸ τὴν διάθεσιν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον προσφυῶς προσηρμοσμένος πρὸς τὰ πράγματα, ὁ μηχανισμὸς τῆς συγκεντρώσεως τοῦ σίτου θὰ προέκυπτεν αὐτομάτως ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις παραλείπουσα τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐπιβραδύνει ἐκ τοῦ λόγου τούτου τὴν ἔναρξιν συγκεντρώσεως κατὰ πολύ.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς συγκεντρώσεως τονίζει ὁ κ. Ριζιώτης ἔγκειται πρωτίστως εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ ταχεῖαν συγκέντρωσιν αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπός, ὁ ὁποῖος ἀπαβλέπει εἰς τὴν συγκράτησιν τιμῶν καὶ εἰς τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τὴν ἐσπευσμένην καὶ βεβιασμένην πώλησιν αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθη. Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν παραγγελίαν σάκκων ἐῤῥάδυνε τόσον πολύ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς πολλὰς περιφερείας καθυστερεῖται ἡ ἀποστολὴ τυπώτων, ὅπως ἔχω ὑπ' ὄψιν μου σημερινὸν τηλεγράφημα ἐκ Σοφάδων, ὅπου ζητοῦν τὴν ἀποστολὴν 30 χιλ. σάκκων ἐνῶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν ἀπεστάλησαν μόνον 3 χιλ. σάκκοι. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν Φαρσάλων εἶναι τραγικὴ ἡ κατάστασις. Ἐκτὸς τῆς ἐλλείψεως τῶν σάκκων καὶ τὰ συνεργεῖα τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν προβάλλουσι προσκόμματα μὴ ἐκδίδοντα συμψηφιστικὰς εὐκολίας καὶ οὕτω παρατείνεται τὸ ὀλιθερὸν φαινόμενον, οἱ παραγωγοὶ νὰ μείνωσι μὲ τὰ δελτία εἰς χεῖρας των ἀνεξόφλητα ἐπὶ 4 — 5 ἡμέρας, τὰ ὁποῖα οὔτε καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὥστε νὰ δίδῃ ἐπὶ ἐνεχύρῳ αὐτῶν ἔστω καὶ μικρὰν προκαταβολήν. Ἐπιδοκιμάζει ἀπολύ-

τως τὴν ἀνάθεσιν τῆς προσυγκεντρώσεως εἰς τὰς Ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλὰ τὴν ἤθελα ὄχι ἐρμαφρόδιτον ὡς τὴν κατέστησε τὸ Ὑπουργεῖον, ἀλλὰ σωστὴν καὶ πραγματικὴν συγκέντρωσιν φθάνουσαν μέχρι καὶ τῆς ἐναποθηκεύσεως τοῦ προϊόντος εἰς τὰς ἀποθήκας, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν διάθεσιν νὰ ἔκαμνεν ἡ προνομιοῦχος ἑταιρεία τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν.

Α. Μυλωνᾶς. Θά μοῦ ἐπιτρέψετε κ. Πρόεδρε νὰ θέσω ὑπ' ὄψει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπιστολὰς ἐκ Λαμίας, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρουν τὴν παρατηρηθεῖσαν καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν καταπληκτικὴν βραδύτητα διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν σάκκων τῆς συγκεντρώσεως διαμαρτύρονται δὲ ἐντονώτατα διὰ τὴν καθυστέρησιν ταύτην.

Συνεχίζων ὁ κ. Ριζιώτης παραπονεῖται διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς, τὴν ὁποίαν εὑρίσκει μικράν, δεδομένου ὅτι διὰ πρώτης κατηγορίας σῖτον εἰς τὴν περιφέρειαν Φαρσάλων καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Θεσσαλίαν δὲν ἐδόθη τιμὴ πρώτης κατηγορίας, ἐνῷ ὄντως ὑπάρχει σῖτος δυνάμενος νὰ συναγωνισθῇ καὶ νὰ ὑπερβῇ τὴν πρώτην κατηγορίαν. Ἐκφράζει τοὺς φόβους ὅτι δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ προβῇ εἰς ἐπισήμους καθησυχαστικὰς δηλώσεις. Περαίνων τὸν λόγον του λέγει τὰ ἑξῆς. Ἐφ' ὅσον δὲν δυνάμεθα δι' ἄλλου μέσου νὰ ἐνισχύσωμεν τὸν παραγωγόν ὁ θεσμὸς τῆς προστασίας τοῦ σίτου θὰ παραμείνῃ τὸ μόνον σωστικὸν μέτρον διὰ τὴν παραγωγήν.

Εἶναι ἀποδεδειγμένον, κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἡ σιτοκαλλιέργεια, ὡς διενεργεῖται παρ' ἡμῖν, δὲν εἶναι ἐκ τῶν προνομιούχων ἐκείνων καλλιεργειῶν τῶν δυναμένων νὰ καλύψωσιν ἐν τῇ σμικρότητί των τὰς μεγάλας δαπάνας καὶ ὁ ἐργάτης ἀμείβεται μὲ τὸ μικρότερον ἡμερομίσθιον σχεδὸν ὅλων τῶν ἄλλων καλλιεργειῶν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν δυνάμεθα νὰ σταθεροποιήσωμεν τὰς τιμὰς τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ἔχομεν ὑποχρέωσιν ὅπως διατηρήσωμεν τὴν ἐξαγορὰν καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ σίτου διὰ τοῦ Κράτους, ἂν σοβαρῶς σκεπτόμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὸν παραγωγὸν τὴν ἀπαραίτητον οἰκονομικὴν εὐστάθειαν διὰ τὴν μετὰ θάρρους συνέχισιν τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ παρατηρήσω, τελευτῶν, εἶνε ὅτι ἡ ἀγροτικὴ πολιτικὴ δὲν εἶναι φιλολογία καὶ ρωμαντισμὸς ἀλλὰ σειρὰ μέτρων τεινόντων εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ ἀγρότου. Δυστυχῶς δὲ διὰ τὴν Κυβέρνησιν τὸ μέτρον τῆς συγκεντρώσεως τῆς παραγωγῆς πρόκειται νὰ ἀχρηστευθῇ εἰς χεῖρας τῆς παρούσης Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** Ζητεῖ ὅπως συνταυτισθῇ μὲ τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Ριζιώτη καὶ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. ***Α. Ζουρμπᾶ*** διὰ τὸ αὐτὸ θέμα, συμφωνούσης τῆς Κυβερνήσεως δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸ κ. ***Α. Ζουρμπᾶν.***

Α. Ζουρμπᾶς Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος κ. Βουλευταί, ἠσθάνθη μεγάλην χαρὰν διὰ τὸν νόμον περὶ συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν. Δυστυχῶς ἐφέτος, ὁπότε ἡ ἐσοδεία εἶναι πολλαπλασία, ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου ἐπιβραδύνει τόσον ὥστε αἱ ζημίαι τῶν παραγωγῶν νὰ εἶναι μεγάλαι. Εἶχον ὑποβάλει μίαν ἐρώτησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ἡ ὁποία ἔμεινε χωρὶς ἀπάντησιν. Ὑπέβαλα ἐπερώτησιν, ἡ ὁποία ἦλθεν εἰς συζήτησιν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας καὶ παρῆλθε τόσος καιρὸς χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ὑποδείξεις μας. Καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διάφοροι καλοθεληταὶ διέδιδαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ κάμῃ ἐφέτος συγκέντρωσιν σίτου, ἵνα ἐπιτύχουν ἐφθηνοτέρας τιμάς. Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐξετάσῃ, ποῖαι ποσότητες σίτου διέφυγον τοιουτοτρόπως τὴν συγκέντρωσιν καὶ ποῖαι τιμαὶ δίδονται εἰς τὰ σιτηρὰ τῆς Μακεδονίας. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει τὰ λάθη μέτρα, ὥστε νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀργοπορίας ἐπελθοῦσαν ζημίαν, ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ζημίαν ταύτην μὲ μίαν λογικὴν τιμήν, ἢ μὲ ὀλιγωτέραν αὐστηρότητα τῶν ὀργάνων τῆς συγκεντρώσεως.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Κύριοι, βουλευταί, εἶναι προφανές, ὅτι οἱ ἀξιότιμοι κ. προλαλήσαντες εὑρίσκονται ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος. Καὶ τοῦτο βεβαίως διότι ὅλοι οἱ κ. κ. Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι προέρχονται ἐκ τῶν διαφόρων περιφερειῶν θὰ συμφωνήσουν εἰς τοῦτο τὸ βασικόν, ὅτι λόγῳ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν τῆς ἀνοίξεως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ ἐσοδεία τῶν σιτηρῶν ἤργησε κατὰ 15 ἡμέρας εἰς τὴν ὡρίμανσιν. Ἰδιαιτέρως ὁ ἀξιότιμος κ. ἐκ Φαρσάλων βουλευτής, ἐὰν ἦτο κατατοπισμένος ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ὡριμάνσεως τῶν σιτηρῶν, βεβαίως δὲν ἤθελεν ἐκφράσει τὰς αἰτιάσεις, τὰς ὁποίας ἐξέφρασε κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, διότι ἐνῷ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ συγκέντρωσις εἰς τὰ Φάρσαλα ἤρχισε τὴν 1ην Αὐγούστου κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ συγκέντρωσις ἤρχισε τὴν 7ην Αὐγούστου. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως τῆς Μακεδονίας: ἐνῷ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁπότε ἐγένετο ἡ πραγματικῶς σπουδαία προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος τῶν 8 ἡμερῶν, ὅπως ἀρχίσῃ συγκέντρωσις ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον, ἤρξατο τὴν 21 Ἰουλίου, ἐφέτος δὲ ἤρξατο τὴν 7ην Αὐγούστου.

Α. Ζορμπᾶς. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν τὴν 7ην Αὐγούστου, εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν 17ην Αὐγούστου. Ἀλλὰ μήπως ἐννοεῖτε τὴν συγκέντρωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμαν αἱ ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν;

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Βεβαίως.

Α. Ζουρμπᾶς. Ἡ προσυγκέντρωσις ἤρχισε διὰ δανείων καὶ ἡ ζημία ἐξ αὐτῆς τῆς προσυγκεντρώσεως εἶναι μεγάλη.

Πρόεδρος. Ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ πλέον τῶν 10 βουλευτῶν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως. Γενικεύεται λοιπὸν ἡ συζήτησις.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τὸ τεχνικόν, ἐπίσης οἱ ἀξιότιμοι προλαλήσαντες δὲν εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς πραγματικότητος. Τὰ πρῶτα δείγματα τὰ ὁποῖα ἐφθασαν ἦσαν τόσον μικρὰ ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἡ ἀποτίμησις καὶ ἡ ταξινόμησις. Τὰ δείγματα τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν συνόλῳ συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συγκεντρώσεως μέχρι τέλους αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς 554, κατὰ τὴν τρέχουσαν δὲ ἐσοδείαν τὰ πρῶτα δείγματα, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἔχουν ἐξετασθῇ καὶ ἔχουν ἐπιστραφῇ εἰς τὰς οἰκείας περιφερείας ἀνέρχονται εἰς 778. Ἐκεῖθεν πολὺ φυσικὸν εἶναι νὰ προέλθῃ μία βραδύτης, ἂν καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖοι δὲν ὤκνησαν νὰ ἐργάζωνται νυχθημερὸν, διὰ νὰ τελειώσουν τὴν δύσκολον αὐτὴν ὑπηρεσίαν. Τρίτος λόγος μικρᾶς ἀργοπορίας ὑπῆρξεν ὅτι ἐν τῷ πνεύματι τῆς ὑποστηρίξεως καὶ τῶν συνεταιρισμῶν ἐσκέφθημεν νὰ ἀναθέσωμεν εἰς μίαν πρώτην τιμὴν τὴν προσυγκέντρωσιν εἰς τοὺς συνεταιρισμούς. Καὶ τοῦτο παρουσιάζει βεβαίως δυσχερείας καὶ δυσκολίας, διότι οἱ συνεταιρισμοὶ ἔπρεπε νὰ διοργανώσουν τὸ ζήτημα τῆς προσυγκεντρώσεως καὶ αὐτὸ βεβαίως ἐβράδυνε. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἡ προσυγκέντρωσις δὲν ἐπροχώρησε μὲ ἕνα βῆμα πολὺ ταχύτερον, ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπορεύετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Θὰ σᾶς ἀναφέρω μόνον μερικοὺς ἀριθμοὺς διὰ νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ σχηματίσετε μίαν γνώμην. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ συνεργεῖα Λαρίσσης τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῆς συγκεντρώσεως συνεκέντρωσαν ἐν συνόλῳ 546 χιλιάδες. Τὰ αὐτὰ συνεργεῖα εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν κατὰ τὴν τρέχουσαν συγκέντρωσιν συνεκέντρωσαν 1.214.000 ὀκάδας.

Α. Ριζιώτης. Μὴ πέρνετε ἕνα μεμονωμένον παράδειγμα,

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Μὴ μὲ διακόπτετε παρακαλῶ. Ἐγὼ σᾶς διέκοψα; Ἀκούσατε πρῶτα ὅλην τὴν ἀγορευσίν μου καὶ μετὰ ἐλᾶτε νὰ μὲ ἀντικρούσετε. Εἰς τὴν Λάρισσαν λοιπὸν τὴν δευτέραν ἑβδομάδα συγκεντρώσεως. Ἐνῶ κατὰ τὸ παρελθὸν συνεκεντροῦντο 120 ἡμερησίως, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ νὰ συγκεντρώσωμεν μισὸ ἑκατομμυριοήμερησίως. Ἑπομένως δὲν δύνασθε νὰ εἴπητε ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς συγκεντρώσεως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἶναι βραδεῖα καὶ εἰς βάρος τῶν ἀγροτῶν. Ἀντιθέτως ἐγένετο μετὰ πλείστης ὅσης ταχύτητος.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν σάκκων, διότι καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο βεβαίως πολλαχόθεν ἔχομεν αἰτιάσεις καὶ παράπονα, τὰ πράγματα ἔχουν ὡς ἑξῆς. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δι' ὅλην τὴν συγκέντρωσιν διετέθησαν 245.000 σάκκοι, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος διετέθησαν ἀμέτρως 170.000 σάκκοι. Μετὰ τοῦτο διετέθησαν 75.000 καὶ ἤδη μετὰ πάροδον 4 ἡμερῶν θὰ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν διάθεσίν μας καὶ ἕτεροι 75.000 σάκκοι. Ἀλλὰ οἱ κύριοι βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι μὲ ἐπερώτησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐσκέφθησαν νὰ κάμουν καὶ ἕνα μικρὸν ὑπολογισμόν, αὐτοὶ οἱ περίφημοι σάκκοι τὴν ἐπιβαρύνουν τὴν συγκέντρωσιν; Δὲν τὸ ἐσκέφθησαν ὅτι ὑπάρχουν οἱ παλαιοὶ σάκκοι τοὺς ὁποίους ὑπολογίζω πρὸς 8 δραχ. Ἡ ἀξία αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 1.360.000. Ὑπάρχουν οἱ νέοι σάκκοι οἱ ὁποῖοι ἠγοράσθησαν μὲ 18 δραχμάς. Αὐτῶν ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς 2.700.000. Ἑπομένως τὸ σύνολον τῆς ἀξίας τῶν ὑπὸ κίνησιν σάκκων ἀνέρχεται εἰς 4 ὅλα ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα φυσικὰ ἐπιβαρύνουν τὴν συγκέντρωσιν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε κ. Βουλευταί, ὅτι οἱ σάκκοι εἶναι κάτι τι τὸ ὁποῖον μετὰ ἰδιαζούσης εὐχαριστίας οἱ ἀγρόται μας κατακρατοῦν διότι πολλαπλὰς ἔχουν ἀνάγκας σάκκων. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ τῆς συγκεντρώσεως κατεκρατήθησαν 100 χιλ. σάκκοι. Ἑπομένως καὶ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἐσκέφθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν λίαν ἐγκαίρως, καὶ ἡ ὁποία ἐναντι τεσσάρων ἡμερῶν θὰ διαθέσῃ διὰ τὴν χώραν 320 χιλ. σάκκων. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ὅτι ποσοτήτες τινες διέφυγον ἐκ τῆς συγκεντρώσεως καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα λεπτομερῶς ἐξητάσθη εἰς τὴν Λάρισσαν. Ἡμεῖς εἰς τὴν Λάρισσαν ἡμερησίως στέλλομεν 50 βαγόνια καὶ μᾶς διέφυγον 10 βαγόνια ἡμερησίως. Μᾶς διέφυγον δὲ διότι ἀγρόται τινες ἤθελον νὰ διαφύγῃ ἡ ποσότης των ἐκ τῆς συγκεντρώσεως. Προκύπτει δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι ἐλάβομεν τὸ μέτρον νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἡ συγκέντρωσις, νὰ δοθοῦν προκαταβολαὶ εἰς τοὺς ἀγρότας ἐπὶ τοῦ συγκεντρωθησομένου σίτου. Ἑπομένως καὶ ἡ αἰτίασις αὐτὴ δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ταχύτητος ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Γενικῶς ὅθεν ἐξ ὅσων ἀνέφερα ἐν λεπτομερείᾳ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐπελήφθη μετὰ πολλῆς δραστηριότητος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συγκεντρώσεως. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπεν ἐπίσης νὰ λησμονηθῇ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας μείζονα ὑπέχει εὐθύνην διὰ τὴν συγκέντρωσιν. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς συμβάσεως ὁ κ. ἐκ Φαρσάλων βουλευτὴς εἶπε ὅτι ἡ σύμβασις ὑπεγράφη ἀργά, ὅτι δὲν ἐγένετο ἡ δέουσα ἐνέργεια διὰ νὰ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις ταχέως. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές. Ἀλλὰ βεβαίως ἐγὼ προβλέπω τὴν μεγάλην συγκέντρωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ προβῶμεν ἐφέτος. Ὀφείλω νὰ λάβω ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα ὥστε καὶ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως νὰ κάμω καὶ τὰς δυνατὰς οἰκονομίας ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως. Ἴδου δὲ τί ἐπέτυχον ἐγὼ ἐν σχέσει μὲ τὸ παρελθόν. Κατὰ τὴν σύμβασιν ἐγένετο δεκτὸν ὅτι θὰ πληρώνῃ τὸ Κράτος 8ο|ο τόκον. Ἐφέτος ἐπετύχαμεν 7|12ο|ο. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐδόθη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν προμήθεια 1ο|ο. Ἐφέτος ἐπετύχαμεν νὰ γίνῃ σύμβασις μὲ 0,65ο|ο. Ἐπὶ τῶν δύο τούτων μόνον κονδυλίων προέρχεται μία πραγματικὴ οἰκονομία ἀπὸ 6·6 1)2 ἑκατομ. ἐκ συγκεντρώσεως. Φαντάζομαι ἂν οἱ κ. προλαλήσαντες ἐγνώριζον αὐτὰ βεβαίως ἔπαινον θὰ εἰσέπραττον ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ ὄχι αἰτιάσεις. Ἐπίσης εἰς τὴν μὲν προμήθειαν τῶν γενικῶν ἀποθηκῶν ἐνῶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένετο σύμβασις 3ο|ο ἐπετύχαμε ἐφέτος 2 1|2 ο|ο Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἑνώσεων ἐγένετο πᾶν δυνατόν, ὅπως ἐργασθῶσιν αἱ ἑνώσεις, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὄχι μὲ ἐξαντλητικὰς ἐπιβαρύνσεις τῆς συγκεντρώσεως. Ἐπετύχαμεν λοιπὸν οὕτω πως, ἂν μὲν ἡ συγκέντρωσις τῶν ἑνώσεων ἀνέλθῃ μέχρι 2 ἑκατομ. ὀκάδων θὰ λάβουν οὗτοι διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς προσυγκεντρώσεως 4 λεπτὰ κατ' ὀκάν. Διὰ τὰ ἄνω ποσὰ τῶν 2 ἑκατομ. μέχρι 3 λεπτὰ κατ' ὀκάν καὶ ἄνω τῶν 4 ἑκατομμυρίων λεπτὰ ἕνα κατ' ὀκάν. Δὲν περιωρίσθη ὁ κ. βουλευτὴς ἐκ Φαρσάλων διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς συμβάσεως. Μᾶς εἶπεν ὅτι καθωρίσαμεν τὴν τιμὴν τοῦ σίτου εἰς τὴν 23ην Ἰουλίου. Ὁ καθορισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ σίτου γίνεται μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Ε.Π.Ε.Σ. Ἡ πρότασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Ε.Π.Ε.Σ πράγματι μετεβιβάσθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας τὴν 14ην, ἐλήφθη δὲ ἀπόφασις τὴν 19 ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ δὲ οὐδεμία ἀργοπορία εἰς τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγένετο ἡ ἀνακοίνωσις αὐθημερὸν ἐκ μέρους μου τηλεγραφικῶς. Ἑπομένως οὐδεμία ἐγένετο ἀργοπορία. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ συνεργείου βεβαίως δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς συγκεντρώσεως εἰς τινας περιφερείας νὰ πυκνώσωμεν τὰ συνεργεῖα. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ προσεπαθήσαμεν νὰ γίνῃ σχετικὴ οἰκονομία, νὰ μὴ γίνουν δαπάναι περιττὰι εἰς διορισμοὺς διαφόρων ὑπαλλήλων τῶν συνεργείων. Καὶ εἴμεθα βεβαίως ἕτοιμοι ὅπου παρουσιασθῇ μία τοιαύτη ἀνάγκη νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰ συνεργεῖα.

Ἡ συγκέντρωσις, κ. βουλευταί, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς θὰ ἀνέλθῃ εἰς 140 ἑκατομμύρια ὀκάδας. Διὰ νὰ γίνῃ ἡ συγκέντρωσις αὐτὴ ἀπαιτοῦνται 900 ἑκατομμύρια ὁρμαί. Ἐννοεῖτε ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶ ὅτι εἰς τὰς ἀποθήκας θὰ εἰσέλθῃ ἔστω καὶ μία ὀκά, ἡ ὁποία δὲν θὰ εἶναι καταναλώσιμος. Ὀφείλω νὰ τονίσω, ὄχι μόνον διὰ νὰ γνωρίζουν ἅπαντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκτὸς ταύτης, ὅτι ἡ ἐσοδεία τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει πᾶσαν προσδοκίαν, βαρύνει καὶ θὰ βαρύνῃ σπουδαίως τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν. Καὶ τοῦτο διότι κύριοι μέχρι τοῦδε αἱ συγκεντρώσεις ἦσαν μικραί, ἡ εἰσαγωγὴ ἦτο μεγάλη. Τὸ ἄνοιγμα ἐρρίπτετο εἰς τὴν μεγάλην μας εἰσαγωγήν. Νῦν ὑπολογίζω ὅτι τὸ ἄνοιγμα θὰ ἀνέλθῃ, περίπου εἰς 160 – 180 ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ρίψωμεν ὅλα εἰς τὴν εἰσαγωγήν. Καὶ τοῦτο διότι ἐνῷ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἴχομεν εἰσαγωγὴν 650 χιλιάδων τόννων, ἡ Ἑλλὰς ἐφέτος θὰ εἰσαγάγῃ τὸ πολὺ 350—400 χιλιάδας τόννους. Ἑπομένως θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ ἐπιβαρυνθῶσιν αἱ ἀστικαὶ τάξεις μὲ τὸ ἄνοιγμα. τὸ ὁποῖον θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς συγκεντρώσεως, καθ' ὅσον, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ριφθῇ ὁλόκληρον τὸ ἄνοιγμα εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου, θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναβιβάσωμεν τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου κατὰ 50 λεπτά. Δὲν νομίζω λοιπόν, ἀφοῦ ἐξέθεσα ὅλα αὐτά, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ κἂν συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τῆς συγκεντρώσεως, διότι αἱ τιμαὶ ἔμειναν σταθεραὶ ὡς καὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους αὐξήσασαι μάλιστα κατὰ 10 λεπτά. Ἂν δὲ ἐγείρονται παράπονά τινα ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως ὡρισμένων ἁμαρτιῶν, εἰς τοῦτο βεβαίως δὲν θὰ εὐθύνεται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς ἀποτιμήσεις τοῦ Γενικοῦ χημείου τοῦ Κράτους.

Α. Μυλωνᾶς. Καὶ τοὺς χωρισμοὺς εἰς ποιότητας.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Ἀκριβῶς, διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἡ μεγάλη δυσχέρεια τοῦ χωρισμοῦ τῶν ποιοτήτων, ἐχωρίσαμεν τὰς ποιότητας εἰς 7 κατηγορίας, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ μικρὰ διαφορὰ ἀπὸ ποιότητος εἰς ποιότητα. Δύναμαι ὅμως νὰ βεβαιώσω ὅτι αἱ περιφερειακαί μας ὑπηρεσίαι εἶναι τόσον πολὺ εἰς τὸ ὕψος των, ὥστε οὐδὲν ἄδικον νὰ ἐπιτελῆται εἰς βάρος τῶν ἀγροτῶν.

Α. Μυλωνᾶς. Τὸ εὔχομαι.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Κατόπιν τῶν ὅσων ἐξέθεσα βεβαίως ἔλαι αὐταὶ αἱ αἰτιάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπερρίφθησαν κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας νομίζω ὅτι διεσκεδάσθησαν καὶ ὅτι οἱ ἀξιότιμοι προλαλήσαντες ἐκ τῶν σιτοφόρων περιφερειῶν θὰ ἐπείσθησαν ὅτι, ὅ,τι ἐγένετο, καλῶς ἐγένετο καὶ μὲ πολὺ μεγάλην ταχύτητα καὶ μὲ πολὺ μεγάλην ἀκρίβειαν. (Χειροκροτήματα).

Φ. Ζαΐμης. Θέλω, λέγει, νὰ διατυπώσω θερμὴν παράκλησιν τῆς ἀτυχοῦς ἐπαρχίας μου τῶν Καλαβρύτων, ἥτις, μετὰ ἐπιτυχῆ ἀφορίαν, εἶδεν ἐσοδείαν, καὶ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ διατεθῇ καὶ ἐκεῖ ἓν συνεργεῖον, διότι ἐξ ἐλλείψεως συγκεντρωτικοῦ σταθμοῦ, ἠχρειάσαν νὰ πωλοῦν κάτω τῶν 6 δραχμῶν, θὰ στοιχίσῃ δὲ καὶ ἡ μεταφορὰ μέχρι Πατρῶν δραχ. 1 ὁπότε ἡ συγκέντρωσις καθίσταται δι' αὐτοὺς δῶρον ἄωρον. Νὰ κάμετε, τονίζει, κύριε Ὑπουργέ, αὐτὴν τὴν χειρονομίαν, διότι οἱ συμπολῖται μου πρώτην φορὰν ἀνακουφίζονται ἀπὸ τὴν γῆν καὶ πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτοὺς ἀρωγὸς τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον δι' ἄλλας περιφερείας ἐφάνη τόσον στοργικόν. Δὲν ζητῶ νὰ κάμητε κέντρον τὰ Καλάβρυτα, ἐφόσον τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον, ἀλλὰ νὰ μετακῇ κινητὸν συνεργεῖον, τὸ ὁποῖον νὰ προβῇ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ σίτου, καὶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω μίαν λέξιν σας πρὸς καθησύχασιν τῶν πτωχῶν αὐτῶν συμπολιτῶν μας.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ τὸ ἐξετάσω.

Α. Παπαναστασίου. Λυποῦμαι, λέγει, διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ συμφωνήσω ὅτι ἡ συγκέντρωσις ἔγινε καλῶς καὶ ταχέως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας εἶπεν ὅτι ἡ συγκέντρωσις παρουσιάζει σοβαρὰ προβλήματα, ὡς τὴν ἐλάττωσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἐκ τῶν δασμῶν. λόγῳ τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν τῶν δημητριακῶν. Ἐτόνισεν ἀρ' ἑτέρου τὴν ἀπορίαν τῆς ὑπάρξεως κεφαλαίων διὰ τὰς ἀνάγκας συγκεντρώσεως τοῦ σίτου. Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι αὐτοὶ οἱ δισταγμοὶ ἐταλάντευσαν τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου, διότι ἐδόθησαν μὲν αἱ διαταγαὶ ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργόν, ἀλλὰ δὲν διεψεύσθη τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ συγκέντρωσις ἐγένετο βραδύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα χρόνια, ἐνῷ ἀκριβῶς, λόγῳ τῆς μεγάλης παραγωγῆς ὤφειλεν ἀκριβῶς νὰ γίνῃ ἐγκαιρότερον. Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος εἶχε χρέη καὶ ἐθιάζετο νὰ πληρώσῃ, λόγῳ δὲ τῆς βραδύτητος ποὺ ἤρχισεν ἡ συγκέντρωσις ἔχομεν πολλὰ κρούσματα τῶν ἀγροτῶν, γενομένων θυμάτων τῶν μικρεμπόρων, καὶ τοιαῦτα κρούσματα ἐσημειώθησαν εἰς τὴν Λαμίαν καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅπου ἠναγκάσθησαν οἱ παραγωγοὶ νὰ πωλοῦν τὸ προϊόν των εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμάς. Ταῦτα, τονίζει, εἶνε γεγονότα ἀδιάψευστα καὶ ἐπομένως, κ. Ὑπουργέ, δὲν δύνασθε νὰ ἀξιώνετε νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ταχέως θὰ γίνῃ ἡ συγκέντρωσις.

Ι. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἔγινε ταχύτατα ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὡριμάνσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τοὺς δισταγμοὺς περὶ ὧν ὡμίλησεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεώς του ὁ κ. Ὑπουργός, ἐπειδὴ εἶμαι ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔφερεν ἀρίστους καρποὺς, καὶ ἂν ἔχομεν τὴν παραγωγὴν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν, τὴν ὀφείλομεν εἰς τὴν μεγαλυτέραν ἐπίδοσιν τῶν γεωργῶν εἰς τὴν σιτοκαλλιέργειαν καὶ δι' αὐτὸ εἴδομεν τὸ θέαμα, ἀγράμματοι πρόσφυγες γεωργοί, νὰ κάμουν ἐντατικὴν ἄρωσιν καὶ νὰ ἐκλέγουν καὶ καλοὺς σπόρους, διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν των τὴν καλὴν τιμὴν τῆς συγκεντρώσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός) Δὲν ἀναγωρίζετε τίποτε καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν;

Α. Παπαναστασίου. Ἡ συγκέντρωσις ἤρχισεν ἀπὸ τὸ 1927.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δηλαδὴ ἐπὶ Οἰκουμενικῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπειδή, ἐπὶ τέλους, συνεχίζει, ἔγινε πολλάκις λόγος, ὅτι ὁ θεσμὸς βαρύνει τοὺς ἀστικοὺς πληθυσμούς, θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν αἰτίασιν ταύτην δισταγμοὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει τὸ Κράτος εἶνε ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιτευχθέντα εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα διὰ τὰς ἐκπτώσεις καὶ ἡ πίστις ἡ φυγαδευθεῖσα θὰ ἐπανέλθῃ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων τάξεων ἤτοι ἐμπόρων, βιοτεχνῶν, ἐπαγγελματιῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς προστασίας, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα ὑπὲρ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, δὲν ἔμεινε καὶ ἄτρωτος ἀπὸ διαφόρους προσωπικὰς ἐπιρροὰς καὶ δι' αὐτὸ βλέπομεν καὶ τόσας προσωπικὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀπαλειφθοῦν. Τὸν θεσμὸν τοῦτον ἐπεδίωξεν ἡ Κυβέρνησις, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθη ποτὲ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὰς ἀστικὰς τάξεις. Ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐστηρίχθη ἡ ἐκλογικὴ νίκη τοῦ κόμματος, ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐστηρίχθη ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ

τι εθεσμοθετήθησαν προνόμια ὑπὲρ τῶν Τραπεζῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπιβλαβῆ διὰ τοὺς ἄλλους. Ὁ κ. ὑπουργὸς πιστεύει ὅτι θὰ δώσῃ καλὰ ἀποτελέσματα ὁ θεσμὸς καὶ δέβαια θὰ ἀποδώσῃ τοιαῦτα ἐκεῖ ὅπου ἐστάλησαν συνεργεῖα. Δυστυχῶς εἰς τὸν Νομὸν Κοζάνης δὲν ἤρχισεν ἡ συγκέντρωσις οὔτε καὶ μετὰ 10 ἡμέρας θὰ ἀρχίσῃ, καταγγέλθησαν μάλιστα ἐκεῖ τὰ συνεργεῖα καὶ ἐστάλησαν ἄλλου, καίτοι ἡ σιτοπαραγωγὴ καὶ εἰς τὴν Κοζάνην καὶ εἰς Πτολεμαΐδα ἦτο μεγάλη. Παραπονούμεθα, λοιπόν, διὰ τὴν ἀδικίαν ποὺ γίνεται εἰς Νομὸν καὶ ἰδίως εἰς Δεσκάτην, ὅπου ἔπρεπε νὰ σταλῇ συνεργεῖον. Διπλοῦν ἐπίσης συνεργεῖον ἔπρεπε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Κοζάνην καὶ νὰ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας νὰ εἰσπράξουν καὶ αὐτοὶ κάτι τι διὰ τοὺς παραγωγοὺς ἔναντι τῶν ὀφειλῶν των.

Χ. Παπασταύρου παρακαλῶ, λέγει, νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ θεσμὸς τῆς συγκεντρώσεως καὶ εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων, διότι ἄλλως γρήγορα θὰ εὑρεθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μοιράσῃ ἀτελῶς ἀραδόσιτον. Πρέπει, συνεπῶς, νὰ δεχθῇ ἡ Κυβέρνησις, ὅπως διατάξῃ τὴν συγκέντρωσιν Πρεβέζης καὶ παραλάβῃ τὰ πλεονάσματα τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων καὶ ἐλπίζω, ἐπιλέγει, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παράκλησίς μας αὐτὴ καὶ διότι εἶναι δικαία καὶ διότι μᾶς τὸ ὑπεσχέθητε.

Γ. Θεοτόκης (*Ὑπ. τῆς Γεωρ.*) Εἶναι γνωστόν, λέγει, τί σᾶς εἶπα καὶ ἀπόδειξις ὅτι δὲν θὰ καταργήσω τὸν θεσμὸν εἶναι ὅτι τὸν ἐφαρμόζω ἐντατικώτατα.

Ὁ κ. **Β. Βασιλικὸς** Παρακαλεῖ νὰ ἐπεκταθῇ ὁ θεσμὸς καὶ εἰς τὸν Μάντακα τῆς Κασάνδρας, διότι καὶ ἐκεῖ ἡ παραγωγὴ θὰ ὑπερβῇ τὰ 2.000.000.

Μ. Λαΐλιος ἐκφράζω, λέγει, παράπονον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, διότι καίτοι ἐζήτησεν ἡ Λέσβος τὴν ἐπέκτασιν τοῦ θεσμοῦ, δὲν εἰσηκούσθη.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Θὰ παρακαλέσω νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐργασίαν, διότι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ψηφισθῶν νομοσχέδιά τινα.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὸ σχέδιον νόμου περὶ λύσεως συμβάσεων συνομολογηθεισῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιωτῶν.

Εἰς β' συζήτησιν γίνονται δεκτὰ κατ' ἄρθρα καὶ σύνολον τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τὴν 13 Ἀπριλίου 1933 συμβάσεως συνδιαλλαγῆς διαιτησίας καὶ δικαστικοῦ διακανονισμοῦ».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα τῇ 23 Μαρτίου 1931 συμπληρωματικῆς συμφωνίας.

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας πρὸς ἀμοιβαίαν παραχώρησιν τῆς ρήτρας τοῦ μάλλον εὐνοουμένου κράτους διὰ τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 1933 ὑπογραφείσης Συμβάσεως Συνδιαλλαγῆς, Διαιτησίας καὶ Δικαστικοῦ Διακανονισμοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καὶ ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχὺν ἡ ἐν Ἀθήναις τὴν 13ην Ἀπριλίου 1933 ὑπογραφεῖσα σύμβασις Συνδιαλλαγῆς, Διαιτησίας καὶ Δικαστικοῦ Διακανονισμοῦ, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας, ἧς τὸ κείμενον ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ μεταφράσει ἕπεται:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Συνδιαλλαγῆς, Διαιτησίας καὶ Δικαστικοῦ Διακανονισμοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Δανίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ
Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας καὶ τῆς Ἰσλανδίας,

Ἐμπνεόμενοι ἐκ τῶν εὐτυχῶν φιλικῶν δεσμῶν οἵτινες ἑνοῦσι τὰ δύο ἔθνη των,

Ἐπιθυμοῦντες εἰλικρινῶς νὰ ἐξασφαλίσωσι, δι' εἰρηνικῶν διαδικασιῶν, τὸν διακανονισμὸν τῶν διαφορῶν αἵτινες τυχὸν ἤθελον ἀναφυῇ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν των,

Διαπιστοῦντες ὅτι ὁ σεβασμὸς τῶν διὰ τῶν συνθηκῶν κτηθέντων δικαιωμάτων ἢ τῶν πηγαζόντων ἐκ τοῦ διεθνοῦς δικαίου εἶναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τὰ διεθνῆ δικαστήρια,

Ἀναγνωρίζοντες ὅτι τὰ δικαιώματα τὰ ἀνήκοντα εἰς ἕκαστον κράτος δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν εἰμὴ τῇ συναινέσει του,

Θεωροῦντες ὅτι ἡ εἰλικρινὴς τήρησις, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τῶν εἰρηνικῶν διαδικασιῶν ἐπιτρέπει τὴν ἐπίτευξιν διακανονισμοῦ πασῶν τῶν διεθνῶν διαφορῶν,

Βαθέως ἐκτιμῶντες τὴν σύστασιν τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἐν τῇ ἀποφάσει της ἀπὸ 20ης Σεπτεμβρίου 1928, πρὸς πάντα τὰ κράτη ὅπως συνάψωσι συμβάσεις εἰρηνικοῦ διακανονισμοῦ τῶν διεθνῶν διαφορῶν,

Ἀπεφάσισαν ὅπως πραγματοποιήσωσι διὰ συμβάσεως τὴν κοινὴν αὐτῶν πρόθεσιν καὶ διώρισαν ὡς πληρεξουσίους των.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,
τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κύριον Δημήτριον Μάξιμον, Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν,

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας καὶ τῆς Ἰσλανδίας,

CONVENTION

de Conciliation d'Arbitrage et de Règlement Judiciaire entre la Grèce et le Danemark.

Le Président de la République Hellénique et
Sa Majesté le Roi de Danemark et d'Islande.

S'inspirant des heureuses relations d'amitié qui unissent leurs nations respectives;

Sincèrement désireux d'assurer, par des procédures pacifiques, le règlement des différends qui viendraient à surgir entre leurs pays;

Constatant que le respect des droits établis par les traités ou résultant du droit des gens est obligatoire pour les tribunaux internationaux;

Reconnaissant que les droits appartenant à chaque Etat ne sauraient être modifiés que de son consentement;

Considérant que la sincère observation, sous les auspices de la Société des Nations, des procédures pacifiques permet d'arriver au règlement de tous les différends internationaux;

Appréciant hautement la recommandation faite par l'Assemblée de la Société des Nations, dans sa résolution en date du 26 Septembre 1928, à tous les Etats de conclure des conventions de règlement pacifique des différends internationaux;

Ont décidé de réaliser dans une convention leur intention commune et ont désigné pour leurs plénipotentiaires:

Le Président de la République Hellénique,
Son Excellence Monsieur Demétre Maximos, Ministre des Affaires Etrangères,

Sa Majesté le Roi de Danemark et d'Islande,
Son Excellence Monsieur Peter Christian Schou,

τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Πέτερ Κρίστιαν Σκάου, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργόν,

οἵτινες, ἀφοῦ κατέθεσαν τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἔγγραφα, εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Περὶ εἰρηνικοῦ διακανονισμοῦ γενικῶς.

Ἄρθρον 1.

Αἱ διαφοραὶ οἱασδήποτε φύσεως αἵτινες ἤθελον ἀναφυῇ μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ ὧν ἡ λύσις δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, θὰ ὑποβάλλωνται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς καθοριζομένους ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει, εἰς δικαστικὸν ἢ διαιτητικὸν διακανονισμόν, τοῦ ὁποίου θὰ προηγῆται, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἀναγκαστικῶς ἢ προαιρετικῶς προσφυγὴ εἰς τὴν διαδικασίαν συνδιαλλαγῆς.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διαφοραί, διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων προβλέπεται ἰδιαιτέρα διαδικασία ὑπὸ ἄλλων ἐν ἰσχύϊ συμβάσεων μεταξὺ Ὑψηλῶν τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, θὰ διακανονίζωνται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Συμβάσεων τούτων. Οὐχ ἧττον, ἐὰν δὲν ἐπῆρχετο διακανονισμὸς τῆς διαφορᾶς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διαδικασίας ταύτης, θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συνθήκης αἱ ἀφορῶσαι τὴν διαιτητικὴν διαδικασίαν ἢ τὸν διδαστικὸν διακανονισμόν.

Ἄρθρον 3.

1) Προκειμένου περὶ διαφορᾶς τῆς ὁποίας τὸ ἀντικείμενον, συμφώνως πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν νομοθεσίαν ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστικῶν ἢ διοικητικῶν ἀρχῶν, τὸ Μέρος τοῦτο δύναται νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς διαφορᾶς ταύτης εἰς τὰς διαφόρους διαδικασίας τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως, πρὶν ἡ ἐκδοθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις ἐντὸς λογικῆς προθεσμίας ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς.

2) Τὸ Μέρος τὸ ὁποῖον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θὰ θελήσῃ νὰ προσφύγῃ εἰς τὰς διαδικασίας τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως δέον νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸ ἕτερον Μέρος τὴν πρόθεσίν του ταύτην ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ.

Περὶ δικαστικοῦ διακανονισμοῦ.

Ἄρθρον 4.

Πᾶσαι αἱ διαφοραὶ κατὰ τὰς ὁποίας τὰ Μέρη ἤθελον ἀμφισβητεῖ ἀμοιβαίως δικαίωμά τι θὰ ὑποβάλλωνται πρὸς ἐκδίκασιν εἰς τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης, ἐκτὸς ἐὰν τὰ Μέρη συμφωνήσωσι, κατὰ τὰ κατωτέρω προβλεπόμενα, ὅπως προσφύγωσιν εἰς διαιτητικὸν δικαστήριον.

Συμφωνεῖται ὅτι αἱ ὡς ἄνω διαφοραὶ περιλαμβάνουσιν ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὰς ἀναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 36 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

Ἄρθρον 5.

Ἐὰν τὰ Μέρη συμφωνήσωσιν ὅπως ὑποβάλωσι τὰς διαφορὰς περὶ ὧν τὸ προηγούμενον ἄρθρον εἰς διαιτητικὸν δικαστήριον, θὰ συντάξωσι συνυποσχετικὸν ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ καθορίσωσι τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, τὴν ἐκλογὴν τῶν διαιτητῶν καὶ τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν. Ἐλλείψει ὑποδείξεων ἢ ἐπαρκῶν λεπτομερειῶν ἐν τῷ συνυποσχετικῷ, θὰ γίνηται ἐφαρμογὴ ἐν τῷ ἀναγκαίῳ μέτρῳ τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως τῆς Χάγης τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907 διὰ τὸν εἰρηνικὸν διακανονισμὸν τῶν διεθνῶν

Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire;

lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

CHAPITRE I.

Du réglement pacifique en général.

Article 1.

Les différends de toute nature qui viendraient à s'élever entre les Hautes Parties contractantes et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique seront soumis, dans les conditions fixées par la présente Convention, à un réglement judiciaire ou arbitral, précédé, selon les cas, obligatoirement ou facultativement, d'un recours à la procédure de conciliation.

Article 2.

Les différends pour la solution desquels une procédure spéciale serait prevue par d'autres conventions en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes seront réglés conformement aux dispositions de ces conventions. Toutefois, si une solution du différend n'intervenait pas par application de cette procèdure, les dispositions du présent traité relatives à la procédure arbitrale ou au réglement judiciaire recevraient application.

Article 3.

1) S'il s'agit d'un différend dont l'objet d'après la legislation intérieure de l'une des Hautes Parties Contractantes relève de la compétence des autorités judiciaires ou administratives, cette Partie pourra s'opposer à ce que ce différend soit soumis aux diverses procédures prévues par la présente Convention, avant qu'une décision définitive ait été rendue dans des délais raisonnables par l'autorité compétente.

2) La Partie, qui dans ce cas, voudra recourir aux procédures prévues par la présente Convention, devra notifier à l'autre Partie son intention dans un délai d'un an, à partir de la décision susvisée.

CHAPITRE II.

Du reglement judiciaire.

Article 4.

Tous différends au sujet desquels les Parties se contesteraient réciproquement un droit seront soumis pour jugement à la Cour Permanente de Justice Internationale à moins que les Parties ne tombent d'accord, dans les termes prévus ci-après, pour recourir à un tribunal arbitral.

Il est entendu que les différends ci-dessus visés comprennent notamment ceux que mentionne l'article 36 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 5.

Si les Parties sont d'accord pour soumettre les différends visés à l'article précédent à un tribunal arbitral elles rédigeront un compromis dans lequel elles fixeront l'objet du litige, le choix des arbitres et la procédure à suivre. A défaut d'indications ou de précisions suffisantes dans le compromis, il sera fait application dans la mesure nécessaire des dispositions de la Convention de la Haye du 18 Octobre 1907 pour le réglement pacifique des conflits internationaux. Dans

διαφορῶν. Ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ συνυποσχετικὸν σιωπᾷ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐφαρμοστέους ἐπὶ τῆς οὐσίας κανόνας ὑπὸ τῶν διαιτητῶν, τὸ δικαστήριον θὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς κανόνας τοὺς ἀπαριθμουμένους ἐν τῷ ἄρθρῳ 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

Ἄρθρον 6.

Ἐλλείψει συμφωνίας μεταξὺ τῶν Μερῶν ὡς πρὸς τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενον συνυποσχετικὸν ἢ ἐλλείψει ὑποδείξεως διαιτητῶν καὶ μετὰ τρίμηνον προειδοποίησιν, ἑκάτερον τούτων θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ ἀπ' εὐθείας, δι' αἰτήσεως, τὴν διαφορὰν πρὸ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

Ἄρθρον 7.

1) Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 προβλεπομένας διαφοράς, πρὸ πάσης διαδικασίας πρὸ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης, ἢ πρὸ πάσης διαιτητικῆς διαδικασίας, τὰ Μέρη δύνανται ἐκ συμφώνου νὰ προσφύγωσιν εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς συνδιαλλαγῆς τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως.

2) Ἐν περιπτώσει προσφυγῆς εἰς τὴν συνδιαλλαγὴν καὶ ἀποτυχίας τῆς διαδικασίας ταύτης, οὐδὲν τῶν Μερῶν δύναται νὰ φέρῃ τὴν διαφορὰν πρὸ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν συγκρότησιν τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 5 πρὸ τῆς παρελεύσεως προθεσμίας ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

Περὶ συνδιαλλαγῆς.

Ἄρθρον 8.

Πᾶσαι αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν Μερῶν, ἐκτὸς τῶν προβλεπομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 4, θὰ ὑποβάλλωνται ἀναγκαστικῶς εἰς διαδικασίαν συνδιαλλαγῆς πρὶν ἢ γίνωσιν ἀντικείμενον διαιτητικοῦ διακανονισμοῦ.

Ἄρθρον 9.

Αἱ διαφοραὶ περὶ ὧν τὸ προηγούμενον ἄρθρον θὰ φέρωνται ἐνώπιον μονίμου ἢ ειδικῆς ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς συγκροτουμένης ὑπὸ τῶν Μερῶν.

Ἄρθρον 10.

Τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν πρὸς τὸ ἕτερον Μέρος, δέον νὰ συσταθῇ ἐντὸς ἑξαμήνου μόνιμος Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς.

Ἄρθρον 11.

Πλὴν ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς θὰ συγκροτῆται ὡς ἑξῆς:

1) Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ περιλαμβάνῃ πέντε μέλη. Ἑκάτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ διορίζῃ ἓν μέλος τὸ ὁποῖον θὰ δύναται νὰ ἐκλέγηται μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του. Οἱ τρεῖς ἕτεροι ἐπίτροποι θὰ ἐκλέγωνται κοινῇ συμφωνίᾳ μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τρίτων Δυνάμεων. Οὗτοι δέον νὰ εἶναι διαφόρων ὑπηκοοτήτων, νὰ μὴ ἔχωσι τὴν συνήθη κατοικίαν των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν Μερῶν, οὐδὲ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των. Μεταξὺ αὐτῶν τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ὑποδεικνύωσι τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς.

2) Οἱ ἐπίτροποι θὰ διορίζωνται διὰ τρία ἔτη. Δύνανται νὰ ἐπανεκλεγῶσιν. Οἱ ἀπὸ κοινοῦ διοριζόμενοι ἐπίτροποι δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐντολῆς των συμφωνούντων τῶν Μερῶν. Ἑκάτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δύναται, ἐξ ἄλλου, πάντοτε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντος

le silence du compromis quant aux règles de fond à appliquer par les arbitres, le tribunal appliquera les règles de fond énumérées dans l'article 38 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 6.

A défaut d'accord entre les Parties sur le compromis visé à l'article précédent ou à défaut de désignation d'arbitres et après un préavis de trois mois, l'une ou l'autre d'entre elles aura la faculté de porter directement, par voie de requête, le différend devant la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 7.

1) Pour les différends prévus à l'article 4, avant toute procédure devant la Cour Permanente de Justice Internationale, ou avant toute procédure arbitrale, les Parties pourront, d'un commun accord, recourir à la procédure de conciliation prévue par la présente Convention.

2) En cas de recours à la conciliation et d'échec de cette procédure, aucune des Parties ne pourra porter le différend devant la Cour Permanente de Justice Internationale ou demander la constitution du tribunal arbitral visé à l'article 5 avant l'expiration du délai d'un mois à compter de la clôture des travaux de la Commission de conciliation.

CHAPITRE III.

De la conciliation.

Article 8.

Tous différends entre les Parties, autres que ceux prévus à l'article 4, seront soumis obligatoirement à une procédure de conciliation avant de pouvoir faire l'objet d'un règlement arbitral.

Article 9.

Les différends visés à l'article précédent seront portés devant une commission de conciliation permanente ou spéciale constituée par les Parties.

Article 10.

Sur la demande, adressée par une des Hautes Parties Contractantes à l'autre Partie, il devra être constitué, dans les six mois, une Commission permanente de conciliation.

Article 11.

Sauf accord contraire des Parties, la Commission de conciliation sera constituée comme suit:

1) La Commission comprendra cinq membres. Les Hautes Parties Contractantes en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les trois autres commissaires seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants de tierces Puissances. Ces derniers devront être de nationalités différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties, ni se trouver à leur service. Parmi eux les Hautes Parties Contractantes désigneront le président de la Commission.

2) Les commissaires seront nommés pour trois ans. Ils seront rééligibles. Les commissaires nommés en commun pourront être remplacés au cours de leur mandat de l'accord des Parties. Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra toujours, d'autre part, procéder au remplacement du commissaire nommé par elle. Nonobstant leur remplacement, les commissaires resteront en fonctions pour l'achèvement de leurs travaux en cours.

3) Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

ἐπιτρόπου. Παρὰ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν, οἱ ἐπίτροποι παραμένουσιν ἐν ἐνεργείᾳ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐκκρεμουσῶν ἐργασιῶν των.

3) Ἐν περιπτώσει κενώσεως θέσεως εἴτε αἰτίᾳ θανάτου ἢ παραιτήσεως ἢ ἐξ ἄλλης οἱασδήποτε αἰτίας, αὕτη θὰ πληροῦται τὸ ταχύτερον συμφώνως πρὸς τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην διὰ τοὺς διορισμούς.

Ἄρθρον 12.

Ἐάν, ὅτε γεννᾶται μία διαφορά, δὲν ὑφίσταται μόνιμος ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς διωρισμένη ὑπὸ τῶν Μερῶν, συγκροτεῖται ειδικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀπευθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς Μέρους εἰς τὸ ἕτερον. Οἱ διορισμοὶ θὰ λαμβάνωσι χώραν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἐκτὸς ἂν τὰ Μέρη συμφωνήσωσιν ἄλλως.

Ἄρθρον 13.

1) Ἐὰν ὁ διορισμὸς τῶν ἀπὸ κοινοῦ διοριζομένων ἐπιτρόπων δὲν λάβῃ χώραν ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 12, ἡ μέριμνα διὰ τοὺς ἀναγκαίους διορισμοὺς θὰ ἀνατίθεται εἰς τρίτην Δύναμιν ἐκλεγομένην ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Μερῶν.

2) Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἕκαστον Μέρος ὑποδεικνύει μίαν διάφορον Δύναμιν, οἱ δὲ διορισμοὶ γίνονται ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν οὕτω ὑποδειχθεισῶν Δυνάμεων.

3) Ἐὰν ἡ ὑπόδειξις τῶν δύο Δυνάμεων περὶ ἧς ἡ προηγουμένη παράγραφος δὲν λάβῃ χώραν ἐντὸς δύο μηνῶν, ἢ ἐὰν αἱ οὕτω ὑποδειχθεῖσαι δύο Δυνάμεις δὲν συμφωνήσωσιν, οἱ ἀναγκαῖοι διορισμοὶ γίνονται ὑπὸ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὅστις δύναται νὰ ἐπιληφθῇ δι' ἁπλῆς αἰτήσεως ἀπευθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 14.

1) Ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς θὰ ἐπιλαμβάνεται δι αἰτήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Πρόεδρον ὑπὸ τῶν δύο Μερῶν ἀπὸ κοινοῦ ἢ, τούτου μὴ ἐπιτυγχανομένου, ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν Μερῶν.

2) Ἐν τῇ αἰτήσει, μετὰ περιληπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, θὰ περιέχηται ἡ πρόσκλησις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως λάβῃ πᾶν μέτρον δυνάμενον νὰ ἀγάγῃ εἰς συνδιαλλαγήν.

3) Ἐὰν ἡ αἴτησις προέρχηται ἐξ ἑνὸς μόνον τῶν Μερῶν, θὰ κοινοποιῆται ὑπ' αὐτοῦ πάραυτα εἰς τὸ ἕτερον Μέρος.

Ἄρθρον 15.

1) Ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἔν τῶν Μερῶν ἤθελεν ἀγάγει τὴν διαφορὰν πρὸ μονίμου Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς ἑκάτερον τῶν Μερῶν δύναται, διὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς ταύτης, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν ἐπίτροπόν του διὰ προσώπου εἰδικοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

2) Τὸ Μέρος τὸ ὁποῖον ἤθελε κάμει χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου θὰ κοινοποιῇ τοῦτο πάραυτα εἰς τὸ ἕτερον Μέρος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ ὁμοίως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἤθελε περιέλθῃ αὐτῷ ἡ κοινοποίησις.

Ἄρθρον 16.

1) Ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς θὰ συνέρχηται, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν, εἰς τὴν ἕδραν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἢ εἰς οἱονδήποτε ἕτερον μέρος ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ προέδρου της.

Article 12.

Si, lorsqu'il s'élève un différend, il n'existe pas une commission permanente de conciliation nommée par les Parties, une commission spéciale sera constituée pour l'examen du différend dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une des Parties à l'autre. Les nominations se feront conformément aux dispositions de l'article précédent, à moins que les Parties n'en décident autrement.

Article 13.

1) Si la nomination des commissaires à désigner en commun n'intervient pas dans les délais prévus aux articles 10 et 12, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties.

2) Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet chaque Partie désignera une Puissance différente et les nominations seront faites de concert par les Puissances ainsi choisies.

3) Si la désignation des deux Puissances dont traite l'alinéa précédent n'intervenait pas dans un délai de deux mois, ou si les deux Puissances désignées n'ont pu tomber d'accord, les nominations nécessaires seront faites par le Président en exercice du Conseil de la Société des Nations qui pourra en être saisi par voie de simple requête adressée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

Article 14.

1) La Commission de conciliation sera saisie par voie de requête adressée au président, par les deux Parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des Parties.

2) La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

3) Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à l'autre Partie.

Article 15.

1) Dans un délai de quinze jours à partir de la date où l'une des Parties aura porté un différend devant une Commission permanente de conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de ce différend, remplacer son commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

2) La Partie qui usera de ce droit en fera immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura dans ce cas, la faculté d'agir de même dans un délai de quinze jours à compter de la date où la notification lui sera parvenue.

Article 16.

1) La Commission de conciliation se réunira, sauf accord contraire des Parties, au siège de la Société des Nations ou en tout autre lieu désigné par son président.

2) Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὅπως οὗτος ὑποβοηθήσῃ ταύτην ἐν τῷ ἔργῳ της.

Ἄρθρον 17.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς δὲν θὰ εἶναι δημόσιαι εἰμὴ κατόπιν ἀποφάσεως λαμβανομένης ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῇ συγκαταθέσει τῶν Μερῶν.

Ἄρθρον 18.

1) Πλὴν ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς θὰ κανονίζῃ ἡ ἰδία τῆς διαδικασίαν της ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει, θὰ εἶναι κατ' ἀντιμωλίαν. Ὡς πρὸς τὰς ἀνακρίσεις, ἡ Ἐπιτροπή, πλὴν ἐναντίας ὁμοφώνου ἀποφάσεως, θὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ τίτλου ΙΙΙ τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907 διὰ τὸν εἰρηνικὸν διακανονισμὸν τῶν διεθνῶν διαφορῶν.

2) Τὰ Μέρη θὰ ἀντιπροσωπεύωνται παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ συνδιαλλαγῆς διὰ πρακτόρων, οἵτινες θὰ χρησιμεύωσιν ὡς μεσάζοντες μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς· δύνανται ἐπὶ πλέον νὰ βοηθῶνται ὑπὸ συμβούλων ἢ ἐμπειρογνωμόνων διοριζομένων ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ καὶ νὰ ζητῶσι τὴν ἐξέτασιν παντὸς προσώπου τοῦ ὁποίου ἡ μαρτυρία θὰ ἐφαίνετο αὐτοῖς χρήσιμος.

3) Ἡ Ἐπιτροπή, ἐξ ἄλλου, δύναται νὰ ζητῇ προφορικὰς ἐξηγήσεις ἀπὸ τοὺς πράκτορας, συμβούλους καὶ ἐμπειρογνώμονας τῶν δύο Μερῶν, ὡς καὶ ἀπὸ πᾶν πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἡ προσέλευσις θὰ ἐκρίνετο χρήσιμος, τῇ συγκαταθέσει τῶν Κυβερνήσεών των.

Ἄρθρον 19.

Πλὴν ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν, αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς θὰ λαμβάνωνται κατὰ πλειοψηφίαν, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς διαφορᾶς εἰμὴ ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 20.

Τὰ Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διευκολύνωσι τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς καὶ ἰδίως νὰ παράσχωσιν αὐτῇ ἐν τῷ εὐρυτέρῳ δυνατῷ μέτρῳ πᾶν χρήσιμον στοιχεῖον ἢ πληροφορίαν, ὡς καὶ νὰ κάμωσιν χρῆσιν τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν μέσων ἵνα ἐπιτρέψωσιν αὐτῇ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους των καὶ συμφώνως πρὸς τὴν νομοθεσίαν των κλῆσιν καὶ ἐξέτασιν μαρτύρων ἢ ἐμπειρογνωμόνων, ὡς καὶ ἐπὶ τόπου μεταβάσεις.

Ἄρθρον 21.

1) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν των ἕκαστος τῶν ἐπιτρόπων λαμβάνει ἀποζημίωσιν ὁριζομένην ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Μερῶν, ἥτις θὰ βαρύνῃ ἀμφότερα τὰ Μέρη ἐξ ἡμισείας.

2) Τὰ γενικὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ κατανέμωνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἄρθρον 22.

1) Ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἔργον τὴν διευκρίνισιν τῶν ἀμφισβητουμένων ζητημάτων, τὴν συλλογὴν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ πάσης χρησίμου πληροφορίας εἴτε δι' ἀνακρίσεων εἴτε ἄλλως καὶ τὴν προσπάθειαν ἐπιτεύξεως συνδιαλλαγῆς τῶν Μερῶν. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὰ Μέρη τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας, ἥτις θὰ ἐφαίνετο αὐτῇ ἁρμόζουσα, καὶ νὰ ὁρίσῃ εἰς αὐτὰ προθεσμίαν ἵνα ἀποφασίσωσιν.

2) La Commission pourra, en toute circonstance demander au Secrétaire Général de la Société des Nations de prêter son assitance à ses travaux.

Article 17.

Les travaux de la Commission de conciliation ne seront publics qu'en vertu d'une decision prise par la Commission avec l'assentiment des Parties.

Article 18.

1) Sauf accord contraire des Parties, la Commission de conciliation réglera elle-même sa procédure qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquête, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du titre III de la Convention de La Haye du 18 Octobre 1907 pour le réglement pacifique des conflits internationaux.

2) Les Parties seront représentées auprés de la Commission de conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaires entre elles et la Commission ; elles pourront, en outre, se faire assiter par des conseils et experts nommés par elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraitrait utile.

3) La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur gouvernement.

Article 19.

Sauf accord contraire des Parties, les décisions de la Commission de conciliation seront prises à la majorité des voix et la Commission ne pourra se prononcer sur le fond du différend que si tous ses membres sont prèsents.

Article 20.

Les Parties s'engagent à faciliter les travaux de la Commission de conciliation et, en particulier, à lui fournir, dans la plus large mesure possible, tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user des moyens dont elles diposent pour lui permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

Article 21.

1) Pendant la durée de leurs travaux, chacun des commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté du commun accord des Parties, qui en supporteront chacune une part égale.

2) Les frais généraux occasionnés par le fonctionnement de la Commission seront répartis de la même façon.

Article 22.

1) La Commission de conciliation aura pour tache d'elucider les questons en litige, de recueillir à cette fin toutes informations utiles, par voie d'enquête ou autrement, et de s'éfforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraitrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

2) Εἰς τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν της ἡ Ἐπιτροπὴ συντάσσει πρωτόκολλον ἐν τῷ ὁποίῳ διαπιστοῦται, ἀναλόγως, εἴτε ὅτι τὰ Μέρη προῆλθον εἰς συμφωνίαν καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη περίπτωσις, οἱ ὅροι τῆς συμφωνίας, εἴτε ὅτι δὲν κατέστη ἐφικτὴ ἡ συνδιαλλαγὴ τῶν Μερῶν. Τὸ πρωτόκολλον δὲν θὰ ἀναφέρῃ ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐλήφθησαν παμψηφεὶ ἢ κατὰ πλειοψηφίαν.

3) Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς, πλὴν ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν, δέον νὰ τερματίζωνται ἐντὸς 6 μηνῶν ἀφ' ἧς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη τῆς διαφορᾶς.

Ἄρθρον 23.

Τὸ πρωτόκολλον τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἀνακοινοῦται πάραυτα εἰς τὰ Μέρη. Τὰ Μέρη ἀποφασίζουσι περὶ τῆς δημοσιεύσεώς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.

Περὶ διαιτητικοῦ διακανονισμοῦ.

Ἄρθρον 24.

Ἐὰν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς περὶ ἧς τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα, τὰ Μέρη δὲν συμφωνήσουσι, τὸ ζήτημα φέρεται πρὸ διαιτητικοῦ δικαστηρίου συγκροτουμένου, πλὴν ἐναντίας συμφωνίας τῶν Μερῶν, ὡς ἑξῆς :

Ἄρθρον 25.

Τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον περιλαμβάνει πέντε μέλη. Τὰ Μέρη θὰ διορίσωσι ἑκάτερον ἓν μέλος τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εἶναι ὑπήκοος αὐτῶν. Οἱ δὲ ἕτεροι διαιτηταὶ καὶ ὁ ἐπιδιαιτητὴς θὰ ἐκλέγωνται ἐκ συμφώνου μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τρίτων Δυνάμεων. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι δέον νὰ εἶναι διαφόρου ἐθνικότητος καὶ νὰ μὴ ἔχωσι τὴν συνήθη αὐτῶν κατοικίαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν Μερῶν, οὐδὲ νὰ εὑρίσκωνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των.

Ἄρθρον 26.

1) Ἐὰν ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου δὲν λάβῃ χώραν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀπευθυνθείσης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς Μέρους εἰς τὸ ἕτερον περὶ συστάσεως διαιτητικοῦ δικαστηρίου, ἡ μέριμνα τῶν ἀναγκαίων διορισμῶν θὰ ἀνατίθεται εἰς τρίτην Δύναμιν ἐκλεγομένην ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Μερῶν.

2) Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἑκάτερον τῶν Μερῶν ὑποδεικνύει μίαν Διάφορον Δύναμιν, οἱ δὲ διορισμοὶ γίνονται ἐκ συμφώνου ὑπὸ τῶν οὕτω ἐκλεγεισῶν Δυνάμεων.

3) Ἐὰν ἐντὸς τριῶν μηνῶν αἱ οὕτω ὑποδειχθεῖσαι Δυνάμεις δὲν συμφωνήσωσιν, ἢ ἐὰν ὁ διορισμὸς τῶν Δυνάμεων περὶ ὧν ἡ παραγρ. 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν λάβῃ χώραν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης, οἱ ἀναγκαῖοι διορισμοὶ θὰ γίνωνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διαρκοῦς Διαιτητηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης, ὅστις δύναται νὰ ἐπιληφθῇ δι' ἁπλῆς αἰτήσεως ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν. Ἐὰν οὗτος κωλύεται ἢ ἐὰν εἶναι ὑπήκοος ἑνὸς τῶν Μερῶν οἱ διορισμοὶ γίνονται ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου. Ἐὰν καὶ οὗτος κωλύεται ἢ ἐὰν εἶναι ὑπήκοος ἑνὸς τῶν Μερῶν, οἱ διορισμοὶ γίνονται ὑπὸ τοῦ γηραιοτέρου μέλους τοῦ Δικαστηρίου ὅπερ δὲν εἶναι ὑπήκοος οὐδενὸς τῶν Μερῶν.

Ἄρθρον 27.

Ἐν περιπτώσει χρείας θέσεως αἰτίᾳ θανάτου ἢ παραιτήσεως ἢ οἱουδήποτε ἄλλου κωλύματος αὐτῇ θὰ πληροῦται τὸ ταχύτερον καθ' ὃν τρόπον ὁρίζεται διὰ τοὺς διορισμούς.

2) A la fin de ses travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant le cas, soit que les Parties se sont arrangées, et s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les Parties n'ont pu être conciliées. Le procès-verbal ne mentionnera pas si les décisions de la Commission ont été prises à l'unanimité ou à la majorité.

3) Les travaux de la Commission devront, à moins que les Parties n'en conviennent autrement, être terminés dans un délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du différend.

Article 23.

Le procès-verbal de la Commission sera porté sans délai à la connaisance des Parties, Il appartient aux Parties d'en décider la publication.

CHAPITRE IV.

Du règlement arbitral.

Article 24.

Si, dans le mois qui suivra la clôture des travaux de la Commission de conciliation visée dans les articles précédents, la Parties ne se sont pas entendues, la question sera portée devant un tribunal arbitral constitué, sauf accord contraire des Parties, de la manière indiquée ci-après.

Article 25.

Le tribunal arbitral comprendra cinq membres. Les Parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les deux autres arbitres et le surarbitre seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants de tierces Puissances. Ces derniers devront être de nationalités différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties ni se trouver à leur service.

Article 26.

1) Si la nomination des membres du tribunal arbitral n'intervient pas dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une des Parties à l'autre de constituer un tribunal arbitral, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties.

2) Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désignera une Puissance différente et les nominations seront faites de concert par les Puissances ainsi choisies.

3) Si, dans un délai de trois mois, les Puissances ainsi désignées n'ont pu tomber d'accord, ou si la désignation des Puissances dont traite l'alinéa 2 du présent article n'intervenait pas dans ce délai, les nominations nécessaires seront faites par le Président de la Cour Permanente de Justice Internationale qui pourra en être saisi par voie de simple requête adressée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes. Si celui ci est empêché ou s'il est ressortissant de l'une des Parties les nominations seront faites par le Vice-Président. Si celui-ci est empêché ou s'il est ressortissant de l'une des Parties les nominations seront faites par le membre le plus âgé de la Cour qui n'est ressortissant d'aucune des Parties.

Article 27.

Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission, ou de quelque autre empêchement en suivant le mode fixé pour les nominations.

"Αρθρον 28.

Τὰ Μέρη συντάσσουσι συνυποσχετικὸν καθορίζον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς καὶ τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν.

"Αρθρον 29.

Ἐν περιπτώσει μὴ καθορισμοῦ ἢ ἀνεπαρκοῦς καθορισμοῦ ἐν τῷ συνυποσχετικῷ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων σημείων, θὰ ἐφαρμόζωνται, ἐν τῷ ἀναγκαίῳ μέτρῳ, αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907 διὰ τὸν εἰρηνικὸν διακανονισμὸν τῶν διεθνῶν διαφορῶν.

"Αρθρον 30.

Ἐλλείψει συνάψεως συνυποσχετικοῦ ἐντὸς διορίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ δικαστηρίου, τοῦτο θὰ ἐπιλαμβάνεται δι' αἰτήσεως τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν Μερῶν.

"Αρθρον 31.

Ἐν περιπτώσει σιωπῆς τοῦ συνυποσχετικοῦ ἢ ἐλλείψει τοιούτου, τὸ Δικαστήριον θὰ ἐφαρμόζῃ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοὺς κανόνας τοὺς ἀπαριθμουμένους ἐν τῷ ἄρθρῳ 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσι τοιοῦτοι κανόνες δυνάμενοι νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς, τὸ δικαστήριον θὰ δικάζῃ ex aequo et bono.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V.

Γενικαὶ διατάξεις.

"Αρθρον 32.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ διαφορὰ ἀποτελεῖ ἀντικείμενον διαιτητικῆς ἢ δικαστικῆς διαδικασίας, ἰδίως ἐὰν τὸ ζήτημα ἐφ' οὗ διαφωνοῦσι τὰ Μέρη προκύπτει ἐκ πράξεων γενομένων ἤδη ἢ ἐν τῷ γίγνεσθαι, τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης, ἀποφαίνομενον συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ Καταστατικοῦ του, ἢ τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον, θὰ ὑποδείξῃ τὸ ταχύτερον ποῖα προσωρινὰ μέτρα δέον νὰ ληφθῶσι. Τὰ Μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ συμμορφωθῶσιν πρὸς ταῦτα.

2) Ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς ἔχῃ ἐπιληφθῇ τῆς διαφορᾶς, δύναται νὰ συστήσῃ εἰς τὰ Μέρη τὰ προσωρινὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἤθελε κρίνει χρήσιμα.

3) Τὰ Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπέχωσι παντὸς μέτρου δυναμένου νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς δικαστικῆς ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἢ τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ προτεινομένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιαλλαγῆς, καὶ ἐν γένει ὅπως μὴ προβαίνωσιν εἰς οὐδεμίαν πρᾶξιν οἱασδήποτε φύσεως δυναμένην νὰ ἐπιδεινώσῃ ἢ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν διαφοράν.

"Αρθρον 33.

Ἐὰν ἡ δικαστικὴ ἢ διαιτητικὴ ἀπόφασις ὥριζεν ὅτι ληφθεῖσα ἀπόφασις ἢ διαταχθὲν μέτρον ὑπό τινος δικαστικῆς ἢ ἄλλης ἀρχῆς ἑνὸς τῶν διαμαχομένων Μερῶν εὑρίσκεται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ διεθνὲς δίκαιον καὶ ἐὰν τὸ συνταγματικὸν δίκαιον τοῦ ἐν λόγῳ Μέρους δὲν ἐπέτρεπεν ἢ ἐπέτρεπεν ἀτελῶς τὴν ἀπάλειψιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως ἢ τοῦ μέτρου τούτου, τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν ὅτι δέον διὰ τῆς δικαστικῆς ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως νὰ παραχωρῆται εἰς τὸ ζημιωθὲν μέρος δικαία ἱκανοποίησις.

Article 28.

Les Parties rédigeront un compromis déterminant l'objet du litige et la procédure à suivre.

Article 29.

A défaut d'indications ou de précisions suffisantes dans le compromis relativement aux points indiqués dans l'article précédent, il sera fait application, dans la mesure nécessaire, des dispositions de la Convention de la Haye du 18 Octobre 1907 pour le réglement pacifique des conflits internationaux.

Article 30.

Faute de conclusion d'un compromis dans un délai de trois mois à partir de la constitution du tribunal, celui-ci sera saisi par requête de l'une ou l'autre des Parties.

Article 31.

Dans le silence du compromis ou à défaut de compromis, le tribunal appliquera les règles de fond énumérées dans l'article 38 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale. En tant qu'il n'existe pas de pareilles règles applicables au différend, le tribunal jugera ex aequo et bono.

CHAPITRE V.

Dispositions générales.

Article 32.

1) Dans tous les cas où le différend fait l'objet d'une procédure arbitrale ou judiciaire, notamment si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Cour Permanente de Justice Internationale, statuant conformément à l'article 41 de son Statut, ou le tribunal arbitral, indiquera dans le plus bref délai possible, les mesures provisoires qui doivent être prises. Les Parties seront tenues de s'y conformer.

2) Si la Commission de conciliation se trouve saisie du différend, elle pourra recommander aux Parties les mesures provisoires qu'elles estimera utiles.

3) Les Parties s'engagent à s'abstenir de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable à l'exécution de la décision judiciaire ou arbitrale ou aux arrangements proposés par la Commission de conciliation et en général, à ne procéder à aucun acte de quelque nature qu'il soit, susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

Article 33.

Si la sentence judiciaire ou arbitrale déclarait qu'une décision prise ou une mesure ordonnée par une autorité judicaire ou toute autre autorité de l'une des Parties en litige se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit international et si le droit constitutionnel de ladite Partie ne permettait pas ou ne permettait qu'imparfaitement d'effacer les conséquences de cette décision ou de cette mesure, les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'il devra être accordé par la sentence judiciaire ou arbitrale à la Partie lésée, une satisfaction équitable.

"Αρθρον 34.

1) Ἡ παροῦσα Σύμβασις εἶναι ἐφαρμοστέα μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἔστω καὶ ἂν τρίτη Δύναμις ἔχῃ ἐνδιαφέρον τι ἐν τῇ διαφορᾷ.

2) Προκειμένου περὶ ἑρμηνείας συμβάσεως εἰς ἣν συμμετέσχον ἕτερα Κράτη πλὴν τῶν Μερῶν, ἡ Γραμματεία τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης ἢ τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον εἰδοποιοῦσι ταῦτα ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἕκαστον τούτων θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα παρεμβάσεως, ἐὰν δὲ ἤθελε ἐξασκήσει τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει περιεχομένη ἑρμηνεία εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀπέναντί του.

"Αρθρον 35.

Αἱ διαφοραὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως, περιλαμβανομένων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν διαφορῶν, θὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

"Αρθρον 36.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις, σύμφωνος πρὸς τὸ Σύμφωνον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς περιορίζουσα τὴν ἀποστολὴν ταύτης, ὅπως λαμβάνῃ, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, πᾶν μέτρον δυνάμενον νὰ προστατεύσῃ τελεσφόρως τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου.

"Αρθρον 37.

1) Ἡ παροῦσα Σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ ἡ δὲ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπικυρώσεων θὰ λάβῃ χώραν ἐν Κοπενχάγῃ.

Θὰ καταχωρισθῇ εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

2) Ἡ Σύμβασις συνάπτεται διὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων.

3) Ἐὰν δὲν καταγγελθῇ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἐκπνεύσεώς της, θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύι διὰ μίαν ἑτέραν περίοδον πέντε ἐτῶν καὶ οὕτω καθεξῆς.

4) Παρὰ τὴν καταγγελίαν ὑφ' ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, αἱ ἐκκρεμεῖς διαδικασίαι κατὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς Συμβάσεως θὰ ἐξακολουθήσωσι μέχρι τῆς ὁριστικῆς περαιώσεώς των.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμενοι πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις εἰς δύο ἀντίτυπα, τῇ 13 Ἀπριλίου 1933.

Υπ.) Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ (Υπ.) Π. ΣΚΑΟΥ

«Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀδὶς—Ἀμπέμπα τῇ 23 Μαρτίου 1931 (14 Μεγαβὶτ 1923) Συμπληρωματικῆς Συμφωνίας».

"Αρθρον 1.

Ἡ ἐν Ἀδὶς-Ἀμπέμπα τῇ 23 Μαρτίου 1931 (14 Μεγαβὶτ 1923) ὑπογραφεῖσα μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αἰθιοπίας Συμπληρωματικὴ Συμφωνία τῆς Συνθήκης Φιλίας καὶ Ἐμπορίου τῆς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν συνομολογηθείσης ἐν Ἀδὶς-Ἀμπέμπα τῇ 28 Φεβρουαρίου 1922 (10 Φεβρουαρίου 1914 ἀξυσ. ἡμερ.) ὡς καὶ αἱ συνημμέναι ταύτῃ ἐπιστολαὶ ὧν τὸ κείμενον ἕπεται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχουσι πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ

τῆς Συνθήκης φιλίας καὶ ἐμπορίου τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀδὶς-Ἀμπέμπα τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1914 (18 Φεβρουαρίου 1922) μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αἰθιοπίας.

"Αρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων.

ACCORD ADDITIENNOL

Au Traité d'amitié et de commerce conclu à Addis-Abeba le 10 février 1914 (18 février 1922) entre la Grèce et l'Empire d'Ethiopie.

Article 34.

1) La présente Convention sera applicable entre les Hautes Parties Contractantes encore qu'une tierce Puissance ait un interêt dans le différend.

2) Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une convention à laquelle auront participé d'autres Etats que les Parties en cause, le Greffe de la Cour Permanente de Justice Internationale ou le tribunal arbitral les avertit sans délai.

Chacun d'eux aura le droit d'intervenir et, s'il exerce cette faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est obligatoire à son égard.

Article 35.

Les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application de la présente Convention, y compris ceux relatifs à la qualification des litiges, seront soumis à la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 36.

La présente Convention, conforme au Pacte de la Société des Nations, ne sera pas interprétée comme restreignant la mission de celle-ci de prendre, à tout moment, les mesures propres à sauvegarder efficacement la paix du monde.

Article 37.

1) Le présente Convention sera ratifiée et l'échange des ratifications aura lieu à Copenhague.

Elle sera enregistrée au Secrétariat de la Société des Nations.

2) La Convention est conclue pour une durée de cinq ans à compter de la date de l'échange des ratifications.

3) Si elle n'est pas dénoncée six mois au moins avant l'expiration de ce terme, elle demeurera en vigueur pour une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

4) Nonobstant la dénonciation par l'une des Parties Contractantes, les procédures engagées au moment de l'expiration du terme de la Convention continueront jusqu'à leur achévement normal.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

Fait à Athènes en deux exemplaires, le 13 Avril 1933.

(S.) D. MAXIMOS (S.) P. SCHOU

Le Gouvernement de la République Hellénique et le Gouvernement Impérial d'Ethiopie, désirant com-

ρώσωσι τὴν Συνθήκην Φιλίας καὶ Ἐμπορίου τὴν συναφθεῖσαν τῇ 10 Φεβρουαρίου 1914 (18 Φεβρουαρίου 1922), ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι τὴν παροῦσαν συμπληρωματικὴν συμφωνίαν καὶ ὥρισαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον Πληρεξουσίους Αὐτῶν :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Νικόλαον Πολίτην, τέως Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, Πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίοις.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αἰθιοπίας.

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Βελατὲν Γκέτα Χερούϊ, Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες, ἀφοῦ ἀντήλλαξαν τὰ πληρεξούσια αὐτῶν γράμματα, εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων :

Ἄρθρον 1.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ζητήσῃ τὴν εἰς Αἰθιοπίαν εἴσοδον Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐπιθυμούντων νὰ ἐγκατασταθῶσιν ὡς βιομηχανικῶν ἐργατῶν ἢ γεωργῶν ἢ πρὸς ἄσκησιν ἄλλου τινὸς ἐπαγγέλματος, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις τῆς Αἰθιοπίας, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς αἰτήσεως ταύτης, θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἔδαφος αὐτῆς.

Ἄρθρον 2.

Οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν Αἰθιοπίᾳ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ προβλεπομένους ὅρους δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος, βεβαιοῦντος ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν ἐπὶ κακουργήματι ἢ πλημμελήματι καὶ ὅτι ἔχουσι τὰ ἀπαραίτητα μέσα συντηρήσεως διὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐγκατάστασιν.

Ἄρθρον 3.

Οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι, εἰς οὓς ἤθελεν ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς Αἰθιοπίαν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν προηγουμένων ἄρθρων, θὰ ἐγκαθίστανται εἰς τὰς περιφερείας, αἵτινες θὰ ὑποδεικνύωνται εἰς αὐτοὺς πρὸς διαμονὴν καὶ ἐργασίαν.

Θὰ ὑπάκεινται εἰς τὴν αὐτὴν φορολογίαν, εἰς ἣν καὶ ὁ ἰθαγενὴς πληθυσμὸς ὁ ἀσκῶν τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα.

Ὁπωσδήποτε ὅμως, ἵνα διευκολυνθῇ ἡ πρώτη αὐτῶν ἐγκατάστασις, θὰ ἀπαλλάσσωνται κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Ἄρθρον 4.

Ἐὰν οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι, ὧν ἐπετράπη ἡ ἐν Αἰθιοπίᾳ ἐγκατάστασις, ὡς ὁρίζεται εἰς τὰς προηγουμένας διατάξεις, διαπράξωσιν ἔγκλημα συνεπαγόμενον ἀπέλασιν, θὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν Αἰθιοπίᾳ ἰσχύοντα, ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις, ἢ, ἐὰν εἶναι ἄποροι, δαπάναις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παροῦσα συμφωνία θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα πενταετές, ἀρχόμενον δύο μῆνας μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αἰθιοπίας.

Ἐν ᾗ περιπτώσει οὐδέτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἤθελε γνωστοποιήσει ἓν ἔτος πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετοῦς ταύτης περιόδου τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ὅπως λήξῃ, τροποποιηθῇ ἢ ἐξακολουθήσῃ ἰσχύουσα ὡς ἔχει ἡ παροῦσα συμφωνία θὰ παραμείνῃ ὑποχρεωτικὴ μέχρι τῆς λήξεως ἑνὸς

pléter le Traité d'amitié et de commerce conclu le 10 février 1914 (18 février 1922), ont résolu de conclure le présent accord additionnel et ont à cet effet nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Le Président de la République Hellénique :

SON EXCELLENCE MONSIEUR NICOLAS POLITIS,

ancien Ministre des Affaires Etrangères, Ministre de Grèce à Paris.

Sa Majesté l'Empereur d'Ethiopie,

SON EXCELLENCE LE BELATEN GUÉTA HÉROUY.

Directeur Général du Ministère des Affaires Etrangères,

lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1.

Si le Gouvernement de la République Hellénique demande l'entrée en Ethiopie de ressortissants hellènes désireux de s'y établir comme ouvriers industriels ou agricoles ou pour y exercer un autre métier, le Gouvernement Impérial Ethiopien, après avoir examiné la teneur de cette demande, autorisera ces ressortissants hellènes à entrer sur son territoire.

Article 2.

Les ressortissants hellènes désireux de s'établir en Ethiopie dans les conditions prévues à l'article précédent, devront être munis d'un certificat émanant du Ministère des Affaires Etrangères de Grèce, et constatant qu'ils n'ont pas encouru de condamnation pour crime ou délit et qu'ils ont les moyens indispensables de subsistance pour leur premier établissement.

Article 3.

Les ressortissants hellènes autorisés à entrer en Ethiopie dans les conditions spécifiées aux articles précédents, s'établiront dans les régions qui leur seront désignées pour s'y fixer et travailler.

Ils seront soumis au même impôt que la population locale exerçant la même profession.

Toutefois, afin de faciliter leur premier établissement, ils seront, durant les deux premières années, exemptés de l'impôt frappant les possessions immobilières.

Article 4.

Si les ressortissants hellènes admis à se fixer en Ethiopie, comme il est dit dans les dispositions précédentes, commettent un crime entraînant l'expulsion, ils seront, conformément aux usages en vigueur en Ethiopie, rapatriés à leur frais ou, s'ils sont indigents, aux frais du Gouvernement Hellénique.

Article 5.

Le présent accord restera en vigueur pendant cinq ans, qui commenceront à courir deux mois après le jour de sa ratification par le Président de la République Hellénique et par Sa Majesté l'Empereur d'Ethiopie.

Au cas où aucune des Hautes parties Contractantes n'aurait notifié, un an avant l'expiration de cette période de cinq ans, son intention d'en faire cesser les effets, de le modifier ou de le continuer tel qu'il est, le présent accord demeurera obligatoire jusqu'à l'expi-

ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἤθελε καταγγείλει αὐτήν.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀδδὶς—Ἀμπέμπα τὴν 14 Μεγαβὶτ τοῦ σωτηρίου ἔτους 1923. (23 Μαρτίου 1931).

(Ὑπ.) Ν. Πολίτης
(Sign.) Guéta Hérouy

LÉGATION DE GRÈCE
EN ETHIOPIE

No 628.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de déclarer à Votre Excellence que le Gouvernement Hellénique est d'accord avec le Gouvernement Imperial d'Ethiopie sur la stipulation suivante :

Il est bien entendu que les dispositions de l'Accord additionel au Traité d'Amitié et de Commerce conclu à Addis-Abeba le 10 février 1914 (18 février 1922) entre le Grèce et l'Empire d'Ethiopie signé à Addis-Abeba le 14 Megabit 1923 (23 mars 1931) entre la République Hellénique et l'Empire d'Ethiopie ne portent pas atteinte au droit du Gouvernement Hellénique, découlant de la clause de la nation la plus favorisée prévue à l'art. 1er du Traité d'Amitié et de Commerce du 10 février 1914 (18 février 1922) de se prévaloir des avantages accordés déjà ou qui pourraient être accordés à l'avenir par l'Empire d'Ethiopie à d'autres Puissances en ce qui concerne l'établissement.

L'accord qui fait l'objet de la présente lettre doit être consideré comme faisant partie intégrante de l'Accord Additionnel du 14 Megabit 1923 (23 mars 1931).

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération..

J. ZERVOS

A Son Excellence M. GHÉTA-HÉROUY
Ministre des Affaires Etrangères d'Ethiopie
ADDIS—ABEBA

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΕΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑ

Ἀρι0. 628.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ δηλώσω τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι σύμφωνος μετὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῆς Αἰθιοπίας ἐπὶ τοῦ ἀκολούθου ὅρου :

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ διατάξεις τῆς ἐν Ἀδδὶς—Ἀμπέπα τῇ 14ᾳ Μεγαβὶτ 1923 (23 Μαρτίου 1931), μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αἰθιοπίας ὑπογραφείσης συμπληρωματικῆς Συμφωνίας τῆς Συνθήκης Φιλίας καὶ Ἐμπορίου τῆς συνομολογηθείσης ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1914 (18ῃ Φεβρουαρίου 1922) μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αἰθιοπίας δὲν θίγουσι τὸ ἐκ τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 1ῳ τῆς Συνθήκης Φιλίας καὶ Ἐμπορίου τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1914 (18ης Φεβρουαρίου 1922) ἀπορρέον δικαίωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὅπως ἀπολαύῃ τῶν πλεονεκτημάτων

ration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Fait en double exemplaire à Addis-Abeba, le 14 Megabit 1923, An de Grâce (23 mars 1931).

(Sign.) N. POLITIS
(Sign.) GUÉTA HÉROUY

GOUVERNEMENT IMPÉRIAL D'ETHIOPIE
MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES

No 18

Qu'elle parvienne au Docteur Zervos,

Chargé d'Affaires du Gouvernement Hellénique.
Que la Paix soit avec vous.

En réponse à votre lettre du 16 Meskerem dernier No 628, j'ai l'honneur de vous confirmer que le Traité au sujet des Emigrés Helléniques signé à Addis-Abebal le 14 Megabit 1923, entre le Gouvernement Impéria, d'Ethiopie et le Gouvernement de la République Hellénique n'annule pas ce qui a été stipulé dans l'Article 1er du Traité d'Amité et de Commerce, conclu entre ces deux Gouvernements le 10 Yekatit 1914.

Vous pouvez être assuré que les dispositions de l'Article 1er du Traité d'Amitié et de Commerce, conclu le 10 Yekatit 1914 seront à l'avenir aussi appliquées à ceux entre les sujets hélléniques, qui entreront en Ethiopie, dans les mêmes conditions que les sujets des autres Puisssances.

Addis-Abeba, le 24 megabit 1924 An de Grâce.

GUÉTA HÉROUY

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἀρι0. 18

Πρὸς τὸν Κύριον Ζερβόν, Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Εἰρήνη εἴη μεθ' ὑμῶν.

Εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὴν ἀπὸ 16ης παρελθόντος Μεσκερέμ, ὑπ' ἀρι0. 628, ὑμετέραν ἐπιστολὴν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐπιβεβαιώσω ὑμῖν ὅτι ἡ Συνθήκη ἡ ἀφορῶσα εἰς τοὺς Ἕλληνας μετανάστας ἡ ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀδδὶς-Ἀμπέμπα, τῇ 14ῃ Μεγαβὶτ 1923, μεταξὺ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας δὲν ἀκυροῖ τὰ συμφωνηθέντα εἰς τὸ ἄρθρον 1ον τῆς Συνθήκης Φιλίας καὶ Ἐμπορίου, τῆς συνομολογηθείσης μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων τῇ 10ῃ Μεγαβὶτ 1914.

Δύνασθε νὰ εἶσθαι βέβαιος ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1ου τῆς Συνθήκης Φιλίας καὶ Ἐμπορίου τῆς συνομολογη-

άτινα παρεχωρήθησαν ήδη ή θά ήδύναντο νά παραχωρηθῶσιν εις τὸ μέλλον ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αἰθιοπίας εἰς ἄλλας δυνάμεις καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν.

Ἡ συμφωνία ἥτις ἀποτελεῖ ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἐπιστολῆς δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἀποτελοῦσα ἀναπόσπαστον μέρος τῆς συμπληρωματικῆς συμφωνίας τῆς 14ης Μεγαβίτ 1923 (23ης Μαρτίου 1931).

Δέξασθε παρακαλῶ, Κύριε Ὑπουργέ, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

(Υ) Ι. ΖΕΡΒΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Ε. Κον ΓΚΕΤΑ ΧΕΡΟΥΙ·
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΗΣ
ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ ΑΔΔΙΣ—ΑΜΠΕΜΠΑ

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας Προσωρινῆς Ἐμπορικῆς Συμφωνίας πρὸς ἀμοιβαίαν παραχώρησιν τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους ἐπὶ τὰ Ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βραζιλίας ἐπελθοῦσα συμφωνία

No 1]59.

CONSULADO
DOS ESTADOS UNIDOS DO BRASIL

Athènes, le 15 mai 1933.

Monsieur le Ministre,

J' ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence qu'en attendant la conclusion d'une Convention de Commerce et de Navigation définitive entre le Brésil et la Grèce le Gouvernement Brésilien m'a autorisé à procéder avec le Gouvernement Hellénique à la conclusion d' un accord commercial provisoire sur les bases suivantes:

1. Les produits naturels ou fabriqués de la République des Etats-Unis du Brésil, importés en Grèce (et destinés à la consommation, la réexportation ou le transit) seront soumis à un traitement non moins favorable que celui dont bénéficient ou bénéficieront dans l'avenir les produits naturels ou fabriqués de n'importe quelle autre puissance.

2. Les produits naturels ou fabriqués de la République Hellénique, importés au Brésil (et destinés à la consommation, la réexportation ou le transit) seront soumis à un traitement non moins favorable que celui dont bénéficient ou bénéficieront dans l' avenir les produits naturels ou fabriqués de n'importe quelle autre puissance.

3. Le traitement de la nation la plus favorisée, dont il est question ci-dessus, ne sera pas applicable aux privilèges que les Hautes Parties Contractantes accordent ou accorderont dans l'avenir à des pays limitrophes dans le but de favoriser le trafic frontalier.

4. Chacune des Hautes Parties Contractantes accordera à la navigation de l'autre sous tous les rapports un traitement non moins favorable que celui accordé à la navigation d'une autre puissance.

5. Le présent accord entrera en vigueur le 15 mai 1933 et est conclu pour la durée d'un an pouvant être prolongé par tacite reconduction pour autant qu'il ne serait pas dénoncé moyennant un préavis de trois mois.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma très haute considération.

Luiz de Magalhaes Tavares.

A Son Excellence Monsieur D. Maximos
Ministre des Affaires Etrangères

θείσης τὴν 10ην Μεγαβίτ 1914 θὰ ἐφαρμόζωνται ὁμοίως εἰς τοὺς εἰς Αἰθιοπίαν εἰσερχομένους Ἕλληνας ὑπηκόους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑφ' οὓς καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν ἄλλων δυνάμεων.

Ἀδδὶς—Ἀμπέμπα, τῇ 24ῃ Μεγαβὶτ τοῦ σωτηρίου ἔτους 1924 (13ῃ Μαρτίου 1932).

GUÉTA HÉROUY

βεῖ ἀνταλλαγῆς ἐπιστολῶν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 Μαΐου 1933. ὧν τὸ κείμενον ἕπεται. ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει. περὶ ἀμοιβαίας παραχωρήσεως τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὴν ναυτιλίαν. ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς συμφωνίας ταύτης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 15 Μαΐου 1933.

Ἀρι0. 1]59

ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

Ἀθῆναι τῇ 15 Μαΐου 1933.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ὅτι μέχρι τῆς συνάψεως ὁριστικῆς μεταξὺ Βραζιλίας καὶ Ἑλλάδος Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, ἡ Βραζιλιανὴ Κυβέρνησις μὲ ἐξουσιοδότησε νὰ προβῶ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν σύναψιν προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας ἐπὶ τῶν κάτωθι βάσεων :

1. Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα τῆς Δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βραζιλίας εἰσαγόμενα εἰς Ἑλλάδα (καὶ προοριζόμενα νὰ καταναλωθῶσι, νὰ ἐπανεξαχθῶσι ἢ διαμετακομισθῶσι) θὰ ὑπόκεινται εἰς μεταχείρισιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν ἐκείνης, ἧς ἀπολαύουσι ἢ θὰ ἀπολαύωσι εἰς τὸ μέλλον τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα οἱασδήποτε ἄλλης Δυνάμεως.

2. Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἰσαγόμενα εἰς Βραζιλίαν (καὶ προοριζόμενα νὰ καταναλωθῶσι, νὰ ἐπανεξαχθῶσι ἢ νὰ διαμετακομισθῶσι) θὰ ὑπόκεινται εἰς μεταχείρισιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν ἐκείνης, ἧς ἀπολαύουσι ἢ θ' ἀπολαύωσι εἰς τὸ μέλλον τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα οἱασδήποτε ἄλλης Δυνάμεως.

3. Ἡ μεταχείρισις τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους, περὶ ἧς ἀνωτέρω, δὲν θὰ ἐφαρμόζηται ἐπὶ τῶν προνομίων τὰ ὁποῖα τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσι ἢ θὰ παράσχωσι εἰς τὸ μέλλον πρὸς χώρας ὁμόρους μὲ σκοπὸν νὰ εὐνοήσωσι τὸ συνοριακὸν ἐμπόριον.

4. Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ παραχωρήσῃ πρὸς τὴν Ναυτιλίαν τοῦ ἑτέρου μεταχείρισιν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς παραχωρουμένης εἰς τὴν ναυτιλίαν ἄλλης τινὸς Δυνάμεως.

5. Ἡ παροῦσα συμφωνία θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν 15 Μαΐου 1933, συνάπτεται δὲ διὰ διάρκειαν ἑνὸς ἔτους δυναμένη νὰ παρατείνηται σιωπηρᾷ συναινέσει ἐφ' ὅσον δὲν ἠθελε καταγγελθῇ διὰ τριμήνου προειδοποιήσεως.

Δεχθῆτε παρακαλῶ Κύριε Ὑπουργέ, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς λίαν ἐξόχου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

(S) LUIZ de Magalhaes Tavares

MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES

No 19645

Athènes, le 15 mai 1933.

Monsieur le Consul,

J'ai l'honneur d' accuser réception de Votre lettre sub No 1]59 en date d'aujourd'hui, conçue en ces termes :

» J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence qu'en attendant la conclusion d'une Convention de Commerce et de Navigation définitive entre le Brésil et la Grèce le Gouvernement Brésilien m'a autorisé à procéder avec le Gouvernement Hellénique à la conclusion d'un accord commercial provisoire sur les bases suivantes :

1. Les produits naturels ou fabriqués de la République des Etats—Unis du Brésil, importés en Grèce (et destinés à la consommation, la réexportation ou le transit) seront soumis à un traitement non moins favorable que celui dont bénéficient ou bénéficieront dans l'avenir les produits naturels ou fabriqués de n'importe quelle autre puissance.

2. Les produits naturels ou fabriqués de la République Hellénique, importés au Brésil (et destinés à la consommation, la réexportation ou le transit) seront soumis à un traitement non moins favorable que celui dont bénéficient ou bénéficieront dans l' avenir les produits naturels ou fabriqués de n'importe quelle autre puissance.

3. Le traitement de la nation la plus favorisée dont il est question ci-dessus ne sera pas applicable aux privilèges que les Hautes—Parties Contractantes accordent ou accorderont dans l'avenir à des pays limitrophes dans le but de favoriser le trafic frontalier.

4. Chacune des Hautes Parties Contractantes accordera à la navigation de l'autre sous tous les rapports un traitement non moins favorable que celui accordé à la navigation d'une autre puissance.

5. Le présent accord entrera en vigueur le 15 mai 1933 et est conclu pour la durée d'un an pouvant être prolongé par tacite reconduction pour autant qu'il ne serait pas dénoncé moyennant un préavis de trois mois.»

En réponse je m'empresse de vous faire connaître Monsieur le Consul, l'accord du Gouvernement Hellénique sur les bases ci-dessus et saisis cette occasion pour vous prier d'agréer les assurances de ma considération très distinguée.

D. MAXIMOS

Monsieur
Luiz de Magalhaes Tavares
Consul des Etats—Unis du Brésil
Enville

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἀρι0. 19645.

Ἀθῆναι τῇ 15 Μαΐου 1933.

Κύριε Πρόξενε,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω τὴν λῆψιν τῆς ὑπ' ἀρι0. 1]59 ὑμετέρας ἐπιστολῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν, ἐχούσης ὡς ἑξῆς :

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ὅτι μέχρι τῆς συνάψεως ὁριστικῆς μεταξὺ Βραζιλίας καὶ Ἑλλάδος Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, ἡ Βραζιλιανὴ Κυβέρνησις μὲ ἐξουσιοδότησε νὰ προβῶ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν σύναψιν προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας ἐπὶ τῶν κάτωθι βάσεων. :

1. Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα τῆς Δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βραζιλίας εἰσαγόμενα εἰς Ἑλλάδα (καὶ προοριζόμενα νὰ καταναλωθῶσι, νὰ ἐπανεξαχθῶσι ἢ διαμετακομισθῶσι) θὰ ὑπόκεινται εἰς μεταχείρισιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν ἐκείνης, ἧς ἀπολαύουσι ἢ θὰ ἀπολαύωσι εἰς τὸ μέλλον τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα οἱασδήποτε ἄλλης Δυνάμεως.

2. Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἰσαγόμενα εἰς Βραζιλίαν (καὶ προοριζόμενα νὰ καταναλωθῶσι, νὰ ἐπανεξαχθῶσι ἢ νὰ διαμετακομισθῶσι) θὰ ὑπόκεινται εἰς μεταχείρισιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν ἐκείνης, ἧς ἀπολαύουσι ἢ θ' ἀπολαύωσι εἰς τὸ μέλλον τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα οἱασδήποτε ἄλλης Δυνάμεως.

3. Ἡ μεταχείρισις τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους, περὶ ἧς ἀνωτέρω, δὲν θὰ ἐφαρμόζηται ἐπὶ τῶν προνομίων τὰ ὁποῖα τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσι ἢ θὰ παράσχωσι εἰς τὸ μέλλον πρὸς χώρας ὁμόρους μὲ σκοπὸν νὰ εὐνοήσωσι τὸ συνοριακὸν ἐμπόριον.

4. Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ παραχωρήσῃ πρὸς τὴν Ναυτιλίαν τοῦ ἑτέρου μεταχείρισιν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὄχι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς παραχωρηθείσης εἰς τὴν ναυτιλίαν ἄλλης τινὸς Δυνάμεως.

5. Ἡ παροῦσα συμφωνία θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν 15 Μαΐου 1933, συνάπτεται δὲ διὰ διάρκειαν ἑνὸς ἔτους δυναμένη νὰ παρατείνηται σιωπηρᾷ συναινέσει ἐφ' ὅσον δὲν ἠθελε καταγγελθῇ διὰ τριμήνου προειδοποιήσεως.

Εἰς ἀπάντησιν σπεύδω νὰ γνωρίσω ὑμῖν, Κύριε Πρόξενε, τὴν συμφωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω βάσεων καὶ ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ἵνα σᾶς παρακαλέσω νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

(Υπ.) Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ

Κύριον
Luiz de Magalha s Tavares
Πρόξενον τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Βραζιλίας
Ἐνταῦθα

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν γίνονται δεκτὰ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ κάτωθι σχέδια νόμου :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἀναστολῆς τοῦ νόμου 5733 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ ταμεῖα ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς νομοθεσίας».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπό 21)7)33 Ν.Δ. περὶ παρατάσεως μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 14—12—1932 Ν. Δ. προθεσμίας ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ ἀναστολῆς τοῦ νόμου 5733 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἀναστολῆς τοῦ νόμου 5733 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 209 (Τεῦχος Α') τῆς 22 Ἰουλίου 1933 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω :

Περὶ ἀναστολῆς τοῦ Νόμου 5733 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν σχετικὴν γνωμοδότησιν τῆς Μικτῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Ἀναστέλλεται ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 5733 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος.

2. Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ἀναστολὴ τοῦ νόμου 5733 ἐπὶ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ ἀνώτερον τῶν ἓξ εἰσέτι μηνῶν.

3. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀναστολῆς τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύϊ αἱ πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἰσχύουσαι σχετικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθήσεται εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα πρὸς κύρωσιν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὸ ταμεῖον ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος νομοθεσίας.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Νομοθεσίας», ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης, Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος νομοθεσίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1049 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, ἵνα συναφθῇ παρ' οἱουδήποτε πιστωτικοῦ ὀργανισμοῦ φυσικοῦ ἢ Νομικοῦ προσώπου, δάνειον πρὸς τὸ ΤΑΟΑ μέχρι 5.000.000 δρχ. διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξοφληθοῦν τὰ ὑφιστάμενα χρέη τοῦ ΤΑΟΑ καὶ θὰ ἐκπληρωθῇ ὁ προορισμὸς τοῦ Ταμείου.

2. Ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου μένουν μέχρις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ ὑπέγγυοι αἱ ὑπάρχουσαι σήμερον ὑπὲρ τοῦ ΤΑΟΑ φορολογίαι, μὴ δυνάμεναι νὰ μειωθοῦν ἢ νὰ καταργηθοῦν ἄνευ συναινέσεως τοῦ δανειστοῦ..

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀνωτέρα ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ ΤΑΟΑ ἀσκεῖται ἐφεξῆς εἰς τὴν ἁρμοδίαν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας εἰς ἣν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΤΑΟΑ μετέχει ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Κράτους ὁ οἰκεῖος Ἐπαρχιακὸς Γεωπόνος Λευκάδος ἢ ἐν περιπτώσει κωλύματος ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής του.

Ἄρθρον 3.

Διὰ Διατάγματος προκαλλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας δύνανται νὰ κωδικοποιοῦνται εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον ἅπασαι αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ΤΑΟΑ.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ..

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)7)1933 Νομοθ. Διατάγματος περὶ παρατάσεως μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 14)12)1932 Ν. Δ. προθεσμίας ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 21)7)1933 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ παρατάσεως μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 14)12)1932 Ν. Δ. προθεσμίας ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου», δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 204 (Τεῦχος Α') τῆς 21 Ἰουλίου 1933 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω :

Περὶ παρατάσεως μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 14-12-32 Ν. Δ. προθεσμίας ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1022 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ/τάγματος «περὶ εἰσαγωγῆς ἀτελῶς ἢ ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς» προθεσμία παρατείνεται ὲπὶ τὴν ἐπὶ ἠλαττωμένῳ δασμῷ εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου μέχρι τέλους Ἰουλίου 1933.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 21ῃ Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. Δ. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὡσαύτως γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ ἑξῆς νομοσχέδια :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ παροχῆς 3 ἑκατομ. ὀκάδων σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3698 περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4173 περὶ βασικοῦ κώδικος».

3) «Περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5411 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1931 Ν. Δ. «περὶ ἀγορᾶς ἐμπορευσίμων καπνῶν παρὰ παραγωγῶν καὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1931 ὑπ' ἀριθ. 142 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου», καὶ

5) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1932 συμβάσεως μεταξὺ ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ παραδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 50 χιλιάδων ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας 50 ἑκατομ. δραχμῶν δανείου ἀποζημιώσεως ἀνταλλαξίμων κλπ.», ἔχοντα οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ παροχῆς μέχρι 3.000.000 ὀκ. σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας».

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς μέχρι 3.000.000 ὀκάδων σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας», ἔχον οὕτω :

Περὶ παροχῆς μέχρι 3.000.000 ὀκ. σίτου πρὸς σπορὰν εἰς τὰς ἀποδεδειγμένως καταστραφείσας σιτοπαραγωγικὰς περιφερείας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Κατ' ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου 5686 ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ΚΕΠΕΣ νὰ θέσῃ κατὰ τὸ τρέχον καλλιεργητικὸν ἔτος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποσότητα σίτου μέχρι 3.000.000 ὀκάδων τὸ πολὺ ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῆς συγκεντρουμένων καὶ καταλλήλων πρὸς σπορά. Ὁ σῖτος οὗτος διατεθήσεται πρὸς σπορὰν διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἰς τὰ σιτοπαραγωγικὰ χωρία τῶν ὁποίων ἀποδεδειγμένως ὑπέστη καταστροφὴν ἡ σιτοπαραγωγή, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ προμηθευθῶσι τῶν πρὸς σπορὰν ἀναγκαιούντα αὐτοῖς σίτου.

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἰς τὴν ΚΕΠΕΣ καταβληθησομένη τιμὴ τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σίτου, ἐνιαία δι' ὅλας τὰς περιφερείας, ὁρίζεται κοινὴ αὐτῆς καὶ τοῦ Ὑπουργείου συμφωνίᾳ θὰ λαμβάνῃ δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν ὑπ' ὄψει πάντα τὰ ἔξοδα μέχρι τῆς πρὸς τοὺς γεωργοὺς διανομῆς τοῦ σίτου, συμπεριλαμβανομένου μέχρι τῆς προσεχοῦς ὁδοῦ εἰσαγωγῆς τόκου διὰ τὴν ἐπὶ πιστώσει διάθεσιν, ὡς καὶ προμηθείας καταβληθησομένης ὑπὸ τῆς ΚΕΠΕΣ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν μέχρις ἀνωτάτου ὁρίου 1 ο/ο ἐπὶ τῆς τιμῆς, διὰ τὴν ὑπὸ ταύτης διανομὴν καὶ διάθεσιν τοῦ σίτου, εἰσπραξίν τοῦ τιμήματος ἀπὸ τοὺς ἀγρότας καὶ τήρησιν τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν.

Τὸ τυχὸν ἔλλειμμα μεταξὺ κόστους καὶ τιμῆς διαθέσεως θὰ καλύπτεται κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 5686.

Ἄρθρον 3.

Ἡ πρὸς τοὺς ἀγρότας διάθεσις γενήσεται εἰς τὴν τιμὴν τῆς κτήσεως εἴτε τοῖς μετρητοῖς εἴτε ἐπὶ πιστώσει, τῆς ὀφειλῆς ἐξοφλητέας κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ καλλιεργητικοῦ ἔτους. Ἡ εἰσπραξὶς τοῦ πιστωθέντος τιμήματος θὰ γίνεται ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἄνευ εὐθύνης αὐτῆς. Θὰ διέπεται δὲ ὑπὸ τῶν διεπόντων τὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν ταύτην ὀφειλὰς νόμων ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν καὶ τὸν ἐξαναγκασμὸν τῆς ἐξοφλήσεως.

Ἄρθρον 4.

Διὰ τὰ ἐπὶ πιστώσει διατεθησόμενα ποσὰ τὸ Δημόσιον δὲν θέλει χρεωθῇ μὲ τόκον ἄλλον πλὴν τοῦ εἰς τὸ τίμημα κατ' ὀπισκοπὴν περιληφθησομένου.

Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν λογαριασμῶν μεταξὺ Δημοσίου καὶ ΚΕΠΕΣ γενήσεται τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1933. Ἐὰν προκύψῃ χρεωλυτικὸν ὑπόλειμμα, τοῦτο, ἐφ' ὅσον δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 5686, θὰ καταβάλληται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ εἰς πίστωσιν τῆς ΚΕΠΕΣ.

Πᾶν ποσὸν εἰσπραττόμενον ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐκ καθυστερουμένων ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν ὀφειλῶν μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξόφλησιν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ΚΕΠΕΣ θὰ ἄγηται εἰς πίστωσιν τῆς ΚΕΠΕΣ μὲν καθ' ὃ μέρος ἐκαλύφθη τὸ χρεωστικὸν ὑπόλειμμα κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 5686, τοῦ Δημοσίου δὲ καθ' ὃ μέρος ἐκαλύφθη ὑπὸ τούτου.

Ἄρθρον 5.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος κανονίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4 καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀναδρομικῶς ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1932.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα, οὗτινος ἡ δημοσίευσις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργόν, ὑποβληθήσεται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ μέλη

"Αρθρον δεύτερον.

Κατ' επέκτασιν επίσης του άρθρου 21 του Νόμου 5686 επιτρέπεται είς την ΚΕΠΕΣ νά θέση κατά τό γεωργικόν έτος 1933—34 είς την διάθεσιν του Υπουργείου Γεωργίας ποσότητα σίτου μέχρις 6.000.000 δκάδων τό πολύ, έξ ών τά πρίν δέον νά ώσι κατάλληλα πρός σποράν.

Ο σίτος ούτος διατεθήσεται είς τά αγροπαραγωγικά χωρία των Νομών Θεσσαλονίκης και Σερρών, ών ή παραγωγή απεδεδειγμένως υπέστη καταστροφήν είς βαθμόν τοιούτον ώστε νά μή δύνανται οί παραγωγοί νά προμηθευθώσι τόν διά την σποράν και την επί εξάμηνον συν τήρησίν των αναγκαιούντα αυτοίς σίτον.

"Αρθρον τρίτον.

Διά τόν τρόπον της διαθέσεως του κατά τό προηγούμενον άρθρον σίτου, την καταβληθησομένην είς την ΚΕΠΕΣ τιμήν, την τιμήν διαθέσεως είς τους αγρότας, τόν τρόπον της εισπράξεως, την εκκαθάρισιν των μεταξύ Δημοσίου και ΚΕΠΕΣ λογαριασμών γενησομένην την 31 Δεκεμβρίου 1934, ώς και διά πάσαν άλλην τυχόν εν τη διαθέσει του σίτου τούτου δημιουργουμένην σχέσιν ή υποχρέωσιν, έχουσιν εφαρμογήν εξ ολοκλήρου αί διατάξεις του πρώτου άρθρου του παρόντος Νόμου.

"Αρθρον τέταρτον.

Επιτρέπεται είς τόν Υπουργόν της Γεωργίας νά συνάψη μετά της Αγροτικής Τραπέζης ομβασιν, όπως χρηγήση αύτη επί πιστώσει και εγγυήσει του Δημοσίου είς τους καλλιεργητάς των εν άρθρω 2 οριζομένων χωρίων, ώς και τους εκ θερμηνιών πληγέντας παραγωγούς του Νομού Λαρίσης διά σποράν μέν μέχρι 3.000.000 δκάδων κριθής και 1.000.000 δκάδων βρώμης, διά συντήρησιν δέ τών αρτοτρίφ των κτηνών μέχρι 3.000.000 κριθής, 1.500.000 βρώμης και 15.000.000 δκάδων άχύρου.

Τά άνωτέρω είδη διατεθήσονται υπό της Αγροτικής Τραπέζης είς τά υποδειχθησόμενα υπό του Υπουργείου Γεωργίας χωρία κατά τά περί παροχής καλλιεργητικών δανείων υπό της Α.Τ.Ε. ισχύοντα είς εκείνους των παραγωγών τών εν λόγω χωρίων, οίτινες έχουσιν εξαντλήσει ήδη κατά τους ισχύοντας κανονισμούς της Αγροτικής Τραπέζης τό πιστωτικόν αύτών περιθώριον.

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 1 του νόμου 5698 «περί τροποποιήσεως των διατάξεων του νόμου 4173 περί Δικαστικού Κώδικος».

"Αρθρον μόνον.

Η παράγραφος του άρθρου 1 του νόμου 5698 τροποποιείται ώς έξης :

Η εκχέρσωσις δασών και δασικών εκτάσεων άνηκουσών είς Μονάς ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα απαγορεύεται. Δύνανται μόνον νά επιτραπή κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας εφ' όσον βεβαιούται, προκειμένου μέν περί εκτάσεων μέχρι των 50 στρεμμάτων δι' εκθέσεως δασολόγου, προκειμένου δέ περί μεγαλυτέρων εκτάσεων, δι' εκθέσεως Επιτροπής αποτελουμένης εξ ένός δασολόγου και ενός γεωπόνου, ότι εκ της εκχερσώσεως αυτών δέν υφίσταται κίνδυνος απωλείας του εδάφους ή σχηματισμού χειμάρρων, ότι τό έδαφος αύτων είναι κατάλληλον πρός μόνιμον γεωργικήν ή δενδρονομικήν καλλιέργειαν, ότι δέν φέρουσιν οπωσδήποτε προστατευτικόν χαρακτήρα και ότι ή κλίσις του εδάφους δέν υπερβαίνει τά 20 ο/ο προκειμένου περί γεωργικής καλλιεργείας και 40 ο/ο προκειμένου περί δενδρονομικής τοιαύτης.

Περί αυξήσεως της τιμής της ρητίνης.

"Αρθρον 1.

Διά τό έτος 1933 ορίζομεν την κατά μονάδα αγοραίαν τιμήν της ρητίνης είς δρ. πέντε (5) κατ' όκάν.

Την φόρον του Δημοσίου επί της ρητίνης της παραγομένης εκ μή δημοσίων δασών είς λεπτά (50) κατ' όκάν και τό μισθωμα είς δρ. μίαν (1).

Περί κυρώσεως του από 12 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Διατάγματος περί τροποποιήσεως του άρθρου 3 του νόμου 5411 περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 23 Σεπτεμβρίου 1931 Ν. 4. «περί αγοράς εμπορευσίμων κατ' ών παρά των παραγωγών» και κυρώσεως της από 27 Δεκεμβρίου 1931 εκ' αριθ. 442 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου.

"Αρθρον μόνον.

Κυρούται τό από 12 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Διάταγμα έχον ούτω :

«Έχοντες υπ' όψει τό άρθρον 77 του Συντάγματος μετά σύμφωνον γνώμην της κατά τό αυτό άρθρον του Συντάγματος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί των Νομοθετικών Διατάξεων, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν.

"Αρθρον μόνον.

Τό εδάφιον ι' του άρθρου 3 του νόμου 5411 τροποποιείται ώς έξης.

4. Εις πίστωσιν του λογαριασμού άγεται τό τίμημα των πωλουμένων καπνών και εάν τούτο δέν καλύψη τας άνω δαπάνας ή προκύπτουσα ζημία θά βαρύνη τό Δημόσιον.

Εάν τοιουτοτρόπως εκ της πωλήσεως προκύψη περίσσευμα, τούτο θά διατεθή κατά τά 10 ο/ο μέν υπέρ του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών και κατά τά υπόλοιπα 90 ο/ο υπέρ των καπνοπαραγωγών ή και των συνεταιρισμών αυτών, παρ' ών ηγοράσθησαν τά καπνά, κατά τά ορισθησόμενα δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου μετά την αφαίρεσιν των προς την Εθνικήν και Αγροτικήν Τράπεζαν της Ελλάδος ή τυχόν προς άλλας Τραπέζας ανοιγμάτων εκ πλασματικών δανείων, άτινα υποχρεούται ή Κεντρική Επιτροπή αγοράς και διαχειρίσεως καπνού να παρακρατή και αποδίδη εις τας εν λόγω Τραπέζας.

Αναστέλλεται ή εκτέλεσις των πλασματικών τούτων δανείων μέχρι της τελικής εκκαθαρίσεως του λογαριασμού κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Η ισχύς του άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 12 Δεκεμβρίου 1932.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τά Μέλη

Ι. Ράλλης, Α. Παπαθανάσης, Ι. Μεταξάς, Δ. Χατζίσκος Γ. Πεσμαζόγλου, Γ. Στράτος, Ι. Θεοτόκης, Σ. Κοτζαμάνης, Γ. Κονδύλης, Αλ. Χατζηκυριάκος, Μ. Ευλάμπιος, Στ. Στεφανόπουλος, Π. Ράλλης.

Περί κυρώσεως της από 21 Δεκεμβρίου 1932 Συμβάσεως μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος «περί παραδόσεως υπό του Κράτους εις την Εθν. Τράπεζαν 50.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας δραχμών 50.000.000 δανείου αποζημιώσεως ανταλλαξίμων τύπου 6 ο/ο 1928, ίνα διανείμη ταύτας προς εξόφλησιν των 75 ο/ο του ποσοστού του αναλογούντος εις τους δικαιούχους αποζημιώσεως άστούς ανταλλαξίμους εκ της πρώτης νομίμου προκαταβολής της αποζημιώσεως αυτών».

"Αρθρον πρώτον.

Κυρούται ή από 21 Δεκεμβρίου 1932 Σύμβασις μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος περί παραδόσεως υπό του Κράτους εις την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος 50.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας δραχμών 50.000.000 δανείου αποζημιώσεως ανταλλαξίμων τύπου 6 ο/ο 1928, ίνα διανείμη ταύτας προς εξόφλησιν των 75 ο/ο του ποσοστού του αναλογούντος εις τους δικαιούχους αποζημιώσεως άστούς ανταλλαξίμους εκ της πρώτης νομίμου προκαταβολής της αποζημιώσεως αυτών, έχουσα ούτω :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπουμένου υπό των Υπουργών των Οικονομικών κ. Κ. Αγγελοπούλου και της Γεωργίας κ. Ιωάννου Θεοτόκη, αφ' ενός, και της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, εκπροσωπουμένης υπό του Διοικητού αυτής κ. Ιωάννου Δροσοπούλου, αφ' ετέρου, διά την καταβολήν των αποζημιώσεων είς τους δικαιούχους τοιαύτης άστούς ανταλλαξίμους τους εγγεγραμμένους είς τά μέχρι σήμερον πληρωθέντα Μητρώα και παραμένοντας είσέτι απλήρωτους, λόγω εξαντλήσεως των κατά τό άρθρον 1 παράγρ. 2 της από 26)11)28 κειρωθείσης υπό του νόμου 4119 Συμβάσεως μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τραπέζης, ώς αύτη ετροποποιήθη διά της είς εκτέλεσιν του νόμου 5207 από 11)8)31 ομοίας, εκδοθεισών ομολογιών δανείου αποζημιώσεως ανταλλαξίμων δραχ. 1.650.000.000 6 ο/ο 1928, ώς και είς τους καταχωρισθησομένους είς διαδιδασθησόμενα τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος υπό του Υπουργείου Γεωργίας Μητρώα δικαιούχων αποζημιώσεως άστών ανταλλαξίμων, συνεφωνήθησαν τά εξής :

"Αρθρον 1.

Το Ελληνικόν Δημόσιον θέλει παραδώσει εύθύς άμα τη υπογραφή της παρούσης είς την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος 50.000 ομολογίας Δανείου δραχ. 1.650.000.000.— 6 ο/ο 1928 ονομαστικής αξίας δραχ. 50.000.000 φερούσας πρώτον πληρωτέον τοκομερίδιον τό υπ' αριθ. 8 λήξεως 1)4)33, εκ των περιελθουσών αυτώ εξ εισπράξεως μισθωμάτων ανταλλαξίμων κτημάτων κατά την από 19)5)30 απόφασιν των κ. κ. Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας συμφώνως τω άρθρω 7 παρ. 4 της Κωδικοποιηθείσης Συμβάσεως, της κυρωθείσης υπό του νόμου 5266, ίνα διανείμη ταύτας κατά τας μέχρι σήμερον ισχυούσας διατάξεις των σχετικών νόμων, Νομοθετικών και Προεδρικών Διαταγμάτων και δη των άρθρων 9 και 10 της Κωδικοποιηθείσης Συμβάσεως της κυρωθείσης υπό του νόμου 5266, είς τους παραμένοντας απλήρωτους εκ των εγγεγραμμένων είς τά υπό του Υπουργείου Γεωργίας καταρτισθέντα και διαβιβασθέντα είς την Εθνικήν Τράπεζαν προς πληρωμήν Μητρώα δικαιούχων αποζημιώσεως άστών ανταλλαξίμων, συνταξιούχων κλπ. ώς και είς τους εγγραφησομένους είς τά τυχόν υπό του Υπουργείου Γεωργίας καταρτισθησόμενα και διαβιβασθησόμενα τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος προς πληρωμήν έτερα Μητρώα, προς εξόφλησιν του 75 ο/ο του ποσοστού του αναλογούντος αυτοίς εκ της πρώτης νομίμου προκαταβολής της αποζημιώσεως αυτών.

"Αρθρον 2.

Η Εθνική Τράπεζα, τηρούσα κατά την διανομήν των άνω ομολογιών τας διατάξεις των άρθρων 9 και 10 της Κωδικοποιηθείσης Συμβάσεως της κυρωθείσης υπό του νόμου 5266 και διανέμουσα ταύτας μέχρις εξαντλήσεως αυτών, ουδεμίαν ευθύνην υπέχει εάν και εφ' όσον το κατά το άρθρον πρώτον της παρούσης είς την διάθεσίν της προς διανομήν τιθέμενον ποσόν δέν ήθελεν επαρκέσει διά την πληρωμήν άπάντων των δικαιούχων.

"Αρθρον 3.

Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως και είς τους αποζημιουμένους διά των ώς άνω ομολογιών δικαιούχους άστούς ανταλλαξίμους, καταβάλη τό 1)5 της αναλογούσης αυτοίς αποζημιώσεως συμφώνως ταίς παραγράφοις 1, 11 και 17 του άρθρου 10 της Κωδικοποιήσεως Συμβάσεως της κυρωθείσης υπό του νόμου 5266 είς μετρητά υπό τους αυτούς όρους, ασφαλείας και δικαιώματα, φέρουσα τά ποσά ταύτα είς χρέωσιν νέου ειδικού παρ' αυτή χρεωστικού λογαριασμού του Δημοσίου επί επιτοκίω 8, 1)2 τοίς εκατόν ετησίως.

"Αρθρον 4.

Διά την πληρωμήν των από 1)1)1933 και εφεξής ληγόντων τοκομεριδίων ισχύουσιν αί διατάξεις της παραγρ. 36 του του άρθρου 9 της Κωδικοποιήσεως Συμβάσεως της κυρωθείσης διά του νόμου 5266.

"Αρθρον 5.

Οί διά των περί ών η παρούσα ομολογιών, αποζημιούμενοι δικαιούχοι άστοί ανταλλάξιμοι δικαιούνται είς απόληψιν τόκου μόνον από 2)7)1932 καταβαλλομένου αυτοίς δι' εξαργυρώσεως των υπ' αριθ. 8 λήξεως 1)1)33 και εφεξής τοκομεριδίων, ώς καθορίσθη ή αξία τούτων συμφώνως τη από 29 Ιουνίου 1932 αποράσει του Υπουργού των Οικονομικών τη δημοσιευθείση εν τω υπ' αριθ. 206 Τεύχ. Α' της 30 Ιουνίου 1932 φύλλω της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

"Αρθρον 6.

Η παρούσα συνταχθείσα είς τριπλούν θέλει εφαρμοσθή από της υπογραφής της, κυρωθήσεται δε διά νόμου.

Εν Αθήναις τη 21 Δεκεμβρίου 1932.

Διά το Ελληνικόν Δημόσιον

Ο Υπουργός των Οικονομικών Ο Υπουργός της Γεωργίας

Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Διά την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος

Ο Διοικητής

Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

"Αρθρον δεύτερον.

Εξουσιοδοτούνται οί επί των Οικονομικών και Γεωργίας Υπουργοί όπως υπογράψωσι μετά της Εθνικής Τραπέζης Σύμβασιν περί καταργήσεως του άρθρου 5 της διά του παρόντος κυρουμένης συμβάσεως περί καθορισμού χρονικού ορίου άφ' ού οί δυνάμει της άνω συμβάσεως αποζημιούμενοι άστοί ανταλλάξιμοι δικαιούνται είς απόληψιν τόκου ώς και περί του τρόπου της καταβολής τούτου.

Είς εφ' άπαξ συζήτησιν γίνονται ομοίως δεκτά τά εξής σχέδια νόμου.

1) «Περί κυρώσεως του από 4 Ιουλίου 1933 Ν. Δ. περί α) τροποποιήσεως των διατάξεων του ευεργετικού υπολογισμού των ημερών της εργασίας καταδίκων και β) περί της καταργήσεως νομοθετίας διαταγμάτων της 11 Μαρτίου και 16 Σεπτεμβρίου 1926 περί μετατροπής είς αυτόνομον οργανισμόν της παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης διευθύνσεως διοικήσεως φυλακών κλπ.», και

2) «Περί κυρώσεως του από 4 Ιουλίου 1933 Ν. Δ. περί εκποιήσεως πειστηρίων και διαθέσεως προϊόντος διά την βελτίωσιν της διαβιώσεως των εν ταίς φυλακαίς κρατουμένων, έχοντα ούτω :

Περί κυρώσεως του από 4 Ιουλίου 1933 Νομοθετικού Διατάγματος «περί α')» τροποποιήσεως των διατάξεων του ευεργετικού υπολογισμού των ημερών εργασίας καταδίκων» και του νόμου 811 «περί προσωρινής απολύσεως καταδίκων», και β') καταργήσεως των Νομοθετικών Διαταγμάτων της 11 Μαρτίου και 16 Σεπτεμβρίου 1926 «περί μετατροπής είς Αυτόνομον Οργανισμόν της παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης Διευθύνσεως Διοικήσεως φυλακών κλπ.».

"Αρθρον μόνον.

Κυρούται το Νομοθετικόν Διάταγμα από 4 Ιουλίου 1933 «περί α')» τροποποιήσεως των διατάξεων του ευεργετικού υ-

πολιτισμού των ήμετέρων εργασίας καταδίκων και του νόμου 811 «περί προσωρινής απολύσεως καταδίκων» και β' καταργήσεως των Νομοθετικών Διαταγμάτων της 11 Μαρτίου και 16 Σεπτεμβρίου 1926 «περί μετατροπής εις Λυτόνομον Οργανισμόν της παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης Διευθύνσεως Διοικήσεως Φυλακών κλπ.», δημοσιευθέν εις το υπ' αριθ. 178 της 4 Ιουλίου 1933 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α'), έχον ούτω:

Περί α') τροποποιήσεως των διατάξεων περί ευεργετικού υπολογισμού των ημερών εργασίας καταδίκων και του Νόμου 811 περί προσωρινής απολύσεως καταδίκων και β') καταργήσεως των Νομοθ. Διαταγμάτων της 11ης Μαρτίου και 16ης Σεπτεμβρίου 1926 περί μεταπομπής εις Αυτόνομον Οργανισμόν της παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης Διευθύνσεως Διοικήσεως Φυλακών κλπ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 77 του Συντάγματος, την από 18 Μαΐου 1933 εξουσιοδότησιν των Νομοθετικών Σωμάτων προς έκδοσιν Νομοθετικών Διαταγμάτων και την από 22 Ιουνίου 1933 σύμφωνον γνώμην της αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν·

Άρθρον 1.

1) Διά τους καταδικασθέντας εις ποινήν στερητικήν της ελευθερίας ανωτέραν των έξ μηνών, πάσα ημέρα εργασίας εν ωργανωμένοις Φυλακαίς εκτελουμένη είτε διά λογαριασμόν του Κράτους είτε δι' εκμισθώσεως προς τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ώς και πάσα χειρωνακτική, Βιομηχανική, Βιοτεχνική ή Γραφική διά χειρός ή μηχανής και εν γένει πάσα άλλη σχετική, δύναται να υπολογίζηται εν μέν ταις εν υπαίθρω εργασίαις ώς δύο ήμέραι, εν δε ταις εντός των φυλακών εργασίαις ώς μία και ήμίσεια ημέρα εκτιθείσης ποινής. Προς παροχήν όμως του ώς άνω ευεργετήματος απαιτείται πάντως, όπως ο κατάδικος επίσης άνευ ευεργετικού υπολογισμού τουλάχιστον το ήμισυ της ποινής του, ουδέποτε δε ολιγώτερον των έξ μηνών.

2) Περί της παροχής ή μη, εν όλω ή εν μέρει, του κατά τα άνω ευεργετικού υπολογισμού των ημερών εργασίας αποφαίνεται ή κατά το επόμενον εδάφιον 3 Επιτροπή, λαμβάνουσα υπ' όψει την επίδοσιν εν τη εργασία, τον χαρακτήρα και την εν γένει εν τη φυλακή διαγωγήν του καταδίκου. Συντρεχουσών δε των προϋποθέσεων του νόμου 811, η Επιτροπή αποφαίνεται συγχρόνως και περί της χορηγήσεως της υπό όρον προσωρινής απολύσεως.

3) Το άρθρον 2 του νόμου 811, ώς ετροποποιήθη υπό του από 3 Ιουνίου 1930 Διατάγματος και του από 9)14 Αυγούστου 1932 Διατάγματος «περί συγχωνεύσεως των δύο Διοικητικών Συμβουλίων φυλακών κλπ.», αντικαθίστανται ώς εξής: Περί της απολύσεως υπό όρον αποφασίζει ο Υπουργός της Δικαιοσύνης, μετά προηγουμένην προσηκόντως ητιολογημένην γνωμοδότησιν Επιτροπής αποτελουμένης:

1) Εκ του Γενικού Γραμματέως του Υπουργείου της Δικαιοσύνης ώς Προέδρου. 2) Του Διευθυντού της Διοικήσεως Φυλακών παρά τω Υπουργείω Δικαιοσύνης. 3) Εκ του Τμηματάρχου του Τμήματος Διοικήσεως της Διευθύνσεως Φυλακών του Υπουργείου Δικαιοσύνης. 4) Εξ ενός των εν Αθήναις υπηρετούντων Εφετών, οριζομένου κατ' έτος υπό του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. 5) Ενός τακτικού ή εκτάκτου καθηγητού της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου, οριζομένου κατ' έτος υπό της οικείας Σχολής. Η Επιτροπή συνεδριάζει εν τω Υπουργείω Δικαιοσύνης, ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων τεσσάρων εκ των μελών της και αποφασίζει κατά πλειοψηφίαν των παρόντων. Εν ισοψηφία δε νικά η ψήφος του Προέδρου. Καθήκοντα Γραμματέως εκπληροί εις των υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, έχων βαθμόν Ακολούθου και άνω.

Τα Ανώτατον Δικαστικόν Συμβούλιον ορίζει συγχρόνως και τον αναπληρωτήν του κατά την προηγουμένην παράγραφον δικαστικού μέλους. Η Νομική Σχολή ορίζει επίσης και τον αναπληρωτήν του Καθηγητού. Ο Γενικός Γραμματεύς, ο Διευθυντής και ο Γραμματάρχης του Υπουργείου Δικαιοσύνης αναπληρούνται συμφώνως προς τας κειμένας διατάξεις.

4) Αί προς εφαρμογήν του παρόντος λεπτομέρειαι θέλουσι ρυθμισθή διά Διατάγματος.

Άρθρον 2.

Το άρθρον 1 του νόμου 811 «περί προσωρινής υπό όρον απολύσεως των καταδίκων εκ των φυλακών», αντικαθίσταται ώς εξής:

1. Οί υπό παντός ποινικού δικαστηρίου (και Στρατοδικείου ή Ναυτοδικείου) καταδικασθέντες εις ποινήν στερητικήν της ελευθερίας ή και εις θάνατον μετατραπέντα διά χάριτος εις ποινήν στερητικήν της ελευθερίας, αφού αποτίσωσι τα δύο τρίτα της επιτιμηθείσης ποινής, άλλα κατ' ελάχιστον όριον εξ μηνας, τη αιτήσει των ή και αυτεπαγγέλτως απολύονται προσωρινώς των φυλακών. Ο καταδικασθείς εις ποινήν ισοβίων δεσμών απολύεται ώσαύτως προσωρινώς, εάν εξέτισεν εν ταις φυλακαίς 20 έτη.

2. Το χρονικόν διάστημα των δύο τρίτων περιορίζεται εις το ήμισυ εφ' όσον πρόκειται περί καταδίκων οίτινες: α') υπερέβησαν το 70ον έτος της ηλικίας των, β') κατά τον χρόνον της διαπράξεως του αδικήματος δεν είχον υπερβή το 18ον έτος της ηλικίας των, γ') ευρίσκονται εις τοιαύτην κατάστασιν ώστε, κατά την γνώμην των εμπειροτεχνών, η εξακολούθησις της εκτελέσεως της ποινής ήθελε φέρει βλάβην ανήκεστον εις την υγείαν αυτών και δ') τυγχάνουν ανάπηροι πολέμου ανεγνωρισμένοι υπό του οικείου Υπουργείου.

Εις τας περιπτώσεις ταύτας ο διανύων ποινήν ισοβίων δεσμών δύναται ν' απολυθή εάν εκτίση εν ταις Φυλακαίς δεκαπέντε έτη.

3. Η υπό όρον απόλυσις χορηγείται μόνον εάν ο κατάδικος κατά το διανυθέν διάστημα της ποινής του επέδειξε καλήν διαγωγήν, πειθαρχίαν και προθυμίαν εν τη εργασία, εξεπλήρωσε τας προς τον παθόντα βεβαιωθείσας δικαστικώς υποχρεώσεις του εφ' όσον επιτρέπει τούτο η οικονομική του κατάστασις και άν εκ της ερεύνης του παρελθόντος βίου του και των εν γένει κοινωνικών και κοινωνικών αυτού περιστάσεων και της επί τη βάσει τούτων διαγνώσεως του χαρακτήρος του παρέχει την προσδοκίαν ευτίμου εν τω μέλλοντι βίου.

Άρθρον 3.

Το άρθρον 3 του νόμου 811 τροποποιείται ώς εξής:

Εις τον απολυόμενον δύνανται να επιβληθώσιν ωρισμέναι υποχρεώσεις, αφορώσαι εις τον τρόπον του βίου, ιδίως δε εις τον τόπον της διαμονής. Οί υπό της Επιτροπής επιβληθέντες όροι δύνανται πάντοτε τη αιτήσει του απολυθέντος νά ανακληθώσιν ή τροποποιηθώσι.

Άρθρον 4.

Το άρθρον 4 του νόμου 811 τροποποιείται ώς εξής:

1. Η απόλυσις δύναται ν' ανακληθή άν ο απολυθείς εκτραπή εις κακήν διαγωγήν ή δεν συμμορφωθή προς τας κατά την απόλυσιν επιβληθείσας αυτώ υποχρεώσεις. Εν περιπτώσει ανακλήσεως ο από της απολύσεως μέχρι της εκ νέου συλλήψεως χρόνος δεν υπολογίζεται εν τη διαρκεία της ποινής.

2. Περί της ανακλήσεως αποφαίνεται ή κατά το άρθρον 2 του νόμου 811 ώς ετροποποιήθη υπό του Ν. Διατάγματος της 9)14 Αυγούστου 1932 «περί συγχωνεύσεως των δύο Διοικητικών Συμβουλίων Φυλακών κλπ.» επιτροπή είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά πρότασιν του Εισαγγελέως των Πλημμελειοδικών του τόπου της κατοικίας ή προσκαίρου διαμονής του απολυθέντος. Αί εν τω τόπω τούτω Εφορείαι των Φυλακών, οί Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτικών Συμβουλίων και ιδία αί Αστυνομικαί Αρχαί υποχρεούνται να παρακολουθώσι την διαγωγήν των απολυθέντων και να παρέχωσι τας δεούσας πληροφορίας εις τον Εισαγγελέα των Πλημμελειοδικών της περιφερείας ή το Υπουργείον της Δικαιοσύνης. Ο Εισαγγελεύς ή το Υπουργείον δύνανται να ζητώσι πληροφορίας παρά των κατά τόπους τυχόν υπαρχόντων ανεγνωρισμένων προστατευτικών των απολυομένων καταδ'κων Σωματείων.

3. Εν επειγούση ανάγκη προς πρόληψιν κινδύνου της δημοσίας τάξεως ο Εισαγγελεύς της περιφερείας του τόπου της διαμονής του απολυθέντος δύναται να διατάξη την προσωρινήν αυτού σύλληψιν μεθ' ην προκαλείται αναπεριθέτως διά της νομίμου οδού ή περί ανακλήσεως απόφασις. Εν περιπτώσει οριστικής ανακλήσεως αύτη θεωρείται ώς επελθούσα κατά την ήμέραν της συλλήψεως.

4. Αί λεπτομέρειαι της παρακολουθήσεως των υπό όρον απολυομένων καταδίκων υπό του κατά τόπους εισαγγελέως, των Εφορειών των φυλακών, των αστυνομικών αρχών και των προστατευτικών διά τους απολυομένους καταδίκους σωματείων θέλουν ρυθμισθή διά Διατάγματος.

Άρθρον 5.

Το άρθρον 6 του νόμου 811 αντικαθίσταται ώς εξής:

"Αν από της απολύσεως παρέλθη το υπολοιπόμενον προς άπότισιν της ποινής χρονικόν διάστημα, εφ' όσον τούτο είναι μικρότερον της διετίας ή δύο έτη από της απολύσεως χωρίς να επέλθη ανάκλησις, ή ποινή θεωρείται ώς αποτιθείσα, εφ' όσον δεν συντρέχουσιν αί περιπτώσεις του άρθρου 6 του παρόντος. Η ποινή των ισοβίων δεσμών θεωρείται ώς αποτιθείσα. Αν παρέλθωσι πέντε έτη από της απολύσεως χωρίς να επέλθη ανάκλησις αύτης.

Άρθρον 6.

Το άρθρον 7 του νόμου 811 τροποποιείται ώς εξής:

Εάν ο απολυθείς εντός του κατά το προηγούμενον άρθρον χρονικού διαστήματος ή πεντετείας από της συμπληρώσεως αύτου υποπέση εις αδίκημα ένεκα του οποίου επεβλήθη εις αύτον καθ' οιονδήποτε χρόνον ποινή μείζων της φυλακίσεως τριών μηνών, εκτίει αθροιστικώς και ολόκληρον το υπόλοιπον της προηγουμένης ποινής, όπερ έδει να έκτιση κατά τον χρόνον της προσωρινής απολύσεως.

Άρθρον 7.

Το άρθρον 8 του νόμου 811 τροποποιείται ώς εξής:

Διά την κατά το άρθρον 705 του Εμπορικού νόμου αποκατάστασιν του άπλου χρεώκοπου λογίζεται ή τε κατά τον παρόντα νόμον απόλυσις και ή κατά τον νόμον ΓΩΙΗ' της 6ης Ιουνίου 1911 αναστολή της εκτελέσεως της ποινής.

Άρθρον 8.

Αί διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναδρομικώς και επί των μέχρι σήμερον καταδικασθέντων.

Άρθρον 9.

1) Καταργούνται α') το Νομοθετικόν Διάταγμα της 11 Μαρτίου 1926 «περί μετατροπής εις Αυτόνομον Οργανισμόν της παρά τω υπουργείω Δικαιοσύνης Διευθύνσεως Διοικήσεως Φυλακών, καταχωρηθέν εις το υπ' αριθ. 310 της 16 Σεπτεμβρίου 1926 φύλλον της Εφημερίδος Κυβερνήσεως (Τεύχος Α'), β') Το Ν. Διάταγμα από 16 Σεπτεμβρίου 1926 «περί τροποποιήσεως και αυθεντικής ερμηνείας του διά της προηγουμένης παραγράφου καταργουμένου Νόμου. Διατάγματος, καταχωρηθέν εν τω αυτώ φύλλω της Εφημερίδος Κυβερνήσεως και γ') Το άρθρον 8 του νόμου 3090 «περί συμπληρώσεως του νόμου 2231 «περί φυλακών κλπ.».

2) Η περιουσία του μέχρι τούδε Αυτονόμου Οργανισμού Φυλακών περιέρχεται εις το Υπουργείον Δικαιοσύνης, αί δε επ' ονόματι αυτού καταθέσεις εις Τραπέζας ή άλλαχού μεταφέρονται εις πίστωσιν του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπό τον τίτλον «Περάλαια εργασίας κρατουμένων εν ταις Φυλακαίς» και διατίθενται κατά τας κειμένας διατάξεις.

3) Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 4, 5 και 6 τα από 3)4 Ιουνίου 1930 Διατάγματος «περί μεταβιβάσεως αρμοδιότητος Συμβουλίων Υπουργείου Δικαιοσύνης κ λ. π.» ώς επροσαρμόσθησαν υπό του Διατάγματος από 9 και 14 Αυγούστου 1932 «περί συγχωνεύσεως των δύο Διοικητικών Συμβουλίων Φυλακών κλπ.» διατηρείται.

Εις τον επί της Δικαιοσύνης Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος, υποβληθησομένου εις τας Βουλάς προς κύρωσιν, άμα τη επαναλήψει των εργασιών των.

Εν Αθήναις τη 4 Ιουλίου 1933

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τα Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΙΟΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περί κυρώσεως του από 4 Ιουλίου 1933 Νομοθετικού Διατάγματος «περί εκποιήσεως πειστηρίων και διαθέσεως του προϊόντος διά την βελτίωσιν της διαβιώσεως των εν ταις φυλακαίς κρατουμένων».

Άρθρον μόνον.

Κυρούται το Νομοθετικόν Διάταγμα από 4 Ιουλίου 1933 «περί εκποιήσεως πειστηρίων και διαθέσεως του προϊόντος διά την βελτίωσιν της διαβιώσεως των εν ταις φυλακαίς κρατουμένων», καταχωρισθέν εν τω υπ' αριθ. 178 της 4 Ιουλίου 1933 φύλλω της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α'), έχον ούτω:

Περί εκποιήσεως πειστηρίων και διαθέσεως του προϊόντος διά την βελτίωσιν της διαβιώσεως των εν ταις φυλακαίς κρατουμένων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 77 του Συντάγματος, την από 18 Μαΐου 1933 εξουσιοδότησιν των Νομοθετικών Σωμάτων προς έκδοσιν Νομοθετικών Διαταγμάτων και την από 16ης Ιουνίου 1933 σύμφωνον γνώμην της αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν·

Άρθρον 1.

Πειστήρια και λοιπά αντικείμενα, άτινα κατεσχέθησαν και εδημεύθησαν δυνάμει αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως αποστέλλονται εις το τέλος εκάστου μηνός προς τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών εν τη περιφερεία του οποίου ευρίσκεται το δικαστήριον, όπερ εξέδωκε την απόφασιν, όστις μεριμνά διά την εκποίησιν αυτών, αφ' ού προηγουμένως καταστώσιν άχρηστα διά την χρήσιν δι' ην προωρίζοντο όσα κατά την κρίσιν αυτού δέον να μη εκποιηθώσιν ώς έχουσιν. Εις τον αυτόν

Εἰσαγγελέα ἀποστέλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς καὶ πάν χρημάτικὸν ποσόν, οὗτινος διετάχθη ἡ δήμευσις συνάμει ἀμετακλήτου δικαστικῆς ἀποφάσεως.

"Αρθρον 2.

Τὰ κατασχεθέντα ἀντικείμενα τῶν ὁποίων διετάχθη ἡ ὑπόδοσις εἰς τὸν ἰδιοκτήμονα ἐφ' ὅσον ἐντὸς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ βουλεύματος δὲν ἤθελον ζητηθῆ περιέρχονται εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἐκποιοῦνται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ πρώτῳ τοῦ παρόντος, παραγραφομένου παντὸς ἐπ' αὐτῶν δικαιώματος τοῦ ἰδιοκτήμονος.

"Αρθρον 3.

Ἡ ἐκποίησις γίνεται κατὰ τὴν κρίσιν διὰ δημοπρασίας ἢ μὴ ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Φυλακῶν τῆς ἕδρας τοῦ Εἰσαγγελέως, ἥτις εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ δύο ἐκ τῶν μελῶν της.

"Αρθρον 4.

Εἰς τὰς περιφερείας ὅπου τυχὸν δὲν λειτουργοῦσι φυλακαὶ ἢ λειτουργοῦσιν ὠργανωμέναι τοιαῦται, ἡ ἐκποίησις γίνεται ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Εἰσαγγελέως, τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Φυλακῶν τῆς περιφερείας καὶ ἑνὸς Διευθυντοῦ ἢ ὑποδιευθυντοῦ ὠργανωμένων Φυλακῶν ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

"Αρθρον 5.

1. Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως ταύτης προϊὸν διατίθεται, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐφορείας τῶν Φυλακῶν τῆς περιφερείας ἐξ ἧς τὰ ἐκποιηθέντα ἀντικείμενα προέρχονται, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Φυλακῆς ἐν γένει καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς διαβιώσεως τῶν ἐν αὐτῇ κρατουμένων. Ἡ Ἐφορεία ὑποχρεοῦται κατὰ τριμηνίαν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης πρὸς ἐνέργειαν τοῦ οἰκείου ἐλέγχου κατάστασιν, εἰς ἣν ν' ἀναγράφεται τὸ εἰσπραχθὲν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὑπ' αὐτῆς διατεθὲν ὡς ἄνω καὶ διὰ ποίας συγκεκριμένου αἰτίας διετέθη.

2. Εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως προϊὸν διατίθεται διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν φυλακῶν καὶ τῶν κρατουμένων κατὰ προτίμησιν τῆς περιφερείας ἐξ ἧς πρόερχεται. Δύναται ὅμως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δι' ἀποφάσεώς του ν' ἀναθέσῃ τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἐπιχείρισιν τοῦ ἐσόδου τούτου εἰς τὰς εἰδικὰς Ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς τὰς λειτουργούσας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν κειμένων περὶ Φυλακῶν διατάξεων» ὑποχρεωμένας νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου.

"Αρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν δι' ἃς περιπτώσεις ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἡ κατάσχεσις καὶ ἡ δήμευσις γίνεται πρὸς ὄφελος καταμηνυόντων ἢ ἄλλων προσώπων, δι' ἃς εἰδικαὶ ὑπάρχουσαι διατάξεις καθὼς καὶ διὰ τὰ ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ καταστροφὴ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἁρμοδίου Εἰσαγγελέως.

"Αρθρον 7.

Τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ Διατάγματος τῆς 18 Ἰουλίου 1914 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου 286)1914 περὶ ὁπλοφορίας» καταργοῦνται.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος, ὑποβληθησομένου εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Μ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΜΙΩΝΙΟΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Εἷς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διακανονισμοῦ ἀρχαιότητος ὑπαξιωματικῶν ἠλεκτρομηχανικῶν καὶ ἠλεκτριστῶν».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ὀργανώσεως τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας».

Λύεται κατόπιν συνεννόησιν τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις ὥραν 9 1)2 δ.μ. αὔριον ὥραν 5 1)2.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τρίτης 22 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 5.30 μ.μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ριζιώτης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τοῦ συνεταιρισμοῦ Φαρσάλων ζητοῦντος τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ χρέους τῶν συνεταιρισμῶν.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Γ. Κριμπᾶς, Ν. Σπέντζας*** καὶ ***Γ. Κρεσταινίτης*** καταθέτουσιν τηλεγραφήματα χαλαζοπλήκτων Μεσσήνης καὶ Τριφυλλίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάφωρον ἀδικίαν τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταστραφέντων σταφιδαμπέλων.

Ὁ σύνδεσμος κτηματιῶν τῆς μὴ κεισίης ζώνης Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν μείωσιν τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Λιναρδᾶτος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων Κεφαλληνίας ζητούντων τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐπιδόματος τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀπὸ 14-7-33 Ν.Δ. καὶ εἰς αὐτούς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Λιναρδᾶτος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων φυλακῶν ζητούντων νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ διάταξις περὶ παροχῆς τῶν 3)16 κλπ.

Ὁ πρόεδρος μεταξοπαραγωγῶν Ἐδέσσης παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐγκριθῇ διάταξις εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ προστασίας τῆς σηροτροφίας ἐπιβάλλουσα φόρον 3 δραχ. κατὰ κυτίον.

Ὁ Δημήτριος Πιστικὸς κάτοικος Δράμας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ γεωργικοῦ γραφείου Δράμας ἀφαιρέσαντος παρανόμως τὸν χορηγηθέντα εἰς τοῦτον γεωργικὸν κλῆρον.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Ρεθύμνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν τυχὸν ἐπέκτασιν τοῦ ἀγροτικοῦ χρεωστασίου καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἐπαγγελματίας.

Ὁ σύνδεσμος πρὸς καταπολέμησιν τῆς βλασφημίας τῶν θείων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν μέτρα νομοθετικὰ διὰ τὴν πάταξιν τοῦ κακοῦ τῆς βλασφημίας τόσον ἐν τῷ στρατῷ, τῷ στόλῳ καὶ τοῖς σχολείοις ὅσον καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἐπιτροπὴ κυριῶν τῶν γνησίων ὀρθοδόξων χριστιανῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ἄρσιν τῶν πιεστικῶν μέτρων κατὰ τῶν παλαιοημερολογιτῶν.

Οἱ ἐργάται Ἠπατρῶν οἱ καπνεργάται καὶ καπνεργάτριαι Ἀγρινίου ζητοῦν τὴν ἄμεσον χορήγησιν γενικῆς ἀμνηστείας καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρωτοκόλλου Καβάλλας.

Ὁ καθηγητὴς κ. Λιβιεράτος ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ λαϊκοῦ νοσοκομείου.

Ὁ πρύτανις τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ λαϊκοῦ νοσοκομείου παρακαλῶν ὅπως μὴ τροποποιηθῇ τοῦτο παρὰ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων μαθητῶν εἰς τὰς στρατιωτικὰς σχολὰς Εὐελπίδων καὶ Ὑπαξιωματικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ μονοπωλίου τῆς σακχαρίνης».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Δ. Χατζίσκος, Σ. Σχινᾶς, Δ. Γιαννόπουλος, Ι. Ἀνδριόπουλος, Γ. Παραβάντης, Κ. Βερροιόπουλος, Δ. Μπαμπᾶκος*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 89 τοῦ νόμου 5333 περὶ ἱδρύσεως ταμείου συντάξεως καὶ αὐτασφαλίσεως τῶν ἰατρῶν ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ τοῦ νόμου 5090».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Χατζηγιάννης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ λιμενικῶν ταμείων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Ἀποσκίτης, Ι. Γοβατζιδάκης, Π. Ντεντιδάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20ης Μαρτίου 1908 καὶ 2940 τῆς 25 Ἰουλίου 1922 «περὶ ἀπολυμαντηρίων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν τινων τῶν νόμων 5120 καὶ 5671 περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων».

Ἡ εἰδικὴ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀξιωματικῶν μετασχόντων τοῦ κινήματος τῆς 6 Μαρτίου 1933» ***Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της.

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὁρίου ἡλικίας τῶν ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ πολιτικῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων».

Ἡ ἐπὶ τῆς ***Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Γ. Καφαντάρης, Γ. Μπουρδάρας, Γ. Σακαλῆς, Γ. Τζαβαρόπουλος, Α. Μελᾶς, Α. Μυλωνᾶς, Α. Ριζιώτης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 κεφ. 1. τοῦ νόμου «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου ἀστυκλίτους Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Χ. Παπασταύρου*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4229 περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν».

Οἱ κ.κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν), καὶ ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῶν ἐν Γενεύῃ τὴν 19 Μαρτίου 1931 συναφθεισῶν τριῶν διεθνῶν συμβάσεων ἤτοι α') περὶ ἑνιαίου νόμου περὶ τῆς ἐπιταγῆς 2) περὶ κανονισμοῦ συγκρούσεων τινων νόμων περὶ ἐπιταγῶν καὶ 3) περὶ χαρτοσημάνσεως τῶν ἐπιταγῶν».

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιταγῆς».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Ἐπὶ τῆς ἐφ' ἅπαξ συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Γερασίμου κλπ. καὶ τῆς τέως Μονῆς Πεφανερωμένης Λευκάδος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 4684».

Ὁ κ. ***Α. Παΐζης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου καθ' ἣν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὰς Μονὰς ταύτας καὶ ἡ ἐν Ἰθάκῃ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας τῶν Καθαρῶν καὶ ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς συντρέχει περίπτωσις ὅπως καὶ διὰ ταύτην ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου θεσπιζόμεναι διατάξεις περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς Μονῆς ταύτης.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐὰν ἀναλαμβάνετε νὰ πληρώνετε καὶ τὸν Ἐπίσκοπον, σᾶς κάμνομεν τὴν ἐξαίρεσιν τὴν ὁποίαν ζητεῖτε.

Ὁ κ. ***Σ. Μαυρομμάτης*** ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Παΐζη.

Ὁ κ. ***Γ. Μπουρδάρας*** παραπονεῖται διότι ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἐδέχθη ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τροπολογίαν ἀφορῶσαν τὴν Μονὴν Προυσσοῦ, ἐνῷ αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ προσκύνημα ὁλοκλήρου τῆς Βορείου Ἑλλάδος εἶναι δὲ ξενὼν καὶ φιλοξενεῖ πρὸς σπουδὰς ὑπὲρ τὰ 30 παιδιὰ κατ' ἔτος. Παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐπιμείνῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὰς ἀπόψεις του.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐκφράζει τὴν λύπην του διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδεχθῇ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Βουλευτοῦ καὶ ἐξηγεῖ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους γίνεται ἐξαίρεσις διὰ τὰς Μονὰς τῆς Ἑπτανήσου.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱερῶν Μονῶν Ὁσίου Γερασίμου κλπ. καὶ τῆς τέως Μονῆς τῆς Πεφανερωμένης Λευκάδος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4684» (ἔχον οὕτω.)

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Γερασίμου, Ἀγρελίων, Κηπουρίων, Σισίων, Θεμάτων καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεφανερωμένης Λευκάδος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4684 καὶ καθορισμοῦ δι' αὐτὰς ἰδίου τρόπου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των

"Αρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου

Γερασίμου, Ἀγριλίων, Κηπουρίων, Σισίων, Θεμάτων καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεφανερωμένης Λευκάδας ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4684 καὶ καθορισμοῦ δι' αὐτὰς ἰδίου τρόπου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας νῶν ἔχον εὖτω:

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Γερασίμου, Ἀγριλίων, Κηπουρίων, Σισίων, Θεμάτων καὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Πεφανερωμένης Λευκάδος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4684 καὶ καθορισμοῦ δι' αὐτὰς ἰδίου τρόπου διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπὸ στοιχ. Γ' Συνεδριάσει τῆς 16ης Ἰουνίου 1933 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομ. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Αἱ ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱεραὶ Μοναὶ Ἁγίου Γερασίμου, τῶν Ἀγριλίων, τῶν Κηπουρίων, τῶν Σισίων, τῶν Θεμάτων καὶ ἡ ἐν Λευκάδι Ἱερὰ Μονὴ Πεφανερωμένης καὶ αἱ περιουσίαι αὐτῶν ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Σεπεμβρίου 1931 Π. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ περὶ συγχωνεύσεως τῶν μικρῶν Μονῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων», κωδικοποιηθέντος Νόμου 4684

Ἄρθρον 2.

Ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας τῶν ὡς ἄνω Μονῶν ἀνατίθεται εἰς Ἐφορείαν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν :

1) Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας ἢ ἀναλόγως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ὡς Προέδρου ἢ τοῦ κανονικοῦ ἀναπληρωτοῦ του.

2) Τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν Κεφαλληνίας ἢ Λευκάδος.

3) Τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Κεφαλληνίας ἢ Λευκάδος.

4) Τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς Ἐπαρχίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ἑκάστη τῶν ὡς ἄνω Μονῶν καὶ

5) Ἑνὸς μέλους ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ ἢ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πρωτευούσης τῆς Ἐπαρχίας εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ Μονὴ ἐκλεγομένου ἔξω τῶν μελῶν τοῦ Κοινοτικοῦ ἢ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ καταγομένου ἐκ τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας ἑκάστης τῶν ὡς ἄνω Μονῶν ἀνατίθεται εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τὸν Οἰκονόμον αὐτῆς, μεριμνῶντας ὑπευθύνως διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ συντήρησιν τῆς Μονῆς καὶ τῶν κτημάτων αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ὅλην ἐν γένει διαχείρισιν τῶν προσόδων τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 4.

Αἱ πρόσοδοι τῆς περιουσίας ἑκάστης τῶν ἄνω ἱερῶν Μονῶν διατίθενται διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων μοναχῶν, τὰ δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν τούτων τυχὸν ἀπομένοντα περισσεύματα κατατίθενται παρὰ τῇ Ἐθνικῇ ἢ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος (Ὑποκαταστήματον) ἐπ' ὀνόματι τῆς Μονῆς καὶ διατίθενται μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκρισιν τῆς Ἐφορείας τῶν Μονῶν δι' ἐκτάκτους δαπάνας τῆς Μονῆς ἢ δι' ἔργα εὐποιΐας καὶ κοινωνικῆς προνοίας ἐν Κεφαλληνίᾳ ἢ ἀναλόγως ἐν Λευκάδι.

Ἄρθρον 5.

Τὸ Λογιστικὸν ἔτος δι' ἑκάστην χρῆσιν ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου καὶ λήγει τὴν 31 Μαρτίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους.

Κατὰ Φεβρουάριον ἑκάστου ἔτους τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸν τῆς προσεχοῦς χρήσεως, κατὰ δὲ τὸν Ἀπρίλιον ἑκάστου ἔτους τὸν ἀπολογισμὸν τῆς προηγηθείσης χρήσεως.

Ὁ τε προϋπολογισμὸς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἐφορείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος δυναμένην νὰ ἐγκρίνῃ τὸν προϋπολογισμὸν ὡς ἔχει ἢ μετὰ τροποποιήσεων.

Κατὰ πάσης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ ἀπολογισμοῦ ἀποφάσεως τῆς Ἐφορείας χωρεῖ ἐντὸς 45 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐφορείας προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου Κεφαλληνίας ἢ Πρεβέζης, οὗ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις εἶναι ἀνέκκλητος

Διὰ τὴν χορήγησιν ἀνεπληρωματικῶν πιστώσεων δι' ἑκάστους ἀνάγκας ἑκάστης Μονῆς ἀπαιτεῖται πρότασις τοῦ οἰκείου Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκρισις τοῦ Νομάρχου μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Μονῶν Ἐφορείας.

Ἄρθρον 6.

Διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ πρότασιν τῆς Ἐφορείας δύνανται νὰ καθορίζωνται λεπτομέρειαι ἀρμοδίως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Διατάγματος ἐντὸς πάντοτε τοῦ πλαισίου τῶν ὡς ἄνω διατάξεων αὐτοῦ.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 21 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΠΙΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Ἄρχεται κατόπιν ἡ β' συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ὁ κ. ***Κ. Κορόζος*** κάμνει μερικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7. Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 προτείνει ὅπως προστεθῇ ἡ θέσις τοῦ καθηγητοῦ τῆς ὠδικῆς ἡ ὁποία ὑπῆρχε καὶ πρὸ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου. Εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, λέγει, ὁ κ. Παχνὸς ἔχει περιλάβει τὴν ἕδραν ταύτην διὰ τὸν καθηγητὴν τῶν ἐθνικῶν χορῶν, φαντάζομαι ὅμως ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ θέσις αὐτὴ, ἡ ὁποία ἐπιδιάλλεται νὰ ὑπάρχῃ, νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν καθηγητὴν τῶν ἐθνικῶν χορῶν,. Ἔχετε πρόσφατον παράδειγμα κ. Ὑπουργὲ ὅπου εἰς τὸ ἴδιον σχολεῖον τὰ παιδιὰ δὲν ἤξευρον νὰ ψάλλουν τὸν ἐθνικὸν ὕμνον. Φαντάζομαι ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταργήσητε τὴν ἕδραν ἐκείνην καὶ νὰ τὴν ἀναθέσετε εἰς τὸν χοροδιδάσκαλον. Ἀλλ' οὔτε δυνάμεθα νὰ συνδυάσωμεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ζητεῖ ἡ Κοιν. Ἐπιτροπὴ ὅτι δηλαδὴ ὁ καθηγητὴς τῶν ἐθνικῶν χορῶν νὰ εἶναι καὶ καλὸς ἀοιδός, διότι ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ὁ χορὸς καὶ ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἡ ὠδική. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ γίνῃ ὅπως ἦτο πρὸ τοῦ νόμου 5620, νὰ διατηρηθῇ ἡ θέσις τοῦ καθηγητοῦ τῆς ὠδικῆς ὁ ὁποῖος νὰ προσλαμβάνεται ἐπὶ τῇ βάσει προσόντων μὲ πτυχίον ἀνεγνωρισμένου Ὠδείου. Φαντάζομαι ὅτι δὲν ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν τὸ πρᾶγμα, διότι μέχρι τοῦδε ὁ μισθὸς τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε ἦτο 1500 δραχμαί.

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Στείλατέ μου παρακαλῶ τὴν τροπολογίαν νὰ τὴν ἰδῶ.

Ὁ κ. ***Γ. Κριμπᾶς*** ὑποστηρίζει τροπολογίαν.

Γ. Ράλλης. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νομοσχεδίου καταργεῖται ἡ θέσις καθηγητοῦ κολυμβητικῆς καὶ ξιφασκίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὑπάρχουν εἰδικοὶ δὲν πρέπει οἱ γυμνασταὶ νὰ στερηθοῦν στοιχειωδῶν γνώσεων καὶ μάλιστα χωρὶς μεγάλην οἰκονομίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Λαγουρὸς*** παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ γυμναστήρια προτιμῶνται οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἔχοντες βαθμὸν ἐφέδρου λοχαγοῦ.

Ὁ κ. ***Ἀλ. Μελᾶς*** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς γνώμης τὴν ὁποίαν ὑποστήριξεν ὁ κ. Ράλλης καὶ λέγει ὅτι ὑπάρχει κύριος λίαν εὐδοκίμως ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, σπουδάσας εἰδικῶς.

Ὁ κ. ***Δαζ. Κριεζῆς*** παρακαλεῖ ὅπως ὅριον ἡλικίας διὰ τὰς ἀνωτάτας θέσεις ὁρισθῇ τὸ 62 ἀντὶ τοῦ ὁριζομένου ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 60.

Ὁ κ. ***Α. Παχνὸς*** τονίζει ὅτι δὲν ἀνῆλθε εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἀντιπολιτευθῇ τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργὸν, τοῦ ὁποίου ἀναγνωρίζει καὶ ἐκτιμᾷ τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν νὰ παρουσιάσῃ κάτι καλὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, καὶ εἶναι βέβαιος ὅτι τόσον ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅσον καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ὁμολογήσουν ὅτι ἡ εἰσήγησίς μου εἰς τὸ νομοσχέδιον «περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς» κάθε ἄλλο παρὰ αἰχμὴν ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου εἶχε. Ἡ πρόθεσίς μου εἶναι νὰ συμπληρώσω τὸ νομοσχέδιον τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, ἡ ὁποία ὅπως προϋδευσε καὶ διεμορφώθη ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς συνεχοῦς κοπιώδους προσπαθείας τῆς τελευταίας 30ετίας καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ μακαρίτου Χρυσάφη. Δυστυχῶς λόγῳ τοῦ ἀπαισίως συγκεντρωτικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ κάθε Κυβέρνησις ἐν Ἑλλάδι, λόγῳ τοῦ μεγάλου ὄγκου τῆς ἐργασίας τὸν ὁποῖον παρουσιάζουν οἱ θερινοὶ μῆνες ἰδίως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἦτο πολὺ φυσικὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ μὴ κατορθώσῃ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλην του τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο. Ὁπωσδήποτε ἐγὼ θὰ περιορισθῶ εἰς τὰ κυριώτατα γενικὰ βασικὰ σημεῖα τοῦ νομοσχεδίου τὰ ἀφορῶντα τὰ προσόντα τῶν φιλοδοξούντων νὰ καταλάβωσι τὰς ἀνωτάτας γυμναστικὰς θέσεις τοῦ κλάδου τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς. Τρεῖς εἶναι ἐν Ἑλλάδι αἱ ἀνώτατα γυμναστικαὶ θέσεις. 1) ἡ τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. 2) ἡ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς γυμναστικῆς καὶ 3) ἡ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς γυμναστικῆς Ἀκαδημίας.

Τὰ προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων τούτων εἶνε τυπικὰ καὶ οὐσιαστικά.

Καὶ τυπικὰ μὲν εἶναι τὰ διάφορα πτυχία καὶ σπουδαί, οὐσιαστικὰ δὲ ἡ εὐδόκιμος δημοσία γυμναστικὴ ὑπηρεσία, ἡ πιστοποιουμένη δι' ἐκθέσεων ὑπευθύνων ἁρμοδίων κρατικῶν ὑπαλλήλων. Δι' ὅλας τὰς ἀνωτάτας θέσεις ταύτας ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως νὰ προϋπάρχῃ καὶ πεῖρα ὑπηρεσιακὴ ἡ ὁποία δύναται νὰ προσδιορισθῇ εἰς 10 ἔτη τοὐλάχιστον, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκλογὴ μεταξὺ πολλῶν καλῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ κατάληψις τῶν ἀνωτέρων θέσεων ὑπὸ ἀνεπαρτῶν καὶ ἀπείρων νέων. Αἱ σπουδαὶ ἐν Σουηδίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει ὡς προσὸν ἐφόσον οἱ σπουδάσαντες εἶναι ἄριστοι καὶ ἐστάλησαν ὡς ὑπότροφοι τοῦ Κράτους κατόπιν διαγωνισμοῦ. Ἀπαραιτήτως ἐπίσης πρέπει νὰ ἀπαιτοῦνται καὶ Πανεπιστημιακὰ πτυχία διὰ τὰς θέσεις ταύτας, διότι ταῦτα πρασμαρτυροῦν γενικωτέραν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν μόνα τὰ Πανεπιστήμια εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσουν. Εἶναι ἐπίσης ἔργον δικαιοσύνης νὰ ἀπαιτῆται ὡς προσὸν διὰ τὰς θέσεις ταύτας συγγραφικὴ γυμναστικὴ δρᾶσις, διότι δυστυχῶς εἶναι ζήτημα κατὰ πόσον τὰ ἑλληνικὰ γυμναστικὰ βιβλία ὑπερβαίνουν τὰ 10, καὶ εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ πλουτισθῇ ἡ τόσον πενιχρὰ γυμναστικὴ μας βιβλιοθήκη. Ἰδιαιτέρως ὑποχρέωσιν ἔχει τὸ κράτος νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὴν γυμναστικὴν ἀκαδημίαν καὶ τὰς ἄλλας ἀνωτέρας θέσεις τοῦ κλάδου τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς τοὺς γυμναστὰς ἐκείνους τοὺς ἐπιτυχόντας κατὰ τὸν διαγωνισμόν, ὁ ὁποῖος διεξήχθη μὲ ὅλας τὰς ἐπιδαλλομένας ἐγγυήσεις καὶ αὐστηρότητα ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τῆς ὁποίας κυριώτερα μέλη ἦταν ὁ μακαρίτης Χρυσάφης, ὁ κ. Λαμπαδάριος καὶ ὁ κ. Πέπας.

Ἐπειδὴ ἐλέχθη ὅτι ὁ διαγωνισμὸς ἐκεῖνος ἔλαβε χώραν διὰ νὰ προτιμηθοῦν οἱ τέσσαρες ἐπιτυχόντες καὶ ἀποσταλέντες εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μόνον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ βεβαιώσω ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὅτι εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐκεῖνον εἶχον τὰ προσόντα καὶ ἐδικαιοῦντο νὰ μετάσχουν 24 ὅλοι γυμνασταί, ἐπὶ συνόλου ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων κατὰ τὸ 1930 125 γυμναστῶν. Τονίζω τοῦτο καὶ τὸ φέρω ὡς παράδειγμα, διότι τελευταίως διεξήχθη διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν θέσεως καθηγητοῦ τῆς γυμναστικῆς τοῦ Πανεπιστημιακοῦ γυμναστηρίου, καὶ ἐνῶ ἡ θέσις αὕτη εἶναι τόσον ἐπίζηλος μεταξὺ τοῦ γυμναστικοῦ κλάδου, διότι οἱ κατέχοντες ταύτην ἐξασφαλίζουν μόνιμον διαμονὴν ἐν Ἀθήναις, δὲν μετατίθενται καὶ συμφώνως πρὸς τὸν πανεπιστημιακὸν νόμον προάγονται καὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Διευθυντοῦ, ἐν τούτοις ἐκ τῶν 100 καὶ πλέον ἐχόντων τὰ προσόντα διὰ τὴν θέσιν ταύτην, προσῆλθον μόνον 2 εἰς τὸν διαγωνισμόν. Ὁπωσδήποτε τὸ Κράτος ἔχει ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς ὑποτρόφους, διότι εἶναι ἄριστοι καθ' ὅλα, συνεπλήρωσαν τὰς σπουδάς των ἐπίσης ἄριστα καὶ ἔχουν τὰς καλυτέρας ἐκθέσεις εὐδοκίμου ὑπηρεσίας καὶ διότι ἀνέπτυξαν εὐρυτάτην γυμναστικὴν δρᾶσιν καὶ παρουσιάζουν πανεπιστημιακὰς σπουδὰς καὶ πτυχεῖα. Ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου 5620 γίνεται ρητὴ μνεία περὶ τοῦ προορισμοῦ τούτων εἰς τὰς ἀνωτέρας θέσεις τοῦ κλάδου, διότι τονίζεται ὅτι τὸ Κράτος ἐφρόντισε νὰ μορφώσῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπαρκὲς τεχνικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον προσδοκᾷ μετὰ βεβαιότητος πολλὰ τὰ καλὰ διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχοῦς προσφυγῆς εἰς τὴν ξένην πεῖραν, τὴν γνῶσιν καὶ τὴν πρᾶξιν. Καὶ ἀντιτίθεμαι ἐναντίον τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων Καθηγητῶν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας διὰ τοὺς ἔχοντας νὰ παρουσιάσωσιν πτυχίον γυμναστοῦ, εὐδόκιμον προϋπηρεσίαν γυμναστικὴν καὶ σπουδὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διότι νομίζω ὅτι οἱ γυμνασταὶ οὗτοι ἔχουν ὑποστῇ ἐπανειλημμένως ἐξετάσεις λίαν εὐδοκίμους καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ συνεχίζεται ἡ τακτικὴ αὐτὴ ἀφοῦ εἰς ὅλας τὰς ἀνωτάτας σχολὰς τοῦ Κράτους αἱ θέσεις τῶν καθηγητῶν δὲν καταλαμβάνονται κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει προσόντων, συγγραφικῆς δράσεως, προϋπηρεσίας καὶ σπουδῶν ἐν Εὐρώπῃ. Διότι πῶς δύναται οὗτοι, ἐνῶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ καταλάβωσι ἄνευ διαγωνισμοῦ ἀνωτάτας γυμναστικὰς θέσεις, ὅπως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γυμναστικῆς, νὰ ὑποβάλλωνται εἰς διαγωνισμὸν διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κατωτέρων θέσεων τῶν καθηγητῶν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας; Ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῶν ἐπικρίσεων τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τοῦ τροποποιοῦντος

τὸν νόμον 5620, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαδηλώτω ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἔδωσε μίαν τεραστίαν ὥθησιν εἰς τὸν γυμναστικὸν κλάδον νὰ στραφῇ πρὸς εὐρυτέρας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πτοδάς. Ἓν δέκατον ἀκριβῶς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ γυμναστῶν τῶν Σχολείων τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Καὶ ἔχομεν τὸ παρήγορον σημεῖον ὅτι 24 ἐν ὅλῳ νέοι γυμνασταὶ ἐσπούδασαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὴν γυμναστικήν, ἄλλοι μὲν δαπάνῃ τοῦ Κράτους, ἄλλοι δαπάνῃ τῆς παιδαγωγικῆς Γυμναστικῆς Ἑταιρείας, ἄλλοι δὲ ὡς ὑπότροφοι τῆς ΧΑΝ καὶ ἄλλοι ἰδίαις δαπάναις. Αὐτὸ τὸ καλὸν παρουσίασεν ὁ νόμος 5620 τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἐγνώσθη εἰς εὐρύτερον κύκλον. Εἰδικὰ εὐρωπαϊκὰ περιοδικὰ ὅπως τὰ Γυμναστικὰ Χρονικὰ τῆς Σουηδίας, ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα εἰδικὰ περιοδικὰ τῆς χώρας ταύτης, σχολιάζουν εὐνοϊκώτατα τὸν νόμον τοῦτον διὰ τὴν πρωτοτυπίαν του, τὴν ἐπιστημονικότητά του καὶ τὰ ἀποτελέσματά του.

Συνεχίζων ὁ κ. **Ἀλ. Παχνὸς** λέγει ὅτι ἐκτὸς τῆς προϋπηρεσίας πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ Πανεπιστημιακὸν πτυχίον διὰ τὰς ἀνωτάτας ταύτας θέσεις, καὶ ἀνέφερε ὡρισμένας ἀνωτάτας γυμναστικὰς σχολὰς τῆς ἀλλοδαπῆς ὅπου τόσον ὁ Διευθυντὴς ὅσον καὶ οἱ καθηγηταὶ εἶναι αὐτονόητον ὅτι πρέπει νὰ κατέχουν ἀπαραιτήτως Πανεπιστημιακὰ πτυχία ἰατρικῆς, ἢ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Μὲ τὴν διαμορφουμένην κατόπιν τοῦ νόμου 5620 κατάστασιν φρονεῖ ὅτι προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτάτων Γυμναστικῶν θέσεων ἔχουν ὅλοι οἱ σπουδάσαντες εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ὅστι ἔχουν 10ετῆ εὐδόκιμον γυμναστικὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ τοιοῦτοι ἐπὶ 200 περίπου ἐν ἐνεργείᾳ γυμναστῶν εἶναι 24. Ἄλλως τε εὐτυχῶς αἱ θέσεις αὗται δὲν εἶναι κεναὶ καὶ ἑπομένως δὲν τίθεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ζήτημα πληρώσεως τούτων. Κατὰ τὰ ἄλλα εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου θὰ ἐπιφέρω τὰς δεούσας τροποποιήσεις.

Κατόπιν, ἐπιλέγει, τῆς ραγδαίας προόδου, τὴν ὁποίαν ἡ Σωματικὴ Ἀγωγὴ τῆς χώρας μας ἐσημείωσε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, κατόπιν τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας καθημερινῶς καλλιεργεῖ μὲ τὴν ἀλλοδαπήν, ἀποδαίνει πλέον καὶ ζήτημα ἐμφανίσεως τῶν ἀνωτάτων θέσεων τοῦ Γυμναστικοῦ κλάδου ἡ ὕπαρξις πανεπιστημιακοῦ πτυχίου καὶ σπουδῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Καὶ ἀφ' οὗ διὰ θέσεις πολὺ κατωτέρας, γενικῶς ὅλων τῶν κλάδων τῆς Διοικήσεως, διὰ θέσεις γραμματέως Δ' τάξεως καὶ ἀκολούθου ἀκόμη ἀπαιτεῖται πτυχίον Νομικῆς, πιστεύω ὅτι εἶναι κάτι τι τὸ τελείως ἀνακόλουθον καὶ πρωτοφανὲς, ἀνώτατοι θέσεις τῆς δημοσίας ὑπαλληλίας καὶ διευθύνσεις ἀνωτάτων σχολῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ μόρφωσις λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως γυμναστῶν, νὰ καταλαμβάνωνται ἀπὸ ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ κατέχουν ἄριστα τὴν τεχνικὴν ἱκανότητα τῶν γυμναστῶν, δὲν ἀδικῶ κανένα, ὑστερῶν ὅμως ἀσφαλῶς εἰς τὴν γενικωτέραν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχουν ἀπαραιτήτως οἱ ἐπιδιώκοντες τὰς θέσεις ταύτας. Δὲν ζητοῦμεν μεγάλα πράγματα. Ἐπιμένομεν, ὅπως καὶ διὰ τὰς θέσεις ταύτας ὑπάρξῃ κάποια ἀντιστοιχία, ἀνάλογος τοὐλάχιστον πρὸς τὰς ὁμοιοβάθμους καὶ ἰσοτίμους θέσεις τῶν προϊσταμένων τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου, τῶν Διδασκαλείων καὶ λοιπῶν ἀνωτάτων σχολῶν τοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖοι καὶ Πανεπιστημιακὰ πτυχία παρουσιάζουν, καὶ ἐν Εὐρώπῃ συνεπλήρωσαν τὰς σπουδάς των καὶ συγγραφικὴν δρᾶσιν ἐπέδειξαν καὶ εὐδόκιμον δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἔχουν. Περὶ τούτων ἀνέπτυξα ἐκτενῶς τὰς ἀπόψεις μου εἰς τὴν εἰσηγητικήν μου ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Τὰ ἄλλα εἶναι λεπτομερειακὰ ζητήματα, καὶ θὰ ἐπιφέρω τὰς τροπολογίας μου εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ρυθμίζονται τὰ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἔχει τρεῖς λόγους, 1) τὴν ἀσάφειαν τοῦ παλαιοῦ νόμου 2) τὴν κατάργησιν διατάξεών τινων αὐτοῦ καὶ 3) τὴν προσαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τοὺς λειτουργοὺς τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως. Αὐτὴ εἶναι ἡ κυριωτέρα βάσις τοῦ νομοσχεδίου. Ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἥτις μετὰ πάσης ἐπιμελείας ἐπεξειργάσθη τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸ συνεπλήρωσε μάλιστα διὰ τῶν τροπολογιῶν τὰς ὁποίας ἔκαμε καὶ τὰς ὁποίας σχεδὸν ἁπάσας ἀπεδέχθην.

Διὰ τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου, συνεχίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς, δὲν εἶχε καθορισθῇ ποῖος τῶν γυμναστῶν δικαιοῦται διορισμοῦ προέκυψε δὲ ἐκ τούτου καὶ διαφωνία μεταξὺ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ Ὑπουργείου. Ἤδη ὁρίζεται ὅτι θὰ διορισθῶσιν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους θὰ προτείνῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, εἰς τὸ μέλλον δὲ τὰ 2/3 θὰ διορίζωνται ἐξ αὐτῶν καὶ τὸ 1/3 ἐκ τῶν τριταξίων.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, λέγει κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργός, νὰ εἶχον δίπλωμα Πανεπιστημίου οἱ διορισθησόμενοι, οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ἂν συνέβαινε νὰ εἶναι τῆς ἐξ αὐτῶν ἐρωδιασμένος μὲ τὸ προσὸν αὐτὸ θὰ ἦτο καλόν. Τὰ τῶν προσόντων καθορίζονται ἐπαρκῶς (ἀναγινώσκει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου). Θὰ ἐκλέξωμεν λοιπὸν τὸν παρουσιάζοντα τὰς μεγαλυτέρας ἐγγυήσεις διὰ τὴν καλυτέραν διεύθυνσιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς. Τὸ νομοσχέδιον ὅπως συνεπληρώθη μὲ τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἄρτιον. Δημιουργεῖται μία νέα κατάστασις παρέχουσα τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ σῶμα τοῦτο θὰ ἐπιτελέσῃ ἄριστα τὸν προορισμόν του καὶ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ὅπως περιόδῃ τοῦτο διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της.

Ἀδαμ. Νικολαΐδης (Λαρίσης). Ὡς μέλος τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι τὸ ζήτημα τῶν προσόντων τοῦ προϊσταμένου τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ τῆς Διευθύνσεως καλῶς διετυπώθησαν ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίῳ, καθ' ὅσον διὰ τούτου δίδεται ἡ εὐκαιρία μεταξὺ πολλῶν νὰ ἐκλεγῶσιν οἱ ἄριστοι καὶ ἀποκρούεται τὸ μέχρι σήμερον κακὸν τοῦ νὰ περιορίζωνται τὰ προσόντα, ὥστε διὰ τῶν ψηφιζομένων Νόμων νὰ κατονομάζηται σχεδὸν καὶ τὸ διορισθησόμενον πρόσωπον. Ἡ πρότασις τοῦ προλαλήσαντος συναδέλφου, ὅπως σὺν τοῖς ἄλλοις δέον νὰ ἔχουτι καὶ δίπλωμα Πανεπιστημίου καὶ εἰδικὰς σπουδὰς ἐν Εὐρώπῃ περιορίζει τὰ προσόντα εἰς ἕνα καὶ μόνον. Προχωρῶν, ἀποκρούει τὴν τροπολογίαν περὶ καθορισμοῦ εἰδικῶν καθηγητῶν κολυμβητικῆς καὶ ξιφασκίας, καθ' ὅσον τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι ἐν Ἑλλάδι, οἱ δὲ Γυμνασταὶ εἶσὶν ἀπολύτως κατάλληλοι διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τούτων.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ὁ συνάδελφος κ. Ηαχνὸς λέγει ὅτι ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὑπῆρχε καὶ πτυχίον τοῦ Πανεπιστημίου θὰ ἦτο καλόν.

Ἀλ. Παχνός. Ἐπιμένω ἀπαραιτήτως εἰς τὸ Πανεπιστημιακὸν πτυχίον καὶ τὴν εὐδόκιμον δεκαετῆ ὑπηρεσίαν.

Γ. Τσόντος. Ὁ κ. Βουλευτὴς εὑρίσκεται ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος.

Α. Παχνός. Κατὰ τὴν ἀντιληψίν σας. Ἀπὸ ὅλα τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα θέτετε κ. Ὑπουργὲ καταλήγομεν εἰς ἕνα πρόσωπον, τὸν κ. Παυλίδην, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναπτύξει ἀξιόλογον συγγραφικὴν δρᾶσιν καὶ μόνος συγκεντρώνει τὰ προσόντα τοῦ νομοσχεδίου σας. Διότι τὰ ἄλλα προσόντα περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖτε εἰς τὸ νομοσχέδιον σας δὲν τὰ παρουσιάζει κανεὶς ἀπολύτως ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ γυμναστῶν.

Α. Νικολαΐδης. Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ μεγαλειτέρα ἐπιλογή. Ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶναι νὰ εἰσαγάγωμεν πάλιν νέους γυμναστάς, δι' αὐτὸ παρακαλῶ ὅπως μὴ δεχθῇ ἡ Βουλὴ τὰς τροποποιήσεις.

Πρόεδρος. Ἀρχίζει ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἄρθρου ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δέχεται προπολογίαν.

Α. Χατζηκυριάκος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Θὰ ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ κ. συνάδελφε νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ τῆς μὴ καταργήσεως τοῦ μαθήματος τῆς κολυμβητικῆς.

Α. Παχνός. Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν διότι εἶνε σύμφωνος, εἶνε ἄλλως τε ὁ ἴδιος ἄριστος ναυτικὸς καὶ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ πολὺ καλὰ τὴν σημασίαν τῆς θέσεως τοῦ καθηγητοῦ τῆς κολυμβητικῆς.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς Παιδείας). Δὲν καταργοῦμεν τὸ μάθημα, καταργοῦμεν τοὺς διδάσκοντας διὰ νὰ τὸ ἀναθέσωμεν εἰς εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντας.

Α. Μελᾶς. Δὲν ὑπάρχουν εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντες. Ἀπὸ πεντηκοστὸς ὑπάρχει εἷς καθηγητής.

Μεθ' ὃ τὸ δεύτερον ἄρθρον ψηφίζεται ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου ἄρθρου ὁ κ. ***Ἀ Παχνὸς*** λέγει ὅτι ὁ νόμος 5620 κάθε ἄλλο παρὰ σαφὴς εἶναι, ὡς ἀνέπτυξε καὶ εἰς τὴν εἰσήγησίν του.

Τὸ ἄρθρον 5 ψηφίζεται ὡς ἔχει. Τὰ ἄρθρα 3—4 ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Κοιν. Ἐπιτροπῆς, τὸ ἄρθρον 6 ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀποδέχεται τροπολογίαν τοῦ κ. Κ. Κορόζου.

Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 παράγρ. 3 μετὰ τὰς λέξεις «ἑνὸς διδασκάλου τῶν ἐθνικῶν χορῶν καὶ ἀσμάτων» τίθεται «ἑνὸς διδασκάλου τῶν Ἐθνικῶν χορῶν ἑνὸς διδασκάλου τῆς ὠδικῆς». Ἐν ἄρθρ. 9 μετὰ τὴν παράγρ. 5 τίθεται παράγρ. 6 ἔχουσα οὕτω· «Εἰς τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου τῆς ὠδικῆς διορίζεται ὁ ἔχων πτυχίον ἀνεγνωσμένου Ὠδείου».

Τῆς παραγρ. 6 καὶ ἑπόμενα ἀριθμουμένων ἀναλόγως.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 ὁ κ. ***Α Παχνὸς*** παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐπιμείνῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν κατάργησιν τῶν θέσεων τῶν καθηγητῶν. Οἱ σήμερον διδάσκοντες εἶναι πολὺ καλοί

Ὁ κ. ***Γ.Τηλικίδης*** συνηγορεῖ ἐπίσης διὰ τὴν διατήρησιν τῶν διδασκόντων σήμερον τὴν κολυμβητικήν.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας), τονίζει ὅτι αἱ θέσεις τῶν διδασκόντων τὴν κολυμβητικὴν καὶ τὴν ὁπλομαχητικὴν ἀνατίθενται εἰς τοὺς λοιποὺς καθηγητὰς εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντας.

Ψηφίζεται τὸ ἄρθον 9 ὡς ἐτροποποιήθη.

Τὸ 10 ὡς ἔχει. Τὸ 11 καὶ 12 ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ 13 ἄρθρου ὁ κ. ***Ε. Χατζιδάκης*** λέγει τὰ ἑξῆς: Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως δεχθῇ προπολογίαν ἐπὶ τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 13. Κατὰ τὰ νομοσχέδια θὰ διορισθοῦν διταξῖται κατὰ τὰ 2/3 καὶ κατὰ τὸ 1/3 τριταξῖται. Νομίζω ὀρθότερον καὶ δικαιότερον νὰ ἀντιστραφοῦν οἱ ὅροι καὶ νὰ διορισθοῦν κατὰ τὰ 2/3 οἱ πτυχιοῦχοι τοῦ τριταξίου Διδασκαλείου καὶ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, καὶ κατὰ τὸ 1/3 οἱ πτυχιοῦχοι τοῦ διταξίου διδασκαλείου τῆς γυμναστικῆς. Οἱ πρῶτοι εἶναι πολὺ περισσότερον μορφωμένοι καὶ πρέπει νὰ προτιμηθοῦν κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον οἱ διταξῖται ἠδύναντο καὶ ὤφειλον κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐεργετικῆς διατάξεως τοῦ νόμου 1371 ἡ ὁποία τοὺς ἔδιδε τὸ δικαίωμα καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνεχίσουν τὰς σπουδάς των εἰς τὸ τριτάξιον διδασκαλεῖον πρὸς ἀπόκτησιν ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ πτυχίου ἰσαξίου μὲ τοὺς τριταξίτας, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξαν καὶ ἀξιοῦν προτεραιότητα. Ἂν ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δέχεται τὴν τροπολογίαν μου ὡς τὴν διετύπωσα, τὸν παρακαλῶ νὰ δεχθῇ τοὐλάχιστον ὅπως διορισθοῦν κατὰ τὸ ἥμισυ τριταξῖται καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ διταξῖται.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας), παρατηρεῖ ὅτι οἱ τοῦ διταξίου ἐτελείωσαν καὶ μένουν ἀδιόριστοι. Τονίζει δὲ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀναφέρει ὅτι οὗτοι διορίζονται ἐφ' ὅσον τὸ περιθώριον δὲν ἐξαντλεῖται.

Α. Παχνός. Κύριε συνάδελφε, ὑπάρχουν ὑπὲρ τὰς 100 θέσεις γυμναστῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως κεναί. Αὐτὰς νὰ συνηγορήσωμεν νὰ συμπληρώσῃ ὁ κ. Ὑπουργός.

Ε. Χατζιδάκης. Μὲ αὐτὸ εἶναι ζήτημα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὸ ἄρθρον 13 ψηφίζεται ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Τὸ ἄρθρον 14 ψηφίζεται ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 ὁ κ. Ὑπουργὸς θέτει ὡς ὅριον ἡλικίας τὸ 61.

Ἀ. Κριεζῆς. Κύριε Ὑπουργὲ νὰ τὸ κάμωμεν 62.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὄχι, ὄχι.

Μεθ' ὃ κηρυσσομένης παραιωμένης τῆς συζητήσεως γίνεται δεκτὸν εἰς ὃ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς», ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναλλομένης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Πρόεδρος. Πρώτη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τῆς προτάσεως περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Ὁ εἰσηγητὴς κ. Κ. Κορόζος ἔχει τὸν λόγον.

Κ. Κορόζος. Ὁ νέος Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς κατόπιν προτάσεως τοῦ ἀξιοτίμου κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος παρεπέμφθη εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅπερ ὑπολογίζων καὶ τὰς διαβαθμίσεις μὲ τὸ ἀνώτατον ὅριον καὶ τὰς μειώσεις τὰς ἐπερχομένας ἐκ τῶν προκυπτόντων τῶν θέσεων ἐπιστοποίησεν ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις ἀνήρχετο εἰς δραχ. 1.812,734. Εἶναι ζήτημα ἂν ἀπαιτεῖται διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 40 τοῦ Συντάγματος ὁριζομένη ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι τοιαύτη δὲν ἀπαιτεῖται, ἐφόσον τὸ ἄρθρον 45 τοῦ Συντάγματος ρητῶς καθορίζει ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς, ψηφίζεται παρ' αὐτῆς κατὰ τὸν κανονισμόν, ὅστις ὡς ἰδιότυπος νόμος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 40. Εἴχομεν τὴν γνώμην ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ νέου ὁ γανισμοῦ τῆς Βουλῆς, καίτοι ἐπέφερε μεγαλυτέραν ἐπιβάρυνσιν, ἦτο τὸ μᾶλλον ἐπιβαλλόμενον, διότι δι' αὐτοῦ προσεγγίζομεν περισσότερον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς αὗται ἐξετέθησαν παρὰ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν, καὶ καθίστων εὐρυθμιστέραν τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς.

Ἤδη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, μεθ' οὗ συνεννοήθημεν σχετικῶς, κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς τροποποιήσεως τοῦ μέρους τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀφορῶντος τὴν σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως μειωθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, καταθέτω δὲ καὶ τὴν τροπολογίαν ἔχουσαν οὕτω:

«ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Τροποποιοῦμεν τὴν πρότασιν «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς» ὡς ἑξῆς :

Ἄρθρον 86.

Κεφάλαιον Α'., παράγραφος 3. διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ Τμηματάρχου α' ἢ β' τάξεως».

Κεφάλαιον Β': ἡ παράγραφος 9 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς· «Εἷς τμηματάρχης τῶν νομοθετικῶν ἐργασιῶν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου α' τάξεως καὶ εἷς τμηματαρχης τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου β' τάξεως».

Ἡ 13η παράγραφος διαγράφεται.

Εἰς τὴν 17ην παράγραφον διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ Δ'.

Ἡ 20ὴ παράγραφος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: τρεῖς γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως καὶ τέσσαρες γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως β' τάξεως».

Ἡ 21 παράγραφος διαγράφεται.

Ἡ 22 παράγραφος διαγράφεται.

Εἰς τὴν 25 παράγραφον αἱ λέξεις «ἢ Γραμματέως α' ἢ β' τάξεως» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «ἢ Γραμματέως β' τάξεως».

Κεφάλαιον Γ'.: Η 3η παράγραφος διαγράφεται.

Εἰς τὴν 4ην παράγραφον ἡ λέξις «τέσσαρες» ἀντικαθίστανται διὰ τῆς λέξεως «πέντε».

Εἰς τὴν 5ην παράγραφον ἡ λέξις «τέσσαρες» ἀντικαθίστανται διὰ τῆς λέξεως «τρεῖς».

Κεφάλαιον Δ'. Η 3η παράγραφος διαγράφεται.

Εἰς τὴν 6ην παράγραφον αἱ λέξεις «Τμηματάρχης α' ἢ β' τάξεως» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «Γραμματέως α' ἢ Τμηματάρχου β' τάξεως».

Εἰς τὴν 7ην παράγραφον αἱ λέξεις «Εἷς βιβλιοφύλαξ β' τάξεως» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «Δύο βιβλιοφύλακες».

Η 8η παράγραφος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: Εἷς ἐπόπτης τοῦ ἀναγνωστηρίου ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραμματέως α' καὶ εἷς ἐπὶ μισθῷ Γραμματέως β' τάξεως.

Εἰς τὴν 10 παράγραφον διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ γραμματεὺς β' τάξεως».

Κεφάλαιον Ε': Εἰς τὸ τέλος τῆς 9ης παραγράφου προστίθενται αἱ λέξεις «Β' τάξεως».

Εἰς τὴν 12ην παράγραφον διαγράφονται αἱ λέξεις «Α' ἢ.

Εἰς τὴν 15ην παράγραφον διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ Τμηματάρχου Β' τάξεως».

Η παράγραφος 18 διαγράφεται.

Εἰς τὴν παράγραφον 19 στίχος 3-4 αἱ λέξεις «τριάκοντα ἑπτὰ» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «τετρήκοντα ἑπτὰ (37)».

Εἰς τὴν 21 αν παράγραφον στίχος 6-7 ἀντὶ τριάκοντα τρεῖς τίθεται τριάκοντα εἷς (31).

Παράγραφος 21 στίχος 2 ἀντὶ (140) τίθεται (120).

Ἄρθρον 87.

Τὸ ἐδάφιον 30 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς.

30) Ἓξ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς οἱ συμπληρώσαντες τριετῆ εὐδόκιμον ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ὑπηρεσίαν δύνανται ἀποφάσει τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν μισθὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, πλὴν τῶν ἐχόντων ὑπερδεκαετῆ συντάξιμον δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς ὑπερεκατὸν τοιλάχιστον ἐν τῇ Βουλῇ, δυναμένων νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἐφ' ἅπαξ καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας. Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν ἑτέρας διετοῦς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας δύνανται ν' ἀπονεμηθῇ ἀποφάσει τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐφ' ἅπαξ καὶ ὁ ἑκάστοτε τοῦ μισθοῦ ὃν λαμβάνουσι.

Ἄρθρον 123. διαγράφονται ἅπασαι αἱ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ προστεθεῖσαι λέξεις.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Εἰς τὴν 4ην προσωρινὴν διάταξιν ἀντὶ Γραμματεῖς Α' τίθεται Γραμματεῖς Β' τάξεως.»

Διὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων, συνεχίζει ὁ κ. Κορδζος, ἐπέρχεται μείωσις τῆς ἐπιβαρύνσεως ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον, καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου βάσει καὶ τῶν τροπολογιῶν ἡ ἐπιβάρυνσις ἀνέρχεται εἰς δε. 812,312. Ἡ μείωσις αὕτη ἐπῆλθε κυρίως α') ἐκ περιορισμοῦ ἀρκετῶν ὀργανικῶν θέσεων δημιουργηθεισῶν διὰ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ, β') Διὰ τῆς καταργήσεως τῶν γραμματέων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ γ') ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν ὁριζομένων διὰ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ὀργανικῶν θέσεων τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων. Ἐπίσης σημαντικὴ μείωσις ἐπῆλθεν καὶ ἐκ τῆς ἀνακλήσεως τῶν διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Κανονισμοῦ προαγωγῶν καὶ ἐν γένει βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν ὑπηρετούντων ἤδη ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς.

Ἤδη, ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπῆς ἧτις κατὰ τὸν Κανονισμὸν καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς ἀντικατέστησεν τὴν ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς, πρὸς σύνταξιν καὶ προσαρμογὴν τοῦ νέου Προϋπολογισμοῦ αὐτῆς πρὸς τὸν ψηφισθησόμενον Κανονισμόν, δέον νὰ προσθέσω ὅτι ἀπὸ τὸν καταρτισθέντα ἤδη προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς περιεκόψαμεν περιττὰς δαπάνας δραχμῶν 540,125 ἥσσονος σπουδαιότητος τῆς δημιουργίας ἀναγκαιουσῶν θέσεων, καὶ οὕτω ἀπομένει καθαρὰ ἐπιβάρυνσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀπὸ τὸν τοῦ παρελθόντος δραχμῶν μόνον 272,127, ὅπερ προφανῶς εἶναι ἀσήμαντον καὶ μηδαμινὸν ἔναντι τῆς συντελουμένης ἀναδημιουργίας καὶ βελτιώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος. Παρακαλῶ τοὺς κ. βουλευτὰς ὅπως, ἐὰν ἔχουν τροπολογίας νὰ ἐπιφέρουν, νὰ τὰς ὑποβάλουν ἐγκαίρως διὰ νὰ ἐκτυπωθοῦν καὶ διὰ νὰ ἴδω ποίας θὰ δεχθῶ. Παρακαλῶ ἐν τῷ μεταξὺ ὅπως θελήσῃ ἡ Βουλὴ καὶ ψηφίσῃ εἰς α' συζήτησιν τὴν πρότασιν.

Γ. Βαρβούτης. Παρακαλοῦμεν κ. Πρόεδρε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ νὰ διανεμηθῇ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

Ε. Κώνστας. Πρέπει νὰ ἀναβληθῇ κ. Πρόεδρε δι' αὔριον, διὰ νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπέρχονται.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος). Τότε ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται δι' αὔριον, διὰ νὰ ἐκτυπωθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἔκθεσις τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

Γίνονται ἀκολούθως δεκτὰ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ καὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κτιρίου τοῦ νοσοκομείου προσφύγων Ἀθηνῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν.Δ. καὶ 23-10-32 καὶ τοῦ Νόμου 384 περὶ ἱδρύσεως δημοσίου λυσιατρείου καὶ δαμαλιδοκομείου» καὶ

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ ἐκτελέσεως ἔργων ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ν. Διατάγματος περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ καὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κτιρίου τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κτιρίου τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν, ἐξ ἑνὸς μόνου ἄρθρου δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 208 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α'.

Περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμοῦ καὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κτιρίου τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ειδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος προϋπολογισμὸς ἐκτελέσεως ἐργασιῶν συμπληρώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ κτιρίου τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἀπαιτηθησομένη δαπάνη.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως χρήσεως 1933—34 ἀναγράφεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πίστωσις ἓξ δραχμῶν ἑξακοσίων χιλιάδων.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Η. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΕΥΑΛΜΠΙΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς πτέρυγος πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ Προσφυγικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν.

Ἀξ. ἀριθμός	Ἐνδειξις τῶν ἔργων	Ἀριθμ. τιμολογίου	Μονάδες ἐκτελεσθησομένης ἐργασίας	Τιμὴ μονάδος		Δαπάνη			
						Μερικὴ		Ὁλικὴ	
				Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ
1	Ἐκσκαφὴ θεμελίων	1	510.82	35	—	17,878	70		
2	Ἀποδομαὶ θεμελίων καὶ ὑπερυψώσεις 1.50 κατὰ μέσον ὅρον ὑπὲρ τὸ ἔδαφος	6	864.52	247	—	213,536	44		
3	Ἐπίχωσις τῶν μεταξὺ τῶν θεμελίων χώρων	5	911.30	57	—	51,944	10		
4	Ἀποδομαὶ ἰσογείων	7	754.11	325	—	245,085	75		
5	Ὀπτοπινθοδομαὶ μπατικαὶ	8	292	123	50	36,062	—		
6	» ἀρμικαὶ	9	66.12	67	—	4.430	04		
7	Πλὰξ ἐκ σιδηροῦ σκυροκον. Zöbner		1058.40	59	20	104,993	28		
8	Σκυροκονίαμα ἀναλογίας 300 Klg διὰ κατασκευὴς (beton-armé) ὑπερθύρων καὶ δοκῶν	10	51.17	771	—	39.452	07		
9	Σιδηροῦς ὁπλισμὸς Klg	11	12.560.20	5	90	74,105	18		
10	Ξυλότυποι διὰ τὰ σιδηροπαγῆ σκυροκονιάματα	12	1113.30	39	—	43,418	70		
11	Ἐπιχρίσματα ἐσωτερικὰ	15	2834	22	60	64,048	40		
12	» ἐξωτερικὰ	17	1128	36	80	41,510	40		
13	Κατασκευὴ στηθαίου διὰ πλινθοδομῆς	34	44.76	700	—	31,332	—		
14	Τραβήγματα κορωνίδος διὰ μικτῆς τσιμεντοκονίας	25	153.60	109	—	16,742	40		
15	Ἐπικάλυψις κορωνίδος διὰ πλακῶν Μελίτης	31	153.60	40	—	6,144	—		
16	Ἐπικάλυψις στηθαίου διὰ πλακῶν Μελίτης	37	52.22	157	—	8,198	54		
17	Ὀροφοκονιάματα ἐπὶ πλακὸς beton-armè	16	695.07	21	—	14,596	47		
18	Δάπεδα ἐκ τριπτοῦ Μωσαϊκοῦ πάχους 0.03	13	695.08	156	—	108,430	92		
19	Διαχωρίσματα ξύλινα ἀποχωρητηρίων	30	51.48	274	50	14,131	26		
20	Λεκάναι ἀποχωρητηρίου	31	12	301	50	3,618	—		
21	Βαθμίδες ἐκ τριπτοῦ Μωσαϊκοῦ	24	28	182	—	5.046	—		
22	Νιπτῆρες πορσελάνης	36	10	895	50	8,955	—		
23	Ποδιαὶ παραθύρων ἐκ τριπτοῦ Μωσαϊκοῦ	23	75.40	105	—	7,917	—		
24	Περιθώρια δαπέδων ἐκ τριπτοῦ Μωσαϊκοῦ	14	529	18	—	9,522	—		
25	Ὑδρορρόαι ἐκ γαλβανισμένης λαμαρίνης	32	26	55	70	1,448	20		
26	Σωλῆνες ἀποχετεύσεως Φ. 12	33α	18	44	50	801	—		
27	» » Φ. 18	33β	45	67	50	3,037	50		
28	Εἰδικὰ τεμάχια Φ. 12	38β	24	47	—	1,128	—		
29	» » Φ. 18	38α	8	58	—	464	—		
30	Θύραι ἐξωτερικαὶ δίφυλλοι κόντρα πλακὲ 1.80 × 2.95	22	2	3,336	—	6,672	—		
31	Θύραι ἐσωτερικαὶ δίφυλλοι καὶ μονόφυλοι κόντρα πλακὲ ἐπὶ λυοδομῶν	19	52.20	600		31,320	—		
32	Θύραι ἐσωτερ. μονόφυλλοι κόντρα πλακὲ ὡς ἄνω (31) μὲ κάσσα βρομικοῦ	21	3.60	613	—	2,206	80		
33	Ἐπικάλυψις πλακὸς μὲ ὑπόστρωμα ἐκ σκοριάς καὶ πλακῶν Μελίτης	39	952.90	230	—	219,167			
34	Παράθυρα	18	162.48	430	—	69,866	40		
35	Ὑδροχρωματισμοῦ ἐσωτερικοῦ	28	3205.43	3	20	10,257	37		
36	» ἐξωτερικοῦ	29	1,128	4	90	5,527	20		
37	Τοῖχοι σπατουλαριστοὶ Repolin	40	455	82	—	37,310	—		
38	Ἐλαιοχρωματισμοὶ	27	134.64	30	—	44,039	20		
39	Σιδηρᾶ κιγκλιδώματα	26	350klg	17	70	6,195	—		
40	Ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις κατ' ἐκτίμησιν					25.000	—		
41	Ὑδραυλικὴ ἐγκατάστασις					80,000	—		
42	Καπνοδόχοι	41	10,50	168	50	1.769	25	1,677,357	57
	Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα							222,642	43
								1,900,000	—

Ἧτοι σύνολον ἀπαιτουμένης δαπάνης δραχ. ἓν ἑκατομμύριον ἐννεακόσιαι χιλιάδες ..... Δρ. 1,900,000

Διὰ τὴν ἐγκατάστασιν καλοριφὲρ συμφώνως πρὸς εἰδικὴν συγγραφὴν ὑποχρεώσεων καὶ μὲ πρόβλεψιν ἐξασφαλίσεως θερμοκρασίας 18° ὅταν ἡ ἐξωτερικὴ τοιαύτη εἶναι 0° ..... » 250,000

Σύνολον δαπάνης ..... » 2,150,000

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1933.
Ὁ Διευθυντὴς τῶν Τεχν. Ὑπηρεσιῶν
Β. Π. ΒΑΛΕΝΤΗΣ

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν
Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1933.
Ὁ Διευθυντὴς τῶν Τεχν. Ὑπηρεσιῶν
Β. Π. ΒΑΛΕΝΤΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Ἀπριλίου 1933
Ὁ συντάξας Γ. Κυριακίδης

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23/10/32 καὶ τοῦ νόμου 384 περὶ ἱδρύσεως Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου.

Κυρούται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23-10-32 καὶ τοῦ νόμου 384 «περὶ ἱδρύσεως Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου» ἐξ ἄρθρων 9 δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 208 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α').

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23/10/32 καὶ τοῦ Νόμου 384 περὶ ἱδρύσεως Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὰ διὰ τοῦ νόμου 384 τοῦ 1914 ἱδρυθέντα Δημόσιον Λυσσιατρεῖον καὶ Δαμαλιδοκομεῖον διέπονται ἐφ' ἑξῆς ὑπὸ τῶν ἀκολούθων διατάξεων.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις λειτουργοῦντος Δημοσίου Λυσσιατρείου εἶναι ἡ παρασκευὴ ἀντιλυσσικοῦ ἐμβολίου, ἡ ἐφαρμογὴ ἀντιλυσσικῆς θεραπείας ἐπὶ ἀνθρώπων, αἱ πρὸς διάγνωσιν τῆς λύσσης καὶ τῆς δαμαλείου ὕλης κλπ. ὁ Κανονισμὸς τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἐν γένει πᾶσα λεπτομέρεια τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου τούτου κανονισθήσεται διὰ Π. Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἀντιλυσσικὴ θεραπεία καὶ αἱ πρὸς διάγνωσιν τῆς λύσσης ἔρευναι ἐκτελοῦνται δωρεὰν ἐπὶ τῶν Κρατικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἀπόρων. Ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐπὶ πληρωμῇ καθοριζόμενη ἑκάστοτε δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου ἀποτελεῖται:

1) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ β' ἢ α'

2) Ἐκ δύο Ἐπιμελητῶν ἰατρῶν ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου β' ἢ α'.

3) Ἐξ ἑνὸς βοηθοῦ ἰατροῦ ἐπὶ βαθμῷ γραμματέως β' ἢ α'.

4) Ἐξ ἑνὸς γραμματέως-λογιστοῦ ἐπὶ βαθμῷ ἀκολούθου ἢ γραμματέως β'.

5) Ἐκ τεσσάρων παρασκευαστῶν ἐπὶ βαθμῷ ἀκολούθου.

6) Ἐκ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἐκ τεσσάρων ἀτόμων, ἐπὶ βαθμῷ ἀρχικλητῆρος.

Τὸ προσωπικὸν διορίζεται, προάγεται καὶ ἀπολύεται κατὰ τὰ περὶ ὁμοιοβάθμων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς.

Ἄρθρον 5.

Διευθυντὴς διορίζεται ἰατρὸς μικροβιολόγος ἀσχοληθεὶς εἰδικῶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπὶ διετίαν περὶ τὴν σπουδὴν τῶν μεθόδων, αἵτινες ὡραῖωσι τὴν παρασκευὴν τοῦ ἐμβολίου τῆς λύσσης καὶ τῆς δαμαλείου ὕλης ἢ ὁ διατελέσας ὑπὲρ τὴν πενταετίαν ἐπιμελητὴς τοῦ ἱδρύματος.

Ἰατρὸς Ἐπιμελητὴς Προϊστάμενος Τμήματος διορίζεται ὁ διατελέσας βοηθὸς ἐπὶ τριετίαν, ὁ ἰατρὸς πτυχιοῦχος τοῦ ἐνταῦθα Πανεπιστημίου ἢ ὁμοταγοῦς τοιούτου καὶ ἔχων δίπλωμα τῆς Ὑγειονομικῆς Σχολῆς, ἢ ὁ ἔχων πιστοποιητικὸν ἐνιαυσίου ἐξασκήσεως ἐν ἐπισήμῳ Μικροβιολογικῷ ἐργαστηρίῳ τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς καὶ κατόπιν διαγωνισμοῦ, οὗ αἱ λεπτομέρειαι ὁρισθήσονται διὰ Π. Διατάγματος.

Ὁ ἀρχαιότερος τῶν προϊσταμένων τμηματαρχῶν ἐπιμελητὴς ἀντικαθίσταται τὸν Διευθυντὴν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν.

Ἰατρὸς βοηθὸς διορίζεται πτυχιοῦχος τοῦ Πανεπιστημίου ἔχων δίπλωμα τῆς Ὑγειονομικῆς Σχολῆς ἢ ὁ ἔχων πιστοποιητικὸν ἐξαμήνου ἐξασκήσεως ἐν ἐπισήμῳ Μικροβιολογικῷ Ἐργαστηρίῳ τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς.

Γραμματεὺς λογιστὴς διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς.

Παρασκευασταὶ διορίζονται οἱ ἔχοντες πρακτικὰς γνώσεις μικροβιολογικῆς τέχνης καὶ ἐργασθέντες εἰς Μικροβιολογικὰ Ἐργαστήρια ἢ παρεμφερῆ ἱδρύματα.

Ἄρθρον 6.

Ὁ βοηθὸς ἰατρὸς, ὁ γραμματεὺς λογιστὴς, οἱ παρασκευασταὶ καὶ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν διορίζονται τῇ προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου.

Ἄρθρον 7.

Τὸ κατὰ τὴ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Νόμου ὑπηρετοῦν προσωπικὸν διατηρεῖται εἰς τὰς ἃς κατέχει θέσεις. Ὁ δὲ μέχρι τοῦδε χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ τούτου προσμετρᾶται διὰ τὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν προαγωγήν.

Ἄρθρον 8.

Τὰ καθήκοντα τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου Λυσσιατρείου καὶ Δαμαλιδοκομείου, ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τοῦ τιμήματος τῆς ἀντιλυσσικῆς θεραπείας, τῶν πειραμάτων ἐμβολιασμοῦ καὶ τῶν πρὸς διάγνωσιν τῆς λύσσης ἐρευνῶν, ὡς καὶ τοῦ τιμήματος τῆς πωλουμένης δαμαλείου ὕλης κλπ. ὁ Κανονισμὸς τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἐν γένει πᾶσα λεπτομέρεια τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου τούτου κανονισθήσεται διὰ Π. Διατάγματος.

Ἄρθρον 9.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Νόμου 2207 τοῦ 1920, τὸ Ν. Δ. τῆς 23-10-1923 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 384» ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἐν τῷ ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΑΥΛΗΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμῶν ἐκτελεστέων ἔργων Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως.

Κυρούται τὸ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμῶν ἐκτελεστέων ἔργων Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως ἐξ ἄρθρων 6 δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 212 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α'.

Περὶ ἐγκρίσεως προϋπολογισμῶν ἐκτελεστέων ἔργων Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Κρατ. Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς

Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος 1ος Συγκριτικὸς πίναξ τῶν ἐκτελεστέων συμπληρωματικῶν ἐργασιῶν ἀποχετεύσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ Νοσοκομείου «ἡ Σωτηρία», ὡς καὶ ἡ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων ἀπαιτουμένη δαπάνη ἐκ δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα ἓξ χιλιάδων πεντακοσίων (256.500).

Ἄρθρον 2.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος προϋπολογισμὸς τῶν ἐκτελεστέων ἐργασιῶν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου ἀποχετεύσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ Νοσοκομείου «ἡ Σωτηρία» ὡς καὶ ἡ ὑπὸ τούτου προβλεπομένη δαπάνη ἐκ δραχμ. τριακοσίων ἑξήκοντα χιλιάδων (360.000).

Ἄρθρον 3.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος 2ος Συγκριτικὸς πίναξ τῶν ἐκτελεστέων ἐργασιῶν ἀνεγέρσεως λαϊκοῦ διορόφου περιπτέρου ἐν τῷ Νοσοκομείῳ «Σωτηρία» ὡς καὶ ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη ἐκ δραχμῶν ἑπτακοσίων ἐνενήκοντα δύο χιλιάδων ἑπτακοσίων τεσσαράκοντα (792.740).

Ἄρθρον 4.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος 4ος Συγκριτικὸς πίναξ τῶν ἐκτελεστέων ἐργασιῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν περιπτέρων τοῦ Ψυχιατρικοῦ Συγκροτήματος Δαφνίου, ἀνερχόμενος εἰς ποσὸν δραχμῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων διακοσίων ἐνενήκοντα μιᾶς χιλιάδων διακοσίων (4.291.200).

Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ ἐγκρίνεται ἡ διάθεσις δραχμ. 1.400.000 διὰ τὴν μερικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν τηρουμένης τῆς ἀπὸ 8/5)33 ὑπ' ἀριθ. 101 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δι' ἧς ἐνεκρίθη ἡ διάθεσις διὰ τὴν αὐτὴν ταύτην τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς ὑπὸ κεφάλαιον 23 ἄρθρον 8 χρήσεως 1932—33 ἱστιπόστου πιστώσεως ὑπὸ τὴν αἰτιολογίαν «δι' ἀνέγερσιν περιπτέρου ἐν τῷ Δημοσίῳ Ψυχιατρείῳ».

Ἡ ἀναγραφὴ τῆς ὑπολοίπου πιστώσεως τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐγκριθέντος πίνακος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Κρατ. Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως χρήσεως 1934—35 θέλει ἐνεργηθῇ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἣν ἀπαιτουμένου εἰδικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 5.

Ἐγκρίνεται ὁ προσηρτημένος 1ος Συγκριτικὸς πίναξ τῶν ἐκτελεστέων ἐργασιῶν ἀνεγέρσεως κτιρίων ἐν τῷ Δημοσίῳ Ἀπολυμαντηρίῳ Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ἡ ἀποτελουμένη δαπάνη ἐκ δραχμῶν ἐνενήκοντα τεσσάρων χιλιάδων (94.000).

Ἄρθρον 6.

Ἐπιτρέπεται ὅπως ἐκ τῆς ἐγγεγραμμένης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως χρήσεως 1933—34 ὑπὸ κεφ. 27 ἄρθρ. 4 πίστωσις ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν δι' ἀνέγερσιν οἰκίσκων ἐν τῷ Λεπροκομείῳ Σπιναλόγκας ἀνατεθῇ εἰς ἰδιώτην Μηχανικὸν ἡ ἐκπόνησις μελέτης διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκίσκων ἐν τῷ Λεπροκομείῳ Σπιναλόγκας μετ' ἀπόφασιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης, καὶ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Συμβουλίου Δημ. ἔργων Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης ὡς πρὸς τὴν πληρωτέαν ἀμοιβήν. Ἐπίσης καὶ ἡ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἔγκρισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Ἔργων μὴ ἀποτελουμένου εἰδικοῦ νόμου. Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ἡ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Δημ. Ἔργων Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης ἀνάθεσις καὶ δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης, εἰς ἐργολάβον τῆς ἐκτελέσεως τῶν Ἔργων περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον, ὡς καὶ ἡ δι' ἰδιώτου Μηχανικοῦ ἐπίβλεψις τῆς κατασκευῆς.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 20 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΑΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπ' ἀριθ. 7 σχετικοῦ νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1933 νόμου περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20 Μαρτίου 1903 καὶ 2930 τῆς 26 Ἰουλίου 1922 «περὶ ἀπολυμαντηρίων» ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς ἀποδέχεται τροπολογίαν διὰ τῆς ὁποίας μειοῦται ἡ προϋπηρεσία τοῦ ἀπολυμαντοῦ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ἀπὸ 20 ἐτῶν εἰς 12.

Ι. Μάλωσσης. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐὰν προστατεύεται διὰ τῆς τροπολογίας αὐτῆς ὁ ὑπηρετῶν ἤδη ἐκεῖ ἀπολυμαντὴς διὰ τὸν ὁποῖον ἠκούσθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τόσον καλὰ λόγια καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει 20ετῆ προϋπηρεσίαν.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργὸς Ὑγιεινῆς). Προστατεύεται διότι ἡ 12ετία περιλαμβάνεται εἰς τὴν 20ετίαν.

Γίνεται δεκτὸν ἀκολούθως ὡς ἐτροποποιήθη τὸ ἀνωτέρω σχέδιον νόμου εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν ἀναλληθείσης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὴν διαχείρισιν τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν Ἔργων Λευκάδος καὶ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος» ἔχον οὕτω

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου ε. ἔ. Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν Ἔργων Λευκάδος καὶ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος.

Κυρούται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν Ἔργων Λευκάδος καὶ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος,» ἐξ ἄρθρων 7 δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 208 τῆς 22—7— 33 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α', ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν ἔργων Λευκάδος καὶ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ διοίκησις τοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Λευκάδος καὶ ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας ἀνατίθεται εἰς ἑπταμελὲς

διοικητικῶν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν Λευκάδος ἢ τὸν νόμιμον ἀναπληρωτήν του, ὡς πρόεδρον αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ἓξ μέλη διοριζόμενα ἐπὶ τετραετῆ θητεία παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου ἐκ καταλόγου περιέχοντος ἀνὰ ἕνα ἀντιπρόσωπον ἐξ ἑκάστης Κοινότητος τῆς Ἐπαρχίας Λευκάδος ἐκλεγόμενον παρ' ἑκάστου Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του, μεθ' ἑκάστην γενικὴν κοινοτικὴν ἐκλογήν, ἐπ' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν μελῶν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ μὴ τελοῦντα κοινοτικὸν Σύμβουλον, Βουλευτὴν Γερουσιαστήν, δημόσιον ἢ κοινοτικὸν ὑπάλληλον ἢ μέλος διοικητικοῦ συμβουλίου ἢ ὑπάλληλον τῶν ἄλλων τοπικῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐν Λευκάδι. Οἱ ἐξ παρὰ τοῦ Νομάρχου διοριζόμενοι ὡς ἄνω Σύμβουλοι λαμβάνονται ἀνὰ δύο ἐκ τῶν προτεινομένων παρὰ τῶν Κοινοτήτων τῶν ἀποτελουσῶν τὰς τρεῖς εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας τῆς Ἐπαρχίας Λευκάδος.

2. Κατὰ τὰς Συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν Ἔργων τηροῦνται αἱ περὶ Συνεδριάσεων διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ δήμων καὶ Κοινοτήτων», ἀποφασίζει δὲ τὸ Συμβούλιον ἐγκύρως παρουσίᾳ τοὐλάχιστον τῶν 2)3 τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντρωθῇ πλειοψηφία τοῦ ἡμίσεος πλέον ἑνὸς τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

3. Ἡ πρώτη τετραετὴς θητεία τῆς κατὰ τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα νέας διοικήσεως ἄρχεται μετὰ 45 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο τὰ ὑριστάμενα κοινοτικὰ συμβούλια καλούμενα ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου θέλουν ἐκλέξει τοὺς κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀντιπροσώπους ἐξ ὧν, ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τῶν 45 ἡμερῶν θέλει διορισθοῦν τὰ ἓξ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ. Κ. Ε. Α. Ἐν ᾗ περιπτώσει κατὰ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια καλούμενα παρὰ τοῦ Νομάρχου δὲν ἤθελον προβῆ εἰς τὴν ἐκλογὴν τότε ὁ Νομάρχης προβαίνει εἰς τὸν διορισμὸν ἐκ τῶν προταθέντων παρὰ τῶν λοιπῶν κοινοτικῶν Συμβουλίων ἢ καὶ κατ' οἰκείαν κρίσιν διορίζει αὐτὸς τὰ κατάλληλα πρόσωπα. Ἡ ἀνωτέρω πρώτη τετραετὴς θητεία τοῦ πρώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου λήγει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως τῆς θητείας τῶν ἐκλεγησομένων πρώτων κατὰ τὸ παρὸν Ν. Δ. κοινοτικῶν ἀρχῶν.

4. Ἐν περιπτώσει κενώσεως θέσεως μέλους τοῦ Δ. Συμβουλίου λόγῳ θανάτου, παραιτήσεως, καταδίκης, ἢ ἀσυμβιβάστου συμπληρούται αὕτη διὰ τὸν ὑπόλοιπον τῆς θητείας χρόνον ἐκ τῶν ὑποβεβλημένων ἀρχικῶν καταλόγων τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τηρουμένης τῆς διατάξεως περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν αὐτῶν εἰρηνοδικειακῶν περιφερειῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5105 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Τὸ ἔσοδον τὸ ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 παράγρ. 1 τοῦ Νόμου 3895 «περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15—10—1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2—9—26 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας», προσαυξήσεως τοῦ εἰδικοῦ δικαιώματος τῆς Ἐπαρχίας Λευκάδος, 1 ο)ο θέλει διατίθεσθαι ὁλόκληρον ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς Κοινότητος Λευκάδος.

Ἐπίσης διατίθεται καὶ ὑπὲρ τῆς Κοινότητος Βασιλικῆς τῆς Ἐπαρχίας Λευκάδος ἡ κατὰ τὴν παράγρ. 5 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15—10—27 ὡς τοῦτο ἐκυρώθη διὰ τοῦ Νόμου 3895 εἰσπραττομένη προσαύξησις ὑπὲρ αὐτῆς τοῦ εἰσπραττομένου φόρου ὑπὲρ τοῦ λιμενικοῦ ταμείου αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἄνω αὐξήσεων πρόσοδοι κατατίθενται ἅμα τῇ εἰσπράξει εἰς τὸ ἐν Λευκάδι ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ διατίθενται ἀποκλειστικῶς πρὸς ἠλεκτροφωτισμὸν τῶν δύο ὡς ἄνω Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ διοίκησις τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος καὶ διαχείρισις τῆς περιουσίας αὐτῶν ἀνατίθεται εἰς ἑπταμελὲς Ἀδελφάτον ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε Μητροπολίτην Λευκάδος ὡς πρόεδρον αὐτοῦ, ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε Πρόεδρον τῆς κοινότητος Λευκάδος ὡς ὁ ταμίας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ ἕτερα πέντε μέλη διοριζόμενα ἐπὶ τετραετῆ θητείᾳ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου ἐκ καταλόγου ἀντιπροσώπων κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος Ν. Δ. διοριζόμενα, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐκ τῆς Εἰρηνοδικειακῆς περιφερείας Λευκάδος.

2. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νομοθ. Διατάγματος ἔχουσιν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀδελφάτου καὶ ἐπὶ τῆς Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος.

Ἄρθρον 4.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Νισοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος δέον νὰ εἶναι μονίμως ἐγκατεστημένα ἐν τῇ πόλει Λευκάδος ἢ ἐν τοῖς Κοινότησις ἢ ἐν τοῖς Προαστείοις τοῦ τέως δήμου Λευκαδίων.

Ἄρθρον 5.

Αἱ πράξεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν Ἔργων Λευκάδος καὶ τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ὀρφανοτροφείου Λευκάδος εἶνε ἐκτελεσταί, πλὴν τῶν ἑξῆς περιπτώσεων ἀπαιτουσῶν ρητὴν ἔγκρισιν τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου: 1) Προκειμένου περὶ τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν αὐτῶν καὶ 2) προκειμένου περὶ ἐκποιήσεως περιουσίας ἐνοικιάσεως, προσόδων, συμβιβασμῶν καὶ προμηθειῶν ἢ ἐκτελέσεως ἔργων, ὧν ἡ δαπάνη ὑπερβαίνει ἑκάστοτε τὰς δεκαπέντε χιλιάδας δραχμῶν.

Ἄρθρο 6.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Νομ. Διάταγμα καταργεῖται.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη
Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΜΙΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συζητουμένου εἶτα εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ ἀνεγέρσεως νοσοκομείων — Σανατορίων εἰς τὰς ἐπαρχίας Μαντινείας καὶ Κορινθίας».

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσσος*** ἐκφράζει παράπονον ὅτι ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἀγνοοῦν τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐκεῖ ἑνὸς σανατορίου. Οὕτω λέγει ὅτι πληθυσμὸς 500 χιλ. ψυχῶν μαστιζόμενος ἀπὸ ἑλονοσίαν καὶ φθίσιν δὲν τυγχάνει οὐδεμιᾶς προστασίας καὶ φαίνεται ἀπέναντί του ἡ πολιτεία ἄστοργος.

Γ. Βαρβούτης συνηγορῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν σανατορίου ἐν τῇ Δυτικῇ Μακεδονίᾳ ζητεῖ ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ

ἐκταθῇ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας του καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ σοβαρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἄμεσον ἵδρυσιν σανατορίου εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Δυτικὴν ἰδίᾳ. Τοῦτο, λέγει, ὑποστηρίζω διὰ γενικωτέρους λόγους διότι ἡ Μακεδονία παρουσιάζει κλιματολογικῶς εὐμενεστάτας συνθήκας διὰ τὴν ἵδρυσιν σανατορίου καὶ διότι ὁ πληθυσμός της εἶνε ἐγκαταλελειμμένος συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀντιμετωπίσουν τὴν ἵδρυσιν σανατορίων ξενοδοχείων ἐν Μακεδονίᾳ.

Β. Ἀποστολίδης. Συγχαίρω τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς διὰ τὴν πρόνοιαν τῆς προσθήκης δύο ἀκόμη Σανατορίων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐκ τῆς φυματιώσεως πασχόντων. Εἶμαι ὅμως ἐν ταυτῷ ὑποχρεωμένος νὰ φέρω ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως τὸ παράπονον τῆς Θεσσαλίας ὅτι αὐτὴ εἰς τὰ μέτρα αὐτὰ ἀγνοεῖται πάντοτε. Νομίζω ὅτι ἐν ἐκ τῶν δύο σανατορίων, τὰ ὁποῖα ἱδρύονται εἰς τὴν Μαντινείαν καὶ εἰς τὴν Τρίπολιν, ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Δὲν ὑποθέτω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀγνοεῖ τὸ προνομιοῦχον τοῦ κλίματος τοῦ Πηλίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὕρουν τὴν ὑγείαν των οἱ ἀπόκληροι τῆς μοίρας ποὺ εἶχον τὴν κακὴν τύχην νὰ χάσουν τὴν ὑγείαν των. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι πιθανὸν νὰ ἀγνοῇ ἄλλα τινά, τὸν πληροφορῶ, ὅτι ἡ πόλις τοῦ Βόλου ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐμπορευομηχανικὴ πόλις λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, τῆς ἀνεργίας ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων, τῶν καπνεργατῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐργατῶν καὶ τῆς μαστιζούσης πενίας, ἔχει ἀπειρίαν φυματικῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται νὰ ληφθῇ μία πρόναια καὶ ἐν χρόνῳ συντόμῳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ λοιπὴ Θεσσαλία δὲν ὑστερεῖ εἰς φυματίωσιν. Ἡ ἑλονοσία ὡς γνωστὸν ἡ ὁποία μαστίζει τὸν κάμπον εἶναι γνωστὸν ὅτι καταλήγει εἰς τὴν φυματίωσιν.

Κύριε Ὑπουργέ, σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστοποιήσητε ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν περιφέρουν τὴν ἀθλιότητά των ἐκ τῆς νόσου των δεκαπέντε συμπολῖται μου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Γνωρίζετε ποσάκις σᾶς ἠνόχλησα ἵνα μοῦ δώσητε εἰσιτήρια διὰ τὴν Σωτηρίαν. Ἀλλὰ πρὸς τί ἂν μοῦ τὰ δίδετε: Κλίνη δὲν ὑπάρχει. Ἐν τούτοις, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἐν τῇ ἀπογνώσει των φθάνουν νὰ ἱκανοποιοῦνται μὲ μίαν θέσιν κάτωθεν ἑνὸς πεύκου. Τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἐπαναφέρω καὶ πάλιν ὑπὸ παράπονον πικρὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Καὶ παρακαλῶ ἰδιαιτέρως τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας νὰ θελήσῃ καὶ λάβῃ ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, βέβαιος ὅτι καὶ ὑπηρεσίαν ἐξοιρετικὴν θὰ προσφέρῃ εἰς τὸν πάσχοντα Θεσσαλικὸν κόσμον καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ θὰ ἐπισύρῃ ἀμέριστον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀναγνωρίζω εὔλογον καὶ δικαιωτάτην τὴν ἀξίωσιν τῶν κ. κ. βουλευτῶν ὅπως ἡ πρόνοια τοῦ Κράτους περὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν ἐπεκταθῇ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν πλειότερα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Καὶ μάλιστα ὑποθέτω ὅτι παντοῦ, εἰς ἑκάστην περιφέρειαν πρέπει νὰ ἐπεκταθοῦν τὰ μέτρα αὐτὰ τῆς προνοίας διὰ τὴν ὑγείαν. Πόσον δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔχετται τοῦ ζητήματος τούτου δύνασθε, διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε, νὰ λάβετε ὑπ' ὄψει ὅτι κατὰ τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις, ἐνῷ παντοῦ ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ γίνουν οἰκονομίαι αὐστηραί, ἔκαμε μίαν ἐξαίρεσιν καὶ εἶπεν ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑγείας δὲν δύναται νὰ γίνῃ οἰκονομία. Πᾶσα οἰκονομία ἐπ' αὐτοῦ εἶναι σπατάλη. Διότι ὅταν ἐξαντλοῦται αἱ σωματικαὶ δυνάμεις τῶν ἀτόμων δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν ἐθνικήν μας οἰκονομίαν. Καὶ ἀνέπτυξα ὅτι δύο εἶναι αἱ νόσοι αἱ κυριώτεραι αἱ ὁποῖαι τόσον πολὺ ἐξαντλοῦν τὸν ὀργανισμόν, ὥστε πρέπει ταχύτατα νὰ ληφθῶσι σύντονα μέτρα. Εἶναι ἡ φθίσις, εἶναι ἡ ἑλονοσία. Ἡ ἑλονοσία κατὰ πληροφορίας τὰς ὁποίας καὶ ἔδωσεν ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς φθάνει κατ' ἔτος εἰς 1,600,000 προσβαλλομένων ἀτόμων.

Σ. Τσακόπουλος. (Υφ. Ὑγιεινῆς). Ἑφέτος ὑπερβαίνει τὰ 2 1)2 ἑκατομμύρια.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ δὲ νόσος τῆς φθίσεως, ρθάνει καὶ αὐτὴ ἕνα ποσόν, ὑπερβαῖνον παρὶ τὰς 125,000. Ἐντεῦθεν δύνασθε νὰ ὑπολογίσητε ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ἡ Κυβέρνησις οὔτε βουλευτὴς ἀντιπροσωπείων τὸν λαόν, οὔτε ἄτομον νὰ μὴ ἔλθῃ νὰ συμβάλῃ ὅσον τὰ δυνατὸν περισσότερον πρὸς λῆψιν τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς προνοίας τῆς ὑγείας. Καὶ τονίζω καὶ πάλιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ρητῶς ἐδήλωσεν ὅτι σχετικῶς πρὸς τὰ ὑγειονομικὰ μέτρα θὰ λάβῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα. Ἀλλὰ τὸ δυνατὸν αὐτὸ ἔχει ὅρια τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπερβάλωμεν. Τὰ ὅρια αὐτὰ εἶναι ἡ οἰκονομική μας ἀντοχή. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι καὶ ἐξω εἰ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος ὅταν διεπραγματεύοντο μετὰ τῶν ξένων δανειοδοτῶν ἐτύγχανε ἰσχυρότατα τὴν ἀνάγκην μεγαλυτέρων δαπανῶν διὰ τὴν ὑγείαν. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν θέλωμεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰς δυνάμεις μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ρθάσωμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα μὲ τὰ οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν. Ὑποθέτω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς λαμβάνει ὑπ' ὄψει τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐνδείκνυνται. Ἀλλὰ τὰ μέτρα αὐτὰ δὲν εἶναι δυνατὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ληρωθοῦν παντοῦ. Ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἔλαβε τὰ μέτρα αὐτὰ εἰς ὅσα μέρη παρουσιάζονται ἰδιαίτερα συνθῆκαι. Πάντως τὸ πρόγραμμά μας εἶναι νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ μέτρα ταῦτα διαδοχικῶς, ἐφ' ὅσον ἔχωμεν τὰ οἰκονομικὰ μέσα εἰς ὅλας τὰς περιφερείας. Ἑπομένως μετὰ τοῦτο θὰ ἀκούσῃ μὲν ἡ Κυβέρνησις τὰς συστάσεις ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησις τῶν συστάσεων αὐτῶν θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς οἰκονομικάς μας δυνάμεις. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὑπάρχει κομμία σύστασις, ἡ ὁποία νὰ εἶναι περιττή, ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὰ οἰκονομικὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτομεν.

Ὁ κ. ***Ἀβρ. Γρηγοριάδης*** λέγει ὅτι ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὑπάρχει τὸ Σανατόριον Πέτρας Αἰκατερίνης, τὸ ὁποῖον ἕτοιμον εἶναι ἀπὸ τριετίας καὶ χρειάζεται μόνον μίαν μικρὰν δαπάνην.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Δὲν εἶνε ἀπὸ τριετίας ἕτοιμον, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεφασίσθη ἡ ἀλλαγὴ τῶν πατωμάτων διὰ μπετὸν ἁρμέ, χρειάζεται δὲ νὰ γίνῃ καὶ δρόμος.

Α. Γρηγοριάδης. Ἀφοῦ ἐδαπανήθησαν 10.0.00.000 πρέπει τὰ ἀπαιτούμενα ὑπόλοιπα νὰ διατεθοῦν, διότι εἶνε ἁμαρτία νὰ ἔχωμεν 400 κλίνας καὶ νὰ μένουν ἀχρησιμοποίητα.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἤδη κατασκευάζονται τὰ καλοριφὲρ καὶ ἄλλαι ἐσωτερικαὶ ἐγκαταστάσεις καὶ κάμνομεν ὅ,τι ἠμποροῦμεν διὰ νὰ τὸ τελειώσωμεν.

Α. Γρηγοριάδης. Νὰ γίνῃ ὅμως καὶ ὁ δρόμος.

Θ. Χαβίνης. Πᾶσα, λέγει, δαπάνη διὰ Σανατόρια καὶ Νοσοκομεῖα εἶνε δικαιολογημένη καὶ οὐδεὶς θὰ τὴν ἀντικρούσῃ, ἐφόσον ὅμως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνουν τοιαῦτα εἰς ὅλα τὰ μέρη, πρέπει νὰ γίνουν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα περισσότερον μαστίζονται ἀπὸ ἑλονοσίαν καὶ φθίσιν καὶ τοιοῦτόν μέρος κατ' ἐξοχὴν δεινοπαθοῦν ἀπὸ τὰς νόσους αὐτὰς εἶνε ἡ Ἤπειρος, διότι ἐκεῖ ὑπάρχουν καὶ ποταμοὶ καὶ ἕλη καὶ ὁ κόσμος εἶνε πωχός. Πρέπει, ἐπιλέγει, νὰ προτιμηθῇ ἡ Ἤπειρος τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον τὰ δύο Σανατόρια, τὰ ὁποῖα προνοεῖ τὸ Νομοσχέδιον γίνονται εἰς μέρη πολὺ ἐγγὺς κείμενα ἀπ' ἀλλήλων.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Τονίζει, ὅτι ἐκεῖ ποὺ γίνονται τὰ Σανατόρια τὰ ὑπάρχοντα τοιαῦτα εἶνε ἐπὶ πλήρωμῃ καὶ αἱ δύο περιφέρειαι ἔχουν ἀνάγκην αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Χ. Χατζήμπεης*** ἐρωτᾷ ἐὰν ὑπάρχει ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διὰ τὰς δαπάνας τοῦ Νομοσχεδίου καὶ πόσαι εἶνε αὐταί.

Ὁ κ. ***Σ. Τσακόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) δηλοῖ ὅτι αὕτη κατετέθη ὅταν συνεζητεῖτο τὸ Ν.Δ. εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀναβιβάζει τὰς δαπάνας τοῦ Νομοσχεδίου εἰς 8.000.000.

Χ. Κώνστας. Συνιστῶ, λέγει, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὴ δεχθῇ καμμίαν τροπολογίαν, ἀλλὰ νὰ συστήσῃ Ἐπιτροπὴν μὲ συμβουλευτικοὺς τεχνικοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει στατιστικῶν δεδομένων νὰ ἱδρύσῃ τὰ Σανατόρια ἐκεῖ ποὺ χρειάζονται. Ἰδίως νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰς εἰσηγήσεις τῆ. ὑπηρεσίας, διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅ,τι ἐπάθαμεν μὲ τὰ Γυμνάσια καὶ μὲ τὰ σχολεῖα καὶ νὰ ἱδρυθοῦν τὰ Σανατόρια εἰς τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα εἶνε ἀναγκαῖα.

Α. Μελᾶς. Ἐπαινῶ, λέγει, τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν προπάθειάν της ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ ἀλλὰ δυστυχῶς παρ' ὅλην τὴν ἐκτίμησίν μου πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶνε βαθυτάτη ἡ λύπη μου, διότι καὶ εἰς Νομοσχέδια τοιαύτης γενικῆς ἀπόψεως, ὅπως εἶνε ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ, ὑπεισέρχονται σκέψεις κομματικαί. Λέγω τοῦτο, διότι ἐνῷ ἡ Πελοπόννησος δὲν μαστίζεται τόσον ἀπὸ τὴν ἐλονοσίαν καὶ τὴν φθίσιν καὶ ἔχει καὶ Σανατόρια, ἐν τούτοις ἔρχεται ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ τὴν πρωτίζει μὲ ἄλλα δύο. Ἠδύνατο καὶ ἔπρεπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ καλέσῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὰς νόσους ταύτας μαστιζομένων περιφερειῶν καὶ παρουσίᾳ τῶν εἰδικῶν νὰ ληφθῇ μία ἀπόφασις περὶ τῶν μερῶν εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἱδρυθοῦν τὰ Σανατόρια καὶ τὰ Νοσοκομεῖα. Ἐγὼ ἀναμιχθεὶς εἰς τὰ Σανατόρια καὶ Νοσοκομεῖα ἠμπορῶ νὰ βεβαιώσω τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι εἶνε μὲν ἐξηπλωμένη ἡ φθίσις καὶ ἡ ἑλονοσία εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἡ Ἤπειρος μαστίζεται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος, καὶ ἀφ' ὅτου ἀπηλευθερώθη δὲν ἔτυχε καμμιᾶς κρατικῆς μερίμνης. Ζητῶ, λοιπόν, ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως σκεφθῇ καὶ τὴν λησμονημένην αὐτὴν γωνίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ εἶνε τὸ Μέτσοβον, ὅπερ συγκρίνεται μὲ τὴν Ἑλβετίαν, καὶ ἂν ἐκεῖ ἵδρυεν ἕν Σανατόριον ὁ κ. Ὑπουργὲς καὶ θεραπευτικὴν ἀποδοτικότητα θὰ εἶχε τοῦτο καὶ θὰ ἀπέσπα καὶ ἡ Κυβέρνησις τὴν εὐγνωμοσύνην ὁλοκλήρου τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ.

Γ. Καγιᾶς. Ἀναγνωρίζομεν, λέγει, καὶ ἡμεῖς τὴν οἰκονομικὴν πλευρὰν τοῦ ζητήματος, πρακεμένου περὶ ἱδρύσεως Κρατικῶν Σανατορίων καὶ Νοσοκομείων, ἀλλὰ οὐδεμία δαπάνη, διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ εἶναι πλέον ἀποδοτικωτέρα, οἰκονομικῶς ὑπὲρ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἡ φθίσις καὶ ἡ ἑλονοσία εἶναι γνωστὸν ὅτι μαστίζουν πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ ἐν ἐκ τῶν μερῶν τὸ ὁποῖον μαστίζεται ἐξ εἰδικῶν τοπικῶν συνθηκῶν εἶναι καὶ ἡ Ἤπειρος καὶ ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν τὰ στατιστικὰ δεδομένα, ἡ πρώτη φροντὶς θὰ ἐλαμβάνετο διὰ τὴν Ἤπειρον. Μὴ λησμονῶμεν, τονίζει, ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχουν τὰ Ζαγόρια καὶ τὸ Μέτσοβον, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὅτι εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιώτερα καὶ ὑγιεινότερα μέρη τοῦ κόσμου καὶ συνεπῶς εἶναι ὁμολογημένη ἡ καταλληλότης των διὰ τὴν ἀνέγερσιν Νοσοκομείων φθισιώντων. Καταλήγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ῥίψῃ καὶ ἐν βλέμμα εἰς τὴν Ἤπειρον καὶ νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐξυψώσεως καὶ περιφρουρήσεως τῆς ὑγείας τοῦ Ἠπειρωτικοῦ λαοῦ.

Κ. Καλκάνης. Συντάσσομαι, λέγει, μὲ τὴν γνώμην τοῦ Νομοθέτου, ὅτι πρέπει νὰ ἱδρυθοῦν ὡρισμένα Σανατόρια ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ νὰ ληφθῇ φροντὶς καὶ δι' ὁλοκλήρους ἐγκαταλελειμμένας περιφερείας. Ἔπως εἶναι ἡ Ἐπτάνησος, ἡ Ἤπειρος ἡ Ἀκαρνανία, Ἐφσον, τονίζει, το πρόγραμμα τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἐξυγίανσις τῆς δημοσίας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἐπὶ τῶν ἀμέσων ὑγιεινῶν ἀναγκῶν τῶν περιφερειῶν περὶ ὧν ὡμίλησα, διότι αὐταὶ κατ' ἐξοχὴν μαστίζονται ἀπὸ τὴν φθίσιν καὶ τὴν ἑλονοσίαν.

Τραγικὸν παράδειγμα τῆς ἐλλείψεως δυνατότητος πρὸς ἱκανοποίησιν λαϊκῶν ἀναγκῶν εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ παθόντος πρωταθλητοῦ τῆς Ἑλλάδος Βεργίνη, ὅστις μένει ἄνευ προστασίας, τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, εἰς οὓς ἀπετάθη, μὴ κατορθωσάντων νὰ εὕρουν ἓν μικρὸν κονδύλιον πρὸς περίθαλψιν ἑνὸς Ἕλληνος, ὁ ὁποῖος ἐδόξασε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὴν ξένην. Ἄλλα παραδείγματα ἔχομεν τὴν καθημερινὴν περιπλάνησιν πτωχῶν φοιτητῶν παθόντων ἀπὸ φθίσιν καὶ περιφερομένων ἀπὸ Νοσοκομείου εἰς Νοσοκομεῖο" καὶ μὴ δυναμένων νὰ τύχουν καμμιᾶς ἀρωγῆς. Παρακαλῶν ἐπιλέγει, τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκτρὰν αὐτὴν κατάστασιν, ἰδίως τῶν περιφερειῶν Ἑπτανήσου Ἠπείρου καὶ Ἀκαρνανίας, λάβῃ ἐπειγόντως τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα.

Μ. Λαίλιος. Διὰ τὸ Σανατόριον Λέσβου, τὸ ὁποῖον ἱδρύθη μὲ τοπικοὺς πόρους, ἐλλείπουν διὰ τὴν λειτουγίαν του μικρά τινα ποσὰ καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς νὰ τὰ διαθέσῃ ἐκ τῶν σχετικῶν πιστώσεων.

Ὁ κ. Α. Ζουρμπᾶς, τονίζει, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν Σανατόρια ἡμιτελῆ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκαταλείπωνται αὐτὰ καὶ νὰ κατασκευάζωνται νέα.

Ὁ κ. **Σ. Τσακόπουλος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) δίδει ἐξηγήσεις περὶ τῶν δαπανῶν διὰ τὰ δύο Σανατόρια τοῦ Νομοσχεδίου καὶ περὶ τῶν λόγων, αἵτινες ἐπέβαλλον τὴν ἵδρυσίν των.

Φ. Ζαΐμης. Δὲν θὰ ἐλάμβανον, λέγει, τὸν λόγον ἐὰν ἡ προηγουμένη ἀπάντησις τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ δὲν ἄφινεν ἐν οὐσιώδες κενὸν μετονομάσαντος τὰ ἱδρυμέ.α καὶ ὑπὸ ἵδρυσιν Σανατόρια ἐν Πελοποννήσῳ, οὐδὲ ἀνέφερε περὶ τοῦ Σανατορίου, τὸ ὁποῖον κατ' ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων ἀπεφασίσθη νὰ ἱδρυθῇ ἐν Ἀχαΐᾳ παρὰ τὰς Πάτρας. Ὑπάρχει ἐξησφαλισμένον ἔσοδον, ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν ἐπαρκέσῃ θὰ ἐπεβάλλετο νὰ ἤρχετο τὸ Κράτος γενναιότερον ἀρωγόν. Πρὸς καθησύχασιν τῶν συμπολιτῶν μου θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶχον μίαν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ ὅτι ἡ ἵδρυσις τῶν δύο νέων Σανατορίων δὲν πρόκειται νὰ παρακωλύσῃ τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐν τῷ Νομῷ Ἀχαΐας τοιούτου.

Σ. Τσακόπουλος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς.) Βεβαίως δὲν θὰ παρακωλυθῇ ἡ ἵδρυσίς του

Π. Καλιγκάτσης. Παρακαλῶ, λέγει τὴν Κυβέρνησιν νὰ φροντίσῃ καὶ διὰ τὰς ἄλλας περιφερείας του Κράτους, ἐφσον, λέγει ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ εἰς τὸ πρόγραμμά του ὑπεσχέθη καὶ ἀπόψε ἐπανέλαβεν ὅτι θὰ ἐξαντλήσῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ. Βλέπω ὅμως μετὰ λύπης μου ὅτι προνοεῖ διὰ τὴν Κορινθίαν καὶ ἐγκαταλείπει τὴν Μακεδονίαν. Ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἱδρυθοῦν Σανατόρια ἐκεῖ ὅπου χρειάζονται κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ ἠρνεῖτο τὴν ψῆφόν του, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἔρχεται καὶ ἱδρύει Σανατόρια εἰς τὰς ὁμόρους Ἐπαρχίας δὲν δυνάμεθα νὰ συγχαρῶμεν τὸν κ. Ὑπουργόν. Ἕνα ἀπὸ τὰ περισσότερον μαστιζόμενα ἀπὸ τὴν φθίσιν μέρη εἶναι καὶ ἡ περιφέρειά μου τῆς Ἐδέσσης καὶ ἀφοῦ διὰ ταύτην δὲν προνοεῖ ἡ Κυβέρνησις, ἂς δώσῃ τοὐλάχιστον ὁ κ. Ὑπουργὸς σχετικὰς ὁδηγίας εἰς τὰ Σανατόρια Θεσσαλονίκης νὰ δέχωνται τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων περιφερειῶν πάσχοντας, διότι δὲν τοὺς δέχονται.

Ὁ κ. **Δ. Τσιόκος** ἐρωτᾷ ἂν ἐξητάσθη τὸ ζήτημα τοῦ ἂν ἡ Κορινθία εἶναι πρόσφορος τόπος διὰ τὴν ἵδρυσιν Σανατορίου, δεδομένου ὅτι εἶναι ὑγρά.

Σ. Τσακόπουλος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Διὰ τὴν Κόρινθον ὑπάρχει ἐντολὴ τῶν διαθετῶν. Ἐκτὸς τούτου ἐσχηματίσθη καὶ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐμελέτησε τὰ περὶ ἱδρύσεως τῶν δύο Σανατορίων, δὲν πρόκειται δὲ περὶ Σανατορίων ἀλλὰ περὶ Νοσοκομείων φθισιώντων.

Π. Τσιόκος. Πάντως λέγει, κ. Ὑπουργέ, μὴ λησμονῆτε ὅτι ὁ καταλληλότερος τόπος διὰ Σανατόριον εἶναι τὸ Μέτσοβον τῆς Ἠπείρου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύναντο νὰ μεταβοῦν ὅλοι οἱ πάσχοντες ἐξ Ἠπείρου.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων Σανατορίων, ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις Μαντινείας καὶ Κορινθίας».

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων Σανατορίων, ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις Μαντινείας καὶ Κορινθίας» ἐξ ἑνὸς μόνου ἄρθρου δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 202 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α'.

Περὶ ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων Σανατορίων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μαντινείας καὶ Κορινθίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ Οἰκονομικῶν, ἐγκρίνονται οἱ προϋπολογισμοὶ καὶ αἱ δαπάναι ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων Σανατορίων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μαντινείας καὶ Κορινθίας.

Ἐπιτρέπεται ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καθορίζῃ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν Σανατορίων τούτων δυναμένου νὰ ἐνεργῇ ταύτας καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεω τοῦ Νόμου περὶ ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 20 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Γίνεται ὁμοίως δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐν Νέᾳ Κοκκινιᾷ Νοσοκομε ου τῶν Ἀμερικανίδων κυριῶν», ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ν. Διατάγματος περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐν Νέᾳ Κοκκινιᾷ Νοσοκομείου τῶν Ἀμερικανίδων Κυριῶν.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐν Νέᾳ Κοκκινιᾷ Νοσοκομείου τῶν Ἀμερικανίδων Κυριῶν» ἐξ ἑνὸς μόνου ἄρθρου δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 208 τῆς 22-7-33 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α') ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐν Νέᾳ Κοκκινιᾷ Νοσοκομείου τῶν Ἀμερικανίδων Κυριῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1933 31 ἐγγράφεται ὑπὸ ἰδίων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων πίστωσις, ἑκατὸν τριακοσίων χιλιάδων (300.000) πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐν Ν. Κοκκινιᾷ ἱδρυθέντος καὶ λειτουργοῦντος νοσοκομείου τῶν Ἀμερικανίδων Κυριῶν.

Ἡ ὡς ἄνω ἐπιχορήγησις ἀποδίδεται εἰς τὸ δικαιοῦχον Νοσοκομεῖον ἐν ἐκπλάματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ὑγιεινῆς.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Συζητουμένου εἶτα εἰς μόνην συζήτησιν τοῦ Σχεδίου Νόμου «περὶ ἱδρύσεως καὶ ὀργανώσεως Νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν» ὁ κ. **Γ. Κριμπᾶς** λέγει ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον αἱ κλῖναι αἱ διὰ τοῦ νομοσχεδίου συνιστώμεναι νὰ ἱδρυθοῦν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Προσφύγων, ἐφσον ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις διὰ τὸ μέρος ποὺ θὰ ἱδρυθῇ τὸ Νοσοκομεῖον. Ἔχω, συνεχίζει, ἐπίσης νὰ κάμω παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7, διὰ τὸ ὁποῖον ἐγὼ διεφώνησα, διότι ἐφρόνουν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσέρχεται τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς εἰς ζητήματα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Ὁ κ. **Π. Γαρουφαλιᾶς** παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις συνταξιούχων εἰς τὰς διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἱδρυομένας θέσεις.

Μεθ' ὃ γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1 - 6 τοῦ νομοσχεδίου. Ἀναγιγνωσκομένου τοῦ ἄρθρου 7 ὁ κ. **Γ. Κριμπᾶς** λέγει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ προσαρμοσθῇ ἡ διάταξις πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου ἀναπεμένων τῶν Διευθύνσεων πρὸς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου. Συνεχίζων, λέγει ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ὅπου ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν νὰ ἀγνοῆται ὁ καταστατικὸς τοῦ Πανεπιστημίου νόμος.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Τὸ ἄρθρον λέγει «σύμφωνα μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου».

Γ. Κρίμπας. Μάλιστα, ἀλλὰ νὰ παραλειφθοῦν αἱ ἄλλαι φράσεις, ποὺ δὲν συμφωνοῦν μὲ τὸν Ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Ἔχω νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις προῆλθεν ἐσπευσμένως εἰς τὸ μέτρον διὰ λόγους ἀνάγκης καὶ ἂν δεχθῇ αὐτὸ ποὺ λέτε θὰ χαθοῦν διὰ τὸ κοινὸν αἱ 300 κλῖναι τοῦ Νοσοκομείου. Ἐξ ἄλλου ἔχομεν σαφὲς ἔγγραφον τῆς Συγκλήτου καὶ ἑπομένως δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τροπολογίαν, ἡ ὁποία θὰ ἀφαιρέσῃ τὰς 300 δωρεὰν κλίνας.

Γ. Κριμπᾶς Δὲν εἶναι, τονίζει, αὐτὸ ὁ σκοπός σας, ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι προσωπικὸς, ἀφοῦ λέγει ὅτι ἡ παθολογικὴ κλινικὴ ἐπεκτείνεται ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον εἰς τὸ Γουδί.

Ι. Νικολίτσας. Τί θά γίνουν αί 300 κλίναι;

Γ. Κριμπᾶς. Θά μείνουν. Συνεχίζων ἐρωτῶ τόν κ. Ὑπουργόν, ἂν θά τροπολογήσῃ τό ἄρθρον 7.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργός τῆς Ὑγιεινῆς). Ὄχι, διά τούς λόγους πού σᾶς εἶπα.

Ὁ κ. ***Α. Διβιεράτος*** λέγει ὅτι ὁ κ. Κριμπᾶς ὑπεστήριξε μίαν τροπολογίαν του εἰς τήν ὁποίαν δέν εὑρίσκεται σύμφωνος διότι εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι κατ' ἀρχήν τό λαϊκόν νοσοκομεῖον δέν θά ἔχῃ παρά 80 κλίνας αἱ ὁποῖαι ἴσως φθάσουν τάς 150. Ἐάν συμπληρωθοῦν 100 κλίναι κάποτε τότε ἡ ἀφαίρεσις κλινῶν ἀπό τό Πολιτικόν Νοσοκομεῖον δέν θά ἔχῃ καμμίαν συνέπειαν εἰς βάρος τῶν ἀπόρων. Δέν εἶναι ἀκριβές ὅτι τό νομοσχέδιον εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν τῶν ὀργανισμῶν, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ περί ἐργαστηρίων καί ὄχι περί κλινῶν.

Ἐπί τοῦ 11ου ἄρθρου ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** ἐρωτᾷ ἐάν ὁ κ. Ὑπουργός ἐδέχθη τάς τροπολογίας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Σ. Τσακόπουλος*** (Ὑφυπουργός Ὑγιεινῆς) ἀπαντᾷ καταφατικῶς.

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς*** κατακρίνει τήν διάταξιν περί διορισμοῦ συνταξιούχων εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ λαϊκοῦ νοσοκομείου.

Σ. Τσακόπουλος (Ὑφυπουργός Ὑγιεινῆς). Διεγράφη ἡ διάταξις αὐτή.

Θ. Χαβίνης. Διαμαρτύρομαι κατά τῆς ἀντιλήψεως ὅτι δέν πρέπει νά διορίζωνται συνταξιοῦχοι διότι καί οἱ στρατιωτικοί καί οἱ πολιτικοί συνταξιοῦχοι πένονται. Δέν εἶναι δυνατόν νά ζήσουν μέ 2 καί 3 χιλιάδες δραχ. τόν μῆνα. Ἄν διέγραφεν ἡ Κυβέρνησις τήν σχετικήν διάταξιν ἔκαμε πολύ κακά.

Ψηφίζεται κατόπιν τό νομοσχέδιον εἰς μόνην συζήτησιν ἀναδιηθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπί τῆς εἰς α' συζήτησιν προτάσεως νόμου περί τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4209 περί τροποποιήσεως τῶν περί ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ἔργων κειμένων διατάξεων, ὁ κ. ***Π. Καλιγκάτσης*** λέγει ὅτι τό νομοσχέδιον περιέχει προσωπικάς διατάξεις.

Κ. Τσαλδάρης (Ὑπουργός Συγκοινωνίας). Τό νομοσχέδιον ἀφορᾷ τόν συνάδελφόν μου Ὑπουργόν τῆς Συγκοινωνίας κ. Ράλλην, ἔχω δέ ἐξουσιοδότησιν νά ζητήσω νά ψηφισθῇ εἰς α'. ἀνάγνωσιν ὑπό τήν ἐπιφύλαξιν συζητήσεως κατά τήν β'.

Γίνεται δεκτόν τό νομοσχέδιον εἰς α'. συζήτησιν κατ' ἀρχήν καί ἄρθρον.

Συζητουμένου εἴτα εἰς α'. κατ' ἀρχήν καί κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περί ἀναστολῆς ἐνεργείας πραγωγῶν ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς, ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις δέν εἶναι καθόλου πιστική, διότι οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν διά τούς ἀξιωματικούς τῆς χωροφυλακῆς, ὑπάρχουν δι' ὅλους τούς ἀξιωματικούς ὅλων τῶν Σωμάτων. Ἐξ ἄλλου ὑπάρχει σκέψις τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐξ οὗ εἶναι δυνατόν νά ἐπέλθῃ μείωσις στελεχῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τό μέτρον εἶναι σκληρόν καί ἄδικον, ἐάν δέ ὁ κ. Ὑπουργός θέλει νά λάβῃ τοιοῦτον μέτρον πρέπει νά εἶναι γενικόν.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν). Οἱ λόγοι τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἐπαρκῶς ἐξηγοῦν τήν λῆψιν τοῦ μέτρου περί ἀναστολῆς τῶν προαγωγῶν.

Ἐκτός τῶν λόγων αὐτῶν ὑρίσταται καί ἄλλος, ὅν ἀνεκάλυψα συνεπείᾳ παραπόνων τοῦ διευθύνοντος σήμερον τήν ἀστυνομίαν Θεσσαλονίκης. Εἶναι οὗτος ἐκ τῶν ἱκανωτέρων ἀξιωματικῶν καί ἔχει κριθῇ ὑπό τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου προβιβαστέος κατ' ἀρχαιότητα, ἐνῷ ἄλλοι ὄχι καλύτεροι αὐτοῦ προτάθησαν νά προαχθῶσι κατ' ἐκλογήν. Διατρέχει συνεπῶς ὁ κ. Γκεσερλῆς τόν κίνδυνον νά ὑπερπηδηθῇ ἀπό συναδέλφους του ὄχι καλυτέρους αὐτοῦ. Εἶπεν ὁ κ. Βουλευτής Πρεβέζης ὅτι θά ἔπρεπε νά ληφθῇ δι' ὅλα τά σώματα τό μέτρον αὐτό δέν νομίζω ὅμως ὅτι εἶναι ὀρθόν τοῦτο. Ἡ ἀναστάτωσις ἐκ τοῦ κινήματος τῆς 6 Μαρτίου δέν εἶναι τῆς αὐτῆς ἐντάσεως εἰς ὅλα τά σώματα. Ἡ Χωροφυλακή εὑρέθη περισσότερον ἀναμεμιγμένη εἰς τό κίνημα καί εἰς τάς ἐπιθέσεις τῆς πολιτικῆς. Εἰς τήν Χωροφυλακήν οἱ διοικηταί ἀντεκατεστάθησαν καί οἱ περισσότεροι τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν εὑρίσκονται ὑπό κατηγορίαν. Εἶναι συνεπῶς τό μέτρον πλέον ἢ ἀναγκαῖον. Ἡμεῖς ἠναγκάσθημεν νά προβιβάσωμεν ἀξιωματικούς τῆς Χωροφυλακῆς εὑρισκομένους ὑπό κατηγορίαν λόγῳ ἐπιταγῆς τοῦ νόμου. Παρακαλῶ τήν Βουλήν νά περιβάλῃ τό νομοσχέδιον διά τῆς ἐμπιστοσύνης της.

Θ. Χαβίνης. Ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐφάνη ὅτι αἱ λέξεις τῆς λήψεως τοῦ μέτρου δέν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενοι, ἐάν ὑπάρχει ἀναστάτωσις εἰς ἕνα σῶμα. δέν ἐνδιαφέρει ἂν εἶναι αὐτή μικρά ἢ μεγάλη οὔτε νομίζω νά ἀνεμίχθη περισσότερον ἡ Χωροφυλακή εἰς τό κίνημα, διότι δέν κινεῖται ὁ χωροφύλαξ ἐάν δέν κινηθῇ ὁ στρατιώτης. Γίνεται κατόπιν δεκτόν τό νομοσχέδιον εἰς ἁ συζήτησιν κατ' ἀρχήν καί ἄρθρα.

Ἐπίσης εἰς αἱ συζήτησιν γίνονται δεκτά κατ' ἀρχήν καί ἄρθρα τά νομοσχέδια ;

α) «Περί συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 5541 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ νόμου 232».

β) «Περί ἐγκρίσεως γενομένης δαπάνης διά κληρικούς παρακολουθήσαντας στρατιωτικήν ἀποστολήν εἰς Σερβίαν».

Προκειμένου νά συζητηθῇ εἰς α' ἀνάγνωσιν τό νομοσχέδιον «περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 22 Δ)βρίου 19,12 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν νόμων περί ἀγορᾶς καί πωλήσεως συναλλάγματος ἐπί τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὁ κ. ***Δ. Κριεζῆς*** παρατηρεῖ ὅτι ἔπρεπε νά παραπεμφθῇ εἰς τήν Κοιν. Ἐπιτροπήν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀναγκαστικός νόμος δέν στέλλεται εἰς τήν Ἐπιτροπήν. Εἶναι νόμος, ὃν καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσίας της κατήρτισεν ἡ ἐκτελεστική Ἐπιτροπή, καί τόν ὁποῖον φέρει ἐδῶ διά νά ζητήσῃ τήν συγγνώμην τῆς Βουλῆς διά τήν παράβασιν καί τήν κύρωσιν αὐτοῦ. Ἑπομένως, ἐάν δι' ἄλλον λόγον δέν πρόκειται νά ἀναληθῇ, νά συζητηθῇ ἀπόψε.

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** ὑποστηρίζει ἐπί τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, ὅτι χρήζει καί τοῦτο ἐπεξεργασίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καί ἐριστῶ τήν προσοχήν τοῦ κ. Προέδρου μήπως δημιουργηθοῦν κακά προηγούμενα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δέν εἶναι σχέδιον νόμου, εἶναι νόμος. Τό Σύνταγμα δέν ἔχει καμμίαν διάταξιν σχετικήν, διότι πρόκειται περί ἐνεργείας ἔξω τοῦ Συντάγματος.

Γίνεται κατόπιν δεκτόν τό νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχήν καί κατ' ἄρθρα συζήτησιν.

Ἐπί τοῦ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ νόμου 1781 περί ἐνοικιοστασίου».

Ὁ κ. ***Ν. Μανούσης*** ἀναλύει διά μακρῶν τήν διάταξιν περί θεμιτοῦ μισθώματος καί τήν ἄποψιν, ὅτι δέν δύναται νά ἰσχύσῃ αὕτη, προκειμένου περί τῶν ἀπό 1 Σεπτεμβρίου 1933 καί ἐφεξῆς συναπτομένων μισθωτικῶν συμβάσεων. Πᾶσα ἐπέμβασις τοῦ Κράτους πρός ρύθμισιν τοῦ μισθώματος τῶν νέων συμβάσεων ὄχι μόνον θά ἀντέκειτο ἀπολύτως πρός τόν κανόνα τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, ἀλλά καί θά εἶχε δυσμενεῖς δημοσιονομικάς συνεπείας, δεδομένου ὅτι παραμένουν μόνον ἐν Ἀθήναις καί Πειραιεῖ χιλιάδες οἰκοδομῶν (οἰκιῶν καί καταστημάτων) ἀμίσθωτοι, ἡ διάταξις δέ αὕτη θά παρεκώλυε τήν μίσθωσιν τῶν οἰκοδομῶν τούτων καί ἡ ζημία τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ θά ἦτο τεραστία. Αὐτή εἶναι ἡ ἀξίωσις τοῦ δικαίου, αὐτό ἀπαιτεῖ τό συμφέρον τοῦ δημοσίου, αὐτό ἀπαιτεῖ ἡ ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν καί ἡ προστασία τῆς ἀκινήτου ἀστικῆς ἰδιοκτησίας,

Σ. Ταλιαδοῦρος (***Ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης***). Ἡ βάσις τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶναι ὅτι τό θεμιτόν μίσθωμα πρέπει νά ἰσχύῃ δύο ἀκόμη ἔτη. Ἀπό τήν βάσιν αὐτήν τήν νομικήν δέν δυνάμεθα νά ἀποστῶμεν ποσῶς.

Ν. Μανούσης. Διά τάς γενομένας μέχρι τοῦδε συμβάσεις.

Σ. Ταλιαδοῦρος (***Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης***). Συνέβη τό ἑξῆς: Ἐγένοντο συμβάσεις μέ ἀθέμιτον μίσθωμα μεταξύ ἰδιοκτητῶν καί ἐνοικιαστῶν, ἐγένοντο ἐκπρόθεσμοι εἰς τό ζήτημα τῆς διευθετήσεως τῶν μισθωμάτων καί τῆς προσβολῆς τῶν συμβάσεων τούτων, ἐφόσον ἡ γενική ὰσις τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶναι ὅτι δέν ἐπιτρέπεται ἡ λῆψις ἀθεμίτου μισθώματος, διότι παραβιάζουν τόν νόμον, δέν δυνάμεθα νά θεσπίσωμεν καί νά ρυθμίσωμεν τάς διαφόρους αὐτάς διατάξεις τοῦ ἐνοικιοστασίου, χωρίς νά ἐφαρμόσωμεν καί τήν ἀρχήν ταύτην τοῦ ἀθεμίτου μισθώματος. Καί διά τοῦτο ἀπεφασίσαμεν νά θέσωμεν εἰδικήν διάταξιν κατά τήν ὁποίαν, ὅσοι δέν ἤσκησαν τό δικαίωμα τῆς προσβολῆς τῶν ἀθεμίτων μισθώσεων.....

Ν. Μανούσης. Τῶν γενομένων μέχρι τοῦδε.

Σ. Ταλιαδούρος (***Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης***)... ἐντός τῆς προθεσμίας ἀπό 1ης Σ)βρίου, θά δύνανται νά τάς προσβάλουν. Ἀλλά ἀπό τῆς 1ης Σ)βρίου 1933, τό ἀθέμιτον μίσθωμα, τό ὁποῖον θά ἀποδειχθῇ ἀθέμιτον, θά περιορισθῇ ἐντός τῶν θεμιτῶν ὁρίων. Αὐτή ἡ διάταξις εἶναι διάταξις λογικωτάτη, εἶναι διάταξις δικαιοτάτη, ἐντελῶς νόμιμος, διά νά προστατεύσῃ τούς ἐνοικιαστάς. Διότι ὅταν λάβῃς ἀθέμιτον μίσθωμα δέν δύνασαι νά στηριχθῇς ἐπ' αὐτοῦ.

Ν. Μανούσης. Δέν διαφωνῶ, ὡς πρός τό ζήτημα αὐτό καθόλου μέ τόν κ. Ὑπουργόν, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν δικαιοῦται νά καθορίσῃ τό θεμιτόν μίσθωμα διά τάς γενομένας συμβάσεις. Περί αὐτοῦ δέν γεννᾶται οὐδεμία ἀμφιβολία, ἀλλά διαφωνῶ μέ τόν κ. Ὑπουργόν διά τό δικαίωμα τό ὁποῖον ἔχει ὁ Πρόεδρος νά ἐπεμβαίνῃ εἰς τάς ἀπό τοῦδε καί ἐφεξῆς γενομένας συμβάσεις, διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου καταργεῖται ἡ ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν. Ἐάν ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης κάμῃ μίαν δήλωσιν ὅτι τάς μέχρι τοῦδε ἐλευθέρως συναπτομένας συμβάσεις ἀφορᾷ ἡ διάταξις αὐτή, δέν ἔχω οὐδένα λόγον νά ἐπιμείνω. Αὐτό τό ὁποῖον θά δεχθῇ ὁ κ. Ὑπουργός εἶναι καί σύμφωνον μέ τήν δημοσιονομικήν πολιτικήν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία εὑρίσκεται πρό τῆς ἀδιφήτου ἀνάγκης νά ἐπιδιάλῃ νέας φορολογίας, καί ἑπομένως δέν ἐπιτρέπεται νά σταματήσῃ τάς συναλλαγάς, ἀπό τάς ὁποίας πρόκειται νά ἔχῃ εἰσπράξεις. Νομίζω ὅτι δέν ἐπιτρέπεται ἀντίφασις τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, εἰς ἕνα ζήτημα οὐσιῶδες τό ὁποῖον θά ἔχῃ ἀπαραιτήτως συνεπείας ἐπί τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τάς εἰσπράξεις τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Σ. Ταλιαδοῦρος (***Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης***). Πρέπει νά δεχθῶμεν ἀθέμιτον μίσθωμα;

Ν. Μανούσης. Εἶναι ἐλεύθερος ὁ πολίτης, ἐάν δέν τόν συμφέρει, νά μή συνάψῃ τήν σύμβασιν αὐτήν, ἔχει δέ τήν εὐχέρειαν, διότι ὑπάρχουν 51.000 οἰκοδομαί ἀμίσθωτοι. Ὥστε δέν ὑπάρχει τρόπον τινά δέσμευσις ἢ ἀνάγκη νά τόν ἐξαναγκάσῃ νά κάμῃ νέαν σύμβασιν μή συμφέρουσαν εἰς αὐτόν. Νομίζω ὅτι πρέπει νά γίνῃ δεκτόν τό αἴτημα αὐτό ἀπό μίαν Κυβέρνησιν κατ' ἐξοχήν ἀστικήν. Πρόκειται περί τῶν νέων συμβάσεων.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Διά τάς νέας συμβάσεις δέν προνοοῦμεν ποσῶς, ἰδοὺ τί λέγομεν, Ἐξαιρετικῶς (ἀναγινώσκει),

Ν. Μανούσης Ὁμιλεῖτε διά τάς συμβάσεις τάς συναπτομένας μετά τόν Σεπτέμβριον τοῦ 1933. Ἐρωτῶ τόν συνάδελφον κ. Τσουκαλᾶν, ἐάν δέν ἔχῃ δικαίωμα ἐπεμβάσεως, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ.) Ἐάν εἶσθε σύμφωνοι διασαφήσατε τήν λέξιν.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Αὐτό ἔγινε δηλαδή ἡ § 2 τοῦ ἐδαφ. 3 τοῦ ἄρθρ. 26 διά τάς συμβάσεις τάς συναφθείσας μέχρι τοῦδε καί διά τάς ὁποίας τό μίσθωμα καίτοι ἀθέμιτον εἶχε καταστῇ ἀνέκκλητον, λόγῳ τῆς παρελεύσεως τοῦ τριμήνου καί διά τοῦτο δίδομεν τήν ἀνατρεπτικήν προθεσμίαν διά νά τάς προσβάλουν. Αὐτό ἔγινε διά τό παρελθόν, καί ἐπειδή ἐάν ἐπροσβάλλετο ἕνα μίσθωμα ἐν τῷ παρελθόντι καί ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἀθέμιτον, ἐγεννᾶτο τό ζήτημα, τί θά ἔκαμεν ὁ ἰδιοκτήτης τά ληφθέντα ἐνοίκια, δι' αὐτό ἔθεσα διάταξιν, ὅτι ὁ τοιοῦτος ὑποσβάσμός ἰσχύει μόνον διά τό ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1933 καί ἐφεξῆς διάστημα, δηλαδή ὁ ἰδιοκτήτης δέν ὑποχρεοῦται νά ἐπιστρέψῃ τό μέχρι τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1933 ἀθεμίτως ληφθέν μίσθωμα.

Ν. Μανούσης Ἐάν κάμετε μίαν δήλωσιν ὅτι δέν ἰσχύει ἡ διάταξις περί ἀθεμίτου μισθώματος διά τάς ἐφεξῆς συμβάσεις, δέν ἔχω ἀνάγκην νά ἀπασχολῶ τήν Βουλήν.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Δέν ἰσχύει διά τά νέας συμβάσεις, διότι δι' αὐτάς ἰσχύουν αἱ ἄλλαι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 26.

Ν. Μανούσης. Νά ἀναγραφῇ εἰς τά πρακτικά ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τῶν νέων συμβάσεων τῶν ἐλευθέρως συναπτομένων. ὅσον ἀφορᾷ τήν μίσθωσιν τῶν οἰκοδομῶν.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.). Εἰς τό ἄρθρον 9 ἐδάφ. 2 (ἀναγινώσκει)

Κ. Τσουκαλᾶς. Τήν φράσιν «τό ὑπό τοῦ ἐνοικιαστοῦ καταβαλλόμενον» τήν θεωροῦμεν ἀπαραίτητον, διότι, ὡς γνωρίζετε, τιμῆμα καταβάλλει ὁ μισθωτής καί τιμῆμα καταβάλλει τό Ταμεῖον Ἐνοικιοστασίου. Δέν νομίζετε ὅτι εἶναι δίκαιον μόνον τό ὑπό τοῦ μισθωτοῦ καταβαλλόμενον;

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Ὄχι· εἰς τό ἄνω ποσόν περιλαμβάνεται τό καταβαλλόμενον ἀπό τόν μισθωτήν καί ἀπό τό Ταμεῖον Ἐνοικιοστασίου. Ἕνας ὁ ὁποῖος ἐπλήρωνε 1000 δραχμές τό 1930, σήμερον πληρώνει 1730. Λοιπόν αὐτόν ὁ ὁποῖος πληρώνει 1730, αὐτόν θεωρῶ ἄπορον καί αὐτόν προστατεύω. Δέν δύναμαι νά αὐξήσω τό ποσοστόν, ὡς ἐζήτησαν οἱ ἰατροί, δικηγόροι, μηχανικοί καί ἄλλοι.

Κ. Τσουκαλᾶς. Βάλτε τό μίσθωμα τό καταβαλλόμενον ὑπό τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Ὄχι ἐπαναλαμβάνω καί παρακαλῶ νά γραφῇ εἰς τά πρακτικά, ὅτι διά τῶν δραχμῶν 1000 καί 1500 ἐννοῶ τό μίσθωμα τό ὁποῖον πληρώνει ὁ μισθωτής καί τό Ταμεῖον Ἐνοικιοστασίου.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Εἰς τό ἄρθρον 10 πρόκειται περί τῶν αὐξήσεων τοῦ Ἐνοικιοστασίου, τάς ὁποίας δέν ἐζήτησαν οἱ ἰδιοκτῆται μέχρι σήμερον.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.) Τό ἔχω διορθώσει. Ἔγινε τυπογραφικόν λάθος, ἀντί νά γραφῇ «εἰδικῶς» ἐγράφη «δικαστικῶς».

Μεθ' ὅ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις.

Γίνεται κατόπιν δεκτόν τό νομοσχέδιον εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου. Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τό σχέδιον νόμου περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 4 Ἰουλίου 33 Ν Δ. περί προσθήκης διατάξεων εἰς τόν Νόμον 4229 περί μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, περί προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου, καί

Εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν γίνεται δεκτόν τό σχέδιον νόμου περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 19 Ἰουνίου 1933 Ν. Δ. περί συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τούς ὑπό τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου κατηρτιζομένους πίνακας διατάξεων, ἔχον οὕτω:

Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 19 Ἰουνίου 1933 Νομ. Διατάγματος «περί συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τούς ὑπό τοῦ Α. Ν. Δ. Σ. καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τό ἀπό 19 Ἰουνίου 1933 Νομ. Διάταγμα «περί συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τούς ὑπό τοῦ Α. Ν. Δ. Σ. καταρτιζομένους πίνακας διατάξεων» δημοσιευθέν εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 158 τῆς 20 Ἰουνίου 1933 φύλλον (Α) τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἔχον ὡς ἑξῆς :

Περὶ ἀναπληρώσεως τῶν ἀφαιρουμένων ἐκ τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καταρτιζομένου πίνακος διατάξεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, τὸν ἀπὸ 18 Μαΐου 1933 ἐξουσιοδότησιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς ἔκδοσιν Νόμου. Διατάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1933 σύμφωνον γνώμην τῆς ἁρμοδίας κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεμασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Δύνανται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν νὰ συγκαλέσῃ εἰδικῶς τὸ Ἀνώτατον Ναυτικὸν Δ. Συμβούλιον (Α.Ν.Δ.Σ.) ἵνα τοῦτο κρίνῃ ἐκ νέου ἀξιωματικοὺς ἐγγεγραμμένους εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καταρτισθέντας πίνακας, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 25 τοῦ νόμου 4411, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν πινάκων ἠθελον παρουσιασθῆ στοιχεῖα δυνάμενα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, νὰ μεταβάλλουν τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου ἢ ἐφ' ὅσον τὰ στοιχεῖα ταῦτα ὑπῆρχον, δὲν ἐτέθησαν ὅμως ὁπωσδήποτε ὑπ' ὄψιν τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν πινάκων.

2. Τὸ Α. Ν. Δ. Σ. ἐνεργοῦν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὡς ἐν τῷ κεφαλαίῳ Η' τοῦ νόμου 4411 καθορίζεται, κατορτίζει πρακτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρει τὸν πίνακα εἰς ὃν δέον νὰ ἐγγραφῶσιν οἱ ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἐκ νέου τεθέντες ὡς ἄνω ἀξιωματικοί.

Τὸ Συμβούλιον ἐφ' ἅπαξ καὶ μόνον ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως διὰ τὸν αὐτὸν ἀξιωματικὸν ἐντὸς τοῦ ἰδίου χρονικοῦ διαστήματος καθ' ὃ ἰσχύουσιν οἱ πίνακες.

3. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κυροῖ ὑποχρεωτικῶς τὸ πρακτικὸν τοῦτο καὶ πρακαλεῖ ἐντὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς συντάξεως αὐτοῦ Διάταγμα ἐπικυρώσεως, ἡ δὲ ἰσχὺς τοῦ πρακτικοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος, ὑποβληθησομένου εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουνίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρα συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΝΔ' καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτόν».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ θήρας Ν. Δ. ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728».

4) «Περὶ παροχῆς προθεσμίας πρὸς ἄσκησιν προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3077».

5) «Περὶ συστάσεως Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Βέλλον, Κορινθίας ἰδρυθείσης καὶ διατηρουμένης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Σωματείου Ἀχέπαν».

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις συνεπαίσει τῆς Βουλῆς ὥρᾳ 10ην π' μ' αὔριον 5 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τετάρτης 23 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 5.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Χ. Βοζίκης.** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. ***Π. Δεβαντῆ*** κατηγορουμένου ἐπὶ διαταράξει τῆς εἰρήνης τῶν πολιτῶν.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ **Γ. Παπανδρέου, Μ. Λαΐλιος, Α. Παπαγεωργίου, Μ. Μαντᾶς, Χ. Βαφέας, Γ. Κονταξῆς,** καταθέτουσι τηλεγράφημα τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καὶ Συνδέσμου Παντοπωλῶν Μυτιλήνης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Κριμπᾶς,** καταθέτει τηλεγράφημα ἐπιτροπῆς παγοπλήκτων Ζευγολατίου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἑταιρείας ἀσφαλείας παγοπλήκτων καὶ ζητούντων τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ ζητήματος ἄνευ τῆς καταβολῆς τοῦ 500 δράγμου διακιώματος ἐνστάσεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Κριμπᾶς** καταθέτει τηλεγράφημα Κοινοτήτων Μεσσήνης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ συναλλαγματικοῦ παρακρατήματος κ. λ. π.

Ἡ Ἕνωσις Ἐφέδρων Μ. Ἀσίας καὶ Θράκης παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον περὶ χωρισμοῦ τῶν συνοικισμῶν.

Ὁ Συμβολαιογραφικὸς Σύλλογος Ναυπλίου ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Αὐγούστου περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4448 καὶ 4625 «περὶ Ταμείου συντάξεως νομικῶν»

Ἡ Ἕνωσις Συνεταιρισμῶν Λιγνιτείας ζητεῖ τὴν ἐξαγορὰν τῶν πλεονασμάτων πρὸς 3.000.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω διαμαρτύρεται διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τούτου.

Ὁ Χρῆστος Σακόπουλος ἰατρὸς κάτοικος Πανιτωλίου Τριχωνίδος κατασκευαστὴς τοῦ φαρμάκου Ἀμαλίνη διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἰατρικοῦ Συμβουλίου μὴ ἐπιτρέποντος τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τοῦ φαρμάκου του.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Γρατίνης καὶ Ἀσωμάτων Κομοτινῆς ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ προστασίας τῶν καπνεργατῶν» εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς τόγκας.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Ροζάκης, καὶ Α. Παχνός,*** καταθέτουσι τηλεγραφήματα τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Μαστιχοχωρίων Χίου ζητούντων τὴν ἐπιβολὴν φόρου διακοσίων δραχμῶν κατ' ὄκᾶν εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένην μαστίχα καὶ ἐν γένει λῆψιν διαφόρων μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς μαστίχης.

Ὁ Πιστωτικὸς Ἀμπελουργικὸς Συνεταιρισμὸς Δράμας «Ἡ Ὁμόνοια» ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῆς εἰσπράξεως ὑπὸ τοῦ γραφείου εἰσπράξεως χρεῶν προσφύγων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὀφειλομένων χρεῶν.

Οἱ Πρόεδροι διαφόρων Συλλόγων καὶ Σωματείων Ἰωαννίνων ζητοῦν τὴν ἀπάλειψιν τοῦ 2ου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς εἰς τύπους πωλήσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Ἐπιτροπὴ Ἐπαγγελματιῶν καὶ Ἰδιοκτητῶν τῆς ἀγορᾶς Βλαλῆ καὶ δδῶν Χαλκέων Κομηνῶν Βλαλῆ καὶ Ἀσκητοῦ Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν τοποθέτησιν πάγκων προοριζομένων διὰ μικροπωλητάς.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3687 περὶ διοικήσεως τῶν ἐν τῷ δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ αὐξήσεως τῶν διδάκτρων σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων καὶ καθορισμοῦ ἐξετάσεων».

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ νόμου 3783 κυρωθέντος Ν. Δ. τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 περὶ τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγειονομικῶν δικαιωμάτων».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΦΕ' (3505) τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1909 περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν κλπ».

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσλαμβανομένου εἰς τὸν στρατὸν ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ».

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4652 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1928 Ν.Δ. περὶ ἱδρύσεως γραφείου προστασίας ἑλληνικῶν σύκων».

Ὁ κ. ***Ι. Μακρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3733 καὶ 4839 περὶ προστασίας τῶν π-λυτέκνων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Ἀντωνόπουλος, Π. Σταμούλης, Θ. Δεσύλλας*** καὶ ***Β. Ἀποστολίδης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1932 Ν. Δ. περὶ διακανισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν τραπεζῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, 2) Κεντρικῆς Τραπέζης, 3) Τραπέζης Νολέδα—Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσσῃ, 4) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1932 Ν.Δ. περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν τραπεζῶν 1) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, 2) Κεντρικῆς Τραπέζης, 3) Τραπέζης Νολέδα—Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσσῃ, 4) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις κλπ».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Ἀργυρόπουλος, Α. Ἀντωνόπουλος, Δ. Δόντος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1932 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ἐμπειρῖκος Κουμουνδοῦρος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ θήρας νόμου».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Τσονταρίδης, Ν. Κωνσταντόπουλος, Κ. Νταῆς, Η. Παπαδόπουλος*** καὶ ***Σ. Νικολαΐδης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Π. Μπούμπουλης, Ι. Μπούμπουλης*** καὶ ***Γ. Τσότος Βάρδας*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ νόμου 5607 περὶ κωδικοποιήσεως τῆς φαρμακευτικῆς νομοθεσίας».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μάλλωσης*** καὶ ***Ν. Κουπαροῦσσος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Σακαλῆς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διαλύτεως συμβάσεων συνομολογηθεισῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιωτῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ε. Χατζιδάκης, Α. Γραμματίκας, Α. Διβιεράτος, Ν. Βλιάμος*** καὶ ***Ι. Μάλλωσης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μάλλωσης, Α. Λαγουρός*** καὶ ***Θ. Δεσύλλας*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Μανωλᾶτος*** καὶ ***Θ. Δινάρδᾶτος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Νικολαΐδης, Κ. Καλκάνης, Ι. Ἀνδριόπουλος, Π. Μαζαράκης, Σ. Μπινόπουλος, Ν. Κουπαροῦσσος, Α. Στρᾶτος, Ι. Ἀποστόλου*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 91 παράγρ. γ' ἐδάφ. 2 τῆς προτάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Τσιόκος*** καὶ ***Σ. Μπινόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου «περὶ ἱδρύσεως Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα, περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν κλπ.

Ὁ ***Βουλευτὴς Χρ. Πανταζίδης*** ὑποβάλλει πρότασιν, ἐπὶ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ **Βουλευταὶ κ. κ. Ι. Ἀνδριόπουλος, Γ. Καλαντζόπουλος, Κ. Κανελλόπουλος, Α. Λιβιεράτος, Γ. Στράτος, Δ. Κριεζῆς, Α. Ἀθηνογένης** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 5163» περὶ οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν Ἀεροπορίας».

Οἱ **Βουλευταὶ κ. κ. Α. Μελᾶς, Κ. Τσουκαλᾶς, Δ. Κριεζῆς, Π. Μπούμπουλης, Α. Λιβιεράτος, Εὐστ. Μανωλάτος, Α. Ζάννας, Π. Λεβαντῆς** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 5495 περὶ φορολογικῶν τινων διευκολύνσεων.

Οἱ **Βουλευταὶ κ. κ. Δ. Θεοδωρίδης, Κ. Προκοπίδης, Η. Παπαδόπουλος καὶ Κυρ. Μουζενίδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1932 Ν. Δ. «περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν Τραπεζῶν Ι) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου κλπ.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Ξ. Μαυρομμάτης. Παρακαλῶ ἡ ἀναφορά τῶν καπνοπαραγωγῶν Κατούνης καὶ Προέδρων συνεταιρισμῶν Ξηρομέρου νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ι. Νικολίτσας. Ἐπὶ πλέον κ. Πρόεδρε εἶμαι ὑποχρεωμένα διαβιβάσω τὰς εὐχαριστίας τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ νομοῦ μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λύσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωσε εἰς τὸ ζήτημα τῶν καπνῶν ἐσωτερικῆς καταναλώσεως.

Ξ. Μαυρομμάτης. Εἶμαι σύμφωνος κ. Πρόεδρε.

Ὁ κ. **Α. Γραμματίκας** συνιστᾶ ἀναφορὰν ἀποστράτων καὶ ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς Λαμίας περὶ ἐπιστροφῆς γενομένων κρατήσεων ἐκ τῶν συντάξεών των.

Οἱ κ. κ. **Ι. Ἀνδριόπουλος** καὶ **Γ. Τουρκοβασίλης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ πρώην ἐπιθεωρητοῦ δημοτικῶν σχολείων Ἀθηνῶν διαμαυρομένου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ ἦτο εὐτύχημα ἐὰν ἐξευρίσκετο τρόπος ἱκανοποιήσεως τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου, ἀτυχῶς ὅμως δὲν ὑπάρχει τρόπος καὶ πρέπει νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ μέριμνα.

Β. Ἀποστολίδης. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Πορταριᾶς, παρακαλῶ, λέγει, τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργόν, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὑπόμνημα ὑπ' ἐμοῦ κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κατοίκων τῆς Πορταριᾶς τοῦ Βόλου ζητούντων τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ ἡμιγυμνασίου των.

Συνηγορῶν εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην πληροφορῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅτι τὸ καταργηθὲν ἡμιγυμνάσιον, δὲν ἐξυπηρετεῖ μόνον τὴν Πορταριάν, ἀλλὰ καὶ τὰς Κοινότητας Μακρινίτσης, Σταγιατῶν καὶ Κατηχωρίου. Κατὰ τὸν χειμῶνα, γνωστοῦ ὄντος τοῦ ὀρεινοῦ τοῦ ἐδάφους, ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν εἰς τὸ ἡμιγυμνάσιον Πορταριᾶς ἀποτελεῖ σπουδαίαν ἐξυπηρέτησιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν γονέων των, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται ν' ἀποστείλουν τὰ παιδιά των εἰς τὰ Σχολεῖα τοῦ Βόλου.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ἀπαντᾷ ὅτι θὰ καταργηθοῦν ἐλάχιστα ἡμιγυμνάσια μὴ ἔχοντα περισσοτέρους τῶν 10—12 μαθητῶν ἀλλὰ συγχρόνως ἐλήφθη νομοθετικὴ μέριμνα περὶ ἱδρύσεως ἰδικητέρου τύπου σχολείων, τῶν ἀστικῶν σχολείων.

Ὁ κ. **Μ. Λαΐλιος** παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἀναφορὰ τῶν κοινοτήτων Μυτιλήνης περὶ λήψεως μέτρων ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν ἰδιωτῶν, ἀγροτῶν καὶ λοιπῶν ἐπαγγελματιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Χατζηγιάννης** παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἀναφορὰ τοῦ Σωματείου καπνεργατῶν Βόλου περὶ ἐπεκτάσεως τῆς συμφωνίας Καβάλλας εἰς ἅπαντα τὰ καπνεργατικὰ κέντρα.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Γ. Εὐστρατιάδου** σχετικὴν μὲ ἀναφορὰν κυριῶν τῶν γνησίων ὀρθοδόξων χριστιανῶν Θεσσαλονίκης περὶ ἄρσεως τῶν πιεστικῶν μέτρων κατὰ τῶν παλαιοημερολογιτῶν ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνέστησεν εἰς αὐτὰς νὰ ἀποφεύγουν τὰς προστριβὰς μὲ τοὺς πολίτας αὐτούς, πρέπει ὅμως καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ μὴ δίδωσιν ἀφορμάς.

Ὁ κ. **Θ. Λιναρδᾶτος** παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ ἀναφορὰ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων φυλακῶν ζητούντων τὴν ἐπέκτασιν καὶ εἰς αὐτοὺς τῆς διατάξεως περὶ παροχῆς τῶν 3)16, εἰς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα.

Ὁ κ. **Γ. Κριμπᾶς** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅπως μελετήσῃ ἀναφορὰν τοῦ καθηγητοῦ κ. Λιβιεράτου καὶ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου περὶ τοῦ λαϊκοῦ νοσοκομείου ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ παρακαλέσω νὰ μοῦ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ καὶ ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ θὰ κάμω.

Ὁ κ. **Θ. Λιναρδᾶτος** συνιστᾶ ἀναφορὰν τῶν κατωτέρων διακαστικῶν ὑπαλλήλων Κεφαλληνίας περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐπιδόματος τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀπὸ 4)7)33 Νομ. Διατάγματος καὶ εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. **Α. Γραμματίκας.** Νὰ ἐπεκταθῇ δ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται ἀκολούθως εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν ἓξῆς νομοσχεδίων :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1923 Νομ. Διατάγματος περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20 Μαρτίου 1903 καὶ 2930 τῆς 26 Ἰουλίου 1932 περὶ ἀπολυμαντηρίων».

2) «Περὶ ἱδρύσεως καὶ ὀργανώσεως νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Χατζιδάκη ζητοῦντος ὅπως ἀντὶ τῶν λέξεων κληροδοσία καὶ κληροδοτήματα τεθῇ ἡ λέξις κληρονομία.

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομ. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4784 περὶ ἐνοικιοστασίου».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4229 περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος περὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν» ἔχοντα οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20ῆς Μαρτίου 1908 καὶ 2930 τῆς 26ης Ἰουλίου 1922 «περὶ ἀπολυμαντηρίων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφάπαξ συζήτησιν)

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1933 Ν. Διάταγμα «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20ῆς Μαρτίου 1908 καὶ 2930 τῆς 26ης Ἰουλίου 1922 «περὶ ἀπολυμαντηρίων» ἐξ ἄρθρων 6 δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 184 τεῦχος Α' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω :

Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τῆς 20ῆς Μαρτίου 1908 καὶ 2930 τῆς 26ης Ἰουλίου 1922 «περὶ Ἀπολυμαντηρίων»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ Δημόσιον Ἀπολυμαντήριον Ἀθηνῶν πλὴν τῆς ὑπὸ τῶν νόμων ΓΣΝΖ' καὶ 2930 καθοριζομένης ἁρμοδιότητος ἀνατίθεται καὶ ἡ διενέργεια τῆς μυοκτονίας καὶ ἐντομοκτονίας.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου ΓΣΝΖ' τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ τέλη ἀπολυμάνσεως ὁρίζονται διὰ τὴν ἀπολύμανσιν χώρου διὰ μὲν φορμόλης ἢ θείου δραχμαὶ 2 κατὰ κυβικὸν μέτρον, διὰ δὲ διὰ διαλυμάτων χημικῶν οὐσιῶν δραχμαὶ 50 κατὰ σωμάτιον.

Δι' ἑκάστην διὰ τλιβάνου ἀπολύμανσιν ἀναλόγως τοῦ ὄγκου τῶν πρὸς ἀπολύμανσιν ἀντικειμένων ὁρίζεται τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀπολυμαντηρίου.

Ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπολυμαντικῶν διναιωμάτων κανονισθήσεται διὰ Π. Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ κατὰ τὸν νόμον 2930 προσωπικὸν τοῦ ἐν Ἀθήναις Δημοσίου Ἀπολυμαντηρίου προστίθενται :

α') Εἷς Ἀρχιαπολυμαντής.

β') Ὀκτὼ ὀδόκιμοι ἀπολυμαντα͵, ἐξ ὧν δύο δύνανται νὰ εἶναι γυναῖκες.

γ') Τρεῖς τεχνῖται ὄρχου αὐτοκινήτων.

δ') Δύο καθαρισταί, καὶ

ε') Εἷς νυκτοφύλαξ.

Καταργοῦνται αἱ θέσεις ἑνὸς γραφέως, ἑνὸς ἁμαξηλάτου, ἑνὸς ἱππικόμου καὶ εἴκοσι ἐκτάκτων ἀπολυμαντῶν ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1932 Π. Δ. «περὶ καταργήσεως θέσεων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως».

Ἄρθρον 4.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου Ἀπολυμαντηρίου κατατάσσεται ὑπὸ τοὺς ὡς κάτωθι βαθμούς :

1) Διευθυντὴς ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου α' τάξεως, δυνάμενος νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ β' τάξεως μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν.

2) Ἀρχιαπολυμαντὴς ἐπὶ μισθῷ ἀκολούθου δυνάμενος μετὰ πενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν νὰ προαχθῇ εἰς μισθὸν γραμματέως β' τάξεως.

3) Ἀποθηκάριον ἐπὶ βαθμῷ ἀκολούθου δυνάμενος νὰ προαχθῇ μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς γραμματέα β' τάξεως.

4) Μηχανοδηγὸς ἐπὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως καὶ μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν δυνάμενος νὰ προαχθῇ εἰς εἰσηγητήν.

5) Ἀπολυμαντὴς ἐπὶ μισθῷ ἀκολούθου δυνάμενος νὰ προαχθῇ μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς μισθὸν γραμματέως β' τάξεως.

6) Δόκιμος ἀπολυμαντὴς καὶ ἀπολυμάντριαι ἐπὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως.

7) Ὁδηγὸς αὐτοκινήτου ἐπὶ μισθῷ γραμματέως β' τάξεως δυνάμενος μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν νὰ προαχθῇ εἰς μισθὸν γραμματέως α' τάξεως.

8) Θερμαστὴς ἐπὶ μισθῷ ἀκολούθου δυνάμενος μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν νὰ προαχθῇ εἰς μισθὸν γραμματέως β' τάξεως.

9) Τεχνίτης ὄργου αὐτοκινήτων ἐπὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως δυνάμενος νὰ προαχθῇ μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς μισθὸν ἀκολούθου.

10) Νυκτοφύλαξ ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος α' τάξεως.

11) Καθαριστὴς ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος α' καὶ β' τάξεως.

Ἄρθρον 5.

Ἀρχιαπολυμαντὴς διορίζεται ὁ ἐκ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ἀπολυμαντῶν ὁ ἔχων εἰκοσαετῆ τοὐλάχιστον εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν μετὰ πρότασιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀπολυμαντηρίου.

Δόκιμος ἀπολυμαντὴς καὶ ἀπολυμάντριαι διορίζονται ὁ ἔχων πτυχίον ἀπολυμαντοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Μαΐου 1914 Διατάγματος, προτιμωμένων τῶν μέχρι τοῦδε ὑπηρετούντων ὡς ἐκτάκτων ἀπολυμαντῶν.

Ἀπολυμαντὴς διορίζεται ὁ ἔχων διετῆ ὑπηρεσίαν ὡς δόκιμος ἢ ἔκτακτος ἀπολυμαντής, συμφώνως τῷ νόμῳ 2930.

Τεχνῖται διορίζονται οἱ ἔχοντες πιστοποιητικὸν τεχνίτου ἐργαστασίου ἢ μηχανουργικῷ ἐργαστασίῳ ἢ οἱ ὑπηρετήσαντες ὡς τοιοῦτοι ἐν τῷ συνεργείῳ τοῦ Δημοσίου Ἀπολυμαντηρίου.

Ἄρθρον 6.

Ὁ μέχρι τοῦδε χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ προσμετρᾶται διὰ τὴν κατάταξίν του εἰς τοὺς ἀνωτέρω ὁριζομένους βαθμοὺς καὶ μισθούς. Κατὰ τὰ λοιπά, ἐν σχέσει πρὸς τὸ προσωπικόν, ἰσχύουν αἱ μὴ διὰ τοῦ παρόντος νόμου καταργούμεναι ἢ τροποποιούμεναι διατάξεις τῶν νόμων ΓΣΝΖ' καὶ 2930.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. ΡΑΔΑΜΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄρθρον δεύτερον.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Ἀρχιαπολυμαντὴς διορίζεται ἐκ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ἀπολυμαντῶν ὁ ἔχων ἐκοσαετῆ τοὐλάχιστον εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν μετὰ πρότασιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀπολυμαντηρίου».

* *Περὶ ἱδρύσεως καὶ ὀργανώσεως Νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν».*

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν μόνην συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Ἱδρύεται Νοσοκομεῖον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ Συγκλήτου ὁρισθὲν Πανεπιστημιακὸν Περίπτερον ἐν τῇ περιοχῇ Γουδί, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν».

Εἰς τοῦτο στεγάζεται ἡ Α'. Παθολογικὴ καὶ ἡ Α'. Χειρουργικὴ Κλινικὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ ἀνωτέρου Λαϊκοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν εἶναι α) ἡ ἐν αὐτῷ νοσηλεία τῶν ὑπὸ κοινῶν νοσημάτων πασχόντων ἀπόρων, β) ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἰατρῶν καὶ φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, ὡς καὶ ἐκπαίδευσις νοσοκόμων.

Ἄρθρον 3.

Παρὰ τῷ ὡς ἀνωτέρω ἱδρύματι συνιστᾶται Ἐφορεία ἀποτελουμένη ἐκ τῶν δύο καθηγητῶν Διευθυντῶν τῶν Κλινικῶν (τῆς Α'. Παθολογικῆς καὶ Α'. Χειρουργικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν), ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ ταύτης, ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ

Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐν δύο ἰδιωτῶν ἐπὶ πενταετῆ θητείαν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως.

Ἡ Ἐφορεία, προσκαλουμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, ἐκλέγει μεταξὺ τῶν μελῶν της τὸν Πρόεδρον, τὸν Γενικὸν Γραμματέα καὶ Ταμίαν.

Καθήκοντα γραμματέως παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ ἐκτελεῖ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Νοσοκομείου ἢ ἄλλος ὑπάλληλος τοῦ Νοσοκομείου ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορείας.

Ἡ Ἐφορεία συνεδριάζει ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Νοσοκομείου τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις καλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, θεωρεῖται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν τοὐλάχιστον μελῶν, αἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν παρόντων. Ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Τῶν συνεδριάσεων ταύτης μετέχει ἄνευ ψήφου καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἱδρύματος εἰσηγούμενος διὰ τὰ ἀντικείμενα τῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ.

Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων ὑπογραφόμενα ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν καταχωροῦνται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον.

Τὴν Ἐφορείαν ἐκπροσωπεῖ εἰς πάσας αὐτῆς τὰς σχέσεις καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς ὁ Πρόεδρος αὐτῆς.

Ἄρθρον 4.

Τὸ νοσοκομεῖον κέκτηται ἰδίας περιουσίας ἣν διαχειρίζεται ἡ Ἐφορεία κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως τῆς λογιστικῆς καὶ διαχειριστικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων καὶ Ὑπηρεσίας ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως ὡς καὶ τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως κατωτέρου προσωπικοῦ.

Πόροι τοῦ Νοσοκομείου εἶναι δωρεαί, κληροδοτήματα, κληρεδοσίαι, ἐπιχορηγήσεις, εἰσφοραί, δικαιώματα ἐξωτερικῶν Ἰατρείων καὶ Ἐργαστηρίων.

Ἡ Ἐφορεία μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Νοσοκομείου. Ὑποδεικνύει τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα διὰ τὴν τελειοτέραν λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ ἐπιφέρει τὰς ἀναγκαίας ἐσωτερικὰς μεταβολὰς εἰς τὸ κατώτερον προσωπικόν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἐπιστημονικὴ διεύθυνσις τοῦ Νοσοκομείου ἀνατίθεται εἰς τοὺς διευθυντὰς Καθηγητὰς τῶν δύο Πανεπιστημιακῶν κλινικῶν, οἵτινες ἀντικαθίστανται εἴτε ὑπὸ ἐκτάκτων καθηγητῶν ἢ ὑφηγητῶν παρ' αὐτῶν ὁριζομένων εἴτε ὑπὸ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ βοηθῶν κατὰ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Οἱ καθηγηταὶ ὡς καὶ οἱ ἀντικαταστάται αὐτῶν ἔχουσιν ὑπὸ τὰς ἀμέσους αὐτῶν διαταγὰς ὅλον τὸ ἀνώτερον καὶ κατώτερον προσωπικὸν ἰατρικὸν καὶ νοσηλευτικόν.

Ἄρθρον 6.

α') Ἡ ἐπιστημονικὴ ὑπηρεσία ἀνατίθεται ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν ὁριζομένους ἐκτάκτους Καθηγητάς, Ὑφηγητὰς καὶ τοὺς Ἐπιμελητὰς καὶ βοηθοὺς συμφώνως πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὡς ὁρίζει ὁ ἐσωτερικὸς ὀργανισμὸς τοῦ νοσοκομείου.

β) Τὸ λοιπὸν ἰατρικὸν προσωπικὸν διορίζεται συμφώνως πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου παρ' οὗ καὶ μισθοδοτεῖται.

γ) Ἕκαστος Καθηγητὴς δύναται νὰ προσλάβῃ ἀμίσθους ἐξωτερικοὺς βοηθούς.

Ἄρθρον 7.

Αἱ διατιθέμεναι διὰ τὴν νοσηλείαν τῶν ἀρρώστων κλῖναι ὁρίζονται εἰς τριακοσίους ὀθλουσι δὲ χρησιμεύσει πρὸς ἐπέκτασιν τῆς Α' Παθολογικῆς καὶ Α' Χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 8.

Ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τοῦ ἱδρύματος συντάσσεται ὑπὸ τῆς Ἐφορείας καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως δυναμένου νὰ τροποποιῇ τοῦτον. Οὗτος κυροῦται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Ὑπουργοῦ.

Διὰ τοῦ κανονισμοῦ τούτου ὁρίζονται λεπτομερῶς τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Νοσοκομείου, τὰ τῆς προσλήψεως καὶ πραγωγῆς, ἐλέγχου, καὶ ἀπολύσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς ἐγκριζομένου καὶ δαπάνας τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, ἡ ἁρμοδιότης καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ὁ τρόπος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ὑπηρεσίας τῶν ἀσθενῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια.

Ἄρθρον 9.

Ἡ τροφοδοσία τῶν ἀρρώστων καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν τῷ Νοσοκομείῳ ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16 Μαρτίου 1925 Διατάγματος «περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ διαιτολογίου τῶν Δημοσίων Νοσοκομείων, Θεραπευτηρίων καὶ Ἀσύλων.»

Ἄρθρον 10.

Τὰ δαπάναις τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπηρετοῦντα προσωπικὸν τοῦ Νοσοκομείου ἀποτελοῦσιν :

1) Εἷς Διοικητικὸς Διευθυντής, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ εἰσηγητοῦ, δυνάμενος μετὰ πενταετῆ ἐυδόκιμον ὑπηρεσίαν νὰ προάγεται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ταμματάρχου β' τάξεως.

2) Εἷς Διαχειριστής, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως β' τάξεως, δυνάμενος νὰ προάγηται ἀνὰ πενταετίαν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰσηγητοῦ.

3) Εἷς φαρμακοποιός, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως.

4) Εἷς βοηθὸς διαχειριστοῦ, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ἀκολούθου

5) Εἷς γραφεύς, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως.

6) Εἷς ἢ μία Οἰκονόμος, ἐπὶ βαθμῷ γραφέως α' τάξεως.

7) Δύο φαρμακοτρίβαι, ἐπὶ μισθῷ γραφέως β' τάξεως.

8) Εἷς ἢ μία ἱματιοφύλαξ, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος α' τάξεως.

9) Εἷς μάγειρας, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος α' τάξεως.

10) Τριῶν βοηθῶν μαγείρου, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρις β' τάξ.

11) Δύο ράπτριαι, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος γ' τάξεως.

12) Δύο πλύστριαι, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος γ' τάξεως.

13) Δύο θυρωροί, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος γ' τάξεως.

14) Ἓξ δύο προϊσταμένων ἀδελφῶν ἀνὰ μίας δι' ἑκάστην κλινικὴν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως.

15) Ἐκ τριάκοντα νοσοκόμων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐξ ὧν εἴκοσι ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος α' τάξεως καὶ δέκα ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος β' τάξεως.

16) Ἐκ δέκα πέντε ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν, ἐπὶ μισθῷ κλητῆρος γ' τάξεως. καὶ

17) Ἐξ ἑνὸς ἠλεκτρολόγου καὶ κλιβανιστοῦ, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως.

Ἄρθρον 11.

Διευθυντὴς διορίζεται πτυχιοῦχος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης ἰσοτίμου σχολῆς μὴ λαμβάνων μισθὸν ἢ σύνταξιν ἀπὸ τὸ Δημόσιον ἢ ἀπὸ οἱονδήποτε ἵδρυμα Δημοσίου Δικαίου καὶ ἡλικίας οὐχὶ ἀνωτέρας τῶν πεντήκοντα ἐτῶν.

Φαρμακοποιὸς διορίζεται ἀπόφοιτος τῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἢ ἄλλου ἰσοτίμου Πανεπιστημίου καὶ κεκτημένος τὴν νόμιμον ἄδειαν ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ὡς διαχειριστὴς διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Δημοσίας ἢ ἀναγνωρισμένης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου μὲ προϋπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον παρὰ Δημοσίᾳ Λογιστικῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ Τραπεζιτικῇ, ταμιακῇ ἢ παρὰ διαχειριστικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ στρατοῦ.

Βοηθὸς διαχειριστοῦ ἢ γραφεὺς διορίζεται ὁ κεκτημένος ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Διδασκαλείου ἢ ἀπόφοιτος ἐμπορικῆς σχολῆς.

Ὡς Οἰκονόμος διορίζεται ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ἐφόσον κέκτηται ἀπολυτήριον δημοτικοῦ σχολείου, ἔχων συμπληρωμένον τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Εἰς τὰς λοιπὰς θέσεις διορίζονται οἱ κεκτημένοι τὰ ἀπαιτούμενα δι' ἑκάστην ἐξ αὐτῶν προσόντα.

Ἅπαν τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενον προσωπικὸν διορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως. Ὑπάγεται δὲ εἰς τὰς περὶ μονίμου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ συντάξεως διατάξεις.

Ἄρθρον 12.

Ἵνα διορισθῇ τις εἰς οἱανδήποτε τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 προβλεπομένων θέσεων παρὰ τῷ Νοσοκομείῳ τούτῳ ἀπαιτεῖται νὰ προσαγάγῃ 1) πιστοποιητικὸν ὑγείας ὑπογεγραμμένον ὑπὸ δύο ἰατρῶν τοῦ Νοσοκομείου τούτου, 2) πιστοποιητικὸν τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἐμφαῖνον ὅτι ἐξεπλήρωσε τὴν στρατιωτικήν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν ἢ ὅτι ἀπηλλάγη νομίμως αὐτῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνήρ, 3) πιστοποιητικὸν τῶν ἁρμοδίων εἰσαγγελέων βεβαιούντων ὅτι δὲν κατεδικάσθη διά τινα πρᾶξιν ἐκ τῶν προβλεπομένων ἐν ἄρθροις 21, 22 καὶ 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Δὲν δύναται νὰ διορισθῇ ὡς ὑπάλληλος ὁ ὑπερβὰς τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἄρθρον 13.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἀπολύονται καθ' ὃν τρόπον καὶ διορίζονται, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένων περιπτώσεων ἢ καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως τῆς λογιστικῆς καὶ διαχειριστικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως κατωτέρου προσωπικοῦ» προκειμένου περὶ τοῦ κατωτέρου δακίμου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 14.

Διὰ τὰς δαπάνας τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Νοσοκομείου τούτου ἐγγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις.

Ἄρθρον 15.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἱδρυομένου Νοσοκομείου καὶ ἐπὶ χρόνον οὐχὶ μείζονα τοῦ ἑξαμήνου ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων λογιστικῶν διατάξεων ἐκτέλεσις προμηθειῶν παντοειδοῦς ὑλικοῦ καὶ τροφίμων, ἀναγκαιούντος διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Νοσοκομείου τούτου, νομιμοποιοῦνται δὲ πᾶσαι αἱ τυχὸν ἐνεργηθεῖσαι τοιαῦται μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 16.

Ἐπιτρέπεται ἵνα ὁ Διευθυντὴς καὶ ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου Προσφύγων Ἀθηνῶν προαχθῶσιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ ὃν κέκτηνται μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρον 17

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4784 «περὶ ἐνοικιοστασίου».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν)

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ Νόμου 4784 «περὶ ἐνοικιοστασίου» ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ Νόμου 4784 «περὶ ἐνοικιοστασίου».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 983 πρακτικὸν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Πρεσβυτέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4784 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Ὁ χρόνος τῆς μισθώσεως ἀστικοῦ κτήματος διὰ κατοικίαν, συναφθεῖσης διὰ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον ἑνὸς μηνὸς καὶ παραταθείσης ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 1ης Ἰουλίου 1927 καὶ ἐφ' ὅσον τὸ μίσθωμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1930 εἶναι κατώτερον τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ ὁριζομένου, παρατείνεται αὐτοδικαίως κατὰ τοὺς ἑφεξῆς ὅρους : α') Μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1931 ἐὰν τὸ μίσθωμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1930 ὑπερβαίνῃ τὰς 2.500 δραχμὰς ἐπὶ κατοικιῶν καὶ τὰς 3.000 δραχμὰς ἐπὶ μικτῆς χρήσεως. β') Μέχρι 31ης Αὐγούστου 1932 ἐὰν τὸ μίσθωμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1930 ὑπερβαίνῃ τὰς 1.500 δραχμὰς ἐπὶ κατοικιῶν καὶ τὰς 2.000 δραχμὰς ἐπὶ μικτῆς χρήσεως. γ') Μέχρι 31ης Αὐγούστου 1933 ἐὰν τὸ μίσθωμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1930 ὑπερβαίνῃ τὰς 1.000 δραχμὰς ἐπὶ κατοικιῶν καὶ τὰς 1.500 δραχμὰς ἐπὶ μικτῆς χρήσεως. δ') Μέχρι 31ης Αὐγούστου 1934 ἐὰν τὸ μίσθωμα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1930 εἶναι κατώτερον τῶν ὁρίων τούτων».

2. Καταργεῖται τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4784.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 4784 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Ἐπὶ τῶν παρατεινομένων διὰ τοῦ παρόντος μισθώσεων οἱ μισθωταὶ καταβάλλουσιν ὡς μίσθωμα τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μισθωτικὴν ἀξίαν πολλαπλασιαζομένην : α') ἐπὶ συντελεστὴν 14 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1930 ἕως τέλους Αὐγούστου 1931 διάστημα. β') ἐπὶ συντελεστὴν 16 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1931 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1932 διάστημα, γ') ἐπὶ συντελεστὴν 18 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1932 ἕως 31ης Αὐγούστου 1933 διάστημα, δ') ἐπὶ συντελεστὴν 20 ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1933 μέχρι 31ης Αὐγούστου 1934.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 4784 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ὡς ἄνω ἄποροι μισθωταὶ καταβάλλουν ὡς μίσθωμα τὴν, κατὰ Σεπτέμβριον 1914 μισθωτικὴν ἀξίαν πολλαπλασιαζομένην : α) ἐπὶ συντελεστὴν 8 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1930 ἕως 31ης Αὐγούστου 1931 διάστημα, β) ἐπὶ συντελεστὴν 10 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1931 ἕως 31ης Αὐγούστου 1932 διάστημα, γ) ἐπὶ συντελεστὴν 12 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1932 ἕως 31 Αὐγούστου 1933 διάστημα, δ) ἐπὶ συντελεστὴν 14 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1933 μέχρι 31 Αὐγούστου 1934 διάστημα».

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 4784 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὰς περιπτώσεις ἄρσεως τοῦ Ἐνοικιοστασίου ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν εἰς ἣν κατοικεῖ ὁ ἄπορος μισθωτὴς ἐξακολουθεῖ καταβαλλόμενον αὐτῷ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ταύτης ἀποχώρησίν του μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1934, ἐφόσον δὲν μετώκησεν εἰς οἰκίαν ἰδιόκτητον ἢ τινος τῶν οἰκείων του καὶ ἐφόσον ἡ λόγῳ ἄρσεως ἔξωσις διεκόπη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως».

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἐδάφιον 29 του ἄρθρου 22 ἀντικαθίσταται ὡς ἑπεται: «29. Ἐπὶ ἀκινήτων μεθεκρυμένων δι' ἐνυποθήκων δανείων, ὧν οἱ τόκοι ὑπερβαίνουν τὸ ἓν τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου λαμβανόμενον καθαρὸν μίσθωμα, ἐφ'ὅσον ὁ ἰδιοκτήτης δὲν ἔχει ἄλλην περιουσίαν ἄνω τῶν ἐν ἀριθμῷ 11 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁρίων, ἡ ἐὰ ὑποθήκη ἢ ἡ μετατραπεῖσα εἰς ὑπουήκην προσημείωσις ἐνεργήσῃ πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1933 καὶ ἡ ἐξασφαλιζομένη δι' αὐτῆς ἀπαίτησις εἶναι γεγενημένη πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, ἀσχέτως ἐὰ πρὸς τὸν χρόνον τῆς κτήσεως τῆς ὑποθήκης ἢ προσημειώσεως ἂν ἡ ἀπαίτησις στηρίζεται εἰς Δημόσιον ἔγγραφον φέρον χρονολογίαν προγενεστέραν τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1933».

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νόμου 4784 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

«30. Διὰ τὸν μετὰ τὴν 31ην Αὐγούστου 1933 χρόνον ἐφόσον ὁ ἐκμισθωτὴς εἶναι μικροϊδιοκτήτης κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος».

Ἄρθρον 7.

Τὸ ἐδάφιον 1 του ἄρθρου 27 του Νόμου 4784 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς:

1. Ἐπιτρέπεται ἰδιοκατοίκησις ἐπὶ κατοικιῶν ὑπὸ τοὺς ἑξῆς περιορισμούς: α') Ὁ ἰδιοκτήτης πρέπει νὰ κατοικῇ μονίμως ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐν ἔτος τοὐλάχιστον συνεχῶς πρὸ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγωγῆς ἐν ξενοδοχείῳ ἢ ἐν οἰκίᾳ μὴ ἀνηκούσῃ εἰς αὐτὸν ἢ εἰς οἰκείους μετ' αὐτοῦ συνοικοῦντας, ἢ καὶ ἐν οἰκήματι ἢ ὀρόφῳ ἢ διαμερίσματι ἰδίῳ μέν, ἀλλ' ἀνθυγιεινῷ ἢ ἀνεπαρκεῖ ἐν σχέσει πρὸς τὰς οἰκογενειακάς, ἀτομικάς, οἰκονομικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς συνθήκας αὐτοῦ, β') Ὁ ἰδιοκτήτης πρέπει νὰ ἀπέκτησε τὸ ἀκίνητον ἢ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως νὰ ἔχῃ ὑπογραφῇ προσύμφωνον ἀγορᾶς αὐτοῦ μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1933. γ') Ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν μισθωτήν, ἂν δὲ ἡ ἰδιοκατοίκησις ἀσκῆται κατὰ ὑπομισθωτοῦ, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ἐνοικιοστασίου, εἰς τοῦτον, ὁλόκληρον ἢν κατέχει κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος κατοικίαν, ἐὰν δὲ αὕτη εἶναι μίσθιος, προσφέρει αὐτὴν μόνον ἐὰν αὕτη ὑπάγεται εἰς τὸ ἐνοικιοστάσιον, ἀδιαφόρως ἂν ἡ μίσθωσις ἔχει συνομολογηθῇ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἢ τινος τῶν μετ' αὐτοῦ συνοικούντων οἰκείων πλὴν τῶν ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ ἰδιοκατοικήσῃ καὶ μετὰ τῶν τελευταίων τούτων. Τὴν οἰκίαν ταύτην δικαιοῦται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ ἢ ὑπεκμισθώσῃ πρὸς τὸν καθ' οὗ ἡ αἴτησις μισθωτὴν ἢ ὑπομισθωτήν, ἐὰν δέχεται ταύτην, ὁπότε οὗτος ὑπεισέρχεται εἰς τὰ ἐκ τοῦ παρόντος δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἔναντι τοῦ ἰδιοκτήτου. Τὸ μίσθωμα τῆς οἰκίας ταύτης κανονίζεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἐὰν δὲν κατέχῃ οἰκίαν ἰδιόκτητον ὡς ἄνω ἢ ὑπαγομένην εἰς τὸ ἐνοικιοστάσιον, ἢ ἐὰν δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ καταλαμβανομένου διαμερίσματος κατὰ τὸ στοιχεῖον α' τοῦ παρόντος ζητεῖται ἐπέκτασις ἰδιοκατοικήσεως εἰς ἄλλο διαμέρισμα ἢ ὄροφον τοῦ αὐτοῦ μισθίου, ἢ ἐὰν ἐγκατέλιπεν ὁ ἰδιοκτήτης ἣν κατεῖχεν οἰκίαν λόγῳ ἰδιοκατοκήσεως εἰς ταύτην τοῦ κυρίου αὐτῆς, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς προσφοράν, ἐκτὸς ἐὰν κατέχων τοιαύτην τὴν 1ην Μαρτίου 1930 κατέλιπεν αὐτὴν πρὸς καταστρατήγησιν τῆς παρούσης διατάξεως. δ) Ὁ ἰδιοκτήτης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὰ ἔξοδα μετακομίσεως εἰς τὸν ἐξωθούμενον μισθωτήν, ὧν τὸ ποσόν, ἐν διαφωνίᾳ, ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 8.

Τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀριθ. 7, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 32 καὶ ἐν ἄρθρῳ 42 τοῦ νόμου 4784 ὁριζόμενα ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ καθ' ἃς περιπτώσεις ὁ ἐκμισθωτὴς ἐνασκήσας τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 18 δικαιώματά του δὲν πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἠξίωσε τὴν ἐκκένωσιν τοῦ μισθίου.

Ἡ ἰδιοχρησία, ἡ ἐπέκτασις, ἡ ἀνοικοδόμησις πρὸς ἰδιοχρησίαν, ἡ μετασρυθμίσεις πρὸς ἰδιόχρησιν καὶ ἐπέκτασιν, δὲν δύνανται νὰ ζητηθῶν παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐφόσον οὗτος ἀσκεῖ ὁ ἐπάγγελμά του εἰς ἀκίνητον ἀνῆκον εἰς αὐτόν.

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Νόμου 4784 ἀντικαθίστα ται ὡς ἑξῆς:

«Πρὸς τὸν ἄνω σκοπὸν ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως, ν' ἀπευθυνθῇ δι' αἰτήσεως του πρὸς τὸν Πρόεδρον, ὅστις κανονίζει τὸ θεμιτὸν μίσθωμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ΒΧΗ' νόμου καὶ τοῦ παρόντος.

Ἐξαιρετικῶς ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1933 ἔχουσι τὸ δικαίωμα οἱ μισθωταὶ εἰς ἃς πόλεις ἴσχυσε τὸ ἐνοικιοστάσιον καὶ εἰς τὰς λουτροπόλεις ν' ἀπευθυνθῶσιν ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν εἰς τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἁρμόδιον Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν ὅστις κανονίζει τὸ θεμιτὸν μίσθωμα κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ παρόντος. Ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κανονισμὸς ἰσχύει μόνον διὰ τὸν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1933 καὶ ἑφεξῆς χρόνον.

Ἄρθρον 10.

Αὐξήσεις προηγουμένων ἐνοικιοστασίων ὡς καὶ ὀφειλαὶ ἀπορρέουσαι ἐκ τῶν προσθέτων ὑποχρεώσεων τῶν μισθωτῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου 4784 μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1932 μὴ ζητηθεῖσαι δικαστικῶς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος λογίζονται ἀφεθεῖσαι.

Ἄρθρον 11.

Νέοι ἄποροι μισθωταὶ δὲν δύνανται ν' ἀναγνωρισθῶσι πλέον μετὰ τὴν 31ην Αὐγούστου 1933.

Ἄρθρον 12.

Τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Δ. τῆς 1ης Ἰουλίου 1927 καὶ τῶν νόμων 4784 καὶ 4943 ἐπιβαλλόμενον ποσοστὸν 3 ο/ο ἐπὶ τῶν μισθωμάτων ἀστικῶν ἀκινήτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἐνοικιοστασίου ἐξακολουθεῖ εἰσπραττόμενον εἰς ἃς πόλεις ἰσχύει ἐνοικιοστάσιον μέχρι τέλους Αὐγούστου 1935.

Ἄρθρον 13.

Ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1934 παύει πᾶσα ἐκ τοῦ Ταμείου ἐνοικιοστασίου χορηγία ὑπὲρ ἀπόρων μισθωτῶν.

Ἄρθρον 14.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1933.

Ἄρθρον 15.

Δύνανται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, νὰ κωδικοποιηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 4784 ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος εἰς ἓνιαῖον κείμενον.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος, ὑποβληθησομένου εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄρθρον δεύτερον.

1) Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«2. Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4784 διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ».

2) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. προστίθεται «ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τούτων τὰ εὐαγῆ ἱδρύματα».

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1933 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν Νόμον 4229 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοινωνικοῦ Καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν)

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 4 Ἰουλίου 1933 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν Νόμον 4229 περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοι ωνικοῦ Καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν» καταχωρισθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 178 τῆς 4 Ἰουλίου 1933 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α') ἔχον οὕτω :

Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4229 περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοινωνικοῦ Καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, τὴν ἀπὸ 18 Μαΐου 1933 ἐξουσιοδότησιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καὶ τὴν ἀπὸ 22ης Ἰουνίου 1933 σύμφωνον γνώμην τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 4229 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς : Οἱ νόμοι ΓΩΙΗ' τοῦ 1911 περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς καὶ 3782 τοῦ 1929 περὶ μετατροπῆς τῆς ποινῆς εἰς χρηματικὴν δὲν ἐφαρμόζονται οὐδὲ οἱ διὰ τοῦ τελευταίου καταργηθέντες περὶ μετατροπῆς ποινῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ προσωρινὴ ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσις ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀνακλήσεως εἶναι δυνατὸν νὰ χορηγηθῇ εἰς πάντας τοὺς καταδικασθέντας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4229 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοινωνικοῦ Καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν» συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 811 «περὶ προσωρινῆς ὑπὸ ὅρον ἀπολύσεως τῶν καταδίκων ἐκ τῶν φυλακῶν, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐφόσον οὗτοι ἐξέτισαν τὸ 1)4 τῆς ἐπιβληθείσης εἰς αὐτοὺς ποινῆς ἄνευ τοῦ εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἄρθρον 3.

Ἵνα χωρήσῃ ἡ ὑπὸ ὅρον ἀπόλυσις διὰ τὰ ἀδικήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου 4229 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κοινωνικοῦ Καθεστῶτος κλπ.» ἀπαιτοῦνται προσέτι καὶ αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις.

α') Αἴτησις τοῦ καταδίκου, β') δήλωσις ἐγγράφως ἢ καὶ προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Φυλακῆς ἂν εἶναι ἀγράμματος, ὅτι μετεμελήθη καὶ ὅτι εἰς οὐδεμίαν θέλει προβῇ ἐνέργειαν ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον προσηλυτισμὸν ἐπιδιώκοντα τὴν ἐφαρμογὴν ἰδεῶν ἐχουσῶν ὡς ἔκδηλον σκοπὸν τὴν διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπὴν τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ συστήματος ἢ τὴν ἀπόσπασιν μέρους ἐκ τοῦ ὅλου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 4.

Κατ' ἐξαίρεσιν, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 2, ἡ ἀνάκλησις συμφώνως τοῖς ἄρθροις 4, 6 καὶ 7 τοῦ νόμου 811, ὡς ἐτροποποιήθησαν, δύναται νὰ λάβῃ χώραν μέχρι τῆς συμπληρώσεως 5 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα νόμου 811, ὡς ἐτροποποιήθησαν, ὁριζομένου χρόνου, καθ' ὃν ἡ ποινὴ θεωρεῖται ὡς ἐκτιθεῖσα.

Ἄρθρον 5.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἐπιτραπῇ κατὰ τὰ ἄνω ἡ χορήγησις τῆς ὑπὸ ὅρον ἀπολύσεως, ἀναστέλλεται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἡ ποινὴ τοῦ ἐκτοπισμοῦ.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος, ὑποβληθησομένου εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄρθρον δεύτερον.

Εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 4229 προστίθεται ἡ ἑξῆς διάταξις.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν προσωρινὴ ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσις ἐφ' ὅσον ὁ προφυλακισθεὶς δὲν ἔχει καταδικασθῇ διὰ παράβασιν τοῦ Νόμου 4229, δηλώσει δὲ ἐγγράφως ὅτι ἀρνεῖται τὰς ἀρχὰς ταύτας τὴν δὲ δήλωσίν του ταύτην ἐπιβεβαιώσει δύο ἀξιόπιστοι συγγενεῖς ἢ πολῖται. Ἐὰν μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην καὶ μέχρις ἐκδικάσεως τοῦ ἀδικήματος δι' ὃ προσφυλακίσθη ἤθελεν ὑποπέσει εἰς νέαν παράβασιν ἀνακαλεῖται ἡ διατάξασα τὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσιν ἀπόφασις καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης του δὲν ἰσχύουσιν αἱ περὶ προσωρινῆς ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπολύσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν ὅλαι αἱ ἄλλαι διατάξεις τοῦ νόμου περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει.

Ἡ στέρησις τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος Νόμου ἐπέρχεται ὡσαύτως καὶ ἐν ἡ περιπτώσει ὁ δηλῶν μεταμέλειαν ἀθωωθῇ ἢ ἀπαλλαγῇ ἐπεικῶς κρινόμενος καὶ μετὰ τὴν ἀθώωσιν ὑπεπέσει ἐκ νέου εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦ Νόμου 4229.

Μετὰ ταῦτα γίνεται δεκτὸν μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Α. Παχνοῦ καὶ τὴν διόρθωσιν τυπογραφικοῦ λάθους τῆς 1 παραγρ. τοῦ ἄρθρου 16 παρὰ τοῦ κ. Τουρκοβασίλη Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς», ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας.

(ὡς ἐτροποποιήθη εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5620 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Εἰς τὸ πρόγραμμα ἑκάστης τάξεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως διατίθενται 3 ὧραι καθ' ἑβδομάδα διὰ τὴν παιδαγωγικὴν γυμναστικήν, τὴν ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς παιδιάς, διὰ δὲ τὰς ἀθλοπαιδιὰς δύο ἐλεύθερα ἀπογεύματα κατὰ μῆνα καὶ διὰ τὰς ἐκδρομὰς ἓν τοὐλάχιστον ἐλεύθερον ἀπόγευμα κατὰ μῆνα.

2. Διὰ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον θέλει ἰσχύσει τὸ καθορισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου πρόγραμμα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον 8 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1371 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5620 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ Σωματικὴ Ἀγωγὴ πάντων τῶν σχολείων τοῦ Κράτους δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ φύλου ἐπιτελεῖται, συμφώνως πρὸς τὸ ἑκάστοτε ἰσχῦον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Συνηθικοῦ συστήματος, καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τροποποιῆται διὰ Διατάγματος μετὰ πρότασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένην εἰς γνωμάτευσιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὀργάνωσις, διοίκησις καὶ ἐποπτεία τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

Ἄρθρον 3.

Τὰ ἐδάφια 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 5620 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ, τριῶν γραμματέων ἢ εἰσηγητῶν προϊσταμένων ἑκάστου γραφείου, μιᾶς δακτυλογράφου καὶ ἑνὸς κλητῆρος.

2. Προϊστάμενος τοῦ τμήματος τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς διορίζεται πτυχιοῦχος γυμναστὴς ὁ διατελέσας ἐπὶ διετίαν διευθυντὴς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας ἢ τοῦ πρὸ αὐτῆς Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς, ἢ ὁ ἔχων τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς γυμναστικῆς ἢ ὁ ἔχων δεκαετῆ τοὐλάχιστον εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν μονίμου καθηγητοῦ ἐν τῇ Γυμναστικῇ Ἀκαδημίᾳ ἢ τῷ πρὸ αὐτῆς Διδασκαλείῳ Γυμναστικῆς ἢ ὁ ἔχων δεκαετῆ τοὐλάχιστον εὐδόκιμον γυμναστικὴν ὑπηρεσίαν προτιμωμένων τῶν ἐχόντων πανεπιστημιακὸν πτυχίον καὶ διετεῖς παιδαγωγικὰς σπουδὰς ἢ ἀξιόλογον γυμναστικὴν συγγραφικὴν δρᾶσιν ἢ εἰδικὰς ἐν Εὐρώπῃ σπουδάς.

3. Ὁ προϊστάμενος τοῦ τμήματος διορίζεται ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου α' τάξεως δυνάμενος νὰ προάγηται μέχρι τοῦ βαθμοῦ Διευθυντοῦ α' τάξεως, κατὰ τὰ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου κεκανονισμένα, συνυπολογιζομένης καὶ τῆς προτέρας ἐν τῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ἐκέκτητο τοιαύτην. Ὁ δὲ ἤδη ὑπηρετῶν διατηρεῖ τὸν βαθμὸν ὃν ἐκέκτητο πρὸ τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

4. Τὸν προϊστάμενον τοῦ τμήματος ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ εἰς τὰ καθήκοντά του ὁ ἀρχαιότερος τῶν προϊσταμένων τῶν παρὰ τῷ Τμήματι Σωματικῆς Ἀγωγῆς γραφείων.

Ἄρθρον 4.

Τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ νόμου 5320 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

1. Τὴν ὅλην ἐποπτείαν τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἐξασκεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γυμναστικῆς, οὗτινος ἡ θέσις ἀνασυνιστᾶται, καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γυμναστικῆς Μακεδονίας Θράκης.

2. Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Γυμναστικῆς διορίζεται ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὁ ἔχων τὰ πρὸς διορισμὸν προσόντα τοῦ προϊσταμένου τοῦ Τμήματος Σωματικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

3. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Γυμναστικῆς Μακεδονίας Θράκης διορίζεται ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου α' τάξεως, δυνάμενος νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ βαθμοῦ διευθυντοῦ β' τάξεως, ὁ ἔχων δεκαετῆ τοὐλάχιστον εὐδόκιμον δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ πτυχίον γυμναστοῦ, προτιμωμένων τῶν ἐχόντων ἀξιόλογον ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν.

4. Τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γυμναστικῆς καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Γυμναστικῆς Μακεδονίας - Θράκης καθὼς καὶ ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι τοῦ τρόπου τῆς ἐπιθεωρήσεως κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Μόρφωσις τοῦ εἰδικοῦ γυμναστικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ Γυμναστικὴ Ἀκαδημία.

Ἄρθρον 5.

Τὰ ἄρθρα 13-16 τοῦ νόμου 5620 ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑπομένων ἄρθρων 4 6, ἔχόντων ὡς ἑξῆς:

1. Πρὸς μόρφωσιν τῶν γυμναστῶν καὶ γυμναστριῶν ἱδρύεται ἐν Ἀθήναις Γυμναστικὴ Ἀκαδημία, τὰ τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς ὁποίας ρυθμίζονται διὰ μονίμου Γυμναστικοῦ Συμβουλίου τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, ἀπαρτιζομένου ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς Προέδρου, τῶν προϊσταμένων τῶν τμημάτων τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τῆς Μέσης, τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς καὶ ἑνὸς Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου. Τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ Συμβουλίου τούτου καθορισθήσονται διὰ Διατάγματος.

2. Ἡ Γυμναστικὴ Ἀκαδημία εἶναι ἰσότιμος πρὸς τὰς λοιπὰς ἀνωτάτας σχολὰς τοῦ Κράτους καὶ ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

3. Ἡ φοίτησις εἰς τὴν Γυμναστικὴν Ἀκαδημίαν εἶναι τοιετής, γίνονται δὲ δεκταὶ πρὸς ἐγγραφὴν ἑτησίως 25 μαθηταὶ καὶ 15 μαθήτριαι, κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων. Διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων λαμβανομένης ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους δύναται νὰ αὐξηθῇ ἢ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑτησίως ἐγγραφομένων ἢ καὶ νὰ μὴ γίνῃ ὁλοσχερῶς δεκτὴ μαθήτρια ἢ μαθήτριαι ἢ καὶ ἀμφότεραι.

Ἄρθρον 6.

1. Οἱ προσερχόμενοι πρὸς ἐγγραφὴν δέον νὰ ἔχωσι τὰ ἑξῆς προσόντα:

α') Ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ πεντατάξιου λυκείου ἢ διδασκαλείου δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ βαθμὸν τοὐλάχιστον καλῶς (6) καὶ διαγωγὴν κοσμιωτάτην.

β') Ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 20 ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

γ') Ἀρτίαν σωματικὴν διάπλασιν.

δ') Ἀνάστημα 1.65 διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 1.50 διὰ τὰς θήλεις.

2. Οἱ προσερχόμενοι πρὸς ἐγγραφὴν ἀφοῦ ἐξετασθῶσιν ἀπὸ ὑγιεινῆς καὶ γυμναστικῆς ἀπόψεως ὑποβάλλονται εἰς γραπτὴν δοκιμασίαν καθοριζομένην δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

3. Οἱ ἐκτὸς ὑπηρεσίας πτυχιοῦχοι τοῦ διπλοῦ Διδασκαλείου τῆς γυμναστικῆς δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ ἐγγράφωσι καὶ εἰς τὴν γ τάξιν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας ἄνευ εὐδεμιᾶς διατυπώσεως.

Ἄρθρον 7.

1. Εἰς τὴν Γυμναστικὴν Ἀκαδημίαν διδάσκονται τὰ ἑξῆς μαθήματα:

α') Ἀνατομικὴ τοῦ ἀνθρώπου.

β') Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου.

γ') Ὑγιεινὴ καὶ πρῶται βοήθειαι.

δ') Ψυχολογία γενικὴ καὶ εἰδικὴ τοῦ παιδὸς καὶ τοῦ ἐφήβου.

ε') Ἱστορία καὶ φιλοσοφία τῆς γυμναστικῆς.

στ') Παιδαγωγικὴ καὶ ἱστορία τῆς παιδαγωγικῆς.

ζ') Θεραπευτικὴ γυμναστική.

η') Κινησιολογία καὶ διδακτική.

θ') Εἰδικὴ ἀθλητικὴ προπόνησις.

ι') Ὀργάνωσις ἀγώνων ὡς καὶ κανονισμοὶ ἀγωνισμάτων καὶ παιδιῶν.

ια') Πρακτικὴ καὶ ὑποδειγματικὴ διδασκαλία.

ιβ') Προσκοπισμός.

2. Διὰ τὴν σωματικὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν χρησιμοποιοῦνται αἱ ἑξῆς ἀσκήσεις:

α') Ἡ γυμναστική.

β') Αἱ παντὸς εἴδους παιδιαί.

γ') Τὰ ἀγωνίσματα στίβου.

δ') Ἡ πάλη.

ε') Ἡ κολύμβησις καὶ τὰ ναυτικὰ ἀγωνίσματα.

στ') Ἡ ὁπλομαχία.

ζ') Τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἡ σκοποβολία.

η') Οἱ ἐθνικοὶ χοροί.

θ') Ἡ ρυθμικὴ γυμναστική.

ι') Ὠδική.

3. Κατόπιν πρωτάσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ γνώμην τοῦ Γυμναστικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, δύνανται νὰ παρακλείωνται γενῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀσκήσεων, καθὼς ἐπίσης νὰ προστίθενται εἰς τὸ ὡς ἄνω πρόγραμμα μαθήματα ἢ ἀσκήσεις, τῆς ἀπαιτουμένης δι' αὐτὰ δαπάνης βαρυνούσης τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 5620 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

α') Ἐξ ἑνὸς Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ διευθυντοῦ α' ἢ β' τάξεως.

β') Ἐκ τεσσάρων καθηγητῶν τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, ἑνὸς καθηγητοῦ τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας, ἑνὸς τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῶν πρώτων βοηθειῶν καὶ ἑνὸς τῆς θεραπευτικῆς γυμναστικῆς. Οἱ καθηγηταὶ οὗτοι διορίζονται ἀρχικῶς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ εἰσηγητοῦ, ἐντὸς ἓξ κέκτηνται ἤδη μεγαλείτερον βαθμόν, δυνάμενοι νὰ προάγωνται εἰς τὸν ἑκάστοτε ἀνώτερον βαθμὸν μέχρι τοῦ διευθυντοῦ β' τάξεως μετὰ πενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ.

γ') Ἑνὸς διδασκάλου τῶν ἐθνικῶν χορῶν, ἑνὸς διδασκάλου κῆς. Οὗτοι διορίζονται ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως β τῆς Ὠδικῆς καὶ μιᾶς διδασκαλίσσης τῆς ρυθμικῆς γυμναστάξεως δυνάμενοι νὰ προάγωνται εἰς τὸν ἑκάστοτε ἀνώτερον βαθμὸν καὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τμηματάρχου α' τάξεως μετὰ πενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ.

2. Αἱ θέσεις τῶν διδασκάλων κλωμβήσεως καὶ ὁπλομαχίας καταργοῦνται· τῶν μαθημάτων τούτων ἀνατιθεμένων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας εἰς τοὺς λοιποὺς εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντας καθηγητὰς τῆς Ἀκαδημίας.

3. Τὸν διευθυντὴν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας βοηθεῖ εἰς τὸ ἔργον καὶ ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ὑποδιευθυντὴς ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἄρθρον 18 τοῦ νόμου 5620 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

1. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας διορίζεται πτυχιοῦχος γυμναστικῆς ὁ ἔχων τὰ προσόντα τοῦ προϊσταμένου τοῦ Τμήματος τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

2. Εἰς τὰς θέσεις τῶν καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς διορίζονται κατόπιν διαγωνισμοῦ πτυχιοῦχοι γυμναστοὶ ἐκ τῶν ἐχόντων συμπεπληρωμένην πενταετῆ δημοσίαν γυμναστικὴν ὑπηρεσίαν..

3. Εἰς τὰς θέσεις τῶν καθηγητῶν τῆς ἀνατομικῆς καὶ τῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὑγιεινῆς, διορίζονται ἐκτὸς προτιμωμένων τῶν κεκτημένων πτυχίον γυμναστοῦ.

4. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεραπευτικῆς γυμναστικῆς διορίζεται ἐκτὸς σπουδάσας εἰδικῶς, προτιμωμένου τοῦ κεκτημένου πτυχίον γυμναστοῦ.

5. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου τῶν ἐθνικῶν χορῶν διορίζεται ἀνεγνωρισμένος χοροδιδάσκαλος ἔχων ἰδιαιτέραν εἰδικότητα εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς χορούς.

6. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου τῆς Ὠδικῆς διορίζεται ὁ ἔχων πτυχίον ἀνεγνωρισμένου Ὠδείου.

7. Εἰς τὴν θέσιν διδασκάλου τῆς ρυθμικῆς Γυμναστικῆς διορίζεται ἡ σπουδάσασα εἰδικῶς εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

8. Ἡ διδασκαλία τῆς ψυχαγωγίας καὶ τῆς παιδαγωγικῆς ἀνατίθεται δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἕνα τῶν διατελεσάντων ἢ διατελούντων εἰς θέσιν ἐκπαιδευτικοῦ συμβούλου ἢ διευθυντοῦ ἢ ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης ἢ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ ἐκτάκτῳ ἀμοιβῇ καταβαλλομένῃ ἐκ τοῦ σχολικοῦ ταμείου τῆς Γ. Α., καὶ ὑπὸ τῆς σχολικῆς ἐφορείας καθοριζομένῃ.

9. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας διορίζεται, προάγεται, τιμωρεῖται καὶ ἀπολύεται κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου στηριζομένης εἰς τὰς ἐκθέσεις τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γυμναστικῆς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γ. Α. τὸ δὲ κατώτερον προσωπικὸν μετὰ πρότασιν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, ἀποτελοῦντος δι' αὐτὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον.

10. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας δύνανται ν' ἀποσπῶνται παρὰ τῇ Γ.Α. καθηγηταὶ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐχόντων τὰ προσόντα μονίμου καθηγητοῦ τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων ἢ ἀσκήσεων ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ ταύτης ὅταν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ.

11. Τὸ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρετοῦν ἀνώτερον καὶ κατώτερον προσωπικὸν παραμένει εἰς τὰς θέσεις του ἀφ' ὅσον αὗται διατηροῦνται διὰ τοῦ παρόντος νόμου.

12. Εἰς περίπτωσιν κω ἢ δι' οἱανδήποτε λόγον ἠθέλων ἀπομακρυνθῇ τῆς ὑπηρεσίας οἱ καθηγηταὶ τῆς φυσιολογίας, τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῶν πρώτων βοηθειῶν καὶ τῆς θεραπευτικῆς γυμναστικῆς, αἱ θέσεις αὐτῶν καταργοῦνται καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν διδασκόμενα μαθήματα ἀνατίθενται εἰς εἰδικοὺς ὑφηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, μισθοδοτουμένους ἐκ τοῦ σχολικοῦ ταμείου τῆς Γ. Α.

Ἄρθρον 10.

Διὰ Διατάγματος καθορισθήσεται ὁ τρόπος τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων τῶν καθηγητῶν τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἐν τῇ Γυμναστικῇ Ἀκαδημίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Διορισμός, διαβάθμισις καὶ μετεκπαίδευσις τοῦ γυμναστικοῦ προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 11.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου 5320 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«1. Ἡ σωματικὴ ἀγωγὴ πάντων τῶν σχολείων τοῦ Κράτους δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καθὼς καὶ παντὸς ἄλλου εἰδικοῦ ἢ ἀνωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος περιλαμβάνοντος ἐν τῷ προγράμματί του καὶ τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις ἀνατίθεται εἰς γυμναστὰς ἢ γυμναστρίας πτυχιούχους τῆς Γ. Α. ἢ τῶν πρὸς αὐτὴν Διδασκαλείων Γυμναστικῆς καὶ τῆς Σχολῆς τῶν γυμναστῶν, οἱ δὲ διορισμοί, μεταθέσεις, προαγωγαὶ καὶ πειθαρχικαὶ ποιναὶ καὶ ἀπόλυσις τοῦ γυμναστικοῦ προσωπικοῦ γίνεται καθ' ὃν τρόπον καὶ τῶν λοιπῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 12.

Τὰ ἐδάφια 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου 5320 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

1. Εἰς τὰ πολυτάξια γυμνάσια ὅπου εἶναι διωρισμένοι δύο ἢ καὶ περισσότεροι γυμνασταί, τὴν διεύθυνσιν τῆς ὅλης σωματικῆς ἀγωγῆς τοῦ γυμνασίου ἀναλαμβάνει ὁ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν καὶ μεταξὺ ἰσοβάθμων ὁ ἀρχαιότερος πτυχιοῦχος.

2. Οἱ γυμνασταὶ καὶ αἱ γυμνάστριαι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐργάζωνται 20 ὥρας κα0' ἑβδομάδα, δύνανται δὲ ν' ἀνατίθενται αὐτοῖς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑποχρεωτικῶν ὡρῶν διδασκαλίας ἡ γυμναστικὴ καὶ εἰς ἄλλα πάσης φύσεως σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καθὼς καὶ εἰς γυμναστήρια τῆς πόλεως ἐν ᾗ ὑπηρετοῦσιν, εἰς τὰ ὁποῖα πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξασκοῦσι τοὺς μὴ φοιτῶντας εἰς τὰ σχολεῖα νέους εἰς τὸν προσκοπισμόν, τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν. Ὡραύτως ἀνατίθεται αὐτοῖς καὶ ἡ διδασκαλία τῆς ὑγιεινῆς, εἰς ἃ σχολεῖα δὲν ὑπάρχει σχολίατρος.

Ἄρθρον 13.

Τὰ ἄρθρα 25, 26 καὶ 27 τοῦ νόμου 5620 καταργοῦνται καὶ ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

1. Οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Γ. Α. καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς Διδασκαλείων Γυμναστικῆς, διορίζονται ἀρχικῶς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως καὶ προάγονται μετὰ πενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἑκάστοτε ἀνώτερον βαθμὸν μέχρι τοῦ βαθμοῦ ταμηματάρχου α' τάξεως.

2. Ὁ διορισμὸς τῶν γυμναστῶν γίνεται κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 4653 «περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως» ὁριζόμενα διοριζομένων ἑκάστοτε κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐκ τῶν πτυχιούχων τοῦ διταξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς καὶ κατὰ τὸ ἓν τρίτον ἐκ τῶν πτυχιούχων τοῦ τριταξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς καὶ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, προτιμωμένων ἐξαιρετικῶς μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νόμου τῶν προταθέντων πρὸς διορισμὸν ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1932 πτυχιούχων τοῦ διταξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς.

3. Πάντες οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ ὄντες γυμνασταὶ καὶ γυμνάστριαι καθὼς καὶ οἱ διορισθησόμενοι πτυχιοῦχοι τοῦ 2)ξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία των εἶναι εὐδόκιμος, ἐξισοῦνται διὰ πράξεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου πρὸς τοὺς πτυχιούχους τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ τέως τριταξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς. Ἡ μετεκπαίδευσις εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν κατάληψιν θέσεων ὑπὸ τῶν γυμναστῶν.

4. Οἱ γυμνασταὶ οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς γυμναστικὰς δημοσίας Θέσεις μὴ ἐξαρτωμένας ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διοριζόμενοι εἰς Θέσεις ἐξαρτωμένας ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διατηροῦσι τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον εἶχον εἰς τὴν τελευταίαν των Θέσιν, διὰ δὲ τὴν προαγωγήν των λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ προηγουμένη εὐδόκιμος δημοσία ὑπηρεσία των εἰς τὴν Γυμναστικήν.

5. Πρὸς τοὺς ἀποφοίτους τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ 3)ταξίου Διδασκαλείου τῆς Γυμναστικῆς καὶ τῆς σχολῆς Γυμναστῶν, οἱ μετεκπαιδευθέντες ἐπὶ 1 τοὐλάχιστον ἔτος εἰς ἀνεγνωρισμένας σχολὰς τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἄρθρον 14.

Τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ νόμου 5620 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1. Οἱ πτυχιοῦχοι ἀνεγνωρισμένων γυμναστικῶν σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς, ἵνα ἀποκτήσωσι δικαίωμα διορισμοῦ καὶ κατ' ἰδίαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ γυμναστοῦ ἢ τοῦ προπονητοῦ δύνανται κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων, καὶ ὧν ἔχωσι τὰ ἐν ἐδαφίᾳ 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος νόμου ἀναγραφόμενα προσόντα, νὰ ἐγγραφῶσι καὶ φοιτήσωσιν εἰς τὴν γ' τάξιν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, ἄλλως ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποστῶσιν ἐξέτασιν ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα.

2. Διὰ Διατάγματος καθορισθήσονται αἱ ἀνεγνωρισμέναι σχο-

3. Οἱ πτυχιοῦχοι τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Γυμναστικῆς ἐὰν ἔχωσιν ἡλικίαν 25 ἐτῶν καὶ τὰ λοιπὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ παρόντος νόμου ἀναγραφόμενα προσόντα δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν β' τάξιν τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας.

Ἄρθρον 15.

1. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων δύνανται νὰ καλῶνται εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τοὺς Θερινοὺς μῆνας οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ γυμνασταὶ καὶ γυμνάστριαι ἢ καί τινες τούτων πρὸς μετεκπαίδευσιν.

2. Ἡ μετεκπαίδευσις ἀνατίθεται εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Γ. Α. ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Γυμναστικοῦ Συμβουλίου τῆς Γ. Α., δυνάμενον νὰ ἐνισχυθῇ καὶ ἐκ ἄλλου προσωπικοῦ ἀμοιβομένου ἐκ τοῦ σχολικοῦ ταμείου τῆς Γ. Α.

3. Διὰ Διατάγματος καθορισθήσονται πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς μετεκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 16.

Τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νόμου 5620 ἀντικαθίστατα ὡς ἑξῆς :

1. Ὅριον ἡλικίας διὰ τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ γυμναστὰς εἰς οἱονδήποτε δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ἢ διοικητικὴν Θέσιν καὶ ἂν ὑπηρετῶσιν ὁρίζεται τὸ 62ον.

2. Ὅριον ἡλικίας διὰ τὰς γυμναστρίας ὁρίζεται τὸ 45ον.

Ἄρθρον 17.

Διὰ Διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δύνανται νὰ κωδικοποιηθῶσιν εἰς ἕνιαῖον κείμενον νόμοι, φέροντος τὸν ἀριθμὸν τοῦ παρόντος, πᾶσαι αἱ διατάξεις νόμου ἀφορῶσαι τὴν ὀργάνωσιν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

Κατὰ τὴν κωδικοποίησιν ταύτην ἐπιτρέπεται νέα ἀρίθμησις τῶν ἄρθρων, διάφορος κατάταξις τῶν παραγράφων καὶ ἐδαφίων αὐτοῦ, σχηματισμὸς νέων ἄρθρων ἐκ τμημάτων ὑπαρχόντων ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη γραμματικὴ ἢ συντακτικὴ διαρρύθμισις τῶν ὑπαρχουσῶν διατάξεων, σκοπούσα τὴν διευκόλυνσιν καὶ διασαφήνισιν τῆς κωδικοποιήσεως.

Ἄρχεται κατόπιν ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τῆς προτάσεως περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Ι. Μάλλωσης.** Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλή, πρὶν ἢ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως νὰ ἀνατρέξω ὀλίγον εἰς τὸ παρελθὸν διὰ νὰ ἐξετάσω δι' ὀλίγων τοὺς παλαιοὺς ὀργανισμούς Ὁ πρῶτος ὁριστικὸς ὀργανισμὸς τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη τὸ 1865 δι' αὐτοῦ δὲ διήποντο αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς μέχρι τοῦ 1911 ὁπότε ἡ διπλῆ Βουλὴ ἐπὶ προεδρίας τοῦ κ. Ι. Τσιριμώκου ἐπέφερε ριζικὰς τροποποιήσεις εἰς τὸν Κανονισμόν. Ἄλλας τροποποιήσεις ὑπέστη ὁ κανονισμὸς κατὰ τὸ 1914 ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1922, ριζικωτέρας δὲ κάπως τὸ 1927. Ἡ σημερινὴ πρότασις ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ ἐλλείψεις τινὰς καὶ κενὰ ἀφορῶντα τόσον τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν ὅσον καὶ τὰ τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις τῆς προτάσεως εἶναι τόσον ἐμπεριστατωμένη καὶ σαφὴς ὥστε μὲ ἀπαλλάσσει τοῦ κόπου νὰ ἀναπτύξω ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ἐπερχομένας μεταβολάς. Θὰ περιορισθῶ μόνον εἰς τὰ ἄρθρα 85 καὶ 87 τὰ ὁποῖα ἀντικαθιστοῦν τὰ ἄρθρα 91 καὶ 92 τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ. Διετέλεσα Διευθυντὴς τῆς Βουλῆς ἐπὶ μίαν διετίαν καὶ εἰς ἀνώμαλον περίοδον καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι προσφέρω ὑπηρεσίαν τινὰ ἐκθέτων τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ. Εἶναι εὔλογον τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ σημερινὴ λειτουργία, ἡ παράστασις καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Βουλῆς εἶναι ἐκείναι, εἰς ἃς ἐστήριξε τὰς ἐλπίδας του ὁ Κανονισμός. Ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ προσωπικοῦ τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ τὸ διαιρέσωμεν εἰς 3 κατηγορίας. Πρῶτον εἰς τὸ στενογραφικὸν Γραφεῖον τὸ ὁποῖον εἶναι ἐντελῶς τεχνικὸν καὶ ἔχει ἰδανικὴν ὀργάνωσιν ὀφειλομένην εἰς τὸν πρό τινος ἀποχωρήσαντα Διευθυντὴν κ. Μένδελρ.

2) Ἡ ὑπηρεσία τῆς Βιβλιοθήκης καὶ 3) ἡ ὑπηρεσία τῶν ἄλλων γραφείων. Ἡ βιβλιοθήκη περικλείει μεγάλον καὶ πο-

λύτιμον ἐθνικὸν θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ὑποχρέωσιν ὄχι μόνον νὰ περιφρουρήσωμεν κατὰ πάσης ἐνδεχομένης ἀνωμαλίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνισχύσωμεν διὰ προσωπικοῦ εἰδικοῦ. Καὶ εἰς τοῦτο θὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν μέριμναν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς ὅπως προκειμένου περὶ νέων διορισμῶν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην ἀποβλέψῃ εἰς τὸν κύκλον τῶν διανυομένων καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων. Μὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἔχει σήμερον ἡ Βιβλιοθήκη δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ἀπολύτως τὸν προορισμόν της. Εἶναι ἀνάγκη προκειμένου περὶ τῆς βιβλιοθήκης νὰ μνημονεύσω τὴν ἀξιόλογον δρᾶσιν τοῦ ἀποθανόντος Διευθυντοῦ της Καλογεροπούλου τοῦ ὁποίου κατὰ παράδοξον τρόπον δὲν βλέπω ἀνηρτημένην τὴν εἰκόνα εἰς τὸ ἀναγνωστήριον. Αἱ ὑπηρεσίαι εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι εἶναι κάπως πολυτελεῖς. Γραφεῖον ἐπισήμων πρακτικῶν δὲν ὑφίσταται, ὑφίσταται μόνον ὑπηρεσία ὑπαλλήλων φιλοτίμως ἐργαζομένων, πεπειραμένων δημοσιογράφων, οἵτινες ἀκριβῶς ἀριστα τὴν ἀποστολήν των, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δελτίου τοῦ Τύπου. Αὐτὰ ποὺ συντάσσουν οἱ ἐγνωσμένης ἱκανότητος δημοσιογράφοι τοῦ Δελτίου τοῦ Τύπου, παραλαμβάνονται ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν καὶ τὴν ἑπομένην ἔχομεν οὕτω τὰ ἐπίσημα πρακτικά. Τὸ Γραφεῖον τῶν Ἐπισήμων Πρακτικῶν πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ διεύθυνσιν, τρόπον καὶ σύστημα ἀποδόσεως. Γενικῶς αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Βουλῆς δὲν ἀποδίδουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει. Ἐπὶ Ἐθνοσυνελεύσεως ἐπὶ 302 βουλευτῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Βουλῆς ἦτο τὸ ἥμισυ τοῦ σημερινοῦ.

Πρόεδρος. Νὰ διατυπώσετε περισσότερον ὡρισμένως τὰς παρατηρήσεις σας, τὰς ὁποίας θὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν β' συζήτησιν. Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι μετὰ πολλῆς προσοχῆς σᾶς ἄκουσα διότι καὶ πολλὴν πεῖραν τῶν πραγμάτων ἔχετε καὶ γνῶσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Ι. Μάλλωσης. Φρονῶ ὅτι τὸ σῶμα τῶν κλητήρων, πρέπει νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο. Ἐκ τῶν 40 κλητήρων, οἱ 12 νὰ διορισθοῦν διὰ τὴν διανομήν' Ἄλλην σύστασιν θὰ κάμω διὰ τὸ γραφεῖον διεκπεραιώσεως τὸ προσωπικὸν τοῦ ὁποίου εἶναι τελείως ἀνεπαρκές.

Πρέπει νὰ ῥυθμισθῇ κατ' ἄλλον τρόπον καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἄλλον ῥυθμὸν ἐργασίας. Ἐκ τοῦ γραφείου αὐτοῦ φέρ' εἰπεῖν νὰ ὁρισθῇ μία ὑπηρεσία ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν τύχην τῶν ἀποστελλομένων ἀναφορῶν τῆς Βουλῆς εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα.

Κ. Κορόζος. Τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν ποὺ θέλετε τὴν πέρνομεν ἀπὸ τὸ γραφεῖον τῆς διεκπεραιώσεως εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν Νομοπαρασκευαστικῶν Ἐργασιῶν, τὸ δὲ γραφεῖον τῆς Διεκπεραιώσεως μένει μὲ περιωρισμένην δικαιοδοσίαν τῆς διεκπεραιώσεως ἐγγράφων.

Ι. Μάλλωσης. Ὅταν ἤλθεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1922 κατηργήθη ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς ὑπήχθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὅταν δὲ ὁ Ὑπουργὸς ἀνέλαβε καθήκοντα Προέδρου Βουλῆς συνέστησεν ἐκκαθαριστικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην καὶ ἐκ μελῶν πρώην ὑπαλλήλων, οἵτινες ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς ἐπαναφορᾶς ὅλου τοῦ ἐκκαθαρισθέντος προσωπικοῦ ἐν οἷς καὶ ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι εἶχον προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι ἡ ἰδία Ἐπιτροπὴ συνέστησεν οἱ ἐκκαθαρισθέντες νὰ διορισθοῦν εἰς ἄλλας Θέσεις. Οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ δὲν εἶναι πολλοί, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅπως εἰς περίπτωσιν ἐκκενώσεως Θέσεως ἐπαναφέρει τοὺς ἀδίκως ἀπολυθέντας τούτους ὑπαλλήλους. Λέγει κατόπιν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ὑπηρεσιῶν, διότι ἐκ τοιαύτης ἐνεργείας θὰ ἐγίνοντο καὶ ἀδικίαι, μοιραίως πρέπει νὰ αὐξηθοῦν αἱ Θέσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Σ. Μπινόπουλος ἐρωτᾷ πόσοι εἶναι οἱ διευθυνταὶ τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος. Οἱ διευθυνταὶ εἶναι δώδεκα.

Κ. Κορόζος. Οἱ διευθυνταὶ εἶναι ὀκτὼ καὶ ἐπὶ μισθῷ διευθυντοῦ τέσσαρες ἀκόμη.

Ὁ κ. Ι. Μάλλωσης προκειμένου περὶτῶν διευθυντῶν λέγει ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐργατικότητα τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ κ. Βενετάκη.

Ὁ κ. Σ. Πιστολάκης ἐρωτᾷ ποία εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τοῦ νέου Κανονισμοῦ.

Κ. Κορόζος Ὑπάρχει ἡ ἔκθεσις.

Σ. Πιστολάκης. Ἐξ τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκριβής. Ἡ ἐπιβάρυνσις εἶναι δύο ἑκατομμύρια καὶ ὄχι 800.000 δρχ.

Κ. Κορόζος. Ἡ ἐπιβάρυνσις εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἀναφέρει τὸ Γεν. Λογιστήριον Δηλαδὴ 812 312.

Ι. Μάλλωσης. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις αὐτὴ εἶναι ἐπιβεβλημένη διότι ἡ κατάστασις εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι καλὴ ὅπως εἶναι σήμερον καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν εἶναι οἵα ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ κανονισμοῦ παρ' ὅλον τὸ πολὺ προσωπικὸν τὸ ὁποῖον ὑπάρχει.

Α. Κώνστας. Ἡ ἀγόρευσις, λέγει, τοῦ ἀξιοτίμου προλαλήσαντος μὲ ἀπαλλάσσει νὰ ἀναπτύξω τὰς σπατάλας καὶ τὴν πολυτέλειαν τὰς ὁποίας περιέχει ὁ τροποποιούμενος κανονισμός. Κατὰ τὸ 1920 μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ σημερινοῦ προσωπικοῦ διεξήχθη ἓν τεράστιον νομοθετικὸν ἔργον. Θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν συνεπῶς, δεδομένου ὅτι ἔχει νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ σοβαρότερα προβλήματα νὰ συγκατανεύσῃ νὰ ἀναβληθῇ ὁ κανονισμὸς διὰ τὴν προσεχῆ σύνοδον, καθόσον καὶ ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου φαίνεται ὅτι θὰ ἔχωμεν περισσότερας δαπάνας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἂν τυχὸν προχωρήσῃ ἡ συζήτησις τοῦ κανονισμοῦ, συνιστῶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ὄχι μόνον νὰ μὴ αὐξήσῃ τὰς δαπάνας ἀλλὰ καὶ νὰ κάμῃ περικοπὴν ὡρισμένην.

Π. Μαζαράκης Βλέπω, λέγει, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ γίνεται λόγος περὶ τῆς πληθώρας τῶν ἐκτάκτων διὰ τοὺς ὁποίους μάλιστα καὶ τονίζεται ὅτι δὲν ἐμφανίζονται παρὰ μόνον ὅταν πρόκειται τὰ μισθοδοτηθοῦν. Ἐφόσον λοιπὸν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐκτάκτων, δέχομαι νὰ ἀντικατασταθοῦν οὗτοι δι' ἑνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ ὡρισμένου. Ἐπιδοκιμάζω ἐπίσης τὴν ἐνίσχυσιν τῆς στενογραφικῆς ὑπηρεσίας καθὼς καὶ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κόσμημα διὰ τὸ κοινοβούλιόν μας. Διὰ τὴν πρότασιν, συνεχίζει, περὶ δημιουργίας Θέσεως Γενικοῦ Γραμματέως, δὲν εἶμαι σύμφωνος, ὅπως τὴν αὐτὴν εἶχα γνώμην καὶ διὰ τὰς Θέσεις τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῶν Ὑπουργείων. Διότι ἐφόσον ὑπάρχουν πεπειραμένοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι προῆλθαν εἰς ἀνωτάτας Θέσεις, δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην νέας Γενικῆς Γραμματείας ἐπ' αὐτῶν. Βεβαίως κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τὰ Ὑπουργεῖα τὰ ἐτίμησαν πολλοὶ Γενικοὶ Γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι μάλιστα εἶνε ἤδη καὶ συνάδελφοί μας, ἀλλὰ μεταξὺ τούτου καὶ τῆς Θέσεως τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ τὸ νομοθέτημα εἶνε ἀπόστασις καὶ δι' αὐτὸ δὲν πρέπει ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συνοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν νὰ Θέσωμεν ἕνα Γενικὸν Γραμματέα ξένον πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. Ὡς πρὸς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἐπιτροπῶν ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δύνανται οἱ ὀργανικοὶ αὐτοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἐκπελοῦν τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, συνεχίζει τῆς μεταφορᾶς τοῦ Βουλευτηρίου εἰς τὰ Ἀνάκτορα, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθώτερον νὰ μείνῃ ἡ βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς ἐδῶ, ἡ ὁποία ἐξελίχθη εἰς τοιαύτην περιωπὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν πρῶτον διευθυντὴν αὐτῆς Φιλήμονα καὶ εἰς τοὺς διαδόχους του. Ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν ἰδιαιτέρων ὑπαλλήλων διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, ἐπιδοκιμάζω τὴν δαπάνην αὐτήν. Ἐπίσης ἐγκρίνω τὴν αὔξησιν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν κλητήρων τῆς Βουλῆς, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται κοπιωδέστατα καὶ ἀποδοτικώτατα. Ὡς πρὸς τὸν διδόμενον χαρακτηρισμὸν διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, ἐὰν τυχὸν ὑπάρχουν τοιοῦτοι, οἱ ὁποῖοι ἐχρημάτισαν πολλάκις Ὑπουργοὶ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ μὴ ἀποκλείονται.

Ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἔχω νὰ ἐκφράσω μίαν εὐχὴν ὅπως ληφθῇ μίαν πρόνοια ἵνα μὴ ἀποχωρήσῃ λόγῳ ἡλικίας ὁ γνωστὸς ποιητὴς καὶ λογοτέχνης Μαλακάσης ὅστις ἐτίμησε τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἔτυχε καὶ τοῦ Ἀριστείου. Καὶ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ παρατείνετο τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας του ἵνα μὴ ἐξέλθῃ τῆς ὑπηρεσίας. Ἔχω ἐπίσης παρατηρήσεις νὰ κάμω ὅπως ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τοὺς ἀπουσιάζοντας ἐπὶ πολὺν χρόνον βουλευτάς. Ἄλλοτε ὑπῆρχε δι' αὐτοὺς στέρησις τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐπίσης ἄλλοτε εἶχε ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπαρχιακῶν βουλευτῶν τῶν μενόντων ὡς ἐκ τῆς ἀπασχολήσεώς των μὲ τὴν Βουλὴν μακρὰν τῶν ἐργασιῶν. Ὑπῆρχε καὶ ἄλλοτε πρόνοια ὑπὲρ αὐτῶν ἀλλ' ἐστιμειώθησαν καταχρήσεις. Περὶ τούτων ὅλων θὰ ὑποβάλω, λέγει, σχετικὰς τροποποιήσεις.

Προσέρχεται εἶτα καὶ δίδει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος νενομισμένον ὅρκον ὁ νεοεκλεγεὶς βουλευτὴς Θεσ/νίκης κ. Κονταξίδης κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον:

«Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 23ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1933 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 6 μ.μ. προελθὼν ἐν τῇ Ἑδρᾳ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ὁ νεοεκλεγεὶς Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. Θ. Κονταξίδης ἔδωκεν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον ἔχοντα οὕτω:

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Πολλοὶ Βουλευταί: Ἄξιος, ἄξιος.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἄρθρου περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων παρίσταται εἰ δυνατὸν καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Β. Σαγιᾶς (Ὑφυπουργὸς Πολιτικοῦ Γραφείου) Εἶναι εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπησχολημένος μὲ ἐπερώτησιν.

Πρόεδρος. Θὰ ὑπερπηδήσωμεν αὐτὸ τὸ ἄρθρον μέχρις ὅτου προσέλθῃ ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Χ. Πανταζίδης. Τὰ λαδόντα, λέγει, χώραν ἐπειτόδικα τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν τελευταίαν ἀγόρευσιν τοῦ συναδέλφου κ. Γαβριηλίδη μὲ ἠνάγκασε νὰ ὑποβάλω πρότασιν λαμβάνουσαν πρόνοιαν πρὸς ἀποσόβησιν εἰς τὸ μέλλον τῶν τοιούτων ἀταξιῶν δεδομένου ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι ἐν τῷ ἰσχύοντι Κανονισμῷ κυρώσεις δὲν εἶνε ἱκαναὶ διὰ νὰ συγκρατοῦν τὸ γόητρον καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κοινοβουλίου, ὅπερ πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται ὡς ἀνωτέρα ἠθικὴ ἀξία. Ὁ Κοινοβουλευτισμός, συνεχίζει, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν λόγῳ ἀσκόπων ρητορικῶν ἐπιδείξεων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς καταργήσεώς του μὲ τὰς συνήθεις νομοθετικὰς ἐξουσιοδοτήσεις διατρέχει κρίσιν καὶ παντοῦ ἀντιμετωπίζεται ἡ κατάστασις διὰ μέτρων περιοριστικῶν.

Εὑρισκόμενος συνεχίζει ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βίας ποὺ ἐσημειώθη ἐδῶ μέτα ἀπὸ βουλευτὴν ἐναντίον βουλευτοῦ ὑπέβαλον τὴν σχετικὴν πρότασιν, ἀνέτρεχα δὲ κατόπιν εἰς τοὺς Κανόνισμοὺς ἄλλων χωρῶν καὶ εἶδον ὅτι ὁ ἰδικός μας Κανονισμὸς ὑστερεῖ κατὰ πολὺ ὑπὸ ἔποψιν κυρώσεων ἀπὸ τοὺς Κανονισμοὺς ἄλλων Βουλῶν. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὰ ἄρθρα 61 καὶ 62 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς κατὰ τὰ ὁποῖα διὰ παραβάσεις μικροτέρας τῆς χειροδικίας δηλαδὴ ἐξουδρίσεις τῆς Γερουσίας ἢ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἢ τῶν Ὑπουργῶν εἶναι τεθειμένοι κυρώσεις πρώτων μὲν ἡ ἀφαίρεσις τοῦ λόγου, δεύτερον δὲ ὁ ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς δι' ὡρισμένον διάστημα μὲ συνεπείας τὰς στερήσεις τῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ ὡρισμένον διάστημα καὶ μὲ δικαίωμα τῶν κοσμητόρων νὰ ἀπομακρύνουν διὰ τῆς βίας τὸν βουλευτὴν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῆς συνεδριάσεως καὶ νὰ τὸν κλείουν εἰς ὡρισμένον δωμάτιον ἐν ᾗ περιπτώσει παρακούων τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἤθελεν εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

Π. Μπούμπουλης. Διὰ ποίας παραβάσεις;

Χ. Πανταζίδης. Σᾶς ἀνέφερα, ἐπὶ ἐξυδρίσει τῆς Γερουσίας κλπ. Διὰ τὴν χειροδικίαν δὲν ὑπάρχει πρόβλεψις εἰς τὸν γαλλικὸν κανονισμόν, ὑπάρχει ὅμως εἰς τὸν Ἱσπανικόν. Πάντως αἱ κυρώσεις πρέπει νὰ εἶναι αὐστηρότεραι ὅσον ζωηρότεραι σημειώνονται αἱ ἐκδηλώσεις.

Νομίζω, ἐπιλέγει, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τῶν προτεινομένων πράγματι ἐξασφαλίζεται ἡ πολιτικὴ τάξις καὶ ἐπιβάλλεται τὸ Κοινοβούλιον ὡς ἀνωτέρα ἠθικὴ ἀξία εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, ἡ ὁποία δυσανασχετεῖ πραγματικῶς βλέπουσα τὸ ἄθλον αὐτὸ ἐμφανιζόμενον εἰς τὴν Βουλὴν θέαμα. διότι ἐναγωνίως προσδοκᾷ ὅπως ἠρεμώτερον ἀντιμετωπισθοῦν τὰ μεγάλα προβλήματα καὶ δοθοῦν εἰς αὐτὰ ἐμπρέπουσαι λύσεις. Ποιοῦμαι ἔκκλησιν καὶ πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, ὅπως μὲ συνδράμωσιν εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἰδικαιτέρως καὶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἀκουσιάζει, ὡς ὑπεύθυνον ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀρχηγὸν τοῦ μείζονος κόμματος ἐν τῇ ἀρχῇ, ὅπως υἱοθετήσουν τὴν πρότασιν καὶ τὴν φέρουν ὑπ' ὄψει τῆς Βουλῆς ὡς νόμον τῆς Βουλῆς (χειροκροτήματα).

Α. Κριεζῆς. Μᾶς εἴπατε πρὸ ὀλίγου ὅτι θὰ ὁμιλήσετε καὶ διὰ τοὺς ὑβριστάς. Αἱ ὧραι φαίνεται ὅτι δὲν σᾶς ἐνοχλοῦν, τὸ ξύλο σᾶς φοβίζει.

Γ. Παπανδρέου. Δὲν θὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ θέματος, ἀλλὰ θὰ παρακαλέσω, ἐπειδὴ διετυπώθη ὑπὸ βουλευτοῦ τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως μία φράσις, νὰ ἑρμηνευθῇ αὕτη εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἑρμηνευθῇ ὑπὸ ἔννοιαν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἀσφαλῶς δυσάρεστος καὶ διὰ τὸν ἴδιον, ὁ ὁποῖος τὴν διετύπωσε. Ἐλέχθη τοῦτο, ὅτι αἱ ὧραι, φαίνεται, δὲν σᾶς ἐνοχλοῦν, τὸ ξύλο σᾶς φοβίζει!!!

Πρόεδρος. Ποῖος τὸ εἶπε;

Γ. Παπανδρέου. Ὁ κ. Κριεζῆς.

Πρόεδρος. Ἐγὼ δὲν ἤκουσα τίποτε.

Α. Κριεζῆς. Ἐγὼ τὸ εἶπον.

Γ. Παπανδρέου. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος τὴν γνώμην αὐτὴν ἠθέλησε νὰ τὴν διατυπώσῃ κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν καὶ ἀπρόσωπον, προκειμένου περὶ τῶν ἑκάστοτε ρητόρων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξέφραζον τὴν γνώμην των, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ εἶχον αὐτὴν τὴν ἀνησυχίαν. Ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ διατύπωσις εἶχε κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν.

Α. Κριεζῆς. Ὄχι, κ. Συνάδελφε.

Γ. Παπανδρέου. Διότι τοῦτο θὰ ἦνο ἀπαράδεκτον. Γνωρίζετε πόσον σᾶς ἐκτιμῶ, καὶ σᾶς δίδω τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπανορθώσεως.

Α. Κριεζῆς. Δὲν μὲ παρακολουθήσατε. Ὁ κ. Συνάδελφος ἤρχισε ἀπὸ τὸ ξύλο.

Βεβαίως αὐτὸ εἶναι κάτι βάρβαρον, ὅλοι μας τὸ ἀναγνωρίζομεν. Ἀλλὰ ἔκαμα ἐγὼ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν. Κύριε συνάδελφε ἀρχίσατε πρῶτον ἀπὸ τοὺς ὑβριστὰς καὶ πηγαίνετε κλιμακηδὸν εἰς τὸ ξύλο. Μοῦ ἀπήντησε: «τώρα θὰ εἰπω καὶ διὰ τὸ ξύλο». Ἐπ' αὐτοῦ ὅμως δὲν εἶπε τίποτε, λοιπὸν δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐρωτήσω;

Γ. Παπανδρέου. Ἱκανοποιούμεθα ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις.

Πρόεδρος ὁ κ. ***Γαβριηλίδης*** ἔχει τὸν λόγον.

Κ. Γαβριηλίδης. κ. Πρόεδρε, ἐγὼ θὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7. Ἐπειδὴ δὲ ἐζητήθη ἡ ἀναβολὴ του διὰ ἡμίσειαν ὥραν θὰ ὁμιλήσω κατόπιν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Μπινόπουλος*** ἀναπτύσσει τροπολογίαν του εἰς τὴν παράγραφον 17 τοῦ ἄρθρου 92 τοῦ Λογιστικοῦ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Π. Μπούμπουλης. Ἀσκόπως, λέει, μᾶς ἀπησχόλησε ὁ κ. Πανταζίδης, λαβὼν ἀφετηρίαν ἀπὸ τὰ ἐπεισόδια διὰ τὸν δράστην τοῦ ποίου, ὅπως εἶπε καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἐπιείκεια διότι εἶναι αὐτοδημιούργημα καὶ ὅτι μόλις ἐπ' ἐσχάτων ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἔχω νὰ ἀντιπαρατηρήσω ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ φροντιστήριον διὰ νὰ μανθάνουν οἱ διάφοροι βουλευταὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Γ. Γαβριηλίδης. Καὶ ἐγὼ θὰ ἔκαμα πρότασιν νὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ μανθάνουν πρῶτα οἱ διάφοροι βουλευταὶ τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι καὶ ἔπειτα νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Βουλήν.

Π. Μπούμπουλης. Ὀφείλετε νὰ γνωρίζετε ὅτι καὶ ὁ κανονισμὸς ἀκόμη τῆς μονομαχίας θεωρεῖ τὴν ὕβριν ἴσου βαθμοῦ αἰκίαν καὶ ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ κ. Πανταζίδου δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ πρόκλησις πρὸς τὴν συμπολίτευσιν.

Ἐπὶ τοῦ 3ου ἄρθρου ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι τὰ τμήματα τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος εἶναι πάλιν ἐλλειπῆ καὶ δὲν συσσωματώνουν τὰς λεπτομερείας τῆς λειτουργίας του, ἀλλὰ παραπέμπονται εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ θὰ ἔπρεπε αἱ σχετικαὶ συνταγματικαὶ διατάξεις νὰ ἐπαναλαμβάνωνται εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ.

Κ. Κορόζος. Συμφωνῶ.

Φ. Ζαΐμης. Εἶναι καὶ τόσα ἄλλα ζητήματα τὰ ὁποῖα προκαλοῦν αἱ κυμαινόμεναι ἑρμηνεῖαι τοῦ Συντάγματος ὥστε πρέπει νὰ ληφθῇ πλέον διὰ ταῦτα μέριμνα διὰ τοῦ κανονισμοῦ. Ἓν τοιοῦτον ζήτημα εἶναι τὸ τῆς ἰσοψηφίας καὶ ἐπιφυλάσσομαι κατὰ τὴν β'. συζήτησιν νὰ φέρω σχετικὴν τροπολογίαν.

Μεθ' ὃ γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 5.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** λέγει ὅτι παρελείφθη ἡ παράγραφος καθ' ἣν ὁ μὴ δηλῶν τὴν πολιτικήν μερίδα εἰς ἣν ἀνήκει βουλευτὴς θεωρεῖται ἀνεξάρτητος.

Πρόεδρος. Μένει ἡ παράγραφος αὐτὴ ἐν ἰσχύϊ.

Ἀναβαλλομένου εἶτα προσωρινῶς τοῦ ἄρθρου 7 συζητεῖτὸ ἄρθρον 6 μετανομαζόμενον εἰς ἄρθρον 8.

Ὁ κ ***Φ.Ζαΐμης*** ζητεῖ νὰ ὁριοθῇ μία εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἀποφαίνεται διὰ τὰ ζητήματα τῆς ἄρσεως τῆς ἀσυλίας, τὰ ὁποῖα ν' ἀποσπασθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Δικαιοσύνης. Ἐπίσης, συνεχίζει, ὑπάρχει μία ἔλλειψις διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῶν ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 35.

Κ. Κορόζος Ἔχω κάμει διάκρισιν διὰ τὰς δύο περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος.

Φ. Ζαΐμης νὰ προστεθῇ τότε ἡ λέξις «ἑκάστοτε».

Κ. Κορόζος Σύμφωνοι.

Φ. Ζαΐμης. Ἐπίσης, προσθέτει, ἀνάγκη εἶναι καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος νὰ προστεθῇ «ἀναλόγως τῶν κομμάτων».

Κ. Κορόζος. Δὲν βλάπτει καὶ αὐτὴ ἡ διασάφησις.

Φ. Ζαΐμης. Ἐπίσης ἐνταῦθα ἔχω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχήν, ὅπως γίνῃ ἔλεγχος Κανονισμοῦ τῆς λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Μικτῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, διότι ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς δὲν περιέχει ῥυθμικὰς διατάξεις.

Πρόεδρος. Δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ διάταξις θὰ λάβω μόνον ἄδειαν τῆς Βουλῆς νὰ τὴν κατορτίσωμεν.

Γ. Καγιᾶς. Δὲν βλέπω, λέγει, τὸν λόγον διατὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς θὰ γίνεται κατὰ διάφορον τρόπον ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ αὐτὴ δίκαιον εἶναι καὶ ὀρθὸν νὰ γίνῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναλογίας βάσεως ποὺ γίνονται καὶ αἱ ἄλλαι.

Κ. Κορόζος. Ἡ διάταξις, λέγει, περὶ τοιαύτης συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι παλαιοτάτη. Ἄλλοτε μάλιστα ἡ Ἐπιτροπὴ συνετίθετο ὁλόκληρος ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν καὶ μόνον ἀπὸ τὸ 1928 προσετέθησαν καὶ 2 μέλη τῆς μειοψηφίας.

Γ. Καγιᾶς. Νὰ μὴ μείνουν 5 καὶ ἀλλὰ νὰ γίνουν 4 καὶ 3 ἐν ἀνάγκῃ.

Γ. Σακκαλῆς. Τὸ ἄρτιον, λέγει, τοῦ συζητουμένου Νομοθετήματος μαρτυρεῖ πόσον ἀρτίως εἶναι κατηρτισμένη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Θὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν παρατήρησιν τοῦ κ Καγιᾶ.

Γ. Παπανδρέου. Ἔχω καὶ ἐγώ, λέγει, τὴν γνώμην ὅτι δὲν συντρέχει λόγος διαφόρου συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἀπὸ τὰς ἄλλας Ἐπιτροπάς. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μάλιστα τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιβάλλεται ἡ πιστὴ ἐκπροσώπησις κατ' ἀναλογίαν τῶν κομμάτων. Κανεὶς λόγος δὲν ὑπάρχει δικαιολογῶν τὸ ἀντίθετον, δεδομένου μάλιστα, ὅτι μὲ τὴν ἀναλογικὴν κατάρτισιν διατηρεῖται ἡ πλειοψηφία τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Διὰ ταῦτα, ἐπιλέγει, πρέπει νὰ γενικεύσωμεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναλόγου ἐκπροσωπήσεως, ἐπεκτεινομένων καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Κανονισμοῦ τῶν διατάξεων περὶ ἴσης συνθέσεως.

Ὁ κ. ***Π. Ράλλης*** λέγει ὅτι ἡ διάταξις ἐτέθη διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς μειοψηφίας διὰ 2 τουλάχιστον βουλευτῶν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ εἶναι ὠπλισμένος μὲ μίαν πλειοψηφίαν ἡ ὁποία δὲν θὰ ἀντιδρᾷ εἰς τὸ ἔργον του.

Γ. Παπανδρέου. Ἡμεῖς τοὐναντίον νομίζομεν ὅτι ἡ διάταξις εἶναι ἐναντίον τῆς μειοψηφίας. Αἱ κομματικαὶ δυνάμεις ἄλλως τε εὑρίσκονται εἰς πολὺ συγγενεστέραν ἀναλογίαν ἀπὸ τοὺς 5 μὲ 2, ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νέου κανονισμοῦ διὰ τὴν διαρκῆ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπήν.

Γ. Καφαντάρης. Κύριε Πρόεδρε ἡ διάταξις αὐτὴ πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ διάταξις διάφορος ἐκείνης τοῦ Συντάγματος.

Κ. Καλκάνης. Ἡ διάταξις ὅμως αὐτὴ ὑπάρχει εἰς τὸν ἴδιη κανονισμόν. Ἐτέθη ἄρα παρὰ τὸ Σύνταγμα;

Γ. ***Καφαντάρης.*** Ἔστω, σήμερον ὅμως πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν κανονικότητα.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἠνόησά ποτε αὐτὴν τὴν διάκρισιν ἡ ὁποία γίνεται. Καὶ διὰ τὸν κανονισμὸν παρίσταται ἀνάγκη τῆς συνεργασίας τῶν κομμάτων διότι καὶ ὁ κανονισμὸς εἶναι νόμος διέπων τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, ἡ ἁμαλότης δὲ μὲ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ διεξάγωνται αἱ ἐργασίαι αὐταὶ ἀπαιτεῖ συνεργασίαν. Ζητεῖ ἀκολούθως ὅπως ὁρισθῇ μεγαλύτερος ἀριθμὸς διὰ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας.) Ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς ἔχει ἰσχὺν νόμου, ἀλλὰ δὲν εἶναι νόμος Τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθησαν αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν ἀφορᾷ τὰς ἐπιτροπὰς τὰς ἐχούσας ὡς ἔργον τὴν προπαρασκευὴν τῶν νόμων. Αἱ ἀντιρρήσεις εἶναι βάσιμοι. Ὅτι τοιαύτη ὑπῆρξε ἀείποτε ἡ ἑρμηνεία τοῦ Κανονισμοῦ φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιτροπὴ τοῦ 1914, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἦτο ἰδιόρρυθμος καὶ ὄχι κατ' ἀναλογίαν τῶν κομμάτων, ἀπετελεῖτο δὲ ἀπὸ βουλευτὰς τοὺς ὁποίους καθώριζε ὁ Πρόεδρος. Αἱ ἀντιρρήσεις εἶναι νέαι καὶ πρώτην φ ρὰν ὑποβάλλονται.

Γ. Καφαντάρης Εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς εἶχον ἐπικρατήσῃ ὡρισμέναι πλάναι. Μία λ. χ. ἐξ αὐτῶν ἦτο τὸ ὅτι ἐπιστεύετο ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη γνωμοδοτήσεως τοῦ Γεν. Λογιστηρίου διὰ τὰς δαπάνας αἱ ὁποῖαι προκαλοῦνται ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Αἱ πλάναι ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποτελέσουν προηγούμενον ἢ νομολογίαν. Τί ἄλλην ἄλλως τε ἔννοιαν δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ὅτι ὁ Κανονισμὸς ἔχει ἰσχὺν νόμου ἢ ὅτι εἶνε νόμος; Διὰ νὰ κάμῃ ἀκριβῶς τὴν ἀμφισβήτησιν ταύτην τὸ Σύνταγμα ἀπέβλεπενὑποχρεωτικῶς τὴν ψήφισιντοῦΚανονισμοῦ εἰς 2 ἀναγνώσεις. Τοιουτοτρόπως ἔληξε πᾶσα ἀμφιβολία ἡ ὁποία εἶχε γεννηθῇ εἰς τὸ παρελθὸν ὅτι ὁ Κανονισμὸς εἶναι νόμος. Θὰ ἐφαρμοσθῇ συνεπῶς τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ καὶ αὐτὰς ἀμέμπτως τὰς ἐπιτροπὰς τὰς ἀσχολουμένας μὲ τὰς ἀναφορὰς δηλ, κατ' ἀναλογίαν τῆς συνθέσεως τῶν κομμάτων.

Α. Μυλωνᾶς. Συμφωνῶ μὲ τὸν προλαλήσαντα ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος. Ἄλλως τε τὸ Σύνταγμα ὥρισε ὅτι ὁ Κανονισμὸς ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ πρέπει νὰ ψηφίζεται εἰς 2 ἀναγνώσεις

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὑποθέτω κ. Πρόεδρε νὰ ὑπάρχῃ ζήτημα.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος Βουλῆς). Θέλετε νὰ συντίθεται ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Κανονισμοῦ κατ' ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως τῶν κομμάτων; Τοῦτο πρεσβεύω καὶ ἐγώ. Θὰ φέρω δὲ τροπολογίαν κατὰ τὴν β' συζήτησιν μὲ αὐτὴν τὴν βάσιν.

Ὁ κ. *Δ. Παπαναστασίου* ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἐπιτροπῆς καὶ ἰδίως διὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν βουλευτῶν εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης περιόδου.

Ὁ κ. *Κ. Κορόζος* (εἰσηγητὴς) παρέχει ἐξηγήσεις.

Ὁ κ. *Φ. Ζαΐμης* ζητεῖ ὅπως τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν μὴ ἀνέρχωνται κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς 40 διότι θὰ δυσχεραίνεται ἡ ἐργασία.

Ὁ κ. *Δ. Παπαναστασίου* ζητεῖ ἀντιθέτως ὅπως αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν διότι συνήθως αἱ ἐπιτροπαὶ καταρτίζονται ἀπὸ πρόσωπα ποὺ δὲν ἔχουν διάθεσιν νὰ ἐργασθοῦν.

Ὁ κ. *Γ. Βαρβούτης* ζητεῖ ὅπως διασαφηνισθῇ ὅτι τὰ κόμματα ὁρίζουν τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἔχουν δὲ δικαίωμα οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων νὰ τὰ ἀναπληροῦν καὶ νὰ τὰ ἀντικαθιστοῦν.

Δ. Παπαναστασίου. Ἐγὼ μάλιστα θὰ ἤθελα νὰ προτείνω ὅπως ἐπιτρέπεται καὶ εἰς πάντα βουλευτὴν νὰ παρακολουθῇ τὰς ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν συζήτησιν τὸ ἄρθρον 6 μετονομαζόμενον εἰς ἄρθρον 8, ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 μετονομαζομένου εἰς ἄρθρον 9 ὁ κ. *Φ. Ζαΐμης* ζητεῖ ὅπως εἰς τὰς προσκλήσεις διὰ τὰς ἐπιτροπὰς ἀναφέρονται καὶ τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ συζητηθοῦν, ὡς ἐπίσης νὰ ὁρισθῇ πῶς κυροῦνται τὰ νομοσχέδια ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 7 μετονομαζόμενον ἄρθρον 9.

Χ. Βοζίνης (Πρόεδρος Βουλῆς). Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀπουσίαν σας τῇ προτάσει τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν ἀνεβάλαμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ νέου ἄρθρου 7 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν πολιτικῶν μερίδων μέχρι τῆς ἀφίξεώς σας. Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω ἐὰν δυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν τώρα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ κ. Πρόεδρε θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ κατανωλωθῇ ὁλόκληρος ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Κανονισμοῦ. Ἡ συζήτησις αὐτὴ θὰ εἶναι μακρά. Θὰ ἤθελον λοιπὸν νὰ προτείνω ὅπως διακόψωμεν τὴν συζήτησιν διότι ἡ Κυβέρνησις ἔχει καὶ ἄλλα νομοσχέδια πρὸς ψήφισιν καὶ προτείνω νὰ συζητήσωμεν τὸν Κανονισμὸν τὸ προσεχὲς Σάββατον.

Γ. Καφαντάρης. Ὄχι κ. Πρόεδρε, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐργασθῶμεν τὸ Σάββατον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τότε νὰ τὸν συζητήσωμεν τὴν Παρασκευὴν ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπάρξουν ἐπερωτήσεις.

Πρόεδρος. Συναινούσης τῆς Βουλῆς ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, ἀναβαλλομένου τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Προκειμένου νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμουσῶν συναλλαγῶν κ.λ.π.» ὁ κ. *Π. Γαρουφαλιᾶς*, ζητεῖ ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, διότι δὲν διενεμήθη ἀκόμη ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ Βουλὴ ἔχει λάβει ἀπάρασιν τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Παρακαλεῖ νὰ συζητηθῇ τὸ Νομοσχέδιον, νὰ λάβουν δὲ τὸν λόγον ὅσοι ἔχουν ἀντιρρήσεις. Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγει, νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. *Γ. Βαρβούτης* παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἔγινε σοβαρωτάτη ἐργασία καὶ πρέπει νὰ τυπωθῇ ἡ ἔκθεσις διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Βουλή.

Δ. Κριεζῆς. Πρὶν ἢ διατυπώσω τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω, ὅτι κατ' ἐπάγγελμα εἶμαι χρηματιστής. Βεβαιῶ δὲ ὅτι ὅλως ἀντικειμενικῶς θὰ ἐξετάσω τὸ Νομοσχέδιον, τὰ δὲ ἐπιχειρήματά μου θ' ἀντλήσω ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ὅταν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1931 ἡ Ἀγγλία ἐγκατέλειψε τὴν χρυσῆν βάσιν αἱ Κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης Ἀμερικῆς καὶ Βαλκανίων εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κλείσουν τὰ Χρηματιστήριά των, πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλων κλονισμῶν. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑστερήσῃ καὶ ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ μέτρον τοῦτο καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου ἔκλεισεν αὐτό. Τότε παρέμειναν ἐκκρεμεῖς συναλλαγαὶ 700 ἑκατομμυρίων. Τὰς δημιουργηθείσας ἐξ αὐτοῦ σχέσεις πρόκειται νὰ ρυθμίσῃ τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς Νομοσχέδιον. Δι' αὐτοῦ οἱ πωληταὶ καὶ οἱ μεταφέροντες τίτλους γίνονται πραγματικῶς ἀγοραστὰ Κατὰ τὴν κρίσιν μου τὸ Νομοσχέδιον εἶναι κατασκεύασμα ἀνάγκης, πάντως ὅμως δίδεται δι' αὐτοῦ μία λύσις, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν τὸ Χρηματιστήριον νὰ μείνῃ περισσότερον κλειστὸν ἄνευ βλάβης. Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας πρέπει νὰ θέσωμεν μίαν βάσιν. Τίς φέρει τὴν εὐθύνην ἐπὶ τῶν διαφορῶν αἵτινες προέκυψαν. . . .

Γ. Μπουρδάρας. Ὑπὲρ τίνος;

Δ. Κριεζῆς. Ὑπὲρ ὅλων τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα συναλλάσσονται μὲ τὸ Χρηματιστήριον. Ἐξεταστέον δὲ ποῖος φέρει τὴν εὐθύνην. Κατ' ἐμὲ ἀσφαλῶς τὴν εὐθύνην δὲν τὴν φέρει ὁ Χρηματιστής, διότι αὐτὸς εἶναι μεσάζων πρόσωπον, ἔχει ἐντολὴν περιωρισμένην. Ὀρθῶς, ὁ κ Ὑπουργὸς λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσασα τὸ ἄνοιγμα τὴν Χρηματιστηρίου ἔπρεπε νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῶν ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν κατὰ τὸ κλείσιμον. (Ὁ κ. Βουλευτὴς ἀναγιγνώσκει τὸ σχετικὸν μέρος τῆς ἐκθέσεως)

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἤθελα νὰ ἀποδώσω τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην εἰς τὸ Κράτος. Τίποτε ἄλλο.

Δ. Κριεζῆς. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ὑπάρχει δήλωσις ὅτι τὴν εὐθύνην φέρει τὸ Κράτος.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.) Ἐν μεγίστῳ μέρει.

Δ. Κριεζῆς. Κατ' ἐμὲ ἡ εὐθύνη δὲν ὑπάρχει κατὰ ποσοστά. Ἢ ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει. Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον τὰ 9)10 τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουν αἱ ἐκκρεμεῖς διαφοραὶ θὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ ἱδρυθησομένου εἰδικοῦ Ταμείου, τὸ δὲ 1)10 ἐκ μέρους τῶν χρηματιστῶν. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀναγνωρίζω οὐδεμίαν εὐθύνην αὐτῶν, δέον δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι θὰ πληρώσουν οὗτοι 45.000.000 διὰ πράξεις γενομένας μέχρι τοῦ κλεισίματος τοῦ Χρηματιστηρίου. Καὶ μηχανικῶς εἶναι ἀδύνατον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, διότι κατὰ τὴν λύσιν ἡ ὁποία δίδεται οἱ χρηματισταὶ θὰ εἶναι ἐκτεθειμένοι ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, ἀπέναντι ἄλλων. Οἱ χρηματισταὶ εἶναι καραβοτσακισμένοι, ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας καὶ ἔμειναν χωρὶς ἐργασίαν 1 1)2 ἔτος, διὰ νὰ ζήσουν ἔκαμαν δάνειον 15,000,000 ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Καταλήγων λέγει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη τὰς ἀπόψεις του πλὴν τοῦ κ. Γαρουφαλιᾶ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Δ. ΛΟΝΤΟΣ εἰσηγούμενος τὸ νομοσχέδιον ἀναφέρει ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἀκολουθοῦσα οἰκονομικὴν πολιτικὴν στηριζομένην ἐπὶ δανείων ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ δημιουργῇ ἐντυπώσεις περὶ οἰκονομικῆς εὐεξίας τοῦ Κράτους καὶ νὰ στηρίζῃ ἀντιθέτως πρὸς τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τὰς ἀξίας ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ὡς καὶ τὰ διάφορα ἐθνικὰ δάνεια. Ἀλλ' ἦλθεν ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πραγματικὴ κατάστασις, μὴ δυναμένη ἐπὶ μακρὸν ν' ἀποκρυβῇ, ἀπεκαλύφθη. Τὴν ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο ἔδωσεν ἡ ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως παρὰ τῆς Ἀγγλίας. Τὴν ἀποκάλυψιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεώς μας ὡς ἦτο φυσικὸν θὰ ἐπηκολούθει πτῶσις τῶν ἀξιῶν καὶ ἑπομένως καταστροφαὶ εἰς τοὺς συναλλασσομένους ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ χρηματιστὰς καὶ πελάτας καὶ ἔτι πλέον πλήρης ἀποκάλυψις τῆς πραγματικῆς θέσεως τῶν ἐθνικῶν μας χρεωγράφων. Πρὸς πρόληψιν τούτου ἡ τότε Κυβέρνησις ἔκλεισε τὸ Χρηματιστήριον, κατ' ἀρχὰς δι' ἓν πενθήμερον κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1931. Καὶ ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ χρηματιστηρίου τὸ δικαίωμα τοῦτο νομίμως ἠσκήθη συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 3632 ἐπιτρέποντα προσωρινὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ χρηματιστηρίου καὶ παρὰ τὰ πανταχοῦ συμβαίνοντα παρέτεινε τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ χρηματιστηρίου ἐπὶ ὁλόκληρον 15μηνον. Τοῦτο ἐδημιούργησε, χάριν εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν πτῶσιν τῶν ἀξιῶν ἣν ἐπέτεινεν ἀκριβῶς τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου, κολοσσιαίας διαφορὰς ἀνερχομένας εἰς τὸ τεράστιον ποσὸν τῶν 280.000.000, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συντριβὴν τοῦ χρηματιστηριακοῦ κόσμου. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις διευθύνουσα τὸ κράτος καὶ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1932 ὀρθῶς ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ ἤνοιξε τοῦτο ὁρίσασα, διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διατάγματος περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν κτλ., τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ κατεβάλλοντο αἱ διαφοραὶ αὗται. Τὸ διάταγμα τοῦτο ὥριζε ὅτι αἱ διαφοραὶ θὰ κατεβάλλοντο ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐντὸς τριμήνου. Τοῦτο ὅμως κατέστη ἀδύνατον ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ γίνῃ χάριν εἰς τὴν οἰκονομικὴν συντριβὴν τῶν χρηματιστῶν καὶ ἐν γένει τῶν συναλλασσομένων. Ἐπομένως παρίστη ἀνάγκη νὰ εἰσαχθῇ τὸ σημερινὸν νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ ρυθμίσῃ κατ' ἄλλον τρόπον τὴν πληρωμὴν τῶν διαφορῶν τούτων. Τὸ νομοσχέδιον ἐπομένως ὀρθῶς εἰσάγεται ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ γίνῃ δεκτόν. Συμφώνως πρὸς τὴν εἰσήγησιν μου ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ διεφώνησε ὡς πρὸς τὴν βασικὴν ἀρχὴν τὴν τιθεμένην ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι δέον νὰ μετάσχωσιν συνεισφέροντες κατὰ τὸ 1)10 τῶν διαφορῶν καὶ οἱ χρηματισταὶ εἰς ἱδρυόμενον διὰ τοῦ νόμου ταμεῖον ὅπερ κατὰ τὴν ὀρθὴν πρόβλεψιν τοῦ νόμου θὰ ἐκδώσῃ ὁμολογίας κοινὰς καὶ προνομιούχους διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν διαφορῶν.

Τὴν βάσιν ταύτην ἀντικρούει ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. *Δ. Λόντος* ἀναφέρων ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ χρηματιστηρίου οἱ συναλλασσόμενοι ἐν αὐτῷ ἀναλαμβάνουν εὐθύνας μόνον δι' ἓν 15θήμερον καὶ διότι παρὰ τὸν νόμον παρατάθη τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου ἐπὶ 15μηνον οὐδεμία εὐθύνη βαρύνει τοὺς χρηματιστὰς καὶ ἑπομένως νομίζει ὅτι θὰ δεχθῇ ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ βάσις αὐτη. Ὑποστηρίζει ἀκόμη ὅτι δὲν ὑπάρχει εὐθύνη ἀφ' ἑνὸς, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲν ὑπάρχει οὐδὲ κἂν δυναμικότης τῶν χρηματιστῶν πρὸς πληρωμήν. Οἱ χρηματισταὶ μετὰ τὴν 15μηνον ἀργίαν βαρύνονται ἤδη μὲ τὴν πληρωμὴν 60 ὅλων ἑκατομμυρίων διὰ τὰς διαφορὰς τὰς μέχρι τῆς λήξεως τοῦ 15θημέρου μὲ τὰς ὁποίας δικαίως ἐπιβαρύνονται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καὶ δι' ἄλλα δάνεια ἄτινα ἠναγκάσθησαν νὰ συνάψουν διὰ νὰ συντηρηθοῦν διὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι οὐδεμίαν εὐθύνην φέρουν οἱ χρηματισταί, ὅτι οὐδαμοῦ παρετάθη τὸ κλείσιμον τῶν χρηματιστηρίων ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον ἔκλεισε τὸ χρηματιστήριον ἐπὶ 4μηνον μόνον. Ἀλλὰ καὶ τότε τὸ κράτος ἔλαβε μέριμναν περὶ παροχῆς βοηθείας εἰς τοὺς χρηματιστὰς καὶ τοὺς συναλλασσομένους, διότι ἐκεῖ ἐπρυτάνευεν ἡ ἀρχὴ ὅτι τὸ χρηματιστήριον ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν οἰκονομικὴν δημοσίαν λειτουργίαν, ἥτις δὲν ἔπρεπε νὰ πληγῇ. Παρεσχέθη οὕτω δάνειον 75 ἑκατομ. φράγκων, ἐδόθησαν πιστώσεις παρὰ τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας 250 ἑκατομ. φράγκων, ὡρίσθη μεθοδικὸς τρόπος ἐκκαθαρίσεως τῶν διαφορῶν καὶ τέλος ἐδόθη χρεωστάσιον ἀρθὲν μόλις μετὰ δετίαν, ἤτοι κατὰ τὸ 1920. Ὡσαύτως κατὰ τὴν μεγάλην κρίσιν συγεπείᾳ τοῦ σκανδάλου Οὔτριχ τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων ἔκλεισε μόλις ἐλαχίστας ἡμέρας. Καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὅπου συνέβη μεγάλη χρηματιστηριακὴ κρίσις, τὸ χρηματιστήριον ἔκλεισε μόλις ἐπὶ δμηνον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ παρεσχέθησαν ἀνάλογοι εὐκολίαι ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἀποκρούει ἑπομένως τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν καταβολὴν ζημιῶν δι' ἃς δὲν εὐθύνονται οἱ χρηματισταί, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐμιλήσῃ εἰς τὴν κατ' ἄρθρα συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἄλλων λεπτομερειακῶν τροποποιήσεων ἃς ἔλαβεν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τελευτῶν συνιστᾷ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὅπερ συμπληρούμενον καὶ τροποποιούμενον κατὰ τὰς ὑποβεβλημένας γενομένας δεκτὰς κατόπιν εἰσηγήσεώς του παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς θὰ ἐξυγίαινε τὴν χρηματιστηριακὴν κατάστασιν ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τῆς πίστεως ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, ἀλλὰ καὶ καθόλου τῆς ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας οἰκονομίας (χειροκροτήματα).

Π. Γαρουφαλιᾶς. Δὲν συμφωνῶ, λέγει, οὔτε μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἀποδίδοντα κατὰ τὰ 9)10 τὴν εὐθύνην εἰς τὸ Κράτος, οὔτε μὲ τὸν κ. Κριεζῆν ἀποδίδοντα ὅλην τὴν εὐθύνην εἰς τὸ Κράτος. Καθ' ἡμᾶς τὸ Κράτος δὲν ἔχει καμμίαν εὐθύνην. Ὅσοι θέλουν τὴν ἀντίθετον ἄποψιν ἀναχωροῦν ἀπὸ τὸ κλείσιμον τοῦ Χρηματιστηρίου. Καὶ παρέταξαν καὶ ὁ κ. Λόντος καὶ ὁ κ. Κριεζῆς ἐπιχειρήματα διὰ τὴν ἐκ τοῦ παρανόμου κλεισίματος τοῦ Χρηματιστηρίου εὐθύνην τοῦ Κράτους. Νομίζω ὅμως ὅτι αἱ δημιουργηθεῖσαι διαφοραὶ τῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ὠφείλοντο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ὑπαιτιότητα τῶν Χρηματιστῶν. Ὁ νόμος ὁ Χρηματιστηριακὸς ὁρίζει ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Χρηματιστὰς ἡ ἐνέργεια κερδοσκοπικῶν πράξεων. Δὲν τοὺς ἐπιτρέπει δηλ. νὰ παίζουν, ἀλλὰ νὰ μεσολαβοῦν καὶ νὰ ἐκτελοῦν ἐντολὰς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως τίτλων. Οἱ χρηματισταὶ παρέβησαν τὸν νόμον καὶ ἐκεῖθεν αἱ ζημίαι των.

Δ. Κριεζῆς. Ποῦ τὸ ξέρετε αὐτό;

Π. Γαρουφαλιᾶς. Ἂς ἐρωτηθῇ ὁ κ. Παπαδήμας, καὶ ἂν δὲν θέλετε τὸν κ. Παπαδήμαν, ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ἂν δύναται νὰ διαβεβαιώσῃ ὅτι δὲν ὑπάρχουν διαφοραὶ προερχόμεναι ἀπὸ τὸ παίξιμον τῶν χρηματιστῶν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸ παίξιμον τῶν πελατῶν καταστάντων ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ πλήρώσουν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἔχω, οὔτε ἠμπορῶ νὰ ἔχω ἐπίσημον πληροφορίαν, ἂν οἱ χρηματισταὶ ἠγόραζον καὶ ἐπώλουν δι' ἴδιον λογαριασμόν. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως καὶ αὐτό.

Π Γαρουφαλιᾶς. Μὰ ἂν εἴχατε ἐπίσημον πληροφορίαν θὰ τοὺς ἐστέλνατε εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Δ. Λόντος. Δὲν πρέπει, τονίζει, νὰ μεταφέρετε ἐδῶ τὰς διαφόρους φήμας.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Δὲν μεταφέρω ἐδῶ φήμας, ἀλλ' ἐὰν αἱ διαφοραὶ διαπιστωθῇ ὅτι προέρχονται ἐκ πελατῶν ἀδυνατούντων νὰ πληρώσουν, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο πλέον συζητήσιμον. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν διαφορῶν προέρχεται ἀπὸ τὸ παίξιμον τῶν χρηματιστῶν, αὗται βαρύνουν αὐτοὺς καὶ ὄχι τὸ Κράτος. Ἰδοὺ διατί διεφώνησα εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Ἐὰν μάλιστα, ἐπιλέγει, θὰ ἤθελεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐξυγιάνῃ τὸ Χρηματιστήριον διὰ τὸ μέλλον καὶ νὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ, ἔπρεπε νὰ λάβῃ σοβαρὰ μέτρα διὰ μελλούσας πάλιν ἀδυναμίας τῶν χρηματιστῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ προέθουν ἀπὸ τὰ παιγνίδια των.

Δ. Κριεζῆς. Δὲν εἶναι, λέγει, δυνατὸν ν' ἀποδεχθῶ τὰ ὅσα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας περὶ παιξίματος τῶν Χρηματιστῶν εἰς τόσον μέγαν βαθμόν. Θὰ ἦτο ἐν τάξει ὁ κ. Βουλευτής, ἂν μᾶς ἔλεγεν εἰς ποῖα δεδομένα στηρίζει αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγει. Εἶναι δὲ ἄπορον πῶς ὁ κ. Βουλευτὴς ὅστις εἶναι πολὺ εὐθικτος καὶ ὅστις προκειμένου διὰ τὴν ἐπερώτησιν τῶν καφφέδων, ἐζήτησε σωρεία ἐγγράφων καὶ ντοκουμέντων, διατί προτοῦ ὁμιλήσῃ δὲν ἐφρόντιζε νὰ εἶχε πιστοποιήσεις καὶ ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας τῶν λόγων του. Δὲν ἔχω, ἐπιλέγει, ἄλλο τι νὰ εἴπω εἰμὴ ὅτι δὲν εὑρίσκεται ἐν τάξει.

Π. Γαρουφαλλιᾶς. Ἡ πραγματικότης εἶναι ἐκείνα ποὺ εἶπα.

Ὁ κ *Γ. Βαρβούτης.* διαφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀποσπᾷ δι' αὐτοῦ πόρους ἐκ τοῦ Δη-

μοσίου Ταμείου διὰ νὰ ρυθμίσῃ διαφοράς μὴ ὑφισταμένας νόμῳ εἰς ἃς κακῶς ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς ἔδωκε τὸ πρώτιν νόημον ἀπόστασιν διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Δεκεμβρίου 1932 ὑποστηρίξας ὅτι ἀνατραπέντων ἐκ τῆς κρίσεως καὶ τῶν κλεισίματος τοῦ Χρηματιστηρίου τῶν ὅρων τῶν συναλλαγῶν ἀνετράπησαν καὶ τὰ ἔννομα αὐτῶν ἀποτελέσματα. Ἀφ' ἑτέρου, λέγει, τὸ κράτος δὲν φέρει καμμίαν εὐθύνην ἐκ τοῦ κλεισίματος τοῦ Χρηματιστηρίου διότι προέβαν εἰς αὐτὸ ἤκμασε κυβερνητικὴν ἐξουσίαν βάσει τῶν κειμένων νόμων· ἂν ἤθελε γίνῃ παραδεκτὴ ἡ ἀνεύθετος ἀρχή, τότε δὲν θὰ ἔχει ὅλως ὁ ποσπολογισμὸς τοῦ Κράτους θὰ νὰ ἀποζημιώσῃ ὅλους τοὺς ἰδιώτας τοὺς θιγομένους ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῆς κυβερνητικῆς λειτουργίας περὶ ρυθμίσεων γενικωτέρων ζητημάτων νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν, βάσει τῶν κειμένων νόμων. Ὁ κ. Εἰσηγητὴς λέγει, ἀποδίδει εὐθύνην εἰς τὸ Κράτος διότι θεωρεῖ ὅτι τὸ κλείσιμον τοῦ Χρηματιστηρίου δὲν ἦτο πρισωρινόν, ἡ ἔννοια ὅμως τῆς προσωρινότητος εἶναι σχετικὴ καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς χρονικῆς περιόδου ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ.

Δ. Κριεζῆς. Τὸ Κράτος δὲν θὰ ὑποστῇ καμμίαν ζημίαν, διότι ὅ,τι δώσῃ θὰ τὸ πάρῃ.

Γ. Βαρβούτης. Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου· ἀλλ' ἡ ἀπέξωσις τῶν ἀφαιρουμένων ἀπὸ τὸ Δημόσιον πόρων εἶναι θεωρητικὴ καὶ δὲν θὰ πραγματοποιηθῇ ποτέ. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεκτὸν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν εὑρισκόμεθα εἰς ἀδυναμίαν πληρωμῆς τοῦ Δημοσίου Χρέους νὰ ἐπικαλούμεθα καὶ ἐπιβάλωμεν φόρους εἰς τὴν βεβαρημένην μέχρις ἐσχάτων οἰκονομίαν μας, νὰ ἀποσπῶμεν πόρους τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν διαφορῶν ἀνυπάρκτων νόμῳ. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ διαφορὰ ἀπὸ τοῦ κλεισίματος τοῦ Χρηματιστηρίου 21ης Σεπτεμβρίου 1931 μέχρι τοῦ μετὰ 10ήμερον ἀνοίγματος τούτου. Ἂν τὸ κράτος θέλει νὰ ἄρῃ τὴν χρηματιστηριακὴν ἐκκρεμότητα ὀφείλει νὰ ρυθμίσῃ τὰς μέχρι τοῦ κλεισίματος τοῦ χρηματιστηρίου διαφορὰς παρχμερῶν ἐντάσεως καὶ γενικὰν προθεσμίαν πληρωμῆς ὑπὸ ὁμοίαν ὑποχρέωσιν τοῦ Κράτους ὑφισταμένην ἀπέναντι τῶν ὀφειλετῶν πρηγορημένης ἀξ ἕνας ἐκ τῆς ἀδυναμίας ἣν ἐπικαλεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ἐσχηματικὴν ἔκθεσίν του καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ ὀφειλέται ἔσχαν τακτικὴν τύμφωνον πρὸς τὴν τότε πολιτικὴν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀνατίμησιν τῶν Ὁμολογιῶν Χρεωγράφων.

Γ. Πεσμαζόγλου. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐὰν, λέγει, συνεφώνει ἡ Βουλὴ νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε τὸ Νομοσχέδιον εἰς πρώτην θὰ ἔχωμεν τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν δευτέραν συζήτησιν νὰ συζητήσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς τροπολογίας, τόσῳ μᾶλλον καθόσον ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ διακανονίσῃ τὰς διαφοράς, ὁ δὲ τρόπος τοῦ καταμερισμοῦ θὰ ὁρισθῇ εἰς τὴν β' ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

Γ. Βαρβούτης. Ἐὰν, τονίζει, θεωρηθῇ ὅτι ζήτημα ἀρχῆς ἀπόκειται ἡ ἀνάγκη τῆς ρυθμίσεως τῆς χρηματιστηριακῆς ἐκκρεμότητος καὶ ὄχι ἡ ἀναγώρισις ἐπὶ θυσίᾳ μάλιστα τῶν πόρων τοῦ Δημοσίου ἣν ἀπονοοῦμαι, δὲν διαφωνεῖ εἰς τὴν ἀρχήν.

Δ. Χατζηγιάννης. Ἐγώ, λέγει, δὲν θὰ ψηφίσω ποτὲ νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἔστω καὶ προσωρινῶς, οὐδὲ μίαν δεκάραν τὸ Κράτος, διὰ τὰς διαφορὰς αὐτάς.

Μεθ' ὃ κηρυσσομένης τῆς συζητήσεως περαιωμένης, γίνεται δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, καὶ ὥραν 10ην μ. μ., συνανίσεσι τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις δι' ἄριον ὥραν 6ην μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'.

Πέμπτης 24 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 8 μ. μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Μπαλᾶνος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Ράλλης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ συλλόγου κυνηγῶν Χώρας Τριφυλλίας διαμαρτυρομένου διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ θήρας νόμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Ράλλης** καταθέτει τηλεγράφημα συκοπαραγωγῶν Μεσσηνίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν τακτικὴν τῶν ἐξαγωγέων καὶ ζητούντων ὅπως τὸ Γραφεῖον προστασίας Σύκων προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν σύκων καὶ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τούτου εἰς τὰς Καλάμας κλπ.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν διοτεχνῶν Καβάλλας καὶ περιχώρων ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἀσφαλείας ἐκ τῆς πόλεώς των.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἐλευθεροχωρίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀντιβραστικὴν τακτικὴν τῶν γενικῶν ἀποθηκῶν Θεσσαλονίκης μὴ διαθετουσῶν ἐπάρκειαν σάκκων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς παραγωγῆς.

Ὁ Γεώργιος Φασελῆς κάτοικος Κοιλάδος Ἐρμιονίδος παρακαλεῖ ὅπως συστηθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ ΟΔΕΠ καὶ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησίς του περὶ καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων ἐντὸς μιᾶς τριετίας.

Ὁ Μητροπολίτης Κυδωνίας Ἀποκορώνου Ἀγαθάγγελος παρακαλεῖ ὅπως ἐκδοθῇ διάταγμα ἐπιτρέπον εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς τὴν διαχείρισιν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, καθόσον μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. οἱ ὀργανισμοὶ περιῆλθον εἰς οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον.

Ὁ ἱερατικὸς σύνδεσμος Θεσσαλονίκης ὑπεβάλλει ὑπόμνημα περὶ τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν συντάξεων τῶν κληρικῶν.

Ἡ ἕνωσις ἀστῶν προσφύγων πόλεως Γιαννιτσῶν ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἐπαγγελματικοῦ κλήρου εἰς 150 προσφυγικὰς οἰκογενείας.

Ὁ Κ. Γεωργιάδης τέως εἰρηνοδίκης καὶ διδάσκαλος ἤδη δὲ πολιτικὸς συνταξιοῦχος κάτοικος Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ Σ. Παντελόπουλος δικολάβος παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ Κορώνης ζητεῖ τὴν διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ κατοχύρωσιν τοῦ ὁμοιομόρφου καὶ ἰσοπόσου τῶν ἀμοιβῶν τῶν δικολάβων συνιστωμένου εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τοὺς δικηγόρους καθοριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου.

Ἡ ἕνωσις προσωπικοῦ Φωταερίου Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ψηφισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου σύμβασιν πρὸς παραχώρησιν τοῦ φωταερίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως

ἐξασφαλισθῇ ἡ θέσις αὐτοῦ καὶ ἀναγνωρισθῇ τὸ ὑφιστάμενον ταμεῖον συντάξεων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Σπέντζας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων Αὐλῶνος, Ἀγαλιανῆς, Καϋμένης Γυναίκας Τριφυλλίας ζητούντων τὴν προμήθειαν σπόρου σίτου, τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς χρεῶν πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, τὴν χορήγησιν μακροπροθέσμων δανείων, τὴν ἀναστολὴν τῶν δημοσίων χρεῶν κλπ.

Ὁ κ. **Π. Ράλλης** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς «σ» εἰς τοὺς τύπους τῆς πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. περὶ ἀναπροσαρμογῆς τιμολογίων πωλήσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ τοῦ Πρ. Διατάγματος τῆς 11 Νοεμβρίου 1932 κωδικοποιηθέντος νόμου 3616 περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν».

2) «Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ 14 ἄρθρου τοῦ νόμου 4506 περὶ παθόντων ἐν πολέμῳ ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. **Γ. Πεσματζόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδια νόμου:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν Νόμων 4180, 4881 καὶ 5355 περὶ προστασίας ἐρεθρων».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ ἐνισχύσεως τῶ ἐν τῇ χώρᾳ ὑπομηχανιῶν παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων».

Οἱ κ.κ. **Ι. Μουντζουρίδης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), **Δ. Δοβέρδος** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Σ. Ταλιαδοῦρος** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀναιρέσεως τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Α. Παπαθανάσης** καὶ **Ι. Νικολίτσας** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 ἐδάφ. 7 τοῦ Ν. ΧΞΣΤ' ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Ν. 4859 «περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπολήλων»

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Π. Γαρουφαλιᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἀσκήσεως προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων διοικητῆς συντάξεων θυμάτων πολέμου λόγῳ εὐπορίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν **Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς ὑπ' ἀριθμ. 24 παραγρ. τοῦ ἀπὸ 9)2)3 Π. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὐελπίδων».

Ἡ ἐπὶ τῆς **Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 1377 περὶ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ».

Ἡ Ἐπὶ τῆς **Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς καλλιεργείας ἐν Ἑλλάδι».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Π. Μαζαράκης, Ν. Κωνσταντόπουλος, Α. Μυλωνᾶς, Α. Πάλλης, Γ. Καφαντάρης, Α. Παπαναστασίου** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 87, ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Κάρτσωνας, Γ. Καλαντζόπουλος, Τ. Γεωργιάδης, Κ. Τσουκαλᾶς, Ν. Κρανιωτάκης,** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως τῆς περιφερειακῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Γ. Κριμπᾶς, Ἠλ. Μαυρομιχάλης, Ν. Κάρτσωνας,** καὶ **Ι. Σκανδαλάκης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 4652 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 Ν.Δ. «περὶ ὑβρίσεως γραφείων προστασίας Ἑλληνικῶν σύκων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ξ. Μαυρομμάτης** καὶ **Κ. Καλκάνης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Στεφανόπουλος, Γ. Τσόντος Βάρδας, Θ. Γκόφας** καὶ **Ι. Γιαννόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ θήρας Ν. Δ. ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν. 5738».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Ἀσκούτσης, Η.Παπαδόπουλος, Ν. Κάρτσωνας, Μ. Βαφέας, Μ. Λαΐλιος, Α. Παπαγεωργίου, Δ. Χατζηγιάννης** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης,** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει ὅτι εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀνέγνωσε ὅτι μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν ἀπόπειραν τῆς 6ης Ἰουνίου, ὑπεβλήθη αἴτησις περὶ καταθέσεως ὡρισμένων ἐγγράφων. Αὐτὰ κατετέθησαν καὶ εὑρίσκονται εἰς χεῖρας ἑνὸς τῶν ἐπερωτώντων, ἐπειδὴ ὅμως εἶνε γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἡ ὑπόθεσις καὶ κατ' ἀνάγκην κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως θὰ λάβουν τὸν λόγον πλὴν τῶν ἐπερωτώντων καὶ ἄλλοι συνάδελφοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων. Δι' αὐτὸ παρακαλεῖ ἐφόσον μάλιστα πρόκειται περὶ ὀλίγων ἐγγράφων νὰ διαταχθῇ ἡ ἐκτύπωσις καὶ ἡ διανομή των.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν μοὶ λέγει αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὅτι τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα εἶνε πολλά. Θὰ ἀπαιτηθῇ δὲ διὰ τὴν ἐκτύπωσίν των καὶ δαπάνη καὶ χρόνος, εἶνε ὅμως πιθανὸν οἱ ἐπερωτῶντες νὰ θέλουν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν συζήτησιν. Δι' αὐτὸ δὲν συνιστῶ τὴν ἐκτύπωσιν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ δὲν ἔλαβον γνῶσιν τῶν ἐγγράφων.

Α. Παπαθανάσης. Τὰ ἔχει ὁ κ. Παπαναστασίου πρὸ τριημέρου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ θέμα εἶνε τοιαύτης φύσεως ὥστε ἐλάχιστα θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔγγραφα. Ἐξ ἄλλου αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰς ἐφημερίδας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Παπαναστασίου νὰ φέρῃ τὸν φάκελλον εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ὅσοι βουλευταὶ θέλουν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ νὰ ψηφισθοῦν πρῶτον τὰ νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις.

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως δασμολογικῶν τινῶν ἀπαλλαγῶν καὶ περὶ καταβολῆς τῶν δασμῶν».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ μονοπωλίου τῆς σακχαρίνης».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. περὶ παρατάσεων προθεσμιῶν τινῶν τῶν νόμων 5420 καὶ 5671 περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων».

Γίνεται δεκτὸν ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4028 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κλπ».

Εἰς β' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν κατ' ἄρθρα καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διακανονισμοῦ ἀρχαιότητος ὑπαξιωματικῶν ἠλεκτρομηχανικῶν καὶ ἠλεκτριστῶν», ἔχον οὕτω:

Περὶ διακανονισμοῦ ἀρχαιότητος ὑπαξιωματικῶν ἠλεκτριστῶν καὶ ἠλεκτρομηχανικῶν Π. Ν.

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τῶν συγχωνευθεισῶν εἰδικοτήτων ἠλεκτριστῶν καὶ ἠλεκτρομηχανικῶν κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχαιότητος ἣν εἶχον οὗτοι πρὸ τοῦ διαχωρισμοῦ τοῦ κλάδου των κατὰ τὸν νόμον 2218 καὶ ἀπικτῶσιν οὗτοι ἅπαντα τὰ δικαιώματα πλὴν τῆς ἀναθρομικῆς λήψεως τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ἄλλης τινὸς οἰκονομικῆς ἀναθρομικῆς συνεπείας. Οἱ ἐκ τούτων στάσιμοι ἢ μὴ προακτέοι κατ' ἐκλογὴν στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς προαγωγῆς, ἐὰν τυχὸν ἀπῃτεῖτο τοιαύτη πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀρχαιότητος.

2. Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀνωτέρω ἀρχαιότητος ἐν σχέσει πρὸς τὴν γενομένην ἤδη προαγωγὴν ἀρχικελευστοῦ ἠλεκτρομηχανικοῦ εἰς σημαιοφόρον ὁ ἀριθμὸς τῶν σημαιοφόρων ἠλεκτρομηχανικῶν πληρωμάτων Στόλου ὁρίζεται ἐφεξῆς εἰς δύο, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀρχικελευστῶν ἠλεκτρομηχανικῶν περιορίζεται ἀπὸ ἑνδεκα εἰς δέκα.

Εἰς α'. συζήτησιν γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

α) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΦΕ' (3505) 31 Δεκεμβρίου 1909 περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν».

β) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ νόμου 3793 κυρωθέντος Ν. Δ. τῆς 2ας Σεπτεμβρίου 1925 περὶ τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγιεινομικῶν δικαιωμάτων».

γ) «Περὶ αὐξήσεως διδάκτρων σχολῆς ναυτικῶν δοκίμων καὶ καθορισμοῦ ἐξετάστρων».

δ) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων. 1) Τῆς 15ης Ἰουνίου 1933 καὶ β) τῆς 12ης Ἰουλίου 1933 ἀμφοτέρων περὶ ἀναβολῆς τοῦ χρόνου τῆς ἐνεργείας τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν καὶ περὶ παρατάσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑφισταμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν».

ε) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 26ης Μαΐου 1933 περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3824 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 108 τοῦ αὐτοῦ νόμου».

Ἄρχεται κατόπιν ἡ πρώτη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ διακανονισμοῦ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλασῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν Τραπεζῶν α) Τραπέζης Κοσμαδοπούλου β) Τραπέζης Κεντρικῆς γ) Τραπέζης Χολέβα—Μαρκατᾶ ἐν Λαρίσσῃ δ) Τραπέζης Μουχτάρη ἐν Τρικκάλοις».

Β. Ἀποστολίδης. Τὸν λόγον ἔλαβον ἵνα ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν ἐπὶ ζητήματος σπουδαιοτάτου. Σπουδαιοτάτου, ὄχι διὰ τὰς οἰκονομικὰς καταστροφὰς καὶ τὰ οἰκονομικὰ ἐρείπια τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν ἡ πτῶσις, ἡ ἀθλία πτῶσις, τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, ἀλλὰ σπουδαιοτάτου, διότι τὸ Τραπεζιτικὸν καθεστὼς τῆς χώρας αὐτῆς, παρ' ὅλα τὰ Τραπεζιτικὰ ἀτυχήματα, δὲν ἐκρίθη σκόπιμον νὰ μεταρυθμισθῇ ὥστε αἱ οἰκονομίαι τῶν πολιτῶν νὰ εἶναι κατοχυρωμέναι εἰς χεῖρας τῶν διαφόρων Διευθυντῶν Τραπεζῶν, οἱ ὁποῖοι νὰ μὴ δύνανται νὰ τὰς χρησιμοποιῶσιν ὅπως θέλουσιν. Ἀτυχῶς, διὰ τὸ ἡμέτερον Κράτος, τὰ μέτρα αὐτὰ θὰ ληφθοῦν φαίνεται, ἀλλὰ ὅταν καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀπὸ τὰς λεγομένας Τραπέζας τοῦ εἴδους καὶ τοῦ ποιοῦ τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου δημιουργήσωσιν οἰκονομικὰς καταστροφὰς καὶ ἐρείπια εἰς βάρος ἀνυπόπτων Ἑλλήνων πολιτῶν, μοχθούντων ἐκ τοῦ ὑστερήματός των νὰ δημιουργήσωσι ἕνα ἀπόθεμα, ἀπόθεμα τὸ ὁποῖον μίαν πρωΐαν δὲν ὑπάρχει, διότι ἐλεηλατήθη ἢ ἔκλάπη ἢ καὶ ἐχάθη ἀπὸ τὰς περιφήμους αὐτὰς Τραπέζας.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομικῶν). Εἴμεθα σύμφωνοι, καὶ πρέπει νὰ ρυθμισθῇ ταχέως τὸ ζήτημα αὐτό. Εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὴν νομοπαρασκευαστικὴν Ἐπιτροπήν.

Β. Ἀποστολίδης. Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου, κ. Βουλευτά, ἐπιστεύετο ὅτι ἦτο Τραπεζιτικὸν ἵδρυμα σπουδαῖον καὶ ἀξιόλογον, ὡς τοιοῦτον δὲ τὸ ἐπίστευεν καὶ ἡ τότε Κυβέρνησις μὲ τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν της καὶ τὸν ἴδιον τὸν πρωθυπουργόν της, ὁ ὁποῖος τὸν Μάϊον τοῦ 1931 ἐπιέσθη νὰ ἔλθῃ εἰς Βόλον διὰ νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν στάσιν τοῦ ἱδρύματος αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς οἰκίας τοῦ διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης. Ἐνῷ ἐπιστεύετο ὅμως ὡς ἀξιόλογον πιστωτικὸν ἵδρυμα, δὲν ἦτο παρὰ τράπεζα ἄνευ σκέψεως οὐσιαστικῆς, χρεωκοπημένη καθ'ὁλοκληρίαν, παρανόμως ἐκτελοῦσα πράξεις τῆς ἁρμοδιότητος μιᾶς Τραπέζης.

Ὡς δὲ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ Τράπεζα, ἀφ' οὗ τὰ κεφάλαιά της τὰ εἶχον ἀκινητοποιήσῃ οἱ Κοσμαδόπουλοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἐπισφαλεῖς ἢ μᾶλις ἀνταποκρινομένας εἰς τὰ ἔξοδά των (Ἠλεκτρική, ὑφαλτεῖα, ἀσβεστοπεριχειρήσεις, ἐξωραϊσμοὶ κλπ.) καὶ ἐξηγορὰς ἀκινήτων, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἀγορὰς χρεωγράφων εἰς μέγιστον βαθμόν, τελείως δυσανάλογον πρὸς τὴν δυναμικότητά της.

Ἤδη τώρα ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἐξηγμένα μερικὰ κονδύλια ὀφειλομένων ποσῶν εἰς τὴν Τράπεζαν. Γ. Κοσμαδόπουλος εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν δραχμ. 2.074 178.80)00. Ι. Κοσμαδόπουλος εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν δρ. 1.672.947.60)00. Ἀγγ. Κοσμαδόπουλος εἰς προεξόφλ. εἰς 2 γραμμάτια δραχ. 450.000, εἰς Ἐγγ. δι' ἀκινήτων δρ. 1.046.860.35. Εἰς Ἐγγ. δι' ἐμπορευμάτων δραχ. 5.239.129.55)00. Εἰς Ἐγγ. δι' ἐμπορευμάτων λίρ. 662.0.0 δραχ. 263. 516.50)00 ἤτοι ἐν ὅλῳ 6.999.506. 40)00. Τζῶν Κασαδέτης, εἰς προεξόφλ. δραχ. 150.000. Εἰς τρέχοντα λ)σμὸν δραχ. 795.229.10)00. Εἰς τρέχοντα λ)σμὸν β' δραχ. 130.093 καὶ 10)00. Ἤτοι ἐν ὅλῳ 1.075.322.20)00. Γ. Ἀθανασάκης εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν δραχ. 518.643.80)00. Μαρία Ἀθανασάκη εἰς ἠγγυημένα διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων δραχ. 239.379.80)00. Α. Ε. Ψυγείων Ἀγριᾶς εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν δραχ. 4.266.443 60)00. Εἰς ἠγγυημένα δι' ὑποθήκης, δραχ. 4.313.727, Ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 8.580.670.60)00. Α. Ε. Κέντρου ἀναψυχῆς Πυλίου εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν δραχμὰς 1.220.579.40)00 ἠγγυημένα δι' ὑποθήκης δρ. 477.975.70)00 ἤτοι ἐν ὅλῳ 1.698.555.10)00. Ἀδελφοὶ Λούλη δάνεια ἐπὶ τίτλων δραχ. 3.347.380.85)00. Δάνεια ἐπὶ τίτλων δολλάρια 52.799.18 δραχ. 4.197.537. Ἤτοι ἐν ὅλῳ 7 514.917.85)00. Δάνεια ἐπὶ τίτλῳ λίρες 636.12.0. Ἤτοι ἐν ὅλῳ 253.055. 60)00. Χρῆστος Λούλης εἰς ἀνοικτὸν λογ)σμὸν δραχμὰς 105.132.75)00. Δάνεια ἐπὶ τίτλων δραχ. 1.762.612,85)00. Ἤτοι ἐν ὅλῳ 1.867 745.60)00.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Δὲν περιλαμβάνεται εἰς τοὺς Ἀδελφοὺς Λούλη ὁ Βουλευτὴς κ. Λούλης ὁ ὁποῖος ἔχασε μάλιστα τὰ λεπτά του;

Β. Ἀποστολίδης. Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἀλ. Ἀποστολίδης εἰς προεξόφλ. διὰ 3 γραμμάτια δραχ. 400.000. Εἰς ἐνυπόθ. λίρ. 6633.19.1 δραχ. 2.661.872.65)00 ἤτοι ἐν ὅλῳ 3.061.872. 65)00. Ι. Ξῆρος εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν 40.000. Ε. Γ. Σκρέτας εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν 7.017.65)00 εἰς ἀνοικτὸν λογ)σμὸν λ. 348.3.5 ἤτοι. δραχ. 139.757.55 ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμὰς 146.775.10)00. Γ. Κολτσιδόπουλος εἰς λογ)σμὸν δραχμὰς 3.172.20)00. Α. Θεμελῆς εἰς Ἠγγ. διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων δρ. 121.800.45. Ε. Μαρουσοπούλου εἰς Ἠγγ. διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων δραχ. 14.689.90. Ναπ. Πορφυρογένης εἰς Ἠγγ. διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων δρ. 41.593.30)00 Γ. Φιλιππίδης δραχ. 78.613.40. Ἤτοι ἐν συνόλῳ (ἀπὸ λ)σμοῦ Ἀδελφῶν

Λούλη) μέχρι καὶ λογαριασμοῦ δρ. 36.033 140.40, εἶναι Λογαριασμοὶ μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ε. Σαρέτα).

Διάφορα ἀφορῶντα τὴν πτώχευσιν τῆ. Τραπέζης Κοσμαδοπούλου. Ἀλέξ. Κασαδέτης ὀφείλει εἰς τρέχοντα λογαριασμὸν δραχ. 2.112.576, εἰς λογαριασμὸν ἀποδοχῶν 1.223.371, εἰς λογαριασμὸν Γ' (;) δραχ. 224.215, ἤτοι ἐν συνόλῳ 3.860.192. Δεσπόζιτος σύγγαμβρος τοῦ Ἀλ. Κασαδέτη δραχ. 13.593 000, Ἔμμ. Δημαρᾶς σύγγαμβρος τοῦ Ἀλ. Κασαδέτη δραχ. 4 064.000, Θεοδωρίδης γαμβρὸς τοῦ Ἀλ. Κασαδέτη δραχ. 365.275, Δημ. Ἀλ. Κασαδέτη υἱὸς Ἀλεξ. Κασαδέτη ἔναντι μισθοῦ του δραχ. 150 χιλ. ἀδικαιολογήτως δραχ. 400.000, ἀδικαιολογήτως εἰς ξένον νόμισμα δραχ. 100.000, ἤτοι ἐν ὅλῳ 650 χιλ. δηλαδὴ σύνολον ἀπὸ Ἀλ. Κασαδέτη καὶ ἐντεῦθεν δραχ. 22.532.149.

Ὅλοι οἱ λοναριασμοὶ αὐτοί, συνεχίζει ὁ κ. Ἀποστολίδης, ἀνέρχονται εἰς 40.000.000 δραχμῶν

Δ. Χατζηγιάννης. Ὅλη ἡ ζημία πόση εἶναι;

Β. Ἀποστολίδης. 120 ἑκατομμύρια. Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Τραπέζης ἐγένετο ἕνας νόμος ὅστις καθώριζεν τὰ τῆς ἀποδόσεως εἰς τοὺς καταθέτας ἑνὸς ποσοστοῦ καὶ ὥρισε ὅτι μέχρι 5,000 δραχμῶν λαμβάνουν 100 ο)ο (ἀναγινώσκει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου).

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.) Ἐλησμονήσατε ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων διὰ νὰ κρατήσῃ τὸ ἵδρυμα ἐκεῖνο ἐξηνάγκασε τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν νὰ δώσῃ δάνειον.

Β. Ἀποστολίδης. Θὰ τὸ πῶ καὶ αὐτό. Ὁ Πρόεδρος τῆς Λέσχης τῶν Φιλελευθέρων, ὅστις ἦτο καὶ Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν ἐξηνάγκασε νὰ δώσῃ δάνειον 13.000.000 ἐπὶ ὑποθήκῃ.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Ὁ κ. Βενιζέλος ἀπῄτησε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν νὰ δώσῃ τὸ δάνειον, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἠρνήθη κατ' ἀρχάς.

Β. Ἀποστολίδης. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι Κασαδέτης καὶ Βενιζέλος εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου ὡρίσθησαν δύο διανομαί, προσωρινὴ καὶ ὁριστική, ὡρίσθη δὲ ὅτι πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς προσωρινῆς δύναται νὰ δοθῇ καὶ προκαταβολὴ ὑπὸ τύπον δανείου, πρὸς τοῦτο δὲ ἡ Ἐθνικὴ καὶ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἔδωσαν 25,000,000. Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου ὅμως τοῦ 1932 δὲν ἔδιδον πλέον τὸ διὰ τοῦ Νόμου καθορισθέν, ἀλλὰ τὸ 1/4 τοῦ καθορισθέντος μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὑπῆρχε σχετικὴ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου. Ἐν τούτοις εἰς τὸν πολιτευτὴν κ. Γκέκαν ἐδόθησαν 360,000 δραχμῶν.

Π. Μαζαράκης. Ἀπέναντι τίνος ποσοῦ;

Β. Ἀποστολίδης. Ἀπέναντι 3,000,000. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ καταθετῶν ποσοῦ ἀνωτέρου τῶν 65,000 δραχμῶν.

Ι. Ἀποστόλου. Ὑπάρχει δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσματζόγλου*** (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.) λέγει ὅτι ἅμα ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον ἐρώτησε καὶ ἐσταμάτησαν ὅλαι αἱ προσωπικαὶ διεκτάξεις.

Α. Λούλης. Θὰ ἐπεθύμουν κ. συνάδελφε, νὰ μοῦ εἴπητε ἐὰν οἱ ἀδελφοὶ Λούλη ἔχασαν ἢ ἐκέρδισαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.

Γ. Φιλιππίδης. Νὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐγώ, ἐζημίωσαν.

Β. Ἀποστολίδης. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ὅτι ἐζημιώθησαν.

Α. Λούλης. Οἱ ἀδελφοὶ Λούλη τοῦ Βόλου. ἔχοντες συναλλαγὰς μεθ' ὅλων τῶν Τραπεζῶν καὶ μετὰ τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου εἶχον ἀνοικτὸν λ)σμὸν 3—6 ἑκατομμυρίων. Μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν εἶχον καὶ ἔχουν ἀνοικτὸν λ)σμὸν 30 ἕως 50 ἑκατομμυρίων.

Οἱ Ἀδ. Λούλη ὑπέστησαν ζημίας 15 ἑκατομμυρίων λόγῳ πτωχεύσεως τῆς Τρ. Κοσμαδοπούλου. Διότι ἐκτὸς τῶν μετοχῶν τῆς ἐν λόγῳ Τραπέζης ἀξίας 3 ἑκατομμυρίων, ὧν ἡ ἀξία ἐξεμηδενίσθη, οἱ ἀδελφοὶ Κοσμαδόπουλοι ἐνεχυρίασαν μετοχὰς τοῦ Κυλινδρομύλου Λούλη ἀξίας 35 χιλ. λιρῶν Ἀγγλίας· ἃς οἱ Ἀδ. Λούλη εἶχον πρὸς φύλαξιν, ἀντὶ 11 ἑκατομ. δραχ. εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἣν οἱ Ἀδ. Λούλη θ' ἀναγκασθοῦν νὰ πληρώσουν.

Β. Ἀποστολίδης. Συμφωνῶ ὅτι ἐζημίωσαν, ἀλλὰ καλῶς ἐζημίωσαν. Εἶναι ὑπεύθυνοι διότι ἦσαν μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ὡς εἶναι δυνατὸν κύριοι Βουλευταὶ νὰ θεωρηθῇ τίμιον τὸ γεγονὸς ὅτι ἐγένετο πρᾶξις δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ κ. Σταθᾶτος ἐξεποίησε δύο ἀκίνητα ἀντὶ 10 ἑκατομ. καὶ 13 ὁλοκλήρους ἡμέρας πρὶν ἢ καταπέσῃ ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ἢ Ἐθν. Τράπεζα ἐπῆρε τὸ ἀκίνητον ἐκράτησεν τὰ ἰδικά της καὶ ἔδωκε τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν δύναμαι νὰ μὴ διαμαρτυρηθῶ διὰ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. συναδέλφου. Ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου τῆς ὁδοῦ Πεσματζόγλου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχεν ὑποθήκας εἰς χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς κακῆς θέσεως τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς πτωχεύσεως ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ἐζήτησε νέον δάνειον. «Βοήθησέ με, εἶπεν, ἵνα ἀντιμετωπίσω τοὺς καταθέτας». Ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἠρνήθη κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπανέβη τότε ἡ Κυβέρνησις καὶ εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀρίσῃς νὰ πέσῃ ἡ Τράπεζα. Καὶ ἡ Ἐθν. Τράπεζα μολονότι εἶχεν ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἔδωσε νέον δάνειον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου. Σᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν ἐὰν δὲν ἐδάνειζε διὰ δευτέραν φορὰν θὰ τῆς ἔμενε τὸ ἀκίνητον διὰ τὰ 14 ἑκατομμύρια; Ποῖαι εἶναι αἱ ἀνωμαλίαι διὰ τὰς ὁποίας ὁμιλεῖτε; Τὸ ἠγόρασεν ἀντὶ 27 ἑκατομμυρίων. Τῆς εἶπαν βέβαια ὅτι ἔκανεν 30, 40 καὶ 50. Αὐτὸ ὅμως εἶναι συνηθέστατον. Ὁ καθένας ἔχει ἰδικόν του τρόπον ἐκτιμήσεως, ἂς τῆς δώσουν τὰ 27 ἑκατομ. καὶ θὰ δώσῃ πίσω τὸ κτίριον. Ἡ Τράπεζα ἐνήργησε μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν πληρωμὴν τῶν μικρῶν καταθετῶν.

Κ. Καλκάνης. Τὰ 10 ἑκατομ. ποῦ ἔδωσεν ἡ Ἐθνικὴ τὰ πῆραν οἱ καταθέται;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Τὰ ἔδωσεν εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου.

Γ. Φιλιππίδης. Τὰ κατέσχε ἁπλῶς ἡ Ἐκδοτική.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἡ Τράπεζα πάντως εἶναι ἐν πλήρει τάξει, ἀδιάφορον ἐὰν ἔγινε κακὴ χρῆσις τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἔδωσεν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Ἡ τροπολογία τὴν ὁποίαν ὑποβάλλομεν κ. Ὑπουργέ, δὲν εἶναι τί τὸ καινοφανές.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Θὰ σᾶς ἐμιλοῦσα διὰ τὴν τροπολογίαν, ἀλλὰ ἐγὼ ἀπήντησα εἰς τὸν ῥήτορα ὁ ὁποῖος ἠμάθη τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ σᾶς εἶπον σαφῶς ὅτι ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ἐζήτησε νέον δάνειον ἡ Ἐθνικὴ τὸ ἠρνήθη, ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου παρεπονέθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἶπεν ὅτι θὰ πέσῃ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶπεν εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν νὰ τῆς δώσῃ τὸ δάνειον.

Β. Ἀποστολίδης. Τὸ νομικὸν ζήτημα ἀπόκειται νὰ τὸ κρίνουν οἱ νομικοί.

Γ. Πεσματζόγλου. Μὰ πρόκειται περὶ πραγματικοῦ ζητήματος.

Β. Ἀποστολίδης. Ἐγὼ κύριε Ὑπουργὲ θέλω νὰ εἴπω καὶ πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζα ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Παναγιωτόπουλος τὴν ἐζημίωσε 90 ἑκατομ. δὲν ἔπρεπε νὰ καταβεχθῇ νὰ ἐξασφαλίσῃ λαβεῖν της ἀπὸ τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου εἰς βάρος τῶν μικρεμπόρων καὶ τῶν πτωχῶν καταθετῶν.

Δ. Κριεζῆς. Δὲν εἶναι ἀλληθῆ αὐτὰ ποὺ λέτε.

Γ. Πεσματζόγλου. Διαμαρτύρομαι καὶ πάλιν κατὰ τὸν ἐντονώτερον τρόπον διότι θέλετε χωρὶς νὰ λέγετε τίποτε νὰ θίξετε τὴν Ἐθν. Τράπεζαν. Σᾶς εἶπον σαφέστατα ὅτι ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἔδωσε τὸ δάνειον χωρὶς καμμίαν νέαν ἀσφάλειαν καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ δίδει εὐχαρίστως τὸ οἴκημα ὄχι διὰ 27 ἑκατομ. σὺν τοῖς τόκοις ἀλλὰ διὰ 26.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Τὸ λέγει αὐτὸ ἡ Τράπεζα διότι γνωρίζει καλῶς ὅτι κανεὶς δὲν ἔχει τὰ 26 ἑκατομ. Δὲν ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξασφαλισίν της εἰς βάρος τῶν καταθετῶν.

Γ. Πεσματζόγλου. Λυποῦμαι διότι ἀκούω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τοιαῦτα πράγματα. Σᾶς εἶπον ὅτι ἡ Τράπεζα εἶχεν ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος καὶ οὕτως ἢ ἄλλως θὰ περιήρχετο εἰς αὐτήν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Δὲν τὸ εἶχε ὑποθήκη, ὑπάρχει διαφορά

Γ. Πεσματζόγλου. Ἐὰν δὲν εἶχεν δανεισει ἐκ νέου τὴν Τράπεζαν θὰ ἔμενε μὲ τὴν ἐγγύησιν αὐτὴν διὰ τὸ πρῶτον της δάνειον; Ναὶ ἢ οὔ;

Πολλοὶ Βουλευταί. Ἀσφαλῶς.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Διατί τότε ἀρνεῖσθε κύριε Ὑπουργὲ νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην τὴν πρᾶξιν; Ἡμεῖς ζητοῦμεν νὰ ὑποβάλωμεν τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Βόλου διὰ νὰ ὁρίσῃ αὐτὸ ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ ἡμέρα τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ ὄχι νὰ ὁρισθῇ διὰ νόμου.

Γ. Πεσματζόγλου. Θὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς τροπολογίας.

Β. Ἀποστολίδης. Ἡμεῖς κύριε Ὑπουργὲ ζητοῦμεν ὅπως ὁρισθῇ ἡ πραγματικὴ ἡμέρα τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ ὄχι ἡ 1 Φ)ρίου. Καὶ ἔχε νὰ ἔρχωνται οἱ διάφοροι κύριοι Σταθᾶτοι νὰ πωλοῦν τὰ ἀκίνητα. Ζητοῦμεν νὰ προστατευθῶμεν κατὰ τὸ Σύνταγμα.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἐὰν κακῶς μεταδιάσθῃ εἰς τὸν κ. Σταθᾶτον ἡ οἰκία ἡ πράξις τῆς μεταδιάσεως δύναται νὰ προσβληθῇ. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον μέρος τῆς τροπολογίας. Τὸ δεύτερον μέρος τῆς κηρύξεως τῆς ἡμέρας, ἂν τὸ ἐδεχόμην φρονῶ ὅτι θὰ κατέστρεφα τὴν πίστιν τοῦ Κράτους. Δὲν ἔχει δικαίωμα ἡ Κυβέρνησις, οἱαδήποτε Κυβέρνησις. ὅταν καλοῦμεν τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα νὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς καὶ τοὺς λέγωμεν δῶστε μας τὰ χρήματα καὶ θὰ φέρωμεν νόμον διὰ νὰ σᾶς καλύψωμεν, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ ἀλλάξῃ τὰ πράγματα. Διότι δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον πίστις εἰς τὸν τόπον αὐτόν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Πίστιν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ πολίτης ὅταν τὸ Κράτος δὲν τοῦ ἐπιτρέπει νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ποῦ τὸ εἴδατε σεῖς αὐτὸ νὰ ὁρίζηται διὰ νομοθετικῆς πράξεως ἡ ἡμέρα τῶν πληρωμῶν. Πῶς θέλετε νὰ ἔχῃ πίστιν ὁ πολίτης εἰς τὸ Κράτος;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Σᾶς εἶπον ὅτι δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν ἡ Τράπεζα νὰ δώσῃ τὰ χρήματα καὶ τὴν ὑποχρέωσεν τὸ Κράτος νὰ τὰ δώσῃ.

Γ. Φιλιππίδης. Ἀφοῦ ἐγνώριζε ποία ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ Κοσμαδοπούλου.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἠρνήθη νὰ τὰ δώσῃ. Καὶ τὴν ὑπεχρέωσε τὸ Κράτος νὰ τὰ δώσῃ. Θέλετε λοιπὸν νὰ σώσω ἐγὼ τὴν πρᾶξιν αὐτήν; Δὲν θὰ ὑπάρξῃ τότε πίστις εἰς τὴν χώραν αὐτήν.

Δ. Κριεζῆς. Συζητῆτε τόσον σοβαρὸν ζήτημα καὶ δὲν θέτετε τὰ ζητήματα ὡς ἔχουν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐτέθησαν κ. Συνάδελφε, ἀλλὰ δὲν εἰσθε ἐδῶ.

Κ. Καλκάνης. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι τὰ 10 ἑκατομμύρια τὰ ἐστερήθη ὁ πτωχὸς κόσμος.

Δ. Κριεζῆς. Νὰ σᾶς εἴπω ἐγὼ ποῖος ἦτο ὁ λογαριασμὸς τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου. Εἶχαν ἕνα δάνειον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐκ 10 ἑκατομμυρίων. Ταὐτοχρόνως εἶχεν καὶ ἄλλους λογαριασμοὺς ἐγγυημένους διὰ χρεωγράφων.

Π. Ράλλης (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἀνεγγυήτους.

Κ. Καλκάνης. Ἐγγυημένους ἢ ἀνεγγυήτους; Διότι τὸ πρᾶγμα ἔχει σημασίαν.

Δ. Κριεζῆς. Ἐγγυημένους διὰ χρεωγράφων. Τὰ 10 ἑκατομμύρια ἦσαν ἐγγυημένα μὲ τὸ ἀκίνητον καὶ 13 περίπου ἑκατομμύρια διὰ χρεωγράφων. Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ἀπετάθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ ὁποία ἠρνήθη νὰ δώσῃ νέον δάνειον καὶ ἐπιέσθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸ δώσῃ. Ἀγοράζω εἶπε τότε τὸ ἀκίνητον ἀντὶ 25 ἑκατομμυρίων καὶ ἡ τότε Κυβέρνησις ἐξήτησε κάτι πάρα πάνω. Δὲν τοὺς δίδεις, εἶπε, τοὺς κακοσμιήρηδες δύο ἑκατομμύρια ἐπὶ πλέον καὶ ἔδωσεν ἡ Ἐθνικὴ 27 ἑκατομμύρια· τὰ ὁποῖα κατέθεσεν ὁλόκληρα εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ἀφοῦ πρὸ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν εἶχεν λάβει τὰ 10 ἑκατομμύρια ποὺ τῆς χρεωστοῦσε ὁ Κοσμαδόπουλος ἀγνωστον ποῦ εὑρὼν ταῦτα. Ἐὰν λοιπὸν ἐγένατο οἱαδήποτε ἀνωμαλία ἀπὸ ἐκείνας ποὺ ὑπηγίχθητε θὰ ἐκρατοῦσε πρῶτα ἡ Τράπεζα τὸ ποσὸν τοῦ δανείου ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων. Ἐπὶ αὐτῆς λοιπὸν τῆς βάσεως νὰ συζητῆτε.

Κ. Καλκάνης. Τηρουμένων πάντων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, τὰ χρήματα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν κτῆμα τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Τῇ ἐπαμβάσει τῆς Τραπέζης τῆς Ἐθνικῆς, Ἐκδοτικῆς, τοῦ Σταθάτου, τοῦ Βενιζέλου καὶ δὲν ἠξεύρω τίνος ἄλλου τὸ κτῆμα τῶν πιστωτῶν κατέληξε νὰ τὸ πάρουν οἱ μεγαλοκεφαλαιοῦχοι. Καὶ τώρα ἐρχόμεθα ἡμεῖς διὰ νόμου νὰ ὁρίσωμεν τὴν ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ νὰ ἐγκρίνωμεν τὰ γενόμενα.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Διαιαρτύρομαι καὶ πάλιν διὰ τὰ λεγόμενα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσω νὰ δημιουργοῦνται ἐντυπώσεις. Σᾶς ἐξήγησα κ. Καλκάνη ὅτι ἐν οἱαδήποτε περιπτώσει δὲν μποροῦσε τὸ ἀκίνητον νὰ περιέλθῃ εἰς τοὺς καταθέτας διότι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ πρώτην ὑποθήκην ἐκ 17 ἑκατομμυρίων. Καὶ ἔδωσεν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐγγυήσεως νέα χρήματα κατόπιν πιέσεως τοῦ Κράτους. Ὅταν ὁμιλῶ, ὁμιλῶ μετὰ πάσης πεποιθήσεως. Οὐδὲν συμφέρον ἔχω πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἔχω ὅμως ὑποχρέωσιν νὰ ἀποκαταστήσω τὴν ἀλήθειαν.

Κ. Καλκάνης. Οὐδεὶς ἔκαμε παρόμοιον ὑπαινιγμόν.

Β. Ἀποστολίδης. Ὑπάρχουν ὡς βλέπετε κύριοι βουλευταὶ δύο ἀπόψεις εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ μία εἶναι νὰ μὴ χάσῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ ἡ ἄλλη νὰ συμμετάσχῃ καὶ αὐτὴ συμμετρικῶς εἰς τὴν ζημίαν. Ἡμεῖς ζητοῦμεν νὰ μὴ πᾶμε ἀναπολόγητοι. Θέλομεν νὰ πάμε εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Πρωτοδικείου ὁ ὁποῖος νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἡ ἐκκαθάρισις ἀνετέθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν καὶ Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν καὶ οὐδεμία ἔκτοτε ἐγένετο πρᾶξις διὰ νὰ αὐξήσῃ ἡ περιουσία τῶν πιστωτῶν. Ἡ ἐκτίμησις ἔγινεν ὅπως τὴν θέλουν αὐτοί. Δὲν προστατευόμεθα οὔτε ἀπὸ τὸν νόμον. Τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ προστατεύσῃ τοὺς καταθέτας.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εἴμεθα σύμφωνοι. Καὶ ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ ριφθῇ φῶς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως. Σᾶς ἀπήντησα δὲ μόνον εἰς ὅσα εἴπατε περὶ ἀνωμάλων πράξεων τῆς Τραπέζης, διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀφίσω νὰ δημιουργῆται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔκαμε πρᾶξιν ἀνώμαλον.

Β. Ἀποστολίδης. Ἐγὼ κύριε Ὑπουργὲ θὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι καὶ αἱ μετέπειτα πράξεις τῆς Τραπέζης ὡς ἐκκαθαριστρίας ἀπέβλεψαν κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸ πῶς θὰ ἀσφαλίσουν τὰ λαβεῖν της καὶ τὰς ἀπαιτήσεις των. Ἐνεγράψαμεν ὑποθήκας διὰ λογαριασμόν της καὶ ἔπειτα διὰ λογαριασμὸν τῶν πιστωτῶν τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου. Γενικῶς ἡ ὅλη διαδικασία τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἐμείναμεν ἐντελῶς ἀπροστάτευτοι καὶ ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ἀπὸ τοὺς δυναμένους καὶ ὑποχρέους νὰ μᾶς προστατεύσουν. Τὸ Κράτος φέρει μεγίστην εὐθύνην διότι ἀφῆκε νὰ μὴ ἐφαρμόζωνται ποτὲ αἱ διατάξεις τῆς Τραπεζιτικῆς Νομοθεσίας. Περαιτέρω ἀναφέρει ὅλας τὰς παραβάσεις.

Π. Ράλλης. Ἡ καλὴ πίστις τῆς Τραπέζης εἶναι ἀναμφισβήτητος, περὶ τοῦ χρόνου τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καλὸν εἶναι νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἄλλο ζήτημα πῶς θὰ γίνῃ αὐτό.

Β. Ἀποστολίδης. Ἐλπίζω, κύριοι βουλευταί, ὅτι ἀπὸ τὴν ὅλην συζήτησιν ἐπείσθητε περὶ τίνος πρόκειται, ὥστε νὰ εἶναι περιττὸν νὰ ἀπευθυνθῶ ἐκ μέρους τῶν καταθετῶν οἱ ὁποῖοι ἐπὶ 18 μῆνας ἀναμένουν νὰ λάβουν κάτι καὶ θὰ σᾶς

παραλέσω, νὰ δεχθῆτε τὴν τροπολογίαν μου αὐτὴν τροπολογίαν ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους δὲν εἶναι ἡ μία δικαία καὶ λογικὴ ἀξιωσίς μας σήμερον πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Πρὸς τοῦτο ἐλπίζω τελικῶς ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ συμφωνήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς διότι θὰ πεισθῇ ὅτι περισσότερον καὶ τῆς Ἐθνικῆς καὶ πάσης ἄλλης Τραπέζης πρέπει νὰ προστατευθοῦν οἱ καταθέται.

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ μίαν ὥραν. Μετὰ τὴν διακοπὴν. Ὥραν 10ην μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Πρόεδρος Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Σταμούλης.

Π. Σταμούλης Κύριοι Βουλευταί, τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς σχέδιον νόμου τὸ ἀφορῶν τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀναστειλοσῶν τὰς πληρωμὰς αὐτῶν Τραπεζῶν φρονῶ ὅτι πρόκειται νὰ ρυθμίσῃ μίαν κατάστασιν ἡ ὁποία εἰσέτι κρατεῖ ἐν ἀπογνώσει τοὺς μικροκαταθέτας Βόλου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἐποχὴν πολλαὶ ἱδρύθησαν Τράπεζαι τῶν ὁποίων σκοπὸς ἦτο νὰ ἐξαπατήσουν τοὺς ἀφελεῖς καταθέτας των. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου πε ισθλίθη μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου τοῦ Πηλίου, πλὴν ὅμως ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης οἱ Ἀδελφοὶ Κοσμαδόπουλοι καὶ ἐπεξέτεινον αὐτοὶ τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης ἐν Ἀθήναις εἰς διαφόρους ἐπισφαλεῖς χρηματιστηριακὰς ἐργασίας ἤρχισεν ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κόσμου νὰ διασαλεύεται. Δι'αὐτὸ ἀκριβῶς προσελήρθη καὶ ὁ μακαρίτης Καπαθάτης διὰ νὰ νομισθῇ ὅτι ἡ Τράπεζα εἶχεν ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν τῶν Φιλελευθέρων καὶ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προσελήθη ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων εἰς Βόλον ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς οἰκίας Κοσμαδοπούλου εἶπε πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Βόλου ὅτι ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου εἶναι τῆς αὐτῆς πίστεως πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Κατόπιν τούτου ἐπείσθησαν καὶ τινες διστάζοντες ὅτι ἡ Τράπεζα αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ ἑπομένως ἦσαν ἐξησφαλισμένοι καταθέτοντες εἰς αὐτὴν τὰς οἰκονομίας των. Μετά τινα καιρὸν ἐλέγετο ὅτι, ἐπωλεῖτο ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἀκίνητον τῆς Τραπέζης των πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 27 ἑκατομ. καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς μία ἐπιτυχία. Οἱ γνωρίζοντες ὅμως τὰ πράγματα ἤξερον ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ πωλήσεως, ἀλλὰ ἐπρόκειτο περὶ πράξεως σκοπούσης τὴν ἀπόσβεσιν δανείου τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου πρός τε τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Τότε ἐλέχθη πρὸς δικαιολογίαν τούτου ὅτι τὸ ἀρχικὸν δάνειον πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἦτο 13 ἑκατομ. καὶ ὅτι εἰσήρχοντο εἰς τὰ Ταμεῖα τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου 10 ὁλόκληρα ἑκατομ. πλὴν ὅμως ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν συνέβαινε τὸ τοιοῦτο ἀλλὰ ἐγένετο ἐκποίησις τοῦ κτιρίου πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὡς ἄνω Τραπεζῶν. Ἀλλὰ τὴν 1ην Φεβρουαρίου τοῦ π. ἔ. ἐκλείοντο αἱ θύραι τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου πρὸς μεγάλην ζημίαν τῶν πτωχῶν καταθετῶν οἵτινες κατόπιν διαφόρων συναντήσεων των ἀπεφάσισαν νὰ παρουσιασθῶσι εἰς τὸν τότε Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μᾶς εἶπεν ὅτι ἐδόθη δάνειον ἐκ 10 ἑκατομ. εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου μετὰ τὴν κήρυξιν αὐτῆς εἰς πτώχευσιν παρὰ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πιεσθείσης εἰς αὐτό, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς θεωροῦμεν ὅτι ἦτο δικαία ἡ ἀπαίτησις τῶν καταθετῶν νὰ ἀποζημιωθῶν οὗτοι ὑπὸ τοῦ Κράτους

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐδημοσιεύθησαν διάφορα χριστικὰ Ν Διατάγματα τελείως προσωπικὰ, ὥστε οἱ ρῆλα φρονοῦντες πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων ν' ἀνακλάδουν ὁλοκλήρους σχεδὸν τὰς καταθέσεις των, ὡς συνέβη μὲ τὸν Γερουσιαστὴν Γκέκαν. Πλὴν τῆς χριστικῆς ταύτης διατάξεως ἐδημοσιεύθη καὶ νομοθετικὸν διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου οἱ δικηγόροι οἱ ἔχοντες λαμβάνειν ἐκ τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου ἠδύναντο διὰ προσωπικῆς ὁμολογίας ἐνώπιον τοῦ Προέδρου ὅτι τὰ ὅσα εἶχον καταθέσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν προήρχοντο ἀπὸ πελάτας των καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ λάβωσι παρὰ τῆς Τραπέζης ὁλόκληρον τὴν κατάθεσίν των. Ἕτερα χριστικὴ διάταξις ὑπῆρχε διὰ τοὺς συνταξιούχους οἱ ὁποῖοι ἠδύναντο ν' ἀναλάβωσι κατάθεσιν μέχρι 100 χιλ. δρχ. λαμβάνοντες τὰ ὀγδόντα τοῖς ἑκατὸν ἐξ αὐτῆς Πλὴν τῶν ὅσων εἶπον προσωπικῶν διατάξεων ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι πολλαὶ καὶ ὁ κόσμος τῶν καταθετῶν Βόλου ἐτκέπτετο πῶς θὰ φέρῃ τὴν ἀκύρωσιν διὰ τὴν εἰλικρινῆ πώλησιν τοῦ μεγάρου Κοσμαδοπούλου. Πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν πολλῶν μικροκαταθετῶν τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης ἐδόθη δάνειον ἐκ μέρους δύο πιστωτικῶν ἱδρυμάτων τῆς τε Τραπέζης Ἐθνικῆς καὶ Ἑλλάδος ἐξ εἴκοσι ἑκατομμ. διὰ νὰ πληρωθοῦν οἱ δικαιούμενοι ἐξ αὐτῶν πλὴν ὅμως ἔλαβον ἐξ αὐτῶν ὅσα ἐπρόλαβαν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Ἐπληρώθησαν πλήρως οἱ ἔχοντες καταθέσεων ταμιευτηρίου μέχρι 50 χιλ. δραχμῶν. Πέραν τούτου ὅμως δὲν ἔλαβεν ἄλλος τις οὔτε μέρισιν.

Π. Σταμούλης. Ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ἐπιέσθησαν μόνον ἐκεῖνοι παρὰ τῶν ὁποίων εἶχον λαμβάνειν αἱ δύο Τράπεζαι Ἑλλάδος καὶ Ἐθνικῆς, οἱ λοιποὶ ὀφειλέται δὲν κατεδιώχθησαν ποσῶς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίκης τῶν ὁποίων καὶ συγχαίρω διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον ἀπήλειψεν ἐξ αὐτοῦ ὅλας τὰς προσωπικὰς διατάξεις. Δυστυχῶς ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἤστερξε νὰ πριστεθῇ ἄρθρον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ παρείχετο τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐκκαθαριστὰς νὰ συμπεριλάβουν εἰς τὴν ἐκκαθάρισίν των πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν μικροκαταθετῶν καὶ τὸ ποσὸν τῶν 10 ἑκατομ. δραχ. τὸ ὁποῖον ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐδάνεισαν εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου, μετὰ τὴν πτώχευσίν της Ὁ κ. Ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ἐδέχθη τὴν τροπολογίαν ἵνα μὴ φέρῃ τὴν Τράπεζαν εἰς δύσκολον σημεῖον.

Γ. Πεσμαζόγλου. Δὲν πρόκειται νὰ στέρξω ἢ νὰ μὴ στέρξω. Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξουσιοδοτήσεως εἶπον ὅτι δέχομαι τὴν τροπολογίαν ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως ἐξετάσω τὰς συνεπείας της κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Δ. ἀλλὰ ὅταν θ' ἀπαντήσω εἰς τοὺς ὁμιλήσαντας θ' ἀποδείξω ὅτι τὰ 10 ἑκατομ. καὶ ἀφοῦ τὰ χάσῃ ἡ Τράπεζα δὲν θὰ πάνε εἰς χεῖρας τῶν καταθετῶν.

Κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν θὰ σκεφθῶ ἂν πρέπει νὰ δεχθῶ τὴν τροπολογίαν ἀφοῦ προηγουμένως κατατοπίσω τοὺς προτείνοντας βουλευτὰς ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς προτάσεώς των.

Π. Σταμούλης. Εὔχομαι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ εἶναι ἐπ' ἀγαθῷ τῶν καταθετῶν, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὴν πρᾶξιν. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς β' συζήτησιν δεχθῇ τὴν τροπολογίαν διὰ νὰ δυνηθῶν νὰ λάβουν μέρος τι ἐκ τῶν καταθετῶν των οἱ παθόντες ἐκ τῆς πτωχεύσεως τῆς Τράπεζης Κοσμαδοπούλου.

Γ. Φιλιππίδης. Λὲν θὰ ἐνδιατρίψω διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, πλὴν ὅμως εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ προηγούμενος νόμος εἶχε πολλὰς προσωπικὰς χαριστικὰς διατάξεις καὶ ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίκης ἠθέλησε διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχεδίου νὰ διορθώσῃ ἕνα ἄδικον τὸ ὁποῖον ἐζημίου τὴν πλειονότητα τῶν καταθετῶν. Τὸν εὐχαριστοῦμεν ἐκ μέρους τῶν παθόντων ἐκ τῆς περιφερείας μου. Θὰ παρεκάλουν ὅμως τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἦτο περισσότερον γενναιόδωρος καὶ νὰ δώσῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν εἰς τὸ ἄρθρον ὁ ἐπειδὴ πολλοί, καὶ ἰδίᾳ οἱ δικηγόροι ἔχουν λάβῃ μεγάλα ποσά. Ἐπίσης τοιαύτην ἰσχὺν νὰ δώσῃ καὶ διὰ τὸ ἀφορῶν τοὺς συνταξιούχους. Καταλήγων λέγει ὅτι, ὅσα προτείνει εἶναι μία δικαία συνηγορία ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐκείνων καταθετῶν οἱ ὁποῖοι ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὴν πτωχεύσασαν Τράπεζαν τὰς μικροοικονομίας των καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς δεχθῇ καὶ τὴν τροπολογίαν του ἵνα

δυνηθοῦν νὰ ἐπιζήσουν κάπως οἱ δυστυχοῦντες ἐν μικρῷ καταθέτει.

Γ. Χατζηγιάννης. Ἀτελῶς κ. βουλευτά, λέγει, ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ ἡ παροῦσα Βουλὴ ἔρχονται νὰ βαπτίσουν εἰς τοὺς ὤμους των ξένας ἁμαρτίας. Ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐντεῦθεν ἔχομεν μίαν σωρείαν πτωχεύτων Τραπεζῶν. Ὑπάρχει κάποιος νόμος περὶ ἐλέγχου ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν....

Πολλοὶ Βουλευταί. Δὲν ὑπάρχει.

Γ. Χατζηγιάννης. Δὲν ὑπάρχει κάποια διακοπὴ ταξικὴ εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα: Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου μετὰ ἕνα μῆνα πουλάει ἀκίνητα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Τὰ 10 ἑκατομμύρια ποὺ ἔδωσεν, λέγει, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς τότε Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων διὰ νὰ πληρωθοῦν οἱ καταθέται ἔπεσαν εἰς τὰς τσέπας τῶν συμφούλων τῆς πτωχευσάσης Τραπέζης. Δὲν ἔχει λοιπὸν δίκαιον ὁ κοσμάκης νὰ πιστεύῃ ὅτι ἔδωκε χρήματα κάποια συμπεριφέρεται ὥστε νὰ θγοῦνε λάδι οἱ κεφαλαιοῦχοι εἰς βάρος τῶν πτωχῶν καταθετῶν;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καλῶς ἔπραξε δώσασα τὰ χρήματα αὐτὰ εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου διὰ νὰ τὴν στηρίξῃ κατόπιν μάλιστα τῆς ὑβαιώσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἐσεῖς λέγετε ὅτι τῶν χρημάτων αὐτῶν δὲν ἔγεινε χρῆσις ὡς συνεφωνήθη ἀλλὰ δι' ἄλλους σκοπούς.

Περ. Ράλλης. Πόθεν ἔχετε δεδομένα ὅτι τὰ 10 ἑκατομ. ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἐκδοτικήν;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἐκδοτικήν. Οἱ κύριοι τὸ θεβαιοῦν.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Χατζηγιάννης*** λέγει ὅτι τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι ὑπογράφομεν τὴν τροπολογίαν, θὰ ἐξετάσωμεν καλλίτερον ποῦ πῆγαν τὰ 10 ἑκατομ. καὶ θὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν β' συζήτησιν νὰ τὸ εἴπωμεν. Ὁ νόμος ποὺ ἔγινε διὰ τὴν Τράπεζαν Κυπριανοῦ δὲν ἀφίνει τὰ δικαστήρια νὰ ὁρίσουν τὴν ἡμέραν τῆς πτωχεύσεως ἀλλὰ ὁρίζει ταύτην ὁ ἴδιος. Πρέπει ἐκ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ νὰ προκύψῃ ὄχι μόνον ὑλικὴ ἀλλὰ καὶ ἠθικὴ ἀποκατάστασις ὑπὲρ τῶν ἀδικηθέντων ὥστε νὰ τοὺς ἀποδοθῇ δικαιοσύνη πλήρης. Πάντως εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν τῶν ὑποβαλόντων τὴν τροπολογίαν ὑπάρχει ὅτι τὰ 10 αὐτὰ ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς τὴν πτωχεύσασαν Τράπεζαν τὴν ἐπομένην τῆς ἀναστολῆς τῶν πληρωμῶν της ἀρῤῥέθησαν ἀπὸ τοὺς δικαιούχους. Ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν ὅπως τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ψηφίζει νόμους χάριν τῶν παγοπλήκτων τῶν περισσοροπλήκτων καὶ τόσων ἄλλων θεσπίσῃ νόμον καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ τῆς ἰδίας του ὑπαιτιότητος παθόντων καταθετῶν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Συγχαίρω, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας διότι διὰ τοῦ σημερινοῦ του νομοθετήματος ἔρχεται ἀπαλείφων τὰς προσωπικὰς διατάξεις νὰ διευθετήσῃ ἐν μέρει μίαν πράγματι ἁρπακτικὴ κατάστασιν εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην ἕνεκα τῆς πτώσεως τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου. Νομίζω, ὅμως ὅτι τὰ ζητήματα δὲν ἐτέθησαν καὶ δὲν ἐξητάσθησαν ὅπως ἔπρεπε.

Ἡμεῖς ζητοῦμεν τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν νομιμότητα. Ὁ νόμος 5467 λέγει ὅτι συνιστᾶται μία ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καταθετῶν ἡ ὁποία ἐλέγχει τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἡ ὁποία δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὸ δικαστήριον ἂν καλῶς ἢ οὐχὶ καλῶς ὡρίσθη ὡς ἡμέρα πτωχεύσεως ἡ τῆς ἀναστολῆς τῶν πληρωμῶν. Ἡμεῖς κ. Ὑπουργέ, ζητοῦμεν ὅπως αἱ διατάξεις αὐταὶ ἐφαρμοσθοῦν. Ἐὰν δὲν εἶναι ἄσπιλος ἡ πώλησις τοῦ μεγάρου διατί φοβεῖσθε τὴν ὑποβολὴν ὁλικήρου τοῦ ζητήματος εἰς τὴν κρίσιν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς;

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μακάρι νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἔβλεπα αὐτὸ εἰς τοὺς καταθέτας.

Δ. Κριεζῆς. Συντάσσομαι, λέγει ἀπολύτως μὲ τὸ μέρος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ εἴπω τινά, κατόπιν μάλιστα τῆς ἀγορεύσεως τινῶν συναδέλφων, πρὸς διαφώτισιν τῆς Βουλῆς. Ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἐξεδηλώθη κατ' ἀρχὰς ἐν Εὐρώπῃ, μετεπήδησε εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ κατόπιν ἦλθε νὰ πλήξῃ τὴν χώραν μας. Ἡ κρίσις αὐτὴ ὅπως εἶναι γνωστόν, ἐπηρέασε πολὺ περισσότερον τοὺς μικροὺς οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς. Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἤρχισε νὰ ἀντικρύζῃ τὰς πρώτας δυσχερείας. Ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ρευστοποιήσῃ τὸ ἐνεργητικόν της, καὶ ἤρχισε δανειζομένη ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸ 1931. Μεταξὺ τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγένοντο αἱ ἑξῆς πράξεις, Θέλω νὰ χαιρετισθῇ ἐντεῦθεν ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποίους θὰ ἀναφέρω εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως. Τὸ πρῶτον δάνειον ποὺ συνῆψε ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἦτο διὰ 10 ἑκατομμύρια, ἔδωσε δὲ ὡς ἐγγύησιν μετοχὰς τῶν κυλινδρομύλων Λούλη καὶ μετοχὰς τῆς ἠλεκτρικῆς ἑταιρείας Βόλου. Τὴν 10 Ὀκτωβρίου συνῆψε νέον δάνειον 4 ἑκατομμυρίων, ἔναντι χιλίων μετοχῶν Ἀλατίνη καὶ 4 χιλιάδων μετοχῶν τῆς ἠλεκτρικῆς ἑταιρείας. Νεώτερον δάνειον 10 ἑκατομ. δραχμῶν εἶχε συνάψει τὸ 1930 ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ ἀκινήτου. Ἠθανὸν τὸ δάνειον τοῦτο νὰ μὴ ἦτο δάνειον ἀνάγκης.

Κ. Καλκάνης. Τὸ δάνειον τοῦ 1931 συνήφθη δηλ. 3 μῆνας πρὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν.

Δ. Κριεζῆς. Ὅταν ἤρχισε ἡ κρίσις ἡ Τράπεζα εὑρέθη εἰς στενοχωρίας καὶ εἶχε ἀνάγκην ρευστοποιήσεως. Οἱ ἰθύνοντες τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου ἐζήτησαν τότε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἕτερα 10 ἑκατομμύρια ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ ἀκινήτου ἀλλ' ἡ Τράπεζα τοὺς εἶπε ὅτι ὑπολογίζουσα τὴν ἀξίαν τοῦ ἀκινήτου εἰς 25 ἑκατομμύρια δὲν ἠδύνατο νὰ νὰ δώσῃ νέον δάνειον ἐπὶ τὴν αὐτὴν τὸν τρόπον θὰ ἐδίδοντο πλειότερα τοῦ τρίτου τῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου. Τότε ἡ Τράπεζα ἐσκέφθη νὰ πωλήσῃ τὸ ἀκίνητον καὶ προεκάλεσε τὴν ἐπέμβασιν τῆς τότε Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καὶ ἡ Τράπεζα ἠγόρασε τὸ ἀκίνητον τὴν 14 Ἰανουαρίου 1932. Τὸ ἠγόρασε μάλιστα ἀντὶ 27 ἑκατομμυρίων δηλ. 2 ἑκατομμύρι περισσότερα τῆς ἀξίας του. Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου κατέθεσε τὰ χρήματα αὐτὰ τὴν 26 Ἰανουαρίου 1932 εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν. Ἡ Τράπεζα τότε ἐπλήρωσε, καθὼς ἤρμοζε, τὰ 13 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα ὤφειλε ἐκ τῶν ὑποθηκῶν. Ἄρα τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔμεινε καὶ μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπληρώνοντο οἱ καταθέται ἦτο περίπου 14 ἑκατομμύρια.

Γ. Φιλιππίδης. Πόσους τόκους πῆρε ἡ Ἐθνική;

Δ. Κριεζῆς. Μὴ βιάζεσθε, παρακαλῶ. 11 ἑκατομμύρια πῆρε ἡ Ἐθνική, δηλ. τὰ 10 ἑκατομμύρια τῆς ὑποθήκης καὶ 1 ἑκατομμύριον ὡς τόκους. Τρία ἑκατομμύρια 171 χιλιάδες ἐπεστράφησαν εἰς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν ἥτις εἶχε τὴν πρώτην ὑποθήκην, 927000 διὰ τόκους καὶ ἔξοδα πωλήσεως ἀκινήτου, 150.000 εἰς τὴν Ἰταλοελληνικὴν Τράπεζαν, 4.775.000 ἐπτάλησαν διὰ νὰ πληρωθοῦν οἱ πιστωταὶ τῆς Τραπέζης ἐν Βόλῳ. Αἱ ὡς ἄνω πράξεις ἐξετελέσθησαν μεταξὺ τῆς 11 καὶ 31 Ἰανουαρίου δηλ. τὴν παραμονὴν τῆς πτωχεύσεως. Αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ σᾶς χρειάζονται διὰ νὰ βγάλετε τὰ συμπεράσματά σας.

Π. Ράλλης. Αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ εἶναι τῆς Ἐθνικῆς;

Δ. Κριεζῆς. Περὶ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφισβήτησις.

Τ. Γεωργιάδης. Δὲν βγαίνουν 14 ἑκατομμύρια αὐτά.

Δ. Κριεζῆς. Ἐδόθησαν προσέτι ὡς πίστωσις τῶν παρὰ τῇ Ἐκδοτικῇ Τραπέζῃ λογαριασμῶν 6 ἑκατομμύρια καὶ 686.000 ἐχρησιμοποίησε ἡ Τράπεζα διὰ διαφόρους συμψηφισμοὺς τρεχούσης φύσεως καὶ ἄλλα. Οἱ ὑπανιγμοὶ ἐκ μέρους βουλευτῶν τινῶν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑποστήριξε ἴσως ἴδια συμφέροντα, δὲν πρέπει νὰ λέγωνται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δι' ἕνα ἴδρυμα ὡς αὐτή. Συνεχίζων ὁ κ. Κριεζῆς λέγει ὅτι οἱ συνάδελφοι οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν τροπολογίαν φέρουν

ὡς ἐπιχείρημα ὅτι θέλουν νὰ βοηθήσουν τοὺς μικροὺς καταθέτας. Ὅπως ἀντελήφθην αὐτὸ εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον των. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ὠφεληθοῦν διότι πάλιν θὰ τὰ ἐπιστρέψουν.

Ν. Ἀντωνόπουλος. Οἱ καταθέσαντες, λέγει, τὴν πρώτασιν δὲν εἶχον ἁπλῶς τὸν σκοπὸν νὰ προστατεύσουν τοὺς καταθέτας, ἀλλὰ ἤθελον νὰ πρωτοστατήσουν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν νομιμότητα τὴν ὁποίαν ἐνεκινίασεν ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς διὰ τῆς καταργήσεως πολλῶν προσωπικῶν διατάξεων. Ἐκ δὲ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Κριεζῆ ἐξάγεται τὸ βαρυσήμαντον γεγονός, ὅτι ποσὰ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχε, ἐγγύησις διετέθησαν προνομιακῶς ὑπὲρ ὡρισμένων καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐλέγχου τὸν ὁποῖον ζητοῦμεν καὶ ἐπιδιώκομεν.

Δ. Τσιάρας Ἐπικροτοῦμεν, λέγει, ἀπολύτως τὴν ἀπάλειψιν τῶν προσωπικῶν διατάξεων, καθὼς συμμεριζόμεθα καὶ τὸν πόνον, ὁ ὁποῖος ἐξεδηλώθη ἀπὸ τόσους ῥήτορας ὑπὲρ τῆς προστασίας τῶν μικρῶν καταθετῶν. Ἀπεδείχθη, τονίζει, ἐκ τῆς συζητήσεως, ὅτι οἱ μεγάλοι ἐκανόνισαν τὰς συναλλαγάς των καὶ οἱ μικροὶ ἔμειναν τὰ ὄμματα. Ἐκτὸς ὅμως τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου περὶ ἧς τόσος ἔγινε λόγος, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι 4 μικραὶ Τράπεζαι ἐκ τῆς χρεωκοπίας τῶν ὁποίων ἐζημιώθησαν κατὰ μέγα μέρος οἱ μικροὶ καταθέται. Ἀποδεικνύεται οὕτω ὅτι κάτι τι τὸ σάπιο ὑπάρχει εἰς τὸ Τραπεζιτικόν μας σύστημα. Αἱ χρεωκοπίαι δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, διότι ἂν παρατηρήσωμεν εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν Τραπεζῶν θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ Διευθυνταί, οἱ Σύμβουλοι καὶ οἱ Ἀνώτατοι ὑπάλληλοι μισθοδοτοῦνται πλουσιοπαροχώτατα. Παρουσιάζονται ἐξ ἄλλου Τράπεζαι, αἵτινες φαίνονται ὅτι οἰκονομικῶς ἀνθοῦν, ἀλλὰ ἡ ἄνθισίς των αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ νὰ χρεωκοποῦν, διὰ τῶν τοκογλυφικῶν των τόκων, τῶν προνομίων των καὶ τῶν προμηθειῶν των, ὅλων τὸν ἐργαζόμενον καὶ συναλλασσόμενον κόσμον. Τοιουτοτρόπως ἔχομεν ἀφ' ἑνὸς μὲν μίαν τάξιν προνομιοῦχον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅλην τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κατερριπωμένην καὶ λιμώττουσαν. Σᾶς φέρω ἓν παράδειγμα. Ὁ Συνεταιρισμὸς Ζαγκλιβερίου ἐδανείσθη τὸ 1929 ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ καλλιεργητικοὺς σκοποὺς καὶ ἡ Τράπεζα εἰσέπραξεν 31 ο/ο τόκους ὑπερημερίας καὶ 1 ο/ο προμήθειαν διὰ κάθε ἐξάμηνον, χωρὶς τὰ ἀσφάλιστρα, καὶ οὕτω ἐπῆρε ὑπερόγκους τόκους ἐνῷ οἱ τοκογλύφοι καταδιώκονται ὅταν πάρουν 15 ο/ο.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Διατὶ δὲν τὴν καταγγέλουν, ἂν εἶναι ἀληθῆ αὐτά;

Δ. Τσιάρας. Σᾶς εἶπα ὅτι ἀπὸ τοῦ 1929 ἔπαιρναν αὐτὸν τὸν τόκον, 13 ο/ο.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τώρα ἡ Τράπεζα παίρνει τὸν γνωστὸν μειωμένον τόκον.

Δ. Τσιάρας. Ἡμεῖς ἐν πάσῃ περιπτώσει θέλομεν νὰ παύσῃ ἡ γάγγραινα τῶν χρεωκοπιῶν καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διότι ὅταν τὸ Τραπεζιτικὸν κεφάλαιον θέλῃ 12 ο/ο ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις χρεωκοποῦν. Ἐὰν λοιπὸν θέλωμεν τὴν ἐξυγίανσιν τῆς καταστάσεως, πρέπει νὰ προσέξωμεν τὸ Τραπεζιτικόν μας σύστημα, καὶ δι' αὐτὸ προτείνομεν ἡμεῖς οἱ ἀγροτικοί, ὅπως αἱ Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι ἐθνικοποιηθοῦν.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εἶναι ἄκρως ἐνδιαφέρων ὁ λόγος σας, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποσχεθῇ μίαν ἀναμόρφωσιν τοῦ Τραπεζιτικοῦ συστήματος. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν συζητοῦμεν ὡρισμένον μέτρον ἄσχετον μὲ τὸ γενικὸν ζήτημα ποῦ θίγετε.

Δ. Τσιάρας. Ἡμεῖς, ἐπιλέγει, ἐν πάσῃ περιπτώσει διαμαρτυρόμεθα διὰ τὰ προνόμια, τὸ ἀνεξέλεγκτον καὶ τὰς φορολογικὰς ἀσυδοσίας τῶν Τραπεζῶν.

Δ. Τανούλας. Ἐκεῖνο, λέγει, τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν ἀπεδείχθη ὅτι τὸ Τραπεζιτικὸν καθεστὼς δὲν παρέχει καμμίαν ἀσφάλειαν εἰς τὴν κοινωνικὴν οἰκονομίαν. Ἡ πτώχευσις τοῦ Κοσμαδοπούλου εἶνε γεγονὸς συμπτωματικὸν καὶ ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐπὶ τῶν ἀτελειῶν τοῦ τραπεζιτικοῦ συστήματος.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας). Ὅταν θὰ συζητηθῇ τοῦτο.

Δ. Τανούλας. Ἡ χρεωκοπία, δι' ἣν τίθεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὸ συζητούμενον νομοθετικὸν μέτρον, εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ συστήματος καὶ πρέπει τὸ Κράτος νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰ τοῦ Τραπεζιτικοῦ συστήματος. Ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος ἀναμιγνύεται καὶ ἀναλαμβάνει εὐθύνας διὰ τὰς χρεωκοπίας τῶν Τραπεζῶν, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ κρατικοποιήσῃ τὰς Τραπεζιτικὰς ἐργασίας. Πάντως, ἐπιλέγει, δὲν εἶναι δίκαιον οἱ μὲν ἰσχυροὶ ὀργανισμοὶ νὰ διασώζουν τὰ κεφάλαιά των ἐκ τῶν πτωχεύσεων, οἱ δὲ πτωχοὶ χωρικοὶ καὶ ἀποταμιευταὶ νὰ τὰ χάνουν.

Θ. Δεσύλας. Ὑπεγράψαμεν, λέγει, μετὰ τῶν ἄλλων τὴν σχετικὴν τροποποίησιν βασιζόμενοι εἰς τὰ συμπεράσματα τῆς Νομοθετικῆς Ἐπιτροπῆς ὅταν ἐβεβαιώθη ὅτι ἔγιναν ὡρισμένα συμβόλαια μετὰ τὴν πτώχευσιν. Καὶ ὅταν ὁ κ. Παπαδημητρίου ψηφίσας ἄλλοτε ὑπὲρ τοῦ νομοθετήματος, μὲ σκοπὸν τὴν προστασίαν τῶν πτωχῶν καταθετῶν, ἐδήλωσεν ὅτι συμβαίνει τὸ ἀντίθετον καὶ ὅτι πρῶτος συνιστᾷ τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος, ἀνετέθη τότε ἡ μελέτη εἰς Ὑποεπιτροπὴν ἡ ὁποία κατήρτισε τὸ νέον σχέδιον, ὅπερ ὑπεβλήθη ὡς 13ον ἄρθρον καὶ ὡς συμπέρασμα ἐλέχθη ὅτι ἔστω καὶ ἂν δὲν λάβουν τίποτε οἱ καταθέται, τὸ ζήτημα ἔχει τὴν μορφὴν ἠθικῆς τάξεως, νὰ μὴ ἐπιτρέπεται ὅλη νὰ ἐπικρατοῦν οἱ ἰσχυροὶ ἀπέναντι τῶν ἀδυνάτων.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας). Γνωρίζετε, λέγει, τὴν κατάστασιν ἣν εὗρον ὅταν ἀνέλαβον τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φέρω τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα πρὸς κύρωσιν καὶ ἀπ' αὐτὸ ἀπήλειψα ὅλας τὰς προσωπικὰς διατάξεις, ἵνα κατορθωθῇ ὥστε τὸ ἐναπομένον νὰ τὸ πάρουν οἱ μικροὶ καταθέται. Ὅταν τὸ ζήτημα ἦλθεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ Ἐπιτροπὴ μοῦ παρετήρησεν ὅτι πρέπει νὰ προχωρήσωμεν γενναιότερα καὶ νὰ εὕρωμεν τί ἔγινε πρὸ τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας παύσεως πληρωμῶν. Οἱ κ. Βουλευταὶ διετύπωσαν τὴν τροπολογίαν καὶ τὴν ἐθέσαμεν τότε εἰς τὸ Ν. Διάταγμα. Εἶπον τότε εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι ἐπιφυλάσσομαι ν' ἀποφασίσω διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ἢ νὰ φέρω τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλήν. Ἐξετάσας κατόπιν τὸ ζήτημα δὲν ἀπεφάσισα ν' ἀναλάβω τὰς εὐθύνας τῶν συνεπειῶν τῆς τροποποιήσεως. Αὗται ἦσαν αἱ ἑξῆς: α) θὰ ἀνετρέπετο ἕνα κακὸν θεβαίως καθεστὼς, ὅπερ ὅμως ἴσχυε ἐπὶ τριετίαν καὶ β) δὲν θὰ ἐπήρχετο τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἐπίστευον οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν, διότι διὰ τοῦ δευτέρου μέρους τῆς τροπολογίας θὰ ἐπρόκειτο νὰ πάρουν τὰ χρήματα ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν ἡ ὁποία τὰ ἔδωσε, ὑποχρεωθεῖσα ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνησιν. Βέβαια ὑπάρχουν παράπονα ὅτι ἔγινε κακὴ χρῆσις τοῦ δανείου, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἡ καλὴ πίστις τῆς Τραπέζης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου κάθε ἀνοιχθησομένη δίκη θὰ σταματήσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν.

Κ. Καλκάνης. Ποίαν δίκην;

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὴν δίκην ποὺ θὰ γίνῃ.

Κ. Καλκάνης. Παίρνετε προϋπόθεσιν ἀπραγματοποίητον.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀφῆστε νὰ καθορισθοῦν αἱ εὐθύναι ἑκάστου. Ἐὰν, λέγει, κατόπιν τῶν ὅσων σᾶς εἶπα ἡ Βουλὴ κρίνῃ ἀντιθέτως καὶ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ὅτι διὰ τῆς τροπολογίας δὲν ἐπέρχεται οὔτε ἡ διακοπὴ τῆς ἐκκαθαρίσεως οὔτε δυσκολεύονται διάφοροι καταθέται, εἶναι ἐλευθέρα νὰ τὸ πράξῃ.

Κ. Καλκάνης. Ἡ προϋπόθεσίς σας, κύριε Ὑπουργέ, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, διότι κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, πᾶσα πρᾶξις γενομένη κατὰ τὸν ὕστερον χρόνον εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, δηλ. νομικῶς ἀνύπαρκτος, καὶ ἡ κυριότης

τῶν πωληθέντων ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Κακὴ ἢ καλὴ πίστις δὲν ἔχει σχέσιν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας): 10,000,000 τὰ πρῶτα τῆς Τραπέζης τί θὰ γίνουν;

Ν. Ἀντωνόπουλος, Κ. Γεωργιάδης, Κ. Καλκάνης. Θὰ τὰ χάσῃ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Γ. Πεσμαζόγλου. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας): Εἰς τὴν β' συζήτησιν, κύριοι, δύνασθε ν' ἀποφασίσετε, τώρα ἂς ψηφισθῇ τὸ νομοσχ. εἰς α' συζήτησιν.

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α'κατ' ἀρχὴν καὶ κατ'ἄρθρον συζήτησιν, καὶ ὥραν 1ην πρωϊνὴν λύεται ἡ συνεδρίασις συναινέσει τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ σήμερον 5.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Λαγουρὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'.

Παρασκευῆς 25 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 5.30' μ. μ. ὁ Προεδρεύων κ. ***Σ. Μπαλάνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἀεροπορίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Ἡσαΐα, κατηγορουμένου διὰ τὴν κατασκευὴν δεξαμενῆς ἐκ μπετὸν ἀρμὲ ἄνευ τῆς σχετικῆς ἀδείας τοῦ Νομομηχανικοῦ.

Οἱ Βουλευταὶ ***κ. κ. Α. Ζουρμπᾶς*** καὶ ***Π. Καλιγιάτσης*** καταθέτουσιν τηλεγράφημα τῶν κατοίκων Ἁγίων Ἀποστόλων Γιαννιτσῶν παραπονουμένων κατὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἥτις πιέζει αὐτοὺς ἀδικαιολογήτως ζητοῦσα νὰ εἰσπράξῃ χρέη δι' ἔργα κοινῆς ὠφελείας.

Οἱ Βουλευταὶ Λέσβου κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου, Μ. Λαΐλιος, Α. Παπαγεωργίου, Γ. Κονταξῆς, Χρ. Βαφέας,*** καὶ ***Ν. Νιάνιας*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Λέσβου καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἐμπόρων Ἐλαιολάδων διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου «περὶ ὀργανώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ν. Σπέντζας*** καταθέτει τηλεγράφημα συκοπαραγωγῶν Μεσσηνίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν τακτικὴν τῶν ἐξαγωγέων καὶ ζητούντων ὅπως τὸ συκογραφεῖον προωθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν σύκων καὶ τὴν ἀποστολήν των εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τούτου εἰς τὰς Καλάμας.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἀκ - Μπουνὰρ Θ. ἄκης ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεργείου διὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀγροκτήματος Ἀγρινίου.

Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Κοζάνης ζητοῦν τὴν ψήφισιν τοῦ κατατεθέντος Νομοσχεδίου περὶ ἀνεγέρσεως Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ ἐν τῇ πόλει των.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Δοκοῦ ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου "περὶ τόγκας».

Τὸ προσωπικὸν τῶν Τ. Τ. Τ. Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ περικοπῆς 6%, τὴν ἄμεσον ἐπιστροφὴν τῶν κρατηθέντων ἀναδρομικῶς, τὴν ἐκτέλεσιν προαγωγῶν εἰς βαθμὸν καὶ μισθὸν κ.λπ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Μαρσέλλος*** καταθέτει τηλεγράφημα Προσφύγων Ἀγρινίου ἀστικῶς ἐγκατεστημένων ζητούντων τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν δόσεων πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Ταρπάζης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τρικκάλων ἐπαγγελματιῶν ὀφειλετῶν συνεπείᾳ ἐνυποθήκων δανείων.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Δημάδης*** καὶ ***Α. Ζουρμπᾶς*** καταθέτουσι τηλεγράφημα Προέδρων Κοινοτήτων περιφερείας Κατερίνης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν τακτικὴν τῆς Διευθύνσεως τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν Θεσσαλονίκης μὴ διαθετόντων ἐπάρκειαν σάκκων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν παραγωγῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 4539 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου Ἀποδοχῶν Ἀσφαλίσεως Κλήρου τῆς Ἑλλάδος».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2098 (1920) καὶ διαθέσεως τῆς δι' αὐτοῦ ἐπιδληθείσης ὑπὲρ τοῦ ἐν Γαργαλιάνοις Ἱεροῦ Ναοῦ φορολογίας πρὸς ἀνέγερσιν αὐτόθι διδακτηρίου Δημοτικοῦ Σχολείου».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5058 «περὶ ἐνισχύσεως τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν». καὶ

4) «Περὶ συστάσεως μονίμου Ἐπιτροπῆς πρὸς συντήρησιν καὶ βελτίωσιν γλυπτῶν ἔργων».

Ὁ κ. ***Ι. Μουτζουρίδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ κυρώσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ ὑποχρεωτικῆς παρασκευῆς καὶ καταναλώσεως σταφιδοψώμου».

Οἱ κ. κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Ι. Μουτζουρίδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ τοῦ Ταμείου ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν».

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ἐθελοντῶν στρατευσίμων Ἀεροπορίας, ἐλαττώσεως τῆς θητείας τῶν στρατευσίμων καὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν σχετικῶν Νόμων τῆς Ἀεροπορίας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Νταλίπης, Δ. Μπούκουρας, Σ. Πολυζωγόπουλος, Κ. Κουκουρῖκος, Ι. Σκανδαλάκης, Β. Ἀλεξᾶτος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου καὶ νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῆς 1ης παραγράφου τοῦ 14 ἄρθρου τοῦ Ν. 4506».

Ὁ κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ διαρρυθμίσεως τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ κώδικος περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων».

3) «Περὶ μειώσεως τοῦ φόρου καὶ τελῶν ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν, δωρεῶν καὶ προικῶν». καὶ

4) «Περὶ φορολογίας κύκλου ἐργασιῶν».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Ριζιώτης*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἀσκήσεως προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων διακοπῆς συντάξεων θυμάτων πολέμου λόγῳ εὐπορίας».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Χρ. Παπασταύρου*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν πρὸ τοῦ 1918 ἀποζημιώσεων καὶ συντάξεων συνεπείᾳ ἀτυχημάτων ἐργατῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἰδιωτῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Ἀντωνόπουλος, Γ. Φιλιππίδης*** καὶ ***Β. Ἀποστολίδης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4818 «περὶ ἐνοικιοστασίων βοσκῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Τουρκοβασίλης, Γ. Τσόντος Βάρδας, Α. Νταλίπης καὶ Ν. Κουπαροῦσος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ 14 ἄρθρου τοῦ Ν. 4506».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Λούλης, Γ. Καγιᾶς, Σ. Σίμος, καὶ Χ. Παπασταύρου*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 22 Ἰουλίου 1933 «περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς (τ) εἰς τόπους πωλήσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας κλπ.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ παρατάσεως τῆς κατὰ τὸν νόμον 1570 ἔτους 1918 προθεσμίας πρὸς ἀνασύστασιν καταστραφέντων ἀρχείων δικαστικῶν γραφείων» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ Ν. 4428, «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κλπ.».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ Ν. 5418, περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμου» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀναγκ. Δ)τος τῆς 26 Μαΐου 1933, περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν 3824 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ Νόμου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων μαθητῶν εἰς τὰς στρατιωτικὰς σχολὰς Εὐελπίδων καὶ Ὑπαξιωματικῶν».

Ὁ κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀνευ δημοπρασίας ἐκποιήσεως γηπέδων τοῦ Δημοσίου ἐν Ἡγουμενίτσῃ καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 115 τοῦ ἀπὸ 11)12 Ν)βρίου 1929 Διατάγματος, περὶ διοικήσεως Δημοσίων κτημάτων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Κ. Τσουκαλᾶς, Γ. Τσόχας, Γ. Μπουρδάρας, Α. Μελᾶς, Κ. Κορόζος, Γ. Σακαλῆς, Α. Παΐζης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλ. 1933 Ν. Δ., περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ βιομηχανιῶν παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθυηρῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Η. Μαυρομιχάλης, Γ. Κριμπᾶς, Ν. Ἀντωνόπουλος, Γ. Καλαντζόπουλος, Α. Λιβιεράτος, Ι. Σκανδαλάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ Π. Δ. τῆς 11 Ν)βρίου 1932 κωδικοποιηθέντος νόμου 3616, περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προϊδασμῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μάλλωσης, Ι. Σκανδαλάκης, Γ. Τσόντος Βάρδας, Γ. Τσόχας, Ν. Κρανιωτάκης, Γ. Εὐστρατιάδης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ διακανονισμοῦ ἀρχαιότητος τῶν εἰσελθόντων εἰς τὸ σχολεῖον ὑπαξιωματικῶν κατὰ τὸ 1914».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Μ. Λαΐλιος, Ν. Νιάνιας, Γ. Κονταξῆς, Ν. Κάρτσωνας, Ν. Ἀντωνόπουλος, Δ. Εὐταξίας*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 3755, περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ἐλαιολάδου ἀναμεμιγμένου μετὰ σπορελαίων κλπ.».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μάλλωσης, Χ. Παπασταύρου, Β. Ἀποστολίδης, Γ. Φιλιππίδης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Διατάγματος «περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς «σ» εἰς τοὺς τόπους πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας κλπ».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Κακκαρᾶς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Π. Γαρουφαλιᾶς*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐμπόρων φωτιστικοῦ πετρελαίου Ἰωαννίνων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

Ὁ κ. ***Σ. Λοβέρδος*** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι οὐδεμία ἀπόφασις ἐλήφθη ἀκόμη.

Ὁ κ. ***Γ. Κριμπᾶς*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν χαλαζοπλήκτων Μεσσήνης καὶ Τριφυλλίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάφορον ἀδικίαν τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταστραφέντων σταφιδαμπέλων καὶ παρακαλεῖ νὰ διαταχθῇ ἐπανεκτίμησις.

Ὁ κ. ***Ν. Σπέντζας*** λέγει ὅτι ἀναμφισβητήτως ἡ αἴτησις εἶναι δικαία καὶ ἐξηγεῖ ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ συμβοῦν ἀδικίαι διότι ὁ ἐξετάσας τὰς ζημίας γεωπόνος ἐξετίμησε εἰς μίαν ἡμέραν χίλια τριακόσια στρέμματα,

Ὁ κ. ***Α. Ριζιώτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Συνεταιρισμοῦ Φαρσάλων περὶ ἀναστολῆς πληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ χρέους τῶν συνεταιρισμῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Μάλλωσης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συμβολαιογραφικοῦ συλλόγου Ναυπλίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4448 καὶ 4685 καὶ τονίζει ὅτι ἡ αἴτησις εἶναι τόσον δικαία ὥστε εἶναι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι θὰ γίνῃ δεκτή. Ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι τὴν ἀποδοχήν της θὰ συστήσῃ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντιπροσωπεύων ὡς γνωστὸν τὴν ἐπαρχίαν Ναυπλίας.

Ὁ κ. ***Παπασταύρου*** λέγει ὅτι ἡ ἠλεκτρικὴ Ἑταιρεία Ἰωαννίνων καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου περὶ δραχμοποιήσεως καὶ μετ' αὐτὸν ἰδίως ἐκανόνιζε τὴν τιμὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τόσον τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Δήμου ὅσον καὶ τῶν καταναλωτῶν, αὐθαιρέτως παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ δραχμοποιήσεως, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων καὶ παρὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας. Τὸ σύστημα τῆς αὐθαιρεσίας ἡ ἠλεκτρικὴ ἑταιρεία τὸ ἐφαρμόζει μόνον διὰ τὰ Ἰωάννινα καὶ οὐχὶ διὰ τὰς ἄλλας πόλεις εἰς ἃς διατηρεῖ ἠλεκτροπαραγωγικὰ ἐργοστάσια. Οὕτω τὸν Αὔγουστον τοῦ 1932 εἰσέπραξε δραχ. 10,50 κατὰ κιλοβάτ. Τὸν Σεπ)βριον 11.20, τὸν Ὀκτώβρ. 12.5., τὸν Ν)βριον 12.85 καὶ τὸν Δ)βριον 13.5. Ποσὰ δηλαδὴ αὐθαιρέτου ὑπολογισμοῦ τῆς χρυσῆς δραχμῆς. Ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρεία μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τοῦτο ἔθαινεν πρὸς μεγαλειτέραν αὔξησιν διὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1933 καὶ θὰ ἐπραγματοποίει τοῦτο ἂν δὲν ἀντιμετωπίζετο γενικῶς ὑπὸ τῶν κατοίκων, ὁπότε τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ὑπουργείου ἠναγκάσθη νὰ μειώσῃ τὴν τιμὴ τοῦ κιλοβάτ εἰς 10.15 μέχρι 10.25 προσωρινῶς καὶ μέχρις ὁριστικῆς διὰ νόμου ρυθμίσεως τοῦ ὅλου ζητήματος. Διὰ τοῦ τελευταίου Ν. Διατάγματος λύεται μὲν τὸ ζήτημα ὁριστικῶς, πλὴν ὅμως διὰ τοῦ δευτέρου ἑδαφίου τοῦ πρώτου ἄρθρου ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ πληρώσῃ μὲ τὴν αὐθαιρέτως κανονισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τιμὴν τοῦ Δ)βρίου 1932, τιμὴν δηλαδὴ τὴν ὁποίαν οὐδεμία ἄλλη πόλις θέλει πληρώσῃ. Ἡ διάταξις αὕτη ἀνησύχησε εὐλόγως τὰ Ἰωάννινα· ἡ δὲ ἀναφορὰ τῶν ὀργανώσεων τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει ὁ κ. βουλευτὴς ζητεῖ τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως αὐτῆς. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως δεχθῇ τὴν εὔλογον αἴτησιν τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων διαγράφων τὴν σχετικὴν διάταξιν ἢ τροποποιῶν αὐτὴν ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθῇ προνόμιον διὰ τὴν ἠλεκτρικὴν Ἑταιρείαν Ἰωαννίνων.

Ὁ κ. ***Γ. Κριμπᾶς.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Μεσσήνης σχετικὴν μὲ τὸ συναλλαγματικὸν παρακράτημα, ἐκφράζει δὲ τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν μείωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ καταργήσῃ καὶ τὸ 3 ο)ο

Ὁ κ. **Δ. Στεφανόπουλος** ἐκφράζων τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν σταφιδοπαραγωγῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν μείωσιν εἰς τὸ ἐλάχιστον τοῦ συναλλαγματικοῦ παρακρατήματος τῆς σταφίδος, παρακαλεῖ θερμῶς ὅπως καταργηθῇ καὶ τὸ ἀπομένον 3 ο/ο ἵνα τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν προϊὸν ἀπηλλαγμένον βαρῶν καθέξῃ τὴν ἀριμόζουσαν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἀγορὰς θέσιν, ἐπισφραγισθῇ δὲ οὕτω καὶ ἡ ὅλη σταφιδικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ὁποίας τοσοῦτον θερμῆς ἔτυχον ὑποστηρίξεως καὶ προστασίας οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ καὶ ἐν γένει ἡ Ἐθνικὴ Οἰκονομία τῆς χώρας.

Ὁ κ. **Γ. Ἀργυρόπουλος** συνιστᾷ τὴν κατάργησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ 3 ο/ο ἐκφράζει δὲ εὐχαριστίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν μείωσιν τοῦ παρακρατήματος.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας θὰ ἐπιμείνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν δια τὴν κατάργησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ 3 ο/ο, ἐφόσον μάλιστα πρόκειται περὶ ὑποσχέσεως δοθείσης εἰς τοὺς παραγωγοὺς

Ὁ κ. **Ε. Χατζιδάκης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σάμου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις λέγει ὅτι ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν κατέληξεν εἰσέτι εἰς ἀπόφασιν ἂν θὰ ἐπεκτείνῃ ἢ ὄχι εἰς τὰς Νέας Χώρας τὸ μονοπώλιον τοῦ φωτιστικοῦ πετρελαίου. Οὐδεμία, τονίζει, ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμπεριστατωμένως θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ θὰ σταθμίσῃ καλῶς τὰ πράγματα πρὶν ἢ ἀποφασισῃ ὁριστικῶς. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσῃ τὴν ἐπέκτασιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ πᾶσαν πρόνοιαν, διὰ νὰ μὴ ζημιωθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι — καὶ εἶναι πλεῖστοι — οἱ ὁποῖοι ἀποζῶσιν ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τοῦ πετρελαίου. Οἱ ἔμποροι ἔχουν ὑπαλλήλους, ἔχουν ἐνοικιάσει ἀποθήκας καὶ θὰ ἐπέλθῃ μεγάλη ἀναστάτωσις καὶ ζημίαι πολλαὶ ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ μονοπωλίου καὶ δικαιότατον εἶναι τὰ συμφέροντα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν καὶ τὰ κεκτημένα δικαιώματα των νὰ προστατευθοῦν κατὰ τὸ δυνατόν.

Ὁ κ. **Π. Ροζάκης** λέγει ὅτι ἡ Χίος εἶναι ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἑλληνικὰς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι ἐλάχιστα ἀπησχόλησαν τὸ Κράτος διὰ τὰς ἀνάγκας των, διὰ τὴν Θεραπείαν τῶν ὁποίων ἡ Χίος εἶχε πάντοτε προθύμους ἀρωγοὺς τὰ εὐπορώτερα τέκνα της, τὰ ὁποῖα ἔχοντα μακρὰν τὴν παράδοσιν τῆς εὐποιΐας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης προσέφερον ὑπὲρ αὐτῆς ὅσα ἡ κρατικὴ μέριμνα ἐπετέλεστε δι' ἄλλας ἐπαρχίας. Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς τῆς νήσου ἀνερχόμενος εἰς 60 περίπου χιλιάδας ἀντεπεξήρχετο εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας του, μὲ τὰ ἐμβάσματα τῶν μεταναστῶν καὶ τὰς εἰσπράξεις τῶν Χίων ναυτικῶν. Δυστυχῶς ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευσε, διότι οἱ πόροι οὗτοι τῶν Χίων ἐσταμάτησαν διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους καὶ ὁ κόσμος ἐστράφη πρὸς τὴν γεωργίαν. Ὁλλοὶ ἐκ τῶν κυρίων συναδέλφων θὰ ἀγνοοῦν ἀσφαλῶς ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Χίου, ἐντελῶς ἄγονον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον βραχῶδες, ἐλάχιστα ἀποδίδει ἀπέναντι τῶν τόσων καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν Χίων γεωργῶν μόχθων. Εἰς τὸ μεγαλείτερον τμῆμα τῆς νήσου τὸ ὁποῖον ἀποτελοῦν 32 χωρία, τὰ λεγόμενα Μαστιχοχώρια κατοικούμενα ἀπὸ πληθυσμὸν ὑπερβαίνοντα τὰς 30 χιλιάδας, ἡ μαστίχη εἶναι τὸ μοναδικὸν προϊὸν των, τοῦ ὁποίου τὴν προστασίαν ζητεῖ τώρα ὁ πληθυσμὸς αὐτός. Ἡ ἐτησία παραγωγὴ τῆς μαστίχης ἀνέρχεται εἰς 260.000 χιλιόγραμμα. Ἐκ τούτων τὸ 1/3, περίπου 80.000 ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν βερνικίων ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ. Δυστυχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ χρησιμοποίησις ἄλλης γόμας πολὺ εὐθηνοτέρας τῆς Σανταράκ ἐξετόπισε τὴν μαστίχην μας. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὴν Τουρκίαν, δι' οἰκονομικοὺς λόγους τῆς χώρας ταύτης, ὅπου καταναλίσκεται ποσότης μαστίχης 50.000 χιλιογράμμων περίπου. Δυστυχῶς δὲν ἔχομεν μόνον τὰ πλήγματα ταῦτα. Ἡ μαστίχη ἔγεινε καὶ ἐν Ἑλλάδι στόχος ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ λόγῳ τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἄλλης εὐθηνοτέρας πρώτης ὕλης χρησιμοποιουμένης διὰ διαφόρους βιομηχανικὰς ἀνάγκας, καὶ δὴ τῆς παρασκευῆς τσικλῶν. Ἀπέλπιδες οἱ Χῖοι μαστιχοπαραγωγοὶ κάμνουν θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ἐπὶ τέλους μέτρα προστατευτικὰ ὑπὲρ τῆς μαστίχης, μέτρα ἀποβλέποντα εἰς τὸν παντελῆ ἀποκλεισμὸν τῶν ξένων πρώτων ὑλῶν, αἱ ὁποῖαι συναγωνίζονται τὴν μαστίχην. Καταλήγων ὁ κ. **Ροζάκης** προτείνει τὴν λῆψιν διαφόρων προστατευτικῶν μέτρων μεταξὺ τῶν ὁποίων συνιστᾷ τὴν ἄμεσον σύμπηξιν ἑνὸς ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ ὅλων τῶν μαστιχοπαραγωγῶν κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ συνεταιρισμοῦ τῶν κιτροπαραγωγῶν Κρήτης.

Ὁ κ. **Α. Παχνὸς** λέγει ὅτι κατετέθη εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς τηλεγράφημα τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν τῶν μαστιχοπαραγωγῶν Χίου, διαδηλοῦν τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν θέσιν, τὴν αὐτόχρημα ἀπελπιστικήν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται σήμερον τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου Χίου, οἱ Μαστιχοχωρῖται μας.

Δὲν ζητοῦμεν, τονίζει, οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὸ Κράτος. Εἴμεθα εἰς θέσιν καὶ ἡμεῖς νὰ γνωρίζωμεν πολὺ καλὰ ποῖα τεράστια οἰκονομικὰ προβλήματα ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα. Ζητοῦμεν ἀπαραιτήτως νὰ ληφθοῦν πλέον μέτρα προστασίας τῆς μαστίχης, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι, ὁποίαν σημασίαν ἔχει ὁ καπνὸς διὰ τοὺς καπνοπαραγωγούς μας, ὁποίαν σημασίαν ἔχει ἡ σταφὶς διὰ τὰς σταφιδοπαραγωγὰς ἐπαρχίας τῆς χώρας, τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς σημασίαν ἔχει καὶ τὸ ζήτημα τῆς μαστίχης διὰ τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χίου. Καὶ πρόκειται κ. βουλευταὶ περὶ τῶν νομοταγεστέρων Ἑλλήνων γεωργῶν, τῶν πλέον φιλησύχων ἀνθρώπων, τιμίων καὶ ἐργατικῶν ὅπου τὸ ἔγκλημα εἶναι σχεδὸν ἄγνωστον, πρόκειται περὶ πληθυσμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν συνείθισε οὔτε πρέπει νὰ συνηθίσῃ, νὰ ἀνεβοκατεβαίνῃ τὰς κλίμακας τῶν διαφόρων Ὑπουργείων διὰ νὰ ζητήσῃ θέσεις ἢ νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ δίκαιόν του. Δι' ὅλα ταῦτα μία Κυβερνητικὴ μέριμνα εἶναι ἐπιβεβλημένη. Πρέπει μὲ κάθε τρόπον νὰ ὠθηθῇ ἡ ἐγχώριος ἀγορά μας νὰ ἀπορροφήσῃ τὴν παραγομένην μαστίχην. Ἡ βιομηχανοποίησις, ἡ εὐρυτέρα χρησιμοποίησις τῆς μαστίχης εἰς τὴν ποτοποιΐαν, εἰς τοὺς ἄμβυκας μικρᾶς καὶ μεγάλης χωριτικότητος, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ γενικευθῇ. Ἡ Βουλγαρία ἔλαβε καὶ λαμβάνει καθημερινῶς διάφορα μέτρα ἀποτελεσματικὰ διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ ροδελαίου της· καὶ δὲν εἶναι ἄδικον ἡ χώρα μας νὰ ἀφήνῃ ἀπροστάτευτον ἕνα ἀπὸ τὰ εὐγενέστερα προϊόντα μας, τὴν μαστίχην; Ἡμεῖς οἱ Χῖοι καὶ ἄνευ τῆς κρατικῆς βοηθείας μὲ τοὺς ἰδίους μας πόρους συνεστήσαμεν ἕνα σύνδεσμον προστασίας τῆς μαστίχης, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται λίαν ἀξιεπαίνως. Τὰ πορίσματα τοῦ συνδέσμου μας, πορίσματα νέας ἐμπεριστατωμένης μελέτης τοῦ ζητήματος, συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὰ υἱοθετήσῃ. Θὰ ὑποβάλωμεν καὶ σχετικὸν ὑπόμνημα.

Ὁ κ. **Σ. Δοβέρδος** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑπόσχεται νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα μετὰ τῶν συναδέλφων του.

Ὁ κ. **Μ. Λαΐλιος** λέγει ὅτι κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀκόμη καμμία ἀπόφασις, ἀρκεῖται εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου καὶ τοῦ συνδέσμου παντοπωλῶν Μυτιλήνης.

Ὁ κ. **Α. Σπέντζας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Αὐλῶνος κλπ. Τριφυλλίας περὶ παροχῆς σπόρου σίτου καὶ πληρωμῆς χρεῶν.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Δ. Χατζηγιάννης** συνιστῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ ἐκτελέσῃ τὴν τελευταίαν μελέτην τῆς Ἑταιρείας Μπούντ διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης Βοϊβοΐδος Κάρλας, τονίζει ὅτι ἡ δαπάνη καὶ ἂν ὑπερβῇ τὰ εἴκοσιν ἑκατομ. εἰς τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεται, πάντως δὲν θὰ ὑπερβῇ τὰ 30, δαπάνη δηλαδ. ἀστεία, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι θ' ἀποδώσῃ αὕτη τριακοσίας χιλ. στρέμματα. Τὸ ἔργον πρέπει νὰ γίνῃ

ὄχι μόνον διὰ λογους ὑγείας ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν παραγωγῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ Κράτους εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ὁποίου θὰ περιέλθῃ ἕνα σημαντικὸν μέρος γαιῶν. Τὸ κράτος δύναται ν' ἀποκόψῃ 10 ἑκατομμύρια ἐτησίως ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς Μακεδονίας διὰ νὰ τελειώσῃ τὰ ἔργα τῆς Κάρλας.

Β. Ἀποστολίδης. Ἡ ὑπόθεσις τῆς ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης Κάρλας εἶναι ζήτημα ἐνδιαφέροντος ὄχι μόνον πανθεσσαλικοῦ ἀλλὰ πανελληνίου, διότι εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὅλου ἀγροτικοῦ προβλήματος. Εἶναι πολὺ λυπηρὸν ὅτι αἱ Κυβερνήσεις ποὺ διώκησαν ἕως τώρα τὴν Χώραν δὲν ἠθέλησαν σοβαρῶς καὶ οὐσιαστικῶς ν' ἀπασχοληθοῦν μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ τινας περιόδους δύο ἢ τρεῖς ἀνεκίνησαν πλατωνικῶς μόνον τὸ ζήτημα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀποξήρανσις τῆς λίμνης Κάρλας σημαίνει 1) παραχώρησιν εἰς τὴν καλλιέργειαν 350.000 στρεμμάτων καλλιεργησίμου γῆς, 2) λύσιν τῆς ἀγροτικῆς ὑποθέσεως ὄχι μόνον διὰ τοὺς Θεσσαλοὺς ἀγρότας, τῶν ὁποίων οἱ κλῆροι εἶναι ἀνεπαρκεῖς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἀνέργους πολίτας ἀσφαλῶς δὲ καὶ διὰ πολλοὺς πολίτας ξένων περιοχῶν 3) θὰ ἀπήλλασσε τὸν Θεσσαλικὸν λαὸν τῆς ἐλονοσίας. Φρονῶ ὅτι τὰ παραγωγικὰ ἔργα ἔπρεπε ν' ἀρχίσουν ἀπὸ τὴν Κάρλαν, ἀφοῦ δὲν ἔγινε τίποτε στὸ παρελθὸν νὰ γίνῃ τώρα κάτι καὶ διὰ τὴν Θεσσαλίαν ἡ ὁποία καίτοι συνεισφέρει εἰς τὸ ἀνέραιον τὰς ὑποχρεώσεις της, πάντοτε ἐλησμονήθη καὶ παρηγκωνίσθη. Σᾶς παρακαλῶ, ἐπιλέγει, κ. Ἡρωθυπουργέ, νὰ θελήσητε ἡ Κυβέρνησίς σας νὰ συνδεθῇ στενώτερον μὲ τὴν Θεσσαλίαν ἡ ὁποία γνωρίζει νὰ εἶναι εὐγνώμων.

Α. Νικολαΐδης. Πρόκειται κ. βουλευταὶ περὶ ζητήματος παμμεγίστου, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπὶ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ ὑπουργοῦντος ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τοῦ κ. Μεταξᾶ διενηργήθη δημοσπασία τότε δὲ εἶχε συνέλθει ἐν Βόλῳ συνέδριον ἐπιτροπῆ τοῦ ὁποίου ἐπεσκέφθη τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἐδήλωσε ὅτι θὰ συνταυτισθῶσι τὰ ἔργα Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας. Δυστυχῶς ὅμως κακὸς δαίμων διὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἀνέτρεψε τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** ὅστις μεταξὺ εἰς Θεσσαλονίκην διεκήρυξε ὅτι μόνον τὰ Μακεδονικὰ ἔργα θὰ γίνουν. Ὅταν ἐγένετο δεύτερον συνέδριον ἐν Λαρίσῃ ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσε ὅτι τὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας θὰ γίνουν μετὰ τὰ Μακεδονικά, παρῆλθον ὅμως τέσσαρα χρόνια χωρὶς νὰ γίνῃ τίποτα.

Ἐκθέτει κατόπιν τὰς ἀντιλήψεις του ὡς πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ ἀποξήρανσις.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Περὶ τοῦ ζητήματος διὰ τὸ ὁποῖον ὡμίλησαν οἱ κ. βουλευταὶ μοῦ ὡμίλησαν καὶ ἰδιαιτέρως καὶ ἀληθῶς εἶναι ζήτημα οὐσιωδῶς ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον τὴν Θεσσαλίαν ἀλλὰ γενικῶς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψει των ὅτι μὲ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, ἡ ὁποία ὑπάρχει σήμερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εὑρίσκονται ὑπὸ ἐκτέλεσιν διάφορα ἄλλα ἔργα, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ σήμερον διότι εὑρίσκονται περὶ τὸ τέλος, εἶναι δύσκολον νὰ εὕρῃ τὰ ἀναγκαῖα μέσα ἵνα ἐκτελέσῃ καὶ τὸ ἔργον περὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερον οἱ κ. συνάδελφοι. Ἀληθῶς δύναται νὰ ἐπέλθῃ εἰς συνδυασμὸς ὥστε ἡ δαπάνη νὰ μὴ εἶναι μεγάλη καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ μὲ μίαν μικρὰν δαπάνην νὰ εἶναι ἱκανοποιητικόν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποσχεθῇ, εἶναι ὅτι ἐκτιμᾷ τὴν μεγίστην σημασίαν τῆς ἀπαιτήσεως τὴν ὁποίαν ἔχουσιν καὶ ὅτι θὰ προσπαθήσῃ νὰ εὕρῃ, ἐφόσον δύναται, ἕνα συνδυασμὸν ἵνα τὸ ἔργον, ἐφόσον εἶναι δυνατόν, συντομώτερον συντελεσθῇ. Διότι ἀληθῶς ἔχει τὴν πεποίθησιν ἡ Κυβέρνησις ὅτι πᾶσα δαπάνη θὰ ἀποδώσῃ πλούσια ὠφέλη. Λάβετε ὑπ' ὄψιν ἕνα πρᾶγμα. Ὅτι ἂν ὑπῆρξεν ἕνα λάθος εἰς τὰ ἐκτελούμενα ἔργα ἦτο τὸ ὅτι δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ταὐτόχρονος ἐκτέλεσις πολλῶν ἔργων, ἐνῶ ἂν ἐγένοντο διαδοχικῶς θὰ εἴχομεν σήμερον ἔργα τῶν ὁποίων θὰ ἀπελαμβάνομεν σήμερον καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀπολαυή μας θὰ ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ διαδοχικὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι θὰ ληφθῇ φροντὶς ἐφόσον εἶναι δυνατόν, νὰ εὕρωμεν κατάλληλον συνδυασμὸν καὶ νὰ ξέρετε ὅτι θὰ γίνῃ ὅ,τι εἶναι δυνατὸν ὥστε τὸ ἔργον αὐτὸ νὰ διεκπεραιωθῇ.

Π. Μαζαράκης. Ἐποικοδομητικῶς τῶν ὅσων ἐλέχθησαν σᾶς ἀνακοινῶ ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας εἶχε μελετηθῇ ἐπὶ Τρικούπη τὸ ζήτημα τῆς ἀποξηράνσεως τῆς Βοϊβηΐδος λίμνης ἀπὸ τὸν μακαρίτην Θεσσαλὸν Βουλευτὴν καὶ διαπρεπῆ συνταγματάρχην τοῦ μηχανικοῦ Σχινᾶν. Διὰ τῆς μελέτης αὐτῆς προεβλέπετο ἀντὶ μικρᾶς διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δαπάνης ἡ διοχέτευσις τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης εἰς τὸν Παγασητικὸν κόλπον. Ἴσως θὰ ἐχρησίμευε ἡ μελέτη ἐκείνη εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔρευναν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου τούτου ζητήματος.

Β. Ἀποστολίδης. Κύριε Πρόεδρε μίαν πληροφορίαν θὰ σᾶς παράσχω: Ὅταν πρὸ εἰκοσαετίας αὐτομάτως ἀπεξηράνθη μέρος τῆς Κάρλας διὰ ἐξατμίσεως, ἡ καλλιεργηθεῖσα ἔκτασις ἀπέδωκε τὸ ἓν πρὸς 65 ὡς 70.

Ὁ κ. **Α. Παπανάστασίου** διακόπτων λέγει ὅτι σήμερον ἔλαβε τηλεγραφήματα ἐκ Κοζάνης διὰ τῶν ὁποίων ἀναγγέλουν ὅτι δὲν ἤρχισε ἀκόμη ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς σᾶς ἐξέθηκε προχθὲς πῶς ἔχει τὸ ζήτημα. Ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν καὶ ἡ συγκέντρωσις ἤρχισε, εἰς πλεῖστα μέρη.

Γ. Βαρβούτης. Καὶ ἐγὼ κ. Πρόεδρε ἔλαβον τηλεγραφήματα διὰ τῶν ὁποίων μὲ παρακαλοῦν νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ταχεῖαν ἔναρξιν τῆς συγκεντρώσεως.

Σ. Δοβέρδος (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Ἀκμάνω, λέγει, τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν 4 νομοσχέδια φορολογικά. Ἐπὶ τῶν 4 νομοσχεδίων τὸ ἓν τούτων, τὸ ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν, ἀφορᾷ τὴν ἀνεύρεσιν νέας φορολογητέας ὕλης, τὸ δεύτερον τούτων ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν ἐπὶ τῶν φόρων τῆς καθαρᾶς προσόδου, τὸ τρίτον ἀφορᾷ αὔξησιν τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ καὶ τὸ τέταρτον ἀφορᾷ ἐλάττωσιν φορολογίας, τῆς βαρυτάτης καὶ ἐπαχθοῦς φορολογίας ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, δωρεῶν καὶ προικῶν. Ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ὑπηγορεύθη ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἡ διαφυγοῦσα ἐκ τῶν τελωνείων φορολογία ἀναζητηθῇ ἀλλοῦ ὅπου μετετέθη, ἐπειδὴ ἕνεκα τῶν διαφόρων περιορισμῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπῆλθε σημαντικὴ ἐλάττωσις εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἀντιστοίχως αὔξησις εἰς τὴν ἐθνικὴν παραγωγήν. Ἡ ὕλη τὴν ὁποίαν ἐφορολογήσαμεν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸ τελωνεῖον, μετετέθη ὡς προϊὸν βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἀναζητοῦμεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἰς τὸ ὁποῖον μετετέθη, τὴν ἀναζητοῦμεν, ὄχι διὰ νὰ ἀνακαλύψωμεν τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου τὸ κράτος θὰ στερηθῇ ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, διότι ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς εἶναι ἀρκετὰ βαρύς, τὸ δὲ τυθέμενον σήμερον ποσὸν φόρου ἐπὶ τοῦ παραγομένου προϊόντος εἶναι πολὺ μικρόν.

Ὁ φόρος τοῦ κύκλου ἐργασίας εἶναι ἐφαρμογὴ τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ὅταν θὰ εἰσαχθῇ ὁ προϋπολογισμός, ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος ἐλπίζω, θὰ ἔχω τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσω γενικώτερον περὶ τῆς φορολογίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἑπομένως θὰ ἀναπτυχθοῦν περισσότερον τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν φορολογίαν. Εἰδικῶς ὅμως, ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον τοῦ κύκλου ἐργασίας ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἀφότου οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν διαφόρων ἐτῶν, ἵνα ἀνταποκριθῶσιν εἰς αὐξανόμενα ἔξοδα ἕνεκα ἐπεκτάσεως δικαιοδοσίας κρατικῆς ηὔξησαν, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα ὥστε ἡ φορολογία νὰ ἐπεκταθῇ εἰς μεγάλην ἀναλογίαν τόσον ἡ ἄμεσος ὅσον καὶ ἡ ἔμμεσος. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν νέων φορολογιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπεβλήθησαν ἀναδρομικῶς, ἀνάγεται κυρίως ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν, ἡ ὁποία εἰς τὰ διάφορα κράτη ἔχει διάφορον ἐφαρμογήν.

Ἡ παρ' ἡμῖν ἐφαρμογὴ τοῦ φόρου τούτου ἐγένετο τοιαύτη, ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ ἀπολύτως πρὸς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν καὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀνέχεται παρὰ πολὺ τὴν ἐπέμβασιν τὴν κρατικὴν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τῆς μεγάλης μεταφορᾶς τῶν προϊόντων ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα ὁ φόρος αὐτὸς εἰσαγόμενος ὡς φόρος ἐπὶ τῆς πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς ἁληθῶς θὰ ἀπέκτεινεν ἐπαχθῆς διὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἤλθομεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ἔπρεπε κυρίως νὰ ἀναζητηθῇ ἡ ἐπιβολὴ τῆς φορολογίας εἰς τὴν πηγήν της καὶ νὰ περιορισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς μικρὸν κύκλον ἐπιβαρύνσεως δι' ὅλας τὰς ἄλλας μεταβιβάσεις τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἡ ἀγορὰ καὶ πώλησις τῶν ἐμπορευμάτων. Τοῦτο τὸ νομοσχέδιον νομίζω ὅτι ἔλυσε κατὰ τρόπον εὔστοχον, διότι ἐπέβαλε φορολογίαν 1 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων. Εἶναι δὲ ὡς γνωρίζετε καὶ εὐχερὴς ὁ ἔλεγχος τῆς ἀξίας, ἕνεκα τοῦ περιωρισμοῦ τοῦ συναλλάγματος, διὰ τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα. Ἐπέβαλε ἐπίσης φορολογίαν 2 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι, εἰς τὴν πηγήν των, δηλ. εἰς τὰς ἀνωνύμους ἑταιρείας ἐπέβαλε 2 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου προϊόντος.

Ἡ κυρίως δικτύπωτος τοῦ φόρου κύκλου ἐργασίας ἐφαρμόζεται παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τρόπον ἁπλοῦν, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀπὸ τὴν κατασκευάστριαν ἀνώνυμον ἑταιρείαν εἶναι καὶ αὐτὸς ἀνώνυμος ἑταιρεία, πληρώνει 1 1)2 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας παντὸς προϊόντος. Οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ ἀγοράσουν καὶ θὰ πωλήσουν, θὰ ἐξακολουθήσουν ὅπως καὶ σήμερον νὰ πράττουν τὰς συναλλαγὰς ἀνενοχλήτως, ἐπιβαρυνόμενοι μόνον μὲ 1 ο/ο ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον κατεβάλλουν ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος, τὸ ὁποῖον εἶναι μία ἐφ' ἅπαξ ἐπιβάρυνσις 10 ο/ο δυνάμει τῆς ὁποίας αὐτοὶ ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως ἄλλης ἐξακολουθοῦν νὰ εἰσάγουν τὸ ἐμπόρευμά των ὅπως καὶ σήμερον. Ἡ φορολογία αὐτὴ ὅπως καὶ ἡ ἄλλη, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς ἀναφέρω ἀμέσως, ἐνόμισα ὅτι πρὸ τοῦ καταθεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἐγγυτέρας μελέτης μεταξὺ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τῶν παραγωγικῶν ἐκείνων δυνάμεων τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπλήττοντο ἐκ τοῦ φόρου.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου συνεκάλεσα ἄλους τοὺς ἁρμοδίους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν εἰς θέσιν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαφωτίσουν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς φορολογίας καὶ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ὁποίαν τυχὸν ἡ διατύπωτις τῆς φορολογίας αὐτῆς ἠδύνατο νὰ τοῖς γεννήσῃ. Μετὰ τὴν ἔρευναν τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν μαζὶ μὲ τὰς ἁρμοδίας παραγωγικὰς τάξεις, ἐλάβαμεν ἀπαντήσεις. Ὁμολογῶ ὅτι αἱ ἀπαντήσεις αὐταὶ τὰς ὁποίας ἐλάβαμεν ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ ἀπὸ τὴν βιομηχανικὴν ἕνωσιν συνετέλεσαν, ὥστε τὸ νομοσχέδιον νὰ ἀποδῇ πληρέστερον, διότι ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει παλλὰς ἐκ τῶν ὑποδείξεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο. Ἐπομένως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως καὶ τὸ ἄλλο τὸ κατατεθειμένον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς παρουσιάζει τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἐγένετο ἐπ' αὐτῶν ἤδη μία πρώτη ἐπεξεργασία μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν παραγόντων ἐκείνων τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται πληρέστερον καὶ οἱ ὁποῖοι ἤθελον τυχὸν πληγῇ ἐκ τῆς κακῆς διατυπώσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου.

Δεύτερον νομοσχέδιον εἶναι τὸ περὶ καθαρῶν προσόδων. Τὸ νομοσχέδιον περὶ καθαρῶν προσόδων δὲν ἐπέφερε οὐσιαστικὰς μεταβολάς, ἀλλὰ ἀνέστειλεν ἐπὶ μίαν ἔτιαν τὸν φόρον ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν. Ἡ ἀναστολὴ αὐτὴ νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη, διότι ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος ἠναγκάσθη καὶ ἄλλας παραχωρήσεις νὰ ἀναστείλῃ, δύναται νὰ ἀναστείλῃ καὶ μίαν παραχώρησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε καὶ ἡ ὁποία ἴσχυεν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, 3 ἐτῶν διαρκείας, διὰ τὰς νεοδμήτους οἰκοδομάς. Ἄλλως τε καὶ ἄλλα Κράτη τὰ ὁποῖα εἶχον παραχωρήσει τοιαῦτα δικαιώματα εἶναι εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀνακλήσεως αὐτῶν. Ἀκολούθως τίθεται μία αὔξησις 1 1)2 ο/ο ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου τῶν οἰκοδομῶν, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει τὸ νὰ περιορίσῃ τὴν ἐλάττωσιν αὐτῶν ἕνεκα τῆς μειώσεως τῶν ἐνοικίων καὶ ἡ ὁποία ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι πολὺ μικρά, τὸ 20 1)2 ο/ο τὸ ἔκαμε 22 ο/ο. Ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν τοῦ καπνοῦ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν καπνὸν φόρος κατανολώσεως ἀντιστοιχῶν περίπου εἰς μίαν δραχμὴν τὸ πακέτο. Ἐκ τούτων τὰ 20 λεπτά, ὡς δικλαμβάνει τὸ νομοσχέδιον, περιέρχονται εἰς τὸ Κράτος καὶ τὰ ἄλλα λεπτὰ διατίθενται ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι αἱ βιομηχανίαι ἔχουν ἀνάγκην ἐνισχύσεως ἕνεκα τῶν ἀντικειμένων τῶν εἰσαγομένων ἐξωθεν καὶ παρεχωροῦντο καὶ τὰ 10 λεπτὰ εἰς τὸ πακέτο, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι λαμβάνεται πρόνοια φιλανθρωπικὴ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, τὴν ὁποίαν καὶ τὰ παλαιότερα νομοσχέδια περιεῖχον, ἡ πρόνοια ὥστε βιομηχανίαι μικρᾶς ἀποδόσεως, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἀφορμὴ ὥστε τὸ λαθρεμπόριον ὅπως νὰ αὐξάνῃ, λαμβάνουν μίαν ἀποζημίωσιν ἐφ' ἅπαξ ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς ἀποδόσεως τὴν ὁποίαν παρεχωρήσαμεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀποχωροῦν καὶ ἐπομένως θὰ ρύγῃ μία πηγὴ καταχρήσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου μία πηγὴ ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ ὅλη βιομηχανία τοῦ καπνοῦ περιήρκετο ἐσχάτως εἰς κάποιαν δυσχέρειαν.

Τρίτον νομοσχέδιον εἶναι τὸ νομοσχέδιον ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τῶν κληρονομιῶν, τῶν προικοδοτήσεων καὶ τῶν δωρεῶν. Τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ὅπως εἶναι σήμερον ἡ φορολογία ἔχει σκοπὸν νὰ παρκλάβῃ ἀθρόας καταστρατηγήσεις, περιορισμὸν τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ συνεπείας ἐπαχθεῖς διὰ τοὺς φορολογουμένους, διὰ τοὺς Ἕλληνας πολίτας, οἱ ὁποῖοι ἀπαφεύγοντες πράξεις συμβολαιογραφικάς, περιέρχονται κατόπιν ἕνεκα μεταβολῆς τῆς οἰκονομικῆς των θέσεως εἰς μεγάλας δυσχερείας. Τὸ νομοσχέδιον ἐπομένως ἀνακουφίζει σπουδαίως καὶ ἐλαττώνει σπουδαίως τὰ βάρη καὶ τὴν φορολογίαν αὐτήν. Δηλ. κατ' οὐσίαν σήμερον ἐπὶ 100 δραχμὰς φόρου εἰσπράττονται καὶ 40 δραχ. πρόσθετα. Ἡμεῖς καταργοῦμεν ὅλως διόλου τὰ 40 καὶ μένουν αἱ 100. Δηλ. εἰσπράττεται ὁ κύριος φόρος καὶ καταργοῦνται τὰ πρόσθετα, καὶ τοῦτο ἵνα διευκολύνωμεν τὰς ὑπηρεσίας. Εἰς δὲ τὰς προικοδοτήσεις, ἐπειδὴ ἐπὶ τέλους καὶ παρ' ἡμῖν εἶναι ὡραῖον καὶ μακρὸν ἔθιμον, ὥστε καὶ συγγενεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἄλλοι νὰ συνιστοῦν προῖκα, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν τὸν ἓκ πλαγίου, ἤτο μεγαλειτέρα ἡ ἐπιβάρυνσις ὅταν συνίστων προῖκα. Ἤδη διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὄχι μόνον ἀφαιροῦμεν τὸ 40 ο/ο ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου περιορίζομεν τὸν φόραν εἰς τὸ ἥμισυ. Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀνησυχίαν ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὐτὴ θὰ φέρῃ ἐλάττωσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, διότι εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι καὶ αὔξησιν θὰ φέρῃ ἀλλὰ καὶ ἀποκατάστασιν τῆς ἐννόμου τάξεως. Θὰ παρακαλέσω τὰ νομοσχέδια ταῦτα νὰ παραπεμφθοῦν ὡς κατεπείγοντα καὶ ἡ συζήτησις νὰ μὴ βραδύνῃ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπιψήφισις των κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλώσω ἐν τέλει — ἐπειδὴ ἡ ὑποβολὴ αὐτῶν τῶν νομοσχεδίων, ἡ ὁποία ἀποβλέπει εἰς ἐλαφροτάτην ἐπιβάρυνσιν ἀπετέλεσε ἀντικείμενον μεγάλου θορύβου, ἰδίως εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον – ὅτι τὰ νομοσχέδια ταῦτα ἕνεκα οἱουδήποτε λόγου ἐδημοσιεύθησαν ἐντελῶς ἄλλως. Ὑπῆρχεν εἰς τὸν νόμον καθαρᾶς προσόδου μεταρρύθμισις μικρὰ τῶν λεγομένων μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς τὸν φόρον δὲ τῶν μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ὑπάρχει καὶ ὁ φόρος τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου. Διὰ τῶν νομοσχεδίων τούτων ἐλαττοῦται εἰς 75.000 τὸ ἐλάχιστον ἀντὶ 100 καὶ αὐξάνεται ἡ κλίμαξ κατὰ μίαν μονάδα. Κατ' οὐσίαν ἀποκαθιστῶμεν μίαν τάξιν χωρὶς καμμίαν ἐπιβάρυνσιν, διότι ἀπαλλάσσομεν πρῶτον τὰς μισθοδοσίας αἱ ὁποῖαι εἶναι μέχρι 10 χιλιάδων δραχ. τὸν μῆνα. Ἐπομένως σχεδὸν ἐξαιροῦνται ὅλοι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι. Διὰ τοὺς ὑπολοίπους ὅμως ἐπιβάλλομεν μίαν φορολογίαν καὶ αὐτὴν ὄχι αὐστηράν, διότι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι πληρώνουν 4.20. Αὐτὸ μένει ἄνευ μεταβολῆς οὐδεμιᾶς. Διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὑπάρχει τὸ 5.60 ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας. Μέχρι τῶν 120 χιλιάδων μένει τὸ 5.60. Ἀπὸ τὰς 120 χιλιάδας σχηματίζονται κλιμάκια καὶ φορολογοῦνται τὰ κλιμάκια ὄχι τὰ μέχρι τῶν 120 χιλιάδων, τὰ ὁποῖα μονίμως φορολογοῦνται μὲ 5.60. Τὰ δὲ κλιμάκια αὐτὰ αὐξάνουν μέχρις ὅτου συναντήσουν τὰς 75.000 εἰς τὰς ὁποίας περιωρίσθη ὅπως εἴδομεν τὸ δημόσιον ἔσοδον. Ἡ ἐπιβαλλομένη δὲ κλίμαξ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτόμως μεταφερόμενοι εἰς τὸν φόρον τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου ἤθελον ἐπιβαρυνθῇ. Αὐτὰ εἶναι ἐν συνόλῳ τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια. Ἐλέχθη ὅτι ταῦτα θὰ ἐπιβαρύνουν τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Δὲν πρόκειται περὶ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως ἀξίας λόγου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας διότι μόνον τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ τὸ ὑπολογίζομεν ἄνω τῶν 500 ἑκατομμυρίων καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο ἠλαττώθη ἡ καταβολὴ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Ἐλέχθη προσθέτως ὅτι τὴν φορολογίαν ταύτην ἐπιβάλλει ἡ Κυβέρνησις διότι ἀνέλαβε βαρείας ὑποχρεώσεις. Δηλῶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιβάλλει τὴν φορολογίαν αὐτὴν διότι τὴν εὑρίσκει δικαίαν καὶ ἐπιβεβλημένην. Δὲν ἔχει οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν, ἐκτὸς τῆς ἠθικῆς τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅταν εἰς τὸ πρόγραμμά της ἐξήγγειλε ὅτι θὰ ἐπιβάλῃ φορολογίαν τοιαύτην. Ἐκτὸς τῆς εἰδικῆς ταύτης ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν ἐξήγγειλεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προγράμματός της δὲν ἔχει ἤδη εἰ μὴ τὴν πραγματικὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν φορολογίαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν εὑρίσκει ἀπολύτως δικαιολογημένην καὶ ἀπολύτως ἐπιβεβλημένην. Τοῦτο νομίζω ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ὑποχρέωσιν ἔχει ἡ Κυβέρνησις συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὑποχρεοῦται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ καταθέσῃ τὰ φορολογικὰ αὐτὰ νομοσχέδια (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ εἰς 1ην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶς πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν,» ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** καὶ ἄλλοι τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ζητοῦν τὴν ἀναβολήν, ὑποστηρίζοντες ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ψηφισθοῦν νομοσχέδια διότι ἔχει ἀναβληθῇ καὶ ὁ κυβερνητικὸς ἔλεγχος διὰ νὰ γίνῃ μόνον συζήτησις τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἔχει ληφθῇ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς νὰ μὴ γίνουν σήμερον ἐπερωτήσεις ἀλλὰ νομοθετικὴ ἐργασία καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν ἐδέχθην νὰ μὴ ἐργασθῇ ἡ Βουλὴ τὸ Σάββατον. Ἂν ὅμως, τονίζει, δὲν θέλετε νὰ τηρηθῇ αὐτὴ ἡ συνεννόησις, δέχομαι νὰ γίνουν σήμερον ἐπερωτήσεις καὶ νὰ ἐργασθῇ καὶ αὔριον ἡ Βουλὴ εἰς νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Α. Παπαναστασίου. Ἂς γίνουν σήμερον ἐπερωτήσεις καὶ αὔριον ὁ Κανονισμός.

Π. Τσαλδάλης (Πρωθυπουργός). Γνωρίζετε, λέγει, ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ διακοπῶν μετ' ὀλίγον αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς καὶ δι' αὐτὸ παρεκάλεσα νὰ γίνῃ καὶ αὔριον νομοθετικὴ ἐργασία, ἀλλὰ ἀντέτεινε ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν καὶ ὡρίσθη διὰ σήμερον νὰ ἀναβληθοῦν αἱ ἐπερωτήσεις καὶ νὰ γίνῃ σήμερον νομοθετικὴ ἐργασία. Ἂν ἐπιμένετε ὅμως θὰ γίνῃ καὶ αὔριον νομοθετικὴ ἐργασία.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμεῖς ἤλθομεν ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν τὸν Κανονισμὸν κατόπιν τῆς συμφωνίας ποὺ ἔγινεν. Θὰ τὸν συζητήσωμεν λοιπὸν ἢ ὄχι;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὄχι. Ἐὰν ἐπιμένετε, θὰ γίνουν ἀπόψε ἐπερωτήσεις καὶ αὔριον νομοθετικὴ ἐργασία.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ συνεννόησις ἔγινε προχθὲς ἀποφασισθέντος νὰ συζητηθῇ σήμερον ὁ Κανονισμὸς καὶ νὰ ἀναβληθοῦν αἱ ἐπερωτήσεις. Τώρα ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἔχετε ἐπείγουσαν νομοθετικὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τελειώσετε πρὸ τῶν διακοπῶν. Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πράκειται περὶ ἐργασίας ἐξ ἀπίνης.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Διαμαρτύρομαι διὰ τὴν φράσιν αὐτήν· δὲν πρόκειται περὶ ἐξ ἀπίνης ἐργασίας.

Γ. Καφαντάρης. Ἐξ ἀπίνης, διότι ἀπόψε ὑπελήφθη σωρεία οἰκονομικῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ψηφισθοῦν ὅπως-ὅπως. Ἐκτὸς αὐτῶν εἶνε ὑποβεβλημένα καὶ ἄλλα σοβαρὰ νομοσχέδια. Καὶ χωρὶς νὰ ἔχωμεν κανένα σκοπὸν νὰ παρεμβάλωμεν προσκόμματα εἰς τὸ νομοθετικὸν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, εἶνε φανερὸν ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη χρόνου πρὸς μελέτην τῶν μέτρων αὐτῶν. Δι' ἀπόψε λοιπὸν ἐγένετο συνεννόησις διὰ τὸν Κανονισμόν. Ἐὰν θέλετε καὶ νομοσχέδια, ἂς ψηφίσωμεν δευτερευούσης φύσεως τοιαῦτα, ὄχι ὅμως καὶ τὰ γνωστὰ σοβαρὰ νομοσχέδια.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ἐνόμιζον κατὰ τὴν προχθεσινὴν συζήτησιν ὅτι δὲν θὰ ὑπῆρχεν σήμερον ζήτημα σχετικὸν πρὸς τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς. Ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν ἐσκέφθη ποτὲ νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν εἰς τὸ νὰ συζητήσῃ τὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποβληθῶσιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐν ἀνέσει, ἀλλὰ τοὐναντίον ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι ἀναμένει ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν τὴν βοήθειαν εἰς τὸ ἔργον της, διότι νομίζω ἢ μᾶλλον ἔχω τὴν σταθερὰν ἰδέαν ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις συντρέχει καὶ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ συντρέχῃ καὶ νὰ βοηθῇ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, διότι θὰ εἶνε καὶ αὐτὴ διάδοχος μεθυρίων εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα ἡμεῖς σήμερον καὶ ἔχει ἀνάγκην νὰ ἴδῃ ἐὰν ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν παρέχει σήμερον σχετικῶς πρὸς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἐκείνη τὴν ὁποίαν θὰ ὀφείλῃ νὰ ἀκολουθήσῃ. Πρὸς τούτοις ὄχι μόνον ἐξ ἀπίνης δὲν εἰσηγήθη ἡ Κυβέρνησις κανένα νομοσχέδιον, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπάρχουν νομοσχέδια τὰ ὁποῖα μάλιστα ἀπόψε πρόκειται νὰ συζητηθοῦν, ἐπὶ τῶν ὁποίων μακροτάτη ἔχει γίνει ἤδη παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως συζήτησις καὶ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ καὶ εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν διὰ νὰ δώσῃ βαρύτητα τινα εἰς τὴν φράσιν ἥτις μᾶλλον ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τοῦ ἐξέφυγε, παρ' ὅτι ἐξέφερε πραγματικῶς τὴν πεποίθησίν του, μᾶς εἶπεν, «ἐφέρατε φορολογικὰ νομοσχέδια». Μὰ σᾶς εἶπε κανεὶς ὅτι τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια θὰ ψηφισθοῦν ἀπόψε; Ἐστάλησαν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, θὰ τὰ παρακολουθήσετε ἐκεῖ ὡς τὸ τέλος, θὰ τὰ μελετήσετε καθ' ἑαυτόν, ἔχετε περισσότερον χρόνον διαθέσιμον καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν εἰς τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων ἀπὸ ἐκείνων τὸν ὁποῖον ἔχει ἡ Κυβέρνησις. Προχθὲς εἶπον εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν ὅτι δὲν συνεδριάζομεν τὸ Σάββατον, ὄχι διότι τὸ ὁρίζει ὁ Κανονισμός, ἀλλὰ διότι μεταξὺ μας ἠθελήσαμεν νὰ παράσχωμεν μείζονα ἀνακούφισιν εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ εἴπομεν νὰ ἔχωμεν δύο ἡμέρας εὐκαιρίαν τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν κατὰ τὰς ὁποίας ἠμποροῦν οἱ κ. βουλευταί, ἂν θέλουν, νὰ κάμουν καὶ ἐκδρομήν τινα ἢ νὰ ἀναπαύωνται κατ' οἶκον ἢ νὰ κάμουν οἱανδήποτε ἄλλην ἐργασίαν. Ἀλλὰ διότι ὁ χρόνος εἶνε ὀλίγος καὶ ὑπάρχουν νομοσχέδια, ὡς οἱ ἴδιοι ἀντιλαμβάνονται, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ψηφισθοῦν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, σᾶς εἶπα τότε ἂν θέλετε νὰ τὰ ψηφίσωμεν, νὰ κάμωμεν συνεδρίασιν σήμερον Παρασκευὴν καὶ ὄχι τὸ Σάββατον, προσέθεσα δὲ ἐγώ, μάλιστα, χωρὶς νὰ μοῦ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ ἐπερώτησίς τις ἐπειγούσης φύσεως ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνῃ σήμερον ἡμέραν ἐπερωτήσεων, δὲν θὰ φέρῃ ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἀντίρρησιν νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐπερώτησις αὐτή. Ἐνόμιζον ὅτι διὰ τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἡ Κυβέρνησις ἐνόει νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος, σήμερον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συναντήσῃ καμμίαν ἀντίρρησιν. Ἀλλὰ σήμερον ἀκούω νὰ λέγουν νὰ μὴ γίνῃ Νομοθετικὴ ἐργασία ἀλλὰ νὰ γίνῃ τοῦ Κανονισμοῦ ἡ συζήτησις.

Σᾶς λέγω ὅτι ἡ Κυβέρνησις τὸν Κανονισμὸν δὲν τὸν θεωρεῖ ὡς ἓν ζήτημα ἐπειγούσης φύσεως διότι, εὐτυχῶς, ἡ Βουλὴ

ἔχει Κανονισμὸν καὶ ὁ Κανονισμὸς ὡς ἔχει σήμερον δὲν μᾶς φέρει δυσχερείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν μας ἐνταῦθα. Δύναται λοιπὸν ὁ Κανονισμὸς νὰ ψηφισθῇ καὶ ἀργότερον. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ τακτοποιηθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν τὸ ταχύτερον εἶναι ἡ Νομοθετικὴ ἐργασία καὶ μάλιστα ἐπὶ ὡρισμένων ζητημάτων, τῶν ὁποίων ἡ παρέλκυσις — δὲν ἐννοῶ παρέλκυσιν ἐκ τῆς συζητήσεως ἀλλ' ἐκ τῆς ἀναβολῆς — θὰ εἶχε μεγίστην σημασίαν διὰ τὸν τόπον. Τί λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἐμποδίζει τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως νά. . . .

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς συνεννοήσεως κ. Πρόεδρε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὰ νέα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἔρχονται σήμερον πρὸς συζήτησιν εἶναι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει πόσον ἔχουν συζητηθῇ τὰ Νομοσχέδια τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τὰ ὁποῖα ἔρχονται εἰς συζήτησιν. Γνωρίζετε ὅτι ἐζητήθη ἐξουσιοδότησις παρὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ γίνουν διὰ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος. Πόση συζήτησις ἐγένετο ἐδῶ, πόση εἰς τὴν Γερουσίαν, πόση συζήτησις ἐγένετο διὰ τοῦ τύπου; ὥστε δὲν εἶναι Νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα ἔρχονται ἤδη ἐξ ἀπίνης. Ἐγνώριζον δὲ οἱ κ.κ. Βουλευταί, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ τὰ ψηφίσῃ ἐκ τῶν πρώτων, ἦσαν χθὲς ἀναγεγραμμένα εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν καὶ εἴπομεν χθὲς νὰ μὴ συζητηθοῦν ἀλλὰ νὰ ἔλθουν σήμερον. Δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει καμμία, οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη δικαιολογία διὰ νὰ μὴ γίνῃ σήμερον Νομοθετικὴ ἐργασία. Οὐδεὶς δὲ δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὴν Νομοθετικὴν ἐργασίαν τὴν κανονίζει ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία κανονίζει καὶ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἴπω ὅτι ἡ φράσις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Προσδευτικῶν ὅτι ἐξ ἀπίνης ἡ Κυβέρνησις ἔφερε νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλὴν ἦτο φράσις ἀτυχής, διότι ἡ Κυβέρνησις παρέσχε εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν ὅλην τὴν εὐκαιρίαν νὰ μετάσχῃ εἰς τὸ ἔργον, τὸ Νομοθετικόν, τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ παράσχῃ τὰ φῶτά της. Ὄχι μόνον, ἐπαναλαμβάνω, δὲν θέλομεν νὰ ἐμποδίσωμεν, ἀλλ' ἐπιζητοῦμεν τὴν συζήτησιν. Λοιπὸν ἀφίνω εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ κανονίσῃ: θέλει σήμερον νὰ κάνῃ ἐπερωτήσεις; Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν, διότι αὐτὸ εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν Κανονισμὸν καὶ οὐδένα λόγον ἔχω νὰ θέξω ὁπωσδήποτε τὰ ὅρια τοῦ Κανονισμοῦ. Ἐὰν ὅμως σήμερον κάμωμεν ἐπερωτήσεις, θὰ ἔχωμεν αὔριον συνεδρίασιν καὶ θὰ κάμωμεν νομοθετικὴν ἐργασίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ τὸ ἀξιώσω ὄχι μόνον ἐκ τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ἔχω ὡς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, νὰ κανονίζω τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης, ἡ ὁποία ὑπάρχει νὰ ψηφισθῶσι τὰ Νομοσχέδια αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐσταμάτησαν λόγῳ τῆς ἀργίας τῆς Βουλῆς. Ἂς ἐκλέξῃ λοιπὸν ἡ ἀντιπολίτευσις τί θέλει: Νὰ κάμωμεν σήμερον ἐπερωτήσεις καὶ νὰ ἔχωμεν αὔριον Νομοθετικὴν ἐργασίαν, ἢ νὰ ἔχωμεν αὔριον ἐπερωτήσεις;

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἔχει, λέγει, δίκαιον ἡ Κυβέρνησις νὰ φέρῃ τὴν τελευταίαν στιγμὴν φορολογικὰ Νομοσχέδια καὶ νὰ τὰ θεωρῇ ἐπειγούσης φύσεως. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἐξ ἀπίνης, δηλ. ὅτι δὲν παρέχεται ὁ ἐπαρκὴς πρὸς ἐπεξεργασίαν χρόνος. Δὲ βλέπομεν, τονίζει, αὐτὴν τὴν σπουδὴν τῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται ἐπ' ἀρκετὸν ἀκόμη νὰ ἐργασθῇ ἐν ἀνέσει, καὶ ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ γνωρίζῃ ὅτι κανεὶς δὲν σκέπτεται νὰ προβάλῃ ἐμπόδια εἰς τὸ Νομοθετικόν της ἔργον, τὸ ὁποῖον μόλις ἤρχισε πρὸ τινων ἡμερῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Οὐδείς, λέγει, ἐν Ἑλλάδι ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς θὰ ἀπουσιάσῃ εἰς Ἄγκυραν.

Γ. Καφαντάρης. Τότε ἂς διακοποῦν ἔστω καὶ προσωρινῶς αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαναστασίου Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι ὅτι ὅταν γίνεται μία συνεννόησις πρέπει νὰ τὴν τηρῶμεν. Καὶ ἐνῷ σήμερον συνεφωνήσαμεν νὰ συζητηθῇ ὁ Κανονισμὸς μᾶς λέγετε νὰ γίνῃ Νομοθετικὴ ἐργασία.

Γ. Βαρβούτης. Παρακαλῶ, λέγει, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἥτις ἐλήφθη κατὰ πρότασιν αὐτοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Τετάρτης καὶ ἥτις ἀναγράφεται ρητῶς καὶ σαφῶς εἰς τὰ πρακτικά. Κατὰ ταύτην ἀπεφασίσθη διὰ σήμερον ἡ ἀναβολὴ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου καὶ ἡ συζήτησις μόνον τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἂν θέλῃ νὰ συζητήσῃ ἐπερωτήσεις.

Γ. Βαρβούτης. Δὲν ἐτελείωσα. Μὲ τί δικαίωμα δὲν μὲ ἀφίνετε νὰ ὁμιλήσω;

Π. Τσαλδάρης. Ὁ Κανονισμὸς λέγει σήμερον ἐπερωτήσεις. (Φωναί, θόρυβος.)

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Νὰ γίνουν αἱ ἐπερωτήσεις, ὅπως λέγει ὁ Κανονισμός.

Γ. Βαρβούτης. Μὰ ὑπάρχει εἰλημμένη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. (Νέαι φωναί, θόρυβος καὶ κωδωνοκρουσίαι).

Γ. Βαρβούτης. Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι κατὰ πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐλήφθη ἀπόφασις ἀναγεγραμμένη εἰς τὰ πρακτικά, καθ' ἣν συνεφωνήθη σήμερον νὰ μὴ γίνουν ἐπερωτήσεις, ἀλλὰ νὰ συζητηθῇ μόνον ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς καὶ ὄχι νομοθετικὴ ἐργασία καὶ ἕκαστος βουλευτὴς ἔρχεται ἀναλόγως τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς μελετημένος δι' ἐκεῖνα ποὺ ἀπεφασίσθη νὰ γίνουν.

Σ. Μπινόπουλος. Ὧς, λέγει, σεῖς εἴσθε ὥριμος διὰ τὸν Κανονισμόν, ὁ ὁποῖος ἤρχισε συζητούμενος πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ δὲν εἴσθε ὥριμος διὰ τοὺς συνοικισμοὺς διὰ τοὺς ὁποίους γίνεται συζήτησις ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν;

Μεθ' ὃ ἐρωτωμένη ἡ Βουλή, δέχεται τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. ***Δ. Δούλης*** διαμαρτύρεται, διότι ἐνῷ τὸ Νομοσχέδιον «περὶ ἐλαιοπαραγωγῆς» δὲν ἔχει ψηφισθῇ καθόλου, ἐν τούτοις φέρεται σήμερον ἀναγεγραμμένον διὰ δευτέραν συζήτησιν.

Πρόεδρος. Ἔχει ψηφισθῇ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Τετάρτης καὶ εἶναι ἀναγεγραμμένον εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ψηφισμένον

Ι. Μάλλωσης καὶ ***Α. Στράτος.*** Μάλιστα.

Δ. Δούλης. Ὄχι.

Ι. Μάλλωσης. Ἰδοὺ τὰ πρακτικὰ (ἀναγινώσκει).

Κ. Χρυσοστόμου. Ἤμην παρὼν εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως καὶ βεβαιῶ, ὅτι ἐψηφίσθη τὸ Νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** διαμαρτύρεται, διότι ἐνῷ εὑρισκόμεθα, λέγει, εἰς τὸ πρῶτον τῆς ἡμερησίας Διατάξεως ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ λαμβάνουν τὸν λόγον ἐπὶ θέματος ὅπερ φέρει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὸν ἀριθμὸν 21.

Μεθ' ὃ γίνονται δεκτὰ τὰ ἑξῆς νομοσχέδια :

1) Εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 5656 «περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 4491 « περὶ ἀσφαλείας ἀγροτικῶν κτημάτων».

2) Εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων 4180, 4881 καὶ 5355 «περὶ προστασίας ἐφέδρων» ἔχον οὕτω

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων 4180, 4881, 5355 «περὶ προστασίας Ἐφέδρων».

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων 4180, 4881 καὶ 5355 «περὶ προστασίας Ἐφέδρων», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ'

ἀριθ. 213 (Τεῦχος Α'.) τῆς 22 Ἰουλίου 1933 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον ὡς ἑξῆς :

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν Νόμων 4180, 4881, 5355 «περὶ προστασίας Ἐφέδρων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1048 τῆς 20 Ἰουλίου 1933 πρακτικὸν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 5355 ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 5532 διατῆς προθεσμίας ἰσχύος τὴν ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 4180, τοποθετηθέντων εἰς τοὺς Δήμους καὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἄλλους ὀργανισμοὺς τοῦ νόμου τούτου ἐφέδρων παρατείνεται ἐπὶ δύο εἰσέτι ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῆς. Αἱ μέχρι σήμερον ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀπολύσεις ἐφέδρων, αἱ γενόμεναι ἄλλως καὶ οὐχὶ διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 10 παρ. 1 τοῦ νόμου 4180 διαλαμβανομένας περιπτώσεις καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένην διαδικασίαν θεωροῦνται ἄκυροι, οἱ δὲ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπαναφέρωσι τοὺς ἀπολυθέντας εἰς τὰς θέσεις των ὑποκείμενοι ἄλλως εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5355 προβλεπομένας συνεπείας.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἅμα συνερχόμενα.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 22 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΙΟΣ, Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Σ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

3) Εἰς α'. συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4377 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Τουρισμοῦ».

4) Εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νόμου 4596 »περὶ παθόντων ἐν πολέμῳ ἀξιωματικῶν».

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ ἀναστολῆς ἐνεργείας προαγωγῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς».

2) Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 5541 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 232».

3) «Περὶ ἐγκρίσεως γενομένης δαπάνης διὰ κληρικοὺς παρακολουθήσαντας στρατιωτικὴν ἀποστολὴν εἰς Σερβίαν» ἔχοντα οὕτω.

Περὶ ἀναστολῆς ἐνεργείας προαγωγῶν Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1932 Π. Διατάγματος κωδικοποιηθέντος Νόμου 3616 «περὶ Στρατιωτικῶν Προϋποθεσμῶν» ἀναστέλλεται διὰ τοὺς προϋποθεσμοὺς ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1933 μέχρι τῆς ἰσχύος τῶν συνταχθησομένων νέων πινάκων προακτέων κλπ. κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Νόμου 5541 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 232».

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 5541 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Εἰς τὸ ἄρθρον 25 τοῦ νόμου 232 προστίθενται αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις :

«Ὁ Διοικητὴς τοῦ Λόχου κλπ. δύναται νὰ ἀναθέτῃ εἰς τοὺς παρὰ τῷ Λόχῳ του ὑπηρετοῦντας ἀξιωματικοὺς ὡρισμένας ἐντολὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ διαχειριστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Λόχου, ὁπότε ἀνεξαρτήτως τῆς εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Λόχου καὶ οἱ ἐκτελοῦντες ὡρισμένας ὡς ἀνωτέρω ἐντολὰς τοῦ Διοικητοῦ, ἀφορώσας οἰκονομικὴν καὶ διαχειριστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Λόχου ἀξιωματικοί, πλὴν τῆς ἀπέναντι τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Λόχου εὐθύνης, εἶσιν ὑπόλογοι καὶ ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου διὰ πᾶσαν παράλειψιν ἢ παράνομον ἐνέργειαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των τούτων.

»Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου εὐθύνης τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Λόχου ἢ Διοικητοῦ Τάγματος ἢ διαχειριστοῦ Τάγματος, εἶναι χρηματικῶς συνυπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἢ ἀνθυπασπισταί, οἱ βεβαιοῦντες τὴν ἐν τῷ φυλλαδίῳ μεταβολῶν τοῦ Λόχου ἢ Τάγματος ἢ ἐν σχετικαῖς καταστάσεσι μεταφορὰν ἢ ἀντιγραφὴν τῶν μεταβολῶν τῶν ἀνδρῶν ἢ κτηνῶν, ὡς καὶ οἱ διαχειριζόμενοι τὸ συσσίτιον τῶν ὁπλιτῶν καὶ γενικῶς οἱ βεβαιοῦντες διάφορα οἰκονομικὰ γεγονότα ἢ πράξεις ὁσάκις λόγῳ παραλείψεως τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν ὁριζομένων σχετικῶν καθηκόντων ἢ ἐκ τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τούτων προκύψῃ ζημία εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν ἀτόμων, ἰσχυουσῶν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ νόμου 232 ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1925 Ν. Διατάγματος καὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 5541».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 5541 προστίθενται τὰ ἑξῆς :

«Συμφώνως τῷ παρόντι ἄρθρῳ καταλογίζεται ἐπίσης εἰς βάρος τῶν ὑπαιτίων ὁπλιτῶν :

1) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἀχρηστευομένου συσσιτίου ὑπαιτιότητι τῶν ὁπλιτῶν, οἵτινες, κατὰ τὸν οἰκεῖον Κανονισμόν, εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καλὴν παρασκευὴν τοῦ συσσιτίου τῶν ὁπλιτῶν.

2) Πᾶν χρέος δημιουργούμενον εἰς βάρος ὁπλιτῶν ἐκ τῶν διατιθεμένων αὐτοῖς χρημάτων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ συσσιτίου τῶν ὁπλιτῶν. καὶ

3) Λόγῳ τῆς διαχειρίσεως χρημάτων ἢ ὑλικῶν πρατηρίων, συνεργείων, λαχανοκήπων καὶ λοιπῶν παρεμφερῶν ὀργανώσεων τῆς Στρατ. Ὑπηρεσίας.

Ἡ εἰσπραξις τῶν ἀντιστοίχων χρηματικῶν ποσῶν ἐνεργεῖται ὡς ὁρίζεται ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ καὶ ἐν ἀνάγκῃ συμφώνως ταῖς περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων ἐσόδων διατάξεσιν, ἐφαρμοζομένου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ΒΤΞ'.

Ὁ καταλογισμὸς εἰς βάρος τῶν ὁπλιτῶν διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3 ὡς ἀνωτέρω αἰτίαν, ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Σώματος Στρατοῦ ἢ ἰσοδυνάμου σχηματισμοῦ τῆς περιοχῆς».

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 5541 προστίθενται αἱ ἑξῆς παράγραφοι :

«Οἱ Διευθυνταί, Ἐπόπται καὶ Διαχειρισταὶ (ἀξιωματικοὶ ἢ ἀνθυπασπισταὶ) τῶν ἐν τῷ Στρατεύματι λειτουργούντων Πρατηρίων ἢ Συνεργείων πάσης φύσεως, λαχανακήπων καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ὑφισταμένων ἢ δημιουργηθησομένων ὀργανώσεων κλπ., θεωροῦνται δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὑπέχοντες τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου 232, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη εὐθύνας, ἰσχυ-

αὐτῶν καὶ διὰ τούτους τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ νόμου 232. ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη.

Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζομένων Πρατηρίων, συνεργείων κλπ. κανονίζεται διὰ Διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ λέξις «ἀνωτάτου» τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 5541 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς τοιαύτης «ἀνωτέρου».

Περὶ ἐγκρίσεως γενομένης δαπάνης διὰ κληρικοὺς παρακολουθήσαντας στρατιωτικὴν ἀποστολὴν εἰς Σερβίαν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ προκαταβληθεῖσα παρὰ στρατιωτικῆς διαχειρίσεως καὶ γενομένη δαπάνη ἐκ δραχμῶν δεκαεπτὰ χιλιάδων πεντακοσίων δεκαπέντε καὶ 20|100 (17.515.20) διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν μεταβᾶσαν εἰς Σερβίαν στρατιωτικὴν ἀποστολὴν τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης μετὰ δύο ἑτέρων κληρικῶν πρὸς τέλεσιν μνημοσύνου ὑπὲρ τῶν πεσόντων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

Ἡ εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ Κεφαλ. 4)4 τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν χρήσεως 1933—1934 δικαιολόγησις τῆς δαπάνης ταύτης γενήσεται βάσει δικαιολογητικῶν ὁρισθησομένων διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρχεται εἶτα ἡ πρώτη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Κ. Βερροιόπουλος** (εἰσηγητὴς) ἐξηγεῖ κατ' ἀρχὴν πῶς κατὰ τὸ 1920 ἐγένετο παρέκκλισις ἐκ τοῦ νόμου περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 4228 διὰ τοῦ ὁποίου ἐδίδετο εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακηρύσσῃ εἰς κοινότητας τοὺς συνοικισμούς. Ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀκολουθηθεῖσαν διαδικασίαν κατόπιν τῶν γεννηθεισῶν ἀμφισβητήσεων καὶ λέγει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀνεῦρε ὁλόκληρον ἀρχεῖον αἰτήσεων τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι διεκτραγῳδοῦντες τὴν κατάστασιν τῶν συνοικισμῶν των ἐζήτουν, ὅπως ἀνακηρυχθοῦν εἰς ἰδίαν κοινότητα, τὰς αἰτήσεις αὐτὰς ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἀπέρριψε εἰς τὸ ἀρχεῖον, τὰς ἀνεῦρε δὲ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις. Ἐξ αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν εὑρίσκοντο εἰς ἀλληλογραφίαν μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐξέθετον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τοὺς πόρους ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβάσιζον τὰς αἰτήσεις των διὰ τὴν ἀνακήρυξίν των εἰς κοινότητα. Εὑρέθησαν εἰς τὸ ἀρχεῖον πεταμέναι διαμαρτυρίαι σαράντα σωματείων διὰ τὴν παραμέλησιν τῶν συνοικισμῶν. Εὐλόγως, λοιπόν, δικαιολογεῖται ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ὑποβάλλουσα τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον. Οἱ συνοικισμοὶ εἶχον παραμείνῃ ὡς παραμελητέα ποσότης καὶ δὲν εἶχε δοθῇ εἰς αὐτοὺς οὔτε ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἀλλὰ περὶ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ συγκεντροῦνται ὡρισμέναι ἀντιρρήσεις. Πρώτη ἀντίρρησις εἶναι μήπως καταστρέφεται ἡ ἔννοια τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἐφόσον δὲν τὴν ζητοῦν οἱ κάτοικοι. Δευτέρα ἀντίρρησις εἶναι ὅτι δὲν ἔχουν οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν. Τρίτη ἀντίρρησις εἶναι μήπως ἡ ἀνακήρυξις τῶν συνοικισμῶν ἀντιτίθεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 107 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος. Καὶ τετάρτη ἀντίρρησις εἶναι ὅτι οἱ διὰ τοῦ νομοσχεδίου δημιουργούμενοι νέοι δῆμοι ἢ κοινότητες δὲν εἶναι συνοικισμοὶ ἀλλὰ συνοικίαι.

Ἀναλύων ὁ κ. **Βερροιόπουλος** τὰς παρουσιαζομένας ἀντιρρήσεις λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἔκαμε τὸν νόμον 4227 πρὸς καταστρατήγησιν τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἡ ὁποία προέβλεπε τὸν τρόπον τῆς ἀνακηρύξεως τῶν συνοικισμῶν, οἱ ὁποῖοι αὐτοδικαίως ἐγένοντο κοινότητες.

Πολλοὶ βουλευταί. Ὄχι αὐτοδικαίως, ἐξηγήστε μας πῶς.

Ν. Κρανιωτάκης. Μὰ σᾶς ἐξηγεῖ ὁ ῥήτωρ, ἀλλὰ σᾶς πειράζει κομματικῶς καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνετε.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ὁ νόμος 4227 ἐψηφίσθη τὸ 1929 ἐπικειμένων τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ὡς λέγει δὲ ὁ Ὑπουργὸς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ του ἐκθέσει ἐγένετο τοῦτο, διότι ἄλλως θὰ ὑπεχρεοῦτο ν' ἀνακηρύξῃ εἰς δήμους τοὺς συνοικισμοὺς καὶ διὰ νὰ μὴ προβῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ὁ Ὑπουργὸς ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν ἔγινεν ὁ νόμος. Ἐπ' αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, δὲν ἠμφισβητήθη δὲ ποτὲ κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν ἡ κατηγορηματικὴ δήλωσις τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελαν νὰ ἐκτελέσουν τὴν σαφῆ ὑποχρέωσιν τοῦ νόμου περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων.

Κ. Βερροιόπουλος. Καὶ ὅταν συνεζητήθη τοῦτο εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας οἱ δικηγόροι ἰσχυρίσθησαν ὅτι ὁ νόμος 4227 ἐγένετο πρὸς κατάπνιξιν τῆς παγίας νομοθεσίας.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ ἐθελοντῶν στρατευσίμων ἀεροπορίας, ἐλαττώσεως τῆς θητείας στρατευσίμων καὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων σχετικῶν νόμων ἀεροπορίας» μετὰ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ.

Ὁ κ. ***Κ. Βερροιόπουλος*** συνεχίζων τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ἡ αὐτοδιοίκησις χρειάζεται τὴν συγκατάθεσιν τῶν κατοίκων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν τὸ ὁρίζουν οἱ κάτοικοι.

Κ. Βερροιόπουλος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν λέγει ὅτι μόνον ἐκ τῶν δύο φόρων τῶν ὠνίων καὶ τῶν ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐμπορευμάτων, αἱ πρόσοδοι τῶν συνοικισμῶν ἀποτελοῦν ἱκανοποιητικὰς προσόδους. Ἐὰν παραβάλῃ κανεὶς τὴν Καλλιθέαν μὲ ἕνα ἐκ τῶν συνοικισμῶν θὰ ἴδῃ ὅτι εἰσέπραξεν αὐτὴ ἐκ τῶν δύο μόνον φόρων καὶ εἰς διάστημα τριῶν τριμηνιῶν περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια. Ἐξετάζει ἀκολούθως κατὰ πόσον προβλέπεται σκοπὸς κομματικὸς καὶ λέγει ὅτι εἰς τὴν πλευρὰν ἐκείνην (ἀριστερὰ) ἀνήκει ἡ ἔννοια αὐτη. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ νόμου 4227 ἤρχισαν αἱ ἀνωμαλίαι. Εἰς δημοσιογραφικάς του μάλιστα ἀνακοινώσεις ὁ κ Ἀρχηγὸς τῶν Προσδευτικῶν ἐπεκαλέσθη τὸ ἄρθρον 6 παράγρ. 3.....

Γ. Καφαντάρης. Ὄχι κύριε. Ἔπρεπε νὰ εἴχατε ἀντιληφθῇ ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ἄρθρου 3 παραγρ. 3, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει σαφῶς ὅτι οἱ συνοικισμοὶ ἀποτελοῦντες μέρος ἄλλης κοινότητος δικαιοῦνται νὰ ζητήσουν τὴν αὐτοτέλειάν των. Εἶναι φανερὸν ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ θέλησίς των διὰ τὴν ὑπόσπασιν.

Κ. Βερροιόπουλος. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο θέμα. Δὲν ἔχει ἀξίαν.

Γ. Καφαντάρης. Ἔχει καὶ μεγάλην ἀξίαν.

Κ. Βερροιόπουλος. Τὴν διάταξιν αὐτὴν τὴν κατηργήσατε.

Γ. Καφαντάρης Ὄχι, εἶναι ἐν ἰσχύϊ. Σεῖς ὁμιλεῖτε πρὸ τοῦ Νόμου 4859 λέτε ὅτι ὑπῆρχε τὸ καθεστὼς τοῦ παλαιοῦ νόμου. Σᾶς ἀπαντῶ ὅτι ὑπῆρχε εἰδικὴ διαδικασία εἰς τὴν ἀπόσπασιν τῶν κοινοτήτων, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν κατοίκων. Ἐκτιμῶ τὴν νομικὴν σας κατόρτισιν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν σᾶς διέκοψα. Τί θέλατε σεῖς νὰ μὲ προκαλέσετε;

Κ. Βερροιόπουλος. Τελευτῶν τὸν λόγον του λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ψηφίσῃ τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὡς ἔχει καλῶς ἔχει, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῶν συνοικισμῶν, διὰ τῆς αὐτοδιοικήσεως θὰ ἦτο δὲ ἀσυγχώρητος παράλειψις ἂν διὰ τῆς κρατικῆς ἀδιαφορίας ὡρισμένος ἀριθμὸς προσφύγων παρέμενε μακρὰν πάσης συμμετοχῆς εἰς προσδευτικὸν θεσμόν, μέλλοντα ν' ἀνυψώσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ στάθμην.

Π. Μαζαράκης. Ἀναλύων τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν οὗτοι διὰ τοῦ διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὡρισμένοι γηγενεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶχον περιληφθῇ διεγράφησαν τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὰς εὐδοκιμούσας κοινότητας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ

ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, διατὶ ἡ τόση σπουδὴ νὰ δημοσιευθῇ τὸ διάταγμα εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν καὶ διατὶ δὲν περιέλαβε καὶ τοὺς γηγενεῖς.

Κ. Βερροιόπουλος. Εἶχε καὶ γηγενεῖς τὸ διάταγμα.

Π. Μαζαράκης. Θεωρῶ βασικώτατον ὅτι πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ θέλησις τῶν κατοίκων. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ χωριστὴ ἀπογραφή.

Π. Τσαλδάρης. (πρωθ.) Ἀλλὰ εἰσήχθη ἀπὸ χθὲς ἕτερον νομοσχέδιον.

Ι. Μουτζουρίδης. (Ὑπουργ ἐσωτ.) Διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου κ. συνάδελφε καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 3,4,5,6,7,8 καὶ θὰ γίνῃ ἀναθεώρησις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων.

Π. Μαζαράκης. Εἶμαι ἐναντίον τῆς ἐπισπεύσεως, καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅλο τὸ περιθώριον τοῦ χρόνου.

Ι. Μουτζουρίδης. Ἡ Κυβέρνησις κ. συνάδελφε λύει ριζικῶς τὸ ζήτημα. Θὰ γίνῃ ἀναθεώρησις τῶν καταλόγων καὶ τῶν βιβλιαρίων.

Δ. Μαρσέλλος. Οἱ συνοικισμοὶ κ. βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου πόλεως μέχρι τοῦ 1928 εἶναι τώρα ἐντὸς τοῦ σχεδίου.

Κ. Βερροιόπουλος. Πέστε μας ἕνα.

Δ. Μαρσέλλος. Τὴν παλαιὰν Κοκκινιάν.

Κ. Βερροιόπουλος. Ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐκτὸς σχεδίου.

Δ. Μαρσέλλος. Δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι τόσον ῥόδινος ὅσον τὴν περιέγραψε ὁ κ. εἰσηγητὴς καὶ εἶναι γνωστοὶ οἱ τύποι, οἱ ὁποῖοι μὲ μερικὲς ὀφραγίδες ψευτοσωματείων ἔθετον ὅσας ἤθελον ὑπογραφὰς καὶ ἐζήτουν τὴν ἀπόσπασιν.

Α. Παπαθανάσης. Ὁ νόμος τοῦ 1928 δὲν ἀπῄτει αἴτησιν τῶν κατοίκων καὶ ἐνῷ μικρὰ χωριὰ ἔγιναν κοινότητες τίποτε δὲν ἔγινε διὰ τοὺς συνοικισμούς.

Γ. Τσόχας. Καὶ ὅμως τὸ ἐζήτουν διὰ παντὸς μέσου καὶ διὰ συγκεντρώσεων ἀκόμη.

Δ. Μαρσέλλος. Ἐδημοσιεύθη καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι οἱ πρόσφυγες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ αὐτοδιοικηθοῦν καθόσον δὲν εἶναι ὥριμοι πρὸς τοῦτο. Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Σήμερον οἱ πρόσφυγες δὲν ἔχουν τὰ ὑλικὰ μέσα διὰ νὰ κατορθώσουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἐτόνισα, ὅτε συνεζητεῖτο τὸ πρῶτον τὸ παρὸν νομοσχέδιον, διὰ νὰ ἀντικρούσω τὸν κ. Ἀθηνογένην εἰς ὅσα εἶπεν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Πράγματι ἐθαυμάσθησαν τὰ ἔργα τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων οἱ κοινότητες ἤνθουν καὶ ἤκμαζον Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ ὅτι εἰς τὰ Κοινότητας ἐκείνας οἱ Ἕλληνες κατὰ πλειονότητα εἶχον εἰς χεῖράς των καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς αἱ κοινότητές των εὐημεροῦσαν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν. Ἀλλὰ ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐκεῖνοι ἦλθον ἐνταῦθα ὡς πρόσφυγες, ποὺ ἔχασαν τὸ πᾶν, εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅσοι δὲν ἦσαν ἀγρόται, ἐστράφησαν εἰς διαφόρους βιοποριστικὰς ἐργασίας καὶ ἔρθασαν οἱ πλεῖστοι τούτων μέχρι σημείου νὰ γίνουν καὶ χειρώνακτες. Οἱ πρόσφυγες αὐτοί, ὡς ἐργατικὸς κόσμος, ἐξεπλώθησαν εἰς τὰ πέριξ τῶν πόλεων, ἰδίως τῶν Ἀθηνῶν καὶ Περαιῶς καὶ οὕτω εἰς τὰ κατασάβραχα τῆς Δραπετσώνας ἐκ τῶν ἐνόντων ἐκτίσθησαν πρόχειροι ἐγκαταστάσεις συνοικισμῶν, ὅπου ἐκεῖ ὁ στεγαζόμενος κόσμος ἐκύτταζε διὰ χειρωνακτικῆς ἐργασίας νὰ ζήσῃ. Εἶναι γεγονός, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν, ὅτι ὁ κόσμος ὁ διαμένων πέριξ τῶν πόλεων εἶναι ἐργατικὸς καὶ καθ' ἑκάστην κατέρχεται εἰς τὰς πόλεις, ἢ πρὸς ἀνεύρεσιν ἐργασίας, ἢ διὰ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ.

Τώρα τοὺς προσφυγικοὺς αὐτοὺς Συνοικισμούς, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐτύχισα ἀποτελοῦνται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ πτωχοὺς ἐργατικούς, ποὺ στεροῦνται σχεδὸν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, θέλει ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ Κοινότητας, ἀντιπαραβάλλοντας τούτους μὲ τὰς ἐν τῇ δούλῃ ἑλληνικὰς κοινότητας. Γνωρίζω καὶ ἐγὼ συνοικισμούς τινας, ὡς εἶναι οἱ τῆς νέας Σμύρνης καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν Κοινότητες αἱ ὁποῖαι ἀκμάζουν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως φωτισμοῦ καὶ δρόμων. Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῇ ἡ Βουλή, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῶν ἄνω συνοικισμῶν εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον εὔποροι καὶ ὅτι εἰδικῶς ἡ κοινότης Καλλιθέας ἀποτελεῖται κατὰ τὰ 3)4 ἐκ γηγενῶν. Μᾶς εἶπαν καὶ διὰ τὴν Κοκκινιάν. Πληροφορῶ τοὺς κ. βουλευτάς, ὅτι διὰ τὴν Κοκκινιὰν ὁ Δῆμος Πειραιῶς πληρώνει διὰ μὲν τὸν φωτισμὸν 1.400,000 διὰ δὲ τὴν καθαριότητα 400,000 ἐτησίως.

Κ. Βερροιόπουλος. Εἶδα τὸν κ. Δήμαρχον Πειραιῶς καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι διὰ τὸν φωτισμὸν Κοκκινιᾶς πληρώνει 600.000 μόνον.

Δ. Μαρσέλλος. Ἐγὼ ὁμιλῶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ Δήμου Πειραιῶς. Ἐὰν λοιπὸν ἡ Κοκκινιὰ γίνῃ Κοινότης κατ' ἀνάγκην θὰ κοπῇ ὁ φωτισμός.

Κ. Βεριόπουλος. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνουν εἰς τὸ σκότος, διότι θὰ γνωρίζῃ ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι τὸν φόρον τῶν ὠνίων καὶ τῶν σφαζομένων ζώων καταβάλλει ὁ κόσμος μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι σήμερον τὸν πέρνει ὁ Δῆμος Πειραιῶς καὶ δίδει μόνον ψυχία ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν Συνοικισμῶν.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Διὰ νὰ σᾶς βοηθήσω, κύριε βουλευτά, σᾶς πληροφορῶ ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπάρχουν πλεῖσται ὅσαι ἀναφορὰι κατοίκων Πδαράδων οἱ ὁποῖοι παραπονοῦνται ἐναντίον τοῦ Δήμου, ὅτι ἐνῷ καταβάλλουν οὗτοι 5.000.00) ἐτησίως ὁ Δῆμος Ἀθηναίων δὲν ἔκανε ὑπὲρ τοῦ Συνοικισμοῦ των παρὰ μίαν ἐπιχωμάτωσιν μιᾶς γεφύρας.

Δ. Μαρσέλλος. Οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι μερικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν διωρίσθησαν παρὰ τοῦ Δήμου. Δι' αὐτὸ ζητοῦν νὰ ἀποχωρισθοῦν αὐτοῦ.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ὅτε συνεζητεῖτο τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως τῶν συνοικισμῶν ἐξήγησα ὅτι εἶναι τελείως ἐξησφαλισμένοι οἱ πόροι τῆς οἰκονομικῆς ἀνεξαρτησίας τῶν συνοικισμῶν, διότι πρόκειται περὶ δύο κυρίως φόρων, τοῦ τῶν σφαζομένων ζώων καὶ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων. Ἐξήγησα τότε καὶ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὅτι ἡ ἀναλογία, ἡ ὁποία θὰ ἐδίδετο εἰς τοὺς συνοικισμούς, θὰ ἦτο ἀπολύτως ἐπαρκὴς πρὸς συντήρησίν των καὶ προσεκόμισα πίνακας καὶ ἀνέγνωσα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐλάμβανον, ὡς μερίδιόν των οἱ συνοικισμοὶ καὶ ἔλεγον ὅτι θὰ παραστῇ ἀντίθετος ἀνάγκη, διότι τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ παρὰ τῶν συνοικισμῶν θὰ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νὰ τραυματισθοῦν τὰ οἰκονομικὰ τῶν Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἔχετε τοὺς ἐπισήμους ἀριθμούς, οἱ ὁποῖοι ἐδόθησαν ὑπευθύνως καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ὑπερερπάκεια πόρων, δὲν πρέπει νὰ καταφέρεσθε ἐναντίον τοῦ Νομοσχεδίου καὶ κατὰ τὴν δ' ἀνάγνωσιν θὰ σᾶς προσκομίσω καὶ πάλιν καὶ τοὺς πίνακας καὶ τοὺς ἀριθμούς.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Ὁ ὑπολογισμός, ὁ ὁποῖος γίνεται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς οἰκονομικῆς ἐπαρκείας τῶν Κοινοτήτων, τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖται ὁ χωρισμὸς δὲν εἶναι ἀκριβής. Οὗτος ἀποτελεῖ χονδρικὸν ὑπολογισμόν. Διότι ὑπολογίζονται τὰ ποσά, διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, οὕτω δὲ ἐξευρίσκεται κατὰ κεφαλὴν τὸ πιθανὸν ἔσοδον τῶν Κοινοτήτων. Ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος εἶναι χονδρικός, διότι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν συγκρότησιν καὶ ποιότητα τῶν χωρισθησομένων Κοινοτήτων καὶ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν, καθόσον ἐκεῖ, οὔτε βιομηχανίαι ὑπάρχουν καὶ ὁ πληθυσμὸς εἶναι πτωχός, ἐργατικός.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι θὰ δοθῇ κατὰ κεφαλὴν τὸ πιθανὸν ἔσοδον τῶν Κοινοτήτων, γενικῶς εἰσπράττονται φόροι παρὰ τοῦ Δήμου, καὶ θὰ εἶναι τόση καὶ τόση ἡ ἀναλογία ἐξ αὐτῶν δι' ἕκαστον τῶν συνοικι-

σμών. Ἐπομένως τὸ ἐπιχείρημα καὶ τοῦ κ. Μαρσέλλου καὶ τοῦ προλαλήσαντος εἶναι ἔωλον. Διότι δὲν ἐξαρτᾶται ἡ ἀναλογία τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ τῶν πλουσίων ἢ μὴ κατοίκων, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀναλογίας ποὺ δίδει εἰς τοὺς συνοικισμοὺς ὁ Δῆμος.

Δ. Μαρσέλλος. Ὁ κ. Εἰσηγητὴς μᾶς ἔφερε καὶ παραδείγματα συνοικισμῶν Θράκης καὶ Μακεδονίας, ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὴν μεγάλην διαφορὰν τῶν συνοικισμῶν ἐκείνων μὲ τοὺς ἐδῶ.

Ι. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὸ ζήτημα πρέπει ὁ κ. βουλευτὴς νὰ τὸ ἐξετάσῃ ἐθνικῶς καὶ οὐχὶ κομματικῶς.

Δ. Μαρσέλλος. Ἐγὼ νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν οὐσιαστικῶς ἀπὸ τὴν πραγματικήν του ὄψιν.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἡμεῖς σᾶς τονίζομεν, ὅτι ἀποδίδονται εἰς αὐτοὺς τόσα, ὥστε νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ ἡ σημερινὴ των δυστυχία.

Ν. Κρανιωτάκης. Θὰ γίνουν ἀγνώριστοι ἐπὶ καλῷ.

Δ. Μαρσέλλος. Καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῇ βάσει στατιστικῶν ὁμιλοῦμεν καὶ κατόπιν μελέτης εἴδομεν ὅτι ἡ Κοκκινιὰ διὰ τῶν μέσων ποὺ θὰ πέρνῃ ἐκ τοῦ Δήμου Πειραιῶς, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας της, ἀλλὰ θὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τόσον, ὥστε πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ὅταν οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ ἐκείνου στερηθοῦν καὶ τοῦ φωτισμοῦ των καὶ τῶν ὀρόμων των καὶ πλείστων ἄλλων θὰ τοὺς ἐξαναγκάσωμεν λόγῳ τῆς δικαίας των ἀπογοητεύσεως νὰ γίνουν εὐάλωτα θύματα τοῦ κομμουνισμοῦ, καὶ δι' αὐτὸ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ προσέξῃ, ἵνα μὴ γίνῃ ἡ Κοκκινιὰ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἑστία κομμουνισμοῦ.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ὁμιλεῖτε, κύριε βουλευτά, πραγματικῶς περὶ φωτισμοῦ, ὑδρεύσεως κλπ., τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ; Γνωρίζετε πολὺ καλά, ὅτι ὑπῆρξεν ἐγκληματικὴ ἡ ἀδιαφορία τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ καὶ ὅτι ὑπάρχει σωρεία ἐγγράφων καὶ ἀναφορῶν, αἱ ὁποῖαι διεκτραγῳδοῦν τὴν τρομερὰν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ συνοικισμοὶ οὗτοι, ἀπὸ ἀπόψεως ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ.

Δ. Μαρσέλλος. Γνωρίζετε, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι ὁ συνοικισμὸς ὑδρεύεται θαυμάσια καὶ φωτίζεται ἐπαρκέστατα.

Ι. Ράλλης (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ὁ συνοικισμὸς βεβαίως ὑδρεύεται, ὁσάκις εἶναι δυνατὸν νὰ στείλῃ ὁ Δῆμος μερικὰ βυτία. Οὐδὲν ἐγένετο παρὰ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Δ. Μαρσέλλος. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κακίσωμεν τὴν προηγουμένην Κυβέρνησιν. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐγένετο ὑπὲρ τῶν κατοίκων Κοκκινιᾶς. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν εἶναι νὰ μᾶς ἐνισχύσετε, ὥστε νὰ καταρθωθῇ ἡ καλλιτέρευσις τῶν ὅρων τῆς διαβιώσεως τῶν κατοίκων.

Κ. Βερροιόπουλος. Ἐπὶ Κυβερνήσεως Φιλελευθέρων κατηρτίσθη ὅμοιον νομοσχέδιον. Καὶ σᾶς ἐρωτῶ: δὲν ὑπῆρχον τότε οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν τώρα καὶ ὁποῖοι σᾶς κάμουν νὰ διαμαρτύρεσθε;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς) Θέλω νὰ διευκρινίσω ἐὰν ὅσα λέγονται, στηρίζονται ἐπὶ πραγματικῆς βάσεως ἢ ἐπὶ ἄλλων λόγων. Ἔστειλα καὶ ἐζήτησα τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑποβληθέντος κατὰ τὸ 1929 νομοσχεδίου διὰ τοῦ ὁποίου ἀπεσπῶντο οἱ ἴδιοι συνοικισμοὶ καὶ παρείχοντο εἰς αὐτοὺς οἱ ἴδιοι πόροι, οἱ ὁποῖοι παρέχονται καὶ σήμερον. Προεβλήθη τότε ἀντίρρησις; Μήπως μετεβλήθησαν αἱ ὑφιστάμεναι τότε προϋποθέσεις καὶ ἔρχεσθε σήμερον καὶ διαμαρτύρεσθε διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τόσον οὐσιώδους ἀγαθοῦ εἰς τοὺς πρόσφυγας, ἀγαθοῦ περὶ τοῦ ὁποίου τὸ σύνταγμα ἔλαβε πρόνοιαν; Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἦλθεν ἡ στιγμὴ τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ὁμιλεῖτε περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ διατί κανεὶς δὲν ἀντετάχθη τότε προβάλλων τούς; προβαλλομένους σήμερον λόγους; Ἐγὼ πιστεύω ὅτι οἱ πόροι τῶν δημιουργουμένων νέων ὀργανισμῶν ὄχι μόνον ἐπαρκεῖς θὰ εἶναι ἀλλ' ἐπαρκέστατοι.

Α. Μυλωνᾶς. Ἡ ὑπόθεσις ἔχει καὶ νομικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἄποψιν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀλληλένδετοι. Ὅταν τὸ σύνταγμα λέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς εἰς τὰ πράγματα τῆς αὐτοδιοικήσεως....

Κ. Βερροιόπουλος. Ποῖον ἄρθρον τὰ λέγει αὐτά;

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** ἀναγινώσκει τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ συντάγματος.

Κ. Βερροιόπουλος. . . . . Καθόσον ὁ νόμος ὁρίζει.

Α. Μυλωνᾶς. Ὁ νόμος θὰ ὁρίσῃ λεπτομερείας ὄχι ὅμως εἰς βάρος τῆς οὐσίας. Τώρα ἔρχεται ἕνας νόμος καὶ λέγει, ὅτι ἐννοεῖ τμήματά τινα τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν, τῶν Πατρῶν, τῆς Θεσσαλονίκης νὰ καταρτίσουν ἰδίαν διοικητικὴν μονάδα, παρὰ τὸ Σύνταγμα....

Ι. Ράλλης (Ὑπ. Ἀεροπορίας), Ποῦ εἴσαστε τὸ 1929;

Α. Μυλωνᾶς. Θὰ σᾶς εἶπῶ τί εἶπα τότε καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι εἶμαι συνεπής. Καὶ κάμνει τοῦτο ὁ νόμος παρὰ τὸν καταστατικὸν νόμον περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων.

Ι. Ράλλης (Ὑπ. Ἀεροπορίας). Ἠρωτήθη παρ' ἐμοῦ ὁ κ. Μυλωνᾶς ποῦ ἦτο εἰς τὸ 1929 καὶ δὲν ἐδίδασκεν τὰς θεωρίας τὰς ὁποίας διδάσκει τώρα.

Μ. Βουλουδάκης. Δὲν ἦτο βουλευτής.

Ι. Ράλλης. Καὶ ὁ κ. βουλευτὴς ἀπήντησεν ὅτι αἱ πλάναι τοῦ παρελθόντος δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν. Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. βουλευτοῦ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος ὥστε νὰ μὴ ἀναγινώσκῃ ἄλλα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγει τὸ Σύνταγμα. Τὸ ἄρθρον 107 ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίσθητε δὲν λέγει αὐτὸ ποὺ ἀνεγνώσατε. Αὐτὰ ποὺ εἴπατε εἶνε κεναὶ θεωρίαι μὲ «ε» καὶ μὲ «αι». (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Α. Μυλωνᾶς (Ἐντόνως). Δὲν εἰσ'ε εἰς θέσιν νὰ διδάξητε κανένα.

Α. Παπανστασίου. Ἠρωτήθη ὁ κ. Μυλωνᾶς ποῦ ἦτο στὰ 1929. Ἀπαντῶ ὅτι τότε ἐπρόκειτο νὰ γίνουν οἱ συνοικισμοὶ μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῶν κατοίκων των, ἐνῷ τώρα θὰ γίνουν παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Τὸ νομοσχέδιον ἔγινε διὰ κομματικοὺς λόγους καὶ δι' αὐτὸ παρανόμως, ἐπανειλλημμένως δέ, ἀνεβάλατε τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι σεῖς εἴσθε ὁ διαρκὴς ἀνατροπεὺς τοῦ Συντάγματος. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Α. Παπανστασίου. Εἶναι τὰ ὄργανα τῆς ἀσφαλείας αὐτὰ ποὺ χειροκροτοῦν.

Α. Λιβιεράτος. Εἶναι ὁ λαὸς αὐτός.

Δ. Μαρσέλλος Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνουν οἱ συνοικισμοὶ κατὰ τὸ 1929 δὲν ἠκούσθησαν διαμαρτυρίαι, διότι προηγήθησαν συσκέψεις καὶ ἐτέθησαν καὶ βάσεις τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῶν νέων κοινοτήτων. Ἐτονίσθη τότε ὅτι τὸ Κράτος ὅταν οἱ πόροι δὲν θὰ ἐπήρκουν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν νέων κοινοτήτων θὰ κατέβαλλε τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην. Τώρα ὅμως δὲν ἀκούομεν τοιαύτην ὑπόσχεσιν. Δὲν εἴμεθα ἐναντίον τῆς ἀποδόσεως τῶν συνοικισμῶν εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχουν οἰκονομικὴν ἐπάρκειαν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν στατιστικῶν τὰς ὁποίας ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὸ Κράτος κάμνει ὅ,τι καὶ τότε ἔκαμνε. Αὐτὸ ποὺ δίδει θὰ σᾶς ἔδιδε καὶ τότε. Ἐὰν ὑπῆρχον οἱ λέγοντες τότε ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχον οἱ πόροι θὰ ἤρχετο ἡ ἀρωγὴ τοῦ Κράτους ἠμπορεῖ καὶ τώρα νὰ λεχθῇ, διότι κανένα Κράτος ἀπὸ οἱονδήποτε διοικούμενον δὲν ἠμπορεῖ ὅταν μία Κοινότης δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἐκ τῶν ἰδίων της πόρων, νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς ἐνίσχυσίν της. Πέστε λοιπὸν καλύτερα ὅτι ἐδέχθητε τότε τὸ νομοσχέδιον, διότι ὑπεβάλλετο ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Δ Μαρσέλλος. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἐπίστευον εἰς τὸ κόμμα τοῦτο οἱ πρόσφυγες καὶ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τοὺς ὑπέσχετο θὰ τὸ ἐξετέλει δὲν προέβαλον τὰς δια-

μαρτυρίας τὰς ὁποίας προβάλλουν σήμερον. Καταλήγων ὁ κ. Βουλευτὴς λέγει ὅτι τὸ Νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ βεβαίως ἐφόσον ἡ κυβέρνησις ἔχει τὴν πλειοψηφίαν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ εὔχεται νὰ διαψευσθῇ εἰς τὰς προβλέψεις του. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχει τὸ καθῆκον νὰ τονίσῃ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὑποβάλλεται διὰ κομματικοὺς λόγους.

Ὁ κ. ***Κ. Τσιάρας*** λέγει ὅτι ἀπὸ πεποιθήσεως εἶναι ὑπὲρ τῆς αὐτοδιοικήσεως ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ Νομοσχεδίου ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις, διότι τὸ νομοσχέδιον φέρει μόνον τὴν κομματικὴν σφραγῖδα. Εἴμεθα ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου 1) διότι συνιστῶνται οἱ συνοικισμοὶ εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπανειλημμένως ἀνεβλήθησαν, 2) διότι προεκλογικῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τακτοποιηθοῦν οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι καὶ θὰ ἔχωμεν διπλοψηφίας. 3) μὲ τὴν δημιουργίαν πολλῶν δήμων θὰ ἔχωμεν τρομακτικὴν διασπάθισιν χρήματος. Ὅταν οἱ ἀγρόται τῆς Μακεδονίας ἐξεγείρονται καὶ ζητοῦν μείωσιν τοῦ φορολογικοῦ ποσοστοῦ ἀπὸ τὸν δῆμον Θεσσαλονίκης, ἂν ὄχι τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν αὐτῶν, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν, ναὶ' ἣν στιγμὴν δὲν θὰ ἀπολαμβάνουν ὡς ἑτεροδημόται οὔτε τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων Θεσσαλονίκης; Ὅσοι περισσότεροι δῆμοι γίνουν τόσα περισσότερα χρήματα θὰ πετιῶνται εἰς μισθούς, ὁδοιπορικὰ κλπ.

Κ. Βερροιόπουλος. Νὰ καταργήσωμεν τότε ὅλας τὰς Κοινότητας.

Κ. Τσιάρας. Τὰ μεγάλα ἔργα γίνονται πάντοτε εἰς τὰ κέντρα καὶ αἱ ἐργασίαι δίδονται κατὰ προτίμησιν εἰς τοὺς συνδημότας. Ἄλλο ζήτημα συνηγορούν ὑπὲρ των ἀπόψεών μας εἶναι ὅτι θὰ αὐξηθοῦν οἱ φορολογικοὶ συντελεσταί. Εἰς τὰς Ἀθήνας λόγου χάριν ...

Ν. Κρανιωτάκης Αὐτὰ εἶναι μυθιστορήματα ποὺ τὰ εἴπατε στὸν ὕπνο σας. Ὁ Δῆμος Ἀθηναίων εἰσπράττει δι' ὅλας τὰς Κοινότητας.

Γρ. Εὐστρατιάδης. Καλὸν εἶναι νὰ μελετήσητε αὐτὰ τὰ ζητήματα καὶ νὰ ἔλθητε κατὰ τὴν β' συζήτησιν νὰ ἀναπτύξητε τὰς γνώμας σας.

Κ. Τσιάρας. Διὰ νὰ γίνῃ ἕνας συνοικισμὸς πρέπει νὰ τὸ ζητήσουν οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι.

Α. Πρωτοπαπαδάκης. Τὸ ἐζήτησαν.

Κ. Τσιάρας. Τὰ παραδείγματα ποὺ ἔφερεν ὁ κ. Εἰσηγητὴς διὰ τὴν Κοκκινιὰν καὶ τὴν Νέαν Ἰωνίαν εἶναι ἐναντίον του. Γνωρίζω ὅτι ὁ δῆμος Πειραιῶς ἐζήτησεν ἐμπιστευτικῶς νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν Κοκκινιὰν καὶ ἑπομένως βγάζω τὸ συμπέρασμα ὅτι μὲ τὸ νομοσχέδιον ἐξυπηρετοῦμεν τοὺς μεγάλους δήμους.

Γ. Τσόχας. Ἐπὶ 25 ἡμέρας δὲν ἔχουν φωτισμὸν εἰς τὴν Κοκκινιὰ διότι δὲν τοὺς δίδει ὁ δῆμος Πειραιῶς καὶ οἱ κάτοικοι φωνάζουν «θέλομεν τὸν χωρισμόν». (Διαμαρτυρία τῆς ἀντιπολιτεύσεως).

Κ. Γαβριηλίδης. Εἶπθε ἰδιοκτήτης τῆς Κοκκινιᾶς.

Γ. Τσόχας. Δὲν τὰ ξέρετε καλὰ τὰ ζητήματα καὶ νὰ μὴ ἀνακατεύεσθε. Σᾶς λέγω ὅτι τὸ ὑπέδαφος τῆς Κοκκινιᾶς εἶναι δηλητηριασμένον διότι οἱ βόθροι ἀλλάζουν κατὰ 15 ἡμέρας, τὰ δὲ κάρρα τῆς καθαριότητος 4 ἐν ὅλῳ δὲν ἐπαρκοῦν καὶ καθαριότης δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, διότι δὲν πληρώνει ὁ δῆμος Πειραιῶς. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσητε ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Κοκκινιᾶς ὅτι ἡ πρώην Κυβέρνησις μετέβαλε τοὺς δρόμους ἀπὸ 12 μέτρα εἰς 4. (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρία ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Πολλοὶ τῶν βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὁμιλοῦν ἐν μέσῳ ζωηροῦ θορύβου καὶ ἰσχυρᾶς κωδωνοκρουσίας τοῦ κ. Προέδρου.

Ν. Ἀβραάμ. Διατυπώνομεν μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου. (Νέος θόρυβος καὶ ἰσχυροτέρα κωδωνοκρουσία).

Α. Ἀθηνογένης (Προεδρεύων). Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ πέντε λεπτά.

Ὥρα 10.40 ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις καταλαμβάνοντος τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου κ. ***Χ. Βοζίκη.***

Πρόεδρος. Γνωρίζω εἰς τὰ θεωρεῖα ὅτι θὰ ἐκκενωθοῦν διὰ τῆς βίας εἰς οἱανδήποτε ἀνάμιξίν των καὶ ὁποιονδήποτε καὶ ἂν χειροκροτήσουν. Τώρα προέχει τὸ ζήτημα τῆς ἐκφράσεως μομφῆς κατὰ τοῦ Προεδρείου. Ὁ κ. Ἀβραὰμ παρακαλεῖται νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις.

Ν. Ἀβραάμ. Ὡς ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων διακοπῶν πρὸς τοὺς ῥήτορας ἐσημειώθη τὸ φαινόμενον νὰ ὁμιλοῦν ἄλλοι πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ θήματος. Συγχρόνως μᾶς ἐγεννήθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἐκρούοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ κώδωνες τῶν ἑδρῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως Τοῦτο μὲ ἐξενεύρισε καὶ διεμαρτυρήθην χωρὶς νὰ ἔχω καμμίαν πρόθεσιν νὰ ἀποδώσω μομφὴν εἰς τὸ Προεδρεῖον.

Πρόεδρος. Δὲν ὑπάρχει πλέον ζήτημα.

Α. Παπαναστασίου. Ἤθελα νὰ γνωρίζω ἂν μετὰ τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον θὰ ψηφισθοῦν καὶ ἄλλα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθ). Ὄχι.

Α. Μπιράκης. Μέχρι τοῦ 1912 ἡ λέξις κοινότης δὲν ἀπετέλει νομικὴν ἔννοιαν. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων συνοικισμὸς ἢ χωρίον ἔχον 300 κατοίκους καὶ σχολεῖον ἐγένετο κοινότης. Κατὰ τὴν ὑφισταμένην νομοθεσίαν τὴν ὁποίαν ἔρχεται νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον ὑφίστατο εὐχέρεια πρὸς ἵδρυσιν κοινοτήτων προαπαιτουμένης δηλώσεως τῶν κατοίκων καὶ πράξεως τῆς διοικήσεως. Τό νομοσχέδιον λέγει ὅτι δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἱδρύσῃ κοινότητας καὶ ἄνευ τῆς ἐκπεφρασμένης θελήσεως τῶν κατοίκων. Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι ὁ μὲν ἰσχύων νόμος ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων, ἐνῶ τὸ νομοσχέδιον οὐχί. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ὡς δικαιολογητικὸς λόγος ἀναφέρεται ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν δὲν ἀπολαμβάνουν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουν οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν Δηλ. κατ' ἀρχὰς μόνον περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐπρόκειτο. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὅμως τῆς Θεσσαλονίκης ὅπου παρὰ τὴν ἔκθυμον ὑποστήριξιν τοῦ ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου ἡ Κυβέρνησις ἐμειοψήφισε, ἐνεθυμήθη ὅτι καὶ ἀλλοῦ ὑπάρχουν συνοικισμοί. Καὶ ἔτσι μπῆκε ἡ διάταξις ὅτι συνοικισμοὶ ἔχοντες πέραν τῶν 10 χιλ. κατοίκων ἀνακηρύσσονται εἰς κοινότητας διὰ διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Δὲν δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶνε ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν κατοίκων τῶν συνοικισμῶν. Ὁ σκοπὸς εἶνε ἀποκλειστικῶς κομματικός. Τὸ ὅτι τοιοῦτος νόμος ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ καὶ ἀπὸ τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν δὲν δικαιολογεῖ τὴν παροῦσαν, διότι ἀκριβῶς τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη δὲν τὸν ἐπραγματοποίησε, σημαίνει ὅτι ἐσεβάσθη τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου οἱ συνοικισμοὶ δὲν πρόκειται νὰ καταστοῦν αὐτάρκεις οἰκονομικῶς, ἐξ ἄλλου δὲ θὰ ὑποστοῦν σημαντικὰς οἰκονομικὰς ζημίας καὶ οἱ παλαιοὶ δῆμοι. Συνεχίζων ἀναφέρει παράδειγμα συνοικισμοῦ ἀποχωρισθέντος τοῦ δήμου Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοῦ καθεστῶτος Παγκάλου ἐπειδὴ ἐψήφισε κατὰ τὰς ἐκλογὰς ὁ ἀντιπολιτευόμενος δήμαρχος. Κατόπιν ὅμως ὁ συνοικισμὸς οὗτος συνεχωνεύθη καὶ πάλιν μὲ τὸν δῆμον Θεσσαλονίκης. Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον,ἐπιλέγει, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς λαϊκὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ ἐξυπηρετεῖ μόνον κομματικοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως.

Σ. Χατζήμπεης. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠρώτησε προλαλήσαντα Βουλευτὴν ἐὰν οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν ἐξέφρασαν δυσαρέσκειαν τὸ 1929 διὰ τὸν μελετώμενον τότε ἀποχωρισμὸν αὐτῶν. Μάλιστα, εἰς τὴν Δραπετσῶνα ἐγένετο τότε ψήφισμα ἄκρως κηρυσσόμενον ἐναντίον τοῦ μελετωμένου ἀποχωρισμοῦ. Τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ὤθησε τοὺς πρόσφυγας ν' ἀντιταχθοῦν εἰς τὴν πολυτέλειαν αὐτοῦ τοῦ χωρισμοῦ. Οὐδεμία ἀμφιβολία, λέγει, γεννᾶται εἰς ἡμᾶς ὅτι οἱ συνοικισμοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, οὔτε ὅμως καὶ οἱ παλαιοὶ δῆμοι.

Κ. Βερροιόπουλος. Αὐτὸ κάνομεν. Μίαν θυσίαν τῶν παλαιῶν δήμων χάριν τῶν συνοικισμῶν.

Α. Χατζήμπεης. Ένα άρθρον τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀνακηρύσσῃ κοινότητας συνοικισμοὺς μὴ εὑρισκομένους τὸ 1928 ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς πόλεως. Ἡ Δραπετσῶνα κατὰ τὸ 1928 δὲν ἦτο ἐντὸς τοῦ σχεδίου πόλεως Πειραιῶς. Εἰς αὐτὴν ὅμως εὑρίσκονται αἱ μεγαλύτεραι βιομηχανίαι τοῦ Κράτους. Ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτὸς θὰ εἶναι ἡ καταστροφὴ διὰ τὴν Δραπετσῶνα, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν ἀδύνατον τὸν ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς, εἶναι ἐνδεχόμενον αὔριον λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ πολλοὶ κομμουνισταί, νὰ ἐκλεγῇ κομμουνιστικὴ διοίκησις. Μία εἶναι ἡ οὐσία, ἐπιλέγει, νὰ ἀποκοποῦν οἱ πρόσφυγες μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κατακτηθοῦν οἱ δῆμοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Κ. Προκοπίδης. Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον εἶναι παντοῦ γνωστὸν ὡς Νομοσχέδιον χωρισμοῦ τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν. Εἰς τὴν Βουλὴν περιευλήθη τὸν νομικὸν μανδύαν καὶ συζητεῖται κατόπιν τῶν περιπλανήσεων τῶν γνωστῶν. Κατὰ τοὺς εἰδικούς τὸ Νομοσχέδιον ἔχει δύο πλευρὰς τὴν νομικὴν καὶ τὴν οἰκονομικήν. Κατ' ἐμὲ ἔχει καὶ τρίτην πλευρὰν τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικήν. Ἡμεῖς οἱ πρόσφυγες ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν εἰς τὴν οὐσίαν του δηλαδὴ τοῦ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν καὶ ἠθικὴν πλευράν. Δὲν ἔπρεπε νὰ λεχθῇ ὅτι τὸν χωρισμὸν αὐτὸν τὸν ἐσκέφθη πρώτη ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων. Δὲν εἶναι στήριγμα διὰ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπικαλῆται τὰ σφάλματα μιᾶς ἄλλης Κυβερνήσεως διὰ νὰ στηρίξῃ ἕνα Νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κάμνετε μίαν παρερμηνείαν. Ἐμεῖς ἐπικαλούμεθα ὅτι ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις ἐσχεδίαζε τὴν διαίρεσιν τῶν συνοικισμῶν καὶ τὸ λέγομεν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ εἴπωμεν ὅτι κακῶς τὸ ἐπικρίνει σήμερον ὡς ἀντιπολίτευσις.

Κ. Προκοπίδης. Ἐγὼ ἀτομικῶς κ. Πρόεδρε θέλω νὰ πεισθῶ εἰς τὰς διαβεβαιώσεις σας, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πεισθῇ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη τῶν προσφύγων ἑνὸς λαοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου ὅστις ἀπέμεινε ἤδη ἓν ἑκατομμύριον μόνον σήμερον καὶ ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβάλλεται διὰ καθαροὺς κομματικοὺς σκοπούς. Ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὴν τακτικὴν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις πιστεύει ὅτι ὁ χωρισμὸς τῶν Συνοικισμῶν θὰ καταστήσῃ τὴν διοίκησιν αὐτῶν καλυτέραν, δὲν πρέπει δὲ νὰ πιστεύετε ὅ,τι σᾶς λένε.

Κ. Προκοπίδης. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι καὶ ἂν ἐγὼ πεισθῶ δὲν ὠφελεῖ, ὅταν ἡ κοινὴ γνώμη ἔχει σχηματισμένην πεποίθησιν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐξυπηρετεῖ κομματικοὺς σκοπούς, μοῦ εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν καὶ ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ὑπέσκαλε τοιοῦτον Νομοσχέδιον. Σεῖς δὲν πρέπει νὰ τὴν μιμηθῆτε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ὡς βγάζετε τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἐξυπηρετεῖ κομματικοὺς σκοποὺς καὶ ὄχι αὐτοὺς τοὺς χωριζομένους συνοικισμούς, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ μέτρου τούτου θὰ γνωρίσουν καλυτέραν διοίκησιν;

Κ. Προκοπίδης. Ὅταν, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ὁ χωρισμὸς τῶν Συνοικισμῶν γίνεται εἰς τὰς παραμονὰς δημοτικῶν ἐκλογῶν καὶ ὅταν ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ράλλης δηλώνῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς μέρος τοῦ βασικοῦ της προγράμματος καὶ τὸν χωρισμὸν τῶν συνοικισμῶν καθ' ἣν στιγμὴν τόσα ἄλλα κεφαλαιώδη ζητήματα γενικὰ καὶ εἰδικῶς προσφυγικὰ ὡς ἡ στέγασις καὶ ἡ ρύθμισις τῶν χρεῶν των παραμένουν ἄλυτα, ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς διακηρύξω ὅτι ἡ κοινὴ προσφυγικὴ γνώμη θεωρεῖ ὅτι μόνον κομματικοὺς σκοποὺς ἐξυπηρετεῖ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ βάσιν προγράμματος μιᾶς Κυβερνήσεως ὁ χωρισμὸς τῶν συνοικισμῶν. Θὰ παρακαλέσω λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν ἐγώ, ὅστις ἐπάλαισα ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐναντίον τῶν Φιλελευθέρων, νὰ ἀναμένῃ καταλληλοτέραν περίστασιν διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν χωρισμὸν τῶν συνοικισμῶν, ἵνα μὴ καὶ ἡ κοινὴ προσφυγικὴ γνώμη δικαίως ἢ ἀδίκως θεωρεῖ ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα ἔχει χαράξῃ πρόγραμμα ἀντιπροσφυγικῆς πολιτικῆς.

Α. Ἀθηνογέννης. Εἶμαι εὐτυχὴς διότι περὶ τὴν δύσιν τοῦ βίου μου μοῦ ἐδόθη ἡ εὐχέρεια καὶ ἡ εὐκαιρία, ἀγωνισθεὶς μετὰ εὐαρίθμου ὁμάδος ὁμοφρόνων συμπολιτῶν μου, νὰ παράσχωμεν μίαν σοβαροτάτην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα, κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5 Μαρτίου. Διὰ τῆς ἐνεργείας μας ἐκείνης συνετελέσαμεν κατά τι εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν δικαιοδέρησιν τῆς χώρας ἕνας πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας ἐκπροσωπῶν τὴν πλειοψηφίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ὁμαδικῆς συμβολῆς τῆς προσφυγικῆς ψήφου ἀπεκλείετο ἐκ τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ἀπὸ 10ετίας καὶ πλέον. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ συγχρόνως ἡ ὁμαδικὴ αὕτη ἐπέμβασις τῶν ἐκπατρισθέντων συνετέλει, ὥστε νὰ παραμένῃ ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς ἕνα βαρύτατον νόσημα, τὸ νόσημα τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ ἐνισχυόμενον καὶ συντηρούμενον ἀπὸ μίαν πείσμονα κατασυκοφάντησιν, ἥτις ἔκαμε τοὺς πρόσφυγας νὰ πιστεύωσι ὅτι μία μεγάλη μερὶς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦταν προδότα, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἡμίσεις ἦσαν πατριῶται. Ὅτι οἱ ἡμίσεις ἦσαν λευκοὶ καὶ στοργικοὶ πρὸς πάντα τὰ κοινωνικὰ καὶ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἐνῷ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ ἦταν μαῦροι καὶ ἐδύσσοδόμουν διαρκῶς τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος. Ἐρόσον τὸ νόσημα τοῦτο ὑφίστατο, τὸ φοβερὸν νόσημα τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῆς ἐθνικῆς καταστροφῆς τοῦ 1922, ἡμεῖς οἱ διανοούμενοι καὶ οἱ παθόντες ἐκ τοῦ νοσήματος τούτου διετελοῦμεν διαρκῶς ὑπὸ τὴν ἀγωνίαν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη περιέκλειε νέους κινδύνους ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ τραγικώτερα θύματα θὰ ἦσαν οἱ εὐπαθέστεροι πολῖται τῆς χώρας, τοιοῦτοι δὲ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἐκπατρισθέντες. Μέχρι τῆς 5 Μαρτίου παρὰ μεγίστης μερίδος τῶν συμπολιτῶν, μηδ' ἐμοῦ ἐξαιρουμένου, ἐπιστεύετο ὡς ἀληθὲς ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ συμπράττοντα ἐκόμενα εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ ἐπεδίωκαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς διακυβερνήσεως τὴν ἐξόντωσιν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου τὴν πυρπόλησιν τῶν συνοικισμῶν καὶ τὴν ἐν γένει κακοποίησιν τῶν νεοελθόντων κατοίκων τῆς χώρας. Ὁ φόβος αὐτὸς διελύθη ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1932 ὁπότε ἡ ἐκλογικὴ ἐτυμηγορία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔφερε εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ ἤδη κυβερνῶντα κόμματα, ἐκ τῆς διαρρευσάσης δὲ μέχρι σήμερον ὀμήνου περιόδου ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐλάχιστοι πλέον παρέμειναν οἱ πιστεύοντες περὶ τῶν κακοποιῶν διαθέσεων τῆς κυβερνώσης τάξεως. Οὕτω τὸ νόσημα τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ καὶ τῆς διαιρέσεως ἠμαλύνθη καὶ ὁλονὲν ἀμβλύνεται, ἔχω δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ δοθῶσιν καὶ ἄλλαι ἀφορμαὶ λίαν ταχέως, ὥστε ὁ κόσμος αὐτὸς νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἅπαντα τὰ κόμματα τῆς χώρας εἰλικρινῶς ἐνδιαφέρονται νὰ προωθήσωσι καὶ νὰ ἐπιλύσωσι τὰ προσφυγικὰ ζητήματα περὶ τῶν ὁποίων οἱ πάντες ἀπεφάνθησαν ὅτι εἶναι ζητήματα ἐθνικὰ καὶ ὡς τοιαῦτα τυγχάνουσι τῆς εἰλικρινοῦς μερίμνης ὅλων τῶν πολιτικῶν μερίδων.

Ἀλλὰ καίτοι ἡ ἰδέα τῆς κακοποιοῦ ἐνεργείας τῶν κυβερνώντων κομμάτων ἐξαλείφεται ὁλονὲν ἀπὸ τὰς ψυχὰς τὰς δηλητηριαζομένας τῶν ἀφελῶν πρωτοφύγων, ἐν τούτοις ὡς προέκυψε ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀγορεύσεων παραμένει ἀκόμη καὶ εἰς τὰ χείλη, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν προλαλησάντων ρητόρων τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως, ὁ ἀντίλαλος ὁ ὁποῖος διερμηνεύθη ἐνταῦθα διὰ τῶν ἀγορεύσεων τῶν προλαλησάντων, ὑποστηριζάντων μετὰ πεισμονῆς ὅτι τὸ μοναδικὸν ἐλατήριον, τὸ ὁποῖον κινεῖ τὴν κυβέρνησιν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις ἑνὸς χυδαίου κομματισμοῦ. Ἀντικρούω ἐν ὀνόματι τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ δικαιοῦμαι τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν ὅτι ἐὰν ἐν τῇ ψυχῇ μου παρέμεν-

καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία καὶ ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια ὅτι τοιαύτη τις ἦτο ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως, οὐδεμία δύναμις καὶ οὐδεὶς δεσμὸς θὰ μὲ συνεκράτει νὰ διατυπώσω σφοδρότατον κατηγορητήριον κατ' αὐτῆς καὶ νὰ ἐλέγξω τὴν πρᾶξίν της καὶ νὰ ματαιώσω ταύτην, πάσῃ δυνάμει. Ἀλλ' ἐκ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης, τὴν ὁποίαν ἐνήργησα ἀπὸ μακρῶν ἡμερῶν, ἔχω σχηματισμένην ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ προτεινόμενον μέτρον εἶναι ἀναμφισβητήτως εὐεργετικὸν δι' ἐκείνους, ὑπὲρ ὧν προτείνεται, ὡς τοῦτο θέλει καταδειχθῇ ἐκ τῶν ὀλίγων τὰ ὁποῖα θὰ ὑποβάλω εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων.

Δύναμαι προνομιακῶς νὰ βεβαιώσω τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν ὅτι αἱ στιγμαὶ αὐταὶ καθ' ἃς συζητεῖται ἡ ψήφισις τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου ἀποτελοῦσι σπουδαιότατον σταθμὸν καὶ καμπὴν τῆς νέας ζωῆς, τὴν ὁποίαν διανύομεν ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς τραγικῆς ἡμῶν ἐγκαταστάσεως τοῦ 1922. Διότι διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ἀσχέτως πρὸς ὅλα τὰ λοιπὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ θραύονται αἱ ἁλύσσεις μιᾶς δουλείας, εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθομεν αὐτομάτως καὶ ἥτις ἐκάλυψε ἡμᾶς μαζὶ μὲ τοὺς Ἕλλας συμφοράς, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἔπληξαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐκπατρισμοῦ. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ διαρρεύσασα 10ετία παρουσίασε τοῦτο τὸ ὀλιθρὸν φαινόμενον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς κοινοτικῆς ἡμῶν ἐξελίξεως καὶ σταδιοδρομίας, ὅτι ἐλεύθεροι κοινοτικῶς ἐν τῇ δούλῃ πατρίδι ὑπεδουλώθημεν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς μας αὐτοτελείας ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι.

Ἀπὸ τοὺς σπουδαιοτέρους παράγοντας τοὺς ὁποίους ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐνεφάνισε καὶ ἐπέδειξε ὁ ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνισμὸς ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη αὐτοῦ δραστηριότης ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς κοινοτικῆς του ζωῆς, ὥστις ἐπωφελούμενος τῶν μεγάλων προνομίων τὰ ὁποῖα παρεχώρησε ὁ Μωάμεθ ὁ Β' ἀνέπτυξε τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον τὸν ἐνδοξον τῆς κοινοτικῆς ἐξελίξεως τὸν ὁποῖον διηνύσαμεν εἰς τὴν ἀλησμόνητον γενέτειραν. Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ ταχύτης καὶ ἡ γρηγορότης καὶ ἡ σπουδὴ ἀφοῦ 11 ὁλόκληρα ἔτη ὑπήρξαμεν δοῦλοι, καὶ μόλις ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία μᾶς χειραγωγεῖ καὶ μᾶς κατευθύνει διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοθετήματος πρὸς τὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ τὴν κοινοτικήν μας αὐτοτέλειαν;

Τὸ ζήτημα τοῦ ἂν πρέπει νὰ εἰσέλθωμεν ἐδῶ ὑπὸ τὰς βαρυτάτας οἰκονομικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦμεν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πλουσίους οἰκονομικοὺς ὅρους ὑφ' οὓς διετελοῦμεν ἐν τῇ πατρίδι εἶναι ἐρευνητέον ἐκ δύο πλευρῶν διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς ἀσφαλῆ συμπεράσματα. Καὶ ἡ πρώτη πλευρὰ αὐτοῦ συνίσταται ἐν τούτῳ. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι διανοητικῶς καὶ μορφωτικῶς οἱ πρόσφυγες ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετωπίσωσι κοινοτικὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ ἐλευθερίαν; Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀμφότεροι αἱ πτέρυγες εὑρέθημεν σύμφωνοι πλὴν τῆς μιᾶς παραφωνίας, τὴν ὁποίαν ἀπετέλεσε ἡ κρίσις τοῦ προλαλήσαντος ρήτορος καὶ ἥτις εὐτυχῶς ἀπεδοκιμάσθη καὶ ἐκ τῶν φίλων τῆς παρατάξεώς του. Τὸ δεύτερον ζήτημα τὸ ἐξεταστέον εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἄποψις τῆς νέας καταστάσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαρκείας τῶν πόρων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει μέσων, τὰ ὁποῖα τὰ οἰκονομικὰ ἐρείπια τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου θὰ ἔχωσι εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς αὐτοδιοικήσεως. Οἱ πόροι ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ οἰκονομικὴ ὑπόστασις τῆς νέας καταστάσεως τὴν ὁποίαν θέλει νὰ δημιουργήσῃ τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον εἶναι δύο εἰδῶν. Οἱ ἔμμεσοι βασικοὶ πόροι οἱ ὁποῖοι περιλαμβάνονται εἰς τὸν φόρον τῶν ἐγχωρίων εἰδῶν τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων καὶ τῶν σφαζομένων ζώων, καὶ οἱ ἄμεσοι φόροι αἵτινες δύνανται ἐκ τοῦ νόμου «περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων» νὰ νομοθετηθῶσι παρὰ τῶν οἰκείων δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν συμβουλίων. Διὰ νὰ εἶμαι ἀπολύτως ἀσφαλὴς εἰς τὰ συμπεράσματά μου ἀπέναντι τοῦ νέου θεσμοῦ ἐθεώρησα ὀρθὸν νὰ διακρίνω καθ' ὁλοκληρίαν πᾶν ἔσοδον ἐκ τῶν πολυειδῶν ἀμέσων φόρων τοὺς ὁποίους θὰ ἔχωσι τὴν εὐχέρειαν ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ νόμου νὰ ἐφαρμόσωσι οἱ κοινοτάρχαι, διότι συμφωνῶ καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅτι ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναμένωμεν σοβαρὰς προσόδους λόγῳ τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς ἐξαθλιώσεως τῶν νέων δημοτῶν, αἵτινες θὰ περιληφθῶσι εἰς τὰς νέας κοινότητας καὶ δήμους. Καίτοι διὰ νὰ εἶμαι ἀπολύτως εἰλικρινὴς ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἱ ὑπὸ δημιουργίαν κοινότητες θὰ ἔχωσι τὴν εὐχέρειαν καὶ ἐκ τῶν πόρων τούτων νὰ δημιουργήσωσι ἰσχυρὸν κομπόδεμα τὸ ὁποῖον συντελεῖ καὶ αὐτὸ κατά τι ὑπὲρ τῆς κοινοτικῆς των εὐημερίας. Περιώρισα ὅμως τὴν προσοχήν μου καὶ τὴν μελέτην μου διὰ νὰ ἐξακριβώσω κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν αἱ κοινότητες αὗται νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν αὐτοσυντήρησιν αὐτῶν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βασικῶν καὶ κυριωτέρων ἐμμέσων φόρων ἐγχωρίων προϊόντων, φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων καὶ σφαζομένων ζώων. Τὰ λογιστικὰ καὶ μαθηματικὰ συμπεράσματα τῆς μελέτης μου, τὰ ὁποῖα καὶ θέτω ὑπὸ τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας διότι ἔχει τὴν εὐχέρειαν μετά τινας ἡμέρας ἀπὸ τῆς κατ' ἄρθρον ψηφίσεως τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου νὰ ἐπαληθεύσῃ ταῦτα καὶ νὰ ἐξελέγξῃ τὴν ἀκρίβειάν των εἶναι, τὰ ἑξῆς.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι, τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον γενόμενον νόμος θὰ καταστήσῃ κοινότητας καὶ δήμους, ἐν Πειραιεῖ μὲν τὴν Νέαν Κοκκινιὰν ἐν Ἀθήναις δὲ τὴν Νέαν Φιλαδέλφειαν, τὴν Καλογρέζαν τὴν Καισαριανὴν τὸν Βύρωνα καὶ τὴν Νέαν Σμύρνην. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν συνοικισμῶν τούτων τοῦ ἀναγεγραμμένου εἰς τὴν στατιστικὴν τοῦ 1928 ἡ Νέα Κοκκινιὰ ἠριθμεῖ 33.000 κατοίκους, ἡ Νέα Ἰωνία 14.135, ἡ Νέα Φιλαδέλφεια 6.337,

ἡ Καλογραίζα 2.247, ὁ Βύρων 7.723, ἡ Καισαριανὴ 15.337, ἡ δὲ Νέα Σμύρνη 210. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν ἐκπροσωποῦσι σήμερον τὴν πραγματικότητα. Χαίρω δὲ πολύ, διότι, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπισήμως ἐδήλωσεν ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν θὰ τεθοῦν ὡς βάσις τοῦ ἀναλογισμοῦ τῆς κατανομῆς τῶν βασικῶν ἐμμέσων φορολογιῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον οἱ νέοι ἀριθμοὶ τῆς ἐνεργηθησομένης ἀπογραφῆς, οἵτινες ἀναμφισβητήτως θὰ εἶναι ὑπερδιπλάσιοι, διὰ δὲ τὴν Νέαν Σμύρνην θὰ εἶναι περισσότεροι τοῦ 20πλασίου. Ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει καὶ αὐτῶν τούτων τῶν ἀριθμῶν τῆς στατιστικῆς τοῦ 1928 προκύπτουσι τὰ ἑξῆς οἰκονομικὰ στατιστικὰ δεδομένα. Ἐκ τῶν τριῶν βασικῶν φόρων οἱ Δῆμοι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς διὰ λογαριασμὸν τῶν ὡς ἄνω συνοικισμῶν εἰσπράττουσι περὶ τὰ 15.000.000 δραχμῶν ἐτησίως, δαπανῶσι δὲ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν αὐτῶν συνοικισμῶν περὶ τὰ 7 ἑκατομμύρια. Ὑπόλοιπον ἓξ ὀκτὼ περίπου ἑκατομμυρίων ἀνῆκον εἰς τοὺς ταπεινοὺς καὶ πτωχοτάτους τούτους συνοικισμούς, διολισθαίνει εἰς τὰ ταμεῖα τῶν μεγάλων Δήμων ἐτησίως. Οὕτω οἱ ἰσχυροὶ ὀργανισμοὶ τῶν δύο Δήμων ἐνισχύονται κατ' ἔτος ἀπὸ τὰς ὀλίγας σταγόνας τοῦ αἵματος τὸ ὁποῖον ῥέει εἰς τὰς φλέβας τῶν ἀτροφικῶν τούτων συνοικισμῶν. Καὶ οἱ μὲν συνοικισμοὶ οὗτοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ ἐφεξῆς. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀνατρέχω εἰς τὴν περίοδον ταύτην καὶ ἀναχωρῶ ἐκ τῆς ἀφετηρίας τοῦ 1928, ἤτοι τῆς τελευταίας πενταετίας, καὶ πολλαπλασιάζων τὰ 8.000.000 τὰ ἐτησίως καθυστερούμενα ἐπὶ 5 εὑρίσκω ὅτι κατὰ τὴν διαρρεύσασαν μόνον πενταετίαν, οἱ συνοικισμοὶ οὗτοι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως ἀπώλεσαν περὶ τὰ 40 ἑκατομμύρια, ἅτινα δαπανώμενα ὑπὸ τῶν Κοινοταρχῶν ἑκάστης Κοινότητος, ἀσφαλῶς θὰ ἐδημιούργουν κατάστασιν πολὺ καλυτέραν τῆς σήμερον ἐμφανιζομένης, κατάστασιν ἡ ὁποία ἀναγκάζει τοὺς ἐπισκεπτομένους τοὺς συνοικισμοὺς τούτους ἰδίως κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως νὰ προφυλάττωσι τὴν ὄσφρησιν αὐτῶν ἀπὸ τὰς δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκπέμπονται ἀπὸ τὸ δηλητηριασμένον ἔδαφος τῶν συνοικισμῶν τούτων. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι οἱ κ.κ. ὁροι αὐτοὶ μετ' ἄλλων τοὺς ὁποίους θὰ κατορθώσωσι νὰ ἀνεύρωσι θὰ ἀποτελέσωσι τὴν ἀφετηρίαν μιᾶς νέας οἰκονομικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία θὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τῆς «Κολάσεως τοῦ Δάντε» ὑπὸ τὴν ὁποίαν διατελοῦσιν οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τὸ οἰκονομικὸν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὁριστικῆς ψηφίσεως πρέπει νὰ μελετηθῇ βαθύτερον, καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ θελήσῃ νὰ ἐνωτισθῇ ὅλων ἐκείνων τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα διὰ τροπολογιῶν ἠθέλομεν ὑποδείξει πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου. Ἐπίσης σεβόμενος τὴν ἀγωνίαν τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσαν καὶ τοὺς φόβους ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου, οἱ ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ Μακεδονίας συνάδελφοι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου ἐν Θεσσαλονίκῃ, θὰ παρεκάλουν τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ περιορίσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου εἰς τὴν πρωτεύουσαν, εἶμαι δὲ ὑπερβέβαιος ὅτι κατόπιν ἐξαμήνου ἀπολογισμοῦ θὰ θελήσωσι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης νὰ ζητήσωσι τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου τούτου καὶ εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς τῆς Θεσσαλονίκης. Ἔχων ἀπόλυτον πεποίθησιν ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ νέου μέτρου συνιστῶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ χωρήσῃ γοργὰ καὶ ἀποφασιστικὰ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων μέτρων ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀπὸ τοῦδε ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ κόσμου τοῦ ἀπελευθερωμένου ἐκ τῆς δούλης καταστάσεως, εἰς ἣν διετέλει καὶ ἡ ὁποία τοῦ ἀφῄρει τὰς θαυμασίας ἀρετὰς τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς ἐργατικότητος τὰς ὁποίας ἐπέδειξεν εἰς τὸ πρὸ τοῦ 1922 παρελθόν. Ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἀφιέμενος ἀκόμη ὁ κόσμος οὗτος εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἀβουλίας καὶ τῆς ἐλλείψεως πρωτοβούλου ἐνεργείας, θὰ ἐμειοῦτο ψυχικῶς, θὰ ἐφθείροντο αἱ ἠθικαὶ ἀρεταί του καὶ θὰ ἦτο βορὰ εὐχερεστέρα εἰς τὰς νέας κοινωνικὰς θεωρίας, αἵτινες ἐρωτοτροποῦσι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλουσιν εὕρει εὐχερῆ θύραν. Πρὶν ἢ κατέλθω τοῦ βήματος αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναφέρω εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν ἕνα ζωντανὸν δεῖγμα τῆς ἐκ τοῦ παρελθόντος ἐξαθλιώσεως, τὸ ὁποῖον στιγματίζει τὸν πολιτισμὸν τῆς Χώρας καὶ διὰ τὸ ὁποῖον αἱ εὐθῦναι βαρύνουσι τοὺς ὤμους ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μέχρι σήμερον διεχειρίσθησαν τὰ ζητήματα ταῦτα. Παρακαλῶ δὲ τοὺς συνεδέλφους νὰ ὑποσιάσωσιν ὀλίγα λεπτὰ αὔριον καὶ νὰ μεταβῶσι μέχρι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Ἐκεῖ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου, ἐφ' οὗ ἀνέλαμψεν ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη, τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον ἔτι ἔρχονται νὰ προσκηνύσωσι καὶ ἀποθαυμάσωσιν ἅπαντες οἱ πεπολιτισμένοι λαοί, ὑφίστανται μία ἀσχημία κρυπτομένη ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλαγιᾶς τοῦ λόφου ἐφ' οὗ κεῖται ὁ ἀσύρματος εἰς τὴν πλαγιὰν ταύτην, ἤνοιξαν μερικοὺς τάφους ἐτοποθέτησαν ὀλίγα ξύλινα παρακήγματα, ἐχρησιμοποίησαν μερικοὺς καταρρακωμένους σάκκους τῶν ἐμπορευμάτων, καὶ ἀπὸ τὸ ὁλισθηρὸν ὑλικόν, ὅπερ χαρακτηρίζει, ὅλους τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμούς, τὸ πισόχαρτον, κατεσκεύασαν ἐξ ἰδίων των 950 κατοικίας ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένοι ἰσάριθμοι καὶ πλέον οἰκογένειαι πολυτέκνων. Ὁ χῶρος τὸν ὁποῖον κατέχει ἑκάστη κατοικία δὲν ὑπερβαίνει τὰ 10 ἢ 12 τετραγωνικὰ μέτρα. Εἰς τὴν ἀθλίαν δὲ ταύτην κατασκήνωσιν, ἡ ὁποία εἶναι χειροτέρα τοῦ τάφου, διότι στερεῖται φωτὸς καὶ ἡλίου καὶ ἀέρος, ζῶσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χώρου, ἀνθρώπινοι ὑπάρξεις, Ἀθηναῖοι πολῖται πλέον ἀπὸ τοῦ 1922 ἐντὸς δὲ τοῦ ἰδίου χώρου εἶναι καὶ ὁ κοιτὼν καὶ ἡ συζυγικὴ παστάς, καὶ τὸ μαγειρεῖον καὶ τὸ ἀποχωρητήριον. Διὰ τῶν στενῶν δρομίσκων τοῦ ἁθλίου τούτου συνοικισμοῦ ῥέουσι διαρκῶς ἀκάθαρσίαι καὶ μολυσμένα ὕδατα. Τὰ γεννώμενα τέκνα εἶναι ὅλα ἀτροφικὰ καὶ ἂν ἡ κατάστασις αὕτη ἐξακολουθήσῃ φοβοῦμαι πολὺ ὅτι ἀναπτυσσόμενα ἐδῶ ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον οὐρανὸν θὰ ζητήσωσι μίαν ἡμέραν λογοδοσίαν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐγκατέλειψαν εἰς μίαν τοιαύτην κατάστασιν. Αὐτὴ ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν παρακαλῶ καὶ πάλιν τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν νὰ διαπιστώσῃ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βασιλεύει εἰς πλεῖστα τμήματα τῶν ὑπὸ δημιουργίαν νέων συνοικισμῶν. Αὐτὴν τὴν κατάστασιν πρόκειται νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὑπὸ κρίσιν νέον νομοσχέδιον. Ὑπενθυμίζω εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν τὰς ἐπανειλημμένας δηλώσεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ θεωρεῖ ἐθνικὸν καὶ ὅτι θὰ εἰσφέρῃ πᾶσαν τὴν συνδρομὴν αὐτῆς πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ προαγωγήν. Τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ἃς ἐκτελέσῃ καὶ ἐν τῇ παρούσῃ εὐκαιρίᾳ, ἀποστρέφουσα τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς κουτσομπολιᾶς καὶ τῆς συκοφαντίας τῆς κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἥτις ἀποδίδεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Δ. Χατζηγιάννης. Εἰς τὸ ὄθημα μὲ ἔφερεν ἡ ταλαιπωρία ποὺ ὑπέστησαν ἀπόψε ἀπὸ τὰς συζητήσεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως τὸ Σύνταγμα καὶ ἡ ἔννοια τῆς αὐτοδιοικήσεως. Εἶναι ἀφελὴς ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὁρίσῃ, πῶς συνιστῶνται οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, ἂν προηγουμένως δὲν λάβῃ ἀναφορὰς περὶ τούτου παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων. Καὶ ὅταν κατηργήθησαν οἱ παλαιοὶ Δῆμοι καὶ ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν Κοινοτήτων, ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία, οὔτε ἔλαβεν ἀναφοράς, οὔτε ἠρώτησε τοὺς κατοίκους τῶν παλαιῶν Δήμων, ἐὰν συναινοῦν εἰς τὴν κατάργησίν των. Δύο εἶναι αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ Θεσμὸς «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων». Κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς πᾶσα πόλις ποὺ εἶναι πρωτεύουσα Νομοῦ, ἢ ἔχει πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων, αὐτοδικαίως εἶναι Δῆμος. Καὶ πᾶν χωρίον ποὺ ἔχει πληθυσμὸν 300 κατοίκων ἢ ἔχει σχολεῖον, αὐτοδικαίως εἶναι Κοινότης. Ἔτσι

ἱδρύθησαν οἱ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ ἔτσι πόλεις καὶ συνοικισμοὶ ἀπετέλεσαν εἴτε Δήμους ἢ Κοινότητας, ἀναλόγως τῶν ἀνωτέρω βασικῶν προσόντων. Καὶ ἐπὶ 20 ἔτη ποὺ ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα αὐτὸ ἀπὸ καμμίαν πλευρὰν δὲν ἠκούσθη φωνὴ ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς εἶναι ἀντισυνταγματικός, ἐπειδὴ δὲν ἠρώτησε προηγουμένως καὶ τοὺς κατοίκους.

Π. Γαρουφαλιᾶς. Ὅταν ἐψηφίσθη ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ἴσχυε τὸ νέον Σύνταγμα, ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ αὐτοδιοικήσεως.

Δ. Χατζηγιάννης. Ἔχετε ὑπομονήν, θὰ πάρετε καὶ σ' αὐτὸ πλήρη τὴν ἀπάντησιν. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν βασικὴν ἀρχὴν ἐγένοντο παρεκτροπαὶ διὰ Νομοθετικῶν μέτρων ψηφισθέντων ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις τῶν Φιλελευθέρων. Ὅταν ἱδρύθησαν οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ γύρω ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, οἱ συνοικισμοὶ αὐτοί, αὐτοδικαίως, σύμφωνα μὲ τὴν βασικὴν τοῦ νόμου ἀρχήν, ἀπετέλουν εἴτε Δήμους, εἴτε Κοινότητας ξεχωριστάς, ἀναλόγως τῶν προσόντων των. Ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων διὰ νὰ κρατήσῃ τοὺς συνοικισμοὺς αὐτοὺς ἐντὸς τῶν πόλεων, ὥστε νὰ ἐπηρεάζουν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἑκάστοτε Δημοτικῶν ἐκλογῶν, προὐκάλεσε τὴν ψῆφισιν τοῦ νόμου 4227, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξήρτα ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον διάκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ ἢ μὴ τοὺς συνοικισμοὺς τούτους εἰς Δήμους ἢ εἰς Κοινότητας. Τὸ μέτρον ἐλήφθη μόνον διὰ νὰ γίνῃ ἡ παρεκτροπὴ ἀπὸ τὴν βασικὴν τοῦ νόμου ἀρχήν. Καὶ ὅπως ἦτο ἐπόμενον οἱ συνοικισμοὶ αὐτοὶ δὲν ἀνεγνωρίσθησαν μετὰ τὸν νόμον 4227, οὔτε εἰς Δήμους, οὔτε εἰς Κοινότητας. Ἀλλὰ μᾶς εἶπαν ἀκόμη ὅτι τὸ εἰσαγόμενον νομοσχέδιον καταπατεῖ τὸ ἄρθρον 107 τοῦ Συντάγματος, περὶ αὐτοδιοικήσεως. Τί εἶναι αὐτοδιοίκησις ὁρίζει αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» εἰς τὸ ἄρθρον 19 αὐτοῦ, καὶ ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμωμεν καὶ μάθημα διοικητικόν, ἂς ἀναγνώσω καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νόμου καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, χρονολογουμένην ἀπὸ τοῦ 1923. Ἡ αὐτοδιοίκησις ἀφορᾷ μόνον τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις ἑκάστης Κοινότητος ἢ Δήμου. Καὶ εἰς αὐτὰς ἀποφασίζουν τὰ αἱρετὰ ὄργανα τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις καὶ πῶς αὕτη καταρτίζεται καὶ μὲ ποῖα προσόντα, τοῦτο εἶναι κυρίαρχον δικαίωμα νὰ ὁρισθῇ ἀπὸ τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Ὅταν ἐψηφίζετο τὸ ἄρθρον 107 τοῦ Νέου Συντάγματος ὑπῆρχεν ὁ νόμος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Καὶ ὅταν τὸ Νέον Σύνταγμα λέγει ὅτι ἡ Κοινότης ἀποτελεῖ τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἐγνώριζεν ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν βασικὴν τοῦ νόμου ἀρχὴν κάθε συνοικισμὸς ποὺ ἔχει 300 κατοίκους καὶ ἕνα σχολεῖον, ἀποτελεῖ αὐτοδικαίως Κοινότητα, χωρὶς νὰ ζητῇ καὶ προηγουμένας ἀναφορὰς τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν βασικὴν ἀρχὴν σεῖς ἡ Φιλελευθέρα πτέρυξ ἐφύγατε ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον ποὺ εἴχατε διὰ τὸν κόσμον τὸν προσφυγικὸν καὶ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρον ἑρμηνεύεται μὲ τὴν ἔμμονον προσπάθειάν σας νὰ ἐπηρεάζετε διὰ τῶν ψήφων τῶν συνοικισμῶν τὰ ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς. (Χειροκροτήματα).

Ν. Ἀβραάμ. Κύριε Συνάδελφε, σᾶς παρηκολούθησα μετὰ προσοχῆς καὶ σᾶς λέγω, ὅτι ἐὰν ἡμεῖς παρεξεκλίναμεν ἐκ τῆς βασικῆς τοῦ νόμου ἀρχῆς, πρᾶγμα ποὺ ἐγὼ ὀνομάζω ἐξαίρεσιν, καὶ ἐψηφίσαμεν τὸν νόμον 4227, ἀντίγραφον τῆς παρεκλίσεως εἶναι καὶ τὸ Κυβερνητικὸν Νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου ἐπιζητεῖτε τὴν ψήφισιν.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Δ. Χατζηγιάννης. Καὶ τότε μοῦ εἴπατε ὅτι μὲ παρακολουθήσατε μετὰ προσοχῆς, δὲν τὸ κατωρθώσατε. Ἀνέπτυξα εἰς τὴν Βουλὴν τὴν νομικὴν βάσιν τοῦ θεσμοῦ καὶ σᾶς εἶπα ὅτι ὅλοι οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» ἀπετέλουν Δήμους ἢ Κοινότητας ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των. Διὰ νὰ ἀποφύγετε αὐτὴν τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν Συνοικισμῶν διὰ λόγους καθαρῶς ἐκλογικοὺς ἐψηφίσατε τὴν παρεκτροπὴν τοῦ Νόμου 4227 διὰ τοῦ ὁποίου ἀφίνατε εἰς τὸν Ὑπουργόν σας τῶν Ἐσωτερικῶν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀναγνωρίσῃ τοὺς Συνοικισμοὺς αὐτοὺς εἰς Δήμους ἢ Κοινότητας. Καὶ φυσικὰ δὲν ἀνεγνώρισε κανένα. Ἐὰν τώρα ἡ Κυβέρνησις ἀντιγράφει τὸν ἴδιον νόμον, ἡ ἀρχὴ ἐκ τῆς ὁποίας ἐκπορεύεται δὲν εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ἰδικήν σας. Σεῖς, καταργήσαντες τὴν βασικὴν τοῦ νόμου ἀρχὴν θέλετε οἱ Συνοικισμοὶ ν' ἀποτελέσουν Δήμους ἢ Κοινότητας μόνον ἐὰν τὸ θέλουν τὸ ἥμισυ τῶν κατοίκων, πρᾶγμα ὅπερ δὲν ἔγινε διὰ κανένα ἄλλον συνοικισμὸν τῆς Ἐπικρατείας. Τώρα ἡ Κυβέρνησις ἀφαιροῦσα τὴν ἀναγνώρισιν τῶν Συνοικισμῶν εἰς Δήμους ἢ Κοινότητας, ἀπὸ τὴν προηγουμένην συναίνεσιν τοῦ ἡμίσεος τῶν κατοίκων, ἀποκαθιστᾷ τὴν βασικὴν τοῦ Νόμου ἀρχήν, ἡ ὁποία λέγει ὅτι πᾶς Συνοικισμὸς ποὺ ἔχει 10,000 κατοίκους ἀποτελεῖ Δῆμον, καὶ πᾶς Συνοικισμὸς ποὺ ἔχει 300 κατοίκους καὶ ἕνα σχολεῖον ἀποτελεῖ Κοινότητα. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον ὅπως θὰ τὸν ψηφίσωμεν, ἐλᾶτε νὰ τὸν ἐλέγξετε. Ἀλλὰ τὸ Κυβερνητικὸν νομοθέτημα δὲν ἀποκαθιστᾷ μονάχα τὴν ἰσότητα τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν πρὸς ὅλους τοὺς συνοίκισμοὺς τῆς Ἑλλάδος, ἐξαλείφει καὶ μίαν ὕβριν ποὺ ἔχετε προσάψει εἰς τὸν κόσμον τὸν προσφυγικόν, τὸν ὁποῖον δὲν θεωρεῖτε ἀκόμη ὥριμον νὰ αὐτοδιοικηθῇ παρὰ τὸν ἐγνωσμένον ἀνώτερον πολιτισμόν του καὶ τὴν ἀνωτέραν μόρφωσίν του, ἐνῶ ἀνεγνωρίσατε εἰς τοὺς κατοίκους καὶ τοῦ τελευταίου ἀποκέντρου χωρίου τῆς Ἑλλάδος τὸ δικαίωμα ν' ἀποτελοῦν Κοινότητα, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν ἕνα σχολεῖον καὶ 300 κατοίκους. Σᾶς κάμω τὴν χάριν νὰ δεχθῶ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τῆς Κυβερνήσεως, ἐνῶ ἐξυπηρετεῖ ἀπολύτως τὴν τοπικήν μας αὐτοδιοίκησιν καὶ μίαν ἀνωτέραν ἠθικὴν γραμμήν, συμβαίνει νὰ εἶναι εὐνοϊκὸν πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως. Ἀλλὰ τί θέλετε; Μήπως ἔχετε τὴν ἀξίωσιν ὁ κόσμος ποὺ κυβερνᾷ νὰ νομοθετῇ σύμφωνα μὲ τὰς ἰδικάς σας τὰς ὀρέξεις; Νὰ τὸ πάρετε ἀπόφασιν. Εἴσθε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν. Ἄλλοι κυβερνοῦν. Καὶ οἱ κυβερνῶντες ἔχουν καὶ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν δύναμιν νὰ νομοθετήσουν σύμφωνα μὲ τὸ ἰδικόν των πολιτικὸν πρόγραμμα καὶ ὄχι μὲ τὸ ἰδικόν σας πρόγραμμα καὶ τὰς ἰδικάς σας μεθόδους ποὺ τόσον ἐκδήλως ἀπεδοκιμάσθησαν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαόν. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη. Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ Νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν» ὡς ἐτροποποιήθη.

Οἱ παραδεχόμενοι παρακαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

Μεθὸ λύεται συναινέσει τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 12.30 μ.μ. διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 5.30 μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'.

Δευτέρας 28 Αὐγούστου 1933.

Ὥρᾳ 5.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Πρόεδρος. Συνιστῶ εἰς τὰ θεωρεῖα ὅπως μὴ θορυβοῦν διότι μὲ τὸν παραμικρὸν θόρυβον θὰ διατάξω τὴν ἐκκένωσίν των. Ἐπίσης καθιστῶ γνωστὸν εἰς τοὺς κ. κ. βουλευτὰς ὅτι ἡ ὥρα τῶν ἐρωτήσεων εἶνε περιωρισμένη καὶ δὲν δύνανται ν' ἀγορεύουν πέραν τῶν πέντε λεπτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Ἀποστόλου*** καταθέτει τηλεγράφημα προσφύγων ἀστικῶς ἐγκατεστημένων εἰς οἰκήματα Ε.Α.Π. διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Τσιρώνης*** καταθέτει τηλεγράφημα καρραγωγέων Σελινοῦντος ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεώς των.

Ἡ γενικὴ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἀγγλικοῦ φαρμακευτικοῦ οἴκου Μόρισον παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 5333 περὶ συντάξεως καὶ αὐτασφαλείας ὑγιεινομικῶν ἀπαλλαχθοῦν τὰ ἰδιοσκευάσματα τῆς ἰατροσημάνσεώς.

Ἐπιτροπὴ καπνοπαραγωγῶν Νιγρίτης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπιβολὴν ὑπὸ τοῦ γραφείου φορολογίας καπνοῦ προστίμων καὶ ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Χαλκιδικῆς παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῇ διάταξις εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ σεισμοπαθῶν Χαλκιδικῆς ἀπαλλάσσουσα τοὺς δικηγόρους Χαλκιδικῆς τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος χρήσεως 1932—33.

Ἐπιτροπὴ χαλαζοπλήκτων Φλιατρῶν παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀναθεώρησις ἐκ τῶν ζημιῶν τῆς χαλάζης καὶ ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν ἐκ τοῦ περονοσπόρου.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Σχοινιᾶ Κρήτης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς κιτροπαραγωγοὺς τῆς Κρήτης καὶ διαθέσωσι ἐλευθέρως τὴν παραγωγὴν τῶν κίτρων τῆς νέας ἐσοδείας.

Τὸ προσωπικὸν Τ.Τ.Τ. Ἡρακλείου Κρήτης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν μισθῶν καὶ ζητεῖ τὴν ἀναδρομικὴν ἐπιστροφὴν τοῦ 6 α)ο κλπ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Αἰγινίου ἀντιπροσωπεύων 320 οἰκογενείας καὶ λοιποὶ πρόεδροι τῶν Συν)σμῶν παρακαλοῦν ὅπως μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ διαμαρτυρία ἑνίων κατοίκων τῆς πόλεώς των περὶ ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεργείου διανομῆς.

Ἐπιτροπὴ ἰδιοκτητῶν τῆς πυρικαύστου ζώνης τῆς πόλεως Σερρῶν ζητεῖ τὴν ἀπαλλαγὴν των τῆς φορολογίας οἰκοδομῶν.

Ἡ ἕνωσις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Γυθείου διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Ν)δίου περὶ καταργήσεως τοῦ μονοπωλίου σιγαρέττων ὑπὸ τῶν ἀναπήρων.

Τὰ πλημμυροπαθῆ χωρία Κηφισσοῦ ζητοῦν τὴν ἐνοποίησιν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν τὴν ἄμεσον ἔναρξιν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων Κηφισσοῦ κλπ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Γυθείου διαμαρτύρεται διὰ τὰ νέα φορολογικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπιτροπὴ ἀνθρακωρύχων Ἀλιβερίου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἑταιρείας Ἀλιβερίου διὰ τὴν κήρυξιν λὸκ-"Αουτ κτλ.

Ἐπιτροπὴ ἐκδιωχθέντων κηπουρῶν ἐνοικιαστῶν τσιφλικίου Μόσχος Δράμας διαμαρτύρεται διὰ τὴν διαίαν ἔξωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἀποφάσεων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Φ. Μοσχούλας*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἰσχύοντος νόμου 1592 περὶ μονομαχίας».

Ἡ ὀργάνωσις Νεολαίας Γιαννιτσῶν «Ἀναγέννησις» ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Ἀστικοῦ στοιχείου Γιαννιτσῶν περὶ παραχωρήσεως ἐπαγγελματικοῦ κλήρου εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ ἀστοὺς τῆς πόλεως Γιαννιτσῶν.

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ κλητῆρες παρακαλοῦν ὅπως ἀπαλλαγοῦν ἐκ τῆς πληρωμῆς φόρου οἰκοδομῶν τῶν οἰκιῶν των τῶν κειμένων εἰς τὴν πυρίκαυστον ζώνην.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν ἐπαγγελματιῶν Ἔβρου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην ἐπέκτασιν τοῦ μονοπωλίου πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

Ὁ κ. ***Π. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ Λιμενικῶν Ταμείων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθήκης § 3 εἰς τὸ ἄρθρον 196 τοῦ Κώδικος Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς νομοθεσίας».

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3503 καὶ 4760 περὶ καλλιεργείας ἀλυκῶν».

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια Νόμου:

1) Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 23)23 Μαρτίου 1929 «περὶ κύρους συμβολαιογραφικῶν τινῶν ἐγγράφων ὡς τοῦτο ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4834 καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν Συμβολαιογράφων Ἄρτης Ἀλ. Μολωνᾶ καὶ Ἀθηνῶν Γ. Μαντζαβάκου ἀναλόγων συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων».

2) «Περὶ διαιρέσεως εἰς Τμήματα τῶν Πταισματοδικείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης».

3) «Περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Φροντιστηρίων Ἀνωτέρων Νομικῶν Σπουδῶν».

4) «Περὶ διαδικασίας ἐπὶ ἀγωγῶν περὶ ἐξώσεως μισθωτῶν ἕνεκα καθυστερήσεως μισθωμάτων».

5) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθ. 35 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναγεώσεως τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος».

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθὲν σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5304 «περὶ μέτρων προστασίας τῆς Ἐπιβατηγοῦ Ναυτιλίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τόγκας».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Μπασιᾶκος*** καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Μπούμπουλης, Α. Νικολαΐδης*** κλπ. καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ πρὸς κύρωσιν Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 20-3-33 «περὶ κυρώσεως γνωματεύσεων Δευτεροβαθμίων Ἀνακριτικῶν Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1932».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Φ. Μοσχούλας*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ παύσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1592 «περὶ μονομαχίας διὰ τοὺς πολιτευομένους, ἀξιωματικοὺς Ξηρᾶς, Θαλάσσης καὶ Ἀέρος καὶ τοὺς δημοσιογράφους».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Ἀνδριόπουλος, Γ. Μπακόπουλος, Σ. Στεφανόπουλος Ν. Σιγαλὸς, Μ. Βολουδάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ ἔτους 1933 Ν. Δ., περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων κλπ».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Τσιριγώτης*** ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ Π. Δ. τῆς 24-4-30 κωδικοποιηθέντος νόμου 4564, περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν» καὶ

2) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Λαΐλιος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Σχινᾶς*** καὶ ***Λ. Τσιόκος*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μάλλωσις*** καὶ ***Ι. Παπαδόπουλος*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. "περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς «σ» εἰς τόπους πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας".

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Μπακόπουλος, Ι. Ἀνδριόπουλος*** καὶ ***Ν. Σιγαλὸς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς φορολογικῶν διευκολύνσεων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαθανάσσης, Α. Νταλίπης, Δ. Δόντος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Λαγουρὸς, Ι. Ἀνθρακόπουλος*** καὶ ***Σ. Μπινόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» κλπ.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Π. Ράλλης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν συκοπαραγωγῶν Μεσσηνίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐξαγωγὴν των σύκων.

Ι. Μαλλώσης. Λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς Γεωργίου Φασιλῆ κατοίκου κοιλάδος Ἐρμιονίδος λέγει ὅτι οὗτος ἐνοικίασε ἀπὸ τὴν μονὴν Ἁγίου Γεωργίου ἕνα κτῆμα προωρισμένον διὰ καλλιέργειαν Τουμπεκίου. Καθυστερῶν ὀφειλόμενα μισθώματα εἰς τὸν Ο.Δ.Ε.Π. ὡδηγήθη εἰς τὰς φυλακὰς τετράκις. Νομίζω ὅτι ὁ Ο.Δ.Ε.Π. ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του πρέπει νὰ διέπεται ἀπὸ πνεῦμα χριστιανοσύνης. Περαίνων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως φροντίσῃ καὶ γίνῃ τμηματικὴ καταβολὴ εἰς τὸν Ο.Δ.Ε.Π.

Ι. Καλλιγκάτσης. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς κατοίκων Ἁγίων Ἀποστόλων Γιαννιτσῶν λέγει ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα πιέζει τοὺς ἀγρότας καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως λάβῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

Ὁ κ. ***Α. Ζουρμπᾶς.*** Συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἄνω ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Μ. Λαΐλιος.*** Παρακαλεῖ τὸν κ Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀναφορὰν ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου καὶ συνδέσμου ἐμπόρων ἐλαιολάδου Λέσβου διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Γ. Ταρπάζης. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τρικκάλων ἐπαγγελματιῶν ὀφειλετῶν συνεπείᾳ τῶν ἐνυποθήκων δανείων συνιστᾷ ταύτην ἐκθύμως καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως δοθῇ ἔστω καὶ ἑνὸς ἔτους ἀναστολὴ εἰς αὐτούς.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπ. Δικ.). Διὰ τοῦ καταρτιζομένου νέου ἐνοικιοστασίου λαμβάνεται πρόνοια καὶ διὰ τοὺς ὀφειλέτας ἐπαγγελματίας διὰ κτήματα μέχρι 100 χιλ. δραχ. ἀναστελλομένων δι' αὐτὰ παντὸς πλειστηριασμοῦ μέχρι τέλους Μαρτίου 1934. Διὰ κτήματα ἄνω τῶν 100 χιλ. δραχμῶν ἀναβάλλεται ἡ ἐκτέλεσις κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν. Ὑπάρχει καὶ νέα διάταξις καθ' ἣν ἀναστέλλεται ἡ ἐκτέλεσις ἐφόσον τὸ ἐκπλειστηρίασμα θὰ εἶναι κατώτερον τῶν 7 δεκάτων τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος. Συνεπῶς αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ διὰ τῶν ἄλλων μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἱκανοποιοῦνται ἀρκούντως. Ἐπίσης καταργεῖ γενικῶς τὴν προσωπικὴν κράτησιν μέχρι τέλους Μαρτίου 1934 δι' ὅλα τὰ χρέη διὰ δὲ τὰ πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὰς κοινότητας τοιαῦτα, ἐφόσον εἶναι ἄνω τῶν 500 δραχμῶν.

Γ. Χρυσοστόμου. Ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης διὰ τίνα λόγον δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψει του τὴν ὑπὸ τοῦ τελευταίου συνεδρίου δικαστικῶν ὑπαλλήλων ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ διαβάθμισιν. Ἡ διαβάθμισις αὕτη καλυπτομένη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων, χωρὶς νὰ θίγεται ποσῶς ὁ προϋπολογισμός, τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἅτινα διὰ τοῦ μελετωμένου σχεδίου νόμου θὰ εἰσπράττονται διὰ κινητῶν ἐνσήμων, διορθοῖ κάπως τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ἀφεθῇ μόνον ἡ τάξις αὕτη ἀπὸ τὴν ἀκηδίαν τοῦ Κράτους. Ἐφόσον ἀπὸ τοῦδε εἶναι δεδομένον ἢτι τὸ εἰσπραχθησόμενον ποσὸν ἐκ τῶν ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων φθάνει τὰ 17 ἑκατομμύρια κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ δὲ ἀπαιτηθησόμενον πρὸς κάλυψιν τοῦ πίνακος διαβαθμίσεων θὰ εἶναι περίπου 13 ἑκατομ. διὰ τί νὰ μὴ προχωρήσετε κ. Ὑπουργὲ εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ν)δίου ἀλλὰ ζητεῖτε νέας στατιστικὰς ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ αἱ ὁποῖαι διὰ νὰ καταρτισθοῦν θ' ἀπαιτήσουν χρόνον μακρόν;

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Πρὸς τὴν τάξιν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀπέβλεψα πάντοτε μετὰ συμπαθείας καὶ ἀναγνωρίζω τὰς ὑπηρεσίας των. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατατρτίζω, λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν διαβάθμισιν καὶ ἐπαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν των ἡ ὁποία θὰ ἐπέλθῃ καταργουμένων τῶν ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐφεξῆς θὰ εἰσπράττονται παρὰ τοῦ Δημοσίου. Ἀναμένω δὲ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα ἐζήτησα διὰ νὰ ἴδω εἰς ποῖον ποσὸν θὰ ἀνέλθουν αἱ ἐκ τούτων εἰσπράξεις τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν προσφύγων Ἀγρινίου ζητούντων τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν δόσεων πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ ***Δ. Μαρσέλλος*** συνιστᾷ ὁμοίως τὴν ὡς ἄνω ἀναφορὰν παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης νὰ σταματήσουν αἱ διώξεις ἐναντίον τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. ***Ν. Σπέντζας*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς συκοπαραγωγῶν Μεσσηνίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐναντίον των τακτικὴν

τῶν ἐξαγωγέων σύκων, λέγει ὅτι δικαίως διαμαρτύρονται οὗτοι διότι οἱ ἐξαγωγεῖς ἠρνήθησαν νὰ προβοῦν κατὰ τὴν 24ην τοῦ μηνὸς εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν σύκων καὶ ἐτηλεγράφησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅτι δὲν ὑπάρχουν σῦκα, καὶ μάλιστα προῆλθον καὶ εἰς μίαν σύμβασιν μὲ τὸ Λοῦδ Τριεστῖνο καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς συμβάσεως αὐτῆς τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Ἑταιρείας δὲν ἐδέχθη νὰ παραλάβῃ φορτίον τῶν παραγωγῶν διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ ἐξαγωγεῖς προσπαθοῦν νὰ ἐκβιάσουν τοὺς παραγωγοὺς νὰ τοὺς πωλήσουν τὰ σῦκα εἰς μικροτέρας τιμάς.

Ὁ κ. **Π. Ράλλης** προτείνει ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο συζητηθῇ κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συκοπαραγωγῆς.

Ὁ κ. **Γ. Πεσματζόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι θὰ μεριμνήσῃ διὰ παντὸς τρόπου εἰς τὴν ταχυτοποίησιν τοῦ ζητήματος. Νὰ μοῦ στείλετε, λέγει, τὸ ἐν λόγῳ τηλεγράφημα διὰ νὰ προβῶ εἰς τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν ἐμπόρων αὐτῶν.

Ὁ κ. **Δ. Δημάδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Προέδρων Κοινοτήτων Αἰκατερίνης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν τακτικὴν τῆς Διευθύνσεως Γενικῶν Ἀποθηκῶν Θεσσαλονίκης μὴ διαθετούσης ἐπάρκειαν σάκκων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν παραγωγῶν.

Γ. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἔχω νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἐργασία εἶχε ἀποφασισθῇ νὰ ἐκτελεσθῇ μὲ 230 χιλιάδας σάκκους· τώρα ἔχομεν διαθέσει 265 χιλιάδας τοιούτους, ἐννοεῖται ὅτι ὅλοι οἱ παραγωγοὶ πρέπει νὰ ἐννοήσουν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραδώσωμεν σάκκους δι' ὅλον τὸν σῖτον ἀμέσως. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ καθαρισμοῦ πρέπει νὰ σᾶς προσθέσω ὅτι διαθέτομεν ἓν νέον σιτοκαθαριστήριον μηχάνημα μεγάλης ἀποδόσεως ἡμεργησίως, Σᾶς φέρω ἕνα παράδειγμα, ὅτι εἰς τὰ Γιαννιτσὰ ἐνῶ ἡ συγκέντρωσις κατὰ τὸ παρελθὸν ἦτο ἓν ἑκατομμύριον χίλιαι διακόσιαι ὀκάδες, νῦν ἐντὸς 2 ἑβδομάδων συνεκεντρώσαμεν ἓν ἑκατομμύριον τοιαύτας.

Ὁ κ. **Χ. Παπασταύρου.** Ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ποίαν μέριμναν ἔλαβε διὰ τὸν διορισμὸν Ἐπάρχου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παραμυθίας στερουμένης τοιούτου ἀπὸ πολλῶν μηνῶν ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ἐπαρχία αὕτη λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων καὶ τῆς ἀνομοιογενείας τοῦ πληθυσμοῦ της ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην τῆς παρουσίας τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ὑπάρχει σχετικὴ πίστωσις. Πρέπει ὅμως αὕτη νὰ ἐξευρεθῇ πάσῃ θυσίᾳ.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς ἐρωτᾷ ἐπίσης τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ ποίαν διάταξιν νόμου οἱ ἀγρόται τῆς Ἠπείρου ὀφειλέται τοῦ Δημοσίου ὁδηγοῦνται ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων σιδηροδέσμιοι ἐνώπιον τῶν εἰσπρακτόρων καὶ τῶν ταμιῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων φόρων καὶ ποῖα μέτρα ἔλαβε ἐπὶ τοιούτων παρανομιῶν καταγγελθεισῶν ὑπὸ ἐφημερίδος τῶν Ἰωαννίνων καὶ μάλιστα κυβερνητικῆς.

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπ. Ἐσωτ.). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ ἐπάρχου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παραμυθίας πληροφορῶ τὴν Βουλὴν ὅτι τοῦτο συμβαίνει λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται δαπάνη. Ἐζήτησα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν νὰ μὲ πληροφορήσῃ πόσες θέσεις εἶναι κεναὶ καὶ θὰ συνεννοηθῶ μετὰ τοῦ συναδέλφου μου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος. Ὡς πρὸς τὰς παρανομίας τῶν χωροφυλάκων ἐν Ἠπείρῳ βαίνω ὅτι θὰ λάβωμεν ὅλα τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς τιμωρίαν των. Πρέπει ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει πρῶτον μὲν ὅτι ἔχομεν ἀνεπάρκειαν χωροφυλάκων, δεύτερον δὲ ὅτι ὑπάρχουν καὶ τινες ὀφειλέται, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ σκοποῦ δὲν πληρώνουν

Χ. Παπασταύρου. Συνελήφθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἄνθρωποι ὀφείλοντες μόλις 100 δραχμάς.

Ἰ. Μουτζουρίδης. (Ὑπ. Ἐσωτ.) Ἔχω τὴν πληροφορίαν ὅτι ὀφείλων τις 18.000 δραχμὰς καθημερινῶς ἀπέφευγε καὶ ἐδημιούργει ἀνωμαλίαν. Ἐὰν ἔχετε συγκεκριμμένας περιπτώσεις σᾶς παρακαλῶ νὰ τὰς καταγγείλετε ὑπευθύνως.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς) Εἶναι ὄντως λυπηρὸν ὅτι διατηρεῖται ἀκόμη ἡ προσωπικὴ κράτησις ὡς μέσον ἐκτελέσεως ἀλλὰ γνωρίζετε δυστυχῶς ὅτι τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον κακόν. Βεβαίως δὲ ἐὰν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦν τὸ ἀναχρονιστικώτατον καὶ ἀπάνθρωπον, δύναμαι νὰ εἴπω, αὐτὸ μέσον, φέρονται καὶ κακῶς, ὄχι μόνον θὰ ἀνεχθῶ εὐχαρίστως τὸν ἔλεγχον, ὄχι μόνον θὰ συστήσω, ἀλλὰ θὰ παρακαλέσω πρὸ παντὸς τοὺς κυρίους ἀντιπροσώπους νὰ καταγγέλλουν ὅπου δήποτε λαμβάνουν γνῶσιν τοιούτων περιστατικῶν καὶ νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι κατὰ τῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον συμπεριφερομένων ἀπέναντι τῶν ἀτυχῶν ὀφειλετῶν, διότι ἐγὼ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἐξ ἀτυχήματος ἄγονται εἰς τὰς φυλακὰς μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν, νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ λάβω αὐστηρὰ μέτρα. Ἐπιλαμβάνομαι ἤδη τῆς εὐκαιρίας, λέγει, νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ κάμῃ συστάσεις εἰς τὰς ὑπηρεσίας νὰ φέρωνται ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνθρωπινώτερον ἀπέναντι τῶν ὀφειλετῶν, νὰ τιμωρήσῃ δὲ αὐστηρότατα πᾶσαν πρᾶξιν καταγγελλομένην. Ἐπὶ πλέον ἔχω νὰ δηλώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι τὴν προσωπικὴν κράτησιν ὡς μέσον ἐκτελέσεως ἐὰν ἦτο εὔκολον ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶχεν ἤδη τὴν διάθεσιν νὰ τὴν καταργήσῃ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν.

Ἀ. Παπαναστασίου. Θὰ ἔχετε καὶ τὴν ὑποστήριξίν μας.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός) Σᾶς λέγω δὲ ὅτι ταχύτατα θὰ εἰσαγάγῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καταργεῖται ἡ προσωπικὴ κράτησις δι' ὀφειλὰς κάτω τῶν 500 δραχμ.

Ἀ. Παπαναστασίου. Σύμφωνοι.

Σ. Ταλιαδοῦρος. (Ὑπ. Δικ.) Δηλοῖ ὅτι διὰ τοῦ δικαιοστασίου τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται τὴν Τετάρτην καταργεῖται ἡ προσωπικὴ κράτησις μέχρι τέλους Μαρτίου 1934.

Ὁ κ. **Χ. Παπασταύρου** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ποίαν μέριμναν ἔλαβε διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Τηλεγραφείου Κεραμίτσης Φιλιατρῶν ὅπερ παραμένει κλειστὸν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, οἱ δὲ δι' αὐτοῦ ἐξυπηρετούμενοι κάτοικοι 15 καὶ πλέον Κοινοτήτων ὑποβάλλονται εἰς μυρίας ὅσας ταλαιπωρίας διὰ τὴν τηλεγραφικὴν καὶ ταχυδρομικὴν ἐπικοινωνίαν αὐτῶν.

Κ. Τσαλδάρης (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Θὰ μελετήσω τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Τσάρας** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τί μέτρα ἔλαβε καὶ τί μέτρα σκοπεύει νὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκτρᾶς θέσεως τῶν ἀμπελουργῶν Νέας Ἀγχιάλου ἐγκατασταθέντων εἰς ἐδάφη ἀκατάλληλα πρὸς καλλιέργειαν καὶ μάλιστα πρὸς ἀμπελοφυτείαν. Τὴν κατάστασιν ταύτην ἐπιστοποίησε καὶ ἡ ὑπηρεσία Ἐποικισμοῦ καὶ εἰδικῶς σταλέντες ἐδαφολόγοι οἱ ὁποῖοι ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ ἐδάφη ταῦτα δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὰ βελτιώσεως. Ἐπίσης ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας εἰς τί ἀποφάσεις προῆλθεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνακούφισιν ἐκ τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν τούτων καὶ τὴν ἀποζημίωσίν των διὰ τὰς δαπάνας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐξωδεύσαντες τὰς ἀρκετὰ σημαντικὰς ἐκ Βουλγαρίας οἰκονομίας των καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἀποζημιώσεών των ὡς μετανάσται. Περαίνων ζητεῖ νὰ ἀποζημιωθοῦν ὁπωσδήποτε οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ διότι εἰργάσθησαν ἐπὶ μίαν 10ετίαν εἰς μίαν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἤδη ἐγκαταλείπουν Δὲν πρόκειται νὰ τραποῦν πρὸς τὰς πόλεις ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμενοι εἰς ἄλλο κτῆμα τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς ὑποδειχθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας.

Χ. Εὐελπίδης. Ἐπιβεβαιοῖ τ' ἀνωτέρω τὰ ὁποῖα κληθεὶς ἀντελήφθη ἰδίοις ὄμμασι. Παραδέχεται ὅτι καὶ εἰς ἄλλους συνοικισμοὺς ἀπέτυχεν ἡ ἀποκατάστασις. Ἀλλὰ ἐνταῦθα οἱ πρόσφυγες κατέβαλον τὰ κεφάλαια ἰδικά των, δανεισθέντες ταῦτα

καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἴσα πρὸς τὸ πενταπλάσιον τῆς ἀξίας τῆς γῆς ἡ ὁποία τοὺς ἐδόθη. Παρὰ ταῦτα οἱ ἀγρόται οὗτοι ζητοῦν τὴν ἀραίωσίν των σήμερα. Καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου τῶν ἀποζημιωμένων γαιῶν ἐγκατασταθῇ μέρος τούτων εἰς ταύτας. Συγχρόνως ὅμως πρέπει νὰ ρυθμισθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν των, διότι ἂν ταῦτα δὲν ρυθμισθοῦν (ἃ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρθοποδήσουν οἰκονομικῶς. Διὰ τοῦτο τὸ Κράτος πρέπει δι' ἰδίων του ἐξόδων νὰ προβῇ εἰς τὴν νέαν των ἐγκατάστασιν.

Α. Μυλωνᾶς. Τὸ Κράτος ὡς διάδοχον τῆς ΕΑΠ εἶναι καὶ τὸ ὑπεύθυνον.

Ἰ. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εὐχαρίστως πληροφορῶ τὴν Βουλὴν ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἀμπελουργῶν τούτων ὑπῆρχε σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐλήφθησαν ὅσα μέτρα ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθοῦν. Ὀφείλω νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης κ. Βουλευτὴν ὅτι ἡ ἀποκατάστασίς των ἐγένετο ὑπὸ τῆς ΕΑΠ, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν εὐθύνην ἔχει ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας Κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἀμπελουργῶν τῶν χωρίων τούτων προηγήθη τὸ σφάλμα νὰ μὴ προκληθῇ μία λεπτομερὴς ἐδαφολογικὴ μελέτη διὰ νὰ ἀποδειχθῇ μετά τινα ἔτη λόγῳ τῆς ἀλατούχου συστάσεως τοῦ ἐδάφους ὅτι ἀπέτυχεν ἡ προσπάθειά των ἐκείνη. Ἀλλὰ καὶ ἡ δευτέρα προσπάθεια τῆς μετατροπῆς τούτων εἰς κτηνοτρόφους καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ζώων Ἄγκλερ καὶ ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἴν ἀπέτυχεν. Ἡ Κυβέννησις ἐφρόντισε τὴν ἀραίωσιν τῶν κατοίκων τούτων. Καὶ ἤδη ἐγκαθιστῶνται 60 οἰκογένειαι εἰς τὸ Σερβικὸ Μετόχι δι' ἃς πρόκειται νὰ δαπανηθῶσι 2 1)2 ἑκατομ. δραχμῶν. Τέλος πρὶν ἢ γίνει γενικὴ μετακίνησις ἡ ὁποία εἶναι δυσχερεστάτη θὰ δοκιμασθῇ ἡ γύψωσις τῶν ἀμπέλων κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον. Ὅτι ἀφορᾷ διὰ τὸ προταθὲν νὰ χορηγηθοῦν αὐτοῖς ἀποζημιώσεις τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διότι ὡς γνωρίζουν οἱ κ. Βουλευταὶ οἱ ἐγκατασταθέντες δὲν ἐπλήρωσαν τὰς ὀφειλάς των οὔτε γίνεται πίεσίς τις πρὸς πληρωμήν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται ἀκολούθως εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Α. Ζουρμπᾶς. Ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ κ. Πρόεδρε τὸν λόγον. Πρὸ 15 ἡμερῶν ὑπέβαλα ἐπερώτησιν διὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἀλιβερίου, ἡ ὁποία ὅμως δὲν εἶναι ἀναγεγραμμένη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀναγραφῇ διὰ νὰ συζητηθῇ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Πρόεδρος. Διεγράφη ἕνεκεν ἀπουσίας σας. Ὁπωσδήποτε ὅμως δύνασθε νὰ τὴν διατυπώσετε πάλιν.

Ἀκολούθως ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἀναβάλλεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπερώτησις ἡ ἀφορῶσα τὴν σύμβασιν διὰ τοὺς καφέδες.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας.) Διατί κ. Πρόεδρε νὰ ἀναβληθῇ;

Πρόεδρος. Ἀναβάλλεται τῇ αἰτήσει τῶν ἐπερωτώντων.

Ὁ κ. **Α. Πάλλης** ἐπερωτᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διατὶ δὲν ἀναστέλλει δι' ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέσῃ ἡ ἀναστολὴ τῆς καταβολῆς τῶν χρεωλυσίων τῶν ἐξωτερικῶν δανείων τὴν εἰσπραξιν τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὡς διάδοχον τῆς Ε. Α. Π. χρεῶν τῶν ἀγροτῶν καὶ ἀστῶν προσφύγων λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι δικαιολογητικὸς λόγος τῆς παρὰ τῶν προσφύγων εἰσπράξεως τῶν ποσῶν τούτων εἶναι ἡ διὰ τῶν ἐν λόγῳ εἰσπράξεων ἐξυπηρέτησις τοῦ προσφυγικοῦ δανείου τοῦ ἐκ λιρῶν 60 χιλ. ἐκτάκτου χρεωλυσίου τοῦ προσφυγικοῦ δανείου 7 ο)ο τοῦ 1924 τοῦ συμφωνηθέντος διὰ τῆς μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων συμβάσεως τῇ 24 Ἰανουαρίου 1930 τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 4592. Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. βουλευτὴς τονίζει τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ πρόσφυγες καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δεχθῇ μίαν μερικὴν ἀναστολήν.

Ὁ κ. **Μιχ. Εὐλάμπιος** (Ὑφυπ. Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι πολὺ ὀρθῶς ἔθεσε τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Ε. Α. Π. ὁ προλαλήσας, καὶ ἐξηγεῖ ποία εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος παρέχων τὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ μελέτη ὅλων τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων ἀνετέθη εἰς μίαν ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία μελετᾷ τὰ ζητήματα αὐτά.

Ἰ. Μεταξᾶς. Τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ κ. Πρόεδρε. Ἐὰν δὲν σφάλλω κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἡ Παρασκευῆς ἀπεφασίσθη νὰ προταχθῇ κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν ἡ ἐπερώτησις διὰ τὴν ἀπόπειραν κατὰ τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Τώρα μετεβλήθη ἡ ἀπόφασις καὶ θὰ συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησις αὕτη κατὰ τὴν σειράν της ἢ ὡρίσθη ἄλλη ἡμέρα διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως αὐτῆς; Τί συμβαίνει;

Ἀ. Παπαναστασίου. Εἶσθε ἐπερωτῶν;

Ἰ. Μεταξᾶς. Ὄχι. Ἀλλ' εἶναι ζήτημα κανονισμοῦ.

Ἀ. Παπαναστασίου. Αὐτὸ ἀφορᾷ τοὺς ἐπερωτῶντας.

Ἰ. Μεταξᾶς. Ὥστε δὲν ἐπιμένετε νὰ συζητηθῇ σήμερον.

Γ. Παπανδρέου. Κύριε Πρόεδρε, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων διὰ τὴν ὁποκατάστασιν εἰς τὰ ἔργα μας. Εἴμεθα οἱ ἐπερωτῶντες καὶ ὄχι ἡ ἰδική του στοργὴ ὑπερέβη τὴν ἰδικήν μας. Τὸν εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἀφοῦ ὅμως τὸ ζήτημα, παρὰ τὴν τάξιν τοῦ Κανονισμοῦ, ἔρχεται πρὸς συζήτησιν ἐκ τῆς πρωτοβουλίας του, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀνακοινώσωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τὰς ἀπόψεις μας. Καταθέσαντες τὴν ἐπερώτησιν κ. Πρόεδρε εἴχομεν ταὐτοχρόνως, καὶ παλαιότερον μάλιστα ὑποβάλει αἴτησιν πρὸς κατάθεσιν ὡρισμένων φακέλλων, διότι ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐλέγχου νὰ στηρίξωμεν ἐπὶ θετικῶν καὶ ἐξηκριβωμένων στοιχείων. Τὰ ἔγγραφα κατετέθησαν μὲ καθυστέρησιν. Τὰ περισσότερα κατετέθησαν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἄλλα κατετέθησαν μόλις σήμερον καὶ ἄλλων καθυστερεῖ ἀκόμη ἡ ὑποβολή. Στερούμεθα ἐπομένως σήμερον ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς καταθέσεως τῶν αἰτηθέντων ἐγγράφων ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα μᾶς ἦσαν ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπερωτήσεως. Παρακαλοῦμεν διὰ τοῦτο τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν παράκλησίν μας καὶ νὰ καταθέσῃ συντόμως τὰ αἰτηθέντα ἔγγραφα εἰς τρόπον ὥστε, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐπερωτήσεως. Παρακαλοῦμεν ἐπίσης μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτήν, ἐὰν εἶναι ἀκριβὴς ἡ πληροφορία ἡ ὁποία ἀνεγράφη σήμερον εἰς τὸν τύπον, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἔγγραφον τῆς Ἀνωτάτης δικαστικῆς ἐξουσίας ἀπαντητικὸν εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, νὰ κατατεθῇ καὶ τοῦτο διότι οἱ ἐπερωτῶντες θεωροῦμεν καὶ αὐτὸ χρήσιμον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τί ἔγγραφον εἶναι αὐτό;

Ἀ. Παπαναστασίου. Ἂν εἶναι ἀκριβὴς ἡ πληροφορία ἡ ὁποία ἐγράφη εἰς τὸν τύπον ὅτι ἡ εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπηύθυνε καὶ νέον ἔγγραφον, παρακαλοῦμεν καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦτο νὰ κατατεθῇ ἐγκαίρως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τὸ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας, κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπερωτήσεως.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Βουλευτὰ οἱ κ. ἐπερωτῶντες ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσωσι τὰ τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως τὴν ὁποίαν ἔχουν ὑποβάλει. Ἐὰν δὲ δὲν κατετέθησαν εἰσέτι ὅλα τὰ ἔγγραφα, ὑποθέτω θὰ ὑπῆρχε κάποιο κώλυμα ἕνεκα τοῦ ὁποίου δὲν κατετέθησαν. Ἐκ πληροφοριῶν τὰς ὁποίας ἔχω, ὅλα τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐζητήθησαν κατετέθησαν πλὴν σχετικῶν τινῶν, ἐλάχιστα συνδεομένων μὲ μίαν ἀνάκρισιν διὰ γεγονότα καταγγελθέντα ὅτι ἔλαβον χώραν κατὰ Ἰανουάριον, ἐγγράφων τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο παρὰ τῷ ἀνακριτῇ κ. Καλέλῃ τῷ διεξάγοντι τὰς ἀνακρίσεις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐὰν τὰ αἰτηθέντα ἔγγραφα δὲν κατετέθησαν ἐγκαίρως ὥστε οἱ κ. κ. ἐπερωτῶντες συνεπείᾳ τούτου νὰ μὴ δύνανται νὰ προβῶσι σήμερον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπερωτήσεως, βεβαίως ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον νὰ τοὺς ἐκβιάσῃ νὰ ἀναπτύξουν τὴν ἐπερώτησίν των. Ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ ἐπερωτῶντες ζητοῦν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει κανένα λόγον

νὰ ἀντείπῃ διότι καὶ αὐτὴ ἐπιθυμεῖ ἐμπεριστατωμένον καὶ θετικὸν ὡς ἁρμόζει εἰς τοιαύτην συζήτησιν τὸν ἔλεγχον. Θὰ παρακαλέσω ὅμως καὶ θὰ συστήσω εἰς ἐκείνους τῶν κ. συναδέλφων τοὺς ὁποίους ἀφορῶσι τὰ ἔγγραφα νὰ φροντίσουν τὸ ταχύτερον νὰ τὰ λάβουν.

Ἰ. Μουτζουρίδης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Κατετέθησαν κ. Πρόεδρε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀλλ' ἀκούω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διαλεδικαιοῦντα ὅτι ἅπαντα τὰ ἔγγραφα κατετέθησαν.

Γ. Παπανδρέου. Δὲν κατετέθησαν ὅλα, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. ἔχομεν καὶ σχετικὸν πίνακα, τῶν αἰτηθέντων καὶ μὴ κατατεθέντων εἰσέτι ἐγγράφων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐφόσον λέγετε ὅτι ἡ κατάθεσις ἐγένετο ἀργά, καὶ δὲν ἐλάβατε τὸν καιρὸν ἀκόμη νὰ τὰ μελετήσητε, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν διάθεσιν νὰ ἐκδιάσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ κάμῃ σήμερον τὴν ἐπερώτησιν. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον, νὰ ζητήσετε νὰ λάβετε ὅσα ἔγγραφα θέλετε ἀκόμη καὶ θὰ σᾶς δοθοῦν τάχιστα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ὑπηνίχθη ὁ κ. Βουλευτὴς Λέσβου, ἔχω νὰ δώσω τὴν πληροφορίαν ὅτι ἓν μόνον ἔγγραφον ἐστάλη ἐκ μέρους τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ὁποῖον εἶναι γνωστόν.

Σ. Ταλιαδοῦρος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἐστάλη σήμερον, εἰς τὰς 11 καὶ 1)4 καὶ ἄλλο.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Πολὺ καλά.

Α. Μυλωνᾶς. Νὰ κατατεθῇ καὶ αὐτό.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Τὴν σχετικὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς συζητήσεως τὴν ἔχει ἡ ἀντιπολίτευσις. Οἱ ἐπερωτῶντες εἶναι ἁρμόδιοι νὰ κρίνουν τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοιούτου τινὸς ἐγγράφου, ἵνα ζητήσῃ ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως, ὄχι διότι δὲν ἐνδιαφέρεται ἵνα μὴ ἐκ τῆς συζητήσεως ὀλαφθῇ ἡ ἀνάκρισις, ἀλλ' ὡς ἐπερωτωμένη ὀφείλει νὰ ἀνεχθῇ τὸν ἔλεγχον αὐτὸν καὶ νὰ μὴ ὑποτεθῇ ὅτι θέλει νὰ ἀποφύγῃ αὐτόν. Οἱ ἐπερωτῶντες δύνανται νὰ λάβουν γνῶσιν τῶν ἐγγράφων καὶ αὐτοὶ πάλιν δύνανται νὰ κανονίσουν τί θὰ κάμουν, ἂν θὰ ἐπιμείνουν εἰς τὴν ἐπερώτησίν των καὶ κατὰ τίνα τρόπον θὰ διεξαγάγωσι τὴν ἐπ' αὐτῆς συζήτησιν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται

σύργιες 16 μεραρχίας. Είμαι σάφεις ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν θέλων νὰ ἐλαττώσῃ τὰς μονάδας θὰ εὑρεθῇ πρὸ ζητήματος στεγάσεως, καὶ ἀποσπάσεως στρατιωτῶν εἰς ἄλλας μονάδας. Συμφέρει τοῦτο ἄραγε ἢ συμφέρει αἱ μονάδες νὰ εἶναι πλήρεις; Θὰ γεννηθῇ ζήτημα πολλῶν ἑκατομμυρίων. Πῶς δικαιολογεῖται λοιπὸν ἡ ὑποβολὴ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ περὶ αὐξήσεως τῶν εἰσακτέων μαθητῶν, ἀφοῦ θέλομεν νὰ μειώσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιωματικῶν; Τὸ ζήτημα κ. Ὑπουργὲ εἶναι βασικώτατον. Διότι ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν στελεχῶν ἐν καιρῷ εἰρήνης. Λὲν δύνασθε νὰ ὑποβάλετε τὰ νομοθετικὰ αὐτὰ μέτρα μεμονωμένως. Εἶναι ζήτημα ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. Ὅλοι οἱ Ὑπουργοὶ εἶχον πιέσεις περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσακτέων μαθητῶν, καὶ ἐγὼ εἶχα πιέσεις ἀλλὰ τὸ εἶπα ἤδη εἰς τοὺς πιέζοντας ὅτι τὸ θεωρῶ ἔγκλημα νὰ ὑποστηρίξω τὴν αὐξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὁ ἀριθμὸς κ. βουλευταὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοὺς ὁποίους αἱ στρατιωτικαὶ σχολαὶ πρέπει νὰ ὑγιάλουν κατ' ἔτος ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολέμου καὶ ὄχι τῆς εἰρήνης. Τοῦτο ἀνέφερον καὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν μου περὶ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ρωσσίας. Εἶπον ὅτι οἱ μπολσεβίκοι ἐφόνευον ἔχουν τὰς κομμουνιστικάς των ἰδέας δὲν θὰ συνηθοῦν νὰ καταρτήσουν στρατὸν ἀξιοπόλεμον. Τὸ σῶμα τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν πρέπει νὰ τὸ ἔχετε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς εἰρήνης. Καὶ ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ ἀπομακρυνθοῦν τῶν κομμουνιστικῶν ἰδεῶν των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτήσουν οἱ μπολσεβίκοι τὸ σῶμα τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν ὅπως τὸ ἐννοοῦμεν ἡμεῖς. Τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ ἔνειρα καὶ νὰ ἐπιδιώκει τὴν πλήρωσιν ἔστω καὶ τῶν πλέον παραλόγων φιλοδοξιῶν. Αὐτὸ τὸ σῶμα εἶναι τὸ καλλίτερον. Ἡ Ἑλλὰς σήμερον εἶναι ὑπερδιπλασία τῆς προπολεμικῆς. Θὰ δυνηθῇ εἰς ἕνα πόλεμον νὰ κινητοποιήσῃ καὶ 600 χιλ. στρατοῦ ἐὰν ἐντείνῃ τὰς προσπαθείας της. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ διοικηθῇ μὲ τὰ μόνιμα στελέχη τὰ ὁποῖα ἔχομεν σήμερον. Ὅταν ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν εἶχε καθορισθῇ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τὸ 1930 τῶν ἀξιωματικῶν. Νέα μελέτη γενομένη εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον ἀπέδειξε ὅτι τὸ 1930 δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ κενά. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ὁ ὁποῖος ἦτο Ἐπιτελάρχης καὶ διηύθυνε δύο πολέμους εἶναι εἰς θέσιν νὰ σᾶς διαβεβαιώσῃ ὅτι ἀπὸ τὴ Τζουμαγιὰ καὶ ἐπάνω ἐκυνδυνεύσαμεν νὰ χάσωμεν τὸν πόλεμον διότι οἱ λόχοι ἐβοισκοῦντο ἀπὸ ἐπιλοχίας.

Ι. Μεταξᾶς. Εἶναι ἀληθὲς αὐτό.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Διὰ τῆς ζητουμένης αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν μόλις πλησιάζομεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ μας. Ἂν φθάσωμεν εἰς τὸ διπλάσιον διὰ τὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων θὰ ἔχωμεν 70, καὶ 110 διὰ τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τὸ ὅλον 180. Ἀλλὰ καὶ 200 τοὺς θεωρῶ ὡς ἀριθμὸν ἀνεπαρκῆ. Οὔτε θεωρῶ σοβαρὸν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν πρέπει νὰ βάλωμεν πολλοὺς εἰς τὸ σχολεῖον διότι ὁ πρῶτος θὰ εἶναι ὑπολοχαγὸς καὶ ὁ ἄλλος στρατηγός. Διότι ἂν θέλωμεν νὰ ἀποφύγωμεν τοῦτο, πρέπει τότε νὰ τοὺς βάζωμεν ἕναν ἕναν. Δὲν πρόκειται διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ νὰ ζημιωθῇ ὁ στρατός. Καμμία σχέσις δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς συμπτύξεως τῶν μονάδων. Ἡμεῖς δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐλαττώσωμεν τὰ στελέχη. Τοὐναντίον δὲ θὰ προσθέσωμεν εἰς αὔξησιν, οὕτως ὥστε εἰς περίπτωσιν πολέμου νὰ ὑπάρχουν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ διευθύνουν. Ἠμπορεῖτε δὲ νὰ ἔχετε μείωσιν τῶν μονάδων καὶ νὰ ἔχετε καὶ ἀξιωματικούς ὡς στελέχη. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις ἡ ὁποία θὰ ἐπέλθῃ εἶναι μηδαμινὴ ἔναντι τῶν ὠφελειῶν τὰς ὁποίας θὰ προκύψουν. Διὰ νὰ ἀποκτήσῃ δὲ ὁ στρατὸς νέα στελέχη πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν θυσίαν αὐτήν. Ὁ περιορισμὸς εἰς τὰς σχολὰς διὰ τὸ 1930 τῶν στελεχῶν εἶναι ἐσφαλμένος κατὰ βάσιν. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ περιβάλετε διὰ τῆς ἐγκρίσεώς σας τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ἡμᾶς γίνονται αὐτὴν τὴν στιγμὴν αἱ ἐξετάσεις.

Θ. Χαβίνης. Ὁμολογῶ κ. βουλευτά, ὅτι αἰσθάνομαι κατάπληξιν δι' ὅσα εἶπε ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν στελεχῶν ἔχει ὑπὸ τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων, ἀλλὰ δὲν ἔχει λέγει σχέσιν μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ. Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι εἶναι τὸ ἅπαντον τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. Ποῖον σύστημα θὰ ἀκολουθήσετε κ. Ὑπουργὲ εἰς περίπτωσιν πολέμου; Θὰ διπλασιάσετε τὰς ἐνεργεία μονάδας ἢ θὰ τὰς αὐξήσετε κατὰ 1/3 ἢ 1/4; Ἐγὼ καὶ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶρηκα ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μονάδων τὰς ὁποίας προβλέπει τὸ Ἐπιτελεῖον εἶναι μέγας. Ὁπωσδήποτε κάθε κράτος ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ πόσας μονάδας θὰ ἔχῃ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐκεῖθεν θὰ κανονίσῃ τὰς ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἂν δι' ἡμᾶς γίνῃ διπλασιασμὸς τῶν μονάδων πάλιν θὰ ἔχομεν πολλὰς μεραρχίας. Ἀπορῶ δὲ καὶ πάλιν πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσερχομένων μαθητῶν εἶναι τεράστιος. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν πλειοψηφίαν καὶ θὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον. Ἐγὼ πάντως λέγω καὶ τονίζω ὅτι ἡ αὔξησις τῶν μονίμων στελεχῶν θὰ φέρῃ κακὸν εἰς τὴν χώραν.

Γ. Μπακόπουλος. Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ κ. Πρόεδρε συνεζητήθη εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ παρίστατο εἰς αὐτὴν καὶ ὁ κ. Ναούμης ὁ ὁποῖος οὔτε ἐρεθίσθησαν οὔτε ἀντίρρησιν ἔφερε.

Θ. Χαβίνης. Κάμνετε λάθος δὲν ἤμην εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Γ. Μπακόπουλος. Ὄχι μόνον εἴσθε ἀλλὰ καὶ ἐπιδοκιμάσατε.

Θ. Χαβίνης. Κάμνετε λάθος. Δὲν παρέστην.

Γ. Μπακόπουλος. Ἐκπλήσσομαι λοιπὸν διότι ἦλθε ἀπὸ τοῦ ὄμματος τούτου νὰ ὑποστηρίξῃ ἀντίθετα πράγματα. Ὁ στρατὸς τὸν ὁποῖον προβλέπει ἡ Κυβέρνησις εἶναι στρατὸς ὀργανούμενος διὰ τὴν προστασίαν τοῦ κράτους ἐναντίον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ. Δὲν νομίζετε λοιπὸν ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐπάρκεια ἀξιωματικῶν; Δὲν νομίζετε ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ πρέπει νὰ εἶναι μορφωμένοι; Εἶχα τὴν τιμὴν νὰ συμμετάσχω εἰς τοὺς πολέμους ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης καὶ διεπίστωσα ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν σχολῶν ἐξετέλεσαν πάντοτε τὸ καθῆκον των, καὶ ὄχι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους οἱ διάφοροι ἡγήτορες μᾶς ἐπέβαλλον περισυλλέξαντες αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀγυιῶν καὶ φορέσαντες εἰς αὐτοὺς μίαν στολὴν ἀξιωματικοῦ.

(Θόρυβος ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Μὴ λησμονῆτε κύριοι ὅτι ὁ κυνοσυλλέκτης τῶν Ἀθηνῶν ἔφθασε νὰ ἔχῃ τὸν ὀκθμὸν τοῦ Ταγματάρχου.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ αὐτὰ ποὺ λέτε προσθάλλετε ὅλους τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Γ. Μπακόπουλος. Ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις. Σεῖς ἐξακολουθεῖτε νὰ νομίζετε ὅτι ὁ στρατὸς θὰ εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐπιδάλῃ τὰς θελήσεις ἑνὸς κόμματος. Ὁ στρατὸς πρέπει νὰ εἶναι μορφωμένος. Δὲν ἀγνοεῖ δὲ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος ὅτι ὑπάρχουν ἀγράμματοι ἀξιωματικοὶ μὴ γνωρίζοντες γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν καὶ ἔχοντες ὡς μόνον προσὸν ὅτι προσέφερον δουλοπρεπέστατα ὑπηρεσίας εἰς ἕνα κόμμα. Ἡμεῖς θέλομεν τὸν στρατὸν ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς του.

Θ. Χαβίνης Κύριε Πρόεδρε θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ εἴπω δύο λέξεις ἀκόμη ὁ ἰσχυρισμὸς παρὰ τοῦ προλαλήσαντος ὅτι ἐγὼ παρέστην εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν δὲν εἶναι ἀκριβής. Κανὲν κράτος δὲν ἔχει μόνιμα στελέχη ἐν εἰρήνῃ ὅσα καὶ ἐν πολέμῳ. Μόνον ἡ Ἑλλάς. Διαμαρτύρομαι δὲ δι' ὅσα εἶπε ὁ προλαλήσας ὅτι ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐλήφθησαν ἐκ τῶν δρόμων.

Ι. Μεταξᾶς. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Πρεβέζης συνάδελφος κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του εἶπεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι τὸ σπουδαιότερον ζήτημα εἶναι ὁ ἐν εἰρήνῃ ὀργανισμὸς τοῦ στρατοῦ διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται καὶ ἡ μορφὴ τοῦ Στρατοῦ ἐν ἐπιστρατεύσει.

Θ. Χαβίνης. Ὅλα τὰ ζητήματα βεβαίως ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰς μονάδας τὰς ὁποίας θὰ ἀναπτύξῃ ἐν πολέμῳ ὁ Στρατός. Ἀλλὰ αἱ μονάδες αὐταὶ θὰ γίνουν ἀπὸ τὰς ἐν εἰρήνῃ μονάδας. Αὐταὶ θὰ πλαισιώσουν ὅλον τὸν ἐπιστρατευόμενον λαὸν τῆς χώρας.

Ι. Μεταξᾶς. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς παρουσιάσω ἀντιθέτως ὅτι τὸ Κράτος θὰ σκεφθῇ πρῶτον τίνα στρατὸν θὰ παρατάξῃ ἐν πολέμῳ. Αὐτὸ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς ἐν εἰρήνῃ μονάδας ἀλλὰ ἀπὸ τὸν μάκιμον πληθυσμὸν τῆς χώρας, ἀπὸ τὰ οἰκονομικά του μέσα καὶ τὴν πολιτικήν του.

Θ. Χαβίνης. Εἰς τὴν δευτερολογίαν μου τὰ εἶπον αὐτά.

Πρόεδρος. Μὴ διακόπτετε (Θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Θ. Χαβίνης. Κύριε Πρόεδρε ὁ κ. Ἀργυγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἐπῆρε μίαν βάσιν ἐσφαλμένην. Βεβαίως ὁ ἀριθμὸς τῶν στελεχῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐν ἐπιστρατεύσει στρατοῦ, τοῦ πόσαι μονάδες θὰ σχηματισθοῦν ἐν πολέμῳ.

Ι. Μεταξᾶς. Κατὰ τὴν δευτέραν σας ἀγόρευσιν τότε ἔρχεσθε εἰς μίαν κάποιαν ἀντίθεσιν ἀπὸ τὴν πρώτην.

Θ. Χαβίνης. Ὄχι. Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἐρανταζόμην ποτὲ ὅτι θὰ ὑπῆρχε ἄνθρωπος στρατιωτικός, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξελάμβανε ἄλλως λόγια λεγόμενα ἀπὸ στρατιωτικὸν ἐπίσης. Εἶπον τὰ ἑξῆς: Ὅτι τὰ στελέχη τοῦ ἐν εἰρήνῃ στρατοῦ εἶνε....

Τινὲς Βουλευταί. Μὴ διακόπτετε. (Δημιουργεῖται θόρυβος).

Θ. Χαβίνης. Ἂς μὴ βάζῃ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων τὴν βάσιν ποὺ θέλει ὁ ἴδιος ὡς λεχθεῖσαν ἀπὸ ἐμέ.

Ι. Μεταξᾶς. Ὥστε ἀπὸ αὐτὰ τὰ τρία στοιχεῖα ἐξαρτᾶται ὁ στρατὸς ἐν πολέμῳ. Ἐν εἰρήνῃ δὲ ἡ ὀργάνωσις τοῦ στρατοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ δύο πράγματα, ἀπὸ τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν θέλει κανεὶς νὰ ἐπιστρατεύθῃ πρῶτον, καὶ κύριον, καὶ δεύτερον ἀπὸ τὰ οἰνονομικὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἔχει τὸ Κράτος διὰ νὰ δώσῃ μεγαλύτερον ἢ μικρότερον ἀριθμὸν μονάδων. Ἐὰν τὰ πάρετε ἀπολύτως ἀναμφισθητήτως θὰ συνέφερε τὸ Κράτος νὰ ἔχῃ ἐν εἰρήνῃ τὴν ὀργάνωσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχει ἐν πολέμῳ. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον, διότι δὲν ἔχει τὰ χοήματα. Ἄρα συμπτύσσει, δηλαδὴ κατασκευάζει μίαν ὀργάνωσιν ἀπὸ τὸν ἐμπόλεμον ὀργανισμὸν συνεπτυγμένην μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ βλαθῇ ἡ ταχύτης τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ στρατοῦ πέραν ὡρισμένου ὁρίου. Ὑπεπέστατε καὶ εἰς μίαν ἄλλην πλάνην. Εἴπατε ὅτι ἡ ἐν εἰρήνῃ ὀργάνωσις τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τοῦ 1913—14 ὑπῆρξε ἐγκληματικὴ διότι ἐπολλαπλασίασε τὸν ἀριθμὸν τῶν μονάδων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ διαφορετικά, ὀφείλω δὲ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς νὰ ὑπερασπίσω τὸ ἔργον τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ ὁποῖος ὑπευθύνως εἰσηγήθη εἰς τὴν Βουλὴν τὸν ὀργανισμὸν ἐκεῖνον.

Διότι ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν ἐξῆς κατάστασιν, ἤτοι περιεβάλλετο ἀπὸ τὴν Τουρκίαν καὶ Βουλγαρίαν αἱ ὁποῖαι ἐκαραδόκουν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Εἶχεν ἑπομένως ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἐπιστρατεύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερα τὸν στρατόν της. Εἶχε δὲ τότε καὶ τὸ ἑξῆς μειονέκτημα, ὅτι ὁ σιδηρόδρομος Ἀθηνῶν-Θεσσαλονίκης δὲν ἦτο συμπεπληρωμένος, καὶ ἡ συγκέντρωσις τοῦ στρατοῦ θὰ ἐγίνετο ἑπομένως βραδέως. Ἐξ αὐτοῦ ἠναγκάσθη τότε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων νὰ παραδεχθῇ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν μονάδων διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐπιστράτευσιν καὶ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ στρατοῦ. Δύναμαι νὰ τὸ εἴπω πρὸς καθησύχασιν τῆς μερίδος αὐτῆς διότι μὴ νομίσῃ ὅτι ὁ ἀρχηγός της ἔκαμε ἔγκλημα κατὰ τὸ 1913-14. Δὲν νομίζω ὅτι ὅταν ἐλαττώνωμεν τὴν θητείαν, ὅτι δυνάμεθα ἀπολύτως νὰ στηριζώμεθα ἐπὶ ἐφεδρικῶν στελεχῶν μεγαλυτέρας ἀναλογίας παρὰ ὅταν ἔχομεν τὴν θητείαν μεγαλυτέραν. Διότι οἱ φεδροι ἀξιωματικοὶ ἀναμφισθητήτως ἔκαμαν τὸ ἔργον των ἐν πολέμῳ ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκον των, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μονευθέντων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἀποδεικνύει τοῦτο ἀναμφισθητήτως. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ ἔφεδρος ἀξιωματικὸς νὰ παρουσιάσῃ τὸ αὐτὸ ἔργον τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάσῃ ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀξιωματικός. Αὐτὸ τὸ γνωρίζετε καὶ σεῖς πολὺ καλά. Ἑπομένως ἐρώτων ἐλαττώνωμεν τὴν θητείαν ἐπὶ τοσοῦτον πρέπει νὰ αὐξάνωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν μονίμων στελεχῶν. Διὰ τοῦτο εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τούτων. Δὲν ἔπεται μὲ αὐτὸ ἐὰν θελήσῃ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, ὅτι τώρα δὲν δύναται νὰ προσῇ εἰς σύμπτυξιν τῶν ἐν εἰρήνῃ μονάδων. Διότι αἱ περιστάσεις ἔχουν ἤδη μεταβληθῇ διότι εὑρισκόμεθα ἀπέναντι μιᾶς Βουλγαρίας μὲ τὴν ὁποίαν αἱ σχέσεις δὲν εἶναι πλέον ἀνώμαλοι ὅπως ἦσαν τότε, διότι εὑρισκόμεθα ἀπέναντι μιᾶς Τουρκίας μὲ τὴν ὁποίαν αἱ σχέσεις εἶναι φιλικαί, ἔχομεν δὲ τὴν Κ.Τ.Ε. καὶ εἶναι πνεῦμα εἰρήνης τὸ ὁποῖον διακρίνει τὴν Εὐρώπην, ἑπομένως δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ σκεπτώμεθα περὶ πολέμου καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην μιᾶς ταχυστάτης ἐπιστρατεύσεως. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἠμπορεῖ νὰ σκεφθῇ σήμερον τὴν σύμπτυξιν τῶν μονάδων καὶ ἑπομένως τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων ἐν εἰρήνῃ. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι καὶ ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία προπολεμικῶς εἶχεν 23 σώματα στρατοῦ δηλαδὴ 46 μεραρχίας ὑφισταμένας ἐν εἰρήνῃ, σήμερον δὲ ἔχει δώδεκα ἢ δεκατέσσαρες.

Γ. Μπουρδάρας. Εἴκοσι.

Ι. Μεταξᾶς. Ἀπὸ 46 εἰς 20. Ἑπομένως δύναται καὶ ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον αὐτόν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν θὰ εἰπῇ ὅτι θὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν στελεχῶν. Διὰ τοῦτο δὲν νομίζω ὅτι πρέπει ν' ἀνακοπῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὰς σκέψεις του, ὅπως αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν στελεχῶν καὶ ἐπιμείνει ἑπομένως ὅπως ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον (χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Τὸ νομοσχέδιον δὲν στηρίζει τὴν αὔξησιν τῶν μαθητῶν ἐκ τοῦ λόγου ὅτι θὰ μειωθῇ ἡ θητεία. Αὐτὸ εἶναι δικόν σας ἐπιχείρημα.

Ι. Μεταξᾶς. Μάλιστα δικόν μου.

Α. Παπαναστασίου. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐαγύμναιαν τῶν ἐφεδρικῶν στελεχῶν, ὥστε ἂν πρόκειται νὰ ἔχωμεν ἐλάττωσιν τῆς θητείας νὰ ἔχωμεν συχνὰς ἀσκήσεις τῶν ἐφέδρων.

Ι. Μεταξᾶς. Ἡ σύμπτυξις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων διευκολύνει τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐφεδρικῶν στελεχῶν κανεὶς δὲν ἔχει ἀντίρρησιν.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει χρόνος ἐπαρκὴς λόγῳ τῆς ἄλλης ἀσχολίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γυμνασίων.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπουργ. Στρατ). Δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἡ μείωσις τῆς θητείας θὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γυμνασίων. Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν ὅτι διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇ τις πρέπει νὰ ἔχῃ τοὺς ἐκπαιδευτάς.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἰσχυρίζεται ὅτι διὰ τοῦ μέτρου τούτου πρόκειται νὰ ἐκπαιδευθοῦν περισσότερα μόνιμα στελέχη ὥστε εἰς περίπτωσιν πολέμου νὰ ὑπάρχουν μεγαλείτερα ἐλπίδες ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς. Εἰς τοῦτο ὅμως θὰ συντελέσῃ περισσότερον ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἐφεδρικῶν στελεχῶν διὰ τῆς ἐκτελέσεως μεγάλων γυμνασίων. Βεβαίως θὰ ἀπαιτήσῃ τοῦτο μεγάλην δαπάνην, καὶ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα εἶναι ἀνυπέρβλητον. Δὲν ἐννοῶ ὅμως διατί τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν στελεχῶν συνδέεται μὲ τὸ ζήτημα θητείας. Ἀλλὰ εἰσηγούμενος ὁ κ. Ὑπουργὸς τὸ νομοσχέδιον εἶπε ὅτι ἐπείγεται διὰ τὴν ψήφισίν του λόγῳ τῆς διεναργείας τῶν ἐξετάσεων καὶ δὲν εἶπε ὅτι εἶναι μέτρον γενικῆς ἀρχῆς. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐγεννήθη ἡ πεποίθησις τῆς ἀνάγκης αὐτῆς τὴν τελευταίαν στιγμήν. Τί θὰ ὠφελήτη ὁ πληθωρισμὸς ὅταν ἐκ παραλλήλου λαμβάνωνται μέτρα ἐθελουσίας ἐξόδου; Ὑπάρχει ἄρα μία ὑπερτέρα πίεσις

καὶ τῆς θελήσεως ἡμῶν. Ἂν πολλαπλασιασθῇ ὁ ἀριθμὸς θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ ἀνωμαλιῶν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἔθιξε ὁ ἀξιότιμος ἐκ Πρεβέζης συνάδελφος καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι παρονυχίς. Ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ αὐξάνωμεν τὰ στελέχη καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ κάμωμεν ἀφαίμαξιν.

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ θελήσῃ νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ τὸ συζητήσωμεν μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ.

Γ. Κονδύλης (Ὑπ. Στρατ.) Θὰ ἐννοήσατε, λέγει, ὅτι ἐφύγαμε ἀπὸ τὴν βάσιν τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου. Τοῦτο δὲν αὐξάνει τὰ μόνιμα στελέχη τοῦ στρατοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ τὰ αὐξάνει εἶναι ἄλλο καὶ δὲν ἀπεκρυσταλλώθη ἀκόμα. Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον προβλέπει τὸν διπλασιασμὸν δι' ἐφέτος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων μαθητῶν εἰς τὰς στρατιωτικὰς σχολὰς Εὐελπίδων καὶ ὑπαξιωματικῶν, ἐντὸς τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα διαγράφει ὁ κείμενος νόμος τῶν στελεχῶν. Σήμερον ὄχι μόνον πληθωρισμὸς τῶν κατωτάτων στελεχῶν δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ χηρεύουν καὶ περὶ τὰς 300 θέσεις. Ἐξ αἰτίας, τοῦ ὑπὸ κρίσιν Νομοσχεδίου, συνεχίζει, ἠσχολήθη ἡ Βουλὴ μὲ τὰ στρατιωτικὰ πράγματα καὶ ἔλαβε χώραν συζήτησις, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν μόνον ἂν ἐπρόκειτο περὶ συμβουλίου ἀμύνης ἢ ἄλλης τινὸς στρατιωτικῆς ὁμηγύρεως. Ἐτέθη τὸ ζήτημα ἂν ἡ μείωσις τῆς θητείας ἐπιβάλλη τὴν αὔξησιν τῶν μονίμων στελεχῶν καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὀρθῶς ἰσχυρίσθη καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ὅτι ὅταν λόγῳ ἄλλων ἀναγκῶν ἡ ποιοτικὴ ἀξία τῶν στρατιωτῶν ὑπάρχει φόβος νὰ μειωθῇ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται ἡ ἀπώλεια αὕτη διὰ τῆς καλλιτερεύσεως τῶν στελεχῶν, Ἐγὼ μάλιστα πρεσβεύω, ὅτι τὰ στελέχη εἶναι ἐκεῖνα ποὺ δημιουργοῦν τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ στρατοῦ. Ἡμεῖς, συνεχίζει, δὲν εἴπομεν ὅτι θέλομεν νὰ δημιουργήσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου μόνιμα στελέχη, τοὐναντίον ἐπιδιώκομεν νὰ καταρτίσωμεν—καὶ ἔχομεν ἕτοιμον νομοσχέδιον—καὶ νὰ μορφώτωμεν τὰ ἐφεδρα στελέχη εἰς τρόπον ὥστε ὅλοι οἱ μορφωμένοι Ἕλληνες νὰ εἶναι ἔφεδροι ἀξιωματικοί, διότι μὲ τὰς τελειοποιήσεις τοῦ πολέμου δὲν γνωρίζομεν ποῖος ἀριθμὸς ἐφέδρων ἀξιωματικῶν θὰ χρειασθῇ. Ἓν ἀπὸ τὰ αἴτια εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλεται ἡ καταρρευσις τοῦ στρατιωτικοῦ ρωσσικοῦ μετώπου, ἦτο καὶ ἡ ἔλλειψις στελεχῶν διὰ νὰ διοικήσουν τὴν ἀναρίθμητον ρωσσικὴν στρατιωτικὴν μάζαν. Σήμερον, τονίζει, οἱ πόλεμοι δὲν διεξάγονται, ὅπως κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἂν θέλετε σήμερον νὰ ὑπερασπισθῆτε τὰ δικαιώματά σας πρέπει νὰ εἶσθε ἕτοιμοι νὰ κινητοποιήσετε καὶ τὸν τελευταῖον ἄνδρα καὶ τὸ τελευταῖον τουφέκι καὶ τὴν τελευταίαν δραχμήν σας. Ἡμεῖς ἔχοντες τὴν πεῖ.αν ὅπου ἔχομεν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπάρχοντα στελέχη καὶ τὰ δεδομένα τῶν πολέμων 1912 καὶ 1913, καθ' οὓς ἔρθασε στιγμὴ νὰ διοικοῦνται οἱ λόχοι ἀπὸ ἐπιλοχίας, καὶ ὁ στρατός μας νὰ κινδυνεύσῃ νικῶν νὰ χαθῇ, ἐπιθυμοῦμεν καὶ προσπαθοῦμεν, διὰ σειρᾶς νομοθετικῶν μέτρων, νὰ θέσωμεν στὰς βάσεις μονίμων στελεχῶν ἀρτίων, διὰ τῆς μορφώσεως δηλ. ὅλων τῶν ἀνεπτυγμένων Ἑλλήνων καὶ τῆς προσαρμογῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν στελεχῶν. Ἂν παραδεχθῶμεν, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις διὰ περιοδικῶν ἀσκήσεων εἶναι δαπανηρὰ καὶ ἀποφευκτέα, ἕνας λόγος ἀκόμη περισσότερον συντρέχει, ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀπὸ τοῦδε τὰ μόνιμα στελέχη πεπαιδευμένα. Θὰ δυνάμεθα δηλ. νὰ κάμωμεν ἀσκήσεις στελεχῶν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὡς εἶχεν ἄλλοτε ἐφαρμόσει εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευφεροφρόνων. Καὶ γεγονὸς εἶνκι ὅτι ἂν δὲν ἔχωμεν ἀξιωματικοὺς ἀπὸ σχολεῖα δὲν ἠμποροῦμε νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς περαιτέρω ἐκπαίδευσιν. Ἰδοὺ διατί ἐπιλέγει αὐξάνομεν σήμερον τὰ κατώτερα στελέχη ὄχι διὰ νὰ γίνουν πληθωρικώτερα ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωμεν ὀλιγώτερον ἔλλειμμα ἀπὸ ὅτι ἔχομεν σήμερον (χειροκροτήματα).

Γ. Μπουρδάρας. Τὸ νομοσχέδιον λέγει ὑπεβλήθη καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ἔναρξις τῶν ἐξετάσεων εἰς τὰς σχολάς. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ τῶν ἐξετάσεων νὰ ἐρχώμεθα καὶ νὰ νομοθετῶμεν διπλασιασμὸν τῶν εἰσακτέων. Δὲν νομίζω συνεχίζει ὅτι βασίμως ἐλέχθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι δὲν εἶναι δαπανηρὸν τὸ νομοσχέδιον, διότι καὶ σήμερον ἔχει δαπάνας καὶ εἰς τὸ μέλλον αἱ συνέπειαί του θὰ εἶναι δαπανηρότεραι. Ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου καὶ εἰς ἀντίφασιν εὑρίσκεται τὸ νομοσχέδιον μὲ ἄλλο ἐκκρεμὲς νομοθέτημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ 1)6 τῶν στελεχῶν θὰ προέρχεται ἀπαρκιτήτως ἀπὸ ὑπαξιωματικούς.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὅπως ἐγένετο πάντοτε.

Γ. Μπουρδάρας. Δὲν ἠμποροῦμεν μὲ τὸ πκρελθὸν νὰ δικαιολογοῦμε τὸ μέλλον. Δὲν ἔχω λέγει σκοπὸν ὅπως ἔπραξν οἱ προλκλήτκντες νὰ θίξω διαφόρους πλευρὰς τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος, ἀλλὰ δὲν δύνκμκι νὰ ἀφήσω ἀδιαμαρτύρητον τὴν ἐν μέσῳ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων προσπάθειαν πρὸς διπλασιασμὸν τῶν εἰσκκτέων μκθητῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς διοικεῖ τὸ Ὑπουργεῖον του ἀπὸ τῆς 7ης Μαρτίου καὶ εἶναι ἄπορον πῶς ἔκτοτε δὲν ἔλκβε μέτρκ περὶ διπλκσιασμοῦ τῶν εἰσκκτέων ἀλλὰ εἰσηγεῖτκι τοικῦτκ τώρα ποῦ ἐνεργοῦνται αἱ ἐξετάσεις. Δι' αὐτὸ δὲν φκντάζομκι ὅτι ὁ κ Ὑπουργὸς μὲ τὴν πεῖρκν καὶ τὴν εὐθιξίκν ποὺ τὸν διακρίνει θὰ ἐπιμείνῃ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου. Περκίνων λέγει ὅτι ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ δικμκρτηρυθῶ καὶ διὰ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐξ Ἀθηνῶν διά τινκ κκτηγορίκν ἀξιωματικῶν,

Γ. Μπακόπουλος. Ἐγὼ εἶπκ ὅτι πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ ἐξετέλεσκν τὸ κκθῆκον τους. Προστέθετκ ὅμως ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἀξιωμκτικοὶ οἱ ὁποῖοι συνελέγησκν τῆδε κκκεῖσε καὶ ἔφερκ πκράδειγμκ τὸν κυνοτυλλέκτην τῶν Ἀθηνῶν ὅστις μάλιστκ προεχειρίσθη καὶ εἰς τκγμκτάρχην.

Γ. Μπουρδάρας. Ὁ στρατὸς τοῦ 1912—1913 εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ στελέχη καὶ προήγαγε τυχὸν ἀμορφώτους, οὗτοι ὅμως ἔκαμνκν τὸ καθῆκον των ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ ὑπὲρ πάντκ ἄλλον. Καὶ δὲν δύνκσθε δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διέπρεψκν ἐν πολέμῳ νὰ λέγετε ὅτι δὲν κάμουν ὡς ἀξιωματικοὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης. Μὴ νομίζετε ὅτι οἱ στρατοὶ διοικοῦνται διὰ τῆς μορφώσεως, ἡ ἐπιτυχία τοῦ στρατοῦ εἶναι ἔργον τῆς ψυχικῆς εὐτολμίκς τοῦ ἀτόμου καὶ ἔκ στρκτιωτικὸν ὁ ὁποῖος ἔδειξεν εἰς τὸ μέτωπον εὐτολμίκν καὶ γεννκιότητκ δὲν δύνκτθε νὰ τὸν κκτηγορῆτε ὅτι δὲν κάμει διὰ τὸν στρκτόν. Κκτκλήγων ζητεῖ τὴν κπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου.

Γ. Μπακόπουλος. Ἀσφαλῶς λέγει ὁ ἀξιότιμος προλαλήσκς δὲν ἦλθε νὰ δημοκοπήσῃ, ἔχει πεποίθησιν εἰς ὅσκ εἶπεν καὶ μὲ ἀνκγκάζει νὰ δώσω μίκν ἐξήγησιν εἰς τὴν πκρεξήγησιν ποὺ ἔκκμε. Ἔχω λοιπὸν νὰ ἐπκνκλάβω ὅτι εἶπον ὅτι ἅπκντες οἱ Ἕλληνες ἀξιωμκτικοὶ ἐξετέλεσκν τὸ κκθῆκόν των ἀνκποκριθέντες εἰς τκὰς ἀξιώσεις τῆς Πκτρίδος. Θὰ ἠρώτων ὅμως τὸν κ συνάδελφον τί εἶνκι προτιμότερον, νὰ ἔχωμεν μορφωμένους ἀξιωμκτικοὺς ἀπὸ σχολὰς ἢ ὄχι ; Ἡ κπάντησις ἀπκιτεῖ κκλὴν πίστιν καὶ στοιχειώδη λογικήν. Δὲν πρέπει λοιπόν, ἐπιλέγει, ὁ κ. συνάδελφος νὰ θέτῃ εἰς τὸ στόμκ μου ὑβριστικὰς φράσεις ἐνκντίον Ἑλλήνων ἀξιωμκτικῶν, τὰς ὁποίκς δὲν εἶπκ.

Α. Δούλης. Καὶ ἐγώ, λέγει, ἔχω νὰ τονίσω ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀξιωμκτικοὶ ἐξετέλεσκν τὸ καθῆκόν των, ἔχω ὅμως διά τὸ παρὸν νομοσχέδιον μίκν ἀπορίκν. Πρὸ τριετίκς ἐψηφίσκμεν ὅτι πρέπει νὰ προάγωνται οἱ ἀνθυπολοχκγοὶ καὶ οἱ ἀνθυπομοίρκρχοι μετὰ πεντκετῆ ὑπηρεσίκν καὶ ἀνεξκρτήτως ὀργκνικῶν θέσεων. Τοῦτο τί σημκίνει ; Ὅτι ἔχομεν ὑπερεπάρκεικν κκτωτέρων στελεχῶν ἢ ὅτι εἶνκι τοικύτη ἡ κκτάστκσις τῶν ὥστε νὰ ὑπάρχῃ δυσφορίκ λόγῳ τῆς πολυετοῦς εἰς τὸν αὐτὸν βκθμὸν πκρκμονῆς των Δὲν γνωρίζω συνεπῶς τὸν λόγον διὰ τὸ ἔτος τοῦτο τοῦ διπλκσικσμοῦ τοῦ

ἀριθμοῦ τῶν εἰσκκτέων καὶ ἂν ἔχωμεν ἀνάγκην ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν διατί δὲν κάμνει συνεχῆ τὴν διάταξιν διὰ τὸ μέλλον;

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν γνωρίζομεν, λέγει, τί ἀνάγκκς θὰ ἔχωμεν τοῦ χρόνου.

Γ. Ζουρμπᾶς. Παρακαλῶ νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τί δαπάνας ἔχει τὸ νομοσχέδιον.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Οἱ περισσότεροι πληρώνουν.

Γ. Καφαντάρης. Συνιστῶ, λέγει, ὅλα τὰ νομοσχέδια νὰ συνοδεύωνται ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς μόνην συζήτησιν ἔχον οὕτω :

Περὶ αὐξήσεως εἰσαχθησομένων μαθητῶν εἰς Στρατιωτικὰς Σχολάς.

Ἄρθρον 1.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προτάσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ καθορίζει κατ' ἔτος καὶ συμφώνως πρὸς τὰς προβλεπομένκς ἐλλείψεις ἀξιωματικῶν, τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσακτέων μαθητῶν εἰς τὰς Στρατιωτικὰς Σχολὰς Εὐελπίδων καὶ Ὑπαξιωματικῶν προκηρύσσων ἐν καιρῷ πρὸς τοῦτο διαγωνισμόν.

Κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων μαθητῶν δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ 1)4 τῶν θέσεων πρέπει νὰ κρατῆται διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Ἀνθυπασπιστῶν εἰς Ἀνθυπολοχαγοὺς ὡς μέχρι τοῦδε.

Ἄρθρον 2.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τὸ τρέχον ἔτος δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς Ὑπηρεσίας ἐπιβάλουσι νὰ αὐξήσῃ κατὰ τὴν κρίσιν του τὸν καθορισθέντα ἀριθμὸν εἰσακτέων μαθητῶν εἰς τὰς Στρατιωτικὰς Σχολὰς Εὐελπίδων καὶ Ὑπαξιωματικῶν, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον τούτων.

Ἄρθρον 3.

Πᾶσα ἄλλη διάταξις οἱουδήποτε Νόμου ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ δι' ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων :

1) «Περὶ παροχῆς προθεσμίας πρὸς ἄσκησιν προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 3077».

2) «Περὶ συστάσεως Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Βέλλον Κορινθίας δωρεᾷ καὶ δαπάναις τοῦ ἀμερικανικοῦ σωματείου Ἀχέπανς», ἔχοντα οὕτω :

Περὶ παροχῆς προθεσμίας πρὸς ἄσκησιν προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 3077.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου δύνανται ν' ἀσκηθῇ προσφυγὴ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 5497, κατ' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 3077, καθ' ὧν δὲν ἠσκήθη τοιαύτη ἐντὸς τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 παρ. τελευταία τοῦ νόμου 5263 προθεσμίας.

Περὶ συστάσεως Γεωργ. Σχολῆς εἰς Βέλλον—Κορινθίας δωρεᾷ καὶ δαπάναις τοῦ Ἑλληνο—Ἀμερικανικοῦ Σωματείου τῶν Α.Χ.Ε.Π.Α.Ν.Σ.

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται εἰς Βέλλον — Κορινθίας δωρεᾷ καὶ δαπάναις τοῦ Ἑλληνο—Ἀμερικανικοῦ Σωματείου Α.Χ.Ε.Π.Α.Ν.Σ. κατώτερον Γεωργικὸν Σχολεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῇ εἰς ἐπὶ τοῦτο καὶ ἐκ τῆς ὡς ἀνωτέρω δωρεᾶς ἀπαλλοτριωθείσης ἐκτάσεως ἀμπελώνων καὶ σταφιδαμπελώνων, θὰ τελῇ δὲ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην Ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ θὰ συντηρῆται ἐκ τῶν προσόδων τοῦ προσηρτημένου τῇ Σχολῇ κτήματος καὶ ἐκ τῶν τόκων τοῦ τυχὸν ὑπολειφθησομένου Κεφαλαίου ἐκ τῆς ἀνωτέρω δωρεᾶς, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κτιρίων καὶ ἐγκαταστάσεων τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς.

Ἄρθρον 2.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Σχολείου τούτου θὰ εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2203 «περὶ κατωτέρων Γεωργικῶν Σχολείων» προβλεπόμενον, πλὴν τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο εἰδικῶν τῶν προβλεπομένων ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ὡς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2203 Νόμου ὁ ὁποῖος πρέπει ἀπαραιτήτως ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι πτυχιοῦχος Γεωργικῆς Σχολῆς νὰ κέκτηται πλὴν τῆς προσωπικῆς πείρας καὶ πιστοποιητικὸν παρακολουθήσεως τῶν ἐπὶ μίαν πενταετίαν τοὐλάχιστον ἐργασιῶν καὶ πρακτικῶν ἐφαρμογῶν Φυτοπαθολογικοῦ Κρατικοῦ Σταθμοῦ καὶ νὰ ἔχῃ ἐπαρκεῖς πρακτικὰς ἀμπελουργικὰς γνώσεις.

Ἄρθρον 3.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ σχολείου τούτου θὰ διορίζεται κατὰ τὰς σχετικὰς τοῦ Νόμου 2203 διατάξεις, τῆς μισθοδοσίας του βαρυνούσης τὸν προϋπολογισμὸν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην θὰ λειτουργήσῃ Φυτοπαθολογικὸς καὶ Ἀμπελουργικὸς Σταθμός, ὡς καὶ φυτώριον ἀνόσων Ἀμερικανικῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Σχολείου ἀνατίθεται εἰς Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορινθίας ὡς Προέδρου καὶ ἐκ τῶν Διευθυντοῦ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης περιφερείας Βέλλου. Προέδρου Κοινότητος Βέλλου, Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου καὶ ἑξ ἑνὸς μέλους ὑποδειχθησομένου ὑπὸ τοῦ Ἑλληνο—Ἀμερικανικοῦ Σωματείου Α. Χ. Ε. Π. Α. Ν. Σ.

Ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω ἀπόντας ἢ κωλυομένους ἀναπληροῦν οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί.

Ἄρθρον 6.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον μετ' εἰσήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου θ' ἀναθέτῃ εἰς τὸ Διδακτικὸν Συμβούλιον τοῦ Σχολείου πᾶσαν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν γαιῶν ζώων, μηχανημάτων, ἐργαλείων καὶ ἄλλων εἰδῶν, διὰ δημοπρασίας ἢ προκειμένου περὶ προμηθείας εἰδῶν ἀξίας ἐλάσσονος τῶν 5.000 δραχμῶν δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

Ἄρθρον 7.

Διὰ Διαταγμάτων ἐκδοθησομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κανονισθήσονται τὰ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τῆς Σχολῆς τὰ τῆς ὑποβολῆς ἀπολογισμοῦ, τὰ τῆς Διεξαγωγῆς τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Σχολείου ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη εἰς β' συζήτησιν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΝΔ' κλπ.».

4) Εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ θήρας Ν. Δ., ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728, ὡς ἐτροποποιήθη» ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

5) Εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ διαθέσεως τῶν προοριζομένων δι' ἐκπαιδευτήρια τῆς ἐπαρχίας Σφακίων εἰσοδημάτων τοῦ κληροδοτήματος Γ. Ξενουδάκη», ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20/7/33 Ν. Δ. περὶ διαθέσεως τῶν προοριζομένων δι' ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων εἰσοδημάτων τοῦ κληροδοτήματος Γ. Ξενουδάκη.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 20 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ διαθέσεως τῶν προοριζομένων δι' ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων εἰσοδημάτων τοῦ κληροδοτήματος Γ. Ξενουδάκη» δημοσιευθὲν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 204 Τεύχει Α' τῆς 21 Ἰουλίου ἐ. ἔ. φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἔχον οὕτω :

Περὶ διαθέσεως τῶν προοριζομένων δι' ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων εἰσοδημάτων τοῦ κληροδοτήματος Γ. Ξενουδάκη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, ὡς καὶ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ προσωζόμενα δι' ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων, ὧν τὴν συντήρησιν ἔχει ἀναλάβει τὸ Δημόσιον, εἰσοδήματα τοῦ κληροδοτήματος Γ. Ξενουδάκη, διατίθενται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἐπαρχίας Σφακίων, καθ' ὃν τρόπον θέλει καθορίζει ἑκάστοτε κανονὶ πρᾶξις τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 785 τῆς τέως Κρητικῆς Πολιτείας Ἐπιτροπῶν, ἐγκεκριμένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὅπερ θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς κύρωσιν ἅμα συνεχομένας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 20ῇ Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ
Τὰ Μέλη
Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. Α. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

6) Εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1932 καὶ 22 Ὀκτωβρίου 1932 ἀναγκαστικῶν νόμων ἐν σχέσει μὲ τὴν προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος».

7) Εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 1ης Ἰουνίου 1933 περὶ καθορισμοῦ ἐπιτοκίων καταθέσεων» καὶ

8) Εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τῶν ψήφισίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθὲν σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἀπαρτίας διατάξεων τοῦ Νόμου 5110.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας)

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΣΤ' τῆς 24 Αὐγούστου 1933 συνεδρίασιν αὐτῆς).

Ἄρθρον μόνον.

1. Τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς ἰδιότητος τοῦ Βουλευτοῦ ἢ Γερουσιαστοῦ πρὸς τὴν ἰδιότητα μέλους τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων δὲν ἰσχύει ὡς πρὸς τοὺς διατελοῦντας μέλη τοῦ ἄνω Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων Γερουσιαστὰς καὶ Βουλευτὰς κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος.

2. Διὰ τὴν ἀπαρτίαν τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία πέντε μελῶν.

Μεθ' ὃ ὥρᾳ 10 1/4 συνανέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις δι' ἄφιξιν καὶ ὥρᾳ 5 1/2 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'.

Τρίτης 29 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 6 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Χ. Βοζίκης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἄνεργοι πιλοποιοὶ Ἀθηνῶν παρακαλοῦν δι' ὑπομνήματός των ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγὴ μηχανημάτων διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐργαστασίου πιλοποιΐας ἐν Ν. Ἰωνίᾳ.

Ἡ ἕνωσις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου καὶ Σφραγιστηρίου ζητεῖ τὴν καθιέρωσιν ἐργασίας 6 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως, τὴν κατάργησιν τῶν διαγωνισμῶν διὰ τὴν προαγωγήν, τὴν προσθήκην δύο θέσεων ἐργοδηγῶν κλπ.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου ζητοῦν τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἱδρύσεως τοῦ κρατικοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου.

Οἱ ἐκπρόθεσμοι ἀνάπηροι καὶ θύματα πολέμου ζητοῦν τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεων πρὸς παροχὴν συντάξεων.

Διάφορα σωματεῖα ἰχθυοπωλῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν τῆς ἀπειλουμένης ὑπὸ τῆς Γεν. Διοικήσεως ἀμέσου κατεδαφίσεως τῆς ἰχθαγορᾶς τοῦ Λευκοῦ Πύργου.

Οἱ ἐν Ἑλλάδι βιομήχανοι πυρηνελαιουργοὶ ὑποβάλλουσ

τροπολογίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ἡ Ἐργατικὴ Βοήθεια Καβάλλας ζητεῖ τὴν περίθαλψιν καὶ ἀποζημίωσιν τῶν θυμάτων καὶ οἰκογενειῶν των, τὴν ἀπόλυσιν τῶν συλληφθέντων ἐργατῶν, τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκτοπίσεων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπογραφέντος πρωτοκόλλου.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Λαμίας ζητεῖ νὰ ἀποτραπῇ ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν κατοίκων προαστείων Ἀμαρουσίου, Κηφισσίας, Ἡρακλείου, Ν. Κηφισσίας, Ἠρυθραίας, Ἐκάλης, Ρέας, Νέας Ἰωνίας, Περιστερίου καὶ Ριζουπόλεως διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἠλεκτροκίνησιν τοῦ σιδηροδρόμου Κηφισσιᾶς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ ἐν Πάτραις Ἀντεισαγγελέως Ἐφετῶν ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Φ. Ζαΐμη κατηγορουμένου ἐπὶ ἐκλογικαῖς παραβάσεσιν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν ἐπαγγελματιῶν Ἀλιπόλεως διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου κύκλου ἐργασιῶν καὶ ζητούντων νὰ ἀποσυρθῇ τοῦτο.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Μπουρδάρας*** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Κοινότητος Δομνίτσης Εὐρυτανίας, ζητούσης τὴν χορήγησιν πιστώσεως ἐκ δραχ. 600.000 διὰ τὴν κατασκευὴν γεφύρας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Κρυσελιώτου»

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** καταθέτει καὶ συνιστᾷ θερμῶς ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Πατρῶν αἰτουμένου ὅπως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς ἀπαλλάξῃ τὸν Σύλλογον τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου κληρονομίας ἐπὶ τοῦ κληροδοτήματος πρὸς τὸν Σύλλογον λιρῶν 150 τοῦ μακαρίτου Κ. Παπαγεωργακοπούλου.

Οἱ βουλευταὶ Καρυστίας κ. κ. ***Ν. Βογιατζῆς*** καὶ ***Γ. Χατζηκωνσταντῆς*** καταθέτουν ἀναφορὰν τῶν γονέων τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἡμιγυμνασίου Σκύρου.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 5237 περὶ Στρατολογίας».

Ὁ κ. ***Α. Χατζηκυριάκος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ἀξιωματικῶν τεχνιτῶν τοῦ Συνεργείου Δ. Ρ. Γ. Ν.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 4078, περὶ ταμείου ἀλληλοβοηθείας ὑπλιτῶν χωροφυλακῆς.

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου δ. τοῦ ἄρθρου 67 τοῦ Ν. 4578, «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν συγκρότησιν σύνθεσιν καὶ ἁρμοδιότητα τῶν Συμβουλίων διὰ τοὺς γραφεῖς καὶ δακτυλογράφους τῆς χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Π. Ράλλης*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Καστελλίου Μαυρολιθαρίου Μυκονίτσης τῆς ἐπαρχίας Παρναασσίδος.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Μακρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς, καὶ ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων 1) «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1932 Ν. Δ., περὶ ἐπιτάξεως ἀκινήτων πρὸς στέγασιν πρόσφύγων» 2) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως «περὶ εἰσπράξεως τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν ἐξ ἀποκαταστάσεως ἀστῶν πρόσφύγων» καὶ

3) «Περὶ ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ***Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μειώσεως τοῦ φόρου καὶ τελῶν ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν, δωρεῶν καὶ προικῶν».

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπὶ τῆς ***Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν Τέγκας».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Κ. Κορόζος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν μὴ καταβληθεισῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐκκρεμῶν συναλλαγῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Κρεστανίτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ λιμενικῶν ταμείων.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Κάρτσωνας, Ι. Σιγαλός, Ι.Μάλλωσης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀφορωσῶν τὰ κατώτερον προσωπικὸν τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης διατάξεων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Ράλλης, Κ. Ψάρρας, Δ. Γιαννόπουλος, Γ. Τσόντος Βάρδας*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6/7/33 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς φορολογικῶν διευκολύνσεων καὶ μειώσιν εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκ φόρων τοῦ Δημοσίου κλπ».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Γαλανόπουλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων «περὶ Λιμενικῶν Ταμείων».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20/7/33 Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος περὶ ἀκυρώσεως γνωμοδοτήσεως δευτεροβαθμίων ἀνακριτικῶν συμβουλίων ἐκδοθείσης ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1932».

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἐπισήμους πληροφορίας ἃς ἔχει ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐκ τῆς πρωτοφανοῦς θυέλλης προξενηθείσας ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ γενικῶς ἐν Πελοποννήσῳ ζημίας εἰς τὴν σταφιδοπαραγωγὴν καὶ ὁποίαι ἐκ τῶν τηλεγραφημάτων παρουσιάζονται σοβαραὶ -ὡς καὶ τί μέτρα ἔλαβε ἢ σκέπτεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις ἐν προκειμένῳ.

Σ. Στεφανόπουλος (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) Συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ραγδαία ὀρχὴ πετσῶτα κατὰ τὴν νύκτα προξένησε μεγάλας καταστροφὰς εἰς Ἀχαΐαν καὶ Αἰγιαλείαν καὶ ἔτι μεγαλυτέρας εἰς Ἠλείαν καὶ τμῆμα τῆς Μεσσηνίας. Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταστροφῆς συνῆλθε ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ ΑΣΟ ἡ ὁποία ἀπεφάσισε τὴν χρησιμοποίησιν πρὸς οἰνοποίησιν τῆς σταφίδος ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔχῃ ἐπαρκῶς ἀλλοιωθῇ. Διετάχθη ἁμοίως ἡ μετάβασις ἐπὶ τόπου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΑΣΟ μετὰ τεχνικῶν συμβούλων διὰ νὰ ἐπιβλέψῃ τὴν κανονικὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὡς ἄνω μέτρου. Ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῶν ζημιῶν δὲν ἔχομεν εἰσέτι ἀκριβεῖς πληροφορίας. Ἐλπίζομεν νὰ εἶναι κατώτεραι τῶν ἐκ πρώτης ὄψεως ὑπολογιζομένων.

Μεθ' ἃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν κάτωθι νομοσχεδίων

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ Θήρας Ν. Δ ὡς ἐνυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728»

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΝΔ' καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν ὡς διορθώθησαν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὰ γενόμενα κατὰ τὴν συναρμολογίαν τυπογραφ. λάθη, ἔχοντα οὕτω».

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ Θήρας Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν εἰς β' συζήτησιν)

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 206 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ἰουλίου 1932, ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5728, προστίθενται ὡς δευτέρα περίοδος ταύτης τὰ ἑξῆς :

«Ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ διοριζόμενοι φύλακες Θήρας προτείνονται ὑπὸ Κυνηγετικῶν Σωματείων, ἀμείβονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου Θήρας, τοῦ διὰ τὴν ἐτησίαν ἀμοιβὴν πάντων τῶν ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστου Ταμείου Θήρας τοιούτων διατεθειμένου ποσοῦ, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 3)4 τῶν ἐτησίων προσόδων τοῦ Ταμείου Θήρας».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ 206 ἄρθρου καὶ ἐν συνεχείᾳ προστίθενται τὰ ἑξῆς :

«Πλὴν κυνηγετικῶν».

Οἱ φύλακες δὲ Θήρας ποχρεοῦνται νὰ φέρωσι πηλήκιον ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν δασοφυλάκων μετὰ λευκοῦ περιβραχιονίου εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα πλάτους 0.10 μ. καὶ κεντημένα ἐπ' αὐτοῦ τὰ γράμματα Φ. Θ. (Φύλαξ Θήρας) χρώματος πρασίνου.

Ἄρθρον 3.

Καταργεῖται, τῆς λέξεως «δορκάδος» παρεντιθεμένης μεταξὺ τῶν λέξεων «ἐλάφου» καὶ «αἰγάγρου» τῆς παρ. 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, τῶν παραγράφων 5, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11 λαμβανουσῶν τὴν σειρὰν 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὴν παράγρ. 9. τοῦ αὐτοῦ 207 ἄρθρου καὶ μεταξὺ τῶν λέξεων «θωῶν» καὶ «ἁρπακτικῶν πτηνῶν» παρεντίθεται ἡ λέξις «ἀγριοχοίρων».

Ἄρθρον 5.

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 209 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. καὶ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ Θήρα ἐνασκεῖται διὰ κυνηγετικοῦ πυροβόλου ὅπλου τῇ βοηθείᾳ ἢ μὴ κυνῶν κυνηγετικῶν, τῆς χρήσεως τῶν πολεμικῶν ὅπλων ἀπαγορευομένης ἀπολύτως.

Ἄρθρον 6.

Ἡ παρ. 2ε τοῦ ἄρθρου 209 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. καὶ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ Θήρα τῶν ὀρτύγων καὶ δι' ἀπόχης εἰς μόνους τοὺς κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν Κυθήρων, Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἀπὸ 16 Αὐγούστου μέχρι τῆς 15 Ὀκτωβρίου.

Ἐπίσης ἐξαιρετικῶς δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ Θήρα εἰς καρτέρι τρυγόνων ἀπὸ 16 Αὐγούστου μέχρι 15 Ὀκτωβρίου εἰς ἰδιοκτήτας ἢ νομεῖς περιτοιχισμένων κτημάτων ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπὸ συνοικισμούς, χωρία ἢ πόλεις ἀποστάσεων αὐτῶν καὶ ἀσχέτως τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν εἰς μόνους τοὺς κατοίκους τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τῶν νήσων τούτων καθοριζομένων δι' ἐφ' ἅπαξ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ἐφ' ὅσον εἰς ταύτας καθ' ἕτοιμον ἐξησκεῖτο ἀνέκαθεν ἡ τοιαύτη Θήρα.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ Θήρα τοῦ λαγωοῦ καὶ τῆς ὀρεινῆς πέρδικος ἐν Ἠπείρῳ ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, τῶν δὲ ἐνύδρων ἀπὸ 1ης Μαρτίου.

Ἄρθρον 7.

Τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ ἄδεια Θήρας εἶναι αὐστηρῶς προσωπικὴ καὶ ἀμεταβίβαστος καὶ διακρίνεται εἰς α') Τοπικήν. Αὕτη ἰσχύει διὰ τὴν ζώνην εἰς ἣν ὑπάγεται τὸ Δασαρχεῖον ἢ Δασονομεῖον ὑφ' οὗ ἐκδίδεται. β') Εἰς γενικήν. Αὕτη ἰσχύει δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

2. Αἱ ἄδειαι Θήρας ἐκδίδονται ἐκ διπλοτύπων βιβλίων ὑπὸ τῶν Δασαρχείων καὶ Δασονομείων κατόπιν δὲ διαταγῆς αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῶν Δασονόμων ἢ Δασοκόμων ἐδρευόντων ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Δασαρχείου ἢ Δασονομείου. Ἐλλείψει δασικῶν ὀργάνων, ἐκδίδονται καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν χωροφυλακῆς, ἀλλὰ τότε μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

3. Διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδειῶν Θήρας ἀπαιτεῖται προσαγωγὴ α) Αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἀναγραφούσης τὸ ὀνοματεπώνυμον αὐτοῦ, ὄνομα πατρός, τὴν μόνιμον κατοικίαν του (πόλιν, χωρίον, συνοικισμόν, ὁδὸν καὶ ἀριθμόν), τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ὑπεύθυνον ἐξήλωσιν ὅτι δὲν συντρέχουσιν οἱ ἐμποδίζοντες τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας λόγοι τοῦ ἄρθρου 212 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος καὶ νόμου, τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀποδείξεως καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς τῆς τρεχούσης ἑκάστοτε περιόδου τοῦ Κυνηγετικοῦ Σωματείου εἰς ὃ ἀνήκει, β') Εὐκρινοῦς φωτογραφίας, γ) Βεβαιώσεως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου τοῦ τοπικοῦ Κυνηγετικοῦ Σωματείου ἢ ἐλλείψει τοιούτου ἐκεῖ, τοῦ πλησιεστέρου λειτουργοῦντος, ὅτι ὁ αἰτῶν τυγχάνει μέλος αὐτοῦ. δ) Γραμματίου ἢ διπλοτύπου εἰσπράξεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ ἑκατὸν δραχμῶν προκειμένου περὶ ἐκδόσεως τοπικῆς ἀδείας Θήρας, διακοσίων δὲ πεντήκοντα προκειμένου περὶ γενικῆς, κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις ἄνευ τοῦ προσθέτου 40ο)ο ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιβαρύνσεως, ε) Ἀποδείξεως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου τοῦ Ταμείου τοῦ Κυνηγετικοῦ Σωματείου εἰς ὃ ἀνήκει περὶ καταβολῆς δραχμῶν εἴκοσιν ὑπὲρ τοῦ τοπικοῦ Ταμείου Θήρας.

4. Ὑφ' ἑκάστης τῶν ἐκδιδουσῶν τὰς ἀδείας Θήρας ἀρχῶν ἐκδίδονται τοιαῦται μόνον διὰ τοὺς μονίμους κατοίκους τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν. Αἱ δὲ τῶν εἰς Κυνηγετικὰ Σωματεῖα ἀνηκόντων κυνηγῶν ἐκδίδονται μέσω τῶν Σωματείων αὐτῶν.

5. Ἐὰν ὁ αἰτῶν ἄδειαν Θήρας δὲν ἀνήκῃ εἰς Κυνηγετικὸν Σωματεῖον, ὑπαγρεύεται, ὅπως προσαγάγῃ ἀντὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω βεβαιώσεως τοῦ τοπικοῦ Κυνηγετικοῦ Σωματείου, πιστοποιητικὰ τῶν Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν, ὅτι δὲν συντρέχουσιν οἱ λόγοι τοῦ ἄρθρου 212 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος καὶ νόμου, οἱ ἐμποδίζοντες τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας Θήρας, ἐξαιρέσει τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀπολλαττομένων τῆς προσαγωγῆς τῶν τοιούτων πιστοποιητικῶν. Τὰ πιστοποιητικὰ καὶ αἱ αἰτήσεις συντάσσονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

6. Τῆς γενικῆς ἀδείας Θήρας ἀπαλλάσσονται οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι εἰς περίπτωσιν μόνον μεταθέσεώς των, ὅτε ὅμως ἀπαιτεῖται θεώρησις ταύτης ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς τοῦ τόπου τῆς μεταθέσεώς των.

7. Ἡ ἔκδοσις τῶν ἀδειῶν Θήρας ἄρχεται τὴν 1 Αὐγούστου καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος Φεβρουαρίου, ἡ δὲ ἰσχὺς αὐτῶν ἄρχεται τὴν 16 Αὐγούστου καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος Φεβρουαρίου.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὴν παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 214 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. καὶ Νόμου καὶ ἐν συνεχείᾳ αὐτῆς προστίθενται τὰ ἑξῆς :

«Ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος περὶ Θήρας νόμου».

Ἄρθρον 9.

Τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Ἅπασα ἡ Ἐπικράτεια διαχωρίζεται εἰς ὀκτὼ κυνηγετικὰς ζώνας ἐντὸς ἑκάστης τῶν ὁποίων ἰσχύει ἡ τοπικὴ ἄδεια, τὰς ἑξῆς : 1) Κρήτης, 2) Πελοποννήσου μετὰ τῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν, Πόρου, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, 3) Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐπίσης μετὰ τῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν, Πόρου καὶ Λευκάδος, Εὐβοίας, Σκύρου καὶ Αἰγίνης, Σαλαμῖνος καὶ τῶν Κυκλάδων, 4) Νήσων Ἀρχιπελάγους, 5) Ἠπείρου μετὰ τῶν νήσων Κερκύρας καὶ Παξῶν, 6) Θεσσαλίας μετὰ τῶν νήσων Σποράδων, 7) Μακεδονίας, 8) Θράκης μετὰ τῶν νήσων Θάσου καὶ Σαμοθράκης.

Ἄρθρον 10.

Τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἐν τῇ ἕδρᾳ ἑκάστου Δασαρχείου καὶ ἐξαιρετικῶς ἐν Κρήτῃ ἑκάστου Δασονομείου, ἱδρύεται Ταμεῖον Θήρας ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον κοινῆς ὠφελείας, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Δασαρχείου ἢ Δασονομείου τῆς αὐτῆς ἕδρας. Τὰ Ταμεῖα Θήρας διοικοῦνται ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων Θήρας πρσλαμβανομένου ἑνὸς εἰσέτι μέλους ὡς λογιστοῦ ἐκ τῶν ἐνεργῶν μελῶν τῶν Κυνηγετικῶν Σωματείων τῆς ἕδρας τοῦ Δασαρχείου ἢ Δασονομείου μετ' ἀπόφασιν τῶν μελῶν αὐτοῦ. πάντα δὲ τὰ μέλη εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνα διὰ τὴν διάθεσιν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Θήρας.

Αἱ ἀποφάσεις διᾶ τὴν διάθεσιν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Θήρας λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὸ Ταμεῖον Θήρας εἰς πάσας τὰς νομίμους σχέσεις αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Θήρας εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται πλὴν τοῦ Προέδρου καὶ γραμματέως ἓν εἰσέτι μέλος. Συνεδριάζει δὲ ὑποχρεωτικῶς ἅπαξ κατὰ διμηνίαν, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις ἤθελε κληθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀδικαιολογήτως ἀπουσιάζοντα ἀπὸ δύο τακτικὰς συνεδριάσεις ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἀποβάλλουσι τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Θήρας.

Πόροι τοῦ Ταμείου Θήρας εἶναι α') Ἐτησία εἰσφορὰ ἐξ εἴκοσι δραχμῶν τῶν κυνηγῶν. ε') Τὸ ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 235 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. καὶ νόμου ἀναφερόμενον 1)2 ἐξ ἐκποιήσεων ὡς περιεργόμενον εἰς τοὺς κυνηγετικοὺς συλλόγους, γ') Τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως κυνηγετικῶν κυνῶν χρηματικὸν τοσόν, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 11 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

Οἱ συγκεντρούμενοι πόροι διατίθενται διὰ τὴν ἀντιμισθίαν τῶν φυλάκων Θήρας τῶν ὑπὸ τῶν Κυνηγετικῶν Σωματείων προτεινομένων τοιούτων, καὶ μέχρι τῶν 3)4 τοῦ ὅλου χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὴν καταδίωξιν καὶ ἐξόντωσιν ἐπιβλαβῶν θηραμάτων εἰς τὴν Θήραν καὶ γεωργίαν ἐν γένει, διὰ τὴν βελτίωσιν ἐν γένει τῆς Θήρας, κατανεμόμενοι εἰς ἑκάστην περιφέρειαν τοῦ Δασαρχείου ἢ Δασονομείου ἐξ οὗ προέρχονται.

Ἡ διάθεσις τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Θήρας δι' ἵδρυσιν Σκοπευτηρίων ἢ ἐκδρομῶν καὶ γενικῶς διὰ σκοποὺς ξένους πρὸς τὴν βελτίωσιν τῆς Θήρας ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Θήρας προσφέρεται ἄνευ τινὸς ἀμοιβῆς, πλὴν τῆς τοῦ Γραμματέως, εἰς ὃν χορηγεῖται μηνιαία ἀμοιβὴ ἐκ τοῦ Ταμείου Θήρας ἐκ δραχμῶν διακοσίων.

Οἱ ἐπ θεωρηταὶ δασῶν ἕκαστος ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ δύνανται νὰ ἐλέγχωσι τὴν λειτουργίαν ντοῦ Ταμείου Θήρας.

Ἀνὰ δεκαπενθήμερον οἱ Ταμίαι τῶν Κυνηγετικῶν Σωματείων καταθέτουσιν ἀμελητὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν συγκεντρουμένους πόρους τοῦ Ταμείου Θήρας εἰς τὸ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Δασαρχείου τῆς περιφερείας αὐτῶν λειτουργοῦν Ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἢ ἐλλείψει τοιούτου εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ταμείου Θήρας.

Αἱ πληρωμαὶ ἐνεργοῦνται δυνάμει ἐνταλματος πληρωμῆς ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς δικαιούχους. Τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Θήρας διὰ τὴν σχετικὴν δαπάνην, ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ Λογιστοῦ αὐτοῦ, φέρουσι δὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Προέδρου, τοῦ Λογιστοῦ καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Ταμείου Θήρας.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ταμείου Θήρας τηρεῖ πρωτόκολλον ἀλληλογραφίας καὶ βιβλίον πρακτικῶν συνεδριάσεων, ὁ δὲ λογιστὴς αὐτοῦ βιβλίον ἐξόδων, ἐσόδων καὶ τοιούτου ἐνταλμάτων. Διάταγμα θέλει καθορίσῃ τὰς λεπτομερείας τῆς συγκεντρώσεως καὶ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῶν πόρων τῶν Ταμείων Θήρας.

Ἄρθρον 11.

Ἐκ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου διαγράφονται αἱ λέξεις «ὡς καὶ διὰ τὴν πιστοποίησιν τούτου ὡς κυνηγετικοῦ» προστίθενται δὲ 2 καὶ 3 παράγραφοι ἔχουσι οὕτω:

2. Ἡ μεταφορὰ κυνηγετικοῦ κυνὸς ἄνευ δελτίου ταυτότητος τούτου ἀπαγορεύεται.

3. Ὁ εὑρίσκων καὶ καταχρατῶν κυνηγετικὸν κύνα περιπλανώμενον, ὑποχρεοῦται ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀπαγγελλομέναις ποιναῖς τῆς ὑπεξαιρέσεως, ὅπως αὐθωρεὶ παραδώσῃ τοῦτον εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀρχὴν ἀστυνομίας, χωροφυλακῆς ἢ δασικῆς, τῆς τοιαύτης τῆς ἀστυνομίας ἢ τῆς χωροφυλακῆς οὔσης ὑποχρεωμένης νὰ εἰδοποιῇ ἀμέσως τὴν πλησιεστέραν δασικὴν τοιαύτην. Ἡ δασικὴ ἀρχὴ παραλαμβάνουσα τὸν κύνα, ὑποχρεοῦται ὅπως φροντίζῃ διὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ κατόχου καὶ τὴν εἰς τοῦτον ἀπόδοσιν τοῦ κυνός, μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀποδόσεως ἐξόδων διατροφῆς κλπ. τοῦ κυνός. Ἐὰν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν παραδόσεως τοῦ κυνὸς δὲν εὑρεθῇ ὁ κάτοχος τούτου, αὕτη προβαίνει αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν τοῦ κυνός, τῶν πρακτικῶν μὴ ὑποκειμένων εἰς ἔγκρισιν ἀνωτέρας τινὸς ἀρχῆς. Τὸ ἐπλεῖστηρίασμα, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν καταβληθέντων ἐξόδων διατροφῆς κλπ. τοῦ κυνὸς, ἀποδίδεται εἰς τὸν κάτοχον τοῦ κυνός, ἐφ' ὅσον οὗτος ἤθελε παρουσιασθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ κυνός, ἄλλως εἰσάγεται εἰς τὸ Ταμεῖον Θήρας τῆς περιφερείας ἔνθα ἐξεποιήθη ὁ κύων, πλὴν τοῦ ἑνὸς τρίτου, χορηγουμένου ὡς ἀμοιβὴ εἰς τὸν εὑρόντα τὸν κύνα.

Ἄρθρον 12.

Τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τῶν μελῶν τῶν Κυνηγετικῶν Σωματείων (Συλλόγων) ὁρίζεται τοὐλάχιστον εἰς δραχμὰς 40, κατοίκων ὅμως πόλεων ὀλιγωτέρων τῶν 10.000 εἰς 20.

Ἄρθρον 13.

Καταργεῖται.

Ἄρθρον 14.

Εἰς τὸ ἄρθρον 200 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος καὶ ἐν συνεχείᾳ προστίθενται τὰ ἑξῆς :

«Οὕτινος Προϊστάμενος διορίζεται Ἐπιθεωρητὴς Δασῶν ἔχων δίπλωμα Πανεπιστημίου ἢ Ἀνωτέρας Δασολογικῆς Σχολῆς ξένων ἢ ὁμοτίμων μὲ εἰδίκευσιν εἰς τὴν θηρευτικὴν ζωολογίαν καὶ θηρευτικὴν οἰκονομίαν, τοῦ νῦν Προϊσταμένου αὐτοῦ αὐτοδικαίως καταλαμβάνοντος τὴν θέσιν ταύτην».

«Παρὰ τῷ Γραφείῳ θήρας συνιστᾶται θέσις εἰσαγγατοῦ. Εἰς ταύτην διορίζεται ὁ ἔχων πτυχίον δικαστηρίου δακτυλομαχῆς σχολῆς καὶ τετραετῆ προϋπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ γραφείῳ. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος τὴν θέσιν ταύτην καταλαμβάνει αὐτοδικαίως, ἀπράσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ὁ νῦν παρ' αὐτῷ ὑπηρετῶν, ὡς ἀπεσπασμένος ὑπάλληλος τοῦ Μέσου Δασικοῦ προσωπικοῦ. Οὗτος λαμβάνει ἅπαντα τὰ ἐπιδόματα κλπ. ἅτινα λαμβάνουσιν οἱ ἀντίστοιχοι εἰς τὸν ἑαυτόν του ὑπάλληλοι τοῦ Μέσου Δασικοῦ προσωπικοῦ».

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Ἄρθρον 15.

Αἱ κατὰ τὸ κυνηγετικὸν ἔτος 1932—33 ἐκδοθεῖσαι ἄδειαι θήρας ἄνευ τοῦ προσθέτου 40ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, καλῶς ἐξεδόθησαν.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΝΔ' καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτόν.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 5190 προβλεπόμενον δάνειον πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἀγροδοτῶν ἅμα τῷ ὁριστικῷ καθορισμῷ αὐτοῦ δύναται νὰ συνομολογηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΔΝΔ νόμου καὶ πρὸς ἰδιώτας κεφαλαιούχους μετὰ ποσοστοῦ ἐγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τοκοχρεωλυτικῶς, ἐξυπηρετούμενον ὑπὸ τῶν ἤδη τεταγμένων πόρων κατὰ τὸν νόμον ΔΝΔ καὶ τοὺς συμπληρώσαντας καὶ τροποποιήσαντας αὐτὸν νόμους καὶ Ν. Δ. συνομολογηθῇ δὲ καὶ τμηματικῶς ὡς καὶ διὰ πλείονα τοῦ ἑνὸς δάνεια συγχρόνως μεταδιαφόρων κεφαλαιούχων, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνει τοῦτο ἐπάναγκες καὶ ἐγκρίνει ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ πάντως ὑπὸ ἐπωφελεστέρους ὅρους τῶν ὑπὸ τῶν Οἰκονομικῶν Ὀργανισμῶν ἀξιωθέντων. Τὸ δάνειον τοῦτο καὶ οἱ τόκοι αὐτοῦ καὶ ἡ σύμβασις τοῦ δανείου ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου ὑφισταμένου ἢ ἐπιβληθησομένου καὶ παντὸς τέλους χαρτοσήμου τὸ δὲ συμβόλαιον τοῦ δανείου συντάσσεται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΔΝΔ νόμου ὑποχρεοῦται νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου διὰ τῆς ἐκδόσεως πασῶν τῶν ἀποφάσεων. Πρὸς τοῦτο δύναται αὕτη νὰ διπλασιάσῃ, ἂν ἡ ἀνάγκη ἀπαιτῇ τοῦτο, τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν τοῦ γραφείου διὰ προσλήψεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος νόμου ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας διορίζει δι' ἀποσπάσεως ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ὡς προϊστάμενον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑφισταμένου γραφείου τοῦ ΔΝΔ' νόμου, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν καταβαλλομένου παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ΔΝΔ' νόμου. Ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τούτου ἡ νῦν ὑπάρχουσα θέσις διευθύνοντος λογιστοῦ καταργεῖται περιοριζομένη εἰς θέσιν ἁπλοῦ λογιστοῦ. Ταύτην δύναται νὰ καθέξῃ ὁ νῦν διευθύνων λογιστὴς ἢ ἕτερος ἁπλὸς λογιστὴς ἔχων προόντα ἀπολυτηρίου Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἐπὶ μισθῷ ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς καθοριζομένου διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τοὺς καθυστερήσαντας μέχρι σήμερον τὴν ὑποβολὴν τῶν δηλώσεών των, παρέχεται προθεσμία δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου πρὸς ὑποβολὴν τούτων.

Ἄρθρον 5.

Μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου ΔΝΔ, τακτικὸν καὶ ἔκτακτον λογίζεται αὐτοδικαίως ἀπολυθὲν λόγῳ καταργήσεως θέσεως. Διατηρεῖται μόνον προσωρινῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὁ δυνάμει τοῦ παρόντος δι' ἀποσπάσεως διοριζόμενος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ εἰς ὑπάλληλος παρ' αὐτοῦ ἐκλεγόμενος, ὡς βοηθὸς πρὸς ἔκδοσιν τῶν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῶν, ἐφόσον ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἐδαφοβότας καὶ ἀγροδότας γίνεται ἐκ συνομολογηθησομένου δανείου ἢ ἂν τυχὸν δὲν ἐξευρεθῇ δάνειον, μέχρις οὗ ἀποπερατωθῇ ἡ ἔκδοσις τῶν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῶν δι' ὅλους τοὺς δικαιούχους ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς μὴ ἀμειβομένου.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 9 παράγραφος 2 τοῦ νόμου 5190 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Εἰς τὰ ἐκ δικηγόρων μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὧν ἡ θητεία παρατείνεται δυνάμει τοῦ παρόντος ἐπὶ ἓν ἔτος, ἐξακολουθεῖ καταβαλλομένη ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 5190 ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν 1500 ἀνὰ μῆνα μέχρι πέρατος τῶν ἐργασιῶν ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου. Ἐν περιπτώσει χηρείας θέσεως μέλους τινὸς τῆς Ἐπιτροπῆς λόγῳ ἀπουσίας, παραιτήσεως, θανάτου καὶ ἄλλων λόγων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, αὕτη δὲν συμπληροῦται, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ τρία μέλη δικηγόροι, συμπληροῦται δὲ μόνον ἐν περιπτώσει ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τριῶν μελῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Κερκύρᾳ Πρωτοδικῶν δικαιοῦται ἐκτάκτου ἀποζημιώσεως δι' ἑκάστην δημοσίευσιν ἀποφάσεως, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, δραχμῶν χαρτίνων (2) δύο.

Ἄρθρον 8.

Ἡ δημοσίευσις τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων δέον νὰ γίνεται τουλάχιστον ἑβδομαδιαίως εἰς τὴν ὁρισθεῖσαν ἐφημερίδα ὑποχρεωτικῶς καὶ ὑπευθύνως ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ προϊσταμένου τοῦ Γραφείου, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὴν ὅσον ἐνεστι αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων καὶ τὴν ταχεῖαν αὐτῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι δημοσίευσιν, γινομένην ἐν περιλήψει καὶ πίνακι ἀναφέροντι τοὺς ἀριθμοὺς καὶ χρονολογίας τῶν ἀποφάσεων, τοὺς δικαιούχους, τὴν θέσιν καὶ τὴν κοινότητα ἐν ᾗ ἕκαστον ἀκίνητον καὶ τὴν καθορισθεῖσαν ἀξίαν.

Πᾶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν νόμον τοῦτον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 4503 «περὶ παθόντων ἐν πολέμῳ ἀξιωματικῶν».

Ἀποφάσει τῆς Βουλῆς ἀναβάλλεται ὅπως συζητηθῇ αὔριον τὸ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῶν Νομ. Διαταγμάτων περὶ ἱδρύσεως γραφείων προστασίας τῶν Ἑλληνικῶν σύκων».

Ἐπίσης ἀναβάλλεται ὅπως συζητηθῇ αὔριον τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4377 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ τουρισμοῦ.

Ἐπίσης προτάσει τοῦ κ. Μ. ΜΑΝΤΑ (Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης) ἀναβάλλεται δι' αὔριον ὅπως ἐγγραφῇ πρῶτον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀπασχολήσεως ἀνέργων καπνεργατῶν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τόγκας».

Γίνονται μετὰ ταῦτα δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς.

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΦΕ' 3505 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1909 περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διὰ τοῦ νόμου 3793 κυρωθέντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1925 περὶ τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγειονομικῶν δικαιωμάτων».

4) «Περὶ αὐξήσεως διδάκτρων σχολῆς ναυτικῶν δοκίμων καὶ καθορισμοῦ ἐξετάστρων».

5) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ μονοπωλίου τῆς ζακχαρίνης», ἔχοντα οὕτω

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦνται τὸ ἀπὸ 29)29 Ἀπριλίου 1933 ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου», ἔχον ὡς ἕπεται:

Περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐν ἀριθμῷ 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 τῆς 23) 31 Αὐγούστου 1929 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου» τριμήνου προθεσμία, ὡς καὶ ἡ ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προθεσμία τριῶν μηνῶν, αἵτινες παρετάθησαν βραδύτερον ἐπανειλημμένως ὑπὸ διαφόρων νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ τελευταῖον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἰανουαρίου 1933 «περὶ παρατάσεως τῶν δύο τριμήνων προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς τῆς παραγραφῆς ἀπαιτήσεων ὑποκειμένων εἰς παραγραφὴν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου», παρατείνονται ἑκάτερα ἐπὶ ἕνα εἰσέτι μῆνα ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἰανουαρίου 1933 παρατάσεως, συμπίπτουσαι κατά τε τὴν διαρκειαν καὶ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν παρατεινομένων τούτων δύο προθεσμιῶν ἄρχεται τρέχουσα ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς ἔτους πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐν ἀριθμῷ 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4428 ἀναφερομένης διαδικαστικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, θέλει δ' ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἅμα συνερχόμενα.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ μέλη
ΣΠ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, ΑΛ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, ΣΠ. ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων ΓΦΕ' (3505) τῆς 31 Δεκεμβρίου 1909 περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν» καὶ 1591 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΦΕ' (3505) κλπ.».

Ἄρθρον 1.

1. Τὰ ἐν τῷ νόμῳ ΓΦΕ' (3505) «περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 1591 καὶ τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος, ἀναγραφόμενα εἰς δραχμὰς καὶ εἰς ἑκατοστὰ τῆς δραχμῆς ποσὰ νοοῦνται προκειμένου περὶ καταβολῆς φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν, καθ' ἅπασας τὰς περιπτώσεις, εἰς μεταλλικὰς δραχμάς.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν (Δ.Ε.Ν.) Ὑπουργῶν, στηριζομένη εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Σ.Ε.Ν., ἐπιτρέπεται ὅπως τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα εἰς μεταλλικὸν ποσὸ καταβάλλωνται εἰς δραχμὰς χαρτίνας διὰ πάσας ἢ τινὰς μόνον τῶν ἐν τῷ νόμῳ ΓΦΕ', ὡς οὗτος ἰσχύει ἑκάστοτε προβλεπομένας περιπτώσεις.

2. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἑκάστοτε κατὰ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις ἐπιτρέπεται ἐπίσης ὅπως :

α') Καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς εἰς μεταλλικὸν καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν.

β') Καθορίηται ὁ συντελεστὴς μετατροπῆς τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς εἰς χαρτίνας τοιαύτας.

γ') Ὁρίζηται ὁ ἴδιος τοιοῦτος συντελεστὴς δι' ἑκάστην κατηγορίαν πλοίων ἢ πλωτῶν ναυπηγημάτων ἢ καὶ δι' ἑκάστην περίπτωσιν καταβολῆς φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν ἀναλόγως τῆς διασκευῆς, προορισμοῦ ἢ τρόπου ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλοίων ἢ τοῦ εἴδους τῶν ἐνεργουμένων πλοίων.

3. Πᾶσα αὔξησις τοῦ συντελεστοῦ μετατροπῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν προκαταβαλλόντων φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη δωδεκαμήνου ἰσχύος πλοίων ἢ πλωτῶν ναυπηγημάτων διὰ τοὺς μὴ δεδουλευμένους μῆνας.

4. Πλοῖα καταβαλόντα φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη δωδεκαμήνου ἢ τριμήνου περιόδου μιᾶς κατηγορίας, μετατιθέμενα εἰς ἑτέραν τοιαύτην, λόγῳ μετασκευῆς ἢ ἀλλαγῆς προορισμοῦ, εἴτε τρόπου ἐκμεταλλεύσεως, εἴτε ἀλλαγῆς ἢ ἐπεκτάσεως τοῦ πλοῦ αὐτῶν, ὀφείλουσι νὰ καταβάλωσι δι' ἕκαστον νέον πλοῦν, ἐπαγγέλμενον ηὐξημένα τέλη, τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ διαφορὰν ἐπὶ τοῦ τετάρτου τῶν καταβληθέντων τελῶν μέχρι συμπληρώσεως τῆς διαφορᾶς ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν προκαταβληθέντων τελῶν.

Ἡ ἑκάστοτε ὀφειλομένη διαφορὰ καταβάλλεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου πλοῦ, ἄλλως ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Νόμου ΓΦΕ' ὡς τοῦτο ἰσχύει ἑκάστοτε.

Ἄρθρον 3.

1. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων πρωτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν (Διεύθυνσις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ) καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, στηριζομένη εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, δύναται ὁ ὑπολογισμὸς τῶν παρὰ τῶν περιηγητικῶν ἀτμοπλοΐων ὀφειλομένων φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν νὰ γίνῃ ἀνὰ ἀποβιβαζόμενον ἐπιβάτην. Ὑπολογιζομένου ἑκάστου ἐπιβάτου ὡς ἀντιστοιχοῦντος πρὸς ἕνα κόρον καθαρᾶς χωρητικότητος. Ἡ ὡς ἄνω διατύπωσις ὑπόκειται εἰς τὴν τροποποίησιν τὴν καθοριζομένην ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος.

2. Ἐπιτρέπεται ὅπως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου, πλοῖα ἀνήκοντα εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπαλλάσσονται μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1933 τῆς καταβολῆς φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης παραγράφου ἀκατέχει ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1933.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου ΓΦΕ' ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νόμου 1591 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Τὰ ἐντὸς τῶν λιμένων καὶ ὅρμων τοῦ Κράτους ἐργαζόμενα ρυμουλκὰ καταβάλλουσι λόγῳ τελῶν ἀγκυροβολίας καὶ φαρικῶν 75 ἑκατοστὰ τῆς δραχμῆς δι' ἕκαστον ἵππον ἐνδεικτικῆς δυνάμεως τῆς κινητηρίου αὐτῶν μηχανῆς.

2. Αἱ ἐντὸς τῶν λιμένων καὶ ὅρμων τοῦ Κράτους ἐργαζόμεναι παντὸς εἴδους καὶ οἱασδήποτε χρήσεως καὶ χωρητικότητος φορτηγίδες καταβάλλουσι λόγῳ τελῶν ἀγκυροβολίας καὶ φαρικῶν 1.50 δραχμὴν δι' ἕκαστον κόρον τῆς καθαρᾶς αὐτῶν χωρητικότητος. Αἱ δὲ πλωτοὶ γερανοὶ 1.50 δραχμὴν δι' ἕκαστον τόννον βάρους, ὅπερ δύνανται νὰ ἄρωσιν.

3. Τὰ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους τέλη ἰσχύουσιν ἐπὶ δώδεκα μῆνας.

4. Ρυμουλκὸν καίτοι καταβαλὸν τὰ ἐπὶ δωδεκαμήνου ἰσχύοντα κατὰ τὰ ἀνώτερω τέλη, χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ὑπὸ τόπου εἰς τόπον μεταφορὰν ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων, ρυμουλκησιν ναυπηγημάτων μεταφερόντων ἐπιβάτας ἢ φορτίον, ἢ τὴν ἐνέργειαν οἱασδήποτε ἄλλης ἐμπορικῆς πράξεως ὑποβάλλεται ἑκάστοτε προσθέτως καὶ εἰς τὰ κεκανονισμένα διὰ τὰ ἀτμόπλοια, φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη.

5. Ὁσάκις συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς προηγουμένης παραγράφου, ὡς χωρητικότης, ἐφ' ἧς γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς τῶν φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν, λογίζεται ἡ ὁλικὴ τοῦ ρυμουλκοῦ χωρητικότητις, ἐν περιπτώσει δὲ ρυμουλκήσεως ναυπηγημάτων ἐν γένει μεταφερόντων ἐπιβάτας ἢ ἐμπορεύματα, ἡ καθαρὰ χωρητικότης τοῦ ρυμουλκοῦ καὶ τοῦ ρυμουλκουμένου ναυπηγήματος.

6. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεται καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ὀφειλομένων φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν ἀτμοπλοίου ἢ ἱστιοφόρου ρυμουλκοῦντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον πλωτὸν ναυπήγημα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διὰ τοῦ τελευταίου τούτου μεταφορᾶς ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων ἢ διενεργείας οἱασδήποτε ἐμπορικῆς πράξεως.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου ΓΦΕ' προστίθεται παράγραφος, ἔχουσα ὡς κάτωθι :

Φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη οἱασδήποτε περιόδου παύουσιν ἰσχύοντα ἅμα τῇ ἀλλαγῇ τῆς σημαίας τοῦ πλοίου.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νόμου ΓΦΕ' προστίθεται τρίτη παράγραφος ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

3. Ἡ ἀλλαγὴ σημαίας ἢ ἀπώλεια λόγῳ ναυαγίου ἢ ἄλλης αἰτίας πλοίου δι' ὃ κατεβλήθησαν φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη οἱασδήποτε περιόδου δὲν καθιστᾷ τὸ Δημόσιον ὑπόχρεον πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν μὴ δεδουλευμένων τοιούτων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ πρώτη καὶ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου ΓΦΕ' τροποποιοῦνται ὡς ἀκολούθως :

1. Τὰ φρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη ἐαρύνουσι τὸ πλοῖον καὶ τὰ κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ παρόντος πρόσωπα.

2. Συνευθύνονται ἀλληλεγγύως διὰ τὴν καταβολὴν τῶν φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν ὁ πλοιοκτήτης, ὁ ἐφοπλιστὴς καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων ὁ Διευθυντὴς αὐτῶν, ὁ πλοίαρχος ὡς καὶ πᾶς ἀπρόσωπος τούτων, ὅστις κατέβαλεν ἢ ἐξήλωσεν ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ὅπως καταβάλῃ οἱανδήποτε ἄλλην ὑποχρέωσιν τοῦ πλοίου γεννηθεῖσαν ἐκ τῆς ἐν τῷ λιμένι ἀφίξεως, παραμονῆς, φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεώς του.

3. Ἀντιπρόσωπος τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσώπων καταβαλὼν φαρικὰ καὶ ἀγκυροβολίας τέλη δικαιοῦται νὰ παρακρατήσῃ ἐκ χρημάτων πάσης φύσεως ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐπιβατῶν ἢ ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐμπορευμάτων

γῆ μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγιεινομικοῦ Συμβουλίου, ἀδείας εἰσαγωγῆς καθαρᾶς κρυσταλλικῆς σακχαρίνης, ἀσχέτως πρὸς τὴν σακχαρίνην τοῦ Κράτους, προσδιοριζομένης διὰ τὴν κατασκευὴν ὀδοντοτριμμάτων καὶ ὀδοντοπαστῶν, ἢ ἄλλων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων.

Ἡ οὕτω εἰσαγομένη σακχαρίνη ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν δασμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν φόρων εἰσαγωγῆς.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγιεινομικοῦ Συμβουλίου, καθορισθήσονται οἱ ὅροι καὶ διατυπώσεις ἐλέγχου καὶ ἐποπτείας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς σακχαρίνης πρὸς ὃν σκοπὸν ἐχορηγήθη ἡ ἄδεια εἰσαγωγῆς αὐτῆς, ἡ ἀναλογία τῆς περιεχομένης σακχαρίνης εἰς τὰ ὑπὸ κατασκευὴν συσκευάσματα, ὡς καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια.

Οἱαδήποτε παράβασις τῶν οὕτως ὁριοθησομένων ὅρων καὶ περιορισμῶν θεωρεῖται παράβασις τῶν διατάξεων περὶ μονοπωλίου τῆς σακχαρίνης καὶ τιμωρεῖται διὰ τῶν προβλεπομένων ποινῶν.

Ἄρθρον 2.

1. Εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου ΓΦΙΑ' τοῦ 1910 μετὰ τὰς λέξεις «τὰ αὐτὰ εἴδη εἰσαγόμενα διὰ ταχυδρομικῶν δεμάτων» προστίθενται αἱ λέξεις «ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν».

2. Αἱ ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ΓΦΙΑ' τοῦ 1910 ὁριζόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ ὁρίζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὸ πενταπλάσιον.

3. Ἡ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου ΓΦΙΑ' τοῦ 1910 ὁριζομένη χρηματικὴ ποινὴ δραχμῶν χιλίων κατ' ὀκᾶν σακχαρίνης ἢ ἄλλης τεχνητῆς γλυκαντικῆς οὐσίας ὁρίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς χιλίας κατὰ χιλιογράμμων σακχαρίνης ἢ ἄλλης τεχνητῆς γλυκαντικῆς οὐσίας, καταβάλλεται δὲ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια βάσει τοῦ ἰσχύοντος ἑκάστοτε ἀνωτάτου συντελεστοῦ τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν τοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς.

Γίνεται εἶτα δεκτὴ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ 1933 Ν. Δ. περὶ μειώσεως τέλους δημοσίων θεαμάτων» ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὴ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 5659 «περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 4491 περὶ ἀσφαλείας ἀγροτικῶν κτημάτων» ἔχουσα οὕτω :

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 5659 «περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 4491 περὶ ἀσφαλείας ἀγροτικῶν κτημάτων».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἰσχὺς τῆς Παρ. 1 α' τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 5659 «περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 4491 «περὶ ἀγροτικῶν κτημάτων» παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρχεται ἀκολούθως ἡ πρώτη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀξιωματικῶν μετασχόντων τοῦ κινήματος τῆς 6 Μαρτίου 1933».

Ὁ κ. ***Α. Ζάννας,*** λέγει ὅτι ἔχουν ζητηθῆ διάφορα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα δὲν κατετέθησαν ἀκόμη.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.). Ἐζητήθησαν ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅλοι οἱ φάκελλοι οἱ σχηματισθέντες διὰ τὴν δίωξιν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν μετασχόντων εἰς τὸ κίνημα. Ὅπως γνωρίζετε πάντες ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀπησχόλησε καὶ τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν πειθαρχικήν, ἐσχηματίσθησαν δὲ πολλοὶ φάκελλοι ὅσοι εἶναι καὶ οἱ μετασχόντες εἰς τὸ κίνημα, ἐξ αὐτῶν δὲ ἄλλοι εὑρίσκονται εἰς τὰ συμβούλια, ἄλλοι εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καὶ ἄλλοι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου. Οἱ τελευταῖοι ἀπεστάλησαν εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Α. Ζάννας. Μόνον τοὺς φακέλλους τῆς διοικητικῆς ἀνακρίσεως ἐζητήσαμεν. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας ὑπέβαλεν ἤδη τὸν φάκελλον, συνεπῶς πρόκειται περὶ δύο φακέλλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ δύο τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. Μᾶς ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὅτι εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τοῦ Προέδρου τῶν ἀνακριτικῶν συμβουλίων, ὑποθέτω ὅμως ὅτ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ μᾶς δοθῇ ἓν ἀντίγραφον.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.) Πολὺ καλὰ εἰς τὴν β' ἀνάγνωσιν. Θὰ σᾶς δοθῇ. Ἤθελα νὰ προτείνω εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ψηφισθῇ. . . (διακοπαὶ ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως).

Βρ. Ἀλεξᾶτος. Νὰ προστατευθῇ κ. Πρόεδρε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.). . . . νὰ δεχθῇ νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον. Δὲν πρόκειται περὶ σπουδαίων ἐγγράφων, δὲν πρόκειται νὰ δικάσῃ ἢ νὰ καταδικάσῃ ἡ Βουλή. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ σταθμίσῃ τὰς εὐθύνας ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν μετασχόντων εἰς τὸ κίνημα. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ζητεῖ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ἡ ἀνταιτολίτευσις θὰ τὰ καταθέσωμεν κατὰ τὴν β' συζήτησιν. Ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ ἐγκλήματος διαπραχθέντος ἐν κρυπτῷ καὶ παραδύστῳ, ὅλοι ξέρομεν τί συνέβη καὶ ποῖοι τὸ διέπραξαν. Συνεπῶς οὐδεὶς λόγος οὐσιαστικὸς ἀναβολῆς ὑπάρχει. Αὐτὸ λέγει ἡ στοιχειώδης λογική.

Πρόεδρος. Ὑπεβλήθη πρότασις ἀναβολῆς.

Α. Ζάννας. Ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν..

Φ. Μοσχούλας. Δὲν ὑπεβλήθη ἔγγραφος πρότασις; Πῶς λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. βουλευτής ;

Α. Ζάννας. Διότι κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς συζήτησιν μᾶς ὑπεσχέθη ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι θὰ καταθέσῃ τὸ ταχύτερον τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα. Πῶς θέλετε νὰ συζητήσωμεν ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν τὴν γνώμην ἐκείνων ποὺ ἔκριναν τοὺς ἀξιωματικούς ;

Δ. Κριεζῆς. Μὲ τὴν μηχανὴν τῶν φακέλλων δὲν θὰ ψηφίσωμεν κανένα νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς). Παρακαλῶ νὰ μὴ διακόπτετε διὰ νὰ μὴ παρατείνωμεν τὴν συζήτησιν.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.) Ἐδήλωσα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι τὰ ἔγγραφα εὑρίσκονται εἰς τὰ συμβούλια. Οὐσιαστικῶς δὲν σᾶς χρησιμεύουν εἰς τίποτε.

Α. Ζάννας. Δὲν γνωρίζομεν τὴν ὑπόθεσιν.

Α. Παπαθανάσης. Κατὰ τὸν Κανονισμόν, κύριε Πρόεδρε, πᾶσα πρότασις περὶ ἀναβολῆς πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ἐγγράφως ἀπὸ 10 βουλευτάς.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἂς θεωρηθῇ ὅτι ὑπέβαλεν ἡ ἀντιπολίτευσις τὴν πρότασιν

Α. Παπαναστασίου. Λυποῦμαι ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν. Τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν δὲν εἶναι ἐπουσιώδη, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός, διότι ἐπ' αὐτῶν θὰ στηριχθῇ ἡ ἀντιπολίτευσις. Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ὅτι ἔγινε ἕνα κίνημα, κινήματα γίνονται κάθε ἡμέραν. (Διαμαρτυρίαι ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς). Θὰ παρακαλέσω τοὺς κ.κ. συναδέλφους νὰ κανευνάσουν τὰ νεῦρά των, διότι ἐδῶ πρόκειται νὰ ἀντιτάξωμεν μόνον ἐπιχειρήματα. Ἔχετε πλειοψηφίαν καὶ θὰ ἐπικρατήσετε, ἀλλὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀκούσετε. Τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι ἀξιωματικοὶ μετασχόντες ἑνὸς κινήματος ἔμειναν ἀτιμώρητοι, διότι οἱ ἐντεταλμένοι τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν δὲν ἐξεπλήρωσαν κατὰ τὴν Κυβέρνησιν τὸ καθῆκόν των. Καὶ ἡμεῖς θέλομεν νὰ γνωρίζομεν ἐὰν ὑπάρ-

χουν ἀξιωματικοὶ μετασχόντες τοῦ κινήματος, οἱ ὁποῖοι διέφυγον τὴν τιμωρίαν. Ὑπάρχει πρόθεσις νὰ τιμωρηθοῦν οἱ πραγματικῶς μετασχόντες εἰς τὸ κίνημα γενικῶς ἢ μήπως πρόκειται νὰ τιμωρηθοῦν μόνον οἱ μὴ φίλα φρονοῦντες πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ἐνῷ ἄλλοι φίλοι τῆς Κυβερνήσεως μετασχόντες εἰς τὸ κίνημα δὲν πρόκειται νὰ τιμωρηθοῦν καθόλου; Ἐζητήσαμεν τὸν φάκελλον πρὸ 25 ἡμερῶν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς μᾶς λέγει ὅτι θὰ τὸν καταθέσῃ κατὰ τὴν δ' συζήτησιν. Πρέπει ὅμως ἡ Κυβέρνησις τὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της ὅτι πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργήσῃ μεγάλα ζητήματα μὲ σοβαρὰς συνεπείας καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς τὴν πρότασιν τῆς ἀναβολῆς, διὰ νὰ συνηθῶμεν νὰ κρίνωμεν ἐπὶ τοῦ μέτρου κατὰ τρόπον προκαλοῦντα σεβασμὸν εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Σώματος. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ νὰ μελετήσῃ τὰς δικογραφίας δι' ὅλους τοὺς μετασχόντας εἰς τὸ κίνημα καὶ ἐκείνας ἀκόμη τοῦ ἀνακριτοῦ κ. Καλέλη καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ πλήρέστεραι, ἀσφαλῶς θὰ μᾶς εὕρουν μετὰ μίαν τετραετίαν αἱ ἐκλογαί, χωρὶς νὰ ἔχῃ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Ζητεῖται ἀπειρία καταθέσεων, ἐνῷ ἡ Βουλὴ δὲν πρόκειται νὰ δικάσῃ καὶ ἐνῷ πρόκειται περὶ κινήματος, διὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἀπετάχθη, ἐνῷ χιλιάδες ἀπετάχθησαν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ διὰ κινήματα ἀκόμη τὰ ὁποῖα δὲν ἔγιναν.

Π. Σταμούλης. Καὶ ἄνευ αἰτιολογίας.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ Νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς τὸ ν' ἀποκαταστήσῃ τὸ γόητρον τοῦ στρατοῦ, τὸ κλονισθὲν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐκάλεσαν τοὺς ὑποδεεστέρους των νὰ βάλουν κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα.) Θέλομεν νὰ ἀπομακρύνωμεν τοῦ στρατεύματος ὀλίγους ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, διοικητὰς αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς στάσεώς των κατέρριψαν τὸ γόητρον τοῦ στρατεύματος. (Χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. Ἡ Κυβέρνησις σπεύδουσα εἰς τὴν ἐπιψήφισιν καὶ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ, ἐπιμένει ἀποκρούουσα τὴν πρότασιν περὶ ἀναβολῆς, καίτοι ἡ πρότασις ἐστηρίχθη ἐπὶ λόγων ἀνεπιδέκτων ἀντικρούσεως τὸ ἐπιχείρημα μένον ὅτι ἡ μελέτη τῶν φακέλλων θὰ ἀπῄτει χρόνον πολύν. Ὀφείλω, κύριοι βουλευταί, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ νὰ ἐπανέλθω εἰς ὅσα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶπον περὶ τῶν ἐρασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ τονίσω ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατος κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ διεκπεραίωσις ὅλης τῆς συγκεντρωθείσης ὕλης μέχρι τοῦ τέλους τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, τὸ ὁποῖον ὡρίσθη κατὰ τὰς ἐκ κυβερνητικῶν πηγῶν πληροφορίας τοῦ τύπου ὡς τέρμα τοῦ τμήματος τούτου τῶν ἐργασιῶν μας. Ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς Κυβερνήσεως καταδικασάσης τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν εἰς ἀναγκαστικὴν ἀργίαν ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους ὑπεχρεώθημεν νὰ ἐργαζώμεθα ὑποφέροντες κατὰ τὴν πλέον ἀκατάλληλον τοῦ ἔτους ὥραν. Θὰ ἦτο ἀσυγχώρητον ἐὰν ἤθελον ἐπὶ πλέον ἐξαναγκασθῇ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα νὰ τελειώσουν ὅπως ὅπως ὅλην τὴν συμπυκνωθεῖσαν ἐργασίαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν κυβερνητικῶν πράξεων ἐπὶ σπουδαιοτάτων ζητημάτων ἐντὸς τῶν ὑπολειπομένων ἑλαχίστων ἡμερῶν. Δὲν βλέπω διατί ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπέμενε νὰ τερματισθοῦν τόσον ἀποτόμως αἱ ἐργασίαι. Γνωρίζω ποία εἶναι ἡ ἀντίρρησις. Ἡ ἀντίρρησις εἶναι ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ εἷς ἢ δύο τῶν Ὑπουργῶν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μεταβοῦν μετά τινας ἡμέρας εἰς Ἄγκυραν, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τῆς ἀπουσίας των δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συνέχισις τῶν συνεδριάσεων. Δέχομαι τὴν ἀντίρρησιν μολονότι ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἐπιψήφισις πλείστων ὅσων νομοσχεδίων καὶ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ δὲν ἀποκλείεται πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, πόσον πρόκειται νὰ διαρκέσῃ τὸ ταξεῖδιον εἰς τὴν Ἄγκυραν ; Μίαν δύο ἑβδομάδας τὸ πολύ. Ὄχι περισσότερον. Τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει νὰ διακόψουν τὰ Σώματα τὰς ἐργασίας των ἐπὶ δέκα ἢ δεκαπέντε ἡμέρας καὶ νὰ τὰς ἐπαναλάβουν ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τῶν Ὑπουργῶν διὰ νὰ τὰς συνεχίσουν ἀπροσκόπτως πλέον καὶ ἐπὶ ἕνα καὶ ἐπὶ δύο μῆνας, ἐφόσον χρόνον θὰ ἀπῄτει τὴν συνέχισιν ἄνετος καὶ εὐσυνείδητος ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων μας ; Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ὀφείλουν νὰ λάβουν ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις, καὶ τούτου δεκτοῦ γενομένου δὲν θὰ εἶχε λόγον ἡ Κυβέρνησις καὶ δὲν θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὴν ν' ἀρνηθῇ τὴν ζητουμένην ἀναβολὴν μέχρι τῆς καταθέσεως τῶν ζητουμένων φακέλλων. Τὸ μέτρον τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἐπιψήφισις εἶναι καθ' ἡμᾶς μέτρον ἔκρυθμον καὶ ἀντισυνταγματικόν, εἶναι μέτρον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντιτιθέμενον πρὸς θεμελειώδεις τοῦ δικαίου ἀρχὰς καὶ τὴν εὐρυτέραν περὶ δεδικασμένου ἔννοιαν, μέτρον ἀποκλεῖον μόνους τοὺς ἀξιωματικοὺς τῶν ἐγγυήσεων τῆς μονιμότητος τῶν προστατευουσῶν ὅλους ἀνεξαιρέτους τοὺς δημοσίους λειτουργούς.

Πῶς θέλετε νὰ δεχθῶμεν τυφλῶς ἓν τοιοῦτον μέτρον μὲ μόνον τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς Κυβερνήσεως — διότι ἄλλο τι δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν — ὅτι τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια, εἰς τὰ ὁποῖα παρεπέμφθησαν οἱ ἀξιωματικοὶ διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου δὲν ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των καὶ ἔκριναν μεθ' ὑπερβολικὴς ἐπιεικείας τοὺς προσαχθέντας εἰς αὐτὸ ἀξιωματικούς; Ὑφόσον ζητεῖτε ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ἀνατρέψῃ τοὺς παγίους κανόνας τῆς διοικητικῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ ἀποζεώσῃ τὸν στρατὸν κάθε ἐγγυήσεως δικαιοῦται αὕτη νὰ ἀξιώσῃ, πρὸ τοῦ ἐγκολάψῃ ἐν στίγμα εἰς ἀνωτάτους ἀξιωματικοὺς ὅτι παρέβλεψαν τὰ ἀνώτερα συμφέροντα τῆς πατρίδος των τὴν ὁποίαν ἐτάχθησαν νὰ προασπίσουν καὶ μὲ τὸ αἷμα των, καὶ ἐχαρίσθησαν εἰς τοὺς ἐπιδουλευθέντας τὰς ἐλευθερίας καὶ προτοῦ παραδώσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς τὴν διάκρισιν τῆς Κυβερνήσεως δικαιοῦται λέγω νὰ ἀξιώσῃ ἡ Βουλὴ νὰ γίνῃ ἐνήμερος ὅλων τῶν στοιχείων τῶν προκυψάντων ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ἀνακρίσεων, νὰ γίνῃ ἐνήμερος τῶν πορισμάτων εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξαν οἱ διεξαγαγόντες τὰς ἀνακρίσεις καὶ τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν γεγονότων τῶν χρησιμοποιηθέντων κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν προμνησθέντων συμβουλίων καὶ τῶν αἰτιολογιῶν τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων. Μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων δεδομένων θὰ ἐδικαιοῦτο ἴσως ἡ Βουλὴ νὰ σκεφθῇ νὰ ἐκχωρήσῃ τόσην ἀπέραντον καὶ ἐπικίνδυνον ἐξουσίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, Κυβέρνησιν κομματικήν. Δὲν θὰ θελήσῃ λοιπὸν ἐλπίζω νὰ ἐπιμείνῃ εἰς ἄρνησιν οὐδαμῶς δικαιολογημένην, διότι ἡ ἐπιμονή της θὰ ἐσήμαινεν ὅτι οὐδόλως ἢ ἐλάχιστα ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν διαφώτισιν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς κοινῆς γνώμης, θεωροῦσα ὅτι ἡ λῆψις ἀποφάσεως ἐπὶ ὑψίστης σημασίας ζητημάτων εἶναι ὑπόθεσις δυναμικῆς ὑπόθεσις κομματικῆς ὑπεροχῆς. Τότε ὅμως ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ συζήτησις καταντᾷ μᾶλλον θεωρητικὴ καὶ ὁ κοινοβουλευτισμὸς διὰ τὴν ὀρθόδοξον πρὸς τὸν ὁποῖον πίστιν ἐναβρύνεται τὸ Δοϊκὸν κόμμα, εἶναι σχεδὸν εἰκονικός, ὅταν ἡμπορεῖ νὰ καταλύεται κάθε φραγμὸς ἀνασχετικὸς τῶν ἐπεμβάσεων τῆς πολιτικῆς εἰς τὸν στρατὸν ἄνευ ἐπαρκοῦς διαφωτίσεως τῆς ἀντιπροσωπείας. Παρακαλῶ ἑπομένως καὶ ἐγὼ νὰ σκεφθῇ ψυχραιμότερον ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων αὐτῶν καὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως μέχρι τῆς καταθέσεώς των Εὔκολος εἶναι ἡ προσαγωγὴ τῶν στοιχείων καὶ ἡ μελέτη αὐτῶν ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. Ἂς ταχθῇ δὲ ἡ νενομισμένη προθεσμία ἡ ἐπιτρέπουσα εἰς ἡμᾶς νὰ κατατοπισθῶμεν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ παρασκευασθῇ πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων. (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Α. Μυλωνᾶς. Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅπως ἐτονίσθη ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐπιφέρῃ μίαν ἀνατροπὴν εἰς κειμένους θεσμοὺς Συνταγματικοὺς καὶ ἄλλους δ' ν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐξετασθῇ μετὰ πάσης προσοχῆς ἐξονυχιστικῆς. Τί δὲ ἐπιδιώκει τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ἐλέχθη; Ἐπιδιώκει νὰ παραμερίσῃ τὸ πειθαρχικὸν Συμβούλιον τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ καὶ νὰ

ἀναθέσῃ τὴν κρίσιν ἡ ὁποία ἀνήκει καταστατικῶς εἰς αὐτά, εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ἡ τοιαύτη ἀνώμαλος πρᾶξις ποῦ ἐπιδιώκεται νὰ στηριχθῇ;

Α. Παπαθανάσης. Ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς εἶναι ἡ συζήτησις;

Πρόεδρος. Μάλιστα.

Α. Μυλωνᾶς. Ζητεῖται νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν βαρεῖαν κατηγορίαν . . . .

Α. Παπαθανάσης. Ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ κ. ῥήτωρ εἶναι ἐκτὸς θέματος.

Α. Μυλωνᾶς. Εἶμαι ἐντὸς τοῦ θέματος, ἡσυχεῖτε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τοὺς κ.κ. Βουλευτὰς νὰ ἀφίσουν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον εἶναι ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ θέματος ὁ ἀγορεύων διότι αὐτὸς διευθύνει τὴν συζήτησιν. Τὸ λέγω τοῦτο διότι ἐπαναλαμβάνω ἔχομεν συμφέρον νὰ ἀποφεύγωνται αἱ ἄσκοποι συζητήσεις ὅσον τὸ δυνατόν.

Α. Μυλωνᾶς. Στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον εἰς μίαν κατηγορίαν κατὰ τὸν κειμένων συμβουλίων, ὅτι ἐμερολήπτησαν, ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνουν μετὰ δικαιοσύνης. Καὶ διὰ τοῦτο ἀφαιρεῖται ἡ δικαιοδοσία καὶ κατὰ παράβασιν μάλιστα τοῦ δεδικασμένου, ἀπὸ τὰ συμβούλια ταῦτα διὰ νὰ δοθῇ εἰς ποίους; Εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐκείνους τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων οἱ ὁποῖοι ὡς εἰσηγηταὶ βέβαια ἐλάχιστα θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀμερόληπτοι καὶ ἀφανάτιστοι κριταί. Ἡ τοιαύτη λοιπὸν πρότασις ὀφείλει πάντως νὰ στηριχθῇ ἐπὶ γεγονότων. Ἡ εἰσήγησις τῆς πλειονοψηφίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ στηρίξῃ ἀκριβῶς τὴν κατηγορίαν κατὰ τῶν συμβουλίων ἔκαμε χρῆσιν πολλῶν λεπτομερειῶν περὶ ὡρισμένων προσώπων καὶ καθάπτεται τῆς κρίσεως τῶν συμβουλίων. Ἐρωτῶμεν λοιπὸν ἔλαβε τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἀπὸ τοὺς φακέλλους ἢ ἄλλως πως; Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ μειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁλόκληρος ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ στερηθῇ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι εἶχεν ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ ἀναφέρῃ ταῦτα, καὶ μάλιστα ἐντὸς εἰσαγωγικῶν, εἰς τὴν ἔκθεσίν της;

Ν. Κρανιωτάκης. Ἕνα μέρος τοῦ φακέλλου ἔχει καταστραφῇ.

Α. Μυλωνᾶς. Νομίζω ὅτι εἶναι ἔργον στοιχειώδους δικαιοσύνης ἡ χρησιμοποίησις ἐν ἰσότητι τῶν φακέλλων.

Πρόεδρος. Ἐφ' ὅσον δὲν θέλετε νὰ σᾶς διακόπτουν μὴν ὁμιλεῖτε ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Α. Μυλωνᾶς. Δὲν ὁμιλῶ ἐπὶ τῆς οὐσίας. Λοιπὸν πρέπει νὰ δοθοῦν ὅλα τὰ στοιχεῖα διότι ὁρίζεται ἓν μέτρον ἐξαιρετικόν, ἓν μέτρον ἄδικον, δημιουργοῦν μίαν ἀνωμαλίαν, ἀνωμαλίαν τοιαύτην κατὰ τῆς ὁποίας θὰ ὑπεραμυνθῇ καὶ ἡ Γερουσία αὐτὴ καὶ ἐπαυξάνεται διὰ τῆς ἀπορρίψεως τυχὸν ὑπὸ τῆς Γερουσίας τοῦ νομοσχεδίου. Ἑπομένως ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα, ἔχει τὸ καθῆκον νὰ ἐξελέγξῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ διʼαὐτὸ ζητεῖται ἡ ἀναβολή, ὅπως ἐλέχθη καὶ ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις σταθμίζουσα τοὺς λόγους τούτους θὰ δώσῃ τὴν αἰτουμένην ἀναβολὴν διὰ νὰ μελετηθοῦν ὅλοι οἱ φάκελλοι.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἡ ἀντιπολίτευσις προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ στρατιωτικὸν αὐτὸ νομοσχέδιον ἐπιμόνως ἐζήτησεν τὴν ἀναβολὴν αὐτοῦ, ἵνα προηγουμένως μελετήσῃ τοὺς φακέλλους τῆς ἀνακρίσεως τοὺς ἀναφερομένους εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον αὐτό. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐξ αἰτίας της ἐσυντομεύθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς καὶ ὅτι καταφορτώνεται ἤδη μὲ ἐργασίαν εἰς τὴν ὁποίαν δὲν παρέχεται ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς συζήτησιν καὶ μελέτην τῶν σχετικῶν νομοσχεδίων. Νομίζω ὅτι τοιαύτη συζήτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τοὺς κοινοβουλευτικοὺς κανόνας, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐπιδιώξασα τὴν ἀναβολὴν ἐπί τινα χρόνον κατὰ τὸ ἓν τῷ μεταξὺ διάστημα δὲν ἠθέλησε νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχει ἐκ τοῦ Συντάγματος ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἀλλὰ πάντοτε ἐζήτησεν τὴν ἀναβολὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς δι' ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς καὶ δι' ἀποφάσεως αὐτῆς διεκόπησαν αὐταί. Ἑπομένως αὐτὴ ἡ Βουλὴ ἔκρινεν ὅτι ὑπῆρχε λόγος βάσιμος ἵνα ἀναστα λοῦν αἱ ἐργασίαι της, καὶ συνεπῶς δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ἐπανερχώμεθα διαρκῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Οὔτε ἠθελήσαμεν ποτὲ νὰ πιέσωμεν τὴν ἀντιπολίτευσιν εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐλέγχου, εἴτε ὡς πρὸς τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν Ν)δίων διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι οὔτε ἡμέραν τινὰ ἐκ τῶν ὁριζομένων πρὸς ἄσκησιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἐζητήσαμεν νὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν πρὸς ψήφισιν Ν)δίων, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας διεθέσαμεν μόνον ὅσους χρόνους ὑπελείπετο μετὰ τὸν ἔλεγχον καὶ πρὸς συζήτησιν Ν)δίων, πάντοτε τῇ συνεναίσει τῆς ἀντιπολιτεύσεως, πρὸς συζήτησιν μάλιστα ὡρισμένων μόνον Ν)δίων ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία ὑπῆρχε ἀντίρρησις. Ὁσάκις δὲ ἡ ἀντιπολίτευσις ἠτήσατο τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἢ ψηφίσεως ὡρισμένων Ν)δίων προθύμως συνηνέσαμεν εἰς τοῦτο καὶ ὅταν μάλιστα μερὶς τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἦτο εἰς τοῦτο σύμφωνος Ἀπορῶ ἐπομένως ὅταν ἀκούω τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν παραπονούμενον ὅτι πιέζομεν τὴν ἀντιπολίτευσιν, διότι δῆθεν ἡ Κυβέρνησις ἀξιοῖ νὰ ἐργασθῇ ἡ Βουλή, καὶ διὰ φόρτου μεγάλου ἐργασίας πρόκειται νὰ ἀπασχολήσωμεν τὴν Βουλὴν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἀλλὰ πῶς γνωρίζει τοῦτο ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν; Ἀνέγνωσε λέγει ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὅτι πρόκειται νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς καὶ ὅτι μέχρις ὅτου διακοποῦν πρέπει ὅλα τὰ νομοσχέδια νὰ ψηφισθοῦν. Θὰ συνίστων εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν νὰ μὴ συζητῇ περὶ τῶν ἔργων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν τῶν ἐφημερίδων, ἀλλὰ νὰ συζητῇ ἐὰν θέλῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν σκέψεων αὐτῶν τῆς Κυβερνήσεως, διότι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν ὄντως ὅλα τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα εἰσήχθησαν ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν πρόκειται νὰ συζητηθῶσι κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ἐνδέχεται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Διότι, κ. Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν, ἐπανειλημμένως ἐτόνισα ὅτι δὲν πρόκειται νὰ συζητηθοῦν ὅλα τὰ νομοσχέδια, ἀλλὰ θὰ συζητηθοῦν μόνον ἐκεῖνα διὰ τὴν συζήτησιν τῶν ὁποίων θὰ ὑπάρξῃ ἐπαρκὴς χρόνος μέχρις ὅτου αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς διακοποῦν ἕνεκα τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης τὴν ὁποίαν γνωρίζετε πάντες, ὅπως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπισκεφθῇ τὴν Ἄγκυραν μετὰ δύο ἢ τριῶν Ὑπουργῶν. Τοῦτο δὲν πιστεύω νὰ μὴ θεωρηθῇ παρʼ ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς ὅτι εἶναι λόγος διακοπῆς, ἀλλʼ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ περὶ τούτου ἀκόμη σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις δηλαδὴ ἐὰν πρέπει καὶ κατὰ τὸ βραχὺ ἀκόμα διάστημα νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς. Ἀλλʼ ἐν πάσῃ περιπτώσει λέγω ὅτι οὐδέποτε ὑπεβλήθη ἐρχασία εἰς τὴν Βουλὴν πέραν τοῦ ὡρισμένου χρόνου, πέραν ἐκείνου εἰς τὸν ὁποῖον δύναται νὰ ἀνθέξῃ αὐτὴ καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι οὔτε κἂν μετὰ τὸ φαγητὸν ἐζητήσαμεν ποτὲ τὴν ἑσπέραν τὴν συνέχισιν τῶν συνεδριάσεων διὰ νὰ μὴ κουρασθῇ ἡ Βουλή, ἐνῷ γνωρίζομεν πάντες τί ἐγίνετο εἰς τὸ παρελθόν. Ὁλονυκτίας ὅλας διήλθομεν ἵνα ψηφισθῇ ὡρισμένη νομοθετικὴ ἐργασία. Ἀλλὰ τί θέλει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν; Νὰ ἐρχώμεθα ἐδῶ νὰ ψηφίζωμεν νομοσχέδια καὶ νὰ ἀπερχώμεθα καὶ νὰ λέγωμεν μετὰ τοῦτο εἰς τὸν λαὸν ὅτι ἐκτελοῦμεν τὸ καθῆκόν μας, διότι μίαν ἢ δύο ὥρας ἐργαζόμεθα εἰς τὴν Βουλήν; Ὄχι κ. Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν, δὲν δύνασθε νὰ ὑποστηρίζετε τοιαύτας ἰδίας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων σκέψεων ἰδικῶν σας, ὄχι ἰδικῶν μας, νὰ ὑποστηρίζετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις καταπονεῖ τὴν Βουλήν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ δὲν ὑπεστήριξα ποτὲ τοιαύτας ἰδέας. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἀλλʼ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην καὶ τὸ τονίζω τοῦτο, ὡρισμένα τινὰ νομοσχέδια νὰ ψηφισθοῦν καὶ πρὸ τῶν ἡμερῶν κατὰ τὰς ὁποίας μέλη τῆς Κυβερνήσεως πρόκειται νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἄγκυραν. Ἓν τῶν νομοσχεδίων αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ παρὸν καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς δὲν ἐγένετο διὰ νὰ φωτισθῶσιν οἱ κ. κ βουλευταὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκ τῶν φακέλλων τοὺς ὁποίους ἐζήτησαν, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ δικαιολογεῖται ἢ ὄχι. Ἐὰν θέλητε πρὶν προβῶ εἰς ἄλλην οὐσιαστικωτέραν ἀνάπτυξιν, περὶ τοῦ μὴ σκοπίμου τῆς ἀναβολῆς δὲν ἔχω παρὰ νὰ ἐπικαλεσθῶ ὅσα εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν. «Πῶς θέλετε εἶπεν, νὰ μὴ ἀναβληθῇ ἀφοῦ τὸ νομοσχέδιον ποῦ παρουσιάζεται εἶναι ἀντισυνταγματικόν;» Κατὰ τὴν κρίσιν σας θὰ γίνῃ τοῦτο συνταγματικὸν ἐὰν . . . . . μελετήσατε τοὺς φακέλλους; Ἀφοῦ τὸ θεωρεῖτε ἀντισυνταγματικὸν τίνα λόγον ἔχει ἡ ἀναβολή; Ἐκτὸς ἐὰν νομίζητε ὅτι πρόκειται περὶ σοβαρᾶς περιπτώσεως καὶ σκοπεῖτε νὰ παρίδητε τὴν ἀντισυνταγματικότητα.

Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν δὲν δύνασθε ἐπὶ τοιούτων ἐπιχειρημάτων νὰ στηρίζητε τὴν ἀναβολήν, διότι ἀκριβῶς τὸ ἐπιχείρημά σας εἶναι νὰ προχωρήσωμεν ἀμέσως, ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην οὐδενὸς ἐγγράφου, ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ μελετήσετε τίποτε ἐφόσον ὑφίσταται ἡ ἀντισυνταγματικότης, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ὑποστηρίξητε κατὰ τὴν συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον. Κύριοι Βουλευταί, θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ φρονῶ ὅτι ἡ ἀναβολὴ δὲν ζητεῖται ἵνα προσαχθῶσι τὰ ἔγγραφα, διότι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σχηματισθῇ ἡ κρίσις τῆς Βουλῆς περὶ τοῦ σκοπίμου ἢ μή, περὶ τοῦ θεμιτοῦ ἢ μὴ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἀλλὰ ζητεῖται, διότι ἡ ἀντιπολίτευσις εἶναι προδιατεθειμένη μέχρις ἐσχάτων νὰ πολεμήσῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἤδη ἐχρησιμοποίησε σήμερον τὴν ἀπειλὴν ἐκ τῆς πλειοψηφίας, τὴν ὁποίαν διαθέτει εἰς τὸ ἕτερον Νομοθετικὸν Σῶμα, τὴν Γερουσίαν. Προσέξατε, λέγ.ι, διότι ἔχομεν καὶ τὴν Γερουσίαν ὅπου δὲν ἔχετε τὴν πλειοψηφίαν. Ἡμεῖς εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἔχομεν τὴν πλειοψηφίαν, τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ δίκαιον τοῦ Νομοθετήματος τούτου καὶ λυποῦμαι πολύ, διότι βλέπω τὴν ἀντιπολίτευσιν τόσον ἐκδήλως νὰ τάσσεται ἀλληλέγγυος πρὸς τὸ κίνημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠθέλησε νὰ σεβασθῇ τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπιτίθεσθε κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἀποδεικνύει πόσον συνδέεσθε μὲ τὸ κίνημα ἐκεῖνο.

Α. Παπαναστασίου. Ἐζητήσαμεν τὰ ἔγγραφα πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ Νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Εἰς ὅσα εἴπατε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἓν μόνον ἔχομεν νὰ προτάξωμεν, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο σκοπεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως ἐν τῷ κοινοβουλευτισμῷ, τὴν τάξιν ἐν τῷ στρατῷ. (Χειροκροτήματα). Ζητοῦμεν διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου νὰ καταστήσωμεν σεβαστὴν τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ καταστήσωμεν τὸν στρατὸν σεβαστὸν ἀπέναντι τοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα). Διότι ὅταν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐκκαθαρίσῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κακῶς συμπεριεφέρθησαν ἀπέναντι τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, νὰ εἶσθε πεπεισμένοι ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξουν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποταλμήσουν ἐκ νέου τοιοῦτον κίνημα, τὸ ὁποῖον ἀπετολμήθη κατὰ τὴν 6ην Μαρτίου. Ἐπίστευον ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν θὰ μᾶς κατηγορῇ ὡς ἀντικοινοβουλευτικούς, ἀλλʼ ὅτι θὰ προσέφερε τὰ φῶτα της ἵνα πράγματι ἐβραιωθῇ ὁ κοινοβουλευτισμὸς καὶ νὰ μὴ εἶναι εἰκονικός, εἰκονικὸς δὲ εἶναι, κύριε ἀρχηγὲ τῶν Προοδευτικῶν, ὁ κοινοβουλευτισμός, ὅταν ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἐμφανίζονται πρόσωπα πρόθυμα ὅπως ὑποστηρίξουν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Θὰ σᾶς παρακαλέσω λοιπόν, ἀνεξαρτήτως τῆς πτέρυγος εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεσθε νὰ συμβάλητε εἰς τὴν ταχυτέραν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς ψήφου σας κάμετε ὅτι νομίζετε προσῆκον, ἀλλὰ λόγος ἀναβολῆς δὲν ὑπάρχει. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὴν ἑσπέραν ταύτην καὶ ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτή.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ διὰ μακρῶν εἰς ὅσα εἶπον περὶ τῆς συνεχίσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν χωρὶς ὑποθέτω νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀναιρέσῃ οὐδὲν ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων, διὰ τῶν ὁποίων κατέδειξα ὅτι δὲν συντρέχει σοβαρὸς τις λόγος ταχέως τερματισμοῦ τῶν ἐργασιῶν μας. Ἀλλʼ ὁ ἄσκοπος τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως λόγος εἰς ἓν ἀπέβλεπε, εἰς τὸ νὰ ῥίψῃ οὗτος τὰς ἀποστροφὰς τοῦ ἐπιλόγου ἥκιστα ὡς ἀντελήφθη ὁλόκληρος ἡ Βουλή, προωρισμένας νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν γαλήνην εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ὁμαλότητα σχέσεων Κυβερνήσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως. Ὅταν εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις διέκοψε ἀδικαιολογήτως ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους τὰς ἐργασίας τῶν κοινοβουλευτικῶν σωμάτων δὲν ἐσκέφθην νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι ἡ διακοπὴ ἔγεινε διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος. Διότι δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ μέσον τοῦτο ἀφοῦ κατώρθωσε ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον νὰ μὴ συνεδριάσῃ ἡ Βουλὴ εἰμὴ ἐπί τινας ἡμέρας διὰ τῶν διακοπῶν τῶν χορηγηθεισῶν παρὰ τοῦ Σώματος. Προσφεύγουσα καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν Προεδρικοῦ Διατάγματος θὰ ἐπεβάρυνεν ἁπλῶς τὸ παθητικὸν τῆς Κυβερνήσεως ἤτις ἀπέφυγε συστηματικῶς τὴν συνεργασίαν της μετὰ τῆς Βουλῆς. Καὶ πρέπει νὰ ὑπομνήσω ὅτι ὁ ἔλεγχος δὲν ἠσκήθη ἐπὶ ὁλόκληρον ἑξάμηνον παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας συνεδριάσεις καὶ δὲν δικαιολογεῖται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος ὁ ἀπασχολῶν τὰς ἐργασίας τοῦ Σώματος καὶ ἐπιτρέπων τὴν ἐξέτασιν τῶν νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως μέτρων, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε μάλις ἐσχάτως ὑπεβλήθησαν. Σκοπός μου ἦτο ὅταν ὠμίλουν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων νὰ ἀποκρούσω νέαν μακρὰν διακοπὴν αὐτῶν ἐφόσον τὰ ταξείδια τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἄγκυραν δὲν θὰ διαρκέσῃ εἰμὴ ἐπʼ ὀλίγας ἡμέρας, μετὰ τὴν πάροδον τῶν ὁποίων ἐνδεδειγμένον εἶναι νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ ἔργον μας καὶ ὑποστηρίζω ὅτι τούτου δεκτοῦ γινομένου εἰς οὐδὲν προσκρούει ἡ ἀναβολὴ τοῦ νομοσχεδίου μέχρι τῆς καταθέσεως τῶν φακέλλων, διότι ὁ χρόνος ὁ ὑπολειπόμενος μέχρι τοῦ μεταπροσεχοῦς Σαββάτου δὲν ἐπαρκεῖ βεβαίως διὰ νὰ συζητήσῃ καὶ ψηφίσῃ ἡ Βουλὴ τὰ νομοσχέδια τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἀσκήσῃ τὸν ἔλεγχον. Ἔχομεν ἀρκετὴν πεῖραν διὰ νὰ μὴ ὑποθέσωμεν ὅτι πρόκειται νὰ ψηφισθῇ ὁλόκληρος ἡ σειρὰ τῶν ὑποβεβλημένων νομοθετικῶν μέτρων. Διότι τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν εἶναι νομοσχέδια δευτερευούσης καὶ τριτευούσης σημασίας τὰ ὁποῖα δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν ἢ νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὅταν ἐμιλοῦμεν περὶ χρονικῆς ἀνεπαρκείας ἐννοοῦμεν τὰ οὐσιώδη νομοσχέδια τῶν ὁποίων τὴν ἐπιψήφισιν θεωρεῖ ἐπείγουσαν ἡ Κυβέρνησις. Καὶ εἰς τὰ μέτρα ταῦτα ὑπάγονται καὶ τὸ μέτρον τῆς αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πλεῖστα ἄλλα ὡς τὸ νομοσχέδιον τοῦ χωρισμοῦ τῶν συνοικισμῶν, τὰ φορολογικὰ κλπ. Ἐπὶ πάντων τούτων διὰ νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ψηφίσῃ εὐσυνειδήτως ἡ Βουλὴ ἔχει ἀνάγκην καὶ χρόνου καὶ μελέτης. Διότι τότε καὶ μόνον ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος της ὅταν ἀγρυπνεῖ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ ἀντιπροσωπεία ἐπὶ τῶν γενικῶν συμφερόντων. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ κοινοβουλευτικὴ ζωὴ δὲν πρέπει νὰ ἐξαίρωμεν διὰ φράσεων μόνον τὰ ἀγαθά της, πρέπει ἐμπράκτως νὰ ἀποδεικνύωμεν ὅτι ἔχομεν ὄντως πίστιν πρὸς αὐτὴν καὶ σεβόμεθα τὴν ἀποστολήν της. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Καὶ δὲν ἔχομεν πίστιν ὅταν ἀξιοῦμεν ἐν ὀνόματι τῆς κομματικῆς ὑπεροχῆς νὰ ἐπιβάλωμεν μέτρα ὑψίστης διὰ τὸν τόπον σημασίας ἄνευ ἐπισταμένης αὐτῶν ἐξετάσεως. Τί εἶναι τὸ μέτρον αὐτό; Ἐγὼ τὸ ἐχαρακτήρισα ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἐκρυθμον. Καὶ τί ἀπήντησεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς Ἀπήντησεν ὅτι ἂν εἶναι ἀντισυνταγματικὸν τὸ μέτρον δὲν θὰ γίνῃ συνταγματικὸν ἐὰν ἀναβληθῇ ἐπί τινας ἡμέρας ἡ συζήτησις. Ἀλλὰ ποῖος εἶπεν ὅτι ἡ πάροδος τοῦ χρόνου ἤθελε καταστήσῃ τὸ μέτρον θεμιτόν;

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν σᾶς εἶπον αὐτό.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ αἰῶνες ἂν περάσουν θὰ μείνῃ ἔκθεσμον (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Σᾶς εἶπον ὅτι ἡ ἀναβολὴ δὲν σᾶς χρησιμεύει διὰ νὰ καταστήσετε τὸ μέτρον συνταγματικόν.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν θὰ τὸν καταστήσῃ συνταγματικὸν ἡ προσαγωγὴ τοῦ φακέλλου. Ἀλλὰ τὸ μέτρον ἔχει διπλῆν ὄψιν καὶ παρ' ἡμῶν θεωρεῖται τυπικῶς ἀπαράδεκτον, καὶ κατ' οὐσίαν ἀσύμφορον καὶ ἐπικίνδυνον. Καὶ διὰ μὲν τὰς ἀντιρρήσεις ἐπὶ τοῦ τυπικοῦ, ἐπὶ τοῦ συνταγματικοῦ μέρους ἔχομεν ἤδη ὅλα τὰ ἐφόδια ὅπως θὰ ἀναπτύξωμεν καὶ ἀποδείξωμεν τὸν ἔκθεσμον τοῦ νομοθετήματος χαρακτῆρα, διὰ τὴν δευτέραν καὶ οὐσιωδεστέραν τοῦ μέτρου ἐξέτασιν οὐδεὶς θὰ ἦτο εὔκολον νὰ ἰσχυρισθῇ, δὲν τὸ ἰσχυρίσθη οὔτε ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἐπετρέπετο νὰ λάβῃ ἀπόφασιν στεροῦσαν ὁλόκληρον τὸν στρατὸν τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ τῶν φυσικῶν των δικαστῶν καὶ παραδίδουσαν αὐτοὺς εἰς τὴν κομματικὴν αὐθαιρεσίαν ἄνευ διονυχίσεως, ὅλων τῶν περιστατικῶν τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν αἴτησίν της.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Σᾶς συγχαίρω δι' αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἴπατε. Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ....

Α. Παπαναστασίου. Τίνος λαοῦ τὴν θέλησιν ἐκπροσωπεῖτε;

Γ. Καφαντάρης. Εἶναι καὶ τοῦτο κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἀπόδειξις τοῦ ὀλίγου σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον τρέφετε πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ κοινοβουλίου καὶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπετε διὰ τῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον διακοπῶν σας τὴν διατύπωσιν τῶν δυσαρέστων εἰς τὴν Κυβέρνησιν γνωμῶν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λέγετε αὐθαιρεσίας τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἴσθε σεῖς τὸ κριτήριον τῆς ὀρθότητος τῶν σκέψεων τῶν ἐκφερομένων ἀπὸ τοῦ βήματος. Ποῖος εἶσθε σεῖς ὁ ὁποῖος δὲν ἀνέχεσθε νὰ λέγωμεν ὅσα ἡμεῖς κρίνομεν ὀρθὰ εἰς τὴν Βουλήν; Ἡ θέσις μας εἶναι ἴση καὶ δὲν ἔχετε κανὲν ἀπολύτως δικαίωμα περισσότερον τῶν ἄλλων. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Ἔλεγον λοιπὸν ὅτι διὰ τὸν κατ' οὐσίαν ἔλεγχον τοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ πεισθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι πράγματι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπαθήσαν ἀπ' αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν νὰ κρίνωσιν περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τὸ κίνημα τῆς 6 Μαρτίου ὅτι παρέβησαν τὸ καθῆκον των, ὅτι ἐχαρίσθησαν εἰς τοὺς ἐπιβουλευθέντας τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας διὰ νὰ πεισθῇ, λέγω, ἡ Βουλὴ ὅτι καὶ αὐτοὺς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδειχθῇ καὶ τοὺς ἤδη δικασθέντας ἀξιωματικοὺς νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν κυβερνητικὴν αὐθαιρεσίαν. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τοιαύτην ἀπονενοημένην ἀληθῶς ἀπόφασιν ἢ νὰ καταργήσωμεν καὶ κάθε φραγμὸν κατὰ τῆς κομματικῆς ἐπιδρομῆς εἰς τὸν στρατόν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν τοὐλάχιστον βεβαιωμένον, ἐξ ἐγκύρων στοιχείων ἀπὸ τὰς ἀνακρίσεις, ἀπὸ τὰ πορίσματα τῶν ἀνακρίσεων, ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀκριβεῖς πράγματι, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον καταπροδόσεως τῶν καθηκόντων των ἐκ μέρους ἀνωτάτων βαθμούχων. Διατί θὰ ἀρίσωμεν, μόνον διότι τὸ θέλετε, εἰς χεῖρας σας τὴν τύχην τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τὴν γαλήνην τοῦ τόπου; (διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ζητοῦμεν ἡμεῖς οὔτε εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐλευθερίας ἀντίκειται οὔτε τὰς αὐθεσίας ἐνθαρρύνει. Δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας ἀλλὰ τὰς ἐνισχύει, ἐφόσον ἐξυψώνει τὸ γόητρον τοῦ κοινοβουλίου τὸ ὁποῖον ὑμεῖς θέλετε συνειδητὸν παράγοντα ἐξυπηρετήσεως τῶν λαϊκῶν συμφερόντων. Καὶ ὅ,τι ζητοῦμεν ἡμεῖς δὲν ἔχει ὡς σκοπὸν οὐδὲ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐνθάρρυνσιν ἀνωμάλων ροπῶν. Ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς εἰπω ἐγὼ ὅτι ἔχω ὄχι ὀλιγώτερον οἱουδήποτε ἄλλου βαθύ, βαθύτατον, τὸ αἴσθημα τῆς ἐννόμου τάξεως καὶ ὅτι περισσότερον ἴσως τῶν ἄλλων ἠγωνίσθην ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐὰν ἐπικαλεσθῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὄχι ἀγῶνας κατ' ἀντιπάλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εἶχε ἠθικὴν ἀξίαν, διότι ἀρκεῖ εἰς τοὺς κατ' αὐτῶν ἀγῶνας τὸ κομματικὸν ἐλατήριον. ἀλλὰ ὅτι ἠγωνίσθην ἐναντίον πανισχύρων ὁμοφρόνων.ὁμοφρόνων πρὸς τοὺς ὁποίους παρέμεινε κατὰ τὰ ἄλλα ἀμείωτος ἡ ἐκτίμησίς μου. δὲν ἔχετε λοιπὸν τὸ δικαίωμα νὰ ρίπτετε τὴν βαρυτάτην κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως μομφήν, ὅτι ἐπιζητοῦσα νὰ κατοχυρώσῃ ἀκριβῶς τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διαφώτισίν σας, διὰ νὰ εἶναι σεβασταὶ αἱ ἀποφάσεις της, ἐνισχύει ὅτι τὰς ἀνωμάλους ροπάς. Τὰς ἀνωμάλους ροπὰς ἐνισχύει ἡ Κυβέρνησις εἰσάγουσα εἰς τὸν στρατὸν τὰς κομματικὰς διακρίσεις καὶ κλονίζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τοὺς ἡγήτοράς του καὶ τὴν δικαιοσύνην. Τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ψηφιζόμενον θὰ γεννήσῃ καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον τὴν δυσφορίαν τῶν πρόδρομον τῶν πραξικοπημάτων καὶ τῶν ἀνασταστώσεων αἱ ὁποῖαι θὰ φυγαδεύσουν ἀπὸ τὸν τόπον αὐτὸν διὰ παντὸς τὴν γαλήνην. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Α. Παπαναστασίου. κ. Πρόεδρε, δύο λόγια θέλω νὰ εἰπω πρὸς τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσον ἔωλον εἶναι τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ζητοῦμεν τὰ ἔγγραφα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀντιταχθῶμεν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ ὑποθάλψωμεν κινήματα, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐζητήσαμεν τὰ ἔγγραφα αὐτὰ πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου. Δὲν ἐζητοῦμεν τὰ ἔγγραφα ὅπως προστατεύσωμεν κινηματίας, ἄλλοι εἶναι συνειθισμένοι νὰ προστατεύουν κινήματα (γέλωτες ἐκ τῆς δεξιᾶς). Μὴ γελᾶτε, ὅταν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οὐσιαστικὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου θὰ ὑποδείξωμεν ὅτι ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου οἱ ἀναρμοδιώτεροι νὰ ὑποβάλουν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἶναι οἱ ὑπογράψαντες τοῦτο. Καταπολεμοῦμεν λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον διότι πρέπει δι' αὐτοῦ νὰ προαχθῇ ἡ γαλήνη εἰς τὸν στρατόν, ἐνῷ δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται δι' αὐθαιρεσιῶν, δι' ἀδικιῶν, νὰ καταστῇ ὑπόδουλος ὁ στρατός, νὰ δημιουργηθῶσι στρατιωτικὰ κόμματα καὶ νὰ διανοίξῃ ἡ διαίρεσις εἰς τὸν στρατόν. Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ εἰπω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνῃ τόσον συχνὰ τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ. Καὶ εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου τὸ κόμμα τὸ Λαϊκὸν ἦτο μία μειοψηφία ἀπέναντι τῆς ὁλότητος τῶν ἐκλογέων, ἡ παρέλκυσις τοῦ χρόνου καὶ αἱ ἀτασθαλίαι τῆς Κυβερνήσεως συνετέλεσαν νὰ εἶναι σήμερον μία μικρὰ μειοψηφία (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Πρόεδρος. Ὑπάρχει πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ πολλῶν Βουλευτῶν νὰ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἔρχεται ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν, ὡς ψηφολεκτῶν τῶν κ. κ. Α. Γαρουφαλιᾶ καὶ Π. Καλλιγκάτση τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω «Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου λέγουσι ναί, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσι ὄχι. Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ἀνακοινοῦται ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὅτι προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα: Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 204 ἐκ τῶν ὁποίων 80 ὑπὲρ τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως, καὶ 124 κατ' αὐτῆς κατὰ τὸ κάτωθι πρωτόκολλον.

Σλήμαν Ἀγαμ.		Μπακόπουλος Γεώργ.	Ο
Ράλλης Ι.	Ο	Τσαλδάρης Κωνστ.	Ο
Εὐλάμπιος Μιχ.	Ο	Ἀθηνογένης Κ.	Ο
Τσουκαλᾶς Κωνστ.	Ο	Βερροιόπουλος Κωνστ.	Ο
Στράτος Γεώργ.	Ο	Κρανιωτάκης Νικ.	Ο
Ράλλης Γεώργ.	Ο	Λιβιεράτος Ἀντ.	Ο
Μπαμπάκος Δημ.	Ο	Μανωλᾶτος Ε.	Ο
Χέλμης Δημ.		Τσόχας Γεώργ.	Ο

Εὐστρατιάδης Γρηγ.	Ο	Σωτηριάδης Ε.		Εὐταξίας Α.	Ο
Κριεζῆς Λάγξ.	Ο	Ἀνδρεάδης Ν.	Ν	Καλκάνης Κ.	Ο
Κανελλόπουλος Κανελ.	Ο	Λεβαντῆς Π.	Ν	Παπανδρέου Γ.	Ν
Λόντος Δημ.	Ο	Ἀποστόλου Ι.	Ν	Παπαγεωργίου Α.	Ν
Ψάρρας Κωνστ.	Ο	Παπαδόπουλος Ε.	Ν	Λαΐλιος Μαλιάκας	Ν
Δεληγιάννης Βασ.		Μπιράκης Α.	Ν	Νιάνιας Ν.	Ν
Γκόφας Θ.		Ἀθηνοδώρου Δ.	Ν	Βαφέας Χ.	Ν
Πέππας Δημ.	Ο	Μουζενίδης Κ.	Ν	Κονταξῆς Γ.	Ν
Δροσόπουλος Ἀθαν.		Τζαβαρόπουλος Γκαΐτε	Ν	Τσακόπουλος Σ.	Ο
Ἐμπειρίκος Γ.	Ο	Τσιάρας Ἀν.	Ν	Τουρκοβασίλης Γ.	Ο
Παραβάντης Γ.	Ο	Τζιρίδης Γ.		Ἀνδριόπουλος Ἰωάν.	Ο
Οἰκονομίδης Κ.	Ο	Ραλλίδης Α.	Ν	Σχοινᾶς Σπῦρος	Ο
Πεσμαζόγλου Γ.	Ο	Βουρδουμπᾶς Ε.	Ο	Νικολαΐδης Π.	Ο
Μαντᾶς Μιλτ.	Ο	Μπασιᾶκος Α.	Ο	Κριμπᾶς Γ.	Ο
Στράτος Ἀνδρ.	Ο	Ἀσιμᾶς Δημ.	Ο	Ἐμπειρίκος Κουμουνδοῦρος Ἀλέξανδρος	
Παπαδάκης Ι.	Ν	Χαρούζ Γκαλήπ.		Τρικούπης Σπῦρος	Ο
Γρηγοριάδης Α.	Ν	Χασὰν Ζαδέ		Κόμης Α.	Ο
Ἀγγελῆς Β.		Ἀβδουραχμὰ Χασάν		Πρωτοπαπαδάκης Α.	Ο
Ζορμπᾶς Α.	Ν	Δεμὶρ Ζαδέ	Ν	Καλαντζόπουλος Γ.	Ο
Ἀποστολίδης Β.	Ο	Παΐζης Α.	Ο	Μουτζουρίδης Ἰωάννης	Ο
Φιλιππίδης Γ.	Ο	Μπαλάνος Σ.	Ο	Κονδύλης Γ.	Ο
Σταμούλης Π.	Ο	Μυλωνᾶς Α.	Ν	Μοσχούλας Φ.	Ο
Ἀντωνόπουλος Ν.	Ο	Μπότσαρης Δημ.	Ν	Τσιρώνης Α.	Ο
Μαυρομμάτης Ξ.	Ο	Μελᾶς Α.	Ν	Μαυρομιχάλης Πέτρος	
Ἀποσκίτης Ἠλίας	Ο	Λούλης Α.		Αἰναρδᾶτος Θ.	Ο
Γιαννόπουλος Δημ.	Ο	Καγιᾶς Γ.	Ν	Κάγκας Π.	Ο
Μπιτόπουλος Κ.	Ο	Σῖμος Σ.	Ν	Ἀντωνόπουλος Ἀθ.	Ο
Ποντίκας Γεώργ.	Ο	Παπασταῦρος Χ.	Ν	Στεφανόπουλος Δ.	Ο
Πετροπουλάκης Δ.		Θεολογίτης Αὔγ.	Ν	Σαγιᾶς Β.	Ο
Παναγούλιας Χρ.	Ο	Νικολαΐδης Σ.	Ν	Γαλανόπουλος Ι.	Ο
Ζερβὸς Γ.		Παπαδᾶτος Ἀχ.		Ἀργυρόπουλος Γ.	Ο
Λαμπριανίδης Α.		Τσονταρίδης Ι.	Ν	Σβολόπουλος Μ.	Ν
Κύρκος Μ.	Ο	Νταῆς Κ.	Ν	Κουμάνταρος Ν.	Ν
Θεοδωρίδης Α.	Ν	Κάρτσωνας Ν.	Ο	Βενιζέλος Ἐλευθ.	
Βοραζάνης Γ.	Ν	Μαυρομιχάλης Ἠλ.	Ο	Ντεντιδάκης Π.	Ν
Χλωρὸς Γ.		Ζαΐμης Φωκίων	Ν	Σακκαλῆς Γεώργ.	Ν
Εὐελπίδης Χρ.	Ν	Λιαπίδης Δ.	Ο	Ἠσαΐας Γεώργ.	
Χρυσοστόμου Γ.	Ν	Χατζηκωνσταντῆς Γ.	Ο	Ἀβραὰμ Νικ.	Ν
Πανταζίδης Χριστόφ.	Ν	Βογιατζῆς Ν.	Ο	Σαββίδης Σαβ.	Ν
Χατζηλίας Βασ.		Ἀναγνωστόπουλος Δ.	Ο	Μαρσέλος Δημ.	Ν
Τηλικίδης Γρηγ.	Ν	Κουκουρίκος Κ.	Ο	Χαβίνης Θ.	Ν
Καλλιγκάτσης Παρίσσης	Ν	Ψάρρας Α.	Ο	Γαρουφαλιᾶς Π.	Ν
Γεωργιάδης Τ.	Ο	Ταλιαδοῦρος Σ.	Ο	Τσώκας Α.	Ο
Σκανδαλάκης Ι.	Ο	Τσόντος Βάρδας Γ.	Ο	Ράλλης Περικ.	Ο
Καφαντάρης Γεώργ.	Ν	Νταλίπης Α.	Ν	Ροζάκης Π.	Ν
Μπουρδάρας Γ.	Ν	Μαζαράκης Π.	Ν	Γαβατζιδάκης Ἰωάν.	Ν
Μάλλωσης Ἰωάν.	Ο	Θεοτόκης Ἰωάν.	Ο	Τσουδερὸς Γ.	
Βοῦλτζος Δ.	Ο	Μοναστηριώτης Ι.	Ο	Ἀσκούτσης Νικ.	Ν
Στεφανόπουλος Σ.	Ο	Δεσύλλας Θ.	Ο	Πιαλόγλου Ἀριστ.	Ν
Πολυζωγόπουλος Σ.	Ο	Παιπέτης Σ.	Ο		
Κρεστενίτης Γ.	Ο	Βαρβούτης Γ.	Ν		
Μπούκουρας Δ.		Προκοπίδης Κ.	Ν		
Σιγαλὸς Ν.	Ο	Παπαδόπουλος Ἠλ.	Ν		
Μαρῆς Γεώργ.	Ν	Κουπαροῦσος Ν.	Ο		
Σακλαμπάνης Μιχ.		Τσαλδάρης Π.	Ο		
Περδικογιάννης Ἰωάν.		Παπακωνσταντίνου Ες.	Ο		
Γαλανάκης Ἀντ.		Ζιούβας Δημ.	Ο		
Ἀγγελιδάκης Γ.		Μεταξᾶς Ἰωάν.	Ο		
Κωνσταντινίδης Ἀδαμ.		Τσιτσίλιας Παναγ.	Ν		
Σαμαρᾶς Μιχ.	Ν	Βοζίκης Χαρ.	Ο		
Γαβριηλίδης Κων.	Ν	Τσιριγώτης Α.	Ο		
Ζάννας Α.	Ν	Βαρβιτσιώτης Γ.	Ο		
Εὐθυμιάδης Δ.	Ν	Νικολαΐδης Α.	Ο		
Μιχαὴλ Ι.	Ν	Χατζηγιάννης Δ.	Ο		
Σταθάκης Ι.	Ν	Κούνδουρος Ἰωσὴφ			
Δημάδης Δ.	Ν	Κοθρῆς Μιχαὴλ			
Τσακμάκης Σ.	Ν	Κορίζος Κωνστ.	Ο		

Ἐπομένως ἡ πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἀπερρίφθη.

Πρόεδρος. Συνεχίζεται κατόπιν τούτου ἡ α'. κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ κ. Κρανιωτάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. Κρανιωτάκης. Τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς Νομοσχέδιον διεβλήθη ὅτι καθιεροῖ νέαν ποινήν, διαδικασίαν νέαν, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἀδικήσωμεν τοὺς ἀτυχεῖς κινηματίας τῆς 6ης Μαρτίου, διότι θὰ ἐπιβάλωμεν εἰς αὐτοὺς ποινὴν τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ ὑφίσταντο ὅταν προέβαινον εἰς τὸ κίνημά των. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀνακριβὲς διότι οἱ ὑφιστάμενοι στρατιωτικοὶ νόμοι ρητῶς ὁρίζουν ποινὴν ἀποτάξεως διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν στρεφομένην ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς ὑπονόμευσιν τῆς ἐννόμου τάξεως. Τὴν ποινὴν δὲ τῆς ἀποτάξεως εἶχον ἐπιβάλει αὐτοὶ πάντοτε καὶ ἄνευ ἐξαιρέσεως εἰς ἄλλους ἀξιωματικοὺς ὁσάκις ἐκαλοῦντο νὰ τοὺς κρίνουν, διὰ τοιαύτας πράξεις.

Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι δὲν πρόκειται ἐδῶ περὶ ποινῆς. Πρόκειται περὶ διοικητικοῦ μέτρου καὶ μόνον, τείνοντος νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν πειθαρχίαν εἰς τὸν στρατόν. Τὴν 6ην Μαρτίου εἰς τολμητίας ἔστρεφε τὰ ὅπλα τῆς Πατρίδος ἐναντίον τοῦ ἐκλογέως λαοῦ καὶ τοῦ εἶπε «ἐσὺ θέλεις αὐτοὺς νὰ σὲ κυβερνήσουν, δοῦλε δὲν σοῦ τὸ ἐπιτρέπω Θὰ κυβερνηθῇς ὅπως θέλω ἐγὼ καὶ ἂν ἀντιτείνῃς θὰ σὲ φονεύσω.» (Ζωηρὰ χειροκροτήματα). Καὶ ἐφόνευσε πράγματι πολίτας. Εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ τὸ ἀνήκουστον καὶ ἀχαρακτήριστον εὗρεν ἀτυχῶς ἐν τῷ στρατῷ, ὡς συνεργάτας ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἦσαν τὰ ὑπολλείμματα μιᾶς προσπαθείας, ἀσκηθείσης ἐπὶ ἔτη ἀπὸ ἓν πολιτικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον ἐπεζήτει νὰ χρησιμοποιῇ τὸν στρατόν, ὡς ὄργανον κομματικῆς ἐπικρατήσεως. Ἡ ἀνταρσία τῆς 6ης Μαρτίου ἐξέπνευσε, δυστυχῶς, πρὶν ὁ ἥλιος τῆς ἰδίας ἡμέρας κλίνῃ πρὸς τὴν δύσιν. Δυστυχῶς, διότι ἂν δὲν ἐξέπνεε θὰ εἶχεν ἐπέλθῃ ἔκτοτε ὁ καθαρμὸς καὶ δὲν θὰ ἐψηφίζαμεν σήμερον τοιαῦτα δευτερεύοντα μέτρα. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ἀνταρσίας ἐξηφανίσθη. Ἀλλὰ τί θὰ γίνουν οἱ στρατιωτικοὶ συνεργοί του; Θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ γραφεῖα των νὰ ἐκδώσουν ἐγκυκλίους περὶ πειθαρχίας ἐν τῇ στρατεύματι; Θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς μονάδας των νὰ διοικήσουν ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ τοὺς θέσουν ὑπὸ περιορισμὸν εἴς τινας περιπτώσεις; Θὰ κρίνουν ὑποδεεστέρους των πρὸς οὓς εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι τὴν ἡμέραν ἐκείνην; Θὰ ἀξιώσουν σεβασμὸν ἀπὸ τὸ στράτευμα; Καὶ τὸ Κράτος θὰ παραδώσῃ καὶ πάλιν τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις εἰς χεῖρας των διὰ νὰ τὰς ὁδηγήσουν εἰς νέαν ἀνταρσίαν, εἰς νέαν 6ην Μαρτίου;

Κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἐτοξεύθη καὶ ἡ μομφὴ ὅτι ἀνοίγει στάδιον εἰς ἀπεριορίστους διωγμούς. Ἀλλ' αἱ ὁμιλήσεις τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν μέχρι τοῦδε διοικητικῶς διωχθέντων ἀποδεικνύει ἐμπράκτως τὰς ἐν πρόκειμένῳ διαθέσεις τῶν κυβερνώντων.

Πράγματι εἰς τὸν στρατόν, τὸ ναυτικόν, τὴν ἀεροπορίαν καὶ τὴν χωροφυλακὴν δὲν ἐδιώχθησαν ἕως τώρα παρὰ μόνον 108 ἀξιωματικοὶ ἐν συνόλῳ, ἐκ τούτων δὲ μόνον 39 ἔχουν τιμωρηθῇ μέχρι τοῦδε καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπετάχθησαν μόνον 9. Ἐρωτᾶται λοιπόν: Τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὸν στρατὸν τῶν ἐλαχίστων αὐτῶν βαθμοφόρων δὲν τὴν ἀξίζει ἡ πειθαρχία τοῦ στρατεύματος, ἡ γαλήνη τοῦ τόπου, ἡ λαϊκὴ κυριαρχία καὶ ἡ ζωὴ τῶν πολιτῶν; (Χειροκροτήματα).

Ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου ἐτοξεύθη μὲ γλῶσσαν δειλὴν ὅτι ἀπεργάζεται τοῦτο καὶ τὴν ἀποδημοκρατοποίησιν τοῦ στρατεύματος. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν Δημοκρατίαν καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὸν στρατὸν ἂν Ἡρακλεῖς τοῦ στρατεύματος ἦσαν ἐν τῷ στρατῷ οἱ 10 ἢ 20 κινηματίαι, καὶ ἂν ἔννοια τῆς Δημοκρατίας ἦτο ὅτι δικαιοῦται πᾶς πρώην στρατάρχης νὰ ἐκστρατεύῃ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τὴν ἐπομένην τῶν ἐκλογῶν διὰ νὰ τὸν καθυποτάσσῃ.

Συνεχίζων ὁ κ. βουλευτὴς ἀντικρούει κατόπιν τὴν αἰτίασιν ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἰσάγει καινὰ δαιμόνια παρατηρῶν ὅτι ὁ ἴδιος θεσμὸς, ὑφίσταται ἤδη προκειμένου περὶ τῶν ἀντιστρατήγων καὶ ὅτι μέτρα ἀνάλογα καὶ κατὰ πολὺ ἐκτεταμένα καὶ ἄνευ κἂν αἰτιολογικοῦ ἐλήφθησαν καὶ κατὰ τὸ 1923 καὶ ἐψηφίσθησαν κατὰ τὸ 1927.

Φωναί. Τότε ἦτο πόλεμος. Τότε ἦτο ἐπανάστασις.

Ν. Κρανιωτάκης. "Οταν μία ἐπανάστασις καταλύει τὸ νόμιμον καθεστὼς καὶ διώκει ὅλους τοὺς πιστοὺς λειτουργούς του τότε καθ' ὑμᾶς ἡ ἐπανάστασις ἔχει δίκαιον. "Οταν μία ἐπανάστασις ἐπ' εὐκαιρίᾳ μιᾶς ἀντεπαναστάσεως θέτει ἐκποδὼν πάντα μὴ φίλα φρονοῦντα, τότε καὶ πάλιν ἡ ἐπανάστσσις ἔχει δίκαιον. Ἀλλ' ὅταν ἐν νόμιμον καθεστὼς λάβῃ μέτρα ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τῶν κόλπων τῶν ἐθνικῶν του δυνάμεων τῶν κακῶν συνεργῶν μιᾶς ἀθλίας ἐπαναστατικῆς ἀνταρσίας τότε καὶ πάλιν ἡ ἐπανάστασις αὕτη ἔχει δίκαιον καθ' ὑμᾶς; Καὶ οὐδέποτε εὑρίσκει δίκαιον καὶ χάριν ἐνώπιόν σας ἡ νομιμότης; (Χειροκροτήματα).

Μακραὶ περιπέτειαι καὶ αἴτια γνωστὰ εἰς πάντας ἔκαμαν τὴν ψυχὴν τοῦ στρατοῦ νὰ νοσήσῃ δαρέως. Ἀτυχῶς ἀπὸ τοὺς φακέλλους τῆς 6ης Μαρτίου ἀποκομίζει τις συναισθήματα θλιβερὰ διὰ τὰ οἰκτρὰ συμπτώματα τῆς ἐκτροπῆς μερικῶν στρατιωτικῶν χαρακτήρων, ἀπότοκα τῆς κακῆς ἐργασίας ἑνὸς κόμματος τοῦ ὁποίου ἀξιοθρήνητος ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῷ στρατεύματι δρᾶσις.

Ν. Κωνσταντόπουλος. Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐδιπλασίασε τὴν Ἑλλάδα.

Ν. Κρανιωτάκης. Τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐδιπλασίασεν ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὴν ἐδίχασε. Τὸν διχασμὸν εἶχε πάντοτε ἔργον. (Χειροκροτήματα).

Ἀπὸ τοὺς φακέλλους τῆς 6ης Μαρτίου ἀναπηδοῦν παραδείγματα ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκράτουν μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ διάγγελμα τοῦ ἀντάρτου διὰ νὰ τὸ μεταπέρουν ὡς πλάκα Μωϋσέως καὶ νὰ τὸ κοινοποιήσουν ὡς θεόσφατον εἰς τὸν λαόν, ἐνῷ διὰ τῆς ἄλλης ἔνευον πρὸς τοὺς διαγγελεῖς των διὰ νὰ τοὺς ἐρωτήσουν ἂν ὑπάρχουν μηνύματα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλοντα κατάρρευσιν τῆς ἀνταρσίας διὰ νὰ κηρυχθοῦν καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ τῆς νομιμότητος. Ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἀγωνίζονται νὰ διαστρέψουν γεγονότα καὶ νὰ ἀποκρύψουν πράξεις τὰς ὁποίας ὀφθαλμοφανῶς καὶ ἀναμφισβητήτως ἔχουν διαπράξει. Ἄλλοι ἀποδεικνύονται προσχωρήσαντες δουλοπρεπέστατα εἰς τὸν ἀντάρτην, χωρὶς κἂν νὰ γνωρίζουν καὶ χωρὶς νὰ ζητήσουν νὰ μάθουν τοὺς σκοπούς του.

Ἀλλ' ἡ 6η Μαρτίου παρέχει εὐτυχῶς καὶ παραδείγματα λαμπρά. Διότι ἀνεδείχθησαν κατ' αὐτὴν ἀρχηγοὶ μονάδων οἱ ὁποῖοι συνήγειραν ἀμέσως τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ ἠτοίμασαν τὰς δυνάμεις των διὰ νὰ ἐπέλθουν ἐναντίον τοῦ ἀντάρτου. Ἀπεδείχθησαν ἐπίσης ἀξιωματικοὶ μεμονωμένοι ὄχι κἂν μεγάλοι, ἀξιωματικοὶ μικροί, οἱ ὁποῖοι ἀνθυπολοχαγοὶ ἁπλοῖ, ὡρθώθησαν ἐναντι τοῦ διοικητοῦ των καὶ τοῦ παρισταμένου ἀρχηγοῦ τῆς ἀνταρσίας καὶ εἶπον: Ἀπὸ τὴν συνείδησίν μας καὶ ἀπὸ τὸ Σχολεῖον ἐδιδάχθημεν νὰ ὑπηρετοῦμεν τὴν νομιμότητα. Δὲν σᾶς ἀκολουθοῦμεν εἰς τὴν ἀνταρσίαν σας καὶ θὰ φροντίσωμεν μὲ κάθε τρόπον καὶ μὲ κάθε θυσίαν νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοὶ οἱ εὔρωστοι καὶ θαρραλέοι ἀνεδείχθησαν τοιουτοτρόπως ἄξιοι τῶν στρατιωτικῶν παραδόσεων, ἄξιοι τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἔθνους, ἀνεδείχθησαν ἄξιοι τῆς Πατρίδος. (Χειροκροτήματα)

Τὸ Νομοσχέδιον διεδλήθη καὶ ὡς προϊὸν πιέσεων αἱ ὁποῖαι ἠσκήθησαν καὶ γύρωθεν μὲν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, κάτωθεν δὲ πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων.

Τοῦτο εἶναι ἀνακριβέστατον. Ἀρχῆθεν ἡ Κυβέρνησις ἐνεπιστεύθη τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἄγους τῆς 6ης Μαρτίου εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰ ἁρμόδια διοικητικὰ ὄργανα, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦτο ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι δὲν ἦτο νοητὸν νὰ παραμείνουν εἰς τὸ στράτευμα οἱ αὐτουργοὶ τῆς ἀνταρσίας. Τοῦτο, ἄλλωστε, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Φρουρᾶς Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ τὴν πρηγενεστέραν ἀκόμη ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς συγκροτοῦντας τὰ Συμβούλια Ἀνωτάτους Ἀξιωματικούς. Τὰ Συμβούλια, ἀτυχῶς ἔκριναν ἄλλως ἀφοῦ, προκειμένου, ἰδίᾳ περὶ τοῦ στρατεύματος δὲν ἔκριναν ἀποβλητέον οὔτε κἂν ἕνα κινηματίαν, οὔτε ἀκόμη τὸν Διοικητὴν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἤνοιξε τὴν νύκτα τὰς πύλας τῶν στρατώνων του εἰς τὸν ἀντάρτην, συνεκάλεσε τοὺς ἀξιωματικούς, παρέστη εἰς τὸ ἐνώπιόν του γενόμενον κίνημα τῆς ἀνταρσίας, ἀνέλαβεν αὐτοπροσώπως τὸ γενικὸν πρόστγμα τῶν δυνάμεων αἱ ὁποῖαι κατῆλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐφόνευον πολίτας, ἐστρατολόγησεν ἀλήτας καὶ τοὺς ἐνέδυσε τὴν τιμίαν στολὴν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου διὰ νὰ τοὺς κινήσῃ ἐναντίον τοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ἴσως ὅμως οἱ κριταὶ τῶν συμβουλίων κρίνοντες οὕτω νὰ εἶχον ἐν νῷ ὅτι ἔνοχοι διὰ τὴν 6ην Μαρτίου δὲν ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρεπέμφθησαν ἐνώπιόν των, ἀλλα ἦτο εἰς ἄλλος ὄχι κἂν ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐφυγάδευσαν μὲ πλοιάρια καὶ ἀκάτους καὶ τὸν συντηροῦν κομματικῇ δαπάνῃ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἀλλὰ εἰς ἄλλος, ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρεται εἰς τὰ στόματα μυριάδων Ἑλλήνων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐνόχου τῆς 6ης Μαρτίου. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα.)

Εἴχομεν ἐλπίσει ὅτι εἰς τὸ ἔργον μας τὸ ἀποψινὸν θὰ εἴχομεν συνεργάτας πολυτίμους ἀπὸ τὴν πτέρυγα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τοὺς Ἀρχηγοὺς τοῦ Προοδευτικοῦ καὶ τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος, διότι ἀμφοτέρων αἱ γραφίδες καὶ αἱ γλῶσσαι ἐκουράσθησαν κατὰ καιροὺς νὰ ἐμιλοῦν καὶ νὰ γράφουν ἐναντίον τῶν κινημάτων, ἐναντίον τῆς ἐκτροπῆς τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὰ ἔργα του, ἐναντίον τῆς παρεισδύσεως τῆς πολιτικῆς εἰς τὸν στρατόν. Καὶ εἴχομεν κάθε δικαίωμα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ τους εἴχαμεν συνεργάτας ἀπόψε, ἀφοῦ πέρυσιν ἀκόμη, πρὸ ἔτους, δὲν ὤκνουν νὰ κατηγοροῦν τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων, διότι ὠργάνωσε τὸν Στρατιωτικὸν Σύνδεσμον, ὅπως ἐπηρεάσῃ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἢ ἀνατρέψῃ τὴν ψῆφον του. Καὶ εἴχομεν πιστεύσῃ ὅτι πολιτικοὶ τῆς ἰδικῆς των περιωπῆς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δείξουν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τοιαύτην ἀσυνέπειαν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἐνῷ πέρυσιν ἦσαν διῶκται τῶν κινημάτων, ἐφετος νὰ εἶναι ἀπολογηταὶ των Ἀτυχῶς ἡ ἀπροσδόκητος πρὸ μικροῦ ἐμφάνισις των ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου διέψευσε κατὰ τρόπον ἄθλιον τὰς ἐλπίδας μας ταύτας. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Ὡς εἰσηγητὴς τῆς εἰδικῶς συγκροτηθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ἐκ μέρους τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, εἰσηγοῦμαι καὶ προτείνω εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν της Νομοσχεδίου. Ἀλλωστε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο δὲν πρόκειται κἂν νὰ τὸ ψηφίσετε, ἀλλὰ νὰ τὸ προσεπικυρώσετε μόνον. Διότι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ, τὸ ἐψήφισε καὶ τὸ κατέστησε νόμον τοῦ κράτους ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 6ης Μαρτίου. Ὁ λαὸς αὐτὸς ὁ ὁποῖος, ἀντέταξε τὰ στήθη του εἰς τοὺς χάλυβας τῶν τεθωρακισμένων αὐτοκινήτων, ὁ ὁποῖος ἀντιμετώπισε τὰς ῥιπὰς τῶν πολυβόλων, ἀλλὰ δὲν ἐπτοήθη, ὁ ὁποῖος ἀπεκόμισεν ἀπὸ τὰ πεζοδρόμια τοὺς νεκροὺς του διὰ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῶν ἐλευθεριῶν του, ὁ λαὸς αὐτὸς ἐψήφισε εἰς τὸν αἱματόβρεκτον δρόμον τὴν 6ην Μαρτίου, ὡς νόμον ὑπέρτατον, τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ὁρίζει ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ Ἔθνους θὰ ἀνήκουν ἐφεξῆς εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὸ Ἔθνος καὶ μόνον Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Θ. Χαβίνης Εὐθὺς λέγει μετὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου ἡ Κυβέρνησις παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην πρὸς τιμωρίαν τῶν ἐνόχων ἀντί ὅμως νὰ ἀναμείνῃ τὸ πόρισμα αὐτῆς, ὅπερ τὰ μέγιστα θὰ τὴν διευκόλυνε διότι μὲ τὴν δικαστικὴν κρίσιν οἱ μὲν πρωταίτιοι θὰ ἔχαναν τοὺς βαθμούς των οἱ κατὰ δεύτερον βαθμὸν ἔνοχοι θὰ ἀπετάσσοντο καὶ οἱ ἄλλοι θὰ ἐτιμωροῦντο ὀλιγώτερον προέβη ἐκ παραλλήλου καὶ εἰς διοικητικὴν ἀνάκρισιν. Ἀλλ' ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ ὅτι εἰς τὸν στρατὸν δὲν εἶναι ἡ ἀπόταξις μόνον ποινή. Εἶναι καὶ ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας δι' ἀπολύσεως ἡ ὁποία ἔχει τεραστίαν ἐπιρροὴν διὰ τὸ μέλλον τοῦ τιμωρουμένου.

Γ. Στράτος Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ κάποια ἐάν.

Θ. Χαβίνης. Τὰ γνωρίζω. Ἡ Κυβέρνησις, συνεχίζει, παρεκλήλλως διέταξε καὶ διοικητικὴν ἀνάκρισιν τὴν ὁποίαν διεξήγαγον οἱ ἀντιστράτηγοι Μαζαράκης καὶ Τσιμικάλης καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων αὐτῶν παρεπέμφθησαν εἰς τὰ Συμβούλια, τὰ ὁποῖα ἄλλους ἀπέταξαν καὶ ἄλλους ἐτιμώρησαν δι' ἀργίας. Οἱ ἀποταχθέντες ἀπετάθησαν εἰς τὰ δευτεροβάθμια Συμβούλια τὰ ὁποῖα ἐνίων ἐξ αὐτῶν ἠλάττωσαν τὰς ποινάς Τὰ συμβούλια ὀρθῶς ἐξέδωκαν τὰς ἀποφάσεις των σύμφωνα μὲ τὸν νόμον «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν» Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ὁ κ. Εἰσηγητὴς ἰσχυρίσθησαν ὅτι τὸ συζητούμενον μέτρον δὲν εἶνε νέον καὶ ὅτι ἔχει ἐφαρμοσθῇ καὶ διὰ τοὺς ἀντιστρατήγους ἀλλὰ ἀφορᾷ τοῦτο εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀνικανότητα τῶν ἀντιστρατήγων καὶ ὄχι εἰς τὰ παραπτώματα αὐτῶν διὰ τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζεται ὁ πάγιος νόμος. Οὕτω καὶ ὁ ἀντιστράτηγος Κλάδος παρεπέμφθη διὰ διοικητικὴν ἀνικανότητα. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐπικαλῆται τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου περὶ ἱεραρχίας καὶ προβιβασμῶν. Εἰδικῶς διὰ τὰ κινήματα ὑπάρχει εἰδικὴ διάταξις εἰς τὸ ἄρθρον 28 τοῦ νόμου «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν» ἔχω δὲ τὴν γνώμην ὅτι ἐὰν ὅσοι πάθουν ἀπὸ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ προσφύγουν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν θὰ κριθῇ ἄγουρος ἡ ἀποταξίς των. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ Συμβούλια δὲν ἔκριναν καλῶς ἀλλὰ τὰ μέλη τῶν Συμβουλίων ἐξελέγησαν ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ὑπουργὸν καὶ εἶναι ἐξ ἀξιωματικῶν φιλικῶς διακειμένων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ οὐχὶ συμπαθῶς πρὸς τοὺς ὑπὸ κρίσιν ἀξιωματικούς, καὶ ἂν ἐξέδωκαν τὴν α ἢ τὴν ὁ γνώμην αὐτὴ εἶναι δικαία καὶ εὐσυνείδητος καὶ ἐκπροσωπεῖ κατὰ τεκμήριον τὴν γνώμην τοῦ στρατοῦ. Διατί δὲν ἐξέλεγε ἄλλους ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ πῶς θέλει νὰ πιστεύωμεν ἡμεῖς ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις οὖσα πραγματικῶς ἀντίθετος τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματικῶν θὰ κρίνῃ ἀμερολήπτως αὐτοὺς διότι αὐτοὶ κατὰ τὴν 6ην Μαρτίου διὰ τοῦ κινήματος προσεπάθησαν νὰ μὴ παραδοθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα.

Κ. Καλκάνης. Δὲν ἦτο διαφωνία πρὸς τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἦτο πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Θ. Χαβίνης. Ἡ Κυβέρνησις συνεχίζει πρέπει νὰ σταθμίσῃ σοβαρῶς τὴν μεγάλην ζημίαν ἥτις θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸ στράτευμα ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς μονιμότητος τῶν ἀξιωματικῶν, τὴν ὁποίαν ἔχουν ὅλοι οἱ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι.

Εἶναι τονίζει προφανὲς ὅτι ἐπειδὴ αἱ ἀποφάσεις τῶν Συμβουλίων δὲν συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τοῦτο οὗτος προστρέχει εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Ὁ κ Ὑπουργὸς ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀξιωματικοὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπηρετήσουν πλέον μὲ τοὺς κατωτέρους των μὲ τοὺς ὁποίους ἦλθον εἰς ἀντίθεσιν τὴν 6ην Μαρτίου. Ἀλλὰ ἐρωτῶ πῶς ὑπηρέτησαν οἱ ἀποτακτοὶ τὸ 1923 ἐπανελθόντες εἰς τὸ στράτευμα ; Ὑπηρέτησαν εὐόρκως καὶ εὐσυνειδήτως μὴ δώσαντες ἀφορμὴν παραπόνου εἰς τοὺς κατωτέρους των ὡς π. χ. οἱ στρατηγοὶ Κωνσταντίνου, Παναγιωτάκος, Παπάγος κ.λ.π. καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι οὗτοι ἦλθον εἰς ἔνοπλον σύρραξιν μὲ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς, ἐνῷ τὸ κίνημα τοῦ Πλαστῆρα περιωρίσθη εἰς μίαν προκήρυξιν. Ἕτερον ἐπιχείρημα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶναι ὅτι ἡ κρίσις τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν διὰ τοὺς κατωτέρους των δὲν εἶναι ἀμερόληπτος. Ἀλλὰ γνωρίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ προτείνονται πρὸς προαγωγὴν ὑφ' ὅλων τῶν ἀμέσων προϊσταμένων των διοικητῶν καὶ ὅτι τελικῶς αἱ προτάσεις αὗται κρίνονται ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον κάμνει τὴν σύγκρισιν διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἀδικία ἐναντίον ἀξιωματικοῦ τινος ὄχι μόνον ἐκ τῆς ἀδίκου προτάσεως ἑνὸς προϊσταμένου του ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τυχὸν διαφόρου κρίσεως τῶν σωματαρχῶν. Ἐγὼ μάλιστα πιστεύω ὅτι οἱ σωματάρχαι ποὺ θὰ ἤμεναν εἰς τὸ στράτευμα θὰ ἔκριναν μετὰ περισσοτέρας ἐπιεικείας τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων ἦλθον εἰς κάποιαν προστριβὴν τὴν 6ην Μαρτίου ἵνα μὴ παρεξηγηθῶσι. Κατὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἡ παραμονὴ τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματικῶν εἰς τὸ στράτευμα θὰ προκαλέσῃ πυρκαϊὰν ἀλλ' ἂν πρόκειται οὗτοι νὰ παραμείνουν εἰς τὸ στράτευμα μὲ ἀποφάσεις τῶν ἐκ τοῦ νόμου τεταγμένων ἁρμοδίων Συμβουλίων οὐδεμία πυρκαϊὰ θὰ γίνῃ. Τέταρτον ἐπιχείρημα φέρει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν δι' ἁπλῆν συγκέντρωσιν ἐτιμωρήθησαν δι' ἀποτάξεως ἀρκετοὶ ἀξιωματικοί. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νομίζει ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι ἐκρίθησαν ὑπεράγαν αὐστηρῶς ἔχει καθήκον νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ διὰ νόμου

Γ. Κονδύλης. Ἐγὼ λέγω ὅτι ἐκρίθησαν καλῶς.

Θ. Χαβίνης. Ἐκ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως ἐξάγεται ἀντίθετος ἐντύπωσις. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὡς τελευταῖον ἐπιχείρημα φέρει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ στρατεύματος Ἀλλὰ ποία ἐξυγίανσις θὰ ἐπέλθῃ ὅταν ἀπομακρυνθοῦν τοῦ στρατεύ-

ματος ἀξιωματικοί οὐχὶ διὰ τῶν νομίμων συμβουλίων ἀλλὰ δι' εἰδικοῦ πολιτικοῦ μέτρου μιᾶς Κυβερνήσεως ἥτις εἶναι ἀντίδικος των; Τότε ἀσφαλῶς θὰ σχηματισθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ ἀδίκων ἀπομακρύσεων. Ἂν αἱ ἀπομακρύνσεις αὐταὶ κ. Ὑπουργέ ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ μόνον εἶναι ἄλλο ζήτημα.

Ἄλλως δὲν νομίζω ὅτι σεῖς ὁ Γεώργιος Κονδύλης ὁ ὁποῖος ἐπολεμήσατε ἐπὶ μακρὰ ἔτη μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτούς, σεῖς ὁ Γεώργιος Κονδύλης ὅστις μαζὺ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐπρωτοστατήσατε εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Δημοκρατίας θὰ θελήσητε νὰ διώξητε ἀξιωματικοὺς συναγωνιστάς σας τιμημένους μὲ σφαίρας καὶ παράσημα, τῶν ὁποίων τὸ μόνον ἐλάττωμα εἶναι ὅτι πιστεύουν καὶ ἀγαποῦν μετὰ φανατισμοῦ τὴν Δημοκρατίαν; Καὶ ἐνῷ θὰ διώξητε αὐτοὺς θὰ ἀφήσητε ἄλλους οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐμπόλεμον δρᾶσιν οὔτε σφαίρας καὶ παράσημα; (χειροκροτήματα) Ἐλπίζω κ. Βουλευταὶ ὅτι δι' ὅσων εἶπον ἀνέτρεψα τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, διότι ταῦτα εἶναι ἀσθενῆ διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ποῖος εἶναι ἄραγε ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου; Εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φαντάζονται μερικοὶ ἀφελεῖς ὅτι δηλαδὴ ἡ Κυβέρνητις θέλει νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοὺς ἐξ ἐκδικήσεως διὰ τὰ γεγονότα τῆς 6ης Μαρτίου; Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω κ. Βουλευταί. Ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πιστεύουν ἅπαντες οἱ δημοκράται, ὅτι δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τοῦ στρατεύματος τοὺς δημοκρατικοὺς αὐτοὺς ἀξιωματικούς, οἵτινες ἐννοοῦν μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν Δημοκρατίαν.

Κ. Καλκάνης. Ἐκάματε τηλεγράφημα ὅτι ὁ λαὸς τῆς Πρεβέζης τάσσεται εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Πλαστήρα.

Θ. Χαβίνης. Μὴ ἀνησυχῆτε διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ δικαιοσύνη. Ἀλλ' οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἐπέλθῃ τερατώδες ζημία εἰς τὸ στράτευμα διότι διὰ τούτου καταργεῖται ἡ μονιμότης τῶν ἀξιωματικῶν, ἐνῷ εἶναι μόνιμοι καὶ οἱ τελευταῖοι γραφεῖς τῶν Ὑπουργείων. Μὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις καλλιεργεῖ τὰ ποταπὰ αἰσθήματα καὶ τὰς κακὰς ἰδιότητας ἑνίων ἀξιωματικῶν ἐπιζητούντων διὰ τῆς δυσφημήσεως νὰ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τοῦ στρατεύματος τοὺς ἀνωτέρους των, ἵνα διευκολύνουν τὴν ἰδικήν των προαγωγήν, ἐνῷ καθῆκον πάσης πολιτείας εἶναι διὰ τῶν πράξεων νὰ καλλιεργῇ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ τὰς καλὰς ἰδιότητας τῶν ἀτόμων νὰ νεκρώνῃ δὲ τὰ ποταπὰ αἰσθήματα καὶ τὰς κακὰς ἰδιότητας αὐτῶν. Δὲν δύναται νὰ μένῃ ἥσυχος ὁ ἀξιωματικὸς ὅταν γνωρίζει ὅτι δύναται εἰς κάθε στιγμὴν νὰ ἀπομακρύνεται ἐκ τοῦ στρατεύματος του δι' ἓν παράπτωμα.

Γ. Στρᾶτος. Λυποῦμαι διότι θεωρεῖτε μόνον παράπτωμα τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου.

Κ. Καλκάνης. Τὸ θεωρεῖ κατόρθωμα, διότι ἐτάχθη ὑπὲρ τοῦ κινήματος.

Θ. Χαβίνης. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἀντὶ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν στρατὸν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἡ Κυβέρνησις ὡς ἰσχυρίζεται, τοὐναντίον εἰσάγει τὴν πολιτικὴν εἰς τὸν στρατόν, καταστρέφουσα τὴν συνοχὴν τοῦ στρατεύματος καὶ συντελοῦσα εἰς τὴν πλήρη ἀπσύνθεσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων διὰ τὴν ὁποίαν θὰ φέρῃ βκρυτάτην εὐθύνην ἡ Κυβέρνησις ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους. (Χειροκροτήματα).

Δ. Μπότσαρης. Θὰ παρακαλέσω, λέγει, ὅπως τύχω τῆς προσοχῆς διὰ νὰ ἀναπτύξω τὸ ἐπίδικον θέμα, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπόψεις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἕνα ὅπλον ἐπικίνδυνον διὰ τὸ καλὸν τοῦ στρατεύματος καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θὰ ἀποτελέσῃ κινδυνώδες προηγούμενον τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ εἰς τὸ στράτευμα ἀστάθειαν ἀφοῦ ἀφαιρεῖ τὰ ἰσχυρότατα μέσα τὰ ὁποῖα τὸ προστατεύουν ἐκ τῆς πολιτικῆς. Ὅπως δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ κινήματος τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα ὡς μιᾶς πράξεως βλαπτικῆς καὶ κατακριτέας.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Μόνον κατακριτέαν;

Δ. Μπότσαρης. Ἡ λέξις κατακριτέα δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐνταῦθα ὅλα τὰ γοῦστα. Πρωτανεύει κ. Βουλευταὶ τὸ πῶς θὰ συντελεσθῇ ὁ καθαρμὸς νὰ συρθῇ κατόπιν ἡ αὐλαία ὥστε ἀδιάσπαστος ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἔργον τῆς γαληνεύσεως τοῦ τόπου. Δι' αὐτὸ φρονῶ δὲν ἔχουν σημασίαν οἱ ὑποσυνείδητοι χαρακτηρισμοί. Ἀδιάφορον ἂν οἱ μὲν θεωροῦν τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου κατακριτέαν ἐπιχείρησιν οἱ δὲ ὡς ἐσχάτην προδοσίαν ὅπως οἱ μὲν χαρακτηρίζουν τὸ βδελυρὸν ἔγκλημα τῆς 6ης Ἰουνίου ὡς κακὸν περιστατικόν, οἱ δὲ ἄλλοι ὡς ἐγὼ τὸ ἐχαρακτήρισα. Δὲν ἐγκρίνω οὔτε τὰς ὑμνητηρίους βιογραφίας τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, οὔτε ὅμως καὶ τὰς ἐπιθέσεις ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἀπόντος ἄλλως τε, ὡσὰν νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἄλλος ἀποδιοπομπαῖος τράγος εἰς τὸν στρατόν.

Συνεχίζων ὁ κ. Βουλευτὴς ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς πλειοψηφίας κ. Ν. Κρανιωτάκη καὶ λέγει ὅτι ἀντιθέτως πρὸς ὅτα ὑπεστήριξεν ὁ κ. Εἰσηγητὴς ἡ ἀποστρατεία εἶναι ποινὴ ἐπιβαλλομένη μάλιστα καὶ ἀναπολογήτως. Ἀναφέρει τὰς περιπτώσεις τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Ἀεροπορίας τῶν κριθέντων ὑπὸ τῶν Συμβουλίων καὶ λέγει ὅτι ἂν τὰ πρωτοβάθμια συμβούλια δὲν ὑπῆρξαν ἐπαρκῶς αὐστηρὰ καὶ ἂν τὰ δευτεροβάθμια κατέστησαν πλέον ἐλαφρυντικὰς τὰς ἀποφάσεις τῶν πρώτων εἶναι τοῦτο συμπέρασμα ὅτι τὸ μέσον πνεῦμα τοῦ στρατεύματος οὕτω ἐπεθύμει νὰ κρίνῃ τὰ τῆς πειθαρχίας. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ ἀναπτύσσονται καὶ παραδείγματα δράσεως τῶν Ἀξιωματικῶν. Οὔτε σχόλιον οὔτε ἔλεγχον ἐπιφέρουν. Θὰ ὑπενθυμίσωμεν μόνον πρῶτον ὅτι ὑπάρχει τὸ δεδικασμένον ἐν Συμβουλίῳ καὶ δεύτερον ὅτι ἐπὶ πλείστων περιπτώσεων ἐπίκειται ἡ δίκη. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι εἰς τὸν στρατὸν ὑφίστανται πάντοτε τὸ πνεῦμα τῆς συναδελφώσεως καὶ ἀναφέρει παραδείγματα ἐκ τοῦ πκρελθόντος.

Δ. Βοῦλτσος. Ὅταν ὑπέγραφαν τὰ γνωστὰ πρωτόκολλα.

Δ. Μπότσαρης. Μὴν ἀνεξέετε θλιβερὰ παρελθόντα διότι τὰ πρωτόκολλα τὰ ὑπέγραφον καὶ τῆς ἰδικῆς σας πλευρᾶς περιφέροντες αὐτὰ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν. Ἐὰν ἡ στρατιωτικὴ δικαιοσύνη, κύριοι βουλευταί, εἶναι αὐθαίρετος καὶ πάντοτε αὐταρχική, ἡ πολιτικὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι οὔτε αὐταρχικὴ οὔτε τυραννική. Ὑπάρχουν πολλὰ μέσα διὰ τὴν ἐπιβολὴν κυρώσεων ὑπάρχει ἀναψηλάφησις ὑπάρχει διαθεσιμότης, δὲν δύναται ὅμως ὁ κατήγορος νὰ ἐμφανισθῇ ἀντιποιούμενος τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ. Ἐπαναλαμβάνω τὴν πίστιν μου ὅτι δύνανται νὰ συνυπηρετήσουν οἱ ἀξιωματικοί. Ἐὰν ὅμως ἐπιβάλλεται τὸ μέτρον σας, διατί χρησιμοποιεῖτε δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά; Λέγετε ὅτι οἱ ἀτυχοῦντες πρέπει νὰ ὑφίστανται καὶ τὰς συνεπείας τῆς ἀτυχίας των. Δὲν εἴδομεν ὅμως οὔτε ἁπλοῦν κολασμὸν διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς εἰδικῆς ἀσφαλείας οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον ἁπλῶς ἀτυχήσει ἀλλὰ κακουργήσει.

Γ. Κονδύλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ξεύρετε κανένα ποὺ εἶναι ἔνοχος καὶ δὲν συνελήφθη; Διατί κάμνετε ὑπαινιγμὸν περὶ ἀτιμωρησίας.

Δ. Μπότσαρης. Ὁμιλῶ μάλλον περὶ τῆς ἀκινησίας. Διότι ἐχρειάσθη καιρὸς ἕως ὅτου μετατοπισθῇ ἐκ τῆς ἀσφαλείας ὁ κ. Πολυχρονόπουλος.

Σ. Χατζήμπεης. Ὁ Λαγογιάννης ὑπηρετεῖ ἀκόμη ἐδῶ.

Δ. Μπότσαρης. Δὲν γνωρίζω κύριοι βουλευταὶ ἐὰν θὰ ἀσχοληθῇ ἡ ἱστορία μὲ τὰ μικροχαρῆ μας αἰσθήματα. Ἀλλὰ

θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ λησμονῶμεν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου. «Ζητῶ ἕναν ἐπιτελάρχην διὰ νὰ μοῦ καταρτίσῃ ἕνα σχέδιον ἐπιχειρήσεων καὶ ἕνα διπλωμάτην διὰ νὰ μοῦ περιβάλῃ διὰ νομιμοφανείας τὰς παρανομίας μου». Ἀναφέρει ἀκολούθως ὁ κ. Δ. Μπότσαρης τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ διάφορα Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Πολιτείαν καὶ λέγει ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ θέτωμεν τοὺς προσφέροντας τὸν ἑαυτόν των ὡς ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν ὠμὸν τῆς Πατρίδος εἰς μειονεκτικωτέραν θέσιν ἀπὸ τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους. Μὴ πλανώμεθα κύριοι βουλευταί, ἂν τελικῶς ψηφισθῇ τὸ μέτρον καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ κατηγόρου μετατραπῇ εἰς δικαστὴν θὰ εἶναι τοῦτο νέα πηγὴ διχασμῶν πικρῶν καὶ ἀντεκδικήσεων.

Ε. Χατζηδάκις. Ὥστε νὰ τοὺς ἀφίσωμεν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ἔργον των;

Δ. Μπότσαρης. Ἐξασφαλίσατε τότε τὴν ἰσόρροπον κρίσιν. Ἂν δὲν ἔχετε τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποσύρετε τὸ νομοθέτημα τοῦτο, ἀμβλύνατε τοὐλάχιστον τὰς ὀξύτητας. Συστήσατε πολυμελέστατον ἀνωκριτικὸν συμβούλιον κοινὸν διὰ τὰ πολεμικὰ Ὑπουργεῖα διὰ τὴν ἐνιαίαν ἐπιβολὴν τῆς στρατιωτικῆς δικαιοσύνης Ἡμεῖς ὡς ἀντιπολίτευσις κρούομεν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου.

Γ. Μπουρδάρας. Ἀνήκων, λέγει καὶ ἐγὼ μέχρι πρὸ τινος εἰς τὴν στρατιωτικὴν οἰκογένειαν, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον. Θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ μὲ προσέξῃ διότι ἀνήκω ἐπίσης εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην, ἡ ὁποία προσεπάθησε μὲ κάθε τρόπον νὰ καταστείλῃ τὸ κίνημα τῆς 6 Μαρτίου, προσωπικῶς δὲ ἐπρωτοστάτησε εἰς τὰς συνεννοήσεις. Ἀκολούθως ὁ κ. βουλευτὴς ἀνατρέχων εἰς τὸ παρελθὸν ὑπενθυμίζει τὰ κατὰ τὸ 1915 ὅταν ἐπῆλθε ἡ ῥῆξις μεταξὺ τῆς τότε Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Βασιλέως. Οἱ ἀξιωματικοὶ διῃρέθησαν τότε εἰς δύο μερίδας. Οὐδεμία τιμωρία ἐπεβλήθη κατὰ τῶν λαβόντων τὸ μέρος τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μερίδος ἀξιωματικῶν μάλιστα δὲ οὗτοι ὑπηρέτησαν ἀκολούθως ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐκείνων κατὰ τῶν ὁποίων ἐν ἀρχῇ εἶχον ἀντιταχθῇ. Ἐπίσης κατὰ τὸ 1923 ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν δύο ἀντιστρατήγων πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ἀντεπανεστάτησαν κατὰ τῆς τότε ἐπαναστάσεως. Οἱ ἀπομακρυνθέντες ὅμως ἐξ αὐτῶν τοῦ στρατεύματος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπανῆλθον εἰς τὸ στράτευμα τὸ 1927 ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως τῆς ὁποίας μάλιστα μετεῖχε καὶ ὁ νῦν Πρωθυπουργός. Νῦν ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει μονομερῶς μέτρα μόνον κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν ἰδεολογικῶς εἰς τὴν ἄλλην παράταξιν, χαρίζεται δὲ τῶν ὑποπεσόντων εἰς τὸ αὐτὸ παράπτωμα ἀξιωματικῶν φιλικῶς ὅμως πρὸς αὐτὴν διακειμένων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ ὑποστράτηγος Βλάχος μετέσχε: συμβουλίου ἐξετάζοντος τά τοῦ κινήματος, ὁ συνταγματάρχης Πιτσίκας τιμωρηθεὶς προήχθη εἰς ὑποστράτηγον, καὶ ὁ συνταγματάρχης Δαβάκης ἐγένετο ἐπιτελάρχης ἐνῷ ὁ ὑπολοχαγὸς ὑπασπιστής του παρεπέμφθη εἰς τὸ ἀνακριτικὸν Συμβούλιον. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ὁ στρατὸς εἶναι τι τὸ μόνιμον ἐν τῇ ἰδέᾳ τοῦ Κράτους ἐνῷ αἱ Κυβερνήσεις εἶναι παροδικαί. Διατὶ θέλετε νὰ ἐξομοιώσετε τοὺς ἀξιωματικοὺς μὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς πλατείας τοῦ Κλαυθμῶνος, οἱ ὁποῖοι ἐπαύοντο καὶ διωρίζοντο ἐναλλὰξ ὑπὸ τῶν διαδεχομένων ἀλλήλας Κυβερνήσεων; Τὸ μέτρον αὐτὸ τὸ ὁποῖον προτείνουν οἱ τρεῖς Ὑπουργοὶ τοῦ πολέμου εἶναι μέτρον καθαρῶς κομματικόν. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν μᾶς εἶπεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτοὶ εἰς τὸ στράτευμα. Ἀλλὰ πῶς τὸ λέγει τοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν; Μόνον ὁ στρατός, τὰ στρατιωτικὰ συμβούλια, δύνανται νὰ τὸ κρίνουν αὐτό. Καὶ τὸ στράτευμα διὰ τῶν ἀντιστρατήγων Τσιμικάλη καὶ Μαζαράκη ἐδέχθη ὅτι οὗτοι δύνανται νὰ ἐξακολουθοῦν ἀποτελοῦντες στελέχη αὐτοῦ. Τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν γαλήνευσιν τοῦ στρατεύματος ἀλλὰ εἰς τὴν ἀποδημοκρατοποίησιν αὐτοῦ. Περαίνων παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν μὲ τὸν ὁποῖον τόσοι δεσμοὶ κοινῶν ἀγώνων μὲ συνδέουν, νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου.

Α. Νταλίπης. Ἡ δήλωσις τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἡ γενομένη διὰ τοῦ κ. Γονατᾶ ἑνὸς ἐκ τῶν ἐπιδόξων διαδόχων τοῦ ζῶντος ἀκόμη ἀρχηγοῦ «ὅτι οὐδέποτε τὸ κόμμα τοῦτο καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν θὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς τυχὸν διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἀπομακρυνθησομένους» εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ μίαν ἄμεσον, ἀμεσωτάτην ἀπάντησιν ἐμπράγματον καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ποία εἶναι ἡ ἀπάντησις αὕτη.

Ἡ δήλωσις τοῦ κ. Γονατᾶ εἶναι διπλοῦ περιεχομένου. Ἐκτὸς τῆς ὑποσχέσεως πρὸς τοὺς πραιτωριανοὺς τοῦ κόμματος ὅτι μποροῦν νὰ τὰ κάνουν κάθε φορὰ θάλασσα χωρὶς νὰ πληρώνουν, εἶναι καὶ ἀπειλὴ καθαρὰ καὶ ἀπροκάλυπτος πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους τοὺς νομιμόφρονας ἀξιωματικοὺς οἵτινες θὰ ἀναγκασθοῦν ἀναμφιβόλως νὰ φύγουν ἔστω καὶ μόνοι ἀδυνατοῦντες νὰ συνυπηρετήσουν μὲ τοὺς στασιαστάς, ὡς πολὺ σαφῶς λέγει εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσίν του ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργός. Ἀτυχῶς δὲ ἡ ἀπειλὴ αὕτη τοῦ κ. Γονατᾶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὑπολογισθῇ καὶ νὰ γίνῃ πιστευτὴ διότι ἀτυχῶς, ὑπάρχει τὸ παράδειγμα τὸ σημερινὸν ὅλων ἐκείνων τῶν τιμίων, γενναίων καὶ εὐόρκως ἐκτελεσάντων τὸ καθῆκόν των ἀξιωματικῶν οἵτινες σήμερον ἡμῶν κυβερνώντων εὑρίσκονται ἐκτὸς τοῦ στρατεύματος διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐξανέστησαν κατὰ τῆς αἰσχρᾶς ἐκείνης καταστάσεως τοῦ κ. Γονατᾶ καὶ τοῦ φυγάδος συναρχηγοῦ του Ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ἢ ὄχι ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λ. κόμματος, ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ κόμμα τοῦτο οὕτω πολιτευόμενον δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἔχει ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ κάμῃ ὅ,τι εἶναι δυνατὸν πρὸς τοῦτο. (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ν. Ἀβραάμ. Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ κ. βουλευταὶ ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Δὲν δύναμαι νὰ ἐγκρίνω τὸ μέτρον τοῦτο χωρὶς νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν τὰς συνταγματικὰς καὶ νομικὰς δυσκολίας. Ἰσχυρίζομαι ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο προσβάλλει τὸ Σύνταγμα κατὰ πλείστας αὐτοῦ διατάξεις. Διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου πρόκειται νὰ μεταμορφωθῇ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἰς ἔκτακτον δικαστήριον ὅπερ θὰ δικάσῃ ἐπὶ τῇ βάσει πορισμάτων. . .

Δ. Παπαναστασίου. Ὄχι πορισμάτων, στοιχείων.

Ν. Ἀβραάμ. Μάλιστα, στοιχείων. Δὲν εἶναι αἱ διατάξεις τοῦ νέου Συντάγματος αἱ ὁποῖαι καθιεροῦν τὸ πρῶτον τὴν μονιμότητα τῶν ἀξιωματικῶν. Τὰ προηγούμενα Συντάγματα εἶχον κατοχυρώσει τὸν ἀξιωματικὸν περισσότερον τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων, εἶχον κατοχυρώσει αὐτὸν ἐξ ἴσου μὲ τοὺς δικαστάς.

Π. Ράλλης Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ πληροφορήσητε ποία εἶναι ἡ συνταγματικὴ διάταξις εἰς τὴν ὁποίαν προσκρούει τὸ νομοσχέδιον.

Ν. Ἀβραάμ. Τὸ ἄρθρον 81 καὶ τὸ ἄρθρον 118 ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου καὶ δέχεται τοῦτον διὰ τὰς ἀποφάσεις ὅλων τῶν ἄλλων πλὴν τῶν στρατιωτικῶν συμβουλίων.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου λοιπὸν 118 τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ ἐξαίρεσις τῶν Συμβουλίων τῶν Ὑπουργείων Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν διὰ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 81 καὶ τοῦ ἄρθρου 114 ἐξάγεται ὅτι καὶ συνταγματικῶς εἶναι κατοχυρωμένη ἡ μονιμότης τῶν στρατιωτικῶν. Ἂν οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν εἶναι διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, τότε καὶ αἱ πράξεις τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς πράξεις ἐκτελεσταὶ διοικητικῶν ἀρχῶν, ὑποκείμεναι εἰς προσβολὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.). Τὰ κινήματα εἶναι πράξεις διοικητικαί ;

Ν. Ἀβραάμ. Τὴν φιλολογίαν τῶν κινημάτων τὴν γνωρίζετε σεῖς καλύτερον κ. Ὑπουργέ. Τὴν ἔχετε ζήσῃ καὶ τὴν ἔχετε ὑποστῇ.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.). Πέστε μου ἓν κίνημα ποὺ ἔκαμα.

Ν. Ἀβραάμ. Ἐκάματε ἀντικινήματα. Τὸ ἴδιον εἶναι.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.) Ὥστε ἔχετε τὴν γνώμην ὅτι ἔκαμε κίνημα ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀνατρέψας τὸ κίνημα τῆς 6 Μαρτίου ;

Ν. Ἀβραάμ. Ἐχω τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἔκαμε κανένα κίνημα.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Καὶ ἐγὼ ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν ἔγινε κίνημα, διότι ἡ Κυβέρνησις ἡ ἐντετλμένη νὰ ἐπιβάλῃ τὴν νόμιμον τάξιν ὑπεκίνει τὸ κίνημα.

Ν. Ἀβραάμ. Σύμφωνοι κ. Ὑπουργέ. Καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἔγινε κίνημα διότι ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία διεδέχθη τὸ κίνημα εἶπεν ὅτι παρέλαβε τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὴν νόμιμον ἐξουσίαν τοῦ Κράτους.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη συμφώνως πρὸς τὴν βούλησιν τοῦ λαοῦ ἐσχηματίσθη διὰ νὰ στιγματίσῃ τὸ κίνημα καὶ τοὺς κινηματίας.

Ν. Ἀβραάμ. Τὰ λέτε αὐτὰ γιὰ νὰ θολώσετε τὰ νερά.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ θολώσω τὰ νερά. Γιὰ νὰ κάμω τί ;

Ν. Ἀβραάμ. Διὰ νὰ θολώσετε τὴν νομικὴν θεωρίαν.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Νομικὴ θεωρία εἶναι ὅταν γυρίζουν τὰ τάνκς καὶ τὰ μυδραλλιοβόλλα εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ καταπνίξουν τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ ; Δὲν ἐντρεπόμεθα ;

Ν. Ἀβραάμ. Κύριε, Ὑπουργὲ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μεταχειρισθῆτε ἄλλην γλῶσσαν ;

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Δὲν ἠμπορῶ νὰ μεταχειρισθῶ ἄλλην γλῶσσαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἠμπορῶ νὰ μεταχειρισθῶ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ κινήματος τῆς 6 Μαρτίου. Ἡμεῖς παρελάβομεν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἐὰν τὴν ἀρχὴν παρελάβομεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη ἀπὸ τοὺς κινηματίας, τοῦτο ἐπράξαμεν ἀκόμη διὰ νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ἀντιθέτως πρὸς ἄλλους ἀποβλέπομεν μόνον εἰς τὴν γαλήνην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ν. Ἀβραάμ. Χαίρω πολὺ διότι χαρακτηρίζετε τοὺς ἀντιστρατήγους οἱ ὁποῖοι ἐνήργησαν τὰς ἀνακρίσεις ὡς κινηματίας. Καὶ ἤθελα νὰ εἴπω, ἂν οἱ ἀξιωματικοὶ Μαζαράκης καὶ Τσιμικάλης...

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.) Δὲν εἶπον αὐτό. •

Ν. Ἀβραάμ. Περὶ αὐτῶν ὡμιλήσατε.

Ι. Ράλλης. (Ὑπ. Ἀεροπ.). Ἂς συζητήσωμεν ἐν ἠρεμίᾳ. Γνωρίζω ὅτι τὸ ἀνακριτικὸν Συμβούλιον ἐθεώρησε ὅτι δὲν εἶνε μέτοχος τοῦ κινήματος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐξηπάτησε καὶ αὐτοὺς τοὺς σχηματίσαντας τὴν Κυβέρνησιν. Ἐγένετο Ὑπουργὸς καὶ ὅταν ἀπεκαλύφθη ὅτι τοὺς ἐξηπάτησε ἀπεπέμφθη ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη ἀπεφάνθη τὸ συμβούλιον καὶ εἶπε ὅτι δὲν εἶναι μέτοχος τοῦ κινήματος, αὐτὴ ἡ ἀθῶα περιστερά. Περὶ αὐτῆς τῆς κρίσεως ὁμιλεῖτε καὶ κόπτεσθε ὑπὲρ τῶν δικαστῶν αὐτῶν τῶν τόσον ἀμερολήπτων.

Ν. Ἀβραάμ. Ἔπκτε κινηματίας ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι σήμερον δικασταὶ καὶ ἐσχημάτισαν τὸ Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον.

Ἰ. Ράλλης. (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Καὶ αὐτὸ δὲν τὸ εἶπαμε.

Ν. Ἀβραάμ. Τότε κ. Ὑπουργὲ, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο εὐθύτερον νὰ ἐκδηλώνατε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι τὴν πετάτε αὐτὴν τὴν διοικ. ἀνάκρισιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ κ. Μαζαράκης καὶ ὁ κ. Τσιμικάλης οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν δικασταί. Εἰς τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θέτετε ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς καὶ τὸ ὁποῖον ζητεῖτε νὰ ψηφίσῃ ἡ Βουλὴ λέγετε ὅτι θὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐκ διοικητικῆς ἀνακρίσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμαν οἱ κ. κ. Μαζαράκης καὶ Τσιμικάλης. Ἂν λοιπὸν αὐτοὶ εἶναι κινηματίαι, ἔχετε ὑποχρέωσιν νὰ μὴ λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰς καταθέσεις καὶ τὰ πορίσματα αὐτῶν διότι ἀσφαλῶς αὐτοὶ ἐνήργησαν ἀνακρίσεις διὰ νὰ καλύψουν τὰς εὐθύνας. Ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς, τότε πῶς ἐμφανίζεσθε ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ προβάλλετε τὴν ἀξίωσιν νὰ σᾶς δώσῃ ἐξουσίαν νὰ δικάσετε σεῖς ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν ἐκείνην; Ὑποθέτω ὅτι ἡ παρανόησίς σας ἦτο ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος καὶ νομικῶς καὶ οὐσιαστικῶς.

Ι. Ράλλης. [Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Δὲν εἶπον αὐτά. Ἐγὼ εἶπον ὅτι τὴν ἐξουσίαν τὴν παρελάβαμεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ θελήσει αὐτοῦ καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω καὶ θὰ ἐπαναλαμβάνω.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ παρεκάλουν τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ μὴ ἐπικαλοῦνται διαρκῶς τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν, διότι ἡ ἰδία Κυβέρνησις διὰ τῶν ὀργάνων της ἀνέτρεψε τὰς κάλπας διὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ τῆς Θεσ)νίκης.

Ι. Ράλλης. (Ὑπσυρ. Ἀεροπορίας). Δηλῶ εἰς τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸν ὅτι πάντοτε ἐνήργησε κατὰ τῶν ἀνατροπέων ὅτι τὸν παρακαλῶ νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν τὰς συμβουλάς του καὶ τὰ διδάγματά του, διότι πιστεύω ὅτι δὲν ἔχω τίποτε νὰ ὠφεληθῶ ἐξ αὐτῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν δύνασθε νὰ κάμετε αὐτὴν τὴν ἐπίκλησιν τῶν καλῶν ἐλευθεριῶν σεῖς οἱ ὁποῖοι προσεπαθήσατε νὰ ματαιώσητε τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ τῆς Θεσ)νίκης.

Ν. Ἀβραάμ. Ὅλα ἀπορρέουν ἀπὸ μίαν ἐντολὴν ἡ ὁποία ἐκφράζει κάτοιαν θέλησιν καὶ ἡ θέλησις ἐκείνη εἶναι ὑποθέτω τοῦ λαοῦ. Δὲν εἶναι δὲ νομίζω ὀρθὸν οὔτε κοινοβουλευτικῶς ὁμαλὸν εἰς ἑκάστην ἀντίρρησιν ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς νὰ ἐπισείῃ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ὡς ἐὰν ἡμεῖς οἱ ὁμιλοῦντες ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, νὰ μὴ ὁμιλοῦμεν δυνάμει μιᾶς ἐντολῆς ἡ ὁποία ἐκφράζει τεκμήριον ἐξ ἴσου εὐγλωττον καὶ ἀμάχητον κοινοβουλευτικῶς. τεκμήριον λαοῦ, τὴν θέλησιν τοῦ ὁποίου βεβαιώτατα ἐκφράζομεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Νομίζω ὅτι δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν καὶ νὰ ἐκφράζωμεν τὰς γνώμας καὶ ἀπόψεις μας αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπήχησιν εἰς τὴν συνείδησιν μιᾶς ἔστω μερίδος τοῦ λαοῦ, δὲν νομίζω δὲ ὅτι διὰ τοιούτων ἀποστροφῶν ρητορικῶν εἶναι δυνατὸν νὰ παρακωλύεται ἡ διατύπωσις γνώμης, ἡ ὁποία διεκδικεῖ ποιάν τινα ἀποψιν νομικῆς σοβαρότητος καὶ δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους ἀτομικὴ γνώμη, στηρίζεται ἐπὶ γνωμῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐκφρασθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνωτάτους δικαστικούς μας. Θὰ συμβουλεύσω τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μελετήσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, αὐτὴν ταύτην τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβ. τῆς Ἐπικρατείας, καὶ θὰ ἴδῃ ὅτι καὶ κατὰ τὰ πρῶτα Συντάγματα καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον Σύνταγμα, οἱ ἀξιωματικοὶ ὄντες διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, δὲν εἶναι οὐδενὸς ὑπαλλήλου τοῦ Κράτους ἥσσονες ἀπὸ ἀπόψεως προστασίας συνταγματικῆς ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν συμβούλια ἀνακριτικὰ τὰ ὁποῖα καθώρισαν καὶ ἐρύθμισαν τὰς θέσεις καὶ τὴν κατάστασιν αὐτῶν, συμβούλια τὰ ὁποῖα εἶχαν χαρακτῆρα δικαστικόν.

Τὸ πλεον ρευστόν, συνεχίζει ὁ κ. Ἀβράαμ, τὸ πλέον ὑποκείμενον εἰς περιορισμοὺς ὡς δικαστικὸν Σῶμα εἶναι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Διότι πρόκειται καθαρὰ περὶ συστάσεως ἐκτάκτου διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις θὰ κρίνῃ μίαν ὡρισμένην παράβασιν καὶ ὡρισμένα πρόσωπα. Λέγει κατόπιν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἠδύνατο νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ὡς κατέφυγεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.

Α. Χατζηκυριάκος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ἐγὼ δὲν προσέφυγα. Μπορεῖ νὰ τὸ ἔγραψε ὁ τύπος ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθές.

Ν. Ἀβραάμ. Ἀντιδικεῖτε ὅμως πρὸς ἀξιωματικοὺς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἀντὶ τῆς λύσεως ὅμως αὐτῆς κατεφύγατε εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ τὴν παρασύρετε εἰς τὴν παραβίασιν τοῦ συντάγματος, διότι εἶναι πρωτοφανὲς νὰ ζητηθῇ ἡ ἐκχώρησις δικαστικῆς ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον τὸ ὅπλον τοῦ ὁποίου θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλὰ ἂς ἐλθωμεν εἰς τὴν πραγματικότητα. Γνωρίζομεν ὅτι διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου κατηγορήθησαν ὑπερτριακόσιοι ἀξιωματικοὶ καὶ τώρα ἐπιδιώκεται ἡ τιμωρία 25 ἐξ αὐτῶν καὶ ἐρωτᾶται διατί αὐτοὶ μόνον πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν ; Μὴν εἰσέρχεσθε κ. Ὑπουργὲ εἰς τὸ ἐπίμοχθον ἔργον τῆς ἀναζητήσεως εὐθυνῶν διότι εἶναι δυσάρεστον τοῦτο. Θὰ ὑποστῆτε κατ' ἀνάγκην κύριε Ὑπουργὲ ἂν ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Εὐτυχῶς διὰ τὸν τόπον καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ὁποίας καυχᾶσθε ὅτι εἶσθε ὑπέρμαχοι ὑπάρχει ἀληθὴς βωμὸς τῆς μονιμότητος ὅστις παρ' ἡμῶν ἔχει ὑψωθῆ ὡς ἀληθὴς βράχος ἐν μέσῳ τῆς Δημοκρατίας πρὸ τοῦ ὁποίου θὰ θραυσθῇ κάθε αὐθαιρεσία σας. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

Π. Μπούμπουλης. Δυστυχῶς δὲν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ παρακολουθήσω τοὺς πολεμήσαντας τὸ Νομοσχέδιον διότι ἐπιθυμῶν νὰ εἶμαι ψύχραιμος ἐπροτίμησα ν' ἀπέλθω καθ' ἣν ὥραν ὡμίλουν. Ἤκουσα ὅτι ἐκπροσωποῦν καὶ αὐτοὶ τὸν λαὸν λησμονήσαντες ὅτι κατεπάτησαν διὰ τῶν ἐνεργειῶν των δεδηλωμένην ἀπόφασιν τοῦ λαοῦ. Συνεργήσαντες εἰς τὸ κίνημα δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ. Χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Γερουσίας ἐδήλωσε ὅτι «ἐὰν ἐπανέλθῃ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐπαναφέρῃ κλπ.». Ἀλλὰ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐπαναστατικὴν πρόκλησιν κατὰ τοῦ λαοῦ. Διότι οἱ νομιμόφρονες ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐπάταξαν τοὺς γελοίους κινηματίας θὰ σκεφθοῦν ὅτι ἐὰν ἐπανέλθῃ τὸν κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τοὺς ἀναμένει οἰκτρὰ τύχη. Λησμονοῦν οἱ τοιαύτας προκλήσεις ἀπευθύνοντες κατὰ τοῦ λαοῦ πῶς ἀνερριχήθησαν εἰς τὴν ἀρχήν, ποῦ ἐστηρίχθησαν καὶ πῶς ἐπέτυχον νὰ συγκαλυφθῶσι τὰ αἴσχη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τώρα οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ γίνεται ἐκμετάλλευσις ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τοῦ Στρατιωτικοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὸ νὰ συγκρατηθοῦν τὰ ὑπόλοιπα τῆς στρατιωτικῆς ἐκείνης δυνάμεως ἡ ὁποία ἐκράτησε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπὶ εἴκοσι χρόνια εἰς τὴν ἀρχήν. Καὶ δὲν σταματοῦν οὔτε πρὸ τοῦ διχασμοῦ.

Ι. Ἀποστόλου. Τὸν νομοσχέδιόν σας ἐπιδιώκει τὸν διχασμόν.

Π. Μπούμπουλης. Εἶπεν ὁ κ. Ἀβράαμ τὰς ἰδίας λέξεις ποὺ εἶπε ἐν τῇ ξένῃ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ὅτι τὸ κίνημα ἐπεκράτησεν καὶ παρέδωσε τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιντῶν Ἀντιστρατήγων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ στάσις ἐσχεδιάσθη ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ κ. Βενιζέλου ἐξετελέσθη δὲ ἀπὸ τὸ ἀστεῖον αὐτὸ πρόσωπον τὸν Πλαστήρα.

Τώρα ὁ κ. Ἀβραὰμ τὴν μεσοβασιλείαν αὐτὴν μεταξὺ τῆς καταλήψεως τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν καὶ τῆς καταστολῆς τοῦ κινήματος τὴν χαρακτηρίζει ὡς ἐπικράτησιν. Νομίζω κύριοι, ἀντιπολιτευόμενοι ὅτι πρέπει νὰ συνέλθετε ὀλίγον καὶ ν' ἀντιληφθῆτε ὅτι δι' αὐτῆς τῆς τακτικῆς σας δὲν ἐξυπηρετεῖτε τὸ Κράτος καὶ ὅτι ἡμεῖς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶμεν ὅσα ἠνέχθημεν κατὰ τὸ παρελθόν. Ἐὰν νομίζετε ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ λησμονῆσουν συνεχῶς ὅσα κακὰ ἐκ φιλαρχίας διαπράττετε, ἀπατᾶσθε. Ἡμεῖς οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως διαμαρτυρόμεθα διὰ τὴν ἐπιείκειάν της. Διότι ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν μὲ σκοτεινὰς καὶ ἀμφιβόλους ὑπηρεσίας γαλόνια οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀδιόρθωτοι. Ἀλλ' ἡ πατρὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ στιματήσῃ εἰς τὸν Πλαστήραν σας, ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν προορισμόν της. (Χειροκρτήματα)

Κ. Καλκάνης. Ὑπῆρξε μία περίοδος τὴν ὁποίαν διῆλθεν ὁ Ἐθνικὸς Στρατός, καθ' ἣν πάντες προσεβλέπομεν πρὸς αὐτὸν μὲ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην. Ἡ περίοδος, καθ' ἣν ὁ Ἑλληνικὸς στρατός, ἐδόξασε τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα, διότι δὲν εἶχε ἄλλο πρόγραμμα παρὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Πανταχοῦ ἐγαλουχοῦντο οἱ ἀξιωματικοὶ μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς πειθαρχίας καὶ ἀποτελέσματα τούτου οἱ καρποὶ τῶν νικῶν ποὺ ἀνέφερον. Ὑπετάσσοντο ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰ κελεύσματα τῆς πολιτείας καὶ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξαν οἱ ἔνδοξοι πόλεμοι. Βάσκανος μοῖρα, ἢ μᾶλλον κακὸς δαίμων ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ὁ σκηνοθετήσας καὶ ἀποφασίσας νὰ ἐκτρέψῃ τὸν στρατόν, τὸν ἔχοντα τοιαύτας παραδόσεις, κατώρθωσε νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μόλις ἀντελήφθη ἐν κόμμα, μία πολιτικὴ μερὶς ὅτι ἤρχισε νὰ χάνῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ. Τὸ κόμμα αὐτὸ ἐσκέφθη κατὰ τρόπον οὐχὶ εὐθὺν νὰ καταστήσῃ ὑποχείριον τὸν στρατὸν καὶ νὰ μεταβάλῃ αὐτὸν εἰς κομματικόν του ὄργανον. Καὶ δὲν ὑπῆρξε κανεὶς φραγμὸς εἰς τὴν ἀχαλίνωτον ἐκείνην ἐνέργειαν.

Α. Ζουρμπᾶς. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διαφωνεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Κ. Καλκάνης. Συνέτριψαν τὰς ἱερὰς τοῦ στρατοῦ παραδόσεις καὶ διὰ διαφόρων νομοθετικῶν μέτρων, κατέστησαν αὐτὸν ὄργανον κομματικῆς ἐμπαθείας. Τοὺς ἀριστεῖς τοῦ στρατεύματος τοὺς δοξάσαντας τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα δὲν ἐδίστασαν νὰ ἀπομακρύνουν τοῦ στρατεύματος, στερήσαντες αὐτοὺς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ δικαιώματος τῆς ἀπολογίας.

Α. Ζουμπᾶς. Εἰς ἡμᾶς ἀπευθύνεσθε ; Νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Γ. Κονδύλης. (Ὑπ. Στρατ.) Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἦλθεν ἐδῶ μέσα καὶ διώκησε τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἔκαμε ἀποστρατείας ;

Γ. Καφαντάρης. Δὲν πρόκειται ὅτι τὰς ἐκάματε σεῖς. Ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἀνήκατε εἰς τὴν πτέρυγα αὐτήν..

Γ. Κονδύλης (Ὑπ. Στρατ.). Ἤμουν ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἤθελα νὰ μεγαλώσω τὸ Ἔθνος καὶ εἶχα τὴν πολιτικὴν αὐτήν. Ἀλλ' ἤμην ἀξιωματικός.

Γ. Παπανδρέου. Εἴχατε καὶ γνώμας καὶ πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἐπισήμως εἴχατε ἐκδηλώσει.

Γ. Κονδύλης (Ὑπ. Στρατ.). Εἶχον πολιτικήν, ἀλλ' ἡ πολιτική μου ἦτο νὰ συνεχισθῇ ἡ Ἑλληνικὴ μεγαλουργία. Καθ' ἣν στιγμὴν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἐμάχοντο, καθ' ἣν στιγμὴν ἡμεῖς ἠγωνιζόμεθα, σεῖς ἐπολιτεύεσθε καὶ ἐπολιτεύεσθε κατὰ τὸν κακώτερον τρόπον. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Γ. Παπανδρέου. Πότε ;

Γ. Κονδύλης (Ὑπ. Στρατ.). Τὸ 1917—20.

Ι. Ἀποστόλου. Κατὰ κακὸν τρόπον ἐπολιτεύετο ἡ Κυβέρνησις τὸ 1917—20 ; Ὅταν ἐμεγαλούργει ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ποὺ ἐμάχεσθε καὶ σεῖς ;

Γ. Κονδύλης (Ὑπ. Στρατ.). Καθ' ὃν τρόπον ἐπολιτεύεσθε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν παρεσκευάσατε τὴν καταστροφὴν τοῦ ἔργου ποὺ ἐδημιουργήσαμεν (Χειροκροτήματα).

Κ. Καλκάνης. Μετεβάλατε τὸν στρατὸν εἰς ὄργανον κομματικῆς ἐμπαθείας, αὐτοὶ δὲ ποὺ ὡμίλησαν περὶ συνταγματικότητος δὲν ἐδίστασαν. . . (διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς ἀριστερᾶς θόρυβος κωδωνοκρουσίαι ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου), καὶ εἰς συμπλήρωσιν κενῶν δὲν ἐδίστασαν ὡς προσφυῶς ἀνέφερε πρωλαλήσας συνάδελφος νὰ συλλέξουν ἀπὸ τὰς ἀγυιὰς καὶ τὰς ρύμας ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μετέβαλαν εἰς ἀξιωματικούς. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κόπτονται σήμερον ἀκριβῶς διὰ νὰ κρατήσουν εἰς τὸ στράτευμα ὡρισμένα στελέχη, αὐτὰς τὰς ρίζας τοῦ κακοῦ. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον ἀποκλειστικῶς ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἀποκόψῃ τὰς ρίζας τοῦ κακοῦ, αἱ ὁποῖαι ἐπαναλημμένως ἀπέδειξαν, ὅτι ἔχουν ἀποβάλει ἱερὰ καὶ ὅσια καὶ ἔχουν ἐνστερνισθῆ μόνον τὸ κομματικὸν συμφέρον, εἶναι οἱ λεγόμενοι παράγοντες αὐτοί. Τὸ νομοσχέδιον θὰ ἀποφέρῃ ἀσφαλῶς

ἀγλαοὺς καρπούς. Κανένα δικαίωμα δὲν ἔχουν οἱ παράγοντες νὰ φέρουν καὶ νὰ ἄγουν τὸν στρατόν. Ὁ φυγὰς τῆς Μ. Ἀσίας τὸν ὁποῖον ἐβάρυνεν ἡ βαρυτάτη τῶν κατηγοριῶν καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἐνόμισεν ὅτι ὤφειλε νὰ δώσῃ λόγον τῶν ἐνεργειῶν του, ὁ δοσίλογος, χάριν τοῦ ὁποίου ἐκλάπησαν καὶ αὐτὰ τὰ ἔγγραφα τῆς γενομένης ἀνακρίσεως, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανίζεται διαρκῶς μὲ τὸ μαῦρον πρόσωπόν του πρὸ τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐπιχειρῇ νὰ τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς κινημάτων, ὅπως ποταπῶς ἐξυπηρετεῖ τὸν αὐθέντην του. Τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ εἶχε τώρα πολὺν σημασίαν, συνεχίζει ὁ κ. Καλκάνης, ἐὰν δὲν ἐνεφανίζετο πάλιν τὸν τελευταῖον καιρὸν ὁ ἥρως αὐτός, ὁ ὁποῖος ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μάχην, ἀλλ' ἔφυγε καὶ ἀπὸ τὰ κεραμίδια κἄποτε.

Γ Μπουρδάρας. Διαμαρτύρεται.

Κ. Καλκάνης. Μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ πιστεύσω τὰς ἐκθέσεις τῶν ἀντιστρατήγων Μαζαράκη, Γουβέλη καὶ τοῦ Ἰωάννου, εἰς τὰς ὁποίας βεβαιοῦται, ὅτι ὁ Πλαστήρας δὲν ἐξετέλεσε τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε.

Α. Μυλωνᾶς. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν πρέπει νὰ δείχνῃ τοιαύτην πολιτικὴν ἀνανδρίαν.

Ἡ διακοπὴ τοῦ κ. Μυλωνᾶ προκαλεῖ τὰς ζωηρὰς διαμαρτυρίας τῆς κυβερνητικῆς πτέρυγος, πολλοὶ δὲ βουλευταὶ ὀρθιοι ζητοῦν ν' ἀνακαλέσῃ.

Προκαλεῖται ζωηρὸς θόρυβος ἀντεκλήσεις ἐκ μέρους τῶν βουλευτῶν τῶν δύο πτερύγων καὶ ἰσχυρὰ κωδωνοκρουσία ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου.

Συνεχιζομένου τοῦ θορύβου ὁ κ. ***Πρόεδρος*** διακόπτει τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ 5 λεπτά.

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς διακοπείσης συνεδριάσεως ὁ κ. Μυλωνᾶς ζητεῖ τὸν λόγον ἵνα δώσῃ ἐξηγήσεις.

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν θέλω νὰ μοῦ δώσετε καμμίαν ἐξήγησιν. (Ἐξέρχεται τῆς αἰθούσης).

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ. Ἤθελα νὰ δώσω τὴν ἐξῆς ἐξήγησιν, κύριε Πρόεδρε, πρὸς τὴν Βουλήν, διότι πράγματι ἡ φράσις, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθην δὲν ἦτο ἡ προσήκουσα, διότι δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ παρεγνώριζα καὶ τὴν προσωπικὴν ἀνδρείαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὰς ὑπηρεσίας του ἐν πολέμοις καὶ κατόπιν κατὰ διαφόρους περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Πατρὶς εἶχεν ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δώσω τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν τῆς φράσεώς μου, ἀσχέτως πρὸς τὴν φραστικὴν ἀστοχίαν, καθόσον ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῆς φράσεώς μου αὐτῆς ἦτο ὅτι ἀπέδωκα πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τὴν ἔλλειψιν πολιτικοῦ θάρρους, διότι ἐνῷ ἤκουεν ἀγορητὴν καθαπτόμενον.... (φωναί, κωδωνοκρουσίαι, θόρυβος). Πάντως δὲν ἤλπιζον ὅτι ἡ φραστικὴ ἀστοχία θὰ ἐγίνετο αἰτία μιᾶς παρεξηγήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ τοὺς κ. Βουλευτὰς ὅπως μετὰ ψυχραιμίας παρακολουθοῦν τὰς συζητήσεις.

Κ. ΚΑΛΚΑΝΗΣ. Διεκόπη ἡ ὁμιλία μου ἐκ μιᾶς ἀτυχοῦς φράσεως, ἡ ὁποία ἐλέχθη παρὰ τοῦ κ. Μυλωνᾶ, διὰ τὴν ὁποίαν οὗτος ἔδωκεν ἐξηγήσεις. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἀπομένει ἐκ τῆς διακοπῆς, εἶναι ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθην ἀποδεικνύονται ἐξ ὁλοκλήρου ἀληθῆ καὶ τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα προκύπτουσιν ἐξ ἐπισήμων ἐκθέσεων, τῶν ὁποίων ἔκαμα ἁπλῶς χρῆσιν ἄνευ σχολίων. Καὶ τὰ ἐπιχειρήματά μου εἶναι ἀληθῆ, καθόσον ἀπέφυγον ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους καθάπτονται αἱ ἐκθέσεις, ἀπέφυγον μέχρι σήμερον νὰ δώσουν λόγον, ἀπέφυγον νὰ προκαλέσουν μίαν ἀπόφασιν ἀπωσείουσαν τὰς ἐναντίον κατηγορίας. Καὶ ἐφόσον ἡ στάσις των ἦτο ἡ σιωπή, δικαιοῦμαι νὰ πιστεύω ὅτι λέγουσι τὴν ἀλήθειαν αἱ ἐκθέσεις ἐκεῖναι. Ἐκτὸς αὐτοῦ ἔλεγον, ὅτι οἱ διαφοροι παράγοντες, τοὺς ὁποίους διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν ἡμῶν νομοσχεδίου θέλει νὰ κρίνῃ ἡ Κυβέρνησις, στηρίζονται ἐπὶ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῆς πτέρυγος ἐκείνης (δεικνύει τὴν ἀριστερὰν) καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ πτέρυξ ἐκείνη θὰ ἐναντιωθῇ σφοδρῶς ἐναντίον τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἔχουν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τῶν παραγόντων νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Πρέπει νὰ γνωρίζητε, κ. Βουλευταί, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἠθικὸν καθαρμὸν τοῦ στρατεύματος, ἀποτελεῖ ἀνόρθωσιν τοῦ στρατοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐθυσίασε καὶ αἷμα καὶ χρῆμα καὶ οὐδόλως ἀποφεύγει νὰ προσφέρῃ καὶ ἄλλας θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὰ γεγονότα εἶναι εἰς ὅλους σας γνωστά, ἀφοῦ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέσυρε τὴν ἐμπιστοσύνην του ἀπὸ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, τοῦτο μετεχειρίσθη ὡρισμένα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶχε καταστήσει ὄργανά του καὶ τὰ ὁποῖα παρέσυραν καὶ δυνάμεις τινὰς στρατιωτικάς, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν ἐπομένην τῶν ἐκλογῶν τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου, ὥστε δὲν εὑρίσκω ἄπορον τὸ ὅτι ἡ πτέρυξ ἐκείνη διαμαρτύρεται ὅταν βλέπῃ ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐξουδετεροῦται ὁ παραγοντισμός. Καὶ τίς θὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς τὸν καθαρμὸν τοῦ στρατου; Ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς Βουλῆς νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, ἤτοι εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ στρατεύματος καὶ νὰ ψηφίσῃ τοῦτο ἀμεταβλήτως καὶ νὰ εἶναι βεβαία, ὅτι προσφέρει ὑψίστην ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Πατρίδα. Οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον ἐὰν ἐπὶ στιγμὴν διστάσωμεν νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα ἐκεῖνα, τὰ νομοθετικὰ καὶ ἐν εἴδει δραστικοῦ φαρμάκου ἐπουλώσωμεν τὰς τόσας πληγάς, τὰς ὁποίας διήνοιξεν ὁ παραγοντισμός, ὥστε νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἐπαναφέρωμεν καὶ τὴν γαλήνην καὶ τὴν τάξιν καὶ τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν εἰς τὸ στράτευμα, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ὁ στρατὸς εἰς τὰ κύρια αὐτοῦ ἔργα, χωρὶς νὰ διατρέχῃ τοῦ λοιποῦ τὸν κίνδυνον νὰ γίνῃ καὶ πάλιν ὄργανον τῶν γνωστῶν παραγόντων. Τὸ ὅτι ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις ὑπεβαύλιζε τὰ κινήματα, τὸ εἴδομεν μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου. Ἀλλὰ μήπως ἦτο αὐτὸ μόνον τὸ κίνημα; Μήπως καὶ τὰ προηγούμενα ἀλλεπάλληλα κινήματα δὲν ἦσαν ἔργον τοῦ παραγοντισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπεθάλπετο καὶ ἐτροφοδοτεῖτο καὶ ὑπεκινεῖτο ἀπὸ ὡρισμένην πολιτικὴν μερίδα, ἥτις ἀποτελεῖ σήμερον τὴν ἀντιπολίτευσιν; Δι' αὐτό, κύριοι Βουλευταί, δὲν πρέπει ν' ἀποδίδετε ἀπόλυτον σημασίαν εἰς ὅσα ἀκούετε ἀπὸ τοὺς παρερχομένους. Καὶ τοῦτο, διότι ὡς κύριοι ὑποκινηταὶ τῶν διαφόρων παραγόντων καὶ κινημάτων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀμερόληπτοι κριταὶ διὰ νὰ κρίνουν τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, ὄχι μόνον ἀντικειμενικῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ τῆς ἐμπρεπούσης σκοπιᾶς, καὶ ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως. Ὁ στρατὸς ἔχει ἀνάγκην ἐξυγιάνσεως. Ἡ ἐξυγίανσις θὰ ἐπέλθῃ μόνον, ἐὰν γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους τὸ παρὸν νομοσχέδιον καὶ νόμος τοιοῦτος, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐπιδέχεται οὐδεμίαν τροποποίησιν χάριν τῆς ἱερότητος τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει. Πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ προσέξῃ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διότι θὰ θέσῃ τέρμα εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρετηρήθησαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ρευστότητος ἐνίων χαρακτήρων, οἵτινες ἐκαραδόκουν καὶ ἐκαιροφυλάκτουν, ἵνα ἀντιληφθῶσι ποία κατάστασις θὰ ἐπικρατήσῃ διὰ νὰ ταχθῶσιν ἀμέσως πρὸς αὐτήν. Καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ στιγματισθῇ τὸ φαινόμενον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὡρισμένα πρόσωπα καὶ ὡρισμένοι ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ ἐνῷ ἐτηλεγράφουν πρὸς τὸν ἀνιστάρτην καὶ ἡγέτην τοῦ κινήματος, ὅτι τάσσονται παρὰ τὸ πλευρόν του, τὴν ἐπομένην ἀπεκήρυσσον αὐτόν. Τοιοῦτον δυστυχῶς, φαινόμενον παρετηρήθη, προκειμένου περὶ δύο ἐπιτυχόντων βουλευτῶν τῆς περιοχῆς Πρεβέζης, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς εἶναι καὶ ὁ προλαλήσας κ. Χαβίνης, οἵτινες ἐνῷ ψευδῶς καὶ πλαστογραφοῦντες τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης ἐτηλεγράφουν πρὸς τὸν Πλαστήραν, ὅτι καὶ αὐτοὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ λαὸς τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης τάσσονται ὁλοψύχως παρὰ τὸ πλευρόν των, τὴν ἐπομένην ἀπεκήρυσσον τούτων καὶ ἐζήλουν ὅτι ἀνήκουν εἰς ἄλλην παράταξιν. Τέλος δὲ καὶ διὰ τὴν τοιαύτην πρὸς τὸ κίνημα τὸ εἰδεχθὲς καὶ ἀπαίσιον τοῦτο κίνημα προσχώρησιν των, εἰσέτι ὑπ' κατηγορίαν. Οὐδεὶς πάντως δύναται νὰ προκύψῃ διαταμὸς καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἐκπληρουμένης τῆς θελήσεως ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ὑγιῶς σκεπτομένου στρατοῦ καὶ ψηφιζομένου τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Θὰ παραδοθῇ ὡς νόμος πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς χεῖρας στιβαρὰς Κυβερνήσεως, προερχομένης ἀμέσως ἐκ τῆς πρασσάτου ψήφου τοῦ λαοῦ, ἥτις εἶναι συγκεκροτημένη, ἅπαντα καὶ πλήρη παρέχει τὰ ἐγγύησα, ὅτι θὰ κάμῃ τὴν πρέπουσαν χρῆσιν τούτου, καθ' ἣν ἔχομεν ἀσάλευτον, ἑδραίαν, ἀσφαλῆ καὶ ἀκλόνητον τὴν περὶ τούτου πεποίθησιν. Μίαν ὅμως εἰσέτι ἔχομεν νὰ ὑποβάλωμεν σύστασιν, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ μέτρου τούτου, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀναλόγως πρὸς τὴν βαρύτητα τοῦ νοσήματος, τὸ ὁποῖον μετέθωκεν ἡ πτέρυξ ἐκείνη πρὸς τὸν στρατόν, μὴ διστάσῃ ὅπως τὴν χειρουργικὴν μάχαιραν βαθύτατα ἀρίσῃ νὰ ἐσχωρήσῃ, εἰς πᾶν ὅτι εἶναι σεσηπός. διότι οὕτως πλήρως θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐξυγίανσις. Μὲ τὴν πεποίθησιν ταύτην κατέρχομαι τοῦ βήματος ἀναμένων ταχεῖαν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀγλαοτέρων ἐκ τοῦ νομοθετήματος τούτου καρπῶν, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς δεινῶς δοκιμασθείσης Πατρίδος. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπεν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι ἡ ἄνισος κρίσις τῶν συμβουλίων ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποβάλῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Πράγματι ἡ κρίσις των ἦτο ἄνισος. Ἂν ἐξετάσωμεν τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ κίνημα κατὰ πρῶτον λόγον τὸ ἔκαμεν ἡ Ἀεροπορία, κατὰ δεύτερον λόγον τὸ Ναυτικὸν καὶ ὅλος ὁ στρατός. Διὰ τοῦτο ἐπέμειναν νὰ κατατεθοῦν οἱ φάκελλοι τῶν ἀνακρίσεων Μαζαράκη καὶ Τσιμικάλη, τοῦ Ὑποναυάρχου Δημούλη καὶ τοῦ Ἀντιπλοιάρχου Ἰωαννίδου διὰ νὰ φανῇ ὁ λόγος τῆς ἀνίσου κρίσεως. Εἰς τὴν Ἀεροπορίαν ὑπῆρχον ἀνέκαθεν δύο μερίδες διϊστάμεναι, οἱ ἀξιωματικοὶ δηλαδὴ οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὰς σχολὰς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ λεγόμενοι ευεργετικοί, καὶ ἐπειδὴ ἐπρωτιμήθησαν οἱ τῶν σχολῶν διὰ τὰς ἐπιτελικὰς θέσεις, οἱ ἄλλοι ἐθεώρησαν ἑαυτοὺς θιγομένους καὶ παρασυρθέντες ἀπὸ ἀνώτατον ἀξιωματικὸν ἔκαμαν τὴν ἀντιπειθαρχικὴν κίνησιν, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη εὐθὺς μετὰ τὴν Ὑπουργίαν μου καὶ εἰς τοὺς πρωτεργάτας τῆς ἀντιπειθαρχικῆς ἐκείνης κινήσεως ἀνετέθη ἡ ἀνάκρισις διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὸ κίνημα τῆς Ἀεροπορίας.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ποῖος εἶναι ὁ ἐξαπατήσας ἀξιωματικός;

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ὁ Στρατηγὸς Ἀβαμίδης.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι δὲν ἐξηπατήθησαν ἀπὸ τὸν Ἀβαμίδην καὶ ὀφείλετε νὰ ὁμιλῆτε μὲ μεγαλύτερον σεβασμὸν δι' ἀξιωματικὸν ἐκτελέσαντα πάντοτε τὸ καθῆκόν του.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διαβάσητε τὴν ἀνάκρισιν τοῦ στρατηγοῦ Παναγιωτοπούλου.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Θὰ σᾶς τὴν ἀναγνώσω ὅταν συζητηθῇ τὸ Νομοσχέδιον.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Καὶ τὴν ποινικὴν ἀνάκρισιν.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Καθὼς καὶ τὰ πορίσματα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Καθῆκον ἔχω νὰ ὑπερασπισθῶ ἀξιωματικὸν ὁ ὁποῖος ἐντίμως πάντοτε ἐξετέλεσεν τὸ καθῆκόν του.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ἐγὼ ὁμιλῶ ἐπὶ γεγονότων.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Διότι ἔχετε τὴν ἀσυλίαν τοῦ Συντάγματος.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Δέχομαι, λέγει, πᾶσαν διακοπὴν ἀρκεῖ νὰ γίνηται ψυχραίμως, σεῖς δὲ ὡς περισσότερον κοινοβουλευτικὸς ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὁμιλῆτε ψυχραιμότερον.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ ὑπερασπισθῶ ἀξιωματικὸν ὁ ὁποῖος εἶναι ἄξιος παντὸς τεδασμοῦ (χειροκροτήματα) καὶ τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν θέλετε νὰ ὑπερασπισθῆτε διότι δὲν ἠθέλησεν νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ἐξυπηρετήσεις τὰς ὁποίας καὶ σεῖς ἐνεθαρρύνατε.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Δὲν θέλω νὰ ἐκτείνω τὴν συζήτησιν. ἔχω εἰς τὸν φάκελλόν μου διάφορα στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων θὰ πεισθῆτε ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε δὶς μετέβη τὴν ἡμέραν τοῦ κινήματος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, συνεννοήθη μετὰ τοῦ διευθυντοῦ, ἐπῆγεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀεροπορίας, ἀπετάνθη εἰς γνωστὸν στρατηγόν, τοῦ ἔλυσε τὴν διεύθυνσιν τῆς κατοικίας του καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ τὸν ζητήσῃ οἱανδήποτε στιγμὴν θέλει. Ὁ ἴδιος ἀξιωματικὸς ὄχι μόνον δὲν ἀντεστάχθη κατὰ τοῦ κινήματος, ἀλλὰ καὶ ἔδωσε ὁδηγίας πῶς πρέπει νὰ ρίψουν τὰς προκηρύξεις. Αὐτὰ ἐξάγονται ἀπὸ καταθέσεις.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Εἶναι καταθέσεις ἀποσταχθέντων.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Καὶ ἀπὸ μὴ ἀποσταχθέντας. Καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ὁ ἐξάδελφος τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὁ κ. Μπαλάνος ὁ ὁποῖος δὲν ἀπεστάχθη, καὶ ἦτο ὑπασπιστὴς ἀκριτέως τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἀνακρίσεως ποῖον ἦτο; Ἐθικαιώθησαν καὶ κατεδικάσθησαν μόνον ἀξιωματικοὶ ἀνήκοντες εἰς τὰς σχολάς. Καὶ σᾶς φέρω δύο παραδείγματα. Ὁ στρατοπεδάρχης ἀρχηγὸς τῶν μονάδων Θεσσαλονίκης ἀνώτερος ἀξιωματικὸς παρεπέμφθη εἰς τὸ πρωτοβάθμιον Συμβούλιον καὶ ἀπηλλάγη παμψηφεί, οἱ δύο ὅμως ἐκτελέσαντες τὰς διαταγάς του ἀπεστάχθησαν παμψηφεὶ καὶ τοῦτο διότι ἐκεῖνος μὲν προήρχετο ἀπὸ τὸν στρατὸν αὐτοὶ δὲ ἀπὸ τὰς σχολάς. Καὶ εἷς τὰς Ἀθήνας τρεῖς ἀξιωματικοὶ ἔρριψαν τὰς προκηρύξεις καὶ οἱ μὲν δύο ἐξ αὐτῶν οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὰς σχολὰς ἐτέθησαν εἰς ἀργίαν ὁ δὲ τρίτος ὁ κ. Τσικαλιώτης ἠθωώθη παμψηφεί.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Αὐτὰ ὅλα ἀπαιτοῦν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐπειδὴ ἐγὼ σᾶς διεδέχθην εἰς τὴν Ἀεροπορίαν καὶ εὗρον τὴν κατάστασιν πού ἦτο, ἐξεκρίβωσα ὅτι εἴχατε ἐκεῖ ἕνα συμβούλιον δημίων.

Α. ΜΕΛΑΣ. Σεῖς ὁμιλεῖτε περὶ δημίων, ποὺ ἐκόψατε τὸν Δημούλην ποὺ ἦτο ἀπαλλακτικός.

Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ὁ ἴδιος μοῦ τὸ εἶπεν. Ἀλλὰ σεῖς (πρὸς τὸν κ. Ζάνναν) ἐβάλατε ἐπαναλαμβάνω συμβούλιον δημίων τὸ ὁποῖον ἔκοψεν ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἀπέταξαν ἄλλους ποὺ ἔκαμαν ἐπανάστασιν.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Τὸ Συμβούλιον τῶν δημίων ποὺ ὁμιλεῖτε ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς κ. Μερεντίνην, Ἀβαμίδην, Κασιμάτην καὶ Παπανικολάου. Δὲν γνωρίζω ἐὰν εἶναι δήμιοι, εἶναι ὅμως κοσμήματα τῆς Ἀεροπορίας.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Λέγετε ὅτι εἶναι κοσμήματα ἀξιωματικοὶ ἀποσταχθέντες δι' ὁμοψήφου ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου ὅτι συνέτρεξαν τὸ κίνημα; Τοὺς ἀποκαλεῖτε κοσμήματα διότι ἦσαν ὄργανα.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ ἀπαντήσητε διὰ τὴν ἐπαγγελματικήν του ἱκανότητα.

Α. ΚΑΚΑΡΑΣ. Νὰ σᾶς πῶ ἐγώ. Ὁ Παπανικολάου ἐγκρέμισε τὴν γέφυραν τῆς Χαλκίδος.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Εν πάση περιπτώσει ή κρίσις της Αεροπορίας ήτο ότι απετάχθησαν όλοι οι προερχόμενοι εκ των σχολών. Και ξέρετε διατί απετάχθησαν ; Τους ηρώτησαν διατί δεν αντέδρασαν κατά του κινήματος. Αλλ' από πρωΐας της 6ης Μαρτίου οι αξιωματικοί ήσαν εις τας μονάδας των. δεν ειχον γνώσιν ούτε του σκοπού, ούτε της εκτάσεως του κινήματος και είχον υποχρέωσιν να ακούσουν το 1ον σώμα στρατού εντεύθεν και το στρατηγείον Θεσσαλονίκης. Και τα αεροπλάνα έρριψαν τας προκηρύξεις κατόπιν διαταγών των Σωμάτων στρατού.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Αυτό τώρα το ακούομεν και το καταγράφομεν υπό σημείωσιν.

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Υπάρχει εις την δικαιοχρασίαν διαταγή του 1ου Σώματος Στρατού προς τας μονάδας των Αθηνών να τηρήσουν την τάξιν εν αρμονία προς τας οδηγίας του Υπουργού των Στρατιωτικών κατεχομένου ως γνωστόν την στιγμήν εκείνην παρά του αντάρτου.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Υπουργός των Στρατιωτικών επρόκειτο να γίνη ο κ. Μανέτας κληθείς παρά του κ. Βενιζέλου να τα αναλάβη και δεν το εδέχθη.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Την πρωΐαν της 6ης Μαρτίου ότε ήλθον δύο αξιωματικοί της χωροφυλακής να με συλλάβουν, έζήτησα τηλεφωνικώς τον κ. Βενιζέλον και μου είπεν ο ιδιαίτερός του ότι κοιμάται. Εις την επιμονήν μου όμως ήλθεν εις το τηλέφωνον ο κ. Βενιζέλος και μου είπεν ότι έχασε την εξουσίαν και να απευθυνθώ εις τον κ. Μανέταν. Εντεύθεν εγω την ώραν εκείνην επίστευσα ότι εδέχθη ο κ. Μανέτας το Υπουργείον των Στρατιωτικών.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Αί προκηρύξεις έλεγαν να ακούσουν το Υπουργείον των Στρατιωτικών, και πώς θέλετε να διώξητε αξιωματικούς και δεν θέλετε να κρίνωμεν επί τη βάσει στοιχείων ;

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Αί ειδοποιήσεις αυται ήσαν έκνομοι, και σας παρακαλώ να τα αφήσετε αυτά.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Όταν συνέβαινον αυτά ο μεν Υπουργός των Στρατιωτικών είχε παραιτηθή, ο Υπουργός όμως των Ναυτικών και Αεροπορίας δεν είχε παραιτηθή και επομένως επρόκειτο περί διαταγών διδομένων από ένα απόστρατον Συνταγματάρχην. Είπατε (προς τον κ. Ζάνναν) ότι οί αξιωματικοί εκείνοι ήσαν κοσμήματα, αλλ' αυτοί μετέβησαν εις τας βάσεις της Αεροπορίας και έλεγον ότι θά κρεμασθή πας όστις δεν θά ακούση τον αρχηγόν της επαναστάσεως. Νομίζετε ότι όλα αυτά έπρεπε να υποχωρήσουν προ των διπλωμάτων των σχολών που έφερον οί αξιωματικοί εκείνοι ;

Ν. ΑΒΡΑΑΜ. Όσα ελέχθησαν περί του στρατηγού Παπανικολάου είναι αβάσιμα.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Γνωρίζει αυτός από Αεροπορίαν όσον ηξεύρω εγώ από ωρολογοποιΐαν· μή λησμονείτε δε κ. Ζάννα ότι επήρατε δύο αξιωματικούς και τους εδώσατε πτυχίον άνευ νόμου.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Προκειμένου περί εκλογών οί σμήναρχοι υπήγοντο υπό τας διαταγάς των σωμάτων στρατού.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Αί διαταγαι αυται ημπορούν να καταργήσουν το πολίτευμα ;

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Τί θέλατε να κάμουν; Να βομβαρδίσουν το Υπουργείον των Στρατιωτικών ή να κηρυχθούν υπέρ του ενός ή του άλλου μέρους; Εκάθησαν εις τας τάξεις των και τας μονάδας των και ή μόνη κατηγορία ήτο εναντίον των, ότι δεν άντέδρασαν κατά του κινήματος ενώ όμως ο ενεργήσας τας ανακρίσεις κατ' αυτών συνέβαλε το κίνημα.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Πας αξιωματικός διατασσόμενος και ενεργών πράξιν παράνομον, δεν απαλλάσσεται της ευθύνης. Εάν αεροπόροι διαταχθέντες έρριψαν προκηρύξεις, είναι ένοχοι.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Οί αεροπόροι έρριψαν τας προκηρύξεις του 3ου Σώματος Στρατού περί διατηρήσεως της τάξεως και ασφαλείας.

Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Παρακαλώ, λέγει, να καταταθούν εις το Υπουργείον αί διαταγαι περί ών ομιλεί ο κ. Ζάννας.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ο κ. Ράλλης εις κάποιαν διακοπήν περί τινος των αξιωματικών που όμιλώ, έφερε την αίτίαιαν ότι ούτος κατεσκεύασεν είκόνα. Άν επεσκεύασε δι' εξόδων του μίαν εικόνα εις το Φάληρον, τούτο είναι προς τιμήν του.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Ι 1)2 εκατομμύριον επλήρωσε το Κράτος δι' αυτό και θά σας φέρω τους λογαριασμούς.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Έχετε καλήν να τους φέρετε και άν δεν τους φέρετε, θά σας κάμω επερώτησιν, διότι δεν είναι κοινοβουλευτικόν.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Θά σας τους φέρω.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Εταναλαμβάνω ότι αί αναρίσεις κατά των Αξιωματικών της Αεροπορίας εγένοντο από τους αρχηγούς της αντιπεδαρχικής κινήσεως και εδικάσθησαν οί αξιωματικοί όχι από συναδέλφους των, αλλ' από τους αξιωματικούς του στρατού.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Αφού δεν υπήρχον άνώτεροι εν τη Αεροπορία, τί θέλατε να γίνη ;

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Πιο απλά να κάμετε αναγκαστικόν νόμον διά να φέρετε αξιωματικόν να κάμη τας ανακρίσεις;

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Δεν περιμένετε να έλθη ο σχετικός νόμος προς συζήτησιν;

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Αυτό είναι ή γνώμη σας και εγώ γνωρίζω ότι νόμοι αναγκαστικοί γίνονται εις εξαιρετικάς περιστάσεις όταν πρόκειται περί της σωτηρίας της πατρίδος.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Περί σωτηρίας της πατρίδος επρόκειτο όταν επρόκειτο να φύγουν οί κινηματίαι.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Άς εξεπάσωμεν πώς ενέσυναν οί αναρίσεις εις το Υπουργείον των Ναυτικών, το οποίον ανέθεσε ταύτας εις τον υποναύαρχον Δημούλην και αί οποίαι δεν απέδωσαν τίποτε διότι αντετίθεντο προς τας διαθέσεις του Υπουργού των Ναυτικών.

Α. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ. Ο Ναύαρχος Δημούλης διετάχθη να κάμη αναρίσεις μόνον διά την ναυτικήν σχολήν.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Κατόπιν αναθέσατε τας αναρίσεις εις αντιπλοίαρχον παρά τας παραδόσεις.

Α. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ. Όχι παρά τον νόμον.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Και ούτω κατώτερος αξιωματικός απηύθυνε κατηγορίαν εναντίον πλοιάρχων, ναυάρχων και αρχιστέρων του, όπότε ή κρίσις του δεν θά ήτο ανεπηρέαστος, αφίνουσα εις τους ανωτέρους αξιωματικούς το αίσθημα ότι δεν εδικάσθησαν δικαίως.

Α. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ. Τας αναρίσεις τας έκαμεν ο Δεμέστιχας.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Και επιτηδειότατα διετάξατε και μίαν άλλην αναρισιν. Και όλοι οί αξιωματικοί οί ευρισκόμενοι εις τας Αθήνας δεν είναι δυνατόν να λάβουν μέρος εις τα Συμβούλια και ταύτα συνετέθησαν από αξιωματικούς του στρατού και ή κρίσις των δεν υπήρξεν ανεπηρέαστος κομματικής εμπαθείας.

Και έρχομαι εις τον Στρατόν όπου οί ανώτεροι αξιωματικοί επρότειναν να μή καταδιωχθή κανείς αλλά να τιμωρηθούν όλοι πειθαρχικώς. Δι' αυτό κ. Υπουργέ των Στρατιωτικών εζήτησα τους φακέλλους των Διοικητικών αναρίσεων των στρατηγών Μαζαράκη και Τσιμικάλη διά να αποδείξω πόσον άδικος είναι ο νόμος τον οποίον σήμερον φέρετε εις την Βουλήν, και ότι ή εισήγησις αυτη ήτο δικαία διότι προήρχετο από αξιωματικούς οίτινες είχον δεσπόζουσαν γνώμην επί των ζητημάτων αυτών. Εάν λοιπόν οί κ. Υπουργοί του πολέμου ήθελον να διορθώσουν παρανομίας έπρεπε να φέρουν εδώ ένα νόμον διορθωτικόν των κρίσεων του Συμβουλίου ενώ εδώ έρχεται ένας νόμος ο οποίος μεταβάλλει το Υπουργικόν Συμβούλιον εις δικαστάς και πώς θά κρίνουν οί Υπουργοί καλλίτερον από τα Συμβούλια. Το Ν)διον συνεχίζει είναι πρωτοφανές, ουδέποτε υπεβλήθη τοιούτον από κοινοβουλευτικήν Κυβέρνησιν και αυταί άκόμη αί ανώμαλοι καταστάσεις πάντοτε ανέθεσαν εις Συμβούλια την κρίσιν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ. Και το 1917.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Και τότε έγινε επιτροπή υπό την Προεδρίαν του Υπουργού.

Γ. ΚΑΚΑΡΑΣ. Πώς απετάχθησαν εις το κίνημα Πλαστήρα.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Διά Συμβουλίου.

Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Τότε δεν ήτο κίνημα και εβρίσθησαν εις τον δρόμον και τώρα που έγινε πραγματικόν κίνημα δυσφορείτε κατά του νομοσχεδίου. Αφού λοιπόν δεν απεφάνθησαν τα Συμβούλια κατά τον προσήκοντα τρόπον έρχεται ή Κυβέρνησις και αναλαμβάνει την ευθύνην.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Μα τώρα σείς τα καταρτίσατε τα Συμβούλια, και ερωτώ με ποίον δικαίωμα έρχεται σήμερον ή Κυβέρνησις να περιφρονήση την απόφασιν των Συμβουλίων να καταργήση στοιχειώδεις συνταγματικούς και ηθικούς νόμους. Εις την αίτιολογικήν έκθεσιν οί Υπουργοί ομιλούν περί παραγόντων και περί παραγοντισμού και περί ημερότητος του Έλλ. Λαού και πράγματι ή ημερότης αύτη είναι εύτύχημα διότι πώς θά συνειργάζοντο σήμερον ο Υπουργός Στρατιωτικών με τους πρωτεργάτας του κινήματος Γαργαλίδου Λεναρδοπούλου; Πώς θά παρεκάθηντο σήμερον εις την παρούσαν κυβέρνησιν οί κ. Υπουργοί των Στρατιωτικών και Ναυτικών; Αυτή ή ημερότης είναι εύτύχημα διά τον τόπον μας και νομίζω ότι μέ αυτήν την ημερότητα πρέπει να κρίνητε τους πρώην συναδέλφους σας και νύν αντιπάλους σας. Διότι σήμερον φέρετε σείς το Ν)διον, ύστερα ή γρήγορα θά πέσετε. Δεν φαντάζομαι ότι θά είσθε αιωνόβιοι και τότε θά αναγκάσητε εκείνους, οί οποίοι θά σας διαδεχθούν να φέρουν Ιδικόν των Ν)διον κατά τον τρόπον κατά τον οποίον αυτοί θά θελήσουν. Εν τω μεταξύ όμως εις το στράτευμα θά εισχωρήση ο χαφιεδισμός. Θά αρχίσ ή κομματική εμπάθεια με απιτέλεσματα δυσάρεστα και όταν οί Υπουργοί των ενόπλων δυνάμεων φέρουν τας σχετικάς των εισηγήσεις εις το Υπουργικόν Συμβούλιον οί άλλοι Υπουργοί άσυζητητί θά υπογράψουν τας προγραφάς αυτάς. Άς αναλογισθούν τας στιγμάς που άνοικτιρμόνως περικόπτονται αί δαπάναι διά τας ένόπλους δυνάμεις εις στιγμάς που πρέπει εις το Στράτευμα να υπάρχη μία πραγματική αλληλεγγύη και δεσμός μεταξύ των αξιωματικών άς αναλογισθούν ότι δεν πρέπει να καταστρέφεται αυτή ή ένωσις, ή οποία μέχρι τινος υπήρχεν εις το στράτευμα. Διά του Νομοσχεδίου όμως τούτου φέρετε την πραγματικήν καταστροφήν εις το στράτευμα (Χειροκροτήματα).

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Είπατε ότι δεν ετιμωρήθησαν αξιωματικοί συντρέξαντες το κίνημα.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Εγώ είπα ότι ετιμωρήθησαν μόνον οί εκ των σχολών προερχόμενοι αξιωματικοί με την αίτίασιν ότι δεν αντέδρασαν κατά του κινήματος.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Δεν είπατε περί του κ. Μπαλάνου και του κ. Τσικαλιώτη.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ανέφερα περί της στάσεώς των όταν είπα περί του κ. Αδαμίδη.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Ο αξιότιμος αρχηγός του αγροτικού και εργατικού και άλλου τινός κόμματος ήθέλησε να όμιλήση περί της σοβαρότητος.....

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Λέγοντες αυτά που λέγετε δεν όμιλείτε σοβαρώς.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Λέγοντες και σείς αυτά ώς συνήθως δεν σεβαρεύεσθε. Το νομοσχέδιον έλεγεν ο αξιότιμος εκ Θεσσαλονίκης συνάδελφος εγένετο όχι μόνον διά να τιμωρήση τους μετασχόντας εις το κίνημα της 6ης Μαρτίου άλλα και άλλους.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Συνεπώς διά να εκδιώξη όσους ετιμωρήθησαν όχι όσον έπρεπε κατά την κρίσιν της Κυβερνήσεως.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Κύριε αρχηγέ των διαφόρων κομμάτων .....

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Είμαι αρχηγός κόμματος ενός, σείς ουδέποτε θά γίνετε άν συμπεριφέρεσθε ώς συμπεριφέρεσθε. (Θόρυβος έκ της δεξιάς. Ενόμιζον κ. Πρόεδρε ότι ο κ. Υπουργός θά συμπεριεφέρετο μέ περισσότερον σεβασμόν άφ' ότου άτυχήσας ηναγκάσθη να έγκαταλείψη το Υπουργείον των Εσωτερικών.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Υπουργός Αεροπορίας). Κύριε αρχηγέ του άγνώστου κόμματος σας προσκαλώ να εξηγήσετε τους υπαινιγμούς τους οποίους εξετοξεύσατε εναντίον μου άλλως θά αναγκασθώ να σας αποκαλέσω κοινόν συκοφάντην. (Θόρυβος έκ της αριστεράς, κωδωνοκρουσίαι).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Διακόπτεται ή συνεδρίασις επί 5 λεπτά.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Επαναλαμβάνεται ή διακοπείσα συνεδρίασις.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Πρέπει να ομολογηθή ότι παρά τας καταβαλλομένας προσπαθείας ή συζήτησις βαίνει δυσαρέστως εν τη Βουλή. Συνεστήσαμεν να μη βοθή παράτασις εις την συζήτησιν διότι συντελεί και αυτή εις την οξύτητα εφ' όσον όμως επιμένει ή Κυβέρνησις ολίγαι απομένουν ελπίδες ότι αί συζητήσεις θά εξελιχθούν ομαλώς. Είναι αναντίρρητον ότι ο αξιότιμος Υπουργός επί της Αεροπορίας δεν κατώρθωσε να τηρήση την απαιτουμένην ψυχραιμίαν, ή οποία επιβάλλεται εκ του αξιώματος το οποίον κατέχει και το οποίον επιβάλλει πολλαπλάς υποχρεώσεις.

Όχι μόνον πρέπει οί κατέχοντες τα υπουργικά αξιώματα να διεξάγουν τας συζητήσεις με ωρισμένους κανόνας κοινοβουλευτικούς, αλλά να είναι ωπλισμένοι και με καρτερίαν και άντί να ρίπτουν έλαιον εις την πυράν πρέπει να προσπαθούν να κατευνάζουν τα πνεύματα. Ο αξιότιμος Υπουργός επί της Αεροπορίας δεν κατώρθωσε να τηρήση την ευλάβειαν έναντι αρχηγού κόμματος και θή αρχηγού εκ των περισσότερον δραστήντων εις την Ελλάδα. Εάν οί αρχηγοί των κομμάτων δέχονται πλέον τας επιθέσεις εκ μέρους των μελών της Κυβερνήσεως πώς θά φέρωμεν εις πέρας το έργον άνευ δυσαρέστων γεγονότων. Προ ολίγου ακόμη όταν ο αξιότιμος βουλευτής Ιωαννίνων ωμίλει του διέφυγε φράσις άτυχης και δεν εδίστασε να έγλώση άμέσως ότι δεν εσκέφθη δι' αυτής να θίξη τον κ. Υπουργόν των Στρατιωτικών. Νομίζω ότι είναι όρθον διά την καλήν διεξαγωγήν των συζητήσεων να είπη και ο κ. Υπουργός της Αεροπορίας ότι διά των ειρωνιών του δεν ήθελε να θίξη ένα αρχηγόν κόμματος αντιπροσωπεύοντος μικρόν ή μέγα μέρος του Έλληνικού λαού.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. (Πρωθυπουργός) κ. Βουλευταί δεν παρευρισκόμεν εις την αίθουσαν ταύτην την στιγμήν του επεισοδίου. Μοί είναι όμως άκατανόητος ή επιμονή του αρχηγού των προαιρετικών, ο οποίος εύρίσκει όλα τα ελαττώματα εις το ότι ή Κυβέρνησις επιμένει να ψηφίση την νομοθετικήν της εργασίαν και αναγκάζεται μάλιστα διά να συζητήση ένα νομοσχέδιον να αντιμετωπίζη όλας τας παρεμβαλλομένας δυσχερείας. Τούτο εύρίσκει ως μόνην ανωμαλίαν ο αξιότιμος αρχηγός των Προαιρετικών.

Π. ΡΑΛΛΗΣ. Είπεν ότι είναι δικαιολογία της νευρικότητος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δύναται ή συζήτησις να γίνη και χωρίς επεισόδια. Δεν δύναμαι να επιφέρω κρίσιν επί του τελευταίου επεισοδίου διότι εύρισκόμην έκτος της αιθούσης. Όταν δε εισήλθον ήκουσα τον αρχηγόν του αγροτικού και εργατικού κόμματος να λέγη ότι γνωρίζει διατί

ήναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ ὁ κ. Ράλλης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἐξηναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀλλὰ παρεκάλεσε νὰ τῷ ἀνατεθῇ ἓν μόνον Ὑπουργεῖον διότι δὲν ἐπαρκεῖ καὶ μὲ παρεκάλεσε πολὺ πρότερον, ἐγὼ δὲ ἐπέμεινα δι' ἄλλους λόγους νὰ παραμείνῃ εἰσέτι. Δὲν ἔχει λοιπὸν τὸ δικαίωμα ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος νὰ κάμνῃ ὑπαινιγμοὺς καὶ νὰ λέγῃ ὅτι γνωρίζει διατί ἀπεμακρύνθη τοῦ Ὑπουργείου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ λέγῃ δηλαδὴ πράγματα ξυνάμενα νὰ προκαλέσουν ἐπεισόδια. Ἀναγνωρίζω πρὸ παντὸς ὅτι ὀφείλεται καλυτέρα συμπεριφορὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ μέλη της καὶ ὅτι περισσότερον τῶν ἄλλων οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἔχουν ὑποχρέωσιν καλλιτέρας συμπεριφορᾶς ἔναντι τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἵνα μὴ δίδουν ἀφορμὴν καὶ παρέχεται εὔλογος αἰτία δι' ἀνωμαλίας. Δεύτερον εἶναι τὸ ἐπεισόδιον τὸ προκληθὲν ἀπόψε ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Πρέπει λοιπὸν πρῶτον ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ μὴ δυσφορῇ ὅταν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ψηφίσῃ τὰ νομοσχέδια της καὶ ἀναγκάζεται δι' ἓν καὶ μόνον νομοσχέδιον νὰ συνεδριάζῃ ἐν ὁλονυκτίᾳ ἡ Βουλή. Δεύτερον ὅτι ὀφείλομεν ἀπέναντι ἀλλήλων σεβασμόν, παρακαλῶ λοιπὸν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος νὰ δώσουν ἐξηγήσεις διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐσυνήθισα νὰ ἀκούσω μὲ σεβασμόν, ὅπως καὶ ἐγὼ μὲ ἐξαιρετικὸν σεβασμὸν ἀκούω τοὺς ἀγορεύοντας. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἀπαντῶν εἰς τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν ἐκ Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος ἐτόνισε τὰς ἀνίσους ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου, εἶπε ὅτι ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὑποβάλλει τὸ νομοσχέδιον. Καὶ ἐγὼ διακόψας ἀπήντησα ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι σοβαρὸν διότι αἱ αἰτιάσεις τοῦ ἀξιοτίμου βουλευταῦ Θεσσαλονίκης ἀφεώρουν τὰς ἀθωώσεις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τὰς μὴ διώξεις τῶν προαχθέντων. Ἔτόνισα δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτιμωρήθησαν ἐπαρκῶς. Δὲν εἶναι λοιπὸν σοβαρὸν ἔλεγα τὸ νὰ ἰσχυρίζεται ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔγινε τὸ νομοσχέδιον. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ποσοστὸν, οὔτε ὕβριν, ἀποτελεῖ ἔλεγχον. Ποία μοῦ ἐδόθη ἀπάντησις; σωρεία ὕβρεων ἐναντίον τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω καὶ ἐναντίον ἐμοῦ. Κανεὶς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ λοιδωρήσῃ τὸ κόμμα μου οὔτε ἐμέ. Διότι τὸ κόμμα αὐτὸ ὅσον μικρὸν καὶ ἂν εἶναι ἔχει θέσει τὴν σφραγῖδα του εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου. Δὲν ἦτο λοιπὸν δυνατὸν ν' ἀνεχθῶ τὰς λοιδωρίας ταύτας καὶ εἶπον ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλῇ μὲ περισσότερον σεβασμὸν ὅταν ἀστοχήσας ἐγκατέλειψε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἔλεγχον, δὲν ἀποτελεῖ ὕβριν. Καὶ ἀντὶ ἀπαντήσεως ἠκούσθησαν χυδαιότατα ὕβρεις.....

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ποῖαι ὕβρεις ;

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Εἴπατε πολλὰς καὶ εἴπατε ὅτι εἶμαι ψεύτης, συκοφάντης. Ἠμπορεῖτε τώρα κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ν' ἀντιληφθῆτε ποῖος ἔβωσε ἀφορμὴν εἰς τὸ ἐπεισόδιον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν φαντάζομαι ὅτι σεῖς ἀφ' ἑνὸς ἑνὸς πολιτικοῦ κόμματος καὶ ὁ κ. Ράλλης ὁ ὁποῖος διετέλεσε πολλάκις Ὑπουργὸς καὶ ὁποῖος εἶναι καὶ σήμερον Ὑπουργὸς ἔχετε ἀνάγκην τῆς παρεμβάσεώς μου διὰ νὰ δώσετε τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν συζήτησιν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ἐγὼ πλήρη τὴν συναίσθησιν ὅτι δὲν ὕβρισα, καὶ περιμένω ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ὁποίας μοῦ ἀπηύθυνε.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας ἐλησμόνησε ἀναμφιβόλως πῶς προεκλήθη τὸ ἐπεισόδιον. Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας θὰ εἶχε ἴσως τὸ δικαίωμα νὰ μὲ διακόψῃ ὅταν ἀληθῶς ὀλίγον ἀριμέως ἔλεγαν ἀστειζόμενος καὶ ὄχι σοβαρῶς ὅτι : ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος καὶ ἴσως ἄλλου τινὸς κόμματος...."Αν ἡ φράσις δὲν εἶναι κοινοβουλευτικὴ δὲν ἔχει τι τὸ μεμπτὸν καὶ δὲν εἶναι ὕβρις ἡ λοιδωρία ὅπως εἶπε ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας. Τοῦτο εἶπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπερβολικὴ εἰρωνεία καὶ κατά τι ἀντικοινοβουλευτική. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος ἀντὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ, καὶ ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης δὲν εὐρίσκεται εἰς ἐχθρικὰς σχέσεις μετ' ἐμοῦ, ἀπήντησε διὰ βαρυτάτης ὕβρεως. Σεῖς εἶπε ὁ ὁποῖος ἀπεπέμφθητε ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δι' οὓς λόγους γνωρίζετε... Τὰ ἤκουσε καὶ ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ (Πρόεδρος). Δὲν τὰ ἤκουσα αὐτὰ διότι δὲν ἤμην ἐδῶ.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Εἴπατε ὅτι τὰ ἀκούσατε μὲ τὰ αὐτιά σας.

Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ (Πρόεδρος). Τὰ ἄλλα ἤκουσα.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Εἶπον λοιπὸν τότε ὅτι ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ τὸν ὑπαινιγμόν του ἄλλως θὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸν ἀποκαλέσω κοινὸν συκοφάντην. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν εἷς ἀρχηγὸς κόμματος νὰ μεταφέρῃ ἐνταῦθα τὰς βδελυρὰς συκοφαντίας τῶν τριδῶν. Εἶπε μάλιστα ὅτι γνωρίζει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἔφυγα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ εἶπον εἰς αὐτὸν ἢ θὰ ὀνομάσετε αὐτοὺς τοὺς λόγους ἢ θὰ ἀποκαλέσω ὑμᾶς κοινὸν συκοφάντην. Ὑπάρχει τις ὁ ὁποῖος θὰ μοῦ ἀπευθύνῃ ἄδικον ; Καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀπαντηθῇ τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τόσον οἰκτρῶς ἠδικήθη, ἔρχεσθε δὲ ἐπὶ πλέον καὶ λέγετε ὅτι σᾶς ἠδίκησα ἄλλως τε ἀξιότιμε κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Ἀγροτικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ κόμματος καὶ ἄλλαι ὕβρεις τὰς ὁποίας ἐξεστομίσατε καὶ τὰς ὁποίας δὲν ἤκουσα ἀλλὰ μοῦ μετεδόθησαν, δὲν μὲ μειώνουν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Οὔτε ἐμὲ ἐμείωσαν ὅσα εἴπατε ἐναντίον μου.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Ἐπιμένετε εἰς τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν ἐτηρήσατε καὶ ἡ ὁποία εἶναι τελείως ἀντικοινοβουλευτική. Καὶ ἐφόσον ἐπιμένετε πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι σεῖς εἴστε ὁ ἀξιούμενος ἐκ τῆς ἐπιμονῆς σας. Δὲν μὲ θίγουν ποσῶς ὅσα ἐκ τῶν τριδῶν μετερέρατε ἐνταῦθα. Ἤρκουν ταῦτα διὰ τὸ ἐπεισόδιον τὸ ὁποῖον εὐθυμίαν λύπην μοῦ προξενεῖ δι' ὅσα εἶπε δι' ἐμέ, βαθύτατα ὅμως μὲ λυποῦν δι' αὐτόν. Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐκ Θεσσαλονίκης εἶπε ὅτι ἀδίκως ἐτιμωρήθησαν μερικοὶ τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἤδη σ' ἔκαμαν οἱ τιμωρηθέντες ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀεροπορίας. Ὁ Κασιμάτης ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀεροπορίας εἰς πάντα ὅστις δὲν ἐδήλωνε προκαταβολικῶς ὅτι συμμετέχει εἰς τὸ κίνημα. Ἀπεμάκρυνε δὲ τοὺς ὑφισταμένους τους μὴ δηλώσαντας ὅτι προσχωροῦν εἰς τὸ κίνημα καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ὁπλονόμον, ἔφθασε δὲ μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ τὸν Γάλλον ἀξιωματικὸν ὅστις ἔχει μετακληθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀεροπορίας. Ὁ Βασταρδῆς μετέβη τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸ Τατόϊ καὶ ἐκεῖ ἀνεκοίνωσε ὅτι ἐξαρράγη κίνημα, ἐκάλεσε δὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ἤθελον τὸ κίνημα νὰ φύγουν. Ὁ Δημάκης ἀπέστειλε ἐκ Τατοΐου πρὸς τὴν Γ' Μεραρχίαν Θεσσαλονίκης τὴν ἐντολὴν νὰ συλλάβῃ τὸν κ. Κονδύλην.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Δὲν ἐστάλη τοιαύτη ἐντολὴ ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιον.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἐστάλη. Καὶ μᾶς λέγετε ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι εἶναι λευκαὶ περιστεραί καὶ ὅτι ἐπροσκρούσαν τῶν φυσικῶν των δικαστῶν. Ἀλλά, κύριε βουλευτά, ὁ νόμος λέγει ὅτι ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ εἰς τὸ ἴδιον Σῶμα τὰ Συμβούλια ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τῶν ἄλλων Σωμάτων. Ἀλλ' οἱ κύριοι Παπανικολάου καὶ Κασιμάτης ἐδικάσθησαν ἀπὸ τοὺς φυσικούς δικαστάς των. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε ὅτι ἐνῷ ὑπάρχει ἕνας νόμος ὁρίζων πῶς γίνονται ἀξιωματικοὶ τῆς ἀεροπορίας σεῖς παρὰ τὸν νόμον ἐδώσατε ἐν πτυχίον κατόπιν μιᾶς πτήσεως ὀλίγων ὡρῶν καὶ κατόπιν διὰ νόμου ἐνομιμοποιήσατε τὴν ἐνέργειάν σας.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Λυποῦμαι διότι εἶσθε τόσον καιρὸν ὑπουργὸς καὶ δὲν ἔχετε γνωρίσει μερικὰ πράγματα. Καὶ εἰς ἄλλα κράτη συνέβη τὸ αὐτό, ἡ Γαλλία τὸ 1918 μετέταξεν ἀξιωματικοὺς ἀπὸ τὸ ἐπιτελεῖον. Εἶναι εὐτύχημα ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μου κατώρθωσα νὰ μεταφέρω εἰς τὴν ἀεροπορίαν ὀλιγίστους καλοὺς ἀξιωματικούς.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ. Δὲν βλέπω νὰ ἔχω καμμίαν διαφωνίαν μὲ τὸν κ. Ζάνναν. Εἶπον ἐγὼ ὅτι ἐκάματε κακά; Ἐγὼ εἶπον ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοὶ προήρχοντο ἐκ τοῦ ναυτικοῦ, δὲν εἶχον καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀεροπορίαν καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι δὲν ἐδικάσθησαν ἀπὸ τοὺς φυσικούς των δικαστάς.

Α. ΖΑΝΑΣ. Ἐδικάσθησαν ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τῆς ξηρᾶς.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἐφήρμοσαν τὸν νόμον περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν. Δὲν ἠμποροῦν οἱ ὑπόγυοι νὰ συγκροτοῦν αὐθαιρέτως τὰ συμβούλια. Ἀλλ' ὁ κ. Ζάνας παρασυρθεὶς ἀπὸ τὴν ῥύμην τοῦ λόγου του εἶπε καὶ ἄλλα πράγματα ὄχι σύμφωνα μὲ αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι εἶπεν ὅτι αἱ προαγορεύσεις ἐβεβήωσαν παρὰ τοῦ Σώματος στρατοῦ.

Α. ΖΑΝΑΣ. Διὰ τὴν Θεσσαλονίκην εἶπα.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ὄχι διότι ὡμιλήσατε διὰ τὸν Τρικαλιώτην καὶ διὰ τοὺς δύο ἄλλους ἐδῶ ἀεροπόρους. Θὰ ἦτο συζητήσιμον ἐὰν διεστάσσοντο ἀπὸ τὸ Σῶμα στρατοῦ τὸ ζήτημα τῆς τιμωρίας των. Ἀλλ' αὐτοὶ ἔρριψαν διαγγέλματα φέροντα τὴν ὑπογραφὴν «Ν. Πλαστήρας» σπαρφόμενα κατὰ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ ἐκτοξεύοντα καὶ ἀπειλὰς ἀκόμη. Εἴπατε ὅτι δὲν ἐτιμωρήθη ὁ Τρικαλιώτης. Πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι ἐν τούτῳ ἐφάνη ὑπεράγαν ἐπιεικὲς τὸ Συμβούλιον, ἴσως διότι θὰ ὑπῆρχον ἐλαφρυντικά.

Α. ΖΑΝΝΑΣ. Ὁ κ. Τρικαλιώτης εἶναι ἄριστος ἀξιωματικός, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἐπίσης.

Συνεχίζων ὁ κ. Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας) λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὲς τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ζάννα, ὅτι μόνον οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς ἐτιμωρήθησαν, καὶ προσθέτει ὅτι ὁ κύριος Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος εἶνε δημιουργὸς τοῦ κακοῦ αὐτοῦ, τῆς διακρίσεως δηλαδὴ τῆς προελεύσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀεροπορίας ἐξακολουθεῖ νὰ σπείρῃ ζιζάνια. Καταλήγων λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἰς ἓν καὶ μόνον ἀποβλέπει, εἰς τὸ νὰ ἐκκαθαρίζῃ τὸ στράτευμα ἀπὸ τοὺς κινηματίας.

Π. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ. Ὀλίγας λέξεις θὰ εἴπω λόγῳ τοῦ προκεχωρηκότος τῆς ὥρας καὶ διότι ἀρκετὰ ἐλέχθησαν. Ὅπως καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν εἴπον ἐὰν θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἐγάζωμεν ἀπὸ τὸ στράτευμα ἀξιωματικοὺς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν ἠξεύρω ποῦ θὰ φθάσωμεν. Νομίζω ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ σταματήσουν τὰ κινήματα καὶ νὰ παραμείνῃ ὁ στρατὸς εἰς τὰ ἔργα του. Ἀτυχῶς, τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν ἔρχεται νὰ σβύσῃ ὅλους τοὺς Νόμους καὶ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἔρμαιον εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀδύνατον νὰ γνωρίζῃ ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα. Ἐὰν ὑπάρχουν λόγοι σοβαροὶ ἀπομακρύνσεως ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ στρατεύματος, ὑπάρχει ὁ Νόμος περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν. Ἐὰν δὲ τὰ Συμβούλια θέλουν νὰ ἀνταπεκριθοῦν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των δύνανται νὰ ἀντικατασταθοῦν δι' ἄλλων, ἐν ἀνάγκῃ καὶ δι' ἀποστράτων.

Λέγει κατόπιν ὅτι, ὁ κ. Κονδύλης εἶχε κατὰ τὸ παρελθὸν διαφορετικὰς γνώμας περὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀπὸ τὰς σημερινὰς γνώμας του. Ἀναγινώσκει ἐκ παλαιᾶς ἐφημερίδος γνώμας του, ἐπίσης δὲ καὶ ἀπόσπασμα λόγου του ἐκφωνηθέντος τὸ 1927 εἰς τὸ Ἰντεάλ, διὰ τοῦ ὁποίου κατακρίνει τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἔξοδον τῶν ἀξιωματικῶν). Ὡσεὶ προφητεύων τὰ σημερινὰ συνεχίζει ὁ κ. Βουλευτής, ἔλεγε τότε..... (ἀναγινώσκει).

Α. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ὁμιλεῖ περὶ ἀθρόας ἐξόδου ὁ κ. Κονδύλης, ἐνῷ σήμερον δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Δὲν ἔγινετο ἐκκαθάρισις στὰ 1927. Τὸν Νόμον ἐκεῖνον τὸν κατέκριναν πολλοὶ ὡς ὄχι ἠθικόν, διότι ἔβλεπε τὸ δικαίωμα νὰ ἀπέλθουν ἐπ' ἀμοιβῇ ἀξιωματικοί.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Τὸ 1927 δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐθελουσίας ἐξόδου, μόνιν περὶ ἐκκαθαρίσεως διὰ λόγους ἐπαγγελματικῆς ἀνεπαρκείας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός) Παραγνωρίζετε ἕνα πρᾶγμα. Δὲν πρόκειται περὶ παραπτωμάτων, ἀλλὰ περὶ ἐπεμβάσεως τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως. Ἐὰν ἐλαμβάνετε αὐτὴν τὴν βάσιν δὲν θὰ ἐλέγοντο ἀπόψε πολλὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν. Θέλομεν τὸν στρατὸν, στρατόν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Τὸ ζήτημα εἶνε ποῖος θὰ κρίνῃ ἐὰν ὑπέπεσαν ὡρισμένοι ἀξιωματικοὶ εἰς ἓν παράπτωμα. Ὀλιγότερον ἀμφίβολα ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλον εἶναι ἡ Κυβέρνησις. Τί θὰ τῇ ὅτι ἔγινε ἕνα κίνημα ὑπὲρ τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας; Δύνασθε ἐκ τούτου μὲ ἕνα Νόμον νὰ ἀπομακρύνετε ἑστῶ καὶ μὴ ἐνόχους! Ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀνεπηρέαστος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Διὰ νὰ ὑποστηρίξετε τὴν ἀντίθεσίν σας πρὸς τὴν βάσιν τοῦ νομοσχεδίου μας λέτε: θὰ δικάστε καλά; Ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ θὰ κρίνῃ ἡ Βουλὴ κατόπιν. Μᾶς λέτε ἐὰν εὑρίσκω ἀρμόδιοι, καὶ σᾶς ἀπαντῶ ὅτι πάντες οἱ στρατιωτικοὶ εἶνε ἀναρμόδιοι λόγῳ τῆς ἀναταραχῆς των τῆς στρατιωτικῆς, διότι δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει τί θέλει ὁ λαός. Ὁ ἀντάρτης καὶ ἐπιχειρηματίας ἓν κινήματος τὸ ἴδιο εἶπε : τί θὰ πῇ ὁ λαός; ἐγὼ αὐτὸ θέλω.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Οἱ ἀνώτατοι βαθμοῦχοι δὲν συμμετέσχον εἰς κινήματα, ἐνῷ ἄλλοι συνεργαζόμενοι μὲ τὴν Κυβέρνησιν.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δυστυχῶς εἶναι βύσκαλον νὰ συνεννοηθῶ μὲ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προσδευτικῶν. Δὲν εἶπον ἐγὼ ὅτι αὐτοὶ μετέσχον τῶν κινημάτων. Σᾶς εἶπον ὅτι πολὺ καλύτερον οἱ πολιτικοὶ δύνανται νὰ ἐκτιμήσουν τὴν πρᾶξιν, παρὰ οἱ στρατιωτικοί.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Περὶ πειθαρχίας δύνανται νὰ κρίνουν οἱ ἀξιωματικοὶ καλύτερον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Δὲν πρόκειται περὶ πειθαρχίας, ἀλλὰ περὶ ἀνωμάλου ἐπεμβάσεως τῶν ἀξιωματικῶν. Ἂν δὲν θέλετε νὰ ἀντιληφθῆτε τὴν βάσιν τοῦ ζητήματος λυποῦμαι πολύ.

Ὁ κ. Α. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) διαμαρτύρεται διὰ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅτι οἱ προσκείμενοι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μετέσχον κινημάτων.

Ὁ κ. Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ἐξηγεῖ ὅτι εἶπεν, ὅτι δὲν γνωρίζει τί δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἠθέλησε ὅμως νὰ προσάψῃ εἰς οὐδένα μομφήν. Παρατηρεῖ κατόπιν ὅτι, ὁ δικαστὴς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ προλήψεις, καὶ τοιαύτας ἀναμφισβητήτως ἔχει ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. Π. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ συνεχίζων, ὑποστηρίζει, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δημοσιευμάτων τὰ ὁποῖα ἀνέγνωσε πεπηγυμένως, ὅτι ὁ κ. Κονδύλης διαφωνεῖ σήμερον πρὸς ὅσα ἔλεγε τότε.

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ἡ Κυβέρνησις δὲν εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται σήμερον, νὰ ἔγη δηλαδὴ 20 ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς εἰς τοὺς ὁποίους νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ ἀναθέσῃ διοίκησιν. Τότε κατόπιν κοινῆς συνεννοήσεως ἔγινε ὑπαναφορὰ τῶν ἀπειτάκτων καὶ

ποιοτική ἐκκαθάρισις, καὶ ἀντεστάχθην τότε εἰς τοῦτο. Τώρα εἶνε ἀνώμαλος ἡ κατάστασις.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Προκειμένου περὶ ταχτικῆς ἐκκαθαρίσεως πρέπει νὰ γίνεται φυσιολογικῶς αὕτη, ὅπως εἰς ὅλα τὰ Κράτη. Ἐδῶ ὅμως πράκτικαι περὶ ἀνωμάλου καταστάσεως.

Ἐπακολουθεῖ μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις μεταξὺ τῶν κ. κ. Γ. ΚΟΝΔΥΛΗ, Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ, Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ καὶ ἄλλων περὶ τῆς διαφορᾶς ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν Στρατοδικείων καὶ τῶν Πειθαρχικῶν Συμβουλίων, διότι τὰ πρῶτα δικάζουν ἐφαπαξ καὶ ἐξετάζουν μάρτυρας, συνεπῶς δὲ ἐμπνέουν περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Κάμετε τότε τὰ Συμβούλια διαρκῆ.

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Θὰ εἴχεμεν τότε τὴν ἰδέαν κατηγορίας, ὅτι καταστρατηγοῦμεν τὸ Σύνταγμα.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Καὶ δημιουργεῖται τὸν νόμον αὐτὸν ὅστις ἀποτελεῖ τὸν ὁρίζοντά σας.

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ λάβῃ ἀποφάσεις κατόπιν ἀποδείξεων.

Π. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐδήλωσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι πρόκειται περὶ 25 ἀξιωματικῶν.....

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). 25-30.

Π. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ. Ἔστω 25 ἕως 30, καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν περὶ τεσσάρων ἕως πέντε. Νομίζω λοιπὸν ὅτι διὰ τόσον μικρὸν ἀριθμὸν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ εἰδικὸς νόμος. Ἡ ἱστορία θὰ σᾶς κρίνῃ διὰ τὰ μέτρα αὐτὰ τὰ ὁποῖα προτείνετε.

Α. ΜΠΙΡΑΚΗΣ. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταραχώδη περίοδον αἱ ἀναμίξεις τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς Χώρας, ὑπῆρξαν σχεδὸν κανών.....

ΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ. Τοῦ κόμματός σας.

Α. ΜΠΙΡΑΚΗΣ. Τὸ 1909 ὅταν ἔγινεν ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη δὲν ὑπῆρχε κόμμα φιλελευθέρων.. Εὑρίσκεσθε ἐν ἀνακριβείᾳ λέγοντες ὅτι τὸ κόμμα ἡμῶν κατασκευάζει ἐπαναστάσεις διαρκῶς. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ στρατὸς ἔγινε βουλευόμενον σῶμα. Ὅσοι δὲ ἀξιωματικοὶ ἀνεμίχθησαν εἰς κινήματα δὲν ὑπῆρξεν ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ, διότι ἐνίοτε αἱ ἀναμίξεις αὐταὶ ἐξυπηρέτησαν εἰς μέγιστον βαθμὸν τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ εἴμεθα τόσον σκληροὶ καὶ νὰ χαρακτηρίζωμεν τὸν στρατὸν ὡς πρόδοτην τῶν συμφερόντων τῆς χώρας. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔφερε ἕνα νόμον γενικὸν τείνοντα εἰς τὸ νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ λαϊκὴ ἐλευθερία, δὲν πιστεύω νὰ ὑπῆρχεν ἀντίρρησις εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγεν εἰς τὰ πειθαρχικὰ Συμβούλια τοὺς κατηγορουμένους διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου ἀξιωματικούς, ἅτινα τοὺς ἔκριναν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους καὶ εἰς πρῶτον καὶ εἰς δεύτερον βαθμόν. Αἱ ἀποφάσεις ὅμως τῶν Συμβουλίων τούτων φαίνεται ὅτι δὲν ἦσαν ἀρεστοὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις νῦν ἔρχεται διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου ἀναγορεύουσα ἑαυτὴν εἰς ἔκτακτον Δικαστήριον νὰ τοὺς δικάσῃ κατὰ τρίτον βαθμόν. Τοῦτο εἶναι καθαρὸν μέτρον προγραφῆς ὡρισμένων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀντίθετοι τῆς Κυβερνήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Πῶς δύνανται οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ εἶναι ἀντίθετοι τῆς Κυβερνήσεως ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐνσωματεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ Κράτους καὶ αὐτοὶ εἶναι ὄργανα τοῦ Κράτους.

Α. ΜΠΙΡΑΚΗΣ. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι εἶσθε Πρωθυπουργὸς ἀλλὰ καὶ δὲν παύετε νὰ εἶσθε καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐπομένως θὰ ἔχετε προτιμήσεις.....

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Οὐδέποτε ἐσυνήθισα νὰ μεροληπτῶ καὶ νὰ παρεκκλίνω τὸ καθῆκον μου.

Α. ΜΠΙΡΑΚΗΣ. Φοβοῦμαι ὅτι μπορεῖτε νὰ πλανηθῆτε. Αἱ ἐπεμβάσεις τοῦ στρατοῦ ὀφείλονται ἢ εἰς πλάνας καὶ ἀτυχίας Κυβερνητικὰς ἢ εἰς πλάνας καὶ ἀτυχίας λαϊκάς. Δὲν εἶναι ὅμως πάντοτε τὰ πολιτικὰ κόμματα τὰ ὁποῖα ὑποθάλπουσι τὰς ἐπαναστάσεις, ἀλλὰ πολλάκις τινὲς νομίζουσι ὅτι ἔχουσι τὸ προσόντα νὰ προλάβωσι συμφορὰς ἐπερχομένας. Ἔχομεν καὶ Συνταγματικὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀνατρέψωμεν διὰ νόμου τὰς ἀπράσεις τῶν Συμβουλίων. Ἐὰν ψηφίσωμεν, τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον εἴδομεν ἓν ῥάπισμα κατὰ τῶν Συμβουλίων, διότι ἡ ἀπόφασις μας αὕτη θὰ σημαίνῃ ὅτι τὰ Συμβούλια παρέλειψαν τὸ καθῆκόν των καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους ὥρκισαν νὰ τηρῶσι.

Δ. ΚΑΤΣΙΚΡΥΑΚΟΣ (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Μᾶς κατηγορεῖ, λέγει, ἡ ἀντιπολίτευσις ὅτι ἐπιδιώκομεν νὰ καταδιώξωμεν ὡρισμένους ἀξιωματικοὺς ὡς ἐναντίας πρὸς ἡμᾶς φρονοῦντες. Ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ Ὑπουργοὶ ἐδηλώσαμεν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι πρόκειται περὶ ὀλιγίστων ἀξιωματικῶν, οἵτινες μετὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου δὲν δύνανται νὰ παραμένουν εἰς τὸν στρατόν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τοὺς κατωτέρους ἐπιώρησα πειθαρχικῶς, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς ἀνωτέρους περιωρίσθην εἰς 4. Ἐπιμένως ἡ μομφὴ ποὺ μᾶς ἀποδίδει ἡ ἀντιπολίτευσις εἶναι ἀνακριβής. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ζωηρὰ ὑποστήριξίς σας ἀπὸ τὴν πτέρυγά σας (δεικνύει τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα) διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοὺς ἀπαλαμνεύει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀξιωματικῶν δυναμένων νὰ παραμείνουν εἰς τὸ στράτευμα, διότι ἔλκουν μέρος εἰς ἓν κίνημα στρεφόμενον κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ κατὰ τοῦ πλειοψηφίσαντος νόμματος. Πῶς ἔχετε τὴν ἀξίωσιν, τυφλοῦσι, νὰ σεβασθῶμεν ἡμεῖς ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅτι, ὅτε καὶ ἂν ἄρχῃ ὁ λαός, δὲν θὰ τὸ σεβασθοῦν καὶ ὅτι ἂν ἀποδικάσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων. αὐτοὶ θὰ ἐξώσουν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων. Πῶς τὸ κρίνετε σεῖς αὐτὸ καὶ πῶς τὸ ἀποκαλεῖτε, ἐμπάθειαν ;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Σεῖς φρονεῖτε μὲ καλὴν πίστιν ὅτι ἔπρατταν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι, ἡμεῖς λέγομεν ὅτι δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ σχηματίσετε δικαστικὴν κρίσιν. Ἐν τούτῳ εἶναι ἡ σύγχυσις τῆς Κυβερνήσεως, διότι νομίζει ὅτι ἡ δοθεῖσα πρὸς λύσιν λαϊκὴ ἐντολὴ ἐνέχει καὶ ἐπαναστατικὴν ἐξουσίαν καὶ δι' αὐτὸ πάντα ἀπειλεῖ μὲ τὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας καὶ πάντα μὲ τὴν κατάργησιν τῆς μονιμότητος τῶν ὑπαλλήλων. Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς τῆς πλάνης εὑρισκόμενοι νομίζετε ὅτι ἔχετε ἐντολὴν νὰ καταργήσετε καὶ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν τοῦ στρατεύματος. Δὲν σᾶς ὑποδείδω, τονίζει, κακὴν πίστιν, προσδιορίζω μόνον τὴν πλάνην σας ὅτι ἡ ἐντολή, τὴν ὁποίαν ἐλάβατε, σημαίνει καὶ ἐπαναστατικὴν ἐξουσίαν. Ἐν τούτῳ εἶναι ἡ πλάνη σας καὶ ἡ εὐθύνη σας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Βουλευτὴς παρεξηγεῖ ἐντελῶς τὰ πράγματα ἢ μᾶλλον τὰ βλέπει ἀντίθετα ἀπὸ ὅτι εἶναι, ἐνῷ δὲν στερεῖται καὶ ὀξυδερκείας καὶ νομικῆς συγκροτήσεως διὰ νὰ κρίνῃ ποῦ κεῖται τὸ ἐπαναστατικὸν καὶ ποῦ τὸ μὴ τοιοῦτον. Οὐδέποτε ἡμεῖς εἴπομεν περὶ καταργήσεως Γερουσίας ἢ τῆς μονιμότητος τῶν ὑπαλλήλων. Ἂν ἐμεσολάβει ἡ κατάργησις τῆς Γερουσίας θὰ ἐγένετο διὰ πραξικοπήματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάργησιν τῆς μονιμότητος τῶν ὑπαλλήλων, ἂν τὴν ἐθεωροῦσαμεν ἐνδεικνυομένην, θὰ τὴν ἐπεδιώκομεν διὰ τῆς τροποποιήσεως τῆς σχετικῆς συνταγματικῆς διατάξεως τῶν δύο Σωμάτων. Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐστηρίξθημεν ποτὲ τὴν κατάργησιν τῆς μονιμότητος, μάλιστα ὑπερησπίσθημεν τὴν μονιμότητα ὅταν κάποτε ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων εἶπεν ὅτι θὰ τὴν καταργήσῃ. Ἦτο ἀπειλὴ εἰς ἣν ἡμεῖς ἀντεστάχθημεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημερινὸν νομοσχέδιον εἶναι τροποποιητικὸν νόμου τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εἰσηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ὅτι συνεπείᾳ τούτου ἐπιχειρεῖται οἱαδήποτε ἐπαναστατικὴ ἐνέργεια. Ἐρώσον δὲ τυχὸν θεωρεῖτε σεῖς τὸ μέτρον

ἀντισυνταγματικὸν θὰ σᾶς ἀπαντήσω περὶ τοῦ ἀστηρίκτου ὅλως τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ, ὅταν ἐπὶ τούτου γίνῃ σχετικὴ συζήτησις.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἔχετε ἐντολὴν νὰ εἶσθε κυβερνῆται καὶ ὄχι δικασταί.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἔχω τὴν ἐντολὴν ποὺ μοῦ δίδει ἡ πολιτικὴ ἐξουσία.

Δ. ΜΠΑΜΠΑΚΟΣ. Ἐγώ, λέγει, ἀπορῶ ποῦ εὑρίσκει ὁ κ. Βουλευτὴς Λέσβου δικαστικὴν ἐξουσίαν εἰς τὰ διοικητικὰ συμβούλια, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν διοίκησιν καὶ ποῦ εὑρίσκει ὑποκατάστασιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Πρόκειται περὶ ἀσκήσεως διοικητικῆς δικαιοσύνης καὶ τὰς περὶ αὐτῆς ἐγγυήσεις τοῦ Συντάγματος καταργεῖ τὸ νομοσχέδιον ἢ μᾶλλον πειρᾶται νὰ τὰς καλύψῃ, διότι δὲν δύναται νὰ τὰς καταλύσῃ ἐφ' ὅσον ὑπὲρ αὐτὸ ὑπάρχει τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ λαός.

Ι. ΡΑΛΛΗΣ (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἐγὼ ἐρωτῶ ἀφοῦ δικαιοῦται τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ κρίνῃ περὶ α πομακρύνσεως τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, πῶς δὲν δύναται νὰ τὸ πράξῃ διὰ τοὺς κατωτέρους; Ἐὰν αὐτὸς ὁ νόμος εἶναι συνταγματικός, πῶς θὰ εἶναι ἀντισυνταγματικὸν τὸ παρὸν νομοσχέδιον. Τοῦτο δ' ἐρὲ εἶναι ἀκατάληπτον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι ἀντισυνταγματικόν, ἀλλὰ τι σχέσιν ἔχει αὐτὸ τὸ ζήτημα μὲ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται περὶ ὅρων προγραφῆς ἀξιωματικῶν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Ὁμοίαν διαταξιν ἐρμηνεύσαμεν μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν καὶ ἐπὶ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν τὴν εὗρεν ἀντισυνταγματικήν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ἐὰν εἶναι τοιαύτη, εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάμε εἰς εἰδικὸν δικαστήριον.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ (Πρωθυπουργός). Σεῖς διὰ νὰ πολεμήσετε τὸ νομοσχέδιον δύνασθε νὰ θυσιάσετε καὶ τὴν γνώμην σας καὶ τὴν πρᾶξίν σας.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ποίαν πρᾶξιν ; Τότε εἴμεθα εἰς μεταβατικὴν κατάστασιν καὶ ἂν προσέλθωμεν εἰς παρέκκλισίν τινα θὰ ἐπενηρύετο αὕτη παρὰ τῆς Συντακτικῆς Βουλῆς.

Μετ' ὀλίγον διακόπτεται παρακωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται τὸ νομοσχέδιον δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν, καὶ ὥραν 4.30' πρωϊνὴν λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ σήμερον καὶ ὥραν 6.30' μετὰ μεσημβρίαν.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΖΙΚΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Μάλλωσις

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ'.

Τετάρτης 30 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 6.30 μ.μ. ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Μπαλᾶνος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 22 Ἰουλίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ λιμενικῶν ταμείων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Δούλης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων».

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπὶ τῆς ***Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαληθεύσεως τῶν πρὸς ἰδιώτας ἀγροτικῶν χρεῶν».

Ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπὶ τῆς ***Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαληθεύσεως τῶν πρὸς ἰδιώτας ἀγροτικῶν χρεῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Τσόντος Βάρδας, Κ. Καλκάνης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συντάξεως νέων πινάκων προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ.».

Ἡ ἐπὶ τῆς ***Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2098 (1920) καὶ διαθέσεως τῆς δι' αὐτοῦ ἐπιβληθείσης ὑπὲρ τοῦ ἐν Γαργαλιάνοις Ἱεροῦ ναοῦ φορολογίας πρὸς ἀνέγερσιν αὐτόθι διδακτηρίου δημοτικοῦ σχολείου».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 5058 περὶ ἐνισχύσεως τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν» καὶ

3) «Περὶ συστάσεως μονίμου ἐπιτροπῆς πρὸς συντήρησιν καὶ βελτίωσιν γλυπτῶν ἔργων νεκροταφείων».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταπάξεως ἐφ' ἅπαξ ὑποκελευστῶν β' τάξεως τορπιλλοτεχνιτῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλικίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προαγωγῆς τῆς σηροτροφίας».

Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω βουλευτὴς ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως παιδαγωγικῶν ἀκαδημιῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ ὁρίου ἡλικίας τῶν ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ καθηγητῶν καὶ διδασκάλων».

2) «Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συμβάσεως γραμμῆς φορτώσεως πλοίων» καὶ

3) «Περὶ κυρώσεως ἢ θέσεως ἐν ἰσχύει διεθνῶν κανονισμῶν πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως τῶν πλοίων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Δ. Γιαννόπολος, Γ. Παπανδρέου, Μ. Λαΐλιος, Ν. Νιάνιας, Γ. Κονταξῆς*** καὶ ***Χ. Βαφέας*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μειώσεως τοῦ φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν, δωρεῶν καὶ προικῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μειώσεως τῶν φόρων καὶ τελῶν ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν κλπ».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Σπέντζας, Δ. Ντολιόπουλος, Ν. Σιγαλός, Δ. Μπούκουρας, Η. Ἀποσκίτης, Κ. Νταῆς Θ. Χαβίνης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 4642 περὶ ἱδρύσεως ταμείου ἀσφαλίσεως βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Γοβατζιδάκης, Α. Ζάννας, Ν. Ἀσκούτσης, Μ. Βολουδάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεως τῶν ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, καθοριζούσης τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Κριμπᾶς, Ν. Σπέντζας, Δ. Ντολιόπουλος, Δ. Τσιριγώτης Γ. Βαρβιτσιώτης, Ι. Σκανδαλάκης κλπ.*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νό-

μου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 4652, περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σ)βρίου 1925 Ν.Δ. περὶ ἱδρύσεως ταμείων κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** καὶ ***Σ. Σαββίδης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4733 καὶ 4839 περὶ προστασίας τῶν πολυτέκνων».

Ἡ Αἰκατερίνη καὶ ὁ Γεώργιος Μελετίου πρόσφυγες ἐκ Σμύρνης καὶ ἤδη κάτοικοι Ἀθηνῶν παρακαλοῦν ὅπως παραχωρηθῇ εἰς τούτους τὸ ἐν Περιστερίῳ οἰκόπεδον ἐφ' οὗ ἔχουν οἰκοδομήσῃ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Β. Βασιλικὸς*** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Θρακῶν Θεσσαλονίκης διαμαρτυρομένης κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Τενεκίδου καὶ ζητούσης τὴν τιμωρίαν τούτου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου διὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας δι' ἧς οὗτος ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παροχῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγεσθαι τῶν γυναικῶν.

Ἐπιτροπὴ ἀδιορίστων ἐντοπίων πτυχιούχων δημοδιδασκάλων Παραμυθιᾶς Φιλιατῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς περιφερείας πρωτεινάντων τὸν διορισμὸν διδασκάλων ξένων περιφερειῶν παρὰ τὸν νόμον 4653.

Οἱ κάτοικοι Μούρεσι διαμαρτυρόμενοι ζητοῦν τὴν χορήγησιν ἀδείας ἐλευθερίας τροφίμων τῶν ἀμδύκων.

Ὁ κ. ***Ι. Τσεριώνης*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι ἐπείγοντα τηλεγραφήματα ἐκ τῆς μεγαλυτέρας κτηνοτροφικῆς περιφερείας τῆς Ὀλυμπίας, Ζαχάρως, ἀγγέλλουν ὅτι αἱ ἐκ τῆς θεομηνίας καταστροφαὶ εἶναι πολὺ μεγάλαι ἀπειλεῖται δὲ ἡ καταστροφὴ καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς παραγωγῆς τὸ ὁποῖον διεσώθη μέχρι τοῦδε Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑφυπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἐπέμβῃ παρὰ τῷ Α.Σ.Ο. πρὸς ἀποστολὴν ταχέως συνεργείων πρὸς παραλαβὴν τῆς χλωρᾶς σταφίδος διότι παραδόξως οἱ διοικοῦντες τὸν Α.Σ.Ο. δὲν ἀντιλαμβάνονται τὴν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων. Προσθέτει ὅτι ἦλθεν ἀπὸ χθὲς εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Α.Σ.Ο. ἀλλὰ παρὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Ο. σχετική.

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εὐθὺς ὡς ἠγγέλθησαν αἱ καταστροφαὶ ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν τοῦ Α.Σ.Ο., ἡ ὁποία ἐδέχθη νὰ παραλάβῃ τὴν σταφίδα ἐκείνην, ἡ ὁποία δὲν ἔχει μειωθῇ ἐπαρκῶς ἐκ τῆς ἐπελθούσης καταστροφῆς. Σύμβουλος τοῦ Α.Σ.Ο. μετὰ τεχνικῶν μετέβη ἐπιτοπίως ὅπως ἐξετάσῃ τὰς καταστροφάς. Ἐπὶ πλέον ἀπεφασίσθη ὅπως πολλαπλασιασθοῦν οἱ σταθμοὶ παραλαβῆς οἵτινες εἶναι ἐπιβεβλημένοι μετὰ τὴν καταστροφήν. Βεβαιῶ τὸν κ. Βουλευτὴν ὅτι θὰ παρακολουθήσωμεν τὰς ἐνεργείας τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ θὰ πράξωμεν ὅ,τι εἶναι δυνατὸν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Α. Ζουρμπᾶς. Τηλεγραφήματα ἐκ Γιαννιτσῶν παριστοῦν τὴν ἐκεῖ κατάστασιν ὡς εὑρισκομένην ἐν ἀναβρασμῷ. Οἱ ἀστοὶ πρόσφυγες ἀπηυθύνθησαν πρὸ ἡμερῶν καὶ ἐζήτησαν νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἐπαγγελματικὸς κλῆρος, τώρα ζητεῖ καὶ ἡ νεολαία Γιαννιτσῶν ἐπαγγελματικὸν κλῆρον. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου περὶ διαθέσεως τῶν ἀποκαλυπτομένων γαιῶν ἐπρότεινα καὶ ἐγένετο δεκτὸν νὰ ἀντικατασταθοῦν οἱ ἁλιεῖς καὶ οἱ ψαράδες. Αὐτοὶ εἶναι οἱ γηγενεῖς οἱ δὲ ἀστοὶ εἶναι πρόσφυγες. Κατόπιν τῆς ἀποδοχῆς τῆς τροπολογίας μου διὰ τοὺς ἁλιεῖς δηλ. τοὺς γηγενεῖς καὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀστῶν προσφύγων ἐγεννήθη ἡ ἐντύπωσις εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι χαριστικῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἀπεδέχθη τὴν τροπολογίαν διὰ τοὺς γηγενεῖς ἀπέκλεισε δὲ τοὺς πρόσφυγας. Καὶ δικαίως ἴσως. Ζητοῦμεν συνεπῶς ὅπως μὴ ἐξαιρεθοῦν οἱ ἀστοὶ πρόσφυγες καθὼς καὶ οἱ ἐπαγγελματίαι ἐντόπιοι διότι ἐὰν γίνῃ τοῦτο θὰ εἶναι μιὰ ἀδικία. Ἄλλως τε δὲν πρόκειται περὶ χιλιάδων ἀλλὰ περὶ 150—200 οἰκογενειῶν, οὔτε περὶ ὁλοκλήρου κλήρου ἀλλὰ περὶ ἐπαγγελματικοῦ τοιούτου ἂν οὐ ἐκ 25 στρεμμάτων τοὐλάχιστον 10 ἢ 5 στρεμμάτων. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ τοῦτο διότι ἡ ἐντύπωσις εἶναι ἰσχυρὰ, ἡ κατακραυγὴ δὲ τῶν ἀδικουμένων εἶναι μεγάλη.

Ὁ κ. ***Α. Γρηγοριάδης*** συνιστᾷ σχετικὴν ἀναφορὰν τῆς νεολαίας Γιαννιτσῶν «Ἡ ἀναγέννησις» περὶ παραχωρήσεως ἐπαγγελματικοῦ κλήρου εἰς ἐπαγγελματίας καὶ ἀστοὺς τῆς πόλεως Γιαννιτσῶν.

Ὁ κ. ***Ἰω. Θεοτόκης*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ἀπαντᾷ ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν μετέβη ἐπὶ τόπου καὶ ἐξήτασε τὸ ζήτημα, δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰ γίνῃ τώρα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖται, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ δι' ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Μακεδονίας, ἀλλ' ἐὰν καὶ 10 στρέμματα δοθοῦν τυχὸν εἰς τοὺς ζητοῦντας ἐπαγγελματίας δὲν θὰ ἐπαρκέσουν αἱ γαῖαι.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας παρακαλεῖ κατόπιν ὅπως τῷ διαβιβασθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 6 ἀναφορὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Σχοινιᾶ Κρήτης περὶ πωλήσεως τῶν κίτρων διὰ νὰ ἀπαντήσῃ ἐγγράφως.

Ὁ κ. ***Κ. Μουρατίδης.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς πυριακαύστου ζώνης Σερρῶν περὶ ἀπαλλαγῆς των ἐκ τῆς φορολογίας οἰκοδομῶν.

Μ. Εὐλάμπιος. (Ὑφ. Οἰκ). Παρακαλῶ νὰ μοῦ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Δ. Δημάδης.*** Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Αἰγινίου παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως μὴ ἀναστείλῃ τὴν διανομὴν τοῦ ἀγροκτήματος, διότι τοῦτο εἶναι ὀλέθριον διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἀκτημόνων. Πᾶσα διάφορος εἰσήγησις ὁποθενδήποτε προερχομένη εἶναι αὐθαίρετος καὶ ἀσύμφορος.

Ι. Θεοτόκης. (Ὑπ.Γεωρ.) Δὲν πρόκειται νὰ ἀνασταλῇ ἡ διανομή.

Ὁ κ. ***Ι. Ἀποστόλου.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Χαλκιδικῆς περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν δικηγόρων Χαλκιδικῆς τοῦ φόρου ἀπιτηδεύματος 1932 – 33.

Μ. Εὐλάμπιος. (Ὑφ. Οἰκ.) Θὰ μελετήσω τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Γ. Χρυσοστόμου.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν ἐπαγγελματιῶν Λέσβου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην ἐπέκτασιν τοῦ Μονοπωλίου πετρελαίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις. Ὁ κ. βουλευτὴς τονίζει ὅτι τὸ μέτρον τὸ ἐφαρμοζόμενον θὰ πλήξῃ τοὺς ἐπαγγελματίας, δὲν θὰ ὠφελήσῃ δὲ καὶ τὸ Δημόσιον.

Π. Καλιγκάτσης. Συνιστῶν τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν λέγει ὅτι τὸ μέτρον θὰ πλήξῃ κυρίως τοὺς χωρικοὺς οἱ ὁποῖοι μεταχειρίζονται περισσότερον τὸ πετρέλαιον.

Ὁ κ. ***Δ. Δημάδης.*** Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καθόσον ἐπεκτεινομένου τοῦ μονοπωλίου εἰς τὰς Νέας Χώρας θὰ ὑποστῶσι σοβαρὸν πλῆγμα τὰ συμφέροντα ἀπόρων χωρικῶν.

Μ. Εὐλάμπιος. (Ὑφ. Οἰκ.) Ἀπαντᾷ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἀπεφασίσθη ἡ ἐπέκτασις.

Γ. Χρυσοστόμου. Συνιστᾷ ἀναφορὰν ἐπαγγελματιῶν Ἀλεξανδρουπόλεως διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου κύκλου ἐργασίας.

Κ. Νταῆς. Συνιστᾷ ἀναφορὰν ἐργατικῆς βοηθείας Καβάλλας.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου (περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ.) περὶ μειώσεως τέλους δημοσίων θεαμάτων.

Περὶ μειώσεως τοῦ τέλους δημοσίων θεαμάτων τῶν παραστάσεων τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου καὶ ἀπαλλαγῆς τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων κατὰ κυριότητα εἰς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφους.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν)

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1933 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ μειώσεως τοῦ τέλους δημοσίων θεαμάτων τῶν παραστάσεων τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου καὶ ἀπαλλαγῆς τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων κατὰ κυριότητα εἰς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφους» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 171 τῆς 3 Ἰουλίου 1933 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔχον οὕτω:

«Περὶ μειώσεως τοῦ τέλους δημοσίων θεαμάτων τῶν παραστάσεων τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου καὶ ἀπαλλαγῆς τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων κατὰ κυριότητα εἰς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφους».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, τὴν ἀπὸ 26 Μαΐου 1933 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ τὴν ἀπὸ 23 Μαΐου 1933 ὁμοίαν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τὸ τέλος τῶν δημοσίων θεαμάτων τῶν παραστάσεων τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου ἐν γένει (μελόδραμα, ὀπερέττα, ἐπιθεώρησις) καθορίζεται ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ δικαώματος μέχρι δραχμῶν 25 συμπεριλαμβανομένων, 10ο)ο.

Ἐπὶ δικαιώματος ἄνω τῶν δραχμῶν 25, συμπεριλαμβανομένων, 20ο)ο.

Εἰς τὸ ἄνω ποσοστὸν συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ πρόσθετον ποσοστὸν ὑπὲρ τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου.

Κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, πρόσθετα τέλη ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Ταμείου Συντάξεως ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν, προϋπολογίζονται ἰδιαιτέρως τὸν τῷ ἐκ τοῦ παρόντος καθοριζομένῳ τέλει.

Ἐὰν συνολικῶς ἡ τιμὴ ἑκάστου εἰσιτηρίου μετὰ τοῦ φόρου καταλήγει εἰς κλάσμα δραχμῆς, τότε ἡ ἀφορὰ μέχρι συμπληρώσεως ἀκεραίας δραχμῆς, φορολογεῖται πρὸς 50ο)ο ἄνευ ἄλλης προσαυξήσεως.

Τέλη δημοσίων θεαμάτων καταβληθέντα ἐπὶ πλέον τῶν διὰ τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος καθοριζομένων, μέχρι δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιστρέφονται.

2. Ἡ ἄδεια τελέσεως δημοσίου θεάματος ἐξαιρετικῶς προκειμένου περὶ μουσικῶν ὀργάνων παιανιζόντων εἰς οἰνοπωλεῖα, ζυθοπωλεῖα, ἑστιατόρια καὶ ἐν γένει παρόμοια κέντρα, ἐκδίδεται διαρκούσης τῆς θερινῆς περιόδου ἄνευ καταβολῆς τέλους ἀδείας τελέσεως δημοσίου θεάματος, ὁ δὲ καθορισμὸς τοῦ ὑπὸ τούτων κατ' ἐκτίμησιν πληρωτέου τέλους δημοσίων θεαμάτων, ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Πάτραις καὶ Θεσσαλονίκῃ, καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται εἰς τὰς πόλεις ταύτας ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία φορολογίας δημοσίων θεαμάτων, ἐνεργεῖται διὰ πράξεως τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ὁριζούσης τὸ καταβλητέον ἡμερησίως κατ' ἐκτίμησιν τέλος καὶ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ.

Κατὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν ἀνωτέρων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

3. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τὸ τέλος δημοσίου θεάματος ἐπὶ τοῦ τιμήματος εἰσόδου (δικαιώματος θεατρώνου) εἰς τοὺς κινηματογράφους καθορίζεται εἰς 25ο)ο, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ προσθέτου ποσοστοῦ 30ο)ο ὑπὲρ τῶν ἀναγκαστικῶν δανείων.

Τὸ τέλος μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ εἰς πόλεις πληθυσμοῦ 10.000 κατοίκων καὶ κάτω.

Τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πρόσθετα τέλη ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Ταμείου Συντάξεως ἠθοποιῶν, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, προϋπολογίζεται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένῳ τέλει.

Ἄρθρον 2.

1. Αὐτοκίνητα ἀξίας κάτω τῶν 150.000 δραχμῶν ἀνήκοντα πλήρως κατὰ κυριότητα εἰς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφους καὶ χρησιμοποιούμενα ἀποκλειστικῶς παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος των ἀπαλλάσσονται πάσης φορολογίας, ὡς καὶ τῆς καταβολῆς διοδίων.

2. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἰδιότης τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἡ κυριότης ταύτου δέον νὰ βεβαιοῦται ὑπευθύνως παρὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεως Συντακτῶν ἢ τοῦ Συνδέσμου Δημοσιογράφων. Ἡ χρηματικὴ ἀξία τοῦ αὐτοκινήτου θὰ βεβαιοῦται ἐξ αὐτοψίας τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

3. Δημοσιογράφος τυχὸν ἐξαιρέτεως ἐκ τοῦ φόρου καὶ ἀποδεδειγμένως χρησιμοποιήσας τὸ αὐτοκίνητόν του πρὸς χρηματικὴν ἐκμετάλλευσιν ὑπάγεται εἰς τὰς ποινικὰς διατάξεις τῶν νόμων 2332 καὶ 3019, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ μεταγενεστέρων νόμων καὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, τιμωρούμενος καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρις 20.000 δραχμῶν.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑφυπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1933.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Σ. ΓΑΛΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΑΜΠΙΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** (Πρωθυπουργός), παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Τουρισμοῦ» συζητηθῇ αὔριον.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν κατόπιν ἀντιρρήσεων τοῦ κ. Π. Μαζαράκη τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀνανεώσεως τῶν ἐκλογικῶν διβλιαρίων ταὐτότητος».

Ἐπίσης εἰς β' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ διατάγματος τῆς 26ης Μαΐου 1933 περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3824 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τῆς 26 Μαΐου 1933 «περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3824 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ Νόμου».

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 26 Μαΐου 1933 ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ καταργήσεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου

3824 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἔχον οὕτω:

Περὶ καταργήσεως τῆς παραγρ. 9 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3824 καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρωτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 108 τοῦ Νόμου 3824 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1929 τροποποιεῖται ὡς ἕπεται: .

«Ἀκυρωθείσης ἐκλογῆς τινος διὰ παραβάσεις διατάξεων τοῦ Συντάγματος, κατ' οἱανδήποτε τρόπον ἐπερχομένας, ἢ δι' ἔλλειψιν τῶν ἐννόμων προσόντων τῶν ἐκλεγέντων βουλευτῶν, ἐνεργεῖται νέα τοιαύτη ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Νόμου ΓᾨΝΕ' τοῦ 1911 Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

Πρότασις ὑποψηφίων καὶ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων καὶ συνδυασμῶν ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 53 καὶ ἑπόμενα τοῦ Νόμου 3824».

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3824 καταργεῖται, τοῦ Ἐκλογικοῦ Συλλόγου ὂν ἀφορᾷ αὕτη συγχωνευομένου εἰς τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Τὸ παρὸν ἀναγκαστικὸν Διάταγμα, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταχωρίσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθήσεται εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαΐου 1933.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ, Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τὰ Μέλη

Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ, Σ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ, Ι. ΡΑΛΛΗΣ, Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, Μ. ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Β. ΣΑΓΙΑΣ.

Ἄρθρον δεύτερον.

Τὸ ἄρθρον 1ον τοῦ ἀνωτέρω ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὸ ἄρθρον 198 τοῦ Νόμου 3824 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1929 τροποποιεῖται ὡς ἕπεται :

«Ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως ἐκλογῆς τινος διὰ παράβασιν διατάξεων τοῦ Συντάγματος ἢ τοῦ νόμου ἐπαγομένης μεταβολὴν εἰς τὰς ἐκλογικὰς περιφερείας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐνηργήθη ἡ ἐκλογή, καθιστῶσαν ἀναγκαίαν τὴν ἐκ νέου πρότασιν ὑποψηφίων ὡς καὶ ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως ἐκλογῆς δι' ἔλλειψιν τῶν ἐννόμων προσόντων τῶν ἐκλεγέντων βουλευτῶν, ἐνεργεῖται νέα τοιαύτη ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Νόμου ΓᾨΝΕ' τοῦ 1911 Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

Πρότασις ὑποψηφίων καὶ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων καὶ συνδυασμῶν ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 53 καὶ ἑπόμενα τοῦ Νόμου 3824».

Ἐπίσης εἰς α'. συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ νόμου 5418 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, προσόντων κ.λ.π. τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων».

Ἄρχεται κατόπιν ἡ ἐφ' ἅπαξ συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1933 Νομοθ. Διατάγματος περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐν τῇ Χώρα βιομηχανιῶν παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων».

Ὁ κ. **Α. Μελᾶς** ὑποστηρίζει τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθη καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τονίζων ὅτι ἄνευ αὐτῆς τὸ νομοσχέδιον εἶναι ὄθυρον αὐθυρον διὰ τὰς βιομηχανίας ὑπὲρ τῶν ὁποίων λαμβάνεται μέριμνα. Ἀναπτύσσων τὴν τροπολογίαν ἐξηγεῖ ὅτι ζητεῖται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγὴ 1000 τόννων ἐπὶ καταβολῇ τοῦ κανονικοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ κ. κ. **Θ. Κιζάνης** καὶ **Γ. Μπουρδάρας** συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς αὐτῆς τροπολογίας.

Ὁ κ. **Φ. Ζαΐμης** συνιστᾷ τὴν κατ' ἀρχὴν ἀποδοχὴν τῆς τροπολογίας διότι εἶναι δικαία. Δὲν δικαιολογεῖται ἄλλως τε τὸ δεκαπλοῦν τοῦ δασμοῦ ἀφορᾷ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐπὶ ἀνταλλαγῆς προϊόντων κατεδλήθη τὸ ἁπλοῦν τέλος. Πρόκειται περὶ βιομηχανίας ἐγκαθισταμένης ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ὁποία θὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν θαλάσσιον πλοῦτον καὶ θὰ δώσῃ ἐργασίας εἰς ἁλιεῖς καὶ ἐργάτας. Πρόκειται περὶ Ἑλληνικῶν κεφαλαίων καὶ περὶ ἑτοίμου προϊόντος κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δεκαπλοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Κορόζος** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον παρέσχε εὐκολίας ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἔλθουν καὶ ἐγκατασταθοῦν ἐδῶ αἱ βιομηχανίαι ἁλιπάστων. Αἱ εὐκολίαι αὗται συνίστανται εἰς τὴν παροχὴν ἅλατος ὑπὸ τοῦ Μονοπωλίου καὶ δεύτερον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν 400 τόννων ἑτοίμου ὑλικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Μὲ ἁπλοῦν δασμόν.

Κ. Κορόζος. Αἱ βιομηχανίαι αὗται ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ νόμος τοὺς εὗρῆκε μὲ ἕτοιμον ὑλικόν, κενὰ δοχεῖα καὶ βαρέλια εἰδικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα, διότι εἰς τὰ ἄλλα Κράτη ἔχουν παρομοίας ἐγκαταστάσεις. Λέγουν τώρα, δῶσε μας τὴν εὐχέρειαν νὰ τὰ εἰσαγάγωμεν αὐτὰ μὲ πλήρες ὑλικὸν διότι νὰ τὰ φέρωμεν κενὰ δὲν μᾶς συμφέρει. Νομίζω συνεπῶς ὅτι ἐφ' ὅσον καὶ τὸ Κράτος θὰ πάρῃ 4 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὸν ἁπλοῦν δασμὸν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐσυνηγόρησαν καὶ οἱ προλαλήσαντες συνάδελφοι.

Γ. Σακαλῆς. Δὲν ἔχει ἄλλως τε νὰ ζημιωθῇ τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. **Γ. Χρυσοστόμου** παρακαλεῖ θερμῶς ὅπως ληφθῇ μέριμνα παροχῆς ἅλατος μὲ ἠλαττωμένην τιμὴν εἰς τοὺς ἁλιεῖς.

Γ. Πεσματζόγλου. (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Ἐὰν μεταβληθοῦν εἰς βιομηχάνους ἁλιπάστων θὰ τὸ ἔχουν αὐτομάτως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θὰ εἶχον ἀντίρρησιν ἂν δὲν θὰ ἦτο καὶ ζήτημα ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Γ. Χρυσοστόμου.** Ὑποστηρίζει ἐκ νέου τὰς ἀπόψεις των παρακαλεῖ δὲ κατόπιν ὅπως δοθῇ προσοχή.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργὸς) Θὰ εἰσαχθῇ ταχέως νομοσχέδιον περὶ ἁλιείας καὶ ἠμπορεῖτε τότε νὰ ἀναπτύξετε τὰς γνώμας σας.

Γ. Χρυσοστόμου. Δύναται νὰ τεθῇ ὅμως μία μεταβατικὴ διάταξις ἡ ὁποία νὰ ἰσχύσῃ μέχρι τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου

Ἰ. Μάλωσσης. Κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τῆς δηλώσεώς σας ὅτι θὰ εἰσαχθῇ νομοσχέδιον περὶ ἁλιείας καὶ ἐπικειμένου τοῦ ταξειδίου σας εἰς Ἄγκυραν ἐπαναλαμβάνω τὴν παράκλησιν, τὴν ὁποίαν ἀρχομένων τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος εἶχον τὴν τιμὴν νὰ κάμω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως προστατεύσητε ὅσον τὸ δυνατὸν τοὺς Ἕλληνας ἁλιεῖς μὲ μίαν συνεργασίαν ἰδιαιτέραν μετὰ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως. Δὲν θὰ εἶχον καμμίαν ἀφορμὴν νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἐὰν δὲν ἤκουον τὴν δήλωσιν ὑμῶν, ὅτι πρόκειται νὰ εἰσαγάγητε νομοσχέδιον εἰδικὸν περὶ προστασίας τῶν Ἑλλήνων ἁλιέων, οἱ ὁποῖοι εἶναι τελείως ἀπροστάτευτοι μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ δύναμαι νὰ σᾶς ἀποδείξω δι' ἐγγράφων τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅτι ἀγνοοῦν ἐκεῖ μέσα πάντα τρόπον καὶ πᾶν σύστημα ἁλιείας, πᾶν εἶδος καταστρεπτικὸν καὶ μὴ καταστρεπτικὸν τῆς ἁλιείας.

Θέλω νὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων ὅπως ἐνισχύσουν τὴν Κυβέρνησιν προκειμένου περὶ τῶν διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν ἐν Ἀγκύρᾳ διὰ τὰ ζητήματα τὰ ἀπασχολοῦντα τὰς δύο χώρας καὶ τῆς ἁλιείας ἰδιαιτέρως καὶ ὑποβάλλω τὴν θερμὴν παράκλησιν ὅπως διὰ τῶν διαπραγματεύσεων διευκολυνθῇ ἡ εἰς τὰ τουρκικὰ παράλια ἁλιεία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἁλιέων καὶ σπογγαλιέων.

Κ. Καλκάνης. Συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ἐξ Ἐρμιονίδος. Ἡ Κυβέρνησις θέλει παράσχει μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πυκνὴν τάξιν τῶν ἁλιέων καὶ σπογγαλιέων ἐπιτυγχάνουσα τὴν ἁλιείαν εἰς τὰ τουρκικὰ παράλια.

Π. Τσαλδάρης. (Πωρθυπουργὸς). Ἀκροῦμαι ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν τὰς συστάσεις τῶν ἀξιοτίμων βουλευτῶν καὶ διαβεβαιῶ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προστατεύσῃ ὅσον εἶναι δυνατὸν τὰ συμφέροντα τῶν ἁλιέων.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ νομοσχέδιον εἶχε σκοπὸν νὰ ἐνισχύσῃ τὴν βιομηχανίαν τῶν ἁλιπάστων ἐν Ἑλλάδι. Τὰ ἁλίπαστα εἶναι εἶδος πρώτης ἀνάγκης. Τροφὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν τόπον μας. Εἰς τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν ἔδωσα δύο εἰδῶν προστασίαν: πρῶτον παραχωρῶ ἁλάτι ἐπὶ ἠλαττωμένῃ τιμῇ καὶ δεύτερον ἐπιτρέπω νὰ φέρουν αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπιχειρήσεις τὰ μηχανήματά των ἀτελῶς καὶ μὲ ἁπλοῦν δασμὸν ὅτι πρᾶγμα ἔχουν συσκευασμένον. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι βιομήχανοι μοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐπιτρέψω τὴν εἰσαγωγὴν 600 τόννων. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ δεχθῶ τὴν σχετικὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ὑπεστήριξαν οἱ κ. κ. Βουλευταί. Τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν τὴν θεωρῶ ἀπολύτως χρήσιμον διὰ τὸν τόπον. Θὰ παρακαλέσω ὅμως τοὺς κ. κ. Βουλευτὰς νὰ ἀρκεσθοῦν εἰς τοὺς 600 τόννους.

Γ. Μπουρδάρας. Ὁ κ. Εἰσηγητὴς περιώρισε τὴν ἀξίωσιν τῶν βιομηχάνων εἰς 600 τόννους.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μοῦ τὸ ἐζήτησαν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ βιομήχανοι. Ἔπειτα πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἕνα ὅριον....

Πολλοὶ βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Α. Μελᾶς. Ἀφαιρεῖτε 400 τόννους ἐνῶ δὲν πρόκειται παρὰ περὶ τῆς καταναλώσεως ἑνὸς μηνός.

Ὁ κ. **Φ. Ζαΐμης** λέγει ὅτι ὑπεστήριξε τὴν τροπολογίαν χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῖοι εἶναι οἱ ἐνδιαφερόμενοι διότι δὲν εὑρίσκει λόγους βασίμους νὰ ἀποκρουσθῇ αὕτη ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Δὲν εἶναι ἐπιζημία οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιονομικῆς οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας περὶ ποσῶν κτλ. ὁ κ. Ὑπουργὸς ἂς κανονίσῃ ὅπως νομίζει ἐκτιμῶν τὰ πράγματα.

Ὁ κ. **Γ. Πεσματζόγλου** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἀναγινώσκει τὴν τροπολογίαν ὡς τὴν διετύπωσε τελικῶς, μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἐτροποποιήθη εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Συζητουμένου εἶτα τοῦ εἰς δεύτεραν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Ὁ κ. **Δ. Στεφανόπουλος** λέγει ὅτι κατὰ κανόνα ὅταν ὑπάρχουν σύντομοι διαδικασίαι θεσπίζονται βραχεῖαι παραγραφαί. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὁρμώμενοι ὑπεβάλαμεν τροπολογίαν ὅπως ἡ παραγραφὴ τῶν ἀδικημάτων τοῦ συζητουμένου νόμου μειωθῇ εἰς ἐνιαυσίαν, γενομένης σχετικῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 4ου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀργυρόπουλος** ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν τροπολογίαν τονίζων ὅτι ὁ νόμος εἶναι μεταβατικὸς καὶ δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων αὐτοῦ ἡ κοινὴ παραγραφή.

Οἱ κ. κ. **Χαβίνης, Βαρβούτης καὶ Παπασταύρου** διαμαρτύρονται διὰ τὰς τροπολογίας ταύτας.

Ὁ κ. **Δ. Κριεζῆς** λέγει ὅτι ὁ ὑπ' ἀριθ. 3632 χρηματιστηριακὸς νόμος τροποποιηθεὶς ἀπὸ τὸ συζητούμενον διάταγμα καθώριζε τὰ ἔργα τῶν χρηματιστῶν ὡς διαπραγματευτῶν τῶν χρεωγράφων καὶ τοῦ συναλλάγματος, ἀλλὰ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1932 ἡ τότε Κυβέρνησις ἀφῆρεσε τὸ συνάλλαγμα ἀπὸ τὸ χρηματιστήριον καὶ τὸ ἀνέθεσε εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τούτου οἱ χρηματισταὶ ἐστερήθησαν τοῦ ἡμίσεος σχεδὸν τῶν προσόδων των. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος εἶχε δικαίωμα νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν τοῦ συναλλάγματος εἰς ἄλλας Τραπέζας ἐπὶ προμηθείᾳ ὃ ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Φρονῶ τονίζει ὅτι ἔχον τῆς δικαιοσύνης θὰ εἶναι ὅπως ἐν ποσοστὸν καὶ δὴ τὸ 1/3 τὸ δίδουν αἱ ἐνδιάμεσοι Τράπεζαι εἰς τοὺς ζημιωθέντας χρηματιστάς.

Δ. Λόντος. Ὑπάρχει ἐφικτὸς τρόπος;

Δ. Κριεζῆς. Τρόπος εὑρίσκεται ἀρκεῖ ἡ βάσις νὰ γίνῃ δεκτή

Ν. Γαλανόπουλος. Καὶ οἱ μεσῖται τι θὰ γίνουν;

Δ. Κριεζῆς. Δὲν ὑπάρχουν μεσῖται διὰ τὸ συνάλλαγμα, καὶ θὰ ἤθελα, ἐπιλέγει, νὰ εἶχα τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐπὶ τῆς προτάσεώς μου.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Μὲ ἄπειρον, λέγει, συμπάθειαν βλέπω τὴν δυσπραγίαν τῶν χρηματιστῶν καὶ ἐλπίζω ὅτι μὲ τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν μας θὰ μπορέσωμεν νὰ βάλωμεν καὶ πάλιν τὸ συνάλλαγμα εἰς τὸ χρηματιστήριον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ χρηματισταί. Δὲν φρονῶ ὅμως ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπιδικάσωμεν ποσοστὸν τῆς προμηθείας τοῦ συναλλάγματος εἰς τοὺς χρηματιστὰς ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν διαπραγματεύεται παρ' αὐτῶν ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἐνδιαμέσων τραπεζῶν.

Δ. Κριεζῆς. Ὑπάρχει περὶ αὐτοῦ προηγούμενον.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Αἱ Τράπεζαι κρατοῦν ἕνα μέρος τῆς προμηθείας διότι θεωροῦνται ὡς μεσάζοντες. Ἄλλως τε ἐγένετο σκέψις διὰ τοῦ ποσοστοῦ αὐτοῦ νὰ ἐνισχυθῇ τὸ Ταμεῖον τοῦ Χρηματιστηρίου.

Δ. Κριεζῆς. Δὲν ἔχει σημασίαν ποῦ θὰ πάῃ.

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐλπίζομεν συνεχίζει ὑπὸ ὡρισμένους περιορισμοὺς νὰ ἐπαναφέρωμεν ταχέως τὸ συνάλλαγμα εἰς τὸ χρηματιστήριον. Μὴν ἐπιμένετε λοιπόν, διότι θὰ δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἴδομεν ἐπίδομα ἀνεργίας.

Ἂς μείνῃ λοιπὸν ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Δ. Κριεζῆς. Ὥστε ἀναγνωρίζετε ὅτι ἔχουν δίκαιον;

Γ. Πεσματζόγλου (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀναμφισβητήτως καὶ μόλις τὸ ἐπιτρέψουν αἱ περιστάσεις θὰ βάλωμεν τὸ συνάλλαγμα εἰς τὸ χρηματιστήριον. Διότι καὶ οἱ χρηματισταὶ εἶναι ἐπίλεκτοι πολῖται καὶ ἂς μείνῃ ὅπως εἶπα τὸ ζήτημα ἐκκρεμὲς διὰ νὰ διευθετηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ταχύτατα.

Γ. Σακαλῆς. Ἠμπορεῖ ἀπὸ τοῦδε νὰ θεσπίσωμεν μίαν συνητικὴν διάταξιν.

Γ. Πεσμαζόγλου (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ ἐξαρτηθοῦν ὅλα ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως.

Λ. Κριεζῆς. Ἐγὼ λέγει ἐν ἀνάγκῃ θὰ ἔφθανα μέχρι τοῦ σημείου ὥστε τὸ μέγα μέρος τοῦ ποσοστοῦ αὐτοῦ νὰ προικοδοτήσῃ τὸ ταμεῖον δι' οὗ θὰ πληρώνονται αἱ ὁμολογίαι διὰ τὰς διαφορὰς τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἔτσι θὰ ἐδημιουργεῖτο ἕνας πόρος 3 ἑκατομμυρίων.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργὸς). Ἤθελα νὰ γνωρίζω τί ζητεῖτε συγκεκριμμένως;

Λ. Κριεζῆς. Τὸ 1/3 τοῦ 5 τοῖς χιλίοις καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μὲν ἥμισυ νὰ δίδεται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ὁμολογιῶν τὸ δὲ ἄλλο νὰ τὸ πέρνουν οἱ χρηματισταί,

Γ. Πεσμαζόγλου (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Παρακαλῶ νὰ ἀρκεσθῆτε εἰς τὰς προσπαθείας ποὺ γίνονται διὰ τὴν κατεύθυνσιν περὶ ἀναθέσεως πάλιν τοῦ συναλλάγματος εἰς τὸ χρηματιστήριον.

Ὁ κ. **Π. Ράλλης.** Ὑπέβαλον λέγει μετ' ἄλλων συναδέλφων μίαν τροπολογίαν ἀφορῶσαν ἐξαιρετικῶς ἰδιωτικὴν περίπτωσιν ἐπιπολάσασαν ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκεῖ πολλοὶ ἰδιῶται ἐλάμβανον ἐξ Ἀμερικῆς τσὲκ τὰ ὁποῖα τὰ μετεπώλουν εἰς ἐμπόρους οἵτινες πάντες τὰ ἐξηργύρωνον διὰ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ὑπάρχει συνεπῶς οὐσιαστικὴ παράβασις τοῦ νόμου. Μάλιστα ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις περιέλαβεν εὐρυτέραν ἀπαλλακτικὴν διάταξιν εἰς τὸν νόμον 5406.

Γ. Πεσμαζόγλου (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὴν τροπολογίαν αὐτὴν ποὺ ἀνεπτύξατε τὴν υἱοθετῶ, διότι εἶναι ἀπολύτως δικαία.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν.

Α. Ἀντωνόπουλος, λέγει ὅτι εἶναι ἀνεγνωρισμένη ἀρχὴ νὰ εἶναι βραχεῖαι αἱ παραγραφαὶ ὅταν αἱ διαδικασίαι πρὸς δίωξιν εἶναι συνοπτικαί. Τοιοῦτος κανὼν εἶναι καὶ εἰς τὸν νόμον περὶ αἰσχροκερδείας. Κατὰ ταῦτα, συνεχίζει, ὑποστηρίζομεν τὴν τροπολογίαν περὶ ἧς ὡμίλησαν οἱ κ. κ. Στεφανόπουλος καὶ Ἀργυρόπουλος, δεδομένου ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς τοῦτο κανονίζεται ἀπὸ τὰς γενικὰς ἀρχάς.

Κ. Τσουκαλᾶς. Θὰ ἰσχύσουν αἱ διακοπαὶ ποὺ ἀναγράφουν αἱ γενικαὶ διατάξεις.

Ν. Γαλανόπουλος. Ὁ κ. Κριεζῆς ὡμίλησε περὶ δικαιωμάτων τῶν χρηματιστῶν, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ μεσῖται τοῦ συναλλάγματος, ἐξ ὧν εἷς τὰς Πάτρας ὑπῆρχον πολλοί, αἱ δὲ Τράπεζαι ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἀπαγορεύει ὁ νόμος νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς ποσοστὸν ἀπὸ τὴν προμήθειαν, τὸ συζητούμενον ὅμως διάταγμα δὲν ἀπαγορεύει τὴν παράδοσιν τοῦ συναλλάγματος ἀπὸ τὸν μεσίτην εἰς τὴν Τράπεζαν.

Γ. Πεσματζόγλου (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν δύναται ὁ μεσίτης, πρέπει ὁ ἴδιος ὁ κάτοχος νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν, ἄλλως εἶναι παρανομία.

Ν. Γαλανόπουλος. Πουθενὰ δὲν τὸ λέγει ὁ νόμος αὐτό.

Λ. Κριεζῆς. Ἀφοῦ δικάζονται ἀπὸ τὰ δικαστήρια εἶναι παρανομίαι.

Ν. Γαλανόπουλος. Δὲν εἶναι, αὐτὰ ὅλα τὰ δημιουργεῖ ἡ Ἕνωσις τῶν Τραπεζῶν καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δώσῃ μίαν ἐρμηνείαν.

Γ. Πεσματζόγλου (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ πρᾶξις κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις εἶναι ἀπηγορευμένη. Ἐπαναλαμβάνω ὅμως ὅτι σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ συνάλλαγμα εἰς τὸ Χρηματιστήριον, ὁπότε δὲν θὰ ἀπαγορεύεται ἡ περὶ ἧς πρόκειται πρᾶξις. Πρέπει, συνεχίζει, ἐξ ἄλλου νὰ γνωρίζετε ὅτι τὰ θεσπισμένα μέτρα εἶναι ἐλαφρότερα ἀπὸ τὰ προηγούμενα, ἀλλ' ἐφηρμόσθησαν αὐστηρῶς καὶ ἐπέφεραν ἱκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα. Μὴν ἐπιμένετε, λοιπόν, νὰ κάμωμεν χαλάρωσιν αὐτοῦ. Ἐκεῖ ποὺ ἦτο δυνατὸν νὰ διορθώσωμεν, τὸ ἐκάμαμεν δεχθέντες τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Ράλλη.

Ν. Γαλανόπουλος. Καὶ ὅμως πολλὰ τσὲκ ἐπωλοῦντο παρὰ τῶν Τραπεζῶν εἰς τὴν ἀγοράν.

Δ. Κριεζῆς. Ὑπάρχει, λέγει, καὶ μία ἄλλη περίπτωσις ὅπου πολλοὶ λωποδυτοῦσαν ἐπωλοῦσαν πολλὰ τσὲκ πλαστὰ καὶ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ περιπτώσεις αὐτὰς αὐστηρότεραι κυρώσεις.

Γ. Πεσματζόγλου (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ τὸ ἔχω ὑπ' ὄψιν.

Κ. Τσουκαλᾶς. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὴν τροπολογίαν περὶ τῆς παραγραφῆς, ἡ νῦν ἰσχύουσα εἶναι τριετής, ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀδίκημα εἶναι συμπτωματικὸν καὶ μὲ διαδικασίαν συνοπτικήν, προὐτάθη νὰ γίνῃ μονοετής, καὶ νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὸ παρελθόν. Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ νοητὸν ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς φόβος διὰ τὰς ὑποβεβλημένας μηνύσεις, διότι διακόπτονται αἱ παραγραφαὶ μὲ τὰς ἐνεργείας ποὺ ὁρίζουν οἱ γενικοὶ κανόνες,

Χ. Παπαστάθρος. Δὲν ὑπάρχει, λέγει, ἀμφιβολία ὅτι ὁ σχετικὸς νόμος εἶναι ἐξαιρετικὸς καὶ ἔπρεπε νὰ μὴν ἔχῃ τὴν κοινὴν παραγραφήν. Καὶ εἴμεθα μὲν σύμφωνοι διὰ τὴν ὑποβεβλημένην τροπολογίαν, ἀλλὰ νὰ ἰσχύῃ διὰ τὸ μέλλον, διότι ἀντιθέτως οἱ παθόντες χάνουν τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἔχουν.

Δ. Στεφκνόπουλος. Ἂς ἔκαναν μήνυσιν.

Χ. Παπασταύρου. Μόνον ἐὰν τεθῇ μία ἐξάμηνος προθεσμία ἀπὸ σήμερον διὰ τὴν ὑποβολὴν μηνύσεων τότε πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία καὶ τὸ ζήτημα εἶναι λεπτόν.

Δ. Λόντος. Εἶμαι σύμφωνος, λέγει, νὰ τεθῇ ἐνιαύσιος παραγραφή, διότι κίνδυνος νὰ βεβαιωθῇ κανένας δὲν ὑπάρχει, τεκμαιρομένου ὅτι ἀφοῦ ὁ παθὼν δὲν ἔκαμε μήνυσιν ἐπὶ ἓν ἔτος δὲν θέλει νὰ διώξῃ. Ἂν ἐξ ἄλλου ἰσχύθῃ ποινικὴ ἀγωγή, δὲν χωρεῖ παραγραφή, διότι ὑπάρχουν αἱ περὶ διακοπῆς διατάξεις. Συνεπῶς, δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, εἶμαι ὑπὲρ τῆς βραχείας παραγραφῆς.

Χ. Παπασταῦρος. Τί σᾶς κωλύει νὰ δεχθῆτε τὴν ἐξάμηνον παράτασιν.

Δ. Λόντος. Διότι ἡ παραγραφὴ ἀρχεται ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος. Τώρα, συνεχίζει, γενικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Κριεζῆ, περὶ ποσοστοῦ τῆς προμηθείας τῶν Τραπεζῶν, θεωρῶ ὅτι εἶναι ὀρθὴ ἡ βάσις, ὅτι πρέπει δηλ. αἱ Τράπεζαι νὰ δώσουν μέρος τῆς προμηθείας των εἰς τοὺς χρηματιστάς. Τοῦτο ἄλλως τε τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ Κοινοβουλευτική. Πρέπει ὅμως νὰ κανονισθῇ ποῦ εἶναι ὀρθώτερον νὰ παραχωρηθῇ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ τῆς προμηθείας, ἀπὸ τὸ συνάλλαγμα τὸ διαπραγματευόμενον παρὰ Τραπεζῶν δύναται νὰ σχηματισθῇ ἕνας πόρος ἐτήσιος πέντε ἑκατομμυρίων μὲ τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ ἐξέλθουν δι' ἀποζημιώσεως 60 χρηματισταὶ καὶ νὰ μείνουν οἱ ὑπόλοιποι, ὧν ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰς χρηματιστηριακὰς προσόδους, καὶ μὲ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην πρέπει, ἐπιλέγει, νὰ λάβῃ σχετικὴν πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Γ. Πεσματζόγλου** (Υπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). ἀπαντῶν εἰς πολλοὺς Βουλευτὰς λέγει, ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐπιμένῃ εἰς τὸ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ παραγραφή, αὐτὸς δὲν δύναται νὰ δεχθῇ εἰμὴ ὅτι ἡ παραγραφὴ θὰ ἀρχίσῃ ἕνα ἔτος ἀπὸ σήμερον. Εἶναι, κύριοι, τοῦτο ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ δεχθῶ.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι σήμερον ἰσχύει ἡ τριετὴς παραγραφή. Ἐὰν καθιερώσωμεν τὴν μονοετῆ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν ἀδικήματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παραγραφοῦν ἀπὸ σήμερον. Δὲν εἶναι δυνατόν, σᾶς λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰ ἀδικήματα νὰ παραγραφοῦν συντόμως.

Ὁ κ. **Α. Μπασιάκος** λέγει ὅτι οἱ συνάδελφοι οἱ ὑποβαλόντες τὴν τροπολογίαν περὶ ἀμνηστείας τῶν ἀδικημάτων ἔπρεπε νὰ γνωρίζουν ὅτι τὸ ἄρθρον 84 τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύει αὐτὴν τὴν ἀμνηστείαν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γίνῃ, λέγει, εἶναι νὰ περιορισθοῦν αἱ αὐστηραὶ ποιναί, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐδέχθη καὶ ἡ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. **Α. Καγιᾶς** λέγει ὅτι κανὲν συμφέρον δὲν εἶναι ἰσχυρότερον τῆς προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ ὑποστηρίζει ὅτι τὰ ἀδικήματα αὐτὰ πρέπει νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν γενικὴν παραγραφήν.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ ὡς ἄνω σχέδιον νόμου, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Συζητουμένου κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον κλπ. συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας» ὁ κ. **Γ. Εὐστρατιάδης** λέγει, ὅτι ὀφείλει νὰ ἐξάρῃ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διὰ τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι ἐν τῇ ἀξιεπαίνῳ αὐτοῦ ὁρμῇ προέβῃ εἰς τολμηροὺς ἀκρωτηριασμοὺς τοῦ ἑτέρου σκέλους τοῦ Ὑπουργείου τοῦ ὑπηρετοῦντος τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Διότι τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον καταργεῖ τὴν Διεύθυνσιν τῶν Θρησκευμάτων καὶ ὁλόκληρον τὸ τμῆμα ἑτεροδόξων. Ἡ Διεύθυνσις ὅμως τῆς Παιδείας ἡ ἱδρυθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1926 καὶ συμπαριλαβοῦσα τὸ τμῆμα ἑτεροδόξων ἐθεωρήθη ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιβολὴν καὶ τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐκπροσωπήσει αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας περιλαμβάνει, ὡς ὁρίζει τὸ νομοσχέδιον, δώδεκα ἐν ὅλῳ τμήματα, ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ ἕνδεκα ἀποτελοῦν τὰς ὑπηρεσίας τῆς Παιδείας, ἓν δὲ καὶ μόνον τμῆμα μένει διὰ πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ τῶν Θρησκευμάτων, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους καὶ τὸν παγκόσμιον πόλεμον λόγῳ τῆς δημιουργίας τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων καὶ τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ξένων προπαγανδῶν αἱ σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Κράτος γὺρύνθησαν.

Ἔχει ὑποχρέωσιν τὸ κράτος ὄχι νὰ μειώνῃ τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἐποπτείᾳ αὐτοῦ νὰ ἀνορθώσῃ τοῦτο μετὰ τόσους ἐξευτελισμοὺς τοὺς ὁποίους ὑπέστη ἐξ αὐτοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτάτου λειτουργοῦ αὐτοῦ. Ὑπέστη ἐξευτελισμὸν ἡ Ἐκκλησία ὅταν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς προσεβέθη δουλοπρεπῶς εἰς τὸ ἅρμα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἀνηγόρευσε τοῦτον θεόπνευστον διὰ προσλαλιᾶς πρὸς αὐτὸν ἥτις ἔλεγεν «ὁ Θεὸς ὁ λαλήσας ἀγαθὰ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀρχηγοῦ, ἂς καταπέμψῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν Κυβέρνησίν του τὰς εὐλογίας του». Καὶ ἔλεγε ταῦτα μετὰ τὰς τόσας ἀνοσίους πράξεις καὶ ἐκτελέσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐξηυτελίσθη ἡ ἐκκλησία ὅταν ἐν 20ῷ αἰῶνι ἀφώριζε μοναχὰς τῆς Τήνου καὶ ἀπηγόρευε νὰ ταφῇ ἐκκλησιαστικῶς ἡ μία τούτων ἀποθανοῦσα διὰ τὸ μέγα ἔγκλημα ὅπερ εἶχε διαπράξει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον.

Ἐξευτελίζεται ἡ Ἐκκλησία ὅταν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς κατέχεται μέχρι τοῦ σημείου νὰ τελῇ αὐτοπροσώπως ἁγιασμὸν εἰς νεοσύστατα ἐδωδιμοπωλεῖα τῆς ἀγορᾶς. Ἐξευτελίζεται ἡ ἐκκλησία ὅταν Ἱεράρχης αὐτῆς εἰς ἔγγραφόν του πρὸς τὴν Ἀστυνομίαν Καρύστου ἀπειλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ Κράτος γράφων «μίαν ἡμέραν θέλουν ζητηθῇ αἱ εὐθύναι, ὅταν παρέλθῃ ἡ τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναστατικὴ αὐτὴ παράνομος καὶ ἀντικανονικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας». Ἐξευτελίζεται ἐπίσης ἡ Ἐκκλησία, ὅταν μεταβάλλεται εἰς καταδότην καὶ ὄργανον τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ δι' ἀπορρήτου ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὴν Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν ὑπαγορεύει τὴν σύλληψιν καὶ ἀπέλασιν ἐξ Ἑλλάδος Ἕλληνος Μοναχοῦ τιμῶντος τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ προσενεγκόντος ἐθνικὰς ὑπηρεσίας διὰ τὰς ἐνεργείας του κατὰ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἀγίῳ Ὄρει δρώσης ρουμανικῆς προπαγάνδας. Καὶ τοῦτο ἐξ ἐμπαθείας πρὸς αὐτὸν ὃν παρίστα ὡς ἀλλοδαπὸν ἐνῷ εἶναι ὑπήκοος Ἕλλην. Διὰ τὴν ἀποφυγὴν δὲ σκανδάλου ἔγραφεν ὅτι ἡ ἀπέλασις αὐτοῦ πρέπει νὰ γίνῃ ραγδαίως καὶ ἀθορύβως. Μετὰ τοιούτους καὶ ἄλλους πλείστους ἐξευτελισμοὺς καὶ ταπεινώσεις, ἃς ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία, εἶχε καθῆκον τὸ Κράτος νὰ ἀνορθώσῃ τὸ γόητρον καὶ τὸ κῦρος αὐτῆς. Μεθ' ὅσα ἔπραξεν ἡ Ἐκκλησία πρὸς διάσωσιν τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν ἰδεωδῶν αὐτοῦ καὶ τῶν παραδόσεων μετὰ τόσα ὁλοκαυτώματα τοῦ κλήρου εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος θὰ ἦτο μεγίστη ἀχαριστία πρὸς αὐτὴν ἐὰν τὸ Κράτος ἠδιαφόρει διὰ τὴν σημερινὴν της ἔκπτωσιν καὶ δὲν ἔσπευδε νὰ ἀνορθώσῃ τὸ κῦρος αὐτῆς. Ἕνεκα τούτου παρακαλῶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅπως διατηρήσῃ τὴν Διεύθυνσιν τῶν Θρησκευμάτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας. Τοῦτο δὲ ἐδέχθη ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῇ εἰσηγήσει μου κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Νομοσχεδίου.

Α. Δίγουρος. Ἐπιτρέψατέ μου, κύριε Συνάδελφε, νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ὅτι εἰς τοὺς ἐξευτελισμοὺς τοὺς ὁποίους ἀναφέρατε τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ πρόσφατον δημοσίευμα τοῦ Μητροπολίτου Σύρου Φιλαρέτου εἰς τὴν «ΦΩΝΗΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ» γράφοντος ὅτι ὁ ἠθικὸς ρυθμὸς τῆς καταστάσεως ἀναστατώνει τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁ κ. **Γ. Ράλλης,** ὡς εἰσηγητὴς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναπτύσσει τὰς τροπολογίας, τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, ὅπως θελήσῃ καὶ ἀποδεχθῇ ταύτας.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ ἀνωτέρω σχέδιον νόμου ὡς ἐτροπολογήθη παρὰ τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἀκολούθως γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α'. κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἡ πρότασις «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὰ σχέδιον νόμου «περὶ ἀνανεώσεως τῶν ἐκλογικῶν διβλιαρίων ταὐτότητος».

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ δι' ἀναστάσεως εἰς α', κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν περὶ τὰ σχέδια νόμου τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 513 περὶ προαγωγῆς τῆς σηροτροφίας» καὶ

«περὶ ἐπεκτάσεως τῆς καλλιεργείας ἐν Ἑλλάδι».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ἔργων κειμένων διατάξεων» ἔχουσα οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1209 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἔργων κειμένων διατάξεων».

Ἄρθρον 1.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μονίμων τεχνικῶν βοηθῶν αὐξάνεται κατὰ ἓξ (6) ἐλαττουμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῆς δυνάμεως τῶν ἐργοδηγῶν ἀναλόγως, κατανεμομένων τῶν θέσεων ὡς ἑξῆς:

Τεχν. βοηθοὶ Δ' τάξεως 4.
Τεχν. βοηθοὶ Γ' τάξεως 2.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 1 προστίθεται 9 παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

α') Μονιμοποιοῦνται μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ τεχνικοῦ βοηθοῦ Γ' τάξεως ἕκτακτοι ἐπὶ συμβάσει τεχν. βοηθοί, πρώην ἀξιωματικοὶ ὑπηρετοῦντες εὐδοκίμως εἰς τὰ Δημόσια Ἔργα ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη ἐξ ὧν ἓν ἔτος εἰς Γραφεῖα Μελετῶν καὶ

β') Μονιμοποιοῦνται μὲ τὸν βαθμὸν τεχνικοῦ βοηθοῦ Δ' τάξεως, πρώην ἀξιωματικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑπηρετοῦντες εὐδοκίμως ὡς ἡμερομίσθιοι τεχνικοὶ βοηθοὶ ὑπὲρ τὴν τετραετίαν εἰς τὴν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, μετὰ πρότασιν τῆς προϊσταμένης των ὑπηρεσίας καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων.

Γίνεται ὁμοίως δεκτὸν εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Μαρτίου 1933 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀκυρώσεως γνωμοδοτήσεων Δευτεροβαθμίων ἀνακριτικῶν Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1932».

Εἰς β'. κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ

τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της Νομοθεσίας «περί φορολογίας των σταζομένων ζύθων».

Γίνονται έπίσης δεκτά εις δ' κατ' άρθρον και σύνολον τα κάτωθι σχέδια νόμων. 1) «περί κυρώσεως και συμπληρώσεως του από 2 Δεκεμβρίου 1932 Ν. Δ. «περί παρατάσεως προθεσμιών τινων των νόμων 5420 και 5671 περί φορολογικών διευκολύνσεων» και 2) «περί καταργήσεως δασμολογικών τινων απαλλαγών και περί καταβολής των δασμών» έχοντα ούτω:

Περί καταργήσεως δασμολογικών τινων απαλλαγών και περί επικαταβολής δασμών.

Άρθρον 1.

Από 1ης Μαρτίου 1933 καταργούνται αί κάτωθι απαλλαγαί από της πληρωμής τελωνειακού και δημοτικού δασμού και λοιπών παραμαρτυόντων φόρων και τελών.

1. Αί χάριν ιδρύσεως ή επεκτάσεως εργοστασίων χορηγούμεναι δυνάμει του νόμου 4151 της 3 Ιουνίου 1929 και προς εκτέλεσιν αυτού εκδοθέντος διατάγματος της 19)23 Μαρτίου 1932.

2. Αί δυνάμει του άρθρου 17 του νόμου 5211 της 28 Ιουλίου 1931 «περί ιδρύσεως Ινστιτούτου βάμβακος» χάριν των κλωστοϋφαντουργείων βάμβακος.

3. Αί δυνάμει του νόμου 4377 της 16 Αυγούστου 1929 και του Διατάγματος της 16)22 Ιανουαρίου 1930 χάριν ιδρύσεως ξενοδοχείων, πλήν των ιδρυμένων εις αρχαιολογικούς χώρους κειμένους εις άκτίνα πόλεων έχουσών πληθυσμόν κάτω των 5000 κατοίκων.

Άρθρον 2.

1. Αί διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου 4782 της 13 Ιουνίου 1930 περί προκαταβολής των κατά νόμον εισαγωγικών τελών και λοιπών παραμαρτυόντων φόρων και δικαιωμάτων επί επιστροφή, εφαρμόζονται από 1ης Μαρτίου ε. έ. επί πάσης οιασδήποτε περιπτώσεως άτελούς εισαγωγής, πλην προκειμένου :

α) Περί του Αυτονόμου Οργανισμού Σεισμοπαθών Κορινθίας.

β) Περί των νομίμως ισχυουσών μετά του Κράτους συμβάσεων.

γ) Περί των ατελειών ών απολαύουσιν οι εν Ελλάδι διπλωματικοί αντιπρόσωποι.

δ) Περί των ανασκαφών του αρχαιολογικού χώρου των Αθηνών.

ε) Περί συμβάσεων συναρθεισών μέχρι της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου μεταξύ των απολαυόντων ατελειών προσώπων και τρίτων και

στ) Επί πάσης περιπτώσεως άτελούς εισαγωγής καθοριζομένης διά Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου.

2. Η επιστροφή των καταβληθέντων δασμών κλπ. γίνεται κατόπιν εξακριβώσεως ότι τα εισαχθέντα είδη εχρησιμοποιήθησαν αποκλειστικώς δι' ον σκοπόν παρεσχέθη ή ατέλεια.

Άρθραν 3.

Διά Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του επί των Οικονομικών Υπουργού καθορίζονται αί λεπτομέρειαι της εφαρμογής του άρθρου 2 του παρόντος, καθοριζομένων των απαιτουμένων διατυπώσεων διά την επιστροφήν των καταβληθέντων δασμών κλπ.

Περί κυρώσεως τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 2 Δεκεμβρίου 1932 Νομοθετικού Διατάγματος «περί παρατάσεως προθεσμιών τινων των νόμων 5420 και 5671».

Άρθρον 1.

Κυρούται το από 2 Δεκεμβρίου 1932 Νομοθετικόν Διάταγμα «περί παρατάσεως προθεσμιών τινων των νόμων 5420 «περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων και μειώσεων εις τους οφειλέτας εκ φόρων του Δημοσίου κλπ.» και 5671 «περί παρατάσεως προθεσμιών τινων του νόμου 5420 και παροχής ετέρων φορολογικών διευκολύνσεων» τροποποιούμενον και συμπληρούμενον ώς εξής:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει την από 14 Νεμβρίου 1932 άπόφασιν της Βουλής περί εξουσιοδοτήσεως της Κυβερνήσεως προς έκδοσιν Νομοθετικών Διαταγμάτων κατά τας διακοπάς των εργασιών της Βουλής κατά το άρθρον 77 του Συντάγματος και μετά σύμφωνον γνώμην της επί τούτω καταρτισθείσης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν.

Άρθρον 1.

1. Οφείλεται των μέχρι της ισχύος του παρόντος βεβαιωθέντων και οφειλομένων εν όλω ή εν μέρει φόρων:

α') Καθαρών προσόδων, αναλυτικώς πασών των κατηγοριών, εξαιρέσει των κλάσεων α' και β' της Γ'' κατηγορίας.

β') Συνθετικώς των οικονομικών ετών 1919—20 έως και 1925—26.

γ') Εκτάκτων κερδών τύπου Α' και Β' πασών των χρονολογικών περιόδων.

δ') Τέλους επιτηδεύματος κατά τον νόμον 2117. ώς ετροπαποιήθη, των οικονομικών ετών 1920—21 μέχρι και 1925—26.

ε') Γεωργικής παραγωγής του νόμου 2617 των οικονομικών ετών 1921—22 έως και 1924—25 και γεωργικής παραγωγής νόμου 3408 των οικονομικών ετών 1927—28, 1928—29 και 1929—30.

στ') Οικοδομών και οικοπέδων Δυτικής Θράκης των οικονομικών ετών 1920—21 έως και 1924—25.

ζ') Φόρου επιτηδεύματος Δυτικής Θράκης των οικονομικών ετών 1920—21, 1921—22 και 1922—23.

η') Του καταργηθέντος φόρου αίγαπροβάτων και χοίρων των οικονομικών ετών 1919—20 έως και 1931—32.

θ') Του καταργηθέντος φόρου κυκλοφορίας κινητών αξιών του νόμου 2194 πασών των χρονολογικών περιόδων.

ι') Του φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος ακινήτων και υπερεισοδήματος του νόμου 1642 πάντων των οικονομικών ετών.

ια') Φόρου κινητής και ακινήτου περιουσίας.

Καταβάλλοντες εφ' άπαξ μέχρι της 31 Ιανουαρίου 1933 το ήμισυ του οφειλομένου ολικού φόρου, απαλλάσσονται της υποχρεώσεως καταβολής του υπολοίπου ώς και των οφειλομένων πρασθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

Δι' όσους εκ των άνω φόρων είχεν επιτραπή κατά νόμον ή εις δόσεις καταβολή ο υπολογισμός της διά του παρόντος οριζομένης εκπτώσεως γίνεται επί των κατά την ισχύν του παρόντος οφειλομένων δόσεων ληξιπροθέσμων και μή:

Τα δυνάμει των νόμων 2749, 3312 και 3549 και του ψηφίσματος της 3ης Ιουνίου 1927 «περί προσωρινής ισχύος οικονομικών τινων μέτρων» επιβληθέντα πρόσθετα ποσοστά περιορίζονται εις 10 ο)ο εις τους εν τω παρόντι άρθρω οριζομένους και συμφώνως τούτω καταβαλλομένους φόρους.

2. Αί διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και επί οφειλετών των άνω φόρων βεβαιουμένων μετά την ισχύν του παρόντος, εν τοιαύτη όμως περιπτώσει ή προθεσμία της εφ' άπαξ καταβολής αυτών παρατείνεται επί εξάμηνον από της βεβαιώσεως.

Άρθρον 2.

1. Οί μέχρι της ισχύος του παρόντος οφειλόμενοι εν όλω ή εν μέρει:

α') Φόρος καθαρών προσόδων αναλυτικώς των οικονομικών ετών 1926—27, 1927—28, 1928—29, 1929—30 και

1930—31, εξαιρέσει των κλάσεων α' και β' της Γ'' Κατηγορίας.

β') Συνθετικός συμπληρωματικός φόρος επί της συνολικής καθαράς προσόδου των αυτών ετών και

γ') Φόρος επιτηδεύματος των αυτών ετών καταβαλλόμενοι μέχρι της 31ης Ιανουαρίου 1933 μειούνται κατά είκοσιν έκατοστά (20 ο)ο) του οφειλομένου ποσού, απαλλασσόμενοι άμα των τυχόν οφειλομένων προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

2. Αί διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και επί οφειλετών τοιούτων φόρων βεβαιουμένων μετά την ισχύν του παρόντος, εν τοιαύτη όμως περιπτώσει ή καθιεριζομένη προθεσμία καταβολής επί εκπτώσει των είκοσιν έκατοστών παρατείνεται μέχρι συμπληρώσεως εξαμήνου από της βεβαιώσεως.

Άρθρον 3.

Οφειλέται εξ άμέσων φόρων εν γένει των οικονομικών ετών 1931—32 και προηγουμένων, καταβάλλοντες τούτους μέχρι τέλους Ιουλίου 1933, δεν υπόκεινται εις πρόσθετα τέλη και τόκους υπερημερίας.

Άρθρον 4.

1. Οφειλέται εξ υπολοίπου ενοικίων φόρου εγγείου παραγωγής (δεκάτης) μέχρι και του έτους 1926—27 και Δυτικής Θράκης του έτους 1924,καταβάλλοντες μέχρι τέλουςΜαρτίου 1933 τας καθυστερουμένας παρ' αυτών δόσεις, ώς αύται καθωρίσθησαν διά του Διατάγματος της 30 Δεκεμβρίου 1929, απαλλάσσονται των βαρυνουσών το χρέος αυτών συνεπειών υπερημερίας, καταβάλλοντες δε ολόκληρον το χρέος αυτών μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1933 τυγχάνουσι και εκπτώσεως 20 ο)ο του παρ' αυτών οφειλομένου ποσού.

Εξαιρετικώς επί του ποσού του οφειλομένου παρά των ενοικιαστών φόρου εγγείου παραγωγής (δεκάτης) Δυτικής Θράκης 1924 θέλουσιν είσπραχθή μόνον δέκα τοίς εκατόν (10 ο)ο) διά πρόσθετα δεκαημόρια υπέρ αναγκαστικού δανείου.

2. Οφειλέται εκ φόρων κέντρων πολυτελείας και διασκεδάσεως των οικονομικών ετών 1931—32 και προηγουμένων καταβάλλοντες τούτους μέχρι τέλους Μαρτίου 1933 απαλλάσσονται των επιβληθέντων αυτοίς προστίμων ώς και των προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

3. Οφειλέται εκ φόρου καταναλώσεως ηλεκτρικού ρεύματος του οικονομικού έτους 1931—32 και προηγουμένων καταβάλλοντες τούτον μέχρι τέλους Μαρτίου 1933 απαλλάσσονται των τυχόν οφειλομένων προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

4. Οφειλέται εξ ενοικίων φόρου δημοσίων θεαμάτων ή φόρου αποταμιευομένου οίνου των οικονομικών ετών 1931—32 και προηγουμένων καταβάλλοντες τα οφειλόμενα ποσά μέχρι τέλους Μαρτίου 1933 απαλλάσσονται των τυχόν οφειλομένων προστίμων, προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

Άρθρον 5.

1. Παρατείνεται μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1933 ή προθεσμία του άρθρου 2 του νόμου 5292.

2. Οφείλεται εκ φόρων ή τέλους κληρονομίας, δωρεάς ή προικός, βεβαιωθέντων οπωσδήποτε ή μελλόντων να βεβαιωθώσιν εντός του οικονομικού έτους 1932—33 καταβάλλοντες μέχρι τέλους Ιουλίου 1933 εξ ολοκλήρου τα οφειλόμενα ποσά κυρίου φόρου ή τέλους μετά των συμπαραμαρτυόντων ποσοστών αναγκαστικού δανείου, δημοτικού φόρου και φόρου οδοποιίας, απαλλάσσονται των εις βάρος αυτών βεβαιωθέντων ή βεβαιωθησομένων προσθέτων φόρων ή τελών λόγω εκπροθέσμου δηλώσεως, ανακριβείας ή παραλείψεως δηλώσεως κλπ. ώς και των προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

Άρθρον 6.

1. Τα καθυστερούμενα εκ μισθωμάτων και τιμημάτων εν γένει χρέη προς την Δ.Δ.Κ., ώς και τα καθυστερούμενα εκ τοκοχρεωλυτικών δόσεων κτημάτων αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντων ή εξαγορασθέντων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών προς το Δημόσιον, Δ)στιν Επικισμού και Θεσσαλικών Γεωργικών Ταμείων απαλλάσσονται των προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας, εφ' όσον ήθελον καταβληθή μέχρι της 31ης Μαρτίου 1933.

2. Η προθεσμία του έδαφ. 2 της παρ. 1 του άρθρου 23 του νόμου 5420 παρατείνεται μέχρι τέλους Μαρτίου 1933.

3. Τα παρά των ενοικούντων εις τα Δημόσια Καταστήματα δημοσίων υπαλλήλων οφειλόμενα μισθώματα μέχρι τέλους του οικονομικού έτους 1931—32 μειούνται κατά το ήμισυ εφ' όσον ήθελον καταβληθή μέχρι τέλους Μαρτίου 1933.

Άρθρον 7.

Η προθεσμία της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του νόμου 5420 παρατείνεται μέχρι τέλους Ιουλίου 1933.

Άρθρον 8.

1. Τα μέχρι της ισχύος του παρόντος καταβληθέντα υπό των οφειλετών των εις ά αναφέρονται αί διατάξεις του παρόντος χρεών ποσά, ώς κύριος φόρος, πρόσθετος, πρόστιμον, πρόσθετα τέλη, τόκος υπερημερίας κλπ. δεν επιστρέφονται εν ουδεμιά περιπτώσει.

2. Επί των υποθέσεων, εν αίς μέχρι της 25 Νοεμβρίου 1932 ησκήθησαν ένδικα μέσα, εάν ή εκδοθησομένη αμετάκλητος απόφασις μειώσῃ το ποσόν του φόρου, οί καταβαλόντες τα κατά τον παρόντα νόμον οριζόμενα ποσά δικαιούνται να ζητήσουν την επιστροφήν της διαφοράς μεταξύ των καταβληθέντων και του ποσού, όπερ θα κατέβαλλον κατά τας διατάξεις του παρόντος, άν ή αμετάκλητος απόφασις είχεν εκδοθή πρό της ισχύος αυτού.

Εν Αθήναις τη 2 Δεκεμβρίου 1932.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον
Ο Πρόεδρος
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Τα Μέλη
Ι. Ράλλης, Α. Παπαθανάσης, Ι. Μεταξάς, Δ. Χατζίσκος, Κ. Αγγελόπουλος, Γ. Πεσματζόγλου, Γ. Στράτος, Ι. Θεοτόκης, Σ. Κοτζαμάνης, Γ. Κονδύλης, Α. Χατζηκυριάκος.

Μεθ' ό λύεται τη συναινέσει της Βουλής ή συνεδρίασις διά την 6ην μ. μ. της αύριον,

Οί Γραμματείς
Ι. Μάλλωσις

Ο Πρόεδρος
Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'.

Πέμπτης 31 Αὐγούστου 1933.

Ὥρα 5.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Θεολογίτης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ὀργανώσεων Ἀνατολικῆς Μακεδονίας περὶ χορηγήσεως συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως πολεμοπαθῶν.

Ὁ Ἑλληνικὸς ὀρειβατικὸς σύνδεσμος Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὸ ψηφισθησόμενον νομοσχέδιον περὶ τουρισμοῦ περιληφθῇ διάταξις καθ' ἣν θὰ ἀντιπροσωπεύεται καὶ ὁ σύνδεσμός των δι' ἀντιπροσώπου τοῦ Ε.Ο.Σ.

Ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν μέτρα κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ὑπὲρ τῶν ἀνέργων καὶ μειωθέντων ἀντικρυστῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3632.

Ἡ ὁμοσπονδία ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Πελοποννήσου καὶ ἡ ἕνωσις ἀναπήρων Πατρῶν ζητοῦν τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ παραρτήματος τοῦ ταμείου θυμάτων Ἀχαΐας τοῦ προέδρου αὐτοῦ, τὴν ἀπόλυσιν τοῦ κλητῆρος ἐκ τῆς Νομαρχίας Νικολάου κλπ.

Τὸ Ταμεῖον ἐφέδρων πολεμιστῶν Χανίων ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 5502.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Μουρατίδης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου Ε.Ο.Σ. Σερρῶν ζητοῦντος ὅπως περιληφθῇ ἀντιπρόσωπός των εἰς τὸ ἀνώτατον συμβούλιον Τουρισμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Δινάρδατος*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος «Ἑλλὰς» ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς παραγωγοὺς σταφίδος καταστραφείσης τῆς παραγωγῆς των ἐκ τῶν βροχῶν, τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς φόρων κλπ.

Ὁ Ἑλληνικὸς ἐργατικὸς σύνδεσμος Τριπόλεως παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῇ εἰς τὸ ἀνώτατον συμβούλιον Τουρισμοῦ καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ συνδέσμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Κριμπᾶς*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν παραγωγῶν Λόγκας Ἀνδρούσης ζητούντων τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἐκ τῶν βροχῶν τῆς σταφιδοπαραγωγῆς καὶ συκοπαραγωγῆς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ οἱ κάτοικοι Ζαχάρως παρακαλοῦν ὅπως διαταχθοῦν αἱ γενικαὶ ἀποθῆκαι καὶ παραλάβουν τὸν ἐναπομείναντα ἐν ἀλωνίοις σταφιδόκαρπον πρὸς πρόληψιν νέων καταστροφῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς ***Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀστικῶν σχολείων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Τρικούπης*** καὶ ***Κ. Κουκουρῖκος*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως διατάξεων ἐλαχίστου ὁρίου τιμῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις κουρείων καὶ κομμωτηρίων παρεχομένων εἰς τὸ κοινὸν ὑπηρεσιῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Μαζαράκης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνανεώσεως τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μάλλωσης*** καὶ ***Λ. Εὐταξίας*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4733 καὶ 4839 περὶ προστασίας πολυτέκνων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ἀθηνογένης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας τοῦ νόμου 5493 περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Νικολίτσας*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ φορολογ. διευκολύνσεων».

Οἱ βουλευταὶ ***Α. Καναρᾶς*** κλπ. ὑποβάλλουσ. τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 14 κλπ. τοῦ νόμου 4566».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας ***Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5653 «περὶ ἐπιβολῆς ἐλέγχου κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν γεωργικῶν τινων προϊόντων.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Τσακμάνης, Α. Μακράκης, Π. Λεβαντῆς*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ξ. Μαυρομμάτης, Γ. Παραβάντης, Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης, Γ. Καλαντζόπουλος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς Δημοσίων ὑπαλλήλων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Καναρᾶς, Κ. Ρεντίφης,*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.» .

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Ζουρμπᾶς,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ἐπαληθεύσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν».
2) «Περὶ καθορισμοῦ τῆς μεταβλητῆς (6) κλπ.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Παπαδάκις, Ν. Ἀβραάμ, Ν. Γρηγοριάδης, Α. Ζουρμπᾶς*** καὶ ***Β. Ἀγγελῆς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Καστελίου—Μαυρολιθαρίου - Μουσονίτσης τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Ἀθηνογένης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μάλλωσης*** καὶ ***Λ. Εὐταξίας*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4753 καὶ 4839 «περὶ προστασίας πολυτέκνων».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Χρυσοστόμου*** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 513 περὶ προαγωγῆς τῆς σηροτροφίας.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ξ. Μαυρομμάτης, Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης, Α. Στράτος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Ἀργυρόπουλος, Δ. Γιαννόπουλος, Λ. Τσουκαλᾶς,*** καὶ ***Ἀθ. Ἀντωνόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 5237 περὶ στρατολογίας.

Ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Π. Μαζαράκης. Ὅταν ἀνεγνώσθη, κ. Πρόεδρε, χθὲς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων εἶπον ὅτι συνετάχθη καὶ ἔκθεσις τὴν ὁποίαν ὑπέγραψαν ὁ κ. Τσουκαλᾶς καὶ ὁ κ. Βερραιόπουλος καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὴν πρώτην ἔκθεσιν.

Φ. Ζαΐμης. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως θὰ κάμω μίαν παρατήρησιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν χθεσινὴν ἑσπέραν ἔφερε τὸν ἀριθμὸν 27 καὶ τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐζήτησα τὸν λόγον, ἀνεβλήθη. Ἐν τούτοις φέρεται εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ψηφισθέν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ποῖον εἶναι αὐτό;

Φ. Ζαΐμης. Τὸ «περὶ δασμολογικῶν ἀπαλλαγῶν». Τοσοῦτον μᾶλλον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ καθόσον τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἶχε καὶ τυπικὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα ἐκθέτουν καὶ τὴν Βουλήν. Ἀρχίζει ὡς ἑξῆς τὸ νομοσχέδιον. «Ἀπὸ 1 Μαρτίου 1933» αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν Βουλήν, διότι ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ διορθωθῇ ἡ ἡμερομηνία. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ νομοσχέδιον ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1933. Συνέβη δὲ τὸ ἑξῆς. Αὐτὸ εἶχε κατατεθῇ τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν Μάρτιον. Ἀλλὰ σήμερον ἔπρεπε νὰ τὸ προσαρμόσωμεν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σταλῇ εἰς τὴν Γερουσίαν, δι' αὐτὸ ζητῶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ψηφισθέν. νὰ ἔλθῃ δὲ εἰς τὴν αὐριανὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν καὶ ὡρισμένας τροποποιήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐπανειλημμένως ἐζήτησα τὸν λόγον.

Μ. Εὐλάμπιος (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν. Εἴπομεν νὰ ψηφισθῇ ὅπως ἔχει καὶ νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν β' ἀνάγνωσιν.

Φ. Ζαΐμης. Αὐτὸ φέρεται ψηφισθὲν εἰς β' ἀνάγνωσιν ὁριστικῶς. Λοιπόν, καὶ ἂν θέλωμεν νὰ τὸ διορθώσωμεν τώρα, δὲν ἠμποροῦμεν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐψηφίσθη κατὰ λάθος, καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθέν. Κύριε Πρόεδρε, χθὲς τὸ βράδυ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν διαφόρων νομοσχεδίων περιελήφθη καὶ ἕνα νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐζήτησε τὸν λόγον ὁ κ. Ζαΐμης. Αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον ἡ συμπολίτευσις εἶναι σύμφωνος νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθέν, ἂν συμφωνῇ καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις περὶ τούτου.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐψηφίσθη καὶ ὁ Κανονισμὸς εἰς β' ἀνάγνωσιν ἐνῶ εἶχα στηριχθῇ εἰς τὴν δήλωσιν ὑμῶν. . . . .

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἔγένετο δεκτὸν νὰ ψηφισθοῦν τὰ εἰς α' ἀνάγνωσιν νομοσχέδια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ κανονισμός.

Ὁ κ. ***Α. Ζάννας*** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀκυρώσεως γνωμοδοτήσεων δευτεροβαθμίων ἀνακριτικῶν κλπ καθόσον εἶχε βασικὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἐζήτησε τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ ἐζήτησα τὴν συγκατάθεσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐψηφίσθη δὲ τὸ νομοσχέδιον, καθ' ἣν ὥραν ἀπουσιάζατε.

Ὁ κ. ***Γ. Ράλλης*** λέγει ὅτι ἐσφαλμένως ἀνεγράφησαν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανώσεως τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας». Ἐγὼ ὡς εἰσηγητὴς τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ὑπεστήριξα τὰς ἀπόψεις αὐτῆς, δὲν ἀντετάχθην δὲ εἰς τὴν κατάργησιν τῆς διευθύνσεως τῶν Θρησκευμάτων. Παρακαλῶ νὰ διορθωθοῦν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὰ πρακτικά.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι φέρεται ψηφισθεῖσα πρότασις νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας δημοσίων ἔργων κειμένων διατάξεων, ἐνῷ ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις μαζὶ μὲ δύο ἄλλα νομοσχέδια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας. Φαίνεται ὅτι ἐκ παραδρομῆς εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ἐψηφίσθη. Παρακαλῶ νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθεῖσα ἐφόσον μάλιστα καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον παρεκάλεσε νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθεῖσα ἡ πρότασις.

Σ. Μπαλάνος (Προεδρεύων). Δέχεται ἡ Βουλὴ νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθεῖσα ἡ πρότασις;

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν νομοσχεδίων, ὅταν μάλιστα ψηφίζωνται ταῦτα ἄνευ συζητήσεως θὰ παρεκάλουν νὰ καταβάλλεται προσπάθεια νὰ μὴ λαμβάνουν χώραν τὰ ἔκτροπα ποὺ παρετηρήθησαν χθὲς τὴν νύκτα. Θὰ παρακαλέσω ὅπως κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν νομοσχεδίων φροντίζετε νὰ τηρῆται ἀπόλυτος ἡσυχία, ὅπως λαμβάνουσι γνῶσιν οἱ κ.κ. Βουλευταὶ ποῖα εἶναι τὰ ἐκάστοτε ψηφιζόμενα νομοσχέδια.

Χ. Βοζίκης (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀπὸ τοῦ βήματος). Κύριοι βουλευταί, ἀνέμενα αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν καὶ τὰ παράπονα τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου ἠκούσθησαν. Ἐνθυμεῖσθε μάλιστα ὅτι καὶ τὰ προανήγγειλα κατ' ἐπαναλῆψιν εἰς τὴν Βουλήν, ὅταν αὐτὴ ἐθορύβει, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀκούωνται οἱ ὁμιλοῦντες οὔτε ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον οὔτε κἂν ἀπὸ τοὺς στενογράφους καὶ τοὺς πρακτικογράφους. Εἶπα πρὸς τοὺς κ. κ. βουλευτάς: Ἡσυχάσατε, διότι αἱ παρατηρήσεις σας δὲν ἀκούονται καὶ θὰ ἴδητε αὔριον τὰ νομοσχέδια ψηφισθέντα, χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ μὴ ἀκουσθεῖσαι τροπολογίαι καὶ παρατηρήσεις σας. Παρὰ τὴν σύστασίν μου καὶ παράκλησιν ταύτην ὁ θόρυβος δὲν κατέπαυσε καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἀντελήφθητε σήμερον.

Δράττομαι λοιπὸν τῆς εὐκαιρίας ταύτης τῶν παραπόνων σας, διὰ νὰ παρακαλέσω καὶ πάλιν τὴν Βουλήν, ὅπως, ἰδίᾳ καθ' ὃν χρόνον ψηφίζονται τὰ νομοσχέδια καὶ ἀναπτύσσονται ἐπ' αὐτῶν αἱ τροπολογίαι τῶν κ.κ. Βουλευτῶν καὶ λοιπαὶ παρατηρήσεις, τηρεῖται ἡ δέουσα ἡσυχία, διότι ἄλλως δὲν θὰ εἶναι δίκαια τὰ παράπονα καὶ αἱ αἰτιάσεις των.

Ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ κάμω τὴν παράκλησίν μου ταύτην, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς ἄλλας συνεδριάσεις ἀπηύθυνα πρὸς τὴν Βουλήν. Ἐγὼ—καὶ τὸ Προεδρεῖον γενικῶς—ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης δι' ὅ,τι συμβαίνει ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τῆς ἡσυχίας τῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιβαλλομένης.

Σ. Μπαλᾶνος (Προεδρεύων). Ὑπάρχει ἀντίρρησις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν ὡς ἐδιορθώθησαν;

Πολλοὶ βουλευταί. Ὄχι, ὄχι.

Πρόεδρος. Τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται θεωρηθέντων ὡς μὴ ἐπιψηφισθέντων τῶν νομοσχεδίων περὶ ὧν ὡμίλησαν ὁ κ. Ζαΐμης καὶ ὁ κ. Γιαννόπουλος.

Ι. Μακρόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον νόμου «περὶ ἀποκαταστάσεως καὶ στεγάσεως τῶν σεισμοπαθῶν Χαλκιδικῆς». Τὰ λαμβανόμενα διὰ τοῦ Νομοσχεδίου μέτρα ὑποθέτω ὅτι ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν κοινὴν τοῦ Ἔθνους συνείδησιν, ἐπομένως καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας. Παρακαλῶ ἰδιαιτέρως λόγῳ τοῦ κατεπείγοντος τοῦ σχεδίου νόμου νὰ κριθῇ τοῦτο ἐπείγον καὶ ὑπηρεσιακὸν καὶ εἰ δυνατὸν νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον ἡ οἰκεία ἐπεξεργασία ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ μικροπτωχεύσεως».

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν), ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια: 1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ στελέχους ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ περὶ κα-

ταρχήσεως προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν» καὶ 2) «περὶ ἀνασυστάσεως τῶν περιοδευόντων Στρατιωτικῶν Συμβουλίων».

Ι. Μεταξᾶς. Κύριε Πρόεδρε, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καταστρεπτικὴ βροχὴ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα κατέστρεψαν μέγα μέρος τοῦ σταφιδοκάρπου, ἰδίως εἰς τὴν περιφέρειαν Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου. Θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴν καταστροφὴν ἐκ τοῦ περονοσπόρου καὶ τοῦ σταφιδοκάρπου ἐκ τῶν τελευταίων βροχῶν, εὑρίσκονται εἰς τελείαν ἀπόγνωσιν.

Δ. Βούλτσος. Θὰ ἐπεθύμουν καὶ ἐγώ, κύριε Πρόεδρε, νὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅπως στρέψητε ὀλέμμα συμπαθείας καὶ πρὸς τοὺς καταστραφέντας ἐκ τῶν τελευταίων βροχῶν κατοίκους τῆς Ζακύνθου, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ σημειωθεῖσαι καταστροφαὶ εἶναι λίαν σημαντικαὶ καὶ θὰ προκαλέσουν ἀναμφισβητήτως τὴν δυστυχίαν τῶν κατοίκων.

Τὴν λῆψιν μέτρων συνιστοῦν καὶ οἱ κ.κ. Τσιρώνης καὶ Κάρτσωνας.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός)· Ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει ὅτι πολλὰ σταφιδοφόρα μέρη ἔπαθον, ὡς τοῦτο εἶναι γνωστὸν καὶ ἐκ τοῦ περονοσπόρου καὶ τελευταίως ἐκ τῆς βροχῆς, ἡ ὁποία ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη. Συνέβη δὲ μάλιστα ἡ ἐκ τοῦ ἀνέμου καταστροφὴ νὰ εἶναι μεγαλειτέρα.

Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ζημίας τοῦ περονοσπόρου ἡ Κυβέρνησις ἐξεδήλωσεν ἤδη τὴν μέριμνάν της καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅπου εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς ἐπερωτήσεως εἶπεν ὅτι σκέπτεται νὰ λάβῃ μέτρα ὄχι βεβαίως ἀποζημιώσεως ἀλλὰ βοηθείας τῶν παθόντων πληθυσμῶν. Συνεστήσαμεν πρὸς τοῦτο καὶ ἁρμοδίας ἐπιτροπὰς διὰ τὰ διάφορα μέρη ἵνα ἐκτιμήσωσι τὰς ἐπελθούσας ζημίας εἰς τοὺς σταφιδοπαραγωγοὺς πληθυσμούς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν καταστροφήν, ἡ ὁποία ἐπῆλθε συνεπείᾳ τῆς βροχῆς, φυσικὰ δὲν ἦτο δυνατὸν μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ οἱονδήποτε μέτρον ἀποτελεσματικόν. Ἐν τούτοις καὶ ἀπέναντι τῆς ζημίας ταύτης ἐφροντίσαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν κατάλληλα πρόσωπα ἵνα ἐξετάσουν κατὰ πόσον ἡ πάθησις τοῦ σταφιδοκάρπου εἶναι μεγάλη. Ὥστε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν παραγωγὴν ἀντὶ παρακρατήματος. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως ταύτης δὲν τὰ ἔχομεν ἀκόμη· καὶ ὑπεβλήθη ἀκόμη ὅτι οἱ σταφιδοπαραγωγοί, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἀληθῶς ἐν ἀπογνώσει ἐκ τῆς ζημίας ταύτης δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληρώσουν τὰ ἀφειλόμενα ἀγροτικὰ δάνεια κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Τούτου ἔλαβον γνῶσιν μόλις σήμερον. Ἡ Κυβέρνησις θὰ φροντίσῃ καὶ διὰ τὸ κακὸν τοῦτο, ἀφοῦ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὅπως παράσχῃ τὰς σχετικὰς εὐκολίας, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδιώξῃ μέτρα καταστρεπτικὰ διὰ παθόντας πληθυσμοὺς ἐκ τῶν ζημιῶν τούτων καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀρνηθῇ νὰ παράσχῃ τὰς ἀπαιτουμένας διευκολύνσεις, μέχρις ὅτου οἱ ζημιωθέντες πληθυσμοὶ καταστῶσιν οἰκονομικῶς ἱκανοὶ νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των.

Ι. Μεταξᾶς. Θὰ σᾶς παρακαλέσω, τὰ εὐεργετικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνετε νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς τὰς νήσους αὐτάς, διότι οἱ σταλέντες ὑπάλληλοι γνωρίζουν μόνον τὰς καταστροφάς, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἰς τὰ ἄλλα μέρη. Ἂν δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σταλοῦν ὑπάλληλοι, ἂς διαταχθοῦν οἱ οἰκεῖοι νομάρχαι καὶ οἱ νομογεωπόνοι νὰ φροντίσουν.

Π. Τσαλδάρης (Πρωθυπουργός). Κύριε Ἀρχηγὲ τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἡ ἐντολὴ ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τοὺς σταλέντας ὑπαλλήλους εἶναι γενικὴ νὰ ἐξετάσουν παντοῦ ὅπου ἐγένοντο μεγάλαι καταστροφαί. Σχετικῶς δὲ πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν καὶ Ζάκυνθον ἀπορῶ πῶς δὲν ἔγινεν ἀκόμη.

Ι. Μεταξᾶς. Ὄχι δι' αὐτό, διὰ τὰς καταστροφὰς ἐκ τῶν βροχῶν.

Π. Τσαλδάρης. (Πρωθυπουργός). Μάλιστα. Ἔχω δώσῃ πάντως ἐντολὴν νὰ ἐξετάσουν παντοῦ, ὅπου ἔχουν γίνῃ καταστροφαί. Ἴσως νὰ μετέβησαν ὅπου ἔγιναν μεγάλαι καταστροφαί, θὰ μεταβοῦν δὲ βραδύτερον ἐκεῖ διὰ νὰ λάβουν μέτρα. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἐξέτασις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως θὰ γίνῃ παντοῦ καὶ θὰ συνεννοηθῶμεν σχετικῶς μὲ τὸν Σταφιδικὸν Ὀργανισμόν.

Κ. Καλκάνης. Κύριε Πρόεδρε, μᾶς ἐστάλη ἐκ Βασιλικῆς τῆς Λευκάδος τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα «Δόγῳ τῆς ἐνσκηψάσης δημέρου βροχῆς ὁ σταφιδόκαρπος ἐβράχη καὶ ἀδύνατον ἀποξηρανθῇ. Παρακαλοῦμεν ἐνεργήσητε παρὰ Οἰνεβότρυς ὅπως διαταχθῇ ἡ παραλαβὴ καὶ σταφιδοκάρπου μισοαποξηραμένου. Ἐπίσης ὅπως ἀποσταλῶσιν ἐνταῦθα βαρέλια καθόσον αἱ δεξαμεναὶ δὲν ἐπαρκοῦν περιλαμβανομένου ὁλόκληρον ποσὸν σταφίδος». Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ διατάξῃ σχετικῶς, ἵνα ληφθοῦν τὰ ἀνάλογα μέτρα, διότι προκειται περὶ πραγματικῆς καταστροφῆς καὶ οἱ κάτοικοι εὑρίσκονται ἐν πραγματικῇ ἀπογνώσει ἀφ' οὗ προηγουμένως καὶ τὰ δημητριακὰ καὶ αἱ ἄμπελοι ἐκ τῆς θερμηνίας κατεστράφησαν.

Σ. Στεφανόπουλος. (Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ ἐντολὴ εἶναι γενική. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐπαναλάβωμεν πάλιν ταύτην διὰ νὰ ἐπεκταθοῦν τὰ μέτρα καὶ ἐκεῖ.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Πρόεδρος. Πρὸ τῆς συζητήσεως τῶν διαφόρων νομοσχεδίων φέρονται ἐγγεγραμμένοι πολλοὶ βουλευταὶ ὅπως παρακαλέσουν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως καὶ ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἔχει τὸν λόγον.

Α. Παπαναστασίου. Πρὸ τριῶν καὶ πλέον ἐτῶν, κ. συνάδελφοι, ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ κατόπιν συζητήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ὅλα τὰ κόμματα, ἔλαβεν ἀπόφασιν ὅπως ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως. Ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς συνέβαλε τὰ μέγιστα, ὥστε αἱ προσπάθειαι, ποὺ εἶχον τότε ἀναληφθῇ, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ παγκοσμίου συνεδρίου τῆς εἰρήνης, πρὸς προσέγγισιν καὶ συνεννόησιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν μὲ ἀπώτερον τελικὸν σκοπὸν τὴν ἕνωσιν τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν, συνέβαλε, λέγω, νὰ εὐδοθοῦν ἀρκετὰ σοβαρῶς αἱ προσπάθειαι ἐκεῖναι. Εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἔκκλησιν, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυναν εἰς τὰς ἄλλας Βαλκανικὰς βουλὰς καὶ κυβερνήσεις ὀφείλεται ὅτι ἡ πρώτη Βαλκανικὴ διάσκεψις, ἡ ὁποία συνῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 1930 ἐστέφθη μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν. Ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκείνην διάσκεψιν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐτερμάτισε τὰς ἐργασίας της εἰς τὸν ἱερὸν καὶ ἱστορικὸν χῶρον τῶν Δελφῶν ἀπέρρευσε ἡ μόνιμος ὀργάνωσις τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως, ἡ ὁποία ἔθεσε εἰς σκοπὸν τὴν συστηματικὴν ἐργασίαν πρὸς καλυτέραν γνωριμίαν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν μεταξύ των πρὸς μελέτην τῶν κοινῶν συμφερόντων καὶ διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῆς συγγενείας αὐτῶν τῶν λαῶν μεταξύ των πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συνεργασίας των εἰς τὰ διάφορα στάδια τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως καὶ πρὸς προπαρασκευὴν τοῦ ἐδάφους διὰ κρατικὰς συνεννοήσεις καὶ συμφωνίας. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως ἐξ ὅλων τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πρώτης ἐκείνης Βαλκανικῆς διασκέψεως εἶναι ὅτι διὰ πρώτην φορὰν συνῆλθον ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀντιπρόσωποι τῶν ἓξ Βαλκανικῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ἐχωρίζοντο ἀπὸ ἀντιθέσεις καὶ μίση, θεωροῦμενα ἀγεφύρωτα μέχρι τοῦ σημείου νὰ φαντάζωνται οἱ Λαοὶ ὅτι ἡ ὕπαρξις τοῦ ἑνὸς ἀπέκλειε τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἄλλου Λαοῦ. Διὰ πρώτην, λέγω, φορὰν συνῆλθον ἐπὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὰς Ἀθήνας, κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἓξ Βαλκανικῶν λαῶν καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην των ἐκείνην ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν διεπίστωσαν ὅτι εἶναι δυνατή, ὅτι εἶναι εὔκολος ἀκόμη, ἡ συνεννόησις μεταξύ των, εἶναι κατορθωτὴ ἡ χειραφέτησις τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ἀπὸ ξένας ἐπιρροάς, εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν ποὺ

ἐξακολουθοῦν ἐν μέρει νὰ χωρίζουν ἀκόμη ἀδελφοὺς Βαλκανικοὺς Λαούς. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ ἐτονώθη ἀκόμη περισσότερον τὸ ἐπόμενον ἔτος, ὅταν εἴχαμεν τὴν εὐτυχίαν νὰ μεταβῶμεν διὰ τὴν δευτέραν Βαλκανικὴν διάσκεψιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἄγκυραν. Ἡ ὑποδοχή, τῆς ὁποίας ἐτύχομεν τόσον ἀπὸ τὸν λαὸν ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίσημον Τουρκίαν, ἡ τόσον ἐγκάρδιος καὶ μεγαλοπρεπής, μᾶς ἔπεισεν ἀκόμη περισσότερον ὅτι ἡ συνεννόησις αὐτὴ εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ. Καὶ ἡ πεποίθησις αὐτὴ ἰσχυροποιήθη ἀκόμη περισσότερον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ δύο λαοί, οἱ ὁποῖοι περισσότερον διίσταντο μεταξύ των, ὁ λαὸς ὁ Ἑλληνικὸς καὶ ὁ Τουρκικός, εἰς τὰς παραμονὰς τῆς πρώτης Βαλκανικῆς διασκέψεως ἔλυσαν τὰς διαφοράς των καὶ προσῆλθον εἰς φιλικὴν συνεννόησιν μεταξύ των.

Μετὰ τὴν Κων)πολιν καὶ τὴν Ἄγκυραν εἰς τὴν Ρουμανίαν, εἰς τὸ Βουκουρέστιον εἴχαμεν καὶ πάλιν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς συγγενείας τοῦ Βαλκανικοῦ λαοῦ, τῆς ταυτότητος τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, τῆς ἀνάγκης τῆς συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας των. Ἡ τρίτη αὐτὴ Βαλκανικὴ Διάσκεψις ἔχει ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα, διότι κατ' αὐτὴν ἐτερματίσθησαν αἱ συζητήσεις ἐπὶ δύο σπουδαιοτάτων θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀπησχόλησαν τὰς δύο πρώτας Βαλκανικὰς Διασκέψεις καὶ τὰ ὁποῖα ἂν τύχουν τῆς ἐπιλύσεως, τὴν ὁποίαν ἐπρότειναν ἡ Γ'. Βαλκανικὴ Διάσκεψις, θὰ συμβάλουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης εἰς τὰ Βαλκάνια καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς συστηματικῆς συνεργασίας τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν.

Τὰ δύο αὐτὰ θέματα εἶναι, ἓν προσχέδιον πολιτικοῦ βαλκανικοῦ συμφώνου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ ἄλλο εἶναι ἓν προσχέδιον ἐπίσης μιᾶς συμβάσεως μεταξὺ τῶν Κρατῶν περὶ ἀναγνωρίσεως ἐλευθερίας κυκλοφορίας, ἐγκαταστάσεως καὶ ἐργασίας εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν, ἐντὸς αὐτῶν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ περισσότερα Βαλκανικὰ κράτη ἔχουν συνάψῃ σύμφωνα φιλίας καὶ εἰρηνικῆς λύσεως τῶν μεταξύ των διαφορῶν. Ἀλλὰ τὰ δημερῆ σύμφωνα δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ ἔχουσι τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἔχουν τὰ πολυμερῆ σύμφωνα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τοῦ μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ τῶν μετεχόντων κρατῶν δημιουργοῦν σοβαρὰν ἐγγύησιν παγιώσεως τῆς εἰρήνης.

Ἔχομεν παραδείγματα κρατῶν τὰ ὁποῖα συνῆψαν διμερῆ σύμφωνα φιλίας καὶ διαιτησίας, τὰ ὁποῖα ὅμως ἀκόμη εὑρίσκονται εἰς ἐχθρικωτάτας σχέσεις.

Δι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν πρώτην Βαλκανικὴν Διάσκεψιν ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως συνταχθῇ ἕνα σχέδιον πολυμεροῦς Βαλκανικοῦ συμφώνου μὴ ἐπιθέσεως καὶ εἰρηνικῆς λύσεως τῶν διαφορῶν καὶ ἀμοιβαίας ἀσφαλείας.

Εἰς τοῦτο προυτάθη ἀκόμη καὶ ἓν ἄλλο κεφάλαιον περὶ προστασίας τῶν μειονοτήτων.

Τὸ προσχέδιον αὐτό, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μὴ ἐπίθεσιν καὶ τὴν εἰρηνικὴν λύσιν τῶν διαφορῶν, δὲν παρουσιάζει τίποτα νεώτερον ἐκτὸς τῆς τελειοποιήσεως διαδικασίας, ἡ ὁποία ἐκτίθεται εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ὑπεβάλαμεν.

Τὰ περισσότερα κράτη—καὶ μεταξὺ αὐτῶν καταλέγονται τὰ Βαλκανικὰ κράτη—τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑπογράψει τὸ σύμφωνον τῶν Παρισίων καὶ ἔχουν προσχωρήσει εἰς τὴν γενικὴν πρᾶξιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἔχουν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν μὴ ἐπιθέσεως ἐναντίον οἱουδήποτε ἄλλου κράτους καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιλύουν δι' εἰρηνικῶν μέσων τὴν διευθέτησιν τῶν μεταξύ των διαφορῶν. Τὸ ἐκπονηθὲν ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν προσύμφωνον περιέχει, ὅπως εἶπα, ἐκτὸς τῆς μὴ ἐπιθέσεως καὶ τῆς εἰρηνικῆς λύσεως τῶν διαφορῶν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀσφάλειαν καὶ πρόσθετον ἐγγύησιν διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ πληρέστερον, τελειότερον ἀπὸ ἄλλα τοιούτου εἴδους πολυμερῆ σύμφωνα. Ἡ ἐκπόνησις τοῦ προσχεδίου τούτου προσέκοπτεν εἰς πολλὰς δυσκολίας.

Κατὰ τὴν τελικὴν μάλιστα ψήφισιν αὐτοῦ διεφώνησε ριζικῶς μία ἐκ τῶν ὁμάδων μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀπόσχῃ ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν 3ην Βαλκανικὴν διάσκεψιν, ἡ Βουλγαρικὴ ὁμάς, ἡ ὁποία ἐπέμενεν, ὅπως, πρὶν ψηφισθῇ τὸ ἐν λόγῳ προσχέδιον, ἐπιλυθοῦν τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα τῶν μειονοτήτων καὶ ἤθελεν ἀκόμη νὰ μὴ περιληφθῇ εἰς τὸ προσχέδιον τὸ κεφάλαιον περὶ ἀμοιβαίας ἀσφαλείας τῶν Κρατῶν. Ἀλλ' ἡ διάσκεψις δὲν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς Βουλγαρικῆς ὁμάδος καὶ ἐψήφισε τὸ σύμφωνον. Μετ' ὀλίγους μῆνας ἡ Βουλγαρικὴ ὁμὰς λαβοῦσα μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ συμβουλίου τῆς διασκέψεως, ἀνεγώρισε καὶ αὐτὴ ἐμπράκτως τὸ προσχέδιον τοῦ πολιτικοῦ Βαλκανικοῦ συμφώνου. Δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερον μὲ τὸ θέμα τοῦτο τοῦ πολιτικοῦ συμφώνου, διότι ὑπάρχει εἰδικὸς εἰσηγητής, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς τὸ ἀναπτύξῃ. Ἡ τρίτη Διάσκεψις ἐκτὸς τούτου, ἐψήφισε μετὰ μακρὰς συζητήσεις καὶ προεργασίας ἓν ἄλλο προσχέδιον, ὅπως εἶπα, συμβάσεως περὶ ἐλευθερίας ἐγκαταστάσεως καὶ ἐργασίας τῶν ὑπηκόων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ἐντὸς αὐτῶν. Καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδαιότατον, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ προσέγγισις μεταξὺ λαῶν, ὅταν εἰς τὰ σύνορα ἑκάστου κράτους ἐγείρονται ἀνυπέρβλητα τείχη εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν καὶ συμβίωσιν τῶν λαῶν αὐτῶν μεταξύ των. Ἡ Τουρκικὴ ὁμὰς ἡ ὁποία ἐμελέτησεν ἰδιαιτέρως τὸ θέμα ἀπεδέχθη τὸ προσχέδιον αὐτό, καθὼς καὶ ὁλόκληρος ἡ διάσκεψις ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἀποτελέσῃ ἀναπόσπαστον μέρος τῶν δύο ἄλλων συμφώνων, δηλ. τοῦ πολιτικοῦ συμφώνου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ συμφώνου, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπὸ μελέτην καὶ παρασκευήν. Αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ τῆς Τουρκικῆς ἀντιπροσωπείας ἦσαν ἀληθῶς δικαιολογημέναι καὶ δι' αὐτὸ ἔγιναν ἀποδεκταὶ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι εἴμεθα οἱ προτείνοντες καὶ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο προσχέδιον. Ὑκτὸς αὐτοῦ προήχθη εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Βουκουρεστίου καὶ τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας τῶν λαῶν. Ἔχομεν ἤδη καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ οἰκονομία τῶν Βαλκανικῶν λαῶν εἶναι ἀνάγκη οἱ φραγμοὶ αἱ δασμολογικαί, οἱ ὁποῖοι χωρίζουν τὰ Βαλκανικὰ κράτη αὐτά, νὰ περιορισθοῦν διὰ νὰ κατορθωθῇ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ δημιουργηθῇ μία ἐνιαία Βαλκανικὴ ἀγορά, ἡ ὁποία νὰ διευκολύνῃ τὴν λογικωτέραν, τὴν ἐπιστημονικωτέραν, τὴν ἐντατικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν ἑκάστης χώρας καὶ συγχρόνως νὰ καταστῇ δυνατόν, ὥστε τὰ Βαλκανικὰ Κράτη, νὰ προστατεύουν ἀπὸ κοινοῦ τὰ Βαλκανικὰ προϊόντα αὐτῶν εἰς τὰς ἐξωβαλκανικὰς ἀγοράς. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου ἐσημειώθη ἤδη καὶ μία ἐπιτυχία διότι μετὰ τὰς προτάσεις τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως ἔγινε μία συνάντησις ἐπίσημος πλέον ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν κρατῶν, Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας, ποὺ παράγουν ὅπως ξέρετε, ἀνατολικὰ καπνά εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ οἱ ὁποῖοι προῆλθον εἰς τὴν ὑπογραφὴν ἑνὸς πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξὺ τῶν τριῶν αὐτῶν Κρατῶν πρὸς περιορισμὸν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, πρὸς ὑπεράσπισιν εἰς τὰς ξένας ἀγορὰς τοῦ καπνοῦ, πρὸς καθορισμὸν τῆς παραγωγῆς τοῦ καπνοῦ. Ἡ συνάντησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ὥστε εἰς τὴν σύσκεψιν, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὴν Γενούην τὸν παρελθόντα Μάρτιον διὰ τὸν καπνόν, συνεπείᾳ σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς διασκέψεως τῆς Στρέζας, τὰ τρία Κράτη ἐνεφανίσθησαν μὲ κοινὰς ἀντιλήψεις καὶ ὑπερήσπισαν τὰ συμφέροντα τὰ κοινὰ τῶν τριῶν χωρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν καπνόν. Τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας θὰ ἀπασχολήσῃ ἰδιαιτέρως τὴν Δ' Διάσκεψιν ὅπου θὰ συζητηθῇ ἐν προσχέδιον οἰκονομικοῦ συμφώνου, βασιζομένου εἰς δασμοὺς προτιμήσεως, μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν, κατ' ἀναλογίαν ἐσωδείας καὶ εἰσαγωγῆς ἑκάστου Κράτους ἐκ τοῦ ἄλλου καὶ ἐξ ἄλλου εἰς τὸν κοινὸν προσανατολισμὸν τῆς ἐξωτερικῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς αὐτῶν.

Πλὴν αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων ἡ Γ' διάσκεψις, καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι διασκέψεις ἀπησχολήθησαν καὶ μὲ ἄλλα θέματα, ἀφορῶντα ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ ἀνθρωπίνους ἐνεργείας, ὡς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συγκοινωνιῶν μεταξὺ τῶν Κρατῶν αὐτῶν. Διότι εἶναι λυπηρόν, ὅτι ἐνῷ εἴμεθα γείτονες, ἀπὸ ἀπόψεως

συγκοινωνιακῆς καθυστερεῖ ἡ μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ἐπικοινωνία. Μὲ τὴν Σόφιαν δὲν ἔχομεν ἀπ' εὐθείας συγκοινωνίαν, μὲ τὸ Βουκουρέστιον ἐπίσης. Ἡ Γ' διάσκεψις, ὅπως καὶ αἱ προηγούμεναι διασκέψεις ἐξέφρασαν εὐχὰς καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις περιλαμβάνονται εἰς τὸ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλήν. Ἐκτὸς τούτου τὰ ζητήματα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐπίσης ἐμελετήθησαν καὶ ἐλήφθησαν πρακτικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐφαρμοζόμεναι θὰ προαγάγουν τὴν συνεργασίαν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

Ὁ ἀπὸ κοινοῦ καθορισμὸς τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀπαραίτητος, διότι ἄνευ ἐνιαίας κοινωνικῆς πολιτικῆς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία καὶ δὲν εἶναι ἐπίσης δυνατὴ ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς ἐργατικῆς προστατευτικῆς νομοθεσίας, διότι μονομερῶς δὲν δύναται μία χώρα ἄνευ κινδύνου ζημιῶν νὰ προαγάγῃ μόνη της τὴν κοινωνικήν της νομοθεσίαν. Διὰ τὴν συνεργασίαν ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων τούτων ἡ Διάσκεψις συνιστᾷ πλὴν ἄλλων τὴν σύστασιν διαβαλκανικοῦ γραφείου ἐργασίας. Τέλος τὰς Βαλκανικὰς Διασκέψεις ἀπησχόλησαν ζητήματα πνευματικῆς προσεγγίσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ὀλιγώτερον σπουδαῖα καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐλήφθησαν κατάλληλοι ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ ἀναγνώσητε εἰς τὸ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὰ εἶναι ἐν συνόψει τὰ μέχρι τοῦδε τελεσθέντα ἐκ μέρους τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως. Ὁμοίως λυπηρὸν εἶναι ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως κυβερνητικῆς, μολονότι ἀπὸ ὅλα τὰ Κράτη ἀπεδείχθη ἐξαιρετικὴ εὔνοια καὶ ἐξεδηλώθη ἐξαιρετικὴ συμπάθεια διὰ τὸ ἔργον τῆς διασκέψεως, ἕως τώρα αἱ πρόοδοι σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς διασκέψεως εἶναι ἐλάχισται. Τὰ κράτη παρηκολούθησαν μὲ ἐνδιαφέρον μὲ τοὺς ὑπουργοὺς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἰδιαιτέρους παρατηρητὰς τὸ ἔργον τῆς διασκέψεως, ἐχειραγώγησαν πολλάκις τὸ ἔργον αὐτό, ἀλλ' ἕως τώρα δὲν κατώρθωσαν νὰ προσδοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πλείστων ἐκ τῶν εὐχῶν, τὰς ὁποίας ἐξέφρασαν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν μόνον τὴν σύμβασιν τῆς Ταχυδρομικῆς Βαλκανικῆς Ἑνώσεως, ἡ ὁποία ἐπετεύχθη μὲ τὴν ἀνάληψιν μιᾶς πρωτοβουλίας ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος.

Ἔχομεν ἐπίσης νὰ σημειώσωμεν τὴν σύστασιν τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ βαλκανικοῦ ἐπιμελητηρίου Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργῇ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μετεχόντων Κρατῶν. Ἐπίσης εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐφαρμογῶν τῶν εὐχῶν διασκέψεως ὑπάγεται ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἕως τώρα συνεργασία εἰς τὰ ζητήματα τοῦ καπνοῦ. Ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀποφάσεις καὶ εὐχαὶ τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων ἀναμένουν τὴν ἀποδοχὴν των ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις.

Ἡ Βαλκανικὴ διασκέψις τοῦ Βουκουρεστίου ἔκαμε τὴν τιμὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐκλέξῃ ὡς ἕδραν τῆς Δ' διασκέψεως τὴν Θεσσαλονίκην. Αὐτὴ ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ τιμὴ ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ λάβῃ κάποιαν ἐνεργοτέραν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως.

Θὰ ἐπεθυμοῦμεν ὅπως ἡ Βουλὴ πράξῃ καὶ σήμερον ὅ,τι ἔπραξεν εἰς τὰ 1930, ὁπότε, ὅπως σᾶς εἶπα, διὰ μιᾶς ἐκκλήσεως, ποὺ ἀπηύθυνεν εἰς τὰς Βουλὰς καὶ τὰς Κυβερνήσεις τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Κρατῶν ὑπὲρ τῆς Διασκέψεως συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πρώτης Βαλκανικῆς διασκέψεως. Ἐπιθυμοῦμεν, καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ ἐκφράσῃ τὴν εὐχήν, συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀναλάβῃ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐνεργοτέραν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως ἀπευθύνῃ μίαν ἔκκλησιν εἰς τὰς βουλὰς καὶ τὰς κυβερνήσεις τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν κρατῶν, ὅπως ἀποβλέψουν μὲ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον, ὅπως εὐνοήσουν περισσότερον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν διεθνῶν σχέσεων ἀπὸ τὴν πρώτην Βαλκανικὴν Διάσκεψιν ἕως τώρα μᾶς ἔπεισε περισσότερον ὅτι ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἠκολουθήσαμεν εἶναι ὁ πρακτικώτερος, εἶναι ὁ μόνος τὸν ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν, ἐὰν θέλωμεν νὰ παγιώσωμεν τὴν εἰρήνην εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Βαλκανίων. Ἡ ἀποτυχία τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς Διασκέψεως, τὰ ὄχι ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα τῆς Διασκέψεως τοῦ Ἀφοπλισμοῦ, ἡ ἀποτυχία ἄλλων προσπαθειῶν πρὸς ἕνωσιν ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης, ἢ εὐρυτέρων ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴν τμημάτων αὐτῆς, πείθουν ὅτι τοιαῦται συνεννοήσεις, εἴτε πολυετοῦς εἴτε οἰκονομικῆς φύσεως δὲν ἠμποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν παρὰ κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας, ἀποτελοῦσαι ἐκ λόγων ἱστορικῶν, γεωγραφικῶν, οἰκονομικὴν ἑνότητα, ὅπως εἶναι ἡ Βαλκανικὴ περιφέρεια, ὅπως εἶναι αἱ Σκανδιναυϊκαὶ Χῶραι καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπάρχει ἐλπίς, ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν ὄχι μόνον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συνεργασία ὡρισμένων κρατῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ στερεωθῇ ἀκόμη περισσότερον ὁ ἀνώτερος παγκόσμιος ὀργανισμὸς τῆς εἰρήνης, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὁποία, ὅπως τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς μεγάλης εὐρύτητος εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτείνει τὴν δρᾶσίν της, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρῃ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα προσεδόκων ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι συνέστησαν τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Ἡ τελευταία μορφή, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ σύμφωνον τῆς Μικρᾶς Συνεννοήσεως, ἐγέννησε τὸν φόβον ὅτι ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Γιουγκοσλαυΐα, αἱ ὁποῖαι ἔχουν καὶ Μεσευρωπαϊκὰ συμφέροντα θὰ ἀπεχωρίζοντο, θὰ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν κοινὴν προσπάθειαν πρὸς ἕνωσιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Εὐτυχῶς καὶ ἐκ μέρους τῆς γιουγκοσλαυϊκῆς ὁμάδος καθὼς καὶ ἐκ μέρους τῆς ρουμανικῆς καὶ ἀκόμη ἐπισημότερον ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας εἰς τὴν Γενεύην εἰς συνάντησιν ἡ ὁποία ἔγινεν ἐκεῖ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν καὶ εἰς τὸ Βουκουρέστι ἐδόθη ἡ πλέον κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις ὅτι ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Γιουγκοσλαυΐα ἐννοοῦν νὰ παραμείνουν πισταὶ εἰς τὸ ἰδανικὸν αὐτὸ τῆς ἑνώσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Ὁ Ρουμανικὸς λαός, ἐτόνισεν ὁ κ. Τιτουλέσκο, εἶναι ὑπερήφανος, διότι ἀνήκει εἰς τὴν Βαλκανικὴν οἰκογένειαν καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συνεργασίαν του εἰς τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν. Ἡ Βαλκανικὴ ἕνωσις εἶναι, εἶπε, κάτι τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς ρίζας του εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ πραγματοποίησίς της ἠμπορεῖ νὰ θεωρῆται βεβαία. Ἡ μετάβασις τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων τόσον εἰς τὴν Τουρκίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ρουμανίαν καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας Βαλκανικὰς χώρας, ὅπου ἔλαβον χώραν εἰδικαὶ διαβαλκανικαὶ συγκεντρώσεις, ὀργανωθεῖσαι ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν, ἀντελήφθησαν ἀφ' ἑνὸς πόσα στοιχεῖα πολιτισμοῦ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει λάβει ἀπὸ τοὺς ἄλλους Βαλκανικοὺς λαούς, ἀλλὰ καὶ πόσον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πλουτίσῃ ὅλους τοὺς ἄλλους Βαλκανικοὺς λαοὺς καὶ μὲ ἀνθρώπινον ὑλικὸν καὶ εἰς στοιχεῖα οἰκονομικά, πνευματικά, ἐν γένει στοιχεῖα πολιτισμοῦ. Πόσον πράγματι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπ' ἀρχῆς ἐτονίσαμεν, ὅτι εἴμεθα συγγενεῖς ἀδελφοὶ λαοί, εἶναι πραγματικότης. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν πραγματικότητα ἐμφορούμεθα καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία θὰ θελήσῃ νὰ συντρέξῃ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναληφθῇ ἀπὸ κοινοῦ ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως. Θὰ θελήσῃ νὰ τὸ συντρέξῃ εἰς τρόπον ὥστε ἡ τετάρτη Βαλκανικὴ Διάσκεψις, ἡ ὁποία μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ συνέλθῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, νὰ σημειώσῃ ἕνα ἀκόμη σταθμὸν εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ἰδανικοῦ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, τῆς Βαλκανικῆς ἑνώσεως. (Χειροκροτήματα).

Σ. Πιστολάκης. Ἡ ἰδέα, κύριοι βουλευταί, τῆς προσεγγίσεως τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς, διὰ τῆς καταρτίσεως ἑνὸς πολιτικοῦ συμφώνου δὲν δύναται νὰ τύχῃ πραγματικῆς ἐφαρμογῆς καὶ νὰ φέρῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα ἐὰν δὲν

συνδυασθῇ μὲ τὴν κατάρτισιν καὶ ἄλλων συμφώνων σπουδαιότερα τῶν ὁποίων εἶναι τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ σύμφωνον περὶ προσωπικῆς καταστάσεως τῶν ὑπηκόων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν. Διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς ὁ.ὰ δὲ τοῦ ἑτέρου θὰ καθιερωθῇ ἡ ἰσοπολιτεία ὅλων τῶν ὑπηκόων τῶν Κρατῶν αὐτῶν, θὰ καθιερωθῇ ἡ ἐλευθερία τῆς κυκλοφορίας τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ ἐργασίας καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς μεταναστεύσεως εἰς τὰς συμβαλλομένας χώρας. Ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ συμφώνου θ' ἀπασχοληθῶ δι' ὀλίγων τὴν Βουλήν. Ὡς γνωρίζετε, κύριοι βουλευταί, ἡ ἄλλοτε ἐπικρατοῦσα ἰδέα περὶ τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων δήθεν συμφερόντων τῶν διαφόρων λαῶν, ἀρχίζει πλέον ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν νὰ ἐγκαταλείπεται, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἰδέα τῆς οἰκονομικῆς ἀλληλεξαρτήσεως τῶν λαῶν ἀπὸ κανένα σήμερον δὲν ἀμφισβητεῖται. Διὰ τοῦτο παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς χώρας σήμερον μία ἀξιοσημειώτος κίνησις πρὸς διεθνῆ ὀργάνωσιν τῆς οἰκονομίας, πρὸς διεθνῆ ρύθμισιν τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς παραγωγῆς. Κεντρικὴ ἰδέα τῆς προσπαθείας αὐτῆς εἶναι ὅτι ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἀποτελεῖ ἓν ἐνιαῖον οἰκονομικὸν σύνολον, ἀποτελεῖ μίαν ἀδιάσπαστον οἰκονομικὴν ὁλότητα, τῆς ὁποίας ἕκαστον τμῆμα ἀναλόγως τῶν γεωγραφικῶν, τῶν γεωλογικῶν καὶ κλιματολογικῶν ὅρων δέον ν' ἀσχολεῖται μὲ αὐτὸ ἢ μὲ ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς παραγωγῆς. Συνεπῶς ἡ ἐσωτερικὴ ἑκάστης χώρας παραγωγὴ δέον νὰ ἐρευνᾶται καὶ νὰ ρυθμίζεται οὐ μόνον ἀπὸ τῆς στενῆς τῆς ἐσωκρατικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ ἀπὸ τῆς εὐρυτέρας, τῆς διεθνοῦς. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ προκειμένου περὶ χώρας μικρᾶς ἐκτάσεως μάλιστα παραγωγὴν κυρίως εἰδῶν ἐξωτερικῆς καταναλώσεως ἀποτελεῖ τὴν βάσιν πάσης λελογισμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἀποτελεῖ πολιτικὴν γραμμὴν ἀπαραβίαστον. Ἀλλὰ ἡ ρύθμισις τῆς ἐσωτερικῆς παραγωγῆς συνολικῶς ἢ ἐν μέρει, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς διεθνοῦς καταναλώσεως, παρουσιάζει σχεδὸν πάντοτε σοβαρὰς καὶ μεγάλας δυσχερείας, ὀφειλομένας εἰς τὸ πολυσχιδὲς καὶ πολύπλοκον τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυναμικότητος τῶν διαφόρων λαῶν. Διὰ τοῦτο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔγινε παρὰ πάντων ἀντιληπτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς συστηματικῆς ρυθμίσεως τῆς παραγωγῆς κατὰ οἰκονομικὰς περιφερείας, κατὰ οἰκονομικὰς ζώνας, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῆς ἀλληλοσυμπληρώσεως τῶν ἐκδηλώσεων τῆς παραγωγῆς ἀποτελοῦν οἰκονομικῶς αὐτοτελεῖς καὶ κατὰ μᾶλλον καὶ ἧττον αὐτάρκεις οἰκονομικὰς μονάδας. Μίαν τοιαύτην οἰκονομικὴν περιφέρειαν σπουδαιοτάτης μάλιστα σημασίας ἀποτελεῖ ἡ Βαλκανικὴ Χερσόνησος. Διότι τὰς χώρας αὐτῆς δὲν ἑνώνει μόνον ἡ κοινότης τῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἀναμνήσεων ἀλλὰ καὶ τῶν γεωγραφικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὅρων. Οὕτω μία φυσικὴ κατανομὴ τῆς ἐργασίας ἐντὸς τῆς ἀμυθήτου ποικιλίας τῶν καλλιεργειῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης, μία δυνατότης σημαντικῆς ἀλληλοσυμπληρώσεως τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπροκάλει τὴν προσοχὴν τῶν πολιτικῶν μας. Ἡ τιμὴ τῆς Βαλκανικῆς κινήσεως παρ' ἡμῖν ἀνήκει ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἐμπνευσμένον ἀρχηγὸν τοῦ Ἀγροτοεργατικοῦ Κόμματος, τοῦ ὁποίου αἱ ἄοκνοι ἐπὶ ἔτη προσπάθειαι ἔφεραν εἰς ὃ σημεῖον εὑρίσκεται τὴν ἰδέαν τῆς Βαλκανικῆς Ἑνώσεως, καὶ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πολιτικῶν μας κομμάτων.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τὸν βαθμὸν τῆς οἰκονομικῆς ἀλληλεξαρτήσεως τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν καὶ τὸν βαθμὸν εἰς τὸν ὁποῖον δύναται νὰ φθάσῃ ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία μεταξὺ των θὰ σᾶς παραθέσω ὀλίγους ἀριθμοὺς εἰλημμένους ἀπὸ τὴν Διεθνῆ στατιστικὴν τῆς Κ.Τ.Ε.

Ὁ κ. **Πιστολάκης** ἀναγιγνώσκει κατόπιν μερικὰς σχετικὰς στατιστικὰς, καὶ συνεχίζει ὡς ἑξῆς.

Συσχετίζοντες τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῶν ἐξαγωγῶν τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν ἀγόμεθα εἰς τὰ ἑξῆς συμπεράσματα: α) ὅτι ὅλαι σχεδὸν αἱ χῶραι κατὰ πρῶτον λόγον ἐξάγουν γεωργικὰ προϊόντα, τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἐξαγωγῆς κυμαινομένου ἀπὸ 53 ἕως 86 ο/ο τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν. Τὸ πρᾶγμα ὅπως φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν διὰ τὴν σκοπιμότητα καὶ δυνατότητα ἴσως τῆς οἰκονομικῆς συνεννοήσεως τῶν λαῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις κατ' οὐσίαν αἱ χῶραι αὐταὶ παρουσιάζουν τοιαύτην ποικιλίαν γεωργικῆς παραγωγῆς, ὥστε ὁ συναγωνισμὸς ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τῶν γεωργικῶν προϊόντων νὰ δύναται πως νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι ἀσήμαντος. Οὕτω ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζεται ὡς χώρα παραγωγῆς νωπῶν καρπῶν, ἐλαίου, καπνοῦ, τῶν ὁποίων ὑπάρχει σημαντικὴ ζήτησις εἰς τὰς λοιπὰς βαλκανικὰς χώρας. Ἡ Ρουμανία σιτηρῶν καὶ πετρελαίου, τῶν ὁποίων ἐπίσης ὑπάρχει ζήτησις. Ἡ Γιουγκοσλαυΐα βασικῶν προϊόντων καὶ σφαζομένων ζώων, τὰ ὁποῖα ζητοῦνται ἐπίσης εἰς τὴν Βαλκανικὴν ἀγοράν, β) ἀπὸ ἀπόψεως βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει σημαντικὴν τοποθέτησιν εἰδῶν της εἰς τὰς Βαλκανικὰς χώρας, γ) καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ αἱ ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλληνικῆς ἐνεργείας μήτε τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐξαιρουμένης, εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρουν θέσιν εἰς τὴν Βαλκανικὴν ἀγοράν. δ) ὅτι ἐξ ἀντιθέτου ἡ Βαλκανικὴ ἀγορὰ εἶναι: δυνατὸν ὑπὸ πολὺ εὐνοϊκότερους ὅρους νὰ διοχετεύσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα προϊόντα της, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς σήμερον ὑπὸ πολὺ δυσμενεστέρους καὶ βαρυτέρους ὅρους εἰσάγομεν ἀπὸ χώρας μακρυνὰς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀκόμη ἡμισφαίριον. Ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν πρέπει νὰ στηριχθῇ εἰς κατάργησιν τῆς χορηγουμένης σήμερον προστασίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ζήτημα ὑπάρξεως καὶ διὰ τὴν ἐθνικήν μας παραγωγὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δημοσίαν μας οἰκονομίαν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν θὰ ὑπάρξῃ περιθώριον προστασίας καὶ διὰ τὰ προϊόντα τῆς Βαλκανικῆς Ἑνώσεως ὡς καὶ δι' ἀριθμῶν εὐκόλως ἀποδεικνύεται. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι ἡ φυσικὴ κατανομὴ τῶν προϊόντων τῶν χωρῶν αὐτῶν συνδυαζομένη μὲ μίαν λελογισμένην οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν κατανομήν, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῶν οἰκονομικῶν συμφωνιῶν θὰ ἀλληλοδημιουργήσῃ ἀγορὰς καταναλώσεως καὶ θὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς συστήματος διευθυνομένης οἰκονομίας. Δι' ὅσα πάλιν εἴδη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν ἀγοραὶ καταναλώσεως ἐν τῇ Βαλκανικῇ, ὡς λόγου χάριν καπνὸν καὶ σταφίδος, ἡ συνένωσις τῶν οἰκονομικῶν προσπαθειῶν τῶν χωρῶν αὐτῶν θὰ διευκολύνῃ τὴν περαιτέρω τοποθέτησιν καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν, εἰς τὴν ἐξωβαλκανικὴν ἀγοράν. Ἐξετάζοντες ἤδη τὰς ἐργασίας τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ τελειωτικὴ διατύπωσις τοῦ οἰκονομικοῦ συμφώνου εὑρίσκεται ἐν καθυστερήσει ἐν σχέσει μὲ τὸ πολιτικόν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐμελετήθησαν ζητήματα προστασίας ὡρισμένων προϊόντων, τῶν δημητριακῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ καπνοῦ, εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὁποίου ἡ συμβολὴ τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστος, ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς συνεννοήσεως παρουσιάσθη καθυστέρησις. Σημειωτέον ὅτι καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἔδειξεν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα, διότι κατήρτισε προσχέδιον οἰκονομικοῦ συμφώνου, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1932 ὑπέβαλε εἰς τὴν Διάσκεψιν. Τὸ σύμφωνον αὐτὸ μελετᾶται ἤδη ἀπὸ εἰδικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Διασκέψεως.

Περαίνων ὁ κ. **Πιστολάκης** ἐκφράζει τὴν εὐχήν ὅπως καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐνισχύσουν τὰς περὶ συνεργασίας τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς προσπαθείας, διότι δι' αὐτῶν θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ μία εὐρυτέρα βαλκανικὴ ἀγορὰ διευκολύνουσα τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ πλούτου τῆς ἱστορικῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἐμψύχων καὶ ἀψύχων δυνάμεων τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ θὰ καταστῇ οὕτω ἡ Βαλκανικὴ Χερσόνησος πρωτοπόρος τῆς εἰρηνεύσεως τῶν λαῶν ἀλλὰ καὶ τῆς συγχρονισμένης ὀργανώσεως τῆς οἰκονομίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναμένομεν ὄχι μόνον τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων

αὐτῶν χωρῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων παραγωγικῶν τάξεων, διὰ μιᾶς κοινωνικῆς προσδευτικῆς ῥυθμίσεως τοῦ συνόλου τῶν ζητημάτων, τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς οἰκονομίας.

Δ. Μπαμπᾶκος. Μεταξὺ τῶν ἀποφάσεων, κύριοι Βουλευταί, τῆς Γ' Βαλκανικῆς Διασκέψεως ὑπάρχει καὶ προσχέδιον συμβάσεως κυκλοφορίας καὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ὑπηκόων των διαφόρων Βαλκανικῶν λαῶν ἄξιον πολλῆς προσοχῆς. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀναγνωρίζει πλήρη ἰσοπολιτείαν μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κυκλοφορίαν, τὴν μετακίνησιν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ὑπηκόων των. Εὐλόγως τονίζει, ἐθεωρήθη ὅτι ἡ ἐλευθερία αὕτη τῆς κυκλοφορίας ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς προσπαθείας, ἥτις θὰ ἀγάγῃ εἰς τὴν τελεσφόρησιν τῆς ποθητῆς ἑπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἄξιον σημασίας ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη συνεδυάσθη μὲ πολιτικὸν σύμφωνον. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας μετακινήσεως καὶ ἐγκαταστάσεως δὲν καθωρίσθη κατὰ τρόπον ἀπόλυτον, διότι τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν, ἀλλὰ ἀνετέθη ὅπως διὰ τῶν ἐσωτερικῶν νόμων ἑκάστης χώρας κανονισθοῦν τὰ καθέκαστα τῆς μεταναστεύσεως. Ἐθεωρήθη δὲ σκόπιμον ὅπως εἰδικῶς ἡ ἔρευνα τῆς εὐρύτητος τοῦ ὅρου «μεταναστεύσεως» διαμορφωθῇ κατόπιν συμφώνου γνώμης ἑνὸς διαβαλκανικοῦ γραφείου ἐργασίας, ὡρίσθη ὅμως προκαταρκτικῶς ὁ ὅρος «μετανάστευσις» ἑρμηνευθέντος ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ ὅτι περιλαμβάνονται αἱ κατ' ἄτομον μετακινήσεις. Ἡ εὐχή, ἥτις διετυπώθη εἰς τὸ σύμφωνον εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία, διότι εἰδικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀνακύπτει ἰδιαιτέρα ὠφελιμότης, δοθέντος ὅτι εἰς τὴν Βαλκανικὴν Ἕνωσιν περιλαμβάνεται καὶ ἡ Τουρκία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκκρεμοῦν συμφέροντα Ἑλλήνων, τοῦ δὲ ὠφελήματος τὴν ἔξαρσιν ἀναλυτικώτερον θεωρῶ περιττὴν. Τὸ κεφάλαιον, συνεχίζει, τὸ ἀφορῶν τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν περιλαμβάνει καὶ ἄλλα θέματα. Πλὴν τοῦ Βαλκανικοῦ Γραφείου Ἐργασίας, περιέχει τὸ θέμα τοῦ Διεθνοῦς Χάρτου τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἐμπορίου τῆς σαρκὸς, διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας, συγχρονισμὸν τῆς νομοθεσίας τῆς ἐγγάμου γυναικὸς καὶ ὑγειονομικὴν σύμβασιν μὲ κύριον σκοπόν, κοινὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς φυματιώσεως. Εἰσηγήθην, λεγει, τὰ θέματα διὰ βραχυτάτων, διότι ἡ ἔκθεσις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος ἀναλύει ἐκτενῶς ὅλα τὰ ζητήματα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ εἶχον ἰδιαιτέρως νὰ τονίσω, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύμφωνον τῆς προσωπικῆς καταστάσεως, εἶναι νὰ ἐκφράσω καὶ μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν εὐχήν, ἵνα ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ εἰς μίαν στενωτέραν προσέγγισιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν προσπαθειῶν τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων ἐπὶ τῷ τέλει τῆς τονώσεως τῆς Βαλκανικῆς ἰδέας, ἀπολύτως ὠφελίμου καὶ ἀναγκαίας διὰ τὸν πολιτισμὸν τῶν Βαλκανίων καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν λαῶν αὐτῶν (Χειροκροτήματα).

Κ. Βερροιόπουλος. Μία τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς προσεγγίσεως καὶ συνεργασίας τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ἀναμφισβητήτως εἶναι καὶ ἡ πύκνωσις τῶν σιδηροδρομικῶν αὐτῶν συγκοινωνιῶν, διότι οὕτω θὰ γνωρισθοῦν οἱ Βαλκάνιοι μεταξύ των, θὰ ἴδουν τὰς ἐλλείψεις των καὶ τὰς διαφοράς των καὶ θὰ ἀναγνωρίσουν τὰ προφανῆ ὠφελήματα ἐπὶ τῆς προσεγγίσεώς των καὶ τῆς συνεργασίας των. Τοῦτο ἀκριβῶς διείδε ἡ διάσκεψις καὶ διέγραψε ὁλόκληρον σύστημα συνδέσεως τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν τῶν Βαλκανίων. Δι' ἡμᾶς ἡ σύνδεσις αὕτη ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ χώρα μας, εἶναι κυρίως χώρα ἐξαγωγική. Εἶμαι δὲ εὐτυχής, διότι ἐπληροφορήθην παρὰ τοῦ κ. Γ. Στράτου, πρήγν ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ σύνδεσις ἡ σιδηροδρομικὴ μεταξὺ Ἀλβανίας καὶ Ἑλλάδος καὶ δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐχὴν νὰ πραγματοποιηθοῦν αἱ ἐλπίδες τῆς διασκέψεως, ὅσον ἀφορᾷ τὰς νέας συγκοινωνιακὰς συνδέσεις ἐπὶ προόδῳ καὶ εὐημερίᾳ ὅλων τῶν Βαλκανίων.

Γ. Βαρβούτης. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος εἶχε, ὡς γνωστόν, τὴν ἐπιτυχῆ πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων καὶ κατέβαλε διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου αὐτῶν, μαζὶ μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἑμάδων τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Κρατῶν, εἰς τὰς διασκέψεις ἐργώδη καὶ ἀποτελεσματικὴν προσπάθειαν, εἶχεν ἐπίσης τὴν εὐτυχῆ ἔμπνευσιν νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀποφάσεις τῆς Β' Βαλκανικῆς Διασκέψεως διὰ πλήρους καὶ ἀναλυτικῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως. Αἱ ἀποφάσεις αὗται καὶ αἱ συζητήσεις τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων ἀνάγονται εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς πολιτικῆς, οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Ὡς προσχέδια ὅμως ὁριστικὰ ἐγένοντο δεκτὰ τὰ προσχέδια τοῦ πολιτικοῦ συμφώνου καὶ τὸ τῆς ἐλευθέρας ἐγκαταστάσεως. Τοῦτου ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συμφώνου. Ἐφ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἡ ἐπιτροπὴ διεθνοῦς συνεργασίας τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὰς κατωτέρω ἀπόψεις καὶ εὐχάς.

Τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς συνδέει ἀρρήκτως μακρὰ ἱστορικὴ ἐξέλιξις, καὶ αὐταὶ δὲ αἱ ἀντιθέσεις καὶ συγκρούσεις τοῦ παρελθόντος εἶναι ἀπόδειξις τοῦ στενωτάτου συγχρωτισμοῦ ποὺ ὑφίστατο ἀνέκαθεν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλεπιδράσεως εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ πολιτισμοῦ των. Γεωγραφικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν συνεργασίαν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ὡς ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ οἰκονομίαι τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν δὲν συμπληρώνουν ἀλλήλας μέχρι τοῦ σημείου ἀπολύτου ἀμοιβαίας αὐταρκείας. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅμως τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι εἰς πλείστους κλάδους τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς αὐτῶν εἶναι δυνατὴ καὶ ἐπιλεδλημένη ἡ διὰ σταθερᾶς συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας ἐξασφάλισις πεδίου ἱκανῆς εὐρύτητος διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν προϊόντων αὐτῶν ἀμοιβαίως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τοῦ πληθυσμοῦ των. Εἰς τὴν σημερινὴν ἰδίως ἐποχήν, καθ' ἣν διέπει τὰ Κράτη τὸ πνεῦμα τῆς κλειστῆς οἰκονομίας, ἐπιβάλλεται ἡ ἔγκρισις τοῦ πεδίου τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἀπαραιτήτων συνθηκῶν διὰ τὴν κίνησιν τῶν προϊόντων καὶ τῶν πληθυσμῶν τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ συνεργασία αὐτῶν θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν συντονισμὸν τῶν προσπαθειῶν των διὰ τὴν εἰς ἄλλας χώρας ἐκτὸς τοῦ Βαλκανικοῦ κύκλου ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων ἐκείνων. τὰ ὁποῖα, ὡς ὁ καπνός, ἀποτελοῦν οὐσιώδες μέρος τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ἑνίων ἐξ αὐτῶν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀπορροφηθοῦν ὑπὸ τῆς Βαλκανικῆς καταναλώσεως. Δέον νὰ τονισθῇ ἰδίως ὅτι ἡ συνεργασία τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ τὸ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ταύτης προσχέδιον Βαλκανικοῦ συμφώνου, ἔχει μόνον δὲν περιέχει αἰχμήν τινα ἐναντίον οἱουδήποτε ἄλλου Κράτους ἀλλὰ τοὐναντίον τοποθετημένον ὡς εἶναι εἰς τὸ πλαίσιον τῶν προτύπων συμφώνων τῆς Κ.Τ.Ε. παρὰ τὰς παρεκκλίσεις τὰς ὁποίας ἐπέβαλον αἱ ἰδιαίτεραι Βαλκανικαὶ συνθῆκαι προωθεῖ τὸ πνεῦμα τοῦτο οὐσιωδέστατα, ἐξυπηρετεῖ τὴν παγκόσμιον εἰρήνην καὶ τὴν Βαλκανικὴν τοιαύτην, καὶ διευκολύνει τὴν συνεννόησιν καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐδάφους μετ' ἄλλων κρατῶν, μεμονωμένως ἢ καθ' ὁμάδας πρὸς ὁλοσχερῆ συμπλήρωσιν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς Βαλκανικῆς οἰκονομίας. Τονίζω τοῦτο ἰδίως προκειμένου περὶ τῆς Μικρᾶς Ἀντάντ, τῆς ὁποίας τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα ὡς αὐτοτελοῦς ὁμάδος, παρὰ τὰς ὑφισταμένας ἀντιθέσεις, δύνανται νὰ συνταυτισθοῦν μὲ τὰ συμφέροντα τῆς Βαλκανικῆς οἰκονομίας. Αἱ συζητήσεις τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων συνετέλεσαν οὐσιωδέστατα εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῶν ψυχολογικῶν προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὰς ὑπευθύνους Κυβερνήσεις τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν. Οὐσιώδη συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων ἀπετέλεσεν ἀφ' ἑνὸς ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ συμφωνία ὀφειλομένη εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τῶν καινοτόμων ἡγητόρων τῆς νεαρᾶς Τουρκικῆς Δημοκρατίας τῶν ὁποίων ἡ ριζοσπαστικότης καὶ εὐρύτης τῶν σκοπῶν ἀναγνωρίζεται παγκοίνως καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ πνεῦμα τῆς εἰρήνης

καὶ συνεργασίας, τὸ ὁποῖον διέπει τὴν πολιτικὴν ὅλων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐχάριστον ὅτι καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθεῖ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως τῶν φιλελευθέρων χαραχθεῖσαν πολιτικὴν συμβάλλουσα καὶ προωθοῦσα σοβαρῶς τὴν ἰδέαν τῆς συνεργασίας καὶ εἰρήνης μεταξὺ ὅλων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν. Ἡ στοργὴ τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν διὰ τὸ ἔργον τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων εἶναι ἀναμφισβήτητος. Εἶναι ἐν τούτοις ἀπαραίτητον ὅπως αὗται ἐνισχύσωσιν ἀποτελεσματικώτερον τὸ ἔργον τῶν Βαλκανικῶν διασκέψεων καὶ προχωρήσουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν. Τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτὴν διαδηλώνομεν ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπιτροπῆς Διεθνοῦς συνεργασίας ἐνώπιον τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ πρωτοβουλία προέλθῃ ἐξ αὐτῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. (Χειροκροτήματα).

Δ. Μπότσαρης. Ὡς ἠκούσατε, λέγει, ἀναπτυσσόμενον παρὰ τοῦ κ. Βερροιοπούλου, κατὰ τὴν τελευταίαν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν εἰς Βουκουρέστιον μετὰ τῶν ἄλλων θεμάτων ἐξητάσθησαν καὶ τὰ κοινὰ συγκοινωνιακὰ ζητήματα. Προκειμένου δὲ μετ' ὀλίγον νὰ συνέλθῃ εἰς Θεσσαλονίκην ἡ Δ' Βαλκανικὴ Διάσκεψις νὰ ἐπιληφθῇ συγκεκριμένως τῶν συγκοινωνιακῶν θεμάτων ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως προπαρασκευασθῇ τὸ ἔδαφος τῆς ὅλης ἐργασίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τεχνικὰ ζητήματα, ὅπως τὰ συγκοινωνιακά, ἀπαιτοῦντα πρωτίστως καὶ κεφάλαια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητῶνται ὑπὸ τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν μεγάλων συγκεντρώσεων. Καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως συνέλθουν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς πολιτικῆς ἀεροπορίας καὶ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰς Σόφιαν ἐξ ὧν ἡ μία διὰ τὰ Τουριστικὰ ζητήματα καὶ ἡ ἄλλη διὰ τὰ ζητήματα δημοσίων ἔργων πρὸς ἐξέτασιν τῶν σχετικῶν ζητημάτων. Προετιμήθη ἡ Σόφια καὶ διότι δὲν ἔλαβεν ἀκόμη χώραν ἐκεῖ ἄλλη Διάσκεψις, καὶ διότι λόγῳ τοῦ κεντρικοῦ τῆς θέσεώς της ἦτο ἐνδεδειγμένη πρὸς τοῦτο Παρηκολούθησα τὰς συσκέψεις ταύτας, ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἑλλην.κῆς ἀντιπροσωπείας μετὰ τῶν ἄλλων ἀξιοτίμων μελῶν καὶ ἀντελήφθημεν πόσον αἱ συγκεντρώσεις αὗται ἀποτελοῦν οὐσιαστικὸν περιεχόμενον καὶ ὅτι ἡ ἰδέα τῆς Βαλκανικῆς Συνεργασίας ἀπέκτησε πλέον ῥίζας εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ παρακαλοῦνται αἱ Κυβερνήσεις νὰ πραγματώσουν τὰς ἐκφραζομένας εὐχὰς διὰ μέτρων ἐπισήμων. Ἡ σημασία τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἔχει ἱστορικὴν ἀξίαν, διότι ἐπισφραγίζει τὸ τέρμα τῶν μακρῶν μεταξὺ τῶν λαῶν αὐτῶν διενέξεων, ἔστω καὶ ἂν ἀπομένουν ἀκόμη ἀναλαμπαί τινες καὶ διαπιστώνει ὅτι ἡ συνείδησις ὅλων τῶν λαῶν τῶν Βαλκανικῶν ὠθεῖ πρὸς μίαν πραγματικὴν συνεννόησιν. Εἴδομεν ἐκεῖ αὐξανουσαν τὴν προθυμίαν διὰ τὴν κοινοπραξίαν αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ὀλίγας συνεδριάσεις ἐξετέθη ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, πλῆρες πρόγραμμα ἐκτελέσεως μεγάλων Διαβαλκανικῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν καὶ ἀπεκρυσταλλώθησαν συμπεράσματα ἐπὶ ἑνὸς γενικοῦ ὁδικοῦ συστήματος. Ὡς μεγάλαι ἀρτηρίαι συνδετέαι ἐθεωρήθησαν πρῶτον ἡ διαγώνιος γραμμὴ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ δεύτερον ἑτέρα τοιαύτη κάθετος ἀπὸ τὸ Βουκουρέστιον εἰς Ἀθήνας μέσω Σόφιας. Ἄλλαι ἐπίσης ὁδοὶ ἐθεωρήθησαν ἐξασφαλίζουσαι τὰς ἐπαφὰς τῶν χωρῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ αὐτῶν πρὸς τὰς ἔξω χώρας καὶ ἐπειδὴ ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ μετὰ τῆς Δύσεως στενοτέρα ἐπαφὴ ἀνεγνωρίσθη ὡς μία τῶν κυρίων ὁδῶν, ἡ ὁδὸς Ἡγουμενίτσης Θεσσαλονίκης καὶ ἡ σύνδεσις αὐτῆς μὲ τὰ ἄλλα δίκτυα. Τρίτον δίκτυον προτείνεται ἡ σύνδεσις τῶν κέντρων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν πρὸς τοὺς λιμένας. Ἐλήφθησαν ἐξ ἄλλου ἀποφάσεις καὶ διὰ τὸ σιδηροδρομικὸν ζήτημα καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ὡρισμένα τμήματα μέχρι τῆς σιδηροδρομικῆς αὐτῶν συνδέσεως ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τῆς ναυσιπλοΐας καὶ τῶν αὐτοκινήτων. Ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀεροπορίαν ἐλλείψει ἐνταλῆς δὲν κατελήξαμεν εἰς συγκεκριμένας ἀποφάσεις. Ὑπάρχει ὅμως τὸ ἐνδόσιμον ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ προχωρήσῃ ἡ διευθέτησις τοῦ ζητήματος δραστηριώτερον. Ἐλήφθησαν, ἐπίσης, ἀποφάσεις καὶ διὰ τὰ τουριστικά. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις, αἱ εὐχαὶ καὶ ὑποδείξεις, ἐνέχουν προδιαστικὸν χαρακτῆρα καὶ θὰ ἐπικυρωθοῦν παρὰ τῆς Δ' Διασκέψεως. Εἶναι, συνεχίζει, περιττὸν νὰ ἀναπτύξω τὴν σημασίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πραγματώσεως τῶν συγκοινωνιακῶν συντελεστῶν, διότι ἡ γνωριμία μεταξὺ τῶν λαῶν, ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καὶ αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ ἐξυπηρετοῦνται καὶ προάγονται μόνον διὰ τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων. Εἶμαι, τονίζει, εὐτυχὴς νὰ τονίσωμεν ὅτι ἔτυχον ἐπικροτήσεως αἱ Ἑλληνικαὶ εἰσηγήσεις, καὶ διότι ἀπέβλεπον εἰς δικαίας Ἑλληνικὰς σκοπιμότητας καὶ διότι ἀνταπεκρίνοντο πάντοτε πρὸς γενικωτέρας ἀνάγκας τῶν Βαλκανίων καὶ ἡ πίστις περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς κοινοπραξίας ἐθωράκισεν ὅλους τοὺς ἀντιπροσώπους καὶ διεπιστώσαμεν πόσον ἐξετιμήθη τὸ ἔργον τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Δ' Διάσκεψις καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ἀπόψεις θέλει ἐνισχύσει καὶ θὰ υἱοθετήσουν ὅλας τὰς εὐχὰς αἱ Κυβερνήσεις, οἰκοδομοῦσαι, οὕτω σταθερῶς ἓν στάδιον ἀναπτύξεως καὶ προκοπῆς τῶν Βαλκανικῶν Λαῶν. (Χειροκροτήματα).

Δ. Χατζηγιάννης. (Ἐξ ὀνόματος τῆς ἀγροτικῆς παρατάξεως). Ἡ καλυτέρα εὐχὴ ποὺ ἔχω νὰ διερμηνεύσω εἶναι ὅπως ἡ Ἑλλὰς παράλληλα πρὸς τὰ σύμφωνα φιλίας καὶ εἰρηνικῆς συνεννοήσεως μὲ τοὺς γείτονάς της λαοὺς ἀποκτήσῃ καὶ ἕνα σύμφωνον ἐσωτερικῆς φιλίας καὶ γαλήνης τοῦ ἰδικοῦ της λαοῦ. Τὰ ἐξωτερικά της σύμφωνα θὰ ἔχουν τότε μείζονα ἀξίαν. Διὰ τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος τῆς Ἑλλάδος (Ἀγροτικὴ παράταξις) ἀποτελεῖ βασικὸν σημεῖον ἡ εἰρηνικὴ συνεννόησις καὶ συναδέλφωσις τῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου μὲ τὸ ἀπώτερον ὅραμα μιᾶς Βαλκανικῆς ὁμοσπονδίας. Ἡ Βαλκανική, ἡ ὁποία ἐκρατεῖτο δ.ηργημένη καὶ ἀλληλομισουμένη διὰ νὰ ἐξυπηρετῇ ξένα πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ συμφέροντα, εἶναι καιρὸς καὶ εἶναι ἄξια νὰ χειραφετηθῇ ἀπὸ ξένας ἐπιρροὰς καὶ νὰ ἀφιερώσῃ ὅλας αὐτῆς τὰς ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις εἰς τὸν δρόμον τῆς ἰδικῆς της προόδου. Μὲ βάσιν τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων ἀλλὰ καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ σημερινοῦ ἐδαφικοῦ τῶν κρατῶν καθεστῶτος, οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς ἔχουν τεράστια οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ συμφέροντα νὰ συνεννοηθοῦν καὶ νὰ συνεργασθοῦν, τώρα εἰς τὸ συμπιλιωτικὸν καὶ οἰκονομικὸν ἐπίπεδον καὶ αὔριον πρὸς μίαν στενωτέραν πολιτικὴν προσέγγισιν, διὰ νὰ καταστοῦν ὄχι μόνον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ κυρίαρχοι, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖος παράγων τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Ἐκ μέρους τῶν ἀγροτῶν τῆς Ἑλλάδος ἀποστέλλομεν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς ἀγρότας καὶ τοὺς ἐργαζομένους τῶν χωρῶν τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου καὶ τοὺς καλοῦμεν ὅπως ἀπὸ κοινοῦ ἐπιβληθῶμεν εἰς τὰς Κυβερνήσεις μας νὰ υἱοθετήσουν τὸ ἔργον τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων, ὥστε νὰ καταστοῦν πραγματικότης, ὅ,τι τώρα εἶναι πόθοι καὶ ὄνειρα τῶν λαῶν τῆς πολυπαθοῦς χερσονήσου. (χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. Εἴμεθα καὶ ἡμεῖς κ. Βουλευταὶ θιασῶται τῆς προσεγγίσεως καὶ τῆς στενωτέρας συνεργασίας τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Ὑποστηρίξαμεν μάλιστα ἄλλοτε ἐπιμόνως ὅτι πρακτικώτερον θὰ ἦτο, ἐὰν ἠθέλομεν ἀρχίσει ἀπὸ τὴν ἕνωσιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο εὔκολον, πάντως ἀπείρως εὐκολώτερον, νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπίλυσις ὅλων τῶν ἄλλων μερικωτέρων ζητημάτων, οἰκονομικῶν, συγκοινωνιακῶν, τελωνειακῶν, ἐθνολογικῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐξομάλυνσις προσκρούει σήμερον εἰς ἀμοιβαίας ἐθνικὰς καχυποψίας. Δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ ὁδὸς ἐκείνη, ἢ ἐπροτιμήθη ἄλλη ὁδός. Αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ παρακολουθῶμεν μὲ ἀμέριστον συμπάθειαν τὸ γόνιμον ἀληθῶς ἔργον τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων, καὶ νὰ συστήσωμεν καὶ ἡμεῖς μεταξὺ ὅλων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ὅπως ἐνεργωτέραν πρωτοβουλίαν ἀναλάβῃ εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν συνεννόησιν τῶν Βαλκανι-

κῶν χωρῶν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει βεβαίως ἡ ἐκτίμησις ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀπὸ ἐνικῆς ἀπόψεως τῶν σχεδίων τῶν συμφώνων. Ἡ χειραφέτησις καὶ ἕνωσις τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν δὲν εἶναι ἁπλοῦς εἰρηνικὸς μόνον πόθος. Εἶναι ἀνάγκη ἐπιβλητικὴ τῶν λαῶν τῶν δεινῶς ἐπὶ αἰῶνας δοκιμαζομένων ἐκ τῆς διαμάχης, καὶ δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι θὰ γίνῃ σὺν τῷ χρόνῳ πραγματικότης. Ὅσον τὸ ταχύτερον τόσον τὸ καλύτερον. (χειροκροτήματα).

Ι. Μεταξᾶς. Εἶναι πολὺ εὐχάριστον ὅτι αἱ προσπάθειαι τῶν Βαλκανικῶν συνδιασκέψεων ἔφθασαν μέχρι σημείου τοιαύτης προόδου, ὥστε συμπτώματι μὲ τὴν ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος, νὰ ἀπασχολοῦν πλέον καὶ τὰς κυβερνήσεις τῶν βαλκανικῶν λαῶν καὶ τὰς πουλάς. Τώρα, κατὰ πόσον τὸ σύμφωνον τοῦτο τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος θὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ καταστῇ ὁριστικὸν ἢ ἔχει αὐτὸ βεβαίως ἐναπόκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Βεβαίως ἡμεῖς ἔχομεν νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μίαν πρωτοβουλίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἡ ὁποία εὑρίσκει παρασκευασμένας ὅπως ἐλπίζωμεν καὶ τὰς λοιπὰς κυβερνήσεις τῶν βαλκανικῶν λαῶν. Οἱ βαλκανικοὶ ὑπέφερον τόσον πολὺ ἀπὸ τὸν τελευταῖον μεγάλον πόλεμον, εἴτε ἐκέρδισαν ἐξ αὐτοῦ, εἴτε ἔχασαν ἐξ αὐτοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἡ Ἑλλάς, ὥστε δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ λαοὶ ἀσμένως θὰ ἀποδεχθῶσι σύμφωνα τὰ ὁποῖα τοὺς ἐξασφαλίζουν εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ μίαν τοιαύτην συμφοράν. Βεβαίως εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ εἰρηνιστικὸς ἄνεμος ὁ ὁποῖος ἔπνευσεν ἀπό τινος χρόνου, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι πνέει μετὰ τῆς αὐτῆς σφοδρότητος σήμερον. Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν συσσωρεύονται εὔφλεκτοι ὕλαι διὰ διαφόρους λόγους τοὺς ὁποίους ὅλοι γνωρίζομεν. Ὑπάρχουν καὶ βασικά τινα ζητήματα, τὰ ὁποῖα δρῶσι λίαν ἐπιζημίως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ὅπως εἶναι τὸ δημιογραφικὸν ζήτημα, ἡ διαφορὰ τῆς δημιογραφικῆς καταστάσεως μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία ἐὰν ἐξακολουθήσῃ βαίνουσα ὅπως μέχρι σήμερον θὰ ἐπιφέρῃ πολὺ μεγάλας διαφορὰς ποσοστοῦ πληθυσμοῦ εἰς ἑκάστην χώραν. Ἐπὶ πλέον ὁ ἀντίκτυπος τῶν μεγάλων ῥήξεων ἔξω τῆς Εὐρώπης, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχουν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἐπίσης ἐπικράτησις εἰς διαφόρους χώρας πολιτευμάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν ποιὰν οὐχὶ πλήρη ῥεαλιστικὴν ἀλλὰ μᾶλλον θρησκευτικὴν καὶ ἐπομένως ἔχουν ἐν ἑαυτοῖς τὴν τάσιν τῆς προπαγάνδας καὶ συνεπῶς φανατισμοῦ. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν ὄχι πολὺ εὐοίωνον τὴν εἰρηνιστικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης. Ἂς εὐχηθῶμεν ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν θὰ ἐπιφέρουν τὴν θύελλαν τὴν ὁποίαν ὅλοι θέλομεν νὰ ἀποφύγωμεν εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡμεῖς οἱ βαλκανικοὶ βεβαίως πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, πῶς εἶναι δυνατὸν διὰ μιᾶς συνεννοήσεως μεταξύ μας, νὰ μὴ γίνωμεν ἔρμαιον τῆς ἐπαπειλουμένης ἔστω ἐνδεχομένης θυέλλης. Ἀσχέτως, κύριοι, βεβαίως τούτου, δὲν ἠξεύρει κανεὶς πόσος καιρὸς θὰ διαρρεύσῃ μέχρις ὅτου καταλήξωμεν οἱ Βαλκανικοὶ λαοὶ εἰς μίαν συμφωνίαν μεταξύ μας, ἡ ὁποία νὰ μᾶς ἐξασφαλίζῃ πρωτίστως ἀπὸ τὴν συμφορὰν τοῦ πολέμου. Ἐπομένως ἀσχέτως μὲ τὰς εἰρηνιστικὰς προσπαθείας ἃς μοὶ ἐπιτραπῇ—χωρὶς νὰ θελήσω διὰ τῆς στάσεώς μου ταύτης νὰ ἐλαττώσω τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ἔχω ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς συνεννοήσεως—ἃς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν, πρᾶγμα, ἄλλως τε τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει, ὅτι δὲν πρέπει καθόλου ἐπὶ τῇ βάσει ἐλπίδων εἰρηνικῆς διευθετήσεως διαρκοῦς τῶν πραγμάτων καὶ μονίμου, νὰ παραμελήσῃ καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὸν ἀμυντικὸν καταρτισμὸν τῆς χώρας μας, καθὼς καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ἐκείνας φιλίας, αἱ ὁποῖαι μᾶς εἶναι πολύτιμοι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐνδεχομένων κινδύνων. Δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω τὸ παλαιὸν ρωμαϊκὸν ῥητὸν τὸ ὁποῖον γνωρίζουν ὅλοι, τοῦ ὁποίου δὲν ἠξεύρω ἡ ἰσχὺς ἂν ἔπαυσε σήμερον «si vis pátsem pára mpéloum» Ὁπωσδήποτε ἡμεῖς ἀνήκοντες εἰς παλαιοτέραν γενεὰν εἴμεθα ὀλίγον σκεπτικώτεροι ἀπὸ τοὺς νέους ὡς πρὸς τὴν βεβαιότητα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ εἰρηνιστικοῦ σκοποῦ. Λέγων ταῦτα δὲν θέλω οὐδὲ ἐπ' ἐλάχιστον νὰ μειώσω τὰς ἐλπίδας τῶν προσπαθειῶν πρὸς συνεννόησιν τῶν βαλκανικῶν λαῶν καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα μία τοιαύτη συνεννόησις καὶ συμφωνία μεταξὺ των θὰ ἔχῃ καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Βαλκανικῆς καὶ καθόλου δι' ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην. (χειροκροτήματα).

Α. Μυλωνᾶς. Αἱ οἰκονομικαὶ ἀντιθέσεις καὶ δυσαρμονίαι, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν βαθύτερον προπολεμικὸν αἴτιον, τὸν ἄκρατον ἐλεύθερον ἀνταγωνισμόν, κατέστη πλέον ἀντιληπτόν, εἶναι κοινὸν αἴτημα, εἶναι πόρισμα τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, ὅτι εἶναι δυνατὸν μόνον διὰ μιᾶς συνεννοήσεως, ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρυτέρας τῶν ἐνδιαφερομένων κρατῶν, νὰ ἀντιμετωπισθοῦν αἱ ἀντιθέσεις αὐταί. Ἐγένοντο προσπάθειαι τοιαύτης συνεννοήσεως τόσον ἐπὶ τοῦ αὐτονομικοῦ, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀλληλενδέτου πολιτικοῦ πεδίου. Ὁ Μπριὰν εἶχε συλλάβει νὰ καταρτίσῃ τὸ ὡραῖον σχέδιον τῆς Πανευρώπης, δυστυχῶς τὸ σχέδιον αὐτὸ ἔμεινε ἀπραγματοποίητον. Διασκέψεις συχνὰ συγκροτοῦνται καὶ ἡ τελευταία οἰκονομικὴ τοῦ Λονδίνου δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ καταλήξῃ εἰς ὡρισμένας ἀποφάσεις δυναμένας νὰ θεραπεύσωσι τὴν κατάστασιν. Τοῦτο δεικνύει τὴν μεγάλην δυσχέρειαν ἕνεκα τῆς περιπλοκῆς τῶν συμφερόντων ἐν γένει εὐθὺς ἀμέσως εἰς εὐρύτερον διεθνῆ κύκλον, αὐτὴ ἡ ποθουμένη συνεννόησις ἡ ὁποία θὰ καταδαμάσῃ καὶ θὰ πειθαρχήσῃ τὴν διεθνῆ οἰκονομίαν. Αἱ συνεννοήσεις μεταξὺ δύο μόνων Κρατῶν δὲν ἀρκοῦν, πρέπει νὰ εἶναι συνεννοήσεις εὐρυτέρου ἀριθμοῦ κρατῶν καί ὡς μία τοιαύτη μᾶς ἐμφανίζεται εὐτυχῶς ἡ Βαλκανικὴ ἡ ὁποία στηρίζεται ὄχι μόνον ἐπὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων, δεσμῶν ἀναμίξεως αἵματος, καὶ συμβιώσεως ὑπὸ τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν πρῶτον, καὶ ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν ἔπειτα μὲ συγγενῆ καὶ ἤθμα καὶ πόθους ὑπὸ τὴν δουλείαν. Ἐπομένως εἶναι ἄξιος ἐξαιρετικῶν ἐπαίνων ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγροτοεργατικοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος συνέλαβε πρὸ ἐτῶν τὴν ἰδέαν αὐτήν, ἡ ὁποία ὅπως καὶ σήμερον ἐτόνισεν εἶναι πραγματοποιήσιμος καὶ ἐμφανίζεται ὡς τοιαύτη ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς διεθνοῦς καταστάσεως ἡ ὁποία ἀπέδειξεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἀκόμη νὰ καταλήξωμεν εἰς συνεννόησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Αἱ Βαλκανικαὶ συνδιασκέψεις, παρεσκεύασαν, ὅπως ἐλέχθη καὶ ἀπὸ τὸν κ. Παπαναστασίου καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς εἰσηγητάς, ὡρισμένα σχέδια ἀναφερόμενα τόσον εἰς τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον ὅσον καὶ εἰς τὸ οἰκονομικόν. Τὸ σύμφωνον τὸ πολιτικὸν οὕτως εἶναι λίαν ἐπιτυχὲς καὶ πλῆρες διότι ἀφορᾷ ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν διαφορῶν καὶ ἐξ ἄλλου καὶ τὴν ἀμοιβαίαν συνδρομὴν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων. Ὡς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν ἀντετάχθη πολλάκις μία ἀντίρρησις, ὅτι καίτοι εἴμεθα γειτονικὰ κράτη δὲν συνδεόμεθα ἐπαρκῶς δι' οἰκονομικῶν συμφερόντων, ὅτι ἰδιαιτέρως ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἐλαχίστην εἰσαγωγὴν εἰς τὰ γειτονικὰ κράτη, ὅτι εἶναι γεωργικὸν κράτος καὶ αὐτὴ ὅτι δὲν θὰ δύναται ἐπομένως νὰ εἰσαγάγῃ γεωργικὰ προϊόντα εἰς τὰ ἄλλα κράτη τὰ γειτονικὰ καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ θέσις της καθίσταται μειονεκτικὴ ἀπέναντι αὐτῶν.

Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι ἐκτὸς γεωργικῶν τινων προϊόντων τὰ ὁποῖα θὰ δυνηθῶμεν νὰ τοποθετήσωμεν εἰς τὸν εὐρύτερον αὐτῶν κύκλον θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρωσι θέσιν καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα μας ἀλλὰ ἀκόμη θὰ εἶναι δυνατὸν διὰ τῶν ἄλλων κλάδων νὰ συμπληρωθοῦν τὰ ὀφέλη ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐκ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐμπορίου κ.τ.λ. Ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομικῆς ἄλλως τε συνεννοήσεως ταύτης θὰ εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλὰς π. χ. ζητοῦσα νὰ κανονίσῃ τὰς οἰκονομικὰς αὐτῆς σχέσεις μὲ τὰ ἐξωτερικὰ Κράτη, λ. χ. μὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, θὰ ἔχῃ κοινὸν οἰκονομικὸν μέτωπον ἀπέναντι αὐτῶν. Τὰ Βαλκανικὰ Κράτη, θὰ

ἔχουν συμμάχους καὶ ὑποστηρικτὰς εἰς τὰς συμβάσεις καὶ τὰ 6 Βαλκανικὰ Κράτη. Αὐτά, λέγει, τὸ οἰκονομ. σύμφωνον ἑπομένως καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἔχει μέγιστα ὠφέλη ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀρυσθῇ χάρις εἰς τὴν συντονισμένην βαλκανικὴν ἐμπορικὴν πολιτικήν.

Κύριοι, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ εὐχηθῶμεν πάντες ὅπως ἐγένετο καὶ ἀπὸ προγενεστέραν Βουλήν, ὅπως συνεχισθῇ αὐτὴ ἡ εὐεργετικὴ ἐργασία τῆς Βαλκανικῆς ἑνώσεως καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ θὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐχήν της διὰ τὴν εὐόδωσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου. Ἀλλὰ συγχρόνως δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μελετῶσα τὰς ἀποφάσεις τῶν Βαλκανικῶν ἑνώσεων καὶ ἀναγνωρίζουσα τὸ ὠφέλιμον αὐτῶν διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἂν ὄχι ὅλων, τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν, θὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων τούτων.

Ἁρμόζει δὲ ἡ πρωτοβουλία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ ἰδέα καὶ ἡ ἔμμονος καὶ ἡ, ἄοκνος ἐργασία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἰδέας αὐτῆς πηγάζει ἐξ Ἑλλάδος. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ προωθήσῃ τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

Θὰ συνίστων ἰδιαιτέρως ὅτι θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ ἀνελάμβανεν ἡ Κυβέρνησις τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συγκλήσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς σύσκεψιν κοινὴν καὶ μελέτην ἀποφάσεων εἰς τρόπον ὥστε νὰ δοθῇ καὶ ἕνας ἐπισημότερος τόνος. Δὲν πρόκειται ἀμελετήτως καὶ ἐπιπολαίως νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ ἀποφάσεις ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις ἀλλὰ χρειάζεται μία συνεργασία διὰ τὴν ὑιοθέτησιν καὶ τὴν συνεργασίαν αὐτήν, φρονῶ ὅτι πρέπει πρώτη ἡ Ἑλλὰς νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὰ ἄλλα κράτη ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος καὶ γενικὰ τῆς εἰρηνιστικῆς ἰδέας εἰς ὅλα τὰ κράτη.

Γ. Ἐξηντάρης. Δὲν ὑπάρχει, λέγει, ἀμφιβολία ὅτι αἱ γινόμεναι ἀνακοινώσεις παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος, ὡς καὶ αἱ ἀγορεύσεις τῶν κ. κ. Εἰσηγητῶν καὶ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων θὰ ἀκουσθοῦν μὲ ἰδιαιτέραν ἀπήχησιν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἡ ἰδέα τῆς εἰρήνης ἔχει ῥιζοβολήσῃ εἰς τὰ μύχια τῶν Ἐθνῶν καὶ θὰ ἐπικρατήσῃ. Πρὸς τοῦτο συμπίπτουν αἱ ἀντιλήψεις ὅλων τῶν κομμάτων ἀποβλέπουσαι πρὸς πᾶσαν κίνησιν τείνουσαν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης. Ἡ Ἑλλάς, τονίζει, πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος, διότι ἐξ αὐτῆς ἀπέρρευσε ἡ ἰδέα τῆς συνεννοήσεως καὶ ἑνώσεως τῶν Βαλκανίων καὶ ἐὰν πραγματωθῇ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης ἐν Εὐρώπῃ. Ἐπαινος, συνεπῶς ὀφείλεται μέγας εἰς τὸν ἐμπνευστὴν καὶ εἰσηγητὴν τῆς πολιτικῆς ταύτης κ. Παπαναστασίου (Χειροκροτήματα) ὅστις δὲν παύει πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἰδέας ταύτης, μὲ ὅλην τὴν θέρμην ποὺ τὸν διακρίνει, νὰ ἐργάζεται πρὸς πραγμάτωσίν της. Ἐξ ὅσων, βέβαια ἐξετέθησαν προκύπτει ὅτι πολλαὶ ὑποδείξεις δὲν ἐγένοντο οὔτε κἂν ἀντικείμενον διαπραγματεύσεων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει οὔτε νὰ μᾶς ξενίζῃ, οὔτε νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ, διότι αἱ Κυβερνήσεις σταθμίζουν καλῶς πάσας τὰς συνεπείας καὶ εἶτα λαμβάνουν ἀποφάσεις διὰ τὰ ζητήματα ποὺ ἐνδιαφέρουν τοὺς λαούς των. Ἀλλὰ ὀρθὸν εἶναι ὅπως μὴ ἡ σύνεσις ψθάσει μέχρις ἀποξηραντικῆς ἀτολμίας. Καὶ ναὶ μὲν ὑπῆρχον ἐνδείξεις, ὅτι καλλιεργεῖται ἐνιαχοῦ τὸ πνεῦμα τῶν διενέξεων, ἀλλ' ἀκριβῶς τοῦτο ἐπιβάλλει τὴν τόνωσιν τῶν προσπαθειῶν μας διὰ νὰ φθάσωμεν καὶ εἰς τὸ Βαλκανικὸν Σύμφωνον καὶ εἰς τὴν Βαλκανικὴν Ἕνωσιν. Ἂς λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν Συμφωνίαν, ἥτις ἐνῷ ἐθεωρεῖτο χίμαιρα κατέληξεν εἰς τὸ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου ἤρκεσεν ἡ συναίσθησις τῆς ἀντιλήψεως τῶν ἀνωτέρων συμφερόντων τῶν δύο χωρῶν καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν προκαταλήψεων μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν λαῶν. Ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῇ πρὸς ὑμᾶς εἶναι ἐκ τῶν πρωτοστατησάντων ἀπὸ τοῦ 1923 εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας, χωρὶς νὰ ἀποθαρρυνθῇ ἀπὸ τὰς συναντωμένας δυσχερείας καὶ ὑπέγραψε καὶ τὴν γνωστὴν σύμσιν καὶ εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς φανερώσω μὲ ποίαν χαρὰν παρηκολούθησα ἔκτοτε τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐλπίδων μου καὶ ἡ συμφωνία ἐκείνη πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸν κυριώτερον παράγοντα τῆς συνεννοήσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Καταλήγων λέγει, ὅτι ὅσοι ἀντιλαμβάνονται, ὅτι ἕνας νέος πόλεμος θὰ καταβαραθρώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἔχουν καθῆκον νὰ συντρέξουν τὸ ἔργον τῶν Βαλκανικῶν Διασκέψεων, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐημερίᾳ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, καὶ γενικώτερον ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πολιτισμοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ν. Κρανιωτάκης. Λέγει ὅτι εἶναι ἄξιος παντὸς ἐπαίνου ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐργατικοῦ καὶ Ἀγροτικοῦ κόμματος διὰ τὴν πρωτοβουλίαν ὑπὲρ τοῦ ὡραίου ἔργου διὰ τὴν δρᾶσίν του καὶ τὴν πίστιν του πρὸς αὐτό. Εἶναι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ παρατηρήσεις τινὰς ἐξυπηρετούσας κατὰ τὴν γνώμην του τὴν προσπάθειαν τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως. Διὰ νὰ ἔχῃ πρακτικὰ ἀποτελέσματα ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια πρέπει νὰ ὀργανωθῇ συχνὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ ὅλων τῶν τάξεων τῶν διαφόρων χωρῶν ὅπως παύσουν αἱ ὑφιστάμεναι πλάναι περὶ τῶν λαῶν τῆς βαλκανικῆς καὶ δεύτερον αἱ ἰδέαι τῆς Διασκέψεως νὰ διαδίδωνται διὰ τοῦ τύπου καὶ ὄχι διὰ φυλλαδίων. Λέγει κατόπιν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλληνικὴν Ὁμάδα πρέπει νὰ καταβληθῇ περισσοτέρα προσοχὴ εἰς τὴν συγκρότησίν της, διότι κατὰ τὸ παρελθόν, κατηρτίζετο αὐτη, ἐκτὸς ἐννοείται τῶν τεχνικῶν προσώπων, ἀπὸ πρόσωπα τοῦ στενοῦ περιβάλλοντος τοῦ κόμματος τοῦ κ. Παπαναστασίου. Συνέβη δὲ νὰ μὴ εἶναι ταῦτα οἱ καταλληλότεροι φορεῖς τῶν ἰδεῶν μιᾶς χώρας. Φρονεῖ ὅτι τὸ μόνον κατάλληλον ὄργανον πρὸς διάδοσιν τῶν ἰδεῶν τῆς Διασκέψεως εἶναι ὁ τύπος. Αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται ὑπὲρ τοῦ ὡραίου ἔργου ἀξίζουν καλυτέρας τύχης καὶ δι' αὐτὸ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου νὰ μεριμνήσῃ καὶ ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως τοῦ προγράμματος τῆς Διασκέψεως καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρτιωτέρας συγκροτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς ὁμάδος. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ὁ προλαλήσας κ. Βουλευτὴς δὲν εἶναι ἐπαρκὼς ἐνήμερος ὅλης τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία γίνεται. Ὠργανώσαμεν μέχρι τοῦδε συναντήσεις ἀνθρώπων ἐχόντων τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα, οὕτω δὲ εἴχομεν πρὸ μηνῶν συνέδριον ἐμποροβιομηχάνων ἐν Ἀθήναις, συνέδρια γεωργικὰ εἰς Σόφιαν καὶ αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἰς τὸ Βελιγράδιον ἰατρικὸν συνέδριον. Δὲν παραλείπεται, συνεπῶς, τίποτε ἐξ ὅσων πρέπει νὰ γίνουν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Συνάδελφος ἐκπροσωπεῖ τὸ τύπον, ἔχω νὰ ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν τὴν ἔκκλησιν νὰ δείξῃ περισσότερον ἐνδιαφέρον, διότι πολλὲς φορὲς εὑρον εἰς τὸν τύπον ἀπήχησιν παλαιαὶ ἀντιθέσεις μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, καὶ τοῦτο ὄχι μόνον εἰς τὸν ἰδικόν μας τύπον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ξένον. Λέγει κατόπιν ὅτι κατεβλήθη προσπάθεια πάντοτε ἐκπροσωπήσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μονάδα. Ἐκφράζει κατόπιν τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν κ. Κρανιωτάκην, δι' ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ εἶπεν, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως μετάσχῃ τῆς ἑλληνικῆς ὁμάδος, ἵνα συντελέσῃ καὶ οὗτος διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας του εἰς τὴν εὐόδωσιν τῆς Βαλκανικῆς ἰδέας.

Ὁ κ. ***Α. Τανούλας,*** λέγει ὅτι ἡ ἰδέα τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομικῆς ἀνάγκης τόσον τῆς Ἑλλάδος ὅτον καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν. Ἡ πραγματοποίησις θὰ ἐπιτευχθῇ πρὸς ὄρελος τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ὅταν τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν καταλάβουν αἱ ἐργαζόμεναι τάξεις. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Διάσκεψις τῆς Θεσσαλονίκης θὰ δώσῃ τὸ σύνθημα διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας.

Γ. Μπακόπουλος. Ἡ ἰδέα τῆς στενῆς συνεργασίας τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ἢ τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἀξιέπαινος καὶ ἀξία πάσης προσοχῆς. Τυχαίνει εὐγενεῖς καὶ ὑψηλαὶ ἰδέαι ἱκανοποιοῦν πάντας ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι εὐχαρίστως θὰ ἐδέλπομεν τὴν κατάργησιν τῶν ἐθνικῶν ὁρίων ὅλων τῶν Ἐθνῶν καὶ τὴν ἀδελφοποίησιν ὅλων τῶν λαῶν πρὸς πραγματικὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ τοιοῦτον θὰ ἀπετέλει